

10. one. woch. 1129, 4 H.

BIBLIOTHÈQUE

DE LA

FACULTÉ

DE

PHILOSOPHIE ET LETTRES

DE

l'Université de Liège

FASCICULE XXXVI

ANECDOTA ATHENIENSA

TOME I

TEXTES GRECS INÉDITS RELATIFS
À L'HISTOIRE DES RELIGIONS

PAR

ARMAND DELATTE

DOCTEUR SPÉCIAL EN PHILOGIE CLASSIQUE
ANCIEN MEMBRE DE L'ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
PROFESSEUR A L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE

1927

Imp. H. VAILLANT-CARMANNE

Société Anonyme

4, PLACE ST-MICHEL, 4

LIÈGE

ÉDOUARD CHAMPION

Libraire-Éditeur

5, QUAI MALAQUAIS, 5

PARIS

BIBLIOTHÈQUE
DE LA FACULTÉ DE PHILOSOPHIE ET LETTRES
DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE

SÉRIE in-8° (23 × 15),

Fasc. I. — LÉON HALKIN. <i>Les esclaves publics chez les Romains</i> . 1897, 255 pp.	25 fr. 00
Fasc. II. — HEINRICH BISCHOFF. <i>Ludwig Tieck als Dramaturg</i> . 1897. 128 pp.	12 fr. 00
Fasc. III. — PAUL HAMELIUS, <i>Die Kritik in der englischen Literatur des 17. und 18. Jahrhunderts</i> . 1897. 214 pp.	20 fr. 00
Fasc. IV. — FÉLIX WAGNER. <i>Le livre des Islandais du prêtre Ari le Savant</i> . 1898. 107 pp.	12 fr. 00
Fasc. V. — ALPHONSE DELESCUSE et DIEUDONNÉ BROUWERS. <i>Catalogue des actes de Henri de Gueldre, prince-évêque de Liège</i> . 1900. 467 pp.	30 fr. 00
Fasc. VI. — VICTOR CHAUVIN. <i>La récitation égyptienne des Mille et une Nuits</i> . 1899. 123 pp.	12 fr. 00
Fasc. VII. — HENRI FRANCOFFE. <i>L'industrie dans la Grèce ancienne</i> (tome I). 1900. 343 pp. (Prix Gautrelle)	35 fr. 00
Fasc. VIII. — LE MÊME. <i>Même ouvrage</i> (tome II). 1901. 376 pp. ...	35 fr. 00
Fasc. IX. — JOSEPH HALKIN. <i>L'enseignement de la géographie en Allemagne et la réforme de l'enseignement géographique dans les universités belges</i> . 1900. 171 pp.	16 fr. 50
Fasc. X. — KARL HANQUET. <i>Etude critique sur la Chronique de Saint-Hubert</i> . 1900. 155 pp.	15 fr. 00
Fasc. XI. — JULES PIRSON. <i>La langue des inscriptions latines de la Gaule</i> . 1901. 328 pp.	30 fr. 00
Fasc. XII. — HUBERT DEMOULIN. <i>Epiménide de Crète</i> . 1901. 139 pp. .	15 fr. 00
Fasc. XIII. — ARMAND CARLOT. <i>Etude sur le Domesticus franc.</i> 1903. 115 pp.	12 fr. 00
Fasc. XIV. — ALBERT COUNSON. <i>Malherbe et ses sources</i> . 1904. 239 pp.	22 fr. 50
Fasc. XV. — VICTOR TOURNEUR. <i>Esquisse d'une histoire des études celtiques</i> . 1905. 246 pp.	25 fr. 00
Fasc. XVI. — HENRI MAILLET. <i>L'Eglise et la répression sanglante de l'hérésie</i> . 1907. 109. pp.	12 fr. 00
Fasc. XVII. — PAUL GRAINDOR. <i>Histoire de l'île de Skyros jusqu'en 1538</i> . 1906. 91 pp.	12 fr. 00
Fasc. XVIII. — J. BOYENS. <i>Grammatica linguae graecae vulgaris per Patrem Romanum Nicephori Thessalonicensem</i> . 1908. 175 pp. ...	25 fr. 00
Fasc. XIX. — AUG. BRICTEUX. <i>Contes persans</i> . 1910. 528 pp.	50 fr. 00
Fasc. XX. — T. Southern. <i>The Loyal Brother</i> , edited by P. HAMELIUS. 1911. 131 pp.	20 fr. 00

BIBLIOTHÈQUE

DE LA

FACULTÉ DE PHILOSOPHIE ET LETTRES
DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE

BIBLIOTHÈQUE
DE LA FACULTÉ DE PHILOSOPHIE ET LETTRES
DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE

SÉRIE in-8° (23, x 15).

Fasc. I. — LÉON HALKIN. <i>Les esclaves publics chez les Romains</i> . 1897. 255 pp.	25 fr. 00
Fasc. II. — HEINRICH BISCHOFF. <i>Ludwig Tieck als Dramaturg</i> . 1897. 128 pp.	12 fr. 00
Fasc. III. — PAUL HAMELIUS. <i>Die Kritik in der englischen Literatur des 17. und 18. Jahrhunderts</i> . 1897. 244 pp.	20 fr. 00
Fasc. IV. — FÉLIX WAGNER. <i>Le livre des Islandais du prêtre Ari le Savant</i> . 1898. 407 pp.	42 fr. 00
Fasc. V. — ALPHONSE DELESCLUSE et DIEUDONNÉ BROUWERS. <i>Catalogue des actes de Henri de Gueldre, prince-évêque de Liège</i> . 1900. 467 pp.	30 fr. 00
Fasc. VI. — VICTOR CHAUVIN. <i>La récession égyptienne des Mille et une Nuits</i> . 1899. 423 pp.	42 fr. 00
Fasc. VII. — HENRI FRANÇOTTE. <i>L'industrie dans la Grèce ancienne</i> (tome I). 1900. 343 pp. (Prix Gautrelle).	35 fr. 00
Fasc. VIII. — LE MÊME. <i>Même ouvrage</i> (tome II). 1901. 376 pp.	35 fr. 00
Fasc. IX. — JOSEPH HALKIN. <i>L'enseignement de la géographie en Allemagne et la réforme de l'enseignement géographique dans les universités belges</i> . 1900. 171 pp.	16 fr. 50
Fasc. X. — KARL HANOUEE. <i>Etude critique sur la Chronique de Saint Hubert</i> . 1900. 155 pp.	15 fr. 00
Fasc. XI. — JULES PIRSON. <i>La langue des inscriptions latines de la Gaule</i> . 1901. 328 pp.	30 fr. 00
Fasc. XII. — HUBERT DEMOULIN. <i>Epiménide de Crète</i> . 1904. 139 pp.	15 fr. 00
Fasc. XIII. — ARMAND CARLOT. <i>Etude sur le Domesticus franc.</i> 1903. 115 pp.	12 fr. 00
Fasc. XIV. — ALBERT COUNSON. <i>Malherbe et ses sources</i> . 1904. 239 pp.	22 fr. 50
Fasc. XV. — VICTOR TOURNEUR. <i>Esquisse d'une histoire des études celtiques</i> . 1905. 246 pp.	25 fr. 00
Fasc. XVI. — HENRI MAILLET. <i>L'Eglise et la répression sanglante de l'hérésie</i> . 1907. 109 pp.	12 fr. 00
Fasc. XVII. — PAUL GRAINDOR. <i>Histoire de Pile de Seyros jusqu'en 1538</i> . 1906. 91 pp.	12 fr. 00
Fasc. XVIII. — J. BOYENS. <i>Grammatica linguae graecae vulgaris per Patrem Romanum Nicephori Thessalonicensis</i> . 1908. 175 pp.	25 fr. 00
Fasc. XIX. — AUG. BRICTEUX. <i>Contes persans</i> . 1910. 528 pp.	50 fr. 00
Fasc. XX. — T. Southern. <i>The Loyal Brother</i> , edited by P. HAMELIUS. 1911. 134 pp.	20 fr. 00

BIBLIOTHÈQUE

DE LA

FACULTÉ DE PHILOSOPHIE ET LETTRES
DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE

BIBLIOTHÈQUE

DE LA

FACULTÉ

DE

PHILOSOPHIE ET LETTRES

DE

l'Université de Liège

FASCICULE XXXVI

ANECDOTA ATHENIENSIA

TOME I

**TEXTES GRECS INÉDITS RELATIFS
À L'HISTOIRE DES RELIGIONS**

PAR

ARMAND DELATTE

DOCTEUR SPÉCIAL EN PHILOGIE CLASSIQUE
ANCIEN MEMBRE DE L'ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
PROFESSEUR A L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE

1927

Imp. H. VAILLANT-CARMANNE

Société Anonyme

4, PLACE ST-MICHEL, 4

LIÈGE

ÉDOUARD CHAMPION

Libraire-Éditeur

5, QUAI MALAQUAIS, 5

PARIS

PA 3416
II 34

Green

845500

A

CHARLES MICHEL

CORRESPONDANT DE L'INSTITUT

PROFESSEUR ÉMÉRITE DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE

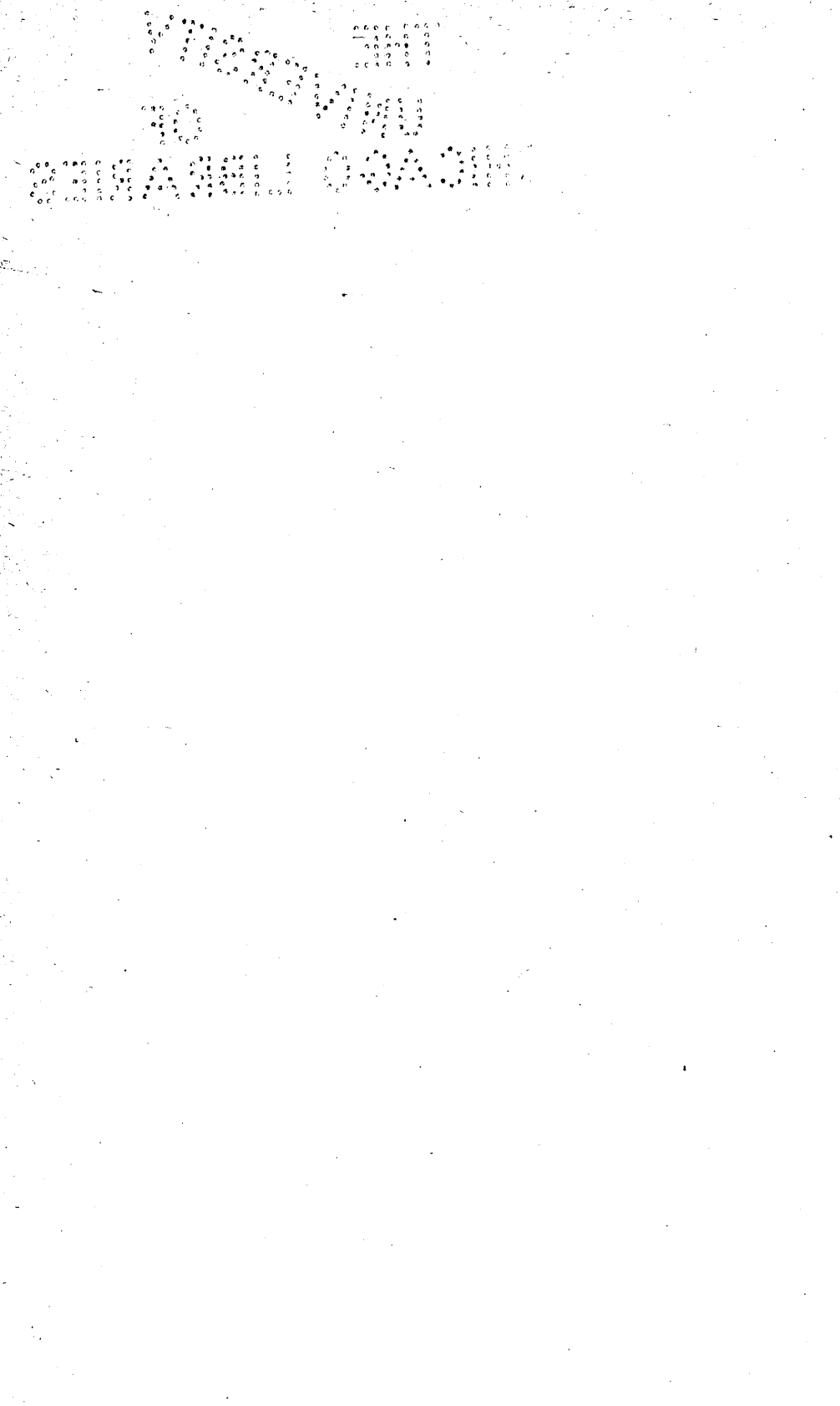
ET

GUSTAVE FOUGÈRES

MEMBRE DE L'INSTITUT

ANCIEN DIRECTEUR DE L'ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES

HOMMAGE RECONNAISSANT

PRÉFACE

En 1912 et en 1913, en faisant des recherches dans les manuscrits grecs des Bibliothèques publiques d'Athènes, j'ai découvert et recueilli un certain nombre de textes inédits qui m'ont paru, malgré leur époque parfois assez récente, présenter quelque intérêt, soit pour l'histoire des conceptions religieuses, soit au point de vue de l'histoire des sciences.

J'ai publié récemment, dans la collection du Catalogus Codicum Astrologorum graecorum (t. X), dirigée par M. F. Cumont, une description et des extraits des manuscrits astrologiques. Aujourd'hui, dans ce premier volume d'Anecdota, j'ai réuni des textes qui attestent la survivance, jusque dans les temps modernes, des pratiques magiques et divinatoires de l'antiquité, ainsi que des opuscules qui représentent certaines tendances un peu aberrantes de la mystique chrétienne. Les textes que m'ont fournis les manuscrits d'Athènes ont pu être, à temps encore heureusement, complétés par des extraits de manuscrits d'autres bibliothèques, que j'ai recueillis dans un supplément.

L'intérêt que l'on témoigne de plus en plus de notre temps à l'étude des superstitions anciennes, — l'astrologie, l'alchimie, la divination, la magie, etc., — soit pour satisfaire le goût du folklore, soit en vue de poursuivre l'histoire des conceptions religieuses et philosophiques jusque dans leurs manifestations les moins élevées, me fait espérer que la publication de ces documents sera bien accueillie des érudits. Legrand, dans sa Bibliothèque grecque vulgaire, Vassiliev, dans ses Anecdota graeco-byzantina, Almazov, dans les Lietopis istoriko-philol. obchestva pri... novorossiiskom Universitetie, viz. otd., V, 1900, et VI, 1901, ont déjà publié un certain nombre de recettes magiques, d'incantations et de prières chrétiennes qui présentent les mêmes caractéristiques que nos textes. Reitzenstein, dans Poimandres, Pradel, dans les Griechische und

Süditalienische Gebete (RGV, III, 3), ont montré tout le profit que l'on peut tirer de documents de ce genre, qui n'ont rien de fictif ni de littéraire, mais qui suent la vie du petit peuple, pour compléter notre connaissance de l'histoire religieuse des premiers siècles de notre ère. Il est saisissant d'observer comme les principaux éléments des pratiques qui sont décrites et des croyances dont elles sont l'expression remontent, par une tradition ininterrompue, tout comme les livres des Cyranides publiés par Ruelle, jusqu'à l'époque de la floraison de la magie et du syncrétisme religieux, dont les papyrus magiques et les tablettes d'imprécations nous présentent des aspects si curieux. « Celui, dit Reitzenstein (p. 303), qui entreprendrait de rassembler une grande quantité de textes de ce genre pourrait suivre les influences sur l'Orient et sur l'Occident, des formules magiques rapportées dans les papyrus, non seulement à travers un millénaire et demi, mais, avant tout, bien au delà du domaine de la magie proprement dite. »

Ce m'est un agréable devoir de remercier ici tous ceux qui se sont intéressés à mon travail et l'ont facilité, en particulier les deux maîtres dont les noms figurent au frontispice de cet ouvrage : à l'un, qui jouit maintenant d'une heureuse retraite après une laborieuse et féconde carrière, je dois le goût de l'histoire religieuse et l'initiation aux méthodes qui permettent d'en faire une recherche scientifique ; à l'autre, dont les conseils aussi m'ont toujours été précieux, quand je travaillais sous sa direction à l'École française d'Athènes, j'ai dû, en outre, des loisirs grâce auxquels j'ai pu achever mon dessein.

D'autres, dont je ne saurais assez louer l'obligeante courtoisie et le désintéressement, Sir Fr. Kenyon, Mgr Gramatica, MM. D. Bassi, R. Casey, C. Frati, J. Gilson, Kugéas, Lake, Pinard, E. Rostagno, O. Smital, m'ont fourni des photographies de manuscrits ou, tels M. A. Severijns et M. Kugéas encore, d'excellentes collations ou des observations qui m'ont été d'un grand secours pour l'établissement des textes. Enfin, on trouvera dans les Addenda les conjectures et les remarques intéressantes que la lecture de la première partie du livre a suggérées à l'un des savants les plus compétents en la matière, M. Eitrem.

Traité de Magie.

Le codex 1265 de la Bibliothèque Nationale d'Athènes et le manuscrit n° 115 de la Société Historique et Ethnographique d'Athènes contiennent des rédactions différentes et toutes deux incomplètes d'un ancien traité de magie en deux livres dont les recettes, rappellent singulièrement, par les doctrines et par la forme, celles des papyrus magiques.

.

A. Le manuscrit n° 1265 de la Bibl. Nat. est un chartaceus mesurant 0.206 × 0.150, dont la plus grande partie a été écrite à la fin du XVIe ou au début du XVIIe siècle. Il compte 61 folios, écrits par plusieurs mains et portant trois paginations d'époques différentes. La plus ancienne, qui est à moitié effacée, s'arrête au f. 39^v, lequel porte le chiffre 118 : c'est précisément à cet endroit que s'arrêtent aussi les textes écrits par la première main ; une seconde pagination s'étend jusqu'au f. 55^v, qui porte le n° 178. Comme le f. 2^r porte le chiffre 13, on peut en conclure que les cinq premiers folios ont disparu. Du 6e, du 7e et du 8e, il ne reste que des fragments ; en outre, les lacunes de cette pagination montrent qu'un grand nombre de pages ont été arrachées. A partir du f. 56^r (= p. 180), la pagination se trouve indiquée à l'envers, au bas des pages, et l'ordre des feuillets a été dérangé par le relieur.

La première écriture est fine et régulière ; l'accentuation et la ponctuation sont généralement indiquées avec soin et exactitude. Les titres des chapitres et des paragraphes sont, la plupart du temps, écrits à l'encre rouge. Les mots magiques sont surmontés d'un trait horizontal comme dans les papyrus magiques. Les ff. 34, 35, 40 à 60 contiennent des notes magiques, astrologiques et médicales, écrites par des mains plus récentes.

B. Le Codex 115 de la Société Historique est un manuscrit de papier de 42 folios, mesurant 0.320×0.160 , écrit tout entier de la même main, au début du XVIIIe siècle, à ce qu'il me semble. Quelques formes d'abréviations subsistent, pour *καί, κε, ας, αν, ην, ης*. Le texte fourmille de fautes d'orthographe. L'accentuation manque dans la première partie ; dans la seconde, elle est très grossière et le plus souvent inexacte. La ponctuation qui n'existe pas, pour ainsi dire, dans la première partie, est très irrégulière dans la seconde. La fin d'un chapitre ou d'un paragraphe est indiquée par une ligne de points terminée par un triangle ou un carré de points. Les titres des chapitres, certaines invocations, les mots, les dessins et les signes magiques sont écrits à l'encre rouge. Les mots magiques sont quelquefois surmontés d'un trait horizontal, comme dans le manuscrit précédent.

Il y a deux paginations, toutes deux modernes et indiquées au crayon au-dessus des pages. Mais, au bas de certains folios (1 et 2, 9, 25 et 26, 33, 41), le copiste a indiqué les numéros des cahiers. Les ff. 1 et 2 portent le chiffre 3, ce qui indique que les deux premiers cahiers, soit 16 ff., sont perdus ; il subsiste, d'ailleurs, des vestiges de cinq feuilles. L'indication du 5e cahier a été omise. Du huitième et dernier, il ne reste que deux folios ; le texte est d'ailleurs incomplet. Entre les ff. 21 et 22, on aperçoit des vestiges d'une page arrachée : elle a été enlevée par le copiste lui-même, comme en témoignent les chiffres des cahiers.

Le manuscrit est en mauvais état : les feuillets sont salis et coupés, dans le sens de la largeur, par une profonde déchirure. On trouve çà et là des taches de cire : elles proviennent sans doute des cierges à la lumière desquels le sorcier accomplissait les cérémonies magiques en lisant le livre qui lui servait de guide.

* *

Le traité de magie dont nos manuscrits nous offrent des rédactions assez différentes était divisé en deux livres au moins. A, f. 16 : *τέλος τοῦ πρώτου βιβλίου*. F. 16^v : bandeau de rinceaux ; *βιβλίον Β' · περὶ τῆς τέχνης τοῦ τζερακούλου ἤγουν κύκλου καὶ ἐρωτίσης πνεύματα*. — B, f. 16^v : *βιβλίων δευτέρων*

β' περι της τεχνης του τζερακουλου ηγουν κηκλου να ιδης να εροτσισ πνευματα. — Le titre du premier livre manque, car les premiers folios sont perdus; mais on peut conjecturer, d'après la nature des chapitres que nous avons conservés, que la plus grande partie de ce livre était consacrée à la magie astrologique.

Voici un bref relevé des notices et des recettes de cette nature qui se trouvent dans les deux manuscrits; je prends pour base le texte de A, qui est le plus complet.

1. (f. 1^r). Jours fastes et néfastes de l'année: texte lacuneux et incomplet. Manque dans B.

2. (Ibid.). Domiciles des Planètes: texte incomplet. Manque dans B.

3. (f. 1^v). Méthode pour trouver dans quel signe du Zodiaque le Soleil se trouve en n'importe quel jour de l'année. Manque dans B.

4. Tableau (fragmentaire) indiquant les qualités des Signes du Zodiaque, ainsi que le rapport de chacun d'eux avec les Planètes et les éléments. Manque dans B.

5. (ff. 2^r-2^v). Vertus des Signes du Zodiaque. Tradition différente dans B (f. 2^r).

6. (ff. 3^r-3^v). Liste des heures et des jours consacrés aux Planètes avec l'indication des actions magiques et des entreprises profanes auxquelles ils sont favorables. Manque dans B.

7. (ff. 4^r-4^v). Méthode pour chercher à quelle Planète chaque jour de l'année est consacré. Manque dans B.

8. (f. 4^v). Signification des mouvements qui se produisent dans la tête et la queue du Dragon, en corrélation avec la régence de Saturne. — B, f. 3^r.

9. (ff. 4^v-5^r). Présages tirés des quatre mouvements observés dans la forme du Dragon le 13 mars. — B, f. 3^r.

10. (ff. 5^r-6^v). Sélénodromion: indication des rites magiques et des entreprises à exécuter ou à éviter en chaque jour de la Lune. — Traditions différentes dans B, ff. 1^r et 2^v.

11. (ff. 6^v-8^r). Recette pour la fabrication des statuettes des Planètes. — B, ff. 3^v-4^v.

12. (ff. 8^r-9^v). Invocations aux Planètes, à réciter lors de la fabrication des statuettes. — B (nos 1, 4, 6), ff. 6^v-8^v.

13. (f. 9^v). Conjuraton des anges planétaires. — B, ff. 5^r-6^v, qui ajoute une liste des anges et des démons de chaque jour de la semaine.

14. (ff. 9^v-10^v). Les parfums, les signes et les sceaux des Planètes. — B, ff. 9^r-10^r.

15. (ff. 10^v-11^v). Nouvelle série de quatre invocations aux Planètes, à réciter lorsqu'on brûle les parfums. — B (n°s 2, 3, 5, 7), ff. 6^v-8^v.

16. (ff. 12^r-13^r). Alphabets secrets dont on doit se servir pour écrire les requêtes adressées aux anges planétaires. — B, ff. 15^r-16^v.

17. (ff. 13^r-13^v). Instructions relatives à la nature des encres, des « caractères » magiques et des parfums propres aux Planètes. — B, ff. 10^r-12^r, qui ajoute des recettes d'encres spéciales.

18. (f. 13^v). Chapitre (fragmentaire) sur l'opportunité des voyages réglée par la position de la Lune dans les divers Signes du Zodiaque. Manque dans B.

J'ai publié les chapitres portant les n°s 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18 dans le *Catalogus Codicum astrologorum graecorum*, t. X (*Codices Athenienses*) (1). Les n°s 12 et 15 étaient déjà connus par des extraits de manuscrits de Munich et de Paris publiés par Heeg dans le *Catalogus*, VIII, 2, pp. 154 ss. et 172 ss. ; on y trouvera encore, p. 158, une variante du chapitre 17. Le chapitre 9 a été publié par Boudreaux dans le *Catalogus*, VIII, 3, p. 197 ss.

A la suite du chapitre sur l'opportunité des voyages, le codex A présente six recettes magiques qui n'ont rien de commun avec l'astrologie. Ces recettes devaient être primitivement bien plus nombreuses, puisque le manuscrit a perdu en cet endroit neuf folios. Le ms. B ne nous offre à la place correspondante aucun texte parallèle. Mais, dans tous les deux, le premier livre se termine par une série de recettes qui décrivent la fabrication des accessoires indispensables à l'exercice de l'art de la magie. Nous y apprenons tous les secrets de la fabrication rituelle du couteau de l'« art », de la

(1) Bruxelles, Lamertin, 1924. On y trouvera aussi, pp. 9-23 et pp. 40-45, un relevé complet des notices et des lacunes des mss.

plume de l' « art », du parchemin « qui n'est pas venu au monde », du parchemin « vierge », de l'encre sanglante de l' « art », des statuettes de cire, des statuettes d'argile et de l'anneau de l' « art ». (B ne donne cette dernière recette qu'au deuxième livre).

Pour le deuxième livre, le ms. B nous présente une tradition beaucoup plus complète que le ms. A, qui a été gravement mutilé. Ce livre est consacré presque exclusivement à décrire des recettes d'évocation des démons. On peut distinguer, parmi celles-ci, deux groupes de formules. Les premières sont destinées à faire apparaître les démons au magicien lui-même, qui les conjure de lui accorder telle ou telle grâce. La première recette, qui est la plus longue, est appelée « l'art du cercle ». L'auteur commence par décrire avec une grande précision tous les préparatifs qui précèdent l'action : le choix du moment et du lieu, les abstinences, l'habillement du sorcier et de l'acolyte, la composition du phylactère, le dessin du « cercle de l'art », la fabrication de la clochette, les invocations et les exorcismes. Après avoir annoncé l'arrivée des démons, il donne le texte de deux conjurations relatives à la conquête des faveurs d'un homme puissant et à la découverte d'un trésor.

La seconde recette décrit le même « art du cercle » d'après un autre auteur. Elle présente certaines concordances avec la précédente, mais elle en diffère surtout en ce qu'elle rapporte des exorcismes des quatre points cardinaux, une « grande conjuration » et une formule de congé des démons. Le codex B contient encore trois recettes du même genre, mais d'un appareil beaucoup plus simple, tandis que le ms. A n'en présente qu'une formule, d'ailleurs incomplète (f. 23v).

Le second groupe est formé de recettes de divination analogues aux rites de lécanomantie ou d'hydromantie que nous connaissons par des notices anciennes et par quelques formules des papyrus magiques. Certaines d'entre elles sont d'ailleurs intitulées : lécanomantie, pibactoromantie, gastéromantie. Un enfant, qui sert de médium, après avoir été hypnotisé par des paroles magiques et par tout l'appareil impressionnant des préparatifs, voit apparaître des démons dans un vase rempli d'eau. Le magicien les interroge ou les

fait interroger par l'enfant sur le sort d'un malade ou d'un homme qui voyage à l'étranger, la cachette d'un trésor, le nom d'un voleur, les événements de l'avenir, etc. Puis il procède à leur renvoi.

Le ms. B ne contient pas moins de dix recettes de ce genre, qui présentent de grandes divergences, soit dans les préparatifs, soit dans les rites, soit dans les formules de conjuration, mais qui ont toutes certains traits communs. Le ms. A, défiguré par des lacunes, n'en fournit que quatre de première main, et encore sont-elles fragmentaires. Le ms. B contient en outre une recette pour faire apparaître les démons sur les ongles du médium (onychomantie) et une formule de nécromancie, malheureusement incomplète.

Enfin, le ms. A nous a conservé encore, dans les deux livres, un nombre considérable de recettes magiques analogues à celles que nous ont révélées les papyrus magiques. Il est possible que toutes celles qui sont écrites de première main fassent partie du fonds originel et aient figuré dans l'archétype dont dérivent les deux manuscrits. Dans le premier livre, le ms. A en présente six, après une lacune de neuf feuillets ; le second livre en contient soixante-dix, malgré des lacunes de six feuillets. Le plus grand nombre sont relatives au succès dans les amours ou dans les affaires ; d'autres décrivent des rites d'ordalie, de divination par les songes, de *κατάδεσμος* de divers types. Enfin le même manuscrit nous présente encore une liste des démons et des anges qui gouvernent les heures des sept jours de la semaine.

Parmi les notices ajoutées au premier fonds, dans le ms. A, par un grand nombre de mains différentes, les unes sont de nature astrologique : elles ont été décrites et en partie publiées dans le *Catalogus*, tome X. Les autres sont des recettes magiques du type de celles qui ont été copiées par la première main. A côté d'une lécanomantie, on y trouve des formules se rapportant aux sujets les plus divers : l'amour, le succès dans les affaires, la découverte d'un trésor, la *defixio* de la langue médisante, l'aiguillette, les exorcismes de mauvais démons, les phylactères contre les maladies, etc. J'ai cru pouvoir distinguer, dans ces notes, huit types d'écriture ; mais, comme quelques-unes présentent des traits de

parenté, il est possible que certaines recettes que j'ai attribuées à des mains différentes, proviennent en réalité d'un même copiste qui les aurait écrites à diverses époques. m² paraît dater encore du XVIIe siècle ; les autres proviennent du XVIIIe et même, je crois, du XIXe siècle. Elles sont bourrées de fautes d'orthographe et de formes dialectales et trahissent des défauts de prononciation qui altèrent terriblement les mots et rendent la lecture des textes très difficile, quelquefois même incertaine. En outre, très souvent l'accentuation manque ou est tout à fait défectueuse.

* * *

Par le contenu du premier livre, nos manuscrits magiques sont apparentés à un codex de Munich, déjà signalé par Politis, dont le texte a été publié par Heeg dans le *Catalogus*, VIII, 2. On trouve, en effet, dans celui-ci, comme je l'ai indiqué plus haut, un certain nombre de chapitres analogues à ceux des manuscrits d'Athènes : une liste des heures consacrées aux Planètes, les invocations aux Planètes, l'invocation aux anges, les signes ou caractères des Planètes, les noms des anges et des démons des heures de chaque jour. Le manuscrit de Munich contient, en outre, deux traités relatifs aux plantes consacrées aux Signes du Zodiaque et aux plantes des sept Planètes, qui n'existent dans nos manuscrits d'Athènes, mais qui ont pu y figurer autrefois et qui trouvent d'ailleurs des équivalents dans un certain nombre de manuscrits astrologiques.

Un manuscrit de Turin, qui a péri dans un incendie (*Catalogus*, IV, p. 15, et VIII, 2, p. 139), présentait aussi des chapitres qui, à en juger par leur titre, rappelaient beaucoup la matière du premier livre des manuscrits d'Athènes et le contenu du manuscrit de Munich. On y trouvait, en effet :

- 1°) un tableau des heures consacrées aux Planètes (cf. A et B, n° 6) ;
- 2°) des invocations au Notus et aux vents du Midi ;
- 3°) un tableau des jours de la Lune (cf. A et B, n° 10).
- 4°) un chapitre sur le passage de la Lune dans les Signes du Zodiaque et sur les influences ainsi produites (cf. B, n° 5) ;
- 5°) une dodécaétéride.

Ces deux manuscrits de Munich et de Turin ont ceci de commun qu'ils rapportent ces doctrines astrologiques à un ouvrage de Salomon qui affectait la forme d'une lettre à son fils, Jéroboam ou Roboam. Ce mémoire secret était destiné à lui révéler les « principes de l'art » et le ms. de Munich précise que par cet *art*, il faut entendre celui de l'*Hygro-mantie*. Cependant, aucun de ces manuscrits ne présente une seule notice qui justifie un tel titre. Mais nos manuscrits d'Athènes, bien que, par suite de la chute des premiers feuillets, le titre du traité en deux livres ait disparu, paraissent avoir conservé une tradition différente et plus complète du même ouvrage dont les manuscrits de Munich et de Turin n'ont plus que des fragments. En effet, d'une part, l'*Hygro-mantie* annoncée par le titre et qui fait défaut dans ces derniers manuscrits, nous est conservée dans les nôtres, puisque le second livre lui est, pour une bonne part, consacré. D'autre part, quoique le nom de Salomon ne figure pas dans le titre de ce livre, il se trouve souvent cité dans le texte : le phylactère décrit dans la principale recette d'évocation de démons, l'« art du cercle », est appelé *Ὀὐρανία τοῦ Σολομῶντος* ; la troisième et la quatrième recettes de lécanomantie sont attribuées à Salomon et la septième contient une prière magique appelée « Clef de Salomon ». Il faut noter aussi que l'auteur s'adresse constamment à un novice qui désire être initié, tout comme Salomon le fait dans sa lettre à son fils.

Les manuscrits d'Athènes nous présentent donc une tradition remaniée, mais beaucoup plus complète, du traité de magie qui n'était connu jusqu'ici que par quelques extraits, d'ailleurs purement astrologiques, du codex de Munich.

* * *

C'est à Politis (1) que revient le mérite d'avoir le premier attiré l'attention sur ces manuscrits magiques et d'avoir montré qu'ils se rattachent par un grand nombre de traits à la tradition des traités de magie de l'Antiquité, dont les papyrus nous ont conservé des fragments. Il a observé que les auteurs

(1) *Byzantinische Zeitschrift*, I (1892), pp. 555-571.

des recettes de nos manuscrits attachent, comme les sorciers des papyrus, une grande importance au choix de la matière qui doit recevoir le texte des incantations et à la composition des encres spéciales employées pour les diverses sortes d'inscriptions et il a relevé soigneusement, dans les manuscrits d'Athènes, toutes les indications de ce genre.

Mais il y a bien d'autres concordances, et d'un caractère plus fondamental, entre les conceptions et les usages de la magie antique et ceux du traité conservé dans nos manuscrits. Cet ouvrage constitue une mine inépuisable de renseignements sur les procédés de lécanomantie et d'évocation des esprits, sur les formes anciennes de l'hypnotisme, sur les rites d'envoûtement, d'ordalie, de divination, sur l'emploi de la magie sympathique, l'usage des alphabets secrets, des « sceaux » et des « caractères » magiques, sur la conception de la pureté rituelle, la valeur magique des métaux, des plantes, des animaux, des objets, des gestes, des paroles, sur la démonologie, etc. Nous nous réservons de revenir ailleurs sur ce sujet.

<Ἐκ τοῦ πρώτου Βιβλίου>.

Ex codice B.

F. 5v. Ἴδοὺ ὑποκάτωθεν φανερώνω καὶ <τὰ ὀνόματα> τῶν ὀκτὼ ἀγγέλων· καὶ αὐτοὶ οἱ ὀκτὼ ἀγγελοὶ ἔχει καὶ ὁ καθένας τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ· καὶ σὲ τὰ φανερώνω διὰ τὰ καταλάβῃς.

Ὁ πρῶτος ἄγγελος ἔχει ἐξουσίαν <τῶν ὄρων> καὶ εἶναι τὸ 5 ὄνομά του Σαραηλ· ὅστις περιπατεῖ εἰς βουνὸν καὶ εἰς ἀγρούς ἃς ἐπικαλεῖται τὸ ὄνομά του καὶ δὲν φοβᾶται ποτέ του.

[F. 6] Ὁ δεῦτερος ἄγγελος εἶναι τοῦ ὀσπιτίου καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα Εφλκα· καὶ γράφον τὸ ὄνομά του καὶ σώξῃσαι.

Ὁ τρίτος ἄγγελος, τοῦ ῥίγους, καλεῖται τὸ ὄνομα Σαλαηλ· 10 γράφον τὸ ὄνομα αὐτὸ καὶ οὐ φοβᾶσαι.

Ὁ τέταρτος ἄγγελος εἶναι τοῦ ὕπνου καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα Γισιλ· γράφον τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς φύλλον ἐλαίας καὶ βάνε, το ἀποκάτω εἰς τὸ μαξιλάριον ἐκεῖνον ὅπου δὲν μπορεῖ νὰ κοιμηθῇ καὶ κοιμᾶται.

Ὁ πέμπτος ἄγγελος καλεῖται τὸ ὄνομα Ῥαουηλ· γράφον τὸ ὄνομα εἰς χαρτὴν ἀγέννητον καὶ θές το ἀπάνω εἰς κτῆνον, ὁμοίως καὶ εἰς μανδρὴν προβάτων καὶ οὐκ ἔχουν φόβον.

Ὁ ἕκτος ἄγγελος καλεῖται τὸ ὄνομα Μελχισεδέκ· εἶναι τῶν πηγῶν τοῦ νεροῦ καὶ τοῦ φρέατος ἤγονν τοῦ ποταμοῦ· ὁ πίνων 20 ὕδωρ ἐν νυκτὶ ἃς ἐπικαλεῖται τὸ ὄνομά του καὶ οὐ φοβᾶται.

Ὁ ἕβδομος ἄγγελος καλεῖται τὸ ὄνομα Ἀγαθοηλ καὶ εἶναι τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εἰρήνης· καὶ γράφον τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ βάστα το κρυφίως καὶ εἶναι καλόν.

Ὁ ὄγδοος ἄγγελος καλεῖται τὸ ὄνομα Ἐμπηηλ· εἶναι τῆς ἀσ- 25 τραπῆς· καὶ γράφον τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς χαρτὴν καὶ οὐ φοβᾶσαι ἀπὸ ἀστραπῆν.

[F. 6v] Ἀκόμα οἱ ἄνωθεν ἀγγελοὶ <ἔχουν> καὶ ἄλλην ἐνέρ-

- 1 ss. cf. REITZENSTEIN, *Poimandres*, pp. 18, n. 8 ; 30, n. 1 ; 296 ss. 1 ηποκατοθ cod. τὰ ὀνόματα inserui. 2 οκτα cod. 2-3 αὐτοὶ — καθένας : structuram corrig. nolui. 3 αὐτοῦ] αὐτον cod. 5 αγγελος cod. τῶν ὄρων addidi. εἶναι] γινε cod. 6 ὅστις] ὠπηση cod. (num ὀποιος ?). βουνο cod. ἀγρούς] αγπους cod. 7 τονομα cod. βοβατε cod. 8 δευτρος αγιελος cod. τοῦ ὀσπιτίου] τονος πηου cod. 9 σώξῃσαι. σοσσετε cod. 10 ῥίγους] ριγοπι cod. 11 αὐτό : rectius αὐτοῦ. 12 καλουτε cod. 13 τονομα cod. φιλον cod. εληας cod. (ἐλαίας = ἐλαίας). 14 ἐκεῖνον] εκνον cod. μπορεῖ νά] ποριαν cod. κυμεθι cod. 16 πεμτος cod. γράφον] κουραφον cod. 17 κτῆνον (κτινον cod.) = κτῆνος. ομοιος cod. 18 μαντριω cod. προβατον cod. 19 εἶναι] νε cod. 20 ἤγονν] ηγου cod. (rectius καί). 22 ευδομος cod. εἶναι] ην cod. 24 κριφης cod. γηνε cod. 25 ειγδοος cod. 27 αστραπιν cod. 28 γιανοθεν cod. ἔχουν addidi.

γειαν · ἐὰν θέλῃς νὰ χαλάσῃς τὸν ἐχθρόν σου, γράψε δλονῶν τῶν ἀγγέλων τὰ ὄνόματα εἰς καλαμόφυλλον πράσιον καὶ νὰ γράψῃς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐχθροῦ σου εἰς τὸ καλάμιν ἀνάστροφα καὶ θάπτῃς το εἰς μνήμα νεκροῦ · καὶ θέλει τοῦ ἔρθῃ μεγάλη ἀσθένεια · καὶ ἡ 5 ἡμέρα νὰ ᾔῃαι ἢ τρίτη ἢ σάββατον · εἰ μὲν καὶ θέλεις πάλιν νὰ τὸν ἰατρύσῃς, γράψε τὰ ὀκτῶ ὄνόματα εἰς χαρτὴν καὶ λύωσέ τα μὲ νερόν καὶ ὄς τον · ἄς τὸ πῆ καὶ ὑγιαίνει ὁ ἄρρωστος · διὰ νὰ τὸν κακοποιήσῃς, νὰ τὰ γράψῃς εἰς τὴν ὄραν πρώτην ἢ τοῦ Κρόνου ἢ τοῦ Ἄρη, ἢ τρίτη, ἢ σαββάτω.

Ex codice A.

10 F. 14. Τὸ φυλακτήριον. Signa magica. (Tabula, I, 1).

Εἰς πράσιν ἐργαστηρίου.

Ἐπαρον γυπὸς δέρμαν καὶ γράφον τὸ κάτωθεν σημεῖον μέσα καὶ περισυμμάζωξε τὸν Πρῶτον τῶν μυρμηκῶν καὶ τυλίξας χῶσον αὐτὸ εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ ἐργαστηρίου. καὶ γράφον αὐτὸ 15 μὲ αἷμαν ἀνθρώπου. Signum magicum.

Εἰς παιδὶν ὀποῦ νὰ κλαίῃ.

Γράφον ταῖς κάτωθεν δέκα χαρακτῆραις εἰς χαρτὴν [βαμβα]-
κερινὸν καὶ ἄς τῆς βαστῆ. Characteres. (Tab. I, 2).

ἽΟτι νὰ μὴν φοβᾶσαι μαγεῖαις νὰ σε βλάπτουν.

20 Ἐὰν τὰ σημεῖα ταῦτα βαστῆς, οὐ φοβεῖσαι μαγεῖαις νὰ [σε βλάπτουν], ἐὰν διασκελίσης καὶ μαγεῖαις · ταῦτα βάστα εἰς χαρτὴν ἀγέννητ[ον · καὶ γράφον μετὰ] κινναβάρεως. Signum magicum.

1 δλονῶν (ωλονον cod.) = δλων. 2 καλαμο φιλον cod. πρασιον cod. κα] ι cod. 3 αναστροφαφα cod. 3-4 θαπτι στο cod. 4 μνιμα cod. ἐρθῃ (ερτη cod.) = ἔλθη. μεγαλην cod. 4-5 ἡ ἡμέ-
ρα] γημερα cod. 5 γινε cod. σαβατο cod. παλινα cod. 6 για-
τρεφισ cod. οχτο cod. χαρτην cod. λύωσέ τα] ληωσετε cod. 7 πῆ] πηγι cod. υγιαίνει]γιενη cod. 8 κακοπηγησις cod. προτη cod. 13 Πρῶτον (= principem) scripsi : ᾗ'' cod. μυρμηγκων cod. (fort. scrib. μυρμήγκων). 16 κλέγη cod. 17 γράφο cod. 18 τῆς cod. (τῆς = ταῖς, τὰς). 19 μάγες cod. 20 μαγεῖς cod. 21 διασκελέσης cod. μάγες cod.

[F. 14^v].

Εἰς φυγὴν ἀνθρώπου.

Ἐὰν φύγη τινὰς ἄνθρωπος καὶ θέλῃς νὰ τὸν ἐπιστρέψῃς, γράψον ἀνάποδα τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου ὁποῦ ἔφυγεν εἰς καινούργιον κεραμίδιν ἀποκάτω καὶ τὰς χαρακτῆρας · καὶ βάλε το ἀπάνω εἰς μίαν πυροστιάν νὰ καῖ · καὶ γυρίζει ὀπίσω. Characteres. 5 (Tab. I, 3).

Εἰς ἐργαστήριον νὰ πουλῇ.

Εἰς τὰς ἡμέρας τῆς Σελήνης γράψον εἰς μολύβιν ἀπὸ δίκτυον τοὺς κάτωθεν χαρακτῆρας καὶ σκάψε λάκκον εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐργαστηρίου καὶ παράχῳσέ τους. Characteres. (Tab. I, 4).

Περὶ ἀγάπης.

10

Γράψε τὰς χαρακτῆρας ταύτας καὶ βάσταξε. Signum magicum, cum verbis κια, μαδιά, περι, ὄν, γουκι.

Ex codicibus A (f. 14^v) et B (f. 12).

Πῶς νὰ κάμῃς τὸ μαχαῖριν τῆς τέχνης.

Ὅταν μέλλῃς νὰ κάμῃς τὸ μαχαῖριν τῆς τέχνης (μὲ τοῦτο πρόπει νὰ πελεκᾷς ὅλα τὰ χρειάζόμενα), εἶρε μαχαῖριν ἢ σπαθὶν ὁποῦ 15 νὰ ἐσκότωσεν ἄνθρωπον · καὶ κλέψε αὐτὸ καὶ δόσε το τοῦ χαλκῆα τοῦ ποιῆσαι μαχαῖριν, ἡμέραν τρίτην τοῦ Ἄρεως, ὥρα πρώτη · καὶ μανίκωσον αὐτὸ ἀπὸ τράγου κέρατον μαῦρον ἢ μελανόν · καὶ πάλιν τὴν ὥραν τοῦ Ἄρεως νὰ γράψῃς ἐτοῦτα τὰ ὀνόματα ἀπάνω εἰς τὸ μαχαῖριν · Ῥαχώρ Ῥαδιαμοηνα Ἄρωνή Ἀφυνέ. 20 αὐτὸ τὸ μαχαῖριν τὸ φύλαγε καὶ μὴν κόπτης τίποτε, μόνε κονδύλιν τῆς τέχνης, καὶ ἄλλοῦ ὁποῦ τὸ χρειάζεται ἢ τέχνη.

3 τὸ ὄνομα iterum cod. κνούργον cod. 4 το] τους cod. 5 πυροσθειάν cod. 7 ἀποδήκτων cod. 13 πῶς — τέχνης] ἡδου γραφομεν καὶ ἠποφερομεν καὶ φανερονομεν το μαχερι της τεχνης και του κοντηληου B. 14 μελη B. κανης B. μαχερι B. με τοῦτο] μεταν τον B μεταῦτην A. 15 ὅλα — χρειάζόμενα om. A. χριαζομενη B. ἢ σπαθιν om. B. 16 νά om. B. κλέψαι A επαρε B. το] τε B. τον χαλκυνα B. 17 τοῦ ποιῆσαι] νατοξανα καμι B. τριτι B. τοῦ — πρώτη] ης τιν προτιν ωραν τουαρι B. 18 μανίκωσον — μελανόν] το μανηκητου ασινε απο μαυρο τραγου και ρατον B. 19 παλι B. τῆν] + ηδιαν B. ἀπάνω om. B. 20 ραχον ραδια μονκα αρονη αφηρε B. 21 μαχερι B. τὸ φύλαγε] να το φηλαγισ B. καί] να B. τιποτες B. κοντηλι B. 22 τῆς — ἢ τέχνη] και ης τεχνη ωπου χιριαζετε B.

Διὰ τὰ κάμης τὸ κονδύλιν τῆς τέχνης.

Ἐπαρον τὸ ἄνωθεν μαχαίρην τῆς τέχνης καὶ σύρε εἰς καλαμιῶ-
να ἄνδρον καὶ λέγε· ὦ ἄγγελε Σαβαῶθ Ἄδωναὶ Ἐλωτ
Τετραγράμματον, νὰ ἦσαι ἐδῶ εἰς τὴν βοήθειάν μου. καὶ κό-
5 φρον μὲ μίαν μαχαιρίαν. [f. 15] μόνον καὶ κόφρον ζ' κονδύλια, κάθ[ε
κο]νδύλιν καὶ τοῦ πλανήτου χωριστά· καὶ κόπτε καθέναν εἰς
τὴν ὄραν τοῦ κάθε πλανήτου, νὰ γράφῃς εἰς <δ> τι χρειάζεσαι
εἰς τὸν κάθε πλανήτην.

Διὰ τὰ κάμης χαρτὶν ἀγέννητον.

10 Ἐν ταῖς ἐρμηνείαις ὄπου λέγει νὰ γράφῃς εἰς ἀγέννητον χαρτίν,
ἐτούτη εἶναι ἡ ἐρμηνεία του. ὅταν οὖν ἦναι τὸ ζῶον ἐγκυον ἤγον
ἐργαστρωμένον καὶ σφαγῆ, ἔπαρε τὸ ἀγέννητον ἐκείνον καὶ φυλά-
γον μὴν πέση κάτω εἰς τὴν γῆν. καὶ ὅταν τὸ γδέρνῃς, λέγε τὰ
ὀνόματα ταῦτα· Σενυχρὶ Ἐλωτ Ἐλωτ Ῥωτ Ἐσωθεν
15 Ἐμμανουήλ. καὶ ἀφ' οὗ τὸ γδάρῃς, ὕπαγε εἰς τὸν ποταμὸν ἢ εἰς
ὕδωρ τρεχάμενον· καὶ πλύνον καὶ ξήσον καλῶς· καὶ λέγε ταῦτα·
Ῥογεήλ. Ρασαφαήλ Μορώθ, ἅγιοι ἄγγελοι, καθαρῖσατε τὸ
παρὸν δέρμαν τοῦ εἶναι ἐτοιμον καὶ καθαρὸν εἰς ὅ τι μέλλω γρά-
φειν ἐν αὐτῷ· νὰ ἦναι εὐτυχον καὶ ἀληθινόν. καὶ τότε ἔπαρον ἕνα
20 τζουκάλιν καινούργιον καὶ καθαρὸν καὶ ἀσβέστην καθαρὸν καὶ

1 διὰ] [f. 12^v] ἡδου φανερονο το ποσ B. τα κοντιλια B. 2 ἄνωθεν
μαχαίρην] μαχι B. 3 ἄνδρον om. B. 3-4 Σαβαοθ οδιναγι ελογι τε-
τρα γραματον B. 4 ἦσαι] γι σε B. βογιτηαν B. 4-5 κόφρον—
κόφρον] με μνηα μαχερι να κοφε B. 5 μὲ om. A. μαχεργάν A. ζ']
ευτα B. 7 δ inserui : forsan pro εἰς τι, εἴ τι malis. 5-8 κάθ[ε]—
πλανήτην] και ελα ης το σπητη σου και καθησε ης την προτην οραν του
κατε πλανητη κοφε και το κοντηλη του B. 9 διὰ— ἀγέννητον] ηδου γρα-
φομεν και φανερονομεν ωτη πὸς γενουντε τα χαρτηα που χριαζουντε ης
παντα τες δουλιες B. 10 ἐρμηνηγες B. λέγει scil. ὁ διδάσκαλος.
11 ετουτιν B. ἦ] γι B. του] αυτις B. οδν om. B. ἐγκυον Polites
ἐγγειον A. ἐγκυον ἤγον om. B. 12 ἐγκαστρωμενον A B. και]
πρικου να (= πριν ἦ) γενηση να B. επαρον B. φυλάγον A φιλα-
γον να B. 13 κατα B. γῆν] ην B. λεγ B. 14 ταῦτα] αυτα B.
14-15 σενηχηφ ελογι ελογη ρογι εσοθον εμμανουηλ B. 15 ἀφ' οὗ τῷ
να του B. ὕπαγε] και πανε B. 15-16 ἦ εἰς ὕδωρ] ης νερον B.
16 πλύνων A πλυνε το B. ξήσον A (num ξῦσον leg. ?) ξισετο B.
καλά B. και^β] πληνοντας το B. ταῦτα] τα ονοματα τουτα B. 17 ρουεηλ
ρασαφαηλ μο ραθι B. αη(ιλ)γι ανγγελη B. καθαρισετε B. 18 τοῦ
εἶναι] να του ενη B. ἐτιμον A ετημον B : num ἐτυμον leg. ? ὅ τι]
το B. γραφον B. 19 γυνε B. τοτες B. 20 τζον [f. 13] καλιν
B. καινούργον A. καθαρὸν^β] + απιαστον B. ὠςβεστην B.

πάσσησον και λέγε οὕτως · Ἐρλοὰχ Βορχανὸν Ἐλὶ Ἐλιών, τὸ ἀτίμητον και μέγα ὄνομα τοῦ μεγάλου βασιλέως, φέρε τὸ παρὸν δέρμα ἀγέννητον τοῦ εἶναι ἔτοιμον εἰς πᾶν πρᾶγμα δ μέλλω γράφειν εἰς αὐτό. και ἀφ' οὗ στεγνώση, γράφε ἀπάνω εἰς τὸν λαιμόν τὰ σημεῖα ταῦτα. Characteres. (Tab. I, 5).

5

Διὰ νὰ κάμης καθαρὸν χαρτίν.

Ὅταν μέλλης νὰ κάμης καθαρὸν και παρθένον χαρτίν, πρέπει νὰ ἦναι τὸ ζῶον ἀρσενικὸν ἢ ἐρίφιον ἢ ἀρνίον ὁποῦ νὰ βυζάνη · και σφάξε το με τὴν ῥηθείσαν μάχαιραν τῆς τέχνης. λέγε και ταῦτα τὰ ὀνόματα · Ὅλατ Ἀλματ Ἀνερνευτὸν Ἰωτζάθ 10 Σεμπορφυρὰν Ἰαοὺ Ἰαναροὺ Ἀροῦθ Μαρουκατὰ Τακατὰ Ἀδωνατ Ἰεουλσον Ἐναοὺ Ἰα Ἰὰ Τετραγράμματος και Σοφάρ, ἅγιον ὄνομα και δυνατὸν και φοβερόν, καθάρισον ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας και [f. 15^v] ἀκαθαρσίας τοῦ ζῶου τούτου τὸ δέρμα τοῦ εἶναι ἀληθές και καλόν· εἴ τι και 15 ἂν γράψω εἰς αὐτό, νὰ ἦναι στερεόν· ἀμὴν. ἅμα δὲ και γδάρε αὐτὸ και καθάρισε και πλῦνε το νερὰ ζ' και λέγε τὰ ἄνωθεν γεγραμμένα ὀνόματα και ἄργασέ το εἰς ἀσβέστην και γράφε.

Ὅταν θέλῃς νὰ γράφῃς με βοῦδινὸν αἷμα ὁποῦ θέλεις.

Ἐπαρε τὸ μαχαῖριν τῆς τέχνης και σφάξε τὸ ζῶον ἐκείνον και 20 λέγε τὰ ὀνόματα ταῦτα · Ἐλκοντζέλ Λαμέτ Σανταγῆ Θεο-

1 πάσσησον Α παστρ ψε (=πάστρευσε) το δερμα και παλε ηπαγε ης τον ποταμον και πληνε το και πλινοντας το Β. και λέγε οὕτως] λεγε τα ονοματα αυτα Β. ερλοναχ βορχανου ελογη ελιον Β. 2 μεγαν Β. φερετε Β. 3 δερμαν Β. ἔτιμον Α ετημον Β : cf. p. 13, 18. πᾶν] πασαν Β. γραφο Β. 4 εἰς αὐτό] εν αυτο Β. ἀφ' οὗ] σαν Β. γραψε Β. ααπανο Β πανω Α. λαιμόν] + του Β. 6 διὰ] εδο φανερονο δια Β. 7 μελη Β. καθαρὰν Α. χαρτην και παρθενον transp. Β. πρέπει] προσεχε Β. 8 ἦναι] γνε Β. ζω Β. ἔριφον Α. ὁποῦ om. Β. βυζάνη] + ακομη Β. 9 το ηρημενον μαχεριν Β. 9-10 λέγε — ὀνόματα] και οταν τος φαξης λεγε τα ονοματα αυτα Β. 10-13 ολαγι ελμαγι ανερ να ετον ηοτζαθσεμ πορφηραν ιαου ηαναρον αβουθ μαρκαια τκατα αδοναγη γιεσουαλ ηναου ια ια τετρα γραματον ησοφαρ Β. 13 ονομαν Β. και φοβερον και δυνατον transp. Β. 14-15 καθάρισον — δέρμα] καθαρησατε τες ακαθαρ σιγκες τον ζοον τουτον το δερμα Β. 15 τοῦ] + να Β. εἶναι] γνε Β. αληθνον Β. καλός Α καλο Β. 15-16 καὶ ἂν] να Β. αυτον Β. ἦναι στερεόν] γιγε στερεωμενον [f.13^v] Β. ἀμὴν om. Β. 16-17 ἅμα — αὐτό] και πληνε αυτο Β. 17 καθάρισε] + το Β. το] + με Β. ζ'] επτα Β. 18 αργισε Β. αζβεστην Β. γράφε] γράφον ητι θελης Β. 19 γραφης Β. βοδηνον Β βοῦδιον Α γεμα Β. ὁποῦ θέλεις om. Β. 20 επαρο Β. 21 λέγε] + και Β. τουτα Β. ελκοντζιλ λαμαι σανταγη θεφιλος αφα σαλβαγη Β.

φυλος Ἄλφα Σαλβαῖ, Παντοκράτορ, τῆς μεγάλης βουλής ἄγγελε, εἶς εἰς τὴν βοήθειάν μου καὶ εἰς τὴν προᾶξίν μου ταύτην, ἵνα κατευδοῶσώ ὃ τι μέλλω νὰ γράφω μὲ τὸ αἷμα τοῦ ζώου τούτου.

5 Ὅταν θέλῃς νὰ κάμῃς εἰκόναν μὲ κερὶν.

Ἐπαρον κερὶν ἀπὸ πῆταν ὀποῦ νὰ μὴν ἔχη μέλι καὶ νὰ ἦται ἀπὸ πουλὶν· εἶτα θές νὰ λειτουργηθῇ φοραὶς γ'. καὶ ὅταν θέλῃς ποιῆσαι εἰκόναν λέγε οὕτως· ὦ ἄγγελε Ἄδωναῖ, εἶς εἰς τὴν βοήθειάν μου, Ἄγλα Ἄγλα Ἰ Ὀφναῖ Ἐλεμουήλ Ἐλωχρί, χάρις διασυνέσεως σοφίας Παράκλητος, Ἀπησμεήλ Λιτὰν Ἀνεφνετόν Σεφορεῖ Ἰωγάλ Ἀναγενικὴ Γερεριών, Παντοκράτορ, Εἰκων ὄνομα, Ἀλληλοῦτα Θεὸς Θεόφιλος Θεὸς Δοτοῖ Θεαῖδωμάς Φεριών Ἀλὼν Ἐλὼν, Κύριε Παντοκράτορ, ὃ δούς νόμον τῷ Μωυσῆ, ἐπάκουσόν μου ἐν τούτῳ τῷ πράγματι ὃ θέλω ποιῆσειν διὰ τοῦ νῦν νὰ γένη ἐπιτυγχάνομενον καὶ ἀληθές. ἔπειτα πιάσον τὸ κερὶν καὶ κάμε εἰκόναν καὶ κάμε εἴ τι χρῆζεις, καθὼς σε ἐρμηνεύει· εἰ δὲ χωρὶς ταύτης τῆς τέχνης, εἴ τι καὶ ἂν κάμῃς, δὲν ἀχρῆζει τίποτες.

Διὰ νὰ κάμῃς εἰκόναν μὲ πηλόν.

20 Ἐπαρον ἀπὸ τὸν ποταμὸν πηλόν· καὶ ὅταν ὑπᾶς νὰ τὸν πάρῃς, ὑπαγε ἀνάτριχα, ἕως οὗ εὔρησ αὐτὸν τὸν πηλὸν ὀποῦ νὰ δουλεύε-

2 ἄγγελε] αγγγελος B. εἶς] εἶς A ἰωγίς καὶ B: cf. p. 13, 4 νὰ ἦσαι. μου¹] + ταυτιν B. μου²] μον A. 3 καταβοδοσι B. γεμα B. 6 μελη B. γινε B. 7 πουλλήν A πουλον B. θές] ἴβανε το κερὶ B. φοραὶς γ'] τρις ημερες B. 7-8 καὶ— εἰκόναν] καὶ πησον γικονα καμνοντας το B. 8 αδοναγη B. εἶς] εἶς A om. B: cf. v. 2. 9 αγλα αγλαγη οφναγι ελεμουηλ ελοχρι B. 10 διασυνέσεως] δησινεος B. 10-13 οπερμεηλ ανγιεικιν γεριριον παν τοκρα τορ ογικονομον αγιον αλιλονγια μεα θεοτης θεος θεοφηλος θεωδιτος θαγι ηδομας φεριον αλον ελον B. 13-14 Κύριε Παντοκράτορ] καὶ B. 14 τον μοσιν B. μόν] μονκεριγε B. ἐν] ι B. τουτο B. 15 το B. πράγμα A B. ὅ] ον B. ποιῆσειν] πιγησι B ποιῆσω A. διὰ τοῦ νῦν om. B. νῦν dubium A. γένη] γινε B. ἐπιτιχομενον [f. 14] B. 16 αλουθινον B. πιάσον A πησον B. καιρι B. ηκονα B. 16-17 καὶ— ἐρμηνεύει] οτη χριαζεσε B. 17-18 ταύτης — τέχνης] ετουτην την τεχνη B. 18 καὶ ἂν om. B. 19 διὰ] [f. 14^v] ιδου και ετερη ερμηνηγα B. 20 επαρε B. ὅταν ὑπᾶς] οντας πας B. πάρῃς] επαρις τον πηλον B. 21 γιπαγε B. ἕως — αὐτόν] και επαρε B. δουλευγτε B.

ται και σου ἀρέσει· νὰ ἦναι τόπος ἀμάλακτος. ἔπειτα πίασον με
τὴν δεξιάν [f. 16] σου χεῖρα τὸν πηλὸν καὶ λέγε· ὀρκίζω σε,
γῆ, εἰς τὸν Θεὸν τὸν ποιήσαντά σε καὶ στήσαντά σε εἰς ἓνα τόπον
καὶ σφραγίσαντά σε ἑπτὰ σφραγίσιν καὶ πλάσαντα τὸν ἄνθρωπον
διὰ σοῦ, ἵνα μένη ἡ χάρις σου εἰς ἐμὲν εἰς τὸ δουλεῦσαι με ἴσα 5
καὶ καλά, εἰς ὅτι θέλω νὰ κάμω μετὰ σοῦ· καὶ διὰ τοῦτο ὀρκίζω
σε ἵνα μου διακονήσης ἴσα καὶ καλῶς καὶ ἀληθινῶς καὶ στερεῶς
ὡσπερ εἶσαι καὶ στερεά· ὦ ἄγγελε Σαρφαήλ, εἶψ εἰς τὴν
βοήθειάν μου. καὶ οὕτω κάμε εἰκόνας ἢ βέσαλον καὶ γράφε εἴ τι
θέλεις.

10

Περὶ τοῦ δακτυλιδίου τῆς τέχνης.

Ἐπαρον κερὶν παρθένον, κάμε δακτυλίδιον νὰ φορῆς εἰς τὸν
δεξιὸν σου δάκτυλον τῆς χειρός σου, ἐντεινόντάς το με παρθένον
χαρτίν, ἐπιγράφων αὐτῷ μετὰ τοῦ κονδυλίου τῆς τέχνης ταῦτά τὰ
ιβ' ὀνόματα· Λεὼν· Σαβαὼθ· Βιωνιά· Ἐλωτ' Ἀὼά· Ἰασοῦ 15
Σουιεωά· Ἀενιοῦ Ὀδοονιοῦ· Ἰοῦ· Ἰρῶ <Ὀ ὀ το ην>. Fi-
gura anuli cum sigillo Solomonis (pentalpha).

Ex codice B.

[F. 14]. Ἐτέρη ἐρμηνεία· περὶ ἀγάπης ἀνδρῶν καὶ
γυναικῶν.

Ὅταν βασιλεύσῃ ὁ Ἥλιος, τὸ πρῶτον ἄστρον ὁποῦ φανῆ ἐκέ-
την τὴν ὄραν νὰ σταθῆς ἀντικρὺ του καὶ νὰ λάβῃς τριῶν λογιῶν 20

1 καὶ — ἀρέσει om. B. ἦναι] γηγε B. μαλακος B. πηγησον B.
2 τον δεξηον B. χερειν B. 3 γῆ] γις B. τον²]]του B. πιγι-
σαντα B. σε¹] και πλα και πλασαντα σε B. ιστησαντα B. 4 σφρα
γησαν τε B. 5 μένη] μεν B. χαρισου B. εμενα B. δου-
λεσε A. ἴσε A. 5-6 με — εἰς om. B. 6 ὅτι] ητη B. 7 ἴσα] ησια B.
8 ὡσπερ — στερεά om. B. ὦ] ον B. αγγελι B. εἶψ om. B.
9 μου [f. 15] B. οὕτω κάμε] ετζη να καμης B. ηκονα αβησαλον B.
ράφε A. 11-16 : f. 21 B. 11 δακτυλιδη B. 12 καιρι B. παρ-
θένον] + καθαρον και B. το B. 13 δακτηλαν B. τῆς — σου om. B.
ἐντεινοντας] conic. ἐνδόνοντας. παρθενο B. 14 ἐπιγράφων] και
γραφε B. αὐτῷ] αὐτό A om. B. 14-15 μετὰ — ὀνόματα] αυτα τα
δοδεκα ονοματα υπανο ης το χαρτην και τηληξε το δακτυλιδην με
το κοντιλη της τεχνης και το με λ α ν η της τεχνης ηδου και το ονοματα
B. 15-16 λον σαβαοθ βιονια ηλογη ηαωα ηασου ουρ εσα αγενηου
γουνηου ηουερου ουτοην B. 16 Ὀδοτην ex B addidi. το δακτυλιδην
add. B. 19 γιλιος B. προτο αστρο B. 20 τριωλο γιον B.

μετάξι, κόκκινον, μαῦρον και πράσινον, και να τὰ ἀνακατώσης
 ένα με τᾶλλο· ἔπειτα να τὰ στρίψης να τὰ κάμης ένα· ἔπειτα
 ἄρχισε τὸν κάτωθεν ὀρκισμόν· και δέσε έναν κόμπον, ἔπειτα
 ἄρχισέ τον· και πάλε δέσε τὴν βραδυάν· ζ' βολαίς να τὸ λέγης και
 5 ζ' κόμπον να δέσης ἔως τρεῖς βραδυναίς. και ὅταν πρῶτον ἴδης τὸ
 ἄστρον, να τὸ περικαλέσης και να τοῦ εἴπης· περικαλῶ σε, ὦ
 ἄστρον, παραδίδω με εἰς ἐσένα ἵνα ποιήσης τὸ ζήτημά μου. να τὸ
 εἴπης τρεῖς βολαίς τὸ· « περικαλῶ σε, ὦ ἄστρον », εἶτα ὀρκίζε
 τὸν ὀρκισμόν. και ὅταν ᾗς τὸν ὀρκισμόν, ὁ φῶς σου και ὁ νοῦς
 10 σου να μὴν ἦναι ἄλλοῦ, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ ἄστρον να βλέπης.

Ἴδου και <ὁ> ὀρκισμός.

Ὄρκίζω σας και καθορκίζω σας κατὰ τῶν ἑβδομήκοντα δύο
 ἀρχόντων τῶν δαιμονίων, κατὰ τὸν Βερζεβεουλ και κατ' τῶν
 δύο μεγάλων, και κατ' τῶν ἑβδομήκοντα δύο Ἄιδου τῆς κολάσεως
 15 και κατὰ τῶν κεφαλαίων και κατὰ τῶν τεσσαράκοντα ἀρχόντων
 τῆς κολάσεως Ἄσθοροτ, [f. 14^v] Φακατορ, Νεληνας,
 Ρετεκ, και κατὰ τῆς μεγάλης βασιλείας, ὀρκίζω σας και κα-
 θορκίζω σας ὅτι ἐσεῖς να πᾶτε εἰς τὴν — ὀδεῖνα — τῆς — ὁ
 20 δεῖνα — θυγατέρα, να βάλετε ἑπτὰ δαιμόνια ἐρωτικά εἰς τὴν ἐν-
 θύμησίν της και δώδεκα δαιμόνια εἰς τὴν σάρκα της να φωνά-
 ζη διὰ τὸν — ὀδεῖνα —· και να δέσεται τὴν καρδίαν της, οὔτε να
 φάγη οὔτε να πῆ οὔτε να κοιμηθῆ ἔως οἷ να πληρώση τὸ θέλημα
 τοῦ — ὀδεῖνα —· και εἰς τὴν δύναμίν σας τὴν παραδίνω, οὔτε
 να φάγη οὔτε να πῆ οὔτε να κοιμηθῆ ἔως οἷ να πληρώση τὸ ζή-
 25 τημα τοῦ — ὀδεῖνα —· ὦ δαῖμον τῆς πορνείας, γλίγωρα, να δέσετε
 τὴν — ὀδεῖνα —, να ποιήση τὸ θέλημα τοῦ — ὀδεῖνα — ὀγλίγωρα.

Τέλος τοῦ πρώτου Βιβλίου.

1 κοκκινον B. μαῦρον] μαβη B. πρασιον B. 3 ορκηζμον B. κομπο
 B. 4 βραδια B. ζ' 7 B. να τὸ λέγης] νατολιες B. 5 ζ' 7 B.
 κομπη B. βραδιες B. πρωτο B. 6 αστρο B. 7 αστρο B.
 ποιήσης] πηγισος B. 8 αστρο B. ὀρκίζε] οχηζε B. 9 ορκιζ-
 μον B. ᾗς = εἴπης. ορκυζμον B. ὁ corrigere nolui. φοσου
 και ονουσου B. 10 αστρο B. 11 ὁ inserui. 12 κατορκυζο B.
 13 τον δεμονηον B. κατ' τῶν] κατον B. 14 και κατ' τῶν] εκατον B.
 ευδομηκοντα B. 15 τον κεφαλεον B. τεσσαράκοντα] num τεσσά-
 ρων leg. ? αρχοντο B. 17 κατορκυζο B. 18 ὁ δεῖνα] οδιαν B.
 18-19 τῆς — θυγατέρα] ηοδηαν της θιγατρος B. 21 οδηαν B. 22 πῆ] πηγη
 B. κημεθη B. ἔως οἷ] εος σου B. 23 οδιος B. δημηνη
 B. 24 μημεθη B. ἔως οἷ] εος σου B. 25 οδηος B. ὦ δαῖ-
 μον τῆς πορνείας scripsi : οδιμον της πορνηας B. γληγορις B.
 26 πηγησι B. οδηος B. 27 A, f. 16. πρώτον A.

Βιβλίον δεύτερον.

Ex codice B.

[F. 16v] Περὶ τῆς τέχνης τοῦ τζερκούλου ἦγουν κύκλου νὰ ἴδῃς νὰ ἐρωτήσης πνεύματα.

Καί σου γράφομεν διὰ τὴν ἐγκράτειαν <ὄποῦ πρέπει νὰ ἔχη> ὁποῖος θέλει νὰ ἐπιχειρισθῇ 5 αὐτὴν τὴν τέχνην.

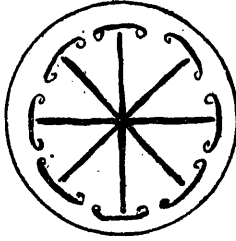
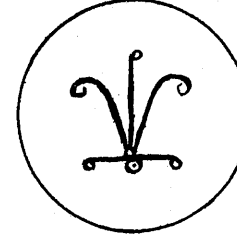
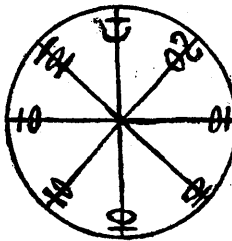
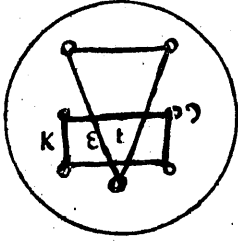
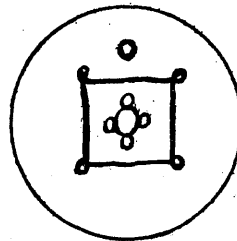
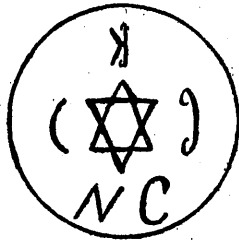
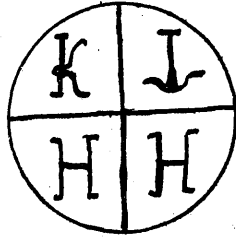
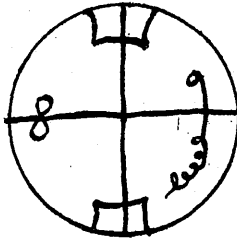
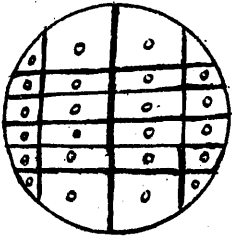
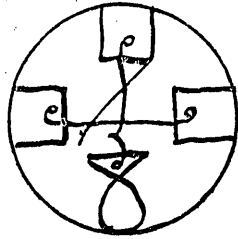
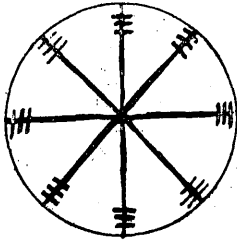
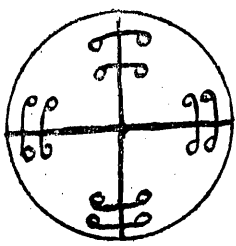
Ἐὰν θέλῃς νὰ ἴδῃς τὰ ἀσώματα σεσωματωμένα, πολλὴν ἐπιμέλειαν θέλεις, ὡς ἐνταῦθα ἀπομνησκούσης τῆς ἀρχῆς. ἀπὸ τὴν πρώτην τῆς Σελήνης ἀπεχε ἀπὸ σμίξιν γυναικὸς καὶ ἀπὸ κρέας καὶ οἴνου καὶ ἰχθύος· καὶ ὅταν φθάσουν αἱ ἔνδεκα ἡμέραις τῆς 10 Σελήνης ποιήσον τριήμερον νηστείαν, νὰ μὴν τρώγῃς ἄλλο παρὰ ψωμί καὶ νερόν. καὶ ἔχε προετοιμασμένα ἐτοῦτα <τὰ> πράγματα· [f. 17] ἔχε φορέματα λινὰ καινούργια καὶ ἴουκάμισον ἀφόρετον καὶ βρακίον καὶ κάλτζαις καὶ ἴουδέματα· καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν νὰ φορῆς ἓνα μαντίλι ἀφόρετον καὶ νὰ ἦναι γραμμένα 15 ἐτοῦτα τὰ ὀνόματα ἀπάνω εἰς τὸ μαντίλι, μὲ τὸ μελάνι τῆς τέχνης· Ἄρια Ἄγλα Ἄγλαγι Ἄγλαοθ Ἄγλεργι Ἄγλο Ἄγλατε Ἄγληα Ἄγλαξιω Ἄγλαοθ Ἄγλαγη Ἄγτατε Ἄγλασια Ἄγλιαντα Ἄγλαρο· καὶ ἔπαρον χαρτὶν βόδς ἀγεννήτου ἀρσενικοῦ οἰκονομισμένον μὲ τὰς σφραγίδας ταύτας 20 <καὶ> μὲ τῶν ὀνομάτων καὶ βάστα τὸ χαρτὶν εἰς τὸ στήθος σου ὡς φυλακτήριον. ἴδου καὶ τὰ ὀνόματα· Ἐλρα Ἄγλου Βαχανου Ἡροχ Ἄς Πανεν Ῥαβες Ἐγμεθ Ἐλοχημ Λαχα Τζελενη... Ἄδοναγι Λες Γες Ῥαουθαα Ἡακπον Δοχιμ Ἡαρουτζον Ἀβεχαν Ὀγεβαδ Βηγενους 25 Μησα Ναηχ. γράφον καὶ τῆς κάτωθεν εἴκοσι τέσσαραις βούλλαις ὑποκάτωθεν τῶν ὀνομάτων. τὸ χαρτὶ νὰ ἦναι ἀγεννήτου.

Viginti quattuor sigilla (1) : v. pp. 19-20.

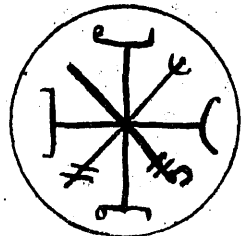
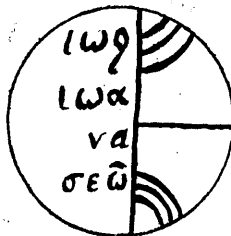
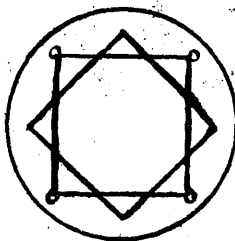
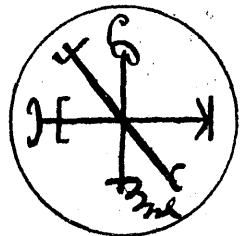
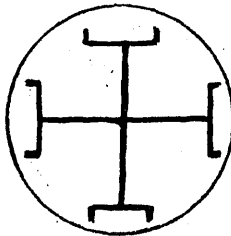
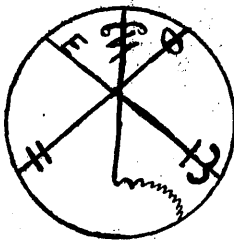
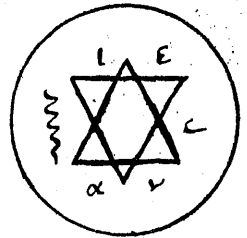
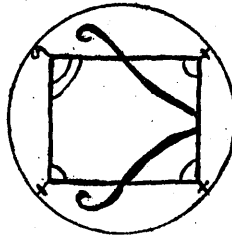
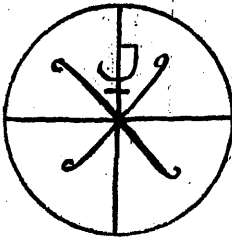
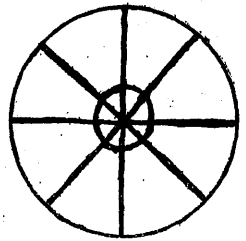
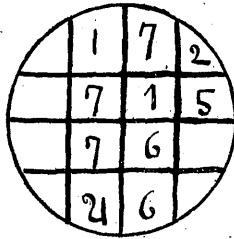
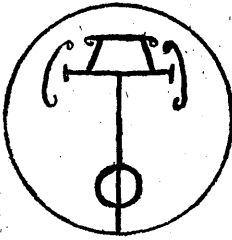
[F. 18] Ἐχε δὲ καὶ τὰ ἐνδύματα τῆς χειρὸς σου ἐκ λεπτοῦ δέρματος πεποιημένα· καὶ γράφον ταῖς κάτωθεν χαρακτήραις εἰς 30 ταῖς παλάμαις σου ἀπάνω τοῦ δέρματος. Quattuor pentalphae.

3 ερωσις B. 4-5 ὄπου — ἔχη supplevi. 5 ἐξηγηρηστη B. 7 ασοματ B. 8 ος ἐνταυτα B. 9 προτη α B. ζμηξιν B. ηνεκος B. 10 οἴνου] γηνου B. αἰ] η B. μερεσ ια B. 11 πηγισον B. τριμερον B. τροης B. 12 τὰ inserui. 13 καινουρια B. 15 ἦναι] γηνε B. 21 καὶ inserui. στηθοσον B. 24 post Τζελενη lacunam praebet B. 27 του ονοματος B. το χιτι να γιγε αγεγνιτου B. ἀγεννήτου scil. ζφον. 28 ενζιματα B. τῆς] του B. χηροσου B. 29 πεπηγημενα B. 30 παλαμεσου B.

(1) Cf. *Bulletin de Corresp. hellén.*, XXXVII, 1913, p. 273 ; *Catalogus cod. astrol. gr.*, X, pp. 82-96.

SIGILLA (p. 18, 27).

Τὰ κάτωθεν σημεῖα γράφε τα ἄπάνω εἰς τὸ μαντίλι σου καὶ κρέμασέ το εἰς τὸ δεξιόν σου μέρος εἰς τὴν ζώνην σου διὰ νὰ σφουγγῶς τὸν ἰδρῶ σου. Literae magicae. (Tab. II, 6).

Ταῖς κάτωθεν χαρακτῆραις γράφε ταις ἄπάνω εἰς πανὶ λινὸν 5 ἢ βαμβάκινον λευκὸν τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἦναι ἐσκεπασμένον τῇ οὐρανίᾳ· ἤγουν βάνοντας εἰς τὸ στήθος ταις χαρακτῆραις σκέπασε καὶ τὸ πανὶ αὐτὸ ἄπάνω [f. 18^v] εἰς τὸ στήθος σου ἕως τὴν μέσην σου. ἰδοὺ αἱ χαρακτῆραις.

Literae magicae. (Tab. II, 7).

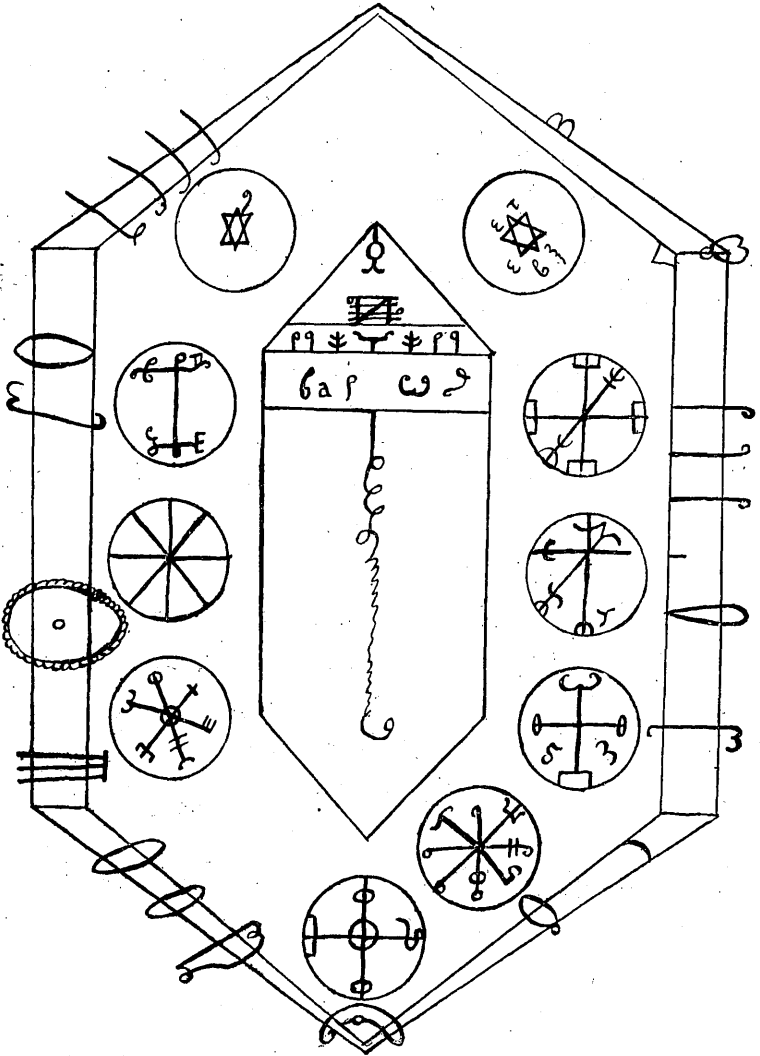
Ταῖς κάτωθεν χαρακτῆρας γράφε ταις εἰς ὑποδέματα τῶν 10 ποδῶν σου ἤγουν εἰς τὰ τζαρούχιά σου καὶ 'ς τὰ δύο γράφον αὐταῖς. Literae magicae. (Tab. II, 8).

Περὶ <τοῦ> πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ οὐρανία.

Ἐπαρον χαρτὴν ἀγεννήτου βοῦς καθαρὸν ὡς καθὼς διαλαμβά-
νει ἀνώτερον· καὶ γράφον εἰς αὐτὸν τὴν ὑπογεγραμμένην οὐρα-
15 νίαν μετὰ ἀκριβειαν, ὅτι εἰς αὐτὴν ἔστιν ἡ σωτηρία σου. κύτταζε ἀκριβῶς τοὺς κύκλους ὁποῦ εἰσιν 'ς τὴν οὐρανίαν τοῦ Σολομῶντος διὰ νὰ τοὺς κάμης κατὰ ἀκριβειαν ὡς καθὼς τὴν βλέπεις γεγραμμένην ὀπισθεν καὶ μεμετροημένην διαβήτη ἤγουν διὰ τὸν κουμπάσον. οἱ μὲν τέσσαροι πόλοι ἤγουν αἱ βούλλαις ὁποῦ 'ναι μέσα εἰς
20 τὴν οὐρανίαν μὴ ἐγγίζω-[f. 19]-νται οὔτε ἓνας τὸν ἄλλον οὔτε τῇ μιᾷ μεριᾷ οὔτε τῇ ἄλλῃ. ἀλλὰ κατὰμεσα νὰ ἦναι μὲ γνῶσιν μετὰ μόσχον καὶ κρόκον καὶ ῥοδοστάγμον καὶ κινναβάρεως, τὰ δὲ ἕξω μὲ μελάνην μαύρην· καὶ τοὺς ἄλλους τεσσάρους κύκλους ποιήσον ὁμοίως· ὁ δὲ ἔννατος οὐθενὸς τῶν ἄλλων ἐγγίξῃ, ἀπὸ τοὺς ἐπι-
25 λοίπους κύκλους νὰ ἦναι ξεχωριστός· ὁ δέκατος κύκλος νὰ πλησιάξῃ τῶν ἄλλων τεσσάρων καὶ τὴν περικύκλωσιν τοῦ ἄλλου κύ-

1 τα] τες B.	2 κερμασε B.	ς φουνκας B.	3 ἡδρσου B.
5 βαν πακίνο B.	περπη B.	ης κεπασμενον B.	5-6 τῇ οὐρα-
νίᾳ] ἡ ουρανη B.
vide num malis : <μὲ> τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἦναι ἐσ-
κεπασμένη ἡ οὐρανία.			
6 εἰς τὸ] ηστα B.	7 εἰς] νο ης B.	στηθω B.	
8 αἰ] η B.	9 αποδεματα B.	10 ηγον B.	12 τοῦ inserui.
14 ἡπογεγραμενη B.	15 σοτηρηαν B.	16 εστην B.	17 εβλε-
πης B.
18 οπηστε B.	μεμε τριμενην διαδε του B.		κουμ-
πασο B.
19 αἰ]η B.	βουλες B.	οπουνε B.	20 μειγγιζοτες B.
21 την αλην B.	καταμεσες B.	γινε B.	μεγνοσιν B.
22 μο-
σκον B.	ροδοσταμον B.	23 ποιήσον] πηγισο B.	24 του αλου
B.
εγγηζην B.	απε B.	25 κυκλος B.	γηνε B.
το ναλον τεσαρον B.	26 του αλου κυκλον B.	πλησιαζε	

κλου. τὰς δὲ γραμμὰς ἤγουν τὰ μέσα γράψον με κόκκινα ἐρυθρά· τὰ δὲ ἔξωθεν με μελάνην· αὐτῆνα εἰσὶν κβ'· ποιήσον καὶ αὐτὰ διὰ τῆς μελάνης τὰ περιέχοντα καὶ περιεχόμενα τοῦ κύκλου τῆς τέχνης τῆς οὐρανίας, τὰ δὲ γράμματα καὶ τὰ σημεῖα ἐρυθρὰ κατὰ τὸν εἰρημένον μέθοδον. τὸ λοιπὸν πρόσσεχε καλῶς μετὰ ἐπιμελείας νὰ ποιήσης αὐτὴν· καὶ αὐτὴν βάσταζε εἰς τὸν κόλπον σου, ὄντας θέλης νὰ ἐμβῆς εἰς τὸν κύκλον. Figura τῆς οὐρανίας.

1 ἡουν Β. 2 αὐτῆνα εἰσὶν κβ' num ad τὰ σημεῖα v. 4 referenda ?
 πηγισον Β. 3 περιεχουμενα Β. 4 κατὰ] μετα Β. 5 τὸν εἰρημέ-
 νον corrigere nolui. μέθοδον] οδον Β. 6 πηγισις Β. κόλπον =
 κόλπον. ὄντας = ὄταν. 7 ἐμβῆς] εμῖς Β.

Ex codicibus A et B.

[F. 20 B] Ἐδῶ γράφω περὶ τῆς τέχνης τοῦ τζερούλου ἡγουν τοῦ κύκλου, νὰ ἐρωτήσης πνεύματα.

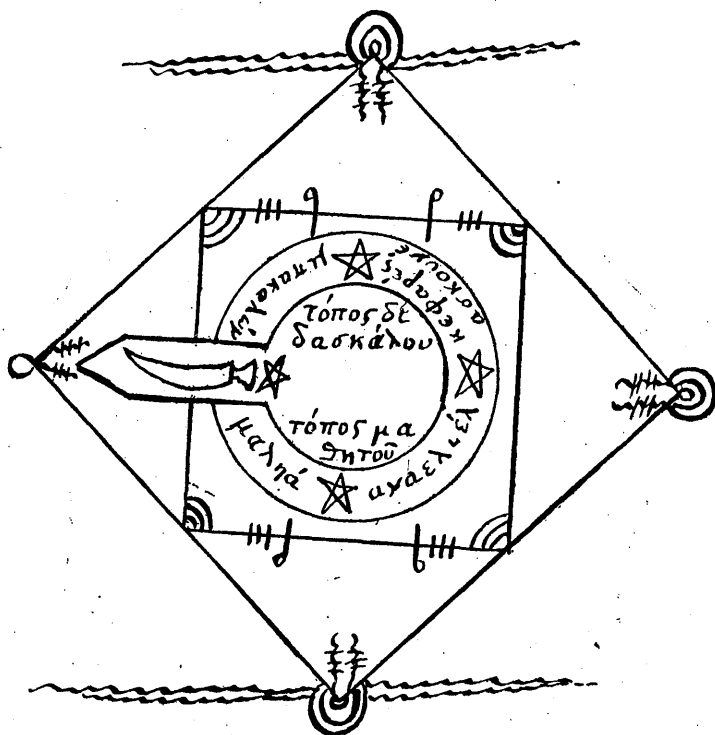
- Ἐπειδὴ ἔμαθες κάθε πράγματος τὴν τέχνην καὶ μέθοδον καὶ ὡς καλὰ ὁποῦ εἶπαμεν καταληπτῶς, λοιπὸν πρέπει νὰ μάθης καὶ 5 τὸν τόπον ὅπου μέλλει νὰ καθίσῃς μετὰ τὸν μαθητὴν σου. μὴ ἐξεύροντας ἄλλος τινὰς, σύρε ὅπου ἂν εὖρης τὸν τόπον ἀρμόδιον καὶ ἐπιτήδειον διὰ νὰ κάμῃς κύκλον · καὶ ἄς ἦναι ὁ τόπος ἢ εἰς κορυφὴν βουνοῦ ἢ εἰς δάσος ἢ εἰς κάμπον ἢ εἰς σπήλαιον ἢ εἰς θάλασσαν συμὰ ἢ εἰς περιβόλιν ἢ εἰς παλαιὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει 10 νὰ ἐφονεύθῃ ἄνθρωπος, ὅπου νὰ μὴν ἀκούεται φωνὴ πετεινοῦ ἢ ἀνθρώπου, εἰς τόπον καθαρὸν καὶ ἀπάτητον ἢ εἰς ποταμὸν συμὰ ἢ εἰς τριστατον · νὰ ἀπέχῃ μακρὰ ἀπὸ ἀνθρώπων, ὅπου νὰ μὴν ἀκούῃ ἢ νὰ βλέπῃ τινὰς ἢ νὰ ἀκούεται φωνὴ ἀνθρώπου, μήπως καὶ τύχῃ κανεῖς καὶ σε ἐμποδίσῃ.
- 15 Ὅπότεν γίνεται ὁ ἥλιος ἀντικρὺ τῆς Σελήνης, λάβε τὴν μάχαιραν τῆς τέχνης φορῶντας καὶ τὸ εἰρημένον δακτυλίδιον καὶ χάραξον εἰς τὴν γῆν τὸν κύκλον. ἄς ἦναι ἡ γῆ καμωμένη καὶ φρουκαλημένη καλὰ διὰ νὰ δεχθῇ τοῦ κύκλου τὰ σημεῖα ἐκεῖνα ὁποῦ θέλεις χαράξαι μετὰ τὴν μάχαιραν τῆς τέχνης. ἔχε καὶ δύο μαγ- 20 κάλια καινούργια καθαρὰ · καὶ γέμισον αὐτὰ κάρβονα καθαρὰ ζωντανὰ νὰ μὴν καπνοῦν καὶ βάλε μέσα αὐτὰ τὰ καπνίσματα · [f. 20v] ξυλαλόγη, καῦστον ἀρωματικόν, καρού<φαλλον>, μοσχο-

1 [F. 16v] βιβλίον β' A. ἐδῶ γράφω om. A. τοῦ om. A. 3 ἐπει-
 δῆ] + της B. καθα B. 4 καταληπτῶς A. περὶ B. 5 τόν¹
 [f. 17] A. τοπο B. μέλλει om. B. ἡξεύροντας B. 6 ἂν]
 να B. τον om. B. 7 ασιε B ἄσυναί A. ἢ om. B. 8 βουνο
 B. ἢ¹] και B. δασα B. ἢ εἰς κάμπον om. B. εἰς²] γις B.
 σπήλαιον] παλαια σπηλαια B. εἰς⁴] γις B. 9 ἢ — ἢ om. B. το B.
 ὁποῖον] + τοπο B. 10 νά¹ — ὅπου om. B. ακουγετε B. 10-11 ἢ ἀν-
 θρώπου om. A. 11 απετατον B. ἢ] και B. εἰς] γις B. 12 ἢ εἰς]
 κης B. τριστατον B. απεχίς B. μακρια B. 13 ακουγετε B.
 ἢ] ουτε B. βλέπῃ τινὰς] βλεπετε B. ἢ² — ἀνθρώπου om. B.
 14 τύχῃ κανεῖς καί] εὖρις κοντάσσε A. μεποδησι B. 15 γίνεται]
 γενηγετε B. γιλος B. ἀνηκηρη B ἀντόκηρης A. τῆς] τη B.
 16 ηριμε Γνο B. 17 φουρ καλεμενη B. 18 κυκλον B. συμὰδια A.
 19 χαραξίς B. τὴν μάχαιραν] το μαχε B. μαγκάλια] γάστρια A.
 20 καινούργα A. καθαρὰ om. B. γεμίσε B. αὐτὰ] τα B.
 21 ζωντανὰ omis. B. καπηζουνε B. βανε B. αὐτὰ τά om. A.
 22 ξυλαλόγην A ξιλαλογιν B. καφστον B. καρούφαλλον scripsi
 (= καρύφυλλον): καρου B- καρού A : cf. p. 32, 23. μος κο καριδον B.

κάρυδον, κρόκον ἀρωματικόν, λίβανον ἀρωματικόν · βάλε δὲ καὶ ἀπὸ τὸ χόρτον νυμφαίαν καὶ ἀπὸ μαῦρον καρνοφύλλιν καὶ ἀπὸ ῥίζης ἀσφοδέλου καὶ ἀπὸ αἵματος ἀνθρώπου ἀδίκως φονευθέντος. καὶ θυμιάσας, εὐθέως ἔπαρε τὴν μάχαιραν τῆς τέχνης καὶ κάμε τὸν κύκλον τὸν ἐνδοθεν καὶ τὸ τετράγωνον ἔξωθεν ὃ ὑπεδείξαμεν. 5 καὶ ἄς ἦναι τὸ πλάτος καὶ τὸ μήκος ὅσον νὰ χωρῇ δύο ἀνθρώπους · καὶ κάμε καὶ τὴν θύραν τοῦ κύκλου ὅσον νὰ ἐμβαίνης καὶ νὰ εὐγαίνης ἀπ' αὐτήν · καὶ ἡ πόρτα του νὰ βλέπῃ πρὸς τὸν νότον · καὶ φυλάγου νὰ μὴν πατῆς τὰ γράμματα τῆς πύλης ἐμβαίοντας ἢ εὐγαίνοντας. ἄς ἦναι καὶ ἡ Σελήνη ἡμερῶν ιδ' ἡμισιν · ἐὰν τῷ 10 χῆ νόκτα, ἔχε φανάρι καὶ λαμπάδαις διὰ νὰ βλέπῃς νὰ διαβάσῃς τοὺς ὀρκισμοὺς καὶ [διὰ] νὰ κάμῃς <νὰ μὴν> τὰς σβύσουν τὰ πνεύματα · εἰ δὲ καὶ τύχῃ ἡμέρα οὔτε κερί οὔτε φανάρι θέλεις. ὁ κύκλος εἶναι ὁ ἀποκάτωθεν γραμμένος · καὶ στοχάσου καλῶς μήπως καὶ σφαλῆς καὶ ἀποτύχῃς τοῦ σκοποῦ σου. 15

ἰδοὺ καὶ ὁ κύκλος τῆς τέχνης ·

1 κροκον B. ἀρωματικόν¹ om. B. βανε B. 2 νυμφαίαν scripsi : μηλόφαγίαν A λουλοφανον B (λουλόφορον, νίλουφαρ etc., nomina nymphaeae in sermone vulgari). καριο φηλην B καρνοφύλλην A. ἀπό⁵ om. B. 3 ρηχτζαν B. ασπρον δελου B. γεματος B. αδικο B. φονευθεντου B. 4 ευθης B. ἔπαρε] επ-τον B. 5 τὸ τετράγωνον] τὸ τραγονον A τετραν κονον B. 5-6 ἔξωθεν ὃ ὑπεδείξαμεν καὶ om. B. ὑποδείξαμεν A. 6 οσου B. χορουν δηο ανθροπη B. 7 κύκλου om. B. οσου B. μπεινης B ἐμπαίνην A. 8 εὐγαίνην A βηηνης B. του om. A. τονοτον B. 9 πατηξίς B. ἐμπαίνωντας A ημε νοντας B. ἦ] γι B. 10 βιγενοντας B. ιδ ^{1/2} A 14 B. ἐὰν τύχῃ] ἂν εἶναι A. 11 φανάρι καὶ λαμπάδαις] σεμοντάνοια τρία κύνούργα καὶ καθαρὰ καὶ μεγάλα[ις λαμ] πάδες εἰς αὐτά A. φανερι B. λμπαδες B. βλέπῃς] εὐλέπεις A. 12 διὰ del. videtur. νὰ μὴν inserui. τὰς] την B. εζβησουν B. 13 πνεύματα] + παρὰ μέσα πρὸς ἐσέναν διὰ [f. 17^v] νὰ εὐλέπῃς τοὺς ὀρκισμοὺς καὶ ὁ κύκλος A. τύχῃ ἡμέρα] τηχημερα B κάμῃς τα μέραν A. οὔτε¹ — θέλεις] χρείαν δὲν ἔχεις σέ μουντάνοια καὶ λαμπάδες A. 14 δ² — γραμμένος] ἐτοῦτος ὁποῦ γράφωμεν κάτωθεν A. 15 απετηχης B. σου om. A. 16 om. B, sed f. 21 habet τέλος ο κυκλος ηνε οπηστε (= f. 21^v). Sequentia desunt in codice A, ex quo quattuor folia exciderunt.

Ex codice B.

[F. 21] Ἴδοὺ καὶ τὸ κουδοῦνι ὁποῦ θὰ βαστᾶ ὁ μαθητής.

Τὸ κουδοῦνι νὰ τὸ κρούη ἀπάνω εἰς τὸν κύκλον· <νὰ> ἔχη ἓνα καμπανέλιν καὶ νὰ ἔχη ὀλοτρόγυρα αὐτὰ τὰ ὀνόματα γεγραμμένα μὲ αἷμαν τῆς νυκτερίδος. Ἴδοὺ τὰ ὀνόματα· Πεθ Γλια Περρες Μπεθιηλ Μεπιθιηλη Θσος Μπαρους Μπαρον Μπιμαον Μπαπιριον Χαη Ῥοαμ.

[F. 22] Ἐμπαίνοντας εἰς τὸν κύκλον κάθισε ἐν τῇ ἀναπαύσει σου· ἔπειτα γύρισε τὸ πρόσωπόν σου κατὰ ἀνατολὰς καὶ πρῶτα

Figura codicis A, f. 17v. 1 Hic rationem anuli conficiendi (cf. supra, p. 16, 11) describit B. 3 κρουγη B. νὰ inserui. 4 ἓνα] εαν B. καπανελην B. ολοτρο ηρα B. αντα B. 5 γεμαν B. 7 τέλος ο κυκλος ηνε οηστε f. 21v: figura circuli. Ante f. 22, folium unum excisum est. 8 κύκλον] + και B. αναπανσιν B. 9 γύρισε] ηησε B. ποσοπον B.

δόξασε τὸν Θεὸν καὶ λέγε τοὺς ψαλμοὺς τούτους· ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου· καὶ τὸ· Κύριε εἰσάκουσον· καὶ· Κύριος ποιμαίνει με· καὶ τότες ἄρχισε νὰ λέγῃς χαριτωμένα λόγια ὀνόματα τοῦ μεγαλοδυνάμου Θεοῦ· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρεις ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις· ἐδλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις· 5
Κύριε Θεὲ ἅγιε παντοκράτορ· τὸ ὕψος τῆς θεότητός σου οὐδεὶς δύναται κατανοῆσαι· δέομαι τοῦ ἁγίου ὀνόματός σου, δός μοι χάριν τῷ δούλῳ σου ὅπως δνηθῶ ὑποτάξαι καὶ σπαράξαι καὶ εἰς τοὺς πόδας μου πεσεῖν τὰ πνεύματα τῶν δαιμονίων, εἰς ὄνομα 10
Ἐλελογη Ἐλογη Ἄδοναγη Μελεχ Σαδαγι Βαβι, Τετραγράμματος, α καὶ ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, Ἦοσεφ Μπεσελ Ἄσχας Ἐραβ Μπαλατην Ἄλητος Σελ Ἄρεπα Ἄγιοθ Δεμουθ Νησουρ Ἄδαμσορ Λαγισ Μηλα Φιλους Φηλας Ἄνα Ἄβουνα Ἐραμ Πηραμ Μπι Λαμζου15
Ἡαλεμ Ληθ Ἄταγι Ἐνκθα Ἐλζεφηρες Φαριν Φακα Φανη Σιγίλα Ἡαρουγη Καρα Μπαρουχ Ὀντα Ἰλοημ Ἐματορ Ἄβρασας [f. 22v] Ἄθητιελ Κεορ Πιαλ Ἄμον Ἄμουναμεθ Οὐδαδ Διαμοτ Δαχη Δαμα Πηναθ Ἡαραθ Σημχα Ποραθ Ὀκνευλ Τηταγι20
Οἶρον Ὀρ Τισα Ἄμους Ταηρ Ἄτθαθ Δηδη Μαηκη Βινιρα Ἐλαλ Ἰα Κα Οὐγεμαχ Μπαρούλ Βιελες Παρχηελ Σιμεολ Μαλχαδεελ Ἄδονελ Χαη Ἄτα Ἐλοημ Ὀρα Ἄμιτα Ἐραβιχανουν Ἐληον, Τετραγράμματος, Γραφοντον Ἐλεαν Ἐλαθ Ὀν Ναβαρ Μαπηρ Ἄνα25
Ἄβουνα Ἡνουν Καηαμ Λεοδαμ Χαη Βακον Ζηβλατον Ἄγι Ἰα Ζαγδον Δαμανε Ἐλοα Ἐλοημ Ἐλοημ, α καὶ ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, ὀρκίζω σας, πνεύματα, εἰς τὸν Θεὸν ὃς κάθεται ἐπὶ τῶν Χερουβίμ· πᾶς ὁ κόσμος ὄρατός καὶ ἀόρατος ἐπακούει αὐτόν· ὀρκίζω σας, δαίμονες, ἵνα ἔλθετε ἐμπροσθέν 30
μου, εἰς ὅποιον τόπον ἐδρίσκεσθε εἴτε ἐν ὄρει καὶ ἐν βουνῷ ἢ ἐν πλοίῳ ἢ ἐν θαλάσῃ ἢ ἐν σπηλαίῳ ἢ ἐν ποταμῷ ἢ ἐν ποιῷ τινι τόπῳ, ἵνα ἔλθετε τάχιστα ταύτην τὴν ὥραν ἕξωθεν τοῦ κύκλου· σφίγγω καὶ ὀρκίζω σας εἰς Θεὸν ὃν λειτουργοῦσιν ἄγγελοι,

1 του θεου B. τούτους] ουτος B. Psalmi CXX, CI, XXII. γιρα B.
2 πημενης B. 4 μεγαλου δυναμου B. ἅγιος²] αγιθ B. πληρης B.
5 δοξισου B. 6 νωματη B. οσανα] + γο B. 8 κατανοησε B.
ονοματο B. μοι] μην B. 9 τον δουλον B. 10 πεσειν scripsi : πεσον B.
29 τον B. 30 επακουγη B. εμπρος τιν B. 31 ευρησκεστε B +
τοπαν (= τόπον repet.) B. 32 πληρ B. θαλασις B. σπηλεον B.
ποταμον B. ποιῷ τινι] πηοτινην B. 33 τοπον B. 34 σφηνηκο B.

ἀρχιθρόνοι, καὶ κυριότητες, ἐξουσίαι, τὰ πολυόμματα Χερου-
βὶμ καὶ ἐξαπτέρυγα Σεραφίμ, ἅτινα οὐ παύονται διηγεκῶς κρᾶζειν
τὸ ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, πλή[ι. 23]-ρεις <ὁ> οὐρανός
καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ
5 ἔρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἴνα, ὅπου καὶ εὐρίσκεσθε, ἔλθετε
ἔμπροσθέν μου καὶ κάμετε τὸ θέλημά μου ἄνευ βλάβης καὶ κα-
κώσεως τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς μου ἐν εἶδει ἀνθρωπίνῃ καὶ
σχήματι καὶ μορφῇ. ὀρκίζω ὑμᾶς, Δενας Κονταστορ Τζι-
τζανηελ Χαληκεελ Ὅραπαηλ Λουμπηελ Λουτζι-
10 φερ Βερζεβεουλ Ἀσμεδαη Ὅρνιλ Παγαριθ Γαρπα
Εξιμμιστραος, εὐθέως, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκεσθε, ἔλθετε ἐνταῦ-
θα πρόθυμοι καὶ ἄοκνοι· ἔτι ὀρκίζω σας, πνεύματα, εἰς τὸν
οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὰ ἅγια μυστήρια τοῦ Θεοῦ,
ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, ἀπάνω εἰς τοὺς ἐπτὰ πλανήτας καὶ εἰς
15 τὰ ἐπτὰ μέταλλα τοῦτου τοῦ οὐρανοῦ, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκεσθε,
νὰ ἔλθετε ἔμπροσθέν μου εὐθέως χωρὶς ἀργητας καὶ ἀπομονῆς,
ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τοὺς ποταμούς
ὄτι, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκεσθε, νὰ ἔλθετε ἐδῶ καὶ νὰ μὴν ἀργήσετε.
ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, εἰς τὸν μέγαν ἀρχιστράτηγον Μιχα-
20 ἦλ· ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, εἰς τὸν ἀρχιστράτηγον Βαρα-
χηελ· ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, εἰς τὸν μέγαν Φαμοθηελ·
ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, εἰς τὸν ἀρχάγγελον Οὐρουηλ·
ὀρκίζω ὑμᾶς, [f. 23^v] πνεύματα, εἰς τοὺς δύο ἀρχαγγέλους
Γαβριήλ καὶ Ῥαφαήλ, ἵνα ἔλθετε ἔμπροσθέν μου τάχι-
25 τα καὶ συντομώτατα. — καὶ ταῦτα λέγοντά σου, σκοπεῖ ἐργα-
ζόμενος πρὸς τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κόσμου· τότες θέλει ἐγερθῆ-
ναι ὡς νέφος συννέφον· σὺ δὲ θαρροῦ, μὴν δειλιάσης, ἀμὴ ὀρκί-
ζων· ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, ἀπάνω εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς
τοὺς ἀνέμους καὶ ἀπάνω εἰς τοὺς ὀρκισμούς (λέγε ὄλους) εἰς
30 ἑσᾶς· ὀρκίζω σας εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ἵνα ἔλθετε πρὸς μὲ μετὰ
προθυμίας χωρὶς φόβου καὶ βλάβης τῆς ψυχῆς μου καὶ τοῦ σώ-

1 αρχιθρόνοι ex ἀρχά(γγελοι),	θρόνοι ortum videtur.	ἐξουσιαι B.
2 παύονται] παβιν B.	3 ὁ inserui.	5 ἐν] γεν B. ευρισκεσε B.
6 εν προ σεν B.	λαβης B.	7 ἐν εἶδει] ενη δη B. ανθρωπρον B.
8 μορφιν B.	ημας B.	11 ευρισκεστε P. ενταυτα B. 13 ἅγια]
αγι B.	14 ημας B.	απνο B. τούς] τα B. παλαντας B.
15 τούτου scripsi : τουθε B.	ἂν] ανα B.	ευρησκεστε B. 16 ελ σε-
τε B.	εμπρος ταν B.	17 ορκζο B. ημας B. κατ ²] η B.
τούς] + το B.	18 ὅπου καὶ ἂν] οικαι αν που B.	ευρισκεστε B.
ἔλθετε] λεθηε B.	19 ημας B.	πνευματα B. αλχηστρατιγον B.
20 ημας B.	21 ορκουζο B.	ημας B. 22 ημας B. 23 ημας
B. 24 εμπροσθεν B.	25 συντομετατα B.	λεοντα B (λέγοντα =
λέγοντος). σκοπην B.	26 τέσσαρα] τερσε a B.	κοσμον B. ενη-
ρθηε B. 27 ος B.	σινεφον B.	28 ημας B. 29 ορκιζουσ
B. 31 φοβον B.		

ματός μ ο υ ἐν εἶδει ἀνθρωπίνῳ ἡμέρω, πραεῖς, εὐώδεις, προση-
νεῖς καὶ οὐχὶ μετὰ φόβου. — ὡς καθὼς ἀρχίσουν νὰ ἔλθουν καὶ
νὰ σε πλησιάζουν, βάνε τὸ χέρι σου τὸ δεξιὸν εἰς τὴν οὐρανίαν
ὁποῦ ἔχεις εἰς τὸν κόλπον σου καὶ τὴν ἀριστεράν σου χεῖρα δεῖχ- 5
νε ἐν τῇ γῆ· καὶ ὅταν ἀκούσης ταραχὴν τῶν πνευμάτων, λέγε τὰ
ὀνόματα ἐτοῦτα· Παρακῆρ Δαμαβηελ Περαλκιλ Βερα-
ληελ Ὁχδριελ Βαθηκαλε Νοραμιελ Ἀλφηελ Ῥου-
μπηγελ Ῥιραφιμιελ Αμπουνα Ῥαγινιλ Σταφα-
νελ Ἀδουκην Δονηληελ Μοργγηλην Σαταραλην Βου-
ραλεηλ Ἐλμιγι Ἡεθ Δαριριν Ῥασαηλ Ῥασαημ 10
Ἰλερημ Ἀλαφαγι Τεγι Ἀρανηελ Σαδηελ Ἐμαηλ
Μητηκew Ῥεγίλην Ἀναηλ Ἡσμihλ [f. 24] Ῥασιελ Ῥε-
δοναβηλ Μπερασεμ Ἀληερακ Δακτον Μπανηελ Και-
ρινηελ Ἀλαβληελ Παριμπηελ Ἀλανηλε Ἀμηνιμ Βα-
θηκν Πεληρονα Μηρακ Ἀρεν Ἐφαηλ Κυραδαχη Μπε- 15
ραελ Ἀμηελ Μεφηορελ Καναγι Περανηελ Κρενα-
βηελ Ἡαταελ Ἀχηελ Ἀλαμιελ Ῥαχηελ Ἀμφηελ
Ταχηλ Ἰελεουλ Ματαγε Οὐχαη Ἀναραναρε
Ζεσιμε Ζεαουρδιελ Ἀουλε Ἀλεμπρανε Κουρα-
νηελ Οὐ Δοληελ Ελμιγι Ἀουραατ Ἡαφιλ Ἀμιριελ 20
Ῥαμιελ Σαραελ Ἀσφιελ Κουρπαναγίλην Μοταρεηλ
Ὁβελ Μουλομιηλ, ὁ βασιλεὺς τῆς ἀνατολῆς, τῶν τεσσάρων
βασιλέων ὁ ἐξουσιαστής, ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, εἰς τὰ ἑθέν-
τα ὀνόματα ἵνα ἔλθετε τάχιστα ἔμπροσθέν μου διὰ τῆς δυνά-
μεως τούτων τῶν ὀνομάτων, καὶ ἐσύ, πρῶτε, Ἀσμοδαη, μετὰ 25
τὴν συντροφίαν σου καὶ συνοδίαν σου· ἄνω εἰς τὴν δύναμιν
τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰα-
κώβ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραήλ, ὀρκίζω σας τοὺς ἐκ-
πεπτωκότας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Σιωα ὁ λεγόμενος Ἀσμοδαης,
ὀρκίζω σε καὶ σφίγγω σε εἰς τὸν ἐρχό-[f. 24^v]-μενον κρῖναι ζῶν- 30
τας καὶ νεκρούς, οὗ φανέντος ἐν οὐρανῷ οἱ οὐρανοὶ ἐτυλίχθη-
σαν καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται· ὀρκίζω ἐσᾶς εἰς τὴν σαλπίγγην
ὁποῦ μέλλει νὰ σαλπίσῃ ἵνα καλῆ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν.
ὀρκίζω σε, Λοττροφερες, ὀρκίζω σε, Ασταθορ, ὀρκίζω
σε, Βερζεβεουελ, ὀρκίζω σε, Ἀσμοδαῖ, ἐσᾶς τοὺς πρωτο- 35

1 ἐν εἶδει] ἐνη δη Β. 3 πληνσιαξοην Β. 4 κολοπον Β. χερα Β.
5 ἐν τῇ γῆ] ἐνδιγι Β. ταραχη Β. 23 ημας Β. 24 ἐμπροθεν Β. 25 ἀζμο-
δαη Β (= Ἀσμοδαῖε). 27 γακοβ Β. 29 Σιωα : malim σὺ εἶ.
30 ελχομενον Β. κρηνε Β. 31 ἐτηληχθησαν Β : num ἐταράχθησαν
leg. ? 32 σαλπίγγην = σάλπιγγα. 33 μέλλει] μλονη Β. σαλλη-
σον Β. κελει Β. 34 Λοττροφερες = Λουτζιφερ supra, p. 27, 9.
35 Ἀσμοδαῖ] ἀσμαδεγι Β. πρωτου θρονου Β.

θρόνους τῶν δαιμόνων · ἀπὸ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ κόσμου, ὅπου καὶ ἂν εὗρίσκεσθε, νὰ ἔλθετε ἔμπροσθέν μου μετὰ πάσης ὁμορφότητος καὶ ἰλαρότητος χωρὶς φόβον δι' ἐμοῦ καὶ χωρὶς βλάβης τῆς ψυχῆς μου καὶ τοῦ σώματος ἀμελλητί καὶ ἀληθῶς ἐν 5 ἀνθρωπίνῳ εἶδει καὶ κάμετε εὐθὺς τὸ θέλημά μου προθύμως καὶ ἀόκνως ὃ ἐγὼ θέλω καὶ δι' ὃ ἦλθον ἐδῶ.

Καὶ ὅταν εἴπῃς ταῦτα, βλέπεις ἐρχομένους δαίμονας ὥσπερ σύνταγμα συναθροισμένον · καὶ ἐσὺ κάθισον εἰς τὸν κύκλον μέσα · καὶ εὐθὺς συμόνοοσι σὺν εἰς τὸν κύκλον, ὅμως δὲν ἤμποροῦν 10 νὰ σεβοῦν μέσα καὶ ἐσὺ μὴν ταραχθῆς ἀπὸ τὸν τόπον σου, ἀμὴ κάθου θαρρητὰ μετὰ γενναίου παραστήματος καὶ δοκιζέ τους νὰ λέγουν τὸ θήλημά σου · καὶ πρῶτον ἐρώτησέ τους ποῖος εἶναι ὃ ἀφέντης τους καὶ ὡσάν σε τὸν δείξουν, εἶπέ τους νὰ ἀ[ναπα]ύσω- 15 σιν ἄνω εἰς τὴν κορυφὴν του καὶ ἐκεῖνος θεὸς νὰ [f. 25] ἀμώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν βασιλικὴν του στολὴν καὶ εἰς ὅλα του τὰ ἀξιώματα ὅτι νὰ εἶναι εἰς τὴν ὑποταγὴν σου καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σου.

Καὶ ἂν θέλῃς νὰ τὸν ἐκστείλῃς ἕως ἀνθρωποῦ πλούσιον νὰ τὸν ταραξῶσιν διὰ νὰ σε ἀγαπᾷ, λέγε 20 τοὺς δοκίμοὺς οὕτως · δοκίζω σας, δαίμονες, ἂν εἰσ- τε ἰσχυροὶ καὶ δυνατοὶ καὶ ἔχετε ἐξουσίαν νὰ κάμετε εἴ τι θέλετε, δοκίζω σας κατὰ τῆς δυνάμεως κυρίου Σαβαώθ Ἄδωναϊ, ὃς ἐστὶν Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, Θεὸς τοῦ Ἰακώβ, <ὃς> τις ἐξε- 25 ἰσραήλ, ὃς παρέδωκεν τὰ θεῖα μυστήρια, δοκίζω σας κατ' ἐκεῖ- νον τοῦ λαλήσαντος <μέ> τὸν Μωϋσῆν καὶ δόντος αὐτῷ τὸν νόμον ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινᾶ, δοκίζω σας, δαίμονες, εἰς τὸν Θεὸν τὸν φωτεινόν, τῆς σοφίας ἀμέτρητον, — καὶ ἡ λαμπρότης αὐτοῦ ἀνεξιχνίαστος —, τὸν μαστιγώσαντα μὲ τὰς δέκα πληγαῖς τὴν 30 Αἴγυπτον καὶ ἐξαγαγόντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐξ αὐτῆς · δοκίζω σας

1	τεσσαραρον μερος B.	2	βρισκεστε B.	3	χωρίς] χοχορης B.		
	φοβον B + μου B.	4	ἀμελλητί scripsi : αμελικαι B.		αληθης B.		
5	ανθορπινο B.		εἶδει] ηδετε B.		κιμετε B.		
		6			δηω ηλθοεδο B.		
7	ερχομενος B.		δαίμονας scripsi : dos B.	8	σινταγματων B.		
9	ημπορουν B.	11	θα ρητα B.	12	σου] στον B.		
	ἀναπαύσασιν restitui.	16	γηνε B.		ηποταην B.		
	18 ἐκστείλῃς] σεστηλῃς B : num εἰσστείλῃς ?	17			γιπερεσιαν		
	19				ταραξουσιν		
	20				ορκυζμους B.		
					οντος B.		
					22	αδοναγί B.	
					23	ὃς]	
						<ὃς> τις] της B.	
						24	παρα] πτα B.
							γεννας B.
						26	μέ
							δοντι αυτου B.
						28	λαμπρτης B.
						29	μαστηγοθεντα B.
						29-30	της εηπτον B.

κατὰ τῆς δυνάμεως Κυρίου τοῦ διαρρήξαντος ῥάβδῳ τὴν ἐρυθρὰν
θάλασσαν καὶ διαγαγόντα τὸν Μωϋσῆν προστάξαντος ταῦτα
ποιῆσαι καὶ διαγαγόντος τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ θαλάσσης· ὀρκίζω
σας κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ τῆς φοβεραῆς <σκην> ἤς ***
ἐλυτρώσατο κύριος [f. 25^v] ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὄψη- 5
λῶ αὐτοῦ· ὀρκίζω σας, πνεύματα, εἰς τὰ ἁγιάσματα τῆς σκηνῆς
τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰς γεγραμμένας πλάκας δακτύλῳ Θεοῦ· ὀρκί-
ζω σας, πνεύματα, δαίμονες, εἰς τὴν τράπεζαν τῶν ἄρτων τοῦ
ἁγίου θυσιαστηρίου καὶ εἰς τὴν στάμνον τὴν ἔχουσαν τὸ μάννα
καὶ εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, εἰς τοὺς ὕμνους τῶν ἁγίων ἀγγέλων 10
καὶ εἰς τοὺς ὕμνους τῶν ἱερέων. ὀρκίζω σας, πνεύματα, <εἰς τὴν
εὐλόγησιν> ἣν ἐκέκτητο Ἀβραὰμ ὁ πατριάρχης καὶ εἰς τὴν λειτουρ-
γίαν τοῦ δικαίου Μελχισεδέκ καὶ εἰς τὴν τάξιν Ἰακώβ· ὀρκίζω
σας, δαίμονες οἱ κρύπτοντες τὴν πορνείαν καὶ διανοούμενοι ἀγά-
πην καὶ φίλτρον ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· ὀρκίζω σας κατὰ τὸν ῥη- 15
θέντα ὀρκισμόν καὶ σφίγγω καὶ ἐπισφραγίζω τὸν λαὸν καὶ μὴν ἀργή-
σετε, ἀμὴ ταχέως νὰ ὑπάτε εἰς τὸν — ὄδεινα — ἀνθρωπον καὶ
καταλάβητε τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ γυρίσετε τὸν λογισμόν του καὶ
τὸν νοῦν του εἰς ἐμένα τὸν — ὄδεινα — καὶ νὰ μὴν ἔχη ἐνθύμησιν
ἄλλον τινὸς εἰς τὸν κόσμον, ἢ πατρὸς ἢ μητρὸς ἢ ἄλλον τινός, 20
γυναικὸς ἢ ἀνδρὸς ἢ ἀδελφοῦ ἢ φίλου, ὅτε τινός, ἀλλὰ μόνε τὴν
ἐνθύμησιν τὴν ἐδικήν μου νὰ ἔχη· καὶ νὰ κάμετε αὐτὸν νὰ με
ἀγαπήσῃ ἀγάπην κραταιὰν καὶ ἰσχυρὰν καὶ νὰ μὴν με ἀλημονᾶ
καὶ νὰ μὴν ἤμπορῇ οὗτος νὰ φάγῃ [f. 26] ὅτε νὰ πῆν· ἐρχόμενος
αὐτόματος εὐρίσκη με ὅπου καὶ ἂν ἦμαι, μήτε ἄλλη ὑποταγὴ νὰ 25
τοῦ φαίνεται καλὸν καὶ γλυκύν παρὰ ἐγώ· καὶ ἀφήτε εἰς αὐτὸν
τοὺς δαίμονας οἱ ὅποιοι νὰ τὸν διδάχουν νύκτα καὶ ἡμέραν βά-
νοντες τὸ ὄρεκτὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἀκατάπανστα, τὸ
ταχύον ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, τὸ ἀχόρταστον εἰς τὴν κεφαλὴν του,
τὸ ἀνίκητον εἰς τὰς βασιλικαῖς του φλέβαις· καὶ ἐρχόμενος εὐ- 30
ρίσκη με ὅπου καὶ ἂν ἦμαι, καὶ μὴν ὀκνήσετε, νὰ μὴν ἀργήσετε,
ἀλλὰ ὑπάγετε ταχέως ὅσον δύνασθε τὸ γλιγωρότερον.

1 κυριο B. ραβιδος B. τήν] ης B. ερηθρα B. 3 πηρισε
B. διαγαγαντα B. 4 σκηνῆς conici : ης B ; deinde lacunam sign.
5 ελυτρωσατο B. ἐν χειρὶ] ευχηρι B. κρατεον B. 6 σκηνῆς]
κυνις B. 8 τον αρτον B. 9 τήν²] ηνυ B. εχουσα B. 10 τῶν¹] τον
τον B. ανγγελον B. 11 ἱερέων scripsi : ηριον B. 11-12 εἰς τὴν εὐλό-
γησιν addidi. 12 πατηρ αρχης B. 14 οἱ — πορνειαν conici : η κρι-
τονες την πορνηαν B, cf. supra, p. 17, 25. 15 κατ¹] π B. ηρεκον B.
16 ορκυζμον B. 18 πταλαβην B. γυρισετε] ηρησετε B. λοζμον B.
19 ενθημησι B. 20 κοζμον B. ἄλλου²] αλο B. 21 ηρεκος B.
ἦ¹] γη B. 24 οὔτος] τουτο B. φαί B. πιγη B. 25 εὐρίσκη
με] ευρισκομε B. αλην ηποταγιν B. 27 τούς] τας B. βανον-
τας B. 28 τῶ¹] τον B. αυτον B. τῶ²] τον B. 29 ταχηνον
B. τη ποση B. τό] του B. τήν] τ B. 30 τό] τον B. εὐ-
ρίσκη με] ευρισκομε B, cf. supra, v. 25. 31 ἦμαι] με B. 32 δηναστε B.

Ἄτερος ὀρκισμὸς εἰς θησαυρόν· ἐὰν θέλῃς νὰ τοὺς ἐκστείλῃς νὰ σου φέρουν θησαυρόν, ὀρκίζέ τους·

Ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀοράτου καὶ εἰς τοὺς ὕμνους
 5 τῶν ἁγίων ἀγγέλων τῶν προστατῶν Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐ-
 ρουήλ, Ῥαφαήλ, Ἡσταθηα, Χερουβὶμ καὶ Σεραφίμ,
 ὀρκίζω σας, δαίμονες, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ Τετραγραμμά-
 του ὁποῦ εἶναι Ἄγλαη Ἰγλα Ἡτααγλαγι Ἄγλαορ Ἄδονα ἰ,
 ὀρκίζω σας, δαίμονες, ὀρκίζω καὶ σφίγγω σας καὶ συμβουλ-
 10 λῶν ἑσᾶς εἰς τὴν χάριν πάντων τῶν βασιλέων καὶ εἰς τὰ στέμ-
 ματα αὐτῶν καὶ εἰς τὸν χρισμὸν τοῦ ἁγίου πνεύματος ὅπερ αὐτοὶ
 ἐχρίσθησαν καὶ οἱ προφηταὶ· ὀρκίζω σας, δαίμονες, εἰς τὰ μυστή-
 ρια τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν καὶ [f. 26v] εἰς τὰς δράσεις τῶν ἁγίων
 προφητῶν καὶ εἰς τὴν χάριν τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν Ἀναριά,
 15 Ἀζαριά καὶ Μισαήλ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν προσευχὴν αὐτῶν ἣτις
 ἔσβεσεν τὴν φλόγα τοῦ καμίνου καὶ εἰς δρόσον αὐτὴν μετέβαλεν
 ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ναβουχοδοносόρ· ὀρκίζω σας, δαίμονες,
 καὶ ὀρκίζω εἰς τὴν προσευχὴν μου τοῦ Ἥλιου καὶ εἰς τὸν ζῆ-
 λον καὶ πόθον ὃν εἶχον πρὸς τὸν Θεὸν οἵτινες, ἑσεῖς πρῶτιστοι δαί-
 20 μονες τοῦ σκότους, εἰς τὴν στρατείαν σας ὀνομαζόμενοι διδάσ-
 καλοὶ σας Βερζεβεουλ, Ἀσμεδαη, Ἀσταροθ, Λουτ-
 ζεφερ· εὐθὺς πάνετε εἰς τὴν ὥραν τούτην, σύρετε νὰ φέρετε
 θησαυρόν καὶ βίον πολλὸν ὁποῦ εἶναι χωσμένος εἰς ἀπόκρυφον
 τόπον, ὅπου εἶναι χρυσίον καθαρὸν καὶ ἄδολον καὶ λίθοι πολύ-
 25 τιμοὶ καὶ ὠραιότατοί. καὶ πάλιν ἐξέλθετε δεύτερον, χρυσίον
 κάλλιστον καὶ πλῆθος ἀρεσκόμενον, μὴ οὐ κατὰ φαν<τασίαν>
 καὶ φενακισμόν ἢ ἄλλην τινὰ σκευασίαν, <ἀλλ'> ἀληθινὸν
 καὶ καθαρῶτατον ἄνευ δόλου καὶ ἀπάτης· καὶ νὰ μὴν ἔχετε ἐξου-
 σίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ τοῦ λαβεῖν αὐτὸν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ μὲνη

1 ετερον B. ορκιζμος B. 2 εστηλης B. φερειον B. 4 αω-
 ρατους B. 5 τον αγιον αγγελον B. τους προστατας B. 7 τον τε-
 τραγραματο B. 8 ειναι] γινε B. αδοναγι B. 9 σφινκο B. συμ-
 βουλλῶν scripsi, cf. supra, p. 30, 16 (ἐπισφραγιζώ): σινπολή B.
 11 χριζμον B. ουπερ B. αυτον B. 12 εχριστε B. 16 εζβεσεν
 B. φλογιαν B. εἰς δρόσον αὐτὴν μετέβαλεν scripsi: ηδρσσον εντη
 μεταβαλεν B. 17 τοῦ] αυτον B. 18 ηληου B: Elias nomen
 mago fuisse videtur, nisi malis μου delere. 19 ποθοεν B. 20 στα-
 ρατηαν A. ονομαζομενον B. 21 cf. supra p. 28, 33 ss. 23 χομε-
 νος B. 24 τόπον] το τοπου B. ληθη B. 25 ορεοτα την B.
 26 αρεσκουμενον B. φαντασίαν scripsi: οταν B, cf. infra, p. 32, 2.
 27 φανα κησμον B. αλη B. σκεβασιν B. ἀλλ' addidi. 28 καθα
 ροτητα B.. νά] ανα B. 29 ἀλλά] αλος B.

ἐν ἔμοι ἔμπεδον καὶ ἰσχυρόν καὶ βέβαιον · καὶ οὐτινος ἐγὼ δώσω, νὰ ἦναι ὡσαύτως καὶ μὴ κατὰ φαν<τασίαν> [f. 27] καὶ φενακισμὸν ὡσαύτως · τὸν δὲ θησαυρὸν ἐκείνον τοῦ χρυσοῦ νὰ τὸ βαστάζῃ ἕνας μεῖζων πάντων καὶ ταχύτερος καὶ ἐπιτηδειότερος καὶ ἰσχυρότερος καὶ κοσμήσῃ <τὸν> τόπον ὅπου ἐγὼ θέλω. καὶ 5
θέλεις ἰδεῖν νὰ πηγαίνουν νὰ σε φέρουν εἴ τι θέλεις.

Τέλος τῆς αὐτῆς τέχνης.

Ἴδου καὶ ἑτέρη τέχνη · ὡσὰν καὶ πρώτη δὲν ὁμοιάζει οὔτε εἰς τὴν τέχνην οὔτε εἰς τὰ ὀνόματα ὡς καθὼς ἐστὶν γεγραμμένα · καὶ κῦτταζε καὶ ὅποιαν θέλεις, ἐκείνην ἐπιχειρίζου, 10 διότι ἐκείνη εἶναι ἀλλουνοῦ διδασκάλου, ἢ πρώτη ἀλλουνοῦ καὶ ἢ δευτέρη. εἶναι καὶ ἄλλαις διαφοραῖς αἱ ὁποῖαι ἐγράφησαν εἰς τὰ ὀπισθεν. ὅποιαν προαιρεῖσαι, ἐκείνην κάμε. γράψε καὶ τὴν οὐρανίαν τὴν πρώτην ἢ ὅποια γίνεται <μέ> εἴκοσι τέσσαραις κύκλους, ὅπου εἶναι εἰς τὸ πρῶτον τετράδιον, εἰς ἀγεννήτου βοός · καὶ 15 σχέ την εἰς τὸν κόλπον σου μὲ τὰ ὀνόματα ὅπου ἐγράψαμεν · γράψε ἀπάνω ταῖς χαρακτήραις καὶ κάτω ταῖς χαρακτήραις.

Ἔχε δὲ τόπον ἐτοιμασμένον ἢ ὀσπίτιον ἤσυχον καὶ ἀδιάβατον καὶ πλῆνε τὸ σῶμά σου ἀπὸ τῆς ἰα' τῆς Σελήνης ἕως ταῖς δεκατέσσαραις ἡμισυ ἡμέραις τῆς Σελήνης · καὶ εἰ μὲν ὁ καιρὸς εἶναι 20 νόκτα, κερῖα μέσα εἰς [f. 27^v] φανάριον ἔχε. <ἔχε> δὲ καὶ ταῦτα νὰ τὰ ἀλείφῃς εἰς ὄλον σου τὸ κορμὴν · μόσχον καθαρὸν καὶ ἀσσιλπέντι καὶ γαροφύλλον καὶ σμυρνόφυλλα · ταῦτα πάντα ἔχε τριμμένα μὲ ῥοδοστάμον καὶ ἀλειψον ὄλον σου τὸ σῶμα · καὶ τότες βάνε ὄλα σου τὰ φορέματα τῆς τέχνης τὰ καινούργια καὶ ἄς 25 ἦναι καπνισμένα μὲ λιβάνιν καθαρὸν. βάλε καὶ τὸ μαντίλι τῆς τέχνης εἰς τὴν κεφαλὴν σου καὶ τὰ ποδέματα καὶ ταῖς κάλτζαις. καὶ ἔπαρον τὸ μελάνιν τῆς τέχνης καὶ κάμε καὶ τὸν κύκλον καὶ

1 ἐν ἔμοι] ἐνεμη B. ἔμπεδον B. οτινος B. 2 ος αὐτος B.
φαντασίαν scripsi: φαν B, cf. supra, p. 31, 26. φανα κησμον B.
3 ος αὐτος B. τοῦ χρυσοῦ scripsi: οτι χρυσιον B. 4 σμηζον B.
5 κοζμηση B. τόν addidi. 8 πρῶτον B. 9 τεχνη B. 10 ἐπηγε-
ρηστου B. 11 διοτης B. 12 αἱ ὁποῖαι] ἠοπηγι B. 13 οοπη-
σταν B. προαιρεῖσαι] ποροερισε B. ἐκείνην] κ κνηνη B. ουρανια
B. 14 ἰγηγετε B. μέ inserui. ηκος B. 15 ὅπου εἶναι] οθουιν B.
πρῶτο B. τετραδον B. βοός, scil. χαρτίν. 17 χτακτηρες¹ B. 18 γισ-
χον B. 19 πηληνε B. 19-20 δεκατεσερησιμησι 142 B. 20 εἰ
μέν] ημειν B. 21 ἔχε addidi. 22 τό] τε B. μουσκον B. αρθιλ
πεντη B (infra, ff. 35^v et 36, ασσιλπεντη et ασουλπεντη, alsinbent,
nomen turcicum silphii). 23 γαροφυλλον B. ζημηρηνοφηλα B.
πατα B. 24 ροδοσταμον B. 25 κενουρια B. 26 καπνηζμενα B.

βάλει καὶ τὸ φυλακτήριον εἰς τὸ στῆθος σου· καὶ ἔχει καὶ τέσσαρα
 τεπιὰ καὶ βάνε μέσα ἐτούτα πράγματα· στυρατζόν καὶ καλάμιν-
 θον, στύρακα, λάδι τοῦ καρακουνουκιοῦ (μανροθυμιάματος λάδι)
 καὶ στάκτην ξυλαλόης (ωταγατζη κουπανισμένον), σπειρίον νάρ-
 5 δου, κρόκον, μοσχοκάρυδον· καὶ βάνε τα εἰς τὰ κάρβουνα νὰ
 καπνίσουν. καὶ ἔμπε μέσα εἰς τὸν κύκλον ὅταν ἦναι ἡ Σελήνη
 ἀντικρὺ τοῦ Ἡλίου εἰς τὰς δεκατέσσεραις ἡμισὺν τῆς Σελήνης·
 καὶ λέγε τοὺς ὄρκισμοὺς εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κόσμου. καὶ
 θέλεις ἴδης νὰ ἔρχονται ἄνθρωποι <καὶ> νὰ ἔχουν βασιλέα εἰς
 10 τὴν μέσσην τοὺς· καὶ ὄρκιζε καὶ λέγε τὸ ζητούμενον ὁποῦ θέλεις
 νὰ κάμης.

Ex codicibus A et B.

(Textus cod. B).

[F. 28] Ὅρκισμός τῆς ἀνατολῆς.

¹ Ὡ εἰσεῖς, πνεύματα τῆς ἀνατολῆς, Λουτζιφερ, Πελτζα-
 τεηθ, Φαταγι, Γαγασι, Σαβαλον, <Κελσι> ὠδ,
 15 Παλάκον, Περιοραθ, Ὅρικορ, Ναγι, Ὅρνηας, Ἀβελ-
 χε, Βηναγε, Λαμπορες, Παρατον, Βοκαρπαν, <Ὁ>
 νοσκελης, Ληκοτας, Πληξετεφρα, <Κακηστή, Κεπλα-
 νες, Ῥιεριδών, Ἀχυζηγοζεής>, Ὡπεραλ, Μηαρερ,
 20 Κυονας, Λαεσιρ, Λαπητε, Μηγαδελ, Μεντεφρον, Κυ-
 νηπρο, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἐλάτε ἐδῶ εἰς μίαν ὄραν·
 καὶ μὴν ἀργήσατε, ἀπὸ κάθε τόπον, ὅπου καὶ ἂν ἦστε.

1 στηθοσον B. 2 quid sit στυρατζόν (στηρατζόν B, et infra, f. 36, στουρατζόν) nescio. καλάμινθον] ναλαμητον B. 3 καρακουνουκί (καρα κουνουκν ου B) = μαῦρον θυμίαμα. μα βροθημιαμας B. 4 ξηλα-
 λογιν B. ωταγατζη, nomen turcicum τῆς ξυλαλόης. σπειρίον] σπηρον B. 5 μοσκο καριδον B. 7 14' 2 B. 8 ορκηζιμους B. κοζμου B. 9 ερχοντα B. καὶ inserui. 11 incipit textus codi-
 A, f. 18 (ante quod quattuor folia exciderunt)...] μης· ἰδοῦ καὶ ὁ κύκ-
 λος ὁ ἀποκείθε: ἰδοῦ ἔχεις καὶ τὸν κύκλον ὡς φαίνεται ἀποκείθεν γε-
 γραμμένος· [f. 18v] figura circuli fere eadem quae describ. f. 17v (p.25).
 12 ορκίζμος B. 13-17 λουτζήφερ πελτζαπούθ φατατ γασί σαβολών
 κελσιῶδ (σαβαλονοδ B) πολάσκον περιοραθ ορεκορναι ὄρκιας ἀβεχχέ
 βινὰ ἐλαμπορές παρατών βοκαρπά ὄνος κελίδ λυκοτας πλιξετεφρά A.
 17-18 Κακηστή — Ἀχυζηγοζεής om. B. 18-20: ὀπεράλ, μιαρέρ,
 κιωνάς, λαεουρέ, λαπιτέ, μιγαδέλ, μεντεφρών, πορκιήν A. 20 ερχεσ-
 τε¹⁻²⁻³ B. 21 μὴν] μηδέν A. ἀργήσεται A. απε B. κάθε] πάσα A. εἶσθαι A.

Ὁρκισμὸς τοῦ βορέως.

Ὁ ἐσεῖς, πνεύματα τοῦ βορέως, Ἀσμοδαῖ, Λεοταφ, Τροιβολ, Γαμφαης, Ἀναποχ, Λουφας, Βαγοαχ, Ἐναθ, Γαλος, Βηαρα, Κυνοπεξ, Μαχοθ, Ταρταρουηλ, Ἡμαρφα, Ἀβληκου, Σαβαδηοδ, Δαμουρουφ, Ἡγεγουλας, Βαρσαφηαλα, Ἀρτισουλ, Πεσηδον, Κυναχας, Ἀκουηραφ, Ῥηξηουδα, Μουχου, Μεθου, Δριακοντα, Ἀζηβου, Ἀβηζουθ, Μηεσιρ, Σφινδοραπ, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἐλάτε ἐδῶ, ἀπὸ κάθε τόπον, ὅπου καὶ ἂν ᾦστε.

[F. 28v]

Ὁρκισμὸς τῆς δύσεως.

10

Ὁ ἐσεῖς, πνεύματα τῆς δύσεως, Ἀσταροθ, Βελβης, Κουταελ, Νηκοτε, Σαπτορα, Φβοκηλ, Μηρετος, Ἀρμητης, Μεβιουλ, Πλολαχε, Ἀλβαπερξ, Φαραγιελ, Νουαποχ, Νηπροδουχ, Βασεγορ, Ἐξηνους, Ἀρκυγι, Ἡαπερ, Μελαδους, Βαναχος, Ὁροηλ, Ἡαμβομ, Τραξδατη, Ὀπρινας, Βοδημηλ, Ἡκησγωο, Σαβληκερ, Φηστισικερ, Βιλερον, Ἀχθιοχ, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἐλάτε εὐθὺς ἀπὸ κάθε τόπον, ὅπου καὶ ἂν ᾦστε.

Ὁρκισμὸς τοῦ νότου.

Ὁ ἐσεῖς, πνεύματα καὶ δαίμονες τοῦ νότου, Βερζεβουλ, 20 Ἀκαηλ, Ἀχογισθ, Ῥηξ, Θελον, Ἡφαλ, Μηνανηθ, Ἐφηπιτα, Μητοαρ, Καριτερ, Ἡπολταγι, Λεστρηθο, Καθηθουλ, Βηοδον, Μαλησκαρ, Παλησκαξ, Βι

1 [f. 19] A. ορκηζμος B. βαριος B + κουντογου (regionis nomen ?) B. 2 βοριος B. ασκοδαι B. 2-8 λεοντόφ, τριαβόλ, γαμφαῖς, ἀναπόχ, νουλφάς, βαγιάπ, αἰνάθ, γαλώς, ββιαρρά, κυνοπέξ, μαχώθ, ταρταροηλ, ζωμαρφα, αβλίκον, σαβαδιόδ, δαμουρουφ, ιεγουλάς, βαρσεφιάλ, αρτισούλ, πεσιδών, κυναχάς, ακούραφ, ἔλεξιουδάν, μαχουμειού, δριακοντά, ἀζιβού, ἀβιζούθ, μισούρ, σφενδαράπ A. 8-9 ερχεστε¹⁻²⁻³ B. 9 ἀπό] απε B. όπου A. ᾦστε] εὐρίσκεισθαι A. 10 ορκυζμος B. δησις B + ρουμελη (regionis nomen) B. 11-13 ἀσταρόθ, βελβιέ, κουταέλ, νικοτέ, σαπθώρρά, φβοκίλ, μυρετός, ἀρμετής, μουβεούλ A. 13-17 : in pagina lacerata lego : ελβεπερίξ, φραγιέλ, νουαπόχ, κυπριδούν, ... ἀρκιγή, ἡαπερ, μελαδούς, βαν... ὄπρινάς, βοδυκίλ, ἀκω..... ἀχθιώθ A. 17 ερχεστε¹⁻²⁻³ B. 18 απε B. 18—p. 35,5 in A fragmenta tantum supersunt. 19 ορκυζμος B. νότου] + λωτος ταν (nomen regionis ?) B. 20 δεμενε B.

λιουλι, Πηγιαβ, Γααβηουλι, Ήσγινελ, Ρεδε, Ποον, Λαμηουλι, Δαμασιν, Ήπερηηπαρ, Οδκας, Λατζηταν, Ποτε, Θαρμι, Λαβηκος, Οδτηκαι, Ήθαψον, ερχεσθε, ερχεσθε, ερχεσθε, ελάτε εδθός από κάθε τόπον, οπου και 5 αν ηστε, να ελθετε.

[F. 29] *Είτα λέγεται ο μέγας ορκισμός ούτος·*

Ήρκίζω σας και καθορκίζω σας, σφίγγω σας και αναθέτω σας και καταβουλλώνω σας από τὰ ονόματα τοῦ Θεοῦ ταῦτα·
 10 Ρουχ, Ἀτά, Ἀφορίχ, Ὁχτζηέλ, Ἀκαϊ, Ἐνοοῦ, Τετραγράμματος, ακαί ω, ἀρχή και τέλος, Λαγριτον, Ἀγινόν, Ἐχικόν, Ὁτηή, Τζομούς, Ἀρταηρ, Ληταού, Κικαρμέρ, Ἁλαη, Ἀδοναή, Νυλη, Ἐλεγέ, Ἁαλέ, Σκανδική, Ἁαλά, Ἁαλκέ, Σαραόθ, Οδθ, Ὁρηξ, Ὁγνκαίξ, Ὁδχεύθανατον, Ἀηνά, Βησιού, 15 Σαβαόθ, Ἡστά, Ζεπηονέ, Ἀρφατζκνκ, Τεόν, Ἐεληόν, Ἀδονέ, Φιγιτον, Ἀγέλ, Ἀζημόλ, Γιά, Γιεκριόν, Ἁορόχ, Ἀναν, Πουνάμ, Ἐσουγι, Ἐπτηόν, Οδγάχ, Μηρασον, Σιναγρο, Σινα, Ἐλογί, Ἀλκέ, Ἀρφεον, Ἀλπρά, Γενετόν, Γραημόν, Ἐγλοα· εἰς ταῦ-
 20 τα τὰ ονόματά σας ορκίζω, ὡ ἐσεῖς, πνεύματα και δαίμονες τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ κόσμου, να σωματωθῆτε, να πάρετε προσοφιν ἀνθρωπίνην ἡμερην και εὔμορφην και να ελθετε ἔμπροσθέν μου να κάμετε τὸ θέλημά μου· ορκίζω και σφίγγω και αναθέτω σας από τὰ ονόματα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἔντιμον και φοβερόν
 25 Ἐντηρέν και από τὸ μεγαλώτατον και μεγαλοπρεπές και ἔνδοξον ὄνομα τοῦ Κυρίου Σεμηφορά· φοβήθητε [f. 29v] και ἐντρόπητε τὰς ὀνομασίας ταύτας· Κασιά, Σιονιά, Βονια, Γαλγαλά, Ἐρανογιά, Δοδεριά, Ἀμνουηά, Ἐν-

3-4 ερχεστε ^{1.2.3} B. 4 εδθός] θισις B. απε B. επου B. 6 [f. 19v] A. ορκυζμος B. 7 σφύγκω A. 8 καταβουκλόνο A. 9 ἀφορέχ A. ὄχ, τζιέλ, ἀκαινονόν A. 10 ἀρχή — τέλος om. A. 10-19 λαγριτόν, ἀινόν, ἐχικόν, ὠετι, τζομούς, ἀρταηρ, λιταού, μικαδερ, γιλετ, ἀδωναί, νωλλ, ελιέ, ιαλέ, σκανδικν, ιαλλά, ιαλκέ, σαβαώθ, ὄτ, σῆριξ, ἐγκιάξ, ὄχεσθ, ἀναθόν, ἀνω, βισνού, σαββαώθ, ισά, ζεπιονέ, ἀρφετζήμ, τίων, ελιών, ἀδωνέ, φειτά, ἀει, ἀριμόλ, γεά, γιγεκριών, ὄδρώχ, ἀναμπουνάμ, ἔσουή, ἐπτιών, παουάχ, μηρασθών, σεναγρη, σενά, ἐλωτ, ἀλκέ, ἀρφεών, ἀλπρά, γενετόν... ἐγλωά A. In pagina lacerata cod. A verba plurima sequentium desunt. 21 μερῶν] μών A. σομαστοθήτε B. 22 εμεριν B. ομορφιν B. εμπροστέν B. 24 τό] τον B. 25 μεγαλοπρεπή A B. 26 — p. 36, 8 in A desunt.

τηγια, Φελαμηά, Σεγινιά, Γαριά, Ῥοαθιά, Θελα-
 μιάς, Ἄδοσιόν καὶ Ἄριόν· ὧ ἔσεῖς, δαίμονες, νά μου
 φανήτε ἐτούτην τὴν ὥραν καὶ μὴ μου παρακούσετε, διὰ τὰ ἐντι-
 μα καὶ ἅγια τοῦ Κυρίου ὀνόματα Ἄγλά, Ἄγλαγῆ, Ἄγλα- 5
 τά, Σίθον, Ἐλληγε, Λαμίχ, Τετραγράμματον, Ἰσαάκ,
 Βαλδημηλάς, Σιλαέλ, Ἀναγέ, Ἡλαβολέμ, Λαδελεγί,
 Τζοτζηέ, Ἄροῦ, Ἀτά, Ἄδοναγῆ, Ἄρνεκτά, Παλατή,
 Σηαμουλ, Ἀβραζκῶ, Ληχαήλ, Ἀμηστηκόν, Σιαμούλ,
 α καὶ ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, σφίγγω σας καὶ βιάζω σας
 καὶ δένω σας διὰ τοὺς ἅγιους ἀγγέλους τούτους Μιχαήλ, 10
 Γαβριήλ, Οὐρουήλ, Ῥαφαήλ, Πεσιφαήλ, Γιαμήλ,
 Λαδοδοήλ.

Μετὰ τούτους τοὺς ὄρκισμοὺς θέλεις ἰδεῖν φουσάτον νὰ ἔρχε-
 ται· πλὴν νὰ μὴν φοβᾶσαι, ἀμὴ εἰπέ τους νὰ σταθοῦσιν ἀπέξω
 τοῦ κύκλου καὶ τίμησον αὐτοὺς καὶ εἰπέ τους· καλῶς ἤλθετε, 15
 καλῶς ἤλθετε.

Ὁρκισμός.

Ὁρκίζω σας ἀπὸ τὰ ὀνόματα ὁποῦ ἤκούσατε, ὅτι νὰ κάμετε τὸ
 — ὀδεῖνα προᾶγμα —, εἴ τι θέλεις· καὶ ἴπες τους ὃ θέλεις· καὶ
 ὡσάν κάμουν τὸ θέλημά σου, εὐχαρίστησέ τους πολλὰ [f. 30] 20
 καὶ τότε εἰπέ τους· ἀπὸ τὰ ὀνόματα ὁποῦ ἤκούσατε, διὰ τὰ
 ὁποῖα νὰ μὴν κάμετε κανένα κακὸν ἢ εἰς ἐμέν' ἢ ἔς τὸν μαθητὴν
 μου, ἀμὴ σύρτε εἰς τὸ καλόν.

Ἴδου καὶ τὸ ἀπόλυμά τους, νὰ τοὺς ἐκστείλῃς.

Ὁρίζω καὶ ὀρκίζω σας, ἄνω εἰς τὰ Χερουβίμ καὶ Σεραφίμ καὶ 25

2 μου] κου Β. 3 ἔουτιν Β. 8 [f. 20] σιαμούλ² Α. 9 σφη-
 νγγο Β σφύγκω Α. 10 δενο Β δείνω Α. τοὺς ἀγγέλους τοὺς ἅγιους
 Α. 11 οὐραηλ Β. πεσεφουηλ Α. γιαμήλ Α. 12 λαδοδοήλ
 Α. 13 μετὰ δὲ τὸν ὄρκησμον τοῦτον Α. φουσάτα Α. ἔρχονται Α.
 14 πλὴν — φοβᾶσαι] καὶ μηδὲν φοβηθεῖς Α. εἰπέ] πέ Β. 15 αὐτος
 Β. ἤρθατε Β ἔλθεται Α. 16 καλῶς ἤλθετε om. Α. ἤρθατε Β.
 17 ὀρκηζιμος Β om. Α. 18 σα Β. ἀκούσατε Β. 19 πράγματα
 Β om. Α. εἴ τι — θέλεις²] ἢ διὰ γυναικῶν ἢ διὰ ἄλλον τι ὁποῦ θέλεις
 Α. 20 ὡσάν] ος Β. κάμω Β. θέλιμαν Α. 21 τότε Α. ἀκου-
 σατε Β. 22 μὴν] μηδέν Α. κάμιται Α. κανένα om. Α. ἢ
 om. Α. εἰς¹] γις Β. ἐμεν Β ἐμέναν Α. ἔς τόν] σόν Β. ἢ ἔς
 τὸν μαθητήν] οὐδὲ τοῦ μαθητοῦ Α. 24 ἰδου — ἐκστείλῃς] καὶ ὀρκί-
 ζει καὶ ὀρκησμον καὶ ἀπόλυσιν Α. ἐστηλις Β.

τὰς ἐννέα τάξεις τῶν ἀγγέλων καὶ εἰς τοὺς Βαχηήλ, Πη-
μηχαήλ, Ἑγκεαήλ, Κασασταήλ, Σεριεήλ, καὶ εἰς τοὺς
ἀρχαγγέλους καὶ ἀγγέλους, ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας, πολυόμματα
καὶ κυριότητες καὶ εἰς τὸν ἀρχάγγελον Λαχηβηήλ καὶ
5 εἰς τὸν ἀρχάγγελον Ἀζακίήλ, καὶ εἰς τὰ ὀνόματα τὰ φρικτὰ
ὀποῦ ἤκούσατε, μὴν κάμετε κακὸν τίποτες μηδὲ εἰς τὸν ὄπνον
μου νὰ με πειράξετε μηδὲ ἔς τὴν ἔξυπνάν μου μηδὲ τοῦ μαθητοῦ
μου, ἀμὴ σύρτε εἰς τὸ καλὸν καὶ πάλιν ὅταν σας χρειασθῶ νὰ ἔλ-
θετε εὐκόλως καὶ γλίγωρα.

10

Τέλος τῆς αὐτῆς τέχνης.

Ex codicibus A et B.

(Textus codicis A).

[F. 20] Ἐτέρα τέχνη λεγομένη πιβακτορομαντεία
καλήτερη ἀπὸ ταῖς ἄλλαις.

[F. 20^v] Ἐπαρε πιβακτόριον καὶ γέμισον αὐτὸ νερὸν ζωντανὸν
ἀπὸ πηγάδιν καὶ φέρε αὐτὸ εἰς τὸ σπίτιν καὶ βάλε το εἰς τὸ πα-
15 ραθύριον ἀντικρὸς τοῦ Ἥλιου ὅταν ἀνατέλλῃ, καὶ κάμε δάφνινον
στεφάνιν καὶ ἔπαρε παρθένον παιδίον ἐλαφρόστοιχον· καὶ κάμε
μῖαν μίδαν ἤγουν ἓνα κύκλον καὶ λέγε τοῦ παιδίου εἰς τὸ ὠτίον
τοῦτα τὰ ὀνόματα φοραῖς ζ'· Ἀσγή, Μοτάρ, Γεμή, Πασί,
Σεργλή, Βασίν, Ἰλίμ, Ἀργεμή, Βασάν, Σοχάρ, Να-
20 βουτάν, ὀρκίζω καὶ ἐξορκίζω σας νὰ καθαρίσετε τοὺς ὀφ-

1 τα ευνηα Β. τοὺς] τὸν Α Β. 1-2 βαραχιήλ, πιμηλαήλ, ιεκαήλ,
ιασταήλ, οδριεήλ Α. 3 ἀρχαγγέλους καὶ om. Β. 4 ἀρχαγγελο Β.
λάχχιβιήλ Α. 5 ἀρχάγγελον] ἀριραχαν Β. αζκήλ Β. 6 ἠκού-
σεται Α ἀκούσατε Β. μὴν] νὰ μηδὲν Α. μητε Β. 7 στὴν ξοπνάν Β
ἐξυπνόν Α. μηδέ] μῆτε Α. μαθητή Β. 8 πάλε Β. ὅταν] ὄντας
Β. χρηαστο Β χριστώ Α. 9 εὐκόλως καὶ γλίγωρα om. Β.
10 τέλος — τέχνης om. Β. 11 [f. 30] Β. ἔτερι Β. τέχνηλε Β.
λεγομένη Α λεγομενην Β. πιβακτορο μαντηαν Β. 12 ἀπό] ἀπε
Β ὀποῦ Α. τις Β. 13 πιβακτόριον] + ἤγουν τζανάκῦ καὶ σῆά (=καὶ
ἴσια) Β. γεμισε Β. αυτου Β. ζούντον Β. 14 φέρε αὐτό] φέρε αὐ-
τειν Α φέρο Β. σπητος Β. βάνε Β. το] την Α. εἰς τὸ παραθύ-
ριον om. Β. 15 αὐτή κρι Β. ὅταν] ὄντας Β. ἀνατέλλῃ] + ὁ
ἤληος, νὰ γῆνε ἢ ἀκτῆνες του ἤληου μέσα Β. 15-16 δαφροστέφανον
Β. 16 ἔπαρε] + ἓνα Β. . ἐλαφρόστυχον Α ελαφρόστηχον [f. 30^v] Β
+ καὶ βάνε τος τεφάνη απανο στο καιφαλήν του Β. 17 μῖαν — ἤγουν
om. Β. ἐάν Α εναν Β. ὠτίον] ὀφτήν του Β. 18 ὀνόματα] + ταύ-
τα Β. 18-19: ασγι, μοτάρ : γεμή : πάσι : σεργλή : βασιν : ελήμ ἀργεμη
βασάν : τοχάρ : ναβουτάν Β. 22 καθήσετε εἰς Β.

θαλμὸν τοῦ παιδίου τούτου νὰ ἴδῃ τὰ στοιχεῖά σας μέσα εἰς τὴν γαστέραν. καὶ τότε φέρεσε τὸ παιδὶν τὸ στεφάνιν τὸ δάφνινον καὶ σὺ ἄρχον καὶ λέγε τὸν δοκισμὸν· δοκίμω σε, Κανὸβ καὶ Γεχάζ, Μαῖνού, Σελιά, Τζουκανά, Ραφγιά, Γλωσσέας, Ριπηδών, Ὀριστερών, Μαλαβλιμών, Λαπιποτέ, 5 Μπαρακί, Ἀγινός, Σαρκία, Βλιδημών, Ποτζετάν, Μανασικόν, Ἀβλοτέ, Ρακατλιά, καὶ τὰ τάγματά σας, ὅπου καὶ ἂν εὗρίσκεσθε ἢ εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ εἰς τὴν γῆν ἢ εἰς τὴν θάλασσαν ἢ εἰς ποταμὸν, νὰ ἔλθετε, νὰ καθίσετε ἐδῶ μέσα εἰς τὴν γαστέραν τούτην, ἐσεῖς καὶ ὁ βασιλέας σας, καὶ ἐγὼ νὰ ἐρωτήσω εἴ τι θέλω. ταῦτα εἶπέ τα φοραῖς γ'. καὶ τότε ἐρώτησε τὸ παιδὶν ἂν ἦλθεν τὸ φουσάτον· καὶ ἂν ἦλθεν, εἶπέ· φέρετε τοῦ βασιλέως τὸ θρονὶν νὰ καθίσῃ.

Ἐξορκισμὸς καὶ ἐρώτησις διὰ κλέπτῃν.

Ἵορκίζω σας ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ὁρτά, Γληχά, Πο-15 λήμ, Ἐλωχαή, καὶ ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων Κανδιέν, Ἀβιέλ καὶ Σουδιέλ, νὰ μου εἴπητε καὶ νὰ μου ὁμολογήσετε τὸν κλέπαντα τὸ — ὀδ(εῖνα) πρᾶγμαν — καὶ πῶς ἀκούει καὶ ποῦ στέκει· καὶ νὰ τὸν φέρετε νὰ τὸν ἴδῃ τὸ παιδίον ἐκεῖνον εἰς τὴν ὄψιν καὶ τὸ ὄνομάν του νὰ εἴπουσιν καὶ ποῦ ἔχει τὸ πρᾶγ-20 μαν βαλμένον.

1 ζητήσαν Β. 2 φέρεσαι Α φέρε Β. τό¹ — δάφνινον] το στεφάνην, το πεδή Β. 3 σὺ ἄρχου] ἄρχησε Β. τὸν δοκισμὸν] τα ὀνόματα αὐτὰ φορές ἐπτά 7 Β. 4-7 : ορκίζω σας καὶ ἐξορκύζουσας κανοβ : γεχάζ : μαγνών σεληα · τζουκανα · ραφγια γλωσέα · ρηπηδόν · οριστερον · μαλαφλιόν λαπηποτε · παρακὺ · αγινός. σαρκῦα βδιδιμον ποτζετάν · μανασκόν · αλβοτέ. ρακατληά Β. 7 γραματά Β. 8 ευρισκεστε Β. ἡ¹⁻² om. Β. 9 ἦ om. Β. να²] + να Β. 10 ετουτην Β. βασιλέασας Β. ἐγὼ om. Β. ροτίσο Β. 11 τα] της Β. 7 φορές Β. τότες Β. 12 ἂν] ἡμεν καὶ Β. τό om. Β. ἂν² — εἶπέ] να γηπή το πεδη Β. 12-13 φέρετε — καθίσῃ] φορε το σκαμνή του βασιλέος να καθίσι ο βασιλέας, το πρότο ασ ηπη τὸ πεδί καλὸς ορισετε και ροτησε Β. 14 [f. 31] Β. 15 ὄνομα Β. 15-16 ορτα : πολημ ἐλωχαγι Β. 16 τόνοματα Β. τον αγιον αγγελον Β. 16-17 κἀνδῆε : αβηέλ : και σουδιελ Β. 17 ηπατε Β. ὁμολογήσετε] φανεροσατε τε Β. 18 τό] του Β. το πρᾶγμα Β. ἀκούει] ακούετε το ὄνομα του Β. 19 στέκει] γηνε και που στέκετε Β. τόν¹] τογε Β. τόν²] το Β. τὸ παιδίον ἐκεῖνον om. Β. 20 καί — εἴπουσιν om. Β. 21 βαλμένον] κρημενον να που ἡπήτε ογληγορα, ετουτιν τιν δραν Β.

[F. 21]

Περὶ θησαυροῦ.

Ἵορκίζω σας ἀπὸ τὰ ὀνόματα τοῦ Κυρίου Μυράς, Ἄλφυ-
τάν, Γεών, Γεριών, καὶ ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων
Μελαξοήλ, Βερνιοήλ, Σεντιωήλ καὶ Σακιβοήλ, νά
5 μου εἴπητε ἂν εἶναι θησαυρὸς εἰς τὸν — ὄδ(εῖνα) τόπον — καὶ
τί εἶδος εἶναι καὶ πόσος εἶναι.

Περὶ μελλόντων πραγμάτων, πῶς μέλλει γενέσθαι.

Ἵορκίζω σας ἀπὸ τὰ ὀνόματα τοῦ Κυρίου Σαμυλά, Ματών,
Πορπλιών, Σαβαῖ, Κοῦσεκράμιον, Εἰδιάλ, Ἐπηρών,
10 Τετραγράμματον, νά μου εἴπητε περὶ τοῦ — ὄδεινα πράγ-
ματος — πῶς μέλλει γενέσθαι καὶ τί ἀποβήσεται.

Ἑρώτησις περὶ χώραν ἢ τόπον τί γίνεται.

Ἵορκίζω σας ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ Ἰωθαγλά Ἄ-
βιάλ Οὐδανών Γουλγοῦθ Ἰουθαῖ Στιανών Ρασὸν καὶ
15 ἀπὸ τοῦ ὀνόματος Μαρνιχαήλ καὶ Μαρκηζαήλ, νά μου
εἴπητε εἰς τὸν — ὄδ(εῖνα) τόπον — τί γίνεται.

Περὶ διαφορῶν πραγμάτων.

Ἵορκίζω σας ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Καρματιήλ καὶ
τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, νά μου εἴπητε τοδί.

1 περὶ] ορκυζμος περι B. 2 Μυράς om. B. ἄλφυτάν B. 3 γέον
γερῶν B. τον αγιον αγγελον B. 4 γ... ξοήλ. βερνηομιλ : σεντιοήλ :
σακυβήλ B. 5 τόπο B. 6 τί εἶδος] τηγηδος B. πόσος εἶναι]
πόσο και ηνε κα μου το φανεροσατε B. 7 μέλλον A. ορκυζμός και
ερώτησις περι μελόντων πραγμάτων πως μελη γενεστ B. 8-10 σαμηλα :
ματόν : πορληόν : σαβαγι : κονσέ : καρμηον ευναλ : επαρον τετραγραμα-
τον B. 10 οδύνος A ὄδηγος B. πραγμάτων B. 11 γένεστε B.
τί] τό τέλος τη B. 12 ετερος ορκυζμος περι πόλης αἱ χώρας τη γι-
νετε (οπησεν ην ἢ ευχή) [f. 31^v] B. 13 ἀπό] ὑπό A επηκ B. ηοθε-
γλά : αβηαλ B. 14 ουδανον · γουλθουγοῦθ B (cetera nomina omisit).
15 τοῦ ὀνόματος] τα ονοματα ταυτα B. μαρνηχαηλ B. μάρ : κν-
ζαηλ B. 16 το B. τοπο B. γίνεται] ηνε B. 17 περὶ] ἐρώ-
τησις περι B. 18 ἀπό] ἐπή B. τοῦ Κυρίου] κυρηοῦ του θεοῦ B.
19 τοδί] τόδη A οοδηνα πραγμα, πως θενα γένη η σε καλό η σε κακό B.

Ἡ ἀπόλυσις.

Ἐπ' ὀνόματι τοῦ Θεοῦ Ἀμπράμ Ἀμπαρκεέλ, ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ εἰς τὰς ἡμέρας ὁδοῦς.

Διὰ τὰ μὴν σε βλάβῃ τὸ στοιχεῖον ὁποῦ κρατεῖ τὸν θησαυρόν, τὰ κάμης τὰ μὴν ἀποθάνης. 5

Ἄφες ὀλίγον μέρος ἀπὸ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνον εἰς τὸν τόπον ὅπου τὸ εὔρες· καὶ κάμε τὸ αὐτὸν δακτυλίδιν μὲ μολύβιν· καὶ ἄνωθεν τὰ ἔχη τὸ σημεῖον ἐτοῦτον καὶ φόρεσον καὶ χῦσον καὶ ὀλίγον αἷμα ἀπὸ τὸ αἷμά σου ἀπάνω εἰς τὸν τόπον ὅπου εὔρες τὸν θησαυρόν. Figura anuli. (Tab. I, 8). 10

Ex codicibus A et B.

(Textus codicis A).

[F. 32^v] Ἄλλη τέχνη τὰ συνάξῃς τὰ στοιχεῖα.

Ἐπαρον πινάκιν ἀφόριον καὶ ἄσυλον καὶ βάλε μέσα νερόν ἀπὸ βρούσιν ἀνατολικήν, ἄλαλος καὶ ἀνυπόστρεφος· καὶ βάλε ἕναν ἄσπρον μέσα καὶ κάμε τὸν κύκλον ὅπου ἐκάμαμεν ὀπίσω. καὶ ἄς καθίσῃ παιδίον παρθένον χρόνων ἰς' καὶ σκέπασον αὐτὸ 15 μὲ κόκκινον μαντίλιν ἢ παρασκέπασμαν· καὶ κάθισε καὶ σὺ σὺμὰ εἰς τὸ παιδίον καὶ εἶπε ἐτοῦτα τὰ λόγια φοραῖς γ'· Ἄγιζάμ, Τούμ, Ἀλέκ, Γεμαλάμ, Τρυνή, Ἀλιτζή, Οὐβασβυσί, Ἡκίμπερ, Ἀλιμανά, Ἀλεθέν, Σαλέθετ, Ἄντουρούμ, Μοπεάχ, Μανμοχρηλαλητζόν καὶ Δινγεῖς, 20 Ἰζούχ, Καλουγγίς· καὶ οὕτως φύσησον εἰς τὸ σινδόνιν

1 ἡδὸν καὶ ἡ ἀπόλυσις τὸν πνευμάτων να τοὺς ἐστήλης B. 2 ἐπ' ἐν B. Θεοῦ] κυρίου B. Ἀμπράμ om. B. ἀμπαρκελ B. 4-10 om. B. 6 ὄλιον A. 9 ὄλιον A. 11 [f. 31^v] B. ἄλλη] ἡδὸν καὶ ἀλη B. 12 πινάκιν — ἄσυλον] πηβακτόριον B. βάλε μέσα] γεμησον αὐτον B. 13 ἄλαλον AB. ἀνυπόστρεφον A. καὶ ἀνυπόστρεφος] πέρνοντας το νερό να μὴν γιρῖσις κα κητάξῃς πῆσο σου καὶ βάνε το νερόν ηστο πηβακτοριόν B. βανε B. 14 μέσα] μεσαν ης το [πηβακτόριον B. ἐκάμαμεν ὀπίσω] ὅπου ην κατοθεν B. 15 ἄς καθίσῃ] κάθησε B + ενα B. πεδι B. ἰε' B. σκέπασε B. αὐτό] το B. 16 ἢ παρασκέπασμαν om. B. σὺ] ἐσί B. 17 σὺμὰ] κοντα B. πεδι B. εἶπέ — λόγια] πεσαντα τα ονοματα B. 17-21 κζάμ τουμ : ἀλέκ : γεμαλάμ : τζηνή : ἀλητζη : οὐβασβησί : ἡκίμπέρ ἀλημανά ἀλεθην σαλεθετ [f. 32] ἀντουρούμ. πομοπεάχ : μαν μοχρηλαλητζον : κηληφ ηζουχ καλουκτις B. 21 οὐτως] τοτες B. φῖσιςον B φύσον A, εἰς — σινδόνιν] το μαντίλη· ὅπου ην σκεπασμενον το πεδή B.

καὶ πάλιν λέγε τὰ λόγια ταῦτα ἕως οὗ νὰ ἔλθουν. καὶ ἀφ' οὗ ἔλθουν καὶ τοὺς ἴδη τὸ παιδίον, μπηῆξε τὸ μαχαῖριν ἐκ δεξιῶν τοῦ παιδίου καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Σολομώντος ἐξ ἀριστερῶν · ἢ δὲ σφραγίς εἶναι ἢ ἀντικρυς ἢ ἀκόλουθος.

[F. 33] Figura hexalphae (duo triangula connexa) in qua inscribuntur verba. In super. triangulo : Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Λέων Σαβαώθ.

In sinistris triangulis : Θεαὶ αἰὼ ἀ ὡς ἐλωῖ. — Α σκισα γε ωρνά σῖρε καὶ χαθέλ θῶ ἀνεῖτα σου ου ξιοῦ.

In medio hexagono : Κύριε ὁ Θεὸς ὁ βοηθὸς ἡμῶν Αἰῶν Σαβαώθ ἰαθειάς, ἀξίωσον ρωφρεὰρ ἔλκρυγέ ανιθές
10 βρω φικονές ἰωνοκώ, πάταξον πάντα τὰ δαιμόνια τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει. In infer. triangulo : Κύριε καὶ Θεέ, φύλαξόν με.

In dextris triangulis : Ἰὼ ἐσὸς σου εωαθὲ ἐξ αυενλίου ἰοῦ ὦ. — Αἰριεὶ γινι.

Καὶ λέγε καὶ τὸν ὄρκισμὸν τοῦτον ·

- 15 Ὁρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, εἰς τὴν δύναμιν τῆς σπάθης τῆς δικαιοσύνης καὶ εἰς τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην ἵνα με εἴπητε τὸ ἀληθές ἀπὸ εἴτι σας ἐρωτήσω. καὶ τότε ἐρώτησε εἴτι βούλεσαι · ὄρκιζε μόνον συχνάκις νὰ σε λέγουν τὸ ἀληθές. καὶ ὡσὰν σώσης ἐρωτῶντας τὸ ἀληθές, ἀπολογιάσε τους · σύρτε
20 εἰς τὸ καλὸν καὶ δταν σας καλέσω, μετὰ χαρᾶς νὰ ἔλθετε · καὶ ὄρκιζω σας, εἰς τὸν ἅγιον ἄγγελον τὸν Ἰασεῖ τοῦ Ἐλμιχέλ, νὰ μὴν κάμετε τίποτε τοῦ παιδίου τοῦ παρθένου μήτε ἐμέναν.

1 πάλε B. λέγε] λέγεις A πες B. λάγια B. 2 μπηῆξε] πηξον B. 3ο B. μαχαῖριν] + τις τεχνης B. 2-3 ἐκ — παιδίου] δεξιαν B. 3 σφραγιδάν B. τοῦ — ἐξ om. B. αριστεραν B. 3-4 ἢ — ἀκολουθος om. B. 5 λέγων A. 6 θεὸς αἰ α ὡς B. 6-7 σια να σαγι οργαθιρι χαθαλθο ααγια σουξις B. 8 αἰών] ἐσὺ B. 9 ἰα θια B. 9-10 ρωφρεαρελι κρη ρε ανοθς βαω : φι αγονες νοκο B. 10 πατουξον B. πάντα] παιωτα B. 11 δυνάμει] + αμιν B. με] τον δουλον σου ανα στα σι (i. e. Ἀναστάσιον : sed cf. p. 31, 18) B. 12 ἰω εσι σου εα θι εξαν εληου γιον ω B. 13 αἰ ρυ οννι B qui add. in margine ὁ ὄρκυζμος γινε ὄπιστε [f. 32v] B. 14 τόν] αυτον τον B. ορκηζμον B. τοῦτον om. B. 15 ἡμᾶς A, σας B. σπάθεις του A πάθης B. 16 φλογνήν B. 17 ἀπό om. B. τότες B. ἐρότα B. 18 βούλεσαι] θέληης καὶ βούλεσε B. ὄρκιζε] + τους B. μόνε B. σιχνα B. σε λέγουν] σοῦλεσι B. τὴν ἀλήθην · ἠτη θέλης B. 19-23 om. B.

[F. 33v] Ἐὰν θέλῃς νὰ ἐρωτήσης διὰ κλέπτῃν,
λέγε οὕτως·

Ὁρκίζω σας ὑπὸ τῶν ἁγίων ἀγγέλων Ἀλληλινέλ, Κρασιέλ,
Σαχιέλ, Ἀματζιέλ, νά μου εἴπητε τοῦ κλέπτου τὸ ὄνομα
ὅπου ἔκλεψεν τὸ — ὀδ(εῖνα) — καὶ τί φορεῖ καὶ ποῦ τὸ ἔχει. 5

Διὰ τιναν ὅπου εἶναι εἰς ξενιτείαν, ζῆ ἢ
ἀπέθανεν·

Ὁρκίζω σας ὑπὸ τῶν ὀνομάτων τῶν ἁγίων ἀγγέλων τοῦ
Μαρμηχέλ, Φαριέμ, Ἀπαέλ, Σαμάοτ· τοῦτά σας ὀμνῶ
νά μου εἴπητε διὰ τὸν — ὀ δ(εῖνα) ἄνθρωπον — ζῆ ἢ ἀπέθανεν, 10
ἔρχεται ἢ ὄχι.

Διὰ ἀσθενῆν, ζῆ ἢ ἀπέθανεν, λέγε οὕτως·

Ὁρκίζω σας ὑπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Σατρεφοῦ, Ἐμβέλ,
Ραετζιέλ καὶ τοῦ Σαρπύλ, νά μου εἴπητε διὰ τὸν — ὀδ(εῖ-
να) ἀσθενῆν — τί θέλει παθεῖν καὶ πῶς θέλει ὀγιαίνειν. 15

Ἐρώτησις διὰ θησαυρόν.

Ὁρκίζω σας ἀπὸ τοῦ ὀνόματος Ῥοέλ Μαχθεέλ Παχ-

1 ροτήσις B. 2 λέε οὔτος B. 3 σας] + πνευματα B. ὑπό] ἀπο B. τον ἁγιον ἀγγέλον B. ἐλλήληνελ B. 4 σαχηέλ B. αματζιέλ B + ὀρκύ ζοσας και κατορκυζοσας B. κλέπτη B: ὄνομα B. 5 οδιν το πράγμα B. φωρεῖ A φορεῖ B. ἔχει] + να μου το ηπητε B. 6 διὰ] ηδου γανερονο δηα B. εἰς] + την B. ἢ] γι B. 7 ἐπόθανεν A αποθενή B + ερχετε δὲν ἔρχετε· ἐρωτήμα τον πνευματον. ορκύζμος B. 8 σας] + πνευματα και κατορκύζο σας B. ὀνομάτων] + του κυριου B. τον ἁγιον ἀγγελον B. 8-9 τὸν μάρμηχήλ B. 9 σαμαρ B. τοῦτα] ης ετουτα τα ὀνόματα B. 10 ἀνθρώπο B. ἢ] γηB. ἐπόθανεν A απεθένη B. 11 ὄχι] δεν ερχετε να μου ηπητε την πάσαν ἀλήθιαν B. 12 αστενή B. ποθάνη A αποθένη B. λέγε οὕτως om. B. 13 σας] + πνεύματα και κατορκυζο σας B. τοῦ] τον B. τοῦ²] + κυριον τον ἁγιον ἀγγέλον B. σατρεφού B. 14 ραητζιέλ B. σαρηλ B. ὠδηνά [f. 33] δηνά B. 15 ἀσθενῆν — παθεῖν] ζη η αποθένη· ηστην αστενην του θελη πατη τη· ποτες B. ὀγιαίνειν] γένην A να γένη B + να μου ηπητε την αληθιαν B. 16 περι θησαυροῦ B. 17 σας] + και κατορκύζοσας πνευματα B. ἀπό] ηπο B. ὀνόματος] + τοῦ κυριου τον ἁγιον ἀγγέλον B. παχθαφη ἔλ B.

θαφιέλ και Σαφέλ, νά μου εἶπτε ποῦ εἶναι ὁ θησαυρός
χωσμένος.

Ἐρώτησις <εἰς> ὃ τι θέλεις.

Ἐρχίζω σας ὑπὸ τοῦ ὀνόματος Ταζουέλ Ἀβεσαβέλ Ἀρ-
5 γχυκιέλ Σελκισαμεέλ, νά μου εἶπτε ὁ δεινας τί βούλεται
και τί θέλει νά κάμη.

Και τότες τοῦς ἀπολογίασε.

Σύρτε εἰς τὸ καλὸν και ὅταν σᾶς ἀποκαλέσω, πάλιν μετὰ χαρᾶς
νά ἔλθετε ὀρκίζω σας ὑπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου ἀγγέλου τοῦ
10 Ἰασί τοῦ Ἐλμιχέλ, νά μὴν κάμετε κακὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ
παιδίου τοῦ παρθένου μηδὲ ἐμέν.

Τέλος τῆς αὐτῆς τέχνης.

Ἐτέρη τοῦ Σολομῶντος μὲ νερόν τέχνη.

Ἐπαρον ἐν μεσοῦριν καθαρὸν καινούργιον ἀπὸ καμίνιν και
15 γέμισέ το ἀγίασμα τῶν ἁγίων Θεοφανείων και θές εἰς τὸ κα-
μίνιν και βάλε ἐμπρὸς ἕναν παιδὶν καθαρὸν γαληνοματικὸν
και ἄς θεωρῆ τὸ μεσοῦριν και σκέπασέ το μὲ κόκκινον μαντίλιν

.1 και Σαφέλ] ης τοῦτα τα ὀνόματα ορκυζο B. εἶπτε] + την
ἀλήθειαν B. εἶναι] ην B. θησαυρος B. 2. χωμένος B. 3 στερεο
εροτηση B. εἰς addidi. 4 σας] + και κατορκύζο σας πνευματα B.
ὀνόματος] + του κυρίου τον ἁγίου ἀγγέλου B. ἀβασαβέλ B. αρχη-
κυέλ B. 5 σαλκυσάμης B. οπδινας B. 7 και οσαφτους (= ὡς
αὐτοῦς) εροτισις απολισε τους να πανε. ηδου και ἡαπολογία σια αυτους
να τους στηλις B. 8 συρετε B. ὅταν] ὀποτααν B. ἀποκαλέσω]
καλέσο B. πάλιν om. B. 9 ὀνόματος] + του κυρίου και B. τὸν
ἁγίου ἀγγέλου B. 10 κασίτου ἐλμεχέλ B. δεξιῶν] δεξιὸν μου ουτε
B. 11 μηδὲ ἐμέν] οὔτε ἐμένα να τιάτε (= πᾶτε) ης το καλὸ B. 12 om.
B. .. ος — τέχνης A⁵. 13 ἡδου και ἄλην τέχνη τον σολομόντος
μενερόν B. 14 μεσοῦριν scripsi : μονούργην A πηβακτορηον B. καθα-
ρόν — καμίνιν om. B. κνούργιον A. 15 γεμησον B. το] αυτον
B + νερόν [f. 33^v] ἀπὸ βρῆσιν ανατοληκύν βανε και B. αγιασμα B.
τῶν om. B. θές — καμίνιν] βάλε το ης τος καμνικ (σκαμνί = sella)
απανο B. 16 βανε B. εμπροστεν σου B. ἕνα πεδη B. καθα-
ρόν] παρθένο B. 17 μεσοῦριν] μυσοῦρην A. και — μεσοῦριν] να
κητάξη το ἡἄλην (= ὑάλιν) την ἄμουλαν οπου ἦνε γεμάτο τονερόν και
βάλε απο κάτω στο ἡἄλην, ηστην ἀρήστεραν, ιετούτην την πεντάλφαν
(sigillum Solomonis) και το μαχέριν τῆς τέχνης και δεξιά και ἄς βορῆ το
πεδὴ το ἡἄλην B. σκεπαθέ B. κοκκינו B. μαντηλη B.

ἢ παρασκέπασμαν καὶ λέγε τὰ [f. 34] ὀνόματα ἐτοῦτα ζ' φοραῖς · ἄγγελος Πιανῶ, ἄγγελος Σαντοτεήλ · Ὀπερλαϊτιά, Βεργουντάδε, Ὀπερλαβοστρα, Βιργυνιτιά, Ναβεδίκαιο, Ἀκινβολά, Δάλτακόσα. λέγε οὕτως ζ' φοραῖς τὰ ἄνωθεν ὀνόματα καὶ ὅταν ἴδῃ τὸ παιδί ἀνθρώπου, νὰ τοὺς εἶπῃ 5 καλῶς ἤλθετε. καὶ νὰ τοὺς εἶπῃ νὰ φέρουν δύο τένταις, μίαν πράσινην καὶ ἄλλην ἄσπρην, καὶ νὰ ταῖς στήσουν. καὶ νὰ τοὺς εἶπῃ νὰ μαγειρεύσουν καὶ νὰ τοὺς εἶπῃ νὰ ἔλθῃ ὁ αὐθέντης νὰ φάγῃ · καὶ ὅταν φάγῃ, ὀρκισέ τον εἰς τὸν ὀρκισμόν ὁποῦ ἐγράψαμεν ὀπίσω καὶ εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ἀγίων ἀγγέλων καθὼς γρά-10 φει · μετὰ ταῦτα ἐρώτα τὸν αὐθέντην ἐκεῖνον διὰ ὅ τι θέλεις. ἐσὺ συντύχαινε τὸ παιδὶν καὶ τὸ παιδὶν συντύχῃ ἐσένα, διότι ἐκεῖνος δείχνει τὸ παιδὶν μὲ σημάδιν · καὶ διὰ τοῦτο, τὸ παιδὶν θέλει νὰ ἦναι γνωστικὸν διὰ νὰ ἐρευνᾷ καλὰ τὰ λόγια ὁποῦ ἀκούει.

Ex codice B.

[F. 34]

Ἐτέρη τέχνη · λεκανομαντεία.

15

Γνωστὸν ἔστω σοι ὅτι νὰ γράψῃς τὸν ψαλμὸν 73 · καὶ ἄγωμεν εἰς τόπον ἄκτηπον καὶ ποιήσον τροχὸν καὶ κόψε σπίτια, πέντε τροχούς, καὶ διάβασε τὸν ψαλμὸν φοραῖς πέντε εἰς τὸν κάθε τροχόν · καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὀσπίτια θέλει ἐρθῆ ἓνα ζώδιον ὡσὰν πρόβατον · καὶ εἰπέ του εἰ τι θέλεις καὶ σε δίνει τὴν ἀπόκρισιν 20 ὡς καθὼς θέλεις.

1 ἢ παρασκέπασμαν] γεμενή B. καί] + ἀσ B. ζ' φοραῖς om. B.
 2 πῆναγος B. ἄγγελοςαντατεήλ B. 2-4 ὀπερλαϊτιά βεργουν διῶσπερ λαβοστρά: βεργυνηγιά: ἀκιν βελα: δάλτακόB: italica precatio videtur esse. 4 λέγε οὕτως] καὶ λέγε ταB. 6 νά—εἶπῃ] ας ηπηB. 5 ἠράτε B. καί —φέρουν] φερέτε B. 6-7 μίαν — ταις] ἡ μῆα ἄσπρην. καὶ ἡ μιά πράσινη. νὰ τοὺς B. 7 ἠστήσουν A ἐστήκουν B. 8 μαγειρεύσουν] μαγερεφουν A φέρουν ἓνα πρόβατο, νὰ το σφάξουν καὶ νὰ το μαῆρεφουν B. εἶπῃ²] + το πεδή B. νά — αὐθέντης] νὰ φέροῦν τον αφέντη τους B. 9 ὅταν φάγῃ] αποφάγοντας B. τους ορκηζμούς B. 10 καί — γράφει (γράφη A) sc. auctor] νὰ σου ἤπουν την ἀλήθηαν B. 11 μετὰ — διά] καὶ ἐτζι τον ἐροτάς B. 12 συντύχενε A συντήχε B. πεδή^{1,2} B. συντύχῃ] τύχη A νὰ σου τα λεγι B. εσεν B. 12-13 διότι — σημάδιν om. B. 13 διὰ τοῦτο om. B. πεδι B. θέλει om. B. 14 γνηε B. γνωστικός A. διά] καὶ A. ἐρευνᾷ — ἀκούει] ακούσι τα λογιά τους νὰ ἐρεῦνα καλα καὶ νὰ τοὺς ροτα σήχη νὰντριομενα καὶ νὰ μιν φοβάτε B. 15 λαι κανομαντιαν B. 16 γνόστος ἐστήν τω ὀτι B. ἀγομε B. 17 πέτε B. 18 διέβασε B. ιφορές B. πέτε B. τόν²] το B. 19 ερτη B. 20 προβατο B. τήν] τ B.

Ἐορκισμὸς τῶν πνευμάτων διὰ τὸ νὰ ἐξορκίσῃς κάθε πνεῦμα καὶ τεβέτην καὶ ἄλλο πνεῦμα.

Ἐξορκίζω σας, πνεύματα, καὶ καθορκίζω σας εἰς τὴν σπάθαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν κατάβασίν του καὶ εἰς 5 τὴν βάπτισίν του καὶ εἰς τὴν ἐγερσιν αὐτοῦ· οἰρκίζω σας, πνεύματα, εἰς τὴν διαδοχὴν αὐτοῦ, οἰρκίζω σας, πνεύματα, εἰς τὴν σταύρωσιν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἀποκαθήλωσιν αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ κενὸν τοῦ μνημείου αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἀγίαν ἀνάστασιν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἀγίαν μεταμόρφωσιν αὐτοῦ. φρίξτε, πνεύματα, καὶ 10 μὴ σάλευσете τὸν λογισμὸν μου οὐδὲ τὸν νοῦν μου μὴν σκανδαλίσετε καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μου μὴν σκοτίσετε μηδὲ τὰ μέλη μου μὴν συντρομάξετε. εἰς ἐτούτα τὰ δυνατὰ ὀνόματα οἰρκίζω, θεορκίζω σας, πνεύματα, τὴν πᾶσαν ἡμέραν· ὅπου νὰ σας κράζω, μετὴν τῆς τάξεως νὰ ἔλθετε ὅπου εἶμαι, μετὴν ἰαρώτατον πρόσωπον καὶ 15 ταπεινὸν τὸ σχῆμα· ὅ τι θέλω νὰ σας ἐρωτήσω, νὰ μου τὸ εἴπητε ἀκωλύτως· ἐπὶ [f. 34v] ὀνόματος τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ <καὶ τοῦ ἀγίου> Πνεύματος· ἀμήν.

Ἐτέρη λεκανομαντεία τῆς γαστέρας τοῦ Σολομῶντος.

Γίνεται τὴν κυριακὴν· μὴ ἔστω συννέφια καὶ ταραχὴ ἀνέμου, 20 νὰ ἦναι ὁ οὐρανὸς καθαρὸς· τὴν κυριακὴν, τὸ ταχὺ, ἀρχισέ τὴν, κάθαιρε μετὰ πάσης καθαρότητος ὡς καθὼς ἐρμηνεύει εἰς τὴν ἐξαλφάν τοῦ καλέσματος· εἶτα ἔπαρε γαστέρα ἀπιάσ- τὴν καὶ γέμισέ τὴν νερὸν καθαρὸν καὶ νὰ ἦναι ἀπὸ βροσίν ἀνατολικὴν καὶ λάβε το μετὰ τὸν μαθητὴν σου εἰς τὸν κύκλον· 25 τὸ μπουκάλι βάνε το ἀπάνω εἰς τὸ σκαμνί· ἄς καθίσῃ τὸ παιδί τῆ μιᾷ μεριᾷ καὶ ἐσὸ ἀντικρὺ του. καὶ ἀρχισέ νὰ διαβάσῃς τὰ ἅγια ὀνόματα ταῦτα· Ἡσεληελέ, Ἐλεαδοναγί, Λαμέχ, Σοκοταήλ, Λαμπο..., α καὶ ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος, Μπισε, Σάκ, Πούλαντα, Μελά, Φαλόσ, Φή- 30 λος, Ἡφηλαγε, Ἀμπονάς, Ἀναπόκαγε, Ἀμπαλερά, Ὀμηρηκή, Λενδοντος, Ἀδοναγί, Λαμιά, Σατή,

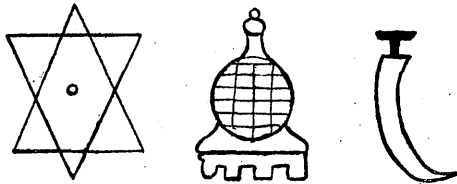
1 ορκισμὸς B. 2 τεβέτην : cf. Catal. astr. gr. X, p. 75, 20. πνευματων B. 4 ηρισού B. 7 ἀπὸ καθέλοσιν B. 8 κνόν B. ἀγι B. 10 λοηζμον B. 11 σοκτῆσετε B. 13 ὄπον B. 14 γιμε B. 15 χηματι B. τὸ εἴπητε] τοπιτε B. 16 γιού B. καὶ τοῦ ἀγίου addidi. 18 λεκανομαντηαν B. σολομοτος B. 19 σινέφια B. 20 γινε B. 21 κάθαιρε scripsi : κε βάλε B. ερμινέβη B. 21-22 : cf. p. 32, 18 ss. et p. 41, 5 ss. 23 ἐμησε B. γινε B. βολί B. 24 λάβε scripsi : βάλε B. 25 μπουκάλι scripsi : κάλη B (num. ἄλλ. legendum ?); 26 δηεβάσις B.

Μπονή, Κατήν, Ἐλοῦ, Ἐμογορό, Ἀσπβαξίον, Ἀθε-
τάλ, Παραχέλ, Σαμονέλ, Μελχανδούς, Ἀτά, Ἐλο-
γέ, Ἀρά, Ἀμηδβαμά, Ἀγιμάν, Μαθηου, Δαδηδαμά,
Ἡρακὴν, Πεττζέλ, Ἐμόν, Ἐμόν, Σεγετήν, Ῥι-
μασι, Παντακερ, Σιμαγλιά, Φαρεθ, Καιτζελάθ, 5
ὀρκίζω σας, πνεύματα, Ἐμόν, Ἀντημακόν, [f. 35] Ὁρ-
δά, Ἡελά, Ἄδονά, Ἡπατεόν, Ἰγιόν, Ἰγιόν, Ἀκφαγί,
Φεόν, Στημαλατόν, Ἐλή, Ἐλογιά, α και ω, ἅγιος,
ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρεις ὁ οὐρανός και <ἦ> γῆ
τῆς δόξης σου, ὠσαννά· πάτερ ἡμῶν (και τὰ ἐξῆς)· στήριξον 10
ἡμᾶς διὰ τῶν ὀνομάτων ἁγίων Γηουθέ, Σαβαάθ, βοή-
θησον ἡμῖν και φανέρωσον ἡμᾶς, Κύριε, πάντα τὰ πνεύματα
μέσα εἰς τὴν γαστέραν ταύτην, ἅγιοι ἄγγελοι, σφίγγω και
ἐμβάζω ἐσᾶς, πνεύματα, μέσα εἰς τὴν γαστέραν ταύτην. Κύριε,
βοήθησον με ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ. ἐλάτε, πνεύματα, ἐμπάτε εἰς τὴν 15
[γασ]τέρα ταύτην. εἶτα ἐρώτησον τὸ παιδί ἂν θεωρεῖ ἀνθρώπους
μέσα και λέγε τοὺς ὀρκισμοὺς οἱ εἶναι γραμμένοι εἰς τὰ ὄπι-
σθεν και ἐρώτησε ὃ τι χρειάζεσαι. και τότες ἀπόλυσέ τους.

Ἴδου και ἡ ἀπολογίασις· ἤγουν νὰ τοὺς στείλῃς.

Ἄμετε εἰς τὸ καλόν και πάλιν, ὅταν σας χρειασθῶ, μετὰ πάσης 20
χαρᾶς νὰ ἔλθετε. — και νὰ μὴν τοὺς κρατῆς περισσὴν ὥραν και
σε πειραζούν. ἔχε δὲ τὴν σφραγίδα ἀριστερεῶ και τὸ μαχαῖριν
δεξιῶ.

Ἴδου ἡ γαστέρα, ἡ βούλλα, και τὸ μαχαῖριν

[F. 35v] Ἴδου και ἕτερον ἐρώτημα.

25

9 ἡ supplevi.	10 δόξισου B.	πέτερ B.	11 τὸ ὄνοματο B.
13 ἀγγελῆ B.	σφήνκο B.	14 ἐμβάξο B.	15 ταυτην B. τὴν]
tu B.	16 εἶτα] γῆτα B.	θορά B.	17 ὀρκυζμοὺς B.
οἱ εἶναι]	18 γραμένα B.	οπήστεν B.	19 ἀπολεγάσις B.
ὁ ἦν B.	20 παλη	21 και ^a = ὅτι.	22 σφραγήδα B.
B. χριστο B.	23 δεξιάν		
B. 24 γαστρα B.	βουλα B.		

Κράξιμον ἐνὸς στοιχείου τοῦ λεγομένου Μουρτζί.

Μετὰ τρεῖς ὥραις τῆς νυκτός κάλεσέ τον ὡσάν φίλον εἰς τὸ σπίτι σου· καὶ νὰ ἦναι τὸ σπίτι σου παστρικόν, νὰ μὴν ἔχη τίποτες· καὶ βάλε τράπεζαν καινούργιαν μὲ μαντίλιν καθαρὸν καὶ 5 βάνε τρεῖς κούπαις καινούργιαις· εἰς τὴν μίαν βάνε ἀμύγδαλα καὶ εἰς τὴν ἄλλην καρύδια καθαρισμένα· καὶ εἰς τὴν ἄπάνω μεριὰν τῆς τραπέζας βάνε σταφίδαις καὶ εἰς τὴν ἄλλην μεριὰν βάνε σὲ ἓνα πινάκι ἀναμμένα κάρβοννα καὶ βάλε ἄρσιλπέντι νὰ καπνίση καὶ μίαν γαστέραν <μέ> νερόν καὶ ἓνα μαχαίρι μαυρομά- 10 νικόν· καὶ ποιήσον τροχὸν ἐνολόγγυρι τῆς ταύλας ἦγουν εἰς τὴν γῆν καὶ λέγε τὴν εὐχὴν ταύτην τρεῖς βολαῖς· ἐγὼ σε δοκίζω, στοιχείον Μουρσί, Μουρσί, ἀπὸ τὴν μεριὰν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ βασιλέως, ἐτούτην τὴν ὥραν, ὅπου εἶσαι, νὰ ἔλθης ὅπου σε καλῶ, εἰς ἐτούτην τὴν ταῦλαν ὅπου τὴν οἰκονόμησα διὰ λόγον 15 σου νὰ ἔλθης νὰ φάγῃς καὶ νὰ πῆς· καὶ ὅταν ἔλθῃ νὰ φάγῃ καὶ νὰ πῆ, δοκισέ τον νὰ σε εἶπῃ ὅ τι θέλεις· ὡσάν ἔλθῃ, πῆξε τὸ μαχαίριν εἰς τὴν ταῦλαν. ἂν δὲν τὸ βγάλῃς, δὲν πηγαίνει. αὕτη ἢ βούλλα ἤθελε γένει μεγάλη· <ἂν> ὅμως ὁ τόπος δὲν ἐβόλῃ, ὁ θέλεις ποιήσον.

Figura mensae rotundae in qua effinguntur pentalpha Solo- 20 monis et ampulla, cum his verbis ἠθ θενος τιτν θωανιρ-ιπο οπο ερι και προς τους αμενυο ελολεαταριλον ρεκανα.

[F. 36] Ἴδου καὶ ἕτερον ἐρώτημα πνευμάτων.

*Ἐὰν θέλῃς νὰ ἐρωτήσης <καὶ> νὰ κράξῃς πνεύματα ἀγγελικὰ 25 νὰ σου δώσουν καθαρὴν ἀπολογίαν ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπου θέλεις, εἰς τὴν γέμωσιν τῆς Σελήνης, ξημέρωμαν τετραδάης ἢ πέμπτης ἢ παρασκευῆς, νὰ ἦσαι καθαρὸς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καὶ νὰ νησ-

1-4 contuli A, f. 46v, m^a. 1 το λεγομενον B. μουρτζαι ἦγουν μουρτζί A. 2 τρεῖς] τρεῖς B. ὡσάν] ὅς A. 3 νά] ἄς A. τὸ—σου om. A. τίπο- 5 τες] + καὶ θυμάσε τό..... A. 4 τραπέζι A. καινούργιαν om. A. (sequentia desunt in A). 5 μῃα B. 6 καθαριζμένα B. μεριά B. 7 τραπέζου B. μεριά B. 8 σὲ scripsi : ἓνα B. ας σιλπέντη B : 9 μέ addidi. 10 πῆσον B. 12 γιγισοῦ B. 13 γισε B. 14 τάλαν B. τὴν] τα B. γικονομησα B. 15 φάγῃς] φ : B. πῆς] μῆγίς B. ὅτα B. 16 πῆ]]πῆγί B. γηπη B. σαν B. 17 ἂν] α B. 18 βουλα B. γεμη B. μεγαλο B. ἂν addidi. ἰβολη B. 19 θελη B. πηγισον B. 24 καὶ 20 inserui. ἀγγελικον B. 25 δοσι B. 26 τετραδάην B. 27 παρασ- 21 κευην B. γισε B. καθαρὸς B.

τεύσης ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ νὰ φορέσης καθαρὰ ῥοῦχα. καὶ νὰ ἔχῃς ἓνα σπιτί παστρευμένον καὶ φουρκαλημένον καὶ ῥαντισμένον μὲ ῥοδοσταγμον. καὶ νὰ ἔχῃς ἓνα κερί ἀναμμένον διὰ νὰ διαβάσης τὸν ψαλμὸν τὸν θ' καὶ τὰ ἔνια βερσάτα κάτωθεν· καὶ νὰ ζητᾷς τοῦ Θεοῦ νὰ σου πέμψῃ ἓνα πνεῦμα νὰ συντύχῃ μετὰ σου καὶ νὰ σου δώσῃ καθαρὰν ἀπολογία ἀπὸ ὅτι τοῦ ζητᾷς. καὶ νὰ ἔχῃς τὴν πόρταν σου ἢ τὸ παραθύρι σου ἀνοικτόν. καὶ νὰ ἔχῃς ἔμπροσθέν σου ἀναμμένα κάρβοννα καὶ βάλῃς αὐτὰ τὰ καπνίσματα· δενδρολίβανον, στυρατζον καὶ ἀλόην καὶ ἀρσιιλέντι. καὶ νὰ ἔχῃς καὶ δύο σκαμνία· ὡσὰν ἔρθῃ τὸ πνεῦμα, νὰ καθίσῃ ἐκεῖνον εἰς τὸ ἓνα καὶ ἐσὺ εἰς τὸ ἄλλο. καὶ <ἦ> συντυχία του ἐνι βραχνῇ· καὶ μὴν φοβᾶσαι. ἰδοὺ καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ θεὸς νὰ διαβάσης· εἰς τὴν πρώτην γωνίαν τοῦ σπιτίου, τὸν θ' ψαλμὸν, καὶ αὐτὸ νὰ λέγῃς· αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὁποῦ θέλω εἰπεῖν καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσω, ἐγὼ οἶδα πόθεν ἔρχεται καὶ πόθεν ὑπάγει· ἔξαπό- [f. 36v]-στεῖλον τὸ πνεῦμά σου καὶ κτισθήσονται καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν μὴ ἀντανέλης ἀπ' ἐμοῦ, δεόμεθα, φιλάνθρωπε Θεέ, τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν, ὀδηγήσαι με ἐν τῇ εὐθείᾳ. ἐξέλυσε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸν τόπον. καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ Θεὸς καὶ πνεῦμα εὐθὺ ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου· τὸ πνεῦμα τὸ ἀγαθόν, ἔλθε εἰς μέ, δεῖξόν με ὅλην τὴν ἀλήθειαν· τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν τὸ ἄγιον μὴ ἀντανέλης [ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ δώρησαι ἀξίως τὴν χάριν σου.— καὶ εἰς τὴν δευτέραν ἀγκώνην τοῦ ὀσπιτίου σου λέγῃς τοὺς ψαλμοὺς ἐτούτους· δ', ε', ζ', η', ι', ια', ιβ'· καὶ εἰς τὴν τρίτην γωνίαν λέγε τοὺς ψαλμοὺς τούτους· ις', ιθ', κβ', κδ' κζ', κθ', λ', λξ', λθ', με'· καὶ εἰς τὴν τετάρτην γωνίαν λέγε τούτους· νγ', νδ', ξ', ξγ', ξς', οθ', πβ', πε', πζ', πθ', ι, ιε'. Τέλος.

Ἴδοὺ καὶ ἄλλον ἐρώτημαν.

Ἐὰν θέλῃς νὰ εὖρης κλέπτην ἢ ἄρρωστον ἢ ἄλλο πρᾶγμα ὁποῦ θέλεις, ἄς ὑπάγῃ ἓνα παιδί παρθένον νὰ γεμίσῃ ἓνα ἱμπού-

- 2 σπήθη B. παστραμένον B. 3 ροδοσταμον B. 4 δεβᾶσις B.
 5 πέμσι B. 6 ἀπό] ὄπου B. 7 ἦ] γι B. παναθηρι B. ἀνηκτόν B.
 8 ἐμπροστέν B. ἀνεμένα B. καπνηζματα B. 9 δεδροληβανον B.
 στυρατζου B: de hoc verbo, cf. p. 33; 2. ἀλογιν B. ασουιλέντη B,
 cf. supra, p. 32, 22. 10 σαν B. 11 ἐκῆνος B. τὸ ἓνα] τὴν μῆαν
 B. τὴν ἄλην B. ἢ addidi. συντηχῆαν B. 12 βραχινῇ B, num
 βραχνῇ legendum? διέβασις B. 13 πόρτην B. γονία B. 14 λέ-
 γης] λές B. 15 πόθεν²: malim ποῖ. 16 σου] μου B. ἀνακαινιγίς B.
 21 εὐθῆς B. ἐνκάτες B. 22 μεν¹ B. 24 ἐνκονην B. 26 ου-
 τους B. 27 γονηά B. 30 κλεπητην B.

κιν καινούργιον νερόν, ἀσύντυχον· και ἡ ἀμπουλα νά ἦναι καινούργια και ἄς λίπη τὸ νερόν κάμποσον και γέμισέ την ἀγίασμα τῶν Φώτων διὰ τὰ μὴν ἐμποροῦν νά ἐμποῦν πνεύματα [f. 37] ποτηριὰ και κακά. και νά ἔχη και κερὶν· τῶν Φώτων ἄς ἦναι· και βαπτίσης <τὸ> κερὶν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς και τοῦ Υἱοῦ και τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. και κάθισε τὴν ἀμπουλαν ἀπάνω εἰς μαντίλι ἄσπρον παστρικόν· και ἄς ἦναι τὸ στόμα του ἀνοικτόν· και ἄναψε και τὸ κερὶν και κάπνισον λιβάνιν καθαρόν. και ἄσπτες κάθισε δεξιὰ τὸ παιδὶν ἐμπροσθέν σου νά κυττάξῃ· και ἔσὸν κάθισε δεξιὰ τοῦ παιδίου και ἄρχισε νά λέγῃς τοὺς ὀρκισμοὺς ἑπτὰ φοραῖς. ἴδου και οἱ ψαλμοὶ κδ', ις'· πρῶτα ἄπὲς τοὺς ψαλμοὺς, ὕστερις ἄρχισε τὴν εὐχήν.

Ἴδου και ἡ εὐχή.

Ἄγγελε, ἀσπράγγελε τοῦ Θεοῦ ὅπου εἶσαι ἄγγελος και βλέπεις τὴν πόρταν τοῦ παραδείσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρακαλῶ σε εἰς τὴν ἁγιοσύνην σου και εἰς τὸ ἅγιον φῶς ὅπου σὺν δίδω και εἰς τὴν παρθενίαν τοῦ παιδίου τοῦ καθαρῶ νά ἔλθῃς, νά μας εἴπῃς ὅλην τὴν ἀλήθειαν και νά μου δείξῃς ἐδῶ μέσα τὸ ζήτημά μου καθαρά· και μὲ χάριν και μὲ πλαζήριον νά ἔλθῃς, δίχως ἀρνηται.

Εἰ δὲ και δὲν ἔλθῃ, εἶπέ και ἐτούτην τὴν εὐχήν.

ὦ ὑψηλότατε Πατέρα, ὑψηλότατε Αἰθένη, ἀγιώτατον σῶμα τοῦ Θεοῦ, μὲ γλωσσάν θέλω νά σε συντύχω και μὲ τὴν καρδίαν νά σε περικαλέσω, μὲ τὸ [f. 37^v] παιδί τὸ παρθένον, μὲ τὴν δικήν σου τὴν ἁγιοσύνην και μὲ τὴν παρθενίαν μου, νά μου δείξῃς καθαρά νά ἴδω τὸ ζήτημά μου ἀπὸ ἐκείνου ὅπου θέλω σε ἐρωτήσω· και ἄπὲς και αὐτὴν φοραῖς ἑπτὰ.

1 ἀσύν τυτηχον B. ἀμουλα B. γήνε B. και νούρια B. 2 την] το B. 3 διὰ τὰ μὴν] δυναμὴν B. ἐμποῦν] μούν B. ποτηριόν B. 4 κακόν B. 5 τό addidi. 6 ἀμπουλαν B. 7 ἀνηχτόν B. 8 ἐμπροστίαν B. σου] του? 10 νά λέγῃς] νελες B. ορκυζμούς B. 14 ἀγγελε B. ἀσπραγγελε B, fortasse ex ἀρχάγγελε corruptum, sed cf. infra, p. 50, 28. 15 ἱρισου B. 16 ἁγιοσίνη B. ἅγιον] σου B. ὄπος B. 19 καθαράν B. 24 παρθένο B. 25 ἁγιοσίνη B. 26 ἐκήρους B.

Ἀνίσωστας καὶ δὲν ἔλθῃ, εἶπέ καὶ αὐτήν,
τὴν ἄνωθεν, φοραῖς ἑπτὰ.

Σαβαώθ, Ἀδωναί, διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
νά μου εἴπῃς ὅλην τὴν ἀλήθειαν, νά μου δείξῃς ὅλην τὴν ἀλή- 5
θειαν, τὸ ζήτημά μου καθαρὰ· καὶ μὲ χαρὰν καὶ μὲ πλαζήρων
νά ἔλθῃς, δίχως ἀργητῶν καὶ νά μὴν ἀργήσῃς, Οὐτουλιτζιε,
Μητομηνεκὴ, Λήκρογοτέ, Ἐτησοῦ, Πληκό, Ἦτε μετὰ
τὸν ἄγγελον Ἡμόν, Ὀτηστατέ, Οὐκύπονε, Ὠβελάμ,
Πουρά, Μεγάμ, Ἐτζερδάμ, Βερτατέμ, Τεροπούς,
Ἐλθῆν, Τεραβατ, Τοναμεβούς, Ἀπηστοπου Ἐρην-10
σε· εἰς τὸ ὀρκίζω ἀπάνω σας μετὰ τὸ ὄνομα τῶν ἁγίων ἀγγέ-
λων καὶ μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ μεγαλοδυνάμον Θεοῦ καὶ τοῦ φοβεροῦ
ἀγγέλου Μιχαήλ, ἐμπάτε καὶ ἐλάτε μέσα εἰς τὸ ὑαλίν, νά σας
ἴδῃ ἐτοῦτο <τὸ> παιδί, Ἐλσέλ, Παλσιέλ, εἴ τι ἐγὼ σας
ἔρωτῶ· εἰς μίαν ὥραν νά ἔλθετε ὀγλίγωρα, ὀγλίγωρα, ὀγλίγωρα. 15

Ἴδου καὶ τὸ ἀπολογίασμα, διὰ νά πᾶνε.

Ἐξορκίζω σε ἀπὸ τὴν μεριὰν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τῆς
Μαρίας τῆς παρθένου· Ἀχέλ, Ἀχέλ, Σαγά, Σαγά.

Τέλος καὶ τῆς αὐτῆς τέχνης.

[F. 38]

Ἐτερόν ἐρώτημα περὶ θεότητος.

20

Ἐπαρον ἄμπουλαν καὶ γέμισέ τὴν νερόν <καὶ> ἁγιασμόν
τῶν ἁγίων Θεοφανείων· καὶ ἔπαρε καὶ τέσσαρα κερῖα· βάπτισέ
τα μέσα εἰς τὸν ἁγιασμόν τῶν Φώτων καὶ πήγαυε εἰς ἓνα σπίτι
παστρικόν καὶ βάνε ἓνα σκαμνὶ καὶ ἓνα μαντίλιν ἄσπρον παστρι- 25
κόν· καὶ ἄναψε τὰ κερῖα εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σκαμνίου.
καὶ κάθισε τὸ παιδί τὸ παρθένον νά κνττάξῃ μέσα εἰς τὴν ἄμπου-
λαν· καὶ ἐσὸν λέγε περισσαῖς φοραῖς τὰ λόγια ἐτοῦτα· ἄγγελε,
ἀσπράγγελε, εἰς τὴν ὄμοσίν σας καὶ τὴν παρθενίαν μου καὶ εἰς τὸ
ἅγιον φῶς ὁποῦ σας δίδω, ὀρκίζω, καθορκίζω σας εἰς πράσινον

3 ἡμισοῦ B. 5 καθαρὰν B. 7 num ἴτε legendum? 8 num ὁμῶν
legendum? 11 τον ἅγιον ἀγγέλον B. 13 ἀγγελοῦ B. ἐπάρετε
B. σας] σίς B. 14 τό inserui. 15 ἔλθετε] + να B. 16 ἀπολο
ῆσμα B. 17 ξορκίζω B. ἡμισοῦ B. 19 τέλος — τέχνης
post ὀγλίγωρα (v. 15) transp. librarius. 20 ἐροτη B. 21 ἀμουλάν
B. τη] το B. καὶ addidi. 24 ἀσπαρον B. 26 ἀμουλάν B.
28 ἀσπράγγελε B: cf. supra, p. 49, 14. ὄμοσιν: num ὄμο <λόγη> σιν
restituendum? 29 κατορκίζω B. παρσινον B.

λιβάδιw νά μου φέρετε και νά μου δείξετε εἴτι θέλω· και εἴτι σας ἐρωτήσω νά μου εἶπητε καθαρά και γλήγορα. και οἱ ἄγγελοι ἐρχονται μέσα εἰς τὴν ἄμπουλαν· και ἐρώτα τους ὅ τι θέλεις και ἀπολογιάσε τους.

5 Ἔτερον ἐρώτημα· περὶ <τοῦ> νά κάμης ἐρώτημαν ἡμέραν κυριακὴν· μὴ ἔστω συννεφία και ταραχὴ ἀνέμου.

Νά ἦσαι καθαρός ἀπὸ πᾶσαν ἁμαρτίαν· ἐπικαλοῦ πρώτα τοὺς ἀγγέλους τῆς ἡμέρας νά ὑποτάξουν τὰ δαιμόνια εἰς τὴν χρεῖαν σου μὲ τὰ καπνίσματα λίβανον και ἀπήγανον και τριαντάφυλλα ξηρά· και ἔπαρε και μίαν γαστέραν και γέμισέ την νερόν ἀπὸ [f. 38^v] βρόσιν ἀνατολικὴν, ἄλαλος. και ἔχε και ἓνα σκαμνὶ παστρικόν και κάθισε τὴν ἄμπουλαν ἀπάνω του. και πῖασε χαρτὶν ἄσπρον και γράψε μίαν πεντάλφων· και σκέπασε τὸ ὕαλιν ἐπὶ τὸ 15 στόμα. και ἔχε παιδὶν παρθένον και ἔπε τοῦ παιδίου νά θεωρῆ καλά τὸ ὕαλί· και ὁ διδάσκαλος νά ποιήσῃ προσευχὴν εἰς Θεόν και νά γράψῃς και ταῖς κάτωθεν χαρακτήραις μὲ κρόκον και μὲ μόσχον και ῥοδοστάμμον· νά ταῖς βαστάτε, και ἐσὺ και τὸ παιδί, εἰς τὸ πόδι τὸ δεξιόν, ἀποκάτω.

Characteres.

20 Ἴδου και ἡ εὐχὴ του.

Πηκάρ, Αἰητροφάρ, ὀρκίζω σας διὰ τοῦ παντοκράτορος, Θεοῦ και διὰ ἐτοῦτά σου τὰ ὀνόματα νά μου ὑποκλίνῃς τὴν χάριν σου εἰς τὸ ὅποῖον νά ἦναι ἔτυμον και ἀληθινόν, εἰς ἐμένα, ἀμήν. και αὐτὰ ἔπε τα εἰς τὰ ὠτία τοῦ παιδίου και εἰπέ του νά θεωρῆ 25 μέσα εἰς τὴν γαστέραν καλά. και ἄρχισε νά λέγῃς προσευχὴν ταύτην ἣ ἐστὶ ἡ Κλεις τοῦ Σολομῶντος· [f. 39] Ἐλὴ Ἐληαδό, Νελαμονγί, Πανταλαμάτ, Λαμτήλ, ἄγια ὀνόματα τοῦ Τετραγραμμάτου, α και ω, ἀρχὴ και τέλος, Νεδηβασί, Ἀσεμαλή, Παλατοῦρ, Μαλαζήν, 30 Φαλέγο, Φηλλάν, Ἀναπουνασέ, Ἀπορελαλή, Πηραν,

1 μου] με ? 3 ἀμουλαν Β. 4 πολογιασε Β. 5 τοῦ inserui.
7 συννεφίαν Β. 8 γισε Β. 10 καί] σας Β. 12 ἄλαλον Β. 14 post
πεντάλφων, sigillum Solomonis. ἐπὶ scripsi : ἐπε, ut videtur, Β.
15 ἔπε = εἰπέ : πέ Β. 16 πηγισι Β. 18 μόσχον Β. ῥοδοσταμμον Β.
21 διά] δά Β. παντοκράτος ρος Β. 24 ὠτία scripsi : οφτήνα Β.
25 ἐρχισε Β. λέγῃς] λές Β. 26 ἦ] ην Β. κλήδε Β. 28 τον
τετραγραματων Β

Πολέ, Μηγηναλήμ, Λανδοτές, Πλέκ, Ἴνακαλέκ, Τζεφιμερέ, Φαρδηκέ, Μπαρού, Ταενδοναήλ, Ἄσπριχηά, Ἄτζετήλ, Παρνακηήλ, Σιαμεβέλ, Μηά, Καταδός, Ἐταελή, Καρααμψά, Ῥαμβή, Μηματόν, Ἐδαμαγί, Ἐνερατζιλή, Βημηματούε, Δαμαϊ, Ἐγιορατζιήλ, Πιτζελέμ, Ἐσιετεςί, Γετεμησμάς, Πανταντζήε, Σιμαλά, Τηρηκραπατόν, Σελιού· ὀρκίζω σας, πνεύματα, Ὀκέε, Δημημάε, Τζαρδαελά, Ἄδωαγή, Ἄναβοβά, Βηονενέ, Ὀνανεφεόν, Τζιμουλατόν, Ἐλή, Ὀληά· α καί ω, ἀρχή καί τέλος, ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρεις ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ τῆς δόξης σου. λέγε καί τὸ· πάτερ ἡμῶν, ἐπικράτησον ἡμᾶς διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον· Ἡοφαγέ Ἄβαβουόν, ἵνα δυνηθῶμεν ὑποτάξει ταῦτα τὰ πνεύματα διὰ νά μου φανερώσουν τὴν ἀλήθειαν μέσα εἰς τὸ ἅγιον φῶς καί πᾶν πνεῦμα μέσα εἰς τὸ ἅ - [f. 39v]- γιον τοῦτον <νερόν> καί εἰς τὸ εἶδος ***· καί εἰς τὸν ἄγγελον ἡμᾶς ἐπισκέποντα, ἐλάτε, ἐμπάτε εἰς τὴν γαστέραν ἐτούτην. καί εἶπέ την φοραῖς τρεῖς ὄλην· καί τότε ἐρώτησον τὸ παιδί ἂν θεωρεῖ τίποτες. καί ὅταν τὸ παιδί θεωρῇ πνεύματα μέσα εἰς τὴν γαστέραν, ἐσὸ ὁ διδάσκαλος λέγε· φέρετε καί τοὺς συντρόφους σας. καί ὅταν σε εἶπη τὸ παιδί πῶς ἤλθασι, ἐσὸ τότε ἀρχισε τὸν κάτωθεν ὀρκισμόν.

Ἴδου καὶ ὁ ὀρκισμός.

Ὀρκίζω σας, πνεύματα, καὶ ἐξορκίζω σας εἰς τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, <εἰς τὴν σπάθην> τῆς δικαιοσύνης καί εἰς τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην νά μου εἶπητε τὴν ἀλήθειαν εἰ τί σας ἐρωτήσω. καί τότες ἐρώτα ὁ βούλεσαι, νά μάθης ὄλην τὴν ἀλήθειαν. καί θέλουν σε εἶπον ὅ τι θέλεις καί ὕστερις ἀπολογιάσέ τους ἡγρον στεῖλέ τους.

Ἴδου καὶ ἡ ἀπολογίασίς τους.

Εὐχαριστῶ σε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὅτι ἐπλήρωσες ἡμᾶς τὴν θείαν δρασιν ταύτην· ἀποστρεφον καὶ τὰ ζῶδια τὰ πεμπόμενα ὑπὸ σοῦ, ἀπόστησον ἀπ'

12 δοξισου B. 16 νερόν addidi. lacunam sign., cf. supra, p. 27, 7 et 28. 17 ἡμᾶς] ὑμᾶς ? ἐπησκεποντας B. ἐμπάτε] ἐμάτε B. 18 γιοπε B. ὄλον B. 21 συντρόφουςας B. 22 ὀρκηζμόν B. 23 ὀρκηζμός B. 25 εἰς τὴν σπάθην addidi, cf. p. 41, 15. φλογινήν B. 26 στρεφομένη B. 27 ὅ] το B. 28 ἀπολοασέ B. 30 ἀπολοηασί B. 31 ἡγησοῦ B. νίε] ἰγέ B. 32 ἐπλήσοσες B.

ἔμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ· φύλαξόν με, Κύριε, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ
 ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερόγων σου· σκέπασόν με ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ
 κἀνάστησον· ἐν παντὶ καιρῷ ἐπαινέσω τὸ πάντι-[f. 40]-μον καὶ
 μεγαλοπρεπές σου ὄνομα, σοῦ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ
 5 Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων·
 ἀμήν.

Ἴδου καὶ ἑτέρη τέχνη· ἐρμηνεῖα τῆς γαστέρας.

Ἐπαρον ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἐπὶ φούχταις νερὸν καὶ βάλε το
 εἰς τὴν γαστέρα· οὔτε πηγαίνοντας οὔτε ἔρχοντας νὰ μὴν κυττά-
 10 ζης πίσω σου· καὶ ὅταν ἔλθῃς εἰς τὸ σπίτι σου ἀπογέμισε τὴν
 γαστέραν λάδι καὶ βάλε τὴν ἀπάνω εἰς τὸ σκαμνί· καὶ βάλε ἓνα
 παιδί παρθένον νὰ βλέπῃ μέσα εἰς τὴν γαστέρα καὶ ἐσὺ λέγε τοὺς
 ὄρκισμούς ἐτούτους.

Ἴδου κάτωθεν ὁ ὄρκισμός.

15 Ὁρκίζω σας, πνεύματα, καὶ καθορκίζω σας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
 Θεοῦ καὶ εἰς τὰ ὀνόματα ταῦτα· ὦ Ἀβραάμ, Ἡαγάκ, Κη-
 θαμέβ, Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου
 Θεοῦ ὀρκίζω σας, Ζορνεβρα Σευροθ, εἰς τὰ ὀνόματα τῶν
 ἐπὶ ἀγγέλων τῶν κινούντων ὅλα τὰ τάγματα, ὀρκίζω σας ἀπὸ
 20 τῶν δώδεκα ἀρχόντων τῆς κολάσεως· Ἀφτηρός, Τζηρ-
 ναμέλ, Ρεβέλ, Πραηά, Ἀδονελου, Φρεαελόφ, Ρα-
 ατοζή, Μακίμ, Μελλάβ, Ταεργίς, Κεθνά, Μαρκε-
 λίμ, ἀνακράζω σας καὶ ὀρκίζω σας νὰ ἔλθετε νὰ σας ἐρωτήσω.

Εἶτα ἐρώτα τὸ παιδί ἂν ἤλθοι καὶ ἂν δὲν ἤλθοι εἰπὲ καὶ τὸν
 25 [f. 40^v] ὄρκισμὸν ἐτούτον· ὀρκίζω σας, πνεύματα, ἀπὸ τὸν Θεὸν
 τὸν Αὐθέντην ἐπουράνιον, ἵνα ἔλθετε εἰς τὴν γαστέρα ταύτην·
 ἢ δὲ καὶ βουλώσω σας μὲ τὸ δακτυλίδι τοῦ Σολομῶντος ὅπου
 τὸν ἔδωκεν ὁ Θεός· νὰ ἦστε πάντα νὰ πληρώνετε τὸ θέλημά μου
 καὶ νὰ ἦστε πάντα φίλοι ἐδικοί μου. καὶ ὁπότες συς κρᾶζω καὶ
 30 σας ἐρωτήσω, νὰ ποιήσετε τὸ θέλημά μου. ἀμήν.

Τέλος.

1 φυλαξοῦμε B. 2 ταύτην B. 3 κερὸν B. 4 μεγαλο πρεπε-
 σου B. 5 ἀεὶ] ἀγι B. 7 τέχνη B. 8 επαρο B. απε B.
 ευτα B. 9 τη B. κυτάζη B. 10 σου¹] του B. 11 τον σκμνή
 B. 12 παρθένο B. 13 ὀρκηζιμους B. 14 ὁ κατόθεν transp. B.
 ορκηζιμος B. 15 κατορκυζο B. 17 νομα B. 24 ἀν²] ἀ B. 25 ορ-
 κυζμον B. 26 ἀφέντη B. 27 ἢ δέ] ιδέ? 29 ἐδηκόν B.

Ἴδου καὶ ἑτέρη τέχνην.

Ἐπαρε ἓνα πινάκι καινούργιον πράσιον ἀπίαστον καὶ γράφον ταῖς κάτωθεν χαρακτῆραις μὲ μελάνιν· καὶ βάνε λάδι μέσα ἔς τὸ πινάκι καὶ βάνε ἓνα παιδί παρθένον νὰ κυττάξῃ μέσα. καὶ ἐσὸ λέγε τὰ κάτωθεν ὀνόματα φοραῖς τρεῖς.

Ἴδου καὶ αἱ χαρακτῆραις. Signa magica. (Tab. II, 9).

Ἴδου καὶ τὰ ὀνόματα· Σαχήν, Σαχήν, Μπαχήν, Μπαχήν, Χαρίν, Χαρήν, Ζασήν, Κυσίν, Κηνσίν, Ζασίν, Νιμτούμ, Ἀλεκούμ, Μπήξ, [f. 41] Μπήξ, Ἐνήα, Ἐλζή, Ταεριφούμ, Νάχ, Φλέ, Τάήν, Ἡμουχά, Ἐτερέλ, Ζιλταθά, Μιμουνού, Ἀποηχακύ, Βανηκτρού, Ἀβλελκύ, Ταμπημάς, Τουριού, Φιαράκην, Μαστορού, Ἡν, Ἀρπτετριήλ, Μπείν, Τζουτζέν, Παάρ, Σεκαχρού, Μαχρουσέν, ῤεαντε, Βεηκανατέ, Ἀχμερί, Βεκαεντέ, Ἀσφαρί, Βιέντε, Ἐχτεάρ, Βενκαητέ, Μετζιπύ, Ἐλμού, Βακιού, Πατηόν, Μηνέν, Λελγήζ, Ἐλετρελί, Τρενέλ, Σαχατοήν, Ἐληταέλ, Βαχηνέλ, Βεχήν, Ἀπτηρηνή, Ἡλά, Ἡντή, Βεάκτη, Χαζετήλ, Παρίκ, Ἀλλάχ, ..., Ἀφηλεούμ.

Τέλος τοῦ αὐτοῦ <ὄρκισμοῦ>.

Ex codicibus A (m²) et B.

(Textus cōd. B).

Ἐτερον ἐρώτημα μὲ παιδί παρθένον.

Περὶ λεκανομαντείας.

Ἐῶρε μίαν κόρην παρθένον· νὰ ἦναι ἑννέα χρόνων. καὶ γράφει εἰς τὴν παλάμην τῆς κόρης τὴν κάτωθεν σφραγίδα. πρῶτα ἔπαρον νερόν καθαρόν εἰς γαστέραν καὶ ἔπαρον λάδι καθαρόν καὶ

2 καινούργιο B. πράσινο B. γρά B. 4 παρθένο B. 6 αἱ] η B. 20 τοῦ αὐτοῦ scripti et ὄρκισμοῦ addidi: οαντος B. 21 ἐροτημ B. παρθένο B. ἕτερον — παρθένον om. A (m², f. 41). 22 λεκανόν μαντικής B λεκανομαντείαν A. 23 μία B. κορι B. νὰ ἦναι] ἀπό A. ἐν B. γράφον A. 24 τῆς κόρης] τῆς A. σφραγίδα B σφραγίδα καὶ A. ἔπαρε A. 25 λαλή B. 25, — p. 55, 2: λάδι — μελάνι καί] καὶ μούζην ἀπο τηγάνην σιδερίνον ἀμήλλοτον (= ἀμήλωτον: μῆλῶ = tingo; cf. ἀμίλωτον in pap. mag. Wessely Indices, s. v.) καὶ βάλις μέσα λάδην καὶ ἀνακάτσοον με τὴν μούζην νὰ γένη μελάνην· καὶ τότες ἀπο τὸ αὐτό A.

μουντζούραν ἀπὸ τιγάνου ἀποκάτω. καὶ βάλε τὸ λάδι μὲ τὴν μουντζούραν καὶ κάμε το μελίνοι. καὶ γράψε τὴν χαρακτήρα εἰς τὴν παλάμην τῆς κόρης (ἢ δὲ χαρακτήρα εἶναι ὀπισθεν [f. 41^v] figura magica bis repetita).

- Καὶ εἰς τὸ μέτωπον τῆς κόρης γράφον ἐτοῦτο <τὸ> ὄνομα
 5 Νηπηζήμ· γράφον καὶ εἰς τὴν μύτην τῆς αὐτὰ τὰ ὀνόματα
 Ἀνήν, Ἀρξητι. καὶ λέγε καὶ ἐσὺ αὐτὰ τὰ ὀνόματα εἰς τὴν
 κεφαλὴν τῆς κόρης· Ἀσουμά, Ἀπράς, Ἀνήν, Ἀσιμήν,
 Ἀσπρή, Ἀναπρή, Ἀρχάγγελε Μιχαήλ, Πεκουήλ,
 Χαλκούμ, Γλεσοῦμ, Ἐλσαμουήλ, Σοχαήλ, Ἐλσοῦμ
 10 Ὀδμή καὶ Ουμ..... χ...., Χαλκούμ, Μενπέν, Δηρο-
 χού, Μενηπάν, Κροκού, Τηπής, Τηζημέν, Ἐγῶ,
 Κέρδε, ὀρκίζω σας ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθινοῦ καὶ ἐπουρανοῦ
 παντοκράτορος, κάμετε νὰ ἔλθετε ὀγλίγωρα, μὲ τὴν δύναμιν
 τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων,
 15 Χερουβίμ καὶ Σεραφίμ, νὰ πᾶτε, νὰ φέρετε τὰ σημεῖά σας τὰ
 ἐδικά σας καὶ νὰ τὰ δείξετε τῆς κόρης ἐτούτης τῆς παρθένου,
 ὀρκίζω σας ἀπὸ μέρος τοῦ ζῶντος Θεοῦ, ἀπὸ τὸ πρῶτον τὸ α καὶ
 τὸ δεύτερον καὶ ὕστερον τὸ ω καὶ ἀπὸ τὴν [f. 42] μεριὰν τοῦ μεγά-
 λου βασιλέως Ἀνήν Ἀνηνήν, νὰ πᾶτε, νὰ φέρετε τὰ ση-
 20 μάδιά σας νὰ δεῖξετε τὸ κοράσιον ἐτοῦτο καὶ νὰ γροικῆσῃ τὰ λό-
 γιά σας διὰ τὴν χρῆσιν ὀποῦ θέλω, καὶ νὰ τῆς ὁμολογήσετε καὶ

1 μουντζουρα B. ἀπὸ] ἐπε B. 2 χαρακτήρα] κάτοθεν A et
 transp. post 3 τῆς κόρης] τοῦ κορασίου A. 3 ἢ — ὀπισθεν (ὀπιστεν) B)
 om. A. figuram in fine capituli describit A. 4 μέτωπον B.
 ετοτο B. τό addidi. 4-5 καὶ — Νηπηζήμ om. A. 5 καὶ γρά-
 φον καὶ A. μύτην τῆς] μητμου B. 6 ἀρξητή A + ἀποσκεπάσατε
 τὸ κοράσιον τοῦτον νὰ σᾶς ἰδῆ A. λέγε — ἐσὺ] διάβασαι ἀπὸ τοῦ A.
 αὐτῆ] τοῦτα A et transp. post ὀνόματα. 6-7 εἰς — κόρης om. A.
 7-8 Ἀνήν — Ἀναπρή om. A. 8 ἀρχάγγελη A. πεκούλ A. 9 Ἐλσα-
 μουήλ, Σοχαήλ om. A. 10 Ὀδμή — χ.... om. A. 10-11 Μενπέν —
 Κέρδε] μενιπάδε · κροκουτίμης · ἐνοκράδης A. 12 ὄνομαν A. ἀληθι-
 νοῦ] + Θεοῦ A. 13 νὰ ἔλθετε om. A. ογλίγωρα γλίωρα A. 14 τὸ
 om. A. καὶ ἀρχαγγέλων om. A. αρχαν ἀγγέλον B. 15 συμ-
 διά A. σας om. A. 16 ἐδηκᾶν B ὀνκά A. ζήξετε B. τῆς
 — τῆς] του κορασίου τούτου τοῦ A. 17 μέρος] + καὶ ὀνόματος A.
 τοῦ — Θεοῦ] τζουνοῦ B. ἀπό²] ὀποῦ B. τό¹] τόν A. τὸ α om. B.
 17-18 καὶ — δεύτερον om. A. 18 καί¹] + το B. τό² om. B.
 18-19 μεριὰν — βασι ex B ablata. μεργάν A. τοῦ βασιλέως τοῦ
 μεγάλου transp. A. 19 Ἀνήν Ἀνηνήν om. A. νὰ φέρετε τα ση
 ex B ablata. 20 νά¹] καὶ νὰ τα A. τοῦ κορασίου τούτου A. 21 ὀποῦ
 θέλω om. B. τῆς] μετο B.

αὐτὴ νὰ τὸ εἶπη ἐμένα . — τὴν θέλεις νὰ βάλῃς τὰ χέρια ἀπάνω-
 εἰς τὸ πρόσωπον τῆς κόρης καὶ νὰ κρατῆς τὴν μύτην τῆς κόρης
 καὶ νὰ εἶπῃς τὰ λόγια ἐτοῦτα φοραὶς ἑπτὰ· Ἄξινην, Ἄ- 5
 ρῆς, Πέτσαρις, Ἐρεανά, ὀρκίζω σὰς νὰ με δουλεύσετε τὴν
 ἡμέραν καὶ ὥραν τοῦ σαββάτου καὶ νὰ ξεσκεπάσετε τὰ μά-
 τια τῆς κόρης ἐτοῦτης διὰ νὰ σὰς ἴδῃ μικροὺς τε καὶ μεγάλους·
 καὶ ἕνας ἀπὸ ἐσᾶς νὰ τὴν συντύχῃ καὶ αὐτὴ νὰ τὸ εἶπη ἐμένα· νὰ
 ἦναι χωρὶς φόβον καὶ νὰ μὴν τολμήσῃ κανεὶς ἀπὸ ἐσᾶς νὰ τὴν
 φαβερῖσῃ· καὶ νὰ ἔρχεσθε ὀγλίγωρα, ὀγλίγωρα, ὀγλίγωρα, καὶ
 ὁ Θεὸς μετὰ σᾶς. 10

Νὰ τοὺς ἀπολογιάσῃς, νὰ τοὺς ἐκστείλῃς.

Νίψε τὸ πρόσωπον τῆς κόρης καὶ πηγαίνουν· καὶ λέγε οὕτως·
 σχολάσατε, σχολάσατε, σχολάσατε μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ὀγλί-
 γωρα, ὀγλίγωρα, ὀγλίγωρα, βαρήσατε, σκεπάσατε τὴν ὀρμὴν σὰς
 καὶ ὡσάν σὰς κράξω καὶ ἄλλην φορὰν, νὰ ἔλθετε. — τὰ καπνίσι- 15
 ματα· μαυροθυμίαμα καὶ κολιανδρον.

1 αὐτῇ] ἐκεῖνη A. νά] + μου A. ἐμένα A. τώρα— βάλῃς
 καὶ τότε βάλε A. χερσίαν B. 1-3 τὰ — εἶπῃς] τὸ χαιρὴν σου ἰσθὴν
 μούττην τοῦ κορασίου καὶ διάβαστα A. 3 λόγια ἐτοῦτα] κάτωθεν A.
 3-4 ἀξιγην... πτιξαγή A. 4 με] μου A. 5 ἡμέραν καὶ om. A.
 ξισκεπάσετε B ποσπάσεται A : cf. supra, p. 55, 6 app. + τῆς κυρῆς B.
 6 τῆς — ἐτοῦτης] τοῦ κορασίου τούτου A. διὰ om. A. μικροὺς
 — μεγάλους] ὄλους· νὰ ἔλθετε με τὰ σημάδια σὰς καὶ νὰ σὰς ἀκοίτση
 μεγάλους καὶ μικροὺς A. 7 τὴν] τῆς A. σιστηχ. B. καί² —
 ἐμένα] καὶ ἀνός (l. αὐτός) νὰ τῆς εἶπῃ τὴν δουλίαν] πον νὰ τὴν ἀροτήσω
 καὶ νὰ φέρι παν χροῖσῃν (l. πᾶσαν κρίσιν vel χρῆσιν)· νὰ τὴν θοροῦν νὰ
 τὴν (l. τοὺς) θορίσῃ] καὶ νὰ μου σηντυχένη A. 7-8 νὰ ἦναι] καὶ νὰ
 μου δουλεύῃ A. 9 φοβερῖζῃ A + οὐδὲ νὰ τὴν φυλήσῃ τὸ στόμαν τῆς
 οὐδὲ τὴν μήτην τῆς οὐδὲ τὰ φρε[υδία τῆς] A. καὶ νὰ om. A. νε B.
 [ερε]κεστε A. ὀγλιωρα ὀγλιωρα A. καί] ὄχι ἄλλον A. 11 τοὺς¹
 του οὗς B. ἐστῆλης B. 13 σκολάσατε^{1-2,3} B. 14 βαρησίατε B.
 ὀρμὴν scripsi : ὄλλην B : num ἀλλήν vel χολήν legendum? 15 κπνήζ-
 ματα B. 16 κολιαντρο B. 11-16 : καὶ ὅταν τελειώσῃς τὴν δουλίαν
 σου [.....] νὰ τοὺς ἀπολογιάσῃς· νίψε τὸ πρόσωπον τῆς καὶ τὰ χέρια τῆς
 καὶ ἐκίμη πᾶσιν (l. πάγουσι) [..... νὰ ἔχῃς θυ]μίαμαν κοντά σου κολιαν-
 δρον καὶ κάπνισμαν μαῦρον· ἢ σφραγίδα ὀπου θέ[λεις..... π]ιή (l. ποιεῖν)
 ἦνε ἢ κάτωθεν χήρα (figura) A.

Ex codice B.

Περὶ <τοῦ νά> ἐρωτήσης εἴτι θέλεις ἢ μακρὰ ἢ κοντὰ ἢ εἰς πόλεμον ἢ εἰς θάλασσαν ἢ εἰς θάνατον· τὰ μα-[f. 42^v]-κριά σου ἐμπρός σου τὰ θεωρεῖς [ὡσάν παρόντα.....] καὶ μηδὲν σφαλῆς τί-
5 ποτες.

Ἐπαρε ἓνα παιδί παρθένον ἢ κορίτζι· ἔπαρον μεταξύ κ[όκ-
κ]νον καὶ μὲ ὑαλιν ξέσον τὰ ὀνύχια τῶν δύο μεγάλων του δακ-
τ[ύλων] καὶ δέσε κοντὰ τὰ δύο του δάκτυλα μὲ τὸ μετὰξιν· καὶ
ἄλειψε ἀπάνω ᾿ς τὰ ὀνύχιά του λάδι καθαρὸν καὶ στήσέ το ἀντι-
0 κρὸ τοῦ Ἥλιου ὅταν εὐγαίῃ ὁ Ἥλιος· νὰ ἦστε ἀπάνω σὲ σκαμνία.
καὶ λέγε εἰς τὸ ὅτιν τοῦ παιδίου <νά θεωρῆ τὰ> ὀνύχιά του·
καὶ ἐσὸν λέγε αὐτὰ τὰ ὀνόματα· Νερού, Νερούσα, Μορκάναν
Σοργανά, Ἀσμηθού, Μεοῦρσά, Χηθρά· [καὶ ὅταν
το εἴπῃς ἐπὶ τὰ βολαῖς ἐρώτα τοῦ παιδίου ἀν κάθηται ἐ[ρας
5 δαίμο]ρας ἀπάνω εἰς τὰ ὀνύχιά του· καὶ ᾿σάν σε εἴπῃ πῶς κάθη-
[ται], ἐρώτα εἴτι θέλεις καὶ ἐκεῖνος τὰ δείξει τοῦ παιδίου· εἰ μὲν
καὶ εἶναι ἀλήθεια, κουνάει τὸ κεφάλιν του, εἰ δὲ καὶ εἶναι ψεύματα,
σταματάει.

Περὶ <τοῦ> νά κάμῃς τὴν τέχνην τῆς νεκρομαν-
0 τείας· νὰ ἔλθῃ ἓνα πνεῦμα νὰ ᾿ρωτᾷς εἴτι θέλεις
καὶ ἀγαπᾷς.

Πίασε μίαν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ ἢ τοῦ σκοτωμένου καὶ βάλε
την εἰς νερὸν τρεχάμενον· νὰ κάμῃ ἡμέραις τρεῖς καὶ νύκταις
τρεῖς διὰ νὰ καθαρισθῆ. καὶ τότες πίασον καὶ τύλιξέ την μὲ
5 πανὶ καινούριον βαμβακεριῶν καὶ πάγαινε εἰς τριστρατον καὶ
γράψον εἰς τὸ μέτωπον τῆς κεφαλῆς... finis desideratur.

1 τοῦ νά addidi. 2 ἢ εἰς²⁻³ ἴγισ B. 3 ἐμπρό B. 4 θορίς B.
7 De onychomantia, cf. Bouché-Leclercq, *Hist. de la Divin.*, I, p. 185,
n. 1. τῶν] τα B. μεγάλα B. 10 ὅταν] ὄντα B. σκαμνία scripsi :
καρία B. 11 ὅτιν] ὄφτην B. νὰ θεωρῆ τὰ addidi. ὄνηχῆν B.
14 ἓνας] γέ... B. 15 ὄνηχῆν B. 16 δηκτη B. 17 κουνάμ B.
ψεματα B. 18 σταματαγι B. 19-26 Cf. capitulum ποιήσεις κεφα-
λῆς ἀπὸ τελέσματος τοῦ Ἥλιοδώρου inscriptum in *Catal. cod. astr. gr.*,
III, p. 53, et Phleg. Trall., *Mir.*, III, 50. τοῦ inserui. τῆς τέχνης
B. 9 ροτας B (= ἐρωτᾷς). 22 νεκιρον B. 23 τρεχάμενο B.
24 καθαριστή B. τὴν] το B. 25 καινούριον B. πανπακέρων B.
πάγαινε] πανέ B. 26 μεταπον B.

Ex codice A, prima manu exarata capitula.

[F. 22 (ante quod duo folia deperdita sunt)] Signa magica.

Εἰς ἀγάπην γυναικός.

Γράψε μὲ μύσχον καὶ κρόκον καὶ ῥοδόσταγμαν εἰς τὴν παλάμην σου τὰς ε' κάτωθεν χαρακτῆρας καὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναικός· καὶ βάλ' τὸ χέρι σου εἰς τὸ στήθος σου καὶ κοιμήσου καὶ νὰ θανῷ μάσης. Characteres.

5

Ὅμοιον.

Γράψε τὰς κάτωθεν χαρακτῆρας εἰς ἀγέννητον χαρτὴν καὶ μὲ τὸ αὐτὸ ἔγγιξε ὅποιαν ἀγαπᾷς καὶ θέλεις θαυμάσειν. γ. γ. ι. ν. λ. ο. τ. τ. λ. σ. κ. π. ο. σ. α. β. δ. ε. ω. ξ. ζ. κ. α. λ. ο. π. τ. υ. χ. σ.

10

Εἰς ἄρχοντας βάστα καὶ νὰ θαυμάσης.

Λάβε νυκτερίδαν καὶ σφάξε τὴν μὲ μαυρομάνικον μαχαίρην· καὶ λέγε τὸ· πάτερ ἡμῶν, ς', καὶ βάλε νὰ στεγνώσῃ· καὶ ὅταν θέλῃς νὰ ὑπάγῃς εἰς αὐθέντας, πλανέ <τὴν> μὲ τὸ ζερβόν σου χέρι καὶ λέγε· Ἄδαμαή λ, Ἐλωί, Ἀβρά· καὶ τότε ἔπαρέ 15 τὴν εἰς τὸ δεξιόν σου χέρι καὶ σύρε ὅπου θέλεις.

Εἰς αὐθέντας <εἰ> ὑπᾶς· γράψε καὶ βάστα.

Figura phylacterii. (Tab. I, 6).

Εἰς στράταν καὶ πραγματείαν· γράψε καὶ βάστα.

Figura phylacterii. (Tab. I, 7).

Ἐθέλεις τὸν ἐχθρόν σου πολλὰ πτωχόν.

Ἐπαρε ποντικὸν μικρὸν ἀμαλλίαστον καὶ ἕναν κάβουραν καὶ 20 πόδι λαγοῦ καὶ δυάργυρον καὶ χῶσέ τα εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ ἐχθροῦ σου καὶ λέγε· καθὼς ὁ ποντικὸς εἶναι χωρὶς τρίχαις καὶ μαλλίν, ἔττι καὶ ὁ δ(εῖνα) ὁ υἱὸς τοῦ ὀδ(εῖνα) νὰ ἦναι μαλακὸς [F. 22^v] χωρὶς βίον καὶ χωρὶς καλὸν ἀπὸ τὴν σήμεραν εἰσάπαντα· καὶ ὡσὰν δὲν ἔχει ἐτοῦτος ὁ ποντικὸς τρίχαις ἀπάνω του, ἔττι 25

2 ῥοδόστεμαν A. 8 ἔγκοιξε A. ὅποιον, ut videtur, A. 14 τὴν addidi. 17 εἰ inserui. 24 εἰσάπαντα scripsi; καὶ πάντα A: nunquam κατὰ πάντα legendum?

καὶ ὁ δ(εῖνα) · καὶ καθὼς φεύγει ὁ ποντικὸς καὶ φοβᾶται τὸν κά-
 τα, ἔτσι νὰ φεύγη καὶ ὁ δ(εῖνα) καὶ νὰ τὸν κατακνηνηγοῦσιν ὄλοι,
 νὰ τὸν διώχνουν · καὶ καθὼς ὁ κάβουρας παραίνει τῆς ἀναποδίας,
 ἔτσι καὶ ὁ δ(εῖνα) · καὶ καθὼς ὁ λαγὸς φεύγει ἀπὸ τοὺς σκύλους,
 5 ἔτσι νὰ φεύγη καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ριζικὸν ἀπὸ τὸν ὀδ(εῖνα) · καὶ
 καθὼς ὁ δυνάργυρος πέφτει καὶ δὲν μαζώνεται, ἔτσι νὰ πέση καὶ νὰ
 φθαρῆ ὁ βίος καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ριζικὸν τοῦ ὀδ(εῖνα) · νὰ μὴν
 ἔχη ποτὲ καλοσύνην. καὶ βάλε το · καὶ ἄς ᾄηται ἡμέρα γ' ἢ ζ'.

10 Ἔνας ἄνθρωπος ὅταν θέλῃ νὰ καταλύσῃ τὸν
 ἐχθρόν [του].

Γράφε ἡμέραν σάββατον ἢ τρίτην ἀπὸ ταῖς κ' τοῦ φεγγαρίου
 καὶ ὕστερα καὶ βάλ' το εἰς ἐβραϊκὸν κιβοῦριν μὲ μίαν κλειδονιάν
 καὶ λέγε · ἐδῶ ἐκλειδώσαμεν μὲ τὸ χέριν τοῦ Σολομῶν ἐτοῦτα
 τάδε σημεῖα εἰς ἐβραϊκὸν μνημοῦριν · καὶ ὅταν δὲν λαλεῖ ὁ ἀπο-
 15 θαμμένος καὶ δὲν βλέπει καὶ δὲν τρώγει καὶ δὲν πίνει μηδὲ χέζει
 οὐδὲ κατουρεῖ, ἀμὴ κεῖται τε. ἄλαλος καὶ κωφὸς καὶ τυφλὸς καὶ
 δὲν χάσκει καὶ στόμα δὲν ἔχει, ἔτσι νὰ γένη καὶ ὁ δ(εῖνα) · νὰ μὴν
 ἠμπορῆ νὰ σπαράξῃ πούποτες · καὶ ἐκλειδώσα τὰ κάλλη του νὰ
 20 χυθῆ ἢ ὄφρις του, νὰ ἀλλάξῃ ὁ λογισμὸς του, νὰ σκάσῃ, νὰ πλαν-
 τάζῃ, νὰ χυθῆ ἀπὸ τὸν κόσμον, νὰ στραφῆ νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ ὅπου
 ὑπάγει ἐτοῦτος ὁ ἀποθαμμένος · νὰ γένη ὡσάν ἐτοῦτος καὶ
 ὄσσην ἔννοϊαν ἔχει ἐτοῦτος διὰ τὸν κόσμον καὶ διὰ τὸ σπῆτιν του
 ἢ διὰ τὰ παιδία του ἢ διὰ ἀνθρώπους καὶ φίλους, ἔτσι καὶ ὁ δ(εῖ-
 25 να) νὰ καταντήσῃ. καὶ νὰ τὰ λέγῃς ἔτσι καὶ τότε νὰ τὰ ρίξῃς εἰς
 τὸ μνημοῦριν μέσα. νὰ φύγῃς ἀποκεῖ καὶ νὰ μὴν γυρίσῃς νὰ
 κοιτάξῃς ὀπίσω. καὶ θέλει φύγῃ καὶ χυθῆ ἀπὸ τὸν κόσμον. μονα-
 χὰ κάμε το τρεῖς φεγγάρια · καὶ ἂν δὲν τόχη τὴν μίαν, τυχαίνει
 τὴν ἄλλην ὅτι εἶναι δοκιμασμένον πολλαῖς φοραῖς.

Εἰς φανέρωσιν..... unum folium, ut videtur, perit.

30 [F. 23] Εἰς ξύλον κάρπιμον καὶ οὐ ποιήσει καρπὸν.
 Characteres.

Διὰ νὰ μὴν φοβᾶσαι κακὸν εἰς πᾶσαν ἀνάγκην.

Γράφε εἰς ἀγέννητον χαρτίν τὰ ἅγια ὀνόματα ταῦτα μετὰ μόσ-

3 τῆς] : malim ἐκ τῆς. ἀπανοδγίας Α. 4 λαός Α. 6 πέφτει scrip-
 si : πέντη Α. 10 του supplevi. 11 σαββάτω Α. φεγγαρίου Α.
 12 βάλ' το scripsi : βάρτω Α. κλιδογγιάν Α. 14 ἀπεθαμμένος Α.
 21 γένης Α. 27 φεγγάρια Α.

χου και κρόκου και δὲν φοβᾶσαι · ἄς ἦναι και με ροδόσταγμαν · Κύριε ὁ Θεός, γενου βοηθός του δούλου σου ὀδ(εῖνα) · Ἰακῶν, Σαβαώθ, Σαβαών, Λεών, Βιά, Βιάκ, Σουγεάθ, Ἄγεγιώθ, Οὐνιού, Ὀνιωιρέ, Ἀρφαές, Ἀρφενύμ, Νοτελάμβος, Ἀριβός, Φιρέφ, Καλαρινωθιῶ, Ὀνώ, Ταῖα-⁵σθέ, Σταωά, Ἰά, Ἰβιανώθ, ἀμήν. ὁ Χριστός μεθ' ἡμῶν ἐστι. ς μ ν, κ λ ς, ς μ ν, μ τ, φ β, θ υ · ἀμήν · μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός · γνῶτε, ἔθνη, και ἠτῆσθε ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. γράφε και τὸ ὄνομα του ἀγγέλου Ἐφριμωήλ και Ἡσίλ, σταυρόν και τὴν βούλλαν του Ἀριστοτέλους και τοὺς χαρακτηῖρας του-¹⁰10 τους. Characteres. (Tab. I, 9).

Περὶ θησαυροῦ.

Εἰς τὰς ἡ' τῆς Σελήνης ἔπαρε πετεινὸν ἄσπρον (να μὴν ἔχη μελανάδαν), δίκαστρον · και ἔπαρε και ἕναν κούκκιν, ῥίξαν τῆς πιοννίας και μαντραγούραν · και δῆσον εἰς παρὶν μεταξωτόν¹⁵ ἄσπρον ἢ εἰς δέριμαν αἰγοκέρου ἢ ἀλόγον · και κρέμασον εἰς τὸν λαιμόν του πετεινοῦ και σύρε ἐκεῖ ὅπου λέγει ὅτι εἶναι θησαυρός. και γράψον και τοὺς χαρακτηῖρας τούτους και δέσε τους εἰς τὸν λαιμόν του πετεινοῦ · και ἀφῆσέ τον και ἄς περιπατήσῃ μοναχός του · και ὅταν ὑπάγῃ ἐκεῖ ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός, στέκει και ²⁰λαλεῖ και τινάζει τὰ πτερά του και σκαλίξει μετὰ ὀνόχιά του · και εὐθὺς σημάδευσεν τὸν τόπον. Characteres.

[F. 23^v] Ἐὰν θέλῃς τὴν νύκταν τῶν Φώτων νὰ σ' ἔλθῃ φλωρίν.

Ἐχε τὴν νύκτα τῶν Φώτων νὰ ἦσαι καθαρός και παστρικός²⁵ ἡμέρας ζ' · και τὴν νύκτα τῶν Φώτων, ὡσὰν ἀποκάμουν τὸν ἀγιασμόν, ἔχε μίαν κάμεραν στολισμένην ὅσον ἐμπορεῖς εὐμορφη καταπολλά · και εὔρε κιβάνιν, νὰ ἦναι ὡσὰν μύρον, και θυμίασε τὴν κάμεραν καλά. και ἔχε ἐτοιμασμένην τράπεζαν με τραπεζομάντιλον καινούργιον παστρικόν, και τότε ἔπαρε μίαν πέτραν ὀποῦ³⁰ τὴν λέγουν σαγρανάταν και βάλε τὴν ἄπάνω εἰς τὸ τραπέζιν · και νὰ διπλώσῃς τὸ τραπεζομάντιλον νὰ τὸ βάλῃς ἄπάνω εἰς τὴν γρανάταν τὴν πέτραν. και ἔχε δύο κερία βαπτισμένα και ἄναψον αὐτὰ και βάλε τὸ ἕναν εἰς τὴν μίαν μεριὰν και τὸ ἄλλον εἰς τὴν

1 και¹] με A. μεροδόστεμμαν A. 7 id est στῶμεν καλῶς
στῶμεν μετὰ φόβου θεοῦ. 8 ἠτᾶσθαι A. 14 δίκαστρος A: δίκαστρος = δίκρανος ? 17 λέγει : malim λέγουν vel λέγεται. 21 μέ
scripsi : και A. 22 σίμαδηφαι A. 27 ἔμορφη A. 30 καινούργιον A.
34 μέργαν A.

ἄλλην νὰ καίουν. καὶ τότε νὰ ἔχῃς κάρβουνα δύο τρία ἀναμμένα σὲ
 παφυλίτικον σκουτέλλι · καὶ βάλῃς θυμίαμαν εὐμορφον, ὡσὰν μύρον
 καὶ ἀλόην καὶ ὀλίγον θυμίαμα, ὅλα ὁμοῦ, νὰ θυμιάζουν. καὶ ἐσὺ
 ἔχε δώδεκα φλωρία εἰς τὰ χεῖριά σου καὶ ἄρχισε νὰ λέγῃς τοὺς
 5 ψαλμοὺς καὶ ὀπότεν λέγῃς τοὺς ψαλμοὺς, μέτρα καὶ τὰ φλωρία
 ἕως τὸ ταχύ. καὶ τότες ἐκεῖ μετρῶντας τὰ φλωρία, θέλεις εὐρεῖν
 τὰ φλωρία ἰγ', ἕναν περισσότερον · καὶ τύλιξέ το μὲ μεταξωτὸν
 καὶ ἔχε το εἰς μεγάλην τιμὴν καὶ ἐξοδιάξέ το καὶ ἐκείνον πάντα
 ἔρχεται εἰς τὸ χέριν σου · πλὴν τὰ ἐδικά σου φλωρία νὰ τὰ ἔχῃς
 10 σημαδευμένα νὰ τὰ ἐγνωρίζῃς. ἰδοὺ καὶ οἱ ψαλμοί · Ὁ Θεός, τὸ
 κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δός · ὁμοίως καὶ · Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ
 πλῆρωμα αὐτῆς. νὰ τὸ εἴπῃς ζ' φοραῖς.

Διὰ νὰ σε ὑποταχθοῦν πνεύματα.

Εἰς τὰς θ' τῆς Σελήνης νὰ ἦσαι καθαρὸς ἡμέρας γ' · καὶ νὰ ἦσαι
 15 εἰς τόπον μοναξιάς καὶ τὴν νύκτα ἀναψον τὴν κανδήλα σου καὶ
 μίαν λαμπάδα. καὶ στάσου κατὰ ἀνατολὰς καὶ λέγε τὴν προσευχὴν
 σου · εἶτα λέγε τὸν ψαλμὸν τοῦτον φοραῖς ζ' · Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ.
 καὶ τότε θέλει σε ἐλθεῖν μί-[f.24]-α γυναῖκα ὡς μία τῶν
 Κορασίδων. καὶ εἶναι π..... ὅτι δὲν εἶναι κακὴ · καὶ ἄς
 20 ἦσαι ἄφοβος. καὶ [..... αὐτῆ σου λέγει· τί] με θέλεις καὶ ἔκρα-
 ξές με; καὶ ὁ σὰς [ἂν εἴπῃ, μὴν φοβᾶσαι..... ἀλλ' ἐρῶτα εἶτι
 θέλεις καὶ τοῦτο ἢ [γυναῖκα θά σε εἴπῃ].

Ἐὰν θέλῃς νὰ πάρῃς.....

Ἡμέραν πέμπτην..... Textus mutilus.

[F. 24v] incipit textus mutilus eiusdem vel alterius actionis παρά-
 κλησαίς μου, εἰσάκουσόν μου, Κύριε · καὶ καθὼς ἠξίω[σας τοὺς
 ἀποστόλους] τοῦ ἁγίου πνεύματος, οὕτως ἀξίωσέ με, ἅγιε ἁγίων
 [.....] α καὶ ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος · εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
 Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ν]ῦν καὶ ἀεὶ καὶ
 30 εἰς τοὺς αἰῶνας [τῶν αἰώνων, ἀμήν.] καὶ λέγε
 ταῦτα γυρορίζοντας... Sequebantur verba magica ex quibus sup-
 persunt Ἡττειρηρετ ὀν,... εται τὸ φόν..... Τεάτ,... Ἡμη-
 τος..... Τζοβέτ.....

1 θρία Α. 3 ὀλιον Α. 4 ἄρχεσε Α. 10 σημαδευμένα Α.
 10-11 : psalmi LXXI et XXIII. 13 ὑπό τακτούν Α. 17 psalm;
 XXIII. 19 δὲν] δέ Α. 24 πέπτῃ... Α.

[Διὰ ἀγάπην γυναικός.]

Initium deest.

— [F.25] ... μή]τε νὰ ἠμπορέσῃ νὰ ἀγαπήσῃ ἢ νὰ ἔχῃ ἄλλον ἄνθρωπον ἠγαπημένον παρὰ ἐμέναν · νὰ ἔχῃ τὰ σπλάγχνα της ὅλα καὶ τὰ θάρρη της καὶ τὴν ἀγάπην της ὅλην εἰς ἐμέναν · ὡσὰν ἔχει ὁ πατέρας καὶ ἡ μάνα καὶ οἱ καλοὶ γονεῖς <διὰ> τὰ παιδιά των καὶ 5 ὡσὰν ὁ σκύλος ἀγαπᾷ τὸν ἀθρόντην του, ἔττι καὶ ὅσοι σε μυρισθοῦν, ὅσοι σε πιάσουν, ὅσοι σε φάγουν νὰ ἔχουσιν ἀγάπην εἰς ἐμένα τὸν ὀδ(εῖνα) τὸν υἱὸν τῆς ὀδ(εῖνα). εἶτα ὀρκίζω <σε>, χόρτον ἀπήγανον, εἰς τὴν γῆν ὁποῦ σ' ἔκαμεν καὶ εἰς τὸν φοβερόν καὶ μεγάλον Θεὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁποῦ ἀπειτίμησε 10 τὴν συκῆν καὶ ἐξηράνθη, καὶ εἰς τὸ ὄνομα τῆς κυρίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας · ὀρκίζω σε εἰς τὰ ἐννεὰ τάγματα τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ εἰς τοὺς ἰβ' ἀποστόλους καὶ εἰς τοὺς δ' εὐαγγελιστὰς Ματθαῖον, Μάρκον, Λουκᾶν καὶ Ἰωάννην, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ σε θέλει ἐγγίξειν καὶ σε φάγῃ, νὰ 15 καίεται ἡ καρδιά του διὰ ἐμέναν τὸν ὀδ(εῖνα) τὸν υἱὸν τῆς ὀδ(εῖνα), ἢ ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς ὅτινός σε δώσω ἵνα σε φάγῃ, ἵνα σε μυρισθῇ, ἵνα σε ἐγγίξῃ, καθὼς καίεται τὸ κήριον εἰς τὴν φωτίαν καὶ τὸ τεάφιν εἰς τὴν πούλβερον, ἔττι νὰ καίεται καὶ νὰ ἀνάπτῃ ἡ καρδιά της καὶ ἐκείνης διὰ ἐμέναν τὸν ὀδ(εῖνα). πάλιν ὀρκίζω σε, χόρτον 20 ἀπήγανον, εἰς τὰ ζ' χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ εἰς τὰς ἰ' ἐντολάς ὁποῦ ἔδωσεν τῷ Μωϋσῇ ὁ Θεὸς ἐν τῷ ὄρει τοῦ Σινᾶ · καὶ εἰς τοὺς ἰβ' ὀρισμοὺς καὶ εἰς τὸ ἅγιον σύμβολον καὶ εἰς τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος καὶ εἰς τὰ δ' μέρη τοῦ κόσμου καὶ εἰς τὰ ἰβ' ζῶδια τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἰς τοὺς ζ' πλανήτας καὶ εἰς τὴν δύνα- 25 μιν ὀλονῶν τῶν βοτανῶν καὶ χόρτων, διὰ τὴν μεγάλην χάριν καὶ ἐνέργειαν νὰ κάμῃς ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον νὰ μὴν ἠμπορέσῃ νὰ ἀγαπήσῃ ἄλλον ἄνθρωπον, μόνον ἐμέναν τὸν ὀδ(εῖνα), καὶ νὰ μὴν ἔχῃ ἀνάπανσιν οὔτε νὰ σταθῇ οὔτε νὰ φάγῃ οὔτε νὰ πῆῃ οὔτε νὰ κοιμηθῇ διὰ τὴν ἀγάπην τὴν ἐδικήν μου · νὰ ἦναι πάντοτε εἰς τὸ 30 θέλημάν μου, νὰ κάμῃ τὸ θέλω καὶ ὅ τι τῆς λέγω. ἐγὼ σε ὀρκίζω εἰς τὸν γεννηθέντα καὶ βαπτισθέντα καὶ παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἀναστάντα καὶ ἀναληφθέντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθιζόμενον ἐκ δεξιῶν [f. 25v] τοῦ Πατρὸς καὶ πάλιν ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, Χριστόν Θεὸν Κύριον · νὰ με ὑπακούσῃς 35 ὃ τί σε εἶπα καὶ νὰ ἦσαι εὐλογημένον εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον

1 in margine superiore legitur δια ἀγαποῖν γινεκος m⁷. 2 ηπορέσο A.
 3 σπλάγχνα A. 4 θάρρητοις A. 5 διά inserui. 7 πγιάσουν A.
 8 ἔγτα A. σε inserui. 10 ἐπατίμησε A. 15 ἐγκήξην A. 17 ἦνα¹⁻²
 A. 18 ἦνα A. χεῖριων A. 31 τῆς] τοῖς A.

ὁποῦ σε πιάσῃ, ὁποῦ σε ἐγγίξῃ, ὁποῦ σε μυρισθῇ, ὁποῦ σε φάγῃ ·
 νὰ ἦναι κρατημένος καὶ δεδεμένος εἰς τὸ θέλημάν μου, νὰ κάμῃ
 τὴν ὄρεξίν μου ὅ τι τῆς λέγω. καθὼς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠμπορεῖ νὰ
 ζῆ χωρὶς αἵμαν, οὔτε ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ σε θέλει φαγεῖν, ὁποῦ σε
 5 πιάσῃ νὰ μὴν ἠμπορεῖ νὰ ζῆ χωρὶς ἐμέταν καὶ χωρὶς τὴν ἀγάπην
 μου. ὀρκίζω σε, χόρτον ἀπήγανον, εἰς τὸν Ἥλιον, εἰς τὴν Σελήην
 καὶ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν καὶ εἰς τὴν πέτραν ὁποῦ ἐκτύπησεν
 ὁ Μωϋσῆς καὶ εἰς τοὺς δ' ποταμοὺς ὁποῦ εὐγαίνουσι ἀπὸ τὸν παρά-
 0 ἔφεγγεν τὴν νύκταν, καὶ εἰς τὴν κιβωτὸν καὶ εἰς τὴν ῥάβδον καὶ
 εἰς τὸ μάννα καὶ εἰς τοὺς ζ' πατριάρχας, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰα-
 κώβ ἐξόχως · εἰς τὸ ὄνομα ἐκείνου τοῦ ποιητοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
 τῆς γῆς ὁποῦ εἶπε καὶ ἐγένοντο ὅλα τὰ βότανα καὶ χόρτα, ἐσέταν
 ὀρκίζω, χόρτον πήγανον, νὰ κάμουν τὸ θέλημάν μου καὶ τὴν
 5 ὄρεξίν μου ὅσοι θέλουσι σε φαγεῖν, σὲ πιάσουν, σὲ [μυρισθ]οῦν, σὲ
 ἐγγίξουν. ἐγὼ σε ὀρκίζω, χόρτον πήγανον, σὲ ἀφορίζω νὰ ἔχῃς
 χάριν νὰ ἠμπορέσῃς νὰ δέσῃς τὴν καρδίαν, τὰ μυαλὰ καὶ τὰ συ-
 κώτια [καὶ καρδίαν] καὶ τὴν θύμησιν τοῦ νοῦ καὶ τὸν λογισμὸν ·
 νὰ καλεῖται καὶ νὰ μαραίνεται διὰ τὴν ἀγάπην μου ὥστε νὰ ἦναι
 10 πάντοτε εἰς τὸ θέλημάν μου καὶ νὰ κάμῃ τὴν ὄρεξίν μου · νὰ
 ἦναι εἰς τὴν ὄρεξίν μου κεκρατημένη, εἰς τὴν ὄρεξίν μου καὶ εἰς
 τὴν ἀγάπην τὴν ἐδικήν μου · νὰ μὴν ἔχῃ καμμίαν ἀνάπασιν οὔτε
 ὅκα οὔτε ἡμέραν οὔτε νὰ φάγῃ οὔτε νὰ πῆν οὔτε νὰ κοιμηθῇ,
 μόνον νὰ λιγοθυμᾷ, νὰ καλεῖται, νὰ τρέμῃ ἢ καρδία του διὰ ἐμέταν
 15 τὸν ὀδ(εῖνα) τὸν υἱὸν τῆς ὀδ(εῖνα).

Εἰς γλωσσόδημαν.

Εἰς τὸ δηῆσαι τὰς γλώσσας τῶν ἐχθρῶν, εἰς τὰς ἡ' τῆς Σελήνης
 λέγε · ἐγὼ ὁ δ(εῖνα) περὶ πάντας τοὺς ἐχθροὺς περιγράφω ἀπὸ τοῦ
 Ἀδάμ καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ θυγατέρας τῆς
 20 Εὔας ἵνα μὴν ἔχῃ [f. 26] τινὰς ἐχθραν κατ' ἐμοῦ τοῦ ὀδ(εῖνα) ἢ ἀρ-
 χων ἢ πλούσιος ἢ πένης ἢ εἰς τὸ σπίτι μου ἢ εἰς τὰ παιδιά μου
 ἢ εἰς τὰ πράγματά μου. — καὶ ἔπαρον ζάχαριν καὶ πίσσαν καὶ
 γράφε οὕτως · δῆνω τὰς γλώσσας καὶ τοὺς λάρυγγας τῶν ἐχθρῶν
 μου μαζὺ καὶ τὰ στόματα αὐτῶν με ζάχαριν, με πίσσαν, με μελά-
 25 νιν μελανώνω τους, μαυρίζω τους καὶ ζοφώνω τους (καὶ λέγε κατ'
 ὄνομα καὶ τὰ ὀνόματά τους), νὰ μὴν ἔχουν ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ ·

1 πριάσῃ A. 8 ἀπὸ τὸν scripsi : ὁποῦτὸν A. 10 ἐφαγγεν, ut vi-
 detur, A. ραῦδον A. 18 καὶ καρδίαν delendum videtur. 21 καὶ
 κρατημένοι A. 27 ἡ' scripsi : ἡ' A. 29 αὐτῶν A. 30 ενὰς A.
 31 μου] μου A. πεδριά A. 33 δεινω A. λάριγκας A.

ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ μου καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεὸν ἐλθέτωσαν μετ' ἐμοῦ· καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἐπιτιμῶ αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· φεύγουν ἀπὸ ἐμένα· ἀμήν. — γράφε καὶ τὰς χαρακτῆρας ταύτας. Characteres. (Tab. I, 10).

5

Εἰς γλωσσόδημαν· ἄλλον.

Γράφε ταις κάτωθεν καὶ βάστα ἀπάνω σου διὰ τοὺς ἐχθρούς σου. Characteres. (Tab. I, 11).

Ἄλλον. διὰ νὰ εὐγάλης στοιχειωμένον θησαυρόν.

Ὅταν λάχῃ καὶ εἶναι στοιχειωμένος θησαυρὸς καὶ φυλάττῃ τον στοιχείον καὶ δὲν ἤμπορεῖς ἀπεκεί νὰ πάρῃς τίποτες, κάμε ἔτσι· 10 ἔπαρε μίαν γαστέραν καινούργιαν εὐχερῆν καὶ βάλε την ἀπάνω εἰς τὸν τόπον ὅπου εἶναι ὁ θησαυρὸς καὶ ἀποκάτω τῆς γαστέρας βάλε ἓναν μαντίλιν καινούργιον παστρικόν· ἔχε καὶ ἓναν παιδὶν παρθένον καὶ σκέπασέ το μὲ μίαν ποδιὰν καθαρὰν· καὶ ἂν δὲν [τῆν] βάλῃς κάτω, βάλε την ἀπάνω εἰς ἓναν τραπέζιν· βάλε καὶ 15 τὸ παιδὶν νὰ βλέπῃ μέσα εἰς τὴν γαστέρα καὶ ἄναψε καὶ δ' ἁγιοκέρια. ἔχε καὶ τοῦτα τὰ θυ-[f. 26v]-μιάματα· καρνοφύλλιν, χαλβάνιν καὶ ἄρσενικὸν θυμίαμα καὶ μοσχοθυμίαμα (ἔχε καὶ μόσχον καλόν)· καὶ βάλε κάρβουνα ὑποκάτω τῆς τραπέζης καὶ βάλε τὰ θυμιάματα νὰ καπνίζουν. καὶ ὡσὰν διαβάζῃς ᾠδὴν τὸ παιδί ἂν 20 βλέπει ἄνθρωπον μαῦρον μέσα εἰς τὴν γαστέρα. καὶ ὡσὰν τὸν ἴδῃ, νὰ τοῦ εἴπῃς νὰ μὴν εὐγῇ ἀποκεῖ μέσα. καὶ ἂς ἔχῃ ἁγιοκέρια ἔτοιμον νὰ βουλώσῃ τὴν γαστεροπούλαν· καὶ ἀπάνω εἰς τὸ κερὶν νὰ ἔχῃ μίαν γραμμένην πεντάλφαν καὶ βάλ' την ἀπάνω. καὶ ἔχε καὶ ἄλλην πεντάλφαν καὶ ἂς τὴν βαστᾷ τὸ παιδί ἀπάνω του ὡς 25 φυλακτήριον. καὶ λέγε οὕτως· ὦ ἐσὺ, ἀνθρωπόπνευμα, ὅπου σε ἐγάλασαν καὶ σε ἐστυλίωσαν εἰς αὐτὸν τὸν βί[ον κα]ὶ κοίτεσαι αὐτοῦ καὶ ἀπεροῦξ κακὴν ζωὴν μέσα κατακλεισμένην, κάμε ἔτοῦτο, [δ' α]ν ἦσαι, ὅσον ἐφύλαξες αὐτοῦ, τώρα εὐγα ἔξω νὰ σύρῃς μέσα εἰς α[ὐ]τὴν τὴν γαστέρα, ὅτι θέλω νὰ σε πέμψω εἰς τόπον 30 καλὸν νὰ ἦσαι ἀναπανυμένος εἰς τόπον] καλόν· καὶ ὡσὰν σε ἐξορκίσω, νὰ εὐγῃς ὡσὰν ἀνεμος, νὰ σύρῃς μέσα εἰς τὴν γαστέρα].

1 ἀναστήτω A. διασκορπισθήτωσας A. 2 ἐλθέτωσαν A.
4 ἀποτεμέναν A. 11 καινούργαν A. 13 μανδήλην A. καινούργον A.
16 ἁγιοκέρια A. 17 καρνοφύλλην A. 19 τραπέζιν A.
22 εἴπῃς] πές A. 24 et 25 πεντάλφα A : additur sigillum Solomonis.
29 ... νῆσε A. αὐτοῦ] + νὰ A. 30 πέψω A.

καὶ ἂν δὲν θέλῃ νὰ εὐγῆ, ὀρκισέ τον εἰς τούτους τοὺς ὀρκισμοὺς .
 ὀρκίζω σε, πνεῦμα στοιχειὸν ἑναέριον, ἀπὸ τὸ μέγα ὄνομα τοῦ
 Κυρίου Σαβαώθ καὶ ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψιν τὴν ὁποίαν ἀπεκάλυψεν
 ὁ Θεὸς τῷ Μωϋσῇ ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινᾶ καὶ εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγιασ-
 5 μάτων τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ φοβερῶν ὁποῦ ἀνακατιῶνουν ὄλους
 τοὺς ἀνέμους, αὐτοὶ νὰ σε ἀνακατώσουν καὶ ἐσέναν . νὰ εὐγῆς
 ἀπὸ τὸν βλον ὁποῦ φυλάγεις . μόνον εὐγα καὶ σύρα μέσα εἰς τὴν
 γαστέρα καὶ ἐγὼ νὰ σε πέμπω εἰς τόπον καλόν, ὀρκίζω σε καὶ
 εἰς ἐκεῖνον τὸν φοβερόν καὶ μέγαν Θεὸν καὶ εἰς ὄλας τὰς χάριτας
 10 αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος αὐτοῦ . ὀρκί-
 ζω σε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 καὶ εἰς τὰ δάκρυα ὁποῦ ἐθρήνησαν εἰς τὴν σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ
 ὄλοι οἱ ἅγιοι . ὀρκίζω σε, φοβερόν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα, ὅτι
 εὐθὺς νὰ εὐγῆς, νὰ σύρῃς μέσα εἰς τὴν γαστέρα, νὰ εὐγῆς ἀπὸ
 15 αὐτὸν τὸν τόπον . θέλω νὰ σε πέμπω εἰς τόπον καλόν . εὐγα
 καὶ σύρα εἰς τὴν γαστέρα ταύτην, ὀρκίζω σε εἰς τὰς θαυματουργ-
 γίας ὄλων τῶν ἁγίων καὶ εἰς τὰς εὐχὰς αὐτῶν καὶ εἰς τὴν χάριν
 ὁποῦ ἐχαριτώθησαν . ὀρκίζω σε εἰς τὸν Θεὸν ὃν τρέμει πᾶσα
 κτίσις ὄρατὴ καὶ ἀόρατος, ὅτι εὐθὺς νὰ ἀναχωρήσῃς ἀπ' αὐτοῦ νὰ
 20 σύρῃς ἐδῶ μέσα . εὐγα ἀπ' αὐτοῦ μέσα καὶ κάμε μὲ χάριν καὶ
 [f. 27] φιλίας καὶ νὰ με σημαδέυῃς τὸν τόπον νὰ τὸν εὐγάλωμεν .
 καὶ εἰπέ μας εἰς τὸν ὕπνον μας τί γυρεύεις νὰ σον δώσωμεν. —
 καὶ ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ εὐγῆ, εἰπέ καὶ τοῦτον . ὀρκίζω σε εἰς τὸν
 πύρινον ποταμὸν ὃν νὰ τὸν φέρῃ ὁ παντοκράτωρ Θεὸς νὰ σε
 25 κατακαύσῃ, ἂν δὲν εὐγῆς ἀπ' αὐτοῦ μέσα . ὀρκίζω σε καὶ εἰς
 τὸν πλάνηταν τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τὸ ζώδιον τοῦ μηνός. — καὶ
 χωρὶς ἄλλον εὐγαίνει.

Περὶ ἀγάπης.

Ἐπαρε μιᾶς φωλεᾶς χελιδονόπουλα, ὅσα εὐρεθοῦν πρὶν νὰ πε-
 30 τάσουν, εἰς τὰς ἰβ' τῆς Σελήνης . καὶ βάλε τα μέσα εἰς ἀφόριον
 τζουκάλιν εἰς τὴν ἰστίαν εἰς κάρβοννα ἀναμμένα καὶ σκέπασέ τα
 ἀπάνω καὶ ἄς καίεται ἕως οὗ νὰ φορίσουν. καὶ τότε ξεσκέπασε τὸ
 τζουκάλιν γάλια, γάλια, καὶ κῦτταξε . ὅσα εἶναι κατὰ πρόσωπα
 ἕναν μὲ τὸ ἄλλον, εἶναι τῆς ἀγάπης καὶ ὅσα εὐρεθοῦν ὁποῦ νὰ κντ-
 35 τάσουν ἕξοχα καὶ ξεχωριστά, εἶναι τῆς ἐχθρας. καὶ καῦσέ τα καὶ
 κάμε τα στάκτην. καὶ ὅσους θέλῃς νὰ ἀγαπηθοῦν, δίδε τῆς ἀγάπης
 τὴν στάκτην . καὶ ὅσους θέλῃς νὰ μισηθοῦν, δίδε τῆς μισητείας
 τὴν στάκτην καὶ μισηθήσονται . καὶ νὰ τοὺς ὀνοματίζῃς εἰς τὰ
 ὀνόματα αὐτῶν.

4 vide num legendum sit ἁγιασμάτων <καὶ εἰς τὰ ὀνόματα vel τὴν δύ-
 ναμιν> τῶν ἁγίων καὶ φοβερῶν ἀγγέλων κ.τ.λ. 8 πέψω A. 15 νὰ σε
 πέψω θέλο A. 31 ἰστίαν scripsi : νισθίαν A. 32 κέγετε A. τῶ
 τοῦ A. 35 κάψε A. 38 τούς] τα A.

"Άλλον εἰς τὸ αὐτό.

"Ἐπαρε τῆς γυναικὸς τὰ κτενίσματα καὶ τοὺς χαρακτήρας τοῦ-
τους καὶ βάλε τους εἰς τὸ κατώφλιόν της γὰ τὰ διασκελίση· καὶ
γὰ θαυμάσης. Characteres.

"Άλλον.

5

"Ἐπαρον τὰς κάτωθεν χαρακτήρας εἰς χαρτὴν ἄσπρον καὶ κάπ-
νιζε τὸ χαρτὴν μὲ ἀρσενικὸν λιβάνιν ἤγουν θυμίαμα ἄσπρον καὶ
βάστα το. Characteres.

"Άλλον.

Γράφον τὰς ζ' βούλλαις μὲ τὰ β' ὀνόματα καὶ βάστα ἀπάνω σου· 10
παν σινα. — σουλθ ἴλλα. — σαλι ουννης. — σθ λεσά.—
κολλισσα λισαχχ. — τοῦτι μουττέ. — παχε πατα τ

[F. 27^v]

Εἰς ἀτεκνίαν.

Κουπάνισον τὰ φύλλα τῆς ἐτ[έ]ιας τῆς λευκᾶς μὲ ὀλίγον ξόδιον·
καὶ ὅσα φύλλα τὴν ποτίσης, τόσους χρόνους κάμνει καὶ δὲν γεννᾷ. 15

Εἰς ἀγάπην.

Εἰς τὴν α' Διός, πέμπτην τῆς Σελήνης, γράφον εἰς τὴν ἀριστεράν
σου παλάμην πρὸ τοῦ Ἥλιου ἀνατέλλοντος καὶ δεῖξον ὅποιον
ἀγαπᾷς, εἰ ἄνδρας, εἰ γυναῖκα, ἐτούτας τὰς κάτωθεν εἰς τὴν ὑστε-
ρην ε' τῆς Σελήνης. Characteres. 20

Διὰ γὰ σε ἀγαποῦν οἱ πάντες.

"Όταν θέλῃς γὰ σε ἀγαποῦν οἱ πάντες, βάστα καρδίαν ἀ[λω]ποῦς
καὶ καρδίαν κοράκου καὶ τὰς χαρακτήρας ταύτας· καὶ τιμηθῆς
ὑπὸ μεγάλων ἀνθρώπων καὶ δοξασθῆς.

α χ β τ κ Characteres.

25

ε λ λ κ β

γ ο ο θ θ

14 αἰ. ας Α. ολίον Α. 17 α' scil: ὄραν. πέμπτην scil. ἡμέραν
sed cf. v. 19-20. 18 πρὸ] πρὶν Α. 19 ἢ ἄνδρας ἢ γυναῖκας Α : fort. ἢ
ἄνδρα ἢ γυναῖκα.

Εἰς πρᾶγμαν ὁποῦ νὰ χάσῃς.

Γράψε τὰς χαρακτῆρας ταύτας ἀπὸ αἵμαν καὶ βάλε ταις εἰς τὸ προσκέφαλόν σου· καὶ βλέπεις τίς σου τὸ ἐπήρην. Characteres.

Εἰς δοῦλον φυγόντα.

5 Ἐβραάμ σε καταδιώκει, Ἰσαάκ σε καταφθάνει, Ἰακώβ σε κατατρέχει· γεννηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτοῦ σκότος καὶ ὀλισθημα καὶ ἄγγελος ἀποστρέφοι αὐτόν. καὶ ἀναποδόγραψον τὰ παρόντα σημεῖα καὶ θεὸς ἀδ-[f. 28]-τὰ ὀπισθεν τῆς θύρας. Signa magica.

ἽΟταν ἀνοίξῃ ἡ μύτη τοῦ ἀνθρώπου·

10 Γράψον μὲ τὸ αἵμαν τὸ χυνόμενον εἰς τὸ πρόσωπόν του. Characteres.

Εἰς τὸ φανερωῶσαι κλέπτῃν.

15 Λάβε ἀγού τὸ ἄσπρον καὶ μίξον μετὰ μολύβδου καὶ γράψον εἰς τυχὸν ἕναν ὀφθαλμόν· καὶ βάλε ἐκείνους ὁποῦ ὑπονοῶς νὰ βλέπουν ἐκείνον τὸν ὀφθαλμόν· καὶ ὁ κλέπτῃς, ὡσὰν τὸν ἴδῃ, δακρύσει. εἰ δὲ καὶ ἀρνεῖται, μπῆξον ἕναν καρφὴν εἰς τὸ ὀμμάτιν τὸ γραφόμενον καὶ γράψε τριγύρου τοῦ ὀφθαλμοῦ· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας οὐκ ἐβουλήθη συνεῖναι.

ἽΑλλον εἰς τὸ φανερωῶσαι κλέπτῃν.

ἽΕπαρον τυρὶν νωπὸν καὶ κόψε το κομμάτια καὶ γράψε ὄσους 20 ὀφορᾶσαι τὰ ὀνόματα. καὶ ἔπαρε καὶ προσφορὰν ἀφαλτῃν καὶ γράψον γύρωθεν οὕτως· οὗ ἄρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὀπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος. — καὶ ὀδὸς ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ἀμφιβαλλομένων ἀνὰ φελὶν τυρὸν — τοῦ καθενὸς τὸ ὀνομαν — καὶ ὀλίγον ἄρτον ἐκ τῶν γεγραμμένων· καὶ τρώγοντες 25 τοῦτοι, λέγε οὕτως· Μανουήλ, ἽΡαφαήλ, ἽΑνδραήλ, οἱ καταβάντες εἰς τὸ φρέαρ μετὰ τοῦ προφήτου καὶ σφραγίσαντες καὶ δῆσαντες καὶ ἐμφράξαντες τὰ στόματα τῶν λεόντων ἵνα μὴ βλάψωσι τὸν προφήτην Δανιήλ τὸν ἄγιον, αὐτοὶ δῆσατε καὶ ἐμφράξατε τὸ στόμα, τὸν φάρυγγα καὶ τὸν λαιμόν αὐτοῦ τοῦ κλέπτου

3 τίς] τοῖς Α. 7 ἀποστρέφον Α. 12 ἀγόν Α. 16 γραφόμενος Α. 17 συνέναι Α. 20 ἀφφωράσαι Α. 21 οὗ ἄρᾶς Α. 24 ὀλίον Α. 26 σφραγήσας Α. 27 δῆσας Α. ἐμφράξας Α. 29 φάρυγγα Α.

τοῦ κλέφαντος τὸ ὄδ(εῖνα) τοῦ ὄδ(εῖνα) καὶ μὴ ἐάσατε καταπιεῖν τὸν ἄρτον μετὰ τυροῦ μήτε ἐνδικον τοιοῦτον· ἀμήν. καὶ εἰς μὲν τὸν ἄρτον γράψε Πρωίκ, εἰς δὲ τὸν τυρὸν Ῥασαφαήλ· καὶ γράφων καὶ ταῦτα γύρωθεν τῆς προσφορᾶς· Ἄρ, Ἐξ, στρα. φ. αρ. γ. γ. ε. ρ. γ. φ. μέρισον τὸν ἄρτον καὶ τὸν τυρὸν 5 καὶ δὸς φαγεῖν καὶ νὰ θανμάσης.

Διὰ τὰ ζῶα ὁποῦ νὰ μένουν ἕξω, νὰ μὴν τὰ φάγη
τίποτες.

Ἐπαρον κάρβουνα ἄσβεστα, τὸν ἀριθμὸν τῶν ζώων. ἐ[ξε]λ-
θὼν τῆς οἰκίας βλέπε κατὰ ἀνατολὰς ἤγουν νὰ βλέπῃς τὴν τρεμουν- 10
τάναν· καὶ βλέποντας ταύτην ἐπονόμαζε τὰ ζῶα ἀνὰ ἐνός, κάρ-
βουνον μεταχειριζόμενος εἰς ὄνομα ἐνός ἐκάστον ζῴου, λέγων·
φυλαχθήτω ζῶον ὑποκάτω τρεμουντάνας. καὶ οὕτως ἐρχόμενος
ὑπὸ τὴν οἰκίαν ἐ-[f. 28v]-πίθες τὰ ἐπονομασθέντα κάρβουνα ὑπε- 15
κάτω πίνακος κυκλόθεν εἰς ὄνομα θηρίων τινῶν λέγων· ὥσπερ 15
οὐ μέλλουσι προσεγγίσει οἱ λίθοι οὗτοι τὰ ἐντὸς κάρβουνα, οὐ-
τως μενέτωσαν καὶ τὰ ζῶα ἀνέγγρηστα τοῖς θηρίοις καὶ φυλάσ-
σονται ταῦτα.

Διὰ νὰ ἠξεύρησ τί ζώδιον ἔχει ὁ καθείς.

Λάμβανε τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνδρὸς ἤγουν πόσον 20
ψῆφον κάμνει τὸ ὄνομάν του, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τὸ ψῆφος ὁμοῦ·
καὶ εἴτι κάμουν μέρισον μὲ ἰβ' ζώδια. καὶ εἴτι μένουν ἄνω εἰς
τὸν μερισμὸν, δίδε ἀνὰ ἓνα ψῆφον πρὸς τὸ ζώδιον καὶ ἐκεῖ ὅπου
τελειώσῃ, ἐκεῖνο τὸ ζώδιον εἶναι τοῦ ἀνθρώπου ὁποῦ ἐψήφισες.
καὶ εἰ μὲν εἶναι γυνή, λάβε τὸ ὄνομάν της καὶ τοῦ πατρὸς της.
παράδειγμα· εἰς ἄνθρωπος ἔχει ὄνομα Κώστας ὁποῦ κάμνει τὸ 25
ψῆφος αὐτοῦ 1321· καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τὸ ὄνομα Ἐλένη ὁποῦ
κάμνει καὶ αὐτὸ 98· μίξον ὁμοῦ τὰ 1321 καὶ τὰ 98, γίνονται 1419·
μέρισον αὐτὰ μὲ 12, εὔγαίνουν 118 καὶ μένουν ἀκόμη καὶ 3· αὐτὰ
τὰ 3 δίδε ἀνὰ ζώδιον ἓνα, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν Κριόν· ἐρχονται τὰ 3
3 ἔς τὸ ζώδιον Δίδυμον. καὶ αὐτὸ τὸ ζώδιον ἔχει ἐκεῖνος ὁποῦ 30
λέγεται Κώστας, υἱὸς Ἐλένης. καὶ εἰ μὲν εὔρεθῆ εἰς τὸν μερισμὸν
νούλλα, ἐκεῖνο τὸ ζώδιον εἶναι Ἰχθός.

14 ὀνονομασθέντα A. 17 ἀνέγγρηστα coniecti: ἀνέχρητα A. 20-
21 πόσον et τὸ ψῆφος corrig. nolui. 25 λάβε scripsi: βάλε A.
28 1321: litera σ non computata est. 31 δύδιμος A.

Ἐδῶ γράφομεν τοὺς καθ' ὥραν ἀγγέλους καὶ
δαίμονας τῶν ζ' πλανητῶν. (1)

Ἄγγελοι τῆς κυριακῆς, Ἡλίου, καὶ δαίμονες τῆς κυριακῆς
ἀπὸ πρώτην ὥραν τῆς νυκτός.

5	Ωρα	α'	[M]ιχαήλ	Ἄσιδαύς
		β'	Πελουήλ	Πιφάθι
		γ'	Πελεκι	Σίτρος
		δ'	Ἰωραήλ	Σιλιδῶν
		ε'	Πισέλ	Σιτρος
10		ς'	Ἰώχθ	Ζαφάν
		ζ'	Πέλ	Μαναήλ
		η'	Ἰωραν	Ἄσμιέ
	[F. 29]	θ'	Καστρικὴ	Πνώξ
		ι'	Βεδιήλ	Γαραστρί
15		ια'	Βιήλ	Νεστιβέ
		ιβ'	Σαλαήλ	Πελώρ
		ιγ'	Ἄσφείλ	Οἰστρος
		ιδ'	Τεραήλ	Ἄπιός
		ιε'	Λυσιέλ	Οὐγγμός
20		ις'	Νατοήλ	Ἄράξ
		ιζ'	Ἄρκιήλ	Νιτρίαφρί
		ιη'	Πελιήλ	Ἄσκυρός
		ιθ'	Ἄριήλ	Πινοπυγός
		κ'	Ἄθιήλ	Ἄράφ
25		κα'	Θαμνιήλ	Ταριταήλ
		κβ'	Βραδιήλ	Μαχμιθέ
		κγ'	Κλινοήλ	Μυχριδάμ
		κδ'	Ἰωνήλ	Φροδερός.
			Ἄγγελοι τῆς β', Σελήνης,	καὶ δαίμονες τῆς β', Σελήνης.
30	Ωρα	α'	Γαβριήλ	Μαμῶν
		β'	Φαρσαήλ	Σκολιόν
		γ'	Παντοήλ	Ἄθετδώρ
		δ'	Κοπήλ	Ἄρβάν
		ε'	Κολκίλ	Ἄζάν
35		ς'	Ταριήλ	Δεμαχθ
		ζ'	Ἄμνιήλ	Γεράν
		η'	Ἰωήλ	Γυράν
		θ'	Σιναήλ	Νεμακτηρός
		ι'	Μυναήλ	Μαριφωνοῦ
40		ια'	Ἄραφαήλ	Νικτιδῶν
		ιβ'	Ἄραχαήλ	Ἄντοχώρ

(1) Cf. *Catalogus cod. Astr. gr.*, t. VIII, 2, pp. 149 ss ; t. X, p. 53;

ιγ'	Ἄρματήλ	Νικτιδών	
ιδ'	Τραπιδών	Ἄονιστρος	
ιε'	Ἄκωνακινήλ	Κασιοπτός	
ις'	Ῥαματιήλ	Ἄνδροφαγ	
ιζ'	Ῥαμαήλ	Ἄνδροφαγής	5
ιη'	Σελπιού	Μιοβού	
ιβ'	Οὔτανόν	Ἔνταυρος	
κ'	Μεταβιήλ	Σιρτώρ	
κα'	Ἄμβαήλ	Φλοαιφέ	
κβ'	Λικονιήλ	Κικνύτ	10
κγ'	Γενικιήλ	Κύνοψ	
κδ'	Κροτιήλ	Ἄρτιδός.	
Ἄγγελοι	τῆς γ', Ἄρεως,	καὶ δαίμονες τῆς γ', Ἄρεως.	
ᾠρα α'	Σαμαήλ	Νάκιστος	
β'	Ἰαμοήλ	Λιγορῶ	15
γ'	Φερφερινήλ	Μαϊλώθ	
δ'	Ἐδιήλ	Σαρπιδιέ	
ε'	Τεκτονοήλ	Κερνουδής	
ς'	Ἀκαήλ	Κερωνουδέ	
ζ'	Γναθαήλ	Κύνενοτής	20
η'	Περγαναήλ	Πυροτορῶ	
θ'	Γεστεήλ	Πτηλατόν	
ι'	Γερμυηλήλ	Σιθλος	
[F.30] ια'	Ναχοήλ	Ἄορθριδλέ	
ιβ'	Ἄθηαήλ	Ἄομιτοτόν	25
ιγ'	Γοργινήλ	Ἄπριξόν	
ιδ'	Πατιήλ	Ἄχλυτόν	
ιε'	Παρτάν	Προφοή	
ις'	Σαλτιήλ	Ἄχλετόν	
ιζ'	Ἄβαήλ	Ἄοργάν	30
ιη'	Στραγιήλ	Λεμώθ	
ιβ'	Παδονήλ	Τόδεδέ	
κ'	Μαρνιήλ	Νιράν	
κα'	Μιθνιήλ	Ἄενιράν	
κβ'	Στυροήλ	Ῥαεκρῶ	35
κγ'	Ἐσμαέλ	Ἄοργατγέ	
κδ'	Ῥιτζιοήλ	Γιγκωργί.	
Οἱ ἄγγελοι	τῆς δ', Ἐρμού,	καὶ δαίμονες τῆς δ', Ἐρμού.	
ᾠρα α'	Οὔριήλ	Λουτζιφέρ	
β'	Ἄορκιήλ	Γοκώμ	40
γ'	Ἄμφιήλ	Ἄοπνυριξ	
δ'	Προσιήλ	Μιδομέτ	
ε'	Χαρτισηέλ	Ἄταδαδίφ	
ς'	Σφικνοήλ	Κυντογού	

	ζ'	Οὐλουδιάς	Φνιδητάς
	η'	Καλβαλγεήλ	Καρατάν
	θ'	Σκντομιήλ	Μιάν
5	ι'	Τυροήλ	Γαταζάρ
	ια'	Μιέλ	Φνιδώρ
[F.30]	ιβ'	Χαλκιχήλ	Τακλάς
	ιγ'	Δραήλ	Ταξεπονί
	ιδ'	Παραπιήλ	΄Οφριτάν
	ιε'	Μεροήλ	΄Αβριχός
10	ισ'	Κουρταήλ	Λουκάν
	ιζ'	Κουπεήλ	Μαλακής
	ιη'	΄Αγεήλ	Χειρωῶν
	ιθ'	Παρανιήλ	΄Εφιηλάς
	κ'	Σανταήλ	΄Ορκιταέφ
15	κα'	Καντζιήλ	Λογιάρ
	κβ'	Λαλεήλ	Φαρός
	κγ'	Σαλαήλ	΄Ρουστάτ
	κδ'	Γαντέν	΄Οπνάξ.
		΄Αγγελοι τῆς ε', Διός,	και δαίμονες τῆς ε', Διός.
20	Ωρα α'	΄Ραφαήλ	Τυφονβόν
	β'	Πρενιφέλ	΄Οχλός
	γ'	Κυβαήλ	΄Ονηρός
	δ'	Καληήλ	Φαφότ
	ε'	Γλοτάς	Τζηπατήρ
25	ς'	Μνιμεωήλ	΄Αμόρ
	ζ'	Χεριέλ	΄Ορφόρ
	η'	΄Ομηέλ	Οδκτάν
	θ'	Μεσοήλ	΄Εργοτάς
	ι'	Δαλφός	΄Αζαβούλ
30	ια'	Κωφαράφ	Πλόξ
	ιβ'	Σιτοέλ	΄Ονοχ
[F. 31]	ιγ'	Σιμοήλ	΄Οκοκές
	ιδ'	΄Ορεατήρ	Κοπηρός
	ιε'	Χιμεριήλ	Δραμκαϊτέ
35	ισ'	΄Ορνιήλ	΄Ορχάτ
	ιζ'	Κηδωήλ	Λαστόρ
	ιη'	Γώβ	΄Επιή
	ιθ'	Φισιέλ	΄Οργάν
	κ'	Καρσαήλ	Νιεριέρ
40	κα'	Κισποήλ	Οὐανλήιλος
	κβ'	Κουδραήλ	Κυλικός
	κγ'	Κιπόλ	Γαλιελιώρ
	κδ'	(deest)	Μελτφρωῶν

Ἄγγελοι τῆς ζ', Ἀφροδίτης, καὶ δαίμονες τῆς ζ', Ἀφροδίτης.			
ᾠ(ρα)α'	Ἀγαθοήλ	Γουλιῶν	
β'	Νιδουήλ	Βιζικῆ	
γ'	Ἐμφινοήλ	Ζορζορί	
δ'	Καριανέλ	Φαριώθ	5
ε'	Νεσελιήλ	Ἐρμάγεο	
ς'	Καριφέο	Κακλούδαλος	
ζ'	Καριέλ	Τανταλής	
η'	Μουρκηήλ	Θαπνός	
θ'	Τορατοήλ	Ἐλιασεμ	10
ι'	Κυρτοήλ	Ἀμήχ	
ια'	Ἀρμολή	Γαλγιδῶν	
ιβ'	Ἀραήλ	Ἐφρός	
ιγ'	Ἀσπραήλ	Στραγιτόν	
[F. 31v]ιδ'	Θυκίηλ	Στανθυρός	15
ιε'	Γλικυδώλ	Πιζιτώο	
ις'	Χαλκιδῶν	Ἄπραξ	
ιζ'	Ψαλκετιός	Νυφῶν	
ιη'	Στουφουήλ	ᾠτριχός	
ιθ'	Δεανκόν	Χιμέο	20
κ'	Ἀσφροδιέλ	Μολί	
κα'	Τετιλώτ	Καπνιθέλ	
κβ'	Γολγιέλ	Ταχυάν	
κγ'	Βετανιήλ	Οἰκισέμ	
κδ'	Πολιῶν	Κριφῶο.	25
Ἄγγελοι τοῦ σαββάτου, Κρόνου, <καὶ> δαίμονες τοῦ σαββάτου, Κρόνου.			
ᾠ(ρα) α'	Σακατιέλ	Ἄλιδαπῶο	
β'	Σαλοήλ	Λυρίκ	
γ'	Θεβαήλ	Σπυλδάο	30
δ'	Ἀβαήλι	Κεριαέ	
ε'	Σιελκίν	Ἐνικόμ	
ς'	Ῥεταήλ	Μορια	
ζ'	Πελαφιήλ	Σιγγυρώμ	
η'	Πλενανίξ	Ἄφιός	35
θ'	Κισμοσάν	Κυφθονιός	
ι'	Καπονιέλ	Στέλφα	
ια'	Μεσνιχαήλ	Κιπός	
ιβ'	Τεχαρόξ	Σκάο	
ιγ'	Ἀρνιήλ	Τειχίο	40
ιδ'	Γιλβιήλ	Ἀκρόχ	

[F. 32]	ιε'	Τετροιήλ	Ἄριτάν
	ις'	Σανυπιήλ	Γνωντάς
	ιζ'	Βεραήλ	Μερκίμ
	ιη'	Ὀπιαέλ	Ὠκετάρ
5	ιθ'	Ὀφτιήλ	Ἴουχάν
	κ'	Ἴανουήλ	Ἄμφοῦ
	κα'	Κουδρουήλ	Μανικός
	κβ'	Οὐξυνοήλ	Μαργράς
	κγ'	Βαναήλ	Νιγριέφ
10	κδ'	Βαναήλ	Νιγριέφ.

[F. 32'] Ἐὰν θέλῃς νὰ κάμῃς τίποτες πρᾶγμαν προσεύξου εἰς τὸν Θεὸν μετὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ καθαρότητος · ἔπειτα λέγε τὰ ὀπισθεν ὀνόματα καὶ τὸν ψαλμὸν, τό · ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου, καὶ τὰ λοιπά, κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ὅπου ἐγράψαμεν.

15 [F. 36] [Περὶ ἀγάπης.]

Deest initium... ἕως ὅπου νὰ λύσης · καὶ τότε κάμε λάκκον καὶ λῦσέ την, καὶ ποιήσον κόλλυβα γ', θ' καὶ μ' · καὶ μετὰ τὰς μ' ἡμέρας ἄγωμε εὐγαλέ την καὶ ἔπαρε τὰ κόκκαλα ὄλα καὶ ἄγωμε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ βάλε ἕναν, ἕναν εἰς τὴν θάλασσαν · καὶ ὅποια 20 πλέουν ἐκεῖνα ἔπαρέ τα καὶ ἔγγισε τῆς ἐρωμένης καὶ ἀγαπήσει σε ὡσὰν θέλῃς.

Ἄλλον.

Ἡμέρα ε', Ἡλίον ἀνατέλλοντος, πρὶν λειτουργήσῃ ἡ ἐκκλησία, γράψον τὰ κάτωθεν σημεῖα εἰς χαρτὴν καθαρὸν καὶ δέσον μετὰ 25 μίτον πρωτόμιτον εἰς τὸν δεξιὸν σου βραχίονα καὶ κράτει αὐτὰ ἡμέρας β' ἢ γ' καὶ ἔγγισέ του καὶ τότες τοῦ τὰ δεῖξε. Signa magica.

Ἄλλον.

Ἐπαρον πέταλον ἀλόγου καὶ γράψον τὰ κάτωθεν καὶ βάλε εἰς τριόδιον νὰ μείνουσιν · καὶ βάλε τα εἰς τὸ κατώφλιον νὰ τὰ διασκε- 30 λίσῃ ὄρθρον βαθέως. Signa magica. (Tab. II, 1).

Ἄλλον.

Εἰς τὴν λίγωσιν τῆς Σελήνης γράψον μὲ αἷμαν ποντικοῦ τὰ κάτωθεν εἰς ἀγένητον καὶ ἔγγισον τῆς ἀγαπᾶς · καὶ ἔχεις την ὅπου θέλεις. Signa magica. (Tab. II, 2).

13 Psalm.CXX. 15 foliorum 32^v-34 textum vide supra, pp.40 ss.; ff. 34^v-35^v infra describentur. 16 De mortui capite, ni fallor, agitur. 23 πρὶν scripsi : πλὴν Α. 25 αὐτούς Α. 26 τοῦτα Α. 30 ὄρθρου Α.

Ἄλλον.

Κοσκίνισον ἀλεῦριν εἰς γαϊδάρου μαύρου ράχην ἐξεστρώτου ·
καὶ ποιήσον ψωμὶν καὶ δὸς φαγεῖν ὅτινος θέλεις.

Ἄν θέλῃς νὰ ἴδῃς εἰς τὸν ὕπνον σου τὴν ἀγαπᾶς
πῶς συγγίνεται μετὰ σοῦ. 5

Γράφον τὴν σφραγίδα τούτην εἰς χαρτὴν ἀγέννητον καὶ δέσε το
πάνω εἰς τὴν κορυφὴν σου · καὶ γράψε τὸ ὄνομά σου καὶ τὸ ὄνο-
μάν [f. 36^v] τῆς μαζύ · καὶ ὅταν ὑπάγῃς νὰ θέσῃς, μὴ μιλήσῃς.
Sigillum (pentalpha).

Ἄλλον.

Βιενακίε, Σαλιτήν, Σενήν, Σιουράν, Σηνθίν, Ἰ-10
δὴν, Ἰλαουνόν, Σαλουρντά, Ἐλιπέν, Κανούμ, Καρδε-
νάν, Ἰστιαφήε, οἱ δαίμονες τῆς κακίας · συντόμως ἀπέλ-
θετε ὅπου ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, εἰς τὴν ὁδ(εῖνα), καὶ ἄρατε
τὸν ὕπνον αὐτῆς ἵνα μὴ κοιμηθῇ μηδὲ φάγῃ μηδὲ πῆ εἰς ὃ νὰ
συναρμοσθῇ μετ' ἐμοῦ. — γ' φοραῖς. — σύ, Σιβεήλ, σὺν 15
πάσῃ τῇ στρατιᾷ σου ἐλέγχου τὴν ὁδ(εῖνα) ἵνα ποιήσῃ τὸ θέλη-
μάν μου καὶ δέσε τὴν καρδίαν αὐτῆς ἥγουν εἰς τὴν ἐδικήν μου
φιλίαν.

Ἄλλον.

Γράφον εἰς γαστρὴν ὀμὸν ταῖς κάτωθεν καὶ κάπνισε με κάπνισ-20
μάν μαῦρον καὶ με μαστίχην καὶ βάλε το εἰς τὸ λαμπρόν · καὶ
χάνει τὸν νοῦν τῆς καὶ ἔρχεται μοναχὴ τῆς. Characteres.

Ἄλλον.

Πίασον, ὅταν κάμνη ἢ Σελήνη τὴν ἡμέραν τῆς, καὶ κόπον τρί-
φυλλα μετὰ χρυσάφιν καὶ λέγε · ὦ βοτάνη, εἰς τὴν ἀγάπην σε θέ-
λω. καὶ τρίψον καὶ βάλε εἰς οἶκον καὶ πότισον ὅποιον θέλεις · καὶ 25
ἀγαπήσει σε.

Ἄλλον.

Γράφον εἰς χαρτὴν ἄσπρον τὰ κάτωθεν λόγια, εἰς τὴν γέμωσιν
τῆς Σελήνης, ἡμέραν ε', τοῦτα τὰ ὀνόματα · Οὐδλασαπέ, 30

Προσκισε, πρωτόθρονοι τῶν ἐξήκοντα χιλίων δαιμονίων, καὶ τὰ ἰβ' ζώδια, ὀρκίζω σας ὅτι νὰ ἐμβῆτε εἰς τὴν καρδίαν τῆς ὀδ(εῖνα) — ἢ τοῦ ὀδ(εῖνα) — καὶ νὰ τὴν φέρετε εἰς ἐμέαν· καὶ οὐ μὴ μείνη ἔξυπνος ὡς βρῖσκεται, νὰ ἐμβῆτε εἰς τὴν καρδίαν, εἰς 5 τὸν νοῦν τῆς καὶ εἰς ὄλα τῆς τὰ μέλη, νὰ τὴν ἐμπυρίσετε, [f. 37] νὰ μηδὲν τρώγη, νὰ μηδὲν πίνη, νὰ μηδὲν κοιμᾶται· νὰ μου τὴν φέρετε ἢ κοιμονομένην ἢ ἂν κάθηται· ὡς ἐλάφιν νὰ φωνάζη, ὡς κᾶτα νὰ μιγουρίζη καὶ ὡς νῆπιον νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς πόδας μου ὥστε νὰ κάμω τὸ θέλω.

10 *Περὶ ὀνειροῦ εἰς ἐκείνην ὀποῦ ἀγαπᾶς.*

Γράφον τὰ δύο ὀνόματα τὰ ἐδικὰ σου εἰς τὰ πέντε ὀνόχια τῆς ζερβῆς σου χειρὸς καὶ βάλε τὴν ὕποκάτω τῆς κεφαλῆς σου καὶ μὴν κάμης σταυρόν. καὶ γράφον καὶ τὰ κάτωθεν σημεῖα εἰς ἀπόβαλμαν καὶ βάλε το ὕποκάτω τῆς πόρτας τῆς.

15 Λουκιφῆρ Σατανά Βελζεβούλ Ἀλβγρά
 Signa cum verbis :
 ἀμπάς σιπα σιπα παπο σιπαα
 ἀπολόκ πια λοκ ἀπολοκ.

Ἄλλον.

Γράφον τὰς κάτωθεν εἰς γαστρίν ὀμόν καὶ κάπνισον μὲ μαῦρον 20 κάπνισμα καὶ βάλ' το εἰς τὸ λαμπρόν· καὶ θέλει χάσειν τὸν νοῦν τῆς, εἶτα θέλεις ἐπιτυχεῖν αὐτῆς. — αἱ χαρακτῆραις (Characteres) ὀγλίγωρα, ὀγλίγωρα, ὀγλίγωρα, εἰς τὴν ὄραν, εἰς τὴν ὄραν, εἰς τὴν ὄραν, φέρετέ τὴν εἰς λαμπρόν. Ἀποχρίστας, εἰς τὰ αὐτῶν ὀνόματα Τουρνεῖς, Ἐχέμ, φέρετε τὴν ὀδ(εῖνα) τὴν κόρην 25 τῆς ὀδ(εῖνα) εἰς τὴν ἀγάπην μου· πλήν, πλήν, ὀγλίγωρα, παρὰ τὸ λαμπρόν. Signa magica.

Ἄλλον.

Γράφον τὰς κάτωθεν εἰς χαρτὴν ἄσπρον καὶ βάλε τὰς εἰς τὸ κατώφλιόν τῆς νὰ τὰς διασκελίση. Characteres.

1 πρωτόθρονοι τῶν ἐξήκοντα scripsi : πρωτόθρονη τὸν ἐξίσκησε A : num τῶν ἐξισχυσάντων leg. ? 2 ἐμπηται A. τὴν] τον A. 4 ἐμπῆται A. 12 τὴν] το A. 13 γράφον in margine : ζάλφον, ut videtur, A¹. 21 ἐπιτυχεῖν dubium. αὐτοῖς A. αἰ] καὶ A. 23 ἀποχρίστας ex ἀπο Χριστοῦ corruptum videtur. τὰ] τῶν A. 24 ὀνομάτων A, 25 πλήν : num πρὶν (antea) vel πάλιν legendum ?

"Αλλον.

Γράφον οὕτως · βράσε, βράσε, (signa), πίασε τὴν ὀδ(εῖνα) τὴν κόρην τῆς <ὀδ(εῖνα)> εἰς τὴν ἀγάπην, γλίγωρα, γλίγωρα, γλίγωρα, εἰς τὴν ὄραν, εἰς τὴν ὄραν, φέρετε τὴν ὀδ(εῖνα) τὴν κόρην <τῆς ὀδ(εῖνα)> διὰ ὄνομάν μου · ξυπνήσετε τὴν ὀδ(εῖνα) τὴν 5 κόρην τῆς ὀδ(εῖνα) εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ὀδ(εῖνα). κάμε καὶ ταῖς κάτωθεν χαρακτῆραις. Characteres.

[F. 37v]

"Αλλον.

Γράφον εἰς χαρτὴν καθαρὸν καὶ θεὸς εἰς τὸ κατώφλιόν της · ἀγγελε θυρῶν ἐπουρανίων, ὁ ἀνοίγων καὶ κλείων τοὺς οὐρανοὺς, σὺ 10 δὲ ἀνοίξον τὴν ψυχὴν τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα) νὰ ἐπιθυμήσῃ τὸν ὀδ(εῖνα) ἄνθρωπον · ὡς ἐπιποθεῖ ἢ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθήσῃ ἢ ὀδ(εῖνα) τὸν ὀδ(εῖνα). καὶ γράφε καὶ ταῖς κάτωθεν. Characteres. κῆ καννεις ταῦτα.

"Ομοιον.

15

Γράφον, ἡμέραν ε' Ἡλίου ἀνατέλλοντος, εἰς χαρτὴν καθαρὸν τὰ κάτωθεν καὶ δέσον εἰς τὸν βραχίονά σου τὸν δεξιόν · καὶ γράφον εἰς μολύβιν · Σ α δ ω ν α ὦ ν, Σ α δ εκ έ, Κα ρ β ε σ ό ν, Γ ι ε ρ ό ν. Signa magica.

"Ομοιον.

Γράφον τὸ ὄνομάν σου καὶ τῆς γυναικὸς μὲ ζαφαρὰν καὶ μὲ 20 αἷμαν περιστερεῶς ἄσπρης εἰς ἀγέννητον ταῖς κάτωθεν. Characteres.

"Αλλον.

Γράφον εἰς μολύβιν καὶ κρέμασον εἰς τὸν βραχίονά σου ἡμέρας θ'. Signa.

"Αλλον.

25

Γράφον, ἡμέραν ε' πρωῆ, μὲ αἷμαν ὄρνιθας ἄσπρης καὶ πετεινοῦ ἄσπρου εἰς φύλλα κίρκου ἢ καλέμην · καὶ μίξε τὰ ἀμφοτέρω αἷμα

2 βράσαι¹⁻² A. ποιάσαι A. 2-3 τὴν κόρην της scripsi : τῆς κορυφῆς A. 3 ὀδεῖνα addidi. 5 τῆς ὀδεῖνα addidi. 27 κίνσοϋ A : lectio κίρκου (zinc), verbo καλέμην explicata (καλέμη vel κελεμιά = καδμεία : Du Cange), praeferenda mihi videtur lectioni κισσοῦ.

τα τῶν ζώων καὶ λέγε · οὕτως νὰ μιχθῇ ἢ ὀδ(εῖνα) τὸν ὀδ(εῖνα).
Characteres.

Ὅμοιον.

Γράφε εἰς ἄσπρον χαρτὴν μετὰ χάλκανθος ταῖς κάτωθεν καὶ ἔγγισον αὐτῆς. Characteres.

5

Ὅμοιον.

Γράφον εἰς ῥοσκοχάρτιν καὶ ἔγγιξον. Characteres. (Tab. II, 3).

[F. 38]

Ὅμοιον.

Ἐπαρον κερὶν παρθένον ἤγουν ἀκάπνιστον καὶ λάβε αὐτὸ εἰς
τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς · καὶ ποιήσον εἰκόναν εἰς τὸ ὄνομα τῆς
10 ὀδ(εῖνα) ἤγουν νὰ ζωγραφῆσῃς τὴν νεότεν τῆς καὶ σκάπε τὴν ἰσ-
κιάν καὶ κάρφωσέ αὐτὴν ἀνάσκελα εἰς τὸ στήθος μετὰ ἀκάνθης
ξάμνον · τὴν λέγουσιν οἱ λατίνοι † «στάκιαν οὐροένα» · καὶ ἂν δὲ-
νησαι, νὰ κλέψῃς ἀπὸ χαλκίαν καρφὴν, ἄμεινος (ἤγουν νὰ μὴν μετ-
νης εἰς τὸν χαρκῆν), διὸ ἐκεῖνον εἶναι καλόν. καὶ κάρφωνε καὶ λέγε
15 οὕτως · ἐδῶ καρφώνω τὴν καρδίαν καὶ τοὺς διαλογισμοὺς καὶ
τὸν νοῦν τῆς ὀδ(εῖνα) γυναικὸς ἵνα ἀποθνήσκῃ διὰ ἐμὲν · καὶ νὰ
μὴν ἠμπορῇ νὰ φάγῃ οὔτε νὰ πῖῃ οὔτε νὰ κοιμηθῇ, ἀμὴ ὡσάν ἢ
θάλασσα δὲν ἔχει ἀναμονήν, οὕτως νὰ μὴν ἔχῃ ἀναμονήν ἢ ὀδ(εῖνα)
κόρη τῆς ὀδ(εῖνα) διὰ ἐμέναν καὶ διὰ τὴν ἐμὴν ἀγάπην · βλέπε,
20 καρφώνω τὴν σκιάν σου. — εἶτα ὕπαγε παρῆξω ἀδημονεῖν καὶ
δέρνε αὐτὴν καὶ λέγε οὕτως · καὶ τί νὰ ποιήσω ἐγὼ ὁ ἔλεεινός
ὄχουμένα, τί νὰ ποιήσω ἐγὼ ὁ ἄθλιος, ὁποῦ ἢ ὀδ(εῖνα) γυναικᾶ
ἀποθνήσκῃ διὰ ἐμέναν ; καὶ χῶσον καὶ ἄφρον πῦρ.

Ὅμοιον.

25

Ταῦτα ποιήσον ἡμέραν ζ' ὥρα α' · γράφον εἰς μῆλον τὸ ὄνομάν
σου καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τὰς χαρακτῆρας ταύτας · Γαμφιοιέλ,
Ουιθ, Δ, Ἐλεγγηλιελβουᾶ, Φριτενετ, Χιλεουλε. καὶ δόσε
τῆς γυναικὸς νὰ τὸ φάγῃ καὶ λέγε οὕτως · λάβε καὶ φάγε πρὸς

3 χάλκανθος scripsi : λαλιάντος A. 6 ροσκοχάρτην A. 10 ἰσ-
κιάν scripsi (= σκιά, forma, cf. v. 20) : ἰστείαν A. 12 ξάμνον — λα-
τίνοι dubitans scripsi : δεγνουήμ · τὴν λέγουσιν εἰλατήνην A. στάκιαν
οὐροένα fortasse ex lat. v. spinam rubeam corruptum. 13 κλέψῃς : cf.
p. 12, 16. ἄμνον A. μεν μήνην A. 15 in margine διαλογισμόν.
20 παρῆξω A. ἀδημονήν A. 21 αὐτὴν scripsi : ἄξ, ut videtur, A.

ἀγάπην ὥστε μηδὲν δύνεσαι κοιμηθῆναι μήτε ὑπομεῖναι, ὥστε τὴν ἐπιθυμίαν μου πληρώσης.

Ὅμοιον.

Γράφον εἰς μῆλον ὥρα α' τῆς κυριακῆς τὰ κάτωθεν καὶ δὸς φαγεῖν καὶ λέγε τὰ ἄνωθεν. παν κοκ σε δραρ πάντα. Si- 5 gna.

Ὅμοιον.

Γράφον εἰς τὴν παλάμην σου τὰ κάτωθεν ὑστερὴν πέμπτην τῆς Σελήνης καὶ δεῖξον τῆς γυναικός· καὶ ἀκολουθεῖ σε ὅπου θέλεις. Characteres.

Ἄλλον.

Γράφον εἰς χαρτὴν γαζέλλιον, Ἥλιου ἀνατέλλοντος, καὶ χῶ- 10 στον εἰς τὸ κατώφλιόν της. Characteres.

[F. 38v]

Ὅμοιον.

Γράφον εἰς φύλλα κίρκου ἢ εἰς μολύβιν· καὶ ἔγγιξον αὐτῆς· καὶ ἕδης θαῦμα μέγα ἐπ' αὐτήν. Characteres.

Ὅμοιον.

15

Γράφον εἰς χαρτὴν γαζέλλιον ἤγρον ἐλαφικὸν με ζαφαρὰν τὰ κάτωθεν καὶ δέσε μετὰ μίτου καὶ θέσον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἢ εἰς τὴν πόρταν της. Characteres.

Ὅμοιον.

Γράφον εἰς φύλλα κίρκου τούτων τὰ ὀνόματα καὶ τὰς εἰκό- 20 νας αὐτῶν καὶ ταῖς κάτωθεν καὶ κρέμασέ ταις εἰς τὸν ἀέρα. Characteres.

Ὅμοιον.

Γράφον ταῖς κάτωθεν καὶ χῶσον εἰς τὸ κατώφλιόν της· ττ εε ωω χριεεεεεε ωβ.

13 κηρσοῦ A, cf. supra, p. 76, 27. ἔγγιξον A. 20 κηρσοῦ A, cf. supra, v. 13. τούτων] τοῦτα A.

Ὅμοιον.

Γράφον καὶ χῶσον εἰς τὸ κατώφλιον της. Signum.

Ὅμοιον.

Γράφον εἰς χαρτὴν βαμβάκινον καὶ ἐνδύσον αὐτῆς εἰς τὴν κε-
5 φαλήν. Characteres.

Ὅμοιον.

Γράφον μὲ αἷμαν περιστερᾶς λευκῆς εἰς γαζέλλιον χαρτὴν καὶ
ἐγγισον αὐτῆς · καὶ νὰ θαναμάσης. Characteres.

Ὅμοιον.

10 Γράφον εἰς κασσίτερον, ἡμέραν ζ', Ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ
ἐγγισον αὐτῆς · εἶτα χῶσον εἰς τὸ κατώφλιόν της. — [f. 39] οἱ χα-
ρακτῆρες · ἀρχή · characteres. (Tab. II, 4).

Ὅμοιον.

Ἀγόρασε δαλὴν εἰς ὄνομα ἐκείνης ὅπου θέλεις · καὶ γράφον τὰ
15 κάτωθεν μὲ κρόκον καὶ μελισσόφυλλον. Characteres.

Ὅμοιον.

Γράφον μὲ τὸ αἷμαν τῆς μύτης σου ἢ μὲ ἄσπρον αὐγοῦ ἤγουν
κρόκον καὶ ἐγγισον αὐτῆς. Characteres.

Ὅμοιον.

20 Γράφον μὲ ζαφάρων εἰς τὴν παλάμην σου καὶ δεῖξον αὐτῆς.
Characteres. (Tab. II, 5).

Ἄλλον.

Λάβε πλευρᾶς ἀνθρώπου ἀρσενικοῦ δεξιᾶς καὶ γράφε εἰς αὐτὰς
τὰ ὀνόματα ταῦτα μετὰ αἵματος αἰλούρου ἤγουν κάτου · Ῥο-
βὰς, Σαβέλ, Σατάν, Καστιέλ, Ἀνκελέ, Ἀσιέλ,
25 Φιδεκλής, Ἀρχιέλ, Πεδνής, Ῥαφνιέλ · ὀρκίζω
σας παρὰ τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ τοῦ δημιουργήσαντος ὑμᾶς †

4 βαμπάκηνον Α. ἐνδύσον Α. 10 κασίτερον Α. 11 ἐγκοισον
Α. αὐτοῖς Α. 14 γαλλήν Α. 15 μελισσοφύλου Α. 17 μούτ-
της Α. 18 ἐγκησον Α. αὐτοῖς Α. 20 αὐτοῖς Α. 22 δεξιὰ Α.
αὐτά Α. 26 ἡμετέρου Α. τὸν δημιουργήσαντα Α.

πρὸ τοῦ εἶναι τὰς ἀναβάσεις · καὶ ἵνα διαστρέψητε τὴν καρδίαν τῆς ὀδ(εῖνα) γυναικὸς καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν καὶ τὸν λογισμὸν πρὸς τὴν ἐμὴν ἀγάπην · καὶ (θὲς τὴν πλευρὰν) οὕτως ποιήσατε καμφθῆναι τὴν ὀδ(εῖνα) ἀπὸ τῆς ἐμῆς ἀγάπης. οὕτω σας ὀρκίζω παρὰ τοῦ ὑμετέρου ποιητοῦ.

5

Ὅμοιον.

Γράφον εἰς τὴν ὑστερὴν πέμπτην τῆς Σελήνης εἰς τὴν παλάμην σου καὶ δεῖξον τῆς γυναικὸς καὶ ἀκολουθᾷ σε ὅπου θέλεις. Characteres.

Σάββατον ἡμέραν ποῦ θέλεις γράφειν τὰς χαρακτῆρας, τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τῆς παρασκευῆς, εἰς τὸ πρῶτον ἄστρον <δ> ἂν 10 τύχη ἀνατελλούσης τῆς Σελήνης (ἤγουν ἂν λάξη καὶ ἴδης τὸ φεγγάριον πρὶν τοῦ ἄστρου), χαιρέτισον αὐτὸ λέγων οὕτως · χαιρε, [f. 39v] φέγγος καὶ μελίτινον φέγγος · καλή σου ἐσπέρα · ὀρκίζω σε, κατὰ τοῦ κελεύσαντός σε ἐπὶ ἀνατολῶν ἀνατέλλης καὶ καταδύνης ἐπὶ δυσμῶν, ὅπως κελεύης τὴν ὀδ(εῖνα) ἵνα με ἀγαπήσῃ καὶ 15 ἔλθῃ ὅπου κοιμοῦμαι. ἄγιε ποθητέ, ἄγιε ἀγαπητέ, ὁ κελεύας τὴν ἔλαφον καὶ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν τῆς, οὕτως κέλευον τὴν ὀδ(εῖνα) νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἐμὴν ἀγάπην.

Περὶ τοῦ μὴ ἀναχωρῆσαι γυναῖκαν ἀπὸ σεῦ.

Γράφον εἰς χαρτὴν ζαρκάδος καὶ κράτει εἰς τὸ δεξιὸν σου χέρι 20 καὶ δεῖξον τῆς γυναικὸς. Characteres.

Ὅμοιον.

Γράφον εἰς ἐλάφινον χαρτὴν τὰ κάτωθεν καὶ θὲς εἰς τὸ ξέσκεπον τῆς γυναικὸς · εἶτα ἔπαρον <αὐτὸν καὶ ὕπαγε εἰς μνημεῖον> ἀνθρώπου ἀγνώστου καὶ ἄφες αὐτὸν ἐκεῖ ἡμέρας γ' · καὶ ὅταν τὸ 25 θέλῃς <καὶ> πάγῃς εἰς τὸ μνημεῖον, πρόσεχε μὴν χαιρέτισῃς ἀνθρώπον, ἀλλὰ οὐδὲ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. εἶτα ἔπαρε ἐν τῷ μνημείῳ καὶ ἔγγισον ὅποιας θέλεις. Characteres. μεταβηγυλουμῆς κῆ, ααραπ — φιαρ καροῦ λουτζιφέρ ὀφιέλιφως 30 κας κυμιον. Characteres.

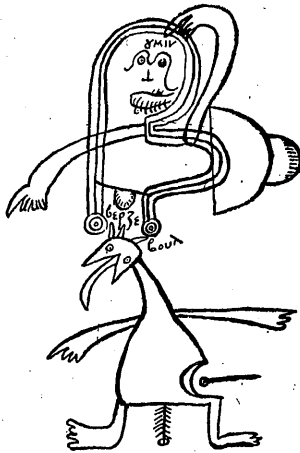
1 πρὸ τοῦ scripsi : πρῶτον A. ἀναβάσις A : vide num malis πρώτους εἶναι <ἀνά> τὰς ἀναβάσεις vel πρὸ τοῦ εἶναι τ. ἀν. 5 ἡμετέρου A. 7 πέμτην A. 10 δ inserui. 11 ἀνατέλοντος A. ἴδης] δεῖς A. φεγκάρην A. 12 αὐτῷ A. 13 φέγγος A. 14 καλέσαντος A. 24 αὐτὸν (i. e. αὐτό, sc. τὸ χαρτίν) καὶ ὕπαγε εἰς μνημεῖον addidi. 25 ἀν(θρωπ)ον ἄγνωστον A. 26 καὶ inserui.

Ὅμοιον.

Γράφον εἰς γαζέλλινον χαρτὴν μετὰ αἵματος περιστερᾶς λευκῆς
 ἡμέραν 5 καὶ κάπνισον μετὰ ξύλου ἀλόης καὶ μαστίχης καὶ
 θῆς αὐτὸ εἰς κόνδυλον καλαμίου· καὶ ὅταν τὰ γράψῃς, νήστευσον
 5 ἡμέραν μίαν καὶ τρῶγε φουμὴν ὀλίγον· καὶ δῆσον μὲ ἕναν μίτον
 καὶ βάλον ἐκεῖ ὅπου διαβαίνει· καὶ ἄς ἦσαι καθαρὸς ἀπὸ ἁμαρτίαν
 καὶ λουμένος, μὲ ροῦχα καθαρὰ. καὶ εἰ μὲν θέλεις νὰ κάμῃς διὰ
 ἀθθεντίας, γράφον εἰς πανὶν μεταξωτόν· καὶ ποίησον ἐνεργὸν
 10 δακτυλίδιν καὶ θέσε τὸ πανὶν ὑποκάτω τοῦ λίθου αὐτοῦ καὶ βάσταζε
 αὐτὸ ἀγνὸς καὶ καθαρὸς, ὡς ἄνωθεν μιλεῖ. Tria sigilla.

Ex codice A, aliis manibus.

[F. 21v] m⁴. Ὑπὸ ἐδῶ, νὰ εἴρῃς τὰ χαλάσματα,
 νὰ γράψῃς συνακόλουθα. Figura duorum daemonum:
 Ουμιν et Βεοζεβουλ.

[F. 34] m⁸. Ἄλλη τέχνη τοῦ Σολομῶντος.

15 Διὰ τὴν ἀφανότητά τινος.

Ἐπαρον· κάτου κεφαλὴν· νὰ ἦναι τοῦ μαύρου· καὶ νὰ τὸν
 ἡσφάξῃς ἔς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου
 Πνεύματος, ἀμήν. καὶ νὰ τὸν ἡσφάξῃς καὶ νὰ μὴ ἦναι τινος· καὶ

3 ἀλόης A. μαστήχην A. 4 καλαμίου A. 5 ὀλίον A.
 8 αφεντίας A. ἐνέργω A. 10 ἀγνῶς A. μιλοῖ A. 11 καλασ-
 μα A. 15 τινος scripsi : τ A. 1 μανβρον A. 18 μὴ ἦναι scripsi :
 μένε A.

νόκταν νὰ τὸ κάμης. καὶ νὰ βάλῃς εἰς τὸ στόμα τοῦ ἑνα κουκκίον
 <καὶ> ἀρσηνικὸν εἰς τὰ ὠτιά του τὰ δύο καὶ ᾽ς τὰ ρουθούνιά του
 δύο. καὶ νὰ φέρῃς χῶμα κόκκινον καὶ γάστρα ἄπαννην. καὶ φύτεν-
 σέ την καὶ πότιζέ την αἷμαν ἀνθρώπινον ἢ κτήνου ἢ σφακτοῦ.
 τὴν ποτίζῃ παιδὶν ἀπάρθενον (καὶ νὰ ἦναι τὸ παιδὶν χρόνων θ' 5
 ἢ ι'), ἕως ἡμέρας μ'· καὶ ἄλλως κάνῃς νὰ μὲν ἀφίνη ἐκεῖνον τὸ
 παιδὶν. καὶ εἰς ταῖς σαράντα ἡμέραις τελειώνεται τὰ κουκκία. καὶ
 φέρῃς καθρέφτην· κὰν θωρῆς τὴν ἰσκιάν σου, [καὶ] βάλῃς ἀπὸ
 κεῖνα τὰ κουκκία· ἂν δὲν ἴδῃς τὴν ἰσκιάν σου μέσα, κρᾶτει το 10
 ἀριστερεῖ καὶ ἄμε ὅπου θέλεις. καὶ εἶναι κλεινόν.

m⁴. Περὶ δῆμαν ἀνθρώπου.

Γράφον ταῖς κάτωθεν χαρακτῆραις καὶ τὰ ὀνόματά του εἰς
 χαρτὴν μὲ ζαφορὰν καὶ πότισον μὲ ξύδι· βάλε το ᾽ς τὰ ἄστρον
 ὄλην τὴν νόκταν καὶ τὸ πορνὸν πότισον ὄντιαν θέλης· καὶ εἶναι 15
 προβιασμένον. Characteres.

[F. 34^v] m⁴. Εἰς ἀγάπην ἀνδρογύνου.

Γράφον τὰ κάτωθεν εἰς γαστερὶν ὠμόν· βάρ' το εἰς τὸ λαμπρὸν
 καὶ εὐθὺς εὔγαρ' το καὶ βάρ' ῥ τὸ κατώφλιον νὰ τὸ διασκελῇ ὁ
 ἀνθρώπος ἢ γυναῖκα· καὶ νὰ ᾽δῃς καὶ νὰ τὰ θαυμάσῃς· καὶ θέ-
 λουν μονκαρίζουσιν ὡσὰν τὸ βοδίον. Characteres. 20

m⁴. Εἰς κλείδημαν γυναικός.

Πιάσον κλειδὶν σαρακηνικὸν καὶ εἵπης· ᾽ς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς
 καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. κλειδῶνα τὴν δούλην
 τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα), ὡς ἐκλειδῶσεν ὁ Μωϋσῆς τὴν Ἀμμαν θύραν,
 οὕτως νὰ κλειδωθῇ καὶ ἡ μήτρα τῆς ὀδ(εῖνα) νὰ μηδὲν ἀνοίξῃ. 25

2 καὶ inserui. ρουθονι A. 3 φητεψε A. 4 γεμαν A.
 5 ἀπάρθενον (i.e. ἀειπάρθενον) scripsi: ἀπάρνον A. γινε A. χρό-
 νον A. 6 αἰὸς A. ἄλλος A. μὲν ἀφίνη scripsi (μὲν = μηδέν):
 μένα πένη A. 7 ψεδίν A. ηστεσαρα τα A. 8 κὰν scripsi: καὶ A.
 ὠσχηαν A. καὶ delendum videtur. 9 ὠσκαν A. κρᾶτε A.
 10 ἀριστερεῖ dubium. γλήνον, ut videtur, A. 12 καὶ ονομοτα τα
 του transposuit post 13 ξηδω A. 13 με ζαφορον (sic) transp. post
 ποτισον A. εβαλε A. ρστην A. 14 ὠτηναν A. 16 ὄρο-
 γίνου A. 18 εὐθὺς scripsi: τοις A. διαχελη A. 19 γινεκος A.
 ᾽δῆς = ἴδῃς. τὰ] θα A. 20 πουκαρηζουσιν A. τοβοδοιου A.
 22 ηπιης A. στονομαν A. 24 Ἀμμαν quid sit non video. 25 ουτος
 A. μηδέν] μιν δέν A.

ἡ καρδία τῆς ὀδ(εῖνα), παρὰ νὰ ᾄστε κλειδωμένη ὑπὸ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

m⁴. *Εἰς λόμαν ἀνθρώπου.*

Βάλε τὸ ἀντιμήσιον ποῖ λειτουργοῦσιν καὶ βρά' το' ἑς τὴν κε-
5 φαλὴν τοῦ δημένον καὶ γεύγουσιν οἱ δαίμονες καὶ τὸ δῆμα ἀπὸ
τὸν δεμένον, <καὶ λέγε> ὅτι δῆμαν νὰ ἀναλυθῆται ἀνθρώπου.
μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ λύεται.

[F. 35] m⁷. *Γητεία εἰς δῆματα θηρίων.*

Ἄγιε Λουκά, φοῦκτα σιδεροπενταδάκτυλε, στήσον πάλλων
10 σίδερον, δῆσον ὄφιν, ἔχιδναν καὶ πᾶν κακὸν συρόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ·
ὅτι ὤρισε Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπὸ ἡλίου δύοντος ἵνα μὴ
σαλεύσετε. ὡς ἐκοιμούμουν μοναχόν, ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου
Γαβριὴλ καὶ εἶπέ μοι πῶς κοιμᾶσαι μοναχόν; καὶ εἶπον πρὸς
αὐτόν · οὐδὲν κοιμοῦμαι μοναχόν, ἀλλὰ ὁ Χριστὸς ἐν τῇ κεφαλῇ
15 μου, τὸ ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὴν ψυχὴν μου, ὁ τίμιος σταυρὸς εἰς τὰ
σπίτιά μου, οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἔνθεν μου κἀκειθὲν μου, τὸ εὐα-
γγέλιον ἀνοικτόν · ὁ Χριστὸς τὸ μελετᾶ. — στήσον πάλλων σίδε-
ρον, δῆσον ὄφιν, ἔχιδναν καὶ πᾶν κακὸν συρόμενον ἐπὶ τῆς <γῆς> ·
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ·
20 ἀμήν. Figura hominis gladium torquentis : ΙΣ ΧΣ ΝΗ Κ <Α>.

[F. 40] m². vide Tabulam III. *Διὰ τὸ ζάριν τοῦ παιγνιδιοῦ.*

Γράψον μὲ τὸ αἷμα τοῦ δακτύλιου σου τοῦ μικροῦ καὶ δῆσε εἰς
τὸν δεξιὸν σου [βρα]χίον <α>. Characteres.

25 m². *Εἰς ἀγάπην.*

Πρὶν ἀνέλθῃ ὁ ἥλιος γράψον μετὰ ζαφάρων καὶ δίπλωσ' καὶ
τὸ χαρτὶν καὶ κλουθήσει σου. Characteres.

1 παρὰ vel παροῦ Α. στε Α. ὑπό] οἶπο Α. 2 γισυ Α.
3 λημμα Α. 4 ἀντημησκηνο Α. λουτουργουσι Α. 5 τὸ] τα
Α. 6 δεμενο Α. καὶ λέγε addidi. διμμεναναληθησετε Α. 7 λεετε
Α. 9 φουκά Α. 10 δύσον Α. 12 σαλεύσεται Α. 13 γαυρήηλ
Α. ἦπεν Α. 15 στην Α. 16 σπιθιά Α. 17 ψάλλων Α.
18 δύσον Α. γῆς addidi. 20 lege νικᾶ. 26 κλουθήσει (κλουθήσι Α.)
= ἀκολοθήσει, cf. Du Cange, s. ν.

m². Ἔτερον.

Γράφον ταις κάτωθεν εἰς πανὶν λινὸν καὶ τὸ ὄνομα ὁποῦ θέλεις καὶ δῆσέ το εἰς τὸν βραχιονά σου καὶ βλέπε [την?] διαβαίνοντας καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον φιλεῖ σε. Characteres.

m². Ἔτερον.

5

Ἐπαρόν τιν' νυκτερίδαν καὶ σφάξε την μὲ τὸ ἀσῆμιν καὶ θέσε την εἰς τὰς λαμπουρίδας νὰ φᾶσιν τὸ κρέας της · καὶ ἀπομένουσιν κόκκαλα δύο ἢ β' · καὶ τὸ ἕνα εἶναι τῆς ἀγάπης καὶ τὸ ἕτερον τῆς μισητείας.

m². Ἔτερον, νὰ κάμῃς τὴν γυναῖκα νὰ πελελάνη. 10

Γράφον ταις κάτωθεν εἰς τὸ εἶγα τοῦ Ἥλιου καὶ βάρ' ταις εἰς τὸ κατώφλιόν της καὶ νὰ θαυμάσῃς. Characteres.

m². Εἰς ἀγάπην.

Γράφον εἰς μῆλον καὶ δὸς φαγεῖν καὶ ἔνι δόκιμον. Signum magicum.

m². Ἔτερον.

15

Πίασον ἕνα κεραμίδιν καὶ γράφον ταις κάτωθεν καὶ τὸ ὄνομα της καὶ βάρ' το εἰς λαμπρόν τὸ μεσημέριν νὰ βράξῃ καὶ λέ[γε] · οὕτως νὰ βράσῃ καὶ ἡ καρδία τῆς ὀδ(εῖνα), νὰ [μη]δὲν φάγῃ, νὰ μηδὲν πῖῃ ἢ καλή μου, ἢ ποθητή μου, μηδὲν ἀγαλλίαση ὀδ(εῖνα) ἢ κ[όρη] τῆς ὀδ(εῖνα) · ὡς ἄφτει τοῦτο τὸ κεραμίδιν, [οὔ]τως νὰ 20 ἄψῃ καὶ ἡ καρδία της καὶ ὁ νοῦς τῆς ὀδ(εῖνα) τῆς καλῆς μου, τῆς ποθητῆς μου εἰς τὸν πόθον μου καὶ 'ς τὴν γλυκεῖάν μου ἀμαρτίαν τοῦ κορμίου μου · καὶ ὡσὰν θέλω ἐγώ, νὰ γένη τὸ θέλημάν μου · ἀμὴν, ἀμὴν. Characteres.

m². Εἰς παιδὶν ὁποῦ κλαίει.

25

Γράφον εἰς γ' φύλλα δάφνης καὶ βάρ' τα προσκέφα[λά του]. Characteres.

4 φύλισαι Α. 6 τιν' τὴν Α. 7 τὰς λαμπουρίδας scripsi : τὴν λιμπουργαν Α. 10 πελελάνη scripsi (ex πέλελα, demonstrer, cf. infra, p. 86, 30 : νὰ λωλανθῆ) : πελλάνη Α. 19 πῖῃ] πγί Α. 20 ἄφτει] ἀτῆ Α. 21 νὰ ἄψῃ] νάψῃ Α.

m². *Εἰς τὸ νὰ ἦσαι ἀγαπημένος.*

Γράφον καὶ βάσταζον τοὺς χαρακτῆρας τούτους καὶ τὸν τεσσαράκοντα δεύτερον ψαλμόν · Κρῖνόν με ὁ Θεός; [ἐκ]δίκησον τὴν δίκην μου, εἰς τὸ δεξιόν σου χέριν. Characteres.

5 [F. 40^v] m². *Διὰ νὰ κοιμηθῶσι ὅσοι καθοῦν εἰς τὴν ταῦλαν. Characteres.*

m². *Ἐὰν θέλῃς νὰ μὴν κάμῃ ἡ γυναῖκα παιδίν.*

Γράφον τῆς κάτωθεν με κιννάβαριν καὶ ἄς ταῖς βαστᾶ. Characteres.

m². *Εἰς ἀφροδίσιαν.*

10 *Ἐπαρε κόπρον περιστερίου καὶ ψῆσον μετὰ λάδιν καὶ ἀλειψον καὶ με γάλαν.*

m². *Ἐὰν θέλῃς νὰ μάθῃς ποῦ ἔχει θησαυρός.*

Ἐπαρον κεφαλὴν προβάτου καὶ ἀλειπέ την αἷμαν · καὶ ἔπαρον καὶ κἀπνισμαν μαῦρον καὶ κἀπνισ' τὴν κεφαλὴν καὶ κράτει την
 15 *εἰς τὸ χέριν σου · καὶ βάστα καὶ ταῖς κάτωθεν καὶ ἂν ἀκούσῃς τα-*
ραχαῖς δαιμόνων, μὴν φοβηθῆς · καὶ τότες εἴπε την κεφαλὴν ·
καὶ αὐτὴν τὴν ὄραν δείχνει σου τὸν θησαυρόν. καὶ ὁ σύντροφός
σου ἄς βαστᾶ καμπανέλιν καὶ ἄς ἔχη γραμμέναις ταῖς κάτωθεν
εἰς τὸ καμπανέλιν. Characteres.

20 m². *Περί <τοῦ> νὰ ποιήσῃς τὸν ἐχθρόν σου νὰ γεράξῃ. Characteres.*

[F. 41] cf. supra, p. 54 ss.

[F. 41^v] m². [*Τὴν*] *γλώσσαν τῆς κούφης νὰ τὴν βαστᾶ · ὠφελᾶ*
διὰ τὴν Καλὴν γυναῖκα · καὶ τὴν βαστᾶ τὸ παιδίν · φάγε καὶ μου-
 25 *χοκάρυδον καὶ ἀποπάνω 'πῆς ἕναν περι..... πολλά · γράφον τὰ*
κάτωθεν. Characteres.

m². *Ὅμοιον.*

Γράφον εἰς φύλλα δάφνης καὶ βάλε το προσκέφαλά της. Characteres.

m². *Ὅμοιον.*

Γράφον ὄπου θέλῃς καὶ βάλε το προσκέφαλά της κρυφά. Characteres.

13 γέμαν Α. 20 τοῦ inserui. πλοης Α. 21 γεράξῃ dubitans scripsi : γεραφίξῃ vel γαραφίξῃ Α : vide num malis ξεραχίξῃ ? 22 κούφα = κουκούφα ? 23 μουσκακαριδ Α. 24 περι... cetera erasa. 27 δαύνης Α. 29 κρηφ Α.

m^a. *Περὶ <τοῦ> νὰ ἐξαλείψῃς ἄνθρωπον.*

Ἐπαρον χῶμα νεκροῦ ὁποῦ νὰ ἦναι δύο ἡμερῶν θαμμένος καὶ διάβασε εἰς τὸ ὄνομα ἐκείνου ὁποῦ θέλεις· ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος, καὶ τὸ Πηλὸν ὁ κεραμέυς, καὶ τὸν ψαλμὸν· ὁ Θεὸς τὴν αἰνεσίαν μου μὴ παρασιωπήσῃς, καὶ· Πρὸς σέ, Κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν μου, καὶ χῦσέ το εἰς τὴν πόρταν του. 5

m^a. *Περὶ ἀγάπης.*

Ἐπαρε γαστρίν ὠμόν καὶ γράψε ταὶ κάτωθεν καὶ τὸ ὄνομάν τῆς καὶ τῆς μάννας καὶ τὸ ἐδικόν σου καὶ τῆς μάννας σου· καὶ κάμε το τὴν παρασκευὴν, ὦραν πρώτην τῆς ἡμέρας καὶ <γράψον> τὸν ἄγγελον καὶ τὸν δαίμονα· καὶ βάλε το ἔς τὸ λαμπρόν, καὶ νὰ θαυμάσῃς.

m^a. *Διὰ νὰ κάμῃς ἄνθρωπος νὰ κοιμηθῇ καὶ νὰ μὴν ξυπνήσῃ, ἕως τε ἵνα σηκώσῃς τὸ χαρτίν.*
Characteres.

[F. 42, ante quod duo folia exciderunt] m^a.

Initium deest... σὲ κρατῶ ὧδε εἰς τὸ ἀριστερόν ὑποκάτω τοῦ ποδίου μου· πάντα νὰ ἔρχῃσαι εἰς τὸ αὐτόν μου ὄνομα καὶ εἰς τὴν ἐπόταξίν μου. ἀπὸ ἐμένα νὰ μὴν λείψῃς τίποτες, κανέναν πρᾶγμαν ὁποῦ νὰ σε εἶπω. — βάλε τὰ ἄνωθεν εἰς χαρτίν τοῦ κόνου καὶ βάλε τα ὑποκάτω εἰς τὸ πόδι τὸ ἀριστερόν καὶ βάλε τρεῖς φωναίς· Ῥεμίσε· μόν' αὐτὰ ἔρχεται. καὶ τότε ὄρισε ἐκεῖνον ὁποῦ θέλεις καὶ εἰς ἐκείνην τὴν ὦραν πολομᾷ τὸ θέλημάν σου. καὶ ποίησε νὰ τὸ ἔχῃς εἰς ὄλην σου τὴν ζωὴν καὶ φύλαξέ το ἀκριβῶς καὶ ὅπου νὰ ἦσαι, βάλε τὸ αὐτὸ γράψιμον ἀποκάτω ἔς τὸ πόδι τὸ ἀριστερόν καὶ γίνεται καθὼς ἄνωθεν δηλοῖ· καὶ ὅσταν θέλῃς, γίνεται εἰς πᾶσαν ἡμέραν καὶ ὦραν· καὶ εἶναι δοκιμον. — ἀκόμη τὸ χαρτίν 25 θὲ νὰ τὸ βαπτίζῃς κάθε χρόνον τὴν [ἡμέραν τῶν Φώτων καὶ νὰ λέγῃς· βαπτίζω σε, πλανεμένον δέρμα τοῦ κόνου τοῦ ἀγεννήτου εἰς τὸ [ὄνο]μα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀμήν.

[F. 42^v] m^a. *Διὰ νὰ ποιήσῃς ἄνθρωπον νὰ λωλανθῇ.* 30

Ἐπαρε κοῦπαν ἄπανην καὶ γράψον τὰ κάτωθεν καὶ ἀπόπλενον μὲ νερόν καὶ διά[βασε] τὸν ξ' ψαλμὸν καὶ δὸς πιεῖν· καὶ ἂν δὲν τὸ πῆ, χῦσέ το ἀπάνω του καὶ θέλεις θαυμάσῃς αγαῶ

1 τοῦ inserui. ξιλιψις A. 4-5 psalmi CVIII et XXIV. 10 γράψον addidi. 14 ἕως τε scripsi: ὅστε A. σικδση A. 18 κείονος A. 19 βάλλε^s A. 21 πῆσε A. 30 πῆσ. A.

Σουρίου, Μηνισούρ, Κουρεωντή, Κάλτ, και τὸ ὄνομα
του μέσα ἔς τὴν κούπαν.

m^a. Ἐὰν θέλῃς νὰ συντυχαίνῃς και νὰ μὴν σου
λέγουν ὄχι, και εἰς φέσταν ὅταν νὰ πᾶς και εἰς
5 ἔξιλέωμαν.

Γράφον και βάστα ταις μετὰ σοῦ με κιννάβαριν και ὑπαγε και
μίλει ὅτι θέλεις. — ...λαήλ, Φιλοήλ, Ῥηεσόν, Φεσών.
Characteres.

m^a. Verba magica ; cetera fere evanida.

[F. 43] m^a. Περὶ ἀγάπης γυναικός.

Ἐπαρον κερὶν ἀπὸ τὰ Φῶτα και ἀπὸ τὴν Ἀγάπην ἢ Ὑπαπαντὴν
10 και κάμε μίαν κόρην κερίνην ἔπειτα πάρε ἕναν περιστέριον ἄσπρον
και εὔγαλε τὴν καρδίαν του και τρύπα τὴν κόρην ὅπου ἔκαμες εἰς
τύπωσιν τῆς γυναικός, (και ὅταν τὴν ἠσφάξῃς τὴν περιστέριον,
ἃς ἦναι εἰς τὰ ὀνόματα τῆς ἐκείνης ὅπου θέλεις) και θές τὴν καρδίαν
τῆς περιστεράς μέσα εἰς τὴν καρδίαν τῆς κόρης. και βάλε νερόν
15 καθαρόν εἰς ἀγγεῖον ἄπαννον και στάσου κατὰ τὴν μεσημβρίαν
και βάστα τὴν κόρην και βάρ' τὴν νὰ βαπτισθῇν εἰς τὸ ὄνομα ὅπου
θέλεις και πέ· βαπτίζεται ἢ δούλη τοῦ ἔρωτος ἢ ὀδ(εῖνα) ἢ κόρη
τῆς ὀδ(εῖνα). ἔπειτα γράψε εἰς τὴν κόρην τὴν κερίνην τὰ κάτωθεν,
20 Σουβρεισιέ. ἔπειτα ἄφε λαμπρόν και θές τὴν κόρην ἀπομακρὰ
νὰ μὲν λύωσῃ τὸ νερὸν και γύρισ' τὴν γύρους ἑπτὰ και λέγε· ὀρ-
κίζω σας, ἔσας πνεύματα τὰ τῆς ἀγάπης, εἰς τὸν ἀθένητην σας
τὸν Βερζεβούλ, ὀρκίζω σας και εἰς τὰ καταχθόνια, ὀρκίζω σας
εἰς τὸν παντοκράτορα Θεὸν ὅπου σᾶς ἔπλασεν, νὰ πᾶτε εἰς τὴν
25 ὀδ(εῖνα) τὴν κόρην τῆς ὀδ(εῖνα) νὰ τὴν φέρετε, νὰ μὴν ἔχη ὀρεξίν
οὐδὲ νὰ φάγῃ οὐδὲ νὰ πῖῃ οὐδὲ νὰ κοιμηθῇ, ἀμὲ ὄλωσ δι' ὄλους
νὰ τὴν φέρετε (και ἄλλα ὅσα θέλῃς)· μόνον νὰ τὴν δαιμονίζετε
και νὰ ἀποσκοφώνετε τὸ στόμα τῆς εἰς τὸν λαιμόν τῆς και
τὰ παπούτζια εἰς τὸ χέρι τῆς και νὰ κτυπᾶ ἔμπρός μου. Cha-
racteres.

5 ἔξιλομαν Α. 9 ἢ παπάντην Α. 10 κερίνην] και ρένην Α.
11 τήν] στήν Α. εἰς τύπωσιν scripti : ἢς στη πόσση Α. 13 τήν]
στην Α. 14 ἰήν] στην Α. 15 στάθου Α. μεσιβόλιαν Α.
16 βαπτήστην Α. 18 τήν] στην Α. κορη Α. 21 μὲν λύωσῃ
scripti [μὲν = μηδὲν] : μέλησι Α. 22 πνεύματα scripti : π — ε Α.
ἀφεντή Α. 25 κορή Α. 26 πιγι Α. ὄλωσ] ὄλλός Α. 27 θέλησ]
λέλης Α. 28 τόν] στο Α. λέμο Α.

[F. 43^v] m². [Εἰς δῆμαν] γυναικός.

Γράφον ταις κάτωθεν εἰς τὸ κορμίν σου καὶ πέσε μετὰ τῆς. Characteres.

m². [Καὶ δταν] θέλῃς νὰ τὴν λύσῃς.

Γράφον ταις κάτωθεν καὶ πέσε μετὰ τῆς · καὶ λύεται. Characteres.

m². Διὰ νὰ σου ὁμολογήσῃ ἡ γυνὴ εἴ τι ἔπραξεν. 5

..... τῶν δύο ἀδελφιῶν κάπνισον μὲ τὴν γλῶσσαν τοῦ βοθράκου ὡσὰν κοιμᾶται · καὶ γράφον καὶ τὸ ὄνομάν τῆς καὶ βάλ' το εἰς τὸν λόχρον, ὡσὰν φντίλιν νὰ ἄφτη · καὶ ὁμολογᾷ σου τὰ ἔκαμεν.

m². Ἐὰν θέλῃς νὰ σφάξῃς ἄνθρωπον ἢ γυναῖκαν.

Ἵταν νὰ 'πῆ ὁ ἱερεὺς · Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ 10 [σωτήρος] ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ τρίτου, λέγε καὶ ἐσύ · νὰ μπηχθῇ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὀδ(εῖνα) τοῦ ἀντιδίκου [..... ἔπαρε... ?] καὶ μίαν μερίδα καὶ μνημόνευσέ τον νεκρικὰ · καὶ δταν διαβάζουν τὰ ἅγια ὄργι [.....] καὶ θαυμάσεις τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

m². Εἰς ἀγάπην. 15

[Ἐπαρε] τρεῖς τρίχαις τῆς γυναίκας ποῦ ἀγαπᾷς καὶ τὰ εἰκοσί σου νόχια καὶ κουτζούρης τα καὶ [.....] ἀγαπᾷ σε πολλὰ ποτέσης τα ἢ μὲ νερόν ἢ μὲ κρασί καὶ νὰ μὴν χαθῇ ἀπὸ ἐκεῖνον τίποτε.

Sequentes notulae duae ad artes magicas pertinere non videntur.

m². [Περὶ τ]ὰ τέκνα γυναικός.

Νὰ τὴν ποτέσης ἀπορρίνισμαν τοῦ χρουσαφίου · [καὶ.....] 20 ὄπου νὰ βαρῇ ἓνα κουκκίν τοῦ σιταρίου μὲ τὸ κρασί, [δια]βαίνει ἓναν χρόνον νὰ κάμῃ παιδίν · εἰ δὲ καὶ πῆ δύο κουκκία τοῦ σιταρίου τὸ βάρος τον, κάμει δύο χρόνους νὰ κάμῃ παιδίν · εἰ δὲ πῆ τρία κουκκία, κάμνει τρεῖς χρόνους. εἰ δὲ τέσσαρα κουκκία, τέσσεραις χρόνους κάμνει <νὰ> κάμῃ παιδίν · εἰ δὲ πέντε, πέντε χρόνους. 25

8 ναύτη A: 10 πλ A: 12 μικτή A: 13 μιμόνευε A:
19 τεκνα A: 20 χρουσαφιο A: 21 σιταργου A: 22 πι A:
κουκκνα A: σιταργου A: 23 χρονον A: παιδίν] δέ A: 25 νά sup-
plevi. πετε² A:

[F. 44] m².

Εἰς γλωσσόδημα.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος · πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο <οὐδὲ ἔν>. τοῦτο δὲ στρέφει πάντας ἐχθρούς · καὶ ἄκακοι ἔσονται οἱ 5 ὀδεῖνα ἐνώπιόν μου, ἐμοῦ τοῦ ὀδ(εῖνα) ἀμαρτωλοῦ <δούλου> Κυρίου τοῦ Θεοῦ. κατεύθυνα τὴν ὁδόν μου καὶ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου κατήσχηνα. Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταβάς ἐξ οὐρανοῦ καὶ περιπατήσας ἐν τῇ γῆ καὶ κλείσας τὸν λίθον τῆς ἀβύσσου, δῆσον, χάβωσον, χαλίωσον καταισχύνας πάντας τοὺς πολεμοῦντάς με 10 δικαίως καὶ ἀδίκως. καὶ ἐγὼ ὁ ἑνόμενος ὁ δ(εῖνα) καὶ τοὺς ἔδησα. ἅγιος ὁ Θεὸς ὁ καταισχύνας τοὺς ἰβ' βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων, τοὺς ἔητορας καὶ τοὺς ἱερεῖς, δῆνω, χαβώνω, χαλινώνω πᾶσαν γλῶσσαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ὀδεῖνα · καὶ καταισχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν καὶ ἀπολέσθωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάν- 15 τες οἱ θλίβοντές με. ἀρχάγγελοι τοῦ Θεοῦ, Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, Οὐρουήλ καὶ Ῥαφαήλ, βοηθήσατε ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ · ἅγιοι ἀπόστολοι, ἅγιοι Ἰωάννη Πρόδρομε, ἅγιοι Ἰωάννη Θεολόγε, βοηθήσατε τοῦ δούλου σου ὀδ(εῖνα) · ἅγιοι ἀπόστολοι, προφηταὶ καὶ μάρτυρες, ὄσιοι καὶ δίκαιοι καὶ ἱεράρχαι οἱ καλὸν τὸν ἀγῶνα τελέσαντες καὶ 20 τὴν πίστιν τηρήσαντες, οἱ ἔχετε παρρησίαν πρὸς τὸν δεσπότην Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, βοηθήσατε καὶ φυλάξατε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα τοῦ δούλου σας τοῦ ὀδ(εῖνα) τοῦ ἀμαρτωλοῦ · ἐπὶ ὀνόματος τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀμήν. — καὶ γράφον καὶ τοὺς ψαλμοὺς ρα', ρζ' καὶ ταῖς χαρακτήραις · καὶ 25 γράφον τὸ πρωτόπεμπτον τῆς Σελήνης καὶ κάπνισ' τὸ χαρτὴν [μὲ ἄμ]παριν · καὶ τότε βάλε τὸ χαρτὴν εἰς μεταξωτὸν παννὶν πρᾶσινον καὶ βάστα το καὶ ἄμε εἰς αὐθέντας καὶ εἰς ἄρχοντας καὶ εἰς ἐπισκόπους. καὶ ὅ τι θέλῃς γίνεται. Characteres.

[F. 45]. m². *Εἰς δῆγμαν τοῦ σφηκείου*: Characteres.

30 m². *Τὸ λύμαν τοῦ σκυ.....* Characteres.

m³. *Περὶ ἀγάπην γυναικός.*

Γράφον: Characteres.

m³. *Διὰ νὰ κάμῃς τὴν γυναῖκαν νὰ ἔρθῃ 'ς τὰ πόδιά σου.* Characteres.

3-4 οὐδὲ ἔν addidi. 4 τοῦτον A. στραφεῖς A. παντός A. ἔσονται scripsi: ἔστε A. οἱ ὀδεῖνα] ἢ ὀδνη A. 5 ἐμοῦ] ἐμέν A. δούλου inserui. 6 κατεύθυνα] καευθηνατό A. 7 κατέσχηνα A. 9 κατήσχηνας A. 11 κατησχίνας A. ἐλύων A. 13 τοὺς ὀδήρους A. 20 ὄς A. 25 τό]θο A. 27 ἀφεντάς A. 29 δύμαν A. φικκίλου A. (in notula legitur ζόδιον). 30 τοὺς κυ... num τοῦ σκύλου? 33 νάρτη A.

[F. 45^v] m^a.

Εἰς ὑπνον.

Γράφον εἰς φύλλα δάφνης τὰ στοιχεῖα ταῦτα καὶ θέσ τα εἰς τὸ προσκέφαλόν του μὴ νοοῦντος . ξσ χν φθ.

m^a. Εἰς δῆμαν ἀνθρώπου καὶ γυναικός.

Γράφον τὰ κάτωθεν καὶ εἶναι δεμένον. Characteres. Βαστ- 5
μα μειλος, ὀρκίζω σε νὰ δήσετε τὸν ὀδεῖνα ἀπὸ τὴν κόρην
τῆς ὀδεῖνας. καὶ βάρ' το νὰ τὸ διασκελήσουσιν · δῆνονται καὶ
δύο τους.

m^a. Εἰς δῆμαν ἀνθρώπου καὶ γυναικός.

Πίασε μετὰξιν κόκκινον καὶ κανάβιν καὶ κλωστήν μελάνην καὶ 10
σμῖξε τα καὶ εἰπέ · ὡς εἶναι δημένοι ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη καὶ
τὰ ἄστρον εἰς τὸν οὐρανόν, ἔτζι νὰ ἦναι δημένος ὀδ(εῖνα) μὲ τὴν
ὀδ(εῖνα) · δῆνω ταῖς νεφραῖς των γονοτόκαις καὶ τὴν βασιλικὴν
φλέβαν τὴν κινουσαν εἰς ἀμαρτίαν · καὶ νὰ δὲν ἐμπορῆ νὰ κινήσῃ
πάτον τῆς ὀδ(εῖνα) · δῆνω ἀπὸ κεφαλῆς ὡς ποδῶν, δῆνω ταῖς ὀβ' 15
φλέβαις, δῆνω τοὺς τξέ' ἀρμούς, δῆνω καὶ τοὺς σφονδύλους τῆς
ῥάχης του, δῆνω ἑπτὰ σφονδύλους χειρῶν καὶ ποδῶν καὶ τὴν φλέ-
βαν τὴν κινουσαν τοῦ κορμίου τοῦ ὀδ(εῖνα) τοῦ υἱοῦ τῆς ὀδ(εῖνα)
ἀπὸ τὴν κόρην τῆς ὀδεῖνας, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ 'ς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων, ἀμήν. — καὶ ὅταν θέλῃς νὰ τὸν λύσης · λύει τ[ὰ δεσμά] 20
καὶ δροσίξει τὴν φλόγαν καὶ τὴν ὀδεῖναν ἀπὸ τὸν ὀδεῖνα.

m^a.

Ἐτερον.

[Διὰ νὰ μὴ ? δῆ]νεται ἀνθρώπος, νὰ τοῦ κάμῃς ἐτοῦτον τὸ φυλακ-
τήριον νὰ βαστᾷ. Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστοῦ)ς νικᾷ. Signa magica (pental-
phae, cruces, etc.)

Deinde folium unum excidit.

4 ss. δῆμαν, δῆσετε, δῆνονται etc. (διμμαν, δισετε, δινοντε etc. in
cod.) = δέμαν, δέσετε, δένονται. 7 δινοντε Α 9 γινενεκος Α;
10 πλασε Α. ξοκκνον Α. κληστην Α. 11 ὡς εἶναι δημέ-
νοι scripsi : ος γιον δινη Α. 12 τᾶ] στα Α. ἔτζι] ητζου Α.
γινε Α. 13 νεφρες Α = νεφρά vel νεῦρα ? γονοτοκον Α. 14 φλεγαν
Α. επορι Α. 15 πατο Α. ἀπό] πο Α. καιφαλας Α.
15-16 numeri arabici. 16 φλεγες Α. 17 σφοδιλους Α. φλεγαν
Α. 18 ὀδ(εῖνα)¹] + καί Α. 19 εργονας Α. 20 εργονον Α. νὰ τόν]
νον Α. λύει] ληγι Α. 21 φλόγαν-scripsi : φλαν Α.

[F. 46] m³ (?). *Εἰς ἀγάπην π τοτεινήν.*
 Caracteres.

[F. 46v] m². Ἐὰν θέλῃς νὰ κάμῃς ἰνθρωπον νὰ σε ἀγαπᾷ πολλά.

Γράφον σὲ χαρτὴν ταῖς κάτωθεν μετὰ ζαφαρὰν καὶ βάλ[ε το]
 5 εἰς λυχνάριον καινούργιον νὰ ἄφτη ὡς φυτίλι. καὶ θαναμάσεις.

[F. 48v] m². *Εὐχὴ τοῦ σινάπεως.*

Ἐπαρον σινάπιν καὶ κουζὶν ἄπαννον [μ]ὲ νερόν, ἀσύντυχος·
 καὶ νὰ σπαστρεύσῃς τὸν τόπον καὶ ξαντίλῃς τὸ νερόν τὸ πορρόν
 καὶ λέγε τὸ τροπάριον ὅλον· ἄγιοι ἀνάργυροι καὶ θαυματουργοί,
 10 ἐπισκέψασθε, καὶ ἄγιε Παντελεῆμον, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ
 ἵνα πταισμάτων ἀφήσῃ ὅλον.

Γράφον καὶ ταῖς κάτωθεν εἰς μολύβιν καὶ βάστα ταῖς : Characteres.
 καὶ λέγε τὸ σκουρτιάσμαν φοραῖς ἐπτὰ· σκουρτιάζω σε, ἐσέναν
 στοιχεῖον τοῦ τόπου καὶ ἐσέναν, ὕδωρ, καὶ ἐσέναν, σινάπιν, εἰς τὸν
 15 ποιητὴν ὁποῦ ἔπλασεν ὅλα τὰ πράγματα ὁποῦ κλινίζουσι εἰς τὸ θέ-
 λημάν του καὶ εἰς τὴν μεγαλότητάν του καὶ δύναμιν, καὶ εἰς ὅλα
 τὰ κτίσματα ὁποῦ γινώσκονται· θεορκίζω σε εἰς τὸν βασιλέα
 τοῦ οὐρανοῦ, θεορκίζω σε εἰς τὴν μεγάλην δύναμιν τοῦ Θεοῦ τοῦ
 20 ζῶντος καὶ ἀθανάτου, εἰς τοῦτό σε δορκίζω, ἐσένα στοιχεῖον ὁποῦ
 εἶσαι εἰς τοῦτον τὸν τόπον, νὰ πάτε, νὰ εὔρετε ὅπου ἔχει κουκκὶν
 σινάπιν· νὰ τὸ πάρετε καὶ νὰ τὸ σωρεύετε ἀπάνω εἰς τὸν τόπον
 ὅπου εἶναι ὁ θησαυρὸς· δορκίζω σε εἰς [.....] νὰ τὸ φέρετε ἐκεῖ ὅπου
 εἶναι κρυμμένος ὁ θησαυρὸς καὶ ὁ βίλος χρυσοῦ [ἢ ἀργύρου] ἢ
 25 ἄλλης ἐτέρας φύσις, χρυσοῦ ἢ ἕτερα πράγματα. [ὁ Θεὸς ἀ]κατά-
 λητος καὶ ὑψηλός· ἐπὶ πάντων τῶν πεπραγμένων καὶ ποιημά-
 τ[ων καὶ εἰς] τὴν χάριν αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν καὶ εἰς τὴν κρίσιν τὴν
 φοβερὴν καὶ εἰς τὴν κρίσιν πᾶσ[αν], τὴν ἐδημιούργησεν καὶ ἔδωκε
 30 πνοὴν ζωῆς, οὕτως σε δορκίζω εἰς τὸν Θεὸν νὰ συνα[θροίσῃς]
 τὸ σινάπιν αὐτὸ ἀπάνω εἰς τὸν τόπον ὅπου εἶναι ὁ θησαυρὸς κερρυ-
 μένος. ὁ Θεὸς ὁποῦ [ἐπὶ] πάντα θεωρεῖ καὶ τῆς ἡμέρας δίδει τὸ
 φῶς καὶ σκοτίζει πάλιν τὴν νύκτα καὶ τῶν [πάν]των δημιουργός.
 καὶ σέ, στοιχεῖον τοῦ τόπου, σέ δορκίζω νὰ μὲν μείνῃ ἕναν κου[κκὶν]

5 καινούργιον Α. νὰ ἄφτη] νάντι Α. 7 ἀσύντυχον Α. 8 σπασ-
 τρέψις Α. 10 ἐπισκέψαστε Α. πρεσβεβε Α. τῷ] τὸ Α. 15 πλι-
 τήν Α. κλινίσουν Α. 17 γινώσκονται Α. 20 εὔρετε] num σύ-
 ρετε ? 22 [τὸν Θεόν] ? 24 φύσις Genit. χρίστος Α. 25 ποιημάτ...
 Α. 28 σηνά..... Α. 29 αὐτοῦ Α. καὶ κρυμμένος Α. 31 τὸν Α.
 32 μὲν = μηδέν.

σινάπιν ἔξω παροῦ νὰ τὸ φέρῃς ἐκεῖ ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός · θεωροῦντις <σε>, [σιν]άπιν, νὰ συμπιασθῆς ἐπάνω τοῦ τόπου τοῦ κεκρυμμένου θησαυροῦ · θεωροῦντις σε εἰς τὸν Θεὸν καὶ Κύριον ἀληθείας.

[F. 51^v] m⁴. Διὰ νὰ πουλῆς καὶ νὰ ἀγοράζῃς.

Γράφον : Characteres.

5

m⁴. Ἐὰν θέλῃς νὰ ἔλθουν τὰ στοιχεῖα τοῦ τόπου νὰ σου τὸ εἴπουν ὅτι θέλῃς.

Γράφον τὴν εὐχὴν τούτην καὶ βάρ' τὴν εἰς τὸ προσκέφαλόν σου καὶ ὅταν θέλῃς νὰ πέσης, διάβασ' τὴν εὐχὴν βολαῖς ἐπὶ καὶ πέσε εἰς τὸ κρεβάτι σου καὶ διέρχονται τὰ στοιχεῖα καὶ λέγουν σου ὅτι θέλῃς.

« Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐρουήλ καὶ Ῥαφαήλ, ὧ ἔσεῖς ἅγιοι ἄγγελοι ὅπου ὑμνεῖτε καὶ προσκυνεῖτε τὸν ἐπουράνιον Θεόν, παρακαλήσετε καὶ διὰ ἔμμενα τὸν ἁμαρτωλὸν τὸν ἀνάξιον δοῦλόν σας Δημήτρην νὰ με ἐλεήσετε καὶ νὰ με λυτρώσετε τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Δημήτρην καὶ νὰ νεκρομαντήσετε ὅτι θέλω καὶ ὅτι σας ζητῶ · ἅγιοι ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι καὶ σεῖς, στοιχεῖα τοῦ τόπου, καὶ σεῖς, στοιχεῖα τοῦ ἄρκτου καὶ τῆς ἀνατολῆς, ἄρκτου καὶ μεσημβρίας ».

Deinde folium unum deperditum est.

[F. 52] m⁶. Ἐν τὸ αἷμαν ποῦ νὰ τρέχῃ 'ποῦ τὴν μύτην. 20

Γράφον μὲ τὸ χυνόμενον αἷμαν : verba et signa magica.

m⁹ (?). Figura daemonis characteribus, sigillis et verbis magicis operati : Ἀσμοδαε, Ἀσμεδο, Ἰελεοντοφ, Σφενδοραπ, Ἀσμεδαι, Ἀσταροθ, Ἀσταροθ, Βελβιε, Ἀχθιωθ, Ἀσταροθ.

m⁴ (?) Sigilla duo cum verbis : Ἀσταροθ, Βελβιε, Ἀχσταροθ. — Ἀσταροθ, Θιοθ, Ἀσμοδαη, Λοντοφορ, Σφενδοραπα, Ἀσμοδαη.

2 συμπιαστής Α. 4 ἀγοράζῃς scripsi : βοραζις Α. 6 ἔλθου Α.
 στιχίαν Α. 6-7 τοπονν ασου Α. 8 προσχεφαλον Α. σουν Α.
 10 σουν Α. δοι ερχονται Α. στιχίαν Α. λεγον Α. 12 αγι-
 ρι Α. 13 αγγελιν Α. ημνιτεν Α. 15 λιτρωσεται Α. 16 νε-
 κρομαντήσετε scripsi : με ροματισεται Α. θελον Α. ηζιτον Α.
 17 αγιγη Α. αρχαγγελιν Α. στιχίαν Α. 18 στιχίαν Α. αρ-
 τουν¹ Α. αρτου² Α. 20 'πού = ἀπό.

[F. 52v] Alphabetum cryptographicum. Cf. Catal. Cod. Astr. gr. VII, p. 53 (cod. 26, f. 83, cum tabula) et VIII, 3, p. 40 (cod. 44, f. 418, cum tabula).

α β γ δ ε ς η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ
 α λ ς λ ς 3 γ ≠ ο ι λ λ ω ζ ≡ ο ω β
 σ τ υ φ χ 4
 7 ρ θ ο λ 2 ρ

m⁸ (?).

Eἰς ἀγάπην.

Ἐπαρε μιᾶς φωλεᾶς χελιδονόπουλα πρὶν νὰ πετάξουν καὶ βάλ' τα εἰς ἄπαιρτο τζουκάλι καὶ βάλ' το εἰς τὰ κάρβουνα ἕως νὰ φορίσουν. καὶ ἔπειτα ξεσκέπασε τὸ τζουκάλι ἀγάλια ἴγνια καὶ ἰδέ. καὶ ὅποια εἶναι μύτη μὲ μύτην γυρισμένα εἶναι τῆς ἀγάπης· καὶ ὅποια εἶναι ξελογιασμένα ἀποδῶ καὶ ἀποκεῖ εἶναι τῆς μισήτης.

[F. 53] m⁹. Τὸ γλωσσόδεμα <κατὰ> τοὺς ἐχθρούς, νὰ τὸ γράφῃς ἀποκάτω ποῦ τὸ Χαμαηλη τὰ ὀνόματα (?).

10 m⁹ (?). Characteres. Ἰησοῦς Χριστοῦς νικᾷ.

Eἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς <καὶ τοῦ Υἱοῦ> καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο. ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν, ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν, ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς οὕτως λυθήτωσαν πᾶσα κακὸν καὶ μαγεία καὶ γητεία ἀπὸ τὸ μεταξάρι τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ <ὁ> δ(εῖνα), τοῦ ἐργαζομένου ἐπ' ἔργον τῶν χειρῶν αὐτοῦ. ἐξελοῦ με, Κύριε, ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαι με· οἵτινες ἐλόγισαν τὸ ἄδικον ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλόγισαν τὸ κακόν, δὸς αὐτοῖς, Κύριε, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν· κρῖνον αὐτούς, ὁ Θεὸς, ἀποπεσέτωσαν

1 ss. cf. supra, p. 65, 28. 3 τζικαλη Α. 8 τον γλοσωδεμμάτων Α. κατὰ inserui. 9 τὸ] τα Α. locum non inveni : f. 52 item legitur : τον γλοσωδεματων et τα ὀνοματα απουκατο. 11 καὶ τοῦ Υἱοῦ addidi. 12 ἀρχῇ ἦν] αχιν Α. ἦν] ων Α. 14 ποσοπον Α. 16 πασαν Α (=πᾶν). 17 μαγίαν Α. γιτιαν Α. δουλους Α. 18 τον εργαζομενον Α. αυτους Α. 19 ουπο ανδ Α. 20 αυν κνον Α. καρδυαν Α. μεραν Α. 22 αποπεσυτωσαν Α.

οι διαλογισμοι αυτων ως νεφη και ώσει κονιαρτός της γης, ίνα γνώτωσαν ότι σύ ο Θεός εκδικήσεων, Θεός ισχυρός και Θεός του έλέους και των οικτειρωμών σου και σοι την δόξαν αναπέμπων εις τους αιώνας, άμήν. ζ. μ. κ. λ. ς. μ. <μ>. τ. φο. θβ. άμήν.

m⁶ Τους νυκτερινούς δαίμονας και κακούς, μακρυνούς 5 και μεσημερινούς τζή μετάξας σαν..... εδω με της άφθαρσίας και την τιμήν του κόσμου και να φεύγη από τα σπλίτια τους να ξερχεται εις εκείνο που ταίξει ή δούλη του Θεου (όδ(εΐνα) να πηγαίνουν 'ς τον οίκον αυτής οι μεταξοσκούληκοι που κάμνουσι το μετάξι να γεμίση το σπλίτιν [f. 52^v] χαράς (?) και άγαλλιάση. 10 — Characteres (literae magicae et pentalphae).

[F.53^v]m¹. Figura daemonis : εδιτρε γραμε ιουριρεθ ελιγον εσαπονα πιτιγιγε. "Ας τελειωθῆν ὁ Ἄφροδίτης να μπαίνη μέσα 'ς την βούλλαν. — Sigillum cum verbo Ἐβεζεβουηλ : να γραφεται εις χαρτιν κίτρινον και σε λαιμόν και εις το δίπλωμα του χαρτιού να βουλλώνεται. — Duo sigilla : εις ταις μασχάλαις 15 να ταις κάμης τούταις ταις β'. (άριστερά — δεξιά). — In parte superiore : εις κερι να βουλλώνεται εις το η(?) δια βούλλαν και να την βαστάς άπάνω σου.—Sigillum cum verbis : Ελβαχα ελβαχα εσζεαν βαβελτεαρ σεροθ ανοελ σεδιαπ στοκ.

m⁴. Εἴ ποτε θέλεις εις άγάπην να κάμνης, πιάνης μήλον 20 με το δεξιόν χέρι και χαράσσης το όνομά της 'ς το μήλον τρεις βολαις με το ίσιον χέρι σου το δεξιόν.

F. 54 laceratum est. Deinde duo folia exciderunt.

[F. 55] m⁴. Initium deest..... κατά τον πρώτον. και τα ζώδια στέκονται και το ζώδιον το πρώτον Ταύρος † μου κατά βολαις γ' και δεύτερον ζ'. και σύ, άνθρωπε, μήν φοβηθῆς · ξύπνα και 25 έγρειρε πάραυθα και έχε δύο λογιών πράγματα, μαυροκοκκία έμπροσθεν Ταύρου και άνηθον έμπροσθεν του και στοχάσου 'ς το άστρον και ειπέ την εύχην ταύτην · εύχαριστώ σε, Κύριε φιλάθρωπε, μακρόθυμε, ότι επήκουσάς μου του άμαρτωλού το θέλημα ·

1 κορννακτος Α. [να] και ? 5 initium deest, ut videtur. 6 μετάξας dubitans scripsi : μετάξος Α. σαν λίκους Α? (lectio incerta). 8 πηνων Α. 9 η μετζοσκούληκν Α. 10 χαράς incertum. αγαλλιασιν Α. 12 ασταιλιοθιν Α. πενι Α. 13 στι Α. 14 χραφεται Α. πικρνω κιτρινω Α. λεμων Α. 17 βουλα Α. 18 τι Α. 20 ιποται Α. αγαπι Α. μίλο Α. 23 κανταν Α. ζοδιαν Α. 24 στεκουνταν Α. lacunam vel corruptelam sign. κατεβολες Α. 25 δεπτερονα 7 (signum Zodiaci ?) Α. ανθρωπεν Α. 26 παραν πταν Α. διολο γο Α. πραμανταν Α. μαβροκοκαν Α. ενπροσ-τεν Α. 27 ενπροσθεν Α. του : num σου legendum ? 28 ηπεύ Α. σεν Α. φιλανθρωπεν Α. 29 στε Α. σμον Α. τον αμαρτολον Α.

νά καυχῆσωμαι δεύτερον παρὰ σοῦ ἐκλαβεῖν τὴν χάριν. Χριστὲ ὁ Θεός, φώτισόν με καὶ λύτρωσόν με ἐκ τῆς θρησκείας τῶν ζωδίων τούτων· καὶ φύλαξόν με, Κύριε, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ ἐν τῇ σκέπη τῶν πτερόγων σου· σκέπασόν με ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπω ἵνα αἰνέσω τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ ἔς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. — γράφον καὶ ταῖς χαρακτῆραις ταύταις εἰς ἀγέννητον μὲ κιννάβαριν καὶ βάστα ταῖς.

[F. 59v] m⁵. Περὶ νὰ κάμη ἡ γυναῖκα παιδίν.

- 10 Ἐπαρον ἀρχίδια τοῦ πετεινοῦ τοῦ γέρον καὶ ξέρανέ τα εἰς τὸ χιόσκιον· ὀπόταν ἦναι καθαρή ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὰ συνήθειά της ἄς τὰ πητὸ ἀνδρόγυνον μὲ ζουμί τοῦ πετεινοῦ· καὶ κάμνει παιδίν.

m³.

Εἰς δῆμαν ἀνθρώπου.

- 15 Γράφον οὕτως· ναχ ναχ ναχ ταχ ταχ σαλ τα αληνα να στισιριου καὶ δῆνεται μόν' αὐτά· καὶ εἰς τὰ δεξιὰ γράφε οὕτως· αχαρακα βαρα ραχαβαρι ναριαρη, φύγε καὶ κώλυσέ τα — καὶ τὰ τούτοις ὁμοίως.

- m⁵. Ἄν θέλης νὰ μὴν πνεύση ὁ ἄνθρωπος τίποτε
20 μὲ τὴν γυναϊκάν του, ποτέ του, ὡς που θέλεις.

Ἐπαρε μολύβιν καὶ ποίησε σακκοράφιν καὶ ἔπαρε τὴν μύτην του ἔμπρὸς ὀπίσω καὶ βάρ' τὴν εἰς τὸν κῶλον τοῦ σακκοραφίου καὶ ὀνομάτισε ἐκεῖνον ποῦ θέλεις εἰς τὸ ὀνομάν του καὶ βάρ' το εἰς τὸ μνήμαν τοῦ νεκροῦ ὅσον καιρὸν θέλης νὰ τὸν ἀφήσης δημέ-
25 νον. καὶ τότες ἔπαρον νερόν καὶ λύωσε ταῖς χαρακτῆραις καὶ

1 κανχισομαι A. δεπταιρον A. σοῦ] σι A. ευλαβαν A.
2 φωτισομαι A. με²]μαιν A. το ζων (δο superscriptum) A.
3 οφθαλμούς A. σκεπιν A. 4 πτεριον A. με]μαιν A. πατι-
καιρον A. 6 πνευμαντος A. αγιν A. 7 ταύταις] πταν πταις
A. 8 με καιναβαριν (sic) transp. post-ταις A. βασταν A. 11 χιουσ-
και A. 12 πιγι A. αντιρογιο A. 16 μονα παν A. 18 τού-
τοις scripsi : ταν A. 19 πνεύση scripsi : πναύσι A ; num ποιήση leg. ?
20 μι A. 21 πιγισε A. τι μουτι A. 22 οπρος A. τόν] στο A.
του A. 23 νοματισε A. αικίνο A. τό] στο A. 24 οσο καιρο A.
διμενο A.

χένωσε τὸ νερὸν εἰς τὴν πόρταν του. ἢ δὲ χαρακτηῆραις εἶναι ταῦταις. Characteres.

m⁵.

Εἰς γλωσσόδημαν.

Πίασεν ἀπὸ τὰ ὠτιά τοῦ γαιδάρου κερὶν ἀπομέσα [καί] τοῦ 5
κεριοῦ τὴν ζοῦραν τοῦ ὠτιοῦ του πιάνης εἰς τὸ ὄνομα [τοῦ] ἀν-
θρώπου τοῦ ὀδ(εῖνα) ὥσπερ ἂν τὸ ὄνομα καὶ γαιδάρον [καὶ λέγε ?]
χαλινώνω καὶ χαώνω τον καὶ κωλοσύρνω τον καὶ εἰς [f. 57] τὰ
χέρια μου σύρνω τον καὶ παίρνω τον ὅπου θέλω καὶ ὑποτάσσεται
μου καὶ ἔρχεται εἰς τὴν βουλήν μου καὶ εἰς τὸ θέλημά μου καὶ
εἰς τὴν ὑποταγήν μου καὶ εἰς τὰ τζαρούχιά μου, εἰς τὸ θέλημά μου 10
καὶ εἰς τὴν φωνήν μου καὶ εἰς πᾶσάν μου δουλειάν καὶ ἐξουσίαν
καὶ εἰς τὸν ὄρισμόν μου εἰς στρατοργίαν ἐγγάλω τον, στρώνω τον,
φαδιάζω τον, φορτώνω τον καπίστρια εἰς τὴν κεφαλὴν του, παίρ-
νω τον, τυφλώνω τοὺς ὀφθαλμούς του, τὰ βλέφαρά του, τὰ μάτια
του, ζώνω τον ἀνά νοῦν του καὶ τὴν γνῶσιν καὶ τὸ νοητικόν του 15
καὶ <τὸ> φρονητικόν του, χαλινώνω τὸ στόμα του μὲ τὸ χαλινά-
ρι, τὰς σιαγόνας αὐτοῦ, τὰ κατωσαγοῦνα δῆνω, χαλινώνω, γλώσσο-
δῆνω, χαώνω τοὺς, παίρνω τὸ σίδερον, χαλινώνω τὴν γλώσσάν του
να μὴ λαλήσῃ, να μὴ συντύχῃ τίποτες ἢ μικρόν ἢ μέγαν κακο-
λόγημα διὰ λόγου μου τοῦ ὀδ(εῖνα). ἐγὼ καβαλλικεύω τον, ῥαβ-20
δίζω τον, παίρνω τον ὅπου θέλω · ἐτζι δῆνω, γλωσσοδῆνω, χαώνω
τον, τυφλώνω τον, σκοτίζω τὸν νοῦν του, τὸν λογισμόν του, τὴν
διάνοιάν του, τὰ ὠτιά του, τὴν φύσιν του, τὴν γενεαλογίαν του,
τοὺς ὀφθαλμούς του, τὴν γλώσσάν του, τὰ κατωσαγοῦνά του. καὶ
ὄσους μου ἢ συγγενάδαις, ἰδίους, συναδέλφους καὶ φίλους μου καὶ 25
γειτόνους μου καὶ μακρογειτόνους <φανερὸς> ἢ κρυφὸς ἢ
συνηθείας μου φανερός ἢ κρυφός, ἄρχονταις, ἀρχαίς, ἐξουσίαις,

1 χένωσε (χαιωσε A) = χῦσε. σι πορτα A. ἢ = αἰ. 4 ωπτοία
A. γαιδάρον A. 5 καιργου A. τι A. πτοίου A. 6 ος
σπερα A. τον A. γαδαρου A. 9 στιβουλι A. 10 ηποταγι A.
ξαρεχια A. 11 σι φονι A. σπασαν A. 12 τόν¹] στο A.
μων A. στραγιτουργιαν A. ηγαλο A. 13 φαγιαζο A. σι A.
15 ανανου A. τιγγοσι A. 15-16 νοητικαι κον του transp. A.
16 τό addidi. φρονητικόν scripsi : βλεραινικον A. του¹] τι A.
17 σιγαγονας A. κατασαγοννα A. 18 τι γλοσσα A. 19 σι τιχι A.
κακολ A. 20 καβαλικαιγο του A. 21 ητζου A. 22 τονου A.
τόν] το A. 23 τή¹] τι A. φι σι τουν A. 24 του¹] στου A.
τή¹] τι A. 25 σμου A. σικκαιαδες A. ἰδίους scripsi : ὄριου A.
συναδέλφους scripsi : σιν ανδραφοε A. σμου A. 26 μου] σουμ A.
φανερὸς addidi. κριφον A. 27 σι γιδιασσ A.

βασιλείς, ἡγεμόνας ἢ πᾶσαν ὀφφίτζιον τοῦ αὐτοῦ τόπου ἢ πάντα
 ἄνθρωπον ἀρσηρικόν ἢ γυναῖκα θηλυκὴν ἢ πλούσιος ἢ πένης ἢ
 δοῦλος ἢ ἐλεύθερος, δῆνω τους, γλωσσοδῆνω τους, καταστρώνω
 5 τους, σελλώνω, χαλινώνω τους, μουτταρώνω τοὺς ὀφθαλμοὺς τους,
 τὴν γλῶσσάν τους, τὴν φωνήν τους, τοὺς καταλαλοῦντας μὲ τὸν
 λόγον τους, νὰ μὴ δύνουνται [f. 57v] νὰ ποιήσουν κακὸν διὰ ἐμένα,
 διὰ λόγον μου ἢ κρυφίως ἢ φανερά νὰ ἦναι ὡς ξύλα ἄλαλα, ὡς-
 περ οἱ λίθοι νὰ μὴν ἔχουσι γλῶσσαν ἢ λόγον ἢ ὀμιλίαν διὰ
 10 ἐμένα τὸν Χριστόδουλον, νὰ μὴ βλέπουν ὡσάν ἄγγελον, νὰ μὴν
 ἔχουν ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ <λέγειν> λόγον οὐδὲ ὀμιλίαν ἄτυχην.
 ἐπὶ ὀνόματος τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,
 ἀμήν.

m⁵. Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ.

15 Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
 ματος. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ὀδ(εῖνα), θεορκίζω σε, Κατέβαχα καὶ
 πύρωμαν, ἐπὶ ὀνόματος τοῦ ἁγίου..... καὶ τοῦ ἁγίου Κορίου
 καὶ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς φαρμακολυτρίας, νὰ φύγης, — ἀπὸ
 20 τὴν μεριὰν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, — νὰ φύγης ἀπὸ ταῖς οβ' φλέ-
 βαις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα), νὰ πάγης εἰς ἄγριον ὄρος ὅπου
 φωνὴ πετεινοῦ δὲν πηγαίνει, — νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
 τῶν αἰῶνων. Characteres et literae magicæ.

m⁵. Ἰησοῦς Χριστὸς η. θ. νικᾷ τ. φ. χ. σ.

Ἄρκιζω σε ἐπὶ θρόνου Θεοῦ Σαβαώθ, θεορκίζω σε εἰς τὰ Χε-
 ρουβὶμ καὶ εἰς δ' εὐαγγελισταίς, Λουκᾶν, Ματθαῖον, Μάρκον
 25 Ἰωάννην, <εἰς> τὸν ἐπὶ τῶν Σεραφίμ, ὀρκίζω σας εἰς τὸ μέγα
 ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τοὺς δ' εὐαγγελισταίς καὶ εἰς τοὺς τετρα-
 κοσίους ἀγγέλους καὶ εἰς τοὺς τεσσαράκοντα μυριάδας ἀγγέλους,
 εἰς ταύτας σας ὀρκίζω Κατέβαχαν, νὰ λείψης ἀπὸ [f. 58] τὸν
 30 δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα), ἀπὸ ταῖς τκ' φλέβαις τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ
 τοὺς τριακοσίους ἄρμους τοῦ σώματος. ὀρκίζω σε αὐτὸν εἰς τὸν
 θρόνον τοῦ Θεοῦ τὸν ἀσάλευτον καὶ εἰς τοὺς ἁγίους ἀγγέλους καὶ
 εἰς τοὺς στύλους τοὺς ἀδαμαντίνους τοὺς βαστάζοντας τὸν
 θρόνον τοῦ Θεοῦ. ὀρκίζω σας εἰς τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Θεοῦ Σαβαώθ.

1 ἦ]ης Α. πᾶσαν = πᾶν. φιτζιον Α. παν Α. 2 γαινεκα Α.
 2-3 πλούσιος — αἰλεφθερος (sic) : malim Accus. 4 μουτταρώνω quid
 sit nescio : μυτερώνω ? μουζαλώνω ? τους¹] του] Α. 5 τήν¹] τι
 Α. τιφονι Α. του καταλαλοντατου Α. 6 τους] του Α. δι-
 νονται Α. πιγισον Α. 10 λέγειν addidi. 11 ὀνομαν τους Α. πνευ-
 ματος Α. 16 ἁγίου ω cum II suprascr. Α. 18 τι μαίργα Α. 20 αγι
 Α. 23 ἐπὶ] αιπ Α. θεορκίζω] θωορκιζο Α. 24 βακαιλισταίς Α.
 μαρθεος Α. μαρκος Α. 25 ησανίς Α. εἰς inserui. τόν] ον Α.
 26 τοὺς] στον Α. αἰβακαιλισταίς Α. 28 ορκίζον Α. 30 ὀρμους Α.
 τόν] στον Α. 31 θρονο Α. τοὺς] στον Α. 32 τοὺς¹] στου
 Α. τον βασταζονταν Α. 33 θρονο Α. στο Α.

καὶ κλίνας τοὺς οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐξ οὐρανοῦ, οὐκ ἔστι ἄλλος ἢ σὺ θεὸς καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων · ἀμήν. *Characteres et literae magicae.*

m⁵. <Εἰς> παραλυόμενον (?).

Πιάνης ἕνα λαγὸν ζωντανὸν καὶ σφάξης τον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀσθενῆ καὶ πίας' τὸ αἷμά του 'ς ἕναν ἀγγεῖον ἄπαννον. καὶ χώρισε τὴν κεφαλὴν του καὶ τύλιξε τὴν μέσα 'ς τὸ αἷμά του καὶ νὰ τυλιχθῆ καλά. καὶ τὸ πρόσπλοισπον βάλει το σὲ μιὰν μαγεύρισσαν ἄπαννην καὶ τὴν κεφαλὴν μέσα [καὶ] στούπα τὴν καλὰ καὶ χρίσει τὴν. καὶ ἄψε λαμπρὸν νὰ καίη, νὰ γίνῃ δαυλός. καὶ τότες κουπά- νισ' τὴν καὶ κάμει τὴν πούτραν . καὶ παίρῃς ἕνα ποτίριον ἄπαννον 10 καὶ γράφῃς ταῖς <χαρακτῆραις ταύταις> μέσα 'ς τὸ ποτίριον [καὶ] δόσει τοῦ φίλου. [F. 58^v] *Characteres (quinque versus).*

[F. 58^v] m⁵. Ἰ(ησοῦς) Χ(ριστός) νικᾷ. η. θ. τ. φ. χ. ς.

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα), τοῦ υἱοῦ τῆς 15 ὀδ(εῖνα) (pentalpha). Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν.

Ὅρκίζω πᾶν στοιχεῖον ὀνομαζόμενον Ἀτζουπαδες καὶ Βα- ριχναν καὶ Γιλλουδαις καὶ Βραχαναι Ἰσταν, Ἀλοσα- 20 πους, Καταναραθα, Τοπαρκα, Μουσαλα, — διὰ τὰ φύ- γον ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα) καὶ ἀπὸ τὸν οἶκον αὐτοῦ.— *Characteres et pentalphae* : Σφραγίδες Θεοῦ ζῶντος, Κυρίου τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὥσπερ ἔδησεν καὶ ἐχαλίνωσεν πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν δαιμόνων διὰ τῆς σφραγίδος ἣν ἀπέστειλε τῷ βασι- 25 λεῖ Σολομῶν καὶ ἐδέσμευσεν αὐτὰ πάντα τὰ τελώνια τὰ σκεπό- μενα ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, οὕτως, Κύριε τῶν δυνάμεων, διὰ τοῦ παρόντος φυλακτιρίου δῆσον, χαλίνωσον πᾶσαν ἀσθένειαν καὶ φαντασίαν δαιμονικὴν. δεσμέθ' αὖ σοι τῆς ἀγαθότητός σου, δῆσον, Κύριε, τοὺς δ' ἀρχηγούς καὶ τὰ στρατεύματα [f. 56] αὐ- τῶν · δῆσον, Κύριε, τοὺς λς' κοσμοκράτορας, δῆσον, Κύριε, 30

2 νῦν καὶ αἰεὶ coni. : διον καὶ βων A. τούς] στου A. 3 εἰς sup- plevi. παραλυόμενον dubitans scripsi : περι λαγομενος A. 4 ζο- 5 τανο A. τον] στον A. 5 ασταινι A. τό]στο A. γεμα A. 6 τι καιφαλι A. μέσα 'ς τό] μαιστο A. γεμα A. τι 7 λικτοι A. 7 προδελιπον A. το] τον A. 8 τήν] τι A. 9 λαπρον A: 10 καγι A. δαυλός coniecti : ζαβλός cod. 10 τήν²] τι A. 11 απανο A. 11 σταις A. χαρακτῆραις ταύταις addidi. μέσα 'ς τό] μεστο A, cf. supra, v. 6. 12 δόσει] δοθε A. 14 τό] στο A. 15 τό] 16 αρχιν A. 18 στινχιον A. 20 παρκα A, cf. infra. 21 φιον A. 22 κ(υρι)ος A. 24 ἦν] ους A. 25 αιδεσμαιψεν A. 26 αντους A. πανταν A. 27 φιλακτιριον A. 28 ασταινιαν A. 28 αγατοτιτος A. 29 αρχιους A. στρατεμα A. αυτον A;

<τοὺς> ζ' ἄρχοντας καὶ τὰς ζ' ζάλαις, δῆσον, Κύριε, τὸ Ὁχι-
κὸν πνεῦμαν τὸν Ὁρνιαν τὸν Ἀμοδεκτον, τὸν πτερο-
δράκονταν τῆς Σκέλιδος καὶ τὴν κατάρατον Γίλλου — τὰ
ὀνόματά τῆς εἰσιν ταῦτα · τὸ α' Γίλλου · β' Αφθονου ·
5 γ' Ἀβιζου · δ' Ἀβιδα · ε' Σκιλουσια · ς' Ξιρομασ-
του · ζ' Μιγνα · ἠ' Βρεφοπνίγουσα · θ' Μῆα · ι' Πα-
ταζαραια · ια' τὸ Στριλγμα καὶ <ιβ'> Ἀχορταρη.
— δῆσον, Κύριε, τὸ Βαριχναν καὶ τοὺς Θιριβονας,
Πεηδου καὶ Οἰκρου καὶ Αἶρε καὶ Ἐχιθιν καὶ Κου-
10 νοακτιν καὶ τὰς θυγατέρας δ' Χεμ καὶ Ἀμινε καὶ
τὰ στοιχεῖα τῶν κακῶν καὶ τοὺς τοπάρχας τῶν Ὁραιῶν καὶ
Κρημνωδῶν καὶ πᾶν ἀέριον φάντασμα σκεπόμενον ὑποκάτωθεν
τοῦ οὐρανοῦ (pentalpha) ἀφάνισον ἀπὸ τὸν ὕπνον τοῦ δούλου τοῦ
Θεοῦ ὀδ(εῖνα), διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Σινησιου καὶ
15 Σινηδοῦρου καὶ Σισινίου καὶ Μελετινῆς τῆς ἀδερφῆς αὐτοῦ καὶ
τοῦ ἁγίου ἀγγέλου Ἀβορκουήλ καὶ τοῦ ἁγίου ἀγγέλου Ἀβαραφ
καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐδρουήλ, Ῥαφαήλ, Σι-
χαήλ, Ἀμελουήλ καὶ τῶν τετρακοσίων καὶ Ἐ ψῆφος ἐχόντων
καὶ τῶν μ' κοντὰ μυριάδων ἀγγέλων. ὀρκίζω σας πᾶσαν τὴν δύ-
20 ναμιν τῶν δαιμόνων εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων · ὀρ-
κίζω σας εἰς τὸν κύκλον τοῦ Ἥλιου καὶ εἰς τὸ κέρας τῆς Σελήνης
[f. 56v] καὶ εἰς τοὺς στύλους τοὺς ἀδαμαντίνους ποῦ βαστάζουν
τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου Σαβαῶθ · ὀρκίζω σας καὶ εἰς
<τά> ζ' γράμματα ὅπου εἶναι εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἥλιου γραμ-
25 μένα καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει αὐτά, εἰ μὴ μόνον ὁ Θεός · ὀρκίζω
σας ἐπὶ τὴν ξηρὰν ἀπέναντι θαλάσσης · κατ' ἐκεῖνό σας ὀρκίζω
ἵνα ἀναχωρήσετε ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα). ὀρκίζω τοὺς
δαίμονας τῆς δόσις <καί> τῆς ἀνατολῆς · ὀρκίζω τοὺς δαίμονας

1 τοὺς addidi. 2 πταιροδρακονταν A. 3 Σκέλιδος scripsi
(= Ὁνοσκέλιδος) : παιλιδος, ut videtur, A. 4 ταυταν A. Cf. Perdrizet,
Negotium perambulans in tenebris, pp. 13-26, Reitzenstein, Poimandres,
pp. 298 ss. 6 ζ'] ἠ' A. ἠ']θ' A. βραιφοπνιγουσα A. θ']ι' A.
ι']ια' A. 7 ια']ιβ' A. ιβ' addidi. 10 θιατέρας A. 11 στι-
χωια A. τον κακον A. τοπακας A. τον ωραιον A. 12 κρι-
μνοδο A. αεριον A. σκαιπωμενο A. 15 σινηδορου A. σισι-
νιου A. μελετινις A. 17 τον αγιον αγγελον A. 18 τοὺς τε-
τρακοσίους A. 9]900 A. αιχονταν A. 19 τους 40 A. μιρια-
δαις A. 20 τὰς] στα A. 21 τόν] στο A. τὸ] στο A. 22 στους
A. 23 θρονω A. 24 τὰ inserui. γραμμανταν A. τήν] στι A.
καιφαλι A. 25 αιπιγιοχι A. αυταν A. εἰ μὴ scripsi : ημιν A.
A. 26 σα' A. τι ξιραν A. θαλασσαι A. κατακινουσας A.
ορκιζον A. 28 δόσις Genit. καί inserui.

τοῦ νότου καὶ τοῦ ἄρκτου καὶ τῆς μεσημβρίας · δοκίζω τοὺς δαίμονας τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀέρος · δοκίζω τοὺς δαίμονας τοὺς πετομένους · δοκίζω τοὺς δαίμονας τοὺς νυκτοφόρους, τοὺς σκοτεινοφόρους · δοκίζω πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν δαιμόνων τῶν σκεπομένων ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, κεκρυμμένων ὑποκάτω τῆς γῆς · δοκίζω σας εἰς τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Θεοῦ Σαβαώθ ὅπου τὸ ἤκουσεν ἢ ῥιζιμνά πέτρα καὶ ἐσχίσθη καὶ ἔγινε χίλια κομμάτια, ἵνα μὴ ἔλθετε εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα) · δοκίζω σας εἰς τὸν ἀμνόν, δοκίζω σας εἰς τὴν κανδηλαν τὴν ἀπτομένην <ἐμπροσθεν> τοῦ δεσπότου · δοκίζω ὑμᾶς εἰς <τὸν εἰς> τὴν φάτνην 10 τεχθέντα · δοκίζω ὑμᾶς <εἰς τὸν Θεόν> ὃν εἶδεν ἡ θάλασσα καὶ ἔφηνε καὶ ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, κατ' ἐκεῖνόν σας δοκίζω ἵνα ἀναχωρήσετε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα) · δοκίζω ὑμᾶς τὸν ἐπισκιάσαντα τὴν κορυφὴν τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ ἵνα ἀναχωρήσετε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα), καὶ εἰς τὸ μέγα 15 ὄνομα Κυρίου Σαβαώθ ἵνα ἀναχωρήσῃ πᾶσα ἀσθένεια καὶ πᾶσα μαλακία ἢ ἐγγύθεν ἢ μακρόθεν ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα) καὶ ἀπὸ τὸν οἶκόν του καὶ ἀπὸ τὴν στρωμνὴν του καὶ ἀπὸ τὸν ὕπνον του πρεσβεύεις τῆς ἀγίας..... finis desideratur.

[F. 59]. m^b. Γράφον τὰ κάτωθεν σημεῖα εἰς τὴν παλάμην τοῦ 20 ἀνθρώπου <ὀπου> νὰ ἦναι δημένος καὶ ἄς τὰ γλύψῃ νηστικὸς καὶ λύεται. Characteres.

m^b. Τούταις εἶναι αἱ σφραγίδες τῶν ἐπτὰ πλανητῶν καὶ τῶν δώδεκα ζωδίων καθὼς εἶναι ἱστορισμένοι.

Καὶ ὀφείλει νὰ κάμῃς τὴν ἡμέραν κυριακὴν καὶ νὰ ταῖς γράφῃς 25 καὶ νὰ ταῖς βάλῃς εἰς τὴν ἀγίαν τράπεζαν νὰ λειτουργηθοῦν καὶ νὰ ταῖς κρατῇ ἀπάνω του · κανένα κακὸν δὲν τοῦ ἔρχεται οὔτε μαγεῖα οὔτε περὶ κριτηρίου · καὶ ἂν θέλῃς νὰ ὑγιαίνῃς μαγευμένον, γράφον εἰς κούπαν ἄπαντην · ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυ-

1 αἰτου A. μαισιβρίας A. 2 αἰφαιλον A. αγερος A. 4 τήν] τι A. 5 τους σκεπομαίνους A. 7 αἰσκοστιν A. αἰγινι A. 8 τόν] στο A. 9 στον αμνο A. στικαν τιλαν τινα πτομαινι A. ἔμπροσθεν addidi. 10 ημας A. τὸν εἰς inserui. στι φανπι ταυχθενταν A. 11 ημας A. εἰς τὸν Θεόν addidi. ὄν] ος A. 12 αἰστραφεν A. κατακινωσας A. 14 ημας A. αἰπισκιασανταν A. 15 τῷ στο A. 16 ὄνομα iter. A. ασταινιαν A. 16-17 πασιμ μαλακιαν A. 17 ἐγγύθεν] αν κθεν A. 18 τι στρονι A. 20 σιμιαν A. εἰς τήν] ηστι A. 21 ὀπου inserui. γινε A. 22 λιγεται A. 23 α] ης A. 24 ἱστορισμένα A. 25 οφελι A. ἡμερα A. 28 λουτουργιθουν A. 27 κκαρτι A. 28 μαγιαν A. ὑγιαίνης scripsi : γηγης A. μαγεμαινο A. 29 κουππα A. βασιλις A.

σεν αὐτὸν τὸν δοῦλον αὐτοῦ ὀδ(εῖνα)). καὶ βάλε τὸν ἁγιασμὸν τῶν Φώτων εἰς τρεῖς μεραῖς σταυροειδῶς καὶ ὅταν τὸν γύρῃς λέγε τὸν ψαλμὸν ὄλον· Κρῖνόν με, Κύριε, ὅτι ἐν ἀκακία μου ἐπορεύθην· εἶτα λύσσε τὰ γράμματα καὶ πότισον τὸν ἀσθενῆ νῆστιν. Sigillum et sigla planetarum signorumque Zodiaci.

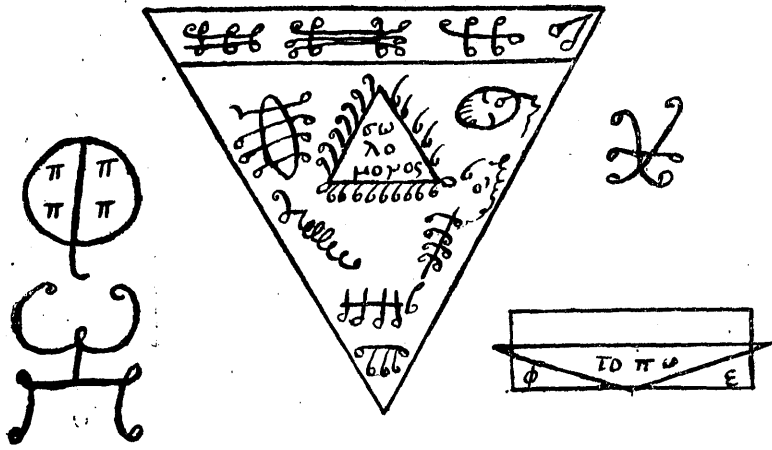
5 [F. 60] m⁴. Αἱ κάτωθεν χαρακτῆραις εἶναι τὸ στέμμαν τοῦ Σολομῶντος, καὶ ἐδόθησαν ὑπὸ Θεοῦ· καὶ εἶναι ὠφέλιμαίς.

10 Ὅταν θέλῃς νὰ πάγῃς εἰς ἀσθεντάδαις νὰ ἔχῃς τιμὴν καὶ δόξαν καὶ προτιμὴν, νὰ γράψῃς κυριακὴν· νὰ πάγῃς ἔμπροσθεν εἰς παχάδαις καὶ εἰς ἀσθεντάδαις, γίνεται ἡ δουλειά σου.— νὰ ταῖς γράψῃς τὴν δευτέραν διὰ πέρασμαν θαλάσσης, εἰς ξένον ὁποῦ λείπει.— καὶ ἂν αὐταῖς γράψῃς τρίτην, <εἶναι> ὠφέλιμον εἰς ἀρμάδαν.— καὶ ἂν γράψῃς τετράδην, εἶναι ὠφέλιμον εἰς φυλακωμένον καὶ ἂν ταῖς γράψῃς καὶ χάσῃς ταῖς ἀποπίσω ᾿ς ταῖς πόρταις, μόν’
15 αὐτὰ ἀνοίγουν αἱ πόρταις.— καὶ ἂν ταῖς γράψῃς τὴν πέμπτην, εἶναι διὰ καράβιν.— καὶ ἂν ταῖς γράψῃς παρασκευὴν, σὲ προσδέχονται ὄλοι οἱ ἀσθεντάδαις.— καὶ ἂν ταῖς γράψῃς σάββατον, εἶναι <νὰ> δώσης αὐταῖς ὅπου δειλιᾷ ἄνθρωπος. Characteres.

[F. 61] m⁴. Περὶ <ὁμονομίας ἀνδρογύνου>.

20 Νὰ ψηφίσῃς τὰ ὀνόματα τοῦ ἀνδρός [καὶ τῆς] γυναικὸς καὶ ὅσα ἤκουσιν ὑφ[ελον] θ’ καὶ ὄσ[α μέ]ρουσιν θώρει τα κάτωθεν· ἂν μείνουν θ’, νὰ μὴν πάρουν ἕνας τὸν ἄλλον· καὶ ἂν μείνουν ἦ, ἄς ἀρμοσθοῦν καὶ εἶναι καλὰ· καὶ ἂν μείνουν ζ’, μισᾷ ἕνας τὸν ἄλλον· καὶ ἂν μείνουν ἕξι, εἶναι καλὰ· καὶ ἂν μείνουν ε’, καλὸν
25 καὶ κακόν· καὶ ἂν μείνουν δ’, καλὰ καὶ ζοῦσιν καὶ πολλὸν καιρόν· καὶ ἂν μείνουν τρία, μισοῦνται πολλά· καὶ ἂν μείνουν β’, πάντα μαλλῶ <νον>.

2	στρις	μαιρος	σταβροηδος	A.	τόν]	το	A.	3	τόν]	το	A.	Psal-
	mus	XXV.	κρῖνο	A.	ἐν]	αινε	A.	αιπορεφθιν	A.	4	ασταμι	
	νιστις	A.	8	αφεταδες	A.	ἔχῃς]	χῆς	A.	9	ενπροσταν	A.	παχαν-
	δες	A.	10	αφεταδες	A.	11	δεπταιρα	A.	ξαινο	A.	12	γρα-
	πιν	A.	εἶναι	addidi.	αρμαχαν	A.	13	φιλακομαινο	A.	14	χοσι	
	A.	παπαισο	A.	14-15	μονα	πταν	A.	15	ανιουν	A.	21	τὴν
	πέμπτην]	ιπαιπτου	A.	16	εἶναι]	η	A.	παραχαιβι	A.	17	αφαι-	
	ταδες	A.	18	ενε	A.	νὰ	inserui.	διλιανθροπος	A.	19	δρο-	
	νομίας	ἀνδρογύνου	addidi.	21	ἤκουσιν	scripsi :	ιγουσιν	A.	θορε	A.		
	22	μῖνου ¹	A.	το	A.	μῖνου ²	A.	23	αρμοστον	A.	μῖνον	A.
	24	μῖνου ¹	A.	μῖνου ²	A.	25	μῖνοντε	A.	πολλι	A.	26	μῖνον
	A.	μισουτε	A.	μῖνου	A.							

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12

Tabula I: Characteres:

<p>7 Δ. 9 ~ = 6 ε ε ω χ 2 μ β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω</p> <p>π ρ σ τ υ φ χ ψ ω</p>	1
<p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p> <p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p>	2
<p>α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω</p> <p>α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω</p>	3
<p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p> <p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p>	4
<p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p> <p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p>	5
<p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p> <p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p>	6
<p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p> <p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p>	7
<p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p> <p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p>	8
<p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p> <p>Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω</p>	9

Tabula II: Characteres.

MANUSCRIT N° 210 DE LA SOCIÉTÉ HISTORIQUE.

Ce manuscrit, qui mesure 0.140 × 0.100 et compte 103 folios (les ff. 93-100 sont restés en blanc), a été écrit, pour la plus grande partie, au XVIIIe siècle. Quelques notes ont été ajoutées de seconde et de troisième main à la fin du volume. Il contient des opuscules astrologiques et des recettes magiques. Les premiers ont été analysés ou édités dans le *Catalogus cod. astr. graec.*, t. X, pp. 46 et 203. Je publie ici les textes qui ont quelque rapport avec la mantique ou la magie.

Le premier chapitre décrit une méthode de divination par les nombres : le consultant ouvre au hasard, quatre fois de suite, l'évangile ou le psautier et il note chaque fois la première lettre qu'il rencontre, c'est à dire probablement celle sur laquelle il pose le doigt. Ces lettres sont considérées comme ayant leur valeur numérique et, selon les combinaisons de nombres pairs et impairs que ce procédé amène, il se forme seize figures (*σχήματα*), portant chacune un nom particulier et nanties d'une signification prophétique qui varie avec la nature des questions posées.

Ce système rappelle la méthode de la cléromancie antique, par laquelle le consultant, après avoir jeté les dés, se voyait renvoyé à un tableau de textes prophétiques correspondant aux divers nombres que le hasard pouvait amener (1).

Des traités analogues paraissent figurer dans les manuscrits astrologiques décrits dans le *Catalogus*, par exemple, IV, p. 51 (Cod. 19, f. 43), VIII, 3, p. 64 (47, f. 58^v), VIII, 4, p. 85 (113, f. 30^v ss.), etc., Quelquefois, cette méthode de divination est mêlée ou même confondue avec le traité de géomancie appelé *ζαβούλιον*, *ζάμπλιον* ou *λαξευτήριον*, attribué à Zanatas et traduit en grec par le moine Arsénus (DU CANGE, *Gloss. med. et inf. graec.* s. v. *ζάμπλιον*; LAMBECIUS-KOLLARIUS, *Commentaria... de Bibl. Vindob.*, t. VII ; *Catalo-*

(1) BOUCHÉ-LECLERCQ, *Histoire de la Divination*, I, pp. 195 ss.

gus, IV, p. 51 [f. 31] et VII, p. 49 [f. 52]; DESROUSSEAUX, *Mélanges d'archéol. et d'hist. de l'Ecole fr. de Rome*, VI (1886), pp. 542 ss.). D'autres traités, intitulés *εὐαγγελήτριον* ou *εὐαγγελιστήριον*, ou encore *τέχνη τῆς ψάμμου*, comme le *δάμπλιον*, et attribués à Léon le Sage (*Catal.*, IV, p. 74; VII, p. 33), au prophète Chaleth (*Catal.*, VIII, 3, p. 4 et p. 64; VIII, 4, p. 20) ou laissés anonymes (*Catal.*, VIII, 4, p. 78), et qui comptent aussi seize *οἴκοι* ou *σχήματα*, sont probablement apparentés à l'opuscule que nous publions ici. La nature et les rapports de ces méthodes de divination mériteraient d'être éclaircis par une étude d'ensemble des diverses traditions.

Les autres extraits sont des recettes magiques du type ordinaire contre les maladies ou les enchantements. Elles offrent, toutefois, ceci de remarquable qu'elles contiennent parfois un épisode narratif dont le thème présente quelque analogie avec le sujet de la recette et dont le souvenir doit agir par effet sympathique. On peut y observer comment la nécessité d'obtenir une influence magique par une évocation de ce genre amène le magicien à créer des légendes ou des mythes. Ces recettes sont encore intéressantes par les renseignements qu'elles nous fournissent sur la nature des esprits et des démons et, en général, sur le rituel magique.

Ce manuscrit contient encore une autre méthode de divination par les nombres qui nous a été conservée aussi dans un autre manuscrit (Bibl. Nat. n° 1275); le texte en est publié plus loin.

Méthode de divination par les nombres.

<Προγνωστικὸν ἀριθμητικόν>.

[F. 20]. Διὰ τὰ εὐρίχθη ὁ ἄνθρωπος τὸ εἶτι βάλλη εἰς τὸν νοῦν του ἢ καλὸν ἢ κακόν.

Πρῶτον κάμνοντας παράκλησιν ἐπικαλούμενος τὴν ἁγίαν Τριάδα καὶ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ἔπειτα λαμβάνοντας τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον μετὰ εὐλαβείας ἢ τὸ ψαλτήριον, καὶ τὸν πρῶτον στίχον ὁποῦ εὐρης, ταῦτα βάνε ἕνα κοῦκον· καὶ εἰ δὲ τὰ α γ ς ε ζ θ λ ν ο ρ τ φ ψ, αὐτὰ εἶναι μονά· τὰ δὲ κάτωθεν εἶναι διπλᾶ· δύο κοῦκους· β δ η ι κ μ ξ π σ υ χ ω.

10 Τὸ πρῶτον σχῆμα ἀπὸ τεσσάρων μονῶν καὶ στιγμῶν γίνεται· καὶ καλεῖται δὲ τοιοῦτον σχῆμα ὁδός. καὶ δηλοῖ δὲ μετάβασιν ἀπὸ χώραν [f. 20v] εἰς χώραν μετὰ ὠφελείας καὶ ἀναγωγὴν μετὰ κέρδους. εἰ δὲ ἐρώτησις περὶ πράγματος ἦ, <ἔτι> συμφέρει κατάρξασθαι τῆς κατὰ τὴν ἐρώτησιν ὑποθέσεως δηλοῖ.

15 Τὸ δευτέρον σχῆμά ἐστι ἀπὸ τεσσάρων ζυγῶν καὶ στιγμῶν· καὶ καλεῖται λαός καὶ συναριθμός. καὶ δηλοῖ δὲ λαοῦ συναγωγὴν πολλήν καὶ ἐχθρὸν βασιλέα καὶ ἀποστάτην δηλοῖ, καὶ, ἄλλως, ὄχλησιν καὶ ταραχὴν καὶ λαοῦ σύναξιν δι' ἐκείνου· γενήσεται τὸ πρᾶγμα περὶ οὗ ἂν <ἦ> ἢ ἐρώτησις· καὶ δικαστήριον καὶ φιλο-
20 νεικίαν καὶ ξριδα <δηλοῖ>· διὸ οὗ συμφέρει κατάρξασθαι τοῦ πράγματος.

Τὸ τρίτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον, ἐκ δυῶν ζυγῶν καὶ [f. 21] δυῶν μονῶν καὶ καλεῖται μεγάλη τύχη. δηλοῖ δὲ βασιλέως ἐξουσίαν καὶ τιμὴν μεγάλην καὶ ἐπικράτησιν ἐχθρῶν καὶ νίκην ἐν πολέμοις,
25 <ἂν> ὑπὲρ τούτου ἢ ἐρώτησις ἦ. εἰ δὲ περὶ ἀρχῆς τινος πράγματος, δηλοῖ ὅτι συμφέρει κατάρξασθαι τούτου· ἀποβήσεται γὰρ εἰς ἀγαθόν.

Τὸ τέταρτον σχῆμά ἐστι ἐκ δυῶν μονῶν καὶ δυῶν ζυγῶν· καὶ καλεῖται ** <δηλοῖ> δὲ μικρὰν τιμὴν καὶ ἐξουσίαν, πλὴν οὐ με-
30 γάλην οὐδὲ ὑψηλήν. δηλοῖ δὲ καὶ νίκην ἐχθρῶν· καὶ ὅτι συμφέρει κατάρξασθαι τινος πράγματος περὶ οὗ εἰ ἢ ἐρώτησις ἦ, πλὴν <εἰ> μέγα ἦ τὸ πρᾶγμα καὶ ὑψηλόν.

3 καλὸν cod.	κακὸν cod.	12 αναλογίην cod.	13 εἰ/ἦ cod.
ἐρώτησις] + εἰς cod.	πλάγματος cod.	ἦ cod.	ἔτι addidi.
17 ἐχθρῶν βασιλεῖ cod.	19 οὗ ἂν] οὐν cod.	ἦ addidi.	20 ἐρώ-
δαν cod.	δηλοῖ addidi.	25 ἂν inserui.	ἦ] ἦ cod.
29 lac. sign.	δηλοῖ addidi.	υψηλήν cod.	30 κατάρξασθεν cod.
31 οὐ] οὐν	cod.	ἦ] ἦ cod.	εἰ inserui.
		ἦ] εἰς cod.	

Τὸ πέμπτον σχῆμα τοιοῦτον· ἀπὸ τριῶν ζυγῶν καὶ ἑνοῦς μονοῦ· καὶ καλεῖται ἀποτυχία καὶ θλίψις· [f. 21^v] δηλοῖ δὲ στενοχωρίαν καὶ θλίψιν καὶ ἐμποδισμόν τῆς ἐρωτήσεως. περὶ νίκης ἐχθρῶν <ἐάν> ἢ ἐρώτησις ἦ, ἠττηθήσεται ὁ ἐρωτῶν καὶ ὑποταγήσεται τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ· εἰ δὲ ἀπλῶς περὶ κοινοῦ πράγματος ἢ πολέμου, δυστυχήσουσιν οἱ λαοὶ καὶ αἰχμαλωτισθήσονται. τὸ σχῆμα τοῦτο ἀποτυχίαν καὶ ἔνδειαν καὶ θλίψιν καὶ στενοχωρίαν δηλοῖ.

Τὸ ἕκτον σχῆμα ἐξ ἑνοῦς μονοῦ καὶ τριῶν ζυγῶν γίνεται· καὶ καλεῖται ** <δηλοῖ δὲ> ἐπιτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως καὶ τιμὴν καὶ ὕψωσιν καὶ ἀνάβασιν πλούτου. κἂν περὶ νίκης ἐχθρῶν ἢ ἐρώτησις, νικήσει ὁ ἐρωτῶν· εἰ δὲ περὶ πολέμου, νικήσει ὁ βασιλεὺς τοῦς ἐχθροῦς του. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστου, [f. 22] ὑγίαιαν δηλοῖ, καὶ ἀπλῶς πᾶσαν ἐρώτησιν εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην καθίστησιν καὶ ὕψωσιν καὶ ἀπαλλαγὴν. εἰ δὲ περὶ πράγματός τινος, γενήσεται. εἰ δὲ περὶ παιδοποιίας, ἀτεκνίαν δηλοῖ.

Τὸ ἕβδομον σχῆμα τοιοῦτον ἦγουν ἐξ ἑνοῦς μονοῦ καὶ δύο ζυγῶν καὶ πάλιν ἑνοῦς μονοῦ· καὶ καλεῖται δὲ φυλακὴ καὶ τάφος. δηλοῖ δὲ ἀποτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως. κἂν ἦ ὑπὲρ πόλεμου, ἠττηθήσεται ὁ ἐρωτῶν καὶ κυριευθήσεται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ φυλακῆς καὶ δεσμῶν πειρασθήσεται. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστου ἢ ἐρώτησις, εἰς μακρὰν νοσήσει καὶ ἀπλῶς ὁ ἀσθενῶν τελευτήσεται. καὶ πᾶσαν ἐρώτησιν εἰς λύπην καὶ ἀποτυχίαν καθίστησι.

[F. 22^v] Τὸ ὄγδοον σχῆμα τελεῖται ἀπὸ ἑνοῦς ζυγοῦ καὶ ἐνός μονοῦ καὶ πάλιν ἑνοῦς ζυγοῦ καὶ πάλιν ὡσαύτως· καλεῖται πλούτου εὐρεσις. δηλοῖ δὲ πλούτων εὐρεσιν καὶ χρημάτων καὶ θησαυρῶν καὶ ὕψωσιν καὶ ἀνάβασιν. εἰ δὲ περὶ νίκης ἐχθρῶν ἢ ἐρώτησις ἦ, νικήσει ὁ ἐρωτῶν καὶ τοῦς ἐχθροῦς αὐτοῦ ὑποτάξει· εἰ δὲ περὶ πολέμου, ὑποταγήσεται αὐτῷ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστου, ὑγιάίνει ὁ νοσῶν. εἰ δὲ περὶ τεκνογονίας, ἐπιτυχίαν δηλοῖ. εἰ δὲ περὶ κτήσεως χρημάτων, κτήσεται πολλὰ καὶ πλοῦτήσεται· καὶ ἀπλῶς οἷα ἂν ἦ <ἢ> ἐρώτησις, καλὴ <εἰς> ταῦτα.

Τὸ ἔνατον σχῆμα ἐκ δύο μόνων καὶ ἑνοῦς ζυγοῦ καὶ πάλιν ἑνοῦς μονοῦ· καὶ καλεῖται δὲ [f. 23] ἀγαθὸς πόλεμος καὶ νίκη

- 1 νός cod. μνηοῦ cod. 2 αποτιχίαν cod. δηλοῖ δηλαδή cod. 4 ἐάν addidi. ἦ] εἰς cod. 5 κνουῦ cod. 6 οἱ λαοὶ scripsi : εἶ οικαιοὶ cod. ἐχματοτηθήσονται cod. 7 ἀποτηχιον cod. εὐδδιον cod. 8 ἐξ] ἐστὶ cod. 9 lacunam sign. δηλοῖ δὲ addidi. 10 κἂν] καὶ cod. 11 νικήσιν cod. 13 ευφροσύνη cod. 15 num εὐτεκνίαν legendum ? 16 εὐδομον cod. 18 κἂν] καὶ cod. ἦ ὑπέρι] ὑπερ ι cod. 20 δυσμόν cod. 22 κατήσθησι cod. 24-25 πλούτος ἐρέσεως cod. 25 δηλοῖ] δηλαδή cod. 26 ἢ ἐρώτησις scripsi : ἦ ἀνάβασιν cod. 27 ἦ scripsi : ἀει cod. νηκίσιν cod. 29 νόσος cod. 30 πλουτήσιν cod. 31 οἷα ἂν ἦ <ἢ> scripsi : ἢ ἐάν ι cod. ἐρώτησιν cod. εἰς inserui. 33 νίκην cod.

πολέμου. δηλοῖ δὲ ἐπιτυχίαν τοῦ ἐρωτηθέντος πράγματος. καὶ εἰ περὶ νίκην πόλεμον ἢ, νικήσει ὁ ἐρωτῶν· εἰ δὲ περὶ ἐχθρῶν, καθυπερτέρησιν καὶ νίκην κατὰ αὐτῶν δηλοῖ. <εἰ> δὲ περὶ ἀρρώστου, ἰαθήσεται. εἰ δὲ περὶ τεκνογονίας ἢ συναλλάγματος, γενήσεται. δηλοῖ δὲ καὶ ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἐπιτυχίαν καὶ πᾶσα ἐρώτησις εἰς ἀγαθὸν ἔρχεται.

Τὸ δέκατον σχῆμα τοιοῦτον, ἦτοι ἐξ ἐνοῦς ζυγοῦ καὶ ἐνοῦς μονοῦ καὶ δυῶν ζυγῶν. <καὶ καλεῖται χύ> σις αἵματος. δηλοῖ οὖν ἀποτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως καὶ ἐνέδραν καὶ ἐπιβουλήν καὶ τομὴν τοῦ σώματος διὰ σιδήρου καὶ χύσιν αἵματος. <εἰ> περὶ ἐχθρῶν ἢ ἐρώτησις, [f. 23^v] καὶ βλαβήσεται ὁ ἐρωτῶν καὶ ὑποταγήσεται τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ· εἰ δὲ περὶ πόλεμον, νικηθήσεται καὶ τρωθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ σπάθης καὶ ἀπὸ δόρατος κατανικηθήσεται. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστον, ἀποθάνεται. εἰ δὲ περὶ γυναικὸς ἐγκύου, ἐκτρώσει. εἰ δὲ περὶ πόλεμον, ἀλωθήσεται καὶ πολλὰ χύσις αἵματος γενήσεται.

Τὸ ἐνδέκατον σχῆμα τοιοῦτον, ἦτοι ἐκ δυῶν ζυγῶν καὶ ἐνοῦς μονοῦ καὶ πάλιν ἐνοῦς ζυγοῦ· καὶ καλεῖται λευκὸς ἀργυρος. δηλοῖ ὅμως τελείωσιν τῆς ἐρωτήσεως, χαρὰν, ὑγείαν. κὰν περὶ γυναικὸς συναλλάγματος καὶ περὶ ὄτου εἰ ἢ ἐρώτησις ἢ, γενήσεται. εἰ δὲ περὶ πόλεμον, καταλλαγὴν καὶ συμβίβασιν δηλοῖ. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστον, ὑγείαν. εἰ δὲ [f. 24] περὶ τῆς ἀνθρωπογονίας, γενήσεται. καὶ ἀπλῶς οἶα εἰ ἢ ἢ ἐρώτησις, εἰς καλὸν δηλοῖ.

Τὸ δέκατον δεῦτερον σχῆμα τοιοῦτον, ἦτοι ἐξ ἐνοῦς μονοῦ καὶ ἐνοῦς ζυγοῦ καὶ δυῶν μονῶν. *** δηλοῖ οὖν ἀποτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως. εἰ <περὶ ἐχθρῶν>, νικήσουσιν οἱ ἐχθροί· εἰ δὲ περὶ πόλεμον, νικηθήσεται ὁ ἐρωτῶν. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστον, δηλοῖ περικοπήν τοῦ ἐγκεφάλου καὶ θερμασίαν. καὶ ἀπλῶς εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν, ἐναντίωσιν δηλοῖ.

30 Τὸ τρισκαδέκατον σχῆμα τοιοῦτον, <ἐξ> ἐνοῦς μονοῦ καὶ ἐνοῦς ζυγοῦ καὶ πάλιν ἐνοῦς μονοῦ <καὶ ἐνοῦς ζυγοῦ>· *** δηλοῖ δὲ φθορὰν καὶ ἀπώλειαν. καὶ <εἰ> περὶ ἐχθρῶν <ἢ> ἐρώ-

2 νικύσιν cod. ἔθρων cod. 3 αὐτόν cod. εἰ inserui. 5-6 πᾶσαν ἐρώτησιν cod. 6 ἔρχονται cod. 8 δυῶν ζυγῶν <καὶ καλεῖται χύ> σις scripsi: δὴ ζήγροσις cod. 10 χήσις αἵματος καὶ transp. cod. εἰ addidi. 12 τροθήσεσε cod. 13 σπιθή cod. ἀπὸ δόρατος scripsi: ἀδόρατος cod. 15 ἐγγλον cod. 17 τοιοῦτον] ἐνοῦτος cod. 19 ὁμος cod.: num οὔτος legendum? τέμνωσιν cod. 20 ὄτου] τοῦ cod. 22 ἄνω γωνίας cod. (num τεκνογονίας leg.?) 23 οἶα] ἢ cod. ἢ inserui. 25 δυῶν] ἠδίω cod. lacunam sign. 26 εἰ] εἰς cod. περὶ ἐχθρῶν addidi. 28 ἐγκεφαλέου cod. πᾶσαν ἐρώτησιν transp. post 29 διλή cod. 30 ἐξ inserui. 31 καὶ ἐνοῦς ζυγοῦ addidi: deinde lacunam indicavi. 32 εἰ inserui. ἢ addidi.

τησις ἤ, ὁ ἐρωτῶν ἠττηθήσεται καὶ ἀπολεῖται. εἰ δὲ περὶ πολέμου, αἰχμαλωτισθήσεται καὶ δουλωθήσεται. εἰ δὲ περὶ [f. 24^v] ἀρρώστου, δηλοῖ <ὅτι> τελευτήσῃ· εἰ δὲ περὶ γυναικὸς ἐγκόου, ἐκτρώσει. καὶ ἀπλῶς πᾶσαν ἐρώτησιν εἰς ἐναντίον φέρει.

Τὸ δέκατον τέταρτον σχῆμα τοιοῦτον, <ἐξ> ἐνοῦς ζυγοῦ καὶ 5
δυῶν μονῶν καὶ πάλιν ἐνοῦς ζυγοῦ· καὶ καλεῖται σύνδεσμος. δηλοῖ δὲ μεσότητα τῆς ἐρωτήσεως. καὶ εἰ περὶ ἐχθρῶν ἢ ἐρώτησις, ἠττηθήσεται ὁ ἐρωτῶν, οὐ μὴν κατακυριευθήσεται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ· εἰ δὲ περὶ πολέμου, ἠττηθήσεται. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστου, μέγਾਲως νοσήσει καὶ ὑγιαίνει. καὶ ἀπλῶς <εἰς> πᾶσαν 10
ἐρώτησιν μεσότητα δηλοῖ.

Τὸ δέκατον πέμπτον σχῆμα τοιοῦτον, ἦτοι ἐξ ἐνοῦς ζυγοῦ καὶ
τριῶν μονῶν· καὶ καλεῖται κεφαλή. δηλοῖ δὲ χαρὰν καὶ εὐθυμίαν καὶ αὔξησιν καὶ προσθήκην τιμῆς καὶ προκοπῆν. καὶ εἰ περὶ
ἐχθρῶν ἐστὶν [f.25] ἢ ἐρώτησις, νικῆσει ὁ ἐρωτῶν. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστου, 15
ὕγιαίνει. εἰ δὲ περὶ τῆς τεκνογονίας, γενήσεται ἄρρεν. εἰ δὲ περὶ πολέμου <κατὰ> πόλεως, οὐ παραληφθήσεται. καὶ ἀπλῶς
πᾶσαν ἐρώτησιν εἰς ἀγαθὸν φέρει.

Τὸ δέκατον ἕκτον σχῆμα τοιοῦτον, ἦτοι ἐκ τριῶν μονῶν καὶ
ἐνοῦς ζυγοῦ· καὶ καλεῖται οὐρά. δηλοῖ δὲ περικοπῆν τῆς ἐρωτήσεως καὶ διαβόλου συκοφαντίας. καὶ εἰ περὶ πολέμου ἢ ἐρώτησις
ἤ, νικῆσει καὶ νικηθήσεται ὁ ἐρωτῶν καὶ καταισχνυθήσεται. εἰ
δὲ περὶ ἀρρώστου, τελευτήσῃ. εἰ δὲ περὶ πόλεως, παραληφθήσεται.
καὶ πᾶσαν ἐρώτησιν <εἰς> ἐναντίον φέρει.

[F. 25^v] Figura circuli in quo inscripti sunt numeri XVI (α' — 25
ις') : Πόλος καλεῖται ὁ τοιοῦτος νὰ ἦναι.— Κρίσις τοῦ παρόντος
πόλου· δῖψον ἐντὸς τοῦ πόλου κύβον καὶ εἰς ποῖον ψηφὸν πέση,
εὐρίσκεις ὀπισθεν τὸ κεφάλαιον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ κρίσις ἣν θέ-
λεις εὐρεῖν περὶ τοῦ ἐρωτήματος.

1 ἢ scripsi : ἀεὶ cod. 2 αἰχματοηθλοσεται cod. 3 ὅτι addidi.
τελευτήσῃ cod. ἐγγίον cod. 5 ἐξ inserui. 6 καλέσῃ ε cod.
10 εἰς inserui. 14 καὶ εἰ] ἢ καὶ cod. 17 κατὰ inserui. 20 οὐράν
cod. 22 mnu νικῆσει <ὁ ἐχθρὸς> ? 24 εἰς inserui. 27 ἐντὸς
scripsi : ἐν τοῖς cod. κύβον cod. 28 εὐρίσκη cod.

Recettes magiques.

[F. 37] *Εἰς λύσιν ἀνδρογόνου ὅταν ἦναι δεμένον.*

Καὶ γράφε σὲ χάρτην νὰ τὰ ζωσθοῦν κατὰ σάρκα. Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος · ὀρκίζω σε, πνεῦμα τριόδιον, ἐὰν *Τριών*, ἵνα ἀπέλθῃς εἰς τὰς κορυφὰς τῶν 5 δρακόντων. ὀρκίζω σε ὑπὸ τοῦ <ἐπὶ τοῦ> τιμίου σταυροῦ τοῦ ἀναβάντος καὶ περιπατήσαντος ἐν Κρανίου <τόπω>, ἵνα φύγῃς ἀπὸ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα) α : β : η : ζ : η : θ : ὁ Καθεύδης. ὀρκίζω σε ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου *Μιχαήλ* ε : γ : ζ : υ : σ : ρ : Οὐρεθη, ἀναχώρησον ἐκ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα). ὀρκίζω 10 σε ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου [f. 37^v] *Γαβριήλ*, ἔγκλεισον, *Βαρσαβὰήλ* καὶ ἀναχώρησον, *Χαρατοήλ*. ὀρκίζω σε ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἀρχαγγέλου *Σαμοήλ* ἵνα ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα). ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπαρεδόθη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων διὰ τὸ σῶσαι τὸν ἄνθρωπον · σταυρωθεὶς δὲ καὶ ταφείς 15 καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστὰς, τὰς χαλκᾶς πύλας τοῦ Ἄιδου συνέτριψε καὶ τὸν Ἀδὰμ καὶ <τὴν> Ἐῶαν ἠλευθέρωσεν ἐν τῆς φθορᾶς τοῦ Ἄιδου οὕτω καὶ ὁ δεινὰς καὶ ἡ ὀδεῖνα ἔλευθερωθοῦν ἐκ τοῦ πονηροῦ δαίμονος · ἀμήν.

Ἔτερον.

20 Γράφε εἰς ἄφορον σκουτέλι καὶ ἄς λειτουργήσῃ ὁ ἱερεὺς · εἶτα ἄς τελειώσῃ μεγάλον ἁγιασμόν, ὡσάν τελειώσῃ ἡ λειτουργία · καὶ ἄς τὸ πλουσι τὸ ἀνδρογόνον διακοπὰς γ' ἤγουν καθὼς τοὺς κοινωνᾶ ὁ ἱερεὺς ὅταν τοὺς [f. 38] εὐλογᾶ · καὶ ἂν ἤξεύρουν, ἄς λέγουν τὸ · πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν.

Laterculus

25	α	α	θ	θ	ρ	μ
	α	ο	ε	π	ω	ι
	ε	ε	γ	ο	γ	ω
	ο	π	ε	ρ	κ	α
	ρβ	χι	ο	ρ	β	

1 ἀνδρογόνον cod. 2 γρά cod. χάρτ cod. ζωστοῦ cod. 4 et ss. cf. infra, ff. 73 et 73^v. 4 ἀπόλθεις cod. 5 ἐπὶ τοῦ addidi. 6 τόπω addidi. 7 τὸν δούλον cod. 8 : ζ : incertum. 9 ναχόρισον cod. 10 ἔκλησον cod. : alias ἔγκλεισον vel etiam ἔκλυσον. 12 τὸν δούλον cod. 16 τὴν inserui. 17 ὀδύνας cod. ὀδύνα cod. 18 δέμων cod. 20 γρά cod. 22 πηούσι cod. : aquam bibant qua scutellam laverint. num διὰ κοπὰς γ' legendum ? 23 κωνωνᾶς cod. 28 ρ dubium.

circumdatus verbis : ἀπέστειλεν βασιλεὺς ἄρχων λαοῦ καὶ ἔλυσεν αὐτόν καὶ ἀφῆκεν αὐτόν.

[F. 58^v] Περὶ ἐχθρούς· νὰ τὸ βαστᾶ.

Quinque cruces literis circumdatae κ(ύρι)ος κ(ύρι)ε. — ἰ(ησοῦς) χ(ριστὸς) νι κᾶ. — μ(ι)χ(α)ήλ. — γ(α)β(ρι)ήλ. — ἰ(ησοῦ)ς χ(ριστὸς) 5 νι κᾶ. Θεοῦ θ. θ. κ. β. τ. β. κτε. β θ τ. δ. δ. ἰ(ησοῦ)ς χ(ριστὸς) νικᾶ.

Περὶ καρδίας πόνων.

Ἐγὼ Ῥάξ καλοῦμαι καὶ Μαδεῶθ καρδιόπονος ἐπιβαίνω 10 ἐάν τις γράψῃ Ῥάξ, εὐθέως ἀναχωρήσω ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα). — Ὅταν διαβαίνης εἰς ὄρος, εἰς στρατάν, ἐπικαλοῦ τὸν ἄγγελον· ἄγιε ἄγγελε Σαραχαήλ, βοήθησόν μοι. [f. 59] τὸν ἄγγελον τοῦ σπιτίου· στήσον σταυρὸν εἰς οἶκόν σου καὶ γράψον τὸ ὄνομα Ἐφεμαήλ· καὶ αὐτὸς διώξει πᾶν πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον. τὸν ἄγγελον τοῦ ῥίγυ· τὸ ὄνομα 15 Συρχαήλ· καὶ γράψον καὶ φόρε τον. τὸν ἄγγελον τοῦ ὕπνου· γράψον εἰς ἐλαίας φύλλα καὶ ὄπου ἀσθενεῖς, ἐπικαλοῦ αὐτόν· Ζωήλ. τὸν ἄγγελον τοῦ νεροῦ καὶ βρῦσις· καὶ ὅταν πίνης ἐπικαλοῦ Μελχισεδέ κ. τὸν ἄγγελον <Ἀγαθοήλ>· γράψον τὸ ὄνομα αὐτοῦ <τοῦ ἀγγέλου> τῆς χαροποιίας καὶ νικᾶς τοῦς 20 ἐχθρούς σου. τὸν ἄγγελον τῆς βροντῆς καὶ χαλάζης· Φαρμαχαήλ, βοήθησον. τὸν ἄγγελον ἡμέρας καὶ νυκτός· Σαραήλ, βοήθησον.

Φυλακτήριον εἰς τὴν καρδίαν ἀνθρώπου.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. 25 ἔξορκίζω σε, καρδιά, εἰς τὸ λούτρων καὶ βάπτισμα [f. 59^v] τοῦ Χριστοῦ ὀρκίζω σε, καρδιά, εἰς τὸν παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ῥαπισθέντα ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ τετραρχοῦντος. ὀρκίζω σε, καρδιά, κατὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὀρκίζω σε, καρδιά, κατὰ τοῦ καταβάντος εἰς τὰ κατώτερα τοῦ Ἄιδου καὶ 30 διαρρήξαντος τοὺς ἀδαμαντίνους μοχλοὺς· κατ' ἐκεῖνόν σε ὀρκίζω, καρδιά, μὴν τρομάξης, μὴν φοβηθῆς, μὴ ἐπὶ ὀμμάτων βάρους ἐπενέγκῃς μῆδ' ἐπὶ κροτάφους τῶν ὀφθαλμῶν. ὀρκίζω σε,

8 πόνων cod. 9-23 cf. supra, p. 10. 9 ρξ cod. ἐπιβαίνω cod.
10 τῆς cod. ἀναχόρισον cod. 11 στρατά cod. 16 φόρε cod.
19 Ἀγαθοήλ supplevi collato cod. B. S. H. 115, p. 10. 20 τοῦ ἀγγέ-
λου addidi. 24 καρδιαν cod. 26 βάπτισματος cod. 28 τετράχοντος cod.
33 ἐπενέγκῃς scripsi : ἐπεγγῆς cod. μῆδ' μῆ cod.

καρδία, εἰς τὸ ἀτίμητον ὄνομα, κάθου εἰς τὸν ἴδιον τόπον· μὴν παρακινήσης, μὴν ἀποκτεῖσης τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα) τὸν φοροῦντα τὸ φυλακτήριον τοῦτον· εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ἀμήν· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς 5 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Ῥετζέτα σὲ καρτάνα.

Νὰ τὴν γράφουν σὲ ψωμί καὶ νὰ ἦναι κυριακὴν ἢ σάββατον ταχυτέρου· ἀκατούρητος νὰ τὴν γράφῃ σὲ ψωμί νὰ τρώγῃ ἄρρωστος νηστικός.

10 [F. 60] Ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη, ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσθη, ὁ Χριστὸς ἐπεριτμήθη, ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη, ὁ Χριστὸς ἀνέστη.

Ἄλλον φυλακτήριον· νὰ τὸ βαστᾷ ἀπάνω
του <δ> ἄρρωστος.

15 Ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη· ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσθη, ὁ Χριστὸς ἀνεστάθη· διότι καὶ σύ, ῥίγε, πρῶτε, δεύτερε, τρίτε, τέταρτε, λείπε, φεῦγε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ· σ. μ. κλ. ζμ. μ. φ. β. Θεοῦ, ἀμήν. τὸν ἄγγελον τοῦ ῥίγου <ἐπικαλοῦ>· ἄγιε ἄγγελε τοῦ Θεοῦ Συραχαήλ, βοήθησον τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. Ἰησοῦ περιτμηθέντος, Ἰησοῦ βαπτισθέντος, Ἰησοῦ ἀνασ-
20 τάντος, Ἰησοῦ παραδοθέντος, Ἰησοῦ σταυρωθέντος, Ἰησοῦ ἀποκαλυφθέντος, Ἰησοῦ ἀναστάντος, τὰ θεμέλια τοῦ Ἰακώβου ἐσαλεύθησαν. λύτρωσε, Κύριε, τὸν δοῦλόν σου ἀπὸ τὸν ῥίγον τὸν καθημερινόν, β', γ', δ' καὶ πᾶσαν διαβολικὴν φαντασίαν ὅπως δοξασθῆ παρ' αὐτοῦ καὶ ἡμῶν [f. 60v] τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρε-
25 πὲς ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ. πφφ. Characteres (duo orbes, duae pental-phae).

1 τὸν ἀκμήτην cod. 2 ἀποκτεῖσης (ἀποκτήσις cod.) = ἀποκτείνης.
2-3 τὸ φοροῦν cod. 6 καρτάνα = quartana. 7 τήν] τη cod.
κυριακὴ cod. σάβατο cod. 8 ἀκατούρητος incertum. τη cod.
13 ὁ addidi. 16 λείπε] λύπε cod. id est στῶμεν καλῶς, στῶμεν
μετὰ φόβον Θεοῦ. 17 ἐπικαλοῦ addidi. 23 β' γ' δ' : id est δεύτε-
ρον, τρίτον, τέταρτον, cf. v. 15.

Ἐρμηνεία εἰς ἄνθρωπον δταν τὸν εὗρουν τὰ καλὰ
του ἤγουν τὰ δέξφιά του.

Ὡς ἐπεριπάτει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός με τὸν ἅγιον
Ἰωάννη τὸν θεολόγον εἰς χώραν λεγομένην Γεθσημανεῖ, ἤκου-
σαν κτύπον μεγάλον· καὶ λέγει ὁ ἅγιος [f. 61] Ἰωάννης πρὸς τὸν 5
Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· Κύριε, τί ἐστιν; — ἄκουσον,
δίκαιε Ἰωάννη, ὅτι παιδίον κρατεῖ τὸ μαλακὸν καὶ ἄγωμε καὶ εἰ-
πέ του εἰς τὸ δεξιὸν ὠτίον· ᾧ, φεῦγε, δαιμόνιον, ᾧ, φεῦγε, δαιμό-
νιον, ᾧ, φεῦγε, δαιμόνιον — γ' — ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. ζμ.
κλς. ζμ. μτ. φβ. Θεοῦ, ἀμήν. εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ 10
Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ἀμήν. ὑψοῦτε, ὑψοῦτε τὸν Κύριον· ἔπειτα οὐρανοὶ
ἄνοιξαν καὶ ἑπτὰ ἄγγελοι εὐγγήκαν, ἐπῆραν ἕξι, ἑπτὰ καλὰ, ἐπῆ-
ραν ἕξι, ἑπτὰ καλὰ.

Περὶ τοῦ φυγεῖν ἄνθρωπον.

15

Γράφον εἰς ἀγέννητον χαρτὶ ἕξαστροφῆ· Ἀβραάμ εἶχεν δοῦ-
λον καὶ ἔφυγεν· Ἰσαὰκ ἐξήτησεν αὐτόν· γεννηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτοῦ
σκοτός καὶ ὀλισθήμα [f. 61v] καὶ, ἄγγελος, ἐκδίωξον αὐτόν, Ἀ-
βραάμ, φθάσον αὐτόν καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος, στρέφον αὐτόν.

Εἰς γυναῖκα ἂν ἀπομένη βρέφος εἰς τὴν κοιλίαν 20
της μέσα.

Ὅνον μάρου καβαλλίναν κάπνισον καὶ πίπτει· ἡ αἴγας ξανθῆς
καὶ σπάρτον κάπνισον καὶ πίπτει· ἡ καῦσον ποταμοῦ καβρόν
καὶ κάπνισον ἀποπάνω της καὶ πίπτει.

Εἰς γυναῖκα ὀποῦ ἀργεῖ νὰ κάμη τὸ παιδί. 25

Πίασε εἰς τὸ δεξιὸν ὠτίον αὐτῆς καὶ εἰπέ της· Σάρα ἔτεκεν υἱὸν
ἐν γήρει αὐτῆς· ἐξέλθε καὶ σύ, βρέφος, καθὼς ἐξῆλθεν καὶ ὁ Λά-
ζαρος ἐκ τοῦ τάφου· καλεῖ σε τὸ φῶς τοῦ κόσμου καὶ τὸ ἅγιον
βάπτισμα.

1 καλὰ ut γλυκό et μαλακόν, comitialis morbus. De morbo δελφικῷ
cf. Perdrizet, Negotium perambulans, p.37. 3 ὅς cod. 7 πεδίον
cod. 9 γ' = τρις. 9-10 cf. p. 113 v. 16. 12 ἔπειτα] ἔπιτα cod.
num ἑπτὰ restituendum? 13 εὐτά cod. 14 ἐξέ
εὐτά cod. 16 ξανάστροφη cod. 17 αὐτοῦ] αὐτόν cod. 18 ὀληστη-
μα cod. 22 καβαλήνα cod. πίπτει] πήτι cod. ἡ] γι cod.
23 σπάρτο cod. κοπανισον cod. ἡ]γι cod. καυρόν cod.
24 ἀπὸ πάνω της (sic) transp. post πίπτει (sic) cod. 27 ἐξῆλθεν]
ἐξῆλλον cod.

Ἄλλον περὶ γυναικός.

Ἐστιν ὁ Θεὸς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ἐγεννήθη, πόνος οὐκ ἦτον· καὶ ἄρτι πόνος μὴ φανῆ. φεῦγε, πόνε [f. 62] καὶ πᾶν κακὸν ἢ ὀφθαλμὸς κακὸς ἢ κατάρα καὶ μάγια ἀπὸ τῆν
5 δούλην τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα).

Ἄλλον περὶ γυναικὸς εἰς τὴν γένναν τῆς.

Ὡς ἐξήρχετο ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, εἶδεν γυνήν λυσίκομον· καὶ βοάξει καὶ λέγει νὰ γεννήσῃ θέλει καὶ οὐ δύναται. λέγει ὁ Κύριος ἡμῶν· ὕπαγε
10 εἰς τὸ δεξιὸν ὠτίον καὶ εἰπέ· ὡς ἐγέννησεν ὑπεραγία Θεοτόκος τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, θές καὶ σὺ γεννήσεις τὸ παιδί. καὶ <εἰς> τὸ βρέφος· ὁ Χριστός σε καλεῖ καὶ ὑπεραγία Θεοτόκος καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος. ἐτοῦτο λέγον ἐκ τρίτου τὸ ἄνωθεν.

15 Ἄλλον.

Καὶ γράφον σὲ χαρτὶ καὶ θές το εἰς τὸ ἀνώφλιον ἀπάνω. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. τρόμος ἐγένετο εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ οἱ ἄγγελοι διὰ νεφέλης τρέχουν· οἱ νεκροὶ κινδυνεύουν. [f. 62v] ἔξελθε, παιδίον, ἐπὶ τοῦ πόρου σὺν
20 τῇ ἀκολουθήσει. — ὁ Κύριος καὶ ὁ Ἰωάννης ὠδεύσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ εὔρον γυναῖκα κλαιούσαν· καὶ εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Ἰωάννῃ· ὕπαγε, Ἰωάννη, εἰς τὴν δεξιὰν μερὰν τῆς θύρας καὶ εἰπέ· οἱ οὐρανοὶ ἠνοιχθήσαν καὶ φῶς ἔλαμψεν· δῖελθε καὶ σὺ, παιδίον, καλεῖ σε ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν. — εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς
25 καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ὡς ἐξῆλθεν ὁ Ἰωάνης ἀπὸ τοῦ κήτους καὶ ὁ Λάζαρος ἀπὸ τοῦ τάφου, ἔξελθε καὶ σὺ, τέκνον, ἔξελθε, βρέφος· καλεῖ σε τὸ φῶς τοῦ κόσμου, καλεῖ σε τὸ ἅγιον βάπτισμα, καλεῖ σε ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος καὶ ὁ τίμιος Πρόδρομος.
30 Λαβὰ, Λάον, Βαδαή. — ἄκουσον, Λάζαρε· καὶ ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου. μνήσθητι, [f. 63] Κύριε, τῶν νιῶν Ἐδώμ τὴν ἡμέραν

3 ἄρτη cod. 4 κατάραν cod. 7 ὅς cod. 8 γυνή λυσίκομον cod. : fort. leg. λεχοῦσαν. 9 οὐ δύναται scripsi : ὀδύνατε cod. 12 εἰς inserui. 13 λέγον = λέγε. 16 ἀνοφίον cod. 19 κινδυνεύη cod. 21 εὔρων cod. κλαιοπόνσα cod. 22 θήρας cod. 26 ὁ Ἰων ἄς] οἶων cod. 27 ἐξῆλθε¹ cod. 31 Psalm. CXXXVI, v. 7. τὸν εἶόν cod.;

Ἰερουσαλήμ, τῶν λεγόντων· ἐκκενοῦτε, ἐκκενοῦτε ἀπ' αὐτῆς τὸ τέκνον δίχως πόνον, δίχως ἀνάγκην. εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Εὐχὴ εἰς ἀνδρόγυνον δεμένον· νὰ τὴν διαβάσῃς 5
ἐπὶ τῶν δύο τῶν.

Ἄν τις ἐκ τῶν νιῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰσπορευομένων εἰς Αἴγυπτον ἔφθασεν, ὁ πονηρὸς δαίμων ἔδεσεν αὐτόν, εἰς τέλος ἀπώλεσεν, ἀλλ' ἔλυσεν αὐτόν τοῦ μὴ μείναι μετὰ γυναικὸς αὐτοῦ· οὕτω λύω καὶ ἄλλοι τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδ(εῖνα). ὡς ἔλυσεν Ἥλιος τὰ ὕδατα καὶ 10 ἔβρεξεν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς, λύσον, Κύριε, τὸν δοῦλον ὁδ(εῖνα), λύσον τὰ δεσμὰ. λύει τὰ δεσμὰ καὶ δροσιζει τὴν φλόγα ὁ τρισσοφεγγῆς [f. 63^v] τῆς θεαρχίας τύπος· ὑμνοῦσι παῖδες, εὐλογεῖ δὲ τὸν μόνον Σωτῆρα καὶ παντοῦργον ὡς εὐεργέτην καὶ <ἡ> δημιουργηθεῖσα σύμπασα κτίσις. ὡς ἔλυσας τὴν μήτραν Σάρας, λύσον, 15 Κύριε, τὸν δοῦλόν σου ὁδ(εῖνα), ὡς ἔλυσας τὴν μήτραν τῆς Ἐλισάβετ καὶ ἔτεκεν Ἰωάννη τὸν Προδρομον, ὡς ἔλυσας τὴν μήτραν Ἄννης καὶ ἔτεκεν τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, λύσον, Κύριε, τὸν δοῦλόν σου ὁδ(εῖνα). ὡς ἔλυσας τὸν δοῦλόν σου Σειραχ καὶ τὴν Ρούθ, ὡς ἔδεσεν ὁ ἅγιος Κυπριανὸς καὶ ὡς αὐτὸς ἔλυσεν, οὕτως 20 καὶ ἄλλοι τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδ(εῖνα). εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀμήν.

Ἄλλοι.

Γράψον εἰς μῆλον καὶ φάγε· ἀπέστειλεν βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν ἀρχὼν λαοῦ αὐτοῦ καὶ κατέστησεν αὐτόν. 25

[F. 64] Εἰς τὸ στήσαι αἷμα ἀπὸ τὴν μύτην.

Κύριε Ἰ(ησοῦ) Χ(ριστ)ῆ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς πιστῆς βασιλείας Ἀβραὰμ καὶ Ἥλιον τοῦ προφήτου· <εἰς> τὴν ἀποκάλυψιν τὴν ἐδέξαντο οἱ ἐπτὰ οὐρανοὶ τοῦ μὴ βρέξαι ἐνιαυτοὺς γ' καὶ μῆνας ἕξ· οὕτως καὶ σὺ πῆξον καὶ μὴν στάξῃς. εἰς τὸ 30 ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

5 τὴν] τὸν cod. 6 ἐπὶ scripsi : καὶ cod. τὸν διοτον cod. 7 τῆς cod. εἰδόν cod. τῶν] τό cod. εἰς πορευόμενον cod. 8 εὐθασεν cod. πάρος cod. 11 ὑετὸν scripsi : εἰς τὸν cod. 14 ἡ supplevi. 17 ἔτεκεν] +τὴν μήτραν καὶ ἔτεκεν cod. 19 τὴν] τὸν cod. 20 ἔδεσεν scripsi : ἔλυσεν cod. 24 cf. supra, p. 100, v. 29. 26 τὴ μίτη cod. 28 ἀγαάμ cod. εἰς inserui. 30 πύξον cod.

Ἐὰν θέλῃς νὰ ζητήσης χάριν ἀπὸ αὐθέντας.

Γράφον τὸν ὀβ' ψαλμὸν τοῦ ψαλτηρίου · ὡς ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραήλ, καὶ κρέμασέ τον εἰς τὸν δεξιὸν σου βραχίονα.

Καὶ εἰς κρίσιν ἐμπῆς, λέγον πρῶτον τὸν με' ψαλμὸν 5 τοῦ ψαλτηρίου · ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα.

Εἰς πόλεμον ἐμπῆς, λέγον ἐκ τρίτου, καὶ οὐ σταθῆ ἔμπροσθέν σου ἀντίδικος · καὶ θυροδοὺς κατακαύσει ἐν πυρὶ · [f. 64^v] ὁ Θεὸς καταφυγὴ καὶ δύναμις μου.

Φυλακτήριον εἰς παιδιά μικρά · περὶ Γέλου.

- 10 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος — καὶ ἡ σκοτία αὐτὸν οὐ κατέλαβεν. Ἦλμασαν ἡ καταβαλμένη καὶ ἀποδιωγμένη † τηποὺν καὶ τὸν † τῶν ἀπάντων, ὁ ὢν καὶ προὼν, σῶζε τοὺς ὑμνοῦντάς σε. μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα ὀπη καὶ ἀν θελήσης ἢ ἐν νυκτὶ ἢ ἐν ἡμέρᾳ ἢ ὥρα ἢ μεσημβρίας ἢ ἱεροῦς <ἢ> μοναχός, 15 ἄνδρας τε καὶ γυναῖκα, σκότος, γνόφος, μηκέτι εἰσέλθῃς [f. 65] εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα), οἴκησιν τοῦ βαπτίσματος. εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀμήν. — τὸ γὰρ πρῶτόν σου ὄνομα καλεῖται Γελοῦ. τὸ β' Μουρφόντο · <τὸ> γ' Βαριχοῦ · τὸ δ' Νιδοῦσα · τὸ ε' 20 Τροφοπανίκτηρα · τὸ ς' Αἵματοπίνουσα · τὸ ζ' Μεταξό · τὸ η' Κεραμηδοτραχούσα · τὸ θ' Μαυλιστοῦ · τὸ ι' Ἀναβαρδαλέα · τὸ ια' Ὀμέ · ιβ' καὶ ἤμισιν Λαοιδράκεν α. ἄγιοι ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐρουήλ καὶ Ῥαφαήλ, Δελεήμ,.....,Κερισιρον, Ἐφανουήλ, Σιχαήλ, Μανη- 25 χαήλ, Σιχαήλ, Αἰμυλίφιος, Μελκεδήλ, Ἀρκεήλ, Ἀδωναλ, Λουή, Σεραλή, Ἀδωναί. Ἰησοῦς Χριστός νικᾷ.

[F. 65^v] Ἡ σφραγίδα τοῦ δακτυλιδίου ὀποῦ <ἔκαμεν> ὁ Μιχαήλ ὁ ἀρχάγγελος καὶ ἐδόθη τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι καὶ πάταξεν τὰ πονηρά. Corona hisce verbis inscripta :

1 ἀφεντός cod. 3 τόν] το cod. 4 κρήση cod. λέγον = λέγε. με' : imo λ' ; ἐπὶ — ἤλπισα = psalm. XXX. 6 τρίτου] γ' cod. 7-8 καὶ — δύναμις = psalmus XLV, 10 et 1. καὶ scripsi ; ὅς ἐκ cod. θυροίους cod. 10 αὐτόν] ἐναντόν cod. 11 textus corruptus : num Ἰησοῦς ὁ ποιητής τῶν ἀπάντων ? 12 τοῦς] + σε cod. 13 εἰσέλθῃ cod ; ὀπη scripsi : ἡμῆ cod. ἀν θελήσης scripsi : ἠθελέσως cod. 14 ἢ inserui. μοναχόν cod. 15 γυναικας cod. 16 οἴκησιν scripsi ; καὶ τῇ σὺν cod. 18-22 cf. supra, p. 99, 3 ss. 19 τό inserui. 22 ιβ' καὶ ἡμισιν scripsi (cf. Perdrizet, p. 18 ss.) : ἔλη καὶ ἡμησί cod. 27 ἔκαμεν inserti. 28 δοθή cod. 29 ss. cf. supra, p. 41, 8 ss!

Κ(ύριε) ὁ Θε(ε)ὸς ἡμῶν, λέων Σαβαώθ, Βιονικ. αωα. ἐλωή. ἀρωα. εαδων. ιωα. σεσου. στωά. ιεά. ἐνιοῦ. οου-
νίου υἱὸς Ἐμανουήλ Ἰησοῦς. ὁ Θε(ε)ὸς Πάν. Δα-
νιήλ. — Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ.

m². Ὅταν κλαίῃ τὸ παιδί.

5

Γράφων. Characteres (pentalpha etc.)

[F. 66]. Φυλακτήριον· νὰ τὸ βαστᾷς καὶ νὰ τὸ δια-
βάξῃς.

Εἰς τὴν ὁδὸν μου, ἅγιοι ἄγγελοι ἀρχάγγελοι Μιχαήλ, Γαβριήλ,
Οὐρχήλ καὶ Ῥαφαήλ, ὑπεράγία Θεοτόκε, βοήθησον τὸν δούλον 10
τοῦ Θεοῦ. ὦ τίμει Πρόδρομε καὶ Βαπτιστά, ἅγιε Νικόλαε καὶ μέγα
ταξίαρχα Μιχαήλ ἀρχάγγελε ὀπισθὲν μου καὶ Γαβριήλ ἔμπροσθὲν
μου. ὦ τίμει καὶ ζωοποιεὲ σταυρέ, ἡ ἐλπίς μου· ὁ Πατὴρ καταφυγή
μου· σκέπη μου ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Τριάς ἅγία, δό-
ξα σοι, ἡ ἐκλεκτὴ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. υἱὲ τῆς Θεοτόκου, βοή- 15
θησον τὸν δούλόν σου. Τριάς ὁμοούσιος τῶν Χριστιανῶν βοήθη-
σον. χαίρε, κεχαριτωμένη Μαρία· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογη-
μένῃ σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου ὅτι
σωτήρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν· ὦ δέσποινα τῶν ἀγγέλων, ἄν-
θος τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν Πατριαρχῶν, ὁδηγήτρια τῶν προφη- 20
τῶν, ἡ σύναξις τῶν Ἀποστόλων, [f. 66v] ἐκκλησία τῶν δικαίων,
ἀληθινὴ τῶν παρθένων, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν·
ἐκλεκτὴ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, υἱὲ τῆς Θεοτόκου, βοήθησον τοῦ
δούλου σου· Τριάς ὁμοούσιος τῶν Χριστιανῶν, βοήθησον τοῦ
25

Εὐχὴ τῶν ἁγίων ἀγγέλων εἰς ῥίγον· νὰ τὴν
διαβάξῃς <ἐπὶ> τοῦ ἀσθενοῦς.

Ἅγιοι ἄγγελοι, Ἀρχαὶ, Ἐξουσίαι, τὰ Πολυόμματα Χερουβὶμ
καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ, ἡ ἀκατάληπτος καὶ θεία δύναμις τοῦ
τιμίον καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, προσπέσατε καὶ δυσωπήσατε τὸν 30
μόνον ὑπεράγαθον Θεὸν ἐπ' ἄφεισιν τῶν συνεχομένων κακῶν,
τοῦ ἀπολήξαι ταύτην τὴν χαλεπωτάτην νόσον καὶ δυνάστειαν ἀπὸ
τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ, πυρετὸν ἢ πυρετὸν ἕξω πυρετῶν. ῥίγος λιμ-
νητικός, ῥίγος κραταίος, ῥίγος βλαβερός, ῥίγος βραχύς, ἐγώ σας
ἔξορκίζω, ὑμᾶς τὰς οὐ' ἀσθενείας ἃς ἔχει [f. 67] ὁ ἄνθρωπος, ἀνα- 35

3 εἰός cod. 9 ἐκ, ut videtur, cod. ἅγιε ἄγγελε ἀρχάγγελε cod.
14 δόξασι cod. 15 εἰέ cod. 16 τριάδα ὁμοούσιον cod. 18 καρπὸς
cod. 21 ἐκκλησίαν cod. 22 ἀληθινὴν cod. 23 εἰέ cod. 24 τριάδα
ὁμοούσιον cod. 27 ἐπὶ supplevi. 31 ἐπ' scripsi: καὶ cod. 32 ἀπε-
λήξας cod. δυναστείας cod. 33 ἦ] ἦν cod. 35 ἡμᾶς cod.
ἄς] ἦν cod. ἀναχώρησον cod.

χωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδ(εῖνα) · καὶ πᾶσαι ἀσθένειαι ἀπὸ οὐρανοῦ ἢ ἀπὸ ἀστέρος ἢ ἀπὸ ἡλίου ἢ ἀπὸ φεγγαρίου ἢ ἀπὸ φαραγγίου ἢ ἀπὸ ἀέρος ἢ ἀπὸ κηλαδισμοῦ πουλιού, ἢ φάραγξ <ἢ> πλάγιον, ἢ ἀπὸ βουνοῦ ἢ ἀπὸ πεδίου ἢ ἀπὸ λίθου <ἢ> 5 ὕδατος ἢ πηγῆς ἢ ὁδοῦ ἢ ἀπὸ ποταμοῦ ἢ χώρας ἢ ἀγροῦ ἢ περιβολίου ἢ κήπου ἢ παραδείσου ἢ ἐν διοδίῳ ἢ ἐν τριοδίῳ · ἢ ἐξ εἰσόδου ἢ αὐλῆς ἢ ἀλωνίου · ἢ εἰς λουτρὰν ἢ φοῦρνον ἢ εἰς τρόχαλον ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς πράγματος καὶ ἦλθεν καὶ ἐπείραξεν τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδ(εῖνα) · μὴ τις ἐπτά φωνῶν εἰργάσατο ἢ 10 ἐποιήσατο · μὴ τι ἀπὸ φαρμάκου ἢ ζήλου ἢ πάσης συμφορᾶς ἐπερχομένης · μὴ προσητηριακὸν ἢ βουβητικὸν ἢ κεφαλῶν ἢ χειρῶν ἢ ποδῶν ἢ καρδίας, ἢ δαιμονικὸν ἢ φαντασματικὸν ἢ Καλῆς τῶν Ὁραιῶν ἢ Νεραϊδῶν · μὴ ἐκ φόβου ἀέρων πετουμένων ἢ κεφαλόπονον ἢ χειρόπονον [f. 67^v] ἢ δυσουρία ἢ τρισουρία ἢ ἐσοχάδες 15 ἢ ἐξοχάδες ἢ ἀστέρα ἢ στράματος ἢ ἀρμόπονον ἢ πολύπνον καὶ οἶον δῆποτε τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδ(εῖνα) <πειράξατε> · ἀναχωρήσατε καὶ ἀπέλθετε εἰς τὰ ἀγρία ὄρη καὶ εἰς τόπους ἀβάτους καὶ ἀνύδρους · ὅπου ἂν ᾗσταν κατακείμενοι ἐπὶ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδ(εῖνα), ἐξέλθετε. ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τῶν Χερουβὶμ καὶ Σεραφίμ, 20 ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τῶν μακαρίων δυνάμεων καὶ ἁγίων ταγμάτων · ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τῶν τεσσάρων ἀρχαγγέλων Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐρονήλ καὶ Ῥαφαήλ · ἐξορκίζω ὑμᾶς κατ' ἐκείνων τῶν κθ' καπᾶδων τῶν λειτουργούντων τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ · ἐξορκίζω σας ἀπὸ τῶν ἐπτά διακόνων ὁποῦ θυμιάζουν τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ. ὀρκίζω 25 ὑμᾶς κατὰ τῶν ιβ' Ἀποστόλων · ἐξέλθατε καὶ ἀναχωρήσατε ὅθεν ἐξήλθετε καὶ μὴ ἐπιστρέψητε εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. καὶ δὸς αὐτῷ, δέσποτα Κύριε, ζωὴν ἁγίαν καὶ [f. 68] μακροήμερευσιν ὅπως δοξασθῆ τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων · ἀμήν. 30 μεσημβριανὸν δαιμόνιον, φανταστικὸν δαιμόνιον καὶ <τά> ἐπὶ τὰ τριόδια καθορώμενα (καὶ στέκονται καὶ τρέμονται καὶ ἀφρί-

1 πᾶσαι] πᾶν cod. 2-15 cf. *Ἐδχῆ τοῦ ἁγ. Βασιλείου* in *Patr. gr.*, t. 31, p. 1681 ; *infra*, pp. 122, 20 ss. : 127, 3 ss. 2 ὑπὸ ἡλίον cod. φεγγαρίου cod. 3 φάραγξ] φαραξ cod. 4 ἢ inserui. πλαγιῶν cod. βουνηοῦ cod. παιδίον cod. ἀπόλλου cod. ἢ supplevi. 5 χώρα cod. ἀγρί cod. 6 διότη cod. τριόδη cod. 9 μήτης cod. 9-10 ἢ ἐποιήσατο] ἢς πηήσατο cod. 10 μὴ τι] ἢ τι cod. 12 Καλῆς cf. p. 85, 23. 13 Ὁραιῶν cf. p. 99, 11. 14 τρισουρία quasi *δισ-ουρία* scribas. *ἐσοχάδων* cod. 15 ἐξοχάδων cod. 18 *πειράξατε* addidi. 18 *κατηκνυμένη* (= *κατοικημένοι*) cod. 19 ἡμᾶς cod. 20 ἁγίων scripsi : αὐλων cod. 25 ἡμᾶς cod. 26 ἐξέλθεται cod. 27 *μακροήμερευσι* cod. 30 *τά* inserui;

ζονται τοὺς ὀδόντας αὐτῶν) · ἐξέλθατε καὶ ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν
δοῦλον τοῦ Θεοῦ. λῦσον, Κύριε, τοὺς δαίμονας τοὺς ἀοράτους · λῦ-
σον, Κύριε, τοὺς δαίμονας τοὺς νυκτερινούς καὶ νυκτοφόρους ·
λῦσον, Κύριε, τοὺς δαίμονας τοὺς σκοτεινοὺς · λῦσον, Κύριε, τοὺς
δαίμονας τοῦ ἄρκτου. λῦσον, Κύριε, τοὺς δαίμονας καὶ χαλίνωσον, 5
ἀπόστρεφον πᾶν ἀκάθαρτον πνεῦμα ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ.

Εἰς μάγια εἶναι καλὸν ἐτοῦτο.

Ὡς ἐπήγαιεν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος μὲ τοὺς ἰβ' Ἀποστό-
λους εἰς τὸ μαῦρον Χαράκι, ἐκεῖ ἔκυραν ἑπτὰ μάγισσαις καὶ τὰ
μάγια ἐκάνανε καὶ τὰ ἀντίμαγα καὶ τὰ [f. 68^v] διασκελίσματα καὶ 10
τὰ κομποδέματα καὶ τὰ φάρμακα · καὶ ἐρωτήξασιν οἱ ἅγιοι · τί
νὰ κάνετε ἐδῶ, ἑπτὰ μάγισσαις ἀξαγόρευσαις καὶ ἀμεταλάβασταις ;
— ἐκεῖναις ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον · ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, ἐδῶ μας ἐπλε-
ρώσανε νὰ κάμωμε μάγια καὶ κομποδέματα, ἀντίμαγα καὶ διασκε-
λίσματα καὶ φάρμακα · καὶ ὅτινος τὰ κάμωμε νὰ κλαίῃ, νὰ θρηνη- 15
ται καὶ νὰ βρουχᾶται καὶ καλὸν νὰ μὴν ἔχη μήτε ἐκεῖνος μήτε ἡ
φαμελία του οὐδὲ τὸ πρᾶγμά του καὶ νὰ φτωχάλῃη. — καὶ λέγουν
των οἱ ἅγιοι · ἡμεῖς, θεόργισταις, σᾶς λέγομεν, ἀπὸ τὸν Θεὸν ἀφω-
ρισμέναις, στρέφετε ὀπίσω καὶ τὰ τριόδια περάσετε, εἰς τὴν
μαύρην θάλασσαν τὰ ρίξετε. ἐπῆράν τα καὶ ὀμπρός καὶ ὀπίσω 20
ἔστρεψαν καὶ τὰ τριόδια ἐπεράσασιν καὶ εἰς τὴν μαύρην θάλασσαν
τὰ ρίξασιν. δώδεκα ἀγελάδαις ἐπήγασιν καὶ ἔπιαν καὶ τὰ κέρατά
τῶν [f. 69] ἐπέσασιν εἰς τὸ νερὸν καὶ αἱ γλώσσαίς των ἐκάηκαν.
εἶδεν ὁ Θεὸς καὶ ἐθυμώθη καὶ οἱ ἄγγελοι ἐκάμασιν δέησιν · καὶ
ἡ θάλασσα ἐγύρυσεν εἰς τὸ στασίδι τῆς · τὰ καράβια καὶ τὰ κάτερ- 25
γα ἀνοίξασιν. δώδεκα σκηγιὰ στένονν καὶ εἰς πᾶσαν σκηγιὴν ἔδε-
ναν κόμπους, ὡσὰν ἐκεῖνα τὰ μάγια ἔδειξαν καὶ ἐφανέρωσαν τὴν
ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ. ὅπου ἀναγινώσκειται τὰ λόγια ταῦτα, νὰ ἐξο-
λοθρευθῆ πᾶν κακόν, πᾶσα διαβολικὴ συνεργία ἀπὸ τὸν δοῦλον
τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα).

— Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστοῦ)ς νικᾷ. Ὡστε ὁ ταπεινὸς καὶ ἀνάξιος δοῦ-
λος τοῦ Θεοῦ Κυπριανός, ἐδεήθην τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπαρεκάλεσα
Κύριον τὸν Θεὸν μου τοῦ λυτρώσαι ἐκ πάντων κινδύνων καὶ συ-

1 αὐτοῦ cod. 2-5 : λῦσον videtur ex δῆσον corruptum. 7 καλῶ
cod. 9 μαῦρο cod. χαράκη cod. κύριον (incertum) cod.
11-12 τί νὰ] ἦντα cod. 17 φτωχένη cod. (= πτωχάλῃη). 18 των] τῶν
cod. 20 μαύρη cod. 22 ἀγγλάδες cod. 23 των] τος cod.
αἱ] ἡ cod. ἐκαγήκαν cod. 26 σκηγιήν] σκηγι cod. 29 πᾶσαν
διαβολικὴν cod. 32 ἐπαρεκάλεσαν cod.

κοφαντίας και καταλαλίας και γλωσσοφαγίας και πάσης μαγείας
 πονηροῦ ἀνθρώπου, ἀνδρῶν τε και γυναικῶν τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ·
 ἀπὸ [f. 69^v] ὄργην ἀσθεντίας και ἀρχῆς και ἐξουσίας και ἀνελλίπου
 και ἀνελλίστου και πολεμίου. στήθι ὁ Ἥλιος ἐκ δεξιῶν μου και
 5 ἡ Σελήνη ἐξ ἀριστερῶν μου και τὰ ἄστρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ
 βαστάζοντος τοὺς ἐπτὰ πλανήταις τοὺς βασιλεῖς τῶν ἀστέρων.
 ὁ Κ(ύριος) ἡμῶν Ἰ(ησοῦς) Χ(ριστός), ὁ τὴν μήτραν τῆς μούλας
 δέσας τοῦ μη γεννᾶν και χαλνεῖ τὴν εὐτοκίαν · τοὺς δύο βασιλεῖς
 τῶν Ἑλλήνων χαλινώσας, τοῦ μεγάλου Γεωργίου ῥήτορας και
 10 τοὺς ἔξι ἱερεῖς τῶν Ἑλλήνων, οὕτως δέσε, Κ(ύριε), και χαλινώσον
 πᾶσαν φαντασίαν, ἱερεῖς, ἀρχιερεῖς, ἐπισκόπους, βασιλεῖς και
 ῥηγάδαις, φίλους και γειτόνους ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ · ἀμήν.
 ζ. μ. κ. λ. ζ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ. ἀμήν.

— Εὐθὺς ἐξηγέρθηκα ταχὺ και ἐνιψάμην χεῖρας και τὴν καλὴν
 15 μου ὄφιν ἀνατρᾶνῃσα και εἶδα ἄνθρωπον κακόφθαλμον και κακο-
 πόδαρον. ἐπηρώτησα αὐτὸν λέγων¹· πόθεν ἐρχεσαι, ἄνθρωπε κακό-
 φθαλμε και κακοπόδαρε; [f. 70] — ἀπεκρίθη και εἶπε ἐκεῖνος ·
 εἶναι ἡ κακὴ ὥρα, τὸ κακοποδαρικὸν και τὸ κακὸν συναπάντημα
 και ὑπάγει ὑπὸ ἀπολεσίας. δεῖξον και φώναξον φωνῇ μεγάλῃ, τὴν
 20 κεφαλὴν κλίνε, τὰ μάτια γέμισον αἷμα, τὴν ψυχὴν ἀπόλυσον. —
 και εἶπον· ὀρκίζω σε εἰς τὸ δρέπανον και εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ,
 εἰς τὰ Χερουβιμ και Σεραφιμ και εἰς τὰ Πολυόμματα, ὀρκίζω σε
 εἰς τὸ δρέπανον τοῦ προφήτου Ζαχαρίου και εἰς τὸ θεϊκὸν γάλα
 τῆς ὑπερευλογημένης Θεοτόκου και εἰς τὸ χριστοπουλι ποῦ
 25 κάθεται εἰς <τὴν κορυφὴν> τοῦ δεσπότη Χριστοῦ και εἰς
 τοὺς τέσσαρας στύλους τοὺς ἐλεφαντίνους. ὀρκίζω σε εἰς τοὺς
 ἀγγέλους α9 ὅπου στέκουν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ και Χριστοῦ κρά-
 ζοντας τό· ἅγιος — τῆς δόξης αὐτοῦ. ὀρκίζω σε εἰς τὸν λόγον
 ὃν ἤκουσαν τὰ ὄρη και ἐτρόμαξαν και τὰ δένδρα ἐξερριζώθη-
 30 σαν· εἰς τοὺς ὄρκους σε ὀρκίζω [f. 70^v] νὰ στραφῆς εἰς τὰ ὀπίσω
 και ἄγωμε εἰς τὰ τρία ὄρη <ὄπου> ἀλέκτορος φωνὴ οὐκ ἀκούε-

1 καταλαλίαν cod. γλωσσοφαγίαν cod. πᾶσαν μάγια cod.
 2 γυναικῶν] + ἀπὸ cod. 3 ἀσθεντήα cod. ἀρχή cod. ἐξου-
 σίαν cod. ἀνελλίπου cod. 6 τοῦς¹] ἡ cod. τοῦς²] ἡ cod. 7 τήν]
 τη cod. 8 χαλνεῖ τὴν εὐτοκίαν scripsi : χαλκὴ τῆς εὐδόμην cod.
 τοῦς] τα cod. 11 ἱερεῖς] ἐρεῖς cod. ἀρχιερεῖς] και ἱερεῖς cod :
 14 εὐθὺς dubitans scripsi : το ἰς cod. ἐξηγέρθη τα cod. ἐνη-
 ψάμη cod. 16 αὐτῶ cod. 18 κακόποδαρικό cod. κακό cod.
 19 ὑπάη cod. 20 αἷμα scripsi : ἔμα cod. ἀπολήσον cod. 25 τὴν
 κορυφὴν addidi. 26 τῶν τεσσάρων στύλον cod. 27 numerus corrup-
 tus. 31 ὄπου addidi. ἀλέκτωρ cod. φωνῆν cod.

ται · ἐκεῖ στέκει δένδρον μονόκλωνον μονόφυλλον · ἐκεῖ φάγε και πλε · ἐκεῖ ῥῖψε τὸν θυμόν σου, ἀμὲ ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ δὲν δύναται τὸν θυμόν σου και τὸ κακόν σου νὰ βαστάξῃ, τὴν φυγῆν, τὸν φρικιασμόν τῶν κακῶν ψυχῶν και τὸν ἀνατρανισμόν τῆς καρδίας και τὰς ἑβ' γενεάς. τὰ πονηρὰ τρεῖς ἐπάτησα, τρεῖς διώχνω. 5 Πατῆρ, Υἱὸς και Ἅγιον Πνεῦμα, σκέπε και συγχώρησον τὸν δοῦλόν σου ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν και τὴν γῆν.

— Ἰησοῦς Χριστός νικᾷ. Ὡς ἐπήγαιναν ἡ ἀγία Φωτεινὴ <και> ἡ ἀγία Ἀναστασία ἡ φαρμακολυτρία, ὁποῦ ἔχυσεν τρεῖς 10 λίτραις φαρμάκια, λῦσον και τὰ κακὰ και πᾶσαν νόσον και πᾶσαν φαρμακείαν και μαλακίαν και [f. 71] φαντασίαν ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα). ζ. μ. κ. λ. ζ. ζ. μ. μ. τ. φ. Θεοῦ · ἀμήν · ἀμήν.

Φυλακτήριον εἰς φάντασμα και ξύπασμα
τῆς νυκτὸς και ἡμέρας.

15

Ἰησοῦς Χριστός νικᾷ · εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς και τοῦ Υἱοῦ και τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος και ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν και Θεὸς ἦν ὁ λόγος. ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ τοῦ Ὑψίστου ἐν σκέπη τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα). — τοῦτο τὸ φυλακτήριον ἐδόθη ἐν Αἰγύπτῳ ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ · ὅσ- 20 τερον ἐδόθη τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι τοῦ ὑποτάξει και ἐκδιῶξαι πᾶν ἀκάθαρτον πνεῦμα, ἀσθένειαν, βασκανίαν, φοβερισμόν, φρικιασμόν, ῥίγον, πυρετὸν διτταῖον, τριταῖον, τεταρταῖον ἢ καθημερινῶν [f. 71] ἢ <ἀπὸ> συναπαντήματος ἢ ἐπιβουλητικόν ἢ ἐγκαταχθόνιον ἢ πλάγιον ἢ μαγευμένον ἢ κουφόν ἢ ἄλαλον ἢ λαλοῦντα 25 ἢ ἐπιληπτικόν ἢ πρόσχημα ἢ ἄπαξ ἢ κοράκιον · ἢ ἀνομόρφου ἢ Καλῆς τῶν Ὀφέων ἢ Νερ αἰδος <ἢ> Ὀνοσκελίδος · ἢ τὸν τρώγοντα τὴν σάρκα τοῦ ἀνθρώπου ἢ τὸν φοβερίζοντα ἐν τῇ νυκτὶ ἢ τρίζοντα τὰ ὀδόντια ἢ φάντασμα τόπου ἢ ξύπασμα ἢ τρομάρα τοῦ κορμίου ἢ τρομάρα και ξύπασμα ἐν ὀνεί- 30

1 μονόκλωνω cod. φάγε scripsi : φεῦ γε cod. 2-3 ἀμὲ — σου iter. in cod. 4 ἀφρικιασμόν cod. 5 πωρά cod. πατήσα cod. διώχνη cod. 9 ἐπίγειον cod. 10 και inserui. 19 ἐν σκέπη τοῦ δούλου : textus corruptus ; vide num legas ἐν σκέπη τοῦ Θεοῦ, ὁ δοῦλος. 22 ss : cf. pp. 119, 1 ss., et 127, 3 ss. 23 πυρετὸν scripsi : περιτών cod. 24 ἀπὸ addidi. ἀπήματος cod. ἐν καταχθόνιον cod. 25 πλαγιον cod. μαγέμον cod. λαλοῦντα scripsi : καλοῦντων cod. 26 περιληπτικόν cod. κοράκιον scripsi (cf. infra, p. 127, 7) : στή ὀκῆγων cod. ἀσεμόρφου cod. 27 Ὀφέων] cf. supra, p. 119, 13. ἢ inserui. Ὀνοσκελίδος scripsi : εἰς νὰς/κελίδος cod. 29 νυκτὶ] νιατῆ cod. 30 ξυπάσματος¹ cod. ἐνονίρσῳ cod.:

ρω φαντάσματος ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἢ τρομάρα τῆς καρδίας ἢ τὸν
 μασουμένον τὴν γλώτταν ἢ τὸ μαλακὸν καὶ τὸ μεσονύκτιον. ὁ
 Θεὸς βοηθὸς τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος καὶ φοροῦντος τὸ
 φυλακτήριον τοῦτον. διαφύλαξον αὐτὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ὅτι
 5 οὐ βασιλεύεις εἰς τοὺς αἰῶνας. ὑπεραγία Θεοτόκε, βοήθησον τὸν
 δούλον τοῦ Θεοῦ. φεῦγε, δαιμόνιον πονηρὸν, φεῦγε ὄλον τοῦ δαί-
 μονος · ὁ Κύριος ἡμῶν [f. 72] Ἰησοῦς Χριστός σε διώκει
 ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ. ζ. μ. κ. λ. ζ. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ · ἀμήν.

— Ὁρκίζω σας, δαιμόνια πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα, εἰς τὸν ἀρχάγ-
 10 γελον Μιχαὴλ καὶ εἰς τὸν θρόνον καὶ εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας
 δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ εἰς τὸν
 θρόνον τοῦ Θεοῦ τὸν αἰώνιον, ᾧ παρεστήκασι ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι,
 θρόνοι, κυριότητες, τὰ πολυόμματα Χερουβιμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα
 Σεραφίμ · ὀρκίζω σας εἰς τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου ·
 15 ὀρκίζω σας ἄνω εἰς τὰς ἑννέα τάξεις τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρ-
 χαγγέλων, θρόνων, κυριοτήτων · ὀρκίζω σας εἰς τοὺς ἁγίους ἀγ-
 γέλους καὶ ἀρχαγγέλους, εἰς τὸν Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐρουήλ
 καὶ Ῥαφαήλ, Γαβριήλ, Ἀμοήλ, Μανασσαούλ, Ἀβεσα-
 βεαί, Ἐληέ, Κραήλ, Μαροήλ, Χήζατα, Χαζήλ,
 20 Δυνησω, Ζωγονή, Σωστέχον, [f. 72^v] Χαρφαραγγέλη ·
 ὀρκίζω σας, πάντα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα κατὰ τοῦ παντοκρά-
 τορος Θεοῦ καὶ κατὰ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ, <κα-
 τὰ> τοῦ ὀνόματος Σαβαώθ Ἀδωναέ Ἐλωε, κατὰ τοῦ
 Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ) Χ(ριστο)ῦ καὶ τῶν
 25 ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων καὶ πάσης τῆς δυνάμεως αὐτοῦ,
 ἐξέλθατε καὶ ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ
 τῶν ἑξαρμῶν αὐτοῦ · εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ
 τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
 νων · ἀμήν. ζ. μ. κ. λ. ζ. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ, ἀμήν. ζ. λ. χ. ου.
 30 χ. χ. λ. ο. τ. ι. φ. χ. χ. ου. θ. θ. χ. οὔ. σ. χ. χ. ε. ρ. οὔ. ζ. ζ. ου.
 ζ. ου. χ. λ. οὔ. ου. καὶ ε. γ. χ. τ. χ. καὶ ζ. γ. χ. τ. χ. λύσις.

— Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ τοὺς [f. 73]
 ἁγίους ἀγγέλους, τὸν παρόντα Σαβαώθ, τὸν Ἀδωναί, Μέλελεή,
 Δοπανδεήλ, τὸν <ἐπὶ> τῆς ἀστραπῆς · ἅγιοι ἄγγελοι, ἀρχάγ-
 35 γελοι, φυλάξατε τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ καὶ πάντα τοὺς ἐν τῷ οἴ-
 κῳ αὐτοῦ, νυκτὸς καὶ ἡμέρας καὶ ἐν παντὶ καιρῷ. ὁ Χριστὸς βασι-
 λεὺς εἰς τοὺς αἰῶνας · ἀμήν. ζ. μ. κ. λ. ζ. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ ·
 ἀμήν.

2 μιλακρόν cod. μεσανικόν cod. 3 τὸ ἔχοντη καὶ φοροῦντι cod.
 12 ὁ παρεστήκησαν cod. 15 τάς] τα cod. 22 κατὰ inserui.
 31 λύσις : literarum explanatio deest. 34 τῶν cod. ἐπὶ addidi.
 στρατοῖς cod. : cf. infra, p. 127, 14. 35 φύλατε cod. 36 αὐτοῦ]
 αὐτόν cod.

Φυλακτήριον εἰς τὴν κεφαλὴν ὅταν πονῆ.

Γράψε Ἰησοῦς Χριστός νικᾷ ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. δοκίμω σας, πνεύματα, Ῥιόβολον ἐν τρισί, ἵνα ἀπέλθῃς εἰς τὰς κορυφὰς τῶν δρακόντων· δοκίμω 5 σας ἀπὸ τὸν <εἰς τὸν> σταυρὸν ἀναβάντα καὶ περιπατήσαντα ἐν Κρανίου τόπω, ἵνα φεύγετε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. Μηζηδὸ [f. 73^v] Καθεύδειαι, δοκίμω σε εἰς τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ εἰς <τὴν> δωδεκάδα τῶν ζωδίων ἐρχομένων· δοκίμω σε ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, ἔγγισον Ῥουρευθῆς καὶ ἀναχώ- 10 ρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. δοκίμω σε ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, ἔγγισον Βρασεφαήλ καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. Χαρατό, Εὐλασεηνό, Ἐγκλη, δοκίμω σε ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἀγγέλου Σαβαήλ νὰ ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα). Ἰησοῦς Χριστός νικᾷ. τόπος Κρανίου 15 παρὰ ἰδ' γέγονεν.

Εἰς τὴν κεφαλὴν εἶναι καὶ τοῦτο.

Ἄγιε Ἰωάννη προφῆτα καὶ Πρόδρομε καὶ Βαπτιστὰ τοῦ Κ(υ-
ρίου) ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔχεις τὸν πατέρα σου τὸν ἅγιον
Ζαχαρίαν καὶ τὴν μητέρα σου τὴν ἁγίαν Ἐλισάβετ, τὸν Κ(ύριον) 20
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐβάπτισες εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν,
[f. 74] ὃν ἐπέρασες, τὴν κορυφὴν τὴν ἁγίαν ἐκράτησας καὶ τὴν
ἐρημον διέτριψας, ἴσασαι τὸν πόνον τοῦ ἡμικράνου ἀπὸ τὸν δοῦ-
λον τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του νὰ ὑμνῆ καὶ νὰ
δοξάζῃ τὴν ἁγίαν σου μνήμην, ὡς ὑμνοῦμεν καὶ δοξολογοῦμεν 25
τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ
Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. ς. μ. κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ.
ἀμήν.

Ἐροθόνιος, Ἀβλαθα, Ναθαναήλ, Ὀνιος, Θαθαήλ,
Ἰελιω, Ἀθναφρον, Ἰαθνοφρονης, Ὠρη, Θενοφρών, 30
Εὐφρονε, Φριοφρονής, Ὠρη. ς. μ. κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ.
β. Θεοῦ· ἀμήν· εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ
Ἁγίου Πνεύματος. Διακοψ Διλαψ θεράπευσον τὸν πόνον
τοῦ ἡμικράνου καὶ ὅλης τῆς κεφαλῆς [f. 74^v] ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ
Θεοῦ. ς. μ. κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ· ἀμήν. 35

4 Ῥιόβολον: alias Θριοβόλος vel Τριοβολον vel Τριβόλαιον. 5 τρισό
cod. 6 εἰς τὸν addidi. 7 ἵνα] εἶναι cod. 9 τὴν inserui. 10 ἔγγισον
cf. p. 111, 10. 12 ἔγγησον cod. 16 παρὰ ἰδ' cod.: num παρὰ Ἰουδα
vel Ἰουδαίων legendum? 19 ὡς cod. 22 ὅν] ὄ cod. 23 ἡμί-
κρανον cod. 24 τὴν ἡμέραν cod. 25 ὡς ὑμνοῦμεν] ὦν ἡμνή cod.

Φυλακτήριον εἰς τὴν κεφαλὴν.

Κ(ύρι)ε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, λύσον τὴν δδύνην τῆς κεφαλῆς τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα), τὸ ἡμίκρανον. ὀρκίζω σε, πᾶν ἀκάθαρτον τὸ πάντοτε καθήμενον
 5 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, ἀναχώρησον ἔχον αὐτὸν <τόν> κεφαλόπονον αὐτοῦ καὶ διαφύλαξον τὸ ἡμίκρανον· Τροφὸν Σκουδάος, ἔξελθε ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα)· Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐρουήλ καὶ Ῥαφαήλ· εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
 10 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστοῦ)ς νικᾷ π.β. τ. π. τ. π. κ. Ἐριθώνιος, Ἀβλαθαναήλ, Χθόνιος, [f.75] Ῥιχθόνιος, Βλαθαναήλ, Λαθαναήλ, Θώνος, Ἀθαναήλ, Ὀνιος, Ἀφαναήλ, Οἰνος, Ναελιο, Ἡλις, Λιο, Ἀθενάφρος, Ἀθανοφρις, Θενοφρον, Ἐνο-
 15 φαρνεφῆα, Φετή. ς. μ. κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ· ἀμήν.

Εἰς μάγια καὶ εἰς πᾶσαν ἀνάγκην ὠφέλιμος.

Γρηγόριος δούλος τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτήρης ἡμῶν Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστοῦ) ἐξορκίζει πάντα τὰ ἀδικήματα εἰς τὸν Σαβαώθ, εἰς τοὺς ἀγγέλους καὶ ἀρχαγγέλους τοὺς φλογίζοντας τὴν δύναμιν τοῦ
 20 διαβόλου· ἐξέλθετε καὶ ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ, ἀπαντήματος μαγείαις, ἔργα δαιμονικά, ἐνὸς μάγια, ἀποδέματος μάγια, ἀγάπης μάγια, καταθέσεως μάγια καὶ πᾶσα διαβολικὴ συνεργία ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖνα)· ἀπὸ κεφαλῆς, ἀπὸ [f. 75^v] ὀμμάτια, ἀπὸ ἄγκωνος, ἀπὸ στόμαχον, ἀπὸ γλώσσης,
 25 ἀπὸ καρδίας, ἀπὸ κοιλίας, ἀπὸ ἐντέρων, ἀπὸ συκώτου καὶ φλέγματος, ἀπὸ ἀστραγάλου καὶ χειρῶν, ἀπὸ γονάτων, ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν καὶ τῶν ὀπισθεν, ἀπὸ <ταῖς> πβ' αἰτίαις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ. φῶς ὁ Θεὸς Μιχαήλ, φῶς ὁ Θεὸς Γαβριήλ, φῶς ὁ Θεὸς Οὐρουήλ, φῶς ὁ Θεὸς Ῥαφαήλ, φῶς ὁ Θεός. ταῦτά εἰσιν τὰ ὀνόματα
 30 τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων τῶν λειτουργούντων τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου. ς. μ. κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ, ἀμήν. Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστοῦ)ς νικᾷ.

3 τὴν δδύνην] τὸν δδύνον cod. 5 ἀναχώρησον ἔχον scripsi : ἀρῶν τὸν ἦχον cod. 6 τὸν inserui. 16 ἀνάγκη cod. 18 δηκῆματα cod. τόν] κατὰ cod. 19 τῇ δυνάμει cod. 21 ἀπαντήματος scripsi : ἀπό cod; ἐνός : ἔρωτος? ἀποδέματος scripsi : ἀδόματος cod. 22 καὶ scripsi : ἀπό cod. πάσης διαβολικῆς συνεργίας cod. 24 ἄγκωνος scripsi : ἄγκως cod. 25 φλάγμενος cod. 26 χειρῶν scripsi : μερῶν cod. 27 ταῖς inserui.

[F. 76]. Ἀὐτὰ γράφε εἰς πόδιον· φυλακτήριον·
 ✠ ψ. ε. υ. ρ. α. δ.

Ὁ μὲν σταυρὸς δηλοῖ· ἐκὼν ἐπάγει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χρισ-
 τὸς· τὸ δὲ ψὶ δηλοῖ· ὑψηλὸς ἄνθρωπος, οὐκ εἰμι, ἀλλὰ Θεός, καὶ
 τέλειος ἄνθρωπος οὐκ εἰμι κατὰ ἀλήθειαν. τὸ ε δηλοῖ· ἐγὼ εἰμι 5
 Θεὸς πρῶτος καὶ παρ' ἐμοῦ οὐκ ἔστιν ἄλλος. τὸ υ δηλοῖ· ὑψηλὸς
 βασιλεὺς καὶ Θεὸς τῶν Θεῶν καὶ Σωτὴρ πάντων. τὸ ρ δηλοῖ·
 ῥῦσαι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς δουλείας τοῦ διαβόλου· τὸ
 α δηλοῖ· ἀναπέπαιται εἰς οὐρανοὺς καὶ δυνατὸς εἰς βοήθειαν
 τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ. τὸ δ δηλοῖ· δι' ὅλου εἰμι Θεός. 10

Φυλακτήριον ἄλλον εἰς ἀσθένειαν, μάγια καὶ
 ἄλλον· πονηρόν.

[F. 76^v] Ὅρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, ἀρσενικά
 καὶ θηλυκὰ δαιμόνια, νὰ φεύγετε ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ καὶ
 ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἀπὸ κεφαλῆς, ἀπὸ κούτελον, ἀπὸ μυαλόν, ἀπὸ 15
 στομάχι, ἀπὸ γλώσσαν, ἀπὸ μηλίγγων, ἀπὸ βλεφάρων, ἀπὸ κοκκά-
 λων, ἀπὸ ἐντέρων, ἀπὸ νώμων, ἀπὸ μεταφρένων, ἀπὸ βραχίονα,
 ἀπὸ χεῖρας, ἀπὸ πόδας, ἀπὸ κοιτίας, ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ὀνύχων πο-
 δῶν, ἀπὸ γονάτων, ἀπὸ ἀστραγάλους, ἀπὸ ὀνύχων, ἀπὸ νεφρῶν,
 ἀπὸ ῥάχης, ἀπὸ δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς τοῦ σώματος, ἀπὸ ὅλου τοῦ 20
 αἵματος καὶ τοῦ σώματος καὶ ἀπὸ πβ' αἰτίαῖς τοῦ δούλου τοῦ
 Θεοῦ· φοβήθητε καὶ ἀναπολογήθητε ὅθεν σας ἐπέμψασιν· φεύγε,
 δραπετεύθητι πᾶν κακὸν ἀπὸ [f. 77] τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ καὶ
 ἔχοντα φύλακα σταυρόν. ἢ ἐλπὶς μου ὁ Θεός, καταφυγὴ μου ὁ
 Χριστός, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Τριάς ἅγία, δόξα σοι. 25
 Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ. εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
 καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰώνων· ἀμήν.

[F. 78] Ἄλλον φυλακτήριον εἰς πᾶν κακόν.

Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ. φυλακτήριον Θεοῦ ζῶντος καὶ ἔσορ- 30
 κισμὸς Σολομῶντος πρὸς πᾶσαν τοῦ διαβόλου συνεργίαν· τοῦτο

1 ποδιῶν cod. 3 ἐκὼν cod. 4 εἰμι] ἡμοὶ cod. 5 εἰμι¹⁻²] ἡμοὶ cod.
 6 παρ' scripsi: πάλιν cod. 7 τὸν θεόν cod. 10 δ] τέταρτο cod.
 ἡμοὶ cod. 11 ἀσθενί cod. 13 ἡμᾶς cod. 14 φεύγουν cod.
 16 μηλίγγων cod. κοκκάλων scripsi: γάλον cod. 17 ἀντέρον cod. νό-
 μον cod. (=ῶμων). 18 νυχῶν cod. 22 φοβηθήτη cod. ἀναπολογήθητι
 cod. 24 ἔχον cod. 25 δόξασι cod.
 31 συνεργήας cod.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν <καὶ> τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, αὐτός, Κύριε, πλήθυνον καὶ τοὺς σκώληκας τούτους καὶ ἐδλόγησον καὶ αὐξήσον αὐτούς καὶ πλήθυνον εἰς τὸν οἶκον τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα), ὡς ἐπλήθυνας τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης 5 καὶ ὡς ἐδλόγησας τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ καὶ τὸ ποτήριον τῶν ἁγίων Ἀποστό- [f. 80]-λων καὶ μαθητῶν σου. ἐδλόγησον, Κύριε, τὴν ἐνέργειαν τῶν σκουλήκων τῶν εὐρισκομένων ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ ἵνα <διατελωμέν> αἰνοῦντες, ὑμνοῦντες καὶ ἐδλογοῦντες τὸ πανάγιον ὄνομά σου, ὅτι σὺ ὁ ἐδλογῶν καὶ ἀγιάζων τὰ σύμπαντα, 10 Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπωμεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων · ἀμήν.

Ἄγιε Συμεῶν Στυλίτα, στόλισον στολίτας ἀργυροῦς, στόλισον, στόλισον ταῖς καλαμωταῖς · ζ. μ. κ. λ. ζ. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ, ἀμήν. 15 στήτω, στήτω, στήτω. — λέγε τὴν καὶ γράφε τὴν εἰς τὸν τήταμον καὶ κάπνισον τοὺς σκώληκας εἰς δόξαν Θεοῦ · ἀμήν · δι' ἐσχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν.

[F. 80v] Τὸν πεσόντα σκούληκα ἐκ τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Στυλίτου. εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύ- 20 ματος. ὡς ἐκατέβηκεν ἡ Κυρία Θεοτόκος ἀπὸ τὰς σκηρὰς τοῦ παραδείσου, ὑπήντησεν αὐτῇ γυνὴ κόρη Σιγγαραία ὀδυρομένη καὶ κλαίουσα καὶ τριχομαδοῦσα καὶ πρὸς Κ(ύριον) τὸν Θ(εόν) ἀδημονοῦσα. καὶ εἶπεν ἡ Κυρία Θεοτόκος αὐτῆς · ὦ γύναι, ὦ γύναι κόρη Σιγγαραία, τί θρηνεῖς καὶ ὀδύρεσαι καὶ βλασφημεῖς 25 πρὸς Κύριον τὸν Θεόν σου; — καὶ αὐτὴ πρὸς τὴν Θεοτόκον ἔφη · Κυρία μου καὶ μητὴρ τοῦ Θεοῦ μου, τρία ἔτη <ἔχω> ἀπολαβεῖν τὸν ἀργυρὸν σκούληκα τὸν πεσόντα ἐκ τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Στυλίτου καὶ οὐδὲν ἐλυπήθην οὐδὲ ἐστενοχωρήθην οὐδὲ ἐβλασφήμησα πρὸς Θεόν μου · καὶ ἐδὰ ἦλθεν φθόνος <καὶ> φθάρμα [f. 30 31] τοῦ ἀνθρώπου κακούργου, βασκάνου καὶ ἀδικητοῦ · καὶ ἐφθόνησεν καὶ ἐξήλευσεν καὶ ἀδίκησεν αὐτόν. ἐπαραιτήθην τὸ ἔνδυμα τῆς ἀφθαρσίας καὶ τὴν τιμὴν τοῦ κόσμου καὶ διὰ τοῦτο κλαίω καὶ ὀδύρομαι καὶ βοῶ. καὶ λέγει ἡ Κυρία Θεοτόκος πρὸς αὐτὴν

2 καὶ inserui. 9 διατελωμέν addidi. 14 στολήτας cod. 15 καλαμωταῖς] cf. infra, f. 81 : καλαμήθους. 16 τὸν τήταμον quid sit nescio : num τύμπανον scribendum? 17 κάπνηζων cod. 21 κινάς cod. 22 Σιγγαραία conieci (ex Arabiae urbe Σίγγαρα, cf. v. 25) : σικκαρεα cod. 25 σικκαρέα cod. 27 ἔχω addidi. 29 ἐλυπήθη cod. ἐστενοχωρήθη cod. ἐβλασφήμα cod. 30 καὶ inserui. φθάρμα cod. 31 κακούργος βάκωνα cod. ἀδικητής cod. 32 αὐτῷ cod. ἐπαραιτήθη cod. 34 λέγει]λεγετης cod.

καὶ εἶπεν · ὦ γύναι, μὴν κλαίης καὶ ὀδυνᾶσαι οὐδὲ μὴ βλασφημῆς
 πρὸς τὸν Κύριον τὸν Θεὸν σου, ἀλλὰ ἀπόστρεψον εἰς τὸν οἶκόν
 σου καὶ βάλε οἶνον ἄκρατον καὶ ἀγίασμα τῶν ἁγίων Θεοφανείων
 καὶ τρεῖς καὶ ἓνα καλαμίνθους καὶ τρεῖς ἐλαίας κορφάς καὶ βάλε
 5 αὐτὰ εἰς δίσκον μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ. λέγε τὴν εὐ-
 χὴν ταύτην ἐκ τρίτου · [f. 81^v] « Κύριε ὁ Θεὸς παντοκράτωρ ὁ
 ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν — (καὶ προ-
 ζήτη ὀπισθεν τὴν εὐχὴν ταύτην τοῦ μεταξαριοῦ) — εἰς δόξαν Θεοῦ ·
 ἀμήν. »

10 Ὡς ἐξέθετον ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Στυλῆτης εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιον,
 τὸ πόδιν του ἐσκουληκίασεν τρία σκουλήκια · ἔπεσε τὸ χρυσὸν
 καὶ ἐχάθη τὸ ἀργυρὸν καὶ τὸ μεταξωτὸν ἀπόμεινε · καὶ ρβ' περι-
 στόλια ἐστήσασι · ὡσπερ ἡ ἄμμος πληθύνῃ, καὶ εἰς τὸν θησαυ-
 ρὸν ἐμπαίῃη κουκούλια ἐκλαμπρα καὶ μεστὰ καὶ μεταξωτά · ἄς
 15 γέρῃ τῶν ἀρχόντων ἢ τιμῇ καὶ τῶν πτωχῶν ἢ δόξῃ. ς. μ. κ. λ.
 ς. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ, ἀμήν.

[F. 82]

Εἰς τὸ γλυκύ.

Ταμάρα, Ταντάρα. Χυρή, Βέλους, Καισών, Τοζύρι,
 Νοῦδα, Ζησαβούνε. εἰς τὸ δεξιὸν ὠτίον τὸ λέγε δύο φορές,
 20 εἰς τὸ ἀριστερόν, μίαν. Σολομώντος εἶναι αὐτό.

Εὐχὴ · εἰς μελίσσια νὰ τὴν διαβάζουν.

Ὁ Σολομὼν ἐπῆντησεν μελισσίων βρυχωμένων καὶ ἐρώτησεν
 αὐτὰ · ποῦ ὑπάτε, ἀγαπητοὶ τοῦ Κ(υρίου) ἡμῶν Ἰ(ησοῦ) Χ(ριστοῦ) ;
 — καὶ εἶπαν · ὀδεύομεν εἰς ὄρος πρὸς κατοίκησιν. — καὶ εἶπεν
 25 αὐτὰ · ὀρκίζω σας εἰς τὸν Θεὸν τὸν παντοκράτορα, τὸν ποιητὴν
 τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ εἰς τὸν ἅγιον Ζώσιμον τὸν ἐκβα-
 λόντα τὴν μέλισσαν ἀπὸ τὴν μακαρίαν γῆν, στράφητε εἰς
 τὴν κοίτην σας καὶ κρεμάσθητε ὡς βότρυες ἐν τῷ κλίμακι καὶ

1 ὠδύνασε cod. 3 οἶνω ἄκρατο cod. 4 καλαμίνθους cod., cf.
 supra, p. 128, 15 : καλαμωταῖς. τριὸν cod. 3-4 καὶ βάλε —
 κορφάς repetitur. 5 δίσκο cod. 8 ὀπισθεν : ff. 79v-80. μετα-
 ξαριοῦ cod. 10 ὡς ἐθετον cod. 11 χρυσὸ cod. 12 ἀργυρὸ
 cod. ὁ μεταξωτός cod. περιστόλια scripsi : διαστόλια cod.
 13 ἐστὲ σασι cod. τὴν ἄμμον cod. 14 ταξωτά cod. 20 μία
 cod. σολομόν τη ην τετην cod. 22 μελίσιον cod. βριχόμενον
 cod. 23 ἀγαπητή cod. 25 αὐτάς cod. 26 ζωσιμάν cod.
 ἐκβάλοντα cod. 28 βοτριάς cod. κλήματι cod.

πληθυνθήσεται ὁ λαὸς [f. 82^v] τοῦ Ἰσραήλ. ς. μ. κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ· ἀμήν.

Εὐχὴ εἰς τὸν ξαφορισμόν.

Ἔστω ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ δι' ἐμοῦ ὁδ(εῖνα), ἱερέως, — ἢ τινος τῶν ἱερωμένων — † παρεπίκρανε — καὶ παρ' αὐτὸν ἀλύτως 5 ἀφορισμόν ἐδέξατο *** ς. μ. κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ· ἀμήν. Ἰησοῦς Χριστός νικᾷ.

Τὰ κάτωθεν γράφουν εἰς τὸ ἀνδρογυνον νὰ μὴν τοὺς δένουν καὶ τὸ βαστᾷ ὁ ἄνδρας ἀπάνω του.

Ἐμανά, Ἥχατά, Ἐσιτά, Ἥλνοάω, Ἰηόβροτο, Ἀπό-10 πλημα, Κουβή, Τωβρής, Βρής, Καμυν, Οὐρδύ, Ὑβρι καὶ Τρίβη Ἐτρη, Κατοραρορέ, Πώτε, Νετώ, Πέρα, Ρώταρ.

[F. 83]. Εἰς τὸν ξαφορισμόν· τὸ γράφουν εἰς τὴν προσφορὰν ἢ εἰς τὸ πιάτον νὰ τὸ πῆν μὲ τὸ νερόν.

Κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ἀπὸ τοῦ Κ(υρίου) καὶ 15 Σ(ω)τ(ῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰησοῦ) Χ(ριστοῦ) εἰς τὸ δεσμεῖν τε καὶ λύειν τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτίας, ἔχομεν συγκεχωρημένον τὸν ὁδ(εῖνα) ἀπὸ κάθε ἀρὰν καὶ ἀφορισμόν ἢ ὑποκατάραν <τοῦ> ὁδ(εῖνα) ἱερέως ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, τὸν ἔχομεν συγκεχωρημένον ἀπὸ προσώπου Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος· ἀμήν. 20 ς. μ. κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ, ἀμήν.

Ἰησοῦς Χριστός φ. χ. φ. π.

θ. θ. θ. θ. νι κᾷ τ. τ. δ. φ.

[F. 86^v] Φυλακτῆριον εἰς τὴν μισθὰν Γέλου.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν καὶ Θεὸς ἦν 25 ὁ λόγος· οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν· πάντα διὰ αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει καὶ ἡ σκοτία αὐτὸν οὐ κατέλαβεν. ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσ-

1 malim πληθύνθητε <ὡς>. 4 *τινα* cod. 5 τῶν] τὸν cod.
 † παρεπίκρανε: *textus corruptus*. αὐτῶν cod. ἄλητος cod.
 6 ἐδέξατε cod. *deinde lacunam suspicor: deest enim precatio titulo promissa*; cf. *infra*, v. 13 ss. 14 πιάτο cod. νερώ cod. 17 συγκεχωρημένον cod. 18 τοῦ *addidi*. 19 ἔχομε cod. 20 συγκεχωρημένων cod. προσώπου: malim Πατρός καί.

- σταλμένος παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος · ὄνομα αὐτῶ — ὁ δεῖνα —
 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός καὶ
 αὐτοῦ ἢ θεία χάρις καὶ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀπο-
 στόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ ἐπιστηθίου, [f. 87] τῆς Παρθένου φίλου
 5 ἠγαπημένου, Ἰωάννου τοῦ θεολόγου. ὀρκίζω σε, πνεῦμα πονηρὸν
 καὶ ἀκάθαρτον καὶ ἀλλότριον καὶ καταχθόνιον, καὶ πᾶσαν συνεργίαν
 τοῦ διαβόλου· φεῦγε, Γέλου ἢ Γελοῦδα ἀπὸ
 τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· ὀρκίζω σε, Γέλου ἢ Γε-
 λούδα, Ἀπαβιζουσκα, Θουνηακου, Μαραναντός,
 10 Ἀλαμουσανη, Καλής, Στοκαλής, Ἀνηγον, Βορ-
 βόρα, Παρακαθίστρα, Καναβαλης, Καναβαλη,
 Πετομενος, Ἄρατος καὶ Μεσημβρίας· ὀρκίζω σε,
 παμπονήρη, ἔς τὸν Θεὸν τὸν παντοκράτορα, ἔς τὴν ἁγίαν καὶ ζωαρχικὴν
 Τριάδα καὶ εἰς πάντα τοὺς ἁγίους. φεῦγε, Γέλου ἢ
 15 Γελοῦδα ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ς. μ. ν. κ. λ. ς. ς.
 μ. ν. μ. τ. φ. β. βου Θεοῦ· ἀμήν. Pentalpha.

[F. 88v] Εἰς ἀνδρόγυννον ὀποῦ δὲν ἔχει ἀγάπην
 εὐχή· γράφε νὰ τὴν βαστᾷ ὁ ἕνας·

- Εὐχαριστοῦμέν σοι, δέσποτα φιλόανθρωπε βασιλεῦ τῶν αἰῶνων
 20 καὶ δοτῆρ τῶν ἀγαθῶν, τῶ καθελόντι τὴν ἔχθραν, τῶ μεσόδικον
 καὶ εἰρήνην βραβεύσαντι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, τῶ δωρησαμέ-
 νῳ καὶ νῦν εἰρήνην τοῖς δούλοις σου ὀδεῖνα· ῥίξωσον ἐν αὐτοῖς
 τὸν φόβον σου καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην, βεβαίωσον πᾶσαν
 εἰρήνην· περιέλε πάντα τὰ τῆς διχοστασίας σκάνδαλα, ὅτι σὺ
 25 καὶ ἐν ἡμῖν εἰρήνην δωρήσαι καὶ σοι τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν
 σὺν τῶ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῶ Υἱῶ καὶ τῶ Ἁγίῳ Πνεύματι,
 νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν.

Sequentia folia aliis manibus exarata sunt.

[F. 84v] Ἐρμηνεῖα εἰς τὸν σεληνιασμένον· νὰ τὸ
 γράψῃς νὰ τοῦ τὸ καπνίσῃς.

- 30 Κ(ύρι)ε ὁ Θε(ὸς) ἡμῶν, βοήθησον τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδ(εῖ)να),
 Ἰάω, Σαβαώθ, Ἰεαων, Ἐλου, Ἐλοη, Σεγεωθ, Ἄρ-
 φι, Νωαγγεη, Ἀφενεκλη, Ἰαωαν, Κριφα, Νεβε, Ἐφαη-

3 πανεφιμον cod. 8 cf. supra, pp. 99, 3 ss., 117, 18. 8 ἢ scripsi :
 ὁ cod. 12 Ἄρατος ex ἄρκτου corruptum videtur. 14 ἦ] ὁ cod.
 17 ἀγαποι cod. 20 τῆς ἐχθρας cod. μεσόδικον scripsi : μεσοτήχον
 cod. 22 τῆς δούλησον cod. ἐναντῆς cod. 28 σελιασμένον cod.

ηλι, Κονλανθην, Ἄων, Ἰαωαν, Ἰω, Ἰωαωηι. ἐ-
τοῦτο τὸ λέγῃς δύο φοραῖς εἰς δεξιὸν ὠτίον, εἰς τὸ ἀριστερόν,
μίαν, ὅταν πέσῃ· Τάμαρα, Ταντάρα, Χύρη, Βέλους,
Ἐπισῶν, Τοζήρι, Βέρα, Νοῦδα, Ζηζαβούνε.

[F. 87^v] Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀμήν. Signa magica (pentalphae etc.). Τζή Γέ-
λους φυλακτήριοιον καὶ ἐτοῦτα τὰ σημάδια δικά της.

Φυλακτήριοιον κακοῦ συναντήματος καὶ <εἰς>
ὅποιον πειράζει Νεραῖδα. Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστοῦ)ς νικᾷ.

Ἄγωμε νὰ βρῆς μίαν χελῶναν <εἰς> τὸ ὄνομα τοῦ ἀρ-10
ρώστου· καὶ σφάξε την ἐς τὸ κατώφλιον τζή πόρτας του· καὶ
κάμε μὲ τὸ αἷμα φυλακτήριοιον· καὶ κάμε καὶ σταυροῦς σὲ δλαις του
τζή πόρταις καὶ παράθυρα. καὶ ἀφ' οὗ τὰ κάμης, ἄμε εἰς ἓνα τρο-
χάλον· μὰ θὰ τὴν ἐθωρῆς, μὰ δέν σε πειράζει. καὶ σὰν θέλῃς νὰ
μὴν τὴν ἐθωρῆς, κάμε σκόνιν τὸ κόκκαλόν τζη καὶ δέν θωρεῖς 15
πλέον. καὶ βάλε καὶ τὰ κάτωθεν λόγια ἔς τὸ φυλακτήριοιον ὁποῦ
θὰ κάμης· εἶναι ὠφέλιμα. θ. θ. θ. θ. χ. χ. χ. χ. τ. τ. τ. δαί-
μονες φρίττουσι. ζ. μ. κ. λ. ζ. μ. μ. τ. φ. β. Θεοῦ, ἀμήν. εἰς τὸ
ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀμήν.
Signa magica (pentalphae etc.) Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστοῦ)ς νικᾷ. — Σα-20
βαῶθ, Ἰωε, Μεσίας.

[F. 81] Εἰς ἀνδρόγυννον ὁποῦ δέν ἐνώνεται· ἐρ-
μηνεῖα.

Ἄγωμε εἰς λιμνὴν καὶ πιάσε ἀπὸ κεῖνα τὰ μαμούνια ὁποῦ
πλέον ἀπάνω εἰς τὸ νερὸν καὶ παίζουσι. καὶ ἄς βάλῃ εἰς τὸ στόμα 25
του ὁ ἄνδρας νὰ τὰ κρατῇ καὶ εὐθὺς ἄς πέσῃ μὲ τὴν γυναῖκα. καὶ
τελειώνει ἢ ὑπόθεσις.

Ἐρμηνεῖα διὰ νὰ γνωρίσης κόρην πῶς εἶναι.

Ἐπαρε ἄνηθον δροσερόν· κάμε στεφάνι καὶ ὅταν κοιμῆται,
βάλε το ἔς τὴν κεφαλὴν της. καὶ ἂν ἀναστενάξῃ καὶ δακρῶσῃ, 30
εἶναι φθαρμένη· εἰ δὲ καὶ γελᾷσῃ, εἶναι παρθένος.

3 s. cf. supra, p. 129, 18. 3 μία cod. 6 τζή = τῆς. 7 φηλα-
κτήρη cod. 8 συναντήματος cod. εἰς inserui. 10 χελονα cod.
εἰς addidi. 11 κατοφηλιῶ cod. 13 κάμης] + τὴν cod. τροχα-
λον ? cf. p. 119, 8 (κρόκαλον vel κροκάλη = litus). 14 ἐθορ cod.
15 κάμε] + τῆ cod. σκόνι cod. κοκκαλό cod. 16 φυλακτήριο
cod. 29 καὶ transp. post. κυμάτε (sic) cod. 31 φθαρμένος cod.

Onomatomancie arithmétique.

MANUSCRIT N° 211 DE LA SOCIÉTÉ HISTORIQUE.

Manuscrit astrologique, comptant 94 ff., mesurant 0,102 × 0,075, écrit dans la première moitié du XVIIe siècle. Certains extraits astrologiques ont été publiés dans le *Catalogus cod. astr. gr.*, t. X, pp. 228 ss. ; cf. p. 49.

Je publie ici une méthode de divination, basée sur les combinaisons des neuf premiers nombres, qui porte sur la concorde des futurs époux. Le début du chapitre manque, en sorte que nous ne savons plus par quel moyen on obtenait les nombres qui représentent l'homme et la femme et dont les alliances déterminent l'entente ou la discorde du ménage. Je suis porté à croire que la méthode offrait quelque analogie avec les recettes d'onomatomancie arithmétique qui sont attribuées aux Pythagoriciens par Hippolyte, *Adv. haer.*, IV, 13, et qui sont conservés dans un grand nombre de manuscrits. Ces recettes contiennent ordinairement, en effet, un paragraphe *περι γάμων*. Elles ont été étudiées par Tannery, dans les *Notices et Extraits des man. de la Bibl. Nat.*, XXXI, 2 (1886), pp. 231 ss., et par Desrousseaux, dans les *Mélanges d'archéol. et d'hist. de l'Ecole fr. de Rome*, VI (1886), pp. 534 ss. Le texte publié ici est d'un type tout nouveau.

F. 46 (Initium deest)... Οἱ γὰρ ἀριθμοὶ ἔσονται οὗτοι ·

α' καὶ α' · σύμφωνοι ἔσονται · ἢ δὲ γυνή πλέον [τοῦ ἀν]δρός ἀγαπήσει · ἔστω δὲ ἡ γυνή μετάλλακτος <καὶ> γλώσσαλος · διὸ πολλὰ προσκρούσουσιν.

5 α' καὶ β' · σύμφωνοι ἔσονται · ἀλλήλους φιλοῦσι ἀγαποῦντες τὸν ἅπαντα χρόνον τῆς ζωῆς [αὐτῶν].

α' καὶ γ' · ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς πολλὰ [κρείττων ἔσται] καὶ ἐκείνη πρὸς αὐτὸν ἔσται ὑποκριτής [τῆν] δὲ ψυχὴν ἀλλαχοῦ ἔχουσιν.

10 α' καὶ δ' · οὐ μὴ συμφωνήσωσιν [ἔτι διὰ τρία] πρὸς ὁπ[α ἀλλή-
λοῖς συμβαλοῦσι καὶ] μα[χῆσονται].

2 πλέον cod. 3 ἔστω = ἔσται. μετάλλακτος <καὶ> γλώσσαλος scripsi : μεταληγλωσας cod. ; num καταλαλόγλωσσοs malis ? 4 διὸν cod. 5 ἀλλήλοῖς cod. ἀγαποῦντες] + καὶ cod. 8 ὑποκριτής incertum;

- α' και ε'].
- α' και ζ' · [f. 46^v] ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς κρείσσων ἐστὶν καὶ ὁ ἀνὴρ ἀμελής.
- α' και ζ' · σύμφωνοι ἔσονται · ἀλλ' ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς πλέον ἀγαπήσει. 5
- α' και η' · οὐ μὴ συμφωνήσωσι · τὸν γὰρ ἄνδρα ἡ γυνὴ πολλὰ παροξύνει.
- α' και θ' · ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς κρείττων ἐστὶ, ἐξ ἄλλου γένους.
- β' και β' · σύμφωνοι ἔσονται.
- β' και γ' · ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς κρείττων. 10
- β' και δ' · οὐ μὴ συμφωνήσωσι, διὰ ζηλοτυπίαν ·
- β' και ε' · σύμφωνοι.
- β' [και ζ' · οὐ μὴ συμφωνή]σωσιν.
- β' και ζ' · μοι [χεύσουσι].
- [β' και η'] · διὰ τρία πρό[σωπα μαχήσονται,] [f. 47] πλοκάς 15
ποιούντες.
- β' και θ' · σύμφωνοι ἔσονται, ἀλλ' ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς ὑποκρι-
τῆς εὔρεθήσεται.
- γ' και γ' · ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς κρείττων ἐστὶ ἀλλὰ διὰ τρία
πρόσωπα μαχήσονται. 20
- γ' και δ' · σύμφωνοι ἔσονται, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ πρὸς τὴν γυναῖκα
ὑποκριτῆς ἐστίν.
- γ' και ε' · οὐ μὴ συμφωνήσωσι · ἡ γὰρ γυνὴ ὑπὸ ἄλλου ἀνδρὸς
ἐξελεύσεται.
- γ' και ζ' · σύμφωνοι ἔσονται εἰς μοιχείαν. 25
- γ' και ζ' · ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς ὑποκριτῆς ἐστίν.
- γ' και [η'] · ἡ γυναῖκα πάντα [τὰ κακὰ ἐπε]νέγκ[η].
- γ' και θ' · σύμφωνοι ἔσονται.
- δ' και δ' · οὐ μὴ [συμφωνήσωσι διὰ] τοὺς γονεῖς.
- [F. 47^v] δ' και ε' · οὐ μὴ συμφωνήσωσι · ἡ γυνὴ γὰρ τοῦ ἀνδρὸς 30
οὐ φιλήσει.
- δ' και ζ' · οὐ μὴ συμφωνήσωσι.
- δ' και ζ' · ἐν μοιχείᾳ ἔσονται καὶ μάχη.
- δ' και η' · μετὰ μοιχείας συμφωνήσωσι.
- δ' και θ' · σύμφωνοι ἔσονται. 35
- ε' και ε' · σύμφωνοι ἔσονται · ἡ δὲ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς κρείττων
ἐστίν.
- ε' και ζ' · ἐκ μοιχείας ἔσονται μάχη διτι ἡ γυνὴ ἠρμостаὶ καὶ
μοιχὸν ἔχει.
- ε' και ζ' · σύμφωνοι ἔσονται. 40

2 κρίσον cod. 7 παροξύνει cod. 23 ὑπό scripsi : ἀπό cod., vide
num malis ἐπὶ ἄλλον ἄνδρα. 27 τὰ κακὰ dubium. 39 μηχῶν cod.
καὶ μοιχὸν ἔχει : id est μοιχὸν ἔχουσα.

ε' και η' · οὐ μὴ συμφωνήσωσιν ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ οὐκ ἐπενέ[γ-
κη τῆς] γυναικὸς τὰ κακά.

ε' και θ' · οὐ μὴ συμφωνή[σωσι και φιλήσωσ]ι.

ς' και ζ' · διὰ μιᾶς γυναι] [f. 48]-κὸς ἔσονται μάχαι.

5 ς' και ζ' · οὐ μὴ συμφωνήσωσιν διὰ τοὺς γονεῖς τῆς γυναικὸς.

ς' και η' · οὐ μὴ συμφωνήσωσιν ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ οὐκ ἐπενέγκη
τὰ κακά τῆς γυναικὸς.

ς' και θ' · ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς κρείττων ἐστί.

ζ' και ζ' · οὐ μὴ συμφωνήσωσιν διὰ τὸν ἄνδρα.

10 ζ' και η' · σύμφωνοι ἔσονται, ἀλλὰ διὰ ἄνδρα ἀσύμφωνοι ἔ-
σονται.

ζ' και θ' · ἀλλήλους φιλοῦντες ἀλλὰ και συνετοὶ ἐν τέκνοις γε-
νήσονται.

η' και η' · σύμφωνοι ἔσονται, ἀλλὰ διὰ ἄνδρα ἀσύμφωνοι
15 ἔσονται.

η' και θ' · σύμφωνοι ἔσονται, ἀλλ' ἔσον[ται μάχαι διὰ π]αιδίσ-
κην και παι[δία ἐξ αὐτῆς (?)].

[F. 48v] Καὶ ὕφειλε αὐτὰ ὑπὸ τῶν θ' και τῶν κάτωθεν τῶν

θ' πίασε τὴν γραμμὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἤως ἀπὸ τὴν μίαν, και εὐρή-
20 σεις πᾶσαν ἀλήθειαν.

1 οὐχὴ πενέ... cod. 6 οὐχὴ πενέγκη cod. 10 δύο ἄνδρα σύμφω-
νοι cod. 12 ἀλλήλοισ cod. 18 τῶν¹] τὸν cod.

Recettes magiques.

MANUSCRIT N° 241 DE LA SOCIÉTÉ HISTORIQUE.

Manuscrit de 118 ff., mesurant 0,200 × 0,150, écrit au XVIIIe siècle. C'est un *ιατροσόφιον* contenant 227 recettes écrites de première main, auxquelles ont été ajoutées un grand nombre de notices de seconde et de troisième main. J'ai recueilli ici les recettes de caractère magique. Cf. *Catalogus cod. astr. gr.*, X, p. 51.

[F. 103]. *Περὶ <τοῦ> ὅταν φύγη ἄνθρωπος καὶ θέλῃς νὰ στραφῇ ὀπίσω.*

*Γράφον τὸ ὄνομά του ἀνάποδα καὶ ταῖς χαρακτῆρας ὁμοῦ εἰς ἓνα βέσαλον ζεστόν· εἶτα τύλιξον αὐτὸ μὲ τὸ ποκάμισόν του καὶ σκάψον ὑποκάτω τῆς φωτίας καὶ παράχωσον αὐτό· καὶ στρέφει 5
σὺν Θεῷ. Characteres.*

Περὶ σκλάβου ἢ ἄλλου τινὸς διὰ νὰ μὴν φύγη.

*Ὅταν κοιμᾶται, μέτρησον μὲ <σχοινί> τὴν ἡλικίαν του ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν· καὶ ἀπελθε εἰς μνημεῖον μικρὸν καὶ εἰπέ· 10
σύ, ἄνθρωπε, ὁ κοιμώμενος ὧδε, εἴτε ἀνὴρ, εἴτε γυνή, οὐκ οἶδα, ζῶν ἄρτι, οὐ λαλεῖς, ὀφθαλμὸν ἔχων οὐ βλέπεις, πόδας ἔχων οὐ περιπατεῖς, οὕτως νὰ γένη καὶ ἀπὸ χειρῶν μου ὁ υἱός μου ὁ δείνας. εἶτα δέσον κύαμον ἔτσι· νὰ τ<ὸν> ὀνοματίσης ἑπτὰ βολαῖς καὶ νὰ δέσης ἑπτὰ κούκους· καὶ παράχωσον αὐτὸ εἰς τὸ 15
μνήμα ἐκεῖνο· καὶ οὐ φεύγει.*

[F. 103^v] *Διὰ ἀποδεμένον ἄνθρωπον νὰ τὸν λύσης.*

*Πάρῃ ἀνθρώπου ἀποθαμμένου κόκκαλον κλωτζίναρι ἀπὸ τὰ καλάμια του· νὰ τὸ τρυπήσης καὶ ἀπάνω καὶ κάτω καὶ νὰ κατορηγήσῃ ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα τρεῖς φοραὶς ἀπάνω καὶ νὰ εὐ- 20
γαῖνῃ τὸ οὖρον κάτω· καὶ λυθῆσονται σὺν Θεῷ ἁγίῳ.*

1 τοῦ inserui. 2 ὀπίσον cod. 4 βέσαλος = βήσαλος. τλίξον cod.
9 σχοινί addidi. 11 σύ, ἄνθρωπε scripsi: σναπε cod. ὄδε cod.
ἦδα cod. 12 ζὸν ἀρτη cod. 14 κάμον cod. τονοματήσης cod.
17 ἀμπόδεμένον cod. 18 κλωτζίναρι: num κοτζινάρι scrib.? 19 κά-
του = κάτω.

[F. 108]

Εἰς ἐχθρόν σου.

Ψαλμός ξς' · ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι, καὶ τὰ ἐξῆς. διάβασέ τον ἀπάνω εἰς νερόν καὶ χῦσέ το εἰς τὴν πόρταν του. ὁμῶς γράψε καὶ τὰ κάτωθεν γράμματα καὶ βάστα <τα> ἀπάνω σου · μ. τ. τ. 5 τ. ζ. m. a. n.

Νὰ ἀπόσης τὰ στοιχεῖα, νὰ διώξης
δαιμόνια ἀπὸ λόγον σου.

Ψαλμός οθ' · ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραήλ, καὶ τὰ ἐξῆς. γράψε τον καὶ βάστα τον ἀπάνω σου · διώκονται τὰ δαιμόνια.

10

Εἰς πόνον βουζίου.

Ψαλμός ιε'. ἔπαρον ἁγιασμόν τῶν ἁγίων Θεοφανείων καὶ διάβασε τὸν ψαλμόν καὶ ἄλειπον τὸ βυζίον καὶ ὑγιαίνει.

Εἰς καρδιόπονον, κεφαλόπονον καὶ
φάρμακον.

15

Ψαλμός ρμς' · γράψε τὸν αὐτὸν ψαλμόν καὶ βάστα τον ἀπάνω εἰς τὴν κορυφὴν σου · ὑγιαίνει ἀπὸ ὄλα.

Εἰς καράβιν.

Ἄν ἐπέχη κακοὺς ἀνθρώπους — ἢ κουρσάρι — · ψαλμός ργγ' · εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἐξῆς. — τὸν αὐτὸν ψαλμόν, 20 ἂν ἦναι ἀφορεσμένος, φοραῖς ζ' ἀπάνω εἰς νερόν καὶ ῥάνε τὸ καράβι καὶ πάει ἢ θάλασσα. — ἔαν σὲ κνηγὸν καὶ κουρσάρι, διάβασε τὸν ψαλμόν κατὰ πρόσωπα φοραῖς ζ' καὶ [f. 108^v] ὡς παρακαλοῦν τὸν Θεὸν περὶ βοήθειαν.

Νὰ θεμελιώσης οἶκον.

25

Ψαλμός ογ' · ἰνατί, ὁ Θεός, ἀπόσω εἰς τέλος, καὶ τὰ ἐξῆς · διὰ πνεῦμα πονηρὸν διάβασε τὸν ψαλμόν ἀπάνω εἰς νερόν φοραῖς ζ' καὶ ῥάνε τὸν τόπον καὶ θεμελίωσε οἶκον ἢ ἄλλον.

4 τα addidi. 6 ἀπόσης scripsi : ει cod. 7 δέμονα cod. 10 βουζίου
= βυζίου. 13 καὶ φαλώπονον cod. 16 κορυφή cod. ἐγιένι cod.
18 ἂν ἐπέχη scripsi : ἀνεπει χι cod. 20 ἀφορισμένοι? 21 πάβι
cod. ἔαν σὲ scripsi : ενασε cod. 23 περὶ καὶ ἐρή cod.

Ἱατρεία ἀπὸ τῶν χελιδονίων.

Ἐθῶγαλε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν μικρῶν χελιδονίων · καὶ δέσε τα
 ἡμέραν σάββατον καὶ τὰ εὐρίσκεις γερά · καὶ σχίσε τὸ στόμα
 τους καὶ εὐρίσκεις τρεῖς πέτραις · ἄσπρη, κόκκινην καὶ πρά-
 σινην. τὴν ἄσπρη νὰ τὴν βαστᾷς ἔς τὸ στόμα σου · εἶναι καλὸν 5
 διὰ ταῖς φθόρραις · τὴν κόκκινην φιλιῶντας μὲ γυναῖκα · τὴν
 πράσινην νὰ τὴν κρατῇ ἡ γυναῖκα · δὲν ῥίπτει τὸ παιδί. καὶ
 εἶναι δόκιμον.

[F. 109] Νὰ ἀναγγίξης ἄνθρωπον νὰ σε
 ἀκολουθῇ. 10

Εἰς τὴν φωλεὰν τῆς τρυγῶνος εὐρίσκεται μία πέτρα · ὁμοίως
 καὶ εἰς τούτην τὴν φωλεὰν ἓνα κόκκαλον. ἔπαρον αὐτὰ καὶ ὄν-
 τινα ἀναγγίξης, σὲ ἀκολουθεῖ.

[F. 116v] Ὅποιος θέλει νὰ κάμη ἄνθρωπον νὰ
 μὴν θυμῶνῃ ποτὲ ἀπὸ ὄσον ἄγριος καὶ ἂν ἦναι-15

Ἰδού · ἔπαρε ἓνα σκύλον ἀρσενικόν, μὰ νεογέννητον, τὸν ὁποῖον
 βάλε τον νὰ εὐρίσκεται μὲ μίαν νεογεννήτην γάταν · καὶ νὰ μὴν
 εὐγαίνουν ἔξω ἀπὸ τὸ ὄσπίτιον. αὐτὰ θέλουν συζευχθῆ καὶ τὰ
 παιδιά των θέλετέ τα βράση καὶ μὲ ὀλίγον ζουμί · τὰ ὁποῖα, ἀφ'
 οὔ βράσουν μίαν δύο φοραῖς, θέλεις νὰ στραγγίξης καὶ θέλεις ἀφή-20
 σης τὸν ζουμόν εἰς τὸν ἀέρα ἕως ὅπου νὰ πῆξῃ · καὶ ὕστερον νὰ
 ἀνακατωθῇ μὲ ζάχαριν ψιλὸν βενετικόν. καὶ ὕστερον νὰ τὸ πάρῃ
 ἄνθρωπος θυμῶδης καὶ θέλετε ἰδῆ τὴν ἐνέργειαν. αὕτη ἡ συμβου-
 λὴ τοῦ ἔσοχωτάτου καὶ φιλοσοφωτάτου ἀρίστου ἱατροῦ καὶ φιλο-
 σόφου κυρίου Ἰπποκράτου, τοῦ ἱατροῦ καὶ χειρουργοῦ τῶν θεῶν. 25

1 τὸν χελιδωνιον cod. 3 ἡμέρα cod. σίσει cod. 6 φθόρραις, ut
 φταρμὸς = παταρμὸς? 11 μίαν cod. 12-13 ὄντινα ἀναγγίξης
 scripsi : ὅτι γίξεις ἀναγγίξεις cod. 18 θέλου cod. 20 μίαν scripsi : ἓνα
 cod. στραγγίξεις cod. 21 νά] + τὸ cod. 23 θυμῶδη cod.

MANUSCRIT N° 188 DE LA SOCIÉTÉ HISTORIQUE.

Ce manuscrit n'est composé que de deux folios (0.196 ×
 0.142), portant les n°s 25 et 90, fragments d'un *ιατροσόφιον* ou
 d'un traité de magie du XVIIe siècle. *Catalogus*, X, p. 45.

[F. 1] <Εἰς κεφαλόπονον> · ἐρμηνεία ἄλλη.

Τὸ ὕστερόπουνο ἔπαρε χαρτὶ εἰς τὸ ὄνομα ἐκείνου ὅπου ἔχει

τὸν πόνον. καὶ νὰ ἦναι πουρνό, ἀνατέλλοντος τοῦ Ἡλίου, εἰς τὴν
 πρώτην ὥραν τῆς ἡμέρας καὶ γράψε εἰς τὸ χαρτὶ τὴν εὐχὴν ταύ-
 την με μόνον καὶ κρόκον καὶ ῥοδοστάγματος καὶ ἄς τὸ βασταί-
 νη εἰς τὴν κεφαλὴν του ὡσὰν φυλακ-[f. 1^v]-[τῆρι]ον. — εἰς τὸ
 5 ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. ὁ
 Χριστὸς ἐγεννήθη καὶ ἐν τόπῳ Κρανίου ἐσταυρώθη · φεῦγε, κρα-
 νίον, ἡμίκρανον καὶ μισοκέφαλον καὶ ῥεματικὸν [ἀ]πὸ τὸν δούλον
 τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα — ἢ ἀπὸ τὴν δούλην τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα —. στώμεν
 καλῶς, στώμεν μετὰ φόβον Θεοῦ, ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν. ὁ τοὺς ἡλλ[ους]
 10 ὑπομείνας, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ τὴν ἄχραντον ὑποκλίνας κεφαλὴν
 καὶ σώσας τὸν πιστὸν σου λαὸν καὶ τὸν πιστὸν σου ληστήν, παῦ-
 στον τὸ κρανίον καὶ τὸ ἡμίκρανον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ δούλου τοῦ
 Θεοῦ ὀδεῖνα. ἅγιοι ἄγγελοι οἱ κρατοῦντες ὄλους τοὺς ποταμοὺς
 τοῦ παραδείσου, Φισῶν, Γεῶν, Τίγριν καὶ Εὐφράτη, οὕτως κρα-
 15 τήσατε καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. εἰς τὸ
 ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν
 καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν · ς. μ.
 κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ. β. Θ. ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν.

[F. 2] Περὶ ἀνθρώπου ὁποῦ ἂν ἦναι καὶ ἐπενέγ-
 20 κη ἤγουν τὸν πιάνη τὸ ἐδικὸν του, ἤγουν αὐτὸ
 ὁποῦ λέγουν ζάλην · ἐρμηνεῖα · κεφάλαιον.

Ἐμεῖς, οἱ δξύθυμοι καὶ ἅγιοι ἀνάργυροι καὶ πολὺ σοφοί, ἐγυ-
 ρέσαμε γιὰ τούτην τὴν ἀσθένειαν ὄφελος καὶ εὐρήκαμε πολλὰ.
 καὶ ἄλλα πιάνουν καὶ ἄλλα δὲν πιάνουν, κατὰ τὸ στοιχεῖον τοῦ
 25 ἀνθρώπου. πλὴν εὐρήκαμε καὶ ἐτούτην τὴν ἐρμηνεῖαν ὅτι πῶς νὰ
 ἐπάρης χελώνας καύκαλον, νὰ τὸ βράσης καὶ ὕστερα νὰ τὸ κοπα-
 νίσης ἤγουν νὰ τὸ στομπίσης δυνατά. καὶ νὰ τὸ ποτίσης ἐκεῖνον
 τὸν ἀνθρώπον ὁποῦ τον πειράζη τὸ ἐδικὸν του · καὶ νὰ τὸν ποτί-
 σης ἡμέρα πέμπτη, ἀνατέλλοντος τοῦ Ἡλίου, τὸ πουρνό · καὶ
 30 χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑγιαίνει.

[F. 2^v] Περὶ <τοῦ> ὅταν θέλης νὰ μὴν φοβᾶ-
 σαι πᾶν κακόν · εἰς πᾶν πράγμα.

Γράψε εἰς ἀγέννητο χαρτὶ τὰ ἅγια ὀνόματα ταῦτα με μόνον
 καὶ κρόκον καὶ ῥοδοστάγματος · καὶ βάλε καὶ κομμίδι καὶ κάμε
 35 μελάνι καὶ γράψε αὐτὰ τὰ ὀνόματα καὶ γράψε οὕτως · Κύριε ὁ

2 πρώτη ὄρα cod. 6 κρανίον] κρανώ cod. 8-9 στόμεν καλὸς στό-
 μενο cod. 11 ἔσοςας cod. 13 ὄλλας cod. 14 τίγρι cod. 19 ἀνίε
 cod. ἐπιγνή cod. 21 ζάλη cod. 22 δξύθυμοι cod. πολοῖ
 cod. ἐγυρέσαμε cod. 23 τούτη cod. ἀστένια cod. 28 ἐπη-
 ράξη cod. 31 — p.140, 9 : cf. supra, p. 59, 31-60, 10. τοῦ inserui.
 32 πᾶσα κακό cod. πᾶσα cod. 33 μόνον cod.

Θεός, γενοῦ βοηθός τοῦ δούλου σου ὀδεῖνα · Ἰαώμ, Σαββα-
 ώθ, Λεών, Βιαβήκ, Σουγεάθ, Ἀενιώθ, Οἰουνίου,
 Οὔιωειρώ, Ἀρφαγγές, Ἀρφανίμ, Κοθελουβή,
 Κριβός, Φιρεφέρ, Κάλα, Ριθωνίω, Οἰώτα, Οἰκοθέ,
 Ἐαωά, Ἰά, Ἰβιανώθ · ἀμήν. ὁ Χριστός μεθ' ἡμῶν ἐστίν. 5
 ς. μ. κ. λ. ς. μ. μ. τ. φ. β. Θ. ἀμήν. μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός · γνώ-
 τε, ἔθνη, καὶ ἠττάσθε ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. — γράφε καὶ τὸ ὄνο-
 μα τοῦ ἀγγέλου ἐτοῦτου Ἐφημεήλ καὶ Ἡσήλ, σταυρόν
 καὶ τὴν [βούλλαν τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοὺς χαρακτήρας τού-
 τους.] 10

Note tirée du ms. n° 1490 (XVIIIe s.) de
 la Bibliothèque Nationale.

[F. 16^v] m⁴. Περὶ <τοῦ> νὰ ἐξολοθρευθῆς ἐχ-
 θρούς.

Ἐπαρε ἀπεθαμμένον κόκκαλο καὶ γράφε τὴν χαρακτήρα τού-
 τη καὶ βάλε τὴν εἰς τὸ κατώφλιό του ἀποκάτω · καὶ λέγε · ὡς
 καθὼς ἐτοῦτος ὁ ἀπεθαμμένος δὲν εἶναι εἰς τὸν κόσμον ἐτοῦτο, 15
 ἔτζι καὶ ἐτοῦτος ὀδεῖνα) νὰ κοπῆ ἡ ζωὴ του, <αἱ> ἡμέραις του,
 αἱ ἑβδομάδαις του, οἱ μῆναις του, οἱ χρόνοι του · νὰ ἐξολοθρευθῆ,
 νὰ πάγη εἰς ἐκεῖνον τὸν κόσμον ποῦ εἶναι <ὁ> ἀπεθαμμένος. Cha-
 racteres. καὶ βάλε τα νὰ τὰ ἀδρασκελήσῃ ἀποπάνωθεν καὶ γράφε
 καὶ τὸ ὄνομά του ἀπάνω του εἰς τὸ κόκκαλο. 20

Note tirée du ms. n° 879 (XVIe s.) de la Bibliothèque
 Nationale (Catalogus, X, p. 7).

<Εἰς τὸ φανερωῶσαι κλέπτην>.

[F. 273^v] Εἰ ἔθεώρεις κλέπτην καὶ συνέτρεχες αὐτῷ καὶ μετὰ
 μοιχοῦ τὴν μερίδα σου ἐτίθεις, τὸ στόμα σου ἐλάλησε κακίαν

11 τοῦ inserui. ἐξολοθρευεις ἐκθρους cod. 14 ευστο κατοφιλιου
 cod. 16 ἔτζι] ἐστι cod. κοπιωζοι του cod. αἱ inserui. 17 αἱ]
 cod. ευδομαδες cod. χρονιστο cod. ἐξολοθρευθι cod. 18 ὁ ad-
 didi. 19 δρασκίλισι cod. : ἀδρασκελῶ = διασκελῶ. 21 titulum
 addidi.

καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε διολιότητος. *Μιχαήλ, Οὐριήλ, Ῥαφαήλ, ὁ καταβάς εἰς τὸ φρέαρ μετὰ τοῦ προφήτου Δανιήλ καὶ σφραγίσας καὶ δήσας καὶ φράξας τὰ στόματα τῶν λεόντων ἵνα μὴ ἄφρονται τοῦ προφήτου Δανιήλ, αὐτὸς στήσον, δῆσον τὸν*
 5 *φάρυγγα τοῦ λαιμοῦ τοῦ νόθου τοῦ κλέπτη ὁποῦ ἔκλεψε τὸ ὄδεινα πρᾶγμα· καὶ μὴ ἐάσης αὐτὸν καταπίνειν τὸν ἄρτον τοῦτον ὅτι κλέπτῃς ὢν τὸ γλωσσόκομον ἐκράτει καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζε. στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου.*

Τὰ τοιαῦτα δὲ γράφονται εἰς εὐλογίαν ἐπάνω καὶ λειτουργεῖται· ἢ εἰς ὕψωμα *Παναγίας*. καὶ τότε κόπτει ἐξ αὐτῆς καὶ δίδει ἐκεῖνων οὓς ὑποπτέῃ ποιῆσαι τὴν κλεψίαν· καὶ εἴ τις οὐ δυνηθῆ καταπιεῖν τὸ δοθὲν αὐτῷ κόμμα, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ κλέπτης.

Notes tirées du ms. n° 124 (XIXe siècle)
 de la Bibliothèque du Sénat.
 (Catalogus, X, p. 34).

[F. 273v] Ἐὰν φάγη σκύλος λυσσαρῆς τὸν ἄνθρωπον, ἔπαρον τὰ κάτω στοιχεῖα καὶ γράψον αὐτὰ εἰς θ' χαρτία
 15 καὶ δὸς αὐτοῦ νὰ τὰ φάγη ἡμέραις ζ', ἀπὸ χαρτία β' κάθε ταχύ· καὶ ὕστερα νὰ φάγη καὶ γιοκαρὶ βοτάνι, σπειρία β'.

σ	α	τ	ο	ρ
α	ρ	ε	π	ο
τ	ε	ν	ε	τ
ο	π	ε	ρ	α
ρ	ο	τ	α	ρ

[F. 275v] Πῶς νὰ γράφῃς ἀστέρα διὰ μικρὰ παιδία.

Figura serpentis inscriptione circumdata: ἀστέρα μελάνη μελανωμένη, αἷμα τρώγεις, αἷμα πίνεις, ἕς τὸ αἷμα συντελείεσαι,
 25 φεῦγε, ὄϊνος, ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὄδεινα καὶ τάξω σοι πέντε πίνακα μέλι καὶ πέντε πίνακα γάλα νὰ τρώγῃς καὶ νὰ πίνῃς φεῦγε, ὄϊνος, ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὄδεινα· ἀμήν. ς. κ. ς.
 φ. Θ. ἀμήν.

Formula Ἰησοῦς Χ(ριστός) νικᾷ quater repetitur.

10 κόπτει et δίδει corrigere nolui. 17-21 eadem formula magica legitur in Cod. B. N. 1265, f. 61 (m⁴); cf. p. 130, 12. 22 ss. cf. Catal. Codicum Astr. graec., VII, p. 245.

MANUSCRIT n° 1506 DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE.

Manuscrit de 32 feuillets, mesurant 0.250 × 0.195, contenant l' *Ἱατροσόφιον* de Mélétius le Sage, écrit au XIXe siècle. Parmi les 212 recettes médicales, figurent certaines formules magiques ou divinatoires que je publie ici. Ces dernières appartiennent au type bien connu de l'onomatomancie arithmétique (cf. supra, p. 133). *Catalogus*, X, p. 31.

[F. 10] (m¹). *Εἰς γυναικα, τοῦ μὴ συλλαμβάνειν ἐν γαστρὶ παιδίον.*

(m²) *Γράφον τούτους τοὺς χαρακτήρας εἰς ἀγέννητον χαρτὶ καὶ ἄς τὸ βαστάζῃ ἢ γυνὴ τιμητικὰ ἐπάνω της καὶ μηδὲν τὸ ἤξεύρῃ ὁ ἄνδρας της · καὶ ἂν θέλῃς, καὶ νὰ τὸ κρατῇ ἐπάνω της, 5 ὅταν σμίγῃ μετὰ τὸν ἄνδρα αὐτῆς · καὶ ἂν θέλῃς νὰ τὸ δοκιμάσῃς, θέσε το εἰς δένδρον ὅπου κάμνει καρπὸν καὶ νὰ μηδὲν ποιήσῃ. Characteres.*

[F. 13^v] (m¹). *Εἰς ὕπνον.*

Γράφον εἰς φύλλα δάφνης τὰ στοιχεῖα ταῦτα καὶ θέσε ὑποκάτω 10 τοῦ κοιμωμένου μὴ νοοῦντος. παρ. ξ. σ. χ. v. φ. γ. θ.

[F. 24] *Περὶ κλέπτου.*

Γράφον τοὺς χαρακτήρας τούτους εἰς φύλλον δάφνης καὶ δός τα ἐκεῖνον ὅπου μέμφεσαι · καὶ ἂν τὰ ἔκλεψεν, οὐ δύναται νὰ κάμῃ ἢ φύσις του τὴν χρεῖαν του οὔτε νὰ οὐρήσῃ, ἕως οὗ νὰ δώ- 15 σῃ ὅπερ ἔκλεψεν. Characteres.

[F. 26] *Περὶ ἀσθενοῦντος.*

Ψήφισον τὸ ὄνομα τοῦ ἀσθενοῦντος καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης ἐν ἣ κατεκλίθη ὁ ἀσθενῶν. καὶ ἐὰν τὸ ὄνομα τοῦ ἀσθενοῦντος νικήσῃ, ὀγιαίνει ὁ ἀσθενῶν καὶ ζήσεται · εἰ 20 δὲ τοῦ ἀστέρος, πάντως καὶ ἀπαραχωρητικῶς τελευτᾷ.

Περὶ μαχομένων.

Ψήφισον καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μαχομένου καὶ τὸ ὄνομα τὸ ἐδικόν σου · καὶ εἰ μὲν τὸ ὄνομά σου νικᾷ, νικήσεις · εἰ δὲ νικᾷ τὸ ὄνομα τοῦ μαχομένου σου, νικήσει σε.

25

7 νά = θε νά. 11 νοσοῦντος cod. 21 παντός cod. παρεχωρητικός cod. 23 ἐδικός cod.

Περὶ ἀντιδίκου.

Ψήφισον τὸ ὄνομα τὸ ἐδικόν σου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀντιδίκου σου · καὶ οἷον ὄνομα νικήση, ἐκεῖνος θέλει νικήση.

Περὶ ὀδοιποροῦντος.

Ψήφισον τὸ ὄνομά σου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ συνοδεῦσαι μέλλοντος · καὶ εἰ μὲν τὸ ὄνομά σου νικᾷ, συμφέρει ὀδοιπορεῦσαι μετ' αὐτοῦ · εἰ δὲ τὸ ἐκείνου ὄνομα, οὐ συμφέρει σοι.

Περὶ ἀποδημίας.

Ψήφισον τὸ ὄνομά σου καὶ <τὸ ὄνομα> τῆς χώρας ἢ τοῦ τόπου ὅπου μέλλεις ἀποδημῆσαι · καὶ εἰ μὲν νικᾷ τὸ ὄνομά σου, συμφέρει σοι. ὁμοίως καὶ περὶ ξενιτείας.

Περὶ δούλου.

Ψήφισον τὸ ὄνομά σου καὶ <τὸ ὄνομα> τοῦ φυγόντος [f. 26v] δούλου · καὶ εἰ μὲν νικᾷ τὸ ὄνομά σου, εὐρεθήσεται ὁ δοῦλος · εἰ δὲ νικᾷ τὸ ὄνομα τοῦ φυγόντος, οὐχ εὐρεθήσεται. εἰ ἴδης ὡς γίνονται οἷον ἀπλᾶ · α' καὶ α', γ' καὶ γ', ε' καὶ ε', ζ' καὶ ζ', θ' καὶ θ', εὐρεθήσεται, οὕτως ἂν πέσουν · εἰ δὲ διπλᾶ, οὐχ εὐρεθήσεται · ἦγον β' καὶ β', δ' καὶ δ', ζ' καὶ ζ', η' καὶ η', οὐχ εὐρεθήσεται.

Περὶ παντὸς πράγματος.

Ψήφισον τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πράγματος, οἷον ἢ τὸ πρᾶγμα · καὶ εἰ μένει κάτω τὸ πρᾶγμα, οὐ συμφέρει σοι ἀγοράσαι αὐτό · ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπολεσθὲν εὐρεθήσεται. ἔαν δὲ σύμφωνοί σοι γένωνται ψήφοις ἀνθρώπου καὶ τὸ πρᾶγμα, οἷον α' καὶ α', γ' καὶ γ', ε' καὶ ε', ζ' καὶ ζ', θ' καὶ θ', συμφέρει ἀγοράσαι αὐτό · ἔαν δὲ β' καὶ β', δ' καὶ δ', ζ' καὶ ζ', η' καὶ η', οὐ συμφέρει τὸ πρᾶγμα.

Καὶ τὰ μὲν συντόμως λέλεκται περὶ παντὸς μικροτέρου πράγματος, μείζονος δὲ καὶ μαθημάτων δεομένου μείζων <ἦ> ἐν περιλήψει γενήσεται <λόγος>, εἴ τις καὶ ἀξιολόγως χρῆται.

2 ἐδικός cod. 9 τὸ ὄνομα addidi. 13 τὸ ὄνομα addidi. 14 καὶ ἢ μὲν repetitur. 15 ἴδης] δης cod. 20 ψίσον cod. 21 ἦ] εἰς cod. 22 ἀπολλέσθαι cod. 23 σύμφωνοί σοι] συμφωνήση cod. ψῆός cod. 27 τᾶ] εἰ cod. μικροτέρων scripsi : βιαιότερον cod. 28 δεομένου scripsi : φερόμενος cod. ἦ addidi. 29 λόγος addidi. χρῆται scripsi : χρώμενος cod.

χρεία δὲ τῶ ἐντυγχάνοντι καὶ τοὺς ἀστέρας εἶδέναι κατὰ ἀπλοῦν λόγον ποῖος ποῖαν κάμνει χάριν <ἐπὶ> τῆς τῶν ἀσθενούντων κα-
τακλίσεως. καὶ ἔστιν ὡς ὑποτέτακται.

1 χρείαν cod. τό cod. ἀπλοῦ cod. 2 ἐπὶ inserui.

MANUSCRIT N° 223 DE LA SOCIÉTÉ HISTORIQUE.

Manuscrit de 174 feuillets, mesurant 0.208 × 0.152, écrit au début du XIXe siècle en Épire, par un scribe fort ignorant. C'est un *ιατροσόφιον* contenant deux collections de recettes médicales, les unes au nombre de 67, les autres au nombre de 767, parmi lesquelles j'ai choisi celles qui ont quelque rapport avec la magie. *Catalogus*, X, p. 51.

[F. 66] Περὶ ἀνθρώπου ὁποῦ ἔχει πέτραν καὶ
δὲν πορεῖ νὰ κατουρηῖ. 5

Ὁ ἄνθρωπος ἀν θέλῃ νὰ λάβῃ ὑγίειαν, γράψε εἰς τὸ ὑπογάστριον αὐτοῦ ἔτοῦτα τὰ γράμματα μὲ κόκκινην βαφήν · εἶπεν ὁ Κύριος · ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ποταμοὶ ρεῖσονται ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἰδόντος ζῶντος. — εἰ δὲ εἰς τὸ ὑπογάστριον αὐτοῦ τοῦ ἀσθενῆ διὰ κάποιαν ἐντροπὴν <δὲν ἐπιτρέπεται>, γράψε τα εἰς κομματί 10 χαρτὶ μὲ κόκκινην βαφήν καὶ δέσε το εἰς τὸ ὑπογάστριον αὐτοῦ. ἔπαρε ἀγριομολόχης τὴν ῥίζαν καὶ βράσε τὴν · καὶ πίνῃ τὸ ζουμὶν μὲ ὀλίγον ἄλας νηστικὸς καὶ κουτουρεῖ, ἔπαρε τὸ παπούτζι του καὶ ἄς πατήσῃ μὲ τὸ ποδάρι του εἰς ἄγριον συκιὰν καὶ εὗγαλε τὴν φλοῦδαν [f. 66v] ὅσον εἶναι ἡ μαύρη τῆς. ἔπειτα ἔχε τέσσαρα 15 καρφία ἢ ἕξι καὶ κάρφωσέ τα εἰς τὸν τόπον τῆς φλούδας καὶ καρφούνοντάς τα, νὰ σε ἔρωτᾷ ἄλλος · τί καρφώνεις ; — αὐτοῦ καρφώνω τὴν σπλῆναν τοῦ ὀδεῖνα. — καὶ τὴν φλοῦδαν ὁποῦ εὗγαίνει κρέμα τὴν εἰς τὸν καπνὸν καὶ καθὼς ξεραίνει ἢ φλοῦδα, ἔτσι ξεραίνει καὶ ἡ σπλῆνα. ἔπαρε τὴν φλοῦδαν νὰ τὴν κατουρήσῃ 20 τὴν διάφνης καὶ βράσε τὴν μὲ κρασί. ὁποῖος ἔχει τὴν πέτραν καὶ ὁποῖόν τον πονεῖ τὸ συκῶτί του νὰ τὴν πίνῃ μὲ κρασί · καὶ εἶναι μεγάλη ἰατρεία · τὸν σπόρον ἐκείνου νὰ τὸν πάρης νὰ τὸν ἐκβράσῃς μὲ νερὸν καὶ νὰ πλακῆσῃς ἀπάνω εἰς τὸ ὑπογάστριον καὶ κατουρεῖ · ἢ κάμε τον σκόνιν καὶ πίνε τον, ὁμοίως τρεῖς ταχυ- 25 ναίς, νὰ ἴδῃς τὴν ὑγίειαν σου.

4 πετρα cod. 7 κονι βαφη cod. 9 αστενη cod. 10 δὲν ἐπιτρέπεται
addidi. κοματα cod. 11 κοκκηνη βαφη cod. 12 πινε cod. 13 κου-
τουρι cod. = κατουρηῖ. 15 φλοуда cod. ο μαυρος του cod. 17 καρ-
φουνωντας cod. = καρφώνοντας. 21 διάφνης : num διευθῆς legendum ?
22 σκοτι cod. 23 τόν] το cod. ευβρασις cod. 26 να γδεις cod.

[F. 69] *Νὰ σταματήσης αἷμα ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν μύτην.*

Βρέξον λιγὸν πανὶ καὶ νὰ τὸ βάλῃς εἰς τὰ ὀρθούνια τοῦ ἀνθρώπου καὶ σταματᾷ τὸ αἷμα. καὶ ὄντας ὁμοῦς στουπιεσμένον <δέν> 5 σταματᾷ τὸ αἷμα, νὰ τὸ βάλῃς εἰς τὸ μέτωπον ἀπάνω.

«Εἰς τὸ ὄρος τῶν βουνῶν στέκει, στέκει λίμνη κίτρινη καὶ τρεῖς ἄγγελοι στέκονται μὲ τρία ψαλίδια κίτρινα· τὸ ἓνα κόπτει καὶ τὸ ἄλλο κόπτει καὶ τὸ τρίτον στέκει αἷμα. στάσου, αἷμα, ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ. στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου· 0 ἁμῆν». — [f. 69v] ἐτοῦτο νὰ τὸ γράψῃς εἰς τὸ μέτωπόν του μὲ τὸ αἷμα ὁποῦ τρέχει ἀπὸ τὴν μύτην του. γράψε καὶ εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ αὐτὰ τὰ γράμματα· Ζαχαρίας ἐσφάγη † ἓνα καὶ ὡσὰν τὸ αἷμα ἐπῆγαν ὡς ἀληθῶς· εὐγῆκεν καὶ οὗτος καὶ τρέχει· φθίσειται ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ ἐδικὸς αὐτοῦ. στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ 5 φόβου Θεοῦ.

Ἐκεῖνον ὁποῦ τρέχει τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου <ἀπὸ> τὴν μύτην, πίασε αἷμα εἰς μίαν κανατοποῦλαν καὶ βάλε μέσα τρία χαλίκια ἄσπρα ἤγουν πετρούλαις καὶ δέσε τα. — καλαμίον φλοῦδαν νὰ ξεραίνῃς, νὰ τὴν τρίψῃς δυνατὰ νὰ φυσῆσῃς μὲ καλάμι εἰς τὴν 10 μύτην του.

[F. 71v] *Περὶ <τοῦ> ὅταν δὲν ἤμπορῇ ἄλογον νὰ κατοικήσῃ.*

Γράψε εἰς τέσσαρα ποδάρια τοῦ ἀλόγου ταῦτα τὰ γράμματα· Φισῶν, Γεῶν, Τίγρις καὶ Εὐφράτης. — καὶ ὑστέρως κατοικήει.

5 [F. 74v] *Εἰς ὑδροπικὰ εἶναι βέβαιον.*

Νὰ εὐρῆς βάρρακα σὰν χρυσὸς ὁποῦ εἶναι εἰς τὰ πηγὰδια καὶ νὰ τὸν σουβλίσης μὲ ξύλον καὶ βάλ' το σὲ τζουκάλι καινούργιον καὶ νὰ τὸ στουμπίσης καλὰ καὶ χῶσέ το εἰς τὴν γῆν νὰ σταθῇ 10 ἡμέρας μ' καὶ εὐγαλέ το καὶ γύρευε τὸ κεφάλι του καὶ εὐρίσκεις πέτραν μικρὴν καὶ ἔχει τύπον σταυροῦ· καὶ ἐν τῷ ἅμα κρέμασ' το εἰς τὴν κοιλίαν του καὶ ὑγιαίνει. — δόκιμον.

4 ὄντας (=ὅταν) ὁμοῦς scripsi : οδας σμως cod. στουπιεσμενος cod.
 δέν inserui. 6 τῶν] το cod. 8 κηπι cod. 9 των δουλων cod.
 11 τρέχει] + απο αυταν cod. καί] τα cod. 12 textus corruptus.
 13 ουτε cod. 16 ἐκι cod. ἀπό inserui. η μιτη cod. 17 καν-
 κοπουλα cod. 18 ἤγουν πετρούλαις transp. post τα cod. φλοуда
 cod. 19 εἰς] με cod. 21 τοῦ inserui. 26 εβρις cod. βάρρα-
 κα = βάρραχον. χρυσο cod. 27 ξύλο cod. κενουριο cod.
 29 γιβεβε cod. 30 πετρα μικρη cod. 31 δοκιμο cod.

[F. 75] Διὰ τὰ ἔχη ὁ οἶκός σου ἀλησβερέση ἢ ἀργαστήρι σου ἢ μαγαζί σου.

Πήγαινε εἰς μερμιγκοφωλεάν ὅπου τὰ ἔχη πολλά μερμίγια· καὶ σκάφτης αὐτὴν καὶ εἰς καιρὸν ὅπου τὴν σκάφτεις, λέγε· «Ὁ ἐπιστρέψας τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ὄλων τῶν Αἰγυπτίων 5 εἰς τὸ ἀργαστήριον τοῦ Ἰωσήφ, ἔττι τὰ ἐπιστρέψης κάθε καλόν, εὐτυχίαν καὶ μπερεκέτι εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ εἰς τὸ ἀργαστήριόν μου, εἰς τὸ μαγαζί μου καὶ εἰς ταῖς δουλειαῖς μου καὶ πραγματεῖαν μου· καὶ ἐκεῖ ὅπου τὰ βάλω αὐτὴν τὴν μερμιγκοφωλεάν, ὡς δὲν ἔχουν μέτρον τὰ μερμίγια καὶ εἶναι πλήθος ἀμετρον, ἔττι τὰ 10 ἦναι καὶ τὰ πράγματά μου εἰς ἀΐξησιν καὶ εὐτυχίαν». — τότε πάρης τὴν φωλεάν ὅπου ἔχουν καὶ τὰ ἀγά τους καὶ τὴν χώνης ὑποκάτω εἰς τὴν θύραν τοῦ ἀργαστηρίου σου καὶ ἔττι γίνεται μέγαλον μπερεκέτι. — δόκιμον.

[F. 84^v] Περὶ ἀνδρόγυννον ὅπου δὲν ἠμποροῦν τὰ 15 σμίξουν.

«Ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη, ὁ Χριστὸς ἐπεριετμήθη, ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη, ὁ Χριστὸς ἀνέστη καὶ εὗγαλε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἐδὰν· οὕτως, Κύριος Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, νιὲ τοῦ ζῶντος, σύντριψον καὶ λῦσον καὶ εὗγαλε πάντα δεσμὰ ἀπὸ τὸν δοῦλόν σου 20 ὀδεῖνα, ἀπὸ τὴν δούλην σου ὀδεῖνα· ζ. μ. κ. λ <ς.> μ. μ. τ. φ. β. θ. ἀμήν.» — ἐτοῦτα τὰ τὰ γράψης εἰς τρία χαρτία, χάρια κάθε ἓνα. καὶ τὸ ἓνα χαρτί καὶ τὸ βάλῃς εἰς καινοῦργιον πινάκι, τὰ ἐξαλείψης μὲ νερόν καὶ τὸ πίνουν τὸ ἀνδρόγυννον· καὶ τὸ δεῦτερον τὰ τὸ δέση ὁ ἄνδρας εἰς τὸ δεξιόν του μερίον καὶ τὸ τρίτον τὰ τὸ 25 βάλουν ὑποκάτω εἰς τὸ προσκέφαλόν τους· καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ λύνται.

«Κατέβας εἰς τὸν Ἄιδην καὶ ἔλυσες τοῦ θανάτου τὰ δεσμὰ· λῦσον καὶ τὸν δοῦλόν σου ὀδεῖνα, τὴν δούλην σου ὀδεῖνα· ζ. μ. κ. λ. ζ. μ. μ. τ. φ. β. θ. ἀμήν.» — ἐτοῦτα τὰ τὰ γράψης εἰς δύο 30 μῆλα· καὶ τὸ ἓνα δὸς τοῦ ἀνδρός καὶ τὸ ἄλλο τῆς γυναίκος τὰ τὸ φάγουν κυριακὴν ἡμέραν <πρὶν> τὰ πέσουν εἰς τὸ κρεβάτι τους. καὶ ὅταν τὸ γράψης, τὰ ἦσαι καθαρὸς ἀπὸ σμίξιν γυναικὸς καὶ μὲ πλυμένον ὑποκάμισον.

2 ἀργαστήρι = ἐργαστήριον. 3 μερμιγκο φωλεα cod. 4 λεγγει cod.
5 επιστρεπον ονους κε η καρδιά cod. 6 τοῦ] μου cod. 7 μπερεκέτι
= ἀφθονία. 8 δουλες cod. 10 αμετρο cod. 14 δοκιμο cod.
20 παν cod. 21 ζ. inserui. 23 κενουριο cod. 24 ἐξαλείψης
scripsi: λιπι cod. 25 δέση scripsi: δο cod. 26 προσκεφαλον cod.
βοηθεια cod. 28 λισες cod. 32 κυριακη ημερα cod. πρὶν inse-
rui. 33 ὅταν] οθε cod.

"Ἐπαρε ροδοσταγμον μόνον και ζευκάνην και βάλ' τα εις ένα πινάκι ἀφούριον (<ὄπου> να μην ἐβάλθη τίποτε) και βάλ' τα εις αὐτό και ἀνακάτωσέ τα καλά. τότε ἔχε ἄλλο πινάκι καινούργιον και ἔπαρε κονδύλι και γράφε εις τὸ πινάκι τὸ δεύτερον τὸ τροπάριον ἠγάμισάν σε, Κύριε ὄλον να τὸ γράψης. και ὡσάν τὸ γράψης μέσα εις τὸ πινάκι τριγύρου, να βάλῃς νερόν να τὸ πλύνῃς ἀνταμα με τὰ γραφίματα [f. 85] καλά. να τὸ πίνῃ τὸ ἀνδρόγγυνον, τὸ μισόν ὁ ἀνδρας και τὸ ἄλλο ἡ γυναῖκα, και τὸ βραδὸν να πίνουν, εις ταις ὥραις να σμίξουν.

10 "Ἐπαρε χαρτί και κόψε το δύο μερίδια και γράφε εις τὸ ένα ἐτοῦτα τὰ γράμματα « ἀπέστειλεν βασιλεὺς και ἔλυσε αὐτοὺς ἀρχῶν λαοῦ και ἀφήκεν αὐτόν ». — και ὡσάν τὸ γράψῃς δὸς τὸ χαρτὶ τὸν ἀνδρα, ὁποῦ ἔχει αὐτὰ τὰ γράμματα, και ἄς τὸ φάγῃ. ἔτσι φθίε και τὸ ἄλλο <και δὸς το> τῆς γυναικὸς ὁμοίως να τὸ φάγῃ.

15 "Ἐπαρε χολὴν τοῦ κοράκου και μελτζοβόλαδον, ἴσια και τὰ δύο και ἄς ἀλειφθῇ ὁ ἀνδρας εις ὄλον τὸ κουρμί και ἄς γράψῃ ἐτοῦτο τὸ τροπάριον τῆς Πεντηκοστῆς να τὸ βαστᾶ ἀπάνω του ἄσῃ τὰ δεσμὰ και δροσίζε τὴν φλόγα, και τὰ ἐξῆς. και τότε ἄς πέσῃ με τὴν γυναικὰ του. λύει μάγια. και τὸ ἀνωθεν λάδι ἄς τὸ

20 παίρῃ ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια.

Γράφον ψαλμοὺς κή <και> ξζ' και ἄς τὸ βάλουν εις τὸ προσκέφαλον και να μην τὸ ἠξεύρουν τὸ ἀνδρόγγυνον. γράφε τὰ κάτωθεν γράμματα και να τὰ βαστᾶ ὁ ἀνδρας τρία ἡμερονύκτια να τὰ ζωσθῇ. λελε. δοδο. β. β. λελε. νικα κβ. ῥω. ῥω.

25 [F. 86v] Περὶ <τοῦ> ὅταν δαγκάσῃ ἄγριος γάτος τὸν ἀνθρωπον.

"Ὅταν δαγκάσῃ τὸν ἀνθρωπον ἄγριος γάτος, κάμε ταύτην τὴν ἰατρειάν να γλυτώσῃ· εἰ δὲ <μὴ>, ἀποθάνῃ. να πάρῃς χῶμα ἀπὸ σημαδευμένον τόπον ὅπου διαβαίνει τὸ ἀμάξι (ὁποῦ τὸ σημαδεύουν οἱ τροχοὶ και τὸ φθιάνουν αὐλάκι), να πάρῃς ἀπ' ἐκεῖνο τὸ χῶμα να βάλῃς εις δαγκοσίαν και γλυτώνει. και ἂν δὲν προφθάσουν να βάλουν, ἀποθαίνει.

1 ροδοσταμον cod. ζευκάνην : num ζάχαριν legendum ? 2 αφρον cod. ὄπου addidi. εβαλι cod. 3 κενουριον cod 5 ἠγάμισαν scripsi : ηγεμισάν cod. 6 μισο cod. 9 εις scripsi : τες cod. 10 μεραδια cod. 13 χαρτί scripsi : χει cod. 14 φθίε] + τα cod. και δὸς το addidi. 15 μελτζοβόλαδον quid sit nescio : num μελισσοβοτανόλαδον ? 18 λης cod. δροσιζιν cod. 19 λύει μάγια scripsi : λη η μαντια cod. 21 ψαλμον cod. numeri arabici. και inserui. 22 το' τα cod. 23 τρες ημερονυκτα cod. 24 ζοστη cod. 25 τοῦ inserui. δαγγαση cod. 27 δαγγαση cod. 28 μὴ inserui. 29 σημαδεμενον cod.

[F. 96] Περὶ πρῆσμα μαγούλου.

Ὅταν τὸ δίνης εἰς τὸ ἄστρον νὰ εὐγάλης εἰς τὸ χαρτί, νὰ δείχ-
νης μόνον τὸ πρῆσμα τοῦ μαγούλου καὶ πάλιν νὰ τὸ βάνης αὐτὸ
τὸ χαρτί εἰς τὸ πρῆσμα τοῦ μαγούλου. καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ
Θεοῦ ὑγιαίνει. 5

Ἐτοῦτα νὰ τὰ γράψης καὶ νὰ τὸ βάνης εἰς τὸ μάγουλον.

9 9 9 9 9 4 5 θε τιλλ τειρι τφλο

[F. 133] Κεφάλαιον περὶ δέρματος ὀφιδίου, σὲ τί
ιατρειάν ἐμβαίνει.

Αὐτὸς ὁποῦ ἔχει λάβωμα ἀπὸ σπάθι ἢ ἀπὸ μαχαίρι· νὰ βάλης 10
ἀπὸ τὴν στάκτην τοῦ ὀφιδίου ἐπάνω ᾗς τὴν πληγὴν· παρευθὺς
ὑγιαίνει.

Ἄλλο ν. ἐὰν ἔχης ἐχθρόν καὶ βάνεσαι νὰ τοῦ κάμης κακὸν καὶ
φοβᾶσαι, νὰ βάλης εἰς τὰ μαλλιά του τῆς κεφαλῆς ἀπὸ τὴν στάκ-
την καὶ δὲν φοβᾶσαι ἀπὸ τὸν ἐχθρόν σου. 15

Ἄλλο ν. βάλε τὴν στάκτην εἰς νερόν καὶ νίφου καὶ ὅταν σε
βλέπουν οἱ ἐχθροὶ σου, φεύγουν.

Ἄλλον. ἀν ὄλιξ εἰς τὸ σπίτι τῶν ἐχθρῶν σου στάκτην, παρ-
ευθὺς εὐγαίνουν καὶ φεύγουν μὲ ὄλην τὴν φαιμυλιάν τους.

Ἄλλον. ὄλιξε στάκτην τῷ ἀνδρογύνῳ ὁποῦ κοιμοῦνται ἀπάνω 20
τους καὶ μανθάνεις τὰ ἀπόκρυφά τους.

[F. 137ν] Ὅταν δὲν ἤμπορῇ ἡ γυναῖκα νὰ γεν-
νήσῃ.

Τῆς κάτωθεν χαρακτήρας γράψον εἰς κομμάτι χαρτί καὶ [f. 138]
ἄς τὸ βάνης ἀπάνω εἰς τὴν κοιλίαν τῆς γυναικός, νὰ ἐγγιζοῦν τὰ 25
γράμματα· καὶ εὐθὺς γεννᾷ. καὶ ὅταν γεννήσῃ, εὐθὺς νὰ τὰ βγά-
λης διατὶ εὐγαίνουν τὰ σκώτιά της. καὶ αὐτὸ τὴν πέμπτην, τὴν
πρώτην ὥραν, νὰ τὸ γράψης καὶ ἔχε τὸ φυλαγμένως. Characteres.

2 δίνης : num δείχνης legendum ? 3. τοῦ iteratur. μεγαλον cod.
4 μεγαλον cod. 6 καὶ scripsi : τινα cod. 8 κεφαλιον cod. αφι-
διου cod. 10 λαβομε cod. 11 τισταχι cod. 14 φοβατες cod.
νὰ scripsi : κε cod. σταχι cod. 15 φοβατες cod. σου] του cod.
16 σταχτι cod. νιφουνε cod. 18 σταχι cod. 19 βγενουν cod.
20 σταχι cod. κοιμοῦντες cod. 25 βαν cod. ναγγιζουν cod.
26 γεννη cod. 27 αὐτὸ] αυτι cod. πέμπτην] πεντι cod. 28 ορα cod.;

MANUSCRIT N° 1275 DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE.

Manuscrit de 78 feuillets, mesurant 0.210 × 0.153, écrit au début du XIXe siècle. Les textes astrologiques originaux ont été publiés dans le *Catalogus*, t. X, pp. 101 ss. ; cf. p. 23. Je donne ici les textes relatifs à la magie et à la divination.

1. *Ψῆφοι προγνωστικοί*. Cf. Tannery, *Notices et Extraits des Mss. de la Bibl. Nat.*, XXXI, 2 (1886), pp. 258 ss.

2. *Προγνωστικὸν διὰ ἀνδρόγυνον*. Cf. le ms. 1265, f. 61 et le ms. 211, ci-dessus, p. 101 et p. 133.

3. Notes de physiognomonie sur les rides du front et la forme des mains.

4. *Περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐλαιῶν τοῦ ἀνθρώπου*. Rédaction vulgaire du traité attribué à Mélampous, et édité par Franz, *Scriptores physiognom.* (1780), pp. 501-508.

5. *Προγνωστικὸν <ἀριθμητικόν>*, conservé aussi dans le Ms. de la Société historique n° 210 (*Catal.*, X, p. 46), dont j'ai relevé les variantes. La méthode est purement cléromantique (cf. supra, p. 105) : le consultant désigne un chiffre dans la table des cinquante-huit premiers nombres, lesquels correspondent à cinquante-huit chapitres prophétiques. Il est vraisemblable que, primitivement, le consultant obtenait le chiffre fatidique par un moyen qui laissait plus de place au jeu du hasard, par exemple en jetant les dés, en manœuvrant une roue ou de toute autre manière.

D'autre part, ce traité me paraît avoir contenu, originellement, une série de tableaux symboliques commentés dans des notes qui forment notre texte actuel. En effet, dans la plupart des paragraphes, les premières lignes décrivent brièvement des figures, annoncées d'ailleurs quelquefois par le mot *ἰδοῦ*. Le symbolisme apparaît dans certaines formules comme *ἄμοιος εἶ, οὕτω σὺ*, etc.

6. Traité d'onirocritique, rédigé dans l'ordre alphabétique.

Sur les onirocritiques dont les doctrines diffèrent de celles d'Artémidore (Achmet, Nicéphore, Astrampsychos [Athanasie], Germanos), voyez la bibliographie dans Krumbacher, *Gesch. der byz. Liter.*, 2e éd., pp. 629 s. De Stoop a publié, *Revue de Philologie*, XXXIII (1909), pp. 93-111, un oniro-

critique alphabétique, attribué au prophète Daniel, tout différent du nôtre. Voyez encore dans le *Catalogus Cod. Astrol. graecorum*, VIII, 3, p. 76, une notice sur un traité d'onirocritique en vers attribué à la Sibylle; *ibid.*, p. 74, les titres des chapitres d'un autre traité en prose qui ne présente, lui non plus, aucune concordance avec celui du manuscrit d'Athènes.

7. Onirocritique lunaire.

La valeur du songe est déterminée par le jour de la lunaison. Cf. *Catalogus Cod. Astrol. gr.*, IV, p. 55 (19, f. 237^v); VII, p. 43 (24, f. 11^v); VIII, 3, p. 3 (27, f. 277^v); p. 28 (43, f. 239); p. 41 (44, f. 428^v); p. 46 (45, f. 62); VIII, 4, p. 70 (89, f. 26).

Méthodes divinatoires diverses.

[F. 46] Ψῆφοι προγνωτικοὶ περὶ ζωῆς καὶ θανάτου καὶ περὶ παιδίων γεννηθέντων καὶ περὶ πουλήσεως καὶ ταξειδίου καὶ φυγῆς τε καὶ κρίσεως καὶ λοιπῶν ἄλλων.

- 5 Ψῆφισον ἀπὸ τῆς δεκαοκτῶ τοῦ Μαΐου ἕως αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὅπου κάμνεις τὴν ζήτησιν · καὶ τὸν ἀριθμὸν ὅπου νὰ συναχθῆ κράτησον εἰς τὸ χέρι σου καὶ κάμε ὑφειλμὸν μὲ τριάντα ἔξι ψηφία καὶ ἐκεῖνα ὅπου ἀναμένουν κράτησον καὶ ἔρχου ἔμπρὸς εἰς τοὺς γεγραμμένους ψηφούς. καὶ ἐὰν εὐρεθῆ εἰς τὸν πρῶτον στίχον, λέγε τοῦ ἀσθενοῦς ὄγλιαν, φυγόντος εὐρεσιν καὶ καρὰβι κατευόδιον · τὸ παιδί ὅπου γεννηθῆ εἶναι πολυχρόνιον. εἰ δὲ εὐρεθῆ εἰς τὸν δεῦτερον στίχον, λέγε εἰς τὸν ἀσθενῆ μακρονοσίαν χωρὶς κίνδυνον θανάτου καὶ τοῦ φυγόντος εἶρε ἀργίαν · φουρτοῦναν <καὶ> κίνδυνον τῶν πλεόντων καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. εἰ δὲ εὐρεθῆ εἰς τὸν τρίτον στίχον, [f. 46^v] λέγε θάνατον τοῦ ἀσθενοῦς · ὁ φυγὼν δὲν εὐρίσκειται, τὰ παιδία ἀχάριστα καὶ εἰς ὅλα λέγε ἀποτυχίαν.

Στίχος α' δ' ζ' ι' ιγ' ις' ιθ' κβ' κε' κη' λα' λδ'.

Στίχος β' ε' η' ια' ιδ' ιζ' κ' κγ' κς' κθ' λβ' λε'.

- 20 Στίχος γ', ζ', θ', ιβ', ιε', <ιη'>, κα', κδ', κζ', λ', λγ', λς'.
Αὐτὰ λέγουσι τινες ὅτι εἶναι ἀληθινὰ διότι τὰ ἐκόνταξαν μὲ πολυπειρίαν.

[F. 49^v] Προγνωστικὸν διὰ ἀνδρογύννον ἂν εἶναι νὰ ζήσῃ καλὰ ἢ οὐ.

- 25 Λογαρίαζε τῶν δύο ὀνομάτων τὰ ψηφία, μάζωνέ τα καὶ ὀρίπε ὅλα τὰ ἐννέα καὶ ὅσα μένουσι βλέπε καὶ λέγε · θ' ἐναντίον · ἡ καταδοθήσεται · ζ' μονιάζουσιν · ζ' καταδικάζονται · ε' μισεῖ ὁ εἰς τὸν ἄλλον · δ' καλόν · γ' ταραχὴν · β' ταραχάς · α' καλόν.

3 καί² τῶν cod. 6 κάμνεις transp. post ὅπου² cod. τῶν ἀριθμῶν cod. 7 ὑφειλμὸν scripsi (κάμε ὑφειλμὸν = ὕφελον) φυλμῶν cod. 8 καὶ¹ iteratur. 10 ὄγλια cod. καί] με cod. 13 φουρτοῦνά cod. 14 καὶ addidi. 17 ἀποτυχίαν scripsi : ἀπὸ τὰ στιχία cod. 18 στίχον cod. 19 στίχον cod. 20 στίχον cod. ιη' addidi. 26 ss. numeri arabici. 27 num. κατευδοθήσεται scribendum? cf. supra, p. 101, 22. 28 καλῶν cod. ταραχὴν scripsi : τροχεῖν cod.

[F. 49^v] Τρόπος φυσιολογικός νὰ καταλαμβάνη τινὰς πόσους χρόνους θέλει ζήση διὰ μέσον τῶν ἀράδων ἤτοι τζακισμάτων τοῦ μετώπου.

Ὅταν ὁ ἄνδρας ἢ <ἢ> γυναῖκα ἔχη εἰς τὸ μέτωπον μίαν ἀράδαν, σημαδεύει πῶς ἔχει νὰ ζήση χρόνους ξ'· ἐὰν δύο, ο'· ἐὰν γ', 5 π'· ἐὰν τέσσαραις, 4'· ἐὰν πέντε, ρ'. ἢ πρώτη ἀράδα εἶναι ἀπὸ τρίχαις τοῦ Κρόνου· ἢ δευτέρα τοῦ Διός· ἢ τρίτη ἀράδα Ἄρεως· ἢ τετάρτη τοῦ Ἥλιου· ἢ πέμπτη τῆς Ἀφροδίτης· ἢ ἕκτη τοῦ Ἐρμοῦ· ἢ ἑβδόμη τῆς Σελήνης.

Ἄγκαλὰ δλαιοὶ αἱ ἀράδαις δὲν φαίνονται, μετ' ὅλον τοῦτο μέτρησον 10 μὲ τὸ δόνυχιόν σου τὸ μέγαλον καὶ κνήσης· αἱ δύο ἀράδαι αἱ κατώτερα <εἰ> εἶναι ἀκόλουθοι καὶ [f. 50] ζυγώνουσι νὰ κάμουν ὡσὰν γωνίαν, οἱ τοιοῦτοι ἄς ἦναι βέβαιοι ὅτι ἔχουν καλὸν ῥιζικὸν εἰς πλοῦτον καὶ τιμὴν. ὁμῶς εἰς ὀλίγον αὐτὸ τὸ σημεῖον ὁ Ἄριστοτέλης λέγει ὅτι ὅσοι ἔχουν πολλὰς σούφρας εἰς τὸ 15 μέτωπον εἶναι γεμῆτοι ἀπὸ συλλογισμοῦς καὶ βάσανα· πλὴν ὅλοι εἶναι εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν.

Περὶ χειρῶν.

Ἐκεῖνοι ὅπου συντυχαίνοντες ταράσσουσι τὰς χεῖράς των, εἶναι γεμῆτοι ζηλίαν, προδοταί, μαλουταί, τζαμπουνισταί. ἐκεῖ- 20 νοὶ δὲ ὅπου δὲν ταράσσουσι τὰς χεῖρας εἶναι πολλὰ ἐπιτήδειοι καλῆς συνθέσεως καὶ συμβουλῆς.

Ἡ παλάμη ἢ κοντὴ τῆς γυναικὸς καὶ τὰ δάκτυλα μακρὰ σημαδεύουν μέγαλον κόπον εἰς τὴν γένναν. τὸ χέρι τὸ εὐμορφον, τὸ φιλὸν καὶ πολλὰ ἀρμωσμένον σημαδεύει καλὰ ἔργα, ζωὴν μακρὰν 25 <καὶ> δικαιοσύνην· ἀγαπᾷ τὴν τιμὴν, φοβεῖται τὸν Θεόν.

[F. 50^v] Ὅταν τινὰς ἀπλώνη τὸ χέρι του διὰ νὰ λάβῃ τι καὶ φαίνεται πῶς τρέμει ὀλίγον, ἐκεῖνος ὀγλίγωρα γηράσκει· ἀπὸ τὸν θυμὸν εἶναι, ὁμῶς ἄνθρωπος καλῆς φύσεως, ἐντροπαλός, ὁμῶς 30 χολερικός.

Περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐλαιῶν τοῦ ἀνθρώπου
ὅπου ἔχει εἰς τὸ σῶμα.

Μέτωπον· ἐὰν ἢ ἐλαία ἦναι εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ἀνδρός, θέλει ἀποκτήσῃ πολλὰ καλὰ· ἐὰν δὲ πάλιν ἦναι εἰς τὸ μέτωπον τῆς 35 γυναικὸς, γίνεται βασίλισσα.

Ὅφρυδια· ἐὰν ἦναι ἢ ἐλαία ἀπέξω τῶν ὀφρυδιῶν τοῦ ἀνδρός,

4 ἢ addidi. 5 ss. numeri arabici. 7 ἀρίον cod. 12 εἰ inserui.
16 βασυνα cod. 20 μαλουτής = μαλωτής. 26 καὶ addidi.
33 μέτοπος¹ cod.

ἔχει νὰ πάρη καλὴν γυναικα καὶ εὖμορφον· ἐὰν δὲ ἦναι ἀπέξω τῶν ὀφρυδίων τῆς γυναικὸς καὶ ἡ ὄψις κόκκινη, παίρνει ἄνδρα πλούσιον καὶ εὖμορφον. Ὅφρυδια· ἐὰν δὲ πάλιν ἐπάνω εἰς τὰ ὀφρυδια τοῦ ἀνδρός, δὲν πρέπει νὰ ὑπανδρευθῆ διότι ἔχει νὰ πά-
5 ρη πέντε γυναικας· τὸ ὅμοιον γίνεται καὶ εἰς τῆς γυναικὸς <τὰ ὀφρυδια>.

Μύτη· ἐὰν εἰς τὴν μύτην τοῦ ἀνδρός καὶ [f. 51] τὸ χρῶμά του ἦναι κόκκινον, δὲν χορταίνει συνοσίαν, διότι ἔχει καὶ εἰς τὸ ἀπόκρυφον μέλος ἐλαίαν· τὸ αὐτὸ παθαίνει καὶ ἡ γυναικα, ἐὰν
10 ἔχη εἰς τὴν μύτην ἢ εἰς τὸ μάτι. ἐὰν ἦναι εἰς τὸ πλάγιον μέρος τῆς μύτης τοῦ ἀνδρός, θέλει ξευτευθῆ ἀπὸ χώραν εἰς χώραν· εἰ δὲ τῆς γυναικὸς, θέλει εἶναι κακορρίζικη, ὅτι ἔχει καὶ εἰς τὸ ἀπό-
κρυφον μέλος της.

Μάγουλον· ἐὰν εἰς τὸ μάγουλον τοῦ ἀνδρός, θέλει γένη πλού-
15 σιος· εἰς δὲ τῆς γυναικὸς μάγουλον ἢ κατὰ τὸ μάγουλον, εἶναι ἀχόρταγος συνοσίας, ὅτι ἔχει ἐλαίαν καὶ κάτω τῆς κοιλίας.

Γλῶσσα· ἐὰν ἦναι εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀνδρός, παίρνει πλου-
σίαν γυναικα· καὶ πάλιν τὸ ὅμοιον γίνεται καὶ εἰς τὴν γυναικα.

Γένεια· ἐὰν ὁ ἄνδρας γεννᾶται εἰς τὰ γένεια μὲ ἐλαίαν, γίνεται
20 πλούσιος εἰς χρυσάφι καὶ ἀσημι· ὁμοίως καὶ ταῖς γυναιξί, ἐπειδὴ ἔχουσι καὶ εἰς τὴν σπλήνα.

Εἰς τὸ αὐτί· ἐὰν ἔχη εἰς τὸ αὐτί ὁ ἄνδρας, γίνεται πλούσιος καὶ
εὐλογημένος· ὁμοίως καὶ τῆς γυναικὸς, ὅτι ἔχει καὶ εἰς τὸν μηρόν
της.

25 [F. 51^v] Τράχηλος· ἐὰν ἔχη εἰς τὸν τράχηλόν του ὁ ἀνὴρ, πλουτεῖ
πολλά· ὁμοίως καὶ ἡ γυνή.

Λαιμός· ἐὰν εἰς τὸ ὀπίσω μέρος τοῦ λαιμοῦ, κόπτουν τὸν λαι-
μόν του.

Λαγκώνια· ἐὰν ἔχη εἰς τὰ λαγκώνια ὁ ἄνδρας, πτωχαίνει καὶ
30 δύστυχεῖ· ὁμοίως καὶ ἡ γυνή.

Εἰς τὸν ὄμιον· ἐὰν ἔχη ὁ ἄνδρας ἐπάνω εἰς τοὺς ὄμιους, εἶναι
τεθλιμμένος· ὁμοίως καὶ ἡ γυνή.

Ἀμασχάλη· ἐὰν ἦναι εἰς τὴν ἀμασχάλην του, παίρνει καλὴν
καὶ πλουσίαν γυναικα· ὁμοίως καὶ ἡ γυνή.

35 Χέρι· ἐὰν ἔχη εἰς τὰ χέρια ὁ ἄνδρας, πολλὰ παιδιά κάμνει·
ὁμοίως καὶ ἡ γυνή.

Στήθος· ἐν τῷ στήθει ἔχων ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυνή πτωχοί.

Καρδία· ἐὰν ἐπάνω εἰς τὴν καρδίαν ἔχη ὁ ἄνδρας, πολυπό-
νηρος.

5-6 τὰ ὀφρυδια addidi. 7 μύτη] μίτιν cod. 10 μύτην] μίτι cod.
15 εἰς] εἰ cod. 17 γλῶσσα] γλώσαν cod. 18 τό] ὁ cod. 21 σπινα
cod. 22 εἰς τὸ αὐτί] σταφτί cod. 25 τράχηλος] τράχιλον cod.
27 λαιμός] λιμοῦ cod. λιμοῦ cod. 29 λαγκώνια] λαγγόνα cod.
31 εἰς τόν] στόν cod. 32 γυνήν cod. 33 ἀμασχάλη] ἀμασχάλων cod.
38 καρδία] καρδιαν cod.

Βυζί· ὅταν δὲ ἡ γυνὴ ἔχη εἰς τὸ δεξιὸν ἢ ἀριστερὸν βυζί, εἶναι πολυπόνηρος.

Κοιλία· ἐὰν ἔχη ἐπάνω εἰς τὴν κοιλίαν ὁ ἄνδρας, εἶναι πολυφάγος· ὁμοίως καὶ ἡ γυνή.

Σπλήν· ἐὰν ἐπάνω εἰς τὴν σπλήνα ἔχη ὁ ἀνὴρ, γίνεται ἀκράτη-5
τος τῶν παθῶν· ὁμοίως καὶ ἡ γυνή καὶ γίνεται φιλάσθενος.

[F. 52] Κοιλίας ὑποκάτου· ὑποκάτου τῆς κοιλίας ἔχοντες ὁ
ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή ἄσωτοί εἰσι.

Κρυφὰ μέλη· ἐὰν εἰς τὰ κρυφὰ μέρη ἔχουν, ποτὲ δὲν χορταί-
νονν συνουσίαν. 10

Φύσιν τους ἐπάνω· ἐὰν τὴν ἔχουσι ἐπάνω εἰς τὴν φύσιν τους
ὁ μὲν ἀνὴρ γίνεται ὡσὰν γυναῖκα καὶ ἡ γυνή ὡς ἄνδρας.

Εἰς τὸ μηρί· ἐὰν δὲ εἰς τὸν μηρόν, πλουτοῦσι.

Γόνата· ἐὰν ὁ ἄνδρας ἔχη εἰς τὰ γόνата, παίρνει πλουσίαν
γυναῖκα καὶ καλήν· ἡ δὲ γυνή ἔχουσα εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ 15
γούνατος, θέλει εἶναι καλή· εἰ δὲ εἰς τὸ ζερβόν, κάμνει πολλὰ
παιδιά.

Εἰς τὸ μηρί δεξιόν· ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἔχη εἰς τὸ δεξιὸν μηρί, πλουτεῖ·
ὁμοίως καὶ ἡ γυνή.

Εἰ δὲ εἰς τὸ ἀριστερόν, γίνονται πτωχοί. 20

Τέλος τῆς σημασίας τῶν ἐλαιῶν.

3 κοιλία] κοιλίαν cod. 5 σπλήν] σπλίνα cod. ἔχων cod. ἀκρά-
τητος = ἀκρατής. 7 κοιλίας¹] κοιλίαν cod. 9 μέρη] μερι cod.
13 στό μρι cod. 18 στό μυρι¹ cod. 20 γίνετε cod.

Divination cléromantique.

[F. 53] Προγνωστικόν τινος παλαιοῦ φιλοσόφου διὰ ὑπόθεσιν ὁποῦ ἔχει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν καρδίαν του νὰ ἐρωτήσῃ.

Πρῶτον πρέπει νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἁγίαν Τριάδα, ἔπειτα τὴν 5 Θεοτόκον καὶ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον ἐν τῇ αὐτοῦ γεννήσει. ἔπειτα ἄς σημαδεύῃ ὅποιον νοῦμερον θέλει καὶ κατὰ τὸ νοῦμερον εὐρίσκει ὀπισθεν τὸ κεφάλαιον. καὶ θέλει θαυμάσῃ.

α' β' γ' δ' ε' ς' ζ' η' θ' ι' ια' ιβ' ιγ' ιδ' ιε' ις' ιζ' ιη' ιθ' κ' κα' κβ' κγ' κδ' κε' κς' κζ' κη' κθ' λ' λα' λβ' λγ' λδ' λε' λς' λζ' λη' 10 λθ' μ' μα' μβ' μγ' μδ' με' μς' μζ' μη' μθ' ν' να' νβ' νγ' νδ' νε' νς' νζ' νη'.

[F. 53v] α' · χεῖραν δεξιὰν ἀρμωμένην <ιδού> · δόξαν δηλοῖ καὶ πλοῦτον καὶ χαρὰν καὶ τέκνων εὐποίταν · καὶ ἤξει ὁ ξένος ὃν ἔχεις ἐν ξενιτείᾳ · καὶ ἀπολαύσεις αὐτῶν ἐν χαρᾷ καὶ εὐτυχίᾳ.

15 β' · διὰ τὸ ἐπερωτώμενον πρᾶγμα ὁ ἥλιος διαυγάσει ἐν τῷ κόσμῳ καὶ Κύριος ὁ Θεὸς συνεργήσει αὐτὸ καὶ φανήσεται.

γ' · περὶ τῶν δύο ἐν οὐρανῷ πετομένων · ἐπὶ γῆν εὐρόντες τὴν οἰκίαν οὐχ ἐτοίμασαν · σὺ μὲν εὐρῆς ἀγαθὸν ὃ οὐ προσδοκᾷς καὶ πληρώσει Κύριος τὴν ἐπιθυμίαν σου ἐν ἔργῳ ἀγαθῷ.

20 δ' · περὶ ὧν ἐπερωτᾷς καὶ μέλλει ποιήσης, μὴ ποιήσης · ὕβρων γὰρ ὕστερον λαμβάνῃς καὶ μεταμελούμενος οὐκ ὠφελήθησῃ · πλὴν ὑπόμεινον καὶ εὐρήσεις ἀγαθόν.

1 ss. Eundem libellum praebet Codex B. S. H., 210 ff. 26-37 cuius lectiones notavi (= B). 1 πάλαι ὦ σόφον B. 2 ὑπόθεσιν] + ὀπόθεσιν B. ἄνθρωπος] + γνώμη B. 4 πρῶτον] λυπόν B. ἐπικαλεστή B. ἔπειτα τὴν] τὴν ὑπεραγίαν B. 5-6 αὐτοῦ γεννήσει] ἁγία γενῆσι αὐτοῦ B. 6 ἄς] με ἕνα ξύλον νά B. ὅποιον νοῦμερον] εἰς πλον κεφάλειον B. θέλει] θελήσι B. 6-7 : καὶ — θαυμάσῃ] εἰς τὴν ἄνοθεν σκάραν · καὶ ὀπιον κεφάλειον λάχει ὁ ἀναγνώστης ἄς τὸ εὐρι ἐκ τὰ σιμάδια καὶ κει θέλει εὐρι ὁ κἀθης τὴν γνώμην τις καρδιάς του, χῶρης τηγὰς νὰ εἰξεύρει τίποτες ἢ ἀγαθὸν ἢ σφαλτόν B. 12 ὅρα ἔμπροσθεν των νῆ κεφαλαίων add. A. χεῖραν — ἀρμωμένην om. A. ιδού addidi. 13 πλοῦτον] βλου πλούτου B. χῶραν B. 13-14 ὃν ἔχεις om. B. 14 ξενιτείαν B. ἀπολαύσεις αὐτῶν] ἀπολάβης αἰαντόν B. χαρᾷ — εὐτυχίᾳ] χαρὰν καὶ εὐφρανθῆς B. 16 αὐτό] αὐτῷ A τὸ [f. 27] ἀγαθὸν αὐτοῦ B. 17 δύο ἐν] ὀλον ἐν τό B. εὐρόντων B. τὴν] καὶ A. 18 ἐτίμασαν A ἐστήμασεν B. σὺ] καὶ A. οὖ] οὖν B. 19 Κύριος] + ὁ θεός B. ἐνέργων ἀγαθόν B. 20 ὧν — ποιήσης] τὸν ἐπερωτᾷ καὶ βούλη B. 21 γάρ] μὲν A. εἰστεραν B. οφεληθεῖς B. 22 ὑπόμεινον AB. 24 εὐρις B.

ε' · τὸ πρᾶγμα δ' ἐπερωτᾶς καὶ βούλεσαι ποιεῖν ἐπιτυγχάνει · μέγα ἔστι καὶ ἐπιμελοῦ' οὐκ ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ Θεῷ οὐδέν.

ς' · πάντα ὑπόμεινον, ἀνδρίζου καὶ πρόσσελθε τῷ Θεῷ τῷ τῆς εἰρήνης βασιλεῖ · καὶ δι' αὐτοῦ εὐρήσεις τὸ τῆς καρδίας σου ἐμβιβαζόμενον ἐν ὀλίγῳ καιρῷ · καὶ μὴ ῥαθύμει.

ζ' · νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος · νῦν ἡμέρα σωτηρίας · ἀπὸ κακῶν εὐρύης ἀγαθὸν καὶ ἀπὸ κόπου χαρὰν · καὶ μὴ μεριμνᾶς περὶ θλίψεων.

[F. 54] η' · ἐξ ἀπροσδοκίτου σου ἔλθη σοι πρᾶγμα δ' χρεῖαν ἔχεις · καὶ χαρὰν ἐπὶ τούτῳ προνόει καλά.

θ' · αἰσχυρθήσεται ὁ ἐν ξένοις διάγων · εἴτα εἰς ἀγαθὸν μεταστραφήσεται ὡς οἶδε Θεός.

ι' · εἰς μάτην κοπιᾶς καὶ οὐκ ὠφελεῖσαι · πρόσσεχε μὴ προσκρούσης τῷ Θεῷ δι' ἐρωτήσεως.

ια' · σὺ μὲν, ἄνθρωπε, δοκεῖς ὅτι κέρδος ἔχει τοῦτο, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὕτω. πλανᾶς γὰρ τὴν σαντοῦ ψυχὴν · λοιπὸν φύγε ἀπ' αὐτοῦ ὅτι κέρδος οὐκ ἔσται σοι ἐν τούτῳ τῷ πράγματι · οὐ γὰρ θέλει ὁ Θεὸς τὴν ζημίαν σου οὔτε τὴν θλίψιν σου · καὶ μὴ παρακούσης τῆς ἐμῆς συμβουλῆς καὶ μετανοήσεις πολὺ.

ιβ' · ὅμοιος εἶ, ἄνθρωπε, συνετῷ καὶ σοφῷ ἀνδρὶ ὅστις ᾤκοδόμησε τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν ἐπὶ πέτραν. καὶ κατήλθεν ὑετὸς πολὺς μετὰ θυμοῦ καὶ ἐγένετο ποταμός · ἔπνευσαν δὲ καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκρουσαν τὴν οἰκίαν ἐκεῖνην καὶ οὐκ ἔπεσεν ὅτι σοφῶς ἐκτίσθη. καὶ σὺ μὴ φοβοῦ τοὺς ἐχθροὺς τοὺς πολεμοῦντάς σε. ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ὁδηγήσει σε εἰς καλόν.

- 1 ὅπερ ἐρωτᾶς B. βούλη ποιήσε B. ἐπιτηχάνη B ἐπιτυγχάνεις A.
 2 ἀδυνατεῖ A ἀδυνατεῖ γὰρ B. οὐδέν] πᾶν ῥῶμα B. 3 ὑπόμεινον A
 ὑπόμεινε στίκε B. καὶ πρόσσελθε] πρόσσεχε B. 4 εἰρήνη B. δὴ
 αὐτό B. εὐρύης B. τῆς] τη B. ἐμβιβηζόμενον B. 5 ἐν — και-
 ρῷ om. B. ῥαθύμεις [f. 27^v] B. 6 εὐπρόσδεκτος B. ἡμέραν B.
 κακίαν B. 7 μὴ] μὴν B. θλίψεως B. 9 η'] θ' B. σοι] σι
 A om. B. 10 χαρὰ A. 11 θ'] ι B. ὁ scripsi: τῶν A τό B.
 εἴτα om. B. ἀγαθόν] + καί B. 12 εἶδε A ἦδε B. 13 οὐδὲν ὠφε-
 λάσε B. 14 διὰ ἐρωτήματος B. 15 ἔχεις A. ἀλλ' οὐκ] ἀλοῦ οὐκ
 B. 16 οὕτως B. σαντοῦ] ἑαυτοῦ B. φύγε B. 17 ἔσται σοι]
 ἔχεις B. εἰς τὸ πρᾶγμα τούτου B. γὰρ [f. 28] B. 19 τίς ἐμῆς συμ-
 βολίς A τὴν ἐμὴν βουλὴν B. καί = ὅτι. μετανοήσεις πολὺ] με-
 ταμειληθείς B. 20 ἀνδρὶ] ἀνθρώπῳ B. 21 ἠκούσαν αὐτοῦ transp.
 B. ἐπὶ] + τὴν B. κατελθόν AB. ὑετός] ἰετώς A εἰς τοὺς B.
 22 ἐγένετο] γενόμενος AB. ἔπνευσαν B. δὲ καὶ om. A. 23 προσ-
 κρούσας A. ἐκτίστη B. 24 φωβηθῆς B. ἐχθρούς] + σου B.
 ὄ] καὶ B. 25 εἰς καλόν] πρὸς τὸ συμφέρον B.

ἠγ' · *** οὕτω σὺ ζήτει καὶ εὐρήσεις. ὁ γὰρ Θεὸς κατενοδώσει · ἔλεο; καὶ εὐφροσύνην εὐρης παρὰ Θεῶ.

[F. 54^v] ἰδ' ἄγγελος Κυρίου ἔσται μετὰ σοῦ, διαφυλάττων σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου · καὶ ὁ θέλεις ποιήσον ὅτι ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ, 5 εὐθύνων τὰς ὁδοὺς σου καὶ διασώζων σε ἐκ τῶν θελώντων τὰ πονηρὰ κατὰ σοῦ καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἀνίσχυρον ποιεῖ. γίνωσκε ὅδ' ὅτι στρουθίον οὐ πεσεῖται εἰς τὴν παγίδα ἄνευ θελήματος Θεοῦ · καὶ ἡ παγίς, ἐὰν πέσῃ, συντριβήσεται ἀφ' ἑαυτὸν της. οὕτω καὶ σὺ λυτρώσει ἐκ τῶν θελώντων τὰ πονηρὰ κατὰ σοῦ, τῇ δυνάμει αὐτοῦ.

10 ἰε' · μὴ σπουδάξης λαβεῖν τὸν καρπὸν ἄωρον ἦτοι πρὶν ὠριμάσῃ, ἀλλὰ ὑπόμεινον ἵνα ὠριμος γένηται. καὶ μὴν παρακούσης τὴν βουλὴν μου, ἀλλὰ ὑπόμεινον μικρὸν ἕως τοῦ καιροῦ ἐλθεῖν καὶ τότε λάβῃς τὸ ζητούμενον.

15 ἰς' · θέλεις εἰσελθεῖν, ὦ ἄνθρωπε, εἰς πρᾶγμα ὃ οὐ δύνασαι, καὶ λαβεῖν χαρὰν βούλεσαι ἣτις οὐκ ἐπίκειται σοι ὅτι θλίψιν καὶ ἀνάγκην ἔχει τὸ πρᾶγμα ὃ θέλεις πρᾶξαι. περὶ ταξειδίου ἢ ἐμπορίας ἢ ἐπιθυμίας μὴ ἀναφέρῃς ἐπὶ νοὸς σου, ὅτι μεγάλην ζημίαν ἔχεις καὶ ὄβριον · ἰδοῦ, εἶπόν σοι τὸ ἐνδεχόμενον καὶ μακρόνθητι.

17 ἰς' · τὴν ἀνάγκην καὶ στενοχωρίαν ἣν ἔπαθες ἐν τούτῳ τῷ πράγματι ἐκ προφάσεως τῶν συγγενῶν οὐκ ἐγένετο. ἰδοῦ δὲ παρήλθεν ἡ ἀνάγκη ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ἐπανοίγει ὁ Θεὸς τὴν θύραν τοῦ ἔλεος αὐτοῦ ἐμπροσθέν σου · καὶ δοθήσεται σοι ἅπαντα τὰ αἰτήματά σου εἴ τι ἐὰν [f. 55] αἰτήσης παρ' αὐτοῦ · καὶ αὐτός ἐστιν ὁ βοηθός σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου ἐν τῷ πλήθει 20 τοῦ ἔλεος του.

1 lacunam suspicor. ζιτῆς B. εὐρήσῃς B. 2 ἔλεων B. εὐφροσύνη B σωφροσύνην A. τῶ Θεῶ [f. 28^v] B. 3 ἐστή B. 3-4 ἐν — ὁδοῖς] πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς B. 4 θέλη ποιήσεις B. 6 τῇ δυνάμει αὐτοῦ B. πῶν B. 7 ἄνευ θελήματος Θεοῦ εἰς παγίδα B. 8 συντριβήσεται — της] ἀφ' ἑαυτῆς συντριβῆναι καὶ συντριβήσεται B. 8-9 σὺ λυτρώσει] συ λυτρώσῃτε ὁ θεός B. 9 ἐκ τῶν] ἑκατόν B. τῇ — αὐτοῦ] καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν A. 10-13 μὴ — ζητούμενον om. A, sed 14 : ἰς' ἰε' ; 16 πρᾶξαι] + ἰς'. — 10 λαβή B. ὠριμάσῃ scripsi : ἐρημίσειν B. 11 ἐριμος B. 12 κερσοῦ B. 13 τότε [f. 29] B. 14 εἰσέλθῃς B. ὁ om. B. 14-15 δύνασαι — βούλεσαι] καὶ θέλεις βουλόμενος παραλάβῃς χαρὰν B. 15 ἣτις] ἢ B. ἀποικίσει A ἀποκητέσι B. 16 ἀνάγκη B.μπορίας B. 17 μίν B. ἐπ[] + τοῦ B. νοῦ σου A B. 18 εἶπόν σοι] εἶποσι B. ἐκδεχόμενον B. καὶ μακρόνθητι] ἀπόθου αὐτό B. 19 ἀνάγκη B. στενοχωρία B. πρᾶγμα B. 20 δέ om. B. 21 ἢ — σοῦ] ἀπὸ σοῦ καὶ λίπη καὶ ἀνάγκη B. ὑπανίγι B. τὴν θύραν ὁ θεός A. 22 τὸ ἔλεός του A. δοθήσονται σου πάντα B. 23 εἴ τι — αἰτήσης] ἂν βουλῇ καὶ ἐτῆς B. παραυτά B. 24 ὁ βοηθός σου] βοηθόν σας B. 25 του] αὐτοῦ B.

ιη' ἰδοῦ, ἤνοιξεν ὁ Θεὸς τὴν εὐθειᾶν ὁδὸν ἔμπροσθέν σου καὶ ὄψεται σε ἐκ παντός κακοῦ· καὶ γὰρ οἱ ἐχθροὶ σου ἤνοιξαν τὸ στόμα ὡσπερ κύνες. ὁ δὲ Θεὸς κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἐβοήθησέ σε καὶ ἔσωσέ σε ἔξ αὐτῶν.

ιβ' ἰδοῦ· ὁ γεωργὸς ἀπήλθεν ἐκ τοῦ ἀγροῦ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 5
 βαστάζων ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ στάχνας καρπίμονας, εὐφραινόμενος καὶ χαίρων. οὕτω καὶ σύ, ἄνθρωπε, εὐφρανθήσῃ καὶ χαρήσῃ καὶ δώσει σοὶ ὁ Κύριος ἅπερ ἐλπίζεις ἐν τῷ πράγματι τούτῳ· σὺ δὲ ποιήσον εὐθείας τὰς ὁδοὺς σου καὶ τὰς τρίβους σου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ φοβηθῆς ὅτι ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ ἐστὶν καὶ βοηθή- 10
 σει σοὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

κ'· ποιήσον, ὦ ἄνθρωπε, ὃ θέλεις ὅτι χαρὰν τὸ πρᾶγμά σου μεγάλην ἔχει. καὶ λαμβάνεις αὐτὴν τὴν χαρὰν ἐκ Θεοῦ· καὶ αὐτὸς δώσει σοὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· διὸ καὶ εἰς φθόνον ἐγερεῖς τοὺς ἐχθρούς σου. ἔχε δὲ πίστιν καὶ ἀγάπην εἰς τὸν Θεὸν καὶ χαρήσῃ [f. 55^v] ἐν 15
 εἰσόδῳ καὶ ἐξόδῳ τούτου τοῦ πράγματος.

κα'· ὑπόμεινον μικρὸν καὶ μὴ σπουδάζῃς ποιῆσαι ἀδύνατα 20
 πράγματα καὶ μεγάλα καὶ ὅσα ἂν θέλῃς καὶ ἐπιθυμῆς δίδονται σοὶ ἀπροσδοκῆτως· ὅτι ὁ Θεὸς σκέπη σοῦ ἐστὶ, φυλάττων σε τῇ
 δυνάμει αὐτοῦ.

κβ'· ὁμοίως εἶ ὀρνέῳ πετομένῳ ἐν τῷ ἀέρι, ὃ ἐθήρευσε στρουθίον καὶ ἔφαγεν αὐτὸ καὶ οὐκ ἐνεπλήσθη· κατελθὼν δὲ εἰς τὴν γῆν εὔρε πτώμα ἐξ οὗ φαγὼν ἐνεπλήσθη καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς νεοσοῖς. οὕτω καὶ σὺ λυτρώσει ὁ Θεὸς καὶ φυλάξει σε ἀπὸ παντός κακοῦ καὶ ἐμπλησθῆς ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ ἴδῃς ἅπερ ἐλπίζεις 25
 παρ' αὐτοῦ.

κγ'· ὁμοίως εἶ, ἄνθρωπε, γυναικὶ χήρᾳ ἣτις ἀπώλεσε τὴν δραχμὴν αὐτῆς καὶ ἐσάρωσε τὴν οἰκίαν αὐτῆς ζητοῦσα αὐτὴν ἐπιμε-

1 ὁδὸν] ὁδῶν σου [f. 29^v] B. 2 ἐρίσατο B. 2-3 τὰ στόματα αὐτῶν B. 3 τό om. B. ἔλεως αὐτοῦ transp. B. 3-4 βοηθησέ σοι B. 4 αὐτοῦ B. 6 καρπούμενα B. 7 οὕτως B. εὐφρανθιτη B. 8 δώη AB. Κύριος] + ὁ Θεός B. 9 ποιήσον] πῆσις B. τρίβου σου A. 10 βοηθήσει A βοηθήσι B. 12 ποιῆσαι B. χαρὰν [f. 30] B. 12-13 ἔχι τὸ πρᾶγμα μεγάλῳ B. 13 τὴν χαρὰν om. B. 14 δοῆσοι B δῶσι A. ἐγείρις B. 15 τόν om. B. χαρήσῃ] + ἐπὶ σε B. 16 εἰσόδῳ] + σου B. ἐξόδῳ] ἐνεξόδῳ σου B. τούτου τοῦ πράγματος scripsi: αὐτοῦ τῷ πράγματι A ἐν τῷ πράγματι τούτου B. 17 ὑπομημένον B. μὴν B. ποιῆσαι] νὰ κάμῃς τὰ B. 18 ὅσα ἂν] ὅσαν B. ἐπιθυμᾶς B. 19 σοὶ] σε A. σοῦ] στον A. ἐστὴν σκέπη σου transp. B. 21 ὀρνέου παιτουμένου B. 22 καὶ² — ἐνεπλήσθη] ἀλοῦ οὐκ ἐνεπλήθην B. 23 νεοσίς [f. 30^v] αὐτοῦ B. 24 σε] σοι B. λυτρώσει] λητρωσετόσοι B. φυλάξει] διαφυλάττον B. 25 ἐμπλησθήσονται B. ἐκ τῶν ἔργων] τὰ ἀγαθὰ B. 26 παρ' αὐτοῦ] εἰς αὐτὸν B. 27 εἶ] + ὦ B. γυνί B. 28 ζητοῦσα] καὶ ἐζήτησεν B.

λῶς ἕως οὗ εἶρε τὴν δραχμὴν αὐτῆς · καὶ εὐροῦσα ἐκάλεσε τὰς φίλας αὐτῆς εἰς τὴν αὐτῆς χαρὰν · ἦτις μενέτω μετὰ σοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ ἂν βούλη λαβεῖν γυναικα, ἔσται σοι καλὴ καὶ ἐπιτήδειος καὶ χαρῆση μετ' αὐτῆς. ἐὰν δὲ φυτεύσης 5 ἄμπελῶνα, εὐφορήσει καὶ ποιήσει καρπὸν πολύν. [f. 56] εἰ δὲ ἔχεις ἄρρωστον, δώσει σοι Κύριος ὁ Θεὸς ὃ ἐὰν αἰτήσης παρ' αὐτοῦ.

κδ' · ἐκ πολλῆς θλίψεως ἐστενοχωρήθη ἡ καρδία σου καὶ βούλεσαι ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ οἴκου σου, ἐκ τῶν στενοχωριῶν καὶ ἀδικιῶν ἐν αἷς ἡδικήθης. ἰδοῦ, ἀδελφέ, ἐμακρύνθη ἀπὸ σοῦ ἡ λύπη καὶ 10 μετέβη ἀπὸ τὰ λυπηρὰ εἰς τὰ χρηστὰ · καὶ χάρις τοῦ Θεοῦ στερεῶς βοηθήσει σοι.

κε' · ἐὰν <καὶ> ἔχης τὴν δυναστείαν τοῦ λέοντος καὶ αἰτοῦ τὰς πτέρυγας, νὰ δύνασαι πετᾶν ἐπὶ τῶν νεφελῶν, τὸ πρᾶγμα τοῦτο μὴ ποιήσης ὅτι οὐκ ἔσται σοι ἐπιτήδειον ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ · 15 λοιπὸν ἀπόφυγε ἀπ' αὐτοῦ ὅτι ἄχρηστόν ἐστι καὶ οὐ τελειοῦται.

κς' · ἰδοῦ, βυθίζόμενος ἔσει · ἀντίδικος γάρ σοι ὁ Θεός. λοιπὸν μὴ ποιήσης ὃ βούλεσαι ποιεῖν, ἀλλ' ἀπόφυγε ἀπ' αὐτοῦ καὶ μεταμελήθητι καὶ πρόσπεσον τῷ Θεῷ καὶ διασώσει σε ὅτι οὐ βούλεται τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν · ἀπό- 20 στρεψον οὖν ἐκ τῆς κακίας σου ταύτης.

κζ' · ὁμοίος εἶ, ἄνθρωπε, τῷ ἀπολωλότῳ προβάτῳ ὃ ἤρπασεν ὁ λύκος · φθάσαντος δὲ τοῦ ποιμένος, ἐρῦσατο αὐτὸ καὶ ἐχάρη λίαν ἐπὶ τῇ εὐρέσει αὐτοῦ. [f. 56^v] οὕτω καὶ σύ, ἄνθρωπε, ἂν ἔχης ἐμ-

1 εὐροῦσα B. αὐτῆς] ἐκύνην B. 2 αὐτῆς²] τηαύτην B. ἦτις μενέ-
 τω] ἐμένετο B. 3 σου om. B. λάβη B. ἔστω A. 4 σοι]
 σύ B. καλόν A. ἐπιτίδιον A. φυτεύσι B. 5 εὐφορήσουν
 καὶ πήρσουν B. πολὴ B. ἔχη B. 6 δόση AB. παρ' αὐτοῦ]
 αὐτῷ B. 7 ἐκ — θλίψεως] ἀπὸ πολλῆς ἀνάγκης καὶ στενωχορίας καὶ
 θλίψεως [f. 31] B. 8-9 ἐκ² — ἡδικήθης] ἐν ταῖς στενωχορίαις καὶ
 ἀδικίαις εἰς ἐστενοχωρήθης καὶ B. 9 ἐδικίθης A. ἀδελφέ transp. post
 λύπη B. ἐμακρύνθη] ὑποχώρισε B. 10 μετεύη A μεταβήσεται B.
 ἀπὸ λυπηρὸν ἐπὶ τὴν χριστότητα B. τοῦ] τῷ A om. B. θεῷ A.
 στερεὰ θεοῦ transp. B. 11 βοηθίσε B. 12 καὶ addidi. αὐτοῦ
 B. 13 νὰ δύνασαι] καὶ ἰσχύν B. ἐπὶ — νεφελῶν] εἰς τὸν ἀέρα B.
 14 ἔστω B. ἐπιτήδειον ἐν] καλὸν ἐπὶ B. 15 ὅτι] ὅτε B. 16-17 ἀντί-
 δικος — ποιεῖν] ἐνὶς οὐκ ἔδοκεν ὁ φιλόανθρωπος θεός B. 17 ἀλλ'] λιπὸν
 B. ἀπόφυγεν B. μεταμελήθησεται B. 18 πρόσπεσε B. τῷ
 Θεῷ] αὐτῷ B. βούλεται] + ὁ θεός B. 20 οὖν] νῦν B. ταύτης
 [f. 31^v] B. 21 τοῦ ἀπολωλός B. 22 φθάσαντος B. τοῦ om. B.
 23 οὕτω] οὐτοῦ A. σύ] + τὸ ἀπολόμενον B. ἄνθρωπε] + οὐκ
 ἀπολίτε καὶ B. ἐὰν B.

πόδιον, ἀφεθήσεται καὶ μὴ λυπηθῆς ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τὴν σωτηρίαν σου.

κῆ' ὁμοίος εἶ, ἄνθρωπε, τῷ βασιλικῷ ἐσφραγισμένῳ πιττακίῳ, οὐδ' ἠθύντος καὶ ἀναγνωσθέντος χαίρουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἀναγνώσει. οὕτω καὶ σὺ χαρήσῃ ἐπὶ τῷ παρὸν πρᾶγμα ὅπερ 5 ἤτησας τὸν Θεόν.

κθ' ὁμοίος εἶ, ἄνθρωπε, ἀσυνέτῳ ἀνδρὶ ὅστις ὠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον. καὶ ἐλθούσης τῆς βροχῆς κατέβησαν οἱ ποταμοὶ καὶ ἐφύσησαν οἱ ἄνεμοι καὶ ἔρριψαν τὴν οἰκίαν ἐκείνην διότι οὐ τεθεμελιώται ἐπὶ τὴν στερεὰν πέτραν. οὕτω καὶ σὺ 10 μὴ ἐλπίζῃς ἐπὶ υἰῶν ἀνθρώπων ἐν οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία· ἐλπίσον ἐπὶ Κύριον τὸν Θεόν σου καὶ αὐτὸς ῥύσεται σε ἐκ παντὸς πειρασμοῦ. γινῶθι δὲ ὅτι ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆς πρὸς αὐτὸν μετὰ καθαρᾶς καρδίας, ἐλεύσει εἰς θλίψιν καὶ στενοχωρίαν πολλήν.

[F. 57] λ' ὁ Θεὸς ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς καὶ 15 ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους· λοιπὸν μὴ ἀμέλει εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Θεὸς εὐτρεπίζει τὰς ὁδοὺς σου εὐθείας καὶ ἀγαθὰς ἐνώπιόν σου.

λα' παῦσαι ἀπὸ τοὺς διαλογισμοὺς σου καὶ ὑπόμεινον μικρὸν καὶ μὴ προσεγγίσης τῷ πράγματι τούτῳ ὅπερ ἐνεθυμήθης, ὅτι 20 οὐκ ἔστι καλόν· ἀλλὰ φεύγε ἀπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ βλαβῆς καὶ μεταμελούμενος οὐδὲν ὠφεληθῆς.

λβ' ἀπὸ θλίψεως μεταβήσεται εἰς χαρὰν μεγάλην καὶ ἀνάπανσιν ἄνευ κόπου καὶ μόχθου, ὅτι ὁ Θεὸς ἔστι μετὰ σοῦ· καὶ εἴ τι ἂν θελήσης δοθήσεται σοι. λοιπὸν ἐξομολογήθητι τῷ Θεῷ 25 ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ προσκύνησον αὐτῷ ὅτι οἰκτιρῶν ἐστὶ καὶ ἐλεήμων κατὰ τὴν ἀνεκδιήγητον ἀγαθότητα αὐτοῦ.

1 καὶ — λυπηθῆς om. B. 3 εἶ] + ὦ B. ἐσφραγισμένῳ βασιλικῷ
transp. B. πιττακίῳ A. 4 ἠθύντος] + τῆς σφραγίδος B. 5 σὺ
χαρήσῃ] σὶ χαρὶς A σιγχαρήσῃ B. 6 ἐτίσας A ἐτης B. τῷ θεῷ
B. 7 εἶ] ὕπλεχε ἰ ὦ B. 8 ἐαυτοῦ ἰκίαν B. ἐλθούσης — βρο-
χῆς] ἤλθεν ἢ βροχῆ καὶ B. 9 φῆσισαν B. ἐκείνην [f. 32] B.
10 διότι] διῶ B. τεθεμελιώτω A. τὴν πέτραν τὴν στερεάν B. 11 ἐλπί-
ζης B. υἰόν A ἠών B. σωτηρία] σικίαν ἀποφυγέντος ἀπ' αὐτὴν B
12 πειρασμῶν B. 13 γινῶθης B. ἐπιστρέψης B. πρὸς] εἰς B
14 ἐλεύσει B. θλίψιν] κρείσιν B. 15 πονηροῦς] + καὶ δικέους καὶ
ἀδίκους καὶ ἀμαρτολοὺς καὶ πονηροὺς B. 16 καί — ἀδίκους om. B.
ἀμέλης B. 17 αὐτὰ A. εὐθίαν B. ἀγαθὰ B. 19 παῦσον A.
ἀπὸ τοῦς] τῆς B. διαλογισμοῖς B. σου om. B. ὑπόμεινον A.
20 ἐθυμήθης B. 21 ἀπ' [f. 32^v] B. ἵνα] νά A. μὴ] μὴν B.
μεταμελούμενος B. 23 εἰς om. A. χάρα μεγάλη A. ἀνάπαύσις
A + εὐχῆς καὶ B. 24 μόχθον B. ἐστὶ om. B. 25 εἶ — θελή-
σης] ἐὰν θέλης B. σοὶ] + θεοῦ θέλοντος B. ἐξομολογοῦ B.
27 κατὰ] ἐπὶ B.

λγ' · ὁ Θεὸς γινώσκει τοὺς διαλογισμούς σου, ὦ ἄνθρωπε, καὶ πάντα τὰ φανερὰ καὶ ἀφανῆ. λοιπὸν ἀπόφυγε τὴν δμίχλην τῆς θαλάσσης καὶ τὸν κλύδωνα αὐτῆς ὅτι οὐ θέλει ὁ Θεὸς τὴν βουλήν ταύτην. ἐὰν θέλῃς ποιῆσαι πράγμα, οὐ ποιήσῃς, ὅτι οὐκ ἔσται σοι 5 καλόν.

[F. 57^v] λδ' · ὁ Θεὸς δίδει τοῖς ἀνθρώποις ἅπερ ἐνδέχονται παρ' αὐτοῦ. καὶ ὁ θέλεις, ὦ ἄνθρωπε, ἔρχεται σοι κατὰ τὸ σὸν θέλημα, μετὰ χαρᾶς μεγάλης καὶ κέρδους παρὰ Θεῶ, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ βοηθός σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

10 λε' · τὸ μὲν πρόβατον βούλεται ἀντιστῆναι τῷ λύκῳ · ὁ δὲ λύκος αὐτὸ ἀρπάσας, οὐχ εὐρίσκει τὸν ῥυόμενον αὐτὸ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ λύκου. πρόσεχε οὖν, ἄνθρωπε, ἵνα μὴ πέσῃς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν σου καὶ ἀντιδίκων καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν. λοιπὸν ἔλπισον ἐπὶ Κύριον καὶ αὐτὸς ῥύσεται σε ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους αὐτοῦ.

15 λς' · ἐκ τοῦ σφοδροῦ ἀνέμον φεύγουσιν οἱ λύκοι καὶ ἔρχονται πρὸς τὰ πρόβατα. τοῦ διασκορπίσαι αὐτά. σὺ δὲ ἀπόφυγε τὸν ῥυῖπον τῆς ψυχῆς σου καὶ τοῦ σώματος καὶ μὴ ποιήσῃς ἐτοῦτο τὸ πράγμα ὅτι οὐκ ἔσται σοι καλόν.

λς' · ἵνατί περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ καὶ ἵνατί θλίβεις αὐτήν καθ' 20 ἐκάστην εἰς διαλογισμούς; κατανόησον τὴν ἐπὶ σὲ ἐρχομένην χαρὰν καὶ εὐφροσύνην καὶ ὃ τι θέλεις, βουλεύσου εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν · πλὴν μὴ σπουδάξῃς, ἀλλὰ προσκαρτέρησον ὀλίγον καὶ λάβῃς τὸ ζητούμενον.

[F. 58] λη' · ἄνευ λύπης γένηται σοι ὁ θέλεις. πρόσεχε οὖν νῦν 25 ἐν τῷ παρόντι πράγματι ὃ ὑπενόησες ἐν τῇ καρδίᾳ σου · ὁ Θεὸς δώσει σοι τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ τῷ πράγματι καὶ ἔσται βέλτιον καὶ εὐλογημένον.

1 ὦ omis. B. 2 ἀφανῆ] + εἰ B. 3 τοῦ κλήδονος B. 4 ταύτην] αὐτήν B. ποιῆσαι] ποιήσι A. πράγμα] + καὶ B. ἐστὶ B.
5 καλῶς [f. 33] B. 6 ἐκδέχονται B. παρ'] ἀπ' B. 7 ὦ om. B. σοί] σου B. τό] των B. 8 κέρδος A. παρά] + τῷ B. 9 βοηθῶν B. 10 μὲν om. B. 11 ἀρπάξῃ B. οὐχὸ εὐρίχνη B. αὐτό] αὐτόν B αὐτοῦ A. τοῦ στόματος] τῆς χειρὸς B. 12 μὴν B. 13 καὶ ἀντιδίκων] τὸν ἀδίκον B. 13 λοιπὸν — 14 σε] ὁ δὲ Θεὸς λυτρώσεται σε B. 14 σε] σι A 16 πρὸς] εἰς B. 17 τοῦτο B. 18 ἔσται — καλόν] εστη. καλόν [f. 33^v] οὔτε ἐπιτήθειον B. 19 ψυχῆ] + σοῦ B. ἵνατί²] ἵνα την B. 20 ἐκάστην] + μάλων B. διαλογισμούς] + διῶ B. 21 εὐφροσύνη B. εἰς om. B. τὸν αὐτόν transp. B. 22 πλὴν μῆ] μὴ οὖν B. ὀλίγον] μικρόν B. 24 γενιτέ σαι A γίνετε σι B. πρόσεχε] πρόσελθε B. οὖν] τὰ B. 25 ὑπενόησας B. σου] + ὅτι B. 26 δώσει σοί] δώσῃ A B. τὰ — πράγματι om. A. ἔσεται A.

λθ' · ἐσύ, ἄνθρωπε, θέλεις ἀποδημήσης εἰς ταξείδιον, ἀλλὰ μὴ ἀπέλθῃς · μείνον εἰς τὸν τόπον σου μικρὸν καὶ μὴ σπουδάξης ἵνα μὴ ζημιώσης τὸν ἑαυτὸν σου.

μ' · μετὰ πολλῆς συγχύσεως λαμβάνεις τὸ ζητούμενον πρᾶγμα · πλὴν ποίησον ὃ θέλεις · σὺ ὄψει τὴν νίκην. 5

μα' · ὁ Θεὸς δώσει σοι ἅπερ θέλεις καὶ αἰτεῖς παρ' αὐτοῦ ὅτι βοηθός σου αὐτός ἐστιν καὶ κατευθύνει τὴν πορείαν σου ἐν παντὶ καιρῷ τῆς ζωῆς σου.

μβ' · τὸ μὲν δένδρον σαλεύεται καὶ κλονίζεται καὶ βούλεται πίπτειν · ἀλλ' ὁ Θεὸς διαφυλάττει καὶ σκέπει αὐτὸ περικρατῶν 10 πάντοτε. σὺ οὖν μὴ λυπηθῆς ἄρτι, ἀλλ' ἔλπισον ἐπὶ Κύριον τὸν Θεόν σου, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ βοηθὸς σοι.

μγ' · ὁ μὴ πιστεύων εἰς Θεὸν οὐκ ἐννοεῖ τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ · τῷ δὲ πιστεύοντι δοθήσονται τὰ αἰτήματα.

μδ' · ὅταν ἡ σταφυλὴ ὄριμος γίνεται, τότε ἐκκόπτεται καὶ καταπατεῖται καὶ οἱ ἄνθρωποι πίνοντες τὸν οἶνον αὐτῆς εὐφραίνονται. 15

με' · ὡς ὁ ἔμπορος ἐπὶ λιμένος κερδίζει τοὺς αὐτοῦ κόπους σώζων τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐκ τοῦ κινδύνου τῆς θαλάσσης · οὕτω καὶ σοί, ἄνερ, δοθήσεται παρὰ Θεοῦ ἡ βοήθεια. 20

[F. 58^v] μς' · σκορποῦνται καὶ διαμερίζονται οἱ διαλογισμοὶ σου εἰς τοῦτο τὸ πρᾶγμα καὶ οὐκ ἔχεις ἀγαθὴν ἐλπίδα. ἔλπισον ἐπὶ Κύριον καὶ αὐτός σοι βοηθήσει · καὶ εὐχαρίστησον αὐτῷ.

μζ' · σὺ προσδοκᾷς ἀνώδυνον ἐλευθερίαν · μὴ γενέτω. ὥσπερ οἱ πτωχοὶ θλίβονται καὶ στενοχωροῦνται ἐν χειμωνικῷ καιρῷ 25

1 ἐσύ] σύ, δ B. 2 μείνον] ὑπόμινον B. εἰς — σπουδάξης] μηνε
 δὲ εἰς τὸν τόπον σου B. 3 ζημιωθῆς [f. 34] B. 4 συγχύ-
 σεως] + καὶ ἀχλήσεως B. ζητούμενον om. A. 5 σύ — τὴν]
 ὅτι ὁ θεὸς ὄψεται B. 6 δώσει A B. αἰτεῖς] τῆς B. παρ'] ἀπ' B.
 7 αὐτός ἐστὶν ὁ βοηθὸς σου transp. B. κατευθύνεις B. πορείαν B.
 9 σαλεύεται] κλονεῖ A. 10 πίπτει] πίτην B. ἀλλ'] ἀλώ B.
 περικρατῶν] καὶ περικρατῆ B. 11 ἐπέλπισον B. ἐπ'] πρὸς B.
 12 ἐστιν om. A. 13 εἰς] + τόν B. οὐκ ἐννοεῖ] οὐ καταλάβῃ B.
 τοῦ Θεοῦ μυστήρια transp. B. 14 ὁ δὲ πιστεύων δοθήσεται αὐτῷ τὰ
 αἰτήματα αὐτοῦ [f. 34^v] B. 15 τῷ σταφυλῆ B. ἐριμνον γενῆ B.
 16 καί — πίνοντες] ὅταν δὲ πίνουσιν οἱ ἄνθρωποι B. αὐτῆς om. B.
 18 ὁ — κερδίζει] οἱ ἐπορῆ ἐπιλιμωνόνται B. αὐτῶν B. σώζων — 19
 του] καὶ πάλιν πᾶν πρᾶγμα καὶ σωθήσεται B. 19 θαλάσσης] + εἰς τὸν
 ἴδιον καιρὸν B. 20 ἄνερ] ἄνθρωπε B. δοθήσεται] + σι B. ἡ βοήθεια]
 ὡσὰν βούλεται B. 21 σκορποῦνται καί] πῶς B. 22 τὸ πρᾶγμα τοῦτο
 transp. B. ἐλπίδα ἀγαθὴν transp. B. 23 βοηθήσει σοι transp.
 B. καί — αὐτῷ] καλὰ καὶ εὐχριστά B. 24 σύ] εἰ μὲν B. 25 θλί-
 βονται] καὶ πένητες ἢ θλιβόμενῃ B. στενοχωροῦμενῃ B. ἐν] + τὸ B.

καὶ ὅταν ἔρχεται ἑαρινὸς καιρὸς, τότε ἀπέρχεται ἀπ' αὐτῶν ἡ στενοχωρία καὶ θλίψις· οὕτω καὶ εἰς ἐσέ, ἄνθρωπε, ἔσται σοι καιρὸς καὶ ἀπέλθῃ ἡ λύπη ἀπὸ σοῦ καὶ ἐλευσεται χαρὰ καὶ ἐλευθερία κατὰ τὸ θέλημά σου.

5 μὴ· ἀγαθὴν ἐλπίδα καὶ ἀγίαν καὶ καλὸν λογισμὸν ἔχεις. λοιπὸν ἐπικαλοῦ τὸν Κύριον καὶ εὔχου αὐτῷ· καὶ μὴ δειλιάσῃς ὅτι αὐτὸς ὁ βοηθὸς σου περιποιήσεται τὴν πτωχείαν σου, σκέπων καὶ διαφυλάττων σε τῇ κραταιᾷ αὐτοῦ χειρὶ ἐν καιρῷ πειρασμῶν σου.

10 μθ· ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου καὶ ἐπιλαβοῦ ἃ σοι ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἀγαθὰ ἀνθ' ὧν ἤλπισες ἐπ' αὐτόν· καὶ ἰδοῦ, ἑρυσθῆς ἀπὸ πάσης θλίψεως καὶ ὀδύνης καὶ ὅσα ἂν θέλῃς δώσει σοι ὁ Θεὸς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου.

ν· ἰδοῦ, αἱ θύραι ἐκλείσθησαν πᾶσαι καὶ οὐκ ἀνοίγονται εὐρεΐαι ἐν τῷ πράγματι τούτῳ. πρόσεχε οὖν μὴ προσεγγίσης αὐτῷ.

15 [F. 59] να· ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου σου ποιήσον ὃ θέλεις· οἱ γὰρ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἔσονται μετὰ σοῦ ὀδηγοῦντές σε καὶ ἔξεις χαρὰν μεγάλην σφόδρα καὶ νικήσεις τοὺς ἐναντίους σου.

νβ· τὴν βουλὴν σου, ἄνθρωπε, κατανοεῖ ὁ Θεὸς καὶ τοὺς διαλογισμοὺς σου· λοιπὸν ἐπικαλοῦ αὐτόν καὶ αὐτός σοι βοηθήσει, ὅτι

20 καιρὸς οὐκ ἔστιν ἐπιτήδειος.

νγ· οὐκ ἔσται σοι καλὸν τοῦτο ποιῆσαι καὶ ὃ θέλεις οὐ δοθήσεται σοι παρὰ Θεοῦ· ἐὰν δοκῆς κέρδος, ἔξεις ζημίαν. ἀπόφυγε οὖν ἐκ τούτου τοῦ πράγματος ὅπερ ἐπερωτᾷς καὶ μὴ προσεγγίσης.

νδ· ἀγαθὸν ἄνθρωπον ἀπαντήσεις καὶ δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς δώσει σοι ἀγαθὰ καὶ ἀνοιχθήσεται ἔμπροσθέν σου πλατεῖα καὶ εὐρύχω-

1 καὶ — ἔρχεται] ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ [f. 35] B. ἀπέρχονται B. 2 καὶ²] + ἡ B. ἔστι A. 3 καὶ¹] ὅταν B. ἀπὸ σου ἡ λίπη transp. B. καὶ² om. B. ἐλευθερία] οἱ ἀνώδιος ἐλευθερίαν πρόσεχε ἢ χάρά B. 4 τὸ σὸν θέλημα B. 6 Κύριον] + τὸν θεόν σου B. εὔχου αὐτόν B. αὐτός] + ἐστίν B. 7 βοηθῶν B. περιπηθίσεται B + δέ B. σκέπων] σκέπη καὶ τὴν ψυχὴν σου σκέπον σε B. 8 αὐτοῦ om. B. ἐν] + τῷ B. καιρῷ] + τῶν B. 9 ἐκτήνων B. χεῖραν B. 10 ἀνθ' ὧν] ἀγαθῶν B. ἔλπισον B. ἑρυσθῆς A εἰστής B. 11 θλίψεως] + σου B. δώσει σοι] δόξῃ B. κατὰ καὶ A. 12 σου [f. 35v] B. 13 πάσι B. εἶθαι A B. 15 τοῦ — σου] κυρίου τοῦ θεοῦ σου B. πηλίσ B. θέλεις] + ἄνθρωπε B. 16 σε] + καὶ φυλάτον σε B. ἔχῃς B. 17 νικήσεις — σου] δοθήσετε σι νίκης κατὰ τὸν ἐχθρόν σου καὶ τῶν ἀντικίδων B. 18 σου] σι B. 21 ἐστίν B. τοῦτο ποιῆσαι (ποιήσι A)] οὔτε ἐπιτήδειον ὥσπερ βούλεσε πράσιν ἐν τῷ πράγματι τούτῳ B. 22 Θεοῦ] τῷ θεῷ B. ἐὰν δοκῆς] ἐνοδοκεῖς ἔχεις B. ἔχῃς B. 23 τούτου om. B. ὅπερ B [f. 36] + μυστικῶς B. μὴ προσεγγίσης] οὐ προσεγγίσης αὐτῶν B. 24-25 ὃ — σοι] δῶξῃ σι κύριος ὁ θεός B. 25 ἀγαθὰ] + πολὰ B. διανοιχθήσεται B. σου om. A. καὶ εὐρύχωρος πλατεῖα transp. B.

ρος ὁδὸς ἀντὶ στενοχωρίας τῆς ἐπικειμένης σοι, δι' ἧς ἐγένον περιλλυπος. πλὴν ὁ Θεὸς θέλει τὴν σωτηρίαν σου καὶ βοηθήσει <σοι> ἐν παντὶ πράγματι κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

νε' · τὰ δένδρα ἀλλοῦνται καὶ οἱ λογισμοὶ ἀλλεπάλληλοι καὶ ἀστῆρικτοὶ εἰσι · καὶ τὰ κύματα τῆς θαλάσσης ἐγείρονται κατὰ 5 σου καὶ πᾶσαι αἱ θύραι ἀποκεκλεισμένοι εἰσὶν ἐνώπιόν σου ἐν τῷ ζητήματί σου. φύλαξον ὄν σεαυτὸν ἵνα μὴ ἐπέλθῃ σοι λύπη μεγάλη. παρακάλει τὸν Θεὸν ἵνα ἐπανοίξῃ τὴν θύραν τοῦ ἔλεους αὐτοῦ.

[F. 59^v] νς' · ὁμοίος εἶ, ἄνθρωπε, τινὶ ἐξεληλυθότι ἐξ ὕδατος ὀλίγον θολεροῦ <καὶ> ζητοῦντι ὕδωρ ἄθολον καὶ καλόν · λιτα-10 νεύει δὲ Κύριον ἵνα εὕρῃ αὐτό. ἤκουσεν αὐτοῦ ὁ Θεὸς καὶ ὁδήγησεν ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως · οὕτω καὶ σὺ σωθῆς ἐκ πάσης θλίψεως καὶ ἐλευθερωθῆς.

νζ' · σὺ μὲν ὄν, ἄνθρωπε, βούλεσαι ταξειδεύειν · ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεόν σου καὶ ἐξελθε ἐπικαλούμενος αὐτὸν ἵνα εὐθύνῃ τὴν 15 ὁδὸν τῆς σωτηρίας σου καὶ ὁ θέλεις ἄρξῃς καὶ ποιήσῃς · τελειοῦται.

νη' · σὺ δίκαιος εἶ ἀπὸ τῶν πραγμάτων σου. ποιεὶ τῷ Θεῷ θυσίαν καὶ ἔξεις αὐτὸν βοηθὸν καὶ χορηγὸν παντὸς ἀγαθοῦ. πρόσσεχε δὲ σεαυτῷ ἵνα μὴ ποιήσῃς τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἐν ὄλω τῷ βίῳ σου καὶ 20 πόθει τὴν ὑγίαν σου ὅπως διασώσῃ σε ὁ πανάγαθος Θεός.

Τέλος τοῦ παρόντος προγνωστικοῦ τοῦ
πέρι τινὸς φιλοσόφου.

1 σοι] ἀπό σου B. δι'] περί A. ἦς] + καὶ B. περιλλυπος ἐγενέσθη B. 2 πλὴν δ] ὁ γάρ B. βοηθήσει] ὁ θεὸς ἐστὶν ὁ βοηθὸν σου B. σοι addidi. 3 ἐν] ἐπὶ B. κατὰ τὸ ἔλεος] ὁ μελὴς ἠσέλην καὶ πρᾶτην ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἔλεους B. 4 τά] + μὲν B. ἀλιούμενα B. 6 ἀποκλεισμένοι B. 7 ζητήματί σου] πράγματι τοῦτο ὁ ἐκζητήσας B. ὄν om. B. ἀπέλθι B. 8 παρακάλει] + δὲ κύριον [f. 36^v] B. ἔλεους αὐτοῦ] αἰλέουσου πησίς B. 9 εἶ] ἔσει ᾧ B. τινὶ om. B. ἐξ] ἀπὸ τοῦ B. 10 ὀλίγου] + καὶ B. ὀλεροῦ B. καὶ inserui. ζητοῦντι scripsi : ζητῶν A ζητῶν πλέον B. ἄθωλον B. λιτανεύων B. 11 Κύριον] + τὸν θεόν B. ἤκουσεν — καὶ] καὶ ἐπακούσας αὐτῷ B. ὁδήγησεν] + αὐτόν B. 12 ἐπὶ ὕδατος] εἰς τὸ ὕδωρ τῆς B. 13 ἐλευθερωθῆς] ἀνάγκης καὶ δωθήσετέ σι ἐλευθερία B. 14 ὄν om. B. βουλή ᾧ ἄνθρωπε B. ταξειδεύειν] + καὶ B. ἐπὶ] + κύριον B. 15 εὐθύνει B. 16 ὁδόν] + σοῦ καὶ B. τὴν σωτηρίαν B. ἄρξῃς A. κατ² om. A. τελειοῦται] καὶ τελίωσσει B. 18 εἶ] ἔσει B. τῷ [f. 37] B. 20 σεαυτῷ — σου] σεαυτὸν ἐκ τοῦ πράματος τοῦτου ἐν ὄλω τῷ βίῳ σου μὴ πησίς B. 21 πανάγαθος om. B. 22-23 τέλος — φιλοσόφου om. B. 23 περί A.

Onirocrite alphabétique.

- [F. 60] Ἀρχὴ τοῦ ὄνειροκρίτου τοῦ κάθε ψηφίου τοῦ κατὰ ἀλφαβήτου.
- Ἄρτον εἶχες καὶ ἔφαγες αὐτὸν ὄλον, ἔλλειψιν τοῦ οἴκου σου δηλοῖ· ταχέως ἀποθνήσκεις ἢ ἄνθρωπος τοῦ οἴκου σου δηλοῖ.
- 5 Ἀστέρας πολλοὺς ἰδῆς, εἰς καλὸν δηλοῖ.
 Ἀρνία ἰδῆς ἄσπρα, καλὸν σημεῖον δηλοῖ.
 Ἀρνία μαῦρα ἰδῆς, κακὸν δηλοῖ.
 Ἀργὸς κάθεσαι, οὐκ ἔσται καλόν.
 Ἄνθρωποι κακοὶ κατηγοῦσιν, κακὸν δηλοῖ.
- 10 Ἀστέρας ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ πέφτουν κάτω, κακὸν δηλοῖ.
 Ἄνθρωπὸν παρατεθνηκότα καὶ παρ' αὐτὸν ἐνάπτῃς τὸν λόχρον του, ζωὴν δηλοῖ καὶ καλοσύνην.
 Ἄλογον ἄσπρον ἰδῆς καὶ καβαλλικεύης, μακρόβιον ζωὴν δηλοῖ.
 Ἄλογον ἄσπρον ἰδῆς καὶ καβαλλικεύης καὶ σε κατεβάτουν καὶ
- 15 σε τὸ παίρνουν· εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον πρόσμενε τὸν θάνατόν σου.
 Ἄλογον σίβον εἶτε τριμίγινον καὶ καβαλλικεύης, παρακάλια μετὰ ζημίας δηλοῖ.
 Ἄλογον κόκκινον ἰδῆς πῶς καβαλλικεύεις, ὄδοιπορίαν μὲ κέρδος δηλοῖ.
- 20 Ἄλογον μαῦρον καβαλλικεύης, μάχην καὶ κρίσιν δηλοῖ.
 [F. 60ῃ] Ἄγγελον <ἰδῆς>, μήνυμα φανερόν δηλοῖ.
 Ἄετὸν ἰδῆς, θέλεις ὁμιλήσει μὲ μέγαλον ἄνθρωπον.
 Ἄγιους ἰδῆς, καλὸν δηλοῖ τῆς ψυχῆς σου.
 Ἄνθρώπους πολλοὺς ἰδῆς, πλοῦτον πρόσμενε.
- 25 Ἀγοιόμηλα ἰδῆς καὶ τρώγῃς, θέλεις πέσει εἰς κακόν.
 Ἀγοίους γάτους ἰδῆς, θλίψις ἔσται.
 Ἀθρόνι ἰδῆς καὶ κελαδῆ, θλίψιν καὶ ἀλλὰ πολλὰ θὰ πάθῃς.
 Ἀπὸ ὑψηλὰ κυττάζῃς κάτω, μακρόβιον ζωὴν δηλοῖ.
 Ἀγκαλιάζεις φίλον ἰδῆς, χαρὰν πρόσμενε.
- 30 Ἀργὰ περιπατεῖς ἰδῆς, δυστυχίαν δηλοῖ.
 Ἀγκάθια περιπλεχθῆς, θέλεις πέσει εἰς φροντίδας.
 Ἀγὰ πολλὰ ἰδῆς καὶ εἰς τὰς χεῖράς σου τὰ βαστᾶς, κέρδος μὲ κοθέννια δηλοῖ.
 Ἄλας ἰδῆς πῶς συνάζεις, πλούτη δηλοῖ.

2 malim ἀλφάβητον. 3 ἔχον cod. ἔλιψις cod. 5 ἰδῆς : accen-
 tus vulg. serm. 9 κατιχουσίς cod. 11 παρατεθικώτα cod. παρ'
 αὐτόν scripsi : πάντα cod. 16 σίβος et τριμίγινος in lexicis non inveni.
 παραγκάλια cod. 18 ὄδοιπορία cod. 21 ἰδῆς addidi. 26 θλίψιν
 cod. 29 ἀγγαλιάζεις cod. χαρά cod. 30 διστιχία cod. 31 ἀγ-
 γάθια cod. 33 κοθέννια = κότταις ?

Ἐποθαμμένον ἰδῆς καὶ παίρνης τίποτα πρᾶγμα, φιλονεικίαν δηλοῖ.

Ἐλας ἰδῆς πῶς τρώγεις, πλοῦτον δηλοῖ.

Ἐρρωστον ἰδῆς τὸν ἐδικόν σου, ὀκνηρίαν δηλοῖ.

Ἐμμον ἰδῆς πῶς συνάξεις, πλούσιος θὰ γένης.

5

Ἐρνία καὶ κατζίκια ἰδῆς, κέρδος δηλοῖ.

Ἐσπρα πολλὰ ἰδῆς, καλὸν εἶναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους σου.

Ἐσκοῦδας ἰδῆς περισσαῖς, καλὸν εἶναι ἢ μὲ τοὺς ἐχθροὺς σου θὰ φιλιωθῆς.

Ἐστρον ἰδῆς, κέρδος δηλοῖ.

10

[F. 61] Ἐστών λαλήματα ἀκούσης, μαντατοφόρου λόγια εἶναι.

Ἐποθαμμένον ἰδῆς καὶ περιπατῆ, μήνυμα καλὸν δηλοῖ.

Ἐρματωμένον ἰδῆς καὶ ἦσαι, ὀγλίγωρα τιμὴν δηλοῖ.

Ἐρματωμένον ἰδῆς καὶ ἦσαι καὶ σε τὰ παίρουν, φύλαξε ὅτι θὰ χάνης τὴν τιμὴν σου.

15

Ἐσθενεῖς ἰδῆς, ἐλευθερώνεσαι ἀπὸ φροντίδας.

Ἐρμάτων φωνὴν ἀκούσης καὶ περισσὸν ἐβρόντιζε, μαντάτα ἀπὸ μακρὰ θὰ σε ἔλθουν.

Ἐἷμα τρέχει ἀπὸ τὴν μύτην σου ἰδῆς, θάνατος εἰς τὸν οἶκόν σου δηλοῖ.

20

Ἐποθαμμένον λούζης ἢ κτενίλης, νεκρὰ εἶναι ἢ πραγματεία σου.

Ἐλογον πορφυροῦν ἀνεβῆς καὶ σε κατεβάζουν, τὰ πράγματά σου ἀποδημίζουν.

Ἐνήφορον ἀνεβαίνης, βίαν πραγμάτων δηλοῖ.

25

Ἐπετᾶς καὶ ὄλου ἀπάνου πηγαίνης, ὕγιης εἶσαι καὶ ἡ πραγματεία σου καλά.

Ἐπετᾶς καὶ πίσω κάτω ἔρχεσαι, κάτω πηγαίνει ἡ δουλειά σου.

Ἐγγείου κτύπημα ἀκούσης, μαντάτου ἐλευθερίαν δηλοῖ.

Ἐλογον ψωρὸν ἰδῆς καὶ καβαλλικεύης, ζημίαν δηλοῖ.

30

Ἐμάξι ἰδῆς καὶ κάθεσαι, ἄρρωστίαν δηλοῖ.

Ἐαστροπελέκι ἰδῆς, τοὺς δούλους σου καλόν, τοὺς ἐχθροὺς σου κακόν.

Ἐρματα ἰδῆς καὶ βαστᾶς εἰς τὰς χεῖράς σου, στερέωσιν δηλοῖ.

Ἐὐγὰ πολλῶν λογίων ἰδῆς καὶ τρώγης, ἄρρωστίαν δηλοῖ.

35

Ἐπάνω σου μαγαρίζεσαι περισσόν, ἄρρωστίαν δηλοῖ.

Ἐργὰ περιπατεῖς ἰδῆς, δυστυχίαν δηλοῖ.

[F. 61'] Ἐγκალიάζεις τινὰ ἐὰν ἰδῆς, καλόν σου εἶναι ἢ νέα πράγματα θὰ κάμης.

1 φιλονικία cod. 3 πλοῦτος cod. 4 ἐδικόν scripsi : ἐκτόν cod.
 (num οἰκέτην ?) ὀκνηρία cod. 11 ἀετόν cod. μαντατοφόρου cod.
 14 τα : scil. ἄρματα. 24 ἀποδημίζουν cod. : num ἀποτιμίζουν legendum ?
 25 βία cod. 29 ἀγκίου cod. ἀκού cod. 30 ζιμίτα cod.
 31 ἄρρωστία cod. 35 ἄρρωστία cod. 36 ἄρρωστία cod.
 37 διστιλία cod.

- Ἐγκάθια ἰδῆς πῶς ἐμβῆκες, εἰς τὰ κριτήρια θά πέσης.
 Ἄετον ἐὰν ἰδῆς, ἄγγελον Θεοῦ ἔστιν ὅτι βλέπεις.
 Ἄνθη ἐὰν ἰδῆς πῶς κόπτεις, ὁ δοῦλός σου φεύγει ἀπὸ ἐσένα.
 Ἄμπέλι στεγνὸν ἐὰν ἰδῆς καὶ ἄμπῆκες μέσα, ζημίαν μετὰ και-
 5 ρὸν δηλοῖ.
 Ἄστραπὴν ἐὰν ἰδῆς, κέρδος δηλοῖ ὅτι θά ἀπολαύσης.
 Ἄλέκτορα ὅτι λαλεῖ ἐὰν ἰδῆς, καλὸν χρόνον δηλοῖ ὅτι θά ἔχῃς.
 Ἄναστενάζεις ἐὰν ἰδῆς, θάνατος δηλοῖ θά νά σε ἀκολουθήσῃ.
 Ἄσθενής ἐὰν ἰδῆς ὅτι εἶσαι, στενοχωρίαν δηλοῖ.
 10 Ἄγκάθια ἰδῆς ὅτι κόπτεις, φροντίδας πολλὰς δηλοῖ.
 Ἄνθρωπον ἀρματωμένον ἐὰν ἰδῆς, καλὸν δηλοῖ.
 Ἄμπελον ὄριμον ἐὰν ἰδῆς, καλὸν δηλοῖ.
 Ἄμπέλι εἰς πέτρινον τόπον ἐὰν ἰδῆς, καλὸν χρόνον δηλοῖ.
 Ἄλογον ἐφόφησε ἐὰν ἰδῆς, ἀτιμίαν δηλοῖ.
 15 Ἄπαλεύεις μὲ κανέναν ἐὰν ἰδῆς, καλὸν καὶ δύναμιν δηλοῖ.
 Ἄμπέλιον ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἐξηράθηκεν, θάνατος γίνεται εἰς τὸ
 σπίτι σου καὶ εἰς ἐδικόν σου ἄνθρωπον.
 Ἄπονος ἐὰν ἰδῆς ὅτι εἶσαι, εἰς ἀγάπην γυναικὸς ἐμβαίνεις.
 Ἄπετᾶς ἐὰν ἰδῆς, ἀλλάζεις τὸν τόπον σου.
 20 Ἄπετᾶς χωρὶς πτερὰ ἐὰν ἰδῆς, ὑψώνεσαι χωρὶς εἶδησιν.
 Ἄνάπτεις φωτῖαν ἐὰν ἰδῆς, εἰς καλὸν εὐγαίνει.
 Ἄδελφός σου ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἀπέθανε, ζωὴν καλὴν δηλοῖ.
 Ἄποκεφάλισαν ἐσένα ἰδῆς, κακὸν δηλοῖ διὰ λόγον σου.
 [F. 62] Βούτερον ἐσθίης, λόγον ἀγαθὸν ἀκούσεις.
 25 Βελάνους συνάζης, πλούτη δηλοῖ καὶ ἐλευθερίαν κακοῦ.
 Βόλους ἰδῆς καὶ βαστᾶς εἰς τὰς χεῖράς σου, κέρδος δηλοῖ.
 Βόδια εἰς ἐξοχὴν παίζοντας ἰδῆς, εὐτυχίαν εἰς τὸν χρόνον δηλοῖ.
 Βόδια πτωχὰ ἰδῆς, δυστυχίαν τοῦ χρόνου δηλοῖ καὶ πείναν.
 Βόλους ἰδῆς βαστᾶς εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ σε πέφτουν, ζημίαι
 30 θά σου γένη.
 Βόδια πολλὰ παχειὰ ἰδῆς, εὐτυχῆς ὁ χρόνος, δηλοῖ.
 Βόδι σου ἰδῆς καὶ ἐπτώχυνε, ζημίαν σου καὶ δυστυχίαν σου
 δηλοῖ.
 Βόδια καλὰ καὶ παχειὰ ἰδῆς πῶς ἀγόρασες, εὐτυχία τοῦ σπι-
 35 τίου σου.
 Βρώματα γλυκερὰ ἰδῆς πῶς τρώγεις, πίκραν δηλοῖ.
 Βρούσιν ἰδῆς πῶς πίνεις νερὸν παστρικόν, κέρδος μὲ ἡσυχίαν
 δηλοῖ.

3 δούλον cod. 4 ζημία cod. 9 στενοχωρία cod. 10 ἀγγάθια
 cod. 14 ἀτιμία cod. 15 ἀπαλέβεις cod. (= παλεύεις). 21 φωτῖα
 cod. 24 βούτερον = βούτυρον. 25 βέλανος = βάλανος. πούτι
 cod. ἐλευθερία cod. 27 εὐτιχία cod. 28 διστιχία cod. πικρὰ
 cod. 36 πίκρα cod.

Βάρος ἰδῆς πῶς ἔχεις εἰς τὴν ῥάχιν σου, νέοι φίλοι θά σε ἔλθουν.
Βάρος ἰδῆς πῶς εἰς τὰς χεῖράς σου βαστάζεις τα, φίλον θά
χαιρετίσης.

Βροντῶντα οὐρανὸν ἀκούσης, λόγον ἀγαθὸν ἀκούσεις.

Βασιλέα ἰδῆς, χαρὰν ἀπάντεχε, εἰς δούλευσιν θά ἐμβῆς. 5

Βασιλικούς ἀνθρώπους ἰδῆς ἤγουν στρατιώτας, χαρὰν καὶ τι-
μὴν δηλοῖ.

Βρύσιν ἰδῆς εἰς τὸ σπίτι σου καὶ νερὸν ἔχη, κέρδος δηλοῖ τοῦ
οἴκου σου.

Βρύσιν ἰδῆς καὶ λούεσαι ὄλον τὸ σῶμά σου, θά ἐλευθερωθῆς 10
ἀπὸ ὄλας τὰς φροντίδας.

Βυζὶ ἰδῆς καὶ θηλάζης, πίκραν δηλοῖ.

Βυζία γυναικὸς ἰδῆς, στενοχωρίαν δηλοῖ.

Βώλια ἰδῆς καὶ πέτρας μικρὰς πῶς συνάζεις, γρόσια θά κερδέ-
σης. 15

[F. 62^v] Βώλια καὶ πέτρας ἰδῆς πῶς σκορπίζεις, τὰ πλοῦτη σου
ὄλα θά τὰ χάσης.

Βρῶμαν ἀνθρωπίνην ἰδῆς, ἀνορεξίαν δηλοῖ.

Βρῶμαν ἰδῆς πῶς ἐμαγαρίσθηκες καὶ τὰ ῥοῦχά σου ἐμορτάρε-
πες, φοβοῦ τὴν μεγάλην ἀσθένειαν. 20

Βάρκαν ἰδῆς καὶ κάθεσαι μέσα, στενοχωρίαν δηλοῖ.

Βουνὸν ἰδῆς καὶ περιπατῆς καὶ ἀγκάθια ἔχει, στενοχωρία θά
σου γένη.

Βιβλία ἰδῆς καὶ βαστᾶς, τιμὴν δηλοῖ.

Βατα φοινίκων ἰδῆς καὶ βαστᾶς εἰς τὰς χεῖράς σου, τιμὴν μὲ 25
κέρδος δηλοῖ.

Βόδια ἰδῆς καὶ βόσκουν, χαρὰν καὶ κέρδος δηλοῖ.

Βόδια ἰδῆς καὶ ὀργάνουν, ὁμόνοιαν πάλιν εἰς τὸν οἶκόν σου.

Βαμπάκια ἀνοικτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν ἰδῆς, κέρδος δηλοῖ.

Βασιλέα ἰδῆς πῶς ἐδέχθης, τιμὴν μεγάλην θά ἀπολαύσης. 30

Βαμπάκια ἰδῆς πῶς βαστᾶς καὶ σε τὰ παίρνουν; ζημίαν θά
λάβης.

Βαμπάκια συνάξης εἰς τὸν οἶκόν σου, θά κερδέσης ἀπὸ συντροφ-
φους.

1 νέους φίλους cod.

2 βαστάζων cod.

4 βροντῶν cod.

5 χαρά cod.

12 πίκρα cod.

13 στενοχωρία cod.

14 κερδέσης

= κερδήσης.

16 πτούτι cod.

18 βρόμα cod.

19 βρόμα cod.

ἐμαγαρίστικες cod. μορταρεύω = μουρδαρεύω, iniquo.

21 βάρκα

cod. στενοχωρία cod.

22 βουνο cod.

27 χαρά cod.

31 ζημία cod.

33 κερδέσης : cf. supra, v. 14,

Βαμπάκια ἰδῆς καὶ καίονται, οἱ σύντροφοί σου θά σε ζημιώ-
σουν.

Βαμπακεριὸν πανὶ μακρὸν ἰδῆς ἀπλωμένον, δρόμον μεγάλον
μὲ κέρδος θά πάρης.

5 Βόδια ἐὰν ἰδῆς ὅτι καβαλλίκευσαι βόδια ὅταν ὀργῶνον, δόξαν
καὶ τιμὴν δηλοῖ.

Βόδια ἀπαλεύουν ἰδῆς, ἡ δουλειά σου δυσκόλως τελειῶνει.

Βόδια βόσκουν ἐὰν ἰδῆς, χαρὰν δηλοῖ ὅτι θά ἔχῃς.

Βυζάνεις ἐὰν ἰδῆς, ὄφελος καὶ καλὸν δηλοῖ.

10 Βόδι ἐὰν ἰδῆς καὶ ἑκαβαλλίκευσες, τιμὴν καὶ κέρδος δη-
λοῖ.

[F. 63] Βόδιον κρέας ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἔφαγες, κακὸν καὶ λύπην
δηλοῖ.

Γηράζεις ἰδῆς καὶ τῆς κεφαλῆς σου τρίχαις ἄσπραις ἔχεις καὶ
15 τὰ γένειά σου ἄσπρα τὰ εἶδες, τιμὴ καὶ εὐτυχία σου εἶναι.

Γιράκι εἶδες ἀπετοῦντας, τὰ πλοῦτή σου χάνεις.

Γιράκι εἶδες πῶς ἐπιάσες, κέρδος ἔξεις εἰς τὸν οἶκόν σου.

Γράμματα ἰδῆς πῶς ἔχεις εἰς τὰς χεῖράς σου, ἀδημονίαν καὶ
λύπην δηλοῖ.

20 Γυμνὸς εἶδες πῶς εἶσαι, ζημίαι εἰς τὸν οἶκόν σου.

Γυμνοὺς ἀνθρώπους εἶδες ἀπὸ τὸν οἶκόν σου, εἰς τὸν οἶκόν σου
ζημίαν δηλοῖ.

Γοργὸς τρέχῃς ἡ καρδία σου δυνατὸν ἐλεύσεται σοι.

Γλυκέα γεύσαι, πικρὰ θά λάβῃς.

25 Γυναῖκα πόρνην ἰδῆς καὶ μὲ αὐτὴν ἁμαρτάνῃς, εἰς μεγάλην ζη-
μίαν θά πέσῃς.

Γένειά σου ἰδῆς μερασμένα, σὲ κρίσεις θά πέσῃς.

Γυναῖκα συγγενὴν σου ἰδῆς καὶ τὴν ἐφίλησες, ἀρρωστίαν δηλοῖ.

30 Γάμον ὀμιλᾶς ἢ ἀδελφῶν σου ἢ συγγενῶν σου, παντρεύεις κα-
λὸν δηλοῖ.

Γάμον βλέπῃς ἢ ἐδικόν σου ἢ συγγενῶν σου καὶ εἶσαι παντρε-
μένος, φοβοῦ τὸν θάνατον.

Γάδαρον ἰδῆς καθήμενον, ἀρρωστίαν δηλοῖ.

Γάδαρον ἰδῆς τρέχοντα, ἀρρωστία λαοῦ.

35 Γιράκι ἰδῆς πῶς ἀπέταξε ἀπὸ τὰ χεῖρά σου, οἱ πλέον φίλοι θά
σε ἀφήσουν.

Γυμνὰ τὰ πόδιά σου εἶδες, ζημίαν ὀγλίγωρον δηλοῖ.

5 δόξα cod. 15 τιμὴν cod. 16 et 17 γιράκι vel γεράκι = ἰέραξ.

17 ἔξει cod. 18 ἀδιμονία cod. 22 ζημία cod. 27 μεράζω = μοι-
ράζω.

28 ἀρωστία cod. 29 ἀδελφόν cod. συγγενόν cod. παν-
τρέβις cod. vide num malis: ἀδελφόν σου ἢ συγγενῆ σου παντρεύεις,

καλόν. 31 συγγενόν cod. 33 ἀρωστία cod. 37 ζημία cod.

Γῆν ἰδῆς καὶ βαστάζης, στενοχωρίαν καὶ ζημίαν δηλοῖ.

Γαυγίζοντας σκύλους ἰδῆς, πλῆθος ἐχθροὺς ἔχεις μετὰ ζημίας σου.

[F. 63^v] Γαυγίζοντάς σε ἕνας σκύλος καὶ δέν σε ἐδάγκασε · ἐχθρὸς σου δέν ἠμπόρησε νά σου κάμη κακόν. 5

Γαυγίζοντάς σε ἕνας σκύλος καὶ σε ἐδάγκασε · φυλάξου ὅτι ἐχθρὸς σου εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν θά σε ζημιώσῃ ἂν κρισολογηθῆς.

Γυμνώνεσαι ἰδῆς καὶ τὰ ῥοῦχά σου χάνεις, ζημία ἐξ ἐδικῶν σου ἀκολουθεῖ. 10

Γυμνώνεσαι καὶ τὰ ῥοῦχά σου σε τὰ ἔκλεψαν, οἱ σύντροφοί σου θά σε ζημιώσουν.

Γυμνώνεσαι καὶ τὰ ῥοῦχά σου τὰ χαρίζεις εἰς ἄλλον · τὸ κέρδος μόνον δίδεις εἰς ἄλλον ἤγουν κάμεις σύντροφον καὶ αὐτὸς θέλει σε ζημιώσει. 15

Γένειά σου ξεραφίζης, ἐλευθερώνεσαι ἀπὸ κακὸν ἄνθρωπον.

Γυμνὸν ἰδῆς τὸν πατέρα σου, ζημία τοῦ οἴκου σου.

Γίγαντα ἕαν ἰδῆς ἄνδρα, φίλον ἀνέλπιστον βλέπεις.

Γυμνωμένος ἰδῆς ὅτι εἶσαι, ζημία σου γίνεται · καὶ ξυπόλυτος, τὸ ὄμοιον. 20

Γάδαρον ἰδῆς καὶ καβαλλικεύσης, ἐλευθερώνεσαι ἀπὸ πειρασμόν.

Γράμμα · χαρτὶ ἕαν ἰδῆς καὶ ἀναγνώσης, χαρὰν ἀνέλπιστον παίρνεις.

Δακτυλίους πολλοὺς ἰδῆς πῶς ἔχεις, πλοῦτον δηλοῖ.

Δακτυλίδιον φορῆς, καὶ εἶσαι παντρεμένος, υἱὸν θά κάμης, καὶ 25 καλόν.

Δακτυλίδια δίδης τῆς γυναικός σου, παιδία θά κάμη.

Δακτυλίδι σου ἔχασες · κακὸν δηλοῖ · τὸ παιδί σου χάνεις.

Δένδρον ἔκοψες · ἢ πατήρ σου ἢ συγγενεῖς σου ἀποθαίνουν.

Δένδρα μικρὰ ἰδῆς πῶς κόφτεις, τὰ παιδία σου ἢ παιδία τῶν 30 συγγενῶν σου ἀποθαίνουν.

[F. 64] Δράκοντα ἰδῆς καὶ σύροντας εἰς τὸν οἶκόν σου, κακὸν δηλοῖ.

Δαίμονα ἰδῆς, κακὸν δηλοῖ ὅτι θά πάθης.

Δίκτυα πλέκεις ἰδῆς, θά πέσης εἰς κρισολογίας κακάς. 35

Διαθήκην ἀναγνώσης, καλόν ἐστι.

Δακτυλίδι φορῆς, λύπην καὶ στενοχωρίαν δηλοῖ.

Δοξάρι φορῆς, λύπην καὶ στενοχωρίαν δηλοῖ.

1 στενοχωρία cod. ζημία cod. 4 γαυγίζωντάσε cod. 6 γαυγι-
ζωντάσε cod. 9 ἐδίον cod. 16 ξεραφίζω = ξεραφίζω. 29 σιγ-
γενίσου cod. ἀποθέμι cod. 32 σιώντας cod. 35 ἰδέ cod.
38 δοξάρι = τοξάριον. στενοχωρία cod.

- Δένδρα ξηρὰ ἰδῆς, στενοχωρίαν δοκιμάζεις.
 Δένδρα πολλῶν λογίων καὶ φύλλα πράσινα ἰδῆς καὶ ἀποκάτω
 κάθεται, κέρδος μὲ εὐκολίαν δηλοῖ.
 Δελφίνια ἰδῆς, νέα μαντάτα θὰ ἀκούσης.
- 5 Δακτυλίδι σιδηρέμιον φορῆς, στερεὸς ὑπάρχεις.
 Δένδρα ξηρὰ καὶ ἄηρ τὰ τινάζῃ κάτω εἰς τὴν γῆν, παγκόσμιον
 θανατικὸν δηλοῖ.
 Δαμάσκηνα ἰδῆς πῶς τρώγεις, ἀσθένεια καρτερή.
 Δεκανίκι σου ἰδῆς καὶ ἐτζακίσθηκεν, κακὸν πρόσμενε.
- 10 Δαίμονα ἰδῆς, τὸν λόγον σου κακὸν ἐμπόδιον σημαίνει.
 Δύο ἡλίους ἰδῆς, καλὸν καὶ εὐτυχῆ χρόνον θὰ ἔχῃς.
 Διαθήκην ἰδῆς πῶς κάνεις, θὰ χάσης τίποτες ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά
 σου.
 Δόσιμον ἰδῆς πῶς στέλνεις εἰς τινα, ζημίαν δηλοῖ.
- 15 Δόντιά σου ἰδῆς πῶς πέφτουν καὶ δέν σε πονοῦν, θάνατος εἰς
 ξένους ἀνθρώπους.
 Δόντιά σου ἰδῆς πῶς πέφτουν καὶ τὰ βάζεις εἰς τὸν τόπον, ἄρ-
 ρωστοὶ ὄσους ἔχεις θὰ ἀποθαίνουν.
 [F. 64^v] Δοξάρι ἔχεις καὶ ἐτζακίσθη, θάνατόν σου δηλοῖ.
- 20 Δεμένος ἰδῆς πῶς εἶσαι, θὰ ἔχῃς ἐγκράτειαν <εἰς> ταῖς δου-
 λειαῖς σου.
 Δράκοντα ἰδῆς καὶ σε κυνηγᾷ νὰ σε δαγκάσῃ, ἐχθρὸς σου κακὸν
 θὰ σε κάμῃ.
 Δράκοντα ἰδῆς καὶ σ' ἐδάγκασε, ἐχθρὸς σοῦ σε ἔκαμέ τι κακόν.
- 25 Δράκοντας πολλοὺς εἶδες καὶ ἐφοβήθης, φοβοῦ τὴν ἡμέραν
 αὐτὴν ἀπὸ κλέπτιας ἢ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς σου τῆς πολιτείας.
 Δράκοντας μικροὺς ἰδῆς καὶ σε δαγκάνουν καὶ δέν σε πονεῖ,
 ἐχθροὶ μικροὶ ὀδύρονται.
 Δρόμους στενοὺς ἰδῆς καὶ ἐμβαίνης μέσα, συντρόφους ἀχαμ-
 30 νοὺς θὰ κάμῃς.
 Δράκους σκοτώνῃς, ὄλους τοὺς ἐχθροὺς σου καθυποβάλλεις.
 Δόντιά σου ἐμπροσθινὰ ἰδῆς πῶς σε τὰ βγάζουν, παιδιά σου
 ἢ ἀνέφιά σου ἀποθνήσκουν.
 Δοντούραν ἐὰν ἰδῆς πῶς σε βγάνουν, γονεῖς σου ἀποθνήσκουν.
- 35 Δακτυλίδι ἐὰν ἰδῆς πῶς σε ἔδοσαν, θὰ μένης ἡσυχος.
 Δακτυλίδι ἀσημένιον ἰδῆς πῶς φορεῖς, καλὸν δηλοῖ.
 Δράκοντα ἐὰν ἰδῆς, φόβον καὶ ἀδικίαν δηλοῖ.
 Δακτυλίδι ἐὰν ἰδῆς καὶ τὸ βαστᾷς, καλὸν δηλοῖ ὅτι θὰ ἀπολαύ-
 σης.
- 1 στενοχωρία cod. 3 εὐκολία cod. 6 παγκόμιον cod. 10 τὸ
 λόγοςον cod. 18 ὄσι cod. 19 θανατόσου cod. 20 ἐγκράτια cod.
 εἰς addidi. 31 σκοτοτόνις cod. 32 ἐμπροσθινὰ cod. 34 δοντού
 ra cod. 37 ἀδικία cod.

- Δοξάρι ἐὰν ἰδῆς ὅτι τραβᾶς, δύναμιν θὲ νὰ λάβῃς.
 Δόντι ἐὰν ἰδῆς πῶς ἐδγαίνεις καὶ σε πονέσῃ, συγγενεῖς σου χά-
 νεις.
- Ἔπλεκες ἀπάνου εἰς νερόν καὶ τὸ νερόν εἶναι παστρικόν,
 ἐδτυχεῖς κέρδος. 5
- Ἔπλεκες ἀπάνου εἰς νερόν καὶ τὸ νερόν θολόν, κακόν <εἰς> ταῖς
 δουλειαῖς σου.
- Ἔπλεκες εἰς νερόν καὶ ἐδγῆκες πέρα ὅτι νὰ ἐπιχειρισθῆς, θὰ
 ἐδτυχήσῃς.
- Ἔπλεκες εἰς νερόν καὶ δὲν ἐμπόρεσες νὰ ἐδγῆς εἰς τὴν ἄκρην, 10
 κακόν <εἰς> ταῖς δουλειαῖς σου.
- [F. 65] Ἔκοπαν τὰ χερίά σου, κακόν δηλοῖ ὅτι θὰ πάθῃς.
- Ἐτρεχες καὶ ἀπὸ ἀπάνου αἷμα τρέχει, συμὰ εἶναι ὁ θάνατός σου.
- Ἐνδύματα καλὰ εἶδες πῶς εἶχες φορέσει, καλόν σοῦ ἐστι.
- Ἐλαμψεν ὁ ἥλιος εἶδες, κέρδος δηλοῖ. 15
- Ἐπεσες εἰς βάθος εἶδες, κακόν ἐστι περὶ ζῆμιάν.
- Ἐριφόσουλα εἶδες, καλόν εἶναι <εἰς> ταῖς δουλειαῖς σου.
- Ἐνύκτωσε εἶδες καὶ ἐσκοτεινίασε, νεκραῖς εἶναι ὄλαις αἰ δου-
 λειαῖς σου.
- Ἐχθρόν σου εἶδες καὶ τρώγεις μαζύ του, θὰ φιλιωθῆς ὀγλί-20
 γωρα.
- Ἐκκλησίαν βλέπῃς καὶ ἐμβαίνῃς μέσα καὶ καλὰ ἦσαι φορεμέ-
 νος, ψυχὴ σου εἶναι ἀναπανμένη.
- Ἐμαγαρίσθηκες ἐὰν ἰδῆς, ἀσθένειαν δηλοῖ.
- Ἐτρωγες κηράσια ἐὰν ἰδῆς, θὰ ἀρρωστήσῃς. 25
- Ἐπιες λάδι ἐὰν <ἰδῆς>, ἀρρωστίαν δηλοῖ.
- Ἐλάφι ἐὰν ἰδῆς καὶ τὸ διώχῃς, ἀπὸ κίνδυνον ἐλευθερώσῃς καὶ
 λαβαίνεις τιμὴν καὶ ὑπόληψιν.
- Ἐχθρόν σου ἐὰν ἰδῆς ὅτι σε προσκυνᾷ, χαίρου· καλόν εἶναι.
- Ἐξερριζώθηκε πράγμα ἰδῆς ἀπὸ τὸν μπαγκζέ σου, χάνεις συγ-30
 γενεῖς σου καὶ πικραίνεσαι.
- Ἐλεύθερος ἰδῆς πῶς εἶσαι, κέρδος δηλοῖ ὅτι θὰ ἀπολαύσῃς.
- Ἐπεσες εἰς ποτάμι ἐὰν ἰδῆς, φυλάγου νὰ μὴν πέσῃς καὶ σκο-
 τωθῆς.
- Ἐπεσες εἰς πηγάδι ἐὰν ἰδῆς, χαρὰν δηλοῖ. 35
- Ἐζώσθηκες σπαθί ἐὰν ἰδῆς, καλόν καὶ δύναμιν λαμβάνεις.

2 συγγενί cod. 4 πλέκω = πλέγω = πλέω. 5 ἐδτυχί cod. 6 εἰς
 inserui. 10 ἄκρι cod. 11 εἰς addidi. 13 ἔμα cod. θανατό
 cod. 17 εἰς inserui. 18 αἰ] ἰ cod. 22 εκκλησία cod. 24 ἔμα-
 γαρίστικες cod. ἀσθένια cod. 25 κηράσια cod. (κηράσι = κε-
 ράσι). 26 ἰδῆς addidi, ἀρωστία cod, 30 τό cod, 36 ἐζώσ-
 τικες cod.

[F. 65v] Ἐκατζες εἰς ὑψηλὸν τόπον ἐὰν ἰδῆς, ἀποκτᾶς φίλους καλοὺς καὶ δύναιμι καὶ ἀξίαν.

Ἐφαγες ψωμί εἶδες ἢ σε ἔδοσαν, εἰς δούλευσιν ἐμβαίνεις.

Ἐγγισες τὸν οὐρανὸν ἰδῆς, μεγάλην τιμὴν ἀπολαμβάνεις.

5 Ἐδειρεν ἐσένα κανένας Τοῦρκος ἰδῆς, ἔχεις χαρὰν ἀπὸ ἔξομολόγησιν νὰ λάβῃς.

Ἐλεημοσύνην ἐὰν ἰδῆς πῶς μεράζεις, θὰ κάμῃς κέρδος.

Ἐχασες τὰ ῥοῦχά σου ἐὰν ἰδῆς, κακὸν πολὺ εἶναι.

Ζωσμένος ἰδῆς καὶ ἦσαι, μακρόβιον ζῶην δηλοῖ.

10 Ζῶον ἰδῆς καὶ καβαλλικεύης ἀνάποδα, κακὸν σου, ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς σου.

Ζωσμένος σπαθὶ εἶδες καὶ ἔχῃς, τιμὴ θὰ σου ἔλθῃ.

Ζῶον εἶδες καὶ ἦναι δεμένον καὶ τὸ λύσης, τίποτες ἀπὸ τοὺς δούλους σου χάνεις.

15 Ζωνάρι ἰδῆς καὶ χάσης, ζημίαν δηλοῖ.

Ζωνάρι σου ἰδῆς ὅτι ἔχασες, χάνεις τοὺς φίλους σου.

Ζωνάρι σου ἰδῆς καὶ κοπή, φοβοῦ τὴν ζωὴν σου καὶ γενοῦ ἔτοιμος.

20 Ζωντανὸν εἶδες τὸν πατέρα σου καὶ ζώντανος εἶναι, σὲ ἐπιθυμεῖ.

Ζωντανὴν εἶδες τὴν μητέρα σου καὶ ἀποθαμμένη εἶναι, δόσε ἔλεος.

Ζωντανὰ εἶδες τὰ ἀδελφιά σου ἢ ἀδελφαίς σου καὶ ἀποθαμμένοι εἶναι, νὰ κάμῃς φαγητὰ καὶ ψωμιὰ νὰ δώσης τοὺς πτωχοὺς, ὅτι

25 σε ἐπιθυμοῦν.

Ζωγραφαίς ἐὰν ἰδῆς καὶ ἦσαι ὀρθός, μακροήμερευσιν δηλοῖ.

Ζῶον ἐὰν ἰδῆς πῶς ἔχασες, πολλὴν τιμὴν χάνεις.

Ζωγραφίζεσαι ἐὰν ἰδῆς, ἐλευθερώνεσαι ἀπὸ τὰ βάσανα.

[F. 66] Ἥλιον ἰδῆς πῶς ἀνατέλλει, καλὸν δηλοῖ.

30 Ἥλιος δύο ἰδῆς, μακροὺς χρόνους βεβαιοῖ.

Ἥλιον ἰδῆς λαμπρὸν πρὸς ἀνατολαίς, εὐτυχῆς θὰ γένῃς.

Ἥλιος ἀπὸ οὐρανοῦ κάτω πέφτῃ, κακὸν σοῦ ἐστί.

Ἦλην ἰδῆς κόκκινην, ὀγλίγωρον καλὸν σοῦ ἐστί.

35 Ἦλην ἰδῆς μαύρην καὶ τὸ φόρημά σου ἰλέρωσες, ζημίαι σοῦ ἐστί καὶ ἀσθένεια.

Ἥλιος ἔλαμψεν εἶδες, κέρδος δηλοῖ.

Ἦλην ἰδῆς περισσὴν καὶ μέσα ἐμβῆκες καὶ τοὺς πόδας σου δὲν ἠμπορεῖς νὰ εὐγάλης, σὲ κακοὺς ἀνθρώπους θὰ περάσης καὶ θὰ στενοχωρηθῆς.

1 ἔκατζες = ἐκάθισες. 3 cf. infra, s. v. ψωμί 7 ἐλεημοσίῃ cod.
μεράζω = μοιράζω. * 8 πολὺν cod. 12 τιμὴν cod. 21 ἀποθαμμένῃ
cod. 22 ἔλιος cod. 32 ἦλιον cod. 34 ζημίαν cod. 37 περᾶσι cod.

- Ἡλιαίς ἰδῆς καὶ τρώγῃς, καλὸν σοῦ ἐστι.
 Εἰκόνας πολλαῖς ἰδῆς, ἀγαθὴν ψυχὴν ἔχεις· πρέπει νὰ δώσῃς
 καὶ ἔλεος.
 Εἰκόνας ἰδῆς πῶς βαστᾶς εἰς τὰς χεῖράς σου, ἐλευθερωθῆς ἀπὸ
 ἁμαρτίαν. 5
 Ἥλιον καὶ Σελήνην ἐὰν ἰδῆς ὁμοῦ. ἔρχονται, ζημίαν δηλοῖ.
 Ἥλιον μελανὸν ἐὰν ἰδῆς, βασιλέας ξεπέφτει.
 Θάλασσαν ἰδῆς καὶ μεγάλα κύματα κάμη, στενοχωρία σοῦ
 ἐστι.
 Θάλασσαν ἰδῆς γαληνιώσαν, μὲ ἡσυχίαν κάμεις ταῖς δουλείαις 10
 σου.
 Θάλασσαν ἰδῆς καὶ μέσα ἐμβαίνῃς, εἰς φροντίδας θὰ ἐμβῆς.
 Θάλασσαν ἰδῆς καὶ μὲ καρὰβι ἐμβαίνῃς μέσα προεστῶς ἡγού-
 μενος, μὲ μεγάλαις φροντίδαις θὰ ἦσαι.
 Θερίζεις ἰδῆς καὶ μαζώνεις στάχυς, καλὸν κέρδος δηλοῖ. 15
 Θηρία ἰδῆς πολεμοῦν, φιλιώνονται οἱ ἐχθροὶ σου.
 Θάπτεις νεκρὸν ἰδῆς, πίκραν δηλοῖ.
 [F. 66v] Θάλασσαν ἰδῆς ξηράν, τὸ κακὸν παύει.
 Θυμιάζεις ἰδῆς, τὸ μυστήριον ὁποῦ τὸ εἶπες εἰς φίλον σου τὸ
 ἐκοινολόγησε. 20
 Θεωρῆς ἄνθρωπον εὔμορφον, καλὸν ἐστι.
 Θηρία ἰδῆς καὶ συναναστρέφονται, συμμάζωξις ἐχθρῶν σου.
 Θάλασσαν ἰδῆς καὶ πλένεσαι, καλὸν σοῦ ἐστι.
 Θεωρῆς κάμπον μακρὸν καὶ πρασινάδα ἔχη, μακρόβιον ζωὴν —
 ἔχεις. 25
 Θολὸν νερὸν ἰδῆς, κακὸν καὶ ἀσθένειαν δηλοῖ.
 Ἰστασαι εἰς τόπον στερεόν, στερέωσιν <εἰς> τὰ ὑπάρχοντά σου.
 Ἰμάτιον βγαίνῃ, ζημίαν ἔξεις.
 Ἰμάτια πολλὰ βλέπῃς πῶς ἔχεις, κέρδος μέγαλον ἔχεις.
 Ἰμάτια φορῆς καὶ κόκκινα ἦναι, καλὸν σοῦ ἐστι. 30
 Ἰμάτια φορῆς καὶ μαῦρα ἦναι, ἀρρωστίαν δηλοῖ.
 Ἰμάτια μεταξωτὰ πολλῶν θεωριῶν ἦναι, κέρδος δηλοῖ.
 Ἰμάτια λευκὰ φορῆς, ὕγιεια καὶ κέρδος ἐστὶ.
 Κρέας βόδιον ἐσθίῃς καὶ γεύεσαι, ἁμαρτάνεις μὲ γυναῖκα φί-
 λου σου. 35
 Κέραμον βαστᾶς, ἐπιβαίνεις ἐλευθεροῦσαι.

1 ἡλιά = ἐλιά = ἐλαία. 6 ὁμοῦ scripsi : ὅπου cod. 8 θάλασσα
 cod. 10 θάλασσα cod. γαληνιώσα cod. 12 θάλασσα cod. 13 θάλασσα
 cod. 15 στάχι cod. 18 θάλασσα cod. ξιρά cod. πάβι cod.
 21 ἔμορφον cod. 22 συναστρέφονται cod. 23 πλένεσαι = πλύνεσαι.
 24 πράσινάδα cod. 26 ἀσθένια cod. 27 εἰς inserui. 28 ἱματίων
 col. ἔξι cod. 31 μάβρα cod. 33 ἰγῆις cod. 36 ἐλευθεροῦσαι =
 ἐλευθερώσαι.

Κεφαλὰς δύο ἔχης, φιλιῶνεσαι μὲ καλοὺς ἀνθρώπους.

Καναρίον κηλάδημα ἀκούσης, γυναικίσια λόγια θά σε ἔλθουν.

Κοιμωμένην θάλασσαν ἰδῆς, παύουν αἱ φλυαρίαις ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς σου.

5 Κολοκύθια ἰδῆς καὶ γεύεσαι, ἀρρωστία ἐστί.

Κρέας προβάτου βλέπης, ὁ νοῦς σου νὰ φάγης τεσσαρακοστήν.

[F. 67] Κουρούναν καὶ κόρακα ἐὰν ἰδῆς πῶς ἀπετοῦν, κέρδος καὶ χάριν δηλοῖ.

Κρέας προβάτου ἔψησες καὶ ἔφαγες, ἁμαρτήσεις ὀγλίγωρα.

10 Κόρακά ἐπίασες, οὐκ ἔσται σοι καλόν.

Κώνωπας ἰδῆς καὶ ᾿ψιθύριζαν, πλήθος ἐχθροὶ θά σε κατηγοροῦν.

Κρέας ἀνθρώπου ᾿μάλαξες, εὐθὺς θά πέσης εἰς πορνείαν.

Κοιμᾶσαι ἰδῆς, κοιμᾶται τὸ κέρδος.

Κοιμᾶσαι ἰδῆς καὶ τρέχεις βία, κέρδη θά ἔχης.

15 Κεφαλὴν σου ἰδῆς ξεραφισμένην, ἡσύχασες ἀπὸ τὰ κέρδη σου.

Κεφαλὴν σου πλήνης μὲ νερὸν παστρικόν, ἐγλύτωσης ἀπὸ φροντίδαις.

Κινᾶ τὸ μάτι σου ἢ τὸ ἄλογόν σου ἢ ἡ ῥάβδος σου μοναχά, θά ἀλλάξης τὸν τόπον σου.

20 Καβαλλίκευσες ἄλογον, τιμὴν δηλοῖ.

Κράβατον καλὴν καὶ μαλακὴν ἰδῆς πῶς ἔχεις καὶ κάθεσαι, οὐ κινᾶς διὰ ταξείδι.

Κλαίουν ἐὰν ἰδῆς, καλὸν δηλοῖ.

25 Κρέας γυναικίσιον ἰδῆς πῶς βάζεις εἰς τὸ χέρι σου καὶ τὸ πιάνης, ἁμαρτία σου.

Κλάματα ἐὰν ἰδῆς, ἡμερώνεις μὲ τοὺς ἐχθροὺς σου.

Κόρην μικρὴν ἰδῆς καὶ εἰς τὰς χειρὰς σου τὴν βαστᾶς, κέρδος δηλοῖ.

Κλαίεις ἰδῆς, ἐκείνην τὴν ἡμέραν χαρὰ θά σου ἔλθῃ.

30 Κλάδους δένδρον ἔκοφες, παιδί σου ἢ παιδιὰ τῶν συγγενῶν σου ἀποθαίνου.

Κρέατα πολλῶν λογίων ἰδῆς, ἁμαρτίας μὲ ἀλλόφυλον γυναῖκα θά κάμης.

᾿Αράπην ἰδῆς, διάβολος εἶναι.

35 Κάθεσαι ἀργὸς ἰδῆς, ἡ πραγματεία σου κοιμᾶται.

᾿Αραπάδαις ἰδῆς καὶ εἰς τὸν οἶκόν σου ἦλθαν, ζημία καὶ στενοχωρία σοῦ ἐστί.

2 κναρίου cod. 3 κυμμένη θάλασσα cod. πάβου cod. 6 ὀνούσου cod. τεσσαρακοστί cod. 7 κουρούνα cod. 9 ἔψησες? 11 ψυρίζαν cod.

15 ξεραφισμένην = ξυραφισμένην, cf. p. 170, 16. 18 μάτι = ἱμάτιον.

23 κλέγουν cod. 24 γυνεκίσιον cod. 25 ἁμαρτίαν cod. 30 κλάδος

δένδρο cod. 32 ἁμαρτίσις cod. (= ἁμαρτήσεις?) ἄλον φίλον

γυνεκός cod. 34 ἀράπι cod.

- Κοντάρι εἶδες καὶ ἔρριξαν ἀπάνω σου, θὰ κακοπάθῃς.
 Καμήλαν ἰδῆς, κακὸν δηλοῖ.
 Κεφαλὴν ξουρισμένην ἰδῆς, καλὸν δηλοῖ.
 [F. 67^v] Κρέας βοδίσιον ἐὰν ἰδῆς πῶς τρώγεις, σὲ κακὸν θὰ
 πέσῃς καὶ ἁμαρτίαν. 5
 Καράβι ἰδῆς καὶ εὐγαίνης, τὸν τόπον σου θὰ ἀλλάξῃς.
 Κόκκινον δέμα ἰδῆς πῶς ἔχεις ἔς τὴν κεφαλὴν σου, συνάχι θὰ
 σε ἔλθῃ.
 Κάμπον θεωρῆς καὶ πρασινάδα ἐχῆ, μακρόβιον ζωὴν δηλοῖ.
 Κῆπον ἰδῆς καὶ ἐμβαίνης μέσα καὶ φορεμένος ἦσαι· δίκαιος. 10
 εἶσαι.
 Κῆπον ἰδῆς καὶ γυμνὸς ἐμβαίνης μέσα, κακὸν δηλοῖ.
 Καθαρὸν νερὸν καὶ ἄσπρον ἰδῆς, καλὸν δηλοῖ.
 Καλεῖται τὸ σπλίτιόν σου ἐὰν ἰδῆς, φυλάγου ἀπὸ κλέπτη κακὸν
 Ἀγαρηνόν. 15
 Κρέας ἀνθρώπινον ἐὰν ἰδῆς πῶς τρώγεις, εἰς καλὸν εὐγαίνει.
 Λέοντα μεγάλον εἶδες καὶ εἰς αὐτὸν ἐπλησίασες, εἰς μεγάλον
 ἄνθρωπον θὰ προχωρέσῃς.
 Λέοντα ἰδῆς καὶ σε διώκῃ, μέγας ἀνθρώπος θὰ σε ἀτιμάσῃ
 Λέοντα ἰδῆς ψόφιον, μέγας ἀνθρώπος θὰ ἀποθάνῃ. 20
 Λινάρι ἰδῆς πῶς συνάζεις, ἄρρωστία σοῦ ἐστι.
 Λινάρι ἰδῆς καὶ δουλεύης, εἰς πειρασμὸς θὰ πέσῃς.
 Λινὰ ράμματα ἰδῆς καὶ βαστᾶς εἰς τὰς χεῖράς σου, θὰ ἐμπερ-
 δέψῃς μὲ κακὸν ἄνθρωπον.
 Λίμνην ἰδῆς καὶ τὸ νερὸν θολόν, ζημίαν δηλοῖ. 25
 Λίμνην ἰδῆς στεγνήν, ὄλα σου τὰ πλοῦτη θὰ τὰ χάσῃς.
 Λίμνην ἰδῆς καὶ τὸ νερὸν παστρικὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔπιες, ἀναπαύε-
 σαι ἀπὸ ταῖς φροντίδαῖς.
 Λεμονιὰν ἰδῆς καὶ λεμόνια ἔχῃ, παιδιὰ θὰ κάμῃς.
 Λούεσαι εἰς τὸ ποτάμι ἐὰν ἰδῆς, στενοχωρίαν δηλοῖ. 30
 [F. 68] Λεμονιὰν ἰδῆς καὶ τὴν κόφτης, ἡ γυναικὰ σου ἀποθαί-
 νει.
 Λεμονιὰν ἰδῆς ξηρὴν, ζημία σοῦ ἐστι· ἡ γυναικὰ σου δὲν τεκ-
 νοποιεῖ.
 Λεμόνια ἔφαγες καὶ τὰ ὀδόντιά σου μοδιάζου· τὰ παιδιὰ σου 35
 θὰ κάμουν κακὸν καὶ ἐσὺ θὰ φάγῃς ξυλίας.
 Λαιμός σοῦ σε τρώγῃ, σπειριά θὰ κάμῃς.
 Λύκον εἶδες καὶ περιπατῆ, ἐχθρὸς σου θὰ εὖγῃ.

2 καμίλα cod. 3 κεφαλί ξουρισμένι cod. 9 πρασινάδα cod.
 14 κέγετε cod. κλέπτε cod. 22 δουλέβις cod. 25 ζιμία cod.
 29 λεμονιά¹ cod. 30 στενοχωρία cod. 31 λεμονιά cod. 33 λεμονιά
 cod. ξιρί cod. ζιμίαν cod. 35 μοδιάζω = μονδιάζω. 36 ξιλές cod.

- Λύκον ἰδῆς καὶ ριχθῆν ἀπάνω σου, ἐχθρός σου τὸ πρῶτὸ κακὸν θά σε κάμῃ.
- Λουτρὸν ἰδῆς καὶ λουσοθῆς μὲ ζεστὸν νερόν, καλὸν δηλοῖ.
- Λύκον ἐσκοτώσῃς, ἐχθρός σου ἀποθνήσκει.
- 5 Λύκους περισσοὺς εἶδες καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὴν αὐλήν σου, κλέπται σε πατήσων.
- <εἰς> Λουτρὸν ἰδῆς πῶς εἶσαι, κακὸν δηλοῖ.
- Λεοντάρι ἐὰν ἰδῆς, μεγάλην τιμὴν θὰ λάβῃς.
- Λεοντάρι ἰδῆς ὅτι ἔφυγεν ἀπὸ ἐσένα, μεγάλην τιμὴν θὲ νὰ λάβῃς.
- 10 Λεοντάρι ἰδῆς καὶ περιπατῆ μαζί σου, καλὸν κέρδος δηλοῖ.
- Λάκκον λασπωμένον ἰδῆς καὶ ἐμβῆς, μάχην δηλοῖ.
- Μύλον ἰδῆς καὶ δουλεύῃ, αἱ δουλείαις σου μὲ λόγια ἄτακτα τελειώνουν.
- 15 Μύλον ἰδῆς καὶ στέκεται, ἀπὸ ὄλαις ταῖς δουλείαις σου θὰ ἡσυχάσῃς.
- Μῆλα γλυκὰ ἰδῆς καὶ τρώγῃς, πίκρα ἀπὸ φίλον σου θὰ λάβῃς.
- Μῆλα ξυνὰ ἰδῆς καὶ τρώγῃς, τὰ παιδιὰ σου θὰ σε φέρουν ζημίαν.
- Μέλι ἰδῆς καὶ τρώγῃς, πίκρα θὰ σου ἔλθῃ.
- 20 Μελανὸν βλέπῃς τὸ πρόσωπόν σου, ἀρρωστίαν δηλοῖ.
- Μίλημα ἐὰν ἰδῆς πῶς ὠμίλησες μὲ τινα, φυλάγον ἀπὸ κλέπτη.
- [F. 68^v] Μαγαρίζῃσαι ἰδῆς, ἀρρωστίαν μεγάλην πρόσμενε.
- Μελετᾷς μὲ τινα νὰ ὑπάγῃς, πουθενὰ οὔτι κινᾷς.
- Μαλλώνεις μὲ κανέναν ἰδῆς, ἀγάπην δηλοῖ ὅτι θὰ κάμῃς.
- 25 Μνήματα ἰδῆς καὶ καθίσῃς ἀπάνου, ἀγαπᾷς μὲ ἕναν ἐχθρῶν σου.
- Μόνον μὲ βρακὶ ἰδῆς, κακὸν δηλοῖ ἀπὸ Τοῦρκων.
- Μαῦρον δέμα ἰδῆς πῶς ἔχεις ἔς τὴν κεφαλὴν σου, λύπην δηλοῖ.
- Νερόν ἰδῆς καὶ πίνῃς, ἀνάπανσις τῇ ψυχῇ σου ὅτι ἔδοσες ἔλεος.
- 30 Νερόν ἰδῆς καὶ σε ζητᾷ ὁ πατήρ σου, ἐδυστύχησε ὁ ἴδιος.
- Νερόν παστρικὸν εἶδες καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐλούσθηκες, ἐλευθερωθῆς ἀπὸ φροντίδας.
- Νεκρὸν εἶδες, νεκρὰ πηγαίνει ἡ δουλειά σου.
- Νεκροὺς πολλοὺς εἶδες καὶ ἔχῃς, συντροφίαις ὄλαις εἰς ζημίαν 35 σου εἶναι.
- Νεκροὺς εἶδες καὶ ἐσηκώθησαν, τρέξε εἰς ταῖς δουλείαις σου ὅτι θὰ κερδέσῃς.

3 λουστὶς cod. 5 ἀβλίη cod. 7 εἰς addidi. 13 δουλέβι cod.
 αἱ δουλείαις σου scripsi : ἰδουῆσον cod. τελειωνον cod. 17 πίκρα
 cod. 20 μελανός cod. προσόν cod. ἀρωστία cod. 25 ἐχθρόν
 cod. 28 μάβρον cod. 29 ἀνάπανσιν cod. 31 ἐλούστικες cod.
 37 κερδέσῃς : cf. supra, p. 168, 14 et 33.

Νερόν εἶδες εἰς ὄλην τὴν γῆν καὶ τὸ νερόν ἦναι παστρικόν, εἰς ὄλον τὸν λαὸν εὐτυχία.

Νερόν εἶδες τρέχοντα μὲ ὄρημν καὶ παστρικόν ἦναι καὶ τοῦ λόγου σου πλησιάζης, μὲ βίαν σου γίνεται κέρδος.

Νερόν θολόν ἐὰν ἰδῆς πῶς ἀπέρασες, θὰ ἀρρωστήσης. 5

Νεκρόν ἰδῆς πῶς θάπτεις, πίκραν δηλοῖ.

Νύμφην στολισμένην ἐὰν ἰδῆς, κακὸν φύλαγε.

[F. 69] Ἐομολόγησιν ἰδῆς, καλὸν τῆς ψυχῆς σου δηλοῖ.

Ἐηρὰν γῆν εἶδες, δυστυχίαν δηλοῖ.

Ἐηρὸν ποταμὸν εἶδες, κακὸν <εἰς> ταῖς δουλείαις σου. 10

Ἐηρὴν βροσίαν εἶδες ὅτι ἔχεις εἰς τὸ σπῆτι σου, ζημίαν τοῦ σπιτίου σου δηλοῖ.

Ἐηρὴν βροσίαν εἶδες · εἰς τὸν δρόμον εἶναι · αἱ δουλείαις σου δὲν εὐτυχοῦν.

Ἐηρὸν δένδρον εἶδες · ἄτεκνος εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον εἶσαι. 15

Ἐηρὰ ἀμπέλια εἶδες · ἀνετυχία τοῦ οἴκου σου.

Ἐηρὰν εἶδες τὴν θάλασσαν, ἔπαυσεν τὰ κακὰ ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ σου.

Ἐηρὸν ἄρτον τρώγης, οἱ οἰκειακοὶ σου πεινοῦν καὶ οἱ φίλοι σου.

Ἐηρὸν χόρτον εἰς τὰς χεῖράς σου βαστᾶς, κακὸν δηλοῖ διὰ λό- 20
γου σου.

Ἐερνᾶς εἶδες, κακὸν εἶναι · φοβοῦ τὰ ἐντόσθιά σου.

Ἐυλίξεις σκύλους ἰδῆς, τὸν ἐχθρόν σου θὰ καθυποβάλης.

Ἐυλίξοντα ἐσὲ βλέπης, φυλάξου ὅτι θὰ ταῖς φᾶς.

Ἐεγῦμνωσαν ἐσένα εἶδες, ἀσθένειαν καὶ ζημίαν δηλοῖ. 25

<εἰς> Ἐένον τόπον εἶδες ὅτι εἶσαι, καλὸν σου γίνεται.

Ἐυπόλυτος ἰδῆς ὅτι εἶσαι, ζημία σου γίνεται.

Ἐερνᾶς ἐὰν ἰδῆς, καλοπλερώνεις τὸ χρέος σου.

Ἐορία ἰδῆς καὶ ἀναβαίνης, κέρδος δηλοῖ.

Ἐοφιν ἰδῆς καὶ σε κυνηγᾶ, ἐχθρός σου θέλει σοὶ κάμη κακόν. 30

Ἐοφιν ἰδῆς καὶ ἐπίασες, μὲ τὸν ἐχθρόν σου θὰ φιλιωθῆς.

Ἐοφιν εἶδες καὶ τὸν ἐσκότωσες, τὸν ἐχθρόν σου θὰ καθυποβάλης.

[F. 69'] Ἐορία πολλὰ εἶδες, μὲ καλογέροντας θὰ συναναστραφῆς.

Ἐοριθαις ἄσπραις εἶδες, καλὸν σοῦ ἐστί.

Ἐοριθαις μαύραις ἰδῆς εἰς τὴν αὐλήν σου, κακὸν σοῦ ἐστί. 35

Ἐοφιν ἐὰν ἰδῆς, ἐχθρόν σου δηλοῖ ὅτι ἔχεις.

Ἐορατὸν μελανόν ἐὰν ἰδῆς, κακὸν εἰς τὸ μαχαλᾶν σου.

Ἐοργανα λαλοῦν ἐὰν ἰδῆς, λόγια θὲ νὰ ἀκούσης.

Ἐορη στολισμένα ἐὰν ἰδῆς, καλὸν διάφορον δηλοῖ.

1 νερό cod. 4 βία cod. 7 νύμφη στολισμένη cod. 8 ξιμολογίωσι
cod. 9 διστιχία cod. 10 εἰς inserui. 11 ζημία cod. 13 αἰ] ἰ
cod. 17 ξιρά cod. 19 πινουν cod. 24 τεσφᾶς cod. (= ταῖς φάγης
scil. ξυλιαῖς). 25 ἀσθένια cod. . ζημία cod. 27 ζημίαν cod.
28 καλοπλερόν cod. 35 ἰβλιν cod.

Περιστέρια μαῦρα ἰδῆς, κακὸν δηλοῖ.
 Περιστέρια ἄσπρα ἰδῆς καθήμενα, κέρδος δηλοῖ.
 Πετᾶς ἀπάνου, καλὸν ἔστι.

- 5 Πετᾶς ἐὰν ἰδῆς, ἀλλάξεις τὸν τόπον σου.
 Περιπατῆς εἰς κάμπον πράσινον, καλὸν σοῦ ἔστι.
 Περιπατῆς εἰς κάμπον καὶ ἀγκάθια ἦναι, εἰς κρίσεις θὰ πέσης.
 Περιπατῆς καὶ οἱ πόδες σου γυμνοὶ ἦναι, ζημίια σοῦ ἔστι.
 Πολιὰ ὀρνίθικα βλέπης, στενοχωρία σοῦ ἔστι.

- 10 Πέτραις μεγάλαις βλέπης, στερέωσις <εἰς> τὰ ὑπάρχοντά σου εἶναι.
 Πέτραις ἰδῆς πῶς μαζώνεις, βίον δηλοῖ θὰ καταστήσης.
 Πατρίδα σου ἐὰν ἰδῆς πῶς κινᾶς καὶ σε γυρίζουν ὀπίσω, οὐ πηγαίνεις.

- 15 Πατρίδα σου ἐὰν ἰδῆς πῶς κινᾶς καὶ σὲ περισσεῖαν ἐδρίσκεσαι, θὰ πηγαίνης δηλοῖ.
 <᾽ς τὴν> Πατρίδα σου ἰδῆς πῶς εἶσαι καὶ μὲ τοὺς σπιτιακοὺς ὀμιλεῖς, σὲ ἐπιθύμησαν.

- <᾽ς τὴν> Πατρίδα σου ἐὰν ἦσαι καὶ βλέπης πῶς κινᾶς διὰ τὰ
 20 ξένα καὶ σε ἐμποδίζουν, γενοῦ ἔτοιμος.

<᾽ς τὴν> Πατρίδα ἐὰν ἰδῆς πῶς εἶσαι καὶ παντρεύεις ἀδελφὸν ἢ ἀδελφὴν σου, πίκραν ἔχουν εἰς τὸ σπίτι σου.

<εἰς> Παζάρι ἐὰν ἰδῆς ὅτι εἶσαι, ἐγλύτωσης τὸν οἶκόν σου ἀπὸ μέγαν κακόν.

- 25 [F. 70] Πράσινον δέμα ἐὰν ἰδῆς πῶς ἔχεις ᾽ς τὴν κεφαλὴν σου, μαντάτα ἀγαθὰ θὰ ἀκούσης.

<᾽ς τὴν> Πατρίδα σου ἐὰν ἰδῆς πῶς ἐπήγες καὶ ἐπαντρέφθηκες καὶ μὲ τῆς γυναικὸς σου ἐκοιμήθης· ἐκεῖ θὰ ἀποθαίνης τοῦτο δηλοῖ.

- 30 Πρόσωπον μελανὸν ἰδῆς ὅτι ἔχεις, κακὸν σου γίνεται.

<᾽ς τὴν> Πατρίδα σου ἐὰν ἰδῆς πῶς εἶσαι καὶ θέλουν νὰ σε παντρεύσουν καὶ δὲν σε ἐπάντρευσαν, οὗτοι ἔχεις νὰ ἀποθαίνης εἰς τὴν πατρίδα σου τοῦτο δηλοῖ.

Ῥέματα ἰδῆς εἰς θάλασσαν, στενοχωρία σοῦ ἔστι.

- 35 Ῥινίζεις σίδηρον ἰδῆς, μὲ τὴν γυναικᾶ σου ἢ μὲ συγγενεῖς σου θὰ μαλλώσης.

Ῥίπτεις τὰ ἄρματα σου κάτω, τὴν τιμὴν σου θὰ χάσης.

Ῥίπτεις μὲ τὸ χέρι σου πέτραις, τὰ πλοῦτή σου θὰ χάσης.

5 ζημίια cod. 9 πολιὰ = πουλιά. 10 στερέωσιν cod. εἰς addidi.
 12 μαζώνι cod. 15 περισιον cod. 17-19-21 ᾽ς τὴν addidi.
 21 παντρέβεις cod. 22 πίκρα cod. 23 εἰς addidi. τὸ ἴκον cod.
 27 ᾽ς τὴν addidi. ἐπαντρέφτικες cod. 29 οὗτο cod. 31 ᾽ς τὴν
 addidi. 32 οὗτι cod. 33 οὗτο cod.

- Ῥάμματα ἀνακατωμένα βαστᾶς, θὰ ἐμπεροδέψης μὲ ἀχαμνὸν ἀνθρωπον.
- Ῥάμματα κόκκινα ἰδῆς, ὀγλίγωρα θὰ ἐμπεροδέψης εἰς καλόν.
- Ῥάμματα μαῦρα ἰδῆς, κακὸν σοῦ ἔστι.
- Ῥαβδιαῖς εἶδες πῶς σε δίδει τινάς, φυλάξου· θὰ ταῖς φᾶς. 5
- Ῥαβδίξῃς τινά, τὸ ὅμοιον θὰ ταῖς φάγῃ.
- Ῥίξαις βγάξῃς, θὰ χάσῃς τοὺς ἐχθρούς σου.
- Ῥοῦχά σου ἐὰν ἰδῆς πῶς ἔχασες, κακὸν πολὺ εἶναι.
- Σίτον συνάξῃς, πλούσιος θὰ γένης.
- Σίτον σπέρῃς, τὸν πλοῦτόν σου θὰ χάσῃς. 10
- Σίτον θεορίξῃς, κακὸν δηλοῖ· θάνατος μέγας.
- Σεισμὸν βλέπῃς, κακὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.
- [F. 70^v] Σιδηρᾶν ῥάβδον ἔχῃς εἰς τὰς χεῖράς σου, δυνατὸς ὑπάρχεις.
- Σίδερον περισσὸν βλέπῃς, ὑγίεια εἰς τὸν οἶκόν σου. 15
- Σίδερα ἔχῃς εἰς τὰ ποδιάριά σου, κακὸν δηλοῖ.
- Σύννεφα ἰδῆς μαῦρα, ἀρρωστία εἰς τὸν οἶκόν σου.
- Σύννεφα ἰδῆς καὶ βρέχουν, τὰ πλούτη σου ἀπολλύεις.
- Σιτάρι ἰδῆς ὅτι ἔχεις εἰς τὰς χεῖράς σου, κέρδος διάφορον δηλοῖ.
- Σιτάρι ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἔχεις εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ τὸ χάνεις, χά- 20
νεις τὰ πλούτη σου.
- Σκότωσες τὸν πατέρα σου ἰδῆς ἢ τὴν μητέρα σου, κακὸν δη-
λοῖ.
- Σκουλαρίκια ἰδῆς ὅτι φορεῖς, ἀγόρι παιδί θὰ κάμῃς.
- Σαμούρου καλπᾶκι ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἐφόρεσες, κακὸν δηλοῖ ἀπὸ 25
Τοῦρκου.
- Σπίτιον εἶδες πῶς εἶσαι μέσα καὶ τὸ ὀσπίτιον ἄχυρα ἔχει καὶ εἶσαι γεωργός, εὐτυχῆς θὰ ᾗσαι.
- Σπίτιον εἶδες καὶ εἶσαι μέσα καὶ τὸ ὀσπίτιον εἶναι καλὰ στρω-
μένον, κέρδος δηλοῖ. 30
- Σπαθί σου εἶδες πῶς ἐτζακίσθη, ἀδυνατίζεις ἀπὸ τὴν δύναμιν καὶ ἀξίαν.
- Σπάρτα μαζώνεις ἐὰν ἰδῆς, διάφορον κάμῃς.
- Σπέρνεις ἐὰν ἰδῆς, χάνεις τὰ ὑπάρχοντά σου.
- Σπίτιον φκιάνεις ἐὰν ἰδῆς, καλὸν δηλοῖ. 35
- Σπίτιόν σου καίεται ἐὰν ἰδῆς, φυλάγου ἀπὸ κλέπτη κακὸν Ἀγα-
ρηνόν.
- Σπαθί ἐὰν ἰδῆς <καί> φόβον ἔχῃς, θὲ νὰ τραβίσῃς.

5 φᾶς : cf. supra, p. 178, 24. 7 ῥίξῃς cod. 8 πολὺν cod. 13 σιδηρά cod. 18 ἀπολλίων cod. 25 σαμουρλου malim. κάλπικον cod. num κάλπικον legendum? 35 φκιάνω seu φτιάνω = φθιάνω. 36 κέγετε cod. 38 καί inserui.

[F. 71] Τάφον ἀνοικτὸν εἶδες, θά ἀποθαίνη τις.

Τρέχοντας σκύλους <ιδῆς> ἀπάνω σου, ἐχθρός σου θά σε κάμη κακόν.

Τρέχη αἰμ' ἀπὸ τὴν μύτην σου, θάνατον δηλοῖ.

5 <εἰς> Τειχόκαστρον ἐὰν ιδῆς πῶς ἔκατzes, ἐξαφνικοῦ κακόν σου ἔρχεται.

<εἰς> Τράπεζαν ἐὰν ιδῆς πῶς κάθεσαι, εἰς σέ καλὸν κέρδος δηλοῖ.

10 <εἰς> Ὑψηλὸν τόπον ἐὰν ιδῆς πῶς ἔκατzes, ἀποκτᾶς φίλους καλοὺς καὶ δύναμιν καὶ ἀξίαν.

<εἰς> Ὑψηλὸν μέρος ἐὰν ιδῆς ὅτι εἶσαι καὶ βλέπεις τίποτας, χαρὰν θέλεις εὖρης.

Φωνάζουν ἐσένα ἐὰν ιδῆς καὶ ἀπολογηθῆς, καλὸν δηλοῖ.

Φορεῖς σκουλαρίκια ιδῆς, ἀγόρι παιδί θά κάμης.

15 Φωτιὰν ἀνάπτεις ἐὰν ιδῆς, εἰς καλὸν εὐγαίνει.

Φεγγάρι μελανὸν ιδῆς, βασιλέας χάνεται.

Φορέματά σου ιδῆς ἐσχισμένα, ζημίαν δηλοῖ.

Φορέματά σου ιδῆς λευκά, ἐλεύθερος εἶσαι ἀπὸ ζημίαν.

Φορέματά σου ιδῆς μαῦρα, εἰς λύπην θά πέσης.

20 Φίλον ἀνθρωπον ἀγκαλιάzεις ιδῆς, χαρὰν πρόσμενε.

Χρυσά ἢ ἀργυρᾶ ιδῆς, μὲ τὴν μητέρα σου ἀμάχην κάμεις.

Χάρισμα ιδῆς πῶς κάμεις ἤγουν ἐλεημοσύνην, θά κάμης κέρδος.

Χῆνα ἐὰν ιδῆς, μεγάλον ἐχθρόν θε νά ἀπολαύσης.

Χαρτί ἐὰν ιδῆς πῶς ἀγαγνώσης, χαρὰν ἀνέλπιστον παίρνεις.

25 [F. 71^v] Ψάλλης ἢ ψαλτάδαις ἐὰν ιδῆς, χαρὰν καὶ κέρδος δηλοῖ.

Ψωμί ἐὰν ιδῆς πῶς ἔφαγες ἢ σε ἔδοσαν, εἰς δούλευσιν θά ἐμβῆς.

Ὅρη στολισμένα ἐὰν ιδῆς, καλὸν διάφορον δηλοῖ.

Τέλος τοῦ ὄνειροκρίτου τῶν εἴκοσι τεσσάρων
ψηφίων τοῦ κατὰ ἀλφαβήτου.

1 τῆς cod. 2 τρέχοντες cod. ιδῆς addidi. 4 θάνατο cod.
5 εἰς addidi. ἔκατzes = ἐκάθισες, cf. p. 173,1. ἐξαφνικοῦ = ἐξαφ-
νικά. 7 εἰς addidi. τράπεζα cod. εἰς σέ] ἴσε cod. 9 εἰς
addidi. ἔκατzes cf. v. 5. 11 εἰς addidi. 13 ἀπιλογιθίς cod.
15 φώτια cod. 16 φεγγάρι cod. 17 ζημία cod. 21 ἀμάχη = μάχη.
25 ψάλλων cod. 27 ὄροι cod. : cf. supra, s. v. ὄρη. 28 τὸν ὄνειρο-
κρίτου cod. 29 malim ἀλφάβητον, cf. titulum. — Hic addit librarius :
Πλὴν ταῦτα καὶ ἄλλα ὀπισθεν ὁποῦ γράφουν οἱ φυσιολόγοι ὁμως δὲν εἶ-
ναι ἔτσι· αὐτὰ δὲν τὰ δέχεται ἡ ἐκκλησία. ἐπειδὴ τις εἶναι εἰς τὴν πρόνοιαν
τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν προαίρεσιν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς αὐτεξούσιος γνωρίζει
τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν. θέλει ὁ Θεὸς τὸ καλὸν τοῦ ἀνθρώπου, μὰ θέλει νά

Onirocrite lunaire.

[F. 26]

Ἔτερον σεληνοδρομιον.

- α' · ὄνειρον εἰς χαρὰν δηλοῖ, ὅπου εἶναι ἡ ὥρα.
 β', γ' · οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἔχει.
 δ', ε' · εἰς τὴν καρδίαν σου ἔχε τὸ μυστήριον.
 ζ', ζ' · εἰς χαρὰν μεταβήσεται.
 η', θ' · πεσότης ἐστί.
 ι', ια' · ὅταν ἰδῆς, ἐκ μέρους μετὰ δύο ἡμέρας τελεῖται.
 <ιβ', ιγ' deest textus>.
 ιδ', ιε' · μετὰ πάντα χρόνον γενήσεται.
 ις', ιζ' · ἄφοβος ἔση · σὲ ἄλλον ἀποβήσεται.
 ιη', ιθ' · πεσότης ἐστί · εἰς χαρὰν δηλοῖ καὶ φαντάσματα.
 κ', κα' · ὅταν ἰδῆς, μετὰ δύο ἡμέρας τελεῖται.

5

10

θέλη καὶ ὁ ἄνθρωπος. προπορεύεται ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, μὰ θέλει νὰ ἦναι καὶ ἡ προαίρεσις τῶν ἀνθρώπων. ἄς ἔλθωμεν εἰς τὰ λόγια τῶν φυσιολόγων ὅπου λέγουν · ὅποιος γεννηθῆ εἰς ἄστρον τοῦ ζώδιου τοῦδε, καὶ διὰ τοῦτο κλίνει ὁ ἄνθρωπος φυσικὰ κατὰ τὸ ζώδιον ὅπου ἐγεννήθη καὶ γίνεται κλέπτῃς ἢ πόρνος θετέον. τὸ λοιπὸν εἰς αὐτὸ τὸ ἄστρον τοῦ ζώδιου ἐγεννήθησαν τόσοι καὶ τόσοι μάρτυρες καὶ ὄσιοι · διὰ τί δὲν ἔγιναν καὶ αὐτοὶ [f. 72] κλέπται καὶ πόρνοι, ἀλλὰ ἀνδρικῶς γὰρ τὴν φύσιν ἐκβιασάμενοι ἔσπευσαν τὸ χεῖρον καθυποτάξαι τῷ κρείττονι καὶ τὴν σάρκα δουλώσαντες τῷ πνεύματι; διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐκκλησία δὲν δέχεται οὔτε οἰκονομία οὔτε βροντολογία οὔτε σεισμολογία καὶ ἄλλα φυσιολογήματα · ὅρα δὲ εἰς τὸ Πηδάλιον (πειδάλιον cod.), σελ. καὶ ἄλλοῦ. καὶ δὲν εἶναι οὔτε νὰ φρονῆ τις οὔτε νὰ τὰ παρατηρῆ. διὰ τοῦτο ζητῶμεν συγγνώμην · καὶ νὰ μὴν μας κατηγορήσῃ τις, διατι τὰ ἀντιγράψαμεν ἀπὸ ἄλλοῦ. ἐπειδὴ τις καὶ ἀπὸ πόλις (πολλίς cod.) με ὑποχρέωσεν κάποιος φίλος μου διὰ νὰ τὰ ἀντιγράψω καὶ νὰ τὰ δέσω νὰ τὰ στείλω. διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ κατηγορηθῆ (κατηγορεῖται cod.) ὁ γραμματεὺς. τὸ λοιπόν, καὶ αἱ (ι cod.) μυρολογίστριας κλαίουσι καὶ θρηνοῦσι ἀπαρηγόρητα εἰς ἐνοῦ ἄρχοντος λείψανον, πλὴν ἄς κλαίονσι αὐταῖς, φρονοῦσι ἐκεῖνο ὅπου φρονοῦσι διότι δὲν κλαίουσι διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχοντος, ἀλλὰ κλαίουσι διὰ τὰ γρόσια ὅπου ἔχουν νὰ λάβουν ὡς μισθωταῖς · καὶ διὰ τοῦτο κάμουν τὸ χρέος τους. διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποφαίνομαι, οὐκ ἐπέγραψα καὶ οὐκ ἀπογράφωμαι, καὶ φρονοῦ ἐκεῖνο ὅπου φρονοῦ, ὡς ἄνωθεν εἶρηκα. ἔρρωσθε οἱ ἀναγινώσκοντες.

2 ss. numeri arabici. 6 et infra 11 : πεσότης quid sit nescio.
 10 ἔσι σι cod.

κβ', κγ' · εἰς χαρὰν δηλοῖ.

κδ', κέ' · εἰς καιρὸν γενήσεται.

κς', κζ' · εἰς θλίψιν ἔστι.

κη', κθ' · μὲ φόβον καὶ δειλίαν ἔχει.

5 λ' · οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἔχει.

Τέλος τοῦ σεληνοδρομίου.

4 μέ delendum esse mihi quidem videtur.

Onirocrite de Blaise l'Athénien.

MANUSCRIT N° 1350 DE LA BIBLIOTHEQUE NATIONALE.

Manuscrit de 117 feuillets, mesurant 0,217 × 0,154, écrit au XIXe siècle. Les extraits astrologiques ont été publiés dans le *Catalogus*, t. X, pp. 140 ss.; cf. p. 26. Je publie ici un Traité des Songes de Blaise l'Athénien; personnage qui n'est pas, que je sache, connu par ailleurs. L'opuscule est intéressant, autant par le symbolisme de la mantique que par les prescriptions grâce auxquelles l'auteur prétend pouvoir détourner la menace contenue dans le rêve. Sur les recettes « déclinatoires » de ce genre, cf. Bouché-Leclercq, *Histoire de la Divination*, I, p. 325. Ce traité est suivi d'un onirocrite lunaire du même type que celui du manuscrit précédent (supra, p. 182).

<Ὀνειροκρίτης.>

[F. 86] Ἐπειδὴ οἱ σοφοὶ ἠθέλησαν νὰ βάλουν εἰς φῶς τῶν πάντων βιβλίων τὸ γένος ἡμῶν, ἠθέλησα καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος δοῦλος Βλασιος Ἀθηναῖος νὰ βάλω κρίσιν καὶ νὰ φανερώσω τὰ ὄνειρα καὶ τὸν διαλισμὸν. ἀλλὰ καθεῖλον ὅτι ψευδεῖς εἶναι οἱ λόγοι· ἀλλ' 5 ἐγὼ θέλω τῶρα νὰ μαρτυρήσω. πόσοι βασιλεῖς, πόσοι προφῆται, πόσοι ὄσιοι, πόσοι μάρτυρες ἦσαν καὶ ἡ ἐκκλησία μας μαρτυρεῖ. λέγουν δὲ ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄγιοι· ἡμεῖς τί εἶμασθεν; δὲν ὑγιασθήκαμεν μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, δὲν εἴμεθα ὅλοι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ; ναί, βέβαια. ἀλλ' ἐγὼ σας παρακαλῶ, ὡς τέκνα Θεοῦ πάρετε ἀπὸ 10 ἐμὲ μίαν ἐρμηνείαν καὶ θέλετε φυλάχθῃν πολλὰ ἀπὸ τὰ τοῦ διαβόλου τεχνουργήματα καὶ θέλετε πολλαῖς φοραῖς συγχωρέσει εἰς τὰ ὅσα ἔγραψα εἰς ὠφέλειάν σας, τὸ νὰ ἀπέχεσθε ἀπὸ τὸ κακόν, νὰ χαίρεσθε εἰς τὸ καλόν καὶ νὰ ζήσετε πολλοὺς χρόνους χωρὶς νὰ πάθῃ τὸ σῶμά σας κανὲν κακόν, ἂν προστοχάζεσθε ὅσα ἐγὼ σας 15 λέγω καὶ διαλύω. καὶ παρακαλῶ ἀκρόασιν· ἀρχίζω λοιπὸν ἀπὸ τοῦ λέοντος.

[F. 86v] Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου ὅτι λέων σε ἤρπαξε καὶ σου ἔκαμε κακόν, φύλαξον δὴν τὴν ἡμέραν διότι τις ἀδύνατος θέλει σου κάμειν κακόν. καὶ πάλιν ἂν μὲ λέοντα συνομιλῆς καὶ ἔχῃς χαράν, 20

9 βάπτισμα cod. 12 num συγχαιρέσει leg. ? 15 προστοχάζομαι = περιστοχάζομαι. 18 ἰδῆς : cf. p. 165, 5,

ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐὰν μὲ τινα σμίξης, ἐκεῖνος ὁμοιάζει ληστής·
 καὶ ἄπεχε ἀπὸ τὴν συναναστροφὴν του, διότι θέλει σου κάμειν
 κακὸν καὶ θέλει σου φέρειν πίκραν. καὶ ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἐπίσασες τὸν
 λέοντα καὶ τὸν ἔρριψας κατὰ γῆς ἢ ὅτι τὸν ἔδεσες ἢ ὅτι τὸν ἐδίω-
 5 ξες ἀπὸ σοῦ, θάρρει ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς σου ἐχάθη μὲ τινα
 αἰτίαν ἢ ἐμετανόησε ἢ ἀπέθανε ἢ ἀνεχώρησεν εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν
 καὶ ἐλευθερώθης ἀπ' αὐτόν. ἀλλ' ἐὰν ἰδῆς ὅτι ὁ λέων σου φέρει
 κνηγία ἀπὸ τινος βουνοῦ ἢ ἀπὸ δάσους τινός, ἐὰν ἔχῃς τινὰ φίλον
 εἰς τὸ σπίτι σου καὶ σου φέρῃ δῶρα, διώξέ τον ὅτι αὐτὸς μέλλει
 10 νὰ σου φέρῃ ἀτιμίαν. καὶ ἐὰν ᾔσῃαι ἐλεύθερος, πάλιν διώξέ τον
 διότι θέλει σου φέρει πολλὴν ζάλην εἰς τὴν κεφαλὴν σου. καὶ ἐὰν
 ἰδῆς ὅτι ὁ λέων ἔρχεται εἰς τὸ σπίτι σου καὶ παίρνει τι, ἤξευρε
 ὅτι ἡ γυνὴ σου ἢ τις τῶν οἰκειακῶν σου χαρίζεται ἔξω· καὶ διόρθωσον
 τὴν δουλειὰν νὰ μὴν ἀφανίζῃσαι. — ἀρκεῖ μέχρι τοῦδε περὶ λέον-
 15 τος.

Σκύλος.

· Ἐὰν ἰδῆς σκύλον νὰ σε λείψῃ, ἀνθρωπὸς τις σου τρώ- [f. 87]-γει
 τὸ δίκαιον καὶ στοχάσου ποῖος εἶναι καὶ ἀπέχου, νὰ ἔχῃς κέρδος.
 καὶ ἐὰν ἰδῆς τὸν σκύλον νὰ σε κολακεύῃ, ἔξευρε ὅτι ἔχεις κόλακα
 20 καὶ ἀπέχου ἀπ' αὐτοῦ νὰ ζήσης εἰρηρικῶς.

Λύκος.

· Ἐὰν ἰδῆς λύκον ὅστις σε κνηγᾷ, μὴ φοβῆσαι, ὅτι ἔχεις νὰ κνη-
 γήσῃς ἕνα σου ἐχθρὸν ὅστις ἤθελε νὰ σε ζημιώσῃ. ἐὰν ἰδῆς δὲ ὅτι
 ἐκεῖνος φεύγει καὶ ἐσὸ τὸν κνηγᾷς, μὴ θελήσῃς νὰ ὑπάγῃς εἰς
 25 κρήσιν μὲ τινα, ὅπου ἔχετε τίποτε, ἀλλ' ἄφες νὰ περάσῃον ἡμέραις
 τέσσαραις, ἔπειτα γύρευσον τὸ καλλίτερόν σου. ἀλλ' ἐὰν ἰδῆς ὅτι
 ὁ λύκος τρέχοντας ἐψόφησε, ὅποιός σε μισεῖ γυρεύει νὰ σε κάμη
 νὰ ἀστοχήσῃς, ἔπειτα ἔξαφνα νὰ δομήσῃ κατὰ σοῦ, ἀλλ' ἐσὺ, ἔχε τὸν
 νοῦν σου. ἐὰν ἰδῆς τίποτε ἀπὸ τὰ τοῦ βουνοῦ σκυλία, μὴ φοβοῦ, ὅτι
 30 οἱ ἐχθροὶ σου φεύγουν ἀπὸ ἐτένα.

Γάτος.

· Ἐὰν ἰδῆς γάτον, φυλάξου τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ κάθε ἀνθρώπου,
 διότι τις εἶναι καὶ γυρεύει νὰ σου κάμη, με κάθε τρόπον, κακόν.
 τέλος δὲ μὴ συναναστρέφῃσαι μὲ κανένα σου φίλον ἡμέρας γ', διό-
 35 τι θέλει τις ἐξ αὐτῶν νὰ σε βλάβῃ εἰς τὸ νε-[f. 87]-γόντιο.

Ἄρνιον. Περὶ διάβασιν.

Ἐὰν ἰδῆς ἄρνιον εἰς τὸν ὕπνον σου, τὸ ὁποῖόν σοι ἀκολουθῆ, ἔξευρε ὅτι ἔχεις εἰρήνην μὲ τὴν φαμιλιὰν ὅπου εὐρίσκεισαι. ἀλλ' ἔάν ἰδῆς ὅτι φεύγει ἀπὸ σοῦ, ἔξευρε ὅτι εἶσαι ἢ αἰτία τοῦ κακοῦ ἀναμεταξύ σας. ἔάν δὲ ἰδῆς ὅτι τὸ ἄρνιον ἐψόφησε, ἔξευρε ὅτι ἡ ἀγάπη ὅπου εἶχες ἀλησμονήθη. ἔάν δὲ ἰδῆς ὅτι σαλεύει, ἔξευρε ὅτι κάποιος φίλος σε βάλλει εἰς διόρθωσιν ἀπὸ τὰ πρᾶγματα ὅπου κάνεις. 5

Τράγος.

Ἐὰν ἰδῆς τράγον ὅτι ἐρχεται ἢ παραίνει ἢ τρώγει, ἔξευρε ὅτι 10 κανέναν ζητεῖ νὰ σε κακοποιήσῃ ἄμησποιος ἔλθῃ καὶ σου <εἴπη> τίποτε, μὴν τοῦ ὁμιλήσῃς, νὰ περάσῃ ἢ ἀσχημῆ ὥρα. ἔάν ἰδῆς ὅτι ἀγοράζεις αὐτόν, ἔξευρε ὅτι κανεῖς ἀπὸ τοὺς οἰκειακούς σου σε ἐπιβουλεύεται.

Χοῖρος.

15

Ἐὰν ἰδῆς χοῖρον ζωντανόν, ἔξευρε ὅτι ἀρρωστίαν θέλει λάβῃν κανεῖς ἀπὸ τοὺς γνωρίμους σου. ἀλλ' ἔάν τὸν ἰδῆς σφαγμένον καὶ παχόν, ἔξευρε ὅτι θέλεις εὐτυχήσειν. ἔάν δὲ ἰδῆς ὅτι ἔτρωγες [f. 88] τὸ κρέας του, ἔξευρε ὅτι θέλεις παχύνειν.

Βόδι.

20

Ἐὰν ἰδῆς βόδι καὶ ὀργῶνῃ τόπους, εἰς κόπον πολὸν ἔμβην θέλεις ταύτην τὴν ἐβδομάδα. μὰ ἔάν ἰδῆς ὅτι ἔχει βόδι παχύ, ἔξευρε ὅτι αὐτόν τὸν χρόνον ὄλαι σου αἱ δουλειαὶ θέλουν ὑπάγονν εἰς κέρδος. μὰ ἔάν ἰδῆς ἀδύνατον, ἔξευρε ὅτι πτωχεῖαν δηλοῖ. μὰ ἰδὼν ὅτι τρώγεις τὸ κρέας του, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ πῶς θέλεις κάμειν ἔξοδα 25 περισσότερα ἀπὸ τὴν δύναμίν σου. καὶ πάλιν ἔάν ἰδῆς ὅτι ἐψόφησε ἢ τὸ ἔχασες, κυβέρνησιν θέλεις εὐρεῖν κατακόντις. ἔάν δὲ ἰδῆς ὅτι κουτουλά, ἔξευρε ὅτι ἐσὺ διώχνεις ἐκουσίως τὴν τέχνην σου καὶ ὕπαγε νὰ ζήσῃς εἰρηνικά.

Ἴππος.

30

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι εἶσαι εἰς ἵππον καβαλλικευμένος, δηλοῖ ὅτι ἀξίαν θέλεις λαβεῖν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους οἱ ἐμποροῦν νὰ σε ἐπαινοῦν καὶ

1 quid velint verba περὶ διάβασιν (vel περιδιάβασιν) non video. 11 εἴπη addidi. 21 τόπους transp. post βόδι cod. ἔμβειν cod. (ut alias λάβειν, εὐρεῖν, etc.). 27 quid sit κατακόντις (τ² incertum) nescio; num idem quod κατακόντα, prope? (cf. σήμερις = σήμερον, p. 191, 11). 28 τέχνη cod.

να κερδήσης. ἐὰν δὲ ἰδῆς ὅτι κατέβης, ἔξευρε ὅτι εὖρεσαι εἰς κακὸν
 καὶ διορθώσου. ἐὰν δὲ ἰδῆς ὅτι εἶχες ἵππον καὶ σου ἔφυγε, δηλοῖ
 ὅτι ἡ γνώμη σου ἀγρίευσε τούτην τὴν ἐβδομάδα · ὅμως ἐσὺ ταπει-
 νώσου νὰ μὴ [f. 88^v] λάβης κακόν. ἐὰν δὲ τὸ ἄλογόν σου ἐφόφησε, ἢ
 5 δύναμις σου θέλει χαθῆν ἤγουν ἐὰν ἔχῃς κανένα ὄποι σου βοη-
 θεῖ εἰς τὴν ἀνάγκην σου μέλλει ἀποθανεῖν. ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἐφαγώθη
 ἀπὸ ἄλλον ζῶον ἢ ἐσὺ τὸ ἐσκότωσης, ἔχεις νὰ λάβης κέρδος πολὺ
 καὶ ἐσὺ δὲν θέλεις τὸ καταλάβης, καὶ ὄχι εἰς μῆνα ἢ χρόνον ἀνα-
 μεταξὺ. ἐὰν ἰδῆς ὅτι καλυβῶνεις τὸν ἵππον, δηλοῖ ὅτι κανένα ἀδύ-
 10 νατον θέλεις κερδήσης εἰς γράμματα ἢ εἰς τίποτε, τὸ ὅποιον ἐσὺ
 θέλεις · λοιπὸν χαίρου.

Πῶλος. Μουλάρι.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου πῶλον, ὅτι τὸν εἶχες ἢ τὸν ἔτρεφες
 ἢ τὸν ἐκαβαλλίκευες ἢ ἀπλῶς τὸν ἰδῆς, ἔξευρε ὅτι μὲ καμμίαν
 15 παρθένον θεὸν νὰ κάμῃς φιλίαν ἢ μὲ τινα δίκαιον θέλεις κάμειν νε-
 γότζιον. τὸ λοιπὸν αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα ἔχε χαράν.

Γαῖδαρος.

Ἐὰν ἰδῆς γαῖδαρον, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ κακόν · ὅμως δεήσου τὸν
 Θεὸν νὰ σε διαφυλάξῃ ἀπὸ αὐτό. νήστευσον ἀπὸ ἀλμυρὰ καὶ φρου-
 20 τικὰ καὶ κρασί νὰ μὴ σε εἴπῃ εἰς ἀσθένειαν · διότι ὅταν τὸ αἷμα
 ἦναι ἀτονισμένον, γαῖδαρον ὄνειρεύεται, λέγουν οἱ ὄνειροκρίται.
 ἡσυχάζοντας δὲ τὸ αἷμα, γλυτώνει ἀπὸ τὴν [f. 89] ἀσθένειαν.

Ἄλωποῦ.

Ἐὰν ἰδῆς ἄλωποῦν, ἔξευρε ὅτι ὁ κόσμος θέλει σε κάμῃ παίγ-
 25 νιον καὶ κάμῃ διόρθωσιν.

Ἄρκοῦδα.

Ἐὰν ἰδῆς ἄρκοῦδαν ὅτι ἐχόρευεν ἢ ὅτι ἔκαμνε κανὲν ἄλλο, ἔξευρε
 ὅτι εἶναι ἀχαμνόν · ἀλλ' ἴσως πέση καὶ εἰς ἄλλον.

<Ἐλαφος>.

Ἐλαφον ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου, ἔξευρε ὅτι κανένας σου υἱὸς
 30 ἢ κόρη ἢ κανένας σου φίλος θέλει σε φυγεῖν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλ-
 λον τόπον.

9 ἀδυνατόν (= δυνατόν)?
 29 ἔλαφος addidi.

27 ἀρκοῦδα cod.

28 ἀχαμνό cod.

Λαγώς.

Ἐὰν λαγῶν, ἔξευρε ὅτι λαὸς πολὺς θέλει σε κατατρέξῃ· καὶ φυλάγον κάμποσαις ἡμέραις ἕως νὰ ἀπεράσῃ.

Ζωῦφιον.

Ἐὰν ζωῦφια τοῦ βουνοῦ, βωστερίτζαις, μυΐαις, σφήκαις καὶ 5 εἴ τι ἄλλα, ἔξευρε ὅτι γυρεύουν νὰ τρώγουν ἀπὸ ἐσένα καὶ ἀπεχέτους διὰ νὰ μὴ ζημιώνεσαι.

Ἀχελῶνα.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου ἀχελῶναν, ἔξευρε [f.89^v] ὅτι κανεὶς θέλει σου λέγῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐσὸν θέλεις ἦσαι ἐναντίος. τὸ λοι- 10 πὸν κατανόησε νὰ μὴ φανερωθῆς ὅτι εἶσαι ἀμαθῆς καὶ ἀπραγὸς τοῦ κόσμου.

Φίδι.

Ἐὰν ἰδῆς φίδι, ἔξευρε ὅτι κανεὶς θέλει σου κάμῃ κακὸν καὶ φυλάξου ἡμέραις ε', ἕως οὗ νὰ ἀλλάξῃ τὸ ζώδιον· εἴτε μὴ, θέλει 15 πάθῃ πολλὰ ὅποιος δὲν φυλαχθῇ.

Ἀετός.

Ἐὰν ἰδῆς ἀετὸν εἰς τὸν ὕπνον σου μέ τινα τρόπον, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ καλὸν διὰ ἐσένα καὶ ἔχε χαρὰν καὶ δόξαζε τὸν Θεὸν ὅτι δὲν ἔπαθες τίποτες ἐναντίον τοῦ κακοῦ. 20

Κόρακας.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου κόρακα, ἔξευρε ὅτι κανεὶς θέλει σε ξενοφιλήσῃ αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα. μὰ ἐὰν ἰδῆς ὅτι ὁ κόρακας ἐπῆρε ἀπὸ ἐσένα τίποτες καὶ τὸ ἔδοσε ἀλλουνοῦ, ἔξευρε ὅτι τὴν τύχην σου ἔδοσες εἰς ἄλλον τοῦτον τὸν καιρὸν. 25

Περιστερά.

Ἐὰν ἰδῆς περιστερὰν εἰς τὸν ὕπνον σου· ἰδῆς ὅτι τὴν περιστε- ρὰν ἐπίασες, ἔξευρε καὶ αὐτὸ ὅτι Πνεῦμα ἅγιον θέλει σε φωτίσῃ

5 βωστερίτζα = βουστερίτζα. 6 εἴτι] ἦτοι cod. 9 ἀχελῶνα cod. 15 εἴτε : folia sequentia, usque ad f. 92^v, altera manu exarata esse videntur : ceterum hic librarius plerumque ἔξευρε, ἤμπορεῖ, ille ἔξευρε, ἔμπορεῖ scribit. 16 φυλατιχθῆ cod. 20 num καλοῦ legendum? 27 περιστερά¹ cod. 28 ἐπίασε cod.

εις τὸν ἐδικόν σου [f. 90] καλόν. μὰ ἐὰν ἰδῆς ὅτι τὴν τρώγεις, καὶ αὐτὸ καλὸν εἶναι καὶ δόξαζε τὸν Θεὸν καὶ εἰς αὐτό, ὅπου ἔχαρισέ σου τὸ καλὸν καὶ ὄχι ἀχαμνόν.

Τρυγῶνα.

5 Ἐὰν ἰδῆς τρυγῶνα εἰς τὸν ὕπνον σου, ἤξευρε ὅτι ἡ φαμιλία σοῦ σε θέλει φυλάξει παρθενίαν ἢ <αὐτόν> ὁποίου ἠθελες ἔχῃς ἀγάπην καὶ ὀρέγεσαι αὐτόν.

Πουλία.

10 Ἐὰν ἰδῆς πουλία ἀπετούμενα μικρά, ἤξευρε ὅτι δηλοῦν ταραγμὸν εἰς ἐσένα ἀπὸ κάποιον τῶν ἐχθρῶν σου καὶ φυλάξου ἡμέρας β'.

Κουκουβάγια.

Ἐὰν ἰδῆς κουκουβάγιαν εἰς τὸν ὕπνον σου, ἤξευρε ὅτι τις κακὸς θέλει καὶ γυρεῦει νὰ σου δώσῃ θάνατον μὲ μικρὸν βότανον· φυλάξου καὶ εἰς αὐτὸ ἡμέρας β' καὶ περνᾷ.

15

Πέρδικα.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου πέρδικα, ἤξευρε ὅτι εἰς λόγια θέλει σε βάλῃ καὶ ἐσὺ πρόσπεσε διὰ νὰ μὴν φανῆς εἰς φταίξιμον· ἢ φυλάξου ἡμέρας ζ' καὶ τότε ἐλευθερωῖναι ἀπὸ ταῖς γλώσσαις τῶν μισούντων σε ἐν εὐκολίᾳ.

20

Πετεινός.

[F. 90v] Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου πετεινόν, ἤξευρε ὅτι μὲ κανέναν ὑπερήφανον ἔχεις ἰντερέσιο. μὰ ἐὰν τὸν ἰδῆς ὅτι πῶς κρᾶζει, ἤξευρε ὅτι καὶ αὐτός σε καταλαλεῖ καὶ ἀπεχέ του ὅσον ἠμπορεῖς.

Ὅρνιθα.

25 Ἐὰν ἰδῆς ὄρνιθα εἰς τὸν ὕπνον σου, ἤξευρε ὅτι δηλοῖ κέρδος εἰς τὸ σπίτι σου καὶ χαράν. ἀμὴ ἐὰν ἰδῆς ὅτι ὄρνιθα ἔκαμε ἀγόν εἰς ξένον σπίτι, ἤξευρε ὅτι ἡ γυνή σου δίδει ὅτι τῆς ζητήσῃ κανεῖς καὶ

3 καλό cod. ἀχαμνό cod. 6 παρθενία cod. αὐτόν addidi.
 ὅποιος cod. 7 ἀγάπη cod. 10 κάπιοι cod. 13 μικρό cod. 17 πρό-
 σπεσε scil. τῷ Θεῷ. φτέξιμον cod. (= πταίξιμον, culpa). 20 πετι-
 νόν cod. 22 νῆ τερέσηο cod. τόν] τὰ cod. 26 χαρά cod.
 ἀγό cod. 27 ξένο cod.

ζημιώνεσαι και τὰ παιδιά σου ἢ ὁ δοῦλός σου κάμνουν τὸ ὅμοιον · και ἐσὺ κατανόησε κόψαι αὐτὸ τὸ κακόν. μὰ ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἦλθε ξένη ὄρνιθα και ἔκαμε τὸ αὐγὸν εἰς τὸ σπίτι σου, ἤξευρε ὅτι εἶναι καλὸν καταπολλά. μὰ ἐὰν ἰδῆς ὅτι φοφοῦνε αἱ ὄρνιθαις, ἤξευρε ὅτι ἐκείνην τὴν χρονίαν δὲν θέλεις κάμης καρπούς, ἐὰν και ἔχης χωράφια. 5

Πουλία.

Ἐὰν ἰδῆς πουλία, μὰ χωρὶς πτερὰ και νὰ ἦναι ζωντανά, ἤξευρε ὅτι δηλοῖ γύμνωσιν · ἢ κανένας σου δικὸς θέλει ἔλθῃ ἀπὸ μακρὰ γυμνὸς ἢ κανεῖς σου φίλος.

Πάπιας και χῆναις ὁμοῦ.

10

Ἐὰν ἰδῆς πάπιας <ἢ> χῆναις, ἤξευρε ὅτι πάστρα θέλει ἀκολουθήσῃ εἰς τὸν οἶκόν σου ἢ σὲ ὅ τι εὐρίσκεσαι. μὰ ἐὰν ταῖς βλέπῃς πολλάς, σὲ συμβουλεύει · κάμε ᾿ς τὴν [f. 91] θάλασσαν πραγματεῖαν και ἔχεις νὰ κερδήσῃς πολὺ και ἀναρίθμητα.

Και ἄλλαις λογιαῖς.

15

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου πωλία ὁποῦ ἔχουν κεφάλια και δὲν ἔχουν πτερά, ἤξευρε ὅτι θέλει σε ἀκολουθήσῃ πονοκέφαλος. ἀμὴ ἐγὼ ἐρώτησα τὸν διδάσκαλόν μου μίαν φορὰν διὰ τοῦτο και μου εἶπε · καταροῆν τὸ λοιπὸν ἐὰν θέλῃς νὰ τὴν ἐπιστρέψῃς, ἔμπα σὲ θάλαμον και σκεπάσου ἀπὸ τὴν κεφαλὴν μὲ ἓνα σεντόνι και ἀπο- 20 κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας σου βάλε ἓνα θυμιαστῆρι μὲ φωτῖαν · βάλε λιβάνι περισσὸν νὰ καπνίξῃ ἕως οὗ ἐσὺ ὑδρώσης ἐκεῖ ὅπου στέκεσαι. ἔπειτα σκεπάσου καλὰ ἕως μίαν ὥραν ἢ δύο · μὲ θέλημα τοῦ Θεοῦ περᾶ.

Ὀψάρια.

25

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου ὀψάρια, δηλοῖ ὅτι ὁ νοῦς σου ἔχει τίποτες σκοτούραις · και λακτάραν τὸ λοιπὸν τοῦτο δηλοῖ. μὰ ἐὰν ἰδῆς ὅτι δελφίνα εἶδες, ἤξευρε ὅτι ἐὰν ταξειδεύσῃς, ἔχεις νὰ περάσῃς ἀχαμνὸν ταξειδίου και ἴσως και κατατζάκισμα.

2 κακό cod. 3 ἀγρό cod. 4 οἱ cod. 5 χρονία cod. + ὅτι cod.
8 γύμνοσι cod. 9 κἀνῃ cod. 11 ἢ inserui. 12 ἢ σὲ ὅ τι] εἰς σε
ὅτι cod. ταῖς] τὸ cod. 13 θάλασα cod. πραγμάτια cod. 14 ἀναρ-
τίμιτα cod. 18 μου = μου. 19 καταδοῖ cod. ἀποστρέψῃς ?
20 σεντόνι = σιντόνι. 21 φωτῖα cod. 22 περισσό cod. 27 λακ-
τάρια cod. 29 ἀχαμνὸ cod. κατατζα κισμο cod. (num κατατζακισ-
μένον legendum ?)

Ἀχέλια.

Ἐὰν ἰδῆς ἀχέλια εἰς τὸν ὕπνον σου, ἤξευρε ὅτι δηλοῖ πῶς ἐκεί-
 ναις ταῖς ἡμέραις θέλει διαυθεντευθῆς ἀπὸ τίποτα ὁποῦ θέλει σου
 ἀκολουθήσῃ. ἀμὴ ἐσὺ μὴν εὖγῃς ἔξω, διὰ πλεόν καλλίτερα, ἕως
 5 τὸ μεσημέρι, [f. 91^v], ἀμὴ κάθεσαι εἰς τὸ ὄσπτιόν σου.

Καβοῦρι.

Τὰ καβούρια ἐὰν τὰ ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου δηλοῦν ὅτι κανεῖς
 θέλει σε δαγκάσῃ· ἀμὴ ἐσὺ ὅταν σηκωθῆς ἀπὸ τὴν στρώσιν σου,
 ἰδὲ ἕς τὸ πρόσωπον τῆς κυρίας Θεοτόκου καὶ πᾶς τῆς· κυρία
 10 Θεοτόκε, παρακαλῶ σε ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὄνειρον καὶ φύλαξέ με ἀπὸ
 τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους καὶ μὴ με ἀφήσῃς σήμερις νὰ πειραχθῶ
 ἀπὸ κανέναν· ἀκόμα σε περικαλῶ· γλύτωσέ με ἀπὸ δάγκασμα
 σκύλου καὶ νὰ σε δοξάζω εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμὴν.
 αὐτὸ κάμε ἡμέρας γ' κάθε πορνὸν καὶ θέλεις γλυτώσῃς ἔξ ἀπο-
 15 φάσεως. κάνε καὶ ἄλλαις δέησαις εἰς τὴν κυρίαν μᾶς Θεοτόκον
 ὅσαις θέλῃς, διότι ἔτσι θέλει σε φυλάξαι ἀπὸ αὐτὸν τὸν πειρασμόν.

Ὀκταπόδι.

Τὸ ὀκταπόδι δηλοῖ ὅτι ἀπὸ πολλαῖς μερίαις σε ἀφανίζον τρώ-
 γοντας τὸ ἐδικόν σου καὶ ἐσὺ τὸ ὁμοιον κάμεις. τὸ λοιπὸν ἐσὺ πρέ-
 20 πει νὰ διορθώσῃς ἀπὸ αὐτὸ καὶ νὰ τὸ βάλλῃς εἰς τάξιν νὰ μὴν πά-
 γῃς εἰς ἀπώλειαν ἀπὸ τὴν πτωχείαν.

Ὀστρίδιον καὶ μύδιον.

Ὅταν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου πάσης λογῆς ὄστρίδιον καὶ μύδιον
 καὶ πίνναν καὶ ἄλλον, ἀγνοῦν σε ὀρμηγνέγω. ἐὰν ἦσαι ὑπανδρεῦ-
 25 μένος, μὴν κοιμηθῆς [f. 92] μὲ τὴν γυνήν σου ἡμέραις δ', διότι γεν-
 νᾷ παιδίον ἄλαλον καὶ ἀκίνητον εἰς τὸ νὰ περιπατῆ. ἀμὴ ἐὰν ἦσαι
 ἐλεύθερος, ἴσα ἀπαυξήσῃς τοῦ σπέρματος καὶ μὴν δειλιᾷς.

Σκώληκαις.

Ἐὰν ἰδῆς σκώληκαις εἰς τὸν ὕπνον σου, ἤξευρε ὅτι δηλοῦν πεῖ-
 30 ναν καὶ βάλε εἰς τάξιν προκαιροῦ τὸ νὰ ἀγοράσῃς τὰ ἀναγκαῖα
 ὁποῦ σου κάμνονν χρεῖαν.

3 διαφεντευθῆς cod. 9 πᾶς = εἰπέ. 10 ἐπό¹ cod. 14 πορνό
 cod. 16 σε φυλάξαι] πεφυλάξαι cod. 24 πινόν cod. ὀρμηγνέγω
 = ὀρμηγνέω. 25 γυνή cod. 27 ἀπ' ἀνξήσῃς cod. 29 πῖνα cod.
 31 χρεῖα cod.

Πλοιάρια.

Ἐὰν ἰδῆς πλοιάρια ὅτι περιπατεῖ ἔς τὴν στερίαν, δηλοῖ θάνατον ἄμην ἐσὸν κάμε εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐλεημοσύνην καὶ νηστείαν νὰ σου χαρίσῃ ὁ Θεὸς αὐτὸς καὶ ἴσως ἰδῆς ἄλλον ἀποθαμμένον καὶ περάσῃ ἢ ὦρα ἢ πικριά ἄμην ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἀρμενίζει εἰς ἄεραν 5 σφοδρόν, τίποτες λόγια θέλουν σε ἀπαντήσουν ἄμην ἐσὸν ἀπεχε πᾶσαν ἀκρόασιν ἡμέρας β' ἔπειτα παύει. μὰ ἐὰν ἰδῆς ὅτι τζακίζεται τὸ πλοῖον, μὴν κάμνης πραγματεῖαν νὰ μὴν χάσῃς. ἄμην ἐὰν ἦσαι τεχνίτης, ἤξευρε ὅτι αὐτὴν τὴν ἡμέραν εἴ τι δουλεύῃς θέλει ὑπάγῃ εἰς ἀπώλειαν ἄμην κάμε προσευχαίς ἄλλια παρὰ 10 δουλειάν. ἐὰν τὸ πλοῖον ῥίξῃ τόπια καὶ ἐσὸν ἀκούῃς τοὺς βρόντους, ἤξευρε ὅτι ὀγλίγωρα θέλεις ἀκούσῃς [f. 92^v] τίποτες ἀπὸ τιναν φίλον ἢ ἐδικόν.

Νέφαλα.

Ἐὰν ἰδῆς νέφαλα εἰς τὸν ὕπνον σου, ἤξευρε ὅτι ὀγλίγωρα <κα-15 νεις φίλος> θέλει σε μισήσῃ ἄμην ἐσὸν κάμε ὅτι δὲν ἔχεις εἶδησιν, <ἔως> ὅπου νὰ περάσῃ ἢ ὦρα ἢ κακὴ, διότι, αὐτὸς μὴν εὐρίσκοντας αἰτία τοῦ κακοῦ, θέλει μετανοήσῃ ἀπὸ τὴν κακίαν.

Βροχή.

Ἐὰν ἰδῆς βροχὴν εἰς τὸν ὕπνον σου, δηλοῖ κλάματα ἄμην ἡμ-20 πορεῖ νὰ ἦναι καὶ εἰς ξένον. ἄμην ἐὰν ἰδῆς καὶ ἐσὸν ὅτι ἀπὸ τὴν βροχὴν ἐβράχῃς, ἤξευρε ὅτι θέλεις πικραθῆς ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα. κάθου εἰς τὸν οἶκόν σου ἔως τὸ μεσημέρι, μὴν σε τύχῃ τίποτες εἰς τὸν δρόμον ὅπου περιπατεῖς.

Ἀστραπή.

25

Ἐὰν ἰδῆς ἀστραπὴν εἰς τὸν ὕπνον σου φωτεινὴν ἢ καὶ αὐγὴν, ἤξευρε ὅτι θέλεις λάβῃς γραφὴν ἀπὸ μακριὰ μέρη σὲ ὀλίγαις ἡμέραις καὶ χαίρου ὅτι εἶναι καλόν.

2 στερία cod. (= στερεά (γῆ)). 3 ἄμην = ἀμή. νηστεία cod.
7 πᾶσαν scripsi : μὴν cod. πάβη cod. 9 εἴ τι] ἦτον cod. 10 προ-
σευχαίς scripsi : προσεύεις cod. 11 ῥίσιχη cod. τοῦ cod.
15-16 κανεις φίλος addidi. 17 ἔως inserui. κακῆ] κακιά cod.
20 βροχὴ cod. δηλοῦν cod. 26 ἀστραπή cod. φωτινὴ cod. αὐγὴν
scripsi : ἀβγνὸ cod. 27 γραφὴ cod.

Χιόνι.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου χιόνι, δηλοῖ ὅτι θέλεις θερμαθῆς · τὸ λοιπὸν κάνε νηστείαν ἀπὸ ἀρμυρᾶ καὶ ἀπὸ πιοτᾶ · πάρε καθάρσι τὸ νὰ παστρευθῆς καὶ μὴ φοβοῦ εἴτε φόβον μὴ ἔχῃς ἀπὸ θέρμην 5 καὶ ἀπὸ λεμικῆν.

Ἀέρας.

Textus deest. (Duo folia exciderunt.)

..... [F. 93] « λύ]τρωσόν με ἀπὸ τὸ θυμωτικὸν ἐκείνον ὄνειρον ὁποῦ εἶδον εἰς τὸν ὕπνον μου νὰ μὴ παραδοθῶ εἰς κανένα πάθος τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ». θέλεις δὲ γλυτώσειν ἀπὸ τῶν κα- 10 κῶν τὰς γλώσσας, ἐὰν εἰπῆς τοῦτα θ' φοραίς, διὰ τὰ ἐννέα τῶν ἀγγέλων τάγματα.

Σεισμός.

Ἐὰν ἰδῆς σεισμόν, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ σύγχυσιν · ἀλλ' ἐμπορεῖ νὰ ῆναι καὶ διὰ ἄλλον καὶ ἐσὸ νὰ τὸν ἀκούσης μόνον.

15

Γυναῖκα.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι σηκώνεις εἰς τοὺς ὤμους σου καμμίαν γυναῖκα, ἔξευρε ὅτι θέλει συμβῆν εἰς ἐσένα καμμία ἀρρωστία · ἀμὴ ἐσὺ, τόσον ἤθελες κουρασθῆν ἀπὸ τὸ σῶμά της, τόσον βαρειά εἶναι · ἀλλ' ἐσὸ ἀπεχε ἀπὸ γυναῖκα, ἀπὸ φαγιά καὶ πιοτᾶ καὶ νὰ τρώγῃς 20 μόνον βραστόν διὰ νὰ ἡσυχάσῃ τὸ αἷμά σου.

Ἄνδρα.

Ἐὰν ἰδῆς ἄνδρα, ἔξευρε ὅτι ἔχει νὰ περιπατήσῃς πολὺ διάστημα εἰς ξένον τόπον.

Ἀλλόφυλον.

25 Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου ἀλλόφυλον τίποτε, τάξιμον ἔχεις εἷς τινα ἄγιον καὶ δὸς τοῦτο. ἀλλ' ἐ-[f. 93^v]-ὰν τὸ δώσῃς, ἔξευρε ὅτι δὲν τὸ βλέπεις πλέον.

3 νηστεία cod. ἀρμυρᾶ = ἀλμυρᾶ. καθράσι cod. 4 θερμη cod. λεμικί cod. (= λοιμικῆ). 7 ff. 93 sqq. eadem manu qua ff. 86-89^v (prima pars opusculi) exarata sunt. 10 ἐάν] + τό cod. 14 τό cod. μόνος cod. 16 σκίονεις cod. 24 ἀλλοφύλους cod.

Μαλλιά.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου μαλλιά, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ πέρδευσιν· καὶ ἄφησον νὰ περάσουν ἡμέραις γ' καὶ ἔπειτα κύτταξον τὴν ὑπόθεσίν σου.

Ἀποθαμμένος.

5

Ἐὰν ἰδῆς ἀποθαμμένον, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ ζωὴν εἰς τινα τὸν ὁποῖον ἔχεις διὰ θάνατον. Ἐὰν δὲ ἰδῆς ὅτι κανένας ἀπὸ τοὺς ἰδικούς σου ἀπέθανε καὶ πάλιν ἀνέστη, ἔξευρε ὅτι εἶναι διπλὸν τὸ κακὸν ὅπου σου ἀκολουθεῖ εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὅπου ἰδῆς τὸν ὄνειρόν σου, καὶ μὴ διστάξης.

10

Κοιμισμένος.

Ἐὰν ἰδῆς κοιμισμένον, ἔξευρε ὅτι μέ τινα ἄκακον ἔχεις νεγότιον καὶ κερδίσεις· καὶ χαίρε.

Παῖδι.

Ἐὰν ἰδῆς παιδίον, δηλοῖ ὅτι παιδεῖαν ἔχεις ἀπὸ τινα εὐτολμον· 15 τὸ λοιπὸν ἔχε ὑπομονὴν νὰ ζήσης χωρὶς ἄχθος.

Κρυφὰ μέλη.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου κρυφὰ μέλη, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ φανέρωσιν εἰς ὃ τι ἐσὺ ποιῆς.

Σμίξις.

20

[F. 94] Ἐὰν ἰδῆς ὅτι σμίγεις μὲ γυναῖκα, ἔξευρε ὅτι τὸ σπέρμα σου ἀξάνει καὶ διὰ τοῦτο γίνεται.

Ψωμί.

Ἐὰν ἰδῆς ψωμί, δύναμις εἶναι εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν σου.

25

Στάρι.

Ἐὰν ἰδῆς στάρι, ἔξευρε ὅτι ἀχάμνον εἶναι, ἀλλ' ἐσὺ ἔχε τὸ πουργόν μίαν λεκάνην νερόν κρόνον καὶ πλύνε τὴν κεφαλὴν σου καὶ τότε περῶ ἢ διάλυσις.

2 πέρδευσιν cod. (= ἐμπερδευσία). 6 ἀποθαμμένον cod. 9 εἰς] ἢ cod. ὅπου cod. 11 κειμισμένον cod. 15 εὐτολμον incertum. 16 ἄχ cod. 26 στάρι = σιτάρι. 27 τὸ πουργόν transp. post 28 νερόν cod.

Κριθάρι.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου κριθάρι, ἤξευρε ὅτι σκώληκαις θέ-
 λεις κάμειν ἢ ψεῖραις · ἀλλ' ἐὰν ἔχῃς καρποὺς εἰς τὸν οἶκόν σου,
 πίπτει καὶ <εἰς> αὐτούς. ἀλλ' ἐσὺ κάμε αὐτό. πίασε μίαν πλά-
 5 κα σαποῦρι ἀπλάστον, λοῦσον τὴν κεφαλὴν σου [f. 94v] καὶ τὴν ἄλλην
 χῶσον εἰς τοὺς καρποὺς νὰ κοπῆ τὸ κακὸν ὄποῦ ἐσένα κυνηγῆ.
 ἀμὴ αὐτὸ θέλει ὑπάγειν εἰς ὄρνιθας · καὶ ἐσὺ σφάξον μίαν καὶ ἀλει-
 ψον τὸν δάκτυλόν σου μὲ τὸ αἷμά της καὶ βρέξον τὰ χεῖλη τῶν παι-
 10 σης πάντα διπλάσιον εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον.

Ὀσπρια.

Ἐὰν ἰδῆς ὄσπρια εἰς τὸν ὕπνον σου, φυλάξου νὰ μὴν πῆς νερόν,
 — ἕως ἡμέρας ε', — κάθε ταχὺ ὄποῦ σηκωθῆς <ἕως ὄποῦ> περά-
 σονται δύο ὄραι τῶν σηκωμάτων σου.

15 ῤεπάνια καὶ ἀγκούρια.

Ἐὰν ἰδῆς αὐτὰ εἰς καιρὸν θανατικοῦ, φεῦγε νὰ μὴν ἀ-[f. 95]-πο-
 θάνῃς. τὸ ὅμοιον κάμε καὶ ὅταν ἔχῃς ἄρρωστον εἰς τὸν οἶκόν σου
 καὶ ἰδῆς τὸ τοιοῦτον ὄνειρον.

Λάχανα ἄσπρα.

20 Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου λάχανα ἄσπρα, ἤξευρε ὅτι χολαὶ
 σε πειράζουσιν τὸ κεφάλι καὶ εὐγαλέ ταις μὲ τῶν ἰατρῶν τὴν τέχ-
 νην.

Καρπούτζια καὶ πεπόνια.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου καρπούτζια καὶ πεπόνια, μὴν ταξει-
 25 δεύσης μήτε στερεῆς καὶ πελάγου, διότι δηλοῖ ἀποκεφαλισμὸν
 καὶ χαλμὸν ζωῆς.

Κρομμύδια καὶ κολοκύνθια.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου αὐτά, ἔξευρε ὅτι κλαύματα δηλοῖ ·
 τὸ λοιπὸν μὴν ἐκβαίνης ἀπὸ τὸ σπῆτι σου εἰς ὀκτὼ νύκτας νὰ μὴ
 30 πά[f. 95v]-θῇς τίποτα.

2 σκώλεκες cod. 4 εἰς addidi. αὐτοῦ cod. 10 πέντα cod. 13 ἕως
 ὄποῦ dubitans addidi. 15 ἀγγούρια cod. 21 ταις] τούς cod.

Σταφύλια.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου μαῦρα, μὴν ἐκβῆς ἔξω τοῦ οἴκου σου ἀπὸ τὴν τὴν ἡμέραν ἐὰν θέλῃς νὰ ζήσης χωρὶς πάθος· ἀλλ' ἐὰν ἰδῆς ἄσπρα, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ νεκρὸν, ἀλλ' εἰς ξένον ἢ εἰς φίλον, εἰς ἐδικὸν ἢ εἰς γείτονα θέλει δώση τὸ ὄνειρον αὐτοῦ. 5

Μπάλλαις, κουρσοῦμι.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου μπάλλαις, κουρσοῦμια καὶ πέτρας ὅτι σηκώνεις, πλοῦτον δηλοῖ· ἀλλ' ἐὰν ἰδῆς ὅτι εἶχες καὶ τὰ ἔχασες, φυλάξου ἀπὸ κλέπτας νὰ μὴ χάσης [f. 96] ὅ τι σοι εὐρίσκεται.

Πικρά.

10

Ἐὰν ἰδῆς πῶς τρώγεις πικρά, μέλι θέλει γένη ἢ καρδιά σου.

Γλυκά.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι τρώγεις γλυκά, ἤξευρε ὅτι φάρμακι θέλει στάζῃ τὰ χεῖλη σου· ἀλλὰ παραμέρισον μερικαῖς ἡμέρας νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπ' αὐτὸ τὸ πάθος ὅπου σε τριγυρίζει. 15

Ξυνά.

Ἐὰν ἰδῆς ξυνά ὅτι τρώγεις, ἔξευρε ὅτι τινὸς δίκαιον θέλεις τὸ πληρώσειν διπλοῦν.

Σκατά.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἔχεσες τὸ βρωμί σου εἰς τὴν κλίνην σου, ἔξευρε 20 ὅτι θέλεις ἐντροπιασθῆν, ἐὰν ἦσαι ἐλεύθερος· ἐὰν δὲ ἦσαι πανδρευμένος, ἔξευρε ὅτι δίδεις τὴν τιμὴν τῆς γυναικὸς σου εἰς ἄλλον.

Ξεβρακοσύνη.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἡ γυνή σου εἶναι ξεβράκωτη, καὶ αὐτὸ εἶναι ἀτιμία περισσὴ εἰς ἐσέ. [f. 96v] ἀλλ' ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου νὰ κλαίῃ 25 καὶ νὰ σου ὀμιλῇ, ἔξευρε ὅτι κόπτει ἀπόθυμον ἀπὸ ἐσένα. ἀλλ' ἐὰν τὴν ἰδῆς θυμωμένην, ἔξευρε ὅτι πολλὰ μετανοεῖ διὰ τὸ φτασιμὸν τῆς καμμίαν φορὰν.

8 σηκόνει cod. 9 σε cod. 17 ὅτι τρώγεις] ἐὰν τρώγεις cod., quae transp. post ὅτι. θέλει cod. 20 εἰς] ἢ cod. 21 ἐντροπιασθῆν cod. 23 ξεβρακοσύνην cod. 28 φορὰ cod.

Τὴν γυναῖκα νὰ δέρονης.

Ἐὰν ἰδῆς τὴν γυναῖκα νὰ δέρονης, ἔξευρε ὅτι θέλει σε κάμειν νὰ μὴν ἔχῃς ἐλεημοσύνην εἰς τὸ γῆρας σου· ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος κάμε καὶ ἐσὺ στοχάσου τὸ καλλίτερόν σου.

5 Τὴν γυναῖκά σου ὅτι δέρνεις.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι δέρνεις τὴν γυναῖκά σου, ἔξευρε ὅτι τῆς δείχνεις ἀγάπην πολλὴν καὶ ἐκείνη σου κάμει παράστρατα πράγματα· ἀλλ' ἐσὺ κάμε τὸ βαρὺ ἕως μερικὰς ἡμέρας καὶ τὴν διορθώνεις.

[F. 97]

Παιδὶ νὰ δέρης.

10 Ἐὰν ἰδῆς ὅτι δέρνεις παιδὶ ἢ ὅτι τὸ σηκώνεις, ἤξευρε ὅτι δηλοῖ παιδεῖαν. καὶ ἐὰν ἔχῃς τίποτε πταίσιμον τοῦτον τὸν καιρὸν ἀναχώρησον εἰς ἄλλο μέρος μερικὰς ἡμέρας καὶ περνάει τὸ κακὸν ὅπου θέλει σου ἔλθῃ εἰς τὴν κεφαλὴν.

Μάχαιρα.

15 Ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἔδοσες μάχαιράν τινος θανατηφόρον, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ χαρὰν ἐργήγορα.

Ἐξω φρενῶν.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου κανένα λωλὸν ἢ ὅτι αὐτὸ ἔπαθες, ἔξευρε ὅτι καλὸν εἶναι εἰς ἐσένα.

20 Πόνος.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἔχεις πόνον εἰς τὸ κορμί σου ἢ εἰς τὴν κοιλίαν σου, ἔξευρε ὅτι ἐλευθερώσεαι ἀπὸ κάτι πάθος.

Πόνος δοντίων.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι τὸ δόντιόν σου ἐκβαλες ἢ ὅτι τὸ ἐπόνεσες, ἤξευρε
25 ὅτι τις συγγενής σου θέλει ἀποθανεῖν· ἀλλὰ ἂν δὲν παθήσῃ τίποτε, δὲν [f. 97v] θέλει συνεβῆν εἰς ἐσένα, ἀλλ' ἐλευθέρωσις.

8 τὸν βαρὺν dici solet: 10 δέρεις cod. 22 καθή cod. 24 τὸν
τι cod. 26 συνέβειν cod. num ἐλευθερωθῆς legendum ?

Πέταμα με πτερά.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι πετᾶς, ἔξευρε ὅτι εἰς ὀλίγον καιρὸν θέλεις ταξει-
δεύσειν. ἐὰν ἰδῆς ὅτι κάθοντας πετᾶς, ἔξευρε ὅτι θάνατον δηλοῖ
εἰς κανένα ἀπὸ τὴν φημιλιάν σου. ἀλλ' ἐὰν ἰδῆς ὅτι πετάεις με
πτερά, καλὸν δηλοῖ, ἐπειδὴ ψυχικὰ πράγματα δηλοῦν. ἀλλ' ἐὰν 5
κάθῃσαι εἰς σκαμνὶ καὶ τὸ σκαμνὶ σε σηκῶνῃ καὶ πετᾶς, ἔξευρε
ὅτι τὸ παιδίον θέλει ἀποθάνῃ ἢ ὁ ἀδελφός σου ἢ ὁ πατέρας σου. ἀπ'
αὐτὰ τὰ τρία τὸ ἕνα θέλει συμβῆ. καὶ δοκίμασον νὰ ἰδῆς.

Κουτρουβάλαις.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου κουτρουβάλαις ὅτι κάμνεις ἡγρον 10
κουλουμουνητριάς, ἔξευρε ὅτι [f. 98] τὴν μίαν ἔχεις φωμὶ καὶ τὴν
ἄλλην δὲν ἔχεις.

Τρέξιμον.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι τρέχεις ἐγρήγορα καὶ κανεὶς δὲν σε φθάνει, ἔξευρε
ὅτι θέλεις κυβερνηθῆν καὶ οἱ ἐδικοὶ σου δὲν θέλουν σε σώσουν. 15
ἀλλ' ἐὰν πασχίζῃς νὰ φεύγῃς καὶ δὲν ἐμπορεῖς, γυρεύεις κυβερ-
νήσιν καὶ δὲν εὐρίσκεις. ἀλλὰ παρὰ τὸς κόπους σου αὐτὰς τὰς
ἡμέρας.

Κρέμισμα.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἐγκρέμισες, ἔξευρε ὅτι θέλουν σε ἀναβάσουν εἰς 20
κρίσιν. ἀλλ' ὅταν τὸ ἰδῆς, τὸ ταχὺ ὅταν σηκωθῆς, χύσε ἔξω τῆς
θύρας σου ἕνα κουμάρι νερόν, ἔπειτα κλειῖσον τὴν θύραν σου ὡς
ἡμίσην ὦραν καὶ σύρον ὅπου θέλῃς καὶ τὸ ὄνειρον θέλει γυρίσειν
εἰς ἄλλους.

Γλώσσαις διαφοραί.

25

Ἐὰν ἰδῆς αὐτὰς ὅτι ὀμιλεῖς, δηλοῖ ὅτι θέλει ἰδῆς ἀνθρώπους ξε-
νικούς, ἀπὸ ἄλλους τόπους.

Ἄγγελος.

Ἐὰν ἰδῆς ἄγγελον, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ τοῦ θανάτου προμήνυμα.

Ἅγιοι.

Ἐὰν ἰδῆς ἁγίους, καὶ αὐτὸ Κύριέ μου, Κύριέ μου, συγχώρησόν μου. ἀλλ' αὐτὸ μὴ τὸ λέγῃς.

Ναοί.

5 [F. 98v] Ἐὰν ἰδῆς ναούς, καὶ αὐτὸ μὴ τὸ λέγῃς.

Παππάδαις.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου παππάδαις, καὶ αὐτὸ μὴ.

Δεσπότης.

Ἐὰν ἰδῆς δεσπότην, καὶ αὐτὸ μὴ.

10

Διάκονος.

Ἐὰν ἰδῆς διάκονον, καὶ αὐτὸ μὴ. τὴν διάλυσιν δὲν κάμνει νὰ τὴν εἰπῶ, ἐπειδὴ δὲν θέλει ὄνειροκρίτης. ἄς ἦναι ἀμελέτητον διὰ τὸ καλλίτερον.

Μετζίτια.

15 Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου μετζίτια, ἄχ, ἄχ, ἀπάρата τὰ καλὰ τῆς ψυχῆς ὅπου κάμνει τῆς ψυχῆς, διότι οἱ διάβολοι κάμνονν σύναξιν καὶ χαρὰν δι' ἐσένα καὶ ὁ φύλακάς σόν τὰ φανερώνει διὰ νὰ κάμῃς ἀποχὴν ἀπὸ τὴν δαιμονικὴν σου προῶξιν.

Λινάρι.

20 Ἐὰν ἰδῆς λινάρι, παιδευσιν δηλοῖ.

Βαμβάκι.

Ἐὰν ἰδῆς βαμβάκι, δηλοῖ καλὴν στρατάν· καὶ ὅ τι ἔχῃς εἰς τὸν νοῦν σου, ἐπιχειρῖσου το καὶ θέλεις κερδίσειν ἐξ ἀποφάσεως.

[F. 99]

Μετάξι.

25 Ἐὰν ἰδῆς μετάξι, δηλοῖ δόναμιν καὶ πάστραν.

Σκώληκες μεταξίου.

Ἐὰν ἰδῆς σκώληκας μεταξίου, ἔξευρε ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον θέλεις περάσειν στενοχωρίαν πολλήν· ἐὰν ἰδῆς τὰ κουκούλια του καὶ τὰ ψυχάρια ἐπάνω, καλὸν εἶναι καὶ χαῖρε.

1 ἁγίους cod. 3 αὐτό i. e. τὸ ὄνειρον. 4 ναούς, ναούς, ναούς cod.
 8 δεσπότην cod. 10 διάκονον cod. 16 κάμνει, convenit, ut v. 11;
 22 καλὴν repetitur. 26 σκώλικας cod. 28 κουκούλα cod.

Φιλίον.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου φιλί, λύπην καὶ χωρισμὸν δηλοῖ. ἀλλὰ χάρισον ἓνα ψωμί ἢ δύο καὶ μοίρασον αὐτὰ εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ὁ Θεὸς δίδει εἰς αὐτὸν τὸν χωρισμὸν καὶ τὴν λύπην.

Δάγκασμα.

5

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι δαγκάνεις, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ δύναμιν· καὶ ὑγεία θέλει ἀδεήσῃ εἰς τὸ κορμί σου.

Μπάτζος.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἐρραπίσθης <ἀπό> τινα, δηλοῖ καὶ αὐτὸ πονοκέφαλον. ἀμὴ μὴ λουσοθῆς καὶ ξυρισθῆς τούτην τὴν ἐβδομάδα. ἀμὴ 10 ἔὰν ἰδῆς ὅτι ἐρράπισες ἄλλον, ἔξευρε ὅτι ἐσὸν θέλεις κερδίσειν τὴν κρίσιν ὅπου θεωρεῖς καὶ τὰ λόγια ὅπου ὀμιλεῖς δι' ἄλλον εἰς ὠφέλειάν σου.

Διδύμια.

Ἐὰν ἰδῆς διδύμια, ἔξευρε ὅτι θέλει ἀδυνα- [f. 99v]-τίσῃς κατὰ 15 πολλά. καὶ μὴ πέσης εἰς γυναῖκα, ἀλλὰ νὰ τρώγῃς φαγιά ζυμαρένια, βραστά κρεμμύδια μετὰ κρέατος· πίνε κρασί πουρνόν, ἀλλ' εἰς κάθε φαγὶ δύο ποτήρια· ῥάκι ἄπεχε καὶ τυρὶ μὴ.

Ἀκρόασις.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἐσὸν λέγεις καὶ ἄλλοι ἀκροάζονται, ἔξευρε ὅτι θέ- 20 λει γένῃς ἀξίος καὶ νὰ ἔχῃς ἀκροατάς, ἤγουν ἐξουσιαστής· ἀμὴ ἤθελε νὰ τὸ βλέπῃς αὐτὸ κάθε ἡμέραν· ἀλλὰ μίαν, εἶναι ὀλίγη ἢ διάλυσίς του.

Ὑψωσις νοῦ.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου ὑψηλοφροσύνην, ὅτι ἐγεινεις ἄρχων 25 ἢ πλούσιος ἢ βιωτικός, πτωχείαν δηλοῖ.

Μονέδα.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι παίρνεις γρόσια ἀπὸ κανένα, ἤξευρε ὅτι λόγια θέ- λεις κάμειν μὲ κανένα. ἀμὴ ἐσὸν ἄπεχε νὰ δικασθῆς, νὰ μὴ γένῃς 30 πταιστής.

5 δάγμα cod. 8 μπάτζο cod. 9 ἐρραπίσθης <ἀπό> scripsi (cf. v. 11): ἐρράπισας cod. num ἐρράπισάν τινα? 10 λουστίς cod. 16 ζυμαρένια dubitans scripsi: ζημφέ, ut videtur, cod. 17 κρεμμύδια = κρομμύδια. 23 διάλυσί cod. 28 πέρεις cod. 30 πτάστης cod.

Φάληση μονέδα.

Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον φάλησην, ἔξευρε ὅτι δηλοῖ ὅτι θέλεις πικραθῆν διὰ θάνατόν τινος.

Ψιλή μονέδα.

5 [F. 100] Ἐὰν ἰδῆς παράδας ὅτι παίρνεις, εἶναι καλόν.

Φλωρία.

Ἐὰν ἰδῆς φλωρία, ἔξευρε ὅτι πρόσωπα θέλεις ἰδεῖν.

Ἵποκάμισον.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἔχεις τὸν χιτῶνά σου, ἔξευρε ὅτι τιμὴν σου χάνεις.
10 καὶ πάλιν ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἔχεις καινούργιον ἢ σου ἔστειλαν ἢ σου ἔχάρισαν χιτῶνα, καλὸν εἶναι. ἀμὴ ἐσὺ νὰ μὴν ἰδῆς ὅτι ἐσὺ ἐχάρισες ἄλλον, ἐπειδὴ εἶναι ἀχαμνόν.

Ζώνη.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι τὴν ζώνην σου ἔχασες, ἔξευρε ὅτι τὴν τιμὴν σου
15 καὶ αὐτὴν χάνεις. ἀμὴ ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἀγόρασες καινουργίαν, ἄπεχε ἀπὸ ξένας γυναῖκας. μὰ ἐὰν φορῆς τὴν ἐδικὴν σου, εἶναι καλόν.

Ῥοῦχα.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι φορεῖς γούνας καὶ ροῦχα, γύμνωσιν καὶ πτωχείαν δηλοῖ.

20 [F. 100^v] Νοσοκομεῖον.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι σε ἔβαλον εἰς τὰ σπιτάλια, ὁ Θεὸς κυβέρνησιν θέλει σου δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον καὶ χαίρου, διότι ὁποῖος βλέπει ὅτι εἶναι ἐκεῖ οὐ κακοσθενεῖ, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τὸν σκεπάσῃ.

Καλεσμός.

25 Ἐὰν ἰδῆς ὅτι σε ἔχουν εἰς καλεσμόν τρώγοντας καὶ πίνοντας, δηλοῖ λύπην, ὅτι θέλουν σε ἀποδιώξουν οἱ φίλοι σου καὶ οἱ συγγενεῖς σου.

Γάμος.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἐπῆγες εἰς γάμον, ἔξευρε ὅτι θέλεις ὑπάγειν εἰς
30 λείψανον. ἀλλ' ἐὰν ὑπανδρεύεσαι, φυλάξου νὰ μὴ ἐγκρεμισθῆς, ἀλλὰ νὰ μὴν ἐκβάνῃς ἀπὸ τὸ σπίτι σου ἡμέρας δ' ἡμῶν.

2 φάληση cod. 10 καινούργιον cod. 13 ζώνην cod. 15 αὐτό cod. et καινούργιον cod., quasi ζωνάρι scripserit. 16 τὸ ἐδικόν cod.
21 σπηθάλια cod. 24 et 25 κάλεσμον cod. 26 θέλει cod. 28 γάμον cod.
29 θέλει cod. 30 ὑπανδρεύεσες cod.

Ζίζυφα.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι τρώγεις ζίζυφα, μὴ ὑπάγῃς εἰς τόπον ὅπου τουφεκιάζουν.

Καρέγλαις.

Ἐὰν ἰδῆς ὅτι εἰς τὴν καρέγλαν τινὸς βασιλέως ἐκάθισας εἰσὲ 5 ἡγεμονίαν καὶ εἰς τὸ κεφάλι σου ἐφόρεσας κορώναν καὶ εἰς τὸ χέρι σου βαστάς σπαθί, ὄχ, τί νά [f. 101] σε εἰπῶ; νὰ τὸ ἔβλεπε; πολλάκις διὰ τὸ καλλίτερον τῆς δόξης σου.

Καρφία, Πριόνι.

Ἐὰν ἰδῆς καρφία, πριόνι, σκεπάρνι, πλάνι, ἀρίδαν, βίδα καὶ 10 8 τι σύνεργον ἰδῆς τῶν μαραγκῶν, εἶναι κακόν.

Παπουτζία.

Ὅλα τὰ σύνεργα τῶν παπουτζήδων καὶ αὐτὸ ἀχαμνόν.

Ῥάπτῃς.

Ἐὰν ἰδῆς πήχην, ψαλίδι, τζέπην, τεμπεσήρι, ὅλα αὐτὰ εἶναι 15 καλὰ· ἀμὴ ἢ δακτυλήθρα εἶναι μόνον στενοχωρία, ἐὰν ἰδῆς ὅτι τὴν φορεῖς.

Καλαφάτης.

Τὰ σύνεργα τοῦ καλαφάτου καλὰ εἶναι.

Φοῦρος.

20

Φοῦρος δηλοῖ καῦλαν εἰς τὴν καρδίαν σου. ἀλλ' ἐὰν ἦναι σβυστός, ἢ καῦλα εἶναι ὀλίγη ἢ τίποτε δὲν εἶναι.

Μπακάλικον.

[F. 101^v] Ἐὰν ἰδῆς εἰς τὸν ὕπνον σου μπακάλικον, ὅτι πουλεῖς <καὶ> ἀγοράζουν, καλὸν εἶναι· ἀμὴ ἐὰν ἰδῆς ὅτι ἄλλος 25 πουλεῖ καὶ ἐσὺ ἀγοράζεις, πλεόν καλλίτερον, διότι τὴν τέχνην σου θέλει ὁ Θεὸς γυρίσῃ εἰς ἐσένα, καὶ χαίρου. ἀμὴ ἐὰν ἦναι τὸ ὄνειρον μίαν φοράν, ὀλίγον εἶναι καὶ τὸ διάφορον. μακάρι νὰ τὸ ἔβλεπε

1 τζίζυφα cod. 2 τρώγει cod. τζιζιρα cod. 4 et 5 καρέγλα = καρέκλα. 5 καρέγλα cod. ἦσε cod. 7 ἔβλεπε cod. 10 ἀρίδα cod. βίδα cod. 11 μαραγκῶν cod. 15 ψαλι cod. 20 φοῦρον cod. 21 καῦλα cod. 23 μπακάλικον cod. — ff. 101^v ss. eadem manu qua ff. 89^v-92^v exarata sunt. 24 μπακάλικον cod. πουλί cod. 25 καὶ inserui. ἀγοράζεις cod., sed cf. v. 26.

ί' και ιβ' φοραίς τὸν κάθε χρόνον · τότε εἶναι τέλειον και θαναμασ τόν, ὅτι θέλει γένης κυβερνημένος ἀπ' ἐκεῖ ὁποῦ εἶσαι διπλοῦν και τριπλοῦν.

- Ἄμῃ ἐγὼ θέλω συντομεύσω τὰ λόγια μου μὲ λόγια γλυκὰ και 5 φρόνιμα ὁποῦ νὰ καταλάβῃ κάθε ἕνας τὴν ἔννοιαν τοῦ κάθε ὄνειρον. ὁμως πρέπει νὰ ἦναι και ὁ ἕνας ἀνοικτῆς φύσεως και γνώσις, ὄχι τυφλὸς και μωρὸς τὸ νὰ ἀμελῇ και νὰ λέγῃ ὅτι ψευτικὰ εἶναι ἐτοῦτα τὰ μωρολόγια τὰ ὀδεῖνα. ὦ τυφλοὶ και μωροί, ἐσεῖς ὁποῦ τὰ λένε αὐτὰ ὅτι εἶναι μωρολογιαίς, ὅ τί καλὸν ἔχετε ἐσεῖς; ποῦ εἶναι ἡ 10 προκοπή σας; ποῦ εἶναι τὸ κέρδος σας; τί ἐρμηνεῖαις κάνετε ἐσεῖς ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σας; δὲν εἶστε ἄξιοι νὰ νουθετηθῆτε νὰ βάλετε εἰς τάξιν, ἀλλ' ὁμως σήμερίς σας παρακαλῶ νὰ τὰ προστοχασθῆτε ὅλα αὐτὰ ὁποῦ σας λέγω και μὴν ἀμελεῖτε, [f. 102] νὰ ζήσετε χρόνια περισσὰ και νὰ μὴν πάθετε κανένα κακὸν και ζημίαν ποτὲ μήτε 15 εἰς κορμὶν μήτε εἰς ψυχῆν, ἀμῃ νὰ χαίρεσθε πάντα μὲ ὀλίγην φύλαξιν ὁποῦ θέλετε κάμει εἰς τὴν ζωὴν σας εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ὄνειρων τῶν ἀχαμνῶν και πάλιν νὰ ἀρχίζετε τὴν δούλευσίν σας ὅταν τὸ ὄνειρον πάλιν σας ὀδηγῇ κατὰ τὴν διάλυσίν τον. ὁμᾶς ἐγὼ ἤθελα πλέον [f. 102^v] νὰ σχολάσω · ἀμῃ θέλω πάλιν νὰ σας εἰπῶ κατὶ τι, νὰ 20 χαίρεσθε ὀλίγον, παιδιά μου. ἐὰν και τὸ ὄνειρον ἦναι πολλὰ χαριέσσοτατον και σας χαίροποιῇ εἰς τὸν ὕπνον σας, ἡξέουρετε ὅτι εἰς τὰ ξύπνα σας φέρει κακὴν καρδίαν. ἀμῃ ἐσεῖς πρέπει ὡς ἐρωτημένοι ἀπὸ τὸν ὄνειροκρίτην νὰ ταπεινώνεσθε ἂν τύχη λόγος ἢ ἄλλο τίποτες, μὴ γίνεσθε ἐναντίοι, ἔως νὰ περάσῃ ἡ ὥρα ἀχαμνῆ · και τότε 25 θέλετε δοξάσει τὸν Θεὸν και νὰ εἰπῆτε και διὰ λόγον μου τὸ · « ὁ Θεὸς συγχωρέσῃ τον, ὁποῦ [f. 103] ἐκόπιασε και τὰ ἔγραψε ἐπὶ πολλῶν σοφίαν και συννετὰ ἐρωτήματα ». — ἐὰν ἰδῆς ὅτι τρώγεις ὠμὸν κρέας, ἀπεχε ἀπὸ τὰ ξένα δίκαια, και ἐὰν ἰδῆς πικραίς, κλάματα, καλὸν εἶναι · πλῆθος ἀνθρώπων, κακόν. ὅταν σε ἐρωτήσουν 30 διὰ ὄνειρα, νὰ λέγῃς πρῶτον · « καλὸν εἶναι ». ἔπειτα λέγε τὴν διάλυσιν. και ἐὰν ἦναι τὸ ὄνειρον μέγαλον, ἐσὺ μὴν τὸ ἐξηγῆς ὄλον, ἀμῃ τὰ γ' λόγια ἢ και τὰ ζ'. ἐὰν ἰδῆς ὅτι ὑπάγεις εἰς τὸν τόπον σου, θέλει ἀργήσης νὰ πάγῃς, και καθεξῆς ὅλα. ἀκόμη ὅταν εὔγουν τὰ ἄστρα, [f. 103^v] τὴν τρίτην, τὴν πέμπτην και τὸ σάββατον, 35 μὴν διαλύης ὄνειρον, εἰ μὴ ἐὰν και ἦναι ἀνάγκη · δόσε του πρῶτον μίαν εἰς τὸ στόμα ὅταν τὸ λέγῃ, ἔπειτα λέγε τὴν διάλυσιν. και ἐὰν αὐτὰ και τὰ φυλάξετε, σᾶς λέγω ὅτι ποτὲ δὲν θέλετε λάβῃ ἀσθέ-

1 τέλειον cod. 4 συντομέψω cod. 8 λένε = λέγουνε (λέγουσι).
 11 νουθετῖσσετε cod. 12 προστοχαστίτε cod. 13-14 χρόνι περισθ
 cod. 14 ζημίας cod. 15 χέρεστε cod. 19 κατι ντίς cod.
 23 ταπεινώνεστε cod. τίποτες] + ἄλλο cod. 24 ἐναντίος cod.
 27 συννετοῦ cod. 35-36 μίαν δίδω εἰς τὸ στόμα = κολαφίζω.

νειαν μήτε οἱ κακοὶ νὰ ἠμπορέσουν νὰ σας βλάψουν μηδέ ποτε ἐσεῖς θέλετε γενέσθαι κακῆς διαθέσεως.

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα.

[F. 104] Βλάσιος Ἀθηναῖος καὶ πιστὸς φίλος ὑμῶν
ἀδελφὸς Χριστιανῶν.

5

Onirocrite lunaire.

[F. 105] Ἐτερος ὄνειροκρίτης τῆς Σελήνης.

Εἰς τὴν α' ἐὰν ἰδῆς ὄνειρον ἐσπέραν, χαρὰν καὶ προκοπὴν δηλοῖ.

Εἰς τὰς β', τὸ ὄνειρον ἐλπίδας ἀγαθὰς δηλοῖ.

Εἰς τὰς γ' ἐὰν ἰδῆς, οὐδεμίαν αἰτίαν.

Εἰς τὰς δ', γίνεται· καὶ μὴν τὸ εἰπῆς τιος.

10

Εἰς τὰς ε', πρόσεχε νὰ λάβῃς ἀγαθὰς ἐλπίδας.

[F. 105v] Εἰς τὰς ς', μὴν φοβηθῆς, διότι δὲν ἀληθεύει.

Εἰς τὰς ζ', πνεῦμα εἶναι· καὶ ἂν θλιβερὸν ᾔηναι, εἰπέ το κατὰ ἀνατολάς.

Εἰς τὰς η', εἰς χαρὰν καὶ τιμὴν σου.

15

Εἰς τὰς θ', ἀχαμνόν, διότι Κατζιβέλα ἐγεννήθη.

Εἰς τὰς ι', ἕως ἡμέρας μ' γίνεται, διότι φάντασμα ἐστί.

[F. 106] Εἰς τὰς ια', ὅ τι ἰδῆς, γίνεται.

Εἰς τὰς ιβ', εἰς ἄλλον δηλοῖ.

Εἰς τὰς ιγ', ἀπὸ ἄλλους θέλεις πενθήση· καὶ γαστριμαργία 20
σου γίνεται.

Εἰς τὰς ιδ', πολλὴ ἢ ζωὴ σου ἐὰν μετανοήσης καὶ μὴν πειρασ-
θῆς.

Εἰς τὰς ιε', μὴν φροντίσης· οὐκ ἀληθεύει.

Εἰς τὰς ις', φανερόν ἐστί καὶ μετὰ πολὺν χρόνον γίνεται.

25

[F. 106v] Εἰς τὰς ιζ', δαιμόνων ὁδόν· ἄφρον ἐστὶ οὐδὲ τήρησον·
ἐν ἄλλοις ἀποβήσεται.

Εἰς τὰς ιη', γίνεται.

Εἰς τὰς ιθ', γίνεται, ἀμὴ ἕως τοῦ χρόνου.

Εἰς τὰς κ', ἐλπίδας ἀγαθὰς δηλοῖ καὶ γίνεται.

30

Εἰς τὰς κα', οὐκ ἀληθεύει.

Εἰς τὰς κβ', χαρὰν δηλοῖ.

Εἰς τὰς κγ', διὰ Χριστιανῶν κίνδυνον δηλοῖ καὶ πάλιν γυρίζει.

[F. 107] *Εἰς τὰς κδ', εἰς καλὸν ἐστίν.*

5 *Εἰς τὰς κε', δύσκολον εἶναι καὶ ἔχει φόβον ἕως ἡμέρας ἑπτὰ.*

Εἰς τὰς κς', ψεῦμα εἶναι καὶ μὴν φροντίξης ἕως ἡμέρας ἑπτὰ.

Εἰς τὰς κζ', ἄγραν δηλοῖ καὶ πᾶσαν σωτηρίαν καὶ ἐκ θλίψεως χαρὰν δηλοῖ.

Εἰς τὰς κη', ἰοβόλον δηλοῖ ἕως ἡμέρας ἑπτὰ.

10 *Εἰς τὰς κθ', σωτηρίαν δηλοῖ · ἔστιν ἀγαθόν.*

[F. 107^v] *Εἰς τὰς λ', τήρησον ἕως ἡμέρας ὀκτώ.*

5 εὐτά cod: 9 εὐτά cod:

Manuscrit du XIIIe siècle, bombycinus comptant 206 feuillets ; dimensions : 0,24×0,16.

1. Méthode de divination d'après les signes qui apparaissent sur l'omoplate d'un agneau sacrifié. La description d'une méthode du même genre est attribuée dans certains manuscrits à Psellus ; elle a été éditée par Hercher dans le *Philologus*, VIII (1853), pp. 165-168. Politis en a fait connaître une autre forme dans le *Parthénon*, 1872, pp. 1093 ss. Cf. le *Catalogus cod. astrol. gr.*, t. VII, p. 6.

2. *Παλμική*. L'opuscule, malheureusement incomplet, est différent des trois petits traités sur la mantique d'après les tressaillements du corps, publiés par H. Diels, dans les *Abhandlungen der Preuss. Akad. des Wiss.*, 1907 (phil.-hist. Klasse, IV).

Omoplatoscopique.

[F. 155^v] *Βιβλίον παραδοθὲν ἐκ τε Τούρκων καὶ Βαρβάρων προδηλωτικὸν τῶν ἔσομένων <ἐκ τῶν> ἐν τῷ ὠμοπλάτῃ φαινομένων τεκμηρίων.*

Λέγομεν ὅτι ἐκ τῶν παρόντων τεκμηρίων προέγνωσται ταῦτα ἄερος κατάστασις, νίκη καὶ ἥττα πολέμου, πραγματείας ἔκβασις καὶ ὁδοιπορίας, κίνδυνος θανάτου, ζωῆς διάρκεια καὶ λοιπῶν πραγμάτων τελείωσις. 5

Ἐκλεξάμενος ἐκ προβάτων ἢ ἐξ ἄρνων λάβε καὶ ὁ εἰς βούλει τῶν μελλόντων μαθεῖν προονοματίσας σφάξον]..... folium unum deperditum est.

<Περὶ νίκης ἢ ἥττης πολέμου>. 10

[F. 156] *ὠμοπλάτον, τὸ ἐναντίον λογιζόν. εἰ θέλεις γνῶναι τὸν ἐξίοντα πρὸς πόλεμον νικῶντα ἢ τὸν πολεμούμενον, καθὼς εἴρηται ποιήσας, εἰς ἴδης ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ ὠμοπλάτου ἐρῶθρὰν ὄσσαν ὡσπερ νεφέλην, σημεῖον ἔστω σοι μεγίστου πολέμου καὶ αἱματεκχυσίας καὶ ἥττης τῶν πολεμουμένων · εἰ δὲ ἐν τῷ 15*

ἀριστερῶ μέρει ἴδης ὥσπερ ἴνας ἐπιμήκεις μελαίνας, καὶ τοῦτο τὰ ὅμοια σημαίνει. εἰ δὲ ἴδης ἐν τῷ δεξιῷ μέρει μέλαιναν ὥσπερ νεφέλην, εἰς ἣταν καὶ ἀπώλειαν τῶν τε ἵππων καὶ τῶν κινουμένων πολεμίων λογίζου. εἰ δὲ ἴδης ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει ἐρυθρότητα 5 οὔσαν, ὁμοίως ἀπώλειαν τῶν ἐξιόντων πολεμίων προγίνωσκε. εἰ δὲ ἴδης ἀμφοτέρω τὰ μέρη κατὰ φύσιν λευκὰ ὄντα καὶ μόνον πρὸς τὰ ἄκρα κύκλω [μ]εμελασμένα, τοῦτο ἀμιξίαν [τοῦ] πολέμου δηλοῖ.

Διὰ θαλάσσης.

10 [F. 156v] Εἰ θέλεις γνῶναι τοῦ διὰ θαλάσσης ἀπ[ο]δημοῦντος τὴν ἔκβασιν, κατὰ τὰ εἰρημμένα ποιήσας, ἐὰν ἴδης ἐν τῷ δεξιῷ μέρει ὥσπερ ἴνας ἀγκιστροειδεῖς ἐρυθράς, ἀναλόγως τοῦ πλήθους κίνδονον τῶν ἀποδήμων σημαίνει. εἰ δὲ ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει ἴδης πεπερασμένην εὐθείαν ἐρυθράν, σημειοῦ ἔκβασιν τοῦ ἀποδημοῦν- 15 τος πολυχάρμονα καὶ ἐπικερδῆ. ἀπλῶς δὲ εἰπεῖν, ὅσας ἴδης ἑκατέρωθεν ἀγκιστροειδεῖς γραμμὰς, ἀνάλογον ἀπώλειαν νόει καὶ τὰς ἐπιμήκεις εὐθείας ὅσας ἴδης, ἀνάλογον χαρὰν ἐπινόει.

Περὶ νόσων καὶ ὑγείας.

Εἰ δὲ θέλεις γνῶναι νόσους θανασίμους ἐν οἴκῳ καὶ χώρα ἢ 20 ὑγείαν, κατὰ τὸν εἰρημμένον τρόπον ὀνοματίσας σκόπει· καὶ ἐὰν ἔχη τὸ δεξιὸν μέρος ἴνας ὀρθὰς ἐρυθράς, ἀναλόγως τοῦ πλήθους νόει τὰς νόσους καὶ θανάτους. εἰ δὲ ταύτας ἐν τῷ ἀριστερῷ ἴδης, ὑγείαν καὶ νόσων ἀπαλλαγὴν γίνωσκε ἐν πᾶσιν. [f.157] εἰ δὲ ἴδης τὸ δεξιὸν μέρος λευκὸν καὶ καθαρὸν, καὶ τοῦτο ὑγείαν δηλοῖ.

25 Περὶ μεταστάσεως ἐκ τόπου εἰς τόπον.

Εἰ θέλεις γνῶναι τὴν τῆς τοπικῆς μεταστάσεως ἔκβασιν ὅποια ἔσται, ὡς ἀνώτερον εἴρηται προνοματίσας διασκόπησον. ἐὰν ἴδης ἐν τῷ δεξιῷ μέρει πρὸς τὰ ἄνω ὡς οἶα νεφέλην ἐρυθράν, ση- 30 μειοῦ ταχύτητα μεταστάσεως ἀγαθῆς ἐκ τόπου, ἐπὶ τοσοῦτον ὅσον ἐγγίζει πρὸς τὰ ἄνω ἢ νεφέλη. εἰ δὲ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἴδης ὥσπερ ἴνας ὀρθὰς ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, ἐν τῇ μεταστάσει λογί- ζου πικρίαν καὶ θλίψιν τὴν ἐπὶ γυναικί. εἰ δὲ ἴδης ἐν τῷ δεξιῷ μέρει ἀγκιστροειδεῖς γραμμὰς ἐρυθράς ἢ μελαίνας, μὴ μεταστῆς ἐκ τοῦ τόπου· κίνδονον γὰρ ἀπωλείας δηλοῖ.

4 μέγεθ. cod. ἐρυθρότητα cod. 23 ὑγείας cod. 28 ὡς οἶα :
malim ὡσεὶ. 29 ταχύτητος μετάστασιν cod. 34 ἀπώλειαν cod.

Περὶ ἀσθενοῦντος.

Εἰ βούλει γνῶναι τὸν ἀσθενοῦντα εἰ σώζεται ἢ κινδυνεύει, κατὰ τὰ εἰρημένα ποιήσας, ἐὰν ἴδῃς ἐν τῷ δεξιῷ μέρει μίαν μόνον ἴνα πεπερασμένην ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω ἐρυθράν, σημειοῦ μακρονοσίαν μόνον. εἰ δὲ ἴδῃς πολλὰς ἐν αὐτῷ ἴνας, κίνδυνον θανάτ[ου] 5 [f. 157^v] ταχὺν νόει. εἰ δὲ ἴδῃς ἐν τε τῷ ἀριστερῷ καὶ δεξιῷ μέρει ἴνας ἢ σπιλάδας μελαίνας, ὑγείαν καὶ μακροζωΐαν διάγνωθι.

Περὶ δεσμίου.

Εἰ θέλεις γνῶναι δεσμίου λύτρον ἢ ἐν τοῖς δεσμοῖς θάνατον, καθὰ προεῖρηται πράξας, ἐὰν ἴδῃς ἐν τῷ δεξιῷ μέρει καὶ τῷ ἀρι- 10 τερῷ ἴνας ὀρθὰς ἐρυθράς, εἰς λύτρωσιν τοῦτο καὶ ζωὴν τοῦ δεσμίου σκόπει ἀναλόγως τῶν φαινομένων ἰνῶν. εἰ δὲ ἴδῃς κατὰ πλάτος τὰς εὐθείας, ἀναλόγως τοῦ πλήθους τῶν εὐθειῶν τοὺς χρόνους τῶν δεσμῶν ἐπιλόγισαι. εἰ δὲ ἴδῃς τὰς αὐτὰς εὐθείας πρὸς τὴν λαβὴν τοῦ ὀμοπλάτου οὕσας, ἐν τοῖς δεσμοῖς θάνατον ἐπινοεῖ. 15

Περὶ πληθυσμοῦ θερμμάτων.

Εἰ θέλεις γνῶναι περὶ τούτου, λαβὼν ἐκ τῶν πρωτείων θερμμάτων, ἔψησον ὕδατι θερμῶν καὶ ἐὰν ἴδῃς ἀμφοτέροις μέρεσιν ὡσεὶ νεφέλας ἀμαυράς, γίνωσκε ὅτι πληθυνθήσονται ἀναλόγως τοῦ πλήθους τῶν νεφελῶν. εἰ δὲ ἴδῃς ἐρυθράς, ἢ ἀπώλεια ἔσται, ἀναλό- 20 γως τοῦ πλήθους τῆς ἐρυθρότητος.

Περὶ πένητος καὶ πλουσίου.

F. 158] Εἰ γνῶναι θέλεις πένητα εἰ πλουτήσῃ καὶ πλούσιον εἰ πένης ἔσται, ὡς εἴρηται ποιήσας, ἐὰν ἔχῃ τὸ δεξιὸν μέρος ἴνας ὀρθὰς ἐρυθράς, ἀναλόγως τοῦ πλήθους ὁ πλούσιος πένης ἔσται. 25 ἐὰν δὲ ἔχῃ ἀμφοτέρα τὰ μέρη ἴνας ὀρθὰς μελαίνας, ὁ πένης πλουτήσῃ. εἰ δὲ ἀναμειγμένας ἴδῃς ἐρυθράς ταῖς μελαίνας, ὁ πλεονασμὸς τοῦ ἑτέρου νικήσῃ τὸ ἕτερον κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον. εἰ δὲ ἴδῃς λευκότητα καὶ μόνην ἐν αὐτῷ, τοῦτο διαμένει μέχρι θανάτου. 30

6 malim ταχέος.
28 τόν] τό cod.

7 διέγνωθι cod.

23 πλούσια cod.

24 ἴνα cod.

29 nonne legendum μόνην, ἐν αὐτῷ τούτῳ κτλ. ?

Περὶ ἐρωμένης γυναικός.

Εἰ σπουδὴ σοι προειδέναι εἰ ταύτης ἐρῶν ἐπιδέχεται σοι ταύτη συναφθῆναι, καθὰ πολλάκις εἴρηται προονοματίσας, ἐὰν ἴδῃς ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ ὠμοπλάτου ὥσπερ τιὰ νεφέλην ἐρυθράν, ση-
5 μαιοῦ ὅτι καὶ ἐκούσης τῆς ἐρωμένης δρᾶς τὸ σπουδαζόμενον. εἰ δὲ ἴδῃς τὸ δεξιὸν μὲν καθαρὸν, τὸ δὲ ἀριστερὸν θαμβόν, ἀδύνατός σοι τούτου ἢ διεξάννυσις.

Περὶ πολυπαιδίας καὶ ὀλιγοτεκνίας.

Εἰ διὰ γνώσεώς σοι σπουδάζεται πολυτεκνίας καὶ ὀλιγο- [f.158^v]-
10 τεκνίας καὶ περὶ τῆς τούτων ζωῆς μαθεῖν, εἴση οὕτως · κατὰ τὰ προειρημένα συμπαραλαβόν, ἐὰν ἴδῃς <εἰς> τὰ ἄνω μέρη ἦτοι πρὸς τὸ λεγόμενον τραγανὸν καθαρότητα καὶ λευκότητα, τοῦτο λογίζου εἰς ὀλιγοτεκνίαν. εἰ δὲ ἴδῃς καὶ τὸ ἀριστερὸν καθαρὸν καὶ λευκόν, τοῦτο καὶ εἰς στέρησιν λογίζου τῆς γαμετῆς διὰ θα-
15 νάτου. εἰ δὲ ἴδῃς εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ὠμοπλάτου πλησίον τοῦ τραγανοῦ ἴνας ἐρυθρὰς καὶ μαύρας καθάπερ γραμμάς τὰς ἐν ὑφάσμασιν, ταῦτα πολυτεκνίαν σημαίνει · εἰ μὲν περισσότερα τὰ ἐρυθρά, ἀρρένων, εἰ δὲ πλεονα τὰ μέλανα τῶν γραμμῶν, θηλειῶν πληθος. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους. ἐὰν ἴδῃς ἴνας καὶ
20 στιγμάς ἐρυθρὰς καὶ μαύρας, καὶ τοῦτο πολυτεκνίαν καὶ ζωὴν σημαίνει. εἰ δὲ ἴδῃς τὸ δεξιὸν μέρος ἔχον ἐρυθρούς ἢ μέλανας κύκλους ὡσεὶ στεφάνους, τοῦτο κατὰ τὸ μέτρον τῶν στεφάνων, γυναικῶν συζυγίαν λογίζου · εἰ δὲ μόνον ἐρυθρούς, τοῦτο εἰς πρόσωπον γυναικῶν [f. 159] π[ο]λεμίαν] καὶ μαχίμων ἡγοῦ · εἰ δὲ μέλα-
25 νας, τοῦτο εἰς καταδεδουλωμένας λογίζου.

Palmique.

[F. 159] Βίβλος σοφίας. Περσῶν παλμικῆ.

Ἡ μὲν φύσις τοῦτο κατεῖχεν ἐν ἑαυτῇ ἀπ' ἀρχῆς, ἐπινενόηται δὲ τοῦτο ἡμῖν καὶ ἐξηύρηται πολυπειρία καὶ δοκιμῆ τοῦ ἀποτελέσ-
30 μαστος, οὐ κέρδος βιωφελές ἢ τῶν ἐσομένων προεΐδησις. ἀρκ-
τέον δὲ περὶ τῆς δηλώσεως ἐκάστου ἀνθρωπειοῦ μέλους παλλο-
μένου καὶ πρῶτον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. ἢ δὲ κρίσις οὐκ ἔστιν ἴση

2 rectius ἐρῶντι. 9 πολυτεκνίαν cod. ὀλιγοτεκνίαν cod. 11 συμ-
παραλαβόν scripsi · συμπαρανάμος cod. εἰς inserui. 14 στέρησιν
cod. 21 μέλαινας cod. 31 ἴσως cod.

ἐκάστῳ προσώπῳ · ἄλλη γὰρ πένητος καὶ ἄλλη πλουσίον, ἄλλη ἀγάμου καὶ ἄλλη τῶν ὑπογάμων, ἕτερα παρθένου καὶ ἕτερα τῆς μὴ παρθένου.

Περὶ κεφαλῆς.

Ἐάν τις συμβῆ πάλλεσθαι τὸ ὑπέρκρανον, ἐπὶ πλουσίον μὲν 5
προσθήκην πλούτου καὶ δόξης δηλοῖ, ἐπὶ δὲ πένητος, τιμωρίαν
ἑαυτῷ σημαίνει ἀπὸ τοῦ ὑπερέχοντος. ἐπὶ δὲ γυναικὸς ὑπάνδρου
ἐν γαστρὶ λήφεται καὶ τέξει ἄρσεν · ἐπὶ δὲ ἀγάμου, ἀνδρὶ συζεύγ-
νται [f. 159^v] ὑψηλῶ.

Ἐάν τις συμβῆ πάλλεσθαι μέτωπον, ἐπὶ πλουσίον καὶ πολε- 10
μι[στοῦ] νίκη καὶ προσθήκη τοῦ πλούτου αὐτοῦ · ἐπὶ δὲ πένητος,
ἀρρωστίας τοῦτο δηλωτικόν.

Ἐάν τις συμβῆ πάλλεσθαι μυελόν, εἰ μὲν ἄρρωστός ἐστιν, ὑγεί-
αν τοῦτο σημαίνει · εἰ δὲ πλούσιός ἐστιν, πτωχεύσει · εἰ δὲ πολεμισ-
τῆς, ἡττηθήσεται · εἰ δὲ ἄγαμος, φθαρθήσεται · εἰ δὲ στείρα, ἐγκν- 15
μονήσει.

Εἰ δὲ κύκλω ἢ στεφανίς ἤγον τὸ βρέγμα · δεξιὰ μὲν, καθόλου
ἐπὶ πάντων χαρὰν καὶ πλοῦτον δηλοῖ · ἀριστερὰ δέ, ὁ παλλόμε-
νος εἰ μὲν ταξειδεύσει, τροπαιοφόρος ἐπανήξει · εἰ δὲ μή, ἐκάστῳ 20
πᾶσα φροντίς καὶ πόνος εὖ διαλυθήσεται.

Ὅπισθον δὲ τοῦ βρέγματος, εὐρήσει ἀξίωμα καὶ ἄρξει λαοῦ, ἐπὶ
πλουσίον · ἐπὶ δὲ πένητος καὶ πεινῶντος, ἐνδείας ἀπαλλαγὴ καὶ
κόρος βρώσεως. ἐπὶ δὲ ὑπάνδρου, χωρισμὸν δηλοῖ τοῦ ἀνδρός ·
ἐπὶ δὲ ἀγάμου, ἀρρωστίαν δηλοῖ.

Ἐπὶ δὲ σπονδύλον τὸ πάλλεσθαι, πλουσίῳ... sequentia deside- 25
rantur.

Testament de Salomon.

MANUSCRIT N° 2011 DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE.

Manuscrit du XVIIIe siècle ; dimensions 0,174 × 0,115. Il contient, entre autres opuscules, une rédaction nouvelle du « Testament de Salomon ». Cet ouvrage raconte comment Salomon parvint, par la vertu d'un sceau que lui donna l'archange Michel, à dompter et à employer à l'édification du temple les démons les plus méchants et les plus puissants. Ce thème romanesque n'est employé par l'auteur que pour rendre moins fastidieux un exposé de la démonologie et des pratiques qui se rattachaient à ce genre de croyances à l'époque byzantine. La description des traits caractéristiques et des fonctions des démons, des formules d'exorcisme et des rites de conjuration fournit des documents d'un grand intérêt non seulement pour l'étude des perversions du sentiment religieux au moyen âge, mais encore, par les nombreuses survivances qu'on y observe, pour l'histoire de la magie ancienne.

Le Testament de Salomon existe sous la forme de plusieurs recensions très différentes les unes des autres. La tradition la plus longue et la plus complète est celle qui nous est fournie par un manuscrit de Paris (n° 1483) dont le texte, d'ailleurs fort défectueux, a été édité par Fleckius, *Anecdota Sacra* (1837), et repris par Migne dans la *Patrologie grecque*, t. 122, pp. 1316 ss. Istrin a publié, en 1899, dans les *Lietopis istoriko-philologetscheskago Obtchestva*, VII, byz. otd. IV, pp. 49-98, les textes, assez corrompus, de deux autres recensions contenues dans des manuscrits du mont Athos : Andréou 73 (XVe s.), complété par le texte du Paris. suppl. gr. 500 (XVIIe s.), et Dionysiou 132 (XVIe s.).

La version du manuscrit d'Athènes se rapproche plutôt de celle que nous présente le second manuscrit du mont Athos. J'ai cru faire œuvre utile en la publiant, afin de fournir le plus de documents possible à celui qui entreprendra quelque jour, il faut l'espérer, l'étude complète des traditions et des doctrines de cet intéressant ouvrage, en relation avec une édition d'ensemble des papyrus magiques.

[F. 19] Πολλά θαυμαστή και μεγάλη ιστορία και διήγησις τοῦ σοφωτάτου βασιλέως Σολομῶν διὰ τὸν ἅγιον ναὸν ὁποῦ ἔκτισεν ἐδῶ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ τοὺς δαίμονας και ὑπόταξεν ὅλους τοὺς διαβόλους.

5

Διήγησις περὶ τοῦ σοφωτάτου βασιλέως Σολομῶντος πολλά θαυμαστή και κατανοκτική, ὁποῦ ἦτον υἱὸς τοῦ προφήτου Δαβὶδ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱερουσαλήμ. και ἀκούσατε πῶς τὸν ἐγέννησεν αὐτὸν τὸν Σολομῶν ἀπὸ τοῦ Οὐρία τὴν γυναῖκα τὴν Βερσαβέε, τὴν ὁποίαν τὴν εἶδεν ὁ προφήτης Δαβὶδ κοιτάζοντας ἀπὸ τὰ παρά-10 θύρα τοῦ παλατίου του ὅταν εὔγαινε ἀπὸ τὰ λουτρὸν και τὴν ἀγάπησεν διότι ἦτον πολλὰ εὔμορφη και θεωρητική· και ἔστειλεν και τὴν ἐπῆρεν και ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς και ἐγγαστρώθη αὐτὸν τὸν σοφώτατον Σολομῶν. [f. 19^v] και ὄχι μόνον πῶς ἔκαμε τὴν ἁμαρτίαν τῆς μοιχείας ἀλλὰ και τὸν ταλαίπωρον ἄνδρα της τὸν 15 Οὐρίαν ἔστειλεν και τὸν ἐφόνευσαν. και ἰδὼν ὁ μεγαλοδύναμος Θεὸς τὸ κακὸν ὁποῦ ἔκαμεν ὁ Δαβὶδ και θέλωντας νὰ τὸν γυρίσῃ πρὸς μετάνοιαν διὰ νὰ μὴν κολασθῇ αἰωνίως, ἔστειλεν τὸν ἀρχάγγελον αὐτοῦ Μιχαὴλ βαστῶντας εἰς τὰς χεῖράς του ἕνα σπαθὶ δίστομον. και ἐπῆγεν εἰς τὸν προφήτην Νάθαν και τοῦ εἶπεν· πῆ-20 γαινε, ἔλεγεσον τὸν προφήτην Δαβὶδ τὸν βασιλέα διὰ τὴν μεγάλην ἁμαρτίαν ὁποῦ ἔκαμεν· και ἐσύ, Νάθαν, μὴ φοβεθῆς τίποτες, ὅτι ἐγὼ θέλω νὰ στέκωμαι μετὰ τοῦτο τὸ δίστομον σπαθὶ τὸ ξεγυμνωμένον ὀπίσω του και ἐσύ, Νάθαν, θέλεις με βλέπῃ και ὁ Δαβὶδ δὲν θέλει με βλέπῃ παντελῶς. και οὕτως ἐπῆγεν ὁ Νάθαν κατὰ 25 τὸν λόγον τοῦ ἀρχαγγέλου εἰς τὸν προφήτην Δαβὶδ και ἠλεγξεν αὐτὸν και τοῦ ἔλεγεν παραβολικῶς· βασιλέα και προφήτη Δαβὶδ, ἕνας [f. 20] ἄνθρωπος εἶχεν ἐννενηντα ἐννέα προβατίνας και εἶχεν και ἕναν δοῦλον. και ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εἶχεν μόνον μίαν προβατί-30 ναν και τὸν ἐζήλουσεν και τοῦ τὴν ἐπῆρεν και τὴν προβατίαν του. και ὡς δίκαιος κριτής ὁποῦ εἶσαι, ἀποφάσισον τί πρέπει νὰ γένη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. και ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ και εἶπεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, πρέπει νὰ σκάψουν ἕνα λάκκον και νὰ τὸν βάλουν μέσα ἕως τὴν μέσην και νὰ τὸν παραχώσουν μετὰ τὸ χῶμα και ἔτσι νὰ τὸν πετροβολήσουν. και λέγει ὁ Νάθαν· ὦ βασιλεῦ, 35 ἐσύ εἶσαι ἐκεῖνος ὁποῦ ἔκαμες τὸν φόνον και τὴν μοιχείαν. και τότες ὁ Δαβὶδ ὡσάν ἤκουσεν, ἔτσι ἔμεινε ὡς νεκρὸς και ἀλλάξεν ἡ ὄψις τοῦ προσώπου του και ἐγνώρισε τὴν ἁμαρτίαν ὁποῦ ἔκαμεν πῶς ἦτον μεγάλη· ὅμως δὲν ὑπερηφανεύθη ὡς βασιλέας ὁποῦ ἦτον ἵνα ὀργισθῇ κατὰ τοῦ προφήτου Νάθαν, ὁποῦ [f. 20^v] τὸν 40

10 προφήτη cod.
29 μία προβατίνα cod.

13 ἐγγαστρώθη cod.
30 προβατίνα cod.

22 φοβεθῆς = φοβηθῆς.

ἤλεγξεν μεγάλως, ἀμὴ παρευθὺς ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ ἐπροσκύνησεν τὸν προφήτην Νάθαν μετὰ δακρύων καὶ ἀναστεναγμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ εἶπεν · ἀληθῶς ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ὁποῦ ἤμαρτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. καὶ εὐθὺς εὗγαλεν
 5 τὰ βασιλικὰ φορέματα ὁποῦ ἐφοροῦσεν καὶ ἔβαλεν ἤγουν ἐφόρεσεν σάκκον τρίχινον, εἰσέβη εἰς ἓνα λάκκον καὶ ἔκλαιεν καὶ ἐθρήνει, ὡς ἔκαμε τὴν ἀπόφασιν μὲ τὴν κρίσιν του. καὶ ἐκεῖ ἔγραφεν τὸ ψαλτήριον ὁποῦ διαβάζομεν ἡμεῖς τὴν σήμερον ἡμέραν · καὶ μετ' αὐτὴν τὴν μετάνοιαν ἐσυγχώρησεν ὁ Θεὸς αὐτόν · καὶ ἐκοιμήθη
 10 ἐν Κυρίῳ, ἄγιος καὶ προφήτης καὶ βασιλέας.

Τὸ λοιπὸν ὡς ἔλθωμεν εἰς τοῦ υἱοῦ του τοῦ βασιλέως Σολομῶντος, ὁποῦ ἦτον μέγας σοφὸς καὶ ἐπαρέλαβεν τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς του · καὶ ἡ σοφία του ὑπὲρ πᾶσαν σοφίαν τοῦ κόσμου καὶ ἐζήτησεν σοφίαν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ὄχι πλοῦτον, δόξαν καὶ τιμὴν · [f. 21]
 15 ὅμως ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκεν ὅλα τὰ καλὰ, τὴν σοφίαν, τὴν δόξαν, τὸν πλοῦτον καὶ τὴν τιμὴν. καὶ ὅμως θαρρῶντας εἰς τὴν σοφίαν του τὴν πολλὴν ὁποῦ τοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός, ἠβουλήθη νὰ κτίσῃ ἐκεῖνον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὁποῦ ἠθέλησεν νὰ τὸν ἀρχινήσῃ ὁ πατέρας του ὁ Δαβὶδ · καὶ αὐτὸς ὁ Σολομῶν ἐπιχειρήσθη νὰ τὸν ἀνακτίσῃ ἐκ
 20 θεμελίων ἐκλεκτὸν καὶ περιφημον διὰ νὰ μὴν εὐρίσκειται, ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἰς τὴν γῆν ἀπάνω, ὡσὰν ἐκεῖνον τὸν ναόν. ὅμως ἐσύναξεν ὅλην τὴν κατασκευὴν καὶ τὸν κερεστὴν, ἐσύναξεν καὶ τεχνίτας καὶ μαστόρους ἐπιτηδέους τὸν ἀριθμὸν χιλιάδαις τέσσαραις, χωρὶς τοὺς ἐργάτας. καὶ ἄρχισαν νὰ κτίζουσι τὸν ναόν
 25 τοῦ Θεοῦ εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Σιών. λοιπὸν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν εἶχεν ἓνα παιδίον πολλὰ ὠραιότατον καὶ εὐμορφότατον ἀπὸ ὅλα τὰ παιδιά τοῦ παλατιοῦ του · καὶ ἦτον σῶφρον καὶ γνωστικόν καὶ ἐπιτηδέιον εἰς κάθε τέχνην · καὶ τὸ ἐχαίρονταν ὁ βασιλεὺς βλέποντάς το [f. 21^v] καὶ τὸ ἔκαμεν ἐπίτροπον καὶ ἐπιστάτην εἰς
 30 ὅλα τὰ θελήματά του καὶ ὑπηρεσίαις του καὶ τὸ ἀγαποῦσεν ὁ βασιλεὺς, τὸ εἶχεν ὡς ἴδιόν του υἱόν. Τὸ λοιπὸν, τὸ ἔβαλεν ὁ βασιλεὺς τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἀπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς μαστόρους ἐπίτροπον καὶ ἐπιστάτην καὶ ἐρμήνευε τοὺς μαστόρους ὁποῦ ἐδούλευαν τὸν ναόν τοῦ Θεοῦ. καὶ ἔβλεπαν τὸ παιδίον ὅλοι καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς καὶ
 35 ἐθαύμαζον εἰς τὴν γνώσιν ὁποῦ εἶχεν. ὅμως βλέποντας ὁ διάβολος, ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας, δὲν ἠμποροῦσεν ὁ μιὰς νὰ βλέπῃ τὸ ἔργον ὁποῦ ἐπιχειρήσθηκεν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν ὁποῦ οἰκοδόμησεν καὶ ἔκτιζεν τὸν ναόν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐφθόνησεν πολλὰ καὶ ἠθέλησεν νὰ κάμῃ καὶ τὸν βασιλέα νὰ λυπηθῇ διὰ νὰ ἀμελήσῃ τὸ ἔργον τοῦ
 40 Θεοῦ ἐκεῖνο διὰ νὰ μὴν φτιασθῇ τελείως. ἀλλὰ θέλετε ἀκούσῃ

21 rectius ἐκεῖνος ὁ ναός.
 βερεσέν, pecuniae facultas,

22 κερεστὴν quid sit nescio : coniciam
 29 βλέποντας = βλέπων.

παρέμπροσθεν τί ἔπαθεν ὁ μιαρὸς καὶ ἐγελάσθη καὶ ἐπιάσθη εἰς τὴν παγίδα καὶ ἐντροπιάσθη.

Εἰς ἐκείναις λοιπὸν ταῖς ἡμέραις ἄρχισεν ἐκείνο τὸ εὐμορφότατον [f. 22] παιδίον καὶ ἔχανεν τὴν ὄψιν τοῦ προσώπου του καὶ τὸν νοῦν του καὶ ἔγινεν ἐξεστικόν. λοιπὸν ἤρχετον ἀοράτως ἀπὸ τὸν ἀέρα ἕνα πονηρὸν πνεῦμα καὶ ἀκάθαρτον δαιμόνιον καὶ ἐπέ- 5
ραζεν τὸ παιδίον ὅταν ἤθελεν νὰ κοιμηθῆ εἰς τὴν κλίνην του καὶ τοῦ ἔδειχεν ὁ μιαρὸς δαίμων κάθε λογῆς φαντασίαις. καὶ βλέπον-
τας ὁ βασιλεὺς τὸ παιδίον ἐκείνο ἐθαύμαζε καὶ ἔλυπᾶτο κατὰ πολλὰ καὶ τοῦ ἔδιδεν ὁ βασιλεὺς διπλὸν τὸ φαγητὸν καὶ τὰ φορέματά 10
του παρὰ τῶν ἄλλων παιδίων ὅπου εἶχεν εἰς τὸ παλάτι του, ὅπως νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν προτέραν του τάξιν καὶ κατάστασιν ὅπου εἶ-
χεν. ἀλλὰ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου του δὲν ἄλλαξεν, ἀμὴ εἰς τὸ χειρό-
τερον. καὶ μίαν τῶν ἡμερῶν ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὸ παιδίον καὶ τοῦ ἔλεγεν· εἰπέ μοι, τέκνον μου, διατί εἶσαι κίτερος καὶ σκυθρω- 15
πὸς εἰς τὴν ὄψιν καὶ ὁ νοῦς σου δὲν εἶναι μετὰ σοῦ, μόνου εἶσαι ἐν-
ηλλαγμένος; — καὶ τὸ παιδίον δὲν ἤθελεν νὰ εἰπῆ τοῦ βασιλέως τί ἐπάθαιεν. καὶ βλέποντάς το [f. 22^v] ὁ βασιλεὺς πῶς δὲν ἀπεκρί-
νατο, ἐθαύμαζε καὶ ἔλυπᾶτο κατὰ πολλὰ τὸ τί νὰ κάμῃ· καὶ ἄρχι-
σεν ὁ βασιλεὺς μετὰ ὀργῆς καὶ θυμοῦ καὶ ἔλεγεν πρὸς τὸ παιδίον· 20
νὰ μόν εἰπῆς τὴν ἀλήθειαν· ἀπὸ τί ἐκαταστάθῃς ἔτζι εἰς τέτοιαν
θεωρίαν καὶ πῶς εὐγῆκες ἔξω ἀπὸ τὸν νοῦν σου; ἀμὴ, νὰ ἤξεύρης
ὅτι πολλὰ βάσανα θέλεις πάθῃ καὶ νὰ χάσης καὶ τὴν ζωὴν σου. —
ταῦτα ὡς ἤκουσεν τὸ παιδίον εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δακρύων
καὶ φόβου καὶ τρόμου· αὐθέντα μου πολυχρονημένε, ἐμένα ὅλα 25
τὰ καλὰ μου τὰ ἔχει ἡ βασιλεία σου δοσμένα καὶ τίποτες δὲν μου
λείπει· ἀπὸ τὰ καλὰ ὅλα αὐτὰ δὲν εὐφραίνεται ἡ καρδιά μου. ἀμὴ
ἄκουσον, αὐθέντη μου πολυχρονημένε, νὰ σου εἰπῶ καὶ νὰ σου
διηγηθῶ τί παθαίνω. ἐκεῖ ὅπου κοιμοῦμαι εἰς τὸ κρεββάτι μου,
ἔρχεται ἕνας ἄνθρωπος μαῦρος κατὰ πολλὰ ὡσὰν ἀράπης καὶ με 30
πλακώνει εἰς τὴν καρδίαν καὶ πιάνει τὴν ἄκρην τοῦ δακτύλου μου
τοῦ [f. 23] μικροῦ καὶ βυζάνει, πίνει τὸ αἷμά μου· καὶ πάλιν μου
φαίνεται τὴν ἡμέραν καὶ ἔρχεται ὡς ἄγγελος καὶ μου λέγει ὅτι
νὰ μὴν τὸ εἰπῶ τῆς βασιλείας σου αὐτὰ ὅπου παθαίνω καὶ ἐκεῖνος
θέλει με γλυτώσῃ ἀπὸ ἐκείνων τὸν μαῦρον, καὶ μου εἶπεν ἐάν σου τὸ 35
εἰπῶ, γλυτωμὸν δὲν ἔχω. — ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασεν
καὶ εὐχαρίστησεν τὸν Θεὸν καὶ ἐκατέλαβεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐκεῖνος
ὅπου ἐπέιραζεν τὸ παιδίον μετέτοιαις φαντασίαις εἶναι πνεῦμα
πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον δαιμόνιον. καὶ παρενθὺς ἔκαμεν ὁ βασι-
λεὺς δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν μετὰ δακρύων καὶ μετὰ συντετριμμέ- 40

5 ἐξεστικόν in lexicis non inveniri : fort. ducitur ex ἐξεσταίνομαι (stupeo) :
cf. v. 16 et 22. 15 κίτερος = κίτρινος. 16 μόνου = μόνον,

νης καρδίας ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ τὸ τοῦ ἀποκαλύψῃ ὁ Θεὸς με
 τί τρόπον νὰ καταραθῆ καὶ νὰ ἀφανισθῆ τὸ δαιμόνιον ἐκεῖνο ὅπου
 ἐπείραζεν τὸ παιδίον. καὶ ἰδὼν ὁ Θεὸς τὰ δόκρυα καὶ τοὺς κόπους
 του, εἰσήκουσεν ὁ Θεὸς τῆς δεήσεως τοῦ Σολομῶν καὶ παρευθὺς
 5 ἔστειλεν τὸν ἀρχάγγελον αὐτοῦ Μιχαὴλ με [f. 23^v] μιαν βούλλαν
 ἤγουν σφραγίδα καὶ τὴν ἔδωκεν τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι
 ἐκεῖνος ὁ ἀράπης εἶναι πονηρὸν δαιμόνιον καὶ ἔρχεται ἀοράτως καὶ
 πειράζει τὸ παιδίον· καὶ ὁ βασιλεὺς νὰ τὴν δώσῃ τοῦ παιδίου
 καὶ, ὅταν πηγαίνῃ πάλιν τὸ δαιμόνιον νὰ τὸ πειράξῃ εἰς τὸ κρεβ-
 10 βᾶτι του, νὰ τὸν κρούσῃ εἰς τὸ στήθος με τὴν σφραγίδα τοῦ
 Θεοῦ καὶ νὰ τὸν δέσῃ νὰ τὸν φέρῃ ἔμπροσθέν σου· καὶ σύ, Σολο-
 μῶν, ἐξέταξον αὐτὸν νὰ σου δείξῃ ὅλαις ταῖς ἐπιβουλαῖς καὶ πανο-
 ουργλαῖς του· καὶ ἀκόμη με ταύτην τὴν βούλλαν θέλεις πατάξῃ
 καὶ ἐξουσιάσῃ ὅλους τοὺς δαίμονας καὶ τὴν δύναμίν τους καὶ νὰ
 15 τοὺς συνάξῃς ὅλους τοῦ ἀέρος καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης καὶ
 τῶν καταχθονίων καὶ νὰ οἰκοδομήσῃς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ μετὰ
 τῶν δαιμόνων καὶ νὰ ᾄναι ἐργάτοι εἰς τοὺς τεχνίτας. — καὶ ἐπῆρ-
 ὁ βασιλεὺς τὴν σφραγίδα ἀπὸ τὸν ἀρχάγγελον Μιχαὴλ καὶ εὐχα-
 ρίστησεν τὸν Θεόν· καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς σφραγίδος ἐφτίασεν ὁ
 20 Σολομῶν ἓνα [f. 24] δακτυλίδιον παρόμοιον ἀπὸ λίθου μεγάλης
 τιμῆς καὶ ἔκραξεν τὸ παιδίον καὶ τοῦ ἔδωκεν τὴν βούλλαν τοῦ
 Θεοῦ καὶ τοῦ εἶπεν καθὼς τὸν ἐπαρήγγειλεν ὁ ἀρχιστράτηγος.

Ἐσπέρας δὲ γενομένης, ἔπεσεν τὸ παιδίον νὰ κοιμηθῆ εἰς τὸ
 κρεββάτι του καὶ ἰδοὺ ἔφθασεν καὶ ὁ διάβολος κατὰ τὴν συνή-
 25 θειαν ὅπου εἶχεν νὰ περικυκλώσῃ τὸ παιδίον. καὶ εἶχεν τὴν ἔννοιαν
 κατὰ τὴν παραγγελίαν ὅπου τοῦ εἶπεν ὁ ἀθθέντης του ὁ Σολομῶν
 καὶ ἐβούλλωσεν τὸν διάβολον ἐπὶ τὸ στήθος με τὴν βούλλαν τοῦ
 Θεοῦ. ὁ δὲ Σατανᾶς ἐφώνησε φωνῇ μεγάλη καὶ εἶπεν· οὐ-
 αἶ μοι τῷ ἀθλίῳ, πῶς ἐκαταδουλώθηκα ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος.
 30 καὶ παρευθὺς ἐσηκώθη τὸ παιδίον καὶ ἔδесεν τὸν Σατανᾶν. καὶ
 τοῦ λέγει τὸ παιδίον· ἰδοὺ, παγκάκιστε δαῖμον καὶ πονηρὸς διάβολε,
 νὰ ὅπου σε ἐβούλλωσα καὶ σε ἐπίασα καὶ σε ἔδεσα· ἐσὺ εἶσαι,
 πνεῦμα πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον δαιμόνιον, ὅπου ἔρχουσον κάθε
 βραδὸν καὶ ἐπιβουλε τῆς ζωῆς μου. καὶ ἰδοὺ ὅπου σε πηγαίνω δε-
 35 θανατώσης καὶ τὴν ἡμέραν μου ἐφαίνουσιν ὡς ἄγγελος, κακὸν
 δαῖμον καὶ ἐπιβουλε τῆς ζωῆς μου. καὶ ἰδοὺ ὅπου σε πηγαίνω δε-
 μένον ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως Σολομῶν καὶ θέλεις πάθῃ πολλὰ
 κακὰ, πονηρὸς διάβολε, ἀράπη καὶ ἄγγελε. — καὶ οὕτως τὸν ἐπῆγεν
 ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως.

40 Καὶ ὡς τὸν εἶδεν ὁ Σολομῶν, ἐθαύμασε καὶ εὐχαρίστησεν Κύριον
 τὸν Θεόν. καὶ εἶπε Σολομῶν πρὸς τὸν διάβολον· εἰπέ μοι, πνεῦμα

1 ἡμέρα cod. 2 κατηραθῆ cod. 12 ἐξέταξον Imper. Praes. 17 ἐργά-
 τοι = ἐργάται, cf. p. 223, 1, 36 πηγαίνω, hic et infra, = ducō;

πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον, τί σοῦ ἐστὶ τὸ ὄνομα καὶ τί εἶναι ἢ μιὰρὰ
 σου ἐργασία καὶ διὰ τί ἐπειράζεις τὸ παιδίον, πρὶν μὴ σε τιμωρήσω
 εἰς τὸν τόπον τῆς Γεέννης; καὶ ὁ δαίμων εἶπεν· τὸ ὄνομά μου
 καλοῦμαι Ὁρνίας καὶ εἶμαι ὑπὸ ἀέρος τελώνιον· καὶ ἡ ἐργασία
 μου εἶναι ἐτούτη· ἐπειράζα καὶ ἐσκανδαλίζα τὸ παιδίον μὲ τὸ 5
 νὰ ἐφθόνησα εἰς τὸ ἔργον ὁποῦ ἐπιχειρήσῃς νὰ κτίσῃς τὸν ναὸν
 τοῦ Θεοῦ· καὶ ἡμεῖς οἱ δαίμονες πάντοτε ἔχομεν τὸν φθόνον εἰς
 τὰ νέα καὶ [f. 25] εὐμορφα καὶ προκομμένα παιδιὰ διὰ τὰ σκαν-
 δαλίζομε· καὶ ἡ ἐργασία μου εἶναι ἐτούτη, νὰ σκανδαλίζω τοὺς
 ἀνθρώπους καὶ τὰς καρδίας των διὰ τὰ ἁμαρτάνουν καὶ νὰ ἀλθα- 10
 μονοῦν τὸν ἐπουράνιον Θεόν. καὶ ποτε ὡσὰν γυναῖκα εὐμορφη
 γίνομαι καὶ φαντάζομαι εἰς τὸν ὕπνον τοὺς καὶ ἁμαρτάνουν·
 καὶ ποτε ὡσὰν σκύλος γίνομαι καὶ ποτε ὡσὰν ἀετὸς γίνομαι μετὰ
 πτερὰ καὶ ποτε ὡσὰν λεοντάρη μὲ ἄλλους δαίμονας γινόμεσθαι
 καὶ ποτε ἄλλων λογιῶν φαντασίαις φανταζόμεσθαι εἰς τοὺς ἀν- 15
 θρώπους, καὶ ὁπότεν ἰδοῦμεν τοὺς ἀρχαγγέλους <τὸν> Μιχαὴλ
 καὶ τὸν Γαβριήλ, μᾶς ἐπιτιμοῦν· μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καταρ-
 γιζόμεσθαι. — καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ Σολομὸν ἐδόξασε Κύριον τὸν
 Θεὸν καὶ ἐπικαλέσθη τοὺς ἀρχιστρατήγους τὸν Μιχαὴλ καὶ <τὸν>
 Γαβριήλ καὶ εὐθὺς ἐφάνηκαν οἱ ἀρχάγγελοι ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ 20
 ἀλυσιδέσαντες τὸν Ὁρνίαν τὸν Σατανᾶν μὲ ὄλον του
 τὸ [f. 25^v] τάγμα, τοὺς ἐπρόσταξαν οἱ ἀρχάγγελοι ὅτι νὰ πηγαί-
 νουν ἀπὸ ἄκρον τῆς γῆς ἕως ἄκρον καὶ ἀπὸ θαλάσσης νὰ κουβαλί-
 σουν μάρμαρα βαρύτερα. καὶ πάλιν, ὡσὰν ἦλθαν ἀπὸ ἐκεῖνην τὴν
 ὑπερησίαν, τοὺς ἔβαλεν καὶ ἔκοπταν μάρμαρα καὶ σίδηρον διὰ 25
 τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ.

Καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς ἔκραξεν ἐκεῖνο τὸ ἐκλεκτὸν παιδίον καὶ
 τοῦ εἶπεν· ἔπαρε, τέκνον μου, τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν
 Ὁρνίαν τὸν Σατανᾶν καὶ νὰ πηγαίνετε κατὰ τοὺς ἐρήμους τόπους
 καὶ ὅπου ἐὰν εὑρετε δαίμονας μὲ τὸ τάγμα τοὺς, νὰ τοὺς βουλώ- 30
 σῃς ὄλους καὶ νὰ τοὺς φέρῃς ἐδῶ εἰς ἡμᾶς. καὶ ἐπῆρεν τὸ παιδίον
 τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ὁρνίαν τὸν Σατανᾶν· καὶ ἐπῆγαν
 κατὰ τοὺς ἐρήμους τόπους καὶ εὗρηκαν τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμό-
 νων. καὶ λέγει του ὁ Ὁρνίας· σὲ κράζει ὁ βασιλεὺς Σολομὸν μὲ
 τὸν ὄρισμόν τοῦ Θεοῦ Σαβαώθ. — καὶ λέγει του ὁ δαίμων· καὶ 35
 ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Σολομὸν, ὁποῦ μου λέγεις ἐσύ; — καὶ τὸ παι-
 δίον [f. 26] παρευθὺς ἔρριξεν τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκόλλη-
 σεν εἰς τὸ στήθος τοῦ ἀρχοντος τῶν δαιμονίων. καὶ εὐθὺς ἐσηκώ-
 θη μετὰ βίαν μεγάλην μὲ ἕξ χιλιάδαις δαίμονας καὶ ἐπῆγεν ἔμ-

2 πρὶν scripsi : πρὶν cod. num πλήν legendum ? 8 σκανδαλίζο-
 μαι cod. 16 τὸν addidi. 19 τὸν addidi. 21 ἀλυσιδέσαντες cod,
 22 τάγμα] + καὶ cod. 37 ἠκόλλησεν cod.

προσθεν τοῦ βασιλέως Σολομών καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν ὅλοι οἱ
δαίμονες. καὶ ὁ βασιλεὺς εὐχαρίστησεν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς ὅπου τὸν ἀξίωσεν τοιαύτης χάριτος καὶ τιμῆς. καὶ ἐπαρέσ-
τησεν ὁ βασιλεὺς τὸν πρῶτον δαίμονα μὲ ὄλον του τὸ τάγμα σιδη-
5 ροδεμένους μὲ τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα. εἶτα λέγει πρὸς τὸν δαί-
μονα · τί σοῦ ἐστὶ τὸ ὄνομα καὶ ἡ μιὰ σου ἐργασία ὅπου κάμνεις ;
καὶ ὁ δαίμων εἶπεν · ἐγὼ εἶμαι ὅπου ὀνομάζομαι Βεελζεβούλ
καὶ λέγομαι Γαστήρ θηλυμανίας καὶ εἶμαι ἄρχων ἑξ χιλιά-
δων δαιμόνων · καὶ ἐγὼ ἤμουν ὁ πρωτάγγελος τοῦ οὐρανοῦ, ὁ
10 λεγόμενος Βεελζεβούλ · καὶ ἦτον μετ' ἐμένα καὶ ἄλλος πρῶτος
Σατανᾶς, ὁ λεγόμενος Ἐωσφόρος, πλὴν τὸν ἐπιτίμησεν ὁ
Θεός · καὶ ἐκατακλείσθη [f. 26v] ἐν ταρταρείῳ δεσμῷ. καὶ ἐγὼ
εἶμαι ὁ ἄρχων τοῦ ἀέρος εἰς τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα.
καὶ μετασχηματιζόμεσθην καὶ γινόμεσθε ὡς ἄνθρωποι καὶ δείχ-
15 νομεν εἰς ὄνειρα καὶ φαντασίαις κακαῖς καὶ ἁμαρτάνουν οἱ ἄνθρω-
ποι εἰς τὸν ὕπνον τους καὶ μικρὰ παῖδιά πνίγωμεν κοντὰ εἰς ταῖς
μάναις των. καὶ ὅποιος ἄνθρωπος, κἂν τε ἄνδρας κἂν τε γυναῖκα,
καὶ εἶναι ἀπὸ ἐδικὴν μας ἐνέργειαν καὶ νὰ καπνισθῇ μὲ χολῆν ὀ-
ψαρίου γλανέου ὅπου εἶναι εἰς τὰ γλυκὰ νερὰ καὶ νὰ λέγῃ ἔτσι ·
20 « πρόφθασον, Ῥαφαὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ », εὐθὺς
ἀναιροῦμαι ἀπ' ἐκεῖ. ἐγὼ εἶμαι ὅπου ἀναγκάζω τοὺς βασιλεῖς καὶ
πολεμοῦν ἕνας μὲ τὸν ἄλλον καὶ κάμνον αἱματοχυσίαις καὶ σκλα-
βελαῖς πολλαῖς κἂν τε εἰς θάλασσαν κἂν τε εἰς ξηρὰν καὶ ποτε
καλὸν τοῦ ἀνθρώπου δὲν θέλω. — καὶ ὁ βασιλεὺς Σολομών εἶπεν
25 πρὸς αὐτούς · ὑπὸ τίνος ἀγγέλου καταργεῖται ἡ δύναμις σας ; —
καὶ εἶπεν ὁ Βεελζεβούλ · ἀπὸ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ Κυ-
ρίου Σαβαὼθ κα-[f. 27]-ταργεῖται ἡ δύναμις μας καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχαγγ-
γέλου Ῥαφαήλ. — καὶ οἱ δαίμονες ἔτρεμαν μήπως καὶ ὁ βασιλεὺς
τοὺς ἐπιτιμήσῃ καὶ τοὺς ὀργισθῇ μὲ τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα. εἶτα τοὺς
30 ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ πριονίζον μάρμαρα καὶ λίθους ὅλοι οἱ
δαίμονες. καὶ κάθε ἕνας δαίμων ἐτάχθη νὰ δουλεύῃ εἰς τὸν ναὸν
τοῦ Θεοῦ, ὅπου ἔκτιζεν ὁ Σολομών. καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐργάζονταν οἱ
δαίμονες, πρᾶγμα ἦτον ἀνεκδιήγητον καὶ θαῦμα μέγαλον · ποῖος
νὰ ἔβλεπεν καὶ νὰ μὴν ἐθαύμαζεν τόσους τεχνίτας μὲ τὸσον πλῆθος
35 δαιμόνων νὰ ἐργάζονται εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ εἰρηνημένα μετὰ
πάσης ἐπιμελείας καὶ σπουδῆς ; καὶ παντελῶς δὲν ἐτολμοῦσαν
οἱ δαίμονες νὰ πειράζον ἢ νὰ ἀδικήσουν κανέναν ἀπὸ τοὺς ἄν-
θρώπους καὶ τὸσον τοὺς εἶχεν ὁ Σολομών εἰς τὸ ζάπτιν του ὄλους

4 τὸ] τὸν cod. 12 ταρτάρω cod. 18 καπνιστῆ cod. 19 γλι-
ανοῦ cod. : cf. Coeranidas, ed. Ruelle, p. 106 (γλάνεος) et v. γλάνιος in
Steph. Byz. ; γλάνος Migne. 24 καλό cod. 25 δύναμή cod. 27 δύνα-
μή cod.

τοὺς δαίμονας βουλλομένους με τὴν σφραγίδα ἐκείνην ὁποῦ τοῦ ἔστειλεν ὁ Θεὸς με τὸν ἀρχάγγελον τὸν Μιχαὴλ καὶ τόσον τοὺς ἐκατάστησεν ὄλους, ὡσάν σκλάβοι ἔτιζι ἔκοπταν μάγμαρα [f. 27^v] καὶ λίθους καὶ ἀσβέστην καὶ τὸ νερὸν ἐκοβαλοῦσαν με κάδους βαρυτάτους · ὅλοι ἀλυσιδεμένοι ἐδούλευαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ. 5

Λοιπὸν ἐκεῖ εἰς τὸ κτίσιμον ὁποῦ ἔκτιζαν οἱ μαστόροι καὶ οἱ δαίμονες ἐργάζονταν, ἕνας ἀπὸ τοὺς μαστόρους ἦλθεν εἰς φιλονεικίαν με τὸν υἱὸν του. ὁ δὲ πατέρας τοῦ παιδίου ἐπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα μετὰ πολλῶν δακρῶν καὶ ἐγκάλησε τὸν υἱὸν του τὸ πῶς τὸν ἀτίμησεν καὶ τὸν ὕβρισεν. καὶ ἔλεγεν πρὸς τὸν Σολομών · βασιλεῦ πολυχρονημένε, θανάτωσον τὸν υἱὸν μου, ὅτι ἐμένα, τὸν πατέρα του, με ἀσχήμισεν καὶ με ὕβρισεν καὶ με ἀτίμασεν. καὶ ἐὰν δὲν τὸν θανατώσης, ἐγὼ πλέον δὲν βάνω τὸ χέρι μου νὰ δουλεύσω εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ. — καὶ ἰδοὺ μετὰ ὦραν ἱκανὴν ἐπῆγεν καὶ ὁ νέος τοῦ μαστορος εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐγκάλησεν τὸν πατέρα 15 του. καὶ διαλογιζόμενος καὶ ἀπορῶντας ὁ βασιλεὺς τί ἀπόκρισιν νὰ δώσῃ εἰς τοὺς δύο νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ, ἐγύρισεν πρὸς τὸν ναὸν καὶ ἔβλεπεν καὶ εἶδεν τὸν Ὅρνιαν τὸν διάβολον · [f. 28] καὶ δὲν ἐδούλευεν ὡσάν καὶ οἱ ἄλλοι δαίμονες, μόνον ἔστεκεν καὶ ἐγελοῦσεν. καὶ λέγει ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς δύο, τὸν πατέρα καὶ 20 τὸν υἱὸν ὁποῦ ἐκρίνονταν · ἀναχωρήσατε ὀλίγον ἀπὸ λόγου μου. — καὶ οὕτως ἀναχώρησαν καὶ οἱ δύο. καὶ τότε ὁ βασιλεὺς ἔστειλε ἐκεῖνο τὸ εὐμορφότατον παιδίον νὰ φέρῃ τὸν Ὅρνιαν τὸν Σατανᾶν ἔμπροσθέν του · καὶ τὸν ἔφερεν εὐθύς. καὶ λέγει του ὁ Σολομών · ὦ πνεῦμα ἀκάθαρτον δαιμόνιον, διατί γελᾷς τὴν βασιλείαν μου καὶ 25 τὸν κρίσιν μου καὶ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὁποῦ οἰκοδομῶ; — καὶ ὁ Ὅρνιαις ὁ διάβολος ἀπεκρίθη πρὸς τὸν βασιλέα · οὐχί, δέσποτα βασιλεῦ σοφώτατε καὶ δικαιοτάτε, οὔτε τὴν κρίσιν σου ἐγέλασά ποτέ μου οὔτε τὴν βασιλείαν σου οὔτε τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὁποῦ οἰκοδομᾷς, ἀλλὰ αὐτονοὺς τοὺς δύο τοὺς ἀθλοὺς ὁποῦ ἦλθαν καὶ 30 κρίνονται εἰς τὴν βασιλείαν σου, αὐτὸν τὸν γέροντα με τὸν υἱὸν του ὁποῦ μαλλώνον καὶ φιλονεικοῦν καὶ ὕβρίζονται · ἀκόμη νὰ μὴν ἀπεράσουν τρεῖς [f. 28^v] ἡμέραις καὶ αὐτονοῦ τοῦ γέροντος ὁ υἱὸς θέλει νὰ ἀποθάνῃ. — ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ Ὅρνιου, τοῦ εἶπεν · πήγαινε, ἐργάζου εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ μετὰ 35 πάσης σπουδῆς καὶ εὐρήνης. — καὶ ἀπῆλθεν ὁ Ὅρνιαις <καὶ> ἐργάζονταν μετὰ φόβου καὶ τρόμου. καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς ἐκραξε τοὺς δύο κρινομένους, τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ὁποῦ ἐμάλλωναν

4 κοβαλῶ = κουβαλῶ. 5 ἀλυσιδεμένοι cod. 15 μαστορος hic III^a antiq. declin. 30 αὐτονοὺς et infra 33 αὐτονοῦ : saepius αὐτονονός et αὐτονονῶ = αὐτούς, αὐτοῦ. 36 καὶ addidi.

καὶ τοὺς ἔδωκεν διωρίαν νὰ μείνουν ἡμέρας πέντε καὶ οὕτως νὰ κάμῃ τὴν κρίσιν τους. καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμεν ὁ Σολομὼν διὰ τὸν λόγον ὁποῦ τοῦ εἶπεν ὁ Ὅρνιαις ὅτι νὰ μὴν περάσουν τρεῖς ἡμέραις καὶ νὰ ἀποθάνῃ ὁ υἱὸς τοῦ γέροντος.

- 5 Καὶ ὡσὰν ἀπέρασαν αἱ πέντε ἡμέραις, ἦλθεν ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου εἰς τὸν Σολομὼν μετὰ δακρύων καὶ ὀδυρμῶν <καὶ> ἔλεγεν· βασιλεῦ πολυχρονημένε, ἀπέθανεν ὁ υἱὸς μου καὶ πλέον δὲν θέλω τὸν ἰδῆ. — καὶ λέγει του ὁ βασιλεὺς· καὶ πότε ἀπέθανεν ὁ υἱὸς σου, γέροντά μου; — λέγει του ὁ μάστορας· ἀφόντης ἐδικασθήκαμεν
10 καὶ ἐμαλλώσαμεν [f. 29] δὲν ἀπέρασαν τρεῖς ἡμέραις καὶ ἀπέθανεν. — λέγει του ὁ βασιλεὺς· πῆγαινε, γέροντά μου, εἰς τὸ καλὸν καὶ δόξαζε τὸν Θεὸν καὶ ὁ Κύριος νὰ σου δώσῃ ὑπομονὴν εἰς τὴν θλίψιν τῆς καρδίας σου. — καὶ ταῦτα παρηγορήσας τὸν γέροντα ἀπῆλθεν. καὶ πάλιν ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸ γνωστικὸν παιδίον νὰ
15 φέρῃ τὸν Ὅρνιαν τὸν δαίμονα· καὶ εὐθὺς τὸν ἔφερεν ἔμπροσθέν του. εἶτα λέγει ὁ Σολομὼν πρὸς ἐκεῖνον· εἶπέ μοι, πνεῦμα πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον, πόθεν γνωρίζεις ἐσὺ τὸν θάνατον τοῦ ἀνθρώπου; — καὶ ὁ διάβολος εἶπεν μετὰ φόβου καὶ τρόμου· ἡμεῖς, δέσποτα βασιλεῦ, ἤμασθεν πρῶτα ἄγγελοι· καὶ ἀπὸ τὴν ὑπερηφανίαν
20 μας, μᾶς ὤργισθη ὁ Θεός· ἀπὸ τὸν οὐρανὸν <ἐρριξεν> τὸν πρῶτόν μας Ἐωσφόρον Σατανᾶν· καὶ ἐκεῖ ἔπεσεν κάτω εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ ὅταν ὁ ἀρχιστράτηγος Μιχαὴλ εἶπεν· «στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου», καὶ καθὼς ἐπρόσταξεν, ἔτσι ἐσταθήκαμεν καὶ ἡμεῖς εἵμεσθεν ἐναέρια τελώνια τῶν ψυχῶν. [f. 29^v] καὶ ἀπὸ φῶς
25 ὁποῦ ἤμασθαν ἄγγελοι, ἐγενήκαμεν σκότος καὶ μαυρισμένοι καθῶς μας βλέπεις. καὶ ἡμεῖς ἀνερχόμενοι εἰς τὸ κάτωθεν μέρος τοῦ οὐρανοῦ ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν καὶ ἡμεῖς τὸν Θεὸν τὸ ἡμερόννηκτον. καὶ ἡμεῖς πετοῦντες ἀκούομεν τῶν ἀγγέλων ταῖς ὁμιλίαις καὶ τὰ γράμματα τοῦ καθένος ἀνθρώπου καὶ μαθηάνομεν τὸν θά-
30 νατον ἀπὸ σάραντα ἡμέραις καὶ πρωτῆτερα. καὶ διὰ τοῦτο πάσχομεν καὶ ἡμεῖς νὰ τὸν κολάσωμεν, διὰ νὰ πέσῃ εἰς κακαῖς καὶ ἄτυχαῖς πράξεις διὰ νὰ κολασθῆ, νὰ τὸν κερδέσωμεν. καὶ πετόμενοι εἰς τὸ κάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς φύλλα ἀπὸ δένδρου ὁποῦ πίπτουν ἀπὸ μεγάλου ἀνέμου εἰς τὴν γῆν, οὕτω καὶ ἡμεῖς πίπτο-
35 μεν ὑπὸ Θεοῦ ὀππῆς καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σταθοῦμεν. καὶ βλέποντάς μας οἱ ἄνθρωποι οἱ ἀμαθεῖς νομίζουσιν ὅτι εἶναι ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ χυόμενοι καὶ μας δοξάζουσιν καὶ λέγουσιν ὅτι σκλάβος ἐλευθερώθη καὶ ὁ Θεὸς νὰ τὸν γλυτώσῃ. καὶ ὁ βασιλεὺς [f. 30] Σο-

6 καὶ addidi. 9 ἀφοίτης cod. ἐδικαστήκαμεν cod. 20 ἐρ-
ριξεν addidi. 21 malim ἐκεῖνος. 24 ἐν ἀερίᾳ τελωνία cod.
29 γράμματα, ut γραμμένα (fata). 32 κερδέσωμεν = κερδήσωμεν.
35 βλέποντας (serm. vulg.) = βλέποντες.

λομών ἔλεγεν πρὸς τὸν Ὀρνίαν · οὐ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ ἀστέρες χύ-
νονται ποτε κάτω ; — καὶ ὁ δαίμων ἔλεγεν · οὐχί, δέσποτα ·
οἱ γὰρ ἀστέρες ἀνατέλλουν καὶ βασιλεύουν καὶ περιπατοῦν μαζί
μὲ τὸν οὐρανὸν ὡσὰν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἕως τὸν μέλλοντα
αἰῶνα. ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Σολομῶν εὐχαρίστησεν τὸν 5
Θεὸν καὶ πάλιν ἐπρόσταξεν τὸν Ὀρνίαν νὰ δουλεύῃ εἰς τὸν ναὸν
τοῦ Θεοῦ μαζί μὲ τοὺς ἄλλους δαίμονας.

Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ ἡ σοφὴ Σίβυλλα ἦλθεν
καὶ αὐτῇ μετ' αὐτοὺς νὰ ἴδωσιν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔφεραν κα-
νίσκια μεγάλα τοῦ βασιλέως Σολομῶν καὶ ἔφεραν οἰκοδομὴν διὰ 10
τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σιών καὶ πολυτελῆ καὶ ἀξιόλογον ὕλην καὶ
σκευὴ πολλὰ καὶ πολύτιμα καὶ τὰ ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ
Θεοῦ. καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων τῆς Ἀραβίας
ἔστειλεν ἐπιστολὴν · « Εἰς τὸν βασιλέα Σολομῶν τὸν σοφώτατον
καὶ τιμιώτατον παρὰ [f. 30^v] ὅλους τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς · χαίροις 15
ἐν Κυρίῳ τῷ Θεῷ, ὕψαινε. πρὸς τὸν βασιλέα Σολομῶν τῆς Ἰου-
δαίας καὶ Παλαιστίνης · ἀναφέρω καὶ φανερώσω τῆς βασιλείας
σου ὅτι ἐδῶ εἰς τὸν ἐδικόν μου τόπον καὶ χώραν κατοικεῖ ἓνα δαι-
μόνιον πονηρὸν καὶ δυνατὸν · καὶ ῥίπτονται σπίτια καὶ δένδρα
ξερριζώνονται · καὶ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ῥίχνει εἰς τὸ πῦρ καὶ 20
εἰς τὸ νερὸν τοὺς ἐγκρεμνίζει. καὶ ἤκουσα ὅτι μετὰ τῆς σφραγίδος
ὀποῦ σου ἔστειλεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μὲ τὸν ἀρχάγγελόν του
ἐπάταξας πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν δαιμόνων. καὶ σε παρακαλῶ
πολλά, στείλε καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ πέμψον νὰ τὸ ἐξολοθρεύσῃς τὸ
πνεῦμα τὸ πονηρὸν · καὶ ἐὰν τὸ κάμη αὐτὸ ἡ βασιλεία σου, νὰ σου 25
στείλω ἔξοδον εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ, τριάντα τά-
λαντα χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου. » λαβὼν δὲ τὴν ἐπιστολὴν ὁ βασιλεὺς
καὶ ἀναγνούς αὐτὴν εἶπε τοῦ παιδίου νὰ πάρῃ τὴν σφραγίδα τοῦ
Θεοῦ καὶ νὰ πηγαίῃ εἰς [f. 31] τὸν βασιλέα τῆς Ἀραβίας τὸ ὀγλι-
γώροτερον καὶ τοῦ ἔδωκεν καὶ γράμμα ὀποῦ τὸν ἐχαιρετοῦσε καὶ 30
εἶπεν τοῦ παιδίου ὅτι νὰ πάρῃ μαζί του καὶ ἓνα δερμάτι καινούρ-
γιον καὶ ἓνα γοργοκάμηλον καὶ ἔστειλεν τὸ παιδίον μὲ συνοδίαν
πολλῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ἐπαρρηγγεῖλεν · κοίταξε, τέκνον μου,
νὰ εὖρης τὸν τόπον ὅπου κατοικεῖ ὁ δαίμων καὶ ὅταν ἴδῃς τὸ δερ-
μάτι καὶ φουσκώσῃ ἄνεμον, ἐσὺ νὰ ἦσαι ἐτοιμὸς ὀγλίγωρα νὰ 35
δέσῃς τὸ στόμα τοῦ δερματίου καὶ νὰ τὸ βουλώσῃς μὲ τὴν σφρα-
γίδα τοῦ Θεοῦ καλοῦτζικα. καὶ οὕτως βάλε τὸ δερμάτι ὀποῦ ἔχει
τὸν δαίμονα ἄπάνω εἰς τὸν γοργοκάμηλον καὶ νὰ τὸν φέρῃς ἐδῶ

1 οὐ scripsi : οἱ cod. 4 rectius ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη. 8 σὺβήλλα
cod. 21 ἐγκρεμνίζει, ut κρημνίζει. 22 του] + καὶ cod. 27 ἀργ-
ρίου] addit librarius : τὸ ἓνα τάλαντον κάμνει 150 λίτρες. 31 καινού-
ριον cod. 38 τόν²] τό cod.

- εἰς ἡμᾶς. καὶ ἐπῆγεν τὸ παιδίον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀραβίας καὶ ἔκαμεν ὡς τὸ ἐπαρήγγειλεν ὁ Σολομών. καὶ ἔτι ἐφερεν τὸ παιδίον βουλωμένον τὸ δερμάτι μὲ τὸν [f. 31^v] δαίμονα εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὴν στράταν ὅπου ἤρχετον τὸ παιδίον μετὰ τοῦ δαίμονος,
- 5 ἔλεγεν ὁ δαίμων· σὲ παρακαλῶ, ὦ παιδίον, μὴν με πηγαίνης εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐγὼ νά σου δείξω ποῦ εἶναι ὁ πράσινος λίθος καὶ τὸ χρυσίον τὸ τιμημένον καὶ κεκορυμμένον. — τὸ δὲ παιδίον ἔλεγεν· ἐγὼ νά σε πηγαίνω εἰς τὸν βασιλέα Σολομών καὶ εἴ τι ὀρίση ἐκεῖνος, ἄς κάμης.
- 10 Καὶ ὡς ἦλθεν ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως, εὐθὺς ἔπεσεν τὸ δερμάτι κάτω ἀπὸ τὸ καμήλιον καὶ ἐκυλίετον ἄνω καὶ κάτω. καὶ ὅσοι ἦτον ἐκεῖ ὅλοι ἐθαύμασαν. καὶ ἔλυσεν τὸ δερμάτι καὶ εὐγῆκεν ὁ δαίμων καὶ ἐβούλλουσεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ στήθος καὶ τὸν τράχηλον καὶ ἔδεσεν αὐτόν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἠρώτησεν αὐτόν· πῶς ὀνο-
- 15 μάζεσαι; — καὶ ὁ δαίμων εἶπεν· Ἐφίππας καλοῦμαι τὸ ὄνομά μου. — καὶ λέγει του· τί εἶναι ἡ μιαρὰ σου ἐργασία; — καὶ ὁ δαίμων εἶπεν· μυρία κακοκαμώματα· καὶ παρακαλῶ σε, βασιλεῦ, νά μὴ με ἐπιτιμήσης μὲ τὸ Θεοῦ τὸ ὄνομα καὶ ἐγὼ νά σου φέρω τὸν λίθον τὸν [f. 32] ἀκρογωνιαῖον ὅπου φέγγει εἰς τὸ βάθος τῆς
- 20 θαλάσσης ὑπὲρ τὸν ἥλιον, τὸν ὅποιον ἐδοκίμασαν οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ δαίμονες. καὶ ἐγὼ νά σου τὸν στήσω αὐτόν εἰς τὴν πρώτην κεφαλαίαν τοῦ ναοῦ. — καὶ εὐθὺς ὥρισεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνον τὸν Ἐφίππαν καὶ μὲ ἄλλους δαίμονας. καὶ ἐπῆγαν καὶ ἔφεραν ἐκεῖνον τὸν λίθον καὶ τὸν ἔστησαν εἰς τὴν μέσην τοῦ ναοῦ. καὶ ὅλοι ὅσοι
- 25 ἦτον ἐκεῖ ἐθαύμασαν ἰδόντες τὸ παράδοξον θαῦμα. — (ἀμὴ ἀφόντης ἦλθεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ φῶς τῆς οἰκουμένης, ὁ ἥλιος ὁ ἀνέσπερος, ἐκεῖνος ὁ λίθος ἐσκοτίσθη, ὅπου ἦτον ἀπὸ τὸν βασιλέα Σολομών. καὶ ἀφόντης ἐκτισέν αὐτόν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ἡγουν τὴν ἁγίαν Σιών καὶ
- 30 ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἀπέρασαν χρόνοι ψ κ ζ'. ἀλλὰ ἄς ἔλθωμεν πάλιν ὅθεν ἀφήσαμεν τὸν λόγον μας.) — καὶ πάλιν εἶπεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἐφίππαν τὸν δαίμονα· ὦ Ἐφίππα, ἡξεύρεις καὶ ἄλλα δαιμόνια [f. 32^v] ὡσὰν ἐσένα; — καὶ ὁ Ἐφίππας· ἡξεύρω, ὦ δέσποτα, καὶ ἄλλα δαιμόνια ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ
- 35 θαλάσῃ· καὶ κάθονται καὶ φυλάγουν τὸν στύλον τὸν πορφυρόν. — καὶ ὡσὰν ἤκουσεν ἔτι ὁ βασιλεὺς, εἶπε τοῦ παιδίου· τέκνον μου, ἔπαρε τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ἐφίππαν τὸν δαίμονα καὶ νά πηγαίνετε εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. καὶ ὅσους δαίμονας καὶ ἂν εὕρης ἐκεῖ, ὅπου φυλάγουν τὸν στύλον τὸν πορφυρόν, νά
- 40 τοὺς σφραγίσῃς ὅλους ἀπάνω εἰς τὸ στήθος καὶ ἄς πάρουν ἐκεῖνον

8 εἶτε cod. 9 κάμη cod. 13 ἐβούλλουσεν = ἐβούλλωσεν cod.
 15 ἐφήππας cod. 23 ἐφήππα cod. 31 numerus arab. in cod. 32 ἐφήππαν, hic et infra, cod.

τὸν κίονα τὸν πορφυρὸν ἀπάνω τους καὶ ἄς τὸν φέρουν ἐδῶ εἰς ἡμᾶς.

Καὶ οὕτως ἐπῆγεν ἐκεῖνο τὸ παιδίον μὲ τὸν Ἐφίππαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ ἐπλήρωσαν τοῦ βασιλέως τὸ θέλημα. καὶ ἐκεῖνο τὸ παιδίον ἐβούλλωσεν ὅλους τοὺς δαίμονας μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς εἶπεν· ἐπάρετε τὸν κίονα αὐτὸν καὶ ἐλάτε 5
 νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὸν βασιλέα Σολομών. — καὶ εὐθὺς οἱ δαίμονες ἐπῆραν ἐκεῖνον τὸν στύλον ἀπάνω τους καὶ τὸν ἐβαστοῦσαν εἰς [f. 33] τὸν ἀέρα. καὶ ὁ βασιλεὺς ἰδὼν τοὺς δαίμονας πῶς φέρουν ἐκεῖνον τὸν κίονα, ἐθαύμασεν· καὶ ὅσοι ἦτον ἐκεῖ ἔφριξαν ἰδόντες 10
 τὸ παράδοξον τοῦ θαύματος. εἶτα ὤρισεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνους τοὺς δαίμονας νὰ βαστοῦν ἐκεῖνον τὸν κίονα ἀπάνω τους εἰς τὸν ἀέρα καὶ νὰ μὴν τὸν ῥίξουν κάτω ἕως τὸν μέλλοντα αἰῶνα. καὶ πάλιν ὤρισεν ὁ βασιλεὺς Σολομών καὶ ἔφεραν τὸν Ὁρνίαν ὁποῦ ἐπίασεν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ λέγει του· Ὁρνία, εἶναι καὶ ἄλλα δαιμόνια 15
 καὶ πνεύματα πονηρὰ ὡσὰν αὐτά; — καὶ εἶπεν ὁ Ὁρνίας· εἶναι, δέσποτα βασιλεῦ, πλὴν εἶναι ἓνα δαιμόνιον καὶ ἔχει δύναμιν περισσήν. — καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν· ποῦ εἶναι αὐτό, ποῦ κατοικεῖ; — καὶ ὁ Ὁρνίας εἶπεν· εἰς τοὺς τάφους τῶν ἀποθαμμένων καὶ εἰς τόπους ἐγκρεμνώδεις εἶναι ἢ κατοικία του καὶ ἀφανίζει πολ- 20
 λούς τῶν ἀνθρώπων καὶ εἶναι καὶ αὐτὸς ἄρχων εἰς ἓνα τάγμα τῶν δαιμόνων καὶ δὲν εἶναι κανεὶς νὰ τοῦ ἀντισταθῇ ὅτι διασεῖει τὴν γῆν. — καὶ ὁ βασιλεὺς λέγει πρὸς τὸν Ὁρνίαν· δὲν [f. 33v] σε μέλει ἐσένα, πνεῦμα πονηρὸν, διὰ τὴν δύναμιν ἐκεῖνου, μόνον πηγαινε μὲ τὸ παιδίον καὶ μὲ τὴν πρόσταξιν τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ καὶ ἂν 25
 ἦναι, νὰ τὸν εὑρετε καὶ νὰ τὸν φέρετε ἐδῶ εἰς ἡμᾶς. — εἶτα ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς τὸ γνωστικὸν παιδίον καὶ τοῦ λέγει· ἔπαρε, τέκνον μου, τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ὁρνίαν καὶ σύρετε νὰ εὑρετε τὸν πρῶτον Σατανᾶν μὲ τὸ τάγμα του καὶ νὰ τοὺς βουλώ- 30
 σης νὰ τοὺς φέρης ἐδῶ εἰς ἡμᾶς. — λαβὼν δὲ τὸ παιδίον τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ὁρνίαν τὸν Σατανᾶν, ἐπῆραν καὶ εὐρῆκαν τὸν δαίμονα μὲ τὸ τάγμα του. εἶτα εἶπεν τὸ παιδίον· ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἐψίστου νὰ σταθῆτε, ὅλα τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ νὰ μὴν σπαράξετε ἀπὸ τὸν τόπον σας. — 35
 καὶ πλέον δὲν ἐσάλευσαν. καὶ ἐπῆγεν τὸ παιδίον μὲ τὴν βούλλαν τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἐβούλλωσεν ὅλους καὶ τοὺς ἔδεσεν καὶ τοὺς ἐπῆγεν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως.

Ὁ δὲ βασιλεὺς κάθονταν ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ, [f. 34] ἐνδυμένος μὲ βασιλικὸν στέμμα καὶ εἶχεν εἰς τὸ χέρι του σκῆπτρον καὶ βίτζαν καὶ ἐβίγλιζεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ πῶς ἐδούλευαν οἱ 40

μαστόροι και οἱ δαίμονες ἐργάζονταν ὡς ἐργάτοι και ἐπριόνιζαν λίθους και μάρμαρα, και ἀπαντέχυνε τὸ παιδίον νὰ φέρη τοὺς δαίμονας. και ἰδοὺ μετὰ ὧραν ἱκανὴν ἔφθασεν και τὸ παιδίον σύροντας και τοὺς δαίμονας, και τοὺς ἔφερεν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως.

- 5 και ὁ βασιλεὺς ἰδὼν τοὺς δαίμονας ἐθαύμασε και εὐχαρίστησεν τὸν Θεὸν ὅπου τὸν ἀξίωσεν τοιαύτης χάριτος και κατήσχησεν ὄλους τοὺς δαίμονας. και ἦτον τὰ δαιμόνια ἐκεῖνα τὰ πρόσωπά τους μαῦρα και ἄγρια. και ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὸν πρῶτόν τους και εἶπεν · εἰπέ μοι, πνεῦμα πονηρὸν, τί τὸ σὸν ὄνομα και τί εἶναι
- 10 ἢ μιὰ σου ἐργασία ; — και ὁ δαίμων εἶπεν · τὸ ὄνομά μου λέγεται Χάθρον Σαμαήλ · ἢ δὲ ἐργασία μου εἶναι αὐτὴ · καθεξόμενοι εἰς τόπους τῶν διαβατῶν και κρημνίζομεν αὐτοὺς και τοὺς πνίγομεν · και ἔμπροσθεν [f. 34^v] εἰς τὰ κουφάρια τῶν ἀποθαμμένων σεβαίνομεν και σχηματίζομεσθεν εἰς ἐκεῖνον τοῦ ἀνθρώπου τὴν μορφήν και κατατρῶγομεν τὰς σάρκας τῶν ἀνθρώπων. και πάλιν ἐρχόμεσθεν εἰς τὸν ἀέρα και κάμνομεν τοὺς ἀνθρώπους και σεληνιάζονται και κατατρῶγουν τὰς σάρκας των και ἀφρίζουν και τρίζουν τοὺς ὀδόντας. και ἄλλους πάλιν πνίγομεν εἰς ταῖς γωνίαις και εἰς ταῖς φράγαις και εἰς κρεμνοὺς τοὺς ἐγ-
- 20 κρημνίζομεν και θανατώνονται αἰφνίδιον θάνατον. και κολάζομεν αὐτοὺς και τοὺς κερδαίνομεν. — και εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς δαίμονας · ἀμὴ δὲν φοβᾶσθε τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ και τῆς γῆς ; ἀμὴ ὑπὸ τίνος ἀγγέλου καταργεῖται ἢ δύναμίς σας ; — και εἶπεν ὁ δαίμων · ὅταν θέλῃ νὰ ἔλθῃ ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ υἱὸς και
- 25 λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τῆς γῆς και θέλῃ κάμῃ ἓνα στοιχείον εἰς τὸ μέτωπον και εἰς τὸ στήθος μετὰ τὴν δεξιάν του · χεῖρα (τουτέστιν προέλεγεν ψεῖ χρόνος πρωτότερα ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ δηλαδὴ τὸν τίμιον σταυρὸν · [f. 35] και ἔλεγον οἱ δαίμονες), τότε ἡμεῖς, δέσποτα, καταργεῖται ἢ δύναμίς μας και ἀναχωρίζομεν γοργὰ ἀπὸ
- 30 τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον. — ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Σολομὼν εὐχαρίστησεν τὸν Θεὸν · εἶτα ἐπιτίμησε τὸν Σαμαήλ και τὸ τάγμα του ὄλον ὑπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ · και ἐκαταργήθησαν. και ἐκατασίδερωσεν τὸν Σαμαήλ τὸν δαίμονα ἐπὶ τὸν τράχηλον και ἐπριόνιζεν λίθους και μάρμαρα και ἐκοβαλοῦσεν ἀσβέστην και νερόν εἰς
- 35 τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ.

Και ἐφημίσθη ὁ βασιλεὺς Σολομὼν · και πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς και ἄρχοντες και μεγεστᾶνοι ὄλοι τους τὸν ἐπροσκυνοῦσαν ὡς βασιλέαν και τιμημένον ἀπὸ ὄλους τοὺς βασιλεῖς και εὐχαρισ-

1 ἐργάτοι, cf. supra, p. 215, 17. 19 γκρεμνοὺς cod. (= κρημνοὺς).
 23 δύναμήσας cod. 27 numerus arab. in cod. 29 δύναμή μας cod.
 34 ἐκοβαλοῦσεν : cf. supra, p. 218, 4. 37 μεγεστᾶνοι = μεγιστᾶνοι.

λομῶν ἔλεγεν πρὸς τὸν Ὁρνίαν · οὐ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ ἀστέρες χύ-
νονται ποτε κάτω ; — καὶ ὁ δαίμων ἔλεγεν · οὐχί, δέσποτα ·
οἱ γὰρ ἀστέρες ἀνατέλλουν καὶ βασιλεύουν καὶ περιπατοῦν μαζὶ
μὲ τὸν οὐρανὸν ὡσάν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἕως τὸν μέλλοντα
αἰῶνα. ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Σολομῶν εὐχαρίστησεν τὸν 5
Θεὸν καὶ πάλιν ἐπρόσταξεν τὸν Ὁρνίαν νὰ δουλεύῃ εἰς τὸν ναὸν
τοῦ Θεοῦ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους δαίμονας.

Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ ἡ σοφὴ Σίβυλλα ἦλθεν
καὶ αὐτὴ μετ' αὐτοὺς νὰ ἰδοῦν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔφεραν κα-
νίσκια μεγάλα τοῦ βασιλέως Σολομῶν καὶ ἔφεραν οἰκοδομὴν διὰ 10
τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σιών καὶ πολυτελεῖ καὶ ἀξιόλογον ὕλην καὶ
σκεύη πολλὰ καὶ πολύτιμα καὶ τὰ ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ
Θεοῦ. καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων τῆς Ἀραβίας
ἔστειλεν ἐπιστολὴν · « Εἰς τὸν βασιλέα Σολομῶν τὸν σοφώτατον
καὶ τιμιώτατον παρὰ [f. 30v] ἄλλους τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς · χαίροις 15
ἐν Κυρίῳ τῷ Θεῷ, ὑγίαινε. πρὸς τὸν βασιλέα Σολομῶν τῆς Ἰου-
δαίας καὶ Παλαιστίνης · ἀναφέρω καὶ φανερώνω τῆς βασιλείας
σου ὅτι ἐδῶ εἰς τὸν ἐδικόν μου τόπον καὶ χώραν κατοικεῖ ἓνα δαι-
μόνιον πονηρὸν καὶ δυνατὸν · καὶ ῥίπτονται σπίτια καὶ δένδρα
ξερριζώνονται · καὶ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ῥίχνει εἰς τὸ πῦρ καὶ 20
εἰς τὸ νερὸν τοὺς ἐγκρεμνίζει. καὶ ἤκουσα ὅτι μετὰ τῆς σφραγίδος
ὁποῦ σου ἔστειλεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μὲ τὸν ἀρχάγγελόν του
ἐπάταξας πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν δαιμόνων. καὶ σε παρακαλῶ
πολλὰ, στείλει καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ πέμψον νὰ τὸ ἐξολοθρεύσῃς τὸ
πνεῦμα τὸ πονηρὸν · καὶ εἰάν τὸ κάμη αὐτὸ ἡ βασιλεία σου, νὰ σου 25
στείλω ἕξοδον εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ, τριάντα τά-
λαντα χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ. » λαβὼν δὲ τὴν ἐπιστολὴν ὁ βασιλεὺς
καὶ ἀναγνοὺς αὐτὴν εἶπε τοῦ παιδίου νὰ πάρῃ τὴν σφραγίδα τοῦ
Θεοῦ καὶ νὰ πηγαίῃ εἰς [f. 31] τὸν βασιλέα τῆς Ἀραβίας τὸ ὀγλι-
γωρότερον καὶ τοῦ ἔδωκεν καὶ γράμμα ὁποῦ τὸν ἐχαίρετοῦσε καὶ 30
εἶπεν τοῦ παιδίου ὅτι νὰ πάρῃ μαζὶ του καὶ ἓνα δερμάτι καινούρ-
γιον καὶ ἓνα γοργοκάμηλον καὶ ἔστειλεν τὸ παιδίον μὲ συνοδίαν
πολλῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ἐπαρρηγγεῖλεν · κοίταξε, τέκνον μου,
νὰ εἶρῃς τὸν τόπον ὅπου κατοικεῖ ὁ δαίμων καὶ ὅταν ἰδῇς τὸ δερ-
μάτι καὶ φουσκώσῃ ἄνεμον, ἐσὺ νὰ ἦσαι ἐτοιμὸς ὀγλίγωρα νὰ 35
δέσῃς τὸ στόμα τοῦ δερματίου καὶ νὰ τὸ βουλώσῃς μὲ τὴν σφρα-
γίδα τοῦ Θεοῦ καλοῦτζικα. καὶ οὕτως βάλε τὸ δερμάτι ὁποῦ ἔχει
τὸν δαίμονα ἀπάνω εἰς τὸν γοργοκάμηλον καὶ νὰ τὸν φέρῃς ἐδῶ

1 οὐ scripsi : οἱ cod. 4 rectius ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη. 8 συβήλλα
cod. 21 ἐγκρεμνίζει, ut κρημνίζει. 22 του] + καὶ cod. 27 ἀργυ-
ρίου] addit librarius : τὸ ἓνα τάλαντον κάμνει 150 λήτρες. 31 καινού-
ριον cod. 38 τόν²] τό cod.

εἰς ἡμᾶς. καὶ ἐπῆγεν τὸ παιδίον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀραβίας καὶ
 ἔκαμεν ὡς τὸ ἐπαγγέλλειεν ὁ Σολομών. καὶ ἔτι ἐφερεν τὸ παιδίον
 βουλλωμένον τὸ δερμάτι μὲ τὸν [f. 31^v] δαίμονα εἰς τὸν βασιλέα
 καὶ εἰς τὴν στρατάν ὅπου ἤρχετον τὸ παιδίον μετὰ τοῦ δαίμονος,
 5 ἔλεγεν ὁ δαίμων· σὲ παρακαλῶ, ὦ παιδίον, μὴν με πηγαίνης εἰς
 τὸν βασιλέα καὶ ἐγὼ νὰ σου δείξω ποῦ εἶναι ὁ πράσινος λίθος καὶ
 τὸ χρυσίον τὸ τιμημένον καὶ κεκρυμμένον. — τὸ δὲ παιδίον ἔλε-
 γεν· ἐγὼ νὰ σε πηγαίνω εἰς τὸν βασιλέα Σολομών καὶ εἴ τι ὄριση
 ἐκεῖνος, ἄς κάμης.

10 Καὶ ὡς ἦλθεν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, εὐθὺς ἔπεσεν τὸ δερμάτι
 κάτω ἀπὸ τὸ καμήλιον καὶ ἐκυλίετον ἄνω καὶ κάτω. καὶ ὅσοι ἦτον
 ἐκεῖ ὄλοι ἐθαύμασαν. καὶ ἔλυσεν τὸ δερμάτι καὶ εὐγῆκεν ὁ δαί-
 μων καὶ ἐβούλλουσεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ στῆθος καὶ τὸν τρά-
 χηλον καὶ ἔδωκεν αὐτόν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἠρώτησεν αὐτόν· πῶς ὄνο-
 15 μάξουσαι; — καὶ ὁ δαίμων εἶπεν· Ἐφίππας καλοῦμαι τὸ ὄνομά
 μου. — καὶ λέγει του· τί εἶναι ἡ μιὰ σου ἐργασία; — καὶ ὁ
 δαίμων εἶπεν· μυρία κακοκαμώματα· καὶ παρακαλῶ σε, βασι-
 λεῦ, νὰ μὴ με ἐπιτιμήσης μὲ τὸ Θεοῦ τὸ ὄνομα καὶ ἐγὼ νὰ σου φέρω
 τὸν λίθον τὸν [f. 32] ἀκρογωνιαῖον ὅπου φέγγει εἰς τὸ βάθος τῆς
 20 θαλάσσης ὑπὲρ τὸν ἥλιον, τὸν ὁποῖον ἐδοκίμασαν οἱ ἄνθρωποι καὶ
 οἱ δαίμονες. καὶ ἐγὼ νὰ σου τὸν στήσω αὐτόν εἰς τὴν πρώτην κε-
 φαλαίαν τοῦ ναοῦ. — καὶ εὐθὺς ὤρισεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνον τὸν
 Ἐφίππαν καὶ μὲ ἄλλους δαίμονας. καὶ ἐπῆγαν καὶ ἔφεραν ἐκεῖνον
 τὸν λίθον καὶ τὸν ἔστησαν εἰς τὴν μέσην τοῦ ναοῦ. καὶ ὄλοι ὅσοι
 25 ἦτον ἐκεῖ ἐθαύμασαν ἰδόντες τὸ παράδοξον θαῦμα. — (ἀμὴ ἀφόντης
 ἦλθεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ φῶς
 τὸ ἀληθινόν, τὸ φῶς τῆς οἰκουμένης, ὁ ἥλιος ὁ ἀνέσπερος, ἐκεῖνος
 ὁ λίθος ἐσκοτίσθη, ὅπου ἦτον ἀπὸ τὸν βασιλέα Σολομών. καὶ ἀφόν-
 τής ἐκτισέν αὐτὸν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ἡγοῦν τὴν ἁγίαν Σιών καὶ
 30 ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἀπέρασαν χρόνοι
 ψ κ ζ'. ἀλλὰ ἄς ἔλθωμεν πάλιν εἶθι ἀφήσαμεν τὸν λόγον μας.) —
 καὶ πάλιν εἶπεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἐφίππαν τὸν δαίμονα· ὦ Ἐφί-
 ππας, ἤξεύρεις καὶ ἄλλα δαιμόνια [f. 32^v] ὡσὰν ἐσένα; — καὶ ὁ
 Ἐφίππας· ἤξεύρω, ὦ δέσποτα, καὶ ἄλλα δαιμόνια ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ
 35 θαλάσῃ· καὶ κάθονται καὶ φυλάγουν τὸν στύλον τὸν πορφυρόν.
 — καὶ ὡσὰν ἤκουσεν ἔτι ὁ βασιλεὺς, εἶπε τοῦ παιδίου· τέκνον
 μου, ἔπαρε τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ἐφίππαν τὸν δαίμονα
 καὶ νὰ πηγαίνετε εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. καὶ ὅσους δαίμονας
 καὶ ἂν εὔρης ἐκεῖ, ὅπου φυλάγουν τὸν στύλον τὸν πορφυρόν, νὰ
 40 τοὺς σφραγίσῃς ὄλους ἀπάνω εἰς τὸ στῆθος καὶ ἄς πάρουν ἐκεῖνον

8 εἶτε cod. 9 κάμη cod.

15 ἐφήππας cod. 23 ἐφήππα cod.

13 ἐβούλλουσεν = ἐβούλλωσεν cod.

31 numerus arab. in cod. 32 ἐφή-
ππαν, hic et infra, cod.

τὸν κίονα τὸν πορφυρὸν ἀπάνω τους καὶ ἄς τὸν φέρουν ἐδῶ εἰς ἡμᾶς.

Καὶ οὕτως ἐπῆγεν ἐκεῖνο τὸ παιδίον μετὰ τὸν Ἐφίππαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ ἐπλήρωσαν τοῦ βασιλέως τὸ θέλημα. καὶ ἐκεῖνο τὸ παιδίον ἐβούλλωσεν ὄλους τοὺς δαίμονας μετὰ τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς εἶπεν· ἐπάρατε τὸν κίονα αὐτὸν καὶ ἐλάτε νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὸν βασιλέα Σολομῶν. — καὶ εὐθὺς οἱ δαίμονες ἐπῆραν ἐκεῖνον τὸν στόλον ἀπάνω τους καὶ τὸν ἐβαστοῦσαν εἰς [f. 33] τὸν ἄερα. καὶ ὁ βασιλεὺς ἰδὼν τοὺς δαίμονας πῶς φέρουν ἐκεῖνον τὸν κίονα, ἐθαύμασεν· καὶ ὅσοι ἦτον ἐκεῖ ἐφριξαν ἰδόντες τὸ παράδοξον τοῦ θαύματος. εἶτα ὤρισεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνους τοὺς δαίμονας νὰ βαστοῦν ἐκεῖνον τὸν κίονα ἀπάνω τους εἰς τὸν ἄερα καὶ νὰ μὴν τὸν ῥίξουν κάτω ἕως τὸν μέλλοντα αἰῶνα. καὶ πάλιν ὤρισεν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν καὶ ἔφεραν τὸν Ὁρνίαν ὁποῦ ἐπίασεν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ λέγει του· Ὁρνία, εἶναι καὶ ἄλλα δαιμόνια καὶ πνεύματα πονηρὰ ὡσάν αὐτά; — καὶ εἶπεν ὁ Ὁρνίας· εἶναι, δέσποτα βασιλεῦ, πλὴν εἶναι ἓνα δαιμόνιον καὶ ἔχει δύναμιν περισσήν. — καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν· ποῦ εἶναι αὐτό, ποῦ κατοικεῖ; — καὶ ὁ Ὁρνίας εἶπεν· εἰς τοὺς τάφους τῶν ἀποθαμμένων καὶ εἰς τόπους ἐγκρεμνῶδεις εἶναι ἢ κατοικία του καὶ ἀφανίζει πολ- 20 λούς τῶν ἀνθρώπων καὶ εἶναι καὶ αὐτὸς ἀρχὼν εἰς ἓνα τάγμα τῶν δαιμόνων καὶ δὲν εἶναι κανεὶς νὰ τοῦ ἀντισταθῇ ὅτι διασεῖει τὴν γῆν. — καὶ ὁ βασιλεὺς λέγει πρὸς τὸν Ὁρνίαν· δὲν [f. 33v] σε μέλει ἐσένα, πνεῦμα πονηρὸν, διὰ τὴν δύναμιν ἐκεῖνου, μόνον πῆγαινε μετὰ τὸ παιδίον καὶ μετὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ καὶ ἂν 25 ἦναι, νὰ τὸν εὑρετε καὶ νὰ τὸν φέρετε ἐδῶ εἰς ἡμᾶς. — εἶτα ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς τὸ γνωστικὸν παιδίον καὶ τοῦ λέγει· ἔπαρε, τέκνον μου, τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ὁρνίαν καὶ σύρετε νὰ εὑρετε τὸν πρῶτον Σατανᾶν μετὰ τὸ τάγμα του καὶ νὰ τοὺς βουλώσῃς νὰ τοὺς φέρῃς ἐδῶ εἰς ἡμᾶς. — λαβὼν δὲ τὸ παιδίον τὴν σφρα- 30 γίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ὁρνίαν τὸν Σατανᾶν, ἐπῆραν καὶ εὐρῆκαν τὸν δαίμονα μετὰ τὸ τάγμα του. εἶτα εἶπεν τὸ παιδίον· ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου νὰ σταθῆτε, ὅλα τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ νὰ μὴν σπαράξετε ἀπὸ τὸν τόπον σας. — καὶ πλέον δὲν ἐσάλευσαν. καὶ ἐπῆγεν τὸ παιδίον μετὰ τὴν βούλλαν 35 τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἐβούλλωσεν ὄλους καὶ τοὺς ἔδεσεν καὶ τοὺς ἐπῆγεν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως.

Ὁ δὲ βασιλεὺς κάθονταν ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ, [f. 34] ἐνδυμένος μετὰ βασιλικὸν στέμμα καὶ εἶχεν εἰς τὸ χεῖρ του σκήπτρον καὶ βίτξαν καὶ ἐβίβλιζεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ πῶς ἐδούλευαν οἱ 40

μαστόροι καὶ οἱ δαίμονες ἐργάζονταν ὡς ἐργάτοι καὶ ἐπριόνιζαν λίθους καὶ μάρμαρα, καὶ ἀπαντέχυνε τὸ παιδίον νὰ φέρῃ τοὺς δαίμονας. καὶ ἰδοὺ μετὰ ὧραν ἰκανὴν ἐφθασεν καὶ τὸ παιδίον σύροντας καὶ τοὺς δαίμονας, καὶ τοὺς ἔφερεν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως.

5 καὶ ὁ βασιλεὺς ἰδὼν τοὺς δαίμονας ἐθαύμασε καὶ εὐχαρίστησεν τὸν Θεὸν ὅπου τὸν ἀξίωσεν τοιαύτης χάριτος καὶ κατήσχυνεν ὄλους τοὺς δαίμονας. καὶ ἦτον τὰ δαιμόνια ἐκεῖνα τὰ πρόσωπά τους μαῦρα καὶ ἄγρια. καὶ ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὸν πρῶτόν τους καὶ εἶπεν· εἰπέ μοι, πνεῦμα πονηρόν, τί τὸ σὸν ὄνομα καὶ τί εἶναι

0 ἡ μιὰρά σου ἐργασία; — καὶ ὁ δαίμων εἶπεν· τὸ ὄνομά μου λέγεται Χάθρου Σαμαήλ· ἡ δὲ ἐργασία μου εἶναι αὐτὴ· καθεζόμενοι εἰς τόπους τῶν διαβατῶν καὶ κρημνίζομεν αὐτοὺς καὶ τοὺς πνίγομεν· καὶ ἔμπροσθεν [f. 34^v] εἰς τὰ κουφάρια τῶν ἀποθαμμένων σεβαίνομεν καὶ σχηματιζόμεσθην εἰς ἐκεῖνον τοῦ ἀνθρώπου τὴν μορφήν καὶ κατατρώγομεν τὰς σάρκας τῶν ἀνθρώπων. καὶ πάλιν ἐρχόμεσθην εἰς τὸν ἄερα καὶ κάμνομεν τοὺς ἀνθρώπους καὶ σεληνιάζονται καὶ κατατρώγουν τὰς σάρκας των καὶ ἀφρίζουν καὶ τρίζουν τοὺς ὀδόντας. καὶ ἄλλους πάλιν πνίγομεν εἰς ταῖς γωνίαις καὶ εἰς ταῖς φραγίαις καὶ εἰς κρημνοὺς τοὺς ἐγκρημνίζομεν

0 κρημνίζομεν καὶ θανατώνονται αἰφνίδιον θάνατον. καὶ κολάζομεν αὐτοὺς καὶ τοὺς κερδαίνομεν. — καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς δαίμονας· ἀμὴ δὲν φοβᾶσθε τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς; ἀμὴ ὑπὸ τίνος ἀγγέλου καταργεῖται ἡ δύναμίς σας; — καὶ εἶπεν ὁ δαίμων· ὅταν θέλῃ νὰ ἔλθῃ ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ υἱὸς καὶ

5 λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θέλῃ κάμῃ ἓνα στοιχεῖον εἰς τὸ μέτωπον καὶ εἰς τὸ στήθος μὲ τὴν δεξιάν του χεῖρα (τουτέστιν προέλεγεν ψεῖ χρόνους πρωτότερα ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ δηλαδὴ τὸν τίμιον σταυρὸν· [f. 35] καὶ ἔλεγον οἱ δαίμονες), τότε ἡμεῖς, δέσποτα, καταργεῖται ἡ δύναμίς μας καὶ ἀναχωρίζομεν γοργὰ ἀπὸ

0 τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον. — ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Σολομῶν εὐχαρίστησεν τὸν Θεόν· εἶτα ἐπιτίμησε τὸν Σαμαήλ καὶ τὸ τάγμα του ὄλον ὑπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐκαταργήθησαν. καὶ ἐκατασιδέρωσεν τὸν Σαμαήλ τὸν δαίμονα ἐπὶ τὸν τράχηλον καὶ ἐπριόνιζεν λίθους καὶ μάρμαρα καὶ ἐκοβαλοῦσεν ἀσβέστην καὶ νερόν εἰς

5 τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἐφημίσθη ὁ βασιλεὺς Σολομῶν· καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ ἄρχοντες καὶ μεγεστᾶνοι ὄλοι τους τὸν ἐπροσκυνοῦσαν ὡς βασιλέαν καὶ τιμημένον ἀπὸ ὄλους τοὺς βασιλεῖς καὶ εὐχαρισ-

1 ἐργάτοι, cf. supra, p. 215, 17. 19 γκρημνοὺς cod. (= κρημνοὺς).
 23 δὲναμήσας cod. 27 numerus arab. in cod. 29 δὲναμή μας cod.
 34 ἐκοβαλοῦσεν : cf. supra, p. 218, 4. 37 μεγεστᾶνοι = μεγιστᾶνοι.

τοῦσαν καὶ ἐδόξαζαν τὸν Θεὸν ὅπου τοῦ ἔδωκεν τοιαύτην ἐξουσίαν καὶ ὤρισεν ὅλους τοὺς δαίμονας τῆς γῆς, τοῦ ἀέρος, τῆς θαλάσσης καὶ τῶν καταχθονίων. καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ ἐμάζωξεν ὁ βασιλεὺς ὅλα τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα δαιμόνια καὶ τὰ ἐπαρέστησεν [f. 35^v] ἔμπροσθέν του ἀμέτρητον 5 πλῆθος δαιμόνων· καὶ ἐπρόσταξεν νὰ ἔλθοῦν ἄνθρωποι τεχνῖται καλοὶ ὅπου ἐδούλευαν τὰ χαλκώματα· καὶ τὰ ἔκαμαν παρόμοια ὡσὰν πιθάρια κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἦγον κάδους μεγάλους. καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα καὶ ὤρισεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δαίμονας καὶ εἰσέβηκαν ὅλοι μέσα εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀγγεῖα τὰ χαλκω-10 ματένια. καὶ τότε ἐπίασεν ὁ βασιλεὺς αὐτός του καὶ ἐσφάλισεν καὶ ἐβούλλουσεν τὰ ἀγγεῖα μετὰ τὴν βούλλαν τοῦ Θεοῦ. καὶ ἦτον αἱ βούλλαις χρυσαῖς καὶ ἀργυραῖς. καὶ ἦτον οἱ δαίμονες μέσα καὶ πλεον δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ εὔγουν ἔξω.

Καὶ ἐχαίρετον ὁ βασιλεὺς Σολομών εἰς τὴν τελείωσιν τῆς οἰκο-15 δομῆς τῆς ἁγίας Σιών. καὶ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐρρητόρευσε τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων. καὶ ἐκατοίκησεν ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος εἰς ἐκεῖνον τὸν ἱερὸν ναόν. καὶ ἦτον τὸ μῆκος πῆχαις οβ' καὶ τὸ πλάτος κδ' (καὶ διὰ ἐκείνην τὴν πῆχην θέλουσιν νὰ εἰπῶν τὸ πῶς ἦτον ιζ' πιδάρια). καὶ ἀπὸ ὀλόγυρα τοῦ ναοῦ ἔκτισεν πολλὰ 20 κελλιά διὰ νὰ κατοικοῦν οἱ ἱερεῖς καὶ νὰ βάνουν καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ ὅπου εἶχαν οἱ προπάτορες ἀρχιερεῖς καὶ ἐλειτουροῦσαν ἐκεῖ εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ βῆμα τοῦ ναοῦ ἦτον οἱ πλάκες ὅπου εἶχαν τὸν θεόγραφον νόμον ὅπου ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῦ προφήτου Μωϋσέως, ἦτον ἡ στάμνος ὅπου εἶχεν τὸ μάννα μέσα, ἦτον ἡ κί-25 βωτος, ἦτον καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ Ἀαρὼν, τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον, ἡ λυχνία, ἡ ἁγία τράπεζα καὶ ἄλλα πολλὰ ἦτον ἀφιερωμένα τῷ Θεῷ τῷ Ὑψίστῳ. καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα δὲν εἰσέβαιεν κανένας, μόνον ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ἐκεῖνος <μίαν> φορὰν τὸν χρόνον, καθὼς τὸ εἶχαν συνήθειαν τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. καὶ ἦτον ὁ ναὸς 30 ὑψηλὸς ἕως ρκδ' πῆχαις καὶ τὸν ἐσκέπασεν ὁ βασιλεὺς Σολομών τὸν ναὸν ἀποπάνου ὅλον μετὰ χρυσάφι καθαρὸν καὶ ἄγνον μάλαγμα καὶ [f. 36^v] ἦτον κτισμένος μετὰ δώδεκα λογίων μάρμαρα πελεκητά· καὶ ἔφεγγεν ὁ ναὸς ἐκεῖνος ὡσὰν τὸν οὐρανὸν ὅταν ἦναι ἕξαστραία μετὰ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. καὶ ὁ Σολομών, ὡσὰν ἐτελείωσεν 35 τὸν ναὸν ἐκεῖνον τὸν ὀνομαζόμενον ἁγία Σιών (καθὼς ψάλλει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός· χαῖρε, Σιών, ἁγία μήτηρ τῶν ἐκκλησιῶν), ὅπου ἐδουλεύταν μετὰ χρόνους καθὼς τὸ μαρτυρεῖ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐστάθη καὶ ἔκαμεν προσευχὴν εἰς τὸν Θεὸν ὁ Σολομών μετὰ ὕμνους καὶ δοξολογίας καὶ νηστεύων καὶ ἀγρυπνῶν 40

18 et sqq. numeri arabici. 19 εἰπόν cod. 27 λεχνία cod. 29 μίαν addidi. 34 rectius ὁ οὐρανός. ἕξαστραία = ξαστερία. 38 τό] τόν cod.

καὶ παρακαλῶν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀγίασιν τὸν ναὸν ὅπου ἔκτισεν. καὶ ἤκουσεν ὁ Θεὸς τὴν δέησιν του καὶ ἐφάνηκεν ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς σου καὶ ἀγίασα τὸν ναὸν ἐποῦτον. — καὶ ὑπάρχον τὰ Χερουβίμ καὶ τὰ Σεραφίμ καὶ τὰ Ἐξαπτέ-
5 ρυγα καὶ οἱ Θρόνοι καὶ αἱ Κυριότητες ὀπισθεν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ναοῦ, ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. τὸ κάλλος καὶ ἡ εὐμορφία τοῦ ναοῦ ἐκείνου [f. 37] οὔτε ἐστάθη οὔτε θέλει γένη εἰς τὸν αἰῶνα.

Καὶ ἀπέρασαν ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Σολομῶντος τοῦ υἱοῦ Δαβὶδ ἕως τοῦ Σιδεκίου βασιλέως τῆς Ἱερουσαλήμ χρόνοι νεκ'. καὶ εἰς
10 ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦτον καὶ ὁ προφήτης Ἱερεμίας, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου μὲ τὸν Βαροῦχ καὶ <τὸν> Ἀβιμέλεχ· καὶ ἦτον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνον ὅπου ἔκτισεν ὁ Σολομὼν καὶ ἔκαμαν προσευχαῖς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὑμνοῦσαν καὶ δοξολογοῦσαν διὰ παντός, ἡμέραν καὶ νύκτα. — (εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον ναὸν
15 ἐσύχναζεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ διελέγετο μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐδίδασκεν τοὺς Ἑβραίους καὶ περισσὰ καὶ μεγάλα θαύματα ἐποίησεν ὁ Κύριός μας μέσα εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον ναὸν, καθὼς τὰ γράφει τὸ ἅγιον εὐ-
αγγέλιον καὶ ὅλη ἡ θεία γραφή. καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐπῆγεν ὁ
20 Χριστὸς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν καὶ καθεζόμενοι ἀπέναντι τοῦ ναοῦ εἶπαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ῥαββί, βλέπεις τοῦτον τὸν [f. 37] ὠραιότατον καὶ ἀξιοθαύμαστον ναὸν, οὔτε ἔγινεν οὔτε θέλει γένη εἰς τὸν αἰῶνα. — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· βλέπετε ἐσεῖς αὐτὸν τὸν περίφημον ναὸν, εἰς ὅλ-
25 γον καιρὸν θέλει ἐρημωθῆ καὶ κατακαῆ καὶ δὲν θέλει μείνη πέτρα ἀπάνω εἰς τὴν πέτραν. — καθὼς καὶ ἔγινεν. καὶ οὐ μόνον ὁ Χριστὸς ἔκαμεν καὶ ἐκατόρθωσεν πολλότατα, καὶ θαυμαστά θαύματα, ἀμὴ καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι, οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον ναὸν· οἱ δὲ παράνομοι καὶ φθονεροὶ Ἑβραῖοι δὲν ἠθέλησαν
30 τὸν ναὸν πιστεύσουν. εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον ναὸν ἐφυλάχθη ἡ Παναγία· καὶ τὴν ἔτρεφεν ἄγγελος Κυρίου δώδεκα χρόνους, ἕως ὅπου τὴν εὗγαλαν καὶ ἀρραβωνιάσθη τὸν δίκαιον Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. πλὴν ἡμεῖς ὡς γυρίσωμεν πάλιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς διηγήσεώς μας). —

35 Ὅμως βλέποντας ὁ Θεὸς τὴν ὑπερηφανίαν, τὴν σκληρότητα καὶ ταῖς ἀδικίας καὶ παρανομίας τοῦ Σιδεκίου βασιλέως τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν ἀπιστίαν τοῦ λαοῦ ἐκείνου τοῦ καιροῦ, εἶπεν πρὸς [f. 38] τὸν Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ὅτι τὸν ναὸν καὶ τὴν πύρην τὰ ἅγια σκεύη τοῦ ναοῦ καὶ τὰ παραδόσθαι εἰς
40 τὴν γῆν. καὶ τότε ὁ προφήτης Ἱερεμίας ἐπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ

9 rectius Σεδεκίου. numerus arab. 10 ἱερημίας cod. 14 ἡμέρα cod. 26 πέτρα cod.

Θεοῦ καὶ ἐπῆρε τὰ σκευὴ τῆς ἀγίας Σιών καὶ ἐπαρέδωκε αὐτὰ εἰς τὴν γῆν, καθὼς τὸν ἐπαρήγγειλεν ὁ Θεός, καὶ ἐπῆρεν καὶ τὰ κλειδιά ἀπὸ τοῦ ἁγίου θυσιαστήριον τοῦ ναοῦ καὶ τὰ ἔρριψεν κάτω εἰς τὴν γῆν ἔμπροσθεν τοῦ ἡλίου καὶ εἶπεν ὁ προφήτης · « ἔπαρε αὐτὰ καὶ φύλαξέ τα ἕως ὅπου νὰ σὲ ἐξετάζη Κύριος ὁ Θεὸς δι' αὐτά, 5 ὅτι ἡμεῖς δὲν εὗρεθήκαμεν ἄξιοι νὰ τὰ φυλάξωμεν. »

Καὶ τότε ἦλθεν καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβονχοδονόσωρ ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἐπαρέλαβε τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐκούρσευσεν αὐτήν, καὶ τότε ἐκάη ἐκεῖνος ὁ ἅγιος ναὸς καὶ τὸ μαλαγματένιον σκέπασμα ὅπου ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς Σολομών · καὶ καίοντας ἔτρεχεν τὸ μά- 10 λαγμα ὡσάν βρούσις, καὶ τὸν Σιδεκίαν τὸν βασιλέα τῆς Ἱερουσαλήμ τον ἐπίασεν ζωντανὸν καὶ ἔκοπεν [f. 38^v] τὴν γυναϊκά του καὶ τὰ παιδία του ἔμπροσθέν του καὶ αὐτὸν τὸν ἐτόφλωσεν καὶ τὸν ἐπῆρεν σκλάβον μὲ ὄλον τὸν λαὸν τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἡγρον Παγδάτη, οἱ δὲ Χαλδαῖοι ὅπου ἐκούρσευσαν τὴν 15 Ἱερουσαλήμ, γυρεύοντας εὗρηκαν ἐκεῖνα τὰ ἀγγεῖα τὰ χαλκωματένια ὅπου εἶχεν ὁ βασιλεὺς Σολομών τοὺς δαίμονας σφαλισμένους, μὲ τὴν βούλλαν ὅπου τοῦ ἔστειλεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μὲ τὸν ἀρχάγγελον Μιχαὴλ βουλλομένους · καὶ βλέποντάς τα οἱ Χαλδαῖοι μὲ ταῖς βούλλαις ταῖς χρυσαῖς ἐθάρρουνσαν ὅτι εἶναι 20 θησαυρὸς κεκρυμμένος, ἐπῆγαν καὶ τὰ ἐξεβούλλουσαν καὶ ἔφυναν οἱ δαίμονες ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πάλιν ἐπῆγαν εἰς ταῖς πρώταις των ὀρισμέναις κατοικίαις καὶ πάλιν πειράζουσι τοὺς ἀνθρώπους.

Λοιπὸν αὐτὰ τὰ κατορθώματα ὅπου ἔκαμεν ὁ βασιλεὺς Σολομών δὲν ἦτον ἀπὸ ἐδικὴν του δύναμιν οὔτε ἀπὸ τὴν σοφίαν του τὴν πολ- 25 λήν, ἀλλὰ ἡ δύναμις ἦτον τοῦ [f. 39] μεγάλου Θεοῦ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὅπου ἔμελλεν ἀπὸ τοῦ Σολομώντος τοῦ βασιλέως τὴν φυλὴν νὰ σαρκωθῆ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, χρόνοι ἕως τὸν καιρὸν ὅπου ἦλθεν καὶ ἐσαρκώθη ἀπέρασεν ψκὲ καὶ ἔκαμε εἰς τὴν γῆν χρόνους λγ' καὶ ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη 30 καὶ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καὶ ἡμᾶς ἐχάρτισεν ζωὴν τὴν αἰώνιον, καὶ μετὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ κατήσχη- νεν τὸν μέγαν διάβολον, τὸν ἐχθρὸν τῆς ψυχῆς μας, λοιπὸν καὶ ἐκεῖνη ἡ σφραγίδα εἶχεν τὸν τύπον τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ, καὶ ἐπάταξεν ὄλους τοὺς δαίμονας καὶ ὄχι μόνον τοὺς ἔδесεν 35 ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπόταξεν καὶ ἐν ὑστέροις πάλιν τοὺς ἐφυλάκωσεν καί, ὡσάν ἐτελείωσεν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἐσφάλισεν εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀγγεῖα τὰ χαλκωματένια, λοιπὸν εἰς ἐτοῦτον τὸν καιρὸν, ὅσοι πιστεύουσι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, [f. 39^v] τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθῆναι καταδεξάμενον, μὲ καλὴν πίστιν καὶ μὲ 40 καλὰ ἔργα καὶ μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ,

11 βρυσί cod. 15 ἐκούρσευσαν cod. 16 Ἱερουσαλήμ] + καὶ cod.
22 ὀργισμένας cod. 30 numeri arab. 40 σταυρωθέντα cod.

τοὺς δένει καὶ τοὺς καταργεῖ. διότι μεγάλη δύναμις καὶ ἄλυσίδα
 εἶναι ὁ τίμιος καὶ ζωοποιὸς σταυρὸς ὁποῦ μας ἀφήκεν νὰ κάμνω-
 μεν καὶ νὰ τὸν προσκυνοῦμεν καὶ νὰ τὸν ὑμνοῦμεν καὶ νὰ τὸν
 δοξάζωμεν διὰ νὰ μας γλυτώσῃ ἀπὸ ἐχθρῶν ψυχικῶν καὶ σωματι-
 5 κῶν καὶ νὰ μας ἀξιώσῃ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. ἢ ἄς γένοιτο
 <εἰς> πάντας ἡμᾶς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ · ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
 τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ
 καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

[F. 40] Χρεία νὰ σας φανερώσω δι' αὐτὸ τὸ εὐμορφότατον καὶ
 10 ἐκλεκτὸν καὶ γνωστικὸν παιδίον ὁποῦ εἰς τὴν ἄνωθεν ἱστορίαν
 πολλάκις τὸ ἀναφέραμεν · ἦτον μιᾶς γυναικὸς τιμημένης καὶ
 εὐσεβοῦς χήρας υἱὸς ἐδῶ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ
 παιδίου Χιράμ ὠνομάζετο · καὶ ἦτον ἐ' χρονῶν ὅταν τὸ εἶχεν
 ὁ βασιλεὺς Σολομῶν · οὕτως τὸ εὐρεθῆκα εἰς τὰ ἱστορικὰ γραμμέ
 15 νον. καὶ ἀκόμη ὁ συγγραφεὺς ἱστοριογράφος γράφει καὶ δύο στί-
 χους δι' αὐτὸ τὸ εὐμορφότατον παιδίον καὶ λέγει οὕτως ·

Χήρας ἦτον τὸ παιδί γνῶσιν γεμάτον ὄντως,
 Χιράμ μαῖστωρ τῶν σκευῶν ναοῦ τοῦ Σολομῶντος.

1 rectius δένονν et καταργοῦν.
 addidi. 11 τῶ] τὰ cod.

5 ἢ ἄς scripsi : ἣς cod.

6 εἰς

Exorcismes.

MANUSCRIT N° 825 DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE.

Manuscrit de 42 feuillets, (0.210 × 0.130), formé de deux *codices*. Le premier, qui comprend les ff. 1-34, a été achevé le 13 mai 1710 (f. 34^r). Le commencement manque : l'ancienne pagination qui donne le n° 79 au f. 1^r montre que les trente-neuf premiers feuillets ont été perdus. En outre, trois feuillets sont tombés après le f. 12^v. Les ff. 35-42 ont été remplis par une autre main : les textes diffèrent très peu de ceux qu'a écrits la première main. Le f. 35^r porte le n° 175, alors que le f. 34^v porte le chiffre 152.

Ce manuscrit contient des exorcismes très intéressants par les infiltrations des doctrines magiques et gnostiques qu'on y observe. Les premiers feuillets contiennent la fin du second exorcisme et le troisième exorcisme attribués dans les *Euchologes* à St Basile (p. ex. dans l'*Eὐχολόγιον τὸ μέγα*, Venise, 1863, pp.144-146 ; cf. Goar, *Euchol. gr.*, pp.729 ss. = Migne, *Patr. gr.*, 31, p. 1677 ss.). Almazow a publié dans les *Lietopis istoriko-philolog. Obščestva*, IX, byz. otd. VI, pp. 45-49, une prière faisant partie d'une *Ἀκολουθία εἰς ἀσθενοῦντας καὶ εἰς πνεύματα ἀκάθαρτα*, qui offre une grande analogie avec le troisième exorcisme que j'édite ici.

[F. 4^v] Ἐτέρᾳ (εὐχῆ) τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁρκίζω σε, πνεῦμα ἀκάθαρτον, κατὰ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ ὁρκίζω σε κατὰ τοῦ ἐμφροσέσαντος τοῖς ἀνθρώποις πνεῦμα ζωῆς εἰς αἰῶνιον τοῦτο ὄνομα αὐτοῦ φοβερόν καὶ φρικτὸν καὶ μὴ δυνάμενον στόματι ἀνθρώπου λαληθῆναι. ὁρκίζω σε κατὰ τοῦ ἐρχομένου διὰ πυρὸς καὶ θείου καὶ ἀσφάλτου καὶ σάλπιγγος κρῖναι τὸν κόσμον ὃς φανέντος ὁ Ἥλιος φεύξεται εἰς δυσμὰς καὶ πόρινος οὐρανὸς φανήσεται καὶ πεσοῦνται τὰ ἀστρα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τότε κόπονται φυλαὶ πρὸς φυλὰς καὶ λαοὶ πρὸς λαούς. ὁρκίζω σε κατὰ τοῦ καταβάτος εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς καὶ διαρρήξαντος τοὺς ἀδαμαντίνους μοχλοὺς καὶ λύσαντος τὰς ὀδύνας τοῦ θανάτου

4 ὀνόματι cod.

5 λαλήσαι cod.

6 κρῖνον cod.

καὶ τοῖς πατριάρχαις εὐαγγελισαμένον τὴν ἐκ νεκρῶν [f. 5] ἀνάστασιν. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ ἐγείραντος Λάζαρον ἐκ τῶν νεκρῶν τετραήμερον. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ περιπατήσαντος ἐπὶ θαλάσσης καὶ καταπραῦντος τὰ κύματα αὐτῆς. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ ἐπιτάξαντος τῇ θαλάσῃ ἐκβράσαι τοὺς ἐν αὐτῇ ἀστοχίσαντας καὶ τῇ γῆ τοὺς ἐν αὐτῇ κατακειμένους νεκροὺς παραστήσαι τῷ ζῶντι Θεῷ. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ προστάξαντος τῇ θαλάσῃ μὴ ὑπερβῆναι τὸν ἴδιον ὄρον ἕως ἂν ἐκπεράνας κρίνῃ τὸν κόσμον. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ καταβάντος εἰς τὸ Σινὰ ὄρος καὶ λαλήσαντος Μωϋσῆ καὶ φανέντος αὐτῷ ἐν φλογὶ πυρὸς ἐν βάτῳ καὶ ἐν στόλῳ νεφέλης· ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ ἐξαγαγόντος τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ δόντος ἐκ πέτρας γλυκὴ ὕδωρ πιεῖν καὶ μεταστρέψαντος τὰ ὕδατα Αἰγύπτου εἰς αἷμα. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ πατάξαντος τὰ πρωτότοκα Αἰγύπτου. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ ποντίσαντος Σόδομα καὶ Γόμορραν καὶ βρέξαντος πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ χάλαζαν ταλαντώδη. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ· οὐ ἐπὶ τὸν θρόνον ποταμὸς πυρὸς διαπορεύεται, ἐν ᾧ παρίστανται μυριάδες ἀρχαγγέλων καὶ χιλιάδες ἀγγέλων, καὶ Σεραφίμ κεκραγόντα ὑπεράνω τοῦ θρόνου καὶ Χερουβίμ ἐπισκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον καὶ λέγοντα· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ· πλήρεις ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου· [f. 5v] εὐλογημένος εἰς τοὺς αἰῶνας. καὶ σὺ οὖν, πνεῦμα πονηρὸν, δὸς δόξαν καὶ λατρίαν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. καὶ σὺ, πνεῦμα πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον, ὅπου ἂν κἄν τοῦ σώματος, εἴτε ἐν κεφαλῇ, εἴτε ἐν ἐγκεφάλῳ, εἴτε ἐν μετώπῳ, εἴτε ἐν στόματι, εἴτε ἐν παρειαῖς, εἴτε ἐν τραχήλῳ, εἴτε ἐν ὤμοις, εἴτε ἐν ὀμοπλατεῖαις, εἴτε ἐν βραχίονι, εἴτε ἐν στήθει, εἴτε ἐν ψυχῇ, εἴτε ἐν καρδίᾳ, εἴτε ἐν ἥπατι, εἴτε ἐν φλεγμονίοις, εἴτε ἐν κοιλίᾳ, ἢ ἐν ἐντέροις ἢ ἐντὸς τῶν ἐντέρων, εἴτε ἐν ὀμφαλῷ εἴτε ἐν ὑπογαστροῖς εἴτε ἐν φρυσικοῖς ὄροις εἴτε ἐν ἰσχίοις εἴτε ἐν γόνασιν εἴτε ἐν κνήμαις εἴτε ἐν ἀστραγάλοις εἴτε ἐν ὀνυχίοις εἴτε ἐν πάσῃ χορηγίᾳ σωματικῇ νεύρων, φλεβῶν, ὀστέων, μυελῶν, αἵματος, τριχῶν, χωρίσθητι ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, ὅπου ἂν ᾖς, πνεῦμα πονηρὸν, καὶ δὸς δόξαν καὶ λατρίαν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ὅτι δυνατὸς ἐστὶν ἐν πᾶσι καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ φανήσεται. ὀρκίζω σε, πνεῦμα, μόρφωμα ἢ ἐπισκίασμα ἢ ἡμερινὸν ἢ μεσημβρινὸν ἢ ἑσπερινὸν ἢ μεσονυκτικόν, χωρίσθητι

10 ἐν βάτῳ transp. post νεφέλης cod.

12 ποιεῖν cod.

15 γόμορα

cod. 27 ὀμοπλατεῖαις = ὀμοπλάταις.

30 ὑπογαστροῖς cod.

ἰσχίοις scripsi : ἰσχίῳ cod.

31 κνήμειν cod. στραγγάλοις cod.

ὀνό-

χοις cod.

32 νευρῶν cod.

34 εἰ cod.

36 μόρφωμα cod.

ἀπὸ τοῦ πλάσματος τοῦ Θεοῦ. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου σταυρωθέντος. ὀρκίζω
 σε κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. ὀρκίζω σε κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ
 ἀρχαγγέλων Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐ-[f. 6]-ρουήλ καὶ Ῥαφαήλ. ὀρ- 5
 κίζω σε κατὰ τοῦ ἐνδόξου ὀνόματος τοῦ Κυρίου Σαβαώθ ἀποχω-
 ρισθῆναι σε ἀπὸ τοῦ πλάσματος τούτου καὶ μηδὲ συμβρωτὸν
 μηδὲ συμποτὸν αὐτῷ γενέσθαι, ἀλλὰ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματι τῷ
 ἁγίῳ αὐτοῦ. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ ἐρχομένου πῆξι βῆμα μέσον
 οὐρανοῦ καὶ γῆς, κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. ὀρκίζω σε κατὰ
 τοῦ ἐρχομένου κρῖναι πᾶν γένος ἁμαρτωλῶν παντοίῳ δεσμῷ 10
 καταχθονίῳ. καὶ σύ, πνεῦμα πονηρόν, φοβήθητι τῷ ὀνόματι
 τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, φοβήθητι τὴν κρίσιν αὐτοῦ καὶ ἀναχώρησον, φο-
 βήθητι τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς τοῦ παμφάγου, φοβήθητι τῷ ἔτοι-
 μάσαντι πῦρ καὶ θεῖον καὶ ἀσφαλτον, φοβήθητι τὸν ὀφθέντα ἐν
 τῇ ὄρῃ τῇ Μαμβρῆ, φοβήθητι τὸν βαπτισθέντα ὑπὸ Ἰωάννου ἐν 15
 Ἰορδάνῃ ποταμῷ, ὃν εἶδεν ἡ θάλασσα <καὶ> ἔφυγεν καὶ ὁ Ἰορ-
 δάνης ποταμὸς ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ σύ, πνεῦμα πονηρόν,
 φοβήθητι καὶ ἀναχώρησον· ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ ἀναβαλλομένου
 φῶς ὡς ἱμάτιον· ὃς μόνος ἔχει ἀθανασίαν, φῶς οἰκεῖ ἀπρόσιτον·
 ὅτι αὐτῷ διαμένῃ ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς 20
 καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

[F. 6v] Ἐτέρα, τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας
 τοῦ μεγάλου.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. — Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατα- 25
 βὰς ἀπὸ τῶν ἁγίων σου οὐρανῶν καὶ περιπατήσας ἐπὶ τῆς γῆς τῇ
 βουλῇ σου καὶ τῷ θελήματί σου· καὶ εὐρῶν πλάκαν κεχωσμένην
 ἀπὸ σιδήρου καὶ χαλκοῦ καὶ μολύβδου καὶ σταθεῖς ἐπάνω τῆς πλα-
 κῆς καὶ λαλήσας λόγῳ θεϊκῷ Ἐμμανουήλ καὶ Ἐλωήλ καὶ Σουήλ
 καὶ σὺν τούτῳ τῷ λόγῳ τῷ θεϊκῷ ἐλύθη ὁ σίδηρος, ὁ χαλκὸς καὶ 30
 ὁ μολύβδος· καὶ περιεπάτησας ἐπάνω αὐτῆς πῆχας ἑβδομήκοντα
 δύο· οὕτως, Κύριε, Θεὸς ἡμῶν, ἔλθε καὶ διὰ τῶν ἀχράντων χειρῶν
 σου ἀνάλυσον τὸν δοῦλόν σου ὀδεῖνα ἀπὸ ζήλου καὶ φθόνου καὶ
 ἀπὸ μαγείας καὶ φαρμακείας, ἀπὸ κατάρας καὶ ψαλμοκατάρας,
 ἀπὸ ὄρκου καὶ ὄρκωμοσίας, ἀπὸ ψυχόπονον, ἀπὸ καρδιόπονον καὶ 35

15 μαυρῆ cod. ἰάννου cod. ἐν] εἰ cod. 16 ἰδῶν cod. καὶ
 addidi. 19 ἔχων cod. 27 τὸ θέλημα cod. 31 αὐτῆς scripsi :
 τῆς τῆς cod. πύχας ἐβδομήκοντα cod. 32 καὶ transp. post.
 33 σοῦ cod.

κεφαλόπονον και νεφρόπονον και ἀπὸ πάσης διαβολικῆς ἐνεργείας.
 ὀρκίζω σε, ὦρα πονηρὰ και βασκανία και πᾶν συνάντημα διαβο-
 λικόν, εἰς τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ · ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ λόγου τοῦ
 Θεοῦ, τὸν ἤκουσεν ἡ γῆ και οὐκ ἐβάσταξεν και ἡ πέτρα διερρά-
 5 γη · ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ πονηρὰ και ἀκάθαρτα πνεύματα, εἰς
 τὰ ἑπτὰ γράμματα τὰ γραφέντα ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἑλλίου και οὐ-
 δεις ἐπιγινώσκει [f. 7] αὐτά, εἰ μὴ Κύριος ὁ Θεός. ὀρκίζω ὑμᾶς,
 πνεύματα πονηρὰ, εἰς τὸ τρικόρυφον ὄρνειον τὸ ἐπισκιάζον τὰ ἐπὶ
 τὴν κορυφὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὀρκίζω ὑμᾶς, πάν-
 10 τα τὰ μιὰ και ἀκάθαρτα πνεύματα, εἰς τοὺς ἄσωμάτους και
 ἀρχαγγέλους τοῦ μεγάλου Θεοῦ Μιχαὴλ και Γαβριὴλ, Οὐρουήλ
 και Ῥαφαήλ, και εἰς τὰ πολυόμματα Χερουβὶμ και εἰς τὰ ἑξαπτέ-
 ρυγα Σεραφὶμ (και ταῖς μὲν δυοὶ πτέρυξιν κατακαλύπτουσιν τὰ
 πρόσωπα αὐτῶν, ταῖς δὲ δυοὶ τοὺς πόδας αὐτῶν και ταῖς δυοὶ
 15 πετόμενα, και κεκραγῶτα και λέγοντα · ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος
 Σαβαώθ · πλήρεις ὁ οὐρανὸς και ἡ γῆ τῆς δόξης σου) · κατ' ἐκεί-
 νων τῶν ἀχράντων δυνάμεων ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ ἔργα τοῦ
 διαβόλου. ἐξέλθατε και ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ
 ὀδεῖνα · και μὴ παρακούσητέ μου τοὺς ὅρκους τούτους, ὅτι οὐκ
 20 ἔχετε πρὸς ἐμέ, τὸν ταπεινὸν και ἐλάχιστον ἄνθρωπον, ἀλλ' ἔχετε
 πρὸς τὸν Πατέρα και τὸν Υἱὸν και τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν κατα-
 γούνητα και ἀποδιώκοντα ὑμᾶς ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα.
 ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς ὃν εἶδε ἡ γῆ και οὐκ ἐβάσταξε. ὀρκίζω ὑμᾶς <εἰς>
 ὃν εἶδεν ἡ θάλασσα και ἔφυγεν και ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς ἐστρά-
 25 φη εἰς τὰ ὀπίσω. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς ὃν εἶδον τὰ Τάρταρα και διερρά-
 γησαν. φύγετε και ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα.
 ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τοὺς ἀρχαγγέλους τοὺς παρεστηκότας τῷ [f. 7v]
 θρόνῳ τοῦ μεγάλου Θεοῦ. ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ περιπατήσαντος
 ἐπὶ νῶτα τῆς θαλάσσης και τοὺς πόδας μὴ βρέξαντος · ὀρκίζω
 30 ὑμᾶς εἰς τὸν πατήσαντα ἐπὶ τὴν γῆν διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ γένους
 τῶν ἀνθρώπων. ὀρκίζω ὑμᾶς, πᾶν συνάντημα πονηρόν, ἐξέλθατε
 και ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς
 εἰς τὴν κορυφὴν ἣν ἡ δεξιὰ Ἰωάννου ἤφατο. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸ
 μέγα ὄνομα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀνεκδιήγητον. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς ὃν εἶδαν
 35 τὰ ὄρη και ἐτρόμαξαν και ἡ πέτρα και διερράγη · ὀρκίζω ὑμᾶς
 εἰς <τόν> τῇ χειρὶ τῇ κρᾶταιᾷ και πανεντίμῳ καταμετρήσαντα
 πᾶσαν τὴν γῆν, ὃς τῇ χειρὶ περιέχει τὰ πάντα. ὀρκίζω σε, πνευ-

2 πᾶσα cod. 4 τόν] τό cod. 20 ἔχεται bis cod. 21 τόν³] τό
 cod. 23 οἶδε cod. γῆς cod. εἰς addidi. 24 οἶδεν cod.
 33 τό addidit m^a. 34 οἶδαν cod. 35 διεράγησαν cod. 36 εἰς
 <τόν> scripsi : ἐν cod, πανέντημον τῇ cod, 37 ὅς] οὐ cod,
 περιέχων cod.

μα πονηρόν, εἰς τὸν ἀόρατον Θεὸν Σαβαώθ τὸν καθήμενον ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ καὶ ἐπιβλέποντα ἀβύσσους· ὃν ἄγγελοι βλέπουσι καὶ ἡ γῆ κατασεύεται καὶ ὄρη τρέμουσιν. ὀρκίζω σε εἰς τοὺς κρυστάλλους ἀγγέλων. ὀρκίζω σε εἰς τοὺς εἰκοσι τεσσάρους πρεσβυτέρους τοὺς παρισταμένους τὸν θρόνον τοῦ ἀοράτου Θεοῦ, τὸν 5 Μιχαήλ, τὸν Γαβριήλ, Οὐρουήλ καὶ Ῥαφαήλ καὶ Ἰεζεκιήλ, τοῦ γράφαντος ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ διερράγη. ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα πονηρά, εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μὴ μὴ παρακούσατε, τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. ὀρκίζω σε, πνεῦμα πονηρόν, εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Θεοῦ τὸν ἀκοίμητον· 10 ὀρκίζω σε, πνεῦμα ἀκάθαρτον, εἰς τοὺς τεσσάρους στόλους τοὺς πυρίνους τοὺς φαρμακολύτας [f. 8] τοὺς ἰσταμένους εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ λόντας τὴν δύναμιν τὴν ἐπιγεναμένην. ὀρκίζω σε εἰς τὸν ἀνοίξαντα τοὺς οὐρανούς μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς εἰς δόξαν τῆς θεϊκῆς παρουσίας αὐτοῦ. ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ 15 πονηρὰ δαιμόνια τὰ μισούμενα, καθὼς ἔδωκεν Κύριος ὁ Θεὸς τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι τὸ δακτυλίδιον καὶ ὑπέταξε πάντα τὰ δαιμόνια τὰ ἐρχόμενα καὶ βλέποντα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς πλασθέντας ὑπὸ ταῖς τιμίαις χερσὶ τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· δαιμόνια ἀκάθαρτα, ὁμώσατέ μοι εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦ- 20 μα, ἵνα μὴ ἀδικήσητε τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· τὰ δὲ δαιμόνια λέγουσι τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι· ὅπου ἀκούσωμεν τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦτους, φευξόμεθα ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου καὶ οὐ μὴ ἀδικήσωμεν ἐκεῖ ἀνθρωπον ἢ κτήνος· καὶ ἐξώρκισεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς Σολομῶν κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου Σαβαώθ. ὅθεν γὰρ, 25 ὁ ἐλάχιστος δοῦλος τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἐξορκίζω ὑμᾶς πάντα τὰ δαιμόνια καὶ πᾶν ἐπισκίασμα καὶ πᾶν συνάντημα τοῦ πονηροῦ δαίμονος καὶ πᾶσαν περιοχὴν τοῦ Σατανᾶ καὶ πᾶσαν ἐπήρειαν τοῦ διαβόλου, εἰς τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰ πολυόμματα Χερουβὶμ καὶ εἰς τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφὶμ τὰ κράζοντα καὶ λέγον- 30 τα· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρεις ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου· ἵνα μὴ ἀδικήσητε μηδὲ ἐνοχλήσητε τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· ἐπιτιμῶ, [f. 8v] ἀφορίζω πᾶσαν φύσιν τοῦ διαβόλου καὶ πᾶσαν ὑπηρεσίαν τοῦ Σατανᾶ κατὰ τὴν δύναμιν τοῦ μεγάλου βασιλέως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύ- 35 ματα πονηρά, κατὰ τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος. ὀρκίζω ὑμᾶς, δαιμόνια, εἰς τὰ τρία ξύλα τῆς πίστεως καὶ εἰς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεως, ἄρκτου καὶ μεσημβρίας. ὀρκίζω ὑμᾶς, δαιμόνια, κατὰ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ εἰς τὸν

3 κρυστάλλους = horrores? 4 ἀγγέλους cod. num legendum κρυστάλλου ἀγγέλους? 16 μισενόμενα cod. 32 ἀδικίσατε cod, ἐνοχλήσατε cod. 34 κατὰ] καὶ cod.

κύκλον τοῦ Ἥλλiou. ὀρκίζω ὑμᾶς, δαιμόνια, εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ
 δεσπότου Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν δρόμον τῆς Σελήνης. ὀρκίζω ὑμᾶς,
 δαιμόνια πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα, εἰς τὸν βραχίονα τοῦ μεγάλου
 Θεοῦ καὶ εἰς τὸν κύκλον τῆς θαλάσσης· φύγετε, δαιμόνια πονηρὰ
 5 καὶ ἀκάθαρτα, ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· ὀρκίζω σας, δαι-
 μόνια, εἰς τοὺς δώδεκα παῖδας τοὺς διὰ πυρὸς ἀεννάου καὶ λάβρου.
 ὀρκίζω ὑμᾶς, δαιμόνια πονηρὰ, <εἰς> τὰ βέλη τὰ πεφυρωμένα
 εἰς τὸν στέφανον τοῦ Ἥλλiou καὶ ἔκλαμπρον τοῦ φωτὸς καὶ εἰς
 τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους τοὺς βαστάζοντας τὸ ἄρμα τοῦ Ἥλλiou. ὀρκί-
 10 ζω ὑμᾶς, δαιμόνια πονηρὰ, τὰ κλαίοντα καὶ μὴ κοιμούμενα, τὰ
 ὀλιγοροῦντα καὶ ἀθυμοῦντα. ὀρκίζω ὑμᾶς τὰ μύρια ἐνενήκοντα ἡ-
 μισυ δαιμόνια ἵνα φύγητε καὶ ἀποστῆτε καὶ ἀπομακρῶνῃτε ἀπὸ
 τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ πονηρὰ καὶ
 ἀκάθαρτα πνεύματα τὰ γραφέντα ἐν τῇ Διαθήκῃ τοῦ βασιλέως
 15 Σολομῶντος, κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Σαβαώθ, ἵνα μηκέτι εἴ-
 [f.9]-σέληθτε εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον
 πονηρὸν τὸ καλούμενον Ὀρνίας, ὁ ἐρωτοδαίμων, τὸ καταργού-
 μενον ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ ἀρχαγγέλου, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον
 τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, Βεελζεβούλ, τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμό-
 20 νων, τὸν ποιοῦντα τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τοὺς δαίμονας, τὸν
 κείμενον ἐν τῷ ἑσπερίῳ ἄστρῳ, τὸν καταργούμενον ὑπὸ τοῦ παντο-
 κράτορος Θεοῦ καὶ εἰς τὸ Ἐλωῖθ τὸ μέγα ὄνομα τῆς δυνάμεως
 αὐτοῦ, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε,
 δαιμόνιον πονηρὸν τὸ Θήλεια καὶ ἐγκνόμενον τὸ καλούμενον
 25 Ὀνοσχελίδα, τὸ σεσωματωμένον πνεῦμα, τὸ φωλεῖον ἐπὶ τῆς
 γῆς καὶ ἔχον τὴν κατοίκησιν ἐν κρημοῖς καὶ ἐν σπηλαίοις καὶ ἐν
 φαργγίοις, τὸ συγγινόμενον τοῖς ἀνθρώποις κατὰ φαντασίαν ὡς
 γυναικα νομίζουσιν εἶναι, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰήλ
 τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ
 30 Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καὶ χαλεπὸν Ἀσμόδιε,
 τὸ καλούμενον παρὰ ἀνθρώποις ἄμαξαν καὶ δρακοντόποδα, τὸ
 ἡδυνόμενον κακουργίαις ἀνθρώπων, τὸ τῶν νεονύμφων ἐπίβουλον,
 τὸ παρθένων κάλλος ἀφανίζον καὶ καρδίας ἀλλοιοῦν, τὸ καταρ-

6 λάβρου scripsi : λάβρους cod. 7 εἰς addidi. 11 λιγοροῦντα
 cod. ἡμισυ] ὑμισυ cod. : cf. p. 117, 22. 14 in margine : ση (μειω-
 sai) ἐκ τῆς διαθήκης τοῦ Σολομῶντος : cf. supra, p.211. 17 in marg.
 ἐρωτοδαίμων ὀρνία. 19 in marg. βεελζεβουλ ὁ ἄρχων δαιμόνων.
 22 εἰς τῷ ἐν τῷ cod. 24 θυλία cod. in marg. δαιμόνιον θυλικὸν
 ὀνοσχελίδα. 27 φαργγίοις cod. 28 γυνή νομίζοντας cod. 30 in
 marg. ἀσμόδιε ὁ ἐπίβουλεύον τῶν νυμφῶν. 31 δρακοντοπαῖδα in
 Testamento (ed. Migne). 32 κακουργίας cod. ἐπίβουλος cod.
 33 ἀλλοιῶ cod.

γούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Ῥαφαήλ καὶ σὺν χολῆ ἥπατος ἰχθύος
 γλανέου καπνιζομένη ἀποδιωκόμενον, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦ-
 λον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον ὀνομαζόμενον [f. 9^v]
 Ἄθάε, τὸ δεῦτερον τοῦ Βεελζεβούλ τοῦ ἐξάρχου τῶν δαιμόνων, τὸ
 ἐπιτιμώμενον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, τὸ κατακλιθὲν δεδεμένον ἐν ταρτα- 5
 ρεῖῳ δεσμῷ καὶ στρεφόμενον ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, ἀναχώρησον
 ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν
 τὸ καλούμενον Ἀληξτέφας, τὸ ἔχον ἄρρενος ὄσφιν καὶ τὸ ὑπόλοι-
 πον τοῦ σώματος εἰλούμενον καὶ ὡσεὶ κόχλον, τὸ ἀνθρώπους σκο-
 τίζον καὶ στρόφους ποιοῦν καὶ πῦρ ἄπτον καὶ ἀγροὺς ἐμπυρίζον 10
 καὶ οἴκους κατὰγον, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Οὐδρονήλ,
 ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς, τὰ
 ἐπτὰ δαιμόνια τὰ ἐλλαδικά· τὸ πρῶτον καλούμενον Ἀπάτη, τὸ
 καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Λαμαχθία· τὸ δεῦτερον καλού-
 μενον Ἐριον, καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Ῥαρουχιαχαμ· 15
 τὸ τρίτον καλούμενον Ἀχή, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου
 Μαρμαριῶθ· τὸ τέταρτον καλούμενον Ζηλή, τὸ καταργούμενον ὑπὸ
 τοῦ ἀγγέλου Βαθουήλ· τὸ πέμπτον καλούμενον Δύναμις, τὸ
 καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Ὁρμεδωήλ· τὸ ἕκτον καλού-
 μενον Πλάνη, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Ἡλιούθ· τὸ 20
 ἕβδομον ὀνομαζόμενον Κάλη, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου
 Οὐδρονήλ καὶ Περᾶθ καὶ ὑπὸ τοῦ μεγάλου ὀνόματος τοῦ Θεοῦ,
 ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. [f. 10] ὀρκίζω σε,
 δαιμόνιον πονηρὸν τὸ καλούμενον Φόνος, τὸ ἔχον μὲν πάντα τὰ
 μέλη τοῦ ἀνθρώπου, ἀκέφαλος δὲ ὄν, τὸ βλέπον διὰ τῶν μασθῶν, 25
 τὸ ποιοῦν βουβούς τοὺς ἀνθρώπους, τὸ καταργούμενον διὰ τῆς
 ἐμπύρου ἀστραπῆς, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα.
 ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν ὀνομαζόμενον Ῥαύδος, ὃ τι μετα-
 μορφοῦται ὡς κύων μέγας, τὸ τὰς φρένας τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ
 λάρυγγος κρατοῦν καὶ οὕτως ἀναιροῦν, τὸ καταργούμενον ὑπὸ 30
 τοῦ ἀγγέλου Βαριαῶ καὶ διὰ τοῦ μεγάλου Ῥοναθοῦ, ἀναχώρησον

1 χολήν cod. ἥπαρ cod. et transp. ante σὺν. 2 γαλάνου cod.
 cf. supra, p. 217, 19. 4 in marg. δαιμόνιον ὀνομαζόμενον ἄθαι.
 5 κατακλιθεῖς δεδεγμένος cod. ταρτάρω. 8 in marg. εἰς ζάλην
 καὶ ἀστέρα, εἰς ἐμπρισμόν. 10 ποιῶν cod. ἐμπρίζων cod. 13 ἐλα-
 δικά cod. in marg. τὰ ἐπτὰ δαιμόνια τὰ ἐλαδικά. 15 εριον cod. : ερις
 Testamentum. 16 ἀχή cod. μ(ἀχη) m² Κλωθός Test. 17 Ζηλή]
 Ζώλη Testamentum. 18 δύναμεις cod. 21 Κάλη] ζ(άλη) m² Κα-
 κιστή Testamentum. 24 in marg. δαιμόνιον τὸ καλούμενον φόνος.
 ἔχοντι cod. 26 ποιῶν cod. βοβούς cod. 28 ῥάβδος Testamentum.
 ὃ τι scripsi : εἷτις cod. 29 ὡς κύων μέγας correxi ex Testamento ;
 ἡλύος μέλας cod. 30 κρατῶν cod. ἀνερῶν cod!

ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν τὸ
καλούμενον Λεοντόφρον, τὸ ἔχον εἶδος πέτρας, τὸ ἔχον καὶ ἑτέρας
καὶ ἑτέρας πράξεις καὶ δαίμονας ἐκβάλλον τοὺς ὑποτεταγμένους
σου, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
5 οὗ τὸ ὄνομα λέγεται Ἐμμανουήλ, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ
Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν ὀνομαζόμενον Κρυφο-
δράκοντα τὸ Τριόβολον, τὸ δρακοντοειδές, τὸ κυλιόμενον, τὸ
ἔχον χεῖρας ἀνθρώπου, τὸ τυφλῶνον ἐν τῇ κοιλίᾳ τῶν μητέρων τὰ
νήπια καὶ ὄτα ἐπιδέον καὶ γίνονται κωφά, τὸ τύπτον τοὺς ἀνθρώ-
10 πους κατὰ τοῦ στόματος καὶ ποιοῦν αὐτοὺς πίπτειν καὶ ἀφρίζειν
καὶ τρίζειν τοὺς ὀδόντας αὐτῶν, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ σημει-
ουμένου Κρανίου τόπου καὶ ὑπὸ τῆς μεγάλης βουλῆς ἀγγέλου τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ φανερώς [f. 10^v] ἐπὶ ξύλου οἰκῆ-
σαντος καὶ παθόντος ἐκεῖσε, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ
15 ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον, τὸ καλού-
μενον Ἄβυζοῦθ καὶ Ἄδιοῦθ καὶ παρὰ ἀνθρώπων ἢ λεγομένη
Γιλοῦ, τὸ περιερχόμενον εἰς πάντα τὸν κόσμον καὶ μαστίζον καὶ
πνίγον τὰ βρέφη, τὸ ἀδικοῦν τὰ σώματα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν
ἀνθρώπων, τὸ ἔχον τὴν μὲν ὄψιν φαιδράν, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη σκοτει-
20 νὰ καὶ τὰς τρίχας ἡγριωμένας, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀρχαγ-
γέλου Ῥαφαήλ, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα.
ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν τὸ δρακοντοειδές τὸ κυλινδούμε-
νον, τὸ ἔχον πρόσωπον καὶ πόδας ἀνθρώπου, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη
δράκοντος κοί πτερὰ κατὰ τοῦ νώτου, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τῆς
25 σφραγίδος τῆς δοθείσης Σολομῶντι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Ζαχαά,
ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον
πονηρὸν καλούμενον Γνοφόγρον, τὸ ἔχον μέλη ἀνθρώπου, τοὺς
δὲ ὄνυχας λέοντος, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Εἰῶν, ἀνα-
χώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον
30 πονηρὸν τὸ τρισσόμορφον, τὸ ἔχον ἑτέραν καὶ ἑτέραν καὶ ἑτέραν
μορφήν, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Ῥαθαναήλ, ἀναχώ-
ρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πο-

2 in marg. δαιμόνιον λεοντόφρον. Λεοντοφόρον Testam. 2 πέτρας
dubitans scripsi : χέτρας cod. (num χύτρας legendum ?) ἕτερον cod.
5 Ἐμμανουήλ : cf. supra, p. 230, 30. 7 Τριβόλαιον Testam. — in marg.
καὶ εἰς σελιναζόμενον. δρακοντοειδή cod. 10 ποίων cod. 11 ὀδῶντα
cod. 12 num βούλλης leg. ? 16 παρὰ ἀνθρώπων scripsi : περι ἀνθ-
ρωπις λάς cod. in marg. ἢ γιλοῦ. 18 ἀδικῶν cod. 19 τὴν] τί cod.
φεδρά cod. 20 αἱ τρίχες ἡγριωμέναι cod. 22 δρακοντοειδή cod.
25 σολομώντος cod. 27 in marg. δαιμόνιον γνοφόγρον. 28 εἰῶν]
ἦω m². 30 ἕτερον - ἕτερον - ἑτέρα cod.

νηρόν τὸ ἔχον μορφήν ἔμπροσθεν ἵππου, τὰ δὲ ὕπισθεν ἰχθύος, τὸ πνεῦμα τὸ θαλάσσιον, τὸ [f. 11] ἔμποδίζον τὰ πλοῖα, τὸ καλούμενον Συνοπηγόν, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καὶ διὰ τοῦ ἀγγέλου Ἰαμέθ, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν ὀνομαζόμενον Μαχθρά, 5 τὸ ἔχον μορφήν ἀνθρώπου σκοτεινὴν καὶ ὀφθαλμοὺς λάμποντας, τὸ κατοικοῦν ἐν τόποις ἀβάτοις, τὸ παρακαθήμενον ἐν τοῖς μνήμασι τῶν τεθνεώτων ἀνθρώπων καὶ ἐν ἄωρία παραμορφοῦν σεαυτὸν τοῖς τεθνεῶσιν πρὸς τὸ λήψεσθαι τινα καὶ ἀναρεῖν αὐτὸν εὐθέως ἡγουν ποιεῖν αὐτὸν δαιμονίζεσθαι καὶ τὰς σάρκας αὐτοῦ κατατρώγειν καὶ σκύλους ἐκ τῶν γενεῶν αὐτοῦ καταρρέειν, τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ κατελθόντος Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς, τὰ τριάκοντα καὶ ἕξ στοιχεῖα ὧν αἱ κορυφαὶ εἰσιν ὡσεὶ κύνες, τὰ ἄμορφα, τὰ ἀνθρωπόμορφα καὶ 15 ταυρόμορφα καὶ θηριοπρόσωπα καὶ πτερωτὰ ἀετοπρόσωπα, τὰ ὀνοπρόσωπα καὶ δρακοντόμορφα, τὰ τριάκοντα ἕξ στοιχεῖα, οἱ Κοσμοκράτορες τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, ἵνα ἐξέλθητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω τὸ πρῶτον πονηρὸν πνεῦμα ἐξ αὐτῶν τὸ καλούμενον Κάνδάν, τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, καὶ Κριός, 20 τὸ κροτάφους καὶ κεφαλὰς ἀνθρώπων σαλεῦον· κατὰ Μιχαήλ, ἔγγισον Οὐρέν· ἀναχώρησον εὐθέως ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· ὀρκίζω σε, τὸ δεύτερον [f. 11^v] δαιμόνιον τὸ καλούμενον Βαρσαφαήλ, τὸ ἡμικράνους ποιοῦν τοὺς ἀνθρώπους τοὺς τῆ σῆ ὄρα κοιμουμένους, ἄκουσον, Γαβριήλ, ἔγκλεισον· καὶ εὐθέως 25 ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμενον Ἀρτοσαήλ, σὺ τὸ ἀδικοῦν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἄκουσον, Οὐρουήλ, ἔγκλεισον Ἀρτοσαήλ· καὶ εὐθέως ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμενον Ὀροοπόλον, τὸ ποιοῦν λοι- 30

2 in marg. τὸ δαιμόνιον ἔμποδίζον τὰ πλοῖα. 7 κατοικοῦντα cod. 8 παραμορφῶν cod. — in marg. εἰς καταθόνιον. 9 τὰ λήψα cod. ἀνερεῖν αὐτῶν cod. 10 ἡγουν] εἰδοῦν cod. — in marg. εἰς δαιμονιζόμενον. 11 σκῆλους cod. στέλους Testam. : σκώληκας coniciam. 12 in marg. ΙΣ ΧΣ ΝΙΚΑ. 14 de Decanis agitur. 15 κορυφαί] + αὐτῶν cod. κύνας cod. 18 ἐξέλθετε cod. 20 in marg. εἰς κεφαλόπονον. ζωδιακοῦ κύκλον ex Testam. conieci : ἐξοδίον κυκλώνος cod. κροός cod. 21 σαλεῦον] σκυλεύον Testam. 22, 25, 28 etc. : angelos daemonibus infensos invocat. 24 in marg. εἰς με[σοκ]ε[φα]λον. ποιῶν cod. 25 γαβριήλ cod. 27 σὺ]οῦ cod. ἀδικῶν cod. — in marg. εἰς ὀφθαλμόνον (sic). 28 ἀρτοσαήλ cod. 30 ποιῶν cod. λιμοῦς cod. — in marg. εἰς λοιμόν,

- μους και σηπεδόνας και συνοχάς, ἄκουσον, Ῥαφαήλ · και εὐθέως
 ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμό-
 νιον πονηρὸν καλούμενον Ἐκαιριξηνουδάλων, τὸ ἐμφράξεις ὠ-
 τίων ἐμποιοῦν, ἄκουσον, Οὐρουήλ · και εὐθέως ἀναχώρησον ἀπὸ
 5 τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμε-
 νον Σφενοδοναήλ, τὸ παρωτίδας και ὀπισθοτόνους ἐμποιοῦν, ἄκου-
 σον, Σαβαήλ · και εὐθέως ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ
 ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμενον Φανδῶρον, τὸ
 ἀνθρώπων δυνάμεις ἐλαττωνοῦν και χειρῶν νεῦρα και μέλη παραλῶν
 10 και κοπιάζον, ἄκουσον, Ἀραήλ · και εὐθέως ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν
 δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμε-
 νον Βέλβέλ, τὸ καρδίας ἀνθρώπων και φρένας παραλῶν, ἄκουσον,
 Καραήλ · και εὐθέως ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖ-
 να. ὀρκίζω σε, δαι- [f. 12] -μόνιον πονηρὸν καλούμενον Μεταθιάξ,
 15 τὸ ποιοῦν πόνους νεφρῶν, ἄκουσον, Ἀδονᾶν · <και> εὐθέως
 ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμό-
 νιον πονηρὸν καλούμενον Κανικοταήλ, τὸ μάχας και ἀθθαδίας
 κατ' οἶκους ἐμποιοῦν, ἄκουσον τὰ ὀνόματα τὰ καταργοῦντά σε,
 ἄγγελε Ἐαέ, Ἰεῶ, Σαβαῶθ, ἐγκλείσατε Κανικοταήλ · και ἀναχώ-
 20 ρησον εὐθέως ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα και ἀπὸ τοῦ οἴκου
 αὐτοῦ. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμενον Σαφθοραήλ,
 τὸ διχοστασίας ἐπιβάλλον τοῖς ἀνθρώποις και φρένας σκανδαλίζον,
 ἄκουσον, Ἰαέ, Ἰεῶ, υἱοὶ Σαβαῶθ · και εὐθέως ἀναχώρησον ἀπὸ
 τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλού-
 25 μενον Φοβοθήλ, τὸ ποιοῦν νεύρων χαλάσεις, ἄκουσον, Ἀδοναί,
 και εὐθέως ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω
 σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμενον Λεσωήλ, τὸ ψῦχος και ῥίγος
 και στομάχου πόνον ἐπάγων τοῖς ἀνθρώποις, ἄκουσον, Ἰάζ · μὴ
 ἐμμείνης και θερμάνης και ἀναχώρησον εὐθέως ἀπὸ τὸν δοῦλον
 30 τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμενον Σο-
 βελτή, τὸ ὡς σάρκα ἐμποιοῦν και παχαῖνον τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώ-
 που, ἄκουσον, Ριζοήλ · και εὐθέως ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον
 τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμενον Ἰα-
 τράξ, τὸ ἐπιφέρων τοῖς ἀνθρώποις πυρετοὺς ἀνιάτους, [f. 12^v] κατὰ

4 ἐμποιῶν cod. — in marg. εἰς κοφόν. 6 in marg. εἰς ὀπισθό-
 πονον (sic). ἐμποιῶν cod. 9 ἐλατονῶν cod. 11 in marg.
 εἰς καρδίας και φρένας. 14 in marg. εἰς πόνον και εἰς ἀστέρα.
 15 ποιῶν cod. και addidi. 18 ἐμποιῶν cod. 19 κατὰ νικοταήλ cod.
 22 διχοστάσις ὀ πικάλων cod. — in marg. εἰς φρένα. 25 ποιῶν cod.
 νευρῶν cod. num νεφρῶν legendum? — in marg. εἰς νευρῶν πόνον. 27 ψί-
 χους cod. ῥίγος cod. 28 στομάχων πόνων cod. — in marg. εἰς ῥύ-
 γον. 31 ἐμπειῶν cod. — in marg. εἰς κακόσκοπον ἀνθρώπων.

τοῦ Δάν, καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκί-
 ζω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμενον Ἰεροπάκ, τὸ καθεζόμενον
 ἐπὶ τὸν στόμαχον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀσπασμούς ποιοῦν ἐν βαλα-
 νείῳ, τὸ ἐδρίσκον τὸν ἀνθρώπον ἐν τῇ ὀδῶ καὶ παραστοματίζον
 αὐτόν, ἄκουσον ἐκ τρίτου, Ἰουδαζιζεβοννιδέ· καὶ ἀναχώρησον 5
 εὐθέως ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίω σε, δαιμόνιον
 πονηρὸν καλούμενον Μοδεβήλ, τὸ σκανδαλίζον καὶ χωρίζον τὰ
 ἀνδρόγυνα, ἄκουσον τῶν ἕξ Πατέρων τὰ ὀνόματα τὰ γεγραμμένα
 καὶ κείμενα ἐν τοῖς προθύροις τοῦ οἴκου· καὶ εὐθέως ἀναχώρησον
 ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίω σε, δαιμόνιον πονηρὸν 10
 καλούμενον Ῥιξμαδουώρ, τὸ ἐπιφέρον τοῖς ἀνθρώποις πυρετούς
 ἀνιάτους, ἄκουσον, Ῥιξμαδουώρ, τὸ ὄνομά σου, καὶ εὐθέως ἀνα-
 χώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίω σε, δαιμόνιον
 πονηρὸν καλούμενον Ῥιξιναθάσθω, τὸ καθήμενον ἐν τοῖς μέλεσι
 τῶν ἀνθρώπων, ἄκουσον, Βουνιβιήλ· καὶ ἀναχώρησον εὐθέως 15
 ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίω σε, δαιμόνιον πονηρὸν
 καλούμενον Ῥιξοαλάθ, τὸ δόσπνοϊαν τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιοῦν,
 ἄκουσον, Ῥαδερίς· καὶ ἀναχώρησον εὐθέως ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ
 Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίω σε, δαιμόνιον πονηρὸν καλούμενον Μεριξα-
 μαδεώθ, τὸ καρδιόπονον τοῖς ἀνθρώποις ἐπιπέμπον, ἄκουσον, 20
 Ῥαῖζώθ· καὶ ἀναχώρησον εὐθέως ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ
 ὀδεῖνα. ὀρκίω σε... *Sequentia deperdita sunt : tria folia exci-*
derunt.

[F. 13] *Εὐχὴ ἑτέρα· Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.*

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. — Ἐξορκίζω ὑμᾶς, τὰ ἀκάθαρτα πνεύ-
 ματα, τὰ πονηρά, τὰ γεώδη, τὰ ἀναίσχυντα, ἢ ἀρχὴ τῆς ἀνομίας, 25
 τὸ φάρμακον τῆς ἀμαρτίας, τὰ ξύλα τῆς γεέννης, τὰ βρώματα τοῦ
 πυρός, τὰ δαιμόνια τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα, τὰ τερπόμενα σὺν
 ταῖς κνίσαις, τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου, τὰ ἀντικείμενα τῷ πλάσματι
 τοῦ Θεοῦ, τὰ πετόμενα <ἐν> τῷ ἀέρι, τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὰ
 ὑποκάτω τῆς ἀβύσσου· τὰ οἰκοῦντα ἐν τοῖς ἐρήμοις τόποις, τὰ 30
 δαιμόνια τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι διατρίβοντα καὶ τὰ ἀναπαυόμενα ἐν
 τοῖς βωμοῖς, τὰ καθήμενα ἐν ταῖς νάπαις, τὰ καθήμενα εἰς τὰ
 πολυδένδρια, τὰ κρυπτόμενα εἰς τὰς τρώγλας τῶν πετρῶν, τὰ

1 in marg. εἰς ῥύγον. num Τουδάν legendum? 3 ἀσπασμούς cod. :
 num σπασμούς leg.? ποιῶν cod. 4 in marg. δαιμόνιον τὸ ὑπερα-
 στοματίζον τοὺς ἀνθρώπους. 7 in marg. εἰς ἀνδρόγυνα. 11 in
 marg. εἰς ῥύγον. 12 ὄνομα] + τί cod. 17 δόσπνοια cod. — in marg. εἰς
 ἐνύπνοια. ἐμποιῶν cod. 20 in marg. εἰς καρδιόπονον. 22 in
 marg. εἰς νεφρόπονον. 29 ἐν addidi!

ἀναπανόμενα εἰς τὰ ἄλση, τὰ κρυπτόμενα ἐν τοῖς ἀνδρόις καὶ
 ὑπὸ καλάμων καὶ παπύρων καὶ βουτόμων, τὰ περιπατοῦντα ἐπὶ
 τῶν ὁδῶν, τὰ πρὸς κρημνοὺς πελαζόμενα, τὰ περιπλέοντα ἐν τοῖς
 ποταμοῖς, τὰ περιπατοῦντα ἐπὶ φαράγγων, τὰ ἀνερχόμενα ἀπὸ
 5 τῶν πηγῶν, τὰ διανυκτερεύοντα εἰς τὰς πλατείας, τὰ περικυ-
 κλοῦντα εἰς τὰ ἄμφοδα, τὰ ἐν βαλανεῖοις οἰκοῦντα, ἅτε ἐρχόμενα
 ταῦτα τὰ ἐμφυσήματα <καὶ> πεμφθέντα εἰς ἐκδίκησιν, εἰς κό-
 λασιν αἰώνιον, εἰς πῦρ ἄσβεστον, [f.13v] εἰς κρίσιν ἀνήλεον, εἰς αἰ-
 κισμόν πυρός, εἰς ἐπιτίμησιν ἀπηνῆ, οὐκ ἐπὶ τὴν μορφὴν, οὐκ ἐπὶ
 10 τὴν εἰκόνα, οὐκ ἐπὶ τὸ πλάσμα, οὐκ ἐπὶ τὸ κτίσμα τοῦ Θεοῦ· ἐπι-
 τιμᾶ ὑμᾶς ὁ Θεὸς αἰώνιος, ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης, ὁ ἀόρατος,
 ὁ ἄφθαρτος, ὁ ἀνεκκάλητος, ὁ ἀπερίγραπτος, ὁ ἄναρχος, ὁ προάναρ-
 χος, ὁ ἀγέννητος, ὁ αἰδιος, ὁ ἀναλλοίωτος Θεός, ὁ μόνος ἔχων
 ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, αὐτὸς ὑμᾶς ἐπιτιμᾶ τὰ ἀκά-
 15 θαρτα πνεύματα, ὁ βασιλεύων Θεός, ὁ Κύριος τῶν Κυρίων, ὁ κτίσ-
 τῆς τῶν ἀπάντων, ὁ τῶν ψυχῶν δεσπότης, ὁ ἐξουσίαν ἔχων ζωῆς
 καὶ θανάτου, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος, ὁ κατὰ γων εἰς Αἶδου
 πύλας καὶ ἀνάγων· ὁ ὑπερηφάνους ἀντιταττόμενος, ταπεινοῖς δὲ
 δίδωσιν χάριν· ὁ καθημένος ἐν ὑψηλοῖς καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν,
 20 ὁ τῶν ἀγγέλων ποιητής, ὁ τῶν δυνάμεων πασῶν βασιλεύς, ὁ τὸν
 οὐρανὸν ὑψώσας καὶ τὸ στερέωμα πῆξας, ὁ τὰ ὄρη σταθμήσας καὶ
 τὴν γῆν θεμελιώσας, αὐτὸς ὑμᾶς ἐπιτιμήσει, τὰ ἀκάθαρτα πνεύ-
 ματα. ὁ πηγὰς ποιήσας καὶ ἄβυσσον τάξας, ὁ ξύλα καρποφορήσας
 καὶ φυτὰ διάφορα στήσας, ὁ θηρία ποιήσας καὶ πετεινὰ καταδεί-
 25 ξας, ὁ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ μετρήσας καὶ τὴν γῆν δρακί στήσας
 αὐτὸς ὑμᾶς ἐπιτάσσει, τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα. ὁ ἄσεβεις ἐξαίρων
 καὶ δικαίους διασώζων, ὁ ὑπερηφάνους κατακλυσμῶ ἀπολέσας,
 τὸν δὲ δίκαιον Νῶε κιβωτῶ διασώσας, ὁ τὸν Ἀδὰμ διὰ τῆς πα-
 ρακοῆς [f. 14] τοῦ παραδείσου διώξας καὶ τὸν ληστὴν σταυροῦ
 30 ἐν αὐτῷ εἰσοικήσας· ὁ τὸν Ἀβελ καταδεξάμενος καὶ Καὶν κατηρά-
 σατο· ὁ τὸν Ἐνὼχ μεταθέσας καὶ τοὺς παραπεσόντας αὐτῷ ἀγγέ-
 λους ζόφω ταρταρώσας καὶ παραδοὺς αὐτοὺς εἰς κρίσιν κολαζο-
 μένους τηρεῖσθαι· ὁ Σόδομα καὶ Γόμορραν ὑφὲν τεφρώσας καὶ διὰ
 μετανοίας τοὺς Νινευῖτας ἐπισπασάμενος· ὁ τὸν Λὼτ διασώσας

1 malim ἐνδρόις. 2-3 ἐπὶ — περιπλέοντα iterantur. 5 τὰ²
 transp. post διανυκτερεύοντα cod. περικυκλοῦντα] + τὰ cod. 6 ἅτε
 scripsi : εἴτε cod. 7 ἐμφυσήσαντα cod. et transp. post 6 ἐρχόμενα.
 καὶ addidi. 8 ἀνήλεον : rectius ἀνηλεῆ vel ἀνηλέητον. 10 πλάσματι
 cod. 14-15 : τοῖς ἀκάργοις πνεύμασιν cod. 18 ἀντιταττόμενον cod.
 20 πάντων cod. 26 τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν cod. 29 malim ἀπὸ
 σταυροῦ. 33 γόμορα cod.

καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ δι' ἀπιστίαν ποιήσας στήλην ἄλως, ὁ τὸν Ἀβραὰμ πλουτίσας καὶ τὸν Ἀβιμέλεχ βασανίσας καὶ τὸν Ἰσαὰκ δι' ἐπαγγελίας τῷ Ἀβραὰμ χαρισάμενος· ὁ τὸν Ἰωσήφ ἀγαπήσας καὶ τὴν Αἴγυπτίαν καταισχύνας· ὁ τὸν Μωϋσῆν διασώσας καὶ τὸν Φαραὼ πνίξας, ὁ τότε τοὺς Αἴγυπτίους συντρέψας καὶ τοὺς Ἑβραίους σώσας· ὁ καὶ πάλιν αὐτὸν τὸν Μωσέα καὶ τὸν λαὸν στερεώσας καὶ τὸν Ὠγ ἐξολοθρεύσας· ὁ τὸν Ἰσραὴλ ὀδηγήσας καὶ τοὺς Χαναθαίους ἐξολοθρεύσας· αὐτὸν ὑμᾶς ἐξορκίζω, τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, τὸν ἐπιβλέποντα ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιοῦντα αὐτὴν τρέμειν, τὸν ἀπτόμενον τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται, αὐτὸν ὑμᾶς ἐξορκίζω, τὰ ἀναιδῆ πνεύματα, τὸν Θεὸν ὃν τρέμει πᾶσα κτίσις, τὸν ἀποστέλλοντα κεραυνοὺς καὶ δίδοντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, τὸν ἀνάγοντα νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς καὶ ποιοῦντα ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν, τὸν ἐξανατέλλοντα χόρτον τοῖς κτήνεσι. ταῦτα οὖν τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ ἐπιτάσσω ὑμῖν τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, ἀναχωρήσατε ἀπὸ [f. 14^v] τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, τοῦ διαφερόντως τῇ προσευχῇ ταύτῃ ἐπικαλουμένου, καὶ μὴ φανῆναι ποτε ἐν αὐτῷ, μὴ στήναι, μὴ ὁμοιωθῆναι, μὴ ὀφθῆναι· ἀδήλως διαχωρήσατε καὶ μὴ εἴπητε ὅτι ὑπὸ ἀνθρώπου ἐλαυνόμεθα, πνεύματα τὰ πονηρὰ καὶ μυσσὰ καὶ βορβορώδη· εἰ γὰρ οὐκ εἶμι ἱκανός, ἀλλὰ ἁμαρτωλός εἶμι καὶ ταπεινός, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μου γῆ καὶ σποδὸς ὑπάρχω καὶ τὸ μῆθέν, ἀλλ' ἐλαύνεσθε ὑπὸ τοῦ λόγου οὗ χάρις δεδώρηται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῖς πεπιστευκόσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς εἶπεν τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· δαιμόνια ἐκβάλλετε, λεπρὸς καθαρίζετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. αὐτὸς ὁ λόγος ὑμῖν ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, αὐτὸς ὑμᾶς ἀπαλλοτριώσει ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, τὸν προσκαλέσαντα διαφερόντως τὴν προσευχὴν ταύτην πρὸς τὸ ἀπαλλοτριωθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ παντός μέλους αὐτοῦ· ἀπὸ κορυφῆς, ἀπὸ μετώπου, ἀπὸ ὠτίων, ἀπὸ ὀφρῶν, ἀπὸ ὀφθαλμῶν, ἀπὸ ὀφθαλμῶν, ἀπὸ ὤτων, ἀπὸ σιαγόνων, ἀπὸ χειλέων, ἀπὸ ὀδόντων, ἀπὸ γλῶσσης, ἀπὸ γενύων, ἀπὸ τραχήλου, ἀπὸ ἀρτηριῶν, ἀπὸ φάρυγγος, ἀπὸ βραχιόνων καὶ ἀπὸ μυελῶν, ἀπὸ χειρῶν καὶ δακτύλων, ἀπὸ τοῦ στήθους καὶ ἀπὸ τῶν μαζῶν, ἀπὸ καρδίας, καὶ στομάχου, ἀπὸ σπληνός καὶ ἀπὸ νεφρῶν, ἀπὸ χολῆς καὶ ἀπὸ πλευρῶν, ἀπὸ ὑποχοδριῶν καὶ κοιλίας, ἀπὸ ὀμφαλοῦ καὶ ἰσχίον, ἀπὸ σφαιρωμάτων καὶ ἀπὸ

1 στήλει ἄλως cod. 2 πλουτήσας cod. 8-9 τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν cod. 14 num ταύτη leg. ? 15 ὑμᾶς cod. 22 χάρις cod. 24 ὃς εἶπεν] ὁ εἰπὼν cod. 27 ἀπηλλοτριώσῃ cod. 28 τοῦ προσκαλέσαντος cod. διαφέρε cod. 29 ἀπηλλοτριωθῆναι cod. 35 ὑπὸ ἀποχοναρίων cod. 36 ἰσχύος cod. σφουρωματος cod.

τῶν μηρῶν, ἀπὸ γονάτων καὶ ἀγκυάλων, ἀπὸ γαστρὸς καὶ κνημῶν,
 ἀπὸ σφυρῶν καὶ ταρσῶν, [f. 15] ἀπὸ δακτύλων καὶ ποδῶν καὶ ἀπὸ
 ὀνύχων, ἀπὸ τριχῶν κεφαλῆς ἕως τριχῶν ποδῶν, ἀπὸ τῶν δεξιῶν
 ἕως τῶν ἀριστερῶν, ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἕως τῶν ὀπισθεν, ἀπὸ
 5 τῶν ἐντὸς καὶ ἀπὸ τῶν ἐκτός, ἀπὸ ὀστέων καὶ νεύρων, ἀπὸ μυελῶν
 καὶ ἀρμονιῶν καὶ ἐξ ὅλου τοῦ σώματος αὐτοῦ. ἐξορκίζω ὑμᾶς,
 πάντα τὰ δαιμόνια τὰ οὐρανοειδῆ, τὰ κωφά, τὰ ἄλαλα, τὰ δάκνοντα
 τὰ χεῖλη καὶ τρίζοντα τοὺς ὀδόντας, τὰ κινουῦντα σιαγόνας, τὰ
 σκυθρωποειδῆ, τὰ συνέχοντα καρδίαν καὶ παραλυτικούς καὶ φό-
 10 νους ποιοῦντα καὶ φαντασίας ἰνδάλματα ὄντα, τὰ ταράσσοντα, τὰ
 σκληροειδῆ, τὰ ληθάργους ποιοῦντα καὶ εἰς λύπην ἐκρίπτοντα,
 τὰ εἰς ἐρήμους ἐλαύνοντα καὶ εἰς τάφους διώκοντα, τοῦ μὴ ἔχειν
 κοινωνίαν μετὰ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, μὴ ἐν βρώσει ἢ ἐν
 πόσει ἢ ἐν ὕπνῳ ἢ ἐν ἐργηγόρσει ἢ ἐν ἀργίᾳ · μὴ ἐν εἰσόδῳ ἢ ἐν
 15 ἐξόδῳ, μὴ ἐν νυκτὶ ἢ ἐν ἡμέρᾳ · οὐ γὰρ εἰσέρχομαι ὡς ἐν ἀξιώματι
 σπονδῆς ἢ ἡω † ἢ αἵματεκχυσίας ἢ ἐν λιβάνῳ, ἀλλὰ τῷ στερεῷ καὶ
 ζῶντι Θεῷ. ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν
 μάχαιραν δίστομον καὶ δικνούμενος μέχρι μερισμοῦ ψυχῆς καὶ
 σώματος · ἀλλὰ μνημονεύσατε τῆς κρίσεως τῆς ἀποκειμένης ὑμῖν ·
 20 καὶ ὑποτάγητε τῷ θείῳ λόγῳ τοῦ Κυρίου ἵνα καὶ ἐν τούτῳ ἀπολο-
 γίαν ἔχητε ὅτι τοῦ ὀνόματός σου ἠκούομεν καὶ ὑποχωροῦμεν, δέσ-
 ποτα. ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, εἰς
 Χριστὸν τὸν σωτῆρα τῶν ὅλων, τὸν [f. 15v] υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν
 μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώ-
 25 νων · δι' οὗ ἐγένετο πάντα τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα. ὀρκίζω ὑμᾶς
 εἰς τὸν ἀνεκθόντα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν
 τοῦ Πατρὸς καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης
 πολλῆς κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσ-
 ται τέλος. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν ἀποστείλαντα τοὺς μαθητὰς
 30 αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ ἵνα κηρύξωσι τὸν λόγον αὐτοῦ
 εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἵνα πιστεύωσι βαπτισθῆναι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
 Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. αὐτὸς ὑμᾶς ἀπε-
 λάσει ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, τοῦ μὴ ἔχειν κοινωνίαν
 μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ δι' αὐτοῦς ὑπὲρ αὐτοῦ λεχθέντας λόγους κατα-
 35 ρισθῆναι αὐτὸν καὶ διὰ τῆς γεννήσεως τοῦ θείου βαπτίσματος καὶ
 καταξιωθῆναι τῶν ἀχράντων μυστηρίων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ

1 ἀγκυάλων scripsi : ἐγγάλων cod.

5 νεύρων scripsi : νεφρῶν cod.

7 δάκνων cod. 11 λιθάργους cod. ἐκρίπτοντα cod. 14 ἐργηγόρσει
cod. 16 textus corruptus, ut mihi videtur. 18 δικνούμενος cod.

19 ἡμῖν cod. 20 ὑποτάγεται cod. κατ'] κᾶν cod. 21 ἔχεται cod.

36 καταξιωθῆ cod.

ANECDOTA

Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Εὐχὴ ἑτέρα · Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. — Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐν ὕψηλοις καὶ ἐπιβλέπων ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σοῦ δεόμεθα καὶ σε 5 παρακαλοῦμεν ἵνα εἰσακούσῃ ἢ δέσῃς ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου · καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου [ἀπὸ] ἡμῶν, ἀλλὰ δὸς αὐτοῖς, Κύριε, <δύναμιν κατὰ> τῶν ἀκαθάρτων δαιμόνων ἵνα συν-[f. 16]-τριβήσωνται καὶ ἡμεῖς αὐτοὺς ἐξορκίσωμεν · καὶ σὺ αὐτοὺς δήσαις εἰς σκότος ἵνα καὶ 10 ἡμεῖς καυχησώμεθα περὶ σοῦ ὅτι σὺ εἶ Θεὸς μόνος. καὶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ μακαρία Θεότης, ὁ ἀκοίμητος ὀφθαλμός, ἄχραντε, ἄκτιστε, ἀχώριστε, πυρίφλογον ὄμμα φοβερόν, δωδεκάκτινε, δωδεκακόρουφε, ὁ ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ καθήμενος καὶ ὑπὸ τῶν Σεραφίμ σκεπόμενος, πρόσχες μοι, ἀκίνητε, ὅς καταφεύγω εἰς τὴν σὴν ἀγα- 15 θότητα. ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἰδὼν τὸν βυθὸν τῆς ἀβύσσου καὶ πηγῶν καὶ ποταμῶν καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων γινώσκων · ὁ τὸν οὐρανὸν τανύσας καὶ τοῖς ἀστροῖς αὐτὸν κοσμήσας καὶ δοὺς αὐτοῖς ἐξουσίαν τῆς νυκτός · ὁ τὸν Ἥλιον λαμπρόνας καὶ τὴν Σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας πάντας φωτίσας καὶ τὰς τραχείας τῶν πε- 20 τρῶν διὰ σεμνῶν ῥημάτων ἀγιάσας, αὐτὸς ἐξαπόστειλον τοὺς ἀγίους σου ἀρχαγγέλους καὶ φυγάδενσον ἀπὸ τὸν δοῦλόν σου ὀδεῖνα πάντα τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα καὶ πάντα ζῆλον καὶ πᾶσαν ἐπιβουλήν τοῦ ἀντικειμένου. ὀρκίζω σε τὴν Τριετὴν τὴν κατηραμένην ἢ Σάβην ἢ Σαβίαν καὶ τοὺς τριακοσίους ἐξήκοντα 25 Λεγεῶνας μετὰ πάντων τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων · ἢ Σάβη ἢ Δράκων ἢ Δράκαινα ἢ Τριοδίτις ἢ Τρίμορφος ἢ Ἄρτεμις ἢ Κύνθιον ἢ Πριακὸν ἢ Κυβέλη · ἢ τὸ ἔχον πῦρ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς ἢ τὸ μασώμενον τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀνθρώπου ἢ τὸ τρίζον τοὺς ὀδόντας καὶ ἀποφυσσοῦν ἢ τὸ παραλύον τὰ γόνατα [f. 16v] ἢ τὸ παραλύον τὰ νεῦρα ἢ τὸ τρώγον τὰς σάρκας τῶν ἀνθρώπων ἢ τὸ συντεῖνον τὰ σπλάγχνα ἢ τὸ εἰσερχόμενον διὰ τῆς νυκτός καὶ πα-

8 δύναμιν κατὰ addidi. 9 ὑμεῖς cod. 10 δύοσαι co d.
 11 ὑμεῖς cod. 13 ἀχώρηστε cod. 14 ἐπὶ] ὑπό cod. 18 δός cod.
 20 πᾶσας cod. 23 πάντα] πᾶσαν cod. 24 Τριετὴν ex Τριοδίτιν
 corruptum suspicor. 25 Σάβην cod. num Σαβὴ legendum x 26 πα-
 σῶν cod. σάβην cod. 27 δράκενα cod. τριοδίτης cod. ἀρτέ-
 μις cod. 28 κύνθηον cod. ριακόν cod. κοιβέλος cod. 29 μα-
 σούμενον cod. 30 ἀποφυσῶν cod. τὸν παραλύοντα cod. 31 παρα-
 λύοντα cod. τρώγοντα cod. 32 συντήγοντα cod. παρακρούον-
 τα cod.

ρακροῦον ἄφνω τὰ παιδία καὶ μωλωποῦν καὶ θανατοῦν ἢ τὸ τρέχον ἐπὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας καὶ κροῦον ἐπὶ τὰς κοιλίας αὐτῶν καὶ ποιοῦν ἀποβλήσεις ἵνα ἀποβάλωνται τὰ ἄωρα βρέφη· καὶ στρεφόμενον ἐπὶ τὴν ὄσμην τοῦ ἀετοῦ· ἢ ἡμεριῶν ἢ ἑσπεριῶν ἢ με-

5 σημβριῶν ἢ τριταῖον ἢ τεταρταῖον ἢ λεγεῶν ἢ ὄλος ἢ ἐπίβουλος ἢ σέβασμα ἢ φάντασμα ἢ πρηστηριακόν ἢ δρακιστικόν ἢ σεληνιακόν ἢ ἐμπιπτικόν ἢ κωφόν ἢ ἄλαλον ἢ λαλοῦν τι ἢ ἐγγύθεν ἢ μακρόθεν. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὑπάγετε καὶ ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα καὶ

10 μὴ ἐπιβουλεύσατε ἄνθρωπον ὃς ἐδέξατο τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἢ ζῆλος ἢ φθόνος ἢ ἐτέρα ἐνέργεια τοῦ ἀντικειμένου. ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τῆς κορυφῆς τοῦ Θεοῦ, ἐξ ἧς ἐκπορεύονται Δυνάμεις, Ἄρχων, Ἐξουσιῶν μυριάδες, Ἀγγέλων τροχοὶ πύρινοι καὶ ὑπεράνω τῶν τροχῶν τὰ Πολύμομα ζῶα ἄγνά τὰ κράζοντα καὶ

15 λέγοντα· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ· πλήρεις ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸ ὑποπόδιον τοῦ Θεοῦ, ἐξ οὗ ἐκπορεύονται χιόνες καὶ κρύσταλλοι· ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ μυριόδοντος πρίονος τοῦ θερίζοντος πάντα λοιδορον καὶ βλάσφημον. ὀρκίζω ὑμᾶς [f. 17] κατὰ τοῦ ἐπταστόματος φρέατος

20 τῆς κολάσεως. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν δεῖπνον τὸν μυστικόν καὶ εἰς τὸ ποτήριον ὃ ἐπότισεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς καὶ Θεὸς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ. φοβήθητε οὖν καὶ ὑμεῖς, ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα καὶ μὴ ἐγγίσητε ἄνθρωπον ὃς ἐδέξατο τὸ ἅγιον βάπτισμα, μήτε ζῆλος

25 μήτε φθόνος, μὴ ἐπιβουλία, μὴ φαντασία, μὴ ἐν κρυπτῷ, μὴ ἐν φανερῷ, μὴ ἐν βρώσει, μὴ ἐν πόσει, μὴ ἐν ὕπνῳ, μὴ ἐν ποταμῷ, μὴ ἐν κήπῳ ἢ ἐν ἐτέρῳ τόπῳ· μὴ πυρετός, μὴ εἶγος, ἢ ἄλλη τις νόσος, μὴ σέβασμα, μὴ πνεῦμα πρηστηριακόν ἢ σεληνιακόν, μὴ ἐπιπεμπτικόν ἢ ἐπιβοθητικόν, ὅσα ἤκουσαμεν καὶ ὅσα οὐκ ἤκού-

30 σαμεν, ἀναχωρήσατε, κενὰ καὶ μάταια, ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα καὶ ἀπέλθατε εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν αἰσχυνόμενα καὶ ἄπρακτα, ὅπου ὁ σκόληξ ὁ ἀκοίμητος οὐ τελευταῖα καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, κατὰ τῶν

1 μολοπούσα cod. θανατοῦσα cod. τρέχοντα cod. 3 ποιοῦν-
 τας cod. ἀποκλήσεις cod. 4 ss. cf. supra, pp. 119, 3, ss. ; 122, 21.
 6 σέβασμα ex σεβαίνω = εἰσβαίνω. πρηστηριακόν cod. δρακη-
 στηκόν cod. num δρακοντικόν legendum? 7 ἐμπηπτικόν cod. : infra,
 v. 29 ἐπιπεμπτικόν, p. 248, 1 ἐπιληπτικόν. 10 ὄν cod. 17 οἱ] ἧς cod.
 21 ὄν cod. 22 ἡμεῖς cod. 24 ὁ cod. 25 ἐπιβουλίαν cod. φαντα-
 σίαν cod. 26 μῆ] ἢ cod. 28 ss. cf. supra, v. 6 ss. 29 ἐπιβοθη-
 τικόν cod. : ἐπιβουλητικόν coniciam.

ἀγίων ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὴν ἐξουσίαν καταργεῖν καὶ ἀποδιώ-
 κειν ὑμᾶς, ἀπὸ πασῶν τῶν κακῶν ὑμῶν πράξεων. ὀρκίζω σε, τὸν
 Ὁρειάν τὸ χαλεπὸν δαιμόνιον τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ Ἁγίου
 Πνεύματος καὶ διὰ Μιχαὴλ τοῦ ἀρχαγγέλου τοῦ δόντος τὸ δακτυ-
 λίδιον τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι ὥστε ὑποτάξαι πᾶν πνεῦμα ἀκά- 5
 θαρτον καὶ σὺν τούτῳ κατέκλεισε [f. 17^v] πάντα τὰ δαιμόνια.
 ὀρκίζω σε, τὴν Εὐροῦν τὸ πονηρὸν πνεῦμα, τὴν ἐπιλεγομένην
 Ὀνοσχελήν, ἣτις διέρχεται διὰ τοῦ ἄστρου τοῦ σεληναίου, τὸ
 καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου Ἰωήλ. ὀρκίζω σε, τὸν Ἀσμόδιον,
 τὸ πονηρὸν δαιμόνιον, ὃ τι διέρχεται διὰ τοῦ ἄστρου τῆς Ἀμάξης, 15
 τὸ καταργούμενον ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ. ὀρκίζω σε, Βεελ-
 ζεβούλ, ἄρχων τῶν δαιμόνων, ὅστις διέρχεται διὰ τοῦ ἄστρου
 τοῦ Ἑσπερίου, τὸν καταργούμενον ὑπὸ τῶν τριῶν ὀνομάτων τοῦ
 Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὀρκίζω σε
 κατὰ τοῦ ἀοράτου Θεοῦ. καὶ ὡς ἐξωλοθρεύθης ἐπὶ τὴν δόξαν σου 15
 ὡς μέγας ἄγγελος καὶ διὰ τὴν ὑπερηφανίαν σου μυσαρὸς Σατᾶν
 καὶ διάβολος ἐπωνομάσθης, οὕτως σε ὀρκίζω, παμπόνηρε, ἀπὸ
 τοῦ ὄνομα τοῦ μεγάλου θρόνου οὗ ἐσὺ ἐβουλήθης σταθεῖν ὑπεράνω
 αὐτοῦ, καὶ ἐξεβλήθης ὡσεὶ κονιορτός. οὕτως σε ὀρκίζω, ἐξελθε
 καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, διότι τὰ μέλη 20
 αὐτοῦ καὶ πᾶσαι ἀρμονίαι εἰσὶν βαπτιζόμεναι καὶ μυρῶμεναι εἰς
 τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ
 οὐκ ἔχεις ἐξουσίαν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου. εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
 Πατρὸς σε ὀρκίζω, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ σε διώκω, εἰς τὸ ὄνομα
 τοῦ Ἁγίου Πνεύματος σε ἀναχωρίζω. εἰς τὴν δύναμιν τοῦ τιμίου 25
 καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ
 Θεοῦ ἡμῶν ἐξελθε καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ
 ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ δαιμόνια, εἰς [f. 18] ὃν εἶδαν οἱ
 οὐρανοὶ καὶ ἐτρόμαξαν. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς ὃν εἶδεν ἡ θάλασσα καὶ
 ἔφυγεν καὶ ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω. ὀρκίζω 30
 ὑμᾶς <εἰς> ὃν εἶδεν ὁ Τάρταρος καὶ διεσπάγη, πᾶσα φαρμακεία
 καὶ πᾶν πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα, φύγε καὶ ἀναχώρησον
 ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀρ-
 χαγγέλους τοὺς παρισταμένους τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ Σαβαώθ.
 ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν περιπατήσαντα ἐπὶ νῶτα θαλάσσης καὶ τοὺς 35
 πόδας μὴ μολύναντα, φύγε καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ

2 πάντων cod. 3 ss. cf. supra, p. 232 et p. 212 ss. 5 ὥστε
 scripsi : ὡς τοῦ cod. παντὶ πν(εύματι) ἀκαθάρτῳ cod. 8 ἣτις] εἰς
 cod. σεληναίου scripsi : (cf. Testamentum) μοληένου cod. 10 ὃ τι]
 εἰ τις cod. 12 ὅστις] εἰ τις cod. 17 ἐπωνομάσθης cod. 28 οἶδαν
 cod. 29 οἶδεν cod. 31 εἰς addidi. οἶδεν cod. φαρμακίαν cod.

Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πονηρόν, εἰς τὴν κορυφὴν
 ἦν ἤφατο ἡ δεξιὰ Ἰωάννου. ὀρκίζω σε εἰς τὸν Μιχαὴλ καὶ <τὸν>
 Γαβριήλ, τὸν Οὐρουήλ καὶ <τὸν> Ῥαφαήλ. ὀρκίζω σε εἰς τὸν
 Ἰεζεκιήλ τὸν γράψαντα ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ διερράγη ἡ πέτρα.
 5 ὀρκίζω σε εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸ ὑποπόδιον τῶν πο-
 δῶν αὐτοῦ· εἰ δὲ παρακούσης μου, ἐντελεῖται σοι Κύριος ὁ Θεὸς
 ἀγγέλους ἀποτόμους ἐκδιώκοντάς σε καὶ βαλοῦντάς σε εἰς τὴν
 κάμινον τοῦ πυρός. ὀρκίζω σε εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πυρός. ὀρκίζω
 σε εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα. ὀρκίζω σε εἰς τοὺς τέσσαρας στύλους
 10 τοὺς πυρίνους τοὺς φαρμακολότας τοὺς παρισταμένους εἰς τὴν
 ἄβυσσον καὶ λύοντας τὴν δύναμιν τὴν ἐπιγεναμένην. ὀρκίζω σε εἰς
 τὸν ἀνοίξαντα τοὺς οὐρανούς μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς
 εἰς δόξαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
 ὀρκίζω ὑμᾶς, τὰ πενήτηντα δαιμόνια τὰ μὴ σέβοντα καὶ μὴ
 15 σεβόμενα, [f. 18^v] τὰ εἰσερχόμενα καὶ βλάπτοντα τοὺς ἀνθρώπους
 τοὺς πλασθέντας ὑπὸ τῆς ἁγίας χειρὸς τοῦ Θεοῦ. ἐπιτιμῶ καὶ
 ἀφορίζω πᾶσαν ὑπηρεσίαν τῶν πονηρῶν δαιμόνων ἐν τῇ δυνάμει
 τοῦ μεγάλου βασιλέως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ὀρκίζω σε, πνεῦ-
 μα πονηρόν, εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον πο-
 20 νηρόν, εἰς τὰ τρία ξύλα τῆς πίστεως. ὀρκίζω σε εἰς τὰ τέσσαρα
 στοιχεῖα τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως, ἄρκτου καὶ μεσημβρίας. ὀρ-
 κίζω τὰ δαιμόνια τῆς ἐξωλείας, ὀρκίζω τὰ δαιμόνια τοῦ φόνου.
 ὀρκίζω σε, δαιμόνιον τῆς παρακοῆς. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον τῆς
 φαρμακείας, τὸ πυρεκτικὸν τῆς ἀγνωσίας αὐτοῦ. ὀρκίζω σε, δαι-
 25 μόνιον τοῦ κακοῦ συναντήματος, τὸ ἔχον σχῆμα γυναικός, δαιμό-
 νιον σεληνιακόν, δαιμόνιον τὸ διδόν ἀρμοπονίαν τοῦ ἀνθρώπου,
 δαιμόνιον τοῦ μεσονυκτικοῦ, δαιμόνιον ἀλεκτοροφωνίας, δαιμό-
 νιον ἡμερινόν, μεσημβρινόν, δειλινόν, δαιμόνιον κατακέφαλον,
 τὸ διδόν φόβον τοῦ ἀνθρώπου, δαιμόνιον τοῦ Λεγεῶνος· τοὺς
 30 καρποσύρτας καὶ φαίνοντας ὡς πεταλοῦδιν καὶ ἀφανίζοντας τοὺς
 κήπους καὶ ἀμπελῶνας καὶ κτήνη. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον τὸ παλαιοῦν
 τὸν ἄνθρωπον. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον τὸ Γελουδιακόν. ὀρκίζω σε,
 δαιμόνιον τὸ κράζον τὴν αὐγὴν. ὀρκίζω σε, δαιμόνιον τῆς Καλῆς
 τῶν Ὁρῶν. ὀρκίζω ὑμᾶς, τὰ πεντακόσια πενήτηντα δαιμόνια τὰ
 35 μὴ σέβοντα καὶ μὴ σεβόμενα, τὰ πειράζοντα τοὺς ἀνθρώπους. εἰς
 τὸ δακτυλίδιον δὲ δέδθη τῷ βασιλεῖ Σολο- [f. 19]-μῶν τι, δ εἶχε

2 et 3 τὸν addidi. 3 γαυριήλ cod. 4 διεράγειν cod. 7 βάλου cod.
 14 πενήτηντα, cf. infra, v. 34. 22 ἐξωλείας dubitans scripsi : ἐξοχο-
 λέας cod. 25 ἔχοντι cod. 26 διδόντα cod. 27 ἀλεκτοροφωνίας cod.
 (= ἀλέκτορος φωνῆς). 29 τὸν διδόντα cod. 30 πεταλοῦδην cod.
 ἀφανίζοντα cod. 31 παλαίοντι cod. 33 κράζοντι cod. 33-34 Καλῆς
 τῶν Ὁρῶν, cf. supra, pp. 119, 13 ; 122, 27. 35 σευόμενα cod.
 36 ⲩⲓ ⲛ̅ cod. ⲩⲓ ⲛ̅ cod.

γεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Θεοῦ, φοβήθητε καὶ ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, κατὰ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ· ἔὰν ἦτε ἐκ τῆς ἀνωθεν οὐσίας ἢ ἄγγελοι ἢ Ἄρτεμις ἢ καταπίπτοντες ἢ βέβαιον, ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὰ ἑπτὰ στερεώματα τοῦ οὐρανοῦ ὅπου εἰσὶν μύριαι μυριάδες ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων κράζοντες καὶ λέγοντες· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρεις ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου. ὀρκίζω σε εἰς τὸν Θεὸν τὸν γραφέντα εἰς τὰ ἑπτὰ γράμματα, φοβήθητι, δαιμόνιον πονηρόν, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅταν ἐκκριθῶσιν τὰ δένδρα καὶ γένονται 10 αἱ ῥίζαι κορυφαὶ καὶ αἱ κορυφαί, ῥίζαι. ὀρκίζω σε κατὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων τῶν ἐπιπταμένων ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος. ὀρκίζω σε εἰς τὸν ἄγγελον τὸν ἐπὶ τοῦ ἀέρος. ὀρκίζω σε εἰς τὸν ἄγγελον τὸν ἐπὶ τῆς ἀστραπῆς. ὀρκίζω σε εἰς τοὺς τριακοσίους ἀγγέλους τοὺς ἐπὶ τῆς βροντῆς· φεῦγε, δαιμόνιον πονηρόν, μὴ ἀδικήσης τὸν δοῦλον 15 τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· φεῦξαι καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τῶν τριακοσίων ἐξήκοντα πέντε ἁρμονιῶν αὐτοῦ καὶ μηδὲ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ ἄψεσαι μηδὲ ἀπὸ παντὸς μέλους αὐτοῦ. φοβήθητι, δαιμόνιον πονηρόν, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅταν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι σαλπίσωσι ἀπὸ γωνίας τοῦ κόσμου καὶ ἀναστήσεται πᾶν ὄστέον [f. 19v] ἀπὸ γῆς 20 ἕως οὐρανοῦ. φοβήθητι, δαιμόνιον πονηρόν, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅταν Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος κατενέγκῃ τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ στήσει αὐτὸν καὶ γενήσονται ἀνάμεσον οὐρανοῦ καὶ γῆς βήματα ὅπου πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν τρόμφω παρίστανται, ψάλλοντες τὸν τρισάγιον ὕμνον. 25 ὀρκίζω σε εἰς τὸν ἄγγελον τὸν ἐξάγοντα τοὺς τέσσαρας ποταμοὺς εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς οἰκουμένης. ὀρκίζω σε εἰς τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια καὶ εἰς τοὺς τέσσαρας εὐαγγελιστάς. ὀρκίζω σε εἰς τοὺς δέκα ὀκτῶ προφῆτας καὶ εἰς τοὺς δώδεκα πατριάρχας· ἔξελθε καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. φοβήθητι, 30 δαιμόνιον πονηρόν, τὴν ἀνάστασιν τῶν ἁγίων σωμάτων καὶ ὕμῶν τῶν πονηρῶν δαιμόνων κατακαιομένων ἐν τῇ καμίνῳ τοῦ πυρός· φοβήθητι τὸ καύσωμα τῶν ἀπειθούντων τὸν Θεόν· αἰσχύνθητι αὐτὸν καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε κατὰ τῶν πολυομμάτων Χερουβὶμ καὶ τῶν ἑξαπτερόγων Σεραφίμ. ὀρκίζω σε εἰς ὃν τρέμει ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ὃν τρέμουνσιν ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, Θρόνοι, Κυριότητες, Ἀρχαί, Ἐξουσίαι, Δυνάμεις, ὃν τρέμει ἡ θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, ξύλα 35 καρποφόρα καὶ πᾶσαι αἱ κέδροι, νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσ-

4 ἦτε] ἦ cod. 4 ἀρτέμης cod. cf. supra, p. 242, 27. 6 ἐστίν cod.
 12 ἐπιπταμένων cod. 16 φεῦξαι: forma recentioris sermonis.
 18 ἄψεσαι: forma recent. sermonis. 28 τεσσάρους cod. 33 τό] τὸν
 cod. 38 αὐτῆς cod.

βύτεροι μετὰ νεωτέρων. ὀρκίζω σε, πᾶν δαιμόνιον πονηρὸν τὸ ἐπιβουλεῦον τοῖς ἀνθρώποις, [f. 20] φεῦγε, πᾶν δαιμόνιον πονηρὸν, ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε εἰς τὸν ἀόρατον θρόνον τοῦ Θεοῦ. ὀρκίζω σε εἰς τὸν Θεὸν ὃν φρίσσει ὁ οὐρανὸς καὶ 5 ἡ γῆ, ὃν δοξάζουσιν οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἀρχάγγελοι. φεῦγε, πῦρ, ἄνεμο καὶ ἀνεμόστροφε, φεῦγε, δαιμόνιον μονοπτέρυγον, ἐγείρον πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πάλιν πρὸς τὰ ἀριστερά. ὀρκίζω σε τὸ χαλεπὸν δαιμόνιον τὸ ἀπτόμενον ψυχῆς καὶ καρδίας, τὸ ἀνερχόμενον ἐπὶ τοῖς ὀστέοις καὶ ἁρμονίαις, τὸ καταπίπτον ἐπὶ τὴν σάρκα καὶ 10 ποιοῦν τὴν ἁρμονίαν φαίνεσθαι τῶν ὀστέων, γνῶρισον τὴν σὴν ματαίαν δύναμιν καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε κατὰ τοῦ στηρίζαντος λόγῳ τοὺς οὐρανοὺς · μὴ σταθῆς εἰς τὸ πλάσμα τοῦ Θεοῦ, μὴ ψυχῆς κρατήσης, μὴ καρδίας ἄψεσαι, μὴ σκυωτίου, μὴ φλέγμονος, μὴ νεφρῶν, μὴ ἡπάτων, μὴ 15 ἐπὶ νεφρῶν φρεῖκος ῥίγῳ ποιήσης ἐπὶ τῷ πλάσματι τούτῳ · μὴ κεφαλὴν παραλύσης, μὴ μυελοὺς ἐκκενώσης, μὴ ὀδόντας θραύσης, μὴ ἐγκέφαλον σκοτίσης, μὴ ὀφθαλμοὺς ἀδικήσης, μὴ ὄτα βαρύνῃς, μὴ στήθος, μὴ στόμαχον καὶ διαφθείρης τὴν τροφήν, μὴ νεῦρα σπάσης, μὴ νεῦρα ψύξης καὶ ποιήσης τὴν ἁρμονίαν φαίνεσ- 20 θαι τῶν ὀστέων, ἀλλὰ ἀναχώρησον ἀπὸ τοῦ πλάσματος τούτου. φοβήθητι τὸν Θεόν, πνεῦμα πονηρὸν μονοπτέρυγον. ὀρκίζω σε εἰς τὸν Θεὸν τὸν θεμελιώσαντα τὴν γῆν καὶ ὄρη θέντα ἐπ' αὐτῆς · ὀρκίζω σε εἰς [f. 20^v] τὸν Θεὸν τὸν σφραγίσαντα τὴν θάλασσαν μὴ ὑπερβαίνειν τὸν ὄρον αὐτῆς. φεῦγε, δαιμόνιον πονη- 25 ρόν, ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ πνεύματα τὰ πονηρά, κατὰ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, ὃ τὸ ὄνομα ἐκπορεύεται καὶ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ ἐγείρονται, ὃ τὸ ὄνομα ἐκπορεύεται καὶ οἱ οὐρανοὶ κλονίζονται, ὃ τὸ ὄνομα ἐκπορεύεται καὶ οἱ ἄνεμοι φρίττουσιν, ὃ τὸ ὄνομα ἐκπορεύεται καὶ ἡ γῆ 30 σελεται, ὃ τὸ ὄνομα ἐκπορεύεται καὶ αἱ πέτραι λύνονται, ὃ τὸ ὄνομα ἐκπορεύεται καὶ ἡ θάλασσα ἡσυχάζει, ὃ τὸ ὄνομα ἐκπορεύεται καὶ οἱ δράκοντες ξηραίνονται · καὶ κατ' ἐκεῖνον ὑμᾶς ὀρκίζω, πάντα τὰ πονηρά πνεύματα, ἐξελθεῖν ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ 35 πᾶσαν ἀσθένειαν καὶ βασκανίαν, φοβερισμόν, φρικιασμόν, ῥιγοπύρετον τριταῖον ἢ τεταρταῖον ἢ ἐφημερινόν ἢ συνάντημα ἢ ἐπιβουλίαν ἢ καταχθόνιον ἢ πλαγιοῦν ἢ μαγευμένον ἢ κωφὸν ἢ ἄλαλον

6 ἔγυρον cod. num γυροῦν? 9 ἁρμονίους cod. καταπίπτονα cod.
 10 ποιοῦν scripsi (cf. v. 19) : πάντα cod. 14 ἄψεσαι : cf. p. 246, 18.
 νεφρῶν cod. rectius ἡπατος. 14-15 : μῆ^ς — φρεῖκος scripsi : ἢ
 ἐπινευρῶ στρίγγου cod. 18 διεφθῆρης cod. 35 ss: cf. supra, p. 243,
 4 ss. 36 ἀφ' ἡμερινόν cod. συναντίματος cod. 37 πλαγιῶν cod

ἢ λαλοῦν τι ἢ ἐπιληπτικὸν ἢ πρόσχημα ἢ ἀπάντημα ἢ ἄμορφον ἢ ἄπαξ ἢ κόρκινον ἢ ἀσύμμορφον. ὁ Θεὸς τῆς βοηθείας [αὐτοῦ] Ἄδωναϊ, Ἐδαμαρά, βοήθησον τὸν δούλον σου ὀδεῖνα, καὶ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ. ἔτι ὀρκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ παντοκράτο- 5 ρος Θεοῦ. ὀρκίζω ὑμᾶς, τὰ μύρια ἐνακόσια ἐξήκοντα ἐννέα πνεύματα, κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ. [f. 21] ὀρκίζω ὑμᾶς, πονηρὰ πνεύματα, ἅτινα ὀμώσατε τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι ὅτι ὄπου ἀκούσομεν τὸ ὄνομα Κυρίου Σαβαώθ, φευξόμεθα ἀπὸ τῶν ἐκείσε. Σολομὼν δὲ λαβὼν σοφίαν παρὰ Θεοῦ, ἐνέκλεισεν 10 αὐτοὺς εἰς τὰς σιδηρᾶς καὶ χαλκᾶς σφραγίδας, ἐπὶ τοῦ ἁγίου ὀνόματος τοῦ μεγάλου Θεοῦ. δι' οὗ φοβήθητε καὶ ὑμεῖς καὶ ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ ἀκοντίσαντος μόλυβον ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τοὺς ἄλλοφύλους καὶ ἀποκτεινάντος χιλιάδας ἑβδομήκοντα ὀκτώ, χωρὶς γυναικῶν καὶ 15 παιδιῶν. ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τῆς ῥομφαίας τῆς διστόμου τῆς στρεφομένης, κατὰ τοῦ μυριόδοντος πρίονος καὶ τοῦ δρεπάνου τοῦ πετομένου, οὗ τὸ πλάτος πήχεων δέκα καὶ τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσιν. ἰδὼν δὲ Ζαχαρίας ὁ προφήτης ἐφοβήθη αὐτῷ. φοβήθητε οὖν καὶ ὑμεῖς καὶ ἐξέλθατε ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, ἐνθα ἀνα- 20 γινώσκειται ὁ ἐξορκισμὸς οὗτος, ἀπὸ κορυφῆς, ἀπὸ ἐγκεφάλου, ἀπὸ κρανίου, ἀπὸ ἡμικράνου, ἀπὸ μετώπου, ἀπὸ ἀκοῆς, ἀπὸ ὀμμάτων, ἀπὸ μηλῆγγων, ἀπὸ χειλέων, ἀπὸ ῥινῶν, ἀπὸ ὤμων, ἀπὸ βραχιόνων, ἀπὸ καρδίας, ἀπὸ στομάχου, ἀπὸ ἐντέρων, ἀπὸ ὀμφαλοῦ, ἀπὸ πλευρᾶς, ἀπὸ γονάτων, ἀπὸ χειρῶν, ἀπὸ ποδῶν, ἀπὸ ἄρμονι- 25 ῶν, ἀπὸ μυελῶν καὶ θυρῶν καὶ θυρίδων καὶ ἀπὸ πᾶν μέλος, εἰς ὅσον ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. [f. 21^v] ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα ἀκάθαρτα, κατὰ τοῦ Γαβριὴλ τοῦ ἀρχαγγέλου (ὅστις <ὡς> ὑπήντησεν αὐτῷ ἢ βασκοσύνη, ἐπηρώτησεν αὐτὴν λέγων· πόθεν ἔρχῃ καὶ ποῦ πορεύῃ; — ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· 30 ἐγὼ ὑπάγω πηγὰς ὑδάτων ἀποκλείσαι, ἄλωνα ἐκκαῦσαι, πέτρας ἐκκνῦσαι, κονιορτὸν ἀποτινάξαι, σάρκα μαρᾶναι, νεῦρα παραλῦσαι, ὅστέα συντριῦναι, μυελὸς ἐκκενώσαι, νεότηταν ἐκκόψαι, ἀνδρόγυνα ἀποχωρῖσαι, τέκνα ἀπὸ γονέων χωρῖσαι, παιδίον χολὰς διαρρῆξαι, ὀφθαλμοὺς ἀδικῆσαι, κοίτας παρθένων μιᾶναι, 35

2 alias κοράκιον et κοράκινον. αὐτοῦ delendum mihi videtur.
 8 ὀμώσαντι cod. 15 χιλιάδαι cod. ἑβδομήκοντα cod. 18 οὗ]
 δι' οὗ cod. 22 ἡμικράνου cod. 23 μηλῆγγων cod. (μηλῆγγας =
 μήνιγξ). βραχιόνων cod. 26 μυελῶν cod. 28 γαβριὴλ cod.
 29 ὡς inserui. βασκοσύνη] + καὶ cod. 32 ἐκκνῦσαι scripsi :
 ἐκκληρημῆσαι cod. 34 ἀποχωρῆσαι cod. χωρῆσαι cod.

κάλλη μαρᾶναι και πάσας τὰς νόσους ἐπαγαγεῖν τοῖς ἀνθρώποις ·
 — και ἐξώρμισεν αὐτὴν Γαβριήλ ὁ ἀρχάγγελος κατὰ τοῦ παντοκρά-
 τορος Θεοῦ και κατὰ τοῦ πυρίνου ποταμοῦ και κατὰ τοῦ ἑπταστό-
 μου φρέατος τῆς κολάσεως · φοβήθητι, βασκοσύνη, τὸ μέγα ὄνομα
 5 τοῦ Θεοῦ και Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ και τοῦ παναγίου
 Πνεύματος) και τῶν ἁγίων ἀγγέλων και ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν
 δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. εἰ δὲ παρακούσης τοῦ ἐξορκισμοῦ τούτου,
 ἐξαποστελεῖ Κύριος Σαβαώθ ἄγγελον ἀπότομον και βασανίσοντά
 σε και βαλοῦντά σε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.
 10 ὀρκίζω σε, Στραγκαλιὰ πολύμορφε, ἡ ἐπερχομένη ἐπὶ τὰ μικρὰ
 παιδία, ἣτις ἔχει χεῖρας σκληρὰς και σύρει τὰ νήπια και πνίγει
 αὐτὰ και τελευτῶσιν. ταῦτά εἰσιν τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων ἀγγέλων
 [f.22] ὀτινες καταργοῦν τὴν Ἰλοῦ και πᾶν ἀκάθαρτον πνεῦμα,
 ἀρσενικόν τε και θηλυκόν, ἐβραῖδα φωνῆν διαλεγόμενον · Μιχαήλ,
 15 Γαβριήλ, Οὐρουήλ και Ῥαφαήλ, Γαζαήλ, Μανασαμονήλ, Ἀβεσα-
 βέκ, Σαλελεήλ, Σαβαώθ, Ἀδωναέ, Ἐλωέ, Ἀραχαήλ, Μαρωήλ,
 Χιζά, Ἰναξήλ, Μισαήλ, Δυνηθῆς, Ἡσοζυγῶν, Ἡσοστελλῶν,
 Ἀρφαγγιήλ. ὀρκίζω σε και ἐξορκίζω σε, πᾶν ἀκάθαρτον πνεῦμα,
 κατὰ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ και κατὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ
 20 Χριστοῦ και κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος και κατὰ τῶν ἁγίων
 ἀγγέλων και ἀρχαγγέλων και πάσης ἐπουρανίου δυνάμεως · ἐξ-
 ελθε και ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, ἀπὸ τῶν
 τριακοσίων ἐξήκοντα πέντε ἁρμονιῶν αὐτοῦ · φεῦγε, δαιμόνιον
 πονηρὸν και ἀκάθαρτον · Ῥακβησαλεά σε διώκει λόγος και
 25 Σολομών. ὀρκίζω σε εἰς τὸν λόγον ὃν ἔδωκεν ὁ Κύριος τῷ Πέτρῳ ·
 μὴ ἀδικήσης τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα Χρυσομιλοῦ · ἀπὸ
 πέντε μιλίων σε ὀρκίζω εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς Θεοτόκου, μὴ ἀδι-
 κήσης τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω σε εἰς τὸν ἅγιον Σισίν-
 νιον και Διονύσιον. ὀρκίζω σε εἰς τοὺς εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυ-
 30 τέρους τοὺς παρισταμένους και λειτουργοῦντας τὸν θρόνον τοῦ
 Θεοῦ και λέγοντας · ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ. ὀρκί-
 ζω σε εἰς τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Θεοῦ τὸ ἤκουσεν ἡ πέτρα και οὐκ
 ἐβάσταξεν, ἀλλ' εὐθὺς ἐσκορπίσθη · μὴ ἀδικήσης τὸν δοῦλον [f. 22v]
 τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ἐξορκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα,
 35 ἐξέλθειν ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,
 ἐξέλασον ἀπὸ τὸν δοῦλόν σου ὀδεῖνα πάντα τὰ πονηρὰ και ἀκάθα-

1 ἀπαγαγεῖν cod. 2 γαυριήλ cod. 6 και κτλ. sequentia sententiae
 p. 248, 29. 8 βασανίσαντά cod. 9 βάλοντά cod. 11 εἴ τις cod.
 14 ἐβραῖδα φωνῆ cod. διαλέγοντα cod. 15 γαυριήλ cod.
 24 ρακβησαλεά ἀσε cod. 26 Χρυσομιλοῦ: nomen τοῦ δοῦλον ?
 28 Σισίννιον cf. p. 99, 15. 29 τέσσαρους cod. 33 ἀδικήσι cod.

τα πνεύματα και φύλαττε αὐτὸν ὀλημερῆ και ὀλονυκτι και διάσωσον αὐτὸν ἀπὸ τῆς ψυχικῆς και σωματικῆς ἀσθενείας τῆς περιεχούσης αὐτὸν, πρεσβείαις και ἱκεσίαις τῆς πανυπερευλογημένης ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου και ἀειπαρθένου Μαρίας και πάντων τῶν ἁγίων σου. σοι γὰρ πρόπει πᾶσα δόξα, τιμῆ και προσκύνησις, τῷ Πατρὶ και τῷ Υἱῷ και τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν και ἀεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Εὐχὴ ἑτέρα· τοῦ ὀσίου Πατρὸς ἡμῶν
Ἐφρέμ τοῦ Σύρου.

Ἐν ὀνόματι τῆς ἁγίας και ὀμοουσίου και ζωοποιοῦ και ἀδια- 10
ρέτου Τριάδος, τοῦ Πατρὸς και τοῦ Υἱοῦ και τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ αἰωνίου και ἀνεξιχνιάστου και ἀκαταλήπτου Θεοῦ, τοῦ ἐξόχου, τοῦ ἀϊδίου, τοῦ ἀεὶ ὄντος και διαμένουτος και μέλλοντος διαμένειν. αὐτὸν τοῖνον τὸν Κύριον ἱκετεύω και ἐπικαλούμενος τὸ ὀνομα αὐτοῦ τὸ φοβερὸν και παντοδύναμον και ἁγιον, πρὸς ὑμᾶς, 15
τὰ παμμίαρα και ἀκάθαρτα και παμβέβηλα πνεύματα, ἀναγγέλλω τοὺς λόγους μου και τὰ ἐντάλματά μου ἄπερ διηνεκῶς και ἀιδίως ἀπὸ τὰ νῦν και ἐπέκεινα βασανιζέτωσαν ὑμᾶς και [f. 23] συντόμως ἐνοχλείωσαν και διωκέτωσαν πᾶσαις ταῖς κολάσεσιν και τιμωρίαις ταῖς εἰς ἀφανισμόν πεμπούσαις και πάντα τοὺς προστά- 20
τας ὑμῶν και σννηγόρους ὑμῶν και τοὺς ἀκολούθους ὑμῶν, δι' ὅσον ἂν ἐπὶ τῷ πλάσματι τούτῳ μείνητε, ὡς μὴ δυνάμενα ἀντιστῆναι τοῖς ἡμῶν ἐπιτιμίαις και τοῖς ἡμῶν ἀνεικάστοις φοβεροῖς ἀφορκισμοῖς. φυγαδέυθητε συντόμως μηδεπωσοῦν δυνάμενα ἀντιστῆναι, πονηρὰ πνεύματα, τῇ ἡμῶν ἐπιτιμῆσει. ἐξορκίζω ὀδν ὑ- 25
μᾶς, τὰ ἀκάθαρτα και παμμίαρα και ἐβδελυγμένα και ἀλλότρια και ἀναίσχυντα και ἀναιδῆ πνεύματα τὰ πάσης αἰσχύνης ἀνάπλεα, ἵνα συντόμως ἀπέλθητε και ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ἐξορκίζω ὑμᾶς και ἐπιτιμῶ ὑμῖν βαρῦτατα και ἐπηρμένως και ἐξουσιαστικῶς ἐντελλόμενος και ὀρκίζω και προστάσω 30
και ἐπιτιμῶ και ἀναγγέλλω και τίθημι ὑμῖν και τοῖς ἐξουσιαζουσιν ὑμῖν και τοῖς βοηθοῦσιν ὑμῖν κατακρίτοις και σῶδαμινοῖς, κατὰ τοῦ ζῶντος ἀληθινοῦ και ἀϊδίου και ἀπαραλλάκτου, τοῦ ὄντος ἁγίου τῶν ἁγίων Θεοῦ ἡμῶν τοῦ κτίσαντος τὰ πάντα και ὃ τὰ πάντα ὑπέκει και πείθεται και ὑποτέτακται· ὅς ἐστιν εἰς τῇ βουλήσει 35
και τῇ θελήσει και τῇ δυνάμει και <τῇ> ἐξουσία και τῇ ἐνεργεία,

1 ὀλομερῆ cod. 5 σοι| σύ cod. 9 εὐφρέμ cod. 14 ἱκετεύω cod.
21 ἡμῶν¹ cod. ἡμῶν³ cod. 28 ἀναχωρήσατε cod.
31 ἀναγγέλων cod. 33 παραλάκτου cod. 35 ὑπέτακται cod.
36 τῇ addidi.

τριττοὶ δὲ τοῖς προσώποις, Πατὴρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα · ὧν
 τὰ πάντα τὰ κτίσματα καὶ ποιήματα φοβοῦνται καὶ ὑπείκουσιν
 καὶ τρέμουσιν καὶ τῷ αὐτῷ φοβεῖσθαι καὶ τελείῳ καὶ ἐξόχῳ θελήματι
 ὑπακούουσι καὶ ὑποτάσσονται. [f. 23^v] καὶ ἐξορκίζω ὑμᾶς κατὰ
 5 τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ὄντως ἀληθι-
 νοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος καὶ κατὰ τῆς ἀνεκδιηγήτου αὐτοῦ
 θεότητος, ἵνα ἀποστήτε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, σὺν πά-
 ση τῇ δυνάμει ὑμῶν καὶ τῇ ἐξουσίᾳ. ἐπιτιμᾶ ὑμῖν Κύριος, πονηρὰ
 καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, ὁ ὧν καὶ ἀένναος καὶ ἀίδιος, ὁ τρισυπό-
 10 στατος καὶ ὁμοούσιος, ὁ ἀκατάληπτος καὶ ἀπρόσιτος, ἵνα συντό-
 μως ἀναχωρήσητε ἀπὸ τοῦ ποιήματος καὶ πλάσματος αὐτοῦ τοῦ
 δοῦλου τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα καὶ μηδεπωσοῦν εἰσῆτε ἐν αὐτῷ ἐνόχλη-
 σίν τινα ἢ πειρασμόν οἷον δὴ τινα. ἐπιτιμᾶ ὑμῖν Κύριος, πονηρὰ
 καὶ παμμίαρα καὶ αἰσχρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, ὁ τῷ νεύματι
 15 αὐτοῦ ποιήσας τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις λόγῳ τελειομένας καὶ
 πνεύματι συμπληρουμένας, ἵνα συντόμως ἀπέλθῃτε ἀπὸ τὸν
 δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, τῇ δυνάμει τῆς ἀρρήτου σαρκώσεως τοῦ
 ἐνὸς τῆς Τριάδος Θεοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς κατὰ τὴν θεότητα
 καὶ ἀπάθους καὶ ἀκαταλήπτου, ὁραθέντος δὲ ἡμῖν ἐν σαρκὶ καὶ
 20 προστιτοῦ γενομένου · ὃ παμβέβηλα δαιμόνια, ὁ μετὰ τὸ ποιῆσαι
 τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις, ὧν καὶ ὑμεῖς μέρος ἦτε, ὁ ποιήσας τῇ ἀνεκ-
 διηγήτῳ αὐτοῦ βουλήσει τὸν οὐρανὸν τὸν νῦν ὑπὸ πάντων ὁρώμενον
 καὶ θαυμαζόμενον, ἵνα συντόμως ἀπέλθῃτε καὶ ἀναχωρήσητε ἀπὸ
 τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, τὸν ὑφ' ὑμῶν τῶν ἀκαθάρτων πνευ-
 25 μάτων ἐπηραζόμενον. ἔτι ἐξορκίζω ὑμᾶς, παμμίαρα δαιμόνια,
 κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ [f. 24] Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ
 διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐν τῷ ποταμῷ Ἰορδάνῃ ἐλθόντος καὶ
 βαπτισθέντος δουρικῶ βαπτίσματι καὶ τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων
 ἀγιάσαντος, ἵνα συντόμως ἀπέλθῃτε καὶ ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν
 30 δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ἐπιτιμᾶ ὑμᾶς Κύριος ὁ Θεός, δαιμόνια,
 ὁ τὴν γῆν στερεώσας ἐπάνω τῶν ὑδάτων καὶ περιέχων αὐτὴν τῇ
 ἀοράτῳ αὐτοῦ δυνάμει καὶ κατακαλλύνας αὐτὴν παντοίοις φυτοῖς
 καὶ εἶδεσι βοτανῶν, ἵνα συντόμως ὡς ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἀναχωρή-
 σητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα καὶ μὴ ἐμμενῆτε ἐν αὐτῷ
 35 τὸ οἷον οὖν, παμμίαρα πνεύματα καὶ ἐναγῆ δαιμόνια καὶ παμβέ-
 βηλα. ἐξορκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ
 μετὰ τὸ ἅγιον αὐτοῦ βάπτισμα θελήσαντος πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ
 ὑμῶν προστάτου Βεελζεβοὺλ καὶ νικήσαντος αὐτόν · καὶ κατὰ
 τῆς νίκης ἣν ἐνίκησεν καὶ κατὰ τῆς ἀγίας καὶ μακαριωτάτης αὐτοῦ
 40 ζωῆς τῆς ὄντως ἐξαιρέτου καὶ ἀσυγκρίτου καὶ ἀναμαρτήτου, ἀνα-

5 ὄντος cod. 13 οἷον] οἷ cod. 17 δυνάμει] + δέ cod. 24 τόν²]
 τῶν cod. 25 ἐπηραζομένων cod. 32 φυτοῖς cod. 37 πειρασθῆναι
 cod. 38 νικήσαντος scripsi : αὐτὸς νικήσαντα cod.

χωρήσατε συντόμως ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα καὶ ὀλοτε-
 λῶς ἐάσατε αὐτὸν μὴ ἔχειν ἐντίδα τινὰ ἢ λώβην τῆς ὑμῶν πανουρ-
 γίας. ἐπιτιμᾶ ὑμῖν Κύριος, πονηρὰ πνεύματα, ὁ τοῖς ἀστράσιν τὸν
 σφρανὸν καλλύνας καὶ λαμπρούνας τὴν ἡμέραν ταῖς ἡλιακαῖς
 ἀκτίσι, τὴν δὲ νύκτα φαιδρούνας ταῖς ἀγρῶν τῆς Σελήνης. ὁ πρότε- 5
 ρον διαχωρήσας τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκότος καὶ καλέσας τὸ φῶς ἡμέραν
 καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα, ἵνα συντόμως ἀναχωρήσητε ἀπὸ
 [f. 24^v] τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα καὶ ἵνα ἐάσητε αὐτὸν σῶον
 καὶ ἀσινῆ καὶ ἀβλαβῆ, τῇ δυνάμει ἐλπίζοντα τοῦ παντοδυνάμου
 Θεοῦ. ἔτι ἐξορκίζω ὑμᾶς, παμμίαρα δαιμόνια, κατὰ τοῦ κηρύγ- 10
 ματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ κατὰ τοῦ εὐαγγελίου
 αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἐντίμου καὶ ἀσυγκρίτου, τῆς ὄντως καλῆς καὶ
 ἀναιρέτου διαγωγῆς αὐτοῦ, ἵνα συντόμως, κακοήθη καὶ παμμίαρα
 καὶ παμβέβηλα καὶ αἰσχρά, ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ
 Θεοῦ ὀδεῖνα · καὶ ἐάσατε αὐτὸν ἀσινῆ καὶ καθαρὸν καθὼς ἦν τὸ 15
 πρότερον, ὅτε ἤρξασθε ἐνοχλεῖν αὐτόν. ἔτι ἐπιτιμᾶ ὑμῖν Κύριος,
 δαιμόνια παμβέβηλα καὶ ἀνάξια πάσης ἀγαθοεργίας, πνεύματα
 πονηρὰ, πνεύματα κωφὰ καὶ ἀναίσθητα, πνεύματα πλάνης καὶ
 πάσης πλεονεξίας, πνεύματα ἐναγῆ καὶ βέβηλα · ἐκεῖνος ὑμῖν ὁ
 Θεὸς ἐπιτιμᾶ ὁ τῇ ἕκτη ἡμέρᾳ χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ πλάσας 2)
 τὸν ἄνθρωπον, τὸ τίμιον αὐτοῦ ζῶον, καὶ δούς αὐτῷ διὰ τοῦ ἐμ-
 φνυσήματος αὐτοῦ ψυχὴν λογικὴν καὶ νοεράν, ἵνα συντόμως ἀνα-
 χωρήσητε ἀπὸ τὸ αὐτοῦ τιμιώτατον κτίσμα, τὸ ἐντιμον καὶ ἐξο-
 χιώτατον πάντων τῶν κτισμάτων · καὶ ἀπέλθατε, πονηρὰ καὶ
 παμβέβηλα καὶ ἀκάθαρτα καὶ ἐναγῆ, ἐν τόποις ἀβάτοις καὶ ἀνύδροις 25
 οἷς οὐκ ἐπισκοπεῖ Κύριος, ἐάσατε δὲ τοῦτο τὸ ποίημα τοῦ Θεοῦ
 τοῦ τρισυποστάτου καὶ παντοκράτορος. ἔτι ἐξορκίζω ὑμᾶς, παμ-
 μίαρα καὶ ἀκάθαρτα καὶ ἐβδελυγμένα καὶ ἀλλότρια καὶ ἐναγῆ,
 κατὰ τῶν ἀπείρων θανάτων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [f. 25] Χρι-
 στοῦ, ἃ ἐπ' εὐεργεσίᾳ τοῦ ἡμετέρου γένους εἰργάσατο, καὶ κατὰ 30
 πάντων ἐκείνων τῶν ὀνομάτων δι' ὧν μέλλετε ἀποδράσαι καὶ
 ἀφανισθῆναι · ἔτι δὲ καὶ κατὰ τῆς ὑμῶν ἀδυναμίας καὶ ἀτονίας
 ἐξορκίζω ὑμᾶς καὶ ἐπιτιμᾶ ὑμῖν ἵνα ἀπέλθητε συντόμως ἀπὸ
 τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ἐπιτιμᾶ ὑμῖν Κύριος, ἀκάθαρτα καὶ
 παμμίαρα, ὁ διὰ τὴν παρακοὴν τοῦ Ἀδάμ κατακρίνας αὐτόν καὶ 35
 ἐξορίσας αὐτόν ἐκ τοῦ παραδείσου καὶ ἀποβαλὼν ἀπ' αὐτοῦ πᾶν
 κάλλος ὃ πρῶην εἶχεν · ὁ τὸν Κάϊν καταρασάμενος διὰ τὸν φόνον
 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐπιτιμᾶ ὑμῖν, παμμίαρα πνεύ-

4 καλλύνας scripsi : καλύψαι cod. 16 πρότετον cod. ἡμῖν cod.
 18 ἀναίσθητα cod. 19 ἡμῖν cod. 23 κτίμα cod. 30 ἐβεργεσία
 cod. 31 ἀπεδράσαι cod. 32 ἀφανισθῆναι cod. ἡμῶν cod.
 37 δ] δν cod. καταρασάμενος cod.

ματα, ὃ εἰδὼς τὰς πολλὰς τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτίας καὶ ὀργισθεὶς
 αὐτῶν καὶ βρέξας ἐπὶ τὴν γῆν ὕδωρ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ
 τεσσαράκοντα νύκτας καὶ κατακλύσας τὴν ἀμαρτίαν, ἵνα συν-
 τόμως ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, ὅτι Θεοῦ ποι-
 5 ἦμα ἐντιμον καὶ ἅγιόν ἐστιν. μὴ οὖν βραδύνητε, παμμίαρα δαιμό-
 νια, ἀλλὰ συντόμως ἀναχωρήσατε καὶ ἑάσατε τὸ τοῦ Θεοῦ
 ποίημα ὡς ἐγεννήθη· ἰδοὺ μὴ ἔλθῃ ἂν ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐξολοθρεύ-
 ση καὶ ἀποδιώξῃ ὑμᾶς, ἀκάθαρτα πνεύματα. ἐξορκίζω ὑμᾶς, πο-
 νηρὰ καὶ παμμίαρα δαιμόνια, κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 10 Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὀντως ἀληθινοῦ ἐνός τῆς Τριάδος Θεοῦ, τοῦ
 εἰπόντος τῷ κωφῷ καὶ ἀλάλω δαίμονι· ἐξέλθε ταχέως ἀπὸ τοῦ
 ἀνθρώπου τούτου καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν· τοῦ τῆς Χανα-
 ναίας τὴν θυγατέραν τοῦ χαλεποῦ δαίμονος ἐλευθερώσας, κατ'
 ἐκείνου τοῦ [f. 25^v] υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐξορκίζω ὑμᾶς ἵνα μὴ βραδύ-
 15 νητε καὶ ἵνα μὴ ἐμμείνητε ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροσθεν ἐπὶ τῷ δού-
 λῳ τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· ἀλλ' ἐξέλθετε ταχέως καὶ ἀναχωρήσατε
 καὶ ἐν ἐρήμοις τόποις καὶ ἐν ἀβάτοις, ἐν οἷς οὐκ ἐπισκοπεῖ Κύριος
 ἀπέλθατε. ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος τοῦ
 ἱασαμένου τὸν ἐν τριάκοντα χρόνοις κατακείμενον παράλυτον,
 20 κατ' ἐκείνου ὑμᾶς ὀρκίζω τοῦ ἀνοίξαντος τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ
 τυφλοῦ, ἵνα ταχέως ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα.
 ἐπιτιμᾷ ὑμῖν Κύριος ὁ Θεός, παμμίαρα δαιμόνια, ὃ δοὺς τῷ Μω-
 ῦσῃ τὴν μεγάλην ἐκείνην δύναμιν καὶ ἐξουσίαν εἰς τὸ ἀναγαγεῖν
 αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐλευθερώσας αὐτὸν ἐκ χειρὸς
 25 Φαραώ, τῆς αἰγυπτιακῆς δουλείας, αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐπιτιμᾷ ὑμῖν, ὃ
 πατάξας Σόδομα καὶ Γόμορραν <καὶ> Ἐξαμονῆλ τὴν Πεντάπολιν
 ἐπιτιμᾷ ὑμῖν ἵνα ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα.
 ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος
 τοῦ ἐγείραντος τὸν Λάζαρον ἐκ τοῦ μνημείου τεταρταῖον, τοῦ διὰ
 30 τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν παθόντος καὶ ἐμπαιχθέντος καὶ μαστιγωθέν-
 τος, ἵνα συντόμως ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα
 καὶ μηδαμῶς εἰς τὸ μετέπειτα ἐπαναστρέψῃτε εἰς αὐτόν· ἀλλ'
 ἑάσατε αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐπέκεινα ὥστε εἶναι ὑγιὴ πάσας τὰς
 ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ἐπιτιμᾷ ὑμῖν Κύριος, πονηρὰ δαιμόνια
 35 καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, ὃ πατάξας ἑνδεκα πληγαῖς τὴν Αἴγυπτον·
 αὐτὸς ὁ ποιήσας τὴν ῥάβδον [f. 26] τοῦ Ἄαρων βλαστήσαι, αὐτὸς
 ἐπιτιμᾷ ὑμῖν, παμμίαρα πνεύματα, ὃ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὃ τὰ πικρὰ
 ὕδατα τῆς Μερρᾶς εἰς γλυκύτητα μεταβαλὼν καὶ δοὺς τῷ Μωῦσῃ
 τὴν μεγάλην ἐκείνην δύναμιν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοῦ <τὸν λαόν>
 40 ἐκ γῆς Αἴγυπτον καὶ ὀδηγήσας αὐτὸν διὰ στόλον πυρὸς καὶ νεφέ-

1 ἰδῶς cod. fort. ἰδῶν restit. 19 ἱασάμενος cod. 26 γόμορρα cod.
 καὶ inserui. 38 μεράς cod. 39 αὐτοῦ <τὸν λαόν> scripsi : αὐτόν cod.

λης ἀγαγεῖν τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, αὐτὸς ἐπιτιμᾷ ὑμῖν ἵνα συντόμως ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ἐξορκίζω ὑμᾶς κατὰ τῆς δυνάμεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα δαιμόνια, τοῦ ταφέντος καὶ ἐν Ἰδου κατελθόντος καὶ τοὺς ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένους ἐν αὐτῷ 5 πιστεύσαντας ἐγείραντος καὶ τὸν ἄρχοντα ὑμῶν Βεελζεβούλ σὺν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ δῆσαντος καὶ ἀναστάντος τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς, κατ' ἐκείνου ὑμᾶς ὀρκίζω τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ἐπιτιμᾷ ὑμῖν Κύριος ὁ Θεός, παμμίλιοι καὶ ἀκάθαρτοι δαίμονες, ὁ φοβερός καὶ κραταῖος τοῖς ὑπεναντίοις, ὁ διὰ τοῦ προφήτου τοῦ 10 Ἠλίου ἀπαλλάξας τὸν Ἰσραὴλ ἐκ τῆς πλάνης τοῦ Βαὰλ καὶ τῆς χήρας τὸν υἱὸν δι' αὐτοῦ ἀναστήσας, αὐτὸς ὁ ἀκατάληπτος Θεός ὁ ἀναλαβὼν αὐτὸν τὸν Ἠλίαν ἐν πυρὶνῳ ἄρματι εἰς τὸν οὐρανόν, αὐτὸς ἐπιτιμᾷ ὑμῖν τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν ἀποστῆναι ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· καὶ ἐάσατε αὐτὸν σῶον καὶ ὕγιῃ καὶ 15 ἄσινῃ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ἐξορκίζω ὑμᾶς, ἐναγῆ καὶ παμβέβηλα δαιμόνια, κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀνεληθόντος εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθίσαντος ἐν δεξιᾷ τοῦ [f. 26v] θρόνου τῆς μεγαλοσύνης ἐν ὑψηλοῖς καὶ μέλλοντος ἐλθεῖν κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς καὶ ἀποδοῦναι ἐκάστῳ 20 κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· κατ' ἐκείνου ὑμᾶς ὀρκίζω τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐτοιμάσαντος ὑμῖν πάντα τὰ κολαστήρια ἃ μέλλετε ἀπολαβεῖν καὶ ἐν αὐτοῖς αἰωνίως κολάζεσθαι. ἐπιτιμᾷ ὑμῖν Κύριος, πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα δαιμόνια, ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς τῶν 25 ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται, αὐτὸς ὁ ἅγιος ἐν ἁγίοις ἀναπαύμενος, ὁ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Νανῆ ὀδηγήσας εἰς τὸ κατακρατῆσαι τὴν Ἰεριχώ, ὁ τὸν Δανιὴλ σοφίσας καὶ προφήτην ἀναδείξας καὶ ἐλευθερώσας αὐτὸν καὶ λυτρωσάμενος ἐκ στόματος τῶν λεόντων, αὐτὸς ὑμᾶς ἐπιτιμᾷ, ἀναίσχυντα πνεύματα, ἵνα ταχέως καὶ συντό- 30 μως χωρὶς πάσης μετατιθεμένης αἰτίας καὶ ἀφορμῆς, ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. καὶ εἰ μὴ τοῦτο ποιήσητε, ἔλθοι ἀνοράτως ἐφ' ὑμᾶς ἡ ἀόρατος χεὶρ καὶ ἀποσκορακίσει ὑμᾶς ἐπεὶ οὐ πείθεσθε ἐξελθεῖν καὶ ἀποπέμψει πρὸ καιροῦ εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ πᾶσιν ὑμῖν καὶ τοῖς 35 ἄρχουσιν καὶ βοηθοῦσιν ὑμῖν. ἀναχωρήσατε τοίνυν, ὡς εἰρηται, συντόμως, πονηρὰ καὶ ἐναγῆ καὶ ἀκάθαρτα, ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα καὶ ἐάσατε αὐτὸν ἐν δλῃ ψυχῇ καὶ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι αὐτοῦ ὑγιαίνοντα σῶον καὶ ὀλόκληρον εἶναι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

40

6 πιστεύσας cod. 8 Θεοῦ] + ὀδεῖνα) cod. 28 τῇ ἱερχῶ cod.
32 τοῦτο] τοῦ cod. 33 ἀνοράτως cod. ἡμᾶς cod.

Ἄλλ', ὃ δέσποτα τῶν ἀπάντων ἀκατάληπτε καὶ πολυέλεε, ἵνα
 [f. 27]-τί βραδύνεις, ἵνατί παρορᾷς ἡμᾶς, ἵνατί τὸ πρόσωπόν σου
 ἀποστρέφεις ἀπ' ἡμῶν τῶν ἀχρείων ἱκετῶν σοῦ; ἤτονήσαμεν,
 ἐξέλιπεν ἡ ἰσχύς ἡμῶν, ἀσθενεῖς ἐσμεν, οὐκ ἔχομεν πλέον ἰσχύν
 5 οἱ ταλαίπωροί σου δοῦλοι. ἐπάκουσον τῶν ἡμῶν συντόμως, πολυ-
 ἔλεε, καὶ ἐνώτισαι τὴν προσευχὴν τῆς δεήσεως ἡμῶν καὶ εἰσάκου-
 σον ἡμῶν δεομένων σου καὶ μὴ ἀποδοκιμάσης ἡμᾶς ἐκ παίδων
 σου ὅτι σοὶ δοῦλοί ἐσμεν καὶ υἱοὶ τῆς παιδίσκης σου. ἐξαπόστειλον
 τὴν σὴν χάριν καὶ δύναμιν ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἀπὸ
 10 θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου καὶ ἐπίσκεψαι καὶ ἴσαι τὸν δοῦ-
 λόν σου ὀδεῖνα καὶ ἀπέλασον ἀπ' αὐτοῦ πᾶν πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον
 πνεῦμα καὶ ἐμφωλεῦον αὐτοῦ τῇ καρδίᾳ, πνεῦμα πλάνης, πνεῦμα
 πονηρίας, πνεῦμα εἰδωλολατρείας καὶ πάσης ἀκαθαρσίας, καὶ
 καθάρισον αὐτὸν ἀπὸ πάσης ῥαδιουργίας τοῦ ἀντικειμένου δια-
 15 βόλου · καὶ δὸς ἡμῖν πληρεστάτην δύναμιν καὶ ἐξουσίαν κατὰ τῶν
 ἀκαθάρτων καὶ πονηρῶν τούτων πνευμάτων καὶ ἐξουθένωσον αὐτὰ
 συντόμως ἀναχωρῆσαι ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. σὺ εἶ
 Θεὸς ἀληθινὸς καὶ ἀνεξιχνίαστος Κύριος, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸ σῶσαι τὸ
 πρῶτον τῶν χειρῶν σου · αὐτὸς ἐλθὲ καὶ ἐλευθέρωσον καὶ σῶσον
 20 ἀπὸ τῆς συνοχῆς τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων τὸν δοῦ-
 λόν σου ὀδεῖνα, τὸν τῷ σῶ τιμῶ αἵματι ἐξαγορασθέντα καὶ τῷ
 θεῖθρῳ τοῦ σοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀναγεννηθέντα. ἐξέλασον οὖν,
 Κύριε, ἀπ' αὐτοῦ πᾶν πονηρὸν [f. 27^v] καὶ ἐναγὲς δαιμόνιον τῆ ἀπά-
 τῳ σου δυνάμει. ναί, Κύριε, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ψυ-
 25 χῶν καὶ σωμάτων ἰατρός, ὁ πάντα καλῶς οἰκονομῶν ἐπὶ σωτηρίαν
 τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὁ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἀπόνως βιαστά-
 ζων, οὗ τῷ μῶλωπι πάντες ἰάθημεν οἱ δεινῶς πρότερον πεπληγότες ·
 σὺ, ὁ μόνος παντοδύναμος καὶ ἐλεήμων καὶ πλουσιοπάροχος δοτήρ,
 τὰς ἀσθενείας καὶ τὰ ἐναγῆ ταῦτα καὶ μισητὰ καὶ παμβέβηλα δαι-
 30 μόνια τὰ τὸν δοῦλόν σου ὀδεῖνα συνέχοντα καὶ περικρατοῦντα
 καὶ μὴ ἐῶντα σῶον εἶναι καὶ ὑγιῆ ἐν διανοίᾳ, ψυχῇ τε καὶ σώματι,
 ταχέως τῇ ἀμάχῳ σου δυνάμει ἐξέλασον καὶ ἀποδιώξον ἀπ' αὐτοῦ.
 ἐπιφάνηθι οὖν ταχέως, πλουσιόδωρε Κύριε, καὶ ἐξελε ταῦτα τὰ
 παμβέβηλα δαιμόνια ἀπὸ τὸν δοῦλόν σου ὀδεῖνα, ἀπὸ παντὸς μέλους
 35 καὶ ἁρμονίας αὐτοῦ καὶ πασῶν τῶν αἰσθήσεων αὐτοῦ, ἵνα ἰαθῇ
 τῇ χειρὶ σου τῇ κραταιᾷ <καὶ> δουλεύσῃ σοι μετὰ πάσης εὐ-
 χαριστίας καὶ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως. ναί, Πάτερ
 πατέρων καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, γένους θνητοῦ τε καὶ ἀθάνατου

10 θρόνον cod. 20 συνεχῶ cod. 21 τὸν scripsi : ὅτι cod. ἐξα-
 γορασθέν cod. 22 ἀναγεννηθέν cod. 23 ἐναγῆ cod. 28 δοτήρ|
 + ὁ cod. 33 πλουσιόδωρε cod. 35 πάντων cod. 36 <καὶ>
 δουλεύσῃ σοι scripsi : δουλευσεῖσῃ cod.

καὶ πάσης κτίσεως δημιουργέ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
καὶ συνέχων τὰ σύμπαντα, ὁ μακρόθυμος καὶ ἀνεξιχνίαστος καὶ
πάντα οἰκονομῶν ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους ἡμῶν, ὁ πάντων τῶν
ἐν ἀνάγκαις ἐλεεινὰ προσδεχόμενος δάκρυα, μὴ ἐάσης ἡμᾶς κιν- 5
δυννεύει μηδὲ ἀπροστατεῦτους ἐγκαταλίπης ἡμᾶς τοὺς σε ἱκετεύ-
οντας, ὅτι ταχέως ἐξέλιπεν [f. 28] ἡ ἰσχὺς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔχομεν τί
γε καὶ δρᾶσαι · διὸ δυσωποῦμεν τὴν ἀνείκαστόν σου ἀγαθότητα.
Ἐπίδε ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους δούλους σου καὶ ἐπίσκεψαι ἡμᾶς
τῇ σῇ ἀγαθότητι · καὶ εἴ τι ἤμαρτεν ὁ δούλος σου ὀδεῖνα, ὁ τῷ σῷ
βαπτίσματι περιτετευχισμένος καὶ τῷ λούσματι τοῦ σοῦ ἁγίου 10
λουτροῦ περιεσθρατισμένος, συγχωρήσας ἐξάλειψον καὶ καθάρισόν
αὐτὸν ἀπὸ πάσης ῥαδιουργίας καὶ ἐπιβουλίας τοῦ ἀντικειμένου δια-
βόλου καὶ τὰ ἐνοχλοῦντα αὐτῷ πονηρὰ πνεύματα καὶ ἀκάθαρτα καὶ
παμμίαρα ἐξολόθρευσον καὶ ἀποδώξον ἀπ' αὐτοῦ καὶ γενοῦ αὐτῷ
ἰατρός, θεραπευτὰ καὶ ἰατρὲ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν. 15
ἐξελεῖ αὐτὸν τῆς τοῦ ἀντικειμένου χειρός, ὁ ἐξαγαγὼν τὸν Ἰσ-
ραὴλ ἐκ χειρὸς Φαραὼ καὶ τῆς δουλείας τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῆς
πληθείας, καθάρισον αὐτὸν καὶ φνυγάδευσον ἀπ' αὐτοῦ πάντα τὰ
ἐναέρια καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα · καὶ μὴ ἐάσης αὐτὸν τοῦ λοιποῦ
ἐνοχλεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν, παντοδύναμε Κύριε, ἀλλ' ἵνα ἰαθῇ καὶ λυ- 20
τρωθῇ τῆς συνοχῆς αὐτῶν · διότι πάντα σοι δυνατά, πολυέλεε
Κύριε, πάντα σοι ὑπέκει, πάντα σοι ὑποτέτακται καὶ ἐν σοὶ πάν-
των ἐστὶ τὸ κράτος καὶ οὐδὲν ἐστὶν ὃ μὴ τῷ σῷ θελήματι ὑπέκει.
διὸ τῇ σῇ θαρροῦντες δυνάμει ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι
δούλοι σου, σοῦ δεόμεθα καὶ σε παρακαλοῦμεν, ἅγιε ἁγίων, ἵνα τὴν 25
σὴν δύναμιν ἐξαποστείλης τὴν ἀμάχητον καὶ ἀκατάγνωστον καὶ
ἀσύγκριτον ἐπὶ τὸν δούλόν σου ὀδεῖνα καὶ ἐξελάσης ἀπ' αὐτοῦ
[f. 28^v] πᾶν δαιμόνιον κεκρυμμένον καὶ ἐμφωλεθὸν ἐν αὐτῷ. ναί,
δέσποτα Κύριε, ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἀχρείων ἱκετῶν σου καὶ
μὴ διὰ τὰς ἡμῶν ἁμαρτίας ἀφέλης καὶ ἀποστερήσης τὴν χά- 30
ριν σου ἀπὸ τὸν δούλόν σου ὀδεῖνα, ἀλλὰ βοήθησον καὶ συγχώρησον
αὐτῷ καὶ ἐξελε ἀπ' αὐτοῦ πάντα τὰ ἀδικήματα καὶ ἐναντιώματα
τοῦ πλάνου διαβόλου καὶ ἐχθροῦ τῆς ἡμῶν πίστεως καὶ τοῦ γέ-
νους τῶν Χριστιανῶν. καὶ μὴ βραδύνης, φιλόανθρωπε, παρασχεῖν
τὴν ἱασίν σου τῷ σῷ ἀχρεῖῳ δούλῳ. ναί, ὦ ἅγία Τριάς, Πάτερ ἁ- 35
ρχε καὶ Υἱὲ συνάρχε καὶ Πνεῦμα ἅγιον καὶ ζωοποιόν, τὸ συν-
αἰδίδιον τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ, ἢ ἐν μιᾷ φύσει καὶ τρισσῇ τοῖς προ-
σώποις γνωριζομένη παρ' ἡμῖν τοῖς Χριστιανοῖς καὶ ἀναξίους δού-
λοις σου, σὲ οἶδαμεν Θεὸν καὶ σε δοξάζομεν καὶ μεγαλύνομεν καὶ

4 ἐνανάγγαις cod.
cod. 37 τρισσῇ cod.

11 περιεσθρατισμένος cod.

18 πληθεῖος

προσκυνοῦμεν, τὴν ὁμοούσιον καὶ ἰσοδύναμον καὶ ἄκτιστον καὶ ἀκατάληπτον, τὴν ποιήσασαν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν δρατὴν τε καὶ ἀοράτην · καὶ δεχόμεθα καὶ ἀσπάζομεθα τὴν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους οἰκονομίαν σου τὴν ἐκ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας κυρίως καὶ
5 ὑπερένδοξον γέννησιν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, δι' ἡμᾶς πεσόντας ἀνέστησας καὶ ὑπέδειξας ἡμῖν ὁδοὺς ζωῆς. διὰ τοῦτο θαρροῦντες καὶ ὅλως τὴν ἐλπίδα ἔχοντες εἰς σέ, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, βοῶμέν σοι καὶ ἱκετεύομέν σε καὶ παρακαλοῦμεν τὸν μόνον πολυέλεον καὶ μακρόθυμον καὶ ἀνείκαστον · εἰσά-
10 κούσῃ σου ὁδεῖνα καὶ συγχώρησον αὐτοῦ πάντα τὰ ἐκούσια καὶ ἀκούσια [f. 29] ἁμαρτήματα καὶ ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ πᾶν πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον δαιμόνιον, εἴ τι ἐναερίον ἐστὶν εἴτε χερσαῖον εἴτε ἐνυδρον εἴτε πύρινον εἴτε καταχθόνιον εἴτε μισοφαεὺς καὶ πέμψον αὐ-
15 τὸ ἐν τόποις ἀνύδρου καὶ ἀβάτοις. σπλαγχνίσθητι οὖν ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου ὁδεῖνα καὶ ἐλέησον καὶ συγχώρησον αὐτοῦ. μὴ βραδύνης ἀποστεῖλαι τὴν βοήθειάν σου ἐπὶ τὸ σὸν πλάσμα · καὶ γὰρ οἶδαμεν ὅτι πάντα δύνασαι καὶ τὰ πάντα σοι ὑπακούει καὶ τῷ θελήματί σου οὐδεὶς δύναται ἀνταίρειν · διὸ πέμψον ἡμῖν τὸ ἔλεός σου ὅτι
20 οὐκ ἔστι δύναμις ἐν ἡμῖν πολεμεῖν τοῖς ὑπεναντίοις, ἐὰν μὴ σὺ, ὁ εὐδιάλλακτος Θεός, τὴν σὴν βοήθειαν ἐξαποστείλῃς. καὶ ὑμεῖς, δαιμόνια πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, ὅτε δόξαν τῷ Θεῷ καὶ μηκέτι παρενοχλεῖτε τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐπέκεινα συντόμως φυγαδεύθητε καὶ γνωρίσατε τὴν
25 ὑμῶν ματαίαν δύναμιν τὴν μηδὲ χοίρων ἐξουσίαν ἔχουσαν καὶ συντόμως φυγαδεύθητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα. ὑπομνήσθητε οὖν τοῦ ἐπιτάξαντος ὑμῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων εἰσελθεῖν κατὰ τὴν ὑμῶν αἴτησιν καὶ συντόμως φυγαδεύθητε. ἐνθυμήθητε τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὴν φοβερὴν καὶ φρικτὴν τῆς μεγάλης,
30 ἐνδόξου καὶ φρικτῆς γεμούσης δευτέρας παρουσίας, ἐν ἧ μέλλετε πεμφθῆναι σὺν πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις ὑμῶν καὶ τοῖς ὑπεΐκουσιν ὑμῖν καὶ τοῖς βοηθοῦσιν ὑμῖν καταδίκους εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασ-[f. 29^v]-μένον ὑμῖν, καὶ ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα. καὶ ὑμεῖς, πνεύματα τὰ πονηρὰ, αἰδέσθητε, γνωρίσατε
35 τὴν ὑμῶν ἀδυναμίαν καὶ αἰώνιον πτώσιν ἣν ὑπέστητε διὰ τὴν ἔπαρσιν ὑμῶν καὶ ἀλαζονείαν καὶ γνῶτε καὶ ἠττάσθε ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός ἐστίν. καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροσθεν ἐπὶ τούτῳ τῷ ποιήματι τοῦ καθαρῶ καὶ ἀμώμου Θεοῦ τοῦ μόνου ἀναμαρτήτου καὶ μακαρίου δυνάστου · δι' αὐτοῦ ἐπιτιμῶ ὑμῖν, δι' αὐτοῦ
40 προστάσω ὑμῖν, δι' αὐτοῦ ἐντέλλομαι ὑμῖν ἵνα ἀναχωρήσητε ἀπ' αὐτοῦ καὶ μὴ ὑποστρέψητε ἐν αὐτῷ τῷ πλάσματι τοῦ Θεοῦ, μηδὲ

18 ὑπακούειν cod. 19 πέμφοι cod. 21 θεόν cod. 25 ἡμῶν cod.
 χύρων cod. 27 ἡμῖν cod. εἰσερθεῖν cod. 32 ἡμῖν cod.
 35 ἡμῶν cod.

σαρώσητε τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡς οἰκίαν εἰς τὸ ἐπιστρέφαι πάλιν ἐν
 αὐτῷ. ἀλλ' εἴτε ἐν ἔσπε εἴτε δύο εἴτε ἐπτά ἢ πλῆθος ἢ λεγεῶν ἀπέλ-
 θατε εἰς τὸν ἡτοιμασμένον ὑμῖν τόπον τῆς βασιάνου ἕως ἡμέρας
 τῆς κρίσεως, ὅπου ἐστὶν δεδεμένος ὁ Ἐωσφόρος καὶ πονηρός ἄρ- 5
 χων ὑμῶν Βεελζεβούλ σὺν τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, ἵνα ὁ μέλλετε λα-
 βεῖν ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει, ἀπὸ τοῦ νῦν λάβητε. καὶ γὰρ μεγίστη
 ἐν ὑμῖν αὕτη γενήσεται εὐσπλαγχνία ἵνα ὁ μέλλετε λαβεῖν βραδέως,
 ταχέως λήψεσθε. σὺ δὲ, Κύριε Ἀδωναὶ Σαβαώθ, ὁ καθήμενος
 ἐπὶ θρόνου φοβεροῦ καὶ ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, ἐκζήτησον, ἐξερέ-
 νησον καὶ ἀπέλασον ἀπὸ τὸν δοῦλόν σου ὁδεῖνα πάντα τὰ ἐνεργή- 10
 ματα τοῦ ἀντικειμένου διαβόλου· ἐπίβλεπον καὶ εἰσάκουσον τῆς
 δεήσεως ἡμῶν καὶ ἐπιτίμησον τοῖς πονηροῖς καὶ ἀκαθάρτοις
 πνεύμασιν καὶ δίωξον αὐτὰ καὶ καθάρισον τὸ πλάσ-[f. 30]-μα τῶν
 σῶν χειρῶν τῇ μεγάλῃ καὶ ἀπειρῶ σου δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ. σὺν-
 τριψον καὶ ἀφάνισον τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν Σατανᾶ ὑπὸ τοὺς πό- 15
 δας αὐτοῦ ἐν τάχει καὶ ταχέως τὴν ἰασίν σου αὐτῷ παρασχῶ.
 ἐξολόθρευσον ταῦτα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα ἀπὸ τὸν δοῦλόν σου
 ὁδεῖνα καὶ μὴ εἰσῆς αὐτὸν ἀπροστάτευτον, ὅτι παρὰ σοῦ ἐστὶν ἡ
 δόξα καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἐν σοὶ κατοικεῖ πᾶν εἶ τι
 οὐκ καλὸν καὶ ἀγαθόν. Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, 20
 ὁ ἀναρχος καὶ αἰδιος, ὁ πάντων τῶν ὁρωμένων καὶ ἀοράτων ποιη-
 τῆς καὶ κτίστης καὶ δημιουργός, ὁ τῷ σῷ κράτει συνέχων τὴν κτί-
 σιν καὶ τῇ σῇ προνοίᾳ διακυβερνῶν καὶ περιέπων τὰ πάντα· ὁ
 εἰπὼν οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ ποιή-
 σωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν, καὶ λαβὼν μίαν τῶν πλευρῶν τοῦ 25
 Ἀδάμ, ἐν ὕπνῳ τρέψας αὐτόν, καὶ ἀνοικοδομήσας σάρκα καὶ εἰς
 γυναικα μορφώσας αὐτήν· ὁ διὰ τῆς σῆς ἀπάτου φιλανθρωπί-
 ας καταδεξάμενος τὴν ἡμετέραν σάρκα φορέσας χωρὶς ἁμαρτίας
 ἵνα ἡμᾶς ἐξάρῃς ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ. σὺ εἶ ὁ εἰπὼν τοῖς
 σοῖς ἁγίοις μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις· ἰδοὺ, δίδωμι ὑμῖν τὴν 30
 ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν
 δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ· καὶ ἀσθενοῦν-
 τας θεραπεύετε, λεπρὸς καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκβάλετε· δω-
 ρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. ὁ δι' αὐτῶν τῶν σῶν μαθητῶν καὶ
 ἀποστόλων καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς σοὺς ἀχρεῖους δούλους [f. 30v] τὴν 35
 χάριν ταύτην ἐξαποστείλας, αὐτός, παντοδύναμε καὶ πολυέλεε
 Κύριε, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν τῶν ἀχρεῶν
 ἱκετῶν σου, ἀλλ' ἔλθ' ἐκ τὰ νῦν δεομένων σου ἐπάκουσον ἡμῶν.
 καὶ μὴ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κωλύσῃς τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου σου

2 ἔσται cod. 5 ἡμῶν cod. 6 λάβετε cod. 9 ἐξεζήτησον cod.
 15 ὑμῖν cod. 25 αὐτόν] αὐτοῦ cod. 35 εἰς] εἰ cod. 38 σου²
 + καὶ cod.

Πνεύματος ἔλθειν καὶ κατασκηνώσαι ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου ὀδεῖνα,
 τὸν ὑπὸ τῶν πονηρῶν καὶ ἀκαθάρτων καὶ μιαρῶν καὶ ἐναγῶν τού-
 των δαιμόνων ἐνοχλούμενον καὶ παρεμποδιζόμενον. ἀλλὰ Θεὸς
 ὢν ἀπερίγραπτος, ἀναρχὸς τε καὶ ἀνέκφραστος, ἐλεήμων τε κα-
 5 μακρόθυμος καὶ οἰκτιρῶν, δὸς ἡμῖν πληροστάτην δύναμιν κα-
 ἐξουσίαν κατὰ τούτων τῶν ὄντων παμβεβήλων καὶ ἐξουθενημένων
 καὶ μεμακροσμένων πάντων τῶν ἀγαθῶν, πονηρῶν καὶ μιαρῶν
 δαιμόνων, ἵνα ἐξορκίζοντες αὐτοὺς διὰ τοῦ φοβεροῦ σου καὶ ἁγίου
 ὀνόματος φοβηθῶσι καὶ φυγαδευθέντες ἐκφεύξωνται καὶ λικημη-
 10 θήσονται ὡς ἄχυρα ἀπὸ ἄλωνος θεριῆς καὶ τοῦτον τὸν δοῦλόν
 σου ὀδεῖνα ἐάσωσι σῶον εἶναι καὶ ὑγιῆ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροσθεν
 ἐν τε τῷ νοί, ψυχῇ τε καὶ σώματι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
 αὐτοῦ. δὸς οὖν ἡμῖν, δέσποτα, ἃ σοι αἰτούμεν ἀγαθὰ καὶ μὴ ὑστερή-
 σης ἡμᾶς ὧν περ αἰτούμεν σοι παρασχεῖν. τί δέ ἐστὶν τὸ αἰτού-
 15 μενον; οὐ πλοῦτος πρόσκαιρος, οὐκ ἰσχύς ἢ ἐξολόθρευσις παντός
 Χριστιανοῦ, ἀλλὰ παντός πνεύματος ἀκάθартου ἀφανισμὸς καὶ
 ἀποδίωξις ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀπὸ τὸν δοῦλόν σου ὀδεῖνα. [f. 31] ὁ πάντων
 ποιητῆς μὴ ὀργισθῆς ἡμῶν μηδὲ παρίδης τὴν δέησιν ἡμῶν τῶν
 σῶν ἀχρεῶν δούλων, ἀλλὰ δὸς ἡμῖν νίκας κατ' αὐτῶν ἵνα σωζό-
 20 μενοι καὶ ἰώμενοι ὑμνώμεν σε, τὸν ὄντως ὄντα Θεὸν ἀτελεύτητον.
 πρόσδεξαι οὖν, Κύριε ὁ Θεός, τὴν δέησιν ταύτην ἡμῶν, ὁ ὑπὸ τῶν
 ἐν οὐρανοῖς ἁσωμάτων καὶ νοερῶν δυνάμεων τὴν ἄυπνον καὶ ἀ-
 κατὰπανστον δοξολογίαν δεχόμενος Θεός· αἶς οὐχ ὑπάρχει φῶς
 ὄλικόν, ἀλλὰ τῆς σῆς ἀπροσίτου θεότητος ἐκλαμψὶς τὸ ἀδιάστατον
 25 αὐταῖς τῆς ἁγιαστικῆς σου λατρείας χαρίζεται· ἐπίβλεπον ἐπὶ
 τὴν ἡμετέραν ταπεινώσιν καὶ πρόσδεξαι τὴν ἐν συμμέτρῳ τῆς
 ἀνθρωπίνης ἀσθενείας μιμήσει τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων προσαγο-
 μένην σοι παρ' ἡμῶν ταύτην τὴν ὑμνωδίαν καὶ δέησιν· καὶ μὴ
 παρίδης ἡμᾶς κινδυνεύοντας ὑπὲρ τοῦ πλάσματος τοῦ σοῦ τοῦ
 30 ὑπὸ τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἐνοχλουμένου τούτου καὶ ἐπιηρα-
 ζόμενον δεινῶς καὶ χαλεπῶς· ἔξωσον αὐτὰ ταχέως ἀπ' αὐτοῦ,
 Κύριε· ἀφάνισον, πέμψον ἐν ἐρήμοις τόποις καὶ ἀβάτοις καὶ ἀνό-
 δροις, μὴ πρὸς τὸ ἀνάξιον ἀφορῶν τῆς ἡμετέρας ζωῆς, ἀλλὰ πρὸς
 τὸ ἄμετρον τῆς σῆς ἀγαθότητος, δι' ἧς καὶ παρήγαγες ἡμᾶς ἐκ
 35 τοῦ μη ὄντος καὶ εἰς τὸ εἶναι συντηρεῖς· πέμψον τὴν ἰσχύν σου εἰς
 αὐτὸν καὶ τὴν σὴν βοήθειαν ταχέως ἐξαπόστειλον· ἐξέλασον καὶ
 ἀποσκοράκισον ἀπὸ τὸ ποιήμά σου πάντα τὰ ἐναέρια καὶ ἀφανῆ καὶ
 ἀναιδῆ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα καὶ ἀξίωσον αὐτὸ τὸ ἐξαγορασθὲν
 τῷ τιμίῳ σου αἵματι λυτρωθῆναι τοῦ τοιούτου χαλεποῦ πάθους,
 40 ἵνα δοξάζωμέν σου τὴν ἀνείκαστον ἀγαθότητα, ἡμεῖς οἱ τὸν [f. 31^v]

9 φεύγονται cod. λικημηθήσονται cod. 20 ὑμνοῦμεν cod. 24 ἐλα-
 μψις cod. 30 ἐνοχλούμενον cod. τοῦτον cod. ἐπιηραζόμενον cod.

ἀρραβῶνα λαβόντες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τετειχισμένοι τῷ
 ἁγίῳ βαπτίσματι καὶ τῷ Πατρὶ τῷ ἀνάρχῳ καὶ τῷ Υἱῷ τῷ
 συνανάρχῳ καὶ τῷ Ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι τετειχισμένοι
 καὶ θαρροῦντες ὀρθῶς πιστεύειν καὶ ἀδόλως καὶ ἀρρόπως εἰς αὐ- 5
 τὸν τὸν ὄντως ὄντα Θεὸν τὸν ἀίδιον καὶ ἀκατάληπτον καὶ ἀκατα-
 νόητον · οἱ ἐξαγορασθέντες τῷ τιμίῳ αἵματι τοῦ ἁμνοῦ τοῦ Θεοῦ,
 τοῦ αἵροντος τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου καὶ πιστεύοντες καὶ ὁμο-
 λογοῦντες ὡς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος σάρκα ἀνέλαβεν ἐκ τῆς
 ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ ἤνωσεν αὐτὴν τῇ ἑαυτοῦ αἰδίῳ θεότητι,
 μέλλας ὁ ἦν καὶ ἔλαβε, τέλειον λαβὼν ἡμέτερον φύραμα · οἱ ταῖς 10
 τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἐπτὰ συνόδων διδαχαῖς καὶ διατά-
 ξεσιν ἐπόμεινοι καὶ τοῖς δι' αὐτῶν δογματισθεῖσιν ἁγίοις νόμοις
 καὶ ὁροις ἐπόμεινοι καὶ περιφραττόμενοι · οἱ πᾶσι τοῖς ἁγίοις τοῖς
 καταμόνας καὶ ἐν συνόδοις γράψασιν ἀκολουθοῦντες · οἱ τῷ τῆς
 ἱεροσύνης χρίσματι ἐστοιχισμένοι καὶ περιεχόμενοι καὶ ἐξουσίαν 15
 ἔχοντες τὰ ἐπουράνια καὶ θεῖα καὶ φρικτὰ καὶ ἄχραντα ἱερουργεῖν
 μυστήρια, εἰς ἃ παρακῆναι ἅγιοι ἄγγελοι ἐπιθυμοῦσιν καὶ οὐ
 δύνανται · οἱ ἐξουσίαν ἔχοντες δεσμεῖν καὶ λύειν ἁμαρτίας πολλὰς
 καὶ χαλεπὰς καὶ πάντων ὑπερκεῖμενοι καὶ καθ' ἑμῶν ἰσχὺν ἔχον-
 τες, παμμίαρα καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, ἐξορκίζομεν καὶ ἐπιτι- 20
 μῶμεν καὶ προστάσσομεν ὑμῖν βαρυντάως καὶ ἐξουσιαστικῶς καὶ
 δυναστικῶς ἐντελλόμενοι ὑμῖν, κατὰ τῆς ἀοράτου καὶ ἀιδίου Τριά-
 δος, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ [f.
 32] ἀιδίου, τοῦ ἀκατάληπτου, τοῦ ἀπεράντου καὶ ἀνεξιχνιάστου
 Θεοῦ τοῦ ὄντως Κυρίου καὶ Δεσπότητος πάσης τῆς κτίσεως καὶ 25
 ποιητοῦ πάντων ὁρατῶν καὶ ἀοράτων, κατ' ἐκεῖνον ἐντελλόμεθα
 ὑμῖν, ὧ ἀναιδῆ πνεύματα καὶ ἀναίσχυντα, ἵνα χωρὶς πάσης μετατι-
 θεμένης αἰτίας καὶ ἀφορμῆς ὑπακούοντες τοῖς προστάγμασιν καὶ
 τῇ ἐξουσίᾳ ἡμῶν τῇ καθ' ἑμῶν δοθείσῃ, ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦ-
 λον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει καὶ τῇ θελήσει καὶ τῇ 30
 ἐξουσίᾳ καὶ τοῖς δικαιώμασιν ἡμῶν καὶ μηδαμῶς ἀπὸ τοῦ νῦν
 καὶ ἔμπροσθεν ἐμμελήητε ἐν τῷδε τῷ ποιήματι τοῦ ἀοράτου Θεοῦ
 καὶ παντοδυνάμου. ἔτι ὀρκίζω ὑμᾶς, παμβέβηλα καὶ αἰσχροῦ ἀδι-
 κήματα καὶ δαιμόνια, κατὰ τοῦ εἰπόντος · ὁ οὐρανός μοι θρόνος,
 ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου, ἵνα ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον 35
 τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ εἰπόντος · ἐθεώρουν τὸν
 Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα · ἰδοὺ δίδωμι
 ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ
 ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήση,
 ἵνα γνωρίσητε τὴν ὑμῶν ματαίαν δύναμιν καὶ συντόμως ἀπέλθητε 40
 ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα καὶ παμ-

μάρα δαιμόνια. ἐξορκίζει ὑμᾶς ἡ θεία δύναμις, ἡ ἀκίνητος χεῖρ,
 ὁ ὑψηλὸς βραχίον, ὁ ἀκοίμητος ὀφθαλμὸς, ὁ εἰπὼν τῷ Μωϋσῆ ἐν
 φλογὶ πυρὸς ἐκ τῆς βάτων· ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν· ὁ Θεὸς ὁ Σαβαώθ, ὁ
 5 τῆς δουλείας τοῦ Φαραὼ καὶ πάσης Αἰγύπτου καὶ διὰ τῆς Ἐρυθ-
 ρᾶς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρημον διαπεράσας· αὐτὸς καὶ νῦν προστάσ-
 σει καὶ διακελεύεται ὑμῖν ἵνα συντόμως ἀπέλθητε καὶ ἀναχω-
 ρήσητε ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα καὶ ἐάσητε αὐτὸν ἀσινηῆ
 καὶ ἀβλαβῆ καὶ ἄρρουν ἵνα ἐλευθερωθῆ ἐκ τῆς πικρᾶς ὑμῶν
 10 τιμωρίας <καὶ> δοξάζῃ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ πολυέλεον. σὺ
 δέ, Κύριε, ὁ ἐπὶ Λαζάρου κλαύσας καὶ δάκρυα τῆς συμπαθείας
 στάξας ἐπ' αὐτῷ, δέξαι τὰ δάκρυα τῆς πικρίας ἡμῶν καὶ τοῖς
 παθήμασί σου τὸ πάθος ἡμῶν θεράπευσον καὶ δὸς τὴν ὑγείαν τοῦ
 15 δούλου σου ὀδεῖνα καὶ τὴν ἀποτροπὴν τῶν δαιμόνων καὶ τῷ ἁγίῳ
 καὶ ζωοποιῷ σου σώματι καὶ αἵματι καθάρισον αὐτὸν καὶ συγ-
 κέρασον τῷ σώματι αὐτοῦ τὴν ὄσμην τοῦ ζωοποιοῦ σου σώματος.
 ἡ χολή ἦν παρὰ τῶν ἐχθρῶν Ἰουδαίων ἐποτίσθης γλυκαινέτω τὴν
 ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πίκρας ἣν ὁ ἀντίδικος διάβολος αὐτὸν ἐπό-
 20 τισεν· τὸ σῶμά σου τὸ ἐπὶ ξύλου τοῦ σταυροῦ ταυθὲν διαπετασά-
 τω τὸν νοῦν τοῦ σώματος τοῦ δούλου σου ὀδεῖνα, ἵνα τὰ ἄνω φρο-
 νεῖν <δυνηθῆ> καὶ μὴ ἐνοχλούμενον εἶναι ἀπὸ τῶν πονηρῶν
 τούτων πνευμάτων· ἡ κεφαλὴ σου ἦν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐκκλινας,
 ὑψωσάτω καὶ καθαρισάτω τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀχρείου δούλου σου
 25 καὶ ἄνωθεν αὐτὸν ὄραν καὶ φαντάζεσθαι καταξίωσον· αἱ καθηλω-
 [f. 33]-θεῖσαι σου πανάγια χεῖρες ἀναγαγέτωσάν σοι τὸ πλάσμα
 σου πρὸς σὲ ἀπὸ τοῦ χάσματος τῆς ἀπολείας ὡς ὑπέσχετο τὸ παν-
 ἀγίόν σου στόμα. καὶ τὰ παμβέβηλα ταῦτα καὶ ἐναγῆ δαιμόνια
 τὰ αὐτῷ ἐνοχλοῦντα ἐξολοθρευθήτωσαν καὶ φυγέτωσαν ἀπ' αὐτοῦ.
 30 τὸ πρόσωπόν σου, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, τὸ δεξάμενον δραπίσ-
 ματα καὶ ἐμπτύσματα καὶ κολαφισμοὺς ἀπὸ τῶν παρανόμων Ἰου-
 δαίων στιλβωσάτω τὸ πρόσωπον τοῦ δούλου σου ὀδεῖνα τὸ χραν-
 θὲν ταῖς ἀνομίαις καὶ ἀλλοιωθὲν διὰ τῶν ἐνοχλήσεων τῶν πονηρῶν
 καὶ ἀκαθάρτων πνευμάτων, τῶν ἡμῶν ἃ λέγομεν ἰακουόντων. ἡ
 35 ψυχὴ σου ἡ ἁγία ἦν ἐπὶ σταυροῦ τοῦ τιμίου τῷ ἀχράντῳ σου Πατρὶ
 δέδωκας, ὀδηγησάτω τὴν ψυχὴν τοῦ σοῦ δούλου ἐν τῇ χάριτί σου,
 καὶ καθαρισάτω αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἐνοχλήσεων τῶν πονηρῶν καὶ
 ἀκαθάρτων τούτων πνευμάτων τῶν ὄντως οὐτιδανῶν καὶ ἀθλιῶν
 καὶ ἰσχνῶν μηδαμῶς ἐχόντων. διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ὄντως
 40 ἀληθινοῦ Θεοῦ, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν τε

1 malim ἀκίνητος. 10 καὶ inserui. 15 σῶμα cod. 21 δυνηθῆ
 addidi. 25 φαντάζεσθε cod. 26 χεῖραι cod. 31 μπτύσματα
 cod. ὑπό cod.

σελήνην και τὸν ἥλιον, τοὺς ἀστέρας και πάντα τὰ ἐν τῇ γῆ φυτὰ και κρεμάσαντος τὴν γῆν ἐπάνω τῶν ὑδάτων και διακρατοῦντος και κυβερνῶντος και διέποντος τὰ πάντα τῇ αὐτοῦ παλάμῃ, δι' αὐτοῦ ὑμᾶς ἐξορκίζω τοῦ ἀκαταλήπτου Θεοῦ και ἀδίου, τοῦ 5
 διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν και διὰ τοῦ πτώματος ὑμῶν τοῦ μεγίστου, 5
 ἐτοιμάσαντος τὸ πῦρ ὑμῖν τὸ [f. 33v] αἰώνιον και τὴν γέννηαν τοῦ πυρός και τὰς λοιπὰς κολάσεις · ἐν αἷς κολάσεσιν μέλλετε κολασθῆναι ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κολάζεσθαι αἰωνίως. δι' ἐκείνων και διὰ πάντων τῶν ἐτέρων κολάσεων και φοβήτρων ἐν οἷς και δι' ὧν μέλλετε φοβηθῆναι και ἐξολοθρευθῆναι, ἐξορκίζομεν και προστάσομεν ὑμῖν τοῖς πονηροῖς και ἀκαθάρτοις και παμβεβήλοις δαίμοσιν ἵνα ταχέως και συντόμως ἀναχωρήσητε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα τὸν περιτετειχισμένον και περιεχόμενον τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι και τῇ ἀληθινῇ και ἀμωμήτῳ πίστει πεπιστευκότα και ἐν αὐτῇ θαροῦντα. μηδαμῶς τοίνυν ἀπὸ τοῦ νῦν και ἐπέκεινα 15
 ἐνοχλεῖτε αὐτὸ τὸ ποίημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ φοβήθητε, πονηρὰ δαιμόνια και ἀκάθαρτα, και ἀπέλθατε ἐν ἐρήμοις τόποις και ἀβάτοις, ἐν οἷς οὐκ ἐπισκοπεῖ Κύριος οὐδὲ πολιτεύεται γένος ἀνθρώπων, ἀλλὰ ζῶων ἀλόγων και παντοίων ἐρπετῶν και ἰοβόλων και ἐκεῖ σὺν αὐτοῖς ἀδλίξεσθε, ἀναμένοντες, πονηροὶ δαίμονες, τὴν 20
 ἡμέραν ἐκείνην τὴν μεγάλην και φοβεράν τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ · και τότε πεμφθήσεσθε εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον ὑμῖν τοῖς ἀκαθάρτοις δαίμοσιν και τοῖς προστάταις ὑμῶν. ἀναχωρήσατε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, πνεύματα πονηρὰ, και ἔασατε αὐτὸν εἶναι σῶον και 25
 ἐλεύθερον και ὀλόκληρον και ὕγιῆ ἐν τε τῷ νοῦ και ψυχῇ και τῷ σώματι, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ και διὰ τῆς δυνάμεως τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκ-[f.34]-κλησίας και πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων ἁγίων τῷ ἀληθινῷ Θεῷ ἡμῶν, προφητῶν, ἀποστόλων, ὁσίων, ἱεραρχῶν, μαρτύρων, 30
 ἱερομαρτύρων, ὁσιομαρτύρων, ἁγίων γυναικῶν και δικαίων, τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου και ἀειπαρθένου Μαρίας και πάντων τῶν ἐπουρανίων και ἁγίων ταγμάτων και πάντων τῶν εὐαρεστησάντων και εὐαρεστούντων Θεῷ · ὅτι τὸ κράτος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ και τῶν παναγίῳ και 35
 ἀγαθῷ και ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν και ἀεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

2 διακρατῶντος cod.

5 ἡμῶν¹ cod.

12 περιτετειχισμένον cod.

[F.40] m^a. Εὐχὴ ἐπὶ δαιμονιζομένου, λεγομένη ζ' βολαίς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Λέων Σαβαώθ, Βιονικ Θεω αω αω αω
 Ἐλωι, αιω ισε ασε σουγε ωα αι ιε αεινιου ονουνιου ιουω ερω
 Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Ἰαὼν, Σαβαώθ, ιεα ωγε θειω αωγ αω ωα
 5 ἤλωε αιμα ιαάσα σαγεω αριφως βω εφηρε κελλαρωνιω εναφα
 ωαιε αωνεου φωνα νια αυγεν ενεσεκεν.

Τοῦτο τὸ φυλακτήριον ἐδόθη ἐν Αἰγύπτῳ ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ ἀρ-
 χαγγέλου τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι τοῦ ὑποτάξαι πᾶν ἀκάθαρτον
 πνεῦμα, ἀσθένειαν, βασκανίαν, φοβερισμόν, φρικιασμόν, ριγοπύ-
 10 ρετον τριταῖον, τεταρταῖον, ἡμεριῶν καὶ καθημεριῶν ἢ συνάν-
 τημα ἢ ἐπιβουλήν ἢ καταχθόνιον ἢ πλάγιον ἢ μαγευόμενον ἢ
 κωφόν ἢ ἄλαλον ἢ λαλοῦν τι ἢ ἐπιληπτικὸν ἢ πρόσχημα ἢ ἀπάν-
 τημα ἢ ἄμορφον ἢ ἄπαξ ἢ κορώνην ἢ ἀσύμορφον.

Ὁ Θεὸς εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ δούλου σου · ἐξαπόστειλον ἐξ οὐ-
 15 ρανοῦ ἅγιόν σου Ἀδωναὴλ Εὔαρά · διαφύλαξον τὸν δούλόν σου
 ὁδεῖνα νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ, ὅτι σὺ βασιλεύεις εἰς τοὺς αἰῶνας · ἀμήν.

2-6 cf. supra, cod. 1265, f. 33 (p. 41) et cod. 210, ff. 65^v (p. 117).
 7 ἐδώθη cod. 7-12 cf. supra, cod. 210, ff. 67, 71^v, 78, (pp. 119 sq.)
 et hunc cod., ff. 16, 16^v, 17, 20^v (pp. 243 sq.). 8 ακαθαρτω cod.
 10 καθημερηνο cod. 11 πλαγιο cod. μαγεβομενον cod. 12 λαλοῦν
 τι] λαλουντα cod. επειληπτικο cod. 13 κορονί cod. 14 εἰς τὴν]
 στη cod. δούλων cod. 16 βασιλεβης cod.

Evangile de l'Enfance, de Jacques.

MANUSCRIT N° 355 DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE.

Manuscrit de 158 feuillets (0.230 × 0,170), écrit au XVe siècle. Il contient, entre autres ouvrages sacrés, un *Evangile de l'Enfance du Sauveur*. L'opuscule ne porte pas de titre, mais il se présente (f. 61^v) comme l'œuvre de Jacques. Il se rattache à la tradition de l'Évangile du Pseudo-Thomas, dont nous possédons deux rédactions grecques, une version latine et une version syriaque. A le comparer aux versions grecques connues, on constate qu'il se rapproche davantage de la rédaction la plus longue (A). Mais il offre cette concordance toute particulière avec la rédaction latine que le fonds commun à toutes les versions est précédé d'une sorte d'introduction où sont narrés la fuite et le séjour en Égypte, ainsi que le retour en Judée. Cf. Tischendorf, *Evang. apocr.*, 2e éd. (1876), pp. 140 ss., et 164 ss. ; Ch. Michel, *Protévangile de Jacques, Pseudo-Matthieu, Evangile de Thomas*, dans les *Evangiles apocryphes*, I, Paris, Picard, 1911.

[F. 61] Θορόβον γενομένου ἐζητεῖτο ὁ Ἰησοῦς ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου τοῦ βασιλέως. τότε ὄν ἄγγελος Κυρίου λέγει τῷ Ἰωσήφ· ἐγεῖ-
θεις παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεύγε εἰς
Αἴγυπτον ἀπὸ προσώπου τοῦ Ἡρώδου· ζητοῦσι γὰρ τὸ παιδίον
τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. ἦν δὲ ὁ Ἰησοῦς τότε ἐτῶν δύο ὅτε εἰσῆλθεν 5
εἰς Αἴγυπτον· καὶ διαβαινόντων αὐτῶν διὰ τῶν σποριμῶν, ἤρξαντο
τίλλειν τοὺς στάχρας καὶ ἐσθίειν. καταλαβόντες ὄν τὴν Αἴγυπ-
τον, ἦλθον εἰς οἶκόν τινος χήρας καὶ ἐποίησαν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα.
καὶ ἰδὼν τὰ παιδιά τῶν Ἑβραίων ὁ Ἰησοῦς παίζοντα, συνέπαιζεν
αὐτοῖς καὶ λαβὼν ὄψαριον ἀλισμένον ἔβαλεν εἰς τὸ ὕδωρ εἰπὼν· 10
ἀποτίναξον τὸ ἄλας καὶ νῆχε ἐν τῷ ὕδατι. ἰδόντες δὲ οἱ τῆς γειτο-
νίας τὰ γινόμενα ἀπήγγειλαν εὐθὺς τῇ χήρᾳ ἔνθα ἦν Μαρία
συννοικοῦσα· ὡς δὲ ἤκουσε ταῦτα ἡ γυνή, σπουδαίως ἀπελθοῦσα
ἐδίωξεν αὐτούς. παρερχόμενος δὲ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῆς μητρὸς αὐ-
τοῦ διὰ τὰς πλατείας τῆς πόλεως, εἶδε διδάσκαλον καθηγητὴν 15
διδάσκοντα παιδιά. δώδεκα ὄν στρουθία κατελθόντα ἀπὸ τεί-

8 τινος cod.

ἐποίησεν cod.

12 τὴν χήρα cod.

5 χους ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ ἔπεσον ἐξαίφνης εἰς τὸν κόλπον
 τοῦ καθηγητοῦ. ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐγέλασεν. ὡς δὲ εἶδεν αὐτὸν ὁ
 καθηγητὴς γελῶντα, θυμοῦ πλησθεὶς εἶπε· τί ἰδὼν ἐγέλασας;
 ὁ δὲ [f. 61v] πρὸς αὐτὸν ἔφη· καθηγητά, ἰδοὺ γυνὴ χήρα ἔρχεται
 10 πρὸς σέ βασιτάζουσα σίτον ὃν μετὰ κόπου ἠγοράσατο καὶ ᾧδε
 ἔχει προσκόψαι καὶ διασκορπίσαι τὸν σίτον· καὶ διὰ τοῦτο μά-
 χονται τὰ στρουθία ταῦτα πόσους κόκκους δεῖ ἕκαστον λαβεῖν.
 οὐκ ἀνεχώρησε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἕως οὗ τὸ εἰρημένον ὑπ' αὐτοῦ ἐπλη-
 ρώθη. ἰδὼν δὲ ὁ διδάσκαλος τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ εἰς ἔργον
 15 γεγονότας, ἐκέλευσέ διωχθῆναι αὐτὸν ἀπὸ τῆς πόλεως μετὰ τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ. ἄγγελος δὲ Κυρίου ὑπήντησε τῇ Μαριὰμ λέγων
 αὐτῇ· παράλαβε τὸ παιδίον καὶ ἀπελθε εἰς γῆν Ἰουδαίας· τεθνή-
 κασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. ἀναστᾶσα δὲ Μα-
 20 ριὰμ μετὰ τοῦ Ἰωσήφ καὶ Ἰησοῦ, ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ, πόλιν
 Τιβεριάδος, εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν. γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς
 Αἰγύπτου, συνέστειλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν ἔρημον μετὰ τὴν τελευ-
 τὴν Ἡρώδου ἕως οὗ κατέπαυσεν ὁ θόρυβος ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ
 ἠρξάμην δοξάζειν τὸν Θεὸν κἀγὼ Ἰάκωβος, τὸν δόντα μοι σοφίαν
 25 ὅτι ἐξεῦρον ἐνώπιον αὐτοῦ γράψαι τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ, ἀμήν. ἀνα-
 γκαῖον ἠγγισάμην κἀγὼ γνωρίσαι πᾶσι τοῖς ἐξ ἐθνῶν ἀδελφοῖς ὅσα
 ἐποίησεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, γεννηθεὶς ἐν τῇ χώρᾳ
 ἡμῶν Βηθλεὲμ καὶ ἐν κώμῃ Ναζαρέτ· ὃδ' ἡ ἀρχὴ ἐστὶν αὐτῆ.
 [F. 62] Μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν Ἰησοῦν ἐτῶν πέντε, γενομένης
 30 βροχῆς ἐπαίξεν ἐπὶ διάβασιν ῥύακος καὶ τὰ μὲν ῥυπαρὰ ὕδατα
 συνήγαγεν εἰς λάκκους καὶ εὐθέως ἐποίηε αὐτὰ καθαρὰ τῷ λόγῳ
 αὐτοῦ. εἶτα πάλιν ἐπάρας πηλὸν καθαρὸν ἐκ λάκκου ἐποίησε δώ-
 δεκα στρουθία. ἦν δὲ σάββατον ὅτε ταῦτα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς παί-
 ζων μετὰ τῶν παιδῶν τῶν Ἑβραίων. ἀπῆλθον δὲ πρὸς Ἰωσήφ τὸν
 35 πατέρα αὐτοῦ, λέγοντες αὐτῷ· ἰδοὺ τὸ παιδίον σου παῖζον μεθ'
 ἡμῶν ἐπῆρε πηλὸν καὶ ἐποίησε δώδεκα στρουθία. καὶ ἀπελθὼν
 ὁ Ἰωσήφ λέγει τῷ Ἰησοῦ· ἵνατί οὕτως ἐποίησας ὃ οὐκ ἔξεστι
 ποιεῖν ἐν σαββάτῳ; ὁ δὲ Ἰησοῦς κροτήσας τὰς χεῖρας λέγει
 τοῖς στρουθίοις· ὑπάγετε, πετάσατε καὶ μιμνήσκεσθέ μου οἱ
 ζῶντες, καὶ πετάσαντα τὰ στρουθία ἀπῆλθον κρᾶζοντα. ἀπήγγει-
 36 λαν πᾶσι τὸ σημεῖον ὃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς. Ἄννας δὲ γραμματεὺς
 ἐκεῖ ἦν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ λαβὼν κλάδον ἐτέας διέτρεψε τοὺς
 λάκκους καὶ ἐξέχεε τὸ ὕδωρ ἐξ αὐτῶν ὃ συνήγαγεν ὁ Ἰησοῦς· ὃν
 ἰδὼν τοῦτο ποιήσαντα, ἠγανάκτει κατ' αὐτοῦ καὶ εἶπε· σοδομίτα,

7 δεῖ] δὴ cod. 15 βεριιάδος cod. 24 ἐπιδιάβα εἰς ῥύακα cod.
 34 ζῶντες scripsi : ζητοῦντες cod. πετάσαντα] πετάσαντες cod.
 36 ἐταίας cod. (ἐτέα = ἰτέα). 37-38 ὃν ἰδὼν τοῦτο ποιήσαντα scripsi :
 ὄνειδος τοῦτο ποιήσαντι cod.

ἄσβεβες καὶ ἀνόητε, τί σε ἠδίκησαν οἱ λάκκοι οἱ ἐμοὶ καὶ τὰ ἐμὰ ὕδατα; ἰδοὺ νῦν ὡς δένδρον ἀποξηρανθῆς καὶ μὴ ἔχῃς ῥίζαν μῆτε κεφαλὴν μῆτε καρπόν. [f. 62^v] καὶ πεσὼν ἐξηράνθη παραχρῆμα. ἐλθόντες δὲ οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν αὐτὸν παραχρῆμα τεθνηκότα. κατεμέμφοτο δὲ τὸν Ἰωσήφ λέγοντες ὅτι ἔχεις τοιοῦτον παιδίον 5 καὶ ἰδὲ τί ποιεῖ ἡμῖν· δίδαξον αὐτὸ εὐλογεῖν καὶ μὴ καταρᾶσθαι.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὴν κώμην καὶ δραμὸν ἐν παιδίον ἔδωκε τὸν Ἰησοῦν ἐπὶ τὸν ὄμον. καὶ ὀργισθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτῷ· οὐκ ἀπελεύσει τὴν ὁδόν σου; καὶ εὐθέως πεσὼν ἀπέθανεν. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἰδόντες τὸ 10 θαῦμα ἀνεβρόησαν λέγοντες πόθεν ἦν τὸ παιδίον τοῦτο καὶ ἔλεγον τῷ Ἰωσήφ· οὐ δύνασαι οἰκεῖν μεθ' ἡμῶν παιδίον τοιοῦτον ἔχων· λαβὲ αὐτὸ καὶ ἀναχώρησον ἀπεντεῦθεν· εἰ θέλεις οἰκεῖν μεθ' ἡμῶν, δίδαξον αὐτὸ εὐλογεῖν καὶ μὴ καταρᾶσθαι· τὰ γὰρ παιδία ἡμῶν ὡς ἀνάπηρα ἐποίησεν. προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Ἰωσήφ τὸν 15 Ἰησοῦν ἐνουθέτει αὐτὸν κατ' ἰδίαν λέγων· διατί καταρᾶσαι καὶ πάσχουσι καὶ μισοῦσιν ἡμᾶς καὶ διώκουσιν ἐκ τῆς κώμης; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ οἶδα ὅτι τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν ἐμὰ, ἀλλὰ σὰ εἰσιν· ὅμως ἔχω σιωπῆσαι διὰ σέ· ἐκεῖνοι δὲ ἔξουσι τιμωρίαν ἐαυτῶν. καὶ εὐθέως ἀγανακτῶντες ἐτυφλώθησαν [f. 63] καὶ διη- 20 πόρορον μαινόμενοι. ἰδὼν δὲ ὁ Ἰωσήφ ἔτεινεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. ὁ δὲ Ἰησοῦς ὀργισθεὶς ἠγανάκτησεν λέγων τῷ Ἰωσήφ· ἀρκεῖ σοι ὅτι βλέπεις με καὶ μὴ με λοπίζῃς· οὐ γὰρ οἶδας τίς εἰμι καὶ πρὸς σὲ πάρειμι.

Διδάσκαλος δὲ τις ὀνόματι Ζακχαῖος ἠκροῶτο πάντα ὅσα ἐλά- 25 λει Ἰησοῦς πρὸς τὸν Ἰωσήφ καὶ ἐθαύμαζε λέγων ἐν ἑαυτῷ· τοιοῦτον παιδίον ταῦτα φθέγγεται. καὶ προσκαλεσάμενος τὸν Ἰωσήφ λέγει αὐτῷ· φρόνιμόν παιδίον ἔχεις καὶ καλὸν νοῦν ἔχει, ἀλλὰ παράδος μοι αὐτὸν ἵνα μάθῃ γράμματα καὶ διδάξω αὐτὸν πᾶσαν ἐπιστήμην ἵνα μὴ ᾗ ἀνπότακτον. ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ εἶπεν 30 αὐτῷ· οὐ δύναται τις τοῦτον ὑποτάξει, εἰ μὴ ὁ μόνος Θεός· μὴ μικρὸν σταυρὸν νομίσης αὐτὸν εἶναι, ἀδελφέ. ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ἰωσήφ τοῦτο λέγοντος ἐγέλασε καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ζακχαῖον· ἀληθῶς, καθηγητὰ· ὅσα εἶρηκέ σοι ὁ πατήρ μου, ἀληθές ἐστι· καὶ τούτων μὲν ἐγὼ εἰμι Κύριος καὶ πρὸς σὲ πάρειμι 35 καὶ ἐν ὑμῖν ἐγεννήθην καὶ μεθ' ὑμῶν εἰμι. ἐγὼ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστὲ καὶ πόσα ἔτη ἔσται τῆς ζωῆς ὑμῶν· ἀληθῶς λέγω σοι, διδάσκαλε, ὅτε ἐγεννήθης ἐγὼ εἰμί· καὶ εἰ θέλεις τέλειος εἶναι διδάσ-

1 ἄσεβῃ cod. 2 ἀποξηρανθεὶς cod. 3 ἔχεις cod. 7 rectius περιεπάτει. 9 αὐτό cod. 11 ἀνευόησαν cod. 15 ἀνάπειρα ἐποίησαν cod. 20 ἀγανακτῶντες = ἀγανακτοῦντες. 21 ἔτεινεν cod. 22 ἀρκήσοι cod. 23 λοπιάζεις cod. 30 ἢ scripsi: ἐστίν cod. 33 λέγοντα cod. 37 πόσοι cod.

καλος, ἀκουσόν μου κἀγὼ διδάξω σε σοφίαν ἢν οὐδεὶς [f. 63v]
 ἄλλος οἶδε πλὴν ἐμοῦ καὶ τοῦ πέμψαντός με πρὸς ὑμᾶς. σὺ γὰρ
 τυγχάνεις ἐμὸς μαθητῆς κἀγὼ οἶδά σε πόσων ἐτῶν εἶ καὶ πόσον
 ἔχεις ζῆσαι. καὶ ὅταν ἴδῃς τὸν σταυρὸν μου ὃν εἶπεν ὁ πατήρ μου,
 5 τότε πιστεύσεις ὅτι πάντα ὅσα εἶπόν σοι ἀληθῆ ἐσίν. οἱ δὲ παριόν-
 τες Ἰουδαῖοι καὶ ἀκούοντες τὸν Ἰησοῦν ἐθαύμασαν καὶ εἶπον·
 ὡς ξένον καὶ παράδοξον πρᾶγμα· οὐπω ἐστὶν ἐτῶν πέντε τὸ παι-
 δῖον τοῦτο καὶ τοιαῦτα φθέγγεται· τοιοῦτους γὰρ λόγους οὐδέ-
 ποτε ἠκούσαμεν εἰρηκότος τινὸς ὡς τὸ παιδίον τοῦτο. ἀποκρι-
 10 θείς δὲ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· πάνυ θαυμάζετε; μᾶλλον δὲ ἐπι-
 στήτε ἐφ' οἷς εἶπον ὑμῖν· ἀληθῶς οἶδα καὶ πότε ἐγεννήθητε ὑμεῖς
 καὶ οἱ πατέρες καὶ τὸ παράδοξον λέγω ὑμῖν· ὅτε δὴ ὁ κόσμος ἐκ-
 τίσθη, ἐγὼ εἰμι καὶ ὁ πέμψας με πρὸς ὑμᾶς. ἀκούσαντες δὲ οἱ
 Ἰουδαῖοι ὅτι οὕτως λέγει τὸ παιδίον ἐθυμώθησαν, μὴ δυνάμενοι
 15 ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον. προσελθὼν δὲ τὸ παιδίον καὶ σκιρτήσαν
 αὐτοῖς λέγει· ἐπαῖξα ὑμᾶς· οἶδα γὰρ ὅτι μικροθαύμαστοι ἐστε καὶ
 μικροὶ τοῖς φρονήμασιν. ὡς οὖν ἔδοξαν παρηγορεῖσθαι ἐν τῇ παρα-
 κλήσει τοῦ παιδίου, εἶπεν ὁ καθηγητῆς πρὸς τὸν Ἰωσήφ· ἀγαγε
 αὐτὸν εἰς τὸ παιδευτήριον κἀγὼ αὐτὸν [f. 64] διδάξω γράμματα.
 20 ὁ δὲ Ἰωσήφ λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ
 διδασκαλεῖον. καὶ ἔγραψεν αὐτῷ ἀλφάβητον καθηγητῆς καὶ ἤρ-
 ξατο ἐπιτηδεύειν/ καὶ εἶπε τὸ ἄλφα πλειστάκις· τὸ δὲ παιδίον
 ἐσιώπα καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο αὐτὸν ἕως ὥρας πολλὰς. ὀργισθεὶς
 25 ἀξίως παθὼν εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ σε παιδεύω μᾶλλον ἢ παιδεύομαι
 ἀπὸ σοῦ, ὅτι οἶδα γράμματα ἅ σὺ με διδάσκεις καὶ πολλή σου κρί-
 σις ἐστὶ· καὶ ταῦτά σοι ἐστὶν ὡς χροῦς χαλκοῦς, ὡς κύμβαλον ἀλα-
 λάζον, ἅτινα οὐ παρέχουσι διὰ τὴν φωνήν/ τὴν δόξαν καὶ τὴν σοφίαν.
 οὐδέ τις ψυχὴ <συνήσι> τὴν δύναμιν τῆς σοφίας μου. πανσά-
 30 μενος δὲ ἀπὸ τῆς ὀργῆς εἶπε τὰ γράμματα ἀπὸ τοῦ ἄλφα ἕως τὸ ω
 μετὰ πολλῆς ὀξύτητος. ἐμβλέψας δὲ εἰς τὸν καθηγητὴν λέγει
 αὐτὸν· σὺ τὸ ἄλφα μὴ εἰδῶς κατὰ φύσιν, τὸ βῆτα πῶς μᾶλλον δι-
 δάσκεις, ὑποκριτά; εἰ οἶδας, δίδαξόν με πρῶτον σὺ τὸ ἄλφα
 καὶ τότε σοὶ πιστεύω τὸ βῆτα. ὁ δὲ ἤρξατο ἐπερωτᾶν τὸν διδάσ-
 35 καλον περὶ τοῦ πρώτου στοιχείου· καὶ οὐκ ἴσχυσεν εἰπεῖν οὐδέν.
 ἀκουόντων δὲ πολλῶν, λέγει πρὸς Ζακχαῖον· ἄκουε, διδάσκαλε,
 καὶ νόει τὴν τοῦ πρώτου [f. 64v] στοιχείου τάξιν. [ὦ]δέ πως ἔχει·

2 εἶδε cod. πλὴν scripsi : πρὶν cod. 12 λέγων cod. 13 ἡμᾶς
 cod. 15 προσελθὼν cod. σκιρτήσας cod. 17 φρονήμασιν/ φρυγ-
 μασιν cod. 21 αὐτὸν cod. καθητῆς cod. 22 ἐπιστηλεύειν cod. :
 cf. p. 270, 2. 23 πολλῆς cod. 27 χροῦν χαλκοῦν cod. 28 παρέ-
 χουσι διὰ scripsi : παρέσο οὐδέ cod. 29 συνήσι addidi. πανσόμενος
 cod. 37 στοιχείου cod.

δύο κανόνας και χαρακτηῆρας μέσον δξυσμένους διαμερόντας, συναγο-
 μένους, ὑφομένους, χορεύοντας, τριστόμους, διστόμους, ἀμαχί-
 μους, ὁμογενεῖς, παρόχους, ζυγοστόμους, ἰσομέτρους κανόνας ἔχει
 τὸ ἄλφα. ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ Ζακχαῖος τὰς τοιαύτας προσηγορίας καὶ
 τοὺς κανόνας τοῦ πρώτου γραμματος εἰρηκότος τοῦ Ἰησοῦ, ἠπόρη- 5
 σεν ἐπὶ τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν καὶ ἐβόησε λέγων · οἱ μοι, ὅτι
 ἠπατήθην ὁ τάλας ἐγὼ καὶ ἐμαντῶ αἰσχύνῃν κατέσχον. ἄρον αὐτὸν
 ἀπ' ἐμοῦ, παρακαλῶ σε, ἀδελφέ. οὐ φέρω τὸ αὐστηρόν τοῦ βλέμ-
 ματος αὐτοῦ οὐδὲ τοῦ λόγου αὐτοῦ · τοῦτο τὸ παιδίον δύναται πα- 10
 ραδαμάσαι πάντα καὶ χαλινῶσαι. τὸ παιδίον τοῦτο πρὸ τῆς κοσ-
 μοποιίας ἦν · ποία μήτηρ αὐτὸ ἐγέννησεν ἢ τίς ἐξέθρεψεν αὐτό,
 ἐγὼ ἀγνοῶ · οἱμοι, φίλοι μου, ἐξέστη μου ἡ διάνοια. ἠπατήθην
 ἐγὼ ὁ ἄθλιος · κἀγὼ ἠγωνιζόμεν ἔχειν μαθητὴν καὶ εὐθέως ἔχω
 διδάσκαλον καὶ τὴν αἰσχύνῃν οὐχ ὑποφέρω ὅτι γέρων ὦν ὑπὸ
 παιδὸς ἐνικήθην. ὦν οὔτε ἀρχὴν εὐρίσκω οὔτε τέλος καὶ ἔχω ἐκ 15
 κακῆσαι καὶ ἀποθανεῖν ἢ φυγεῖν τὴν κόμην διὰ τὸ παιδίον τοῦτο ·
 οὐ δύναμαι γὰρ δραθῆναι [f. 65] εἰς ὄψιν αὐτοῦ, πάντων ἰδόντων ὅτι
 ὑπὸ παιδὸς ἐνικήθην. τί δὲ ἔχω εἰπεῖν ἢ διηγῆσασθαι περὶ ὧν
 προέθηκέ μοι κανόνα τοῦ πρώτου στοιχείου, οὐ ἐγὼ ἀγνοῶ. παρα- 20
 καλῶ σε, ἀδελφέ, ὕπαγε αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου. οὗτος γὰρ μέγας 20
 ἐστὶν ἢ Θεὸς ἢ ἄγγελος ἢ κτίστης τῶν ἀπάντων. τῶν δὲ Ἰουδαίων
 παραινούτων τὸν Ζακχαῖον ἐγέλασεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν · νῦν
 καρποφορεῖτωσαν τὰ ἄκαρπα · νῦν βλεπέτωσαν τὰ ἄβλεπα · νῦν
 ἀκουέτωσαν οἱ κωφοὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι ἐγὼ ἄνωθεν πάρεμι ἵνα τοὺς
 κάτω ἴδωμαι · καὶ εἰς τὰ ἄνω βλέπω καθὼς προσέταξέ μοι ὁ 25
 ἀποστείλας με πρὸς ὑμᾶς. καὶ ὡς ταῦτα εἶπε τὸ παιδίον, ἐγένοντο
 ὑγιεῖς πάντες ψυχῇ καὶ σώματι καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα εἰπεῖν αὐτῷ.
 λόγον πονηρόν.

Μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἔπαιζεν ὁ Ἰησοῦς σὺν τοῖς παισὶ καὶ ἐν
 παιδίον ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ ἀνωγαίου καὶ ἀπέθανεν. ὡς δὲ εἶδον τὰ 30
 παιδιά τὸ πτώμα, ἔφυγον. ἀπέμεινε δὲ ὁ Ἰησοῦς μόνος εἰς τὸ
 ἀνώγαιον. ἐλθόντες δὲ οἱ γονεῖς τοῦ τεθνηκότος παιδίου ἔλεγον
 τῷ Ἰησοῦ ὅτι σὺ αὐτὸν κατέβαλες. ὡς δὲ ἐμαίνοντο κατὰ τοῦ
 Ἰησοῦ κατήλθε κάτω καὶ στάς ἐπάνω τοῦ πτώματος ἔκραζε λέγων
 τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος · [f. 65v] Ζῆνον, Ζῆνον, ἀνάστα, καὶ εἰπέ 35
 ἐγὼ σε κατέβαλα. καὶ ἀναστὰς παραχρῆμα εἶπεν · οὐχί, Κύριε,
 οὐχί. ἰδόντες δὲ οἱ γονεῖς αὐτοῦ τὸ παράδοξον θαῦμα ὁ ἐποίησεν
 ὁ Ἰησοῦς ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ προσεκύνησαν τὸν Ἰησοῦν.

1 δξυσμένους cod. 2 ὁφομένους cod. ἀμαχίμους cod. (num ἀμα-
 χήτους legendum ?) 3 παρόχους scripsit: σπαρτόχους cod. ζυγο-
 στόμους: malim ζυγοστάτους. 5 ἐπόρησεν cod. 7 ἐπατίθην cod.
 9 παραδαμάσαι ex πῦρ θαμάσαι corruptum. 12 ὕπατίθην cod.
 25 προέταξε cod. 27 αὐτό cod. 36 κατεύαλα cod.

Ἐἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας νεώτερός τις ἐν τῇ γειτονίᾳ ἔσχιζε ξύλα · καὶ ἔκοπε τὸν δεξιὸν αὐτοῦ πόδα. καὶ συνήχθη ὁ ὄχλος ἐπ' αὐτῷ. εἰσῆλθε δὲ καὶ ἰώμενος τὰς νόσους ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ κρατήσας τοῦ πληγωμένου ποδός, παραχρῆμα ἰάθη, 5 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Κύριος · ἀναστὰς σχίσον τὰ ξύλα καὶ μνημόνευέ μου. ἰδόντες οἱ ὄχλοι δ' ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς σημεῖον, προσεκόννησαν αὐτὸν καὶ εἶπον · ἀληθῶς τάχα ὁ Θεὸς οἰκεῖ ἐν τῷ παιδίῳ τούτῳ.

Γενομένου δὲ τοῦ παιδός ἑξαετοῦς, ἐξαπέστειλεν αὐτὸν ἢ Θεοτόκος ἵνα ἀγάγῃ ὕδωρ. ὄχλου δὲ ὄντος πολλοῦ ἐν τῇ πηγῇ, ἐκλάσθη 10 ἢ ὕδρια αὐτοῦ. καὶ ἀπλώσας τὸ πάλλιον αὐτοῦ δ' ἐφόρει ἔθηκεν ἐπ' αὐτῷ τὸ ὕδωρ καὶ ἐπήγαγε τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μαριάμ. ἰδοῦσα δὲ ἢ μήτηρ αὐτοῦ ἢ ἁγία Θεοτόκος ὅτι ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς σημεῖον, κατεφίλησεν αὐτὸν καὶ εἶπε · Κύριε, ἐλέησον τὸν υἱόν μου.

Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τοῦ σπόρου ἀπῆλθεν ὁ Ἰωσήφ ἵνα σπείρῃ σῖ- 15 τον · ἠκολούθησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς · καὶ ἐν τῷ σπείρειν τὸν Ἰωσήφ ἔσπειρε καὶ ὁ Ἰησοῦς μίαν [f. 66] δρακάν. ἐν δὲ τῷ καιρῷ τοῦ θέρους συναΐξας ὁ Ἰησοῦς ὄν ἔσπειρε σίτον, ἤλωσεν αὐτὸν καὶ ἐποίησεν ἕξ αὐτοῦ μόδια ἑκατόν · καὶ καλέσας χήρας καὶ ὄρφανούς δέδωκεν αὐτῶν τὸν σίτον ὃν ἔσπειρε. κεκράτηκε δὲ ὁ 20 Ἰησοῦς ἕξ αὐτοῦ τοῦ σίτου ὀλίγον ἵνα ἔχωσιν εἰς εὐλογίαν τοῦ σπόρου.

Ἐγένετο δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐτῶν ὀκτώ. ἦν δὲ ὁ Ἰωσήφ τέκτων ἐργαζόμενος ἄροτρα καὶ ζυγούς. λέγει αὐτῷ τις πλούσιος · κύρ' Ἰωσήφ 25 ποιήσον μοι κλίβην ἔντιμον, καλήν. ὁ δὲ Ἰωσήφ ἦν ἐν θλίψει διὰ τὸ εἶναι τὸ ἐν ξύλον στρεβλόν. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς · μὴ λυποῦ, ἀλλὰ μάλλον θεὸς τὰ ξύλα καὶ ἰσάζωμεν αὐτό. ἐποίησε ὁ Ἰωσήφ ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς · τὸ ἐν μέρος τοῦ ξύλου ἔτεινεν αὐτός · καὶ λέγει τῷ Ἰωσήφ · ποίει ὃ βούλει. ὁ δὲ Ἰωσήφ ἰδὼν ὅτι ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς σημεῖον περικλακεὶς ἐφίλησε τὸν Ἰησοῦν 30 λέγων · μακάριός εἰμι ὅτι τοιοῦτον παιδίον δέδωκέ μοι ὁ Θεός.

Ὡς δὲ εἶδεν ὁ Ἰωσήφ ὅτι ὀξὺν νοῦν ἔχει καὶ ἡλικίαν ἀξάνει, ἠβουλήθη δοῦναι αὐτὸν ἵνα μάθῃ γράμματα · καὶ δίδωσιν αὐτὸν εἰς ἕτερον διδάσκαλον ὅπως αὐτὸν διδάξῃ. καὶ λέγει ὁ διδάσκαλος τῷ Ἰωσήφ · ποῖα γράμματα θέλεις διδάξω αὐτὸν πρῶτον; λέγει 35 αὐτῷ ὁ Ἰωσήφ · τὰ ἑλληνικά, εἶτα <τὰ> ἑβραϊκά. ἔχων δὲ πεῖ-

1 γειτονία scripsi : γῆ φονία cod. 5 χίσον cod. μνημόνευέ cod.
 10 πάλλον cod. 15 τόν] ὁ cod. 17 ἠλώνησεν cod. αὐτῶν cod.
 20 ἔχουσιν cod. 26 ἰσάζομεν cod. 28 αὐτός scripsi : αὐτῷ cod.
 31 ἀξάνων cod. 33 διδάξει cod. 34-35 ποῖα — Ἰωσήφ omissa in
 marg. addidit librarius. διδά cod. πρῶ cod. 35 Ἰωσήφ scripsi : ις
 (= Ἰησοῦς) cod. εἶτα] οἷτα cod. τὰ addidi.

ραν τοῦ Ἰησοῦ ὁ καθηγητὴς ἐφοβεῖτο αὐτόν · ὁμῶς γράψας αὐτῷ [f. 66v] τὸν ἀλφάβητον ἐπεστοίχασεν αὐτόν ἐπὶ πολλὰς ὥρας. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς τὸν καθηγητήν · εἰ ὄντως διδάσκαλος ἦς καὶ οἶδας καλῶς τὰ γράμματα, εἰπέ μοι τὴν δύναμιν τοῦ ἄλφα · κἀγὼ δέ σοι λέγω τὸ βῆτα. ὀργισθεὶς δὲ ὁ διδάσκαλος ἔτυπεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀγανακτήσας ἔκατηράσατο αὐτόν καὶ εὐθέως ἔπεσεν ὁ διδάσκαλος ὀλιγορήσας. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωσήφ παρηγγεῖλε τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἵνα μὴ ἀφῆ αὐτόν ἔξωθεν τῆς οἰκίας ἐξέρχεσθαι ἵνα μὴ καταραῖται τοῖς ἀνθρώποις. 5 10

Μεθ' ἡμέρας δὲ τινὰς ἕτερος διδάσκαλος φίλος ὦν τοῦ Ἰωσήφ λέγει αὐτόν · παράδος μοι αὐτόν, ἀδελφέ, κἀγὼ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως διδάξω αὐτόν τὰ γράμματα. λέγει αὐτῷ Ἰωσήφ · εἰ γὰρ θαρρεῖς, ἀδελφέ, παράλαβε αὐτόν καὶ δίδαξον. μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἀπελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ διδασκαλεῖον, εὔρε βίβλον κειμένην καὶ ἀνοίξας αὐτὴν οὐκ ἀνεγίνωσκε τὰ ἐν τῇ βίβλῳ γεγραμμένα, ἀλλὰ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἔλεγεν ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ ἐδίδασκε τὸν νόμον αὐτοῦ τοὺς παρόντας καὶ ἀκούοντας, ὥστε καὶ ὁ καθηγητὴς πλησίον αὐτοῦ καθίσας πάνυ ἠδέως αὐτοῦ [f. 67] ἤκουσεν, παρακαλῶν αὐτόν ἵνα πλείονα εἴπη. ὄχλος δὲ πολλὸς συνεισηλλετο καὶ ἠκροῶντο πάντες καὶ θαυμάζον ἐπὶ τῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ διδασκαλίᾳ καὶ τοῦ λόγου αὐτοῦ ὅτι νῆπιος ὦν τοιαῦτα φθέγγεται. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰωσήφ ἔδραμεν εἰς τὸ διδασκαλεῖον καὶ λέγει αὐτόν ὁ καθηγητὴς · ἵνα εἶδης, ἀδελφέ, ὅτι ἐγὼ ἐπαρέλαβον τὸ παιδίον σου εἰς-μαθητήν, αὐτὸς δὲ χάριτος καὶ πολλῆς σοφίας ἐστὶ μεστός · λαβὲ αὐτόν εἰς τὸν οἶκόν σου μετὰ χαρᾶς · τὸ γὰρ χάρισμα ὃ ἔχει ἀπὸ Θεοῦ ἐστίν. ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ καθηγητοῦ τούτους λόγους ὄντως μειδιάσας εἶπεν · ἐπειδὴ ἀληθῶς ἐμαρτύρησας, δι' ἐσὲ κἀκεῖνος σωθήσεται, ὃς χθὲς πέπονθε. καὶ παραχρῆμα ἰάθη ὁ ἄλλος καθηγητὴς. παραλαβὼν δὲ ὁ Ἰωσήφ τὸ παιδίον ἤγαγεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 15 20 25 30

Μεθ' ἡμέρας δὲ τινὰς ἔπεμψεν Ἰωσήφ τὸν Ἰάκωβον συλλέξει φρούγανα τοῦ φούρονου · ἠκολούθει δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς τὸν Ἰάκωβον. καὶ συλλεγόντων τὰ φρούγανα, ἔχιθνα ἔδακε τὸν Ἰάκωβον · καὶ πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἔμελλε τελευτᾶν ἐκ τοῦ πόνου τοῦ φαρμάκου. ὁ δὲ εὐθέως ἐμφυσήσας τὴν πληγὴν, ἰάθη Ἰάκωβος καὶ τὸ θηρίον ἀπεκτάνθη. 35

1 αὐτῷ] αὐτόν cod. 2 ἐπεστοίχασεν scripsi (ex ἐπιστοιχάζω, cf. στοιχάζομαι : cf. tamen supra, p. 267, 22 : ἐπιστηλεύειν) : ἐπεστήχασεν cod. 4 ἦς] rectius εἶ. καλῶν cod. 6 rectius κατηράσατο. 7 ὀλιγορήσας = ὀλιγοψυχήσας seu λειποψυχήσας. 8 αὐτοῦ] αὐτόν cod. 20 εἰπεῖν cod. 21 πολλῆς cod. 22 ἠκροῶντο cod. 22 φθέγγεσθαι cod. 28 ὄντως : malim <λέγ>οντος. 29 ὃς] ὁ cod. 30 ἄλλος scripsi : ἄλαλος cod. 35 φάρμακος cod.

Ὀλίγων δὲ ἡμερῶν διελθουσῶν παιδίον τῆς γειτονίας ἀπέθανε
καὶ ὠδύρευτο ἡ μήτηρ αὐτοῦ σφοδρῶς. ἀκούσας δὲ [f. 67^v] ὁ Ἰη-
σοῦς, ἦλθε καὶ στὰς ἐπάνω τοῦ παιδίου ἤψατο τοῦ στήθους αὐτοῦ
εἰπὼν· σοὶ λέγω, βρέφος, μὴ ἀποθάνῃς, ἀλλὰ ζήθητι καὶ ἔσο
5 μετὰ τῆς μητρὸς σου. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψε τὸ παιδίον. καὶ λέγει
ὁ Ἰησοῦς τῇ μητρὶ αὐτοῦ· ἄρον τὸ παιδίον σου καὶ δός αὐτῷ μασ-
θὸν καὶ μνημόνευέ μου. οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες τὸ παράδοξον θαῦμα
εἶπον· ἄληθῶς τὸ παιδίον τοῦτο ἢ Θεὸς ἢ ἄγγελός ἐστιν ὅτι πᾶς
λόγος αὐτοῦ ἔργον γίνεται.

10 Ἄλλοτε πάλιν οἰκοδόμος τις πεσὼν ἀπὸ τοῦ τείχους ἀπέθανεν.
ἔλθων δὲ ὁ Ἰησοῦς λέγει τῷ τεθνηκότι· σοὶ λέγω, ἄνθρωπε,
ἀναστὰς ποιεῖ τὸ ἔργον σου. εὐθέως ἀνέστη καὶ προσεκύνησεν
αὐτόν. ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι εἶπον· ἄληθῶς τοῦτο τὸ παιδίον οὐρά-
νιον ἐστίν· πολλὰς γὰρ ἔσωσε ψυχὰς καὶ σώσαι ἔχει μέχρι ζωῆς
15 αὐτοῦ.

Γενομένον δὲ δωδεκαετοῦς, ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ τῇ
ἡμέρᾳ τοῦ Πάσχα μετὰ τοῦ ὄχλου καὶ ἐκοινωνοῦν τὸ Πάσχα. ὑπο-
στρέφαντες δὲ ἐν τῇ πόλει αὐτῶν Ναζαρέτ, ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς εἰς
τὴν Ἱερουσαλήμ· ἐνόμισαν δὲ σὺν τῷ ὄχλῳ καὶ <εἰς> τὴν συν-
20 οδίαν αὐτὸν εἶναι. ὀδεύσαντες δὲ ἡμέρας διάστημα, τῇ ἑσπέρᾳ
ἔξήτουν τὸν <Ἰησοῦν> ἐν τῷ ὄχλῳ καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς αὐτῶν
καὶ μὴ εὐρόντες [f. 68] αὐτὸν λυπηθέντες ὑπέστρεψαν ἐν Ἱερουσα-
λήμ. μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας εὗρον <αὐτόν> ἐν Ἱερουσαλήμ καθε-
ζόμενον καὶ διδάσκοντα τοὺς ὄχλους· ἠδέως αὐτοῦ γὰρ πάντες
25 ἤκουον οἱ τε γραμματεῖς καὶ οἱ νομοδιδάσκαλοι καὶ ἐθαύμαζον
πάντες ὅτι πῶς παιδίον πάντας ἀπεστόμιζεν τοὺς τε πρεσβυτέρους
καὶ νομοδιδασκάλους τῶν Ἰουδαίων, ἐρμηγεῦον αὐτοῖς τὸν νόμον
καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν. προσελθοῦσα δὲ ἡ μήτηρ αὐτοῦ
εἶπε· διατί, τέκνον, τοῦτο ἡμῖν ἐποίησας; καὶ ἐζητοῦμεν ὁδυρό-
30 μενοι. ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· τί με ζητεῖτε; οὐκ εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐν τοῖς
τοῦ Πατρὸς μου δεῖ εἶναι με; οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς
ἔλεγον πρὸς τὴν Μαριάμ· σὺ εἰ μήτηρ τοῦ παιδίου τούτου; λέ-
γουσι πάλιν αὐτῇ· μακαρία σὺ ἐν γυναιξίν ὅτι εὐλόγησεν ὁ Θεὸς
τὸν καρπὸν τῆς κοιλίας σου· τοιαύτην χάριν καὶ σοφίαν καὶ
35 δόξαν οὐδέποτε εἶδαμεν ἢ ἠκούσαμεν πώποτε. ἀναστὰς δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς ἠκολούθησεν αὐτοῖς. ἡ δὲ Μαρία πάντα διετήρει ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτῆς ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ λαῷ μεγαλεῖα, ἰώμενος
τὰς νόσους πάντων. ὁ δὲ Ἰησοῦς προέκοπτεν ἡλικία καὶ σοφία
καὶ χάριτι καὶ ἐδοξάσθη παρὰ τοῦ [f. 68^v] Πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἔσ-
40 τιν εὐλόγητος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

6 μασθὸν scripsi: μαθεῖν cod. 19 εἰς addidi. 20 αὐτῶν cod.
21 Ἰησοῦν inserui. 23 αὐτόν addidi. 25 οἱ τε] εἶτε cod. 27 ἐρμη-
γεῦων cod. 35 οἶδαμεν cod.

Apocalypse de la Vierge.

Je publie ici deux versions nouvelles de l'Apocalypse de la Vierge, dont un bon nombre de rédactions différentes sont déjà connues : Gidel, *Annuaire de l'Assoc. des Et. gr.*, V (1871), pp. 92-113 ; Politis, *Μελέτη ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων* (1874), pp. 375-389 ; M. R. James, *Apocrypha Anecdota* I (Texts and Studies II, 3, 1891), pp. 108-126 ; Vasiliew, *Anecdota graeco-byzantina* (1893), pp. 125-134 ; H. Pernot, *Revue des Et. gr.*, XIII (1900), pp. 233-257. Cf. *Bibliotheca hagiogr. gr.*, 2e éd. (1909), pp. 148 ss.

J'ai rencontré, dans les manuscrits d'Athènes, trois versions différentes de cet apocryphe :

1. Codex Bibl. Nat. n° 2011, du XVIIe s. J'ai jugé inutile de la publier parce qu'elle diffère peu du type populaire que Politis a fait connaître et que l'on vend aujourd'hui encore dans les rues d'Athènes.

2. Cod. Bibl. Nat. n° 356, ms. de 314 feuillets (0.200 × 0,136), écrit en 1634 (f. 314^r).

3. Cod. Bibl. Nat. n° 352, ms. de 243 feuillets (0,205 × 0,147), écrit aussi au XVIIe siècle. Cette version se rapproche davantage de la tradition populaire.

Cet opuscule, si intéressant pour l'histoire des conceptions eschatologiques, mériterait une étude nouvelle qui traiterait à la fois de la filiation des textes et de l'origine des doctrines.

A. MANUSCRIT N° 356 DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE.

[F. 306] Ἡ ἀποκάλυψις τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου
καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. — εὐλόγησον, δέσποτα ἄγιε.

Ὅτε κατέβησαν οἱ ἀρχάγγελοι μετὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ καὶ ἐδέξαντο τὸ ἅγιον σῶμα καὶ πνεῦμα τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, ἵνα τιθῶσιν αὐτὴν εἰς τὸν παράδεισον μετὰ τὸ σῶμα 5
αὐτῆς, [f. 306^v] τότε ἐδυσώπησεν ἡ θεοτόκος τοὺς ἀγγέλους νὰ ἴδῃ τὰς κολάσεις ὅλας, ἀνατολῶν, δυσμῶν καὶ μεσημβρίας καὶ ἄρκτου. καὶ λέγει πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ ἡ ἅγια θεοτόκος · χαῖρε, Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε, τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὸ κάλυμμα · χαῖρε, Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε, τῶν Ἑξαπτερόγων τὸ 10

5 τεθῶσιν cod. τὸν σωματόν cod. 7 ἴδελ cod. 10 κάλυμα cod.
τό corrigere nolui.

ἔπαινος· χαῖρε, Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε, ὁ μέλλων σαλπῖσαι καὶ ἐξυπνίσαι τοὺς ἀπ' αἰῶνων κεκοιμημένους· χαῖρε, Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε καὶ πρῶτε πασῶν τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων. ὁμοίως καὶ ὄλους τοὺς ἀγγέλους εὐφημήσασα ἢ κεχαριτωμένη καὶ 5 ἐδέετο καὶ ἐπαρακάλει διὰ τοὺς κολαζομένους λέγουσα· πῶς κολάζεται τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀμαρτωλῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος πρὸς τὴν παναγίαν· πόθεν θέλεις, δέσποινά μου, νὰ ἐξέλθωμεν, ἐπὶ ἀνατολὰς ἢ ἐπὶ μεσημβρίαν ἢ ἐπὶ βορρᾶν; καὶ εἶπεν ἡ παναγία· ὡς ἐξέλθωμεν ὅπου αἱ μεγάλαις κόλασαίς εἰσιν. 10 καὶ εὐθέως παρέστησαν τὰ ἄρματα τοῦ Θεοῦ, τὰ Χερουβὶμ, καὶ τετρακόσιοι ἄγγελοι καὶ ἐξήγαγον τὴν κεχαριτωμένην ἐπὶ μεσημβρίαν, ὅπου ὁ πύρινος ποταμὸς ἐξήρχετο· καὶ ἐκεῖ κατέκειτο πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, οἱ μὲν ἄλλοι ἕως τῆς ζώσης καὶ ἄλλοι δὲ ἕως τοῦ στήθους, ἄλλοι δὲ ἕως τοῦ τραχήλου, ἄλλοι δὲ 15 [f. 307] ἕως τῆς κορυφῆς. καὶ ἰδοῦσα αὐτοὺς ἡ παναγία ἐδάκρυσεν καὶ ἠρώτησεν τὸν ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ· τίνες εἰσὶν οὗτοι ἦγον οἱ ἐγκείμενοι ἕως τῆς ζώσης καὶ τί τὸ ἀμάρτημά αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος πρὸς τὴν παρθένον· οὗτοί εἰσιν οἱ λαβόντες κατάραν πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ διὰ τοῦτο ὧδε κολάζονται. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· καὶ τίνες εἶναι οἱ ἐγγίζοντες ἕως τοῦ στήθους εἰς τὸν ἄνθρακα τοῦ πυρός; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος Μιχαὴλ· οὗτοί εἰσιν, παναγία, οἵτινες τοὺς ἰδίους συντέκνους ἔτυψαν καὶ εἰς πορνείαν ἐρρύπωσαν· καὶ διὰ τοῦτο ὧδε οὗτοι κολάζονται. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· τίνες ἕως τραχήλου; καὶ εἶπεν ὁ 25 ἀρχιστράτηγος· οὗτοί εἰσιν, παναγία, οἵτινες ἀνθρώπων κρέας ἔφαγον. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· πῶς δυνατόν ἐστιν νὰ φάγῃ ἄνθρωπος ἀνθρώπου κρέας; λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος· ἄκουσον, παναγία, καὶ ἐγὼ νὰ σου ἀναγγείλω περὶ αὐτοῦ· αἵτινες κατέσφαξαν τὰ βρέφη ἐν ταῖς κοιταῖς αὐτῶν καὶ ἐρριψάν τε, βρώματα τοῖς κυναρίοις, 30 καὶ οἵτινες ἐπαρέδωκαν ἀδελφοὺς ἀδίκως ἐνώπιον βασιλέων καὶ τυράννων καὶ ἔμπροσθεν ἀρχόντων καὶ τοὺς ἰδίους οὐκ ἠλέησαν ἀλλὰ παρέδωκαν αὐτοὺς εἰς μάστιγας, οὗτοί εἰσιν οἱ τρώγοντες ἀνθρώπου κρέας καὶ διὰ [f. 307^v] τοῦτο ὧδε κολάζονται. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· τίνες εἰσὶν οἱ ἐγκείμενοι ἕως τῆς κορυφῆς εἰς τὸ 35 πῦρ; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· οὗτοί εἰσιν, Κυρία μου, οἱ

3 πάντων cod. 5 λέγων cod. κολάζετε cod. 8 μεσημβρίας cod. 9 παναγίαν cod. αἱ] ἢ cod. 11 μεσημβρίας cod. 12 ὁ πύρινος in οἶνε ω περὶως superscriptum. 13 ζώσης, hic et infra = ζώσης. 14 τοῦ¹] τοὺς cod. 15 παναγίαν cod. 16 ἐρώτησεν cod. 17 ἦγον — ζώσης transp. post αὐτῶν cod. ἐγκείμενοι scripsi (num. malis ἐγγισμένοι? cf. infra, v. 20): ἐγγίμενοι cod. 20 παναγίαν cod. εἶναι scripsi: οἶνε cod.; fort. οἶδε. 23 οὗτοι] οὗτος cod. 28 οἵτινες cod. 29 τὰ βρώματα cod. 34 ἐγγήμενοι cod.: cf. supra, v. 17.

ὀρκωταὶ οἱ κρατοῦντες τὸν τίμιον σταυρόν, ὃν οἱ ἄγγελοι μετὰ
 φόβον προσκνυοῦσιν· καὶ οἱ ἄνθρωποι κρατοῦσιν καὶ ὀμνέουσιν
 καὶ τὴν ἀλήθειαν κρύβουσιν· καὶ διὰ τοῦτο ὧδε κολάζονται. καὶ
 εἶδεν ἡ παραγία εἰς ἕτερον τόπον ἄνθρωπον κρεμάμενον ἐκ τῶν
 ποδῶν· καὶ ὄφρις δικέφαλος ἔτρωγεν αὐτὸν καὶ σκόληκες ἐκατα- 5
 τρέπουσιν αὐτόν. καὶ ἠρώτησεν τὸν ἀρχιστράτηγον ἡ κεχαριτω-
 μένη· τίνας εἰσὶν οὗτοι καὶ τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ
 ἀρχιστράτηγος· οὗτοί εἰσιν οἱ τοὺς τόκους λαμβάνοντες ἀργυ-
 ρίου καὶ χρυσοῦ· καὶ διὰ τοῦτο ὧδε κολάζονται. καὶ εἶδεν ἡ παρα- 10
 γία γυναῖκας κρεμαμένας ἐκ τῶν ὀδοντίων καὶ πάντα τὰ θηρία
 κατέτρωγαν αὐτάς. καὶ ἠρώτησεν ἡ κεχαριτωμένη τὸν ἀρχάγ-
 γελον Μιχαήλ καὶ λέγει· τίνας εἰσὶν αὗται καὶ τί τὸ ἁμάρτημα
 αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος Μιχαήλ· αὗται εἰσὶν αἱ γυ-
 ναῖκες ὅπου ἀφικράζον-[f. 308]-ται τί λέγουσιν οἱ γειτόνοι αὐτῶν
 διὰ τὰ κάμουν ἁμάχην μετ' αὐτοῦ· καὶ διὰ τοῦτο ὧδε κολάζον- 15
 ται. καὶ δακρύσασα ἡ παραγία εἶπεν· καλὸν ἦτον τοῦ ἀνθρώπου
 ἵνα μὴ ἐγεννᾶτον. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· ἀκόμη, παραγία
 μου, δὲν εἶδες ταῖς μεγάλαις κόλασιν καὶ ἐλυπήθης· ἀλλὰ πόθεν
 θέλεις τὰ ἐξέλθωμεν, Κυρία μου, ἐπὶ δυσμαῖς ἢ ἐπὶ μεσημβρίαν
 ἢ ἐπὶ βορρᾶν; — καὶ εἶπεν ἡ κεχαριτωμένη· ἄς ἐξέλθωμεν ἐπὶ 20
 δυσμᾶς. καὶ εὐθέως παρέστησαν τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφὶμ
 καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι καὶ ἐξήγαγον τὴν κεχαριτωμένην ἐπὶ με-
 σημβρίαν. καὶ εἶδεν ἐκεῖ νεφέλην πυρὸς ἀπλωμένην καὶ ἐν μέσῳ
 αὐτῆς κλίνην καὶ ἦσαν θηρία πολλὰ ὡς φλόξ πυρὸς· κακεῖ κατέ- 25
 κειτο πλῆθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ πύρινοι δράκοντες ἐπέ-
 κειντο ἐπάνω αὐτῶν. καὶ ἰδοῦσα αὐτοὺς ἡ παραγία ἐστέναξεν καὶ
 εἶπεν πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον· τίνας εἰσὶν οὗτοι καὶ τί τὸ ἁμάρτη-
 μα αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· οὗτοί εἰσιν, παραγία,
 ἐκεῖνοι ὅπου τὴν ἁγίαν κυριακὴν οὐκ εἰσέρχονται εἰς τὴν ἐκκλη-
 σίαν τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ κοι-[f. 308v]-μῶνται ὡσεὶ νεκροί· καὶ διὰ 30
 τοῦτο ὧδε οὗτοι κολάζονται. καὶ εἶπεν ἡ παραγία· ἐάν τις οὐ
 δύναται ἐγερθῆναι, τί ποιήσῃ; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· ἐάν
 τις κινδυνεύσῃ καὶ ἐξάψῃ ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐκ τεσσάρων <μερῶν>
 καὶ κυκλώσῃ αὐτὸν τὸ πῦρ καὶ οὐ δύναται ἐγερθῆναι, ἐκεῖνος ἔχει

- 1 ὀρκωταὶ scripsi : ὀρκοτίταις cod. 2 ὀμνέουσιν = ὀμνύουσιν.
 3 ἀλίθει cod. 5 ἐκατατρέπουσιν cod. (= κατετρέπων). 6 ἐρώτησεν
 cod. 7 εἰσὶν] ἐστὴν cod. 8 οἱ] ὁ cod. 12 αὗται] οὗτοι cod.
 13 αἱ] ἡ cod. 14 ἀφικράζοντε cod. γιτόνη cod. (= γείτονες).
 16 δακρύσας cod. παραγία] + καὶ cod. 18 καὶ] + εἰ cod.
 19 μεσημβρίας cod. 22 μεσημβρίας cod. 24 κακεῖ] κακοί cod.
 25 ἐπέκειντο cod. 30 διὰ] + το cod. 33 κινδυνεύσε cod. μερῶν
 addidi. 34 ἐκεῖνος scripsi : κακῆ cod. ἔχη συχωρισιν cod.

συγχώρησιν · εἰ δὲ ἐξέλθῃ καὶ φύγῃ, οὐκ ἔχει ἄνεσιν. καὶ εἶδεν ἡ
 5 παναγία εἰς ἕτερον τόπον σκότος μέγαν ὥστε τοὺς οὐρανοὺς ἐκά-
 λυπτεν, καὶ κατεκείντο πλήθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν · καὶ
 οὐδυνός μέγας ἐγένετο καὶ φωνὴ μεγάλη ἐγένετο. καὶ ἰδοῦσα αὐ-
 10 τὸς ἡ παναγία ἐδάκρυσεν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς · τί ποιεῖτε,
 ἄθλιοι, καὶ πῶς ἔχετε, ταλαίπωροι καὶ πῶς εὐρέθητε ἐδῶ ; καὶ
 οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. καὶ εἶπον οἱ κολάζοντες αὐτούς ·
 ** ἀπὸ τοῦ αἰῶνος φῶς οὐκ εἶδαμεν καὶ οὐ δυνατὸν ἀνανεῦσαι.
 καὶ ἀνανεύσαντες, ἰδοὺ <πίσ>σα κοχλάζουσα ἐπάνω αὐτῶν καὶ
 15 πῦρ κατέκαιεν αὐτούς. καὶ ἰδοῦσα αὐτούς ἡ παναγία ἐδάκρυσεν.
 καὶ εἶπον οἱ κολαζόμενοι πρὸς αὐτήν · πῶς ἡμᾶς κατηρώτησας,
 παναγία θεοτόκε εὐλογημένη; ὁ υἱὸς σου ὁ εὐλογημένος ἦλθεν.
 ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐ κατηρώτησεν ἡμᾶς. Ἀβραὰμ ὁ προπάτωρ καὶ
 ὁ Μωϋσῆς ὁ μέγας [f. 309] καὶ Ἡλίας ὃν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς καὶ
 15 Ἰωάννης ὁ μέγας ἐπὶ ἡμᾶς οὐκ ἐφάνησαν · καὶ σύ, δέσποινα θεο-
 τόκε, τὸ τεῖχος τῶν Χριστιανῶν, ἡ παρακαλοῦσα πολλὰ διὰ τοὺς
 ἁμαρτωλοὺς, πῶς ἐπεσκέψω ὅταν βασιανίζῃ πᾶσα κτίσις ; καὶ
 ταῦτα εἰπόντων, ἔπεσεν τὸ σκότος ἐπάνω αὐτῶν. καὶ εἶδεν εἰς
 20 ἕτερον τόπον σκαμνία πύρινα καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ ἐκάθετον πλήθος
 ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καιομένων ἐν αὐτοῖς. καὶ ἠρώτησεν τὸν
 ἀρχιστράτηγον ἢ κεχαριτωμένη καὶ λέγει · τίνες εἰσὶν οὗτοι
 καὶ τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν ; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος · οὗτοί
 εἰσιν, παναγία, οἵτινες τὸν πρεσβύτερον οὐκ ἐτίμησαν · καὶ <οἱ>
 25 μὴ ἐπεγειρόμενοι ὅταν εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
 Θεοῦ · καὶ διὰ τοῦτο ὧδε κολάζονται. καὶ εἶδεν ἡ παναγία εἰς
 ἕτερον τόπον μέγαν δένδρον σιδηροῦν · καὶ εἶχεν κλάδους τρια-
 κοσίους καὶ αἱ ἄκραις τῶν κλάδων εἶχον σιδηροὺς ὀγκίνους καὶ
 ἐπ' αὐτοὺς ἐκρέμαντο πλήθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἀπὸ ταις
 γλώσσαις αὐτῶν. καὶ ἰδοῦσα ἡ παναγία ἐδάκρυσεν καὶ ἠρώτησεν
 30 τὸν ἀρχάγγελον Μιχαήλ · τίνες εἰσὶν οὗτοι καὶ τί τὸ ἁμάρτημα
 αὐτῶν ; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος · οὗτοί εἰσιν, παναγία, οἱ
 ἐπίορκοι καὶ οἱ βλάσφημοι [f. 309^v] καὶ οἱ καταλαληταὶ καὶ οἵτινες
 ἐχώρισαν ἀδελφούς ἀπὸ ἀδελφῶν · καὶ διὰ τοῦτο ὧδε κολάζονται.
 καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος · ἐάν τις ἐξ ἐθνῶν ἔμελλεν βαπτισθῆναι

2 ἐκάλυπτων cod. 3 καὶ κατεκείντο scripsi : κακοὶ cod. 4 μεγάλην cod.
 6 εὐρέθητε cod. 7 φωνήν cod. 8 ** lacunam sign. « quid tacetis ?
 et dixerunt damnati... ». δύνατο cod. 9 ἰδοὺ <πίσ>σα κοχλά-
 ζουσα scripsi : ἰδοῦσα κολάζουσα cod. 11 κατηρώτησας cod. 13 κατε-
 ρώτισεν cod. 14 ὃν] ὁ ἐν cod. 15 ἐπὶ] + καὶ cod. ἔφανων cod.
 17 βασιανισθῆ? 18 εἰπόντων] ἠποῦσα cod. αὐτόν cod. 20 αὐτὰ
 cod. ἐρώτισεν cod. 21 λέγην cod. 23 οἱ addidi. 24 ἐπιγη-
 ρόμενος cod. 27 αἱ] οἱ cod. ὀγκίνους cod. 28 αὐτὰ cod.
 33 ἐχώρησαν cod. ἀδελφῶν ἀπὸ ἀδελφούς cod. 34 ἔμελλον cod.

καὶ εἶπεν αὐτὸν ἕτερος ὕβρισας ὅτι μιαιοφάγον ἐστὶν ἔθνος ἄπιστον
καὶ δοτις αὐτὸν οὕτως βλασφημήσῃ καὶ ἀποστρέψῃ αὐτὸν ἀπὸ
τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας, ἀδιάλυτος ἐστὶν ἀπὸ τῆς φοβεραῖς κολά-
σεως. καὶ εἶδεν ἡ παναγία ἄνθρωπον κρεμάμενον ἐκ τεσσάρων 5
<μελῶν> καὶ ἐκ τῶν ἀκρωνυχιῶν · καὶ ἐξήρχετο αἷμα ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ σφοδρῶς καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἔδεσμεῖτο καὶ
κατέκαιεν αὐτὸν φλόγα πυρός · καὶ οὐκ ἐδύνατο στενάζαι καὶ
εἰπεῖν τὸ · Κύριε, ἐλέησον. καὶ ἰδοῦσα αὐτὸν ἡ παναγία ἔκλανσεν
καὶ ὠλιγόρησεν καὶ εἶπεν τὸ · Κύριε, ἐλέησον, τρίς. καὶ μετὰ τὸ
πληρῶσαι τὴν ἔκτενὴν ταύτην, ἦλθεν ἄγγελος ὁ τὴν ἐξουσίαν ἔχων 10
τῆς μάστιγος καὶ ἔλυσεν τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου. καὶ
ἠρώτησεν τὸν ἀρχιστράτηγον · τίς ἐστὶν οὗτος ὁ ἐλεεινός, ὃ ἔχων
τὴν κόλασιν ταύτην; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος · οὗτός ἐστιν ὁ
οἰκονόμος ὅστις οὐκ ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἔτρωγεν
τῆς ἐκκλησίας τὰ πράγματα · καὶ ἔλεγεν οὗτος · ὁ δουλεύων τὸν 15
ναὸν [f. 310] ἀπὸ τοῦ ναοῦ ζήσεται. καὶ εἶπεν ἡ παναγία · κατὰ
τὴν πίστιν αὐτοῦ γεννηθήτω. καὶ πάλιν ἐδέσμευσεν ὁ ἄγγελος τὴν
γλῶτταν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς κευκαριτωμένης ·
δεῦρο, παναγία, γὰ ἰδῆς ὅπου κολάζονται οἱ πρεσβύτεροι. καὶ
ἐξῆλθεν ἡ παναγία καὶ εἶδεν πρεσβυτέρους κρεμαμένους ἐκ τῶν 20
ὀνύχων · καὶ πῦρ ἐκ τῆς κορυφῆς αὐτῶν ἐξήρχετον καὶ κατέκαιεν
αὐτούς. καὶ εἶπεν ἡ παναγία πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον · τί τὸ ἀμάρ-
τημα αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος · οὗτοί εἰσιν οἱ λειτουργ-
γούντες καὶ τοῦ φοβεροῦ θρόνου τοῦ δεσπότην παριστάμενοι καί,
ὅτε ἐμέλιζον τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἐξέπιπτον οἱ μαρ- 25
γαῖται κάτω καὶ ὁ φοβερός θρόνος ἐν οὐρανῷ ἐσαλεύετο καὶ τὸ
ὑποπόδιον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔτρεμεν. καὶ διὰ τοῦ-
το ὧδε κολάζονται. καὶ εἶδεν ἡ παναγία <εἰς> ἕτερον τόπον
ἄνθρωπον κρεμάμενον καὶ θηρίον πτερωτὸν ἔχον τρεῖς κεφαλὰς ·
καὶ ἔτρωγεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸν ἄνθρωπον. ἡ δὲ τρίτῃ κεφαλῇ 30
ἔτρωγεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. καὶ ἠρώτησεν ἡ παναγία τὸν
ἀρχιστράτηγον · τίς ἐστὶν οὗτος ὁ ἐλεεινός ὃς οὐ δύναται ἐξελ-
θεῖν ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος · οὗ-
τός ἐστιν, [f. 310^v] παναγία, ὁ ἀρχιδιάκονος ὁ ἀναγινώσκων τὸ
ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ οὐκ ἔλεγεν τὴν διάταξιν καὶ παραγγελίαν 35
πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἵνα στέκουσιν εἰς ἀκρόασιν τοῦ ἁγίου εὐαγ-
γγελίου καὶ ὅλον τὸ τέλος τῆς θείας μυσταγωγίας. καὶ πάλιν βλέ-

1 μιαιοφάγε εἰσὶν cod. 2 οὗτος cod. 3 ἀδιάλυτος cod. 5 μελῶν
addidi. ἀκρονύχων cod. 9 ὀλιγορῶ = ὀλιγοφυχῶ. τρίς] γ' cod.
10 ἔκτενὴν: cf. infra, p. 279, 1. ὃ] + ἐπί cod. 17 γενεθῆτο cod.
25 οἱ] ἡ cod. 26 ἐσαλέβετω cod. 28 εἰς addidi. 31 ἐρώτη-
σεν cod. 32 ὅς] ὄν cod. 34 ἀρχιδιάκων cod. 37 βλέπη cod.

πει ἡ παναγία γυναικας κρεμασμένας ἐκ τῶν ὀνύχων καὶ φλόξ
 πυρὸς ἐξήρχετο ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν καὶ κατέκαιεν αὐτάς·
 καὶ βοῶσαι ἔλεγον· ἐλέησον ἡμᾶς τὴν βάσανον ταύτην· ἡμεῖς
 χῆραι ἤμεσθεν καὶ οὐκ ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ
 5 διὰ τοῦτο κολαζόμεσθεν ἐδῶ. καὶ βλέπουσα αὐτάς ἡ παναγία
 ἐδάκρυσεν· καὶ λέγει τὸν ἀρχιστράτηγον· τίνες εἰσὶν αὐταὶ καὶ
 τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· αὐταὶ εἰσὶν
 αἰδιακόνισσαι αἰτινες ζῶσαι οὐκ <ἐτίμων> τὸν ἰδικὸν <ἄνδρα>
 αὐτῶν, <ἀλλὰ> τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πορνείαν παρέδωκαν· καὶ
 10 διὰ τοῦτο ὧδε κολάζονται. καὶ εἶδεν εἰς ἕτερον τόπον γυναικας
 γυμνάς μέσα εἰς τὸ πῦρ καὶ πάντα τὰ θηρία ἔτρωγαν αὐτάς. καὶ
 εἶπεν πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον ἡ κεχαριτωμένη· τίνες εἰσὶν αὐταὶ
 καὶ τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν; εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· αὐταὶ εἰσὶν
 μονάστριαι αἰτινες ἐπόρνευσαν καὶ τὸ ἴδιον σῶμα αὐταὶ [f. 311]
 15 οὐκ ἐφύλαξαν· καὶ διὰ τοῦτο ὧδε κολάζονται. καὶ λέγει ὁ ἀρχι-
 στράτηγος πρὸς τὴν παναγίαν· δεῦτε, εἰσελθε, δέσποινά μου θεο-
 τόκε, καὶ ἰδὲ ποῦ κολάζονται τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτωλῶν. καὶ
 ἐξῆλθεν ἡ παναγία καὶ εἶδεν ποταμὸν πύρινον. καὶ ἡ σκιὰ τοῦ
 ποταμοῦ ὡς αἷμα· καὶ ἐξερχόμενος ὁ ποταμὸς κατέκαιεν τὴν γῆν
 20 καὶ ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων αὐτοῦ ἐκεῖ κατέκειτο πλῆθος τῶν ἁμαρ-
 τωλῶν. καὶ ἠρώτησεν ἡ παναγία τὸν ἀρχιστράτηγον· τίνες
 εἰσὶν οὗτοι καὶ τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος·
 οὗτοί εἰσιν πόρνοι, μοιχοί, ἀρσενοκοῖται, κλέπται, παρακροσ-
 ται καὶ οἱ παραθερίζοντες καὶ οἱ παραβλακισταὶ καὶ οἱ συμβάλ-
 25 λοντες μάχην· οὗτοί εἰσιν οἱ κατήγοροι καὶ οἱ καταλαληταὶ καὶ
 οἱ τῆς πρώτης ἐβδομάδος λύοντες τὴν νηστείαν· οὗτοί εἰσιν οἱ
 ἐπίορκοι καὶ οἱ τρώγοντες τοὺς ἄλλοτρίους καμάτους· οὗτοί εἰ-
 σιν οἱ ἀνελεήμονες ἄρχοντες· οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπίσκοποι οἱ ἀμετά-
 δοτοι· οὗτοί εἰσιν οἱ πατριάρχαι οἱ ἀκάρδιοι καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ
 30 μὴ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ φιλάργυροι καὶ οἱ
 τοὺς τόκους λαμβάνοντες καὶ οἱ καταδουλώσαντες ψυχὰς ἐλευ-
 θέρας ἀδίκως. καὶ ταῦτα ἀκούσασα ἡ κεχαριτωμένη καὶ ὄρῳσα
 αὐτοὺς ἔκλαυ· [f. 311^v]-σεν καὶ εἶπεν· οὐαὶ τὸ γένος τῶν ἀνθρώ-
 πων· οὐαὶ τῶν ἁμαρτωλῶν. καὶ ἰνατί ἐπλανήθησαν; καὶ εἶπεν
 35 πρὸς αὐτὴν ὁ ἀρχιστράτηγος Μιχαήλ· τί κλαίεις, παναγία μου;

3 βοῶσας cod. ἡμεῖς] οἱ μῆς cod. 4 οὐκ] οὐ καὶ cod. 5 βλέ-
 ποντας cod. 6 αὐταὶ] οὗτοι cod. 8 αἰτινες] ὥσσης cod. ζῶν-
 τας cod. οὐ cod. ἐτίμων addidi. δικόνων cod. ἄνδρα inserui.
 9 αὐτόν cod. ἀλλὰ addidi. αὐτόν cod. 12 αὐταὶ] οὗτοι cod.
 13 αὐταὶ cod. 18 σκιά = ἰδέα. 20 αὐτοῦ] αὐτόν cod. ἐκεῖ m²
 κακοὶ m¹. 21 ἐρώτησεν cod. 24-25 συμβάλλοντες μάχην scripsi :
 συμβαλωμάχη cod. 26 ἐβδομάδος cod. 29-30 ἡ μι ποιῶνταις cod.
 31 ἐλευθερίας cod. 32 ἀκούσας cod.

ἀκόμη οὐχ ἐώρακας τὰς μεγάλας κολάσεις. καὶ εἶπεν ἡ παναγία·
 δεῦρο, Μιχαήλ, ὁ μέγας ταξίαρχος τῶν ἄνω δυνάμεων νὰ ὑπάγω-
 μεν καὶ ἴδωμεν τὰς κολάσεις ὅλας. καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος·
 πόθεν θέλεις, δέσποινά μου, νὰ ἐξέλθωμε, ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἢ
 ἐπὶ τὸν παράδεισον ἢ ἐπὶ τὰ ἀριστερά; καὶ λέγει ἡ θεοτόκος· 5
 ὅπου αἱ μεγάλαις κολάσαις εἰσιν. καὶ ἅμα εἰπούσα τῷ λόγῳ εὐ-
 θέως παρέστη τὸ ἄρμα τὸ χερουβικὸν καὶ τὰ Σεραφίμ τοῦ Κυρίου·
 καὶ ἐξήγαγον τὴν κεχαριτωμένην ἐπὶ τὰ ἀριστερά, ὅπου αἱ μεγά-
 λαι κολάσαις εἰσιν. καὶ εἶδεν ἐκεῖ ποταμὸν πυρὸς καὶ σκότος
 μέγα καὶ ἡ ἰδέα τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου σκοτεινότερα παρὰ πύσσας 10
 καὶ ἐκεῖ κατέκειτο πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ ἐκόχλαζεν
 δὲ χαλκοῦς λέβης καὶ ὡς ἀγρία θάλασσα τὰ κύματα ἔρριπτεν
 ἐπάνω τῶν ἀμαρτωλῶν. καὶ ὅταν ἀνέβαιναν τὰ κύματα, ἐβυθίζοντο
 οἱ ἀμαρτωλοὶ πῆγας μυρίας καὶ οὐκ ἐδύναντο νὰ εἰπουν τό· ἐλέη-
 σον ἡμᾶς, ὁ δίκαιος κριτὴς· ἔτρωγεν γὰρ αὐτοὺς ὁ [f. 312] σκώ- 15
 ληξ ὁ ἀκοίμητος καὶ πύρινοι ἄγγελοι ἤλεγχον αὐτοὺς τὰ πταισ-
 ματα αὐτῶν. καὶ ὁ βρυγγμὸς τῶν ὀδόντων <ἠκούετο> καὶ κατέ-
 τρωγεν αὐτοὺς τὰ θηρία τὰ ἄγρια εἰς ἐκεῖνο τὸ σκότος. καὶ
 ἰδόντες οἱ ἄγγελοι οἱ κολάζοντες τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἀνεβόησαν
 μίαν φωνὴν τό· ἅγιος ὁ Θεός, ὁ πλάσας καὶ σπλαγχνιζόμενος 20
 διὰ τῆς θεοτόκου· εὐχαριστοῦμέν σε, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἀπὸ τοῦ
 αἰῶνος οὐκ εἶδαμεν φῶς καὶ σήμερον εἶδαμεν φῶς διὰ τῆς θεοτό-
 κου. καὶ ἀνεβόησαν μίαν φωνὴν λέγοντες· χαῖρε, κεχαριτωμένη
 θεοτόκε παρθένε, ἡ λαμπὰς τοῦ Ἥλιου· χαῖρε καὶ σύ, Μιχαήλ,
 ἀρχιστράτηγε Θεοῦ, ὁ πρεσβεῶν ὑπὲρ πάσης κτίσεως. ἡμεῖς γὰρ 25
 ὄντες οἱ κολάζοντες τοὺς ἀμαρτωλοὺς μεγάλως λυπούμεθα. καὶ
 ἰδοῦσα ἡ παναγία τοὺς ἀγγέλους τεταπεινωμένους καὶ στυγνοὺς
 κλαίοντας, ἔκλαυσεν καὶ ἡ παναγία, ἔκλαυσεν καὶ ὁ ἀρχιστράτη-
 γος Μιχαήλ καὶ πᾶσαι αἱ στρατιαὶ τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων διὰ
 τοὺς ἀγγέλους οἱ ἐκόλαζον τοὺς ἀμαρτωλοὺς· <οἱ> ἀνεβόησαν 30
 μίαν φωνὴν λέγοντες· καλῶς ἦλθατε δι' ἡμᾶς τοὺς ἀπ' αἰῶνων
 ὄντας ἐν τῷ σκότει τούτῳ. καὶ θεωροῦντες τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ
 τοὺς ἐκεῖ μετ' αὐτοῦς, [f. 312^v] ὡς εἶδεν αὐτοὺς ἡ παναγία μετὰ
 τὸν ἀρχιστράτηγον Μιχαήλ καὶ πᾶσαι αἱ στρατιαὶ τῶν ἐπουρανίων
 δυνάμεων, θεωροῦντες τῶν ἀμαρτωλῶν τὸν θρῆνον, ἦραν πάντες 35
 μίαν φωνὴν λέγοντες· Κύριε, ἐλέησον, τρεῖς· καὶ μετὰ τὸ παῦσαι

3 λέγην cod. 5 λέγην cod. 10 ἡδέα cod. σκοτινότερον cod.
 12 λέβης] λεύεις cod. 14 ἐδύνατο cod. 16 ἔλεχων cod. 17 ἠκούετο
 addidi. 19 τοὺς κολάζοντας cod. 25 πρεσβεῖον cod. 26 κολα-
 ζόμενοι cod. 30 οἱ] ὄν cod. οἱ^a addidi. 32 ὄντος cod.
 33 ἐκεῖ μετ' αὐτοῦς scripsi : ἐκῶν εἰαυτοῦς cod.

τὴν ἐκτενὴν ταύτην, ἔπαυσε ὁ κλύδων τοῦ ποταμοῦ καὶ ἔπεσαν τὰ πύρινα κύματα καὶ ἐφάνησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ὡς κόκκοι σινάπεως ἐν τῷ πυρὶ. καὶ ἰδοῦσα αὐτοὺς ἡ παναγία ἔκλιυσε καὶ ὀλιγόθη καὶ ἠρώτησεν τὸν ἀρχιστράτηγον· τίς ὁ ποταμὸς οὗτος καὶ τί
 5 τὰ κύματα καὶ τίνες οὗτοι οἱ κείμενοι ἐν τῷ πυρὶ; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· οὗτος ὁ ποταμὸς ἐστὶν τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ οἱ ἐγκείμενοι εἰς τὸ πῦρ καὶ οἱ βασανιζόμενοι ὑπὸ τῶν κυμάτων τοῦ πυρός εἰσι οἱ Ἰουδαῖοι οἱ σταυρώσαντες τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ· καὶ πάντα
 10 τὰ ἔθνη τὰ μὴ βαπτιζόμενα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· καὶ οἱ ἐκ τῶν Χριστιανῶν ἑξαγοραζόμενοι δαιμόνια καὶ ἀρνούμενοι τὸν Χριστὸν καὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ· καὶ <οἱ> ὑποπνίγοντες εἰς τὸν ἄ-[f.313]-φατον μηρὸν τῆς συντεκνίας καὶ οἱ πορνέοντες μητέρα καὶ θυγατέραν· καὶ οἱ
 15 φαρμακοὶ οἱ ἀποκτείνοντες τὰ βρέφη καὶ οἱ πνίγοντες τὰ ἴδια τέκνα. καὶ εἶπεν ἡ παναγία κατὰ τὴν πίστιν αὐτῶν γενηθήτω αὐτοῖς. καὶ εὐθέως ἔπεσεν ὁ κλύδων τοῦ ποταμοῦ καὶ ἀνέβησαν τὰ κύματα ἐπάνω τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἀσεβῶν ἐκείνων καὶ τὸ σκότος συνεκάλυψεν αὐτούς. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος πρὸς τὴν
 20 παναγίαν· ἔάν τις ἐκβληθῇ ἐν τῷ σκότει τούτῳ, οὐκ ἔστιν ἄξιος εἰσελθεῖν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· οὐαὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς· ἀτελεύτητος ὑπάρχει ἡ φλόξ τοῦ πυρός. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· δεῦρο, παναγία, νὰ ἴδῃς τὴν λίμνην τοῦ πυρός ὅπου κοχλάζεται τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν τὸ ἀναρίθμητον. καὶ
 25 ἐξῆλθεν ἡ παναγία καὶ τοὺς μὲν ἠκούει, τοὺς δὲ ἐθεώρει. καὶ ἠρώτησεν ἡ παναγία τὸν ἀρχιστράτηγον· τίνες εἶναι οὗτοι καὶ τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· οὗτοι εἰσι, παναγία, οἱ βαπτισθέντες καὶ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου οὐκ ἐφύλαξαν, ἀλλὰ ἐποίησαν τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου· καὶ διὰ τοῦτο
 30 εἰ-[f. 313v]-σῆλθαν εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. καὶ εἶπεν ἡ παναγία πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον· ἡμεῖς τε καὶ ἐσύ, δέομαί [σου], ἀρχιστράτηγε, ἃς ἔλθωμεν καὶ ἃς κολαζόμεθα μὲ τοὺς Χριστιανοὺς ἀντάμα, ὅτι τέκνα Θεοῦ τοῦ υἱοῦ [μο]ν ἐκλήθησαν. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος πρὸς τὴν κεχαριτωμένην· σύ, δέσποινά μου, ἀνα-
 35 παύου ἐν τῷ παραδείσῳ. καὶ ταῦτα εἰπὼν, συναχθέντες οἱ ἀπόσ-

1	ἐκταινὴν cod. ; cf. supra, p. 276, 10.	δ] τόν cod.	2	κόκον
cod.	3	πῦρ cod.	5	τίνες] τίς cod.
cod.	11	οἱ] ἦν cod.	malim	ἑξαγορευόμενοι.
δποπνίγοντες	scripsi (fors. malis	ὑποπνέοντες) :	ὑπόπνιονταις	cod.
cod.	μύρον	cod.	14	πορνέβοντες cod.
17	τοῦ repetitur.	22	ἀτελεότητος	cod.
cod.	26	εἶναι	scripsi (= εἰσίν) :	ἦν cod.
cod.	33	ἐκκλήθησαν	cod.	34
		ἀναπαύθου	cod.	
				7
				ἔγγολιμενη
				13
				οἱ addidi.
				23
				δέβρω cod.
				25
				ἐξή-
				λθην cod.
				30
				ἡσηρθαν cod.

τολοι καὶ πᾶσαι αἱ ἐπουράνιαι δυνάμεις, βαστάζοντες αὐτὴν καὶ κράζοντες τὸ ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος ὁ Θεός, ἔθησαν αὐτὴν μετὰ ἀρωμάτων καὶ εὐωδίας πολλῆς καὶ ἔδωκαν αἶνον τῷ Θεῷ· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν.

B. MANUSCRIT N° 352 DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE.

[F. 200] Ἀποκάλυψις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, 5
ὅταν ἔμελλεν ἔλθειν ἐπὶ τῶν κολάσεων ἰδεῖν τὰς
κολάσεις.

Ὅταν ἔμελλεν ἡ παναγία Θεοτόκος Μαρία παραγενομένη ἰδεῖν
τὰς κολάσεις, γεναμένη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν προσεῦξασθαι
καὶ προσευχομένη πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν λέγει· Δέσπο-[f. 200^v]- 10
τα, Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, ἐπάκουσον τῆς δούλης σου τῆ
ᾠρᾶ ταύτη καὶ κατέλθοι ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ
ὅπως μοι ἀποκαλύψῃ περὶ τῶν ἐπουρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων καὶ
καταχθονίων. καὶ ἅμα τῷ λόγῳ εἰπούσα, κατήλθεν ὁ ἄγγελος
Κυρίου μετὰ τετρακοσίους ἀγγέλους· ἠσπάσαντο τὴν κεχαριτω- 15
μένην καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν· χαίροις, τοῦ Πατρὸς τὸ ἀπαύγασμα
γεννήσασα· χαίροις, τῶν δεκατεσσάρων στερεωμάτων τὸ ὀχύ-
ρωμα· χαίροις, τῶν ἀγγέλων τὸ προσκύνημα. ἡ δὲ παναγία εἶπεν·
χαίροις, Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε, τῶν Ἐξαπτερυγίων τὸ ἔπαινος· χαί- 20
ροις, Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε, ὁ πρωτόθρονος Θεοῦ. οὐοίους δὲ 20
καὶ πάντα τοὺς ἁγίους ἀγγέλους εὐφήμησεν ἡ κεχαριτωμένη
καὶ δεομένη ἡ ὑπεράχραντος θεοτόκος διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς λέ-
γει· ἀνάγγειλόν μοι τὰ [f. 201] ἐπὶ τῆς γῆς πάντα. καὶ εἶπεν ὁ
ἀρχάγγελος· εἴ τι εἶπης μοι, ᾧ κεχαριτωμένη, ἐγὼ σοι πάντα ἀν-
αγγείλω. εἶπεν πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον ἡ κεχαριτωμένη· πόσαι 25
κολάσεις εἰσὶν ὅπου κολάζεται τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων; καὶ
εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος· πολλαὶ καὶ ἀναρίθμητοί εἰσιν. καὶ εἶπεν ἡ
κεχαριτωμένη· ἀνάγγειλόν μοι τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὰ ἐν οὐρανοῖς,
τότε ἐκέλευσεν ὁ ἀρχιστράτηγος καὶ ἀπεκαλύφθη τοῖς ἀγγέλοις

1 πον-(ρα)νιαι cod. 2 Θεός] + καὶ cod. 3 ἐβωδίας cod. 9 γενα-
μένης cod. 10 προσευχομένης cod. λέγουσα cod. 12 κατελθῶν
cod. 14 εἰπούσα delerem nisi eadem structura appareret ff. 203^v, 205^v,
207, 211; cf. p. 278, 6. 15 κεχαριτωμένη cod. 19 τό: cf. p. 272, 10.
22 λέγουσα cod. 26 κολάζονται cod. 29 ἀπεκαλύφθη τοῖς ἀγγέ-
λοις τοῖς] rectius: ἀπηνέχθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων τῶν.

τοῖς ἐπὶ δυσμῶν. καὶ ἔχανεν ὁ Ἄιδης. καὶ εἶδε τοὺς ἐκεῖ κολαζομένους καὶ ἐκεῖ κατέκειτο πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· καὶ ὄδυρμος πολὺς καὶ μέγας ἐξήρχετο ἀπ' αὐτούς. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· οὗτοί εἰσιν οἵτινες Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα οὐκ ὠμολόγησαν· καὶ διὰ τοῦτο οὕτως κολάζονται. καὶ εἶδεν ἡ παναγία εἰς ἕτερον τόπον σκότος μέγα καὶ κλύδωνα μεγάλον. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· τί τὸ σκότος [f. 201^v] τοῦτο καὶ τί τὸ ἀμάρτημα αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος· πολλὰι ψυχαὶ κατακείνται ἐν τῷ σκότει τούτῳ. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· ἀρθήτω

10 τὸ σκότος τοῦτο ὅπως ἴδω καὶ ταύτην τὴν κόλασιν. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· οὐκ ἔστι δυνατόν, ἵνα μὴ ἴδῃς καὶ ταύτην τὴν κόλασιν. καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἄγγελοι οἱ φυλάσσοντες αὐτούς καὶ εἶπον· παραγγελίαν ἔχομεν ἀπὸ τοῦ ἀοράτου Πατρὸς ἵνα μὴ ἴδωσι τὸ φῶς, ἕως ὅτου λάμψει ὁ υἱὸς σου ὁ εὐλογημένος ὑπὲρ

15 ἑκατὸν ἡλίους λαμπροτέρως. καὶ ἐν λύπῃ γενομένη ἡ παναγία, ἀνέτεινε τὸ ὄμμα αὐτῆς πρὸς τὸν ἄχραντον δεσπότην καὶ εἶπεν· ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀρθήτω τὸ σκότος τοῦτο. καὶ εὐθέως ἤρθη τὸ σκότος· καὶ εἶδεν ἐκεῖ πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ ὄδυρμος μέγας ἐξήρχετο

20 ἀπ' αὐτούς· καὶ ἰδοῦσα ἡ παναγία εἶπεν καὶ ἐδάκρυσεν εἰποῦσα· πῶς ἔχετε, παλαίπωροι, καὶ πῶς ἐνταῦθα εὐρέθητε; καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. καὶ εἶπον οἱ ἄγγελοι οἱ φυλάσσοντες αὐτούς· οὐ λαλεῖτε τὴν κεχαριτωμένην; καὶ εἶπον οἱ κολαζόμενοι· ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ εἶδομεν φῶς καὶ οὐ δυνάμεθα

25 ἀνθρωπὸν λαλῆσαι. καὶ ἐδάκρυσεν ἡ κεχαριτωμένη καὶ εἶπον οἱ κολαζόμενοι· πῶς ἡμᾶς ἠρώτησας, δέσποινα θεοτόκε; ὁ υἱὸς σου ὁ εὐλογημένος ἐπὶ τῆς γῆς κατήλθε καὶ οὐκ ἠρώτησεν ἡμᾶς, οὔτε προφήτης οὔτε ἀπόστολος οὔτε τίς ἕτερος· καὶ σὺ πῶς ἡμᾶς ἠρώτησας, δέσποινα ἡ κεχαριτωμένη τοῦ κόσμου, τὸ τεῖχος τῶν

30 Χριστιανῶν, ἡ παρακαλοῦσα διὰ τοὺς ἁμαρτωλούς; καὶ εἶπεν ἡ παναγία· τίνες εἰσὶν οὗτοι καὶ τί τὸ ἀμάρτημα αὐτῶν; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· οὗτοί εἰσιν οἱ μὴ πιστεύσαντες Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ σέ, τὴν κυρίαν καὶ θεοτόκον, μὴ ὠμολογήσαν· [f. 202^v]-τες καὶ διὰ τοῦτο οὕτως κολάζονται. καὶ πάλιν ἐδάκρυσεν ἡ θεοτόκος καὶ ἔπεσεν τὸ σκότος ἐπάνω αὐτῶν. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος· πόθεν θέλεις ἀπέλωμεν, ἐπὶ δυσμᾶς ἢ ἐπὶ μεσημβρίαν, ὅπου ὁ πύρινος ποταμὸς ἐξέρχεται; ὅπου ** ἐκεῖ κατέκειτο πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, οἱ μὲν ἕως ζωσσης,

2 κατέκειτο πλῆθος scripsi : κατώκει τῶν cod. 6 κλύδων μέγας cod.
 10 εἶδω cod. 14 ἕως] ὡς cod. 15 μπροτέρως cod. παναγία] +
 καὶ cod. 21 ἐκρίθητε cod. 25 ἀν(θρωπ)ων cod. 29 ἢ] ὃ cod.
 37** lacunam sign. 38 ζωσσης, cf. supra, p. 273, 13.

ἄλλοι δὲ ἕως τραχήλου, ἄλλοι δὲ ἕως τοῦ στήθους, ἕτεροι ἕως
 τῆς κορυφῆς. καὶ ἰδοῦσα αὐτοὺς ἡ παναγία εἶπεν· τίνες εἰσὶν
 οὗτοι; οὗτοί εἰσιν οἵτινες πατρὸς καὶ μητρὸς κατάραν ἔλαβον·
 καὶ διὰ τοῦτο οὕτως κολάζονται. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· τίνες εἰ- 5
 σὶν οἱ ἕως τοῦ στήθους; καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος ἔφη· οὗτοί εἰσιν
 οἵτινες τοὺς συντέκνους αὐτῶν ἔτυψαν καὶ ἐπόρνευσαν καὶ ὕβρισαν.
 καὶ εἶπεν ἡ παναγία· τίνες εἰσὶν οὗτοι, οἱ ἕως τοῦ τραχήλου;
 καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος εἶπεν· οὗτοί εἰσιν οἵτι-[f. 203]-νες ἀνθρώ- 10
 πων κρέας ἔφαγον. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· πῶς δύναται ἄνθρωπος
 ἀνθρώπου κρέας φαγεῖν;—οἵτινες ἐκατέδωκαν ἀδίκως τοὺς ἀδελ-
 φοὺς αὐτῶν <καὶ> οὐκ ἠλέησαν. καὶ αἱ γυναῖκες ἔφαγον κρέας,
 αἵτινες τὰ βρέφη <ἐξείλον> ἀπὸ τῶν σαρκῶν αὐτῶν καὶ ἔρριψαν
 αὐτὰ βρώματα τοῖς κυναρίοις· καὶ διὰ τοῦτο οὕτως κολάζονται.
 καὶ εἶδεν ἡ παναγία ἄνθρωπον κρεμάμενον ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ·
 καὶ σκώληκες κατήσθιον αὐτόν. καὶ ἠρώτησεν ἡ παναγία· τίς 15
 οὖν οὗτος; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος· οὗτος ἦν ὁ τόκον λαβῶν· καὶ
 διὰ τοῦτο οὕτως κολάζεται. καὶ εἶδεν ἡ παναγία ἀνδρῶν τε πλή-
 θη καὶ γυναικῶν εἰς τὸ πῦρ ἕως τῆς κορυφῆς. καὶ εἶπεν ἡ παναγία·
 τίνες εἰσὶν οὗτοι καὶ τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν; καὶ ὁ ἀρχάγγελος
 εἶπεν· οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν κρατοῦντες 20
 καὶ ὀμνύοντες· καὶ διὰ τοῦτο οὕτως κολάζον-[f. 203^v]-ται. καὶ
 εἶδεν ἡ παναγία εἰς ἕτερον τόπον γυναῖκα κρεμαμένην ἐκ τῶν
 ὀδόντων αὐτῆς· καὶ πάντα τὰ θηρία κατήσθιον αὐτήν. καὶ ἠρώτη-
 σεν ἡ παναγία· τίς ἐστὶν αὕτη καὶ τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῆς; αὕτη
 ἐστὶν ἡ παρακροωμένη εἰς τοὺς γείτονας καὶ ποιοῦσα μάχας· 25
 καὶ διὰ τοῦτο οὕτως κολάζεται. καὶ ἐδάκρυσεν ἡ παναγία καὶ
 εἶπεν· καλὸν εἶναι <διὰ> τὸν ἄνθρωπον ἵνα μὴ ἐγεννήθη. καὶ
 εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· ἀκόμη οὐχ ἐώρακας τὰς μεγάλας κολά-
 σεις. καὶ ἅμα τῷ λόγῳ εἰπῶν, παρέστη τὸ ἄρμα τὸ χερουβικὸν
 καὶ τετρακόσιοι ἄγγελοι καὶ ἦσαν τὴν κεχαριτωμένην ἐπὶ τὴν 30
 μεσημβρίαν. καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἱκανὰ κλινάρια ὡς ἡ φλόγα πυρὸς καὶ
 ἐκεῖ κατέκειτο πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ πόρινοι δρά-
 κοντες ὑπεράνω αὐτῶν. καὶ ἰδοῦσα ἡ παναγία μεγάλως ἀνεστένα-
 ξεν καὶ εἶπεν· τίνες εἰσὶν οὗτοι; καὶ ὁ ἀρχι-[f. 204]-στράτηγος
 ἔφη· οὗτοί εἰσιν οἱ εἰς τὸν ὄρθρον τῆς ἀγίας κυριακῆς οὐκ ἐγεί- 35
 ρονται, ἀλλὰ κείνται ὡσεὶ νεκροὶ εἰς τὰ κλινάρια αὐτῶν· καὶ διὰ
 τοῦτο οὕτως κολάζονται. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· ἐάν τις οὐ δύνα-

2 αὐτῆς cod. παναγία] + καί cod. 3 οὗτοι: scil. οἱ ἕως τῆς ζώσης.
 10 οἵτινες] οἱ οἵτινες cod. 11 καὶ addidi. 11-12 οἵτινες (sic) ἔφαγον
 κρέας transp. cod. + καὶ cod. 12 ἐξείλον addidi. 13 αὐτὰ] αὐτῶν
 cod. 16 οὕτως² cod. 24 οὕτη² cod. 25 παρακροωμένη cod.
 27 διὰ addidi. 29 εἰποῦσα cod. cf. supra, p. 280, 14. 36 ὡσεὶ scripsi;
 ὡς of cod.

ταί ἐγεροθήναι, τί ποιήσῃ; καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος εἶπεν· ἄκουσον,
 παναγία· εἴ τινα κυκλώσῃ τὸ πῦρ ἐκ τεσσάρων μερῶν τοῦ οἴκου
 καὶ οὐ δύνανται ἐγεροθήναι, ἔχει συγχώρησιν. καὶ εἶδεν ἡ παναγία
 εἰς ἕτερον τόπον σκαμνία πύρινα καὶ ἐπάνω αὐτῶν κατέκειντο
 5 πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. καὶ ἠρώτησεν ἡ παναγία· τίνας
 εἰσὶν οὗτοι; καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος εἶπεν· οἴτινες βλέπουσιν τοὺς
 ἱερεῖς καὶ οὐκ ἐγγείρονται ὅταν εἰσέρχονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν
 καὶ ὅταν ἐξέρχονται· καὶ ὁ πρεσβύτερος πρῶτος ἀρχάγγελός ἐστιν·
 καὶ διὰ τοῦτο οὕτως κολάζονται. καὶ εἰ[δεν] [f. 204^v] ἡ παναγία
 10 δένδρον σιδηροῦν καὶ κλόνους σιδηροῦς· καὶ ἐκεῖ ἐκρέμαντο πλή-
 θη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, οἱ μὲν ἀπὸ τῶν ῥιζῶν, ἄλλοι δὲ ἀπὸ
 τῶν ὀνύχων, ἕτεροι ἀπὸ τῶν δακτύλων. καὶ εἶδεν γυναῖκα κρεμα-
 μένην ἀπὸ τῆς γλώττης καὶ εἰς τὸν τράχηλον αὐτῆς δράκων περι-
 τετυλιγμένος ἔτρωγε τὸ στόμα αὐτῆς. καὶ ἠρώτησεν ἡ πανα-
 15 γία· <τίς ἐστὶν αὕτη;> καὶ ὁ ἀρχάγγελος εἶπεν· αὕτη ἐστὶν
 Ἡρωδιάδα, ἡ ἀποτεμοῦσα τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Προδρομοῦ
 καὶ Βαπτιστοῦ. — καὶ τίνας εἰσὶν οἱ ἐπὶ τοῦ δένδρου κρεμάμενοι;
 — οὗτοί εἰσιν οἱ βλάσφημοι, οἱ κατάλαλοι, οἱ πόρνοι, οἱ ἐπίορκοι,
 οἱ χωρίζοντες τὰ ἀνδρόγυνα, οἱ χωρίζοντες ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς,
 20 οἱ ξενιτευόντες τοὺς αἰχμαλώτους ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτῶν καὶ
 συγγενῶν. καὶ εἶδεν ἡ παναγία ἄνθρωπον κρεμάμενον ἐκ τῶν
 κ' ὀνύχων αὐτοῦ· καὶ ἐξήρχετο φλόγα πυρὸς [f. 205] καὶ οὐκ ἠδύ-
 νατο ἀναστενάξαι καὶ εἰπεῖν· Κύριε, ἐλέησον. καὶ ἰδοῦσα ἡ παν-
 αγία ἐδάκρυσεν καὶ εἶπεν τὸ· Κύριε, ἐλέησον, τρίτον. καὶ ἦλθεν
 25 ὁ ἀρχάγγελος καὶ ἔλυσεν τὴν γλῶτταν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ἡ παναγία·
 τίς ἐστὶν οὗτος ὁ ἐλεεινός, ὁ ἔχων τὴν τσοαύτην κόλασιν; καὶ ὁ
 ἀρχάγγελος εἶπεν· οὗτός ἐστιν ὁ οἰκονόμος τῆς ἐκκλησίας καὶ
 ἔλεγεν· ὁ δουλεύων ναὸν ἐκ τοῦ ναοῦ τραφήσεται. καὶ εἶπεν ἡ
 παναγία· κατὰ τὴν πίστιν αὐτοῦ γεννηθήτω ἐπ' αὐτόν. καὶ πάλιν
 30 ἐδέσμευσεν τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ὁ ἄγγελος. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος·
 δεῦρο, παναγία, καὶ ὑποδείξω σοὶ ποῦ κολάζονται οἱ ἱερεῖς. καὶ
 ἐξῆλθεν καὶ εἶδεν ἱερέαν κρεμάμενον ἀπὸ τῶν ὀνύχων καὶ πῦρ ἐκ
 τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἐξήρχετο. καὶ ἰδοῦσα αὐτόν ἐδάκρυσεν καὶ
 εἶπεν· τί τὸ ἁμάρτημα αὐτοῦ; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος· οὗτοί εἰσι,
 35 παναγία, οἱ λει-[f. 205^v]-τουργοὶ τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου εἰς τὸν
 φοβερόν θρόνον παριστάμενοι τοῦ ἀοράτου Πατρός. καὶ ὅτε ἐμέ-
 λιζον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐξέπιπτον
 οἱ μαργαρίται κάτω καὶ ὁ φοβερός θρόνος ἐσαλεύετο <καὶ> τὸ
 ὑποπόδιον αὐτοῦ ἔτρεμεν· καὶ διὰ τοῦτο οὕτως κολάζονται. δεῦ-

2 εἴ τινα scripsi : οἴτινες cod. κυκλώσει cod. 10 σιδηρόν cod.
 13 περιτετηλιγμένον καὶ cod. 15 τίς ἐστὶν αὕτη addidi. 24 rectius
 τρίς vel <ἐκ> τρίτου. 28 ναόν] ναοῦ cod. 34 αἱτοὶ ἐστὶ cod.
 38 καὶ addidi. 39 διὰ τοῦτο] δι' αὐτοῦ cod. κολάζεται cod.

ρο, παναγία, και ὑποδείξω σοι ποῦ κολάζονται οἱ μοναχοί. και ἅμα τῷ λόγῳ εἰπὼν, παρεστή τὸ ἄρμα τὸ χειρουβικὸν και οἱ ἄγγελοι ἦσαν τὴν κεχαριτωμένην. και εἶδεν ἐκεῖ πολὺ πλῆθος εἰς τὸ πῦρ. και ἔτρωγεν αὐτοὺς ὁ σκώλης ὁ ἀκοίμητος. και εἶπεν ἡ παναγία· τίνες εἰσὶν οὗτοι και τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν; οὗτοι 5 εἰσιν, παναγία, οἱ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα φορέσαντες και ἀκούοντες ἐπὶ τῆς γῆς· εὐλογεῖτε, ἅγιοι πατέρες, και ἐν τῷ οὐρανῷ ἅγιοι πατέρες οὐκ ἐκλήθησαν· και διὰ τοῦτο οὕτως κολάζονται. και εἶδεν ἡ παναγία γυναικα κρεμαμένην ἐκ τῶν κ' ὀνύχων και θηρίον τρικέφαλον ἔτρωγε τοὺς μασθοὺς [f. 206] αὐτῆς και φλόξ 10 πυρὸς ἐξήρχετο ἐκ τῆς κορυφῆς αὐτῆς· και ἐβόα λέγουσα· ἐλεήσατέ μοι, ἀδελφοί, ὅτι ἡμεῖς κολαζόμεθα. και ἰδοῦσα ἡ παναγία ἐδάκρυσεν και εἶπεν· τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῆς; και ὁ ἀρχάγγελος εἶπεν· αὐταὶ εἰσι πρεσβυτέρισσαι αἰτινες τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν οὐκ ἐτίμησαν και μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν παρέδωκαν 15 <τὰ σώματα> εἰς πορνείαν· και διὰ τοῦτο οὕτως κολάζονται. και εἶδεν ἡ παναγία εἰς ἕτερον τόπον γυναικας πολλὰς εἰς τὸ πῦρ και θηρία κατέτρωγαν αὐτάς. και ἠρώτησεν ἡ παναγία· τίνες εἰσὶν αὐται και τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν; και ὁ ἄγγελος εἶπεν· αὐταὶ εἰσι μονάστριαι αἰτινες ἔδωκαν τὰ σώματα εἰς πορ- 20 νείαν· και διὰ τοῦτο οὕτως κολάζονται. και εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος· δεῦρο, ὑποδείξω σοι ποῦ κολάζονται οἱ Χριστιανοί. και εἶδε ποταμὸν πύρινον· και τὸ εἶδος τοῦ ποταμοῦ ὡς ἀγρία θάλασσα και <αἱ φλόγες> κατέτρωγαν αὐ-[f. 206v]-τούς. και ἰδοῦσα ἡ παναγία ἐδάκρυσεν και εἶπεν· τί τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν; και ὁ 25 ἀρχάγγελος εἶπεν· οὗτοι εἰσι πόρνοι, μοιχοί, κλέπται, καταλαληταί, μαλακοί, ἀρσενικοῖται· και οἱ ἐν μάχῃ ἀποθνήσκοντες· και οἱ σπαταλῶντες· και οἱ καταλύοντες τὴν νηστείαν και οἱ ἐπίορκοι και οἱ τρώγοντες τοὺς ἀλλοτρίους καμάτους· οἱ μεθύσκοντες και παραπίνοντες τὸν οἶνον, οἱ ἀνελεήμονες και οἱ ἀμετά- 30 δοτοι ἐπίσκοποι και οἱ πατριάρχει οἱ ἀκάρδιοι· οἱ βασιλεῖς οἱ μὴ ποιῶντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· οἱ φιλάργυροι και οἱ ἀσεβεῖς και ἀπάνθρωποι. ταῦτα ἀκούσασα ἡ παναγία εἶπεν· οὐαὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς. και εἶπεν πρὸς αὐτὴν ὁ ἀρχάγγελος· τί κλαίεις, ὦ παναγία; ἀκόμη οὐχ ἑώρακας τὰς μεγάλας κολάσεις. και εἶπεν 35 ἡ παναγία· δεῦρο, Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε, ὅπως ἴδω ταύτην τὴν κόλασιν. και εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος· πόθεν θέλεις ἀπέλθωμεν, ἐπὶ

2 εἰποῦσα cod. : cf. supra, p. 280, 14.

11 εὐβία λέγων cod.

14 αὐτὴ ἐστὶ πρεσβυτέρισσα cod. οἴτινες cod.

16 τὰ σώματα ad-

dididi. 19 οὗτοι cod.

20 οἴτινες cod.

24 αἱ φλόγες addidi.

29 ἐπίορκοι] + και οἱ ἐφύορκοι cod.

33 ἀκούσας cod.

36 εἶδω cod.

37 ἐπὶ] ἀπό cod.

τὰς ἀνωτέρας κολάσεις ἢ ἐπὶ τὸν [f. 207] παράδεισον εἰς τὰ ἀγαθὰ ;
 καὶ εἶπεν ἡ θεοτόκος · ὡς ἔλθωμεν ἐπὶ τὰς κολάσεις. καὶ ἅμα τῷ
 λόγῳ εἰπούσα, παρέστη τὸ ἄρμα τὸ χερουβικὸν καὶ οἱ ἄγγελοι
 ἦσαν τὴν κεχαριτωμένην εἰς τὰ ἀριστερὰ μέρη. καὶ εἶδεν ἐκεῖ
 5 ποταμὸν πύρινον καὶ σκότος μέγα σκοτεινότερον παρὰ πασῶν
 τῶν κολάσεων · καὶ τὸ εἶδος τοῦ ποταμοῦ ὡς αἷμα · καὶ ἐν αὐτῷ
 κατέκειντο πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν · καὶ ἐκόχλαζεν ὡς
 ἀγρία θάλασσα καὶ ἔρριπτεν τὰ κύματα ἐπάνω τῶν ἁμαρτωλῶν ·
 καὶ οὐκ ἠδύναντο εἰπεῖν τὸ · Κύριε ἐλέησον · καὶ ἔτρωγεν αὐτοὺς
 10 ὁ σκόληξ ὁ ἀκοίμητος. καὶ οἱ ἄγγελοι μίαν φωνὴν ἀνεφώνησαν ·
 ἅγιος ὁ Θεὸς ὁ σπλαγχνιζόμενος διὰ τῆς ἁγίας θεοτόκου, ἵνα ἴδω-
 μεν τὸ φῶς. καὶ πάλιν ἀνεβόησαν λέγοντες · χαῖρε, κεχαριτωμένη
 παρθένε, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. χαῖρε καὶ σύ, Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε,
 ὁ πρεσβεύων <ὑπὲρ> πάσης τῆς κτίσεως · ἡμεῖς γὰρ ὁρῶντες
 15 [f. 207^v] τοὺς κολαζομένους μεγάλως λυπούμεθα. καὶ ἔκλαυσεν ἡ
 παναγία καὶ εἶπεν · οὐαὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὅτι αἰωνίως κολά-
 ζονται. καὶ πάλιν εἶπεν ἡ παναγία · ὡς ἴδωμεν τοὺς ἁμαρτωλοὺς.
 ἐπαρθέντος δὲ τοῦ σκότους, εἶδεν τὸ θρῆνος τῶν ἁμαρτωλῶν
 καὶ ἐπράυναν τὰ κύματα καὶ ἐφάνησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ὡς κόκκοι
 20 σινάπεως. καὶ ἰδοῦσα ἡ παναγία ἔκλαυσεν καὶ εἶπεν · τίς ὁ ποτα-
 μὸς οὗτος καὶ τί τὰ κύματα καὶ τίνες οἱ κολαζόμενοι εἰς τὸ πῦρ ;
 καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος εἶπεν · οἱ κολαζόμενοι εἰσὶν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ
 σταυρώσαντες τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ πάντα τὰ
 ἔθνη τὰ μὴ βαπτισθέντα καὶ οἱ πορνεύοντες εἰς μητέρα καὶ εἰς
 25 θυγατέρα <ἢ> εἰς ἀνεψίας <ἢ> εἰς συντεκνίας καὶ οἱ τρώ-
 γοντες τὰ βρέφη. καὶ εἶπεν ἡ παναγία · κατὰ τὴν πίστιν αὐτῶν
 ὡς ἀπολάβωσιν. καὶ εὐθέως ἔπεσεν ὁ κλύδων τοῦ ποταμοῦ καὶ τὰ
 κύματα ἐπάνω αὐτοὺς ὡς ἦν ἀπ' ἀρχῆς · καὶ εἶπεν ἡ κεχαριτωμέ-
 νη · [f. 208] κίνησον τὰ ἰδ' στερεώματα καὶ τοὺς ἑπτὰ οὐρανοὺς
 30 καὶ πάσας τὰς στρατείας τῶν ἀγγέλων καὶ εὐξώμεθα διὰ τοὺς
 Χριστιανούς. καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος · ἕξ ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ·
 ἐπάκουσον ἡμῶν διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἐλέησον αὐτούς. καὶ
 εἶπεν ἡ παναγία πρὸς τὸν ἀρχάγγελον · κίνησον τὰς στρατείας
 τῶν ἀγγέλων καὶ ἄρατέ με εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ καὶ ῥίψετε με
 35 ἔμπροσθεν τοῦ ἀοράτου Πατρὸς. καὶ εὐθέως παρέστη τὸ ἄρμα τὸ
 ἀγγελικὸν καὶ τὸ χερουβικὸν καὶ ἦσαν τὴν κεχαριτωμένην ἔμπροσ-
 θεν τοῦ ἀοράτου Πατρὸς. καὶ ἐξέτεινε τὸ δμμα αὐτῆς εἰς τὸν θρό-

1 τόν] + κατὰ τόν cod. 3 εἰπούσα, cf. p. 280, 14. 10 ἄγγελοι
 scripsi : ἀν(θρωπι)οι cod. 12 ἀνεβόησαν cod. 14 ὑπὲρ addidi.
 18 ἐπάραντας cod. τὸ θρῆνος corrigere nolui. 19 κόκκον cod.
 21 τίνες] τίς cod. 25 ἢ bis inserui. 30 στρατίας cod. 33 στρα-
 τίας cod. 37 ἐξέτεινε scripsi : ἐξέστη cod.

νον τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπεν· ἐλέησον, Δέσποτα, τοὺς ἁμαρτωλοὺς. ἐβόησε καὶ ὁ Μωϋσῆς ὁ προφήτης, καὶ Ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγοντες· Κύριε, ἐλέησον τοὺς ἁμαρτωλοὺς. καὶ εἶπεν ἡ παναγία· ἐλέησον, Δέσποτα, τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐφύλαξαν καὶ τὰς ἐντολάς σου ἐτήρησαν. τότε εἶ- 5
πεν ὁ Κύριος· ἀκουσον, [f. 208^v] παναγία·**

..... <καὶ ἀκούσασα τούτους τοὺς λόγους εἶπεν ἡ παναγία>· ποῦ ἐστὶν Γαβριὴλ ὁ μνηστὰς μοι τὸ χαῖρε; καὶ ἄρτι ἐπὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς οὐκ ἐπιβλέπεις. ποῦ ἐστὶν ὁ Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγος ὁ τὸ χαλάζιν βαστάζων; ποῦ εἰσὶν οἱ λειτουργοὶ τοῦ ἀοράτου 10 Πατρὸς; ποῦ εἰσὶν οἱ δώδεκα ἀπόστολοι; ποῦ ἐστὶν ἡ δύναμις τοῦ στανροῦ; ποῦ ἐστὶν Ἡλίας ὁ προφήτης, ὁ προσενξάμενος πρὸς τὸν Θεὸν καὶ κλείσας τὸν ὕετὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ; καὶ οὐχ εὐρέθησαν μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν παρακλήσιν τῶν ἁμαρτωλῶν. δεῦτε, πάντες οἱ δίκαιοι οὗς ὁ Θεὸς ἐδικαίωσεν, παρ- 15 ρησίαν ἔχετε, προσβεύσατε ὑπὲρ τοὺς ἁμαρτωλοὺς. δεῦρο καὶ σύ, Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε, ὁ πρῶτος τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων· ἕως τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ προσκυνήσατε ἔμπροσθεν τοῦ ἀοράτου Πατρὸς· καὶ πέσωμεν πάντες καὶ μὴ ἀνανεύσωμεν ἕως ἐπακούσῃ Κύριος ὁ Θεὸς καὶ ἐλεήσῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς. τότε [ἐνέ]πεσεν 20 καὶ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος ἐπὶ προ-[f. 209]-σώπου τῷ Θεῷ καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν καὶ πᾶσαι αἱ τάξεις τῶν ἀγγέλων. καὶ ἰδὼν ὁ Θεὸς τὴν δέησιν τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ σπλαγχνισθεὶς εἶπεν τῷ υἱῷ αὐτοῦ μονογενεῖ· κάτελθε, ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, καὶ ἰδὲ τὴν δέησιν τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἐπιφάνηθι 25 πρὸς αὐτούς, <διὰ τῆς κεχαριτωμένης ὅτι ἐλυπήθη> καὶ ἐδάκρυσε πολλὰ διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, καὶ διὰ Μιχαὴλ τοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀποστόλων, ὅτι ἐδυσώπησάν με πολλὰ.

[F. 209^v] Καὶ κατελθὼν ὁ δεσπότης Χριστὸς ἐκ τοῦ ἀχράντου θρόνου αὐτοῦ εἶδε τοὺς ἁμαρτωλοὺς. καὶ ἰδόντες αὐτὸν <οἱ> ἐν 30 ταῖς κολάσεσιν ἐβόησαν φωνὴν μεγάλην λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς, βασιλεῦ τῆς δόξης. καὶ εἶπεν ὁ δεσπότης· ἀκούσατε πάντες· παράδεισον ἐφύτευσα καὶ ἄνθρωπον ἐποίησα κατ' εἰκόνα ἐμοῦ καὶ κατέστησα αὐτὸν κύριον τοῦ παραδείσου καὶ ζωὴν δέδωκα αὐτῷ· αὐτὸς [δὲ] παρέβη τοῖς ἰδίους πλημ- 35

2 εὐόησε cod. 6** lacunam sign. desunt verba Domini veniam
abnuentis. 7 καὶ — παναγία addidi. 21 τοῦ θεοῦ cod. 22 ἀγγέ-
λων] hic repetit v. 16-17: δεῦρο καὶ σύ, μιχαὴλ ἀρχιστράτηγε librarius.
24 αὐτῆς cod. 25 ἐπίφανον cod. 26 διὰ — ἐλυπήθη addidi. vv.
29 ad p. 287, 17 transposuit infra librarius post κολαζομένους ἐν τῇ γῇ,
p. 287, 29. 30 αὐτοῦ] + καὶ cod. οἱ addidi. 31 εὐόησαν cod.
33 ἐφύτευσα cod. 34 κατέστησαν cod. 35 αὐτῷ] αὐτόν cod.

μελήμασιν, [f. 210] θανάτῳ παρεδόθη καὶ τυραννούμενον ὑπὸ τοῦ
 διαβόλου τὸ ἔργον τῶν χειρῶν μου οὐκ ἔφερον ὄραν καὶ ἐφόρησα
 σάρκα ἐκ τῆς ἀρχάντου μητρός μου, ὑψώθην ἐπὶ γῆς καὶ ἠλευθέ-
 ρωσα ὑμᾶς ἐκ τῆς ἀρχαίας κατάρσας. ὕδωρ ἐζήτησα καὶ ἔδωκάν
 5 μου ὄξος πιεῖν μετὰ χολῆς μεμιγμένον· εἰς μνημεῖον κατετέθην,
 τὸν ἐχθρὸν κατεπάτησα· τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὴν παλαιωθεῖσαν φύ-
 σιν ὑμῶν ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας ἐξωποποίησα. οὐκ ἠθελήσατε βαπτισ-
 θῆναι, ἀλλὰ καὶ βαπτισθέντες λόγῳ μόνῳ ἐβαπτίσθητε· τὰ ἔργα
 μου οὐκ ἐποιήσατε καὶ οὐκ ἔχω πῶς ἐλεήσω ὑμᾶς· νῦν δὲ <διὰ
 10 τὴν> κατάνυξιν μητρός μου καὶ <διὰ> τοὺς μετὰ πίστεως προσ-
 δραμόντας τῷ ἀγίῳ βαπτίσματι ἀγίους ἀναπαύσω ὑμᾶς. μακά-
 ριοι οἱ μεταλαμβάνοντες εἰς τὴν ὄραν τοῦ θανάτου αὐτῶν τοῦ
 τιμίου σώματος καὶ αἵματος [f. 210^v] τοῦ Χριστοῦ. μακάριοι οἱ
 τιμῶντες τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεώς μου καὶ τὴν ἡμέραν τῆς
 15 Πεντηκοστῆς καὶ μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὰς θείας γραφὰς ὅτι
 ἔσται ἀνάπανσις τῶν ψυχῶν αὐτῶν. καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Κύριος
 ἀνῆλθεν.

[F. 209] Καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσα· ἰδοὺ, δι-
 δωμι <εἰς> πάσας τὰς κολάσεις νύκταν καὶ ἡμέραν ἵνα ἔχωσιν
 20 ἀνάπανσιν οἱ ἁμαρτωλοί. καὶ ἀπεκρίθησαν πάντες <καὶ> εἶπον·
 δόξα τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου, δόξα τῇ οἰκονομίᾳ σου, μόνε φιλάν-
 θρωπε, ὅτι ἐπέβλεψας ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὴν δέησιν τῆς μητρός σου.
 καὶ εἶπεν ἡ παναγία· δόξα σοι, τῷ βασιλεῖ τῶν αἰῶν[.f. 209^v]-ων.
 καὶ ἦλθε φωνὴ λέγουσα· ἄρατε τὴν κεχαριτωμένην καὶ ἀγάγετε
 25 αὐτὴν ἐν τῷ παραδείσῳ. καὶ εὐθέως ἤγαγον αὐτὴν ἐν τῷ παραδείσῳ
 κατὰ ἀνατολὰς· καὶ εἶδεν ἐκεῖ <τοὺς> τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα φυ-
 λάξαντας καὶ φορήσαντας καὶ τιμήσαντας καὶ τοὺς ἐν Χριστῷ
 διακονίας φυλάσσοντας καὶ πάντας τοὺς ἀγίους χαίροντας. εἶδε
 δὲ καὶ πάντας τοὺς κολαζομένους ἐν τῇ γῆ.

30 [F. 210^v] Ἡ δὲ παναγία οὖσα ἐν τῷ παραδείσῳ εἶδεν δένδρον
 καρποφόρον πλήρες καρπῶν ἀληθείας· καὶ ἐπάνω αὐτοῦ περιστε-
 ραί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἀρχάγγελοι ἦσαν. καὶ ἠρώτησεν
 ἡ παναγία· τίνες εἰσὶν οὗτοι; καὶ εἶπεν ὁ ἀρχάγγελος· οὗτοί
 εἰσι τὰ κατὰ ἀνδρόγυνα, τὰ φυλάξαντα τὰ σύμφωνα τοῦ γάμου καὶ
 35 τὰ τέκνα τὰ δουλεύοντα τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς καὶ οἰτινες ζήσαντες

1 θανάτου cod. τυρ αννούμενος cod. 3 ἐλευθέρωσα cod. 5 ποιεῖν
 cod. 6 κατεπάτησαν cod. 7 ἡμῶν cod. ἠθέλησαν cod. 9 μου]
 ἡμῶν cod. ἔχων cod. 9-10 διὰ τὴν addidi. 10 διὰ inserui.
 15 καί — γραφὰς hic reposui a librario infra, post κολαζομένους ἐν τῇ γῆ
 (v. 29) translata. 16 αὐτῶν] ὑμῶν cod. 19 εἰς addidi. 20 καὶ
 inserui. 22 ὅτε cod. 26 τοὺς inserui. φυλάξαντες cod.
 27 φορίσαντες... τιμήσαντες cod. 28 φυλάσσοντες cod. 30 εἶδεν]
 καὶ ἰδῶν cod. 31 πλήρης καρπῶν cod. 32 χαράγγελοι cod. ἦσαν]
 ἦν ἐπ' αὐτούς cod.

καλά · οἱ φιλόπτωχοι διὰ τὴν καλὴν πίστιν αὐτῶν ἀπολαύσωσιν εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ εἶπεν ἡ παναγία πρὸς τοὺς τὰ καλά ἐργάσαντας · γενηθήσονται κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Καὶ εἶπεν ἡ παναγία · ἄρατέ με εἰς τοὺς ἑπτὰ οὐρανούς. καὶ ἅμα τῷ [f. 211] λόγῳ εἰπούσα, παρέστη τὸ ἄρμα τὸ χερουβικὸν 5 καὶ τετρακόσιοι ἄγγελοι καὶ ἀπήγαγον αὐτὴν ἔμπροσθεν τοῦ ἀοράτου Πατρὸς. καὶ εἶπεν ἡ παναγία · ἐλέησον, Δέσποτα, τὴν δούλην σου, ὁμοίως καὶ τὸν ἀρχάγγελον · οὐδεὶς τὸν νόμον γινώσκει δύναται, εἰ μὴ σὺ, Κύριε. καὶ ἦλθε φωνὴ λέγουσα · ἄκουσον, παναγία · ὅσοι ἐπικαλέσονται Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα 10 καὶ τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τοὺς ἁγίους ὄλους καὶ σὲ τὴν θεοτόκον, οὐ μὴ ἐγκαταλίπω αὐτοὺς εἰς τοὺς αἰῶνας. καὶ εἶπεν ἡ θεοτόκος μετὰ τοῦ ἀρχαγγέλου καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ · δοξάζομεν καὶ εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, τὴν ἀνεκδιήγητόν σου βασιλείαν. καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθεν ἡ παναγία 15 πρὸς τὸν ἀρχάγγελον Μιχαήλ...

Ἡμεῖς δὲ οἱ ἀπόστολοι ἀκούσαντες <τὴν ἀποκάλυψιν> ἐγράψαμεν τοῖς ἀνθρώποις ἵνα κρατήσωσιν αὐτὴν ὅτι φόβος ἔστιν τοῦ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. καὶ οἵτινες ἀκούσωσιν αὐτὴν [f. 211^v] κληρονόμοι γίνονται τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. 20 καὶ μακάριοι οἱ φυλάσσοντες τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου. καὶ μακάριος εἴ τις γράφει αὐτὴν τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου καὶ ἀναγινώσκει αὐτὴν εἰς ἑτέρας χώρας καὶ τόπους καὶ πόλεις, οὐ μὴ κατασχυνθῆ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐν τῷ μέλλοντι · καὶ εὐλογηθήσεται πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ. καὶ <ὅστις> 25 ἔχει αὐτὴν τὴν ψυχοφελὴν ταύτης ἐπιστολὴν καὶ δοξάζει τοὺς λόγους αὐτῆς εὐλογημένος ἔστιν εἰς τοὺς αἰῶνας · ὁμοίως καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες μετὰ φόβου καὶ πίστεως οὐ κατασχυνθήσονται, ἀλλ' εὐρήσουσι χάριν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως καὶ τῆς ἀνταποδόσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ · ᾧ ἡ δόξα καὶ 30 τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων · ἀμήν.

1 ἀπολαύσωσιν : Subi. Aor. sensu Futuri. 4 μοι cod. 5 ἅμα — εἰπούσα : cf. supra, p. 280, 14. 8 οὐδεὶς τὸν νόμον scripsi : οὐδέτι ὁ νόμος cod. 17 ἡμεῖς δὲ scripsi : ὁμοίως καὶ cod. τὴν ἀποκάλυψιν addidi. 19 et 20 ἀκούσωσιν, γίνονται : Subi. Aor. sensu Futuri. 25 ὅστις addidi. 26 ψυχοφελὴν τὴν transp. cod. 29 εὐρον cod.

Invention de la Croix.

MANUSCRIT DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE N° 343.

J'ai tiré de ce manuscrit du XVe-XVIe siècle (137 ff., 0,203 × 0,150) une version nouvelle du récit de l'*Inventio Sanctae Crucis*. Ce texte se présente à nous, dans les manuscrits, sous plusieurs formes assez différentes dont un certain nombre ont été publiées :

Gretser, *De Cruce Christi* (1600), II, pp. 526-539 et pp. 540-546 ; Holder, *Inventio S. Crucis* (1889), pp. 30 ss. ; Wotke, *Wiener Studien*, XIII (1891), pp. 300-311 ; E. Nestle, *Byz. Zeitschr.*, IV (1895), pp. 319-345 ; A. Olivieri, *Analecta Bollandiana*, 1898, pp. 414-430 ; A. Lauriotès, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*, XX (1900), pp. 479 ss. Cf. *Biblioth. hagiogr. gr.*, pp. 57 ss., et Aufhauser, *Constantins Kreuzesvision* (Kleine Texte für Vorles., Bonn, n° 108), 1912.

Dans notre manuscrit, comme dans le Paris. Coisl. 285 (XVe s., ff. 414-424^v), l'opuscule est attribué à Ménandre le Protecteur (Krumbacher, *Byz. Liter.*, pp. 243 s.). Mais le texte du Parisinus présente un si grand nombre de variantes importantes qu'il forme une recension toute spéciale.

[F 15^v] *Μενάνδρον Προτήκτορος διήγησις περὶ τῆς ἀναζητήσεως καὶ εὐρέσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, τῆς γενομένης ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης τῶν εὐσεβεστάτων μεγάλων καὶ πρώτων ἐν χριστιανοῖς βασιλέων.*

Ἐν ἔτει ἐβδόμῳ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως, συνήχθησαν πλήθη Βαρ[.f. 16]-βάρων πολλὰ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Δανούβην ζητούντων περᾶσαι καὶ πορθῆσαι

5 addidit librarius : πάτερ εὐλόγησον et signum Crucis cum uerbis **ΙΣ Χ ΝΙΚΑ.** 8 rectius Δάνουβιν. ζητούντες cod.

πᾶσαν χώραν μέχρι τῆς ἀνατολῆς. καὶ μαθὼν ταῦτα ὁ βασιλεὺς
 καὶ συναγαγὼν πᾶν τὸ ἴδιον στράτευμα παραγίνεται ἐν τῷ πέρα
 τοῦ ποταμοῦ Δανουβίου· καὶ πῆξας τὸ φοσάτον παρὰ τὰς ὄχθας
 τοῦ ποταμοῦ τούτους διεκώλυεν. ἐγένετο δὲ ἡμέρας πλείους παρα-
 μένειν αὐτούς. καὶ δὴ συναχθὲν πλῆθος Βαρβάρων ἀπειρον ἐπὶ 5
 τὸν Κωνσταντῖνον ὄρμον· καὶ ἰδὼν αὐτούς, ἐν ἀγωνίᾳ μεγάλη
 καὶ ἀδημονίᾳ ἦν περὶ τούτων· ὡς δὲ ἔμελλον τῇ ἐπαύριον συνάπ-
 τειν πόλεμον, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ βλέπει ὀφθαλμοφανῶς σταυροῦ
 σέλας ἱερὸν ὑπεράνωθεν λάμπον ἔχον ὑπογραφὴν δι' ἀστέρων δη-
 λοῦσαν· Κωνσταντίνε, ἐν τούτῳ νίκα. ἀναστὰς οὖν ἔντρομος ὁ 10
 βασιλεὺς καὶ φόβῳ μεγάλῳ κατεχόμενος προσκαλεῖται τοὺς
 πρῶτους τοῦ παλατίου αὐτοῦ. καὶ ἐπιμελῶς ζητήσας ποίου θεοῦ
 τὸ σημεῖον τοῦτο ἐστὶ καὶ μαθὼν, εὐθὺς ἀπετέλεσε κατὰ τὸ
 σχῆμα τοῦ φανέντος αὐτῷ σημείου σταυρὸν καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν
 προάγειν ἐν τῷ πολέμῳ. γενομένης δὲ μάχης μεγάλης, τοὺς μὲν 15
 πλείστους αὐτῶν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ λοιποὺς πάντας ὑποτάξας
 ὑπέστρεψε μετὰ δόξης καὶ νίκης μεγάλης. [f. 16v] ὀλίγων δὲ ἡμε-
 ρῶν παρελθουσῶν, προσέταξε κληθῆναι πάντας τοὺς ἱερεῖς τῶν
 καλουμένων θεῶν· καὶ ἐπιδείξας αὐτοῖς τὸ σημεῖον ἐπυθάνετο
 παρ' αὐτῶν ποίου τῶν θεῶν τὸ σημεῖον τοῦτο ἐστίν. οἱ δὲ ἀποκρι- 20
 θέντες λέγουσιν αὐτῷ· βασιλεῦ, τὸ σημεῖον τοῦτο οὐκ ἔστι τῶν
 ἐπὶ γῆς θεῶν ὧν ἡμεῖς σεβόμεθα, ἀλλὰ δύναμις μεγάλη τοῦ ἐν
 οὐρανοῖς Θεοῦ ὑπάρχει. παρελθόντος γὰρ τούτου τοῦ σημείου
 διὰ τῶν ναῶν, πάντες οἱ θεοὶ πεσόντες συνετρίβησαν καὶ οἱ ναοὶ
 διελύθησαν. τοὺς Χριστιανοὺς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὅσοι ἐσ- 25
 τρατεύοντο Ναζωραίους ἐκάλλον· καὶ προσκαλεσάμενός τις
 ἐξ αὐτῶν ὁ βασιλεὺς ἐπηρώτησε καὶ αὐτούς. οἱ δὲ ἔφησαν· δεόμεθά
 σου τῆς θεϊότητος, βασιλεῦ· ἀκούσον συνετῶς· τοῦτο τὸ τρόπαιον
 τὸ φανέν σοι ἐξ οὐρανοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ
 ζῶντος ἐστίν· ὃς ἰδὼν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπολλύμενον οὐχ 30
 ὑπερεΐδεν, ἀλλὰ κατήλθεν ὡς ἀγαθὸς διὰ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
 βουλόμενος σῶσαι τὸ ἴδιον πλάσμα· καὶ τῷ ἰδίῳ βουλήματι
 παθὼν ἐν τῷ τιμίῳ αὐτοῦ σταυρῷ προσήνεγκεν ἡμᾶς τῷ Θεῷ
 καὶ Πατρὶ. — μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ βασιλεὺς μετεκαλέσατο Σίλβεσ-
 τρον τὸν ἐπίσκοπον Ῥώμης καὶ διδαχθεὶς παρ' αὐτοῦ τὸ τῆς 35
 εὐσεβείας μυστήριον καὶ πιστεύσας εἰλικρινῶς [f. 17] ἐξ ὄλης τῆς

1 βασιλεῦ cod. 2 συναγαγόν cod. 6 κωνσταντῖνου ὄρμον cod. 9 ἔχων
 cod. διαστέρον διλοῦσα cod. 14 αὐτόν] αὐτῶν cod. 15 μάχης
 scripsi : νίκης cod. 18 παρελθόντων cod. 20 ποίου] ἐν ποίῳ cod.
 21 ἔστη cod. 24 τὸν ναόν cod. 30 ὡς ἰδόν cod. 33 προσήνεγκεν
 cod. 34 μαθόν cod. ταῦτο cod.

ψυχῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐβαπτίσθη
 αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ πλῆθος πολλὸ τοῦ παλατίου εἰς τὸ
 ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. τότε
 5 μετὰ πολλῆς χαρᾶς καὶ προθυμίας καὶ εὐχαριστίας μεγάλης τῆς
 πρὸς τὸν Θεὸν ἀπέστειλε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μητέρα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
 ἅμα στρατοπέδῳ εἰς ἐπιζήτησιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ
 καὶ τοῦ οἰκοδομηῆσαι τοὺς ἁγίους καὶ σεβασμίους τόπους τοῦ
 Χριστοῦ καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς ναοὺς. ἔτος δὲ ἠνύετο ἀπὸ μὲν τῆς
 Χριστοῦ γεννήσεως διακοσιοστὸν τριακοστὸν τρίτον, ἀπὸ δὲ τοῦ
 10 παθεῖν αὐτὸν ἔτος διακοσιοστόν. φιλολογήσασα γὰρ ἐμπόνως
 τὴν ἐπανθρώπησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν
 ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀνύψωσιν καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν ἡ μακα-
 ριωτάτη Ἐλένη καὶ πολλὴ χρησαμένη τῇ διανοίᾳ σπουδῇ τε καὶ
 πίστει, ἔσπευσεν ἀναζητῆσαι τὸν σεβάσμιον καὶ τίμιον σταυρὸν
 15 τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦτον τῷ κόσμῳ ἐπιδειξάει. ἐπορεύθη δὲ ἐν
 Ἱερουσαλὴμ μὴνός δευτέρον ὀγδόη καὶ εἰκάδι ἅμα στρατιώταις
 πλείστοις. καὶ δὴ ἐκκλησίαν συγκροτήσασα ἐκάλεσε πάντας τοὺς
 Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὅσοι ἦσαν εἰς τὰς πέριξ
 πόλεις καὶ κόμας· ἦν γὰρ Ἱερουσαλὴμ τέλεον ἐρημωθεῖσα. συν-
 20 ἤχθησαν δὲ πάντες Ἰουδαῖοι, τὸν ἀριθμὸν δισχίλιοι· οὗς μετακα-
 λεσαμένη ἡ μακαρία Ἐλένη λέγει αὐτοῖς· ἔγνω ἐγὼ ἀπὸ τῶν
 θείων καὶ ἁγίων γραφῶν ὅτι σπέρμα δίκαιον καὶ ἠγαπημένον ἦτε
 ὑπὸ Κυρίου· ὑμεῖς δὲ οὐ συνήκατε, ἀλλ' ἐνομίσατε [f. 17^v] τὸ φῶς
 εἶναι σκότος καὶ τὸ σκότος φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν ψεῦδος καὶ τὸν
 25 θέλοντα ὑμᾶς Θεὸν λυτρώσασθαι ἀπὸ τῆς ἀρχαίας κατάρτας κατη-
 ράσασθε αὐτόν· καὶ τὸν τοὺς νεκροὺς ἐγείραντα ἠθέλησατε αὐτὸν
 νεκρὸν προσαγορευῆσαι· καὶ τὸν διὰ πτυέλου φωταγωγῆσαντα
 ὑμᾶς ἐν πτύσμασι μιαιοῖς ἐνεπτύσατε αὐτῷ. τοίνυν λέγω ὑμῖν·
 ἐπιλέξασθε ἑαυτοῖς οὗς λέγετε ἀκριβῶς εἰδέναι τὸν νόμον ὅπως
 30 εἴπητέ μοι περὶ ὧν μέλλω ὑμᾶς ἐπερωτᾶν λόγους. — οἱ δὲ ἐπορευ-
 θησαν μετὰ φόβον μεγάλου καὶ δοκιμάσαντες αὐτοὺς εὖρον τοὺς
 νομίζοντας εἰδέναι τὸν νόμον ἄνδρας χιλίους οἵτινες ὁμοθυμαδὸν
 παρεγένοντο πρὸς τὴν μακαρίαν Ἐλένην, μαρτυροῦντες περὶ
 τῶν χιλίων ἀνδρῶν ὅτι οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκριβῶς καὶ καλῶς εἰδό-
 35 τες τὸν νόμον. ἡ δὲ πάλιν αὐτοῖς δευτερώσασα αὐτοῖς τὸν λόγον
 καὶ φιλολογήσασα λέγει· ἀκούσατέ μου τοὺς λόγους καὶ ἐνωτί-
 σασθε τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. οὐκ ἠκούσατε τῶν ἁγίων
 γραφῶν πῶς προήγγειλαν οἱ προφῆται περὶ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ; περὶ οὗ σήμερον ἐρωτῶ ὑμᾶς. Μωϋσῆς γὰρ περὶ

8 αὐτῷ cod. 10 φιλολογήσας cod. 13 πολλή cod. 16 στρα-
 ωταις cod. 21 ἔγνω cod. 23 ἡμεῖς cod. 26-27 ἠθέλησατε αὐτόν
 νεκρὸν scripsi : ἠθέλησατόν τόν νεκρῶν cod. 28 ἡμᾶς cod. num ἐμπ-
 τύσμασι leg. ? ἡμῖν cod. 30 ἡμᾶς cod. 38 προσήγγηλαν cod.

αὐτοῦ εἶπεν· τί παιδίον γεννηθήσεται ἡμῖν, οὗ ἡ μήτηρ αὐτοῦ
 ἄνδρα οὐ γνώσεται. καὶ πάλιν ὁ ὑμνογράφος Δαυὶδ· προωρῶμην
 τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἔστιν ἵνα
 μὴ σαλευθῶ. καὶ πάλιν Ἡσαΐας [f. 18] προανεφώνει περὶ υἱῶν·
 υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ἔψωσα· αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν. καὶ πάλιν 5
 λέγει· ἔγνω βοῦς τὸν κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου
 αὐτοῦ· Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνω καὶ ὁ λαός με οὐ συνήκεν. ἰδὲ
 οὖν ὑμεῖς οἱ ἀναγινώσκοντες τὸν νόμον, οὐ γινώσκετε αὐτόν·
 ὅθεν φυλάττεσθαι ὑμᾶς κελεύω ὑπὸ στρατιωτῶν, ἵνα ἔχοντες διω-
 ρίαν ἐπιλέξεσθε ἑαυτοῖς τοὺς νομίζοντας εἰδέναί τὸν νόμον ἀκρι- 10
 βῶς. οἱ δὲ πάλιν ἀπελθόντες καθ' ἑαυτοὺς καὶ ποιήσαντες συμ-
 βούλιον εἶδρον ἄνδρας πεντακοσίους τοὺς εἰδότας ἐν ἀκριβείᾳ τὸν
 νόμον. καὶ ἐλθόντων αὐτῶν, λέγει αὐτοῖς· τίνες εἰσὶν οὗτοι;—
 λέγουσιν αὐτῇ· οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν νόμον ἀκριβῶς ἐπιστάμενοι. —
 καὶ πάλιν ἀρξαμένη ἡ μακαρία Ἐλένη τὸν τῆς ἀληθείας λόγον 15
 ἐδίδασκε λέγουσα· ἕως πότε ὑμεῖς, μωροὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οὐκ
 ἠρκέσθητε ἐπὶ τῇ παλαιᾷ πλάνῃ καὶ τυφλώσει τῶν πατέρων ὑμῶν
 λέγοντες τὸν Ἰησοῦν μὴ εἶναι υἱὸν τοῦ Θεοῦ; καὶ παρέχοντες καὶ
 τοὺς προφήτας παρ' ἑαυτοῖς καὶ ἀναγινώσκοντες καὶ τὸν νόμον
 οὐκ ἐπιγινώσκετε. οἱ δὲ εἶπον· ἡμεῖς καὶ ἀναγινώσκομεν καὶ 20
 ἐπιγινώσκομεν καὶ τὸν νόμον καλῶς ἐπιστάμεθα. περὶ δὲ τί-[f.
 18v]-νος ἡμᾶς ἐπερωτᾷς φανέρωσον ἡμῖν, δέσποινα, ἵνα καὶ ἡμεῖς
 γνόντες ἀπόκρισιν δώμεν τοῖς λεγομένοις ὑπὸ σοῦ. ἡ δὲ πρὸς αὐ-
 τοὺς ἔφη· πορευθέντες πάλιν κατ' ἰδίαν ἐπιλέξασθε ἑαυτοῖς μετὰ
 πάσης ἀκριβείας τοὺς δοκοῦντας εἰδέναί τὸν νόμον καὶ σκέψασθε 25
 ὅπως ἀκριβέστερον ἀπολογήσεσθε. οἱ δὲ πορευόμενοι λέγουσι καθ'
 ἑαυτοὺς· ἔνεκεν τίνος ἄρα παρέχει ἡμῖν τοὺς κόπους τούτους καὶ
 τὰς ἐρωτήσεις ἡ βασίλισσα; εἷς δὲ τις ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἰούδας
 ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν· οἶδα ἐγὼ ὅτι ζήτησιν μέλλει ποιή-
 σασθαι τοῦ ξύλου ἐφ' οὗ τὸν Μεσσίαν ἐκρέμασαν οἱ πατέρες ἡμῶν. 30
 βλέπετε οὖν μὴ τις ὁμολογήσῃ ἐπεὶ ὄντως καταλυθήσονται τελεί-
 ως αἱ πατρικαὶ καὶ ἡμῶν παραδόσεις. Ζαχαρίας γὰρ ὁ πάππος μου
 διεστείλατο τῷ πατρί μου Σίμωνι τελευτῶν <καὶ ὁ πατήρ
 μου> διεστείλατο ἐμοὶ λέγων· γίνωσκε, τέκνον, ὅτι ζήτησις
 ἔχει γενέσθαι τοῦ ξύλου ἐν ᾧ ὁ Μεσσίας ἐκρεμάσθη· ὅταν οὖν μέλλῃ 35
 ζητεῖσθαι τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ ἐφ' ᾧ τὸν Μεσσίαν κατέκριναν
 φανέρωσον αὐτὸ ἐν τάχει πρὸ τοῦ σε τιμωρηθῆναι πικρῶς· οὐκ
 ἔτι γὰρ γένος Ἑβραίων βασιλεύσει, ἀλλὰ ἔσται ἡ βασιλεία [f. 19]

1 παιδίων cod. 4 ὑπερὶ cod. 7 δέν cod. 8 αὐτῶν cod.
 10 ἑαυτοῖς hic et infra = ὑμῖν αὐτοῖς. 16 ἡμεῖς cod. 17 ἡμῶν
 cod. 25 δοκόντας cod. 26 ἀπολογήσασθε cod. 33-34 καὶ ὁ πατήρ
 μου addidi. 37 αὐτῷ cod. τιμωρισθῆναι cod. 38 βασιλεύη cod.

καὶ ἡ δόξα τῶν τῶν σταυρωμένον προσκυνούντων · αὐτὸς γὰρ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων · οὗτος δὲ ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. ὁ δὲ πάππος μου Ζακχαῖος ἦν παρειληφώς ταύτας τὰς ἐντολάς παρὰ Στεφάνου τοῦ
5 λιθασθέντος ὑπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν. ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῷ · πάτερ, εἰ ἤδητε ὅτι αὐτὸς ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς, διατί τὰς χεῖρας ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸν οἱ πατέρες ἡμῶν; — ὁ δὲ λέγει μοι · ἀκουσον, τέκνον · οἶδεν αὐτοῦ τὸ ἄχραντον ὄνομα ὅτι οὐδέποτε συνεδρίασα μετὰ τῶν σταυρωσάντων τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ καὶ ἀντέλεγον τοῖς
10 ὀνομαστούσιν αὐτόν. ἀλλ' ἐπειδὴ ἤλεγχε τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς τοῦ λαοῦ, κατέκριναν αὐτὸν σταυρωθῆναι, προσδοκῶντες ὅτι ἔχουσι αὐτὸν θανατῶσαι. οἶπερ καὶ τῇ ἀνθρωπότητι ἐθανάτωσαν αὐτόν · αὐτὸς δὲ Θεὸς ὢν ἀληθινὸς ἔμεινεν ἀπαθῆς καὶ ἀθάνατος · ὃν καὶ καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ
15 ἔθαψαν ἐν μνημείῳ, ἐπιστήσαντες αὐτῷ καὶ στρατιώτας φύλακας. καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἀναστὰς ἐνεφάνησεν ἑαυτὸν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ὅθεν πεισθεὶς Στέφανος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς τοῦ πάππου μου, ἤρξατο διδάσκειν τὸν λαὸν τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ. καὶ δὴ συνέδριον [f. 19^v] ποιήσαντες οἱ Σαδδουκαῖοι μετὰ τῶν Φαρισαίων
20 κατέκριναν αὐτὸν λιθοβοληθῆναι · καὶ συνῆρε πᾶν τὸ πλῆθος καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτόν. ὁ δὲ μακάριος μέλλων ἀφιέναι τὸ πνεῦμα τανύσας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν · Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. ἄκουε οὖν, τέκνον, ὅπως διδάξω σε τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ · ὅτι καὶ Σαῦλος ὁ
25 πρὸς τὸ ἱερὸν καθεζόμενος ὁ καὶ ἱμαντοτόμος καὶ αὐτὸς διώκων ἦν τοὺς ἐπὶ τὸν Χριστὸν πιστεύοντας · ὃς καὶ συνεπῆρε τὸν ὄχλον κατὰ τὸν πάτρων ἡμῶν Στέφανον καὶ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναίρεσει αὐτοῦ. ἀλλὰ σπλαγχνισθεὶς ἐπ' αὐτόν ὁ Χριστὸς ἐποίησεν καὶ αὐτόν ὡς ἓνα τῶν εὐδόξων αὐτοῦ ἀποστόλων. καὶ σὺ οὖν, τέκνον,
30 μὴ βλασφημήσης εἰς αὐτόν μηδὲ τοὺς εἰς αὐτόν ἐλπίζοντας καὶ ἕξεις ζωὴν αἰώνιον. — ταῦτά μοι, ἀδελφοί, διεστείλατο ὁ πατὴρ μου Σίμων μέλλων τελευτᾶν. ἰδοὺ οὖν ἠκούσατε πάντα. τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τούτων; ἐὰν οὖν ἐρωτήσῃ ἡμᾶς περὶ τοῦ σταυροῦ ἢ βασιλίσσης, τί ἐροῦμεν αὐτῇ; — οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον ·
35 ἡμεῖς οὐδέποτε τοιαῦτα ἠκούσαμεν · εἰ δὲ γένηται ζήτησις περὶ τούτου, μηδεὶς ὁμολογήσῃ.

5 λιθθέντος cod. 6 ἤδητε = ἦστε. 7 αὐτῶν cod. 8 εἶδεν cod.
9-10 ἀντιλέγει τῆς διπιστουσιν αὐτῶν cod. 10 ἤλεχε cod. 11 προσδοκόντες cod. 12 αὐτῶν cod. ὅπερ cod. ἀνθρωπότητι cod.
13 αὐτόν] αὐτῶν cod. 18 ἤρξατο cod. 20 αὐτῶν cod. 27 πάτρων scripsi (vel πατρᾶδελφον) : πρέ (cum signo compend.) cod. 29 αὐτόν] αὐτῶν cad. 33 ἡμῖν cod. τούτον cod.

Ταῦτα αὐτῶν λεγόντων, παραγίνονται οἱ στρατιῶται [f. 20] πρὸς αὐτοὺς λέγοντες · δεῦτε, καλεῖ ἡμᾶς ἡ βασίλισσα. οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς αὐτὴν καὶ πολλὰ ἀνακριθέντες τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἶπον. τέλος ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κινήθεισα ἡ βασίλισσα κελεύει πάντας πυρὶ παραδοθῆναι. οἱ δὲ μεγάλως φοβηθέντες παρέδωκαν αὐτῇ τὸν Ἰούδαν λέγοντες · δέσποινα, οὗτος ὁ ἀνὴρ ἀνδρὸς δικαίου καὶ προφήτου ἐγένετο υἱὸς καὶ τὸν νόμον ἐπίσταται ἀκριβῶς παρὰ πάντας ἡμᾶς · τοῦτον κράτησον μόνον καὶ αὐτὸς σε ἀναδιδάξει τὰ καταθύμια τῆς ψυχῆς σου. καὶ πάντων ὁμοῦ συνεπιμαρτυροσάντων ἀπέλυσεν αὐτοὺς παρεκτός Ἰούδα. ὃν καὶ προσκαλεσαμένη λέγει αὐτόν · ζωὴ καὶ θάνατος πρόκειται σοι · ἐν ἓκ τῶν δύο ἐπίλεξαι. Ἰούδας λέγει · δέσποινα, καὶ τίς ἐν ἐρημίᾳ ἄρτων προκειμένων λίθους ἐσθίει; — ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπεν · εἰ οὐκ βούλει καὶ ἐπὶ γῆς ζῆσαι καὶ ἐν οὐρανῷ, εἰπέ μοι ποῦ ἐκρύβη ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Ἰούδας λέγει · καθὼς περιέχουσι τὰ ὑπομνήματα, εἰσὶν ἔτη διακόσια ἢ καὶ πλέον · καὶ ἡμεῖς νέοι ὄντες πῶς δυνάμεθα εἰδέναι τὰ περὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ ποῦ ἐκρύβη; — λέγει αὐτῷ ἡ μακαρία Ἐλένη · καὶ πῶς πρὸ τοσούτων γενεῶν ὁ πόλεμος συνεκροτήθη ἐν τῇ Ἰλίῳ καὶ πάντες οἱ τεθνηκότες ἐκεῖ μνημονεύονται καὶ οἱ τόποι αὐτῶν καὶ οἱ τάφοι; — ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει · [f. 20v] πάντως, δέομαί σου, δέσποινα, ἀπὸ συγγραμμάτων · ἡμεῖς δὲ οὐδὲ ἐν ἔχομεν ἐν γραπτῷ. — ἔφη αὐτῷ ἡ βασίλισσα · οὐχὶ πρὸ μικροῦ ὠμολόγησάς μοι ὅτι εἰσὶν ὑπομνήματα; Ἰούδας εἶπεν · στοχαζόμενος ἐλάλησα, δέομαί σου. — λέγει αὐτῷ ἡ μακαρία Ἐλένη · ἔχω ἐγὼ βέβαιον τὴν αὐτόλεκτον φωνὴν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου <περὶ> τοῦ ἐν ποίῳ τόπῳ ἐσταυρώθη ὁ Χριστός, μόνον ὑπόδειξόν μοι τὸν τοῦ Κρανίου τόπον καλούμενον, καὶ ἐν τῇ ἐμῇ ἐξουσίᾳ κελεύσω πάντας καὶ ἐκκαθαρῶ τὴν γῆν τοῦ τόπου ἐκείνου καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πληρώσει μου τὴν ἐπιθυμίαν. Ἰούδας λέγει · δέσποινα, ὁ βούλει πρῶτον εἰς ἐμέ · ἐγὼ γὰρ οὐτε τὸν τόπον ἐπίσταμαι οὐτε ἐγγράφως εἶδρον περὶ αὐτοῦ. — τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ βασίλισσα · γνωστὸν ἔστω σοι ὅτι ἐὰν μὴ ὁμολογήσῃς μοι, λιμοκτονῆσαι σε ἔχω. καὶ ταῦτα εἰπούσα ἐκέλευσεν αὐτὸν βληθῆναι ἐν φρέατι ξηρῷ ἐν ᾧ ὕδωρ οὐκ ἦν, καὶ προέταξεν ἕως ἑπτὰ ἡμερῶν ἄσιτον αὐτὸν διαμείναι.

Μετὰ δὲ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ἐβόησεν ἐκ τοῦ φρέατος λέγων · ἀναγάγετέ με <ἐκ> τοῦ λάκκου καὶ ἐγὼ ὑμῖν ὑποδείξω τὸν τόπον ὅπου ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη. τότε ἀνηρέχθη Ἰούδας ἀπὸ τοῦ φρέα-

1 ὁ cod. 2 ἡμᾶς cod. 11 αὐτῶν cod. ἐν cod. 14 ἐκρύ cod.
 16 ἔτι cod. 26 <περὶ> τοῦ scripsi: τό cod. 31 ἐγγράφος cod.
 33 λοιμοκτονήσω σοι cod. 37 ἐκ inserui. τοῦ λάκκου transp. v. 38,
 post φρέατος cod. ἡμῖν cod.

τος και ἔλθῶν ἐν τῷ τόπῳ ἐνθα ἐσταυρώθη ὁ Χριστὸς [f. 21] και μὴ
 εἰδὼς τὴν ἀκριβῆ τοποθεσίαν ἤρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ τῇ ἐβραϊδὶ
 διαλέκτῳ εὐχόμενος και λέγων οὕτως · ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ ποιή-
 σας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἰδίαν και ὁμοίωσιν · ὁ σπιθαμῇ
 5 μετρῆσας τὸν οὐρανὸν και τὴν γῆν δρακί κατέχων · ὁ καθήμενος
 ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ και αὐτὰ εἰσιν ἐρχόμενα ἀεριοῖς δρόμοις ἐν
 φωτὶ ἀμετρήτῳ ὅπου ἀνθρωπίνῃ φύσις παρελθεῖν οὐ δύναται ·
 ὅτι σὺ ἐποίησας αὐτὰ εἰς σὴν ὑπηρεσίαν, ἅτινα λειτουργοῦσιν ἀκα-
 ταπαύστῳ φωνῇ λέγοντα · ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος · ἅτινα και Χε-
 10 ρουβὶμ καλοῦνται · τὰ δὲ ἔθον ἐν τῷ παραδείσῳ φυλάττειν τὸ ξύ-
 λον τῆς ζωῆς, ἅτινα Σεραφὶμ καλοῦνται. σὺ γὰρ δεσπόζεις ἀπάν-
 των τῶν ἐν οὐρανῶ τῶν τε ἐπὶ γῆς ὅτι σὰ ποιήματά εἰσιν · ὁ τοὺς
 ἀπειθήσαντας ἀγγέλους βυθῶ Ταρτάρου παραδούς · και αὐτοὶ
 15 εἰσιν ὑπὸ τὰ ὄχρωμάτα τῶν μοχλευμάτων τῆς ἀβύσσου ἕως τέ-
 λους κολαζόμενοι και τῷ σῶ προστάγματι ἀντειπεῖν οὐ δύναται.
 και τανῦν, δέσποτα Κύριε παντοκράτορ, εἰ σὸν θέλημά ἐστιν βα-
 σιλεύειν τὸν υἱὸν Μαρίας τῆς καλῆς περιστερᾶς τὸν ἐκπεμφθέντα
 ὑπὸ σοῦ · εἰ μὴ γὰρ ἦν ἐκ σοῦ, οὐκ ἂν τοσαύτας δυνάμεις ἐποίησε
 και εἰ μὴ σου παῖς ἦν οὐκ ἂν ἤγειρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν · ποιήσον
 20 ἡμῖν τὸ τεράστιον τοῦτο, δέσποτα · [f. 21^v] και ὡς ἐπήκουσας τοῦ
 θεράποντός σου Μωϋσέως και ἀνέδειξας τὰ ὄστα τοῦ ἀδελφοῦ
 ἡμῶν Ἰωσήφ ὄντα ἐν κρυπτῶ, οὕτω και νῦν, Κύριε, φανέρωσον
 ἡμῖν τὸν κεκρυμμένον σου θησαυρὸν και ἐνθα ἀπόκειται ὁ σταυ-
 ρὸς τοῦ Χριστοῦ σου κέλευσον ἀνελθεῖν καπνὸν εὐωδίας ἐκ τοῦ
 25 τόπου ἐκεῖνου ἵνα κἀγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς πιστεῦσω τῷ ἐσταυρωμένῳ
 Χριστῷ ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ και σωτὴρ τοῦ
 κόσμου και τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τοὺς αἰῶνας · ἀμήν. — ταῦτα εὐξα-
 μένου τοῦ Ἰούδα, εὐθέως ἐσείσθη ὁ τόπος και πλήθος καπνοῦ
 ὡς εὐωδίας ἀρωμάτων ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου ἐκεῖνου ὥστε θαν-
 30 μάσαντα τὸν Ἰούδα κροτῆσαι ἀμφοτέρως αὐτοῦ τὰς χεῖρας <και>
 εἰπεῖν · ἐπ' ἀληθείας, Χριστέ, σὺ εἶ ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, σὺ εἶ ὁ
 υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, ὅτι ἀνάξιον ὄν-
 τα με κατηξίωσας τῆς σῆς χάριτος μέτοχον γενέσθαι. δέομαι
 σου, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἀμνησικακήσον ταῖς ἁμαρτίας μου
 35 και συγκαταριθμήσον με μετὰ τοῦ πρωτομάρτυρός σου Στεφάνου
 διότι κἀγὼ γένος αὐτοῦ εἰμι. και εἰπὼν ταῦτα Ἰούδας και
 λαβόμενος ὀρυκτῆρα ἤρξατο ὀρύσσειν μετὰ και τοῦ παρόντων πλή-
 θους ἐκεῖσε. τοῦ δὲ ὀρύξαντος [f. 22] ὀργυιὰς ὡς ἄχρι εἴκοσι εὐρε

6 εἰσὺν cod. 7 φήνσεις cod. 8 εἰς σὴν] εἰσὴν cod. 9 και repe-
 titur. 13 ταρτάρω cod. 15 δύναται cod. 16 βασιλέβειν cod.
 17 τῶν ἐκ πεφθέντα cod. 19 αὐτῶν cod. 29 εβωδίας cod. 30 και
 addidi. 31 εἶπεν cod.

τρεῖς σταυροὺς κεχωσμένους· οὕσπερ ἀνελάμενος ὁ Ἰούδας
 ἀπήγαγεν εἰς τὴν πόλιν. ἦσαν δὲ ἐκδεχόμενοι οἱ ἐν Ἱερουσαλήμ
 τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. καὶ ἰδοὺ ὥρα ἦν ὡς ἐννάτη καὶ προσήγαγεν
 ὁ Ἰούδας τοὺς τρεῖς σταυροὺς τῇ βασιλίσῃ. ἡ δὲ ἀπολαβοῦσα
 τοὺς σταυροὺς μετὰ χαρᾶς μεγάλης καὶ περιπτυξαμένη λέγει 5
 αὐτῷ· καὶ πῶς γινώσκωμαι ἄρτι, Ἰούδα, ποῖός ἐστιν ὁ σταυρὸς
 τοῦ Χριστοῦ; οἶδαμεν γὰρ ὅτι συνεσταυρώθησαν τῷ Ἰησοῦ δύο
 λησται κακοῦργοι, καθὼς οἱ εὐαγγελισταὶ γράφουσιν· καὶ οἱ
 τρεῖς ἐξ ἴσου εἰσὶ· καὶ νῦν ποῖός ἐστι τοῦ Χριστοῦ οὐ γινώσκωμεν.
 τότε τίθησιν αὐτοὺς μέσον τῆς πόλεως. καὶ ἰδοὺ μετ' ὀλίγον 10
 ἐξεφέρετο τεθνηκῶς νεανίας ἐπὶ κλίνης κείμενος. καὶ δὴ περιχα-
 ρῆς γενόμενος ὁ Ἰούδας, πλησθεὶς δὲ καὶ Πνεύματι συνετῶς κατέσ-
 χε τὴν κλίνην καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τεθῆναι χαμαί, λέγων πρὸς τὴν
 βασιλίσσαν· νῦν γνώση, δέσποινα, ὁποῖόν ἐστι τὸ πεποθημένον
 ξύλον καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ. καὶ ὡς ἐπέθηκεν τοὺς δύο σταυροὺς 15
 ἐπάνω τοῦ τεθνηκῶτος, ἓνα καθ' ἓνα, σημεῖον οὐκ ἐγένετο ἐν αὐ-
 τοῖς. ὅτε δὲ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τρίτον σταυρὸν καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ
 τὸν νεκρὸν, εὐθέως ἀνέωχθησαν [f. 22^v] αἱ πύλαι τοῦ θανάτου καὶ
 ἀνέστη ὁ τεθνηκῶς νεανίας καὶ ἐφανερῶθη ἅπασιν ἡ δόξα τοῦ
 Θεοῦ. τότε πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων θεασάμενοι ἀθρόως ἀναστάντα 20
 τὸν νεκρὸν ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.
 τούτου οὖν τοῦ μεγίστου θαύματος γενομένου ἦλθεν φωνὴ ἐξ
 ἀέρος ἀγανακτήσαντος τοῦ διαβόλου καὶ λέγοντος· τίς ἐστιν οὗτος
 πάλιν ὁ μὴ ἔδῳν με δέχεσθαι τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων; ὁ Ἰησοῦ
 Ναζαρηνέ, πάντας εἰς σεαυτὸν ἐλλκυσας καὶ τί πάλιν τὸ ξύλον σου 25
 ἐφανερῶθη κατ' ἐμοῦ; ὁ Ἰούδα, τί τοῦτο ἐποίησας; πρῶτον μὲν
 γὰρ διὰ Ἰούδα τοῦ προδότου τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ ἐποίησα ἐξα-
 μαρτῆσαι· καὶ νῦν διὰ σοῦ, Ἰούδα, ἔνθα ἀπελαύνομαι. εὖρω κἀγώ,
 Ἰούδα, ἐπίνοιαν ἦνπερ καὶ ποιήσω κατὰ σου· μηχανησάμενος γὰρ
 ἐν τῇ ἐμῇ ἐξουσίᾳ τε καὶ δυνάμει ἐγερωῦ ἕτερον βασιλεῖα ὅστις κα- 30
 ταλήψει τὸν ἐσταυρωμένον καὶ τὰς ἐμὰς βουλάς καὶ θελήματα
 εὐμενῶς πράξει καὶ παραδώσει σε δειναῖς καὶ ποικίλαις τιμωρίαις
 ὅπως ἐπὶ πολὺ τιμωρούμενος ἀρνήσῃ τὸν ἐσταυρωμένον. — ταῦ-
 τα ἀκούσας ὁ Ἰούδας καὶ ἐμβριμησάμενος τῷ ἀκαθάρτῳ πνεύ-
 ματι εἶπεν αὐτῷ οὕτως· ὁ τοὺς νεκροὺς ἐγείρας Χριστὸς κατα- 35
 γάγοι σε εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ πυρὸς τὴν ἐσχάτην, πονηρῆ δαίμων,
 εἰς τὸ σὸν οἰκητήριον. — καὶ εὐθέως [f. 23] ἀκούσας ταῦτα ὁ διά-
 βολος ἐγένετο ἀφανής· ἡ δὲ μακαρία Ἑλένη τὴν μὲν δύναμιν τοῦ
 Χριστοῦ ἐδόξασε, τὴν δὲ πίστιν τοῦ Ἰούδα ὑπερεθαύμασεν.

1 ἀνελάμενος cod. 12 συνετῶς scripsi : συνέως cod. (num malis
 εὐθέως ?). 13 τεχθῆνε cod. 25 εαυτὸν cod. 28 ἔθα cod. 30 ἐξου-
 σία cod. 34 ἐμβριμησάμενος cod. 35 οὔτος cod. καταγάγει cod.

Τότε μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας ἡ βασίλισσα ἠσφαλίσατο τὸν
 5 τίμιον σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ ἐν χρυσῷ τε καὶ λίθοις τιμίοις καὶ
 ποιήσασα γλωσσόκομον ἀργυροῦν κατέθηκεν αὐτὸν ἐν αὐτῷ
 ἐνδόξως τε καὶ ἐντίμως · καὶ θεσπίσασα ἐκκλησίαν ἐν τῷ Κρανίῳ
 10 τὴν ἀπέθετο ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ φυλάττεσθαι τὸν τίμιον σταυ-
 ρὸν τοῦ Χριστοῦ. καὶ προσεκύνησεν αὐτὸν ἡ βασίλισσα καὶ ἠσπά-
 σασα ὁμοίως καὶ ἡ σύγκλητος. ζητῶν δὲ καὶ ὁ κοινὸς λαὸς προσ-
 κυνῆσαι, οὐκ ἦν δυνατὸν · καὶ ἤτήσατο καὶ ἰδεῖν αὐτόν. τότε ἀν-
 ἦλθεν ὁ μακάριος πατριάρχης Ἱεροσολύμων καὶ ὕψωσεν ἐπὶ τοῦ
 15 ἄμβωνος τὸν τίμιον σταυρὸν · καὶ ἰδόντες ἤρξαντο ὁ λαὸς κράζειν
 τὸ Κύριε, ἐλέησον. καὶ ἔκτοτε ἐπεκράτησεν ἡ τιμία ἑορτὴ τῆς
 ὑψώσεως. ὁ δὲ Ἰούδας λαβὼν τὸ λουτρόν τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως
 παρέθετο αὐτὸν <τῷ> κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐπισκόπῳ. ἔτι
 20 δὲ τῆς μακαρίας Ἐλένης διαγούσης ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐγένετο τὸν
 15 ὀσιώτατον ἀναλῦσαι ἐν Κυρίῳ · ἡ οὖν μακαρία Ἐλένη μετακαλεσα-
 μένη τὸν ἐπίσκοπον Ῥώμης Εὐσέβιον τοῦνομα κατέστησεν [f.
 23^v] τὸν Ἰούδαν ἐπίσκοπον ἡγείσθαι τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας
 μετονομάσας αὐτὸν Κυριακόν.

Ἡ δὲ τρισμακαρία Ἐλένη παιδευθεῖσα τὴν ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ
 20 δύναμιν τῆς τε νέας διαθήκης τοῦ Χριστοῦ τὰ διδάγματα ἀκρι-
 βῶς μαθοῦσα, μεμνημένη δὲ καὶ τῶν ἁγίων γραφῶν τὰς φωνάς,
 ἔτι προσέθετο ἀναζητῆσαι καὶ τοὺς ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ
 προσπαγέντας ἦλους. δευτέρας δὲ ἀναζητήσεως γενομένης, ἔφη
 ἡ μακαρία Ἐλένη πρὸς τὸν Ἰούδαν, τὸν Κυριακὸν ἐπονομασθέντα ·
 25 ἡ μὲν περὶ τοῦ ξύλου τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰς ἐμὲ ἐπιθυμία ἐπλη-
 ρώθη · ἡ δὲ περὶ τοὺς ἐν τῷ σταυρῷ παγέντας ἦλους πολλή μοι
 ἔγκειται λύπη · διὸ οὐκ ἤρεμήσω μέχρις ἂν καὶ περὶ τούτων πλη-
 ρώση μου ὁ Κύριος τὴν ἐπιθυμίαν. τότε ὁ ὀσιος ἐπίσκοπος Κυρια-
 κὸς παραγενόμενος εἰς τὸν Κρανίον τόπον ἄμα πλείοσιν ἀδελφοῖς
 30 τῶν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν πιστευσάντων διὰ τῆς
 τοῦ σταυροῦ ἀνευρέσεως καὶ τῆς τοῦ νεκροῦ ἀναστάσεως, καὶ
 ἀνατείνας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰς χεῖρας
 ἐν τῷ στήθει κρούων προσηύξατο ἔκτενῶς πρὸς Κύριον. ἐπὶ πολὺ
 δὲ προσθεμένον τὴν εὐχὴν τῇ ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ ἐπὶ τῷ φανερωθῆ-
 35 ναι καὶ τοὺς ἦλους τοὺς ἐν τῷ σταυρῷ παγέντας [f. 24] καὶ ἱκανῆς
 ὥρας διαγενομένης ἐπὶ τῇ προσευχῇ καὶ εἰπόντος τὸ ἀμήν, ἐγέν-
 νετό τι σημεῖον ὃ καὶ οἱ παραγενόμενοι εἶδον. ὥσπερ γὰρ ἀστρα-
 πῆς φέγγος ἐπέλαμψεν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ · ἔλαμψαν δὲ καὶ

3 ἐν αὐτῷ] ἐαυτῷ cod.	4 θεσπίσασα cod.	8 οὐ κη δύνατον
cod. κατ ²] κἂν cod.	12 τὸν δὲ ἰούδα λαβόντα cod.	13 τῷ
addidi. ἐκείνῳ τῷ καιρῷ cod.	19 τρεῖς μακαρία cod.	25 ἡ]εἰ
cod. πεπληρώθη cod.	27 περὶ] + τοῦ cod.	31 ἀναβρέσεως
cod. 33 προσύφξατο cod.	34 προσθέμενος cod.	36 εἰπόν cod.
38 ἐπέλαμψεν cod.	ἔλαψαν cod.	

οὐ ἤλοι τοῦ σταυροῦ ἐκ τοῦ τόπου ἐκεῖνου ὡς χρυσὸς ἐξαστράπτων ὑπὲρ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ὡς πάντα ἀδιστακτως λέγειν· νῦν ἐγνώκαμεν εἰς τίνα πεπιστευκάμεν. οὗς μετὰ πολλῆς εὐλαβείας ἀνελόμενος ὁ ἐπίσκοπος προσήνεγκε τῇ θεοφιλεστάτῃ Ἑλένῃ. ἡ δὲ θεασαμένη κλίνασα τὰ γόνατα καὶ τὴν κεφαλὴν μετὰ πολλοῦ 5 τοῦ φόβου, εὐχαρίστησε τῷ Κυρίῳ τῷ δοτῆρι τῶν ἀγαθῶν. ὡς δὲ πολλὴν φροντίδα ἔσχε τὸ τί ποιῆση τοὺς τιμίλους ἡλούς, ἡ τοῦ Θεοῦ σοφία ὑπέβαλεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῆς, τὸ ποιῆσαι μεγάλην σωτηρίαν ταῖς μετέπειτα γενεαῖς. καὶ δὴ μετακαλεσαμένη ἄνδρα πιστὸν καὶ ἐπιστήμονα ἔφη πρὸς αὐτόν· βασιλέως ἔνταλμα καὶ 10 μυστήριον φύλαξόν. λαβὲ τοὺς ἡλούς τούτους καὶ ποιήσον μοι σαλιβάριον ἐν τῷ χαλινῷ τοῦ ἵππου ἐφ' ᾧ ὁ βασιλεὺς καθέζεται· καὶ ἔσται ὄπλον ἀνίκητον πρὸς πάντας ἐχθρούς, νίκος τε βασιλέως καὶ εἰρήνη πολέμου. — ὅς καὶ λαβὼν πεποίηκεν ὡς προσετάγη, ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥῆμα τὸ διὰ τοῦ [f. 24^v] προφήτου λεχθέν· καὶ 15 ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις τὸ ἐπὶ τοῦ χαλινοῦ τοῦ ἵππου τοῦ βασιλέως· ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται. ἡ δὲ μακαρία Ἑλένη τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν πίστιν κρατούνασα ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ πάντα ὀσίως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς τελέσασα καὶ χρήματα πολλὰ καταλείψασα τῷ ὀσιωτάτῳ ἐπισκόπῳ Κυρια- 20 κῷ εἰς διακονίαν τῶν πτωχῶν, ἐπέθετο καὶ διωγμὸν τοῖς Ἰουδαίοις ὅσοι οὐκ ἐπίστευσαν τῷ σωτῆρι Χριστῷ. καὶ ἐξώσθησαν ἐκ τῆς Ἰουδαίας καὶ διεσπάρησαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. τοσαύτη δὲ ἐδόθη χάρις καὶ τῷ ἐπισκόπῳ Κυριακῷ ὥστε λόγῳ μόνῳ καὶ ἐμφυσήματι τοὺς δαίμονας ἀπελαύνειν. καὶ δὴ λαβοῦσα τὰ τίμια καὶ ἅγια 25 ξύλα τοῦ πανσέπτου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ καὶ τοὺς ἁγίους καὶ σεβασμίλους ἡλούς ἐν οἷς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ὑπέμεινεν δι' ἡμᾶς καὶ ἀποκαταστήσασα αὐτὰ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν τῷ Βυζαντίῳ καὶ πιστεύσασα ἀκριβῶς καὶ θεοσεβῶς τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ Τριάδι καὶ τὴν τῶν Χριστιανῶν πίστιν ἐν παντὶ τόπῳ τῆς παροι- 30 κίας αὐτῆς πλατύνασα καὶ κατελοῦσα ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ τὸ θεῖον καὶ ἔνδοξον τέλος ἐδέξατο, κάλλει, σωφροσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ διαλάμπουσα. [f. 25] καὶ κατάκειται ἔξω τῆς πόλεως Ῥώμης ἐν στρογγυλοειδεῖ λειμματικῷ ναῷ ἐν λάρνακι προφυρῷ, παραγγείλασα τοῖς τὸν Χριστὸν πᾶσι σεβομένοις τελεῖν τὴν μνή- 35 μῃ τῆς ἡμέρας ἐν ἣ εὐρέθη ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ μηνὶ σεπτεμβρίῳ ἰδ', ἵνα ὅσοι μνημονέουσι τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ τέχῳσι τῆς μερίδος Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, ἀμήν.

40

1 χρυσῶς cod. ἐξαστράπτων cod. 8 τό] τοῦ cod. 14 ὅς] ὁ cod.
λαβόν cod. 21 Ἰουδαίοις] + καὶ cod. 25 τοῦς] καὶ cod. ἀπελά-
βειν cod. 34 στρογγυλοειδῆ cod. λιματικῷ cod. 36 εὐρέθη
cod. 37 μνημονέβουσι cod.

Fondation de St^e-Sophie.

MANUSCRIT N° 71 DE LA SOCIÉTÉ HISTORIQUE.

L'*Histoire de la fondation de Sainte-Sophie* nous est parvenue sous la forme de plusieurs versions assez différentes. On trouvera ces textes dans Codinus, *Excerpta de antiquit. Constantinopol.*, éd. Bekker, pp. 130-148 ; Combefis, *Originum rerumque Constantinop. Manipulus* (1664), pp. 243-264 ; Banduri, *Imperium Orientale*, I = Migne, *Patr. gr.*, t. 122, pp. 1289 ss. ; C.G. Bilinskaio, *Lietopis istor.-philol. Obtchestva*, VIII, byz. otd. V, pp. 227 ss.

J'ai rencontré ce récit dans deux manuscrits d'Athènes. Le ms. n° 1256 de la Bibl.Nat. (XVIIIe s.) n'offre qu'une transcription en langue vulgaire du texte de Codinus. Mais le ms. n° 71 de la Société Historique (232 ff. 0.194 × 0.140, XVIIe s., cf. *Catal. cod. astrolog. graec.* t. X, p. 37) contient une version, écrite en un mélange de grec ancien et de langue vulgaire, qui m'a paru digne d'être publiée, en considération des importantes divergences du texte.

[F. 106] Ἱστορία τῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου Σοφίας ἣν ἀνεκαίνισεν ἐκ βάρων ὁ εὐσεβέστατος καὶ χριστιανικώτατος ἐν βασιλεῦσι μέγας Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει ταύτῃ.

- 5 Τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ Λόγου Σοφίαν καὶ μεγάλην ἐκκλησίαν πρῶτα καὶ ἀρχῇ ἀνήγειρε αὐτὴν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, δρομικὴν ὁμοίαν ὡσὰν τοῦ ἁγίου Ἀκακίου. καὶ ἐτελείωσεν αὐτὴν καὶ ἐστόλισεν αὐτὴν μὲ πολλὰ ποικίλα κόσμια καὶ κολόνας ἀξιέπαινας. καὶ ἐστάθην αὐτὴ ἡ ἐκκλησία εἰς τοὺς χριστιανούς, χρόνους ιε' .
- 10 καὶ εἰς τὸν ζ' χρόνον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου εὐγαλαν τὸν πατριάρχην τὸν ὀρθόδοξον καὶ ἔγινεν πατριάρχης αἰρετικὸς ἦγονν ἄρειανός· τὸ ὄνομά του Εὐσέβιος. καὶ ἐξώρισαν τὸν πατριάρχην τῶν ὀρθοδόξων Παῦλον τὸν ὁμολογητὴν καὶ ἐστάθην αὐτὴ ἡ ἐκκλησία εἰς ὀρθοδόξους καὶ ἄρειανὸς χρόνους νδ' καὶ ὠνομάζονταν καὶ αὐτὴ ἐκκλησία ἡ ἁγία Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ τὴν ἐκκλησίαζεν ἄρειανός ὁ Δημόφιλος πατριάρχης καὶ εἰς τὸν δ' χρόνον τῆς βασιλείας Θεοδοσίου. καὶ εἰς τὸν ζ' ἔγινεν ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ δευτέρα σύνοδος εἰς τὴν Κωνσταν-

τινούπολιν · [f. 106^v] και μὴ θέλοντες οἱ ἄρειανοὶ καὶ ὁ πνευματο-
 μάχος Μακεδώνιος εἰς βεβαίωσιν τῆς πρώτης συνόδου, τοὺς
 ἐδίωξαν ὡς ἀναξιούς· καὶ ἐπῆραν πάλε οἱ Χριστιανοὶ τὴν ἐκκλησίαν
 ἦτοι τὸ πατριαρχεῖον. καὶ φθονῶντας οἱ Ἄρειανοὶ ἔβαλαν φωτίαν
 καὶ τὴν ἐκατέκανσαν. καὶ ἦταν πατριάρχης τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ὁ 5
 Εὐάγγελιος ὁ ὀρθόδοξος· καὶ ἦταν ἐξωρισμένος πρωτῆτερα· καὶ
 ἔκαμαν τὸν Γρηγόριον πατριάρχη. καὶ ἔκαυσαν τὴν ἐκκλησίαν.
 καὶ ἐπῆγεν ὁ ἅγιος Γρηγόριος εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην διατὶ ἐπα-
 ράγγελεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὅτι ὅσοι πιστεύουν νὰ
 ἀγαποῦν τὴν εἰρήνην καὶ νὰ τὴν ἔχουν· καὶ διὰ τοῦτο εὐραζαν 10
 ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου Ἁγίαν Ἀνάστασιν καὶ Ἁγίαν
 Εἰρήνην. καὶ ὡς ἐκάη, ἐστάθην ἄσκεπη χρόνους δύο ἕως ὅπου
 ἦλθεν ὁ Νεκτάριος ὁ ἀξιωματικὸς καὶ ἔγινε πατριάρχης· καὶ
 ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίος τὸν μάγιστρον Ρουφῖνον καὶ
 ἐσκέπασεν αὐτὴν σταυροθόλῃ μὲ τοῦρλα καὶ καμάραν γυριστήν. 15
 καὶ ἐστάθην εἰς αὐτὴν τὴν στάσιν ἕως εἰς τὸν πέμπτον χρόνον
 τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ. καὶ ἔσοντας ὅπου ἔγινε ἀλληλομαχία
 εἰς τὸ μέσον τῶν χριστιανῶν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον καὶ ἐσκοτώθησαν
 ἀναμεταξὺ τῶν ᾧ καὶ ,ε καὶ ἐλυπήθην κατὰ πολλὰ καὶ ἐθρήνει [f. 107]
 ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν ἔξαφνον σφαγὴν τοσοῦτον λαοῦ· καὶ ἐθρήνει 20
 ἀπαρηγόρητα ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ συλλογιζόμενος καὶ λυπού-
 μενος. ἔνευσεν ὁ Θεὸς ἀγαθὸν λογισμὸν εἰς τὴν καρδίαν του
 νὰ κτίσῃ ἐκκλησίαν μεγάλην καὶ θαυμαστήν, νὰ ἦναι ἐξάκουστη
 εἰς ὅλον τὸν κόσμον. καὶ ἀπ' οὗ τὸν ἐστερέωσεν ὁ Θεὸς εἰς αὐτὴν
 τὴν βουλὴν, ἔγραψεν πανταχοῦ τοὺς ἀθθεντάδαις καὶ ἄρχονταῖς 25
 νὰ τοῦ συνάξουν κολόνας καὶ μάρμαρα πορφυρᾶ εἰς Ῥώμην, εἰς
 Αἴγυπτον, εἰς Ἀντιόχειαν καὶ εἰς ἄλλους <τόπους> ὅπου εἶχαν
 παλαιὰ κτήρια, ὡσὰν τῆς Τρωάδος καὶ Ἡρακλείας. καὶ ὡς εἶ-
 δαν οἱ ἀθθεντάδαις τὸν ὄρισμὸν ὅπου εἶχεν στείλῃν ὁ βασιλεὺς,
 ἐπιμελήθησαν ὅλοι μικροὶ τε καὶ μεγάλοι ποῖος νὰ συνάξῃ τὰ πλέ- 30
 ον ἐκλεκτότερα μάρμαρα νὰ τὰ στείλῃ τοῦ βασιλέως. τότε ἐσύ-
 ναξαν παντοῦθεν καὶ τὰ ἔστειλαν διὰ θαλάσσης εἰς τὴν πόλιν
 νὰ θεραπεύσουν τοῦ βασιλέως τὸ θέλημα. καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιμε-
 λείας ἐγύρευαν νὰ εὗρουν ἀπὸ βωμοὺς ἑλληνικοὺς καὶ λουτροὺς
 παλαιοὺς καὶ ἀπὸ σπίτια παλαιὰ καὶ ἀπὸ ποταμοὺς μεγάλους 35
 καὶ ἀπὸ πᾶσα τόπον, ἀνατολήν τε καὶ δύσιν, ἄρκτον καὶ μεσημ-
 βρίαν, ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς οἰκουμένης. καὶ ἀπὸ τὴν μεγαλό-
 πολιν Ῥώμην ἀπέστειλαν [f. 107^v] κολόνας καὶ ταῖς ἐπωνόμαζαν

11 ἅγια ἀνάστασις cod.

ἅγια ἡρήνη cod.

14 βασιλεῦ cod.

15 σταυροθόλῃ cod.

17 ἰουστινιανοῦ cod.

ἔσοντας, ut ἔστωντας..

25 ἀφεντάδες cod. 27 τόπους addidi.

29 ἀφεντάδες cod.

στήλιν

cod. 36 πᾶσα= πάντα.

ῥωμαίαις καὶ ταῖς ἔστειλεν κάποιος Πλούταρχος ὁ ἀσηκρήτις, ὁ
 ὅποιος ἔγραψεν ταῖς γραφαῖς καὶ ταῖς ἔστειλεν μὲ πολλὴν βίαν.
 καὶ ἄλλαις ὀκτὼ κολόναῖς ταῖς εἶχεν μία γυναῖκα χήρα ὀνόματι
 Μαρκία, ταῖς ὁποῖαις εἶχεν προῖκα· αἱ κολόναῖς ἐκεῖναις ἦτον
 5 πρῶτα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος Ἑλλίου ὁποῦ τὸν εἶχεν κτή-
 ση ὁ βασιλεὺς Ἀδρηλιανός. καὶ ἄλλαις ὀκτὼ κολόναῖς πράσιναις
 πολλὰ θανμασταῖς ἔστειλεν ὁ Κωνσταντῖνος ὁ στρατηγὸς ἀπὸ
 τὴν Ἐφεσον· καὶ ἦταν πελεκημέναις. τὰς δὲ λοιπὰς κολόνας
 ἔφεραν ἀπὸ τὰς Κυκλάδας νήσους καὶ χώρας, ἀπὸ τὴν Κύζικον,
 10 ἀπὸ τὴν Τρωάδα, ἀπὸ τὴν Κρήτην, ἀπὸ τὴν Ῥουμανίαν, ἀπὸ τὴν
 Σάμον, ἀπὸ Χίον, ἀπὸ Κύπρον, ἀπὸ τὴν Ῥόδον καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν,
 ἀπὸ ὅλα τὰ νησιά. ἐπαράγγειλε δὲ ὁ βασιλεὺς νὰ μηδὲν ταῖς φέ-
 ρουν <διά> τῆς στερεᾶς, μὲν διὰ θαλάσσης, διὰ νὰ μὴν ἀναστε-
 νάζῃ μήτε ἄνθρωπος μήτε ζῶον· ὁμοῦ ἐσύναξεν ὄλην τὴν ἔτοι-
 15 μασίαν καὶ ὄλην διὰ χρόνους ζ'· ἡ δὲ Μαρκία ὁποῦ ἐπροεΐπαμεν,
 ἡ ῥωμαία, ἔγραψε τοῦ βασιλέως· βασιλέα μου πολυχρονημένε,
 στέλνω σου κολόνας ὀκτὼ διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν εἶναι καὶ
 αἱ ὀκτὼ ἰσόσταθμαις, ἰσόπλαταις, ἰσόμικραις.

Εἰς τὸν δωδέκατον χρόνον τῆς βασιλείας [f. 108] Ἰουστινιανοῦ,
 20 ἔτει ἀπὸ Ἀδὰμ, 5 κβ', ἀπὸ δὲ Χριστοῦ φκβ', ἔκραξε δὲ ὁ βασιλεὺς
 τὸν πατριάρχην καὶ ὄλην τὴν σύγκλητον νὰ συμβουλευθοῦσι τοῦ
 νὰ τὴν φθειάσουν. καὶ ἀποκριθὴν του ὁ πατριάρχης Ἰωάννης μὲ
 τοὺς λοιποὺς ἄρχοντας τοῦ παλατίου του, ὅτι νὰ τὴν κτίσῃ εἰς τὸ
 πρῶτον πατριαρχεῖον ὅπου τὸ εἶχεν φθειάσῃ ὁ μέγας Κωνσταντί-
 25 νος καὶ νὰ μὴν μετατεθῇ εἰς ἄλλον τόπον. καὶ ἤρесе ὁ λόγος οὗτος
 τοῦ βασιλέως· ἀμή, ὡς καθὼς ἐμελέτα νὰ κτίσῃ τὸν ναόν, δὲν
 ἔδιδεν ὁ τόπος χέρι. καὶ ἄρχισεν νὰ ἀγοράζῃ τὰ παλάτια ὁποῦ
 ἦταν σὺμὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ τὸ πλεόν ἀναγκαιότερον ἦτον
 ἓνα παλάτι μιᾶς χήρας· τὸ ὄνομά της Ἄννα. καὶ ἐτιμήθη τὸ σπίτι
 30 ἐκεῖνο διὰ λίτραις χρυσάφι πέ'. καὶ αὐτὴ ἔλεγεν τοῦ βασιλέως·
 εἰάν με δώσης καὶ ἑκατὸν λίτραις χρυσάφι, δὲν δίδω τὸ σπίτιν μου.
 ἔβαλεν πολλοὺς ἄρχοντας καὶ πατρικίους καὶ τὴν ἐπαρακάλεσαν·
 ἀλλὰ ποσῶς δὲν τὸ ἐδέχονταν. τέλος πάντων ἐσηκώθη ἀπατός
 του ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι τῆς χήρας· καὶ ὡς εἶδεν
 35 ἡ γυναῖκα πῶς ἐπῆγεν ἀπατός του ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ ποδάριά της,
 δραμοῦσα ταχέως προσέπεσε ἐπὶ τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως καὶ
 εἶπεν αὐτῷ· βασιλέα μου [f. 108^v] πολυχρονημένε μου, ἐπειδὴ
 ἐκοπίασες ἀπατός σου, δὲν θέλω τὴν τιμὴν τοῦ σπιτίου μου· μὲν
 νὰ με γράφουν νὰ μνημονεύωμαι ἀεννάως, ἕως καὶ εὖρω σωτηρίαν
 40 παρὰ Θεοῦ. ἔστρεξε καὶ ὁ βασιλεὺς νὰ γένη ὡς ἐζήτησε· καὶ
 αὐτὸς ὁ τόπος εἶναι τὸ σκευοφυλάκιον.

1 συγκρήτις cod. 4 αἱ] ἡ cod. 6 ἀβρηλιανός cod. 9 κύζηκο
 cod. 11 σάμο cod. κύπρο cod. ῥόδο cod. 13 διὰ addidi.
 18 αἱ] ἡ cod. 28 ἀναγγεστόρο cod.

Και πάλιν ὁ τόπος ὁ ἐπονομαζόμενος ἄγιον φρέαρ και τὸ θυσιασ-
 τήριον ὄλον και ὁ τόπος τοῦ ἄμβωνος ἕως τῆς μέσης τοῦ ναοῦ ἦτον
 σπίτι καποίου Ἀντιόχου ἐνούχου ὀστιαρίου ὀφθίκιον · και ἐτι-
 μῆθη διὰ χρυσάφιν λίτραις λη' · και δὲν ἤθελεν νὰ τὸ δώσῃ. ὁμως
 ὁ βασιλέας δὲν ἤθελεν νὰ ἀδικήσῃ τινά · μόνον μὲ παρακάλεσιν 5
 τὸ ἐγύρευε και μὲ πληρωμὴν. μὴ ἔχων τί ποιῆσαι ἀδημόνα. ὁ δὲ
 στρατηγὸς και λεγόμενος δευτεροδάρης εἶπεν τοῦ βασιλέως · βασι-
 λέα μου πολυχρονημένε · μὴ λυπῆσαι και ἀδημονᾶς, και ἐγὼ
 νὰ κάμω τὸν Ἀντιόχον νὰ σε παρακαλῇ νὰ σου δώσῃ τὸ σπι-
 τι του. — διότι αὐτὸς ὁ Ἀντιόχος εἶχεν κάμη φταξιμον τοῦ στρα- 10
 τηγοῦ τοῦ δευτεροδάρη · ἀλλὰ τὸ ἐσυμπέραναν ὁμως, κατὰ τὴν
 συνήθειαν ὁποῦ ἔχουν, και ἐπήγαιναν εἰς τὸ ἵπποδρόμιον μετα
 τυμπάνων και ἔκαμαν ῥένταν και πηλάλαν και ἄλλα πολλὰ [f. 109]
 παιγνίδια. αὐτὸς δὲ ὁ Ἀντιόχος ἦτον πολλὰ τεχνίτης ἀπάνω εἰς
 τὸ ἄλογον και εἰς τὴν πηλάλαν και ὡσὰν αὐτὸν ἄλλος δὲν ἦταν. 15
 και ἀγαποῦσεν πάντα νὰ τὸν βλέπῃ ὁ κόσμος νὰ τὸν ἐπαινοῦν.
 ὁμως τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἔθελαν νὰ κάμουν τὴν πηλάλαν μὲ παιγνι-
 δίων και τυμπάνων, ἐπίασεν ὁ στρατηγὸς τὸν Ἀντιόχον και ἐπή-
 γαν εἰς τὴν κρίσιν και κατὰ τὸ φταξιμόν του, τὸν ἔβαλεν εἰς φυ-
 λακὴν. και ὡς εἶδεν ὁ Ἀντιόχος πῶς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἤθελεν 20
 νὰ ξεφαντώσῃ ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, και ἐβόα ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν
 και ἐφώναζε και ἔλεγε · εὐγάλετέ με νὰ ἰδῶ τὴν πηλάλαν εἰς τὸ
 ἵπποδρόμιον και οὐχὶ τὸ σπίτι μου νὰ δώσω, ἀλλὰ και τὴν ψυχὴν
 μου, και νὰ γενῇ τὸ θέλημα τοῦ βασιλέως. και πάσαντα τὸν
 εὐγαλαν ἀπὸ τὴν φυλακὴν και τὸν ἐδιάβασαν εἰς τὸν βασιλέα και 25
 ἐκεῖ ὅπου ἐκάθετον εἰς τὸ ἵπποδρόμιον και ἔκαμαν παζάρι τὸ σπι-
 τι του και ἔγραφεν ὁ κνέστωρ και οἱ ἕξι βασιλικοὶ ἄνθρωποι και
 ἄρχισαν ὕστερα νὰ παίζουν τὰ παιγνίδια. και τὸ σπίτι τοῦ Ἀν-
 τιόχου εἶναι ὁ τόπος τοῦ ἁγίου βήματος και τὸ θυσιαστήριον μετα
 τοῦ ἄμβωνος ἕως τὴν μέσην τοῦ ναοῦ. 30

[F. 109^v] Εἰς δὲ τὸν τόπον τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ ναοῦ ἕως
 τὴν κολόναν τοῦ ἁγίου Βασιλείου τὴν μεγάλην ἦσαν σπίτια κά-
 ποίου Χαρήτου, ὁ ὅποιος ἦτον και αὐτὸς ἐνούχος · τὰ πατρικά
 του ἐλέγονταν Χηρονόπουλος. και τὰ ἐπούλησε μὲ εὐχαριστίαν.
 τὸ δὲ ἀριστερὸν μέρος ἕως τῆς κολόνας τοῦ ἁγίου Σπυριδωνος τοῦ 35
 θαυματουργοῦ ἦτον σπίτι τοῦ Ξενοφῶντος. και ἔλεγεν τοῦ βασι-
 λέως · ἐάν με δώσης διὰ τὸ σπίτι μου εἴ τι ἀξίζει τέσσαραις βο-

1 τὸν τόπον τὸν ἐπονομαζόμενον cod. 3 ὀστιαρίου cod. ὀφθίκιον cod.
 6 πληρωμὴ cod. ποιήσε cod. 14 πεχνήδια cod. 17 πεχνιδῶν cod.
 21 ξεφαντώσει cod. 22 εἰδῶ cod. (ιδῶ = ἰδω). 27 κνέστωρ scripsi :
 νέστορ cod. 28 πεχνήδια cod. 31 εἰς δὲ τὸν τόπον scripsi : εἰ δὲ
 ὁ τόπος cod. 32 malim τοῦ μεγάλου. 34 alias Χηρονόπουλος.

λαίς, δὲν τὸ δίδω· μόνον ἄν με δώσης αὐτὸν τὸ ὄφρικιον τῆς πη-
 λάλας ὅπου γίνεται εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, σοῦ τὸ δίδω. — καὶ ὄρι-
 σεν ὁ βασιλεὺς νὰ τὸ ἔχη μὲ χρυσόβουλλον εἰς ὄλην του τὴν ζωὴν.
 καὶ ἐπαρακινήθην ἀτός του εἰς περιγέλοιον διατὶ εἰς τὴν ἡμέραν
 5 τοῦ ἵπποδρομίου ὅπου ἐγίνετον ἡ πηλάλα, ἐτιμᾶτο καὶ ἐπροσκα-
 λεῖτο ὑπὸ τεσσάρων ἡνιόχων καὶ ἐφόριεν ἄσπρην φορεσίαν· καὶ
 ἦταν κεντημένη μὲ μαῦρον μετάξι, μὲ πράσινον, μὲ κίτρινον, μὲ
 ὀξύ, μὲ ἄσπρον, μὲ κόκκινον καὶ ἄλλα πολλῶν λογίων. καὶ ἐκάθε-
 τον μέσα τῶν καγκελλῶν καὶ ἐκινούσαν οἱ τέσσαρες ἡνιόχοι τῶν
 10 ἀρμάτων πρὶν νὰ ἀνέβη ἡ καβάλλα εἰς τὰ ἄρματα καὶ ἐπωνόμασαν
 [f. 110] τὸν Ξενοφῶντα ἄρχοντα τῶν καταχθονίων.

Πάλιν ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἀγίας Σοφίας· τὸ ἐπί-
 πεδον τοῦ ναοῦ καὶ οἱ τέσσαρες νάρθηκες, ὁ λουτήρ καὶ τὰ πέριξ
 αὐτοῦ, ὅλα ἦσαν ὀσπίτια κάποιου Δαμιανοῦ πατρικίου, τὰ ὁποῖα
 15 ἐτιμήθησαν λίτραις χρυσάφιν ν'· καὶ ἕτερα σπίτια λίτραις χρυσά-
 φι μ'· καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς τὰ ἔδωσεν τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ βασι-
 λεὺς ἐμεταμέτησεν τὸν τόπον καὶ ἤδρεν πέτραν ὀξυμιάν ἕως τοῦ
 κάτω πίσω ἡγουν τοῦ τείχους. καὶ ἐθεμελίωσε γύρωθεν τὰ βῆθρα
 τοῦ μεγάλου λουτήρος. ἀπὸ δὲ τῶν ὀπίσω τοῦ τείχους ἕως τοῦ ἕξω
 20 νάρθηκος, εἰς τὸν λάκκον καὶ τράφον ἐθεμελίωσε τὸν τόπον καὶ
 ἄρχισεν νὰ κτίξῃ τὰ θεμέλια. ἐπροσκάλεσεν ὁ βασιλεὺς κάποιον
 Εὐτύχιον καὶ ἔκαμεν <εὐχὴν> περὶ συστάσεως ἐκκλησίας. καὶ
 μετέπειτα ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐπῆρεν ἄβεστον μὲ τὰ χεῖριά
 του καὶ κοροσάνι καὶ ἐπροσευχήθη καὶ ἔβαλε πρῶτος εἰς τὰ θε-
 25 μέλια τῆ γγ' τοῦ Φεβρουαρίου μηνός· ἀπὸ Χριστοῦ ἔτος φηβ'.
 καὶ ὅταν ἐπρωτάρχισαν τὸν ναὸν τὸν μέγαν καὶ θαυμαστὸν νὰ τὸν
 κτίξουν, ἔκτισαν καὶ ἓνα σπίτι μικρὸν χρυσό-[f.110v]-ροφον, εὐ-
 μορφον κατὰ πολλά, μετὰ πολυτιμῶν λίθων καὶ τὸ ὠνόμασαν
 Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ ἔλεγον βαπτιστήριον· καὶ ἦταν ὅπου
 30 ἦταν ἡ καμπάνα, διὰ νὰ παραστέκη ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν ἀρ-
 χόντων. ἦσαν δὲ οἱ μαστοροὶ ρ' ἡγουν καλφάδαις καὶ κάθε μασ-
 τωρ εἶχεν εἰς τὴν ὑποταγὴν του μαστόρους ν' καὶ ἐργάταις ν',
 ὅπου ἦταν ὅλοι τὸν ἀριθμὸν μύριοι· καὶ ἐδούλευαν εἰς τὸ δεξιὸν
 μέρος, ε καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν, ε. καὶ αὐτὸ τὸ ἔκαμεν ὁ βασιλεὺς διὰ

6 ἡνιόχων] οἰνοχώων cod. 7-8 μαῦρο... πράσινο... κίτρινο... κόκκινο
 cod. 9 καγγελῶν cod. οἰνοχοεὶ cod. 10 ἀνεύη cod. 11 ξενο-
 φῶν cod. ἄρχων cod. 12 ἐπίπεδον cod. 13 νάρθηκες scripti:
 ἀρτικτοὶ cod. 17 ἤβρεν cod. ἠζηημιά cod. 20 νάρθηκος scrip-
 si: ἀρτικά cod. τράφον = τάφρον. 22 εὐχὴν addidi: cf. p. 309, 4.
 στάσεως cod. 24 κοροσάνι, hic et infra, = κομασάνι. 25 ἔτος] +
 χρόνοι cod. 27 μικρὸ χρυσόροφον cod. 30 βαλεὺς cod. 33 τῶν
 ἀριθμῶν cod. ἐδούλεβαν·

νὰ συννερίζωνται ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον νὰ κτίζεται μὲ σπουδὴν τὸ
 ἔργον. ὁ μὲν οὖν ποιητὴς τῶν ἀπάντων ἔστειλε τὸν ἄγγελον Κυρίου·
 καὶ ἦλθεν εἰς τὴν κλίνην ὅπου ἐκοιμᾶτο καὶ τοῦ ἔδειξεν ὅλην τὴν
 ποσότητα τοῦ μάρκου καὶ τοῦ πλάτους. ὁ δὲ πρωτομαῖστωρ ὅπου
 ἐκτίζεν τὸν ναὸν ἦταν πολλὰ τεχνικὸς καὶ λεπτὸς εἰς τὴν τέχνην 5
 φρόνιμος τε καὶ γνωστικός. καὶ ἔπαιρνε τὰς φλούδας τῶν ῥί-
 ζῶν τῆς ἰτέας, ἔβανεν καὶ κριθᾶρι καὶ ἔβραζεν εἰς καζάνι μέγαν
 καὶ εἶχε καὶ κοροσάνι μαζί· καὶ τὸν χυλὸν ἐκείνου τοῦ κριθα-
 ρίου ἔσμιγνεν τὸν μὲ ἀσβέστην καὶ κοροσάνι, διατὶ ἡ λάπα ὅπου
 ἔκαμνε ἦγον [f. 111] ἡ βράσις τῆς ἰτέας ἐμετατρέπετο ὡσαν μί- 10
 ξα καὶ ἦτον πολλὰ κολλητικόν. καὶ ἔκαμνε μάζαις τετραγωναῖς
 ἀπὸ ῥ' πήχαις τὸ πλάτος καὶ ῥ' <τὸ> ὕψος καὶ εἰς τὸ πάχος κ'·
 καὶ εἰς αὐταῖς ταῖς μάζαις δὲν ἔρριπταν νερὸν ζεστόν, μόνον κρυθὸν
 διὰ νὰ γίνεται ἡ μάζα κολλητικὴ. ἔβαναν δὲ εἰς τὴν οἰκοδομη-
 λιθάρια πολλὰ μεγάλα ἰσόπλατα καὶ ἰσόμηκα καὶ οὕτως ἐκολλοῦ 15
 σαν τὰ λιθάρια δυνατὰ ὡσαν σίδηρον ὅταν βράξῃ μὲ ἄλλον σίδηρον,
 τοιοῦτως καὶ αὐτά. καὶ ὡσαν ὑψώθη ἀπὸ τὴν γῆν δύο πήχαις ἀπά-
 νω ἐξωδιάσθησαν χρυσάφι λίτραις ῥ', ὡς καθὼς τὰ ἐσημείωνεν ὁ
 πρωτοεξοδιστὴς τοῦ βασιλέως. καὶ πάλιν κάθε ἡμέραν ἐκουβα-
 νοῦσαν ἄσπρα ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦ βασιλέως καὶ τὰ ἔφεραν ἐκεῖ 20
 ὅπου ἐκάθετο ὁ βασιλέας. καὶ ὅσοι ἐκουβανοῦσαν λιθάρια καὶ τὰ
 ἀνέβραζαν εἰς τὸ κτίσμα, ἔδιδεν τοὺς ὁ βασιλεὺς ἀπὸ ἕνα ἄσπρον
 εἰς ἐκάστην λιθάρην, χωρὶς ἀπὸ τὸ ἡμερομίσθιον τοὺς, διὰ νὰ μὴν ἀμε-
 λοῦσιν. καὶ ἀπὸ ἐκείνους ὅπου ἀνέβραζαν τοὺς λίθους, ἕνας διὰ
 τὴν ἀλαζονείαν του νὰ πάρῃ περισσύτερα ἄσπρα, τρέχοντας νὰ 25
 κουβανῇ, ἔπεσεν ἀπὸ ἄνω καὶ ἐσκοτώθη. καὶ [f. 111^v] αὐτὸ ἐγι-
 νεν διὰ νὰ φοβηθοῦν οἱ ἐπίλοιποι. ὁ δὲ στρατηγὸς ἔκαμνε τὴν ἐξο-
 δον, διατὶ τὸν εἶχε κάμῃ ὁ βασιλέας ἀδελφοποιητόν. καὶ ὡσαν
 ὑψώθη τὸ ἅγιον κτίσμα ἴσια μὲ ταῖς μεγάλαις κολόναῖς ῥωμαῖαις
 καὶ ταῖς πράσιναῖς, ὁ βασιλέας δὲν ἐκάθισεν εἰς ἐθρονὶ μήτε 30
 ὕπνος του ἔρχετο, μόνον ἐσπούδαζεν καὶ ἐπιμελεῖτο νὰ τὸ τελειώ-
 σῃ. καὶ πάντα ἄσπρην φορεσίαν ἐφόρει καὶ μαντίλι ξανθὸν ἐκε-
 φαλοδένετο καὶ εἰς τὸ χέριν του ἔβαστα κόκκινον ῥαβδί· καὶ ἐπή-
 γαινε καὶ ἔβλεπε τοὺς τεχνίτας ἐκείνους ὅπου ἐπελεκοῦσαν ταῖς
 πέτραις καὶ εἰς ἐκείνους ὅπου ταῖς ἐξοῦσαν καὶ αὐτοὺς ὅπου ἐπε- 35
 λεκοῦσαν τὰ μάρμαρα καὶ εἰς λειτουργοὺς ὅπου ἐπελεκοῦσαν τὰ
 ξόλα καὶ ὅσους ἄλλους ἐδούλευαν ἐκεῖ πάσης γενεᾶς τεχνίταις

7 μεγάλο. 9 ἀσβέστι cod. 10 βράσι cod. μήξα cod. 11 μάζες-
 cod. 12 τό addidi. 16 σήδερο cod. σήδερο cod. 18 ἐξωδιάσ-
 τικαν cod. 19 et infra : κουβανῶ = κουβαλῶ. 22 ἄσπρο cod.
 23 ἡμερομίσθιον cod. 28 ἀδελφοποιητόν cod. 32 μανδίλι cod. ξανθὸ
 cod. 33 ῥαβδί cod. 35 ὅπου^a] + τες cod. 37 πάσης γενεᾶς
 i. e. παντὸς γένους

τοὺς ἐνούθηταν καὶ τοὺς ἐπαρακάλιεν νὰ κάμουν μὲ σπουδὴν τὸ
 ἔργον· καὶ χώρια ἀπὸ τὸ μεροκάματόν τους, ἔδιδεν δύο καὶ τρία
 νομίσματα περισσότερα, μόνον νὰ δουλεύουν μὲ προθυμίαν. καὶ
 ὡσὰν ἐγύριζαν τοὺς τοίχους τοὺς μεγάλους ὁποῦ ἤθελαν νὰ κλεί-
 5 σουν ταῖς καμάραις, ἦταν ἡμέρα σάββατον καὶ ἐμάζωξεν ὁ βασι-
 λέας ὄλους τοὺς τεχνίτας καὶ ἐργάτας καὶ ὄλον τὸν λαόν· ἦταν
 δὲ ὦρα τοῦ μεσημερίου [f. 112] καὶ ἄφησεν ὁ πρωτομάστορας ὄλα
 τὰ ἐργαλεῖα ὁποῦ ἐκτιζαν ἀπάνω τοῦ τείχους εἰς τὸ δεξιὸν μέρος
 καὶ ἄφησεν ἐκεῖ τὸ παιδίον του νὰ τὰ φυλάγῃ. τὸ δὲ παιδί ἐκεῖνον
 10 ἦταν ἕως χρονῶν ιδ'. καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ ἐφάνη εἰς
 αὐτὸ τὸ παιδί ἕνας ἐνούχος βασιλικὸς καὶ ἐφόριε φορέματα πολλὰ
 φωτεινὰ· καὶ τὸ πρόσωπόν του ἔλαμπεν καὶ ἦτον φοβερόν· καὶ
 ὁμοιάζεν ὡσὰν νὰ ἦταν ἀπὸ τὸν βασιλέα προσταγμένος. καὶ λέ-
 γει τοῦ παιδίου μὲ ἀδστήρην φωνήν· διὰ ποίαν ἀφορμὴν ἄφησαν
 15 αὐτὸ τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ οἱ τεχνίταις καὶ ἐπῆγαν καὶ τρώγουν καὶ
 πίνουσιν νὰ μεθοῦν; — καὶ τὸ παιδί ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· αὐ-
 θέντη, τώρα· τώρα γλίγωρα ἔρχονται. — καὶ πάλε λέγει τοῦ
 παιδίου· ἔπαγε καὶ εἰπές τους νὰ ἔλθοῦν νὰ τελειώσουν γλί-
 γωρα τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ. — τὸ δὲ παιδί ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν μὲ
 20 φόβον πολύν· αὐθέντη, φοβοῦμαι μήπως ἔλθῃ τινὰς καὶ πάρῃ
 ἀπὸ τὰ ἐργαλεῖα ὁποῦ με ἄφηκαν νὰ φυλάγω. — λέγει αὐτῷ
 ὁ ἐνούχος· ἔπαγε, παιδί μου, καὶ ἐγὼ νὰ σε ὁμόσω εἰς αὐτὸν τὸν
 οἶκον τοῦ Θεοῦ νὰ μὴν παραίνω ἕως ὁποῦ νὰ ἔλθῃς ἐσὺ. — καὶ
 25 ὁποῖα εἶναι ἔργον Θεοῦ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ, ὁποῦ ἔγιναν τὰ πάντα
 διὰ τὸν λόγον τοῦ Πνεύματος [f. 112v] αὐτοῦ, νὰ μὴν παραίνω ἕως
 ἐσὺ νὰ ἔλθῃς, διατὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἀπεστάληκα. καὶ πάγαίνε, παι-
 δί μου; εἰς ὁδὸν εἰρήνης. — καὶ ὡς ἤκουσε ὁ παῖς τοιαῦτα λόγια,
 ἐπῆγεν τρέχοντας εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν καὶ εἶπεν τὸ παιδί
 30 τοῦ πατρός τοῦ τὰ ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος. καὶ ὁ πατέρας του
 ἔστειλε τὸ παιδί πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν του τὰ συμβάντα·
 καὶ ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἔστειλεν ἄνθρωπον γλίγωρον νὰ πα-
 γαίνῃ νὰ ἰδῇ τί ἐνούχος εἶναι αὐτὸς ὁποῦ εἶπεν τὰ τοιαῦτα λόγια
 καὶ ἠνάγκαζε νὰ πηγαίνουν καὶ οἱ μαστόροι. καὶ ὡς ἐπῆγεν ὁ
 35 ἄνθρωπος τοῦ βασιλέως ἐκεῖ δὲν εὔρε τινά. καὶ κράζει ὁ βασιλεὺς
 ὄλους τοὺς ἐνούχους ἔμπροσθέν του καὶ εἶπεν τοῦ παιδίου· ἐ-
 γνωρίζεις τινὰν ἐξ αὐτοῦ ποῖος ἦταν; — ἀποκρίνεται τὸ παιδί
 πρὸς τὸν βασιλέα· ἐκείνου τὴν θεωρίαν καὶ τὴν φορεσίαν εἰς

5 σαββάτω cod. 7 μεσομερίου cod. 12 εἶπον καὶ transp. cod.
 20 ἀφέντι cod. 21 αὐτό cod. 24 ὁμνέγει cod. 33 εἰδῆ cod. τί =
 τίς. 34 ἠναγκαζει cod.

αὐτοὺς δὲν τὴν βλέπω, διατὶ ἐκείνου τὸ πρόσωπον καὶ ἡ φορεσία
 του ἔλαμπεν ὡσάν ὁ ἥλιος. — ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτὰ τὰ
 λόγια ἐκατάλαβεν καὶ εἶπεν· ἀληθινὰ εἶναι αὐτὰ τὰ λόγια καὶ
 ὁ ὄρκος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εἶναι καὶ ἄγγελος Κυρίου ἦταν ὅπου ἐλάλη- 5
 σεν τὰ τοιαῦτα. — καὶ ἐστάθην ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ
 ἐβόησε μετὰ δακρῶων καὶ εἶπεν· εὐχαριστῶ σοι, βασιλεῦ ἀ-
 ρατε, ὅτι ἐφανέρωσας εἰς ἡμᾶς [f. 113] τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλή-
 θειάν σου εἰς τὴν ἀδημονίαν ὅπου εἶχα εἰς τὴν ψυχὴν μου, τὸ πῶς
 νὰ καλέσω τὸ ὄνομα τοῦ κτιζομένου ναοῦ· καὶ ἐφανέρωσάς μοι
 τὸ ὄνομά σου διὰ τοῦ ἁγίου σου ἀγγέλου· καὶ οὐ μόνον αὐτό, ἀλλὰ 10
 καὶ φύλακά τον ἀπέστειλες νὰ φυλάττη αὐτὸν ἕως τοῦ αἰῶνος. —
 καὶ ἀπὸ τότε ἐμαθητεύθην εἰς ὅλους τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Σοφίας
 τὸ ὅποιον ἐρμηνεύεται Λόγος Θεοῦ. καὶ ἐσυμβούλευσαν ὅλοι οἱ
 ἄρχοντες τὸν βασιλέα νὰ μὴν ἀφήσῃ τὸ παιδί νὰ στραφῇ εἰς τὸν
 ἅγιον ναὸν διὰ νὰ μὴν ἀποχωρήσῃ ὁ ἄγγελος, μόνον νὰ στέκεται 15
 ἀεννάως καὶ νὰ φυλάττη τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ὄρκον αὐτοῦ.
 καὶ τοῦ εἶπεν ὁ πατριάρχης καὶ ἐτίμησεν ὁ βασιλέας πολλὰ τὸ
 παιδί καὶ ἔδωσέν του ἐντράδα καὶ τὸ ἔστειλεν εἰς τὴν Κυκλάδα
 νῆσον ὀνόματι Σαντορίνην μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μητρὸς του τὸ θέ-
 λημα. 20

Καὶ ὡς εὐθείασαν τὸ κτίσμα εἰς τὸν δεῦτερον πάτον, ἐγύρισαν
 αὐτὸν ἀπάνω εἰς ταῖς κολόνας ταῖς δευτέρας καμάραις καὶ ἴσα-
 σαν ὅλον γύρον γύρον. ἀλλὰ καὶ τοῦ βασιλέως ὁ βίος ἐσώθην
 διατὶ εἶχεν ἀργήσῃ νὰ ἔλθουν ἄσπρα ἤγρον χαζηνέδαις καὶ ὁ δια-
 τεταγμένος βίος, καὶ ἀδημόνει πολλὰ ὁ βασιλεὺς καὶ στεκόμενος 25
 περίλυπος ὁ βασιλεὺς ἀπάνω εἰς τὸν περίπατον τοῦ ναοῦ καὶ βλέ-
 ποντας τοὺς τεχνίτας [f. 113^v] διατὶ ἐμελετοῦσαν ἐκεῖνην τὴν ἡμέ-
 ραν νὰ γυρίσουν τὸν τροῦλλον τὸν μέγαν. καὶ ἦταν ἡμέρα σάβ-
 βατον καὶ ἀδημόνει ὁ βασιλεὺς τί νὰ κάμῃ μετὰ τὸ νὰ μὴν εἶχεν
 ἔξοδα καὶ ἔστεκεν πολλὰ συλλογισμένος. καὶ φαίνεται του ἕνας 30
 ἐνοῦχος λαμπροφόρος καὶ λέγει πρὸς τὸν βασιλέα· τί λυπᾶσαι,
 ἀθθένητη βασιλεῦ; — καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἐσώθην ὁ βίος μου καὶ
 ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον δὲν ἦλθεν ὁ διωρισμένος χατζνὰς καὶ ἔχω δύ-
 ἑβδομάδαις ὅπου δὲν ἔδωσα τῶν μαστόρων τὸ ἡμερομίσθιν των
 καὶ λυποῦμαι καταπολλά. — ὁ δὲ ἐνοῦχος καὶ λαμπροφόρος περι- 35
 χαρῶς ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν βασιλέα· μὴ λυπῆσαι περὶ τούτου καὶ
 ἀδημονῆς· αὐριον στείλει ἀπὸ τοὺς ἄρχονταῖς σου καὶ μουλάρια
 ὅσα ὀρίσης εἰς τὴν Χρυσέαν τὴν πόρταν καὶ νὰ σε δανείσω χρυσά-
 φιν ὅσον ὀρίσης. — καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὴν χαρὰν του καὶ ἀπὸ

6 εὐχαριστῶ σοι] εὐσταριστῶσι cod. 10 αὐτῶ cod. 21 εὐθείασεν
 cod. 22 εἴσασεν cod. 24 forma χατζνές (cf. v. 33 χατζνὰς) notior.
 28 σαββάτω cod. 34 ἡμερομύστην cod. cf. supra, p. 304, 23.
 38 τῆς χρυσέας cod.

τὴν συλλόγησίν του, δὲν τὸν ἐρώτησεν τί ἄνθρωπος εἶναι καὶ ποῦ εὐρίσκεται· καὶ ἔστειλεν εἰς ἀπορίαν. ὁμοῦ τὴν ἐπαύριον κατὰ τὸν λόγον αὐτοῦ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν κνέστορα Βασιλεῖδην καὶ τὸν ἑπαρχον Θεόδωρον καὶ ἓνα πατρίκιον μὲ τὸν στρατηγὸν αὐ-
 5 τοῦ καὶ ὀπηρέτας ν' καὶ κ' μουλάρια καὶ βουλγῆδας μ'· καὶ ἐπή-
 γαν εἰς τὴν Χρυσέαν πόρταν [f. 114] καὶ ἐκεῖ εἶδον τὸν εὐνοῦχον
 καβαλλάρην εἰς ἄλογον λαμπρότατον· καὶ τοὺς ἀπαντέχαινε
 ἐκεῖ. καὶ ὡς τὸν ἔσμιξαν, ἐπῆρεν τοὺς καὶ ἐπῆγεν ὀλίγον τόπον·
 καὶ ἐκεῖ τοὺς ἐφάνησαν παλάτια χρυσοῦρα καὶ κρεββάτα ὀλό-
 10 χρυσα καὶ ἀπέξευσαν ἀπὸ τὰ ἄλογά τους. καὶ τοὺς ἀνέβασεν ἀπὸ
 σκάλαν χρυσοῦν πολλὰ θαυμαστήν καὶ εἶδεν τὸ κλειδί καὶ ἀνοι-
 ξεν ἓνα κουβούκλιον χρυσοῦν, τὸ ὅποσον ἦτον ἀπάνω εἰς τὸ πάτωμα,
 χρυσάφι καθαρὸν γεμάτον, καὶ ἐπῆρεν ὁ εὐνοῦχος τὸ πύαριν καὶ
 ἔβαλεν εἰς κάθε βουλγῆδαν χρυσάφιν κεντηνάρια β', ὅπου ἔγιναν
 15 ὅλα κεντηνάρια π'. καὶ οὕτως τὰ ἔλαβον οἱ ἀπεσταλμένοι καὶ τὰ
 ἐφόρτωσαν εἰς τὰ μουλάριά τους. καὶ τοὺς εἶπεν ὁ εὐνοῦχος·
 δότε ταῦτα τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ. — καὶ οὕτως ἔκλεισεν
 τὸ κουβούκλιον. καὶ οἱ ἄρχοντες ὡς ἤφεραν τὸ χρυσάφι εἶπαν τοῦ
 βασιλέως τὰ γενόμενα. καὶ ὡς εἶδεν ὁ βασιλεὺς ἐξεπλάγη καὶ ἐθαύ-
 20 μασε καὶ εἶπεν αὐτοῦς· εἰς ποῖον τόπον ἐπήγετε καὶ ποῖος ἦταν ὁ
 εὐνοῦχος ὅπου μας ἔστειλε τόσον χρυσάφιν; — καὶ αὐτοὶ τοῦ εἶπαν
 τὸν τόπον ὅπου τοὺς ἐπῆγεν καὶ πῶς ἦτον ἐκεῖνον τὸ παλάτιον
 τρίπατον καὶ διὰ τὴν καμάραν ὅπου τοὺς ἀνοίξεν καὶ τοὺς ἔδω-
 σεν τὰ φλορία καὶ εἴ τι ἄλλα εἶδασιν. ὁ δὲ βασιλεὺς [f. 114v] τὸν
 25 ἀπαντέχαινε ἐκεῖνον τὸν εὐνοῦχον νὰ ἔλθῃ ἐπὶ τὴν αὐριον διὰ νὰ
 τοῦ κάμῃ ἀνταμοιβὴν τὴν πρέπουσαν καὶ τιμὴν τὴν ἀξίαν. ὁ δὲ
 εὐνοῦχος ἐκεῖνος δὲν ἐγύρισε πλέον πρὸς τὸν βασιλέα. ὡς γοῦν
 εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἄργησεν, ἔστειλεν ἄνθρωπον τοῦ παλατίου
 καὶ μερικοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον καὶ δὲν
 30 ἦδραν τίποτε, μόνον χωράφια, καὶ ἐστράφησαν ὀπίσω καὶ εἶπαν
 τοῦ βασιλέως τὴν ὑπόθεσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξεπλάγη εἰς τὸ παρά-
 δοξον θαῦμα, δοξάζων καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν· τῶ-
 ρα ἐγνώρισα καὶ ἐκατέλαβα πῶς ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον
 αὐτοῦ καὶ με ἐχάρισε τὴν θεοχάρακτον μονέδα τοῦ χρυσοῦ· ὅσα
 35 δὲ ἠθέλησα, μοῦ τὰ ἐχάρισεν ὁ Θεός.

Καὶ ὅταν ἔμελλον νὰ τελειώσουν οἱ τεχνῖταις τὸν μύακαν καὶ
 τὸ ἄγιον βῆμα ἐβούλονταν νὰ κάμουν θυρίδα νὰ φέγγῃ μέσα τὸν
 ναόν. καὶ ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς τὸν πρωτομάστορα νὰ κάμῃ

3 κιαίστορα cod. 6 χρύσεαν cod. 9 χρυσοῦρα cod. cf. supra,
 p. 303, 27. 13 καθαρὸ cod. 14 et 15 κεντηνάρια cod. 23 κάμα-
 ρην cod. 26 ἀνταμοιβή cod. πρέποντα cod. τῆς ἀξίας cod.
 30 ἦβραν cod.

πολλά τεχνικόν τὸν μάκα καὶ μονοκάμαρον. καὶ πάλιν ἐμετα-
 μελήθην καὶ εἶπεν· νὰ γένη δικάμαρον, εἶναι κάλλιον. διότι δὲν
 ἔβαλαν ἰκρίωματα ὡσπερ καὶ <εἰς> τοὺς ἄλλους τοίχους καὶ εἰς
 τὰ πλευρὰ τοῦ ναοῦ· οἱ δὲ λοιποὶ τεχνίταις καὶ ὄλον τὸ πλῆθος
 ἔλεγον ὅτι μία καμάρα σώνει νὰ φωτίξῃ ὄλον τὸν [f. 115] ναόν. 5
 ὁ δὲ πρωτομάστορας ἀδημόνει ὅτι ὁ βασιλεὺς εἶπεν εἰς τὸ πρῶτον
 μίαν θυρίδα, εἰς δὲ τὸ δεύτερον εἶπεν δύο. καὶ εἰς αὐτὸ εἶχεν
 πολλήν ἀθυμίαν καὶ δὲν ἤξευρεν τί νὰ κάμῃ. ἦτον δὲ ὦρα τρίτη
 τῆς ἡμέρας καὶ ἐφάνη ἄγγελος Κυρίου εἰς ὁμοίωμα τοῦ βασιλέως
 καὶ ἐφόριεν ἄσπρον φόρεμα, εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν στέφανον, εἰς τοὺς 10
 πόδας κόκκινα ποδήματα καὶ εἰς τὸ χέριν τοῦ ἐβάστα ραβδὸν
 βασιλικόν. καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν τὸν πρωτομάστορον· θέλω νὰ
 κάμετε τὴν ἁγίαν κόγχην τοῦ βήματος τρίψωτον διὰ τριῶν κα-
 μαρῶν, καὶ τρία στόματα εἰς τύπον καὶ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδας,
 Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος. — ταῦτα εἶπεν ὁ ἄγγελος τὸν 15
 πρωτομάστορον καὶ ἀφανῆς ἐγένετο. τότε λέγει ὁ πρωτομάστορος
 τὸν ἄλλον μάστορα καὶ θαυμάζον καὶ ἀδημονοῦν. τρέχει πρὸς τὸν
 βασιλέα ὁ πρωτομάστορας καὶ λέγει· ὦ βασιλεῦ, διατί δὲν
 στέκεις εἰς ἕναν λόγον, ἀμὴ πρῶτα ὠρισε νὰ κάμωμεν μίαν θυρί-
 δα καὶ πάλιν ἐμεταγύρισε καὶ εἶπες δύο, τώρα πάλιν ὅπου ἀρχι- 20
 νήσαμεν νὰ τὴν κάμωμεν, ἤλθες καὶ ὠρισε νὰ κάμωμεν θυρί-
 δαις τρεῖς, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου
 Πνεύματος; — ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς εἶπεν πρὸς τὸν πρωτο-
 μάστορον· [f. 115^v] πιστεύσον, ἀδελφέ, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ,
 δὲν εὐγῆκα ἀπὸ τὸ παλάτιν μου τὴν ὦραν ὅπου λέγεις, ἀλλὰ ἄς 25
 δοξάσωμεν τὸν Θεὸν καὶ οἱ δύο μας· καὶ ἤξευρε ἀληθῶς ὅτι ἄγγε-
 λος Κυρίου ἦν ὁ λαλήσας σοι. καὶ καθὼς σε ἐπρόσταξεν, ἔτσι νὰ
 κάμῃς. — καὶ οὕτως ἔκαμεν κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου θυρί-
 δαις τρεῖς.

Ὅμως ἐχρειασθήκαν καὶ βήσαλα· καὶ ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν 30
 Τρωῖλον σπαθοκουβονκλάριον, Θεόδωρον τὸν ἑπαρχον καὶ Βασι-
 λειδὴν τὸν κνέστορα εἰς τὴν Ῥόδον διὰ νὰ φθιάσουν βήσαλα, ἔσ-
 τωντας νὰ ἦναι τὸ χῶμαν αὐτοῦ τοῦ τόπου ἐλαφρὸν καὶ σπογγώ-
 δες. καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἡμέρας οἷον ἕως ὅπου ἐτελειώθησαν καὶ τὰ
 ἤφεραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. καὶ ὡσὰν ἐτελείωσαν ἀπὸ 35
 ταῖς τέσσαραις μεραῖς ταῖς τέσσαραις καμάραις τοῦ λουτήρος,
 ἀρχισαν καὶ ἐγύριζαν τὸν μέγαν τροῦλλον μετὰ βήσαλα ὅπου εἶ-
 χαν φέρῃν ἀπὸ τὴν Ῥόδον. καὶ τὰ βήσαλα ἐκεῖνα τὰ εἶχαν βουλλω-
 μένα. καὶ ἔγραψαν εἰς τὴν βούλλαν· «ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ

2 κάλλιον scripsi : πολλήν cod. 3 ἔβαλεν cod. κριώματα cod. εἰς ad-
 didi. τείχους cod. 10 ἄσπρο cod. 11 ξανθὴν cod. 15 εἰπῶν
 cod. 30 ἐχρειασθήκαν cod. 31 βασιλεῖδιν καὶ transp. cod. 32 κνέ-
 στορα cod. 33 σφογκώδη cod. 39 ἔγραψεν cod. βούλα cod.

οὐ σαλευθήσεται ». καὶ ἦταν μεγάλα, ἰσόπλατα, ἰσόμηκα, ἰσόσταθ-
 μα, ὅμοια ἓνα τοῦ ἄλλου. καὶ γυρίζοντας τὸν μέγαν τροῦλλον
 ἔβαναν ἀπὸ ἰβ' βήσαλα καὶ ἔκαμναν τρύπαν εἰς αὐτὰ καὶ ἔβαναν
 λείψανον ἀπὸ μέγαν ἄγιον · [f. 116] καὶ ἔκαμναν οἱ ἱερεῖς εὐχὴν
 5 περὶ συστάσεως τοῦ ναοῦ ἕως οὗ ἐτελειώθη. καὶ ὡσὰν τὸν ἐτε-
 λείωσαν, τὸν ἐκαταχρῦσωσαν ὄλον μὲ χρυσάφιν. καὶ ὡς ἐπλήρω-
 σαν τὰς λαμπρὰς καὶ περικαλλεῖς ὀρθομαρμαρώσεις, ἐχρῦσωσαν καὶ
 τὰς συζεύξεις καὶ τὰ περικεφάλαια τῶν κολωνῶν καὶ ὄλους τοὺς κοσ-
 μήτας καὶ τοὺς τριπάτους διὰ χρυσοῦ καθαρωτάτου. ἔβαλαν δὲ καὶ
 10 χρυσάφι ὅπου ἐχρῦσωσαν τὴν ἁγίαν Σοφίαν εἰς τὸ χόνδρος δάκ-
 τυλα δύο, τοὺς δὲ διπάτους καὶ τριπάτους ἀπὸ τὰ πλάγια τὴν μίαν
 μερέαν καὶ τὴν ἄλλην τῶν τεσσάρων ναρθήκων μετὰ μωσαϊκοῦ
 λαμπροτάτου. τὰ δὲ ὑποπτέρυγα τοῦ ναοῦ μέχρι τοῦ αὐλίου καὶ
 15 στρῶσιν τοῦ ναοῦ ἤθελεν νὰ τὴν στρώσῃ μὲ ἀσημένια βήσαλα,
 ἀμὴ δὲν τὸν ἄφησαν, πάρεξ τὸ ἄγιον βῆμα ἔστρωσε μὲ βήσαλα
 ἀσημένια καὶ περιχρῦσωμένα · τὴν δὲ λοιπὴν στρῶσιν, τὴν ἔστρω-
 σεν μετὰ μαρμάρων λεπτῶν καὶ πολλὰ ποικίλων πολλῆς τιμῆς ·
 τὰ δὲ ἐπιπλάγια ὅλα τριγύρου κατέστρωσεν μὲ ἄσπρα μάρμαρα
 20 ὡσὰν κροστάλλια. τὸ δὲ βῆμα ὀλόγυρα ἐπεριχρῦσωσεν, ὁμοῦ
 μὲ τὰς κολόνας τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ τὸ κουβούκλιον ὅπου
 ἦτον ἀπάνω εἰς τὰς κολόνας ὅπου εὐρίσκονται τὸ γύροθεν, ὅλαις
 τὰς [f. 116^v] ἐσκέπασεν. τὰς δὲ πόρτας, τὰς ἀσήμωσεν καὶ τὰς
 ἐπεριχρῦσωσεν. τὰ δὲ παραστάματα τῶν πορτῶν ἦταν ὄλον ἀγνὸν
 25 χάλκωμα μὲ κύβρον ἀνακατωμένον. ἔκαμε δὲ καὶ τέσσαραις τρα-
 πεзаῖς. ἐβουλήθη δὲ ὁ βασιλεὺς νὰ κάμῃ τὴν ἁγίαν τράπεζαν τό-
 σον εὐμορφὴν ὥστε ὅπου νὰ μὴν ἠμπορήσῃ τις <νὰ λέγῃ> μήτε
 τὴν τιμὴν τῆς οὔτε ἀπὸ τί προἄγμαν θέλει εἶσθαι, ἀλλ' οὔτε ἀνθρώ-
 πινος νοῦς νὰ καταλάβῃ ἀπὸ τί εἶδος εἶναι. ἐκάλεσεν οὖν ἀνθρώπους
 30 σοφοὺς ἐπιστήμονας καὶ πολλὰ τεχνίτας. καὶ ἐσυμβουλευθήκαν
 πῶς νὰ κάμουν αὐτὸ τὸ ἔργον · οἱ δὲ εἶπον τοῦ βασιλέως · βασι-
 λέα μας πολυχρονημένε, νὰ βάλῃς εἰς τὸ χωνευτήριον χρυσάφιν,
 ἀσημιν, ἤλεκτρον, χάλκωμα, μολύβι, σίδηρον, ὑαλίν, λιθάρια πολυ-
 τίμητα, δάκνηθον, σμάραγδον, μαργαριτάρι, μαγνήτην, ὄνυχα,
 35 κρυστάλλον, ἀδάμαντα καὶ ἄλλα εἶδη ἕως ὀβ' λογίων. — καὶ
 ἐσύντριψαν αὐτὰ ὅλα καὶ ἔβαλαν εἰς τὸ χωνευτήριον καὶ ἀναλύσασι.
 καὶ ὁ βασιλεὺς ἔβλεπε τὸν ἄγγελον ὅπου τὰ ἀνακάταινεν μέσα εἰς

4 ἄγιον] + καὶ ἔκαμναν ἀπὸ μέγαν ἄγιον cod. 10 χόνδρος cod.
 12 ἀρθήκων cod. 18 ποικίλα cod. 20 κροστάλλια = κρυστάλλια.
 27 νὰ λέγῃ addidi. 30 ἐσυμβουλευτήκαν cod. 33 σίδηρο cod.
 γυαλίν cod. 34 ἰάκνηθο cod. σμάραγδο cod. μαγνήτι cod.
 ὄνυξι cod. 35 κρυστάλλο cod. 36 ἐσύντριψεν cod. ἔβαλεν cod.
 37 ἀνακάτεινεν, ut videtur, cod. notior forma ἀνακατώνω).

τὸ χωνευτήριον. καὶ ὡς ἀνάλυσαν καλὰ, ἐπῆραν τα οἱ μαστόροι καὶ τὰ ἔχυσαν εἰς καλούπιν καὶ ἔγινεν ἡ ἅγια τράπεζα χρυσοειδῆς καὶ παμποίκιλος, πανθαύμαστος καὶ ἀκατανόητος, ἐστόλισε δὲ αὐτὴν μὲ μάλαγμα καὶ μαργαριτάρια αἰώνια καὶ ἀργυροχρυσωμένα [f. 117] καὶ ἐθρονίασεν αὐτὴν καὶ ἐπηξέ την ἀσφαλῶς μὲ λείφανα ἁγίων μαρτύρων. τὸ δὲ θαλασσίδιον ὅπου εἶναι ἀποκάτω εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ ὅλα τὰ γύροθεν καὶ τὰ βαθμίδια ὅπου στέκεται ὁ πατριάρχης καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ὅλοι οἱ ἱερεῖς ἀναβαίνασι ὅταν ἐθέλασι νὰ κάμουν τὸν ἀσπασμόν, καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ βήματος ὅλον ἀπὸ ἀσῆμι τὸ ἔκαμε. καὶ ποῖος νοῦς ἀνθρώπινος νὰ κατανοήσῃ τὸ εἶδος τῆς ἁγίας τραπέζης; διατὶ εἶχεν πολλὰ χρώματα ὅπου τὴν ἐφωτοῦσαν καὶ ἐφαίνετον ὡσάν χρυσοῦ καὶ πάλε ὡσάν ἀργυροῦ καὶ ἐξάστραπτεν καὶ εἰς ἄλλον τόπον ἔλαμπεν ὡσάν τὸ πῦρ, ἄλλοῦ κόκκινη, ἄλλοῦ πορφυρᾶ, λάμποντας ὡσερ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, καὶ τῆς λειανοκοπίας τὰ χρώματα ἄλλαζαν καὶ ἐκυμάτιζαν. καὶ ἦταν ἰαματικὴ ψυχῶν καὶ σωμάτων καὶ δαίμονας ἐδίωκεν καὶ ἕτερα πολλὰ σημεῖα ἐτελοῦντον. αἱ παράμεσα πόρταις ἦσαν δέκα καὶ ἦταν ἀσημέναις· εἶχασιν καὶ ἀπὸ τῆς Κιβωτοῦ τὸ ξύλον.

Ἐβουλήθη ἡ ἀκομή ὁ βασιλέας νὰ κάμῃ ὅλην τὴν στρώσιν ἡγουν τὸ πάτωμα τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ ἀσῆμι, ἀλλὰ δὲν τὸν ἄφησαν οἱ ἀρχόνταις. ἔλαχαν δὲ δύο Ἀθηναῖοι παρόντες τὸν καιρὸν ἐκεῖνον· ὁ εἷς Μάξιμος καὶ ὁ ἕτερος Ἰερόθεος, οἱ ὁποῖοι ἦσαν φιλόσοφοι καὶ ἀστρονόμοι καὶ ἀπέκοψαν [f. 117^v] αὐτὸν ἀπὸ τῆς βουλῆς ταύτης, διατὶ εὗρισκαν εἰς τὴν ἀστρονομίαν τοὺς ὅτι εἰς ταῖς ὑστερίαις ἡμέραις θέλουσιν ἔλθῃν βασιλεῖς πτωχοὶ καὶ θέλουσιν τὴν χαλᾶσῃ παντάπασ' ἐὰν τὴν στρώσῃς μὲ ἀσῆμι. καὶ μὲ ἐτοῦτον τὸν τρόπον ἀπεκόπη τῆς βουλῆς τοῦ ὁ βασιλέας.

Εἶναι δὲ κολόναις ὄλαις τοῦ ναοῦ μέσα καὶ ὄξω, ἄνω καὶ κάτω ὀλότης χίλια· καὶ ὀλονῶν τῶν κολονῶν τὰ ἀπάνω κέφαλα καὶ τὰ κάτω κέφαλα ἡγουν τὰ ποδοστάματα εἶναι ἐνθρονιασμένα ὅλα 30 μετὰ λείφανα τῶν ἁγίων καθὼς καὶ ὁ τροῦλλος ὁ μέγας καὶ ἡ ἅγια τράπεζα, πρὸς δόξαν καὶ ἁγιασμόν τοῦ θαυμαστοῦ ναοῦ. καὶ ἐκ πολλοῦ πόθου καὶ μεγάλης πίστεως ἐποίησε πάντα ἐπιμελῶς καὶ πλουσιοπαρόχως ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς. ἔκαμεν καὶ ἱερὰ πολυτίμητα ἰβ' διὰ τῶν ἑορτῶν, χώρια ἀπὸ τὰ καθημερινά, καὶ ἕτερα 35 ἄλλα πολλὰ τοῦ μαγκάνου καὶ καλύμματα καὶ δίσκους καὶ ἀστειρί-

3 πανπήκοιλος cod. 4 μάλαμα cod. 6 βαλασιδίων cod. 8 εἰς τὰ ὁποῖα transp. post ἱερεῖς cod. 9 ἀσπασμῶν cod. 14 τὰς ἀκτῖνας cod. 15 ἐκυμάτιζαν cod. 19-27 cf. supra, p. 309, 15. 21 παρόν cod. 31 τροῦλλος (sic cod.) + καὶ cod. 34 πλουσιοπαρόχος cod. φηλόχρηστος cod.

κους και λαβίδας και σπόγγους και ἀπλῶς εἶπεῖν ὅτι ὅλα μὲ χρυσάφιν και λίθους πολυτιμῆτους τὰ ἔκαμεν · εἶναι και ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερῶν σκευῶν χίλια, στέμματα τῶν ἰβ' ἑορτῶν ἀνὰ δώδεκα, ὁποῦ γίνονται ρμδ' ἐνδύταις τῶν ἱερῶν · χρυσᾶς σοληνήτας τ',
 5 ποτήρια, δίσκους, καλύμματα και ἀέρας χρυσοῦφάντους διὰ [f. 118] λίθων πολυτελῶν και μαργάρων χιλιάδας τρεῖς και εὐαγγέλια χρυσᾶ μέσα και ἔξω μετὰ λίθων τιμίων και μαργάρων βαρυτιμῆτων εἰκοσι τέσσαρα (και τοῦ κάθε εὐαγγελίου ἡ τιμὴ ἦτον ἄσημι κεντηνάρια ἰε'), θυμιατήρια χρυσᾶ τ' και λυχνίας χρυσᾶς (τὸ κάθε ἕνα ἀπὸ
 10 λίτραις μ') και πολυκάνδηλα. και οἱ φωστήρες ὅλον τοῦ ναοῦ μέσα και ὄξω χιλιάδαις λ', ἀπὸ ἄσημι καθαρὸν και περιχρυσωμένον.

Ἔκαμεν και κληρικοὺς νὰ ὑπηρετοῦν τὸν ναὸν χιλιάδαις δύο. και ἀφιέρωσεν ἀμπέλια, χωράφια διὰ νὰ λαμβάνουν τὴν ἐσοδῖαν των και νὰ γίνονται ἐξόδια εἰς τὸν ναόν. και ἦτον ἡ ἐντράδα τὸν
 15 κάθε μῆνα ἄσπρα χιλιάδες τξς', κάθε πέντε ἄσπρα ἀπὸ ἕνα δραμὶ ἄσημι. ἀκόμη εἶχαν οἱ κληρικοὶ ψωμὶ και κρασί εἰς φωταγωγίαν τοῦ ναοῦ. τὴν κάθε ἑορτὴν δεσποτικὴν ἐτύπωσεν νὰ δίδεται λάδι μέτρα χίλια. ἐτύπωσεν και ψάλτας ρ', εἰς πᾶσα χορὸν ἀπὸ ν', νὰ ψάλλον μὲ ἀράδαν ὅλην τὴν ἐβδομάδα. και ἀπὸ τὰ περισσεύματα
 20 τοῦ ναοῦ εὐθείασεν δύο ἀσκητήρια, τὸ ἕνα ὁποῦ εἶναι εἰς τὸ ζερβὸν μέρος και τὸ ἕτερον εἰς τὸ δεξιόν. ὅμως αὐτὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους ἐχαλάσαντο οἱ Τοῦρκοι και ἐμεταφθίασάν το νὰ θάπτουνται οἱ βασιλεῖς των. ἔκαμεν [f. 118v] και διὰ τοὺς κληρικοὺς κελλία κοντὰ εἰς τὴν ἀγίαν Σοφίαν · ἀμὴ αὐτὰ τὰ ἐχάλασαν παντάπας.
 25 ἔκαμεν και σταυροὺς πέντε και ἐχρύσωσε και ἐκόσμησε αὐτοὺς διὰ χρυσίου καθαροῦ και λίθων πολυτιμῆτων και ἐτιμῆθησαν δέκα κεντηνάρια μάλαγμα · μανουάλια δύο ὀλόχρυσα μὲ πολυτιμῆτων λίθων και μὲ μαργαριτάρια μεγάλα · ἐτιμῆθησαν κεντηνάρια πέντε. ἔκαμε δὲ και ἕτερα δύο μανουάλια γλυπτὰ ἀπὸ χρυστάλλι και
 30 τοὺς πόδας αὐτῶν ἀπὸ χρυσάφιν καθαρὸν και ἐτιμῆθησαν κεντηνάρια ἰβ'. ἐποίησε δὲ και ἕτερα μανουάλια μ' ἕως ἀνδρὸς μήκους ἄσημένα και περιχρυσωμένα · και ἕτερα πενήντα εἰς τὴν ἰσότητα τῶν πρώτων νὰ στέκονται εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον νὰ φέγγουν. ἐποίησε δὲ και ἕτερα τέσσαρα διὰ λίθων μαργάρων θαυμαστότατα.
 35 ἔκαμε δὲ και ἕνα ἄμβωνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἄμβωνα ἔγινεν ἔξοδα μάλαγμα κεντηνάρια τξς', ἐνοῦ χρόνου εἰσόδημα τοῦ Μισιρίου.

4 σοληνήτας : num σεληνίδας legendum ? 10 οἱ φωστήρες
 scripsi : αἱ βοστρήδες cod. βοτρώδια Combeffis. 11 περιχρυσωμένα cod.
 14 ἐξοδήα cod. 18 πᾶσα : cf. p. 300, 36. 25 ἐκόσμησε scripsi :
 ἐγκομήασε cod. 27 et infra : κεντηνάρια cod. μάλαμα cod.
 31 μήκον cod. 33 φέγγουν cod. 35 μάλαμα cod.

Ἐγένετο δὲ πᾶσα ἡ ἔξοδος τοῦ ναοῦ, μέσα καὶ ὄξω, βῆν' κεντη-
νάρια. αὐτὸς δὲ ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς μόνος του
ἄρχισεν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ θεμελίων καὶ ἐτελείωσεν αὐτόν,
καὶ οὐδένας ἄλλος ἔκαμεν συνδρομήν, [f. 119] εἰ μὴ ὁ Κύριος ἡμῶν 5
Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ πανάχαρτος αὐτοῦ μητέρα ἡ ὑπεραγία
Θεοτόκος καὶ ἡ θέλησις τοῦ Πατρὸς καὶ ἡ συνεργία τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος. αὐτὸς γὰρ ὁ Λόγος καὶ ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ ἐσυνέργησε
εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν οἰκοδομήν. καὶ νὰ μὴν ἀπιστήσῃ τινὰς εἰς τὰ
ὄσα ἐγράφησαν διὰ τὸν ἅγιον ναὸν τοῦ Θεοῦ ὅτι ὅλα φαίνονται
τὴν σήμερον · καὶ ἅς κάμη κόπον ὀλίγον ἂν ἦναι καὶ μακριὰ καὶ 10
ἅς κοπιᾷσῃ ὀλίγον καὶ ἅς ἐξοδιάσῃ νὰ ἔλθῃ νὰ τὴν ἰδῇ νὰ βεβαιω-
θῇ εἰς τὰ ὄσα ἐγράψαμεν · καὶ θέλει πιστεύσῃ θαυμαζόμενος εἰς
τὴν λεπτότητα τῆς τέχνης καὶ πῶς ἀστράπτει ἀπὸ τὸ χρυσάφιν
τὸ καθαρόν καὶ γύροθεν ἀργυρίου καὶ λίθου τιμίου καὶ ἀπὸ κρυστάλ-
λου · νὰ ἰδῆς καὶ τὰ μάρμαρα τὰ λεπτὰ ὁποῦ εἶναι πορφυρᾶ καὶ 15
κυματίζουσι ὡσὰν ἡ θάλασσα, καὶ ταῖς τέσσαραις κολόναῖς ὡσὰν
οἱ τέσσαρες ποταμοὶ ὁποῦ ἐξέρχονται ἀπὸ τὸν παράδεισον.

15 εἰδῆς cod.

Sur les Hérésies.

MANUSCRIT N° 33 DE LA BIBLIOTHÈQUE DU SÉNAT.

J'ai extrait de ce manuscrit du XVe siècle un chapitre où les principales hérésies sont brièvement caractérisées. Le texte présente naturellement de nombreuses analogies avec les ouvrages bien connus sur les hérésies et particulièrement avec certains chapitres de la *Panoplie dogmatique* d'Euthymios Zygabenos (*Patr. gr.*, t. 130).

[F. 240^v] Ἀρειου.

Οἱ περὶ τὸν Ἀρειον κτίσμα τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ λέγοντες τὸ
« ἔμπροσθέν μου γέγονεν » ὅπερ Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστὴς ἐκ προ-
σώπου λέγει τοῦ Προδρομοῦ καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἀντὶ τοῦ
5 « πρὸ ἐμοῦ ἐκτίσθη » παρεξηγοῦνται · ἐλέγχονται δὲ κακῶς φρο-
νεῖν ἐκ τοῦ μετ' αὐτὸ « διότι πρῶτός μου ἦν ». τοῦναντίον γὰρ
πάντως εἰπεῖν ὄφειλεν ὅτι « πρῶτός μου ἐστὶ διότι πρῶτός μου
γέγονεν ». ἀλλ' ἡμεῖς τὸ « ἔμπροσθέν μου γέγονεν » ἀντὶ τοῦ « ἐν-
δοξότερος καὶ προτιμώτερός μου γέγονεν » ὀρθῶς φρονοῦντες νο-
10 οῦμεν. ἐλέγχονται δὲ καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν καὶ ἐκ τοῦ εἰπεῖν τὸν
αὐτὸν Ἰωάννην « ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος » ὅπερ ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς · καὶ
« θεὸς ἦν ὁ λόγος ». οἱ αὐτοὶ καὶ « τὰ πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο » ὡς
δι' ὄργανου τινὸς ἐνόησαν πρότερος τυχὸν ἢ ἑτέρου τοιοῦτου τινός.
ἀλλ' ἡμεῖς ὡς « δι' οὗ » φαμὲν « τὸν βασιλέα τυχὸν τήνδε κτίσαι
15 τὴν πόλιν », οὕτω καὶ τοῦτο νοοῦμεν. αὐτοὶ καὶ μονογενῆ τὸν υἱὸν
τοῦ Θεοῦ λέγουσιν ὡς μόνον γενόμενον ἀπ' αὐτοῦ, ὡς τῶν ἄλλων
ἀπάντων ὅπ' αὐτοῦ τάχα τοῦ Χριστοῦ γενομένων. ἡμεῖς δὲ μονο-
γενῆ τοῦτόν φαμεν ὡς μόνως ἀρρητῶς καὶ αἰδίως ἐξ αὐτοῦ πρὸ τῶν
αἰῶνων ἀπάντων γεγεννημένον. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα παρεξη-
20 γοῦνται τὴν οἰκείαν αἴρεσιν συνιστῶντες.

Μακεδονίου.

Οἱ περὶ τὸν Μακεδόνιον δοῦλον καὶ κτίσμα τὸ πανάγιον λέγον-
τες Πνεῦμα καὶ τὸ παρὰ τῷ Ἰωάννῃ ζήτητον τὸ φάσκον « καὶ χωρὶς
αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἐν ὃ γέγονεν, ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν » περὶ τοῦ ἁγίου
25 Πνεύματος τοῦτο νοοῦσι · ἡμεῖς δὲ ἀναγινώσκοντες ὡς ἐν ἀρχῇ
προτέτακται περὶ τοῦ Υἱοῦ τὸ ὅλον εἰρησθαι νοοῦμεν.

8 ἡμεῖς = ἡμεῖς.
19 γεγεννημένων cod.
25 νοοῦντες cod.

13 πρότερος τυχὸν scripsi: πρότερο(ς) ἄτυχον cod.
20 malim συνιστάντες. 23 φάσκων cod.

Σαβελλίον.

Οἱ περὶ τὸν Σαβέλλιον τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὰς τρεῖς ὑποστάσεις καὶ τὰ τρία πρόσωπα τῆς μακαρίας θεότητος, μίαν ὑπόστασιν καὶ ἐν πρόσωπον ἐδογματίζον, ποτὲ μὲν ὡς Πατέρα, ποτὲ δὲ ὡς Υἱόν, ἔστι δ' ὅτε καὶ ὡς Πνεῦμα 5 φαινόμενον. ἐλέγχονται δὲ ἐκ τοῦ εἰπεῖν τὸν Ἰωάννην « καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν », ἀντὶ τοῦ « μετὰ τοῦ Θεοῦ », δύο προσώπων ἐνταῦθα εἰσαγομένων, [f. 241] καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν εὐαγγελικῶν ῥήσεων.

Ἀπολλιναρίου.

10

Οἱ περὶ τὸν Ἀπολλινάριον τὸν Λαοδικεά, ἄνουν καὶ ἄψυχος σάρκα προσειληφέναι τὸν Κύριον λέγουσι, ὡς ἀντὶ νοῦ καὶ ψυχῆ ἀρκούσης αὐτῷ τῆς θεότητος, παρεξηγούμενοι τὸ « καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο » · μὴ εἰδότες ὡς ἡ θεία γραφή σάρκα τὸν ἄνθρωπον ὀνομάζει ὡς ἔχει τὸ « καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ 15 Θεοῦ ». οἱ αὐτοὶ καὶ ἐκ τοῦ « λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον » συνηγορίαν ἐαυτοῖς πεποιήκασιν οὕτω λέγοντες · εἰ ναὸς ἢ σὰρξ τοῦ Κυρίου λέγεται, ἄψυχος δὲ ὁ ναὸς, ἄψυχος ἄρα καὶ αὕτη. οἱ αὐτοὶ καὶ τὴν σάρκα ταύτην καὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσιν τὸν Κύριον ἔχοντα, ὡς διὰ σωλήνος οὕτως ἐλθεῖν διὰ τῆς Παρθένου, ἐκ τοῦ « οὐδεὶς 20 ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ · καταβὰς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ, » τοῦτο δῆθεν πιστούμενοι μὴ εἰδότες ὡς διὰ τὸ ἐν δύο φύσεσιν ὑπόστασιν μίαν τὸν Χριστὸν ἔχειν, οὕτως εἴρηται τοῦτο.

Νεστορίου.

25

Οἱ περὶ τὸν Νεστόριον τὸν Χριστὸν ἔλεγον συνημμένον ἀδιασπᾶστως ἐαυτῷ τὸν τοῦ Θεοῦ λόγον δι' ἀρετὴν ἔχειν, ὡς δύο υἱοὺς ἐν αὐτῷ θεωρεῖσθαι · ἓνα τὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἓνα τὸν τῆς Παρθένου. καὶ διὰ τοῦτο καὶ Χριστοτόκον, ἀλλ' οὐ Θεοτόκον τὴν ὄντως ἔλεγον Θεοτόκον. ἐλέγχονται δὲ καὶ αὐτοὶ ἐξ ἄλλων τε πολλῶν καὶ 30 ἐκ τοῦ « καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο. »

Παύλου τοῦ Σαμοσατέως.

Οἱ περὶ Παῦλον τὸν Σαμοσατέα ψιλὸν ἄνθρωπον τὸν Χριστὸν ἔλεγον, θείας χάριτος καθάπερ οἱ προφῆται κατηξιωμένον. ἐλέγχονται δὲ ἐκ τοῦ τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην εἰπεῖν ὅτι « πρῶτός μου 35 ἦν », κατὰ τὴν προαιώνιον ὑπαρξιν δηλαδὴ ἐπειδήπερ ὁ Βαπτισ-

της κατὰ σάρκα πρότερος ἦν τοῦ Χριστοῦ. οἱ αὐτοὶ καὶ τὸ « ἔξου-
σίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστὶ, μὴ
θανυμάζετε τοῦτο » οὕτως ἀναγινώσκουσι « μὴ θανυμάζετε τοῦτο ».

Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου.

5 Οἱ περὶ Εὐτυχῆ καὶ Διοσκόρον κατὰ φαντασίαν ἔλεγον τὸν Υἱὸν
τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπον γεγενῆσθαι, μίαν ἔχοντα φύσιν, οὐκ οἶδα ὅπως
νοοῦντες τὸ παρὰ τῷ Ἰωάννῃ « καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο » καὶ ἄλλα
τοιαῦτα πολλά.

Σεργίου καὶ Πύρρον.

10 Οἱ περὶ Σέργιον καὶ Πύρρον μίαν θέλησιν καὶ μίαν ἐνέργειαν
ἐπὶ Χριστοῦ ἔλεγον τοῦ ἐκ δύο φύσεων πεφυκότες.

[F. 241^v] Ὀριγένους.

Οἱ περὶ Ὀριγένην προῦπαρξιν τῶν ψυχῶν ἔδογματίζον καὶ
τέλος τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως ἐψηφίζοντο καὶ τὰς ψυχὰς γυμ-
15 νὰς τῶν <σωμάτων> ἀνίστασθαι.

<Πέτρον>.

Οἱ περὶ Πέτρον τὸν Κναφέα τῷ τρισαγίῳ προσέθηκαν τὸ « ὁ
σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς », παθητὴν τὴν ἀπαθῆ ποιοῦντες θεότητα.

<Μαρκίωνος καὶ Μάνεντος>.

20 Οἱ περὶ Μαρκίωνα καὶ Μάνεντα τὴν παλαιὰν τοῦ πονηροῦ δημι-
ουργοῦ λέγουσι εἶναι νομοθεσίαν. οἱ αὐτοὶ καὶ ἐπειδὴν τις ἀβάπ-
τιστος παρ' αὐτοῖς ἀποθάνῃ, ὑπὸ τὴν κλίνην τοῦ τετελευτηκότος
κρύψαντές τινα ζῶντα προσιᾶσι τῇ κλίνῃ καὶ ἐρωτῶσι τὸν νεκρὸν
εἰ βούλοιο βαπτισθῆναι. καὶ ἀποκρίνεται κάτωθεν ὁ κεκρυμμέ-
25 νος· ναί· καὶ οὕτως αὐτὸν ἀντὶ τοῦ ἀπελθόντος βαπτίζουσι. καὶ
ἐρωτώμενοι λέγουσι τὸν ἀπό(στολον) τοῦτο διδάξει ἐν τῷ λέγειν
« εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν
νεκρῶν ; » ἀγνοοῦντες ὡς ἐπὶ ὁμολογίᾳ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναστά-
σεως καὶ ἐπὶ ἐλπίδι ταύτῃ τοὺς βαπτιζομένους βαπτίζεσθαι, τοῦθ'
30 οὕτως εἴρηται. οὗτοι οἱ Μανιχαῖοι λέγουσι τὸν Χριστὸν ἀποθέμε-
νον ἐν τῇ γῆ τὸ σῶμα, ψιλὸν θεὸν εἰς οὐρανὸν ἀνελθεῖν. οἱ αὐτοὶ
καὶ τὸν κόσμον πονηρὸν καὶ τὴν σάρκα διαβάλλουσι τῆς τοῦ
Θεοῦ ταύτῃ δημιουργίας ἀλλοτριοῦντες. οὗτοι καὶ δύο ἀρχὰς
δογματίζουσι πονηρὰν τε καὶ ἀγαθὴν ἦτοι Θεὸν καὶ ὕλην. τὴν
35 παλαιὰν † προσκυνοῦσι διαθήκην. σελήνην καὶ ἀστέρας προσκυν-

2 κρήσιν cod. 7 τό] τῷ cod. 15 σωμάτων addidi. 16 Πέτρον
addidi. 19 Μαρκίωνος καὶ Μάνεντος addidi. 22 τελευτηκότος
cod. 25 ἐαυτὸν cod. 27 ὅλως ex ὅλων correctum. 31 ἀνελθῶν
cod. 34 πονηρὰν cod. 35 † deest aliquid, fort. οὐ.

νεῖν οἷα θεοὺς ἐπιτρέπουσιν. σαρκὸς ἀνάστασιν ἀρνοῦνται. μετεμψύχωσιν διδάσκουσι. βοτάνας καὶ δένδρα καὶ ὕδωρ ἔμψυχα εἶναι φάσκουσι. Μανιχαῖοι δὲ λέγονται ὡς πρεσβεύοντες τὰ τοῦ Μάνεντος, ὃς παράκλητον ἑαυτὸν ἐκάλει, καὶ τὸν Χριστὸν δοκῆσει καὶ φαντασίᾳ ἡγεῖτο πεφηγέται. 5

Μαρκέλλου καὶ Φωτεινοῦ.

Οἱ περὶ τὸν Μάρκελλον καὶ Φωτεινὸν καὶ Σωφρόνιον τὴν ἁγίαν Τριάδα μὴ ὁμολογοῦντες, ἀλλὰ Πνεῦμα μόνον τὸν Θεὸν ὀνομάζοντες, τὸν τούτου λόγον [i. 242] ἐνέργειαν ἔλεγον εἶναι τῷ ἐκσπέρματι Δαυὶδ ἐνοικήσασαν οὐκ οὐσίαν ἐνυποστάτως, κακῶς φρονοῦν- 10
τες· ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ λόγος οὔτε προφορικός ἐστί οὔτε ἐνδιάθετος· οὐ τοίγαρ τῶν καθ' ἡμῶν τε καὶ φυσικῶν, ἀλλ' ὑπὲρ φύσιν ὧν οὐχ ὑποβάλλεται τοῖς κακοτεχνολογήμασιν.

Εὐνομίου.

Οἱ περὶ τὸν Εὐνόμιον ταῦτα τῷ Ἀρείῳ καὶ Μακεδονίῳ φρονοῦν- 15
τες καὶ τοὺς αὐτοῖς προσερχομένους κατακεφαλῆς ἐβάπτιζον εἰς μίαν κατάδυσιν· καὶ τὴν κόλασιν δὲ τὴν μέλλουσαν καὶ τὴν γέεννα οὐ κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλὰ διὰ φόβον ἔλεγον ἀπειληθῆναι. οἱ αὐτοὶ καὶ ἀνόμοιοι καλοῦνται διὰ τὸ λέγειν μηδεμίαν ἔχειν ὁμοιότητα κατ' οὐσίαν τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμα πρὸς τὸν Πατέρα. 20

Νατάτου.

Οἱ περὶ τὸν Νατάτον τᾶλλα εὐσεβοῦντες τὴν διγαμίαν ἐβδελύσσοντο καὶ τοὺς παραπεσόντας μετανοήσαντας οὐκ ἐδέχοντο.

Σαββατίου.

Οἱ περὶ τὸν Σαββάτιον ταῦτα φρονοῦντες τοῖς Νανατιανοῖς καὶ 25
τοῖς Ἰουδαίοις ἦσαν συνεορτάζοντες. οἱ αὐτοὶ καὶ ἀριστεροὶ καλοῦνται ὅτι τὴν ἀριστερὰν ἦσαν ἐβδελυσμένοι, δι' αὐτῆς προσέειπαι τὸ οἶον οὐ μὴ τολμῶντες. οἱ αὐτοὶ καὶ τεσσαρεσκαιδεκαῖται ὅτι μὴ κατὰ τὴν κυριακὴν ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδ' τῆς σελήνης τὸ πάσχα μετὰ τῶν Ἰουδαίων τελοῦσι. οἱ αὐτοὶ καὶ τετραδῖ- 30
ται ὅτι τὸ πάσχα εορτάζοντες οὐ καταλύειν ἀλλὰ νηστεύειν αἰροῦνται ὡς ἐν ταῖς τετράσι ἡμεῖς, Ἰουδαίους κὰν τούτῳ μιμοσμένοι τοὺς μετὰ τὸ πάσχα ἄζυμα καὶ πικρίδας ἐσθίοντες.

12 οὐ τοίγαρ scripsi : ὄντοι γάρ cod. ὦν cod. 16 κατακεφαλῆς =
κατακέφαλα. 27 βδελυσμένοι cod. 30 τελοῦντες cod.

Μουντανου.

Οἱ περὶ τὸν Μουντανόν, ὃς ἑαυτὸν παράκλητον προσηγόρευε καὶ δύο γυναῖκας εἶχε παρεπομένας αὐτῷ Πρίσκιλλαν καὶ Μαξιμίλλαν, ὃς καὶ προφητίδας ἐκάλει, καὶ Πέπουζάν τινα κώμην 5 Φρυγίας ἐκθειάζων Ἱεροσολήμ ὠνόμαζεν, οὗτοι οὖν [εἰς] ἐν πρόσωπον τὴν ἁγίαν συναιροῦντες Τριάδα καὶ τὸ πάσχα διέστρεφον καὶ αἷμα παιδὸς κατακεντουμένον ἀλεύρω συμφύροντες καὶ ἀρτοποιοῦντες προσέφερον καὶ μετελάμβανον ἐξ αὐτοῦ. καὶ τὸν γάμον ἐκώλουν [f. 242^v] καὶ βρωμάτων ἐδίδασκον ἀποχήν.

10 Δονάτου.

Οἱ περὶ τὸν Δονάτον ὁστοῦν τῇ χειρὶ κατέχοντες ἐκεῖνο πρότερον ἠσπάζοντο καὶ οὕτω μετελάμβανον τῶν ἁγιασμάτων.

Μασαλιανῶν.

Οἱ Μασαλιανοὶ τὰ τῶν Μανιχαίων νοσοῦντες προσεξεῦρον 15 καὶ ἄλλ' ἅττα μιαιώτερα. τὸν γὰρ νοῦν τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τῶν δαιμόνων κατέχεσθαι λέγουσι· τὴν ἀνθρωπεῖαν φύσιν τῶν δαιμόνων εἶναι κοινωρικὴν. τὸ βάπτισμα μὴ τελιοῦν τὸν ἀνθρωπον μηδὲ τὴν μετάληψιν, ἀλλὰ μόνην τὴν παρ' αὐτοῖς εὐχήν. φύσει εἶναι τὰ κακὰ ἐν ἡμῖν. τῆς κοινωνίας τοῦ νυμφίου αἰσθάνεσθαι τὴν ψυχὴν 20 ὡς ἡ γυνὴ αἰσθάνεται τῆς τοῦ ἀνδρὸς συνουσίας. τὸν σταυρὸν βδελύσσονται. τὴν Θεοτόκον οὐ τιμῶσιν οὐδὲ τὸν Πρόδρομον καὶ Βαπτιστὴν Ἰωάννην οὐδὲ τοὺς ὁσίους, εἰ μὴ μόνον τοὺς μάρτυρας. οἱ βουλόμενοι ἀποτέμνονται. λούουσι τοὺς γάμους. ὀμνύουσι ἀδεῶς· ἐπιιοκοῦσιν. ἀναθεματίζουσι <τοὺς μὴ συγκοινωνοῦντας> τὴν 25 αἵρεσιν αὐτῶν. ταύτης τῆς λύμης ὑποπλησθεὶς καὶ Ἐλευθέριος ὁ Παφλαγῶν προσεξεῦρε καὶ αὐτὸς ἄξια ἑαυτοῦ· τὸν μοναχὸν δυοὶ συνευνάξασθαι γυναίξί· καὶ χρόνον ἕνα ἐγκρατησάμενον τοῦ λοιποῦ καὶ ταῖς συγγενέσιν ἀδεῶς χρῆσθαι, μηδὲν διαστέλλοντα. τὸ δὲ τῶν Μασαλιανῶν ὄνομα ἐξελληνιζόμενοι εὐχητὰς δηλοῖ· πολὺ 30 γὰρ παρ' αὐτοῖς τὸ τῆς εὐχῆς ὄνομα ἦν καὶ τοῖς πολλοῖς ποιοῦσιν ἀνέκφορον. καλοῦνται δὲ ἐκ τοῦ πράγματος καὶ ἐνθουσιαστάς· δαίμονος γὰρ τέλεον τὴν νόσον ταύτην εἰσδεδεγμένοι ἀποστρέφονται μὲν τὴν τῶν χειρῶν ἐργασίαν ὡς πονηράν, ὕπνω δὲ τὰ πολλὰ σφᾶς

3 μαξιμίλλαν cod. 7 καταμεντουμένου cod. 8 μεταλαμβάνων cod.
 12 μεταλάμβανόν cod. 14 μαλιανοὶ cod. νοσοῦντες] cf. supra
 νοοῦντες. 24 τοὺς μὴ συγκοινωνοῦντας addidi. 29 εὐχίτας cod.
 fort. εὐχέτας leg.

αὐτοὺς ἐκδιδόντες ἐνθουσιασμόν [τάς] τῶν ὄνειρων φαντασίας καλοῦσιν. φύσει λέγουσι εἶναι τὰ κακά· καὶ ἐν ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ πνεῦμά τε θεῖον συνοικεῖν καὶ δαίμονα· τοὺς τικτομένους παῖδας ἐκ τοῦ προ-[f. 243]-πάτορ[ος] ἔλκειν Ἄδὰμ ὡσπερ τὴν φύσιν οὕτω δὴ καὶ τὴν πρὸς τοὺς δαίμονας δουλείαν· καὶ συνοικισμένον φέρειν 5 δαίμονα ἐκάστῳ τούτων συνοικοῦντα καὶ κατεξουσιάζοντα. καὶ τὸ μὲν βάπτισμα ἀδυνάτως ἔχειν ἐξελαύνει αὐτὸν ἢ τὰς ῥίζας ἀνασπᾶν τῶν ἁμαρτημάτων, μόνην δὲ τὴν ἐπιτεταγμένην αὐτοῖς εὐχὴν ἐκεῖνόν τε ἐξωθεῖν καὶ ταύτας καθαίρειν. καὶ μετὰ τὴν γενομένην τοῖς αὐτῶν τελειότεροις ἀπάθειαν, καὶ φοιτᾶν αὐτοῖς ἀο-10 ράτως τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ τῆς τῶν παθῶν κινήσεως τὸ σῶμα ἐλευθεροῦν, ὡς μηκέτι λοιπὸν δεῖσθαι μήτε νηστείας πιεζούσης αὐτὸ μήτε διδασκαλίας χαλινούσης καὶ μὴ βαίνειν ἄτακτα παιδευούσης. τὴν Τριάδα αἰσθητοῖς λέγουσιν ὄραν ὀφθαλμοῖς κἀντεῦθεν προβλέπειν τὰ μέλλοντα. νομοθετοῦσι μὴ δεῖν μεταδιδόναι τοῖς 15 προσαιτούσιν ἀλλ' ἐαυτοῖς μόνοις, ἐαυτοὺς εἶναι λέγοντες πτωχοὺς τῷ πνεύματι οὗς ὁ Κύριος ἐμακάρισεν. οἱ αὐτοὶ καὶ Οὐαλεντινιανοὶ καλοῦνται ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλεντίνου καὶ Οὐάλεντος ἢ τούτων ἐβλάστησεν αἵρεσις· λέγονται δὲ καὶ Βογομίλοι.

Τῶν Βογομίλων.

20

Ἡ τῶν Βογομίλων αἵρεσις οὐ πρὸ πολλοῦ ἐστι τῆς καθ' ἡμῶν γενεᾶς, μέρος οὕσα τῆς τῶν Μασαλιανῶν καὶ συμφερομένη τὰ πολλὰ τοῖς ἐκεῖνων δόγμασιν, ἔστι δὲ ἃ καὶ προσεξευροῦσα καὶ τὴν λύμην ἀξήσασα. εἴη δ' ἂν βογόμιλος κατὰ τὴν τῶν Μυσῶν γλώτταν ὁ τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλαιον ἐπισπώμενος. οὗτοι τὰς τῆς πα-25 λαιᾶς καὶ καινῆς ἀθετοῦσι βίβλους μετὰ τοῦ ἐν αὐταῖς γεγραμμένου Θεοῦ, ὡς κατ' ἐπίπνοϊαν γραφείσας τοῦ Σατανᾶ, πλὴν μόνον ἐπτὰ, ὧν ἐστι καὶ τὸ εὐαγγέλιον. παρερμηνεύουσι δὲ καὶ ταύτας καὶ βλασφήμοις ἐννοίαις καὶ μυσαραῖς πρὸς τὸ δοκοῦν αὐτοῖς μεταφέρουσι. ἀτιμάζουσι τὸν θεῖον σταυρὸν ὡς ἀναιρέτην τοῦ 30 Κυρίου, ἔτι δὲ καὶ τὴν φρικτὴν ἱερουργίαν τοῦ δεσποτικῆς σώματος καὶ αἵματος, τῶν ἐνοικούντων τοῖς ναοῖς θυσίαν δαιμόνων ταύτην ἀποκαλοῦντες. λέγουσι γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς ναοῖς [f. 243^v] τοῖς ἱεροῖς τοὺς δαίμονας κατοικεῖν. καὶ τὸ μὲν παρ' ἡμῶν βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου λέγοντες, τὸ δὲ παρ' αὐτοῖς τοῦ Σωτῆρος, μόνην ὀνομά-35 ζουσι προσευχὴν τὸ Πάτερ ἡμῶν, τὰς δ' ἄλλας ἀθετοῦσι βαττολογίαν καλοῦντες. θεοτόκους λέγουσι τοὺς παρ' αὐτοῖς ἐνοικον κτησαμένους τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ὡς τὸν λόγον ἐν τῷ διδάσκειν γεννῶντας. λέγουσιν οὐ μόνον ὄναρ, ἀλλὰ καὶ ὑπαρ βλέπειν τὸν μὲν Πατέρα ὡς γέροντα καθήμενον ἱκανὸς τὴν ὑπήνην· τὸν δὲ Υἱὸν 40

ἄρτι τὸν Ἰουλον παραμείβοντι ἑοικότα · τὸ δὲ ἅγιον Πνεῦμα ὡς νεανίαν δεινῶς ἐψιλωμένον τὰς παρεϊάς, τῶν δαιμόνων οὕτως ἑξαπατώντων αὐτοὺς καὶ διδασκόντων ἄνισον εἶναι τὴν ἁγίαν Τριάδα κατὰ τὴν τῶν σχημάτων τούτων διαφοράν.

5

Περὶ σχίσματος τῶν Λατίνων.

Οἱ Λατῖνοι προστιθέασιν ἐν τῷ τῆς πίστεως θείῳ συμβόλῳ καὶ λέγουσι καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον « τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς Υἱοῦ τε ἐκπορευόμενον », ἀθετοῦντες τὴν ἐν εὐαγγελίοις φωνὴν τοῦ Κυρίου λέγουσαν « τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευέ-
 10 ται », καὶ τὸ τῆς πίστεως ἡμῶν θεῖον σύμβολον ὃ παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων ἐξετέθη πρὸς ἀσφάλειαν καὶ στηριγμὸν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως · κἀντεῦθεν δύο αἷτια καὶ δύο ἀρχαὶ εἶναι τῆς ἁγίας δοξάζουσι Τριάδος. ἄζυμα θύουσι καὶ ἄνευ ζέου προσφέρουσι. σάββατα νηστεύουσι, τετράδα δὲ καὶ παρασκευὴν ἐσθίουσι κρέας, τυ-
 15 ρὸν καὶ ὠά. πνικτὰ καὶ πᾶν ἀκάθαρτον ἐσθίουσι. τὰ ἐαντῶν οὖρα γέονται. οὐκ εἰς κατάδυσιν βαπτίζουσι οὐδὲ μύρω χρίουσι τοὺς φωτιζομένους. ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης πολλακίς τῆς ἡμέρας τὴν ἱερὰν τελοῦσι μυσταγωγίαν. γυναῖκες καὶ πάντες λαϊκοὶ ἀκωλύτως εἰσέρχονται ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ. πῦρ καθαρτήριον δοξάζουσι
 20 καὶ τέλος κολάσεως, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν τὸν γάμον βδελύσσονται καὶ ἄγαμοι ἱερατεύουσιν. οἱ μοναχοὶ αὐτῶν κρέας ἐσθίουσι. τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν τοὺς ἀσθενεῖς κρέας παραχωροῦσιν ἐσθίειν.

Ἐκθεσις τῆς ὀρθοδόξου καὶ ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως.

25 Πιστεύειν δεῖ τὸν ὄντως Χριστιανὸν ὡς αἱ ἅγιοι καὶ οἰκουμενικαὶ σύνοδοι ἐπεκύρωσαν εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα ἀναρχόν τε καὶ ἀνάτιον, πάντων ὁ-[f. 244]-ρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν · καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἀιδίως καὶ ἀπαθῶς ἐξ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Πα-
 30 τρὸς γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα · φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινόν, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ καὶ συναῖδιον καὶ συνάναρχον · δι' οὗ τὰ πάντα γέγονεν. καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ συναϊδίως ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, φῶς καὶ αὐτὸ καὶ Θεὸν ἀληθινόν καὶ τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ συναῖδιον, συνάναρχον καὶ ὁμοούσιον καὶ
 35 ὁμότιμον καὶ ὁμόθεον εἰς μίαν συνιοῦσαν θεότητα. τριάδα γὰρ ἐν μονάδι πιστεύομεν καὶ μονάδα ἐν τριάδι δοξάζομεν · τριάδα μὲν ὡς ἐν τρισὶ προσώποις καὶ ὑποστάσεσι τὴν θεότητα θεωροῦμε-

2 δηνως cod. 4 τούτον cod. 25 δεῖν cod. 26 ἐν cod. 29 αἰδίο cod.
 30 γεννηθέντα cod.

νην, μονάδα δὲ ὡς μιᾶς ὄντα ταῦτα οὐσίας καὶ θεότητος καὶ ἓνα Θεόν· ἓνα γὰρ Θεὸν πιστεύομεν κἂν ἐν τριάδι διαγινώσκειται. καὶ ἓνα Κύριον ὁμολογοῦμεν κἂν ἐν τρισὶ ὑποστάσεσιν δεικνύνται, καὶ οὔτε εἰς τρεῖς θεότητος οὔτε εἰς τρεῖς κυριότητος ἢ μία θεότης καὶ ἢ μία κυριότης ἐκφέρεται. οὔτε μὴν ἕτερός τις ἐστὶν ὁ Θεὸς παρὰ τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα, ἅπερ ἐστὶν ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ οὐσίαις ταῦτα καὶ φύσεσιν ἀριθμούμενα, ἀλλ' ὑποστάσεσι καὶ ιδιότησιν νοεραῖς καὶ τελείαις. ἢ γὰρ παναγία τριάς τοῖς προσώποις διαιρουμένη ἀδιαίρετός ἐστι τῆ οὐσία καὶ θεότητι· μίαν οὖν οὐσίαν, μίαν βασιλείαν, μίαν ἐξουσία, μίαν ἐνέργειαν, μίαν βουλήν, μίαν θέλησιν, μίαν κυριότητα, μίαν δεσποτείαν ἐν μιᾷ οὐσίᾳ καὶ φύσει τῆς παναγίας τριάδος γινώσκομεν, μὴ εἰς ἓν πρόσωπον ἢ μίαν ὑπόστασιν ταύτην συγχέοντες. διὰ τοῦτο τέλειος Θεὸς ὁ Πατήρ, τέλειος Θεὸς ὁ Υἱὸς καὶ τέλειος Θεὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐπειδὴ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν ἕκαστος ἀνελλιπῆ καὶ τελείαν ἔχει θεότητα. Θεὸς γὰρ καὶ Θεὸς καὶ Θεός, ἀλλ' εἰς τὰ τρία Θεός, ὡς τοῖς ὁμοίοις πατράσι κηρύττεται. οὐδὲν γὰρ κτιστὸν ἐν αὐτοῖς ἢ δοῦλον ἐπέλακτον, ὡς ὕστερον γεγονός [.....] δὴ τοῦ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος ἔχοντος λόγου. συνομολογεῖν ἀνάγκη καὶ τὰ τῆς ἀνθρωπήσεως οὕτω μυστήρια. ὁ γὰρ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς αὐτὸς ἰὼν ὁ τῆς ἁγίας Τριάδος εἰς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκουσίᾳ βουλή καὶ Θεοῦ θελήματι τοῦ γεννήσαντος ἐπὶ γῆν κατελθὼν ἐκ τῆς ἁγίας [f. 244^v] Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας κατὰ ἀλήθειαν, οὐ κατὰ φαντασίαν γεγένηται, σάρκα ἐξ αὐτῆς ἐννοῦν καὶ ἔμφυχον [γ]υψωσάμενος καὶ τέλειος γεγονὼς ἄνθρωπος, τέλειος ὢν Θεός, ὡς εἶναι τὸν αὐτὸν ὄλον τε Θεὸν καὶ ὄλον ἄνθρωπον, ὄλον ἐν τοῖς κόλποις ὄντα τοῦ Πατρὸς καὶ ὄλον ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἀναστρεφόμενον, ἐκ δύο φύσεων, θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος, ἐν ὑποστάσει μιᾷ τὴν σύστασιν ἔχοντα, ἀσυγχύτως, ἀδιαίρετως, ἀτρέπτως, καὶ διὰ τοῦτο δύο φυσικὰ θελήσεις καὶ δύο ἐνεργείας κερκτημένον. ταιγαροῦν οὐ δύο υἱοὺς ἢ δύο χριστοὺς ἢ δύο κυρίους φαιμέν, ἀλλ' ἓνα Υἱόν, τὸν αὐτὸν καὶ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν, ὁμοούσιον τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ καὶ ἡμῖν τοῖς ἀνθρώποις. διὸ καὶ τὴν ἁγίαν Παρθένον τὴν ἀρρήτως αὐτὸν τέξασαν Θεοτόκον προσαγορεύομεν, ὡς τὸν ἓνα τῆς Τριάδος τετοκυῖαν Χριστόν· ὅς καὶ σταυρὸν ὡς ἄνθρωπος ὑπομείνας, ὡς Θεὸς ἀνέστη τριήμερος ἐν ἀφάρτῳ σώματι καὶ τοῖς μαθηταῖς πολλακίς ἐμφανισθεὶς εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ σώματος ἐνεβλήλυθεν,

3 malim δεικνύνται. 16 ἕκαστον cod. ἀνελιτῆ cod. 17 τά rep. cod. τῆς cod. ὁμοίοις 2^a manu in marg. οὐσίας prima m. 20 συνομολογήν cod. 26 [γ]υψωσάμενος cod.

μέλλον πάλιν οὕτως ἐλεύσεσθαι, κρίσιν ζώντων καὶ νεκρῶν ποιη-
 σόμενος ἀτελεύτητον τὴν βασιλείαν ἔχων καὶ τὸ κράτος ἀπέραν-
 τον. προσδοκητέον δὲ καὶ ἑκάστου τῶν ἀνθρώπων ἀνάστασιν μετὰ
 τοῦ οἰκείου σώματος ἀφθαρτισθέντος καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος
 5 αἰῶνος τὴν τε τῶν δικαίων ἀπόλαυσιν καὶ ἀγαλλίαςιν αἰώνιον
 ἔχουσαν καὶ τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν κόλασιν ἀτελεύτητον.

Chorographie ecclésiastique.

MANUSCRIT N° 74 DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE.

J'ai tiré de ce manuscrit sur parchemin du Xe siècle (219 ff., 0,220 × 0.170), écrit sur deux colonnes, un chapitre intitulé *Γνωσις και ἐπίγνωσις τῶν πατριαρχικῶν θρόνων*.

Il présente beaucoup de points de concordance avec la cinquième notice anonyme publiée en appendice au *Synecdemus* d'Hiéroclès par Parthey (1866), pp. 138 ss., et avec la première partie de l'opuscule de Nilus Doxopatrius, édité *ibid.*, pp. 265 ss.

[F. 215^v] *Γνωσις και ἐπίγνωσις τῶν πατριαρχικῶν θρόνων.*

Πρῶτος θρόνος και πρώτη πατριαρχία Ἱεροσολύμων Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου και ἀδελφοθέου ἀτόπτου και ὑπέρετου τοῦ Λόγου γενομένου και μύστου τῶν ἀπορρήτων μυστηρίων και ἀθεάτων 5 αὐτοῦ θεαμάτων, περιέχων πᾶσαν τὴν Παλαιστινὴν χώραν ἄχρι Ἀραβίας.

Β'. Δεύτερος θρόνος τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ἀπὸ Ῥώμης μέχρι τῶν ὄρων Γερμανῶν και Γάλλων και Σπανίας και Φραγκίας και τοῦ Ἰλλυρικοῦ μέχρι Γαδελῶν και Ἡρακλέους στύλων και 10 Ὠκεανοῦ τέλος ἔχοντος εἰς δυσμὰς ἡλίου, ἐν ᾧ εἰσιν νεκρὰ ὕδατα και ἀκίνητα ὑλώδη, ἐν ᾧ νῆσος εἰς τὰ ἄκρη τῶν ὠκεανῶν πελαγῶν πολυάνδρος, χριστιανῶν ἀπειρος πληθὺς, ἄχρι Ῥαβέννης και Λαγοβάρδων και Θεσσαλονίκης, Σκλάβων και Ἀβάρων και Σκυ- 15 θῶν ἕως Δανουβίου ποταμοῦ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὁροθεσίας <περιέχων> ὡσαύτως Σαρδανίαν και Μαγάρικαν, Καρθαγέννην και μέρος τῶν Ἑσπερίων και μέρος τῆς Σικελίας και Καλαβρίας· ἐν οἷς διαπνέουσιν ἄνεμοι θρασκίας, ἀρκτώος, ἀπαρκτίας, βορραῖος και ὁ ζέφυρος δυτικός, λιψ και λιβόντος.

3 πρῶτα cod. 4 ὑπέρετον cod. 5 μυστηρίων transp. post 6 αὐτοῦ cod. 9 Γερμανῶν scripsi : μαζῶν cod. et Nilus : Σάζων notitia V (Parthey). 10 Ἡρακλέως cod. 11 τέλον cod. 14 rectius Λαγοβάρδων. 15 περιέχων addidi. 16 σαρδανίας cod. Μαγάρικαν = Maioricam. 18 θρισκίας cod. παρκίας cod. βορραῖος scripsi : χώρας cod. χώρας not. V. χώρας Nilus.

Γ'. Τρίτος θρόνος Κωνσταντινουπόλεως τοῦ πρωτοκλήτου Ἀνδρέου καὶ τοῦ θεολόγου Ἰωάννου καὶ εὐαγγελιστοῦ, περιέχων πᾶσαν τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας τὴν ἔξουσιαν <εἰς> Εὐρώπην τε καὶ Ἀσίαν [f. 216] μέχρι τῆς δύσεως καὶ τὰς Κυκλάδας τῶν 5 νήσων, ἄχρι Πόντου καὶ Χερσῶνος καὶ Ἀβασγίας Χαλδαίας τε καὶ Χαζαρίας καὶ Καππαδοκίας καὶ πάσης Ἀρμενίας, τὰ τοῦ βορρᾶ κλίματα περιλαμβάνων.

Δ'. Τέταρτος θρόνος Ἀλεξανδρείας Μάρκου τοῦ εὐαγγελιστοῦ υἱοῦ Πέτρου τοῦ ἀποστόλου γενομένου νοταρίου, περιέχων ἕως 10 τῆς ἐσωτέρας Ἰνδίας καὶ Αἰθιοπίας, θρόνου ἀποστόλου Θωμά, ἄχρι Βαρβαρικῆς καὶ Ἀφρικῆς καὶ Τριπόλεως, καὶ πᾶσαν τὴν Αἰγυπτίαν χώραν ἄχρι τῶν ὀρίων Παλαιστίνῃς, τὰ τοῦ νότου κλίματα περιέχων.

Ε'. Πέμπτος θρόνος Ἀντιοχείας τοῦ κορυφαίου Πέτρου, περι- 15 ἔχων ἄχρι τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν, πορείαν ἔχων μηνῶν ἑπτὰ, ἕως τῆς Ἰβηρίας καὶ Ἀρμενίας καὶ Ἀβασγίας καὶ μέχρι τῆς ἐσωτέρας ἐρήμου Περσῶν, Μήδων, Χαλδαίων, ἕως τῆς Ἀράβων ἡγεμονίας, Πάρθων καὶ Ἐλαμιτῶν καὶ Μεσοποταμίας καὶ ἀφελιώτου ἀνατολικοῦ ἀνέμου, ἔνθα ὁ ἥλιος ἀνατέλλει· ἔχει δὲ μητροπο- 20 λίτας δώδεκα.

3 εἰς inserui. 5 rectius Χαλδαίας. 15 ἄχρι τῶν] malim χώρας
τάς. ἐχόντων cod. 16 malim Ἰβηρίας. 18 ἀφ' ἰλιωτοῦ cod.

Prophéties théosophiques.

1. Le manuscrit N° 355 de la Bibliothèque Nationale (cf. supra, p. 264) contient, aux ff. 48-60, un sermon sur la Nativité dont le début est perdu. Pour autant que j'aie pu m'en rendre compte, c'est une homélie inédite de Jean d'Eubée (VIIIe siècle), qui est conservée sous la forme de plusieurs versions assez différentes dans plusieurs manuscrits. Le fond orthodoxe du sermon se trouve agrémenté de curieuses légendes empruntées à l'*Ἐξήγησις τῶν πραγθέντων ἐν Περσίδι*, opuscule qui a été édité et analysé en dernier lieu par Bratke (*Texte und Untersuchungen*, XIX [n. F. IV]), ou à ses sources. C'est en raison de l'intérêt que présentent le texte de ces légendes et celui des oracles théosophiques qui y sont rapportés que je publie ici des extraits de cette homélie.

2. Prophéties des VII Sages.

Sur l'origine de ces oracles, dont les tendances rappellent celles de la *Θεοσοφία* d'Aristocritos, je me permets de renvoyer le lecteur à l'étude que j'ai publiée dans le *Musée Belge*, 1923, pp. 97-111 : *Le déclin de la légende des VII Sages et les prophéties théosophiques*.

Le premier texte est emprunté au ms. n° 1070 de la Bibl. Nat., bombycin du XIIIe siècle de 231 ff. (0,240 × 0,160). Un texte analogue des prophéties des VII Sages, tiré d'un ms. de Patmos fort endommagé, a été publié par Sakkelion dans le *Bulletin de Corr. Hellén.*, 1877, p. 6, n. 1.

Le second extrait provient du ms. n° 373 de la Bibl. Nat. (209 ff., 0,120 × 0,080, XVe s.).

Le troisième chapitre m'a été fourni par le ms. n° 701 de la même bibliothèque (257 ff., 0,150 × 0,100, XVIe siècle).

I

[F. 51^v] *Τούτων οὕτως τελουμένων καὶ πάσης ἀοράτου τε καὶ ὄρατῆς κτίσεως χορευούσης ἐξ ἀνατολῆς κατήστραπεν ἀστὴρ ὑπερθαύμαστος, τὴν γέννησιν τοῦ τεχθέντος ἐπουρανίου βασιλέως ἐν τῇ γῆ μνηῶν ἐν αὐτῇ τελειουργοῦντος φρικτὰ τεράστια · ὄνπερ ἰδόντες Μάγοι Περσῶν βασιλεῖς ἀστρονόμοι τοῦ βασιλέως ἀπό-*

γονοι ἐκπλαγέντες τῇ τοῦ ἀστέρος σφοδροτάτῃ ἐκλάμψει τὴν τοῦ Βαλαὰμ προφητείαν λαβόντες, τὸ « ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακώβ καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραὴλ καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγούς [f. 52] Μωάβ », ὡς ἄτε βασιλέα μέγαν ὑπονοήσαντες τῇ τοῦ ἀσ-
 5 νήθους ἀστέρος μεγαλοπρεπεστάτῃ ἐκλάμψει κυρίαν αὐτὸν κρα-
 τεῖν μεγάλην τῆς οἰκουμένης ἐθέσπισαν. οὐ μόνον δὲ ἐκ τῆς τοῦ Βαλαὰμ προφητείας τοῦτο νοήσαντες, ἀλλὰ καὶ ἄλλοθεν τὴν ἀκρί-
 βειαν τοῦ τεχθέντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐν τῇ ἑαυτῶν χώρᾳ θαύματος φρικτοῦ γεγονότος ἐπέγνωσαν.

- 10 Κάσανδρος τελευτᾷ καταλείπων ἀδελφὴν Δωριάδα, Πυλαδοτοῦ εἰς Ἑλλάδα ἀναιρεθέντος · ἦντινα ἐπόθησεν Ἄτταλος ὁ τῶν Μα-
 κεδόνων βασιλεύς. καὶ εἰσελθοῦσα τοῦ καθενδῆσαι μετ' αὐτοῦ
 ἔχουσα μάχαιραν ἐπῆξεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ τοῦτον
 σφάξασα κατέσχε τῆς βασιλείας αὐτοῦ. τούτων δὲ γενομένων,
 15 φόβον ἐκτίησάτο πολὺν ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀναιρεθέντος ὀνόματι Φί-
 λιππος · φοβηθεὶς τὴν Δωριάδα, τοὺς Ἀχαιοὺς κατέλαβε κἀκεῖ
 λαβὼν γυναῖκα <τὴν ἀδελφὴν> Καλλιόπου στρατηγοῦ αὐτῶν,
 καλουμένην Ἀλισβίδα, ἐζήτησεν πολεμῆσαι τὴν Δωριάδα καὶ τὸ
 ἔθνος αὐτῆς καὶ ἐφοβοῦντο · ἦν γὰρ πολλοὺς προσβαλοῦσα καὶ
 20 πάντας ὀλέσασα · πάντα τὰ περικύκλω αὐτῆς ἔθνη, ἀρροσκόμενα
 τοῦ [f. 52^v] κάλλους αὐτῆς, ὑπηρέτουν αὐτῇ, ὅπως τῷ τυχόντι
 αὐτῶν παραδῶ ἑαυτὴν εἰς γάμον. φόβος οὖν ἔσχε πάντας ἀπὸ
 προσώπου αὐτῆς. ἔδοξε τοίνυν τοῖς Ἀχαιοῖς πέμψαι εἰς Δελφούς
 κἀκεῖ λαβεῖν χρησμὸν περὶ τοῦ πολέμου. ἀπελθόντες δὲ ἐκεῖνοι
 25 πρὸς Εὐοπίαν τὴν ἱερεῖαν εἰς τὸ Κάσταλον ὕδωρ ἠρώτουν γνῶ-
 ναι αὐτοῖς ἐφ' ᾧ παρήσαν · ἦτις γενσαμένη τοῦ πηγαίου μαντικοῦ
 ὕδατος προεφήτευσεν οὕτως ·

Ὅπὲ ποτέ τις [[φῆσιν]] ἐπὶ τὴν πολυσχεδῆ ταύτην ἐλάσειε γῆν
 καὶ δίχα σφάλματος γενήσεται σάρξ · ἀκαμάτοις δὲ θεό-
 30 τητος ὄροις ἀνιάτων παθῶν λύσει φθοράν · καὶ τούτῳ
 φθόνος γενήσεται ἐξ ἀπίστου λαοῦ · καὶ πρὸς ὕψος κρεμα-
 σθήσεται ὡς θανάτου κατάδικος. ταῦτα δὲ ἐκὼν πείσεται
 φέρειν · θανῶν δὲ εἰς ζωὴν αἰώνιον ὀρεῖται.

- Οἱ δὲ καταγελάσαντες καὶ καταρασάμενοι αὐτὴν εἶπον · τρεῖς
 35 καταράτῃ, περὶ γυναικὸς ἠρωτήσαμεν, μὴ γὰρ περὶ ἀνδρός, ἢ
 λέγει αὐτοῖς ·

4 μέγα cod. 11 ἄταλος cod. 14 τοῦτον δὲ γενομένον cod. 15 πολ-
 λὴν cod. 16 ἀσχεοὺς cod. 17 τὴν ἀδελφὴν inserui. 20 τὰ περι-
 κύκλω scripsi : ὑπὲρ τὰ κύκλω cod. γὰρ τὰ κύκλω Bratke. 23 τοὺς
 ἀσχαιούς cod. 25 rectius Καστάλιον. 26 αὐτοῖς] malim αὐτὴν vel
 αὐτούς (Br.) 28 φῆσιν delendum videtur. 29 γενήσεται cod.
 33 θανείς cod. ὄρωτο cod. ἀρθήσεται Br.

Ἀήττητοι καιροὶ ἤρξαντο ἀνίστασθαι· καὶ αὐτὴ γὰρ κἀκεῖνος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες πάντας νικήσουσιν.

Οἱ δὲ ἀπέστησαν ἀτιμάσαντες τὴν προφήτιν καὶ μετήλθον εἰς τὸ τῆς Ἀ-[f. 53]-θηνᾶς ἱερὸν· ἱστοῦ δὲ ὑφαινομένου ἱερατικοῦ καὶ πορφύρας ἐν αὐτῷ ἐπισήμιον κολλωμένης, αὐτομολήσαντες 5 εἰσεπήδησαν. ἡ δὲ ἱερεῖα Ξανθίππη ἀγανακτήσασα ἔφη αὐτοῖς· κακῇ ὥρᾳ εἰσεληλύθατε ὅδε προπετεῖς ἀνακόλουθοι. ὕβρισαν δὲ καὶ ταύτην λέγοντες· ἀναξία πάσης τιμῆς, ἀλλοτρία τοῦ ἱερατικοῦ ἦθους· ὕβριζεις τὴν πορφύραν ἥπερ οἱ θεοὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἐχαρίσαντο, δι' ἧς καὶ τιμὴν καὶ δόξαν κέκτηνται οἱ φοροῦντες αὐ- 10 τήν· παῦσαι ἀλλόκοτα λαλοῦσα, ὑπερήφανε καὶ ἀλάζον. ἡ λέγει αὐτοῖς ἀνυβρίστως·

Πῶς προσηγάγετε; πλὴν κληδόνα ἀσφαλῆ λαβόντες πορεύεσθε. ἄνδρός γὰρ τῆς ἡμῶν ἐννῆς μιγάδος ἐνεργὲς ὦν κύημα πρύτανις Θεοῦ ἀήττητον ῥώμην ἔχων, τὸν ἀτέρμονα 15 κόσμον ὡς ὠὸν κυκλοῦντι πάντας δόρατι ὀλλύει.

Οἱ δὲ ἐμψύχησαν αὐτὴν ἀνεχώρησαν· οἵτινες λέγουσιν· οὐ χρησιμεύομεν ἑαυτοῖς, εἰ μὴ πορευθῶμεν πρὸς Ἀπόλλωνα τὸν Φοῖβον καὶ μέγαν. ἐλθόντες δὲ ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ εἶπον δεόμενοι· νικηταὶ τροπαιοφόροι ἄριστοι θεοί, ἵνατί οὕτως ποι- 20 εἶτε τοὺς ἑαυτῶν δούλους πόλεμον γυναικίῳ αἰτοῦντας νικᾶν; [f. 53^v] ἀντὶ πολέμον πόλεμον εἰσάγετε ἡμᾶς, μὴ ἀθάνατοι θεοὶ καὶ ἀληθινοὶ δεσπόται. καὶ ἐξαίφνης ἐξῆλθε φωνὴ ἀοράτως οὕτως·

Στραφεῖς ὁ τρίπους τριττὴν τροφήν· προφήτις πυθ- 25 μεύει· τριττὰ γὰρ τούτων ἐωσφόρος τις οὐρανοπεμπῆς παροίσει. †..... δέμας ἑαυτῷ διαπλάττων· ὄνομα δὲ αὐτῆς δις ἑβδομήκοντα ἕξ· ὅς τὰς κοιρανίδας καὶ πανίερον ἡμῶν σέβας καθελὼν ἐπὶ τὴν ἄκραν τῆς πανόλβου σοφίης ἀνοίξει παντός κλέους τὸ γέρας.

Οἱ δὲ αὐτὰ ἀκούσαντες ἀνεχώρησαν λυπούμενοι. 30

Κῦρος ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ναὸν κατεσκεύασε καὶ ἀνέθηκεν ἐν αὐτῷ θεῶν ἀνδριάντας χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ ἐκόσμησεν αὐτὸν λίθοις πολυτελέσι. κατ' ἐκεῖνας δὲ τὰς ἡμέρας ὡς αἱ γεγραμ- μέναι πτυχαὶ διδάσκουσιν εἰσελθόντος τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἱερῷ λύσιν ὄνειράτων δέξασθαι, ἔφη αὐτῷ ὁ ἱερός Προύπιππος· συγ- 35 χαίρω σοι, βασιλεῦ, ἡ Ἥρα ἐν γαστρὶ ἔλαβεν. ὁ δὲ βασιλεὺς μειδιάσας ἔφη· ἡ θανοῦσα ἐν γαστρὶ ἔλαβεν; ὁ δὲ φησι· ναί, ἡ θανοῦσα

15 πρύτανι cod. 16 ὀλλύειν cod. ὀλλῶν Br. 19 μέγα cod.
21 τοῖς cod. ἑαυτῶν = ὡμῶν αὐτῶν. δούλοις cod. 24 τραφεῖς cod.
στροφεῖσι cod. 25 παροίσει cod. (num παρήσει scrib. ?) post παροίσει
leguntur haec verba corrupta : εἶδον ἕλλον οἱ κῦνοι διοίκω. 26 δεσμάς
cod. διαπλάτταν cod. αὐτοῖς cod. 27 κοιρανίδας scripsi (cf. Br. F) :
στακύνει θανίδας cod. 28 ἐνήξει cod. (num ἀνήξει restit. ?) : μετά-
ξει Br. 29 γῆρας cod. 31 ἀπέθηκεν cod. 35 rectius ἱερέυς.

ἀνέζησε καὶ ζωὴν γεννᾷ. ὁ δὲ βασιλεὺς · [f. 54] τί τοῦτο ; σαφή-
 νισόν μοι. ὁ δὲ · ἀληθῶς, δέσποτα · καιρίως ἔφθασας τὰ ἐνταῦθα ·
 πᾶσαν γὰρ τὴν νύκτα τὰ ἀγάλματα ἔμειναν χορεύοντα, τὰ τε ἀν-
 δροικὰ τὰ τε γυναικεῖα, λέγοντα ἀλλήλοις · δεῦτε, συγχαρῶμεν τῇ
 5 Ἑρα ὅτι ἐφιλήθη. ἐγὼ δὲ εἶπον · τί νῦν ἔχει φιληθῆναι ὅτι μὴ ἔστιν ;
 ἄτινα λέγουσιν · ἀνέζησε καὶ οὐκέτι λέγεται Ἑρα, ἀλλ' Οὐρανία ·
 μέγας γὰρ Ἥλιος ἐφιλήσεν αὐτήν. αἱ δὲ θήλειαι πρὸς τοὺς ἀνδρας
 ἔλεγον, ὡς δῆθεν τὸ πρᾶγμα ἐξευτελλίζουσαι · Πηγὴ ἔστιν ἡ φιλη-
 θεῖσα, μὴ γὰρ ἡ Ἑρα · τέκτονα ἐμνηστεύσατο ἡ Ἑρα.

10 — (Ὅτι μὲν Πηγὴ δικαίως εἴρηται ἀποδεχόμεθα · Μαρία δὲ αὐ-
 τῆς τοῦνομα · ἦτις ἐν μήτρᾳ ὡς ἐν πελάγει μυριάγωγον ὀλκάδα
 φέρει. ἡ δὲ πηγὴ αὕτη οὕτω νοεῖσθω · πηγὴ γὰρ ὕδατος πηγὴ
 πνεύματος ἀενναῖζει, ἓνα μόνον ἰχθὺν ἔχουσα, τῷ τῆς θεότητος
 ἀγκίστρον λαμβανόμενον τὸν πάντα κόσμον ὡς ἐν θαλάσῃ δια-
 15 γενόμενον ἰδίᾳ σαρκὶ τρέφοντα. καλῶς ἔφη τέκτονα · οὗτος γὰρ
 ὁ γενιάμενος τέκτων ὁ τοῦ τεκτονάρχου παῖς τὸν τρισύστατον τοῦ
 οὐρανοῦ ὄροφον ἐτεκτόνησε πανσόφοις τέχναις, τὴν τρικἀτοικον
 ταύτην στεγοδότιδα λόγῳ πῆξας.) —

Ἐμειναν οὖν τὰ ἀγάλματα φιλονεικοῦντα [f. 54v] περὶ Ἑρας
 20 καὶ Πηγῆς καὶ ὁμοφώνως εἶπον · πληρουμένης τῆς ἡμέρας τὸ
 σαφές ἅπαντες καὶ ἅπασαι γνωσόμεθα. — νῦν οὖν παρὰ μείνον,
 δέσποτα, τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας · ὅλως γὰρ ἔξει τὸ πρᾶγμα τελείαν
 δήλωσιν · τὸ γὰρ ἀνακῦψαν οὐκ ἔστιν ὡς τὸ τυχόν.

Μείναντος δὲ ἐκεῖ τοῦ βασιλέως καὶ θεωροῦντος τὰ ἀγάλματα
 25 αὐτομάτως ἤρξαντο αἱ κινύστριαι κρούειν τὰς κινύρας καὶ αἱ
 Μοῦσαι ἄδειν καὶ ὅσα ἔνδον τετράποδα καὶ πετεινὰ ἀργυρόχρυσά
 ἕκαστον τὴν ἰδίαν ἀποτελεῖν φωνήν. τοῦ δὲ βασιλέως φρικιάσαντος
 καὶ ὄλου τρόμου πλησθέντος ἤμελλεν ἀναχωρεῖν · οὐκ ἔφερε γὰρ
 τοῦ αὐτοματισμοῦ τὸν τάραχον. λέγει δὲ αὐτῷ ὁ ἱερός Προῦπιππος ·
 30 ἀνάμεινον, βασιλεῦ · πάρεστι γὰρ τελεία ἀποκάλυψις ἦν Θεὸς θεῶν
 σαφηνίσαι ἡμῖν ἤρετίσατο. τούτων δὲ οὕτως λεχθέντων ἠνοικτο ὁ
 ὄροφος τοῦ ναοῦ καὶ κατήλθεν ἀστὴρ λαμπρὸς καὶ ἔστη ἐπάνω τῆς
 στήλης τῆς πηγῆς · καὶ φωνὴ ἠκούσθη τοιαύτη · δέσποινα Πηγὴ, ὁ
 μέγας Ἥλιος ἀπέστειλέ με μηνῦσαι σοὶ ἅμα καὶ διακονῆσαι σοὶ τὰ
 35 πρὸς τόκον, [f. 55] ἀμίαντον γάμον ποιοῦμενος πρὸς σέ, μήτηρ τοῦ
 πρώτου τῶν ταγμάτων γινομένη, νύμφη τριώνυμος μονοκρατορίας
 οὖσα. καλεῖται δὲ τὸ ἄσπορον βρέφος ἀρχὴ καὶ τέλος · ἀρχὴ μὲν
 σωτηρίας, τέλος δὲ ἀπωλείας. καὶ ταύτης τῆς φωνῆς δοθείσης,

5 μῆ] ἐμῆ cod. (ἡ μῆ οὖσα Br.) · 12 νοεῖσθω Br. νοεῖσεo cod.
 14 λαμβανόμενον Br. λαμβάνων cod. 15 τρέφοντα scripsi : τρέφων
 cod. 16 γενιάμενος cod. γεννώμενος Br. τρισύστατον cod. et Br. :
 coniciam τρισυπόστατον. 18 quid sit στεγοδότις non video : στε-
 γόθητα Br. 19 περὶ scripsi : παρὰ cod. 23 ἀνακῦψαν cod.
 32 ἔστη Br. ἔστιν cod.

ἅπαντα τὰ ἀγάλματα ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον καὶ ἐλεπτύνθησαν, μόνης τῆς πηγῆς ἰσταμένης ἐν ἧ ἴδρουτο παγὲν διάδημα βασιλικὸν ἔχον ἐπάνωθεν αὐτοῦ ἐξ ἀνθρακος καὶ σμαράγδου χρυσοκόλλητον ἀστέρα · ὑπεράνω δὲ αὐτῆς ἴστατο ὁ ἀστήρ.

Ταχὺ δὲ προστάττει ὁ βασιλεὺς ἐνεχθῆναι πάντας τοὺς σοφοὺς 5 καὶ σημειολύτας ὅσοι ἦσαν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. τῶν δὲ κηρῶν ταῖς σάλπιγξιν ἐπιπεσόντων παρεγένοντο ἅπαντες ἐν τῷ ἱερῷ. ὡς δὲ εἶδον τὸν ἀστέρα ἐπάνω τῆς πηγῆς καὶ τὸ διάδημα <ἄμα> τῷ ἀστερωτῷ λίθῳ τὰ τε εἶδωλα ἐπ' ἐδάφους συντριβέντα, εἶπον · βασιλεῦ, ῥίζα ἐνθεὸς καὶ βασιλικὴ ἀνέτειλεν οὐρανόθεν καὶ 10 ἐπιγειὸν βασιλέως χαρακτήρα φέρουσα. ἡ γὰρ πηγὴ Μαρίας τῆς Βηθλεμίτιδος ἐστὶ θυγάτηρ · τὸ δὲ διάδημα βασιλικὸς τύπος · ὁ δὲ ἀστήρ οὐράνιον ἐστὶ μήνυμα ἐπὶ γῆς τερατευόμενον. [f. 55v] ἐξ' Ἰούδα ἀνέστη βασιλεία ἣτις πάντα ἐξαρεῖ τὰ τῶν Ἰουδαίων μνημόσυνα. τὸ δὲ τοὺς θεοὺς ἐδαφισθῆναι, τέλος τῆς τιμῆς αὐτῶν ἔφθασεν. ὁ 15 γὰρ ἑλθὼν πρεσβυτέρας ἀξίας ὢν πῶς τοὺς νεάζοντας ἐν αὐτῇ ἑάσει; νῦν οὖν, βασιλεῦ, πέμπων εἰς Ἱεροσόλυμα · εὐρήσεις γὰρ τὸν υἱὸν τοῦ Παντάνακτος σωματικαῖς ἀγκάλαις γυναικαῖς φερόμενον.

Ἐμείνει δὲ ὁ ἀστήρ ἐπάνω τῆς πηγῆς τῆς Οὐρανίας καλουμένης 20 ἄχρις οὗ ἐξῆλθον οἱ Μάγοι καὶ μετ' ἐκείνων ἐπορεύθη. ὁ οὖν βασιλεὺς Περσῶν, μηδὲ ὄλως ἀναμείνας, προσκαλεσάμενος τοὺς ὑπὸ χεῖρα αὐτοῦ βασιλεῖς Μάγους ἔπεμψε μετὰ δώρων εἰς προσκύνησιν τοῦ τεχθέντος βασιλέως, ἐθνῶν ἀπαρχὴν εἰσαγομένου. οἱ δὲ τὴν πορείαν ποιοῦμενοι χρόνον μετρητῶν ἡμερῶν τὰ Ἱε- 25 ροσόλυμα κατέλαβον · καὶ ἠρώτων λέγοντες · ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;...

II

[f. 186] Προφητεῖαι τῶν ἑπτὰ Σοφῶν.

Οἱ ζ' σοφοὶ ἠρώτησαν τὸν Ἀπόλλωνα περὶ τοῦ ναοῦ Ἀθηνῶν τάδε · προφήτευσον ἡμῖν Τιτάν, Φοῖβε, Ἀπολλων · τίς ἐστὶ τίνος 30 τε εἶη μετὰ σέ δόμος οὗτος; Ἀπόλλων εἶπε ·

Ὅσα μὲν πρὸς ἀρετὴν καὶ κόσμον ὄρωρε ποιεῖν, ποιεῖτε · ἐγὼ δ' ἐφετμεύω τρεῖς ἕνα ὑψιμέδοντα θεόν, οὗ λόγος ἀφθιτος ἐν ἀδαεὶ κόρη ἐστὶ ἐγκνυμος · ὥσπερ γὰρ πυρφόρον τόξον ἅπαντα κόσμον ζωορῆσας πατρὶ προσάξει δῶρον. Μυ- 35 ρία δὲ τοῦνομα αὐτῆς.

— Ψεύδη, Ἀπολλων. — ἀπεκρίθη ·

Οὐ μὰ τὸν ἐκ στέρνοισιν ἐμοῖς σεῖοντα χαλινά.

3 ἔχων cod. 9 ἄμα addidi, ex Br. 32 ὄρωρε cod. 33 τρεῖς cod. 35 μυρία cod.

Προφητεία Βίαντος περὶ τοῦ Χριστοῦ.

Βίας εἶπεν · οὐκ ἐφικτὸν μὲν εἰς ἀμνήτους εἰπεῖν τοιαῦτα ἢ φανερώς ἀποθέσθαι, πλὴν τῶ νοῦ ἀκούσατε. οὗτός ἐστι φῶς νοερὸν ἐκ φωτός νοεροῦ · καὶ ἦν αὐτῶ ἔνωσις ἐκ τοῦ αὐτοῦ νοῦ φωτὶ καὶ πνεύματι. πάντα ἐξ αὐτοῦ, ὑπ' αὐτοῦ. γόνιμος ἐκ γονίμου φύσει · κατελθὼν ἐπὶ γονίμῳ ὕδατι γόνιμον ὕδωρ ἐποίησεν.

[F. 186^v] Προφητεία Σόλωνος.

Σόλων εἶπεν · οὗτός ἐστιν ἀπ' οὐρανῶν μεγάλως βεβηκώς, φλογὸς ὑπερβάλλον ἀθάνατον ἀένναον πῦρ · ὃν τρέμει οὐρανός, 10 γαῖα τε καὶ θάλασσα καὶ Ταρτάρου βύθιοι δαίμονες · αὐτοπάτωρ, τρισόλβιος.

Χείλων εἶπεν · ὀψέ ποτέ τις ἐπὶ τὴν πολυσχεδῆ ταύτην ἐλάσει γαῖαν καὶ δίχα σφάλματος γενήσεται <σάρξ> · ἀκαμάτοις θεότητος <δροις> ἀνιάτων παθῶν λύσει φθοράν · καὶ τούτῳ γενή- 15 σεται φθόνος λαοῦ · καὶ πρὸς ὕψος κρεμασθεὶς ὡς θανάτου κατάδικος πάντα πρᾶεως πείσεται.

Προφητεία Θουκυδίδου.

Θουκυδίδης εἶπεν · ἀκάματος φύσις θεοῦ γεννήσεως · ἐξ αὐτοῦ δὲ ὁ αὐτοῦ οὐσιοῦται λόγος.

20 Μένανδρος εἶπεν · θεὸν σέβου καὶ μάνθανε · μὴ ζήτηι δὲ τίς ἐστι ἢ πῶς ἐστι · εἶτε γὰρ ἔστι, εἶτε οὐκ ἔστι, ὡς ὄντα τοῦτον καὶ σέβου καὶ μάνθανε · εὐσεβῆς γὰρ τὸν νοῦν ὁ θέλων μανθάνειν θεόν.

Πλάτων εἶπεν · ὁ παλαιὸς νέος καὶ ὁ νέος ἀρχαῖος · ὁ πατὴρ γόνος καὶ ὁ γόνος πατὴρ · τὸ ἐν τρία καὶ τὸ τρία ἐν · ἄσαρκον σαρκικόν · γῆ τέτοκε τὸν οὐρανοῦ γεννήτορα.

“Οτι ὁ ψευδώνυμος τῶν Ἑλλήνων θεὸς Ἀπόλλων ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος τῶν αὐτοῦ ἱερέων περὶ τοῦ Χριστοῦ χρησμὸν ἔφησε τόνδε · ὃς καὶ εὐρηται ἐν Δελφοῖς τῆς Ἰταλίας κατὰ ἀ' ἔτος τῆς 30 βασιλείας Ἀναστασίου γενομένης ἐπομβρίας μεγάλης κατακλυσμοῦ δύναμιν ἐχούσης, ἐγγεγραμμένος εἰς τὸ θεμέλιον τοῦ αὐτοῦ εἰδώλου. ἔχει δὲ ὁ χρησμὸς οὕτως ·

Μὴ μ' ὄφελος πύματόν τε καὶ ὕστατον ἐξερέεσθαι,
Δύσμορ' ἐμῶν προπόλων, περὶ θεσπεσίοιο θεοῖο
35 Καὶ πνοιῆς τῆς πάντα πέριξ βοτοροδὸν ἐχούσης
Τεῖρα, φῶς, ποταμοὺς καὶ τάρταρον, ἡέρα καὶ πῦρ ·
“Ἡ με καὶ οὐκ ἐθέλοντα δόμων ἀπὸ τῶνδε διώκει ·
“Ἡ δὲ ἐμῆ τριπόδων ἔτι λείπετο ἠριγένεια.
Αἶ, αἶ με, τρίποδες στοναγήσατέ · οἴχετ' Ἀπόλλων,

3 τῶν σὶ cod. 9 ὑπερβάλλων cod. τάρταροι cod. 13 σάρξ addidi. ἀκαμάτης cod. 14 ὄροις addidi. ἀνιάτοις cod. 22 ἀσεβῆς cod. 27 — ad p. 330, 18 ed. Buresch, Klaros, p. 130. 28 ἱερέων cod. 29 κατὰ ἀ' ἔτος] vel κα' ἔτει : κα' ἔτ cod. 38 ἔτι λείπετο] ἐπιλείπεται Buresch.

Οἴχεται ἐπεὶ με βροτὸς βιάζεται οὐράνιος φῶς ·
 Καὶ ὁ παθὼν θεὸς ἐστι καὶ οὐ θεότης πάθεν αὐτή.
 Ἄθάνατος θνητὸς τε θεοῦ λόγος, ἀνδρομέη σάρξ ·
 Οὔτε ἀμειβομένων οὐτ' ἐς χόσιν ἄμφω ἰόντων
 Οὐθ' ἐκάς ἀλλήλων · αὐτὸς θεὸς ἦδὲ καὶ ἀνὴρ 5
 Πάντα φέρων παρὰ πατρός, ἔχων δέ τε μητρὸς ἅπαντα
 Ἄθάνατος παρὰ πατρός, ἔχων φυσίζοον ἀλκήν,
 Μητρὸς δὲ θνητῆς σταυρόν, τάφον, ὕβριν, ἀνίην,
 Πάνθ' ἄμ' εἰσορόων τε καὶ ἀμφιθέων καὶ ἀκούων.
 Τοῦ καὶ ἀπὸ βλεφάρων ποτ' ἐχεύατο δάκρυα θερμά, 10
 Εἶδέ μιν ἀγγελίη λυγρὴ μόλεν οἷο φίλοιο.
 Αὐτὸς καὶ θρήνων πρόφασιν λῦσεν ἐκ τοῦ ἄδου ·
 Ἀνέρα, τὸν θρήνησε, παλίσσυντον ἐς φάος ἔλκει.
 Ὡς βροτὸς ἐθρήνησε καὶ ὡς θεὸς ἐξεσάωσε.
 Πέντε τε χιλιάδας πυρῶν ἐκ πέντ' ἐκόρρυσεν 15
 Οὐρεσιν ἐν ταναοῖσι · τὸ γὰρ θέλεν ἀμβροτος ἀλκή.
 Χριστὸς θεὸς ἐμός ἐστιν, ὃς ἐς ξύλον ἐξετανύσθη,
 Ὡς θάνεν, ὃς τάφον ἤλθεν, ὃς ἐκ τάφου ἐς πόλον ὤρτο.

III

[F. 145^v] Σοφῶν Ἑλλήνων ἀρχαίων ἀνδρῶν προφη- 20
 τεῖαι εἰς τὴν σάρκωσιν.

Θουλης · ο... (duo versus circiter XXV literarum).

Δων τοῦ Τρισμεγίστου · γ... (quattuor versus).

[F. 146] Ἀπόλλωνος τοῦ Φοίβου · ε... (duo versus).

Σιβύλλας τῆς βασιλίσσης · η... (quattuor versus).

Πλάτωνος · ε... (duo versus). 25

Πλ(ουτάρχου?) · α... (tres versus).

[F. 146^v] Σόλωνος · οὐ... (octo versus quorum reliquiae hae
 sunt :)

(4) ἀκούετε.....

(5)δν

τρέμουσιν οὐρανὸς γαῖά τε καὶ θάλα- 30
 σσα · ἀτοπάτωρ, ἀπάτωρ, τρι-
 σόλβιος.

Ἰωσήπου τοῦ Ἰουδαίου · τ... (tres versus).

Ὁζίου βασιλέως · σ... (tres versus).

Ἑλλήνος Ἀριστοτέλ[ους] · [f. 147] αν... (duo versus). 35

1 φῶς cod. corr. Bur. 4 σχίσιν Bur. 9 ἄμα Bur. : 13 ἔλκων
 Bur. 17 ἐμός θεός transp. Buresch.

Ἕλληνας Σοφοκλέους · ε... (duo versus).
 Θουκυδίδου · ἧ μὲν θεὸς φῶς νοερόν..... τοῦ
 [αἰ]νεσις καὶ δόξα.....

IV

[F. 252v] Διήγησις τινος φιλοσόφου περὶ τῶν ἐπτὰ
 5 Ἑλλήνων τῶν φιλοσόφων διὰ τὴν ἄνω πρόνοϊαν.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις Διογένης τοῦ φιλοσόφου ἐν ταῖς
 χρυσαῖς Ἀθήναις παρέβαλον αὐτὸν ἐπτὰ σοφοὶ τοῦ ἰδεῖν αὐτὸν
 ἐπὶ τινος δώματος καθεζόμενον · καὶ προσκνηήσαντες αὐτὸν
 ἐκάθισαν καὶ αὐτοὶ · ὧν εἰσιν τὰ ὀνόματα (τῶν ἐπτὰ φιλοσόφων) ·
 10 Πλούταρχος, Ἄρης, Ὀδῶν ὁ Τρισμέγιστος, Βλεομίδης, Πλάτων,
 Ἀριστοτέλης καὶ Ὀμηρος. καὶ πολλὰ διαλεχθέντες μετ' αὐτοῦ
 περὶ γεωμετρίας καὶ ἀστρονομίας, σὺν τούτοις καὶ ἀποτελεσματι-
 κῆς καὶ φυσικῆς ἀκροάσεως, καὶ <ἐπὶ> ἑτέροις λόγοις οὐκ ὀλί-
 γοις ἀναστὰς Διογένης ὁ θαυμαστὸς εἶπεν · ὦ ἄνδρες θαυμάσιοι
 15 καὶ φιλόσοφοι καὶ τῶν Ἑλλήνων προὔχοι καὶ διδάσκαλοι, ἐρωτῶ
 ὑμᾶς · ἐν ἐσχάτοις καιροῖς καὶ χρόνοις τί μέλλει ποιῆσειν ἡ ἄνω
 πρόνοια εἰς τὰ γένη τῶν Ἑλλήνων. οἶδα γὰρ ὅτι ἐματαιώθησαν οἱ
 τῶν Ἑλλήνων παῖδες · ἀναξίως πολι-[f. 253]-τεύονται ἐν εἰδώ-
 λοις καὶ ἐν πάσῃ ἀκαθαρσίᾳ, τὸν δὲ πάντων ποιητὴν ἐγκατέλιπον ·
 20 εἶπατε ἡμῖν σημεῖον ὡς μέγιστοι καὶ μεγάλοι ἀστρονόμοι καὶ
 φιλόσοφοι · παρακαλῶ ὑμᾶς, φράσατε ἡμῖν.

Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα εὐθὺς ὁ Πλούταρχος εἶπεν · ὀπὲ ποτε ὁ
 ἀναρχος ἀνάρχον γόνος λόγος καὶ τὴν πολυσχεδὴν ταύτην ἐλά-
 σσει γῆν καὶ κατοικήσει ἐν ἀδαεὶ κόρῃ · ἧς τὸ ὄνομα Μαρία · καὶ
 25 παραδοθήσεται εἰς φθόνον ἐξ ἀπίστου λαοῦ καὶ σταυρωθήσεται ·
 καὶ τέλος ἀναστήσεται καὶ σώσει πάντα κόσμον. ἔστι δὲ τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ Ἰησοῦς ὁ λέγεται ἰατρὸς ψυχῶν καὶ σωμάτων.

Ἄρης εἶπεν · ἄγονος ἀγόνου κατελθὼν γόνος γόνου, ἐπὶ μήτραν
 οἰκῆσαι θέλων καὶ γεννηθεὶς ἄνθρωπος τέλειος πάντα τὰ γένη
 30 σώσει ἀπὸ Ἀδάμ ἕως αὐτοῦ καὶ τῷ γεννητόρι προσάξει δὲ τὸν
 ἀπολλύμενον Ἀδάμ.

Ὀδῶν ὁ Τρισμέγιστος εἶπεν · ὁ θεὸς ἐστὶν νοῦς, λόγος καὶ πνεῦ-
 μα. καὶ ὁ λόγος σαρκωθείς ἐκ τοῦ πατρὸς πάντα ἄνθρωπον ὄνεται
 τῆς ἀλογίας τῆς πικρᾶς καὶ τὸν διάβολον καταργήσει [f. 253v] καὶ
 35 δώσει βάπτισμα τῷ λαῷ αὐτοῦ · καὶ μακάριος ὅστις ἀκούσῃ αὐ-
 τοῦ.

8 καθεζόμενον cod. 12 ἀποτελεσματικοῖς cod. 13 ἐπὶ inserui.
 ὀλίγοις] + καὶ cod. 16 ποιήσοι cod. 19 πάσῃ] πᾶσι cod. 23 πολίσχε-
 δόν cod. 24 μαρίας cod. 28 ἀρης cod. ἔκγονος ἐκγόνου cod.
 32 ὀδῶν cod. 34 καταργῆσαι cod.

Βλεομίδης εἶπεν · ὁ τὸν οὐρανὸν τανύσας καὶ τὴν γῆν ἐπὶ ὕδατος ἐδράσας ἐσύστερον γεννᾶται ἐξ ἀχράντου Μαρίας τῆς παρθένου · καὶ λαμβάνει σάρκα ἐξ αὐτῆς καὶ γίνεται ἄνθρωπος ὁ τοῦ παντὸς ποιητῆς · καὶ τὸν θάνατον πατήσας καὶ τὸν διάβολον καταργήσας ζωὴν δωρήσεται τῷ κόσμῳ. 5

Πλάτων ὁ μεγαλόνομος εἶπεν · θεὸς ἦν μὲν αἰεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται, οὔτε ἀρχάμενος οὔτε πανσάμενος. ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Χριστὸς μέλλει ἐκ παρθένου Μαρίας γεννηθῆναι · καὶ πιστεύω εἰς αὐτόν. ἐπὶ δὲ εὐσεβοῦς βασιλέως, πάλιν ὄψομαί <σε>, ἦλιε · τὸν δὲ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καταργήσει · καὶ κληθήσεται εἰς τὸ ὄνομα τῆς 10 μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας.

Ἀριστοτέλης εἶπεν · ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, πῶς τῆς ἁγίας τριάδος λάμπει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὰ χειροποίητα εἶδωλα καὶ κωφὰ καὶ ἀναίσθητα, ἃ προσκυνοῦσι τῶν Ἑλλήνων τὸ γένος ὡς θεοῦς, ἀφανίσει αὐτὰ εἰς τέλος. [f. 254] τὸ δὲ ὄνομά του ἀξυνθή- 15 σεται καὶ τιμηθήσεται παρὰ βασιλέων καὶ μεγιστάνων ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην · καὶ δώδεκα καὶ ἑβδομήκοντα στήσει κριτὰς καὶ διδασκάλους ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν · αὐτὸς μετὰ τὸ παθεῖν καὶ ἀναστήναι ἀναληφθήσεται καὶ ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς καθεσθείς πάλιν ἔρχεται κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς · καὶ ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ 20 τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Τέλος δὲ πάντων ὁ Ὅμηρος εἶπεν · ἤξει πρὸς ἡμᾶς ὄψῃ γῆς ἀναξ πῶλος καὶ σὰρξ φανεῖται δίχα τινὸς σφάλματος · καὶ λαμβάνει σάρκα ἀπὸ Ἑβραῖδα παρθένου · καὶ καλέσουσιν αὐτὸν ἔφεσιν καὶ ἀγαλλίαισιν · καὶ σταυρωθήσεται ἀπὸ ἀπίστου γένους τῶν 25 Ἑβραίων. καὶ μακάριοι οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ · οὐαὶ δέ, οἳ μὴ ἀκούσωσιν αὐτοῦ.

Ἀκούσας ὁ Διογένης ὁ θαυμαστὸς ταῦτα, ἐθαύμασε λίαν ἐπὶ τὰς προφητείας τῶν ζ' φιλοσόφων · ἔγραψεν δὲ αὐτὰς εἰς τὴν Φυσικὴν Ἀκρόασιν καὶ ἔθετο αὐτὰς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλω- 30 νος. ἀφ' οὗ δὲ ἡ σωτήριος οἰκονομία ἐγένετο εἰς ἡμᾶς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ τὸ ἔλεος, ἐβασίλευσεν πρῶτος βασιλεὺς [f. 254v] ἐν Χριστιανοῖς ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. ὁ βασιλεὺς ἐλθὼν εἰς τὰς Ἀθήνας ἠβουλήθη χαλάσαι τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἀνεγείρει ναὸν ἕτερον τῆς θεομήτορος. εὗρε δὲ τὸν χάρτην, ἐν ᾗ ἦσαν αἱ προφητεῖ- 35 ται αὐταὶ τῶν ζ' φιλοσόφων γεγραμμέναι. καὶ ἀναγνούς αὐτὰς ἐθαύμασε λίαν ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς, μετεκόμισε δὲ αὐτὰς εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων τὴν αὐτοῦ εἰς σύστασιν τῆς ἡμετέρας πίστεως καὶ εἰς ἀνατροπὴν τῶν κακοφρόνων.

5 δωρήσεται cod. 9 ὄψομαί σε dubitans scripsi : ὄψιμεν cod. τό cod.
10 καταργήσας cod. 12 πῶς] ὡς cod. 14 προσκυνοῦντες cod. 17 εὐδο-
μήκοντα cod. στήσει cod. 19 ἀναληφθήσεται cod. 29 ζ'] εξ'
cod. 35 τόν] τὴν cod. 37 ἐμετεκόμησε cod.

Extraits d'un Pamphlet contre Mahomet.

MANUSCRIT N° 71 DE LA SOCIÉTÉ HISTORIQUE.

Ce manuscrit de la seconde moitié du XVIIe siècle (cf. supra, p. 299) contient aux ff. 53-105^v une *Histoire de la naissance et de l'éducation de Mahomet* écrite au XVIIe siècle. L'auteur, d'ailleurs inconnu, de ce pamphlet écrit en langue vulgaire, connaissait le turc et l'arabe, comme il appert aussi des textes astronomique et astrologiques qu'on trouve dans le manuscrit. En raison des indications intéressantes que cet opuscule nous fournit sur la légende de Mahomet, il m'a paru bon d'en donner ici des extraits.

[F. 53] *Ἱστορία τῆς γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τοῦ
Μοάμεθ.*

Κατὰ τὸ ἔτος τῶν Τουρκῶν καὶ μὲ τὸν ξεπεσμόν τῆς σελήνης (τὸν κάθε χρόνον ἀπὸ ἡμέρας ἑνδεκά), ἐρευνήσαν καὶ εἰδῆκαν πῶς 5 ἐγεννήθη ὁ Μοάμεθ εἰς τὸ ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ πεντακοσιοστὸν πενηκοστὸν καὶ πέμπτον, εἰς τὸν δέκατον τρίτον χρόνον τοῦ Ἰουστινιανοῦ βασιλέως, διατὶ οἱ Τούρκοι τὸ ἔτος τους τὸ γράφουν ἀφότις εἰθειάσθην τὸ προσκύνημά τους, αὐτὸ ὁποῦ λέγουν Κιαμπέ, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ τόπος ὁποῦ εἶχεν κατοικήσῃ ὁ Ἰσ-
10 μαήλ διωκόμενος ἀπὸ τὴν Σάρα τὴν Μαδιάμ, τὴν λέσιν Μεντινέ, ἐκεῖ ὁποῦ εἶναι ὁ Μοάμεθ θαμμένος· καὶ μετὰ τὴν θανὴν τοῦ Μοά-
μεθ ὄστερα χρόνους δεκαπτά ἐκτίσθην τὸ Κιαμπέν τους. καὶ ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τὸν Μοάμεθ κατάγονται ἀπὸ τὸ γένος τοῦ
15 Ἰσμαήλ· καὶ ὅσο ἐξείεν ὁ Ἰσμαήλ, κάτι ὀλίγον ἐπροσκυνοῦσαν καὶ
αὐτοὶ τὸν Θεὸν ἕως ἐξήντα ἢ ἑβδομήντα χρόνους· καὶ μετὰ ταῦτα ἔγιναν εἰδωλολάτραι δύο χιλιάδαις χρόνους καὶ ἔκλεφε ἕνας τὸν ἄλλον τους καὶ ἐπορεύονταν. καὶ περὼντας αὐτὸς ὁ καιρός, ἀναχώρησεν ἕνας ἀπ' αὐτούς — καὶ ἔλεγον τὸ ὄνομά του Ἀμπού-
20 γήν του χρόνους τριακόσια· [f. 53^v] καὶ περὼντας τόσοι χρόνοι, ἕνας — Ἀμπεπὴλ τὸ ὄνομά του — εἶχεν δύο υἱούς· τὸν ἕνα ἔλεγον

4 ss. numeri plerique arabicis signis notantur. 8 εἰθειάσθιν cod. 10 λέσιν = λέγουσιν. 12 ἐκτίσθιν cod. 16 ἔκλευτε cod. 17 ἐπορεύονταν cod. num ἐπορεύονταν leg. ?

Ἄμπουτζέχηλ καὶ τὸν ἕτερον Ἄπτουλλά· οἱ ὁποῖοι ἦταν εἰδω-
 λολάτραι καὶ ἐπροσκυνοῦσαν τὴν Ἀρτέμιδον καὶ Ἀφροδίτην διὰ
 θεοὺς καὶ ὠνομάζονταν Ἀμπουκουρέεσι κατὰ τὸ ἐπίκλειον ὁποῦ
 εἶχαν. καὶ αὐτοὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἦτον πασαένας τοῦ λόγου τους
 ἐξουσιασταί, ὡσάν μπέγιδες. ἀλλὰ ὁ Ἄμπουτζέχηλ ἦταν πλέον 5
 ἀρχοντότερος ἀπὸ τὸν Ἄπτουλλά εἰσὲ πᾶσα λογῆς, σὲ βίον, σὲ
 ὑπάρχοντα καὶ εἰς πάντα ἦταν ἀρχοντήτερος· εἶχε καὶ περισσοὺς
 ἀνθρώπους καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας. εἶχεν καὶ ὁ ἀδελφός του ὁ
 Ἄπτουλλάς, ἀλλ' ὄχι τόσην δύναμιν. ὁ αὐτὸς εἶχεν καὶ τρεῖς υἱοὺς
 καὶ μίαν κόρην· καὶ πανδρεύοντας τοὺς δύο υἱοὺς ἀρχισὲν καὶ 10
 ὁ μικρότερος υἱὸς του νὰ ζουλεύη καὶ ἔλεγεν πάντα τὸν πατέρα
 του νὰ τὸν πανδρεύῃ καὶ αὐτόν. καὶ τοῦ ἔλεγεν ὁ πατέρας του·
 θέλομεν εὖρη κανένα κορίτζιν ποθενὰ νὰ σε πανδρεύσω καὶ ἐσέ-
 να; καὶ λέγει τὸν ὁ υἱὸς τοῦ ὁ Ἀμπεπήλ· πάγαινε εἰς τὸν ἀδελφόν
 σου τὸν Ἄμπουτζέχηλ καὶ γύρευσε μίαν ἀπὸ ταῖς κόραις του. 15
 λέγει ὁ Ἄπτουλλάς τὸν υἱόν του· πῶς νὰ γυρεύσω ἐγὼ τοῦ ἀδελ-
 φοῦ μου τὴν κόρην, ὁποῦ αὐτὸς εἶναι ἀρχοντας καὶ δὲν τὸ χρειάζε-
 ται νὰ μᾶς τὴν ἐδώσῃ; καὶ θέλω ἀπομεινῆν ἐντροπιασμένος.
 τότες πάλιν ὁ Ἀμπεπήλ λέγει τὸν [f. 54] πατέρα του· καὶ τί πα-
 ράξενον εἶναι καὶ θέλεις ἐντροπιασθῆν; εἰπέ τοῦτο καὶ ἂν τὴν 20
 δώσῃ, καλὰ, εἰ δὲ καὶ δὲν τὴν δώσῃ, θέλομεν γυρεύειν ἀπὸ ἄλλην
 μερεᾶν. γιαμιὰν ἐπῆρεν μερικὰ φιλοδωρήματα καὶ ἐκαβαλλίκευσε
 τὸ ἄλογον καὶ ἐδιάβην εἰς τὸν ἀδελφόν του. εἶχεν καὶ ἕναν λαγω-
 νικὸν πολλὰ ὀγλίγνωρον καὶ τὸ ἐπῆρεν καὶ αὐτόν μαζύντου. καὶ ὡς
 τὸν εἶδεν ὁ ἀδελφός του ἐχάρηκεν πολλὰ καὶ ἐδεξιῶθην τὸν ὡς 25
 ἔπρεπεν καὶ ἔφαγαν καὶ ἔπιαν ἕως ἡμέρας τρεῖς καὶ εὐγῆκαν καὶ
 εἰς περιδιάβασιν καὶ εἰσὲ κυνήγια· καὶ εἰς τὸ κυνήγι δὲν εὐρέ-
 θην ἄλλον λαγωνικὸν νὰ φτάξῃ τοῦ Ἄπτουλλά τὸ λαγωνικὸν του,
 ὅτι ἦταν κατὰ πολλὰ ὀγλίγνωρον καὶ ὄλοι τὸ ἐφήμιζαν. καὶ εἰς τὴν
 φήμην τοῦ λαγωνικοῦ ἀναφέρθη ὁ λόγος νὰ κάμουν συμπεθερεῖον· 30
 καὶ δὲν τὸ ἐχρειάσθη ὁ Ἄμπουτζέχηλ νὰ δώσῃ τὴν κόρην του. καὶ
 μὲ ὀλίγην ὥραν ἀπάνω εἰς τὴν ξεφάντωσιν, ἐγύρευσε ὁ Ἀμ-
 πουτζέχηλ τὸ λαγωνικὸν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του, ἀπὸ τὸν Ἄπτουλ-
 λάν· καὶ οὔτε αὐτὸς ἠθέλησεν νὰ δώσῃ τὸ λαγωνικόν. καὶ ἐκα-
 κοφάνην τοῦ ἀδελφοῦ του ὅτι ἦταν ἀρχοντας μέγας καὶ δὲν 35
 ἀπέρασεν ὁ λόγος του διὰ ἕναν λαγωνικόν, καὶ φθονῶντας ἐπαράγ-
 γειλεν τοὺς ἀνθρώπους του κρυφίως νὰ τὸ φαρμακώσουν. καὶ ὄ-
 ταν ἠθέλεν νὰ μισεύσῃ ὁ Ἄπτουλλάς, ἔδωσαν τὸ φαρμάκιν τοῦ
 λαγωνικοῦ του· [f. 54^v] καὶ ἐρχόμενος ὁ Ἄπτουλλάς εἰς τὴν κα-
 τοῦνα του, ἐψόφησεν τὸ λαγωνικόν του εἰς τὴν στράταν· καὶ 40
 τόσον τὸ ἐλυπήθη ὅτι ἂν τοῦ εἶχεν πεθάνῃ ἕνα παιδί, δὲν τὸ

2 ἀρτέμηδον cod. (= Ἀρτέμιδα). 10 παδρεύοντας cod. 11 ἔλε-
 γαν cod. 30 συμπεθεριῶ cod. 31 ἐχρειάστην cod.

ἤθελεν λυπηθῆν τόσο. καὶ μὲ ὄλον ἐτοῦτο τὸ ἐσυμπέρανε, ἀλλὰ ὁ
φθόνος ἐπερίσσευε, ἕνα μὲν πῶς δὲν τὸν ἐχρειασθήκεν νὰ δώσῃ
τὴν κόρην του εἰς τὸν υἱόν του, ἄλλο δὲ πῶς ἐφαρμάκωσαν καὶ τὸ
λαγωνικόν του· καὶ πάντα ἦτον εἰς αὐτὸν τὸν συλλογισμόν πῶς
5 νὰ τοῦ κάμῃ τὴν ἀνταμοιβήν. μάλιστα ὅταν ἤθελεν ἐνθυμηθῆν τὸ
λαγωνικόν, ἐβλασφημοῦσεν τὸν Ἀμπεπὴλ τὸν υἱόν του, ὅπου
ἦτον ἡ αἰτία ἀπὸ λόγου του. καὶ περὶ ὧντας κανένας χρόνος; καὶ
ὀλίγο περισσότερο ἕως ὅπου νὰ ἀλησμονηθῆ, ἐπῆρεν ὁ Ἀπτουλ-
10 λάς μερικὰ φιλοδωρήματα καὶ ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν ἀ-
δελφόν του τὸν Ἀμπουτζεχὴλ· καὶ ὡς τὸν εἶδεν ὁ ἀδελφός του
ἐχάρεν καὶ ἐσηκώθη καὶ τὸν ἐπροσπάντησεν καὶ ἐφιλήθησαν·
καὶ τὸν ἐδεξιώθη μὲ μεγάλην <χαράν>. καὶ ἦταν μαζὺ ἕως μίαν
ἐβδομάδα καὶ ὁ Ἀμπουτζεχὴλ εἶχεν μίαν φοράδα γλίγωρην
πολλά, ὅπου δὲν εὐρίσκετον ἄλλη ὡσὰν αὐτήν. καὶ ὁ Ἀπτουλλάς
15 σηκώνεται μίαν νύκτα καὶ σφάζει τοῦ ἀδελφοῦ του τὴν φοράδα
καὶ φεύγει τὴν νύκτα. καὶ τὸ πουρνὸ σηκώνεται ὁ Ἀμπουτζεχὴλ
καὶ δὲν εὐρίσκει τὸν ἀδελφόν του· καὶ εὐρίσκει τὴν φοράδα σφαγ-
μέ-[f. 55]-νῆν. καὶ ἀπὸ τὸ πικρόν του ὀλιγοθύμησε καὶ ἔμει-
20 νεν ὡσὰν ἀπεθαμμένος· διατι ἔλεγεν τοὺς ἀνθρώπους του ὅτι
ἐὰν ἤθελα χάσῃ ὄλον τὸν βλον μου δὲν τὸν ἤθελα λυπηθῆν τόσον.
καὶ λέγει· δράμετε καταπόδι του, μήπως καὶ τὸν ἐφθάσετε. καὶ
ἔδραμαν, ἀμὴ δὲν ἤξευραν ποίαν στράταν εἶχεν πάρεν καὶ ἐγύρισαν
ὀπίσω. καὶ μαζώνει ὄλους τοὺς ἀνθρώπους του καὶ πηγαίνει γυ-
ρευόντάς τον. καὶ ὁ ἀδελφός του ἤξευρεν τί τοῦ ἤθελεν συνεβῆ καὶ
25 ἦταν καὶ αὐτὸς ἐτοιμασμένος μὲ τοὺς ἐδικούς του ἀνθρώπους· καὶ
ἐπολέμησαν καὶ ἐσκοτώθησαν μερικοὶ καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη· καὶ
ὡς εἶδεν ὁ Ἀπτουλλάς πῶς ὁ ἀδελφός του ἦταν ἀκόμη θρασύτερος
καὶ πολυάνθρωπος εἰς τὸν πόλεμον, ἔφυγε τὴν νύκτα. καὶ ὁ Ἀμ-
πουτζεχὴλ τὸν ἐδίωκεν ἕως ἕναν μῆναν καὶ ἐσκοτώσεν ἀπὸ τοῦ
30 ἀδελφοῦ του ἀνθρώπους πολλούς, ἐπῆρεν καὶ πολλὰ κοῦρσι ἀπὸ
τοῦ ἀδελφοῦ του τὴν οὐσίαν. καὶ μόλις ἐγλύτωσε καὶ ἦλθε εἰς τῆς
Δαμασκοῦ τὰ μέρη, ἀνάμεσα Δαμασκοῦ καὶ Μαδιάμ, σὲ μίαν
χώραν ὅπου τὴν ἔλεγαν Ζήν. καὶ ἦταν σὲ μεγάλην λύπην πῶς τοῦ
ἐσυνέβη αὐτὸν τὸ κακὸν καὶ μὴ θέλοντας. ἐσυμπέρανε τὴν θλίψιν
35 του, ἀλλ' ὅταν ἤθελεν ἐνθυμηθῆν τοὺς ἀνθρώπους του ὅπου εἶχαν
σκοτωθῆν καὶ τὴν ἀρπαγὴν ὅπου του ἔγινεν, ἐβλασφημοῦσεν τὸν
υἱόν του [f. 55^v] τὸν Ἀμπεπὴλ, διατι ἐθάρριε ὅτι ἡ αἰτία ἦταν
ἀπὸ ἐκεῖνο. καὶ δὲν τὸ ἔβανεν εἰς τὸν νοῦν του πῶς τοὺς ἔμελλε νὰ
ἔλθουν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη διὰ νὰ γενοῦν ἐκεῖνα τὰ προωρισμένα
40 ὅπου ἦταν ἀπὸ τὸν Θεόν. ἤθελεν εἰπῆ κανεὶς ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι

6 ἀπεμπήλ cod. 10 supra Ἀμπουτζεχὴλ. 12 χαράν addidi.
21 εὐθάσσετε cod. 24 συνευῆ cod. 28 ἀπουτζεχὴλ cod.

αἴτιος τοῦ κακοῦ. καὶ τὸ λέγω καὶ αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, πῶς ὁ Θεὸς δὲν εἶναι αἴτιος τοῦ κακοῦ. καὶ ἐπειδὴ ἠξέουροντας ὁ Θεὸς πῶς οἱ ἄνθρωποι θέλουσι ἐπιστρέψῃν εἰς τὸ κακόν, γίνεται παραχώρησις καὶ παιδεύει τοὺς ἀπειθεῖς καὶ τοὺς ἀτάκτους. διατι ἄκουσον καὶ ἐρεύνησον τὸν λόγον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου ὁποῦ κηρύττει εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν· «καὶ ὁ ε' ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ εἶδον ἀστέρα πεπτωκότα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἄηρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι γῆς. καὶ ἐρρέθη ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἄνθρώπους μόνους, εἴ τινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.» — βλέπετε πῶς εἶναι προωρισμένα νὰ γενοῦν διὰ ταῖς ἡμᾶρ-[f. 56]-ταῖς μας. ἄρα γε, Θεέ μου, ποῖα νὰ ἦναι αὐτὴ ἡ σφραγίδα ὁποῦ δὲν τὴν εἶχαν οἱ πρόπαπποί μας καὶ ἐμεῖς τώρα ὁποῦ ἔχομεν ταύτην τὴν παιδευσιν ἀπ' αὐταῖς ταῖς ἀκριδαῖς; ἄρα γε νὰ ἦναι αὐτὸ ὁποῦ λέγει ὁ ἅγιος Παῦλος, ὅτι οὗς προέγνω, τούτους καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ του, διὰ νὰ ἦναι αὐτοὺς πρωτότοκος ἀνάμεσα εἰς πολλοὺς ἀδελφούς. καὶ ἐκείνους ὁποῦ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὗς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσε· οὗς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε, ἵνα ἦναι ὅσοι μαρτυροῦν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, μὲ ὄλον τὸν νοῦν καὶ διάνοιαν, καὶ ὄχι μόνον μὲ τὸ στόμα, νὰ κάμνης κακὰ ἔργα. καὶ ἀνάμεσα εἰς ἐκείνους τοὺς κακοπροαιρέτους ἐχάθησαν καὶ πολλοὶ καλοὶ. διὰ ταντὸ ἀνάφερα τῶν ἁγίων τὰς ῥήσεις, διὰ νὰ μὴν λέγη κανεὶς πῶς δὲν εἶναι προωρισμένα. διατι λέγει καὶ ὁ προφήτης Δαυὶδ· ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες. καὶ ὁ Δαμασκηνὸς Ἰωάννης λέγει εἰς ἓνα τροπάριον τῆς Ὀκτωῆχου· ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον τῶν ἀρετῶν, εἰς μάτην κοπιῶμεν, καὶ τὰ ἐξῆς. ὥστε τὸ πᾶν ὄλον ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀρμοδία εἰς τὸν Θεόν. ἀλλὰ ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸν λόγον μας, διὰ νὰ εἰπούμε καὶ τὰ ἐπί-[f. 56v]-λοιπα τῆς ἱστορίας. Καὶ ὡς ἐκατοίκησεν εἰς τὴν χώραν Ζήν, περυνῶντας μερικὸς καιρὸς, ἄρχισεν ὁ Ἀμπεπῆλ νὰ παρακαλῇ τὸν πατέρα του διὰ νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ· καὶ αὐτὸς τὸν ἐβλασφήμα. καταλαχοῦ ἐκείναις ταῖς ἡμέραις εἶχαν πηγαίνῃ οἱ Σαρακηνοὶ τῆς ἐκείσε ἐρήμου διὰ νὰ κουρσεύουσιν τῆς Παλαιστίνης τὰ μέρη· καὶ ἐκούρσευσαν γυναῖ-40 καις, παιδιὰ, κορίτζια καὶ ἄλλα κοῦρσι εἴ τι εἶχαν εὐρην· καὶ

ἔλαχαν καὶ Ὀβριόπουλα καὶ Ὀβριοπούλαις (διατὶ αὐτοὶ οἱ Σαρακη-
 νοὶ ἔχουν αὐτὸ τὸ ἰδίωμα νὰ παίρουν νέους καὶ νέαις καὶ γέρον-
 ταις καὶ ἄλλους ἔκοπταν καὶ ἄλλους ἄφηναν). ἀπ' αὐτὰ δὲ τὰ κοῦρσι
 5 ἀπὸ εἴτι τοὺς ἐχρειάζονται. ἔδωκεν αὐτὸ τοῦ Ἀμπεπηλ ὁ πατέρας
 καμῆλας τρεῖς· καὶ ἐπῆρεν ἓνα κορίτζι (ἄμη ἦταν φθιμένη ἀπὸ
 πολλὰ χέρια) καὶ τὴν ἔδωκε τοῦ υἱοῦ του διὰ παλλακίδα. καὶ καμ-
 μίαν βολὰν τὴν ἔστειλαν καὶ εἰς ὑπηρεσίαν τῶν καμῆλων διὰ νὰ
 ταῖς βόσκη· ἐπαιρνε μαζύ της καὶ ἓνα κοφίνι πλεκτὸ ἀπὸ φοινι-
 10 κόφυλλα καὶ ἐμάζωνε τὸν κόπρον ἀπὸ ταῖς καμῆλαις καὶ τὸν
 ἤφευρεν εἰς τὴν τένταν, ἔπου ἐκάθονταν καὶ τὸν ἔκανταν καὶ
 ἔκαμναν τὴν ὑπηρεσίαν τους, διατὶ εἰς ἐκείνην τὴν ἔρημον ξύλα
 δὲν εὐρίσκονται. [f. 57] καὶ ἡ παλλακίδα τοῦ Ἀμπεπηλ ἦ ἀπὸ
 λόγου του ἢ ἀπὸ τοὺς καμηλαρέους ἐγγαστρῶθη. καὶ εἰς τὸν και-
 15 ρὸν ὅπου ἔμελλεν νὰ γεννήσῃ, ἦλθαν της οἱ πόνοι καὶ εὐρέθην εἰς
 τὴν ἔρημον, ἐκεῖ ὅπου ἔβοσκεν τὰ καμήλια. καὶ ἐγέννησεν ἐκεῖ
 χωρὶς καμμίαν λάτρισα καὶ ἐσηκώθη καὶ ἐμάζωξεν τὸν διωρισμέ-
 νον κόπρον καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς τὸ κοφίνι ἕως τὴν μέση· ἀπάνω δὲ
 20 τοῦ κόπρου ἔβαλεν τὸν Μοάμεθ καὶ τὸν ἤφευρεν εἰς τὴν τένταν
 τοὺς κοντὰ εἰς τὴν χώραν Ζήν· καὶ τόμου τὸν εἶδεν ὁ παπποῦς
 του ὁ Ἀπτουλλὰς ἀναθεμάτισε τὴν γεννήσασαν καὶ τὸν γεννη-
 θέντα.

Τώρα ἐγὼ ὁ ἀμαθὴς καὶ ἀνάξιος καὶ ἀμαρτωλός, τὸ ὄνομα (στί-
 χους 772, εὐγάζοντας ὅλα τὰ ἐννέα, μένουν 25) ἔχω ὑποψίαν εἰς
 25 αὐτὸ· πῶς; διατὶ βεβαιῶν το, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀντίχριστος
 ὅπου γράφουν οἱ διδάσκαλοι τῆς ἐκκλησίας μας. καὶ καλὰ τὸ
 λέγουν οἱ διδάσκαλοι, πῶς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἀντίχριστου θέλει
 νὰ ἔλθῃ ὁ Ἐνώχ καὶ ὁ Ἡλίας, ἀκουσον, τὸν Ἀντίχριστον ὅπου
 λέγω, εἶναι αὐτὸς ὁ Μοάμεθ. θέλει νὰ ἔλθῃ καὶ ἄλλη μία παίδευσις
 30 εἰς τοὺς ἀνθρώπους <διὰ> ταῖς κακαῖς καὶ ἄμετραις ἀμαρτίαις
 των, ὅπου λέγει εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν πῶς θέλει νὰ ἔλθῃ Γὼγ καὶ
 Μαγὼγ. καὶ ἀκουσον καλειότερα· καὶ ὡσὰν τελειωθοῦν οἱ χί-
 λιοι χρόνοι τοῦ Μοάμεθ τὸ δόγμα μὲ ὀλίγον καιρὸν [f. 57^v] ὕστερα,
 θέλει λυθῆν ὁ Σατανᾶς ἀπὸ τὴν φυλακὴν του καὶ θέλει εὐγῆ νὰ
 35 πλανήσῃ τὰ ἔθνη ὅπου εἶναι εἰς ταῖς τέσσαραις γωνίαις τῆς γῆς,
 τὸν Γὼγ καὶ τὸν Μαγὼγ συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον, ὡν
 ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ ἐξῆς. ἀνάγνωσε τὴν
 Ἀποκάλυψιν νὰ καταλάβῃς καλῆτερα· καὶ ἂν ἔλθῃ ὁ Ἐνώχ καὶ
 ὁ Ἡλίας, τότε θέλει εἰσθαιν περισσότερη παίδευσις εἰς τοὺς ἀν-
 40 θρώπους παρὰ εἰς τὸν καιρὸν ἐτοῦτον ἀπὸ τοῦ Μοάμεθ τὸ δόγμα·

14 ἐγκαστρῶθη cod.

30 διὰ inserui.

31 ss. Apocal., 20, 7.

36 ὦν]δν cod.

39 ἴσθαιν cod.

διατι ἐτοῦτος ὁ Μοάμεθ εἶχεν μίαν αἵρεσιν μόνον ἀπὸ τοὺς Νεστορειοὺς διδαγμένος, ἀμὴ τοὺς Χριστιανοὺς δὲν τοὺς ἐπειράζειν τόσον δυνατὰ διὰ τὴν πίστιν, μόνον μὲ δοσίματα τοὺς ἑκακοποιοῦσεν. καὶ ἄλλο εἶναι πῶς αὐτὸς ὁ Μοάμεθ ἔκαμεν δώδεκα μαθητὰς ὡσὰν τὸν Χριστὸν· καὶ γράφω καὶ τὰ ὀνόματά τους· ὁ Ἀμπουπέκιρ, ὁ Ὁμέρις, ὁ Ἀλλῆς, ὁ Μαβιέν, ὁ Ὀσμάνις, ὁ Χασάνις, ὁ Χουσεήμις, ὁ Μουσάς, ὁ Ἀτζέμης, ὁ Σιαφῆς, ὁ Μαληκίς, ὁ Ἀμπελῆς· ὅμως εἰς τοῦ Ἀμπελῆ τὸν τόπον εἶχεν ἄλλον μαθητὴν καὶ τὸν ἔλεγε Γιεζή· καὶ ὡς ἑκαμηλόσυραν τὸν Μοάμεθ, αὐτὸς ὁ Γιεζῆς ἀθέτησεν τὸ δόγμα τοῦ ψευδοπροφήτου του καὶ ἔβαλαν εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐκείνου τὸν ἄνωθεν Ἀμπελῆ. αὐτὸς ἔχει καὶ ἕνα χαρτί ὁποῦ τὸ λέσιν οἱ Τοῦρκοι Κουράνι· παρέμπρος θέλω εἰπῆν [f. 58] τὴν ὑπόθεσιν πῶς ἔγινεν καὶ ποῖος τὸ ἐσύθησεν αὐτὸν τὸ ψευδοχαρτί τους. καὶ ἄς εἰποῦμεν τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἀναθορῆς του.

Ὡσὰν τὸν ἔφευρον ἡ μητέρα του καὶ τὸν εἶδεν ὁ παπποῦς του καὶ ὁ πατέρας του ἀνάθρευσάν τον ὅσον ἐγίνην χρονῶν ἕξι· ἔφαγε δὲ τὸν πατέρα του φίδι καὶ ἐπόθανεν. γενομένου δὲ αὐτοῦ χρονῶν δέκα, ἀπέθανε καὶ ἡ μητέρα του. καὶ ἀνέμεινε μὲ τὸν παπποῦν του καὶ μὲ τοὺς θείους του. εἶχε δὲ καὶ ἀδελφὴν μικρότερην· τὸ ὄνομά της Ῥαμπηέ. καὶ ὅταν ἔγινεν ὁ Μοάμεθ χρονῶν δεκαπέντε, ἄρχισεν καὶ ἔβροσκεν τὰ καμήλια τοῦ πάππου του· καὶ ὅταν ἔγινεν χρονῶν τριάντα πέντε βρόσκοντας τὰς καμήλους, βλέπει ἕναν ἄνθρωπον ὁποῦ ἐπροσεύχεται καὶ τὸν ἄφησεν ὅσον ἐτελείωσεν τὴν προσευχήν του. μετὰ ταῦτα ἐπῆγεν κοντά του καὶ τὸν ἠρώτησεν τί ἄνθρωπος εἶναι, πῶς εὐρέθην εἰς τὴν ἔρημον καὶ τί εἶναι ἡ ζωοτροφία του, πῶς ζῆ, καὶ ὅταν ἐπροσεύχονται τί θεὸν ἐλάτρευες καὶ τὸ ὄνομά σου πῶς τὸ λέσιν. τότε ἀπεκρίθη καὶ ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος· τὸ ὄνομά μου εἶναι Παχηράς καὶ προσκυνῶ τὸν Θεὸν ὁποῦ ἔκαμεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. καὶ ἄρχισεν καὶ ἐδίδαξέν του τοῦ Νεστορίου τὸ δόγμα, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦτον Νεστόρειος τὴν θρησκείαν. καὶ ἡ Θεοῦ παραχώρησις ἡ Θεοῦ [f. 58v] θέλοντος εὐρέθην νὰ διδαχθῆ ἀπὸ Νεστορίου αἵρεσιν αὐτὸς ὁ Μοάμεθ. τόσον ἀκροάζετον μὲ ἐπιμέλειαν ὅσα τοῦ ἔλεγε ὁ Παχηράς ὥστε ὁποῦ ἐρρίζωναν μέσα εἰς τὴν καρδίαν του καὶ εἶχεν πολλὴν ἀγάπην εἰς τοῦ λόγου του. καὶ ἐπήγαινε καθημεροῦσι μὲ τὰ καμήλιά του μόνε νὰ ἀκούῃ τὰ λόγια του καὶ νὰ μάθῃ καὶ τὸ σέβας του. καὶ τόσον ὑπέκλινεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἐκαταπέισθη νὰ τρώγῃ χορτάρια καὶ ῥίζαις, τὰ ὅσα ἔτρωγεν καὶ αὐτὸς ὁ Παχηράς· διατι τὸν εἶχεν νοθετήσῃν· ὅποιος τρώγει ψωμί καὶ ἄλλα φαγητὰ καὶ χορταίνει, ἐκείνου ὁ νοῦς ποτὲ δὲν θέλει λεπτόνη νὰ συνεικάζῃ ἢ νὰ ἐρευνη-

· 12 λέσιν = λέγουσιν.

28 λέσιν : cf. v. 12.

41 σινικάση cod.

ση νὰ καταλάβῃ τὸν ποιητὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. ὡς ἤκουσεν ὁ Μοάμεθ αὐτὸν τὸν λόγον ἐχάρην διατὶ ἐπεθύμαν καὶ αὐτὸς νὰ συνεικάσῃ διὰ νὰ τὰ ἐξηγᾷ εἰς τοὺς ἐδικούς του. καὶ ἄρχισεν νὰ μὴν τρώγῃ τὸ βραδύ· μόνε ἔτρωγεν ἐκεῖνα ὅπου ἔτρωγεν ὁ Πα-
 5 χηράς ἕως ἡμέρας τριάντα. καὶ τὸν ἐρωτοῦσαν οἱ ἐδικοί του καὶ τὸν ἔλεγον· διατὶ δὲν τρώγεις ψωμί τὸ βραδύ ὅπου ἔρχεσαι καὶ τὸ πουροῦ ὅταν πηγαίνῃς ψωμῖν δὲν παίρνεις; τί τρῶς; ποῖος σε θρέψει; — καὶ αὐτὸς τοὺς ἔλεγεν ψεύματα, πῶς ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου καὶ τοῦ εἶπεν νὰ νηστεύσῃ ἡμέρας τριάντα « διὰ νὰ καθαρι-
 10 σθῆ ὁ νοῦς μου [f. 59] νὰ ἐρευνήσω μὲ τὴν καθαρότητα τοῦ νοῦς νὰ καταλάβω τὸν ποιητὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅπου αὐτὸς εἶναι Θεὸς τῶν ἀπάντων· αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐποίησε τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ὅπου ἐσεῖς τὰ προσκυνᾶτε διὰ θεοῦς. καὶ αὐτὰ ὅπου προσκυνᾶτε ἐσεῖς θεοὶ δὲν εἶναι, μόνε ποιήματα τοῦ Θεοῦ ». καὶ τοὺς
 15 ἐδίδαξεν τὸ τοῦ Νεστορίου σέβας καὶ τὸ ἐθαυμάζονταν καὶ αὐτοί, ἔστωντας ὅπου δὲν τὸν ἐθωροῦσαν νὰ πάρῃ ψωμῖν νὰ φάγῃ ἡμέρας τριάντα καὶ τὸ ἄκροπίστευαν. μάλιστα τοὺς ἐπληροφοροῦσε μὲ τοῦ Παχηρά τὴν διδαχὴν ἕως χρόνια πέντε. μετὰ δὲ τοὺς πέντε χρό-
 20 νους ὕστερα ἐχάθη ἐκεῖνος ὁ Παχηράς· ὡς λέγονν ἄλλοι εἶχεν ἀποθάνῃ· καὶ ἀπόμεινεν ὁ Μοάμεθ χωρὶς ὁδηγόν· ἔσοντας νὰ ἦτον καὶ ἀγράμματος, πλέον δὲν ἤξευρεν τί νὰ εἰπῇ ἐκείνους ὅπου τὸν ἐρωτοῦσαν. τότε ἄρχισεν καὶ ὑπήγαγεν εἰς τὸ Σινὰ τὸ ὄρος, τὸ μὲν τάχα σὲ ὑπερῆσαν, τὸ δὲ διὰ νὰ ἐρωτᾷ τοὺς ἐκεῖσε καλο-
 25 γέρους νὰ μανθάνῃ τὰ τῆς Γραφῆς ὅτι αὐτὸς ἐθάρριε πῶς καὶ τοῦ Σινὰ οἱ καλόγηροι εἶναι εἰς τὴν πίστιν ὡσὰν τὸν Παχηρὰν τὸν Νεστορίτην, νὰ τὰ διδάσκῃ τοὺς ἐδικούς του νὰ τοὺς καταπεισῇ νὰ εὐγουν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν, νὰ ἔλθουν εἰς τὴν ὑποταγὴν τὴν ἐδικὴν του. καὶ ἄκουσεν ἀπὸ τοὺς Σιναῖταις ὀρθοδόξην [1.59^v] διδαχὴν, ἀλλ' αὐτὸς ἦτον πρῶτῃτερα διδαγμένος ἀπὸ τοῦ Παχηρά
 30 τὴν διδαχὴν καὶ ἐκεῖνα εἶχεν καρπωθῆ καὶ ὀρθοδόξων τὴν διδαχὴν δὲν τὴν ἐκαρπώθη. αὐτὸ ὁμοιεῖ τὸν σπόρον ὅπου ἔπεσεν εἰς τὴν πέτραν· καὶ ἄλλο, ὁμοιεῖ ὡσὰν νὰ κοιμηθῆ ὁ ἄνθρωπος μὲ ἓνα κορίτζι κάμποσον καιρόν, ὕστερον δὲ νὰ χαθῆ ἐκεῖνος καὶ νὰ πάρῃ ἄλλον, πάντα τὸν πρῶτον ἐνθυμᾶται. καὶ αὐτὸς λόγος δὲν
 35 εἶναι, μόνε τὸ πᾶν ὄλον ἦταν εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ χέρι καὶ ἔγινεν παραχώρησις ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας μας. καὶ μετ' αὐτὸ ἐστυμπεραίνε ἕως ὅπου ἔγινεν χρόνων σαράντα πέντε. καὶ μετέπειτα ἄκουσον τί ἐσυνέβη εἰς τὸ ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ χρόνους πεντακοσίους ἐβδομήντα πέντε ἢ ἐβ-
 40 δομήντα ἕξι. εἶναι ἓνα ἔθνος ὀπίσω ἀπὸ τοὺς Πέρσας καὶ τοὺς λέ-
 σιν τὴν σήμερον Οὐζμπέκηδαις καὶ ἦταν εἰδωλολάτραι· ἀλλὰ ἦταν ἀνάμεσά τοὺς μερικοὶ καλοπίχεροὶ σοφοὶ τε καὶ μαθηματικοὶ

3 σινηκάσι cod.

9 καθαριστῆ cod.

26 νεστορίτην cod.

37 ἐστυμπερῆ cod.

39 ἔθος cod. λέσιν = λέγουσιν.

κατὰ τὴν γλῶσσαν των. καὶ εἶπαν ἀνάμεσά τους πῶς εἰς τὰ μέρη
 τῆς δύσης εἶναι ἓνα ἔθνος καὶ πιστεύουν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
 Χριστὸν ἀληθινόν· καὶ ἔλατε νὰ στείλωμε ἀποστελλάτορα μὲ δῶρα
 καὶ παρακάλεσαις νὰ μας ἐστείλων ἕναν δάσκαλον καλόν· νὰ ἡ-
 ξυέρῃ τὴν γλῶσσαν μας νὰ μας διδάξῃ· νὰ ἰδοῦμεν ἂν μας ἀρέσῃ 5
 νὰ γενοῦμεν καὶ ἡμεῖς χριστιανοί. ἔστειλαν ἀποστελλάτορα [f. 60]
 καὶ ἐγύρευσαν ἄνθρωπον καὶ ἔσοντας νὰ ἦταν κάποιος Γεράσιμος
 πολλὰ σοφὸς εἰς ῥωμανικά, ἰνδικά τε καὶ συριακά καὶ ὡς προκομ-
 μένος ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Γραφήν, ἔστειλάν τον. καὶ τὸν εἶχαν
 <ὑποσχεθῆ> ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὅτι ἔαν τοὺς γυρίσῃ δ- 10
 λως, νὰ τὸν κάμνουν πατριάρχην εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἢ εἰς τὴν
 Ἀντιόχειαν ἢ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅποια εὐρεθῆ ἡγενομένη.
 καὶ ἐπῆγεν εἰς τοὺς Οὐζμπέκιδαις καὶ τοὺς ἐδίδαξε χρόνους τρεῖς
 καὶ τοὺς ἐγύρισε. τότε μερικοὶ ἀπὸ ἐκεῖνους εἶπαν ἀνάμεσά τους·
 ἔλατε νὰ στείλωμεν αὐτὸν ὀπίσω καὶ ἄς μας ἐστείλων ἄλλον 15
 διδάσκαλον νὰ τὸν δοκιμάσωμεν καὶ ἐκεῖνον, νὰ ἰδοῦμεν τί μας
 θέλει εἰπῆν. καὶ ἐγύρευσε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Γεράσι-
 μος. καὶ ἔστειλαν ἄλλον, καὶ ἐκεῖνον ἐμπειρον εἰς τὴν γλῶτταν
 τὴν ἰνδικήν. ἐπῆγεν καὶ αὐτὸς ὁ διδάσκαλος καὶ τοὺς ἔλεγεν καὶ
 τοὺς ἐδίδασκεν τὰ τῶν ὀρθοδόξων δόγματα· ἀμὴ ἐπρόσθεσεν καὶ 20
 αὐτὸς ἀπὸ τὸν πρῶτον διδάσκαλον μίαν ἐντολήν περισσότερην, τὸ
 νὰ παρθενέουν. καὶ αὐτοὶ τοῦ εἶπαν· πῶς ὁ πρῶτος διδάσκαλος
 δὲν μας τὸ ἀνάφερε αὐτὴν τὴν παρθενίαν, μόνον μας εἶπεν νὰ παίρ-
 νωμεν γυναικίαις νὰ πληθαίνη ὁ κόσμος; καὶ δὲν τοὺς εἶπεν καὶ
 αὐτὸς· καλὴ εἶναι ἡ ὑπανδρεία, [f. 60v] ἀμὴ ἡ παρθενία εἶναι κα- 25
 λήτερον. δὲν εἶπεν αὐτὸν τὸν λόγον, παροῦ εἶπεν των· ἐκεῖνος ὁ
 δάσκαλος δὲν ἤξευρε τίποτες, καὶ τὸν εἶπεν καὶ ἀγράμματον καὶ
 τὸν ἐκατάσυρεν ὡς ἀπάνθρωπον. καὶ ὡς ἤκουσαν ἐκεῖνοι μερικοί,
 τοὺς ἐκακοφάνη, διατὶ ἦταν καὶ τοῦ πρῶτου διδασκάλου φίλοι
 ὁποῦ τὸν εἶχαν ἰδῆν πρωτίτερα, καὶ μ' ὄλον ἐτοῦτο τὸ ἐσυμπεραί- 30
 νασιν καὶ δὲν τὸν εὐλαβοῦνταν οἱ περισσώτεροι. ἐκάθισεν καὶ αὐ-
 τὸς δύο χρόνους καὶ τὸν ἔστειλαν καὶ αὐτὸν εἰς Κωνσταντινού-
 πολιν. ἐγύρευσαν καὶ ἄλλον, καὶ τοὺς ἔστειλαν καὶ τρίτον. ὡς
 ἐπῆγεν καὶ αὐτὸς, ἀνήφεραν διὰ τοὺς πρῶτους ἀνθυποβολὴν διὰ
 νὰ δοκιμάσουν καὶ αὐτὸν τὸν τρίτον· τότε ἄρχισεν καὶ αὐτὸς νὰ 35
 κατασέρῃ τοὺς δύο διδασκάλους τοὺς περασμένους καὶ ἔκαμνε
 τοῦ λόγου του πλέον καλῆτερον. καὶ ὡς εἶδαν αὐτοὶ πῶς ἕνας τὸν
 ἄλλον κατακρίνει καὶ ἀσημολογᾷ, ἐδίωξαν καὶ ἐκεῖνον καὶ ἀπό-
 μειναν εἰς τὴν πρώτην τους θρησκείαν, διατὶ αὐτοὶ εἶπαν ἀνά-
 μεσά τους· ἐπειδὴ οἱ χριστιανοὶ δὲν εἶναι ἀγαπημένοι ἀναμεταξύ 40

4 δάσκαλος = διδάσκαλος. 8 ριακά cod. 10 ὑποσχεθῆ addidi.
 18 ἐκεῖνος ἐμπυρος cod. 30 εἰδῆν cod. 34 ἀνθηβολὴν cod. :
 num malis ἀντιβολὴν? 38 κατακρίνει cod. ἀσημολογᾷ cod.

των ὅτε τιμῶνται εἰς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, μήτε τὰ ὄσα μας λείων
δὲν εἶναι ἀληθινά. καὶ μετ' αὐτὴν τὴν γνώμην ἐμείνασιν εἰς τὴν
εἰδωλολατρειάν ὡς τὸ πρῶτον. [f. 61] καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀφορμὴν
5 αὐτοῦ ἀναμένοντας ἕως νὰ λάχῃ καμμία ἐπαρχία νὰ τοῦ τὴν ἐδό-
σων. βλέποντας αὐτὸς πῶς δὲν τοῦ δίδουσιν καμμίαν ἐπαρχίαν
εὐρίσκουσαν πάντοτε κακοκαρδισμένους. καταλαχοῦ ταις ἡμέραις
ἐκείναις εἶχε πάγην ὁ Μοάμεθ εἰς τὸ Σινὰ τὸ ὄρος · καὶ βλέπει τον
μῖαν ἡμέραν ὁ Γεράσιμος πῶς ἐσκίαζεν τὸν Μοάμεθ ἕνας σταυραε-
10 τὸς · καὶ ὡς εἶδεν αὐτὸν τὸ θαῦμα, ὑποπτεύθη πῶς αὐτὸς θέλει
γενῆ μεγάλος ἄνθρωπος. καὶ κράζει κρυφὰ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του
ὁποῦ εὐρίσκονταν μὲ αὐτὸν τὸν Μοάμεθ καὶ τοὺς ἐρώτησεν τὴν
γενεάν του. καὶ τοῦ εἶπαν πῶς εἶναι Ἀμφοῦκουρεσι ἡ γενεά του
καὶ τὸν εἶπαν πῶς ἐνήστευσεν ἡμέρας τριάντα. καὶ ὡς ἤκουσεν
15 ὁ Γεράσιμος τὴν γενεάν του καὶ τὴν ἐγκράτειαν ὁποῦ εἶχεν κάμη,
καὶ αὐτὸν τὸν ἔβλεπεν ὡσὰν σεμνὸν καὶ ἀπὸ τὴν πολυπειρίαν τῆς
ἀστρονομίας ὁποῦ ἤξευρεν ὁ Γεράσιμος ἐσέβην εἰς τὴν καρδίαν
του ὁ κακὸς λογισμὸς διὰ νὰ τὸν ἀκολοθησῇ. καὶ μῖαν ἡμέραν
παίρνει τὸν Μοάμεθ καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν χώραν Ζήν, ὅπου ἦτον
20 ἡ γενεά τοῦ Μοάμεθ. καὶ τοὺς ἐπληροφόρησεν μετὰ λόγια πῶς
αὐτὸς εἶναι προφήτης ἀπὸ τὸν Θεὸν στελμένος καὶ μὴν [f. 61^v] τὸ
ὑποπτευθῆται τίποτες. καὶ μὲ αὐτὰ τὰ ψεῦματα ὁποῦ τοὺς ἔλεγεν
καὶ μὲ τὴν μάθησιν τῆς ἀστρονομίας τοὺς ἐπλάνευεν καὶ ἔλεγεν
τοὺς ὅτι κάμνει θαύματα, ὅτι αὐτὸς ὁ Γεράσιμος ἦτον σοφὸς μά-
25 γος καὶ πάσης διαβολικῆς πλάνης μαθημένος. καὶ ἄρχισε καὶ
τὸν ἐκήρυττεν διὰ προφήτην καὶ ἔλεγεν τὸν Μοάμεθ · μὴν δειλιά-
σης τίποτες ἀπὸ εἴτι σε λέγω, νὰ ἐπιχειρῶναι καὶ θέλει γενῆ,
διατὶ ἐσένα σου ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ εἴτι προστάξεις, ὁ Θεὸς
τὸ δέχεται. τότε ὁ Μοάμεθ εὔγαλεν τὸ ὄνομά του νὰ λέγεται Ῥουχ-
30 μπὰν Βαρκὰ ὁ Γεράσιμος καὶ μετ' αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν περισ-
σοὶ ἐπίστευαν τὸν Μοάμεθ διὰ προφήτην. καὶ μετὰ ὀλίγαις ἡμέραις
πιάνει αὐτὸς ὁ Ῥουχμπὰν Βαρκὰς καὶ γράφει ἕναν βιβλίον φιλτὸν
ἀπὸ μῖαν ἄκραν ἕως τὴν ἄλλην καὶ κανεὶς δὲν ἠμπόρειεν νὰ ἐξη-
γήσῃ μῖαν ἀράδαν. καὶ ἔλεγεν μερικὸς φίλους του χριστιανούς ·
35 οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ἔμαθον πῶς κηρύττω αὐτὸν διὰ προφήτην. διατὶ
αὐτὸς ὁ πρόδρομος τοῦ Ἀντιχρίστου εὔγαλεν ἀπὸ τὸ στόμα του
βλάσφημα λόγια νὰ κακοποιήσῃ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐκκλησίαν,
ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸν ἐκαταδίκασεν, ὡς λέγει ἡ Ἀποκάλυψις. καὶ ἔλεγεν
ὡς στείλουν καὶ με περιποιηθοῦν καὶ με κάμουν πατριάρχην Κων-
40 σταντινουπόλεως · θέλω [f. 62] ἐξηγήσῃ αὐτὸ τὸ χαρτὶν εἰς καλο-
σύνην τῶν χριστιανῶν καὶ δι' αὐτὸν ὁποῦ κηρύττω προφήτην,

κακόν. καὶ ἂν δὲν με περιποιηθοῦν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ δὲν με θέλουν
 χρειασθῆ, νὰ τὸ ἔξηγήσω κατὰ τῶν χριστιανῶν κακόν ὥστε ὅλοι
 οἱ χριστιανοὶ νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστὸν καὶ νὰ πιστεύουσιν εἰς τὸν
 Μοάμεθ. ἄλλα βάζει αὐτὸς ὁ ψευδοδιδάσκαλος εἰς τὸν νοῦν του,
 ἀμὴ ὁ Θεὸς ἄλλα θέλει ἐνεργήσῃ. καὶ ἄκουσον τὸν ἅγιον Ἰωάννην 5
 τί λέγει διὰ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν καὶ διὰ τ' ἐκεῖνον ὁποῦ
 μελετᾷ νὰ τὴν ἐσβύσῃ. « καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ὀπίσω τῆς γυναικὸς
 ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμὸν ἵνα ταύτην ποταμοφό-
 ρητον ποιήσῃ καὶ βοήθησε ἡ γῆ τῇ γυναικὶ καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ
 στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιε τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκός ἐκ τοῦ 10
 στόματος αὐτοῦ ». καὶ ἤξευρε ἐκεῖ ὅπου λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης.
 « γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον » καὶ τὰ ἐξῆς, διὰ τὴν πίστιν καὶ
 ἐκκλησίαν τῶν χριστιανῶν λέγει καὶ μετὰ ὀλίγον καιρὸν, ὡς γρά-
 φουσιν οἱ ἱστοριογράφοι πῶς εἰς τοῦ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως τὸν
 καιρὸν τὸν εἶχαν ἀκούσῃν, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐψήφισαν. καὶ ὡς με φαί- 15
 νεται, ἔμελλε διὰ νὰ γένη καὶ ἔγινεν ὡς προεγράφη εἰς τὸ ε' κε-
 φάλαιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου· πλὴν [f. 62'] ἄς εἰποῦ-
 μεν τὴν ἐπίλοιπην ἐξηγήσῃν νὰ ἀκούσετε πῶς ἐσυνέβη τοῦ Βαρκὰ
 ὁ θάνατος.

Εἰς τῆς Παλαιστίνης τὸ μέρος, σὺν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐκα-20
 τοικοῦσαν πολλοὶ Ἑβραῖοι· καὶ εἶχαν ἀκούσῃ προσημέροθεν πῶς
 κηρύττεται ἓνας προφήτης ἀλλόφυλος εἰς τὴν ἔρημον καὶ εἶναι
 καὶ ἓνας χριστιανὸς μαζύ του. καὶ ἦλθαν σὲ μεγάλην ἀπορίαν καὶ
 ἔννοιαν τὸ τί νὰ κάμουν, διατὶ ἐφοβήθησαν νὰ μὴν λάχῃ καὶ εἰπῆ
 τίποτες λόγον ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος διὰ τοὺς Ἑβραίους καὶ 25
 τοὺς ἐξολοθρεύσῃ παντάπας. ἐκάθισαν δὲ καὶ ἐσυμβουλευθήσαν
 ὅλοι καὶ εἶπαν· κάλλιον νὰ χαθοῦμεν ἡμεῖς δύο ἢ τρεῖς ἄνθρωποι
 παρὰ νὰ χαθῆ καὶ νὰ ἔξολοθρευθῆ τὸ γένος μας. καὶ ἐδιάλεξαν ἀπὸ
 ἀνάμεσά τοις τρεῖς Ἑβραίους τοὺς πλέον πανούργους ἀπὸ τὴν
 Σαμάρειαν καὶ τοὺς ἔστειλαν εἰς τὴν χώραν Ζήν. καὶ ἦλθαν καὶ 30
 εὔραν τὸν Μοάμεθ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἦταν καὶ ὁ Γεράσιμος ὁ
 λεγόμενος Ῥουχμπὰν Βαρκὰς, καὶ τοὺς ἐχαιρέτισαν κατὰ τὸ πρό-
 πον. τότε τοὺς ἐρώτησεν ὁ Μοάμεθ· καλῶς ἦλθετε· τί εἶναι τὸ
 ζήτημά σας; τότε τοῦ λέγει ὁ εἷς ἀπὸ τοὺς τρεῖς· ἀφέντη, ἀκού-
 σαμεν πῶς πολιτεύεσαι διὰ προφήτην· καὶ ἦλθαμεν νὰ ἰδοῦμεν 35
 καὶ νὰ ἐξετάσωμεν καὶ ἂν βεβαιωθοῦμεν σε [f. 63] ἠθέλαμεν ἐρω-
 τήσῃ νὰ σου γενοῦμεν ὑποτακτικοὶ ἡμεῖς καὶ ὅλον τὸ γένος μας.
 καὶ δὲν ἀπηλογήθη ὁ Μοάμεθ πλέον μήτε ἐσύντυχεν· μόν' ὁ Ῥουχ-
 μπὰν Βαρκὰς ἀπηλογήθη καὶ εἶπεν· ναί, προφήτης εἶναι καὶ
 μέγας προφήτης. καὶ ἀπηλογήθη καὶ ὁ δεῦτερος ἀπὸ τοὺς 40

2 χρειαστῆ cod.
 18 ἐσυνεύη cod.

7 Apocal., 12, 15-16.
 35 προφήτης cod.

12 Apocal., 12, 1.

Ἑβραίους καὶ λέγει τοῦ Βαρκά· ἐμεῖς εἶμασθεν Ἰσραηλίται καὶ ἤξεύρομεν, ὡς καθὼς γράφουν αἱ ἱστορίαι τῆς ἐκκλησίας μας, πῶς ὁ Μωϋσῆς ὁποῦ ἦτον ἀληθινὸς προφήτης ἐπαρακάλεσε τὸν Θεὸν καὶ ἐσύντηχε, καὶ τοῦ ἐδόθη ὁ νόμος. καὶ ἂν ἦναι καὶ αὐτὸς ὡσὰν τὸν Μωϋσῆν μεγάλης καὶ τρανὸς προφήτης, ἃς παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν καὶ αὐτὸς, καὶ ἂν τοῦ δοθῇ νόμος ἀπὸ τὸν Θεόν, γὰρ τὸν πιστεύσωμεν γὰρ ἔλθωμεν μὲ λόγον του. ἀποκρίνεται δεῦτερον ὁ Βαρκὰς καὶ λέγει του· γράφουν αἱ γραφαὶς σας πῶς ἐδόθη ὁ νόμος εἰς τὸν Μωϋσῆν ἢ ὄχι; καὶ λέγει ὁ Ἑβραῖος· γράφουν πῶς ἐπῆγεν

10 εἰς ἑνὸς μοναξίαν καὶ ἐνήστευσε σαράντα ἡμέραις καὶ τοῦ ἐδόθη ὁ νόμος ἀπὸ τὸν Θεόν. καὶ λέγει ὁ Ρουχμπὰν Βαρκὰς τοὺς Ἑβραίους· ἐὰν θέλετε ἐσεῖς, σταθῆτε σαράντα ἡμέραις αὐτοῦ γὰρ νηστεύσῃ καὶ γὰρ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν καὶ αὐτὸς, καὶ ἂν δὲν τοῦ δώσῃ ὁ Θεὸς νόμον καὶ ἐτούτου, μὴν τὸν πιστεύετε. καὶ μετ' αὐτὸν τὸν

15 λόγον ἔστρεξαν [f. 63^v] καὶ οἱ τρεῖς Ἑβραῖοι καὶ ἀπόμειναν ἐκεῖ κατὰ τὸν λόγον ὁποῦ εἶχαν συντύχη· καὶ τοὺς ἐπῆρε ὁ Ἀμπομπέκηρ γὰρ τοὺς φιλοξενήσῃ αὐταῖς ταῖς σαράντα ἡμέραις. καὶ παίρνει ὁ Βαρκὰς τὸν Μοάμεθ καὶ ἐπῆγεν γὰρ κατασκοπεύσων τὸπον ὁποῦ γὰρ τοὺς βολῆ γὰρ κάμουν τὴν ψευδοπαρουργίαν τους εἰς αὐτοὺς τοὺς

20 ἄφρονας καὶ ἀσυνέτους Ἑβραίους γὰρ τοὺς πιστῶσι γὰρ κάμουν τὸ θέλημά τους. καὶ ἤδραν τὸπον καθὼς τὸν ἐγύρευαν καὶ πιάνουν καὶ σκάφτουν ἕνα πηγάδι ἕως δύο ὀργυιαῖς καὶ ὀλίγον περισσότερο· καὶ εἰς τὴν μέσῃν τοῦ πηγαδίου ἔσκαφεν λοξὰ ἤγουν πλάγια διὰ γὰρ κρυβηθῆ ὁ Βαρκὰς γὰρ μὴν λάχη κανεῖς γὰρ τηρήσῃ καὶ θέλει τὸν ἰδῆ

25 διατὶ ὁ πάτος τοῦ πηγαδίου ἐφάνταζεν. καὶ εὐθείασαν καὶ ἕτερον χαρτὶ ὡσὰν ἐκεῖνο τὸ χαρτὶ ὁποῦ εἶχεν ὁ Ρουχμπὰν Βαρκὰς γραμμένον φιλτόν, ἕς τὸ μήκος ἕς τὸ πλάτος εἰς τὰ φύλλα ὁμοιον ὡσὰν ἐκεῖνο. καὶ τόμου ὁποῦ ἐτελειώθησαν αἱ ἡμέραι τῆς συμφωνίας ἐπῆρεν ὁ Βαρκὰς τὸ γραμμένον χαρτὶν καὶ ἕναν τούμπανον καὶ

30 ἐπῆγεν καὶ ἐσέβην εἰς τὸ πηγάδι ἐκεῖνο. καὶ τὸ πουρνὸ παίρνει ὁ Μοάμεθ τὸ ἄγραφον χαρτὶν εἰς τὸ κόρπον του καὶ ἔστειλεν καὶ ἤφερε τοὺς Ἑβραίους· καὶ ἐσύναξεν καὶ ἄλλους πολλοὺς ὅσοι ἦταν εἰς [f. 64] τὴν ὑπακοήν του, ἀνδραῖς, γυναῖκαις, νέους καὶ γέρονταις, μικροὺς τε καὶ μεγάλους ἕως ἑφτακοσίαις ψυχαῖς καὶ περισσο-

35 γέρους. καὶ παίρνει τους καὶ πηγαίνουσι σὲ ἐκεῖνον τὸν τόπον ὁποῦ τὸν εἶχαν εὐθείασῃ διὰ γὰρ προσευχηθοῦν· καὶ ἀνάμεσα τὸν τόπον ὅπου ἦταν ὁ Βαρκὰς καὶ τὸν τόπον ὅπου ἤθελεν γὰρ προσευχηθῆ ὁ Μοάμεθ, εἶχεν ῥάχη διὰ γὰρ μὴν ὑποπτευθῆ τινὰς ὅτι εἶναι πανουργία. καὶ ὡσὰν ἐπῆγεν εἰς τὸν ἴδιον τόπον, ἐγονάτισεν ὁ

2 αἱ] εἰ cod. 10 μοναξία cod. 18 κατασκοπεύσων cod. 24 τηρή-
 ξη = τηρήση. 25 ἐφθίασαν cod. 29 τούμπαν cod. 36 φθίαση
 cod. 37 τὸν τόπον²] ὁ τόπος cod.

Μοάμεθ και οἱ λοιποὶ ὄλοι και μόνος ὁ Μοάμεθ ἐσήκωσε τὰ χεῖριά
 του εἰς τὸν οὐρανόν. και σχηματίζει τὸν ἑαυτὸν του πρὸς δάκρυα
 και ἀνοιγοσφαλεῖ και τὸ στόμα του πῶς μυστικοπροσεύχεται.
 και ἐκεῖ εἰς τὴν προσευχὴν ἐβάρσεν και ὁ Βαρκὰς τὸ τούμπανο
 ἀποκάτω ἀπὸ τὴν γῆν. και ἤκουσαν ὄλοι ὡσάν βροντὴν και τοὺς ἤλ- 5
 θεν ὡσάν θαῦμα και εἶπαν τὸ σουπχαν ἀλλάχ ἤγουν κύριε,
 ἐλέησον, τότε κράζει τοὺς τρεῖς Ἑβραίους και μερικὸν ἄλλου ὁποῦ
 ἦταν εἰς τὴν ὑποταγὴν τὸν και ἔδειξεν τὸ χαρτὶν ὁποῦ ἦταν ἀ-
 γραφον και ἐμέτρησαν τὰ φύλλα και τὸ μῆκος και τὸ πλάτος και
 τὸ ἐρεύνησαν ὄλον καλά. και λέγει ὁ Μοάμεθ · νὰ τὸ στείλω εἰς 10
 τὸν Θεόν νὰ τὸ γράψῃ νὰ μὲ τὸ στείλῃ γραμμένον τὸν νόμον. και
 ὀίχνει τὸ χαρτὶ ἀπέκειθεν τὴν δάχην και ὁ Ρουχμπάν Βαρκὰς
 [f. 64v] ἔτοιμος και τὸ παίρνει και ὀίχνει τὸ γραμμένον και ἐσέ-
 βην εἰς τὸ πηγάδιον πάλε. και ὡς εἶδεν ὁ Μοάμεθ τὸ γραμμένον
 χαρτὶν ὁποῦ τοῦ ἦλθεν, ἀρχισε νὰ κλαίῃ · και ἀγκαλιάζει και φιλεῖ 15
 το · και μὲ πολλὴν χαρὰν και ἀγαλλίασιν ἐφώνησεν · ἐλάτε ὄλοι
 σας, μικροί, μεγάλοι ὄσοι εἴσθε ἐδῶ νὰ ἰδῆτε τὸν νόμον ὁποῦ με
 ἔστειλεν ὁ Θεὸς νὰ πληροφορηθῆτε νὰ πιστεῦσετε μὲ ὄλην σας
 τὴν καρδίαν πῶς εἶμαι προφήτης ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν · και
 νὰ μὴν ἔχετε κανεὶς σας ὑποψίαν εἰς τοῦ λόγου μου και εἶμαι ὁ ε-20
 σούλης τοῦ Θεοῦ, νὰ σας εἰπῶ ἐκεῖνα ὁποῦ ἀρέσουν τὸν Θεόν (και
 ὁ εσούλης θέλει νὰ εἰπῇ ἀπεσταλμένος εἰς ἀραπικὴν γλῶσσαν).
 γιαμιὰ ἐπῆγαν ὄλοι και οἱ τρεῖς Ἑβραῖοι και βλέπονν τὸ χαρτὶν
 γραμμένον και πιάνουν το και μετροῦν τὰ φύλλα και τὰ εὑρῆκαν
 ὡσάν ἐκεῖνον τοῦ ἀγράφου και σωστά. και τὸ ἐρεύνησαν καλά, 25
 ἀμὴ δὲν εὑρῆκαν ποσῶς τίποτες ὁποῦ νὰ μὴν ὁμοιάζῃ τοῦ πρώτου
 χαρτίου. τότε ἐστάθησαν εἰς ἐ μεγάλην ἔκστασιν και μὲ
 μίαν φωνὴν ὄλοι εἶπαν τὸ σουπχὰν ἀλλάχ, και ἔπесαν
 ὄλοι εἰς τοῦ Μοάμεθ τὰ ποδάρια και τὰ ἐφιλοῦσαν και τὸν
 εὐφημοῦσαν πολλαῖς φήμαις και μερικοὶ τὸν ἔλεγον πῶς 30
 ἀπὸ ἐτένα μεγάλη-[f. 65]-τερος προφήτης δὲν ἦλθεν. και ὡς εἶ-
 δεν ὁ Μοάμεθ πῶς τὸν ἐπίστευσαν μὲ ὄλην τους τὴν καρδίαν
 εἶπεν τοὺς · ἐπειδὴ εἶδετε μὲ τὰ ὀμμάτιά σας και ἐπιστώθητε
 πῶς ὁ Θεὸς με ἔστειλε διὰ προφήτην σας, θέλω και ἐγὼ νὰ
 κάμω ἕνα σημάδι σὲ τοῦτον τὸν τόπον, πῶς μας ἔδωσεν ὁ 35
 Θεὸς τὸν νόμον. και ἐπάρετε ὄλοι ὄσοι και ἂν εἴσθε ἀπὸ μί-
 αν πέτραν μικροί, μεγάλοι, νὰ ταῖς κάμωμεν ἕναν σωρὸν νὰ
 φαίνεται πῶς εἰς αὐτὸν τὸν τόπον μας ἔδωσεν ὁ Θεὸς τὸν νόμον. τό-
 τε παίρνουν ὄλοι ἄνδρες, γυναῖκες, γέροντες, ὄσοι και ἂν εὐρέ-
 θηκαν, ἀπὸ μίαν πέτραν και ἐπῆγαν καταπόδι τοῦ Μοάμεθ · και 40
 τοὺς εἶπεν ὁ Μοάμεθ · αὐτοῦ ὀίξτε. και ἔρριξαν ὄλοι σὲ ἐκεῖνο τὸ

πηγάδι ὄπου ἦτον ὁ Ῥουχμπὰν Βαρκάς. καὶ πρῶτος ἔρριξεν ὁ
 Μοάμεθ τὴν πέτραν λέγοντας · τομπησμήλλαει, καὶ κατόπιν οἱ
 εὐρεθέντες. καὶ μετ' ἐτούτων τὸν τρόπον ἐθανατώθη ἄλλος ὁ βιοθα-
 νῆς Βαρκάς · καὶ ὁ Μοάμεθ ἦτον ἡ αἰτία. καὶ ἐσκοτώθη τιοιουτο-
 5 τῶπως, διατὶ εἶχεν ἀμφιβολίαν ἀπὸ τὸν Βαρκά μὴν λάχην καὶ λογο-
 φέρον καὶ τὸν μαρτυρήσῃ διὰ ψεύτην, διατὶ πλέα χρεῖα δὲν εἶχεν
 ἀπὸ κανέαν διὰ τὰ μὴν τὸν κατασύρη καὶ τὰ ἔχη τὴν μοναρχίαν.
 καὶ τὸ ἄλλο με [f. 65^v] φαίνεται πῶς ἦταν Θεοῦ παραχώρησις δια-
 τὶ ἀναγνώοντασ τὴν Ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, λέγει ·
 10 « καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ καὶ ἐκατάπιε τὸν ποταμὸν ὃν
 εὐγάλεν ὁ δράκος ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ », ὡς καθὼς προέγραφα.
 καὶ ἐκεῖ ὄπου ἔρριξαν ταῖς πέτραις, ἔγινε σωρὸς ἐκεῖ καὶ στέκει
 ἕως τὴν σήμερον. καὶ ὅποιος περάσῃ τὰ ὄπαγγη εἰς τὸν Κιαμπέν
 15 πέτραν. καὶ ὡσὰν ἐσκότωσεν τὸν Ῥουχμπὰν Βαρκά ἐχάρηκεν
 πολλὰ διατὶ ἐπῆρεν καὶ τὸ χαρτὶν ὀμπρὸς εἰς τόσους ἀνθρώπους
 πῶς τοῦ ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεόν. καλὰ καὶ μερικοὶ ὑποπτεύθησαν
 πῶς εἶναι μετ' ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ δὲν ἐτολμοῦσαν τὰ συντύχουν οὔτε
 20 ἐπῆρεν τὸ χαρτὶν, δὲν ἤξευραν τί λέγει καὶ τὸν ἐρωτοῦσαν καὶ
 αὐτὸς τοὺς ἔλεγεν ἄλλα τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἔλεγε μερικὰ τὰ ὅσα
 ἦταν διδαγμένοι ἀπὸ τὸν Παχηρά καὶ Γεράσιμον τὸν λεγόμενον
 Ῥουχμπὰν Βαρκά · καὶ τὸ χαρτὶν τὸ εἶχεν κρυμμένον ἕως τὸ
 ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς του. καὶ αὐτὸς ἐσυμμάζωξεν ἐκείνους ὅπου
 25 τὸν εἶχαν προσκυνήσῃ μετὰ ταῦτα, διατὶ ὅποιος δὲν τὸν ἤθελεν
 εἰπεῖν [f. 66] προφήτην, τὸν ἐσκότωνεν · καὶ εἶχεν εἰς τὴν ὑπο-
 ταγὴν του ἕως δέκα χιλιάδαις ἀνθρώπους καὶ ἐπῆγεν καὶ ἐπολέ-
 μησεν τὴν Μαδιὰμ καὶ τὴν ἐπῆρεν ὅτι αὐτοὶ οἱ Μαδιανῖται ἦταν
 εἰδωλολάτραι. καὶ τοὺς φόνους ὅπου ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς ἀδύνατον
 30 τὰ γραφθοῦν καὶ μάλιστα τὰ μαρτύρια · ἐπῆρεν καὶ ἄλλα κάστην
 καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς τὴν ὑποταγὴν του.

Αὐτὸν τὸν χρόνον ἤκουσαν οἱ πολῖται πῶς ὁ Μοάμεθ ἐκηρύχ-
 35 θην προφήτης · καὶ ἐλεηλάτησεν τὰ μέρη ἐκεῖνα χρόνους τρεῖς
 καὶ μετὰ τρεῖς χρόνους ὕστερα ἀφήκεν τὸν θεῖον του τὸν Ἀμπομμ-
 μερικὸν ὑπηρέτας καὶ ἐπῆγεν ἔς τοὺς Ἀμποκουρεῆσιδαις τοὺς
 πατρογονέους του διὰ τὰ τοὺς διδάξῃ καὶ ἐκείνους. καὶ ὡς ἐπῆγεν
 εἰς ἐκείνους καὶ τοὺς ἐχαιρέτησε, ἐπῆρεν τὸν χαιρετισμὸν του
 καὶ ἐρώτησάν τον τί ἄνθρωπος εἶναι. τότε λέγει καὶ αὐτὸς · ἐγὼ
 40 εἶμι ἀπὸ τοῦ Ἀμποκουρεῆσι, ἔκγονος τοῦ Ἀπουλλὰ καὶ υἱὸς

10 γῆ] γυνή cod.
 οἱ φόνου.

12 σωρὸς cod. 21 τῶν²] τὸν cod. 29 rectius

τοῦ Ἀμπεπήλ. καὶ ὡς ἤκουσαν οἱ Ἀμπουκουρεήσιδαις πῶς εἶναι ἀπὸ τὸ γένος τους, τὸν ἐδεξιόθηκαν πολλὰ καλὰ καὶ τὸν ἐφίλευσαν δύο, τρεῖς ἡμέραις μὲ πολλαῖς τιμαῖς. καὶ συντυχαίνοντας ἀπὸ λόγον εἰσὲ λόγον τοὺς εἶπεν ὅτι εἶναι προφήτης. λέγουν τον [f. 66v] καὶ αὐτοὶ ἠκούσαμεν το καὶ τὸ ἐχαρήκαμεν καὶ διὰ ταυτὸ σου ἐμηνύσαμεν νὰ ἔλθῃς νὰ κάμῃς τίποτε θαῦμα νὰ πιστωθοῦμεν καὶ ἡμεῖς. τότε λέγει πρὸς αὐτούς · τί θαῦμα θέλετε νὰ κάμω; λέγουν τον ἐκεῖνοι · θέλομεν νὰ ἀναστήσῃς τὴν φοράδα ὅπου ἔσφαξεν ὁ παπποὺς σου. λέγει καὶ ὁ Μοάμεθ · δεῖξετέ μου τὸ μνημάν της νὰ τὴν ἀναστήσω. καὶ αὐτοὶ μὴ ἠξέυροντας τὸν τόπον δὲν 10 τὸν εἶπαν πλέον τίποτες. τότε τὸν εἶπον ἄλλοι · κάμε ἄλλον θαῦμα. τότε τὸς λέγει · θέλετε νὰ σχίσω τὸ φεγγάρι εἰς δύο κομμάτια; εἶπαν καὶ αὐτοὶ · σχίσ' το. καὶ ἄπλωσεν τὸ χέριν του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ ἐξάμωσεν. καὶ λέγει τοὺς · εἶδετε πῶς τὸ ἔκαμα δύο κομμάτια; λέν τον καὶ αὐτοὶ · ψεύματα · ἐμεῖς τὸ βλέπομεν δόλακερο, 15 καὶ διατὶ εἶσαι ψεύτης; ὁ Μοάμεθ λέγει · τὰ ἐδικὰ σας μάτια δὲν δύνουνται νὰ κοιτάξουν τὰ ἐδικὰ μου θαύματα, διατὶ ἐπαχόνθησαν τὰ μάτιά σας προσκυνῶντας τὰ εἰδῶλα τὰ κωφὰ καὶ ξόανα ποιήματα · πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν ὅπου πιστεύω ἐγὼ καὶ εἶμαι καὶ ἐκεῖνου ῥεσούλις, καὶ τότε ἤμπορεῖτε νὰ ἰδῆτε τὰ ἐδικὰ μου θαύματα. εἶπαν καὶ αὐτοὶ · ἐὰν ἐσὸν δὲν μας δείξῃς [f. 67] ἓνα θαῦμα, δὲν πιστεύομεν πῶς εἶσαι προφήτης. καὶ ὁ Μοάμεθ λέγει · ἐμέναν ἔδοσεν ὁ Θεὸς τὸν νόμον ὅπου τὸν εἶδασιν μικροὶ μεγάλοι τοῦ Μεντινέ σας, εἶπα σας πῶς ἐγὼ ἀνέβηκα εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπα σας ὅτι 25 ἔσχισα τὸ φεγγάρι ἐμπροστὰ σας καὶ δὲν ἐπιστεύετε · τί ἄλλο θέλετε νὰ σας κάμω; λέσιν τον πάλιν οἱ Ἀμπουκουρεήσιδαις · ἐμᾶς εἰς τὸν οὐρανὸν θαῦμα μὴν μας δείχνης, μόνε εἰς τὴν γῆν, γιαμιὰ φέρουν μίαν καμήλαν καὶ τοῦ λέσιν · ἀπηθήξε αὐτὴν τὴν καμήλον νὰ σε πιστεύσωμεν καὶ ἡμεῖς. καὶ αὐτὸς ἠξέυροντας πῶς δὲν ἠμπόριεν νὰ ἀπηθήσῃ τὴν καμήλον τοὺς ἐναντιῆτον καὶ 30 ἔλεγεν δὲν θέλει νὰ ἀπηθήσῃ. καὶ ἀπὸ λόγον εἰσὲ λόγον ἄρχισαν νὰ μαλώνουν καὶ ἀπὸ μαλώματα σὲ ἀνωμαλῆαις καὶ πιάνουν καὶ δένουν τον ὀπισθάγκωνα καὶ τὸν ἔδεσαν σὲ ἐνοῦ γοργοκαμήλου οὐρὰν καὶ τὸν ἐκαμηλόσυραν · καὶ ἐτελεύτησεν χρονῶν ἐξήντα τριῶν · καὶ ἐσκοτώθησαν καὶ ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας του μερικοὶ καὶ ὄσοι 35 ἔγλυσαν ἐπῆραν τὸ ἓνα ποδάρι τοῦ Μοάμεθ καὶ τὸ ἤφεραν εἰς τὸ Μεντινέ, διατὶ τὸ ἐπίλοιπον κορμὶ δὲν ἠῦραν, μόνε αὐτὸ ὅπου ἦταν δεμένον εἰς τὴν οὐρὰν τοῦ [f. 67v] γοργοκαμήλου. καὶ τὸ ἔθαψαν ἐκεῖ εἰς τὴν Μαδιάμ. καὶ ὡς τὸν εἶδασιν πῶς ἔδοσεν κακὸν θάνατον περισσοὶ ἐδυσπίστησαν ἀπ' αὐτούς καὶ κάποιος ἀπὸ 40

12 φεγκάρη cod. 15 λέν = λέγουν = λέγουσι. δόλακερο i.e. ὀλόκληρον. 26 λέσιν = λέγουσιν. 32 ἀνωμαλῆαις] num ἀνωμαλῆαις legendum? 33 ὀπισθάγκωνα cod. 40 ἐδυσπῆσθησαν cod.

τοὺς μαθητάς του, ὁποῦ τὸν λέν οἱ Τοῦρκοι τὴν σήμερον Γεζήτ,
 ἀποστάτησεν. καὶ ὡς εἶδαν οἱ λοιποὶ ἔνδεκα πῶς ἔχουν νὰ σκορ-
 πισθοῦν ἐστάθησαν αὐτοὶ καὶ ἐβάλασιν βουλὴν καὶ ἔβαναν ἄλ-
 λον ἄντις τοῦ Γεζήτ, τὸ ὄνομα Ἀμπελεῖς, καὶ ἐσυμφώνησαν οἱ
 5 δώδεκα μὲ τὸν λοιποὺς ὄλους πῶς νὰ σταθοῦν σταθερὰ εἰς αὐτὴν
 τὴν πίστιν ὁποῦ εἶχεν διδάξῃν ὁ Μοάμεθ καὶ νὰ μὴν ἐπιστρέ-
 ψῃ ἀπ' αὐτοὺς κανεῖς καὶ νὰ ἦναι βοηθοὶ εἰς πρὸς τοῦ ἄλλου, καὶ
 ὅ τι διδάξῃ ὁ ἓνας ὁ ἄλλος νὰ μὴν εἰπῇ ὅτι ἄτυχᾶ διδάσκεις. διὰ
 ταυτουνοὺς δηλεῖ τὸ ὄραμα τοῦ Ἐσδρά ὅπου ἐδῆγχε ἓνας ἄετός μὲ
 10 τρεῖς κεφάλια καὶ δώδεκα πτερά· αἱ πτέρυγές του ἦταν ξαπλωμέ-
 ναι εἰς ὄλην τὴν γῆν. καὶ διὰ ταυτὸ οἱ Τοῦρκοι εἶναι τέσσαραις
 φυλαῖς χωρία ἀπὸ τῶν Περσῶν καὶ ταῖς τέσσαραις ταῖς λέν κα-
 λαῖς. ἡ πρώτη λέγεται Χανεφῆ, ἡ δευτέρη Σιαφῆ, ἡ τρίτη Ἀμπε-
 λή, ἡ τετάρτη Μαλικῆ. ἤθελα νὰ γράψω καὶ ταῖς διαφοραῖς ὁποῦ
 15 ἔχουσιν μία ἀπὸ τὴν ἄλλην, ἀμὴ δέν μας κάμνει χρεῖαν· ὅμως καὶ
 τὸ προσκύνῃμάν των [f. 68] ἀλλάσσει καὶ ἡ κρίσις των. ἔκαμαν
 καὶ προσετόν τους νὰ τὸν ὑποτάσσωνται ὄλοι τὸν Ἀμπουμπέκηρ·
 καὶ τὸν εἶχεν καὶ γαμβρὸν εἰς τὴν κόρην του ὁ Μοάμεθ. καὶ ἀμῆ-
 ρευσεν αὐτὸς ὁ Ἀμπουμπέκηρ χρόνους δύο καὶ ἀπέθανε. καὶ ἦλθαν
 20 ὄλοι πάλιν εἰσὲ μίαν μερεὰν καὶ ἐγένην πάλιν φιλονεικία ἀνάμεσά
 τους διατὶ μερικοὶ ἤθελαν νὰ κάμουν τὸν Ἀλῆ ὁποῦ ἦταν καὶ αὐτὸς
 γαμβρός του εἰσὲ ἄλλην του κόρην. ἄλλοι δὲ πάλιν ἤθελον τὸν
 Ὁμέρι καὶ πάλε τὸν αὐτὸν ἔκαμαν διατὶ ἦτον πολλὰ ἀνδρείος. καὶ
 ὡς ἐγένην αὐτὸς ὁ Ὁμέρις μὲ ὀλίγους χρόνους ὕστερα ἔκαμαν φου-
 25 σάτα καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπολέμησεν καὶ τὴν ἐπῆ-
 ρεν καὶ ἐφόριε ροῦχα ἀπὸ καμήλας μαλλὶ εὐθιασμένα καὶ ἐκαβαλλί-
 κενεν σὲ μουλάρων τάχα διὰ ταπεινώσιν. ὁ αὐτὸς ἐπῆρεν τὴν Δα-
 μασκὸν καὶ τὸ Μισίριν ἤγουν τὴν Αἴγυπτον καὶ ἄλλα πολλὰ κάσ-
 τρα. ἔστειλεν καὶ τὸν Μαβιὰν καὶ ἐπῆρεν τὴν Κύπρον, τὴν Κρή-
 30 τιν καὶ τὴν Μισήρα καὶ ἦλθεν αὐτὸς ὁ Ὁμέρις εἰς τὴν Κωνσταν-
 τινούπολιν καὶ ἐστάθη χρόνους ἑπτὰ. ἐβασίλευσεν αὐτὸς ὁ Ὁμέρις
 χρόνους σαράντα ἑπτὰ καὶ ὤρισεν τὴν Μεσημβριὰν ὄλην. εἶχεν κουρ-
 σεύση καὶ τῆς Ῥώμης τὰ σύνορα, Καλαβριὰν [f. 68^v] καὶ Σικελίαν.
 καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὁμέρι ἐγενεν ὁ Μαβιάς, ἀμὴ δώδεκα
 35 χρόνους ἔζησεν. ἀκόμη καὶ ὁ Ἀλῆς ἐπῆγεν καὶ αὐτὸς χωρίά του
 ἀμυρὰς μὲ τὸν στρατὸν του καὶ πολεμίζοντας ἐπῆρεν τὴν Βαβυ-
 λῶνα καὶ τὴν Πάστραν. ἔστειλεν καὶ τὸν ἡμαμ Ἀζέμη καὶ ἐδί-
 δαξεν τοὺς Οὐζμπέκιδαις ὁποῦ τὸν εἶχαν μηνύσῃν, ὡς καθὼς
 ἐγύρευσαν καὶ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους διδάσκαλον, καὶ ἐπῆγεν καὶ
 40 τοὺς ἐδίδαξεν καὶ τοὺς ἐγύρυσεν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν. καὶ τὸν
 ἔκαμαν δοκιμὴν ὡσάν τοὺς Ῥωμαίους. ἀλλ' αὐτοὶ ἦταν καινού-

ριοι ἕως δεκαπέντε χρόνους ἀπὸ τὸν Μοάμεθ ὑστερώτερα καὶ ἀκόμη
 ἐβαστοῦσεν ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ ἀγάπη καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐκατάστυρεν ὁ
 Σιαφῆς τὸν Ἀζέμη οὔτε ὁ Ἀμπελῆς τὸν Σιαφῆν, μόνε ἐτίμασεν ἕνας
 τὸν ἄλλον. αὐτὸς ὁ Ἀλῆς, Ὁσμάνης, Ἀμπελῆς καὶ Σιαφῆς ἐκά-
 θισαν οἱ τέσσαρές των καὶ ἔβαλαν ἀπάνω εἰς τὰ φιλτὰ γράμματα 5
 ἄλλα γράμματα καὶ τὰ εἶπαν ἐσρεὶ οὐστοῦν καὶ ὀτουροῦ ὅ καὶ
 μετὰ κεῖνο, τὸ ἐσρεὶ οὐστοῦν καὶ ὀτουροῦ ἄρχισαν καὶ
 ἐξήγησαν αὐτὸν τὸ ψευδοχάρτι τους, ὡς καθὼς τὸ ἔχουν καὶ τὸ
 διαβάζουν καὶ διὰ τὰ ἦναι αὐτοὶ οἱ δύο ὁ Ἀλῆς καὶ Ὁσμάνης ἀπὸ
 Ἑβραίου. ἄκουσον τὴν ἐξήγησιν ὁποῦ ἔκαμαν. ἀρχινοῦν καὶ λέ- 10
 σιν [f. 69] τάχα πῶς ἦταν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὰ περιτέμνωται, τὰ μὴν
 προσκυνοῦν κανένα ὁμοίωμα ἀπὸ τὴν γῆν, πῶς ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας,
 τρισυπόστατον τὰ μὴν τὸν λέσι· χοιρινὸν κρέας τὰ μὴν τρώσι
 καὶ τὰ ἔχουν τὸν βασιλέα τους ἐπίγειον Θεόν, τὰ ἔχη μοναρχίαν
 καὶ τὰ τὸν εὐλαβοῦνται, καί, ἂν λάχη καὶ ἀποστατήσουν ἀπ' αὐ- 15
 τουνόσ καὶ σκοτώσουν τὸν βασιλέαν τους, τὰ σκοτώνονται ἀπὸ
 τοὺς ἀπειθεῖς ἄνθρωποι ἐβδομῆντα χιλιάδαις διὰ τὰ πληρωθῆ
 τοῦ βασιλέως τὸ αἷμα. αὐτὰ ἐσύνθεσαν οἱ δύο των ὁ Ἀμπελῆς καὶ
 ὁ Σιαφῆς. ἀκόμη ἐξήγησαν πῶς ὁ Χριστὸς εἶναι ζωντανὸς καὶ εὐ-
 ρίσκεται εἰς τὸ τέταρτον στερέωμα καὶ πάλε θέλει τὰ ἔλθῃ τὰ 20
 κρήνῃ τὸν κόσμον σαράντα χρόνους καὶ τὰ πανδρευθῆ καὶ ἡ μάνα
 του εἶναι ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μωϋσῆ· καὶ εἶναι προφήτης, καὶ ὄχι θεός.
 ἀκόμη λέσιν αὐτοὶ οἱ δύο πῶς ὁ Ἀβραάμ τὸν Ἰσμαὴλ ἤθελεν τὰ
 θυσιάσῃ καὶ ὄχι τὸν Ἰσαάκ. ἀκόμη γράφουν πῶς ὁ Μοάμεθ ἐκα-
 βαλλίκευσεν ἕναν ζῶον, τὸ ὄνομάν του Ἑλμπαράκ, ἀπὸ μουλάρην 25
 μικρότερον, ἀπὸ γαῖδοῦρον μεγαλύτερον· καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν
 Ἱερουσαλήμ τόσον γλίγωρα ὅσον τὰ σφαλίσῃς τὰ ὀμμάτιά σου καὶ
 τὰ τὰ ἀνοιξῆς. καὶ ὡσὰν ἐπῆγεν τὴν Ἱερουσαλήμ, ἦλθεν ὁ ἀρχάγ-
 γελος [f. 69v] καὶ τὸν ἐπῆρεν εἰς τὴν ὄραχην του σύσσωμον καὶ τὸν
 ἐπῆγεν εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ ὅταν ἐπῆγεν εἰς τὸ πρῶτον στερέωμα 30
 ἐβάρσεσεν ὁ ἀρχάγγελος τὴν πόρταν τοῦ στερεώματος καὶ ὁ ἄγγελος
 ὁποῦ ἐφύλαττεν τὴν πόρταν τοῦ στερεώματος ἐρώτησεν ἀπὸ
 μέσα· ποῖος εἶναι; καὶ ὁ ἀρχάγγελος ἀποκρίνεται ἀπέξω· ἐγὼ
 εἶμαι. καὶ πάλε τὸν ἐρωτᾷ· καὶ ποῖος ἄλλος εἶναι μαζύ σου; καὶ
 ὁ ἀρχάγγελος λέγει· ὁ Μοάμεθ εἶναι. τότε ἀνοιξεν. καὶ ἐπῆγεν 35
 μέσα καὶ εἶδεν ὁ Μοάμεθ ἀγγέλους μὲ πολλὰ κεφάλια καὶ πᾶσα
 κεφαλὴ εἶχεν ἀπὸ πολλαῖς γλώσσαις, ἕως εἴκοσι, καὶ ἀπὸ τόσους
 ὀφθαλμούς. καὶ πάλε ἐπῆγεν καὶ εἰς τὸ δεῦτερον στερέωμα καὶ
 ἐβάρσεσεν τὴν πόρταν ὡς καὶ τὸ πρῶτον καὶ τὸν ἐρωτοῦσαν ποῖος

9-10 rectius est, ut mihi videtur, interpungere post διαβάζουν, non
 autem ante ἄκουσον, et non post Σιαφῆς, v. 19, sed v. 18 post των.
 13 λέσι = λέγωσι. τρώσι = τρώγωσι. 18-19 cf. supra, v. 9.
 29 σήσωμον cod.

εἶναι, καὶ ὁ ἀρχάγγελος τάχα πῶς ἔλεγεν τὸ ὄνομά του · καὶ ὡς
 ἐσέβην εἰς τὸ δευτέρον στερέωμα, εἶδεν ἀγγέλους μὲ ἑπτὰ κεφα-
 λὰς καὶ πᾶσα κεφαλὴ εἶχεν ἀπὸ ἑβδομηῆντα γλώσσαις καὶ ἀπὸ
 5 ἑπτακοσίους ὀφθαλμούς. καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ τρίτον στερέωμα καὶ
 τὸ δευτέρον καὶ λέγει τάχα ὡς ἤκουαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ με-
 μiasμένου, ἀνοίγαν καὶ ἐσέβαιναν. καὶ εἶδεν εἰς τὸ τρίτον στερέω-
 μα ἀγγέλους μὲ ἑβδομηῆντα κεφαλὰς [f. 70] καὶ κάθε κεφαλὴ ἀπὸ
 10 ἑπτακοσίαις γλώσσαις καὶ ἀπὸ ἑπτὰ χιλιάδαις ὀφθαλμούς. καὶ τί
 νὰ μολένω τὸν ἑαυτὸν μου καὶ τοῦ λόγον σας μὲ τὰ μιὰρὰ λόγια
 τοῦ ψευδοχάρτιού τους; τὰ ὁμοια φλυαρεῖ ἕως τὰ ἑπτὰ στερεώ-
 ματα καὶ τὰ πολυπλασιάζει, ὡς καθὼς λέγει πῶς εἰς τὸ ἑβδομῶ-
 στερέωμα, εἶχαν οἱ ἄγγελοι ἀπὸ ἑπτὰ χιλιάδαις κεφαλὰς καὶ πᾶσα
 15 χιλιάδαις ὀφθαλμούς. καὶ τὸν ἐπῆραν οἱ ἄγγελοι τοῦ ἑβδόμου
 στερεώματος καὶ τὸν ἐδιάβασαν εἰς τὸν Θεόν. καὶ ὁ Θεὸς τοῦ
 εἶπεν · καλῶς ἦλθες, καὶ ἔβαλεν τὸ χέριν του εἰς τὴν ὀράχην του
 καὶ τὸν ἐχάδευεν. καὶ λέγει πῶς τὸ χέριν τοῦ Θεοῦ ἦταν τόσο
 20 κριὸ ὁποῦ ἐπάγωσεν ὁ μυελὸς τοῦ ῥαχοκοκάλου του. καὶ λέγει
 πῶς τοῦ εἶπεν ὁ Θεὸς τάδε νὰ προσκυνᾷς καὶ τάδε. καὶ τὸν ἔστει-
 λεν κάτω εἰς τὴν γῆν καὶ ἐρχόμενος κάτω ἦλθεν εἰς τὸ τέταρτον
 στερέωμα καὶ ἠῤῥεν τὸν Χριστόν. καὶ τὸν ἐρώτησεν ὁ Χριστὸς ποῦ
 ἦτον καὶ ὁ Μοάμεθ τοῦ εἶπεν · εἰς τὸν Θεὸν ἤμουν. καὶ τί ἐγύρευες;
 25 τοῦ εἶπεν ὁ Χριστὸς. καὶ αὐτὸς λέγει · ἐρώτησα τὸν Θεὸν πῶς νὰ
 προσευχώμεσθην νὰ ἦναι εὐχαριστημένος ἀπὸ λόγον μας. καὶ
 τάχα τοῦ λέγει ὁ Χριστὸς · διὰ νὰ ἰδῶ τὸ προσκύνημάν σας. καὶ
 τοῦ εἶπεν τάχα ὁ Μοάμεθ τοῦ Χριστοῦ. [f. 70^v] καὶ ὁ Χριστὸς τοῦ
 λέγει · πολὺ εἶναι αὐτὸν τὸ προσκύνημα καὶ δὲν ἤμποροῦν νὰ
 30 ὑποφέρουν αὐτοὶ ὁποῦ σου ὑποτάσσονται νὰ προσκυνοῦν ὅτι ἔχει
 πολὺν κόπον. μόνε πάγαινε νὰ σᾶς το μικράνη ὀλίγον ἀκόμη.
 καὶ ἐγύρῃσεν ὀπίσω ὁ Μοάμεθ καὶ τοῦ το ἐμίκρηγεν ὁ Θεὸς καὶ
 ἦλθε πάλιν τάχα εἰς τὸν Χριστόν καὶ τοῦ το εἶπεν πῶς τὸ ἐμίκρη-
 νε. καὶ τὸν εἶπεν πάλιν ὁ Χριστὸς · καὶ αὐτὸ πολὺ εἶναι, μόνε πά-
 γαινε νὰ σε τὸ μικρήνη. ἐπῆγεν καὶ τρίτην βολάν καὶ πάλε τοῦ
 35 εἶπεν · πολὺ εἶναι καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἤμποροῦν νὰ τὸ ὑποφέρουν ·
 μόνε πάγαινε νὰ τὸ μικρήνη ἀκόμη. καὶ ἐπῆγεν ὀπίσω ἕως πέντε βο-
 φοραῖς. καὶ πάλε τοῦ εἶπεν τάχα ὁ Χριστὸς · ἀκόμη πολὺ εἶναι ·
 μόνον πάγαινε νὰ τὸ μικράνης ἀκόμη τὸ προσκύνημάν σας. καὶ ὁ
 40 Μοάμεθ λέγει · ἐντρέπομαι τώρα νὰ γυρίσω διατὶ ἔχω πέντε βο-
 μύθια καὶ ἀναισχυντίαις γράφει τὸ ψευδοχάρτι τους ὁποῦ τὸ ἔγρα-
 φεν ὁ Ἀμπελής. καὶ ἂν ἤθελα γράψην ταῖς παρανομίαις ὄλαις

ὁποῦ γράφουν δι' αὐτὸν τὸν σεληνιασμένον Μοάμεθ, θέλει γένη
 καὶ ἐκεῖνος ἕνας ὡσὰν τὸν Ἰούδαν. ἀλλὰ πάλιν [f. 71] δὲν με ἀφί-
 νει ἂν δὲν τὰ εἰπῶ. καὶ ἄκουσον τοῦ μισοῦ τὰς διδαχαίς, τί
 ἐδίδασκεν τοὺς ὁμόφρονάς του. ἦταν ἕνας ἄνθρωπος φίλος αὐτοῦ
 τοῦ Μοάμεθ καὶ ἔλεγε τὸ ὄνομά του Ἀμπουάζερ. καὶ αὐτὸς εἶχε 5
 γυναῖκα εὐμορφὴν τὴν ὁποίαν θεωρῶντας τὴν ὁ Μοάμεθ ἦλθεν εἰς
 μεγάλην ἐπιθυμίαν. καὶ ἐστάθη εἰς συλλογὴν μὲ τί μέθοδον νὰ
 κάμῃ διὰ νὰ τὴν πορευθῆ. καὶ μίαν ἡμέραν ἀπερνῶντας ἀπὸ τὸ
 σπίτιν τοῦ Ἀμπουάζερ διὰ νὰ ἰδῆ τὴν γυναῖκα του, ἄκουσεν, καὶ
 ἐμάλωνεν μὲ λόγον τῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· καὶ ὡς ἤκουσεν ὁποῦ ἐμά- 10
 λωνεν, ἐπέρασεν ὁ Μοάμεθ καὶ ἐπῆγεν ἔς τὴν δουλείαν του. καὶ τὴν
 δευτέραν ἡμέραν ἐκραξεν ὁ Μοάμεθ τὸν φίλον του Ἀμπουάζερ
 καὶ τοῦ λέγει· φίλε Ἀμπουάζερ, ἔστειλεν ὁ Θεὸς τὸν ἄγγελον καὶ
 με εἶπεν πῶς νὰ χωρίσης τὴν γυναῖκα σου διατὶ εἶχες εἰπῆν νὰ
 κάμῃ τὸ θέλημάν σου καὶ δὲν ἔστειξεν καὶ τὸ ἐβαρέθη ὁ Θεός. 15
 καὶ ἂν δὲν τὴν ἐχωρίσης, ἤξευρε πῶς θέλει σε συνέβην καὶ ἄλλο
 πολὺ κακὸ καὶ εἰς ἐτούτον τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν μέλλοντα. τότε
 λέγει ὁ Ἀμπουάζερ τὸν Μοάμεθ· ἀφέντη, μετὰ χαρὰς σου νὰ τὴν
 ἐχωρίσω· μόνον παρακάλεσε τὸν Θεὸν νὰ μὴν με ὀργισθῆ. καὶ
 αὐτὴν τὴν ὥραν τὴν ἐξῶ [f. 71^v]-ρισεν, καὶ μετὰ δύο ἡμέραις ὕστερα 20
 κρᾶζει ὁ Μοάμεθ τὸν Ἀμπουάζερ καὶ τοῦ λέγει· ἦλθεν ἡγυναῖκα
 σου εἰς ἐμένα καὶ με ἐπαρεκάλεσεν πῶς νὰ παρακαλέσω ἐγὼ τὸν
 Θεὸν καὶ νὰ εἰπῆ ὁ Θεὸς νὰ πάρῃς πάλε τὴν γυναῖκα σου· καὶ τὴν
 εἶπα νὰ σταθῆ μὲ τὰς ἐδικαίς μου γυναῖκαις ἡμέραις σαράντα
 καὶ νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν τὰς αὐταῖς ἡμέραις· καὶ ὅ τι με 25
 εἰπῆ ὁ Θεός, ἐκεῖνον θέλω σας εἰπεῖν. ἀπεκρίθη καὶ ὁ Ἀμπουάζερ
 καὶ εἶπεν αὐτῷ· παρακαλῶ καὶ ἐγὼ διὰ νὰ παρακαλέσης τὸν Θεὸν
 νὰ μὴν με ὀργισθῆ ὅταν τὴν πάρω. καὶ ἄς ἐσταθῆ μὲ τὰς ἐδικαίς
 σου γυναῖκαις τὰς σαράντα ἡμέραις. καὶ ἐπῆρεν ὁ Μοάμεθ τὴν γυ-
 ναῖκαν τοῦ Ἀμπουάζερ καὶ τὴν ἐμοίχευεν ὅσον ἠθέλησεν. καὶ μετὰ 30
 τὰς σαράντα ἡμέραις ἐκραξεν τὸν Ἀμπουάζερ· καὶ τοῦ λέγει·
 ἔστειλεν ὁ Θεὸς τὸν ἄγγελον καὶ με εἶπεν ὅτι ὁποῖος ἄνθρωπος λο-
 γοφῆρῃ μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ ἀσχημολογήσῃ ἢ μὲ ἀφορμὴν ἢ
 καὶ χωρὶς ἀφορμὴν, τοῦ Θεοῦ κακοφαίνεται καὶ τυχαίνει νὰ τὴν
 χωρισθῆ. καὶ ὡσὰν τὴν χωρίσῃ καὶ πάλε θέλῃ νὰ τὴν πάρῃ, ἂν 35
 δὲν τὴν βάλλουν μὲ ἄλλον ἄνθρωπον νὰ κοιμηθῆ, νὰ μὴν τοιμᾷ
 ὁ πρῶτος τῆς ἄνδρας νὰ τὴν ἐπάρῃ. τότε λέγει ὁ Ἀμπουάζερ·
 ἀφέντη, ἐπειδὴ ἔτζῃ ὤρισεν ὁ Θεός, [f. 72] πῶς νὰ τὴν κοιμηθῆ
 ἄλλος ἄνδρας; ἐγὼ ἄλλον ἄνθρωπον δὲν πιστεύομαι, μὸν τὴν κοι-
 μήσου ἐσὺ ὁποῦ εἶσαι προφήτης. καὶ τὴν ἐκοιμήθη καὶ ὕστερα 40
 μὲ τὸ θέλημα τοῦ ἀνδρός τῆς. μετὰ ταῦτα τοῦ εἶπεν· τώρα ἔχε
 τὴν γυναῖκα σου μὲ τὴν εὐχὴν μου καὶ μὲ τὴν ὑπόσχεσίν μου καὶ νὰ

- μὴν εἰπῆς αὐτὸν τὸν λόγον πλέα τὴν γυναῖκα σου, ὅτι πάλε σὰς
χωρίζει ὁ Θεός. τότε ὁ Μοῦάμεθ ἔκαμεν αὐτὸν τὸν νόμον ὅτι ὅποιος
χωρίσῃ τὴν γυναῖκα του, ἐὰν δὲν τὴν κοιμηθῆ ἄλλος, ὁ ἄνδρας
της νὰ μὴν τολμᾷ νὰ τῆς συμώσῃ · καὶ τὸ ἔχουν ἕως τὴν σήμερον
5 αὐτὴν τὴν μιὰν τάξιν καὶ τὴν λέσιν χολέ. αὐτὸς ὁ Μοῦάμεθ τοὺς
ἐδίδαξε νὰ νηστεύσουν ἡμέρας τριάντα νὰ τρῶσι τὴν νύκτα ἕως
κοντὰ νὰ ξημερώσῃ, καὶ νὰ νηστεύσουν ὀλημέρα ἕως νὰ βασιλεύσῃ
ὁ ἥλιος. αὐτὸς τοὺς εἶπεν ἀπὸ τὴν ἐρμηγεῖαν τοῦ Γερασίμου νὰ
πλένονται διατὶ εἶναι ἀβάπτιστοι καὶ βρωμοῦσι καὶ πιάνουν
10 τὸ ῥητὸν ὅπου λέγει λούσασθαι καὶ καθαροὶ γίνεσθαι. ἀκόμη τοὺς
εἶπεν ὅτι ὅσοι πολεμοῦν εἰς τὸν πόλεμον διὰ νὰ πολιτευθῆ τὸ ὄνομα
τοῦ Μοῦάμεθ ἐὰν σκοτωθοῦν νὰ τοὺς μετροῦν διὰ μάρτυραις καὶ
ὅσοι γλυτώσουν νὰ τοὺς εὐφημίζουν διὰ ἀνδρειωμένους καὶ φίλους
τοῦ Μοῦάμεθ. ἔτι [f. 72^v] δὲ τοὺς εἶπεν διὰ ἐκείνους ὅπου προσκυ-
15 νοῦν τὰ εἰδῶλα νὰ τοὺς σκοτώνουν, ἀμὴ τοὺς Ἑβραίους νὰ μὴ
σκοτώνουν. καὶ διὰ τοὺς Χριστιανούς εἶπεν · ἂν σὰς ὑποτάζων-
ται νὰ σὰς πληρώνουν χάρατζη, μὴν τοὺς σκοτώσετε · καὶ ἂν
δὲν σὰς ὑποτάζονται, σκοτώνετε τοὺς. αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ
παραμύθια τοὺς ἐδίδαξεν εἰς τὰ ζῶντα του.
- 20 Καὶ ἀπὸν ἀπέθανεν ἄκουσον τί ἐσύνθεσαν οἱ δώδεκα ἀπόστολοι
τοῦ ὅπου ἔγραφα καὶ τὰ ὀνόματά τους. ὁ Ἀζέμης ὁ ἀπόστολὸς τοῦ
ἐπῆγεν καὶ ἐδίδαξεν μίαν χώραν εἰς τὴν ἐρημον τῆς Βαβυλώνας
κοντὰ εἰς τὸν Εὐφράτην καὶ τοὺς ἐγύρουν εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ
Μοῦάμεθ · καὶ ἐσηκώθη ἀπὸ ἐκείνην τὴν χώραν καὶ ἐπῆγεν εἰς ἐ
25 ἄλλην. καὶ περὶ ὧντας κανένας χρόνος ἀνθυμήθησαν οἱ πρῶν
χωριάταις ἕναν λόγον καὶ ἐπῆγαν εἰς ἐκείνην τὴν χώραν ὅπου
εὐρίσκετον αὐτὸς ὁ Ἀζέμης ὅπου τοὺς εἶχεν διδάξῃ · καὶ τοῦ
λέσι ἕναν παραβολικὸν λόγον · ἄκουσον, ἀφέντη διδάσκαλε, ὡς
καθὼς μας ἐκαθοδήγησες καὶ μας ἤφερες εἰς αὐτὴν τὴν θρησκείαν,
30 τὸ ἐστρέξαμεν καὶ ἡμεῖς · καὶ μας εἶγες εἰπῆν ὅτι τὸ εἰσόδημά
μας ὄλον νὰ τὸ ἔχωμεν εἰς ἕνα τόπον ὄλοι μας καὶ νὰ παίρνωμεν
νὰ τρῶμεν ὄλοι ἀπὸ ἐκεῖνον τὸ εἰσόδημα Ἰσια [f. 73] ἄρχοντες
καὶ πτωχοί · τώρα τὸ εἰσόδημά μας ὅπου εἶχαμεν, ἐτροπήθη τὸ
ἀμπάριν ὅπου ἐφυλάγετον · καὶ ἐχύθη εἰς ἐ μίαν πόρευσιν · ἐπῆ-
35 γαμεν καὶ τὸ ἐγᾶλαμεν καὶ τὸ ἐπλόναμεν καὶ τὸ ἐβάλαμεν εἰς τὸν
ἥλιον καὶ ἐξεράνην. τώρα παστρικὸν εἶναι · νὰ πᾶμεν νὰ τὸ ἀλέ-
σωμεν εἰς τὸν μύλον καὶ νὰ τὸ κάμωμεν φωμῖν νὰ τὸ φᾶμεν ; τότε
λέγει ὁ Ἀτζέμης · ὄχι, μόνον νὰ τὸ σπείρετε καὶ ἂν φυτρώσῃ, ἐκεῖ-

5 λέσι = λέγουσι. 6 τρῶσι = τρώγωσι. 13 ἐφημίζουν cod.
23 ἀφράτην cod. 28 λέσι = λέγουσι. 30 στρέγω = στέργω.
36 πᾶμεν = πάγωμεν. 37 φᾶμεν = φάγωμεν.

νον τὸν καρπὸν τοῦ σιταρίου νὰ τὸν μαζώξετε καὶ νὰ τὸν ἀλέσετε καὶ νὰ τὸν κάμετε ψωμὶν νὰ τὸ φάτε καὶ τότε γίνεται σπαστρικόν. λέγουν καὶ ἐκεῖνοι · διδάσκαλε, θέλομεν νὰ παρακαλέσης τὸν Θεὸν ὅσοι ἐπίστευσαν τὸν Μοάμεθ πῶς εἶναι ἕσσο ὕλις, ὅπου πεθαίνουσι ἁμαρτωλοὶ καὶ ὡσὰν ἀναστηθοῦν νὰ μὴν ἀπομείνῃ ἡ ἁμαρτία, μόνον νὰ ἦναι ἀναμάρτητοι νὰ πηγαίνουν ἴσια εἰς τὸν παράδεισον. τότε ἀποκρίνεται καὶ ὁ ἡμᾶμ Ἀζέμης · παγαίνετε καὶ ἕως τὴν ἐβδομάδα ἐλάτε · καὶ νὰ παρακαλέσω τὸν Μοάμεθ καὶ αὐτὸς νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεόν · καὶ ὁ τι τοῦ εἰπῆ ὁ Θεὸς θέλω σας τὸ εἰπῆν καὶ ἐσὰς. καὶ μετὰ ἐπτὰ ἡμέρας ἦλθαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ τοὺς εἶπεν ὁ ἡμᾶμ Ἀζέμης πῶς ἐπαρεκάλεσεν τὸν Μοάμεθ καὶ ὁ Μοάμεθ ἐπαρεκάλεσεν τὸν Θεόν [f. 73^v] καὶ τοῦ εἶπεν ὁ Θεὸς πῶς ὅσοι σε πιστεύουν διὰ προφήτην ἐσένα, ὅταν ἀναστηθοῦν νὰ μὴν ἀπομείνῃ καμμία ἁμαρτία ἀπάνω τους. καὶ ἂν θέλετε νὰ πιστευθῆτε, ἐγὼ ἔχω φοράδα ἡ ὅποια εἶναι ἐγγαστρωμένη, καὶ με εἶπεν πῶς θέλει νὰ γεννήσῃ καὶ νὰ ἦναι ἄρσενικὸν πουλάριν. καὶ ἂν γεννήσῃ ἡ φοράδα μου ἄρσενικὸν πουλάριν, εἶναι καὶ ὁ λόγος τοῦ Μοάμεθ ὅπου με εἶπεν καὶ σας τὸ εἶπα ἀληθινός. καὶ μὲ τέτοιαις ψευδοδιδαχαῖς τοὺς ἐμετάτρεπαν ἀπὸ εἰδωλολατρείαις εἰς τὸ τοῦ Μοάμεθ δόγμα ἥτοι τοῦ Ἀντιχριστοῦ. καὶ ἦταν ἄλλα ἔθνη ὡσὰν Νεστόρειοι καὶ Κόπταις, Ἰακωβίταις, Διοσκορίταις καὶ Ἀρειανοί · καὶ ἦταν ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους διωγμένοι καὶ ἐξωρισμένοι καὶ εἶχαν κατοικίησιν εἰς ἄλλα βασίλεια ἐτερόδοξα καὶ εἰδωλολατρικά. καὶ ἔσοντας τοῦ Μοάμεθ τὸ δόγμα ἐπλήθαιεν καὶ τοὺς ἐπολεμοῦσεν καὶ ἐπαιρην τοὺς τόπους των, ὑποτάσσονταν καὶ ὁ λαὸς αὐτὸς ὅλος εἰς τὸ κηρυττόμενόν του καὶ τοῦ ἐπλέρωναν χάρατξη, μὴν νὰ μὴν τοὺς θανατώνῃ. καὶ μετ' αὐτὸ ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγο ἐκυρίευσεν ὅλην τὴν μεσημβρίαν καὶ ἀνατολήν · τέλος πάντων ἐπῆρην καὶ τὸ δόγμα του τὴν Κωνσταντινούπολιν. ἔχει εἰς τὸν νοῦν του [f. 74] καὶ τὸ λέγει φανερὰ πῶς νὰ κυριεύσῃ καὶ τὸν ἄρκτον. καὶ βλέπω καὶ ἀκούω ἐγὼ πῶς ἀπὸ κάποιαις ἱστορίαις καὶ ὡσὰν τοῦ προφήτου Δανιὴλ τὴν ὄρασιν ὅπου λέγει πῶς εὐγῆκαν ἀπὸ τὴν θάλασσαν θηρία τέσσαρα · τὸ ἕνα ὡσὰν θηλικὸ λεοντάρι, τὸ δεύτερον ὡσὰν ἀρκούδα · καὶ λέγει πῶς ἐστάθην παράμερα · καὶ αὐτὸ ὅπου ἐστάθην παράμερα ἔχει πολλὴν ἐξήγησιν, καὶ δὲν τὸ λέγω · καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς ἱστορίας θέλω τὸ εἰπῆν. καὶ ἄς εἰπῶ διὰ τὸ τρίτον θηρίον τὸ ὅποιον λέγει πῶς ἦταν παραδαλὸ ἤγγουν πλουμιστὸ εἰς τὸ κορμὶ ὡσὰν αὐτὸν τὸ θηρίον ὅπου τὸ λέγουν πάρδον καὶ τουρκικὰ τὸ λέν παρσά. εἶναι καὶ τοῦτο

2 φάτε=φάγητε. σπαστρικόν = παστρικόν. 21 γηακου-
 πῆτες cod. 22 διοσκορήτες cod. 26 τὸ] τὸν cod. 32 Da-
 niel, c. 7. 39 λέν = λέγουν = λέγουσι.

δυνατὸ καὶ ἐναντιεῖται καὶ τὸ λεοντάρι· τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς
 τῆς Λιβύας τὰ μέρη, καὶ εἶχεν τέσσαρα πτερὰ καὶ τέσσαρα κεφά-
 λια· εἶναι καὶ εἰς αὐτὸ ἕτερον ἀλληγορία, καὶ τὸ τέταρτον θηρίον
 δὲν τὸ παρομοιάζει εἰςὲ κανέναν θηρίον διατὶ τὸ λέγει πολλὰ φο-
 5 βερὸν καὶ τρομερὸν καὶ δυνατὸν κατὰ πολλά, τὰ δόντιά του ἦταν
 σιδερένια, τὰ δυνύχιά του χαλκωματένια, δέκα κέρατα λέγει πῶς
 εἶχεν εἰς τὸ κεφάλιν του, καὶ τὰ τέσσαρα θηρία τὰ παρομοιάζει
 εἰς αὐτὰ τὰ βασίλεια· ἀμὴ τοῦ Μοάμεθ τὸ βασίλειον ποῖον θηρίον
 εἶναι; διατὶ [f. 74^v] ὅλα τὰ ἔθνη θηρία παρομοιάζονται, ἀμὴ τῶν
 10 Χριστιανῶν δὲν τὸ στέργω νὰ ἦναι θηρίον, ὅτι ἐγὼ βλέπω εἰςὲ
 πολλαῖς ἱστορίαις, τῶν Χριστιανῶν ὁποῦ δὲν ἐδυνάστευαν τὰ
 ἔθνη νὰ τὰ κάμουν χριστιανούς, παροῦ μὲ θαύματα, μὲ διδαχαῖς
 καὶ μὲ λόγους στερεωμένους ἐγένονταν χριστιανοί· καὶ ἀπὸ
 τοὺς θηριωνύμους βασιλεῖς βλέπω παιδευμένους τοὺς χριστιανούς,
 15 καὶ πρῶτα ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας καὶ τῶρα ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς καὶ
 Μωαβίταις, καὶ διὰ ταυτὸ ἀναφέρθηκεν οὗτος ὁ λόγος ὅτι τὸ τέ-
 ταρτον θηρίον διὰ τῶν Τουρκῶν τὸ βασίλειον λέγει, διατὶ αὐτὸς
 εἰς τὴν πίστιν δὲν ὁμοιάζει οὐδὲ τὸ στέργει, ἀμὴ οἱ ἄλλοι βασιλεῖς
 τῶν γραφῶν ταῖς γραφαῖς ὁποῦ τῶν στέλνουν « τῶν Ῥωμαίων
 20 βασιλέα », καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τὸ στέργει νὰ λέν « τῶν Ῥωμαίων
 βασιλέα ». καὶ διὰ ταυτὸ τὸ λέγω ὅτι δι' αὐτὸν τὸ λέγει.

Dans la suite, l'auteur établit un parallèle entre le royaume des Turcs et la Bête de l'Apocalypse : je n'en ai retenu que deux passages.

[F. 78^v] Καὶ τόσον τοὺς ἐδόθη δύναμις νὰ βλάψουν τοὺς ἀνθρώ-
 πους μῆνας πέντε, δύο βολαῖς λέγει ἀπὸ πέντε μῆναις, καὶ με
 φαίνεται πῶς λέγει διὰ δέκα βασιλεῖς, ὁποῦ ὠνομάσθησαν ὡσὰν
 25 βασιλεῖς· καὶ τὸ ἄλλο με φαίνεται πῶς ὅσαις ἡμέραις κάμουν
 αὐτοὶ οἱ μῆνες τόσους χρόνους θέλουν πιλατεύη τοὺς ἀνθρώπους,
 καὶ ἄρχισε νὰ παιδεύη τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐπῆ-
 ραν τὴν Καλιόπολιν καὶ ἐπέρασαν εἰς τὴν Ῥουμέλην, διατὶ αὐτὸ
 ἐπαρομοιάζεν τὸ ἄστρον ὁποῦ ἐφάνην εἰς τὴν ἀνατολήν ἡμέρας
 30 δεκαπέντε καὶ εἰς τὴν δύσιν ἡμέραις εἴκοσι τρεῖς εἰς τὸν καιρὸν
 τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ, καὶ ὅταν ἐπῆραν τὴν Καλιόπολιν ἦταν
 ὁ υἱὸς τοῦ Ῥουχάνι τῶν ὀκτώ χρονῶν, καὶ λέγει πῶς εἶχαν βασι-
 λέαν τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, τὸ ὄνομά του Ἀβαδδῶν καὶ εἰς
 τὴν ἑλληνικὴν Ἀπολλύων, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μοράτη παρομοιοῖ
 35 τὸν Ἀβαδδῶν καὶ ἂν τὸ λογαριάσῃς πυθαγορικά, τὸ ἄλφα

19 τῶν³] τόν?

20 λέν = λέγουν.

23 Apocal., 9, 10.

<καὶ βῆτα> καὶ τὸ ἄλλο ἄλφα καὶ δέλτα, καὶ ἡ δευτέρα δέλτα, κά-
μουν δώδεκα, καὶ τὸ ω, δκτώ, καὶ τὸν πέντε, ὅπου γινούνται ὀλό-
της εἰκοσι πέντε. [f. 79] καὶ τὸ Μουράτι καὶ αὐτὸ πυθαγορικά
λογαριάζοντάς το γίνεται καὶ αὐτὸ ὁμοίως εἰκοσι πέντε ψηφία.

[F. 82^v] Ἔτι δὲ λέγει · « καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀνα- 5
βαῖνον ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα · καὶ ἐπὶ τῶν κερά-
των αὐτοῦ δέκα διαδήματα καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὄνομα βλασ-
φημίας. » αὐτοῦ ἀναφέρει τοῦ Μοάμεθ τὴν γέννησιν καὶ τὴν
αὔξησιν τῆς δυνάμεως του καὶ τὴν πολιτείαν τῆς ἀσεβείας του ·
καὶ ἐγράψαν παραπάνω καὶ δὲν κάμνει χρεῖαν νὰ τὰ δευτερο- 10
γράψωμεν. ἀπὸ τοῦ Μοάμεθ τὸ δόγμα ἑπτὰ βασιλεία εἶναι τὴν σή-
μερον. εἰς τῆς Λιβύης τὸν τόπον εἶναι δύο βασιλεία · τὸ πρῶτον
εἶναι εἰς τὴν Μερόην καὶ τὸ δεύτερον εἶναι εἰς τὴν μεγάλην λίμνην,
ὅπου εἶναι τοῦ Νεῖλον ποταμοῦ ἡ ἀρχή. τὸ τρίτον εἶναι ἡ Ἰνδία ·
τὸ τέταρτον εἶναι τοῦ Πέρσου · τὸ πέμπτον εἶναι τοῦ Οὐσμπέκι · τὸ 15
ἕκτον εἶναι τῆς ἐρήμου ἡγρον τοῦ Κιαμπέ · τὸ ἕβδομον εἶναι τῶν
Τουρκῶν ἡγρον τῆς Κωνσταντινουπόλης. καὶ τὸ ἕνα κεφάλι ἦταν
σφαγμένον ὡς διὰ νὰ θανατωθῆ, λέγει, ἀλλὰ ἐθεραπεύ- [f. 83]-θην
ἡγρον ἰατρεύθην. αὐτὰ τὰ ἑπτὰ κεφάλια ἡγρον τὰ βασιλεία ἦταν οἱ
πρῶτοι ἄρχοντες τοῦ Μοάμεθ καὶ εἶχαν μοιρᾶσθ μετὰ τὴν θανήν 20
τοῦ Μοάμεθ πασαένας μίαν χώραν. καὶ ἡ κεφαλὴ ὅπου ἦταν σφαγ-
μένη ἦταν ἐκεῖνου ὅπου ὄριζεν τὴν Ἱερουσαλήμ · καὶ ὡσὰν ἐπῆ-
γαν οἱ χριστιανοὶ καὶ τοὺς ἐπολέμησαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐνίκη-
σάν τους καὶ ἐπῆραν ἀπὸ τὰ χεῖρά των τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλήμ,
καὶ ἡ κεφαλὴ ἐκεῖνη ἔφυγε καὶ ἐχάθη. καὶ ἔχασεν τὸ βασιλείον 25
του καὶ ἐπῆγε καὶ ἔγινε κτηνοτρόφος ἕως χρόνους ἑκατὸν τριάντα
καὶ ἐπορεύονταν τόσους χρόνους μὲ τὰ πρόβατα ὅπου εἶχασι,
ἕως ὅπου ἐγεννήθη ὁ Ὀτμάνις ἀπὸ ἐκεῖνην τὴν γενεὰν καὶ ἰατρεύ-
θην ἐκεῖνη ἡ κεφαλὴ. ἐθανμαστῶθη ἡ γῆ ὅλη ὀπίσω τοῦ θηρίου
ἡγρον τοῦ Μοάμεθ καὶ εὐχαρίστησαν τὸν δαίμονα πῶς ἐσυνέργησεν 30
εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ θηρίου. καὶ ἐνίκησε καὶ ἔγινε βασιλέας καὶ
αὐτὸ ἔγινεν ἀπὸ παραχώρησιν Θεοῦ, διατὶ λέγει παρακάτω · « καὶ
προσεκύνησαν τὸ θηρίον λέγοντες · τίς ὁμοίος τῷ θηρίῳ ; τίς δύνα-
ται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ ; » ἡγρον καὶ εὐχαρίστησαν καὶ ἐπαι-
νέθησαν καὶ εἶπαν εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν τους ὅτι ποία 35
πίστις [f. 83^v] εἶναι ἄξια νὰ πολεμήσῃ μετ' ἐμᾶς. καὶ παρακάτω λέ-
γει · « καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο.
στόμα μεγάλο λέγει διὰ τὸ ψευδοχάρτι τους ὅπου ἔχει μέσα ἀπειραις

1 καὶ βῆτα addidi. 5 A pocal., 13, 1. 13 μερόη cod. 18 A pocal., 13, 3. 19 ἐγιατρεύθην cod. καιφάλεια cod. 29 A pocal., 13, 3. 32 A pocal., 13, 4. 33 λέγον cod. 37 A pocal., 13, 5.

βλασφημίαις. τὸν υἱὸν καὶ λόγον τοῦ Θεοῦ τὸν λέγει δοῦλον Θεοῦ ·
 τὴν θεοτόκον καὶ κυρίαν πάντων τῶν ὀρθοδόξων τὴν λέγει δούλην ·
 καὶ τοὺς ἁγίους ὄλους δὲν τοὺς ὀνομάζει καὶ ἂν τοὺς ὀνομάσῃ, τοὺς
 λέγει ὅτι πρεσβείαν δὲν ἔχουν. καὶ διὰ τὸν Μοάμεθ λέγουσι πῶς
 5 ἑβδομηῆντα χιλιάδαις χρόνους πρωτίτερα πρὶν πλάσῃ τὸν Ἀδὰμ
 εἶχεν τὸ πνεῦμα του πλασμένο καὶ διὰ ἐκεῖνου τὸ χατ ἤρι ἐπλασε
 τὸν κόσμον, καὶ τὸν ἔστειλεν ὁ Θεὸς ἀπὸ ὄλους τοὺς προφήτας ὑσ-
 τερώτερα · καὶ εἰς αὐτὸν ὄλοι οἱ προφῆταις εἶναι ἐνδεεῖς. ἀκόμη
 λέγουν πῶς ὅσοι πηγαίνουν εἰς τὸν πόλεμον διὰ νὰ ἀῤξυνθῆ τὸ
 10 ὄνομα τοῦ Μοάμεθ καὶ ὅσοι σκοτωθοῦν, μάρτυραις τοὺς λέγουν.
 αὐτὰ καὶ ἄλλα, ἅπειραις βλασφημίαις λέγουν. καὶ διὰ τὴν ἐξου-
 σίαν, ὡς φαίνεται, κατὰ τὸ προόρισμα, θέλει φημιζεται τὸ ὄνομά
 του χρόνους χιλίους διακοσίους καὶ ἐξῆντα, διατὶ αὐτὸς ἐγεννήθη
 'ς τὸ ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ ὕστερα πεντακοσίους πενήκοντα καὶ
 15 πέντε χρόνους. καὶ ὅταν ἐγενεν χρόνων τριάντα ἐδῶκε τὸν Παχη-
 ρὰν καὶ ἐδιδάχθη τὰ τοῦ Νεστορίου δόγματα πεντέξι χρόνους.
 [f. 84] καὶ ὡς ἐπέθανεν ὁ Παχηράς, ἐπέρασαν μερικοὶ χρόνοι ἕως
 οὗ ἐγένη χρόνων σαράντα καὶ τότε τὸν ἤρρεν ὁ Γεράσιμος καὶ
 τὸν ἐμαρτύρησε διὰ προφήτην. τότε ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς
 20 βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐβλασφήμα πῶς ὁ Χριστὸς δὲν
 ἔσταυρώθη μῆτε ἀνέστη μῆτε τὸν Ἀδὰμ καὶ τοὺς ἕξ Ἀδὰμ εὐγαλεν
 ἀπὸ τὸν Ἀιδὴν. διὰ ταυτὸ λέγει · « ἐβλασφήμησε τὸ ὄνομά του καὶ
 τὴν σκηρὴν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ οἰκοῦντας ». καὶ
 παρακάτω λέγει · « καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιεῖν μετὰ τῶν
 25 ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς · καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν
 φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος, » ὡς καθὼς ἐγενεν μετὰ ταῦ-
 τα ἀπὸ τὴν θρησκείαν του ὅπου ἔγιναν ἐξουσιασταί. « καὶ
 θέλουσιν τὸν προσκυνῆσθαι ὄλοι ἐκεῖνοι ὅπου εἶναι κάτοικοι εἰς
 τὴν γῆν ἀπάνω, τῶν ὁποίων τὰ ὄνόματα δὲν εἶναι γεγραμμένα
 30 εἰς τὸ κατάστιχον τῆς ζωῆς τοῦ ἁγίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ τὴν
 ἀρχὴν τοῦ κόσμου » · ἤγουν πολλοὶ θέλουν ἄλλοπιστεῦν νὰ τὸν
 προσκυνήσουν καὶ ἀπὸ Ἑλληνας εἰδωλολάτραις καὶ ἀπὸ Ἑβραίους
 καὶ ἀπὸ ἄλλαις φυλαῖς ὅσοι δὲν εἶχαν σύνεσιν ἀπὸ τὴν κοιλίαν
 τῆς μητρὸς τους, ἀλλὰ ἦταν ἀσύνητοι, καὶ ἀπὸ Νεστορίταις καὶ
 35 ἀπὸ ἐτέρους αἰρετικὸς χριστιανούς · [f. 84^v] καὶ αὐτοὶ αἰχμαλωτί-
 ζουν ἄλλους καὶ αὐτουνοὺς τοὺς αἰχμαλωτίζουσιν ἄλλοι. ἐὰν αὐτὸς
 σκοτώσῃ κανέναν μὲ σπαθί, κάμνει χρεῖαν καὶ αὐτὸς νὰ σκοτωθῆ
 με σπαθί · καὶ καλότυχος ὅποιος ἔχει τὴν ὑπομονὴν καὶ δὲν γυρίσῃ
 εἰς τὸ σέβας του. καὶ αὐτὸ διαλαμβάνει ἕως τὸν καιρὸν ὅπου
 40 ἦλθεν ὁ Ὀτμάνις, ὅπου ἐγράψαμεν. αὐτὸ εἶναι τὸ θηρίον ὅπου

ἀρέβαινε εἰς τὴν γῆν καὶ εἶχεν κέρατα ἀρνίου καὶ ἐλάλει ὡσάν θράκων, προβατόσχημος λύκος ἦταν. διατὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν Ὀτμάνι πρῶτῃτερα, τοῦ Μοάμεθ τὸ ὄνομα δὲν ἐπολιτεῦνουνταν τόσον πολλὰ παρρησιαστικά. καὶ ἄλλος λέγει πῶς εἶναι Ὀμέρης ὁ συνεργὸς τοῦ Μοάμεθ. αὐτὸς δὲ ὁ Ὀμέρης ὡσάν ἐγινεν ἀρχηγός, πολλὴν φθορὰν ἔκαμε μέσα εἰς τὴν Ἀραβίαν· αὐτὸς εὐθέλασεν καὶ τὸ προσκύνημάν τους ὅπου τὸ λέσιν Κιαμπέ· αὐτὸς ἔβαλεν μίαν πέτραν μέσα εἰς τὸ Κιαμπέ μὲ πρόσωπον τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοὺς εἶπεν πῶς ἐδῆκεν ἀπὸ τὸν παράδεισον· αὐτὸς ἐπρόσταξεν νὰ ἀναβαίνουν εἰς ἐὺψηλὸν τόπον νὰ κηρύττουν ἕναν μέγαν Θεὸν καὶ νὰ κηρύττουν καὶ τὸν Μοάμεθ διὰ προφήτην· αὐτὸς τοὺς ἔκαμε ὄρον ὅτι ὅποιος δὲν λέγει [f.85] τὸν Μοάμεθ προφήτην, νὰ τὸν ἐσκοτώων. αὐτὸ θέλει νὰ εἰπῆ εἰκόνα τοῦ θηρίου ὅπου τοῦ ἐδόθη πνεῦμα νὰ λαλῆ καὶ νὰ κάμη ἐκείνους τοὺς ὑποταγμένους καὶ ἐκείνους ὅπου θέλουν ὑποταχθῆ καὶ μικροὺς καὶ μεγάλους, πλουσίους καὶ πτωχοὺς, νὰ τοὺς κάμη σημεῖον ἤγουν χάραγμα εἰς τὸ χέρι τοὺς τὸ δεξιὸν ἢ ἀπάνω εἰς τὸ μέτωπόν τους· ἄκουσον τὴν ἐξήγησίν τους. τὴν πέτραν ὅπου λέγει ἐμιμηθῆκαν ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, ὅπου λέγει εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον καὶ ὁ ἅγιος ἀπόστολος ἀπὸ τὴν γραφήν· « ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον ἀκρογωνιαῖον ἐκλεκτὸν ἐντιμὸν καὶ ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ μὴ κατασχυρθῆ ». καὶ τὸ ἀνέβασμα εἰς ὑψηλὸν τόπον εἶναι πῶς νὰ μὴν κροῦν ξύλον νὰ πηγαίνουν νὰ προσκυνοῦν καὶ νὰ προσεύχωνται, ἀλλὰ νὰ διαλαλοῦν μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν νὰ ὁμολογοῦν τὸν Θεὸν καὶ τὸν Μοάμεθ διὰ προφήτην καὶ ἐκλελεγμένον. καὶ διὰ τὸ χάραγμα ἢ ἐξήγησις εἶν' οὕτως· τὸ δεξιὸν τὸ χέρι εἶναι πῶς σχηματίζει τὸν δεῦτερον δάκτυλον καὶ τὸ σηκώνει ὀρθόν· καὶ τὸ μέτωπον εἶναι πῶς ἀπὸ τοῦ κεφαλίου τὴν προαίρεσιν καὶ τοῦ νοῦ τὴν διάνοιαν εὐγαίνει ἐκεῖνος ὁ λόγος ὁ ἀρνητικὸς καὶ ἀρνᾶται [f. 85^v] τὸ σέβας τῶν χριστιανῶν καὶ πιστεύει εἰς τὸ σέβας τοῦ Μοάμεθ. καὶ διὰ ταυτὸ λέγει καὶ ὁ Λέων ὁ σοφός· « ἰδοὺ ψυχὴ παναθλία βλεφάροις τῆς διανοίας ἱστορησάσης τὰς θλίψεις ». καὶ ἄλλου λέγει ὅχι τὰ εἰσερχόμενα ἀλλὰ τὰ ἐξερχόμενα· καὶ παρακάτω λέγει· « καὶ κανένας νὰ μὴν δύνηται οὔτε νὰ ἀγοράσῃ οὔτε νὰ πουλήσῃ παρὰ ἐκεῖνος ὅπου ἔχει τὸ χάραγμα ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ »· ἤγουν εἰς τὸν καιρὸν τῶν Τουρκῶν δὲν ἠμπόριεν κανεὶς οὔτε νὰ ἀγοράσῃ οὔτε νὰ πουλήσῃ ἐὰν δὲν ἐπαιρῶνεν ἀπ' αὐτονοῦς ἀπόδειξιν. διατὶ ἔλεγαν ντὴν μουχαμεντὴντηρ σιερι χάτμουχαμεντὴν, ἤγουν ἢ πίστις εἶναι τοῦ Μοάμεθ καὶ ἢ κρίσις τοῦ αὐτοῦ Μοάμεθ εἶναι. καὶ διὰ ταυτὸ λέγει παρακάτω· « ἐδῶ εἶναι ἡ σοφία· ὅποιος ἔχει νοῦν ἄς λογα

7 λέσιν = λέγουσιν. 13 Apocal., 13, 14 ss. 15 ὑποταχθῆ] ὑποταχθῆ cod. 16 ἐπτοχοὺς cod. 33 Apocal., 13, 17. 41 Apocal., 13, 18.

ριάζη τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου διατὶ ἀριθμὸς ἀνθρώπου εἶναι· καὶ ὁ
ἀριθμὸς τὸν εἶναι χξς' ἤγουν 666. » βλέπεις πῶς τὸ φανερῶνει σα-
φέστατα. ἀλλὰ εἶναι δύσκολον νὰ ἐξηγηθῇ αὐτὰ τὰ τρία γράμμα-
τα· καὶ ἂν τὰ ἐξηγήσωμεν καθὼς κείτουνται, κάμνουν 666· καὶ
5 ἂν τὰ ἐξηγήσωμεν πυθαγορικῶς κάμνουν τὰ τρία αὐτὰ ἀπὸ
[f. 86]ξξι, δεκοκτώ. καὶ ἂν ἦναι πυθαγορικῶς, εἶναι ὄνομα
Ὁμέρις, εὐγάζοντας ὅλα τὰ ἐννέα.

Physiologus.

MANUSCRIT N° 1008 DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE.

Ce manuscrit de 240 feuillets (0.160 × 0.110), a été écrit au début du XVIIe siècle. Il contient une *Histoire des animaux* qui m'a paru digne d'être publiée. Cet opuscule est tout différent des traités de l'antiquité (Aristote, Timothée, Elien, Aristophane, etc.) et du moyen-âge byzantin (Manuel Philès, Anonymes dans Cramer, *Anecd. Oxon.*, IV, pp. 258 ss, *Paris.*, V, pp. 21 ss.). D'autre part, il est rédigé dans un esprit plus objectif et plus profane que la plupart des ouvrages appelés *Physiologus*, le correspondant byzantin des *Bestiaires* du moyen-âge occidental. L'intention moralisatrice et le symbolisme religieux propres à ces traités n'apparaissent ici qu'en de rares endroits. Toutefois, il va de soi qu'on peut relever certaines concordances de doctrine entre notre texte et ceux des diverses rédactions du *Physiologus* publiées par : Mustoxidis et Scina, *Συλλογή ἀποσπασμάτων ἀνεκδότων ἑλληνικῶν*, Venise, 1817 ; Pitra, *Spicilegium Solesmense*, III (1855), pp. 338-373 ; Legrand, *Annuaire de l'Assoc. des Et. gr.*, VII (1873), pp. 225 ss. ; Lauchert, *Geschichte des Physiologus* (1889) ; Strzygowski, *Byz. Archiv*, II (1889) ; Karnejev, *Byz. Zeitschr.*, III (1894), pp. 24-63 ; Puntoni, *Studi ital. di filol. clas.*, III (1895), pp. 169-191 ; Zuretti, *Ibid.*, V (1897), pp. 113-218. On trouvera encore des notices éparses sur le même sujet dans St Basile, *Hom. in Hexameron* (*Patr. gr.*, t. 30 : relevées par Jean Damascène, *Sacra Parallela*, litt. Z, 2, *Patr. gr.*, 95, pp. 1572 ss.) et dans Cosmas de Jérusalem, *Patr. gr.*, 38, pp. 631 ss.

[F. 173]

Περὶ ζώων τετραπόδων.

Ἀρχή· περὶ τοῦ λέοντος.

Ὁ λέων εἶναι μὲν βασιλεὺς εἰς ὅλα τὰ τετράποδα διότι ἔχει στήθη μεγάλα, γόνατα καὶ ποδάρια· καὶ τὸ βλέμμα του εἶναι φοβερὸν καὶ ἡ τρίχα του μεγάλη καὶ τὰ πλευρά του δυνατὰ καὶ τὸ

στόμα του πλατό. οἱ δὲ ὄνυχες αὐτοῦ μεγάλοι καὶ δξύτατοι · τὸ περιπάτημά του εἶναι καμαρωμένον · ὁ λαιμός του κόκκαλον δὲ ν
 5 ἔχει καὶ ὅταν πηλαλῆ νὰ πιάσῃ τίποτες ζῶον, δὲν σκύπτει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ βαστάζει αὐτὴν ὑψηλὰ ὡσάν βασιλεὺς ἀτα-
 10 καὶ κρατοῦσι τον οἱ ἄνθρωποι. ὅσον δὲ εἶναι νέος δὲν ἀδικεῖ μήτε
 15 <δὲν> ἔχει, εἰάν δὲν φάγῃ πύθηκον ἤγρον μαῖμοῦ. διότι ὅταν ἀσθε-
 νήσῃ βρυχᾶται καὶ μαζώνονται ὄλαις [f. 174] αἱ γενεαὶς τὰ θηρία
 20 εἰς τὴν κατοικίαν του · καὶ τότε ὑπάγει καὶ μαῖμοῦ · καὶ αὐτὸς ἀρ-
 πάζει καὶ τρώγει τὴν καὶ ἰατρεύεται. εἶναι δὲ καὶ τοῦτο θαυμαστὸν
 25 πριναρόφυλλα ἤγρον ἀπὸ προνάρι, στέκεται καὶ δὲν δύναται νὰ
 30 δρᾶμῃ. φοβᾶται δὲ περισσὰ ὅταν ἰδῆ ἐστίαν πλησίον του ὡς ὅτι
 εἶναι πολλὰ θρεμμένους. δύσκολα δὲ εὐρίσκεται ἢ φωλιὰ τοῦ λέον-
 35 τος ὅτι ὑπάγει εἰς ἐρήμους καὶ δυσβάτους τόπους καὶ φωλεύει.
 καὶ ἄλλην συνήθειαν ἔχει ὅτι ὅταν περιπατῆ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν φω-
 40 λείαν του, σέρνει καταπόδι τὴν οὐρὰν του καὶ σκορπίζει τὰ ἴγνη
 του διὰ νὰ [f. 174^v] μὴν εὐρίσκουν πρὸς ποῦ ὑπάγει ἢ στράτα του.
 ὅταν δὲ θέλῃ νὰ θυμωθῆ, κρούει τὰ πλευρά του μὲ τὴν οὐρὰν του.
 καὶ ὅταν κοιμᾶται, ἔχει τὰ μάτια ἀνοικτά. ὅταν δὲ πιάσῃ μέγα
 45 ζῶον καὶ φάγῃ καὶ χορτάσῃ, τὸ ἐπίλοιπον κρέας τὸ ἀφίνει εἰς
 50 ἓνα ἴσκιον · ἔπειτα φουσᾷ το μὲ τὸ στόμα του · καὶ ἀπὸ τὴν ὀσμὴν
 ἐκείνην δὲν τολμᾷ κανένα ζῶον νὰ τὸ φάγῃ, μόνον στέκεται φυλαγ-
 μένον ἕως οὗ πάλι νὰ ἔλθῃ ὁ λέων νὰ τὸ εὔρῃ. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὴν
 55 αὔριον δὲν εὔρῃ ἄλλο κυνῆγι, τότε τρώγει τὸ ἐχθεσινὸν ἐκεῖνο
 κρέας · εἰ δὲ καὶ εὔρῃ, τότε τρώγει τὸ σημερινὸν καὶ τὸ ἐχθεσινὸν
 60 τὸ ὀρίπτει καὶ τρώγει τὸ ἄλλον θηρίον. πιάνει δὲ αὐτὸν παροξυσ-
 μὸς τεταρταῖος ὡσάν καὶ [f. 175] τὸν ἄνθρωπον καὶ αὐτὴν τὴν ἀσ-
 θένειαν τὴν ἔχει διὰ θάνατον. ἔχει δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ἄλλο κρέας
 δὲν ἔχει νοστιμώτερον ὡσάν τῆς καμῆλας. τὸ δὲ θηλυκὸν λεοντά-

7 κρατήσων = κρατήσων. 15 δὲν supplevi. ἤγρον cod. 17 ἀπὸ cod. 20 πριναρόφυλλα cod. = πριναρόφυλλα. 22 θρεμμένο cod. quid dicere auctor voluerit non video : coniciam * τρεμμένος ex τρέω (tremo, timeo). 24 φολιέαν cod. 35 ἀπὸ cod.

ρι ε' φοραὶς γεννᾷ εἰς ὄλην του τὴν ζωὴν · και τὴν μὲν πρώτην φορὰν γεννᾷ ε' λεονταροπαῖδια · τὴν δὲ β' τέσσαρα, τὴν δὲ γ' τρεῖς, τὴν δὲ δ' δύο, τὴν δὲ ε' ἓνα και πλέον δὲν γεννᾷ ἕως οὗ νὰ ἀποθάνῃ. κάμνει δὲ ἐγγαστρομένη μόνον δύο μῆναις, ἔπειτα γεννᾷ ὡσερ σκυλὶ μικρὰ παιδία και τυφλὰ εἰς τὸ πρῶτον και βυζάνει τα μόνον δύο μῆνας · και τότε ἔρχονται εἰς τὴν ἡλικίαν τους και περιπατοῦσι μοναχὰ τους και κνηγοῦν και ζοῦσιν. 5

<Περὶ τῆς ἄρκου.>

[F. 175v] Ἄρκος εἶναι αὐτὸ ὁποῦ λέγομεν ἡμεῖς ἀπλῶν ἀρκουδά. ὅταν δὲ γεννήσῃ τὰ παιδία της, τὰ γεννᾷ ἀδιόρθωτα, ἤγουν δὲν 10 χωρίζουν τὰ μάτια τους ἢ τὰ ποδάριά τους ἢ τὰ ἄλλα τους μέλη · μόνον γεννᾶται κρέας μοναχόν · και αὐτὴ γλύφοντας τὰ μέλη τους μὲ τὴν γλῶσσαν της τὰ δίδει και πρόσωπον και μάτια και τὰ ἄλλα μέλη και τότε βυζάνει. ἔχει δὲ τοιαύτην συνήθειαν και γεννᾷ καταπολλὰ μικρὸν κρέας ὡς πρὸς τὸ δικό της κορμί, διότι τό- 15 σον εἶναι τὸ κρέας ἐκεῖνο ὡσάν μέγας ποντικός. εἶναι δὲ κακὴ ὅταν ἔχῃ παιδία και ὄλη εἶναι θυμωμένη · γεννᾷ δὲ δύο. εὐρίσκεται δὲ εἰς τόπους θερμοὺς ὁποῦ γεννᾷ και πέντε · μόνη δὲ αὐτὴ [f. 176] ἀπὸ τὰ ἄλλα θηρία τρώγει και κρέας και καρποὺς τῶν δένδρων και ἀνεβαίνει εἰς τὰ δένδρα ὡσάν ἄνθρωπος. μάχεται δὲ καταπολλὰ 20 τὰς μελίσσας και τρώγει αὐτὰς και τοὺς μέρμηκας · τρώγει δὲ και ἀγριοχοίρους και τὰς ἐλάφους. και μετὰ τὸν ταῦρον πολεμεῖ και νικᾷ αὐτὸν διότι πέφτει ἀνάσκελα · και ὅταν θελήσῃ ὁ ταῦρος νὰ τὸν κρατήσῃ αὐτός, σύντομα ἀρπάζει αὐτὸν ἀπὸ τὸν λαιμόν μὲ τὰ πόδια της και μὲ τὸ στόμα της δαγκάνει τὸ στόμα τοῦ ταῦ- 25 ρου και οὕτως θανατώνει αὐτόν. λέγουσι δὲ ὅτι ἐὰν ἔχῃ τις δξύγιον ἄρκου και ἦναι στεγνὸν εἰς ἀγγεῖον κατὰ τὸν καιρὸν ὁποῦ φωλεύει ἢ ἄρκος ἢ ζωντανὴ ἤγουν τὸν μάϊον μῆνα [f. 176v], ἔρχεται ἐκεῖνο τὸ ξύγγι τὸ παλαιὸν και ἀγατίζει και γίνεται πολὺ. ἔχει δὲ τοιαύτην συνήθειαν ὅτι ἐὰν εὖρῃ ἄνθρωπον ὁποῦ κοιμάται, 30 σηκώνει ἐπιτήδεια τὸ ποδάρι της τὸ ἓνα και βάνει το κατέναντι τῆς μύτης τοῦ ἀνθρώπου · και μετ' αὐτόν τὸν τρόπον σκοτίζεται ὁ μυελὸς τοῦ ἀνθρώπου και δὲν αἰσθάνεται παντελῶς. και τότε αὐτὴ σκάπτει ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς του λάκκον και τότες μὲ τὸ στόμα της ζουφᾷ τὸν λαιμόν τοῦ ταιλαιπύρου ἐκεῖνου ἀνθρώπου και 35 δίδει κακὸν θάνατον και ἀναίσθητον.

2 λεονταροπαῖδια scripsi : λεονταροπτ cod. 8 περι — ἄρκου ad-
didi. 9 ἄρκος hic et infra = ἄρκτος. ἀπλῶν = ἀπλοῦν. 12 τους]
του cod. 23 πέντε cod. 29 ξύγγι cod.

Περὶ τοῦ λύκου.

Ὁ λύκος ἔχει θυρήθειαν ὅταν ἦναι χορτασμένος, ἐὰν εὐρεθῇ μέσα εἰς πρόβατα, γίνεται καὶ αὐτὸς τότε ἡμερος ὡς πρόβατον, διότι ἀπὸ τὸ χορτάσμα [f. 177] τὸ πολὺ πρήσκειται ἡ κοιλία του καὶ δὲν δύναται νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του νὰ φάγῃ. ὅταν δὲ πεινάσῃ πάλιν δείχνει τὴν πρώτην του φύσιν. καὶ καλὰ ἂν καὶ ἦναι ὁ λαιμὸς του κοντὸς καὶ χοντρὸς, ἀλλ' ὁμως ὅταν πηλαλῇ τὸν ἀποτανύζει διὰ νὰ δύναται νὰ τρέχῃ. ὅταν δὲ πολεμῇ τὸν ταῦρον, φοβάται τὰ κέρατα αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἀνεβαίνει εἰς τὸν τόπον ὑψηλὸν καὶ τότε
 10 πηδάει καὶ πιάνει τὸν λαιμόν· καὶ οὕτως νικᾷ καὶ τρώγει τον. βλέπει δὲ τὴν νύκτα περισσότερο παρὰ πᾶσα τετράποδον. ἔχουν δὲ ταύτην τὴν συνήθειαν οἱ λύκοι ὅταν θέλουν νὰ περάσουν ποταμόν· βάνουσι ἕνα δυναμώτερον ἔμπροσθεν καὶ ἔπειτα ἕνας τὸν ἄλλον δακῶ-[f.177v]-νοῦσι τὰς οὐρὰς αὐτῶν καὶ οὕτως περνοῦσι
 15 15 τὸν ποταμόν· καὶ τὸ κάμνουσι τοῦτο διὰ νὰ περάσων ἀφοβοί. εἶναι δὲ ἕνα βότανον τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται λυκοκτόνον. καὶ ἐὰν τὸ ταγίσῃς τὸν λύκον μὲ κρέας ἢ μὲ ἄλλον τίποτε φαγί, παρευθὺς φοφάει· οὐ μόνον αὐτὸν ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ τετράποδα ὅσα ἔχουσι οὐρὰν καὶ πίνουσι νερὸν μὲ τὴν γλῶσσαν.

20 Περὶ τῆς ἀσπίδος.

Ἡ ἀσπίς εἶναι ζῶον δίπονον καὶ πτερωτὸν καὶ εἰς μὲν τὸ πρόσωπον ὁμοιοῖ ὄφιν μέγας, πλὴν εἶναι πλατύτερον τὸ κεφάλι της· ἔχει δὲ καὶ οὐρὰν μεγάλην ὡσάν τοῦ ὀφιδίου καὶ εἰς τὴν οὐρὰν ἔχει φαρμάκι κακόν. λέγουσι δὲ ὅτι ἄλλος γλυκύτερος θάνατος δὲν
 25 εἶναι ὡσάν νὰ δαγκάσῃ [f. 178] ἄνθρωπον ἢ ἀσπίδα· διὰ τοῦτο καὶ ἡ βασίλισσα Κλεοπάτρα ὅπου ἦτον γυνὴ τοῦ Πτολεμαίου βασιλέως τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅταν ἐφρονεῦθην ὁ ἄνδρας της εἰς τὸν πόλεμον, εἶχεν μίαν μικρὰν ἀσπίδα εἰς τὸ σαράγι της· ἐκείνην γοῦν ἔβαλεν καὶ τὴν ἐδάγκωσε διὰ νὰ ἀποθάνῃ γλυκὸν θάνατον, νὰ
 30 μὴν τὴν ἐπάρῃ ἄλλος ἄνδρας. ἔχει δὲ καὶ εἰς τοὺς ὀδόντας φαρμάκι. ὅταν θέλουσι οἱ ἄνθρωποι νὰ τὴν θανατῶσι ὑπάγουσι καὶ σκάπτουσι δύο λάκκους, μακρὰ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. ἔπειτα σεβάνουσι μέσα καὶ λαλοῦσι ὄργανα· καὶ ὅταν ἀκούσων ὅτι ἔρχεται ἢ ἀσπίς πρὸς αὐτοὺς παύουσι αὐτοὶ καὶ ἄρχονται οἱ ἄλλοι· καὶ
 35 οὕτως πηγαίνοντας [f. 178v] καὶ ἐρχομένη ἀπὸ τὸ κακὸ της βάνει τὴν οὐρὰν της εἰς τὸ ὠτίον της καὶ οὕτως φοφᾷ.

9 τὸν : malim τινα. 15 περάσων = περάσουν : cf. supra, p. 359, 7 κρατήσαν. 16 λυκοκτόνον cod. 22 ὁμοιεῖ cod. 29 ἐδάγκωσε cod. 31 ἐθανάτωσι cod.

Περὶ τοῦ ἐλέφαντος.

Ὁ ἐλέφας εἶναι ζῷον μέγα ὅπερ λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι φίλιν. ἔχει δὲ τοιαύτην συνήθειαν ὅτι ἐὰν δὲν γένη δέκα χρόνων δὲν συνοσιάζεται μετὰ τὸ θηλυκόν, διότι ἐπειδὴ εἶναι τοσοῦτον μέγα ζῷον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γεννήσῃ ἢ μήτηρ αὐτοῦ ἐὰν δὲν γένη καὶ αὐτὴ 5 μεγάλη, εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς ἰ' χρόνων· διὰ τοῦτο ζῆ καὶ πολλοὺς χρόνους καὶ πενήκοντα καὶ ἐξήκοντα. ὅταν δὲ θέλῃ νὰ γεννήσῃ ἢ μήτηρ τὸ βρέφος, δὲν τὸ γεννᾷ εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ ὑπάγει εἰς λίμνην ἢ εἰς [f. 179] ποταμὸν καὶ ἐκεῖ ἐπάνω γεννᾷ· διότι ὁ ἐλέφας δὲν ἔχει γόνατα ὡσπερ τὰ ἄλλα τετράποδα, ἀλλὰ εἶναι τὰ ποδάρια 10 τοῦ ὅλον ἓνας ἄρμος ὡσὰν ξύλα μεγάλα· καὶ ἐπειδὴ ὡσὰν πέση εἰς τὴν γῆν δὲν δύναται νὰ σηκωθῆ, διὰ τοῦτο γεννᾷ εἰς τὸ νερόν· ἔπειτα ἐκεῖνος πλέοντας εὐγαίνει ἔξω εἰς τὴν στερεάν καὶ διατρέφεται. εἶναι δὲ ἡ τροφή του χορτάριον. ὅταν δὲ θελήσουν οἱ ἄνθρωποι νὰ τὸν πιάσουν κάμνουσι τοιοῦτον τρόπον. κόπτουσι τὰ δένδρα μετὰ πριόνι καὶ ἀφίνουσι ὀλίγον πλάσμα. καὶ ἐκεῖνος ἔχει 15 συνήθειαν ὅτι γέρνει εἰς τὰ δένδρη καὶ κοιμᾶται. καὶ ὅταν γούν θέλῃ ὁ ἄλεφας νὰ γούρῃ τὸν ἑαυτὸν του [f. 179v] πρὸς τὸ δένδρον ὅπου εἶναι κομμένον, τότε πέφτει κάτω ὁ ἐλέφας. καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχει ἄρμούς, δὲν δύναται νὰ σηκωθῆ. τότε ἀφίνουσι τὸν ἐκεῖ πεινασμένον ἡμέρας πολλὰς. καὶ ὅταν ταπεινωθῆ, ὑπάγουσι καὶ 20 δένοσι τὸν. ἄλλοι δὲ τὸν πιάνουσι μετὰ τοιοῦτον τρόπον. κάμνων λάκκον πλατὺν ὅσον χωρεῖ μόνον τὸ κορμί του· καὶ ὁ λάκκος ὅσον ὑπάγει εἶναι στενωτέρως. ἔπειτα βάνουσι εἰς τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου δύο, τρία χειμωνικά μεγάλα μισιριωτικά· καὶ ἐκεῖνος ἀγαπᾷ ταῦτα καὶ ὑπάγει μετὰ τὴν μήτηρ του τὴν μεγάλην νὰ τὰ φάγῃ. ὅταν 25 δὲ κυλίσῃ κανένα καὶ ὑπάγῃ εἰς τὸν λάκκον, [f. 180] κατεβαίνει καὶ αὐτὸς νὰ τὸ φθάσῃ· καὶ ὅταν ὑπάγῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ λάκκου, πλέον δὲν δύναται νὰ γυρίσῃ οὔτε νὰ στρέψῃ τὸ κορμί του. τότε τρέχουσι οἱ ἄνθρωποι καὶ δέροσι τὸν μετὰ ξύλα· καὶ ἐκεῖνος μὴ δυνάμενος νὰ στρέψῃ οὐκ ἔχει τί ποιήσαι. μέσον δὲ εἰς ἐκεῖνον 30 εἶναι εἰς ἄνθρωπος ἐνδεδυμένος ἄσπρα φορέματα· καὶ ὅταν τὸν κρούουσιν οἱ ἄλλοι, ἔρχεται ἐκεῖνος καὶ τοὺς παρακαλεῖ καὶ τὸν ἀφίνουσι κρούοντας· καὶ οὕτως κάμνουσι εἰς πολλὰς ἡμέρας. τότε ὁ ἐλέφας βλέποντας ἐκεῖνον μετὰ τὰ ἄσπρα φορέματα πῶς τὸν ἐλευθερώνει ἀπὸ τὸν δαρμόν καὶ πῶς τὸν ῥίχνει καὶ ὀλίγον χόρτον, 35 [f. 180v] συνηθίζει πρὸς ἐκεῖνον καὶ ἔχει τὸν ὡς ἀφέντην ὅσον καὶ ἐκεῖνος ἀνεβαίνει εἰς τὴν ῥάχην του καὶ καθέζεται. μετὰ δὲ ταῦτα

2 φίλιν cod. 17 δένδρι cod. 19 κομένος cod. πέντε cod.
 22 κάμνων = κάμνονν : cf. supra, pp. 359, 7 et 361, 15. 25 μυσ-
 ριστικά cod. 33 κρούσιν cod.

ὡσάν ἰδοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἐταπεινώθη καὶ ἐσυνήθισε μετ' ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον, σκάπτουσιν ἀπὸ μακρὰ τὸν λάκκον ἐκεῖνον καὶ ἐδγαίνει ὁ ἐλέφας · καὶ τότε σέρνει τον ὁ λευκοφόρος ἐκεῖνος · οἱ δὲ ἄλλοι φεύγουσι ἀπομακρόθεν ἕως οὗ εἰς ἡμέρας πολλάς
 5 συνηθίζει καὶ μετ' ἐκείνους. ἔχει δὲ δύο ὀδόντας μεγάλους οἱ ὅποιοι εἶναι πολῦτιμοι, διότι οὐ μόνον εἰς μαχαίρια καὶ εἰς ἄλλα τινὰ τὰ χρειάζονται οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ τὸ ξύσμα αὐτῶν πινόμενον μετὰ οἴνου ἰατρεῦει τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ πτύουσιν
 [f. 181] αἷμα. ἀεῖποτε δὲ ταράττει τὰ ὠτία του διότι φοβᾶται
 10 τὰς μύγας καὶ τοὺς κώνωπας νὰ μὴ τὸν προσεγγίσουν. ἔχουσι δὲ καὶ ταύτην τὴν συνήθειαν οἱ ἐλέφαντες ὅτι ὅταν θέλουσι νὰ περάσουν ποταμόν, πρῶτα βάνουσι τὰ μικρὰ καὶ περνοῦσι · καὶ ὕστερον περνοῦσιν οἱ μεγάλοι. καὶ τοῦτο τὸ κάμνουσι διὰ νὰ μὴ περάσουν οἱ μεγάλοι καὶ κάμνουσι λάκκον μέγαν μὲ τὰ ποδάριά τους καὶ
 15 βυθισθοῦσιν οἱ μικρότεροι, ὁ δὲ θάνατός του εἶναι ὅταν γένη ἐξήκοντα χρονῶν ἢ ὅταν φωλεῦσῃ ὁ ποντικὸς μέσα εἰς τὸ ὠτίον αὐτοῦ.

Περὶ τοῦ μαντιχώρου.

Ὁ μαντιχώρος εὐρίσκεται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν [f. 181v] Ἰνδίαν · εἶναι δὲ κατὰ τὸ κορμὶ ὡσάν τὸν λέοντα, πλην ἔχει ἄλλα σημεῖα ·
 20 διότι εἶναι αἱ τρίχαις του κόκκιναις καὶ μακρότεραις ἀπὸ τοῦ λέοντος. τὸ δὲ πρόσωπόν του ὁμοιάζει ὡσάν ἄνθρωπος καὶ ὄχι ὡς λέων, διότι ἔχει ὀφρύδια μαῦρα καὶ δασέα καὶ ὀμμάτια λάμποντα ὡς τὸ πῦρ. ἔχει δὲ καὶ ὠτία καὶ εἰς μὲν τὴν ῥίζαν δὲν ἔχουν μαλλιά, μόνον δὲ εἰς τὰς ἄκραις. τὰ δόντιά του εἶναι ὡσπερ τοῦ
 25 λέοντος μεγάλα καὶ τὸ στόμα του πλατὺ. ἔχει δὲ καὶ θανμαστήν καὶ παράδοξον οὐράν, διότι ὅταν θελήσουν οἱ ἄνθρωποι νὰ τὸν πιάσουν αὐτὸς εὐγάζει ἀπὸ τὴν οὐράν του τρίχαις μεγάλας ὡσάν σαγίταις · καὶ φεύγει μὲν ἔμπροσθεν, ταῖς δὲ σαγίταις [f. 182] ἐκεῖναις ταῖς ῥίχνει ὀπισθεν. καὶ ἔτι φοβούμενοι οἱ ἄνθρωποι δὲν
 30 τολμοῦσι νὰ τὸν προσεγγίσουν, διότι ὅποιον ἄνθρωπον δώσῃ ἢ σαγίτα ἐκεῖνη, λαμβάνει καὶ θάνατον. ὅταν δὲ τελειώσῃ τὰς σαγίτας, ἕως τὴν αὔριον πάλιν ποιεῖ ἄλλαις. ἀπὸ ὅλα δὲ τὰ θηρία ὁποῦ εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἰνδίαν, μόνον αὐτὸς ὁ μαντιχώρος ἀγαπᾷ νὰ φάγῃ κρέας ἀνθρώπινον. ὅταν δὲ πιάσουν οἱ Ἰνδοὶ κανένα μι-
 35 κρὸν κουτάβι τοῦ μαντιχώρου τζακίζουσι μὲ πέτραν τὴν ἄκρην τῆς οὐρᾶς του καὶ ὅταν γένη μέγα δὲν ἔχει ἐκεῖνην τὴν ἐνέργειαν τοῦ πατρός του · μόνον ἀλλέως εἶναι ἄγριον, ἀμὴ σαγίταις δὲν ἔχει · μάλιστα δὲ ἠξέυροντας πῶς δὲν [f. 182v] ἔχει σαγίταις καὶ δύναμιν νὰ πολεμῇ ἡμερώνεται.

Περὶ τοῦ μονοκέρωτος.

Ὁ μονόκερος εὐρίσκεται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἰνδίαν. εἶναι δὲ εἰς τὸ μῆκος ὡσπερ γαῖδαρος καὶ ἔχει δύναμιν πολλήν. καὶ ὅταν πολεμῇ μὲ τὸν ἄνθρωπον λακτίζει μὲ τὰ ποδάρια καὶ κρούει τον ἰσχυρῶς· εἰ δὲ τύχη καὶ τὸν δαγκῶσθαι παρευθὺς θανατώνει τον, 5 ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον· γυρίζει δὲ συχνάκις τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάμνει φόβον μὲ τὸ κέρατόν του, τὸ ὁποῖον τὸ ἔχει ἐπάνω τῶν ὀφρυδιῶν. καὶ τὸ κέρας του δὲν εἶναι κούφιον ὡσπερ τῶν ἄλλων ζώων, ἀλλὰ εἶναι γεμάτον καὶ στερεὸν καὶ δυνατὸν ὡσπερ σίδηρον καὶ ἴσιον ὡσπερ <σα>γίτα καὶ μαῦρον. ἔχει δὲ τρίχας ξαν- 10 θὰς [f. 183] εἰς τὸ κορμί του καὶ δασέας. καὶ ἡ οὐρά του ὁμοιοῖ ὡσπερ τοῦ ἀγριοχοίρου καὶ τὸ στόμα του πλατὺ ὡσπερ τοῦ λέοντος. ὅταν δὲ θελήσῃ νὰ δράμῃ, τρέχει ταχέως· καὶ ἀγαπᾷ τὴν ἔρημίαν νὰ μὴ βλέπῃ ἄνθρώπους· μόνος τον θέλει νὰ εὐρίσκεται. καὶ πρὸς μὲν τὰ ἄλλα θηρία τὰ ἀλλόφυλα εἶναι ἡμέρος· ὅταν δὲ 15 ἰδῇ ἄλλον μονόκερον ἀρσενικὸν ἀγριοῦται περισσῶς, καὶ εἰς τὸν θηλυκὸν ἡμερώνεται. καὶ πάλιν ὅταν κάμῃ τὴν ἐπιθυμίαν του μετ' ἐκεῖνον, ἀποστρέφεται καὶ αὐτόν. τὸ κέρας του ὁποῦ τὸ εὐρίσκουν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸ ἔχουν εἰς ἰατροίαν τοῦ φαρμακίου, μὲ τοιοῦτον τρόπον τὸ εὐρίσκουν. τὸ θηρίον αὐτὸ δὲν ἔχει τὴν θερμότητα 20 τοῦ στομάχου ὡσὰν [f. 183v] καὶ τὰ ἄλλα ζῶα, ἀλλὰ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶναι κατὰ πολλὰ θερμῆ. καὶ διὰ τοῦτο ἡ θερμότης ἐκείνη τῶν φαγητῶν ἀδξάνει τὸ κέρας του. καὶ πᾶσα χρόνον κάμνει καινούριον καὶ ὅταν ἐξέβῃ ἄλλον ἀποκάτω, πίπτει τὸ ἐπάνω τὸ μέγα. καὶ ἔτιζα κάμει εἰς ὄλην τοῦ τὴν ζωὴν. ἐκεῖνο δὲ ὁποῦ νὰ πέσῃ 25 εὐρίσκουν το οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸ ἔχουν ὡς πολῦτιμον ὅτι εἶναι καὶ δύσκολον νὰ τὸ εὕρῃ τις, διότι ὁ μονόκερος εὐρίσκεται μέσα βαθέα εἰς τὴν ἔρημον καὶ τροφήν δὲν εὐρίσκουν οἱ ἄνθρωποι νὰ τρῶν ἕως οὔ νὰ περάσουν τὴν ἔρημον καὶ νερὸν δὲν εἶναι· καὶ διὰ τοῦτο εἶναι δύσκολον νὰ εὐρίσκουσι πολλά. ἔχει δὲ καὶ ἄλλην 30 συνήθειαν ὅτι μέσα εἰς τὴν ἔρημον [f. 184] δὲν εὐρίσκεται νερὸν περισσόν, μόνον ἀπὸ τὴν βροχὴν μαζώνεται ὀλίγον εἰς τὰ κοιλάματα τῆς γῆς καὶ ἐκεῖνον πάλιν ἀπὸ τὸν ἥλιον γίνεται μικρόν. μαζώνονται γοῶν ὅλα τὰ θηρία νὰ πίουσι νερὸν καὶ δὲν δύνονται διότι εἶναι πικρόν. καὶ στέκονται ὅλα καὶ ἀπαντεχαίνον τὸν 35 μονόκερον ἕως οὔ ἔρχεται καὶ αὐτὸς νὰ πῆ. καὶ ὅταν σκύψῃ νὰ πῆ ἐγγίζει τὸ κέρας του εἰς τὸ νερὸν καὶ γλυκαίνεται. καὶ οὕτως πίνει καὶ αὐτὸς καὶ τὰ ἄλλα θηρία.

Συνοουσιάζονται δὲ καὶ ξένα θηρία μὲ ξένα· καὶ γίνονται τὰ

2 et infra : μονόκερος et μονόκερον cod. 10 γίτα cod. 11 ὁμοιοῖ cod. 35 ἀπαντεχένοον cod.

παράδοξα θηρία ἤγουν ὁ πάρδος συνουσιάζεται <μέ> τὴν κά-
 μηλον καὶ γίνεται ἢ καμηλοπάρδαλος, αὐτὸν ὁποῦ λέγομεν ἡμεῖς
 ζουρναμπάν. πάλιν [f. 184v] οἱ ἀγριοσκυλοὶ οἱ μεγάλοι τῆς Ἰν-
 5 δίας συνουσιάζονται μετὰ τοὺς λύκους καὶ γίνονται οἱ λυκοκύονες.
 5 καὶ οἱ πάρδοι μετὰ τῶν λεόντων καὶ γεννῶνται οἱ λεοντόπαρδοι·
 ὁμοίως καὶ τὰ θηρία σύνθετα ἔτζι γεννῶνται εἰς τοὺς τόπους ἐκεί-
 νους.

Περὶ τοῦ ὄναγρου.

Ὁ ὄναγρος εἶναι ζῷον ὁποῦ εὐρίσκεται εἰς τὰ μέρη τῆς Ἰνδίας
 10 καὶ εἶναι ὡσάν τὸν μονόκερων· ὁ ὁποῖος ἔχει τρίχα λευκὴν εἰς τὸ
 κορμί του. τὸ δὲ κεφάλι του ἔχει τρίχας κόκκινας. καὶ κάμνει καὶ
 αὐτὸς κέρατον εἰς τὸ βλέφαρον, πλὴν εἶναι μικρότερον ἀπὸ τοῦ
 μονοκέρωτος, καὶ ἔχει ἐνέργειαν ὅτι ἂν τὸ βάλλῃ τινὰς εἰς τὸ κρασί,
 δὲν μεθᾶ ἐκεῖνο τὸ κρασί· καὶ εἰς τὴν λέπραν εἶναι πολλὰ [f. 185]
 15 ὠφέλιμον καὶ εἰς τὸν σεληνιασμόν καὶ εἰς τὸ φαρμάκι. ἔχει δὲ τα-
 χύτητα εἰς τὰ ποδάρια καὶ τρέχει ὡς ἄλογον καλόν. εἶναι δὲ πλέον
 δυναμώτερος ἀπὸ τὸν μονόκερων καὶ λακτίζει καὶ αὐτὸς τοὺς
 ἀνθρώπους ὅταν τὸν κυνηγοῦσιν. εἰ δὲ καὶ φθάσῃ καὶ κτυπήσῃ
 τινὰν μετὰ τὸ κέρατόν του παρευθὺς τὸν θανατώνει. πίπτει δὲ καὶ
 20 αὐτουνοῦ τὸ κέρατον ὡσπερ τοῦ μονοκέρωτος. εἶναι δὲ πλατὺ
 κάτω εἰς τὴν ῥίζαν ὡς ἓνα καλὸν μῆλον. διὰ τοῦτο οἱ παλαιοὶ
 βασιλεῖς ἐκάμασι ποτήρια ἀπὸ τούτου. καὶ ἐπίνασι τὸ κρασί διὰ
 νὰ μὴ μεθύουσιν.

Περὶ τοῦ ὄνοκενταύρου.

25 Εἶναι ἓνα ζῷον εἰς τὴν Ἰνδίαν εὐρισκόμενον καὶ λέγεται ὄνο-
 κένταυρος. καὶ ἀπὸ τὴν μέσην καὶ ἐπά-[f. 185v]-νω εἶναι ὡσάν
 ἄνδρας, μετὰ πρόσωπον, μετὰ κεφάλι, μετὰ μαλλιά παρ' ἐκτὸς τῶν γε-
 νείων, μετὰ στήθη, μετὰ χεῖρα, μετὰ δάκτυλα· ἔχει δὲ καὶ βυζία ὡσπερ
 γυνὴ μεγάλη. ἀπὸ δὲ τὴν μέσην καὶ κάτω ὁμοιάζει ὡσάν γαῖδαρος
 30 τέλειος. πλὴν δὲν περιπατεῖ ὡσάν τὰ ἄλλα ζῷα ἀλλὰ ἀείποτε τρέ-
 χει. καὶ ὅταν ἀγανακτήσῃ στέκεται καὶ ἀνασαίνει ὡσπερ ἄνθρωπος.
 ὅταν δὲ τὸν πιάσουν οἱ ἄνθρωποι, δὲν θέλει νὰ ζῆ παντελῶς, διότι
 κάλλιον ἔχει τὸν θάνατόν του παρ' οὗ νὰ δουλωθῇ εἰς χεῖρας ἀν-
 θρώπων.

35 Περὶ τοῦ ταρανδου.

Ὁ τάρανδος εἶναι ζῷον τετράποδον ὡσάν ταῦρος μέγας· εὐρίσ-
 κονται δὲ πολλοὶ εἰς τῆς μεγάλης Ταταρίας τὰ μέρη. δὲν ὁμοιά-

ζει κανένα ζῷον εἰς τὴν τρί-[f. 186]-χα του, διότι καθὼς θέλει ἐτ-
 ζη μεταβάλλεται · καὶ ποτε γίνεται ἄσπρος, ποτὲ δὲ μαῦρος, ποτὲ
 πράσινος, ποτὲ κόκκινος, ποτὲ κίτρινος καὶ σχεδὸν εἰπεῖν εἰς
 ὅλα τὰ χρώματα μεταβάλλεται, ὡσὰν ὁ χαμαιλέον δὲν γίνεται ποτὲ
 ἄσπρος, μόνον τὰ ἄλλα χρώματα. τούτου δὲ γίνεται καὶ ἄσπρον τὸ 5
 δέρμα αὐτοῦ. καὶ ἂν τὸ φορῆ ἄνθρωπος, δὲν φοβᾶται εἰς πόλεμον
 οὐδὲν ἄρμα, διότι εἶναι δυνατὸν ὡσπερ σιδηροκάμισον.

Περὶ τοῦ αἰτναίου.

Ὁ αἰτναῖος ζῷον τετράποδον ὡσπερ σκύλος εἰς τὴν ἰδέαν, πλὴν
 εἶναι τρανήτερος. καὶ ἔχει τρίχαν πλουμιστήν. οἱ δὲ ἄνθρωποι ὄνο- 10
 μάζουν αὐτὸν ῥῆσον. εἶναι δὲ καὶ αὐτὸς σώφρων ὡσπερ τὴν τρυ-
 γόνα, [f. 186v] διότι μὲ ἄλλον δὲν συνοουσιάζεται οὔτε τὸ ἀρσενικὸν
 οὔτε τὸ θηλυκὸν ἕως οὔ νὰ ἀποθάνῃ, μόνον μὲ ὅποιον ἔφθασεν ἐξ
 ἀρχῆς καὶ ἐσυνοουσιάσθη, ἐκεῖνο στέργει ἕως οὔ νὰ ἀποθάνῃ.

Περὶ τῶν ἀγρίων αἰγῶν.

15

Εἰς τὴν Κρήτην τὴν νῆσον εὐρίσκονται αἰγες ἀγριαί, ταῖς ὁ-
 ποίαις ταῖς κνηγοῦν μὲ ταῖς σαγίταις καὶ δοξάρια. ὅταν γοῦν
 τύχη καμμία ἀπ' αὐταῖς καὶ δοξευθῆ, ὑπάγει καὶ εὐρίσκει ἓνα βό-
 τανον ὁποῦ εὐρίσκειται μόνον εἰς τὴν Κρήτην · καὶ τὸ λέγουσι
 δίκταμον καὶ εἶναι ὡσπερ σάμψυχος. αὐτὸ γοῦν ὡσὰν τὸ φάγη 20
 παρευθὺς πέφτει ἢ σαγίτα. αἱ δὲ ἄλλαι αἰγες τοῦ τόπου τούτου
 ἔχουσι ταῦτα ὅτι αἱ ἀρσενικαὶ ἔχουσι περισσότερα [f. 187] ὀδόντια
 παρὰ τὰς θηλυκάς · ζῶσι δὲ μόνον ὀκτὼ χρόνους, σπανιάκις δὲ
 νὰ εὐρεθῆ νὰ ζήσουν ἕως τοὺς δέκα. ὅπου δὲ πιάνει ὁ βορέας ἀνε-
 μος περισσά, εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον γεννῶνται αἱ ἀρσενικαὶ · εἰς 25
 ὅποιον δὲ τόπον περισσεύει ὁ νότος γεννῶνται αἱ πλεώτεραι θηλυ-
 καίς. ποτὲ δὲ εὐρέθη αἶγα νὰ δεχθῆ τὸν τράγον ἀφόνητος βασιλεύ-
 ση ὁ ἥλιος, μόνον δὲ ἕως ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας συνοουσιάζονται.
 ὅταν δὲ ὁ τράγος ἔχη φλέβαν ἄσπρην εἰς τὴν γλώσσαν αὐτοῦ, τότε
 ἢ αἶγα γεννᾷ ἄσπρον χατζίκιον. ὅταν δὲ ἔχη μαύρην, <γεννᾷ 30
 μαῦρον> · εἰ δὲ εἶναι αἱματώδης, γεννᾶται κόκκινον · εἰ δὲ εἶ-
 ναι διπλῆ, γεννᾷ καὶ αὐτὴ διπλᾷ · καὶ ἀπὸ τοῦτο προγινώσκουσιν

11 ῥίσον cod. 14 ἐσυνοουσιάστη cod. 17 δοξάρια = τοξάρια.
 18 δοξευθῆ = τοξευθῆ. 20 σάμψυχος cod. : num σάμψυχον scriben-
 dum ? 21 πέφτει cod. αἱ scripsi : εἰ cod. 24 πιάνει] πνεῖ ?
 26 νότος scripsi : νόματος cod. 27 δεκτεῖ cod. 28 ὥρα τρίτη cod.
 30 ὅταν δὲ scripsi : εἰ δὲ ὅταν cod. 30-31 γεννᾷ μαῦρον addidi. 32 γε-
 νᾶται cod. διπλᾷ] διπλῆ cod.

[f. 187^v] οἱ ποιμένες ποταπὸν θέλει γεννηθῆ τὸ ἐρίφιον. καὶ τὰ μὲν πρόβατα <ταῦτα>.

Περὶ τῆς ἔχινας.

Ἡ ἔχινος εἶναι ὀφίδι ὅπερ λέγομεν ἡμεῖς ὄχνα · πλὴν ὅταν θελῶ
5 νὰ συνοσιασθῆ μὲ τὸ θηλυκὸν βάνει τὸ κεφάλι του μέσα εἰς τὸ
στόμα τοῦ θηλυκοῦ · καὶ τὸ θηλυκὸν ἀπὸ τὴν ἡδονὴν κόπτει τὸ
κεφάλι τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ τὸ θανατώνει. ὅταν δὲ θέλῃ νὰ γεννήσῃ
τὰ παιδία τῆς, δὲν ἔχει φύσιν ὑποκάτω νὰ τὰ γεννήσῃ. μόνον ἐ-
κεῖνα εἰς ἐκδίκησιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν τρώγουσι τὴν κοιλίαν τῆς
10 μητρὸς αὐτῶν καὶ οὕτως ἐγκαίνουσι · καὶ ἐκεῖνη ὅσα φθάσῃ πρὸ
τοῦ ἀποθανεῖν τὰ πνίγει, τὰ δὲ ὅσα φύγου γλυτώνουσι.

Περὶ τοῦ ὄφραως.

[F. 188] Ὁ ὄφρις εἶναι αὐτὸς μὲν ὁποῦ γινώσκουμεν, πλὴν εἶναι
πολλαῖς γενεαῖς κατὰ τοὺς τόπους καὶ τοὺς χρόνους · διότι εἰ
15 μὲν ζήσῃ χρόνους πολλοὺς γίνεται μέγας καὶ ὀνομάζεται δράκων.
εἰ δὲ τύχῃ πάλιν εἰς τόπους ζεστούς, ὁμοίως ζῆ χρόνους πολλοὺς
καὶ θηριώνεται. εἶναι δὲ εἰς τὴν Αἰθιοπίαν δράκοντες μεγάλοι οἱ
ὁποῖοι ὅταν πεινοῦσιν χάσκουσι πρὸς τὸν ἀέρα καὶ εὐγάζον ἀνα-
σασμὸν ἀπὸ τὴν καρδίαν τους · καὶ ὁ ἀνασασμὸς ἐκεῖνος κάμνει
20 τὰ πουλιά ὁποῦ πέτονται εἰς τὸν ἀέρα καὶ πίπτουσι εἰς τὸ στό-
μα τους. τὴν νύκταν κνηγοῦσι καὶ βόδια καὶ αἴγας καὶ πρόβατα
καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζῶα, διότι ἔχουν δύναμιν περισσῆν. εἶναι δὲ καὶ
τοῦτο [f. 188^v] δεδομένον ἐκ Θεοῦ ὅτι πᾶσα ὀφίδιν νὰ τὸ κτυπή-
σῃς εἰς τὸ κεφάλι μόνον μίαν φορὰν μὲ καλάμι, αἰμωδιάζει περισσά
25 καὶ μένει ἀνέργητον πολλὴν ὥραν · εἰ δὲ καὶ τὸ δευτερώσῃς καὶ
τὸ τριτώσῃς ἀγριώνεται περισσότερον καὶ θέλει νὰ σε φάγῃ · καὶ
ὅταν τύχῃ νὰ δαγκώσῃ κανέναν ἄνθρωπον τὸ ὀφίδι, πλέον δὲν σε-
βαίνει μέσα εἰς τὴν γῆν, οὐδὲ δύναται νὰ κρυφθῆ εἰς τὴν τρύπαν
διότι δὲν τὸ δέχεται ἢ γῆ πλέον ὡς φονέαν.

30

Περὶ τοῦ ἐτέρου ὄφραως.

Εἰς τὴν Ἰνδίαν εὐρίσκεται ὄφρις καὶ εἶναι ἄσπρος καὶ ἔχει εἰς
τὴν κεφαλὴν κέρατον · ὁ ὁποῖος ἐὰν δαγκώσῃ ἄνθρωπον, παρευθὺς
ἀποθνήσκει διότι δὲν εἶναι κανένα βότανον εἰς τὴν γῆν νὰ τὸν
ιατρύσῃ, οὐδὲ οἱ παλαιοὶ ἱατροὶ ἔγραψαν [f. 189] τίποτε βοή-

2 ταῦτα addidi. 3 ἔχινας cod. (= ἔχιδνα). 5 συνοσιασθῆ cod.
16 ὁμοιος cod. 18 πίνουσι cod. 20 καὶ sensu νά. 27 δακώσι cod.

θείαν περι τούτου · πλήν ἄκουσον μυστήριον ἀπόκρυφον ὅτι ἐὰν πάρη ὁ ἄνθρωπος ψύλλον αὐτὸν τὸν μικρότατον ὅπου τρώγει τὸ καλοκαίρι καὶ τὸν βάλῃ ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν, δὲν φοβάται νὰ ἀποθάνῃ.

Περὶ τοῦ ὄφως.

5

Εἶναι καὶ ἄλλος ὄφως · καὶ εἶναι μόνον μία πιθαμὴ τὸ μῆκος · καὶ τὸ μὲν κεφάλι του εἶναι ἄσπρον ὡσάν γάλα, τὸ δὲ κορμί του εἶναι κόκκινον βαθύ. καὶ ὅσον μὲν ζῆ αὐτὸς δὲν δύνεται νὰ φάγῃ ἄνθρωπον διότι δόντια δὲν ἔχει παντελῶς · μόνον μὲ τὸ χῶμα τῆς γῆς ζῆ. αὐτὸν τὸν ὄφιν τὸν πιάνουσι τὴν νύκτα οἱ ἄνθρωποι, ἐπει- 10 δὴ δὲν τοὺς τρώγει καὶ κρεμοῦσι τὸν ἐκ τὴν οὐραν. καὶ στέκοντας [f. 189^v] κρεμασμένους, στάζει ἀπὸ τὸ στόμα του ἕως οὔ εἶναι ζωντανὸς φαρμάκι, τὸ ὁποῖον ὅταν πῆξῃ γίνεται μαῦρον · ἀφ' οὗ δὲ ἀποθάνῃ, τότε στάζει ἄλλον φαρμάκι ξανθοκόκκινον. εἶναι δὲ καὶ τὰ δύο φαρμάκια ταῦτα κατὰ πολλὰ θανάσιμα καὶ μετ' αὐτὰ θανα- 15 τώνουσι τοὺς βασιλεῖς οἱ Ἰνδοὶ ἢ καὶ ἄλλους ἄνθρώπους, διότι ἀπὸ τὸ μαῦρον φαρμάκι νὰ δώσουν ἄνθρωπον ὅσον ἓνα σπειρὶ κεχρὶ, παρευθὺς θάνατός του ἀκολουθεῖ. εἰ δὲ καὶ τὸν δώσουν ἀπὸ τὸ ξανθοκόκκινον, εἶναι ὁ θάνατός του τοιοῦτος · ῥέει ὄλος ὁ μυελὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ἀπὸ τὴν μήτην του καὶ ἀποθνήσκει ὁ ταλαί- 20 πωρος.

Περὶ τοῦ ὄφως.

[F. 190] Εἶναι καὶ ἄλλος ὄφως ὅπου ὀνομάζεται χέρσνδρος καὶ δύνεται νὰ ζήσῃ καὶ εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὸ νερόν · τοῦτον τὸν ὄφιν νὰ τὸν πατήσῃ ἄνθρωπος, παρευθὺς ἀποθνήσκει. καὶ ἐὰν θελήσῃ 25 καὶ ἄλλος ὄφις ἄνθρωπος νὰ τὸν πιάσῃ τὸν ἀποθαμμένον νὰ τὸν θάψῃ, καὶ ἐκεῖνος κάμνει φοῦσκαν εἰς τὰς χεῖρας του κακοϊάτρου-την, πλήν δὲν ἀποθνήσκει.

Εἶναι καὶ ἄλλος ὄφως τὸν ὁποῖον ὅποιος ἄνθρωπος τὸν φονεύσῃ παρευθὺς ἀποθνήσκει · καὶ ἐκεῖνος μὲ τοιοῦτον θάνατον πίπτει 30 τὸ φόρεμά του καὶ σέπεται ἐπάνω εἰς τὸν ἄνθρωπον · καὶ ἔρχεται τὸ κορμί του ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον καὶ στάζει ὡσάν τὸ κερὶ ἀπὸ τὴν στίαν.

Περὶ τὸν σκόληκα.

Εἰς τὴν Ἰνδλίαν εἶναι ποταμὸς μέγας ὁ ὁποῖος [f. 190^v] ὀνομά- 35 ζεται Ἰνδός. εἰς αὐτὸν τὸν ποταμὸν γίνεται σκόληξ μέγας ἕως

ζ' πήχαις τὸ πάχος καὶ τὸ μακρὸς εἴκοσι. ἔχει δὲ μόνον δύο ὀδόν-
 5 τια καὶ δύνεται μετ' αὐτὰ νὰ συντρίψῃ καὶ ζῶον καὶ ξύλον καὶ
 πέτραν. ὅταν δὲ ἰδῆ εἰς τὸν ποταμὸν ὅτι πίνει κανένα ζῶον νερόν,
 ἀρπάζει καὶ τρώγει το. αὐτὸν τὸν σκώληκα τὸν πιάνουσιν οἱ ἄν-
 10 ἄθρωποι μὲ ἀγκίστριον εἰς τὸ ὁποῖον βάνουσι δόλωμα μικρὸν μωσ-
 χάριον ἢ ἀρνίον· καὶ ὅταν τὸ πιάσουν, τὸ κρεμοῦσι κατακεφαλῆς
 καὶ στάζει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ κίτρινον φαρμάκι, τὸ ὁποῖον ἔχει τοι-
 αύτην ἐνέργειαν ὅτι εἴ τι πρᾶγμα ἐγγίση παρευθὺς στία εὐγαίνει
 15 ἀπὸ ἐκεῖνο· καὶ οὐ μόνον εἰς ξύλα [f. 191] ἔχει τοιαύτην ἐνέργειαν,
 ἀλλὰ καὶ αἱ πέτραις κατακαίονται· μετ' αὐτὸ κατακαίουν οἱ βα-
 σιλεῖς τοῦ τόπου ἐκεῖνου τὰς πόλεις ὁποῦ θέλουν νὰ κορσεύσουν.

Περὶ τῶν τετραπόδων <τῆς θαλάσσης>.

Ὡσπερ εἶναι εἰς τὴν γῆν τὰ τετράποδα, ἔτιζ ἐυρίσκονται τοι-
 15 αῦτα ζῶα ὁμοια εἰς τὴν θάλασσαν, διότι καὶ βόδι θαλάσσιον εἶναι
 καὶ ἄλογον καὶ αἰδούρι καὶ λέων καὶ πάρδαλις καὶ κριὸς καὶ σχε-
 δὸν εἰπεῖν ὅσα ὀνόματα ἔχουν τὰ ζῶα τῆς γῆς, ἔχουν καὶ τῆς θαλάσ-
 20 σσης· πλὴν τόσον ἀλλάζουσι ὅτι ἐκεῖνα τὰ θαλάσσια εἶναι ἀπὸ τὴν
 μέσην καὶ ἐπάνω μὲ τέσσαρα ποδάρια ὁμοια ὡσάν τῆς γῆς τὰ ζῶα,
 ἀπὸ δὲ τὴν μέσην καὶ κάτω εἶναι πλατέα ὡσάν λαβράκι ἢ ἄλλον
 [f. 191^v] μεγάλον ὀφάριον· ὡσπερ δὲ τὰ ζῶα τῆς γῆς δὲν ἠμποροῦν
 νὰ ζήσουν εἰς τὴν γῆν. εἶναι δὲ ἀπ' αὐτὰ κήτη μεγάλα ὡσάν ὀσπί-
 25 τια, μάλιστα ἡ ζύγαινα, ὁποῦ λέγουσι « ἡ φάλαινα », καὶ ὁ φύσαλος·
 διότι ὁποῖον καράβι ὀργισθῆ ὁ Θεὸς νὰ ἐμπέσῃ εἰς τὰ τοιαῦτα κή-
 30 τη, διότι μερικὰ μικρὰ καράβια τὰ καταπίνουσιν, ἀλλὰ δὲ μεγάλα
 καράβια ἐὰν δὲν ἔχουσι καιρὸν, τὰ γυρίζουσι ἀνάποδα καὶ τρώγου-
 σιν τοὺς ἀνθρώπους. πλὴν ἔδωκεν ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὴν μέσα θάλασ-
 σαν ταῦτα δὲν εὐρίσκονται πολλά· ἔξω δὲ εἰς τὸν ὠκεανὸν ἀπὸ
 35 τὸν Πορτογάλον καὶ ἐκεῖθεν εἶναι περισσά. διὰ τοῦτο καὶ οἱ ναῦ-
 [f. 192] ἔχουσι σακκία γεμάτα πέτραις καὶ ὀίχουσι τα εἰς τὴν θά-
 λασσαν· καὶ ἐκεῖνο θαρρῶντας ὅτι εἶναι τίποτα κνηγί ὑπάγει
 εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης νὰ τὸ πιάσῃ· καὶ οἱ ἄνθρωποι ὀίχουσι
 40 ἄλλα παρέκει καὶ οὕτως περνοῦσι τὸν φόβον ἐκεῖνον· πολλά-
 35 κίς δὲ ἂν σώσουν τὰ σακκία ὀίχουσι τὰς πέτραις καὶ ἐκεῖνο
 ἀκολουθῆ τὸ καράβι, ὅταν δὲν ἔχῃ καιρὸν ὀίχουσι καὶ τὴν κατοῦ-
 να τοῦ καραβίου. πλὴν εἰς ὄλα αὐτὰ ὁποῦ εἶναι φοβερόν ἔχει το
 ἐκ Θεοῦ νὰ μὴν ῆναι γλήγορον ὡσπερ τὸ καράβι· διὰ τοῦτο ἀπο-
 μένει πολὺ κομμάτι ὀπίσω τοῦ καραβίου καὶ ἐλευθερώνονται

5 ἀγγλίστριον cod. 8 στεία cod. 11 κορσεύσουν = κουργεύσουν.
 12 τῆς θαλάσσης addidi. 19 λαυράκι cod. 22 φύσαλος cod. 23 ἐμπέση
 scripsi : ἐντέση cod. 29 καί = ὅτι.

οἱ ἄνθρωποι. τόσον δὲ ὁποῦ εἶναι μέγα δὲν δύναται νὰ περιπατήσῃ
 μοναχόν [f. 192^v] διότι δὲν ἔχει ὀφθαλμοὺς νὰ βλέπῃ. διὰ τοῦτο εἶ-
 ναι ἓνα ὄφάρι μικρὸν καὶ ὀδηγᾷ τὸ κῆτος ἐκεῖνο ποῦ νὰ περιπατήσῃ
 νὰ μὴν ὑπάγῃ εἰς ὀλίγον νερόν καὶ τὸ πιάσουν οἱ ἄνθρωποι. διὰ
 τοῦτο καὶ οἱ κνηγοὶ ὁποῦ κνηγοῦσι τὰ τοιαῦτα διὰ τὸ κρέας 5
 καὶ τὸ λάδι τους, ὁποῦ κάμνουσιν ἀπ' αὐτά, πρῶτον τεχνάζονται
 νὰ πιάσουν τὸ μικρὸν ὄφάρι καὶ τότε μὲ ὀλίγον κόπον πιάνουσι
 καὶ τὸ μεγάλον κῆτος. διότι ὡσὰν πιάσουν τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ὄφάρι,
 ὑπάγουν εἰς τόπον ὅπου εἶναι ξέρη καὶ κάμνουσι κτόπον καὶ βοήν.
 καὶ αὐτὸ θέλοντας νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὴν βοήν εὐγαίνει εἰς τὴν ξέρη 10
 καὶ ἔτξῃ πιάνεται. πολλά-[f. 193]--κίς δὲ ἀποθνήσκει τὸ μικρὸν
 ὄφάρι· καὶ τότε μὴ ἐξεύροντας τὸ κῆτος ποῦ νὰ ὑπάγῃ, εὐγαί-
 νει εἰς τὴν ξηρὰν καὶ πλέον δὲν δύναται νὰ γυρίσῃ καὶ οὕτως πιά-
 νεται.

Περὶ τῆς δράκαινας.

15

Εἶναι δὲ ὄφάρι εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται δράκαι-
 να· εἶναι δὲ τὸ φαγί του γλυκὸν καὶ ὠφέλιμον· πλὴν ἔχει εἰς τὰ
 πτερά του κεντρὶ φαρμακωμένον μὲ τὸ ὁποῖον ἐὰν κτυπήσῃ ἄν-
 θρωπον, παρευθὸς ἀποθνήσκει. εἶναι δὲ ἡ ἰατρεία του νὰ σχίσῃς
 πάλιν ἐκεῖνο τὸ φάρι νὰ βάλῃς τὸ συκῶτι του ἀπάνω εἰς τὴν πλη- 20
 γὴν καὶ οὕτως ἰατρεύεται. διὰ τοῦτο προσέχονται οἱ ψαράδαι
 καὶ δὲν τὸ πιάνουσι μὲ τὰ χεῖριά τους, ἕως οὗ νὰ ψοφήσῃ.

Περὶ τοῦ κεφάλου.

[F. 193^v] Ὁ κεφάλος εἶναι ψάρι γνῶριμον εἰς ὅλους, πλὴν ἔχει
 κακὴν συνήθειαν ὅτι δὲν τρώγει ποτέ του καθαρὰν βρώσιν· μόνον 25
 ἀγαπᾷ τὰ σαπημένα καὶ βρώμια τῶν ζώων κρέατα νὰ τρώγῃ·
 καὶ ἐὰν δὲν εὔρη βρώμιον κρέας νὰ φάγῃ, τότε τρώγει τὴν ὄλην
 τὴν βρωμισμένην. διὰ τοῦτο δὲν εἶναι τὸ φαγί του γερόν πρὸς τοὺς
 ἀνθρώπους ὁποῦ ἔχουν ποδαλγίαν ἢ ἄλλην ἀσθένειαν τοῦ κορμίου.
 ἔχει δὲ καὶ ταύτην τὴν συνήθειαν ὅτι ἂν τὸν κνηγᾷ τινὰς νὰ τὸν 30
 πιάσῃ καὶ ἔξῃ μικρὰ παιδία, τὰ καταπίνει, μόνον νὰ μὴν τὰ πιά-
 σῃ ἄνθρωπος.

Περὶ τῆς νήσσης.

Ἡ νήσσα ἔχει τοιαύτην σοφίαν ὅτι ὅταν σεβαίνῃ εἰς λίμνην ἢ
 εἰς ποταμὸν πλέει ὡσὰν κα-[f. 194]-λὸν καράβι, ὅτι τὸ μὲν ἓνα πο- 35
 δάρι τὸ κρατεῖ ὡς τιμόνι, τὸ δὲ ἄλλον ὡς κουπί· καὶ ὡσὰν ἀποστά-
 σῃ τὸ ἓνα, ἀλλάζει τὸ ἄλλον. πλὴν τὸ γεράκι τὴν μάχεται κατὰ

πολλά και όταν τὴν ἰδῆ ὀποῦ κολυμβᾶ εἰς τὸ νερὸν ἔρχεται μεθ' ὀρμῆς μεγάλης νὰ τὴν πιᾶσῃ · καὶ αὐτὴ βουτᾶ μέσα εἰς τὸ νερὸν καὶ τὸ γεράκι ὑψηλῶνει · τότε αὐτὴ μὴ δυναμένη νὰ ἀνασάνῃ εἰς τὸ νερὸν εὐγαίνει παρέκει · καὶ πάλιν τὸ γεράκι θέλει νὰ τὴν
 5 πιᾶσῃ καὶ αὐτὴ ὁμοίως βουτᾶ ἕως οὗ νὰ παραμερίσῃ τὸ γεράκι. εἶναι δὲ πολλὰ γεράκια ὀποῦ ἀπὸ τὴν πολλὴν ὀρμὴν βουτοῦσι μέσα εἰς τὸ νερὸν νὰ τὴν ἀρπάξουσιν, ἀλλὰ εἰς κακὸν εἶναι τὸ βούτημα ἐκεῖνο διότι παρευθὺς [f. 194^v] ἀποθνήσκουσι τὰ γεράκια ἐκεῖνα ὡς ἀμάθητα τοῦ ὕδατος.

10

<Περὶ τῆς ἐχενηΐδος>.

..... Νανκράτης λέγεται καὶ ἐχενηΐς · καὶ εἶναι μικρὸν ψάριον εἰς τὸ μῆκος ὡσὰν τρίγλα, πλὴν εἶναι ἄσπρον. ἔχει δὲ τοιαύτην ἐνέργειαν ὅτι όταν πλὴν καράβι, ὑπάγει καὶ τζακῶνεται ἀπ' αὐτό · καὶ μακάρι ἂν ἔχει τὰ ἄρμενα γεμάτα ἀπὸ ἄνεμον ἐπιτήδειον ·
 15 ὁμως κρατεῖ τὸ καράβι ἐκεῖνο καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάγῃ παρέκει καὶ ἐὰν δὲν κατέβῃ κανένας ναύτης νὰ τὸ κόψῃ, ἐκεῖ κάμνουσι μίαν καὶ δύο ἡμέρας ἕως οὗ νὰ ἀφήσῃ τὸ καράβι.

Περὶ τοῦ σαργοῦ.

Ἄσπρον εἶναι ψάρι τὸ ὁποῖον ἐγνωρίζουν το οἱ ἄνθρωποι ·
 20 πλὴν εἶναι τυφλός · μόνον [f. 195] όταν τὸν πιᾶσιν καὶ τὸν εὐγάλουν ἔξω, τότε βλέπει τὸν ἥλιον. ἔχουσι δὲ συνήθειαν καὶ βόσκουσι οἱ σαργοὶ μαζωμένοι, διότι ἐπειδὴ δὲν βλέπονσι διὰ τοῦτο συναθροῦνται πολλοί · ἂν τύχῃ καὶ τὰ εὖρη ψάρι μεγάλον ὀποῦ τὰ τρώγει, νὰ φάγῃ καὶ νὰ ἀφήσῃ ἀπ' αὐτά · καὶ πασαένας θαρρῶντας
 25 ὅτι εἰς τὸ πλῆθος θέλει γλυτώσῃ, μαζώνεται μὲ ἄλλους καὶ βόσκουσιν. ἀγαπᾷ δὲ καταπολλὰ ν' ἀκούῃ τὴν φωνὴν τῶν αἰγῶν. διὰ τοῦτο εἰς τόπους παραθαλασσίους ὄπον βόσκουσιν αἱ αἰγες εὐρίσκονται.

Περὶ τοῦ σκάρου.

30 Ἄσπρον εἶναι ψάρι θαλάσιον · καὶ αὐτοὶ ἔχουσι δὲ οἱ σκάρου τοιαύτην συνήθειαν ὅτι εἰ μὲν πιασθῇ ἄρσενικόν εἰς τὸ δίκτυον, [f. 195^v] εὐγάζουν οἱ ψαράδαις καὶ παίρνουν τον · εἰ δὲ τύχῃ καὶ πιασθῇ θηλυκόν, μαζώνονται πολλοὶ σκάρου ἄρσενικοὶ καὶ κόπτουσι τὸ δίκτυον ἀπέξω καὶ ἐλευθερώνουσι τὴν θηλυκὴν. ἔχουσι
 35 δὲ ὀδόντας ὡσπερ τὸ χρυσάφιον · πλὴν εἶναι μεγάλοι.

10-11 nonnulla omisise videtur librarius. 25 ἄλλους scripsi : ἄλα cod. 26 καταλλά cod. 30 αὐτοὶ scripsi : αὐτό cod. 31 ἄρσενικό cod. 33 θηλικό cod.

Περὶ τῆς τριγλῆς.

Ἡ τριγλα ἀγαπᾷ νὰ τρώγῃ βρωμισμένα πράγματα· διὰ τοῦτο
καὶ ὅταν εὔγῃ ἀπὸ τὴν θάλασσαν παρευθὺς ἀποθνήσκει καὶ εἰς
ὀλίγην ὥραν βρωμεῖ τὸ κρέας αὐτῆς καὶ σέπεται. λέγουσι δὲ ὅτι
αὐτὴ ἢ τριγλα γεννᾷ τρεῖς φοραὶς τὸν χρόνον. καὶ ὅποιος τὴν τρώ- 5
γῃ συχνάκις, σκοτίζονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. μάλιστα δὲ τὸ κε-
φάλι τῆς εἶναι βλαβερόν, ὅτι κάμνει σκότος [f. 196] εἰς τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς.

Περὶ τοῦ φουσάλου.

Ὁ φούσαλος εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ εἶναι 10
ὡσὰν σιάκι, πλὴν δὲν ἔχει στόμα ἢ κεφαλὴν ὡσπερ ἐκεῖνο, μόνον
ἔχει στόμα εἰς τὴν μέσην τοῦ κορμίου του καὶ ἀπ' ἐκεῖ τρώγῃ
καὶ ζῆ· εἰ μὲν γοῦν δὲν ἤξεύρῃ τινὰς εὐρῶν αὐτὸ πρόφιον καὶ τὸ
φάγῃ, παρευθὺς ἀποθνήσκει. εἰ δὲ καὶ τὸ πιάσῃ ζωντανὸν εἰς τὰς
χεῖρας του, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος πρήσκειται καὶ σκάζει. λέγουσι δὲ 15
ὅτι ἐὰν τὸ εὖρῃ κανεὶς ἀποθαμμένον καὶ τὸ πιάσῃ, δὲν παθαίνει τί-
ποτες· εἰ δὲ καὶ τὸ δῖξῃ πάλιν εἰς τὴν θάλασσαν, ζωντανεύει, ἐὰν
ἔχη καὶ ἡμέρας πολλὰς ἀποθαμμένον.

Περὶ τοῦ μελανούρου.

[F. 196v] Ὁ μελάνουρος εἶναι ὀψάρι τῆς θαλάσσης τοῖς πᾶσι 20
γνωστόν· ἔχει δὲ καὶ αὐτὸς τοιαύτην συνήθειαν ὅτι ὅταν ἦναι
γαλήνῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἶναι καιρὸς ὁποῦ φαρεύουν οἱ ἄν-
θρωποι, τότε αὐτὸς ὑπάγει εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης· ὅταν δὲ
ἦναι φουρτοῦνα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἦναι καιρὸς ὁποῦ δὲν κν-
νηγοῦν, τότε αὐτὸς εὐγαίνει εἰς τὴν ὄψιν τῆς θαλάσσης, μάλιστα 25
καὶ εἰς τὴν ἄκρην.

Περὶ τῆς σμύρνης.

Ἡ μύραινα ἤγονν ἢ σμύρνα εἶναι ὡσὰν τὸ ξυρρῦχι τὸ ψάριον·
εἰς δὲ τὴν θάλασσαν τοῦ Ἁγίου Ὄρους εὐρίσκονται πολλὰ. αὐτὴ
γοῦν ἢ σμύρνα, ὡς λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι δὲν συνουσιάζεται μὲ 30
ἄλλην, ἀλλὰ μὲ τὰ ὀφίδια. διότι ὅταν [f. 197] ἦναι καιρὸς τῆς συν-
ουσίας, τὸ μὲν ὀφίδι ὑπάγει εἰς τὴν ἄκρην τῆς θαλάσσης καὶ σφρί-
ζει μεγαλοφῶνως· ἢ δὲ σμύρνα ἀκούει τὸν σφρισμὸν καὶ εὐγαί-
νει εἰς τὸν ἐραστὴν τῆς. τότε τὸ ὀφίδι ὡσὰν τὴν ἰδῆ ἔξεργᾷ τὸ φαρ-
μάκι του εἰς μίαν πέτραν καὶ τότε συνουσιάζεται μὲ τὴν σμύρναν. 35

καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ὑπάγει καὶ παίρνει τὸ φαρμάκι εἰς τὸ δόντι αὐτοῦ καὶ ὑπάγει.

Περὶ τοῦ λάβρακος.

Ὁ λάβραξ εἶναι ψάρι τοῖς πᾶσι γνωστόν. εἶναι δὲ κατὰ πολλὰ 5 πολυφάγον καὶ ἐὰν εὗρη καρίδας πολλὰς τρώγει περισσὰς ἕως οὗ πρήσκεται ὁ λαιμὸς του καὶ οὕτως ἀποθνήσκει. εἰς δὲ θάλασσαν ὁποῦ νὰ ἦναι πετρωτὴ καὶ ἀμμοδερεή, νὰ μὴν ἔχη λάσπην, ἐκεῖ ἐὰν εὗρεθῆ [f. 197^v] λάβραξ, εἶναι καταπολλὰ ὑγιὲς τὸ κρέας του.

Περὶ τοῦ δελφίνου.

10 Ὁ δελφίς εἶναι κατὰ πολλὰ φιλόανθρωπον ζῷον καὶ εὐρίσκεται εἰς πᾶσαν θάλασσαν. καὶ ἐὰν ἀκούσῃ εἰς καράβι νὰ τραγουδοῦσιν ἢ νὰ λαλοῦσιν ὄργανα ἀκολουθοῦν τὸ καράβι ὅλοι οἱ δελφίνες πολλὴν 15 τόπον. καὶ ἐὰν εὗρουν ἄνθρωπον πνιγμένον εἰς τὴν θάλασσαν, εὐγάζουσι τον μετὰ τὴν μύτην των κυλίσοντας ἕως καὶ εἰς τὴν στερεάν διὰ νὰ τὸν εὗρουσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ τὸν θάψουν. ὁ δὲ ὕπνος του εἶναι 20 τοιοῦτος· ἀπλώνεται εἰς τὸ κύμα τῆς θαλάσσης καὶ οὕτως κοιμᾶται· καὶ κοιμώμενος κατεβαίνει ἕως τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καὶ ὅταν ἐγγίσῃ εἰς τὸ βάθος ἐξυπνᾷ καὶ πάλιν [f. 198] ἀνεβαίνει ἐπάνω καὶ κοιμᾶται. καὶ οὕτως ποιεῖ εἰς δύο καὶ τρεῖς ὥρας· καὶ 20 αὐτὸς εἶναι ὁ ὕπνος του. ὅταν δὲ ἀσθενήσῃ πρὸς θάνατον, τρώγει ἕνα ψάρι ὁποῦ λέγονται πίθηκον καὶ ὁμοιοὶ τὴν μαῖμουν ὁποῦ εὐρίσκεται εἰς τὴν γῆν.

<Περὶ τοῦ πετεινοῦ>.

Λέγεται δὲ καὶ ἀλεκτρονῶν ὁ πετεινός. ἔχει δὲ τοιαύτην συνήθειαν· 25 πολεμεῖ μετὰ ἄλλου ἀλεκτρονός διὰ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ διὰ νὰ μὴν τὴν πάρῃ ἄλλος. καὶ εἰ μὲν νικήσῃ, χαίρεται καὶ βοᾷ μεγαλοφώνως· εἰ δὲ καὶ νικηθῆ, ταπεινώνεται περισσά, ὅσον ἀπὸ τὴν ἐντροπήν του ἀσθενεῖ ἡμέρας πολλὰς. καὶ εἰ μὲν δὲν βλέπει τὸν ἀντίδικόν του, πάλιν ὑγιαίνει· εἰ δὲ καὶ τὸν ἐβλέπει ὅτι ἀραδί- 30 [f. 198^v]-ζει ἐκεῖ, ἀποθνήσκει ἀπὸ τὸ πικρὸν του. τοσοῦτον δὲ εἶναι ὑπερήφανος ὅτι ὅταν θέλῃ νὰ σέβῃ εἰς θύραν, ἂν ἦναι καὶ πέντε ὀργυριαὶς ἢ θύρα ὑψηλή, αὐτὸς σκύπτει τὸ κεφάλι του φοβούμενος μὴ τζακισθῆ τὸ κάλλος ὁποῦ ἔχει εἰς τὴν κεφαλὴν του. ἐὰν

3 λαυρακος cod. 4 λαύραξ cod. 8 λαύραξ cod. 11 πᾶσα cod.
14 κοιλῶντας cod. 21 ὁμοιοὶ cod. 23 περὶ τοῦ πετεινοῦ addidi.
29-ἀντικίη cod. 32-ὀργυριαίς cod. 33 τζακιστῆ cod.

δὲ τύχη καὶ ἀποθάνῃ ἢ θρονίῃσθαι ὅταν ἔχη μικρὰ πουλῖα, γίνεται αὐτὸς ὡσάν μῆτηρ καὶ τρέφει τὰ καὶ κάμνει ὅσα σχήματα ποιεῖ καὶ ἢ μάνα των· διότις οὐτε λαλεῖ ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις οὐτε πολεμεῖ μετὰ ἄλλου ἀλεκτρούνοιο.

Περὶ τοῦ ἐρωδιοῦ.

5

Ὁ ἐρωδιὸς εἶναι πουλὶ ὡσπερ κύκνος, πλὴν εἰς τὸ κορμὶ εἶναι μικρότερος· ζῆ δὲ καὶ εἰς τὴν [f. 199] θάλασσαν καὶ εἰς τὴν στεριάν, διότι ὅταν μὲν ᾗναι εἰς τὴν θάλασσαν τρώγει τὰ μικρὰ ὄψαρια, εἰς δὲ τὴν στεριάν τρώγει τοὺς καρποὺς ὡσπερ τὰ ἄλλα χερσαῖα πουλῖα. ἀπὸ ὅλα δὲ τὰ πουλῖα πρῶτον αὐτὸ κτίζει τὴν φωλεάν του· 10 ὡς λέγει καὶ ὁ προφήτης Δαυὶδ, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ κατοικία ἡγεῖται αὐτῶν. πλὴν δὲν φωλεάζει εἰς δένδρα, ἀλλὰ εἰς πετροτόπους ὅπου εἶναι κοντὰ εἰς τὴν θάλασσαν. εὐρίσκονται δὲ πολλοὶ ἐρωδιοὶ εἰς ἓνα νησὶν ὅπου ὀνομάζεται Διομήδους νῆσος· καὶ εἶναι εἰς τὸν κόλπον τῆς Βενετίας. ἔχουσι δὲ ἐκεῖνοι συνήθειαν ὅτι κανένα Φράγ- 15 γον ἢ ἄλλης φυλῆς [f. 199^v] ἄνθρωπον δὲν πλησιάζουσι παντελῶς, ἀλλὰ φεύγουσιν ἀπομακρόθεν· εἰ δὲ ἰδοῦσι κανένα Ἑλληνα, τουτέστιν Χριστιανὸν ὅπου ἠξέυρει τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, νὰ ὑπάγῃ κατὰ τυχὸν μὲ καράβι εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον παρευθὺς συνερξονται ἓνας ἀπὸ τῶν ἄλλων ποῖος νὰ ὑπάγῃ πλησιέστερον τοῦ Χριστια- 20 νοῦ ἐκεῖνου· καὶ τόσον πλησιάζουσι εἰς τὸν Χριστιανὸν ὅτι καὶ ἔως τὴν τράπέζαν τοὺς ἔρχονται, ἂν τύχη καὶ τρώσι ψωμί διότις ἀγαποῦσιν νὰ τοὺς ῥίξουσι κομματί ψωμί· τόσην δὲ σοφίαν ἔχουν ἐκ Θεοῦ, διότι ἂν τύχη κανεὶς ἀλλόφυλος εἰς τὸ μέσον τῶν Χριστιανῶν ἐκεῖνων καὶ ῥίξῃ καὶ ἐκεῖνος ψωμί, [f. 200] δὲν τὸ 25 παίρνουσι· μόνον εἴ τι ῥίξουν οἱ Ἑλληνες ἐκεῖνο τρώγουσιν. ἔχει δὲ καὶ ἄλλην συνήθειαν ὅτι καταπίνει ὀστρίδια καὶ μύδια καὶ ὅσα τὰ τοιαῦτα· καὶ ὅταν τὰ καταπῆ μέσα εἰς τὸν στόμαχόν του, ἀπὸ τὴν θέρμην ποῦ ἔχει ὁ στόμαχός του ἀνοίγουσι καὶ τρέχουσι τὸ φαγί τοὺς μέσα εἰς τὸν στόμαχόν τοὺς· τὰ δὲ κόκκαλα τὰ ξεροῦ- 30 σι πάλιν ὀπισθεν ἐκ τοῦ στόματος καθὼς τὰ ἐκατάπιεν.

Περὶ τοῦ κόρακος.

Ὁ κόραξ ἔχει τοιαύτην συνήθειαν ὅτι τὸν Ἰούλιον μῆνα νερόν δὲν πίνει παντελῶς· καὶ διψᾷ μὲν νὰ πῆ, πλὴν δὲν δύνεται, ὅτι δὲν κατεβαίνει εἰς τὸν λαιμόν αὐτοῦ· [f. 200^v] διὰ τοῦτο κράζει 35 μεγαλοφώνως τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. καὶ τοῦτο εἶναι ἀπὸ Θεοῦ κά-

2 σχῆμα cod.
δέ cod.

7 στεγιά hic et infra = supra στερεά.

12 δὲν scripsi :

ποια παιδευσίς εἰς αὐτόν, ὅτι ἔχει μίαν κακὴν συνήθειαν, ὅτι ὅταν
 ἔχη τὰ πουλῖα μικρά, δὲν τὰ τρέφει παντελῶς, μόνον τὰ ἀφίν ει-
 μοναχὰ εἰς τὴν φωλέαν· καὶ ἐκεῖνα κράζουσι μεγαλοφώνως πε-
 νασμένα. καὶ ὁ Θεὸς ὁ τρέφων πάντα στέλνει ταῖς μύγαις καὶ ἄλλα
 5 τὰ τοιαῦτα ζωῦφια μικρὰ καὶ περνοῦσι πλησίον ἀπὸ τὸ στόμα
 τούς καὶ ἐκεῖνα ἀρπάζουσιν αὐτὰ καὶ διατρέφονται ἕως οὗ νὰ πε-
 τάσωσιν. ὅτι δὲ εἶναι ἀληθινὸς ὁ λόγος αὐτός, εἰς τὸ βιβλίον τοῦ
 Ἰωβ γράφει οὕτως· τίς ἠτοίμασε κόρακι βορᾶν; [f. 201] νεοσσοὶ
 γὰρ αὐτοῦ πρὸς Κύριον κεκράγασι πλανώμενοι τὰ σῖτα ζητοῦντες·
 10 καὶ ὁ προφήτης Δαυὶδ· καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπι-
 καλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ. καὶ ἄλλην δὲ παράνομον συνήθειαν
 ἔχει ὅτι ἂν πεινάσῃ, τρώγει τὰ πουλῖα του ὅταν ἦναι μικρά· διὰ
 ταύταις οὖν ταῖς ἀμαρτίαις παιδεύεται ἐκ Θεοῦ τὸν μῆνα ἐκεῖνον.
 τὸ δὲ αὐγὸν αὐτοῦ ἔχει τοιαύτην ἐνέργειαν ὅτι ἀνακατώνουσι μὲ
 15 μυρσίνης καρπὸν καὶ ἀλείφουσι τὰ μαλλιά καὶ τοσοῦτον γίνονται
 μαῦρα ὅτι διὰ ἕναν μῆνα δὲν φαίνονται παντελῶς ὅτι ἦτον ἄσπρα.
 λέγουσι δὲ ὅτι ἐὰν εὗρῃ τινὰς τὰ αὐγά του εἰς τὴν φωλέαν [f. 201^v]
 καὶ τὰ πάρη καὶ τὰ βράση, δὲν δύνονται νὰ κάμουσι πουλῖα. διὰ
 τοῦτο αὐτὸς ἤξεύρει ἕνα βότανον καὶ ὅταν ἰδῆ ὅτι δὲν εὐγάζει
 20 πουλῖα, ὑπάγει καὶ φέρνει το· καὶ μόνον νὰ τὰ ἐγγίση παρευθὺς
 γίνονται εἰς τὴν προτέραν τάξιν. καὶ διὰ νὰ ἤξεύρῃ ἔτζη πῶς τὸν
 πειράζουσι οἱ ἄνθρωποι διὰ νὰ πάρουν ἐκεῖνο τὸ βότανον αὐτὸς σὰν
 τὸ φέρῃ εἰς τὸ στόμα του καὶ τὸ ἐγγίση, πάλι τὸ παίρνει ἐκείνην τὴν
 ὥραν καὶ ὑπάγει καὶ ῥίπτει το εἰς ἕνα τόπον ἔρημον διὰ νὰ μὴ τὸ
 25 εὗρῃ τινὰς. εἰ δὲ καὶ εὗρεθῆ ἐκεῖνο τὸ βότανον, ἔχει τοιαύτην ἐν-
 ἐργειαν ὅτι ὅταν θέλῃ νὰ γεννήσῃ ἢ γυνῆ καὶ τὸ πιᾶσῃ, παρευθὺς
 [f. 202] γεννᾷ τὸ παιδίον χωρὶς πόνον. τὸ ὅποῖον βότανόν ποτε
 τὸ εἶχαν αἱ βασιλίσσαις ὡς πολῦτιμον πρᾶγμα. ἔχει δὲ καὶ ἄλλην
 ἐνέργειαν ὅτι ἡ χολή αὐτοῦ εἶναι ἰαματικὴ εἰς τὸν σεληνιασμόν·
 30 τοῦτο γοῦν ἤξεύροντας καὶ αὐτὸς ὁ κόραξ πῶς δι' αὐτὸ τὸν πιᾶ-
 νουσι καὶ τὸν σφάζουσι διὰ τὴν χολήν, τί ποιεῖ ὅταν τὸν πιάνουσι;
 αὐτὸς σκορπίζει τὴν χολήν εἰς τὸ κορμί του· καὶ πολλάκις τὸν
 πιάνουσι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸν σφάζουσι καὶ δὲν εὐρίσκουσι παντε-
 λῶς χολήν μέσα εἰς τὸ χοληδόχον ἀγγεῖον, μόνον τὸ κρέας του
 35 ἀπομέσα φαίνεται ὄλον πράσινον καὶ ἀλειμμένον μὲ χολήν. θέλει
 γοῦν μὲ ἄλλο τι νὰ τὸν βα-[f. 202^v]-ρέσῃ, καὶ αὐτὸς μὴ γινώσκον-
 τας, ἵνα ψοφήσῃ ἕξαφνα καὶ τότε εὐρίσκεται ἡ χολή σῶα ὡς καὶ
 τῶν ἄλλων πουλιῶν, ἤγουν μὲ τουφέκι ἢ μὲ σαγίταν ἢ μὲ ἄλλο,
 καὶ οὕτως εὐρίσκεται.

Περὶ τοῦ κόκνου.

Ὁ κόκνος εἶναι πουλί θαλάσσιον μὲ μακρὰ ποδάρια καὶ πτερὰ ἄσπρα. ἔχει δὲ τοιαύτην ἐνέργειαν ὅτι προβλέπει τὸν θάνατόν του καὶ ὅταν μέλλῃ νὰ ἐγνωρίσῃ πῶς θέλει νὰ ἀποθάνῃ τρεῖς ἡμέρας πρωτύτερα νόκτα καὶ ἡμέραν τραγουδεῖ ἔμνοστα καὶ γλυκὰ καὶ οὕτως τραγουδοῦντας ἐκπνέει. εἶναι δὲ ὁ κόκνος πρὸς κατηγορίαν ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων ὁποῦ φοβοῦνται τὸν θάνατον, διότι αὐτὸς τόσον [f. 203] χαίρεται νὰ ἀποθάνῃ ὅσον τραγουδεῖ ἀπὸ τὴν χαρὰν του.

Περὶ τοῦ κόκκνυος.

Κόκκνυς εἶναι αὐτὸ τὸ πουλί ὁποῦ ὀνομάζομεν ἡμεῖς ἀπλῶς κοῦκον ἢ μάλλον εἰπεῖν κόσουβαν. καὶ αὐτὸς εἶναι πολλὰ πανοῦργον πουλί διότι ὅταν γεννήσῃ τὰ ἀγὰ του, δὲν τὰ πυρώνει ὡσπερ καὶ τὰ ἄλλα ὄρνεα, ἀλλὰ ὑπάγει καὶ γεννᾷ εἰς ξένην φωλέαν καὶ αὐτὸς ὑπάγει καὶ βόσκει εἰς τὸ θέλημά του. τὸ δὲ ἄλλον πουλί πυρώνει καὶ τὰ ἐδικὰ του ἀγὰ καὶ τὰ ξένα καὶ ὅταν γεννηθῶσι τὰ πωλία, τότε μὲν τὰ ἐδικὰ του θρέφει, τὰ δὲ ξένα ἀφίνει τα. ὁ δὲ κόκκνυς ἔχοντας τὴν ἔννοιαν διὰ τὰ πωλία του ὑπάγει καὶ παίρνει τα μὲ τὴν μύ-[f. 203v]-τὴν του καὶ ὑπάγει τα εἰς τὸν τόπον καὶ θρέφει τα ἕως οὔ νὰ πετάσουν.

Περὶ τοῦ κινάμωμου.

Ὁ κινάμωμος εἶναι ὡσὰν μικρὸν παρόνι, πλὴν ἡ σὸρά του εἶναι μικρότερη καὶ τὸ χροῶμα του ἄσπρον καὶ ἡ μύτη του κίτρινη ὡσπερ τοῦ γέρακος. εὐρίσκεται δὲ εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν. λέγεται δὲ κινάμωμος διότι τὴν φωλέαν του ἀπὸ τοιαῦτα ξύλα τὴν κτίζει ἦγονν ἀπὸ κινάμωμον, αὐτὸ ὁποῦ λέγομεν ἡμεῖς κανέλαν. πολλάκις δὲ ὅταν γένη βροχὴ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὀίχνει τα ἢ βροχὴ, τὰ ξύλα ἐκεῖνα, καὶ χαλᾷ τὴν φωλέαν καὶ κατεβάζει τα εἰς τὸν ποταμόν· καὶ [f. 204] ἐκεῖνος ὁ ποταμὸς περνᾷ εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν ὅπου γίνεται τὸ πιπέρι. καὶ οἱ Ἀραβες ἔχουσι δέματα εἰς τὸν ποταμόν καὶ μαζώνουσι τὴν κανέλαν αὐτὴν ὁποῦ φέρουσι εἰς αὐτὰ τὰ μέρη. διὰ τοῦτο ἀραιά· καὶ δύσκολον νὰ εὐρεθῇ κανέλα νὰ ἔχη χοντρὸν ξύλον.

4 ἀποθάνῃ cod. 6 τραγουδοῦντος cod. 17 πολλα cod. θρέφει =
τρέφει cod. 20 τον cod. πετάση cod.

Περὶ τοῦ πελαργοῦ.

Ὁ πελαργὸς ἔχει τὸ ἐναντίον τοῦ κόρακος, διότι αὐτὸς τρέφει τὰ πουλῖα του μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ ὑπάγει καὶ βόσκει ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅ τι φάγη ἔρχεται καὶ ξερνάει το εἰς τὰ πουλῖα του καὶ θρέφονται· τόσον ξερνᾷ ὅσον νὰ χορτάσουν, τὸ δὲ περισσότερον τὸ ἔχει πάλιν εἰς τὸν στόμαχόν του· καὶ ἐὰν δὲν [f. 204^v] εἶδῃ τὴν ἄλλην ἡμέραν κυνηγῖν, ἐξερνᾷ πάλιν τὸ ἐχθροῦ φαγὶ καὶ τρώγουσι τὰ πουλῖα του. ἀλλὰ καὶ τὰ πουλῖα πάλιν ὅταν ἀναθραφῶσι μεγάλως, γηροτροφοῦσι τοὺς γονεῖς αὐτῶν. διότι ὅταν γηράσων οἱ γονεῖς τοὺς καὶ ἦναι καιρὸς ὁποῦ θέλουσι νὰ περάσουν τὴν θάλασσαν νὰ ὑπάγουσι εἰς τὴν Αἰθιοπίαν νὰ περάσουν τὸν χειμῶνα, τότε τὰ παιδία τοὺς μαζώνονται ἀπὸ δύο καὶ ἔχοντες τὸν πατέρα τοὺς τὸν γέροντα ἀναμέσα τοὺς πέτονται καὶ βοηθοῦσιν αὐτὸν μὲ τὰς πτέρυγας ἕως οὗ νὰ περάσουν τὴν θάλασσαν.

15 Περὶ τοῦ πέρδικος.

Ὁ πέρδιξ εἶναι καταπολλὰ πορνικὸν πετεινόν· [f. 205] διὰ τοῦτο καὶ ὅταν τὸ θηλυκὸν πυρῶνῃ τὰ αὐγά του, δὲν στέργει νὰ συνουσιασθῇ πλέον μὲ τὸ ἀρσενικόν. αὐτὸς δὲ διὰ νὰ βλέπῃ ἔτιζῃ, ὑπάγει καὶ τζακίζει τὰ αὐγά του· καὶ τὸ θηλυκὸν ἀγαπῶντας πάλιν νὰ γεννήσῃ ἄλλα αὐγά νὰ κάμῃ καὶ πουλῖα εἰς ἀΐξῃσιν τῶν γονέων, στέργει καὶ συνουσιάζεται καὶ γεννᾷ αὐγά· καὶ ἔτιζῃ τὸ ἀρσενικόν πάλιν τζακίζει τα. ὁ δὲ Θεὸς διὰ νὰ μὴ χαθῇ τὸ γένος τῶν περδικῶν ἔδωκεν ἄλλην σοφίαν τὸ θηλυκόν· καὶ πάγει καὶ γεννᾷ μέσα εἰς χορτάρια πολλὰ καὶ βότανα καὶ παραχώνει τα καὶ δὲν τὰ εὐρίσκει τὸ ἀρσενικόν νὰ τὰ τζακίσῃ. καὶ ὅταν τὰ γεννήσῃ, τὰ μανθάνει καὶ πῶς νὰ περιπατοῦσιν ἀπὸ μικρὰ [f. 205^v] ὡσάν αἱ γυναῖκες τὰ μικρὰ παιδία. ὅταν δὲ ἰδοῦσιν αἱ μητέρες ὅτι κανένας κυνηγὸς κυνηγᾷ τὰ πουλῖα των, τὰ μὲν πουλῖα τὰ διώκει μὲ τὴν πτέρυγάν της νὰ φεύγουν μικρὰ ὄντα, ὅταν δὲν δύνονται νὰ πέτονται· αὐτὴ δὲ κυλίεται ἔμπροσθεν τὸν κυνηγόν· καὶ ἐκεῖνος θέλοντας νὰ πιάσῃ τὴν μητέρα, φεύγουσι τὰ πουλῖα ὅσον νὰ ξεμακρύνουσι τόπον μερικόν. ὕστερον δέ, ὅταν παραμερίσῃ ὁ κυνηγός, κράζει καὶ μαζώνονται τὰ πουλῖα πάλιν. λέγουσι δὲ ὅτι καμπόσαις φοραῖς ἀσθενοῦσι τὰ πουλῖα καὶ δὲν <ἔχουσι> ὄρεξιν νὰ φᾶσι τροφήν· διὰ τοῦτο ἡ μήτηρ αὐτῶν ὑπάγει καὶ φέρνει κόκκινον χῶμα καὶ δίδει τα καὶ τρώγουσι [f. 206] καὶ οὕτως ποιοῦσιν ὄρεξιν. οὐ μόνον δὲ αἱ μητέρες των ἀγαποῦσι τὰ τέκνα

5 θρέφονται : cf. p. 376, 17 et 20. 7 ἐχθροῦ φαγὶ cod. 11 γηράσων :
cf. supra, pp. 359, 7 et 361, 15. 17 συνουσιάζει cod. 28 τῶν] τοῦ
vel τον cod. 34 ἔχουσι addidi. 36 κόκκινον cod.

αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τὰ ἀρσενικὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν δείχνουσι εἰς αὐτά. λέγουσι δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ἐπτά ἡμέρας πυρῶνει καὶ πάλιν ἐπτά ἡμέραις τὰ τρέφει καὶ πέτονται. ὅταν δὲ πιάσουσι καμμίαν, καὶ τὴν βάλουσι εἰς κλουβίν, συνηθίζει καὶ κηλαδεῖ εὐμορφα. ἔχει δὲ θάνατον τὸ σκόρδον διότι ἂν φάγη, ἀσθενεῖ ἕως θανάτου. 5 πολεμοῦσι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἀρσενικοὶ πέρδικες καταπολλὰ ἕνας τὸν ἄλλον, ὥσπερ καὶ οἱ ἀλέκτορες ὅταν μαχηθοῦσιν διὰ ταῖς ὄρνιθαις ταῖς θηλυκαῖς.

[F. 206^v] Περὶ τοῦ γυπός.

Ὁ γυψ εἶναι ὄρνειον πτερωτὸν καὶ μέγα. ἔχει δὲ καὶ ὄνυχας μεγά- 10 γάλους καὶ ὀξυτάτους· καὶ εἰς μὲν τὸ στῆθος εἶναι πορφυρός, τὸ δὲ ἄλλον κορμὴ εἶναι ἄσπρον. ἔχει δὲ καὶ λαιμὸν μέγαν καὶ τὰ μάτια του εἶναι αἱματωμένα καὶ κόκκινα. τοσοῦτον δὲ ὁμοιάζουν τὸν αἰετὸν ὅτι ἂν ἰδῆ τινὰς γύπα ἀπομακρόθεν, λέγει ὅτι αἰετὸς εἶναι εἶναι δὲ καὶ ὡσὰν προφήτης, διότι ἠξεύρουσιν οἱ γύπες εἰς ποῖον 15 τόπον γίνεταί πόλεμος· καὶ διὰ τοῦτο μαζώνονται ἐκεῖ ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου ἐλπίζοντες νὰ χορτάσων ἀπὸ τὰ κορμὰ τῶν ἀνθρώπων. τοσοῦτον δὲ ἀγαποῦσι τὴν δυσωδίαν καὶ τὴν βρωμάν ὅτι ἂν μν-[f. 207]-ρισθῶσιν ἢ μόσχον ἢ ῥοδόσταμον ἢ ἄλλον τίποτες εὐῶδες, εὐθὺς ἀποθνήσκουσι. κανεῖς δὲ γυψ ἀρσενικός 20 δὲν εὐρίσκεται, ἀλλὰ εἶναι ὄλοι θηλυκοί. καὶ ἐπειδὴ ἀρσενικός δὲν εἶναι, μὲ τοιοῦτον τρόπον συλλαμβάνουσι οἱ θηλυκοί· στέκονται κατέναντι τοῦ νότου ἀνέμου καὶ χάσκουσι καὶ μετ' ἐκεῖνον τὸν ἀνεμον ἐγγαστρώνονται καὶ ἕως τρίτου χρόνου γεννοῦσι πουλῖα πάλιν θηλυκὰ καὶ ἐκεῖνα. εἰς δὲ τὴν Αἴγυπτον ἤγουν εἰς τὸν τόπον 25 τοῦ Μισιρίου λέγουσι ὅτι γίνονται γύπες μαῦροι ὥσπερ καὶ οἱ Ἄραβες καὶ εἶναι θηλυκοὶ καὶ ἀρσενικοὶ καὶ γεννοῦσιν ὡσὰν τὰ ἄλλα πουλῖα.

Περὶ τοῦ γεράνου.

[F. 207^v] Ὁ γέρανος ἔχει τοιαύτην συνηθειάν ὅτι ὅταν ἀρξῆται 30 ὁ <χει>μὸν καὶ φύσησῃ ὁ βορέας, παρευθὺς δὲν ἀπομένει καμμία εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἀλλὰ ὄλαι φεύγουσιν εἰς τῆς Αἰθιοπίας τὰ μέρη ὡς ζεστὰ ὁποῦ εἶναι. καὶ ὅταν πέτονται νὰ ὑπάγουσιν ἐκεῖ, βαστᾶ κάθε μία εἰς τὸ πόδι τῆς πέτραν κατὰ τὴν δύναμιν τῆς διὰ νὰ μὴ τὴν σαλεῦῃ ὁ ἀνεμος, ὡσὰν εἰς τὸ καράβι ὅπου βάνουσι τὴν 35

6 αἱ ἄλες ἀρσενικαὶ cod. 14 γύπας cod. 15 αἱ cod. 24 ἐγκα-
στρώνονται cod. 31 ὁ μῶν cod. 32 ὄλοι cod.

σαβοῦραν νὰ μὴ τρικυμίζεται. λέγουσι δὲ ὅτι ἐκεῖναι αἱ πέτραις εἶναι ὡσὰν αὐταὶς ὄπου τρέβουσι οἱ χρυσοχοὶ τὸ μάλαμα καὶ τὸ ἐγνωρίζουσι <εἰ> καθαρὸν εἶναι ἢ ὄχι. ὅταν δὲ καθίσουν ὄλαις εἰς ἓνα τόπον νὰ βραδιαστοῦσι, βάνουσι τέσσαραις γεράνους 5 [f. 208] γεροντοτέρους ὀλόγυρα τὸ κοπάδι· καὶ φυλάττον ὄλην τὴν νύκταν τὰς ὄλας. καὶ πάλιν ἐκεῖνοι ὀποῦ φυλάττον διὰ νὰ μὴν ἀποκοιμηθοῦσι παίρνουσι πέτραν εἰς τὸ ποδᾶρι τοὺς τὸ ἓνα καὶ στέκονται μὲ τὸ ἄλλον. καὶ ἂν τύχη καὶ νυστάξει καμμία ἀπ' αὐταῖς ὀποῦ φυλάττον, πέφτει ἢ πέτρα ἀπὸ τὸ ποδᾶρι τῆς 10 καὶ ἐξυπνᾷ· καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον στέκονται ἀγρυπναις καὶ φυλάττον ἕως οὗ νὰ γένη ἢ ἡμέρα νὰ κινήσουν τὸν δρόμον. εἰ δὲ καὶ ἀκούσουν τίποτες τὴν νύκτα βοῆν ἢ ἰδοῦσιν ἄνθρωπον, εὐθὺς εὐγάζουσι φωνὰς ἀγρίας καὶ ἔτζη αἰσθάνονται αἱ ἄλλαι καὶ πέτονται. τὸ δὲ ταχὺ πάλιν βάνουσιν [f. 208^v] ἄλλους γέροντας· καὶ 15 φυλάττον ἀραδικῶς τὴν ἄλλην νύκτα. καὶ ὅταν πέτονται, ἔχουσι τάξιν καὶ ὑπᾶσιν ἀραδικῶς· πρῶτον οἱ γέροντες καὶ καταπόδι οἱ νέοι.

Περὶ τῆς γλαυκός.

Ἡ γλαυξ εἶναι καταπολλὰ πανοῦργον ὄρνεον, διότι καλὰ καὶ 20 εἶναι δὲν βλέπη τὴν ἡμέραν νὰ πιάσῃ κανένα πουλὶ νὰ φάγῃ, ἀλλ' ὁμως παίζει μετ' αὐτὰ ὄλην τὴν ἡμέραν καὶ κάμνει τινὰ σχήματα ὀποῦ τὴν ἀκολουθοῦν τὰ μικρὰ πουλῖα νὰ τὴν βλέπουσιν ὡσὰν κανένα μασχαρᾶ ὀποῦ τὸν ἀκολουθοῦν τὰ παιδία. καὶ μὲ τὰ τοιαῦτα 25 παιγνίδια στέκονται τὰ πουλῖα καὶ τὴν [f. 209] βλέπουσιν ἕως οὗ νὰ βραδύσῃ ὁ καιρὸς. τότε ἐβλέπει καλὰ καὶ ἀρπάζει καὶ τρώγει τα καὶ ἀντὶς τὰ μασχαρέματα ὀποῦ ἔκαμεν ὄλην τὴν ἡμέραν παίρνει αὐτὸν τὸν μισθόν. μάχεται δὲ μετὰ τῆς κορώνης τὴν νύκταν καὶ οὕτως ἔχουσι ἔχθραν εἰς τὸ μέσον τοὺς. ἢ δὲ γλαυξ περιπατεῖ εἰς τὰ σπῖτια τὴν νύκτα καὶ ὄπου εὗρη ποντικὸν ἀρπάζει καὶ τρώγει 30 τον.

Περὶ τοῦ ἴβευς.

Ὁ ἴβις εἶναι πουλὶ ὡσὰν τὸν πελεκᾶνον, πλὴν εἶναι μεγαλύτερος καὶ εὐρίσκεται εἰς τὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου. τρώγει δὲ τοὺς σκορπίους ὀποῦ εὐρίσκονται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον καὶ εἶναι μεγάλοι [f. 209^v] 35 καὶ τὰ ὀφθῖδια ὀποῦ ἔχουσι πτερὰ. καὶ τὴν φωλέαν τοῦ τὴν κάμνει ἐπάνω εἰς ταῖς φοινικίας, διότι τὸ κουνάδι βούλεται νὰ φάγῃ τὰ

2 χρυσοχοὶ cod. 3 εἰ inserui. 4 βραδιαστοῦσι cod. 13 ἐτζει-
σθάνονται cod.

πουλία του και διὰ τοῦτο τὴν κάμνει ἐκεῖ ὅτι ἡ φοινικία <εἰς> τὸ κορμί της ἔχει κέντρα ὡσάν παλιούρια και τὸ κουνάδι μὴ δυνάμενον νὰ ἀνέβῃ δὲν ἔχει τί νὰ κάμῃ. ἔχει δὲ και ἄλλην σοφίαν ὅτι ὅταν φάγῃ πολὺ φαγὶ δὲν δύναται νὰ τὸ εὐγάλῃ ὑποκάτω διότι ἔχει πολλὴν ζέστην ὁ στόμαχός του και γίνεται ὡσάν πέτρα. τί γοῦν 5 ποιεῖ; παίρνει θάλασσαν εἰς τὸ στόμα του και γυρίζει τὴν μύτην εἰς τὸν ἀφεδρῶνα αὐτοῦ [f. 210] και οὕτως χύνει τὴν ἄλμην ἐκείνην μέσα βαθέα εἰς τὸ ἐντός του και δίχως νὰ χρειασθῇ ἰατρὸν αὐτὸς μοναχός του ἰατρεύεται, διότι τὸν κινᾷ ἀποκάτω και εὐγάζει ἐκείνην τὴν βρῶσιν και ὑγιαίνει. 10

Περὶ τῆς στρουθοκαμήλου.

Ἡ στρουθοκάμηλος εἶναι ὄρνειον πτερωτόν, μέγα και αὐτό· και εἰς μὲν τὴν κεφαλὴν ὁμοιάζει ὡσάν πουλί, εἰς τὰ ποδάρια δὲ ὁμοιάζει ὡσάν τετράποδον. περισσότερον δὲ φεύγει ὅταν περιπατῇ παρ' οὗ ὅταν πέτεται, διότι νὰ πετάσῃ δὲν δύναται τόσον ἐλαφρᾶ 15 διότι εἶναι πολὺ τὸ κρέας τοῦ κορμίου του και τὰ πτερά του ὀλίγα. μόνον ἐὰν θελήσῃ νὰ φύγῃ γλίσγωρα πηλα-[f. 210^v]-λεῖ μετὰ τὰ ποδάρια, και ὁ ἄνεμος φουσκώνει τὰ πτερά του και ἔτι μ' αὐτὸν τὸν τρόπον φεύγει περισσότερον παρὰ νὰ πετᾷ. τὴν δὲ φωλέαν του τὴν κάμνει ἐπάνω εἰς ἄμμον, ὅχι εἰς δένδρον. και ὅταν τινὲς ὑπά- 20 γωσιν νὰ τὴν πιάνουν τότε αὐτὴ μετὰ τὰ ποδάρια της σκορπίζει τὸν ἄμμον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους και τυφλώνονται και δὲν τὴν ἐβλέπουν και αὐτὴ φεύγει μετ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅπου ἐπροεῖπα. και κάμνει αὐτὰ τὰ ἀγὰ τὰ μεγάλα ὅπου κρεμοῦσιν εἰς τὰς ἐκκλησίας. και ὅταν τὰ γεννήσῃ, δὲν τὰ πυρώνει ὡσπερ και τὰ ἄλλα ὄρνεα μετὰ 25 τὸ κορμί της, ἀλλὰ μόνον στέκεται κατέναντι αὐτὰ και τὰ [f. 211] βλέπει τεσσαράκοντα ἡμέρας. και ὅταν θελήσῃ τὸ θηλυκὸν νὰ βοσκήσῃ, στέκεται πάλε τὸ ἀρσενικὸν και τὰ βλέπει. και ἐὰν γυρίσῃ τὸ ὀμμάτιόν του μόνον μίαν στιγμὴν, παρευθὺς κλουβιάζουσι. διὰ τοῦτο ὅσοι θέλουν νὰ πάρουν τὰ ἀγὰ της ὑπάγουσιν ἀπὸ μα- 30 κρόθεν και κάμνουσι τίποτες βοὴν και σύγχυσιν· και ἐκεῖνη γυρίζει νὰ ἰδῇ τὴν σύγχυσιν ποῦ γίνεται και οὕτως κλουβιάζουσι τὰ ἀγὰ ἐκεῖνα και παρευθὺς ἀφίνει τὰ και φεύγει και οἱ κνηγοὶ τὰ παίρνουσι. ἔχει δὲ και τοιαύτην ἐνέργειαν ὅτι τὰ νεῦρα της και τὸ ξύγγιον αὐτῆς εἶναι ἰαματικά εἰς τοὺς πόνους τῶν νεύρων. 35 [f. 211^v] λέγουσι δὲ ὅτι ἂν τὴν σχίσῃ τινὰς, ἔχει πέτρας μικρὰς εἰς τὸν στόμαχόν της και ἐκεῖναις αἱ πέτραις εἶναι ἰαματικαῖς εἰς πόνους ὀφθαλμῶν.

1. εἰς. inserui. --2. παλιούρια. scripsi (ex παλιούριος): παλιρέα cod. ... κουνάβι cod. 5 χοῦν cod. 8 χρειαστή cod. 15 ἐλεῦρα cod. ... 16 κορμί cod. 19 περισσότερο cod. 31 γυρίζοντας cod.

Περὶ τοῦ ταῶνος.

Ὁ ταῶς εἶναι πουλί ἀπὸ ὁποῦ λέγομεν ἡμεῖς ἀπλῶς παρόνι·
 πλὴν εἶναι κατὰ πολλὰ ὑπερήφανον, διότι ὡσὰν ἰδῆ τοὺς ἀνθρώ-
 5 πους ἀπλώνει τὰ πτερά του καὶ δεικνύει τὴν εὐμορφίαν του· καὶ
 οὐ μόνον τὰ ἀπλώνει, ἀλλὰ καὶ συγκρούει αὐτὰ νὰ κάμνουσι φυ-
 σιασμόν ὡσὰν ἓνας ἀνδρεῖος ἀρματωμένος ὁποῦ νὰ ἔχη τὸ κουμ-
 πούρι του ἐξωμένος γεμάτων σαγίταις. καὶ ὅταν δὲ στέκεται εἰς
 τὸν ἥλιον γυρίζει τὰ πτερά αὐτοῦ καὶ κάμνει [f. 212] ἴσκιον τοῦ
 κορμίου του· μάλιστα δὲ καὶ ἄνεμον δέχεται ἐξόπισθεν τῶν πτε-
 10 ρῶν αὐτοῦ καὶ ἔχει πολλὴν κατάφυχον τοῦ κορμίου του. τσαύτην
 εὐμορφίαν ἔδωκεν ὁ Θεὸς ὅτι κανεὶς ζωγράφος δὲν δύναται νὰ μι-
 μηθῆ τὸ χρῶμα τῶν πτερῶν αὐτοῦ, διότι εἶναι καὶ λαμπρὰ ὡσπερ
 τὸ χρυσάφι τὸ καθαρὸν, εἶναι καὶ γαλάζια ὡσπερ ὁ σμάραγδος
 λίθος, εἶναι καὶ ὀλίγον κόκκινα ὡσὰν τὸ ξουμπί· ἀλλὰ δὲν εἶναι
 15 χωριστὰ τὰ χρώματα ταῦτα, ἀλλὰ τόσον εἶναι μιγμένα ἓνα μὲ τὸ
 ἄλλον ὅσον δὲν εἶναι κανένα πρᾶγμα νὰ τοῦ παρομοιάζῃ. ἔχει
 δὲ καὶ τσαύτην αἴσθησιν ὅτι ἂν τὸν ἐπαινῆ κανεὶς τὴν εὐμορφίαν
 του, [f. 212^v] ἀπεικάξει τοὺς λόγους τοῦ ἀνθρώπου καὶ πλέον περισ-
 σότερον ἀνοίγει τὰ πτερά του νὰ φαίνονται ὄψες ἀπὸ τὸ χρῶμα
 20 του. πλὴν ὁ Θεὸς αὐτὸν ἔκαμεν τόσον εὐμορφον, ἀλλὰ πάλιν τὸν
 ἔδωκεν ἀσχημίαν εἰς τὸ ποδᾶρι διὰ ταπεινοσύνην, νὰ ταπεινώνη-
 ται. διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὡσὰν σκύψη καὶ ἰδῆ τοὺς πόδας του βοᾷ
 μεγαλοφώνως εἰς τὸν Θεόν.

Περὶ τῆς φάσσης.

25 Ἡ φάσσα εἶναι πετεινὸν πουλί τὸ ὁποῖον ἐγνωρίζουν το οἱ ἄν-
 θρωποι. εἶναι δὲ καταπολλὰ σωφρονεστάτη, διότι δὲν εὐρίσκεται
 καμμία νὰ συνουσιασθῆ μὲ ἄλλον ἀρσενικόν, μόνον μετ' ἐκεῖνον
 ὁποῦ ἔφθασεν ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐσυνουσιάσθη· εἰ δὲ τύχη κανε-[f. 213]-
 να ἀρσενικόν καὶ βιάση καμμίαν θηλυκὴν ὁποῦ νὰ ἔχη ἰτέριον
 30 παρευθὺς ἀπὸ τὸ πικρὸν τῆς ἀποθνήσκει, ὡς ἀτιμασμένη τὴν σω-
 φροσύνην.

Περὶ τῆς φρόνης.

Ἡ φρόνη εἶναι ὄρνεον πτερωτόν, εἰς τὸ κορμί ὡσὰν ἀετός. ὅταν
 δὲ ἀσθενήσῃ ἀπὸ κόκκινη ὁποῦ εἶναι γίνεται κίτρινη ὡς τὸν κρό-
 35 κον. καὶ ἐὰν τύχη καὶ ἰδῆ ἄλλον πουλί ὁποῦ λέγεται χαραδριός,
 παρευθὺς χάνει τὴν κίτρινάδα καὶ γίνεται πάλιν κόκκινη ὡς πρῶτα.

5 φυσισμόν cod.

10 κορμί cod.

27 συνουσιασθῆ cod.

28 ἐσυ-
νουσιάσθη cod.

ἔχει δὲ ἐκ φύσεως δύο συνκώτια, ὅπερ δὲν τὸ ἔχει ἄλλο πετεινόν· καὶ τὸ ἀριστερόν ὅποιος τὸ φάγγη ἀποθνήσκει εἰς ὀλίγην ὥραν, τὸ δὲ δεξιὸν ἂν τὸ φάγγη τινὰς τὴν ὥραν ἐκείνην ἰατρύεται καὶ δὲν ἀποθνήσκει.

<Περὶ τῆς χηνός>.

5

Ἡ χὴν ἀγαπᾷ πολλὰ τὸ νερόν νὰ λούεται. ἔχει δὲ τοιαύτην σοφίαν ἐκ Θεοῦ ὅτι ὅταν ἀσθενήσῃ τρώγει μαρούλια ἡμερὰ ἢ ἄγρια· καὶ παρευθὺς τὴν κινᾷ ἀποκάτου ὡσπερ τὸν ἄνθρωπον τὸ κα- [f. 213^v]-θάρασιον καὶ οὕτως ἰατρύεται. λέγουσι δὲ ὅτι ἂν φάγγη δάφνης φύλλα παρευθὺς ἀποθνήσκει. ἔχει δὲ καὶ ἄλλην σοφίαν 10 ὅτι ὅταν πέτουνται αἱ ἄγριαι χῆναις βαστοῦσι πέτραν μικρὰν εἰς τὸ στόμα τους διὰ νὰ μὴ λαθασθοῦσι καὶ βοήσουσι καὶ ταῖς ἀκούσῃ ὁ ἀετὸς καὶ δράμῃ καὶ ταῖς πιάσῃ· καὶ οὕτως ποιοῦσι ὅταν ὑπάγωσιν εἰς τὴν ἔρημον.

Περὶ τῆς χελιδόνος.

15

Ἡ χελιδὼν ἔχει τοιαύτην χάριν ἐκ Θεοῦ ὅτι ἂν εὐγάλη τινὰς τὰ ὀμμάτια ἀπὸ τῶν πουλιῶν αὐτῆς, αὐτὴ ὑπάγει καὶ φέρνει βότανον τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται χελιδόνιον, καὶ μετ' ἐκεῖνο τρίβει τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῶν καὶ ἀναβλέ<πουν>. ἔχει δὲ καὶ ἄλλην σοφίαν ὅτι εἰάν κανεῖς ἄνθρωπος, ὅταν ἦναι τὰ πουλία μικρὰ πρὶν νὰ κά- 20 μουσι πτερά, νὰ τὰ βᾶψῃ μὲ κρόκον καὶ γίνουν ἄσχημα, αὐτὴ πάλιν φέρνει ἄλλο βότανον [f. 214] καὶ τὰ τρίβει καὶ γίνονται ὡς τὸ πρότερον. ὅταν δὲ θέλῃ νὰ κτίσῃ φωλεάν, ὑπάγει εἰς νερόν, ἂν δὲν ἔχῃ πηλόν, καὶ βρέχει τὰ πτερά της καὶ κυλίεται εἰς τὸ χῶμα καὶ οὕτως ποιεῖ πηλόν καὶ κτίζει. ὅταν δὲ κτίξῃ, βάνει 25 διαμέσα καὶ χορτάρια ξηρὰ διὰ νὰ μὴ διαρρέυσῃ τὸ κτίσμα, ὡσάν οἱ τεχνῖταις εἰς τοὺς τοίχους.

Περὶ μελισσῶν.

Ἡ μέλισσα ἀγαπᾷ τὴν δουλείαν ὅτι εἶναι καταπολλὰ δουλευτική καὶ ἀγαπᾷ νὰ ἐργάζεται· πλὴν εἶναι τινὲς σφήκες ὅπου ὀμοιάζου- 30 σιν ὡσάν μέλισσαις· αὐταὶ γοῦν ὑπάγουσι κρυφὰ ὅταν λίπωσιν αἱ μέλισσαι εἰς ἄνθη καὶ σεβαίνουσι μέσα εἰς τὸ σύμβλον, ὅπου εἶναι αἱ μέλισσαις, καὶ μαζώνουσι τὸ μέλι καὶ στέκονται ἕως οὗ νὰ νυκτώσῃ· καὶ ὡσάν νυκτώσῃ, εὐγαίνουσι ἐκεῖναις αἱ σφήκες αἱ ὁποῖαι λέγονται κηφήνες καὶ χορταίνουσιν ἐκ τῶν κόπων τῶν 35

5 περὶ τῆς χηνός addidi.
35 τὸν κόπον cod.

12 λαθαστοῦσι cod.

19 ἀναβλέ cod.

μελισσῶν. ὅταν δὲ ἀπεικάσουν αἱ μέλισσαι· μαζώνονται ὄλαις
 εἰς ἐκείνους καὶ κτυποῦν τοὺς καὶ διώκουσίν τοὺς ὡς κλέπτας. εἰ
 δὲ καὶ τοὺς εὖρουν μέσα δεύτερον [f. 214^v] καὶ τρίτον, τοὺς κατα-
 κόπτουσι καὶ ῥίχνουσί τοὺς ἔξω. εἶναι δὲ ἀνάμεσα ταῖς δουλευ-
 5 τάδαις ἄλλαις μέλισσαις καὶ λέγονται ἀργαί, διότις δὲν δουλεύ-
 οῦσι, μόνον τρώγουσιν ἀπὸ τὸ ἔτοιμον. αἱ δὲ ἄλλαι μέλισσαις πᾶ-
 σα μία ἔχει τὴν ὑπηρεσίαν της, διότι ἄλλη μὲν φέρει νερὸν καὶ
 πίνει ὁ βασιλεὺς τῶν μελισσῶν, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν εὐγαίνει ἔξω νὰ
 βοσκήσῃ· ἄλλη δὲ εἶναι ὡσπερ τρομποτάρης καὶ στέκεται τὸ
 0 ταχὺ περὶ τὸ ξημέρωμα καὶ λαλεῖ καὶ βοτίζει νὰ σηκωθοῦν αἱ ἄλ-
 λαις νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν· ἄλλη δὲ εὐγάζει τὰς ἀπεθαμ-
 μένας μέλισσας ἔξω ἀπὸ τὸ σύμβολον καὶ ἀπὸ τὸ μέλι διὰ νὰ μὴ
 βρωμίσῃ τὸ μέλι· ἄλλη στέκεται ὄλην τὴν νύκτα ἀγρυπνος ἀπὸ
 τὴν μέσσην μερέαν τῆς πόρτας καὶ φυλάγει νὰ μὴ σέβῃ ὁ κηφήν
 5 μέσα. ἔχει δὲ σοφίαν ἐκ Θεοῦ καὶ ἠξεύρει πότε θέλει βρέξῃ· διότι
 δὲν εὐγαίνει ἔξω νὰ βοσκήσῃ· εἰ δὲ καὶ τύχῃ ἔξω, παρευθὺς ἔρχε-
 ται μέσα [f. 215] δίχως νὰ βαστᾶ τίποτε εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς.
 καὶ ὅταν ἰδοῦσιν αὐτὸ τὸ σημεῖον οἱ μελισσοῦργοι ἐγνωρίζουν ὅτι
 γίνεται βροχή, καὶ ἄλλην δὲ σοφίαν ἔχει <ὅτι ἠξεύρει> ὅτι γί-
 0 νεται ἀνεμὸς· εἰς ἄλλον τόπον. εἶναι δὲ καὶ καθαρή ὅτι ψόφιον τί-
 ποτες δὲν τρώγει οὔτι ἀπάνω καθίζει. τοσοῦτον εἶναι ἀνδρεία ὅτι
 οὔτε ἀνθρωπον φοβάται οὔτε ἄλλον μεγαλήτερον ζῶον, διότι θαρρεῖ
 εἰς τὰ κέντρα της· ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν εἶναι μεγαλήτερος παρὰ
 ταῖς ἄλλας μέλισσας καὶ κόκκινος καὶ δίχως κέντρον καὶ καμπό-
 5 σαις φοραῖς βαρύνεται τὴν σύγχυσιν καὶ εὐγαίνει νὰ ὑπάγῃ εἰς ἐρη-
 μον τόπον. ἀλλὰ αἱ ἄλλαι μέλισσαις παρευθὺς σκορπίζονται ἐδῶ-
 θεν ἐκεῖθεν ἕως οὗ νὰ τὸν εὖρουν· καὶ ὡσάν τὸν εὖρουν, μαζώ-
 νονται ὄλαις καὶ πάλιν τὸν παίρνουν καὶ γυρίζουν τὸν ὀπίσω εἰς
 τὸ σύμβολον. τὸ δὲ παλάτιον ὅπου κάθεται ὁ βασιλεὺς τὸ ἔχουν
 0 εἰς τὸν ὑψηλότερον τόπον τοῦ σύμβλου καὶ ἔχουν τὸ ἐκτισμένον
 μὲ ἀδαῖς [f. 215^v] καὶ μὲ τέχναις ὡσπερ τοῦ βασιλέως τὰ παλά-
 τια. καὶ παρακάτω ἔχουσι τῶν γερόντων μελισσῶν τὰ σπίτια καὶ
 κάτον εἰς τὸ τέλος εἶναι τῶν νέων πουλιῶν. ἔχει δὲ συνήθειαν
 βασιλεὺς καὶ κατεβαίνει ἀπὸ τὸ παλάτιον αὐτοῦ καὶ περιέρχεται
 5 ὀλόγυρα τὸ σύμβολον ἀπὸ μέσα καὶ βλέπει τὰς μέλισσαις, τότε
 αὐταῖς ἔχουν συνήθειαν καὶ κρύβονται τὸ κέντρι τοὺς. ὅταν δὲ
 ἀποθάνῃ ὁ βασιλεὺς, παίρνουσι τὸ κορμί του αἱ γεροντότεραις μέ-
 λισσαις καὶ εὐγάζουν τὸ ἔξω καὶ ὑπᾶν εἰς τόπον ὅπου εἶναι ἄνθη

5 τούς¹] ταις cod. 5 ἄλλαις scripsi : ες cod. 14 μέση cod. 19 ὅτι
 ἠξεύρει addidi. 23 μεγαλύτερον cod. 24 κόκκιναις cod. 25 σύ-
 χησίν cod. 27 τόν¹ ἐτ²] το cod. 32 ἔχουσι cod.

καὶ ῥίπτουν το μέσα εἰς τὰ ἄνθη · τοιαύτην σοφίαν ταῖς ἔδωκεν ὁ Θεός. ἔπειτα αὐταὶ ὡς ἀβασίλευται οὔσαι σκορπίζονται καὶ ὑπάγουσιν εἰς ἄλλα σύμβολα ὅπου ἔχουσι βασιλεῖς. ἔχουν δὲ ἀντίδικον τὴν ἄρκτον καὶ τὸν ὄφιν καὶ τὴν σφήκα, τὴν χελιδόνα, τὸν κόσυφον καὶ τὴν κουστερίτζαν, διότι αὐτὰ ἐπιβουλεύονται καὶ 5 τρώγουσι τὰς μέλισσας · μάλιστα δὲ ἡ ἄρκτος πολλὴν φθορὰν ποιεῖ εἰς αὐτὰς ὅταν εὐρη.

5 κουστερίτζα cod.
(vide p. 373, 23).

7 in sequentibus iteratur capitulum de gallo

SUPPLÉMENT

L'impression des pages qui précèdent était déjà achevée, quand, en consultant des publications récentes où se trouvent décrits des manuscrits grecs de diverses bibliothèques, je me suis aperçu que ces manuscrits contenaient des textes parallèles à ceux que j'étais et tout à fait propres à les éclairer du point de vue historique et philologique. J'ai cru bien faire en les recueillant dans ce supplément.

CODEx HARLEIANUS 5596, BRIT. MUS.

Ms. de 58 ff. de papier (0.34 × 0.23) du XVe siècle, écrit sur deux colonnes. Cf. Mac-Cown, *The Testament of Solomon*, dissert. Chicago, 1922, pp. 13 ss. En voici le contenu :

Ff. 1^v-3 : arithmomancie : édité ci-dessous.

Ff. 3^v-5^v : cléromancie : édité ci-dessous.

Ff. 5^v-6^v : Lettre de Pythagore à Héliade = Tannery, *Notices et Extraits*, 1886, p. 248.

Ff. 6^v-7 : recette magique éditée ci-dessous.

Ff. 7-7^v : fragment de la recension C du *Testament de Salomon*, Mac-Cown, p. 83*.

Ff. 8-18 : fragment de la recension A du *Testament*, Mac-Cown, pp. 1*-57*.

Ff. 18^v-39^v : Traité de magie de Salomon : édité ci-dessous.

Ff. 39^v-41^v : Fragment de la recension C du *Testament*, Mac-Cown, pp. 77*-82*.

Ff. 41^v-43 : ἄγγελοι καὶ δαίμονες ἐκάστης ἡμέρας (suite du Traité de magie) : édité ci-dessous.

Ff. 43-44^v : ἕτερος ὄροσκοπὸς τοῦ ἡμερονοκτίου : édité ci-dessous.

Ff. 44^v-49^v : παλαιῶν μαντία (l. παλμομαντεία) Μελάμποδος ἱερογράμματος (sic) περὶ παλαιῶν μαντία(sic) πρὸς Πτωλομαῖον βασιλέα = tradition A de l'opuscule publié par Diels dans les *Abhandlungen der Preuss. Akad. der Wiss.*, 1907, d'après d'autres manuscrits.

Ff. 49^v-50 : Passage de la Lune dans les divers Signes du Zodiaque : édité ci-dessous.

F. 50 : Χρεῖ (sic) γινώσκη (sic) σοι ἢ Σελήνη γίνεται ἡμερῶν λ' — ἕως τῶν λ' αὐτῆς : méthode pour rechercher dans quel signe du Zodiaque se trouve la Lune.

F. 50 : Περί τῶν κάμης τὰ μελάνια : édité ci-dessous.

Ff. 50^v-51 : Plantes de Cronos et du Soleil : édité ci-dessous.

Ff. 51-58^v : Ζωδολόγιον (sic) συντεθὲν ὑπὸ σοφῶν Ἐγυπτίων (sic) περὶ τῆς γεννέσεως (sic) τοῦ ἀνθρώπου : tradition un peu différente de celle que j'ai publiée dans le *Catal. codd. astrol. gr.*, X, pp. 102-121. Cf. VIII, 3, p. 88.

Divination par les nombres

Rédaction différente du traité édité plus haut, pp.107 sqq. ; cf. infra, cod. Paris. 2494, ff. 58^v-60.

Au f. 1^v, figure (très abîmée) de trois cercles concentriques divisés en seize secteurs numérotés de 1 à 16 et contenant des observations générales sur les qualités des divers σχήματα.

[F. 2] Τὸ πρῶτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον · καλεῖται ὁδὸς τῆς ἐμφανίσεως · δηλοῖ ὁδὸν καὶ μετάβασιν ἀπὸ χώραν εἰς χώραν μετὰ ὠφελείας <καὶ ἀναγωγὴν> καλὴν μετὰ κέρδους, ἣτις ἐστὶν ἡ ὑπόθεσις.

Τὸ δεύτερον σχῆμα *** δηλοῖ συναγωγὴν πολλοῦ λαοῦ καὶ ἐχθρὸν ἀποστάτην · εἴτι ἐστὶν τὸ ἐρωτηθὲν πρῶγμα, εἰς πᾶν κακὸν στρέφει καὶ φέρνει · εἴτις εἶναι ὁ ἐρωτῶν ἃς φυλάγεται ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα.

Τὸ τρίτον σχῆμά ἐστι τύχη · εἴσοδον, δύναμιν δηλοῖ <καὶ> πᾶσαν τιμὴν. καὶ νικήσει τοὺς ἐχθροὺς αὐτός. εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν 10 καὶ ἐρώτησιν εἴτις ἐστὶ, γενήσεται τὸ θέλημα αὐτοῦ. εἰ <περὶ> συναλλάγματος ἢ ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας, εἰς ἀγαθὸν μεταστρέφει. δηλοῖ <ὅτι> γενήσεται εἰς πᾶν ἀγαθόν · καταντᾶ εἰς τὴν τελείωσιν.

Τὸ τέταρτον σχῆμα μικρὴ τιμὴ · δηλοῖ δὲ τιμὴν πλὴν οὐ μεγά-15 λην · καὶ πᾶσα εἴτις ἐστὶν ἡ ἐρώτησις, συμφέρει κατάρξασθαι αὐτῆς ἥγουν γίνεται, εἴτι ἐστὶ τὸ ἐρώτημα, εἰς τὴν τελείωσιν,

1 ὁδός — ἐμφανίσεως] ὁδὸν τῆς ἀναφανῆσα cod. 3 καὶ ἀναγωγὴν addidi. καλεῖ cod. μετά] μὲν cod. ἡ ὑπόθεσις] εὐ-
οδόσεως cod. 5 *** lacunam sign. δηλοῖ συναγωγὴν] λύσην
ἀγωγὴν cod. πολλοὶ λαοὶ cod. 6 ἐρωτηθὲν πρῶγμα] ἐργον
πρώγματος cod. πᾶσαν cod. 7 στρέπτει cod. 9 εἰς ὁδός
cod. δύναμις cod. καὶ addidi. 10 πᾶσα τιμῆς cod. πᾶ-
σαν²] πᾶσα cod. 11 ῥώτισιν cod. περὶ addidi. 12 ἢ ἐρωτι-
κῆς ἐπιθυμίας] εἰς ζωτικὴν ἐπιθυμίαν cod. ἀγαθῶ cod. μετα-
στρέπτει cod. 13 ὅτι addidi. πᾶσα ἀγαθῶ cod. 15 τιμὴν
πλὴν οὐ] πλείον τιμῆ cod. μεγάλης cod. 16 πάσας cod.
εἴτις] τιμῆς cod. 17 αὐτῆ cod.

<περὶ> ὑπανδρείας ἢ ἄλλον τοιοῦτον οὐ ἀγαπᾶς πράγματος ἢ δανεισμοῦ <ἢ> δωρεᾶς ἢ χρυσίου ἢ ἀργυρίου ἤγουν δωροδοκίας.

Τὸ πέμπτον σχῆμά ἐστι <*** δηλοῖ> στενοχωρίαν καὶ θλίψιν καὶ ἐμπόδιον τοῦ ἐρωτηθέντος πράγματος εἴτις ἐστὶν ὑπόθεσις. 5 εἰ περὶ ἐχθρῶν <ἢ> ἐρώτησις, νικᾶται ὁ ἐρωτῶν ἐκ τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ. καὶ καθόλου εἰς καλὸν δὲν τελεῖ.

Τὸ ἕκτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον καὶ καλεῖται ἐπιτυχία καὶ χαρμονή· δηλοῖ δὲ χαρὰν καὶ θυμηδίαν καὶ ἐπιτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως καὶ τιμὴν καὶ ὕψωσιν καὶ ἀνάβασιν καὶ πλοῦτον. καὶ περὶ ἐχθρῶν, νι- 10 κῆσει ὁ ἐρωτῶν αὐτούς. ἢ ἀρρωστία ἢ ἄλλον τοιοῦτον εἰς καλὸν ἔλθῃ καὶ φέρῃ. πᾶσα ἢ ἐρώτησις ἀλλέως δὲν ἐστι.

Τὸ ἕβδομον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον καὶ καλεῖται φυλακὴ καὶ τάφος· δηλοῖ δὲ ἀποτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως. καὶ περὶ πολέμου νικηθήσεται ὁ ἐρωτῶν καὶ κυριευθήσεται ἐκ τοῦ ἐχ- [f. 2v]-θροῦ 15 αὐτοῦ· εἰ δὲ περὶ ἀρρωστίας, <ὁ> ἀρρωστος μακρονοσήσει καὶ ὕστερα τελευτήσῃ. καὶ ἀπλῶς ἢ ἐρώτησις εἰς λύπην καταντᾷ, ἣτις ἐστὶ.

Τὸ ὄγδοον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον καὶ καλεῖται πλοῦτος καὶ εὐ- 20 ρεσις χρημάτων· καὶ κτήσιν πολλῶν πραγμάτων δηλοῖ καὶ ὕψωσιν καὶ ἀνάβασιν καὶ τιμὴν μεγάλην. εἰ δὲ περὶ ἐχθρῶν, νικήσει αὐτούς κατὰ κράτος καὶ τοὺς ὑποτάξει· εἰ δὲ περὶ πολέμου, ὑποταγηθήσονται, ἐν εἰρήνῃ προσελεύσονται αὐτῷ. εἰ δὲ πρὸς ἀρρωστον, ὑγιαίνει ὁ νοσῶν. εἰ δὲ περὶ τεκνοποιίας, γενήσεται. εἰ δὲ περὶ χρημάτων ἐστὶν ἢ ἐρώτησις, ἐπιτύχῃ, ὑποτάξει λαόν 25 καὶ πλουτήσῃ. καὶ ἀπλῶς πᾶσα ἢ ἐρώτησις <εἰς> καλόν ἐστι.

Τὸ ἔννατον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον καὶ καλεῖται ἀγαθὸς πόλε- 30 μος <καὶ> νίκη πολέμου· δηλοῖ ἐπιτυχίαν τοῦ ἐρωτηθέντος πράγματος. καὶ περὶ πολέμου, νικήσει ὁ ἐρωτῶν· εἰ δὲ περὶ ἐχθροῦ, νικήσει αὐτούς καὶ ὑποτάξει. εἰ δὲ περὶ ἀρρωστίας, ὑγιαίνει. εἰ

1 περὶ addidi. ἄλλον τοιοῦτον cod. οὐ ἀγαπᾶς] ἠγαπᾶς cod. 2 δανείσας cod. ἢ inserui. χρυσίου cod. ἀργύ- 3 *** lacunam sign. στενο- 4 εἴτις cod. 5 εἰ] ἢ cod. ἐρώτησιν ἐχθρῶν 6 εἰ addidi. 7 ἐπιτυχίαν cod. χαρμονὴν cod. 8 τοιοῦτον cod. 9 ἀρρωστία cod. ὁ inserui. ἀρρώστον 10 μακρονοσή cod. 11 ἦτι cod. 12 κτήσει cod. 13 ἐχθροῦ cod. 14 ἐν] εἰς cod. πρὸς ἐλευθήσονται cod. αὐ- 15 τοῦ cod. 16 λαόν] ὑπὸ λαοῦ cod. 17 εἰς addidi. 18 καὶ in- 19 νίκην cod. 20 δηλοῖ] ἐστὶν cod.

δὲ περὶ τεκνοποιίας ἢ καὶ συναλλάγματος, γενήσεται· εἰ δὲ καὶ <περὶ> ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας, γενήσεται, καὶ ἀπλῶς πᾶσα ἢ ἐρώ-
τησις εἰς ἀγαθὸν ἔλθῃ καὶ φέρει πάντα <εἰς> καλόν.

Τὸ δέκατον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον καὶ καλεῖται κόπος σώματος
καὶ χύσις αἵματος· δηλοῖ ἀποτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως καὶ παρακα- 5
θισμοὺς καὶ ἐπιβουλάς καὶ τομὴν σώματος διὰ σιδήρου καὶ χύσιν
αἵματος. καὶ <εἰ> περὶ ἐχθροῦς ἢ ἐρώτησις, βλαβήσεται ὁ ἐρωτῶν.
καὶ ἄλλη ἣτις ἐστὶ ἢ ἐρώτησις, εἰς κακὸν τελεῖται τοῦ ἐρωτη-
θέν[τος] πράγματος <καὶ εἰς> φόβον πολὺν τελει.

Τὸ ἐνδέκατον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον καὶ καλεῖται ὁ λευκὸς ἄργυ- 10
ρος· δηλοῖ δὲ χαρὰν καὶ ὑγίαν ἢ δὲ καὶ εὐφροσύνην. εἰ δὲ περὶ
γαμικοῦ συναλλάγματος, δηλοῖ <ὅτι> γενήσεται. εἰ δὲ περὶ πο-
λέμου, καταλλαγὴν καὶ συμβίβασιν δηλοῖ. εἰς δὲ χαρὰν <τελει-
ται> εἴτι ἐστίν. εἰ περὶ ἀρρωστίας, <ὅτι> ὑγιαίνει δηλοῖ. εἰ <περὶ>
τεκνοποιίας, γενήσεται. καὶ ἀπλῶς εἴτι [f. 3] ἐστὶ τὸ ἐρώτημα, κα- 15
λὸν ἐστὶν ἦγον εἰς τὰ πάντα ὅλα εἴτι ἐστὶ τὸ ἐρώτημα.

Τὸ δέκατον δεῦτερον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον καὶ καλεῖται μικρὸς
πόλεμος· δηλοῖ δὲ ἀποτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως. εἰ δὲ περὶ ἐχθρῶν
ἐστὶ ἢ ἐρώτησις, δηλοῖ <ὅτι> νικήσουσι οἱ ἐχθροί. καὶ περὶ ἀρ-
ρωστίας, δηλοῖ <ὅτι> τελευτήσῃ. καὶ ἀπλῶς πᾶσα ἢ ἐρώτησις 20
εἰς κακὸν κατανατᾶ καὶ φόβον πολὺν καὶ τρόμον, ἣτις ἐστὶν ἢ
ἐρώτησις.

Τὸ τρισκαιδέκατον σχῆμα τοιοῦτόν ἐστιν <*** δηλοῖ δὲ> φθο-
ρὰν καὶ ἀπόλειαν καὶ φόβον καὶ τρόμον καὶ σκάνδαλον καὶ ταρα-
χὴν πολλὴν λαοῦ, πτωχείαν καὶ τελευτήν <καὶ> πᾶσαν ἀσθένειαν. 25
ἣτις ἐστὶν ἢ ἐρώτησις εἰς κακὸν κατανατᾶ.

Τὸ δέκατον τέταρτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον καὶ καλεῖται σόν-

1 ἦ] εἰ cod. 2 περὶ addidi. ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν cod.
πᾶσα cod. 3 εἰς addidi. 5 αἱμάτων cod. δηλοῖ] διὰ cod.
6-7 χύσις αἱμάτων cod. 7 εἰ inserui. 8 ἄλλο ἦτοι cod. εἰς
κακόν] καὶ κακοῦ cod. 9 καὶ εἰς addidi. πολλήν cod. 10 ἀρ-
γυρῆς cod. 11 ἠδέ] εἰδέ cod. 12 ὅτι addidi. 13 σύμβασιν
cod. εἰς] εἰ cod. τελεῖται addidi. 14 εἴ] ἢ cod. ἀρ-
ρωστία cod. ὅτι addidi. εἴ] ἦ cod. περὶ inserui. 18 δη-
λοῖ] εἰ cod. ἀποτυχία cod. 19 ὅτι addidi. 20 ὅτι inserui.
21-22 φόβος πολὺς καὶ τρόμος τῆς ἐρωτήσεως ἦτοι ἐστὶν cod.
23 *** lacunam sign. φθορὰν] ὀργέοις cod. 25 πτωχία cod
τελεῦσης cod. καὶ addidi. πᾶσα cod. 26 ἣτις] εἴτοι cod.
τοιοῦτον] κακόν cod.

δεσμος · δηλοῖ, ἥτις ἐστὶν ἡ ἐρώτησις, νίκησιν τοῦ ἐρωτηθέντος πράγματος · νικάται ὁ ἐρωτῶν. εἰς πᾶν ἐρώτημα ὃ τι ἐστὶ θέλει αὐτῷ κακὸν φέρειν.

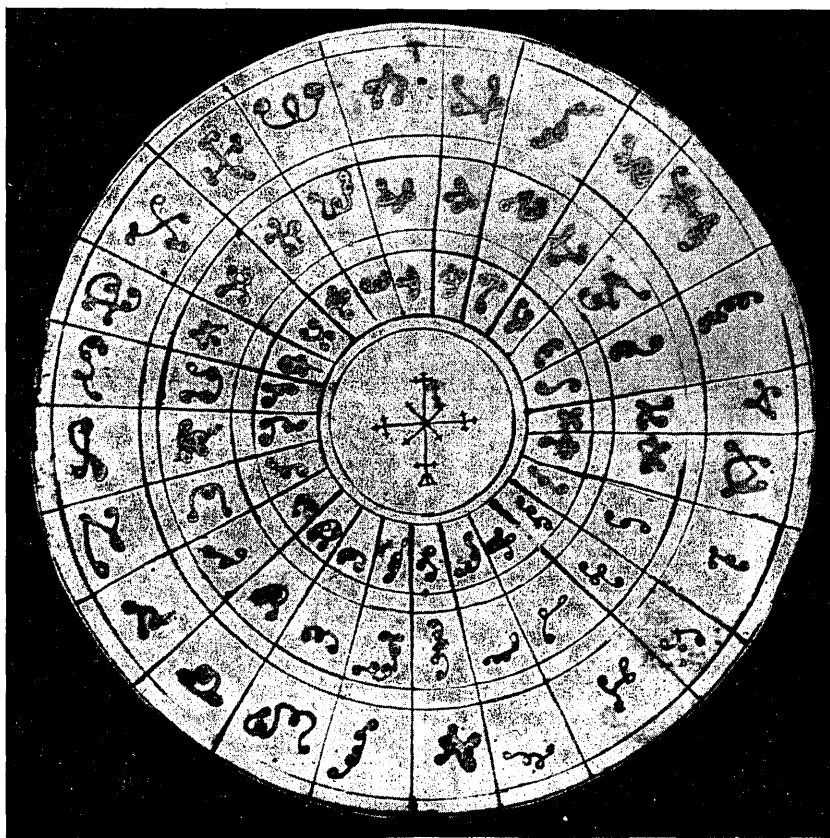
Τὸ δέκατον πέμπτον σχῆμά ἐστι <τοιούτον καὶ καλεῖται> 5 κεφάλαιον τῆς ἐρωτήσεως. εἴτι ἐστίν, φέρει τὸ ἐρωτηθὲν πρᾶγμα εἰς καλόν. εἰ <περὶ> τέκνων ἢ χρημάτων ἐπιτυχίας ἢ πολέμου ἢ ἀρρώστιας ἢ διαφόρου ἢ κέρδους, ὁ ἐρωτῶν νίκην καὶ κέρδη ἔχει τὸ τέλος.

Τὸ δέκατον ἕκτον σχῆμά ἐστὶν <τοιούτον> καὶ καλεῖται οὐρά · 10 <δηλοῖ δὲ> περικοπὴν τῆς ἐρωτήσεως καὶ συκοφαντίας καὶ φθόνου, ζηλίαν καὶ ἐμποδισμόν καὶ ἀπόλειαν καὶ δυστυχίαν εἰς πᾶν πρᾶγμα εἴτι ἐστὶ. εἰς κακὸν ἐπιτρέπει εἴτι ἐστίν.

1 ἥτις] ἥτοι cod. ἐρώτησις] + εἰς cod. 2 πᾶσα cod.
 2-3 θέλεις αὐτοῦ cod. 3 φέρει cod. 4 τοιούτον καὶ καλεῖται
 addidi. 5 φέρει] θέλει cod. τοῦ ἐρωτηθῆναι τοῦ πράγματος
 cod. 6 περὶ addidi. τέκνον cod. χρήματα cod. ἐπὶ
 τύχη cod. 7 διάφορον cod. κέρδος cod. ἔχει] ἐστὶ cod.
 9 τοιούτον addidi. οὐρὰ καὶ καλεῖται transp. cod. 10 δηλοῖ
 δὲ inserui. περικοπῆ cod. 11 φθόνου ζηλίας cod. ἀμποδισμόν
 cod. 12 ἐπιστρέπτῃ cod.

Cléromancie astrologique

Ce petit traité de cléromancie décrit la valeur prophétique de vingt quatre combinaisons (*σχήματα* ou *κλήροι*) de sept demeures (*οἴκοι*) ou signes figurés par des points. Ces signes, à leur tour, sont formés vraisemblablement par les diverses dispositions de trois nombres, pairs et impairs, de même que, dans le traité arithmomantique qui précède, les figures sont formées des combinaisons de quatre nombres pairs et impairs (cf. infra, ad codic. Paris. 2494.) En outre, chacun d'eux représente une planète et des signes du Zodiaque, comme

on le voit dans l'introduction et dans une figure placée au f.4^v.
Voici quels sont ces rapports :

∴ Cronos (Capricorne et Verseau) — ∴ (ou ∴) Zeus (Sagit-
taire et Poissons) — ∴ Arès (Scorpion et Bélier) — ∴ Aphro-
dite (Taureau et Balance) — ∴ Hermès (Gémeaux et Vierge)
∴ Lune (Cancer) ∴ Soleil (Lion).

Quant à la figure du f. 3^v, que je reproduis ici, où l'on voit
trois cercles concentriques dont les couronnes sont divisées
en vingt quatre secteurs correspondant sans doute aux vingt
quatre κλήροι et ornés de signes cabalistiques, je n'en ap-
çois pas la signification.

[F. 3^v] Δεῖ γινώσκειν ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ οἴκοι τῶν τελεσμάτων
ἀποσημειωμένοι · ἀναλογοῦνται γὰρ οὕτως σὺν τοῖς πλάνησι. ὁ
τοιοῦτος γὰρ ὑπάρχει Κρόνον ∴ ὁ δὲ τοιοῦτος ∴ Διός · ὁ δὲ τοιοῦ-
τος Ἄρεος ∴ ἐπιπολέμιος ὑπάρχει. δεῖ εἰδέναι ὅτι ἐὰν ὑπὸ
5 τῶν κλήρων ἔσθιν Κρόνον οἴκος, ἔστι ἐναντίος εἰς πᾶν · ὁ τοῦ
Διός εὐδαιμονικός · [f. 4] ὁ δὲ τοῦ Ἄρεος βλαπτικός, πλὴν ἐν πολέ-
μοις εὐθετεῖ · τοῦ δὲ Ἥλιου μεσαίτατος · τῆς δὲ Ἀφροδίτης κάλ-
λιστος πάντων καὶ πρὸς γυναῖκα καὶ πρὸς συνοικέσιον ποιῆσαι
καὶ τὰ ὅμοια · εἰ δὲ ἐν πολέμοις, σφαλερός · Ἐρμού δὲ μεσαίτατος,
10 πλὴν ἐν ὀδοιπορείαις εὐθετώτατος · τῆς δὲ Σελήνης εὐχρηστος
πρὸς πάντα.

Ἐνταῦθα ἡ Σελήνη ὑπὸ τοῦ Ἄρεος σημαίνει ἐνέδραν ὑπὸ ἐναν-
τίων κριτῶν καὶ σωτηρίαν ἐκ ματαίων βουλῶν ∴ ∴ ∴

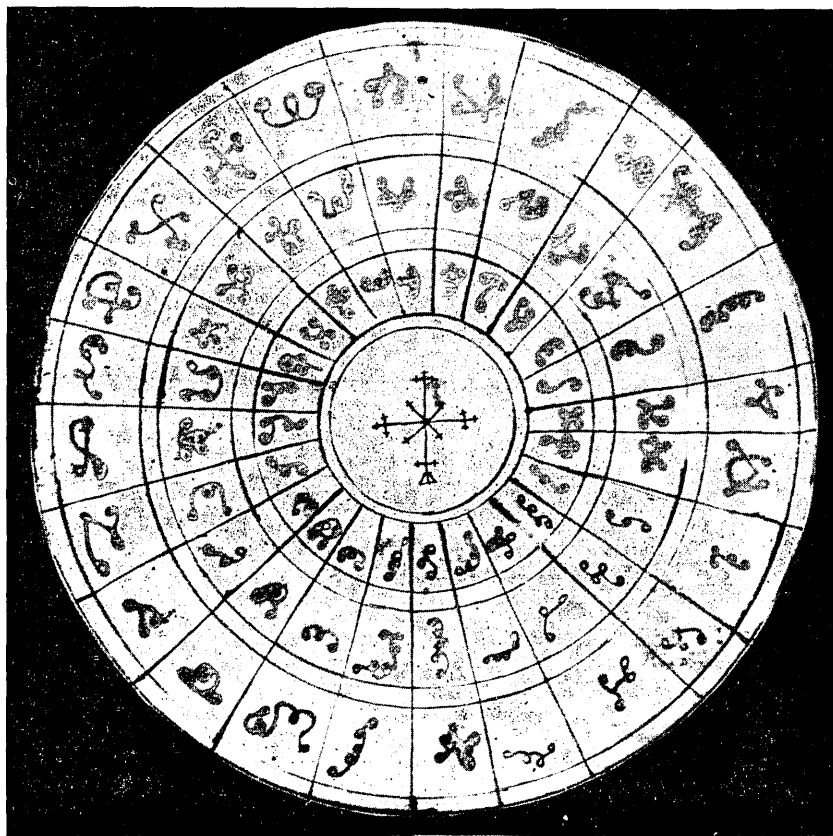
Ἐνταῦθα βλάβην καὶ μάχαιραν σημαίνει ἐκ πτώσεως, ἀλλ' οὐκ
15 εἰς τὸ πᾶν νικηθήσεται · ἔστι δὲ ὁ κλήρος οὗτος ἐπισφαλῆς καὶ
οὐ συμφέρει εἰς μέρος ∴ ∴ ∴

Συμβούλιον καὶ ὁμοφώνησιν ἐχθρῶν περὶ τούτων συμφωνοῦντων
<δηλοῖ> · ὁ δὲ κλήρος ἐναντίος, ἐπίφορος. εἰ δὲ περὶ κέρδους, κα-
λὸς ἐκ μέρους κατὰ τὴν τῶν μαρτύρων ἀπόδειξιν ∴ ∴ ∴

2 ἀποσημειωμένοι cod. 2-3 τὸ τοιοῦτον cod. 3 ὁ δὲ τοιοῦτος¹]
τῶν δὲ οὕτων cod. ὁ δὲ τοιοῦτος²] τῶν δὲ οὕτων cod. 5 οἴκος]
+ καὶ cod. ὅ] τό cod. 6 εὐδαιμονικόν cod. ὅ] τό cod.
βλαπτικόν cod. 7 εὐθετεῖ cod. μεσαίτατον cod. κάλλιστον
cod. 8 συνηκεσίον cod. 9 φαλερῶς cod. δέ²] + τὰ
cod. μεσαίτατα cod. 10 ὀδοιπορείαις cod. εὐθετάτα cod.
εὐχρηστα cod. 12 σημαίνει] + δέ cod. καθέδρα cod.
13 κριθεν cod. ἐκ ματαίων] εὐματαίων cod. 18 δηλοῖ addidi.
παρά cod.

Cléromancie astrologique

Ce petit traité de cléromancie décrit la valeur prophétique de vingt quatre combinaisons (*σχήματα* ou *κλήροι*) de sept demeures (*οἴκοι*) ou signes figurés par des points. Ces signes, à leur tour, sont formés vraisemblablement par les diverses dispositions de trois nombres, pairs et impairs, de même que, dans le traité arithmomantique qui précède, les figures sont formées des combinaisons de quatre nombres pairs et impairs (cf. infra, ad codic. Paris. 2494.) En outre, chacun d'eux représente une planète et des signes du Zodiaque, comme

on le voit dans l'introduction et dans une figure placée au f. 4v. Voici quels sont ces rapports :

∴ Cronos (Capricorne et Verseau) — ∴ (ou ∴) Zeus (Sagittaire et Poissons) — ∴ Arès (Scorpion et Bélier) — ∴ Aphrodite (Taureau et Balance) — ∴ Hermès (Gémeaux et Vierge) ∴ Lune (Cancer) ∴ Soleil (Lion).

Quant à la figure du f. 3v, que je reproduis ici, où l'on voit trois cercles concentriques dont les couronnes sont divisées en vingt quatre secteurs correspondant sans doute aux vingt quatre κλήροι et ornés de signes cabalistiques, je n'en aperçois pas la signification.

[F. 3v] Δεῖ γινώσκειν ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ οἴκοι τῶν τελεσμάτων ἀποσημειωμένοι · ἀναλογοῦνται γὰρ οὕτως σὺν τοῖς πλάνησι. ὁ τοιοῦτος γὰρ ὑπάρχει Κρόνου ∴ ὁ δὲ τοιοῦτος ∴ Διὸς · ὁ δὲ τοιοῦτος Ἄρεος ∴ ἐπιπολέμιος ὑπάρχει. δεῖ εἰδέναι ὅτι ἐὰν ὑπὸ 5 τῶν κλήρων ἔστιν Κρόνου οἶκος, ἔστι ἐναντίος εἰς πᾶν · ὁ τοῦ Διὸς εὐδαιμονικός · [f. 4] ὁ δὲ τοῦ Ἄρεος βλαπτικός, πλὴν ἐν πολέμοις εὐθετεῖ · τοῦ δὲ Ἥλιου μεσαίτατος · τῆς δὲ Ἀφροδίτης κάλλιστος πάντων καὶ πρὸς γυναῖκα καὶ πρὸς συνοικέσιον ποιῆσαι καὶ τὰ ὅμοια · εἰ δὲ ἐν πολέμοις, σφαλερός · Ἐρμοῦ δὲ μεσαίτατος, 10 πλὴν ἐν ὁδοιπορείαις εὐθετώτατος · τῆς δὲ Σελήνης εὐχρηστος πρὸς πάντα.

Ἐνταῦθα ἢ Σελήνη ὑπὸ τοῦ Ἄρεος σημαίνει ἐνέδραν ὑπὸ ἐναντίων κριτῶν καὶ σωτηρίαν ἐκ ματαίων βουλῶν ∴ ∴ ∴

Ἐνταῦθα βλάβην καὶ μάχαιραν σημαίνει ἐκ πτώσεως, ἀλλ' οὐκ 15 εἰς τὸ πᾶν νικηθίσηται · ἔστι δὲ ὁ κλήρος οὗτος ἐπισφαλῆς καὶ οὐ συμφέρει εἰς μέρος ∴ ∴ ∴

Συμβούλιον καὶ ὁμοφώνησιν ἐχθρῶν περὶ τούτων συμφωνούντων <δηλοῖ> · ὁ δὲ κλήρος ἐναντίος, ἐπίφορος. εἰ δὲ περὶ κέρδους, κάλως ἐκ μέρους κατὰ τὴν τῶν μαρτύρων ἀπόδειξιν ∴ ∴ ∴

2 ἀποσημειωμένοι cod. 2-3 τὸ τοιοῦτον cod. 3 ὁ δὲ τοιοῦτος¹] τῶν δὲ οὕτων cod. ὁ δὲ τοιοῦτος²] τῶν δὲ οὕτων cod. 5 οἶκος] + καὶ cod. 6] τὸ cod. 6 εὐδαιμονικόν cod. 6] τὸ cod. βλαπτικόν cod. 7 εὐθετεῖ cod. μεσαίτατον cod. κάλλιστον cod. 8 συνοικέσιον cod. 9 φαλερός cod. δέ²] + τὰ cod. μεσετάτα cod. 10 δοιπορείαις cod. εὐθέτατα cod. εὐχρηστα cod. 12 σημαίνει] + δέ cod. καθέδρα cod. 13 κριθεν cod. ἐκ ματαίων] εὐματαίων cod. 18 δηλοῖ addidi. παρὰ cod.

Ἄλυσις καὶ πικρότης ἐξ ἀποτυχίας ἐλθούσης καὶ φίλων σκυθροωπότης · ἔστιν οἶκος ἀποχωρήσεως, ὡς ὄρας ἂν ὀπισθεν εἰς τὸν κύκλον, καὶ ὀνειδισμοῦ · καὶ οὐ συμφέρει ἄρξαι τοῦ πράγματος οὔτε καθόλου ἀλλὰ σχημάτισον :: ::

Ἐὰν τοιοῦτος συμβῆ, θάνατον δηλοῖ <καὶ> παντελῶς ἀπό- 5
λειαν καὶ οὐκ ἔχεις ὁ βούλεσαι :: ::

Ἐὰν δὲ τοιοῦτος, ἐξ ἀνεπίστων σωτηρίαν δηλοῖ · καὶ μὴ ἀθύ-
μει ἀλλ' ἔξεις <ὁ> βούλεσαι :: ::

[F. 4v] Figura : vide praefatiunculam. Τοιοῦτον σχῆμα σημαί-
νει ζωὴν καὶ εὐφροσύνην · καὶ ἔχεις ὁ θέλεις καὶ χαρὰν πολλήν 10
:: ::

Τὸ δὲ τοιοῦτον σχῆμα μεσαίτατον · <οὔτε> καλῶς μέλλει ἔχειν
οὔτε παντελῶς ἀπόλειαν <δηλοῖ> :: ::

Ἄν δὲ συμβῆ γενέσθαι ταῦτα, κριτήριον δηλοῖ καὶ φυλακισμόν
καὶ ἐξουθενισμόν καὶ θάνατον · καὶ οὐ γίνεται ὁ θέλεις :: :: 15

Ἐνταῦθά ἐστι τόπος τοῦ Ἑρμοῦ καὶ μέλλει γίνεσθαι ἐν κολακει-
αῖς · ἔστι δὲ τόπος ἐγγεγραμμένος ἐν βίβλῳ δικαιοσύνης [f. 5]
καὶ γενήσεται ὡς θέλεις :: ::

Εἰ δὲ καὶ τοῦτο, πολλάκις γενήσεται ἐκ μέρους · σημαίνει ἐνέ-
δρας μετὰ παρρησίας. ἔστι τόπος τοῦ Διὸς καὶ καλός ἐστιν :: :: 20

Ἐκ τῶν τοιούτων σχημάτων συμφωνίαν δηλοῖ καὶ ἀγάπην δη-
λοῖ γενήσεσθαι :: ::

Ὅχλησιν καὶ σκάνδαλον καὶ ἐναντιότητος δηλοῖ πρὸς ἀντιδί-
κων καὶ ἐναντίων ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐ δυνήσονται βλάψαι ἢ ἀδική-
σαι · καὶ οὐκ ἴδης ἐκ μέρους ὁ θέλεις :: :: 25

Ἐὰν τοιοῦτον σχῆμα συμβῆ γενέσθαι, σημαίνει θάνατον, ὑσ-
τέρησιν, πόλεμον, ἀποτυχίαν, κατάραν, ἐξουθενισμόν, παραφροσύ-
νην, κακὴν ἔννοιαν, διασκόρπισιν · εἰ δὲ περὶ ἐνώσεως, κακῶς
ἀποβήσεται καὶ πᾶσα ἡ ἐρώτησις ἐναντία συμβήσεται :: ::

Τὸ δὲ τοιοῦτον σημαίνει φυλακισμόν καὶ θλίψιν καρδίας ἔνεκεν 30

1 πικρότατα cod. 2 ὀπισθεν cod. 4 σχηματισμόν cod. 5 τοι-
ούτον cod. θάνατος cod. καί inserui. 7 τοιοῦτων cod.
σωτηρίαν] πρίαν cod. 8 ὁ inserui. 9 τοιούτου cod. 10 ἔχει cod.
12 οὔτε addidi. 13 δηλοῖ addidi. 14 ἂν] ὁ cod. φυλακισμοῦ
cod. 15 ἐξουθενισμοῦ cod. 17 τόπος ἐγγεγραμμένος conieci :
τόποι ἐν κελαμέως cod. 19 καθέδρας cod. 20 καλόν cod.
22 γενήσεται cod. 23 πρὸς] καὶ ὄρος cod. 26 γενήσεται cod.
θάνατος cod. 27 πολέμων cod. παραφροσύνης cod. 30 τοι-
ούτον] οὔτον cod.

ἐμπαθοῦς καὶ τάφον, παρὰ μικρὸν δὲ θάνατον · εἰ δὲ περὶ συζυγίας, δεσμὸν ἔχει, ἀλλ' ἐν μάχῃ διαλυθήσεται · τῶν δὲ φίλων ἀναίρεσιν πικρασμῶν ἔνεκεν. τοῦτο δὲ ἐστὶν εἰς κέρδος καλὸν διὰ τὴν ἐπικράτησιν Κρόνου :: ::

5 Τόπος ὁδοιπορείας καὶ τρίβου καταπεμφθέντων · καὶ ἐξ ἀπογνώσεως ἀποβήσεται. ἐνταῦθα ἢ πάνδημος Σελήνη χαίρει, σημαίνει δὲ <ὅτι> μετὰ πολέμου ἄρξει τῆς βασιλείας · εἰ δὲ <περὶ> ἐνέδρας, ἐξ ἀνεπιότων σωτηρία γίνεται · καὶ πᾶν δ' ἐπιβάλλης ἐνθόνσει Θεοῦ γενήσεται :: ::

10 Μεσαίτατον τινος πράγματος ἐπιβάλλει μεταβαλθέντων ἐξ ἐχθρῶν · κατὰ δὲ φίλων ἐπιβουλίαν, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησαν βλάβη ἀι διὰ δὲ θαλάσσης εὐδαιμονεῖ διὰ τὸ Ἑρμαῖον · ἐν δὲ ὁδοιπορείαις, χαρὰν σημαίνει :: ::

Χαρὰν δεδομένην παρὰ Θεοῦ <δηλοῖ> · ἀπὸ προσώπου βασιλέως 15 χαροποιεῖ, ἐνταῦθα λαμβάνει [f. 5^v] τὸ βασίλειον. εἰ δὲ περὶ γυναικός, μετὰ αὐτῆς χάρη · καὶ πᾶσα ἢ ἐρώτησις ἀγαθῆ. ἀρρωστίαν εὐθετεῖ · ὁ δὲ ἐπιβάλλη μετὰ χαρᾶς <γενήσεται> :: ::

Ταραχὴν καὶ ζάλην καὶ ζηλίαν λαοῦ καὶ κτύπον παρ' αὐτοῦ σημαίνει, ἐναλλαγὴν ἀπὸ προσώπου ῥηγάδων, δέσμευσιν λαοῦ, 20 πτώσιν ἐν πολέμῳ · καὶ οὐ συμφέρει ἐνεδρεύειν · οὐκ ἔχει γὰρ τὸ ἐπιβάλλον, εἰ μὴ μετὰ συνεδρίας πολέμου καὶ μαχαιρῶν σφαγῆς :: ::

Ἐνταῦθα μετὰ συμβουλίας καὶ κόπου σφοδροῦ κέρδος ἔχει · μόνην δὲ σημαίνει καὶ ζῆλον ἀνάμεσον ἀδελφῶν · καὶ οὐ μέλλεις 25 ἔχειν ὁ ζητεῖς :: ::

Ἀμφιβολία καὶ ζήτησις ἀνάμεσον συνεδρίου · ὑπάρχει δὲ σύνδεσμος ἀνάμεσον πραγμάτων καὶ ζήτησις σκοπῶν · ἔχει δὲ ἔναρξιν τὸ ἐρώτημα, ἐντίμως δὲ οὐ γένηται :: ::

1 ἐμπαθῆ cod. 2 ἀναίρεσιν conieci: συνενῶσαι cod. + παρὰ cod. 3 τοῦτον cod. 4 χρόνον cod. 6 πάνδημος cod. 7 ὅτι inserui. περί addidi. 8 ἐνετέραν cod. 9 εὐθετεῖ cod. 10 μεσώτατον cod. 10-11 μετὰ βαλθέντων ἐξεχθρῶν cod. 12 ὁδοιπορείας cod. 14 δηλοῖ addidi. 15 γυναικῶν cod. 16 χαρῆ cod. ἀρρωστίαν cod. 17 γενήσεται addidi. 18 κτύπον conieci: τόπον cod. 19 δέσμευσις cod. 20 πτώσις cod. ἐνεδρεύειν] καθέδρων cod. 23 ἀβουλίας cod. 24 μόνην cod. ἀναμέσων cod. μέλλει cod. 26 ἀναμέσων cod. 27 ἀναμέσων cod. ζήτησιν σκοπὸν cod.

Καὶ ἐτοῦτο κατὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν σύμφωνον μεσαίτατον · εἰ ἄρξεις τὸ ἐπερωτᾶς τὸ καθόλου οὐκ ἔχεις διὰ τὴν Οὐρανὸν τοῦ Δράκοντος :: :: :

Εἰ συμβῆ τὸ τοιοῦτον, γενήσεται συμβουλή συνέχουσα κατὰ σοῦ ἐχθροῦς καὶ ἀντιδίκους · καὶ ἐὰν ἦσαι κάτοχος, οὐκ ἀδικήσουσί σε :: :: :

Τὸ τοιοῦτον σημαίνει ὁδὸν <καὶ> μετάβασιν ἀπὸ χώραν εἰς χώραν διὰ κέρδος καὶ ὑποθέσεως ἐνεκεν, δηλοῖ καὶ σωτηρίαν καὶ ζωὴν · ὅπερ θέλεις οὐ γενήσεται :: :: :

Recette magique

[F. 6^v]

<Εἰς ἀφανότητα>.

10

Λαβὼν κρανίον ἀνθρώπου ξηρὸν ὅστις οὐκ ἔδωκεν θάνατον φυσικὸν καὶ πορεύων ἐν τόπῳ κρυφῷ ἀπεράτῳ καὶ ἀδιαβάτῳ, λέγε ταῦτα τὰ ὀνόματα εἰς τὸ κρανίον ἀπάνω · ἐπαναίρησον, Κύριε, τὴν ἀφανότητα διὰ ὀνόματος Θεοφαιήλ Διοκαίδεος, Περιδῶν Ἐνάρκαλη Ἡσβοῦϊήλ Ἀπελοῦτ Γακαρκτηντός, ἐπὶ τὴν 15 δουλείαν ταύτην εἰς κατεῦδοσιν. καὶ τότε ἔχε κονκία τῆς κορακίας βοτάνης · † λεφαβηνβέσια, παρὰ δὲ Ῥωμαίοις ἀγρία φάβα. καὶ φύτευσον εἰς πᾶσα ὀμμάτι ἓνα κονκίον καὶ ἔς τὸ στόμα ἓνα καὶ ἀπογέμισον χῶμα τοὺς τόπους. καὶ λέγε · ὡσὰν τῶν τεθνεώτων τὰ ὄψα οὐ θεωροῦσι τοὺς ζῶντας, ἔτζη νὰ ἔχουν χάριν οὗτοι οἱ 20 κύαμοι, ὅπου γ' ἂν ὑπάγω, τὴν ἀφανότητα. καὶ ὡσὰν ἔλθουν νὰ ποιήσουν καρπὸν οἱ κύαμοι, νὰ μη-[f. 7]-δὲν χάσης κανένα ἀπ' αὐτὰ καὶ τρίψας ἔχε τα ὁμοῦ. εἶτα πιάσον ἓναν καθρέπτην καὶ πιάνε ἓνα ἓνα καὶ ὅποιον δὲν θεωρεῖς τὴν ὄψιν σου μέσα κρατῶντάς το, αὐτὸ ἔχει τὴν χάριν καὶ βάστα ἀπάνω σου καὶ ὕπαγε ὅπου βού- 25 λησαι καὶ οὐ θεωροῦσί σε.

1 μαρτύρων] μαρ cod. : cf. supra p. 393, 19. σύμφωνον μεσαίτατον codicis : συμφώνος ἐσώτητα cod. 2 ἢ ἄρξης cod. 4 συνέχουσα κατὰ] ἔχουσα μετὰ cod. 5 ἐχθροῖ cod. ἀντιδικοί cod. 7 καὶ inserui. 9 θέλει cod. 10 titulum addidi : cf. supra, p. 81, 15. 12 ἀπέραντον cod. ἀδιάβατον] + καὶ cod. 17 † verbum corruptum, fort. ex λέγουσιν φάβην βικίαν (i.e. faba vicia). ἀγρία φάβα : malim graeca faba. 18 πᾶσα = πᾶν. 21 γ' ἂν] γὰρ cod. 22 νὰ] καὶ cod.

Traité de Magie de Salomon

[F. 18v] Ἀρχὴ τῆς ἀποτελεσματικῆς πραγματείας
τῆς συνάξεως <καὶ> ἐπαγωγῆς τῶν πνευμάτων.

Πρόσεχε, ἀκριβέ μου νιὲ Ῥοβοάμ, τοῖς παρ' ἐμοῦ εἰρημένοις
τοῦ πατρός σου Σολομώντος εἰς τὴν ἀκριβειαν τῆς τέχνης ταύ-
5 τῆς ἐν ἧ κείται πᾶσα ἡ μέθοδος τῆς ἀποτελεσματικῆς πραγματείας,
δι' ἧς γνῶσει πάντα ὅσα δυνατὰ ἀνθρώπων γνῶναι σὺ φρονί τε καὶ
σοφῶ καὶ περὶ τὰ θεῖα σπουδαίω.

Πρῶτον μὲν χρὴ εἰδέναι τὰς ὥρας τὰς ἀστρονομικὰς τῆς τέχνης
ταύτης δηλαδὴ πότε κυριεύει ἕκαστος πλανητῶν καὶ ποίας ἡμέρας
10 καὶ ποίας ὥρας ἔτι τε τὰς χάριτας καὶ τὰς δυνάμεις ἃς ἕκαστος
τῶν πλανήτων ἔχει, ἔτι τε τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ τοὺς δαίμονας,
ἔτι τε τοὺς οἴκους τῶν ζωδίων αὐτῶν. ὡσαύτως τὰ τε θυμιάματα
αὐτῶν ἕκαστον τούτων καὶ τὰ σημεῖα καὶ τὰς σφραγίδας αὐτῶν
ἐκθήσομεν.

15 Ἐπτά δὲ ἡμερῶν οὐσῶν πασῶν, — δι' ὧν γίνεται μῆν, ἐξ ὧν
τελεῖται ὁ ὅλος ἐνιαυτός — τούτου ἕνεκα καὶ ἑπτὰ πλανῆται ἐν
τοῖς ἀστράσιν καὶ ἑπτὰ σφαῖραι γεγόνασι. ὧν δὲ ἡμερῶν ἕκαστη
ἔχει καὶ τὸν δεσπόζοντα αὐτῆς πλανῆτα ἑπτὰ γὰρ οὐσαι, οἱ ἑπτὰ
καὶ τούτων ἀστέρες κατακυριεύουσιν.

20 ζ'. Τὸ μὲν σάββατον εἰς τὸν ἀνώτατον Κρόνον ἀναφέρεται οὗ
ἐστὶν σημεῖον τουτί (signum Saturni). καὶ κυριεύει τῇ πρώτῃ
ὥρᾳ τῆς πρώτης ἡμέρας, ἣτις ἐστὶν χρήσιμος εἰς τὸ ποιῆσαι διὰ
βλάβην ἀνθρώπου καὶ κατὰ ἐχθρῶν ἐναντία · καὶ τοῦ ἐρωτῆσαι τὰ
πνεύματα ἐν τῷ ὑελίνῳ ἀγγεῖῳ τῷ μεστῷ ὕδατος καὶ τοῦ ποιῆσαι
25 περὶ θησαυροῦ καὶ τοῦ ἄρξασθαι παιδὸν μαθεῖν γράμματα. τὰς δὲ

2 καὶ addidi. 3 Cf. infra, cod. Paris. 2419, f. 218. malim ἀκριβῶς. εἰρημένης cod. 5 ἐνεῖσκειται cod. 6-7 σφραγιστητῆ καὶ σοφῆ cod. 8 πρῶτω cod. 15 διό cod. 16 ἐνιαυτοῦ cod. ἦνεγκα cod. 17 ἀστρῖσιν cod. 18 αὐτοῖς cod. 20 Cf. Catal. codd. astr. gr., X, p. 68 sq.; infra, cod. Paris. 2419, f. 218. 21 τουτί cod. 24 ἐλίνῳ cod. ὕδατι cod. τοῦ] οὐ cod. 25 τοῦ] τό cod.

ἄλλας ὥρας ἔχουσιν οἱ λοιποῖ] τῶν πλανητῶν κατὰ τάξιν ἄχρι τοῖς ἑπτὰ καὶ πάλιν κυριεύει ὁ Κρόνος καὶ αἰθίς οἱ λοιποί. ἀναφέρεται δὲ εἰς μόνον τὸν Κρόνον τὸ σάββατον καὶ οἱ λοιποὶ τῶν πλανήτων τῶν ὥρων κυριεύουσιν.

ε'. Ἡ δὲ πέμπτη εἰς τὸν Δία ἀναφέρεται οὗ ἔστι σημεῖον 5
τόδε (signum Iovis). καὶ κυριεύει καὶ αὐτὸς οὗτος τῆς πρώτης ὥρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἣτις ἐστὶν χρη-[f.19]-σιμος εἰς τὸ ποιῆσαι περὶ ἀνδρίας καὶ τοῦ δοξασθῆναι ἐν ἀνθρώποις καὶ εἰς τὸ ἀφανίσει γοητείας καὶ εἰς θήραν ποιῆσαι τι, καὶ περὶ ἰατρείας ἀνθρώπων καὶ σχεδὸν ἐπὶ παντός ἐστιν ἐπιτευκτικὸς πράγματος. 10

γ'. Ἡ δὲ τρίτη εἰς μόνον τὸν Ἄρεα ἀναφέρεται οὗ ἔστι σημεῖον (signum Martis) ἐν ᾗ κυριεύει καὶ αὐτὸς τῆς πρώτης ὥρας ὥσπερ καὶ οἱ ἕτεροι. ἐν ᾗ ἀρμόζει ποιῆσαι φυλακτήριον εἰς χαρτὶ καὶ ἐπὶ πόλεμον βαστάζειν καὶ οὐ μὴ φόβον ἔχη ἐν τῷ πολέμῳ· καὶ εἰς τὸ μάχεσθαι μετὰ μαχαιρῶν καὶ καταπολεμεῖν τοὺς ὑπεναντίους· 15
ἔτι [τε] εἰς τόλμην καὶ μάχην αὐτῆ ἢ ὥρα ἐστὶν ἐπιτήδειος· καὶ εἰς τὸ φλεβοτομησαὶ ὠφέλιμος ὅτι ἐστὶν τοῦ Ἄρεως καὶ ἔστι πάννυ καλὸν εἰς ὠφέλειαν φλεβοτομεῖν.

α'. <Ἡ> ἡμέρα πρώτη ἐστὶν τοῦ Ἡλίου (signum Solis), οἷα δὴ καὶ πρῶτος φωστῆρ ὀνομάζεται· ὅς τῆς πρώτης ὥρας καὶ αὐτὸς 20
κυριεύει· ἣτις ἐστὶν εὐχρηστος τοῦ ποιῆσαι φυλακτήριον εἰς χαρτὶν τοῦ αἰτῆσαι χάριν τινὰ ἀπὸ ἐξουσίαν καὶ τοῦ ἀνοιξάει θησαυρόν καὶ ἐν παντὶ πράγματι <διὰ> φανερώσεως.

β'. Ἡ δὲ δευτέρα ἡμέρα εἰς Σελήνην (signum Lunae) ἀναφέρεται ὡς δευτερεύοντα φωστῆρα καὶ αὐτὴν ἐν κόσμῳ. καὶ κυριεύει 25
καὶ αὐτὸς τῆς πρώτης ὥρας· ἐν ᾗ χρηὶ σε ποιεῖν τι πρὸς τὸ ὑποτάξαι λαὸν πρὸς σαυτόν· καὶ εἰς πούλησιν καὶ ἀγόρασιν καὶ τοῦ αἰτῆσαι ἀξίωμα καὶ τοῦ δανεῖσαι καὶ δανείσασθαι χρήματα καὶ τὰ ὅμοια τούτοις.

δ'. Ἡ δὲ τετάρτη ἐστὶ τοῦ Ἑρμῆ. καὶ αὐτὸς τῆς πρώτης ὥρας κυ- 30
ριεύει καὶ ὠφελεῖ ἐν πάσῃ ὁδῷ καὶ ἐν κνηγγέσει· καὶ εἰς σοφίαν

3 σάββατω cod. 8 ἀφανῆσαι cod. 9 θύραν cod. 10 ἐπι-
τευτικῶς cod. 12 ἦ] οἷς cod. 13 ἦ] οἷς cod. φιλανκτηρίων
cod. 15 κατὰ πολεμῶν cod. 19 ἢ addidi. οἷαν cod.
20 φωστῆρ supra ἀστῆρ scr. ὡς cod. 21 εἶ τις cod. 23 διὰ in-
serui. 24 ἢ σελήνη cod. 25 αὐτόν cod. 26 ἐν ᾗ χρηὶ σε ποιεῖν]
ἐνοῖσαι χρυσοποιεῖν cod. 27 αὐτόν cod. 30 ἦ] τῆ cod. αὐτοῦ
ἢ αἱ ὥρα cod. 31 πᾶσι cod.

ἐπιτήδειος ἢ αὐτὴ ὥρα καὶ εἰς μέταλλα καὶ τοῦ ποιῆσαι τι καὶ εἰς τὸ ὀμιλεῖν μετὰ μεγάλου ἀνδρὸς καὶ εἰς κίνδυνον θαλάσσης καὶ εἰς ταξειδίον αὐτῆς. καὶ εἰ ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ μνηστευθῆσεται τις γυνήν, ἐπιλήσεται τοῦ ἀλλοτρίου. ἔστι δὲ ἀρμόδιος ἢ αὐτὴ ὥρα 5 τοῦ καθυποτάξαι τὰ πνεύματα <καὶ> συναγαγεῖν αὐτὰ ἐν τῷ κόκλῳ ὄτε [f. 19^v] μέλλει τοῦ ἔργου ἄρξασθαι.

ζ'. Ἡ δὲ ἕκτη εἰς Ἀφροδίτην · τὸ δὲ σημεῖον (signum Veneris). ἐξουσιάζει καὶ αὐτὴ τῇ πρώτῃ ὥρᾳ, ὡς καὶ οἱ λοιποί. ἢ πρώτη ὥρα ἔστιν χρήσιμος εἰς τὸ ποιῆσαι περὶ φίλτρον καὶ εἰς ἀγάπην με- 10 γάλην γυναικὸς καὶ ἰσχυράν · <εἰ> γὰρ ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ ἀγαπηθήσονται τινες, οὐδέποτε ἀλλήλων ἐπιλήσονται. ἔστιν δὲ ὁ παρῶν πλανήτης εἰς ἀγάπην δοκιμώτατος.

Ἰστέον, ὡς εἴρηται, ὡς τῶν ἑπτὰ πλανήτων οἱ μὲν εἰσιν ἀγαθοί, ὡς ὁ Ζεὺς, ἢ Σελήνη καὶ ἢ Ἀφροδίτη · κακοποιοὶ δὲ μόνοι ὁ 15 Κρόνος καὶ ὁ Ἄρης · ἐπίκοινοὶ δὲ ὁ Ἥλιος, ὁ Ἐρμῆς. εἴρηται δὲ ἐπίκοινοὶ διότι μετὰ τῶν ἀγαθοποιῶν εἰσὶν <ἀγαθοί>. ἀγαθόνονται γὰρ ἐν τοῖς ἀγαθοποιοῖς τοῖς ζωδίοις σκηνοῦντες οἰκήμασιν, κακύνονται δὲ τοῖς κακοποιοῖς ἐντυχόντες ζωδίοις καὶ διὰ τοῦτο κακοποιοὶ λέγονται.

20 Ὅταν βούλει, φίλτατε νιὲ Ῥοβοάμ, ποιῆσαι τι εὐστόχως καὶ ὀρθῶς, δεῖ σε πρῶτον εἰδέναι τὰς προσευχὰς τῶν πλανήτων τῶν ἑπτὰ καὶ προσεύξασθαι πρὸς ὃν βούλει ποιῆσαι καὶ κατὰ τὸ πρᾶγμα προσεύχου τὴν εὐχὴν τοῦ πλανήτου ἐκείνου ὃς ἔστιν χρήσιμος καὶ ἔμφορος τοῦ ἔργου. ἔπειτα καλέσας τὸν ἄγγελον ὅστις 25 κυριεύει ἐν τῷ πλανήτῃ ὅπως ὑποτάξῃ τὸν δαίμονα τὸν ὄντα ὑπερῆτην τῆς πρώτης ὥρας, ἔτι τε θυμιάσας τὰ θυμιάματα τοῦ πλανήτου, πρόσευξαι κλίνας τὰ γόνατα κατέναντι τοῦ Ἥλιου · δὸς

1 μέταλλα] μὲν τάλα cod. 2 εἰς τὸ ὀμιλεῖν dubitans scripsi : με-
ταμελλειθῆ cod. 3 εἰ] ἢ cod. τις] τῆς cod. 4 ἐπιλει-
σεται cod. 5 καθ' ὑποτάξαι cod. καὶ inserui. 7 ἀφρο-
δήτη cod. 8 ἢ] ἐν τῇ cod. 9 malim μεγάλης. 10 εἰ ad-
didi. 11 ἐπιλείσονται cod. 13 Cf. Catal. codd. astr. gr., X,
p. 70, 22. ὡς²] ὄν cod. 15 ἤρεται cod. 16 ἀγαθοί
addidi. 17 γὰρ] δέ cod. 18 δέ] γὰρ cod. 20 Cf. Catal. codd.
astr. gr., X, p. 80. ὅταν] + μέλλει cod. ἔστοχῶς cod.
21 σε] ναι cod. εἰδέναι] ἔχειν cod. 23 ὃς] ὡς cod.
25 ὑποτάξαι cod. 26 θυμιάσαι cod. 27 προσεύξασθαι cod.

δόξαν τῷ Θεῷ, λέγε τὸ πρῶγμα ὅπερ μέλλει ποιῆσαι καὶ γονυκλι-
[τῶν] προσεύχου. εἰρήσεται ἔμπροσθεν ἐν τῷ καθεστηκότι.

Sequuntur planetarum preces, quales sunt in cod. Paris. 2419 (ab I. Heeg editae in *Catal. codd. astrol. gr.* VIII, 2, pp. 172 ss.)

[F. 22] Ἐπεὶ τοίνυν σοι μαθεῖν ἐξῆς ἐγένετο τὰς τε ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ τὰς χάριτας ἐκάστου τῶν πλανήτων ἡμέρας τε αὐτῶν καὶ ὥρας, δεῖ δὴ σε πρῶτον προσεύχεσθαι γονυκλιτῶν καὶ θυμιῶν⁵ ἐκάστου τούτων τὰ ἀρμόζοντα θυμιάματα, εἶτα πράττειν ὁ βού-
λλη· περὶ ὧν εἰρηται ἔμπροσθ[εν], ὅτε καὶ τὰς χαρακτῆρας αὐτῶν καὶ τὰ σημεῖα καὶ τὰς σφραγίδας ἐκθήσομεν.

Ἴσθι δὲ ὅτι δώδεκα ζώδια ἔστιν κύκλω τοῦ οὐρανοῦ, ἃ καὶ οἴκοι τῶν πλανητῶν λέγονται. Ἐκαστον τῶν ζωδίων κυριεύει μῆναν ἓνα·¹⁰ ἕκαστος τῶν πλανητῶν ἐν τούτῳ διερχόμενος ἀποτελεῖ τὴν ἰδίαν ἐνέργειαν. κατὰ τάξιν γὰρ τέτακται πάντα ταῦτα ἵνα μηδὲν μά-
ταιον ἢ ἀνωφελὲς γένηται ἥτοι ἢ κενὸν ἐν τῷ κόσμῳ. καὶ πρῶτον μὲν ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Κριοῦ καὶ μένει ἐπὶ τούτου τῶν ζωδίων ὄλον τὸν Μάρτιον μῆναν· ἔπειτα καὶ τὰ λοιπὰ ἀκολούθως, ὧν τὰ σημεῖα¹⁵ καὶ ὀνόματα αὐτῶν εἰσιν ταῦτα (Signorum sigla).

Αὐτὰ τὰ εἰρημένα δώδεκα ζώδια τοῦ οὐρανοῦ οἴκοι πλανητῶν καλοῦνται· ταῦτα περιέρχεται ἡ Σελήνη ἡμέρας τριάκοντα καὶ ποιεῖ ἐν ἐνὶ τούτων τῶν ζωδίων ἡμέρας δύο ἡμισυ καὶ πάλιν ἐρχεται. καὶ ὅταν βούλλη εὔρειν ἐν ποίῳ ζωδίῳ ἔστιν ἡ Σελήνη, πρῶτον²⁰ σκέπτου τὰς ἡμέρας ταύτας πόσαι εἰσὶν· εἶτα κράτει τὸν μῆναν οὗ περιπατεῖς καὶ πορεύου ἐναντι τοῦ πίνακος καὶ εὐρήσῃ ἐν τῷ κανόνι ἐν ποίῳ ζωδίῳ ἡ Σελήνη κατάγεται καὶ μαθήσει τίνα χά-
ριν ἔχει ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἕκαστον τῶν ζωδίων.

Χρῆ εἰδέναι καὶ τούτων τῶν ζωδίων ποῖά ἐστιν χρήσιμα καὶ ποῖα²⁵ ἐναντία καὶ ποῖα μεσαῖα, ὥσπερ καὶ περὶ [f. 22^v] τῶν πλανητῶν

1 ὅπερ cod.	γονυκλι... cod.	2 ἡρηται cod.	3 ἐπι cod.
5 δεῖ δὴ σε] διδείσιν cod.	γονυκλίτων cod.	6 πράττει cod.	
7 malim εἰρήσεται. χαρακτῆρας] + καὶ cod.	11 τοῦτο cod.	12 παντί cod.	
μηδέ cod.	ματαίων cod.	13 ἦτοι ἢ] εἶτοι ἢ cod.	
14 ἐρχεται cod.	μένει] δεῖ cod.	17 πλατῶν cod.	19 ἀρχεται ?
20 ὅταν] ὅλα cod.	πρώτων cod.	22 εὐ-
ρήσῃ (εὐρήσ cod.) = εὐρήσ = εὐρήσεις.	23 Σελήνη] + καὶ cod.
24 τῷ] τῶν cod.			

ἐλέχθη. χρήσιμα Κριός, Δίδυμοι, Παρθένος, Ἰχθύες · μέσα δὲ Ταῦρος, Ζυγός, Τοξότης, Ὑδροχόος · ἀχρηστα δὲ Καρκίνος, Σκορπίος, Αἰγόκερως, Λέων.

Ὅσπηνίκα δὲ βούλη ποιῆσαι τι εὐχρηστον εὐστόχως καὶ ὀρθῶς, 5 πρῶτον εὖρε τὸν πλανήτην τίς ἐστιν, εἶτα τὸ ζώδιον ἐν ᾧ χαίρει αὐτὸς εἰ σύνεστι, εἶτα τὰς εὐχαρίστους ἡμέρας τῶν μηνῶν. καὶ εἰ μὲν ὁμοφωνοῦσιν οἱ πλανῆται τῶν ζωδίων καὶ αἱ ἡμέραι εὐχάριστοι, ποίει τὸ βούλη · εἰ δ' ἐναντιῶσιν, ἀπεχε ἡμέραις ἐκείναις.

10 Τὰ δώδεκα ζώδια τίναν ὠφέλειαν ἔχει ἕκαστον τούτων.

Ὁ Κριός ἐστὶν χρήσιμος εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὶ καὶ βαστάζειν πρὸς βασιλεῖς καὶ μεγιστάνους καὶ στρατηγούς. ὠφελεῖ δὲ διὰ πράσιν καὶ εἰς ὀδηγίαν τέχνης · τοῦ αἰτῆσαι χάρισμα ἀπ' αὐθέντου ἢ ἀπὸ φίλου, καὶ τοῦ περάσαι θάλασσαν.

15 Ὁ Ταῦρος ἐστὶν χρήσιμος τοῦ ποιῆσαι φιλίαν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς Ἀφροδίτης ἢ χαρτίον περὶ τούτων ἢ ἄλλο τι καὶ τοῦ ζητῆσαι χάριν παρὰ γυναικὸς ἠγαπημένης καὶ εἰς ὅπερ βούλεται τις ζημιῶσαι αὐτήν.

Ὁ Δίδυμος ὠφελεῖ εἰς τὸ ποιῆσαι παῖδας μαθεῖν γράμματα 20 ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Κρόνου, καὶ εἰς συμβίβασιν τοῦ λαβεῖν γυναῖκα ὁ ἀνὴρ καὶ τοῦ ποιῆσαι χαρτὶν περὶ κρίσεως καὶ περὶ τοῦ μιλῆσαι ἀνδρὶ μεγίστῳ καὶ τοῦ ἐκβαλεῖν βοτάνας ἐν ὥρᾳ τοῦ Ἄρεως ἢ τοῦ Ἑρμοῦ.

Ὁ Καρκίνος εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτίον ὑπὲρ βοηθείας δαιμονιζομέ- 25 νων ἢ δαιμονιζόντων ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἑρμοῦ · καὶ τοῦ ἐξαλεῖψαι γοητείας καὶ τοῦ ποιῆσαι διὰ θήραν ἐν τῇ αὐτῇ ὥρᾳ τοῦ Ἑρμοῦ.

Ὁ δὲ Λέων ὠφελεῖ εἰς τὸ ἀπονεκρῶσαι τινὰς τοὺς ἑαυτῶν ἐχθρούς

4 Cf. Catal., X, p. 9, cod. 9, f. 1. εὐστόχος cod. ὀρθός cod. 6 σύνεστι] σιν ὄντα cod. 7 ζῶων cod. εὐχάριστοι] εὐ ἀνὲν καὶ cod. 8 ἀπέχουσιν ἡμέραι ἐκείναι. cod. 9 Cf. Catal. codd. astr. gr., X, p. 67; infra, cod. Paris. 2419, ff. 218 et 278; cod Neapolitanum II C 33, f. 232v. ζώδια] + εἰς cod. 13 num πράξιν legendum? χάρισμα] καὶ χαρῆσαι cod. αὐθέν- του] αὐτοῦ cod. 15 φιλίαν] + τι cod. 16 ἄλλον cod. 17 ἠγαπομένης cod. 20-21 λαβεῖν — ἀνὴρ: de structura, cf. Catal. codd. astr. gr., X, p. 67, 1. 21 μιλῆσαι = ὀμιλῆσαι. 26 ἐν τῇ αὐτῇ] αὐτῇ ἢ cod. 27 ἑαυτούς cod.

καὶ τοῦ ποιῆσαι χαρτὶ ἢ ἄλλον τι περὶ καταλαλείας ἀνθρώπων ἵνα μὴ καταλαλῶσιν· καὶ τοῦ ποιῆσαι τινα χαρτὶ βαστάζειν ἐν τῷ πολέμῳ ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ ποιῆσαι ἐνδειξιν μετὰ σπάθης.

[F. 23] Ὁ Παρθένος ὠφελεῖ εἰς τὸ ἐμβαλεῖν τὰ πνεύματα ἐν τῷ 5 <ἀγγείῳ> ἔχοντι τὸ ὕδωρ καὶ ἐρωτῆσαι αὐτὰ περὶ θησαυροῦ ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ ἀγαγεῖν τὰ πνεύματα καὶ ὀμιλῆσαι ἐν τῷ κύκλῳ καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις.

Ὁ Ζυγὸς ὠφελεῖ εἰς φοβερισμόν καὶ τοῦ ποιῆσαι ἰδεῖν ὄνειρους καὶ εἰς τὸ ἐνυπνιάσαι τὴν γυναῖκα ὃ ἀνὴρ ἢ καὶ ἀνάπαλιν καὶ 10 εἰρηνεῦσαι ἀνθρώπους μαχομένους καὶ ποιῆσαι περὶ εἰρήνης αὐτῶν καὶ τοῦ εἰρηνεῦσαι ἀνδρόγυνον μεμισημένον ἢ ὅταν σκανδαλισθῇ ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς Ἀφροδίτης.

Ὁ Σκορπίος ἐστὶν εὐχρηστος καὶ ἐπιτήδειος εἰς τὸ ποιῆσαι περὶ ἐξολοθρευσεως ἐχθρῶν καὶ περὶ τοῦ ἔργα ποιῆσαι ἐργαστή- 15 ριον πραγμάτων καὶ εἰς τὸ δῆσαι ἄνδρας καὶ εἰς τὸ λῦσαι ὁμοίως· καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι φυλακτήριον ἐν χαρτίῳ καὶ βαστάζειν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι τινα ἐχθρόν.

Ὁ Τοξότης ἐστὶν ὠφέλιμος εἰς τὸ ποιῆσαι ἀρούρας καρποφορεῖν ἐσπαρμένας. ἐὰν δὲ ἐν τούτῳ λάβης ἀργύρια ἐν τῇ χειρὶ σου, πλη- 20 θυνθήσονται, ἢ χρυσίον ἢ ἄλλον τι τούτοις ὅμοιον, καὶ εἰς τὸ μὴ κακοθελῆσαι τινα τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοῦ ποιῆσαι χαρτὶν μὴ φοβεῖσθαι τινα τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μάλιστα φαίνεσθαι μέγαν καὶ φοβερόν.

Ὁ Αἰγόνκερὸς ἐστὶν ἀρμόδιος εἰς τὸ ἐξολοθρεῦσαι τινα τοὺς 25 ἐχθροὺς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ ποιῆσαι μισηθῆναι ἀνδρόγυνον ἢ ἄλλους τινὰς φίλους ἠγαπημένους ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Κρόνου.

Ὁ Ὑδροχόος ἐστὶν ὠφέλιμος τοῦ ποιῆσαι μὴ φοβᾶσθαι θάλασσαν καὶ τοῦ γαληνῆν ποιῆσαι αὐτὴν καὶ τοῦ ποιῆσαι δεσμόν φιλίας καὶ 30 ἀγάπης ἰσχυρόν καὶ δυνατόν.

1 καταλαλείαν cod. 3 post σπάθης et comma, est in cod. monocondylium quod explicare non potui. 5 ὀφείλει cod. 6 ἀγγείῳ inserui. 7 ἐν τῇ] οὔτε ἢ cod. χρόνου cod. 10 ἀνὴρ: cf. supra p. 401, 20. 11 αὐτὸν cod. 12 σκανδαλισθῆναι cod. 16 δῦσαι cod. 17 χαρτὶ cod. 20 ἐσπαρμένα cod. τοῦτο cod. 21 τοῦτον cod. 23-24 μέγας καὶ φοβερός cod. 25 τις cod. 29 θάλασσα cod. 30 γαληνῆν cod. 31 ἰσχυρὰν καὶ δυνατὴν cod.

Οἱ Ἰχθύες εἰσὶν δόκιμοι εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν ἵνα τις κερδαίῃ μετὰ τῶν κύμβων ἢ ἄλλων τινῶν τούτοις ὁμοίων καὶ εἰς στιχῆματα ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἑρμοῦ. καὶ τοῦ ποιῆσαι [f. 23^v] περιπατεῖν ἀφανῶς καὶ τοῦ ποιῆσαι νεκρομαντείαν ἢ ὕδρομαντείαν καὶ τὰ 5 ὁμοια τούτοις εἰσὶν ἐπιτήδευοι.

Ἐπειδὴ, ὦ φίλτατε υἱὲ Ῥοβοάμ, ἔμαθες ἐκάστου τῶν πλανήτων δυνάμιν τε καὶ ἐνέργειαν, δεῖ δὴ σε τὸ λοιπόν, ὅταν βούλη πρᾶξαι, ὀνομάζειν καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτῶν καὶ τοὺς δαίμονας οἵτινες κυριεύουσιν ἐπ' αὐτοῖς. οἶδε εἰσὶν οἱ ἄγγελοι καὶ δαίμονες 10 ἐκάστου τῶν πλανήτων, ἡμέρα τε αὐτῶν καὶ ὥρα.

Ἡ πρώτη ἡμέρα· ὥρα πρώτη κυριεῖ οὗ Ἥλιος. καὶ ἐπικαλοῦ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ἵνα σοι ἐπεξουσιάσωσι καὶ ὑποτάξωσιν τὰ δαιμόνια τῆς αὐτῆς ὥρας λέγων οὕτως·

Ὁρκισμὸς ἀγγέλων·

15 Ὁρκίζω ὑμᾶς, ὦ ἄγγελοι οἵτινες παρὰ Θεοῦ προσταθέντες κυριεύετε ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ταύτῃ τῇ ὥρᾳ πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων ὑπουργίαν καὶ προθύμως καὶ ἀόκνως καὶ ἀνδρείως καὶ ἰσχυρῶς ἵνα μοι συνεργήσητε καθυποτάξαι τοὺς δαίμονας ταύτης τῆς ὥρας· καὶ εἰς τὴν ἐμὴν ἔλθωσιν ὑπηρεσίαν καὶ θέλησιν ὑπηρετή- 20 σαι πρᾶγμα ἢ ἔργον οὗ ἂν θέλω ἄρξασθαι, τοῦ ἀποβῆναι δόκιμον καὶ ἀληθὲς καὶ ἄδολον εἰς δόξαν τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ τοῦ ἰσχυροῦ, ᾧ τιμὴ πρόπει καὶ αἶνος ἀπαστον εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ἀμήν.

Ἐκάστης ἡμέρας ἄγγελοι καὶ δαίμονες.

25 Ὁ Ἥλιος ἔχει ἀγγέλους ε'· Μιχαήλ, Ἀριήλ, Φυλονέλ,

1 τὸ] τοῦ cod. 2 ὁμοιον cod. 4 νεκρομαντίαν cod. ὕ-
 ρωμαντία cod. 5 τούτου cod. ἐστὶν ἐπιτήδειος cod. 6 Cf.
 Catal. codd. astr. gr., X, pp. 80 s.; VIII, 2, p. 157; infra, cod. Paris.
 2419, f. 278; Mediolan. H 2 infer., f. 251^v. 7 δεῖ δὴ σε] δὴ δί-
 σαι cod. 12 ἐπεξουσιάσοι cod. ὑποτάξουσιν cod. 15 οἵ-
 τινες] εἰς τὰς cod. παρ cod. προσταθέν cod. 16 κυ-
 ριεύεται cod. δεῖνα²] + ἐνῆς κυριεύεται cod. 17 ἀόκνος
 cod. καὶ ἀνδρείως] τὰ ἔχως cod. ἰσχυρός cod. 19 ἐμὴν] ἐκεῖ
 cod. θέλωσιν? ὑπηρετή cod. 20 πρᾶγματος cod. ἀρξασται co d

Σαυριήλ, Δουνιέλ· και δαίμονας γ'· Χθουνιήλ, Ἀριαήλ και Ἐπιθουανόν· και επικαλοῦ τοὺς ἀγγέλους ὀνομαστί λέγων ἵνα σοι ὑποτάξωσι τοὺς εἰρημένους δαίμονας ὅτε τι ποιεῖν ἐθέλεις <δ> εἰς Ἥλιον ἀναφέρεται· οὕτω ὡσαύτως ποίει και τοῖς λοιποῖς, ὀνομάζε τοὺς ἀγγέλους αὐτῶν και τοὺς δαίμονας 5

Σελήνη ἡμέρα δευτέρα· ἀγγελοι και δαίμονες· Ἡ Σελήνη ἡμέρα δευτέρα ὡς εἴρηται· και ἔχει ἀγγέλους ζ'· Γαυριήλ, Σαλουήλ, Χαριέλ, Ἐμφιλοήλ, Σπενδονίμ, Περδικοίμ, Οὐγαριέλ· και δαίμονα ἓνα τὸν Ταρταρουέλ. 10

[F. 24] Ἡμέρα τρίτη· ἀγγελοι και δαίμονες· Ὁ Ἄρης τῇ τρίτῃ· και ἔχει ἀγγέλους β'· Οὐρίλ, Σαβεέλ· και δαίμονα ἓνα· Σβιρουέλ.

Ὁ Ἐρμῆς τῇ τετράτῃ· ἀγγελοι και δαίμονες. 15

Ὁ Ἐρμῆς τῇ τετράτῃ· ἔχει ἀγγέλους τρεῖς· Μαδαδοέλ, Περτικεέλ, Ἀποδοκιέλ· και δαίμονας δύο· Χαλίβ, Σιλουανήλ.

Τῇ πέμπτῃ· ἀγγελοι και δαίμονες.

Ὁ Ζεὺς τῇ πέμπτῃ· και ἔχει ἀγγέλους δύο· Σερπεφεήλ, 20 Ῥαφαήλ· και δαίμονας δύο· Ποδηκουλάτορ και Ὀρνιέλ.

Ἡμέρα παρασκευῆ· ἀγγελοι και δαίμονες· Ἡ Ἀφροδίτη ἔχει ἀγγέλους δ'· Ἀναέλ, Γαθουέλ, Πηλακουέλ, Κυρσοέλ· και δαίμονας γ'· Βαβέτ, Βαλτα-25 σάρ και [Π]ροτιζηκάτορ.

Ἡμέρα σαββάτω· ἀγγελοι και δαίμονες.

Ὁ Κρόνος σαββάτω· και ἔχει ἀγγελον ἓνα· Βεέλ· και δαίμονα ἓνα· Ζεβούλ.

Ὅδοι εἰσιν οἱ ἀγγελοι και οἱ δαίμονες. 30

Τά τε θυμιάματα και οἱ χαρακτῆρες και σφραγίδες τῶν πλανήτων εἰσιν οὗτοι.

Τοῦ Κρόνου τὰ θυμιάματά ἐστιν ταῦτα· μέλαν θυμιάμα, ὄνυχες

2 ὀνομαστούς cod. 4 δ addidi. 5 ὀνομάζει cod. 24 ἀφροδίτης cod. 28 ἀγγέλους cod. 31 Cf. Catal. codd. astr. gr. X, pp. 82 ss. τὰς χαρακτῆρας cod. 32 σφραγίδας cod.

3 Τοῦ δ τοῦ cod.

δνον μέλανος, κεφαλή ὄφραως, πέπερι, ἀλόη · καὶ θυμιαῖς εἰς τὴν ἰδίαν <ὄραν> αὐτοῦ. τὰ δὲ σημειῖά ἐστι ταῦτα (signa) · ἡ δὲ σφραγίς (signum).

Τοῦ Ζεῦ.

5 Τοῦ δὲ Διὸς τὰ θυμιάματα ταῦτά εἰσιν · ξυλοβάλαμον, κιννά-
μωμον, ὄπιον, καμφορά, κοκκία περιστερεῶνος. οἱ δὲ χαρακτῆρές
εἰσιν οὗτοι (signa) · ἡ δὲ σφραγίς αὐτοῦ (signum).

Τοῦ Ἡλίου.

10 Τοῦ Ἡλίου τὰ θυμιάματά ἐστιν ταῦτα · μοσχοκάρνον, κασία,
ἀνθη τῶν ῥόδων, κοκκία στύρακος. οἱ δὲ χαρακτῆρες (signa) · ἡ
δὲ σφραγίς (signum).

Τοῦ Ἄρεως.

15 Τοῦ δὲ Ἄρεως τὰ θυμιάματά ἐστι ταῦτα · αἷμα γαλῆς, ἐγκέ-
φαλος γυπός, ἀνθρώπινον αἷμα, ἐγκέφαλος κόρακος. τὰ δὲ σημειῖα
15 τῶν χαρακτῆρων εἰσὶν ταῦτα (signa) · ἡ δὲ σφραγίς (signum).

Τῆς Ἀφροδίτης.

Τῆς Ἀφροδίτης τὰ θυμιάματά ἐστιν ταῦτα · μόσχος, ξυλαλόη,
ἀρμένιος βῶλος, κύμινον κύπριον, ζαμπέτι, [f. 24v] κόστος ἀρωμα-
τικός. τὰ δὲ σημειῖα τῶν χαρακτῆρων τάδε (signa) · ἡ δὲ σφραγίς
signum).

20 Τοῦ Ἑρμοῦ τὰ θυμιάματα.

Τοῦ δὲ Ἑρμοῦ τὰ θυμιάματά ἐστι ταῦτα · λίβανος καθαρὸς λευ-
κός · μοσχάτον, κηρὸς σφηκῶν, λάδανον, καλάμον ῥίζα ἀρωματι-
κοῦ. τὰ δὲ σημειῖα τῶν χαρακτῆρων (signa) · ἡ δὲ σφραγίς (signum).

1 μέλαν cod. 2 ἰδίαν <ὄραν>] οἰκίαν cod. 6 ὄπιον] ἰακόπιον
cod. καμφοράν cod. κοκκία] κοίεκη cod. περιστερεῶν cod.
13 ἐγκεφάλου cod. 14 ἐγκεφάλου cod. 17 μοσχοξυλαλώϊ cod.
18 κίμηλον κυπρίων cod. 22 μοσχάτον] ἄρε μοσχάτον cod. : num
καθαρόν μοσχάτον? σφηκόν cod. λάδανος cod. ἀρωματικόν cod.

<Τῆς Σελήνης>.

Τῆς Σελήνης τὰ θυμιάματά ἐστιν ταῦτα · κηρός λευκός καθαρός μελίσης, κρόκος, δάφνης <ρίζα> · εἰ δ' οὐκ ἔστιν αὐτή, κνυοβάτου κορυφή καὶ ἀσφοδέλου ρίζα. τὰ δὲ σημεῖα τῶν χαμακτῆρων (signa) · ἢ δὲ σφραγίς (signum). 5

Ἴδου μεμάθηκας, φίλτατε υἱέ, τὴν δύναμιν τῶν πλανήτων, τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας ὧν κυριεύει ἕκαστος τῶν πλανήτων, τὰς τέχνας τῶν εὐχῶν αὐτῶν καὶ τοὺς δαίμονας τοὺς ὑποτασσομένους (ἐν οἷς μέλλεις εὐχεσθαι τοὺς τε ἀγγέλους τοὺς ἐπιστατοῦντάς αὐτῶν καὶ τοὺς δαίμονας ὁποῦ ὑποτάσσονται τῶν ἀγγέλων) · λοιπὸν δέ 10 σοι ἔτι εἰδέναι καὶ τὰ ὄργανα τὰ ὑπηρετοῦντα πρὸς τὴν τέχνην τῆς συναγωγῆς τῶν πνευμάτων, δηλαδὴ τὴν μάχαιραν καὶ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ ἄλλα ὅσα δὴ καὶ οἷα ἐν τῷ καθεξῆς εἰρησεται.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι μάχαιραν.

15

Ὅπηνίκα δὲ θέλεις ποιῆσαι τὴν μάχαιραν τῆς τέχνης (ἢ δεῖ σε ἐγχαράξαι τὸν κύκλον ἐν τῇ γῆ καὶ δι' αὐτῆς οἱ τε κόνδυλοι τῆς τέχνης καὶ τὰ ἄλλα δι' αὐτῆς γενήσονται), οὕτω δεῖ ποιεῖν. λάβε σίδηρον τὸν ποιήσαντα φόνον ἢ μάχαιραν ἢ σπάθην ἢ ἄλλο ὅ τι οὖν καὶ δός το χαλκιᾷ ποιῆσαι σοι μάχαιραν ἀρέσκουσάν σε, κοφ- 20 τερῆν ὡς αὐτὴν (figura) · καὶ μαρμάκωσον αὐτὴν τραγίῳ κέρατι μέλανι καὶ ποιήσας καλῶς αὐτὴν δευτάτην φύλαττε αὐτὴν καθαρῶς πάννυ · καὶ μηδὲν δι' αὐτὴν ἐκκόψης καὶ ὡς ἦναι χωρὶς θήκην · καὶ ἔχε αὐτὴν ἐν τόπῳ καθαρῷ. εἶναι δὲ καὶ τὸν τεχνίτην ἀνάγκη καθαρὸν ἕως τελειώσῃ αὐτὴν ποιεῖν. καὶ [f. 25] χρῶ αὐτὴν ἕνεκεν 25 ἐνεργείας αὐτῆς μόνον καὶ οὐκ ἐπὶ τι ἄλλο.

Περὶ πῶς νὰ ποιήσῃς κονδύλιον.

Ὅταν θέλῃς ποιῆσαι κονδύλιον τῆς τέχνης, λαβὼν τὴν εἰρη-

1 τῆς Σελήνης addidi.	3 κρόκος cod.	ρίζα addidi.	7 ὧν] ἐν
cod.	9 μέλων cod.	11 σὺ cod.	12 συναγαγεῖν cod.
15 Cf. supra, p. 12 ; infra cod. Paris. 2419, f. 218v.	16 ἦ] ἐν ἦ cod.		
17 τῆς τε κονδύλους cod.	19 σπαθὴν cod.	20 ποῆσε cod.	
23 μηδέ cod.	ἐκόψης cod.	24 τεχνίτην cod.	ἀναγγεῶς cod.
25 καθαρῶς cod.	ποιεῖνται cod.	27 Cf. supra, p. 13 ; infra, cod. Paris. 2419, ibid.	πῶς iteratur.
			κονδύλιον cod.

μένην μάχαιραν ἀπελθε εἰς τὸν τόπον ὅπου εἶναι οἱ κάλαμοι ἀνυδροὶ. καὶ γονυκλιτήσας λέγε· ὦ ἄγγελοι Σαβαώθ, Ἄδωναί, Ἐλωί, Τετραγράμματον, ἔσου εἰς τὴν βοήθειαν. ἔπειτα κόψον τὸν κάλαμον ἐν πρώτοις. καὶ ποιήσον τὸν κόνδυλον τῆς 5 τέχνης μετὰ τῆς εἰρημένης μαχαίρας καὶ φύλαττε καθαρῶς. καὶ ὅτε θέλεις γράφειν, γράφε δι' αὐτῆς <τά> διαδηλωθησόμενα σημεῖα ἃ μέλλεις γράφειν ἐν τισὶ τῶν ἱματίων.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι κόνδυλον <ἐκ πτεροῦ>.

Ὅταν θέλῃς ποιῆσαι κόνδυλον ἐκ τινος πτεροῦ ἢ χηρῶς ἢ ὀρνέου 10 ἢ κόρακος ἢ γυπὸς ἢ τοιούτου τινὸς ἄρον αὐτὸ ἀνασπάσας καὶ λέγε οὕτως· Ἄναί, Ἀγλαί, Τετραγράμματος, Ἐμμανουήλ, Ἐμφυτοσκέ, Καιθέ, ἐλθὲ εἰς τὴν βοήθειάν μου καὶ ὅτι περ ἂν ἐθέλω δρᾶσαι ἔστω εἰς βοήθειαν καὶ εἰς δόξαν καὶ εὐδόξωσιν ἐμήν, ἀμήν. εἶτα πελέκησον αὐτὸ καὶ τὸ τελείωσον τῇ 15 μαχαίρᾳ τῆς τέχνης καὶ πλῆνον καλῶς εἰς ὕδωρ τρέχον καὶ τίθει ἐν τῷ τόπῳ καθαρῷ ἔνθα ἐστὶν καὶ τὰ λοιπὰ τῶν εἰδῶν. ἔσται δὲ πτερόν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πτέρυγας ἀφηρημένον.

Ἐὰν χρῆνὰ κάμης χαρτὶ παρθένον.

Ὅταν θέλῃς ποιῆσαι χαρτίον καλὸν τε καὶ καθαρὸν καὶ παρθέ- 20 νον, ποιήσον αὐτὸ ἐξ ἄρρενος ζῴου μήπω θηλάζοντος· καὶ λαβὼν αὐτὸ σφάξον τῇ μαχαίρᾳ τῆς τέχνης ἐπιλέγων καὶ τὰ ὀνόματα· Ὀλαί, Ἀλβαί, Ἀρρενεταν, Ἰαζάχ, Σεμαμεφορά, Ἴεου, Ἰάχ, Νερου, Ἀρούθ, Μπαρούχ, Ἀττά, Ἄδωναί, Ἴεού, Ἰαού, Βαού, Ἰά, Ἰαβα, Τετραγραμματον, 25 Μεσοφάρ, ἅγιον ὄνομα δυνατὸν καὶ καθαρὸν, καθάρισον καὶ ἄγγισον τοῦτο τὸ δέγμα ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ καὶ ῥύπου καὶ πάσης ἀκαθαρσίας ἵνα καθαρὸν <εἶη> καὶ καλὸν καὶ δόκιμον ὅτι περ ἂν γράψω ἐν αὐτῷ, ἀμήν. [f. 25^v] μετὰ δὲ <τό> ἐκδειξαὶ αὐτό,

2 γονοκλιτήσας cod. 3 τετραγράμματος cod. ἔσου = ἔσο.
 4 πρώτης cod. 6 γραφὴν γράφαι cod. τά addidi. 7 τῆσει
 cod. 8 Cf. infra, cod. Paris. 2419, ibid. κοδίλον cod. ἐκ
 πτεροῦ addidi. 13 δόκιαν cod. 16 τῷ] ὦ cod. εἰδῶν
 conieci: ἰνδῶν cod. 17 πτέρυγας = πτέρυγος. 18 Cf. supra,
 p. 14; infra, cod. Paris. 2419, ibid. ἐάν] περὶ cod. 20 μήπο
 cod. 25 ἁγίων cod. 27 εἶη addidi: cf. infra, p. 409, 2,
 δόκιμω cod. 28 τό inserui, αὐτό] αὐτῷ cod.

<πλῦνε αὐτό> ἐν ὕδατι καθαρῷ καὶ γλυκεῖ τρέχοντι ἐπίτακτις, ἐπιλέγων καὶ τὰ ἀναγεγραμμένα ὀνόματα, βάλε το<εἰς> ἄσβεστον καὶ βάλε τὸ ἐν ἡλίῳ ἕως ἂν ξηρανθῇ καὶ στεγνὸν γένηται. εἶτα φύλαττε καὶ γράφε ἐν αὐτῷ ὁπόταν βούλη.

Περὶ ἀγέννητον χαρτίν.

5

Ὅταν θέλῃς ποιῆσαι χαρτίον ἀγέννητον, λαβὲ αὐτὸ πρὶν πεσεῖν χαμαὶ εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' ἐκ τῆς κοιτίας τοῦ ζώου μήπω θηλάζοντος καὶ λαβὼν αὐτό, κάλαμον ποιήσον καλάμιον μάχαιραν μετὰ τῆς μαχαίρας τῆς τέχνης καὶ ἐκδειρον αὐτὸ μετὰ τῆς καλαμενίας μαχαίρας λέγων ταῦτα τὰ ὀνόματα· Μιράν, Ἐλωέ, Ἰέλ,¹⁰ Ἐλωτ, Ἀλεφατά, Ἐμμανοὴλ, Ἀδωνατ, Εἰάν, Εἰαρεών, Ἰετελμουκό, Ἀλβατ, Μανέ, Τετραγράμματος, Σαλβαώθ, Σαλβατ, μονογενές, πρωτότοκε ἄγγελε Ἀδριέλ, ἔλθε εἰς τὴν βοήθειάν μου, ἀγγισσον, καθάρισον τὸ δέρμα τοῦτο ἀπὸ παντός μολυσμοῦ καὶ ῥύπου¹⁵ καὶ ἀκαθαρσίας καὶ ὅ τι θέλω δι' αὐτοῦ ποιῆσαι κατευοδωθείη καὶ εὐτυχές μοι γένοιτο. μετὰ δὲ τὸ ἐκδεῖραι πλῦνον ἐπίτακτις ὕδατι γλυκεῖ καθαρῷ τρέχοντι· καὶ βαλὼν ἄσβεστον τίθου ἐν ἡλίῳ· ἕασον ἄχρις ἂν στεγνώσῃ. ἔπειτα λαβὼν φύλαττε καὶ ἔχε διὰ τῆς χρείας σου καὶ ὅταν βούλη γράψῃ.

20

Περὶ <τοῦ γράφειν> μετὰ αἵματος νυκτερίδας.

Λαβὼν τὴν νυκτερίδα ἐν τῇ χειρὶ σου <τῇ ἀριστερῇ> καὶ τὴν μάχαιραν τῆς τέχνης ἐν τῇ δεξιᾷ σου λέγε ταῦτα τὰ ὀνόματα· Ἀρούθ, Ἀραρούθ, Καρατάρι, Ἰελεμάν, Ἰεσεκάν, Ἐρκεέλ, Σεπιλαματόν, Μέν, Μώ, Νοιμί, Ἰανωήλ,²⁵ Ζιλτιφιρά, Ἰά, Ἰά, πανάχραντον Ἀδωνατ κύριον, ὀρκίζω σε, νυκτερίς, εἰς τὰ λεχθέντα ὀνόματα ταῦτα, ἵνα

1 πλῦνε αὐτό addidi. γλυκὴν cod. τρέχων cod. 2 εἰς addidi. 3 ἄν] ὄν cod. στεγνῶν cod. 5 Cf. supra, p. 13; infra, cod. Paris. 2419, ibid. 7 μήπω θηλάζοντος delendum videtur. 9 κακαλαμενίας cod. 14 ἄγγισσον cod. 15 δερματι cod. 17 ἐκ δείρας cod. 18 καθαρὸν cod. τρέχων cod. 21 Cf. infra, cod. Paris. 2419, f. 218^v. τοῦ γράφειν addidi. 22 τῇ ἀριστερῇ addidi. 23 δεξιᾶσ σου cod.

μείνη ἡ χάρις σου ἐν τῷ αἵματι τούτῳ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐργασία σου, ἵνα ὅ τι περ ἂν ἐθέλω γράψαι δι' αὐτοῦ εἴη δόκιμον καὶ εὐτυχές καὶ ἀληθινόν. εἶτα σφάξον <αὐτὴν καὶ τίθει> τὸ αἶμα αὐτῆς ἐν δάλινῳ ἀγγελίῳ· τὴν δὲ νυκτερίδα θάψον ἐν τῇ γῆ τῇ καθαρῇ.

5 [F. 26] Περὶ τοῦ γράφειν μετὰ αἵματος χελιδόνοσ.

Λαβὼν τὴν χελιδόνα καὶ τὴν μάχαιραν <εἰς> τὸ δεξιόν σου χέρι λέγε ταῦτα τὰ ὀνόματα· ἄγγελε Ἄδωναῖ, Παντασέρ, Σαμιόρ, Φεφγαῖ, Πενθαλιόρ, εἴητε εἰς τὴν βοήθειαν, μου, τοῦ εἶναι τόδε τὸ αἶμα εὐτυχές καὶ ἀληθές καὶ δόκιμον εἰς
10 ὅ τι γράψω. καὶ σφάξας αὐτὴν τίθει τὸ αἶμα αὐτῆς ἐν ἀγγελίῳ δελίνῳ καθαρῷ· καὶ γράφε εἰς τὴν ἐρμηνείαν αὐτοῦ ὅτε σοι χρεία γένηται.

Περὶ αἵματος περιστερεῶσ.

15 Ὅταν βούλη ποιῆσαι αἵματι περιστερεῶσ, λαβὼν αὐτὴν καὶ τὴν μάχαιραν τῆς τέχνης εἰς τὴν δεξιάν σου λέγε οὕτως· Ἀγλά, Ἐλωῖ, Ἐλ, Ὠθιθῶ, Λααζανί, Ἐλαί, Ἐλωτιόν, Μιχαήλ, Οὐρουέλ, τῆς μεγάλης βουλῆς ἄγγελε, εἴης εἰς τὴν βοήθειάν μου. εἶτα σφάξον αὐτὴν καὶ χρῶ ὡς προεῖρηται.

Μετὰ αἵματος βοείου.

20 Ὅταν θέλῃς γράφειν μετὰ αἵματος βοείου, λαβὼν τὴν μάχαιραν εἰς τὴν δεξιάν σου χεῖρα καὶ τὸ ζῶον λέγε οὕτως ταῦτα τὰ ὀνόματα· Ἐλκισεήλ, Ἐλιελίχ, Ἀλφίλ, Μελέχ, Σαδαῖ, Θεόφιλε, ἄλφα καὶ ω, Σαλβαί, Παντοκράτορ, τῆς
25 ταύτῃ τῇ πράξει ἦν μέλλω γράφειν — καὶ τὰ λοιπά. εἶτα σφάξε τὸ ζῶον, ἔμβαλε εἰς τὸ δάλινον ἀγγελίον ἀπὸ τοῦ αἵματος τούτου καὶ χρῶ. τὸ δὲ ζῶον θεράπευσον τοῦ μὴ ἀποθανεῖν.

1 ἐργασία: malim ἐνέργεια. 2 γράψω cod. εἴη] ἦει cod.
3 αὐτὴν καὶ τίθει inserui. 4 τῇ] τῆ cod. 5 Cf. infra, cod. Paris. 2419, f. 218v. 6 εἰς inserui. χέρι] + καὶ cod. 8 εἴηται cod.
13 Cf. infra, cod. Paris. 2419, f. 219. 17 εἴη cod. 19 Cf. supra, p. 14; infra, cod. Paris. 2419, ibid. 20 βοείου] + ἡγουν cod.
21 χεῖρι cod. 24 εἴη cod. 26 εἰς τὸ δάλινον] ἐν τοίνῃ cod.
27 ἀπεθάνειν cod.

Εἰκόνα μετὰ κηροῦ <νὰ ποιήσης>.

Ὅταν μέλλῃς ποιῆσαι εἰκόνα μετὰ κηροῦ παρθένου ἢ δακτυλίδιον ἢ τοιοῦτό τι, ἔστω ὁ κηρὸς ἀπὸ σύμβολον μέλιτος· λαβὼν αὐτὸ κάθες ἐν τῷ ἱερῷ ἴστασθαι ἄχρις τρεῖς ἡμέρας· τὸν κηρὸν λευκόν, θύοντος καὶ τοῦ ἱερέως. εἶτα λαβὼν αὐτὸ ποιεῖ τὴν εἰκόνα 5 ἢ ἄλλον τοιοῦτον ἐπιλέγων ταῦτα τὰ ὀνόματα· ἄγγελε Ἄδωναϊ, Ἐλωϊ, Ἀγλά, Ἀγλαί, Ἀλβαϊ, Μπόλες, Ἀλπανδι, Ὀφιαί, Ἐλμονιοῦ, Ἐλιχαί, χάρις διασυνέσεως καὶ σοφία παράκλητος, [f.26^v], Ἐμπεσμεήλ, Ἀνααδών, Ἀνερενετόν, Σέμ, Ἀμφοράς, Ἰωατάλ, Ἀ-10 νά, Ἀνιμεχέ, Ἰερεφριῶν, Παντοκράτορ, Ἀηλούια, Θεός, Θεόφιλος, Θεόδοτος, Θεοδομάς, Φεριῶν, Ἐλ, Ὠν, Ἄλι, Κύριε Παντοκράτορ, δοῦς τὸν νόμον Μωσῆ, ἐπάκουσόν μου ἐν τούτῳ τῷ πράγματι δ θέλω ποιῆσαι διὰ τοῦ κηροῦ τούτου ἵνα εἰς πάντα ἐπιτυχῆς γένοιτο 15 <καί> ἀληθέστατον. εἶτα μάλαττε τὸν κηρὸν, πλάττων ποίησε τὴν εἰκόνα ἢ ἄλλο ὅ τι ἂν ᾗ· καὶ ἔσται σοι ἐπιτυχέστατον. ἄνευ γὰρ τῶν εἰρημένων ἂν τι ποιήσης, ἐς μάτην ἐπόνθησας.

Εἰκόνα πηλοῦ νὰ ποιήσης.

Ὅταν μέλλῃς ποιῆσαι εἰκόνα ἀπὸ πηλοῦ ἢ βήσαλον ἢ ἄλλον τοιοῦτον, χρῆ δὴ τὸν πηλὸν ἐκεῖνον εἶναι ἀπὸ ποταμοῦ. καὶ ὅταν ἀπέλθης κομίσαι τὸν πηλὸν ἀνάτρεχε τὸν ποταμὸν ἐναντίως ἢ αὐτὸς μεταφέρεται καὶ αἰροῦ τὸν πηλὸν ἀπάτητον καὶ καθαρὸν. δρᾶξον τῇ χειρὶ σου τῇ δεξιᾷ <καί> λέγε οὕτως· ὀρκίζω σε, γῆ, εἰς τὸν ποιήσαντά σε καὶ στήσαντά σε ἐν τῷ τόπῳ σου καὶ σφραγίσαντά 25 σε ἐπὶ σφραγίσι καὶ πλάσαντα ἐκ σοῦ τὸν ἄνθρωπον ἵνα μείνη ἢ χάρις σου ἐν τῷ πηλῷ τούτῳ ὅνπερ ἔλαβα ἐν τῇ χειρὶ μου καὶ

1 Cf. supra, p. 15 ; infra, cod. Paris. 2919, *ibid.* νὰ ποιήσης
 addidi. . 3 σύμβολον cod. 4-5 τὸν — λευκόν] ὁ κηρὸς λευκός
 εἶτα cod. 14-15 ὁ θέλων cod. 15 ἵνα transp. post μου cod.
 εἰς] ἔστω cod. 16 καὶ inserui. πλάττων ποίητεν cod.
 18 ἂν τι] καὶ cod. 19 Cf. supra, p. 15 ; infra, cod. Paris. 2419, *ibid.*
 20 μέλει cod. βυσάλου cod. 21 δεῖ cod. 23 μετα-
 φέρεται cod. 24 καὶ addidi. γῆς cod. 25 τόπι cod.
 26 σε] + καὶ στήσαντά σε cod. σφραγίδας cod. ἐκ σοῦ] ἐξοῦ
 cod.

ἵνα μοι δουλεύσῃ ἴσα καὶ ἀληθῶς καὶ καλῶς εἰς τὸ θέλω ποιῆσαι
 διὰ σοῦ. ὀρκίζω σε, γῆ, ἵνα με διακούσῃς ἴσα <καὶ> καλὰ καὶ
 στερεῶς ὡσπερ σὺ εἶ ἢ στερεά. ὦ ἄγγελε Ῥαφαήλ, εἴης εἰς
 τὴν βοήθειάν μου.

5 Καιροῦ ἐπίγνωσις ἐν ᾧ δεῖ ἐπιχειρεῖν
 τινων πράξεων. Περὶ τῆς Σελήνης, εἰς ἀγά-
 πην.

Τῆς Σελήνης ἀξαναομένης ἐπιτήδειος ὁ καιρὸς πρὸς φίλτρον
 γυναικὸς πρὸς ἄνδρα· ἀρχομένης δέ † λιγενέω τῇ γῆ τῆς ὀλιγώ-
 10 σεως οὖσης, ὥρα Ἐρμοῦ, χρήσιμος εἰς φίλτρον ἄνδρὸς πρὸς γυναι-
 κα. εἰ δὲ θέλεις ποιῆσαι δεσμόν φιλίας καὶ ἀγάπης, περὶ τὴν πρῶ-
 τὴν πέμπτην τῆς πανσελήνου· εἰ δὲ περὶ μίσους, [f. 27] ποιήσον
 ἡμέρα τετράδη τῆς πανσελήνου ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Κρόνου. εἰ δὲ περὶ
 15 ἐξουσίας τῇ πρώτῃ τετράδη τῆς Σελήνης ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἐρμοῦ. εἰ
 δὲ περὶ πράξεως τέχνης, ποιήσον ἡμέρα πρώτη τῆς Σελήνης. εἰ δὲ
 περὶ γλωσσοδέματος καὶ καταλαλίας, τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῆς παν-
 σελήνου ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Διός. εἰ βούλη ποιῆσαι μεγάλην ἀρχόντισσαν
 ἀγαπήσαι σε, τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῆς Σελήνης ἐν ὥρᾳ τῆς Ἀφροδί-
 20 τῆς. εἰ δὲ θέλεις ὀμιλῆσαι μετὰ πνευμάτων, ποιήσον ὅταν ἡ Σε-
 λήνη ἐστὶ ἡμερῶν ἰδ' καὶ ἀντικρὸς τοῦ Ἥλιου ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἐρ-
 μοῦ, καὶ ἐλεύσονται.

Ἐρμηνεῖα περὶ τοῦ ποιῆσαι τὰ ἱμάτια.

Τοίνυν ἀρκτέον ἡμᾶς λέγειν πῶς δεῖ ποιεῖν τὸν βουλόμενον ὀμιλεῖν
 τοῖς πνεύμασιν καὶ τίνας τάξεις ὀφείλει ποιεῖν ἔτι τε ποῖον δεῖ εἶναι
 25 τὸν ἐπιστήμονα τίνα τε ἱμάτια ἐνδεδύσθαι, τίνα δὶαιταν διαιτᾶσθαι
 αὐτὸν μέλλοντα τοῦ πράγματος ἀρξασθαι. πρῶτον μὲν δὴ καὶ κό-
 ριον καὶ ἀναγκαῖον εἶναι τὸν τεχνήτην ἢ τὸν ἀρξασθαι μέλλοντα

1 ἴσα] ἵνα cod.	2 γῆς cod.	καὶ addidi.	3 εἴης] εἰ cod-
5 Cf. infra, cod. Paris. 2419, ibid.		καιροῦ] ἐροῦ cod.	ἐπιγνώσ
σης cod.	ἐπιχειρῶ cod.	9 ἀρχομένων cod.	† textu.
corruptus.	10 οὖσα cod.	13 χρόνον cod.	14 ἐξουσία cod
15 πράσεως cod.	17 ἀρχόντησα cod.	18 ἀγαπήση cod·	
22 Cf. supra, p. 18 ; infra, cod. Paris. 2419, ibid.		23 ὕμᾶς cod.	
τό cod.	24 ὀφίλην cod.	ποιῶν] ποιεῖν cod.	25 τὸν] τὴν cod.
τινά ¹ cod.	ἐνδεδείσθαι cod.	26 δεῖ cod.	27 ἀναγκῶν cod.

ὀμιλεῖν τοῖς πνεύμασιν καὶ ἀγαγεῖν <αὐτὰ> ἐν τῷ ῥηθησομένῳ κύκλῳ καθαρὸν καὶ σεμνοῦ βίον καὶ τρόπον καὶ ἤθους ἢ δαίμονα διαιτητικὸν ἐγκρατῆ καὶ σώφρονα πορνείαις <καὶ> τοιαύταις ἀσελείαις καὶ ἀκολασίαις μὴ κεχρημένον, ἀλλ' ὄλων ἀναισχυντῶν <καὶ> πάντων τῶν κακῶν ἀμέτοχον. καὶ νομιζέτω ὁ τοιοῦτος, 5 μάλιστα δὲ ἀναντιρρήτως ἐχέτω ὁ <τι> συνάξει καὶ ὀμιλεῖν μετὰ πνευμάτων <οὐ> δυνήσαιοτο καὶ ἀμεταβάτως ποιήσασθαι καθ' ἑαυτὸν πᾶσαν βουλὴν· τὰ γὰρ πνεύματα οἳ τε δαίμονες καίπερ οὐκ ἀγαθοὶ ὄντες οὐδέ τι καθαρῶ βίον καὶ πολιτείας μέτοχοι οὐδέ τινος σεμνοῦ τρόπου μέτοχοι, ἀλλὰ πάσης κακώσεως καὶ δυστυ- 10 χίας καὶ πειρασμοῦ αἴτιοι, ἀλλὰ χαίρονσιν καὶ ἡδύως τῷ ὀρισμῷ ἐφέλκονται καὶ τῇ πράξει καὶ ὀρκισμῷ τοῦ ἐξορκουόντος σεμνοῦ βίον καὶ ἐναρέτου ὄντος [f. 27v] καὶ μάλιστα ἀγαθοῦ ἔργου καὶ εὐδυνάμων. ἐπὶ δὲ τῷ μὴ εὐρεῖν τινα τοιοῦτον, εἶθε ὄντα οἶον — εἰ μὲν ἐργῶδές ἐστιν, ἀλλὰ ἀνάγκη γε — πάντως ἀπεχόμενον ἐπὶ 15 πλείστον καιροῦ τῶν ἀτοπημάτων καὶ προκεκαθαρόμενον. ὁ γὰρ ἑαυτὸν ἀγγίσας καὶ διαιτήσας ἔτι τε ἐξομολογήσάμενος πάντα ὅσα τε καὶ οἷα πεποιήκεν ἁμαρτήματα καὶ μηδὲν ὡς οἶεται καταλιπὼν καὶ ἀποχῆν τῶν κακῶν ποιησάμενος, τούτων <δὲ> τῶν προειρη- μένων ἡμῶν ἐπιστήμων δυνήσεται τοῦτο ποιῆσαι. καὶ ἀισχυντός 20 μὴ ἀπειπάτω δὲ τις ἀκούων ταῦτα ὡς δυσχερῆ. ὀφείλει δὲ εἶναι καὶ τὸν τεχνῆτην καθαρὸν καὶ πεπλυμένον ὕδατι γλυκεῖ καθαρῶ μέλλοντα ποιεῖν τὴν μέθοδον τοῦ κύκλου καὶ ἔχειν ἱμάτια καθαρὰ λευκὰ λινὰ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἐπεξεργασμένα καὶ παρὰ καθαρῶν παρθένων νευσεμένα καὶ ὑφαμμένα, τὸν τε ἐκτός μὲν χιτῶνα λινοῦν καὶ τὸν 25

1 αὐτὰ addidi. 3 ἐγκρατεῖ cod. καὶ inserui. 4 καίχρημέ-
ναις cod. εἰνέσχευδῶν cod. 5 καὶ addidi. ἀμέτοχος cod.
6 ἐναντηρήτως cod. ὁ <τι>] ὁ cod. 7 οὐ addidi. δυνήσε-
τόδε cod. ἀμεταβάτος cod. ποιησέτο cod. καθ'] καὶ
cod. 8 τε] + οἱ cod. 9 ἀγαθή cod. 10 τρόπον cod.
11 ἡδύως cod. 14 σύγνωμος cod. τῷ μὴ εὐρεῖν] το με εἶρες
cod. εἶθε ὄντα] εἶρες εἶναι cod. 15 πάντως] πάντος κἀν
cod. 16 καὶ] + ἵνα cod. 17 ἔτι] ἔτη cod. 18 ἐπεποιήκεν
cod. οἶονται cod. 19 τούτων] ταῦτα cod. δὲ addidi.
το προειρημένῳ cod. 20 ἐπιστήμονα cod. δυνήσε cod.
τούτο] τούς cod. ἀισχυντός] ὡς χητῶ cod. 21 ταύτη
cod. ὡς] ὁ cod. 22 καθαρὸν cod. 23 ἔχων cod. 24 τού-
του cod. rectius ἐπεξεργασμένα. παρθένον cod. 25 νευσε-
μένα = νενησμένα. ὑφαμμένα (cod.) = ὑφασμένα. τόν] τό cod.
ἐκτῆς cod. λινοῦ cod.

ἐντὸς χιτωνίσκον καὶ τὸ ἱμάτιον καὶ τὰ ὑπὸ τοῖς ποσὶν ἀναξιέλ-
 δια καὶ ἅπαξ ἅπαντα αὐτοῦ τὰ ἱμάτια λευκὰ λινᾷ καθαρὰ ἀφόρετα.
 πρὸ ἡμερῶν δὲ τριῶν πρὶν ἢ τοῦ κύκλου ἄρξασθαι ὀφείλει νηστεύ-
 ειν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἄχρις δυσμῶν ἡλίου καὶ ἐπιτολῆς ἀστέρων,
 5 ἐσπέρας δὲ ἐσθίειν ἄρτον μόνου καθαροῦ οὐγγίας τέσσαρας καὶ
 ὕδατος μεταλαμβάνειν ἀρκοῦντος. καὶ τοῦτο ποιεῖ ἕως ἡμέρας
 τρεῖς ἀπεχόμενος καὶ τῶν ἄλλων πάντων βρωμάτων, καθ' ἐκάστην
 δὲ ἡμέραν ἐκκάθαρον σεαντὸν πλύνων ὕδατι γλυκεῖ καθαρῷ. ἄρχον
 δὲ τοῦ ἔργου ἤγουν τῆς τέχνης τῇ ια' τῆς Σελήνης ἵνα τελευτήσῃ
 10 τὸ ἔργον ἐν τῇ ιδ' καὶ ἡμῖς ἡμέρας αὐτῆς, ἐν ἣ δὴ ἔσται ἡ πανσέ-
 ληνος, διὰ γὰρ τὰς εἰρημένας ἡμέρας ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἡρεμίᾳ· οὐδεὶς
 σε γνώσκῃ τοῦτο ποιοῦντα <πλήν> τοῦ μυστικοῦ σου μαθητοῦ.

[F.28]. Τὰ δὲ σημεῖα ἅτινα μέλλεις γράφειν ἐν τοῖς ἱματίοις
 ἔστωσαν γεγραμμένα ἐκ μόσχου, κρόκου καὶ κινναβάρους καὶ
 15 ῥοδοστάγματος, καὶ ἔστωσαν πάντα καθαρὰ. ταῦτα τὰ σημεῖα
 γράφε σὺν τοῖς εἶδεσι τοῖς εἰρημένοις ἐν τῷ περονίῳ τοῦ αὐτοῦ
 χιτῶνος τοῦ μεγάλου ἢ ἐν τῇ τραχηλίᾳ (signa) τὰ δὲ ταῦτα ἐν
 ταῖς κάλτζαις ἦτοι τοῖς σκαλτζονίοις (signorum duo versus).

Περὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ στέμμα.

20 Ἐπειτα ἔχε οἰκονομισμένον χαρτὴν παρθένον, ὡς προεῖρηται
 ὀπισθεν, ἐξ ἐρίφου ἢ ἄλλου τινὸς καὶ ποιήσον στέμμα ὡς ὑποδεί-
 ξομαι, τοῦ φέρειν κατὰ κεφαλῆς. κυκλόθεν δὲ τοῦ στέμματος γράφε
 ταῦτα· Ἄ γ λ α ῖ, Ἄ γ λ α ῖ, Ἄ γ λ α α τ, Ἄ γ λ α ὦ θ, (pen-
 talpha), Ἐ λ ω ῖ, Ἐ λ ῖ μ, Ἐ λ ω α, (signum), Β ἰ σ μ ὦ, Ἰ-
 25 λ ὄ ν, Π α ν τ ο κ ρ ά τ ο ρ. ἰδοὺ δὲ καὶ τὸ στέμμα (figura).

1 ἀναξιέλδια (ἀναξιέλδιαν cod.) quid sint nescio : verbum mihi
 videtur corruptum ex σανδάλια. 3 πρὸς cod. 4 ἐπιτολῶν
 cod. 5 ἐσθίον cod. 6 μεταλαμβάνων cod. 8 ἐαντὸν
 cod. γλυκεῖ καθαρὸν cod. 10 αὐτῆς post ιδ' transp. cod.
 ἐνεῖδησθαι cod. 12 γινώσκον τούτων cod. ποιοῦντα co-
 nicci : οἶον οὖν cod. πλήν addidi. 13 μέλλεις] με cod.
 15 ῥοδοστάγματος cod. 16 σὺν] ἐν cod. εἶδεσι] ὕδασι cod.
 περορμῶ cod. 17 ἐν] ἐς cod. 18 τοῖς κάλτζιας cod.
 τῶν σκαλτζονίων cod. 19 Cf. supra, p. 18, 15; infra, cod.
 Paris. 2419, ibid. 20 οἰκονομισμενα cod. 21 ἄλλον τινά
 cod. 22 φέρων cod.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι τὴν οὐρανίαν.

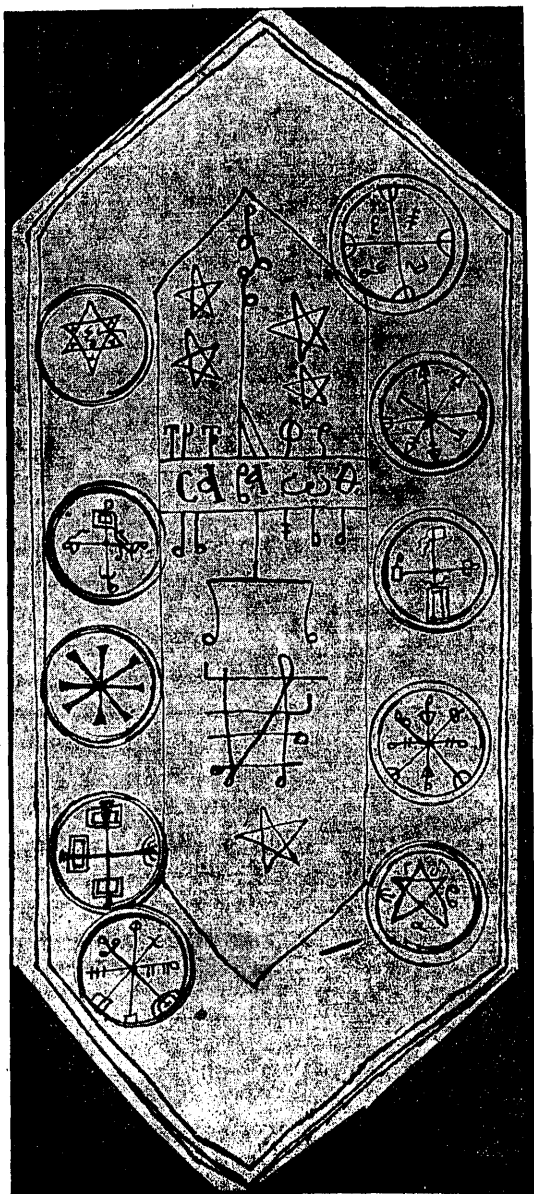
Ἐπειτα ἔχε χαρτὴν ἀγέννητον βοῦκὸν καθαρὸν, ἐξ ὧν εἰρήκαμεν ἡ γράφον ἐν αὐτῷ τὴν ὑποδειγμένην οὐρανίαν τοῦ Σολομῶντος ὡς ἔχει, κατὰ ἀκρίβειαν ἡ καὶ μὴ διαμάρτης τῶν στίχων καὶν στιγμὴν ἡ ταύτη γὰρ κείται πᾶσα ἡ δύναμις τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πνευμάτων καὶ ἡ σωτηρία σου καὶ ἡ φυλακὴ σου. γράφον δὲ ταῦτα τοῖς προειρημένοις εἶδεσιν, ὡσαύτως ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

Σκόπει δὴ ταύτην τὴν οὐρανίαν τοῦ Σολομῶντος, ἵνα ποιήσης αὐτὴν ὡςπερ ὄραξ κατὰ ἀκρίβειαν μεμετρημένην μετὰ τοῦ διαβήτου ἡ δηλαδὴ τοὺς μὲν τέσσαρας πόλους ἐξ ἐνὸς μέρους ἐγγίζοντας ἀλλήλοις ἡ τὰ ἔσωθεν ἐρυθρὰ μετὰ μόσχου, κρόκου καὶ κινναβάρεως καὶ ῥοδοστάγματος, τὰ δὲ ἔξωθεν μέλανα. ὡσαύτως καὶ τοὺς ἄλλους τεσσάρους πόλους ποιήσης παραπλησίως ἐγγίζοντας ἡ τὸν δὲ ἕναν τὸν ἄνω ἁ- [f. 28^v]-πέχειν ἀπὸ τῶν τεσσάρων πόλων, ἐπὶ πολὺ πλησιάζειν δὲ τοῖς τέσσαρσιν πόλοις. τὸν δέκατον πόλον τὸν ἔσχατον πλησιάζειν τοῖς ἄλλοις τέσσαρσιν πόλοις, ἀπέχειν δὲ τῶν ἄλλων τεσσάρων ἐπὶ πολὺ. καὶ τὴν περικύκλωσιν τῶν ὅλων πόλων ὀφείλει ποιεῖν διὰ μέλανος, τὸ δὲ ἔσω, ἡ ἔγουν τὰς γραμμὰς, ἐρυθρόν. ἔτι τε τὰ δέματα ἅτινά ἐστιν καὶ ὀφείλει ποιῆσαι καὶ αὐτὰ μετὰ μέλανος ἡ τὰ περιέχοντα καὶ περιεχόμενα ἐν τῇ κυκλωτέρῃ θέσει τῆς οὐρανίας. τὰ δὲ γράμματα καὶ τὰ σημεῖα ἅπαντα καὶ ταῦτα ἐρυθρὰ ὀφείλει ποιῆσαι μετὰ τῶν εἰρημένων εἰδῶν. οὐκοῦν πρόσεχε καλῶς καὶ ἐπιμελῶς ἵνα ποιήσης αὐτὴν ὡς ὄραξ ἀντικρυς καὶ μὴ διαμάρτης τῆς ἂν τυχούσης γραμμῆς ἡ στιγμῆς ἡ ὡς γὰρ εἴρηται, ἐν ταύτῃ κείται πᾶσα ἡ δύναμις τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πνευμάτων καὶ ἡ φυλακὴ καὶ ἡ σωτηρία τοῦ

1 Cf. supra, p. 21, 12; infra, cod. Paris. 2419, ibid. *περὶ* — οὐρανίαν transp. cod. infra post ἄλλων (v. 8). 5-6 δύνα *<μῖς—καὶ>* supplevi: v. infra, v. 26. 6 τῆς σωτηρίας cod. ἡ inserui. φυλακῆς cod. 9 σκόπει] ἐκόπ cod. 11 οἱ μὲν τέσσαρες πόλις cod. ἐγγίζοντες cod. 16 πόλλων cod. πόλεσιν cod. 17 πόλλων cod. πόλεσιν cod. 18 τὴν addidi. 19 ὀφίλειν ποιεῖ cod. 19-20 *<ἔγουν>* τὰς γραμμὰς conieci et hic reposui: τὰς μὲν γραμμὰς cod. transp. post ποιεῖ (19); cf. supra, p. 22, 1. 22 κυκλωτέρα cod. 26 ταύτῃ] + γάρ cod.

ἔξορκοῦντος, ἤντινα ὀφείλει βαστάζειν <εἰς> τὸν κόλπον σου ὅταν
 μέλλῃς ἐμβῆναι ἐν τῷ κύκλῳ. καὶ περὶ μὲν οὐρανίας ἀποχρώ-
 τως εἴρηται. Figura imperfecta.

[F. 33] Figura τῆς οὐρανίας.

1 ἄντινα cod. εἰς inserui. 2 μέλιν cod. ἀπόχρωτος
 cod. 3 hic quattuor folia sunt interposita quae reponenda sunt
 post f. 36.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι τὴν οὐρανίαν.

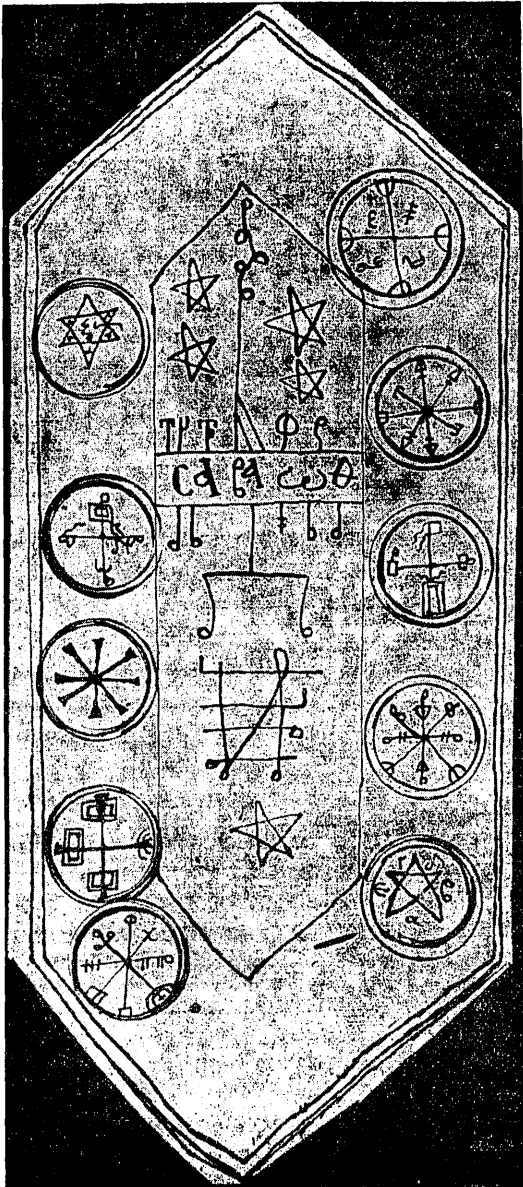
Ἐπειτα ἔχε χαρτὴν ἀγέννητον βοῖκὸν καθαρὸν, ἐξ ὧν εἰρήκαμεν · γράφον ἐν αὐτῷ τὴν ὑποδεδειγμένην οὐρανίαν τοῦ Σολομῶντος ὡς ἔχει, κατὰ ἀκρίβειαν · καὶ μὴ διαμάρτης τῶν στίχων κἄν στιγμὴν · ταύτη γὰρ κεῖται πᾶσα ἡ δύναμις τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πνευμάτων καὶ ἡ σωτηρία σου καὶ ἡ φυλακὴ σου. γράφον δὲ ταῦτα τοῖς προειρημένοις εἶδεσιν, ὡσαύτως ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

Σκόπει δὴ ταύτην τὴν οὐρανίαν τοῦ Σολομῶντος, ἵνα ποιήσης αὐτὴν ὡσπερ ὄρθς κατὰ ἀκρίβειαν μεμετρημένην μετὰ τοῦ 10 διαβήτου · δηλαδή τοὺς μὲν τέσσαρας πόλους ἐξ ἑνὸς μέρους ἐγγίζοντας ἀλλήλοις · τὰ ἔσωθεν ἐρυθρὰ μετὰ μόσχου, κρόκου καὶ κινναβάρεως καὶ ῥοδοστάγματος, τὰ δὲ ἔξωθεν μέλανα. ὡσαύτως καὶ τοὺς ἄλλους τεσσάρους πόλους ποιήσης παραπλησίως ἐγγίζοντας · τὸν δὲ ἕναν τὸν ἄνω ἀ- [f. 28^v]-πέχειν ἀπὸ τῶν τεσσάρων 15 πόλων, ἐπὶ πολὺ πλησιάζειν δὲ τοῖς τέσσαρσιν πόλοις, τὸν δέκατον πόλον τὸν ἔσχατον πλησιάζειν τοῖς ἄλλοις τέσσαρσιν πόλοις, ἀπέχειν δὲ τῶν ἄλλων τεσσάρων ἐπὶ πολὺ. καὶ <τὴν> περικύκλωσιν τῶν ὄλων πόλων ὀφείλει ποιεῖν διὰ μέλανος, τὸ δὲ ἔσω, <ἤγουν> τὰς γραμμὰς, ἐρυθρόν. ἔτι τε τὰ δέματα ἅτινά ἐστιν κβ' ὀφείλει 20 ποιῆσαι καὶ αὐτὰ μετὰ μέλανος ἥως τὰ περιέχοντα καὶ περιεχόμενα ἐν τῇ κυκλωτερῇ θέσει τῆς οὐρανίας. τὰ δὲ γράμματα καὶ τὰ σημεῖα ἅπαντα καὶ ταῦτα ἐρυθρὰ ὀφείλει ποιῆσαι μετὰ τῶν εἰρημένων εἰδῶν. οὐκοῦν πρόσεχε καλῶς καὶ ἐπιμελῶς ἵνα ποιήσης αὐτὴν ὡς ὄρθς ἀντικρὺς καὶ μὴ διαμάρτης τῆς ἀντυχούσης γραμμῆς ἢ στιγμῆς · ὡς γὰρ εἴρηται, ἐν ταύτῃ κεῖται πᾶσα ἡ δύναμις τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πνευμάτων καὶ ἡ φυλακὴ καὶ ἡ σωτηρία τοῦ

1 Cf. supra, p. 21, 12 ; infra, cod. Paris. 2419, ibid. περι — οὐρανίαν transp. cod. infra post ἄλλων (v. 8). 5-6 δύνα <μῖς— καί> supplevi : v. infra, v. 26. 6 τῆς σωτηρίας cod. ἡ inserui. φυλακῆς cod. 9 σκόπει] ἐκόπ cod. 11 οἱ μὲν τέσσαρες πόλις cod. ἐγγίζοντες cod. 16 πόλλων cod. πόλεσιν cod. 17 πόλλων cod. πόλεσιν cod. 18 τὴν addidi. 19 ὀφίλειν ποιεῖ cod. 19-20 <ἤγουν> τὰς γραμμὰς conieci et hic reposui : τὰς μὲν γραμμάς cod. transp. post ποιεῖ (19) ; cf. supra, p. 22, 1. 22 κυκλωτέρα cod. 26 ταύτῃ] + γάρ cod.

ἐξορκούντος. ἦντινα ὀφείλει βαστάζειν <εἰς> τὸν κόλπον σου ὅταν μέλλῃς ἐμβῆναι ἐν τῷ κόκλῳ. καὶ περὶ μὲν οὐρανίας ἁποχρώντως εἴρηται. Figura imperfecta.

[F. 33] Figura τῆς οὐρανίας.

1 ἄτινα cod. εἰς inserui. 2 μέλι cod. ἀπόχρωτος cod.
 3 hic quattuor folia sunt interposita quae reponenda sunt post f. 36.

Περὶ τοῦ δακτυλιδίου.

Λαβὼν κηρὸν παρθένον ποίησον δακτυλίδιον ὡσπερ ὄραξ, <τοῦ> φορεῖν ἐν τῷ δεξιῷ σου δακτύλῳ τῆς χειράς σου, περιενδύσας αὐτῷ χαρτίον παρθένον· ἐπίγραφε αὐτῷ μετὰ κονδυλίου τῆς τέχνης ταῦτα τὰ ἰβ' ὀνόματα· Λέων, Σαβαώθ, Βιωνια, Ἐλωί, Ἄωά, Ἰαώ, Ἰασοῦ, Σουιεωά, Ἀενιοῦ, Οὔουνιοῦ, Ἰοῦ, Ἰρώ. Figura anuli cum pentalpha. 5

Ἐχε δὲ καὶ ἐνδύματα τῶν χειρῶν σου ἀπὸ λευκοῦ δέρματος πεποιημένα λεπτά, ἅτινα ἐργάζονται οἱ τὰς διφθέρας ποιοῦντες, καὶ γράφον ταῦτα τὰ σημεῖα εἰς τὰς παλάμας σου 10 ἐπάνω τοῦ δέρματος (tres pentalphae).

Ταῦτα δὲ γράφε ἐν τῷ ὑπενδύτῃ σου μετὰ τῶν εἰρημένων εἰδῶν (tres versus signorum).

[F. 33v] Ταῦτα τὰ σημεῖα γράφε εἰς τὰ ὑποδήματα τῶν ποδῶν σου (tres versus signorum). 15

Ταῦτα τὰ κάτωθεν σημεῖα γράφε εἰς πανὶ βαμπακένιον λευκὸν καθαρὸν μεθ' οὗ παρέξεις ἐσκεπασμένην ἐν τῷ στήθει τὴν οὐρανίαν τοῦ Σολομῶντος (signorum sex versus).

Ἐπειδὴ ἔμαθες ἐνὸς ἐκάστου εἴδους τὴν τέχνην καὶ τὴν μέθοδον καὶ ποῖα ἅττα δεῖ εἶναι τούς τε χαρακτήρας καὶ τὰ σημεῖα 20 ἐκάστου τῶν ἐνδυμάτων καὶ ὅσα ἄλλα εἴρηται λεπτομερῶς, λοιπὸν δὴ ἡμῖν εἶη φάναι καὶ περὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ μέλλεις καθίστασθαι μετὰ τοῦ σοῦ μαθητοῦ, ἄλλου τινὸς μὴ εἰδότος. οὐκοῦν πορεύου ἔνθα οὖν εὖρος τόπον ἀρμόδιον εἰς τὸ ποιῆσαι τὸν κύκλον ἐν ὑποθήσομαι. ἔστω δὲ ὁ τόπος ἢ ἐν κορυφῇ ὄρους ἢ βουνοῦ ἢ ἐν 25

1 Cf. supra, p. 16, 11; infra, cod. Paris. 2419, ibid. 3 τοῦ addidi. φοροῦν cod. 4 αὐτῷ²] πᾶν cod. 8 Cf. supra, p. 18, 29; infra, cod. Paris. 2419, ibid. 9 οἱ τὰς] εἰς τὰ cod. διαφθέρας cod. 10 ποιοῦντας cod. 12 Cf. supra, p. 21, 3. 14 Cf. supra, p. 21, 9. 16 Cf. supra, p. 21, 4. 17-18 τῆς οὐρανίας cod. 19 Cf. supra, p. 23. 21 ἐκάστων cod. 22 δὴ] δέ cod. καθίστασαι cod.

ἄλσει ἢ ἐν πεδίῳ ἢ ἐν σπηλαίῳ ἢ ἐν θαλάσῃ πλησίον ἢ ἐν ἄλλῳ
 ἢ ἐν λειμῶνι ἢ ἔνθα παλαιά τις ἐφονεύθη ἢ ἐν οἴῳ δῆποτ' οὖν
 τόπῳ καθάρῳ καὶ ἀπατήτῳ ἢ ἐν ποταμῷ πλησίον ἢ ἐν τριόδῳ
 μακρὰ τῶν ἀνθρώπων, ἔνθα μὴ ἀκούης φωνὴν ἀλέκτορος, ἵνα μὴ
 5 τίς σε εὐρῶν ἐμποδίση.

Καὶ ὀπηρῖκα δ' Ἡλῖος γένηται ἀντικρὺς τῆς Σελήνης, λάβε τὴν
 μάχαιραν τῆς τέχνης φορῶν καὶ τὸ εἰρημένον δακτύλιον καὶ χά-
 ραξον ἐν τῇ γῆ τὸν κύκλον. ἔστω δὲ ἡ γῆ καθαρὰ καὶ σεσαρωμένη
 καλῶς, δηλονότι εἰς τὸ δέξασθαι τὰ σημεῖα τοῦ κύκλου τὰ ἐγχαραχ-
 10 θησόμενα μετὰ τῆς μαχαίρας. ὅταν δὲ σαρωθῆ καλῶς καὶ γένηται
 ἐπιτηδεῖα καὶ ἀρμόζουσα τῆς τέχνης, ἔχε ἐτοίμους δύο γάστρας
 πηλίνους [f. 34] καινὰς καθαρὰς καὶ πλήρωσον αὐτὰς ἀνθρακίᾳς
 ἀπτούσης μὴ ποιούσης καπνὸν καὶ βάλον ἔνδον τὰ θυμιάματα ταῦ-
 τα · ξυλαλόην, κόστον ἀρωματικόν, λίβανον ἀρσενικόν, καθαρὸν
 15 μοσχάτον, μοσχοκάρφιν, μοσχοκάρυον, κρόκον · βάλε δὲ καὶ
 ἀπὸ τοῦ χόρτον τοῦτον τῆς μυλοφαγίας καὶ ἀπὸ μέλανος καροφύλλου
 καὶ ἀπὸ ῥίζας τοῦ ἀσφοδέλου καὶ ἀπὸ αἵματος ἀνθρώπου ἀδίκως
 φονευθέντος. καὶ θυμιάσας εὐθέως λάβε τὴν μάχαιραν τῆς τέχνης
 καὶ ποιήσον τὸν κύκλον ἔνδοθεν καὶ τὸ τετράγωνον ἔξωθεν ὡς
 20 ὑποδείξομεν. καὶ ἔστω τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος τόσον ὅσον χωρῆσαι
 ἀνθρώπους δύο, τὸν δάσκαλον καὶ τὸν μαθητὴν · καὶ ποιήσον τὴν
 θύραν τοῦ τετραγώνου καὶ τοῦ κύκλου τόσην ὅσον ἐμβαίνειν καὶ
 ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῆς. ἔστω δὲ ἡ θύρα ἀφορῶσα πρὸς νότον καὶ φύ-
 λαττε μὴ πατεῖν τὰ γράμματα τῆς πύλης ἐξερχόμενον καὶ εἰσερ-
 25 χόμενον. καὶ εἰ μὲν συμβῆ ἡ ἰδ' τῆς Σελήνης ἐν νυκτί, ἔχε λύχνους
 τρεῖς καινοὺς καθαρὸς μεγάλους καὶ λαμπάδας ἐν τούτοις, ἵνα
 βλέπῃς ἀναγινώσκων τοὺς ὀρκισμοὺς ἵνα μὴ σβέσωσιν ταύτας

1 ἀλλόσει cod. παιδίω cod. ἄλλῳ vix sanum videtur
 (κῆπῳ? περιβολίῳ?). 3 τόπῳ] ὅτι cod. τριῶδη cod.
 4 ἀκούει cod. 6 ἐπιρῖκα cod. γένῃ τῷ cod. 8 σεσαρω-
 μένην cod. 9 δέξασται cod. ἐγχαραθησόμεθα cod. 13 βάλον
 (βάλλον cod.) = βάλε. 14 ξυλαλώει cod. 15 μοσχοκάρυον]
 μοσκέριον cod. 16 μυλοφαγίας: cf. supra, p. 24, 2, ubi verbum
 retinendum mihi nunc videtur. καρομφίλη cod. 17 ῥίζας
 cod. ἀσφονδήλου cod. 19 ἔνδοθεν] + φορῶν cod.
 20 χωρέσαι cod. 21 δάσκαλος = διδάσκαλος. 22 τόσον cod.
 25 εἰ] ἡ cod. ἐνυκτί cod. λύχνους conieci: ὑπνοὺς cod.
 27 τούτοις cod.

<τάς> λαμπάδας τὰ πνεύματα. θεὸς δὲ αὐτοὺς ἔνδον παρὰ σεαυτῶ
 ἵνα ὁρᾷ τοὺς ὀγκισμοὺς ἀναγινώσκων. εἰ δὲ ἡμέρα γένοιτο, οὐ
 χρεῖαν ἔχεις τούτων τῶν λόγων ἢ τῶν λαμπάδων.

Ποιήσας δὲ τὸν κύκλον τούτου τοῦ σχήματος εἰσελθε ἔνδον
 μετὰ τοῦ σοῦ μαθητοῦ ἀσφαλισάμενος τὴν θύραν μετὰ τὴν μάχαιραν 5
 τῆς τέχνης, ἔχων πάντα <τὰ> ἄνω σοι γεγραμμένα, δηλαδή ἐν-
 δεδυμένος καὶ τὰ ἱμάτια καὶ ὅσα ἄλλα ἀπεφηνάμεθα τῆς τέχνης.
 ἔχετό δὲ ὁ μαθητὴς ἐν κωδῶνι μικρόν, ὃ τινὲς φασιν κάμπανον,
 ἵνα κρούῃ αὐτὸ κατ' ὀλίγον πρὶν εἰσελθεῖν ἐν τῷ κύκλῳ. ἔστωσαν
 δὲ γεγραμμένα [f. 34v] (campanellae figura : κοδόνη) ἐν τῷ κωδῶνι 10
 γυρόθεν μετὰ αἵματος νυκτερίδας ταῦτα τὰ ὀνόματα · Μ π έ θ,
 Ἐ λ α ά, Μ π ε ρ έ ς, Μ π έ θ, Ἐ λ ι, Τ σ ό ς, Π α ρ ο ύ σ ο μ,
 Π ά ρ, Μ ά ν, Μ π ε μ ά, Ω ν, Μ π ά, Μ π υ ρ ι ώ ν, Χ α ι ρ ο ά μ.

Figura magici circuli : κατὰ νότου ἢ θύρα. in corona legitur :
 Μ α κ α (pentalpha) Ἄ ν ά Ἐ λ ε ω ρ ί (pentalpha) Μ ι μ ο υ ν ν έ 15
 Μ ε φ α ρ ε ς (pentalpha) Μ π α τ ρ ι Ἐ λ ω ί (pentalpha).

Ἐμβὰς δὲ ἔνδον τοῦ κύκλου κάθισον ἐν τῇ ἀναπαύσει σου ·
 ἔπειτα στρέφον τὸ πρόσωπόν σου κατὰ ἀνατολὰς λέγων τὰ κε-
 χωριτωμένα τοῦ Θεοῦ · ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, ὡς-
 ἀνὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Κύριε Θεέ ἅγιε, παντοκράτορ, οὗ τὸ ὕψος 20
 τῆς θεότητος οὐδεὶς δύναται κατανοῆσαι · δέομαι τοῦ ἁγίου ὀνό-
 ματός σου, δός μοι χάριν τῷ δούλῳ σου ὅπως δυνηθῶ ὑποτάξαι
 <ἵνα> εἰς τοὺς πόδας μου πέσωσι τὰ πνεύματα τῶν δαιμονίων
 εἰς τὰ ὀνόματα ταῦτα · Ἐ λ, Ἐ λ ί, Ἐ λ ω ι, Ἄ δ ω ν α ι, Μ ε-
 λ έ χ, Σ α δ α ί, Σ α β α ώ θ, Ἐ λ, Α λ, Λ ε μ α τ ό ν, [f. 35] Λ α μ-25
 τ ά ν, Ἰ ω δ έ, Β α ρ έ, Τ ε τ ρ α γ ρ ά μ μ α τ ο ν, ἄ λ φ α κα ι ω,
 ἀ ρ χ ή κα ι τέ λ ο ς, Ἰ ω σ έ β, Μ π ε σ έ λ, Ἄ σ ε χ ά ς, Ῥ ά β, Μ π α-
 λ ά τ τ ε ι ν, Ἄ λ τ κ ι σ έ, Σ έ λ, Ἄ ρ π ά, Ἐ ώ θ, Δ ε μ ο ύ θ,
 Μ ε σ ο ύ ρ Ἄ δ ά μ, Σ ώ ρ, Λ α ί ς, Μ ι λ ά, Φ α λ ο υ έ, Φ ι-
 λ α έ, Ἄ ν ά, Ἄ β ω ν ά, Ῥ ά μ, Μ π η ρ ά μ, Μ π ῶ, Λ ά ν, 30
 Ζ ώ, Ἰ α α λ έ μ, Λ ε θ α τ α έ, Ἐ ν, Κ ε τ ά, Ἐ λ, Ζ ε φ υ ρ ί,
 Ῥ έ ς, Φ ά ρ ι ν, Φ α κ ά, Φ α ν ι, Σ ι λ α έ, Ἰ α ρ ο υ ί, Κ α ρ ά,

1 τὰς addidi.	λαμπαδως cod.	σεαυτοῦ cod.	3 τοῦ-
τὸν τὸν ὑπὸν cod.	6 τὰ inserui. ἄνω]	οὕτω cod.	7 Cf.
supra, p. 25.	8 ἔχε το cod.	ἐν κονδόνι cod.	δ] ὅς cod.
9 εἰσελθῆναι cod.	10 κονδώνη cod.	14 Eandem figuram vide	
supra, p. 25.	17 Cf. supra, pp. 25 sq.	22 τὸν δούλον cod.	
23 ἵνα addidi.	μους cod.	πέσουσι cod.	

Μπαρούχ, Ἄτά, Ἀδωναί, Μελέχ, Σατί, Μπε-
 νε, Ἄτα, Ἐλωίμ, Ἐμαγώρ, Ἀβρασόν, Ἀθι-
 θιέλ, Αἰώμ, Μπεσέλ, Ἀμών, Ἐμούν, Ἐμέθ,
 Οὐδάδ, Δαμαώτ, Δαχί, Δαμά, Πιναθσιμχά,
 5 Μπόράθ, Ὠκιέλ, Ἄτ, Γά, Ἰθαί, Ὠν, Ῥών, Ὠρ,
 Τεσοῦ, Εἰμούρ, Τσείρ, Ἄτ, Δάθ, Διδι, Μαλκί,
 Βενώρα, Εἰάλ, Ἰα, Ἰά, Οὐσμάχ, Μπαρούχ, Βε-
 έλ, Μπαρχιέλ, Σεμεώλ, Ἐλωίμ, Ὠρά, Ἀμιτς,
 Ῥάν, Χαμούν, Ἐλιών, Τετραγράμματον, Γρά-
 10 φατον, Ζελεών, Εἰλάδ, Ὠν, Ναβάρ, Μπαήρ,
 Ἄνά, Ἀβοῦνα, Ἰνών, Καινά, Καιάμ, Λεωλάμ,
 Χαί, Φακόν, Ζήβ, Λατόν, Αἰ, Ἰά, Ζαγνών, Δε-
 μανέ, Ἐλωά, Ἐλωί, Ἐλείμ, α και ω, ἀρχή τέλος. ὀρ-
 κίζω ὑμᾶς, πνεύματα, εἰς τὸν Θεὸν ὃς κάθεται ἐπὶ τῶν Χερουβίμ,
 15 ὃ πᾶς ὁ κόσμος ὄρατός τε καὶ ἀόρατος ὑπακούει. ὀρκίζω ὑμᾶς,
 δαίμονες, ἵνα ἔλθετε ἔμπροσθέν μου, εἰς ὅποιον ἂν εἴητε τόπον εἴτε
 ἐν ὄρει ἢ ἐν βουνῷ ἢ ἐν πεδίῳ ἢ ἐν ἄλσει ἢ ἐν <ἐν> σπηλαίῳ ἢ ἐν
 ποταμῷ ἢ ἐν ποιῷ τινι τόπῳ, ἵνα ἔλθητε τάχιστα ἀπὸ τῆς ὥρα
 ἕξωθεν τοῦ κύκλου τούτου. σφίγγω καὶ ὀρίζω ὑμᾶς εἰς τὸν Θεὸν
 20 ὃν λειτουργοῦσιν ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, ἀρχαί, θρόνοι, κυριότητες
 τὰ Χερουβίμ καὶ τὰ πολυόμματα Σεραφίμ, ἕξουσὶαι καὶ αἱ δυνά-
 μεις, ἅτινα οὐ παύονται διηρεκῶς κρᾶζειν ἡμῖν καὶ λέγειν τό·
 ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος Σαβαώθ, πλήρεις ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ
 γῆ τῆς δόξης σου, ὡσ-[f. 35v]-αννά ἐν τοῖς ὑψίστοις, ἐδλογημένος
 25 ὁ ἕρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἵνα, ὅπου ἂν εὐρίσκεσθε, νὰ ἔλ-
 θετε ἔμπροσθέν μου παραχρῆμα, ἄνευ βλάβης τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ
 σώματός μου καὶ ἄνευ κακώσεως, ἐν εἶδει ὠραίῳ καὶ ἐν μορφῇ
 ἀνθρωπίνῳ. ὀρκίζω ὑμᾶς, δαίμονες Κοντοστόρ, Τζιζα-
 νιέλ, Χαλεκιέλ, Ῥαμπαέλ, Λουτζιφέρ, Βεελ-
 30 ζεβούλ, Ἀσμεδαῖ, Ὀρνιέλ, Παγαρέθ, Γαρπα-
 ζεκί, Δασματάρ, Μαστραώθ, εὐθέως, ὅπου ἂν εὐρίσ-
 κεσθε, ἔλθετε ἐνταῦθα ταχέως, προθύμως, καὶ ἀόκνως, ὅτι ὀρκίζω
 ὑμᾶς, πνεύματα, εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὰ ἅγια
 μυστήρια τοῦ Θεοῦ. ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, ἄνω εἰς τοὺς ἑπτὰ

17 ἐν inserui. 18 ποιῷ] ποίωθι cod. τινι] + οὐτω cod.
 19 σφίγγω cod. 25 εὐρίσκεσται cod. 26 λάβης cod. 27-
 28 εὐμορφον ἀνώ cod. 31 εὐρίσκεσθαι cod. 32 ἀόκνος cod.

πλανήτας τοῦ οὐρανοῦ, ὅπου εὕρισκεσθε, ἔλθετε πρὸς μὲ ἐθέως
χωρὶς ἀργίας καὶ ὑπομονῆς. ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν ἀέρα καὶ εἰς
τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸ ὕδωρ, εἰς τὴν γῆν τε καὶ θάλασσαν καὶ εἰς
τοὺς ποταμούς, ὅπου ἂν εὕρισκεσθε, ἢ εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ εἰς τὴν
γῆν ἢ εἰς ὄρος ἢ εἰς βουνὸν ἢ εἰς πεδίον ἢ εἰς πέλαγος ἢ ἐν θα- 5
λάσση ἢ ἐν λίμνῃ, μακρὰν ἢ πλησίον ὅπου ἂν ἦτε καὶ ὅπου ἂν εὗ-
ρίσκεσθε · ἔλθετε ὧδε καὶ μὴ βραδύνετε. ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα,
εἰς τὸν μέγαν ἀρχιστράτηγον Μιχαήλ · ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν
μέγαν ἀρχιστράτηγον Βαρχιέλ · ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν μέγαν
ἀρχιστράτηγον Φαρμουθιέλ · ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν μέγαν ἄγ-10
γελον Οὐρουέλ · ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα, εἰς τοὺς δύο μεγάλους
ἀρχαγγέλους Γαβριήλ καὶ Ῥαφαήλ, ἵνα ἔλθετε ὧδε προθύ-
μως, τάχιστα, συντομώτατα.

Ταῦτα δὲ λέγων σκόπει περιεργαζόμενος πρὸς τὰ τέσσαρα μέρη
τοῦ κόσμου · εἶτα οὖν μέλλεις ἰδεῖν ἐγερθῆναι ὡς νέφη · σὺ δὲ 15
θαρρῶν καὶ μὴ δειλιῶν ὀρκίζε πάλιν λέγων οὕτως · ὀρκίζω ὑμᾶς,
πνεύματα, ἄνω εἰς τοὺς ὀρκισμοὺς πάντας οὓς ἠκούσατε, καὶ εἰς
τὰ ἅγια [f. 36] τῶν ἁγίων ἵνα ἔλθητε ἔμπροσθέν μου μετὰ προθυ-
μίας χωρὶς φόβου καὶ βλάβης τῆς ψυχῆς μου καὶ τοῦ σώματός μου
ἐν εἶδει ἀνθρωπίνῳ, ἡμεροὶ, πρᾶεῖς, εὐειδεῖς, προσηνεῖς καὶ οὐχι 20
μετὰ φόβου ἢ ἐκπροπληκτικῆς ὀράσεως.

Εἰ δὲ ἀργήσουν ἵνα πλησιάσωσί σε, ἐπίθες τὴν δεξιάν σου χεῖρα
πρὸς τὴν οὐρανίαν καὶ τῇ ἀριστερᾷ σου χεῖρὶ δείκνυ τὸν τόπον πρὸς
τὸ μέρος ἔνθα ἀκούσης ταραχὴν τῶν πνευμάτων καὶ λέγε ταῦτα
τὰ ὀνόματα · Μπαρρακιέλ, Δαμαριέλ, Παρραριέλ, Βε- 25
δαριέλ, Ὠχθριέλ, Βαθυκαριέλ, Νοραμιέλ, Ἀλ-
φιέλ, Ῥομπιλήμ, Ῥεραφιμίλ, Ἀμπουνά, Ῥα-
νιέλ, Στεφαναήλ, Ἀδουκίν, Δοναλιέλ, Μορ-
κιλέν, Πατσαραλίμ, Δουραλεή, Ἐλμεή, Ἴεθ,
Δαριρίν, Ῥασαήλ, Ἐλεροίμ, Ἀφαῖ, Ταί, Ἀρε-30
νιέλ, Ἐμαέλ, Μπορκεῶ, Πειλήν, Ἀναέλ, Ἴο-
μεέλ, Ῥασιέλ, Σαδιέλ, Ῥαδεναβίλ, Μπερασάμ,
Ἀλμερακί, Δανατάν, Μπενιέλ, Κεραμπιέλ, Ἀ-

1 εὕρισκεσται cod.	2 malim ἐπιμονῆς.	4 εὕρισκεσθαι
cod.	6 εὕρισκεσθαι cod.	7 βραδύνεται cod.
cod.	16 δειλιῶν] + καὶ cod.	14 λέγω
cod.	17 ἀκούσατε cod.	17 ἀκούσατε cod.
20 ἄνω cod.	πραύς cod.	21 μὲ φόβον cod.
22 πλησιάσουσι cod.	ἐπίδες cod.	23 οὐρανίαν] + ἐπάν
cod. num ἐπάνω?	τῇ ἀριστερᾷ] πρὸς τὴν ἀριστεράν cod.	
χειρὶ] χει cod.		

ναβλιέλ, Περμπαέλ, Ἀλαναναέλ, Ἀμηνίμ, Βα-
 θυκίμ, Μπελιρουα, Μυρακ, Ἀνιρεφαήλ, Πάμ,
 Ραμαήλ, Καιδαραχού, Μπεραέλ, Ἀμιέλ, Μεφιο-
 5 ράν· Κανανάν, Μπαρανιέλ, Καρναβιέλ, Ἴετα-
 ιέλ, Ἀσχιέλ, Ἀλαμιέλ, Καραμιέλ, Ἀνφιιέλ, Τα-
 χίλ, Ἴελιέλ, Μαρταέ, Οὐχαί, Ἀναρνααρέ, Ζε-
 σεμέ, Ζεαγουρδεέλ, Ἀουλέ, Ἀλεμπαέ, Κονα-
 ριέλ, Οὐδοτιέλ, Ἐλμεί, Ἀουρά, Ἄτ, Ἰαφίλ, Ἀνα-
 ριέλ, Ραμιέλ, Τζααράέλ, Αἰφιέλ, Ὀν, Κεσμπα-
 10 νολή, Μεταρεέλ, Ὀβέλ, Μουλομεέλ, ὁ βασιλεὺς
 τῆς ἀνατολῆς, τῶν τεσσάρων βασιλέων πρῶτος καὶ ἔξουσιαστής,
 ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὰ ῥηθέντα ἑνόματα ἵνα ἔλθετε τάχιστα ἔμπροσθέν
 μου διὰ τῆς δυνάμεως τούτων τῶν ὀνομάτων, καὶ σέ πρῶτον, Ἀσ-
 15 μμοδαέ, μετὰ τῆς συνοδίας σου καὶ συντροφίας σου, ἄνω εἰς τὴν
 δύναμιν τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Θεοῦ
 τοῦ Ἰακώβ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραήλ. ὀρκίζω ὑμᾶς,
 [f. 36^v] οἷτινες ἐκπεπτώκατε ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. σὺ οὖν πρῶτος ὁ λεγό-
 20 μενος Ἀσμεδαῖ, ὀρκίζω σε καὶ σφραγίζω σε καὶ σφίγγω σε εἰς
 τὸν ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ φανέντος οὐρανοῦ
 25 ἐντυλιχθήσονται καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται· ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὴν
 σάλπιγγα ἣν μέλλει σαλπίζειν ὁ ἄγγελος τῆς ἀναστάσεως. ὀρκίζω
 σας, Λουτζιφερό, ὀρκίζω σε, Ἀσταρώθ, ὀρκίζω σε, Βεελ-
 ζεβούλ, ὀρκίζω σε, Ἀσμεδαῖ, ὑμεῖς οἱ πρωτόθρονοι τῶν
 δαιμόνων, ἀπὸ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ κόσμου, ὅπου ἂν εὐρίσ-
 30 κεσθε καὶ ὅπου ἂν ἦτε, ἵνα ἔλθετε ἔμπροσθέν μου μετὰ πάσης ἰλαρό-
 τητος καὶ ἡμερότητας χωρὶς φόβου καὶ ἄλλου τινὸς ὀδύρματός μου
 καὶ καταπλήξεως ἢ βλάβης τῆς ψυχῆς μου καὶ τοῦ σώματος, ἵνα
 ἔλθετε πραεῖς, ἡμεροὶ, ἀληθεῖς, προσηνεῖς, εὐδόμιοι, μειλίχιοι,
 ἀληθεῖς μάλιστα ἐν ἀνθρωπίνῳ εἶδει, καὶ ἵνα ποιήσετε εὐθέως, ἀόκ-
 30 νως, προθύμως ὅπερ ἐγὼ θέλω, δι' οὗ ἦλθον ἐνταῦθα καὶ περὶ οὗ
 προσεκαλεσάμην ὑμᾶς.

Ὅταν δὲ εἴπῃς πάντα ταῦτα, βλέπεις ἐρχόμενον ὡσπερ σύν-
 ταγμα καὶ συνάθροισμα· καὶ αὐτὸς κάθισον ἐν τῷ κύκλῳ καὶ

12 ῥηθεν cod.	13 σύ cod.	18 σφίγκο cod.	19 οὗ
φανετάν cod.	20 ἡμᾶς cod.	21 σάλπιγγα cod.	σαλ-
πίσει cod.	24 εὐρίσκεσθαι cod.	26 ὀδύρματος conieci: ἐκ-	
διρματι cod.	28 ἀληθῶς cod.	προσηνεῖς] πρῶδηος cod.	
29 <u>ανων</u> cod.	ποιήσεται cod.	30 οὐδ ^ε] ὄν cod.	

εὐθὺς πλησιάσουσι ἔγγιστα τοῦ κύκλου, ὅμως οὐ δυνήσονται ἐμ-
βῆναι ἔνδον. σὺ δὲ μὴ κινήθῃς ἀπὸ τοῦ σοῦ τόπου, ἀλλὰ κάθου
θαρσαλέως μετὰ γενναίου παραστήματος καὶ ὄριζε αὐτοὺς ἵνα
σοι ποιήσωσι τὸ θέλημά σου. καὶ πρῶτον ἐρώτησον αὐτοὺς ἵνα
σοι εἴπωσι ποῖός ἐστιν ὁ αὐθέντης αὐτῶν · καὶ ὅταν σε δείξωσι 5
καὶ αὐτὸν ὁμολογοῦντες ἐμφανίσωσι, εἰπέ αὐτοὺς ἵνα ὁμώσωσι
ἄνω εἰς τὴν ἐκείνου κορυφὴν καὶ ἐκεῖνος ἵνα ὁμώσῃ εἰς τὴν βασιλι-
κὴν αὐτοῦ στολὴν καὶ εἰς τὸ ὄφρῖκιον. τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ
ἄνω εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μετὰ πάντων τῶν ἀξιωματικῶν, τοῦ
εἶναι αὐτοὺς εἰς τὴν ὑποταγὴν καὶ εἰς τὸ θέλημά σου. 10

Εἶδας οὖν τίς ἐστιν ἡ τάξις ἵνα φέρῃς τὰ πνεύματα ἐν τῷ εἰρη-
μένῳ κύκλῳ καὶ ὁμιλῆς αὐτοῖς.

[F. 29] Ἐὰν θέλῃς ποιῆσαι μίαν ἀρχόντισσαν
νά σε ἀγαπήσῃ .

Ὁρκίζω σας, ὧ δαίμονες οἵτινές ἐστε λίαν ἰσχυροὶ καὶ δυνατοὶ 15
καὶ ἔχετε ἐξουσίαν ποιῆσαι ὅ τι καὶ ἂν θέλετε, ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ
τῆς δυνάμεως τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ Σαβαώθ, Ἄδωνατ,
ὅς ἐστιν Θεὸς Ἀβραάμ, Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ, Θεὸς τοῦ Ἰακώβ, ὅστις
ἐξελέξατο παρὰ πάσας τὰς γενεὰς καὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη τὸν
Ἰσραήλ, ὅτινι παρέδωκεν ὁ Θεὸς τὰ θεῖα μυστήρια · ὀρκίζω ὑμᾶς 20
κατ' ἐκεῖνον τοῦ λαλήσαντος τὸν Μωϋσῆ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ
παραδόντος αὐτῷ τὰ ἅγια μυστήρια · ὀρκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν
Θεὸν τὸν φωτεινὸν οὐ τὸ βάθος τῆς σοφίας ἀμέτρον καὶ τῆς
λαμπρότητος αὐτοῦ ἀνεξιχνίαστον, τὸν μαστιγώσαντα ἕνδεκα
πληγαῖς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀγαρόντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐξ αὐτῆς · 25
ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τῆς διαρρηξάσης ῥάβδου τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν
καὶ τοῦ Μωϋσῆ προστάξαντος ταῦτα ποιῆσαι <καὶ> διαγαγεῖν
τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ θαλάσσης · ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τῆς δυνάμεως

1 πλησιάσονσοι cod. 2 κοινήθεις cod. 3 γενναίου] + τοῦ
cod. malim ὄριζε. 8 τῶν ὄφρικῶν cod. 11 εἶδας] num
οἶδας leg. ? οὖν] γάρ cod. τίς] τινά cod. 12 ὁμιλεῖν
cod. 13 Cf. supra, p. 29, 18. ἀρχόντισσα cod. 14 σε iterat
cod. 16 ἔχεται cod. θέλεται cod. 20 ὅτινι] ἅτινα cod.
θεὶ cod. 21 ὄρει] χωρὶς · ἐν ὄρη cod. 22 παραδείδοντα
cod. αὐτοῦ cod. 23 οὐ] οὐ cod. 26 ῥάβδον cod.
27 καὶ τοῦ] κατὰ cod. καὶ inserui.

τοῦ Θεοῦ τῆς φοβεραῆς ἢ ἐλυτρώσατο Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ
 ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ· ὀρκίζω ὑμᾶς, πνεύματα,
 εἰς τὰ ἀγιάσματα τῆς τοῦ Θεοῦ <σκηνῆς> καὶ εἰς τὰς γεγραμ-
 μένας δακτύλῳ Θεοῦ πλάκας· ὀρκίζω ὑμᾶς, δαίμονες, εἰς τὴν
 5 τράπεζαν τῶν ἄρτων τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου καὶ εἰς τὴν στάμνον
 τὴν τὸ μάννα ἔχουσαν καὶ εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ εἰς τὰς ψαλ-
 μωδίας τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ εἰς τοὺς ἕμνους τῶν ἱερέων· ὀρκίζω
 ὑμᾶς εἰς τὴν πίστιν ἣν ἐκέκτητο ὁ πατριάρχης Ἀβραὰμ καὶ εἰς
 τὴν λειτουργίαν τοῦ δικαίου Μελχισεδέκ καὶ εἰς τὴν τάξιν τοῦ
 10 Ἀαρῶν. ὦ ὑμεῖς, δαίμονες οἱ οἰκοῦντες τὴν πορ-[f. 29^v]-νείαν καὶ
 οἱ διανοούμενοι ἀγάπην ἀνδρὸς πρὸς φιλίαν τῶν γυναικῶν, ὀρκίζω
 ὑμᾶς καὶ σφίγγω καὶ ἀποσφραγίζω ὑμᾶς κατὰ τῶν ῥηθέντων
 ὀνομάτων καὶ κατὰ τῶν ῥηθέντων ὀρκισμῶν, τοῦ μὴ βραδύναι
 ὑμᾶς ἐν τινὶ τόπῳ ἐν ᾧ εὗρίσκεσθε· εὗρίσκετε τὴν ὄδειναι ἦντινα
 15 ἐγὼ θέλω καὶ ἀγαπῶ, ὑπάγετε τοῦ παραλαβεῖν τὴν αὐτῆς καρδίαν
 καὶ ἐγείρετε τὸν λογισμόν αὐτῆς πρὸς μὲ τὸν ὄδειναι· μὴ ἔχη
 ἐνθύμησιν πατρὸς ἢ μητρὸς ἢ ἀδελφοῦ ἢ ἄλλου τινὸς τῶν συγγε-
 νῶν αὐτῆς ἢ φίλου ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐνθύμησιν καὶ
 ἐπιθυμίαν ἐμοῦ τοῦ ὄδειναι· καὶ ἵνα ποιήσετε αὐτὴν <νά> ἀγα-
 20 πῆσῃ με πάνν σφόδρα ἀγάπην ἀνεπιλήσιμονα, σφόδρα, σφόδρα, καὶ
 τοιάνδε ὥστε μὴ δύνασθαι μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν μήτε κοιμη-
 θῆναι, μήτε ἄλλην τιὰ ἀνεσιν ἔχη ἕως οὗ θέλω ἐγὼ· εἴη εἰς τὴν
 ὄρεξίν μου καὶ τὴν ἐπιθυμίαν μου· καὶ ἵνα ἔρχεται καὶ εὗρίσκη
 με ὅπου ἂν ἐγὼ ὑπάρχω καὶ ἵνα αὐτῇ δοκῆ καὶ φαίνεται ἡμῆδενα
 25 τινὰν ἄλλον ἀνθρωπον ἐπὶ γῆς εἶναι, ἀλλὰ ἐμένα μόνον. ὦ ὑμεῖς,
 δαίμονες, ἀφήτε ἐπ' αὐτὴν τεχνήτας πέντε οἵτινες διδάξουσιν
 αὐτὴν τὴν ὄρεξίν μου καὶ τὸ θέλημα τῆς καρδίας μου· καὶ ἵνα δι-
 δάσκωσιν αὐτὴν νύκτα <καὶ> ἡμέραν τὴν ἐνθύμησίν μου βάλ-

1 ἦς cod. 3 ἀγιάσματα] ἅγια μετά cod. σκηνῆς dub. addidi : cf.
 p. 30, 6. 4 δαίμονας cod. 5 τράξαν cod. τὸν ἄρτον cod.
 6 μαναν ἔχουσα cod. 8 οὐκ ἐκέκτητω cod. 10 οἰκοῦντες
 corruptum videtur : cf. p. 30, 14. 12 σφίγγω cod. 14 εὗρίσ-
 κεσθε] εὗρίσκεσθαι καὶ cod. εὗρίσκετε τὴν] εὗρίσκειται ἢ
 cod. 15 ἀγαπῶ] + ἵνα cod. ὑπάγεται cod. τοῦ]
 καὶ cod. παραλαβὴν cod. 16 καὶ] + τοῦ cod. ἐγύ-
 ρεται cod. 16-17 ἔχων ἐνθυμίαν cod. 17 συγγενῶν cod.
 19 ποιήσεται cod. νά inserui. 20 ἀνεπιλήσιμον cod. 21 ποι-
 εῖν cod. 22 ἄλλην] + τι cod. ἔχει cod. 27 αὐτῆς cod.
 28 νύκτα <καὶ> ἡμέραν] κάθα ἡμέρας cod. (vide num malis κάθε
 ἡμέραν): τὴν] περὶ τὴν cod. βάλεται cod.

λοντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, τὸ ὄρεκτόν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῆς ἀκατάπαυστα, ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῆς τὸ ταχύνον, ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτῆς τὸ ἀχόρταστον, ἐν ταῖς βασιλικαῖς αὐτῆς φλεβί τὸ ἀνίκητον, ἵνα ἔρχεται καὶ νὰ εὐρίσκη με, ὅπου ἂν ἐγὼ <ὦ>. τὸ λοιπὸν μὴ ἀμελεῖτε, ἀλλὰ ταχέως <ὑπάγετε> κατὰ τάχος ὅσον συντομώτατα. 5

Ἐὰν θέλῃς νὰ τοὺς στείλῃς νὰ σου κομίσωσι
θησαυρόν.

[F. 30] Ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ τὸν φοβερόν καὶ ἀόρατον καὶ εἰς τοὺς ἀγίους ἀγγέλους τοὺς πρωτοστάτας Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ, Οὐρουήλ καὶ Ῥαφαήλ, καὶ εἰς τὰ Χερουβὶμ 10 καὶ Σεραφίμ· ὀρκίζω ὑμᾶς, δαίμονες, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τὸ τετραγράμματον ὅπερ ἔστι Ἄγλα Ἄγλαατὰ Ἄγλατ Ἄγλαώρ· ὀρκίζω ὑμᾶς, δαίμονες, καὶ ὀρκίζω καὶ σφίγγω καὶ συμβουλλῶν ὑμᾶς εἰς τὴν χρίσιν πάντων τῶν βασιλέων καὶ εἰς τὰ στέμματα αὐτῶν καὶ εἰς τὸ χρίσμα τοῦ παναγίου πνεύματος 15 ὅπερ αὐτοὶ ἐχρίσθησαν καὶ οἱ προφῆται ἐχρίσθησαν. ὀρκίζω ὑμᾶς, δαίμονες, εἰς τὰ μυστήρια τῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν καὶ εἰς τὰς ὁράσεις καὶ ἀποκαλύψεις τῶν ἀγίων προφητῶν καὶ εἰς τὸν ὕμνον τῶν τριῶν παίδων Ἀνανιά, Ἀζαρία καὶ Μισαήλ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν καὶ εὐπρόσδεκτον τῷ Θεῷ προσευχὴν αὐτῶν ἣτις ἔσβεσε τὴν τοσαύ- 20 τὴν φλόγα τῆς καμίνου καὶ εἰς ὁρόσον αὐτὴν μετέβαλεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ... cetera desunt: paginula vacua est.

[F. 30v] Ἐτέρη πρᾶξις περὶ τοῦ ἀγαγεῖν
τὰ πνεύματα.

Ἐν πολλοῖς μὲν οὖν πράγμασι δέον διαλαβεῖν καὶ γινώσκειν 25 περὶ τῆς ὑποτάξεως τῶν πνευμάτων, ὧ ἀκριβέστατε νιδέ Ῥοβόαμ· ὁ γὰρ μέλλον ὑποτάξει καὶ ιδεῖν τὰ ἀσώματα πνεύματα σεσωμα-

1 αὐτῆς ²] αὐτοῖς cod.	2 ἀκατάπαυστα] τὸν ἄπαυστον cod.
τὸν ταχὴν cod.	3 τό ¹] τὸν cod.
νητον cod.	4 ὦ addidi.
p. 31, 1.	5 ὑπάγετε addidi.
κομίσουσι cod.	6 Cf. supra,
11 τὰ ὀνόματα cod.	12 ὄνπερ
13 σφίγγω cod.	14 συμπήλω cod.
19-20 καί ³ —	21 ἐπί] ἔτοι cod.
θεῷ transp. cod. post αὐτῶν.	23 Cf. supra, p. 18.
25 δαίον cod.	malim καταλαβεῖν.
τωμένα cod.	27 σωμα-

τωμένα πολλῆς δέεται ἐπιμελείας, ὡς ἐνταῦθα ὑπομνήσω σε. ἄρχον
 ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς Σελήνης καὶ ἀπέχον ἀπὸ συνουσίας
 γυναικὸς καὶ κρέατος καὶ οἴνου καὶ ἰχθύων καὶ τῶν λοιπῶν. καὶ
 5 ὅταν φθάσωσιν αἱ ἕνδεκα τῆς Σελήνης, ποιήσον τριήμερον νηστείαν,
 ἀφόρεστα καὶ ὑποκάμισον ἀφόρεστον καὶ κάλτζας καὶ ὑποδήματα
 καὶ μίαν μανδύλαν ἐν τῇ κεφαλῇ ἀφόρεστην· καὶ νὰ ἦναι γεγραμ-
 μένα ταῦτα τὰ ὀνόματα μετὰ μελανίου τῆς τέχνης· Ἄρεά,
 Ἄγλά, Ἄγλαϊ, Ἄγλαώθ, Ἄγλερί, Ἄγλῶ, Ἄγ-
 10 λατάς, Ἄγλααά, Ἄγλαζιά, Ἄγλώθ, Ἄγλαί, Ἄγ-
 λατέ, Ἄγλωσιῶ, Ἄγλαατά, Ἄγλαρῶ. ἔχε δὲ καὶ
 χαρτίον ἀγέννητον βοῶς ἀρσενικοῦ οἰκονομημένον μετὰ μαχαίρας
 τῆς τέχνης καὶ μετὰ μελανίου τῆς τέχνης γράφε ταύτας τὰς εἰκο-
 σιτέσσαρας σφραγίδας μετὰ τῶν ὀνομάτων καὶ βάστα αὐτὰς
 15 εἰς τὸ στῆθός σου καθὼς εἶναι γεγραμμένοι ἄντικρυς.

[F. 31] Viginti quattuor sigilla.

Ἐλ, Ραχαχοῦ, Βαχανοῦ, Ἰρρέχ, Ἀμπαιμ, Ραβ-
 βές, Εεμέθ, Ἐλωχχιμί, Λαχαστριλέν, Ἀδωναί,
 Λεερααθιουσαά, Γιακούμ, Ἐλοληνσοῦ, Μισα-
 20 ναάδ, Μιμπαγιαάδ.

Ἐχε οὖν τόπον οἰκονομημένον, οἶκον παστρικὸν μοναξικὸν
 ἢ ἀπερίσκοπον καὶ ἀδιάβατον τόπον· καὶ πλύνον πρῶτον τὸ κορμί
 σου ἀπὸ τὰς ἰά τῆς Σελήνης ἕως τὰς ἰδ' ἡμισυ γλυκὴ νερὸν καὶ
 καθαρόν, ὀλίγον ζεστόν· καὶ ὡσὰν ἔλθουν αἱ ἰδ' ἡμισυ τῆς Σελήνης,
 25 ἐάν ἐστὶν ἡμέρα νὰ βλέπῃς νὰ ἀναγνώσῃς τοὺς ὄρκιμοὺς, καλόν·
 εἰ δὲ νύκτα, νὰ ἔχῃς λαμπάδας ἀναπτομένας μετὰ φανῶν. καὶ χρι-
 σον ὄλον τὸ σῶμά σου μόσχον καθαρόν καὶ ζαμπέτι καὶ καρνό-
 φυλλον, κάρνον Ἰνδικὸν καὶ μυριόφυλλον· καὶ μετὰ ταῦτα πάντα
 χρίσον τὸ σῶμά σου, εἶτα βάλε τὰ καινούργια φορέματα τῆς τέχ-

1 πολλοῖς cod. ἐνταῦτα cod. 3 ἰχθύας cod. 4 τρίμερον
 cod. 5 ἐσθίων] μὴ ἐστίη cod. 6 ὑποκάμισον ἀφόρεστον]
 ὑποκάμισόντροπον cod. 7 μανδήλα cod. κεφαλαία cod.
 ἀφόρεσῶφόρεστη cod. 8 μελάνου cod. 13 τέχνης²] + καὶ cod.
 15 γεγραμμένη cod. 16 Cf. supra, pp.19-20. 17 Cf. supra, p. 18.
 21 Cf. supra, pp. 32 sq. τόπω cod. 23 γλυκὴν cod. 24 οἱ
 cod. Σελήνης] + ἡγουν ἰδς' cod. 25 ἀναγνώθης cod.
 27 ζαμπέτει cod. 28 κάρνον] κόδον cod.: num κόστον legen-
 dum?

νης καπνισμένα μετὰ λιβανίου καθαροῦ [f. 31v] καὶ τὴν πόλιαν εἰς τὴν κεφαλὴν. καὶ ποιήσον τὸ τζέρκιον μετὰ μαχαίρας τῆς τέχνης καὶ βάλε καὶ τὸ φυλακτήριον εἰς τὸ χέρι σου, νὰ τὸ βάλῃς ἀπάνω εἰς τὸ στῆθος σου. ἔχε δὲ καὶ κάρβουνα ζωντανὰ ἀπτόμενα. καὶ ἔχε τέσσαρα πῆλινα γαστρία καινὰ καθαρὰ καὶ βάλε εἰς αὐτὰ καπνί- 5
νίσματα ταῦτα· μόσχον, στύρακα, στάκτην ξυλαλόης, σπίγα νάρδου, κρόκον, μοσχοκάρου καὶ βάλ' τὰ εἰς τὰ γαστρία νὰ καπνίζονται. καὶ σέβα εἰς τὸ κέρκιον εὐθὺς ὅταν ἡ Σελήνη ἦναι ἀντικρυς τοῦ Ἡλίου καὶ ἄρχου <καὶ> λέγε τοὺς ἑξορκισμοὺς πρὸς τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κόσμου. καὶ θέλεις ἰδεῖν νὰ ἔρχονται ὥσπερ 10
ἄνθρωποι ἔχοντες καὶ τὸν βασιλέαν τους· καὶ ὄρκιζε αὐτοὺς κατὰ τὸ ζητούμενον πρᾶγμά σου, ὅπερ αἰτεῖς ἐξ αὐτοῦ νὰ ποιήσωσιν τὸ ζητούμενον πρᾶγμα εὐθέως ἅμα, ἅμα.

Ἴδου καὶ ὁ κύκλος· οὗτός ἐστιν· καὶ ποιήσον ὥσπερ ὄρκῳ κατὰ ἀκρίβειαν. Figura deest. 15

Ὁρκισμὸς τῆς ἀνατολῆς.

Ἔσεῖς, πνεύματα τῆς ἀνατολῆς: Λουτζιφέρ, Πελτζαφατάϊ, Γαασή, Σακοβολάς, Τζελσιώδ, Πολλακύναις, Περριοράθ, Ὀονέκι, Ὀρθαϊ, Ὀρνιᾶ, Ἀβεχέ, Βιναέ, Λαμπ]ορές, Παρατόν, Βηκαρτον, 20
Ὀνισκελιά, Λικατές, Πληξτεφῶ, Κακιστή, Καμπλανές, Πιεριδῶν, Σχοζινοξεν, Χωζεί, Ὀπηράλ, Μιαρέρ, Κυνάς, Λασυρλαμπητα, Μιγαδέλ, Μεντιφρόν, Πορκίικι, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, μὴ βραδύνετε, ἀλλ' ἐκ παντὸς τόπου ἐνθα εὐρίσκεσθε, ταχύ- 25
νατε.

[F. 32] Ὁρκισμὸς δεύτερος τοῦ βορέως.

Ἦ ἐσεῖς, δαίμονες τοῦ βορέως· Ἀσμοδαί, Λεοντοφ, Τριαβόλ, Γαμεῖς, Ἀνατόχ, Οὐλφάς, Γαβαάπ, Αἰνώθ, Γαλιός, Βιαρά, Ἴνωπήξ, Μαχώθ, Ταρ- 30
ταρόνι, Ζαμαρφά, Ἀβλικόν, Σκαβαδιώδ, Δα-

6 ξυλαλώην cod. 6-7 σπίγα νάρδην cod. : cf. supra, p.33, 4 ubi servandum erat σπίγον νάρδου (spicum nardi). 7 μοσχοκάρι cod. 9 ἄρχιλεγε cod. 12 αἰτεῖς] ἐτάς cod. νά] καὶ cod. 13 ἅμα ἅμα cod. 14 οὕτω cod. 17 πνεύματα] + τοῖς πνεύμασι cod. 25 βραδύνεται cod. ἐκ] ἐ cod. ἔθα cod. 27 βοράν cod.

μορόν, Φιεβλάς, Βαρσεφιάλ, Ἀργουσοῦλ, Ἰπεσιδών, Κιναχάς, Δριοκοντά, Ἀζεβοῦ, Ἀβιζουθ, Μιεσήρ, Σφαδωραπό, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε καὶ μὴν βραδύνετε ἐκ παντός τόπου ὅπου ἂν εὕρισκεσθε.

5 Ὀρκισμὸς τῆς δύσεως.

Ὀρκίζω σας, δαίμονες καὶ πνεύματα τῆς δύσεως· Ἀσταρώθ, Βελβεέ, Κιτωήλ, Νικοτέ, Πθορά, Φοβοκίλ, Μηρτός, Ἀρτήρ, Μουβεσουήλ, Ἀπολοχάς, Ἐλβεπρίζ, Σφραγιέλ, Πορκικί, Νωά, Πώχ
10 καὶ Προύχ, Βασιγών, Ἐξουνεαργή, Ἰαπέρ, Μελιδούς, Βαναχώρ, Ἰοροήλ, Ἰαζμοῦ, Τραξδατί, Ὀπρινάς, Βοδιμέν, Ἀκοσγώ, Σαβρικήλ, Φθικέρ, Βιχερόν, Ἀχθιόβ, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε ὅπου ἂν ἦσθε καὶ μὴ βραδύνετε, ἀπὸ παντός μέρονος.

15 Ὀρκισμὸς τοῦ νότου.

Ὡ εἰεῖς, πνεύματα καὶ δαιμόνια τοῦ νότου· Βερζεβοῦλ, Ἀρκανήλ, Ἀχωνιώθ, Ζιρθεουήλ, Ἡφλάχ, Ἐφιπτά, Μελτός, Καριτέρ, Ὑποπαλτ, Λιστιθώ, Καλιούθ, Βοιδονατεκάν, Μαλέκαπών, Λισκάξ,
20 Βελιούχ, Πελγιάβ, Γααβών, Εἰσγονέλ, Πενδιπών, Χαμελουλ, Διγμασών, Ὑπερικφιμάς, Οὐκασλαβιτάν, Πτεθαμά, Βεβυκίς, Οὐρτί, Κεθαπον, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε, ἔρχεσθε ἐκ παντός τόπου ὅπου ἂν ἦσθε, ἐν τάχει, παρευθός.

25 Ἐτερος ὀρκισμὸς.

Ὀρκίζω σας καὶ σφραγίζω σας καὶ ἀναθέτω σας καὶ καταβάλλω σας ἀπὸ τὰ ἄγια καὶ φοβερώτατα ὀνόματα τοῦ Θεοῦ Παχάτα, Ἀτακήλ, Σεμιήλ, Ἀφορέχ, Ὀχτζιε, Ἀκαί, Ἐνών, [f. 32^v] Τετραγράμματον, ἄλφα καὶ ω, Λα
30 γριτῶν, Ἄϊνόν, Ἐχιάν, Ὀκιζοκμούς, Ἀραταήρ, Λιταοῦ, Μικαδέρ, Γιλεί, Ἀδωναί, Νωλί, Ἐλυέ, Ἰαλέ, Σαλαδική, Ἰαιλαδά, Ἰαλκέ,

5 ὀρκίσματος cod.
cod. 26 ἀναθετώ cod.

14 βραδύνεται cod.

24 τεράχι

Σαβαώθ, Ἰούρξ, Ἐγρικάξι, Ὀχείθ, Ἀναθών,
 Ἀλλιννα, Βααυνά, Σαβαώθ, Ἰσαξιπιῶν, Ὠ-
 νεάρ, Φετζιτμίω, Νιελί, Ἀδωνά, Φηιτόν, Ἀνα-
 ρυμολγέα, Γιακριών, Ἰριχά, Ἀναμπῶν, Ἀβε-
 σιεπτιών, Ποούχ, Μιραθών, Συναγρών, Σκαν-
 λωί, Ἀλκέ, Ἀρφεών, Ἀλπιπρά, Γενητόν,
 Γραιμόν, Ἐγλωαφέρε, εἰς ταῦτα τὰ ὀνόματά σας ὀρ-
 κίζω ὧ ἔσεῖς, δαίμονες καὶ πνεύματα τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ
 κόσμου, νὰ σωματωθῆτε, νὰ πάρετε πρόσοφιν ἀνθρωπίνην, ἡ-
 μερον καὶ εὔμορφον, νὰ ἔρχεσθε ἔμπροσθέν μου νὰ ποιήσετε 10
 τὸ θέλω. ὀρκίζω καὶ δένω καὶ σφίγγω καὶ ἀναθέτω σας ἀπὸ τοῦ
 ὀνόματος τοῦ Θεοῦ τὸ ἐντιμον καὶ φοβερόν Πετιναῖμ, καὶ ἀπὸ
 τὸ μεγαλοπρεπέστατον καὶ μεγαλειότατον καὶ ἐνδοξον ὄνομα Κυ-
 ρίου Φανακήμ, καὶ ἀπὸ τὸ πολύτιμον Κυρίου Σεμιφοράς.
 φοβήθητε καὶ ἐντρέπητε τὰς ὀνομασίας· Κασιώδωρε, Ἀα-15
 μανοριά, Πεντινά, Γεαθαλαμιά, Σεγανέ, Ἀ-
 γαριά, Ρωαθιά, Θελάμια, Ἀδιριώ καὶ Καριών,
 ὧ ἔσεῖς, δαίμονες, φάνητε ἔμπροσθέν μου καὶ μὴ μου παρακού-
 σετε διὰ τὰ ἄγια καὶ ἐντιμα ὀνόματα τοῦ Θεοῦ ταῦτα· Ἀγλά,
 Ἀγλαί, Ἀγλατασέ, Θε(ε)όν, Ἐλιῶ, Λοχέμ, Τε-20
 τραγράμματον, Ἰσαάκ, Βαλμιδαλάς, Σιλ'ανάς,
 Ἰλαβολάμ, Βελαμελαδωνακί, Ἀχακέ, Τζω-
 ζώ, Ἐαρών, Ἀνταανωδαί, Ἀρεαττά, Παλι-
 χαδάλ, Ὠμιστικόν, Συμουλ, Μελααυτά, Χογι-
 μά, Μαθέα, Ραχέμ, Ἐμονέλ, Ἐμανουήλ, ἄλφα 25
 καὶ ω, σφίγγω καὶ βιάζω σας καὶ δένω σας διὰ τοὺς ἁγίους ἀγγέ-
 λους Μιχαήλ καὶ Ραφαήλ καὶ διὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων Μα-
 φιήλ, Σεραπεφουήλ, Γιμαήλ, Λαδωνάηλ.

Μετὰ τὸν ὀρκισμόν [f. 37] τοῦτον θέλεις ἰδεῖν νὰ ἔρχονται φου-
 σάτον· καὶ μηδὲν δειλιάσης, ἀμὴ εἰπέ τους νὰ σταθοῦν ἔξω τοῦ 30
 κερκούλου καὶ τίμησον αὐτούς· καλῶς ἤλθατε. ὅ τι ζητεῖς λέγε
 τους.

Τέλος περὶ τοῦ εἰσάγειν δαίμονας.

8 μισθῶν cod..	9 σωματωθῆται cod.	πάρεται cod.
11 δένω] θέλω cod.	σφίγκω cod.	ἀναθετώ cod.
13 μεγα- πρεπέστατον cod.	ὀνόματι cod.	18 φανεῖται cod.
παρ- κούσεται cod.	19 ὀνομασίας cod.	20 τετραγράμμα cod.
26 σφίγκω cod.	29 θέλης ἰδεῖ cod.	30 εἶπεν cod.
31 κέρκουλου cod.	ζητῆς cod.	33 ἐξάγων cod.

< Γαστερομαντεία >.

Λαβὼν μίαν γαστέραν θές την ἄπάνω εἰς τράπεζαν · εἶτα βάλε
 ὑποκάτωθεν μανδύλιον καινὸν καὶ καρνοφυλλάτον καὶ μόσχον
 καὶ χαλβάνην. καὶ ἄναψον κερία τέσσαρα καὶ <ἔπαρον> ἕναν παρ-
 5 θένον παιδί · καὶ ἔστω πλησίον ἐκεῖ ὁ σεληνιαζόμενος καὶ ἡ γασ-
 τέρα εὐκαιρη · καὶ νὰ ἐβλέπη τὸ παιδὶν μέσα εἰς τὴν γαστέραν. καὶ
 σὺ εἰπέ εἰς τὸ ζερβόν του ὠτίον τοῦ σεληνιαζομένου καὶ εἰς τὸ
 δεξιὸν ἐτοῦτον τὸν ὀρκισμόν · ὀρκίζω σε, πνεῦμα πονηρὸν καὶ
 ἀκάθαρτον, ἀπὸ τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Θεοῦ Σαβαὼθ καὶ <ἀπὸ τὴν>
 10 ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ τὴν ὁποίαν ἀπεκάλυψεν τοῦ Μωϋσέως εἰς
 τὸ ὄρος τὸ Σινά, εἰς τὰ ἀγιάσματα τῶν ἀγιασμάτων καὶ εἰς τὰ
 ὀνόματα τῶν ἁγίων ἀγγέλων Μιχαήλ, Γαβριήλ καὶ Οὐρουήλ καὶ
 Ῥαφαήλ, καὶ εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ἐπτὰ ἀγγέλων τῶν φοβερῶν ὁποῦ
 ἀνακατώνουν ὄλους τοὺς ἀνέμους · αὐτοὶ νὰ σε ἀνακατώσουν νὰ
 15 σε εὐγάλουν ἀπὸ τοὺς ἰξέ' ἀρμόσεις καὶ μυελούς ἐτοῦτου τοῦ ἄν-
 θρώπου καὶ νὰ εὐγῆς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ἐτοῦτον · καὶ ἔχω νὰ σε
 πέμψω εἰς ἄλλον τόπον. καὶ εἰς ἐκεῖνον τὸν φοβερὸν Θεὸν καὶ εἰς
 τὰς χάριτας τοῦ παναγίου Πνεύματος καὶ εἰς τὴν παρουσίαν αὐτοῦ
 καὶ εἰς τὰ δάκρυα τῶν ἁγίων καὶ εἰς τοὺς θρήνους οὓς ἐθρήνησαν
 20 εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ μου ὀρκίζω σε, πονηρὸν δαιμόνιον,
 κατὰ τὴν ὥραν ἐτούτην νὰ ἐξέβῃς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ἐτοῦτον νὰ
 σέβῃς μέσα εἰς τὴν γαστέραν ἐτούτην καὶ νὰ σε πέμψω εἰς τὸν
 ὀδεῖνα τόπον. ἔτι δὲ ὀρκίζω σας καὶ εἰς τὰς θαυματουργίας τῶν
 ἀγγέλων καὶ ἁγίων καὶ εἰς τὰς εὐχὰς αὐτῶν καὶ εἰς τὴν χάριταν
 25 ὁποῦ ἐχαριτώ-[f. 37v]-θησαν. ὀρκίζω σας εἰς τὸν Θεὸν ὃν τρέμει
 πᾶσα κτίσις ὄρατῶν καὶ ἀόρατων ὅτι εὐθὺς νὰ χωρισθῆς ἀπὸ τὸν
 ἄνθρωπον ἐτοῦτον νὰ σέβῃς μέσα εἰς τὴν γαστέραν ταύτην διὰ νὰ
 σε πέμψω εἰς τὸν ὀδεῖνα τόπον. τότε ἐρώτα τὸ παιδί ἐὰν ἐβλέπει
 ἄνθρωπον σαρκικὸν μέσα εἰς τὴν γαστέραν · καὶ ἂν εἴπη · μέσα
 30 ἐστίν, ἔχε κερὶον εὐθὺς καὶ στούπωσε τὸ στόμα τοῦ ὑαλίου. καὶ

1 tit. addidi. 2 γαστέραν] + καὶ cod. 3 καινῶ cod.
 καρνοφυλλάτον cod. 4 ἔπαρον addidi. 6 εὐκαιρη cod. εὐλέπει
 cod. (ἐβλέπω = βλέπω). 9 ἀπὸ τὴν addidi. 16 ἔχω] ἐγώ ?
 σε] σοῦ cod. 21 ἐξεύης cod. 22 σε] σοῦ cod. 24 αὐτοῦ cod.
 χάρταν cod. 26 ὄρατόν cod. ἀόρατον cod. χωρισθεῖς
 cod. 27 σεβῆς cod. 28 σε] σοῦ cod.

εἶπε τοῦ παιδίου νὰ τοῦ εἴπη νὰ μὴν εὕγη ἀπὸ ἐκεῖ. καὶ τὸ παιδί νὰ ἔχη φυλακτήριον ἀπάνω του ἐτοῦτο τὸ παρόν (sigillum). καὶ <εἰς> τὴν γαστέρα κάμε χαρτὴν καὶ γράφε μίαν πεντάλφην καὶ βάλε ᾽ς τὸ στόμα τοῦ ὑαλίου ἀπάνω ᾽ς τὸ χεῖλι (pentalpha).

<Πιβακτορομαντεία>.

5

Ἐπαρον ἓνα πιβατάρην ἀφόρεστον καὶ ἄμε εἰς βρόσιν τρέχουσαν ἀντικρως τοῦ Ἥλιου καὶ γέμισον αὐτὸ νερόν, ἄλαλον, ἀσύντυχον καὶ ἀνυπόστροφον, εἰς τὰς ε' τῆς Σελήνης ἢ εἰς τὰς ἐπτὰ ἢ εἰς τὰς ἰγ' ἢ εἰς τὰς ιζ' ἢ εἰς κα' ἢ εἰς κε' ἢ εἰς κθ'. καὶ ἔχε ἓναν παιδί παρθένον μετὰ σοῦ. καὶ τότε ἀπογέμισον τὴν γαστέρα ἕως 10 ἄνω λάδιον τῆς δάφνης. καὶ ἔχε μάχαιραν τῆς τέχνης καὶ ποίησον τὴν βίβλιν τοῦ Σολομῶν. καὶ κάθισε ἐσθ' καὶ τὸ παιδί καὶ ἄς ἦναι ὦρα ποῦ ἀνατέλλει ὁ Ἥλιος. καὶ εἶπε ταῦτα τὰ ὄνόματα ἕνδεκα φορὰς εἰς τὸ ὠτίον τοῦ παιδίου · Ἄσ γή, Μωταργεμμή, Παγησεσεγχχή, Ἰσάχ, Ἀσακισουχάρ, Νουν- 15 βαντά. καὶ ὡσὰν ἀποπῆς τὰς ια' φορὰς, ἄρχισε καὶ ὀρκίζε οὕτως · ὀρκίζω σας, στοιχεῖα τὰ ὁποῖα εἶσθε γλυκέα ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ὑπόκρυφα τοῖς ἀνθρώποις, ὁποῦ στρέφετε τὰ πρόσω πάντα ὡσὰν θέλετε, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀγγέλου τοῦ πυρίνου καὶ τῆς ῥομφαίας τῆς στρεφομένης, εἰς τὸ ὄνομα τῶν ἐπτὰ βασιλέων ὑμῶν τῶν 20 δυνατῶν καὶ τοῦ πορφυροῦ προβάτου καὶ τοῦ λέοντος τοῦ ἰσχυροῦ, νὰ ἔλθῃ ἢ συντροφία σας ἐδῶ ὅτι νὰ σας ἐρωτήσω θέ-[f. 38]-λω. καὶ τότε ἐρώτησε τὸ παιδί ἂν ἤρθασιν. καὶ θέλει ἰδεῖν φουσάτον καὶ <τότε εἶπε> νὰ φέρουσιν τὸν θρόνον τοῦ ῥηγός τους καὶ καθίξῃ ὁ ῥηγός καὶ ὄλον τὸ φουσάτον του καὶ ἀρχίσουν νὰ γευθοῦ- 25 σιν. καὶ σὰν γευθοῦσιν, εἶπε · ὀρκίζω σας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀβρακὶ καὶ τοῦ Παριέλ καὶ τοῦ Ἀριέλ, ὅτι νὰ μὴν σηκωθῆτε ἀπ' ἐδῶ ὅσον νὰ ἐρωτήσω εἴ τι θέλω. καὶ φέρετε τὸ ὀφρικόν σας καὶ τὸ βιβλίον σας τῆς διαθήκης σας νὰ ὀμώσετε ἀπάνω εἰς ἐκεῖνο

3 εἰς inserui. μία πεντάλφα cod. 4 κελή cod. 5 Cf. supra, pp. 37-40. 6 τρέχοντα cod. 7 αὐτήν cod. in margine legitur, 2^a m. scr., furem et res furto direptas ostendere, quod ad fol. 38 pertinet. 17 σας]σαι cod. τὰ] τὰς cod. 18 στρέφεται cod. πάσας cod. 20 στρεφομένης cod. 24 τότε εἶπέ addidi. 25 του] τους cod. 27 συγκώθεται cod. 28 ὅσο cod. φέρεται cod.

ὅπου ἐγὼ σας θέλω ἐρωτήσει νὰ μὴν μου εἴπητε ψευδές, ἀλλὰ μετὰ ἀληθείας νὰ με ἐρμηνεύσετε καὶ πάσης καθαρότητος, καὶ ἀπάνω εἰς τοὺς πρωτοθρόνους σας καὶ ἀρχηγούς σας Βαβέτ, Βαλτάσαρ, Παλτάσαρ, Βεελζεβούλ, Σιεχαπόν.

5 Ἐὰν θέλῃς νὰ ἐρωτήσης περὶ κλέπτῃν
δρκίζε οὕτως·

<Ὁρκίζω σας ἀπὸ τῶν ὀνομάτων> τῶν ἀγγέλων Ἀλμεήλ, Καλσιέλ, Σαρχιέλ καὶ Παραέλ, νὰ μου εἴπητε τὸ ὄνομα τοῦ κλέπτον ὅπου ἔκλεψε τὸ ὄδεινα πρᾶγμα· πῶς τὸν λέγουν
10 καὶ τί φορεῖ καὶ ποῦ τὰ ἔχει κρυμμένα· εὐθὺς νὰ μου τὸν δείξετε καὶ τὸ κομμί του, καὶ τὴν φορεσίαν του.

Εἰς ἄνθρωπον ποῦ εἶναι εἰς ξενιτείαν
δρκίζε οὕτως·

Ἐὰν θέλῃς ἀπὸ ὀνόματος Μαρπιχήλ, Φαρνιμπαήλ,
15 Σαμτωρτέ καὶ τοῦ Ἀμιώβ, ἢ ζῆ ἢ ἀπέθανε ἢ τί λογισμὸν ἔχει;

Διὰ μελλόντων πραγμάτων, εἰς θέλῃς <εἰδέναι> ἄν γίνεται ἢ ὄδεινα πραγματεία
δρκίζε οὕτως·

20 Ἐὰν θέλῃς ἀπὸ ὀνόματος Σαντελφῶν, Κοχβιέλ, Ρετζιέλ καὶ τοῦ Σαρπιέλ, νὰ μου εἴπητε ἢ ὄδεινα πραγματεία εἰς ἄν γίνεται ἢ ὄχι.

Ἐὰν θέλῃς νὰ ἐρωτήσης δι' ἀσθενῆ, ζῆ ἢ
'πέθανεν·

25 Ἐὰν θέλῃς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Σαργιλέ, Ὀμπενιέλ, Λετζιέλ καὶ Ραματζιέλ, νὰ μου εἴπητε ζῆ ἢ πεθάνῃ.

1 εἰπέτε et infra εἰπήτε, εἰπῆ cod. ψευδός cod. 5 Cf. supra, pp. 42 sq. 7 δρκίζω — ὀνομάτων addidi. 9 ἐλέγουν cod. 10 εἰδείξετε cod. 15 τί = τίνα cod. 17 μελλούμενον cod. εἰδέναι inserui. 27 πεθένη cod.

Νὰ ᾿ρωτήσης περὶ θησαυροῦ ἂν θέλῃς·

᾿Ορκίζω σας ἀπὸ τοῦ ὀνόματος [f. 38^v] *Νουριέλ, Μαθνιέλ, Πεχθά, Βιθιέλ* καὶ *Ῥαφαέλ*, νά μου εἴπητε ποῦ ἔστιν θησαυρός.

Διὰ νὰ μάθῃς μυστήρια γυναικὸς ἢ ἀν- 5
δρὸς ὀρκίζε οὕτως·

᾿Ορκίζω σας ἀπὸ τοῦ ὀνόματος *Ταξουζιέλ, ᾿Αβεσα-
βεήλ, ᾿Αγηραχκιήλ* καὶ *Μεκισαμιήλ*, νά με εἴπητε
τί ἔκαναν καὶ τί ἔχουν νὰ κάμουν.

᾿Οταν θέλῃς νὰ τοὺς ἀπολογιάσῃς· 10

᾿Ερώτησα εἴ τι ἤθελα καὶ ὑπᾶτε ᾿σ τὸ καλόν· καὶ ὅταν σας ἐκ-
καλέσω, μετὰ χαρᾶς νὰ ἔρχεσθε. καὶ ὀρκίζω σας ἀπὸ τοῦ ὀνόματος
τῶν ἀγίων ἀγγέλων *Τισιζαήλ, Μιχαήλ*, νὰ μὴν κάμετε
ἀδέξιον τούτου τοῦ παιδίου μήτε ἐμοῦ μήτε ἡμέραν μήτε νύκτα.

Figura : circulus in quo haec verba ὁ τόπος τοῦ παιδὸς ἦγον 15
τοῦ μαθητοῦ καὶ τοῦ διδασκάλου. In corona: *Τετραγράμ-
ματος, ᾿Αδωναί, ᾿Ελωί, Μωθαί*.

᾿Ετέρη πρᾶξις τοῦ καθρέπτου.

᾿Οφείλεις εὐρεῖν παιδὶν παρθένον καθαρὸν χρονῶν ὀκτὼ ἐπι-
στάμενον καὶ γράμματα· καὶ λαβὼν μαχαίρην μαυρομάνικον καὶ 20
καθρέπτῃν ἀπελθε εἰς τόπον ἴδιον καὶ μὴ ὑπὸ τινος θεωρούμενος
καὶ ποιήσον κάτω εἰς τὴν γῆν μετὰ μαχαίριον ὥσπερ τάφον ὁμοίω-
μα καὶ γύρωθεν τοῦ κουλουρίου πεντάλφαις. καὶ πῆξον τὸ μαχαίρην
εἰς τὴν μέσῃν (figura : quadrum cum quinque pentalphis). καὶ
θέσε τὸν καθρέπτῃν ἀπάνω εἰς τὴν κορυφῇν τοῦ μαχαίριου καὶ 25
ᾗς τὸ κρατῇ τὸ παιδί μετὰ τὰ χεῖρά του καὶ νὰ ᾿ρωτᾶται εἰς ὄλα τὰ
ὀνόματα ἀπὸ ὅσους θεωρεῖ ἐντὸς τοῦ καθρέπτου καὶ νὰ τὸ λέγῃ
τοῦ διδασκάλου· πλην τὸ παιδί νὰ μὴ ᾗρη τοὺς ὀφθαλμούς του

1 ρετήσης cod. 11 καλῶ cod. ἐκαλέσω cod. 14 ἡμέρα cod.
18 Cf. infra, cod. Bononiensem, f. 349^v. 19 ὀφιλε cod.
23 πεντάλφαις] + ὥσπερ τάφον ὁμοίωμα οὕτως cod. 26 ρωτάτε
cod.

ἐνθεν κἀκειθεν, ἀλλὰ πάντα νὰ ὀρθῶ μέσα εἰς τὸν καθρέπτην. ὀφει-
 [f. 39]-λει ὁ τι λέγει ὁ διδάσκαλος νὰ λέγῃ καὶ τὸ παιδί. — ἀρχή·
 Ζήρα, Ζήρα, Ζήρα, Ζάμαρα, Ζάμαρα, Ζάμαρα,
 Φιάτε, Φιάτε, Φιάτε, Ζήτω, Ζήτω, Ζήτω· ἄμεν,
 5 ἄμεν, ἄμεν. κυρὰ βασίλισσα Συμπίλια, ὀρίζει ὁ μάστορος
 εἰς τὰ ὀνόματα ταῦτα καὶ εἰς τὸ † ἀνεκφένετο καὶ εἰς τὴν δύναμιν
 τῆς παρθενίας τοῦ παιδὸς ἐτούτου, νὰ γυρίσῃ τὸν καθρέπτην ἐτοῦ-
 τον νὰ τὸν κάμῃ μαῦρον, κόκκινον καὶ κίτρινον, καὶ νὰ γένη
 10 ὁ μάγερας νὰ τὸν ἴδω. — σὰν ἔλθῃ· μάγερε, ὀρίζει ὁ μάστορος νὰ
 στείλῃς τὸν δοῦλόν σου ἄπάνω εἰς τὸ ὑψηλότατον βουνὶ ὀποῦ νὰ
 εἶναι, νὰ φέρῃ ἐδῶ τρία καλά πρόβατα ἐδῶ. — ἀπέρχεται καὶ ἔρχε-
 ται. — ἐρώτησις· μάγειρε, ὀρίζει ὁ μάστορος νὰ τὰ σφάξῃς
 καὶ νὰ δεχθῇ τὸ αἷμά τους εἰς ἑ χρυσὸν βατζέλιον καὶ νὰ τὸ πῆς
 15 νὰ χαρῆς· καὶ νὰ τὰ γδάρῃς, ἄλλα κάμῃς ὀπτά, ἄλλα μαγερευτά. —
 ἐρώτησις· μάγειρε, ὀρίζει ὁ μάστορος νὰ φέρῃς θρονία χρυσῶ,
 ταῦταν, μεσάλια, κούπαις ἀργυραῖς, φωμὶ καλόν, κρασί καλόν
 νὰ θέσῃς νὰ ἦναι ἔτοιμα. — ἐρώτησις τοῦ διδασκάλου καὶ ἁ πό-
 κρισις τοῦ παιδίου· μάγειρε, ὀρίζει ὁ μάστορος νὰ ἔλθῃ ἢ κυρὰ
 20 βασίλισσα ἢ Συμπίλια ὀμοῦ με τοῦ λαοῦ τῆς νὰ καθίσῃ νὰ
 φῶ, νὰ πῆ, νὰ εὐφρανθοῦν. — καὶ σὰν ἴδῃ ὅτι ἐποίησαν οὕτως καὶ
 ἔφαγαν, εἰπέ· κυρὰ βασίλισσα Συμπίλια, ὀρίζει ὁ μάστορος
 ὅτι νὰ στείλῃς τὸν δοῦλόν σου κάτω ἔς τὴν Λακεδαιμονί-
 αν ἔς τὸν βασιλέα Σολομῶν νὰ τοῦ δόσῃ τὸ βιβλίον ὀποῦ
 25 εἶναι μετὰ τὸ στόμωμα στομωμένον καὶ μετὰ τὸ τρίγραμμα βουλλω-
 μένον νὰ τὸ φέρῃ ἐδῶ νὰ ὀμόσῃς ἐσὺ καὶ οἱ ἄρχοντές σου καλά,
 πιστὰ καὶ ἀληθινά, ἀπὸ εἴτι σας ἐρωτήσω, νὰ με εἴπουν τὴν πᾶσαν
 ἀλήθειαν. — καὶ σὰν ὀμόσουν, τὸ παιδί πάν-[f. 39v]-τοτε νὰ βλέπῃ
 μέσα εἰς τὸν καθρέπτην καὶ νὰ ἐρωτᾶται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου εἰς
 30 ὅλα τὰ κεφάλαια· καὶ καθὼς ἴδῃ ἐντὸς τοῦ καθρέπτου ἀποκρίνεται.
 εἶτα λέγῃ ὁ διδάσκαλος· ἄρχοντες, εἰς τὸν ὄρκον ὀποῦ ὀμόσατε
 καὶ εἰς τὴν κρίσιν τὴν θέλετε κριθῆ, νὰ με εἴπητε τὴν πᾶσαν ἀλή-

1 πάντας cod.	4 in marg. 2a m. : cito et citto italice
5 συμπολιά cod.	6 † textus corruptus. 8 ἐκάμῃς cod.
10 ἰδῶ, ἰδῆτε, εἰπῆ, εἰπήτε persaepe cod.	12 ἀπέρεται cod.
14 in marg. 2a m. : bacile italice.	17 ταύλα cod. in marg. 2a m. : cuppe italice.
20 συμπήλια cod.	21 φᾶ i. e. φάγη.
23 λακεδαιμονία cod.	24 τοὺς cod.
29 ἐρωτᾶτε cod.	31 ὀμώσετε cod.
25 στομομένω cod.	

θειαν. — τότε ἐρώτα εἴ τι θέλεις. καὶ <εἰ μὲν> ἐπιτόχης ᾿ς τὸ πρῶτον, καλὸν· εἰ δὲ <μὴ>, ποιήσης αὐτὸ ἀπὸ ἀρχῆν ἕως τρίτης φορᾶς. καὶ τὸ παιδίον νὰ ᾿ῃναι καθαρὸν καὶ καλόφθαλμον. καὶ εἰπὲ αὐτοῦς· ὑπάγετε ᾿ς τὸ καλὸν πασαένας εἰς τὴν ἰδίαν κατοικίαν σας καὶ ὡσάν σας ἐκκαλήσω νὰ ἔρχεσθε μετὰ χαρᾶς. — ἄς ση-5 κωθῆ τὸ παιδίον, ἔπαρε τὸν καθρέπτην, χάλασε καὶ τὸν κύκλον μετὰς πεντάφαις.

Ἐτέρᾳ πρᾶξις τῆς αὐτῆς <τέχνης>.

Ὅμοίως παιδίον παρθένον καθαρὸν κάθισον εἰς ἄμουλαν καὶ ξῆσον μετὰ ἐλαίου <καὶ μουντζούρας> ἀπὸ τηγανίου κῶλον εἰς 10 τὴν παλάμην τοῦ παιδίου καὶ λέγε ταῦτα τὰ ὀνόματα ἕως ἑπτὰ φοραῖς· Ναχπιέλ, Ναχτιέλ, Χατμήν, Ἐρμήν... Cetera desiderantur.

[F. 41v] Ἄγγελοι καὶ δαίμονες ἐκάστης ἡμέρας.

α' Ἡλιος· τῆ κυριακῆ.

Ὡρα α' ἄγγελος Μιχαήλ καὶ δαίμων Ἀὐτοδύο· Ὡρα 15 β' ἄγγελος Ἀρφαναῖ καὶ δαίμων Ὀρναῖ· Ὡρα γ' ἄγγελος Πελουήλ καὶ δαίμων Πηραθουῖ· Ὡρα δ' ἄγγελος Ἡθθαήλ καὶ δαίμων Σιλιδώ· Ὡρα ε' ἄγγελος Πιέλ καὶ δαίμων Σιτεός· Ὡρα ζ' ἄγγελος Ἰωοὺφ καὶ δαίμων Ζαδιφόρ· Ὡρα ζ' ἄγγελος Πέλ καὶ δαίμων Μανήρ· Ὡρα η' ἄγγελος 20 Ἰοράν καὶ δαίμων Ὀσμιέ· Ὡρα θ' ἄγγελος Κατιήλ καὶ δαίμων Πιήζ· Ὡρα ι' ἄγγελος Βιδουήλ καὶ δαίμων Ταράτ· ια' Ὡρα ἄγγελος Ἰδοήλ καὶ δαίμων Νιστίκ· Ὡρα ιβ' ἄγγελος Σαναήλ καὶ δαίμων Πιλιούρ· Ὡρα ιγ' ἄγγελος Ὀφεήλ καὶ δαίμων Ἰσστός· Ὡρα ιδ' ἄγγελος Σαραήλ 25 καὶ δαίμων Ὀπιός· Ὡρα ιε' ἄγγελος Λισιέλ καὶ δαίμων

1 εἰ μὲν addidi. 2 μὴ addidi. 4 ὑπάγεται cod. κατοικία cod. 5 ἐκαλήσω cod. 7 τῆς cod. 8 τέχνης addidi.

Cf. supra, p. 54, 23; infra, cod. Bonon. f. 349v. 9 καὶ ἡ cod.

10 καὶ μουντζούρας (i. e. ἀσβόλης) addidi; cf. supra, p. 55, 1.

12 Sine discrimine sequitur Testamenti Solomonis textus mutilus quem edidit Mac-Cown, *The Testament of Solomon*, Diss. Chicago, 1922. 13 Cf. supra, pp. 69 sqq., et *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 2, p. 149.

21 ἰοράν supra κατηήλ in cod.

Νικῶν. <ᾠρα> ις' ἄγγελος Ναουουήλ <καὶ> δαίμων Νι-
 τιάφ· ᾠρα ις' ἄγγελος Ὁρμιήλ <καὶ δαίμων> Ὁράξ· ᾠρα ιη'
 ἄγγελος Πελήλ καὶ δαίμων Ἀσήνς· ᾠρα ιθ' ἄγγελος Ἰαήλ
 καὶ δαίμων Συνοπιγός· ᾠρα κ' ἄγγελος Ἡθιήλ καὶ δαί-
 5 μων Ἀραφ· ᾠρα κα' ἄγγελος Θαμνιήλ καὶ δαίμων Ταρ-
 ταροήλ· ᾠρα κβ' ἄγγελος Βραδαήλ καὶ δαίμων Μεχ-
 μέθ· ᾠρα κγ' ἄγγελος Ἀληνός καὶ δαίμων Μεθριδάν·
 ᾠρα κδ' ἄγγελος Ἰὼν καὶ δαίμων Φροδρινός.

Τῆ δευτέρᾳ· Σελήνη.

10 ᾠρα α' ἄγγελος Γαβριήλ καὶ δαίμων Μαμουνάς· ᾠρα
 β' ἄγγελος Φασαφαήλ καὶ δαίμων Σκολιόν· ᾠρα γ' ἄγ-
 γελος Πινοέλ καὶ δαίμων Θετοδόφ· ᾠρα δ' ἄγγελος Κο-
 πιέλ καὶ δαίμων Ἀρβάν· ᾠρα ε' ἄγγελος Κελεήλ καὶ δαί-
 μων Ἀζάν· ᾠρα ς' ἄγγελος Καριήλ καὶ δαίμων Μεμάχθ·
 15 ᾠρα ζ' ἄγγελος Μνηδιήλ καὶ δαίμων Σκαμιδίνος· ᾠρα
 η' ἄγγελος Ἐζεήλ καὶ δαίμων Γερφάν· ᾠρα θ' ἄγγελος
 Ἰωήλ καὶ δαίμων Γιράμ· ᾠρα ι' ἄγγελος Σιναήλ καὶ
 δαίμων Μεκτιμανάς· ᾠρα ια' ἄγγελος Σκεναήλ καὶ δαί-
 μων Μεξιφῶν· ᾠρα ιβ' ἄγγελος Ροχαήλ καὶ δαίμων [f.
 20 42] Οὐτολόχ· ᾠρα ιγ' ἄγγελος Ψεήλ καὶ δαίμων Νυκτι-
 δών· ᾠρα ιδ' ἄγγελος Τιπιδωήλ καὶ δαίμων Οὐιστός·
 ᾠρα ιε' ἄγγελος Ἀκητοήλ καὶ δαίμων Κασιερέφ· ᾠρα
 ις' ἄγγελος Ὀοργαήλ καὶ δαίμων Κυσιεποτός· ᾠρα ις'
 ἄγγελος Ροματιήλ καὶ δαίμων Ἀποφαήλ· ᾠρα ιη'
 25 ἄγγελος Σερπιδῶν καὶ δαίμων Νιοχέλ· ᾠρα ιθ' ἄγγελος
 Ἡτιτόν καὶ δαίμονας Ἡτουρός· ᾠρα κ' ἄγγελος Μετα-
 βιήλ καὶ δαίμων Σιριτόν· ᾠρα κα' ἄγγελος Καβαήλ
 καὶ δαίμονας Φριναφέ· ᾠρα κβ' ἄγγελος Ἡκονιήλ καὶ
 δαίμων Κανόφ· ᾠρα κγ' ἄγγελος Γεννηκιήλ καὶ δαίμων
 30 Ἐδκνιτιήλ· ᾠρα κδ' ἄγγελος Κρονιτιήλ καὶ δαίμων
 Ἀρκιδώδ.

Ἡμέρα τρίτη· Ἄρης.

ᾠρα α' ἄγγελος Σαμουήλ καὶ δαίμων Λιθιδός· ᾠρα β'
 ἄγγελος Κασαήλ καὶ δαίμων Κανιστῶν· ᾠρα γ' ἄγγελος

1 ᾠρα inserui; ις'] + τῶ cod. καὶ inserui. 2 καὶ δαίμων inserui.

Φιρφεήλ και δαίμων Μαιθώθ· ὦρα δ' ἄγγελος *** ὦρα
 ιδ' ἄγγελος Πατιήλ και δαίμων Σκονίν· ὦρα ιε' ἄγγελος
 Περτάν και δαίμων Προφί· <ὦρα>ις' ἄγγελος Σαλπιέλ
 και δαίμων Ἀχλιτών· ὦρα ις' ἄγγελος Ἀβαήλ και δαίμων
 Ὁριάν· ὦρα ιη' ἄγγελος Στρατιήλ <και δαίμων>. 5
 ὦρα ιθ' ἄγγελος Ὁπαδουήλ και δαίμων Τοδιδεδός·
 ὦρα κ' ἄγγελος Καρνιήλ και δαίμων Τεφραήλ· ὦρα κα'
 ἄγγελος Μεθαήλ και δαίμων Ἰαράν· <ὦρα> κβ' ἄγγελος
 Στεροήλ και δαίμων Ρακιδών· <ὦρα> κγ' ἄγγελος Ἐσ-
 μουνήλ και δαίμων Ἡργατιγέ· ὦρα κδ' ἄγγελος Ρου-10
 τζιήλ και δαίμων Γισαόρ.

Ἡμέρα τετράδη· Ἐρμης.

Ὠρα α' ἄγγελος Οὔρουήλ και δαίμων Λουτζιφέρ·
 ὦρα β' ἄγγελος Ἀρακιήλ και δαίμων Γουκουμόν·
 ὦρα γ' ἄγγελος Μιεφιήλ και δαίμων Εἰστιεριξ· ὦρα 15
 δ' ἄγγελος Τροσιέλ και δαίμων Μηδικίτ· ὦρα ε' ἄγγε-
 λος Χερτοσιέλ και δαίμων Γταδαφίδ· ὦρα ς' ἄγγελος
 Σφιτζιοήλ και δαίμων Σκιτογιρί· ὦρα ζ' ἄγγελος
 Οὔλοδιὰς και δαίμων **· ὦρα η' ἄγγελος Καλφαέλ και
 δαίμων Καρατάν· ὦρα θ' ἄγγελος Σκντοκνήλ και δαίμων 20
 Μιάγ· ὦρα ι' ἄγγελος Τιροήλ <και δαίμων> Γιτζάρ·
 ια' ὦρα ἄγγελος Μιέλ και δαίμων Πνιδώρ· ὦρα ιβ' ἄγγελος
 Χαρακιήλ και δαίμων Ταβλάς· ὦρα ιγ' ἄγγελος Δριήλ
 και δαίμων Ταξπόν· ὦρα ιδ' ἄγγελος Σιδριήλ και δαίμων
 Ὁφέτης· ὦρα ιε' ἄγγελος Λαερπιήλ και δαίμων**· ὦρα 25
 ις' ἄγγελος Μαρσήλ και δαίμων Βλεκύν· ὦρα ις' ἄγγελος
 Κορταήλ [f. 42^v] και δαίμων Βλεμήν· ὦρα ιη' ἄγγελος
 Καπεήλ και δαίμων Χιρώτ· ὦρα ιθ' ἄγγελος Πηρανήλ
 και δαίμων Ἐφιπάς· ὦρα κ' ἄγγελος Σαταναήλ και
 δαίμων Ἀκαήλ· ὦρα κα' ἄγγελος Κατζαήλ και δαίμων 30
 Λογινάρ· ὦρα κβ' ἄγγελος Λουλιέλ και δαίμων Φαράι·

1 ** lacunam indicavit librarius verbis: ἔδω λόπ και ἔχει ἀπὸ τὰς ιγ'
 ὦρα κκεκείθεν, quae legenda videntur ἔδω λείπει· και ἔχει ἕως
 τὰς ιγ' ὦρας· και ἐκείθεν. 3 ὦρα addidi. 5 και δαίμων
 addidi et nomen daemoneis deest. 8 et 9 ὦρα addidi.
 19 nomen deest. 21 και δαίμων addidi. 25 nomen
 deest.

ὥρα κγ' ἄγγελος Σαλταήλ και δαίμονας 'Ρουστατ· ὥρα
κδ' ἄγγελος Γαβτελ και δαίμονας 'Οπνάξ.

'Ημέρα πέμπτη· Ζεύς.

'Ωρα α' κυριεύει ἄγγελος 'Ραφαήλ και δαίμων Μελπι-
5 φρόν· ὥρα β' ἄγγελος Περιφρέλ και δαίμων 'Οχλόρ·
ὥρα γ' ἄγγελος 'Ισφραήλ και δαίμων 'Ονιρός· ὥρα δ'
ἄγγελος Καλιήλ και δαίμων Θαφώτ· ὥρα ε' ἄγγελος
Γλωσσάς και δαίμων Τζιππάτ· ὥρα ζ' ἄγγελος 'Ι-
μεήλ και δαίμων 'Αμίρ· ὥρα ζ' ἄγγελος Χαριέλ και δαί-
10 μων Οὐταήλ· <ὥρα η' ***>· ὥρα θ' ἄγγελος 'Εμισεήλ
και δαίμων 'Εργοτάς· ὥρα ι' ἄγγελος Δαλβδθ και δαί-
μων 'Αζουβούλ· ὥρα ια' ἄγγελος Χαρτοήλ και δαίμων
'Απλήξ· ὥρα ιβ' ἄγγελος Κλουφάρ και δαίμων Σιγός·
ὥρα ιγ' ἄγγελος Σιοτιήλ και δαίμων 'Εμοδιάς· ὥρα
15 ιδ' ἄγγελος Βοκνυήλ και δαίμων 'Οούχ· ὥρα ιε' ἄγγελος
Σεμοήλ και δαίμων Μονικονέτ· ὥρα ις' ἄγγελος 'Ορια-
τὸς και δαίμων Κοπινός· ὥρα ιζ' ἄγγελος Χημερίλ και
δαίμων Καϊτέ· ὥρα ιη' ἄγγελος 'Ορφαήλ και δαίμων Λα-
στόρ· ὥρα ιθ' ἄγγελος Κυδουήλ και δαίμονας 'Επιος·
20 ὥρα κ' ἄγγελος Παήλ και δαίμων Νιερίέρ· <ὥρα κα' ***>
ὥρα κβ' ἄγγελος Σαρσαήλ και δαίμων Οὐαλιελῶ· ὥρα κγ'
ἄγγελος Κονδαρκέ και δαίμων Γαλιέλ· ὥρα κδ' ἄγγελος
Κυρδιπὸλ και δαίμων Λιόρ.

Τῆ παρασκευῆ· 'Αφροδίτη.

25 "Ωρα α' κυριεύει ἄγγελος 'Αγαθόηλ και δαίμων Γουριήλ·
ὥρα β' ἄγγελος 'Ιδουήλ και δαίμονας Βιξούκ· ὥρα γ'
ἄγγελος Φιλοήλ και δαίμονας Ζορζοράθ· ὥρα δ' ἄγγελος
Κακεενικέλ και δαίμων 'Ραριώφ· ὥρα ε' ἄγγελος
'Εκρροήλ και δαίμων 'Ερμάγ· ὥρα ζ' ἄγγελος Κερ-
30 μανιρόν και δαίμων Κροδάλος· ὥρα ζ' ἄγγελος 'Ανιέλ
και δαίμων Ταβτάλιος· ὥρα η' ἄγγελος Μερεήλ και
δαίμων Θαπνίξ· ὥρα θ' ἄγγελος Τοφατιήλ και δαίμων
'Ελισέμ· ὥρα ι' ἄγγελος Συμιτουήλ και δαίμων 'Αμίχ·

10 ** lacunam sign.

15 ἄγγελος² iteratur.

20 ** lac. sign.

ὦρα ια' ἄγγελος Κιήλ και δαίμων [f. 43] Ἄλτιδών· ὦρα
 ιβ' ἄγγελος Ὀτραήλ και δαίμων Ἐφορίτ· ὦρα ιγ' ἄγγελος
 Ρουδιήλ και δαίμων Στρατιγέτ· ὦρα ιδ' ἄγγελος Ρου-
 διέλ και δαίμων Ἀνθηρός· ὦρα ιε' ἄγγελος Θεκηήλ
 και δαίμων Πιξιτόρ· ὦρα ις' ἄγγελος Γλυκιδώκ και δαί- 5
 μων Ἀπρίξ· ὦρα ιζ' ἄγγελος Ψωλματόν και δαίμων Νι-
 φών· ὦρα ιη' ἄγγελος Σταφιλιήλ και δαίμων Ἀτρίχ·
 ὦρα ιθ' ἄγγελος Δεαύκον και δαίμων Λιμέρ· ὦρα κ'
 ἄγγελος Ἀσφροδήλ και δαίμων Μύλιν· ὦρα κα' ἄγγελος
 Τετιλὸλ και δαίμων Καπνιθέν· <ὦρα κβ'***> ὦρα κγ' 10
 ἄγγελος Γοργεέλ και δαίμων Ταχμνάν· ὦρα κδ' ἄγγελος
 Πολιὼν και δαίμων Οὐνιφεριτούσζ.

Ἡμέρα σαββάτω· Κρόνος.

Ὦρα α' κυριεύει ἄγγελος Σακιπιήλ και δαίμων Ἡλι-
 διτόρ· ὦρα β' ἄγγελος Σαλιήλ και δαίμων Λιρίκ· ὦρα 15
 γ' ἄγγελος Βεσαήλ και δαίμων Σπονδώρ· ὦρα δ' ἄγγε-
 λος Ἀβαήλ και δαίμων Κηριάμ· ὦρα ε' ἄγγελος Γιέλ
 και δαίμων Νικέμ· ὦρα ς' ἄγγελος Πεταήλ και δαίμων
 Κιριέ· ὦρα ζ' ἄγγελος Πελαφιήλ και δαίμων Συνιγη-
 ρώμ· ὦρα η' ἄγγελος Σαμωσάν και δαίμων Ἐφίός· ὦρα 20
 θ' ἄγγελος Πλατανίξ και δαίμων Θόνιος· ὦρα ι' ἄγγελος
 Καπουνηήλ και δαίμων Γοργοπιός· ὦρα ια' ἄγγελος
 Μαρνιχαήλ και δαίμων Στελφά· ὦρα ιβ' ἄγγελος Ἀλ-
 τεχαρξίξ και δαίμων Κυτός· ὦρα ιγ' ἄγγελος Ἀρνηήλ
 και δαίμων Σιάρ· ὦρα ιδ' ἄγγελος Βερβιήλ **· ὦρα ιε' 25
 ἄγγελος Γολγιήλ και δαίμων Ἀργητάν· ὦρα ις' ἄγγελος
 Σανιπιήλ και δαίμων Ἀπόμιος· ὦρα ιζ' ἄγγελος Βεχα-
 ραήλ και δαίμονας Γνωτάς· ὦρα ιη' ἄγγελος Ἀπιαήλ ***
 cetera desunt.

Ἐτερος ὠροσκοπὸς τοῦ νυχθημέρου.

Σελήνης ὦραι.

30

Ὦρα α' κυριεύει ἡ Σελήνη· ἔχει ἄγγελον Γαβριή και δαί-
 μονα Μαμονάς· ὦρα β' ὁ Κρόνος· εἶναι δι' ἀρρωστίας· ὦρα
 γ' ὁ Ζεὺς, διὰ τὴν ἀνοίξεως ἀργαστήριον· ὦρα δ' ὁ Ἄρης, διὰ τὴν μὴν

10 *** lac. sign 13 σαββάτον cod. 25 ** lac. sign 29 Cf.
 supra, p. 397 sqq. et *Catal. codd. astr. gr.*, VIII, 2, pp. 144 sqq.
 τοῦ] τῆς cod. 31 ὦρα, hic et infra, cod. δαίμων cod. pla-
 netae signis designantur.

ποιήσης ἐργασίαν. ὥρα ε' ὁ Ἥλιος· ἄρχον διὰ πούλησιν. ὥρα
 ζ' ἡ Ἀφροδίτη, διὰ συναλλάγματος μεσιτείας. ὥρα ζ' ὁ Ἑρμῆς,
 διὰ νὰ ὑπάγῃς εἰς ταξεῖδι. ὥρα η' ἡ Σελήνη, διὰ νυκτὸς ἐργασίαν.
 ὥρα θ' ὁ Κρόνος, μὴν πράξης τίποτες. ὥρα ι' ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ
 5 ποιήσης [f. 43^v] πραγματείαν. Desunt horae XI et XII.

Τῆς νυκτός, β'.

ὥρα α' ἡ Ἀφροδίτη, ἀναπαύον. ὥρα β' ὁ Ἑρμῆς, διὰ κέρδος.
 ὥρα γ' Σελήνη, περὶ πραγματείας. ὥρα δ' Κρόνος, μὴ μεριμνᾷς.
 ὥρα ε' Ζεὺς, δι' ἀντιδιάβασμα. ὥρα ζ' Ἀρης, μὴ ποιῆς τίποτες.
 10 ὥρα ζ' ὁ Ἥλιος, ἄρχον πάσης ὑποθέσεως. ὥρα η' ἡ Ἀφροδίτη,
 παύον, μὴ μεριμνᾷς διὰ τίποτε. ὥρα θ' Ἑρμῆς, κίνα καὶ σάλευε.
 τὰ πράγματα. ὥρα ι' Σελήνη, ὄρθριζε τὴν ὑπόθεσιν. ὥρα ια' ὁ
 Κρόνος, μὴ μεριμνᾷς. ὥρα ιβ' ὁ Ζεὺς, ἀνοιγε τὸ ἐργαστήριον.

Τῆ τρίτῃ ὁ Ἄρης.

15 ὥρα α' Ἄρης διὰ τὸν πόλεμον καὶ νίκην. ὥρα β' Ἥλιος διὰ
 νὰ λάβῃς σόλδον τοῦ πολέμου. ὥρα γ' Ἀφροδίτη, διὰ νὰ ποιήσης
 ἐπιδέξιον. ὥρα δ' ὁ Ἑρμῆς, ὕπαγε εἰς πόλεμον. ὥρα ε' Σελήνη,
 διὰ νὰ ποιήσης νυκτερινόν. ὥρα ζ' Κρόνος, πρόσεχε πολλά. ὥρα
 ζ' Ζεὺς, εὐχαρίσται. ὥρα η' Ἄρης, ποίησε βοήθημά σου. ὥρα θ'
 20 Ἥλιος, εἴ τι θέλεις ποίησον. ὥρα ι' Ἀφροδίτη, ποίησε δυναστείαν.
 ὥρα ια' Ἑρμῆς, εἰς τὸ προφασίζεσθαι. ὥρα ιβ' ἡ Σελήνη, εἰς τὸ
 σαλεῦσαι τὴν δουλείαν σου. Desunt noctis horae.

Τῆ τετραδῇ ὁ Ἑρμῆς.

ὥρα α' Ἑρμῆς, ἐμφανώτατος περὶ παιδίων. ὥρα β' Σελήνη,
 25 <διὰ> εὐθυμήσεως καὶ ἀναπαύσεως. ὥρα γ' Κρόνος, μὴ πράξης
 τίποτες. ὥρα δ' ὁ Ζεὺς, εἰς τὸ ποιῆσαι ἀρχημίας. ὥρα ε' Ἄρης,
 εἰς τὸ ἀναγγεῖλαι τὰ κρύφια. ὥρα ζ' Ἥλιος, εἰς τὸ καταφρονῆσαι

1 ὀη cod.	2 μεσιτία cod.	3 ἐργασία cod.
5 πραγματία cod.	9 ἀντιδιασβασμα cod.	10 θέσεως cod.
11 κήγη cod.	12 τὰ πράγματα] τετραγραμμάτων cod.	ὄρθριζε
τῆ] ὄρθριζέτον cod.	16 σόλδον τοῦ πολέμου] ὄλος τὸν πό-	
λεμον cod.	24 ἐμφανώτατον cod.	παιδίων, ὄν cod.
25 διὰ addidi.	26 ἀρχημίας cod.	

τὸ μεσημέρι. ὥρα ζ' Ἀφροδίτη, εἰς τὸ δυναστεῦσαι γυναῖκα.
 ὥρα η' ὁ Ἑρμῆς διὰ κριτήριον. ὥρα θ' Σελήνη, <εἰς τὸ> ἐμβλη-
 θῆναι περὶ γυναικός. ὥρα ι' ὁ Κρόνος, βλέπον. ὥρα ια' ὁ Ζεὺς,
 ἄρξου ἧς θέλης τῆς ὁδοῦ. ὥρα ιβ' Ἄρης, μὴ πράξης τίποτες.
 Desunt horae noctis.

Τῆ. πέμπτη ὁ Ζεὺς.

5

Ὁρα α' ὁ Ζεὺς περὶ ἰατρείας ἀνθρώπων καὶ ζῶον. ὥρα β'
 Ἄρης, ἄχρηστος. ὥρα γ' Ἥλιος, εἰς τὸ φανερωθῆναι ἔμπροσθεν
 εἰς βασιλέα. ὥρα δ' ἡ Ἀφροδίτη, εἰς τὸ θεαθῆναι εἰς ἀρχόντισσαν.
 ὥρα ε' Ἑρμῆς, εἰς τὸ μανθάνειν ῥητορικά. ὥρα ς' <Σελήνη>,
 διὰ τὰ διαλλαχθῆς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ σου τὸ μεσημέρι. ὥρα ζ' Κρό-10
 νος, ἐβλέπον καλά. ὥρα η' Ζεὺς, ἀρχὴ ἐδλογημένη. ὥρα θ' Ἄρης,
 ἐπίβαλον ζῆλον. ὥρα ι' Ἥλιος, ὠφέλιμος εἰς πάντα. ὥρα ια' Ἀ-
 φροδίτη, περὶ γυναικῶν. ὥρα ιβ' Ἑρμῆς, διὰ πονηρίαν.

[F. 44] Τῆς νυκτός.

Ὁρα α' κυριεύει ἡ Σελήνη εἰς τὸ ποιῆσαι ἐπιτυχίαν. ὥρα β' 15
 Κρόνος, ἀνωφελές. ὥρα γ' Ζεὺς, εἰς πᾶσαν ἰατρείαν. ὥρα δ'
 Ἄρης, εἰς τὸ ποιῆσαι κνήγιον. ὥρα ε' Ἥλιος, περὶ θεραπείας
 βασιλέως. ὥρα ς' Ἀφροδίτη, περὶ θεραπείας δεσποίνης. ὥρα
 ζ' Ἑρμῆς, περὶ <τοῦ> ποιῆσαι βουλήν. ὥρα η' Σελήνη, διὰ νυκ-
 τερινὸν τίποτε. ὥρα θ' Κρόνος, ἀνωφελές, ὥρα ι' Ζεὺς, ποιεὶ ὡς 20
 βούλεσαι. ὥρα ια' Ἄρης, ὁμοίως. ὥρα ιβ' Ἥλιος, περὶ κρίσεως.

<Τῆ> Παρασκευῆ Ἀφροδίτη.

Ὁρα α' Ἀφροδίτη, περὶ τὰ ποιήσης ἀγάπην. ὥρα β' Ἑρμῆς,
 διὰ προξένημα. ὥρα γ' ἡ Σελήνη, ἀγαθὸν εἰς πρᾶσιν. ὥρα δ'
 Κρόνος, ἐμπόδιον τῆς ἀγάπης. ὥρα ε' Ἥλιος, διὰ ὀρισμάτων καὶ 25

2 εἰς τὸ inserui.	4 ἧς] οὐδ cod.	5 πέμπτη cod.	6 Ια- τρια cod.
8 ἀρχόντισσα cod.	9 μανθάνη cod.	14 τῆς νυκτός	16 ὥραν ²
10 διαλλαχθῆς conieci: μὴν cod.	17 θεραπεία cod.	18 θεραπεία cod.	19 τοῦ inserui.
nigro atram. supra τῆ παρασκευῆ ἦγονν τῆ ε' rubro.	22 τῆ addidi.	25 Ἥλιος] Ζεὺς codex Mona- censis (Catal. codd. astrol. gr., VIII, 2, p. 148, 15),	

ὀμιλίας. ὥρα ζ' Ἄρης, εἰς τὸ ποιῆσαι ζῆλον τῆς ἀγάπης. ὥρα ζ' Ἥλιος, ὥρα καλὴ καὶ ἀγαπητικὴ. ὥρα η' Ἀφροδίτη, καλὸν τῆς ἀγάπης. ὥρα θ' Ἐρμῆς διὰ μηνύματα μυστικά. ὥρα ι' Σελήνη, καλὸν εἰς πάντα. ὥρα ια' Κρόνος, ἀνωφελές. ὥρα ιβ' Ζεὺς, 5 εἰς τὸ ποιῆσαι συνθήκας.

Τῆς νυκτὸς παρασκευῆς.

Ὁρα α' Ἄρης κυριεύει, περὶ μεσιτείας. ὥρα β' Ἥλιος εἰς τὸ δῆσαι ἀνδρογόνα. ὥρα γ' Ἀφροδίτη, εἰς τὸ ποιῆσαι δέματα τῆς ἀγάπης. ὥρα δ' Ἐρμῆς, εἰς τὸ ποιῆσαι ἐνόπμιον τῆς ἀγάπης. ὥρα 10 ε' Σελήνη, ὥρα ἀγαθὴ. ὥρα ζ' Κρόνος, εἰς τὸ ποιῆσαι μηνύματα καὶ ἐνόπμια τῆς μάχης. ὥρα ζ' Ζεὺς, πρὸς ὑπόθεσιν καλήν· ὥρα η' Ἄρης, μὴν πράξεῖς τίποτες. ὥρα θ' Ἥλιος, καλόν. ὥρα ι' Ἀφροδίτη, καλὸν τῆς ἀγάπης. ὥρα ια' Ἐρμῆς, κάμε μίαν ἀρχήν. ὥρα ιβ' Σελήνη, <περὶ> ὑστερήσεως.

15 Τῷ σαββάτῳ ὁ Κρόνος.

Ὁρα α' κυριεύει ὁ Κρόνος, κακόν. ὥρα β' Ζεὺς, διὰ τὸ ποιῆσαις τινὰ κακόν. ὥρα γ' Ἄρης, διὰ τὸ δρθώσης φαρμάκιον. ὥρα δ' Ἥλιος, διὰ τὸ βάλλης μάχην μὲ ἀρχοντας. ὥρα ε' Ἀφροδίτη, διὰ τὸ ποιήσης τὸ μισηθῆ τὸ ἀνδρογόνον. ὥρα ζ' Ἐρμῆς, διὰ τὸ 20 εἶρησ θησαυρόν. Ceterae horae desunt.

Τῆς κυριακῆς.

Ὁρα α' Ἥλιος, ἀρχον τὸ ποιῆσαι ὀμιλίαν· ὥρα β' Ἀφροδίτη, ἀρχον τῆς εὐχῆς· ὥρα γ' Ἐρμῆς, εἰς τὸ ποιῆσαι ἐνόπμιον. ὥρα δ' Σελήνη, εἰς τὸ τὸ δέσης τινὰ. ὥρα ε' Κρόνος, ἀνωφελές. ὥρα 25 ζ' Ζεὺς, εἰς τὸ ζημιῶσαι τινὰ. ὥρα ζ' δ' Ἄρης, [f. 44v] εἰς ἀνταπόδοσιν ποιήσον. ὥρα η' Ἥλιος, εὐχαρίσται εἰς πάντας. ὥρα θ' Ἀφροδίτη, εἰς τὸ ποιῆσαι ἐνόπμια. ὥρα ι' Ἐρμῆς, εἰς μάθησιν γραμμάτων. ὥρα ια' Σελήνη, εἰς κατευόδοσιν. ὥρα ιβ' Κρόνος, ἐβλέπον. Cetera desunt.

30

Τέλος.

6 τῆς νυκτὸς παρασκευῆς (sic) nigro atram. supra σάββατον rubro.
7 μεσιτία cod. 14 περὶ addidi. 18 ἀρχτας cod. 21 κυριακῆς nigro atram. supra τῆς νυκτὸς rubro. 22 ἀρχον — ὀμιλίαν concieci: ἀρχὴ ἐπαίνου εἰς cod. 29 ἐβλέπων cod. (= βλέπον).

<Περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ζωδίων.>

[F. 49^v] Τῆς Σελήνης οὐσης ἐν τῷ Κριῷ, ἔστω καλὸν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ παρρησιάζεσθαι ἐν συναγωγαῖς, καὶ τὸ αἴτημά σου πληροῦται.

Εἰ δὲ ἐν τῷ Ταύρῳ, καλὸν πολεμῆσαι ἀντίδικον · νικᾷς γὰρ 5 αὐτόν. ἀλλὰ καὶ ἐν θαλάσῃ πλεῖν καλὸν καὶ ἐν τῷ Διδύμῳ.

Ὅταν δὲ ἐν Καρκίνῳ, μὴ πλέης ἐν θαλάσῃ, ἀλλὰ ἐν ξηρᾷ τὴν ὁδὸν σου ὄδευε. γράφε σου τὰ βουλόμενα · συμπληρωθήσονται

Ὅταν δὲ ἐν Παρθένῳ, καλὸν ἐστὶν κνηγᾶν καὶ πᾶν ἄλλο εἶ 10 τι βούλεσαι, πλὴν διὰ ξηρᾶς.

Ὅταν δὲ ἐν τῷ Λέοντι, καλὸν μεγιστάνους θεωρεῖν, πλὴν ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ.

Ὅταν δὲ ἐν τῷ Ζυγῷ, καλὸν ἐστὶν ἀφροδισιάζειν ἡγρον τὸ αἷμα τρυγᾶν.

Ὅταν δὲ ἐν Σκορπιῷ, κατὰ μὲν τὴν πρώτην Σελήνης εἰ τύχη, 15 μὴ ἐξέρχεσαι βαδίζων ὁδόν, ὅτι κακόν ἐστὶν, οὐχ ὑποστρέφη γάρ. εἰ δὲ τῇ β' ἡμέρᾳ τῆς Σελήνης τύχη, ὑποστρέφη μετὰ πάθη πολλὰ.

Ὅταν ἐν τῷ Τοξότη, καλὸν ἐστὶν ἄρματα ἐξοπλίξειν καὶ ἄρχοντας παρρησιάζεσθαι.

Ὅταν δὲ ἐν Ὑδροχόῳ, καλὸν ἐστὶν πανηγυρίζειν καὶ ἀποδήμει 20 εἰ βούλει · ἄρχοντας βλέπου.

Ὅταν δὲ εἰς τὸν Ἰχθύν, εἰς πᾶν πρᾶγμα καλὸν ἐστὶν ἀγοράσαι, [f. 50] πωλῆσαι καὶ τὰ ἐξῆς.

Ὅταν εἰς Αἰγόκερον, μηδόλως ἐργάζεσαι ὅτι οὐ συμφέρει σοι.

Ταῦτα πάντα ἐργάζου μετὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ τρις-25 ἀγίου καὶ τῆς λοιπῆς ψαλμῳδίας.

1 Cf. Catal. codd. astrol. gr., X, p. 202. 5 νίκαι cod.
 6 πλεῶν cod. 7 πλέης ἐν] πλέεσθαι cod. 8 γράφε σου] γραφεῦσοι cod. 9 συμπληροῦστωσαν cod. 10 βούλεται cod.
 11 Λέοντι] μέλλοντι τοῦ λέων cod. 13 ἀφροδισιάζων cod. ἡ-
 γρον] ἰδοῦν cod. τῷ αἵματι cod. 15 σελήνην cod. ἡ
 τύχη cod. 16 ἐξέρχεσθαι cod. κακῶν cod. 17 εἰ] ἡ cod.
 σελήνης] + εἰ cod. 20 ἀποδημόν cod. 21 ἡ cod. 24 αἰγο-
 κέρω cod. ἐργάζεσθαι cod. ὅτι] ὅταν cod. 25 τρισαγίου]
 γ' ἀγίου cod.

Περὶ νὰ κάμῃς τὰ μελάνια.

Τοῦ Κρόνου κάμῃς το τὴν ἡμέραν <καὶ> ὄραν ὅπου κυριεύει ὁ αὐτὸς πλανήτης· πολυτρίχου κικκίδιον, θεῖον ἄπυρον καὶ ἴλιγγ σκίλλη καὶ κομμίδι ἐνώσας καὶ ταῦτα τρίψας ὁμοῦ, εἰς ἡμέραν 5 καὶ ὄραν καὶ μῆραν ὅπου κυριεύει, ποιεῖ μελάνι.

Ζεῦ. Ὅμοίως καὶ τοῦ Ζεῦ εἰς τὴν ἡμέραν καὶ ὄραν καὶ μῆραν ποιεῖ τὴν μελάνην τοῦ αὐτοῦ· λάβε λαζοῦρον, μικρὸν ἀριστολοχίας, ἰχθύος χολήν, κομμίδι δαμασκινέας καὶ τρίψας ἔνωσον καὶ κάμε αὐτήν.

10 Ἄρεος. Τοῦ δὲ Ἄρεος ὁμοίως τὴν ἡμέραν καὶ ὄραν καὶ μῆραν τοῦ αὐτοῦ κυριεύοντος, λάβε κινάβαριν καὶ βαρζίν <καὶ> κομμίδιν καὶ † ἀροαριμπτέτα καὶ κομμίδι ἐλαίας· τρίψας ἔνωσον καὶ ποιήσον μελάνι.

Ἡλίου. Τοῦ δὲ Ἡλίου καὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἡμέραν, ὄραν καὶ μῆ- 15 ναν· ἔπαρε χρυσοβαράκην (ἔπαρον χρυσὸν ἀπὸ πάχνην ἄκραν) μὲ ὀλίγον διάργυρον καὶ ζουμὸν ἡλιογονόβοτάνης καὶ ὀλίγον νεροκάρδαμον <μετὰ> χρυσοκόλλης ἀραβικῆς· γράφε ἔνθα δέον.

Ἀφροδίτης. Ὅμοίως καὶ αὐτῆς τὴν ἡμέραν καὶ ὄραν καὶ μῆραν, ἔπαρε μετὰ αἵματος περιστερᾶς καὶ κρόκου καὶ ῥοδοστάγματος καὶ 20 μανδραγοῦραν καὶ μόσχον ἄκρατον <καὶ> ποιήσον μελάνι.

Ἐρμού. Μετὰ αἵματος ἀρσενικοῦ τρυγόνος † ἀρήνθυμο ῥαπανίδι καὶ ἀργέντο σουλιμάδω καὶ ὀλίγης πιωνίας καὶ αἶμα ἀγρίου πετεινοῦ καὶ † σύκλον κουρουνοποδίου καὶ τρίψας ἔνωσον καὶ ποιεῖ μελάνην.

25 Σελήνης. Τῆς Σελήνης γίνεται καὶ αὐτὸ ὁμοίως ἔς τὴν ἡμέραν, ὄραν καὶ μῆραν, μετὰ † ἰσεσέλαιον λάδι βοτάνι τὸν ζουμὸν καὶ ἀραρικοῦ καὶ κάμφρας, αἶμα λαγωῦ τρίψας ποιεῖ μελάνι.

1 Cf. Catal. codd. astrol. gr., X, pp. 90 ss. ; VIII, 2, pp. 158-159.
 2 κάμνηστω cod. καὶ addidi. 3 πολυτρίχου cod. κύβιδιον cod.
 4 σκόλης cod. καὶ ἐνώσας transp. cod.
 5 ποιεῖ μελάνι ποιμένη cod. 6 Ζεῦ¹] signum astrol. in cod.
 7 μικρὴν ἀριστομολόχα cod. 11 κυναβάρεως cod. βαρζίλου cod. καὶ addidi. κομμίδιου cod. 12 † coniciam ἀργόγλωσσον quae est planta Martis sacra. 15 πάχνη ἀέρα cod.
 16 ἡλιογονόβοτάνη cod.: de πολυγόνῳ ἡλίου βοτάνη, ni fallor, agitur. νεκροκάρδαμον cod. 17 μετὰ addidi. χρυσόκολας cod. ἀραβικῆς· γράφε coniec: γράφε ἀρομπιακου cod. 19 ῥοδοστάματος cod. 20 μανδραγοῦρα cod. καὶ addidi. 21 † textus corruptus. 22 argentum sublimatum.
 23 † verbum corruptum: num χυλοῦ leg.? κουρουνοπόδου cod.
 26 † textus corruptus. 27 καύρας cod.

<Βοτάναι τῶν πλανητῶν.>

[F.50^v] Τὸ βοτάνι τοῦ Κρόνου ὀνομάζεται ἑκατοντακέφαλον καὶ ἔχει θαῦμα ἕως ταῖς ἐνεργείαις. τοῦτο εὗραλε ὅταν ὁ αὐτὸς πλανήτης κυριεύῃ, τὸ σάββατον, καὶ <εἰς τὴν ὥραν> τοῦ κυριεύοντος ἀγγέλου μετὰ τὴν προσευχὴν τοῦ Κρόνου. καὶ ὡσὰν τὸ εὐγάλης, 5
βάστα ἓνα κουνκὶν ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ οὐκ ἀδικηθῆς ὑπὸ παρανόμου κριτοῦ. ἔπαρε ἓνα κουνκὶ ἐκ τῆς ῥίζης εἰς δέρμα τράγον καὶ πῖανε τοὺς βραχιόνάς σου καὶ ληστὰς ἐν ὁδῷ οὐ φοβᾶσαι, ἀλλὰ ὡς θεὸν σε προσκυνοῦν. ἔπαρε ἓνα κουνκὶν ἐκ τῆς ῥίζης του, δέσον εἰς ἄσπρον μεταξωτὸν πανὶ καὶ μετὰ ὀλίγου ἀειζῶου καὶ ὀλίγον μανδραγοῦρας 10
βοτάνης καὶ εἶρε πετεινὸν ἄσπρον καὶ δέσε αὐτὰ εἰς τὸν λαιμὸν του καὶ ἀκολούθη τον καὶ πάγαινε τοῦτον ἐνθα ὑφορᾶσαι ὅτι ἔστι θησαυρὸς· καὶ σκαλλίζει <καὶ> εἰ δὲν εἶναι μακρῆα, στέκει καὶ δεικνύει τὸν τόπον καὶ λαλεῖ. ἔπαρε ἑπτὰ κουνκία ἐκ τῆς βοτάνης καὶ ἓνα κουνκὶν μύσχου ἀκράτου καὶ ἔνωσον· καὶ ἐκεῖνον 15
ὁποῖος κεῖται ἀπὸ ἱερὰν νόσον πότισον ἐπτὰκις καὶ ἰᾶται. ἡ δὲ ῥίζα ποτιζομένη ἐπιληπτικούς ἰᾶται. εἰ δὲ θέλεις νὰ μάθης μυστήριόν τινος ἀνθρώπου ὅταν κοιμᾶται, θές το εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ὁμολογεῖ ὅ τι καὶ ἂν ἔπραξε. εἰ δὲ εἰς κεφαλὴν πονεῖ, ἔπαρε ἀπὸ τὰ φύλλα καὶ κοπάνισον καὶ ἔνωσον μετὰ ῥοδοστάγματος καὶ 20
ἄλειψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἰᾶται. εἰ δὲ εἰς δυσεντερίαν, ἔπαρον μισὸν ἐξάγι ἐκ τῶν σπόρων καὶ σμίξας μετὰ κουραλίου (καὶ ἃς ἦν τετριμμένον), καὶ ἃς φάγη καὶ ἰᾶται. εἰ δὲ ἔχει δαιμόνιον φοβερόν, ἔπαρον ἐκ τοῦ σπόρου αὐτοῦ καὶ κύπερον στρογγύλην καὶ τρίψας δὸς μετὰ οἴνου πιεῖν ἐκ τρίτου, καὶ βασταζέτω καὶ ἐκ τῆς ῥίζης αὐτῆς καὶ 25
ἰᾶται. <εἰς> δὲ τοὺς βασανιζομένους ἐκ τοῦ δαιμονίου τῆς λεγομένης Ὀνοσελίδος, ἔπαρον ἐκ τῆς ῥίζης καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος καὶ τύλιξον μετὰ ὄνου δέρμα· καὶ βαστάζον ἐν τῷ τραχήλῳ καὶ οὐ πειράζει σε ἀκέραιον. ὁ βαστάζων, κόνες ποτὲ οὐχ ὕλακτοῦσιν αὐτόν. καὶ τὰ ἄνθη ἀλειφόμενος τὸ πρόσωπον, μολύσματα 30

1 Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 2, pp.162 sqq.; VIII, 3, pp.151 sqq.
4 εἰς τὴν ὥραν addidi: cf. infra, p. 445, 2. 6 ἐν τῇ κεφαλῇ] ἓνα κεφάλῃ cod. 9 ss. Cf. supra, p. 60, 12. 10 μαξωτόν cod.
11 βοτάνην cod. 12 φορᾶσαι cod. 13 καὶ addidi. δὲν εἶναι] δένε cod. 15-16 ὁποῖος ἐκεῖνος cod. 16 ἱερὰ cod.
20 ῥοδοστάγματος cod. 21 δυσεντερίαν cod. 22 τὸν σπόρον cod.
22-23 structuram corrigere nolui. 25 βάσταζον cod.
26 εἰς addidi. βαναζομένους cod. 28 βάσταζον = βάσταξε.
29 et sqq. anacolutha sergavi. οὐκ ελακτουσιν cod.

ἀπέχει · και τὸ φύλλον ἀλειφόμενος, βασκανία ἀπέχει. και ἐὰν
 εὐγάλης αὐτὴν μετὰ τὴν προσευχὴν τοῦ ἀγγέλου και <εἰς> τὴν
 ὥραν αὐτοῦ τοῦ διέποντος ἀγγέλου, θαναμάσεις.

Τοῦ δὲ Ἡλίου λέγεται αὐτὸ γίγνεται. αὐτὴ εὐρίσκεται *** μακρόθεν
 5 τὴν νύκτα ὡς φῶς φέγγει † μετὰ κοσκονου μεταξωτοῦ ἀρσημίου
 μετὰ τόξου και σαγίνης εὐρίσκουσιν αὐτό. εὐγάνης και αὐτὸ τῆ
 ὥρα ὅπου κυριεύει ὁ Ἡλιος μετὰ τῆς προσευχῆς τοῦ ἀγγέλου.
 και αὐτὴ ἡ βοτάνη ἔνθα ὁ Ἡλιός ἐστι κλίνει τὴν κορυφὴν · φραγγικὰ
 λέγεται ὁ π ο υ σ α σ ὶ λ η ς. ἔχει χάριν ὀλόκληρον, ἐὰν βαστάξης
 10 και πορευθῆς ὅπου εἶν θησαυρός και σταθῆς ἄπάνω <και> μένης
 ἀκίνητος · τόλιξον μὲ ἄσπρον πανὶ και μετὰ ἀρσενικοῦ θυμιάμα-
 τος και βάστα ἐν τῆ δεξιᾷ σου χειρὶ και στάσου ἔνθα ἔστι χρῆμα ·
 ὁ τόπος ἀνεωχθήσεται και θεάσεις τὸ κεκρυμμένον · και τὸν τόπον
 15 σημάδευσον. και τὰ ἄνθη και τὸν καρπὸν βάλε [f. 51] εἰς γαλῆς
 και δέγμα και περιάπτε <εἰς> τὸν βραχίονά σου · δείξει γὰρ ἀγάπην
 και εἰρήνην μετὰ πάντων · μετὰ βασιλεῖς και μεγιστάνους ἀγά-
 πην πολλὴν ἀνακτήσῃ.

2 εἰς addidi. τῆς ὥρας cod. 3 ἀγγέλου] ἀνέμου cod.
 4 *** lacunam indicavi. 5 † textus corruptus. 6 σαγίτης?
 9 lege: *herba solis vel girasole.* 10 εἶν (ῆν cod.)=εἶναι. και
 inserui. 15 εἰς addidi. 17 ἀναχθήσης cod.

CODEx PARISINUS GR. 2419.

Ce gros volume de 342 ff. (0.41 × 0.31), véritable corpus des sciences occultes, a été écrit en grande partie par Georges Midia-tès, au XVe siècle. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 1, pp. 20 ss.; *Catal. des mss. alchimiques grecs*, I, pp. 62 ss.; Mac-Cown, *The Testament of Solomon*, Dissert. Chicago, 1922, pp. 25 ss.

Certains mots, surtout ceux qui désignent les animaux, les plantes et les objets utilisés par le magicien ou les actes rituels qu'il doit accomplir sont écrits au moyen d'un alphabet cryptographique dont la plupart des signes sont empruntés à l'hébreu. L'étude de quelques transcriptions (parfois inexactes d'ailleurs) données par une seconde main aux ff. 39 ss., la comparaison de certains textes avec des passages parallèles tirés d'autres manuscrits, et l'aide d'un orientaliste, M. Bricteux, m'ont permis de déchiffrer cette écriture d'une façon plus parfaite qu'on n'avait pu le faire jusqu'ici (Cf. le *Catal. codd. astrol. gr.* VIII, 1). Le texte grec est transcrit phonétiquement : ἀδτης = aftis ; ἐββαλον = evréou ; ξηρόν = ksiron, etc. Voici cet alphabet.

α	כ	λ	ז ב ב
μα	כ	μ	כ
β	י	ν	י י י
γ	י י	ο	כ
δ	ז ז	μ ο	כ
ε	י	ου	כ
με	כ	μου	כ
ζ	ז	π φ	ב ב
θ	כ	ρ	י י י י
ι	כ	σ	כ כ כ כ
κ	כ	τ	ב
		χ	י י י י

Recettes Magiques

[Cod.Vindob. *Αἴτη* ἐστὶ *Καφρι ἐλ* τοῦ ἀγγέλου· γράφεται δὲ ἐν ἀργυρῷ <ἦ> χρυσῷ πετάλω καὶ δίδοται γυναικὶ φορεῖν· καὶ οὐδὲ συλλαμβάνει. γράφει δὲ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἀντιστροφῶς. Sigillum.]

5 [F. 40^v] *Αἴτη* ἢ σφραγιδὰ ἐστὶ *Φανι ἐλ* τοῦ ἀγγέλου. γράφεται δὲ ἐν δέρματι ἐλαφίου θήλεος ἀγεννήτου μετὰ ζαφορᾶς <καὶ> τὸ ὄνομα αὐτῆς. καὶ φορεῖται ἐν τῷ ἤτρῳ καὶ συλλαμβάνει. Sigillum : in circulo inscribitur pentalpha Solomonis cum literis ζη δ ε σ τ.

Αἴτη ἢ σφραγιδὰ ἐστὶν *Μοντα ἐλ* τοῦ ἀγγέλου. γράφεται δὲ ἐν ὀστράκῳ ἀκαύστῳ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ τῆς Ἀφροδίτης, <καὶ> τὸ ὄνομα ἐκείνης καὶ τῆς μάνας τῆς. καὶ τιθέμενος εἰς πῦρ, ἔρχεται ἀσφαλῶς. Sigillum.

Αἴτη ἢ σφραγιδὰ ἐστὶν *Φικι ἐλ* τοῦ ἀγγέλου. γράφεται δὲ ἐν δέρματι ζῶου φορισμένου καὶ ἐντεῦθεν μισεῖται παρὰ πάντων. τινὲς 15 ἐ αὐτὸ εἰς τάφον Ἑβραίου βάλλουσιν. Sigillum.

δ Τοῦτο τὸ σημεῖον γράφεται ἐν ὠῷ δονίθας μάργης καὶ ἔστιν ἀπὸ δοκιμῆς ἄριστον εἰς ἀγάπην. <καὶ γράφει> ἡ ὀδεῖνα νὰ κάμνη τὸ ἐν τῇ ἐμῇ ἀγάπῃ ὡς τοῦτο τὸ ὠδὸν καλεῖται. θὲς δὲ αὐτὸ ἐν στάκτῃ θεορμῇ ἡσύχως. Signum cum verbis ἡ οδονα.

1-15 : Contuli cod. Vindobonensem phil. gr. 108, f. 359 (=V). 1-4 *αἴτη* — ἀντιστροφῶς omittuntur in Parisino. 2 ἦ addidi. πετάλων V. κε ου συλαμβανει literis cryptogr. V. 5 ἡ σφραγιδα om. V. 6 ἐλάφου ἀγεννήτου θήλεος V. ἐν δερματι ἐλαφίου literis crypt. P. καὶ addidi. 7 ἡτρίου P. 6-7 το ὄνομα αὐτῆς φορεῖτε συλαμβανειν καρπον τῆς μετηρᾶς (μήτρᾶς?) literis crypt. V. 9 ἡ σφραγιδα om. V. 10 ἐν οστρακο ἀκαντο literis crypt. P. καὶ addidi. 10-11 τὸ ὄνομα—τῆς crypt. P et V. 11 μάνας] μητρὸς V. τιθέμενος = τιθεμένου αὐτοῦ. 11-12 ἐρχετῆ ἀσφρη.ς crypt. V. 13 ἡ σφραγιδα om. V. 14 δέρμα P. ἐντέθεν V. 14-15 μισεῖται et εἰς — Ἑβραίου crypt. P. μισεῖται — βάλλουσιν] μισησηποναρεσησ ἀπο ἐκεινησ (crypt.) τίθει δὲ αὐτὸ εἰς τάφον ἐβραέου (crypt.) V. 16 sqq. Cf. infra, f. 159^v. δονίθας μάργης crypt. scriptum : ονίθας μαβρις. 17 εἰς ἀγάπην crypt. scr. : ις αγαπν. καὶ γράφει addidi. 17-18 ἡ — ἀγάπῃ cryptogr. 18 καλεῖται crypt.

[F. 140v] ξη'. Περὶ φίλτρου δύκιμον.

Ἐπελθε εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ τὸ πρῶτον..... ὅπου θέλεις πιάσειν, βάλε τὸ εἰς τὴν ἀμασχάλην σου ἀπέσω καὶ ὀνομάτιζε ὃν ἂν βούλη καὶ εἰπέ οὕτως · ὡς τρέμει τοῦτο τὸ..... εἰς τὴν μασχάλην μου ἀπέσω καὶ χαννώνεται ἡ καρδία του, οὕτως νὰ τρομάξῃ καὶ ἡ καρ- 5 δία τοῦτου ὃν ὀνοματίζω ἐδῶ διὰ-τ-ἐμέν, ὃ θέλων φαγεῖν τὸ ἐτοῦτο. ἔκτοτε ἔπαρον βεργὶν ἢ καλάμιν ἀπὸ τὴν λίμνην ἢ ἀπὸ ποταμὸν ὅπου τὸ δέγειν ὃ ἄνεμος καὶ εἰπέ οὕτως · ὥσπερ τὸ βεργὶ ἐτοῦτο τρέμει ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ ἀπὸ τὸ νερὸν καὶ ἀναμονὴν οὐκ ἔχει, οὕτως καὶ ὃν ὀνομάτισα νὰ τρέμῃ ἡ καρδία αὐτοῦ δι' ἐμὲν 10 ἔστ' ἂν με ἴδῃ καὶ ὑπομονὴν νὰ μηδὲν ἔχῃ. εἶτα τὸ κάμνε σουβλὶν καὶ σουβλίσε αὐτὸ καὶ ἔφησον καὶ δὸς φαγεῖν.

ξθ'. Εἰς τὸ νὰ περιπατῆς ἔνθα ἂν βούλη καὶ τινὰς μὴ δύναται θεωρῆσαι σε.

Ἐπελθε εἰς σταυροδρόμιν καὶ ἀνεμοκατέβαινε καὶ κάμνε τρύ- 15 παν μικρὴν εἰς τὴν μέσην τοῦ δρόμου εἰς τὸν σταυρὸν καὶ κρατῶν σιτάρι βάλε εἰς τὴν τρύπαν. εἶτα ἔκβαλε καὶ μάσισον αὐτό. καὶ λάβε ἀπὸ ἀνθρώπου φουρκισμένου ἀπὸ τὴν φούρκαν αὐτοῦ ξύλον καὶ ἔκ τὰ σχοινία καὶ ἀναφον πῦρ εἰς τὴν μέσην τοῦ δρόμου καὶ ψῆσον αὐτὸ καὶ κάμνον αὐτὸ στρογγυλόν. καὶ τότε ἔπαρον ἀπὸ 20 τὴν στάκτην καὶ ἀνεμοκατέβαινε καὶ ῥίπιζε αὐτὴν καὶ λέγε πάντοτε τὸν λόγον τοῦτον · Λα μέ, Γρα γάν, Ἐθα γα οὐ μ. καὶ τότε θέλεις ἰδεῖν ἀνθρώπον ἐστηκότα καὶ θέλει σε ἔπειν · δὸς με τὸ ψωμὶν αὐτό · καὶ ἐσὸ τὸν εἰπέ · δὸς μου τὸ φόρεμά σου τὸ ἄνωθεν. καὶ αὐτός σε θέλει εἰπεῖν · δὸς με ἐσὸ πρῶτον, ἔπειτα 25 νὰ σε δόσω ἐγὼ ἐτοῦτο. ἐσὸ δὲ μηδὲν τὸ δόσης πρῶτον. ἔπειτα μηδὲ εἰς τὸ χέριν του τὸ δόσης, ἀμὴ τὸ ῥίψον εἰς τὴν γῆν καὶ εἰπέ · νά, καὶ φάγε τὸ δύνασαι. καὶ ἐὰν ἀκούσης φωνὴν ἢ συντριμμὸν μὴ τρομασθῆς, ἀμὴ πορεύου ἔνθα βούλει. ἔπειτα σῦρε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ βάλε τὸ εἰς τόπον κρυπτόν καὶ δταν θέλῃς νὰ κάμνης 30

1 lacuna sex litterarum : de aliquo pisce (ψάριον), ni fallor, agitur.
 3 ὃν ἂν conieci : τω ἔνθα cod. 4 eadem lacuna. 6 τοῦτου ὃν conieci : ἐνὴ cod. ὃ θέλων scil. ὃν ὀνοματίζω. eadem lacuna.
 8 ποταμῶν cod. 11 ἔστ' ἂν] ἐστὰ νὰ cod. εἰδῆ cod.
 σουβλιν] σουγλήν cod. 17 σιτάρι conieci : σοτάρι vel σιτάρι cryptographice scriptum. 23 ἔπειν = εἰπεῖν. 24 ψωμὶν cryptogr. scriptum. 28-29 μὴ τρομασθῆς conieci : μηθροειστῆς cod.

εἴτι θέλεις ἢ νὰ φύγῃς, ἔνδυσόν το καὶ ἔχε κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ οὐ θεωρεῖ σέ τις.

ο'. Εἰς τὸ φανῆναι τοὺς ἀνθρώπους σαράκηνους.

*Ἐπαρον ὄρνυγος ὀφθαλμούς καὶ τρίγων αὐτοὺς μετὰ ὀλίγον 5 ὕδατος καὶ θές αὐτὸ εἰς βικίον μικρὸν καὶ πώμασον ἕως ἡμέρας ζ'. εἶτα βάλον εἰς αὐτὸ ὀλίγον ἔλαιον καὶ μετὰ ταῦτα ἀναφον λόχρον. καὶ φανήσονται πάντες σαράκηνοι.

*Ἐπαρον δάκρυον ὄνου καὶ σμίξον αὐτὸ μετὰ ἐλαίου καὶ πλήσον λόχρον ὡς ἄνωθεν.

10 οα'. Περὶ φυλακισμένων.

*Ἐὰν ἔνι τις ἐν φυλακῇ καὶ βούλη ἐκβαλεῖν αὐτόν, ἔπαρον γάλα μητρὸς καὶ θυγατρὸς καὶ ἀπὸ μονόπανδρον ἀλεῦριν · καὶ ζυμώσας 15 ποίησον πῆταν μετ' αὐτό · καὶ θές αὐτὴν εἰς τὸ πῦρ καὶ μὴ γυρίσης αὐτὴν ἄχρις ἂν ψηθῇ. εἶτα κόψον αὐτὴν καὶ δὸς φαγεῖν τῶ ἐν τῇ φυλακῇ μένοντι. τὴν δὲ ἑναπομείναςαν πῆταν ἄς τὴν κρατήση εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ · καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ἐξέρχεται ἐκ τῆς φυλακῆς ἐλέει Θεοῦ. ἐὰν δὲ τις τρώγῃ ἐξ αὐτῶν τῶν κλασμάτων καὶ βαστάζῃ καὶ αὐτὴν, ἔστιν ἄφοβος ἐκ πάντων καὶ ἔστιν δικαιωμένος ἀπὸ κριτηρίου μηδενὶ δῶρα δούς.

20 Εἰς ἀνθρώπον ὁποῦ δὲν ὕπνῃ · βασταζέτω τὴν σάρκαν τοῦ ἀγρίου πετεινοῦ · ἐὰν δὲ καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ κρατῇ τις, ἔστιν ἀβάσκανος. ἐὰν δὲ καὶ ἐκ τοῦ πτεροῦ τοῦ ἀριστεροῦ βάλλῃ ἀνθρώπος εἰς τὸ ὠτίον αὐτοῦ, ἔστιν νικητικὸς εἰς πᾶσαν κρῖσιν.

*Ἐὰν δὲ τῆς τρυγόνος τὴν καρδίαν βαστάς, ἔσει ἀγαπημένος ἐκ 25 πασῶν τῶν γυναικῶν. εἰ δὲ <μετὰ> τῆς ἄρρενος τρυγόνος τοῦ

1 καὶ ἔχε κεκλεισμένους] καὶ ἐκλησμένους cod. 3 Cf. codicem Mediolanensem H 2 infer., f. 264 (=M) et cod. Paris. gr. 2180, f. 100. 3 οἱ ἄνθρωποι σαράκιν P. 4 ὄρνυγος PM. αὐτά PM. 6 βαλλων P βαλών M. αὐτά PM. 7 καὶ om. M. 10 Cf. cod. Mediol. H 2 infer. f. 238 (=M). 15 τόν — μένων P. 17 ἐλέει PM. 20 εἰς] ἐὰν PM. 24 δέ om. M. 25 πάντων PM. εἰ]ἐκ PM. μετὰ addidi.

αίματος αὐτῆς ἀλείφῃς τὰ μόρια καὶ τὸν καυλὸν καὶ ἐδθέως συνουσιάζῃς αὐτήν, πλέον οὐ δέχεται συζευχθῆναι ἕτερον ἄνδρα.

Τὴν κόπρον τοῦ λαγωῦ ἐὰν ἀλείφῃ ἡ γυνὴ τὴν μήτραν αὐτῆς, γίνεται ὡς παρθένος.

Ἀπὸ τὰ ἴδια μαλλία τῆς κεφαλῆς σου ποιήσον πούλβεριν καὶ 5 πάσον τὴν βέργαν τῶν διδύμων σου καὶ συνουσίασε τὴν γυνῆν σου καὶ οὐ θελήσει ἕτερον. εἰ δὲ βούλει λῦσαι αὐτήν, ἐκ τῶν εἰδικῶν τῆς τριχῶν καύσας <καὶ> τοὺς διδύμους σου χρίσας συνουσίαζε.

οβ'. Ποίησις κεφαλῆς ἀπὸ τελέσματος τοῦ
Ἑλιοδώρου. 10

Ἐπαρον ἀνθρώπου κρανίον παλαιὸν καὶ πλῆνον αὐτὸ εἰς ὕδωρ καθαρὸν νύκταις γ' καὶ τύλιξον αὐτὸ εἰς πανὶν καθαρὸν καὶ ἀπελθε εἰς τριόδιον καὶ γράφε ταῦτα τὰ ὀνόματα ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ Μ π ο υ ά κ, Σ α ρ ι ά κ, Λ ο υ τ ζ η φ έ ρ. καὶ [f. 141] ἔπαρον πλευρὸν φορτικισμένον καὶ ποιήσον ἕναν πόλον καὶ βάλε μέσα 15 δέσμα γαλῆς μελαίνης καὶ βάλε τὴν κεφαλὴν ἐπάνω εἰς αὐτό, καὶ λέγε τούτους τοὺς λόγους· ἐξορκίζω ἐσᾶς, τὰ ὀνόματα ἅτινα ἦσθε γεγραμμένα ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ κρανίου, εἰς τὸ νά με δεῖξετε καὶ νά κάμνετε ἐπάνω εἰς τὴν ἐρώτησιν ὁποῖαν βουληθῶ ἐρωτῆσαι, διὰ νά με πῆτε τὴν ἀλήθειαν. καὶ ἄφες τὸ κεφάλιν καὶ 20 φεῦγε <εἰς> τόπον καλόν. καὶ ὅταν ἄρξωνται οἱ ἀλέκτορες κρᾶζειν, ἀπελθε καὶ λάβε αὐτὸ καὶ ἔχε αὐτὸ λαθραίως παρὰ πάντων. ὅταν δὲ βούλῃ ἐρωτῆσαι αὐτό, νήστευσον ἡμέρας γ', μήτε ἄρτον μήτε ὕδωρ γευθῆς. καὶ ἐρώτα αὐτὸ τῆ νυκτὶ καὶ ὁμολογεῖ εἰς τὸ χροῖζεις. 25

2 συζευθῆναι M. 3 Cf. cod. Mediol. f. 238^v. τήν¹] τόν M.
4 παρθένος] signum astrolog. in codd. 6 διδύμων, hic et infra : signum
gnum astrol. in codd. τῆ γυναικί M. 8 καύσε P. καὶ
addidi. τῶν διδύμων PM. 9 ss. Cf. supra, p. 57, 19 et cod.
Mediol. H 2 infer., f. 225, a F. Cumont editum (=M), in *Catal. codd.
astrol. gr.*, III, p. 53. 12 πάννον M. 13 τριόδι P τριόδιον M.
17 ἐσᾶς] σε M. 18 ἦστε] ἐστὶ M. δειξεται PM.
19 κάμνεται PM. 21 εἰς addidi. 22 πάντων] πολλῶν MP.

Divination par les nombres.

[F. 143v] πθ'. Εὐρεσις εἰς τὸ ἐρωτῆσαι περὶ
διαφόρων ἐρωτημάτων.

Λάβε τοῦ ἐπερωτῶντος τὸ ὄνομα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πλανήτου
τοῦ περιπολεύοντος ἡμέραν διὰ τοῦ ὄργάνου καὶ τὰ τῶν ἐπερωτη-
5 θέντων κεφάλαια · καὶ ἐνώσας ὑφείλε παρὰ τῶν η'. καὶ εἰ μὲν
μείνη α', περὶ ζωῆς δηλοῖ. εἰ δὲ β', περὶ βρώσεως καὶ πόσεως
καὶ περὶ γυναικός. εἰς δὲ γ', περὶ βιβλίων καὶ σοφίας. εἰ δὲ δ',
δηλοῖ στρατείαν καὶ πραγματείαν. εἰ δὲ ε', δηλοῖ πορνείαν καὶ με-
γάλην μέριμναν. εἰ δὲ ζ', δηλοῖ <δτι> μέγα πρᾶγμα καὶ δικαιοσύ-
10 νην μέλλει ποιεῖν. εἰ δὲ ζ', πόλεμον καὶ μάχην. εἰ δὲ η', ἄρρωσ-
τίαν δηλοῖ.

Περὶ ἀπολλυμένου πράγματος,
εἰ εὐρίσκεται ἢ οὐ.

Ἐφείλε ἐπὶ τῶν β' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', οὐκ εὐρίσκεται · εἰ δὲ
δύο, εὐρίσκεται. καὶ εἰ βούλει μαθεῖν <ἐν> ποῖω τόπῳ εὐρεθήσε-
15 ται, ὑφείλε παρὰ τῶν ζ'. καὶ εἰ μὲν <α> ἀπομείνη, παρ' ἀθην-
τίας εὐρεθήσεται · εἰ δὲ δύο, παρὰ γυναικός · εἰ δὲ τρία, διὰ γραμ-
μάτων · εἰ δὲ δ', παρ' ἀπαντῶντος · εἰ δὲ ε', παρὰ ἰδίων · εἰ δὲ
ζ', διὰ γραμμάτων · εἰ δὲ ζ', διὰ κλεψίαν.

Περὶ τοῦ γυνῶναι τὸ γεννηθέν εἰ ἄρρεν
20 ἢ θῆλυ ἐστίν.

Ἐφείλον ἐπὶ τῶν β' · καὶ εἰ μὲν μείνη ἓν, ἔστιν ἄρρεν · εἰ δὲ β',
θῆλυ.

Περὶ τοῦ γυνῶναι εἰ λάβῃ τὴν γυναῖκα
ἢ ν ζητεῖ ἢ οὐ.

25 Ἐφείλε ἐπὶ τῶν β' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', οὐ λαμβάνει αὐτήν ·
εἰ δὲ δύο, λάβῃ αὐτήν.

3 ἐπερωτῶντος cod. 4 περιπολέβοντος cod. διὰ|+της
cod. ἐπερωτησάντων cod. 5 κεφαλαίων cod. 9 δτι ad-
didi. 15 ἐν addidi. εὐρεθήσεται| κρονυσεται cod. 16 α'
addidi. 18 παρ' ἀπαντῶντος coniecti: περὶ παντωντος cod.
20 γεννηθέν cod. εἰ|ἦ cod. 24 λαβεῖν cod.

Περὶ τοῦ γνῶναι τὴν γυναῖκαν εἰ κακὴ
ἔστιν ἢ οὐ.

Ἵφειλε ἐπὶ τῶν τριῶν · καὶ εἰ μὲν μείνη α', κακὴ ἔστιν · εἰ δὲ
δύο ἢ γ', καλὴ καὶ ἀγαθὴ ἔστιν.

Περὶ τοῦ γνῶναι εἰ παρθένος ἔστιν ἢ οὐ. 5

Ἵφειλε ἐπὶ τῶν τριῶν · καὶ εἰ μὲν μείνη α', οὐκ ἔστιν παρθένος ·
εἰ δὲ δύο, ἀγαμὸς ἔστιν · εἰ δὲ γ', γαμεῖται ὑπὸ δούλου.

Καὶ εἰ θέλεις μαθεῖν εἰ ἀγαπήσει ἢ γυνὴ
ἢ οὐ.

Ἵφειλον παρὰ τῶν δ' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', οὐκ ἀγαπήσει · εἰ 10
δὲ β' ἢ δ', ἀγαπήσει πολλά · εἰ δὲ τρία, οὔτε ἀγαπήσει [f. 144]
οὔτε μισήσει.

Περὶ ἀρρώστου, ὑγιαίνει ἢ οὐ.

Ἵφειλον ἐπὶ τῶν τριῶν · καὶ εἰ μὲν μείνη ἕν, ἀποθνήσκει · εἰ
δὲ β', ζῆ · εἰ δὲ γ', μακρονοσεῖ. 15

Περὶ στρατείας.

Ἵφειλε παρὰ τῶν β' · καὶ εἰ μὲν μείνη ἕν, οὐ πορεύεται · εἰ
δὲ β', πορεύεται.

Καὶ εἰ βούλει μαθεῖν εἰ καλὴ ἔστιν ἢ ὁδὸς ἢ οὐ.

Ἵφειλε ὑπὸ τῶν γ' · καὶ εἰ μὲν μείνη ἕν, κακὴ ἔστιν ἢ ὁδὸς · εἰ 20
δὲ β', καλὴ ἔστιν · εἰ δὲ γ', κόπον ἔχει.

Περὶ αὐθεντίας, τὸ πόσους χρόνους ζήσει
καὶ πῶς μέλλει εἶναι ἢ ζωὴ αὐτοῦ.

Ἵφειλε ὑπὸ τῶν ζ' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', οὐ ζῆ · εἰ δὲ β' καὶ
διαβῆ ἕνα μῆνα † ἡμέρας χρόνους, βασιλεύει καὶ ἀποκαθίσταται 25

1 εἰῆ cod. · 5 εἰῆ cod. · 8 μαθεῖν supra ἀγαθεῖν scr. · 13 ἀρ-
ρώστου cod. · 15 μακρονοσεῖν ocd. · 16 στρατίας cod. · 25 ἕν
cod. † textus corruptus esse videtur ; vide num legas : ἡμέρους
χρόνους βασιλεύει. βασιλεύειν cod.

εἰς χρόνους ι' καὶ μῆνας ι' · εἰ δὲ γ' καὶ διαβῆ ἡμέρας κζ', βασιλεύει μῆνας ι' καὶ ἀποκαθίσταται · καὶ εἰ μὲν δ' καὶ ζήση μῆνα, βασιλεύει μῆνας ιγ' · καὶ εἰ μὲν ε', βασιλεύει χρόνους δύο ἡμισυ · εἰ δὲ ζ', χρόνον βασιλεύει · εἰ δὲ ζ' καὶ διαβῆ μῆνα, βασιλεύει μῆνας ιγ'.

Περὶ κλεψιμαίου.

Ὑφείλον ἐπὶ τῶν ιβ' · καὶ εἰ μὲν μείνη α' ἢ γ' ἢ δ' ἢ ε' ἢ θ' ἢ ι' ἢ ιβ', <εὐρίσκεται> · εἰ δὲ β' ἢ ε' ἢ ζ' ἢ η' ἢ ια', οὐχ εὐρίσκεται.

10 Περὶ δούλου ἢ ζώου ἀποδρασάντων, τοῦ γινώσκειν ποῦ ἔφυγεν.

Ὑφείλον ἐπὶ τῶν ιβ' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', πρὸς δύσιν ἐστὶν κατὰ ἄρκτον · εἰ δὲ δύο, εἰς τὸ δεξιὸν μέρος κατὰ ἄρκτον · εἰ δὲ γ', εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ · εἰ δὲ δ', εἰς τὸ δεξιὸν τῆς ἀνατολῆς μέρος · 15 εἰ δὲ ε', εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς δύσεως · εἰ δὲ ζ', εἰς τὸ μέσον αὐτῆς · εἰ δὲ ζ', εἰς τὰ ἀριστερὰ μέρη αὐτῆς · εἰ δὲ η', εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς μεσημβρίας · εἰ δὲ θ', εἰς τὸ μέσον αὐτῆς · εἰ δὲ ι', εἰς τὰ ἀριστερὰ μέρη αὐτῆς · εἰ δὲ ια', εἰς τὰ ἀριστερὰ μέρη τῆς ἀνατολῆς · εἰ δὲ ιβ', εἰς τὸ μέσον.

20 Περὶ τοῦ γινῶναι τί μέλλει ἔσται τὸν ἐνεστῶτα χρόνον τὸ βασίλειον.

Ὑφείλον παρὰ τῶν ζ' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', πόλεμον δηλοῖ · εἰ δὲ β', εἰρήνην · εἰ δὲ γ', κατασφάγιον · εἰ δὲ δ', ἀπλότητα δηλοῖ · εἰ δὲ ε', ἀδικίαν καὶ ἀρπαγίαν · εἰ δὲ ζ', καλὸν δηλοῖ · εἰ δὲ ζ', 25 κακὸν δηλοῖ.

Περὶ φυγόντων.

Ὑφείλε ἐπὶ τῶν ιβ' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', εὐρίσκεται · εἰ δὲ β', οὐχ εὐρίσκεται · *** εἰ δὲ ζ' ἢ θ' ἢ ιβ', ἀφ' ἑαυτοῦ εὐρίσκεται.

4 βασιλεύει² cod. 8 εὐρίσκεται addidi. 13 τό] τόν cod.
 14 τῆς ἀνατολῆς scripsi : αὐτοῦ cod. 15 αὐτοῦ cod. 16 αὐτῶν cod.
 17 αὐτῶν cod. 18 πρὸς ἀριστεροὺς μέρους, αὐτῶν cod. τοὺς
 ἀριστεροὺς μέρους cod. 20 ἔσται = εἶναι. 23 δηλοῖ conie-
 ci : ἰδίτ cod. 24 δηλον cod. 28 *** lacunam sign.

Περὶ πράγματος κεκρυμμένου.

“Υφειλε ἐπὶ τῶν ιβ’ · καὶ εἰ μὲν μείνη α’, ἐπὶ βουνοῦ ἢ ἐπὶ λίθου ἐστὶν κεκρυμμένον · εἰ δὲ β’, εἰς κατοικητήριόν ἐστὶν ἀλόγων ἢ βοῶν · εἰ δὲ γ’, ὑπὸ δερμάτων ὑπάρχει κεκρυμμένον · εἰ δὲ δ’, εἰς τόπον ὑδάτων. εἰ δὲ ε’, εἰς ὑψηλὸν τόπον · εἰ δὲ ς’, εἰς καπη- 5
λεῖόν που κάθηται · εἰ δὲ ζ’ καὶ η’ καὶ ιβ’, εἰς ὕδατα · εἰ δὲ θ’, εἰς σταῦλον κτηνῶν ἢ εἰς φάτνην · εἰ δὲ ι’, εἰς τοῖχον · εἰ δὲ ια’, εἰς κράβατον.

Περὶ φόβου.

“Υφειλον ἐπὶ τῶν β’ · καὶ εἰ μὲν μείνη α’, οὐκ ἔχει φόβον · εἰ δὲ 10
β’, ἔχει φόβον.

Περὶ ἀποδημοῦντος.

“Υφειλον ὑπὸ τῶν γ’ · καὶ εἰ μὲν μείνη α’, βραδύνει καὶ ἔρχεται · εἰ δὲ β’, τάχιον ἔρχεται · εἰ δὲ τρία, ἀπέθανεν.

Περὶ τοῦ γνῶναι εἰ ἀπέθανεν.

15

“Υφειλε ἐπὶ τῶν γ’ · καὶ εἰ μὲν μείνη α’, ἀπέθανεν · εἰ δὲ β’, ἐστὶν ἄρρωστος · εἰ δὲ γ’, κακὸν ἔχει.

Περὶ πολέμου.

“Υφειλον ἐπὶ τῶν δ’ · καὶ εἰ μὲν μείνη α’, ὁ ἐχθρὸς σου νικᾷ · εἰ δὲ β’, νίκην ἔχεις · εἰ δὲ γ’, εἰρηνεύουσιν · εἰ δὲ δ’, πόλεμον 20
ποιοῦσιν.

Περὶ τοῦ γινώσκειν τὸν κλέπτην πόθεν ἐστίν, εἴτε τοῦ οἴκου εἴτε τῆς γειτονίας εἴτε ξένος.

“Υφειλον διὰ τῶν τριῶν · καὶ εἰ μὲν μείνη α’, τῆς γειτονίας ἐστίν · εἰ δὲ β’, τοῦ οἴκου · εἰ δὲ τρία, ξένος ἐστίν. 25

3 κεκρυμμένου cod. 5 τόπον, ut videtur, cod. 7 ταυλον
cod. φάτνην conieci: μάτην cod. τόχον cod. 12 ἀπο-
δομη τίς cod. 15 ἦ cod. 23 ἦτε^{1.2.3} cod,

Περὶ βαφῆς.

Ὑφειλε παρὰ τῶν ε' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', μαῦρόν ἐστιν · εἰ δὲ β', ἄσπρον · εἰ δὲ γ', ῥόσιον · εἰ δὲ δ', ξανθόν · εἰ δὲ ε', ποικίλον.

Περὶ φυγόντων.

5 Ὑφειλον ἐπὶ τῶν β' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', οὐχ εὐρίσκεται · εἰ δὲ β', εὐρίσκεται.

Περὶ συντροφίας, εἰ καλή ἐστιν ἢ οὐ.

Ὑφειλε ἐπὶ τῶν β' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', κακή ἐστιν · εἰ δὲ β', καλή.

10 Περὶ πράγματος κεκρυμμένου, εἰ ἔστιν ἐν τῷ τόπῳ ἢ οὐ.

Ὑφειλον ἐπὶ τῶν β' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', ἐκεῖ ἐστιν · εἰ δὲ β', εἰς ἄλλον τόπον ἐστίν.

15 Εἰ δὲ θέλεις μαθεῖν ποῦ ἔστιν κεκρυμμένον τὸ πρᾶγμα.

Ὑφειλε ἐπὶ τῶν ζ' · καὶ εἰ μὲν μείνη α', εἰς οἶκόν ἐστιν κεκρυμμένον · εἰ δὲ β', εἰς καμάραν · εἰ δὲ γ', εἰς θυρίδα · εἰ δὲ δ', εἰς λαρνάκιν ἢ ὀπίσω θυρίδος · εἰ δὲ ε', εἰς χωρίαν · εἰ δὲ ζ', εἰς εἰκονοστάσιον · εἰ δὲ ζ', εἰς ῥοκολάριν. πάλιν ὕφειλε ἐπὶ τῶν β' ·
20 καὶ εἰ μὲν μείνη α', εἰς τὸ ὕψος ἐστίν · εἰ δὲ β', εἰς τὰ κάτω μέρη.

3 *εἰς iteratur in cod.*

19 *οἰκονοστάσιον cod.*

18 *ἢ ὀπίσω θυρίδος additur in margine.*

quid sit ῥοκολάριν non video.

Recettes magiques.

4. Εἰς ἔρωταν.

Ὅταν ἐστὶν ἡ Ἀφροδίτη ἐν τοῖς Ἰχθύσι καὶ ἡ Σελήνη διαμετρῆι αὐτὴν ἢ ἐξαγωνίζῃ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Αἰγυπτίου ἢ τριγωνίζῃ αὐτὴν ἐν Καρκίνῳ οὐσα, τότε γράψον εἰς περιστερεῶς δέσμαν ἢ πέρδικος ἢ δόρκιον τὰ γράμματα ταῦτα μετὰ τῶν ὀνομάτων μετὰ αἵματος 5 (lacuna septem literarum) ἀσπίλου. καὶ ἔγγισον αὐτὴν μετ' αὐτὸν καὶ ποιήσεις τὸ θέλημά σου. εἰσὶν δὲ τὰ ὀνόματα ταῦτα · Φ ρ α ν, Γ ρ α φ ω σ ἔ, Σ α ρ ι ᾶ, Ἀ ν τ ο ὦ · Πα ρ γ ἔ ζ ο ρ ζ ε, βασιλέα τῶν δαιμόνων, Φ α, Ὀ ρ ί σ ε ι, ἐ ξ ο ρ κ ί ζ ω, Ἀ γ γ ε, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πα ρ ε ρ ε ἡ λ, [f. 144^v] Π ε ρ σ ο υ σ ᾶ, Γ α ρ α-10 λ ό ζ, π ε ρ Λ ο υ τ ζ ι φ έ ρ, διὰ τοῦ Β ε λ ζ ε ᾶ τοῦ ἀρχιτελοῦς τοῦ πρίγκιπα τοῦ εἰδικοῦ σας, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω εἰς τὴν ὀδεῖνα καὶ ὄταν προσφάσω αὐτὴν μετὰ τὸ χαρτὶν τοῦτο, ἐκείνη νὰ κάμῃ τὸ ἐμὸν θέλημα. γράφε δὲ καὶ τοὺς τοιοῦτους χαρακτῆρας (tres hexalphae).

Ἐὰν βούλῃ ποιῆσαι ἵνα μισήσῃαι τις τὴν 15 γυναικᾶν αὐτοῦ.

Γράφε εἰς τρία δάφνης φύλλα πεντάλφας τρεῖς · ἔπαρον δὲ καὶ χῶμαν ἀπεθαμμένον, ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, τὴν μέσην καὶ τοὺς πόδας, εἰς τὰς τρεῖς καὶ εἰς τὰς θ' καὶ εἰς τὰς μ'. σύνθλασον τὰ φύλλα καὶ μῖξον αὐτὰ μετὰ χῶμαν καὶ στάσου εἰς τὴν μέσην τοῦ τάφου καὶ 20 λέγε οὕτως · τῆς ὀδεῖνα καὶ τοῦ ὀδεῖνα ἢ ἀγάπη νὰ χωρισθῇ ὄσπερ ἐχωρίσθη οὗτος ὁ ἀπεθαμμένος τὸν κόσμον.

Ἐτερον εἰς ἔρωταν θαυμάσιον.

Ἔστω ὠροσκοπὸς ἐν Ἰχθύσι καὶ ἡ Ἀφροδίτη ἐν αὐτοῖς · ἢ δὲ Σελήνη ἐξαγωνίζῃ αὐτὴν ἀπὸ Αἰγυπτίου ἢ ἀπὸ τριγώνου θεωρῆ 25 αὐτὴν ἐν Καρκίνῳ · καὶ γράφε ἐν δορκίῳ χαρτίῳ καὶ ἔγγισον αὐ-

5 δέορκιον cod. 6 ἔγγισον cod. 12 ὄταν] τό cod. 17 δαύ-
νης cod. 21 χωρηστή cod. 22 ἐχωρήστη cod. 24 in
marg. ἔκτη (ς') βραδύ. 25 θεωρεῖν cod. 26 δέορκιον) χαρτίον
cod. ἔγγισον cod.

τὴν μετ' αὐτό· εἶτα βάλε νὰ τὸ διασκελήσῃ εἰς τὸ κατόφλιον.
 γράφε δὲ οὕτως· *Καικέ, Καρά, Σεμπερίθου καὶ*
Σύμη καθόλου (hexalpha) *θ γ δ ν σ Θανῆς· καὶ σὺ*
 5 *ὄδεινα νὰ μηδὲν τρώγῃς, νὰ μηδὲν πῆγς οὔτε νὰ καὶ*
εἰς τὸ περισσὸν οὔτε νὰ ἕως οὗ νὰ ἔλθῃς εἰς ἔμὲν τὸν ὄδεινα
νὰ λάβῃς λόγον ἐκ τὸ στόμα μου καὶ φίλημαν ἐκ τὰ χεῖλη μου.

4α'. *Εἰς τὸ μὴ θεωρεῖσθαι παρὰ τινος ἀνθρώπου.*

10 *Ὅταν θέλῃς ἵνα μὴ θεωρῆσαι περὰ τινος ἀνθρώπου ὅπου ἀν*
περιπατῆς, ἔπαρον ἀπὸ ἀνθρώπου φονευμένου αἵμαν, ὅπου
ἐφονεύθην ἀπὸ μάχαιραν, καὶ γράφε εἰς χαρτὴν ἀγέννητον τὰ
ὀνόματα ταῦτα καὶ βάσταζον καὶ οὐ θεωρῆσαι ὑπὸ τινῶν ἀνθρώπων·
εἰσὶν δὲ τὰ ὀνόματα ταῦτα· Σαντόροκις Ἄρεποτέντε,
Ὅπερα, Ῥότας.

4β'. *Περὶ τοῦ μὴ φοβεῖσθαι μάγια.*

15 *Βάσταζον μακεδονικὴν δραχμὴν καὶ ὄφρεως κεφαλὴν καὶ κόπρον*
κουλούμπας ἀγρίας, καὶ ἔσει ἄφοβος.

4γ'. *Εἰς κριτήριον.*

Βάσταζον ἀλεποῦς χολὴν μετὰ ὄξους δριμέος καὶ ἀνηθον ξηρὸν
ἢ χλοερὸν, καὶ νικήσεις τοὺς ἐχθρούς σου.

20 4δ'. *Ἄλλον περὶ ἔρωτος.*

Κλέφον ὄρνιθος πουλὴν μικρὸν καὶ βάλε αὐτὸ εἰς τὴν σὴν καρ-
δίαν ἵνα ψοφήσῃ καὶ λέγε· ὡς λακτίζει καὶ φλογίζεται τοῦτο,
οὕτως λακτίζει καὶ τῆς ὄδεινα ἢ θυγάτηρ δι' ἐμὲν. εἶτα καῦσον αὐ-
 25 *τὸ καὶ πώησον τέφραν καὶ δὸς πιεῖν αὐτὴν καὶ ἄς διασκελήσῃ*
καὶ ἐπ' αὐτὴν.

4 octo literae cryptographicae insolitae: κατορηῆς? 5 quinque
 literae cryptogr.: χέξης? 7 θεωρησαι cod. 10 ἐφονεύθην:
 5^a pers. 11 καὶ οὐ iterantur in cod. 12-13 Cf. supra,
 p. 141, 17. 15 δραχμὴν conieci: ε̄ hasta transfixum in cod.
 21 ὄρνις cod. 23 κάφον cod. 25 ἀπ' cod.

Ἔτερον.

Λάβε χῶμαν ἀπὸ τοῦ δεξιῦ ἰγροποδίου αὐτῆς καὶ ἄς λειτουργηθῆ ἡμέρας μ'. εἶτα βάλε αὐτὸ εἰς τὸ κατώφλιον καὶ ἄς τὸ διασκελήσῃ αὐτὴ πάλιν καὶ θανμάσει.

Ἄλλον περὶ ἔρωτος.

5

Ἐπαρε ῥομφαίαν καὶ καῦσον αὐτὴν καὶ ποιήσον τέφραν εἰς λεῖπιν τῆς Σελήνης, ὅταν ἔχη ἡμέραν α'. καὶ ῥίπον ἐπάνω εἰς <ἦν> ἂν ποθῆς καὶ θανμάσεις καὶ ἔχεις τὸ σὸν θέλημα.

<Εἰς τὸ ἀνοῖξαι θύρας καὶ ἄλλα>.

Καὶ ἔπαγε καὶ εὐρὲ πεύκου ῥίζαν καὶ ἔπαρε ἦγον ἀνάσπασον¹⁰ αὐτὴν μὲ τὸ Πάτερο ἡμῶν, λέγων αὐτὸ ἐκ τρίτου· καὶ τοῦτο ποιήσον εἰς τὴν πρώτην φωνὴν τοῦ ἀλέκτορος. καὶ ὅταν θέλῃς ἵνα ἀνοίξῃς (lacuna duodecim literarum) ἢ ἄλλον εἶτι ἔνι, πρόσφανσον τὴν ὀπὴν τοῦ πράγματος λέγων οὕτως· ὡς ἤνοιξεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τοῦ Ἄιδου τὰς πύλας χωρὶς κλειδίων, οὕτως νὰ¹⁵ ἀνοιχθῆσονται καὶ αὐταὶ (lacuna circiter viginti literarum)· ἀνοιξον ἡμῖν, Κύριε, τὴν θύραν τοῦ ἐλέου σου.

[F. 145] Περὶ τῆς παιωνίας τῆς γλυκυσήτιδος
τῆς ἀλφαωνίας καλουμένης.

Consentit textus cum opusculo *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 2, pp. 167 ss. ex Vaticano codice ab I. Heeg edito, usque ad p. 168, 10 (ζωογονῶν). Cetera edentur in *Catal. codd. astrol. gr.* VIII, 1.

(Δακτυλιομαντεία).

20

Ποιήσον δακτύλιον ἐξ ἡλίου καὶ ἐγχάραξον τοῦτο τὸ ὄνομα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ δακτυλίου βαθέως τὸ Μενοζέμ· καὶ ἐντὸς τοῦ χαράγματος βάλε † κανεύτ, καὶ ἀνωθεν τούτου βάλε λίθον

2 ἰγροποδ cod. 6 κάπον cod. 7 ἦν addidi. 8 ἔχει cod.
9 titulum addidi. 11 λέγων]+ἂν cod. 13 ἢ τις ἐνεῖ cod. προσ-
ανσον cod. 16 ἀνοιχθήσεται cod. 20 Titulus evanidus.
21 ἡλίου i.e. χρυσοῦ. 22 μενοζεμ literis cryptographicis scrip-
tum. 23 † textus, ut videtur, corruptus: coniciam κανόν.

κρύσταλλον καθαρὸν ἵνα φαίνωνται τὰ γράμματα καὶ φόρει αὐτό· καὶ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ κάλεσον τὸ ὄνομα τὸ ἐντετυπωμένον καὶ ἀποκριθήσεται εἴτι ἂν αἰτῆς· καὶ ἐρώτα εἴτι ἂν χρηζῆς καὶ ἀκούεις πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ποιήσον δὲ τοῦτο ἐν ὥρᾳ Ἐφροδίτης ἢ Διὸς ἢ Ἡλίου ὅταν εἰσὶν ἐν δυνάμει εἴτε ἐν ὄραιοις ἢ τριγάνοις ἢ οἴκοις ἢ ὑψώμασιν καὶ ὑπὸ ἀγαθοποιῶν θεωρούμενοι. καὶ φόρει αὐτὸ τὴν νύκταν. ὅταν δὲ τελειώσης αὐτό, περιχύσον αὐτὸ ῥοδόσταγμαν καὶ φύλαττε.

Περὶ ἔρωτος.

10 Εἰ βούλη στείλαι δαίμονα εἰς μιαν γυναῖκα ὅπου ἀγαπᾷς διὰ νὰ τὴν δίδῃ πειρασμὸν πάντοτε ἄχρι ἂν ποιήσης τὸ θέλημά σου, ποιήσον ὁμοίωμαν ὁμοιον αὐτῆς καὶ γράψον πρὸς τὴν καρδίαν τοῦ εἰδώλου *Το δε διδῆ*· καὶ εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν δεξιάν *Φαν γ κ ὠ θ*· εἰς δὲ τὴν λαιάν *Ἀρ ὠ ν*· καὶ εἰς τὸν
 15 δεξιὸν πόδα *Θε τ ζ ἔ λ*· εἰς δὲ τὸν ἀριστερόν *Βου τ ὄ ν*· εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν *Φαν τα ἰ*· καὶ ὅταν βούλη νὰ τὴν κάμῃς νὰ ἔλθῃ ἐν ἰδίῳ θελήματι, λάβε καρνοφυλλάτον καὶ στίθλασον αὐτό· χρίσον τὸ καθόλου σου σῶμα καὶ λάβε εἰς τὰς χεῖρας σου μάχαιραν καινὴν καὶ πετεινὸν λευκὸν καὶ ὕπαγε εἰς τριόδιον τῆ *ζ'* εἰς
 20 ὥρας *ζ'*· ἔχε δὲ καὶ μετὰ σοῦ μιαν λεκάνην. καὶ κόψον τὴν κεφαλὴν τοῦ ἄνωθεν εἰρημένου καὶ ῥίψον αὐτὴν μακρεάν· τὸ δὲ σῶμα, βάλε αὐτὸ ἐντὸς εἰς τὴν λεκάνην διὰ νὰ στραγγίσῃ τὸ καθόλου αἷμα. εἰθ' οὕτως τίθει τὸ εἶδωλον εἰς τὸ μέσον τῆς λεκάνης εἰς τὸ αἷμα. καὶ ποιήσον κύβον τετράγωνον μετὰ σταυροῦς δ', καὶ εἰς τὸν καθὲν σταυρὸν γεγραμμένα ταῦτα· Ἐλωί, Ἀδωναί,
 25 Ἀββά, Σαβαῶθ. εἶτα εὔγαλε ὅλα σου τὰ ἱμάτια καὶ λάβε τὴν λεκάνην καὶ τὸ εἶδωλον καὶ βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ εἰδώλου καὶ λέγε ταῦτα· ὦ πρίγκιπα καὶ μέγας ῥῆγα *Το δε διδῆ*, ὅποιος εἶσαι ἐπάνω εἰς τὴν πορνείαν καὶ εἶσαι. γεγραμμένος εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς ὁδεῖνα τῆς ὁδεῖνα τῆς θυγατρὸς· καὶ Ἀ-
 30 *φαν γ γ ὠ θ* καὶ *Ἀρ ὠ ν*, οἷτινες εἰσθεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ ἐσὺ *Θε τ ζ ἔ λ* καὶ *Κου τ ὄ ν*, ὅπου εἰσθεν εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς

7 περιχύσον cod.

ῥοδόσταμαν cod.

13 τὸδε διδῆ cod.

16-17 νὰ ἔλθῃ) νάλθ cod.

17 καρνοφυλλάτον cod.

19 πετινον

litteris cryptogr. scriptum.

23 εμα lit. cryptogr. scr.

28 τὸδε διδῆ

cod, 30 τὴν θυγατέραν cod.

31 αἷτινες cod.

32 εἰσθεν cod,

καὶ ἐσύ, Φανταί, ὁποῦ εἶσαι εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, οἴτινές
 ἐστε ὧδε γεγραμμένοι εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ὁδεῖνα τῆς ὁδεῖνα τῆς
 θυγατρὸς· ἐξορκίζω σας εἰς τὸν Θεὸν ὁποῦ σας ἐποίησεν καὶ
 τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ εἰς τὰ ὀνόματα τοῦ Θεοῦ Τετρά- 5
 γραμματον, Ἀγλά, Ἀδωναί, καὶ εἰς τὸν Θεὸν
 ἄλφα καὶ ω, ὅστις ἐστὶν ἀρχὴ καὶ τέλος, ὅτι ἐσὶν Τοδεδιδή,
 μὲ τοὺς συντρόφους σου, νὰ μηδὲν λείψης, ἕως ἂν νὰ τὴν παρα-
 κινήσετε εἰς τὸ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ ἐμὸν θέλημα καὶ νὰ με εὔρῃ καὶ
 νὰ τὴν εὔρω εἰς τὴν θύραν μου, εἰς τὸ νὰ με ἀναμένη. ἔκτοτε ὑπα-
 γε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ θέλεις εὔρειν αὐτὴν εἰς τὴν θύραν σου. 10
 τὴν δὲ λεκάνην καὶ τὴν φόρμαν, ἔχε αὐτὰ περισωρευμένα καὶ
 ὅταν χρῆξῃς νὰ τὴν ἔχῃς εἰς τὸ θέλημά σου, ὑπάγε εἰς τριόδιον
 ὡς προείπαμεν καὶ ἐξόρκιζε καὶ πάντοτε θέλεις τὴν εὔρισκειν
 εἰς τὸ θέλημά σου.

Φάντασμα ν κατέργων μετὰ ἀρμ[άδα]. 15

Ἐπαρον λάντζουρον καὶ ἱστόρισε μίαν βασιλίссαν ὀπισθεν εἰς
 ἓν κάτοπτρον εἰς τὸ ὄνομα τῆς βασιλίссας Ἀνεράδας. καὶ
 βάλε τὸ κάτοπτρον ἔσω εἰς ὕδριαν καὶ βάλε ὕδωρ βροχῆς ἄλαλον
 καὶ πλήσον αὐτὴν. εἶτα ποίησον κάτεργον μετὰ κηροῦ καὶ μὲ
 τοὺς ἀνθρώπους, καὶ βάλε αὐτὸ τὸ κάτεργον ἄνωθεν τοῦ χεῖλους 20
 τῆς ὕδριας καὶ ἐξόρκιζε τὸν ἐξορκισμόν τοῦτον ἐκ τρίτου· ὀρκί-
 ζω σε, βασιλίссα Ἀνεράδα, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως
 τῶν ὕδάτων ὄλων Φιλβάν, ὅστις ἐστὶν βασιλεὺς τῶν θαλασ-
 σῶν, ὅτι ἐσύ, βασιλίссα, νὰ κινηθῆς ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν μὲ
 δύναμιν τῶν κατέργων σου νὰ ἔλθῃς εἰς ὄψιν φαντάσματος καὶ 25
 νὰ δεῖξῃς κάτεργα μετὰ ἄρμενα, στόλον μετὰ [f. 147] ἀρμάδα.
 καὶ ἐσύ, βασιλέα Φιλβάν, ὀρκίζω σε ἀπὸ τῶν ζ' βασιλέων τῶν
 ἀνατολικῶν Νεουτάν, Ἐρμόβ, Σεβόβ, Πησάν,
 Δείνειε, Ἀριθόθ καὶ Ἀντικάν, ὅτι νὰ ἐξα-
 ποστελεῖς τὰς μυριάδας σου, τὰ φωσσάτα, ὥστε καὶ νὰ φρουρῇ 30
 ἢ ἐπάνω γραμμὴν βασιλίссα σὲ ἔλα. τοῦτον δὲ ποίησον ὅταν

2-3 τὴν θυγατέραν cod. 4 τετραγραμμάτων cod. 7 πα-
 ρακινήσεται cod. 8 νὰ ἔλθῃ] νελθῃ cod. 10 εὔρειν cod.
 17 κατοπτρον literis cryptogr. 18 κατοπτρον literis cryptogr.
 30 φρουρεῖ cod. textus vix sanus videtur esse. 31 σε ἔλα cod.

βούλη και ἐν ἣ ἂν ὥρα ποιήσης αὐτό, ὄφονται πλῆθος ἀρμένων
και λαὸς πολὺς.

Ἔτερον ὁμοίωμαν.....

Ἐπαρον κηρὸν ἀκαμπτον και ποιήσον εἰδωλον ἐν ἡμέρα 5
ἀνατέλλοντος Ἡλίου εἰς ἀΰξησιν Σελήνης εἰς ὄνομαν οἶας βούλει·
και ποιήσον τὸν κηρὸν πρὸς τὴν ἐρωμένην ἢ κοντὸν ἢ μακρόν.
εἶτα ἔπαρον μίαν βελόνην καινήν και γράφον μετ' αὐτὴν εἰς τὸ
κεφάλιν τοῦ εἰδώλου τὸ ὄνομά της, και εἰς τὸ στήθος τὸ ὄνομαν
10 τῆς μητρὸς αὐτῆς, και εἰς τὴν καρδίαν τὸ ὄνομά σου, και εἰς τὴν
κοιλίαν, τῆς μητρὸς σου. γράφε και εἰς χαρτὴν τὰ ὀνόματα ταῦτα
Σ π ἰ, Λ ο υ τ ζ η φ έ ρ, Μ π α λ κ α μ π ε λ ζ ε β ἦ, Ἄ σ τ α
ρ ὠ θ. ἔπειτα σχίσον τὸ κορμὶ ἀπὸ τὸ ὀπισθεν μέρος και
βάλε τὸ χαρτὴν· τίθει δὲ και ὀλίγον βαμβάκι καινὸν και πάλιν
σφάλει αὐτό· ἐπάνω δὲ εἰς τὴν κλειδώσιν αὐτῆς ποιήσον μὲ τὸ
15 βελόνι ἐξάλας τρεῖς· ἔπειτα πῆξον τὸ βελόνι εἰς τὴν καρδίαν
τοῦ εἰδώλου λέγων οὕτως· ὥσπερ ἐμπήγω ἐγὼ τὴν βελόνην και
καρφώνω εἰς τὴν καρδίαν τοῦ εἰδώλου τούτου, τοιούτως νὰ καρ-
φωθῆ και ἡ ἀγάπη μου εἰς τὴν καρδίαν τῆς ὀδεῖνα <τῆς ὀδεῖνα>
20 τῆς θυγατρὸς. και τύλιξον τὸ εἶδωλον μὲ τὸ μανδίλι. και ὅταν
θέλῃς νὰ ποιήσης νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ θέλημά σου, ἔχε ἀνθρακιὰν ἐτοι-
μον τὴν νύκταν γύρωθεν· και στήσον τὸ κορμὶ εἰς τὸ μέσον, τὴν
δὲ ἀνθρακιὰν γύρωθεν και λέγε τὸν ὄρκον τοῦτον ἕως φορὰς θ'·
ὀμνῶ σας, δαίμονες Σ π ι λ ο υ τ ζ η φ έ ρ, Μ π α λ κ α μ π ε λ ζ ε
β ἦ και Ἄ σ τ α ρ ὠ θ, νὰ με δουλεύσετε δι' ἐκάστην τὴν ὥραν και
25 νὰ κάμνετε τὸ θέλημά μου. και μηδὲν τὸ ἀφήσης νὰ λυώσῃ πολὺ,
ἀλλὰ μόνον νὰ ἰδρώσῃ. ἔκτοτε εὔγαλον αὐτό και φύλαξον. και
τοῦτο ποιήσον νύκτας γ'. εἶτα κόψον αὐτό εἰς ἕξ κομμάτια και
ποιήσον τὴν ἀνθρακιὰν εἰς ἕξ μέρη και εἰς πᾶν μερικὸν τίθει
30 κομμάτιν λέγων εἰς τὸ καθὲν κομμάτιν τὸν ὄρκον φορὰς θ', ἄχρι
ἂν τελειωθῶσι και τὰ ἕξ κομμάτια, και θαυμάσεις.

3 titulus fere evanidus. Cf. infra, f. 273.

7 αὐτό cod. 17 τοι-

ῶσθη cod.

18 τῆς ὀδεῖνα addidi.

19 τὴν θυγατέρα cod.

20 νὰ ἔλθῃ] νάλθη cod.

21 τήν] την cod.

23 δαίμονας cod.

24 δουλεύεται cod.

25 κάμνεται cod.

λύσει cod.

28 πᾶσαν

cod.

Ἔτερον φίλτρον.

Γράφε ταῦτα εἰς μαύρης ὀρνίθας ὡδὸν ἐν ἁ΄ Σελήνης μετὰ κιννα-
βάρεως καὶ ἔοδοστάγματος καὶ ὕδραργύρου καὶ γάλα ἀνθρωπο-
μόρφου καὶ ζωμοῦ εὐπατορίου· καὶ θές ἐν τῷ κατωφλίῳ.

Ἔτερον δόκιμον.

5

Ἐπαρε ἀλεκτορίδα λευκὴν καὶ ποίησον κονδύλιον μὲ τὸ πτερόν
αὐτῆς εἰς ὄνομα τῆς ἐρωμένης καὶ μετὰ τοῦ αἵματος αὐτῆς γράφον
εἰς νεφέλης ἀντίτυπον τὰς χαρακτῆρας ταύτας καὶ ἔγγισον τὴν
ἐρωμένην εἰς σάρκα γυνῆν καὶ εὐπορήσεις. Tres versus literarum :

π σ κ λ κ κ π ν α ι δ κ σ ε ε γ γ α

10

characteres

α ν σ β σ χ ρ π λ μ κ κ θ μ ς.

Ἀριστοτέλους πρὸς Ἑρμῆν περὶ τοῦ
ἡγεμονικοῦ.

Ἔστιν δὲ τοῦ ἡμετέρου χρωτὸς ἡμῶν τὸ ἡγεμονικόν † διὰ τὸ
πῶμα καὶ χαρακτῆρ καχωρισμένος ὡς ἱστορικῶς κατὰ τὴν συμ- 15
πλήρωσιν τῆς ἡμετέρας κατασκευῆς — ὅπερ ἀδύνατον ἐστὶ εὐρε-
θῆναι ἐν ἑτέροις ἄλλοις διαχωρίσμασι — τοῦτο ὁ δημιουργὸς
κατεσκεύασεν τε καὶ διεχωρίσατο εἰς τὰ ἡμῶν ἅπαντα μέλη· ἐν
καὶ μόνον ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἡμῶν ἡγεμονικόν ἐστὶν τὸ τοιοῦτον ἱστό-
ρισμα καὶ ἐν ἄλλῳ οὐδεὶς· ἔχει γοῦν τὴν φυσικὴν αὐτὴν δύναμιν 20
καὶ χάριν εἰς βοήθειαν ἰατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τινων δυνάμεων·
ἔστιν δὲ καὶ εἰς φαρμακώδεις καὶ θανάτου πράξεις.

- 2 ὀρνίθας : signum in cod. 3 γάλα(θρωπ) ομόρφ cod.
4 ζομόν cod. 6 ἀλεκτορίδα conieci : αλρ cod. 7 αὐτῆς] αὐτοῦ cod.
8 νεφελ cod. 9 ἀπορίσεις cod. 12 ss. contuli
Mediolanensem cod. H 2 infer., f. 244 [= M], et cod. Bononiensem
3632, f. 359 (= B). Ἀριστοτέλους] + περὶ μαθηματικῶν B.
πρὸς—ἡγεμονικοῦ] ἐρμοῦς πρὸς ἀλέξανδρον βασιλέα πιηθέντα καὶ
διδαχθέντα B. 14 δέ om. B. χρωτοῦ BMP. ἡγεμο-
νικό] + ἐχιοῦτος B. † textum corruptum emendare non potui.
διατι B. 15 πῶμα B. καὶ χωρισμένῳ BMP. ὅς ἱστορικῶς
B. σην πλήρωσιν B. 16-17 κατασκευῆς—δημιουργός om.
PM. ἐστι] γαρ B. 17 τοῦτο] ἡσδῶν B. 18 τά] τειν B.
ἐν conieci : ἀνευ BMP. 20 οὐδένα B οὐδέν PM. αὐτοῦ B.
21 ἐπιστήμης] ὀφελίας B. 22 φαρμακώδους BMP. πράξας
MP πράγματος· ἐχι δὲ οὗτος B.

Ἐὰν ἐκ τούτου λάβῃς καὶ ποιήσῃς καταμιγνῆν μὲ χρυσιοθειὸν καὶ μετὰ τοῦ ὑδραργύρου ἐπίσης· τὰ τρία καμπανοῦ, ἀπὸ δ' κριθῶν τὸ καθέν, καὶ πρῶτον μὲν νὰ λυθῆ τὸ θεῖον μετὰ τὸν ὑδραργυρον, ὕστερον δὲ τούτων ἵνα βάλῃς τὸ ἡγεμονικόν καὶ νὰ ποιήσῃς τὰ 5 τρία ἐν, ὅστις ἂν πῆγῃ ἢ φάγῃ ἐκ τούτου οὐ κοιμηθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα εἰς ὅσον χρόνον ζῆ.

Καὶ ἐὰν ὁμοίως ποιήσῃς τὴν αὐτὴν καταμιγνῆν καὶ βάλῃς αὐτὴν εἰς ἀποθαμμένον ῥίνας, οὐ σήπεται, οὐδὲ χαλᾶ, οὐκ ἀπορρίπτει τριχᾶς· οὐχ ἀρμονιῶν χωρίσις <ἔστι>, οὐκ ἄλλο τι φθείρεται 10 ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν αἰῶνα ἄχρι ἂν χρίσῃς αὐτὸν ἄλμυρ καὶ ἵνα πάσῃς αὐτὸν ἀπλόχειρον ἄλας, καὶ τότε χαλᾶ κατὰ κράτος.

Καὶ ἐὰν ἐκ τῶν εἰρημένων εἰδῶν λάβῃς ζυγίον καθὼς εἴρηται, καὶ τ.θῆς εἰς ὀρθούνια λωβοῦ, διαφορεῖ ἢ λάβῃ πᾶσα καὶ ἡ σηπεδὼν καὶ τὰ ἔλλα πάντα, καὶ σὺν Θεῷ ὑγιαίνει.

15 Καὶ ἐὰν βάλῃς ἐκ τῶν εἰρημένων τριῶν εἰδῶν εἰς ὀρθούνια ἐπιλήπτων καὶ σεληνιαζομένων, μετατρέπει εἰς τὸ πρωτότυπον αὐτοῦ καὶ σὺν Θεῷ ὑγιαίνει.

Καὶ ἐὰν βάλῃς ἐκ τῶν [f. 147^v] γ' εἰδῶν καθὼς εἴρηται εἰς ὠτίον ἵππου καὶ ἀπέρχεσαι εἰς ἀντίδικόν σου, μανθάνεις κατὰ 20 ἀλήθειαν τὴν πᾶσαν πληροφορίαν· καὶ εἰ μὲν ἔστιν τὸ νίκος μετὰ

1 χρυσιοθειὸν B. 2 με B. τοῦ ὑδραργύρου (signum MercuriiMP)]
 διαργυρον B (κε με διαργυρον cryptogr. signis). καμπανοῦ] + τῶν
 PM τον B. κριθῶν] κριθαρακουκ B. 3 τῶ] τῶν MP. 3-4 καὶ
 —βάλῃς] νὰ ἀναλῃσ εν μπρωτους δε τεαφιν καὶ νὰ τι σμίξῃς τὸ δυδιαρ
 γυρον κε να λιθι ο διαργυρος καὶ ὕστερον (τεαφιν et το—διαργυρος
 cryptogr. signis) B 3 et 4 νὰ] ἵνα M. 5 ὅστις] ἡτης B. ἂν] δέ MP
 το B. ἐκ τούτου] ης την ζωὴν του B. 5-6 οὐ—ζῆ] νὰ μιδεν κιμιθι
 (signis cryptogr.) B. 7 αὐτὴν²] την B. 8 ῥίνας] ρουθουνι (sign.
 cryptogr.) B. σέπεται BM. ἀπορίφει B. 9 οὐχ] οὐκ BPM.
 χορισῃς (χορι sign. cryptogr.) B. ἔστι addidi. 10 αἰῶ-
 ναν P. ἄχρι—χρίσῃς] μέχρι ἂν θέλῃς να ἀλείψῃς B. αρ-
 μην B. καὶ ἵνα] ἡνα B. 11 αὐτόν] ἀπάνον τούτου B. τότε]
 τόσον, ut videtur, P. 12 εἰρημένων] + γ' B. 13 τιθῆς] νὰ βά-
 λῃς B. ρωθόνια B. διαφορεῖ] πέπει παραχοῆμα B.
 ἄπασα B. σηπεδων B. 14 καὶ τὰ] κατὰ M. καί²]
 + γίνεται ἐτέρα σάρκα νέα καὶ B. 15 εἰδῶν] + τῶν ἄνοθεν B.
 ρωθον B. 16 μετατρέπει] γηρίζει B. τὸ πρωτότυπον
 (num τὸν πρῶτον τύπον leg. ?)] τὸν σκοπον B. 17 σὺν θεῷ om. B.
 19 καὶ—σου om. MP. 20 τὴν om. B. πληροφορίαν]
 + ἀληθηνὴν B. καί] + ἐστι ἡδὺν οὗτος ἐτέρας ξένον θαύμ B.
 τὸ νίκος] ἢ ἦττα MP. μέ B.

κέρδους, ἔστιν ἰδεῖν τὸν ἵππον θρασύνοντα καὶ τρίζοντα καὶ χρεμε-
τίζοντα καὶ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας καταλλάττοντα ἐν τῷ ἐδάφει
καὶ λακτίζοντα· εἰ δὲ ἔστιν τὸ νίκος παρὰ τὸν ἐχθρὸν καὶ ἀστοχία
καὶ εἰς ἐλάττωσιν καὶ ζημίαν, ἔστιν ἰδεῖν τὸν ἵππον οὐ θρασύ-
νοντα, ἀλλ' ἔστιν κατηφής, ταπεινὸς καὶ στατίζων. 5

Καὶ ἐὰν βάλῃς ἐκ τῶν τριῶν εἰδῶν καὶ ποιήσης καταμιγῆν μὲ
οὔρον ἀνθρώπου ἐπίσης ζυγίου καθὼς εἴρηται, καὶ τιναν ποτίσης
ἢ ταγίσης, ἐπιέρχεται ἀγάπην βασιλέως ἀρχοντος καὶ οὐ δύναται
κανέν πρᾶγμα χωρῖσαι τὴν ἀγάπην μέχρι θανάτου.

Καὶ ἐὰν ποιήσης ἐτέραν καταμιγῆν καὶ βάλῃς ἰδρῶν ἀνθρώ- 10
που, τοῦ κορμίου οὐχὶ τοῦ προσώπου, τὰ πάντα ζυγίου ὡσπερ εἴ-
ρηται, ὅστις φάγη ἢ πῖνῃ αὐτό, τὴν αὐτὴν ὥραν τελευτᾷ.

Καὶ ἐὰν λάβῃς θεῖον χρυσοῦν καὶ ἀναλύσης ἐπίσης ζυγίου καί,
ἡνίκα ἀρξῆται πῆξαι, τότε νὰ μίξῃς τὸ ἡγεμονικὸν καὶ νὰ τὸ τα-
ράξῃς καὶ νὰ πῆξῃ καὶ μετὰ ταῦτα νὰ τὸ κρατῆς ὡς φυλακτήριον, 15
ὁποῖαν βούλει τὸ θέλημά σου νὰ πληρῶῃ.

Ταῦτα οὖν τῷ Ἑρμῇ ἄπερ ἐποίει πρὸς Ἀλέξανδρον Μακεδόνα
καὶ ἡγαπᾶτο παρὰ τοῦ βασιλέως μεγάλως.

- 1 κέρδους] κέρδος ἡμετέρον B. τρίζοντα coniecti: τρα et sig-
num dubium MP τρυζη ἐμπροσθεν κατὰ τὸν ἀντιδικὸν καὶ θρασύ-
νοντα B. χλιμητίζει MP χλιμητίζον καὶ θρασυνόμενος B.
2 ἐμπροστίους B. πόδας om. B. καταλλάτων MP καταλά-
τον B. 3 λακτίζων MP λακτίζον B. τῶν ἐχθρῶν
MP. 4-5 οὐ—στατίζων] κατηφὴ κτηπὸν καὶ στατίζον τησατήσου
κατάκολα ἀλίθια γίνεται ὁ ὑπὸς κατακριτος ἡσχηρ B. 6 καί]
ὁμῖος B. βάλῃς M. τριῶν] ἄνοθεν ηρημενον B.
εἰδῶν] + ἡγεμονικῶν B. 7 οὔρον literis cryptogr. scr. MP.
καθὼς εἴρηται] τον απο δ' κριθαροκόκον B. 8 ἐπιέρχεται MP
ἐπιρρῆς B. ἀγάπην] + ὑπέρθετον αὐθέντος B. 9 κανένα
B κακόν M. χωρῖσαι] νὰ χωρησ B. 10 ποιήσης] κάμνης
αλην B. καὶ βάλῃς] νὰ λάβῃς B. 11 ὄχι B. 11-
12 τὰ πάντα—αὐτό] καὶ πίσης καταμιγῆν ἐπίσης μὲ τὸ ἡγεμονικὸν
καθὼς ἤρηται, ἥτης το φ ἢ πι. B. 13 λάβῃς θεῖον χρυσοῦν] ἐπά-
ρης χρισιδάφι B. ἀναλύσης] νὰ λύσης MP. ζυγίου]
καμπανοῦ B. 14 ἀρχή B. πηγὴ MP νὰ πῆξῃ B.
σμούξης B. νά²]ἐάν M. 15 νά¹ om. M. νά²]ἐάν M.
μετὰ—φυλακτήριον] νὰ τὸ βάστας B. 16 σου νά] του ἴνα M.
οπῖαν θελε το θελημα σου να πληροφοσι signis cryptogr. B. 17 οὖν]
σὺν BMP. Ἑρμῇ signum Mercurii in MP. 18 οὖν]
Μακεδῶν BMP. 18 υγαπατο παραυτδ μεγαλος signis crypt. B.

<Εἰς ἀγάπην>.

Ταῦτα γράφε εἰς καθαρὸν μῆλον ἵνα μὴ φανῶσι τὰ γράμματα, καὶ δός του φαγεῖν αὐτὸ ἀγνώστου· καὶ ἔστιν δόκιμον (signa magica).

Ὁ Ἡφαιστίων οὕτως λέγει· εἰ ἄρα βούλει μαθεῖν περὶ μαν-
5 τειῶν πονηρῶν καὶ ἀποτελεσμάτων παντοίων τὸ ἀληθές, γνώσει οὕτως· ὅταν φάσιν ποιουμένη <ἦ> ἢ Σελήνη, ἀληθῆ ταῦτα καὶ βέβαια εὐρεθήσεται, καὶ μάλιστα τοῦ Ἑρμοῦ συμπαρόντος αὐτῆ ἢ μαρτυροῦντος. ἐὰν δὲ καὶ ἡ Ἀφροδίτη ὠροσκοπῆ ταύτη ἢ καὶ ἄλλοι ἀστέρες ἐν ἀγαθῷ σχήματι, τὸ κριτήριον ἄρξου καὶ εὐτυχή-
10 σεις εἰς τὸ ζητούμενον· ἐνεργεστέρως δὲ πρὸς τὸ ὠφελῆσαι καὶ βλάψαι ἀπὸ πρώτης διχοτόμου ἢ καὶ β'.

Πρὸς πρᾶγμα ὠφέλιμον.

Γράφε μεθ' αἵματος κουλούμπας καὶ βάστα· ὁ Θεὸς ὁ Παν-
τοκράτωρ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς ὁ ἀόρατος
15 τῶν πάντων ἀγγέλων τῶν παρεστηκότων ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῶν Ἐξαπτερόγων, Δυνάμεων, Χερουβίμ, Σεραφίμ, ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν Ἰωσήφ εὐτυχεῖν ἐν παντὶ πράγματι καὶ στήσας αὐτὸν βασιλεῖα Αἰγύπτου· γενοῦ καὶ τοῦ δούλου σου ὀδεῖνα βοηθός εἰς τὸ πράτ-
τειν, πωλεῖν, ἀγοράζειν, ἵνα πάντες ἀγαπῶσιν καὶ ποθῶσιν καὶ
20 τρέχωσιν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν πραγματείαν αὐτοῦ. Μιχαήλ, φύλαττε, Οὐρομήλ, προκατάλαβε, Παφαήλ καὶ Γαβριήλ, βοηθήσετε τὸν δούλον Θεοῦ ὀδεῖνα, ἵνα γένηται ἔνδοξος καὶ εὐ-
τυχος ἐν παντὶ πράγματι. ὁ Θεὸς ὁ βοηθήσας Μωϋσῆν καὶ ὀδηγή-
σας τὴν καρδίαν τῆς θυγατρὸς Φαραὼ πρὸς τὸν δούλόν σου Μωϋ-
25 σῆν, οὕτως ὀδηγήσης καὶ τὰς καρδίας καὶ ὀρέξεις καὶ γνώμας πάντων τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν πραγματείαν τοῦ δούλου σου ὀδεῖνα, ἵνα ἔχη πρᾶσιν εἰς τὸ πωλεῖν καὶ ἀγοράζειν· ὁ γένοιτο, ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν. τοῦτο ποιεῖ καὶ ὁ λίθος ὁ εὐρισκόμενος ἐν τῇ νεοσσιᾷ τρυγόνος καὶ κόρακος· λαμβάνεται δὲ μετὰ προσευχῆς
30 καὶ Πάτερ ἡμῶν.

2 μίλο literis cryptogr. 3 ἀγνώστος cod. 4 μαντειῶν
conieci : scripturam incertam reddere voluit librarius μ.τ.ῶν 6 ἦ ad-
didi. 9 κριτήριον conieci : κριτοτερον cod. 10 δέ] γ' cod.
21 φύλαττε conieci : φίλε cod. 27 πράσσην cod. 8] οἷς.
cod. 29 τῇ νεοσσιᾷ scripsi : τῆμισιά cod. λαμβάνοντε cod.

[F. 159^v] ρη'. Περὶ ἔρωτος ἀποτελεσματικῶν
δόκιμων:

Γλύφον εἰς λίθον μαγνίτην τὴν Ἀφροδίτην ὀρθήν, γυμνήν, ἀνα-
δεδεμένους ἔχουσαν τοὺς πλοκάμους, τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ τό-
ξον ἐντεταμένον ἔχουσαν, τῇ δὲ δεξιᾷ βέλος · ποιήσης δὲ τοῦτο ἐν 5
ἡμέρᾳ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῆ ὥρᾳ αὐτῆς · καὶ γόροθεν αὐτῆς τὰ
ὀνόματα ταῦτα · ΝΕΜΠΙΗΝΕ ΗΠΕΧ · ὄπισθεν δὲ γρά-
φον ἤγουν γλύφον ταῦτα (signa magica), καὶ ὑποκατακλείσας ἠριγ-
γίου βοτάνης ῥιζίον ἢ ἐκ τοῦ σπέρματος, καὶ ταῶνος ἐγκέφαλον
ξηρὸν καὶ ἐκ τῆς καρδίας ὀλίγον καὶ ἴνγγος στρουθίου τὴν γλῶτταν 10
ἢ καὶ τὸ ὀρθοπύγιον καὶ τὸ παρθενικὸν αἷμα τῆς χρυσαυθέμου
καὶ ἀνθρώπινον οὖρον ὀλίγον, ποιήσης δακτύλιον χρυσοῦν ὑποκατα-
κλείσας τὰ πάντα καὶ ἄνωθεν τούτων πάντων τὴν γλυφὴν καὶ φό-
ρει. καὶ ἔστι χρήσιμος πρὸς ἀγωγὴν γυναικῶν. λαβὼν δὲ κηρὸν
ἀκαμπτον ἐντύπωσον εἰς αὐτὸ τὴν ὑποκειμένην γλυφὴν καὶ δὸς 15
γυναικὶ ἢ πέμψον · καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ σοῦ διαλυθεῖσα ἔρωτος
ἦξει, εἰ μόνον ἐν ταῖς χερσὶν λήφεται. πλὴν δὲ ὄρα μήπως ὁ δακ-
τύλιος ἐν τῇ σνονοσίᾳ κομίζεται διὰ τὸ αἰσχρόν. τοῦτο ποιεῖ καὶ
πρὸς ἄρρενας.

Ἔτερον περὶ ἔρωτος.

20

Τοῦτο τὸ σημεῖον (signum cum verbis ἢ ὀδ(εῖνα) νὰ κάμνη) τὸ ἐν τῇ ἐμ(ῆ) ἀγάπῃ) γράφεται ἐν ὧ ὀρνίθας μελαίνης εἰς ἀγά-
πην, καὶ ἔστιν ἀπὸ δοκιμῆς ἀριστον · <γράφε καὶ> · ἢ ὀδεῖνα νὰ
κάμνη τὸ ἐν τῇ ἐμῇ ἀγάπῃ ὡς τοῦτο τὸ ὄν θερμαίνεται. καὶ θὲς
αὐτὸ ἐν θερμοσποδιᾷ θερμῇ ἡσύχως. καὶ μετ' αὐτὸ λαμβάνεις τὸ 25
σὸν θέλημα.

[F. 199]

<Περὶ ἔρωτος>.

Initium deest... Μέρο, Κωλονίς, Ἀνασσα, Κυδίση,
Ἀριστομία, Σπενχεες, Εὐνεεσίκ, Μεγαλο-
στήκα, † ἡμῶν φίλτρον ἀοκνέου ἠνδυνω δώματος ἢ σώματος. 30

3 μαγνιτιν literis cryptogr. ἀναδεδεμένην cod. 4 ἔχουσα cod.
5 ποιήσεις cod. 9 ῥιζίου cod. 12 οὖρον conici: 8^{ον} cod.
ὀλίγον]+ καὶ cod. ποιήσεις cod. ὑπὸ κατακλήσον cod.
14 ἔστι] ἔσει cod. 18 ποιεῖ cod. 20 Cf. supra, p. 447, 16.
22 ὀρνίθας] signum in cod. μελαίνης] με cod. ἀγάπην] αἰσιν li-
teris cryptogr. 23 γράφε καὶ addidi. 30 † textus corruptus.

εἶτα βάλε εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ὄψιν ἄρτου ἔχουσαν ἐπάνω ἱστορισμένην τὴν βασίλισσαν Ἀνεράδαν καὶ ἐν σκελίδιον σκόρδου. τοῦ δὲ ὠοῦ τριφθέντος καὶ <ὕπ'> αὐτῆς ποθέντος, παραντικά ἐλεύσεται ἢ πεποτισμένη, ἕως θανάτου, ἄχρι ἂν λάβῃ οὐδὲ ποθεῖ. τὰ δὲ ῥόδα αὐτῆς <ὀ> βαστάζων ἀγαπώμενος ὑπὸ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν φανήσεται· τὰ δὲ φύλλα, ὁ βαστάζων αὐτὰ ἀνίκητος ἔσται εἰς κριτήριον καὶ οὐ <κατα> κριθήσεται.

Περὶ ἔρωτος.

Τὸ βότανον τὸ λεγόμενον κραζία λαμβάνεται καὶ αὐτὸ εἰς τὴν 10 ὥραν τῆς Ἀφροδίτης ἐπιλέγων τοὺς τοιούτους ψαλμούς, τό· Ὅν τρόπον ἐπιποθεῖ ἢ ἔλαφος, καὶ τό· Ἐξηρεῦξάτο ἢ καρδία μου, καὶ τό· Μακάριοι πάντες οἱ φόβούμενοι τὸν Κύριον, καὶ τό· Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ἐκ τρίτου· καὶ τότε ἔξελε τὴν βοτάνην καὶ βάλε εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ὄρνιθος ὠὸν καὶ ἄλας· καὶ ἔχε ἐμπρὸς 15 πεπηγμένους μαχαίρας τρεῖς μελανομανίκους. καὶ τὸ μὲν δροσερὲς τριῶνας δὸς πίνειν ἦν ἂν ἐρῶς· τὸ δὲ ἕτερον εἰς μῖσος.

Περὶ εὐρέσεως πράγματος.

Τὸ βότανον τὸ λεγόμενον μανδραγόρα· λάβε αὐτὴν καὶ γράφε καὶ εἰς χαρτίον βαμπάκινον ταῦτα τὰ ὀνόματα· Ἐβέρ, Ταμι- 20 νώθ, Ἀΐχούμ καὶ Σχοόχθ. καὶ ἔξελε τὴν ῥίζαν τῆς βοτάνης καὶ πλύνον αὐτὴν καλῶς εἰς τὸν αἰγιαλὸν φοραῖς μ' καὶ βάσταζε ἐν τῇ χειρὶ σου καὶ περιπάτει ἔνθα ἀφορᾶσαι ὅτι εἰσὶν χρήματα ἢ χρυσίον τι· καὶ ὅταν εἰσὶν χρήματα, ἀλλοιοῦται ἢ βοτάνη καὶ γίνεται ὡς τὴν θέαν τοῦ πράγματος ἐκείνου· καὶ 25 ἐκ τούτου καταλαμβάνεις καὶ τὸ μέταλλον αὐτοῦ.

1 ἔχων cod.

2 ανεραδαν literis cryptogr. : cf. supra, p. 460, 17.

σκόρδον cod.

3 τὸ δὲ ὠὸν αὐτῆς τριφθεῖς καὶ ποθεῖς cod.

4-5 malim λάβης οὐ ποθεῖς.

5 ὀ addidi.

βασταζόμενα cod.

6 τοῖς δὲ φύλλοις cod.

7 κριθήσεται cod.

9 κραζία incertum :

fort. leg. κολζία.

10 ἐπιλέγων : anacoluthon corrigere nolui.

Psalmi XLII, XLIV, CXXVII.

14 ὄρνις cod.

αλας literis

cryptogr.

15 μελανομανομανίκους cod.

16 ἦν ἂν] ἔνθα

cod. μισος literis cryptogr.

17 ἐρωτήσεως cod.

18 μα-

νδραγόρα literis cryptogr.

19 βαμποκινον (sic) literis cryptogr.

21 βοτάνης coniecti : βοβ' cod.

23 ὅταν] ὅθεν cod.

24 βο-

τάνη] β'β' cod.

25 μέταλλον cod.

Τὸ βότανον τὸ λεγόμενον πετανος ἐστὶν θεῖον καὶ ἱερόν· Ῥωμαῖοι δὲ καλοῦσιν τοῦτο ταναοζα. αὐτὴ ἢ βοτάνη ζοικε τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ λαμβάνεται ἐν τῇ ὥρᾳ αὐτῆς ἐπιλέγων καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα· Εὐδῖέ, Ἄναξ, Ζεὺς, Βιοτέ, Ἄναξ, Ἀπόλλων. τὰ φύλλα γὰρ αὐτῆς <δ> βαστάζων ἐν ἄρχουσιν καὶ ἐξουσιασταῖς ἔνδοξος καὶ θαυμαστός ἀναφανήσεται· ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς πινόμενος μετὰ οἰνομέλιτος πᾶσαν ἀθυμίαν καὶ ὀκνηρίαν ἀποσοβεῖ. τὸ δὲ τῆς ῥίζης ἀνώτερον <μετὰ> ὧν τριβόμενον ἐν ἱματίῳ γυναικὸς εἰ πάσαις φοραῖς ἐπιβάληται, δαιμονιζόμενον ἀναφανήσεται, ἐὰν οὐ διὰ τάχιον συνουσιασθῇ τῷ ποιήσαντι. τὸ δὲ κατώτερον ἐπάγει μισητείαν λαθραίως διδόμενον ἐν ποτῷ ἢ ἄλλῳ τινί.

Divinatio per incubationem.

Ἔπαγε εἰς δένδρον εἰς ἔρημον τόπον ὅπου νὰ ἦναι τὸ δένδρον ἐκεῖνον κουρίον, καὶ ποιήσον στέφανα τρία ἐκ δάφνης καὶ βάλε αὐτὰ ἐν τρισὶν τόποις τοῦ δένδρον ἤγουν εἰς τὴν κορυφήν, εἰς τὴν μέσην καὶ πρὸς τὴν ῥίζαν. εἶτα βάλε σεαυτὸν πρὸς τὴν ῥίζαν καὶ εἶπε τὸν ἔξορκισμόν τοῦτον· ὀρκίζω σε, στοιχεῖον, ἀπὸ τὰ ὀνόματα τοῦ Θεοῦ Ἰαών, Σαβῶθ, Ἐλωῖ, ὅτι τὸ στοιχεῖον ὁποῦ ἐστὶν εἰς τὸ δένδρον τοῦτον νὰ ναι ἔτοιμον ἐμπρὸς μου τὴν ὥραν ταύτην εἰς τὸ νὰ σεβῇ ἐν τῷ κορυφώματι ἐτούτῳ τῆς ὑδρίας καὶ νὰ συντύχη μετ' ἐμὲν εὖμορφα καὶ καλὰ εἰς εἴτι θέλω ἐρωτήσῃν. καὶ εἶπε αὐτὸ φορὰς ε' καὶ ὑπνωσον· καὶ μετὰ τὸ ὑπνώσαι θέλεις ἰδεῖν ὃ βούλει. καὶ τοῦτο ἐστὶν τὸ ἔργον ἵνα λάβῃς μίαν ὑδρίαν κενήν καὶ ἵνα θῆς αὐτὴν εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρον εἰς ζ' ὥραν τῆς νυκτός· τὸ δὲ κορυμνί σου ὄλον νὰ ναι τετυλιγμένον μὲ ἕναν μαντίλιον μακρὸν. καὶ ὀρκίζε τὸν ἄνωθεν ὀρκισμόν καὶ ὕστερον ἐμπήξε μάχαιραν καινὴν μελανομάνικον εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρον, καὶ εἶπε τὸ Πάτερ ἡμῶν καὶ τὸ Χαῖρε κεχαριτωμένη.

1 πετανος (vel λετανος?) literis cryptogr.	θεία καὶ ἱερά
cod.	2 ταναοζα (vel ταραοζα) literis cryptogr.
3 ἐπιλέγων :	
anacoluthon servavi : cf. supra, p. 467, 10.	4 ἀπόλω ν cod
5 ὁ addidi.	8 ἀνοτερον literis.
6 βασταζόμενα cod.	
cryptogr.	9 εἰλῆν cod.
7 μετὰ addidi.	10 κατωτερον
8-10 textus vix sanus.	10 τῶ]τό cod.
literis cryptogr.	11 ἄλλον τι cod.
12 titulus evanidus.	
13 κουρίον literis cryptogr.	14 τῶν δένδρων scripserat librarius.
18 νάνε cod.	19 ἐτούτο cod.
20 συνετύχει cod.	23 θέεις
cod.	24 νάνε cod.
μαντίλιον literis cryptogr.	

Υγρομαντεία.

Λαβὼν ὕδωρ ἐξ ἀεννάου πηγῆς ἀγνὸς ὄν καὶ νῆστις ἐκλελεγ-
 μένης ἡμέρας χρησίμης μετὰ Ἑρμοῦ θερμαρίου ἄφωνος ἤγουν
 ἀλαλητὶ ἐν ἑσπέρα μετὰ δύσιν Ἥλιου, ἀπόθον τὸ ὕδωρ ἐν τασίῳ
 5 καθαρῷ καὶ χρυσίζοντι ἐν αἰθρίᾳ καὶ ἐξάστρι, καὶ ὑπαίθρῳ τόπω
 τινὶ νυκτί· κυκλόθεν δὲ τοῦ ὕδατος γράφε μετὰ τοῦ λιχανοῦ ἦν
 βούλοιο ὑπόθεσιν. περὶ ἔωθεν δὲ ἀναστελλόμενος τὸ ὕδωρ φέρε
 κάτοπτρον καθαρὸν καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὡς
 ἐπὶ δακτύλον ἐνὸς κάθες τὸ κάτοπτρον καὶ λέγε πάλιν τὰ προ-
 10 εἰρημένα ἄτινα εἶπας καὶ λιχανῷ προεχάραξας ἐπιλέγων τὸν
 νζ' ψαλμὸν καὶ τὸν οζ'. καὶ μετὰ ταῦτα ἴδε ἐν τῷ ὕδατι εἰς τὸ
 κάτοπτρον καὶ θέασαι περὶ οὗ γε προεῖπας.

- 1 Textus repetitur in eodem Parisino, f. 249 (=b), sub tit. ἕτερον θεώ-
 ρημαν. Cf. cod. Mediolanensem H 2 inf., f. 263^v (=M). παγῆς a M.
 ἐκλελεγμένης b. 3 ἤγουν] ἦως M. 4 ἀλάλητος M. δύσεως
 a b. ἡλίου] + καὶ a M. 5 καί² bis b. 5-6 τινὶ τόπω b. 6 κύ-
 κλώθεν a b M. γράφων a M. λιχανός a. 6-7 ἦς βού-
 λοιο ὑποθέσεως a b M. 8 ὄνομαν b. 9 ἀπό b. κάθοπτρον M.
 10 εἶπας om. a M. τὸν om. b. 11 μετὰ—τό] ἴδε ἐν τῷ b.
 12 κάθοπτρον M.

Traité de Magie de Salomon.

[F. 218] Πρόσεχε, ἀκριβέ μου υἱέ Ῥοβοάμ, εἰς τὴν ἀκριβει-
αν τῆς τέχνης ἐμοῦ τοῦ Σολομῶντος τοῦ πατρός· ἐν ἣ γνώσει
τὰς ὥρας τῆς ἀστρονομικῆς τέχνης, πότε κυριεύει ὁ καθεὶς τῶν
πλανήτων καὶ τὴν χάριν τοῦ καθενὸς πλανήτου.

Τὸ σάββατον, ὥρα πρώτη κυριεύει ὁ Κρόνος· καὶ ἔστι τότε 5
ὥρα χρήσιμος εἰς τὸ ποιῆσαι διὰ βλάβην ἀνθρώπου καὶ τοῦ ποιῆσαι
ἐναντιότητα ἐχθρῶν· καὶ ἵνα ἐρωτήσης εἰς τὴν ἀγαστέρα πνεῦμα
καὶ ἵνα ποιήσης περὶ θησαυροῦ· καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι παιδίον μαθεῖν
γράμματα.

Ζεὺς ἔστιν ὠφέλιμος εἰς τὸ περὶ ἀνδρείας ποιῆσαι καὶ εἰς τὸ 10
δοξασθῆναι ἔμπροσθεν ἀνθρώπων καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι ἀφανισ-
μὸν μαγείων καὶ εἰς κνηγνὴν παντοίου πράγματος καὶ εἰς ἰατρειάν
ἀνθρώπων.

Ἄρης ὠφελεῖ εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι πόλεμον
καὶ ὅταν βούλῃσαι πολεμῆσαι μετὰ μαχαίρας καὶ εἰς τὴν φλε- 15
βοτομίαν ὠφέλιμος καὶ εἰς τόλμην καὶ πᾶσαν μάχην ἐπιτήδειος.

Ἥλιος κυριεύει ἡμέρα πρώτη· ἔστιν δὲ ὠφέλιμος εἰς τὸ ποιῆ-
σαι χαρτὴν καὶ βαστάζειν αὐτὸ καὶ δεῖσθαι χάριν ἀπὸ ἐξουσίας·
καὶ εἰς τὸ ἀνοῖξαι θησαυροῦς καὶ ἐν παντὶ πράγματι.

Ἄφροδίτη δὲ ὠφελεῖ εἰς τὸ ποιῆσαι περὶ ἀγάπης γυναικὸς ἢ ἀν- 20
δρὸς καὶ τῶν ὁμοίων.

Ἐρμῆς εἰς σοφίαν καὶ εἰς μέταλλα καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι διὰ τὰ
ὀμιλήσης <μετὰ> μεγιστάνων· καὶ εἰς κίνδυνον θαλάσσης· καὶ
τοῦ ὑποτάξαι πνεύματα ἔσω εἰς πόλον· καὶ εἰς τὸ κινῆσαι εἰς
ταξείδιον διὰ θαλάσσης εἰς πούλησιν καὶ εἰς ἀγοράν· καὶ τοῦ 25
αἰτήσασθαι ὀφφίκιον καὶ τοῦ δανεῖσαι πράγματα καὶ τὰ ὅμοια.

Γίνωσκε ὅτι ἐκ τῶν ἑπτὰ πλανήτων εἰσὶν ἀγαθοὶ τρεῖς· Ζεὺς,

1 Ff. 218-219 scr. m³., XVI aut XVII saec. Cf. supra, p. 397.
2 ἢ γνώσει] οἷς πράγμασι cod. 3 πότε] τὸ ὅπερ cod. κυριέ-
βει cod. 5 κυριέβη cod. 7 ἐρωτίσαι cod. ἀγαστέρα
= γαστέρα. 8 παιδίον]+ τοῦ cod. 15 βούλεται cod.
17 κυριέβη cod. 18 αὐτῶ cod. δῆσαι cod.
22-23 τὰ ὀμιλήσης] δια ὀμιλήσαι cod. 23 μετὰ addidi. 24 πό-
λον]+ καὶ τάξεως αὐτῶν cod. 26 αἰτήσασθαι] ὄτισασται cod.
ὀφφίκιον cod. 27 ss. Cf. supra, p. 399, 13.

Ἐφροδίτη καὶ Σελήνη · κακοποιοὶ δὲ δύο · Κρόνος καὶ Ἄρης ·
ἐπίκοινοι δὲ δύο · Ἐρμῆς καὶ Ἥλιος.

Κριὸς ὠφελεῖ εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν νὰ τὸ φορῆς εἰς αὐξησιν
καὶ διασυρμὸν τέχνης καὶ εἰς τὸ ζητῆσαι χάριν ἀπὸ οἴου δὴ τινος
5 βούλει καὶ ἵνα πάγης πρὸς θάλασσαν.

Ταῦρος εἰς <τὸ> φιλάς ποιῆσαι χαρτὴν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς Ἐφρο-
δίτης καὶ εἰς τὸ ζητῆσαι χάριν γυναικὸς ἠπαρημένης καὶ εἰς τὸ,
<εἴ τις> βούλεται, ταύτην ζημιῶσαι.

Δίδυμος εἰς τὸ παῖδας μαθεῖν γράμματα καὶ διὰ συμβίβασιν
10 τοῦ λαβεῖν γυναῖκα ὁ ἀνὴρ · καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν διὰ κρῖσιν
καὶ ὀμιλῆσαι μετὰ μεγιστάνων καὶ τοῦ ἐκβαλεῖν βοτάνας ἐν
τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἄρεως καὶ Ἐρμοῦ.

Καρκίνος εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν περὶ δαιμονιζομένου ἐν τῇ
ὥρᾳ τοῦ Ἐρμοῦ καὶ τοῦ ἀφανίσει μάγια ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Διός.
15 Λέων εἰς τὸ ἀπονεκρῶσαι ἐχθροὺς καὶ ἵνα ποιήσης χαρτὴν
εἰς γλωσσοφαγίαν καὶ τὰ ὅμοια · καὶ ποιῆσαι χαρτὴν τοῦ βαστά-
ζειν εἰς πόλεμον καὶ ποιῆσαι δοκιμασίαν μετὰ σπάθης.

Παρθένος εἰς τὸ ἐρωτῆσαι πνεῦμα εἰς τὴν ἄμουλαν καὶ ἐρωτῆσαι
περὶ θησαυροῦ ἐν ὥρᾳ Κρόνου καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι ὀμιλίαν πνεύ-
20 ματος ἔσω εἰς πόλον καὶ τὰ ὅμοια.

Ζυγὸς εἰς τὸν φοβερισμὸν καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι ἰδεῖν ὄνειρα · καὶ
τοῦ λαβεῖν εἰρήνην ἀνθρώπους μαχομένους καὶ τοῦ ἡμερῶσαι
ἀνδρόγονον σκανδαλιζόμενον ἐν ὥρᾳ τῆς Ἐφροδίτης.

Σκορπίος εἰς τὸ ἐξολοθρεῦσαι ἐχθροὺς καὶ εἰς τὸ ἀργῆσαι ἐρ-
25 γαστήριον · καὶ τοῦ δῆσαι ἄνδρα καὶ λῦσαι ὁμοίως · καὶ ἵνα ποιή-
σης χαρτὴν εἰς τὸ ποιῆσαι τοῦ μὴ φοβεῖσθαι ἐχθρόν.

Τοξότης εἰς τὸ ποιῆσαι χωράφια καρπωθῆναι · ἐὰν δὲ ἐν τούτῳ
λάβῃς ἀργύρια ἐν τῇ χειρὶ σου πληθυνθήσονται · καὶ εἰς τὸ μὴ
κακοθελῆσαι τινα τὸν <ἐχθρόν> · καὶ τοῦ ποιῆσαι χαρτὴν ἵνα ἡ
30 φοβῆσαι ἀνθρώπους, ἀλλ' ἵνα φαίνεσαι ἔνδοξος καὶ φοβερός.

3 Cf. supra, p.401, 9 ss. ; infra, eiusdem cod. f. 278, et cod. Neapol. II c 33, f. 232v. αὐξησιν dub. scripsi : αυ et signum dubium in

cod. 4 διὰ σηρομὸν cod. 6 τὸ inserui. 7 ἠγαπημένης] + αὐτῆς cod. 8 εἴ τις addidi. ταῦτα cod. 9 τὸ παῖ-
δας] παῖδας τοῦ cod. σηβείβασιν cod. 15 ἐκχθροὺς cod.
ποιήση cod. 22 ἀν(θρώπ)οις μαχομένοις cod. 24 ἐκχθροὺς cod.
26 φοβῆσθαι cod. 28 πληθυντίζονται cod. 28-29 τὸ μὴ κακοθε-
λῆσαι τινα τὸν <ἐχθρόν> scripsi : τοῦ μεκακὸν θελησαιτις αὐτόν cod.

Αἰγόνκερος εἰς τὸ ἐξολοθρεῦσαι ἐχθροὺς σὺν τοῖς οἴκοις αὐτῶν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἄρεως καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν <διὰ> μεσιτείας ἀνθρώπων ἠγαπημένων ἐν ὥρᾳ τοῦ Κρόνου.

Υδροχόος εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι θάλασσαν καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι αὐτὴν γαληνὴν καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι δεσμὸν ἀγά- 5 πης στερεόν.

Ἰχθύες εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν <τοῦ> κερδίζειν μετὰ ζαρίων, ὁμοίως καὶ ἐτέρων στιχημάτων ἐν ὥρᾳ τοῦ Ἑρμοῦ· καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι περιπατεῖν ἀπαρεμφάντως· καὶ τοῦ ποιῆσαι ὕγρομαντείαν καὶ λεκανομαντείαν καὶ τὰ ὅμοια. 10

Ὅταν βούλη ποιῆσαι τι, ὀφείλεις ἵνα ᾗσαι καθαρὸς καὶ ἀγνός καὶ πεπλυμένος εἰς ὕδωρ γλυκὸν καὶ ἐνδεδυμένος ἱματίοις λευκοῖς καὶ καθαροῖς. χρῆ δὲ ἐπιλέγειν καὶ ὀνομασίας ἀγγέλων τοῦ καθενὸς τῶν πλανήτων, ἵνα ὑποτάσσουν τοὺς δαίμονας οἵτινες ὑπάρχουσιν ἔμποροι τῆς ὥρας. 15

Ἡλιος ἔχει ἀγγέλους πέντε· Μιχαήλ, Ἀριήλ, Φιλοουήλ, Σαβριήλ, Δονιήλ· καὶ δαίμονας τρεῖς· Χθονηήλ, Ἀριανήλ καὶ Ὀπιθουα[.].

Τῆ δευτέρᾳ Σελήνῃ ἔχει ἀγγέλους πέντε· Γαβριήλ, Σεργιήλ, Χαριήλ, Ἐφηλοήλ, Πιδυκήμ· καὶ δαίμονα 20 ἕναν τὸν Ταρταροήλ.

[F. 218v] Ἄρης ἔχει ἀγγέλους β'· Οὐρουήλ καὶ Βειήλ· καὶ δαίμονα ἕνα τὸν Ζεβερουήλ.

Ἑρμῆς ἔχει ἀγγέλους γ'· Μαντουήλ, Πελτικοήλ, Ἀποδοκιήλ· καὶ δαίμοναν ἕναν τὸν Χαριούν. 25

Ζεὺς ἔχει ἀγγέλους δύο· Σερπηφιήλ καὶ Παφαέλ· καὶ δαίμοναν ἕνα τὸν Ὀρκιήλ.

Ἀφροδίτῃ ἔχει ἀγγέλους τρεῖς· Ἀναήλ, Γαθουὲ καὶ Κηρσοήλ· καὶ δαίμονας δύο· Σαβέτ καὶ Βαλτάσαρ.

Κρόνος ἔχει ἀγγελοῦ ἕνα τὸν Κτινοτοθέν· καὶ δαίμοναν 30 ἕναν τὸν Βεελξεβουήλ.

1 τοὺς οἴκους αὐτοὺς cod.

(odii).

cod.

3 ἠγαπημένον cod.

7 τοῦ inserui.

Catal. codd. astrol. graec., X, p. 81, 6 ; supra, pp. 403, 24 ; et cod. Mediolan. H 2 infer., f. 251v.

2 διὰ addidi. malim μισητείας

4 φοβήσται cod.

9 ἀπεραιμφάτος cod.

11 Cf.

Catal. codd. astrol. graec., X, p. 81, 6 ; supra, pp. 403, 24 ; et cod. Mediolan. H 2 infer., f. 251v.

θάλασσα

Ἀπὸ τοῦ νῦν δίδω σοι ὄρδινον τῆς παρούσης
τέχνης εἰς τὸ ποιῆσαι παντοῖον ἔργον.

Χρῆ πρῶτον ποιῆσαι τὴν μάχαιραν τῆς τέχ-
νης, τῇ ὁποία μαχαίρα μέλλεις ποιῆσαι παντοῖον πόλον καὶ
5 παντοῖαν πνευμάτων κλήσιν· ἔχει δὲ οὕτως. λάβε <σίδηρον> ἐκ
(σπάθης ἢ μαχαίρας τῆς ποιησάσης φόνον καὶ ποιήσον ἐκ τούτου
μάχαιραν καὶ μανίκωσον ταύτην ἐκ κέρατος αἰγός. ἔστω δὲ ἡ
μάχαιρα ὀξεῖα καὶ ἔστω εἰς τὸ μανίκαιον πεπηγμένη μὴ ἔχουσα
ἦλον. ἔστω δὲ ἡ αἶγα μελάνη. μεθ' ὃ δὲ ποιήσης τοῦτον, φύλαττε
10 αὐτὸν ἐκτὸς θήκης καὶ ὄρα μὴ κόψης τι τῶν βρωμάτων ἢ ἕτερόν
τι μετ' αὐτό, ἀλλ' ἐν ἀσφαλεῖ κάτεχε τόπω.

Ὅταν δὲ βούλη ποιῆσαι κονδύλιον τῆς τεχνης,
λάβε τὴν προγεγραμμένην μάχαιραν καὶ ὕπαγε εἰς τόπον
ὄρεινόν ἐνθα εἰσὶ κάλαμοι ἄνδρῶν καὶ κλίνας τὸ γόνυ λέγε ταῦτα·
15 ὦ ἄγγελε Σαβαώθ, Ἄδωναή, Ἐλοή. Τετραγράμ-
ματον, ἔσο εἰς τὴν βοήθειάν μου. ἔπειτα κόψον τὸν κάλαμον
διὰ μιᾶς τομῆς καὶ ποιήσον κονδύλιον μετ' αὐτῆς τῆς μαχαίρας
καὶ φύλαξον.

Εἰ δὲ βούλη ποιῆσαι κονδύλιν ἀπὸ πτερὸν
20 ὄρνέου τινός, ἀνάσπασον αὐτὸ ἀπὸ τῆς πτέρυγος αὐτοῦ· ἀνασπῶν
δὲ λέγε ταῦτα· Ἄναή, Ἄγλει, Τετραγράμματον,
Κύριε καὶ Θεέ, ἔσο εἰς τὴν βοήθειάν μου καὶ εἴτι γράφω, εἰς τὸ
γενέσθαι ἐν παντὶ ἐπιτυχοῦμενον εἰς εἴτι ἂν γράφω. καὶ πελεκήσας
αὐτὸ ποιήσον κονδύλιν· καὶ ἄρας αὐτὸ ὕπαγε εἰς ὕδωρ τρεχάμε-
25 νον καὶ πλῦνον αὐτὸ ἐπτάκις· ἔστω δὲ τὸ ὕδωρ γλυκὸ· καὶ
φύλαξον καὶ αὐτό.

Ὅταν δὲ βούλη ποιῆσαι χαρτὴν καθαρὸν καὶ
παρθένον, δεῖ εὐρεῖν <ἀρνίον> ἀρσενικόν ἢ ἐρίφιν ὅπερ οὐκ
ἤρξατο θηλάσαι· καὶ λαβὼν αὐτὸ σφάξον μὲ τὴν μάχαιραν τῆς

3 Cf. supra, p. 406, 15.	4 τὴν ὁποῖαν cod.	5 παντοῖαν]
παντίων cod.	κλήση cod.	σίδηρον addidi.
σασα cod.	7 μάχαιρα cod.	6 τὴν ποιή-
μαχαίρων.	10-11 ἑτέρου τινος cod.	9 τοῦτον, rectius τοῦτο, sc. τὸ
λία cod.	κάτιχαι cod.	11 αὐτῶ cod.
p. 406, 27.	κοντίληνον cod.	12 Cf. supra,
supra, p. 407,8.	23 γενέσται cod.	13 μάχαιρα cod.
supra, p. 407,18.	28 δεῖ εὐρεῖν conieci : δι' ἣν cod.	19 Cf.
		27 Cf.
		ἀρνίον inserui

τέχνης. σφάττων δὲ λέγε ταῦτα· Ἄληή, Ἄλσης, Ἄνε-
ρετόν, Ἰοτζέθ, Σεμειμεφοράξ ἢ Ἄροὸ ἢ Ἄνα-
ροῦ, Μερουκατὸ Τα Κατὰ Ἄδοναήλ ἢ Ἔου
Ἄου Ἡα Τετραγράμματος καὶ Σοφάρ, ἄγιον
ὄνομα δυνατὸν καὶ φοβερόν, καθάρισον ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας 5
τὸ δέσμα τοῦτο εἰς τὸ γενέσθαι ἐν παντὶ ὄ γραφῶ ἐπ' αὐτῶ δόκι-
μον καὶ ἀληθινόν. εἶτα ἐκδείρας καθάρισον αὐτὸ καὶ πλῆνον ὕδατι
γλυκεῖ <καὶ βάλε> ἐν ἡλίῳ ἵνα ξηρανθῇ· καὶ ἄρας φύλαξον καὶ
ἔχε πρὸς τὸ γράφαι.

Εἰ δὲ βούλη ποιῆσαι χαρτὴν ἀγέννητον, ἀρ-10
νὸν ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ ζῆφου λάβε καὶ μὴ εἰσῆς αὐτὸ πεσεῖν
εἰς τὴν γῆν· καὶ ποιήσον μάχαιραν ἀπὸ καλάμην καὶ ἐκδείρε αὐτὸν
μετ' αὐτήν. ἐκδέρων δὲ τοῦτον λέγε ταῦτα· Μῆρονος, Ἐλός,
Ὀλνώ, Ἐλοῦ, Ἄλβατάν, Ἐμανουήλ, Ἄδωναή,
Ἐδθον, Ἀγαιρεον, Γατηλμονιῶ, Ἄλβαμανέ, 15
Τετραγράμματος, Σαλβαώθ, Σαβαώθ, Σαλβαή,
μονογενής, πρωτόγονε ἄγγελε Ἄδρηήλ, τοῦ γενέσθαι εἰς τὴν
βοήθειάν μου ἵνα κατενοδοῦμαι καὶ μετὰ τὸ ἐκδείραι
πλῆνε ἐπτάκις ὕδατι γλυκεῖ. εἶτα βάλε ἄσβεστον καθαρὸν καὶ κρέ-
μασον ἐν ἡλίῳ ἕως ξηρανθῇ· ἔπειτα φύλαξον. 20

Εἰ βούλη τι ποιῆσαι μετὰ αἵματος ῥομφαίας,
λάβε αὐτήν εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ τὴν μάχαιραν ἐν τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ
λέγων οὕτως· Ἄρούθ, Καρταραρών, Γελμάν,
Γεζέτ, Ὀρκιήλ, Σεμπολαματῶ, Μεν, Μεν,
Νιμειᾶ, Ἄνοηλ, Ζελτιφερα, Οἶα, Οἶα, πανά-25
χραντον Ἄδωναή κύριον, ὀρκίζω σε, ῥομφαία, εἰς τὰ λεχθέντα
σοι ὀνόματα, ἵνα ἀπομείνῃ ἢ χάρις σου ἐν τῷ αἵματί σου, ἵν' εἴτι
θελήσω γράφαι νὰ εὐρεθῇ δόκιμον καὶ ἀληθινόν. εἶτα σφάξον αὐ-
τήν καὶ βάλε τὸ αἷμα εἰς ὑάλινον ἄγγειον. καὶ γράφε ὃ ἂν βούλη.
τὴν δὲ ῥομφαίαν θάψον εἰς τὴν γῆν. 30

- 6 γενέσται cod. 7-8 ὕδαρ γλυκῆ cod. 8 καὶ βάλε addidi.
9 ἔχαι cod. 10 Cf. supra, p. 408, 5. 11 λάβε|+ αὐτῶ cod.
12 num καλάμιν legendum? 16 τετραγραμμάτων cod.
17 πρωτόγενε cod. γενέσαι cod. 18 post κατενοδοῦμαι (sic).
duo verba quae legere non potui. 19 ὕδαρ γλυκῆ cod. βάλε|
λάβαι cod. 21 Cf. supra, p. 408, 21. ῥομφαίαν cod. 22 μάχαιρα
cod. 27 σοι|ση cod. ἵν' ἄλ' cod. 28 γράφαι| πράξαι cod.
30 ῥομφαίαν cod.

Εἰ δὲ βούλη μετὰ αἵματος χελιδόνος γράψαι, ποιεῖ οὕτως· λάβε τὴν χελιδόνα <καὶ> λέγε· ὦ ἄγγελε Ἄδωνιή, ἔλθῃς εἰς τὴν βοήθειάν μου. εἶτα σφάξον αὐτὴν μετὰ τὴν μάχαιραν τῆς τέχνης καὶ τίθει τὸ αἷμα ὡς καὶ <περὶ> τῆς
5 δομφαίας εἴρηται.

Εἰ δὲ βούλει γράψαι [f. 219] μετὰ αἵματος περιστερᾶς, λάβε τὴν περιστερᾶν <καὶ> λέγε οὕτως· Ἐλωη, Ἐλωτιτόν, Μιχαήλ, ἔλθῃ εἰς τὴν βοήθειάν μου εἰς δὲ βούλομαι. ἔπειτα σφάξας χρῶ.

10 Εἰ δὲ βούλη μετὰ αἵματος γράψαι βοείου ἢ προβείου, λάβε τὴν μάχαιραν καὶ τὸ ζῶον ἐκεῖνον <καὶ> λέγε οὕτως· Δαμέκ, Σαντάη, Θεοφηλος, ἔλθῃ εἰς τὴν βοήθειάν μου ἐν ταύτῃ τῇ πράξει. εἶτα σφάξον αὐτὸν καὶ λάβε τὸ αἷμα ὡς ἀνωτέρω.

15 [Εἰ] τὰ τῆς ἐρμηνείας σοι γράφει ἵνα ποιήσης εἰκόνα μετὰ κερουῦ παρθένου, ἔστω σοι ὁ κηρὸς ἀπὸ πῆταν ἄσπρην ἀπὸ μελισσίον ἐκτὸς μέλιτος· καὶ βάλε αὐτὸν εἰς ἐκκλησίαν εἰς τὸ λειτουργηθῆναι φορὰς τρεῖς. μετὰ δὲ τὸ λειτουργηθῆναι λέγε ταῦτα τὰ ὀνόματα· ὦ ἄγγελε Ἄδωναή, Ἐλοή, ἔλθῃ, ἔλθῃ
20 εἰς τὴν βοήθειάν μου, Ἀγλα, Ἀγλαή, Ἐλβαή, Πολλαῖς, Ἀλβαναή, Ὀφναή, Ἐλημουήλ, Ἐλοχε, χάρις διασυνέσεως, σοφίας παρακλητικός, Πησμηελ, Ἄνατον, Ἄνηρηνητον, Σεμμεφορας, Ἴοσταλ, Ἄναανημῆ, Γερεριών, παντοκρατορικὸν ὄνομα Ἀηλοῦια, Θεός,
25 Θεός, Φηλος, Θεός, Δοτος, Θεηδομας, Φηριων, Ἀλλων, Ἐλων, Υἱὲ παντοκράτορ ὁ δοῦς τὸν νόμον Μωϋσέως, ἐπάκουσόν μου ἐν τούτῳ τῷ πράγματι ὃ μέλλω ποιῆσαι διὰ τοῦ κηροῦ τούτου ἵνα γένηται ἐπιτυχούμενον καὶ δόκιμον. εἶτα πλάσον τὸν κηρὸν καὶ ποιήσον τὴν εἰκόνα ἥπερ σοι γράφει καὶ
30 εὐδοκιμήσης. ἐκτὸς δὲ τούτων πάντων ἐστὶν ἀνωφελῶς καὶ ἀτέχνως δεδρασμένον.

1 Cf. supra, p. 409, 5.

2 καὶ addidi.

4 περὶ inserui.

5 εἴρηται] ἦδιδε cod.

6 Cf. supra, p. 409, 13.

7 καὶ inserui.

10 Cf. supra, p. 409, 19.

11 καὶ addidi.

15 Cf. supra, p. 410, 1.

σι γράφη cod.

17 ἐκτοί cod.

ἐκκλησία cod.

22 πα-

ρακλητικῶς cod.

29-30 εἶπερ σιγράφη cod.

30 ἀνόφελος

cod. ἀτέχνος cod.

31 δεδρασμένη cod.

Εἰ δὲ μετὰ πηλοῦ ἐρμηνεύει σοί τι, ποίει οὕτως. δεῖ
ἐκεῖνον τὸν πηλὸν ἐκ τοῦ ποταμοῦ εἶναι. καὶ ὅταν ἀπέρχεσαι εἰς
τὸ λαβεῖν αὐτόν, ἕπαγε ἀνάτριχα τοῦ ποταμοῦ ἄχρις ἂν εὗρης
τόπον ἀμάλαγον. εἶτα δράξον μετὰ τῆς δεξιᾶς σου χειρὸς <καὶ>
λέγε οὕτως· ὀρκίζω σε, γῆ, ἵνα με διακονήσης εἰς τὸν ἄγγελον τὸν 5
Σαρηραήλ. εἶτα τρίψας πλάσε εἰκόνα ἢ βήσαλον ἢ ἄλλον τι
καὶ γράφε.

Ἐρμηνεῖα τοῦ γινώσκειν τὸν καιρὸν ἐν ᾧ δεῖ
ποιῆσαι τὴν τάξιν ἐκάστης ἐρμηνείας.

Εἰ δὲ θέλεις ποιῆσαι περὶ τοῦ ἀγαπᾶν ἢ γυνῆ τὸν ἄνδρα, ἐν τῇ 10
γεμώσει τῆς Σελήνης ὀφείλει <ποιῆσαι>· εἰ δὲ τοῦναντίον ἡ-
γουν ὁ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα, ποιήσον ἡμέρα τρίτη ἐν ὥρᾳ τῆς Ἀφρο-
δίτης. εἰ δὲ βούλη ποιῆσαι δέμην ἀγάπης, τῇ πέμπτῃ τῆς ὀλιγώ-
σεως. εἰ δὲ βούλη ποιῆσαι μίσος ἀνδρογόνου, τὴν τετράδην τῆς
ὀλιγώσεως. εἰ δὲ βούλη ποιῆσαι περὶ ἐξουσίας, τὴν τετράδην τῆς 15
γεμώσεως. εἰ δὲ περὶ πράξεως τέχνης, τὴν δευτέραν τῆς γεμώ-
σεως. εἰ δὲ περὶ γλωσσοδέματος, τὴν κυριακὴν τῆς ὀλιγώσεως.
εἰ δὲ θέλεις νὰ σε ἀγαπήσῃ ἄρχων μέγας, τὴν κυριακὴν τῆς ὀλι-
γώσεως ἐν ὥρᾳ τοῦ Διός. εἰ δὲ θέλεις ποιῆσαι μεγάλην ἀρχόντισ-
σαν ἀγαπήσαι <σε>, τὴν πρώτην κυριακὴν τῆς γεμώσεως, ἐν 20
ὥρᾳ τῆς Ἀφροδίτης. εἰ δὲ βούλη ὀμιλῆσαι μετὰ πνευμάτων, ποιή-
σον ὅταν ἐστὶν ἡ Σελήνη ἡμερῶν ἰδ' ἀντικρυ τοῦ Ἡλίου ἐν ὥρᾳ
τοῦ Ἑρμοῦ, καὶ ἐλεύσονται.

Ἀρξόμεθα γοῦν πῶς μέλλεις εὐοδοῦσθαι ἵνα
ὀμιλῆς μετὰ πνευμάτων, καὶ τὰς τάξεις αὐς 25
μέλλεις ποιεῖν.

Ἐν πρώτοις ὀφείλει σ' ἔχειν ἱμάτια λινᾶ, ὁμοίως καὶ ζουπού-

1 Cf. supra, p. 410, 19. μετά] με τοῦ cod. ἐρμηνέβη ση cod.
4 ἀμάλαγος = ἀμάλακτος. καὶ addidi. 8 Cf. supra, p. 411, 5.
ἀγαπᾶν ἢ γυνῆ τὸν ἄνδρα: de structura, vide supra, p. 401, 20.
11 ποιῆσαι addidi. 13 πέπτῃ cod. 14 ἀνδρογόνου cod.
19 ἀρχόντισσα cod. + τοῦ cod. 20 ἀγαπήσαι <σε>] ἀγαπήσε cod.
24 Cf. supra, p. 412, 23 ss. μέλλεις εὐοδοῦσθαι] μέλλει ἐβοδοῦς ἐσθ
cod. 26 μελλῆν cod. 27 ζουπούνην (ζουπούνην cod.): cf. Hepitis,
s. v. τζουπούνα = εἶδος ἐπερνότου.

νιν λινὸν καὶ κάλτζας ὁμοίως · καὶ ἔχειν γεγραμμένα τὰ σημεῖα
 ταῦτα εἰς τὰς κάλτζας (signa). καὶ τὸ ἀπέξω ὄλον ἔστω καὶ ἐκείνον
 λινὸν ἄσπρον καὶ εὖμορφον. ἔστω δὲ τὸ τοιοῦτον ὡσπερ κότα γυ-
 ναικεία. καὶ γράφε ἄνω πρὸς τὴν τραχηλαίαν τῆς κότας τὰ ση-
 5 μεῖα ταῦτα μετὰ κινναβάρεως καὶ ῥοδοστάγματος (signa). ἔπειτα
 ἔχε οἰκονομημένον χαρτὴν παρθένον καὶ ποιήσον κ ο ρ ό ν α ν μίαν,
 ὡσπερ ἐστὶ γεγραμμένη, καὶ ἐν τῷ κύκλῳ αὐτῆς γράψον ταῦτα τὰ
 ὀνόματα · Ἄ γ λ ά, Ἄ γ λ α τ ά, Ἄ γ λ η η, Ἄ γ λ α ο θ (duo
 signa), Ἐ λ ο ῆ, Ἐ λ ο ί, Ἐ λ ο ή, Ἀ η σ μ ο ή λ, Π α ν-
 10 τ ο κ ρ ά τ ω ρ. ἔπειτα ἔχε χαρτὴν βόειον ἀγέννητον καὶ γράφε
 ἐπάνω εἰς αὐτὸν ταύτην τὴν ο ὄ ρ α ν ί α ν (figura), μετὰ μόσχου,
 κρόκου καὶ κινναβάρεως (lacuna viginti literarum) καὶ ῥοδοστάγ-
 ματος · ἦρτιναν οὐρανίαν ὀφείλεις ἔχειν δεδεμένην ἔσω εἰς τὸ στῆ-
 θος ὅταν ἐμπῆς μέσα εἰς τὸν πόλον. ταύτην δὲ τὴν οὐρανίαν ὀφεί-
 15 λεις γράφαι εἰς τὰς ἰδ' ἡμισυ ἡμέρας τῆς Σελήνης. καὶ ὅταν γρά-
 φῃς νήστευε καὶ ἀπέχου κρέατος, οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ τῶν ὁμοίων ·
 ἐξομολογήσου πάντα σου τὰ ἁμαρτήματα καὶ διαγε μετὰ ἡσυχίας
 ὄλην τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην καὶ λέγε ψαλμὸν πρὸς Κύριον τὸν Θεόν
 σου. καὶ πρόσεχε ἀκριβῶς πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰς ἰδ' ἡμισυ ἡμέρας τῆς
 20 Σελήνης, τρεῖς <ἡμέρας> ἄρξου νηστεύειν ἕως τοῦ πρώτου ἀστρου,
 καὶ νήστευε καθ' ἡμέραν, ἐσθίων δὲ ἄρτον, οὐγγίας δ' τὴν ἡμέραν.
 καὶ πάρον κηρὸν παρθένον καὶ ποιήσον δ α κ τ υ λ ί δ ι ο ν καὶ
 ἐνδύσον αὐτὸν ἀπὸ τὸ ἔξωθεν μέρος χαρτὴν παρθένον καὶ γράφε
 ἄνω μετὰ τὸ κοντύλι τῆς τέχνης ταῦτα τὰ ὀνόματα κύκλῳ Κ ω λ ι-
 25 ω ν, Σ ά β α ώ θ, Β ι α ν ή μ, Ἐ λ λ ο α, Σ ο υ γ η ῶ, Ἀ κ ρ ῶ.
 ἔχε δὲ καὶ ὕ πο δ ή μ α τ α τ ῶ ν χ ε ι ρ ῶ ν σου μετὰ βογάτου καὶ
 γράφε πρὸς τὰς παλάμας τὰ σημεῖα ταῦτα οὕτως... vacant ff. 219^v-
 233^v.

1 καί²] + τοῦ cod. 3 ἔμορφον cod. κόταν γυναικίαν cod.
 5 ῥοδοστάματος cod. 6 ἔχαικονομημέν cod. μία cod.
 7 ἐν τῷ κύκλῳ αὐτῆς] καὶ τηναλω αὐτοῖς cod. 12 ῥοδοστά-
 ματος cod. 13 ὀφήλη cod. στῆθος] + κεί cod. 16 νισ-
 τεβαι cod. 17 ἐξομολογήσου = ἐξομολόγησαι. διάγην cod.
 20 τρίς cod. ἡμέρας addidi. νηστέβην cod. 21 νήστεβαι
 cod. ἡμέραν¹] ἡμέρα cod. ἐστήων cod. 22 παρθένου
 cod. 23 ἐνδησον cod. 26 μετὰ βογάτου : quid sit βόγατον
 non intellego : conicere licet <ἐκ> δέρματος λεπτοῦ.

Recettes magiques.

[F. 248^v] Ἀρχὴ τῶν ἀποτελεσμάτων.

Εἰς τὸ ἐπισυνάξαι ὄρυγα κατοικεῖν εἰς τόπον
δν βούλει.

Ποίησον ὄρυγον οἶον ἂν ἐθέλης ἐκ χαλκοῦ ἀθίκτου καὶ γράψε τετραγώνως τὰς ὀνομασίας ταύτας καὶ ἔμβalon ἔνδον αὐτοῦ · 5
Νουήλ, Ἐννοήλ, Σαρμεήλ, Παρνιχήλ, Εἰζήρι,
Κεμερέτ, Λικτμή, Σανγασάο, Ἀγραρήλ, Καρφα-
φήλ, Τεσμαρήλ, Ναχμαρήλ, καὶ χῶσον οἱ ἂν ἐθέλης, καὶ
συναχθήσονται. ἀποδιῶξαι δὲ βούλει, ποίησον τὰ ἴσα καὶ γράψε ·
Νεσδόλ, Βεσμίλ, Χαρίζ, Γαδρίλ, Ταμβήλ, Σαμ- 10
τήλ, Χαρμασαήλ, Πανχάρζηλ, Πεμεμητήλ, Γασαρ-
ζαν, Κουλήλ, Χαρακήλ, Βελτήλ · καὶ οὕτως φεύξονται.

Εἰς τὸ συνάξαι περιστερὰς.

Στὰς ἑπον βούλει ἔψωσον τὴν σεαντοῦ φωνὴν τρανῶς καὶ ἐπί-
λεγε οὕτως · καὶ ὑμεῖς, ὄρυγα καθαρὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ καθαρῖσαντος 15
τὸ πλάσμα αὐτοῦ, ἀκούσατε τὸν λόγον μου. καὶ ἐπίλεγε τὰς ὀνο-
μασίας ταύτας τὰς θαυμαστὰς καὶ ἀγίας · Ὑαθέλου, Ἀπέρ-
κουσου, Τουλδοῦ, Νεμίγα, τὰ ἐπισύροντα τὸν Ἥλιον
ἔνδοθεν τοῦ οὐρανοῦ.

Εἰς τὸ σβέσαι ἐμπρησμὸν ἤγουν πυρκαϊάν. 20

Εἰπέ ταύτας τὰς ζ' λέξεις ἔναντι τοῦ πυρός · Μαχαλαήλ,
Ἀφιδναήλ, Ἀζριαήλ, Ἀμνονιαήλ, Κασδισαήλ,
Νουραήλ, Βραήλ. ταύτας τὰς ζ' λέξεις εἰπέ τῇ Ἡλίῳ καὶ
ἄμα σβεσθήσεται.

1 ss. Haec edidit Nau, Patrologie Syriaque, I, 2, p. 1388 ; Cf. cod. Mediol. H 2 infer., f. 263^v (=M). ἀρχή—ἀποτελεσμάτων om. M. 4 χαλκοῦ] signum Veneris cum οὐ in codd. ἀττικοῦ M. γράφον M. 5 τετραγώνως] □ in codd. 6 σαρμεήλ M. παρηχήλ M. 7 λεκτμή M. ἀπαρήλ M. 8 νεχμαρήλ M. 9 ἀποδιῶ-
ξαι δὲ] εἰ δὲ ἀπώξαι M. 10 βεμίλ M. χαρία M. ταμ-
βίλ M. 11 σασάρζαν M. 12 οὕτως φεύξονται] ἀφέξονται M. 13 ss. Nau, ibid., p. 1388 s. ; cf. cod. Mediol. ff. 263^v-264. 18 ναθέλ-
σου M. ἀπέρπουσου M. 20 Nau, ibid., p. 1389. 24 σβεσ-
θήσεται cod.

Περὶ κατασκευῆς ἐσόπτρου δι' οὗ ὡς
μυστήρια πάντα φανείται.

Ἐπιθυμῶν δὲ πᾶν τὸ τελούμενον καὶ μυστήρια ἀθεώρητα τοῖς ἐπὶ γῆς ἀνθρώποις ὄρᾶν, οὕτω ποιήσης, καθὼς σοι παραδοθήσεται. ὀρκίζω σε ὄν εἰς τὰς ἀνεκδιηγῆτους τοῦ Θεοῦ δυνάμεις καὶ τὰς μεγίστας καὶ κρυπτὰς ταύτας ὀνομασίας, ἀναξίοις τοῦτο μὴ μεταδιδόναι τὸ μυστήριον διότι μετὰ τῶν τοιούτων ὀνομασιῶν καὶ ὤρων ἐποίησα ἀποτελέσματα καὶ τέρατα ἐν τῷ κόσμῳ.

- Λάβε δὴ παρὰ χαλκοῦ καὶ ὕδαργύρου, ἀργύρου, χρυσοῦ, 10
λίβδου καὶ κασσιτέρον καὶ κρυστάλλον, ἐξ ἴσου ἀμφοτέρω, καὶ χώνευσον. κατασκευάσον ἐξ αὐτῶν κάτοπτρον οἷον μέτρον βούλοιο. ὁμοία δὲ ἔσται αὐτοῦ ἢ χροιά κρυστάλλῳ οὗ ἔφν. θῆσον δὲ ὀπισθεν αὐτοῦ πλάκας μικρὰς δ' ἀργυροῦς καὶ γράψον ταῦτα ἐναργῶς · Βι πα ρ ά χ, Γ α ρ σα τ ζι έ, Μ ου ρ δ έ, Β ι α
15 ρ ά γ, Γ ά λ τ α · εἰς δὲ τὴν ὄψιν αὐτοῦ γύρωθεν περίθες χρυσὸν πέταλον καὶ ὄρυξον καὶ πῆξον λίθους, ὡς κατακλείειν, ἐκλεκτοῦς ζ'. καὶ γλύφε ἐφ' ἓνα ἕκαστον λίθον τὸ μυστήριον τοῦτο · εἰς μὲν τὸν πρῶτον Ἄ η χ ο ύ ρ · εἰς τὸν β' Ζ α ζ η χ ά ρ · εἰς τὸν γ' Σ ά μ ψ · εἰς τὸν δ' Ἐ μ π ρ α ς · εἰς τὸν ε' Μ α γ τ έ ς · εἰς
20 τὸν ς' Σ ά κ α ρ τ ε ς · καὶ εἰς τὸν ζ' Χ α κ γ ρ ά μ. ὅτε ὄν βούλει τὰ ἐπὶ τοῖς κλίμασιν πάσης τῆς γῆς γινόμενα καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ γῆ εἰδέναι, βλέψον καθαρῶς καὶ ἠλαρῶς μέσον τοῦ ἐσόπτρου καὶ βλέψεις ταῦτα. ἵνα δὲ μέσον τοῦ κατόπτρου γλύψης τὰ δ' μυστήρια ταῦτα ἐν οἷς κατέχεται τὰ δ' μέρη τοῦ κόσμου (quat-
25 tuor signa) · καὶ γίνεται μετὰ ἀληθείας καὶ θεωρεῖς πᾶν πρᾶγμα ὃ βούλει θεάσασθαι. καὶ εἰ τὰ ὑποχθόνια ὄρᾶν θέλεις, βλέψον κάτωθεν τοῦ ἐσόπτρου · καὶ εἰ τὰ ἐν οὐρανῷ, θεάσαι εἰς τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ ἐσόπτρου καὶ ἴδοις ἐξαισία · καὶ εἰ τὴν ὄψιν μὴ ἀποστρέψεις, ἐν ἀστοχίᾳ γενήσῃ.
- Ἐν ἄλλῳ τινὶ ἀντιγράφῳ εἰσὶν αἱ ὀνομασίαι καὶ οἱ χαρακτηῆρες 30
οἱ τοῖ · Μ ι ο υ ζ ζ, Θ α ρ α ζ ι ν, Θ α ν ψ ε ρ ά ν, Ἐ α γ χ ά ρ, Γ ο γ ό χ ο υ, Ψ α λ τ ῶ, Γ ο γ ο ύ ρ η ς, Μ ά ρ α ς, Τ α λ γ ῶ · ταῦτα δὲ ὀπισθεν τοῦ κατόπτρου. εἰς δὲ τὴν ὄψιν αὐτοῦ ποιήσον

1 Nau, *ibid.*, p. 1389 ss. 4 ποιήση, ut vid. cod. 9-10 χαλκοῦ
— κασσιτέρον: signa Veneris, Iovis, Lunae, Solis, Saturni et Mercurii
(aut Veneris?) in cod. 12 ἔφν cod. 19-20 εἰς τὸν ς' σά-
καρτες add. prima manus in marg. 28 ἐξ ἐσίου cod. 29 ἀσ-
τοχία conieci: ἀστολία cod. ἀγωνία Nau. 30 τινί]τί σε cod.

ἑπτὰ βούλλας καὶ πῆξον αὐτὰ· ἐν αὐτῷ· γράψον κατὰ μίαν βούλλαν ταῦτα τὰ μυστήρια· Ἄισ χροῦρ, Ὀλασ χάρ, Γαμέες, Φαφρες, Μεθθάς, Σκαρθάς, Χαργράμ. εἰσὶν δὲ καὶ οἱ χαρακτῆρες οὗτοι οὗς ὄρας (sex signa).

[F. 249] *Εἰς ἐργήγορσιν δόκιμον.*

5

Λαγωῦ ὄρχιν καύσας καὶ ξηρὸν ποιήσας δίδου σὺν οἴνω πιεῖν. καὶ ποιεῖ ἐργήγορσιν.

Μέθοδος προγνωστικὴ τῆς χύτρας καὶ τοῦ ποτηρίου· ἔστιν δὲ δόκιμος.

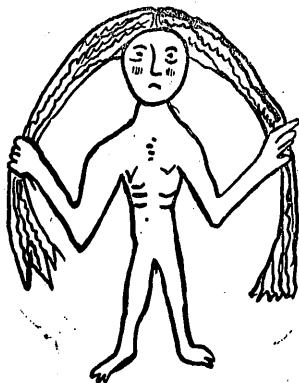
Ποίησον ἐν τῇ γῇ κύκλον καὶ θές μέσον αὐτοῦ χύτραν καινὴν 10 ἀγάνωτον κατὰ κεφαλῆς καὶ λαβῶν ποτήριον ὑέλινον ἀπὸ καμίνου καὶ πλήσας ὕδατος ἐπίχεε ἄνω αὐτοῦ ἔλαιον ὀλίγον ἄχρη σκεπασθῆ τὸ ὕδωρ. εἶτα βρέφος ἄρρεν ἢ θῆλυ ὡσεὶ χρόνων ἰ' ἀφθορον λαβῶν κάθισον ἐνδον τοῦ κύκλου ὥστε ὄραν κατὰ ἀνατολὰς καὶ τὸ ὄμμα ἔχειν ἐπὶ τὴν χύτραν καὶ τοῦ ποτηρίου. σκεπάσεις δὲ τὴν κεφαλὴν 15 αὐτοῦ γυμνὴν μανδυλίῳ κιτρίῳ, κρατοῦντος αὐτοῦ ταῖς χερσὶν τὰς ἄκρας τοῦ μανδυλίου ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ὥστε ὄραν ἀκριβῶς τὸ ποτήριον. οὕτω τοίνυν τὸ παιδάριον κάθες σκεπασμένην ἔχον τὴν κεφαλὴν· ψιθύριζε πρὸς τῷ ἄριστερῷ ὡτὶ τοῦ παιδὸς ταῦτα· Μπαάτ, Χαατάτ, Μάαχ, Μααχαάχ, Κίαο- 20 αολορ, Κίαοαολορ. καὶ εἰπέ αὐτὰ τρεῖς καὶ οὕτω φαίνονται τῷ παιδαρίῳ ἄνδρες ε' χαιρετιζόμενοι ὑπ' αὐτοῦ. καὶ ἐρωτᾷ τὸ παιδάριον αὐτοὺς καὶ ζητεῖ περὶ οὗ ἂν ἐθέλῃς καὶ ἀκούει παρ' αὐτῶν ἀληθές. εἰ δὲ τυχόν οὐ φανῶσιν, εἰπέ αὐθις τὰ ὀνόματα ταῦτα ἐκ τρίτου εἰς τὸ δεξιὸν οὗς τοῦ παιδὸς ψιθυριστὰ καὶ οὕτω φανῆναι 25 παρασκευάσεις. ὀφείλεις δὲ ταῦτα ποιῶν ἵνα ᾗς ἀγνός ἀπὸ παντὸς ὀύπου.

1 βούλλας et βούλαν cod.	6 ορχιν cryptogr. literis scriptum.
ξηρίον cod.	πειν] ποιεῖν cod.
cod. Bononiensem, f. 350v.	8 ss. Cf. infra,
literis scriptum.	8-9 μεθοδος—ποτηριον cryptogr.
cryptogr. literis scriptum.	10 κύκλον: signum in cod.
signum in cod.	11 ποτιριον cryptogr.
15 ποτιριον cryptogr. literis scr.	12 σκεπαθῆ cod.
18 ποτιριον cryptogr.	14 κύκλου: signum in cod.
19 ἔχων cod.	20-21 Μπαάτ—Κίαοαολορ cryptogr.
24 τυχών cod.	26 ποιεῖν cod. ἦς] εἰ cod.
	ἀγνώς cod.

[F. 264] Ἀποτελέσματα περι βοτανῶν καὶ λίθων ἐν τοῖς ἀνθρώποις θεραπείας οὗ ἀρχή

Περὶ φθορᾶς τριχῶν.

Ἄμπελος λευκὴ ἱερωτάτη καὶ θαυμαστή, ἣν ἔνιοι βρωνίαν
 5 καλοῦσιν, οἱ δὲ ὄφραως σταφυλήν, οἱ δὲ χελιδόναν, οἱ δὲ ἀρχιζώσ-
 τήν, οἱ δὲ καὶ χόνδρον, Ἄραβες δὲ ἄλποχόν, Καλδαῖοι δὲ μαῖμάχ
 καλοῦσιν. τοῦ χυλοῦ τῆς βοτάνης καὶ ποταμογεϊτονος χυλὸν ἐξ
 ἴσου μίξας κατάχρει ἐπὶ ἡμέρας γ' καὶ ἰάσεις ἀναμφιβόλως διά-
 10 βρωσιν τριχῶν, ἔλκη, πίτυρα, ἄλωπεικίαν καὶ ὅσα ἐν ταῖς θριξί
 πάθῃ· πλὴν δὲ ὅταν χροίης, λέγε ταῦτα· Ἀσμαράήλ, Ἀσμεήλ,
 Ἀσπέχ, ἰάσατε τὸ (ἐπιλέγον πάθος οἶόν ἐστιν)· εἶτα λαβὼν λίθον
 σεληγίτην (ἔστιν δὲ δόκιμος), γλύφον ἐν αὐτῷ ἄνθρωπον ὄρθιον

γυμνὸν ἔχοντα τρίχας μέχρὶ ποδῶν διαιρουμένας καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ
 χειρὶ κατέχοντα τῶν δεξιῶν πλοκάμων, τῇ δὲ ἀριστερᾷ τῶν ἀρισ-

1 Ff. 264-279 scr. m2. Contuli cod. Bononiensem 3632, ff. 353-355
 (=B), in quo titulus: περι βοταν(ῶν) πὸς ἔχον τὴν ἐνέργ(ειαν); qui
 figuras praebet.

3 Cf. Coeranides, ed. de Mely et Ruelle, pp. 6,
 15 et 8, 19.

titulum omisit B. 5 χελιδῶνα B. 6 ἀλ-
 ποχόν B. μαῖμάχ P. 7 χυλόν] + σέυκλον χυ(λόν) B.

8 ἀναμφυβόλος B. 9 ἄλωπεικίαν P. ἐν om. B. 10 ἀ-

μαραήλ B. 11 ἀσμέχ B. ἰάσαται P. ἐπιλέγων

B. ἐπιλέγον = ἐπίλεγε. 12 γλύφον] + δέ B. 13 ἔχον

τὰς P. τὴν—δεξιάν P. τῇ μὲν—482,1 πλοκάμων] τὴν

μὲν ἀριστερᾷ χερῇ κατέχοντα τὸν ἀρηστερόν πλοκάμον· ἡ δὲ δεξιᾷ

τὸν δεξιόν B.

τερῶν πλοκάμων. καὶ ὄπισθεν γλύφον τὰ προειρημένα ὀνόματα. καὶ περισφίγξας ἐν μετάλλῳ Σελήνης, ὑποκατάκλεισον καὶ βραχὺ τῆς ῥίζης τῆς βοτάνης καὶ φόρει· καὶ πᾶν πάθος τριχῶν ἀπ' αὐτοῦ φεύξεται.

Περὶ κεφαλαλγίας παντοίας καὶ ἡμικρα- 5
νίας καὶ πρὸς πόνον ὀφθαλμῶν καὶ
ὀφθαλμίας παντοίας.

Πολύγονος βοτάνη, οἱ δὲ χαμαΐζηλον, Ἄραβες δὲ χχιραήλ, Χαλ-
δαῖοι δὲ πονόχ. ταύτης τῆς βοτάνης ἡ ῥίζα αἰρομένη ἐν ἀποκρούσει
Σελήνης καὶ ξηραينوμένη ἐν σκιᾷ, εἶτα ἐγγλυφομένη σημεῖα ταῦ- 10
τα (tria signa) ἐν ἡμέρᾳ Σελήνης καὶ τῇ ὥρᾳ αὐτῆς καὶ φορομένη
οὐκ ἐᾷ ὀφθαλμοὺς πονέσαι. ἡ οὖν σκευασία τῆς βοτάνης ἐστὶν
αὕτη· χυλώσας τὴν πολύγονον, ἔχε τοῦ χυλοῦ τῆς βοτάνης ὡς
ἡμίλιτρον· καὶ ἐξ αὐτοῦ δὲ βάλει οὐγγίας ε'· λυκίου Ἰνδικοῦ οὐγ-
γίας γ'· ἀλόης ἡπατίτιδος οὐγγίας δ'· σμόρνης τρωγλίτιδος οὐγ- 15
γίας δ'· ὀπίου θηβαϊκοῦ οὐγγίας δ'· ἀκακίας μελαίνης λίτραν α'.
εἰ δὲ ὁ χυλὸς παχὺς ἐστίν, ἀναλάμβανε ὕδωρ ὀμβινόν. καὶ ἀνελά-
μενος πλάσσει κουλούρια καὶ ψῆξον ἐν σκιᾷ. καὶ ὠφελεῖ εἰς πᾶν
πάθος ὀφθαλμῶν, ῥεῦμα ἀποκρούεται καὶ ἀμβλυωπίας καὶ ρεῦ-
ματος ἐπιφορᾶς καὶ περιοδονίας ἐγγχιόμενον ἐν βαλανείῳ. τοῦτο 20
μέγιστόν ἐστιν βοήθημα, πλὴν ἐν τῷ χρεῖν λέγε ταῦτα. Σ α λ α μ α,
Ἰ α ὦ, Ἐ λ ω ι, Κ ὦ, ὁ καταλύων καὶ φθειρῶν καὶ ζωογονῶν,
ἀποδιώξον τοῦ ὀδεῖνος ὀφθαλμῖαν πᾶσαν καὶ τύφλωσιν καὶ ρεῦ-
ματισμόν καὶ ἀχλὺν καὶ σκότωμα καὶ πᾶν πάθος τοῖς ὀφθαλμοῖς
γινόμενον. εἶτα λαβὼν λίθον πορφυρίτην, τὸν καιρωμαῖον καλοῦσιν, 25

- 1 καὶ ὄπισθεν] ὄπιστε δέ B. 2 περισφίγξας P περρησφίξας
B. 5 κεφαλαλγίας] + πάσας B. παντοίας] + πάθη καὶ
B. 6 ὀφθαλμῶν] + καὶ ἀβληόπια καὶ πᾶν πάθος θεραπείσης
οἶον κεφαλαλγίας πάσας B. 7 παντοίας om. B. 8 ss.
Cf. Coeranides, pp. 34, 27, et 35, 15. βοτάνην B. χαμί-
ζηλον (?) P. δέ² om. B. χχιραήλ B. 9 δέ om. B.
ἐρομένη B φερομένη P. ἀποκρούσης P. 10 ἐγγλυφομένη
PB. τάφτα P. 12 πονέσει P. οὖν] + ἡ B. 13 τῆς
βοτάνης om. B. 14 καὶ om. B. αὐτόν P. δέ om. B.
λυκίου P. ο(ὐγ)γ(ίας) B siglum P. 16 λίτραν (siglum in
P)] ο(ὐγ)γ(ίαν) B. 18 πλάσσει] καὶ πλάσας B. ψύξας
PB. 19 αβλιοπίας B. 20 ἐγγχιόμενον B. 21 βοήθημα
ἐστι B. ἐν om. B. 25 γινομένοις P γηνόμενης B. κε-
ρωμεων B : vide num legas κεράνειον.

γλύφον ἐν αὐτῷ κρανίον ἀνθρώπου μεγάλους ὀφθαλμούς ἔχον καὶ φαλακρὸν τριχῶν ἤγουν ψιλόν· καὶ γύρωθεν δὲ γράψον τὰ χαλδαϊκὰ

σημεῖα ταῦτα (quinque signa) καὶ δπισθεν τὰ προειρημένα ὀνόματα· καὶ κατακλείσας εἰς κνυποτάμου δέρμα φόρει. καὶ ἔστιν ἀνώτερον 5 πάσης ἡμικρανίας καὶ κεφαλαλγίας καὶ παντός πάθους ὀφθαλμῶν. ὑποκατάκλεισον δὲ καὶ ὀλίγον ξίζιον τῆς βοτάνης ἔχον ἐντετυπωμένα τὰ ἄνωθεν εἰρημένα σημεῖα. ὄρα δὲ μὴ ἐν Κοιῷ οὖσης τῆς Σελήνης ἢ ἐν Σκοροπίῳ ποιήσης τὴν γλυφὴν· ἐπίλεγον δὲ καὶ ἐν τῷ γλύφειν τὸν λίθον καὶ τὰ ὀνόματα καὶ οὕτως τελεσθήσεται τὸ 10 ἔργον σου ἀδιαστάτως.

Προγνωστικὸν τοῦ ἀσπάλακος.

Τὸ αἶμαν τοῦ ἀσπάλακος μετὰ λαθύρου ζωμὸν μιχθὲν καὶ χρισθὲν τυφλὸς ἰᾶται· λέγε δὲ καὶ τοὺς λόγους τοὺς προρηθέντας ἐν τοῖς περὶ ὀφθαλμῶν. ἢ δὲ τούτου καρδία φορομένη ἐν ἐλαφείῳ 15 δέρματι σεληνιαζομένους ἰᾶται· ἐν δέρματι δὲ ἐπόπου σὺν τοῖς δυνὶν ὀφθαλμοῖς τοῦ ἄρνεου εἰάν περιάρηται ἄνθρωπος, πάντα [f. 264^v] εἴσεται τὰ ἐσόμενα ἐφ' ὅσον χρόνον φορεῖ αὐτὸ ἀγνώως. εἰάν δὲ καὶ τὴν καρδίαν φορῇ ἐπιγράφων ἐν αὐτῇ τὰ σημεῖα ταῦτα (decem literae magicae : α γ β η α α ζ ζ α ι [?]) μετὰ κρό- 20 κου καὶ μόσχου ἀγνός, ἔνθεν μείζονα καὶ κρείττονα ποιεῖ ὁ φορῶν· ἢ γὰρ δύναμις τοῦ ζῴου ἐστὶν αὕτη· ἔχει θεῖαν ἐνέργειαν. εἰάν τις ἐγγεύσεται τοῦ Ἥλιου ἀνατέλλοντος δάκτυλον ἐν, ἐπικαλεσάμενος

1 ἔχοντα PB. 2 φαλακρὸν PB. 5 ὀψηται B. προρηστέντα B. 5 πάσας B. πὰν πάθος P πασαν παθ B. 8 ἐπι- λέγων PB. ἐπίλεγον = ἐπίλεγε. ἐν² om. B. 9 γλυ- φέντι λίθω P. ὄντως P. τελεσθήση P τελεσθήσ B. 11 ss. Cf. Coeranides, p. 54. Titulum om. B. 12 ζωμὴν B. χρηστὲν B. 13-14 ἐν τοῖς] ἐνοῖς P ἐνῆς B. 16 ἄνθρωπος] + εἰς P ησ B. πασα B. 17 ἔξεται P ἔσεται B. ἀγ- νός B. 18 ἐπιγράφη B. τὰ—ταῦτα] τάδε σημεῖα B. 21 ἐσ- τὴν αὕτη] τιαῦτι ἐστι B. ἐνέργια B. 22 ἐνγκεύσεται PB.

τὸν Ἥλιον δοῦναι χάριν αὐτῷ ἢ μᾶλλον πρὸ πάντων ταῦτα τὰ ἄρρητα ὀνόματα τοῦ Ποιητοῦ ἅτινά εἰσιν ταῦτα· Εἰέ, Ἄά, Ἄβιά, Ἄβαεήλ, Καθιβιά, Τῶν, Ἐλοί, Ἐλοί, Καδός, Σανταί, Ἀγλά, Τετραγράμματον, Ἰανά, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, προγνώσεται τὰ ἐσόμενα ἕως δύνη ὁ 5 Ἥλιος. ἔστιν δὲ ἡ κατασκευὴ τῆς ἐγγεύσεως ἥδε· λαβὼν ζῶντα τὸν ἀσπάλακαν, ἀπόπνιξον εἰς ὕδωρ θυμριον, κοτύλας τρεῖς· εἶτα ἐπήσας ἕως οὗ τακῆ καὶ κηρωθῆ καὶ διυλίσας τὸ ὕδωρ ἔψε ἐν χαλκῷ ἀγγεῖῳ ἐπιβαλὼν ἀρτεμισίας μονοκλόνου οὐγγίας δ', στύρακος καλαμίτου οὐγγίας δ', σμύρνης τρωγλίτιδος οὐγγίας δ', βδελλίου 10 οὐγγίας δ', σφαιριῶν οὐγγίας δ', λιβάνου ἄρρενος οὐγγίας ἡ', θεογόνου ὀλίξης οὐγγίας δ'. ταῦτα κόψας, σείσας, λείψον μετὰ μέλιτος πρωτείου κοτύλης μιᾶς· ἔψε ἄχρι ἂν γένηται μέλιτος πάχος. καὶ ἀνελόμενος ἔχε ἐν ὑαλίνῳ ἀγγεῖῳ καὶ χρῶ ὡς εἴρηται. τὰ δὲ ὅσα αὐτοῦ θάπτε ἐντὸς εἰς οἶκον· ὁ γὰρ ἀσπάλαξ καὶ ζῶν 15 καὶ θανὼν χρηματίζει ὡσπερ αἱ αἷγες. δεῖ δέ σε ἐπιλέγειν ἐν τῇ ἐφήσει τοῦ συνθέματος καὶ τὰ προσηθέντα ὀνόματα. ὅστις δὲ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἔτι σπαίρουσαν καταπῆ ἀφορῶν πρὸς λίβαν ἐπιβοῶν τὰ προγραμμένα ὀνόματα καὶ μελλόντων πρόγνωσιν ἐπιχασκόμενος ἢ ὁ πίνων γάλα βοδὸς μελαίνης ἐνιαυσιαίας ἅμα τούτων 20 τοῦ Ἥλιου τοῦ ἐφου ὑπὲρ ὀρίζοντος ἀνατέλλοντος, γνῶσιν τῶν μελλόντων ἀπ' αἰῶνος λαμβάνει. τοῦτο δὲ κάτεχε κεκρυμμένον ὡς θησαυρόν.

Περὶ κωφώσεως καὶ περὶ αἱμορραγίας
παντοίας τῶν ὄτων. 25

Λαβὼν φύλλα κρομμύου ἢ κράμβης αἰγυπτίας βάλε ἐντὸς χολῆν λαγωοῦ ἄρρενος καὶ θερμάνας ἐν τῷ πυρὶ βάλε εἰς τὸ οὖς τῷ νο-

2 ἅτινά om. B.	4 τετραγραμμάτων PB.	5 προγνώση PB.
6 ἐνγκεύσεως PB.	7 τρισίν PB.	8 τακῆ καὶ] τὰ P.
ἐψη PB.	8-9 χαλκὸν ἀνγκλον B.	9 μονοκλόνου P.
11 σφαιρία B siglum P.	λιβάνου] λου cod.	12 λίσσας B.
13 πρωτίου PB.	ἄχρι ἂν] ἕως οὗ B.	15 τὸς ἡσ ἰκον B.
16 ἔργες P γυνέκαις B.	17 ὅστις] ἦτης B.	19 ἐπιχασκόμενος P B.
20 ὁ πίνων coniecti: τοὺς μέντοι πίνοντας P τοὺς μέντοι πίνον B.	γάλαν B.	ἐνὶ ευσίας B.
ὁ ἥλιος τοῦ B.	ἀνατήλει P ἀνατιλε B.	γνώση PB.
22 ἀπ'] ἐπ' ?	λαμβάνη B λαμβάνειν P.	25 παντοίας] + καὶ
θηρὸς καὶ B.	τῶν] περὶ B.	27 τὸ οὖς τῷ νοσοῦντι] τον
νοσοῦντ οὖς B.		

σοῦντι καὶ ἰάσεις τὸν πόνον αὐτοῦ καὶ τὴν κώφωσιν. λέγε δὲ ἐν τῷ χέειν καὶ ταῦτα · Μα ρ μ α ρ ω ώ θ, Ἰ α χ ο ύ, Ἰ ά ρ, Ἰ α ώ ν, Ἐ δ ο ύ, Ἰ δ ί, ἐξορκίζω κατὰ τοῦ Σ ἄ τ καὶ Ἐ λ η μ ἄ ς ἀγγέλου ἰσχυροῦ, μεγάλοῦ καὶ δυνατοῦ, ἀναχωρίσατε τὸ πάθος 5 συνεπιφέροντες. εἶτα λαβὼν λίθον ἱεροπολίτην γλύψον ἐν αὐτῷ οὗς · εἰ μὲν τὸ δεξιὸν πάσχει, τὸ δεξιόν, εἰ δὲ τὸ ἀριστερόν, τὸ ἀριστερόν · καὶ γύρωθεν ταῦτα · (quattuor signa). καὶ ὑποκατακλείσας βοτάνην τὴν λεγομένην παρὰ Χαλδαίοις ἀλφαιωνία, φόρει ὑπὸ σιδηρῷ πετάλῳ περὶ τὸ πάσχον μέρος καὶ οὐκ ἀλγήσεις 10 τὸ σύνολον. ἴσθι δὲ <ὅτι ἐπ' > ὅποια δῆποτε πράξει περὶ ὧτων ἢ ἄλλου τινὸς θεραπείᾳ, ὀφείλει τὰ ὀνόματα λέγειν καὶ οὕτως εἰσακουσθήσεται τὸ ἔργον σου ἀδιαστάτως πληρωθέντος τοῦ διδακτικοῦ βίου. ἡ δὲ αὕτη ἡ γλυφὴ φορομένη παντοίων παθῶν τῶν ὧτων ἰνύνησι. γλύψον δὲ ἐν ἡμέρᾳ Ἄρεως, ὥρα πρώτη, τῆς Σε- 15 λήνης ἀξαναομένης.

Περὶ αἱμορραγίας παντοίας.

Μορέα δένδρον παρὰ μὲν τοῖς Ἄραβιν ἐλπερὶ λεγομένη, παρὰ δὲ τοῖς Χαλδαίοις τετηρίχ. τοῦ καρποῦ τοῦ ὄμφακος οὐγγίας β', χαλκίτιδος οὐγγίας β', λίθον μηδικοῦ οὐγγίας δ', πτερὰ ζ' κορά- 20 κων κεκαυμένων, ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ κόρακος πτερὸν ἐν ἀναλάμβανε, καὶ ποιήσον ταῦτα ὡς γλοιῶδες · καὶ εἰς μὲν τὰς ἐντὸς αἱμορραγίας ποτῷ χρῶ, εἰς δὲ τὰς ἐκτὸς κατάχρει ἐπιλέγων καὶ ταῦτα · Β α β ἦ τ, Β α θ ἰ ἦ λ, Ἰ α λ ἄ χ, Ἰ α σ τ ἄ ο ὕ μ, στήθι, ἐπιτάσσω σοι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῶν θεῶν Ἄ δ ω ν ἰ ἄ, Ἐ λ ω ἰ, Ἐ λ ω ἰ, 25 Σ α β ἄ ὄ θ · κύριος, κύριος, κύριος ἰσχυρός καὶ δυνατός ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς. εἶτα λαβὼν λίθον μηδικὸν γλύψον ἐν αὐτῷ ἐν ἀπο-

4 ἀναχωρίσεται P.	πάθον P.	5 συνεπιφέρονταις B
συνεπιφέροντος P.	6 τῶ ⁴ om. B.	8 λεγομένην παρὰ Χαλ- δαίοις om. P.
10 ὅτι ἐπ' addidi.	11 οὕτως P.	13 αὕτη
ἢ τιαῦτι B.	τῶν om. B.	16 ss. Cf. Coeran., p. 29, 17.
17 μορέας B.	δένδρον] + τῆς B.	ἄραψ B.
18 δὲ transp. post Χαλδαίοις B.	τοῖς om. B.	ἐλπερὴ B.
B.	οὐγγίας] κοκ(κία) B.	19 πτερῶν P
κόρακος B.	20 κεκαυμένων P κε B.	πτερὸν B.
ἐν] ἐνή B.	21 εἰς] ε B om. P.	αὐτοῦ] ἐκάστου?
B.	αιμορραγίας B.	23 ἰαμεσταούμ B.
23 ἰαμεσταούμ B.	στίθι P.	26 ἀπό- κρούσης P.

κρούσει Σελήνης ἄνθρωπον περιεσφιγμένον πτερὰ ἔχοντα καὶ ἀκέ-

φαλον · καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας ταῦτα · α . ρ . μ . γ . α . ε . λ · καὶ
 γύρωθεν ταῦτα (signa magica septem) · ὀπισθεν δὲ τὰ προορηθέντα
 ὀνόματα. ὑποκατάκλεισον δὲ καὶ καρδίον ἐν τῆς μορέας ἄνω βλέ-
 πον καὶ κάτω βλέπον ἕτερον, ὅπερ τεχνικῶς ἐν τῇ πρὸ αὐτῆς 5
 βίβλῳ Κυρανίδι πλατύτερον εἴρηται. καὶ περισφίγξας
 ἐν χρυσῷ σωληναρίῳ φέρει ἄγνός ἀπεχόμενος δείον κρέατος ὁπό-
 ταν φορῆς αὐτό. καὶ οὕτως ἰάσεις πάσας αἰμορραγίας καὶ αἰμορ-
 ροῦδας καὶ ῥινῶν <αἰμορραγίας> καὶ ἀσκληπιείδας καὶ ἐντερίδας
 καὶ γυναικῶν αἰμορραγίας τὰς ἐκ μήτρας ἐκγινόμενας. ἐπὶ δὲ 10
 γυναικῶν δεῖ καὶ τὸ ὄνομα ἐπιγράφειν.

[F. 265] Περὶ δαιμονιζομένων καὶ ἐπιλήπτων.

Λαβὼν πέριδος ὡὰ ζ' καὶ ῥαφίδος ἰχθύος τὸ ἄκρον τοῦ στόματος
 καὶ ἠρρηγίον βοτάνης ῥίζαν ἢ καρδίας ζ' καὶ συνθλάσας ποίει 15
 ὡς μάζαν. εἶτα γράφον εἰς χαλκοῦν κανκίον τὰ ὀνόματα ταῦτα ·
 Μέν, Μέν, Ἀλεῦ, Τέο, Μέν, Τραδέ, Ἴσταοῦ,

1 κυρίεσσιφινόμενον P κυρίαις ἐσφηγημένον B. καὶ ἀκέφαλον]
 ἐκτὸς κεφαλῆς B. 2 τάφρα P. 3 ὀπιστε B. 5 βλέπον om. P.
 αὐτοῦ PB. 6 Cf. De Mély et Ruelle, p. 29. περισφίξας PB.
 7 ἐν om. B σωληναρή B om. P. ἄγνός B. ἀπεχόμενος]
 + δέ B. 8 φορεῖ P. αὐτό om. B. παντός PB. 9 αἰ-
 μορραγίας addidi. 10 ἐκ γινόμενας αὐταῖς B ἐκ γυναικῶν
 γινόμενας P. 11 δεῖ transp. post ὄνομα B. 12 ἐπιλήπτων]
 περὶ τὸ παθ τοῦ ἐνγκεφάλ γηνομένη B. 14 βοτάνης] + ἢ B.
 καρδίας : cuius animalis? συνθλάσας] κοπανήσας B. 15 μάζα
 B. χαλκοῦν] signum Veneris post κανκίον transp. P. 16 τέθ
 μέμ τζέδαι B.

Σ ν η κ ύ φ, Ἄ λ ά φ. καὶ ἀποσπογγίσας μετὰ σπόγγον καὶ ὕδωρ ὄμβριον Διὸς α' ἔνωσον μετὰ τοῦ συνθέματος · ὡσαύτως δὲ ἐν τῷ ὀπίω αὐτοῦ ἐπειπὼν ταῦτα · Ἰ ὶ ὀ θ, Μ α χ θ ο ε ὕ ς, ἀπαλλάξεις τοῦ πάθους. εἶτα λαβὼν λίθον ἱασπιν δόκιμον γλύφον ἐν αὐτῷ 5 πνεῦμα πονηρὸν δεδεμένον χειρᾶς καὶ πόδας, ὄνομα δὲ αὐτῷ Σ α τ ά ν ·

καὶ ὑπόθετες βοτάνην τζηριτόν · φόρει ὑπὸ χρυσῷ πετάλω · γύρωθεν δὲ τοῦ πνεύματος γράφε ταῦτα · (quattuor signa) · ὑποκάτω δὲ τὰ προορηθέντα ὀνόματα. ὄρα δὲ μὴ προσεγγίση πρὸς τὴν γῆν ὁ λίθος, καὶ ἀφανὴς παρευθὺς γενήσεται. τοῦτο τὸ θεῖον ἔργον καὶ 10 πάσης ἐπέκεινα φύσεως καὶ ἃ παραδέδωκα † φίλτρῳ τοσῶτρωθῆς τι ἢ δι' ἑαυτοῦ ἢ δι' ἑτέρου ἐργάσασθαι.

Εἰς πόνον ὀδόντων καὶ μύλων καὶ ση-
πεδόνων σῦλων καὶ ἐτέρων.

Τοῦ χυλοῦ τῶν φύλλων τοῦ μαιμάχ λαβὼν οὐγγίας ε', σχιστῆς 15 οὐγγίας γ', μίσους οὐγγίας β', ἕρωος οὐγγίαν α', ταῦτα λείωσον ἄχρι ἂν γένηται ὡς ξηριὸν καὶ χρῶ · ἐπίλεγε καὶ ταῦτα · Σ α -

1 ἀλεύφ Β.	2 Διός] signum astrolog. in codd. ἔνωσον]
καὶ ἐνόσας Β.	3 ὀτιον Ρ. ταῦτα om. Β. Μαχ-
θεούς] + καὶ Ρ.	4 λίθον ἱασπιν] ἡσπην αληθηνόν Β. 5 αὐ-
τό Ρ.	6 ὑπόθετης Β. τζηριτόν Β. πετάλων Β + καὶ
Β.	7 δε' om. Β. γράφε om. Β. 8 προσεγγήσης
Β.	9 τό om. Ρ. 10 παρέδω Ρ. † textus corruptus.
φηλτρο τωσῶτρωθῆς Β.	11 ἦ] ἦτι Β. 12 ὀδόντων] + περι
ἱάσεων τούτων Β.	συμπεδόνων Ρ συμπεδῶνας Β. 13 ὄλων
(?) Ρ.	ἐτέρων] ὀδόντων καὶ σύψους στόματος Β. 14 τὸν
χυλόν ΡΒ.	τοῦ φυλ Β. μαιμάχ] + οἶον (= ἡγουν) τῆς βρι-
ωνίας Β.	λαβων transp. ante τὸν χυλόν Β. σχιστῆς] siglum
in Β.	15-16 ταῦτα—ἂν] λιε ἕως σῦ Β.

ραήλ, Ἀήλ, Εἰεά, Ἴε, Βουθιήλ, Συραχαήλ και
 Μιχαήλ, βοήθει. και τοῦτο ποιεῖ εὐθέως και παραδόξως.
 τοῦ χυλοῦ οὐγγίας γ', ῥίξης φλοιοῦ μορέας οὐγγίαν α' ἔφε ἕως
 ἡμίσεος και δίδον διάκλυσμα ἡμέρας γ', ἐπιλέγων και τὰς φωνάς.
 εἶτα λαβὼν λίθον ὄνυχτιν τὸν πρῶτον γλύψον κεφαλὴν ἀνθρώπινον 5
 κεχηρυῖαν τῷ στόματι και παρέμφαινουσαν τοὺς ὀδόντας και
 γύρωθεν ταῦτα. Ἡ μλοκ· ὑπὸκάτω δὲ τὰ προρορηθέντα ὀνό-

ατα. και ὑποκατακλείσας διζίον τῆς βοτάνης τῆς σιδηρίτιδος
 φόρει ὑπὸ κασιτηρίνω πετάλω· ὁ δὲ φορῶν μὴ ἀποτιθέσθω αὐτοῦ
 καθ' ἑαυτοῦ. χρὴ δὲ ποιεῖν τὴν γλυφὴν Σελήνης οὐσης ἀνατολικῆς 10
 πρὸς ἑσπέραν, κρυφίως.

Περὶ τῶν τῆς καρδίας παθῶν και περὶ τρι-
 ταίου και νόθου.

Περιστερεῶς λευκῆς λαβὼν ἀσπίλου αἵμαν και κέρας ἐλάφειον
 κεκαυμένον και ἠριγέροντος τοῦ φύλλου τοῦ χυλοῦ οὐγγίαν α' 15
 και χρυσοῦ καθαροῦ αἰθαλωμένου οὐγγίας β' και μαργάρον δοκί-
 μον οὐγγίας ζ'· ταῦτα ἐνώσας ἀναλάμβανε οἴνω σκαμμωνίτη
 και δίδον φαγεῖν Σελήνης ἀποκρουούσης και λέγε ταῦτα· Σελη-
 νιαήλ, Λαχναήλ, Μαραχαήλ, Μεθνηαήλ. εἶτα λα-
 βὼν λίθον σαυρίτην, ὅστις ἐκ σαύρας ζώσης λαμβάνεται, εὐειδέσ- 20

1 και om. B. 2 βοήθει] + μύλας δὲ ἀσήπτους και ἀκηνήτους
 B. 4 τὰς φωνὰς] κακήνα και οὐδέποτε πονέσης μύλην. 6 κε-
 χηριαν PB. παρεμφαινουσα PB. 8 τῆς² om. B. 9 κα-
 σιτηρω P καστέρω B. αὐτό? 10 πιή B. 13 νόθου] +
 πυρετοῦ και ἰάματος τούτου B. 14 λευκῆς] + και B. λάβε
 transp. ante περιστερεῶς B. 15 κεκαυμένον] κε B. γερέον B.
 του² om. B. τῶν χυλόν P. 16 χρυσόν καθαρόν ἐθαλομέ-
 νον PB. μάργαρον δόκιμον PB. 17 ταῦτα om. B. σκαμ-
 μωνίτη] σμαροντήτη P ἡσμαρωνήτ B. 18 ἀποκρούσης PB,
 και λέγει] λέγον B. 19 μαρα, χαήλ P. 20 σαύρον B.

τατος δέ ἐστιν και δίχρους, βοστρύχω Ἀφροδίτης παραπλήσιος,

γλύφον ἐν αὐτῷ ἄνθρωπον γυμνὸν φορμιζοντα, ἄχρι μηρῶν τὸν
 πόδα τὸν δεξιὸν ἐπὶ τὸν ἀριστερὸν ἐπιβάλλοντα, και γύρωθεν αὐτοῦ
 τὰ σημεῖα ταῦτα · Π Ν Ξ ++ Χ Α Ι, ὑποκάτωθεν δὲ τὰ προρη-
 5 θέντα ὀνόματα. και κατακλείσας ὑπὸ χρυσῷ σφενδόνη φέρει και
 10 ἔση ἀνώτερος πάντων τῶν τῆς καρδίας παθῶν.

Περὶ τριταίου, τεταρταίου και ἑτέρων.

Τὴν λεγομένην παιωνίαν λαβὼν, τρίψας και ἐνώσας ὕδατι δὸς
 πιεῖν τὸν ἔχοντα παντοῖον πάθος πυρετῶν και ἰάσεις. ὁμοίως δὲ
 10 ἐν τῷ πίνειν λέγε και ταῦτα · Ἀ ψ ε ρ, Ἀ ζ ε κ ι ή λ, Ο ὐ ρ ι ή λ,
 Σ ι χ α ή λ, Ἐ φ α μ α ή λ, Ζ ω ι ζ ῶ, βοήθει. εἶτα λαβὼν λίθον

3 ἀριστερόν] + πόδα Β.
 num malis ἐλεύθερος.
 + βοτάνην τήν Β.
 ἐμφερῆ Β.
 τοῦ Β.

4 ὑποκάτω Β.

7 τεταρταίω, ut vid., Ρ.

παιωνίαν] + ἥτης καρπὸν φέρη στίρακος

λαβὼν transp. ante τήν Β.

9 πιῆ Β.

6 ἀνώτερος: vide

8 τήν]

πυρε-

10 πήνη Β.

ζωνίτην γλύφον ἐν αὐτῷ πνεῦμα ἀκέφαλον ὄπισθεν ἔχον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας δεδεμένους καὶ ὄρθιον ἰστάμενον · καὶ γύρωθεν δὲ γράφον τὰ σημεῖα ταῦτα · (septem signa) · καὶ ὄπισθεν τὰ προρηθέντα ὀνόματα · καὶ ὑποκατάκλεισον ῥίζιον τῆς βοτάνης. φέρεται ὑπὸ μολιβδίνῳ πετάλῳ καὶ ἔσει πόρρω τῆς τοιαύτης βλάβης · φέρεται γὰρ ἀπὸ σοῦ τριταίος καὶ πᾶς ἕτερος πόνος. καὶ ὁ δακτύλιος 5
 ἴσται φρενετικὸς καὶ πᾶν πάθος κεφαλῆς. ὄρα δὲ μὴ πίης γάλα βοῶς μελαίνης ἢ κρέας τῆς αὐτῆς.

Περὶ τῶν τοῦ στομάχου παθῶν καὶ τῶν ἐμόντων τὴν τροφήν καὶ ἀνορεκτούντων ἔτι τε περὶ 10
 σπληνός, ἥπατος καὶ ἐτέρων.

Ῥίνισμα νομίσματος τῆς Σελήνης λαβὼν καὶ χωνεύσας αὐτὸ ποιήσον ὡς πλάκαν ἐν ἣ ἂν γράψῃς τὰ κάτωθεν γεγραμμένα καὶ ποτίσης ἀνθρωπον τὸν πάσχοντα · καὶ ὠφελήσεις. καὶ ποτίσης μεθ' ὕδατος τὸν ἀσθενοῦντα ἢ μετὰ γάλακτος υἱείου ποτίσης τὸν 15
 ἀνορεκτοῦντα. γράφον δὲ ἐν τῇ πλακί ταῦτα · θθθ θθθ θθθ μ ἦν μ ἦν μ ἦν (quinque signa magica). εἶτα λαβὼν λίθον τὸν καὶ δρακον-

1 ὄψηστε B.	2 δεδεμένα B.	καὶ ² om. B.	2-3 γράφον
δὲ γύρωθεν B.	3 ὄψηστε B.	4 ὑποκατακλήσας B.	5 ἔσει
PB.	6 ἀπὸ] ἀπ' αὐτοῦ καὶ B.	πᾶς] πάσης B.	7 ὄρα δὲ
om. B.	9 τοῖς αἰμοῦσι B.	10 καὶ] + περὶ B.	11 σπληνός] + καὶ B.
12 τῆς, om. B.	λαβὼν ante ῥίνισμα B.	13 ἦ] ἥς B	οἷς P.
14 ποτίσης ¹] ποιήσης PB.	πάσχοντα] + τὰ πάθη ταῦτα		
ἀνορεκτ. B.	ποτίσης ²] ποτίσας P.	15 μεθ'] μετὰ τοῦ B.	
ἦ] καὶ B.	17 λίθον : deest nomen,	17 — 491, 1 κεδρακὸν	
	τήτι ἐπιλεγόμενον B.		

τίτην λεγόμενον γλύφον ἐν αὐτῷ [f. 265v] ἄνθρωπον καβαλλάσῃν μετὰ σιδήρον βεβαμμένον ἐξ αἵματος ἀνθρωπίνου καὶ ἐναπόκλεισον καὶ ἔχε πρὸς θεραπείαν σου· πλήν χοίριον κρέας μὴ ἐσθίης.

5 Περὶ δυσουρίας, στραγγουρίας καὶ τῶν ἐν δακτύλῳ παθῶν· καὶ ἰάματα τούτων.

Λάβε τέττιγας ὄσας βούλει καὶ ξήρανον ἐν σκιᾷ. εἶτα ἐκ τῶν τεττίγων οὐγγίαν α', καρκίνων ποταμίων οὐγγίαν α'· ταῦτα λειοτριβήσας οἴνῳ χίω, δὸς πιεῖν καὶ θαυμάσεις. λέγε δὲ ἐν τῷ πίνειν ταῦτα· Ἰαοὺ, Εἰαράφικ, Ἐβοαλέμ, Ἐαβραχ-
10 μαι, Ἰαωήλ, διέρορηξας πέτρων καὶ ἐρρύησαν ὕδατα καὶ χεῖμαρροι κατεκλόσθησαν. εἶτα λαβὼν λίθον εὐτυχήῃ δρακόντιον γλύφον ἐν αὐτῷ ἔλαφον πολύκερων καὶ ὀπισθεν αὐτῆς ταῦτα· (quinque signa magica).

1 καβαλάσῃ B. 2 ἀν(θρώπ)ου P. 3 ἐστίους B. πλήν—ἐσ-
τίης iteratur in B. 4-5 titulus evanidus in P. 6 ὄσα P. ὄσας] +
καὶ B. ξηράνας B. σκιᾷ] + ἔχει B. 7 καρκίνους
ποταμίους PB. ταῦτα] καὶ B. 8 οἴνου χίου P. πῆ B.
πίνειν] πῆνη B. 9 εἰαράφικ B. ἐβοαλέμ B. 10 ἐρρυγησαν B.
11 κατεκλισισαν B. 12 ὀπισθεν B. τάφτα B.

Περὶ ὀστέων τεθλασμένων καὶ ποδάγρας καὶ
ἀρθρίτιδος καὶ ἡμιξήρων καὶ παραλελυμένον
ἔχόντων τὸ σῶμα.

Βοτάνον τοῦ μαιμάχ λαβὼν τοῦ χυλοῦ τῶν φύλλων καὶ μίξας
οἴνω λευκῷ δὸς πιεῖν ἡμέρας ζ' τὸν τεθραυσμένα ἔχοντα τὰ ὀστᾶ 5
καὶ ἰάσεις παραδόξως. ἐπίλεγε δὲ καὶ ταῦτα · Σακαραφαί,
Τικτινικά, Ἰεγεβού, περισφιγξον. εἶτα λαβὼν μέρμιγγος
ἦπαρ καὶ ὄρνιθος καὶ χηνός καὶ κορώνης καὶ καρδίαν ἱερακός, ταῦ-
τα ἐνώσας, ψύξας καὶ ξηράνας τρίψον καὶ ποίησον ὡς ἄλευρον.
εἶτα λαβὼν ἄρκου στέαρ καὶ εὐάνης καὶ ταῶνος ἐγκέφαλον καὶ 10
τάυρου δεξιὸν ὀφθαλμὸν καὶ ἀναλαβὼν σουσίνω ἐλαίῳ ἐπίχριε
ποδάγραν, χειράγραν καὶ ἀρθρίτιδαν καὶ θεραπεύσεις ἄκρως. ἐπί-
λεγε δὲ καὶ ταῦτα · Ἀβαρατῶ, Ἐμάν, Ἀμοήλ, Ἐξα-
ήλ, Ἀεραέ, Σενοήλ, ἀποδιώξατε ποδάγραν, χειράγραν καὶ
ἀρθρίτιδα. εἶτα λαβὼν λίθον ἀετίτην, οὐχὶ τὸν ὠκυτόκιον, γλόψον 15
ἐν αὐτῷ ἄνθρωπον, ἐκτεταμένας τὰς χεῖρας ἔχοντα καὶ τοὺς πόδας

ἀγκωνιστούς, καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ χειρὶ ῥάβδον κατέχοντα, τῇ δὲ

- 1 τεθλασμένον B. καί¹] + περί B. ποδάγρας] + χυράγρας B.
2 ἀρθρίτιδος P. καί¹] + περί B. ἡμιξήρων] + καὶ ἡμιτόμον B.
3 ἔχον P ἔχον B. σῶμα] + καὶ τοὺς πόδας καὶ θεραπείας τούτων
ἐξεσίας καὶ θανμαστῆς B. 4 τοῦ om. B. λαβὼν ante βοτάνου
B. τοῦ φυλτον χυ B. 5 πῆ B. τὸ τεθραυσμένον ἔχον P
τὸ τεθραυσμένον ἔχοντα B. 7 τικτινηκά, ηεσεγεβού B. περισφι-
ξον PB. μέρμιγγος P μέρμυγκος B. 8 ὄρνιθος] + ἦπαρ B.
12 ἀρθρίτιδαν P. ἄκρο; PB. ἐπιλέγων B. 13 δέ om.
B. ἐμάν B. 14 ἀποδιόξεται P. 15 ἀθρίτηδαν P. ὀκ-
τόκιον P. 16 τοὺς πόδας] τά: η τὰς χεῖρας P. 17 ἀγκωνίτας B
γκωνί P. τὴν PB. δεξιάν P. ῥάβδον PB.

λαιᾷ πόδα ἀνθρώπινον, καὶ γύρωθεν αὐτοῦ ταῦτα · (octo signa magica) Ἐ β η ξ ᾰ. καὶ ὑποκατακλείσας ἐλάφειον ὄστον καὶ ῥιζίον βοτάνης ἠριγέροντος καὶ πουράκ βραχύτατον, φόρει ὑπὸ χρυσῷ πετάλω ὑπὸ τοὺς πόδας. ποιεῖ γὰρ ἄκρως πρὸς τὰ προειρημένα 5 πᾶθη. ἀπεχέσθω δὲ ὁ φορῶν ὕειον κρέατος καὶ πάσης ῥυπαρίας, μηδὲ συνουσιάζῃ πυκνῶς.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι νέον καρπὸν οἶον βούλει.

Ἐπαρον σπέρμα ἀγγουρίου ἢ πέπονος καὶ βάλλε το μέσα εἰς αἷμαν ἀνθρώπινον καὶ ἄφες αὐτὸ ἕως ἡμέρας ζ'. εἶτα ἔκβαλον καὶ 10 στέγνωσόν το ἐν σκιᾷ ἐτέραις ἡμέραις ζ' καὶ φύλασσον. καὶ μετὰ ταῦτα ἔπαρον χῶμαν ἀπὸ τὸ ἀπάνω μέρος τὸ μένον εἰς τὸ ἄλεθρον καὶ καθάρισον αὐτὸ καὶ στέγνωσόν το καὶ φύλαξον. καὶ ὅταν γένηται χρεῖα τοῦ ποιῆσαι τὸν καρπὸν καθὼς εἴρηται, ἀνάμιξον τὸ χῶμαν μὲ τὸν σπόρον καὶ ἀπόθου ἐνθα βούλει. καὶ ἔχε ὕδωρ θερ- 15 μὸν τρεχάμενον καὶ ῥᾶνον καὶ ἀνάμιξον αὐτὸ καλῶς. εἶτα σπεῖρον αὐτὸ ἐνθα βούλη· καὶ ἀφ' οἴτου τὸ σπεῖρες σκέπασον αὐτὸ μετὰ ὄσυχον μάλλινον. καὶ φυτρῶνει καὶ ἐξεφυτρῶνει καὶ ἀνθεῖ καὶ δίδει καρπὸν. καὶ ὄρα μὴ ἐσθίης αὐτὸ διὰ τὸ μίασμα τοῦ αἵματος.

[F. 271] Περὶ ὑγρομαντείας.

Figuram cod. B vide p. 494.

In figura leguntur :

20 in pentalpha media : ὁ παῖς.

in quadrato : (pentalpha), Λεταιιά, Λεκαμινι, Λεχαγλῶ, Γων, Λεκαφθρί, Ἀπαγλά, Μαριαλακαρίναυ, Λαταγο. Δογάμ, (pentalpha); in porta : ἀνατολή.

3 ἄκρος PB. 5 ἀπεχέτω B. πᾶσαν ῥυπαρίαν PB. 6 συνουσιάζεται σηχνός B. 7 Cf. infra, cod. Bononiensem 3632, f. 356v.

8 τον cod. 9 εμαν literis cryptogr. in cod. 10 στέγνω cod. φύλασσον cod. (= φύλασσε). 11 αλετρο (= ἄροτρον) cod. literis cryptogr.

15 δεχάμενον cod. 17 μάλλινον literis cryptogr. 18 εματος literis cryptogr. 19 ss. Contuli cod. Bononiensem 3632, ff. 344r ss. (=B), in quo titulus deest.

Magicus circulus etiam in P adpictus est cum iisdem verbis inscriptis. 21 καμ P. λεχαγνῶ P. 22 λεκαφερε P.

ζωνίτην γλύφον ἐν αὐτῷ πνεῦμα ἀκέφαλον ὄπισθεν ἔχον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας δεδεμένους καὶ ὄρθιον ἰστάμενον · καὶ γύρωθεν δὲ γράφον τὰ σημεῖα ταῦτα · (septem signa) · καὶ ὄπισθεν τὰ προρηθέντα ὀνόματα · καὶ ὑποκατάκλεισον ῥίζιον τῆς βοτάνης. φέροι ὑπὸ μολιβδίνῳ πετάλω καὶ ἔσει πόρρω τῆς τοιαύτης βλάβης · φέυξεται γὰρ ἀπὸ σοῦ τριταῖος καὶ πᾶς ἕτερος πόνος. καὶ ὁ δακτύλιος ἰᾶται φρενετικούς καὶ πᾶν πάθος κεφαλῆς. ὄρα δὲ μὴ πίης γάλα βοῦς μελαίνης ἢ κρέας τῆς αὐτῆς.

Περὶ τῶν τοῦ στομάχου παθῶν καὶ τῶν ἐμόντων τὴν τροφήν καὶ ἀνορεκτούντων ἔτι τε περὶ 10 σπληνός, ἥπατος καὶ ἐτέρων.

Ῥίνισμα νομίσματος τῆς Σελήνης λαβὼν καὶ χωνεύσας αὐτὸ ποιήσον ὡς πλάκαν ἐν ἣ ἂν γράψης τὰ κάτωθεν γεγραμμένα καὶ ποτίσης ἀνθρωπον τὸν πάσχοντα · καὶ ὠφελήσεις. καὶ ποτίσης μεθ' ὕδατος τὸν ἀσθενοῦντα ἢ μετὰ γάλακτος ὑείου ποτίσης τὸν 15 ἀνορεκτούντα. γράφον δὲ ἐν τῇ πλακί ταῦτα · θθθ θθθ θθθ μ ἦ ν μ ἦ ν (quinque signa magica). εἶτα λαβὼν λίθον τὸν καὶ δρακον-

1 ὄψηστε B.	2 δεδεμένα B.	καί ² om. B.	2-3 γράφον
δὲ γύρωθεν B.	3 ὄψηστε B.	4 ὑποκατακλήσας B.	5 ἔσει
PB.	6 ἀπὸ] ἀπ' αὐτοῦ καὶ B.	πᾶς] πάσης B.	7 ὄρα δὲ
om. B.	9 τοῖς αἰμοῦσι B.	10 καὶ] + περὶ B.	11 σπληνός] + καὶ B.
		ἐτέρων] τὸν ἐκτὸς ἀπάντων καὶ λάματα τούτων B.	
12 τῆς om. B.	λαβὼν ante ῥίνισμα B.	13 ἦ] ἦς B	οἷς P.
14 ποτίσης ¹] ποιήσης PB.		πάσχοντα] + τὰ πάθη ταῦτα	
ἀνυομ B.	ποτίσης ²] ποτίσας P.	15 μεθ'] μετὰ τοῦ B.	
ἦ] καὶ B.	17 λίθον : deest nomen,	17 — 491, 1 κεδρακὸν	
τήτι ἐπιλεγόμενον B.			

τίτην λεγόμενον γλύφον ἐν αὐτῷ [f. 265v] ἄνθρωπον καβαλλάρον
μετὰ σιδήρου βεβαμμένου ἐξ αἵματος ἀνθρωπίνου καὶ ἐναποκλείσον
καὶ ἔχε πρὸς θεραπείαν σου · πλὴν χοίριον κρέας μὴ ἐσθίης.

5 Περὶ δυσουρίας, στραγγουρίας καὶ τῶν ἐν
δακτύλῳ παθῶν · καὶ ἰάματα τούτων.

Λάβε τέττιγας ὄσας βούλει καὶ ξήρανον ἐν σκιᾷ. εἶτα ἐκ τῶν
τεττίγων οὐγγίαν α', καρκίνων ποταμίων οὐγγίαν α' · ταῦτα λειο-
τριβήσας οἴνω χίω, δὸς πιεῖν καὶ θαυμάσεις. λέγε δὲ ἐν τῷ πίνειν
ταῦτα · Ἰαοὺ, Εἰαράφακ, Ἐβοαλέμ, Ἐαβραχ-
10 μαί, Ἰαωήλ, διέρρηξας πέτραν καὶ ἐρρύησαν ὕδατα καὶ χεῖ-
μαρροι κατεκλύσθησαν. εἶτα λαβὼν λίθον εὐτυχήδρακόντιον γλύ-
φον ἐν αὐτῷ ἔλαφον πολύκερων καὶ ὀπισθεν αὐτῆς ταῦτα · (quinque
signa magica).

1 καβαλάρη B. 2 ἀν(θρώπου) P. 3 ἐστίους B. πλὴν—ἐσ-
τίης iteratur in B. 4-5 titulus evanidus in P. 6 ὄσα P. ὄσας] +
καὶ B. ξηράνας B. σκιᾷ] + ἔχει B. 7 καρκίνους
ποταμίους PB. ταῦτα] καὶ B. 8 οἶνον χίου P. πλὴ B.
πινεῖν] πήγη B. 9 εἰαράφακ B. ἐβοαλέμ B. 10 ἔρρυησαν B.
11 κατεκλιτισαν B. 12 ὀπισθεν B. τάφα B.

Περὶ ὀστέων τεθλασμένων καὶ ποδάγρας καὶ
ἀρθρίτιδος καὶ ἡμιξήρων καὶ παραλελυμένων
ἔχόντων τὸ σῶμα.

Βοτάνου τοῦ μαιμάχ λαβὼν τοῦ χυλοῦ τῶν φύλλων καὶ μίξας
οἴνω λευκῷ δὸς πιεῖν ἡμέρας ζ' τὸν τεθρασμένα ἔχοντα τὰ ὀστᾶ 5
καὶ ἰάσεις παραδόξως. ἐπίλεγε δὲ καὶ ταῦτα · Σακαραφαί,
Τικτινικά, Ἰεγεβού, περίσφιγξον. εἶτα λαβὼν μέρμιγγος
ἦπαρ καὶ ὄρνιθος καὶ χηνός καὶ κορώνης καὶ καρδίαν ἱερακός, ταῦ-
τα ἐνώσας, ψύξας καὶ ξηράνας τρίψον καὶ ποιήσον ὡς ἄλευρον.
εἶτα λαβὼν ἄρκου στέαρ καὶ εὐαίνης καὶ ταῶνος ἐγκέφαλον καὶ 10
ταύρου δεξιὸν ὀφθαλμὸν καὶ ἀναλαβὼν σουσίῳ ἐλαίῳ ἐπίχριε
ποδάγραν, χειράγραν καὶ ἀρθρίτιδαν καὶ θεραπεύσεις ἄκρω. ἐπί-
λεγε δὲ καὶ ταῦτα · Ἀβαρατώ, Ἐμάν, Ἀμοήλ, Ἐξ-
ήλ, Ἀεραέ, Σενοήλ, ἀποδιώξατε ποδάγραν, χειράγραν καὶ
ἀρθρίτιδα. εἶτα λαβὼν λίθον ἀετίτην, οὐχὶ τὸν ὠκυτόκιον, γλύψον 15
ἐν αὐτῷ ἄνθρωπον, ἐκτεταμένας τὰς χεῖρας ἔχοντα καὶ τοὺς πόδας

ἀγκωνιστούς, καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ χειρὶ ῥάβδον κατέχοντα, τῇ δὲ

- 1 τεθλασμένον B. καί¹] + περί B. ποδάγρας] + χειράγρας B.
2 ἀρθρίτιδος P. καί¹] + περί B. ἡμιξήρων] + καὶ ἡμιτόμον B.
3 ἔχον P ἔχων B. σῶμα] + καὶ τοὺς πόδας καὶ θεραπείας τούτων
ἐξεσίας καὶ θαυμαστῆς B. 4 τοῦ οἴν. B. λαβὼν ante βοτάνου
B. τοῦ φυλτον χυ B. 5 πίη B. τὸ τεθρασμένον ἔχον P
τὸ τεθρασμένον ἔχοντα B. 7 τικτινηκά, ηεγεβού B. περίσφι-
ξον PB. μέρμιγγος P μέρμιγγκος B. 8 ὄρνιθος] + ἦπαρ B.
12 ἀρθρίτιδαν P. ἄκρω; PB. ἐπιλέγων B. 13 δέ om.
B. ἐμάν B. 14 ἀποδιόξαται P. 15 ἀρθρίτηδαν P. δκυ-
τόκιον P. 16 τοὺς πόδας] τά: η τὰς χεῖρας P. 17 ἀγκωνίτας B
γκωνί P. τῇ PB. δεξιάν P. ῥαῦδον PB.

λαιᾷ πόδα ἀνθρώπινον, καὶ γύρωθεν αὐτοῦ ταῦτα · (octo signa magica) Ἐ β η ξ ᾶ. καὶ ὑποκατακλείσας ἐλάφειον ὄστουν καὶ ῥιζίον βοτάνης ἠριγέροντος καὶ πουράκ βραχύτατον, φέρει ὑπὸ χρυσῷ πετάλω ὑπὸ τοὺς πόδας. ποιεῖ γὰρ ἄκρως πρὸς τὰ προειρημένα 5 πάθη. ἀπεχέσθω δὲ ὁ φαρῶν ὑεῖον κρέατος καὶ πάσης ῥυπαρίας, μηδὲ συνουσιάζη πυκνῶς.

Περὶ τοῦ ποιῆσαι νέον καρπὸν οἶον βούλει.

Ἐπαρον σπέρμα ἀγγουρίου ἢ πέπονος καὶ βάλλε το μέσα εἰς αἷμαν ἀνθρώπινον καὶ ἄφες αὐτὸ ἕως ἡμέρας ζ'. εἶτα ἔκβαλον καὶ 10 στέγνωσόν το ἐν σκιᾷ ἐτέραις ἡμέραις ζ' καὶ φύλασσον. καὶ μετὰ ταῦτα ἔπαρον χῶμαν ἀπὸ τὸ ἀπάνω μέρος τὸ μένον εἰς τὸ ἄλεθρον καὶ καθάρισον αὐτὸ καὶ στέγνωσόν το καὶ φύλαξον. καὶ ὅταν γένηται χρεία τοῦ ποιῆσαι τὸν καρπὸν καθὼς εἴρηται, ἀνάμιξον τὸ χῶμαν μὲ τὸν σπόρον καὶ ἀπόθου ἐνθα βούλει. καὶ ἔχε ὕδωρ θερ- 15 μὸν τρεχάμενον καὶ ῥᾶνον καὶ ἀνάμιξον αὐτὸ καλῶς. εἶτα σπείρον αὐτὸ ἐνθα βούλη· καὶ ἀφ' ὅτου τὸ σπείρεις σκέπασον αὐτὸ μετὰ ῥοῦχον μάλλινον. καὶ φυτρῶνει καὶ ἐξεφυτρῶνει καὶ ἀνθεῖ καὶ δίδει καρπὸν. καὶ ὄρα μὴ ἐσθίης αὐτὸ διὰ τὸ μίασμα τοῦ αἵματος.

[F. 271] Περὶ ὕγρομαντείας.

Figuram cod. B vide p. 494.

In figura leguntur :

20 in pentalpha media : ὁ παῖς.

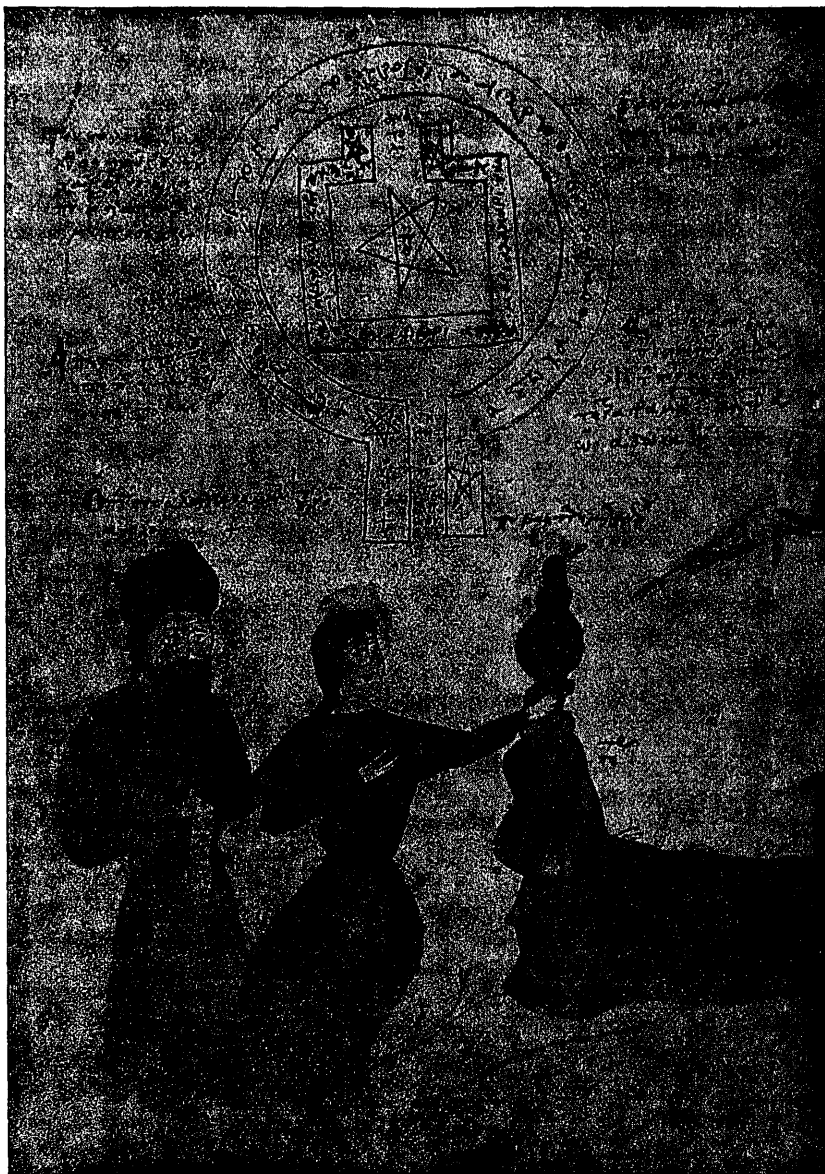
in quadrato : (pentalpha), Λεταιιά, Λεκαμινι, Λεχαγλῶ, Γων, Λεκαφθρί, Ἀπαγλά, Μαριαλακαρίναυ, Λαταγο. Λογάμ, (pentalpha); in porta : ἀνατολή.

3 ἄκρος PB. 5 ἀπεχέτω B. πᾶσαν ῥυπαρίαν PB. 6 συνουσιάζεται σηχνός B. 7 Cf. infra, cod. Bononiensem 3632, f. 356v.

8 τον cod. 9 εμαν literis cryptogr. in cod. 10 στέγνω cod. φύλασον cod. (= φύλασσε). 11 αλετρο (= ἄροτρον) cod. literis cryptogr.

15 δεχάμενον cod. 17 μάλλινον literis cryptogr. 18 εματος literis cryptogr. 19 ss. Contuli cod. Bononiensem 3632, ff. 344r ss. (=B), in quo titulus deest. Magicus circulus etiam in P adpictus est

cum iisdem verbis inscriptis. 21 καμι P. λεχαγνῶ P. 22 λεκαφερι P.

COD. BONONIENSIS 3632, F. 344^r.

in corona : (pentalpha), Ἀδωναί, Σαβαώθ, Ἀδωναί, Τοδάς, Ἀδωναί, Ἀμέ, Ἀ, (pentalpha); in porta : δύσις · πόδας γ' ἀπέχον.

Ὁ Πέριος ὁ λεκανόμαντις τοῦνομα Ἀπολλώνιος. — πιβαλταρι μετὰ νεροῦ. — πέτρα.

5 Textus cod. P.

Τὸν πόλον μετὰ μαχαίρας μελανομανίκον ἐγγάραξον καὶ κάπνισον καὶ πάστρευσον καὶ μετὰ προσευχῆς. ἀπέχει δὲ ἡ πόρτα τοῦ ὄσπιτιον ἄχρι τῆν πόρταν τοῦ πόλου πόδας γ'. καὶ τῆν μὲν ἄνω θύραν κλείσον μὲ τὰ γράμματα ταῦτα · Ἰαβαά, Μορασά, Μπαώθ. ἀφ' ἔτον δὲ σεβῆ ὁ παῖς, κλείσον τῆν θύραν μὲ τὰ γράμματα ταῦτα · ἄλφα, ω, Ἀδωναί.

Ἐν ὄρα Ἥλιου καὶ Λέοντος ἔπαρον παιδὶν παρθένον καὶ ἕναν

2 δωναί P. δησης B. 4-5 desunt in P. λαγκανομαντ B.
 6 μαχέρος μαύρον B. ἐκγάραξον B. κάπνησε B 7 πά-
 στρεψον P σπραψε B. μέ B. ἐπέχ P. τῆ πόρτ PB.
 8 ἄχρη] ἕως B. καὶ om. B. μὲν ἄνω] ἀπίτου B.
 9 κλείσον] σφαλισ B. γράμματα om. B. 10 παῖς] + ηστην
 πορτ B. κλείσον] σφαλιε B. θύραν] πορτ B. τὰ om. B.
 ταῦτα] + τετραγραμμάτων B. 12 ss. contuli et cod. Vindob. gr.
 phil. 108, ff. 364 r-v (= V), in quo titulus πιβαλταρι; complura
 verba iisdem signis quae in B occurrunt scripta sunt. 12 ἔπαρον
 — 496, 2 ἡμέρας signis cryptogr. in B.

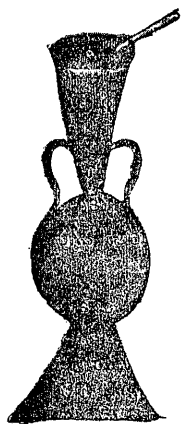
COD. BONONIENSIS 3632, F. 314r.

in corona : (pentalpha), Ἀδωναί, Σαβαώθ, Ἀδωναί, Τοδάς, Ἀδωναί, Ἀμέ, Ἀ, (pentalpha); in porta : δύσις · πόδας γ' ἀπέχον.

Ὁ Πέροσ οἰ λεκανόμαντις τοῦνομα Ἀπολλώνιος. — πιβαλταρι μετὰ νεροῦ. — πέτρα.

5 Textus cod. P.

Τὸν πόλον μετὰ μαχαίρας μελανομανίκον ἐγχάραξον καὶ κάπνησον καὶ πάστρευσον καὶ μετὰ προσευχῆς ἀπέχει δὲ τῆ πόρτα τοῦ ὀσπιτίου ἄχρι τὴν πόρταν τοῦ πόλον πόδας γ'. καὶ τὴν μὲν ἄνω θύραν κλείσον μετὰ τὰ γράμματα ταῦτα · Ἰαβαά, Μορασά, Μπαώθ. ἀφ' ἔτου δὲ σεβῆ ὁ παῖς κλείσον τὴν θύραν μετὰ τὰ γράμματα ταῦτα · ἄλφα, ω, Ἀδωναί.

Ἐν ὥρᾳ Ἥλιον καὶ Λέοντος ἔπαρον παιδὶν παρθένον καὶ ἕναν

2 δωναί P. δησης B. 4-5 desunt in P. λαγκανομαντ B.
 6 μαχέρος μαύρου B. ἐγχάραξον B. κάπνησε B 7 πά-
 στρευσον P σπαψε B. μέ B. ἐπέχ P. τῆ πόρτ PB.
 8 ἄχρη] ἕως B. καί om. B. μὲν ἄνω] ἀπίστεν B.
 9 κλείσον] σφαλισ B. γράμματα om. B. 10 παῖ:] + ηστιν
 πορτ B. κλείσον] σφαλιε B. θύραν] πορτ B. τὰ om. B.
 ταῦτα] + τετραγραμμάτων B. 12 ss. contuli et cod. Vindob. gr.
 phil. 108, ff. 361 r-v (= V), in quo titulus πιβαλταρι; complura
 verba iisdem signis quae in B occurrunt scripta sunt. 12 ἔπαρον
 — 496, 2 ἡμέρας signis cryptogr. in B.

βικίν καινόν και βάλε ἔσω ὕδωρ ὄμβριον ἄλαλον και ἀνυπόστροφον
 προαγνίσας ἡμέρας ἧ, εἰς τόπον καθαρὸν και στῆσον αὐτὸ ἐπάνω
 πέτρας. και κάθισον τὸ παιδὶν γονατιστὸν (να ἦναι τὰ γόνατα αὐτοῦ
 γυμνά) και ἀσκέπαστον. και φόρσον αὐτὸ κόκκινον. και ἄψον κε- 5
 ρία γ', ἔναν ἀπὸ τὸ ἄλλον ἀπέχον σπιθαμὰς γ'· και κάπνισον τὸ
 ὑελὶν και τὸν τόπον και βάλε ἐντὸς τοῦ ὑελίου νόμισμα ἐν ἀργυρίου
 και ξύλον οἰναρίου και μαγνήτην ζῶνταν. ποιήσον και βίαν ὑπο-
 κάτωθεν τοῦ παιδίου και εἰπέ ἐσύ, διδάσκαλε, ἐπάνωθεν τοῦ
 παιδίου και εἰς τὸ ὑελὶν τὰ ὀνόματα ταῦτα· Ἀτξάμ, Τξοα-
 λακούμ, Γίαμα, Σατξήνης, Καλεσένης, Τόν, 10
 Ταπημάς, Ταφυδοῦ, Ἡλειπῆ, Συλτάν, Για-
 λοτί, Βαλοντζήμ, Θαρὰ, Παχαχηγισάμ, Συλ-
 βαχαμά, Μουσαμουχανά, Ἀραγά, Ρασέ, Ραγανά,
 Ὀβράς, Ὀδοτοραγόρας, Τξουπά, Βιαπιφχά, Ταμ-
 βαλαχακῆμ; Παραχημάτξουμ Ἐτοῦ, Ἴτανά, 15
 Βαφουτιά, Παχαχί, Τανρητόκ, Ναστρατιέ,
 Παχαχυχέα, Τιβαλοντζή, Ἡνκαικά, Παρ-
 παρά, Ὀῦμηβράς, Χιματξοῦμ. [f. 271v] λέγε τοῦτα
 τὰ ὀνόματα ἐπάνωθεν τοῦ ὑελίου. τὸ δὲ παιδίον ἵνα θεωρῆ εἰς τὸ
 ὑελὶν και μὴ στρέφεται ὧδε κάκεισε. και εἰπέ ἐσύ, διδάσκαλε, 20
 μετὰ τὸ εἰπεῖν τὰ ὀνόματα, ὅτι ἐλάτε, ἐτοῦτα τὰ ὀνόματα, ἀπὸ

1 βικίν καινόν] υπιβάλταρι ανεγκυστον Β πιβαρταριν ανεγκυ-
 στο V. βάλον (βάλε) απεσο νερον ομβριον (ομβριον)
 BV. ἄλουλον V. ἀνιπόσορπον V ἀνυπόστροφον P. 2 τό-
 πον] + παστρικῶν και Β σπαστρικων και V. 3 κάθισον om. BV.
 γονατιστον cryptogr. B. να ἦναι (ἐνε B V)] και P. 3-4 τὰ—
 γυμνά cryptogr. BV. 4 κατ² om. BV. αὐτόν B.
 4-5 ἄψον— γ' cryptogr. B. απε V. κερη V. 5 ἀπέ BPV.
 ἀπέχουσα πιθαμὰς BV. 6 ὑαλήν B ὑαλον V. ἐντός] τός B
 τοῦς V. ὑαλίου B. ἐν om. BV. 7 ξυλάριον ηγαριον BV.
 μαγνιτι ζοντα B (cr.) V. βύναν P βῆνα BV. 9 ὑελὶν] γιαλήν
 B ὑαλήν V. 10 γῆραι BV. σατξῶνη BV. καλεσαίνης BV.
 11 ἡλύπη BV. 12 μπαλοντζήμ B μπαλοπιμ V. παχαχησησάν
 BV. 13 μουσαμουχανά BV. ρασαί B. 14 οδοραγώρας B
 ουβαργωράς V. βιαποφχά B βιαποχάλ. V. 15 παχαχηματξοῦμ V.
 ἡτξανά V. 16 παχαχῆ B. τανρητοκούς B ταβρετούς V.
 17 παχαχουελέα BV. τιβαλοτζή BV. ἡνκαικά V. παρπάρ
 V. 19 τοῦ] και B. ὑάλ B ἱαλίου V. τό —θεωρῆ] και τὸ
 πεδὴν ἀστοχάζεται BV. 20 γιαλήν B. κάκεισε] και ὧδε V
 και ὧδε B. 21 μετὰ — ὀνόματα²] τὸ πεδὴν ἦνα βλεπ (να βλέπε V)
 και ὑπέ ἦνα ἐλλοῦν ταῦτα τα ὀνοματα ης το γιαλήν (ιαλήν V) BV.

τὸν ὀρισμὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος καὶ διὰ τὴν καθαριότητα
 Ἰωάννου τοῦ Περδορῶμου καὶ διὰ τὴν δύνάμιν μου καὶ διὰ τὴν
 παρθενίαν τοῦ παιδὸς ἐλάτε γλίγωρα νά με ᾤητε τὴν ἀλήθειαν
 ἀπὸ εἴτι σας ἐρωτήσω. λέγε καὶ ἐπάνωθεν τοῦ παιδὸς τὴν κεφαλὴν
 5 ταῦτα ἑναργῶς, τὸ· Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, καὶ τὸ·
 Κριῖνόν μοι ὁ Θεὸς καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους σου, ἕως
 τέλους. καὶ μεθ' οὗ τούτους τελειώσης, ἄργησον ὀλίγον, εἶτα
 ἐρώτησον τὸ παιδίον καὶ θέλει σε εἰπεῖν ἐὰν βλέπει. καὶ ἐὰν θεωρεῖ
 ἕναν, εἰπὲ ἐσὺ, διδάσκαλε, τὸ παιδίον νά εἰπῇ πρὸς αὐτόν· ἐξορ-
 10 κίζει σε ὁ διδάσκαλός μου ὅτι νά ἔλθουν καὶ οἱ σύντροφοί σου ἐδῶ.
 καὶ ἐσὺ, διδάσκαλε, πάλιν εἰπὲ εἰς τὸ κεφάλιν τοῦ παιδὸς τοὺς
 ψαλμούς. καὶ ὅταν ἴδῃ τὸ παιδίον· ὅτι ἔλθουν καὶ οἱ ἕτεροι, τότε
 ἐξόρκισον αὐτοὺς νά φέρουν τὸ βιβλίον των νά ὁμόσουν. καὶ ἐὰν
 ἔφεραν τὸ βιβλίον των, εἰπὲ αὐτοὺς νά θέσουν τὰς χεῖράς των ἐπά-
 15 νω νά ὁμόσουν. καὶ ὅταν ὁμόσουν, τότε ἐρώτα καὶ θέλουν σε δεῖ-
 χναι τὸ χεῖρεις. εἰ δὲ διὰ κλέπτῃν ἐρωτᾷς, ἐξόρκισον πάλιν διὰ τὸν
 ὀρισμὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος καὶ διὰ τὴν καθαριότητα Ἰωάννου

1 καὶ om. BV. καθαρότητα V καθαρῶτι B. 2 μου
 om. BV. διὰ² om. B. 3 ἐλάται P. ἐργήγορα B. νά] ἡνα B
 πεῖται P. 4 ἀπό — ἐρωτήσω cryptogr. B. εἴτι] ντι B τι P
 ἦτοι V. ἀπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδιοῦ V. 5 ἑναργῶς]
 φανερά BV. τὸ] τὸν ἡ' ψαλμὸν τὸ B. Θεοῦ] + ὡς τὸ τέλος V.
 τὸ] τὸν ψαλμὸν τὸν BV. Psalmi XVIII et XLII. 6-7 ἐξ — τέλους
 om. V. σου ἕως τέλους om. B. 7 τοὺς τοὺς P om. B τὸν V.
 τελειώσης] πλερὸς B πληρώσης V. 8 εἰπεῖν] ὑπή B. ἐὰν]
 ἂν V. 9 τὸ παιδίον — αὐτόν] νά ὑπὴ τὸ πεδὴ (παιδὸν V) νά
 ἔλθουν καὶ ἄλην (ἄλλοι V) καὶ νά ὑπὴ BV. ἐξορκίζω B.
 10 ὅτι] νά εἰπῆς V. ἔλθι BV. ὁ σύντροφος σου B ἢ συν-
 τροφία σου V. 11 διδάσκαλε om. BV. εἰπέ om. P. τὴν
 κεφαλὴν B. 12 ψαλμούς] + τοὺς πρώην V. τό — τότε]
 καὶ ἄλλον πάλιν B καὶ ἄλλον V. παιδίον — ad finem, contuli
 fragmentum in cod. Mediolan. H 2 inf. f. 244^v (= M). ἔλθον M.
 13 ὄρκισον M ἐξορκησε BV. αὐτούς] τὸν πρῶτον ἐξορκισμὸν
 νά ὑπάγι B νά ὑπάγουν V. των om. PM. ὁμόσου B + νά
 με ὄκουν ἦτι τους ἐρωτήσω καὶ νά μηδὲν εὔγουν ἀπεδῶ ἡ μι να με
 να πασ αλιθ B ἀπάνω εἰς τὸ να με εἰποῦν ἦτοι ἐρωτήσω· να μηδὲν
 εὔγουν ἀπεδῶ ἡ μηνυαμεν εἰποῦν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν V. 14 ἔφε-
 ρον M φέρουν V. εἰπέ αὐτούς om. V. αὐτούς om. B.
 τὰ χεῖρια BV. ἀπάνου B. 15 ὁμόσου B. ὅταν ὁμόσουν om. B.
 θέλου B. δειχναι τὸ χεῖρεις] λέγ ἦτι ἐρωτά B εἰπῆ εἴτοι ἐρωτά V.
 16-17 ἐξόρκισον — ὀρισμὸν] ἐξόρκισε τους τὸ ὄνομα V. 16-17 τὸν
 ὀρισμὸν om. B. καθαριότητα M καθαρῶτι B παρθενίαν V.

τοῦ Προδρομοῦν ὅτι νὰ φέρουν τὸν κλέπτην. καὶ μεθ' οὗ τὸν φέρουν, εἰπέ τους νὰ γράφουν τὸ ὄνομάν του καὶ τὸ ἐπινόμιον αὐτοῦ. καὶ πάντοτε λέγε καὶ τὰ ὀνόματα ἡγουν τὸ Ἄ τ ζ ἄ μ, καὶ τὰ ἐξῆς. εἶτα εἰπέ· ἐξορκίζω σας ἀπὸ τὸν ὄρισμὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος· ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ Θεὸς ὁ ἀληθινὸς ὁποῦ ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ 5 τὴν γῆν, ἄλφα καὶ ω, ἀρχὴ καὶ τέλος· καὶ διὰ τὸν ὄρισμὸν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ διὰ τὰ ζ' χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, δι' Ἀδωναῖ, Ἐουκεί, Ζαρὲ καὶ Υἱέ καὶ διὰ τὸν Τετραγράμματον καὶ διὰ τὸν Θεὸν τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ διὰ τὸν 10 Θεὸν τοῦ Μωϋσέως καὶ τὴν δύναμιν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ εἰς τὸ Καρμήλιον ὄρος, καὶ διὰ τὸν Θεὸν Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου καὶ τὴν δύναμιν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ, καὶ τοῦ Ἐλισαίου καὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ διὰ τὸ γάλα δ' ἐθήλασεν ὁ Κέριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπὸ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ διὰ τὸν Θεὸν ὁποῦ σας ἐδίωξεν 15 ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, καὶ διὰ τὴν δύναμιν τῶν κδ' σας γερόντων, καὶ διὰ τὴν δύναμιν μου καὶ διὰ τὴν παρθενίαν τοῦ παιδός, νὰ με εἰπῆτε τὴν ἀλήθειαν. καὶ ταῦτα λέγε τὸ παιδίον φανερά νὰ λέγῃ πρὸς ἐκείνους καὶ ἐσθ' <λέγε> τοὺς ψαλμοὺς τοὺς ἄνωθεν εἰς τὸ κεφάλιν τοῦ παιδός. 20

1 προδρομοῦν] βαπτιστοῦ Β θεολόγον V. 1-2 ὅτι—γράφουν] καὶ θέλουν φέρῃ τὸν κλεπτ καὶ γράφε Β. 1-3 ὅτι — πάντοτε om. V.
 2 γρά PM. ὄνομα αὐτοῦ M. αὐτοῦ] τοῦ Β. 3-4 πάντοτε — εἰπέ] πάντα δοκῆζε αὐτοὺς νὰ σε λέγ καὶ ἐρώτ. καὶ λέγ τὰ ανω ραγα ρασὲ ραγανὰ καὶ τὰ ἐξῆς Β καὶ λέγε τὰ ὀνόματα ταῦτα· γαρά, ῥασέ, ῥαγανὰ καὶ τὰ ἐξῆς V. 4 ἐξορκίζω M ὀρκίζω V. τῶν ὀρισμῶν M. 5 ἅγιος] + ὁ θεὸς ἰσχυρὸς BV. 6 ἄλ P. τοῦ] + θεοῦ καὶ BV. 7 τοῦ¹⁻² om. BV. ἁγίου om. V. 8 Ἀδωναῖ] + καὶ BV. 9 ζαρακειέ V τετραγραμμάτων BPM.
 11 καὶ] + διὰ V. αὐτῶν B, 12 διὰ om. M. αἰλιοῦ M. καὶ²] + διὰ B. 12-14 τὴν δύναμιν — ἁγίων] ἐλισέον τὴν χάριν τὴν δοθῆσαν αὐτῶν V. 13 αὐτοῦ B. τοῦ] τὴν M.
 14 ἐθήλαζεν M ἐβίζασεν V. 15 τῆς ὑπεραγίας (θεοτόκου) M. 16 τοῦ οὐρανοῦ M. καὶ¹ om. V. 17 δύναμιν] + τοῦ διδασκάλου BV. μου om. V. τοῦ παιδός om. BV. πῆτε PM.
 18 καὶ om. V. 18-20 λέγε— παιδός] νὰ λέγ τὸ παιδίον πρὸς ἐκείνους φανερά. καὶ ἐσθ' τοὺς ψαλμοὺς ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τον παιδιοῦ V. τὸ πεδὴν B τῷ παιδίῳ M. φανερά om. PM. νά] νὰ M. 19 λέγε additi. τοῦς² om. PM. 19-20 τὴν κεφαλὴν BM.

Ἐτέρα ὄγρομαντεία ἢ κρυσταλλομαντεία.

Figura cod. B.

1 Contuli codicem Vindobonensem phil. gr. 108 (V), f. 363, Bononiensem 3632 (B), f. 347^v et Mediolanensem H 2 inf. (M), f. 244^v. ἢ κρυσταλλομαντεία om. P. titulus in B : ἕτερον; deest in V.

τοῦ Προδρομοῦ ὅτι νὰ φέρουν τὸν κλέπτην. καὶ μεθ' οὗ τὸν φέρουν, εἰπέ τους νὰ γράφουν τὸ ὄνομαν του καὶ τὸ ἐπινόμιον αὐτοῦ. καὶ πάντοτε λέγε καὶ τὰ ὀνόματα ἴγουν τὸ Ἄ τ ζ ἂ μ, καὶ τὰ ἐξῆς. εἶτα εἰπέ ἕξορκίζω σας ἀπὸ τὸν ὄρισμὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ Θεὸς ὁ ἀληθινὸς ὁποῦ ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ἄλφα καὶ ω, ἀρχὴ καὶ τέλος ὁ καὶ διὰ τὸν ὄρισμὸν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ διὰ τὰ ζ' χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, δι' Ἀδωναῖ, Ἐουκέ, Ζαρεῖ καὶ Υἱέ καὶ διὰ τὸν Τετραγράμματον καὶ διὰ τὸν Θεὸν τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ διὰ τὸν Θεὸν τοῦ Μωϋσέως καὶ τὴν δύναμιν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ εἰς τὸ Καρμῆλιον ὄρος, καὶ διὰ τὸν Θεὸν Ἥλιοῦ τοῦ προφήτου καὶ τὴν δύναμιν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ, καὶ τοῦ Ἐλισαίου καὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ διὰ τὸ γάλα δ' ἐθήλασεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπὸ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ διὰ τὸν Θεὸν ὁποῦ σας ἐδίδωξεν ἀπὸ τοὺς οὐρανοῦς, καὶ διὰ τὴν δύναμιν τῶν κδ' σας γερόντων, καὶ διὰ τὴν δύναμίν μου καὶ διὰ τὴν παρθενίαν τοῦ παιδός, νὰ με εἰπῆτε τὴν ἀλήθειαν. καὶ ταῦτα λέγε τὸ παιδίον φανερὰ νὰ λέγη πρὸς ἐκείνους καὶ ἐσὺ <λέγε> τοὺς ψαλμοὺς τοὺς ἄνωθεν εἰς τὸ κεφάλιν τοῦ παιδός.

1 προδρομοῦ] βαπτιστοῦ B θεολόγου V. 1-2 ὅτι—γράφου] καὶ θέλουσιν φέρη τὸν κλεπτ καὶ γράφε B. 1-3 ὅτι — πάντοτε om. V. 2 γρά PM. ὄνομα αὐτοῦ M. αὐτοῦ] τοῦ B. 3-4 πάντοτε — εἰπέ] πάντα ὀρκίσει αὐτοὺς νὰ σε λέγ καὶ ἐρώτ. καὶ λέγ τὰ ἀνω γαγα ρισέ ραγανά καὶ τὰ ἐξῆς B καὶ λέγε τὰ ὀνόματα ταῦτα ὁ γὰρ, ἔασέ, ῥαγανά καὶ τὰ ἐξῆς V. 4 ἐξορκίσω M ὀρκίζω V. τῶν ὀρισμῶν M. 5 ἅγιος] + ὁ θεὸς ἰσχυρός BV. 6 ἄλ P. τοῦ] + θεοῦ καὶ BV. 7 τοῦ¹⁻² om. BV. ἁγίου om. V. 8 Ἀδωναῖ] + καὶ BV. 9 ζαρακειέ V τετραγράμματων BPM. 11 καί] + διὰ V. αὐτῶν B. 12 διὰ om. M. αἰλιοῦ M. καί²] + διὰ B. 12-14 τὴν δύναμιν — ἁγίων] ἐλίσσον τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν αὐτῶν V. 13 αὐτοῦ B. τοῦ] τὴν M. 14 ἐθήλασεν M ἐβίβασεν V. 15 τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου M. 16 τοῦ οὐρανοῦ M. καί¹ om. V. 17 δύναμιν] + τοῦ διδασκάλου BV. μου om. V. τοῦ παιδός om. BV. πῆτε PM. 18 καί om. V. 18-20 λέγε— παιδός] νὰ λέγ τὸ παιδίον πρὸς ἐκείνους φανερὰ. καὶ ἐσὺ τοὺς ψαλμοὺς ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του παιδίου V. τὸ πεδὴν B τῷ παιδίῳ M. φανερά om. PM. νά] νὰ M. 19 λέγε additi. τούς² om. PM. 19-20 τὴν κεφαλὴν BM.

Ἐτέρα ὄγρομαντεία ἢ κρυσταλλομαντεία.

Figura cod. B.

1 Contuli codicem Vindobonensem phil. gr. 108 (V), f. 363, Bononiensem 3632 (B), f. 347^v et Mediolanensem H 2 inf. (M), f. 244^v. ἡ κρυσταλλομαντεία om. P. titulus in B : ἕτερον; deest in V.

Λαβε λίθον κρύσταλλον και δός αὐτό ἕναν παιδὶν και ἄς τὸ βαστᾶ κατέναντι εἰς τὴν ἀκτῖναν τοῦ Ἡλίου λέγων οὕτως· Χριστὸς Ναζαρέτ, ὁ ῥήγας τῶν Ἑβραίων. και λέγε φορὰς ζ' εἰς τὸ ὄπτιν τοῦ παιδὸς ταῦτα· Ὡν, Ἄδωναϊ, Σαβᾶώθ, Ἔλ, Ἐλωϊ, Σαφέρ, Ἐμανουέλ, ἄλφα και ὦ, λέγω 5 σας, ἅγια ὀνόματα τοῦ Χριστοῦ, και παρακαλῶ σας ὅτι ἐσεῖς νὰ στείλητε τὸν κλέπτῃν εἰς ἐτοῦτο τὸ παιδὶν νὰ τὸν ἴδῃ και νὰ τὸν ἐγνωρίσῃ. ἄς βαστᾶ δὲ τὸ παιδὶν τὸν λίθον εἰς τὴν ἀκτῖναν τοῦ Ἡλίου και ἄς θεωρῇ καλῶς, και ἐπιτυγχάνει.

[F. 273] Περὶ θησαυροῦ κρυμμένου.

10

Ἐπαρον κλωβὶν καινὸν και βάλε μέσα εἰς αὐτὸ ὄρνιν λευκὴν μὴν ἔχουσαν σπῖλον και ἐντὸς τοῦ κλωβίου βάλε πινάκι λευκὸν και γράφε ἐντὸς αὐτοῦ ταῦτα μετὰ μόσχου και ῥοδοστάγματος (verba aut signa magica evanida)· και βάλε τὴν ὄρνιν ἐν ἡμέρᾳ Ἀφροδίτης και τῇ ὥρᾳ αὐτῆς· ἡ δὲ τροφὴ αὐτῆς ἔστω τριβαλῖς· 15 ἡ δε πόσις οἶνος ἀκρατος· και τοῦτο γενέσθω τῆς τροφῆς και τῆς πόσεως αὐτῆς ἕως ἡμέρας ἧ· τῇ δὲ ἐρχομένη ζ' ἤγουν εἰς τὰς ὀκτώ, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ και ὥρᾳ τῆς Ἀφροδίτης εὔγαλε τὴν ἄνω εἰσημένην και ἐξ ἐτοίμου ἔχε ἐν χαρτίῳ ἀγεννήτω γεγραμμένα ταῦτα (duo versus signorum) και κρέμασον αὐτὸ μετὰ μεταξίου κοκκίνου 20 εἰς τὴν δεξὴν πτέρυγαν και ἄφες ἐνθα ὑφορᾶσαι ὅτι εἰσὶν ἡ οὐ. και εἰ μὲν ἔστιν, σκαλίξει ὁμολογούμενος ἐνθα κεῖται τὸ ποθοῦμενον· εἰ δ' οὐ, μόνον ἀνεβαίνει και καταβαίνει· και τότε καταλαμβάνεις τὴν ἀλήθειαν.

1-2 λάβε — κατέναντι] ἔπαρον ἕναν κρῖον και ας το βαστά τὸ πεδὴν BV. ἐνὶ παιδίῳ M. ἄς τὸ] ἀπὸ M. 2 ἀκτῖνα M. οὕτως om. B. 3 τον εβρέον V τοῦ εβραίου BPM. λέγων BV. 3-4 ζ'φορὰς transp. BV. 4 ταῦτα om., BV. Ὡν] ὄν BV. 5 Ἔλ] ἡέλ B ἰέλ V. ἔμανουελέν BV. και ὦ] ἐδῶ BPV. 6 σας] + ἐσᾶς BV. 7 στείληται BP στείλεται M στύλεται V. τοῦτο M. παιδίον M. νὰ — ἴδῃ om. PM. ἠδὴν B. ἵνα M. 8 δέ om. V. παιδίον M, τόν] τό M. τὸν λίθον] τὸ κρῖον BV. ἀκτῖνα M. 9 θεωρῇ] τὸ βλέπ BV. καλά BV. ἐπιτυγχάνει] θέλ ἠδὴν BV. 10 titulus fere evanidus. 11 κλωβὶν literis cryptogr. scr. ὄρνιν] siglum in cod. 12 μὴν = μῆδέν, μῆ. κλωβίου literis cryptogr. πινάκι literis cryptogr. 13 μόσχου] + ἐκ cod. ῥοδοσταγματος cod. 14 ὄρνιν siglum in cod. 15 τριβαλῖς conieci: δυνύδαλις (?) cod. vide num malis τρυβαλῖς. 16 i.e. αὐτῇ γ. ἡ τροφὴ και ἡ πόσις. 21 ἐφορᾶσε cod. εἰσὶν: scil. χρήματα. 23 οὐ] οὐν cod. λαμβάνης cod.

Ἐρωτικὸν δόκιμον.

Ἐπαρον κηρὸν ἀκαμπτον ἐν ἡμέρᾳ ἕκτη πρὶν τῆς τοῦ Ἥλιου ἀνα-
 τολῆς, Σελήνης ἀξούσης, καὶ ποιήσον αὐτὸ ὁμοίωμαν εἰς ὄ-
 [f. 273^v]-νομαν οἴου βούλοιο· καὶ ποιήσον αὐτὸν ἢ κοντὸν ἢ μακρὸν
 5 πρὸς τὸ ὁμοίωμαν ἐκείνου. καὶ ἔχε ἐξ ἐτοίμου μίαν βελόνην καινήν
 καὶ γράφε μετ' αὐτὴν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ εἰδώλου τὸ ὄνομα τῆς
 καὶ εἰς τὸ στῆθος τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῆς. γράφε δὲ καὶ εἰς
 χαρτὴν παρθένου τὰ ὀνόματα ταῦτα· Λοῦτζηφέρο, Βεελ-
 ζεβούλ, Ἀσταρότ. ἔπειτα σχίσσον τὸ κορμὶν ἀπὸ τὴν ῥάχιν
 10 ὀπισθεν καὶ βάλε τὸ χαρτὴν· βάλε δὲ καὶ ὀλίγον βαμβάκι καινὸν
 καὶ πάλιν σφάλησον αὐτό· καὶ ἐπάνω εἰς τὴν κλειδώσω τοῦ κορ-
 μίου γράφον μετὰ βελόνης ἐξάγγουλα τρία. καὶ πάλιν μετ' αὐτὸ
 τὸ βελόνι γράφε εἰς τὴν καρδίαν τὸ σὸν ὄνομα καὶ εἰς τὴν κοι-
 λίαν <τὸ ὄνομα> τῆς μητρὸς σου. εἶτα πῆξον τὸ βελόνι εἰς τὴν
 15 καρδίαν λέγων οὕτως· ὥσπερ καρφώνεται τὸ βελόνι ἐτοῦτο, οὕ-
 τως νὰ καρφωθῆ καὶ ἡ ἀγάπη μου εἰς τὴν καρδίαν τῆς ὀδεϊνας <τῆς
 ὀδεϊνας> τὴν θυγατέρα. καὶ ἐντύλιξον αὐτὸ μετὰ μανδουλίου
 καὶ ὅταν βούλη ποιῆσαι τὸ σὸν θέλημα, ποιήσον ἀνθρακιὰν ἐτοι-
 μον τῇ νυκτὶ καὶ πύρωνον τὸ εἶδωλον ἄχρι ἰδρώση. λέγε δὲ καὶ
 20 τὸν ἔξορκισμὸν τοῦτον φορὰς θ'· ὀμνύω σας, δαίμονες, Λοῦτζη-
 φέρο, Βεελζεβούλ καὶ Ἀσταρότ, νὰ με δουλεύσετε
 ἐτούτην τὴν ὥραν καὶ νὰ ποιήσετε τὸ θέλημά μου· καὶ μηδὲν τὸ
 ἀφήσης νὰ λῶση. εἶτα εὔγαλον καὶ φύλαξον. ποιήσον δὲ αὐτὸ
 νύκτας γ'· εἶτα κόψον αὐτὸ εἰς μέρη ἕξ καὶ ποιήσας ἀνθρακίαν,
 25 μοίρασον τὴν αὐτὴν ὁμοίως ὥσπερ τὸ εἶδωλον· καὶ βάλε <εἰς>
 ἕκαστον μέρος τῆς ἀνθρακιᾶς <ἐν> μέρος τοῦ εἰδώλου. λέγε καὶ
 τὸν ἔξορκισμὸν εἰς ἕν ἕκαστον φορὰς θ', ἄχρις ἂν πληρωθῶσιν
 καὶ τὰ ἕξ μέρη. ἔστιν δὲ δόκιμον ἐὰν καλῶς νοήσης αὐτό.

1 titulus fere evanidus. Cf. supra, p. 461 et cod. Mediolanensem H 2 infer., f. 235^v (M), sub eodem titulo.

2 πρὶν = πρό. τὴν — ἀνατολήν P. 3 αὐτό] ἐξ αὐτοῦ M. ὁμοίωμα M.

4 βούλει M. 5 ὁμοίωμα M. ἐκείνου scripsi: ἐκείνω P ἐκεῖνο M. καινήν om. M in textu, sed add. in margine και-
 νὴν βελόνην. 6 αὐτῇ M. τὴν om. M. ὄνομα αὐτῆς
 M. 9 ἀσταρόθ M. 10 χαρτίον M. βαμβάκιον M.
 κενόν P. 11 ἐπάνω] πάλιν M. 12 γράφε M. 12-13 αὐ-
 τῇ τῇ βελόνῃ M. 13 καρδίαν: hic desinit fragmentum codicis
 M. 14 τὸ ὄνομα addidi. 16-17 τῆς ὀδεϊνας addidi.
 20 δαίμονας cod. 21 δουλεύσεται cod. 22 ποιήσεται cod.
 23 λύσει cod. 25 εἰς addidi. 26 ἐν addidi.

Περὶ [τοῦ χοιροβοσκοῦ].

Λάβε πουλὴν ὃ καλεῖται χοιροβοσκός καὶ σφάξον· καὶ ὑπαγε εἰς τρίστρατον καὶ ψῆσον αὐτό· καὶ γύρωθεν θεῖς λιβάριον ἵνα μὴ ἔλθῃ πονηρόν. καὶ ὅταν ψηθῇ καλῶς, ψηλάφησον ἀκριβῶς καὶ εὐρήσεις ὀστέα δύο· τὸ ἐν ὧς ἀγκιστρον, τὸ δὲ ἕτερον ὡσπερ ὠτίον. 5 καὶ τὸ ἀγκιστρον ἐγγιζον εἰς φίλτρον· τὸ δὲ ὠτίον εἰς μίσος.

Περὶ τοῦ ἀγρίου πετεινοῦ.

Τὸν δὲ ἀγριον πετεινὸν λαβὼν ὑπαγε εἰς ὕδωρ τρεχάμενον καὶ ἀνάσπα τὰ πτερά του ὄλα καὶ ῥίπττε αὐτὰ εἰς τὸ ὕδωρ· καὶ τὸ μὲν ἐνεργὸν στηρίζει ἀνωθεν καὶ μετ' αὐτὸν ἐγγισσον ὃν βούλει. αὐτὸν 10 δὲ παράκωσον εἰς τρίστρατον καὶ ἄς ποιήσῃ ἡμέρας μ' καὶ ὥρας μ'. εἴθ' οὕτως εὐγαλον καὶ σύναξον τὰ ὀστέα αὐτοῦ καὶ τρίψας πόντιζε ἦν ἂν βούλῃ· ἢ λαβὼν τὰ λείψανα αὐτοῦ, ποιήσον ὧς καὶ τῶν πτερῶν. καὶ ἔστιν δόκιμον.

Ἄλαμίχ, Ἄλαμιάχ, Πιάμ, Περμιέλ, Φαλέκ, 15 Ζαράν, Πιαμί, Φαρέχ, Περμιέλ, Ἀφάκκη, Χιάκ, Χερεμή, Χαλαβία, Ἀβιάχ, Μπεπεβγητα, Βιλάχ, Βελέχ, Οὔσστη, Οὔστηχῆ, Γνηρηῆ, Τζιχ. ... Τζελεμόφ Τα Ἐπία.

Περὶ γλώσσης [οὔραγος].

20

Ἀνάσπασον γλώσσαν οὔραγος καὶ γράφον ἐπίνω εἰς αὐτὴν μετὰ αἵματος ῥομφαίας ταῦτα· δένω τοὺς ἐχθρούς μου ἄρσεν καὶ θῆλυ. εἶτα λάβε σκόρδον μονοσκέλιδον καὶ κηρὸν ἐκ λειψάνου, ὁμοίως καὶ ἀπὸ σάβανον καὶ ὀδόντα καὶ χοῦν καὶ ὀστέον καὶ ἐκ τοῦ κύβου· ταῦτα πάντα βάλε εἰς κανάκιν κλεψιμὸν καὶ τύλιξον· καὶ 25 μετὰ τὸ τυλίξαι ἀνάγνωσον τὸν ξς' ψαλμὸν καὶ φύλαξον εἰς τὸ κεφάλιν σου.

1 titulus evanidus. 5 ἄγγυστρον, hic et infra, cod. 9 τα πτε-
ρα του ολα literis cryptogr. 10 [στη]ρίζει incertum. 13 ἦν
ἂν conieci : ἐνθα cod. 14 πτερον literis cryptogr. 15 ss. haec
nomina sequuntur sine titulo et intermissione : quo pertineant non
video. 21 ούραος literis cryptogr. 25 κανάκιν literis cryp-
togr. 26 τηλήξας cod.

Διὰ νὰ χαθῆ ὁ ἐχθρὸς σου.

Γράφον τοῦτα τὰ σημεῖα ἐπάνω εἰς μέρος *** <ἡμέρα> Σελήνης ἐν ὄρα Σκορπίου καὶ χῶσον εἰς κατοθανάτου μνημῆαν. (Signa).

Εἰς ἐχθροὺς διὰ νὰ μὴδὲν ἔχωσιν εἰρήνην.

- 5 Λάβε χοῖρον τρίχας καὶ κύνος καὶ μάρου γαδάρου τρίχας καὶ γαλῆς μάρου κεφαλῆν καὶ βάλε τὰς τρίχας εἰς τὴν κεφαλῆν· καὶ χῶσον αὐτὴν ἀντικρὺ τὴν θύραν αὐτῶν καὶ οὐ παύσεται ποτε ἢ ἐχθρα ἀπ' αὐτῶν.

Ἔτερον· γλωσσόδεμαν.

- 10 Γράφον ταῦτα καὶ σήκωνε εἰς τὸ κεφάλιν σου· Μωϋσῆς καὶ Ἄαρῶν ἐλθέτωσαν μετ' ἐμὲν εἰς τὸ πραιτώριον διὰ τὰς τῶν κακῶν ἀνθρώπων γλώσσας καὶ ὅσοι καὶ ἀν μάχωνται τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· ἄγιε Δανιὴλ ὁ χαλινώσας τὰς γλώσσας τῶν λεόντων, χαλίνωσον καὶ τὰ στόματα τῶν κακῶν ἀνθρώπων ὅσοι καὶ ἀν μάχωνται εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, [f. 274] ὅσους ἐχθροὺς καὶ ἀν ἔχω καὶ ὅσοι ἔχουν κατ' ἐμοῦ κακὰ ἢ θέλουν ἢ λέγουν, ἀπὸ τὰς οὐβ' ἤμισυ γενεαίς· καὶ χαλίνωσον τὰ στόματα τῶν ἐχθρῶν μου (signa magica).

Ἔτερον [γλωσσόδεμα?]

- Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ἔψωσέν με· δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν· οὐκ ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ ζήσομαι (signa magica tria et duae hexalphae) καὶ διηγῆσομαι τὰ ἔργα Κυρίου καὶ Θεοῦ· ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν. βοήθει τὸν δοῦλόν σου, Χριστέ, ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ μου, οἵτινες καὶ εἰσιν, Χαναάν μετὸν Ἀβραάμ. ὀρκίζω ὑμᾶς, ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, μετὰ τὰ τρία ὀνόματα ὁπανσέλης, ὁ ἀνλέγης καὶ συντυχία· ὁ Δαυὶδ καθήμενος ἐνίκησεν Σαρσαήλ, Σαλησάχ, Σεφήλ.

Sequuntur quadraginta octo alphabeta secreta.

2 lacunam suspicor, etsi σελήνης (signum astrol. in cod.) argentum significare potest. 3 Σκορπίου] signum astrol. in cod. 4 εἰρήνην dubium. 5 κύνος literis cryptogr. 7 αὐτὴν] αὐτό cod. 11 ἔλωσαν cod. 15 ἐχθροὺς cod. 16 ὅσους cod. 18 titulus eyanidus. 23 ἄτινα cod.

[F. 274v]

[Υγρομαντεία?]

[^ΓΕ]στω σοι τὸ παιδὶν ἄρρεν καὶ ἄφθορον καὶ φρόνιμον · αὐτὸ δὲ ὀφείλει ἀπελθεῖν ἐν ποταμῷ καὶ λαβεῖν ὕδωρ ἐξ αὐτοῦ, πλὴν οὐκ ὀρθῶς, ἀλλ' ἀνάτριχα · μηδὲ ἐν τῇ ὁδῷ δεῖ λαλήσαι τι, ἤτοι ἀλαλητὶ τὸ παιδὶν ἄγγη τὸ ὕδωρ. εἶτα γινομένου κύκλου καὶ τιθε- 5
 μένης τῆς χύτρας ὡς εἴρηται, ὀφείλει γράφεσθαι γύροθεν αὐτῆς καὶ τὰ προειρημένα γράμματα, ὡσαύτως πληροῦν καὶ τὴν κύλικαν ἐκ τούτου τοῦ ὕδατος, πρότερον γραφομένων τῶν γραμμάτων τούτων καὶ ἐν αὐτῇ γύροθεν, μὴ ἐν μέλανι, ἀλλ' ὅπως αὐτὰ φαίνεται, ἐν ἑτέρῳ εἶδει. εἶτα ψιθύριζε. χρῆ δὲ τὸ παιδὶν εἶναι γραμματισμένον 10
 καὶ λέγειν καὶ αὐτὸ τὰ γράμματα ἅτινα λέγει ὁ διδάσκαλος καὶ οὕτως καθίζει ὡς ἐδιδάχθης.

[Περὶ ἔρωτος?]

Γράφε τούτους τοὺς χαρακτήρας εἰς χαρτὴν βέβρινον καὶ κρέμα-
 σον εἰς τόπον εἰς τὸν οἶκόν σου ὅπου νὰ τὸ κρούῃ ὁ ἀνεμος · ὁ- 15
 μοίως καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐρωμένων. Duae figurae.

Φίλτρον (?)

Εἰς ἡμέραν β', ὄρα α', δταν ἐστὶν ἡ Ἀφροδίτη ἐν δυνάμει, γρά-
 φε τὴν χαρακτήραν ταύτην εἰς γαστρίν ἄκανστον μετὰ ἰδίου
 αἵματος καὶ κάπνισσον αὐτὸ κρόκον. εἶτα πύρωνε τὸ γαστρίν ἐξ 20
 ἀνθρώπων κυπαρισσίων καὶ πευκνίων · πυρωμένοι δὲ λέγε ταῦτα ·
 οὕτως νὰ πυρωθῇ καὶ ἡ καρδιά τῆς ὀδείνας εἰς ἔμην ἤγουν ὑπὸ
 τοῦ ἐμοῦ ἔρωτος, καὶ ποιήσατε ἔλθεῖν εἰς τὸ θέλημά μου. τὸ δὲ
 γαστρίν ἄς ἦναι ἄκανστον καὶ κλεψιμόν.

Figura: circulus cum signis magicis et verbis: ὀμνῶ σας εἰς 25
 τὸν Θεὸν τὸν ἐπὶ τῶν Χ ε ρ ο υ β ἰ μ καθήμενον, οὗ τὸ ὄνομα αὐ-
 τοῦ · Ἐ λ ω ἔ Κ έ σ α ρ Ἐ λ ω ἔ, ὅμεις ἴδατε νὰ ποιήσετε τὸ
 θέλημά μου καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας μου.

1 titulus evanidus. Cf. supra, p. 480, 8.	2 φρένιμον cod.
4 δεῖ]ση cod.	ἤτοι dubium.
5 ἄγον cod.	κύκλου]
7 προκεκριμμένα cod.	9 ἀλλ' transp. ante
10 ἐν cod.	φαίνεσθαι cod.
11 εἶδος cod.	13 titulus evanidus.
14 βέβρινον (i. e. βεβράϊνον) literis cryptogr.	
17 titulus incertus.	20 αὐτὴν cod.
21 πευκίων cod.	
24 ἀσένε cod.	26 ὁ καθήμενος cod.
27 ἡμεῖς cod.	ποιή-
28 τῆν] στήν cod.	ορεται cod.

[F. 275]

[Ἐτερον?]

[Γράφει] ταύτην τὴν χαρακτήραν εἰς τὸ δεξιὸν σου χέρον μὲ τὸ ἀριστερόν σου μετὰ αἵματος ἀγρίου πετεινοῦ ἢ λευκοῦ πετεινοῦ ἐν ἡμέρᾳ β', ὥρα α' τῆς νυκτός, ὅταν φανῶσιν οἱ ἀστέρες εἰς τὸν 5 οὐρανόν· καὶ ἔγγισον αὐτήν. τοῦτο ἔστιν δόκιμον. Circulus cum signis magicis.

[Ἐτερον?]

[Γράφει] ταύτην τὴν χαρακτήραν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐρωμένων ὁμοίως ἐν τῷ κατωφλίῳ ἤγουν εἰς τὸν πυρομάχον. γράφει δὲ καὶ ταῦτα ὁμοίως εἰς τὸ ῥοῦχον αὐτῆς τὸ παλαιὸν καὶ ἴδης ἐξαίσια. Circulus cum signis magicis.

F. 277, planetarum precatones quas edidit Ios. Heeg in *Catal. codd. astrolog. gr.*, VIII, 2, pp. 172 ss.

10 [F. 278] Ἐκλογὴ δουλειῶν ἀναγκαίων ἐν τῷ τῆν Σελήνην ὑπάρχειν συναντήματι τῶν ἰβ' ζωδίων.

Ἐν Κριῶ οὐσης τῆς Σελήνης, καλὸν ἀρχὴν δουλειῶν ἀρξασθαι καὶ θεῶν βασιλέων, καὶ ἱππεῦσαι καὶ θηρεῦσαι καὶ νέα κόφαι
15 καὶ φορέσαι καὶ φλεβοτομηθῆναι καὶ ὀδεῦσαι καὶ μεταφρυτεῦσαι φρυτά· θεμελιῶσαι δὲ ἢ πίνειν καθάρισον οὐχί.

Ἐν Ταύρω καλὸν ἰδεῖν ἀρχηγὸς καὶ ποιεῖν γάμους καὶ θεμελιῶσαι καὶ ἀγοράσαι λίθους τιμίους καὶ σμίγειν μυρίσματα καὶ
20 ἢ φλεβοτομεῖσθαι ἢ κνηγᾶν οὐχί.

Ἐν Διδύμοις καλὸν γραφὰς καὶ ὀρισμοὺς καὶ προστάξεις γράφειν καὶ γραμματίζειν καὶ καταλλάσσειν καὶ καταφρυτεύειν ἀμπελῶναν καὶ μεσιτεύειν· πολεμεῖν δὲ ἢ θεμελιῶσαι οἰκίαν ἢ φλεβοτομεῖσθαι οὐχί.

25 Ἐν Καρκίνῳ καλὸν ὀδεῦσαι καὶ μετακοιτίσαι καὶ τόπον ἀλλάξαι καὶ νέα κόφαι καὶ φορέσαι καὶ καθαρτήριον πίνειν, πωλεῖν καὶ

1 titulus evanidus. 6 titulus evanidus. 10 ss. Cf. supra, pp. 401, 9 et 471, 3; infra, cod. Neapol. II, C 33, f. 232v. 22 γραμματίζειν coniecti: γραμμὴν χειρεῖν cod. 23 μεσητεβην cod, οἰκίαν] ἢ οὐκίαν cod. φλεβοτομήσται cod,

ἀγοράζειν · θεμελιῶσαι δὲ ἢ περιγαμβρεῦσαι ἢ φλεβοτομηθῆναι ἢ φυτεῦσαι οὐχί.

Ἐν Λέοντι καλὸν ἰδεῖν βασιλέα καὶ δουλείας μεγάλας ἄρχειν καὶ ἐν θρόνῳ ἀρχῆς καθεστάναι καὶ δουλείαν πυρὶν ἰδεῖν ἢ γονυ ποιεῖν καὶ φλεβοτομεῖν καὶ φυτεύειν · πίνειν δὲ καθαρτῆριον καὶ 5
νέα κόπτειν καὶ φορεῖν ἢ ἄρρωστον ἐπιμελεῖσθαι οὐχί.

Ἐν Παρθένῳ καλὸν ἰδεῖν γράμματα καὶ γῆν ἐργάζεσθαι καὶ ἐμπορεῖν καὶ τίτλα καὶ διατάξεις καὶ ἐντάλματα καὶ ἐγγραφὰς γράφειν · φυτεύειν δὲ δένδρα ἢ πλέειν ἢ θεωρεῖν γυναικῶν ἢ 10
κιθαρίσαι οὐχί.

[F. 278v] Ἐν Ζυγῷ καλὸν ἰδεῖν ἐγγίστους καὶ εὐνούχους καὶ γούναια καὶ κιθαριστὰς καὶ ἀγορὰν προβάτων καὶ λίθων τιμίων καὶ γάμους ποιεῖν · φυτεύειν δὲ ἢ σπεῖραι ἢ θεμελιοῦν οὐχί.

Ἐν Σκορπίῳ καλὸν πίνειν καθάρσια καὶ ἀναβολὴν καὶ ἀναγαγαρίζειν καὶ ἄρρωστον ἐπιμελεῖσθαι καὶ πολεμαρχεῖν καὶ κρίσειν 15
χειροῦν καὶ ἐκπλέειν καὶ ἀλιεύειν · ἰδεῖν δὲ βασιλέα ἢ ὀδεύειν ἢ τόπον μεταλλάττειν οὐχί.

Ἐν Τοξότη καλὸν ἀρχὴν νομικῶν ἢ τοι πατριάρχικῶν δουλειῶν ποιεῖν καὶ ἐνθρονιάζειν ναοὺς καὶ θεῶν μεσαζόντων καὶ γάμους καὶ ἄρραβῶνας τελεῖν καὶ θεμελιοῦν ἐκκλησίας καὶ ὀδεύειν · πύ- 20
νειν δὲ καθάρσιον ἢ ἀναβολὴν ἢ ἀναγαγαρίζειν οὐχί.

Ἐν Αἰγοκέρωτι καλὸν κόπτειν νέα καὶ φορεῖν καὶ ἀποστολούς ἐκπέμπειν καὶ ἰδεῖν πολίτας καὶ μοναχοὺς καὶ φιλοσόφους, καὶ καμήλια ἀγοράζειν καὶ ὄνους καὶ τράγους · ἰδεῖν δὲ βασιλέαν ἢ 25
γυναῖκα ἢ εὐνούχους οὐχί.

Ἐν Ὑδροχῶ καλὸν θεμελιῶσαι καὶ ἀγοράσαι τόπους καὶ προάστεια καὶ φρουρεῖν, ὕψηλὰ ἀνακτίσαι καὶ κύμβαλα ἀνακροῦσαι καὶ σολομωνικὰ πρᾶξαι · νέα δὲ κόψαι καὶ φορέσαι ἢ ὀδεῦσαι ἢ 30
τόπον ἀλλάξαι οὐχί.

Ἐν Ἰχθύσι καλὸν ἰδεῖν ὕψηλούς ἢ τοι πατριάρχας καὶ μεσάζον- 30
τας καὶ νέα κόπτειν καὶ φορεῖν καὶ πίνειν καθάρσιον καὶ πλέειν καὶ ἀλιεύειν καὶ σύμφωνα φράφειν · δένδρα δὲ ἢ φυτόν μεταφυτεύειν ἢ ἀπὸ πόλεως ἐξελεθεῖν οὐχί.

Ὅδ δεῖ λαθραῖως τι πράττειν τῆς Σελήνης καὶ τοῦ ὤροσκοπικοῦ ὄντων ἐν ἡμερινοῖς ζωδίοις, ὥσπερ οὐδὲ τὰ φανερά ἐν τοῖς νυκτερι- 35
νοῖς · διὰ τοῦτο γὰρ σφάλονται τὰ πλείονα, καὶ οὐ δεῖ λαθραῖως τι πράττειν τοῦ Ἥλιου ὅπ' αὐτῶν ὄντος · ὅτε ἢ Σελήνη συνοδεύει τὸν Ἥλιον, τότε δ' ἂν γένηται ἀφανὲς ἔσται καὶ δεῖ πράττειν αὐτό.

4 καθεστῆναι cod. 5 δὲ] + καὶ cod. 6 ἐπιμελείσται cod.
8 ἐγγραφὰς coniecti : ἐνγκλαβὰς cod. 11 ἐνγκειστούς cod.
15 post καί³ signum dubium in cod. 36 τὰ] τα τὰ cod.
37 ὄντων cod. τόν] τό cod. 38 τότε] + δέ cod.

Περὶ φυτεύσεως δένδρων.

Εἰ βούλει δένδρα φυτεῦσαι, ἔστω ἡ Σελήνη ἀνάκωτος καὶ ἐν στερεῷ ζωδίῳ καὶ μάλιστα ἐν τε Ταύρῳ καὶ Ὑδροχόῳ. ἔστω δὲ καὶ ὁ Κρόνος ἐν ἐπαναφορᾷ τινι καὶ ἐν τόπῳ ἔνθα ἔχει λόγον οἰκο-
 5 δεσπότητος τινά. ἔστω δὲ ὠροσκοπὸς ὁ Ταῦρος ἢ ὁ Ὑδροχόος· ἕρα δὲ ἵνα μὴ ἐφορᾷ ὁ Ἄρης τὸν ὠροσκοπὸν, μᾶλλον δὲ ἐφορᾷ ὁ Ζεὺς τὸν Κρόνον ἀπὸ τριγώνου ἢ ἑξαγώνου σχήματος· καὶ ὁ Ζεὺς ἔστω ἐν τόπῳ ἐν ᾧ ἔχει λόγον οἰκοδεσπότητος.

Divinatio per incubationem.

[F. 341v] Quattuor versus hebraicis literis scripti; laterculus cum novem numeris aut literis.

Ταῦτα γράφε ἐν δέρματι κεμάδος καὶ ὅταν βούλει ὑπνῶσαι προ-
 10 ἀγνίσει ἑαυτὸν καὶ στήκων ὀρθῶς λέγε οὕτως· ἅγια ὀνόματα τῶν ἀγίων ἀγγέλων ὅπου ἐγράφητε ἐδῶ, ἔσεῖς ἔλθατε καὶ ἐπαγγείλατέ μοι τόπον ἔνθα κεῖται θησαυρὸς τὴν νύκταν ταύτην, τὸ ζήτημα
 τὸ ζητῶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὅτι νὰ εὔρω εὔρεμα νὰ ζήσω καὶ ἐγὼ καὶ τὸ σπέρμα μου. ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ Θεοῦ νὰ μηδέν
 15 με βλάβητε εἰς τὸ νῦν διὰ νὰ με λάθῃ ὁ τόπος τὸν με θέλετε εἰπεῖν· καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἀποκαλυφθήσεται σοι ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, ὃ ὑποπτεύεις εἰ ἔστιν τι ἢ οὐ.

Περὶ θησαυροῦ πρᾶξις τοῦ Ἀπολλωνίου.

Ὅφειλει πρὸ πάντων ἀγνεῦσαι ἑαυτὸν ἡμέρας ἰδ' νηστεύων καὶ
 20 ἀγνεύων καὶ ἀπεχόμενος ἀπὸ πάσης ζωοθυσίας καὶ μηδὲ ἕτερόν τι ἐσθίων, εἰ μὴ ἄρτον, ἐρέβινθον, ἄγχος, ἔλαιον καὶ ὀλίγον οἶνον

7 ἑξαγώνον conieci : χχ cod. 9 ss. Haec edidit Preisendanz, in *Byz.-neuigr. ahrbücher*, III (1922), pp. 273 ss.; verba cryptographice scripta legere non potuit. 9 κεμάδος Pr. : κemas cod. ὑπνόσε signis crypt. 10 ἑαυτὸν = σεαυτὸν. 11 ἐγγράφηται cod. : ἐγραφετο Pr. 12 θησαυρος crypt. 14 ἡμᾶς cod. : corr. Pr. 15 βλάβηται cod. εἰς dubium : signum securis Pr. διὰ νὰ <μή> με? ὁ τόπος crypt. θέλεται cod. 18 ss. Edidit Preisendanz, *ibid.* 21 ἐρέβινθον scripserat librarius, deinde correxit.

ἡδέα. μετὰ δὲ τὴν ιδ' ἡμέραν τῆς Σελήνης διαφωσκούσης τὴν ιε',
 ἵνα ἐξέλθῃς τῇ νυκτὶ καὶ φορῶν ἱμάτια λευκὰ καὶ φελώνιν, κρατῶν
 δὲ ἐν τῇ δεξιᾷ σου χειρὶ ἄνθρακας ἐκ κυπαρισσίνων ξύλων· καὶ
 θυμιῶν ἐν πρώτοις λίβανον, ἔπειτα μόσχον, εἶτα σμύρνον, εἰθ'
 οὐτως βδέλλιον, ἄμωμον, στύραξαν καὶ λίγκουρον λίθον, ἐπίλεγε 5
 ἐφ' ἐνὶ ἐκάστῳ καπνῷ ὀνόματα ἀγγέλων, ἅτινά εἰσιν ταῦτα·
 Ἄλκαχράκ, Συωρήλ, Ζαωρί, Ἀργαρουήλ, Βε-
 κρούθ, Σαρματήλ, Ἀκριβηάρηλ, ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ
 τοῦ ζῶντος Θεοῦ τοῦ ποιήσαντος ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ καθημένον
 ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ στερεώσαντος τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων 10
 καὶ ἀπλώσαντος τὸν οὐρανὸν ὡς [δ]έριν καὶ χάρακῶσαντος τὴν
 θάλασσαν ψάμμω, ἔλθατε καὶ συνεργήσατέ μοι τῷ αἰτουμένῳ τὴν
 [f. 342] βοήθειαν ὑμῶν καὶ ἀξιώσατέ με ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ εἰ ἔστιν
 θησαυρὸς χρυσοῦ ἢ ἀργυρίου καὶ μὴ ἐτώσιον ἀξιώσητε τοῦ φανε-
 ρῶσαί μοι ὁ αἰτοῦμαι διὰ σεισμοῦ, δι' ἀστραπῆς, διὰ λαίλαπος καὶ 15
 γνόφου καὶ ἀναθυμιάσεως ἀτμοῦ. εἶτα σημείωσε ἄστρον ἐν ἓκ τῶν
 ἀπλανῶν ὥρα ζ' τῆς νυκτὸς ἐπιφῶ[σ]ικον καὶ λέγε ἐναντίον αὐτοῦ
 θυμιῶν καθὼς προείπομεν· ὀρκίζω σε, ἄστρον, εἰς τὸ μέγα ὄνο-
 [μα] τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
 γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ· ὀρκίζω σε κατὰ Ἰαῶ, 20
 κατὰ τοῦ Ἀδωναῖ, κατὰ τοῦ Σαβαώθ, Με.οήλ, Χαφια-
 ρήμ, Βηρονθηλά· ὀρκίζω σε κατὰ τὸν Κριαριχάμ,
 ἔκπεμψον τὰς ἀ[γ]λαοφανεῖς καὶ φωτοβόλους ἀκτῖνας ἐπὶ τὸν
 ζητούμενον τόπον καὶ δεῖξόν μοι τὴν δύναμιν [.] κραταιὰν καὶ
 ἀγήρατον εἴτε διὰ σεισμοῦ ἢ ἀστραπῆς ἢ διὰ λαίλαπος καὶ γνόφου 25
 καὶ ἀναθυμιάσεως ἀτμοῦ. ὀρκίζω σε, ἄστέρ, τὸν βλεπόμενον δι'
 ἀστραπῆς καὶ ἀκουόμενον διὰ βροντῆς, εἰς τὸν ἐπαναπαυόμενον
 ἐπὶ τῶν Χερουβίμ. ὀρκίζω σε, τὸ μυριώνυμον ὄνομα· Ἀμαρίθ,
 Ἀβραμούθ, Θανατοῦ, Κιμιάν. ὀρκίζω σε, ἄστέρ,
 τὸν Ἀκριχῆλ τὸν δυνατὸν, τὸν ἔχοντα ἔξον[σία]ν ἐπὶ προσώπου 30
 πάσης τῆς γῆς, ἐμφάνισόν μοι τὴν δυναστείαν σου, τὸν ἀποκεκρυμ-
 μένον θησαυρὸν διὰ [λ]αίλαπος, δι' ἀστραπῆς, δι' ἀναθυμιάσεως

1 ἡδέει cod. : corr. Pr.	5 ἄμωμον Pr. : -μω vel -νω cod.
ἐπιλέγων cod.	8 ἡμᾶς cod. : corr. Fr.
cod. : corr. Pr.	9 τὸν ποιήσαντα
cod. : corr. Pr.	11 ἐρεῖν
corr. Pr.	12 ψάμμον cod. : corr. Boll.
14 ἐτώσιον conl. Boll. : ἐτώς cod.	13 ἡμῶν cod. :
16 ἄστρον :	17 ὡρ ζην cod. : ὥρας ἕκτης Pr.
σημῶν in cod.	23 ἐκπεψον cod.
φωσκούσης cod.	24 σου suppl. Pr.
26 ἄστέρ : signum in cod.	29 ἄστέρ : signum in cod.

ἀτμοῦ τῆ ὥρα ταύτη, ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν. ἔστω δέ σοι ἔτι [παρ]εσ-
 κευασμένον κ α μ á θ α ρ και ῥάνε τὸν τόπον ἔνθα ἔστιν ἡ ζήτησις
 και εὐθέως εἰ ἔστιν ἐκεῖσε ἥλιος ἢ σελήνη [τῶ] ὄντι ὑποκείμενον,
 γενήσεται ἐν ἐκ τῶν προλεχθέντων σημείων ἐνώπιόν σου, και ἐξ
 5 αὐτοῦ γνώσει εἰ ἔχει [ὁ τόπος] τὸ ζητούμενον. ὅταν δὲ ῥαίνης, λέγε
 ταῦτα· Μ α χ α μ á, Σ υ ν ο υ ἡ λ και Σ υ ν ο ἡ λ. ἡ δὲ [.]
 κ α μ á θ α ρ ἔστιν αὕτη· ὕδωρ θαλάσσιον ἀπὸ κυμάτων ζ', καθα-
 ρόν, και ἕτερον ὕ[δωρ ἀπὸ] φρεάτων ζ', και οἶνον ἀπὸ μετάλλων ζ':
 και ταῦτα βάλε εἰς χύτραν καινήν και [ὅταν ἄρξ]ηται βράζειν,
 10 ἐπίσταξον σησαμέλαιον, εἴθ' οὕτως ἐφόλβιον και κόστον λελειω-
 μένον καλῶς. ἐπὰν [δὲ βράσῃ] καλῶς, σακκέλισον και ἔχε ἐν ὑαλίνῳ
 ἀγγεῖῳ. και ὅταν γένηται χρεῖα, ποιήσον καθὼς ἀνωτέρω ἐλέ[χ-
 θη. εἰ] δὲ ἔστιν ὁ τόπος ἐν κρυπτῶ ἢ σκεπανῶ ἐν ᾧ οὔτε ἀνθρωπος
 οὔτε ἄστρον, ποιήσον ἐν λύχνιον χαλκοῦν [ἔχον στό]ματα ζ', και
 15 γλύφον ἐν ἐνὶ <ἐκάστῳ> στόματι ὑποκάτω τὰ ζ' ὀνόματα ταῦτα·
 Ἄ δ ω ν α ἰ, Χ α ρ σ α φ ο υ έ,, Ἀ ε ν ῖ τ á ς, Ἰ α ω
 ρ ἡ λ, Ζ α ρ β α θ ώ, Σ ε λ ο υ μ ἡ λ. και ταῦτα ὁ Ἄ π ο λ λ ῶ ν ι ο ς.

(Βελομαντεία?).

. ὅταν φθάσης τὸν οἶκον τοῦ ἀλιέως, εἰ μὲν δεικνύει,
 20 τὸ θύριν· εἰ δὲ ἀμφιβάλῃ, ψηλά [ψησον . . .] ονέαν, ἀλλὰ μὴ τι
 πρὸς τῆς πόρτας μέρος, ἀλλὰ τοῦ ὑαλοῦ τὴν μερεὰν τῆς κόχης τοῦ
 ὁ [σπιτίου] που βλέπει πρὸς τὴν μεσημβρίαν. ρ. ξ β α σ : σ α τ π α ρ :
 κ κ ν ρ σ : ο λοιπόν, μὴ ἄρης βέλος, ἀλλὰ θές τὸ βέλος
 ἐκ τοῦ γράμματος και ἔασσον αὐτὸ και ἡ τὸ βέλος, ἐκεῖ
 25 ἔστιν τὸ ζητούμενον. σ χ ρ σ μ σ π χειρὸς μετάβασις, ἤγουν γ, . . .

3 ἥλιος ἢ σελήνη, i. e. aurum aut argentum (signa astrol. vel alchim.
 in cod.) : ἡλίῳ ἢ σελήνῃ Pr. τῶ suppl. Pr. 5 ὁ τόπος suppl.
 Pr. 6 Πνουήλ et Πνοήλ Pr. [ἔσκενασμένη] suppl. Pr
 7 κίματος crypt. : coniecerat Polites, suppl. Pr. 8 et 9 suppl. Pr.
 10 i. e. εὐφόρβιον. 11 suppl. Polites. 12 γένοιται cod. γένοιτο
 Pr. 12 suppl. Pr. 14 ἐν λύχνιον] ελύχνιον cod. : λυχνίον Pr.
 χαλκοῦν : signum in cod. : ἀριθμόν Pr. suppl. Pr. 15 ἐκάστῳ
 addidi. 19 ss. Haec nondum edita sunt : de thesauro reperien-
 do iterum agitur. 20 μητης cod. 22 ρ ξ β — ν ρ σ et in-
 fra similia rubro atramento verba videntur esse arcano alphabeto
 scripta. 25 μετὰ βάσις cod. γ] τρίτη ?

..... ι α · ἔμπροσθεν τῶν σημείων εὐρήσεις τὸ ποθεῖς. ἐὰν δὲ
 εὐρηγ κατακάππον ἄλλον κάππα, κατάβα καὶ μετὰ
 κόπου εὐρήσεις δ ποθεῖς: εν υπορρυρ υυρββ
 δελε ρρνηβεε.. τὰ δύον δὲ κ, λέγε κατά-
 θεσις ἔχων θησαυρόν · εἰ δὲ εὐρεθῆ καὶ θ', ἀλήθειαν ὅτι ἔχει · καὶ 5
 θες παλάμ(ην?) ἐκ τοῦ εἰ δὲ ἔχει ὁ τόπος ὁ μικρόν,
 ὧδε θεώρησον εἰς τὸν τόπον · εἰ δὲ ω μέγα, ἔνθεν κακεῖθεν αὐτοῦ
 πῆχ(εις?) τῆς χειρός σου ἄνωθεν τοῦ α,
 καὶ εὐρήσεις τὸ ποθεῖς.

7 ὧδε] ὅδε cod.

9 Sequuntur tria alphabeta cryptographica
 quorum dimidia pars periit.

Traité Onirocritique

[F. 315v] Ἐτερος ὄνειροκρίτης κατὰ Μανουήλ
τοῦ Παλαιολόγου.

α'. Περὶ ἰχθύων.

Οἱ ἰχθύες κρίνονται εἰς φόβον καὶ εἰς ἀβουλίαν διὰ τὸ εἶναι τοῦ-
5 τους τρομαλοῦς καὶ περιφόβους· πλὴν οἱ ζῶντες. οἱ δὲ πρὸς
τροφήν παρασκευασθέντες εἰς ἐπικερδίαν εἰσίν.

β'. Περὶ ὄστρακοδέρμων.

Οἱ ἄστακοί, τὰ παγούρια, οἱ κάραβοι καὶ ὅσα τοιαῦτα τῶν ὄστρα-
κοδέρμων βλάβην ἐμφαίνουσι παρ' αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν κινουμένων
10 οὐ μετρίαν, ὡς ὁ Φακρασὶς ἐθεάσατο.

γ'. Περὶ δακτυλιδίου.

Τὸ δακτυλίδιον κρίνεται εἰς ἀρραβῶνας ἐδτελοῦς ὑποθέσεως· εἰ
δὲ διαρραγῆ, δηλοῖ παρασάλευσιν τοῦ ὑπισχνουμένου πράγματος
τῆς συμφωνίας.

15

δ'. Περὶ φανερώσεως μῶν.

Ἐὰν φανῶσιν μῶς ἐν οἴκῳ τινὸς ἀνερχόμενοι καὶ κατερχόμενοι,
τὰ μυστήρια τοῦ οἰκοδεσπότην πάντα φανερωθήσονται. μῶς γὰρ
λέγεται ὁ ποντικὸς ἀπὸ τοῦ μύω, τὸ καμύω.

4 βουλείαν cod.
(= καταμύω) cod.

9 βλάβη cod.

10 οὐ] ον cod.

18 καμύω

ε'. Περὶ τυφλῶν.

᾽Ωσαύτως καὶ τυφλὸν εἰς ἴδη τις περιπατοῦντα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ γινωσκέτω ὅτι κρυφὸν μυστήριον πολιτεύεται ἐν αὐτῷ. καὶ εἰ μὲν ἴδῃ ὅτι ἠνοιχθῆ ὁ εἰς ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ, ἐξ ἡμισείας <μέλλει> φανερωθῆναι τὸ κερυρμμένον μυστήριον· εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι ἠνεψύθησαν, ἐξολοκλήρως μέλλει φανερωθῆναι. 5

ς'. Περὶ κυνῶν καὶ μοχθηρῶν.

Οἱ κύνες καὶ τὰ μοχθηρὰ δηλοῦσιν ἐχθρούς· καὶ εἰς ἴδη τις ὅτι ἐδήχθη ὑπ' αὐτῶν καὶ ἔφιππος ὃν ἐπέξευξεν καὶ πόρρω ἀπὸ τῆς στρατείας ἐγένετο μόνος ἐναπολειφθείς, παρὰ τῶν ἐχθρῶν μέλλει ὑποστῆναι βλαβὴν καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἀποβαλεῖται. 10

ζ'. Περὶ φρεάτων, δεξαμενῶν καὶ ἀγγείων.

Τὰ φρέατα καὶ αἱ δεξαμεναὶ καὶ τὰ ἀγγεῖα τὰ δεκτικὰ τῶν ὕδατων κρίνονται εἰς γυναικας. καὶ εἰς ἴδη τις ὅτι ἔπιεν ἐξ αὐτῶν ὕδωρ, ἠδονὴν πληρώσει μετὰ γυναικός. εἰς ἴδη τις ὅτι ἐνίφατο μόνον ὕδατος καὶ οὐ καὶ ἐγεύσατο, ὁμίλιαν μόνον καὶ χαριεντισμὸν ἐκπληρώσει. εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι μακρόθεν [f. 316] ἢ ἐγγὺς γενόμενος ἢ φρέαρ ἢ στέραν ἢ βρύσιν ἢ λίμνην, συγκρινομένην εἰς πλουσίαν καὶ ἐνδοξον γυναικίαν, ὕδατος ἐξ αὐτῶν οὐκ ἐγεύσατο τὸ παράπαν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἐνίφατο, εἰς ἔνοιαν μεγάλην καὶ μέριμναν καὶ φροντίδα μέλλει πεσεῖν ἐπικίνδυνον ἀπὸ γυναικός δι' ἄλλην τιαν ὑπόθεσιν καὶ οὐχὶ δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν ὡς εἴρηται. εἰ δὲ ἐμπέσῃ ἐν τῷ τοιοῦτῳ φρέατι ἢ ἐν τῇ στέρῃ ἢ λίμνῃ, μέλλει κινδυνεύσειν ὑπὸ γυναικός. 20

η'. Περὶ σκιαδίου.

25

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι φορεῖ σκιαδίον, ἀσυνήθως ἔχων εἰς τοῦτο, ἐκράτει δὲ καὶ ῥάβδον καὶ ἀνήρχετο καὶ κατήρχετο ἐν τῷ παλατίῳ ἐπευφραινόμενος, γίνωσκε ὅτι μέλλει περιπεσεῖν ἐν ἀσθενείᾳ δεινῇ καὶ χαλεπῇ καὶ ἐγγὺς θανάτου γενέσθαι· ἐπανελθεῖν δὲ ταῦτα πρὸς ὕγεια διὰ τοῦ ῥάβδου ἐμφάνειαν. 30

4 μέλλει addidi. 17 ἐγκυς cod. 18 στέρα = cisterna.
βρύση cod. λίμνη cod. συγκρινομένη cod. 19 γυναικίαν]
+ καὶ cod. 23 κινδυνεύσει cod. 27 ράβδον cod. 28 ἀσθε-
νεία cod. 29 ἐγκεις cod. 30 ῥάβδου cod. ἐμφαίνειαν cod.

θ'. Περὶ πῆτας ζεούσης καὶ ψυχρᾶς καὶ ἄρτου καθαροῦ καὶ κυβαροῦ.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐσθίει πῆταν ζέουσαν, <εἰς> νόσον πυκνώσεως μέλλει περιπεσεῖν. εἰ δὲ ἴδῃ τις ὅτι ἤσθιεν αὐτὴν ψυχράν, μέλλει 5 εὐρεῖν κέρδος ὅπερ ἀπεβάλετο, ἑτέρου μὴ βουλομένου. ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἤσθιε ἄρτον καθαρὸν, εὐρίσκει κέρδος ἀρκετὸν πρὸς ζωαρχίαν· εἰ δὲ ζέοντα; ἀσθενήσει. εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι ἔρωγεν ἄρτους κυβαροῦς ἢ ἐδέξατο αὐτοὺς παρὰ τινος καὶ μετέδωκεν καὶ πρὸς ἄλλους, μέλλει εὐρεῖν κίνδυνον καὶ ἀργίαν καὶ ἀπονέκρωσιν καὶ καταβολὴν 10 παρὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ αἰχμαλωσίαν. ὑπερσυναριθμεῖται τῷ στρατιωτικῷ λόγῳ ὁ Σουντζηράκις ἐκεῖνος ὁ Μεσωθανιάτης καὶ ὁ Λεοντόπαρδος ὁ πρωτοσπαθάριος. ὅστις ὁ Τζηράκις αἰχμαλωτισθεὶς παρὰ τῶν πολεμίων ἐδεσμεύθη καιρὸν ἰκανόν· ὁ δὲ Λεοντόπαρδος κονταρέαν δεξάμενος 15 κατὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἤρέθη.

ι'. Περὶ ἀετῶν καὶ περδίκων καὶ περιστερῶν καὶ χελιδόνων καὶ ἀηδόνων καὶ στρουθίων.

Οἱ ἀετοὶ δηλοῦσιν ὀχλήσεις καὶ ταραχὰς βασιλικάς, καὶ τὰ ἕτερα ὄρνεα διαμάχας ἀρχόντων. αἱ πέρδικες δηλοῦσιν εὐγενικῶν, 20 γυναικῶν πολυλάλους καὶ πολυταράχους ὑποθέσεις, διὰ τὸ περισσῶς ἄδειν ταῦτα τὰ ὄρνεα. αἱ δὲ περιστερὰι δηλοῦσιν καθαρὰς ὑποθέσεις καὶ ἀληθεῖς ὑποθέσεις καὶ ἀδολιεύτους. αἱ κορῶναι δηλοῦσιν φαύλων γυναικῶν καὶ τερατευομένων λόγους καὶ ὀχλήσεις. ἢ χελιδῶν ἀγγελίαν καὶ μήνυμαν ἐμφαίνει ἐπιθυμούντων ἀνθρώπων 25 πρόπελας ἀπὸ τῶν μακρονθέντων. ἢ ἀηδῶν κήρυγμα ἐνηδόνου πράγματος καὶ λίαν ἐφετοῦ· ἐν γὰρ τῷ καιρῷ τοῦ ἔαρος αὐτὴ αὐτόθεν τὰ ἄλση περιερχομένη καὶ συνιζάνουσα μέλλει συμπλέκειν ποικίλα καὶ θαυμαστὰ καὶ τὴν κοινὴν ἐξανάστασιν προαναφωνοῦσα καὶ προαγγέλλουσα καὶ περισσῶς ἄδει καὶ συνεχῶς καὶ τοὺς ὁδοίτας 30 μεθ' ἡδονῆς παραπέμπει καὶ χάριτος. οἱ στρουθοὶ σύγχυσιν ἐμφαίνουσι καὶ ζάλην περὶ χυδαίου καὶ συμφερετώδους πλήθους ἤτοι χωριατῶν. ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐκωλύθη παρὰ τῶν στρουθίων γίνωσκε ὅτι μέλλει εὐρεῖν πλείστην ἐπίθεσιν καὶ θανατηφόρον μοι-

3 εἰς addidi. 5 ἕτερος — βουλόμενος cod.

cod. 14 κονταρέα cod. 15 ἐρέθη cod.

13 ἐδεσμεύθη

23 τερατευομένων

conici: θηραστομένων cod. λόγων cod.

26 ἐν] ἐάν cod.

29 ἄδειν cod.

30 ἐμμαίνουσα cod.

ραν παρὰ τοῦ κοινοῦ λαοῦ. καὶ εἰ μὲν ἀπηλλάγη καθ' ἑπνοὺς τῶν τοιούτων, ἔρυσθήσεται τῶν τοιούτων κινδύνων· εἰ δὲ κατεκυριεύθῃ, ἠττηθήσεται καὶ παρ' αὐτῶν ἐμπλήσεται· μέλλει ὁ τοιοῦτος φονευθῆναι, ὡς ὁ μέγας διερμηνευτῆς Σ υ ρ ι ά ν ω ν ἐθεάσατο, μόλις ποτὲ ἔρυσθεις τοῦ ἐπηρητημένου αὐτῷ κειμένου κινδύνου· 5 ἐκύκλωσαν γὰρ αὐτὸν ὡσεὶ ἰβ' χιλιάδες λαὸς διὸ ἠκούσθη ὅτι πωλεῖται δι' αὐτοῦ παρὰ τῆς δεσποίνης ὁ ἐπικείμενος τῷ Γαλατὰ βουνὸς πρὸς τοὺς Φράγγους.

ιδ'. Περὶ ἵππου καὶ ὄνου καὶ μούλας.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐκαβαλλίκευσεν ἄνθρωπος ἵππον καλὸν καὶ σύν-10 τομον καὶ εὐτροφον, μέλλει ἀκοῦσαι λόγον ἀγαθὸν καὶ σύντομον κατὰ τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ καὶ ὕπηρεσίαν καὶ ἐνέργειαν. εἰ δὲ χαῦνον καὶ κουτζὸν καὶ δύσκολον πρὸς κίνησιν, μέλλει ἀκοῦσαι λόγους δυσχεροῦς καὶ πολυκινδύνους, οὓς καὶ ἀποδέχεται παράπαν. καὶ εἰ μὲν ἔστιν εὐτυχῆς καὶ ἔνδοξος ὁ ἰδὼν, ταχέως δυστυχήσει [f.316v] 15 καὶ τὴν δόξαν ἀποβαλεῖται. ὡς ὁ μέγας δούξ ἐθεάσατο, μετὰ τὸ πνιγῆναι τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ τὸν Π α λ α ι ο λ ό γ ο ν ἄλογον τοιοῦτον κτησάμενος καὶ ἀπειρῶν πληγῶν καὶ μαστίγων ἀνάμεστον. ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐκαβαλλίκευσεν ὄνον, εἰς τὴν ἰδίαν ὠφέλειαν καὶ προκοπὴν μέλλει προβιβασθῆναι· ὄνος γὰρ λέγεται ἀπὸ τὸ ὄνω, τὸ ὠφελῶ καὶ τὸ προκόπτω. αἰδαρος δὲ ἀπὸ τοῦ αἰείποτε τύπτεσθαι παρὰ τοῦ θείνοντος αὐτὸν διὰ τῶν ὀρθοτάτων. εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι ἐκρήμνησεν ἐξ αὐτοῦ, μέλλει ἀποθανεῖν ἢ δυστυχήσει. ἢ καμῆλα δηλοῖ δυσκολίας καὶ ὑπόθεσιν δυσκαταχειριστον, διὰ τὸ κυρτώδες αὐτῆς καὶ καμπύλον. τὸ δὲ μουλάριον κάκιστον εἰς θέαν ὡσαύτως, 25 διὰ τὸ ἐπίμικτον εἶναι ἐξ ἵππου καὶ ὄνου καὶ κακοῦργον καὶ δολερόν ἐκ τῆς γνώμης.

ιβ'. Περὶ ῥοδακίνων καὶ δαμασκήνων.

Τὰ μῆλα καὶ τὰ ῥοδάκινα κρίνονται εἰς ἐρωτικὴν ὑπόθεσιν· πρὸς

2 ἔρυσθήσεται cod.	3 ἐμπλήσεται cod.	6 χιλιάδας cod.
7 πολίται cod.	10 τις τι cod.	ἀν(θρωπ)ον cod.
14 δυσχεροῦς i. c. δυσχερεῖς.	17 γαμβρόν cod.	20 προβηβαστήναι cod.
conicci: οθρω et duo τ suspensa, cod.	21 τύπτεται cod.	22 ὀρθοτάτων dub.
λας.	24 ὑπόθεσιν καὶ transp. cod.	23 in marg. περὶ καμῆ-
θείαν cod.
26 ἐφήμικτον cod.		25 καμπύλω cod.

δὲ τοὺς σώφρονας, εἰσὶ καὶ εἰς εὐφροσύνην ἄλλον πράγματος ἐφε-
τοῦ καὶ ἀγαλλίασιν ἢ κίνησιν ἀλλ' ὡς καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκ διηγνή-
σεως τυχηρᾶς τῆς αὐτῆς ἐρωτικῆς ὀμιλίας. τὰ δαμάσκηνα δηλοῦ-
σιν κακοὺς λόγους κακίστης καὶ ὄχληρᾶς γυναικός· ἐμφαίνουσιν
5 δὲ καὶ ἀσθένειαν διὰ τὸ δαμάζειν τὸ σκῆνος τοῦ ἀνθρώπου ἧγουν
τὸ σῶμα.

ιγ'. Περὶ ῥοδίων καὶ σύκων.

Τὰ ῥόδια ἐσθιόμενα καθ' ἕπνοος δηλοῦσιν ἀσθένειαν. τὰ σύκα
δηλοῦσιν συκοφαντίας καὶ κατηγορίας καὶ λόγους αἰσχυντούς,
10 οὐκ ἀληθεῖς, ἀλλὰ ψευδεῖς.

ιδ'. Περὶ μεγίστων δένδρων καὶ μικρῶν.

Τὰ μέγιστα δένδρα εἰς εὐγενοὺς ἄνδρας κρίνεται καὶ γενναίους
καὶ ἡ πτώσις αὐτῶν θάνατον ἐμφαίνει. ὡσαύτως τὰ μικρὰ φυτὰ
εἰς μικροὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν κάτω μοῖραν καὶ τύχην. αἱ τριακον-
15 ταφυλλέαις δηλοῦσιν γυναικας ἐρωτικὰς καὶ μεταδιδοῦσας εἰς
εὐθυμίαν καὶ μόνον ἀπὸ λόγων καὶ οὐ δι' ἔργων. τὰ ἀπίδια θεωρού-
μενα ἀποτυχίαν ἐμφαίνουσιν τῶν προσδοκουμένων. ἡ καρέα κρί-
νεται εἰς γυναικας μεγάλας, πολυταράχους δέ.

ιε'. Περὶ ἀμπέλων.

20 Ἡ ἀμπελος κρίνεται εἰς γένος· καὶ εἰ μὲν ἔχει σταφυλὰς λευκάς
καὶ τρυγᾶται παρὰ τινων, θλίψιν δηλοῖ ἀπὸ θανάτου κοσμικοῦ
ἀνθρώπου· εἰ δὲ μελαίνας, ἀποθανεῖται μοναχός ἢ ἀπὸ τῶν μονα-
ζουσῶν. ὡς ἱατρὸς δὲ Σ υ ν ἔ σ ε ι ς ἐθεάσατο πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν τὸν
πενθερὸν αὐτοῦ τὸν ἀκτουάριον καὶ αὐτὸν ὕστερον.

25 ις'. Περὶ κρομμύων, σκοροδόων, πράσων καὶ τῶν
ὁμοίων λάχανων.

Ὁ οἶνος κρίνεται εἰς χολῆν καὶ θυμόν· ὡσαύτως καὶ τὰ κρόμμνα
καὶ τὰ σκόροδα, τὸ τε πράσον καὶ τὸ κάρδαμον, διὰ τὴν δριμύτη-
ταν τὴν κινουσαν τὸν ἀνθρώπον εἰς θυμόν καὶ ὀργήν. τὰ λάχανα
30 ἐσθιόμενα δηλοῖ κέρδος ἀπὸ λάχων.

1 σοφρόνος, ut vid., cod. εἰσ[] εἶναι cod. 4 ἐμφαίνουσιν
cod. 5 σχύνος cod. 12 εὐγενοῦς, i. e. εὐγενεῖς. 13 αἱ
πόσεις cod. 14 τῆς — μοίρας — τύχης cod. αἱ ἢ cod. 16 μό-
νην cod. ἀπόλόγως, ut vid., cod. in marg. περὶ ἀπίων.
18 πολυτάραχον cod. 20 γένους cod. 22 ἢ δὲ μέλαινα cod.

ιζ'. Περὶ στολῆς Φράγγων καὶ χρωμάτων.

Ἡ φράγγικος ἢ στολή δηλοῖ ἐλευθερίαν μεγίστην καὶ ἐλευθερίαν ἐμφαίνει· ὡσαύτως γὰρ οἱ Φράγγοι, οἱ Τάταροι, οἱ Τοῦρκοι καὶ Ἰνδοὶ καὶ Σκύθαι καὶ πᾶν γένος ἀνθρώπων ἐλευθερίαν δηλοῦσιν. τὸ χρῶμα τὸ λευκὸν τῆς ἐσθῆτος καλὸν εἰς θέαν· τὸ δὲ κόκκινον 5 καὶ γεράνεον, ἔνδοξον καὶ ἔντιμον· τὸ δὲ κίτρινον καὶ πράσινον καὶ τὸ μαῦρον πικρίαν σημαίνει καὶ χολήν· τὸ δὲ ὀξύν, τιμήν.

ιη'. Περὶ ζώνης καὶ ὑποδημάτων.

Ἡ ζώνη κρίνεται εἰς δύναμιν καὶ ἰσχύν· καὶ ἡ ταύτης παρασάλευσις ἀδυναμίαν καὶ χαυνότηταν παριστῆ. τὰ ὑποδήματα δεσμούς· 10 καὶ ἡ τούτων στέρησις καὶ ἀποβολὴ ἐλευθερίαν τῶν δεινῶν.

ιθ'. Περὶ καυλοῦ.

Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἴδιον καυλὸν ἔντονον καὶ δυνατόν, μέλλει ἰδεῖν αὐτὸν ἐπὶ πάσαις ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ· εἰ δὲ ἴδῃ αὐτὸν χαῦνον καὶ συνιστάμενον, ἀδυνατήσεται καὶ ἀπρακτος φανήσεται καὶ παρὰ 15 τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ νικηθήσεται.

κ'. Περὶ τριχῶν κεφαλῆς καὶ γενειάδος.

Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἐκτεταμέναι καὶ πολλαὶ οὔσαι φροντίδας καὶ μερίμνας πολλὰς· καὶ [f. 317] ἡ πτώσις τούτων ἐλευθερία ἐστὶ μεγίστη. τὰ γένεια κρίνονται εἰς γένος καὶ εἰς φίλων συνά- 20 θροισιν. καὶ ἡ τούτων σπάνη στέρησιν δηλοῖ τοῦ γένους καὶ τῶν φίλων.

κα'. Περὶ ῥίνος.

Ἡ ῥίνα κρίνεται εἰς τιμήν· ἐάν τις ἴδῃ τις ὅτι ἔρρευσεν αἷμα ἐκ τῆς ῥίνος αὐτοῦ, ἢ βουλή αὐτοῦ μέλλει ζημιωθῆναι. καὶ εἰ μὲν 25 ἔδραμεν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μυκτήρων ἢ ῥεῦσις τοῦ αἵματος, καθόλου ζημιωθήσεται· εἰ δὲ ἀπὸ ἐνὸς καὶ μόνου, ἐξ ἡμισείας γίνεται καὶ ἡ τοιαύτη ζημία.

6 ἰεράνεον cod.

ὀξύν] + εἰς cod.

15 παρὰ] μετὰ cod.

7 μαῦρον] + εἰς cod.

11 τούτου cod.

19 ἡ πτώσις] ὑπτώσεις cod.

σημαίνει] ση cod.

15 συνιστάμενος cod.

24 ῥίνα i.e. ῥίς.

κβ'. Περὶ ὀφθαλμῶν.

Οἱ ὀφθαλμοὶ κρίνονται εἰς φίλους καὶ συγγενεῖς περιποθήτους. καὶ ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἀπεβάλετο τὸν ἕναν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἢ καὶ ἑκατέρους, φίλων τε καὶ γνησίων ἄγαν πεποθημένων στερηθήσεται.

5

κγ'. Περὶ φλεβοτομίας.

Ἄν ἴδῃ τις ὅτι ἐφλεβοτομήθη, μέλλει ἀφαίρεσιν ὑποστῆναι καὶ τοῦ γένους καὶ περιουσίας πραγμάτων.

κδ'. Περὶ πλοῦδος καὶ βυθισμοῦ.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι πλεῖ μετὰ πλοιαρίου ἢ παρασκαφίου ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ἐλαύνει μόνος ἢ μεθ' ἑτέρων κωπηλατῶν, ἢ ταχέως ἢ ἀργῶς μέλλει ἰδεῖν νεκρὸν προφερόμενον ἢ ἀκούσει ὅτι ἀπέθανεν ἄνθρωπος. ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι εἰσῆλθεν εἰς καράβιν μέγα, μέλλει καταπτήσαι μετὰ βασιλέως ἢ μετὰ μεγάλου ἄρχοντος, τὰ δευτερεῖα τούτου κεκτημένον. εἰ δὲ ἴδῃ τις ὅτι ἐβυθίσθη ὑπὸ κλύδωνος μία τούτων, γινωσκέτω ὅτι μέγας ἀθόεντης πεσεῖται εἰς ψῆφος θανάτου ἢ ἀρχῆς ἀποβολῆν. εἰ δὲ ἴδῃ ταύτην εὐδρομον ὑπὸ πνεύματος οὐρίου καὶ τὸ πέλαγος δι' εὐθύτητος διαπλέουσαν, τὸν ἄρχοντα τοῦ τόπου καὶ τῆς χώρας ἢ καὶ αὐτὸν τὸν ἀρχηγὸν μέλλει βλέπειν εὐδαίμονα καὶ εὐτυχῆ καὶ τοὺς οἰακας τῆς αὐτῆς δόξης εὐ μάλα διευθύνοντα καὶ τοῖς κοινοῖς πράγμασιν χρώμενον.

κε'. Περὶ σπάθης καὶ μαχαίρας.

Ἡ σπάθη κρίνεται εἰς δύναμιν καὶ ἀνδρίαν καὶ ἰσχὺν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἢ παρὰ βασιλέως τὴν συγκρότησιν ἔχουσαν ἢ παρ' ἀρχοντος ἢ ἐκ προτερήματός τινος φυσικοῦ. καὶ ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐχάσθη ἢ συνετριβῆ, μέλλει τὴν οἰκείαν δύναμιν καὶ δόξαν ἰδεῖν παρασалуθεῖσαν καὶ εἰς καταφορὰν καὶ δυστυχίαν καταλήξει. ἢ δὲ μάχαιρα κρίνεται εἰς μάχην καὶ εἰς δύναμιν εἰς τὸ μάχεσθαι

2 συγκαινεῖς cod. 9 παρασκαφίου cod. : vide num malis μετὰ σκαφίου. 12 τις] στῖς cod. 13 δευτερεῖα cod. 14 κτιμένου cod. μία scil. ναῦς. 15 ψῆφος, neutrum. 16 εὐδρομόν cod. : num ἐπίδρομον leg. ? οὔριον scripsi : οὔριον vel εὐφορίον cod. 17 διαπλέουσα cod. ἄρχων cod. 19 οἰακός cod. διευθύνοντα cod. 24 ἐκ] εἰς cod. φυσικῶς cod. 25 ἐσυτριβῆ cod.

τοὺς ἐχθροὺς, καὶ εἰάν τις ἴδῃ ὅτι ἐβάσταζε μάχαιραν ἠκονημένην, ἀνδρείως μέλλει γενέσθαι καὶ ἰσχυρῶς καὶ δξέως τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ κατατροπώσει. εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι ἐχάωσεν αὐτήν, γίνωσκε ὅτι εἰρηνεύσει μετὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ καταλλαγῆσεται. εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι ἐτμήθη ἡ τοιαύτη μάχαιρα, μέλλει ἠττηθῆναι παρὰ τῶν 5 ἐχθρῶν αὐτοῦ.

κς'. Περὶ ἄρτου κουλίκιου.

Τὸ κουλίκιον τὸ μέγα κρίνεται εἰς χρόνον ἑνὸς παραδρομῆν μετ' ἐπικερδίας διὰ τὸ καθαρὸν · τὸ δὲ κηβαρὸν εἰς χρόνον ἑνὸς ὄδευμα καὶ στενοχωρίαν. τὸ δὲ μικρὸν κουλίκιον εἰς ἑνὸς μηνὸς 10 παραδρομῆν ἤγουν ***. ἡ καλήτζα ἡ μικρῆ εἰς ἑβδομάδαν, ἑπτάριθμον δρόμον. καὶ τὸ σησαμάτον ὁμοίως ἑνὸς χρόνου ἐμφαίνει περιορισμὸν ἐπικερδῆ καὶ εὐθυμον καὶ πάνυ χαριέστατον.

κς'. Περὶ ναῶν καὶ εἰκόνων.

Ἐάν τις ἴδῃ ὅτι εἰσηλθεν καθ' ὑπόθεσιν εἰς τὴν Ἁγίαν τοῦ Θεοῦ 15 Σοφίαν, γίνωσκε ὅτι εἰς κοινὴν καὶ καθολικὴν τοῦ κόσμου ταραχὴν μέλλει εὐρεθῆναι, διὰ τὸ εἶναι καθολικὴν τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαν · εἰ δὲ ἐν ἑτέρῳ ναῶ, ὁμοίως ταραχὴν μικρὴν καὶ θόρυβον δηλοῖ. εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι εὐρέθη ἐντὸς εἰς ναόν, ἐβάσταζεν δὲ σπάθην ἢ ἕτερα ὄπλα ἢ στέφανον ἐφόρει ἢ κλάδον ἐβάσταζεν, γίνωσκε 20 ὅτι ἐντὸς τῆς τοιαύτης ταραχῆς τε καὶ ζάλης νικητῆς τε φανήσεται καὶ τροπαιοῦχος καὶ τῶν ἄλλων ὑπέρτερος. εἰ δὲ καὶ εἰκόνας ἐθεάσατο ἁγίων μαρτύρων καὶ ἀσκητῶν ἢ Θεοτόκου καὶ ἀγγέλων φωνὰς ἤκουεν, τοσοῦτον μᾶλλον εὐρήσει τῆς ὀχλήσεως καὶ ταραχῆς καὶ διὰ μάχης δικαίως κρίνεται. τῶν εἰκόνων ἐμφάνεια οὐ δι' ἄλλον 25 τρόπον δηλοῖ ἢ διὰ τὸ κοσμεῖσθαι εἰς πλεόν καὶ τοὺς ναοὺς καὶ αὐτὰς ἐκ ψηφίδων · ψηφὸς γὰρ λέγεται ἡ κρίσις. εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι ἔπαλλεν ἢ ἐτραγάδει ἢ ἐπληττε τὴν κιθάραν ἢ ψαλτήριον μουσικόν, [f. 317^v] μέλλει πικρανθῆναι μεγάλως. εἰ δὲ ἔκρονέ <τις> τὰ τοιαῦτα ὄργανα ἐμπροσθεν αὐτοῦ, μέλλει ἀκοῦσαι μανδάτα 30 πικρὰ καὶ ἀφόρητα ἢ καθ' ἑαυτοῦ ἢ ἀπὸ φίλων γνησιῶν. εἰάν τις ἴδῃ

3 κατὰ τρόποσάμενος cod. 4 εἰρηνεύσει coniecti : εὐρήσει cod. 9 κηβαρὸν cf. supra, p. 513, 2. 10 ὄδευη cod. 11 *** lacunam sign. 12 malim σησαμαῖον. 26 δηλοῦσιν cod. 28 κηθάραν cod. ψαλτήρων μουσικῶν cod. 29 τις addidi.

ὅτι ἐγένετο ἱερεὺς, μέλλει ἀπελθεῖν εἰς ὁδὸν κοντήν καὶ ὑπηρετήσῃ δουλείαν τινὰ ἐπικερδῆ· ἱερεὺς δὲ λέγεται ἀπὸ τοῦ ἴημι, τὸ πέμπω. εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι ἤλλέν ποθεν ἱερεὺς πρὸς αὐτόν, μέλλει ἰδεῖν ἄνθρωπον πεμφθέντα παρὰ τινος ἀπὸ τῶν ἐκτός, εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι ἀρχιερεὺς 5 ὠμίλει αὐτῷ, ἀπὸ ταξειδίου μέλλει θεάσασθαι ἔντιμον φίλον αὐτοῦ. εἰ δὲ ἐγένετο αὐτὸς ἀρχιερεὺς, μέλλει ἀναδέξασθαι ὑπηρεσίαν ἐνδοξον ἢ παρὰ βασιλέως ἢ παρὰ δεσπότου ἢ παρὰ αὐτοκράτορος παρὰ τε σεβαστοκράτορος ἢ καίσαρος, καὶ ἀπελθεῖν εἰς ταξειδίου. ἐάν τις ἴδῃ ὅτι ἐθυμιάζεν τιναν, μέλλει πικρῶνά τινα διὰ 10 θανάτου ἢ αὐτὸς μέλλει ἀποθανεῖν, καὶ παρεῖξει αὐτῷ ὡς φίλος γνήσιος τὴν συμφορὰν, ἢ γενέσθαι πρόξενος θανάτου πικροῦ πρὸς αὐτόν διὰ κακουργίαν καὶ δειλιότητα. ἐάν τις ἴδῃ ὅτι ἔλαβεν παρὰ ἀρχιερέως εὐλογία, ἢ ἅγιον εὐαγγέλιον ὑπεδέξατο παρ' αὐτοῦ, μέλλει ἀκοῦσαι ἀγαθὴν ἀγγελίαν καὶ λόγους χρηστοὺς παρὰ ἀρχοντος 15 μακρόθεν ἐλευσομένου.

κη'. Περὶ πυρός.

Πῦρ λαῦρον μετὰ καπνοῦ ἢ χωρὶς καπνοῦ φερόμενον ἐν οἴκῳ τινὸς συμφορὰν προσημαίνει ἢ καὶ δυστυχίαν. τὸ δὲ φῶς πλοῦτον δηλοῖ καὶ δόξαν. εἰ δὲ σβυσθῇ τοῦτο, ἀκερδίαν ἐμφαίνει τῶν πράξεων 20 τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ πενίαν οὐ μικρὰν καὶ κατήφειαν ἐκ τῶν φροντίδων.

κθ'. Περὶ κανδήλας.

Ἡ κανδήλα κρίνεται εἰς γυναῖκαν· καὶ ἐὰν σβυσθῇ, ἢ μέλλει τεθνάναι ἢ τοιαύτη ἢ ἀποβάλεται τὴν σωφροσύνην αὐτῆς. εἰ δὲ ἔστι 25 παρθένος ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἡ κανδήλα σβεσθῇ παρὰ τινος πετομένου ὄρνέου, ἡ παρθένος μέλλει φθαρῆναι παρὰ τινος ξένου ἀνθρώπου· τὸ γὰρ φῶς τῆς κανδήλας τὴν ἐξαπτομένην λαμπάδα τῆς ψυχῆς αὐτῆς παριστᾷ. οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐκπυρωθέντες τὴν τῶν ἐχθρῶν βλάβην δηλοῦσιν.

1 in marg. περὶ ἱερέως.	κοντήν cod.	2 εἴημοι cod.
4 ἀρχιερεὺς cod.	in marg. περὶ ἀρχιερέως.	6 ἀναδέξας cod.
9 in marg. περὶ θυμιαμάτων.	10 ὡς, suus.	24 τοιαύστοι cod.
cod. ἀποβάλεται : futurum.	28 αὐτοῖς cod.	οἱ] αἱ
cod. in marg. περὶ ἀνθρώπων.		

λ'. Περὶ οἴκων.

Οἱ γοῦν μεγαλοπρεπεῖς οἴκοι κρίνονται εἰς εὐδαιμονίαν μεγάλην καὶ ζωὴν τῶν ἐχόντων αὐτούς. ἂν οὖν συμβῆ καὶ χαλασθῶσιν ἐν τοῖς ὑπνοῖς, ἐμφαίνουσιν καταφορὰν ἀπὸ θανάτου καὶ δυστύχησιν.

5

λα'. Περὶ γυναικὸς κτήσεως.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐκτήσατο γυναῖκα ὥραϊαν τῷ κάλλει καὶ θαυμαστήν, μέλλει εὐρεῖν νέαν πολιτείαν καὶ ἔντιμον· εἰ δὲ αἰσχροάν, τοῦναντίον εὐτελεῖ καὶ χυδαίαν. εἰ δὲ ἔλαβεν ἑκατέραν οὐ νομίμως, ἀχάριστος μέλλει κατέχειν· εἰ δὲ φιλικῶ τρόπῳ, ἀπλῶς οὕτως 10 ταχέως ταύτης ἀπαλλαγῆναι.

λβ'. Περὶ κοσμήσεως γυναικός.

Γυνὴ ἐὰν ἴδῃ ὅτι κοσμεῖται, ἐντιμότερα μέλλει φανεῖσθαι καὶ λαμπροτέραν <δόξαν> εἰς τὸν ἴδιον ἄνδρα ὑπερκέκτηται καὶ εἰς ἄλλην πᾶσαν ὀμιλίαν τῶν πρὸς τήν ἄνθρωπων. εἰ δὲ καὶ ἔσοπ- 15 τρον ἐβάσταζεν, ἀρίστη καὶ θαυμαστή καὶ περικάλλιστος μέλλει ὀφθῆναι εἰς τὸν βίον. ὡσαύτως καὶ ἄνηρ εἴπερ ἴδῃ τοῦτο.

λγ'. Περὶ κρεάτων διαφόρων καὶ γαλάκτων.

Τὸ τοῦ προβάτου κρέας ἐσθιόμενον χωρὶς στέατος δηλοῖ κρέσιν καὶ διαμάχας· τὸ δὲ λιπῶδες δηλοῖ ἐπικερδίαν ἀπὸ κρίσεως. 20 τὸ δὲ χοίρειον κρέας κέρδος ἐμφανὲς δηλοῖ. τὸ δὲ βόϊον κρέσιν μετὰ βοῆς δηλοῖ· τὸ δὲ στέαρ ἐλευθερίας εἶδος παριστᾷ. τὰ ἔλαια καὶ τὰ μύρα καὶ τὸ λινέλαιον στενοχωρίαν δηλοῦσιν. τὸ γάλα γαλήνην τῶν λογισμῶν δηλοῖ διὰ τὴν τῆς ἐλπίδος ἐπιτυχίαν· ὁ τυρὸς φροντίδαν καὶ μέριμναν, πλὴν ὁ ξηρὸς· τὸ δξύγαλαν γαλήνην μελζονος 25 εὐθυμίας· εὐκρατον γὰρ τὸ δξύν. τὰ ἄνθη τοῦ γάλακτος καὶ τὸ βουρλόγαλον καὶ ὁ ἀνθότυρος καὶ ὁ νεαρὸς τυρὸς προσημαίνουσιν ἅμα γλυκερὸν καὶ ἐνήδορον προᾶγμα.

3 χαλαστώσιν, ut vid., cod. 4 δυστυχήσει cod. 7 ἐκτίσατο cod. 9 χυδαίαν coniecti: διχέα cod. vide num malis δειλαίαν. 13 φανεῖται cod. 14 δόξαν addidi. 15 in marg. περι ἔσώπτρον. 16 ἄριστος cod. 18 γαλάτων cod. 20 διὰ μάχης cod. 22 περι ἔλαιων καὶ μύρων in marg. 23 λινέλαιον cod. 25 τό] ὁ cod.

λδ'. Περὶ ἰπτημάτων.

Ἐάν ἴδῃ τις ἑαυτὸν χαμαὶ ἰπτάμενον, μέλλει δοξασθῆναι ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ εὐρίσκεται. εἰ δὲ ἀνήλθεν εἰς ὕψος μεγάλως καὶ ἰπτάμενος φαίνεται, μέλλει ἀπελθεῖν εἰς ξένον τόπον καὶ ἔντιμος ὀφθῆναι καὶ ἐπικερδής. εἰ δὲ ὑπερνέφελος ἐγένετο καὶ οὐκ ἐφάνη καθάπαξ, μέλλει τοῦ βίου του ἀπορραγῆναι. ὡς ὁ τοῦ Λεβήνου υἱὸς καθάπερ ἐθεάσατο πρὸ τοῦ τελευτήσειν.

λε'. Περὶ σκιαδίου.

Ἐάν ἴδῃ τις ὅτι ἐχάωσεν τὸ σκιαδίον αὐτοῦ, εἰ μὲν ἔστιν ἀκόμη 10 παρθένος, μέλλει ἀποβάλλεσθαι τὸ τῆς σωφροσύνης εἶδος αὐτοῦ, εἰς ἀκολασίαν ἐμπεσών· εἰ δὲ ἔχει γυναῖκαν, ἀποβάλλεσθαι αὐτὴν ἢ διὰ θανάτου [f. 318] ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰτίας. εἰ δὲ ἔχει αὐθέντην, μέλλει ἀποστῆναι τῆς αὐθεντικῆς αὐτοῦ προκοπῆς καὶ ἐπικουρίας ἢ ἄλλω τρόπῳ μέλλει ὑβρισθῆναι αὐθήμερον.

15 λς'. Περὶ ῥάβδου καὶ ἀπελατικίου.

Ἐάν ἴδῃ τις ὅτι ἐδέξατο ῥάβδον βασιλικήν, τιμὴν καὶ δόξαν καὶ στηριγμὸν καὶ ἀρχὴν εὐρήσει παρὰ τῆς βασιλείας. τὸ δὲ ἀπελατικίον κρίνεται εἰς ἰσχὸν καὶ δύναμιν κραταιὰν μετὰ αὐστηρότητος.

λς'. Περὶ θρόνου.

20 Ἐάν τις ἴδῃ ὅτι ἐπὶ θρόνου βασιλικοῦ ἐκάθισεν, ἀπλῶς οὕτως ἀρχὴν καὶ δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν εὐρήσει. εἰ δὲ μετὰ στεφάνου καὶ διαδημάτων καὶ ἐρυθρῶν πεδίλων εὐφημίζεται, ἀτιμίαν καὶ εὐτέλειαν καὶ καταφορὰν εὐρήσει καὶ κατηγορίαν παρὰ πολλῶν.

25 λγ'. Περὶ ὄψεως καὶ δράκοντος καὶ σαύρας καὶ βατράχου.

Ἐάν ἴδῃ τις ὄφιν ἔρποντα καθ' αὐτόν, μέλλει εὐρεῖν ἐχθρικήν βλάβην καὶ καταφορὰν φήμην ἔχουσαν κακίστην. εἰ δὲ ἴδῃ δρά-

5 οὐ καιφάνει cod. 7 καθάπερ delendum videtur. τε-
 λευτήσει. 8 Cf. supra, p. 512, 25. 9 ἀκμή cod. 15 ῥαύ-
 δου cod. 16 ῥαύδου cod. 21 στεφάνους cod. 22 ἐφημίζεται
 cod. 26 τις] + ὅτι cod. κατ' αὐτόν cod. 27 καταφορὰς cod.

κοντα ὑπερυψούμενον καὶ ἐπαιρόμενον, κατὰ τόπον καὶ χώρας
 ὀρμῶντα τύραννον καὶ δεσπότην ἔθλους ἀλαζόνα ὑπέροφρον μέλλει
 ἰδεῖν ἐπιδημήσαντα πρὸς διαμάχην ἢ πόλεμον καὶ φθορὰν τῶν
 ἀνθρώπων. εἰ δὲ ἴδῃ ὁ τοιοῦτος ὅτι κατετρώθη <ἦ> ὑπὸ κεραννοῦ
 ἐφλογίσθη, εἰς ἀφανισμόν καὶ ἀπονέκρωσιν μέλλει τοῦτον ἰδεῖν 5
 ἐμπεσεῖν. εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι ἐπέπεσον αὐτῷ σαῦραι, γίνωσκε ὅτι εἰς
 ἐπίθεσιν καὶ πικρίαν μέλλει ἐμπεσεῖν ἀνθρώπων ἀδυνάτων μὲν,
 κακῶν δὲ καὶ χαμερπῶν, πικρῶν καὶ λίαν ὀδυνηρῶν. εἰ δὲ ἴδῃ
 βατράχους κρᾶζοντας, μέλλει ἰδεῖν ἀνθρώπους χυδαίους καὶ βα-
 ναύσους ταραχὴν καὶ ζάλην προξενήσοντας ἢ καθ' αὐτῶν ἢ καθ' 10
 ἑτέρων τινῶν.

λθ'. Περὶ ἐγκυοῦ.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐφιλλίαζεν δένδρα, φυτὰ, μέλλει συγγενῆ ποιῆσαι
 ἐκ γαμηλίων ἔργων. εἰ δὲ ἴδῃ τις ὅτι ἐγένετο ἔγκυος, ἀσθενήσει μὲν
 καθ' ἓνα τρόπον καὶ μετὰ παρέλευσιν μηνῶν θ' ἐλευθερωθήσεται 15
 τὸ γὰρ παιδίον εἰς πάθος κρίνεται κατὰ β' λόγους. εἰ δὲ ἐγέννησεν
 τὸ παιδίον, πάθος κεκρυμμένον φανερωθήσεται.

μ'. Περὶ φιλήματος παιδός.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐφίλησεν παιδίον ἄλλης γυναικός, ἀγαπήσει μὲν
 τὸ πάθος ἐκείνης καὶ διεγερθήσεται· διεγερθῆναι δὲ μέλλει καὶ 20
 αὐτὴ πρὸς φυλακῆς κατάστασιν κατὰ τὴν τοῦ πάθους ἐκείνου διά-
 θεσιν. εἰ δὲ ἀπέθανεν τὸ τοιοῦτον παιδίον ἢ ἐβαπτίσθη παρὰ τινος,
 καταποντισθῆναι μέλλει καὶ ἀργῆσαι καὶ ἀπονεκρωθῆναι· τὸ
 γὰρ βάπτισμα ἢ κατὰ Θεὸν λύπη ἐστὶ καὶ ὁ θάνατος· ἢ δὲ ἀπὸ
 τοῦ ὕδατος ἀναφορὰ τὴν μέλλουσαν κοινὴν ἐξανάστασιν τῶν τεθ- 25
 νεώτων δηλοῖ· δῆλον ὅτι ἀποθνήσκονται ἐν Χριστῷ.

μα'. Περὶ ζωγράφου λαγῶος.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐζώγρασεν λαγῶν, μέλλει εὐρῆσειν λαοῦ
 ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν. καὶ εἰ μὲν ζῶντα ἐκράτει αὐτὸν καὶ καθω-
 μάλιζεν, εἰρήνεύσει καὶ ἡμερώσει καὶ εἰς προκοπὴν καταστήσει 30

4 ἢ addidi. 5 τούτω cod. 8 κακῶν δέ] καὶ κακῶν cod
 ἴδῃ] + ὅτι cod. 10 προξενήσεται, ut vid., cod. 13 συγγ-
 καίγ cod. 21 φυλακὴν cod. 25 κενὴν cod. 29 ἐκράτειν cod.

τὸν τοιοῦτον λαόν· εἰ δὲ ἀπέπνιξεν τοῦτον, ἀφανήσει καὶ καταπον-
τίσει τελείως.

μβ'. Περὶ λύκου.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι εἰσῆλθεν λύκος εἰς τὴν πόλιν, γίνωσκε ὅτι
5 <ἔσται> ἡ νόσος μεγάλη ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διαφθείρουσα τοὺς πολί-
τας <ἦ> καὶ γαῦρος ἄνθρωπος ὥστε πάντας ἀπολέσει.

μγ'. Περὶ μελισσῶν.

Ἐὰν ἴδῃ τις μελίσσας, κρίνεται εἰς ἐχθρῶν ἀποβολὴν καὶ ἐπι-
δρομὴν ἢ εἰς κοινοῦ λαοῦ ἐπανάστασιν.

10 μδ'. Περὶ προβάτων.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἦλθον πρόβατα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, μέλλει ἰδεῖν
ὅτι ἐπεδήμησαν φίλοι περιπόθητοι εἰς τὸν αὐτόν· εἰ δὲ αἶγες,
μέλλει θεάσασθαι ἐξ ἐθνῶν πρέσβεις ἐπιδημήσαντας ἢ καὶ χωρὶς
πρεσβείας, διὰ τὸ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ σωτήρος Χριστοῦ τοῦ ἀλη-
15 θινοῦ Θεοῦ τούτους εἶναι. τὰ δὲ ἀρνία κρίνονται εἰς μικρὰ φίλτρα
παιδίων.

με'. Περὶ ὠῶν.

Ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐκράτει ὠὰ ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, μέλλει ἐκβληθῆ-
ναι ἀπὸ τοῦ οἴκου ἢ τῆς πατρίδος αὐτοῦ· ὅσα ὠὰ ἐβάσταν καθ'
20 ὕπνον, τόσας ἡμέρας ἀποδημεῖ εἰς φίλους ἢ εἰς συγγένους ἢ
ἀλλαχόθεν· εἰ δὲ ἔχει ταξειδίον, τόσους μῆνας μέλλει ἀποδημεῖν.
εἰ δὲ ἐτζάκιζεν ἢ ἔτρωγεν, μέλλει ἐμποδισθῆναι καὶ κωλυθῆναι
τῆς ὁδοῦ.

μς'. Περὶ τάφων.

25 Ἐὰν τις ἴδῃ ὅτι διέτριβεν εἰς τάφους καὶ ὁστέα γυμνὰ ἐθεάσατο,
εἰς μεγάλην κατάνυξιν μέλλει ἐμπεσεῖν καὶ καθ' ἑαυτοῦ καὶ τοῦ

5 ἔσται addidi. 6 ἦ addidi. 12 αὐτόν] τόπον? 13 πρέσ-
βυς cod. 20 συγγένους i. e. συγγενεῖς. 22 ἐτζακεισιν cod,
ἐμποδησθῆναι cod.

βίον πραγμάτων, φόβου κατηγορίας [f. 318^v] επικυρήσει διὰ τὸ
εἰσμετάβολον καὶ φθαρτὸν καὶ ἐδέλιπτον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

1 ἐπικειρώσεις cod. 2 εἰσμεταβολῶν cod. φθαρτῶν cod.
ἐδέλιπτων cod. (num ἀνέλιπτον leg. ?) τῆς ἀνθρωπίνης] τοιαυ
(θρωπ)οις cod. iure dubites num textus f. 318^v ad idem opus-
culum pertineat. Reliqua pagina vacat.

Manuscrit de 379 ff. (cm. 22×14), XVe siècle. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 4, p. 70.

Onirocrite lunaire

[F. 26] Ὀνειροκριτικὸν ἕτερον ἐκ τῶν τῆς
Σελήνης ἡμερῶν.

Τῆ α' ἡμέρα τῆς Σελήνης, ὅπερ ἂν ἴδῃς εἰς χαρὰν ἀποβήσεται, κἂν σεαυτὸν ἴδῃς ἠττώμενον, τὸν ἐχθρόν σου πάντως νικήσεις.

5 Τῆ β', οὐδεμίαν ἔξει ἐνέργειαν, οἷον ἂν ὄραμα ἴδῃς, ἀγαθὴν δὲ ἐλπίδα διατελέσει.

Τῆ γ', τῆ δ' καὶ τῆ ε', ὃ ἐὰν ἴδῃς γενήσεται· μόνον μὴ τὸ μυστήριον πρὸς τινα ἄλλον εἴπῃς, εἰ μὴ τῆ ἀνατολῇ καὶ μόνη.

Τῆ ς' καὶ τῆ ζ', ὃ ἐὰν ἴδῃς εἰς χαρὰν ἀποβήσεται· εἰ δὲ πάνυ ἐστὶ
10 λυπηρόν, τοῦ Θεοῦ μόνον δεήθητι.

Τῆ η' καὶ τῆ θ', πᾶν ὅπερ ἂν ἴδῃς, μὴ ταραχθῆς· οὐ γὰρ ἀληθεύσει τὸ ὄναρ.

Τῆ ι' καὶ τῆ ια', ἐντὸς ἡμερῶν τεσσάρων τὸ ὄραμα ἐντελὲς γενήσεται.

15 Τῆ ιβ' καὶ τῆ ιγ', ἐνέργειαν ἔχει ζωῆς τὸ ὄραμα· ὃ καὶ μετὰ πολὺν χρόνον γενήσεται.

Τῆ ιδ' καὶ τῆ ιε', ἐντὸς ἐνιαυτοῦ ἢ καὶ πλέον, ὅπερ ἂν ἴδῃς ἀποβήσεται.

Τῆ ις' ἀφοβὸν σε διατηρήσει τὸ ὄραμα· ἀποβήσεται δὲ εἰς
20 ἕτερον.

Τῆ ις', ἐλπίδας ἀγαθὰς δηλοῖ τὸ ἐνύπνιον· [f. 26v] ἀποβήσεται δὲ ἐντὸς ἡμερῶν ὀκτώ.

Τῆ ιη' καὶ τῆ ιθ', μὴ φροντίσης ὅλως τοῦ ὄραθέντος· οὐ γὰρ ἀληθεύσει.

Τῆ κ', ἀληθές ἐστιν ὅπερ ἂν ἴδῃς καὶ χαρὰν σοὶ ἐπαγγέλλεται.

Τῆ κα', φάντασμα ἐστὶ τὸ φανέν ἐκ παντός.

Τῆ κβ', μηδαμινὰ σοὶ ἀπόκεινται γενήσεσθαι πράγματα.

Τῆ κγ' καὶ τῆ κδ', ὃ ἐὰν ἴδῃς εἰς σωτηρίαν σὴν ἀποβήσεται
καὶ ἐν χαρᾷ καὶ ὑγείᾳ ἔσεται ἡ ξενιτεία σου. 5

Τῆ κε' καὶ τῆ κς', φόβον καὶ δειλίαν σοὶ σημαίνει συμβήσεσθαι
ἐντὸς ἡμερῶν θ'.

Τῆ κζ' καὶ τῆ κη', ὃ ἐὰν ἴδῃς εἰς σωτηρίαν σὴν δηλοῦ· ἐκ θλί-
ψεως γὰρ εἰς χαρὰν μεταβήσεται.

Τῆ κθ' καὶ τῆ λ', ἐντὸς ἡμερῶν πεντήκοντα τὸ ὄραθὲν ἀποβή-10
σεται.

Ἔτερον παρασύντομον.

Κράτησον ἐν τῇ χειρὶ σου ἀριθμὸν τὸν γ', καὶ ὄσας ἂν ἔχη ἡ
Σελήνη ἡμέρας ὅποταν ἴδῃς τὸ ὄραμα, καὶ τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόμα-
τος τοῦ ἰδόντος αὐτό· καὶ τὰ πάντα ἐνώσας ὁμοῦ ὑφείλον ἐπὶ 15
τῶν ὀκτώ, καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπομεινάντων ζήτει ἐν τῷ ψαλτηρίῳ [f.
27] κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ ὁ ψαλμὸς οὗτος τὴν τοῦ ὄνειρου
δηλώσει σοὶ ἔννοιαν.

13 τόν] σον vel ηον cod.

16 ὀκτώ] ο com nota in cod.

Onirocrite alphabétique

[F. 27] Ἔτερον ἀπὸ πείρας φρονίμων.

Ἐὰν ἴδῃ τις ἑαυτὸν γεγονότα καθ' ὕπνου χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν, πραγμάτων μεγάλων ἐμπόδιον ὑπομενεῖ.

Ἀργυροῦν τι σκεῦον χειρώσασθαι, ἐπικέρδειαν πραγμάτων 5 σημαίνει.

Ἀψίνθιον πιεῖν, δυσχερεῖς μάχας σημαίνει.

Ἀνδριάντας ποιῆσαι, φίλους πιστοὺς καὶ γνησίους δηλοῖ κτήσασθαι.

Ἄρνας ἢ ἐρίφους ἐὰν ἴδῃ τις, ἐπικέρδειαν αὐτὸ πραγμάτων δηλοῖ.

10 Ἄνελθειν ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου μεθ' ἵππου, δούλοις μὲν ἐλευθερίαν τοῖς δὲ λοιποῖς καλὸν σημαίνει.

Ἀποκεφαλισθῆναι ἑαυτὸν ἰδεῖν, τινὰ μέγαν κάματον ἀποβαλέσθαι δηλοῖ· οἱ δὲ φασιν τὸν ἑαυτοῦ ἀθέντην.

15 Ἀπὸ πλοίου εἰς στερεὰν γῆν πηθῆσαι, ἀπαλλαγὴν τοῦ ἰδίου τόπου σημαίνει.

Ἄφ' ὑψηλοῦ ἐπιβλέπειν, φιλίας δυνατῆς σύμβασιν δηλοῖ.

Ἄστραπὰς βλέπειν, ἀπροσδόκητον κέρδος δηλοῖ.

Ἄνυπόδητον ἑαυτὸν ὄραν ἢ περιπατεῖν, ζημίαν σημαίνει.

Ἄλευρα μεταχειρίζεσθαι, κέρδος δηλοῖ.

1 Cf. supra, p.165. 2 χρυσόν cod. ἀργυρόν cod. in marginibus secunda et tertia manus varia additamenta adpinxerunt: f. 26^v: ἀγγελία (l. ἀγελαία) κέρδος ση(α)ίνει. ἀντίδωρον κέρδος σημαίνει. ἀχέλ(ι) κακὸν ση(α)ίνει. ἄλογ(ον) μαῦρ(ον) κακὸν ση(α)ίνει. ἄλογ(ον) πεσεῖν κακὸν ση(α)ίνει. F. 27, in marg. exter.: ἀετὸς ἄγγελον θεοῦ ση(α)ίνει. ἀγιάζεσθαι τινα, μεγάλην χαρὰν ση(α)ίνει. ἄρρενι συνδοιάσαι, κέρδος ση(α)ίνει. ἄρματι εἰς οἶκόν σου εἰσιέναι, πιστικὸς πραγμάτων προστεθείσεται (l. — θήσεται). ἄρματα φο[ρεῖν] τιμὴν ση(α)ίνει. ἄρματα δαν[εῖσ]μένα ζημίαν ση(α)ίνει. ἀνάστασις νεκρῶν δικαιοσύνην ση(α)ίνει. ἀρκοῦδα ἐχθρὸν ση(α)ίνει. ἀπίδια ἀστοχίαν ση(α)ίνει. [..]γουσαν. ἀργὰ περιπατεῖν, ἀστοχίαν [παν]τός (?) ση(α)ίνει. ἀστραπή καλὸν ση(α)ίνει. In marg. infer.: ἀκάνθας ἰδεῖν ἐχθροῦς

Ἄδελφὸν ἢ ἀδελφὴν ἢ τινα τῶν ἰδίων θανόντων εἰάν ἴδῃ τις, ζωῆς προσθήκην αὐτῷ σημαίνει.

Ἄλέκτορας παλαιόντας ἀποχωρῖσαι ἰδεῖν τινα, φυλαττέσθω ὁ τοιοῦτος μὴ τι ἐναντίον πάθῃ.

Ἄρρωστον εαυτὸν ἰδεῖν, στενοχωρίαν βαρεῖαν σημαίνει. 5

Ἄλαλον καὶ βωβὸν ἰδεῖν εαυτόν, χαρὰν μεγάλην δηλοῖ.

Ἄρπαζόμενος ἐν ποταμῷ, παραφυλάττου μὴ τι πάθῃς κακόν.

Ἄστρα θεωρῆσαι, ἐπικέρδειαν σημαίνει.

Ἄδελφῇ συγκοιτάζειν, διάξενξιν δηλοῖ.

Ἄνδρα φιλήσας, καλόν ἐστι. 10

[F. 27^v] Ἄρμα φορεῖν, τιμὴν δηλοῖ.

Αἷμα ἐκ τοῦ στόματος ἐξέρχεσθαι, κίνδυνον σημαίνει.

Ἀκάνθας ἀναντωμένας ἰδεῖν ἢ κατέχειν, ἐχθρῶν ἐπανάστασιν δηλοῖ.

Ἄρκτος ἐν χρήμασί τινος ἐρχομένη, μάχας σημαίνει. 15

Ἄμπελον ἐν οἴῳ δῆποτε τόπῳ ἰδεῖν ἢ φυτευομένην, ἐπιτήδειον καὶ καλὸν καιρὸν δηλοῖ.

Ἄρχή τοῦ Β.

Βαστάζεσθαι τινα ὑφ' ἑτέρου, πρᾶγμα αἰσχροὺν αὐτῷ σημαίνει.

Βοῶν ἐπικαθημένον τινὸς ἀροτριώντων, ἀξίαν αὐτῷ δηλοῖ. 20

Βόας τρέχοντας ἰδεῖν χαρὰν σημαίνει.

Βόας βοσκομένους ἰδεῖν, χαρὰν καὶ κέρδος δηλοῖ· βόες τρεῖς χρόνον κακὸν δηλοῦσι.

Βόας παλαιόντας ἰδεῖν, χαρὰν καὶ κέρδος σημαίνει.

Βοείου κρέατος ἐσθίειν, λύπην καὶ ἀηδίαν σημαίνει. 25

ση(μαίνει). ἀλουπὴν ἰδών, κέρδος ση(μαίνει). ἀλέκτορα, δοῦλον μεγ(?) ση(μαίνει). ἄγγελον ἰδών, νικήσεις. ἄγιον, καλὸν ση(μαίνει).

ἄχυρα χαρὰν ση(μαίνει). F. 27^v in marg. super. : αἶγα, ἐχθρὸν ἄγριον ση(μαίνει). ἀτζίγγανοι, δαίμονες. ἄτακτος, δαίμων. ἄσταχυς, χρόνος. ἀλόξ, θρηῆνος. ἄλογα, λόγοι. In marg. exter. : [...]. ἀκοῦσαι, ἀλήθειαν ση(μαίνει). ἄρματα δύναμιν ση(μαίνει).

ἄφωνος κακόν. διώκεσθαι ὑπ' αὐτῆς (scil. ἄρκτου), καλόν ἐστι. 16 φυτευθεῖσαν corr. 1^a m. in φυτευόμενον. 19 In marg. exter. : <ὑπό> βοὸς διώκεσθαι καταδίωξιν (?) παρὰ δυνατῶν δηλοῖ. βασανζόμενος ὄρα μὴ ἀκαίρως τι πράξεις (l. πράξης), ὑπομενεῖς τι ἐμπόδιον. βασιλεῖ ὀμιλεῖν ἀποτυχίαν δηλοῖ. βούτρουρον βοὸς πλοῦτον καὶ καλὸν χρόνον ση(μαίνει). βότρουρας ἐν καιρῷ τρυγᾶν κέρδος ση(μαίνει)· μὴ κατὰ καιρὸν δέ, λύπην. βιβλίον, λόγον καὶ τιμὴν ση(μαίνει). 25 vel p. 529, 1 in marg. exter. : ἄλλοι δὲ πάντες (?)

Βούτυρον φαγεῖν ἀγγελίας μακρόθεν καλὰς σημαίνει.

Ἐν βαλανεῖῳ λούσασθαι, αἰφνίδιον θόρον βον δηλοῖ.

Βαλάνους συνάγειν ἢ φαγεῖν ἐλευθερίαν πραγμάτων μετὰ κέρδους σημαίνει.

5 Βαῖον δέξασθαι καὶ κατέχειν, τιμὴν δηλοῖ.

Βροντὴν ἀκοῦσαι ἀπὸ οὐρανοῦ, ἀγγελίαν καλὴν σημαίνει.

Βόλια κατέχειν καὶ ἰδεῖν πίπτοντα ἀπὸ τῶν χειρῶν, βίου ἀποβολὴν δηλοῖ.

Βαίνειν ἐν κεράμοις ἀπαλλαγὴν δηλοῖ δυσμενῶν βρόχου.

10 Ἄρχὴ τοῦ Γάμμα.

Γένεια ἔχειν ὄψαρά, τοῖς μὲν ἐν δικαστηρίοις παραμένουσι καλὸν · τοῖς δὲ λοιποῖς καὶ πτωχοῖς κακόν.

Γραῖ συνδοιάσαι πλησμονὴν πραγμάτων δηλοῖ.

[F. 28] Γένεια ξυριζόμενα ἢ πίπτοντα, πᾶσι χαλεπὸν ἐστί.

15 Γένεια ἄσπρα ἐννοίας δηλοῦσιν · οἱ δὲ τιμὴν λέγουσι.

Ὁ γλυκὸν τρώγων πολλοῖς κακοῖς ἐμπεσεῖται.

Ὁ γενέθλια οἶα δὴ τινα ἰδὼν τελευτήσῃ ἐν τάχει.

Γάλα πίνειν ἰλαρότητα δηλοῖ.

Γράμματα χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ ἐν οἴῳ δῆποτε τόπῳ ἰδεῖν τοῖς μὲν

20 τεχνίταις πάννυ καλὸν · τοῖς δὲ λοιποῖς ἀσύμφορον.

Γυναικὶ γνωστῇ συγγενέσθαι ἰδεῖν, καλὸν σημαίνει.

Γράμματα εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἰδεῖν, μάλιστα δηλοῦσιν.

Γελᾶν καθ' ὕπνου λύπην σημαίνει.

Γάμον ποιεῖν ζημίαν ἐπικίνδυνον δηλοῖ.

25 Γυμνοῖς ποσὶ περιπατεῖν ζημίαν σημαίνει.

Γνάθους τύπτειν ἐλευθερίαν δηλοῖ.

Ἄρχὴ τοῦ Δέλτα.

Δακτύλους περισσοῦς ἔχειν προσθήκην πλοῦτου σημαίνει.

ἀπὸ μεγάλου ἀνδρός φασιν καὶ τέκνον ἄρρεν. 7 βόκρια, ut vid.,
cod. 10 In marg. infer. : γάλα, γαλήνη. γέλως, κλαύσεις.
γυμνός, φανέρωσις τρέπων. 11 ὄψαρά 2^a m. additum in
marg. In marg. super. : γούνα ἀσθένειαν ση(μαίνει). In
marg. exter. : γέρον, τιμὴ ἢ τύχη. γάλα βόειον πίνειν ἀ-
ξιοσιν [καὶ] πλοῦτον μέγαν ση(μαίνει). γαμῆσθαι γραῖα κα-
λὸν ση(μαίνει). γραῖα (?), τύ[χη]. γράμματα κόκκινα,
τιμὴ ἢ θανάτου μήνυμα. 27 δάκτυλοι, δοῦλοι. δαμάσκηνα, νόσος.

Δακτύλιον ἀργυροῦν φορεῖν παντός κακοῦ ἐλευθερίαν σημαίνει· σιδηροῦν, ἐνθήκης προσθήκην σημαίνει.

Διάδημα ἰδεῖν ἔχειν, εὐπραγίαν καὶ καλὸν σημαίνει.

Δένδρα ἰδεῖν καρποφόρα εἴσοδον σημαίνει· ξηρὰ δέ, ἀποτυχίαν. 5

Δένδρα κοπτόμενα ἰδεῖν, ἐλευθέρους μὲν ζημίαν, δούλοις δὲ κέρδος δηλοῖ.

Δένδρα ἰδεῖν ἐκριζούμενα πόλεμον καὶ πτώσιν ἀνθρώπων σημαίνει.

Δρόμον μὴ δύνασθαι ἰδεῖν ἐμπόδιον πραγμάτων δηλοῖ. 10

Δραμεῖν ἐν τάχει κέρδος σημαίνει.

Δράκοντα ἰδεῖν καὶ διώκεσθαι παρ' αὐτοῦ, πρῶτον μὲν φόνον, ἔπειτα δὲ τιμὴν δηλοῖ.

Δύο κεφαλὰς ἔχειν συζυγίαν φίλων δηλοῖ.

Δελφίνα ἰδεῖν [f. 28^v] ἀγγελίαν καλὴν σημαίνει. 15

Δαίμονας ἰδεῖν στενοχωρίαν δηλοῖ.

Δῶρα ἀποστεῖλαί τινι, ὁράτω μὴ ζημίαν ὁ ἰδὼν πάθῃ.

Διαθήκην ποιήσασθαι ἀποτυχίαν πραγμάτων σημαίνει.

Δράκοντα ὁ ἰδὼν εἰς τὸν ἑαυτοῦ εἰσιόντα οἶκον, καλὸν αὐτῷ ἔστι. 20

Δίκτυα χειρίσασθαι κακοπραγμοσύνην καὶ ἀποτυχίαν πραγμάτων σημαίνει.

Δύο ἡλίους ἰδεῖν μακροτέραν ζωὴν τῷ ἰδόντι σημαίνει.

Δυσωδίαν αἰσθέσθαι ἀκηδίαν σημαίνει.

Δῶρα λαμβάνειν κέρδος δηλοῖ. 25

Ἀρχὴ τοῦ E.

¹ Ἐνοπλον ἑαυτὸν ἰδεῖν, τιμὴν αἰφνίδιον ἄνευ κινδύνου σημαίνει.

² Ἐλάφους ἰδεῖν ἢ διῶξαι, φθόνον ἄνευ κινδύνου δηλοῖ.

³ Ἐλάφειον κρέας ἐσθίειν καλὸν σημαίνει.

⁴ Ἐλέφαντος ἐπικαθέζεσθαι μεγάλην τιμὴν δηλοῖ. 30

⁵ Ἐλέφанта ἰδεῖν ἢ διώκεσθαι ὑπ' αὐτοῦ, ἐπικράτειαν ἐχθρῶν σημαίνει.

2 χρυσοῦν δὲ τιμὴν, add. in marg. 4 δένδρον ἀρχοντων (l. ἀρχων).
 In marg. infer. : διδάσκειν καλὸν ση(μαίνει). δέσποινα ἢ θ(εοτό)
 κ(ο)ς (l. τὴν θεοτόκον) δηλοῖ. δράκων, βασιλεὺς κακός. 12 φό-
 νον : malim φθόνον vel φόβον. 24 αἰσθενθῆναι cod. ἀκηδίαν : num
 ἀηδίαν legendum? 31 ἢ m^a : καὶ m^l. In marg. exter. : ἔλα-

Ἐκδύομενον ἑαυτὸν ἰδεῖν, ἀρρώστοις μὲν καλόν, ἄλλοις δὲ δυσ-
χέρειαν δηλοῖ.

Ἐπιστολὴν ἀναγινώσκειν καινὴν, χαρὰν σημαίνει.

Ἐμπρησμὸν ἰδεῖν ἐν οἴῳ δῆποτε τόπῳ κίνδυνον δηλοῖ.

5 Ἐὔχεσθαι καλὸν καιρὸν δηλοῖ.

Ἐλευθερίαν λαβεῖν καθ' ὕπνους, ἔλευθέροις μὲν καλὸν καὶ κέρ-
δος, δοῦλοις δὲ κακόν.

Ἐλαίῳ περιχρῆσθαι ἢ ἀλείψασθαι, καλὸν καιρὸν σημαίνει.

Ἐλαιον πιεῖν ἀρρωστίαν σημαίνει.

10 Ἐλαίαν τρώγειν καλὸν δηλοῖ.

Ἐρπετὰ ἰδεῖν αὐστηρῶς πρὸς τινα ἐρχόμενα, ἐπανάστασιν ἐχ-
θρῶν σημαίνει.

Ἐσθῆτα ἀποδύσασθαι ζημίαν σκληρὰν δηλοῖ.

[F. 29] Ἐλάϊνον ἢ δρυῖνον ἢ ἀπὸ δάφνης στέφανον φορεῖν, πο-
15 ρεῖαν μετὰ κόπου σημαίνει.

Ἄρχὴ τοῦ Ζ.

Ζώσασθαι ἐν ὀράματι ταξειδίου πορείαν δηλοῖ.

Ζώνην ἀπολέσαι κακόν ἐστίν· καὶ κοπήναι, ὡσαύτως.

Ζῶον χαῶσαι ἔκπτωσιν τιμῆς μεγάλης σημαίνει.

20 Ἄρχὴ τοῦ Ἡτα.

Ἡλος συνάξει ἢ πῆξι ζημίαν δηλοῖ.

Ἡλιον ἰδεῖν καθαρόν, κέρδος σημαίνει.

Ἡλιον αἱματώδη ἰδεῖν ζημίαν δηλοῖ.

Ἡλίους δύο ἰδεῖν ἐξουσίαν καὶ καλὸν σημαίνει.

25 Ἡλιον ἀνατέλλοντα ἢ λάμποντα μὴ καθαρῶς ἰδεῖν κίνδυνον
κοσμικὸν δηλοῖ.

φον διώκεσθαι... (cetera evanida). εὐρεθῆναι ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι ἢ τῇ
οικίᾳ ἐκφυγόν, μέγαν κίνδυνον δηλοῖ. ἐνεκ[.τι?] ἴστασθαι,

ἔγκλημα δηλοῖ. 11 ἐχθρὸν cod. 14 δοῦνον
cod.

In marg. super. : ἔχενδρ (lege ἐχιδνα ?) ἐχθρός. εὐ-
νοῦχος, ἄγγελος. ἐκκλησία, ἐγκάλεσμα. ἐλαίας καρπός, καλόν. ἐλάδι,
θλίψεις. 16 In marg. exter. : ζάλη, πλοῦτος. ζώνην εὐρεῖν ἢ δέ-
ξασθαι, παρὰ.... αὔξησην ζωῆς καὶ καλὸν δηλοῖ. ζοῦπα πολυποι-

κίλη, ἀρρωστία. ζοῦπα ηερανέα (1. γερανέα), πλοῦτος. ζοῦπα
κοκκίνη, χαρά. ζοῦπα κίτρινος, νόσος. ζοῦπα ἄσπρη, χαρά. ζοῦπα
μαύρη, λύπη. ζοῦπα ὄχι ὀμίη, καλόν. 23 αἱματώδες cod.

24 καλόν] ἄλλην cod.

Ἡλιον καὶ Σελήνην τρέχοντας ἐν τῷ ἄμα ἰδεῖν ἀηθρίας καὶ μάχας σημαίνει.

Ἡλιον ἀπ' ἀνατολῆς ἐξιόντα ἰδεῖν πάγκαλον δηλοῖ.

Ἡλιον ἰδεῖν τρέχοντα ὑπὸ τῶν νεφελῶν κέρδος καὶ πρᾶξιν καλὴν σημαίνει. 5

Ἡλιον ἰδεῖν καὶ Σελήνην ὧδε κἀκεῖσε τρέχοντας χωρισμὸν ἀνδρογύνου δηλοῖ.

Ἡλιον ἀπὸ οὐρανοῦ ἰδεῖν πεσόντα, τῷ ἰδόντι καλὸν σημαίνει. ἄνακτι δὲ κακόν.

Ἄρχὴ τοῦ Θῆτα.

10

Θηρίον ἀνθρωπίνως λαλοῦν ἰδεῖν, ὄχλησιν δηλοῖ· καὶ θηρίοις συνεῖναι ὡσαύτως.

Θηρία ἰδεῖν πρὸς ἄλληλα μαχόμενα, φόβον ἄνευ κινδύνου σημαίνει.

Θηρίον δαμάσαι καὶ ταπεινῶσαι ἰδεῖν, μετ' ἐχθρῶν φιλιῶσαι 15 δηλοῖ.

[F. 29v] Θηρία ἰδεῖν τρέχοντα, τινὰς ταραχὰς σημαίνει.

Θέρος παρὰ καιρὸν ἰδεῖν ἀνθρώπων θάνατον δηλοῖ.

Θεὸν ἰδεῖν ἢ προσκυνεῖν ἢ ἐπερωτᾶν παντὸς πράγματος ἔλευθερίαν σημαίνει. 20

Ὁ Θεὸν ἰδὼν ἐξιόντα τοῦ οἴκου, οὗτος καταλείπει τὸν ἑαυτοῦ οἶκον.

Ὁ Θεὸν καταφιλήσας ὑπεύθυνος ἔσται οὐ μὲν οὐ προσδοκᾷ.

Θεὸν ἐν πλατεῖ τόπῳ ὄραν ἀμεριμνίαν δηλοῖ.

Θύραν ἰδεῖν τοῦ ἰδίου οἴκου ἢ χαλάσαι ἢ λείψαι, ἀποβολὴν τῆς 25 ἰδίας δηλοῖ γυναικός.

Θλασθεῖσα ῥάβδος κακὸν σημαίνει.

Θανῶν τις καθ' ὕπνου, δίχα φροντίδος ἔσται.

3 πανκαλόν cod.

10 In marg. exter.: θερμόν, κακόν. ἐν θαλάσῃ πεσεῖν χαρὰν μεγάλην σημαίνει). θανῶν, ἀμεριμνία. θάλασσα, ὁ κόσμος.

In marg. infer.: ἐν θαλάσῃ ἢ ποταμῷ ἰδεῖν ἑαυτὸν πεσόντα καὶ μὴ δυνάμενον ἀντιστῆναι (l. ἀντιστῆναι), λύπη. θέρος θανατικὸν σημαίνει). θηλυκὸν γυμνόν, τάφος. θολὸς οὐρανός, κακόν.

17 In marg. exter.: θυγατρὶ συγκοιτάζειν διάξενξιν σημαίνει).

21 οἴκου] + ἑαυτοῦ m^a.

Ἄρχῆ τοῦ Ἰῶτα.

- Ἰμάτια ἀμφιέννυσθαι λαμπρὰ ἰδεῖν τερπνότητα δηλοῖ.
 Ἰσχυρότερον ἑαυτὸν ἰδεῖν ἐπικέρδειαν πραγμάτων σημαίνει.
 Ἰππικὸν θεωρῆσαι μάχας καὶ ἀηδίας δηλοῖ.
 5 Ἰππου λευκοῦ ἐπικαθέζεσθαι ἐνθῆρης προσθήκην σημαίνει · Ἰππου δὲ ψαροῦ, ἀγγελίαν μετὰ ζημίας δηλοῖ · Ἰππου βαδίου, ὁδὸν ἐπικερδῆ σημαίνει · Ἰππου μεγάλου, προσθήκην ζωῆς δηλοῖ · Ἰππου μαύρου, (lacuna).
 Ἰππου πεσεῖν πτώσιν βίου δηλοῖ.
 10 Ἰσμαηλίταις συσχεθεῖς, καλὸν σημαίνει.
 Ἰχθύας θεωρῆσαι, ἐχθρῶν ἀνασόβησιν δηλοῖ.
 Ἰχθύας τρώγειν ἀηδίαν σημαίνει.
 Ἰχθύας τηγανίζειν τῆξιν δηλοῖ.
 Ἰμάτια φορεῖν ὀλοσήρικα φθόνον δηλοῖ.
 15 Ἰμάτια πλύνειν [f. 30] ἀηδίας καὶ αἰσχύνης ἀπαλλαγὴν σημαίνει.
 Ἰμάτια μεμολυσμένα ἢ ἐμπηλωμένα φορεῖν καλὸν δηλοῖ.
 Ἰπτασθαι δίχα πτερῶν τοῖς ἐν ξενιτεῖα καλόν, τοῖς δὲ λοιποῖς ἀσύμφορον.
 Ἰπτασθαι ἔνθεν κἀκεῖθεν καιροὺς ταραχώδεις σημαίνει.
 20 Ἰστὸν ἄνδρα ὑφαίνειν μάχην σημαίνει.
 Ἰμάτια πολύχροα φορεῖν φόβον καὶ τιμωρίαν δηλοῖ.
 Ἰμάτια ἀπολέσαι θλίψιν δηλοῖ.
 Ἰμάτια λευκὰ φορεῖν χαρὰν δηλοῖ, κίτρινα δὲ ἀρρωστίαν · τὰ δὲ πράσινα καλὴν πίστιν σημαίνει.
 25 Ἰστὸν ἰδεῖν ὑφαινόμενον ἄνευ ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς καλὸν δηλοῖ.

Ἄρχῆ τοῦ Κάππα.

- Κοδίμεντα ἐσθίειν ἀγγελίαν αἰσχρὰν σημαίνει.
 Κολόκωνθαν ἐσθίειν ἀρρωστίαν δηλοῖ.
 Κηρὸν ἰδεῖν ἢ χειρῖσαι ἀγαθὴν ἀγγελίαν σημαίνει.
 30 Κονδάκια ἀναγνῶσαι ἢ ἰδεῖν ἀναγινωσκόμενα εὐτυχίαν καιρῶν δηλοῖ.
 Κύμβαλα ἰδεῖν κυμβαλιζόμενα ἢ κρατούμενα ἢ ὀρχουμένους μάχην καὶ θρηγνον σημαίνει.

1 In marg. exter. : ἰέραξ, καλόν. Ἰπτασθαι μετὰ θεοῦ τόπον ἀλλαγὴν σημαίνει). Ἰπτασθαι μετὰ πτερῶν πλεῦσαι εἰς τόπον σημαίνει).
 7 μεγάλου] μεγ cod. 10 Ἰσμαηλίταις πιασθεῖς, καλόν.
 29 κηρόν] ὁ κηρόν cod.

- Κατώφορον κατέρχεσθαι καλὸν δηλοῖ.
 Κολόβιον ἰδεῖν κέρδος διὰ γυναικὸς σημαίνει.
 Κόρεις θεωρῆσαι ἢ ψηλαφῆσαι βάρος ἡμερῶν δηλοῖ.
 Κόρακας ἢ κορώνας θεωρῆσαι κραζούσας ἐπικερδῆ προᾶξιν ση- 5
 μαίνει.
 Κύνας θεωρῆσαι ἢ διώκεσθαι ὑπ' αὐτῶν ἔχθραν μεγάλην δηλοῖ.
 Κιθαρίζειν δυσημερίας δηλοῖ.
 Κεράσια φαγεῖν [f. 30^v] ἢ ψηλαφῆσαι ἀρρωστίαν σημαίνει.
 Κηρία ἰδεῖν ἀπτόμενα καιροὺς καλοὺς δηλοῖ.
 Κηροὺς δὲ ἐσβυσμένους κρατεῖν τοῦναντίον. 10
 Κηροὺς πάλιν κρατεῖν οὕτως περιαργίαν σημαίνουσιν · εἰ μὲν
 παχεῖς, εἰς χρόνους · εἰ δὲ λεπτοί, εἰς μῆνας καὶ ἡμέρας, κατὰ
 τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν αὐτῶν.
 Κρημνοῦ ἐκπεσεῖν κακὸν δηλοῖ.
 Κρέας ἀνθρώπειον ἢ φαγεῖν ἢ ψηλαφῆσαι, ἀλλοτρίαν οὐσίαν 15
 λήψεσθαι σημαίνει.
 Παρὰ καμήλου διώκεσθαι ἀνάγκην παρὰ δυνατοῦ προσώπου
 δηλοῖ.
 Καμήλου ἐπικαθέζεσθαι κέρδος σημαίνει.
 Κόμητα ἰδεῖν τινα γενόμενον οὐ καλὸν δηλοῖ τοῖς ἐν πράγμασι 20
 οὔσιν ἢ δικαζομένοις.
 Κάμηλον διώκειν καλὸν σημαίνει.
 Κλῆμα κατέχειν ἔγκλημα δηλοῖ.
 Κυνηγὸν ἑαυτὸν ἰδεῖν ἢ ἐν θήρῳ τρέχοντα κέρδος σημαίνει.
 Κεραυνοὺς θεωρῆσαι δούλοις μὲν ἀγαθόν, τοῖς δὲ λοιποῖς καὶ 25
 μάλιστα πένησι οὐκ ἀγαθόν · ἀσύμφορον γάρ.
 Καρδίαν οἶαν δὴ τινα φαγεῖν κατὰ τὸν οἶκον τοῦ ἰδόντος μάχην
 σημαίνει.
 Καλεῖσθαι τινα καὶ μὴ ἀποκρίνεσθαι, δεινὸν ἐστίν · ἂν δὲ ἀπο-
 κριθῆ, καλὸν δηλοῖ. 30
 Κηλήτην ἑαυτὸν ἰδεῖν, ἐν πολλοῖς ἐμπεσεῖται κακοῖς ὁ ἰδὼν.
 Κατακομμένον ἑαυτὸν ἰδεῖν κέρδος σημαίνει.

1 κατώφερον cod. In marg. exter. : κατου... γυνή δολία. κου-
 ρεύεσθαι σιδήρῳ λύπην σημαίνει). κλειδίον, γνώσεως τρόποι.
 κλαίων, χάρις. κλῆμα, ἐγκάλεσμα. κρημνός, κακόν. κριοί,
 ἀθρόντης. κορίκι (κηρύκιον ?) θα... μόν. In marg. infer. : κόρακα
 κρατῶν φίλον ξένον σημαίνει). κτένην (l. κτένιον), κακόν. καμηλαύχι,
 καλόν. 7 κιθαρίζον cod. 10 τοῦναντίαν cod. 15 οὐσίαν
 incertum.

- Κεφαλήν ιδεῖν πολιὰς ἔχουσαν, κέρδος καὶ τοῦτο δηλοῖ.
 Ἐν κλίῃ ἀφοδεῦσαι ἀρρωστίαν σημαίνει.
 Εἰς κατάρτιον ἀναβαίνειν, ὀλίγον τι καλὸν δηλοῖ.
 Κωφὸν ἑαυτὸν ιδεῖν ἀμεριμνίαν σημαίνει.
- 5 Κεφαλήν ἑαυτοῦ κεκαρμένην ιδεῖν [f. 31] ζημίαν δηλοῖ.
 Κεφαλήν καλλωπίζειν ἢ λούειν καλὸν σημαίνει.
 Κεφαλὰς νεκρῶν λαβεῖν κέρδος ἀπὸ ἐξουσιαζόντων δηλοῖ.
 Κεφαλήν ἀποπλύνειν ἐλευθερίαν πάσης ὀχλήσεως σημαίνει.
 Καρούχας ἐπικαθεσθῆναι ἀρρωστίαν σημαίνει.
- 10 Κῦνα ιδεῖν παίζοντα μετὰ σοῦ, φιλίαν μετ' ἐχθροῦ σου <σημαίνει>.
 Κῦνα ἑαυτὸν ιδεῖν προσδοκίαν πολυχρονίου ἀποδημίας δηλοῖ.
 Κῦνας ὑλακτοῦντας ἀκούειν ἐνέδρας ἐχθρῶν σημαίνει.
 Κρέα ἐφθὰ ἐσθίειν καλὸν δηλοῖ.
 Κρέας γυναικεῖον ἐσθίειν ἀπροσδόκητον κέρδος σημαίνει.
- 15 Κῦνας πλείστους ιδεῖν ἐχθρῶν ἀποσόβησιν δηλοῖ.
 Κολυμβᾶν ἐλευθερίαν πολλῶν κακῶν σημαίνει.
 Κόσμια βαστάζειν τιμὴν μετὰ φρονήσεως δηλοῖ.
 Κόρην μικρὰν λαβεῖν τιμὴν ἀξάνουσαν σημαίνει.
 Κρέας ὠμὸν ἐσθίειν πορνείαν δηλοῖ.
- 20 Κλαίειν καλὸν δηλοῖ.
 Καθεσθῆναι ἐφ' ἄμαξαν ἐχθραν καὶ λόπην σημαίνει.
 Κλάδον ἀπὸ δένδρου κλάσαι ἀποχὴν φίλου δηλοῖ.
 Κωπηλατεῖν τεθορυβημένον καιρὸν δηλοῖ.
 Καταπεπτωκότα ιδεῖν ἑαυτόν, ἐπήρειαν σημαίνει.
- 25 Κασσύματα ἀποπίπτοντα ἐξ ὑποδημάτων ἐμπόδιον δηλοῖ.
 Κάτω ἵστασθαι πάθος ζημίας σημαίνει.
 Κρέας λεόντειον ἐσθίειν νίκην κατ' ἀντιδίκον δηλοῖ.
 Κάρυα σεσωρευμένα ἐν οἴῳ δῆποτε τόπῳ ιδεῖν κέρδος μέγαν
 σημαίνει.
- 30 Καρύας ξύλον εὐρεῖν χρήσιμον, εὐρεῖν πρᾶγμα δηλοῖ.
 Κίτρινον ὄπώραν εὐρεῖν ἢ μεταχειρίζεσθαι ἢ ἐσθίειν ἀρρωστίαν
 σημαίνει.
 Κυβάρισσον ιδεῖν ἐν τινι τόπῳ εὐγενῆ γυναῖκα ιδεῖν δηλοῖ.
 [F. 31^v] Κύνειον γάλα πίνειν φόβον καὶ νόσον μακρὰν δηλοῖ.
- 35 Ἐὰν ἴδῃ τις κῦνα δακόντα καὶ σειόντα τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀτιμίαν
 παρὰ ἐχθρῶν σημαίνει.
 Κράββατον ἐστρωμένον καλῶς ιδεῖν ζωὴν καλὴν μετὰ γυναῖκα
 δηλοῖ.

10 σημαίνει addidi. 34 In marg. exter. : συγκοιτάζειν τῷ ἀποδημοῦντι τῷ συνενύφ καλόφ.

Κοπέλαν ιδεῖν χαρὰν σημαίνει.

Κρέας κυνὸς ἐσθίειν ἐπικέρδειαν ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ σημαίνει.

Κάτου δὲ κρέας ἐσθίειν κέρδος ἀπὸ κλέπτου δηλοῖ.

Κάτου ὄνου πιπληγῆναι νόσον ὀξυτάτην δηλοῖ.

Κάτω πολεμῆσαι καὶ δεσμεῦσαι τοῦτον κλέπτῃν δεσμεῦσαι δη- 5
λοῖ.

Κορώναν εὐρεῖν ψευδολόγον εὐρεῖν τινα δηλοῖ.

Κώνωπας ιδεῖν θλίψιν καὶ μέριμναν σημαίνει· κωνώπων δὲ
πλήθος, πλήθος ἐχθρῶν δηλοῖ.

Καρκίνον φαγεῖν ἀπὸ ἀνδρὸς στρεβλοῦ κέρδος σημαίνει. 10

Κατακλείεσθαι εἰς ἑαυτὸν ιδεῖν ἰσχυρὰν νίκην κατ' ἐχθρῶν σου
σημαίνει.

Καυλὸν τὸν ἴδιον ιδεῖν ἰσχυρόν, τιμὴν καὶ τέκνον κτήσασθαι
δηλοῖ.

Καυλοῦ κοπέντος θάνατον τέκνου καὶ τιμωρίαν σημαίνει. 15

Κόπρον ἀνθρωπείαν εὐρεῖν κέρδος ἀδίκον εὐρεῖν σημαίνει·
κόπρον δὲ ταύτην φαγεῖν ἐφάμαρτον κέρδος δηλοῖ.

Ἄ ρ χ ἦ τ ο ὕ Δ ά μ β δ α.

Λευκὴν ἐσθῆτα φορεῖν μαλακίαν σημαίνει.

Λιθαζόμενον ιδεῖν ἑαυτὸν κατηγορίαν παρ' ἐχθρῶν δηλοῖ. 20

Λαροδὶ χειρίσασθαι θάνατον συγγενῶν δηλοῖ.

Λαθύρους συνάγειν ἀρρωστίαν σημαίνει.

Λύκον ιδεῖν αὐστηρῶς εἰς σεαυτὸν ἐρχόμενον, ἐχθρῶν ἀνά-
δειξιν δηλοῖ.

Λέοντα ιδεῖν ὡσαύτως ἐρχόμενον, μέγαν ἐχθρόν δηλοῖ. 25

Λέοντα τρέχοντα ιδεῖν ἐπικερδὲς πρᾶγμα σημαίνει.

[F. 32] Λίθον ἀκοντίσαι ζημίαν δηλοῖ.

Λίθους συλλέγειν ἀρρωστίαν σημαίνει.

Ληστὰς ιδεῖν κέρδος δηλοῖ.

Λύχρον καιόμενον ιδεῖν ἀποκρυβὴν πραγμάτων σημαίνει. 30

Λύκον φαγόντα ιδεῖν λύτρωσιν μεγάλης ὀχλήσεως δηλοῖ.

Λάκκῳ καθεσθῆναι ιδεῖν κακόν ἐστι.

Λούπην ἐὰν ἴδῃς, στρατιώτην ἐλθόντα ἴδοις.

Λούπην ἀποκτεῖναι ἄνδρα ἀναιδῆ πατάξεις.

1 κοπέλαν incertum. 2 ἀπὸ τοῦ] πλντου cod. 11 κατακλείε-
σθαι cod. In marg. exter. : ἐν κόπρω περιπατεῖν ἀργίαν ση(μαίνει).
22 λαθυρόν, ut vid., cod. 27 In marg. exter. : λύχρον ἀποθανόντος

Λαγωῦ κρέας ἐφθόν ἐσθίων, νόσον καὶ πλοῦτον ἀπὸ γυναικὸς κομίσαιο.

Λαγῶν δὲ καταδιώκων γυναικα πόρνην ποθήσει.

Ἄρχῆ τοῦ Μ ὕ.

- 5 Τὸ μετὰ μείζονος συλλέγειν τι, κέρδος σημαίνει.
 Μείζονι συγκαθίσει τὸ αὐτὸ σημαίνει.
 Μεθύοντα ἰδεῖν ἑαυτὸν ἀρρωστίαν σημαίνει.
 Μάγους θεωρῆσαι αἰσχύνην καὶ κατηγορίαν δηλοῖ.
 Μύλωνα ἐὰν ἴδῃς, ἀμεριμνίαν πραγμάτων σημαίνει.
- 10 Μητέρα ἰδεῖν ζῶσαν κἂν τεθνηκυία ἦ, κέρδος σημαίνει.
 Μικροὺς μαργάρους ἰδεῖν ἢ ψηλαφῆσαι κακοπραγίαν δηλοῖ·
 κρῖνουσι δὲ αὐτοὺς καὶ εἰς δάκρυα.
 Μικρὸν ὄντα τὴν ἡλικίαν μείζονα ἰδεῖν κέρδος σημαίνει· τὸ
 ἀνάπαλιν δὲ ζημίαν.
- 15 Μάρμαρα ἰδεῖν ἢ ψηλαφῆσαι ἀρρωστίαν δηλοῖ.
 Μῆλα φαγεῖν ἢ κρατεῖν ἔρωτα μετὰ γυναικὸς σημαίνει.
 Μητέρα ἰδεῖν ἐν πορνείᾳ κίνδυνον δηλοῖ.
 Μελίσσας ἐξιούσας ἰδὼν, ἐχθροὺς κατὰ σοῦ νόει.
 Μελίσσας ἐσθίειν λύπην σημαίνει.
- 20 Μέλι σύγκληρον εὐρών, πλοῦτον μετὰ βίας εὐρήσεις.
 Μέλι ἐψητὸν μετὰ ἀρωμάτων ἐσθίειν θλίψιν σημαίνει.
 Μνίας ἰδεῖν ἐν τόπῳ [f. 32^v] μήνυμα ἐχθρῶν σημαίνει.
 Μύρμηκας ἐν οἴκῳ ἰδεῖν ταχὺν θάνατον δηλοῖ.
 Μύρμηκας ἰδεῖν εἰς τὸν σὸν οἶκον ἐπερχομένους, νόσον δηλοῖ
- 25 καὶ φαμίλιας πλῆθος.
 Μύρμηκας σιτοφόρους ἰδεῖν τοῦ σοῦ οἴκου ἐξερχομένους νόσον
 καὶ κακῆς φαμίλιας λύτρωσιν σημαίνει.
 Μιμῶ ἰδὼν, ἐχθρὸν πλούσιον καὶ ὀλιγοδύναμον θεάσῃ.
 Μανιάκιν φορεῖν μετὰ λίθων μαργάρων ἀξίωμα δηλοῖ.

ἀπειν λαμπρὰν ζωὴν ση(μαίνει). 1 ἐφθόν]+δ cod. 4 In marg. ext. : ἐν μνημείῳ ἰδεῖν εἰσιόντα καὶ εἰσκληϊόμενον εἰς ἐγκλημα ἐμπόδιον ση(μαίνει). In marg. inter. : τὸ μετὰ θεοῦ ὀμιλεῖν ἀνέλπιστον κέρδος ση(μαίνει). 11 κακοπραγίαν cod. 24 ἀπερχομένους cod. In marg. ext. : μαγρον(μάγειρον?) ἑαυτὸν ἰδεῖν ἀπόλαυσιν

Ἄρχὴ τοῦ Νϛ.

- Νοσσιὰς πετηνῶν προσθήκην βίου σημαίνει.
 Νεκρὸν ἰδεῖν ἰστάμενον κέρδος σημαίνει.
 Νεκροὺς ὄραν νέκρωσιν πραγμάτων δηλοῖ.
 Νεκρὸν ἑαυτὸν ἰδεῖν ζημίαν σημαίνει. 5
 Νεφέλας ἰδεῖν τρεχούσας ἀγῶνα πραγμάτων δηλοῖ.
 Νύμφην ἐξιέναι τοῦ οἴκου θάνατον δηλοῖ.
 Ναὸν μετὰ θεοῦ ἰδεῖν τιμὴν σημαίνει.
 Νύμφη περιτεθεισα κόσμια ταχέως τεθνήξεται.
 Νεῦμά τι ποιῆσαι τιμι μυστήριον ἐξειπεῖν σημαίνει. 10
 Νεῦσας γυναικί, χαρὰν εὐρεῖν δηλοῖ.
 Νοσῆσαι καὶ ἀπαγορευθῆναι πλοῦτον ἐλάττονα σημαίνει.

Ἄρχὴ τοῦ Ξι.

- Ξένον ἑαυτὸν ἰδεῖν ποικίλης ζωῆς δηλωτικόν ἐστι.
 Ἐν ξένῳ τόπῳ ἑαυτὸν ὄραν αἰφνίδιον κέρδος σημαίνει. 15
 Ξένους ἰδεῖν ἐν οἴκῳ φθόνον σημαίνει.
 Ξυρῖζεσθαι ζημίαν σημαίνει.
 Ξύλινον εἶδωλον προσκυνῆσαι, δέησιν ποιῆσαι δηλοῖ πρὸς τινα,
 καὶ οὐκ εἰσακουσθήσεται.
 [F. 33] Ἐπὶ ξένης τις ὄν, ἐὰν ἴδῃ νεκρῶν ἀνάστασιν, θεάσεται 20
 ταχέως τὰ ἴδια.
 Ξανθοὺς σφήκας θεωρῆσαι κοῦρσον ἐχθρῶν σημαίνει.
 Ξένον δέξασθαι παρὰ τινος ὄνον χαρὰν ἀπροσδόκητον δηλοῖ.
 Ἐν ξένῳ στρώματι ἐπὶ κλίνης κειμένῳ εἰ ἴδοι τις πεσεῖν, χαρὰν
 καὶ ἐξουσίαν σημαίνει. 25
 Ξένην χώραν ἰδεῖν θεριζομένην σφαγὰς ἀλλοτρίας δηλοῖ.
 Ξηρὸν πλίνθον εὐρεῖν πλοῦτον σημαίνει.
 Ξένῳ ἵππῳ ἐπικαθίσει χαρὰν μετὰ γυναικὸς ἀλλοτρίας ση-
 μαίνει.
 Ξηρὸν τυρὸν ἐσθίειν πονηρὸν προᾶγμα σημαίνει. 30

Ἄρχὴ τοῦ Ο.

Ὅπλα βαστάσαι ἀσφάλειαν πραγμάτων δηλοῖ.

ἀλλοτρῶν πραγμάτων δηλοῖ. 31 In marg. exter. : ὁμιλεῖν μετὰ ἀγ
 γέλων χαρὰν καὶ νίκην κατ' ἐχθρῶν ση(μαίνει). ὡσαύτως δ' εἰ μετὰ ἀγ
 (ι)ων (vel ἀρ(χαγγέλ)ων?). ὁμιλεῖν μετὰ ἐπάροχον θόρυβον ση(μαίνει).

- Ὅπλα χειρίσασθαι ἔλευθερίαν παντὸς κινδύνου σημαίνει.
 Ὅξος πιεῖν μάχας δηλοῖ.
 Ὅνου μαύρου ἐπικαθεσθῆναι θάνατον σημαίνει.
 Ὅνους ἰδεῖν, μεγάλας ὀχλήσεις δηλοῖ.
 5 Ὅνους λευκοὺς ἰδεῖν ἢ ἐπ' αὐτῶν καθεσθῆναι δόξης τιμὴν σημαίνει.
 Ὅνους ὀγκανίζοντας ἰδεῖν ἢ λελουμένους ἢ τρέχοντας φθόνον σημαίνει.
 Ὅνους ἀροτριῶντας ἰδεῖν ἀπραξίαν μετὰ ζημίας δηλοῖ.
 10 Οὐρανὸν πυρῶδη ἰδεῖν κοσμικὴν ὀχλήσιν σημαίνει.
 Οὐρανοῦ ἄφρασθαι πᾶσι δυσκολίαν σημαίνει.
 Οὐρανὸν χαμαὶ πεσεῖν ἐμπόδιον πραγμάτων δηλοῖ.
 Ὅφιν ἐν κλίνῃ ἰδεῖν ἄγαμον γυναῖκα σημαίνει γήμασθαι·
 ἐχούσης δὲ [f. 33^v] ἀνδρά, χηρείαν δηλοῖ.
 15 Ὅδόντας ἀποβαλεῖν συγγενῶν θάνατον σημαίνει· ἀνενεγκεῖν δὲ
 πάλιν ὀδόντας κέρδος δηλοῖ.
 Ὅδόντας καθαρίζειν, ἀλλοτρίους καμάτους φαγεῖν σημαίνει.
 Ὅδόντας ἄνευ πόνων ἐκβαλεῖν ἀμεριμνίαν δηλοῖ.
 Ὅδόντας μέλανας ἔχειν ἢ πᾶν λευκοὺς ἀρρωστίαν σημαίνει.
 20 Ὅφιν σεαυτοῦ ἐὰν ἴδῃς ἐν ὕδατι, μακροχρονίσεις· ὄφιν δὲ τὴν
 σὴν καθαρὰν ἐὰν ἴδῃς, καλὸν σημαίνει· τὴν αὐτὴν δὲ σαπρὰν ἐὰν
 ἴδῃς, πολλοῖς κακοῖς ἐμπεσεῖ.
 Ὅρνις ἰδεῖν ὠῶν ἐπικαθημένας καλὸν σημαίνει.
 Ὅργανα ἕδοντα ἀκοῦσαι γειτόνων μάχην δηλοῖ.
 25 Ὅστᾶ ψηλαφήσαι κέρδος σημαίνει.
 Οἶνον μέλανα πιεῖν ἐλάττωσιν σώματος δηλοῖ.
 Οἶνον ἀπλῶς πίνειν (lacuna circiter decem literarum).
 Οἶνου χυθέντος, μάχης κατάπανσιν δηλοῖ.
 Ὅφθαλμοὺς μικροὺς ἰδεῖν ζημίαν σημαίνει.
 30 Ὅφθαλμοὺς ἀποβαλεῖν θάνατον δηλοῖ.
 Ὅπώρας κίτρινας ἢ οὐκ ὀφθαλμοὺς τρώγειν ἀρρωστίαν σημαίνει.
 Ὅπώρας ἐγκαίρους ἰδεῖν καλὸν δηλοῖ.
 Ὅστᾶ ἐκλέγεσθαι οἷα δήποτε φίλους πιστοὺς ἀποβαλεῖν σημαίνει.
 35 Ὅνυχας ἔχειν μεγάλους ἀμεριμνίαν πραγμάτων δηλοῖ.

7 ὀγκανίζοντας cod.

10 οὐρανὸν πτύσαι διάταξιν ση(μαίνει).

πυρῶδες cod.

In marg. exter.: ἐν πληρῷ περιπεσῶν ἐν κακοῖς ἀλλοτρίων πραγμάτων ἐμπεσεῖται. ἐν καλῇ ὁδῷ καὶ λεία βαδίζειν ἔλευθερίαν πραγμάτων μετὰ κέρδους δηλοῖ.

28 μάχην cod.

31 πλὴν κίτρον add. m^a in marg.

- ἽΟνυχας ἐσθίειν, ἄλλοτρίους καμάτους φαγεῖν σημαίνει.
 ἽΟμίχλην ἐπάνω γῆς ἰδεῖν πραγμάτων ἀνωμαλίαν δηλοῖ πάσης
 τῆς οἰκουμένης.
 ἽΟρχηστὰς ἰδεῖν ἰλαρότητα σημαίνει.
 Οἶνον λευκὸν πίνειν ἰλαρότητα δηλοῖ· μεθ' ὕδατος δέ, ἀηδίαν 5
 βαρεΐαν.
 [F. 34] ἽΟφιν ἀποκτείνας, τὸν ἐχθρόν σου νικήσεις.
 ἽΟρπιθας ἐναλλοῦς ἰδεῖν ἢ ψηλαφηῖσαι ποθοῦμενον εὐρεῖν πρᾶγμα
 σημαίνει.

ἽΑρχὴ τοῦ Π.

10

- Πύργον πεσόντα ἰδεῖν θάνατον ἄρχοντος μεγάλου σημαίνει.
 Πέτρας καθεσθῆναι ἐλπίδας χρηστὰς δηλοῖ.
 Πόδας κοπῆναι ἀργίαν πραγμάτων σημαίνει.
 Πετεινὰ κρατεῖν ἀπροσδόκητον κέρδος δηλοῖ.
 Πηγὴν ὕδατος ἰδεῖν θλίψεως λύτρωσιν μεγάλης δηλοῖ· ἂν δὲ 15
 καὶ πῆλ, ἀγγελίαν σημαίνει· εἰ δὲ πλεῦση ἢ κολυμβήσῃ ἐν αὐτῇ,
 νόσον δηλοῖ.
 Πηγὴν εἰς τὸν οἶκον ἰδεῖν ἀναβρῦσαι κέρδος σημαίνει.
 Πλαγιῶς ἀνέρχεσθαι, κάματον σημαίνει· κατελθεῖν δέ, καλὸν
 καιρὸν δηλοῖ. 20
 Πίθους ἰδεῖν ἢ ἐν αὐτοῖς παρακῦψαι κακὴν ἀγγελίαν σημαίνει.
 Πλοῦσιον ἑαυτὸν ὁ ἰδὼν πτωχεύσει.
 Πλανώμενον ἰδὼν ἑαυτὸν μεγάλως στενοχωρηθήσεται.
 Πεζὰ τρέχειν διάφορον σημαίνει.
 Πεζὰ πολεμίζειν τιμὴν δηλοῖ. 25
 Προβάτοις ὀμιλεῖν ἀρρωστίαν σημαίνει.
 Πρόβατα κείραι ζημίαν δηλοῖ.
 Πρόβατα προεκπέμψαι κέρδος σημαίνει.
 ἽΕὰν ἐπὶ μαύρων προβάτων ἐπικάθῃ, ὄρα μὴ πως καὶ τὰ σὰ ἰμά-
 τια ἀπολέσῃ· ἐπὶ δὲ λευκά, καλὸν σημαίνει. 30
 Πρόβατα εὐπορηῖσαι πλεῖστα ἀμελγόμενα πλοῦτον καὶ χαρὰν
 δηλοῖ.
 Πρόβατα ποιμαίνειν καὶ ἀπολέσαι ταῦτα, πτωχείαν μεγάλην
 σημαίνει.
 Πρόβάτων γάλα πίνειν χαρὰν σημαίνει. 35

10 In marg. exter. : παρακῦψαι ὑπόθεν ἀφροντίδαν ση(μαίνει).
 14 ἀπροσδόκητος cod. 23 ἰδεῖν cod.

Προβάτου κρέας ὠμόν ἐσθίειν ἰδίαν φήμην κακὴν σημαίνει.

Πρόβατον ἐάν ἴδῃ τις ἐκδαρμένον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, θάνατον οἰκεῖον σημαίνει.

Προβάτων κεφαλὰς ἐσθίειν, κέρδος ἀπροσδόκητον καὶ μακρὰν 5 ζώην σημαίνει.

[F. 34^v] Προβάτου ἦπαρ ἐσθίειν χρυσίον μέγιστον σημαίνει.

Πέπερι ἢ σινάπῃ ψηλαφᾶν, νόσον, θλίψιν καὶ κλαυθμὸν σημαίνει.

Πέπερι ἀγοράζειν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ μάχην δηλοῖ · τὸ αὐτὸ ἐσθίειν τιμωρίαν σημαίνει.

10 Παιδίον τεθνεὸς ἰδεῖν καλὴν ἐλπίδα καὶ κέρδος σημαίνει.

Παιδίον ἰδεῖν γηράσαν θλίψιν καὶ ἀπώλειαν σημαίνει.

Παίζειν μετὰ παιδίου τάχιον κέρδος δηλοῖ.

Πετευνὸν οἶον ἂν ἴδῃς ὅτι ἐδέξω, δόξαν καὶ πρᾶξιν καλὴν δηλοῖ.

Συμπαίζειν καταμόνας παιδίῳ χαρὰν σημαίνει.

15 Πλήθος τετραπόδων ἰδεῖν ἄκαιρον κάματον δηλοῖ.

Πόρνας ἰδεῖν καὶ μετ' αὐτῶν συνδοιᾶσαι αἰφνίδιον ταραχὴν σημαίνει.

Πλοῖον ἰδεῖν ἐν πελάγει τρέχον μεγάλην χαρὰν δηλοῖ.

Πλέειν καθ' ὕπνου καλὸν σημαίνει.

20 Πλοῖον καιόμενον ἰδεῖν θόρυβον σημαίνει.

Πλοῖον ἰδεῖν ἐν ξηρᾷ ἰστάμενον ἐν ἰδίῳ οἴκῳ λύπην δηλοῖ · ἐάν δὲ ἀρμενίζῃ ἐπὶ χέρσου, ἀπώλειαν σημαίνει.

Πλοῖον πεφορτισμένον ἀπὸ μακρόθεν ἰδεῖν καλὴν ἀγγελίαν σημαίνει.

25 Πλέειν ἐν σκοτεινοῖς τόποις ἀρρωστίαν σημαίνει.

Πατέρα ζῶντα ἢ τεθνεῶτα ἰδεῖν χαρὰν σημαίνει.

Πορφύραν οἶαν δηποτοῦν ἰδεῖν ἀρρωστίαν σημαίνει.

Παστέλι δέξασθαι ἢ ἐσθίειν κέρδος σημαίνει.

30 Προσφάγια ἤγουν βρώματα διάφορα καὶ πλεῖστα φαγεῖν ἐταιρεῖαν μετὰ κέρδους σημαίνει.

Προάστεια κοιόμενα ἰδεῖν ἀποτυχίαν σημαίνει.

Προαγορεύοντά σοι θεωρῆσαι μάχην σημαίνει.

Ποντικὸς ἢ γαλᾶς ἰδεῖν τινα ἐν τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ διάγοντας ξένα πρόσωπα μετὰ κέρδους δηλοῖ.

35 Πετευνὰ πρὸς ἄλληλα μαχόμενα μάχην σημαίνει.

6 In marg. exter. : πόδας τούτου ἐσθίειν ὕγιαν σημ (αίνει).

παιδί γενειάτον ἰδεῖν τιμὴν μεγίστην ση(μαίνει). 12 παίζον cod.

[F. 35]

Ἄρχὴ τοῦ P.

- Ῥεφάνων ψηλαφᾶν ἢ ἐσθίειν αὐτά, φυλακτέον ἀπὸ δηλητηρίου.
 Ῥεφάνας ἐν τραπέζῃ παρατιθεμένας ἰδεῖν βουλὴν κακὴν ἐγγεῖραι
 δηλοῖ.
 Ῥεφάνας σπεῖρειν ἢ μεταφουτεῦσαι κακοπραγμοσύνην καὶ δια- 5
 βολὴν σημαίνει.
 Ῥητίνην ἢ πίσσαν ἢ τεάφην ἰδεῖν βίαν τινὰ σημαίνει.
 Ῥοφᾶν ἐν ὕπνῳ φάρμακον νόσου σημαίνει.
 Ῥόδα συνάγειν χαρὰν ἀπὸ ἀνθρώπου πονηροῦ δηλοῖ.
 Ῥόδα ἄντιζόμενα ἰδεῖν ἐν οἴκῳ μεγάλην χαρὰν καὶ καλὴν ἀγ- 10
 γελίαν σημαίνει.
 Ῥάβδον κρατεῖν ἐν ὕπνῳ φίλον καλὸν σημαίνει.
 Ῥάβδον πεσεῖν ἀπὸ χειρῶν ἢ κλασθῆναι φίλων καλῶν ἀποβολὴν
 σημαίνει.
 Ῥάβδῳ τύπαι τινα εὐεργεσίαν εἰς τὸν τυφθέντα δηλοῖ. 15
 Ῥοιὰν ψηλαφῆσαι, εἰ μὲν γλυκεῖά ἐστι, πλοῦτον ἀπὸ ἀνδρός
 πλουσίου σημαίνει· εἰ δὲ ὀξώδης, θλίψιν δηλοῖ.

Ἄρχὴ τοῦ Σίγμα.

- Σταυρωθέντα ἰδεῖν ἑαυτόν, ἀπὸ μεγάλου προσώπου τιμὴν ση- 20
 μαίνει.
 Στέφανον οἶον δῆποτε λαβεῖν ἰλαρότητα σημαίνει.
 Στέφανον ἐπὶ κεφαλῆς βαστάζειν μεγάλην τιμὴν σημαίνει.
 Στέφανον σὺν βαίῳ δέξασθαι ἐχθρῶν ἐπικράτειαν δηλοῖ.
 Στέφανον ἀπὸ ῥόδων βαστάζειν κατὰ τὸν καιρὸν αὐτῶν, καλὸν
 σημαίνει· εἰ δὲ παρὰ καιρὸν, βάσανον δηλοῖ. 25
 Στέφανον ἀπὸ δάφνης ἔχειν πᾶσι καλὸν σημαίνει.
 Στέφανον ἀπὸ κυπαρίσσου ἔχειν ἄρρωστίαν σημαίνει.
 Στέφανον χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν ἔχειν ἄρρωστίαν καὶ τοῦτο ση-
 μαίνει.
 Στέφανον διὰ λίθων μαργάρων φορεῖν μεγάλην τιμὴν δηλοῖ. 30
 Σάκχαρ εὐρών, κέρδος μέγα σημαίνει.
 Σῶμα χλωρὸν ἔχειν ἐμπόδιον πραγμάτων δηλοῖ.

3 παραθεμένας cod. 19 In marg. exter. : ἐν σελλίῳ (1.σελλίῳ)
 ξυλίνῳ καθίσαι ἀξίαν δηλοῖ. σελλίν(ου) (1. σελλίου?) ξένου
 ἐπικαθίσαι ξένη γυναικί τινος συγκοιτάσαι δηλοῖ.

Σύζυγον ἑαυτοῦ ἰδεῖν φίλους καλοὺς ἢ ἀγαθὴν προᾶξιν εὐρεῖν δηλοῖ.

Σύζυγον ἑαυτοῦ εἰς πορνείαν καθεζομένην ἰδεῖν, οἰκείον κίνδυνον σημαίνει.

5 Σύζυγον βασανίζειν ἀποβολὴν ἐνθήκης σημαίνει.

Συμποδισμόν φορεῖν θλίψιν μακρὰν σημαίνει.

Σελήνην αἱματηρὰν ἰδεῖν ζημίαν δηλοῖ.

Σελήνην μειουμένην ἰδεῖν κέρδος σημαίνει.

Σελήνην λαμπρὰν ὄραν πραγμάτων καλὴν προᾶξιν δηλοῖ.

10 Σελήνην ἐλάττονα ἰδεῖν ζημίαν σημαίνει.

Σελήνην πληρεστάτην ἰδεῖν, ἐν ἀνάγκῃ μὲν ὄντων, καλόν · ἄλλως δέ, κακόν.

Σάλπιγγος ἀκούειν θόρυβον σημαίνει.

Σιδῆρω κροθεῖν ἑαυτὸν μέριμναν δηλοῖ.

15 Σίδηρον κατιωμένον ἰδεῖν οἷον δήποτε ἀρρωστίαν σημαίνει.

Ὁ σπεκουλάτορα ἑαυτὸν ἰδὼν ὀράτω μὴ ἀμάρτη ἢ ἐμποδισθῆ ἔν τινι.

Σκάλαν ἀνελεθεῖν ἐμπόδιον σημαίνει.

Σάρκας σκηνωμάτων ἐσθίειν ἀμεριμνίαν σημαίνει.

20 Σαγίτας ἰδεῖν ἢ τοξεύειν ἐναντίωσιν πραγμάτων δηλοῖ.

Σεισμός κατ' ὕπνουσ γενόμενος κοσμικὴν δόχλησιν σημαίνει.

Σκότον ἰδεῖν κατ' ὄναρ ἀρρωστίαν σημαίνει.

Σταφυλὴν μέλανα φαγεῖν θόρυβον καὶ μάχην βαρεῖαν σημαίνει.

Σηπίας τρώγειν νόσον σημαίνει.

25 Στολὴν γυναικείαν φορεῖν αἰσχύνην καὶ ἀνάγκην σημαίνει.

[F. 36] Σπάθην κρατεῖν κέρδος σημαίνει · γυμνὴν δὲ οὔσαν ἄνευ θήκης θάνατον γυναικὸς ἰδίας σημαίνει · κλασθεῖσα δέ, θάνατον παιδὸς δηλοῖ.

Σανδάλια βαλεῖν καὶ βαδίζειν ταξειδίον σημαίνει · βαλεῖν δὲ

30 καὶ μὴ βαδίζειν γυναῖκα εἰς γάμον ἀγάγηται ὁ ἰδὼν.

Στρῶμα κλαπέν ἀπώλειαν γυναικὸς σημαίνει.

Σήσαμον τρώγειν ἢ ἔχειν, προσδοκία πλοῦτου.

Στρουθοὺς κρατεῖν, ἀτιμίας ἐκ φίλων προσδοκία.

Στρουθία πολλὰ κρατήσας, δίκας καὶ μάχας μετὰ φίλων προσδόκα.

35 Στρουθία ἐν οἴκῳ ἰδεῖν εἰσελθόντα καὶ κελαδοῦντα, ἐξόδιον εἰς αὐτὸ δηλοῦσι ἢ γνησίῳ τινός.

7 In marg. exter. : σελήνην αἱμαγμένην ἰδεῖν φόβον σημαίνει).
 ἢ αὐτὴ ἐάν..., κακόν. 19 σάρκας σκηνωμάτων non intellego.
 22 ὄναρρωστίαν cod. 27 θάνατος cod.

Ἀρχὴ τοῦ Ταῦ.

Τρίχας ἀλείφειν ἐλαίῳ ἀξησησιν πλούτου σημαίνει.

Τρίχας τὰς τῆς κεφαλῆς καλὰς καὶ ἀξανομένας ἰδεῖν, ἄρχοντι μὲν τιμὴν καὶ δόξαν σημαίνει, πένητι δὲ πλοῦτον.

Τριχῶν τῶν τῆς κεφαλῆς κοπεισῶν, βασιλεῖ μὲν ἐλάττωσιν τῶν 5 θησαυρῶν αὐτοῦ σημαίνει, ἑτέροις δὲ πτωχεῖαν · τῇ δὲ γυναικὶ λόπην ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.

Τρίχας τῆς γενειάδος πολλὰς καὶ δασείας ἰδεῖν ἤγρον πλεόν τοῦ δέοντος πενίαν καὶ λόπην σημαίνει.

Τρίχας πεπολιωμένας ἔχειν, ἄρχοντι μὲν ἐλάττωσιν τιμῆς ση- 10 μαίνει, ἑτέροις δὲ πενίαν · πάλιν τρίχας ὀλοπολίας ἔχειν ἅπασι θλίψιν σημαίνει.

Τρίχας τῆς ὑπῆνης πληθυνθῆναι, ἀξησησιν τοῦ οἴκου σημαίνει καὶ δόξαν, τοῦ δὲ λοιποῦ ἀξησησιν καὶ πλοῦτον.

Τρίχες τῆς ὑπῆνης πεσοῦσαι πτωχεῖαν καὶ ἀδοξίαν σημαίνει. 15

Τρίχας τῶν μασχαλῶν πληθυνθῆναι πλοῦτον τῶν θυγατέρων καὶ τῶν τοῦ γένους γνησίων γυναικῶν σημαίνει.

Τόξον τεταμένον εὐρεῖν ὁδὸν καὶ ὑποστροφὴν χαρίεσσαν σημαίνει.

[F. 36v] Τόξα καὶ βέλη κρατεῖν νίκην κατ' ἐχθρῶν σημαίνει. 20

Τόξου κλασθέντος, φόβου ἐξ ἐχθρῶν καὶ νόσον γυναικὸς σημαίνει.

Τόξον εὐρεῖν καὶ σαγίτας ἐξουσίαν σημαίνει.

Τοξεύειν τινὰ νόσον βαρεῖαν σημαίνει.

Τοῖχον τοῦ οἴκου πεσεῖν θάνατον τῆς ἰδίας γυναικὸς δηλοῖ καὶ 25 ζημίαν · κτισθῆναι δὲ τοῦτον, ἀξησησιν πλούτου ἐξ αὐτῆς δηλοῖ.

Τράγον ἰδεῖν ἢ τρώγειν καλόν ἐστι.

Τεθνεῶτα περιπατοῦντα ἰδεῖν καλὴν ἀγγελίαν σημαίνει.

Τεθνεῶτα ἰδεῖν ἑαυτὸν καὶ ἐκκομιζόμενον πασῶν τῶν ἑαυτοῦ 30 θλίψεων ἐλευθερίαν σημαίνει.

Ταύρους ἰδεῖν ἢ φαγεῖν ἢ κεντῆσαι τιμὴν μεγίστην σημαίνει.

Τυρὸν ἐσθίειν ξηρὸν πονηρὸν πρᾶγμα δηλοῖ · εἰ δὲ χλωρὸν, καλόν ἐστιν.

5 κοπέντων cod.
λύτως πεινο.....

20 In marg. exter. : ταξιδεύων ἀκω-
τόξον ἐντεμενον (l. ἐντεταμένον), καλόν

Ἀρχὴ τοῦ Υ.

Ἐὐδωρ βραστόν πίνειν ἀρρωστίαν σημαίνει · κροὸν δέ, ζωὴν μακράν.

Ἐὐδωρ ψυχρὸν δέξασθαι ἐκ πηγῆς μακρὰν ζωὴν σημαίνει.

5 Ἐὐδωρ πιεῖν ἀπὸ ποταμῶν, ἐν καιρῷ ὀλίγω κάματον σημαίνει.

Ἐὐδωρ τεταραγμένον πιεῖν ἢ διὰ μέσου αὐτοῦ περάσαι ἐμπάθειαν σημαίνει.

Ἐὐδωρ καθαρὸν πιεῖν κέρδος σημαίνει.

Ἐὐδωρ κρέας ἐσθίων, ὄρα μὴ τι μαλακὸν πάθῃς ἀπὸ κακῆς γυναι-
10 κός.

Υἱὸν γεννῆσαι πάθος σημαίνει.

Ἐὐδωρ ἰδεῖν δασείας ἤτταν ἀπὸ τινοσ σημαίνει.

Ἐὐδωρ ποδῶν φορεῖν (lacuna).

Ἀρχὴ τοῦ Φ.

15 Φόκιον ἰδεῖν ἢ πλησιάσαι κέρδος σημαίνει.

Φυλακὴν διάγειν στενοχωρίαν δηλοῖ.

Φαλακρὸς ἰδεῖν πολλοὺς βαρείας ὀχλήσεις δηλοῖ.

Φαλακρὸν ἑαυτὸν ἰδεῖν φίλων καὶ ἐνθήκης ἀποβολὴν σημαίνει.

Φυγεῖν θέλειν καὶ μὴ δύνασθαι ἐμπόδιον σημαίνει.

20 Φλέγμονας ποδῶν ἰδεῖν πένησι μὲν καὶ δοῦλοις καλόν, πλουσίοις
δὲ δεινόν.

Φρέατι λούεσθαι κέρδος σημαίνει.

Φυλακισθεὶς καὶ ἐν δεσμοῖς ὄν τις ἐν κακοῖς πολλοῖς ἐμπεσεῖται.

Φορτία βαστάζειν ἐλευθερίαν σημαίνει.

25 Φῶτα δέξασθαι κέρδος σημαίνει.

Φωλεὸς ἰδεῖν πετεινῶν ἐπικέρδειαν σημαίνει.

Φῶς, καλόν.

Φίλω συντρῶγειν ἢ βασιλεῖ καλόν σημαίνει.

2 In marg. exter. : ὕμνοι ἢ τραγωδία, θεῶν. ὕφαινει στρατείαν
(?) δηλοῖ. ὕδωρ ἄνωθεν ἢ κάτωθεν ἀναβρῦον, ἐχθροί.

ὕλακὴ σκύλων, ἐχθροί.

14 φίλ..ν cod.

In marg. exter.

φίλημα παρὰ Ἀφροδίτης δέξασθαι πράξις καλὴν καὶ τιμὴν ση(μαίνει).

Onirocrite lunaire

Extrait du cod. Paris. gr. 2315, 404 ff. (0,20×0,15), XVe siècle. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 3, pp. 27 ss.

[F. 239] *Περὶ χρηματιστικῶν ἡμερῶν τῆς
Σελήνης εἰς τὰ ὄνειρα.*

Τῆ α' τῆς Σελήνης εἴ τι ἴδῃς μηδὲν διστάσης, ἐπειδὴ καλὸν ἐστίν.

β', γ' · μηδὲν τῆ διανοία σου ἐξῆς, ἐπειδὴ ἔκβασιν οὐκ ἔχει. 5

δ', ε' · ἐκβήσεται ὄπερ ἐθεάσω.

ς', ζ' · ἀληθέστατόν ἐστιν ὄπερ ἐθεάσω · φύλασσε οὖν σαντόν καὶ τὸ μυστήριόν σου μηδὲν τὸ εἴπῃς.

ἦ θ' · εἴ τι ἴδῃς ἀληθέστατόν ἐστιν · τὸν Θεὸν οὖν παρακάλει ἵνα μὴ τι κακὸν συμβῆ. 10

ι' · περὶ τοῦ ὄραματός σου μηδὲν διστάσης, ἐπεὶ ἔκβασιν οὐκ ἔχει.

ια' · ἐν τῆ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἐκβήσεται σου τὸ ὄραμα.

ιβ' · καθὼς ἴδῃς οὕτως καὶ γενήσεται, ἀλλὰ φύλασσε σαντόν.

ιγ' · διὰ τριῶν ἡμερῶν ἐκβήσεται σοὶ τὸ ἀληθές. 15

ιδ', ιε' · ἐν βραχεὶ καιρῷ τὰ τῆς ὄρασεώς σου ἐκβήσεται, ἀλλὰ φύλασσε σαντόν.

Cetera desiderantur.

Μέθοδος τῆς συγκρίσεως τῶν ὀνείρων

Δανιήλ τοῦ προφήτου.

Ἀριθμῶσον τὴν ποσότητα τῶν ἡμερῶν τῆς Σελήνης καὶ τῶν 20 ἡμερῶν τοῦ μηνός καθ' ἣν ἡμέραν ἐθεάσατο τὸ ὄνειρον ὁ ἄνθρωπος.

1 Cf. supra, pp. 182 et 525. Ante *περὶ* : τῆς πρωτῆς ἡμέρας τῆς
σελήνης in cod. χριματισμῶν cod. 3 καλλῶν cod.
7 σαντῶ cod. 9 παρακάλειε cod. 11 ι'] ἦ cod. 14 σαν-
τῶν cod. 15 σου cod. 17 σαντῶν cod. 18 Contuli Paris. gr.
22 (saec. XII), ff. 277v-278 (=B), in quo titulus *Μέτρον ἀκριβές πρὸς
σαφήνειαν ὀνείρων.* 20 τὸ ποσόν B. 21 ἡμέραν om. A.
ἐθεάθη τὸ ὄναρ τῶ ἀνθρώπῳ B.

ἐπισύναψον τούτοις καὶ τὰς συλλαβὰς τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνθρώπου
ἐκεῖνου τοῦ θεασαμένου τὸ ὄναρ · πρόσθετες καὶ τοὺς τέσσαρας εὐαγ-
γελιστὰς καὶ Δανιὴλ τὸν προφήτην καὶ τὴν ἡμέραν οἷα ἂν ᾗ · καὶ
ἀναβίβασον τὸν ψῆφον εἰς οἷον ψαλμὸν καταντήση καὶ ἀνάγνωθι
5 αὐτὸν καὶ εὐρήσεις τὴν λύσιν τοῦ ὀνείρου.

1 ταῦτα A. 3 οἷα ἂν ᾗ B : οἷαν ἐστι A. 4 τὸν (sic)
ψῆφον A τὸ ὄλον ποσὸν τοῦ ψῆφου τὸ B. καταντᾶ B. ἀναγνωθε
A. 5 αὐτῶν A, τοῦ ὀνείρου B τέλος A.

Recettes magiques

COD. PARISINUS GR. SUP. 696.

Ms. de 77 ff. (0.21 × 0.18), XVIIIe s. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 4, p. 81.

<Περὶ ἔρωτος>.

[F. 2^v] Ψαλμός μα' · Ὁν τρόπον ἐπιποθεῖ, εἶναι ὠφέλιμος εἰς ἀγάπην γυναικός · γράψε τον μὲ μόσχον, κρόκον καὶ κιννάβαριν εἰς τὴν α' ἡμέραν τῆς Σελήνης εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κύρου της καὶ τῆς μάνας της καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κύρου του εἰς 5 χαρτὴν μόρικον καὶ τοὺς κάτω χαρακτήρας καὶ αὐτὰ · Ὁν τρόπον ἐπιποθεῖ ἢ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων οὕτως νὰ ποθῆ καὶ νὰ τρέξῃ ἢ ψυχὴ καὶ ἢ καρδιά τῆς ὀδεῖνας τῆς κόρης τῆς ὀδεῖνας εἰς τὴν ἀγάπην, εἰς τὸν πόθον τοῦ ὀδεῖνα τοῦ υἱοῦ τοῦ ὀδεῖνα. καὶ βάνε τὸ χαρτὶ εἰς τὴν διάβασιν τῆς γυναικός νὰ τὸ διασκελήσῃ. 10 ἀφ' οὗ τὸ διασκελήσῃ πάρον τὸ χαρτὶ καὶ λείωσε τοὺς χαρακτήρας καὶ τὰ γράμματα καὶ τὰ ὀνόματά τους μὲ ῥοδόσταγμα καὶ χυσε το εἰς τὸ σπῆτι της. Characteres magici.

Ἐτερον περὶ κέρδος παιγνιδίων.

Ὅταν θέλῃς νὰ παίζῃς χαρτὶ ἢ ἄλλον παιγνίδι καὶ θέλῃς νὰ 15 κερδέσῃς, θεώρει πόθεν εἶναι Σελήνη · καὶ ἂν ἦναι πρὸς τὴν ἀνατολήν, κάθου πρὸς μεσημβρίαν · εἰ δὲ καὶ εἶναι πρὸς τὴν δύσιν, κάθου πρὸς ἄρκον καὶ θεώρει τὴν Σελήνην. καὶ γράψε τοὺς κάτωθεν χαρακτήρας εἰς ἀντιπροσωπίδιν καὶ βάστα τους εἰς τὸ κεφάλιν σου. Figura cum characteribus et literis. 20

81 titulum addidi.
τρέξῃ incertum.
18 ἄρκου cod.

2 μθ' cod.
11 πάρον incertum.

τρόπο cod.
7 ὀδος cod.
12 ῥοδοσταγμα cod.

COD. PARISINUS SUPPL. GR. 636.

Ms. de 143 ff. (0.205×0.14), XVIIe siècle. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 4, p. 80.

[F. 107] σκα'. Περὶ λυσσάρου σκύλου.

Ἐὰν δαγκώσῃ κύναν λυσσάρης [f. 107^v] ἄνθρωπον, δὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ κυττάξῃ εἰς τὸν καθρέπτην · καὶ ἐὰν ἴδῃ ἄνθρωπον ἤγουν τὴν ἰδίαν σκιάν, ζήσεται · εἰ δὲ καὶ ἴδῃ σκύλον, ἀποθνήσκει,

COD. PARISINUS GR. 2316.

Ms. de 459 ff. (0.215 × 0.145), XVe s. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 3, p. 32.

5 [F. 333^v] Περὶ ἀγρυπνίαν ἀρρώστου.

Ἄθρημ ὁ δυνατὸς ἄγγελος ὁ διδοὺς ὕπνον πᾶσι τοῖς ζῶσιν, ὁ δὸς ὕπνον τὸν Ἀδὰμ ἐν τῷ παραδείσῳ, δὸς ὑπνώσαι καὶ ἀναπαύειν τὸν παρόντα ἀσθενῆ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεύσας. καὶ εἰ μὲν ὑπνώσῃ, ζῆ · εἰ δὲ μὴ, τελευτᾷ.

10 [F. 334] Εἰς κεφαλοργίαν.

Γράψε εἰς χαρτὴν τοὺς λόγους τούτους καὶ ἄς τὸ κρατῆ ὁ πάσχων εἰς τὴν κάραν αὐτοῦ · ἴδου καὶ τὰ λόγια · Ἀβλαθανάλ, Βλαθανάλ, Λαθανάλ, Ἀθανάλ, Θανάλ, Ἀνάλ, Ναάλ, Ἀάλ, Ἄλ, Λ.

7 ἀναπαβην cod. 8 τόν¹] εὐδ cod. παρόν ἀσθενεῖς ὁ
 δουλος cod. 9 εἰ δέ] ἴδου cod. 10 i. e. κεφαλαργίαν. 12 ἴδου] εἶδη cod.
 εἶδη cod. αλβαθαναήλ cod. 13 ναθαναάλ cod. 14 Ἀναάλ] αναάδ cod.
 Ναάλ — Α] νααλαααάλ cod. De hac formula magica, vide *Musée belge*, XVIII (1914), p. 57.

[F. 334v] Ἐρμηνεία περὶ λύματος ἀνδρογόνου.

Νὰ κοιμηθῆ τὴν γυναῖκάν του · ἄς ζωσθῆ ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρός
της τὸ ζωνάριον ὀμπρὸς ὀπίσω καὶ ὁ ἀνδρας της ὁμοίως τῆς γυ-
ναίκας κατὰ σάρκα · καὶ εὐθὺς θέλει τὴν κοιμηθῆ.

[F. 340] <Πρὸς ὕπνον>.

5

Γράφε εἰς φύλλα δάφνης καὶ θὲς ὑποκάτω τῆς κεφαλῆς · ξ, σ,
χ, ν, φ, θ, καὶ τοῦ ἀγγέλου Ἴω ἢ λ τὸ ὄνομα εἰς φύλλον ἐλαίας.

Ἐτερον.

Γράφον εἰς τρία φύλλα δάφνης καὶ θὲς ὑποκάτω τῆς κεφαλῆς ·
ξ ζ ψ χ α α θ ψ ψ ρ α, καὶ γράφον καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρρώσ- 10
του εἰς χαρτὴν καὶ καύσας δὸς μετ' οἶνον πιεῖν · ὀσφραίνεσθαι
δὲ βλήχωνα σὺν ὄξει ἢ ὕσσωπον ἢ ὀρίγανον.

Ἄλλον.

Γράφον καὶ ἐπίβαλε · Σεσέγης Βαρφαραγῆ Ἄλβα
θα Ναλβά.

15

Ἄλλον.

Γράφον εἰς φύλλα δάφνης, ἐπίθεες εἰς τὸ προσκεφάλαιον · Κω-
φονθή, Κοχόν, Κοττεινῶν, Ἥθη, Ἥχθης, Σοῦ,
Ἐαθῶ, ὕπνωσε τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα.

[F. 346] Περὶ τοῦ γυνῶναι τὸν κλέπτην.

20

Γράφον εἰς ἄρτον · Σάμωνα · εἰς δὲ τυρὴν γράφον · Σαμ-
ψῶν, καὶ δὸς φαγεῖν τὸν ἀφορᾶσαι · καὶ ὁ κλέψας οὐ δύναται
φαγεῖν.

2 ζωστη cod. 3 ἀνδραν cod. 11 ποιεῖν cod. 12 βλήχωνα
σὺν ὄξει conici : βλύχωνισσηγήξει cod. 14-15 De hac formula
magica, cf. *Bulletin de Corr. hellén.*, XXXVIII, (1914), p. 217, adn. 1,
et p. 224, γ. 62. 20 πρό cod.

Ἄλλων.

Γράφον εἰς ἄρτον · Οὐτα, Σάρα, Οὐα· εἰς δὲ τὸ τυρὴν · Σάφω, Φαταήμ· καὶ δὸς φαγεῖν οὗς ὑφορᾶσαι.

Ἐτερον.

5 Γράφον εἰς ἄρτον καὶ εἰς τυρὴν · Σουρσοῦ, Ἀράς, Ἀράβ, Ζαβά. † τοῦτον κλέπτῃς καὶ κυφάς· δὸς φαγεῖν τοὺς ὑφορᾶσαι.

[F. 349^v] Περὶ τοῦ γυνῶναι παρθένον.

Βάλλε εἰς ἀγγεῖον φακὴν καὶ ἐπάνω σθησάτω ἢ κόρη· καὶ εἰ μὲν φουσκώσῃ ἢ φακὴ, ἔστιν παρθένος· εἰ δὲ <μή>, οὐ.

10 [F. 350] Περὶ ὕπνου.

Γράφε εἰς φύλλον δάφνης τὰ στοιχεῖα ταῦτα· ξ. ξ. χ. σ. υ. φ. θ. καὶ θές αὐτὸ ὑποκάτω τοῦ στρώματος, ἀγροοῦντος αὐτοῦ· καὶ κοιμᾶται.

[F. 361^v] Περὶ δαιμονιζομένου.

15 Γλυκυσίδα τὴν λεγομένην πιωνίαν πότιζε καὶ ὁμολογήσει ὁ δαιμονιζόμενος· εἰ δὲ θυμιάσεις, φεύξεται ὁ δαίμων.

[F. 362^v] Περὶ τοῦ ἐλέγχεσθαι γυναῖκα πορνέουσαν καὶ ἐπιβουλεύουσαν τὸν ἄνδρα αὐτῆς.

20 Λαβὼν βατράχον γλῶτταν καὶ ἀλατίσας αὐτὴν θές [f. 363] λαθραίως ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς κοιμωμένης· καὶ ὁμολογήσει ὡς ἐν ὀνείροις τὰ πάντα.

[F. 363] Περὶ δεδεμένου ἀνθρώπου.

Γράφε εἰς λουρὴν ἐλαφινόν· ὦ ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος, ὢλον. καὶ ζῶσον αὐτὸν κατὰ σάρκα, τὰ γράμματα πρὸς τὴν σάρκα αὐτοῦ.

3 φορᾶσαι cod.	6 † textus corruptus.	φοράσε cod.
9 μή addidi.	10 ὕπνον cod.	12 αὐτό] αὐτά cod.
14 δαιμονιζόμενον cod.	15 φλυκισηνίαν cod.	17 ἐλέχεσθαι cod.
20 κομωμένης cod.	22 ss. Cf. Legrand, <i>Bibl. gr. vulg.</i> , II, p. 22.	
δεδεμένους ἀν(θρώπ)ους cod.	23 ὦ incertum.	

Και φέρον ἐλαφινὸν λουρὶν καὶ γράφον· εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ τῶν δλων δεσπότης Χριστὸς ὁ Θεὸς κατελθὼν εἰς Ἄιδου πύλας τριήμερος ἀνέστη καὶ λύσας τὰς ὁδύνας [f. 363^v] τῶν πεπεδημένων καὶ νίκην ἔχων ἀνέστη καὶ τὰ τοῦ θανάτου *** καὶ ἐδωρήσατο τὴν 5 ἀνάστασιν † δὲ καὶ τὸ ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος καὶ τὰ δεσμὰ διαρρήξας τοῦ Ἄιδου ἔλυσας τὸ κατάκριμα, Κύριε, πάντας τῶν παγίδων τοῦ ἐχθροῦ ῥυσάμενος, ἐμφανίσας σεαυτὸν τοῖς ἀποστόλοις σου ἐξαπέστειλας αὐτοὺς ἐπὶ τὸ κήρυγμα καὶ δι' αὐτῶν τὴν εἰρήνην σου παρέσχες τῇ οἰκουμένῃ, μόνε πολυέλεε. Ἐπαρον δὲ 10 βελόνιν· καὶ διάβαξε εἰς τὸ λουρὶν αὐτοῦ καὶ φέρε τοῦ ἐνὸς τὴν μύτην καὶ διάβαξε εἰς τοῦ ἐτέρου τὸν κῶλον καὶ ζῶσον αὐτόν.

Ἐπαρον τζουκάλιν καινούργιον καὶ ἐλαφινὸν λουρὶν καὶ μαυρομάικον μαχαῖριν καὶ διακτυλίδιν ἀργυρὸν καὶ ὕπαγε νερὸν ἄλλalon εἰς μαστραπᾶν εἰς ἀπόχυσιν φεγγαρίου. καὶ βάρε τὸ νερὸν 15 εἰς τὸ τζουκάλιν καὶ λέγε οὕτως· εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· λέγε οὕτως· ἔρχεται ἡ ἁγία Βαρβάρα ἀπὸ θ' βουνὰ καὶ ἀπὸ τοὺς θ' κάμπους σὺν τῷ δούλω τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, λῦσαι τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν μυελόν, λῦσαι τὸ σταυρὶν αὐτοῦ, λῦσαι τὰ γόνατα, λῦσαι τοὺς ἄρμους αὐτοῦ. στῶμεν 20 καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου. λέγε αὐτὸ ἐκ τρίτου καὶ ὑγιαίνει.

[F. 364] Περὶ <τοῦ> στήσαι αἷμα μύτης.

Ἐπαρον ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς μύτης τοῦ ἀνθρώπου ὅπου τρέχει καὶ γράφον εἰς τὸ μέταπον αὐτοῦ, ἐὰν ἐνὶ ἀνδρα· Περὸν ὕξ· εἰ δὲ ἐστὶ γυνή· Περὸν ἰξ α.

25

[F. 365^v] Περὶ τοῦ γνῶναι γυναῖκαν εἴτε παρθένος εἴτ' ἐφθαρμένη.

Ἀνθῶν ποιήσας στέφανον ἐπίθες εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀγνοούσης ἡμέραν παρασκευῆν· καὶ εἰ μὲν ἐστὶν κορασαία, γελᾷ· εἰ δ' ἐφθαρμένη, κλαίει.

30

4 ἀνέστης cod.	5 *** lacunam sign.	6 † textus corruptus.
ναστὰς cod.	8 ἐαντόν cod.	14 νερόν scripsi :
ἔπαρον m ¹ ; m ² add. νερο.	20 στερνὶν Legrand.	ἐρμούς
cod.	22 τοῦ addidi.	26 παρθένον cod.
cod.	στέφανον] + καὶ cod.	ἀγνοούσης] τοῦ μὴ γνῶναι
cod.	29 παρασκευῆ cod.	

[F. 370^v] Περὶ τῆς ἀστέρως.

Γράφον εἰς μουχοῦρτιν μὲ τὸ μελάνν · ἀστέρα μελάνη, ἀστέρα μελανωμένη καὶ <διὰ> δισμυρίων δεσμῶν δεδημένη, αἷμα τρώγεις, αἷμαν πίνεις, εἰς αἷμαν συγκυλίεσαι · ἀλλὰ ὀρκίζω σε εἰς τὴν 5 ὑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ εἰς τοῦ ἁγίου Ζαχαρίου τὴν δρεπάνην καὶ εἰς τῆς ἁγίας Ἐλισάβετ τοὺς πλοκάμους, μὴ ἀδικήσης τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Ματθαῖον, διὰ ὀνόματος Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος. ταῦτα γράφον καὶ λείωσον μετὰ οἴνου, ἐπίσταξον καὶ ὀλίγον ἔλαιον, δὸς πιεῖν καὶ ἴται.

COD. PARISINUS 2894.

Ms. de 338 ff. XIIIe siècle.10 [F. 336^v] Περὶ ἐλάφου.

Ἐλάφου δέρμα λαβὼν βάλλε ἐν αὐτῷ ὄνου θήλεος γάλα καὶ κνάμου σπόρον τετριμμένον καὶ δῆσον εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα τῆς γυναικὸς καὶ οὐ συλλήψεται. εἰ δὲ βούλει πειράσαι αὐτό, δῆσον εἰς ὄρνιθα καὶ οὐ γεννήσει [ποτέ] ἢ θές αὐτό εἰς χύτραν καὶ 15 οὐ ζέσει ποτέ.

<Εἰς τὸ φανερωῶσαι κλέπτῃν>.

[F. 337] [Ἐπαρον] προβάτου βότρυρον καὶ ἄρτον μικρὸν καὶ γράφον ἐπὶ μὲν τοῦ ἄρτου · Σ α ρ α ἡ λ · ἐν δὲ τῷ τυρῷ · Σ α ρ α φ α ἡ λ · καὶ δὸς φαγεῖν τῷ ὑπόπτῳ καὶ εὐθέως [ἐμφανῆς γε]- 20 νήσεται · ἐλέγχει γὰρ τὸν κλέψαντα.

Ἄν ἔνι δεδεμένος ἄνδρας.

Γράφον ταῦτα τὰ γράμματα εἰς χαρτίον γαζέλινον καὶ δέσον αὐτό εἰς τὸν μηρὸν καὶ ἴδης θαῦμα (signa).

Λίθον μαγνίτην καὶ δέρμα νυμφίτιζης καὶ φερνίκιν τυρρὸν καὶ 25 ἄσπρον κάπνισον ἐπτά φορὰς τὸν μαγευθέντα καὶ τὸν Θεὸν δοξάσεις.

<Εἰς ψόφον προβάτων>.

Γράφον εἰς μολίβδιν, εἰ ἔχουν ψόφον τὰ πρόβατα, ταῦτα τὰ γράμματα καὶ χῦσον εἰς τὸν πόρον μανδρῶλου καὶ οὐκ ἀπολέσουσιν.

1 Cf. supra, p. 141, 22.

2 μουχοῦρτιν in lexicis non inveni.

3 διὰ addidi. δεσμῶν scripsi: νέμων cod. 4 συγκυλίεσαι cod.

9 ποιῆν cod. 16 titulum addidi. 17 ἄρτον cod. 22 γαζέλι-

cod. 24 φερνίκην cod. (= βερνίκι). 27 titulum addidi.

COD. PARISINUS GR. 1603.

Ms. de 400 ff. (0.21 × 0.14), XVIe siècle. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 4, p. 7.

<Λεκανομαντεία>:

Le f. 326 est presque entièrement perdu; les quelques mots qui restent sur le fragment conservé permettent de reconnaître une recette de lécanomantie en tous points semblable à celle des codd. Athenienses A et B, supra p. 37, 11 à p. 40, 3.

<Φίλτρον>.

..... Γράψε ὄρα α' εἰς ἄσπρον καὶ καθσον
αὐτὸ καὶ δὸς πιεῖν τῇ γυναικὶ κρυφῶς καὶ θαναμάσεις. Characteres.

Εἰς παροξυσμόν.

5

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὁ Χριστὸς ἐψώθη καὶ ὁ διάβολος ἐτραυματίσθη καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐσταυρώθη. εἰς τὸ Κυρίου ὄνομα ὀκλίξω σε, Ὁρῖον πυρετὸς διτταῖος, τριταῖος, τεταρταῖος ὁ νυκτερινὸς καὶ καθημερινός, ἔξελεθε ... (duo versus).

10

[F. 327]

[Εἰς παιγνίδιον?]

Ἐπαρον φώκιας δ[έρμα] ταῦτα μὲ βοτάνην.....] δὲ καὶ μετὰ αἵματος νά [.....] Ἀνεώθ Χριγριτέεις Ἰ[.....] Ὀπωτίκ, Ἰεστὰ, Φαί-
δέ [.....]ο. ταῦτα βάλε εἰς τὸν δε[ξιόν σου βραχίονα] ὅταν 15
παίξης.

<Εἰς ἐπιτυχίαν ἄγρας>.

Ἐπαρον ἰχθὺς ῥίνας δέρμα καὶ γράψε [καὶ φόρει] ἐπάνω σου εἰς ἐπιτυχίαν ἄγρας ἄγρας ἄγρας ἄγρας. γράψε μετ[ἀ.....] κρόκον καὶ ῥοδοστάμα-
τος τὰς χαρακτῆρας τὰς[τας]. Characteres.

20

10 Hic perierunt septem versus in quibus alia actio describebatur.
11 et 17 titulum addidi. 19 ῥοδοστάματος cod.

La recette suivante, qui comptait 23 lignes, dont il ne reste plus que de misérables fragments, décrivait vraisemblablement une action d'envoûtement, ou plutôt de séquestration : on fabrique une statuette représentant l'ennemi dont on veut se débarrasser, on la brûle, on crible les cendres et on les enferme dans un bocal. Voici la seconde partie de la recette, qui est la mieux conservée.

∴ ..λέγε · ἐγὼ δένω τὸν ὀδεῖνα [..... εἶ]τα ἔπαρον
 στάκτην φο[.....] τὸ κόσκενον καὶ γόρισε ὄ-
 [πισθεν] καὶ κοσκίνιζέ την ἀνάπο[δα]
 ὡς τὸ ὕστερον · καὶ ἐσὺ ὀνομάτι[ζε]α, καθὼς εἰς τὸ
 5 πρῶτον. μετὰ ταῦτα [ἔπαρε ἐκ τῆς ?] στάκτης καὶ γέμισε τὸ
 τζουκαλόπουλον [καὶ θες] αὐτὸ ἐπὶ δεξιὰ καὶ πιστό-
 μισον αὐτό. [ἄς ἐρω]τᾶ · τί πιστομίξεις αὐτοῦ ; καὶ ἐσὺ λέγε ·
 τὸν ὀδεῖνα. [εἶτα χῶ]νε αὐτό · καὶ ἄς ἐρωτᾶ, καὶ ἐσὺ λέγε · ἐδᾶ
 χῶνω τὸν ὀδεῖνα καὶ ἄς στέκη σκεπασμένον ἐκεῖ.

10 <Εἰς ἀνδρόγγυνον δεδεμένον>.

"Ἐπαρον περιστερὴν λευκόν, ὀλόλευκον, καὶ φλεβοτόμησέ το
 καὶ ἔπαρον ἀπὸ τὸ αἷμάν του καὶ γράφον ταῦτα τὰ ὀνόματα ·
 Κι νι τε ε ε , Χο ρ τ ο ν , Α χ ο ρ τ ο ν , Β ι γ ε π α , Σ τ ι λ κ ο υ -
 σ α ν , Ἴ ο υ ὄ . γράφε τα εἰς λευκὸν πανὶν καινούργιον καὶ αὔριον
 15 ἔγγισσον αὐτοὺς τοὺς δύο καὶ ἀγαπηθῶσιν τὸ ἀνδρόγγυνον. τότε
 καῦσον τὸ πανὶν καὶ ποιήσέ το στάκτην καὶ δὸς ἐξ ἡμισείας αὐ-
 τοὺς πιεῖν.

[F. 352v]

Εἰς στρόφον.

Ὁ στρόφος ἔπεσε ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἤρασαν αὐτὸν ἑπτὰ παρθένοι
 20 καὶ ἀνήλωσαν αὐτὸν χωρὶς μαχαίρας καὶ ὤπησαν αὐτὸν χωρὶς
 πυρός καὶ ἔφαγον αὐτὸν χωρὶς ὀδόντων · φεῦγε, πόνε καὶ στρόφε,
 ὁ Χριστός σε διώκει.

[F. 360v]

Εἰς γυναῖκαν δυστοκοῦσαν.

Ἄλισφακίας ποιήσον στέφανον καὶ θες το εἰς τὸ κεφάλιν τῆς
 25 τικτούσης.

10 titulum addidi.

16 πείσε cod.

17 ποιεῖν cod.

20 ὤφ-

θησαν cod.

Περὶ γυναικὸς ὀποῦ δὲν κερδίξει βρέφος.

Γράφε τοὺς χαρακτῆρας τούτους εἰς ἀγέννητον χαρτὴν καὶ ἄς τὸ βαστᾶ ἢ ἐγγαστρομένη· καὶ γράφε τοὺς μετὰ μόσχου καὶ βάλε το εἰς τὸ δεξιὸν ποδάριον τοῦ κρεβατίου.

2 ταύτας cod.

3 τους] το cod.

Arithmomancie

J'ai pris au Parisinus gr. 2494 (260 ff., 0.21 × 0.14, XVe s.), une troisième variante du traité de divination arithmétique édité ci-dessus, pp. 107 ss., et pp. 388 ss. On le trouve encore, avec des variations de texte peu importantes, dans divers manuscrits de la Bibliothèque Nationale : 2406, f. 81 (où il est attribué au prophète Charouth) ; 1043, f. 73^v (Chaeth : figures 1 à 12) ; suppl. 223, f. B ; suppl. 338, f. 185^v ; suppl. 1191, f. 33 (figures 9 à 16).

Quant aux opuscules contenus dans les ms. 2419, ff. 226 ss., 2406, ff. 83^v s., 2381, ff. 76 ss., suppl. 223, ff. 41^v ss., ils se rattachent à la tradition du *λαξευτήριον Πυθαγόρου* ou *ζάμβλιον* (*ζαβούλιον*) perse (supra, p. 105).

[F. 58^v] *Ἡ τοιαύτη μέθοδος τῶν δεκαἕξ τούτων σχημάτων ἀπεκαλύφθη τῷ προφήτῃ Χ α ἡ λ δι' ἀγγέλου Κυρίου · καὶ προεφήτευσεν τῷ λαῷ <περὶ> τῶν μελλόντων. γίνεται δὲ οὕτως. λαβὼν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἢ τὸ ψαλτήριον νήστης πρῶτον μὲν ψᾶλον τὸ 5 τρισάγιον μετὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ παρακάλεσον τὸν Θεόν · εἶτα σταύρωσον εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον εἴτε τὸ ψαλτήριον λέγων ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ τὴν ἐρώτησιν περὶ ὧν εὐαγγελίζει καὶ ἀναπτύξας κρότησον τὸ ἀριστερὸν κατάβατον ἐξ ἀρχῆς καὶ λάβε τὸ πρῶτον γράμμα τοῦ πρώτου ὀρθίνου. καὶ τάδε εἰσὶ μονά 10 ἤγουν ἢ α ἢ γ ἢ ε καὶ καθεξῆς ἤγουν ἕως τοῦ ψ · τὰ δὲ ζυγὰ οἷον ἢ β ἢ δ ἢ ς ἢ η καθεξῆς ἕως τὸ ω μέγα · καὶ εἰ μὲν μονά, γράφον μίαν στιγμὴν · εἰ δὲ ζυγὰ, δύο στιγμάς. ὡσαύτως ποιεῖ καὶ ἐν τῷ πρῶτῳ γράμματι τοῦ δευτέρου ὀρθίνου καὶ τοῦ γ' καὶ δ' καὶ ἀπόγραφε τὰ δ' γράμματα, οἷον τὰ πρῶτα γράμματα τῶν δ' ὀρθίνων 15 κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν εἴτε ζυγὰ, εἴτε μονά. καὶ οἷον ἂν εὐγῆ σχῆμα ἀπὸ τῆς αὐτῶν θέσεως, ἐν ἔστιν τῶν ἰς' σχημάτων τῶν κατωτέρω γραφησομένων. καὶ καθὼς ἐν ἐκάστῳ δηλοῦται, δέχου τὴν ἀπόκρισιν πρὸς τὴν ἐρώτησίν σου.*

1 τῶν — σχημάτων post κυρίου transp. cod. 2 Χαήλ| Χαληθ
m². 3 περὶ addidi. 5 τρισάγιον conieci : γον cod. 6 στά-
βρωσον cod. 9 τάδε εἰσὶ μονά scripsi : εἰ μὲν ἔστιν μονόν cod.
11 ἢ η transp. post δ cod. 15 εὐγῆ = ἐκβῆ. 17 ἂν cod.

∴ Τὸ πρῶτον σχῆμα τοιοῦτον ἦτοι ἀπὸ δ' μονῶν γραμμάτων τῶν τῆς ἀρχῆς τῶν δ' ὀρθίνων καὶ καταστρωωννύεις αὐτὰ οὕτως ὡς βλέπεις. καλεῖται δὲ τὸ τοιοῦτον σχῆμα ὀδός· δηλοῖ δὲ ὀδὸν καὶ μετάβασιν ἀπὸ χώρας εἰς χώραν μετὰ ὠφελείας καὶ ἀγαθὴν ἐναλλαγὴν μετὰ κέρδους. εἰ δὲ ἐστὶν ἐρώτησις περὶ τινος πράγματος, 5
συμφέρει τῷ ἐρωτῶντι κατάρξασθαι τῆς κατὰ τὴν ἐρώτησιν ὑποθέσεως, ἀπλῶς καὶ οἷα ἂν <ῆ> ἢ ὑπόθεσις.

∴ Τὸ δεύτερον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον οἷον ἀπὸ ζυγῶν γραμμάτων τῶν δ' ὀρθίνων· καὶ καλεῖται λαὸς καὶ συνάθροισις. δηλοῖ δὲ λαοῦ συναγωγὴν πολλήν καὶ ἐχθρῶν βασιλέα καὶ ἀποστάτην. εἰ 10
δὲ περὶ τινος πράγματος ἐστὶν ἡ ἐρώτησις, δηλοῖ ὄχλησιν καὶ ταραχὴν καὶ λαοῦ σάναξιν δι' ἐκεῖνο γενέσθαι τὸ πρᾶγμα, καὶ δικαστήριον καὶ φιλονεικίας καὶ ἔριδας. καὶ οὐ συμφέρει λοιπὸν κατάρξασθαι τοῦ πράγματος ἢ δὲ ταραχῇ οὐκ εἰς καλὸν ἀποβήσεται. 15

[F. 59] ∴ Τὸ τρίτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἐκ δύο ζυγῶν καὶ δύο μονῶν καὶ καλεῖται μεγάλη τύχη· δηλοῖ δὲ βασιλείαν καὶ ἔξουσίαν καὶ τιμὴν μεγάλην καὶ ἐπικράτησιν ἐχθρῶν καὶ νίκην ἐν πολέμοις, εἰ ἔστι περὶ τούτου ἡ ἐρώτησις. εἰ δὲ περὶ τινος πράγματος, δηλοῖ ὅτι συμφέρει κατάρξασθαι. γενήσεται δὲ καὶ εἰς 20
τιμὴν ἀποβήσεται τῷ ἐρωτήσαντι.

∴ Τὸ τέταρτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἀπὸ δύο μονῶν καὶ ἀπὸ δύο ζυγῶν· καλεῖται δὲ μικρὰ τιμή. δηλοῖ δὲ τιμὴν καὶ ἔξουσίαν, πλὴν οὐ μεγάλην καὶ ὑψηλήν. καὶ εἰ περὶ βασιλείας ἡ ἐρώτησις, 25
συμφέρει κατάρξασθαι τούτου <τοῦ πράγματος>.

∴ Τὸ πέμπτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἀπὸ γ' ζυγῶν καὶ ἐνὸς μονοῦ καὶ καλεῖται ἀποτυχία καὶ θλίψις· δηλοῖ δὲ στενοχωρίαν καὶ θλίψιν καὶ ἐμποδισμόν τῆς ἐρωτήσεως. καὶ εἰ περὶ νίκης ἐχθροῦ ἡ ἐρώτησις, ἡττηθήσεται ὁ ἐρωτῶν καὶ ὑποταγήσεται τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ καὶ θλιβήσεται παρ' αὐτῶν. εἰ δὲ περὶ νίκης πολέμου ἡ ἐρώτησις, καταλυθήσεται ὁ ἐρωτῶν καὶ αἰχμαλωτισθήσεται. καὶ καθόλου ἐπὶ πᾶσαν ἐρώτησιν τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἀποτυχίαν καὶ θλίψιν καὶ στενοχωρίαν καὶ ἔνδειαν δηλοῖ.

∴ Τὸ ἕκτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἀπὸ ἐνὸς μονοῦ καὶ γ' ζυγῶν· καὶ καλεῖται ἐπιτυχία καὶ χαρμονή. δηλοῖ δὲ χαρὰν καὶ 35
θυμηδίαν καὶ εὐφροσύνην καὶ τιμὴν καὶ ὕψωσιν καὶ ἀνάβασιν

7 ἀπλῶς] + γάρ cod. ἂν καὶ οἷα transp. cod. ῆ addidi. 10 βασιλέως cod. 13 φιλονεικίας cod. 18 ὑπεκράτησεν cod. 25 τοῦ πράγματος addidi. 33 ἔδειαν cod. 35 ἐπιτυχία hic et infra, cod.

πλούτου. και ει περι νίκης έχθροῦ ἢ ἐρώτησις, νικήσει ὁ ἐρωτῶν: ει δὲ περι πολέμου, νικήσει ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ και ὑποτάξει αὐτούς. ει δὲ περι ἀρρωστίας, δηλοῖ ὑγείαν και ἀπαλλαγὴν τῆς νόσου. ει δὲ περι πράγματός τινος ἢ τιμῆς, γενήσεται. ει δὲ 5 περι τεκνοποιίας, συλλήφεται ἢ γυνὴ και τέξει ἄρρεν. και ἀπλῶς πᾶσαν ἐρώτησιν εις χαρὰν και θυμηδίαν και εὐφροσύνην παριστᾷ.

∴ Τὸ ἕβδομον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἐξ ἑνὸς μονοῦ και δύο ζυγῶν και ἑνὸς μονοῦ · και καλεῖται φυλακὴ και τάφος. δηλοῖ δὲ ἀποτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως. και ει περι πολέμου ἢ ἐρώτησις, 10 νικηθήσεται ὁ ἐρωτῶν και κυριευθήσεται παρὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. ει δὲ περι ἀρρωστίας, μακρονοσήσει. και ὕστερον τελευτήσει. και ἀπλῶς ὅλα ἐστὶν ἢ ἐρώτησις, εις λύπην και ἀποτυχίαν καταπτᾷ.

∴ Τὸ ὄγδοον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἀπὸ ἑνὸς ζυγοῦ και ἑνὸς μονοῦ και [f. 59v] ἑνὸς πάλιν ζυγοῦ και ἑνὸς μονοῦ · και κα- 15 λεῖται πλοῦτος και εὐρεσις. δηλοῖ δὲ πλοῦτον και εὐρεσιν χρημάτων και θησαυρῶν και κτήσιν πολλῶν πραγμάτων και ὑψῶσιν και τιμῆν και ἀνάβασιν. ει δὲ περι νίκης έχθροῦ ἢ ἐρώτησις, νικήσει ὁ ἐρωτῶν και κατὰ κράτος τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ὑποτάξει. ει δὲ περι πολέμου, ὑποταγήσονται οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ και 20 προσελεύσονται αὐτῷ. ει δὲ περι ἀρρωστίας, ὑγιαίνει ὁ νοσῶν, ει δὲ περι τεκνοποιίας, γενήσεται. και ἀπλῶς πᾶσα ἢ ἐρώτησις εις καλὸν καταπτᾷ.

∴ Τὸ ἔνατον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἀπὸ δύο μονῶν και ἑνὸς ζυγοῦ και ἑνὸς μονοῦ · και καλεῖται ἀγαθὸς πόλεμος και νίκη τοῦ 25 πολέμου. δηλοῖ δὲ ἐπιτυχίαν τοῦ ἐρωτηθέντος πράγματος. και ει περι νίκης πολέμου ἢ ἐρώτησις, νικήσει ὁ ἐρωτῶν · ει δὲ περι ἐχθρῶν, ἠττήσει αὐτούς και ὑποτάξει · ει δὲ περι ἀρρωστίας, ὑγιαίνει. ει δὲ περι τεκνοποιίας ἢ συναλλάγματος, γενήσεται. δηλοῖ δὲ ἐπιτυχίαν και ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν και ἀπλῶς πᾶσαν ἐρώ- 30 τησιν εις ἀγαθὸν φέρει.

∴ Τὸ δέκατον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἀπὸ ἑνὸς ζυγοῦ και ἑνὸς μονοῦ και δύο ζυγῶν · και καλεῖται κόπος σώματος και χύσις αἵματος. δηλοῖ δὲ ἀποτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως και παρακα- 35 θισμὸς και ἐπιβουλὰς και τομὴν σωμάτων διὰ σιδήρου και χύσιν αἵματος. ει δὲ περι ἐχθρῶν ἢ ἐρώτησις, βλαβήσεται ὁ ἐρωτῶν και ὑποταγήσεται τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ. ει δὲ περι πολέμου, νικηθήσεται και τρωθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ σπάθης ἢ δόρατος και ἀπο-

κεφαλισθήσεται. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστου, ἀποθανεῖται. εἰ δὲ περὶ γυναικὸς ἐγκύου, ἐκτιτρώσκει. εἰ δὲ περὶ κάστρου ἢ ἐρώτησις, παραληφθήσεται καὶ πολλὴ χύσις αἵματος γενήσεται.

∴ Τὸ ἐνδέκατον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἀπὸ δύο ζυγῶν καὶ ἐνὸς μονοῦ καὶ ἐνὸς ζυγοῦ· καὶ καλεῖται ὁ λευκὸς ἄργυρος. δηλοῖ 5 δὲ τελείωσιν τῆς ἐρωτήσεως, χαρὰν, ὑγίαν καὶ εὐφροσύνην. εἰ δὲ <περὶ> γαμικοῦ συναλλάγματος, γενήσεται. εἰ δὲ περὶ πολέμου, καταλλαγὴν καὶ συμβίβασιν δηλοῖ. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστου, ὑγιαίνει. εἰ δὲ περὶ τεκνοποιίας, γενήσεται. καὶ ἀπλῶς οἷα ἂν ἦ ἢ ἐρώτησις, γενήσεται. 10

∴ Τὸ δέκατον δεύτερον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἐξ ἐνὸς μονοῦ καὶ ἐνὸς ζυγοῦ καὶ δύο [f. 60] μονῶν· καὶ καλεῖται μικρὸς πόλεμος. δηλοῖ δὲ ἀποτυχίαν τῆς ἐρωτήσεως. καὶ εἰ μὲν περὶ ἐχθρῶν ἢ ἐρώτησις, νικήσουσιν οἱ ἐχθροί. εἰ δὲ περὶ πολέμου, νικηθήσεται ὁ ἐρωτῶν. εἰ δὲ περὶ ἀρρωστίας, δηλοῖ παρακοπήν τοῦ ἐγκεφάλου 15 καὶ θερμοσίαν. καὶ ἀπλῶς πᾶσαν ἐρώτησιν εἰς ἐναντία ἐξάγει.

∴ Τὸ τρισκαιδέκατον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἐξ ἐνὸς μονοῦ καὶ ἐνὸς ζυγοῦ καὶ ἐνὸς μονοῦ καὶ ἐνὸς ζυγοῦ· καὶ καλεῖται χαωμὸς καὶ ἀπώλεια. δηλοῖ δὲ πλούτων καὶ χρημάτων ἀπώλειαν. καὶ εἰ περὶ ἐχθρῶν ἢ ἐρώτησις, ἠττηθήσεται ὁ ἐρωτῶν. εἰ δὲ περὶ 20 πολέμου, αἰχμαλωτισθήσεται. εἰ δὲ περὶ ἀρρωστίας, τελευτήσει. εἰ δὲ περὶ ἐγκύου γυναικὸς, ἐκτιτρώσκει. εἰ δὲ περὶ κάστρου, παραληφθήσεται. καὶ ἀπλῶς πᾶσαν ἐρώτησιν εἰς ἐναντία μεταφέρει.

∴ Τὸ δέκατον τέταρτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἐξ ἐνὸς ζυγοῦ καὶ δύο μονῶν καὶ ἐνὸς ζυγοῦ· καὶ καλεῖται σύνδεσμος. δηλοῖ 25 δὲ μεσότητα τῆς ἐρωτήσεως. καὶ εἰ περὶ ἐχθρῶν ἢ ἐρώτησις, νικηθήσεται ὁ ἐρωτῶν, οὐ μὴν δὲ κυριευθήσεται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. εἰ δὲ περὶ πολέμου, ὁ ἐρωτῶν ἠττηθήσεται. εἰ δὲ περὶ ἀρρωστίας, μακρονοσήσει. καὶ ἀπλῶς πᾶσαν μεσότητα δηλοῖ.

∴ Τὸ δέκατον πέμπτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἐξ ἐνὸς ζυγοῦ 30 καὶ γ' μονῶν· καὶ καλεῖται κεφαλή. δηλοῖ δὲ χαρὰν καὶ εὐθυμίαν καὶ αὐξήσιν καὶ πρόσθεσιν τιμῆς καὶ προκοπήν. εἰ περὶ ἐχθρῶν ἢ ἐρώτησις, νικήσει ὁ ἐρωτῶν. εἰ δὲ περὶ ἀρρωστίας, ὑγιαίνει. εἰ δὲ περὶ τεκνοποιίας, γενήσεται καὶ τέξει ἄρρεν. εἰ δὲ περὶ κάστρου, οὐ παραληφθήσεται. καὶ ἀπλῶς πᾶσαν ἐρώτησιν εἰς ἀγαθὸν μετα- 35 τρέπει.

2 ἐγγύν cod.	3 πολὺ cod.	5 λευκός] + καὶ ὁ cod.
7 περὶ addidi.	9 ὅσα ἂν εἰ cod.	14 νικήσουσιν cod.
16 ἐναντίαν cod.	19 ἀπώλεια et ἀπώλειαν cod.	22 ἐγγιου cod.
23 ἐναντίαν cod.	34 γενήσεται cod.	35 παραλειφθήσεται cod.

∴ Τὸ δέκατον ἕκτον σχῆμά ἐστι τοιοῦτον ἦτοι ἀπὸ γ' μονῶν καὶ ἑνὸς ζυγοῦ· καὶ καλεῖται οὐρά. καὶ εἰ περὶ πολέμου ἢ ἐρώτησις, νικηθήσεται ὁ ἐρωτῶν καὶ κατασχυνθήσεται. εἰ δὲ περὶ ἀρρώστου, τελευτήσῃ. εἰ δὲ περὶ κάστρου, παραληφθήσεται. 5 καὶ ἀπλῶς πᾶσαν ἐρώτησιν εἰς τὸ ἐναντίον μετατρέπει.

4 παραλειφθήσεται cod.

Ce manuscrit de 64 ff. (0.194 × 0,140) écrit au XVIIe siècle, contient aux ff. 43-57^v un fragment d'une *Histoire des animaux* dont le texte est très apparenté à celui du manuscrit d'Athènes édité pp. 358 ss. Les animaux sont décrits ici dans l'ordre alphabétique. Comme on le verra par la comparaison, le traité du Parisinus était originellement beaucoup plus étendu que celui de l'Atheniensis : malheureusement les cinq chapitres du début et les textes relatifs aux animaux dont les noms commencent par une lettre de la seconde moitié de l'alphabet sont perdus.

Physiologus

[Περὶ ἀσπίδος].

Initium deest ... [F. 43] ὅταν ἐφρονεῦθη ὁ ἄνδρας τῆς εἰς τὸν πόλεμον =supra p. 361, 27. 28 εἶχεν]+ αὐτή. εἰς τὸ σαράγι τῆς μίαν μικρὰν ἀσπίδα transp. 29 γοῦν om. ἐδάκωσε γλυκύν. 30 πάρη; τοὺς ὀδόντας] τὴν οὐράν. 31 οἱ δὲ ἄνθρωποι ὅταν θέλονσιν. θανα- 5 τώσουσιν. 32 μακρὰν ἔναν. 34 ἢ ἀσπίς om. ἄρχονται ἄλλοι] + καὶ λαλοῦσι. 35 πηγέουνας. καὶ om. ἔρχοντας. κακόν. 36 φοφᾶ] φαρμακώνεται καὶ ἀποθνήσκει. διὰ τοῦτο λέγει καὶ ὁ Δαυὶδ ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς καὶ βιούσης ἤγρον σφαλιζούσης τὰ ὄτα αὐτῆς, ἣτις οὐκ εἰσακούσεται φωνῆς ἐπαδόντων φαρμακοῦται 10 (ἐπ' ἀδόντων φαρμακού τε cod.)

[F. 43^v]

Περὶ ἀράχνης. ζ'.

Ἡ ἀράχνη εἶναι τεχνικὸν ζῷον διότι ἐγγάζει ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς λεπτὸν ὕφασμα καὶ στήνει το μὲ τέχναις εἰς τὸν ἀέρα καὶ κάμνει το κυκλοτερές καὶ εἰς ταῖς ἄκρας τανύζει ἄλλα νήματα 15 διὰ στερέωσιν τοῦ κύκλου. ἔπειτα κἀθεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ὕφασματος καὶ ἀπαντεχένει πότε νὰ πιασθῆ ἢ μύγα ἢ ἄλλο μικρὸν ζῷον ζωῶφιον πετόμενον· καὶ τότε ὑπάγει καὶ τυλλισγει το μὲ τὸ νῆμά τῆς διὰ νὰ μὴν δύνεται νὰ φύγη. καὶ οὕτως τὸ τρώγει. πλὴν ὅταν γεννήσῃ τὰ παιδιά τῆς, ἀποθνήσκει καὶ αὐτὴ ἀπ' ἐκεῖνα, 20 διότι γεννηθέντα τρώγουσι τὴν μητέρα τους.

13 συγάζει cod.

Περὶ αἰγός. η'.

- P. 366, 16. τήν^α om. 17 κνηγοῦν] + οἱ ἄνθρωποι. τὰς σα-
γίτας καὶ μέ. 18 καμίαν. [f. 44] καὶ τοξευθῆ. 20 ὥσπερ ὠ-
άψυχος. 21 σαγίτα] + ἀπὸ τὸ δέρμα της. 22 δόντια. 23 ζοῦν.
5 μόνον] + ἔως. 24 εὐρεθοῦν. βορᾶς ὁ. 25 αἱ ἀρσενικαί]
δλαις ἀρσενικαίς. 26 τόπον om. οἱ πλεότεραις. 27 δέ] + δέν.
28 δέ om. συνουσιάζεται. 29 φλέβα. τότε — χατζίκιον]
γεννᾶται ἄσπρη. 30 δέ om. μαύρη. <γεννᾶ μαῦρον>] γεννᾶται
μαύρη. 31 εἰ δέ — κόκκινον om. 32 γεννᾶται. διπλή.
10 P. 367, 1. ποιμέ[f. 44]ρες. θέλει] μέλλει νά. 2 <ταῦτα>]
ἔχουσι ἓνα κριάρι ὅπου τὰ σέρνει ὀδηγόν. αἱ δὲ αἶγες δὲν ἔχουν
ὀδηγόν, ὅτι εἶναι ἀνυπότακτον γένος. πολλαὶ δὲ αἶγες ὅταν ἀκού-
σωσι βροντὴν ἀπορίχουσι ὅταν ἦναι ἐγγαστρομέναις. διὰ τοῦτο
οἱ ποιμένες πρὶν νά ἀρχήσῃ νά βροντᾶ κτυποῦσιν αὐτοὶ μὲ τὰς
15 ῥάβδους τὰ δένδρα, διὰ νά συνηθίζουσι εἰς τὸν κτύπον νά μὴν
φοβοῦνται τὴν βροντὴν. λέγουσι δὲ ὅτι ἡ κόπρος αὐτῆς εἶναι
ἠφέλιμη εἰς ἐκείνους ὅπου τοὺς δακώσῃ ἢ ἔχνηδα, διότι πίνουσι
αὐτὴν μετὰ ὄξους καὶ ἰατρύονται.

Περὶ ἀλώπεκος. θ'.

- 20 Ἡ ἀλώπηξ εἶναι πονηρότατον ζῷον καὶ κακοῦργον. ὅταν δὲ
γεννήσῃ τὰ παιδιά της, γεννᾶ αὐ- [f. 45]-τὰ ἀδιάντροπα, ἤγουν δὲν
χωρίζουσι τὰ μέλη τους, πρόσωπον καὶ κορμί· μόνον εἶναι κρέας
μοναχόν. ὕστερον δὲ τὰ διορθώνει μὲ τὴν γλώσσάν της καθὼς
τὸ ποιεῖ καὶ ἡ ἄρκτος. εἶναι δὲ καὶ ἀντίδικος τοῦ λύκου καὶ φο-
25 βᾶται αὐτὸν περισσῶς. τὸν δὲ λαγῶν, τὸν τρώγει μὲ δελεάσματα
καὶ παιγνίδια διότι παίζοντας μετ' αὐτὸν πιάνει καὶ τρώγει τον.
καὶ ὅταν πεινᾶ προσποιεῖται ὅτι ἀπέθανε· καὶ πάγει εἰς τὸ μέσον
τοῦ δρόμου καὶ πίπτει ἐξαπλωμένη καὶ κρατεῖ τὸν ἀνασασμόν της.
αἱ δὲ κορῶναι βλέπουσαι αὐτὴν ἀποθαμμένην καὶ ἀπλωμένην, κατα-
30 βαίνουν νά τὴν φάγωσι. καὶ τότε αὐτὴ πιάνει ὅσας δυνήθῃ μὲ τὸ
στόμα καὶ μὲ τὰ ποδάρια. μάχεται δὲ καταπολλὰ τὰς ὄρνιθας καὶ
ὅταν ἦναι ὕψηλὰ καὶ δὲν δύναται νά ταις φθάσῃ, στέκει ὑποκάτω
καὶ βλέπει ἄνω ἰσχυρῶς καὶ λάμπουσι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ὡς ἡ
στία. τότε αἱ ὄρνιθες ἀπὸ τὸν φόβον τοὺς πίπτου-[f. 45v]-σι κάτω

13 ἐγκαστρομέναις cod. 15. ῥάβδους cod. 21 ἀδιάντροπα cod.
23 διαρθώνει cod. 29 βλέπουσιν cod. 34 αἱ] οἱ cod.

καὶ πιάνει αὐτάς ἀπὸ τὸν λαιμὸν νὰ μὴν λαλοῦσι. ὅταν δὲ κνηγοῦσιν αὐτὴν οἱ ἄνθρωποι, σέρνει τὴν οὐρὰν τῆς ἐπὶ τὴν γῆν ὅταν ἦναι χῶμα νὰ χάνεται ἢ ὀπλή τῆς. εἶναι δὲ ἰαματικὴ εἰς τοὺς ἀρθριτικούς, διότι τὴν πιάνουσι ζωντανὴν καὶ βάνουσιν εἰς ἓνα χάλκωμα μετὰ λάδι περισσόν· καὶ ἀφίνουσιν το καὶ βράζει δυνατά. ἔπειτα 5 δένουσι τὰ ποδάριά τῆς καὶ τὴν ῥίχνουσι μέσα καὶ ἀφίνουσιν τὴν καὶ βράζει ὅσον νὰ χαλάσῃ παντελῶς εἰς ἐκεῖνο τὸ λάδι ὅταν ἦναι ζεστόν. βάνουσιν ἐκεῖνους ὅπου ἔχουν ποδαλγίαν καὶ εὐρίσκουσι μεγάλην ἰατροίαν.

Περὶ βοός. ι'.

Ὁ βοῦς εἶναι ζῶον ὁποῦ το ἐγνωρίζομεν. εἶναι δὲ πολλὰ χρειῶ-10 δες εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, διότι καὶ τὴν γῆν ἐργάζεται καὶ γάλα ποιεῖ καλὸν καὶ τὸ [f. 46] κρέας του εἶναι ὑγιές. εἰς ὅλα δὲ τὰ καλὰ ὁποῦ ἔχει ὅταν ἦναι ζωντανός, ἔχει δὲ καὶ τοῦτο τὸ καλὸν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὅτι γεννῶνται ἀπὸ τὸ κορμί του μέλισσαι καὶ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του οἱ βασιλεῖς τῶν μελισσῶν. λέγουσι δὲ 15 ὅτι ὅταν ποιῇ τὸ πάθος εἰς τοὺς πόδας καὶ <μη> δύναται νὰ περιπατῇ τὸν χειμῶνα, ἂν ἀλείψῃ τινὰς τὰ κέρατά του μὲ πίσσαν ζεστὴν ἢ μὲ λάδι, ὑγιαίνουσιν. εἰς δὲ τὴν Λιβύαν ἤγρον εἰς τὴν Μπαρμπαρίαν εὐρίσκονται βόδια καὶ λέγονται ὀπισθονόμα, διότι δὲν βόσκουσιν ὡσὰν τὰ βόδια τοῦ τόπου τούτου νὰ ὑπάγουσιν ἔμπροσ-20 θεν, ἀλλὰ βόσκουσιν ἐρχόμενα ὀπίσω. τοῦτο ποιοῦσιν ὅτι τὰ κέρατα αὐτῶν δὲν εἶναι ὀρθά, ὡσπερ τῶν βοδίων τούτων, ἀλλὰ γένουσιν ἔμπροσθεν. καὶ ἐὰν θελήσουσιν νὰ ὑπάγουσιν ἔμπροσθεν, ἐμπήγονται τὰ κέρατα αὐτῶν εἰς τὴν γῆν.

[F. 46v] Περὶ βοός θαλασσίου. ια'. 25

Εἶναι καὶ βοῦς εἰς τὴν θάλασσαν ὡσὰν καὶ εἰς τὴν γῆν. καὶ δὲν τρώγει ψάρια νὰ ζήσῃ, μόνον ἐὰν ἰδῇ τινα κνηγὸν ψαροῦ ὁποῦ νὰ κάθεται εἰς τὴν ἄκραν τῆς θαλάσσης εἰς πέτραν ὑψηλὴν καὶ κνηγεῖ μὲ τὸ ἄγκιστρον τὰ ψάρια, πηδᾷ ἀπὸ τὸ νερόν καὶ ῥίπτει τὸν ἄνθρωπον μέσα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τρώγει τον. διὰ τοῦτο 30 οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης φοβούμενοι ἀπ' αὐτὸν ὅταν κνηγοῦσιν ψάρια, δὲν κάθονται εἰς τόπον ὅπου νὰ ἦναι βαθὺ τὸ νερόν, διὰ νὰ μὴν εὐγῇ ὁ βοῦς ἐκεῖνος, μόνον δὲ εἰς ὀλίγον νερόν

2 ἀπό cod. 5 μετὰ] μέγα cod. 6 τῆν] τη cod. 14 ζωντανόν cod. n marg. super. αριστονη : = Ἀριστοτέλους? Ἀρισταίου? 17 μη iaddidi. 30 νερῶ cod.

καθέζονται. εἰ δὲ κάμνει χρεῖα νὰ κνηγήσῃ εἰς τὸ βάθος ἕνας ἄνθρωπος, ῥίπτει τὸ ἀγκιστρον καὶ δύο ἄνθρωποι σύντροφοι ἐκείνου στέκονται καὶ βιγλίζου τὴν θάλασσαν. ὅταν δὲ <μῆ> εὖρη ἄνθρωπον νὰ [f. 47] φάγῃ, τρώγει πηλὸν τῆς θαλάσσης, ὥσπερ οἱ
5 χοῖροι εἰς τὴν γῆν.

Περὶ βάτραχου. ιβ'.

Εἰς τὸν Νεῖλον τὸν ποταμὸν τοῦ Μισιρίου εὐρίσκονται βάτραχοι πολλοὶ καὶ ἄλλον ζῶον ὅπερ ὀνομάζεται ὕδρος · οἱ δὲ ἄνθρωποι τὸν λέγουσι βύδραν. μάχεται γοῦν ἡ βύδρα τὸν βάτραχον διότι τὸν
10 καταπίνει καὶ αὐτὸς εἶναι ἡ καλλίτερα τροφή τῆς βύδρας. πλὴν ἔχει συνήθειαν ὁ βάτραχος ὅτι ἂν ἰδῇ ἀπομακρόθεν τὴν βύδραν ὅπου ἔρχεται, δακῶνει εἰς τὸ στόμα του φύλλον καλάμου πλάγιον διὰ νὰ μὴν δυννηθῇ νὰ τὸν καταπίῃ. καὶ ὅταν ἰδῇ τὸν βάτραχον ἡ βύδρα ὅτι ἐδάκωσε τὸ φύλλον τοῦ καλάμου, παραμερνᾷ ἀπ' αὐτόν. καὶ
15 τοῦ τόπου δὲ τὰ σκυλία δὲν στέκονται ποτε νὰ πιοῦσι νερὸν εἰς τὸν Νεῖλον διότι φοβοῦνται νὰ μὴν εὖρη κανένα [f. 47v] θηρίον καὶ τὰ ἀρπάσῃ · μόνον πηλαλῶντες τὴν ἄκραν τοῦ ποταμοῦ πίνουσιν ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον ἕως οὗ χορταίνουσιν.

Περὶ γυπός. ιγ'.

20 P. 378, 10 εἶναι. 11 εἶναι. 12 ἄλλο τον κορμὶ εἶναι. 13 ὁμοιάζει. 14 ἐάν. τῆσας] + τόν. 15 ὡσάν καὶ transp. 16 γίνεται] + ὁ. 18 ἀνθρώπων] + τῶν ἀπεθαμένων. ἀ-[f. 48]-γαποῦσι. 19 μυρισθοῦσι. ἢ om. ῥοδοστάγμα. ἄλλο. 20 παρευθός. 22 στέκονται. 23 τοῦ ἀνέμου τοῦ νότου. 24 ἐγκασ- 25 τρώνονται. ἕως] + τοῦ. 27 εἶναι] + καί. γεννώσιν.

Περὶ γεράνου. ιδ'.

31 χειμών. βοροῦς. 32 ὄλλαις. τὰ μέρη τῆς Αἰθιοπίας transp. 34 ποδάρι. 35 ἄνεμος] + ἀπὸ τὸν δρόμον της ὅπου πέτεται. βάνονν. τὴν om. P. 379, 1 μὴν. δέ om. ἐκεῖναι
30 αἱ πέτραι. 2 χρυσοχοί. 3 εἰ om. 4 ἕναν. βραδιαστοῦσι. τέσσαρας. 5 κοπάδι] + ἐκεῖνο. φυλάττουσι. ὄλην τὴν νύκταν] ὄλην νυκτίς. 6 ὄλας] ἄλλας. 7 ἀποκοιμηθοῦν. πέρνουσι. ποδάριον. 10 στέκονται. 11 φυλά-[f. 49]-ττουν, 12 τὴν νύκτα

3 μῆ addidi.

ἀκούσουν τίποτε transp. ἀνθρώπους. 13 εὐθύς] ἐκεῖναις. deinde iterantur ἔπου φυλάττων — τὸν δρόμον. ἄλλαις. 14 πάλιν om. 15 ἔχουσι] + μίαν. 16 ἀραδικῶς om.

Περὶ γλαυκός. ιε'.

20 πι-[f. 49v]-άση. 21 ὁμως] + τὸ λοιπόν. παίζοντας. 22 κανέναν μασχαράν. 23 ἀκολουθοῦσι. 24 στέκονται. 25 βραδιάζει. ἐβλέπει] αὐτὴ βλέπει. ἀρπάζει] + δύο καὶ τρία. 26 τα] καὶ γεμίζει τὴν κοιλίαν αὐτῆς. ἀντίς] + διὰ. πέρνει. 27 κορώνης] + διότι ἡ μὲν κορώνη τρώγει τὰ ἀγὰ τῆς γλαυκός τὴν ἡμέραν, ἡ δὲ γλαυκὸς τρώγει πάλιν τὰ ἀγὰ τῆς κορώνης. νύκ- 10 τα. 28 ἔχουν ἔχθραν] ἔχουσιν οἱ δύο μάχην. 28-30 ἡ δὲ — τον] τὴν δὲ νύκτα περιπατεῖ ἐπάνω τὰ ὀσπίτια καὶ ἐὰν εὖρη ποντικόν, ἀρπάζει αὐτόν.

[F. 50]

Περὶ γλαυκός. ις'.

Ὁ γλαυκός εἶναι καὶ αὐτὸς ὡσὰν σκυλόφαρον· ἔχει δὲ καὶ 1 αὐτὸς συνήθειαν ὅτι ὅταν ἰδῆ τίποτε φόβον ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἔχει παιδία μικρά, τὰ καταπίνει τὴν ὄραν ἐκεῖνην καὶ φεύγει μετ' αὐτά. καὶ ὅταν περάσῃ ὁ φόβος, πάλιν τὰ ξερῶν ὕγιῃ καὶ ζωντανά. τὴν αὐτὴν συνήθειαν ἔχει καὶ τὸ σκυλόφαρον καὶ καταπίνει τὰ παιδία του ὅταν ᾗναι φόβος καὶ πάλιν τὰ ξερῶν ὕγιῃ καὶ ζωντανά. 2

Περὶ δελφῖνος. ιζ'.

P. 373, 10 κατὰ — καί] καὶ εἶναι φιλόφρονον ζῶον transp. post 11 θάλασσαν. 11 καί] διότι. 12 ἀκολουθεῖ. ὄλοι — δελφῖνες] ἐκεῖνο εἰς. 13 [f. 50v] τόπον. εὖρη. πνιμένον. εὐγάζει. 14 των] του. κοιλῶντας. διὰ om. 15 ἐθάψουσιν. 2 16 οὕτως om. ἀποκοιμᾶται. 17 καί²] + οὕτως. 18 εἰς] + τὸν ἄμμον κάτω εἰς. ἀναβαίνει. 19 κοιμᾶται] πάλιν ἀποκοιμᾶται. καί³ om. 21 λέγεται. πίθηκος. ὁμοιεῖ. μαῖμοσ. 22 γῆν]. + καὶ οὕτως ἰατρύεται. ὁ δὲ θηλυκὸς δελφίς γεννᾷ μόνον δύο παιδία καὶ βυζάνει τα ὡς τετράποδον ζῶον. τὸ δὲ εἶναι φιλότεκνος 3 ὅτι ἂν τύχη νὰ κτυπήσουν κανένα ἀπὸ τὰ παιδία τῆς οἱ ψαράδαις ἢ μὲ κοντάρι ἢ μὲ καμάκι καὶ νὰ τύχη αὐτὴ τότε ἐκεῖ, δὲν φεύγει, ἀλλὰ πέφτει ἐπάνω τοῦ παιδίου τῆς [f. 51] ἕως οὗ κτυποῦν καὶ

ἐκείνην καὶ φονεύουν την. ὅταν δὲ πιασθῆ εἰς δίκτυον ὁ δελφίς, ἡσυχάζει ἕως οὗ σέρονουσι τὸ δίκτυον οἱ ἄνθρωποι, διότις ἕως οὗ εἶναι μέσα εἰς βαθὺ νερόν τὸ δίκτυον, αὐτὸς τρώγει ὅσα ὀψάρια εἶναι πιασμένα. καὶ ὅταν ἰδῆ ὅτι ὀλιγοστεύει τὸ νερόν, τότε σχί-
 5 ζει τὸ δίκτυον καὶ φεύγει. διὰ τὸ νὰ ἔχη δὲ μύτην ἔμπροσθεν καὶ νὰ τὸν λήπουσι τὰ σπάρραχνα, διὰ τοῦτο πηδᾷ δυνατὰ εἰς τὸ νερόν, διότι μαζώνει τὸν ἀνασασμόν του καὶ ῥίχνεται ὡσπερ ἡ σαγίτα ἀπὸ τὸ δοξάρι. ἔχουσι δὲ συνήθειαν καὶ ὅταν πλέουσι πολλοὶ δελ-
 10 φῖνες, βάνουσιν ἔμπροσθεν τὰ νέα παιδία καὶ καταπόδι τοὺς ἰθνηλοκῶδες δελφίνας καὶ τὸ ὕστερον ἀπὸ ὀπίσω ἔρχονται τὰ ἀρσε-
 νικά.

[F. 51^v]

Περὶ δράκοντος. ιη'.

P. 370, 16 εἶναι δέ] ὁ δράκων εἶναι. ὀνομάζεται] τὸ ὀνομά-
 ζουν οἱ ἄνθρωποι. 17 δέ] + καὶ. γλυκί. 18 κτυπήσῃ] +
 15 τόν. 19 παρευθός om. ἡ om. 20 ἐκεῖνο τὸ ψάρι] τὸν δρά-
 κοντα. ἀπάνω om. 21 καὶ — ἰατρύεται om. 22 ψοφήσῃ]
 + εἶναι δὲ πολεμιστικὸν ὡσάν ἡ ἔχιδινα.

Περὶ ἐλέφαντος. ιθ'.

P. 362, 3 ἔχει — ὅτι] καὶ. χρόνων. 5 δὲν γένη] δὲ εἶναι.
 20 αὐτῆ om. 6 ἰ χρόνων] [f. 52] νὰ γένη δέκα χρόνων. 7-8 ἡ μήτηρ
 νὰ γεννήσῃ transp. 10 ὡσπερ — τετράποδα om. 11 ὄλο ἕνας.
 12 τοῦτο] + τόν. τό] τόν. 13 ἔπειτα] καὶ. διαθρέφεται.
 14 χορτάρι. 15 κάμνονν τοιούτους τρόπους. 16 μέ] + τό.
 17 δένδρη] μεγάλα δένδρα. καί² om. 18 θελήσῃ. ὁ ἔλεφας om.
 25 19 ὁποῦ — τότε] κόπτεται τελείως τὸ δένδρον καί. πέυτη.
 κάτω om. ἐλέφας] + μέ τοὺς πόδας ἀπάνου. [f. 52^v] καί. 20
 δύεται. 21 πεινασμένον om. 22 τόν² — τρόπον om. κάμνουσι.
 23 πλατύν] μέγαν. μόνον om. του] + καὶ ἔχη ἄδειαν νὰ γυρίσῃ.
 24 ὑπάγει] + κάτω. 27 ὑπάγη] + κάτω. 30 μὲ ξύλα μεγάλα
 30 καὶ δέρνουσί τον περισσά. 32 ἐνδυμένος. 34 οὕτως] + το.
 35 τότε γοῦν [f. 53] ὁ. 36 καί² om. χορτάρι. 37 ὡς ἀφέντην]
 μεγάλην χάριταν. 38 ἀναβαίνει. κάθεται. δέ om. P. 363, 1
 οἱ ἄνθρωποι om. ἐσσηθήσεν. μετ'] εἰς. 2 τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον
 transp. ἀπὸ μακρά] εἰς. ἐκεῖνον] + ἀπὸ μακρόθεν. 3 τότε]
 35 οὕτως. τὸν σέρονει transp. ἐκεῖνος ὁ λευκοφόρος ὅπου ἐσσηθήσεν
 μετ' ἐκεῖνον. 6 πολυτίμοιτοι. εἰς² om. 7. χρειάζονται. τό]

1 ἐκείνη cod.

στό. 8 *ιατρεύουσιν*. 9 *φοβείται*. 10 *τόν om.* 12 *ὑστερον]*
οὕτως. 13 *καί — κάμνουσι om.* *μήν. περάσουν]* + *πρώτον*.
 14 *κάμνουσι*. *μέ — τους om.* *καί]* + *οὕτως*. 15 *βουτήσουσιν*.
 15-16 *γένη — όταν om.* *ὁ ποντικός ἐμφωλεύση μέσα om.* *αὐτοῦ]*
τον.

5

[F. 53^v]

Περὶ ἐρωδιοῦ. κ'.

P. 374, 7 *ζῆ — στεριάν]* *καὶ ζῆ εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὴν θάλασ-*
σαν. 8 *μέν om.* 9 *στερεάν*. 10 *πρώτον om.* 12 *πετροτόπους]*
πετρωτοὺς τόπους, 13 *τὴν om.* 14 *ἐναν νησί*. 15 *ὅτι]* + *εἰς*.
 19 *συνερίζονται*. 21 *τόν Χριστιανόν]* *αὐτοῦς*. 22 *ἕως]* + 10
εἰς. *καί]* [f. 54] *νά. τρώγουσι*. *διότι*. 23 *ἀγαποῦσι]* + *πολλά*.
δέ om. 24 *διότι]* *ὅτι*. *κανεῖς]* *καὶ εἰς*. 26 *πέρρουσι παντελῶς*.
ρίζουσιν. 28 *τά om.* *τόν τό*. 29 *ποῦ ἔχει δ]* *τοῦ*. *στομάχου*.
τρέχουσι] *τρέχει μέν*. 30-31 *πάλιν τὰ ξεραῖσι*. 31 *ἀπὸ τὸ στό-*
μα. *καθῶς]* *κατὰ πῶς*.

15

Περὶ ἐχίνου. κα'.

Ὁ ἐχῖνος ὁ χειρσαῖος ἔχει τοιαύτην συνήθειαν ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ
 ἀμπέλι καὶ τινάζει τὰ κλήματα ὅταν ἦναι τὰ σταφύλια ὄριμα· ἔπει-
 τα κυλίεται ἐπάνω ταῖς ῥώγαις ἐκείναις καὶ μαζώνει ταῖς εἰς
 τὰ κέντρα αὐτοῦ· καὶ οὕτως ὑπάγει καὶ ταγίζει τὰ παιδία του. 20
 ὅταν δὲ ἰδῆ κανέναν ἄνθρωπον, τότε αὐτὸς συμμαζώνεται καὶ γί-
 νεται ὀλοστρόγγυλος καὶ κρατεῖ καὶ τὴν πνοήν του νὰ μὴν ἀνα-
 σάνη διὰ νὰ φαίνεται ἀποθαμμένος· εἰ δὲ καὶ [f. 54^v] ἰδῆ ὅτι ἀπλώση
 νὰ τὸν πιάση παρευθὸς ἐκεῖνος κατουρεῖ τὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου
 καὶ τὸ ἐδικόν του δέρμα διὰ νὰ συχαθῆ νὰ μὴν τὸν πάρη. λέγουσι 25
 δὲ ὅτι ἐὰν οὐδὲν ἤθελεν βρέχη μετ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ ἐχῖνος τὸ
 δέρμα του, ἤθελεν ζῆ πολλοὺς χρόνους· ὅμως προκρίνει τὴν ὀλιγο-
 χρονίαν παρ' οὗ νὰ τὸν πιάσουν τότε εἰς τὴν ὥραν νὰ τὸν θανατώ-
 σουν· καὶ διὰ τοῦτο καὶ διχῶς τὸ θέλημάν του ἐξ ἀνάγκης κατουρεῖ
 τὸ δέρμα του διὰ νὰ μὴν τὸν πιάση ὁ ἄνθρωπος. ἔχει δὲ τοιαύτην 30
 ἰατρειάν τὸ δέρμα του, ὅτι τὸ καίλουσι καὶ τὸ κάμνουσιν στάκτην,
 ἔτζη ὡσὰν εἶναι μὲ τὰς ἀκάνθας· ἔπειτα ἐκείνην τὴν στάκτην ἀνα-
 κατόνουσι μὲ πύσσαν καὶ ἀλείφουσι τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς ὅπου
 πέφτουν· καὶ ἔτζη στέκονται καὶ στερεώνονται· μάλιστα δὲ

καὶ εἰς τὸν τόπον ὅπου ἔπεσαν τὰ μαλλία στερεώνονται καὶ εὐγάζει ἄλλα νέα, ἐὰν τὴν ἀλείψῃς μετ' αὐτὴν τὴν στάκτην. ἂν τὴν πίῃ ὁ ἄνθρωπος μὲ ἄσπρον κρασί καὶ ἔχη πόνον εἰς τὰ νεφρὰ, ἰατρεύεται.

5 [F. 55] Περὶ ἐχίνοῦ θαλασσίου. κβ'.

Ὁ ἐχῖνος ὁ θαλάσσιος ἔχει τοιαύτην συνήθειαν ὅτι ὅταν σέρῃ ἀνεμος δυνατὸς καὶ ταράττῃ τὴν θάλασσαν, αὐτὸς παίρνει βρῦα καὶ πέτραις μικραῖς καὶ τυλίγεται νὰ μὴν τὸν πάρῃ ὁ ἀνεμος καὶ τὸν ὑπάγῃ εἰς θάλασσαν βαθυτάτην· διότι ὁ θάνατός του εἶναι
10 τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, μόνον δὲ εἰς τὰ παραγίαλα ζῆ. λέγουσι δὲ καὶ αὐτὸν νὰ τὸν τζακίση τινάς, ἔπειτα νὰ τὸν ῥίξῃ εἰς τὴν θάλασσαν, πάλιν συντίθεται καὶ γίνεται ὡς τὸ πρῶτον.

Περὶ ἔχεως. κγ'.

P. 367, 4 ἢ) ὁ. λέγομεν— ὄχενα] λέγεται παρ' ἡμῶν ὄχενα. 15 θέλει. 7 θανατώνει το. θελήσει. 8 φύσι ἀποκάτω. 10 καὶ] τότε. 10-11 πρὸ τοῦ νὰ ἀποθάνῃ ὄσα φθάσῃ. 11 ὄσα] ἄλλα. φεν-[f. 55v] γουσι. γλυτώνουσι] ἐκείθεν ἐδώθεν καὶ ζοῦσι.

Περὶ ἐλάφου. κδ'.

Ἡ ἔλαφος ἔχει τοιαύτην συνήθειαν ὅτι ὅταν γεράσῃ ὑπάγει
20 καὶ εὐρίσκει φωλέαν ὄφρεως ὀποῦ μυρίζῃ ὡσὰν μόσχος (καὶ εἶναι πολλὰ τοιαῦτα πανταχοῦ). ὅταν γοῦν τὸ εὖρη, βάνει τὸ στόμα του εἰς τὴν τρύπαν τοῦ ὄφρεως καὶ ἀνασαίνει πολλάκις· καὶ τὸ ὄφιδι ἀπὸ τὴν ὄσμην τῆς ἐλάφου εὐγαίνει ἔξω· καὶ τρώγει το. πλὴν τὴν ὄραν ἐκείνην ζητᾷ νὰ εὖρη νερὸν νὰ πίῃ· καὶ ἐὰν δὲν εὖρη
25 εἰς μίαν ὄραν νὰ πίῃ, παρευθὺς ἀποθνήσκει. διὰ τοῦτο λέγει καὶ ὁ προφήτης Δαυὶδ· ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὕδατων. ἀπ' αὐτὴν τὴν ἔλαφον ὀποῦ φάγῃ τὸ τοιοῦτον ὄφιδι μαζώνουσι τὸν μόσχον οἱ ἄνθρωποι. τὸν δὲ καιρὸν ὅπου πέφτουσι τὰ κέρατά του, δὲν εὐγαίνει νὰ φανῇ εἰς ἀνθρώπους οὔτε εἰς τὰ
30 ἄλλα θηρία, ἀλλὰ κεκρυμμένα περιπατεῖ καὶ βόσκει, διότι ἐντρέπεται νὰ φανῇ χωρὶς τὰ ἄρματά του. τὸ δὲ φαλάγγιον εἶναι κατὰ πολλὰ βλαβερόν μὲν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐξόχως δὲ καὶ εἰς τὴν

ἔλαφον. εἶναι δὲ καὶ τὸ φαλάγγι ὡσπερ [f. 56] ὁ ἀνοφαντάκις, πλὴν εἶναι μέγαν καὶ μαῦρον καὶ ὑψηλὸν εἰς τὰ ποδάρια. καὶ ὅταν δακώσῃ ἀνθρωπον, ἀποθνήσκει. αὐτὸ γοῦν μάχεται τὴν ἔλαφον καὶ ὅταν τὴν δακώσῃ, ὑπάγει αὐτῇ καὶ εὐρίσκει κισσὸν εἰς τὰ δένδρα· καὶ μόνον νὰ φάγῃ ὀλίγον ἀπὸ τὸν κισσόν, ἰατρύεται. καὶ ὅταν δὲ ἀσθενήσῃ, δὲν χρειάζεται τὸν Ἴπποκράτην ἢ τὸν Γαληνὸν νὰ τὴν δείξῃ τὴν θεραπείαν τῆς, ἀλλὰ ὑπάγει καὶ τρώγει σέλινα καὶ οὕτως ἰατρύεται.

Περὶ ἰβεως. κε'.

P. 379, 32 πουλίον. πελεκᾶνον] + κατὰ τὸ σχῆμα. μεγαλί-10
 τερον. 34 εὐρίσκονται. μεγάλη (sic) + ὡσάν παραβίδες.
 35 καὶ τὴν] τὴν δέ. 36 ἀπάνω. τὰς φοινικέας τὰ δένδρα.
 βούλεται νὰ φάγῃ] ἐπιβουλεύεται κατὰ πολλά. P. 380, 1 τὴν —
 2 ἔχει] κάμνει εἰς τὴν φοινικέαν τὴν φωλέαν του διότι τὸ κορμὶ
 καὶ τὰ κλαδιά τῆς φοινικέας ἔχουσι. 2 κέντρα] + μεγάλα. 15
 παλιούρια] [f. 56^v] ἢ παλιουρέα. 3 ἀνέβῃ] + ἀπάνον ἀπὸ τὰ κέν-
 τρα. ὅτι om. 6 μύτην] + του. 8 διχῶς (sic) + κληστήρι
 ἰατρικόν καὶ διχῶς. 9 τόν] τοῦ. 10 ἐκείνην om. καὶ ὕγιατ-
 ρει] αὐτοῦ.

Περὶ ἰχνεύμονος. κς'.

20

Ὁ ἰχνεύμων εἶναι εἰς τὴν ἰδέαν ὡσάν τὸν κορκόδειλον, πλὴν μικρότερος καὶ λέπια δὲν ἔχει. πολεμεῖ δὲ μὲ τὸν κορκόδειλον. καὶ ὅταν θελήσῃ νὰ πολεμήσῃ, ὑπάγει εἰς πηλὸν περισσόν καὶ κυλίεται μέσα. ἔπειτα εὐγαίνει εἰς τὸν ἥλιον καὶ ξηραίνεται καὶ κυλίεται εἰς τὸν πηλὸν καὶ πάλιν ξηραίνεται εἰς τὸν ἥλιον. καὶ ὅταν μαζωχ-25
 θῇ πολὺς πηλός [f. 57] ἀπάνον του, τότε ὑπάγει καὶ καταπιάνεται μετὰ τὸν κορκόδειλον. καὶ μὲ τὴν ἀσπίδα δὲ μετ' αὐτὸν τὸν τρόπον πολεμεῖ, διότι ὁ πηλὸς ἐκεῖνος ἐμποδίζει τὸ δάκωμα τῆς ἀσπίδος καὶ δὲν τὸν φαρμακώνει. ὅταν δὲ πολεμῇ μὲ τὸν κορκόδειλον, ὁ τροχίλος τὸ πουλὶ ὁποῦ τρώγει τὴν βρώσιν τοῦ κορκοδείλου, πέ-30
 τεται ἐπάνωθ' ἐν τοῖς καὶ κρούει τὸν κορκόδειλον εἰς τὴν μύτην νὰ θυμωθῇ κατὰ τοῦ ἰχνεύμονος. πλὴν ὁ κορκόδειλός νικᾷ πολλὰς φοραῖς, τυχαίνει δὲ ἄλλοτε καὶ νικᾷ καὶ ὁ ἰχνεύμων. εἶναι δὲ ὁ πόλεμος αὐτῶν διὰ τὰς βδέλλας ὁποῦ εὐρίσκονται πολλὰς καὶ μεγάλας εἰς τὸν Νεῖλον τὸν ποταμόν, ποῖος νὰ φάγῃ περισσότεραις. 35
 30 τροχίλος cod.

Περὶ ἱπποκάμπου. κζ'.

Ὁ ἱππόκαμπος εἶναι μὲν ὡσὰν τὴν κάμπην ὅπου εὐρίσκεται εἰς
 τὰ λάχανα κατὰ τὴν ἰδέαν, πλὴν εἶναι μέγας ὡς μίαν καὶ δύο πι-
 5 θαμάς. ἔχει δὲ τοιαύτην ἐνέργειαν ὅτι εἰ μὲν φάγη τις ἄνθρωπος
 ἀπ' αὐτὸν μέρος, ὃ ὁποῖος εἶναι [f. 57^v] δακωμένος ἀπὸ σκύλον
 λυσιάρικον, ὑγιαίνει καὶ δὲν φοβᾶται νὰ πάθῃ τίποτε· εἰ δὲ εἶναι
 ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸν ποτίσῃ μὲ κρασί οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἀπ' αὐ-
 τὸν κάμποσον, παρευθὺς μὲ κακὸν θάνατον ἀποθνήσκει ὁ τοιοῦτος,
 10 διότι πρῶτα μὲν τὸν πιάνει τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ὡσπερ χάσμη,
 ἔπειτα βήχει συχνάκις, μετὰ ταῦτα τρέμει ὄλον τὸ κορμί του καὶ
 ἄρχεται ἡ καρδιά του νὰ παίζῃ· καὶ ὁ μυελὸς τῆς κεφαλῆς του
 ταράττεται καὶ ἀστοχᾷ τὰ ἐχθεσινὰ καὶ τὰ προχθεσινὰ καὶ μετὰ
 ταῦτα ἀστοχᾷ καὶ τί ἐγένετο σήμερον ἤγουν τὴν ἡμέραν ἐκείνην
 15 ὅπου τὸ ἔπιεν· ἔπειτα νεκρώνονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ καὶ φαί-
 νονται κόκκινοι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ τὴν μύτην του στά-
 ζουσι μύξαις πολλαῖς, καὶ δίψα ἄμετρος τὸν πιάνει καὶ καίει τὴν
 καρδίαν του ὡς φλόγα· ἐπὶ πᾶσι τούτοις τέλος ἡ κοιλία του πρήσ-
 κεται καὶ σκάζει καὶ οὕτω λαμβάνει κακὸν θάνατον.

11 παίζῃ] πάλῃ?

Ms. de 475 ff. (0.296 × 0.219), écrit au XVe siècle par un médecin, Jean (fils?) d'Aron : Cf. Olivieri, *Indice dei cod. gr. delle Bibl. di Bologna (Studi ital. di filol. class. III, 1895, pp. 442 ss.)*; *Catal. codd. astrol. gr.*, t. IV, pp. 39 ss.; Mac-Cown, *The Testament of Solomon*, dissert. Chicago, 1922, pp.21 ss. Certaines parties du texte sont écrites en signes cryptographiques ; M. C. O. Zuretti m'en a obligamment communiqué la clef, qu'il a découverte. Je l'ai retrouvée, depuis lors, dans un manuscrit de Vienne, phil. gr. 108, f. 370 [n° 6], dont le copiste emploie le même système cryptographique, pour écrire des recettes magiques en tous points semblables à celles du Bononiensis (Infra, p. 637).

Recettes magiques

[F. 269v] Περὶ ἐγγαστρομένης.

Ἐὰν θέλῃς μαθεῖν ἀκριβῶς τὸ τί παιδὶν ἔχει ἢ γυνή εἰς τὴν κοιλίαν της, ψήφισον τοῦ ἀνδρὸς τὸ ὄνομα καὶ τῆς γυναικός · καὶ ὅσα ψηφία ἐποίησας τὰ αὐτῶν ὀνόματα, ὕφειλε γ' · καὶ <ἐὰν> ἐναπομείνη ἐν, ἐν' ἀγόρι · εἰ δὲ δύο, ἔστι θῆλυ · εἰ δὲ τρία, ἀγόρι. 5

[F. 270] Ψῆφος διαγνωστικὴ περὶ ζωῆς καὶ θανάτου.

Ψήφισον τὴν ἡμέραν ἣν κατεκλήθη ὁ ἀρρωστος ἢ ἐγενήθη τὸ παιδίον καὶ ψήφισον ἀπὸ τὰς ιη' τοῦ Μαΐου ἄχρι τὴν δοθεῖσαν ἡμέραν ἐν ἣ ἔρωτᾶς · καὶ ὕφειλον ὑπὸ τῶν λς'. εἶτα <τὰ> ἐναπομείναντα θεώρει ἐν τῷ ὄργάνῳ καὶ ἐὰν εὔρεθῇ ἐν τῷ πρώτῳ, ὁ νοσῶν ὑγιαίνει, ὁ φυχῶν εὔρεθῇ, ὁ πλεύσας ὁμοίως · εἰ δὲ ἐν τῷ β', τὰ πάντα μέσα · εἰ δὲ ἐν τῷ γ', τὰ πάντα δεινὰ καὶ ἀλλότρια.

1 titulus cryptogr. signis scriptus. 2-3 τὸ — της cryptogr. signis. 4 ψηφία conieci : πεδία cod. ὀνόματα] + καὶ cod. γ' iteratur. 4-5 καὶ — ἀγορι signis cryptogr. ἐὰν addidi. 6 Cf. Tannery, *Notices et Extraits*, 1886, p. 258 ; *Catal. codd. astrol. gr.*, VII, p. 191. 9 καὶ] + ὕφειλον cod. 10 τὰ addidi.

Tres circuli cum numeris :

α', δ', ζ', ι', ιγ', ις', ιθ', κβ', κε', κη', λα', λδ'.
β', ε', η', ια', ιδ', ιζ', κ' κγ', κς', κθ', λβ', λε'.
γ', ς', θ', ιβ', ιε', ιη', κα', κδ', κζ', λ', λγ', λς'.

Ἐτερον Πυθαγόρου.

- 5 Μάθε πόσας κατεκλήθη ὁ ἄρρωστος τῆς Σελήνης καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ὑφείλον ὑπὸ τῶν λ'. εἶτα θεώρει ἐν τῷ ὄργάνῳ · καὶ εἰ μὲν ἐν τῷ πρώτῳ, ὑγιαίνει, καὶ τὰ ἐξῆς · εἰ δὲ ἐν τῷ β', ἐναντία.

Duo circuli cum numeris :

ὑπὲρ γῆν ζωή · α', β', γ', ζ', θ', ι', ια', ιγ', ιδ', ις', ιζ', ιθ', κα', κγ', κς', κη'.

- 10 ὑπὸ γῆν τελευτή · δ', ε', ς', η', ιβ', ιε', ιη', κβ', κδ', κε', κζ', κθ', λ'.

Περὶ ἀρρωστίας ψήφος δόκιμος.

- Εἰ δέ τις πέση ἢ ἐν ἡμέρᾳ α' ἢ τετράδῃ, ψήφισον τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ ὑφείλον ὑπὸ τῶν γ' καὶ ἐὰν μείνη α',
15 ζῆ · εἰ δὲ β', μακρονοσήσει · εἰ δὲ γ', θνήσκει.

Περὶ β' καὶ πέμπτης. Ἐάν τις ἐν ἡμέρᾳ β' ἢ ε' ἀρρωστήσῃ καὶ εἰς τὸ ψηφίσαι μείνη α', ἀποθνήσκει · εἰ δὲ β', ὑγιαίνει · εἰ δὲ γ', μακρονοσήσει.

- Εἰ δὲ θέλεις μαθεῖν ποίαν ἡμέραν θνήσκει, ψήφισον τὸ ὄνομα
20 αὐτοῦ ἀκριβῶς καὶ ὑφείλον γ' · καὶ ἐὰν μείνη α', τελευτᾷ γ' ἢ ς' ἢ σάββατον · εἰ δὲ β', θνήσκει β' ἢ ε' · εἰ δὲ γ', θνήσκει ἢ ἐν κυριακῇ ἢ τετράδῃ.

[F. 271] Septem amuleta et tres symbolicae imagines inimicum actione quadam magica perculsum figurantes : v. p. 574.

- [F. 282v] Φυλακτὸν εἰς πᾶν προῦγμαν, εἰς ἀθ-
θέντας, εἰς ἐχθρούς, εἰς ἀντιδίκους, εἰς φόβον
25 καὶ ξυπάσματα.

Γράφε καὶ βάλ' τα εἰς τὸν τράχηλον : signa. οἱ ἐχθροὶ ἐμοὶ χούν

4 Cf. Tannery, *ibid.*, p. 259.

16 πύτης cod.

18 μακροσίσει

cod. 20 γ' ¹ iteratur.

23 titulus signis cryptogr. scriptus.

26 γραφε — τραχυλον signis cryptogr.

COD. BONONIENSIS UNIV. 3632, F. 271 (v. p. 573).

λήψουσι καὶ τὸν Θεὸν προσκυνήσουσι · ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι
 αὐτὸν δοξάσουσι ὁδεῖνα τὸν ἔχοντα τὸ φυλακτήριον τοῦτο · πᾶσα
 ἀρχή, πᾶσα σατραπεία καὶ πᾶσα γοητεία καὶ μαγεία ἀπὸ τὸν
 δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα. καὶ πᾶν κακὸν στόμα σφραγίζω κατ' ἐμέ
 5 πάντα δόλον κατ' ἐμοῦ τὸ λαλοῦν · αἱ γλῶσσαι τῶν ἐχθρῶν μου καὶ
 τῶν ἀντιδίκων ἵνα γίνωνται ὑπὸ τῶν ποδῶν μου, ἀμήν. Ἄ β α δ ἄ λ,
 Το τ α ρ κ λ α σ ἄ, θ, ε, χ, α, Ρ υ υ δ η ν τ ε, Τ α δ ε κ : Characteres
 et literae magicae.

Γράφον : Characteres ; τοὺς χαλίνωσον καὶ τὰ ἐξῆς.

10 Ἄλλον · ὠφελεῖ εἰς ἀγάπην, μάλλον καὶ
 <εἰς> ἐχθρούς.

Γράφον τὰ ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων καὶ αὐτὸ καὶ καθσέ τα ·
 γράφε · Ἄταξ, Ἄραξ, Προβύ, Ἄδοξ · με τὴν εἰσισμιν
 τούτων τῶν τριῶν ὀνομάτων νὰ ὑποτάσσωνται οἱ ἄνωθεν εἰρημέ-
 νοι πρὸς τὸν δεῖναν νὰ γένωνται ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου, ἀμήν.

15 Εἰς ἐχθρούς.

Γράφον ταύτας τὰς χαρακτήρας εἰς μολίβι καὶ κρόφον εἰς τοῦ
 ἐχθροῦ σου τὸ ὄσπιτι : characteres.

Εἰς τὸ γεννηῆσαι τὴν γυνῆν ἐν εὐκολίᾳ.

Γράφον εἰς κούπαν ἀφόριον καὶ λειώσας δὸς πιεῖν καὶ τέκεται

20 Εἰς ἐχθρούς οὐ φοβῆσαι οὔτε ζῆλον οὔτε
 κρίσιν οὔτε αἰφνίδιον θάνατον οὔτε..... οὔτε
 πῦρ οὔτε μαχαίριν οὔτε πόλεμον οὔτε λησ-
 τὰς οὔτε πνεύματα πονηρά.

2 αὐτης cod.	ἔχουσαν cod.	3 σατραπεία] σατ cod.
γωγητία cod.	4 πᾶς cod.	φραγιστο cod.
τον λαλοῦντα cod.	6 γήνετε cod.	9 οφελι ἡσακαπην
signis cryptogr.	10 εἰς addidi.	ἐχθρους signis crypt.
11 τα — ἀνθρωπων signis crypt.	κάψε cod.	14 γένη cod.
15 ἐχθρους signis cryptogr.	16-17 εἰς ¹ — ὀσπιτι signis crypt.	
18 titulus signis cryptogr.	ἡγηνη cod.	ευκολος cod.
20 ἐχθρους ου φοβισαι signis crypt.	21 εὐφρηδίων cod.	

COD. BONONIENSIS UNIV. 3632, F. 271 (v. p. 573).

λήφουσι καὶ τὸν Θεὸν προσκυνήσουσι· ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι
 αὐτὸν δοξάσουσι ὁδεῖνα τὸν ἔχοντα τὸ φυλακτήριον τοῦτο· πᾶσα
 ἀρχή, πᾶσα σατραπεία καὶ πᾶσα γοητεία καὶ μαγεία ἀπὸ τὸν
 δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα. καὶ πᾶν κακὸν στόμα σφραγίζω κατ' ἐμέ
 5 πᾶντα δόλον κατ' ἐμοῦ τὸ λαλοῦν· αἱ γλῶσσαι τῶν ἐχθρῶν μου καὶ
 τῶν ἀντιδίκων ἵνα γίνωνται ὑπὸ τῶν ποδῶν μου, ἀμήν. Ἄ β α δ ἄ λ,
 Τ ο τ α ρ κ λ α σ ἄ θ, ε, χ, α, Ρ υ υ δ η ν τ ε, Τ α δ ε κ : Characteres
 et literae magicae.

Γράφον : Characteres ; τοὺς χαλίνωσον καὶ τὰ ἐξῆς.

10 Ἄ λ λ ο ν · ὦ φ ε λ ε ἰ εἰς ἀ γ ἄ π η ν, μ ἄ λ λ ο ν καὶ
 <εἰς> ἐ χ θ ρ ο ῦ ς.

Γράφον τὰ ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων καὶ αὐτὸ καὶ καῦσέ τα·
 γράφε· Ἄ τ α ξ, Ἄ ρ α ξ, Π ρ ο β ῦ, Ἄ δ ο ξ· μὲ ἰγὴν εἰσομιν
 τούτων τῶν τριῶν ὀνομάτων νὰ ὑποτάσσωνται οἱ ἄνωθεν εἰρημέ-
 νοι πρὸς τὸν δεῖναν νὰ γένωνται ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου, ἀμήν.

15 Εἰς ἐ χ θ ρ ο ῦ ς.

Γράφον ταύτας τὰς χαρακτῆρας εἰς μολίβι καὶ κρύψον εἰς τοῦ
 ἐχθροῦ σου τὸ ὄσπιτι : characteres.

Εἰς τὸ γεννηῆσαι τὴν γυνῆν ἐν εὐκολίᾳ.

Γράφον εἰς κούπαν ἀφόριον καὶ λειώσας δὸς πιεῖν καὶ τέκεται

20 Εἰς ἐ χ θ ρ ο ῦ ς οὐ φοβῆσαι οὔτε ζῆλον οὔτε
 κρῖσιν οὔτε αἰφνίδιον θάνατον οὔτε..... οὔτε
 πῦρ οὔτε μαχαῖριν οὔτε πόλεμον οὔτε λησ-
 τὰς οὔτε πνεύματα πονηρά.

2 αὐτης cod.	ἔχουσιν cod.	3 σατραπεία] σατ cod.
γωγητία cod.	4 πᾶς cod.	φραγιστο cod.
τον λαλουντα cod.	6 γήνετε cod.	9 ὀφελι ἠσακαπην
signis cryptogr.	10 εἰς addidi.	ἐχθρους signis crypt.
11 τα — ἀνθρώπων signis crypt.	κάψε cod.	14 γένη cod.
15 ἐχθρους signis cryptogr.	16-17 εἰς ¹ — ὀσπιτι signis crypt.	
18 titulus signis cryptogr.	ἠηνη cod.	ευκολος cod.
20 ἐχθρους ου φοβισαι signis crypt.	21 εὐφνήδιον cod.	

Γράφον κυριακῆ, ὥρα πρώτη: quattuor cruces cum literis.

ις χς	φ χ	τ τ	χχ χ
ν κ	φ π	χ φ	χ χ.

[F. 344^v-345] <Περί ὑγερομαντείας>: cf. supra, p. 493.

[F. 345^v] Ἐτερον. <Φωτομαντεία>.

5

Figura hexalphae in circulo: ἡ βίνα.

Ποίησον τὴν βίναν ταύτην <ἐν> τῇ γῆ καὶ ἄς καθίσῃ ἐν αὐτῇ ἄνθρωπος ἔχων φῶς καθάριον· καὶ ἄς βαστᾷ κερὶν φωτεινὸν ἀπτόμενον· καὶ τὸ φῶς ἐκ πυροβόλου ἐστί, τὸ δὲ κερὶν ἄς ἐνι β' σπιθαμῶν ἢ γ'. καὶ εἰπὲ τὸν ἐξορκισμόν τοῦτον· τρία Τόρα, Τόρα, Τόρα, Τόρα· γ' Κάμαρα, Κάμαρα, Κάμαρα, γ' Οὔπερα, Οὔπερα, Οὔπερα· ἐξορκίζω σε, φῶς καινούριον ἐκλαμπρον, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ Ἄλάμ, καὶ εἰς τὰς χάριτας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὴν παρθενίαν αὐτοῦ, καὶ πρὶν τὸ τριτώσω, νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ κερὶν τοῦτο, νὰ με 15 εἰπῆς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν εἴτι σας ἐρωτήσω. πάλιν ἐξορκίζω σας θεοῦ Γάλουλα, πάλιν ἐξορκίζω σας θεοῦ Γάλουλα, πάλιν ἐξορκίζω σας θεοῦ Γάλουλα, διὰ τοὺς ζ' πλανήτας, εἰς τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην καὶ εἰς τοὺς ἀγίους ὄλους καὶ εἰς ὄλην τὴν οὐράνιον κρίσιν, νὰ ποιήσετε νὰ ἔλθῃ ἡ Κερατίλετα καὶ 20 ἡ Ἀπαγάτα νὰ με εἰπῆ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, εἴτι σας ἐρωτήσω. καὶ λέγε το ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ φῶς. καὶ ὅταν ἰδῆς ὅτι ἦλθεν ἀπὸ τότε λέγε τοὺς λόγους τούτους· περιορίζω σας νὰ εἰπῆτε νὰ ἔλθῃ μαῖστωρ νὰ σας ποιήσῃ παλάτιον εὐμορφον ἐξηλλαγμένον με 25 λίθους ἀτιμήτους, καὶ νὰ ἔλθουν ἄνθρωποι πολλοί· καὶ καθίσῃ ὁ διδάσκαλος εἰς τὸν θρόνον τοῦ Σολομῶντος· νὰ εἰπῆτε νὰ φέρον τὸ βιβλίον τῆς φιλοσοφίας τοῦ Σολομῶντος καὶ νὰ ὁμόσετε ἐπάνω εἰς τὸ δακτυλίδιον τῆς δυνάμεως τοῦ Σολομῶντος νὰ μας εἰπῆ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν σύντομε ἐτούτην τὴν ὥραν.

30

5 Φωτομαντεία addidi.	6 βίνα cod.	7 βιναν cod.	ἐν
addidi.	αὐτω cod.	9 ἐκ incertum.	περιοβόλου cod.
πηθαιμόν cod.	16 εἰπῆ, εἰπῆτε, ἰδῆ, ἰδῆτε etc. = εἰπῆ, εἰπῆτε, ἰδῆ, ἰδῆτε.	ἀλίθ πᾶσα cod.	17 θεοῦ hic et infra: vide
num θεόν legendum sit.	20 πῆσεται cod.	21 με νπι πασαι	
αλιθιαν ντισασεροτισο signis cryptogr.	23 ὑπῆται cod.	24 ἐξυ-	
λαγμένον cod.	27 Σολομῶντος]+ τὴν σοφίαν cod.	28 ὁμό-	
σεται cod.	δακτυλίδιον cod.		

ὁ Φερεμίδης. ὁ μαθητής. ἡ λαμπάς.

<Φωτομαντεία>.

Ἐπαρόν ψαθὴν παπύρινον καὶ καῦσον καὶ ποιήσον στάκτην.
 εἶτα ἔπαρον ἐλάδι καλόν καὶ ἄλειψον τὴν παλάμην σου καὶ κράτει
 5 κερὶν ἀπτόμενον φωτεινόν· καὶ τότε λέγε· εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πα-
 τρός καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄ γ ι ε Γ ε ώ ρ γ ι ε
 κ α β α λ λ ά ρ η ρ ή γ α ς Ὑ ξ α μ π έ λ, ὀρκίζω, καθορκίζω
 σε ἀπὸ τὴν μοῖραν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τὴν μοῖραν τῆς παναγίας
 Θεοτόκου καὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἐπουρανίου βασιλείας καὶ μετὰ
 10 τῆς ἀληθείας τοῦ Σ ο λ ο μ ῶ ν τ ο ς καὶ διὰ τὸ ἴσον τοῦ σώματος
 καὶ διὰ τὴν παρθενίαν μου, ὀρκίζω σε νὰ ἔλθῃς ἐδῶ εἰς τὴν παλά-
 μην μου καὶ νὰ φανῆς καὶ νὰ με ᾤπῃς, εἰς εἴτι θέλω καὶ ἐρωτήσω σε,
 τὴν ἀλήθειαν.

1 Φερεμίδης ex Φερεκύδης corruptum videtur. 2 Φωτομαντεία
 addidi. 3 κάψον cod. 5 κεντρὴν cod. 7 κατορκίζω cod.
 10 ἔσον cod. 12 ἐρωτήσε cod. σε] + να με πης-cod.

⟨Στοιχειώσεις τοῦ Μορτζή⟩.

[F. 346] Ποίησον μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν γ' ὥρῶν τῆς νυκτός· φιλοκάλησον τὸν οἶκον ἵνα ἔστι καθαρός ὄλος μὴ ἔχων ἐντός τίποτες εἶδος, καὶ θεὸς τραπέζι καινούριον καὶ μαντίλιν καινούριον καὶ κοῦπαν κενὴν καὶ β' μανάλια μὲ τὸ κερὶν ἀπτόμενα ἀπὸ μίαν 5 ἄκραν· καὶ ἀπὸ ταῖς ἄλλαις τοῦ τραπέζιου καὶ ἐτέραν κοῦπαν ὀστράκινον καὶ κατζὶ μετὰ κάρβουνα καὶ θυμίαμα καὶ καθαρεμένα ὑπωρικὰ διάφορα. καὶ ἔπαρον μαχαῖρι μαυρομάνικον μὲ τὸ δεξιὸν σου χέριν. καὶ ποίησον τὴν βίαν γύροθεν τοῦ τραπέζιου γ' φορὰς μὲ τὸ μαχαῖριν. λέγε κάθε φορὰν τὸν ἐξορκισμόν τοῦτον· ἐξορ- 10 κίζω σε, ἐσέναν Μορτζή, εἴτε στοιχεῖον τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ τόπου τούτου, νὰ ἔλθῃς εἰς ἐμὲν τὴν ὥραν τούτην ὅπου σε ἐκάλεσα εἰς τὴν τράπεζαν ταύτην ἣν οἰκονόμησα εἰς τὸ ὄνομά σου· καὶ νὰ φάγῃς καὶ νὰ πῖῃς ἀπὸ τὰ εἶδη τὰ σε οἰκονόμησα. καὶ ὅτε ἴδῃς ὅτι ἔφαγεν, τότε ὀρκισον αὐτὸ οὕτως· ἐξορκίζω σε, ἐσέναν Μορ- 15 ζή, νὰ μὴτε χέσῃς μὴτε κατοικήσῃς ἕως οὗ νὰ με εἴπῃς πᾶσαν ἀλήθειαν ἀπὸ εἴτι σε θέλω ζητῆσαι. καὶ τοῦτο ποίησον φορὰς τρεῖς μὲ τὸ μαχαῖριν κείνον γύροθεν αὐτῆς τῆς τραπέζης. καὶ εἰς τὸ πλήρωμα τῶν τριῶν φορῶν σπῆξον τὴν μάχαιραν μέσα τῆς τραπέζης καὶ εἰπὲ οὕτως· ἐδῶ σε σπῆγω, Μορτζή καὶ στοιχεῖον 20 τοῦ ὧδε τόπου. καὶ παραντίκα μέλλει ἐλθεῖν εἰς σέ. καὶ τότε ζήτησον εἴτι θέλεις κάκεῖνος μέλλει ἀπολογηθῆσεσθαι εἰς εἴτι θέλεις. καὶ ὅτε θέλεις νὰ τους ἀπολογιάσῃς, ἀνάσπασον τὸ μαχαῖριν ἀπὸ τῆς τραπέζης καὶ οὕτως φεύγει ἀπὸ σοῦ. ποίησον δὲ τοῦτον ἀδξούσης τῆς Σελήνης. 25

1 titulum addidi: Cf. supra, p. 47. 3 ἔχοντι cod. 4-5 θεσ-
 τραπέζυκενουριον καὶ μαντιλιν κενουριον καὶ κοῦπα κενι κερβιμαναλια
 μετο κεριν αποτομενα signis cryptogr. 6 τουτραπεζου (sic) signis
 cryptogr. 7 στράκηνον cod. κάρβουνα | + καὶ κατζή ex-
 punctum, in cod. 7-8 καθαρεμεναυπορικα signis cryptogr. 8-9 μα-
 χειριμαβρομανικον με το δεξιον σου χερν signis cryptogr. 9 βήναν
 cod. 10 κάθε] κατα cod. 11 εἴτε στοιχεῖον] ἦτε ἢ τιχ cod:
 num ἢ τύχη? 13 ἦν] καὶ cod. 14 πῖῃς] πῆς cod. ἀπε cod.
 16 χεσης et κατορισης (sic) signis cryptogr. 18 κείνον] κηνόν cod.
 19 σπίζων cod. τραπέζη cod. 20 σπῆγω cod. 21 του
 οδετοπον signis cryptogr. 22 ἀπιλογηθῆσ cod. 23 νὰ iteratur in cod.
 ἀπιλογιασης cod. P.579,1 στιχλοσης cod. 2 titulum addidi: cf. p.57.

τράπεζα στοιχειώσεως.

<Ὀνοχομαντεία>.

λαμπάς.

Ἐπαρον παιδὶν παρθένον καὶ κάθισον εἰς σκαμνὶ τριπόδιν. καὶ πρῶτον φιλοκάλησον τὸ ὄσπίτιον καὶ ἄς ἔνε εὐκαιρον, μηδὲν ἔχον τι· καὶ ποιήσον τὴν βίβαν ὑποκάτωθεν τοῦ σκαμνίου καὶ σπῆξον καὶ μαχαίρην ἐντὸς τῆς βίβας μαυρομάνικον τρίηλον καὶ ξῦσον τὸ ὄνυχι τὸ δεξιὸν τοῦ παιδὸς καὶ ἄλειψον ἔλαιον καλόν· καὶ ὑποκάτω τοῦ ἄνωχίου τοῦ παιδὸς ἤγουν τοῦ δακτύλου ποιήσον τὴν 5 χαρακτήραν ταύτην· ΠΙΕΙ (hexalpa). εἶτα ποιήσον καὶ τὴν ἄλλην τὴν χαρακτήραν ἐπάνωθεν τοῦ δακτύλου ἤγουν ἀπάνω τοῦτου ΙΑΟΠ. γράψον καὶ διὰ κινάβρεως ταύτην τὴν χαρακτήραν [f. 346^v] εἰς τὸ μέτωπον τοῦ παιδίου (αὕτη ἐστὶν ἡ χαρακτήρ· signum : 10 ἡ βίβα). καὶ ὑπὸ τὸ ὠτίον τοῦ παιδὸς λέγε τοὺς λόγους τούτους· Ζεγάμ, Ἐυγάμ, Διγημά, Μυτάμ, Βεγαμά, Πετμαί, Καρπεδά, Τάδα, Ἀνταρά, Οὐτζάρα, Ἀνστό, Ἡχή, Βεζαμά, Ἀνζώ, Ἀνζώ· ταῦτα τὰ ὀνόματα εἰπέ εἰς τὸ ὠπτιὸν τοῦ παιδὸς φορὰς ἰδ'. καὶ τότε ἐρώτησον 15 τὸ παιδὶν καὶ θέλει σε εἰπεῖν τὸ τί βλέπει. καὶ πρὶν λαλήσης τὸν βασιλέαν ἐκείνον, πάλιν εἰπέ καὶ σύντυχε τοὺς λόγους τούτους· Ρυτών, Παρμυτόν, Ἐχχωγάν, Σαδωάν, Ἀζάχ, Παζάτ, Ἀναῖς. καὶ ἂν οὐδέν σε εἰπῆ τὴν ἀλήθειαν, νὰ τοὺς ὀρκίσῃς καὶ νὰ εἰπῆς ὅτι· ὀμνύω σας εἰς αὐτὰ τὰ ὀνόματα 20 Κυρίου, σὰς ὀμνύω ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος καὶ βασιλέως ἐπουρανίου, καὶ ὄνομα Ἀκρατόν, καὶ ὄνομα Ἀχδόν, καὶ ὄνομα Ἀστοραζαμόν, καὶ ὄνομα Ἀβριμάμ, καὶ ὄνομα Ζαμγή Ζυγαέλ. καὶ εἰπέ νὰ φέρουν βοῖδι εἴτε πρόβατον καὶ νὰ τὸ σφάξουν μὲ τὸ μαχαίρι ὁποῦ ἔνε ὑποκάτω τοῦ σκαμνίου καὶ νὰ τὸ μαγερεύσουν καὶ νὰ τὸ φάγουν ἔμπροσθέν σου· καὶ τὸ παιδὶν νὰ βλέπῃ πάντα εἰς τὸ ὄνυχι. καὶ ἀφότου φάγουν καὶ πλύνῃ, τότε ἐρώτησον εἴτι χρεῖζεις· καὶ ἀφ' οὗ ἐρωτήσης καὶ θέλῃς νὰ τὸ σχολάσῃς, θυμίασον μετὰ λιβάνου τὸν τόπον ἐκεῖνον καὶ ἔκβαλον τὸ μαχαίρι ἀπὸ τοῦ σκαμνίου ἀποκάτου καὶ ἔπαρον τὸ σημάδι 30 ἀπὸ τὸ μέτωπον τοῦ παιδίου καὶ εἰπέ· ὑπάγετε καλῶς. ποιήσε δὲ τὴν δουλίαν ταύτην πρὶν συννεφιάσῃ ὁ οὐρανὸς τὴν ἀσπὴν, ἡμέρα καλῆ, καθαρᾶ, δίχως ἄνεμον.

1 ἡσκαμνὶ cod. 3 βίβαν cod. 4 βήνας cod. 5 ἀλψο cod.
 8 τουτο cod. 11 βήνα cod. 15 τότε ταῦτα cod. 26 ἐμ-
 προστεν cod. 31 ὑπάγεται cod.

<Ῥομαντεία>:

ὁ μαϊστωρ. αὐγόν.

Ἐπαρον μαύρης ὀρνίθας αὐγόν πρωτότοκον, ἡγεγεννημένον
 ἡμέρα ε', καὶ θές εἰς τὸ ἔλαιον ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ μεσημέριον·
 5 εἶτα εὐγαλον αὐτὸ καὶ στὰ εἰς τόπον μοναξίας ἤσυχον, νὰ ἔνε
 καὶ ἠλιόπυρον. καὶ στήσον τὸ αὐγόν ἀντικρον εἰς τὴν ἀκτῖναν τοῦ
 Ἥλιου καὶ εἰπέ· ἐξορκίζω σε, αὐγόν, εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἀληθινόν,
 εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον ὁποῦ βασιλεύει
 τὰ πάντα ὄλα, ἵνα με ἀξιώσης καὶ δείξης με πᾶσαν ἀλήθειαν εἰς
 10 εἶτι σε θέλω ζητηῆσαι. καὶ τότε ὀνομάτισε εἶτι θέλεις, καὶ πάραντα
 βλέπεις αὐτό. ποίησε αὐτὸ εἰς νεάζουσαν Σελήνην.

[F. 347] m^a. Εἰς τὸ λύσαι ἄνδρα δεμένον.

Γράφε εἰς χαρτὶ καὶ δέσον εἰς τὸ δεξιόν σου χέριον· Κύριος
 Καρθόχ, Ἄριχ, Μαρί, Μαρί, Ἄρί. ταῦτα γράφε
 15 μαύροις γράμμασι εἰς δύο χαρτῖα, τὸ α' βεβραῖνον καὶ τὸ ἕτερον
 βαμπύκινον. καὶ ὅταν εὐγῆ τὸ α' ἄστρον, ἔπαρον τὸν ἄσθενη ἕξω

1 titulum addidi ; cf. infra, p. 596, 15. Contuli cod. Vindob. phil. gr.
 108, f. 363 (= V). 5 μοναξία BV. 6 νλιόπυρον B νλιόπυρο V.
 6-7 ἀντικρηστιακτιναν του ιλιου signis cryptogr. BV. 7 αὐγὼ BV.
 10 ζητηση V. τότε om. V. τισε ιτι θε sign. cr. V.
 10-11 πάραντα — εἰς] το ὕδης πιησε αυτω signis cr. V. 13 Κύριος
 conieci : κς cod. 15 μαυρ γραμ cod. βέβρηρον cod. ἕτερον]
 et cod. 16 βαμπύκ cod.

καὶ ποιήσων εὐλογίαν καὶ τὴν χεῖραν ἔχων ἐπάνω τῆς κεφαλῆς
 τοῦ ἀνδρός λέγε τρισάγιον ἀπολυτικὸν καὶ τὸν ν' ψαλμὸν· καὶ τὰ
 β' χαρτῖα ἀνάγνωσέ τα εἰς τὸ κεφάλι· τὸ βεβραῖνον δέσον εἰς τὰ
 μέσα του, τὸ βαμπόκινον, δέσε το μὲ τὸ μαντύλι εἰς τὸ κεφάλι·
 τὸ δὲ βεβραῖνον μετὰ ἐλαφίον λουρὶν εἰς τὰ μέσα. καὶ ὅτε ἐνι δεῖπ- 5
 νον, πάλιν εἴγαλον ἔξω καὶ λέγε ἀπάνω εἰς τὸ κεφάλι οὕτως· ἐλό-
 θη ἡ γῆ, ἐλόθη ὁ οὐρανός, ἐλόθη ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· ἐτρί-
 χησεν ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ· ἐλόθη τὰ νεῦρα αὐτοῦ, ἐλόθη καὶ διελύ-
 θησαν. ἐλόθη ὁ δοῦλος τοῦ <Θεοῦ> ὁ δεῖνα.

[F. 347] ὁ τεχνίτης. ὁ μαθητής. κάτοπτρον. 10

- 1 εὐλογίαν conieci : εὐολον, ut vid., cod. 2 ἀνδρός] + καὶ cod.
 τρισάγιον ἀπολυτικὸν conieci : γσαγαπολητικ cod. ν' incertum.
 3 βέβραν cod. 4 βαμπικ cod. 5 βέβραν cod. 9 ἐλόθη]
 ἐλήθ το cod. Θεοῦ addidi. P 582. ο συμνοηδης cod.

[F. 345] *ὁ Σιμωνίδης. κάτοπτρον. ὁ μαθητής.*

καὶ ποιήσον εὐλογίαν καὶ τὴν χεῖρα ἔχων ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνδρός λέγε τρισάγιον ἀπολυτικόν καὶ τὸν ν' ψαλμόν · καὶ τὰ β' χαρτῖα ἀνάγνωσέ τα εἰς τὸ κεφάλι · τὸ βεβράϊνον δέσον εἰς τὰ μέσα του, τὸ βαμπύκινον, δέσε το μὲ τὸ μαντύλι εἰς τὸ κεφάλι · τὸ δὲ βεβράϊνον μετὰ ἐλαφίον λουρίν εἰς τὰ μέσα. καὶ ὅτε ἐνι δεῖπνον, πάλιν εὐγαλον ἔξω καὶ λέγε ἀπάνω εἰς τὸ κεφάλι οὕτως · ἐλύθη ἡ γῆ, ἐλύθη ὁ οὐρανός, ἐλύθη ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα · ἐτρέχθησεν ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ · ἐλύθη τὰ νεῦρα αὐτοῦ, ἐλύθη καὶ διελύθησαν. ἐλύθη ὁ δοῦλος τοῦ <Θεοῦ> ὁ δεῖνα.

[F. 347] ὁ τεχνίτης. ὁ μαθητής. κάτοπτρον. 10

1 εὐλογίαν conieci : εὐλογον, ut vid., cod. 2 ἀνδρός] + καὶ cod.
 τρισάγιον ἀπολυτικόν conieci : γσαγαπολητικ cod. ν' incertum.
 3 βέβραν cod. 4 βαμπικ cod. 5 βέβραν cod. 9 ἐλύθη]
 ἐλήθ το cod. Θεοῦ addidi. P 582.ο συμονηδης cod.

[F. 345] ὁ Σιμονίδης. κάτοπτρον. ὁ μαθητής.

Πρᾶξις δοκιμασίας περὶ οὗ ζητεῖς.

<Κατοπτρομαντεία>.

Λάβε καθρέφτην ἕναν καθάριον καὶ ἄς τὸ βαστᾷ ἕναν παιδὶν παρθένον· καὶ εἰπὲ εἰς τὸ δεξιὸν οὗ τοῦ παιδὸς ταῦτα· Φιέ λ, Μπιέ λ, Ρῆ η λ, Ντασα μώ, Λα ρ δ άς, Κο ὀ λ μ η - 5 ν άς, Φ ρ ε ν τ α ή λ, Σ α λ μ ω ν ν έ μ, Σ α λ μ ω ν έ μ, ὀ ρ κί ζ ω σ α ς ὀ λ ο υ ς ἀ π ὸ τ ῆ ν μ ο ῖ ρ α ν τ ο ῦ Μ π ε λ τ ζ α μ π ή λ τ ο ῦ π ρ ὠ τ ο υ σ α ς, ὅ τ ι ν ᾶ ἔ λ θ η τ ε σ ῦ ν τ ο μ α τ ῆ ν ὥ ρ α ν τ ο ῦ τ ῆ ν ἔ γ λ λ ῖ γ ω ρ α ν ᾶ εἰ π ῆ τ ε εἰ σ ῆ τ ο ῦ τ ο τ ὸ τ ὸ π αἰ δ ῖ ν τ ῆ ν π ᾶ σ α ν ἀ λ ῆ θ εἰ α ν τ ῆ ς ἔ ρ ω τ ῆ σ ε ω ς. καὶ τὸ π αἰ δ ῖ ν ἔ ἂ ν ἰ δ ῆ ἵ τ ῖ π ο τ ε ς εἰ ς τὸ ὕ α λ ῖ ν π ν ε ὤ μ α, ν ᾶ εἰ π ῆ ὀ 10 τ ε χ ν ῖ τ ῆ ς τὸ π αἰ δ ῖ ν· Τ ά μ α, κα λ ὡ ς ἤ λ θ ε τ ε. εἴ τ α ν ᾶ εἰ π ῆ τ ε· θ έ λ ε τ ε ν ᾶ φ ᾶ τ ε; καὶ ἂ ν εἰ π ο ῦ ν· θ έ λ ο υ μ ε ν, εἰ π ῆ τὸ π αἰ δ ῖ ν ᾶ εἰ π ῆ· π ο ῖ ῆ σ ε ν ᾶ ἔ λ θ ο υ ν ἔ λ ᾶ φ ι α καὶ ἀ γ ε λ ᾶ δ ε ς. καὶ τὸ π αἰ δ ῖ ν ᾶ εἰ π ῆ· ἔ γ ὼ θ έ λ ω τ ᾶ ἔ γ δ ᾶ ρ ῆ ς καὶ φ τ ι ᾶ ς ῆ ς, καὶ θ έ ς τ ρ α π έ ζ ι. εἴ τ α π ᾶ λ ῖ ν ὀ ρ κ ῖ σ ε α ὐ τ ὸ ν· ὀ ρ κί ζ ω σ α ς, δ α ῖ μ ο ν ε ς, ἀ π ὸ Π α τ ρ ὸ ς καὶ Υἱ ο ῦ καὶ ἁ γ ῖ ο υ Π ν ε ὤ - 15 μ α τ ο ς, ὅ τ ι ν ᾶ π ο ῖ ῆ σ ε τ ε ν ᾶ ἔ λ θ η ὀ Μ π ε λ τ ζ α μ π ὀ λ ὀ π ρ ὠ τ ὸ ς σ α ς καὶ ν ᾶ δ ὄ σ ῆ τὸ σ η μ α ν τ ῆ ρ ῖ ν <’ς> τὸ τ ρ α π έ ζ ι εἰ ς τὸ ν ἀ φ έ ν τ ῆ ς σ α ς καὶ ν ᾶ κ α θ ῖ σ ῆ ὀ π ρ ὠ τ ὸ ς σ α ς εἰ ς τὸ ν θ ρ ὸ ν ο ν, καὶ τ ρ ὶ γ ε τ ε. εἴ τ α εἰ π ῆ τὸ π αἰ δ ῖ ν ᾶ εἰ π ῆ· ὦ Μ π ε λ τ ζ α μ π ή λ, π ρ ὠ τ ε τ ὶ ν δ α ῖ μ ὸ ν ω ν, ἄ ς ἔ λ θ η εἰ ς π α π ᾶ ς ὕ π ο σ τ α τ ῖ κ ὸ ς ν ᾶ φ έ ρ ῆ τὸ β ῖ β λ ῖ ο ν· 20 εἴ τ ι σ α ς ἔ ρ ω τ ῆ σ ω, ν ᾶ μ ε τὸ εἰ π ῆ τ ε. εἴ τ α ἀ φ’ ο ὗ π ο ῖ ῆ ς τ ῆ ν δ ο υ λ ῖ α ν σ ο υ, εἰ π ῆ τ ο υ ς· ἀ γ ὠ μ ε τ ε εἰ ς τὸ ν τ ὶ π ο ν σ α ς, δ ῖ λ γ ω ς ν ᾶ β λ ᾶ φ ε τ ῆ τ ῖ ν α ν.

[F. 347v]

Ἔτερον.

Λάβε ἕναν παιδὶ καὶ ἄς κρατῆ τὸ παιδὶν ἕναν καθρεύτην· καὶ

2 κατοπτρομαντεία addidi. 3 λαβῶν cod. 3-4 καθρευ-
φτιενανκαθαριον και αστοβαστα εναν πεδιν παρθενον signis cryptogr.
7 μυρ cod. 14 τα εγδαρικαιφτιασι signis cryptogr. 16 πίσε-
ται cod. 17 ’ς τὸ τραπέζι conieci : το πέζη cod. ηστον (?)
αφεντισας signis cryptogr. 18 τρώγεται cod. 20 ησπα-
πασυποστατικος signis cryptogr. 22 ὑπέτ ἀγωμεται cod.
βλάφεται cod. 25 κρατῆς cod. καθρευτιν signis crypt.

γράψε τριγύρου εἰς τὸν καθρεύτην ταῦτα · χ· χ· χ· χ· καὶ μέσα γράψε ταῦτα · Σ α τ ὠ ρ, Ἀ ρ ε π ὠ, Τ ε ν α ἴ τ, Ὀ π ε ρ ᾶ, Ρ ω τ ᾶ ς. γράψε καὶ μετὰ μαχαιρίον ταῦτα · Κ ο υ σ ᾶ ν τ ρ η ς, Ἐ ζ, Κ ο ῦ ν, Φ α κ σ η ν ῆ ἐκ τοῦ Ἰ ᾶ φ ε ρ, Ἔ τ, Π ε κ ο ἰ.
 5 βάλε δὲ εἰς χαρκοπίνακον ἀγγεῖον γεμάτον νερὸν καὶ εἰπὲ εἴτι θέλεις. καὶ ὅταν ὁ καθρεύτης βουλιάσῃ, θέλεις ἰδεῖν κεφαλὴν βοδίου. καὶ ἐρώτα αὐτὸ καὶ θέλει σε εἰπεῖν πάντα καὶ θέλεις ἰδεῖν πάντα εἴτι θέλεις.

<Ρ α β δ ο μ α ν τ ε ἰ ᾶ>.

- 10 Σύρε εἰς τόπον ὅπου ἔναι ἐλαίαις ἢ λεπτοκαρυαῖς · διάλεξε δ' βεργία ἡμέρα Ἡλίου καὶ πιάσε τα εἰς τὸ χέρι σου τὸ ζερβὸν καὶ γονάτισε καὶ στὰ εἰς προσευχὴν κατὰ ἀνατολὰς γονατιστὸς χάσκων εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς ὧραν Ἀφροδίτης, Διός, Ἡλίου. λέγε θ' Πάτερ ἡμῶν καὶ θ' χαιρετισμοὺς τῆς Θεοτόκου. εἶτα βάστα τὰ
 15 δ' βεργία εἰς τὸ χέρι σου τὸ ζερβὸν <καὶ> ὄρκισον οὕτως · ὄρκίζω σᾶς ἐσᾶς βεργία, ἀπὸ τῶν ἁγίων ὀνομάτων τοῦ Θεοῦ (καὶ ὁ ὢν ἄλφα καὶ ω, ἀρχὴ καὶ τέλος), καὶ εἰς τὸν Τ ε τ ρ α γ ρ ᾶ μ α τ ο ν καὶ Ἄ δ ω ν α ῖ, ὅτι νὰ με δεῖξετε τὸν τόπον ὅπου σας ἐξορκίζω καὶ νὰ σύρνετε εἰς ἐκεῖνον ὥσπερ ἡ ἁγία Ἐλένη ἠῶρεν
 20 τὸν σταυρὸν. καὶ ἀφ' ὅτου τὰ κόπης μὲ τὸν ἀφορκισμόν, ἐντύλιξον αὐτὰ μὲ τὸ μαντύλι σου. καὶ ὅταν θέλῃς νὰ ποιήσῃς πράξιν, διάβασε ἀπάνου εἰς τὰ βεργία τρεῖς φορὰς τὸν ψαλμὸν τὸ ἔθεώρεις κλέπτῃν καὶ συνέτρεχες αὐτόν. καὶ γράψον καὶ εἰς τὰ βεργία τὸ σημάδι τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὄνομα.

- 2 σα. τῶρ cod. 5 ἀγκίον cod. γωμάτων cod.
 6 βουλήσ cod. 7 ὄπη cod. 9 Titulum addidi. Contuli cod. Vindobon. phil. gr. 108, f. 363 (= V), ubi nonnulla iisdem signis crypt. quibus usus est cod. B librarius scripta sunt.
 10 hic quattuor ferulae adpinguntur in B. 10 εὐβρε V.
 11 πιάσε τα] πιάσεται B. 12 προσευχή B. 13 θ'] + φορὰς
 το V (crypt. signis). 14 πατερυμον cr. s. V πατεριμα cr. s. B.
 θ'] + φορὰς V. χερετισμους s. cr. B χερετισμον signis cr.
 V. 15 καὶ addidi. οὔτος BV. 17 τετραγραμμάτων
 BV. 18 δέξεται BV. τοντοπον s. cr. V. 19 σύρνεται B
 σιραιτε V. ἐκῆνω B. ἐκεῖνον] + τόπον ὅπου σας θελο-
 πην V. ἠβρεν B om. V. 20 τόν] + τιμῆον καὶ ζοόπιον
 V. μὲ τὸν ἀφορκισμόν om. V. 21 τό om. V. πίσης B.
 ποιήσης πράξιν] πράξης V. 22 εἰς τὰ βεργία] αὐτῶν V.
 Psalm. XLIX, 18. 23 αὐτά B. 24 ἡμέρας] siglum iteratur
 in codd.

Ἐτερον (cum figura).

Cf. supra, pp. 499 s.

[F. 348] Ἐὰν θέλῃς νὰ ἴδῃς ὃ θέλεις.

<Λεκανομαντεία>.

ὁ διδάσκαλος μὲ τὸν παῖδα.

Λάβε χαρκοπίνακον καὶ γράφον ἀποπίσον ἀποκάτω εἰς τὸν 5
κῶλον· Τζε τε τε ρέ λ. ἔπαρον καὶ τζουκνίδας ῥίζαν, γράφον

3 Λεκανομαντεία addidi. 5 Contuli cod. Vindob. phil. gr. 108,
f. 363 (= V). λάβε] ἔπαρον V. καὶ om. B. 5-6 ἦστον κο-
λον crypt. signis B. complura verba passim iisdem signis in V,

καὶ εἰς αὐτό, ἤγουν τὸ βοτάνι, τὸ Τ ζ ε τ ε τ ρ έ λ. βάλον τὴν ῥίζαν εἰς τὸ πινάκιν τὸ χαλκὸν γέμον ὕδαρ · καὶ τότε θέλεις ἰδεῖν τὸ εἶτε. θέλεις.

Ἔτερον εἰς πρᾶγμα χαμένον.

5 Γράφε εἰς χαρτὴν ἀγέννητον καὶ βάλε το εἰς τὸ στῆθος σου καὶ θέλεις ἰδεῖν κατ' ὄναρ τὸν κλέπτην καὶ τὸ πρᾶγμαν : literae et signa magica.

Ἔτερον.

Γράφε καὶ αὐτὸ καὶ θές εἰς το σου καὶ ἴδης κατ' ὄναρ ὡσαύτως : literae et signa magica.

10

<Φυλακτῆριον?>

Ἐὐρὲ πεμφασα καὶ λειώσας καὶ τριῖνας καλῶς ἐπίσταξον καὶ ὀλίγον ὀξειδιν δριμύ καὶ βάλον βαμπάκι καὶ ποιήσον ὡς δίκην μέλανος. καὶ ἄρξου ἡμέρας 5' καὶ γράφε τὴν χαρακτήραν καὶ ἕναν ὄνομαν καὶ βάλον εἰς φουκὰν κοκκουμάρην καὶ βούλλωσόν τὴν μετὰ 15 βούλλας μολυβδένης · καὶ ἄς κρύπτε εἰς τόπον κεκρυμμένον. καὶ ἄς ἦσαι προκαθαρμένος ἡμέρας 1β'. ὁ δὲ χαρακτήρ ἐστὶ τοῦτος · (signum) · καὶ τὰ ὀνόματα · Π ε β ἄ τ, Π ε φ σ ε ὕ τ, Σ ε π ε β ὀ ρ, Χ έ ν, Ν α β ὀ ρ, Π α ν ἄ κ, Χ έ ν, Ν έ μ. ὅταν δὲ βούλη νὰ τὸ ἀνοίξης, εἰπέ τὴν εὐχὴν ταύτην <πρὸς> τὸ μέρος τῆς δύσεως 20 φορὰς γ' · Β α λ ο μ ῶ, Ὅ ο υ λ α τ έ, Β α λ ἄ μ, Λ α κ' ο ὕ, Κ ο ὕ, Φ ε ν ἄ χ τ ε, καὶ ἀνοίξον τὴν βούλλαν · καὶ μηδὲν φοβηθῆς, ἕως ἡμερῶν μ' ἄς ἔναι κοντά σου. εἶτα πάλιν βάλον καὶ βούλλωσόν το καὶ ποιήσε ἄλλην · τὸ δὲ πρῶτον ῥίξε το εἰς θάλασσαν. ἔστι καὶ τοῦτος ὁ χαρακτήρ (signum).

1 αὐτό — βοτάνι] τὸ βοτανόν V. 2 χαλκόν, id est χαλκοῦν : χαρκον V. γέμουσα BV. 2-3 τότε — θέλεις] ὁδὸς τὸ τὸ πεδί καὶ ἄς τὸ κρατὶ καὶ θέλι ἠδὲν τὸ θέλι V (partim s. cr.). τὸ] τός B. 4 Contuli cod. Vindob. ibid. (= V), in quo plurima crypt. signis. ἔτερον om. V. 5 ἀγέννητον χαρτὴν transp. V. ἡσχαρτὴν ἀγεννιτον signis cryptogr. BV. ἡστοσιθισσον cryptogr. signis BV. 6 κατ' ὄναρ] ὄνιρον cr. s. V. τονκλεπτι et τοπραγμαν signis cryptogr. B. 7 Cf. cod. Vindobonensem, ibid. : ὀμπος καὶ αὐτὸν εἰς ἀγέννητον (cr.) καὶ θέλης (cr.) ἠδὲν κατ' ὄναρ (cr.) 8 ... : κν vel ου et signum cryptogr. dubium : num κύτος legendum ? 11 πεμφασα in lexicis non inveni. 14 βούλλωσόν τὴν] βούλοτ cod. 15 μολυβδένης signis cryptogr. κρυπτεστοπονεκεριμενον cryptogr. 19 πρὸς addidi. 22-23 βούλλωσόν τὸ] βουλοτους signis cryptogr. 23 ρηξετοσηθαλασαν cryptogr. signis.

Ἔτερον (cum figura).

Cf. supra, pp. 499 s.

[F. 348] Ἐὰν θέλῃς νὰ ἴδῃς ὁ θέλεις.

<Λεκανομαντεία>.

ὁ διδάσκαλος μὲ τὸν παιῖδαν.

Λάβε χαρκοπίνακον καὶ γράφον ἀποπίσον ἀποκάτω εἰς τὸν 5
κῶλον· Τξετετεροέλ. ἔπαρον καὶ τζουκνίδας ῥίζαν, γράφον

3 Λεκανομαντεία addidi. 5 Contuli cod. Vindob. phil. gr. 108,
f. 363 (= V). λάβε] ἔπαρον V. καὶ om. B. 5-6 ἦστον κο-
λον crypt. signis B. complura verba passim iisdem signis in V.

καὶ εἰς αὐτό, ἤγουν τὸ βοτάνι, τὸ Τ ζ ε τ ε ρ ε λ. βάλον τὴν ῥίζαν εἰς τὸ πινάκιον τὸ χαλκὸν γέμον ὕδωρ · καὶ τότε θέλεις ἰδεῖν τὸ εἶτε. θέλεις.

Ἔτερον εἰς περᾶγμα χαμένον.

5 Γράφε εἰς χαρτὴν ἀγέννητον καὶ βάλε το εἰς τὸ στῆθός σου καὶ θέλεις ἰδεῖν κατ' ὄναρ τὸν κλέπτην καὶ τὸ περᾶγμα: literae et signa magica.

Ἔτερον.

Γράφε καὶ αὐτὸ καὶ θές εἰς το σου καὶ ἴδης κατ' ὄναρ ὡσαύτως: literae et signa magica.

10 <Φυλακτήριον?>

Εὐρὲ πεμφασα καὶ λειώσας καὶ τρίψας καλῶς ἐπίσταξον καὶ ὀλίγον ὀξειδῖν δριμύ καὶ βάλον βαμπάκι καὶ ποιήσον ὡς δίκην μέλανος. καὶ ἄρξου ἡμέρα ς' καὶ γράφε τὴν χαρακτηῖραν καὶ ἕναν ὄνομα καὶ βάλον εἰς φουκὰν κουκουμάρην καὶ βούλλωσόν την μετὰ 15 βούλλας μολυβδένης · καὶ ἄς κρύπτε εἰς τόπον κεκρυμμένον. καὶ ἄς ἦσαι προκαθαρμένος ἡμέρας ιβ'. ὁ δὲ χαρακτηρ ἔστι τοῦτος · (signum) · καὶ τὰ ὀνόματα · Π ε β ἄ τ, Π ε φ σ ε ὑ τ, Σ ε π ε β ὀ ρ, Χ έ ν, Ν α β ὀ ρ, Π α ν ἄ κ, Χ έ ν, Ν έ μ. ὅταν δὲ βούλη νὰ τὸ ἀνοιξῆς, εἰπὲ τὴν εὐχὴν ταύτην <πρὸς> τὸ μέρος τῆς δύσεως 20 φορὰς γ' · Β α λ ο μ ῶ, Ὁ ο υ λ α τ έ, Β α λ ἄ μ, Λ α κ ο ὕ, Κ ο ὕ, Φ ε ν ἄ χ τ ε, καὶ ἀνοιξον τὴν βούλλαν · καὶ μηδὲν φοβηθῆς, ἕως ἡμερῶν μ' ἄς ἔναι κοντὰ σου. εἶτα πάλιν βάλον καὶ βούλλωσόν το καὶ ποιήσε ἄλλην · τὸ δὲ πρῶτον ῥίξε το εἰς θάλασσαν. ἔστι καὶ τοῦτος ὁ χαρακτηρ (signum).

- 1 αὐτό — βοτάνι] τὸ βοτανόν V. 2 χαλκόν, id est χαλκοῦν : χαρκον V. γέμουσα BV. 2-3 τότε — θέλεις] δὸς τὸ τὸ πεδὶ καὶ ἄς τὸ κρατὶ καὶ θέλι ἡδὶν τὸ θέλι V (partim s. cr.). τὴ] τός B. 4 Contuli cod. Vindob. ibid. (= V), in quo plurima crypt. signis. ἔτερον om. V. 5 ἀγέννητον χαρτιν transp. V. ἡσχαρτιν ἀγεντιον signis cryptogr. BV. ἡστοσιθοσσου cryptogr. signis BV. 6 κατ' ὄναρ] ὄνιρον cr. s. V. τονκλεπτι et τοπραγμαν signis cryptogr. B. 7 Cf. cod. Vindobonensem, ibid. : ὀμηος καὶ αὐτὸν εἰς ἀγέννητον (cr.) καὶ θέλης (cr.) ἡδην κατ' ὄναρ (cr.) 8 ... : κν vel ου et signum cryptogr. dubium : num κύτος legendum ? 11 πεμφασα in lexicis non inveni. 14 βούλλωσόν την] βούλοσ cod. 15 μολιβδενης signis cryptogr. κρυτεηστοπονηκεκριμενον cryptogr. 19 πρὸς addidi. 22-23 βούλλωσόν το] βουλοτους signis cryptogr. 23 ρηξετοησθαλασαν cryptogr. signis.

Ἔτερον πρᾶγμα.

— septem signa arcana— ὁ βούλει, — 17 signa — οὔτος · προσπλώ-
ναντες ἄμφω τὰς χεῖρας · εἶτα μετὰ οἶνον ψάλαντες τὸ Πάτερο
ἡμῶν, καὶ τὸ Χαῖρε κεχαριτωμένη, κέλευσον τὸν — 19 signa —
αὐτό — 4 signa — καὶ ὡς βουλλώση ἕνας — 19 signa — καὶ κρα- 5
τῶν..... — 6 signa — αὐτὰ σὺ (?) λέγε · — 8 signa — αὐτοῦ γ'
καὶ βλέπε — 12 signa— αὐτοῦ κελεύσει— 3 signa — ἐλθεῖν καὶ τὸν
[f. 348v] — 15 signa — καὶ λέγε τὸν παῖδαν αὐτὸν εἰ ἐτέλ(?) καὶ
μετὰ τὸ μαθεῖν πέμψον — 13 signa — ἀθέντας — 3 signa — καὶ
ψάλλον τὸ · ὁ κατοικῶν ἐν βοθηεῖα καὶ ἀπόστολον. 10

Ἡ ἐξ ὀρκισίς · Ἀόμηνε · ἀλφάνε · τουικίεις ·
ἰγκι · ἐστραμάρε · βολιτερῶ · γαρχουε · φά-
τρεμ · ἐουμ · καρνάλαμ · κόθ · οὐμ · τούκας ·
τούαμ · σότζιε · τάτεμ · ὀθ · βοδεάμος · βο-
ριτάτεμ · τελικόθ · κουέρμω · ἐβένιας · δό-15
μηνε · ἀλμπίλαμ · κούμ · σούα · φαμιλία · ῥέξ ·
φαρονάμ · κούμ · ὀρήμπους · σούστρε · φαμι-
λιαρης · νου · λέπε · ζόρπρας · σέθι · τεμε-
λιόρμπους · κόθ · τουάμπες.

Ἔτερον. <Λεκανομαντεία>.

20

Ἡδης — 16 signa arcana — λαβὼν ἄγγειον ὕδατος ἕως χειλῶν
γέμον δὸς παιδίον μετὰ λαμπάδων φωτεινῶν κατὰ ἀνατολὰς
μέσον βίνας ἐσὺ καθήμενος αὐτὸς ἰδὲ ἐπὶ τοῦ κεντούλου της καὶ
λέγε ταῦτα ἐπὶ τὸ ὠτίον τοῦ παιδός · ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἕως γ' · εἰ
γὰρ πλεῖον εἴτης ταῦτα, μέλλει ἐλθεῖν πολὺν μετὰ πλείστων ἀλγη- 25
δόνων. κείσθω δὲ ὁ βίκος ἄστομος ἴν' ἐμ-(βῆ(?) — tria signa)
καὶ κέλευσον ἐμβῆναι μέσον — 14 signa — καὶ ἔχε ἕως ἡμερῶν γ'
καὶ ἐρώτα — 6 signa — καὶ οὕτως ἔα · γράψον δὲ ταῦτα καὶ— 7

6 σὺ] ou cod. 10 βοήθιαν cod. Psalm. XC. ἀπόστολ cod.
11-19 haec precatio latina videtur esse. 20 λεκανομαντεία
addidi. 21-22 ἀρ. ἰοῦ ὕδατος ἀχύλου γέμουσα cod. 23 βήνας cod.
ἰδέ incertum. κεντούλου (αὐτ κεντούλα) in lexicis non inveni.
25 πολὴν cod : num leg. πολὺ <πλήθος> ? ἀγγληδόνων cod. :
vide num malis ὀχλήσεων. 26 κείσθω cod.

signa — ἐπὶ τῷ — 4 signa — τοῦ παιδὸς δι' ἀσφαλείας · Ἄλ ω ν ·
 Τ ὠ ρ · Μ ε τ ρ α κ ὠ ν · Μ ε σ τ ῖ ο ν · Ἐ θ α ν α γ κ ω ν ·

Sigillum cum verbis

Ἄσια

Ἐδρώπη

Ἄρκτος

- 5 Ν δ ρ α γ ὠ ν · τ α ν α ἰ τ ζ ἄ ν · ἔ τ ζ α ο υ θ ι · φ α ρ ῶ · φ ἄ λ ·
 π ρ ε ρ ρ ο υ · ρ ο υ τ ω · κ α ἰ β έ σ τ ρ α · ρ ε π ρ έ τ ζ ι α ·
 σ ο υ π έ ρ π ι α · ε μ α λ ή ν α · φ α λ τ ζ ι τ ἄ τ ε · ἄ π τ έ ρ ·
 ν ω · ν τ ό μ η ν ο · τ ἰ β ε ρ τ ι τ ι ρ α · ε δ ε δ έ μ · κ ο ρ ο ύ μ ·
 ε λ ό ν ο υ μ · κ λ ό ρ ι ε · μ π ε ἄ τ ι τ ο υ τ η ν ή ς · τ ι μ ν ·
 10 σ ή τ η ς · α δ ἰ μ φ α ρ ο ς · ἄ π ε ρ π ε τ ο υ ε · ὀ σ κ ο υ ·
 ρ ι τ ἄ τ η ς · τ ή ν ἔ μ π ρ α ς · τ ι σ ε τ έ ν τ ε ς · ὀ θ β ό μ π η ς ·
 τ ε σ ο ύ π ε ρ · α τ ρ ε μ π ο υ μ τ α · λ ε τ ζ έ τ ζ ι α · ν ό μ π η ς ·
 ή ν τ ζ ε ρ τ έ μ β ό μ π η ς · ή ν τ ζ ο υ ν τ η ς · τ ζ έ ρ τ ι φ ι ·
 15 κ ἄ τ ε · ν α ἰ · ἔ κ ζ έ ω · μ α ζ ο ς · ο κ α ζ ι ο υ π τ ε · λ ή ν ·
 κ ο υ έ ν τ α ι · ν α σ κ α φ ο ς · β ο σ κ ο ῦ τ ζ ο ῦ ρ α · ἰ δ α μ ό ·
 ν α ι ς · ἔ π ε ρ σ ο ῦ · π ε ρ ὠ ν ι α · ο ν ὸ π ο τ έ ν τ α ι ς π ο ·
 τ έ τ ζ ι α · π ε ρ β ή τ ζ η ν ή τ ἄ τ ε μ μ ἄ τ ρ ι ς · δ ό μ η ν η ·
 ν ό σ τ ρ ι · τ ζ έ ν · τ ζ ο υ μ π τ ἄ μ τ ἄ · π ε ρ ι κ ἄ ρ ν α ·
 20 τ ζ ι ό ν ε μ η π α σ ι ό ν ε μ · ή ν τ ι β ο ο ῦ τ ι ε · τ ρ ι ν η τ ἄ ·
 τ η ς · ἔ λ π ε ρ · π λ α κ ἄ ς · π ε ν ε τ έ τ ζ ι α ν · ἤ ς π ρ ο ·
 φ ή τ ζ α ς · δ ό μ η ν ε · ν ό σ τ ρ η · τ ζ έ ζ ο υ ς · κ ρ ή σ τ α ι ·
 π ε ρ · π ρ ε τ ζ ι έ τ ο μ · ε σ ε τ έ μ τ ζ ι ἄ μ β ό μ π η ς ·
 τ ἄ τ α μ · π ε ρ κ ρ ο ῦ τ ζ η ς · λ ἰ ν ο μ · ε θ α γ κ ε λ ι ό μ ·
 β η ζ η ό ν ε μ · π έ ρ β ἄ ρ μ π α · κ ό ν τ ρ α β ο ς · ἄ π ἄ τ ρ ε ·
 25 λ ἄ τ α · β ἄ π τ ε σ ἄ τ α ν ο ς · ἔ θ · τ ζ έ τ ε ρ α · ἔ σ · κ έ μ ·
 π ο υ ς · τ ε π α ρ α δ ἰ σ ω · ἄ θ · τ ε ν ε μ π ρ ἄ ς ·
 τ υ ρ ο υ · η σ τ η ς · ὀ θ · μ ε μ ή ν · σ τ ρ ἄ ν τ ε · κ ο ρ ἄ μ ·
 ρ ἄ μ · ὀ κ · π ο υ ε ρ ῶ · π ρ ό τ ε ρ · σ ο ῦ ἱ β έ ρ · γ ι ν η τ ἄ ·
 30 τ ε μ · λ ο υ τ ζ η τ έ σ η ν ε · τ ἰ μ ό ρ ε · μ ε ν τ ἄ ζ τ ι ο ·
 β ε ν ι ἄ τ η ς ·

Π ρ ό ς τ ό λ α λ ή σ α ι ο ἰ κ ε ἷ ο ν φ ἄ σ μ α ν π ν ε ῦ μ α τ ο ς
 ἄ π α ξ τ η ς ἔ β δ ο μ ἄ δ ο ς , ἡ μ έ ρ α π έ μ π τ η ·

Λ ἄ β ε κ ρ α ν ἰ ο ν ἄ ν θ ρ ὴ π ο υ ν ε κ ρ ο ῦ κ α ι π λ ῶ ν ο ν α ὑ τ ὸ μ ε τ ἄ ἔ φ ἡ μ α τ ο ς
 π κ ν ο ῦ σ α τ ο υ ρ ι σ ἰ α ς [f. 349] ἤ γ ο ν ν θ ῦ μ β ρ α ς κ α ι π α ρ θ ε ν ο υ δ ἰ ο ν ·
 35 κ α ι ὄ τ α ν ξ η ρ α ν θ ῆ ἢ , γ ρ ἄ φ ο ν < ε ἰ ς > τ ὸ ἔ μ π ρ ο σ θ ε μ έ ρ ο ς ε ἰ ς κ ε φ α λ ῆ ν

1 διάσφᾶλια cod.
 115 ριαν cryptogr. signis.

5-30 Precatio latina.

31 νυκνοφασ-

signis.

34 πυγνου cryptogr.

33 κρᾶνιον ἀνθρώπου νεκροῦ cryptogr.

35 εἰς addidi.

ἔμπροσθε

cod.

35 — P. 590, 1 ἡσκεφαλῆν του κρᾶνιου cryptogr. signis.

τοῦ κρανίου τούτους τοὺς χαρακτήρας (duo signa et hexalpha) καὶ τῇ ἄκρᾳ τοῦ κρανίου ἔμπροσθε καὶ ἔξωθεν γράψον ταῦτα τὰ ὀνόματα εἰς τύπον σταυροῦ · Β α τ α β ἡ λ, Α η σ τ η ρ ο υ, Β ε λ ι ἄ λ, Ο ὄ σ τ ι ἔ λ, Ν ι γ ρ ο φ ὄ λ. καὶ ὄπισθε γράψον τοῦτον τὸν χαρακτήρα (duo signa). μετὰ ταῦτα θές ἐν ἡμέρᾳ ε' αὐτὸ 5 <ἐν> τῷ ὕψει τοῦ οἴκου, ἔξωθεν, <ἐν> ᾧ βούλει ἐργάσασθαι καὶ ἴσσηται αὐτοῦ τὴν νύκτα ὅλην. καὶ εἰ βούλει τοῦτο ποιῆσαι ἐκτός, θές αὐτὸ ἐν τριοδίῳ κάμπου τινὸς ἢ λιβαδίου, μείζον ἕως πρωίας. τῇ δὲ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ παρασκευῇ ἀπελθὼν ἐνδύθητι ὑποκάμισον μακρὸν καθαρὸν καὶ ζώνθητι ζώνην μέλαν λῶρον, αἰλούρου δέρμα 10 ἢ κάτης. μετὰ ταῦτα ἀπελθὼν λάβε τὴν προρρηθείσαν κεφαλὴν ἐν ταῖς χερσὶ σου καὶ στῆσον αὐτὴν <ἐν> τριοδίῳ καθήμενος μετὰ κλάδων δάφνης. καὶ ἔρεῖς ταῦτα τὰ ὀνόματα καὶ ῥήματα · ὀρκίζω ὑμᾶς, ε' δυνάμεις τὰς προρρηθείσας ἄνωθεν κατὰ τῶν ε' πλεγῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ κατὰ τῶν ε' βίβλων τοῦ 15 Μωϋσέως καὶ κατὰ τῶν ε' κριθίνων ἄρτων, ἴνα, ὡσπερ ἡ κεφαλὴ αὕτη ἐστράφη εἰς τὰ πρῶτα στοιχεῖα καὶ ὁ πρῶτος ἄγγελος ὁ ὑμέτερος ἄρχων ἐξέπεσεν τῆς πρώτης χάριτος, οὕτω καὶ ὑμεῖς ὑπὸ ταύτῃ τῇ κεφαλῇ ἐρχόμενοι δίχα βλάβης ἢ φόνου τοῦ ἑμοῦ σώματος ἦτέ μοι χαριέντες πρὸς τὰς ἑμὰς εὐχάς, ὅπως ἐπὶ πάσας 20 τὰς ἡμετέρας αἰτήσεις δοίητέ μοι ἀληθεῖς ἀποκρίσεις καὶ ὅ τι βούλομαι καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν βούλησιν ἄνευ ἀπάτης ἢ ψεύδους ἢ δόλου τινὸς ἀποκριθῆτέ μοι. καὶ τότε ἄρξου, ζήτει δ' ἂν βούλει καὶ εἰς αὐτὸ ἀποκριθῆσεται σοι. καὶ ὅτε θέλεις αὐτῷ δοῦναι ἄδειαν, εἰπὲ τὸ παρὸν ὄνομα · Τ υ β ἄ λ, γ', λέγων · ἕκαστος ἀποστράφητε 25 εἰς τὸν ἴδιον τόπον καὶ εἰρήνη εἴη μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν. καὶ μετὰ ταῦτα ἔμβαλε τὴν προρρηθείσαν κεφαλὴν ἐν λίνῳ καθαρῷ πρὸς ἣν ἀγαπᾷς.

2 τιακρατουκρανιον εμπροσθε partim cryptogr. signis. 4 ὄπισθε cod.
 6 ἐν addidi. <ἐν> ᾧ scripsi : ὁ cod. ἐργά-
 σαστε cod. 7 αὐτῷ cod. 8 εντριοδιω cryptogr. signis.
 10 ζων μέλαν ἐλούρου δέρμα λῶρον cod. 11 κεφα cryptogr. si-
 gnis. 12 ἐν addidi. 13 δαυν cod. 14 ἡμας cod.
 15 τὸν ε βήβλον cod. 16 τὸν ε κριθίνων αρτον cod. 18 η-
 μης cod. 21 ἡμέρας ἐτίσει διήτε μη cod. ἀλήθιαἀπο-
 κρίσης cod. 22 ἀπάτι cod. ψεύδος cod. 26 ὑμὸν καὶ
 ὑμὸν cod. 27 λυνῶ cod.

<Κατοπτρομαντεία>.

Λάβε ἔσοπτρον καθαρὸν καὶ ἐλθὼν εἰς ὕδωρ ἀέναον θές τὸ ἔσοπτρον ἀπὸ δακτύλου ἐνὸς τοῦ ὕδατος, λέγων τὸ ὄνομα τοῦ ἀσθενούστος ὅπερ βούλη· καὶ βλέπεις τὸν ἀσθενῆν, εἰ μὲν ζήσεται·
 5 εἰ δὲ μέλλει <ἀποθανεῖν>, ἀπαγόμενον πρὸς τὸ κηδεῦσαι αὐτόν, ὁμοίως καὶ τοὺς εἰσερχομένους.

Ἐὰν θέλῃς νὰ συντύχης μὲ τὰς ἀπέξω.

Γράψον εἰς χαρτὶ τὰς χαρακτῆρας ταύτας καὶ βάλ' τα εἰς τὸ χέρι σου καὶ ἄμε εἰς τὸν δρόμον ἢ ἀπάνου καὶ εἰπὲ τοὺς λόγους
 10 τούτους μὲ τούτα τὰ ὀνόματα καὶ τὰ λόγια· νὰ συντύχητε μετ' ἐμέναν ὁπόθεν καὶ ἂν ἦστε, Βαλαμα, Τζη, Ἄμουσα, Λιμεκατηνά, Ῥαπαχου, Καλά, Ἡλαη, Κα, Καλά, Ῥοπέ, Ἀρινή, Ὀμυδάρε, Παρανή. Signa.

<Λεκανομαντεία>.

15 Διάλεξις τῶν ὀνόχων.

Ψετεκκιούν, Ἀχαδίχη, Σάατου, Σάατε, Τζε-
 γήθετεν, Μούτρε, Πούναξ, Πούκ, Πούπουλ,
 Πασπού, Πελά, Μάτπου, Ἐναουκσουμου, Ἀ-
 λεκκίουμ, Πινουρούλαχχη, Βέπηγε, Μην, Λαχ-
 20 χη, Βεπίσε, Μαα, Βελάρδι, [f. 349v] Βελπάχρι,
 Βελάγχρι, Βεπισεπατήλ, Πηλατή, Βεπή, Θε-
 λάσε, Ἄμου, Τούτούτωγε, Μίθλου, Χάταπα,
 Ποῦγελεδή, Γιαμελδέ, Φραβεκσίουφ, Βεέν-
 σου, Ζουλαδή, Ἐνα, Ἀγλουπου, Μήν, Κκίου,
 25 Μφελατα, Ἀλάμου, Ἡνχάσα, Σαπουγητέχρα,
 Τάγιμου, Αλλήλε, Τήν Λαχουλεδή, Χαλακνά,
 Βεχαλά, Κακκίουμ, Ἡνσή, Ἀλαχού, Ἀμέν.

1 tit. addidi. 2 καὶ transp. post ἀέναον cod. 3 ἀτεσνοῦντος cod.
 4 ἀσθενῆν cod. 5 ἀποθανεῖν addidi. 6 ἀπαγόμενος cod.
 αὐτῷ cod. 7 νασινιχημετασαπεξο cryptogr. signis. 8-9 βα-
 λτηηστο χέρι σου crypt. signis. 9-10 ηστον δρομο ηπαπανου και
 υπε τουσ λογουστουτους partim cryptogr. signis. 10 σηντιχεται
 cod. 10-11 μετεμενανοποθεν cryptogr. signis. 14 — p. 592,
 16 : quae sequuntur reliquiae videntur esse hydromanticae actionis :
 cf. supra, pp. 54 sqq., et 434, 8. In cod. Vindobonensi gr. phil. 108,
 f. 363v, haec sequuntur divinationem quae in Bonon. describitur f. 350v
 (infra, pp. 594-595). Cod. V textum non contuli.

Διάλεξις τῆς ἀμούλας.

Σηρουχοῦν, Μετζροῦ, Χοῦν, Σεπνοῦ, Χοῦν, Σερχήσια, Χούσι, Ζηγούση, Σιετσία, Ἐμβρενσία, Ἀζάμτου, Ἀλεκκίουμ, Γιαπή, Λεηργή, Ἀκαπίπην, Μυρβάν, Γιάμε, Γιμόννου, Ζένκι, 5 Γιάσαφ, Σάφ, Μιουτί, Γιάδε, Σουόπινδεσοῦζ, Παρε, Πῆγανβηξηράν, Γία, Ταχτάκους, Γιαεδούλ, Χαγην, Πηχάκη, Τεβ, Φιτβ, Πεχάκαζαπούρ, Πηχαηκκήν, Τζήλ, Πηχάκη, Φουρκάν, Πυρέπε, Τζήπραήλε, Βεμίκη, Ἄγιλε, Βεάσ-10πραήλε, Βεασράφ, Ἡλε, Πιχάκησου, Λεημάν, Ἰπνιταβούτ, Ἐλάτζαλ, Ἐλάτζαλ.

Κάθισον παιδὶν παρθένον εἰς ἄμουλαν καὶ ξῶσον μετὰ ἐλαίου <καὶ μουντζούρας> ἀπὸ κώλου τηγανίου καὶ ἀλειφον εἰς τὴν παλάμην τοῦ παιδὸς καὶ λέγε ταῦτα φορὰς ζ' · Ναχπιέλ, Ναχ-15πέλ, Χαέτμη.

Μέθοδος καθρεπτίου εἰς τὸ εὐρεῖν κλέπτην.

1 Cetera desunt in cod. V.
σω cod.

κώλου] νείλου cod. : vide num malis νότου.
p. 432, 18.

13 Cf. supra, p. 434, 9.

14 καὶ μουντζούρας addidi : cf. supra, p. 55, 1.
κἀθρεπτίου cod.

17 ss. Cf. supra,
εὐβρήν cod.

Ὀφείλεις λαβεῖν παιδὶν καθαρὸν παρθένον χρόνων ἡ', ἐπιστά-
 μενον καὶ γράμματα · καὶ λαβῶν καθρεύτην καὶ μαχαῖρων μαν-
 ρομάνικον ἀπέρχεσαι εἰς τόπον ἴδιον μὴ ὄρωντός τινος. καὶ
 λαβῶν τὸ μαχαῖρων ποίησον βίβαν εἰς τὴν γῆν ὥσπερ τάφου
 5 ἰδίωμα καὶ γύροθεν τοῦ κουλουρίου ποιεῖ ε' ἄλφας. ἔκτοτε καθίση
 τὸ παιδὶν μέσον τῆς βίβας ἤγουν τοῦ κουλουρίου · καὶ πήξας
 ἔμπροσθε τοῦ παιδὸς τὸ μαχαῖρων, θέσε τὸν καθρεύτην ἐπάνω τοῦ
 μαχαίριου καὶ κρατῆ ἑτοῦτον τὸ παιδὶν εἰς τὰς χειράς του · οφεί-
 λει δὲ τὸ παιδὶν νὰ ἐρωτᾶται εἰς ὄλα τὰ ὀνόματα εἰς ὅσα θεωρεῖ
 10 ἐντός τοῦ καθρευτίου καὶ νὰ τὸ λέγη τὸν διδάσκαλον · πλὴν δὲ τὸ
 παιδί νὰ μὴδὲν θεωρῆ ἔνθε καὶ ἔνθε, πλὴν ἐντός τοῦ καθρευτοῦ καὶ
 νὰ χάσκη καλά · καὶ τὴν ἐπωδὴν τὴν λέγει ὁ διδάσκαλος, νὰ τὴν
 λέγη καὶ τὸ παιδί · Ζ ὄ ρ α, Ζ ὄ ρ α, Η ὄ ρ α, Ζ ἄ μ α ρ α, Ζ ἄ
 μ α ρ α, Ζ ἄ μ α ρ α, Θ ἰ α τ ε, Θ ἰ α τ ε, Θ ἰ α τ ε, Τ ὄ ἰ τ ο,
 15 Τ ὄ ἰ ἡ τ ο, Τ ὄ ἰ ἡ τ ο, ἄ μ ε ν, ἄ μ ε ν, ἄ μ ε ν. Κ ὄ ρ α β α σ ἰ
 λ ι σ σ α Σ ι μ π ι λ ι α, ὀρίζει ὁ διδάσκαλός μου εἰς τὰ ὀνόματα
 ταῦτα καὶ εἰς τὸ † ἀνεκφθέναιτω καὶ εἰς τὴν δύναμιν τῆς παρθε-
 νίας μου νὰ γυρίσης τὸν καθρεύτην τοῦτον νὰ τὸν κάμνης μαῦρον,
 [f. 350] κόκκινον καὶ κίτρινον, καὶ νὰ γένῃ μία στράτα δημοσία
 20 ἐδῶ μέσα · καὶ νὰ ἔλθῃ ὁ μάγερος ὁ κοντζὸς καβαλλάρης ἐδῶ.—
 ἔ ρ ὠ τ η σ ι ς · μάγερε, ὀρίζει ὁ μάστορῆς μου νὰ πέμψης τὸν δοῦ-
 λόν σου νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ὑψηλότερον βουνὸν ὁποῦ νὰ ἔνι νὰ φέρῃ
 τρία πρόβατα ἐδῶ.—ἀπέρχεται καὶ ἔρχεται.— ἔ ρ ὠ τ η σ ι ς · μάγερε,
 ὀρίζει ὁ μάστορῆς μου νὰ τὰ σφάξῃς, νὰ τὰ ἐκδάρῃς, νὰ δεχθῆ
 25 τὸ αἷμάν των μετὰ ἀργυρὸν βατζέλιω, καὶ νὰ πῆς καὶ νὰ χαρῆς.
 — ἔ ρ ὠ τ η σ ι ς · μάγερε, ὀρίζει ὁ μάστορῆς μου νὰ τὰ τεταρτιά-
 σῃς καὶ νὰ ψήσῃς τα γοργὰ καὶ νὰ μαγερεύσῃς καὶ ἄλλα νὰ ψήσῃς
 γοργὰ · νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἡ κ ε ρ ἄ β α σ ἰ λ ι σ σ α Σ υ μ π ι λ ι α μ ε
 τὸν λαόν της νὰ κάτξῃ, νὰ φάγῃ καὶ νὰ πῆῃ καὶ νὰ χαρῆ. — ἔ ρ ὠ
 30 τ η σ ι ς καὶ ἄ π ὀ κ ρ ι σ ι ς · μάγερε, ὀρίζει ὁ μάστορῆς μου
 νὰ φέρῃς ταύλαις χρυσαῖς καὶ θρόνια χρυσᾶ καὶ μεσάλια καὶ κού-
 παις ἀργυραῖς, ψωμὶν καλόν, κρασὶν καλόν νὰ στήσῃς, νὰ ἔνε
 ἑτοιμα. — ἔ ρ ὠ τ η σ ι ς · μάγερε, ὀρίζει ὁ μάστορῆς μου νὰ ἔλθῃ
 ἡ κ ε ρ ἄ β α σ ἰ λ ι σ σ α Σ υ μ π ι λ ι α μ ε τὸν λαόν της νὰ κα-

1 ἐπισταμένου cod. 2 γράμματα] + τοῦ πεδός cod.
 4 βήνα cod. 5 ἰδίωμα : rectius ὁμοίωμα (p. 432, 22). ε'
 ἄλφας : rectius πεντάλφας (ut supra, p. 432, 23). 6 βήνας cod.
 7 ἐμπροσται cod. θέτε cod. 8 κρατῶν cod. 12 τήν^α
 το cod. 17 † ἀνεκφθέναιτω : textus corruptus : cf supra,
 p. 433, 6 : num ἀνέκφθαρτον leg. ? 19 μίαν στράταν δημοσίαν cod.
 21 πέψης cod. 24 δεκτῆς cod. 25 τω] του cod.
 πῆς cod. 27 ψησῆστια cod. 29 πί cod.

θίση, νὰ χαρῆ. — καὶ ὡσὰν ἔλθουν καὶ καθίσουν καὶ χαροῦν, τότε λέγε· κερὰ βασιλίσσα Συμπιλία, δρίζει δὲ μάστορῆς μου νὰ στείλῃς τὸν δοῦλόν σου εἰς βασιλέαν τὸν Σολομῶν κάτου εἰς Λακεδαιμονίαν νὰ τοῦ δόσῃ τὸ χαρτὶν ὁποῦ ἐνὶ μὲ τὸ στόμωμαν στομωμένον, μὲ τὸ τρίγραμμα βουλλωμένον, 5 νὰ τὸ φέρῃ ἐδῶ νὰ ὁμόσουν οἱ ἄρχοντές σου πιστὰ καὶ ἀληθινά, ἀπὸ εἴτι τοὺς ἐρωτήσω, νὰ με εἰποῦν τὴν ἀλήθειαν. εἶτα γοῦν ὡσὰν ἰδῆς ὅτι ὤμοσαν πάντες, νὰ βλέπῃ τὸ παιδί πάντοτε εἰς τὸν καθρεῦτην καλὰ καὶ ἐρωτᾶται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου <εἰς> ὅλα τὰ κεφάλαια· καθὼς ἴδῃ ἐντὸς τοῦ καθρευτίου ἀποκρίνεται. εἶτα λέγῃ ὁ διδάσ-10 καλος· ἄρχοντες, εἰς τὸν ὄρκον ὁποῦ ὤμόσατε καὶ εἰς τὴν κρίσιν ὁμοῦ θέλετε κριθῆναι, νὰ με εἰπῆτε τὴν ἀλήθειαν. τότε ἐρώτα εἴτι χρῆσεις ἢ περὶ θησαυροῦ ἢ πρᾶγμαν ἕτερον. καὶ εἰ μὲν ἐπι-τύχῃς εἰς τὸ πρῶτον, καλόν· εἰ δὲ μὴ, πάλιν ἀπὸ ἀρχῆς ἐρώτα ἕως τρεῖς φορὰς καὶ ἐπιτύχῃς τοῦ σκοποῦ. πλὴν δὲ τὸ παιδί 15 ἔνε ἔμπειρον καὶ καλόφθαλμον. καὶ ὅταν σηκωθῆ τὸ παιδί, σήκωνε καὶ τὸν καθρεῦτην πρῶτον καὶ λέγε· ἄμετε, φάτε, πίετε, καὶ ὅταν σας καλέσω, νὰ ἔλθητε. ἔπειτα σήκωνε καὶ τὸ μαχαῖριν καὶ κάθελε καὶ τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ὁποῦ ἔχει τὰς ε' ἄλφας· καὶ πάλιν καθίζῃ ἄλλοτε ὅταν χρῆσῃ. 20

Περὶ ἀγάπης· δόκιμον καὶ ἀξιόλογον πρᾶγμα.

Γράφον αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα μὲ — 22 signa arcana — ἀντὶς βαμπακίου, — 23 signa — καὶ ἔγγισον ὅταν βοῦλει καὶ θανμάσεις. Septem characteres.

[F. 350v] [M]έθοδος προγνωστικὴ ἐνεργητικὴ 25
διὰ λεκάνης καὶ χύτρας καὶ δελτίου ὕδατος
καὶ ἐλαίου.

9 εἰς addidi.
16 ἔμπειρον cod.
με cryptogr. signis.
Cf. supra, p. 480, 8 ss.

11 ὁποῦ iteratur.
13 κατελέ αὐτ κατελή cod.

14 τό] τόν cod.
22 αὐτα et
24 ἐνεργητικὴ : ἐνέργειε ἢς τὴν cod.

Ὁ διδάσκαλος τῆς λεκάνης καὶ τῆς προγνωστικῆς τέχνης καὶ ὁ
παῖδας μετ' αὐτοῦ.

Ποίησον εἰς τὴν γῆν κύκλον πάντοθεν ἴσον καὶ μέσον τούτου
θὲς λεκάνην καὶ μέσον τῆς λεκάνης θὲς χύτραν ἀγάνωτον· καὶ
5 ἄς ἔνε ἢ χύτρα κατὰ κεφαλῆς. εἶτα λαβὼν ποτήριον ὕελινον καθα-
ρὸν βάλον ἐν αὐτῷ ὕδωρ καὶ ἔλαιον ἐπάνω τοῦ ὕδατος, ὥστε σκε-
πάξῃ τὸ ἔλαιον τὸ ὕδωρ. θὲς αὐτὸ ἐπὶ τὴν χύτραν τὴν ἐπὶ τὴν κεφα-
λὴν κειμένην. εἶτα κάθισε μέσον τοῦ κύκλου κατὰ ἀνατολὰς παι-
10 καὶ ὀπίσθε δὸς αὐτῷ μαντύλιον κίτρινον ὥστε κρατῆ αὐτὸ ἐν ἑκα-
τέρῳ προσώπῳ καὶ ἐν τῷ μετώπῳ καὶ παρ' ἀγκυλῶν αὐτοῦ, ἤγουν

3 Contuli cod. Vindobon. gr. phil. 108, f. 363^v (= V). 4 θές —
μέσον om. B. θές²] τὴν V. 5 καθαρὸν] + καὶ BV. 6 βά-
λον] βλε V. ὥστε] ὄστης BV. 7 τὴν²] τις BV. τὴν³ om. V.
9 εἶτε — θῆλυ] ἢ θῆλυ V. 10 ματιλην V. κρατην V. 10-11 ἑκα-
τερον προσωπων V. 11 παρ' ἀγκυλων B. 11 — 596, 5 παρ'
ἀγκυλῶν — ποτήριον] το πεδιν ας χασκη επιμελος καὶ μι δια
σκορπιζη τονουν αυτου απο το ποτυρη V.

θίση, νὰ χαρῆ. — καὶ ὡσὰν ἔλθουν καὶ καθίσουν καὶ χαροῦν, τότε λέγε· κ ε ρ ἄ β α σ ί λ ι σ σ α Σ υ μ π ι λ ί α, ὀρίζει ὁ μάστορῆς μου νὰ στείλῃς τὸν δοῦλόν σου εἰς βασιλέαν τὸν Σ ο λ ο μ ὶ ο ν κάτου εἰς Λ α κ ε δ α ι μ ο ρ ί α ν νὰ τοῦ δόσῃ τὸ χαρτὶν ὁποῦ ἐνὶ μὲ τὸ στόμωμαν στομωμένον, μὲ τὸ τρίγραμμα βουλλωμένον, 5 νὰ τὸ φέρῃ ἐδῶ νὰ ὁμόσουν οἱ ἄρχοντές σου πιστὰ καὶ ἀληθινά, ἀπὸ εἴτι τοὺς ἐρωτήσω, νὰ με εἰποῦν τὴν ἀλήθειαν. εἶτα γοῦν ὡσὰν ἰδῆς ὅτι ἄμωσαν πάντες, νὰ βλέπῃ τὸ παιδί πάντοτε εἰς τὸν καθρεῦτην καλὰ καὶ ἐρωτᾶται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου <εἰς> ὅλα τὰ κεφάλαια· καθὼς ἴδῃ ἐντὸς τοῦ καθρευτίου ἀποκρίνεται. εἶτα λέγῃ ὁ διδάσκαλος· ἄρχοντες, εἰς τὸν ὄρκον ὁποῦ ὠμόσατε καὶ εἰς τὴν κρίσιν ὁμοῦ θέλετε κριθῆναι, νὰ με εἰπῆτε τὴν ἀλήθειαν. τότε ἐρώτα εἴτι χρῆζεις ἢ περὶ θησαυροῦ ἢ πρᾶγμαν ἕτερον. καὶ εἰ μὲν ἐπιτύχῃς εἰς τὸ πρῶτον, καλόν· εἰ δὲ μὴ, πάλιν ἀπὸ ἀρχῆς ἐρώτα ἕως τρεῖς φορὰς καὶ ἐπιτύχῃς τοῦ σκοποῦ. πλὴν δὲ τὸ παιδί νὰ 15 ἔνε ἔμπειρον καὶ καλόφθαλμον. καὶ ὅταν σηκωθῇ τὸ παιδί, σήκωνε καὶ τὸν καθρεῦτην πρῶτον καὶ λέγε· ἄμετε, φᾶτε, πίετε, καὶ ὅταν σας καλέσω, νὰ ἔλθητε. ἔπειτα σήκωνε καὶ τὸ μαχαῖριν καὶ κάθελε καὶ τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ὁποῦ ἔχει τὰς ε' ἄλφας καὶ πάλιν καθίζη ἄλλοτε ὅταν χρῆζῃ. 20

Περὶ ἀγάπης· δόκιμον καὶ ἀξιόλογον πρᾶγμα.

Γράφον αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα μὲ — 22 signa arcana — ἀντὶς βαμπακίου, — 23 signa — καὶ ἔγγισον ὅταν βούλει καὶ θανμάσεις. *Serptem characteres.*

[F. 350v] [M]έθοδος προγνωστικὴ ἐνεργητικὴ 25
διὰ λεκάνης καὶ χύτρας καὶ ὑελλίου ὕδατος
καὶ ἐλαίου.

9 εἰς addidi.
16 ἔμπειρον cod.
με cryptogr. signis.
Cf. supra, p. 480, 8 ss.

11 ὁποῦ iteratur.
13 κατελέ αὐτ κατελή cod.

14 τό] τόν cod.
22 αὐτα et
24 ἐνεργητικὴ: ἐνέργει ἢς τὴν cod.

Ὁ διδάσκαλος τῆς λεκάνης καὶ τῆς προγνωστικῆς τέχνης καὶ ὁ
παῖδας μετ' αὐτοῦ.

Ποίησον εἰς τὴν γῆν κύκλον πάντοθεν ἴσον καὶ μέσον τούτου
θές λεκάνην καὶ μέσον τῆς λεκάνης θές χύτραν ἀγάνωτον· καὶ
5 ἄς ἔνε ἢ χύτρα κατὰ κεφαλῆς. εἶτα λαβὼν ποτήριον ὑέλινον καθα-
ρὸν βάλον ἐν αὐτῷ ὕδωρ καὶ ἔλαιον ἐπάνω τοῦ ὕδατος, ὥστε σκε-
πάξῃ τὸ ἔλαιον τὸ ὕδωρ. θές αὐτὸ ἐπὶ τὴν χύτραν τὴν ἐπὶ τὴν κεφα-
λὴν κειμένην. εἶτα κάθισε μέσον τοῦ κύκλου κατὰ ἀνατολὰς παι-
δίων ἄρρεν εἶτε καὶ θῆλυ καθαρὸν καὶ ἄφθορον μέχρι ἐτῶν δέκα·
10 καὶ ὀπισθε δὸς αὐτῷ μαντύλιον κίτρινον ὥστε κρατῇ αὐτὸ ἐν ἑκα-
τέρῳ προσώπῳ καὶ ἐν τῷ μετώπῳ καὶ παρ' ἀγκυλῶν αὐτοῦ, ἤγουν

3 Contuli cod. Vindobon. gr. phil. 108, f. 363^v (= V). 4 θές —
μέσον om. B. θές²] τὴν V. 5 καθαρὸν] + καὶ BV. 6 βάλ-
λον] βλε V. ὥστε] ὀσσης BV. 7 τήν²] τις BV. τήν³ om. V.
9 εἶτε — θῆλυ] ἢ θηλυν V. 10 ματιληον V. κρατην V. 10-11 ἑκα-
τερον προσωπων V. 11 παράγκυλων B. 11 — 596, 5 παρ'
ἀγκυλῶν — ποτήριον] το πεδιν ας χασκη επιμελος και μι δια
σκοριζη τονουν αυτου απο το ποτυρη V.

ὁ παῖς μηδόλως προσέχη ἄλλω τινὶ τὸν νοῦν μηδὲ διασκορπίξῃ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐφ' ἑτέρας δράσεις, ἀλλὰ εἰς μόνον τὸ ποτήριον
 τὸ ἐν μέσῳ τῆς λεκάνης ἐπὶ τῆς χύτρας κείμενον. καὶ ποιεῖ οὕτως·
 σὺ, καθισθέντος τοῦ παιδίου οὕτως ὡς εἴπομεν καὶ ἀκριβῶς προσ-
 καλοῦντος τὸν νοῦν εἰς τὸ ποτήριον, στάς εἰς τὸ ἀριστερόν μέρος 5
 τοῦ παιδὸς εἰπὲ ψιθυρίζων εἰς τὸ ἀριστερόν του οὗς· Π α ά γ,
 Π α α τ α ά γ, Μ α έ χ, Μ α α χ α ά χ, Κ ύ η λ ό ν, Κ ύ η λ ο ν,
 Κ ύ η λ ό ν. καὶ τότε φανήσονται τὸ παιδίον τέσσερες ἄνδρες
 λαμπροὶ μέσον τῆς λεκάνης καὶ λέξουσιν αὐτῷ ὅποια βούλει μα-
 θεῖν. ἔστω δὲ τὸ παιδίον τοιοῦτον οἷον δύνασθαι ποιεῖν τὰ ῥηθέντα 10
 περὶ τῶν φανέντων ἀνδρῶν. εἰ μὲν [f. 351] οὖν φανῶσι, καλόν·
 εἰ δ' οὐ φανῶσι, ἀπελθε εἰς τὸ δεξιὸν μέρος καὶ εἰπὲ <εἰς> τὸ οὗς
 τοῦ παιδὸς τὰ τοιαῦτα ὀνόματα, καὶ τότε φανήσονται. ὀφείλεις
 <ῥταν> ταῦτα ποιήσης ἵνα καθαρὸς ᾖ ἀπὸ παντὸς ῥύπου.

<Ῥομαντεία>.

15

Πάρον ὄν σύνωρον καὶ ὀνομάτισε· γράφε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ
 ἀποδήμον καὶ ὄρκισον κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
 καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον καὶ εἰς τὸν
 ἅγιον Δημήτριον καὶ εἰς τὸν ἅγιον Θεόδωρον καὶ εἰς τὸν ἅγιον
 Χριστοφόρον καὶ εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον· καὶ ἔστωσαν 20
 τὰ γράμματα μετὰ κρόκου καὶ ῥοδοστάγματος γραμμένα. καὶ
 ἄς κλώση παρθένον παιδὶν μίαν κλωστήν· καὶ ἄς ἐπάρῃς καὶ

- 1 τὸν πέδαν B. 2 ἐτέρω B. 5 ποτιρίω B. στάς] ἦτα στά BV. 6-8 μπααταάγ, μααέχ, μααχᾶάχ, κύκίλον, κύκλον, κυκλον V. 8 τότε] κάτω B. in cod. B. m² nomina sacra correxit literis additis: μπαάγ, μπααταάγ, μαάχ et κυκλον. 8 supra τέσερης (sic m¹). in B add. m² ε (i. e. πέντε, vide p. 482, 22). 9 λαμπροὺς BV. ὅποια] ὀπος B το V. βού- λει] θελη V. 10 τοιοῦτον οἷον] φρενημον καὶ γαλανοφθαρμον καὶ V. ῥηθέντα] παραθέντα V. 11 περὶ: vide num malis παρά. 12 εἰς addidi. 12-13 τὸ οὗς τοῦ παιδὸς transp. BV. post μέρος. 13 τοιαῦτα] προγεγραμένα V. τότε om. V. καὶ σὺ add. ante ὀφείλεις V. 14 ῥταν addidi. ῥταν ταῦτα ποιήσης om. V. καθαρός B. ἦς] v B ἦσε V et transp. ante καθαρὸς. ἵνα] να V. 15 Cf. supra, p. 581. 16 ὀνώ- μάτισαν cod. 16-17 τοονομαντοαποδιμου cryptogr. signis. 21 καιροδοσταγματος cryptogr. signis. 22 παρθένον cryptogr. signis.

ὕδωρ ἀρπακτικὸν καὶ βάλει το εἰς πινάκιν καθαρὸν ἀνέγγικτον. εἶτα κρέμα τὸ ὠὸν καὶ μὴ ἐγγίξῃ τὸ ὕδωρ καὶ εἰπέ οὕτως ὅτι ἐὰν ζῆ, νὰ ἀσπρίσῃ τὸ ὠὸν· εἰ δ' ἀπέθανεν, νὰ μαυρίσῃ. καὶ ἐὰν ζῆ, ἀσπρίζει· εἰ δ' ἀπέθανε, μαυρίζει. ποιήσον αὐτὸ ὅταν βούλῃ.

5 Ὅταν τρέχῃ ἄλογον καὶ ἀφρίσῃ τὸ στόμα
του.

Ἐπαρον τὸν ἀφρόν ἐκεῖνον καὶ πότισον μετ' οἴνου καὶ μὴ σείσῃ αὐτόν. — Τῆς ῥέας φλοιδὸν καύσας καὶ ποιήσας ἄνθος δὸς πιεῖν μετ' οἴνου.

10 [Ff. 353-355] Περὶ βοτανῶν, ποίαν ἔχουσι τὴν
ἐν ἐργείαν.

Vide supra, pp. 481-493.

[F. 355^v] Περὶ ἀσυλληψίας.

Ἰσοκνύμων σπόρον σὺν ὄνειω γάλακτι μετὰ ἡμίονου δέσματι
15 δεθέντα περιάπτε τῷ βραχίονι. τοῦτο εἰ ἀπιστεῖς, δοκίμασον εἰς
κύθραν βράζουσαν, οὐ βράζει· ἢ κρεμάζῃς αὐτὸν ἐν τῇ κύθρῃ,
<εἰς> τὸ ὄφτιον.

Πρὸς ἀνδρογυνον μισούμενον.

Ἐπαρον χελιδονίου φωλέαν καὶ καῦσον αὐτὴν καὶ βάλον ἀγίασ-
20 μαν τῶν ἀγίων Θεοφανείων καὶ πότισον τὸν μισούμενον.

Πρὸς οἶκον, νὰ εὐτυχήσῃ.

Γράφον εἰς χαρτὶ καὶ θές εἰς τὸ θεμέλιον· Ἀδαμαήλ, ἀγ-
γελε Κυρίου, βοήθει τὸν οἶκον τοῦτον.

1 ὕδωρ : ἔσδορ cod. (δορ cryptogr. s.) ἀρπακτικον cryptogr. si-
gnis. ἀνεγγινίω, ut vid., cod. 2 ἔσδορ (δορ crypt.) cod.
5 στόμα : στοματυ cryptogr. signis. 7 τὸν ἀφρόν cryptogr. sign.
μυσίσοι cod. 8 τῆς ῥέας scripsi : ταρεας cryptogr. signis. 10 πός
cod. ἔχων cod. 12 ασιλιψίας signis crypt. 14 δεθῆς
cod. 15 κύθρα βράζουσα cod. + ἢ κρεμάσῃς αὐτὸ cod.
16 εἰς addidi. 17 ἀνδρογυνον μισουμενον signis crypt. 18 αὐτὸ
cod. 18-19 ἀγασμαν—μισουμενων (sic) cryptogr. signis. 20 νὰ
εντιχισι signis cr. 21 γραφον—θεμέλιον signis cryptogr.

Πρὸς τὸ μὴ φυγεῖν κλέπτῃν.

Γράφον τὰ σημεῖα ταῦτα · Σενομῶ, Κοουομῶ · καὶ καῦσέ τα καὶ ῥᾶνε τὸ ὀσπίτι · καὶ ἔρχεται ὁ κλέπτης διὰ τῆς νυκτός, γράφε δὲ ταῦτα : signa.

Περὶ τῆς παιωνίας τῆς γλυκυσήτιδος 5
τῆς ἀλφαωνίας καλουμένης.

Idem opusculum, ex Vatic. gr. 952 ab I. Heeg editum est in *Catal. codd. astrol. gr.*, VIII, 2, pp. 167, 1-170, 2.

<Περὶ γυναικὸς μοιχευομένης>.

[F. 356] Ὁ θέλων γνῶναι τὴν ἑαυτοῦ γυνῆν μοιχευομένην, λάβε εἰς τὸ ταμιεῖον αὐτοῦ τρεῖς ἄνθρακας καὶ τούτοις ἀσφαλτον καῦσον καὶ πῦρ · κᾶν πρώτοις τῆς γυναικὸς κοιμωμένης, ὀσφραθῆ-10 σεται ὁ δαίμων ὁ ἐπιπλήττων εἰς πορνείαν. εἶτα ἀνακαύσας κινάμωμον μετὰ γύπου ἐντέρου ἢ ἡπατος ἢ χολῆς, ἀπέλθατε εἰς ἀναγκαῖον καὶ παραμείνατε περισσῶς ἀναγκαῖον. καὶ θυμιάσον τὴν γυναῖκα μετὰ τοῦ ἀνερχομένου κάπνου ἐκείνου · εἶτα πρὸς τὸ δεξιὸν οὖς αὐτῆς κύψας τὸ τοῦ Ῥαφαήλ ὄνομα εἰπὲ καὶ εὐθέως 15 ἢ γυνὴ διηγῆσεται αὐτῷ ἐν τῷ ὕπνῳ ὅσα καὶ ἔπραξε.

[F. 356v] Ἐὰν θέλῃς ποιῆσαι παραντῖκα νεὸν καρπὸν διὰ μίαν ἡμέραν, ἤτοι τετράγγουρα.

Ἐπαρον σπέρμα ἀγγουρίου ἢ πέπονος · βάλε τὸν εἰρημένον σπόρον μέσον εἰς αἷμαν ἀνθρώπου (αἷμα τὸ ἐκβαῖνον ἀπὸ τῆν φλεβοτο-20 μίαν) · καὶ νὰ ποιήσῃ μέσον εἰς τὸ αἷμαν τὸ σπέρμαν ἡμέρας ζ'.

1 Cf. infra, f. 361v. φυγῆν κλεπτῆν signis cryptogr. 3 ρανε —
νικτος signis cryptogr. 7 titulum addidi. 8 θέλ cod. δ θέ-
λων : id est ὅταν θέλῃ τις. γυνὴ μοιχευομένη cod. 9 καῦσον
incertum. 10 ὀσφραθῆ cod. 11 ἀνακαύσας cod. 13 textus
vix sanus. θυμιον, ut vid., cod. 15 εἰπέ] ὑποντος cod.
17 Cf. supra, p. 493, 7. Contuli cod. Vindob. phil. gr. 108, f. 363
(= V), cuius textus paene totus signis crypt. scriptus est. 18 τετρα-
γγουρα cod. titulus in V : μίαν ἡμέραν καρπὸν λεγῆσαι ποιῆσαι.
19 ἀνουρίου BV. βάλε — σπόρον]· καὶ βάλλτο V. 20-21 ἐμαρ
ἀνθρωπον — πυσσι signis crypt. BV.

καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ τὸ εὐγάλλῃς καὶ νὰ τὸ στεγνώσῃς εἰς τὸν ἴσκιον
 ἐτέραις ἡμέραις ζ', καὶ μετὰ ταῦτα φύλασσέ το. εἶτα μετὰ ταῦτα
 ἔπαρε χῶμαν ἀπὸ τὸ ἀπάνου μέρος τὸ ἀπομείνον ἀπάνου εἰς τὸ
 ἀλέτριον καὶ στέγνωσέ το καλὰ καὶ καθάρισέ το καὶ κρύψε το. καὶ
 5 ὅταν χρειασθῆς νὰ ποιήσῃς τὸν καρπὸν καθὼς εἴρηται, ἀνάμιξε
 τὸ χῶμαν μὲ τὸν σπόρον καὶ ἀπόθου ἔνθα βούλει καὶ ἔχε νερὸν
 ζεστόν χλιὸν δεχάμενον καὶ ῥᾶνε καὶ ἀνακάτωσέ το καλὰ. εἶτα
 σπείρε τὸ χῶμα τόδε ἔνθα βούλῃ καὶ ἀπ' ὅτου τὸ σπείρης, σκέπα-
 σον αὐτὸ μὲ ῥοῦχον μάλλινον. καὶ φυτρώνει καὶ ἐξεφυλλώνει
 καὶ ἀνθεῖ καὶ δίδει καρπὸν· καὶ εἴτις θέλῃ, ἄς τὸ φάγῃ· πλην
 10 πρόσσεχε ὅτι ἔνε μαγαρισμένον διὰ τὸ αἶμαν.

<Περὶ τοῦ γύπου>.

Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὃ βασιλεῦ, <ἀγνοοῦσιν> οἷα καὶ πῶς
 ἔστι ἡ τοῦ γύπου ἀνατομὴ πρὸς θεραπείαν καὶ εὐρωστίαν τῶν
 ἀνθρώπων καὶ πῶς γίνεταί ὥστε σφάξαι αὐτὸν μετὰ ὀξέος καλὰ-
 15 μου. καὶ ὁ σφάττων ἔστω μόνος, μηδενὸς γινώσκοντος ἢ θεωροῦν-
 τος· ἐπιλεγέτω καὶ ὁ σφάζων τὰ γ' ὀνόματα τῶν ἀγγέλων αὐτῶν
 εἰσι ταῦτα· Ἄ δ α μ ε λ ω ν, Ἐ λ ω ἰ καὶ Ἀ β ρ α ἄ μ. λέγω
 δὲ αὐτὰ· διὰ γὰρ τὰ γ' ὀνόματα ὅλως τελειοῦνται. καὶ κατὰ μέλος
 τέμνε αὐτόν, ὡς προεἴρηται, λέγων καὶ τὰ ὀνόματα. τὸ ὁστοῦν τῆς
 20 κεφαλῆς αὐτοῦ κοπὲν καὶ βληθὲν εἰς δέρμαν ἐλάφου καὶ περιτε-
 θὲν εἰς ἀνθρώπου κεφαλὴν ὀδονοῦσαν κεφαλοπονίαν ἰᾶται καὶ
 ἡμικρανίαν· καὶ εἰς ἀγάπην <ἔστιν> ὑπερβάλλουσαν εἰς ἀρχοντας
 πάντας. τὸν ἐγκέφαλον αὐτοῦ μόνον θλασθέντα μετὰ ἐλαίου βάλου
 εἰς ῥίνα· ἀπὸ ψύχους ἰᾶται.

25 1 εὐγάλη V. κα² om. V. ἴσκιον BV. 2 στερεομερας
 signis cr. BV. εἶτα] καὶ V. 3 ἔπαρον V. ἀπομινηB. ἀπὸ—ἀπο-
 μείνον] οπου ἔνε V. 4 στεγνο BV. 4-6 κρύψε — κα² om. V. 5 χριασ-
 τῆς B. 7 χλιῶ B. om. V. καλὰ· εἶτα] ἡ V. 8 σπηρε τοσιχοματο
 ενθα βουλη signis crypt. BV. 8-9 το σπηρες — κα² signis crypt. B.
 9 αὐτό om. B. μάλλινον] τριχηνον V.· μάλλινον] +καὶ σκέπασον B.
 καὶ φυτρώνει om. V. φυτρώνει] φυλλοον signis cr. B. ἐξε-
 φυλων BV. 11 πρόσσεχε ὅτι om. V. πλν—εμαν cryptogr. signis
 B. διὰ] ἀπὸ V. 12 titulum addidi. Cf. Catal. codd. astrol. gr.,
 VIII, 3, p. 127 (cf. 126); Cumont, *Revue de Philologie*, 1926, p. 13.
 13 ἀγνοοῦσιν addidi. 14 γυξπου cod. 18 ἀδαμ. ελων cod.
 19 διὰ] τά cod. ολος cod. 20 τέμνην cod. αὐτόνω cod.
 20-21 το — κεφαλης crypt. signis. 21-22 δερμαν — ὀδονουσα
 cryptogr. signis. περιθεις cod. 23 ἡμικρανία cod. 23-24 καὶ εἰς
 — παντας signis crypt. ἔστιν addidi. 24 ὁ εγκεφαλος cod. μόνος
 cod. θλασθεν cod. 25 ἀπὸ ψ ὑχους transp. ante ῥίνα cod. ἰᾶται]
 ιωντα, ut vid., cod.

[F. 357] < Περὶ τῆς Καλῆς τῶν ὀρέων >.

Τὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου μηνὸς λάβε μέλιν καὶ κοκκονάρια εἰς σκουτέλαν καὶ βάμματα διαφορὰ μεταξωτά. γράφε δὲ εἰς χαρτίν · Δι ν ω μ ω, Κο ν ω ρ ὶ. ἔπαρον αὐτὰ καὶ ἄγωμε εἰς βουνὴν τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ θὲς αὐτὰ τὸ μεσημέριον εἰς πέτραν ριζίμεαν καὶ κρυβῆς. καὶ ἔρχεται ἡ Δέσποιν α τ ὶ ν ὀ ρ ἔ ω ν καὶ λέγει · τίς ἐμὲν ἐποίησεν ἐτοῦτο τὸ καλόν; καὶ ἀποκρίθητι · ἐγὼ, καὶ θέλω τόδε καὶ τόδε. καὶ λέγει · ὕπαγε, γενέσθω σοι ὡς θέλεις.ποίησε δὲ τὸ μετάξιν γατάνιν καὶ κρέμασέ το εἰς τὸν σφόνδυλον τοῦ ἀλόγου σου καὶ γράψε καὶ εἰς χαρτίν · Ἀ ν ε μ ο φ θ ὶ ρ ο ς, καὶ δῆσον εἰς τὸν δεξιὸν πόδαν · καὶ εἰς τὸν ἀριστερόν τὸν ἔμ-προσθεν · Ἀ ε τ ὶ ς ὕ ψ ι π ἔ τ η ς · καὶ εἰς τὸν ὀπισθε τὸν ἕναν · Ν ἰ κ η · καὶ εἰς τὸν ἄλλον · Δ ὕ ν α μ ι ς. καὶ ποιήσον δὲ αὐτὰ φυλακτὸν καὶ κρέμασον αὐτὰ καθὼς σοι λέγω. καὶ τρέχει ὡς ἀετός.

Ἡ τράπεζα τῆς Καλῆς
τῶν ὀρέων ἐστὶν αὕτη.

Ἡ Καλή τῶν ὀρέων. 15

1 ss. Contuli cod. Vindob. phil. gr.108, f.364, in quo complura crypt. signis. 2 λαβόνBV. 3 δὲ εἰς] καὶ V. 4-5 καὶ — βουνην crypt. signis BV. 5-6 μεσιμεριν — κριβησ cr. sign. BV. 6 δεσπινα τον ορεον crypt. signis BV. 7 ἐμέν] με V. 8 καὶ τόδε om. V. γενητο BV. 9 ποιήσε δέ] καὶ πιησε V. num altera actio abhinc describitur? τὸ² om. B. σφοντυλ B σφοντυλον V. 11 δῆσον] δίξον BV. τόν³] το BV. ἔμπροστε BV. 12 ὀπιστε BV. το¹⁻²] BV. 13 νίκηη BV. τόBV. φυλακτὸν signis crypt. BV. 14 συBV. τρεχι σσαετος crypt. signis BV. 15-16 haec omisit V. ν τραπεζος της καλησ τον ορεον ε. σιτι signis crypt. ν καλιτον ορεον signis crypt. 16 αὕτη] ουτος cod.

[F. 359] Ἀριστοτέλους περὶ μαθηματικῶν Ἐρμούς
πρὸς Ἀλέξανδρον βασιλέα ποιηθέντα καὶ διδαχθέντα.
— Supra, pp. 462 sq.

[F. 359v] Περὶ τῶν ὀνομασιῶν τῶν ὥρων τῶν
δ' καιρῶν τοῦ χρόνου.

5 Καιρὸς ἕαρος, Κριός, Ταῦρος, Δίδυμοι, ὄνομα Λεκρουθέν.
Καιρὸς β', τοῦ θέρους, Καρκίνος Λέων, Παρθένος, καλεῖται Δε-
λιοργάμ. καιρὸς γ', τοῦ μετοπώρου, Ζυγός, Σκορπίος, Τοξότης,
ὀνομάζεται Ἀβλιναήρ. ὁ δὲ καιρὸς χειμῶνος, Αἰγόκερος, Ὑδρο-
χόος, Ἰχθύες, καλεῖται Σαρφαέλ.

10 Ὀνομασίαι ὥρων ἡμέρας.

Ὡρα α' καλεῖται Ἰαέκ· ἀγαθὸν ἐστὶ προσεύχεσθαι. Ὡρα
β' καλεῖται Γανουκῆς· <δί> εὐχῆς ἀμπέλων καὶ οἴκων.
Ὡρα γ' καλεῖται Οὐχανσιούρ· ἐν ἣ εὐχαριστοῦσι τὰ πε-
τεινὰ τὸν Θεόν· τὴν αὐτὴν ὥραν ἀποτελεῖται πᾶν στοιχεῖον ὀρνέων.
15 Ὡρα δ' καλεῖται Σλαχνέ· εὐχαριστοῦσι πάντα τὰ ποιήματα τὸν
Θεόν· ἐν ἣ στοιχειοῦσι ὄφεις, σκορπιοί, δράκοντες καὶ τὰ λοιπὰ
πάντα ἰοβόλα. Ὡρα ε' καλεῖται Σεγλάγ· ἐν ἣ πᾶν ζῶον [αἰνεῖ]
τὸν Θεόν, ἀποτελεῖται πᾶν τετράποδον. Ὡρα ζ' καλεῖται Χμοὺλ
Πημάλ· δυσωποῦσι Χερουβὶμ τὸν Θεόν ὑπὲρ ἀνθρώπων. Ὡρα
20 ζ' καλεῖται Βερούκ· αἰνοῦσι ἀγγέλων τάγματα ἐνώπιον ἱστά-
μενα τῷ Θεῷ. Ὡρα η' καλεῖται Βηράν. Ὡρα θ' καλεῖται Χατέ-
ρουν ἢ Χαπαρούκ· ἐν ἣ οὐδὲν τελεῖται. Ὡρα ι' καλεῖται
Βρουχοὺν ἢ Βουχοῦμ· ἐν ἣ αἰνοῦσι τὰ ὕδατα καὶ πνεῦμα

3 ss. Cf. *Catalogus codd. astrol. gr.*, VII, pp. 177 (Boll). Νευ,
Patrologie Syriacque, I, 2, pp. 1363 ss. τον ὀνομασίας cod.

7 μεθοπὸρ cod.

10 ἡμερόν cod.

11 προσεύχης cod.

12 δι' addidi.

οἶκον cod.

14 ἀποτελή cod.

15 εὐφρασε-

τουσι cod. (i. e. εὐαρεστοῦσι).

19 ἀ(θρωπ)ω cod,

20 ἐνώπιον]

ἦπνα cod,

[F. 357] < Περὶ τῆς Καλῆς τῶν ὀρέων >.

Τὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου μηνὸς λάβε μέλι καὶ κοκκονάρια εἰς σκουτέλαν καὶ βάρματα διαφορὰ μεταξωτά. γράφε δὲ εἰς χαρτίν· Δινωμω, Κουωρω. ἔπαρον αὐτὰ καὶ ἄγωμε εἰς βουνὴν τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ θεῖς αὐτὰ τὸ μεσημέριον εἰς πέτραν ριζίμεαν καὶ κρυβῆς. καὶ ἔρχεται ἡ Δέσποινα τῶν ὀρέων καὶ λέγει· τίς ἐμὲν ἐποίησεν ἐτοῦτο τὸ καλόν; καὶ ἀποκριθήτι· ἐγώ, καὶ θέλω τότε καὶ τότε. καὶ λέγει· ὕπαγε, γενέσθω σοι ὡς θέλεις.ποίησε δὲ τὸ μετὰξιν γατάνιν καὶ κρέμασέ το εἰς τὸν σφόνδυλον τοῦ ἀλόγου σου καὶ γράφε καὶ εἰς χαρτίν· Ἄνεμοφοροσ, καὶ δῆσον εἰς τὸν δεξιὸν πόδαν· καὶ εἰς τὸν ἀριστερὸν τὸν ἔμπροσθεν· Ἄετοσ ὕψιπέτης· καὶ εἰς τὸν ὀπισθε τὸν ἕναν· Νίκη· καὶ εἰς τὸν ἄλλον· Δύναμις. καὶ ποιήσον δὲ αὐτὰ φυλακτὸν καὶ κρέμασον αὐτὰ καθὼς σοι λέγω. καὶ τρέχει ὡς ἀετοσ.

Ἡ τράπεζα τῆς Καλῆς
τῶν ὀρέων ἐστὶν αὕτη.

Ἡ Καλὴ τῶν ὀρέων. 15

1 ss. Contuli cod. Vindob. phil. gr.108, f.364, in quo complura crypt. signis. 2 λαβόνBV. 3 δὲ εἰς] καὶ V. 4-5 καὶ— βουνην crypt. signis BV. 5-6 μεσημεριον — κριβησ cr. sign. BV. 6 δεσινα τον ορειον crypt. signis BV. 7 ἐμέν] με V. 8 καὶ τότε om. V. γενητο BV. 9 ποιήσε δέ] καὶ ποιήσε V. num altera actio ab hinc describitur? τὸ² om. B. σφοντυλ B σφοντιλον V. 11 δῆσον] δίξον BV. τόν²] το BV. ἔμπροστε BV. 12 ὀπιστε BV. το¹⁻²] BV. 13 νίκηη BV. τόBV. φυλακτὸν signis crypt. BV. 14 συBV. τρεχισαετος crypt. signis BV. 15-16 haec omisit V. ν τραπεζος της καλησ τον ορειον ε. στι signis crypt. ν καλιτον ορειον signis crypt. 16 αὕτη] οντος cod.

[F. 359] Ἀριστοτέλους περὶ μαθηματικῶν Ἑρμοῦς
πρὸς Ἀλέξανδρον βασιλέα ποιηθέντα καὶ διδαχθέντα.
--- Supra, pp. 462 sq.

[F. 359^v] Περὶ τῶν ὀνομασιῶν τῶν ὠρῶν τῶν
δ' καιρῶν τοῦ χρόνου.

5 Καιρὸς ἕαρος, Κριός, Ταῦρος, Δίδυμοι, ὄνομα Λεκροουθέν.
Καιρὸς β', τοῦ θέρους, Καρκίνος Λέων, Παρθένος, καλεῖται Δε-
λιορράμ. καιρὸς γ', τοῦ μετοπώρου, Ζυγός, Σκορπίος, Τοξότης,
ὀνομάζεται Ἀβλιναήρ. ὁ δὲ καιρὸς χειμῶνος, Αἰγόκερως, Ὑδρο-
χόος, Ἰχθύες, καλεῖται Σαρψαφέλ.

10 Ὄνομασῖαι ὠρῶν ἡμέρας.

Ὄρα α' καλεῖται Ἰαέκ· ἀγαθόν ἐστι προσεύχεσθαι. Ὄρα
β' καλεῖται Γανουκῆς· <δι'> εὐχῆς ἀμπέλων καὶ οἴκων.
Ὄρα γ' καλεῖται Οὐχανσιούρ· ἐν ἧ εὐχαριστοῦσι τὰ πε-
τεινὰ τὸν Θεόν· τὴν αὐτὴν ὥραν ἀποτελεῖται πᾶν στοιχεῖον ὀρνέων.
15 Ὄρα δ' καλεῖται Σλαχνέ· εὐχαριστοῦσι πάντα τὰ ποιήματα τὸν
Θεόν· ἐν ἧ στοιχειοῦσι ὄφεις, σκορπιοί, δράκοντες καὶ τὰ λοιπὰ
πάντα ἰοβόλα. Ὄρα ε' καλεῖται Σεγλάγ· ἐν ἧ πᾶν ζῶον [αἰνεῖ]
τὸν Θεόν, ἀποτελεῖται πᾶν τετράποδον. Ὄρα ζ' καλεῖται Χμοὺλ
Πημάλ· δνσωποῦσι Χερουβὶμ τὸν Θεόν ὑπὲρ ἀνθρώπων. Ὄρα
20 ζ' καλεῖται Βερούκ· αἰνοῦσι ἀγγέλων τάγματα ἐνώπιον ἱστά-
μενα τῷ Θεῷ. Ὄρα η' καλεῖται Βηράν. Ὄρα θ' καλεῖται Χατέ-
ρουν ἢ Χαίπαρούκ· ἐν ἧ οὐδὲν τελεῖται. Ὄρα ι' καλεῖται
Βρουχόν ἢ Βουχούμ· ἐν ἧ αἰνοῦσι τὰ ὕδατα καὶ πνεῦμα

3 ss. Cf. *Catalogus codd. astrol. gr.*, VII, pp. 177 (Boll). Νεϋ,
Patrologie Syriacque, I, 2, pp. 1363 ss. τον ὀνομασῖας cod.

7 μεθοπῶρ cod.

10 ἡμερόν cod.

11 προσεύχης cod.

12 δι' addidi.

οἶκον cod.

14 ἀποτελή cod.

15 εὐφρασε-

τοῦσι cod. (i. e. εὐαρεστοῦσι).

19 ἀν(θρωπ)ω cod,

20 ἐνώπιον]

ἡγνα cod.

Θεοῦ ἐπιπολάζει αὐτοῖς καὶ ἀγιάζει αὐτά· εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἦν, ἔβλαπτον οἱ πονηροὶ δαίμονες ἀνθρώπους· ἐὰν ἄνθρωπος λάβῃ ὕδωρ καὶ μίξῃ μετὰ ἀγίου ἐλαίου πᾶν νόσημα καὶ δαιμονιώντας ὑγιάζει. ὥρα ια' καλεῖται Σ υ μ ι ρ ο υ ἢ Σ ι ο ο ὄ ρ · ἐν ἧ καὶ εὐφραίνονται οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ. ὥρα ιβ' καλεῖται Ἀ χ λ ι ο ὦ ν · 5 ἐν ἧ εἰσιν εὐπρόσδεκτοι εἰς τὸν οὐρανὸν εὐχαί.

Ὁ νο μ α σ ί α ι ὠ ρ ῶ ν τ ῆ ς ν υ κ τ ὄ ς .

Ὁρα α' Σ ο υ χ ο υ λ ο ὄ μ · ἐν ἧ οἱ δαίμονες τὸν ἄνθρωπον οὔτε ἀδικοῦσι οὔτε κολάζουσι. ὥρα β' καλεῖται Ὁ σ π τ ε ρ ο υ λ ῆ ἢ Β ε π τ ε λ ο ὦ ν · ἐν ἧ αἰνοῦσι οἱ ἰχθύες τὸν Θεὸν καὶ τοῦ πυρὸς 10 βᾶθος· ἐν ἧ ὀφείλει στοιχειῶσαι ἀποτελέσματα εἰς δράκοντας καὶ ὄφεις καὶ πῦρ. ὥρα γ' Τ υ χ ρ ἄ ν · αἰνοῦσι ὄφεις καὶ κύνες καὶ πῦρ. ὥρα δ' καλεῖται Ἀ ἶ α ἠ ἢ Χ ἰ λ μ · ἐν ἧ διέρχονται οἱ δαίμονες ἐν τοῖς μνημείοις καὶ ὁ διερχόμενος ἐκεῖσε βλαβήσεται καὶ φόβον καὶ φρίκην ἐκ τῆς τῶν δαιμόνων λήψεται φαντασίας· 15 ἐν ἧ ὀφείλει ἐνεργῆσαι ἐπὶ τῆς ἀγάπης καὶ ἔχθρας καὶ παντὸς γοητικοῦ πράγματος. ὥρα ε' καλεῖται Κ α ν τ ἄ ρ · αἰνοῦσι τὰ ὕδατα τὰ ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ τὸν οὐρανόν. ὥρα ς' καλεῖται Ζ ε ρ ο ὄ ς · δέον ἐστὶ ἡσυχᾶσαι καὶ ἀναπαύσασθαι· ἔχει φόβον. ὥρα ζ' Μ α χ λ ο ὄ · ἐν ἧ ἀναπαύονται πάντα ζῶα· ἐὰν τις ἄνθρωπος καθαρὸς 20 ἀρπάζῃ ὕδωρ καὶ βάλῃ αὐτὸ ὁ ἱερεὺς καὶ βάλῃ καὶ ἅγιον ἔλαιον καὶ ἀγιάσῃ αὐτὸ καὶ ἀλείψῃ ἀσθενῆ ἀπ' αὐτοῦ ἀγρυπνοῦντα, παρευθὺς τῆς νόσου ἀπαλλαγῆσεται. ὥρα η' καλεῖται Ζ α ν β ἔ · ἐν ἧ δεῖ σε ἀποτέλεσμα στοιχειοῦν περὶ δένδρων, ἀμπέλων καὶ χωραφίων καὶ παντοίων φυτῶν. ὥρα θ' καλεῖται Σ ω φ γ ο ὦ . ὥρα ι' καλεῖται 25 Χ α λ τ ο ὄ · ἐν ἧ τελείωσον οὐδέν. ὥρα ια' καλεῖται Γ α λ τ ο ὄ · ἐν ἧ ἀνοίγονται αἱ πύλαι τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἄνθρωπος ἐν κατανόξει εὐχόμενος εὐήκοος γενήσεται. ἐν ταύτῃ πέτουνται ταῖς πτέρουξι σὸν ἡχῶ οἱ ἄγγελοι καὶ Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ καὶ ἔστι χαρὰ ἐν

1 ἐπιπολάζω αὐτῆς cod. ἡγιάζη cod. οὔτος cod. 2 ἐὰν ἄνθρωπος] ἔανος cod. 3 πάνυσιμα cod. 4 ἧ] οὦν cod. 6 ἐν ἧ εἰσω] ενοῦν ἢ cod. εἰς] ε cod. 7 ὠρῶν τῆς νυκτός m^a τῆς τῆς νυκτός m¹. 8 ἄνθρωπον scripsi : θε(ε)όν cod. 11 ὀφείλει] ὀθέλον cod. ἀποτελέσματι cod. 15 τὸν δεμόν cod. 16 ἐνεργῆ cod. 19 ἀναπαῦσε cod. 22 αὐτοῦ] + ἀγγιάζει αὐτόν cod. ἀγριποδντι cod. 24 δεῖ σε] δέχου cod. 25 παντίον φητόν cod. 26 τελίος cod. 28 ταῦτα cod.

οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ <γῆ> · ἀνατέλλει δὲ καὶ ὁ Ἥλιος ἐξ Ἐδέμ. ὥρα
ιβ' καλεῖται Ἀλσὶν καὶ Ἀλσίγγελος · ἐν ἣ ἀναπαύονται
τὰ πυρινὰ τάγματα.

Αὗται εἰσιν αἱ ὀνομασίαι τῶν ὥρῶν · τῷ ὄν καλῶς ταῦτα νοή-
5 σαντι οὐδὲν τῶν ὄντων ἀποκρυβήσεται, ἀλλὰ πάντα ὑποτάσσον-
ται.

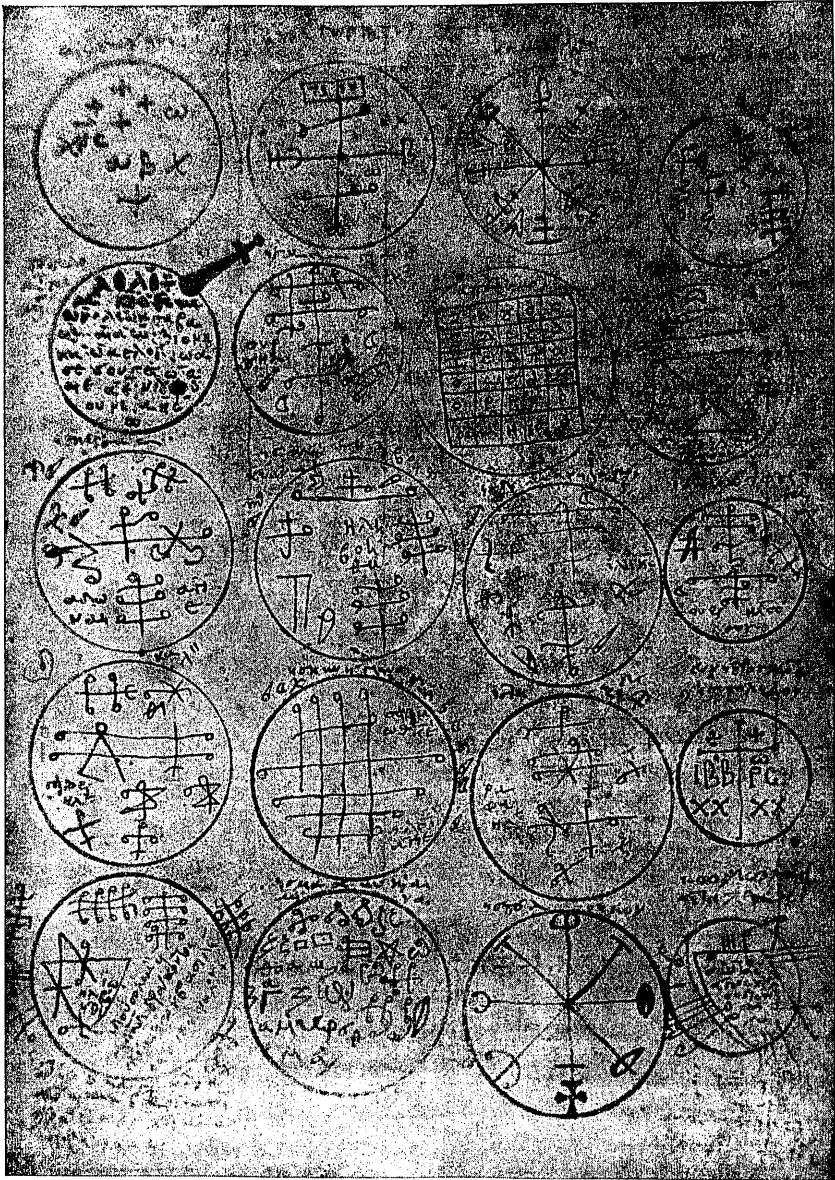
<Περὶ> τῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ εὐλογημένων
ἡμερῶν καὶ ὥρῶν, οἷαις καὶ ὁποίαις ἐστὶν
ἀσφαλές, δουλευόντων τῶν ἀγγέλων αὐτάς.

10 Ἡμέρα ζ', ὥραις ε' ζ' ἡ διοικεῖ ὁ ἄγγελος Ῥαφαήλ. ἡμέρα
ε' διοικεῖ ὁ ἄγγελος Γαβριήλ ὥραις ε' β' ἡ. ἡμέρα δ', ὥραις α' δ'
διοικεῖ ἄγγελος Ἀβαήλ. ἡμέρα γ', ὥραις α' η' διοικεῖ ἄγγελος
Καταχαήλ. ἡμέρα β', ὥραις α' β' διοικεῖ Οὐριήλ. ἡμέρα α', ὥραις
α' β' ζ' ἡ θ' διοικεῖ ἄγγελος Μιχαήλ.

15 Ὅτε ὄν βούλει ἀποτελέσαι, ἐπίλεξον ὥρας ἃς εἰρήκαμεν καὶ
ἐπίφερε ὀνομασίαν ἣν ἂν βούλη ἡμερῶν τε καὶ καιρῶν, οὐρανῷ
καὶ θαλάσσης, Ἥλιον τε καὶ Σελήνην, καὶ ὥρῶν ἀγγέλων τε καὶ
ἀρχόντων τῶν πύργων καὶ ἀνέμων τῶν ὄντων εἰς τοὺς καιροὺς.
ἄπεχε δὲ ἀπὸ παντός ἀισχροῦ ἰκετεύων τὸν δημιουργὸν λαβεῖν
20 ὅπερ ἂν αἰτῆς περὶ τε θηρίων τῆς θαλάσσης ἢ περὶ τινος
ἄλλου ἀποτελέσματος ποιήσεως · ἀνάφερε τὰς ὀνομασίας τῶν ὥρῶν
τῆς ἐπιλαχούσης ἡμέρας καὶ καιροῦ. καὶ.... καθαρῶσειν · καὶ δεῖ
σε ταῦτα προθύμως προγυμναστῆσαι νηστείαις ἡμερῶν μ'. λέγε
τὴν εὐχὴν · εὐλογητός.....

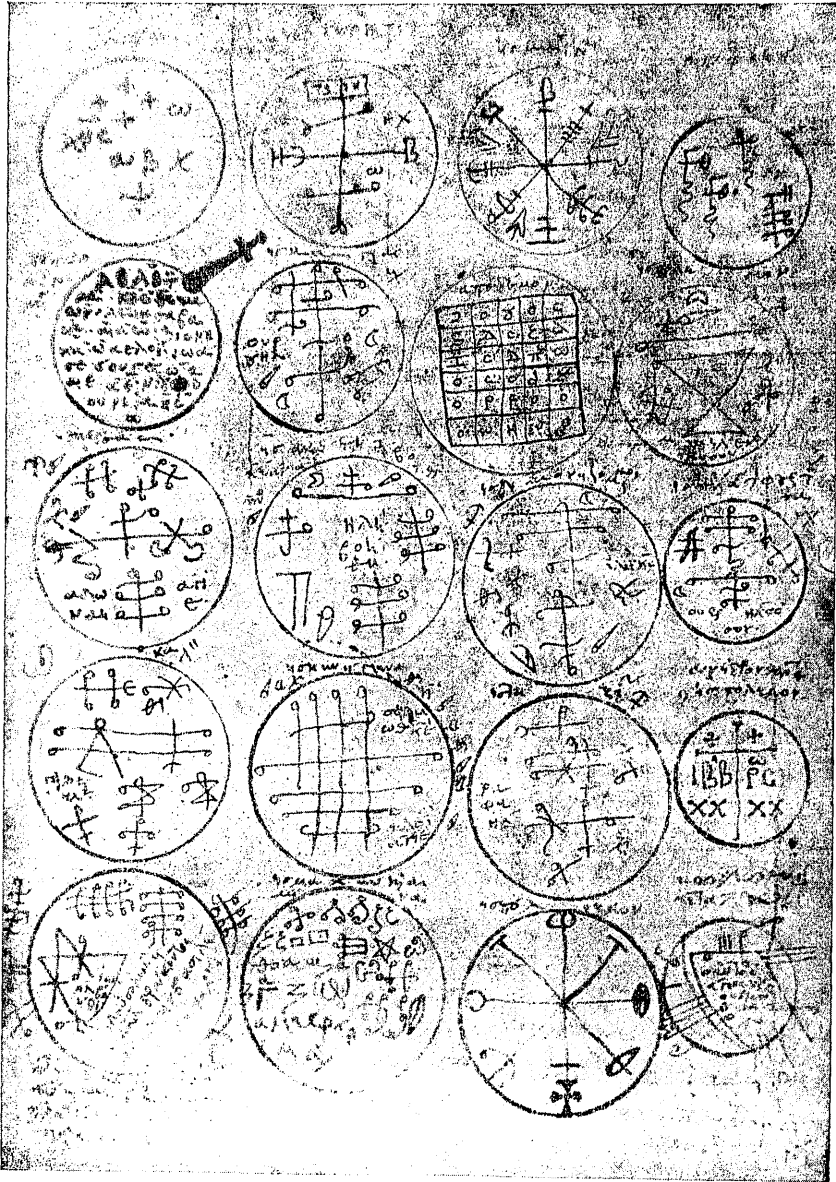
[F. 360] Vīginti amuleta : literae, characteres, nomina magica
in circulis inscripta sunt; vide p. 604.

1 γῆ addidi.	5 ὄντων] ὀνόnton cod.	7 ss. Cf. infra, cod.
Mediol. H 2 infer., f. 263 ^v .	περὶ addidi.	8 ἐστίν] καὶ cod.
9 δουλῶν τουτόν ἀγγέλον αὐτάς cod.		15 ὄτε] ἄτε cod.
ἃς εἰρήκαμεν] ἂν ἡρίκαμεν cod.	16 ἐπιφέρει cod.	18 καὶ ἀνέμον
(sic) transp. cod. post καιρούς.	19 ἡκετεύω cod.	20 τε]
σε cod. θυρίοις (?) cod.	21 ποιήσεως] πηῆσ cod.	22 τῆς]
τόν cod.,	καθαρεύσῃν cod.,	

1. Αἴφνω οὐ θνήσκεις.
2. Ἀπὸ ὕδωρ καὶ πῦρ.
3. Εἰς μάγια.
4. Ἀπὸ φόβου.
- 5 5. Τοῦ Σολομῶντος μάγιον : gladius circulo infixus.
α θ λ θ τ μ · κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν Λέων Σαβαώθ Αἰαω ·
Ζιονηκα, Ὡαελοῖ, Ἰωάσε, Σουγέ, ωααιε, αε, νιου,
φρουνη, ια ησ ω.
6. Εἰς μάγια : Ο ὄ ρ ο υ ή λ et signa Solis, Lunae, Iovis, Martis,
Veneris et Capricorni.
- 10 7. Ἀπὸ δαίμονας : abacus cum literis.
8. Εἰς πόλεμον : Μιχαήλ, ἔγγισον ; signa Solis, Lunae, Iovis.
9. Εἰς κρίσεις : Ἀδωνατ Ἰαγιε : signa Solis, Lunae, Iovis
et Arietis.
10. Εἰς ἀθέντας · Χριστὲ ἀναξ, βοήθει : Ἡ λ ή, βοήθει ; signa
Solis, Lunae et Scorpionis.
11. Εἰς δαιμονιζόμενον : Ἐλοῖ, Κύριος ; signa Martis, Iovis,
Veneris, Solis, Lunae, Saturni et Sagittarii.
- 15 12. Εἰς πέλαγος καὶ φουρτοῦναν : Ο ὄ ρ ι ή λ, σῶσον ; signa
Lunae, Iovis et Capricorni.
13. Καλόν : Γαβριήλ ; signa Martis et Lunae.
14. Εἰς κώννηγιαν : Σαβαώθ, Κύριε, Ἐλοῖ ἄγιε ; signa
planetarum.
15. Εἰς ταξεῖδι : Ῥαφαήλ ; signa Iovis et Sagittarii.
16. <Εἰς> αἰφνίδιον θάνατον καὶ εἰς πόλεμον.
- 20 17. Αὔτη ἢ βοῦλλα γράφεται μετὰ μόσχου, κρόκου καὶ κίνα-
βάρεως καὶ μαγνήτου · καὶ βάστα ἔνθα εἰσὶ χρήματα καὶ ἔσται
ἀκίνητα : Ἰωήλ, βοήθει · ἰδοὺ Σολομῶν υἱὸς Δαυὶδ, δράκοντος
γλῶσσαν ἔχων, βασιλέως ἐγκέφαλον.
18. Εἰς μάχην καὶ ἀμιλλαν.
- 25 19. Εἰς πόλεμον.
20. Εἰς ἀγάπην · γράφε μετὰ : ὁ αὐτὸς ἅγιος καὶ υἱὸς
Διονόσια.

4 = Cod. Vindob. phil. gr. 108, f. 362. 5 Cf. supra, p. 41, 5 ss.
10 = Cod. Vindob. f. 362. 11 ἐνγκυσον cod. 12 = Cod. Vindob.
f. 362. 14 = Cod. Vindob. f. 362. 15 φουρτοῦνα cod. 19 εἰς
addidi. ευνήδιον cod. 20 = Cod. Vindob. f. 361. μόσ-
χον V. κρόκου V. κηναβαρι V. 21 μαγνητη V.
21-22 καὶ² — ἀκίνητα om. V. εἰσι ἀκίνητος B. 24 = Cod.
Vindob. f. 362. αμινα Β ἀκηην (?) V. 26 αγαπν signis cryptogr.
cetera verba cryptographice scripta legere non potui. 27 Διονυσίου?

COD. BONONIENSIS UNIV. 3632, F. 360 (pp. 603-605).

1. *Αἴφνω οὐ θνήσκεις.*
2. *Ἀπὸ ὕδωρ καὶ πῦρ.*
3. *Εἰς μάγια.*
4. *Ἀπὸ φόβου.*
- 5 5. *Τοῦ Σολομῶντος μάγιον*: gladius circulo infixus. *α θ λ θ τ μ · κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν Λέων Σαβᾶθ Αἰαω · Ζιονηκα, Ὡαελοῖ, Ἰωάσε, Σουγέ, ωααιε, αε, νιου, φρουνη, ια ησ ω.*
6. *Εἰς μάγια*: *Ο ὕ ρ ο υ ή λ* et signa Solis, Lunae, Iovis, Martis, Veneris et Capricorni.
- 10 7. *Ἀπὸ δαίμονας*: abacus cum literis.
8. *Εἰς πόλεμον*: *Μιχαήλ*, ἔγγισον; signa Solis, Lunae, Iovis.
9. *Εἰς κρίσεις*: *Ἄδωναῖ Ἄγριε*: signa Solis, Lunae, Iovis et Arietis.
10. *Εἰς ἀθέντας*· *Χριστὲ ἀναξ, βοήθει*: *Ἡλή, βοήθει*; signa Solis, Lunae et Scorpionis.
11. *Εἰς δαιμονιζόμενον*: *Ἐλοῖ, Κύριος*; signa Martis, Iovis, Veneris, Solis, Lunae, Saturni et Sagittarii.
- 15 12. *Εἰς πέλαγος καὶ φουρτοῦναν*: *Ο ὕ ρ ι ή λ*, *σῶσον*; signa Lunae, Iovis et Capricorni.
13. *Καλόν*: *Γαβριήλ*; signa Martis et Lunae.
14. *Εἰς κώνηγιαν*: *Σαβᾶθ, Κόριε, Ἐλοῖ ἄγριε*; signa planetarum.
15. *Εἰς ταξειδι*: *Ῥαφαήλ*; signa Iovis et Sagittarii.
16. *<Εἰς> αἰφνίδιον θάνατον καὶ εἰς πόλεμον.*
- 20 17. *Αὕτη ἡ βούλλα γράφεται μετὰ μόσχου, κρόκου καὶ κινάβαρος καὶ μαγνήτου · καὶ βάστα ἔνθα εἰσὶ χρήματα καὶ ἔσται ἀκίνητα*: *Ἰωήλ, βοήθει*· ἰδὸν *Σολομὼν υἱὸς Δαυὶδ, δράκοντος γλῶσσαν ἔχων, βασιλέως ἐγκέφαλον.*
18. *Εἰς μάχηρ καὶ ἄμιλλαν.*
- 25 19. *Εἰς πόλεμον.*
20. *Εἰς ἀγάπην · γράφε μετὰ*: ὁ αὐτὸς ἅγιος καὶ υἱὸς *Διονύσια.*

4 = Cod. Vindob. phil. gr. 108, f. 362. 5 Cf. supra, p. 41, 5 ss.
 10 = Cod. Vindob. f. 362. 11 *ἐνγκυσον* cod. 12 = Cod. Vindob. f. 362. 14 = Cod. Vindob. f. 362. 15 *φουρτοῦνα* cod. 19 *εἰς* addidi. *εννήδιον* cod. 20 = Cod. Vindob. f. 361. *μόσχον* V. *κρόκου* V. *κηνναβαρι* V. 21 *μαγνητη* V. 21-22 *καὶ*² --- *ἀκίνητα* om. V. *εἰσι ἀκίνητος* B. 24 = Cod. Vindob. f. 362. *αμυνα* B *ἀκηνη* (?) V. 26 *αραπυ* signis cryptogr. cetera verba cryptographice scripta legere non potui. 27 *Διονυσίου*?

[F. 360v] Undeviginti amuleta.

1. *Εἰς ἐχθρούς · τὸ αἷμα.*
2. *Νικητήριον πάντων ἐχθρῶν : Π ρ έ ρ ε ' Ε μ α ν ο υ ή λ.*
3. *Εἰς δαίμονας.*
4. *Ἀπὸ πᾶν κακόν.*
5. *Ἀπὸ φαντάσματα.* 5
6. *Εἰς ἀγάπην : φέρε, φέρε, φέρε ὀδεῖ(να).*
7. *Εἰς αἰφνίδιον θάνατον.*
8. *Πλουτοδότης.*
9. *Ἀπὸ ἐπιβουλῆς.*
10. *Ἀπὸ μάγια.* 10
11. *<Εἰς> αἰφνίδιον θάνατον.*
12. *Ἀπὸ αἱματώσεως.*
13. *Ἀπὸ πᾶν δεινόν.*
14. *Ἀπὸ κρίσεις καὶ μάγια : 'Ι ω, Κόριε, ὠφέλει.*
15. *Κανένα κακόν <θέλεις>.* 15
16. *Κανέναν κακόν <θέλεις>.*
17. *Ἀπὸ μαγείας καὶ φαρμάκων : abacus cum literis aut numeris
α μ μ ε . β η η α . υ ι γ β ζ . τ θ ο θ .*
18. *Ἀπὸ φαντάσματα : abacus cum literis aut numeris : α η ν μ ν .
σ η ε ν μ β . ο ν ι ξ ο π . θ τ ο θ ν μ . ι ε ρ α α λ . φ ψ φ τ υ .* 20
19. *Εἰς κριτήριοιον.*

[F. 361] Decem amuleta.

1. *Ἀπὸ κερανοῦ.*
2. *Ἀπὸ μαγείας.*
3. *Εἰς πόλεμον : α ω .*
4. *Εἰς μάγια.* 25
5. *Εἰς ἐχθρούς καὶ ἀντιδίκους.*

- .1 = cod. Vindob. phil. gr. 108, f. 361v. 2 = Cod. Vindob. f. 361v.
 3 = cod. Vindob. f. 362. 4 = cod. Vindob. f. 362. πασ ΒV.
 5 = cod. Vindob. f. 362. 6 = cod. Vindob. f. 362. αγαπη
 signis cryptogr. BV. 7 εννίδιον cod. 8 πλουτοδοτή cod.
 9 = cod. Vindob. f. 362. 11 εις addidi. εννήδιον cod.
 12 εματησ cod. 13 = Cod. Vindob. f. 362. πασ ΒV.
 14 κρισας cod. 15 = Cod. Vindob. f. 362. θέλεις addidi.
 16 θέλεις addidi. 17 = Cod. Vindob. f. 362. ἀπὸ μαγείας om. V.
 21 = cod. Vindob. f. 362. εις] καλ V. 24 = cod. Vindob. f. 362.
 25 = cod. Vindob. f. 362. 26 = cod. Vindob. ibid.

6. Εἰς πόλεμον νὰ γράψῃς εἰς ἀγέννητον χαρτὴν καὶ νὰ ἀποκλείσης τὸ χαρτὴν εἰς τὸ δακτυλίδιον · νὰ γράψῃς τὸ Τ ζ ο ά νὰ κρούσῃ, νὰ μὴδέ σε κρούῃ : Τ ζ ο ά, Ἐ φ ε ρ ο ά, Ἐ μ α α, Λ ι γ γ ι α τ έ, et figurae anuli cum inscriptione : Ἐ φ ε ρ ο ά, Τ ζ ο ά, 5 Ἐ μ α ά, Λ ι γ γ ι α τ έ.

7. Εἰς γένναν γυναικός.

8. Μετὰ..... ἄσπρης περιστερᾶς λειωμένου μετὰ ὀξειδίου δριμέος.... : Τ υ ρ ά ς, Ν δ ρ α ή ς, Γ α λ ι ά ν, κίνησε τὴν ὀδεῖνα εἰς τὸν ὀδεῖνα. m² addidit : καὶ κατώφλιον.

10 9. Εὐ, Εὐ ά, Κα θ ι β ι ά, Δ ι ό ν υ σ ε, ὑπάγετε ἐργίγορα, ὑπάγετε εἰς τὴν ὀδεῖνα, ἀπὸ τριχῶν τὴν ἐπάρετε καὶ κατα... σοπαμετιε. ικερε, ἵνα κράζῃ ο. σησ... ὁ Κύριός μου καὶ ἐγὼ μὲ τὴν δούλην σου · κατάκαυσον τὴν καρδίαν της διὰ τὸν ὀδεῖνα τοῦ ὀδεῖνα τὸν υἱόν · ἐὰν τρώγῃ, νὰ τὸ ῥίξῃ, ἐὰν πίνῃ, νὰ τὸ χύσῃ, ἐὰν στέκῃ 15 εἰς ὀδόν, νὰ τρέχῃ νὰ ἔρχεται. Ἡ λ ι ο δ ώ ρ ο υ παπᾶ · δόκιμον. νὰ γένωνται ἐν ὄρα Ἀφροδίτης μετὰ κιναβάρεως καὶ ῥοδοστάματος.

10. In speculi figura inscripta sunt verba : Χρυσότρεπτέ μου Ἄ φ ρ ο δ ί τ η, πρῶτόν σε προσκυνῶ, δεύτερόν σε ἱκετεύω, τρίτον σε παρακαλῶ, ὕπαγε ἐργίγορα, ὕπαγε, ὕπαγε εἰς τὴν ὀδεῖνα, κατάκαυσον τὴν καρδίαν της διὰ τὸν ὀδεῖνα τοῦ ὀδεῖνα τὸν υἱόν (καὶ τὰ ἐξῆς τὰ λόγια τῆς πράξης) · ἐὰν τρώγῃ, ἐὰν πίνῃ, ἐὰν στέκῃ, νὰ τὴν κινῆς τὴν ὀδεῖνα τῆς ὀδεῖνα ᾽ τὸν ὀδεῖνα, τοῦ ὀδεῖνα τὸν υἱόν · κατάκαυσον τὴν καρδίαν τῆς ὀδεῖνας.

1 = cod. Vindob. f. 362. 1-3 χαρτὴν — κρούῃ om. V. 2 νὰ κρούσῃ delendum videtur. 6 = cod. Vindob. ibid. γενα BV. 7 titulus signis cryptogr. lectu difficillimis: fortasse σνωκωτίου legendum. 8-9 τυράς—ὀδεῖνα = cod. Vindob. f. 362. 10 = cod. Vindob. f. 365^v. εδηβλα V. 11 τριχῶν V τριχον B. 11-12 κατα — κερει κατά (deletum) ποιήσετέ την V. καὶ κατα ad κερει signis cryptographicis quae enucleare non potui. 12 κραζι signis cryptogr. B. ο σης — μέ] ἐσύσεοκ(ύριο)ς μου καὶ ἐκύμεν (?) V. μετηδουλισου signis cryptogr. B. ἡ δούλη V. 13 κατάκαυσε V. τοῦ ὀδεῖνος V. 13 et 14 καρδιαντης et ριξι signis cryptogr. B. 15 εἰς ὀδόν — ἔρχεται om. B. δοκιμο B. Ἡλιοδώρον — δόκιμον om. V. 16 νὰ γένωνται ἐν om. B. εἰς ὄραν V. ὄρα — ῥοδοστάματος m² in B. 18 = cod. Vindob. f. 365^v. χρυσότρεπτ B : num χρυσοκαθρέπτη legendum ? 19 πρώτο B. δεύτερο B. ηκετέβο B. τρήτ B. 20 ὕπαγε, ὕπαγε om. V. 21 ὀδεῖνα²] ἡδίνος V. 22 πράξης, i. e. πράξεως. 23-24 νὰ τὴν — ὀδεῖνας] νὰ τὰ ἀφήσ καὶ νὰ τρέχῃ εἰς ἐμέν τὸν ὀδιν V.

[F. 361^v]

Εἰς κλέπτῃν.

"Αφε κηρὸς τρεῖς εἰς τὸ ὄνομα Κελεστίνου Ἄλφρου Ζωσιμᾶ καὶ Ἀλεξάνδρου· καὶ παραδειγματίζεται ὁ κλέπτης.

Λάβε οὖν φύλλα δάφνης εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ὑπόπτων καὶ γράψον πασενὸς ὄνομα εἰς τὸ φύλλον τῆς δάφνης. εἶτα βάλον τὰ φύλλα 5 ἐντὸς εἰς τζουκάλι ἀφόρεστον, εἶτα βράσον· καὶ τὰ καθόλου λειοῦνται, τοῦ δὲ κλέπτου οὐ λειοῦται.

Γράψον εἰς ψωμὴν κριθίνου καὶ προσφάγιον· ὁ κλέψας οὐδόλως φάγη· <εἰς ὄψιν> τοῦ ψωμίου κριθίνου γράψον ταῦτα· Θ α α α χ ε ἰ · ν κ α α χ α χ γ α μ ν Ψ α θ α ν χ α χ σ α χ Θ ε λ χ ᾶ μ. 10 τὰ δὲ κάτω γράψον εἰς χαρτὴν καὶ θές εἰς τὸ ὀσπίτιν του· Θ α ᾶ χ, Θ α λ ᾶ χ, Θ ε λ χ ᾶ.

Γράψον εἰς χαρτὴν ἐλάφειον καὶ κρέμασον εἰς λευκὸν πετεινὸν εἰς τὸν τραχήλον· καὶ μέλλει πηδήσειν εἰς τὸν ὄμον τοῦ κλέπτου· Καύ ν τ ν τ ζ, Κανί με, Κακορι βα χ ᾶ, Καϊ ν ἡ λ, Χη- 15 ὀ φ, Ἄ με ν σ τ ἑ λ ι. καὶ ὅταν εὔρησ τὸν κλέπτῃν, κόψον ὄψιν ψωμίου καὶ γράφε ἐν αὐτῷ· Π ρ ο φ ᾶ, Ἄ ρ ᾶ π, Ἐ ρ ν α φ ᾶ· καὶ δὸς φαγεῖν.

"Αλλοι.

Γράψον τὰ σημάδια ταῦτα καὶ καῦσέ τα εἰς τὸ ὀσπίτιον ποῦ 20 εὑρίσκεται, καὶ ἔρχεται· Σ ε ν ο μ ῶ, Κ ο ν ο μ ῶ : signa.

1 κλέπτῃν signis cryptogr.	2 rectius τὰ ὀνόματα.	4 τὰ ὀνόματα]
malim τὸν ἀριθμὸν.	τὸν ὑπόπτου cod.	6 ἀφόρεστον cod.
6-7 βρασον καὶ τὰ καθόλου λιοντετουδεκλεπτονουλιουτε cryptogr. signis.	8-9 κριθινοκπροσφαγιονοκλεψασουδολοσφαγ signis cryptogr.	9 εἰς ὄψιν addidi.
9 εἰς ὄψιν addidi.	9-11 τοῦ ψωμίου — ὀσπίτιν του in margine superiore addita sunt.	11 ἥς τὸ ὀσπίτιν του iterum scriptum in marg. exte.
13-14 γράψον ἡσχαρτηελαφρονκε κρεμασονησλευκονπετινονηστοντραχυλονκεμελιπυδισιηστομον τουκλεπτου cryptogr. signis.	16-17 κοπονοψυφομιου cryptogr. signis.	20 τασιδεδιαταφτακεκαυσεταηστοοσπντιοπουεβρισκετεκεερχετε cryptogr. signis.
20-21 Cf. supra, p. 598, 2.		

Ἄλλο ν.

Λάβε μαχαίρας τρεῖς · σπῆξον εἰς ψωμῖν κομμάτι μικρὸν στρογγύλον καὶ ἄς βάλε καὶ ἄνωθεν ἤλον τρανόν · φερέτωσαν τὸν ἤλον ἄνδρες δύο ἄκροισ δακτύλοις. καὶ λέγον τὰ ὀνόματα τῶν ὑφοβραθέντων καὶ εἰς οὕτινος ὄνομαν γυρίσης, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ κλέφας. οὕτως λέγε · ὁ Σωκράτης ἢ ὁ Πλάτων ἀπῆρην τὰ δεῖνα καὶ ἕτερος οὐχί.

Λάβε ἐν ὄρα Ἄρεως *** · γράφον τὰ ὀνόματα <τούτων> οὓς ἔχεις ἐν ὑποψία ἀπὸ τὸν πρῶτον ἕως τὸν ἔσχατον. εἶτα γράφον 10 ἐπάνωθεν τούτου τὰ καδ' γράμματα πλὴν τοῦ ω μεγάλου διὰ τὸ πληθυντικόν. καὶ τότε ἄρξου ἀπὸ τοῦ πρώτου ὀνόματος καὶ στοιχείου καὶ ἐπίλεγε τὸ ὄνομαν · καὶ <εἰς> οἷον ὄνομαν τελειωθῆ τὸ ἔσχατον στοιχείον, οὗτός ἐστιν ὁ κλέφας.

Γράψε διὰ κινναβάρεος εἰς χαρτὴν ταῦτα καὶ δέσον εἰς λευκὸν 15 πετεινόν · καὶ φανερώσει σοι τὸν κλέπτην · ο ι θ ν α ψ χ ω ι .

Λάβε ἄρτον καὶ τυρόν καὶ γράφον ἐν τῷ ἄρτῳ · Ἰ σ α ρ κ ο υ ρ ι ᾶ · ἐν δὲ τῷ τυρῷ · Σ α ρ α φ α ἡ λ . ἢ γράψε ἐν τῷ ἄρτῳ · Ἀ ρ α γ ᾶ , ἐν δὲ τῷ τυρῷ · Ρ α φ α ἡ λ . καὶ δὸς φαγεῖν.

Ἄλλο ν.

20 Γράφον. Θ ο ρ θ α ρ ί , Φ ο ρ φ ο ρ ῆ η .

Ἄλλο ν.

Γράφον εἰς προσφορὰν ἀπροσκόμιστον · οὗ ἄρᾶς <τὸ στόμα> γέμει, πικρίας καὶ πόνον καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος · καὶ δὸς φαγεῖν.

4 λέγον = λέγε.	φοραθέντων cod.	5 ἥτινος cod.
6 οὗτος cod.	8 *** lacunam sign.	τούτων addidi.
cod.	11 πληθυντικῶν cod.	12 εἰς addidi.
17 τὸ τυρὴν cod.	18 τὸ τυρὴν cod.	22 Cf. supra, p. 67, 20.
τὸ στόμα addidi.	23 πόνους cod.	δόλους cod.
πόνους cod.		

Ἄλλον.

Γράφον και δός φαγεῖν · Σαλασαλαήλ · και εἰς τυρί ·
Σαρατονήλ.

Ἄλλον.

Γράφον εἰς φύλλα δάφνης και θες τὰ φύλλα εἰς ὕδωρ και ἄς 5
τὸ πῖονν · και οἶος ἔχει τὸ προᾶγμαν, οὐ σώζει πίνειν. Signa.

Ἄλλον.

Γράφον εἰς φύλλον δάφνης, βάλον εἰς νερόν και οὐ σώζει πίνειν :
signa.

Ἄλλον.

Γράφον εἰς ἄρτον καθαρὸν · Σιαρὸν, Ροδαθά, Βαθραί, 10
† ὅτι και ὄται δέ [F. 362] σὺ Ἄρων, Μικὶ πηγήτω.

Ἄλλον.

Ἐβά, Χέδος, signa, Σχέον.

Ἄλλον.

Εἰς ψωμῖν γράφον · Σαρανά, Σαραβά. 15

Ἄλλον.

Γράφον εἰς *** και τὸ χαρτὶν δέσον εἰς πετεινὸν και φανερώ-
σει σοι τὸν κλέπτην : signum Veneris, κ θ, signum, α ζ ου κ ι.
δέσον εἰς τράχηλον.

Ἄλλον.

20

Γράφον εἰς ψωμῖν · Σάα · Σαλαχά, Χαναγγέ, Μισαέλ,
Γατζαριά.

Ἄλλον.

Γράφον εἰς φύλλα δάφνης και βάλον εἰς ὕδωρ, και οὐ σώζει
πίνειν : characteres. 25

6 πίνειν] πήνη cod. 8 πήνη cod. 11 † textus corruptus,
ut videtur. 17 *** lac. sign. : λευκὸν πετεινὸν cod. 25 πήνη cod.

Ἄλλο ν.

Γράφον εἰς τοῖχον μετὰ λευκοῦ ὤου καὶ ψιμίθου ἕναν ὀφθαλμὸν
 τούτω ὁμοιον (oculi figura) καὶ γύροθεν τοῦ ὀφθαλμοῦ ταῦτα·
 Ἰ δ ἔ ρ, Ἰ ἄ ρ, characteres. γράφον καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπόπτων
 5 γύροθεν τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ ὁ κλέψας δακρῦει. εἰ δὲ ἀπιστεῖ ὁ κλέ-
 ψας καὶ ἔχει τι εἰπεῖν, σπῆξον μέσον τοῦ ὀφθαλμοῦ ἦλον, καὶ ὁ
 κλέψας εὐθὺς λαλεῖ· οὐαί, τὸ μᾶτι μου· καὶ ὁμολογεῖ εὐθὺς.

Ἄλλο ν.

Γράφον εἰς κρῖθινον ψωμῖν καὶ δὸς αὐτοὺς φαγεῖν οὗς ἔχεις ἐν
 10 ὑποψία· Ἄ θ α, Ἄ χ γ, Ν η α χ ι ς, Ἀ χ γ ἄ κ, Ν κ α θ ἄ ν χ,
 Ἀ χ σ α χ.

Ἐτερον.

Γράφον εἰς χαρτὴν ἀγέννητον ἢ ἐλάφινον καὶ κρέμασον εἰς τὸν
 τράχηλον τοῦ πετεινοῦ· καὶ μέλλει πηδήσειν ὁ πετεινὸς εἰς τὸν
 15 τράχηλον ἢ εἰς τὸν ὄμον τοῦ κλέπτον· Κ ἄ ν τ ο ν, Κ α ν ἱ μ,
 Ἡ α κ ὀ ρ ι, Β α χ ἄ, Κ α ι ν ι λ, Χ ι ὀ φ, Ἀ μ ἄ ν, Σ τ ε λ ἄ.

Περὶ τοῦ ἀστέρου.

Προκαθαροθεὶς ἡμέρας μ' στὰ ἕξω εἰς τὸ ἄστρον καὶ λέγε· Κύριε
 Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησόν με· καὶ λέγε τὸ τρισάγιον,
 20 τὸ Κύριε ἐλέησον ἰβ', τὸ ὄνομα τῆς Θεοτόκου, τοῦ Προδρομοῦ,
 τῶν ἰβ' ἀποστόλων. καὶ πιάσον ἄστρον μέγα λαμπροφανὲς καὶ
 ἐξόρκισον οὕτως λέγων· χαῖρε, πρῶτον ἄστρον τῶν ἀστέρων·
 ἐξορκίζω σε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ὅπως με δείξης πᾶσαν ἀλή-
 θειαν, εἰς εἴτι χρῆζω καὶ θέλω. καὶ λέγε τὰ ὀνόματα ταῦτα· Σ α-
 25 β ἰ ὠ θ, Ἐ λ ὠ ἱ, Σ α μ α χ θ α ν ἠ, Φ ε υ μ ι α ν ο ῦ, Ῥ α υ τ ο ῦ,

1 Cf. supra, p. 67, 12. 2 τειχων cod. figura oculi descri-
 bitur infra cum verbis et characteribus sacris atque nominibus ἰάν(ης),
 μανόλ(ης), κόστας, νικόλ(αος), θ(ε)όδορος, παῦλος, πέτρος, νικότας.
 4 τὸν ὑπόπτον cod. 6 σπῆξον cod. 13 delendum videtur ἢ.
 14 πηδίσι cod. 17 ss. Contuli cod. Vindobonensem phil.
 gr. 108, f. 365v. 18 προκαθάρθησε Β προκαθάρθησαι V.
 19 με om. V. 20 τοῦ] καὶ τοῦ V. 21 τῶν— ἀποστόλων] καὶ τῶν
 ἁγίων πάντων V. λαμπροφανή BV. 22 λέγων] καὶ λέγε V.
 23 πᾶσάληθια B. πᾶσαν] + τήν V. 25 σμαχθαήλ V.
 λεμιανοῦ V. ῥαπτοῦ V.

Σχ α ε λ ή χ, Σ έ λ ω, Ἡ μ ε ι ν δ α ι σ, Κ ο υ ν ο υ ρ α κ μ ε, Κ ύ ρ ι ε, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ στήσας ἐν Ἐδέμ τὸν παράδεισον καὶ στήσας τὸν κόσμον εἰς ἀρχὰς εἰς ἄρκτον καὶ μεσημβριαν, ἐπάκουσόν μου τοῦ δούλου σου καὶ μαθητὴν ὁ ἄσθηρ ἐκεῖνος τὸ ζήτημά μου. εἶτα βλέπε τὸν αἰθέρα καὶ λέγε εἴτι θέλεις καὶ γίνεται.

[F. 362v] Εἰς τὸ λῦσαι δεδεμένον.

Λέγον οὕτως· μέγα τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Χριστοῦ· Χριστὸς ἀνέστη λύσας θανάτου τὰς πύλας καὶ τὰ δεσμὰ· λύσον καὶ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα ἵνα κινήται μετὰ τῆς γυναικός· νῦν ἀπο-10 λύης τὸν δούλον σου, δέσποτα, ὁ ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος καὶ τὰ δεσμὰ διαρρηξίας τοῦ θανάτου. Κύριε, λύσον τὸν δούλον σου ὀδεῖνα ἵνα κινήται μετὰ τῆς γυναικός του. ἄγι' Ἀθανάσιε Ἐρμόλαε τῆς ἁγίας Ὁρωλήσης ὃς ἔλυσας καὶ ἠλέησας τὰς ὀβ' αἰτίας τῶν μαγείων, λύσον καὶ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ἄδητος ὁ Ἥλιος, ἄδητος ἡ 15 Σελήνη, ἄδητοι ὁ ἄστέρες, ἄδητος καὶ ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. λύεται ὁ Ἥλιος, λύεται ἡ Σελήνη, λύονται οἱ ἄστέρες, λύονται καὶ αἱ ὀβ' φλέβες τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα. ἀπέστειλεν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν.

Γράφον δὲ εἰς κανκὶν καινούριον πράσινον ἢ εἰς μῆλον ἢ εἰς 20 κιδώνιον. εὐρὲ δὲ ἄσπρον λουρὶν ἐλάφινον, τὸ πλάτος δακτύλων γ', καὶ γράφον σταυρὸν καὶ τὸ· λύει τὰ δεσμὰ καὶ δροσίξει τὴν φλόγα ὁ τρισσοφεγγῆς τῆς θεαρχίας τύπος· ὑμνοῦσι παῖδες· εὐλογεῖτε τὸν μόνον σωτήρα καὶ παντουργὸν εὐεργέτην ἢ δημιουργηθεῖσα σύμπασα κτίσις. — τὸ κανκὶν, τὸ μῆλον, τὸ λουρὶν νὰ 25 τὰ θέσης νὰ ἀστρονομηθῆ, σὺν τούτοις καὶ τὸ βρακὶν του. καὶ τὸ πρῶτ' βάλε νερόν εἰς τὸ κανκὶν καὶ ἀποπλύνας καλῶς δὸς αὐτῷ πιεῖν νήστη. εἶτα ἄς φάγη καὶ τὸ μῆλον, ἄς ζωσθῆ καὶ τὸ λουρὶν κατὰ σάρκα καὶ ἄς ὑπάγη τότε εἰς τὴν γυναϊκάν του.

1 σελωιμανδέςV.	κουνουρακέμ V.	3-4 εἰς ² — μεσημ-
βριαν] δ' V.	ἄρκτου et μεσημβρίας B.	4 τὸν δούλον B.
σου] + ὀδ V.	ἀστέρας V.	5 τό] εἰς τὸ BV.
μου] σου V.	βλέπε] + εἰς V.	8 ἐλέγον cod.
cod.	10 νῆν ἀπολη ης cod.	14 Ὁρωλήσης quid sit nescio.
ελέησας cod.	μαγῶν cod.	15 ἄδητος cod. ἄδητος = ἄδετος.
18 αἰ] η cod.	21 κιδών cod.	ἔβρε cod.
βεργέτην, ut vid., cod.	26 τὰ θέσης] τόθες cod.	24 οσε-
cod.	ζωστή cod.	ἄς ζωστή καὶ τὸ λουρήν iteratur.

CODEX NEAPOLITANUS II C 33.

Ms. de 534 ff. (0.212 × 0.148), XVe siècle. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, IV, pp. 49 ss. Certaines notices sont écrites à l'aide d'un alphabet cryptographique. J'y ai trouvé deux systèmes différents, que j'ai pu déchiffrer. L'un consiste à intervertir, dans chaque syllabe, l'ordre des consonnes et des voyelles (f. 234^v). L'autre (ff. 235, 235^v, 237^v) est plus compliqué. Non seulement la plupart des lettres ordinaires ont changé de valeur, comme le montre le tableau ci-contre (1).

α β γ δ ε ζ η θ ; ι κ λ μ ν ξ ο π ; ρ σ τ υ φ χ ψ ω
 θ η ζ σ ε γ β α ; ι π ο ξ ν μ λ κ ; λ ω ψ χ φ υ τ σ

mais en outre l'ordre des consonnes et des voyelles s'y trouve aussi interverti comme dans le système précédent.

[F. 46^v] *Εἰς λύσσαν· ὀφείλει ἵνα γίνηται ἀνατέλλοντος Ἡλίου ἵνα γητεύσῃς οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ πίνῃ ὀνοσῶν.*

Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.
 5 Ἀλέξανδρος ἐγενήθη εἰς Μακεδονίαν· καὶ δπῆρτησεν αὐτῷ ὁ ἀρχιστράτηγος Μιχαήλ καὶ ἰδὼν αὐτὸν εἶπεν· ποῦ τρέχεις, Ἀλέξανδρε; καὶ ἀποκριθεὶς ἔφη· τρέχω, Κύριε ἐμοῦ, εἰς τινὰς χώρας· ἤκουσα ὅτι εἰσὶν κύνες λυσσῶντες καὶ ὑπάγω κόψαι τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀφροῦ τῶν διωκομένων καὶ ἐλανομένων, ἵνα μὴ

1-3 εἰς λυσ ὀφέλ: ἵνα γινθ ἀνατλο ἡλίου ἵνα γητευσ εἶσονον καὶ ελ καὶ πν ὀ νοσ cod.

(1) Cet alphabet se retrouve dans le *Catal. codd. astrol. gr.*, t. VII, planche I, avec la mention ἡ φιλιτὴ ἀλφάβητος (= alphabet magique) et dans le cod. Vindobon. phil. gr. 108, f. 169^v (n°s. 2 et 3) et f. 170 (n° 11): voir infra, p. 637.

λυσσῶσι καὶ ἵνα μὴ μιάνωσι τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ τοὺς ἀνθρώ-
 πους, καὶ ἠρώτησεν ὁ ἀρχιστράτηγος τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
 Χριστόν· ἐὰν μιάνωσιν οἱ κύνες τοὺς ἀνθρώπους, τί ποιήσωμεν;
 καὶ ἀπεκρίνατο· ἐπίχεε ἐπ' αὐτοὺς οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ εἰς τὴν
 φωνὴν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου κακὸν οὐχ ἔξουσιν. ἐὰν δὲ λυσσῶσι 5
 οἱ κύνες καὶ μιάνωσι τὰ κτήνη, βόας καὶ ὄνους, ἵππους, πρόβατα,
 αἰγίδια καὶ ἑτέρα, λέγε τρεῖς φορές· τίς σε ἐγέννησεν, σκύλον;
 — ἡ μάνα μου ἢ Σι βύ λ λ α.— καὶ τίς σε ἔσπειρεν; — ὁ πατήρ
 μου ὁ βορραῖς. — τίς σε ἔδωκεν τὴν λύσσαν; — ὁ Σαβαστιανός.

[F. 47] Γράψε δὲ καὶ τὰ φυλακτικὰ γράμματα ταῦτα εἰς ὄψιν 10
 φωμίον καὶ σύντριβε εἰς τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον καὶ ἐπίδος τῶν
 μιανθέντων ἵνα φάγωσιν· καὶ θαυμάσεις μεγάλως. Θι σ η β λ ε
 φ ζ ἡ κ κ ρ θ σ φ ρ ν ι α δ ε ξ ζ α δ ο ρ ν ι α ω α λ ο λ ψ ο μ ε μ π ρ
 ε ζ ε δ ε υ ν ε κ π ο ρ κ α δι θ δε ου δει α λ υ β έ, Κα β ρ ί σ ε,
 Δ ε δ ε ο ύ ς, Δ ε δ ε ο ύ ς, Ο ὕ ρ σ ω, Ο ὕ ρ σ ῶ, Σ ε υ τ ε ρ α 15
 Ε τ ρ ο ν γ ε ν η σ π υ ρ ε τ ω ρ, ὀ ν ο μ ά τ ω ν Φ έ ρ ω, Ν ι κ ι
 θ υ γ ά τ η ρ, Γ α ρ ο ύ φ ο ς, Β ρ ί σ κ α, Β ρ ί σ κ α, Μ ἦ κ ο ς,
 Δ ε δ ε ο ύ ς, Δ ε ο ὦ, Δ ε δ ε ἦ ς.

Ἔτερον.

Ἐπαρον προσφορὰν ἀπροσκόμιστον καὶ εἰς τὴν ὄψιν γράφων, 20
 γύρωθεν· Τρισκάριον, Μυσέγρα, Αἶγαρ, Ἴσσω-
 δοέκ, Πρισκάνδουλε, Γνεφές, Δέον, Δεέποτ,
 Ἐρσούμαλ, Κανδουλε, Πρισκαδεδέετ, Δετδέου-
 σου, Κάσσαν, Δελέρσου, Ἐντελτεδέλεον, Τε-
 λίβας, τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, Κάμπιος, Νεμούας, 25
 Σεκρέας, ἐπὶ σκύλων τῶν λύκων λυσσιασμένων, ἐπὶ τὸν Κο-
 πομοδίρη ἔξ ὕψους Ἐσφής· ἀμήν, ἀμήν. καὶ θές τὴν ἐδλο-
 γίαν εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ ἄς λειτουργηθῆ φορές γ'. εἶτα
 ἴσθηται ὁ ἱερεὺς καὶ μερίζῃ αὐτὴν τοὺς δάκνοντας, καὶ τρώγωσιν.

Λάβε ἀφρὸν ἰνδικὸν καὶ ζύμωσον μετὰ ὕδατος καὶ ζαφοραῖς καὶ 30
 ἄλειψον τὴν παλάμην σου καὶ ἀνοιξον αὐτὴν ἐν λόχῳ ἀπτοντι καὶ
 σβεσθήσεται· καὶ κλείσας τὴν χειρὰν σου, πάλιν ἀφει ὁ λόχνος.

5 φωνὴν incertum. 7 ἑτερα] + καὶ cod 10 φυτικά cod.
 ὄψι cod. 11 τὸ] τὸν cod. 20 ἀπροσκόμητον cod. 27 θέτε (?)
 cod. 29 δάκοντας cod. 32 κλείσας pro κλείσαντος.

Περὶ <τοῦ> μὴ ὑπνώσθαι.

Νυκτερίδας τὴν κεφαλὴν ἐὰν κόψῃς ζώσης μετὰ χρυσοῦ καὶ ἐνδύσης μελανῷ δέρματι καὶ περιάψῃς δεξιῶ βραχίονι, οὐδόλως κοιμηθήσεται ἕως οὗ ἄρῃς αὐτό.

- 5 Ἐάν τις κλείσῃ τὴν νεοσσιὰν τοῦ δρυοκολάπτου, φέρει αὐτὸς βοτάνην ἣν γινώσκει καὶ προσενεγκῶν ἀνοίγει. εἰ μὲν τὸ φράγμα εἶη πηλός, πίπτει καὶ ἀποφράσσεται · εἰ δὲ λίθος, πηδᾷ · εἰ δὲ σάνις προσηλουμένη, ἀποκαθηλοῦται καὶ πίπτει · εἰ δὲ σιδηροῦν πέταλον καὶ ἦλοι, διαρραγήσεται. προσπαύων ἐκεῖ τὴν βοτάνην
10 ταῦτα <ἀνοίγει> καὶ αἶρει τὴν νεοσσιὰν ἑαυτοῦ. ἐάν τις οὖν τὴν βοτάνην ταύτην ἐπιτύχῃ, πολλὰ ποιήσει ἃ οὐκ ἔξεστιν ἄνθρωπον λαλεῖν ὡς οὖσαν θειοτάτην φύσιν, ἃ οὐδεὶς τελέσει βροτῶν ἐν τῇ γῆ.

Ὅταν θέλῃ νὰ φύγῃ ἄνθρωπος, γράψῃ ἀνάποδα τὸ ὄνομαν του εἰς ἀρχαῖον βήσαλον καὶ βάλε το μετὰ τὸ ὑποκάμισόν του ὑποκάτω εἰς τὴν παραστίαν καὶ τὰς χαρακτῆρας : signa magica.

Περὶ λευκώματος παντὸς ζώου.

Κισσὸν μάσησαι καὶ πτύε εἰς τὸν ὀφθαλμόν αὐτοῦ.

[F. 47v]

Εἰς ὑπνον.

- 20 Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κοιμήσας τοὺς ἁγίους ζ' παῖδας ἐν τῷ ὄρει τῶν Ἐφρεσιῶν ἐν ἔτει γοθ', ὧν τὰ ὀνόματά εἰσιν ταῦτα · Ἐξακουστοδιανός, Μαξιμιανός, Ἰάμβλιχος, Διονύσιος, Ἀντώνιος, Ἐξάκουστος καὶ Ἰωάννης, κοίμησον καὶ τὸν δοῦλόν σου ὁδεῖνα ὑπνον αἰνέσεως, ὑπνον ὑγείας καὶ σωτηρίας, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
25 Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. τοῦ Χριστοῦ γενηθέντος, πᾶσα πνοὴ ἡσύχασεν · οὕτως καὶ σὺ φριξόν, ὑπνε, εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, εἰς τὸ ὄνομα τῶν ἁγίων ζ' παίδων · ἀμήν.

1 τοῦ addidi. 2 νυκτερίδας] + τὴν καρδίαν expuncta.
χρυσίου cod. 5 ss. Cf. Coeranides, cd. de Mély et Ruelle, p. 15,
16. 5 οὐσίαν cod. 7 εἶη] ἦει cod. 8-9 σηθε πετάλω
καὶ θλοῖς cod. 10 τάπτα cod. ἀνοίγει addidi. οὐσίαν
cod. 12 οὐσα θειοτάτη φύσις cod. 14 ss. Cf. supra, pp. 12,2
et 136, 1. θέλης cod. 15 ὑποκάμισώ cod. τῶ] σου
cod. 17 λεύκωμα πᾶν cod.

[F. 232^v]

Φυλακτήριον.

Ὁ Χριστὸς ἐτάφη, ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη, ὁ Χριστὸς τὸν
 "Αἰδὸν ἐπάτησεν · ὁ Χριστὸς τὸν διάβολον κατήργησεν, ἐτάφη
 καὶ ἀνέστη. ἄγγελος Ῥαφαήλ τὸν ἐπάντησεν καὶ πεσὼν ἔμπροσθεν
 αὐτοῦ εἶπεν · Κύριε, δός μου χάριν, δός μου ἐξουσίαν. καὶ εἶπεν 5
 ὁ Κύριος · ὕπαγε, ἄγγελε Ῥαφαήλ, νὰ ἔχῃς ἐξουσίαν τὴν ἡμέραν
 εἰς τὸν κόσμον, νὰ ἦσαι εἰς κρίσιν, εἰς ποταμόν, νὰ ἦσαι εἰς ἀνάγκη
 κινῶν ἀνθρώπου · καὶ εἴ τις κάμη σταυρὸν καὶ γράφη τὸ ὄνομά σου
 καὶ βαστάξῃ αὐτὸν καὶ θυμιάσῃ, νὰ ἦσαι εἰς τὴν ἀνάγκην του, τοῦ
 βοηθεῖν τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα. Crux cum verbis Ἰ(ησοῦ)ς 10
 Χ(ριστός) ν(ο)κ(ῆ) · ἄγγελος Ῥαφαήλ, ὁδε- τῶν ποταμῶν ἔχων τὴν
 ἐξουσίαν, βοήθει.

Διάγνωσις τῶν ζωδίων.

Ὁ Κριὸς ὠφελεῖ διὰ νὰ κάμῃς χαρτὴν νὰ βαστάῃς εἰς τοὺς αὐ-
 θέντας, καὶ εἰς πρᾶξιν καὶ συρμὸν τέχνης · ὁδία νὰ ζητήσῃς χάριν 15
 ἀπὸ αὐθέντας καὶ διὰ νὰ υπάγῃς εἰς θάλασσαν καὶ ζητήσῃς χάριν
 <ἀπὸ> φίλους.

Ὁ Ταῦρος ὠφελεῖ διὰ νὰ ποιήσῃς χαρτὴν πρὸς φιλίαν ὅταν
 ἐνὶ ἡ ὥρᾳ τῆς Ἀφροδίτης · καὶ διὰ νὰ ζητήσῃς χάριν γυναικὸς
 ἡγαπημένης καὶ εἴτι θέλεις νὰ τὴν ζημιώσῃς. 20

Ὁ Δίδυμος ὠφελεῖ πρὸς τὸ βαλεῖν παῖδας μαθεῖν γράμματα καὶ
 συμβιβᾶσαι εἰς συνοικέσιον, καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν διὰ κρίσι-
 μον · καὶ νὰ ὁμιλήσῃς μὲ μέγαν ἀνθρώπου · καὶ διὰ νὰ ἐνδάλῃς
 βοτάνας ὅταν ἐστὶν ἡ ὥρα τοῦ Ἄρεος καὶ τοῦ Ἑρμοῦ.

Καρκίνος ὠφελεῖ εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν εἰς δαιμονιζόμενον ὅταν 25
 ἐστὶν ἡ ὥρα τοῦ Ἑρμοῦ καὶ καταλῦσαι καὶ ἀφανίσει μάγια εἰς
 ὦραν τοῦ Διὸς · καὶ διὰ κνήην.

Λέων ἐστὶν ὠφέλιμος διὰ νὰ ἀπονεκρώσῃ τις τοὺς ἐχθρούς του ·
 καὶ νὰ ποιήσῃς χαρτὴν εἰς γλωσσοφαγίαν καὶ νὰ κάμῃς χαρτὴν
 ὁδία πόλεμον καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι πρᾶγμα μετὰ σπάθης. 30

[F. 233] Ἡ Παρθένος ὠφελεῖ ὁδία νὰ ἐρωτήσῃς περὶ θησαυροῦ
 ὅταν ἐστὶν ἡ ὥρα τοῦ Κρόνου, καὶ νὰ ποιήσῃς τὰ πνεύματα νὰ
 ὁμιλήσουν μέσα εἰς τὸν τζέρκουλον καὶ τὰ ὅμοια.

9 ἦσαι] σε cod.

10 τόν] τοῦ cod. ·

11 τῶν] τὴν cod.

ποταμόν cod.

13 ss. Cf. supra, pp. 401, 9, 471, 3 et 505, 10.

15 ὁδία vel ὁδία = διά.

17 ἀπό addidi.

φίλοδον cod.

21 τοῦ cod.

22 συμβήβασι cod.

26 καὶ¹ transp. ante

ἔταν cod.

Ζυγός ὠφελεῖ εἰς τὸν φοβερισμόν καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι ἰδεῖν περὶ
ὄνειρων καὶ εἰς τὸ ἐνυπνιασθῆναι ὁ ἄνδρας τὴν γυναῖκα ἢ ἡ γυνὴ
τὸν ἄνδρα · καὶ εἰς τὸ βαλεῖν ἀγάπην εἰς ἀνθρώπους μαχομένους
καὶ εἰς τὸ ἡμερῶσαι ἀνδρόγυνον ὅταν ἐνὶ ἡ ὥρᾳ τοῦ Ἑρμοῦ.

5 Ὁ Σκορπίος ὠφελεῖ ὀδία νὰ ἐξολοθρευθῆς ἐχθρόν καὶ ἵνα ἀργή-
σης ἀργαστήριον καὶ εἰς τὸ δῆσαι ἄνδρα καὶ εἰς τὸ λῦσαι ὁμοίως
καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι χαρτὴν κατ' ἐχθρῶν καὶ βαστᾶν.

10 Ὁ Τοξότης ὠφελεῖ εἰς τὸ ποιῆσαι χωράφια καρπωθῆναι. ἐὰν
δὲ εἰς τοῦτον λάβῃς ἀργύρια ἐν τῇ χειρὶ σου, μέλλουσιν πλη-
θύνεσθαι · ὁμοίως εἰς χρυσόν καὶ εἰς ἄργυρον καὶ εἰς πᾶν πρᾶγμα.
καὶ ἵνα μὴ κακοθελήσῃ τινὰς αὐτόν · καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι τι <τοῦ>
μὴ φοβεῖν τινα.

Cetera desiderantur.

Ἀρχὴ τῆς λεκανομαντείας.

Ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ὥρᾳ πρώτῃ, τοῦ Ἥλιου ἀνατέλλοντος,
15 ἔπαρον λεκάνην καινὴν, ὁμοίως κενὴν (figura pelvis). εἶτα λαβὼν
ἔλθε εἰς τι τριόδιον παλαιὸν καὶ ὄρυξον λάκκον καὶ βάλε τὴν
λεκάνην μέσον · τῇ δὲ νυκτὶ εὐρὲ μέλαν ἵππον · ἵππευσον δὲ ἐν
αὐτῷ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ σου μερόπειον ὀστέον. εἰρηκῆναι δὲ οὕτως ·
20 *Ξερίον, Ἀριήμ, Σαλφρενάς, Μοροῆς, Μιζ-*
Ξαούλ, Ἡμντδβλ, Φορέλ, Φερεήλ, Ναρκισοῦ,
Ευμπωνά, Σαράφαήλ, Βερζεβουήλ, Μουνο-
χόθ, Ἀλαήλ, μισοκλήσους τοὺς δαίμονας τῆς δόσεως, τοὺς
δαίμονας τοῦ *Κριοῦ* · οἱ δαίμονες τοῦ μεγάλου Ἰαίδου, [f.233^v]
25 ὧν πρῶτος καλούμενος Ὀρέας, περὶ τοῦ Θέθ, *Μαλδοῦ-*
ωρ, Φαρτοῦελ, Σαρσαννά, Καρκινάρ, καὶ ἡ γέννα
αὐτοῦ Ὀνοσκελίδα · εἰς τὸ ὄνομα *Σεμιραμήλ,* οἱ δαι-
μονες τῶν τριόδων, ἔρχεσθε καὶ εἰσέρχεσθε εἰς τὴν ἐμὴν ἀπόκρισιν.
καὶ οὕτως μὴ δειλιάσῃς, ἀλλὰ στήσον τὴν διάνοιάν σου · ὁμίλει

2 ὑπνιασθῆναι cod.

ὁ ἄνδρας : de structura, cf. supra, p.

402, 10.

3 ἀνήρ cod.

4 μερόσαι cod.

7 ἐχθρόν cod.

11 τοῦ addidi.

12 φοβεῖ cod.

In margine : ... ὧδε λοιπεῖ

(I. λείπει) ζώδια τρία ὅτι οὐκ ἦν ἐν τῶ ἀντιβολαίῳ καὶ οὐκ ἐγράφησαν ·
καὶ δὴ γύρευσον εἰς ἕτερον βιβλίον εὔρε αὐτ(ὰ) εἰ θέλ(εις).

13 Capitulum editum in Catal. codd. astrol. gr., t. IV, p.132 (Bassi et
Martini).

24 ὄν cod.

25 γέννα Bassi et Martini : γένη cod.

καὶ ἐσὺ ἀποκρινόμενος. ὅταν δὲ στραφῆς, λέγε· ἄρματα οὐρανοῦ
 πόρινα καὶ βασιλεὺς Σαβαώθ, Τετραγράμματον,
 Εἰς Ναζόρεος, Νέος. καὶ κατάλαβε καὶ διαμέρισον.

Εἰς ποντικούς.

Καλησπέρα σου, πρῶτον ἄστρον καὶ φῶς φωτίας τοῦ οὐρανοῦ.— 5
 ἵνατί με προσχαιρετᾶς, καλὲ ἀγορεύτι;— προσχαιρετῶ σας νά
 μου εἶπης ἀπὸ πόθεν ἀνατέλλεις. — ἔρχομαι ἀπὸ τὰς ζ' ἡμισυ
 θαλάσσαις τοῦ κόσμου καὶ ἀπὸ τὰ ζ' ἡμισυ ἄρμυρὰ πηγᾶδια. —
 τὸ βαστᾶς, τί με βαστᾶς; — γ' σιδηρομολυβοχαλινάρια νά σιδε-
 ρομολυβοχαλινώσω τοὺς ποντικούς ἀρσενικούς καὶ θηλυκούς, 10
 τοὺς ἄνω καὶ τοὺς κάτω· ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Ὁμαντοῦφος
 μου ἐμήνυσεν νά τοῦ πέμφω α' β' ποντικοδέρματα καὶ τὸ μίσον
 τοῦ μίσον· τὸ λοιπόν, ἐὰν οὐδὲν μισεύσετε ἀποδοῦ, ἐσᾶς τὸ θέλω
 κακόν. λέγε δὲ ταῦτα ἕως ἡμέρας γ' ἀνά καθὲν ἐσπέραν φορὰς
 γ' εἰς τὸ πρῶτόν ἄστρον. καὶ ἔχε σκουλούδια καὶ δέρε πᾶσαν φορὰν 15
 ἐν κόμπον· ἔπειτα βάλον εἰς πῶρ.

Ἐὐχὴ εἰς τὴν ἐπιληψίαν ἡγουν εἰς τὸ γλυκύν.

Ὡς ἐπήγαιεν γλυκὸν τὸ ὑπόγλυκον, τὸ ἄρσεν, τὸ θῆλυ, τὸ κί-
 τρινον, τὸ πράσινον, τὸ στεγνόν, τὸ ὑγρόν, τὸ ἀνεπιθυριάρικον, τὸ
 ἀναβριάρικον, τὸ ἀξιγρᾶρικον, τὸ βένετον, τὸ κόκκινον, τὸ <ἀπό> 20
 οβ' ἡμισυ γενεαῖς κυλίει καὶ ὑπαγαίνει ὡς τὸ [f.234] γλυκὸν
 νά ὑποφέρῃ κάπρον μαχόμενον νά φέρῃ ἄλλον ἕνα ἀποβροχούμε-
 νον, τὴν γῆν σταυρῶ χωρίζοντα, τὴν θάλασσαν ταράσσοντα. ὡς
 διάβαιεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς δοκίξει, καθορκίξει αὐτὸ καὶ
 λέγει· ποῦ ὑπάγει τὸ γλυκὸν τὸ ἀρσενικόν, τὸ θηλυκόν, τὸ 25
 ὑπόγλυκον, τὸ κίτρινον, τὸ πράσινον, τὸ στεγνόν, τὸ ὑγρόν, τὸ
 ἀνεπιθυριάρικον, τὸ ἀναβριάρικον, τὸ βένετον, τὸ κόκκινον, τὸ
 ἀπὸ οβ' ἡμισυ γενεαῖς; καὶ ὑπήντησαν αὐτῷ Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ

2 πυρίνων cod. πυρίνον B. et M.

τετραγράμμενος cod. : τετραγε-

γραμμένος Bassi et Martini.

4 in margine manus murem apprehendens.

6 ἵνατί με] ἦνταμε cod.

9 σιδηρὰ μολυβοχαλινρι cod.

13 μησεύσεται cod.

16 ἐπειόν, ut vid., cod.

19 στιγρόν cod.

num στυνρόν leg. ?

20 ἀπό addidi; cf. infra, v. 28.

21 κυλεῖ

cod.

24 κατορκίξει cod.

25 πως cod.

26 στιγρον cod.

28 ὑπήντησεν cod.

καὶ εἶπασιν · ποῦ ὑπάγετε, ὅβ' ἤμισυ γενεαίς ; καὶ εἶπον · ἡμεῖς ὑπαγαίνομεν εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, νὰ πῶμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ, νὰ φάγωμεν τὸν ἐμναλόν του, νὰ σκοτώσωμεν τὸ φῶς του, ἵνα μὴ τὸν κόσμον ἀγάλλεται. καὶ εἶπεν αὐτῶ ὁ Κύριος ἡμῶν
 5 Ἰησοῦς Χριστός · ὀρκίζω σε ἵνα μὴ εἰσέλθῃς εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα, ἀλλ' ἵνα ὑπάγῃς ἄνω εἰς ὄρος ὅπου ἔναι ἔλαφος δικέριος, ἕξακέριος, ἵνα σέβῃς εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ · καὶ φάγε καὶ πῖε ἐκεῖ τὸν κόσμον ἀγάλλων · ὅτι ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ βαπτισμένος ἔναι καὶ μυρωμένος καὶ οὐ δύναται κακὸν ὑπομένειν οὔτε ἡμέ-
 10 ραν οὔτε νύκταν. στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ · ἀμήν. Crux cum literis.

[F. 234v] *Εἰς νήπιον δταν κλαίη.*

Γράφε ταύτας τὰς χαρακτῆρας καὶ κρέμασον εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὅταν ὑπνῆ, καὶ εἰρηνεύει (octo signa).

15 Ὅταν μισήσῃ ἡ γυνὴ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα.

Γράφον ταύτας τὰς χαρακτῆρας εἰς ἀγέννητον, ἡμέραν παρασκευῆν ὄραν μίαν τῆς ἡμέρας, καὶ θές ἵνα ἐπισκελήσῃ · ξ. θ. ου. β. β. ζ. χ. λ. γωθιδιθ. ξ. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. duo characteres.

20 *Εἰς τὸ ποιῆσαι γυναῖκα γεννηῆσαι συντόμως.*

Γράφον ταῦτα τὰ γράμματα εἰς φύλλα κισθίας καὶ ἄς τὰ βάλῃς εἰς τὴν κοιλίαν της κατὰ σάρκα ὅταν κοιλοπονᾷ. ε. κ. ρ. ν. σ. η. ». η.

Εἰς γυνήν, ἣν οὐ δύναται τέξαι.

25 Λέγε εἰς τὸ δεξιὸν αὐτῆς ὠτίον · φόρυβος ἐγένετο εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔτρεχον οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἀρχάγγελοι · καὶ ὁ Χριστός

3 ἐμναλός = μυελός. 7 σεύεις cod. 15 μισήσῃ] μισῆ ἡ cod. ἀνήρ cod. 20 titulus cryptogr. scriptus : ἐσιδιοπήαι-
 συγαία κερῆαισυνσότ..ως cod. 22 εἰς τὴν κοιλίαν eadem ratione crypt. εἰηνητοικίλλα cod. κοιλοπονᾷ] κοιλοσπάνν cod. 24 Cf, supra, pp. 114-115. 25 φόρυβος = θόρυβος.

ἠρώτησεν · τί ἐνὶ ὁ φόρυβος εἰς τὸν οὐρανόν ; — Κύριέ μου, γυνή πονεῖ καὶ κοιλοπονεῖ, καὶ οὐ δύναται γεννηῆσαι. λέγει αὐτοῖς ὁ Κύριος · ὑπάγετε, εἴπατε εἰς τὸ δεξιὸν αὐτῆς ὠτίον · τέξε, γυνή, ὡς ἡ Μαριάμ τὸν Χριστόν, ὡς ἡ Ἐλισάβετ τὸν Πρῶτον· ἔξελθε, τέκνον, καλεῖ σε ὁ Χριστός καὶ ἡ γῆ σε περιμένει. στώμεν κα- 5 λῶς. λέγε αὐτὸ ἐκ τρίτου.

Εἰ δὲ τὸ κοιτάριον οὐ πεσεῖται, λέγε οὕτως · ὁ Χριστός καὶ ὁ Πέτρος ὑπάγαιον ἐν τῇ ὁδοῦ καὶ ἐστράφη ὁ Κύριος καὶ τῷ Πέτρῳ ἔφη · Πέτρε, τί κλαίουν ἐν τῇ κόμῃ ; — Κύριέ μου, γυνή κοιλοπονεῖ καὶ οὐ δύναται γεννηῆσαι. — Ἐλα, Πέτρε, κάλεσε αὐτὴν ὧδε 10 καὶ εἰ [f. 235] πέ · γυνή, καλεῖ σε ὁ Χριστός · Σάρρα, Σάρρα, Σάρρα · καὶ σύ, κοιτάριον, πέσε, ὅτι καλεῖ σε ὁ Χριστός καὶ ἡ γῆ σε περιμένει.

Περὶ <τοῦ> ἀνδρογύνον εἰρηνεῦσαι.

Γράφε ταύτας τὰς χαρακτῆρας εἰς γ' φύλλα δάφνης μετὰ 15 μύσχου καὶ ζαφοῦ καὶ ῥοδοστάματος · καὶ γράφον καὶ τῶν δύο τὰ ὀνόματα καὶ τῶν γονέων · εἶτα καθύσον αὐτὰ τὰ φύλλα καὶ δὸς κρυφά, νὰ πῆ μὲ κρασί ἢ μὲ νερόν ἢ μὲ ἅγιασμα, ἐκεῖνου ὁποῖ μισῶ τὸν ἄλλον.

Εἰς κλέπτῃν ὁποῦ ἀρνεῖται.

20

Γράφε τὰς χαρακτῆρας ταύτας εἰς χαρτὴν ἀγέννητον ἢ εἰς δίσκον καὶ λείψον μετὰ ἁγιασμάτων ἁγίων Θεοφανείων ὁδὸς πιεῖν καὶ ἐὰν ἔκλεψεν, οὐ δύναται πιεῖν · εἰ δὲ πῆ, οὐ δύναται οὐρῆσαι.

Amuleta.

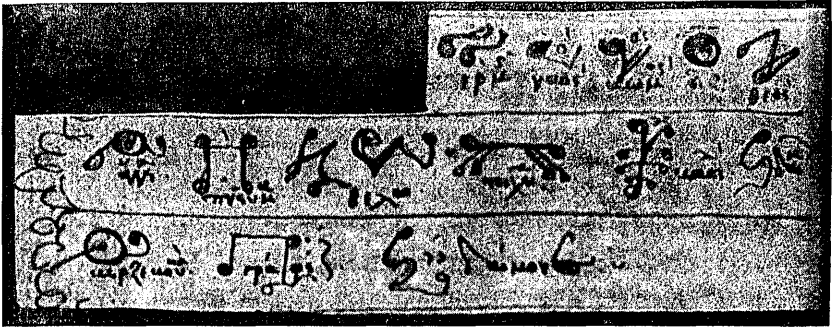
1. Εἰς αἰφνίδιον θάνατον : pentalpha.
2. Ἐναντίωμα τῆς ἄρκτου.
3. Ἡ πεντάκουλα τοῦ Σολομῶντος : pentalpha.
4. Σημεῖον τῶν παρθένων.
5. Ἐναντίωμα τῶν παρθένων εἰς θάνατον καὶ εἰς πῶρ.

25

2 καὶ κοιλοπον additum in marg. 3 γυνή = γύναϊ. 14 titulus cryptogr. secunda ratione scriptus. τοῦ addidi.
 15 καράτοτας cod. 17 τῶν γονέων ἰόν (= των?) sign. crypt.
 cod. 18 et 19 μὲ ἅγιασμα et ὁποῦ μισῶ crypt. 20 titulus crypt.
 ἀρνεῖται conieci : φλαθράσι, ut vid., cod. 22 ἁγιασμάτων ἁγίων θεοφανείων crypt. 23 ἔκλεψεν crypt. 28 σημίων cod.

6. Duae hexalphae et tres trianguli connexi cum verbis Θ(εο)Ϛ
Χ(ριστο)Ϛ, Σ(ωτ)ήρ, ἀμήν.

[F. 235v] Ἑρμηνεία τῶν τοιούτων σημείων.
Haec signa excerpsti ad magicas artes pertinentia :

Ἑρμῆς ναός βωμός οἶκος θεός ἄγγελος πνεῦμα θέλω στοι-
5 χεῖον βασιλεύς δαίμων Βερζεβουήλ γράφε (vel γράφεται) δαι-
μονες.

Περὶ μύτης.

Λέγε οὕτως· υἱὸς καὶ μάνα<ἕνας> τὸν ἄλλον ἐνέτρεχαν· ὁ υἱὸς
τῆς μάνας φιλὴν ἐζήταν· ἄπνωσον, μύτη· τὸ παραχώρεμα ἐν ἐκεῖ-
10 νῳ· μύτη, στά.

[F. 237v]

Εἰς παιδίον δταν κλαίη.

Εἰς φύλλον δάφνης <γράφε> καὶ λειώσας πότιζε· στῶμεν κα-
λῶς, στῶμεν μετὰ φόβον Θεοῦ, ἀμήν. Signa.

7 titulus cryptogr. secunda ratione scr.	μίτι cod.	8 λέγε
οἴcrypt.	ἕνας addidi.	αλήν cod.
ἄπνωσονμίτι crypt.	11 titulus cryptogr.	9 φιλήν cod.
		12 γράφε addidi.

ἠρώτησεν · τί ἐνι ὁ φόρυβος εἰς τὸν οὐρανόν ; — Κύριέ μου, γυνή
 πονεῖ καὶ κοιλιопονεῖ, καὶ οὐ δύναται γεννηῖσαι. λέγει αὐτοῖς ὁ
 Κύριος · ὑπάγετε, εἴπατε εἰς τὸ δεξιὸν αὐτῆς ὡτίον · τέξε, γυνή,
 ὡς ἡ Μαριάμ τὸν Χριστόν, ὡς ἡ Ἐλισάβετ τὸν Προδόρομον · ἔξελε- 5
 θε, τέκνον, καλεῖ σε ὁ Χριστός καὶ ἡ γῆ σε περιμένει. στῶμεν κα-
 λῶς. λέγε αὐτὸ ἐκ τρίτου.

Εἰ δὲ τὸ κοιτάριον οὐ πεσεῖται, λέγε οὕτως · ὁ Χριστός καὶ ὁ
 Πέτρος ὑπάγαιον ἐν τῇ ὁδοῦ καὶ ἐστράφη ὁ Κύριος καὶ τῷ Πέτρῳ
 ἔφη · Πέτρε, τί κλαίουν ἐν τῇ κόμῃ ; — Κύριέ μου, γυνή κοιλιο-
 πονῶ καὶ οὐ δύναται γεννηῖσαι. — Ἐλα, Πέτρε, κάλεσε αὐτὴν ὧδε 10
 καὶ εἰ [f. 235] πέ · γυνή, καλεῖ σε ὁ Χριστός · Σάρρα, Σάρρα, Σάρρα ·
 καὶ σύ, κοιτάριον, πέσε, ὅτι καλεῖ σε ὁ Χριστός καὶ ἡ γῆ σε περι-
 μένει.

Περὶ <τοῦ> ἀνδρογύνον εἰρηνεῦσαι.

Γράφε ταύτας τὰς χαρακτῆρας εἰς γ' φύλλα δάφνης μετὰ 15
 μόσχου καὶ ζαφορᾶς καὶ ῥοδοστάματος · καὶ γράφον καὶ τῶν δύο
 τὰ ὀνόματα καὶ τῶν γονέων · εἶτα καῦσον αὐτὰ τὰ φύλλα καὶ δὸς
 κρυφά, νὰ πῆ με κρασί ἢ με νερόν ἢ με ἀγίασμα, ἐκεῖνον ὁποῖ
 μισᾷ τὸν ἄλλον.

Εἰς κλέπτῃν ὁποῦ ἀρνεῖται.

20

Γράφε τὰς χαρακτῆρας ταύτας εἰς χαρτὴν ἀγέννητον ἢ εἰς δίσ-
 κον καὶ λείψον μετὰ ἀγιασμάτων ἀγίων Θεοφανείων · δὸς πιεῖν
 καὶ ἐὰν ἔκλεψεν, οὐ δύναται πιεῖν · εἰ δὲ πῆ, οὐ δύναται οὐρῆσαι.

Amuleta.

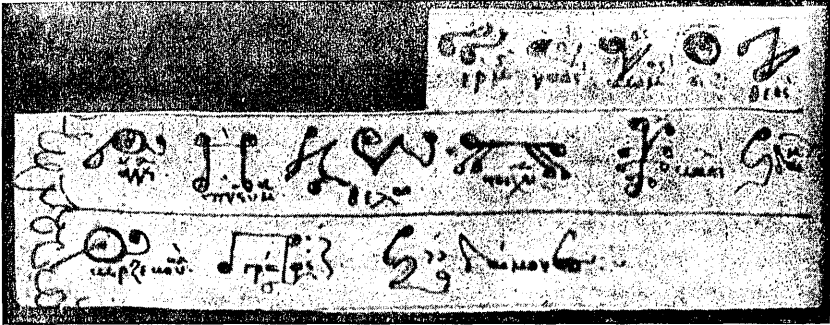
1. Εἰς αἰφνίδιον θάνατον : pentalpha.
2. Ἐναντίωμα τῆς ἄρκτου.
3. Ἡ πεντάκουλα τοῦ Σολομῶντος : pentalpha.
4. Σημεῖον τῶν παρθένων.
5. Ἐναντίωμα τῶν παρθένων εἰς θάνατον καὶ εἰς πῦρ.

25

2 καὶ κοιλιопν additum in marg. 3 γυνή = γύναυ. 14 ti-
 tulus cryptogr. secunda ratione scriptus. τοῦ addidi.
 15 καράτοτας cod. 17 τῶν γονέων ἰόν (= των?) sign. crypt.
 cod. 18 et 19 με ἀγίασμα et ὁποῦ μισὰ crypt. 20 titulus
 crypt. ἀρνεῖται conieci : φλαθράσι, ut vid., cod. 22 ἀγιασμάτων
 ἀγίων θεοφανείων crypt. 23 ἔκλεψεν crypt. 28 σημιων cod.

6. Duae hexalphae et tres trianguli connexi cum verbis Θ(εο)ϛ Χ(ριστο)ϛ, Σ(ωτ)ήρ, ἀμήν.

[F. 235^v] Ἑρμηνεία τῶν τοιοῦτων σημείων.
Haec signa excerpsti ad magicas artes pertinentia :

Ἑρμῆς ναός βωμός οἶκος θεός ἄγγελος πνεῦμα θέλω σοι-
5 χειῶν βασιλεύς δαίμων Βερζεβονήλ γράφε (vel γράφεται) δαί-
μονες.

Περὶ μύτης.

Λέγε οὕτως· υἱὸς καὶ μάνα<ἕνας> τὸν ἄλλον ἐνέτρεχαν· ὁ υἱὸς
τῆς μάνας φιλὴν ἐζήταν· ὑπνωσον, μύτη· τὸ παραχώρεμα ἐν ἐκεί-
10 νῳ· μύτη, στά.

[F. 237^v] Εἰς παιδίον ὅταν κλαίῃ.

Εἰς φύλλον δάφνης <γράφε> καὶ λειώσας πότιζε· στῶμεν κα-
λῶς, στῶμεν μετὰ φόβον Θεοῦ, ἀμήν. Signa.

7 titulus cryptogr.	secunda ratione scr.	μίτι cod.	8 λέγε
οὔ crypt.	ἕνας addidi.	αλήν cod.	9 φιλήν cod.
ἄπνωσον μίτι crypt.	11 titulus cryptogr.	12 γράφε addidi.	

Εἰς ὕπνον.

<Γράφον> εἰς βήσαλον μὴ νοσῦντος <τοῦ ἀσθενοῦς> · ἀρχιστράτηγοι Θεοῦ τῶν ἄνω δυνάμεων Φαρμαχάηλ, Ἴσυχάηλ καὶ Ἴωήλ, οἱ κρατοῦντες τὸν ὕπνον, κοιμήσατε τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα ὕπνον ζωῆς καὶ ὑγείας, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. 5

Εἰς τὸ λῦσαι μάγια.

Ἀνάγνωθι εἰς τὴν κεφαλὴν τοὺς ψαλμοὺς τούτους, ἡμέρας τρεῖς τὸ πρῶτ'· ἀναστήτω ὁ Θεός, τό· δίκασον, Κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς με, καὶ τό· ὁ κατοικῶν ἐν βοθηεῖα, καὶ τὸ εὐαγγέλιον τῶν κατὰ Ἰωάννην τὸ· ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ τὴν προσευχὴν τοῦ ἀγίου μαρτυροῦ Κυπριανοῦ. εἶτα ἔχε μίαν γαστέραν ἀφόρεστην καὶ βάλει θεῖον καὶ βερονίκιον καὶ ἄλῳν ξανθὸν καὶ παιωνίαν καὶ νύμφης δέσμα καὶ ἀπολυτικὸν καὶ κέρατον ἐλάφινον καὶ λίθον μαγνήτην· καὶ κάπνισσον ἡμέρας ζ' τὸ πρῶτ' καὶ λέγε οὕτως· ὁ δαίμων ἔδρασε 15 καὶ ὁ Χριστὸς τὸ ἐλευθέρωσεν.

[F. 481] m^a.

<Φυλακτήριον>.

Γράφον ταῦτα εἰς χαρτὴν ἀγέννητον μετὰ κινabάρεος ἢ κρόκου καὶ λείωνε μετὰ ῥοδοστάγματος· ἢ δαλὸν ἄπτοντα ἀποσβέσας ὕδατι, ποιήσον ἐξ ἐκείνου μελάνιον καὶ γράφε καὶ οὐ μὴ σε καινοτομήσῃ οὐδὲν κακὸν καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων πειρασμός· βάσταζε ὡς φυλακτήριον ἢ ἐν τῇ ζώνῃ σου. Ἰστερον εἶτε Ἀσηρον δλον οὐ ἅγιον καὶ Ἰρυσεφί Φιαμγεέλ, Ἀδοναέ, Σαβαώθ, Τικτῶν, Φοβῶν καὶ Ὀππαν, Λειάνων, Ἐλαλενιφικοῦ, Νεφώδει ἄγγελε, τοὺς πολεμοῦντας 25 † ἐπαναστῆναι εἰς μέρος· ἐκείνους ποιήσον πρόβατα, ἐμὲ δὲ ποιμένα· ἐκείνους κουρούνας, ἐμὲ δὲ ἀετόν· ἐκείνους ὀνάγρους, ἐμὲ δὲ λέοντα ὠρνώμενον κατ' αὐτῶν, ἵνα εἰσὶν ἔμπροσθέν μου ἄλλοι καὶ κωφοὶ καὶ τυφλοὶ καὶ μὴ δυνήσονται λαλεῖν ἢ ποιεῖν κατ' ἐμοῦ κακόν. εἰς σὲ πιστεύω καὶ ὁμολογῶ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, 30 σῶσόν με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με καὶ τῶν λαλοῦντων πονηρὰ

8 et 9 Psalmi LXVII, XXXIV, XC. 12 ss. Cf. supra, p. 553, 24.
 13 βερονύκ cod. νύμφης cod. 18 ss. cf. Catal. cod. ustr., VII, p. 105. 19 καὶ λείωνε] ἄλειωνε cod. 20 ὕδατι] + καὶ cod. κενοτομήσ cod. 26 † textus corruptus. ποιμήν cod.
 27 ὀνόγρους cod. 28 λέων cod. 29 δυνήσονται cod.

κατ' ἔμοῦ · σόντριπον τὴν ἰσχὺν αὐτῶν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν
 ἀφάνισον, ὡς τοὺς Σοδομίτας. Προστάτα μου ἀρχάγγελε Σα-
 β α ὦ θ εἰς τὴν κεφαλὴν μου · Ἐμανουήλ εἰς τὴν δεξιάν μου. Μι-
 χαήλ καὶ Γαβριήλ σκέπη που · Οὐριήλ ἐξ ἀριστερῶν μου · Ραφαήλ
 5 ἐκ πλαγίων μου · δῆσατε καὶ χαλινώσατε τοὺς ἐμὲ καταλαλοῦντας
 καὶ πολεμοῦντας καὶ μισοῦντας καὶ ἀδικοῦντας, [f. 481^v] ἵνα εἰσὶν
 ἔμπροσθέν μου ἄλαλοι καὶ κωφοὶ καὶ τυφλοὶ καὶ παρειμένοι τῷ
 λόγῳ καὶ τῇ ἐνεργείᾳ καὶ ἵνα ἔρχονται πρὸς βοήθειάν μου καὶ
 φεύξεται ἀπ' ἐμοῦ πᾶν κακὸν ἢ ἀπὸ νίκην ἔρχομαι καὶ εἰς νίκην
 10 ὑπάγω τοὺς ἐξ οὐρανοῦ. ἐνδένδυμαι τὸν τίμιον σταυρὸν περιπλεκό-
 μενος. ἅγιε Κυπριανέ, ἅγιε Γεώργιε, ἅγιε Δημήτριε, ἅγιε Θεό-
 δωρε, ὡς ἐχαλινώσατε τοὺς τῶν Ἑλλήνων θεοὺς καὶ τοὺς ειδω-
 λικοὺς ναοὺς ἠφανίσατε, οὕτως δῆσατε, χαλινώσατε καὶ ἀφανίσατε
 τὰ στόματα τῶν καταλαλοῦντων με καὶ τοὺς λαλοῦντας πονηρὰ
 15 κατ' ἐμοῦ. ἀφανίσατε ὀδεῖνα καὶ ὀδεῖνα. εἰς σὲ ἡλπισα, Κύριε,
 σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με καὶ ἐλέησόν με, διὰ τὸ
 ὄνομά σου τὸ ἅγιον.

Ἄ λ λ ω ς.

Tres cruces Ἰησοῦς Χριστός ν(ι)κ(ῆ). — φ. χ. φ. π. — τ. κ.
 20 γ. Ἡ ἐλπίς μου ὁ Θεός · καταφυγή μου ὁ Χριστός · σκέπη μου τὸ
 Πνεῦμα ἅγιον. ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δεῖνα ἀνέστην καὶ ἐξηγέρθην
 πρῶτ' ἐξωσάμην καὶ ἐνιψάμην τὰς χεῖρας καὶ τὴν ἐμοῦ ὄψιν καὶ
 ἐκίνησα εἰς ὥραν ἀγαθὴν καὶ εὐδοκίαν · τὸν τίμιον σταυρὸν ἐνεδυσά-
 μην · τῆς Θεοτόκου τὸ ὠμοφόριον ἐσκεπασάμην · ἔμπροσθέν μου
 25 φῶς θεϊκόν · ὀπισθὲν μου δύναμις Ὑψίστου · ἐκ δεξιῶν μου ὁ
 Πατήρ · ἐξ εὐωνύμων μου ὁ Υἱός · ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἡ ἐμὴ ἀντίληψις
 καὶ Πνεῦμα τὸ ἅγιον · τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς τὸ
 στερέωμα περιερχόμενον. καὶ περιέτρεχα ἵνα τὸν διάβολον κατα-
 πατήσω καὶ πάντας τοὺς ἐχθροὺς καταπατήσω καὶ τὰ δόλια [f. 482ⁱ
 30 αὐτῶν στόματα δῆσω καὶ φράξω. σὺ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ
 Θεός μου, ὥσπερ ἔδησας τὸν διάβολον ἐν τῇ ἀβύσσῳ καὶ τῶν Ἑλ-
 λήνων τὰ στόματα καὶ δόγματα, οὕτως δῆσε πᾶσαν ἀρχὴν καὶ
 ἐξουσίαν τὴν κατ' ἐμοῦ φθεγγομένην καὶ λέγουσαν τὴν καταλαλιάν,
 τὸ ψεῦδος, καὶ τὸ συναπάντημα καὶ τὸ παραλάλημα καὶ μαγείαν
 35 καὶ συκοφαντίαν, γέλωτα, κλοπὴν, λοιδορίαν, τὴν κακὴν βλέψιν

8 ἔρχονται cod.
 τυμ.

9-10 textus vix sanus.

23 εὐδοκίαν incertum.

26 ἐμοί cod.

καὶ τὰ ἕτερα, καὶ τὰ πονηρὰ καὶ δόλια αὐτῶν στόματα. τίμιε σταυ-
 ρέ, ὑπεραγία δέσποινα Θεοτόκε, γενοῦ μου τοῦ δούλου σου ὀδεῖνα
 σκέπη καὶ βοήθεια· οἱ τέσσαρες τοῦ Χριστοῦ μου ἀρχάγγελοι
 Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐριήλ καὶ Ῥαφαήλ, στήτε
 κύκλω μου καὶ ὁ μεγαλόμαρτος Γεώργιος ἔμπροσθέν μου καὶ ὁ 5
 μυροβλύτης Δημήτριος καὶ ἡ ἅγια Ἀναστασία ἡ φαρμακολυτρία
 καὶ ἡ ἅγια Αἰκατερίνη καὶ ἡ ἅγια Κυπριανή, βοήθητέ μοι· ἡ ἅγια
 Μαρίνα ἡ τὸν δαίμονα πατάξασα καὶ δεσμεύσασα, οὕτως πάντας
 τοὺς ἐχθροὺς μου καὶ τοὺς μισοῦντάς με καὶ ἀδικοῦντας· ἔνθα
 συνανήσω αὐτούς, γενήσονται ἄφωνοι ὡς νεκροί· αἱ πονηραὶ 10
 καὶ δόλια αὐτῶν γλῶσσαι καὶ τὰ πονηρὰ αὐτῶν στόματα παυσάσ-
 θωσαν καὶ μὴ λαλείωσαν κατ' ἐμοῦ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ κακά.
 ζ. ζ. ζ. ου. λου. ο. ν. χ.

Ποίησον καὶ κασιτήριον πλάκα καὶ χάραξον ἐν αὐτῇ μετὰ
 σιδήρου πάντων σου τῶν ἐχθρῶν τὰ ὀνόματα. εἶτα ἐντύλιξον καὶ 15
 σφράγισον μετὰ πέντε ἄλφων ἄνωθεν καὶ βάσταζον ἐν τῇ ζώνῃ
 σου· καὶ οὐ μὴ ἀντιστῆ τίς ποτε ἔμπροσθέν σου.

[F. 482v] Γυπὸς ἐγκέφαλος καὶ ἡ γλῶττα καὶ ὁ δεξιὸς βραχίον
 αὐτοῦ βασταζόμενος ὡς θεὸν ὑπὸ πάντων ἀγαπᾶσθαι καὶ προσκνυ-
 ρεῖσθαι <ποιεῖ>. 20

Ὅμοίως γράφον ταῦτα τὰ σημεῖα μετὰ κινναβάρους καὶ οὐ μὴ
 εἴπη τις κακὸν κατὰ σοῦ οὐδὲ μὴ σε νικήσῃ ὁ ἐχθρὸς σου : signa
 et literae.

2 μοι cod. 4 ἔστητε cod. 10 γενήσονται cod. 11 παν-
 σάτωσαν cod. 16 num πενταλφῶν leg. ? 18 Cf. Coeranides,
 pp. 86 sq. βραχί cod. 19 θεός — ἀγα πᾶται — προσκνυεῖται cod.
 20 ποιεῖ addidi.

COD. FLORENTINUS 86, 14.

Ms. de 145 ff. (0.285 × 0.205), XVe siècle, Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, IV, p. 74.

[F. 27^v] Περὶ τοῦ μὴ ἐπιθυμῆσαι ἄνδρα γυναικός, καὶ γυναῖκα ἄνδρός.

Χοίρειον γάλα λαβὼν ἄφες δεῦναι καὶ δίδου πιεῖν μετὰ οἴνου.

[F. 28] Ἄλλο.

5 Λάβε τῆς τρυγόνος τὸ ὠδὸν καὶ σύντριψον αὐτὸ καὶ ἄλειφε τὰ αἰδοῖα τοῦ ἀνδρός καὶ τῆς γυναικός.

Πρὸς ἐκδημίαν τοῦ ἀνδρός ἵνα μὴ περιπέση ἢ γυνὴ αὐτοῦ.

10 Λαβὼν χολὴν ἐρίφου μικροῦ ἄλειψον τὸ ἄκρον τοῦ σώματός σου καὶ πέσον μετὰ γυναικός καὶ ἀναχώρει.

Ἀναχωροῦντος τοῦ ἀνδρός, γράφον τὸ ὄνομα τῆς γυναικός εἰς χαρτίον καὶ σφράγισον αὐτὸ μετὰ κηροῦ καὶ χῶσον αὐτὸ ἀποκάτω εἰς τὸν ἄκμιονα τοῦ χαλκῆως. καὶ ὅτε ἔλθῃ ὁ ἀνὴρ, ἐκβαλον αὐτὸ· εἰ δὲ μή, οὐ δυνήσεται συνελθεῖν τῇ γυναικί.

15 Πίνε οἶνον καὶ ἔλαιον νήστις καὶ τότε ἀπέρχον εἰς τὴν προκειμένην ὁδόν.

[F. 47] Πρὸς τὸ εὐρεθῆναι τὸν κλέπτην.

20 Λαβὼν τὸ λευκὸν τοῦ ὠοῦ μῖξον μετὰ μολίβδου καὶ γράφον εἰς τοῖχον ὀφθαλμὸν· καὶ στήσον τοὺς ὑπόπτους ὥστε βλέπειν πρὸς αὐτόν, καὶ ὁ κλέψας δακρύσει. εἰ δὲ ἀρνεῖται, πῆξον ἥλον ἐν τῷ γραφέντι ὀφθαλμῷ καὶ ὁμολογήσει. κύκλω δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ γράφον τὸ· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.

17 ss. Cf. *suprà*, p. 611, 2.

Εἰς κλέπτην.

Γράφον εἰς χάρτην οὕτω · (7 literae magicae) Ἀβραάμ σε καταδιώκει, δ' Ἰσαάκ σε καταφθάνει, Ἰακώβ σε ἀνατρέχει · γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτοῦ σκότος καὶ ὀλίσθημα. καὶ ἀναποδογράφει τοῦτο καὶ βάλε ὀπισθεν τῆς θύρας.

5

1 Cf. supra, p. 67, 5.

Ms. de 321 ff. (0.198×0.150), XIVe siècle. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, I, pp. 20 ss.

Le texte que je publie ici nous offre une variante du petit traité édité par Franz, *Scriptores physiognomonici veteres* (1780), pp. 501 ss.; cf. supra, pp. 152 ss.

[F. 301^v]

Ἐλαιοσκοπία.

Ἀρρένων.

Ἐὰν εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ἀνδρός, κυρίως ἐστὶν ἀγαθόν. εἰ δὲ μέσον τῶν [f. 302] ὀφρύων, λαμβάνει γυναῖκα καλὴν καὶ εὐμορφον.
 5 ἰ δὲ εἰς τὴν παρεϊάν, ξενιτεύεται ἀπὸ τοῦ τόπου αὐτοῦ εἰς ἕτερον ἐτόπον. ἔὰν εἰς τὸ μάγουλον ἢ εἰς τὸ ὠτίον, πλουτεῖ καὶ λαμβάνει ἐγυναῖκα καλὴν. εἰ δὲ εἰς τὴν ῥίνα, εὖσμος ἔσται καὶ καλοθελής. ἰ δὲ εἰς τὰ χεῖλη ἢ ἄνω ἢ κάτω, ἔσται πολυφάγος. εἰ δὲ εἰς τὸν-
 10 αὐχένα, ὀπίσω τοῦ στήθους, ἀποκεφαλίζεται. εἰ δὲ εἰς τὴν ψοιάν, ἔσται βαρυστάκτης. εἰ δὲ εἰς τὴν κοιλίαν, γίνεται λαίμαργος καὶ πολυφάγος. εἰ δὲ εἰς τὰς χεῖρας, πολύτεκνος. εἰ δὲ εἰς τὴν καρδίαν, πονηρός. εἰ δὲ εἰς τὰ γόνατα, λαμβάνει πλουσίαν γυναῖκα. εἰ δὲ εἰς τὸν ὄμων, δεδεμένος ἔσται καὶ θλιβόμενος. εἰ δὲ εἰς τὸ φυσικόν, ἀρρενογόνος. εἰ δὲ εἰς τὴν σπλήνα, ἐμπαθής.

15

Θηλέων.

Εἰ εἰς τὸ μέτωπον, βασιλέως γυνὴ γενήσεται. εἰ εἰς τὴν μασχά-
 λην ἢ εἰς τὸ μεσόφρον καὶ ἢ χροιά τῆς ἐλαίας πυρρά, λαμβάνει
 ἄνδρα πλούσιον. εἰ δὲ μέσον τῶν ὀφρύων, λαμβάνει πλοῦτον ἄνδρός
 καὶ ἔχει τὸ σῆμα τοῦτο καὶ εἰς τὸν μαστόν. εἰ δὲ εἰς τὴν ῥίνα καὶ
 20 ἢ χροιά τῆς ἐλαίας χρυσίζουσα πυρρά, ἀκόρεστος ἔσται ἐν συνου-
 σίαις ἔχει δὲ καὶ ἐλαίαν εἰς τὸ κρυπτόν. εἰ δὲ ἐν τῇ σιαγόνι εἰς τὸ
 κάτω μέρος, ἐμπαθής γίνεται ἔχει γὰρ καὶ εἰς τὸ ὑπογάστριον
 ἐλαίαν ἔχει δὲ εἰς τὸ ἄνω μέρος, ἐλευθέρα ἔσται καὶ ἀδρανῆς ἤγουν
 ἀνίσχυρος, μὴ δυναμένη προᾶξαι τι ἔσται πλουσία καὶ πολύθριξ.

εἰ δὲ εἰς τὸν πώγωνα, ἔσται πλουσία· ἔχει γὰρ καὶ εἰς τὴν σπλήνα ἐλαίαν. εἰ δὲ εἰς τὸ ὠτίον, φορέσει ἐγκόσμια χρυσᾶ καὶ ἔσται ἐδ-
 λογημένη, διότι ἔχει καὶ εἰς τὸν μῆρὸν ἐλαίαν. εἰ δὲ εἰς τὸν τράχηλον,
 πλουσία ἔσται σφόδρα. εἰ δὲ εἰς τὴν ψοῖαν, πτωχὴ καὶ δυστυχῆς.
 εἰ δὲ εἰς τὸ δεξιὸν γόνατον, ἔσται σφόδρα ἀγαθὴ· εἰ δὲ εἰς τὸ ἀρι- 5
 στερόν, πολύτεκνος. εἰ δὲ εἰς τὸ ἀστραγάλιν, ἀπρόσωπον τὸν ἄνδρα
 ἀπὸ τῆς ἕξω βίας καθίστησιν.

[F. 306] υξβ'. Περὶ ἀλλομένων μελῶν.

ἽΟφροῦδιον δεξιὸν ἐὰν ἄλληται — ἐπιτυχίαν σημαίνουσιν. Editum ab E. Rostagno, *Papiri greci e latini*, VI (1920), pp. 169-170.

υξδ'. Ὑπόδειξις διαλύσεως τῶν μελῶν τοῦ 10
 ἀνθρώπου ἀλλομένων.

Πυθαγόρα ἢ σύνταξις.

[F. 307^v] Δεξιὸν μέρος.

Τὰ μέλη.	κρίσις.	μέλη.	κρίσις.	
ἀρχὴ μύτης	χαρά.		ἀγαθόν.	15
ἄκρα μύτης	χαρά.	δάκτυλον α'	θελητόν.	
μάγουλον	ὑγεία.	δάκτυλον β'	χαρά.	
καταμάγουλον	μανδάτον.	δάκτυλον γ'	τράπεζα.	
ἄνω χεῖλος	μανδάτον.	δάκτυλον δ'	ἔννοια.	
κάτω χεῖλος	θέα ξένου.	δάκτυλον ε'	ἀγαθά.	20
γωνία χεῖλους	μανδάτον.	ὠμοπλάτη	κόπος.	
γλῶσσα	ἐντρίχωμα.	ῥάχις	ζημία.	
πάγων	στράτα.	πλευρά	ἀρρωστία.	
λάκος	θέλημα.	κόξα	συμφωνία.	
ᾧμος	ὑψωσις.	μέση	κόπος.	25
σπόνδυλος	ἔννοια.	στήθος	μοναξία.	
βραχίων	κόπος.	βυζίον	ἀρρωστία.	

1 τήν] τόν cod. 10 Cf. supra, pp. 206 et 209, 26. titu-
 lum transpos. librarius in f. 308. 11 ἀλλοιονμένων cod. 22 ἐν-
 τρύφημα? 24 λαίμωσ?

ἀγκών	θέλημα.	κοιλία	ἔννοια.
κάλαμος	ἀγάπη.	ὄμφαλός	ἔννοια.
ταρσός χειρός	χαρά.	λαγών	διαλογή.
παλάμη χειρός	χαρά.	ἀγγεῖον	θέλημα.
5 δεσμός χειρός	κόπος.	αἰδοῖον, ἀφεδρών	χαρά.

Ἄριστερόν μέρος.

Τὰ μέλη.	κρίσις.	μέλη.	κρίσις.
ἀρχή μύτης	θλίψις	δάκτυλον α'	ριζικόν.
ἄκρα μύτης	θλίψις.	δάκτυλον β'	χαρά.
10 μάγουλα	ἐντροπή.	δάκτυλον γ'	χαρά.
καταμάγουλον	ἀνταπόδοσις.	δάκτυλον δ'	θέλημα.
ἄνω χεῖλος.	ξένος ἔλθοι.	δάκτυλον ε'	θέλημα.
κάτω χεῖλος	θελητόν.	ὠμοπλάτη	θελητόν.
γωνία χείλους	χαρά.	ῥάχις	προσίμιον.
15 γλῶσσα	ἐλεημοσύνη.	πλευρά	ἄρραβών.
πώγων	ἀποδημία.	κόξα	ὕγεια.
λάκος	χαρά.	μέση	ἀξία.
ἄμος	ξένος ἔλθοι.	στήθος	διάθεσις.
σπόνδυλος	χαρά.	βυζίον	χαρά.
20 βραχιών	θέλημα.	κοιλία	θελητόν.
ἀγκών	μανδάτον.	ὄμφαλός	νεῖκος.
κάλαμος	ὕγεια.	λαγών	μανδάτον.
ταρσός χειρός	ἐντρίχωμα.	ἀγγεῖον	ψεῦσμα.
παλάμη χειρός	κράτος.	αἰδοῖον	ὕψωμα.
25 δεσμός χειρός	ἐντρίχωμα.	ἀφεδρών	ἐχθροῦ θνήσις.

<δεξιόν μέρος>.

ἄριστερόν μέρος

μέλη.	κρίσις.	μέλη.	κρίσις.
γόνατον	ἔννοια.	γόνατον	χαρά.
ἄντζα	ταπεινώσις.	ἄντζα	θελητόν.
30 κότηζιν	οἰνοποισία.	κότηζιν	ἐντρίχωμα.
πτέρνα	χαρά.	πτέρνα	χαρμονή.

5 κόπος] χαποκόπος cod. αἰδοῖον ad θέλημα v. 4 referendum esse videtur eademque ratione unumquodque verbum ver-
sum B 14-27 p. 628 et 1—4 p. 629 in superiorem locum
reponendum est. 17 λάκος : cf. supra, p. 628, 24, 21 νίκος cod.
23 ἐντρίχωμα : cf. supra, p. 628, 22,

ταρσὸς ποδός	ἐναγότης.	ταρσὸς ποδός	χαρμονή.	
παλάμη ποδός	ἐννοια.	παλάμη ποδός	ὑψωσις.	
δάκτυλος α'	ἄρρωστία.	δάκτυλος α'	ὑψωσις.	
δάκτυλος β'	λογάριον ἔλθοι.	δάκτυλος β'	θλίψις.	
δάκτυλος γ'	ἐντρίχωμα.	δάκτυλος γ'	ξένος ἔλθοι.	5
δάκτυλος δ'	χαρμονή.	δάκτυλος δ'	χαρά.	
δάκτυλος ε'	μανδάτον.	δάκτυλος ε'	ῥαθυμία.	
ὄλα τὰ δάκτυλα	νίκη	ὄλα τὰ δάκτυλα	θέα ξένου.	

[F. 308] δεξιὸν μέρος. ἄριστερον μέρος.

μέλη.	κρίσις.	μέλη.	κρίσις.	10
ἡ κορυφή	χαρμονή.	ἡ κορυφή	μανδάτον.	
ἀντικέφαλος	διαλογή.	ὁ ἀντικέφαλος	στράτα.	
τὸ ἡμίκρανον	μανδάτον.	τὸ ἡμίκρανον	ῥιζικόν.	
ἀναπνοή	ὑγεία.	ἀναπνοή	μανδάτον.	
μέτωπον	θέα φίλου.	μέτωπον	χαρμονή.	15
ὁ ὄφρυς	μανδάτον	ἡ ὄφρυς	ἐπιθυμία.	
μέσον ὄφρυος	χαρμονή.	μέσον ὄφρυος	χαρμονή.	
πρώτη πηγὴ	χαρμονή.	ὁ α' κανθός	ἐπιθυμία.	
δευτέρα πηγὴ	ἀδολεσχία.	β' κανθός	θέλημα.	
ῥάχισ ὀμματίου	ἀδολεσχία.	ῥάχισ ὀμματίου	θέα ξένου.	20
κάτω ὀμματίου	νόσος.	κάτω ὀμματίου	ἀηδία.	
ἡ μύτη	εὐφημία.	ἡ μύτη	μανδάτα.	

17 μέσον²] μέση cod.

20 et 21 ὀμάτια (?) cod.

COD. MEDIOLANENSIS H 2 INFER.

Manuscript de 378 ff. (0.226×0.16), du XVIe siècle. Cf. Martini et Bassi, *Catalogus codd. gr. Bibl. Ambrosianae*, II, pp. 1096 ss. ; *Catal. codd. astrol. gr.*, III, pp. 14 ss. Certains mots sont écrits au moyen de l'alphabet cryptographique dont use le copiste du Parisinus 2419.

[F. 235v] Ἐρωτικὸν δόκιμον. — Ἐπαρον κηρὸν — τὴν καρδίαν
..... = supra, p. 501.

[F. 238] — Περὶ φυλακισμένων. — Ἐὰν ἐνι τις ——— δῶρα
δούς = supra, p. 449, 10.

— Ἐὰν ἄνθρωπος ὁποῦ δὲν ὕπνῃ — πᾶσαν κρίσω = supra,
p. 449, 20.

5 — Ἐὰν τῆς τρυγόνος ——— ἕτερον ἄνδρα = supra, p. 449, 24.

[F. 238v] — Τὸν κόπρον τοῦ λαγωοῦ ——— ὡς παρθένος =
supra, p. 450, 3.

— Ἀπὸ τὰ ἴδια μαλλία — σνονουσίαζε = supra, p. 450, 5.

[F. 243] Ποῖαι τῆς Σελήνης ἡμέραι καλαὶ
ἢ κακαί.

- 10 α' · πρῶτ' ἐστι μόνον καλή.
β' · ἀπὸ ὥρας ε' ζ' ἕως ἐσπέρας καλή.
γ' · ὅλη ἀχάριστος καὶ κακή.
δ' · ἀπὸ ὥρας ε' ζ' ἕως ὥρας θ' ὅλη καλή.
ε' · τὸ πρῶτ' ἐστι μόνον καλή.
15 ζ' · ὅλη καλή ἕως ἐσπέρας.
ζ' · ὅλη καλή.
η' · ἀπὸ ὥρας θ' ἕως ἐσπέρας ὅλη καλή.
θ' · πρῶτ' ἐστι μόνον καλή.
ι' · ὅλη καλή.
20 ια' · ἀπὸ ὥρας θ' ἕως ἐσπέρας καλή.

10 πρῶτιστι cod. μόνον] μία cod. 14 πρῶτιστι μόνη cod.
18 πρῶτιστι μόνη cod.

ιβ' · ἀπὸ ὥρας ε' ς' ἕως ἑσπέρας καλή.	
ιγ' · ἀπὸ ὥρας ε' ς' ἕως ἑσπέρας καλή.	
ιδ' · ὅλη καλή.	
ιε' · ὅλη καλή.	
ισ' · ὅλη καλή.	5
ιζ' · ὅλη δειλή ἔστι.	
ιη' · ὅλη καλή.	
ιθ' · ὅλη δειλή.	
κ' · ὅλη καλή.	
κα' · πρῶτ' ἔστι μόνον καλή.	10
κβ' · ὅλη καλή.	
κγ' · ὅλη καλή.	
κδ' · ὅλη καλή.	
κε' · πρῶτ' μόνον καλή.	
κς' · ὅλη καλή.	15
κζ' · πρῶτ' μόνον καλή.	
κη' · πρῶτ' μόνον καλή.	
κθ' · ὅλη καλή.	
λ' · πρῶτ' μόνον καλή.	

Περὶ γυναικὸς εἰ παρθένος ἔστι. 20

Βάλε εἰς ἀγγεῖον φακὴν καὶ ἄς κατουρήσῃ μέσα · καὶ ἂν φουσ-
κώσῃ ἢ φακὴ, ἔστι παρθένος.

[F. 244] Ἀριστοτέλους πρὸς Ἑρμῆν περὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ =
supra, p. 462, 12.

[F. 244v] ... παιδίον ὅτι ἔλθον ——— εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ παι-
δός = supra, p. 497, 12. 25

— Ἐτέρα ὑγρομαντεία ἢ κρυσταλλομαντεία. — Λάβε λίθον
κρυσταλλον ——— καὶ ἐπιτυγχάνει = supra, p. 499.

[F. 251v] Περὶ τῶν ὠρῶν καὶ ἀγγέλων καὶ
δαιμόνων.

Καὶ ὅταν βούλει ποιῆσαι τι ἀ' ἡμέρα καὶ ὥρα, ἐπικαλοῦ ἀγγέ- 30

10 πρῶσι καὶ μόνῃ cod. 14 πρῶι καὶ μόνῃ cod. 16 πρῶι
καὶ μόνῃ cod. 17 πρῶι καὶ μόνῃ cod. 19 πρῶι καὶ μόνῃ cod.
20 Cf. supra, p. 551, 7. 28 Cf. supra, pp. 403, 24 et 472, 11,

λους ὅπου κυριεύουσι τὸν ἥλιον ἵνα σου ὑποτάξωσι τοὺς δαίμονας καὶ ποιήσωσι τὸ σὸν θέλημα.

Πρώτη ἄγγελοί εἰσι πέντε · Μιχαήλ, Οὐρεήλ, Φηλουήλ, Σαβηέλ, Δωνηέλ · δαίμονές εἰσι τρεῖς · Χθονιήλ, Ὀριαμήλ, Ὀπιθουνιανός.

Δεύτερα κυριεύει ἡ Σελήνη καὶ ἔχει ἀγγέλους ἑπτὰ · Γαυριήλ, Σαγιήλ, Χαριήλ, Ἐλφηλοήμ, Δονήμ, Σηνήλ, Περιδικήμ · δαίμονα Ὀρτανοήλ.

Τρίτη κυριεύει ὁ Ἄρης · ἔχει ἀγγέλους β' · Οὐριήλ, Σα10βατιήλ · δαίμονα Βερονήλ.

Τετάρτη κυριεύει ὁ Ἑρμῆς · ἔχει ἀγγέλους γ' · Μαντατοήλ, Σπεκουήλ, Ἀποδεκιήλ · δαίμονας δύο · Χαβήλ καὶ Σηνοουανήλ.

Πέμπτη κυριεύει Ζεὺς · ἔχει ἀγγέλους β' · Σεπεφεήλ, 15ῚΡαφαήλ · δαίμονας β' · Πόντιον Πιλάτον καὶ Ὀρνηέλ.

Τῆ παρασκευῇ κυριεύει ἡ Ἀφροδίτη · ἔχει ἀγγέλους β' · Ἀναήλ καὶ Κυρσοήλ · καὶ δαίμονας γ' · Βατέβ, Βαλτάσαρ καὶ Πρωτιζηκάτι.

20 Τὸ σάββατον κυριεύει ὁ Κρόνος · καὶ ἔχει ἀγγελὸν Κτητοήλ · ἔχει καὶ δαίμονα Βερζεβουήλ.

[F. 263^v] Ὑδρομαντεία. Λαβὼν ὕδωρ ἐξ ἀεννάου παγῆς ——— περὶ οὗ γε προεῖπας = supra, p. 469.

25 Περὶ τῶν τοῦ Θεοῦ εὐλογημένων ἡμερῶν καὶ ὠρῶν.

Αἱ εὐλογημέναι ὧραι καὶ ἡμέραι ἐν αἷς ὁ ποιῆσαι βούλει ἔσται βέβαιον καὶ ἀσφαλές δουλεόντων τῶν ἀγγέλων εἰσὶν αὗται · ἡμέρα ς', ὠρα ε', ζ', ἡ' διοικεῖ ἄγγελος ῚΡαφαήλ · ἡμέρα ε', ὠρα θ', ς', Γαβριήλ · ἡμέρα δ', ὠρα α', δ', Ἀβαήλ · ἡμέρα, 30 γ', ὠρα α', ἡ', Καταχαήλ · ἡμέρα β', ὠρα α' β', Οὐριήλ · ἡμέρα α', ὠρα β', ς', θ', Μιχαήλ.

— Εἰς τὸ ἐπισυνάξει ὄρνεα κατοικεῖν εἰς τόπον ὃν βούλει. Ποίησον ὄρνεον — καὶ ἀφέξονται = supra, p. 478, 2.

— Εἰς τὸ συνάξει περιστερὰς. Στὰς ὅπου βούλει — [f. 264] 35 ἔνδοθεν τοῦ οὐρανοῦ = supra, p. 478, 13.

— Εἰς τὸ φανῆναι τοὺς ἀνθρώπους σαρακίνους. Ἐπαρον ὄρθιγος — πάντες σαρακίνοι = supra, p. 449, 3.

20 ἔχει ἀγγελὸν] κυριεύει ἄγγελος cod. 24 Cf. supra, p. 603, 7, 27 δουλούντων cod.

Ms. de 371 ff. (0.25×0.19), XVe siècle. (Cf. f. 360^v). Cf. *Catal. codd. astrolog. gr.*, VI, pp. 1 ss. J'y ai trouvé deux systèmes cryptographiques différents : l'un, f. 359, a pu être aisément déchiffré grâce aux textes parallèles du Parisinus 2419 ; l'autre est, avec quelques variantes, le système le plus ordinairement employé par le copiste du Bononiensis 3632 ; au f. 370 la liste de ces signes se trouve reproduite au milieu d'autres alphabets secrets.

[F. 29] Signa magica in marginibus.

Μιχαήλ · εἰ βούλει βοήθειαν ὑπὸ ἀνακτος ἢ κοιράνου ἢ τινων τῶν ἐκδήμων γράφε τ[αῦ]τα ἐν ἀγενήτῳ κεμάδι μετὰ ἀναμιγῆς, Σελήνης ἀξούσης καὶ καλοσχηματισμένης, καὶ μετὰ ἰδίου ὀνόματος γεγραμμένου · κρατῶν δὲ ταύτην ἕξεις ὁ βούλει.

Εἰ δὲ βούλει ἐν πολέμῳ ἀβλαβῆς εἶναι, νήστευσον ἡμέρας γ' · 5 εἶτα γράφον τὸ σὸν ὄνομα καὶ τοῦ σοῦ πατρὸς καὶ μητρὸς μετὰ τῆς AB, μεθ' αἵματος περιστερᾶς ἀσπίλου λευκῆς καὶ μόσχου ἐν χαρτίῳ ἀγενήτῳ · καὶ φόρει αὐτὸ ὅταν ἀπέρχῃ ἐν πολέμῳ, ἀγνώως · καὶ οὐ μὴ σε ἀπτηται κακόν.

Εἰ δὲ μέλλεις ἀχθῆναι εἰς κριτήριον, γράφον τὸ σὸν ὄνομα εἰς 10 χαρτὶ βεβραίνον μετὰ κινάβραως καὶ τοῦ ἐγκαλοῦντός σε καὶ δέσον ταῦτα εἰς τὸν δεξιὸν σὸν ἀντίχειρα καὶ νικήσεις.

Εἰ δὲ βούλει ἵνα μὴ σοι ἀψηται ἐχθρὸς ποτε μήτε ἐναντίον σοι ποιῆσαι, γράφον τὸ ὄνομά σου καὶ τῶν γονέων σου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχοντος Μιχαήλ μετὰ καὶ τῆς AB εἰς χαρτὶ παρθένον μεθ' 15 αἵματος ἀλέκτορος ἀσπίλου λευκῆς · χῶσον ἐν γῆ εἰς θύραν πόλεως.

Εἰ δὲ βούλει ἐν σταδίῳ ἢ εἰς πραγματείαν ἔχειν πρῶσσειν, πωλεῖν καὶ ἀγοράζειν ὡς βούλει, γράφον τὸ ὄνομά σου καὶ τοῦ συναλ-

1 Hoc capitulum a G. Kroll in *Catal. codd. astrol. gr.*, VI, p. 62, editum est ; nonnulla accuratius legi. 2 ἐκδήμων : malim ἐντίμων. κεμ cod. et Kroll. ἀνάμι Kroll. 7 μόσχου : μ cum χ superscriptum : Μιχαήλ Kroll. 10 ἀχθῆναι + σε cod. 12 ἀρτί- (χειον) Kroll.

λακτοῦ σου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πραγματείας μεθ' αἵματος δράκοντος καὶ καθμίας καὶ ῥοδοστάματος καὶ τὴν AB ἐν ἀγενήτῳ βοῦς, Σελήνης μειούσης · καὶ ἐνειλήσας ἐν κηρῷ χῶσον εἰς ἔμβασιν σταδίου καὶ θανμάσεις.

- 5 Εἰ δὲ βούλει ἀξυνθῆναι τὰ σὰ χρήματα καὶ μὴ μειοῦσθαι, νήστευσον ἡμέρας γ' Σελήνης ἀξούσης · εἶτα γράφον τὸ ὄνομα τοῦ χρήματος εἴτε ἡλίου ἢ σελήνης ἢ ὁποῖόν ἐστιν μετὰ ζωμὸν μανδραγόρας, μόσχον καὶ ῥοδοστάματος ἐν δέρματι ἀλώπεκος · καὶ τίθει τοῦτο ἔθθα εἰσὶν τὰ χρήματα καὶ ἀξυνθήσονται · ὁμοίως καὶ τὴν AB.

Εἰ δὲ βούλει ἄξει κέρδη ἐκ ταυλίων ἢ ἐτέρων εἰδῶν, Σελήνης ληγούσης γράφε τὸ σὸν ὄνομα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ εἴδους τῶν ἀθυρμάτων μεθ' αἵματος νυκτερίδας ἐν δέρματι γυπὸς καὶ δέσε ταῦτα εἰς δέρμα ἐλάφου καὶ βάσταζε ὅταν παλίζης.

- 15 Εἰ δὲ βούλει πλεῦσαι ἀκινδύνως, γράφε τὸ σὸν ὄνομα καὶ τῆς πόλεως ἧς μέλλεις ἐκδημεῖν καὶ τῆς πραγματείας καὶ τοῦ πλοίου μετὰ μέλανος εἰς χαρτὶ βαμπύκινον καὶ χῶσον αὐτὸ εἰς ῥίζαν κληματίδος · καὶ τότε πορεύου.

[F. 359] Alphabetum cryptographicum.

Αὕτη ἐστὶ Κ α φ ρ ι ε λ — Ἐβραίου = supra, p. 447, 1 ss.

In margine novem magica sigilla.

- 20 [F. 359v] Γράφον μετὰ τὰ αἱμά σου εἰς τὴν ἐδώνουμόν σου παλάμην μετὰ μεταξίου καὶ ἔγγισον αὐτήν : characteres.

[F. 361] Γράφον εἰς γ' κομμάτια ψωμί τὸ α' Ο ὄ χ ι ε ρ α σ μ ε ν, τὸ β' Δ ι ε ρ ρ ι δ έ, τὸ γ' Δ ρ ο α δ έ. καὶ ἄλειψε καὶ κῦσον καὶ ἄς τὸ φάγη καὶ θανμάσεις.

- 25 Αὕτη ἢ βούλλα — χρήματα = supra, p. 605, 20.

[F. 361v] Quindecim amuleta ; duo titulos habent : εἰς ἐχθρούς et νικητήριον πάντων ἐχθρῶν : cf. supra, p. 606, 1-2.

2 καθμίας cod. : καρμίας Kroll.

7 i. e. auri vel argenti.

8 μ et χ suprascriptum cod. et Kroll.

καὶ] ἐκ cod. Kr.

δέγμα cod.

9 ταύτην cod.

12 ἀθυρμάτων cod. ἀθυρμάντων Kroll.

των Kroll.

18 κλήματος cod. et Kroll.

20-21 με, σου, παλα,

με, ξίου, ενκυσον αυτην

iisdem signis crypt. quibus utitur Bo-

roniensis cod. 3632 librarius.

[F. 362] Viginti amuleta : cf. supra, pp. 605 s.

[F. 363] Ἐπαρον ἕναν κροῖον — θέλει ιδεῖν = supra, p. 499.

— Ἐδρε εἰς τόπον — ὄνομαν = supra, p. 585,10.

— Ἐπαρον μαύρης ὀρνίθας — νεάζουσαν Σελήνην = supra,
p. 581, 3.

— Ἐπαρον χαρκοπίνακον — ιδεῖν τὸ θέλει = supra, p. 586,5.

— Εἰς προῶγμα χαμένον — καὶ τὸ προῶγμαν = supra, p. 587,4. 5

— Ὅμοιως καὶ αὐτὸν — κατ' ὄναρ = supra, p. 587,8.

— Μίαν ἡμέρου καρπὸν — [f. 363^v] ἀπὸ τοῦ αἵμα = supra,
p. 598,17.

[F. 363^v] Ποίησον εἰς τὴν γῆν κύκλον — παντός ῥόπου = supra,
p. 595, 3.

— Διάλεξις τῶν ὀνόμων. — Ἀ λ α χ ο υ, ἀμέν = supra, p. 595,15.

[F. 364] Τὴν πρώτην τοῦ Ἀδγούστου — ὡς ἀετός = supra, 10
p. 600,2.

— Ἐν ὄρα Ἡλίου καὶ Λέοντος — [f. 364^v] τῆς κεφαλῆς τοῦ
παιδίου = supra, p. 495,12.

[F. 365^v] Εὐ ὀ η β ἰ α, Κ α θ η β ἰ α, Δ ι ὀ ν υ σ ε — ῥοδοστά-
ματος = supra, p. 607,10 .

— Ἄλλον. Χρυσότρεπτέ μου Ἀφροδίτη — τὸν ὀδεῖνα = supra, 15
p. 607,18.

— Περὶ τοῦ ἀστέρος — καὶ γίνεται = supra, p. 611, 5.

[F. 369] Εἰς τὸ στήσαι αἷμα ῥινόσ.

Γράφε ταῦτα τὰ σημεῖα καὶ κρέμασον αὐτὰ ἐν τῷ στήθει τοῦ
νοσοῦντος. εἰ δὲ καὶ ἀέριον ἐστὶ τὸ αἷμα, γράφον ταῦτα εἰς τὸ
μέτωπον ἀπὸ τοῦ αἵματος. εἰ δὲ ἀπειθεῖς, γράφον ταῦτα εἰς μά- 20
χαιραν καὶ σφάξον εἴτι θέλεις καὶ οὐκ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ αἷμα :
literae magicae.

[F. 369^v] Sex alphabeta cryptographica (fig. p. 637).

[F. 370] Undecim secreta alphabeta, τοῦ Σολομῶντος : unum
ex his idem est quo utuntur librarii huius codicis et Bononiensis
(fig. p. 637).

L III I C J H R I V I G S P A S M U X U O O
 O H 3 5 E F G A G W O S V M A N S O + X P V T O
 O H 3 5 E F G A G T O E V M A N S O + X P V T O
 + O I D O E I E I A L A T E I S O J A O N + T
 + O S L O E I E I F A L I I I T E I S O S O I A I T
 A G V A E I E I O I K A S Z Z I O T R S
 T V X P X S L

379
24

+ p B L Δ ω ρ γ η ι κ λ μ ν π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

ϰ Ϭ ϧ Ϩ ϩ Ϫ ϫ Ϭ ϭ Ϯ ϯ ϰ ϱ ϲ ϳ ϴ ϵ ϶ Ϸ ϸ Ϲ Ϻ ϻ ϼ Ͻ Ͼ Ͽ
 Ͽ ϰ ϱ ϲ ϳ ϴ ϵ ϶ Ϸ ϸ Ϲ Ϻ ϻ ϼ Ͻ Ͼ Ͽ

πυλαγωγος

L E T J O T Z A I < ω G H λ Z S E Y A O X S T
 O O V B J = : O K T V S O P T J O X L M
 O I K L M Y E O P R S T V X + O H S E N F G A
 = 2 Γ I = 11 9 I L J Y Z E C L P C V O T + S

ω b V A P E H M I K J M Z E A L P C O T O X A O

ω O X O S X J O I L J Y Z : C L A C T V O T + S

Λ A B Γ Δ E I I I I O I K L M N X I I I I O T P R S

T V Y O P X S L

ϰ Ϭ ϧ Ϩ ϩ Ϫ ϫ Ϭ ϭ Ϯ ϯ ϰ ϱ ϲ ϳ ϴ ϵ ϶ Ϸ ϸ Ϲ Ϻ ϻ ϼ Ͻ Ͼ Ͽ
 Ͽ ϰ ϱ ϲ ϳ ϴ ϵ ϶ Ϸ ϸ Ϲ Ϻ ϻ ϼ Ͻ Ͼ Ͽ
 ϰ Ϭ ϧ Ϩ ϩ Ϫ ϫ Ϭ ϭ Ϯ ϯ ϰ ϱ ϲ ϳ ϴ ϵ ϶ Ϸ ϸ Ϲ Ϻ ϻ ϼ Ͻ Ͼ Ͽ
 Ͽ ϰ ϱ ϲ ϳ ϴ ϵ ϶ Ϸ ϸ Ϲ Ϻ ϻ ϼ Ͻ Ͼ Ͽ

A B Γ Δ E Z H Θ I K Λ M N O Π P Q
 Θ Η Ψ Ε Γ Ω Σ Π Ο Ξ Η Μ Λ Κ Ξ Ω
 T V X + O
 T X P V T O

< Εἰς ὄνειρον >.

[F. 370v] Abacus cum LXXXI numeris : Γράφον εἰς ἀγέννη[τον]
χαρτὶν τὴν βούλλαν τ[αύ]την μὲ μόσχον καὶ μὲ κρ[ό]κον καὶ μὲ
δροσίαν δτ[αν] ἀφετεύη ἢ Σελήνη · καὶ τότε[ε] κάπνισον τὸ χαρτὶν
μὲ πεπονόσπορον καὶ ἀγγορρόσπορον καὶ μὲ κάφουραν καὶ βάλε 5
το ἀπυκάτω εἰς τὸ προσκέφαλόν σου · καὶ θέλεις ἰδεῖν ὄνειρον.

1 ss. Pleraque verba signis cryptogr. scripta sunt.
cod.

4 αφουτεβη

Ms. de 135 ff. (0.22×0.14), XVe siècle. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, VI, pp. 28 ss.

[F. 106v] Σολομωνιακή πρώτη ἐρμηνεία εἰς ἀποστολήν μεγάλων ἀνθρώπων.

Γράφον εἰς χαρτὴν ἐλαφινὸν ἢ εἰς φύλλον κιτράς μετὰ μόσχου καὶ ζαφορᾶς καὶ ῥοδοστάματος· καὶ ὅταν τὸ γράψῃς, κάπνισον αὐτὸ 5 ξυλαλόην καὶ δέσον αὐτὸ εἰς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖραν. οὕτως εἰσί: signa et sigilla magica.

Ὅμοίως γράφε εἰς χαρτὴν ἀγέννητον βέβρινον καὶ δέσον εἰς δεξιὰν σου χεῖραν. Μωϋσῆς καὶ Ἄαρων ἦλθον εἰς πρετόριον μετὰ μὲν τοῦ ὀδεῖνα· ὁ ἅγιος Δανιὴλ ὁ τὰ στόματα λεόντων χαλινώσας δῆσον καὶ βούλλωσον τὰ στόματα τῶν κακῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἀντιδίκου τοῦ ὀδεῖνα, τῶν ἐπανισταμένων ἐπὶ μὲ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὀδεῖνα· καὶ ὡς πέπτουντε πουλίᾳ ὑποκάτω τοῦ ἀετοῦ καὶ τὰ ζῶα ἀπὸ τὸν φόβον τῶν λεόντων, οὕτως ποιήσον καὶ τοὺς ἀντιδίκους τοῦ ὀδεῖνος.

Ὅμοίως ἐλασία.

15 Εἰ θέλεις νὰ καταλάβῃς τὰς δυνάμεις τῶν ψαλμῶν καὶ νὰ θαναμάσῃς, γράφε ἔμπροσ ὀπίσω τὸν ψαλμὸν καὶ ἀφ' οὗ τὸν πλευρώσης, γράφε καὶ ἐτούτην τὴν βούλλαν καὶ πέντε πεντάλφαις· καὶ ἔπαρον τὸν ψαλμὸν γεγραμμένον καὶ τὸ ὄνομα εἴτινος χρῆζεις καὶ βάλ' τὸ εἰς τι τριβίδιον καὶ θέλεις ὄψεσθαι. Ὁ Θεὸς τὴν αἰ-
20 νεσίν μου, ρη'. Sigillum magicum et pentalphae.

1-13 Haec edidit minus diligenter Kroll in *Catalogo* VI, p. 84.
 2 ἐντολήν Kroll. 3 ἐλαφικόν Kr. μόσχου] κόκκου Kr.
 4 ῥόδου στάγματος Kr. 5 ξύλω Kr. 6 βεβρεγμένον Kr.
 7 χέρας cod. ἦλθεν cod. 8 μὲν (i. e. μέ): μίην cod.
 10 τῶν] τόν cod. Kr. ἐπανιστάμενον κατ' ἐμοῦ τοῦ
 δούλου Kr. 11 πέπτουνται cod. Kr. velim πέτουνται.
 πουλλ' cod. πολλά Kr. 12 τῶν φόβων cod. Kroll. 14 ἐλασίως,
 ut vid., cod. 15 εἰ] ἐ cod. 18 εἴτινος = οὔτινος.
 19 τό] τε cod. ὄψεστε cod. Psalm. CVIII.

Manuscrit de 379 ff. (0.22×0.14), XVIe siècle. Cf. *Catal. codd. astrol. gr.*, III, pp. 13 et 41.

Recettes magiques.

[F. 373v] Περὶ ἕξω μερόντων ζῶων.

Ἀπολεσθέντων ζῶων τινῶν καὶ μερόντων ἕξω φυλακῆς, φυλά-
ξη αὐτὰ οὕτως, τοῦ μείναι ἄβρωτα τοῖς θηρίοις. λαβὼν κάρβουνα
σβεστά κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ζῶων, ἐξελθὼν τῆς οἰκίας βλέπε
τὴν τρεμουντάναν· καὶ ταύτην βλέπων ἐπονόμαζε τὰ ζῶα, ἀνὰ 5
ἑνὸς καρβούνου μεταχειριζόμενος εἰς ὄνομα ἑνὸς ἐκάστου ζῶου
λέγων· φυλαχθήτω τὸ παρὸν ζῶον ὑπὸ τραμουντάνας. καὶ οὕτως
εἰσερχόμενος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπίθες τὰ ἐπονομασθέντα κάρβουνα.

Τὰ δὲ ἀποτελέσματα εἰσιν ταῦτα·
ἀρχὴ ἀποτελεσματικῆς.

10

Ἵνα τις ὑποκλιθῆ ἔν τινι πράγματι, <σοῦ>
μὴ τυγχάνοντος.

Ποίησον εἰδῶλα μικρὰ καὶ εἰς τὸ καθὲν γράφον τὰ ὀνόματα δι'
ῶν βούλει ἔσεσθαι καὶ τὰς χαρακτῆρας Ἑλλίου καὶ τί [f. 374]
θει ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου καὶ ὀνόμασε τὰ ὀνόματα τῶν 15
ἀγγέλων Ἑλλίου καὶ Κριοῦ. καὶ ἕξεις αὐτοὺς ἐν τῷ σῶ βουλήματι
καὶ ἔσονται ὑποκλινόμενοι θαυμασίως.

1 Cf. supra, p. 68, 7. μένων τῶν cod. 2 φυλακῆς]
φυλακῆ cod. 8 ἐπεῖθες cod. 9 Haec capitula ediderunt
Bassi et Martini [= edd.] in *Catal. codd. astrol. gr.*, III, pp. 41 ss.
Complura verba et signa accuratius legi. 10 ἄρξου cod. ἀπὸ
τελεσματικῆ cod. 11 ὑποκληθεῖ cod. : corr. edd. σοῦ
addidi. 12 τυγχάνοντος cod. 14 τιθείς cod.

Ἴνα τις ἔξει φίλτρα ὑπό τινος καὶ καλλι-
έργειαν.

Ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἥλιου, Σελήνης οὐσης ἐν Κριῶ, ποιήσον εἰκόνα
ἐν χρυσῷ καὶ γράψον ἐν αὐτῇ ὄνομα οὐτινος χρῆζεις καὶ τὰς χα-
5 ρακτῆρας Κρόνου καὶ τὰ ὀνόματα ἀγγέλων Ἥλιου καὶ Κριοῦ· καὶ
ὀνομάτισον καὶ ἐκεῖνον ἐν ᾧ θέλεις ἵνα ἀγαπᾶται ὑπὸ τοῦ ὀδεῖνος
καὶ ἄς βαστάζης.

Ἴνα ἄρχων ἢ ἀνὴρ ἐνυπνιασθῇ περιχα-
ρῶς μετὰ σοῦ.

10 Σελήνης οὐσης ἐν Λέοντι καὶ Ἥλιου ἐν Ὑδροχόῳ, ῥέξον εἰδωλον
μετὰ κηροῦ ἐν τῷ ὀνόματι οὐτινος θέλεις ἐνυπνιασθῆναί σε καὶ
λέξον τὴν ὑπόθεσιν ἐν ἣ βούλει ἐνυπνιασθῶ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
καὶ τὰς χαρακτῆρας Ἐρμοῦ καὶ ὀνόματα ἀγγέλων Σελήνης καὶ
Ἐρμοῦ.

15 *Εἰς φίλτρον.*

Ὅταν ἔσται Σελήνη ἐν τῷ Καρκίνῳ, ἐν τῇ ὥρᾳ Σελήνης, ποιή-
σον εἰκόνα μετὰ στανίον ἐν τῷ ὀνόματι οὐτινος χρῆζεις ἔχειν καὶ
ὀνομάτιζε καθὲν τῶν μελῶν· [f. 374^v] καὶ γράψον ἐν αὐτῇ τὸ ὄνομα
ἧς θέλεις καὶ τὰ σημεῖα τῆς Ἀφροδίτης <καὶ> τοῦ Λέοντος
20 καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων, ἦγονν Λέοντος, Ἀφροδίτης καὶ
Ἥλιου καὶ Ἄρεως· καὶ ἔγγισον ἀκμήν.

Ἄλλον ἀποτέλεσμα.

Τοῦτό ἐστι θαυμασιώτατον· ὅστις βούλεται ἔξει εὐδοκίαν ἐν
ἀνθρώποις. ἐν ὥρᾳ Σελήνης οὐσης ἐν Λέοντι ἢ ἐν Αἰγόκερῳ, οἰκο-
25 νόμησε μίαν εἰκόνα μετὰ κηροῦ μὴ ἔχοντος μέλι ἐν τῷ ὀνόματι
οὐτινος εὐδοκίαν χρῆζεις καὶ γράψον ἐν αὐτῇ τὸ ὄνομά σου καὶ τὸ

3 ὄντι cod. : corr. edd. εἰκόνας cod. : corr. edd. 7 ἄς βασ-
τάξεις cod. : εισβάσταξε edd. 8 ἀνερ cod. 10 ὄντως
cod. : corr. edd. 11 ἐνυπνιασθῆν σε cod. : ἐνυπνιασθαι edd.
12 ἐνυπνιασθαι edd. 18 μελλῶν cod. : corr. Cumont. 19 καὶ
addidi. 21 καὶ ἔγγισον ἀκμήν transp. cod. ante καὶ τὰ ὀνό-
ματα. 24 ὄντι cod. : corr. edd. εἰκονόμισε cod. : εἰκόνιζε edd.
οἰκονόμησαι Cumont. 26 εὐδοκία cod.

ὄνομα τῆς μητρὸς ἐκείνου τε καὶ σοῦ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων
Ἄφροδίτης καὶ Διὸς καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν · καὶ βάσταζε τὴν εἰ-
κόναν μετὰ σοῦ.

Ἄποτέλεσμα.

Ἐν ᾧρᾳ Ἄφροδίτης, Σελήνης οὔσης ἐν Αἰγόνκερω, ποίησον εἰ- 5
κόνα μετὰ κηροῦ παρθένου ὁποῖας χηρῆς καὶ γράφον ἐν αὐτῇ
τὸ ὄνομα αὐτῆς καὶ τὸ ὄνομα Λέοντος καὶ Ἄφροδίτης καὶ τὰ ση-
μεῖα τῆς Ἄφροδίτης καὶ βάνε νὰ ἀναλυῶνῃ εἰς τὴν ἰστίαν.

Ἄποτέλεσμα.

Ἴνα ἀλουχίς ἦς θέλγεις μὴ δυνήσεται ἐτέρῳ φωτὶ μιγῆναι εἰ 10
μὴ σοί, καὶ περὶ σοῦ πάντοτε μνεῖαν ποιῆται, ποί- [f. 375]-ησον
μίαν εἰκόνα μετὰ κηροῦ παρθένου ἐν ᾧρᾳ Ἄφροδίτης, οὔσης Σε-
λήνης ἐν Αἰγόνκερω, καὶ γράφον ἐν αὐτῇ τὰς ὀνομασίας καὶ σημεῖα
Διὸς καὶ Ἄρεως σημεῖον καὶ Ἄφροδίτης νομασίαν · καὶ φύλαξον
τὴν εἰκόνα. 15

Ἄποτέλεσμα.

Λάβε χαρτὴν παμπάκινον καὶ γράφον ἐν αὐτῷ τὰς χαρακτῆρας
Ἄφροδίτης καὶ Διὸς καὶ Κεφαλῆς Δράκοντος καὶ τὸ ὄνομα δι'
οὐ ποιεῖς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων, καὶ ποίησε τὸ αὐτὸ χαρτὴν
στονπίον · καὶ μετὰ κηρὸν παρθένον ποίησον κερὶν. ταῦτα πάντα 20
ποιήσον εἰς ᾧραν Ἄφροδίτης, Σελήνης οὔσης ἐν Αἰγόνκερω, καὶ
γράφον τὰ ὀνόματα Ἄφροδίτης καὶ Σελήνης <καὶ> Αἰγόνκερω
καὶ τὰ σημεῖα Ἄφροδίτης καὶ Διὸς καὶ Κεφαλῆς Δράκοντος.
καὶ τὸ βράδυν ὅταν ὑπάγῃς κοιμηθῆναι, ἄφρον τὸν κηρὸν καὶ ἴδῃς
καὶ θαναμάσεις. 25

5 ὄντι cod. : corr. edd. 7 ἀφροδίτη cod. 8 ἀναλυῶνῃ cod.
ιστία cod. 10 ἀλουχῆς cod. ἕτερον φῶς cod. : ἕτερος
φῶς edd. 11 σοί] σύ cod. 12 ὄντι cod. : corr. edd. 14 νομασία
= ὀνομασία. 17 χαρτὴν cod. : χάρτην edd., sed vide v. 19. 18 κε
et signum Draconis cod. : Ὑδροχόον edd. 19 ποιεῖς] ποιῆσ cod.
χαρτὴν cod. 21 ὄντι cod. : co r. edd. 22 καὶ inserui. 23 κεφαλῆ
et signum Draconis cod. : κεφαλὴν Ὑδροχόον edd. 24 βραδύν cod.

Ἀποτέλεσμα.

Ἐν ὥρᾳ Ἀφροδίτης, οὔσης Σελήνης ἐν Κριῶ, γράφον εἰς λάμαν σιδηρεῖαν μετὰ σιδηροῦ στύλου τὰς χαρακτῆρας Ἀφροδίτης καὶ Κρόνου καὶ Κριοῦ καὶ τὰς νομασίας Ἀφροδίτης, Κρόνου καὶ 5 Κριοῦ, καὶ τὸ ὄνομα ἧς θέλγεις καὶ τὰ ὀνόματα πατρὸς καὶ μητρὸς · καὶ πύρωνε ἐν τῷ πυρί.

[F. 375^v]

Ἀποτέλεσμα.

Ἴνα ἔσῃ εὐπρόσδεκτος καὶ εὐτυχῆς ἐπὶ τοῖς ἐν κόσμῳ οὔσι, γράφον εἰκόναν ἐν τινι μετὰ τοῦ ἰδίου βρότου εἰς ὥραν Σελήνης, 10 οὔσης αὐτῆς εἰς ζῳδιὸν Κριοῦ, καὶ τὰς χαρακτῆρας Ταύρου καὶ Κεφαλῆς Δράκοντος καὶ τὰ β' αὐτοῦ σημεῖα καὶ τὰς νομασίας ἀγγέλων Ταύρου καὶ βάσταζε μετὰ σοῦ.

Ἀποτέλεσμα.

Ὅταν γε βούλει μαθεῖν ἐάν τις σπεύδει σε ἢ οὐ (ὅταν οὐ σπεύδει 15 σέ τις), ἔῤῃσον τὰς χαρακτῆρας μετὰ κρόκου Διὸς καὶ Σελήνης καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων Κριοῦ καὶ Ἀφροδίτης · καὶ βάλε ὑποκάτω προσκεφάλου σου καὶ ἴδῃς θαυμάσια.

Ἀποτέλεσμα.

Εἰς ὥραν Διὸς, Σελήνης οὔσης πρώτης κεραίας ἐν Διδύμοις ἢ 20 ἐν Αἰγόκερῳ, ποιήσον μίαν ὑμάγεινε ἐν τῷ ὀνόματι οὔτινος χερῆεις μαθεῖν κρύφια, καὶ γράφον ἄνωθεν εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὰς χαρακτῆρας Διδύμων καὶ ἀγγέλους Διὸς καὶ χαρακτῆρας Σελήνης · καὶ θεῖ ὑπὸ τὰ προσκέφαλα αὐτοῦ καὶ ἐρώτα, ἢ ὑπὸ τῶν σῶν προσκεφάλων καὶ ἴδῃς.

2 ὄντι cod. : corr. edd. 4 νομασίας : cf. supra, p. 642, 14. 8 ἐπί]

πέ cod. τῆς ... οὔση cod. : corr. edd. 10 ὄντι cod. : corr. edd.

11 Δράκοντος : signum Draconis cod. Ὑδροχόου edd. νομασίας :

cf. supra, v. 4. 12 Ταύρου : signum Tauri cod. Ἐρμού edd.

14 οὔ] οὔ cod. damnant edd. 15 κρόνου cod. 19 ὄντι cod. :

corr. edd. αἱ κεραεῖα cod. πρώτη κεραία edd. 20 Αἰγόκερῳ : si-

gnum Capricorni cod. Κρόνῳ edd. 22 χαρακτῆρας²] χας cod.

23 post Σελήνης addit cod. : καὶ ἀγγέλους διὸς quae delev. edd.

24 τὸ σὸν προσκέφαλον edd.

[F. 376] Ἴνα φανῆς ὠραῖος καὶ ἀρεσκόμενος ὑπὸ τινος οἴου θέλγεις ὑπὲρ πάντων τῶν ἐν κόσμῳ.

Ποίησον μίαν εἰκόνα εἰς χαρτὴν παρθένου μετὰ κρόκου ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Διός, καὶ ἄλλην μίαν μετὰ κάρβουνα δάφνης εἰς ὥραν Ἐφροδίτης· καὶ εἰς τὴν εἰκόνα τὴν μετὰ κρόκου γράψον τὰς χαρακτηριστὰς Σελήνης καὶ Δράκοντος, <ἐπι> δὲ τῆς ἑτέρας μετὰ τῶν καρβούνων γράψον τὰς χαρακτηριστὰς Αἰγόνκερω καὶ τὰ ὀνόματα Καρκίνου καὶ Διός· <καὶ θες> ἔνθα τυγχάνουσι.

Ἀποτέλεσμα.

10

Τῆς Σελήνης οὐσης ἐν Κριῷ, ἐν ὥρᾳ Ἡλίου, ποίησον μίαν εἰκόνα χρυσοῦ καὶ γράψον ἐν αὐτῇ ὄνομα κυρίου ἢ κυρίας δι' οὗ βούλει φιλιασθῆναι σε, καὶ γράψον καὶ τὰς χαρακτηριστὰς Κρόνου καὶ τὰ ὀνόματα ἀγγέλων Ἡλίου καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων Κριοῦ.

Ἀποτέλεσμα.

15

Ἐν Ταύρῳ οὐσης Σελήνης, τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κεραίας <κατὰ> προσώπου Διδύμων, ποίησον δύο εἰκόνας μετὰ κηροῦ παρθένου εἰς ὀνόματα δι' οὗ βούλει φίλτρον προᾶξει ἤγουν ἀνέρος καὶ ἀλουχίδος· καὶ γράψον τὰς χαρακτηριστὰς Διδύμων καὶ τὰ ὀνόματα Ἐφροδίτης καὶ Ταύρου ἐν αὐταῖς· καὶ μίγνυε ἀλλήλων τὰ [f. 376^v] πρόσωπα καὶ χῶσον ἔνθα εἰσεβαίνουσι.

Ἀποτέλεσμα.

Ἐν ὥρᾳ Ἡλίου ὄντος ἐν Λέοντι, ποίησον εἰκόνα χρυσοῦ καὶ γράψον ἐν αὐτῇ τὸ ὄνομα δι' οὗ βούλει κλέος ἔξειν καὶ βάστα ἐν τῷ ἰδίῳ στέρῳ· ἄνωθεν δὲ ἐν τῇ εἰκόνι γράψον χαρακτηριστὰς Κρόνου καὶ ἄλλους αὐτοῦ ὁμοίως.

3 πάντα cod. 4 χαρτὴν cod. 7 Δράκοντος : signum Draconis cod. Ὑδροχόου edd. ἐπι addidi. τῆς δὲ transp. cod. 9 καὶ θες addidi. 11 ὄντι cod. : corr. edd. 13 φιληθῆναι edd. 14 ἀγγέλον bis cod. : corr. edd. 16 ὄντι cod. : corr. edd. κεραίας cod. κατὰ addidi. κεραία πρόσω τῶν Διδύμων edd. 18 ἀνέρος cod. 20 αὐτὰς cod. : corr. edd. ἀλλήλων] ἀγγέλων edd. 21 εἰσεβένουσι cod. : εἰς σὲ βαίνουσιν edd. 23 ὄντι cod. : corr. edd. 25 εἰκόνα cod. : corr. edd. 26 ὁμοίως cod. : corr. edd.

Ἀποτέλεσμα.

Ἴνα ὑποκλίνεται σοι πᾶς ἐχθρὸς καὶ ἐν τῇ πόλει ὅστις ἀντίδικος καὶ ἀγριὸς ἄνθρωπος καὶ προδότης, ποιήσον εἰκόνα σου μετὰ χρυσοῦ ἐν ὄρα Ἡλίου ἐν Λέοντι καὶ Σελήνης ἐν Κριῶ καὶ <γρά-
5 φον> τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων Ἡλίου καὶ Λέοντος καὶ βάσταζε.

Ἴνα ἐξεῖ τις τύχη ν.

Ποίησον τὴν εἰκόνα σου μετὰ πηλοῦ ἐν ὄρα τοῦ Ἄρεως, Σε-
λήνης ἐν Αἰγόκερω καὶ <γράψον> τὰς χαρακτήρας Παρθένου καὶ
τὰ ὀνόματα ἀγγέλων Κρόνου · καὶ χῶσον ἐν τῇ φλιᾷ τοῦ σοῦ δώ-
10 ματος.

Ἴνα δῶμός τις ἔσεται εὐτυχῆς που-
λεῖν καὶ ἀγοράζειν.

Ποίησον εἶδωλον μετὰ μολύβδου ἐν ὄρα Ἡλίου, Σελήνης οὔσης
ἐν τινι τῶν σημείων ἀερικῶν, καὶ γράψον ἐν αὐτῷ χαρακτήρας
15 Σελήνης καὶ ὀνόματα ἀγγέλων Ἡλίου καὶ [f. 377] Σελήνης · καὶ
χῶσον μέσον τῆς οἰκίας.

Περὶ ἀλουχίδος.

Ἐν ὄρα Ἀφροδίτης, Σελήνης <ἐν> Αἰγόκερω, ποιήσον εἶδω-
λον δι' ὀνόματος οὔτινος χηρῆς, καὶ γράψον ἐν αὐτῷ τὸ ὄνομα
20 σου καὶ τὰς χαρακτήρας Ἀφροδίτης καὶ ὀνόματα ἀγγέλων Λέοντος
καὶ Ἀφροδίτης καὶ πύρωνε ἐν φλογί.

2 οὔτις, ut vid., cod. 3 post προδότης add. σου γένηται edd.
4 γράψον addidi γράψον ἐν αὐτῇ add. edd. 8 Αἰγόκερω] signum
Capricorni cod. Τοξότη edd. γράψον addidi : γράψον ἐν αὐτῇ edd.
Παρθένου] signum Virginis cod. : Σκορπίου add. m¹ in marg., in tex-
tum receperunt edd. 9 δώγματος cod. : corr. edd. 13 οὔσης] ὄντι
cod. : corr. edd. 14 ἐν τινι τῶν σημείων ἀερικῶν dubitans scripsi :
ἐν τι τοῦσή τον ἀερικῶν cod. vide num malis εαρινῶν. αὐτῇ cod. :
corr. edd. 16 οἰκίας cod. 18 ἐν addidi : οὔσης ἐν add. edd.
19 αὐτῇ cod. : corr. edd. 20 ἀγγέλον cod. : corr. edd.

Ὅπως πατήρ υποκλίνη υἱέαν.

Ἡλίου ὄντος ἐν Παρθένῳ, Σελήνης ἐν Αἰγόκερῳ, ὥρα Ἄρεως, ποιήσον β' εἰκόνας μολυβδίνας καὶ γράψον τὰ ὀνόματα τῶν β' καὶ εἰς τὸν καθένα γράψον τὰς χαρακτῆρας τῆς Οὐρᾶς τοῦ Δράκοντος, Ἄρεως, Κρόνου καὶ τὰ ὀνόματα ἀγγέλων Ἄρεως, Σελήνης καὶ Ταύρου, καὶ ἔγγισσον αὐτούς· ἔπειτα χῶσον εἰς τόπον ἔνθα οἰκοῦσιν.

Πρὸς τοῦ ἕξαι εὐδοκίαν ὑπότινος· τοῦτο δέ ἐστι θαυμαστὸν καὶ λίαν εὔχρηστον ἐπὶ τῶν ἐν κόσμῳ.

10

Ποίησον εἰδωλον μετὰ κηροῦ νέου ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, Σελήνης οὐσης πρὸς τὸν πλανήτην οὐτινος ποιεῖς, καὶ εἰς τὴν ὥραν τοῦ κυριεύοντος ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ πλανήτου, Ἡλίου ὄντος ἐν Κριῷ ἢ ἐν Αἰγόκερῳ· καὶ γράψον τὸ ὄνομα αὐτοῦ <καὶ> πατρός καὶ μητρός καὶ γράψον τὰ ὀνόματα τοῦ [f. 377v] πλανήτου αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀστέρος αὐτοῦ καὶ τὰς χαρακτῆρας αὐτῶν, ἦρουν τὰς χαρακτῆρας Ἀφροδίτης καὶ Διός, καὶ φύλαξον.

Ἴνα ἕσει ἀρεσκομένον ὑπὸ πάντων καὶ εὐτυχίης.

Ποίησον τὴν εἰκόνα σου ἐν χαρτίῳ παρθένῳ εἰς ὥραν Σελήνης οὐσης ἐν Κριῷ καὶ <γράψον> τὰς χαρακτῆρας Κριοῦ, καὶ ὅταν ἐστὶν ἐν τῷ Ταύρῳ, τὰς χαρακτῆρας Ταύρου, καὶ τότε σύνθεσον εἰς ὄνομα πάντων πλανήτων καὶ γράψον καθενὸς σημεῖον <καὶ> τῆς Κεφαλῆς Δράκοντος καὶ τῆς Οὐρᾶς· καὶ λέξον τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων Σελήνης καὶ ἄς βαστάξης.

25

10 ὑπὸ cod. 11 κήρουναίου cod. : corr. edd. 12 ὄντι cod. : corr. edd. οὐτινος] οὐτινός vel ὀδ. cod. : δι' οὐ edd. 12-13 τοῦ — πλανήτου scripsi : τὴν κυριεύουσαν ἐν τῷ ἑαυτοῦ πλανήτη καιροῦ cod. 14 καὶ addidi. 21 γράψον inserui : γράψον ἐν αὐτῇ edd. 23 σημ cod. καὶ addidi. 24 post κεφαλῆς signum Draconis, Librae simile Κεφαλῆς Ζυγοῦ καὶ τῆς Οὐρᾶς Δράκοντος edd. 25 ἄς βαστάζει cod. : εἰς βαστάζει edd.

Ἴνα τις ἔσεται διαλεκτικός.

Γράφον μετὰ χρυσοῦ στόλου εἰς χαρτὴν παρθένου χαρακτήρας Διὸς καὶ Ἑρμοῦ, ἐν τῇ ὥρᾳ Σελήνης οὔσης <ἐν> Κριῶ, καὶ τὰ ὀνόματα ἀγγέλων Σελήνης καὶ Ἑρμοῦ· καὶ ὅταν βούλῃ διαλεχθῆναι, κράτει ἐν τῇ χειρὶ σου.

Ὅπως δύο μέρορες ἐν ὁμοιοῖα φιλίας
ἔσσονται.

Ἥλιου ὄντος ἐν Καρκίνῳ, Σελήνης δὲ ἐν Διδύμοις, ἐν ὥρᾳ Ἀφροδίτης, ῥέξον εἰδῶλα δύο μετὰ κηροῦ ἐπ' ὀνόματος δι' ὧν βούλει ἐν 10 ὁμοιοῖα εἶναι, καὶ <γράφον> τὰς χαρακτήρας Διδύμων καὶ Ἀφροδίτης καὶ τὰ ὀνόματα ἀγγέλων Ἀ-[f. 378]-φροδίτης καὶ Ἑρμοῦ· καὶ τίθει εἰς τόπον ἔνθα στέκουσι.

Ἴνα δόξαν ἔξῃς ὑπὸ πάντων.

Ἥλιου ὄντος ἐν Λέοντι καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ αὐτοῦ, ποίησον εἰκόναν 15 μετὰ κηροῦ καὶ γράφον ἐν αὐτῇ τὰ ὀνόματα πάντων δι' ὧν χρῆζεις δόξαν καὶ τὰς χαρακτήρας Κρόνου καὶ ὀνόματα ἀγγέλων Ἥλιου καὶ Κρόνου· καὶ βάστα ἐν τῷ σῶ στέρνῳ καὶ ἔξεις.

Ἴνα ἀλουχίς μένη ἐγκρατῆς καὶ εὐγενῆς
διὰ τοῦ πόσεως αὐτῆς.

20 Ποίησον εἰδῶλον μετὰ κηροῦ παρθένου ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Ἑρμοῦ, Σελήνης ὑπαρχούσης ἐν Παρθένῳ, καὶ γράφον ἐν αὐτῷ ὄνομα ἀνδρὸς καὶ τὰς χαρακτήρας Ζυγοῦ καὶ Ἑρμοῦ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγγέλων αὐτῶν· καὶ χῶσον πρὸς ἐμβασίαις αὐτῶν.

Ἴνα ἀλιεὺς ἀλιεύσῃ πλείστας ἰθυχύας.

25 Σελήνης οὔσης ἐν Ὑδροχόῳ, ὥρᾳ δὲ τῆς Σελήνης, ποίησον ἰχθὺν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἀλιεῦς καὶ γράφον τὰς χαρακτήρας Σελήνης καὶ τὰ ὀνόματα ἀγγέλων Ὑδροχόου καὶ Ἰχθύων καὶ κάπνισον ἀκάνθας ἰχθύων· καὶ ἄς βαστάζῃ ὁ ἀλιεὺς ὅταν ἀλιεύῃ.

2 χαρτὴν cod. παρθένων cod. : corr. edd. 3 et 4 Ἑρμοῦ] signum Mercurii in cod. : Ἀφροδίτης edd. ὄντι cod. : corr. edd. ἐν add. edd. 10 γράφον addidi. 18 ἀλουχῆς cod. μένει cod. : corr. edd. 21 Παρθένῳ] signum Virginis cod. : Κριῶ edd. αὐτῇ cod. : corr. edd. 24 ἀλιῆς cod. : corr. edd. 25 ὄντι cod. : corr. edd. Ὑδροχόῳ] signum. Aquarii in cod. : Καρκίνῳ edd. 28 ἄς βαστάζῃ] εἰς βαστάζει edd.

Ἴνα ὑποκλίνῃς σὸν ἐναντίον.

Ἄρεως ὄρα, Σελήνης ἐν Λέοντι, ῥέξον εἶδωλα β' με-[f. 378v]-
 τὰ κηροῦ ἁγιασμένον καινοῦ · καὶ βάλλε εἰς αὐτὰ σίδηρον
 εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἡ ἰδική σου ἃς ἐνι μεγαλωτέρα · καὶ
 γράψον τὰ ὀνόματα πατρὸς καὶ μητρὸς σου καὶ τὰς χαρακτῆρας 5
 Ἄρεως καὶ Διὸς · καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντιδίκου τὴν εἰκόνα γράψον τὸ
 ὄνομα τὸ αὐτοῦ καὶ τῆς μητρὸς του καὶ τὰς χαρακτῆρας Σελήνης
 <καὶ> Κρόνου καὶ τὰ ὀνόματα Λέοντος καὶ Αἰγόκερω · καὶ χά-
 σον ἔνθα εἰσὶν καὶ ἔλθη εἰς ὑπόκλησιν ὁ ἀντίδικος.

Τέλος τῶν παρόντων ἀποτελεσμάτων. 10

3 καινοῦ] ἐκεινοῦ cod. αὐτήν cod. 4 ἰδική sub. εἰκῶν.
 7 ἑαυτοῦ cod. 8 καὶ add. edd. 9 ὑπόκλησιν cod. : corr. edd.
 10 μαρῶν cod. : corr. edd.

Ms. de 255 ff., in-16, XVIe siècle. Cf. Lambros, *Catalogue of the greek man. on Mount Athos*, Cambridge, 1895.

Traité de Magie de Salomon

[F. 28^v] Τὸ κλειδὶν τῆς πάσης τέχνης τῆς
 ὑδρομαντείας εὗρεθὲν ὑπὸ διαφόρων ποιη-
 τῶν, συντεθὲν παρὰ τοῦ Σολομῶντος·
 ἐν ἧ φαίνεται γράφειν πρὸς τὸν
 5 νῖδὸν αὐτοῦ τὸν Ῥοβοάμ.

Πρόσσχες οὖν, ἀκριβέστατέ μου νιὲ Ῥοβοάμ, εἰς τὴν ἀκρί-
 βειαν τῆς τέχνης ταύτης ἐν τοῖς πράγμασιν ἐν οἷς ἡ ἅπασα πε-
 ριοχὴ τῆς ὑδρομαντείας. χρὴ δὲ πρὸ πάντων ἐπιτηρεῖν τὰς ἐπικρα-
 τήσεις τῶν πλανητῶν καὶ τῶν ζῳδίων καὶ μετὰ ταῦτα μετέρχεσ-
 10 θαι καὶ ποιεῖν τὰ βουλήματα.

Φησὶ πρὸς αὐτὸν ὁ Ῥοβοάμ· ὦ πάτερ, ἐν ποίοις πράγμασι κεῖ-
 ται ἡ ἐνέργεια τῶν πραγμάτων;

Σολομῶν δὲ ἀποκρίθη· ἐν βοτάνοις καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν λίθοις·
 πρὸ πάντων δὲ γινώσκειν τὰς θέσεις τῶν ζ' πλανητῶν· οὗτοι γὰρ
 15 προσέρ[χ]ονται τὰς ζ' ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος. εἰσὶν καὶ τὰ ὀνόματα
 αὐτῶν [τ]αῦτα· Κρόνος, Ζεὺς, Ἄρης, Ἥλιος, Ἀφροδίτη, [Ἐ]ρ-
 μῆς, Σελήνη.

Περὶ τῶν ζ' ἡμερῶν τῆς ἐβδομάδος.

[Τ]ὴν πλανήτην κτᾶται ἡ κάθε ἡμέρα καὶ τὰ τῶν πλανήτων

1 Cf. supra, pp. 397,1 et 470,1 ; *Catal. codd. astrol. gr.* VIII, 2, p. 143.
 4 γραφέν δέ cod. 5 τόν] το cod. 6 πρόσσχες cod.
 μοι cod. 7 οἷς] ἧς cod. 8 πρόσσχη cod.
 8 πασῶν cod. 9 ἐπιγρά τὴν τὰς ἐπιτυροησης cod. 10 βου-
 λοταια cod. 14 πασῶν cod. 15 ἐβδομάδ cod.
 εἰσὶν] ἐι εἶν cod. 16 ἀφροδότης cod. 18 Cf. supra, pp.397, 20
 et 471, 5,

[ὠ]φελήματα · ἐρμηνεία Θεοῦ κυριεύοντος πάντα καὶ κελεύσαν-
[τ]ος οὕτως. περὶ τῶν ζ' πλανήτων τῆς ὄλης ἐβδομάδος καὶ περὶ
τῶν κυριεύοντων τὰς ἡμέρας καὶ τίνα κτάται ἢ κά [θε] μία ἡμέρα
καὶ τίνα ἐνέργειαν ἔχει ὁ κάθε εἷς πλανήτης. ἀρ[χό]μεθα οὖν ἀπὸ
τὸν Κρόνον, ἔπειτα καὶ τοὺς ἐξῆς ἐροῦμεν. 5

Ἡμέραν σάββατον κυριεύει ὁ Κρόνος · ἐν ὄλη τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ
κυριεύ[ει] καὶ ἐξαιρέτως ὥραις α', ἡ', ιε', κβ' τῆς αὐτῆς ἡμερο-
[f. 29]-νόκτης τοῦ σαββάτου. οὕτως καὶ οἱ λοιποὶ ἐξ κυριεύουν ἐν
ταῖς ἡμέραις αὐτ[ῶν] καὶ ὥραις ὁμοίως. ἔστι δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ καὶ
ὥραις αὐτοῦ ὁ Κρόνος ἐνεργητικὸς καὶ εὐτυχὸς τοῦ ποιῆσαι 10
ἐναντίον κατὰ ἐχθρῶν καὶ ὁμιλῆσαι πνεῦμα ἐν τῇ γαστέρᾳ καὶ
παῖδας μαθεῖν γράμματα.

Ὁ δὲ Ζεὺς κυριεύει τὴν ε', ὥραις α', ἡ', ιε', κβ' · καὶ ἔστι τότε
χ[ρῆ]σιμος εἰς τὸ ποιῆσαι περὶ ἀνδρίας καὶ εἰς τὸ δοξασθῆναι ἔμ-
προσθεν ἀνθρώπ[ων] καὶ γυναικῶν καὶ εἰς τὸ ἀφανίσει μάγια καὶ 15
εἰς τὸ κνηγᾶν καὶ εἰς ἱατρει[αν] ἀνθρώπων καὶ ἐν παντὶ πράγματι.

Ὁ δὲ Ἄρης κυριεύει τὴν τρίτην, ὥρ[αι]ς α', ἡ', ιε', κβ' · ὠφελεῖ
ἵνα ποιήσης γραφὴν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι καὶ ὅταν βο[ύ]λει πολεμί-
σαι μετὰ μαχαίρας · εἰς φλεβοτομίαν καὶ εἰς πᾶσαν τόλμαν καὶ
[μάχην] ὠφέλιμος. 20

Ὁ Ἡλιος τὴν κυριακὴν ἡμέραν, ὥραις α', ἡ', [ιε', κβ'] · εἶναι ὠφέ-
λιμος εἰς τὸ γράφειν καὶ βαστάζειν ἵνα αἰτήσης χάριν ἀπὸ [ἐξου]-
σίαν καὶ εἰς τὸ ἀνοῖξει θησαυρὸν καὶ τοῦ ποιῆσαι κρισί[ων] καὶ τοῦ
δησαι τὰς [γλωσσ]σαλγίας καὶ τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν καὶ ποιῆσαι
φανερωθῆναι πράγ[ματα]. 25

Ἡ Σελήνη κυριεύει τὴν δευτέραν, ὥραις α', ἡ', ιε', κβ' · ὠφέλιμὸς
[ἔστι] τοῦ ποιῆσαι γραφὴν καὶ ὑποτάξει ἐχθροὺς καὶ τοῦ ἐλέγξει
λαοὺς [πρὸς] ἑαυτὸν · καὶ εἰς πούλησιν καὶ ἀγόρασιν καὶ αἰτήσαι
ὀφρῆκιον [καὶ δανί]σασθαι πρᾶγμα.

Ὁ δὲ Ἐρμῆς κυριεύει τὴν δ', ὥραις [α', ἡ',] ιε', κβ' · καὶ ἐνὶ ὠφέ- 30
λιμος ἐν πάσῃ ὁδῷ, ἐν σοφίᾳ καὶ ἐπιστήμ[ῃ] καὶ] περὶ κριτηρίου
καὶ εἰς μάθησιν γραμμάτων καὶ εἰς μέταλλα. εἰς δὲ <ἐν> το[ύ]τω
τῷ] ἄστρω μνηστευθῆ τις γυνή μετὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιλησεται τῶν

2 εὐδομάδος cod.	3 τίνος cod.	4 τί cod.	5 ἐπὶ τὰ cod.
6 ἡμέραν] ἡμερά cod.	7 ὥρα cod.	13 ὥρα cod.	14 ἄν-
δρας cod.
16 ἐν] εἰς cod.	17 τρίτη cod.	18 φοβῆσαι cod.	
21 τη cod.	ορα cod.	22 βαστάζειν] + καὶ cod.	26 τῇ
δευτέρα cod.	27 ἐλέξει cod.	30 ὥρα cod.	32 ἐν
addidi.	33 ἐπιληθήσεται cod.		

ἄλλοτ[ρίων]. [f. 29^v] ὄφειλει εἰς τὸ ποιῆσαι διὰ ὀμιλίαν ἀνδρός · ὡσαύτως καὶ εἰς κίνδυνον θαλάσσης · τοῦ ὑποτάξαι πνεῦμα μέσον τοῦ κύκλου τοῦ τζερκόλου καὶ τοῦ κινῆσαι ἐν ταξειδίῳ.

Ἡ δὲ Ἀφροδίτη κυριεύει τὴν παρασκευὴν ἡμέραν, ὥραις 5 α', η', ιε', κβ' · ἔστι ὠφέλιμος εἰς τὸ ποιῆσαι περὶ ἀγάπης γυναικὸς ἢ τοῦ ἀγαπᾶν ὁ ἀνὴρ τὴν γυνῆν αὐτοῦ · ἐὰν οὖν εἰς τὴν ὥραν αὐτοῦ ἀγαπηθῶσι, οὐδέτι ἀπολυθήσονται ἀπ' ἀλλήλων. ἔστι δὲ ὁ ἀστὴρ δι' ἀγάπην καὶ πόθον ἀγαθόν.

Γίνωσκε ὅτι ἐκ τῶν ἄνωθεν — καὶ μετὰ τῶν κακῶν κακοποιοί = supra, pp. 399, 13 et 470, 27.

10

Ἡ κ α λ ῆ ἐ ρ μ η ν ε ί α .

Ὅστις δὲ βούλεται ποιεῖν εὐστόχως τι καὶ ἀληθῶς, ἔχειν ὀφείλει τὰς προσευχὰς τῶν ἑπτὰ πλανήτων, καὶ ὅταν θέλῃ ποιεῖν τι, πρῶτον μὲν εὐχεσθαι τὴν εὐχὴν τοῦ ἐκάστου πλανήτου πρὸς τὸν Θεὸν ἐπιμελῶς καὶ ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ νηστεύειν ἡμέρας γ' · ἔπειτα 15 <ἐπικαλεῖν> καὶ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ τὸν κυριεύοντα ἵνα ὑποτάξῃ τὸ δαιμόνιον τὸν ὑπηρέτην τῆς ὥρας. βλέπε τί ἐρμηνεύει περὶ τῆς προσευχῆς τῶν ζ' πλανητῶν. — Ff. 30 et sqq. vacant.

1 ἡ αὐτος cod. 3 τζερκόλου] + καὶ τῆς τάξεως αὐτοῦ cod.
 4 κυριεύει : signum dubium in cod. 6 οὖν] τοῦτο cod. 7 ἐπι-
 λαθήσεται cod. 8 ἀγαθῶν cod. 10 ss. Cf. supra pp. 403,
 24 et 472, 11. 11 ποιεῖ cod. ἀστόχος cod. 14 νύστης
 cod. 15 ἐπικαλεῖν addidi. τόν] τῶν cod. 17 τὸν ζ'
 πλανητὸν cod.

Addenda et Corrīgenda.

- P. 16, v. 12-13, l. τὸν <...> δάκτυλον τῆς δεξιᾶς χειρός σου Eitrem.
- P. 21, v. 7, l. πανί.
- P. 29, v. 13, l. ἀ[μύ]σωσιν? cf. p. 422, 7.
- P. 30, v. 4, pro <σκη>νῆς, l. ἦ. 5
- P. 31, v. 6, pro Ἡσταθθα, l. εἰς τὰ θεῖα.
- P. 33, v. 4, pro σπειρίον, l. σπύρον; cf. p. 426, 6.
- P. 40, v. 13, serva ἀλαλιν (adv.); cf. p. 51, v. 12 corr.
- P. 44, v. 17, l. ἄκτυπον.
- P. 44, v. 3, pro τὴν σπάθαν coniciam τὰ πάθη. 10
- P. 50, v. 21, pro <καί>, l. <ἀπό>; pro νερόν ἀγιασμόν conic. νερόν ἀγιαστικόν Eitrem.
- P. 51, v. 12, serva. ἀλαλον (adv.); cf. p. 40, v. 13 corr.
- P. 58, v. 23, pro μαλακός. conic. φαλακρός Eitrem.
- P. 63, v. 18, l. ἐνθύμησιν Eitrem; v. 23, l. νύκτα. 15
- P. 64, v. 27, l. ἔστηλώσαν?
- P. 67, v. 13, l. τοῖχον Eitrem; cf. p. 611, 2.
- P. 77, v. 13, serva ἄμεινον (adv.).
- P. 82, v. 2 delet καί Eitrem; v. 15, l. προβασμένον Eitrem.
- P. 83, v. 4, pro βάλε, l. λάβε Eitrem; v. 8, conic. δῆγματα. 20
- P. 87, post v. 7, quae fere evanida sunt sic legit A. Severijns :
- ... μους · Ἀγήραι · Βακλήρα · Καδιο οὐπάν · Βακχευή · Ἰαλολακ-
μόν · Στάλαμπέ · + Σταλοῦ · τὰ αὐτὰ ὀνόματα τὰ 6 γράψε τα εἰσέ ·
χαρτίν καὶ βάλε το μέσα σέ κούπαν τὸ χαρτίν · καὶ τὸ νερόν ἐκείνον.
ὄπου νὰ [εἶναι] μέσα 'ς τὴν κούπαν διὰ νὰ λυωθοῦν τὰ γράμματα, 25
νὰ τὸ [ράνης? ῥίψης?] εἰς τὸν ἐχθρόν · ἄς εἶναι καὶ μέσα θανίδος
[..... τὸ νερόν τῆς ἀποχύσεως.
Εἰς λύμαν · γράψε τὸ · ἠνάγισάν (? ἠνύγισαν? cod.) σε, Κύριε,
..... (cf. p. 147, 5).
- P. 88, verba quae dispicere in imagine photot. non potueram quo-30
rumque loca uncinis incluseram, legit Severijns; v. 6 τὸ αἶμαν
(ἔμαν cod.); v. 12 ἔπειτα ἐπαρέ του; v. 14 ὀργίζον τον; v. 17 τα-
γισθῆς (ταγιστῆς cod.) τα; v. 20 εἰς βᾶ[ρος?].
- P. 89, f. 45, in imagine photot. lego et restituo :
- Εἰς δῆμαν τουφεκκίου (δύμαν τοῦ φικκίου cod.) (ζόδιον additum al-35
tera manu nescio qua ratione) Ὡς ἔδῃσεν ὁ προφήτης Ἡλίας τὸν Ἥλιον
εἰς τὸν οὐρανόν καὶ τὰ νέφη, ἔτσι δῆνω καὶ ἐγὼ τὸ φῶς του [καὶ] τὸ
ἄρματον τοῦ ὀδεῖνα, νὰ παίξῃ τὸ κυνῆγιν καὶ νὰ μὲν (= μηδὲν) τὸ
πιάνη (πριάνη cod.), ἐπὶ ὀνόματος τοῦ Πατρός καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ
ἀγίου Πνεύματος, ἀμήν. αἰ (i cod.) αὐταῖς χαρὰκτῆραις, ἐὰν ἤμπορῆς, 40
γράψε ταις καὶ βάλ' ταις μέσα εἰς τὸ σημ[ᾶδιν?]. Characteres.

Τὸ λύμαν τοῦ σκιοπέτου (ῥ τουςκυπετ. cod.). Ὡς ἔλυσεν δὲ Ἥλιος τὴν Σελήην καὶ τὰ ἄστρον καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ἔτι λύω (λίγω cod.) καὶ ἐγὼ τὸ φῶς τοῦ δδεῖνα καὶ τὸ ἄρματον τοῦ δδεῖνα, ἐπ' ὀνόματος τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀμήν.
5 Characteres.

Περὶ ἀγάπην γυναῖκας· γράφονται κάτωθεν μετὰ ζαφάρην καὶ γγίσε της καὶ ἀκολουθῆ σου. Characteres.

Διὰ τὰ κάμης τὴν γυναῖκα νὰ ἐρθῆ (νάρτη cod.) εἰς τὰ πόδιά σου· Ἐπαρον τὸν ἄξαμον τοῦ ποδίου της μετὰ ξύλον καὶ γράφονται
10 κάτωθεν εἰς δύο ὄραις τῆς νυκτός [καὶ] χῶσέ ταις εἰς τὸ κατώφλιόν της, καὶ νὰ θαυμάσης. Characteres.

P. 91, f. 46; v. 1, post εἰς ἀγάπην παντοτεινήν, adde: γράφον τὸ ὄνομά της καὶ ταις κάτωθεν καὶ βάρ' ταις νὰ ταις διασκελέση ἡμέραν β'. (Severijns).

15 P. 91, v. 7, l. ἀσύντυχον (adv.).

P. 92, v. 16 pro νεκρομαντήσετε, l. ῥηματίσητε Eitrem; coniciam nunc με προμαντίσετε.

P. 94, v. 25 pro ζ' (7 cod.) fort. signum Capricorni.

P. 96, 15, pro τον ἀνά νοῦν, l. τὴν ἀνά <μνησίν του καὶ τὸν> νοῦν
20 Eitrem.

P. 99, v. 11, pro Ὡραιῶν, l. ὀρέων (= ὀρῶν); cf. p. 119, 13 cor.

P. 116, v. 19, l. ὦς.

P. 117, v. 14, ῥ³ delendum vid.

P. 119, v. 13, l. ὀρέων; cf. p. 99, 11 corr.; p. 122, 27 corr.; p. 245,

25 34 corr.

P. 121, v. 31, pro τρία coniciam ἄγρια.

P. 122, v. 27, pro Ὀφέων, l. ὀρέων; cf. p. 119, v. 13 corr.

P. 124, v. 9, pro ἐρχομένων, coniciam ἀρχομένων vel ἀρχόντων.

P. 138, v. 11, l. τρυγόνος.

30 P. 141, v. 1, l. δολιότητας.

P. 147, v. 8, l. βράδν.

P. 151, v. 1, l. προγνωστικοί.

P. 165, v. 34, l. ἄλας.

P. 166, v. 3, l. ἄλας.

35 P. 206, Παλμική. Adde: Vitelli, in *Atene e Roma* VII (1904), pp. 32 ss.; Rostagno, in *Papiri greci e latini* VI (1920), pp. 166 ss.

P. 211, v. 22, pro 1483, l. 38. Vide nunc Mac Cown, *The Testament of Solomon*, diss. Chicago 1922; codex S. Sabae monasterii 290 fere eundem textum praebet (p. 102*) quem Atheniensis.

40 P. 232, v. 20, l. ὀμόσατε.

P. 237, v. 28, l. ἐπάγον.

- P. 241, v. 9, pro φόνους, coniciam ἀφώνους.
 P. 245, v. 34, pro Ὠρῶν, l. ὄρῶν; cf. p. 99, 11; 119, 13; 122, 27 corr.
 P. 281, v. 31, l. εἶπεν.
 P. 325, v. 25 et 326, v. 6, l. ἰέρειαν.
 P. 368, v. 6, l. θφισ; v. 27, l. κακοῖάτρευτην. 5
 P. 375, v. 8, l. ἡτοίμασε.
 P. 382, v. 32, P. 383, γν. 12, 29, 30, 35, P. 384, v. 3 σύμβλον vel σύμ-
 βολον est σίμβλος.
 P. 401, v. 7 malim τοῖς ζωδοιοῖς.
 P. 401 ss. Hoc codice (adde et pp. 471, 505, 616) fretus corruptum 10
 mutilatumque textum cod. Atheniensis 1265, f. 2 (*Catal. cod. astrol.*
gr. X, pp. 66 ss.) et accuratius restituere et corrigere potes.
 P. 438, v. 28, l. Ἀπιαήλ.
 P. 444, cf. De Mély et Ruelle, *Lapidaires grecs*, Coeran., pp. 18
 ss.; Plin., *N. H.*, XXII, 9. 15
 P. 466, v. 8, l. ἡρυνγγίον.
 P. 471, v. 29, l. ἵνα μή.
 P. 477, v. 3, l. λίνον.
 P. 482, v. 17, l. ὀμβρινόν.
 P. 492, v. 8, l. ἰέρακος. 20
 P. 502, v. 25, l. κανάτιν.
 P. 506, v. 32, l. γράφειν.
 P. 509, v. 1 et 7 coniciam κάθαγμα.
 P. 528, v. 1 coniciam θανόντα.
 P. 541, v. 31, l. καίόμενα. 25
 P. 543, v. 2 ap., σκήνωμα est cadaver.
 P. 545, v. 2, l. κρόον.
 P. 553, v. 29, coniciam χῶσον.
 P. 573. Haec arcana signa persimilia sunt « tachygraphicis »
 notis quibus usi sunt medii aevi librarii: v. Gardthausen, *Gr. Pal.*, 30
 p. 270 (Cod. Vatic. 1809) et p. 293.
 P. 575, v. 13, pro τριῶν, conic. τεσσάρων.
 P. 584, v. 20, coniciam ἀποστατικός.
 P. 596, v. 5 ap.; pro 482, l. 480.
 P. 613. Vide Gardthausen, *Gr. Pal.*, pp. 302 et 311. 35
 P. 624, v. 13, l. ἄκμονα.
 P. 636, v. 9, pro 595, 15, l. 591, 15.

TABLE ALPHABÉTIQUE

TABLE ALPHABÉTIQUE

A	
Ἄαρών 30, 13 ; 253, 36 ; 423, 10 ; 503, 11 ; 639, 7.	Ἄγαθοήλ, ἀγγ. τῆς χαροποιίας καὶ εἰρήνης, 10, 22 ; 112, 19 ; 437, 25.
Ἄβαδδών 353, 33, 35.	ἀγάπη 12, 10 ; 16, 17 ; 58, 1, 6 ; 62, 1 ; 65, 28 ; 66, 1, 5, 9, 16, 21 ; 73, 15, 22, 27, 31 ; 74, 1, 4, 9, 19, 23, 27 ; 75, 10, 18, 27 ; 76, 1, 8, 15, 19, 22, 25 ; 77, 2, 5, 7, 24 ; 78, 3, 6, 9, 12, 15, 19, 22 ; 79, 1, 3, 6, 9, 13, 16, 19, 21 ; 80, 3, 6, 9, 18, 19, 22 ; 81, 1 ; 82, 16 ; 83, 24 ; 84, 1, 5, 10, 13, 15 ; 85, 1, 9, 26, 28 (?) ; 86, 7 ; 87, 8 ; 88, 15 ; 89, 31, 33 ; 91, 1, 4 ; 93, 1, 5 ; 94, 20 ; 131, 17 ; 401, 17 ; 402, 31 ; 411, 11 ; 440, 23, 25 ; 441, 1-13 ; 445, 15 ; 447, 10, 17 ; 449, 24 ; 465, 1 ; 470, 20 ; 471, 7 ; 472, 5 ; 476, 10, 13, 18, 20 ; 548, 3 ; 575, 9 ; 594, 21 ; 599, 23 ; 602, 16 ; 605, 26 ; 606, 6 ; 607, 7 ss., 18 ss. ; 616, 20 ; 617, 3 ; 624, 19 ; 635, 20, 22 ; 651, 5 ss., 653, 6, 8, 9, 12 ; — ἀρχοντίσσης 411, 17 ; 422, 13 ; 476, 19 ; — ἀρχοντος 476, 18 ; — πλουσίου 29, 18 ss. ; — ἀγάπης : δαίμονες 30, 14 ; 423, 11, 26 ; — μάγια 125, 22 ; cf. ἔρως, φίλτρον.
Ἄβαράφ, ἀγγ. 99, 16.	Ἄγαρηνοί 176, 15 ; 353, 15.
Ἄβαροι 322, 14.	ἀγαρικόν 443, 27.
Ἄβασγία 323, 5, 16.	
ἀβάσκανος 449, 22.	
ἄβατοι τόποι 119, 17 ; 236, 7 ; 252, 25 ; 253, 17 ; 257, 15 ; 259, 32 ; 262, 17.	
Ἄβελ 239, 30.	
Ἄβεσαβέκ, ἀγγ. 249, 15.	
Ἄβιέλ, ἀγγ. 38, 17.	
Ἄβιμέλεχ 225, 11 ; 240, 2.	
Ἄβλαθαναάλ 549, 12 ss. ; cf. 550, 14.	
Ἄβλαθαναήλ 125, 11 ; cf. 124, 29.	
Ἄβλαθαναθαναήλ 124, 29.	
Ἄβορκουήλ, ἀγγ. 99, 16.	
Ἄβραάμ 28, 27 ; 29, 23 ; 30, 12 ; 53, 16 s. ; 63, 11 ; 67, 5 ; 114, 16, 18 ; 116, 28 ; 125, 2 ; 127, 8 ; 240, 2 s. ; 275, 13 ; 348, 23 ; 421, 15 ; 422, 18 ; 423, 8 ; 465, 14 ; 498, 10 ; 626, 2 ; — ἄγγελος 599, 18.	
Ἄβρασας 26, 18.	
Ἄβυζούθ, δαιμ. 235, 16.	
ἄβυσσος 232, 2, 12 ; 238, 20 ; 245, 11 ; — ου λίθος 89, 8.	

(1) Le premier chiffre indique la page, le second, la ligne ; ap. = apparat critique ; corr. = corrigenda, p. 652 ss. Pour alléger la table, on n'y a pas recueilli les noms des anges et des démons des planètes dont les listes figurent pp. 69 ss. ; 403 s. ; 434 ss. ; 472 ; 633. ἀγγ. = ἄγγελος ; δαιμ. = δαιμόνιον.

ἀγαστέρα: cf. *γαστέρα*.

ἀγγεῖον 402, 6; 512, 12; 588, 21;
— *ἄπαννον* 87, 15; 98, 5;
— *ὑάλινον* 397, 24; 409, 4, 10,
26; 474, 29; 484, 14; 509,
11; — *χαλκοῦν* 484, 8; — *χαλ-*
κωματένιον 224, 10; 226, 16,
38; — *χαρκοπίνακον* 585, 5;
— *ἀγγεῖον κτύπημα* 166, 29;
— *ἀγγεῖον (vas naturale)*, 629,
4, 23.

ἄγγελος 13, 3; 15, 8; 26, 34;
37, 1; 38, 16; 44, 10; 50, 11;
55, 14; 67, 7; 92, 17; 97, 31;
118, 26, 28; 123, 12, 15, 16,
25, 34; 125, 19, 30; 127, 11;
165, 21; 198, 28; 214, 33; 215,
38; 223, 23; 229, 18; 231, 3;
244, 1; 246, 12, 37; 247, 5; 249,
12, 21; 274, 22; 284, 2; 285, 3,
36; 286, 22 s.; 419, 20; 431, 7;
432, 13; 447, 1, 5, 9, 13; 503, 24;
507, 11; 508, 6; 528, 2 ap.;
538, 1 ap.; 575, 1; 599, 17;
601, 20; 602, 24; 603, 9 ss.,
17; 619, 26; 621, 5; 622, 25;
— *ἀγγέλον ὀμιλῖαι* 219, 28;
— *ᾠμοὶ* 30, 10; — *φωναὶ*
518, 23; — *ἄγγελος οὐ ἄγγελοι*:
ἄερος 246, 13; — *ἀνέμων* 65,
5; — *ἀστραπῆς* 10, 25; 127,
14; 246, 13; — *βουλῆς μεγά-*
λης 15, 1; 235, 12; 409, 17, 24;
— *βροντῆς* 112, 21; 246, 14;
— *βρῦσεως* 112, 18; — *εἰρη-*
νης 10, 23; — *ἐπισκέπων ἡ-*
μᾶς 52, 17; — *ἐπτά* 114, 13;
— *ἐπτά βασιτάζοντες τὸ ἄρμα*
Ἥλιου 233, 9; — *ἐπτά κινουῦν-*
τες τὰ τάγματα 53, 19; —
ζωδίων 640, 16, 20; 641, 5;
643, 12, 16; 644, 14; 645, 5, 20;
646, 6; 647, 22, 27; — *ἡμέρας*
ἐκάστης 51, 9; 86, 11; 434, 13
ss.; 445, 2, 7; 623, 28 ss.; 651,
15; — *ἡμέρας καὶ νυκτός* 112,
22; — *θυρῶν ἐπουρανίων*

76, 9; — *κτηνῶν* 10, 16; —
Κυρίου 304, 2; 305, 11 ss.;
307, 33; 308, 9; 557, 2; — *τῆς*
μάστιγος 276, 10; — *μυριά-*
δες μ' 97, 27; 99, 19; — *νεροῦ*
112, 18; — *ὀκτώ* 10, 2; —
ὀμμάτων 127, 13; — *ὀρῶν*
10, 5; 112, 11; — *ὄσπιτου*
10, 8; 112, 14; — *πηγῶν* 10, 19;
— *πλανητῶν* 69 ss.; 397, 11;
399, 24; 403, 8, 9, 12, 14, 15,
24; 404, 2, 6, 11, 14, 19, 23, 27,
30; 472, 13 ss.; 633; 640, 16;
641, 5, 14, 20, 21; 642, 2, 19;
643, 16, 22; 644, 14; 645, 5,
9, 15, 21; 646, 5, 25; 647, 4, 11,
16, 17, 22; 651, 15; — *ποτα-*
μῶν τεσσάρων 246, 26; — *προ-*
στάται οὐ πρωτοστάται 31, 5;
424, 9; — *πύρινος* 430, 19;
— *ξίγους* 10, 10; 112, 15; 113,
17; — *τέσσαρες* 246, 19; —
τετρακόσιοι 97, 6; 273, 11;
280, 15; 282, 30; 288, 6; —
τρεῖς 145, 6; — *τριακόσιοι*
246, 14; — *ὑπνον* 10, 12; 112,
18; 549, 6; 622, 3; — *φύλαξ*
199, 17; — *χαλάζης* 112, 21;
286, 10; — *χαρᾶς* 10, 22; 112,
20.

ἀγγοουρίου σπέρμα 493, 8; 598,
19; cf. *ἀγκούριον*.

ἀγγοουρόσπορος 638, 5:

ἀγέννητος βοῦς 32, 15; 635, 2;
— *ὀν ἐλάφιον* 447, 6; — *κεμάς*
634, 2; — *κύων* 86, 27; — *ὀν*
χαρτί(ον) 10, 17; 11, 21;
13, 9, 10; 14, 3; 18, 19, 27;
21, 13; 58, 7; 59, 32; 73, 33;
74, 6; 76, 21; 86, 27; 95, 8;
114, 16; 139, 33; 142, 3;
408, 5; 414, 2; 425, 12; 447, 6;
457, 10; 474, 10; 477, 10;
500, 19; 556, 2; 587, 5; 607, 1;
611, 13; 619, 16; 620, 21;
622, 18; 634, 8; 635, 2; 638, 2;
639, 6.

- ἀγελάδες ιβ' 120, 22; cf. βοῦς.
 ἀγελαῖα 527, 3 ap.
 ἀγίασμα ου ἀγιασμός 620, 18;
 — Θεοφανείων 43, 15; 50, 22;
 127, 32; 129, 3; 137, 11; 597,
 19, 620, 22; — Φώτων 49, 2;
 101, 1; — ἀγιάσματα ἀγιασ-
 μάτων 429, 11.
 ἀγιασμός μέγας 111, 21.
 ἄγιος 165, 23; 199, 1; 528, 2 ap.;
 538, 2 ap.; 576, 19; — ἅγιος
 ποθητός, ἀγαπητός 80, 16; —
 ἄγιων: δάκρυα 65, 12; — θανα-
 ματουργία 65, 16; — φωναί
 518, 23; — ἅγια τῶν ἄγιων
 27, 30; 30, 10; 420, 18; 423, 6;
 — ἅγια διαβάζειν 88, 14.
 ἀγιοκέρια τέσσαρα 64, 16, 22;
 cf. κερλον.
 ἀγκάθια 165, 31; 167, 1, 10; 179,
 7; cf. ἄκανθαι.
 ἀγκαλιάζειν 165, 29; 166, 38;
 181, 20.
 ἄγκιστρον 507, 5.
 ἀγκούριον 195, 15; cf. ἀγγούριον.
 ἀγκῶν 629, 1, 21.
 ἀγνεύειν, ἀγνίζειν 412, 17; 507,
 19 s. cf. προαγνίζειν, καθαρί-
 ζειν.
 ἀγνός, ἀγνῶς 81, 10; 469, 2;
 472, 11; 480, 26; 483, 17, 20;
 486, 7; 634, 8; cf. καθαρός.
 ἀγροοῦντός τινος 465, 3; 551, 12;
 552, 28; cf. γινώσκοντος, εἰ-
 δότος, ἠξεύροντος, θεωροῦντος.
 ἀγοράζειν, cf. πωλεῖν.
 ἄγρας ἐπιτυχία 554, 17, 19;
 cf. θήρα, κνηγᾶν.
 ἀγριόμηλον 165, 25.
 ἀγριομολόχης ρίζα 144, 12.
 ἀγριόσκυλος 365, 3.
 ἀγριόχοιρος 360, 22; 364, 12.
 ἀγρός 119, 5; — ἀγροὺς ἐμπυ-
 ρίζον δαιμόνιον 234, 10; cf.
 κάμπος, τόπος.
 ἀγρυνπία 549, 5; cf. ὕπνος.
 ἄγχος (?) 507, 21.
- Ἄδὰμ 239, 28; 252, 35; 258, 26;
 331, 30 s.; 549, 7.
 Ἄδαμαήλ, ἄγγ. 597, 21.
 Ἄδαμελων, ἄγγ. 599, 18.
 ἄδειαν διδόναι τοῖς δαίμοσι 590,
 24; cf. ἀπολογιάζειν, ἀπολύειν,
 σχολάζειν.
 ἀδελφή, 173, 23; — ἡ συγκοιτά-
 ζειν 528, 9.
 ἀδελφιῶν δύο αἶμα 88, 6 (corr.
 p. 652, 31).
 ἀδελφός 167, 22; 173, 23; 528, 1;
 — οὓς παραδιδόναι 273, 30;
 282, 10; — χωρίζειν 275, 33;
 283, 19.
 ἄδητοι Ἥλιος, Σελήνη, ἀστέρες
 612, 15 s.
 ἀδιάβατον ὀσπίτιον 32, 18; — ος
 τόπος 396, 12; 425, 22; cf. ἀπά-
 τητος.
 Ἄδιοῦθ, δαιμόνιον 235, 16.
 Ἄδονᾶν 237, 15.
 ἄδρασκελεῖν 140, 19; cf. διασκε-
 λεῖν.
 Ἄδρηήλ, πρωτόγονος ἄγγ. 474,
 17.
 Ἄδριέλ, πρωτότοκος ἄγγ. 408, 14.
 Ἄδωναέ, ἄγγ. 123, 23; 249, 16.
 Ἄδωναή, ἄγγ. 474, 24; 475, 19.
 Ἄδωναήλ, ἄγγ. 127, 12; 263, 15;
 474, 3.
 Ἄδωναῖ, Ἄδωναῖ, 11, 12; 13, 3;
 29, 22; 31, 8; 50, 3; 117, 26;
 248, 3; 258, 8; 407, 3, 23; 408,
 11, 26; 409, 7; 410, 6; 418,
 24; 419, 1; 422, 17; 425, 18;
 432, 17; 459, 24; 460, 5; 473,
 15; 474, 14, 24; 485, 24; 495,
 1 s., 11; 498, 8; 500, 4; 508,
 21; 509, 16; 585, 18; 605, 12;
 — ἄγγ. 237, 25.
 Ἄδωνιή, ἄγγ. 475, 2.
 αἰδαρος 514, 21; cf. αἰδοῦρι,
 γάδαρος, ὄνος.
 αἰζίων 444, 10.
 αἰτίτης λίθος 492, 15.
 αἰτοπρόσωπα δαιμόνια 236, 16.

- ἀετός 165, 22; 166, 11; 167, 2;
 188, 17; 381, 33; 513, 16, 18;
 527, 6 ap.; 622, 27; 639, 12; —
 «*Ἀετός ὑμιπέτης*» 600, 12; —
 ἀετοῦ *δσμή* 243, 4; — ἀετός,
 δαίμων 216, 13.
 Ἀζακίηλ, ἀρχ. 37, 5.
 Ἀζαρίας 31, 15; 424, 19.
 Ἀζέμησ ου Ἀτζέμησ 338, 7;
 347, 37; 348, 3; 351, 21, 27,
 38; 352, 7, 11.
 ἀηδών, ἀηδόνι 165, 27; 513, 17, 25.
 ἀήρ 78, 21; 119, 3; 193, 6; 420, 2;
 — ἀέρος: ἀγγ. 246, 13; — ἀε-
 ρων 217, 13; — δαιμόνιον
 215, 15; 224, 2; cf. ἐναέριον,
 et πετόμενα; — κατάστασις
 206, 5; — ἀέρων πετουμένων
 φόβος 119, 13.
 Ἀθάε, δαιμόνιον 234, 4.
 Ἀθανάσιος, ἄγιος 230, 23; 612, 13.
 Ἀθηήμ, ἀγγ. ἔπνον 549, 6.
 Ἀθηνᾶς ἱερόν 326, 4.
 Ἀθῆναι 331, 7.
 Ἀθηναῖοι ἀστρονόμοι 310, 21.
 ἀθυμοῦντα δαιμόνια 233, 11.
 ἀθύσματα 635, 12; cf. παιγνί-
 διον.
 αἰγοκέρον δέρμα 60, 16.
 Αἰλόκερος (Zod'aque) 402, 25;
 442, 24; 472, 1; 506, 22; 641,
 24; 642, 5, 13, 21, 22; 643,
 20; 644, 8; 645, 8, 18; 646, 2,
 14; 648, 8; 653, 18.
 Αἰγύπτιοι, Αἴγυπτος, 29, 30; 122,
 20; 127, 1; 229, 1, 13 s.; 240,
 5; 253, 35, 40; 256, 17; 261, 5;
 263, 7; 264, 4, 6, 7; 265, 16;
 300, 27; 306, 33; 323, 12; 347,
 28; 378, 25; 379, 33; 387
 (f. 51); 422, 25; 465, 18.
 Ἀιδης 112, 30; 146, 28; 254, 5;
 281, 1; 616, 3; — Ἀιδον: δαί-
 μονες 17, 14; 617, 22; — θεμέ-
 λια 113, 21; — πύλαι χαλκαῖ
 111, 15, 17; 259, 17; 552, 3,
 7.
 αἰδοῖα 625, 6, 9; 629, 5, 24. Cf.
 βέργα, διδύμια, κρυπτόν.
 ἀιδούρι θαλάσσιον 369, 16.
 Αἰθιοπία 323, 10; 367, 17; 377, 11;
 378, 32.
 Αἰκατερίνη, ἀγία 624, 7.
 αἰλούρον αἶμα 79, 23; — δέρμα
 590, 10; cf. γάτα, κάτα.
 αἶμα 85, 13; 172, 13; 195, 7;
 528, 12; 554, 13; — αἶμα ἴδιον
 67, 2, 10; 635, 20; — δακτυ-
 λιον μικροῦ 83, 22; — ῥινός
 67, 10; 79, 17; 92, 20 s.; 116,
 26; 145, 1; 166, 19; 181, 4;
 516, 24; 552, 22; 621, 7; 636,
 17; — ἀνθρώπινον 11, 15; 24, 3;
 40, 9; 82, 4; 405, 14; 417, 17;
 457, 9; 491, 2; 493, 9, 18;
 598, 20; 599, 9; — μετὰ αἵματος:
 βάπτειν σίδηρον 491, 2; — γρα-
 φειν 11, 15; 67, 2, 10; 79, 17;
 83, 22; 92, 21; 145, 10; 405, 14;
 457, 9; 474, 21; 475, 1, 6, 10;
 504, 20; 552, 23; 635, 20;
 636, 19; cf. βρότος; — αἵματα
 μιγνῆναι 76, 27; — αἶμα πῖνον
 δαιμ. 141, 24; 214, 32; 215, 34;
 553, 4; — ποτίζειν 82, 4;
 — τρυγᾶν 442, 13; — αἵματος
 μίασμα 493, 18; 599, 11; —
 αἶμα: ἀδελφῶν δύο 88, 6 (corr.
 652, 31); — ἀλεκτορίδος λευκῆς
 462, 7; 634, 16; — ἀσπάλακος
 483, 12; — βόειον 14, 19; 409, 19;
 475, 10; — γαλῆς 405, 13; —
 κουλούμπας 465, 13; — κτήνον
 ἡσφακτοῦ 82, 4; — λαγωῦ
 443, 27; — νυκτερίδας 25, 5;
 408, 21; 418, 11; 635, 13;
 — ὄρνιθος 76, 26; 195, 8 (cf.
 456, 6); — περιστερεᾶς 76, 21;
 79, 7; 81, 2; 409, 13; 443, 19;
 475, 6; 488, 14; 555, 12; 634, 7;
 — πετεινοῦ 76, 26; 505, 3;
 — πετεινοῦ ἀγρίου 443, 22;
 505, 13; — ποτικιοῦ 73, 32;
 — προβάτου 475, 11; — ἑομ-
 φαίας 474, 21, 27, 29; 475, 5;
 502, 22; — χελιδόνος 409, 5;

- 475, 1; — *χελώνης* 132, 12.
αἷμα δράκοντος (*κιννάβαρι* *ινδικόν*) 635, 1.
 «*αἵματος χύσις*» (*σχῆμα*) 109, 8.
αἱματεκχυσία 241, 16.
αἱματοχυσία 217, 22.
αἱμάτωσις 606, 12.
αἱμορραγία 485, 16; 486, 8 ss.
αἱμορροῖδες 486, 8.
αἶξ 371, 26; 484, 16; 523, 12; 528, 3 ap.; 563, 1; — *ἀγρία* 366, 15; — *μελάνη* 473, 9; — *αἰγὸς ξανθῆς καβαλλίνα* 114, 22; — *αἰγὸς κέρας* 473, 7; cf. *κατζίκιον*.
αἰτία πβ' 125, 27; 126, 21.
αἰτναῖος 366, 8.
αἰχμαλωτοὺς ξενιτεύειν 283, 20.
Αἰὼν Σαβῶθ 41, 8; cf. *Λέων*.
ἀκάθαρτον δαιμόνιον *οὐ πνεῦμα* 125, 4; 214, 6, 39; 216 ss.; 250, 16, 26, etc.
ἀκακία μέλαινα 482, 16.
Ἀκακίου ἀγίου ἐκκλησία 299, 7.
ἄκανθαι 527, 13 ap.; 528, 13; cf. *ἀγκάθια*.
ἀκατούρητος 113, 8.
ἀκέφαλος ἄνθρωπος 486, 1; — *δαίμων* 234, 25; — *οὐ πνεῦμα* 490, 1.
ἀκίνητος Θεός 242, 15.
ἄκμων χαλκῆος 625, 13.
ἀκολουθεῖν ἀναγκάζειν *τινά* 138, 10.
ἀκολουθία μεταξαρτίου 127, 20.
Ἀκριβηάγγελ, ἄγγ. 508, 8.
Ἀκριχὴλ δυνατός 508, 30.
ἀκρόασις 200, 19.
ἀκτουάριος 515, 24.
ἄκτυπος τόπος 44, 17.
ἄλαλος 528, 6; — *ἄλαλος δαίμων* 122, 25; 127, 6; 241, 7; 243, 7; 247, 37; 253, 11; 263, 12; — *ἄλαλον* *οὐ ἀλαλήτι* 40, 13; 51, 12; 430, 7; 460, 18; 496, 1; 504, 5; 552, 15; cf. *ἀσύντυχον, ὀμιλεῖν, χαιρετίζειν*.
Ἀλάμ θεός 576, 13.
ἄλας (*ἄλις*) 165, 34; 166, 3; 467, 14.
ἄλεθρον (= *ἄροτρον*) 493, 11; cf. *ἀλέτριον*.
ἀλείφειν 3^ο, 22, 24; 57, 9; 85, 10, 13; 137, 12; 147, 16; 195, 7; 444, 21, 30; 445, 1; 577, 4; 580, 5; 592, 14; 614, 31; 625, 5, 9; 635, 23; cf. *χρίειν*.
ἀλεκτορίδος λευκῆς αἷμα 462, 7; — *πετρὸν* 462, 6; cf. *ὄρνυθα*.
ἀλέκτωρ, ἀλεκτρονίων 167, 7; 373, 24; 528, 3, 1 ap.; — *ἀλέκτορος ἀσπίλον λευκῆς αἷμα* 634, 16; — *ἀλέκτορος φωνή* 121, 31; 417, 4; 450, 21; 458, 12; cf. *πετεινός*.
ἀλεκτοροφωνίας δαιμόνιον 245, 27.
Ἀλεξάνδρεια 323, 8.
Ἀλέξανδρος βασιλεύς Μακ. 467, 17; 601, 2; 613, 5.
ἀλεπούς: cf. *ἀλόπηξ*.
ἀλέτριον 599, 4; cf. *ἄλεθρον*.
ἀλεῦριν 74, 2; — *μονόπανδρον* (*) *οὐ ἀπὸ μονόπανδρον*, 449, 12.
ἄλετρον 527, 19.
ἀληθής, ἀληθινός (= *efficace*) 13, 19; 14, 15; 15, 16; 409, 3, 9; 410, 16; 474, 7, 28.
Ἀληξτέφας δαιμ. 234, 8.
**Ἀλης* 338, 6; 347, 21, 35; 348, 4, 9, 19.
ἀλησβερέση 146, 1.
ἀλιεύειν 506, 16, 32; 647, 24.
ἀλιεύς 509, 19; 647, 24 ss.
**Ἀλισβίς* 325, 18.
ἀλισφακίας στέφανος 555, 24.
**Ἀλκαχράκ, ἄγγ.* 508, 7.
**Ἀλληλινέλ, ἄγγ.* 42, 3.
**Ἀλληλούια* 15, 12; 410, 11; 475, 24.
ἀλλόμενα μέλη 628, 8, 10; cf. *παλμομαντεία*.
ἀλλόφυλος 193, 24.
**Ἀλμεήλ, ἄγγ.* 431, 7.
ἀλμυρά 187, 19; cf. *ἀρμυρά*.

- ἄλογον 145, 22; 165, 13 ss.; 166, 23, 30; 167, 14; 175, 18; 527, 4, 5, ap.; 528, 5 ap.; — ἄλογον: δέρμα 60, 16; — πέταλον 73, 28; — πόδες 600, 9 ss.; — ἄλογον θαλάσσιον 369, 16. Cf. ἵππος.
- ἄλοη (ἄλόης) 48, 9; 61, 3; 405, 1; — ἡπατίτις 482, 15; — ξανθός 622, 13; — ἄλόης ξύλον 81, 3; cf. ξυλαλόη.
- ἄλοπη: cf. ἀλώπηξ.
- ἀλουχίδος ἀγάπη 642, 10 ss.; 645, 17; — ἐγκράτεια 647, 18. Cf. γυνή.
- ἀλοχόν, βότανον 481, 6.
- ἄλσος 239, 1; 417, 1; 419, 17; cf. δάσος.
- ἄλφα 267, 22 ss. — πέντε ἄλφαι 593, 5; 594, 19; 624, 16; cf. πεντάλφα.
- Ἄλφα καὶ ω (Θεός) 26, 12, 28; 35, 10; 36, 9; 45, 28; 46, 8; 51, 28; 52, 10; 61, 28; 418, 26; 419, 13; 427, 29; 428, 25; 460, 6; 495, 11; 498, 6; 500, 5; 585, 17; cf. 55, 17.
- ἀλφάβητος (ἢ ΑΒ) 634, 7, 15; 635, 2, 10; — φιλιτή 613, n. 1; — (secrets) 93; 446; 503; 572; 613; 631; 634 ss.; — Σολομῶντος 636, (f. 370).
- ἀλφαιωνία 458, 19; 485, 8; 598, 6; cf. παιωνία.
- ἀλώνιον 119, 7.
- ἀλώπηξ, ἀλωποῦ, ἀλουπή, ἀλεποῦ 187, 23; 528, 1 ap.; 563, 19; — ἀλώπεκος: δέρμα 635, 8; — καρδία 66, 22; — χολή 457, 18.
- ἀλωπεκία 481, 9.
- Ἄμαλῆκ, ἄγγ. 127, 14.
- ἄμαξα, ἀμάξι 166, 31; 535, 21; cf. ἄρμα.
- Ἄμαξα 233, 31; 244, 10.
- ἀμαρτάνειν με πόρνην 169, 25.
- ἀμαρτίας φάρμακον δαιμόνιον 238, 26.
- ἀμασχάλη 153, 33; cf. μασχάλη.
- Ἄματζίέλ, ἄγγ. 42, 4.
- ἀμβλυωπία 482, 19.
- ἄμεινον (= οὐ μένων) 77, 13.
- Ἄμελονήλ, ἄγγ. 99, 18.
- ἀμεταλάβαστος 120, 12.
- ἀμήλωτος 54, 25 ap.
- ἄμμος 128, 5; 129, 13; 166, 5; cf. ψάμμος.
- ἄμνός 100, 9; cf. ἄρην, ἄρνιον.
- ἄμορφον δαιμόνιον 236, 15; 248 1; 263, 13.
- ἄμουλα, ἄμπουλα 43, 17 ap.; 50, 21, 26; 51, 3, 13; 434, 9; 471, 18; 592, 1, 13; — διάλεξις, 592, 1; — καινούργια 49, 1, 6.
- ἄμπαριν 89, 26.
- Ἄμπελεῖς, Ἄμπελής 338, 7 ss., 11; 347, 4; 348, 3 s., 18; 349, 42.
- Ἄμπελη 347, 13.
- ἀμπέλι(ον), ἄμπελος 167, 4, 12, 13, 16; 178, 16; 515, 19; 528, 16; — λευκή 481, 4; — ἀμπέλων: ἀποτέλεσμα 602, 24; — εὐχή 601, 12.
- Ἄμπεπήλ 333, 21; 334, 19 ss.
- Ἄμπονάζερ 350, 5 ss.
- Ἄμπονκουρέεσι 333, 18; 334, 3; 341, 13; 345, 36, 40; 346, 1, 26.
- Ἄμπουμπέκηρ 338, 5; 343, 16; 345, 34; 347, 17 ss.
- Ἄμπουτζέχηλ 334, 1, 5 ss.
- ἀμύγδαλα 47, 5.
- ἄμφοδον 239, 6; cf. τριόδιον.
- ἄμωμον 508, 5.
- ἀμώνω: cf. ὀμνύω.
- ἀναβολήν (?) πίνειν 506, 14, 21.
- ἀναβριάρινον (?) 618, 20, 27.
- ἀναγαρραρίζειν 506, 14, 21.
- ἀναθέτειν δαίμονας 35, 7, 23; 427, 26; 428, 11.
- ἀναθυμιάσις ἀτροῦ 508, 16, 25, 32.
- ἀναιδιῆ πνεύματα 240, 11; 250 ss.
- ἀναλύνειν εἰκόνα κηροῦ 642, 8; cf. 461, 26; 501, 24.
- Ἄνανιάς 31, 14; 424, 19.
- ἄνακτος βοήθεια 634, 1,

- ἀναξιέλδρια (?) 413, 1.
 ἀναπνοή 630, 14.
 ἀνάποδα καβαλλικεύειν 173, 10.
 ἀναποδογράφειν, ἀνάποδα γράφειν 12, 3; 67, 7; 136, 3; 615, 14; 626, 4; cf. ἀνάστροφα, ἀντιστρόφως, ἔμπρὸς ὀπίσω, ἐξαναστροφή.
 Ἀνάργυροι, ἄγιοι 91, 9; 139, 22.
 Ἀναστασία, ἀγία φαρμακολυτρία 97, 17; 122, 10; 624, 6.
 Ἀναστάσιος, βασιλεύς 329, 30.
 ἀνάστασις νεκρῶν 527, 10 ap.
 Ἀνάστασις, ἀγία (ἐκκλησία) 299, 15; 300, 11.
 Ἀναστάσεως ἡμέρα 287, 14.
 ἀναστενάζειν 167, 8.
 ἀνάστροφα γράφειν 11, 3.
 ἀνατολή, ἀνατολισ 33, 12; 232, 38; 245, 21; 273, 8; 278, 4; 426, 16; 493, 23; — κατὰ ἀνατολὰς ὄρᾶν, ἴστασθαι, λέγειν 25, 9; 61, 16; 68, 10; 204, 13; 418, 18; 480, 14; 525, 8; 585, 12; 588, 22; 595, 8; — ἀνατολῆς δαίμονες 99, 28; — πνεύματα 33, 13; 426, 17; — στοιχεῖα 92, 18; cf. τρεμμοντάνα.
 ἀνατρέχειν ποταμόν 410, 22.
 ἀνάτριχα ποταμοῦ 476, 3; 504, 4; — ὑπάγειν 15, 21.
 ἀναχωρίζειν δαίμονας 244, 25.
 Ἀνδραγή, ἄγγ. 67, 25.
 Ἀνδρέας πρωτόκλητος 323, 2.
 ἀνδρία 398, 8; 470, 10; 650, 14.
 ἀνδριάς 527, 7.
 ἀνδρογόνον ἀγάπη, μῖσος, δεῖν, λύειν v. ces mots; — ἀνδρόγυνα χωρίζειν 283, 19.
 ἀνεμοκατεβαίνειν (?) 448, 15, 21.
 ἄνεμος 27, 29; 45, 19; 51, 7; 220, 35; 580, 33; — ἀν. κρούων 504, 15; — ἀν. δαίμων 247, 6; — ἀνέμων, : ἄγγελος 65, 5; — ἄρχοντες 603, 18.
 ἀνεμόστροφος δαίμων 247, 6.
 «Ἀνεμοφθόρος» 600, 10.
 ἀνεπιθυριάριον (?) 618, 19, 27.
 Ἀνεράδα βασίλισσα 460, 17 ss.; 467, 2.
 ἄνηθον 94, 27; 132, 29; 457, 18.
 ἄνηρ (κατ' ὄναρ) 193, 21; — ἄνδρα φιλεῖν 528, 10.
 ἀνήφορος 166, 25.
 ἄνθη 167, 3.
 ἀνθότυρος 520, 27.
 ἀνθρακες, ἀνθρακιά 417, 12; 461, 20 ss.; 501, 18 ss.; 519, 28; 598, 9; — κυπαρίσσινοι 504, 21; 508, 3; — πεύκινοι 504, 21. Cf. κάρβοννα.
 ἀνθρωπίνη μορφή, πρόσοψις, ἀνθρώπινον εἶδος δαιμόνων 27, 7; 28, 1; 29, 5; 35, 21; 419, 27; 420, 20; 421, 29; 428, 9; cf. 480, 22; 596, 8.
 ἀνθρωπόμορφα δαιμόνια 236, 15.
 ἀνθρωπομόρφου (= μανδραγόρου) γάλα 462, 3. Cf. μανδραγόρα.
 ἀνθρωπόπνευμα 64, 26.
 ἀνθρωπος ὄρθιος γυμνός (graveure) 481, 12; — περιεσφιγμένος πτεροῦ ἔχων καὶ ἀκέφαλος (id.), 486, 1; — ῥάβδον κατέχων (id.) 492, 16.
 Ἄννα 116, 18.
 Ἄννα χήρα 301, 29.
 Ἄννας γραμματεὺς 265, 35.
 Ἀνόμοιοι 316, 19.
 ἄντζα 629, 29.
 ἀντιδιάβασμα (?) 439, 9.
 ἀντιδικῶν (κατ') 88, 12; 143, 1; 639, 6 ss.; cf. ἐχθρός.
 ἀντίδωρον 527, 3 ap.; cf. εὐλογία, προσφορά, ὕψωμα.
 ἀντιθέσιμον δαιμόνιον 127, 7.
 ἀντικείμενος (= διάβολος) 242, 24; 243, 11; 255, 14; 256, 12.
 ἀντικέφαλος 630, 12.
 ἀντίμαγον 120, 10, 14.
 ἀντιμήσιον 83, 4.
 Ἀντιόχεια 300, 27; 323, 14.

- Ἄντιοχος ἐθνοῦχος 302, 3 ss.
 ἀντιπροσωπίδιν (?) 548, 19.
 ἀντιστρόφως γράφειν 447, 4; cf.
 ἀναποδογράφειν.
 ἀντίχειρ δεξιῶς 634, 12.
 Ἄντιχριστος 337, 26; 341, 36;
 352 ss.
 Ἄντωνιος 615, 22.
 ἄνυδροι τόποι 119, 18; 239, 1;
 252, 25; 257, 15.
 ἀνυπόδητος 527, 18; 529, 25; cf.
 ξυπόλυτος.
 ἀνυπόστροφον 40, 13; 430, 8;
 496, 2; cf. ὀπίσω κνιτάζειν.
 ἀνυφαντάκις 570, 1.
 ἀνώφλιον 115, 16.
 ἀξαγόρευστος 120, 12.
 ἄξαιμον ποδίου γυναικὸς παίρνειν
 653, 9. Cf. ἡλικία.
 ἀξιολάρινον (?) 618, 20.
 ἀξίωμα αἰτεῖν 398, 28; cf. ὀφφίκιον.
 Ἄπαγμα (ἦ), δαιμόνιον, 576, 21.
 Ἄπαέλ, ἄγγ. 42, 9.
 ἀπαλεύειν 167, 15.
 ἀπάντημα 248, 1; 263, 12; — ἀπαν-
 τήματος μαγεῖται 125, 21. Cf.
 συναπάντημα.
 ἀπαξ, δαιμόνιον 122, 26; 248, 2;
 263, 13; cf. ἐνελέπαξ.
 ἀπαρεμφάντως περιπατεῖν 472, 9;
 cf. ἀφανότης, θεωρεῖσθαι.
 Ἄπάτη (ἦ), δαιμόνιον 234, 13.
 ἀπάτητος πηλὸς 410, 23; — τόπος
 23, 11; 417, 3; cf. ἀδιάβατος.
 ἀπελατίκιον 521, 15, 17.
 ἀπελαύνειν δαίμονας 258, 10.
 « ἀπέξω (αἰ) », δαίμονες (?) 591, 7.
 ἀπέρατος τόπος 396, 12.
 ἀπερίσκοπος τόπος 425, 22.
 « ἀπέστειλεν βασιλεὺς » κτλ. (formule)
 100, 29; 112, 1; 116, 24; 147, 10;
 612, 18.
 ἀπετάν 166, 26 ss.; 167, 19 s. cf.
 ἴτασθαι, πετάν.
 ἀπέχειν, ἀπέχσθαι, ἀποχή αἰσχροῦ
 603, 19; — ἀπό γυναικὸς 18, 9;
 146, 33; 191, 25; 193, 19; 425, 2;
- ἀπὸ ξένας γυναικας 201, 15; —
 ζωοθυσίας 507, 20; — ἰχθύος
 18, 10; 425, 3; — κακῶν 412,
 15, 19; — κρέατος 18, 10; 425, 3;
 477, 16; — κρέατος δείου 486,
 7; 493, 5; — νεροῦ 195, 12; — οἴ-
 νου, v. οἶνος. Cf. νηστεία, νησ-
 τεύειν, τρώγειν, πίνειν.
 ἀπήγωνον 51, 10; cf. πήγανον.
 ἀπίδια 515, 16; 527, 11 αρ.
 ἀπόβαλμα 75, 13.
 ἀποβλήσεις ποιοῦν δαιμόνιον 243,
 3.
 ἀποδέματος μάγια 125, 21.
 ἀποδεμένος ἄνθρωπος 136, 17; cf.
 δεῖν.
 ἀποδημία 143, 8; 454, 12, 15.
 ἀποθαμμένος 166, 1, 12, 21; 167, 22;
 194, 5; — ἀποθαμμένον: κόκκα-
 λον 136, 18; 140, 13, 20; χῶμα
 456, 18.
 ἀποκάλυψις 116, 28; 327, 30; —
 Ἰωάννου 336, 5; 337, 31, 38; 341,
 38; 345, 9 etc.; — Μαρίας 272,
 1; 280, 5 ss.; 288, 17 ss.; —
 Μωσθέως 65, 3; 429, 10; — προ-
 φητῶν 424, 18.
 ἀποκεφαλίζειν, ἀποκεφαλισμός 167,
 23; 527, 12.
 ἀπόκρηφα μανθάνειν 148, 21; cf.
 μυστήρια.
 Ἀπολλινάριος Λαοδικεὺς 314, 10.
 ἀπολλύμενον πρᾶγμα 451, 12; cf.
 χαμένον.
 Ἀπολλύων 353, 34.
 Ἀπόλλων 328, 29 ss.; 329, 27, 39;
 468, 4; — Φοῖβος 326, 18; 330,
 23; — Ἀπόλλωνος: Ἡλίου ναός
 301, 5; — ἱερόν 326, 19.
 Ἀπολλώνιος 495, 4; 507, 18; 509,
 17.
 ἀπολογιάζειν δαίμονας, ἀπολογίασις,
 ἀπολογίασμα 41, 19; 43, 7; 46,
 19; 50, 16; 51, 4; 52, 28, 30; 56,
 11; 432, 10; 578, 23. Cf. ἄδεια,
 ἀπολύειν, εὐχαριστεῖν, σχολάζειν,
 ἀπολύειν δαίμονας, ἀπόλυμα, ἀπό-

- λυσις 36, 24; 40, 1; 46, 18. cf.
 ἀπολογιάζειν.
 ἀπολυτικόν 622, 14.
 ἄπονος 167, 18.
 ἀποπνίγειν ἀσπάλακα 484, 7.
 ἀποστατικὸς παπᾶς 584, 20 (corr.).
 ἀποστολή μεγάλων ἀνθρώπων 639, 2.
 Ἀπόστολοι ἰβ' 62, 13; 83, 16;
 89, 18; 119, 25; 120, 8; 611, 21; —
 Ἀποστόλων : ἐπιστολή 288, 26; —
 κορυφαί 99, 20.
 ἀποστόλους ἐκπέμπειν 506, 22.
 ἀποσφραγίζειν δαίμονας 423, 12;
 cf. βουλλῶνεν, σφραγίζειν.
 ἀποτελεῖν, ἀποτελεῖσθαι 601, 14,
 18; 603, 15
 ἀποτελεσμα 465, 5; 478, 1; 481, 1;
 602, 11, 24; 603, 21; 640, 9;
 641, 22; 642, 4, 9, 16; 643, 1, 7,
 13, 18; 644, 10, 15, 22; 648, 10.
 ἀποτελεσματικὴ 640, 10; — πραγ-
 ματεία 397, 1, 5; — ἀποτελεσμα-
 τικόν 466, 1.
 «ἀποτυχία καὶ θλίψις» (σχῆμα) 108,
 2; 558, 27.
 ἀποχύσεως νερόν 652, 27.
 ἄπτειν λύχνον 614, 32.
 Ἀπτουλλάς 334, 1, 6 ss.
 Ἀραβες, Ἀραβία 220, 13, 29; 221,
 1; 322, 7; 323, 17; 356, 6;
 376, 24, 30; 378, 27; 485, 17.
 ἀραβική, ἀραβικὴ γλῶσσα 344, 22;
 481, 6; 482, 8.
 ἀράδες μετώπου 152, 3.
 Ἀραήλ, ἄγγ. 237, 10.
 ἀράπης 175, 34, 36; 214, 30; 215,
 7, 38.
 Ἀραχαήλ, ἄγγ. 249, 16.
 ἀράχνη 562, 12.
 Ἀργαρονήλ, ἄγγ. 508, 7.
 ἀργὰ περιπατεῖν 165, 30; 166, 37;
 527, 12 ap.
 ἀργαστήριον 146, 2, 7; — ἀνοίγειν
 438, 33; 439, 13; cf. ἐργαστήριον.
 ἀργέντο σουλιμάω 443, 22.
 ἀργός 165, 8; 175, 35.
 ἀργυρίον νόμισμα 490, 12; 496, 6;
 — πληθυσμός 402, 20; 471, 28;
 617, 9.
 ἀργυρος 479, 9, 13; — ἀργύρου ἐί-
 νισμα 490, 12; — «λευκὸς ἀργυρὸς»
 (σχῆμα) 109, 18; 390, 10; 560,
 5. Cf. ἀσήμι.
 ἀργυρᾶ βούλλα 224, 13; 226, 20;
 — ἀργυροῦν δακτυλίδιον 171, 36;
 530, 1; 552, 14; — πέταλον 447, 2;
 — σκεῦος 527, 4; — γερονένας
 527, 1; — ἀργυρᾶ (πράγματα)
 181, 21.
 Ἀρειανός 299, 12, 14, 16; 300, 4;
 352, 22.
 Ἀρειος 313, 1 ss.; 316, 5.
 ἀρέσκεσθαι (εἰς τὸ) 644, 1; 646,
 18; cf. εὐδοκία.
 ἄρην 206, 8; 527, 9; cf. ἀρτιον, ἀμ-
 νός.
 Ἀρης 70, 13; 152, 7; 331, 10, 28;
 393, 4, 6, 12; 398, 11, 17; 399,
 15; 404, 12; 405, 12; 435, 32;
 438 ss.; 443, 10; 470, 14; 472, 22;
 507, 6; 633, 9; 642, 14; 650, 17; —
 Ἀρεως : ἄγγελοι 70, 13; 404, 12;
 435, 32; 472, 22; 633, 9; 641, 21;
 646, 5; — δαίμονες 70, 13; 404,
 12; 435, 32; 472, 22; 633, 9; —
 ἡμέρα v. τρίτη; — θυμιάματα
 405, 12; — μελάνι 443, 10; —
 σημεῖα 642, 14; — σφραγίς 415,
 15; — χαρακτηριστες 405, 15;
 646, 5; 648, 6; — ὄρα 401, 22;
 402, 3, 26; 438, 33; 439, 9, 15,
 19, 26; 440, 4, 7, 11, 17, 21;
 441, 1, 7, 12, 25; 471, 12; 472, 2;
 609, 8; 616, 24; 645, 7; 646, 2;
 648, 2; 650, 17.
 ἀρθρεῖτις 492, 2, 12, 15.
 ἀρίδα 202, 10.
 ἀριθμοὶ : τεσσαράκοντα ὀκτώ 155
 ss.; — τριάκοντα 573, 6; — τριά-
 κοντα ἕξ 572, 10 ss.
 ἀριστολογία 443, 7.
 Ἀριστοτέλης 152, 15; 330, 35;
 331, 11; 332, 12; 462, 12; 601, 1;

- Ἀριστοτέλους βούλλα 60, 10; 104, 9.
- ἄρκτος, ἄρκος, ἀρκουῖδα 166, 8; 187, 26; 360, 8; 384, 4; 527, 11 ap.; 528, 15, 7 ap.; 563, 24; — ἄρκον στέαρ 492, 10.
- Ἄρκτος 232, 38; 245, 21; 589, 4; 612, 3; — Ἄρκτον: δαίμονες 100, 1; 120, 5; — ἐναντίωμα 620 26; — στοιχεῖα 92, 18. cf. Βορ-
ραῖς.
- ἀρμάδα 101, 12; 460, 15, 26.
- ἄρματα, ἄρματα 166, 17, 34; 179, 37; 527, 9 ss. ap.; 528, 6 ap.; 528, 11; — ἄρματων δεῖν, λύειν 652, 38; 653, 3; 1; cf. ὄπλα.
- ἄρμα 527, 8 ap.; — ἄρματα πύρινα οὐρανοῦ 618, 1. cf. ἄμαξα.
- Ἀρμενία 323, 6, 13.
- ἀρμένιος βῶλος 405, 18.
- ἀρμονία τξέ' σώματος 246, 16; 249, 23; — ἀρμονίαν φαίνεσθαι ποιοῦν δαιμόνιον 247, 10.
- ἀρμόι τ' σώματος 97, 30; — τξέ 90, 16.
- ἀρμοπονίας δαιμόνιον 245, 26; cf. 119, 15.
- ἀρμόσεις τξέ' ἀνθρώπου 429, 15.
- ἀρμυρά 193, 3; cf. ἄλμυρά.
- ἀρνίον 14, 8; 165, 6, 7; 166, 6; 186, 1; 473, 28; 474, 10; 523, 15. Cf. ἀμνός, ἄρην.
- ἀρνοαριμπιτέτα (?) 443, 12.
- ἀρνούμενοι Χριστόν (οἱ) 279, 12.
- ἀρραβῶνες 506, 1, 20.
- ἄρρει συνδοιάσαι 527, 7 ap.
- ἀρρωστία 48, 30; 166, 4, 16; 167, 9; 452, 13; 528, 5; 572, 8; 573, 5, 12. Cf. ἀσθένεια, νόσος.
- ἀρσενικόν δαιμόνιον 126, 13; — πνεῦμα 249, 14.
- ἀρσενοκοῖται (οἱ) 277, 23; 284, 27.
- ἀρσιλπέντι 32, 22; 47, 8; 48, 9.
- Ἄρτεμις 242, 27; 246, 4; 334, 2.
- ἀρτεμισία μονόκλωνος 484, 9.
- ἄρτος 165, 3; 178, 19; 467, 1; 507, 21; 550, 21; 551, 2, 5; 553, 17 s.; 609, 16 s.; 610, 10; — ἄρτοι ε' κριθῖνοι 590, 16; — ἄρτος καθαρός 513, 1, 6; — κηβαρός, κηβαρός 513, 2, 7; 518, 9; — κονλίκιος 518, 7, 10. Cf. ψωμί.
- Ἄρτοσαήλ, δαιμόνιον 236, 27.
- Ἄρφαγγιήλ, ἀγγ. 249, 18.
- ἀρχάγγελοι 37, 3; 55, 14; 92, 17; 123, 12, 15, 17, 25, 34; 125, 19, 30; 127, 12; 229, 18; 231, 27; 244, 33; 246, 37; 247, 5; 249, 21; 419, 20; 503, 24; 619, 26; 623, 2.
- Ἄρχαί (ἄγγελοι) 37, 3; 118, 28; 243, 13; 246, 37; 419, 20.
- ἀρχή και τέλος (Θεός) 26, 12, 28; 35, 10; 36, 9; 45, 28; 50, 10; 51, 28; 61, 28; 327, 37; 418, 27; 419, 13; 460, 6; 498, 6; 585, 17.
- « Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος » κ. τ. λ. 89, 2; 93, 12; 98, 16; 117, 10; 122, 17; 130, 25; 622, 11.
- ἀρχηγοὶ δ' δαιμόνων 98, 29.
- ἀρχηγίας ποιῆσαι 439, 26.
- ἀρχιδιάκονος 276, 34.
- ἀρχιερεὺς 519, 4, 6.
- ἀρχιζώστη 481, 5.
- ἀρχίθρονοι 27, 1.
- ἀρχιστράτηγοι ἀγγέλων 622, 2.
- ἄρχοντες 58, 11; 89, 27; — ἀνελεήμονες 277, 28; 284, 30; — ἄρχοντες (πλανητῶν ?) 603, 18; — ἄρχοντες 99, 1; — δαιμόνων 233, 19; 234, 4; 244, 12; 433, 26, 31; 590, 18; 594, 11; — δώδεκα τῆς κολάσεως 53, 20; — ἑβδομήκοντα δύο τῶν δ. 17, 12; — « πύργων » 603, 18; — τεσσαράκοντα (τέσσαρες ?) τῆς κολάσεως 17, 15. Cf. ἀθένης, βασιλεύς, προστάται, πρωτόθρονοι.
- ἀσβέστης, ἄσβεστος 13, 20; 14, 17; 408, 2, 18; 474, 19.
- ἀσεβεῖς (οἱ) 284, 32.
- ἀσῆμι 84, 6; cf. ἀργυρος.
- ἀσθένεια 42, 12; 142, 17; 431, 23;

- 591, 3; — ἀσθένεια *οβ'* 118, 35.
 Cf. ἀρρωστία, νόσος.
 Ἀσία 323, 4; 589, 3.
 ἀσκέπαστος 496, 4.
 Ἀσμεδαί, Ἀσμοδαί, Ἀμοσδαέ, Ἀσ-
 μόδιος δαιμόνιον 27, 10; 28, 25, 29,
 35; 31, 21; 34, 2; 92, 22 ss.; 233,
 30; 244, 9; 419, 30; 421, 13,
 18, 23; 426, 28.
 ἀσπάλαξ 483, 11 ss.; — ἀσπάλακος
 προγνωστικόν 483, 11.
 ἀσπασμούς ποιούν ἐν βαλανείῳ δαι-
 μόνιον 238, 3.
 ἀσπίς 361, 20; 562, 1; 570, 27.
 ἀσπράγγελος 49, 14; 50, 28.
 ἄσπρον 40, 14; 166, 7; cf. ἀργύριον.
 Ἀσσυρίων βασιλεὺς 220, 13, 29;
 221, 1.
 Ἀσταρόθ, Ἀσταράθ, Ἀσταρότ,
 Ἀσθόροτ, Ἀσταθορ, 17, 16 (ἄρχων
 τῆς κολάσεως); 28, 34; 31, 21;
 34, 11; 92, 23 ss.; 421, 22; 427,
 6; 461, 11, 24; 501, 9, 21.
 ἄσταχυς 528, 4 ap.
 ἀστέρα (*colique*) 119, 15; 141, 22 ss.;
 234, 8 ap.; 553, 1.
 ἀστήρ 119, 2; 142, 18; 165, 5, 10;
 166, 10; 242, 18, 20; 327, 32;
 328, 4, 8, 13, 20; 505, 4; 508, 26;
 — ἀστέρως ὀρκισμός 508, 18 ss.
 Cf. ἄστρον.
 ἀστραγάλιν 628, 6.
 ἀστραπή 123, 34; 167, 6; 192, 25;
 234, 27; 508, 15, 25 s., 32; 525,
 17; — ἀστραπῆς ἄγγελος 10, 25;
 127, 14; 246, 13. Cf. ἀστροπελέκι.
 ἄστρον 90, 12; 94, 28; 121, 5; 128,
 5; 148, 2; 203, 33; 528, 8; 653, 2;
 — ἀπλανές 508, 16; — ἐσπέριον
 233, 21; — (κομήτης) 353, 29; —
 πρῶτον 16, 19 ss.; 80, 10;
 581, 16; 611, 17 ss.; 612, 4; 618, 5,
 15; — εἰς ἄστρον βαλεῖν 82, 13;
 — ἄστρον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν 121,
 5; — παραιδόνα ἐαυτὸν εἰς ἄσ-
 τρον 17, 7; cf. ἀστήρ, ἀστρονομεί-
 σθαι, ἀστρονομεῖσθαι 612, 26.
 ἀστρονομία 341, 17.
 ἀστρονόμοι 310, 23.
 ἀστροπελέκι 166, 32; cf. ἀστραπή.
 ἀσυλληψία 597, 12; cf. ἀτεκνία,
 συλλαμβάνειν.
 ἀσύμορφον δαιμόνιον 122, 26; 248,
 2; 263, 13.
 ἀσύντηχον 49, 1; 91, 7; 430, 7;
 ἄλαλος, θεωροῦντος.
 ἄσφαλτος 230, 14; 598, 9.
 ἀσφοδέλον ῥίζα 24, 3; 406, 4;
 417, 17.
 ἀσώματα σεσωματωμένα ἰδεῖν 18, 7;
 424, 27; cf. 35, 21; 233, 25; 428, 9.
 ἀτεκνία 66, 13; 85, 7; cf. ἀσυλληψία,
 συλλαμβάνειν.
 Ἀτζέμης: cf. Ἀζέμης.
 ἀτζίγγανοι 528, 4 ap.
 Ἄτταλος, βασιλεὺς Μακεδονίας 325,
 11.
 αὐγία 445, 4.
 αὐγόν 165, 32; 166, 35; — πρωτό-
 τοκον 581, 2 p.; — αὐγοῦ: ἄσ-
 προν 67, 12; 79, 17; κρόκος 79,
 18. Cf. ὠόν.
 Αὐγούστον πρώτη 600, 2.
 αὐθέντης, ἀφέντης 58, 17; 89, 27;
 452, 22; 453, 20; 605, 13; — δαι-
 μόνων 29, 13; 44, 11; 87, 22;
 422, 5. Cf. ἄρχων.
 αὐλάκι (χῶμα ἀπὸ) 147, 29 s.
 αὐλή 119, 7.
 αὐλός 528, 5 ap.
 Αὐρηλιανός, βασιλεὺς 301, 7.
 αὐτίον 153, 22; cf. οὖς, ὠτίον.
 αὐτοκράτωρ 519, 7.
 αὐχὴν 627, 9; cf. τράχηλος.
 ἀφανότης 81, 15; 396, 10, 14, 21;
 403, 4; 472, 9; 487, 9; cf. ἀπαρεμ-
 φάντως, θεωρεῖσθαι.
 ἀφεδρών 629, 5, 25.
 ἄφθορον βρέφος 480, 13; — παιδίον
 504, 2; 595, 9; cf. παρθένος.
 ἀφικραζόμεναι γυναῖκες κ.τ.λ. 274,
 14; 282, 25.
 ἀφορίζειν 63, 16; 232, 33; 245, 17.

ἀφορισμός 130, 6, 18.
 ἀφορισμός 232, 22; 250, 24; — τῶν
 βεργίων 585, 16, 20; cf. ἐξορκισ-
 μός, ὄρκισμός.
 Ἀφρικὴ 323, 11.
 ἀφροδίσα 85, 9.
 ἀφροδιαιζειν 442, 13.
 Ἀφροδίτη (οὐδ' Ἀφροδίτης), θεά 94,
 12; 466, 3 ss.; 468, 2; 545, 4 ap.;
 607, 18; — πλανήτης 72, 1;
 152, 8; 334, 2; 356, 8; 399, 7, 14;
 404, 24; 405, 16; 437, 24; 438 ss.;
 443, 18; 470, 20; 472, 28; 633, 17;
 642, 7, 14, 22; 643, 4; 644, 19;
 651, 4; — ἐν δυνάμει 504, 18; — ἐν
 Ἰχθύσι 456, 2, 24; — ὠροσκο-
 ποῦσα Σελήνη 465, 8; — ἡς: ἀγ-
 γελοι 72, 1; 404, 24; 437, 24;
 472, 28; 633, 17; 641, 20; 642, 2,
 19; 643, 16; 645, 21; 647, 11; —
 δαίμονες 72, 1; 404, 25; 437, 24;
 472, 29; 633, 18; — ἡμέρα, γ. πα-
 ρασκευή; — θυμιάματα 405, 16;
 — μελάνι 443, 18; — σημεῖα 641,
 19; 642, 2, 23; — χαρακτῆρες 642,
 18; 643, 3; 645, 20; 646, 17; 647,
 10; — ὥρα 401, 16; 402, 13; 411,
 18; 439, 2, 10, 16, 20; 440, 1, 12,
 18, 23; 441, 2, 8, 13, 18, 22, 27;
 447, 10; 459, 4; 466, 6; 467, 10;
 471, 6, 23; 500, 15, 18; 585, 13;
 607, 16; 642, 5, 12, 21; 643, 2;
 644, 6; 645, 18.
 Ἀφροδίτης βόστρυχος, λίθος 489, 1.
 ἀφρός 597, 5.
 ἀφρός ἰνδικός 614, 30.
 ἄφρωνος 528, 7 ap.; — ἄφρωνος =
 ἀλαλητί 469, 3; cf. ἀλαλος; —
 ἀφώνους (?) ποιοῦν δαιμόνιον
 241, 9.
 Ἀχαιοί 325, 16, 23.
 ἀχέλι 191, 1; 527, 4 ap.
 ἀχελῶνα 188, 8.
 Ἀχή, δαιμ. 234, 16.
 ἄχυρα 180, 27; 528, 3 ap.
 ἀγίνθιον 527, 6.
 ἄωρα βρέφη 243, 3.

ἄωρία 236, 8.

B

Βαβέτ, δαιμόνιον 404, 25; 431, 3;
 cf. 472, 29.
 Βαβυλῶν 226, 7, 15; 347, 36; 351, 22.
 Βαθονήλ, ἄγγ. 234, 18.
 βάθρακας 145, 26; cf. βάτραχος, βό-
 τραχος.
 βατον 529, 5; — φοίνικος 168, 25.
 Βαλαάμ 325, 2.
 βαλανεῖον 238, 3; 239, 6; 482, 20;
 529, 2; cf. λουτρον.
 βάλανος 529, 3; cf. βέλανος.
 Βαλτάσαρ, δαιμόνιον 404, 25; 431,
 3; 472, 29, 633, 18.
 βάμμα μεταξωτόν 600, 3.
 βαμπάκι 21, 5; 168, 29, 31, 33;
 169, 1; 461, 13; 501, 10; 587, 12;
 594, 22.
 βαμπακερινὸν πανί 21, 5; 57, 25;
 169, 3; — βαμβακερινόν, βαμπάκι-
 νον, βαμπύκινον, παμπάκινον χαρ-
 τίν 11, 17; 79, 4; 467, 19;
 581, 16; 582, 4; 635, 17; 642, 17.
 βάπτειν σίδηρον ἐξ αἵματος 491, 2.
 βαπτίζειν δέρμα κύνορος 86, 27; —
 εἰκόνα 87, 16 s.; — κερὶν 49, 5;
 60, 33; — χαρτίν 86, 26.
 βάπτισμα 114, 28; 115, 28; 522,
 22 ss.
 Βαραχηελ, ἀρχιστράτηγος ἄγγ. 27,
 20.
 Βαρβάρα, ἀγία 552, 18.
 Βαρβαρική 323, 11.
 Βάρβαροι 206, 2.
 βαρζίν 443, 11.
 Βαριαώ, ἄγγ. 234, 31.
 βάρκα 168, 21.
 Βαρκάς: cf. ῥουχμπάν Βαρκά.
 βάρος 168, 1 s.
 Βαροῦχ 225, 11.
 Βαρσαβαήλ, δαιμόνιον (?) 111, 10.
 Βαρσαφαήλ, δαιμ. 236, 24.
 Βαρχιέλ, ἀρχιστράτηγος ἄγγ. 420,
 9.

- βασανίζεσθαι* 528, 9 ap.
Βασιλείδης κνέστωρ 307, 3 ; 308, 31.
βασιλεία μεγάλη 17, 17.
βασιλεύς 168, 5, 30 ; 277, 29 ; 284, 31 ; 519, 7 ; 528, 11 ap. ; — *βασιλέως* : *ἀγάπη* 445, 16 ; 464, 8 ; — *θεραπεία* 440, 7, 17 ; 505, 14, 17 ; 506, 3, 16, 24 ; — *ἐγκέφαλος* 605, 23 ; — *βασιλεὺς μέγας* 14, 2 ; 55, 18 ; — *βασιλεὺς δαιμόνων* 33, 10 ; 38, 10 ; 430, 20 ; 456, 8 ; 580, 17 ; cf. *ἄρχοντες, πρίγκιπας, προστάται, πρωτόθρονοι* ; — *βασιλεὺς τῆς ἀνατολῆς* 28, 22 ; 421, 10 ; — *ζ' βασιλεῖς ἀνατολικοί* 460, 27 ; — *βασιλεῖς τέσσαρες* 28, 22 ; 421, 11 ; — *β. ὕδατων* 460, 23 ; — *βασιλεῖς Ἑλλήνων δύο* 121, 8 ; — *δώδεκα* 89, 11. Cf. *στέμμα, χεῖσις*.
βασιλική στολή δαίμονος 29, 15 ; 422, 7 ; — *βασιλικοὶ ἄνθρωποι* 168, 6.
βασκανία 122, 22 ; 127, 3 ; 231, 2 ; 247, 35 ; 263, 9 ; 445, 1.
βάσκανος ἄνθρωπος 128, 31.
Βασκοσύνη 248, 29 ; 249, 4.
βαστάζειν, βαστᾶν φυλακτήριον, χαρτὴν etc., 11, 18, 20 ; 12, 11 ; 51, 18 ; 58, 11, 17, s. ; 64, 7 ; 66, 8, 10 ; 81, 9 ; 85, 2, 8, 15 ; 89, 27 ; 91, 12 ; 94, 18 ; 95, 8 ; 112, 3 ; 113, 12 ; 118, 7 ; 130, 9 ; 131, 18 ; 137, 4, 9, 15 ; 138, 5 ; 139, 3 ; 142, 4 ; 147, 17 ; 398, 14 ; 401, 11 ; 402, 2, 17 ; 444, 6, 7, 25, 28 s. ; 445, 9, 15 ; 449, 18, 20 ss., 24 ; 457, 11, 15, 18 ; 467, 5 s., 22 ; 468, 5 ss. ; 470, 18 ; 471, 3, 16 ; 528, 19 ; 616, 9, 14 ; 617, 7 ; 622, 21 ; 624, 16, 19 ; 635, 14 ; 641, 7 ; 642, 2 ; 643, 12 ; 644, 24 ; 645, 5 ; 646, 25 ; 647, 28 ; 650, 22. Cf. *δεῖν, φορεῖν, κρεμαννῶναι*.
βάτραχος 521, 25 ; 522, 9 ; 565, 6 ; — *ον γλώσσα* 551, 19. Cf. *βάθρακας, βότραχος*.
βαφή 455, 1 ; — *κόκκινη* 144, 7, 11 ; cf. *χρῶμα*.
Βαχηήλ, ἄγγ. 37, 1.
βδέλλα 570, 34.
βδέλλιον 484, 10 ; 508, 5.
βέβαιον δαιμόνιον 246, 5.
βεβράτων χαρτί 504, 14, 19, 25 ; 581, 15 ; 582, 3 ; 634, 11.
Βεκρούθ, ἄγγ. 508, 7.
βέλανος 167, 25 ; cf. *βάλανος*.
Βελβέλ, δαιμόνιον, 237, 12.
Βελζέα, ἀρχιτελῆς πρίγκιπας δαιμόνων 456, 11.
Βελζεβούλ, Βεελζεβούλ, Βερζεβούλ etc. *ἄρχων δαιμόνων* 17, 13 ; 27, 10 ; 28, 35 ; 31, 21 ; 34, 20 ; 75, 15 ; 81, 13 ; 87, 23 ; 217, 7, 10, 26 ; 233, 19 ; 234, 4 ; 237, 12 ; 244, 11 ; 251, 38 ; 254, 6 ; 258 5 ; 419, 29 ; 421, 22 ; 427, 16 ; 431, 4 ; 472, 31 ; 501, 8, 21 ; 617, 21 ; 621, 6 ; 633, 21.
βελομαντεία 509, 18.
βελόνη, βελόνων 552, 11 ; — *καινή* 461, 7 ss. ; 501, 5 ss. cf. *σακκοράφων*.
βέλος 466, 5 ; 509, 23 ; — *βέλη πεπυρωμένα εἰς τὸν στέφανον τοῦ Ἥλιου* 233, 7.
Βενετίας κόλλπος 374, 15.
βέργα διδύμων 450, 6 ; cf. *κανλός*.
βεργὴν 448, 7 ; 585, 11, 15, 22.
Βερνιοήλ, ἄγγ. 39, 4.
βερονίκιον 622, 13 ; cf. *φερνίκιν*.
Βερσαβεέ 212, 9.
βέσαλον, βήσαλον 16, 9 ; 410, 20 ; 476, 6 ; 622, 2 ; — *ἀρχαῖον* 615, 15 ; — *ζεστόν* 136, 4. Cf. *πλινθος*.
Βηθλεέμ 265, 22.
βιάζειν δαίμονας 36, 9 ; 428, 26.
Βίαις 329, 1.
βιβλίον 168, 24 ; 528, 13 ap. ; — *δαιμόνων* 497, 13 s. ; 584, 20 ; — *διαθήκης δαιμόνων* 430, 29 ; — *δικαιοσύνης* 394, 17 ; — *Σολομώντος* 433, 24 ; 594, 4.
βίδα 202, 10 ; cf. *βίνα*.
βικὴν καινόν 496, 1.

- βίκος ἄστομος 588, 26.
 βίνα 496, 7; 576, 6 s.; 578, 9;
 580, 3, 11; 588, 23; 593, 4;
 Σολομῶντος 430, 12; cf. βίδα.
 βίος διδακτικός 485, 12.
 Βλάσιος Ἀθηναῖος ὄνειροκριτής
 184, 3; 204, 4.
 βλάσφημοι ἄνθρωποι 275, 32; 283,
 18.
 Βλεομίδης 331, 10; 332, 1.
 βλέψις κακή 623, 35; cf. ὄφθαλμός.
 βλήχων 550, 12.
 βόγατον (?) 477, 26.
 Βογόμιοι 318, 19 ss.
 βόδιον, βοτῖον 167, 27 s., 31 ss.;
 168, 27 s.; 169, 5, 7 s., 10, 12;
 186, 20; 580, 24; — βοδίου κε-
 φαλή προφητεύουσα 585, 6; —
 βόδια ὀπισθονόμα 564, 20; cf.
 βοῦς.
 βόδι θαλάσσιον 369, 15.
 βόειον, βοῦδιον αἶμα 14, 19; 409,
 19; 475, 10; — κρέας 169, 12;
 174, 34; 176, 4; 520, 21; 528, 25;
 — χαρτίν, v. χαρτίν.
 βοθράκου γλώσσα 88, 6; cf. βά-
 θρακας et βάτραχος.
 βολαῖς ἑπτὰ 17, 4; 57, 14; 92, 9;
 136, 14; 263, 1; — τρεῖς 17, 5,
 8; 94, 21, 24; cf. φοραῖς.
 βόλια 529, 7.
 βορβορώδη πνεύματα 240, 20.
 Βορράς, βορέης 34, 1; 273, 8; 274,
 20; 426, 27; 614, 9; — βορέως:
 δαίμονες 426, 28; — πνεύματα
 34, 2; cf. Ἄρκτος.
 βοτάναι 481, 1; — βοτάνας αἶρειν, ἐκ-
 βαλεῖν 401, 22; 444, 3; 445, 6;
 471, 11; 482, 9; 616, 23; — βο-
 τανῶν ἐνέργειαι 597, 10; 649, 13.
 βότρως 528, 12 ap.
 βουβητικόν δαιμόνιον 119, 11.
 βουβός ποιοῦν δαιμόνιον 234, 26.
 Cf. βωβός.
 βουζίου πόνος 137, 10; cf. βυζίου,
 μαστός.
 βουλής μεγάλης ἄγγελος 15, 1;
 235, 12; 409, 17, 24.
 βούλλα 46, 23; 47, 18; 66, 10; 94,
 13, 17; 140, 9; 215, 5, 13, 21 ss.;
 638, 3; 639, 17; — βούλλαι εἰκο-
 σιτέσσαρες 18, 26; — ἑπτὰ 480, 1;
 — Ἀριστοτέλους 60, 10; 140, 9;
 — Σολομῶντος 222, 35; 224, 12 s.;
 226, 18; — ἀργυρά 224, 13; 226,
 20; — μολυβδένη 587, 15, 21; —
 χρυσή 224, 13. Cf. σφραγίς.
 βουλλῶνεν βιβλίον 433, 25; 594,
 5; — γαστέραν 64, 23; 588, 5;
 — δαίμονας 53, 27; 215, 27, 32;
 216, 30; 218, 1; 220, 36; 221, 3,
 13; 222, 5, 29, 36; 224, 12; 226,
 19; — στόματα 639, 9; — φου-
 κάν 587, 14, 22; — χαρτίν 94,
 15, 17. Cf. καταβουλλῶνεν, ἐπι-
 σφραγίζεν, σφραγίσειν.
 Βουνιβιήλ, ἄγγ. 238, 15.
 βουνί, βουνόν 23, 7; 26, 31; 119, 4;
 168, 22; 416, 25; 419, 17; 420, 5;
 600, 5; — ζ' βουνά 552, 18; cf.
 ἄρος.
 βουρλόγαλον 520, 27.
 βούς 528, 9 ap.; 528, 20 ss.; 564, 10;
 — ἀγέννητος 32, 15; 635, 2; — θα-
 λάσσιος 564, 26; — βός μελαί-
 νης ἐνιαυσιαίας γάλα πίνειν 484,
 20; — βός μελαίνης γάλα μή π.,
 κρέας μή τρώγειν 490, 7 s. Cf.
 βόδιον.
 βούτερον, βούτυρον 167, 24; 528,
 11 ap.; 529, 1; — προβάτου 553,
 17.
 βοντόμων (ὕπὸ) δαίμονες 239, 2.
 βράδυ (τὸ) 147, 8; 642, 24.
 βράζειν 76, 2; 138, 19; 608, 6; —
 μή βράζειν 597, 15. Cf. ζεῖν.
 βρακίν 18, 14; 177; 27; 612, 26.
 βραχίον 76, 23; 84, 3, 444, 8;
 445, 15; 597, 14; 628, 26; 629, 20;
 — ἀριστερός 553, 12; — δεξιός
 73, 25; 76, 17; 83, 23; 117, 3;
 554, 15; 615, 3; — Θεοῦ 233, 3; —
 ὑψηλός 261, 2.
 βρέγμα 210, 17, 21.
 βρέφος ἀφθορον δέκα χρόνων 480,
 13; — βρέφη ἄωρα, v. ἄωρα;

— βρέφη κατασφάττειν 273, 28; 282, 12; — *μαστίζον καὶ πνίγον δαιμόνιον Γилоῦ* 235, 18. Cf. *νήπιον, παιδίον*.
βροντή 168, 4; 508, 27; 529, 6; — *βροντῆς*: *ἄγγελος* 112, 21; — *ἄγγελοι τριακόσιοι* 246, 15. Cf. *κεραυνός*.
βρότον ἴδιον (μετὰ) *γράφειν* 643, 9; cf. *αἷμα*.
βροχή 192, 19.
βρώσις 167, 37; 168, 8, 10; 178, 11, 13; — *ἀνατολική* 40, 13; 43, 15 ap.; 45, 23; 51, 12; — *τρέχουσα ἄντικρον Ἡλίου* 430, 6; — *βρώσεως ἄγγελος* 112, 18. Cf. *πηγή*.
βρωονία 481 4.
βρωμα (*aliment*) 167, 36; — *βρώματα τοῦ πυρός δαιμόνια* 238, 26.
βρωμά (*ordure*) 168, 18 s.
βρώσει (ἐν) *δαιμόνιον* 243, 26; cf. *σύμβρωτον*.
βύδρα 565, 9.
βυζάνειν 169, 9; — *ἄκρην δακτύλου* 214, 31; 215, 34; — *ζῦον ἀκόμη βυζάνον* 14, 8; Cf. *θηλάζειν*.
Βυζάντιον 298, 28.
βυζιον 154, 1; 168, 12 s.; 628, 27; 629, 19; cf. *βουζί, μαστός*.
βυθισμός 517, 8, 14.
βωβός 528, 6; cf. *βουβός*.
βῶλι 186, 14 ss.
βῶλος 167, 26, 29.
βωμός 238, 32.
βωστερίτζα 188, 5; cf. *κουστερίτζα, σαύρα*.

Γ

Γαβριήλ, ἄγγ. ου ἀρχάγγ. 27, 24; 31, 5; 36, 10; 83, 13; 89, 15; 92, 12; 99, 17; 111, 10; 112, 5; 117, 23; 118, 9, 12; 119, 21; 123, 17 s.; 124, 12; 125, 8, 28; 127, 13 (ὁ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν); 216, 17, 20; 230, 4; 231, 11; 232, 6; 236, 25; 245, 3; 248, 28;

249, 2, 15; 286, 8; 404, 8; 420, 12; 424, 9; 429, 12; 435, 10; 438, 31; 465, 21; 472, 19; 603, 11; 605, 16; 618, 28; 623, 4; 624, 4; 633, 6, 29.

γάδαρος, γαδαρος 96, 4; 187, 17; 169, 33 s.; 170, 21; — *γαδαρος μαῦρος ἐξέστρωτος* 74, 2; — *γαδάρον μαῦρον τρίχες* 503, 5. Cf. *ἀείδαρος, αἰδούρι, ὄνος*.

Γάδευρα 322, 10.

γατέλλιον ου γατέλλιον χαρτίν 78, 10, 16; 79, 7; 81, 2; 553, 22.

γάλα 141, 26; 520, 23; 529, 18, 2 et 5 ap.; — *γάλακτος ἄνθη* 520, 26; — *γάλα θεϊκόν* 121, 23; — *ὃ ἐθήλασεν Ἰησοῦς* 498, 14; — *βοδὸς μελαίνης* 484, 20; 490, 7 s.; — *μητρὸς καὶ θυγατρὸς* 449, 11; — *ὄνειον* 553, 11; 597, 13; — *δειον* 490, 15; — *χοίρειον* 625, 3.

Γαλατὰ βουνόν 514, 7.

γαλή 541, 33; — *γαλῆς*: *αἷμα* 405, 13; — *δέρμα* 445, 14; — *μελαίνης δέρμα* 450, 16; — *μάρτης κεφαλή* 503, 6; cf. *νύμφη, νυμφίτζα*.

γαληνοματικόν παιδίον 43, 16.

γαληνόφθαλμον παιδίον 596, 9 ap.

Γάλλοι 322, 9.

Γάλουλα Θεός 576, 17 s.

γάμος 133 ss.; 151, 23 ss.; 169, 29, 31; 201, 28; 505, 17; 506, 1, 13, 19; 529, 6 ap., 24.

γαρούφαλλον 32, 23. Cf. *καροφύλλιν*.

γαστέρα, γάστρα, γαστερνί, γαστερνί (vase) 23, 19 ap.; 38, 2; 47, 9; 51, 11, 25; 52, 18, 20; 53, 7, 9, 11 s., 26; 54, 25; 429, 2 ss., 22, 27, 29; 430, 3; 470, 7; 650, 11; — *ἄκαστον* 504, 19; — *ἄπανη* 82, 3; — *ἀπίαστη* 45, 18, 22; 46, 13, 14, 16; — *ἀφόρεστη* 622, 12; — *καινούργια* 64, 11 s., 21, 30 ss.; 65, 8, 14, 16; — *κλεψιμόν* 504, 24; — *πήλων καινόν* 417,

- 11; 426, 5; — *ὠμόν* 74, 20; 75, 19; 82, 17; 86, 8.
- γαστερομαντεία* 429, 1; cf. *λεκανομαντεία*.
- γαστεροπούλα* 64, 23; cf. *γαστέρα*.
- Γαστήρ θηλυμανίας, δαίμων* 217, 8.
- γάτα νεογεννήτη* 138, 17; cf. *κάτα γατάνω* 600, 9.
- γάτος* 185, 31; — *γάτος ἄγριος* 147, 25; 165, 26. Cf. *αἴλουρος, κάτα, κάτος*.
- γανγίσειν* 170, 2 ss.
- Γέεννα* 216, 3; 238, 26; 279, 30.
- Γεζήτ* 347, 1, 4.
- γελαῖν* 529, 2 ap., 23.
- Γέλου, Γελοῦδα, δαιμόνιον* 117, 9, 18; 130, 24; 131, 7, 14 s.; 132, 6. Cf. *Γιλλού*.
- Γελοδιακόν δαιμόνιον* 245, 32.
- γενεαὶ* ἰβ' 122, 3; — ὀβ' ἤμισυ 503, 17; 618, 21, 28; 619, 1.
- γενεαλογίαν ἐχθροῦ σκοτίζειν* 96, 23.
- γενέθλια* 529, 17.
- γένεια* 153, 19; 169, 16; 27; 529, 11, 14 s.
- γενειάς* 516, 17; 543, 8, 13 ss.
- γέννα* 114, 20, 25; 115, 1, 6, 15; 575, 18; 607, 6; 619, 20, 24. Cf. *δυστοκοῦσα*.
- γεννηθὲν (τὸ) ἄρρεν ἢ θῆλυ* 451, 19; 572, 1.
- γέννησις* 148, 22.
- γεράκι* 370, 37. Cf. *γιάκι, ἰέραξ*.
- γεράνεον* 516, 6.
- γέρανος* 378, 29; 565, 26.
- Γεράσιμος* 340, 7, 17; 341, 4 ss.; 351, 8; 355, 18. Cf. *Ῥουχμπάν Βαρκάς*.
- Γερμανοί* 322, 9.
- γέρων* 529, 5 ap.; — *γέροντες κδ'* 498, 16. cf. *πρεσβύτερος*.
- γεώδη πνεύματα* 238, 25.
- Γεῶν* 139, 14; 145, 24.
- Γεώργιος μέγας* 121, 9.
- Γεώργιος ἅγιος καθολάρχης* 577, 6; 596, 18; 623, 11; 624, 5.
- γῆ* 27, 17; 38, 8; 170, 1; 178, 9; 419, 33; 420, 3, 5; 476, 5; — *γῆν ἐργάζεσθαι* 506, 7; — *γῆν καταμετρήσας Θεός* 231, 36; — *σφραγίσας* 16, 4; 410, 25; — *μὴ προσεγγίσειν πρὸς γῆν* 487, 8; — *μὴ πίπτειν εἰς γῆν* 13, 13; 408, 6; 474, 11; — *γῆς δαιμόνια* 215, 15; 224, 2; — *ἐπὶ γῆς δαιμόνια* 238, 29; — *γῆν διασεῖον δαιμ.* 222, 2.
- γηράζειν* 169, 14.
- γητεία* 83, 8; 93, 17. Cf. *γοητεία*.
- γητεύειν* 613, 2.
- Γιαμήλ, ἄγγ.* 36, 11.
- γίγας* 170, 8.
- Γιεζή* 338, 9 ss.
- Γιλλού, Γιλού, Γιλλουδαίς* 98, 19; 99, 3 ss.; 235, 17; 249, 13. Cf. *Γέλου*.
- Γιμαήλ, ἄγγ.* 428, 28.
- γνώσκοντος μηδενός* 413, 11 s.; 599, 16; cf. *ἀγνωστῶς*.
- γιοκάρι* 141, 16.
- γιάκι* 169, 16 s., 35. Cf. *γεράκι, ἰέραξ*.
- Γισιλ, ἄγγ.* 10, 12.
- γλανέου χολή* 217, 19; 234, 1.
- γλαῦκος* 566, 14.
- γλαῦξ* 379, 18; 566, 4.
- γλυκά* 196, 12.
- γλυκέα* 169, 24.
- γλυκὴ τρώγειν* 529, 16.
- γλυκὴ (τὸ) (=ἐπιληψία)* 129, 17; 618, 17 ss.; cf. *ἐπιληψία*.
- γλυκὴσῆτις* 598, 5; v. *suiv.*
- γλυκυσίδα* 551, 15. Cf. *παιωνία*.
- γλύφειν (graver)* 481, 12; 482, 1; 483, 1, 8 s.; 485, 5, 13, 26; 487, 4; 488, 5; 489, 2; 490, 1; 491, 1, 11; 492, 15.
- γλύφειν (lécher) σημεῖα* 100, 21.
- γλώσσα* 63, 27 ss.; 89, 12; 96, 18, 24; 97, 5; 153, 17; 198, 25; 628, 22; 629, 15; — *γλώσσαν μασώμενον δαιμόνιον* 123, 2; 242, 29.
- γλωσσαλγίας δῆσαι* 650, 24.
- γλωσσόδεμα, γλωσσόδημα, γλωσσοδῆναι, γλωσσοδεῖν* 65, 26; 64, 6;

89, 1; 93, 8; 96, 3, 17, 21; 97, 3;
411, 16; 476, 17; 503, 9, 18. cf. *δεῖν*.
γλωσσοφαγία 121, 1; 471, 16; 616,
29.
γνάθους τῷπτειν 529, 26. Cf. *κολα-
φίζειν, μπάτζος*.
Γνοφόγορον, δαιμόνιον 235, 27.
γνόφος 117, 15; 508, 16, 25.
γνωστικὸν παιδίον 44, 14.
γοητεία 575, 3; 602, 16; — *γοη-
τείας ἀφανίζειν* 398, 9; 401, 25.
Cf. *γητεία, μάγεια*.
Γόμορρα 229, 15; 239, 33; 253, 26.
γόνυ 154, 14; 627, 12; 628, 5; 629,
28.
*γόνυ κλίνειν, γονυκλιτεῖν, γονατί-
ζειν* 399, 28; 400, 5; 407, 2; 473,
14; 496, 3; 585, 12.
γούνα 201, 18; 529, 4 ap.
γράμματα 137, 4; 169, 18; 170, 22;
509, 24; 510; 529, 7 ap., 19, 22;
652, 25; — *κδ'* 609, 10; — *φυλακ-
τικά* 614, 10; — *ζ'* *τῆς καρδίας*
τοῦ Ἥλιου 231, 6; — *ζ'* *τῆς κεφα-
λῆς τοῦ Ἥλιου* 99, 24; — *ζ'*
τοῦ ὀνόματος Θεοῦ 246, 9; —
γράμματα μαθεῖν, γραμματίζειν
397, 25; 401, 19; 441, 27; 470,
8; 471, 9; 505, 22; 506, 7; 616,
21; 650, 12, 32.
γράμματα (= *destin*) 219, 29.
γρανάνα πέτρα 60, 31, 33.
γραῦς, γραῖα 529, 6 s. ap.; — *γραῖ*
συνδοῖσσαι 529, 13.
γραφήν (= *φυλακτήριον*) *ποιεῖν*
650, 18, 27; 651, 22. Cf. *φυλακτῆ-
ριον, χαρτίν*.
γράφοντες δαίμονες 498, 2.
Γρηγόριος (ἅγιος ?) 125, 17; —
Θεολόγος 238, 23; 242, 3.
Γρηγόριος πατριάρχης 300, 7 ss.
γυμνός 169, 20 s., 37; 170, 17; 462,
9; 529, 3 ap.; 532, 5 ap.
γυμνῶνεσθαι 170, 9, 11, 13, 19. Cf.
ἐκδύεσθαι.
γυναικεῖον κρέας 175, 24; 535, 14.
γυνή 193, 15; — *γυναϊκός: κτενίσ-*

ματα 66, 2; — *μυστήρια μαθεῖν*
88, 5; 432, 5; 551, 17; — *ροῦχο*
505, 9; — *σχῆμα ἔχον δαιμό-
νιον* 245, 25; — *γυναικα θεωρεῖν*
506, 9, 11, 25; — *λαβεῖν* 451, 23;
452, 1, 8; cf. *γάμος*; — *γυνή*
ἵνα μὴ περιπέσῃ 625, 7, 11, 15;
cf. *ἀλουχίς*; — *ἀπέχειν ἀπὸ γυ-
ναικός* 18, 9; 146, 33; 191, 25;
193, 19; 201, 15; 425, 2; cf.
200, 6; 493, 6.
γυρίζειν (μὴ) 59, 25.
γύροθεν γράφειν 504, 6, 9.
γύροι ἐπτά 87, 21.
γύψου γύψος 378, 9; 565, 19; 599,
12; — *γυπός: βραχιῶν δεξιός*
624, 18; — *γλώσσα* 624, 18; —
δέρμα 11, 12; 635, 13; — *ἐγ-
κέφαλος* 405, 13; 599, 24; 624, 18;
— *ἐντερον* 598, 12; — *ἦπαρ* 598
12; — *κεφαλῆς ὀστούν* 599, 20;
— *πτερόν* 407, 10; — *χολή* 598,
12.
Γώγ 337, 31, 36.
γωνία δ' οἶκον 48, 14, 24 ss.

Δ

δάγκασμα 200, 5.
δαιμονιᾶν 602, 3.
δαιμονίζειν γυναῖκα 87, 27.
δαιμονιζόμενος 236, 10; 263, 1;
401, 24; 468, 9; 471, 13; 486, 12;
551, 14; 605, 14; 616, 25.
δαιμονικόν 119, 12; — *δαιμονικά*
ἔργα 125, 21; — *ἡ φαντασία*
98, 28; 602, 15.
δαιμόνιον, δαίμων 26, 30; 99, 20;
114, 8 ss.; 123, 6, 9; 132, 17;
137, 7; 170, 34; 171, 10; 212, 4;
215 ss.; 252, 13; 419, 16 ss.;
422, 15 ss.; 444, 23; 530, 16;
551, 16; 602, 8, 14 ss.; 605,
10; 606, 3; 621, 5 s.; 622,
15; 624, 8; — *δαίμονες ἄγγελοι*
246, 4; — *τῆς ἄνωθεν οὐσίας*
246, 4; — *ἀόρατοι* 120, 2; —

δώδεκα 17, 20; — δαίμονας εἰσάγειν 428, 33; — δ. ἐπτά 17, 19; 234, 13; — τῆς κακίας 74, 12; — μύρια ἐνενήκοντα ἡμισυ 233, 11; — πέντε 480, 22; 596, 8 ap.; — πλανητῶν 69 ss.; 397, 11; 399, 25; 403, 8 s., 13, 18, 24; 404, 1, 3, 5 s., 11, 14, 19, 23, 27, 30; 434, 13 ss.; 472, 16; 633; 651, 16; — δαιμονίων: πνεύματα 26, 10; — ταραχαί 85, 15; — φύσις 412, 8 ss.; — χιλιάδες 33 216, 39; 217, 8; — χίλιοι ἐξήκοντα 75, 11. Voyez les mots: ἀγάπη, ἀγρός, ἄδεια, ἀετοπόρσωπα, ἀετός, ἀήρ, ἀθυμοῦντα, "Αἰδης, ἀκάθαρτον, ἀκέφαλος, ἄλαλος, ἀλεκτοροφωνία, ἄμαρτία, ἄμορφον, ἀναθέτειν, ἀνατολή, ἀναχωρίζειν, ἀνεμος, ἀνεμόστροφος, ἀνθρωπίνη, ἀνθρωπόμορφα, ἀντιθέσιμον, ἄπαξ, ἀπάτη, ἀπελαύνειν, ἀπέξω, ἀποβλήσεις, ἀπολογιάζειν, ἀπολύειν, ἀποσφραγίζειν, "Αρης, "Αρχτος, ἄρμονία, ἄρμποποιία, ἄρσενικόν, ἄρχηγοί, ἄρχοντες, ἀσπασμοί, ἀσύμορφον, ἀθλέτης, "Αφροδίτη, ἄφωνος, βασιλική, βασιλεύς, βέβαιον, βιάζειν, βιβλόν, βορῶς, βουβητικόν, βουβός, βουλλώνειν, βουτόμοι, βρῶμα, βρῶσις, βυζάνειν, Γαστήρ, Γέλου, Γελουδιακόν, γεώδη, γῆ, Γιλλού, γλώσσα, γράφοντες, δειλινόν, δεῖν, δεῖπνον, δῆμα, διαθήκη, διαιτητικός, διδάσκαλος, διχοστασία, δικάειν, δοῦλος, δρακιστικόν, δρακοντοειδής, δρακοντόμορφα, Δρακοντόπους, δράκων, Δύναμις, δύσις, δύσπνοια, ἐγκαταχθόνιον, ἐγκυόμενον, ἐκπεπτωκότες, ἔλλαδικά, ἐμπυπτικόν, ἐμφυσήματα, ἐναγῆ, ἐναέριον, "Ενελέπαξ, ἔνυδρον, ἐξαγοράζεσθαι, ἐπιβοηθητικόν, ἐπιβουλητικός, ἐπιβουλή (-ία), ἐπίβουλος, ἐπιληπτικόν, ἐπιπεμπτικόν, ἐπισκίασμα, ἐπιτιμᾶν,

ἔρημος, "Ερμῆς, ἐρωτικόν, ἐρωτοδαίμων, ἐσπερινόν, Εὐμόρφη, εὐχαριστεῖν, Ζάλη, Ζεύς, "Ηλιος ἡμέρα, ἡμερινόν, ἡμίκρανος, ἡμισυ, θάλασσα, θαλάσσιον, Θήλεια, θηλυκόν, θηριοπόρσωπα, θρόνος, ἱερεύς, ἵππος, ἰχθύς, Καβαλλάρης, κακοποδάρικον, κάλαμος, Καλή, καρδία, καρδιόπονος, καρποσύρται, καταβάλλειν, καταβουλλώνειν, κατακέφαλον, καταπίπτειν, καταργεῖν, καταχθόνια, κεφαλῆ, κλαίοντα, κνίσαις, κοιμᾶσθαι, κοράκιον, κορώνη, κοσμοκράτορες, κονφόν, κόχλος, κράζον, Κριός, Κρόνος, Κρυφοδράκων, κυλινθόμενον, κυλιόμενον, κών, κωφός, λαοῦν, Λεγεών, λεουτάρι, λέων, ληθαργός, λοιμός, λύειν, μαγειρεύειν, μάγερας, μαῖστωρ, μαστός, μάχη, μειλίχοι, μέλη, μεσημβρία, μεσημβρινόν, μεσονυκτικόν, μεταμορφούμενον, μετασχηματιζόμενα, μισοφαές, μνήμα, μονοπτέρυγον, μόρφωμα, νεάνυμφος, νεῦρα, νέφαλον, νεφρά, νήπιον, Νότος, νοῦς, νυκτερινοί, νυκτοφόροι, ξύλον, ξύλασμα, ὀγλίγωρα, ὀδός, οἶκος, ὀλιγωροῦντα, ὀμνύειν, ὀνοπόρσωπι, Ονοσκελῆς, ὀπισθότονος, ὀρίζειν, ὀρκίζειν, ὀργανοειδής, ὀφθαλμός, ὀφφίκιον, ὄφις, παιδίον, παλαιούν, παλάτιον, πάπυρος, παρακοή, παραλῦον, παραλυτικός, παραστοματίζον, παρθένος, παρωτίς, πατάσσειν, περιορίζειν, πεταλούδι, πετόμενοι, πέτρα, πίπτειν, πλάγιον, πλακώνειν, πνεῦμα, πολυλαῶν, πορνεία, πόσις, πρίγκιπας, προστάτης, πρωτόθρονοι, πτεροδράκων, πτερόν, πτερωτά, πῦρ, πυρεκτικόν, πυρετός, πύριον, ρίγος, σάοξ, σέβασμα, σέβεσθαι, Σελήνη, σέληνιακόν, σημαντήριον, σιαγών, σκανδαλίζειν, σκληροειδῆ, σκοτεινή, σκυθροποειδῆ, σκύλος, σπλάγγνα, στέλλειν, στοιχεῖον,

- στοιχείωσις, στόμαχος, στρατεία, συγγίνεσθαι, συμβουλλώνειν, σύμβρωτον, σύμπτωτον, συνάντημα, σύνταγμα, συντροφία, σφίγγειν, σφραγίζειν, σχηματιζόμενα, σχολάζειν, τάγμα, ταυρόμορφα, τάφος, τεβέτης, τελώνιον, τέντα, τετραταῖον, τεχνίτης, Τοπάρχαι, Τρίμορφος, τριόδιον, Τριοδίτις, τρισσόμορφον, τριτταῖον, Τριτών, τυφλώνειν, φαντασία, φαντασματικόν, φανταστικόν, φαρμακεία, φίλημα, φοβερίζον, φόνος, φουσάτον, φωλεῦον, χαλινοῦν, χεῖλη, χειρσαῖον, ὄπιον.
- δάκρυα ἄγιων 65, 12.
- δακρύνειν 67, 14; 611, 5; 625, 20; cf. κλαίειν.
- δακτυλήθρα 202, 16.
- δακτυλίδιον, δακτύλιος 170, 24 ss. 37; 171, 35 ss.; 490, 6; 511, 11; 607, 2; — ἀργυροῦν 171, 35; 530, 1; 552, 14; — κήρινον 410, 2; — μολύβδινον 40, 7; 490, 5 s.; — σιδηρέιον 171, 5; — χρυσοῦν 458, 21; 466, 12; 530, 1 ap.; — ἐνεργόν 81, 9; — Σολομώντος 53, 27; 117, 27; 215, 20; 232, 17; 244, 4; 245, 36; 576, 28; — τῆς τέχνης 16, 11; 23, 16, 19; 416, 1 ss.; 417, 7; 477, 22.
- δακτυλιομαντεία 458, 20.
- δάκτυλοι 529, 8 ap., 28; — ποδός 630, 3 ss.; — χειρός 628, 16 ss.; 629, 8 ss.; — δακτύλους ἄκροισ φέρειν 609, 4; — δάκτυλον ἀλείφειν μεῖς αἷμα ὀρνίθας 195, 8; — δακτύλου μικροῦ ἄκρην βυζάνειν 214, 31; 215, 34.
- δαλὸν ἀποσβέσαι ὕδατι 622, 19.
- δαμάσκηνα 171, 8; 514, 28 s.; 515, 3; 529, 9 ap.
- δαμασκινέας κομῆδι 443, 8.
- Δαμασκός 335, 32; 347, 27.
- Δαμιανὸς πατριάρχης 303, 14.
- Δάν, ἄγγ. 238, 1.
- δανείζειν 398, 28; 470, 26; 650, 29.
- Δανιήλ, προφήτης 67, 28; 118, 3; 127, 8; 141, 2, 4; 352, 32; 503, 13; 546, 19; 547, 3.
- Δανούβιος 289, 8; 290, 3; 322, 15.
- δάσκαλος, v. διδάσκαλος.
- δάσος 23, 8; cf. ἄλλος.
- Δαυίδ, Δαβίδ 212, 7 ss.; 292, 2; 374, 11; 375, 10; 503, 25; 562, 9; 569, 26.
- δάφνης: κάρβουνα 644, 5, 8; — κλάδοι 590, 13; — λάδι 430, 11; — ῥίζα 406, 3; — στέφανος 37, 15; 468, 13; 531, 14; 542, 26; — φύλλα 84, 26; 85, 27; 90, 2; 142, 10, 13; 382, 10; 456, 17; 550, 6, 9, 17; 551, 11; 608, 4; 610, 5, 7, 25; 620, 15; 621, 12.
- δεικνύναι (valeur magique) 66, 18; 73, 26; 78, 9; 79, 20; 80, 8, 21; 148, 2; cf. ξέσκεπον.
- δειλινὸν δαιμόνιον 245, 28.
- δεῖν 67, 28; 136, 14 ss.; — μετὰ μίτου 78, 17; 81, 5; — μετὰ μετὰξί 57, 8; — τι βραχίονι, μηρῶ etc. (ἵνα φορῆ) 73, 24; 74, 6; 76, 17; 83, 22; 84, 3; 146, 25; 553, 12, 22; 581, 13; 639, 5 s.; — ἄνδρα, γυναῖκα, ἀνδρόγυνον 90, 6 s., 12 ss.; 95, 16, 24; 100, 21; 111, 1; 116, 5, 8, 20 ss.; 130, 9; 146, 15; 402, 16; 441, 8, 24; 471, 25; 551, 22; 553, 21; 555, 1, 10; 581, 12; 612, 7; 617, 6; 622, 15; — ἄρματον 652, 38; — γλώσσας ἐχθρῶν, 63, 27 ss.; 96, 17, 21; 97, 3; 639, 9; cf. γλωσσόδεμα; — δάκτυλα 57, 8; — δαιμόνια 36, 10; 98, 23, 27 ss.; 215, 32; 227, 1; 428, 11, 26; 487, 5; 490, 1; — ἐχθρός 89, 8 ss.; 121, 10; 502, 22; 623, 5, 13, 30 ss.; — Ἥλιον 652, 36; — καρδιαν 17, 21, 25; 63, 17; 74, 17;

- κόμπον 17, 3 ss.; 120, 27; 618, 15 ss.; — μήτραν 121, 8; — νέφη 652, 35; — τουφέκκιον 652, 35; — φῶς 652, 37.
- δεῖπνον δαιμόνων 44, 9; 47, 4 ss.; 430, 25; 433, 10 ss.; 578, 3 ss.; 584, 20 ss.; 593, 20 ss.
- δεκανίη 171, 9.
- δελφίς, δελφίνιον 171, 4; 190, 28; 373, 9; 550, 15; 566, 21.
- Δελφοί 325, 23; — τῆς Ἰταλίας 329, 29.
- δέμα ἀγάπης 441, 8; cf. δῆμα.
- δέμα κεφαλῆς 176, 7; 177, 28; 179, 25.
- δένδρολίβανος 48, 9; cf. λίβανος.
- δένδρον 170, 29 ss.; 171, 1 s., 6; 178, 15; 515, 11; 530, 1 ap., 4 ss. — καρποφόρον 287, 30; — μονόκλωνον, μονόφυλλον 122, 1; — σιδηροῦν Ἄιδου 275, 26; 283, 10; — δένδρων: ἀκαρπία 142, 7; — ἀποτελεσμα 602, 24; — δένδρου κλάδοι τριακόσιοι 275, 26; 283, 10; — μεταφτυτέειν 505, 15; 506, 32; — φιλιάζειν 522, 13; — φντεύειν 505, 22; 506, 2, 5, 9; 507, 1.
- δεξαμενὴ 512, 12; cf. στέρνα.
- δέρειν, δέρνειν, 77, 21; 173, 5; 197, 1, 5, 9.
- δέρμα, δερμάτιον 221, 10, 12; 407, 26; 408, 15; — καινούργιον 220, 31, 34, 36; 221, 3; — λευκόν 416, 8; — μέλαν 615, 3; — αἰγοκέρον 60, 16; — αἰλοῦρον 590, 10; — ἀλόγον 60, 16; — ἀλώπεκος 635, 8; — γαλῆς 445, 14; 450, 16; — γυπὸς 11, 12; 635, 13; — ἐλάφου 447, 6; 483, 14; 553, 11; 599, 21; 635, 14; — ἐπόπον 483, 15; — ἡμίονου 597, 13; — κεμάδος 507, 9; — κνυνοποτάμου 483, 4; — κύονος ἀγεννήτου πλανεμένον 86, 27; — ὄνου 444, 28; — ὀφιδίου 188, 13; — πέρδικος 456, 4; — περιστερᾶς 456, 4; —
- τράγον 444, 7. — φακίας 554, 12; — φορισμέου ζῶου 447, 14.
- δέρφια 114, 2; cf. ἐπιληψία.
- δεσμός 146, 20, 28; — καταχθόνιος 230, 10; — ταρτάρειος 234, 5.
- Δέσποινα τῶν ὁρέων 600, 6; cf. Καλή.
- δεσποίνης θεραπεία 440, 8, 18.
- δεσπότης 199, 8.
- δευτέρα ἡμέρα, Σελήνης ἡμέρα 69, 29; 74, 23; 101, 11; 398, 24; 404, 6; 435, 9; 438, 30; 482, 11; 503, 2; 504, 18; 505, 4; 573, 16, 21; 603, 13; 633, 6, 30; 650, 26; 653, 13 s.; — δ. ὀλιγώσεως 476, 16.
- δῆγμα θηρίων 83, 8 (corr.).
- δῆμα, δέμα ἀνδρὸς καὶ γυναικός, 82, 11; 88, 1; 90, 4, 9; 95, 14, 19; — τουφεκκίον 652, 35; — δῆματος δαίμονες 83, 5; — δῆμα θηρίων v. δῆγμα. (f. δεῖν.
- Δημήτριος, ἅγιος 596, 19; 623, 11; 624, 5.
- Δημόφιλος, πατριάρχης 299, 16.
- δῆνειν, cf. δεῖν.
- διαβολικὴ ἐνέργεια 231, 1; — διαβολικὸν συνάντημα 231, 2; cf. συνάντημα, συναπάντημα; — σνεργία 120, 29; 125, 23; 126, 31; 131, 6; — φαντασία 113, 23.
- διάβολος, διάβολοι 125, 20; 184, 11; 199, 16; 212, 4; 213, 35; 215 ss.; 231, 18; 244, 17; 296, 23, 34, 36; 331, 34; 623, 28, 31; — δ. αβόλου ἔργα 231, 17; 232, 9; cf. ἀντικείμενος.
- διάδημα 328, 2, 8, 12; 521, 22; 530, 3.
- διαθήκη 170, 36; 171, 12; 550, 18; — δαιμόνων 430, 29; — Σολομῶντος 233, 14.
- δαίτα τῆς τέχνης (μάγου) 411, 25; cf. ἀπέχεσθαι.
- δαιτεῖν 412, 17.

- διαιτητικὸς δαίμων 412, 2.
 διακόνισσαι 277, 8; cf. πρεσβυ-
 τήρισαι.
 διάκονος 199, 10; — διάκονοι
 ἑπτὰ 119, 24.
 διαλεκτικὸν εἶναι (εἰς τὸ) 647, 1.
 διάλεξις τῆς ἀμούλας 592, 1; —
 τῶν ὀνόχων 591, 15.
 διαλλαγή 440, 10.
 διαλύειν ὄνειρον 184, 16; 203, 35.
 διάλυσις, διαλυσμός ὀνειρῶν 184,
 5; 194, 29; 200, 23; 203, 31, 36;
 326, 35.
 διασκελεῖν, διασκελίζειν 11, 21;
 60, 3; 73, 29; 75, 29; 82, 18;
 90, 7; 457, 1, 24; 458, 3; 548,
 10; 653, 13. Cf. ἀδρασκελεῖν,
 ἐπισκελεῖν.
 διασκελισμα 120, 10, 14.
 διδάσκαλος (τῆς τέχνης, μάγος)
 32, 11; 51, 16; 52, 20; 417, 21;
 432, 16, 28; 433, 2, 18, 29; 496,
 8 ss.; 497, 9 ss.; 504, 11; 586,
 4; 593, 10 ss.; 595, 1; — τῶν
 δαιμόνων 31, 20; 576, 24; cf.
 μαῖστωρ, τεχνίτης.
 διδάσκειν 530, 2 ap.
 διδύμοι 200, 14; cf. αἰδοῖα, βέργα.
 Δίδυμοι, Δίδυμος (Zodia i e) 401,
 19; 442, 6; 471, 9; 505, 21; 616,
 21; 643, 19, 22; 644, 17, 19;
 647, 8, 10.
 δικάστρος πετεινός 60, 14.
 δίκταμον 366, 20.
 δίκτυον 170, 35; 530, 21; — ἀπὸ
 δίκτυον μολύβιν 12, 7.
 Διογένης ὁ κυνικός 331, 6, 14;
 332, 28; — οὐς Φυσικὴ Ἀκρό-
 ασις 332, 29.
 διόδιον 119, 6; cf. τριόδιον.
 Διομήδους νῆσος 374, 14.
 Διονύσιος 615, 22.
 Διονύσιος, ἅγιος 249, 29.
 Διόνυσος, θεός 607, 10.
 Διοσκορίται 352, 22.
 Διόσκορος 315, 4.
 δίσκος 129, 5; 620, 22.
 δίτταϊος, v. πυρ τός, ῥίγος.
 διχοστασίας ἐπιβάλλον δαιμ. 237,
 22.
 διώκειν δαίμονας 244, 24.
 δόλος 243, 5.
 Δονάτος 317, 10.
 δόντια 171, 15, 17, 32; 172, 2; —
 δοντίων πόνος 197, 23. Cf. ὀδούς.
 δοντοῦρα 171, 34.
 δόξα 101, 8; 398, 8; 470, 11; 647,
 13; 650, 14.
 δοξάρι 170, 38; 171, 19; 172, 1;
 cf. τόξον.
 δόρκιον χαρτίον 456, 5, 26; cf.
 γαζέλλιον, ζαρκάς, κεμάς.
 δόσιμον 171, 14.
 δούλος: cf. σκλάβος; — δαίμων
 127, 7; — δούλους ὦνειν 505,
 19; — δούλη Ἐρωτος 87, 17;
 δούλος φηγῶν cf. φηγῶν.
 Δούξ μέγας 514, 16.
 Δράκαινα 242, 27.
 δράκαινα 370, 15.
 δρακιστικὸν δαιμόνιον 243, 6.
 δρακοντίτης λίθος 490, 17.
 δρακόντιος ἐδτυχῆς λίθος 491, 11.
 δρακοντοειδὲς δαιμόνιον 235, 7,
 22, 24.
 δρακοντόμορφα δαιμόνια 236, 17.
 Δρακοντόπους δαιμόνιον 233, 31.
 δράκος 171, 31.
 Δράκων, δαιμόνιον, 242, 27.
 Δράκοντος κεφαλὴ καὶ οὐρά
 (astrol.) 396, 2; 642, 18, 23;
 643, 11; 644, 7; 645, 24; 646,
 4, 24.
 δράκων 170, 32; 171, 22. ss., 37;
 242, 27; 283, 13; 367, 17;
 521, 24, 27; 530, 3 ap., 12, 19;
 567, 12; 601, 16; 602, 11; —
 δράκοντος: γλώσσα 605, 22;
 — κορυφαί 111, 4; 124, 5.
 δράκοντος αἷμα (= κιννάβαρι ἐν-
 δικόν) 635, 1.
 δραχμὴ μακεδονικὴ 457, 15.
 δρέπανον Ζαχαρίον 121, 21, 23;
 553, 5; — πετόμενον 248, 17.
 δρόμος 171, 29; 530, 10; 591, 9.
 δροσία 638, 44.

δρύνος στέφανος 531, 14.
 δρυκολάπτης 615, 5; — ου βο-
 τάνη 615, 6.
 δυάργυρος 58, 21; 59, 6; 443, 16;
 cf. ὑδράργυρος.
 Δύναμις, δαιμόνιον 234, 18.
 Δυνάμεις, ἄγγελοι 119, 20; 243,
 12; 246, 38; 419, 21; 465, 16;
 590, 14.
 δύναμις 600, 13; — ἀσπάλακος
 483, 21; — βοτανῶν 62, 25;
 — ἡ ἐπιγεναμένη 232, 13; 245,
 11; — μάγον 497, 2; 498, 17; —
 νυκτερίδος 409, 1; — ὀνομάτων
 28, 24; 421, 13; — πλαητηῶν
 397, 10; — ψαλμῶν 639, 15. Cf.
 ἐνέργεια, χάρις.
 Δυνηθῆς, ἄγγ. 249, 17.
 δυσεντερία 444, 21.
 Δύσις, δυσμαί, 34, 10; 232, 38;
 245, 21; 274, 19, 21; 281, 36;
 427, 5; 495, 2; — πρὸς δύσιν
 εὔχεται 587, 19; — δύσεως: δαί-
 μονες 99, 28; 427, 6; 617, 22;
 — πνεύματα 34, 11; 427, 6.
 δυσουρία 119, 14; 491, 4.
 δύσπνοια ἐμποιοῦν δαιμόνιον 238,
 17.
 δυστοκοῦσα γυνή 555, 23; 556, 1.
 Cf. γέννα.
 δυσωδία 530, 25.
 δωδεκακόρυνφος Θεός 242, 13.
 δωδεκάκτινος Θεός 242, 13.
 Δων ὁ Τρισμέγιστος 330, 22; cf.
 Ὀδῶν.
 Δωριάς 325, 10, 16, 18.
 δῶρον 530, 17.

E

Ἐαέ, ἄγγ. 237, 19.
 ἔβδομάς (délat) 186, 22; 187, 3,
 16; 188, 23; 192, 22; 200, 10.
 Ἐβεξεβουήλ, ἄγγ. (?) 94, 13.
 ἔβραϊς διάλεκτος, φωνή 249, 14;
 295, 2; 297, 34; 298, 20, 24.
 Ἐβραῖος, Ἐβραῖοι 240, 5; 261, 4;
 265, 28; 332, 24, 26; 342, 21 ss.;
 348, 10; 355, 22; — Ἐβραίου

τάφος 59, 12, 14; 447, 15. Cf.
 Ὀβριόπουλα.
 ἐγαστρωμένη γυνή 572, 1.
 ἐγγλύφειν 482, 10; cf. γλύφειν.
 ἐγκαταχθόνιον δαιμόνιον 122, 24.
 ἐγκλείειν 236, 25, 28; 237, 19.
 ἐγκράτεια γυναικός 647, 18; —
 μάγον 18, 4.
 ἐγκρεμνίζειν 223, 12, 19.
 ἐγκνόμενον δαιμόνιον 233, 24.
 ἔγκνος 522, 12, 14.
 ἐγρηγόρσις 480, 5.
 ἔθνη μὴ βαπτιζόμενα 279, 10;
 285, 24.
 εἰδότος μηδενός 417, 23; cf. ἀγ-
 νοοῦντος, γινώσκοντος.
 εἰδωλολατρείας πνεῦμα 255, 13.
 εἶδωλον 459, 12 ss.; 640, 13; 645,
 18; — κηροῦ 461, 4 ss.; 501, 6
 ss.; 641, 10; 646, 11; 647, 9,
 20; 648, 2; — μολύβδου 645, 13;
 — ξύλινον 538, 18. Cf. εἰκῶν.
 εἰκῶν 78, 20; 174, 2, 4; 518, 14,
 22; 643, 9; 644, 4; 646, 20;
 — κηροῦ 15, 4; 77, 9; 410, 1;
 475, 15; — μολυβδίνη 646, 3; —
 πηλοῦ 15, 19; 410, 19; 476, 1; —
 στανίου 641, 17; — χρυσοῦ 641,
 3; 644, 11, 23; 645, 3; cf.
 εἶδωλον, ὑμάγειν.
 Εἰρήνη ἀγία, ἐκκλησία, 300, 8,
 11.
 εἰρηνεύειν 402, 11 s.; 471, 22;
 617, 4; 620, 14.
 εἰρήνης ἄγγελος 10, 23.
 εἴσοδος 119, 7.
 Εἰών, ἄγγ. 235, 28.
 Ἐκαιριξηνουδάλων, δαιμόνιον
 237, 3.
 ἑκατοντακέφαλον, βότανον 444, 2;
 cf. ἡρύγγιον.
 ἐκβαίνειν (μὴ) 196, 2; 201, 31.
 ἐκδίκησις 650, 24.
 ἐκδύεσθαι 531, 1, 13; cf. γυμνός etc.
 ἐκκλησία 172, 22; 475, 17; 531,
 5 ap.; cf. ἱερόν.
 ἐκπεπτωκότες ἐξ οὐρανοῦ δαί-
 μονες 28, 28; 421, 17,

- ἐκπορεύεσθαι 243, 12, 17; 247, 27.
 ἔκτη ἡμέρα, v. παρασκευή.
 ἐλαία, ἐλιά 531, 5 ap., 10; 585, 10; — ἐλαίας: κομμίδι 443, 12; — κορ(υ)φαί 129, 4; — στέφανος 531, 14; — φύλλον 10, 13; 112, 17; 550, 7.
 ἐλαιῶν σημασίαι 152, 31 ss.; 154, 21; cf. ἐλαιοσκοπία.
 ἔλαιον, ἐλάδιον 434, 10; 480, 12; 507, 21; 520, 22; 531, 5 ap.; 531, 8 s.; 553, 9; 577, 4; 580, 5; 581, 4; 592, 13; 594, 26; 595, 6; 599, 24; 613, 3; 614, 4, 11; 625, 15; — ἄγιον 602, 3, 21; — σούσιον 492, 11; — ἐλαίου ἀπέχειν 477, 16. Cf. λάδι.
 ἐλαιοσκοπία 627, 1. Cf. ἐλαιῶν σημ.
 Ἐλαμίται 323, 18.
 ἐλασία 639, 14.
 ἐλάφιον, ἔλαφος 75, 7; 76, 12; 80, 17; 172, 27; 187, 28; 360, 22; 491, 12; 530, 5 ap., 28 ss.; 569, 18; — δικέριος, ἑξακέριος 619, 6; — ἐλάφου ου ἐλάφειον, ἐλαφικόν, ἐλάφινον, ἐλαφινόν: δέρμα 483, 14; 553, 11; 599, 21; 635, 14; — ἀγεννήτου δέρμα 447, 6; — κέρας, κέρατον 488, 14; 622, 14; — κρέας 530, 29; — λουρίν 551, 23; 552, 1, 11; 582, 5; — λουρίν ἄσπρον 612, 21 ss.; — ὄστουν 493, 2; — χαρτίν 78, 16; 80, 23; 608, 13; 611, 13; 639, 3.
 ἐλαφροστόιχον παιδί 37, 15.
 ἐλέγξαι λαούς 650, 27; cf. ὑποτάττειν.
 ἐλεημοσύνη 173, 7; 181, 22; 192, 3.
 Ἐλένη, ἀγία 289, 3; 291, 13 ss.; 585, 19.
 ἐλευθερία 172, 32; 531, 6.
 Ἐλευθέριος ὁ Παφλαγών 317, 25.
 ἐλέφας 362, 1; 530, 30 s.; 567, 18. cf. φίλιν.
 Ἐλισάβετ 116, 16; 553, 6; 620, 4.
 Ἐλισαῖος 498, 13.
 ἐλλαδικά ἐπτὰ δαιμόνια 234, 13.
 Ἐλλάς 325, 11.
 Ἐλληγες 330, 19; 331, 5, 15, 17 s.; 332, 14; 355, 32; 374, 17, 26; — σοφοί 330, 19; — Ἑλλήνων βασιλεῖς 89, 11; 121, 8; — δόγματα 623, 31; — θεοί 623, 12; — ἱερεῖς 89, 12; 121, 10.
 Ἐλμπαράχ, ἵππος 348, 25.
 Ἐλπερ, ἑβράνῃ 485, 17.
 Ἐλσέλ, ἄγγ. 50, 14.
 Ἐλωέ 123, 23; 408, 10; 504, 27; — ἄγγ. 249, 16.
 Ἐλωήλ 230, 29.
 Ἐλωθ, Ἐλοή, Ἐλοθ, 13, 3, 14; 58, 15; 407, 2; 408 11; 410, 7; 413, 24; 418, 16, 24; 419, 13; 432, 17; 459, 24; 468, 17; 473, 15; 475, 19; 477, 9; 482, 22; 484, 3; 485, 24; 500, 5; 605, 14, 17; 611, 25; — ἄγγ. 599, 18.
 Ἐλωθ, μέγα ὄνομα 233, 22.
 Ἐμανουήλ 13, 15; 118, 3; 230, 29; 235, 5; 407, 11; 428, 25; 474, 14; 500, 5; 623, 3.
 Ἐμπερηλ, ἄγγ. 10, 25.
 ἐμπιπτικόν δαιμόνιον 243, 7.
 ἐμπρησμός 176, 14; 180, 36; 234, 8 ap.; 531, 4; — ὄν σβέσαι 478, 20. Cf. πυρκαῖα.
 ἐμπρός ὀπίσω 95, 22; — γράφειν 639, 16; cf. ἀναποδογράφειν, ὀμπρός.
 ἐμφυσᾶν 326, 17; cf. φυσᾶν.
 ἐμφυσήματα (δαιμόνια) 239, 7.
 ἐναγῆ δαιμόνια 251, 35.
 ἐναέριον δαιμόνιον 257, 13; cf. 238, 29; — στοιχείον 65, 2; — τελώνιον 216, 4; 219, 24.
 ἐνδεῖν 79, 4; c. δεῖν.
 ἐνδύματα 172, 14; — χειρῶν 18, 29; 416, 8. Cf. φορέματα, ἱμάτια.
 ἐνειλεῖν 635, 3.
 Ἐνελέπαξ, δαιμόνιον 127, 7; cf. ἀπαξ.
 ἐνέργεια ἀγγέλων 10, 28; — ἀντι-

- κειμένον 243, 11; — ἀσπάλακος 483, 21; — βοτανῶν 444, 3; 481, 1 αρ.; — διαβολικὴ 231, 1; — λίθων 649, 13; — λόγων 649, 13; — μεγάλη 62, 26; — ονειρών 182, 3; 183, 5 s.; 525, 5, 15; — πλανητῶν 400, 3; — πραγμάτων 649, 12; — cf. δυναμεις, χάρις.
- ἐνεργεῖν 602, 16.
- ἐνεργὸν δακτυλίδιον 81, 9; — πτερόν 502, 10.
- Ἐνθουσιασταί 317, 31.
- ἐνιαυτός (délai) 525, 17.
- ἐννεάκις: cf. φοραίς.
- ἐντερίς 486, 9.
- ἐντυλίσσειν 585, 20; 624, 15; cf. τυλίσσειν.
- ἐνυδρον δαιμόνιον 257, 13.
- ἐνυπνιάζεσθαι 617, 2; 641, 8, 12.
- ἐνύπνιον 441, 23, 27; — ἀγάπης 441, 9; — μάχης 441, 11; — λέγειν ἀνατολῇ 525, 8; cf. ἀνατολή. Ἥλιος; Cf. ονειρον.
- Ἐνώχ 230, 31; 337, 28, 38.
- ἐξάγγουλα τρία 501, 12; cf. πεντάλφα.
- ἐξαγορεύεσθαι (ἐξαγορεύεσθαι?) δαιμόνια 279, 11; cf. σέβεσθαι.
- Ἐξακουστοδιανός 615, 21.
- Ἐξάκουστος 615, 23.
- ἐξαλείφειν ἄνθρωπον 86, 1; cf. ἐχθρός.
- « Ἐξάλφα τοῦ καλέσματος » 45, 22; — ἐξάλφαι τρεῖς 461, 15; cf. πεντάλφα.
- Ἐξαμουήλ 253, 26.
- ἐξαστροφῆ 114, 16; cf. ἀναποδογράφειν.
- Ἐξαπτέρυγες 272, 10; 280, 19; 465, 16; cf. Σεραφίμ.
- ἔξαστρος τόπος 469, 5.
- ἐξαφορισμός 130, 3, 13.
- ἐξεοριζῶνεν 172, 30; cf. ῥίζα.
- ἐξιλέωμα 87, 5.
- ἐξομολογεῖσθαι 412, 17; 477, 17; cf. ξομολόγησις.
- ἐξοπλίζειν 442, 18,
- ἐξορκίζειν, ἐξορκισμός 112, 26; 118, 35; 119, 22 ss.; 125, 18; 126, 30; 426, 9; 460, 3, 13, 21; 468, 16, 25; 497, 9, 13, 16; 498, 4; 501, 20, 27; 576, 10; 578, 10; 15; 585, 19; 588, 11; — ἄστρον 611, 22; — ἀργόν 581, 7. Cf. ὀρκίζειν, θεορκίζειν, καθορκίζειν.
- ἐξουσία ἀγγέλων 10, 3.
- Ἐξουσιαί (ἄγγελοι) 27, 1; 37, 3; 118, 28; 243, 13; 246; 37; 411, 14; 419, 21; 476, 15.
- ἐξουσιαστής τῶν τεσσάρων βασιλέων 28, 23; 421, 11.
- ἐξοχάδες 119, 15.
- ἐπήρεια διαβόλου 232, 28.
- ἐπιβοθητικόν (= ἐπιβουλευτικόν?) πνεῦμα 243, 29.
- ἐπιβουλητικός δαίμων 122, 24.
- ἐπιβουλή 606, 9; — δαίμονος 242, 24; 263, 11.
- ἐπιβουλία δαίμονος 243, 25; 247, 36; 256, 12; — μαγική 127, 5.
- ἐπίβουλος δαίμων 243, 5.
- ἐπιθυμῆν (μῆ) ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς 625, 1, 4.
- ἐπιληπτικός 122, 26; 127, 6; 444, 17; — ὃν δαιμόνιον 248, 1; 263, 12; v. suivant.
- ἐπίληπτος 463, 15; 486, 12; cf. σεληνιαζόμενος.
- ἐπιληψία 618, 17. cf. γλυκό, δέρφια, ἱερὰ νόσος, καλά, μαλακόν.
- ἐπίορκος 275, 32; 77, 27; 283, 18; 284, 29.
- ἐπιπεμπτικόν πνεῦμα 243, 29.
- ἐπισκελεῖν 619, 17 (cf. διασκελεῖν.
- ἐπισκίασμα δαίμ. 229, 36; 232, 27.
- ἐπίσκοποι 89, 28; — ἀμετάδοτοι 277, 28; 284, 30.
- ἐπιστολή 531, 3.
- ἐπισφραγίζειν 30, 16; cf. σφραγίζειν etc.
- ἐπιτιμῶν δαίμονας 217, 29; 223, 31; 232, 33; 234, 5; 239, 10, 14, 22; 245, 16; 251, 8, 13; 252, 3, 16, 20, 33, 38; 253, 25, 27;

- 254, 23; 257, 39; 258, 12; 260, 20.
 «*επιτυχία και χαρμονή*» (σχῆμα) 389, 7; 558, 35.
επονομάζειν ζῶα 68, 11; cf. (εις) ὄνομά τινας.
ἐπόπον δέρμα 483, 15; — ὀφθαλμοί 483, 16.
ἐπτάκις: cf. βολαί, φοραί.
ἐπωδή 593, 12.
ἐργαστήριον 402, 15; 47, 24; 617, 5; cf. ἀργαστήριον.
ἐρέβινθος 507, 21.
ἐρημος τόπος 238, 30; 253, 17; 259, 32; 262, 17; 468, 12; — εις ἐρήμους ἐλαύνοντα δαιμόνια 241, 12. Cf. μοναξία.
Ἐριθώνιος 125, 11; cf. 124, 29.
Ἐριον, δαιμόνιον, 234, 15.
ἐρίφιον, ἔριφος, ἐριφόσουλον 14, 8; 172, 17; 413, 22; 473, 28; 527, 9; — ἐρίφον χολή 625, 9.
Ἐρμαῖον 395, 12.
Ἐρμῆς 70, 38; 152, 9; 393, 9; 394, 16; 395, 12; 398, 30; 399, 15; 404, 14; 405, 20; 436, 12; 438 ss.; 443, 21; 470, 22; 472, 24; 633, 11; 650, 30; — θεομάριος 469, 3; — μαρτυρῶν ἢ συμπαρῶν *Σελήνη* 465, 7; — Ἐρμῶδ: ἄγγελιοί 70, 38; 404, 14; 436, 12; 472, 24; 633, 11; 641, 14; 647, 4, 11, 22; — δαίμονες 70, 38; 404, 14; 436, 12; 472, 25; 633, 12; — ἡμέρα, v. τετάρτη; — θυμιάματα 405, 20; — μελάι 443, 1; — σφραγίς 405, 23; — χαρακτῆρες 405, 23; 641, 13; 647, 3, 20; — ὥρα 401, 23, 25 s.; 403, 3; 411, 10, 14, 20; 439, 2, 7, 11, 17, 21; 440, 2, 9, 13, 19, 23; 441, 3, 9, 13, 19, 23, 27; 471, 12, 14; 472, 8; 476, 22; 616, 24, 26; 617, 4; 647, 20.
Ἐρμῆς Τρισμέγιστος 462, 12; 464, 17; 601, 1.
Ἐρμόλαος 612, 13
ἐρπετόν 531, 11.
ἐρυθρόν 414, 20, 23; — ἐρυθρά πέδιλα 521, 22.
ἐρωδιός 374, 5; 568, 6.
ἔρω 87, 17; 209, 1; 456, 1, 23; 457, 20; 458, 1, 5; 459, 9; 461, 3; 462, 1, 5; 466, 1, 20, 27; 467, 5, 8; 504, 13. Cf. ἀγάπη, φίλτρον.
ἐρώτημα πνευμάτων 47, 23; 48, 29; 50, 20; 51, 5; 54, 21; 57, 1; 450, 24.
ἐρωτικόν 501, 1; — ἐρωτικά δαιμόνια 17, 19. Cf. ἀγάπη.
ἐρωτοδαίμων 233, 17.
Ἐσδρά δρᾶμα 347, 9.
ἐσθῆς 536, 19.
ἐσθίειν, τρώγειν (μῆ) κρέας βοῶς μελαίνης 490, 7; — χοίριον κρέας 491, 3. Cf. ἀπέχουσαι.
ἔσποτρον 520, 15; 591, 2; — οὐ κατασκευή 479, 1. Cf. καθρέπτῆς, κάτοπτρον.
ἔσοχάδες 119, 14.
ἔσπερα 469, 4.
ἔσπερινόν δαιμόνιον 229, 37; 243, 4.
Ἐσπέροι 322, 17.
ἔσπεριον ἄστρον 244, 13.
ἐτέας λευκῆς φύλλα 66, 14.
εὐαγγελιτήριον 106
εὐαγγελισταί 62, 14; 97, 24; 246, 28; 547, 2.
εὐαγγέλιον 107, 6; 246, 28; 519, 13; 557, 4, 6; 614, 5.
Εὐάγριος πατριάρχης 360, 6.
εὐδοκίαν ἔχειν (εις τὸ) 641, 22; 646, 6; cf. εὐπρόσδεκτος ἀρέσκουσαι.
Εὐδιέ 468, 4.
εὐλογημένα ἡμέραι 603, 7; 633, 24; — ὄραι 603, 7; 633, 25.
εὐλογία (b'n diction) 582, 1; — (pain bénit) 141, 6, 9; 519, 13; 614, 27; cf. ἀντίδωρον, προσφορά, ὕψωμα.
Εὐμόρφη γυνή, δαιμόνιον, 216, 11; — cf. Καλή.
εὐμορφος ἄνθρωπος 174 21.

Ἐννόμιος 316, 14.
 ἐννοῦχος 531, 4 ap.; — ἐννούχους
 ἰδεῖν 506, 11, 25.
 Ἐδοπτία ἰέρεια 325, 25.
 εὐπατόριον 462, 4.
 εὐπροσδεκτον εἶναι (εἰς τὸ) 643,
 8; cf. εὐδοκία.
 εὐρεσις Σταυροῦ 289, 2 ss.
 Ἐδροῦν, δαιμόνιον 244, 7.
 Ἐδρώπη 323, 3; 589, 4.
 Ἐδσέβιος, ἐπίσκοπος Ῥώμης 297,
 16.
 Ἐδσέβιος, πατριάρχης 299, 12.
 Ἐδτυχῆς 315, 4.
 Ἐδτύχιος 303, 22.
 ἐδτυχία 645, 6; 646, 19; — οἶκον
 597, 20.
 Ἐδφράτης 139, 14; 145, 24.
 ἐδχαριστεῖν δαίμονας 36, 20; cf.
 ἄδεια, ἀπολογίαζεῖν, ἀπολύειν.
 ἐδχῆ ἀμπέλων 601, 12; — οἶκων
 601, 12; — σινάπεως 91, 6.
 Ἐδχηταί 317, 29.
 Ἐφεσίων ὄρος 615, 21.
 Ἐφεσος 301, 8.
 Ἐφεμαήλ, ἄγγ. 112, 14.
 Ἐφημεήλ καὶ Ἡσήλ, ἄγγ. 140, 8.
 Ἐφιμωήλ, ἄγγ. 60, 9.
 Ἐφίππας, δαιμόνιον 221, 15, 23,
 32, 34, 37; 222, 3.
 Ἐφλκα (sic), ἄγγ. 10, 9.
 ἐφόλβιον 509, 10.
 Ἐφρῆμ Σύρος 250, 9.
 ἐχενῆς 371, 10.
 ἐχθρα 503, 8; 602, 16.
 ἐχθρῶν (κατ') 58, 19; 85, 20;
 112, 3; 137, 1; 148, 13, 17 s.;
 172, 20, 29; 397, 23; 502, 22;
 503, 1, 4; 573, 24; 575, 10, 15,
 20; 606, 1 s., 15 s., 26; 622,
 25 ss.; 624, 15, 22; 634, 13;
 650, 11; 652, 22 s.; — ἐχθροὺς
 ἀπονεκρῶσαι 401, 27; 471, 15;
 616, 28; — ἐξολοθρεῦειν 140,
 11; 402, 15, 25; 471, 24; 472, 1;
 617, 5, 7; — καταλύειν 59, 9; —
 ὑποτάξει 650, 27; — χαλᾶν 11,
 1; cf. ἀντίδικος,

ἐχιθνα 83, 10, 18; 563, 17.
 ἐχινα 367, 3.
 ἐχίνος 568, 16; — θαλάσσιος 569,
 5.
 ἔχισ 569, 13.
 ἔωθεν 469, 7; cf. πρωτ.
 Ἐωσφόρος 217, 11; 219, 21; 258,
 4.

Z

Ζακχαῖος διδάσκαλος 266, 25;
 34; 267, 36; 268, 4, 22.
 Ζακχαῖος 292, 32; 293, 3.
 Ζάλη, δαιμόνιον 234, 21 ap.
 ζάλη 139, 21; 234, 8 ap., 21 ap.;
 531, 6 ap.; — ζ' ζάλαις 99, 1.
 ζαμπέτι 405, 18; 425, 27.
 ζάριν 83, 21; 472, 7; cf. παιγνί-
 διον.
 ζαρκάδος χαρτίν 80, 20); cf. δόρ-
 κιον, κεμάς.
 ζαφαράς, ζαφοράς 76, 20; 78, 16;
 79, 20; 82, 13; 83, 25; 91, 4;
 447, 6; 614, 30; 620, 16; 639,
 4; 653, 6. Cf. κρόκος.
 Ζαχαά, ἄγγ. 235, 25.
 Ζαχαρίας 145, 12; 248, 19; — ου
 δρέπανον 121, 21, 23; 553, 5.
 ζάχαριν 63, 32, 34; — βενετι-
 κόν 138, 22.
 Ζαωρ, ἄγγ. 508, 7.
 ζεῖν (μῆ) 553, 15; cf. βράζειν.
 ζευκάνη (?) 147, 1.
 Ζεὺς ἀναξ 468, 4.
 Ζεὺς 71, 19; 152, 7; 393, 3, 6;
 394, 20; 398, 5; 399, 14; 404,
 20; 405, 4; 437, 3; 438 ss.;
 443, 6; 470, 10; 472, 26; 507,
 6 s.; 633, 14; 642, 14; 644, 9;
 650, 13; — Διός: ἄγγελοι 71,
 19; 404, 20; 437, 3; 472,
 26; 633, 14; 642, 2, 19; 643,
 22; — δαίμονες 71, 19; 404,
 21; 437, 3; 472, 27; 633, 15;
 — ἡμέρα: v. πέμπτη; — θυ-
 μιάματα 405, 4; — μελάνι 443,
 6; — σημεῖα 642, 2, 14, 23;

643, 15; — σφραγίς 405, 7; —
 χαρακτήρες 405, 6; 642, 18;
 646, 17; 647, 3; 648, 6; — ὄρα
 66, 17; 411, 17; 438, 33; 439,
 4, 9, 13, 19, 26; 440, 3, 6, 11,
 16, 20; 441, 4, 11, 16, 25; 459,
 5; 471, 14; 476, 19; 487, 2;
 585, 13; 616, 27; 643, 19; 644,
 5, 23.
 Ζηλή δαιμόνιον 234, 17.
 ζήλος 119, 10; 230, 33; 242, 23;
 243, 11, 24; 440, 12; 441, 1;
 575, 20; cf. φθόνος.
 Ζήν, χώρα 335, 33; 336, 36; 337,
 20; 341, 19; 342, 30.
 Ζήνων παῖς 268, 35.
 ζίζυφα 202, 1.
 ζοῦπα 531, 7 ss. ap.
 ζουπούνη λινόν 476, 27; cf. χι-
 τών.
 ζουρναμπάν, ζῶον 365, 3.
 ζοφάνειν ἐχθρούς 63, 35.
 ζόγαινα 369, 23.
 Ζυγός (Zodiaque) 402, 9; 442,
 13; 471, 21; 506, 11; 617, 1;
 647, 22; — Ζυγοῦ ἄγγελοι 647,
 22.
 ζυμαρένια φαγιά 200, 16.
 ζωγραφία 173, 26, 28.
 ζώδιον (Zodiaque) 44, 19; 62,
 25; 65, 26; 75, 2; 94, 23 ss.;
 124, 9; 236, 20; 400, 9 ss.;
 401 s.; 505, 12; 605; — ζωδίων
 διάγνωσις 616, 13 ss.; — ζώ-
 δια ἡμερινά 506, 35; — ζωδίων κα-
 θενός 68, 19; — ζώδια νυκ-
 τερινά 506, 35; — ζώδιον ὀνει-
 ρον ἀλλάσσει 188, 15; —
 ζώδια πεμπόμενα ὑπὸ Ἰησοῦ
 52, 33; — στερεά 507, 3; —
 ζωδίων σφραγίδες 100, 24;
 605.
 ζωδολόγιον 387.
 Ζωήλ, ἄγγ. 112, 18.
 ζωνάρι, ζώνη 21, 2; 173, 15 ss.;
 201, 13; 516, 8; 531, 6 ap., 17

s.; 550, 3; 590, 9; 622, 22;
 624, 16. Cf. μέση.
 ζωνίτης λίθος 490, 1.
 ζώννυσθαι 111, 2; 147, 24; 172,
 36; 173, 9, 12; 551, 24; 612;
 28; — ὀμπρός ὀπίσω 550, 3; cf.
 σάρεξ.
 ζωοθυσίας ἀπέχεσθαι 507, 20.
 ζῶον ἀγέννητον 13, 12; — ἔγκυον
 13, 11; — ξέω. μένον 68, 7;
 640, 1; — λύειν 173, 13; — χά-
 νειν 173, 27; 531, 19.
 Ζώσιμος, ἄγιος 129, 26.
 ζωσφιον 188, 4.

H

Ἡγεκαήλ, ἄγγ. 37, 2.
 ἡγεμονικόν (τὸ) 462, 13 ss.
 ἡλιά 174, 1.
 Ἡλίας, προφήτης 31, 18; 116,
 10, 28; 254, 11, 13; 275, 14;
 286, 12; 337, 28, 39; 498, 12;
 652, 36.
 ἡλικίαν μετρεῖν 136, 19; cf. ἄ-
 ξαμον.
 ἡλιογονοβοτάνη (?) 443, 16.
 Ἡλιόδωρος 450, 10; 607, 15.
 Ἡλιόδωρος παπᾶς 607, 15.
 Ἡλιος 63, 6; 69, 3; 90, 11; 119, 2;
 152, 8; 172, 15; 173, 29 ss., 36;
 174, 6 s.; 242, 19; 393, 7; 398,
 19; 399, 15; 403, 11, 25; 405,
 8; 434, 14; 438 ss.; 443, 14;
 445, 4; 470, 17; 472, 16; 506,
 37; 530, 23; 531, 22 s.; 532,
 1 ss.; 576, 19; 612, 15, 17;
 633, 1; 650, 21; 652, 36; 652,
 1; — Ἡλίον: ἄγγελοι 69, 3;
 403, 25; 434, 14; 445, 7; 472,
 16; 633, 3; 640, 16; 641, 5, 21;
 644, 14; 645, 5, 15; 647, 16;
 — ἀπὸ 236, 3; 500, 2, 8; 581,
 6; — Ἡλίον ἀνατέλλοντος 37,
 15; 57, 10; 73, 23; 76, 16;
 78, 10; 79, 10; 84, 11; 139, 1,

- 29; 430, 13; 461, 5; 483, 22; 484, 21; 613, 2; 617, 14; — *πρὸ Ἡ. ἀνατέλλοντος* 66, 18; 83, 25; 501, 2; — *Ἡλίου ἄντικρυ οὐ κατέναντι* 37, 15; 57, 9; 399, 28; 500, 2, 8; 581, 6; — *ἄρμα* 233, 9; — *βοτάνη* 445, 4; — *δαίμονες* 69, 3; 404, 1; 434, 14; 472, 17; 633, 4; — *Ἡλιος ἐκ δεξιῶν μου* 121, 4; — *δημένος* 90, 11; — *ἥλιοι δύο* 171, 11; — *Ἡλίῳ εἰπεῖν* 478, 23; — *Ἡλιον ἐπικαλεῖσθαι* 483, 22; — *ἐπισύροντα ἐνδοθεν οὐρανοῦ* 478, 18; — *Ἡλιος ἐν ζωδίῳ τινὶ* 495, 12; 506, 37; 641, 10; 645, 4; 646, 2, 13; 647, 8, 14; — *Ἡλιου ἡμέρα, ν. κυριακή; — θυμιάματα* 405, 8; — *καρδία* 231, 6; — *κεφαλή* 99, 24; — *κύκλος* 99, 21; 233, 1; — *λαμπάς* 278, 24; — *Ἡλιος Μέγας* 327, 7, 34; — *Ἡλίου μελάνι* 443, 14; — *Ἡλίου στέφανος* 233, 8; — *σφραγίς* 405, 11; — *χαρακτῆρες* 405, 10; 644, 14; — *ῶρα* 439, 1, 10, 15, 20, 27; 440, 7, 12, 17, 21, 25; 441, 2, 7, 12, 18, 22, 26; 445, 7; 459, 5; 495, 12; 585, 13; 641, 3; 644, 11; 645, 4, 13; 647, 14.
- ἥλιος* = *χρυσός* 458, 21; 509, 3; 635, 7.
- Ἡλιοῦθ, ἄγγ.* 234, 20.
- ἥλος* 531, 21; 609, 3; 611, 6; 625, 20; — *ἥλοι Σταυροῦ* 297, 23 s.; — *ἥλον μὴ ἔχουσα μάχαιρα* 473, 9. Cf. *καρφίν, τρίηλος*.
- ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἄγγελος* 112, 22; — *ἡμέραι: δεκατέσσαρες* 507, 19; — *δύο* 182, 7, 12; 189, 10, 14; 192, 7; — *δώδεκα* 587, 17; — *ἡμέρα ἐκλελεγμένη* 469, 2; — *ἡμέραι ἐννέα* 76, 23; 526, 7; — *ἐννέα (μετὰ ταφήν)* 73, 17; 456, 19; — *ἑπτὰ* 60, 26; 141, 15; 189, 18; 205, 5 s., 9; 492, 5; 493, 9 s.; 598, 21; 599, 2; 622, 15; — *ἡμέραι ἐδολογημένοι* 603, 7 ss.; 633, 24; — *ἐδάριστοι* 401, 6 ss.; — *ὀκτώ* 205, 11; 496, 3; 500, 17; 525, 22; — *πέντε* 188, 15; 195, 13; — *πεντήκοντα* 526, 10; — *πλανητῶν* 397 s.; 471; 650 s.; — *τεσσαράκοντα* 73, 17; 82, 6; 145, 29; 204, 17; 458, 3; 502, 11; 587, 22; 603, 23; 611, 18; (μετὰ ταφήν) 73, 17; 456, 19; — *τέσσαρες* 185, 26; 191, 25; 525, 13; 546, 13; — *τέσσαρες ἡμισὺν* 201, 31; — *τρεις* 61, 14; 80, 25; 185, 34; 191, 14; 194, 3; 410, 4; 477, 20; 481, 8; 546, 15; 588, 27; 618, 14; 622, 8; 634, 5; 635, 6; 651, 14; (μετὰ ταφήν) 73, 17; 456, 19; — *ἡμερῶν ἄγγελοι: cf. ἄγγελοι; — δαίμονες* 51, 9; 69 ss.; 403, 24 ss.; 434, 13 ss.; 472, 16; 633.
- ἡμερινὸν δαιμόνιον* 229, 37; 243, 4; 245, 28.
- ἡμερονύκτια τρία* 57, 24; 147, 23.
- ἡμικρανία, ἡμικρανον, ἡμικράνον πόνος* 124, 23, 34; 125, 4, 6; 139, 7, 12; 482, 5; 483, 5; 599, 23; cf. *κεφαλόπονος, μισοκέφαλον*.
- ἡμικρανον* 630, 13.
- ἡμικράνους ποιοῦν δαιμόνιον* 236, 24.
- ἡμίονον δέρμα* 597, 13.
- ἡμίσεια γενεά, cf. γενεά; — ἡμισὺν δαιμόνιον* 233, 11; — *δέγμα* 618, 12; — *ἡμίσειά θαλασσα cf. θάλασσα. — ἡμισὺν ὄνομα* 117, 22; — *πηγάδι* 618, 8.
- ἡξέυροντος μῆδενός* 142, 4 ss.; 147, 22; cf. *ἀγροσύντος τινος, γινώσκοντος εἰδότος*.
- ἧπατος πάθη* 490, 11; cf. *συνκῶτι*.
- Ἡρα* 326, 36; 327, 5, 6, 9, 19.
- Ἡράκλεια* 300, 28.

Ἡράκλειος, βασιλεύς 342, 14.
 Ἡρακλέους στύλοι 322, 10.
 ἠριγέρων 488, 15; 493, 3.
 ἠρύγγιον 466, 8; 486, 14. Cf.
 ἑκατοντακέφαλον.
 Ἡρώδης 264, 1, 4; 265, 17.
 Ἡρωδιάς 283, 16.
 Ἡσαίας 292, 4.
 Ἡσίλ, ἄγγ. 60, 9.
 Ἡσοζυγῶν, ἄγγ. 249, 17.
 Ἡσοστέλλων, ἄγγ. 249, 17.
 Ἡφαιστίων 465, 4.

Θ

θάλασσα 26, 32; 38, 8; 57, 2; 73,
 19; 77, 18; 174, 8 ss., 18, 23;
 175, 3; 178, 17; 179, 34; 420,
 3; 532, 2, s. ap.; — θαλάσσης:
 δαίμονες 215, 15; 224, 3; —
 θηρία 603, 20; — κίνδυνος 399, 2;
 470, 23, 25; 651, 2; — κύκλος
 233, 4; — πέρασμα 101, 11;
 401, 14; 471, 5; 616, 16; —
 ἐν θαλάσση πλεῖον 442, 6 s.;
 — θαλάσσης πλησίον 23, 8; 417,
 1; — εἰς θάλασσαν ὄπτεται 587,
 23; — θαλάσσης ὕδωρ 53, 8;
 509, 7; — θάλασσαν μὴ φο-
 βεῖσθαι 462, 29; 472, 4; —
 θάλασσαι ἐπτά ἡμισὺν 618, 7;
 cf. πέλαγος.
 θάλασσα Ἄγιου Ὁρους 372, 29.
 θάλασσα Ἐρυθρά 30, 1; 221,
 34, 38; 222, 4; 234, 6; 261, 5;
 372, 10; 460, 24; 564, 32; 618,
 7.
 θάλασσα Μαύρη 120, 20 s.
 θαλάσσιον πνεῦμα 236, 2.
 θάνατος 57, 3; 151, 1; 206, 6; —
 αἰφνίδιος 223, 20; 575, 21;
 605, 1, 9; 606, 7, 11; 620, 25;
 — οὐ φυσικός 396, 11. Cf. κα-
 κοθάνατος, φόνος.
 θανάων 528, 1; 532, 2 ap., 28.
 θάπτειν 11, 3, 14; 12, 8; 174, 17;
 178, 6; — ἀσπάλακα 484, 15;

— νυκτερίδα 409, 4; — ὄμ-
 φαλαν 474, 30.
 θανάτουργίαι τῶν ἀγίων 65, 16.
 θεῖον 230, 14; 622, 13; — ἀπυ-
 ρον 443, 3; cf. τεάφη.
 θεμέλιον οἴκου 597, 21.
 θεμελιοῦν 137, 24; 505, 16, 17,
 23; 506, 1, 13, 20, 26.
 θεόγονον, βότανον 484, 12.
 Θεοδόσιος, βασιλεύς 299, 17;
 300, 14.
 Θεόδωρος, ἄγιος 114, 19; 596, 19;
 623, 11.
 Θεόδωρος, ἔπαρχος 307, 4; 308,
 31.
 θεορκίζω 45, 12; 91, 17, 18; 92, 1,
 3; 97, 15, 23; cf. ὀρκίζω.
 (εὐς 532, 19 ss.; 537, 3 ap.; —
 ζῶν 241, 17; 497, 1, 17; 498, 4;
 508, 9; 580, 21; 581, 8; —
 τῶν θεῶν 485, 24.
 Θεοσοφία (Ἀριστοκρίτου) 324.
 Θεοτόκος (Μαρία ἡ) 62, 12; 107,
 4; 115, 10, 13, 26, 29; 118,
 155, 5; 123, 5, 11; 128, 21 ss.;
 105, 5; 191, 9 s.; 249, 27; 257,
 4; 260, 9; 262, 32; 264, 12 ss.;
 272, 2 ss.; 280, 8 ss.; 295, 17;
 327, 10; 328, 11; 331, 24; 332,
 2, 8, 11; 498, 15; 553, 5; 577,
 9; 611, 20; 620, 4; 623, 24;
 624, 2.
 Θεοφάνεια 43, 15; 50, 22; 127, 23;
 129, 3; 137, 11; 597, 19; 620, 22.
 Cf. Φῶτα.
 θερίζειν 174, 15.
 θερμοσποδιά 466, 25. Cf. στάκτη.
 θέρος 532, 5 ap., 18.
 Θεσσαλονίκη 322, 14.
 θεωρεῖσθαι (εἰς τὸ μὴ) 448, 14;
 457, 7; cf. ἀφανότης, ἀπαρεμ-
 φάντως.
 θεωροῦντος μηδενός 432, 21; 599,
 16; cf. ἀγνωστῶν etc.
 θηλάζειν 168, 12; cf. βυζάνειν;
 — μήπω θηλάζον ζῶον 407, 20;
 473, 29.

- Θήλεια, δαιμόνιον 233, 24.
 Θηλυκὸν δαιμόνιον 126, 14; 249, 14.
 θήρα 398, 9; 401, 26; 505, 14, 20; 534, 24; cf. ἄγρα, κνηγᾶν.
 θηρίον 174, 16; — "Αιδου 274, 10, 24; 277, 11; 278, 18; 282, 23; 284, 18; 532, 11 ss.; — Ἀποκαλύψεως Ἰωάννου 354, 5; — πτερωτὸν τρικέφαλον 276, 29; 284, 10.
 θηριοπρόσωπα δαιμόνια 236, 16.
 θησαυρὸν κεκρυμμένον εὑρεῖν (εἰς τὸ) 31, 1 ss.; 39, 1; 40, 5; 42, 16; 60, 12; 85, 12; 91, 22 s., 29; 92, 1, 3; 397, 25; 398, 22; 402, 6; 424, 7; 432, 1; 441, 20; 444, 13; 445, 10 ss.; 470, 8, 19; 471, 19; 500, 10; 507, 12, 18; 510, 5; 594, 13; 616, 31; 650, 23; — στοιχειωμένος 64, 8 ss.
 Θουκυδίδης 329, 17; 331, 2.
 Θουλης 330, 21.
 θρόματα 208, 16.
 θρίξ 450, 8; 516, 17; 543, 2 ss.; — τριχες τρεῖς γυναικός 88, 16; τριχῶν φορὰ 481, 3, 8 s.; — χοίρου, κόνος καὶ μαύρου γαδάρου 503, 5.
 Θρόνοι (ἄγγελοι) 123, 13; 246, 37.
 θρόνος 521, 19; — δαιμόνων ἡγρός 38, 13; 430, 24; — Θεοῦ 31, 4; 97, 23, 31, 33; 123, 12; 125, 31; 229, 16 ss.; 231, 28; 232, 5, 8; 244, 34; 245, 5; 247, 3; 249, 30; 255, 10; 258, 9; 424, 8; — Μαρίας 123, 10.
 θυματρὶ συγκοιτάζειν 532, 6 ap.
 θύμβρα 589, 34; cf. σατουρισία.
 θυμιάζειν, θυμῶν 24, 4; 47, 3 ap.; 60, 28; 61, 3; 174, 19; 417, 18; 508, 4, 6, 18; 519, 9; 551, 16; 580, 29; 598, 13; 616, 9. Cf. καπνίζειν.
 θυμίαμα 61, 2, 3; 64, 16, 19; 417, 13; 578, 7; — ἀρσενικόν 64, 18; 445, 11; — ἄσπρον 66, 7; — μέλαν 404, 33; — θυμιάματα πλανητῶν 397, 12; 399, 26; 400, 6; 403, 31 ss. Cf. λιβάριν, κάπνισμα.
 θυμώνοντά τινα παῦσαι 138, 14 ss.
 θύοντος τοῦ ἱερέως 410, 5; cf. λειτουργεῖν.
 θύρα 67, 8; 146, 12; 198, 22; 503, 7; 532, 25; 626, 5; — θύρας ἀνοίγειν 458, 9; — κλείειν 495, 9 ss.; — θύρα κύκλου τῆς τέχνης 24, 7 ss.; 417, 22 s.; 418, 5, 14; 495, 7 ss.; — πόλεως 634, 16. Cf. πόρτα, φυλακισμένος.
 Θωμᾶς, ἀπόστολος 323, 10.
- I
- Ἰάξ, ἄγγ. 237, 28.
 Ἰακώβ 28, 27; 29, 23; 53, 17; 63, 11; 67, 5; 125, 2; 128, 6; 421, 16; 422, 18; 465, 14; 498, 10; 626, 3.
 Ἰακωβίταις 352, 21.
 Ἰάκωβος, ἀπόστολος 322, 3.
 Ἰάκωβος, εὐαγγελιστῆς 265, 18.
 Ἰάκωβος 270, 32 ss.
 Ἰάμβλικος 615, 22.
 Ἰαμέθ, ἄγγ. 236, 4.
 Ἰασεῖ τοῦ Ἑλμιχέλ, ἄγγ. 41, 21; 43, 10.
 Ἰασπς, λίθος 487, 4.
 Ἰατρᾶξ, δαιμόνιον 237, 33.
 Ἰατρεία 11, 6; 398, 9; 440, 6, 16; 470, 12; 650, 16.
 Ἰαώ, 482, 22; 508, 20.
 Ἰαὼν 468, 17.
 Ἰβερία 323, 16.
 Ἰβις 379, 31; 570, 9.
 ἰδροῦν εἰδῶλον κήρινον 461, 26; 501, 19.
 ἰδρῶς ἀνθρώπινος 464, 10.
 Ἰεζεκιήλ 232, 6; 245, 4.
 ἰερά βοτάνη 481, 4; — νόσος. 444, 16; 445, 10; cf. ἐπιληψία, σεληνιασμός.
 ἰεραξ 533, 1 ap.; — ἰέρακος καρδία 492, 8; cf. γεράκι, γιράκι.

- Ἱεραπολίτης λίθος 485, 5.
 Ἱερεμίας 225, 10, 38, 40.
 Ἱερεὺς 88, 10; 519, 1, 3; 602, 21;
 614, 29; — ἱερέων ὄννοι 30,
 11; — ἱερεὺς, δαίμων 117, 14;
 — ἱερεῖς (ἔξ) τῶν Ἑλλήνων 89,
 12; 121, 10. Cf. παπᾶς, πρεσ-
 βύτερος.
 Ἱεριχώ 254, 28.
 Ἱερόθεος Ἀθηναῖος ἀστρονόμος
 310, 22.
 Ἱεροπάκι, δαιμόνιον 238, 2.
 ἱερῶ (ἐν) ἴστασθαι 410, 4; cf.
 ἐκκλησία.
 Ἱερουσαλήμ, Ἱεροσόλυμα 112, 29;
 212, 3; 265, 17; 271, 19, 22 s.;
 291, 16 ss.; 322, 3; 328, 17, 25;
 348, 27.
 Ἱεῶ, ἄγγ. 237, 19.
 Ἱήλ, ἄγιος 233, 28.
 Ἱησοῦς Χριστοῦ Χριστός 45, 4;
 47, 12; 49, 15; 50, 3, 17; 52,
 25, 31; 60, 6; 62, 10, 35; 65,
 11; 83, 11, 14; 88, 11; 89, 21;
 90, 24; 93, 10; 95, 1; 97, 13, 22;
 98, 13; 112, 4 ss.; 27 ss.;
 113, 10 s., 14 s., 19 ss.; 114, 3
 ss.; 115, 2, 7, 20 ss.; 116, 27;
 118, 3; 121, 7; 122, 7; 123, 7,
 24; 125, 17; 127, 17, 26, 30;
 128, 11; 130, 16; 139, 6 ss.;
 140, 5; 146, 17 ss.; 221, 26 ss.;
 225, 15; 226, 28; 230, 2; 231, 9;
 232, 35; 233, 29; 235, 4, 13;
 236, 2; 240, 24; 241, 25, 36;
 243, 8, 21; 244, 14, 24; 245, 1,
 18; 246, 23; 249, 5; 251, 5, 26,
 36; 252, 11, 29; 253, 10; 254, 3;
 255, 24; 257, 5; 262, 27, 34;
 264 ss.; 276, 25, 27; 279, 9;
 280, 11 ss.; 283, 37; 285, 23;
 286, 29; 287, 27; 290, 29 ss.;
 325, 8; 329, 1, 28; 330, 17;
 331, 27; 332, 7; 340, 2; 348, 19;
 349, 22 ss.; 355, 20; 458, 15;
 498, 14; 500, 3; 503, 22; 522, 26;
 523, 14; 552, 3; 554, 7; 555,
 22; 576, 14; 590, 15; 605, 13;
 611, 19; 612, 8; 614, 2; 615,
 25; 616, 2 ss.; 618, 24; 619,
 5, 26; 620, 7 ss.; 621, 2; 626,
 6, 16, 30; 623, 20, 30; 624, 2.
 Ἱησοῦς Χριστός νικᾷ 83, 20;
 90, 24; 97, 13, 22; 98, 13; 112,
 4 ss.; 113, 27; 117, 26; 118, 4;
 120, 31; 122, 9, 16; 124, 2, 15;
 125, 11, 32; 126, 26, 30; 130, 7,
 22 s.; 132, 9, 20; 141, 29; 236,
 12 ap.; 576, 2; 616, 10; 623,
 19.
 Ἱησοῦς ὁ Ναυῆ 254, 27.
 Ἰλίω (ἐν), πόλεμος 294, 19.
 Ἰλλυρικόν, τό 322, 10.
 ἱμάτιον 174, 28 ss.; 413, 1; 533,
 1, 14 ss., 21 ss.; — γυναικός
 468, 8; — ἱμάτια ἀφόρετα 413,
 2; 425, 5; — ἐδραλεῖν 459, 25;
 — λευκά 412, 23; 413, 2; 425,
 5; 472, 12; 508, 2; — λιβά 412,
 23; 413, 2; 425, 5,; 476, 27.
 Cf. ἐνδύματα, φορέματα.
 ἱμπρίκι καινούργιον 48, 31; cf.
 λεκάνη.
 Ἰνδία, Ἰνδοί 354, 14; 363, 17, 24,
 33 ss.; 364, 2; 365, 3, 9, 25;
 367, 31; 368, 16, 35; 516, 4;
 — ἐσωτέρα 323, 10.
 ἰνδικά 340, 8; — ἰνδική γλῶττα
 340, 19.
 Ἰνδὸς ποταμός 368, 36.
 Ἰνχαξήλ, ἄγγ. 249, 17.
 Ἰορδάνης 63, 7; 100, 12; 230, 16;
 231, 24; 244, 30; 251, 27.
 Ἰουδαζιζεβουιδέ, ἄγγ. 238, 5.
 Ἰουδαία, Ἰουδαῖοι 261, 17, 31;
 265, 12; 267, 6, 14; 268, 21;
 271, 27; 291, 5, 18 ss.; 279, 8;
 285, 22; 298, 21; 316, 26, 30 ss.
 Ἰούδας 67, 17; 625, 22.
 Ἰούδας 292, 28; 294, 6 ss.
 Ἰουστινιανός, βασιλεὺς 299, 3 ss.;
 333, 7.
 ἱππεύειν 617, 17; cf. καβαλλικεύ-
 ειν.
 ἱππικόν 533, 3.
 ἱπποδρόμιον 300, 18; 303, 2 ss.

ἵπποκαμπος 571, 1.
 ἵπποκράτης, ἱατρὸς καὶ χειρουργὸς τῶν θεῶν 138, 25.
 ἵππος 186, 30; 463, 19; 514, 9 ss.; 527, 10; 533, 4 ss.; 538, 28; — μέλας 617, 17; — ἵππου μορφὴν ἔχον δαιμόνιον 236, 1. Cf. ἄλογον.
 ἵπτασθαι, ἵπτημα 521, 1; 533, 1 s. ap., 17 ss.; 535, 26. Cf. ἀπετάν, πετάν, πέτεσθαι.
 ἴρις 487, 15.
 Ἰσαάκ 28, 27; 53, 17; 63, 11; 67, 5; 114, 17; 125, 2; 240, 2; 421, 15; 422, 18; 465, 14; 498, 10; 626, 3.
 ἰσεσέλαιον (?) 443, 26.
 Ἰσμαήλ 333, 9 ss.
 Ἰσμαηλίται 535, 3 ap., 10.
 ἴσον (τό) τοῦ σώματος 577, 10.
 Ἰσραήλ 28, 28; 29, 25; 240, 7; 254, 1, 11; 256, 16; 261, 4; 421, 16; 422, 20; 484, 5.
 ἰστία 642, 8; cf. φωτία.
 ἰστός 533, 20, 25; — ἱερατικός Ἀθηναίος 326, 4.
 Ἰσυχάηλ, ἀρχιστράτηγος ἄγγελος 622, 3.
 ἰυγγος γλωττα, ὀρθοπύγιον 466, 10.
 ἰχθύς 511, 3; 533, 11 ss.; 602, 10; — ἰχθύων ἀκάνθαι 647, 28; — ἀπέχεσθαι 18, 10; 425, 3; — εἰκὼν 647, 25; — μορφὴν ἔχον δαιμόνιον 236, 1; — χολή 443, 8. Cf. ὄψαριον, ψάριον.
 Ἰχθύς θεῖος 327, 13.
 Ἰχθύες, Ἰχθύς (Zodiaque), 403, 1; 442, 22; 472, 7; 506, 30.
 ἰχνεύμων 570, 20.
 ἰχνοποδίου δεξιῶ χῶμα 458, 2.
 Ἰωάννης Δαμασκηνός 224, 37; 336, 31.
 Ἰωάννης Θεολόγος 89, 17; 114 ss.; 131, 5; 323, 2; — οὐ Ἀποκάλυψις 336, 5; 342 ss.
 Ἰωάννης πατριάρχης 301, 22.
 Ἰωάννης Περὸδρομος, Βαπτιστής

89, 17; 115, 13, 20 ss., 29; 116, 17; 118, 11; 120, 8; 124, 18; 155, 5; 230, 15; 231, 33; 245, 2; 275, 15; 283, 16; 286, 2; 497, 2, 17; 596, 20; 611, 20; — οὐ βαπτιστήριον 303, 29.
 Ἰωάννης κοιμηθεὶς ἐν Ἐφέσῳ 615, 23.
 Ἰωήλ, ἀρχιστράτηγος ἄγγ. 244, 9; 622, 4.
 Ἰωνᾶς 115, 26.
 Ἰώσηπος Ἰουδαῖος 330, 33.
 Ἰωσήφ, υἱὸς Ἰακώβ 146, 6; 240, 3; 465, 17.
 Ἰωσήφ, πατὴρ Ἰησοῦ 264 ss.

K

καβαλλάρης 491, 1; cf. Γεώργιος. Καβαλλάρης κοτζός, δαιμόνιον 433, 9; 593, 20.
 καβαλλικεύειν 96, 20; 165, 13 ss.; 173, 10; 175, 20; 186, 31 ss.; 514, 10, 19; cf. ἰππεύειν; — ἀνάποδα 173, 10.
 κάβουρας, καβοῦρι 58, 20; 59, 3; 191, 6.
 καβρός ποταμοῦ 114, 23; cf. καρκίνος.
 καδμία 635, 2.
 καθαρεύειν 603, 22; cf. ἀγνεύειν. καθαρίζειν ὀφθαλμούς 37, 20.
 καθαριότης Ἰωάννου Πρ. 497, 1, 17.
 κάθαγμα (?) 509, 2, 7 (corr.).
 καθάρως 47, 27; 51, 8; 60, 25; 61, 14; 81, 6; 406, 25; 412, 2, 22; 472, 11; 596, 14; — ἀπὸ σμῆξιν γυναικός 146, 33; — τόπος 406, 23; 407, 16; 417, 3. Cf. ἄγνός.
 καθάρσιον πίνειν 193, 3; 505, 16, 26; 506, 5, 14, 20, 31.
 καθαρῶς φυλάττειν 406, 22; 407, 5.
 καθορκίζειν 17, 12, 17; 35, 7; 45, 3; 50, 29; 53, 15; 577, 7; 618, 24. Cf. ὀρκίζειν, ἐξορκίζειν.

- καθρέπτῃς, καθρέπτιον, καθρέφ-
της 82, 8; 396, 23; 432, 18, 21
ss.; 433, 1, 7 ss., 30; 434, 6;
549, 3; 584, 3, 25; 585, 1, 6;
592, 17; 593, 2 ss. Cf. ἔσοπτρον,
κάτοπτρον.
- καίειν κεραμίδιν 12, 5; — πανίν
555, 16; — ξροφαίαν 458, 6; —
φύλλα 620, 17; — φωλέαν 597,
17; — χαρτίν 550, 11; 554, 3;
575, 11; 598, 2; 608, 20; —
χελιδονόπουλα 65, 32; — ψαθίν
παπύρινον 577, 3.
- Κάιν 232, 37; 239, 30.
- καιρωμαῖος (?), λίθος 482, 25.
- καῖσαρ 519, 8.
- κακοθανάτου μνήμαν 503, 3; cf.
θάνατος, φόνος.
- κακοπόδαρικον, δαιμ. 121, 18.
- κακοπόδαρος ἄνθρωπος 121, 15 s.
- κακόφθαλμος ἄνθρωπος 121, 15 s.
- καλά (ἐπιληψία) 114, 1, 13 s.
- Καλαβρία 322, 17; 347, 33.
- καλάμινθος 33, 2; 129, 4.
- καλάμιος (-ένιος) μάχαιρα 408,
8 s.; cf. 474, 12.
- καλαμιῶν ἄνδρος 13, 2.
- καλάμιν, κάλαμος 81, 4; 145, 18;
407, 1; 448, 7; 599, 15; — οὐ
ἄνδρῳι 473, 14; — οὐ ἀρωμα-
τικῶδ ῥίζα 405, 22; — ὑπὸ κα-
λάμων δαίμονες 239, 2.
- καλάμιν, κάλαμος (radius) 136,
19; 629, 2, 22.
- καλαμόφυλλον 11, 2.
- καλαμωτή 128, 15.
- καλαφάτης 202, 19.
- καλεῖσθαι 534, 29; cf. φωνάζειν.
- καλέμην 76, 27; cf. κίγκος.
- κάλεσμα 45, 22.
- καλεσμός 201, 24
- Κάλη, δαιμόνιον 234, 21.
- Καλή γυνή (ἡ) 85, 23; cf. Εὐ-
μόρφη.
- Καλή (ἡ) τῶν ὀρέων (ὄραιων, ὀφέ-
ων codd.) 119, 12; 122, 27;
245, 33; 600, 1, 15.
- καλήτζα 518, 11.
- Καλιούπολις 353, 28, 31.
- Καλλίοπος στρατηγός 325, 17.
- καλπάκι 180, 25.
- Καλσιέλ, ἄγγ. 431, 8.
- κάλτζαι τῆς τέχνης 18, 14; 32,
27; 413, 18; 425, 6; 477, 1.
- καλυβώνειν ἵππον 187, 9.
- καμάθα (κάθαρμα?) 509, 2, 7.
- καμάτους ἀλλοτρίους τρώγειν 277,
27; 284, 29.
- κάμερα στολισμένη 60, 27.
- καμήλα κάμηλος 176, 2; 365, 1;
514, 23; 534, 17 ss., 23.
- καμηλαύχι 534, 5 αρ.
- καμηλοπάρδαλος 365, 2.
- καμίνιν, κάμινος 43, 15; 480, 11.
- καμπανέλιν 25, 4; 85, 18 s.;
cf. κουδοῦνι.
- κάμπανος 418, 8; cf. κουδοῦνι.
- κάμπη 571, 2.
- κάμπος 23, 8; 174, 24; 176, 9;
179, 6 ss.; — θ' κάμποι 552,
18. Cf. πεδίον.
- καμπορά, κάμπορα, κάπουρα 405,
6; 443, 27; 638, 5.
- κανάβιν 90, 10.
- κανάριον 175, 2.
- κανάτιν κλεψιμόν 502, 25 (οργ.).
- κανατοπούλα 145, 17.
- Κανδάν, δαιμόνιον 236, 20.
- κανδήλα 61, 15; 100, 9; 519, 22; cf.
λαμπάς, λύχνος.
- Κανδιέν, ἄγγ. 38, 16.
- κανέλα 376, 26; cf. κιννάμωμον.
- Κανικοταήλ, δαιμόνιον 237, 17.
- Καπερραούμ 265, 14.
- καπίστρι 96, 13.
- καπνίζειν 32, 26; 33, 6; 47, 8;
49, 8; 66, 6; 74, 20; 75, 19;
81, 3; 85, 14; 88, 6; 89, 25;
114, 22 ss.; 128, 17; 131, 29;
217, 18; 234, 2; 426, 1, 7;
495, 6; 496, 5; 504, 20; 553, 25;
622, 15; 638, 4; 639, 4; 647, 27.
Cf. θυμιάζειν.
- κάπνισμα 23, 21; 48, 8; 51, 10;
56, 15; 426, 5; — μαῦρον 74,
20; 75, 19; 85, 14. Cf. θυμιάμα.

- καπνός 93, 15.
 Καππαδοκία 323, 6.
 κάπρος 618, 22.
 κάρα 549, 12. Cf. κεφαλή.
 καράβιν 101, 16; 137, 17 ss.; 151, 10; 176, 5. Cf. πλοιάριον.
 Καραήλ, ἄγγ. 237, 13.
 καρακοννο κί 33, 3.
 κάρβουνα 33, 5; 47, 8; 48, 8; 61, 1; 64, 19; 68, 9; 93, 3; 578, 7; — ζωντανά, 23, 20; 426, 4; — σβεστά 640, 3. Cf. ἄνθρακες.
 κάρδαμον 515, 28.
 καρδία 112, 24 ss.; 153, 38; 457, 21; 534, 27; 551, 20; 627, 12; — καρδίαν ἀλλοιοῦν δαιμόνιον 233, 33; — καρδίας ἀνατραπισμός 122, 4; — καρδία ἄπτουσα 84, 21; — καρδία ἐμφυλεῦον δαιμόνιον 255, 12; — καρδίαν κατακαίειν 607, 13, 21, 24; — κλειδώνειν 83, 1; — καρδίας πάθη 488, 12; — πόνος 112, 8, 24; — καρδίαν παραλῶον δαιμόνιον 237, 12; — συνέχοντα δαιμόνια 241, 9; — κ. Ἡλίου 231, 6.
 καρδιόπονος 112, 9; 137, 13; 230, 35; — ον ἐπιπέμπον δαιμόνιον 238, 20. Cf. καρδία.
 καρέα 515, 17; cf. καρύα.
 καρέγλα 202, 4; cf. σκαμνί.
 Καρθαγέννη 322, 16.
 καρκίνος 536, 10; — ποτάμιος 491, 7; cf. καβρός.
 Καρκίνος (Zodiaque) 401, 24; 442, 7; 471, 13; 505, 25; 616, 25; 641, 16; 644, 9; 647, 8.
 Καρμήλιον ὄρος 498, 12; cf. Σινᾶ.
 καρούχα 535, 9.
 καρπὸν νέον ποιῆσαι 493, 7; 598, 17; — καρπὸν μὴ ποιεῖν 59, 30.
 καρποσύρται δαίμονες 245, 30.
 καρποῦτζιον 195, 23.
 καρποφορία ἀρούρας 402, 19; 471, 27; 617, 8.
 καρτάνα 113, 6; cf. πυρετός τετραταῖος.
 καρύα 535, 30; cf. καρέα.
 καρῦδιον, κάρυον 47, 6; 535, 28; — ἰνδικόν 425, 28.
 καρνοφυλλάτον 429, 3; 459, 17.
 καρνοφύλλιν, καρνύφυλλον, καρούφαλλον 23, 22; 64, 17; 425, 27; — μέλαν 24, 2; 417, 16. Cf. γαρούφαλλον, μοσχοκάρφιν.
 καρφίν 67, 15; 77, 13; 144, 16; 202, 9. Cf. ἦλος.
 καρφώνει εἰκόνα 77, 11, 14 s., 20; 144, 16 ss.; 461, 16 s.; 501, 15 s.; — καρδίαν 77, 15; 461, 17; 501, 14 ss.; — σπλήνα 144, 17; — φλούδαν 144, 16.
 Κάσανδρος 325, 10.
 Κασασταήλ, ἄγγ. 37, 2.
 κασία 405, 9.
 κασσίτερος 79, 10; 479, 10. cf. στάνιον.
 κασιτιήριος πλάξ 624, 14.
 κάσσυμα 535, 25.
 Καστάλ(ι)ον ὕδωρ 325, 25.
 κάτα 75, 8; cf. αἰλουρος, γάτα, γάτος, κάτος.
 καταβάλλειν δαίμονας 427, 26.
 καταβουλλώνειν δαίμονας 35, 8; cf. βουλλώνειν, σφραγίζειν.
 καταδουλώσαντες (οἱ) ψυχὰς ἐλευθερός 277, 31.
 καταθέσεως μάγια 125, 22.
 κατακέφαλον δαιμόνιον 245, 28.
 κατακλείεσθαι 536, 11.
 κατακόπτεσθαι 534, 32.
 καταλαλητής 275, 32; 277, 25; 283, 18; 284, 26.
 καταλαλία 121, 1; 402, 1.
 καταλλάσσειν 505, 22; cf. ουνάλλαγμα.
 καταμάγουλον 628, 18; 629, 11.
 καταπίνειν: cf. πίνειν.
 καταπίπτειν 535, 24; — καταπίπτοντες δαίμονες 246, 4.
 κατάρα 115, 4; 230, 34; — μητρὸς καὶ πατρὸς 273, 19; 282, 3.

- καταργεῖν δαίμονας 216, 17; 217, 25 ss.; 223, 23, 29, 32; 227, 1; 231, 21; 233, 17, 21, 28, 33; 234, 11, 14, 26, 30; 235, 4, 11, 20, 24, 28, 31; 236, 3, 11; 237, 18; 244, 3, 9, 11, 13.
- κατάρτιον 535, 3.
- καταστρώνειν ἐχθρόν 97, 3.
- Καταχαήλ, ἄγγ. 603, 13; 633, 30.
- καταχθόνια 87, 23; 303, 11; — καταχθονίων δαίμονες 215, 16; 224, 3; — καταχθόνιον δαιμόνιον, πνεῦμα 100, 5; 127, 5; 131, 6; 247, 37; 257, 14; 263, 11. Cf. ὑποχθόνια.
- κατέβαχα (?) 97, 15, 28.
- κατέργων φάντασμα 460, 15.
- κατζί 578, 7.
- Κατζιβέλα 204, 16.
- κατζίκιον 166, 6; cf. αἴξ.
- κατήγοροι 277, 25.
- κατοπτρομαντεία 584, 2, 24; 591, 1; cf. 549, 3 et v. καθρέπτης, κάτοπτρον.
- κάτοπτρον 460, 17 ss.; 469, 8ss.; 582, 10; 583. Cf. καθρέπτης, εἴσοπτρον.
- κάτος 534, 1 ap.; 536, 3 ss.; — κάτου μάρου κεφαλή 81, 16. Cf. κάτα, αἰλουρος, γάτος.
- κατουρέιν 136, 19; 145, 22; 457, 4 ap.; cf. οὔρειν, χέζειν.
- κατωσαροῦνα 96, 17, 24.
- κατώφλιον 11, 14; 58, 21; 66, 3; 73, 29; 75, 29; 76, 9; 78, 11, 23; 79, 2, 11; 82, 18; 84, 12; 132, 11; 140, 14; 457, 1; 458, 3; 462, 4; 505, 8; 607, 9; 653, 10.
- κατώφορος 534, 1.
- κανικιον καινούργιον πράσινον 612, 20, 25, 27; — χαλκοῦν 486, 15.
- καυλός 516, 12; 536, 13 ss.; cf. βέργα.
- καῦστον ἀρωματικόν (= κόστος?) 23, 22.
- Καφριέλ, ἄγγ. 447, 1.
- κείρειν 535, 5; cf. 544, 5.
- κεμάς ἀγέννητος 634, 2; — κεμάδος δέρμα 507, 9.
- κεραμίδιν 84, 16, 20; — καινούργιον 12, 4.
- κέραμος 174, 36; 529, 9.
- κεράσιον 534, 8.
- Κερατιλέτα (ή), δαιμόνιον 576, 20.
- κεραυνός 534, 25; 606, 22; cf. βροντή.
- κερίον, κηρίον, κηρός (cire) 15, 6; 62, 17; 87, 9 ss.; 93, 16; 94, 17; 410, 1; 460, 19; 533, 29; 625, 12; 635, 3; 641, 11, 25; 642, 2, 5, 12; 644, 17; 647, 9, 14 s.; 648, 6; — κηρός ἀγιασμένος καινός 648, 3; — ἄκαμπτος 461, 4; 466, 14; 501, 2; — ἀκάπιστος 77, 8; — ἐκ λειψάνου 406, 2; 410, 2, 5; 475, 16; — νέος 646, 11; 648, 3; — παρθένος 16, 2; 77, 8; 410, 2, 5; 416, 2; 475, 16; 477, 22; 642, 6, 12, 20; 644, 17; 647, 20; cf. εἰκόν, εἶδωλον; — κηρός σφηκῶν 405, 22; — κερὶν ἀπὸ ὤτια γαιδάρον 96, 4.
- κερίον, κηρίον, κηρός (cierge) 32, 21; 48, 3; 50, 22; 429, 4, 30; 496, 5; 534, 9 ss.; 576, 8, 15; 577, 5; 608, 2; 642, 20, 24; — βαπτίζειν 49, 4 s.; 60, 33. Cf. ἀγιοκέριον, λαμπάς.
- κέρκιον, κέρκουλος τῆς τέχνης 426, 8, 31. Cf. τζέρκιον, τζέρκουλος, κύκλος.
- Κέσαρ 504, 27.
- «κεφάλαιον» ου «κεφαλή» (σχῆμα) 110, 13; 391, 5; 560, 31.
- κεφαλαγρία 482, 5; 483, 5; cf. κεφαλῆς πάθη, πόνος, ἡμικρανία, κεφαλόπονος.
- κεφαλή, κεφάλιν 175, 15 s.; 176, 3; 210, 4; 530, 14; 535, 1, 5 ss.; — ἀνθρώπινος κεχηνητα 488, 5; — κεφαλαὶ δύο 175, 1;

- κεφαλῆς πάθη 490, 7; — ποιήσις 450, 9; — πόνος 124, 1, 17; 125, 1; — κεφαλὰς σαλευόν δαιμόνιον 236, 21; — κεφαλὴν σκεπάσειν 480, 15 ss.; cf. 595, 10; — κεφαλὴ σκοτωμένον 57, 22; — εἰς κεφαλὴν ἀναγινώσκειν, λέγειν 55, 7; 582, 3 s.; 622, 8; — εἰς κ. ἐνδοεῖν, ἐπὶ κεφαλῆς φορεῖν, οὐ ὑπὸ κεφαλῆς τιθέναι 75, 12; 79, 4; 83, 4; 139, 4; 444, 6; 502, 27; 503, 10; 548, 20; 550, 6, 9; 555, 25; 599, 22; — ἐπὶ κεφαλῆς χεῖρα ἔχειν 582, 1; cf. προσκεφάλαιον.
- κεφαλόπονος 119, 13; 125, 6; 137, 13; 138, 26; 231, 1; 444, 19; 599, 22. Cf. κεφαλοεργία.
- κέφαλος 370, 23.
- κεφαλοεργία 549, 10; cf. κεφαλαργία.
- κηλαδισμὸς πουλιοῦ 119, 3.
- κηλήτης 534, 31.
- κῆπος 119, 6; 176, 10, 12; 243, 27; cf. περιβόλιον.
- κηράσια 172, 25.
- κῆρινον δακτυλίδιον 410, 2; — εἶδωλον, εἰκόν, v. ces mots.
- κῆτος 369, 22.
- Κιαμπέ 333, 9, 12; 345, 13; 354, 16; 356 ss.
- κιβοῦρον ἐβραϊκόν 59, 12; cf. μνήμα, τάφος.
- κιβωτός 63, 10.
- κίγκον φύλλα 76, 27; 78, 13, 20; cf. καλέμη.
- κιθαρίζειν 506, 10; 518, 28; 534, 7.
- κιθαριστάς ἰδεῖν 506, 12.
- κινάμωνος 376, 21.
- κινᾶν μοναχά 175, 18; — κινεῖν πᾶτον γυναικός 90, 14; — κινεῖσθαι μετὰ γυναικός 612, 10.
- κιννάβαρι 11, 22; 21, 22; 85, 8; 87, 6; 95, 8; 413, 14; 414, 13; 443, 11; 462, 2; 477, 5, 12; 548, 3; 580, 9; 605, 20; 607, 16; 609, 14; 622, 18; 624, 21; 634, 11.
- κιννάμωνον 376, 21; 405, 5; 598, 11; cf. κανέλα.
- κισσός 570, 4; 615, 18.
- κιτρῆας φύλλον 619, 25; 639, 3.
- κίτρονον 516, 6.
- κίτρον 539, 5 ap.
- κλάδος 175, 30; 518, 20; 535, 22.
- κλαίειν 175, 23, 29; 534, 3 ap.; 535, 20; — κλαίοντα δαιμόνια 233, 10; — κλαῖον παιδίον 11, 16; 84, 25; 619, 12; 621, 11. Cf. δακρῶειν.
- κλάματα 175, 26; 203, 28. Cf. δάκρυα.
- κλειδίημα γυναικός 82, 21.
- κλειδίον 534, 2 ap.; — σαρακηνικόν 82, 22; — Κλειδὸν τέχνης 649, 1.
- κλειδονιά 59, 12.
- κλειδώνειν 59, 13; — καρδίαν 83, 1; — μήτραν 82, 23.
- κλείειν θύραν γραμμασι 495, 9 ss.
- Κλεις Σολομώντος 51, 26.
- Κλεοπάτρα, βασίλισσα 361, 26.
- κλέος ἔξειν (εἰς τὸ) 644, 24; cf. δόξα.
- κλέπτειν (valeur magi ue) 12, 16; 77, 13; 457, 21; 502, 25; 504, 24; cf. κλεψιμόν.
- κλέπτῃς 142, 12; 277, 23; 284; 26; — κλέπτῃν εὐρεῖν 38, 14; 42, 1; 48, 30; 67, 11, 18; 431, 5; 500, 7; 550, 20; 551, 1, 4; 553, 16; 587, 6; 592, 17; 598, 1; 608, 1, 4, 8, 13, 19; 609, 1, 8, 14, 16, 19, 21; 610, 1, 4, 7, 9, 12, 14, 16, 20, 23; 611, 1, 8, 12; 620, 20; 625, 17; 626, 1.
- κλεψιμόν γαστρίν 504, 24; — κανάτι 502, 25; cf. κλέπτειν.
- κλήμα 534, 23.
- κληματίδος ῥίζα 635, 17 s.
- κληῆρος 393, 5, 15, 18.
- κλίνη 535, 2; — κλίνας Ἰαίδου 274, 24; 282, 31; cf. κράβατος.
- κλωβὴν καινόν 500, 11 ss.
- κλώθειν 596, 22.

- κλωστή 596, 22; — μελανή 90⁴
10.
κλωτζινάρι (?) 136, 18.
κνίσεις (σὺν ταῖς) τερπόμενα δαι-
μόνια 238, 27.
κοδίμεντα 533, 27.
κοιλία 145, 13; 148, 25; 154, 3, 7;
619, 22; 627, 10; 629, 1, 20.
κοιμᾶσθαι, κοιμίζεσθαι 58, 4;
85, 5; 86, 13; 175, 13 s.; 194,
11; cf. ὕπνος; — μὴ κοιμᾶσ-
θαι 78, 1; 463, 5; cf. τρώγειν;
— μὴ κ. με γυνήν 191, 25; cf.
γυνή; — μὴ κοιμούμενα δαιμό-
νια 233, 10.
κοιτάριον 620, 7.
κόκκαλον 73, 18; 84, 8; — ἀγάπης
84, 8; — μισητείας 84, 9; —
φωλεᾶς τεργόνος 138, 12. Cf.
ὄστέον.
κόκκινον 516, 5; — κόκκινα φο-
ρέματα 496, 4.
κοκκονάριον 600, 2.
κόκκυξ 376, 10.
κολάσεις "Αἶδον 273 ss.; 280 ss.
κολαφίζειν (valeur magique) 203,
35 ap.; cf. μπάτζος.
κολζία (?), βότανον 467, 9.
κολιάνθρον 56, 16.
κόλλυβα 73, 17.
κολόβιον 534, 2.
κολόκυνθα 533, 28.
κολοκύνθιον 175, 5; 195, 27.
κόλπος, κόλφος 28, 4; 32, 16;
415, 1; cf. στήθος, στέρνον.
κολυμβᾶν 535, 16; 540, 16.
κόμης 534, 20.
κομμίδι 133, 24; 443, 4, 8, 11 s.
κομποδέματα 120, 11, 14.
κόμπον δεῖν 17, 3 ss.; 120, 27;
618, 16.
κονδάκιον 532, 30.
κονδύλιον, κόνδυλος τῆς τέχνης
(κάλαμος) 12, 21; 13, 1; 16, 14;
406, 17, 27 ss.; 407, 4; 416, 4;
462, 6; 473, 12; 477, 24; —
πτερόν) 407, 8; 473, 19.
κονιαρτός 94, 1.
κοντάρι 176, 1.
κόξα 628, 24; 629, 16.
κοπέλα 536, 1.
κοπηλατεῖν 535, 23.
« κόπος καὶ αἵματος χύσις »
(σχῆμα) 390, 4; 559, 32.
κόπρος ἀνθρώπινος 536, 2 ap.,
16.
Κόπταις 352, 21.
κόπτειν νέα 505, 14, 26; 506, 6, 22,
28, 31.
κορακία βοτάνη 396, 16.
κοράκινον, κορακίον, κόρκινον,
δαιμόνιον 122, 26; 127, 7;
248, 2.
κόραξ ου κόρακος 175, 7, 10;
188, 21; 374, 32; 377, 2; 407,
10; 534, 4 et ap.; — κόρακος
βοτάνη 375, 19 ss. (cf. κορακία);
— ἐγκέφαλος 405, 14; — καρ-
διά 66, 23; — νεοσιά 465,
29; — πτερά 407, 10; 485, 19;
— χολή 147, 15.
Κορασίδες 61, 19.
κόρκινον: cf. κοράκινον.
κόρη, κορίτζι, 175, 27; 535, 18;
— παρθένος 54, 23; 55, 16, 20;
56, 6, 12; 57, 6. Cf. παιδίον.
κόρεις 534, 3.
κορκόδειλος 570, 21 ss.
κορόνα 477, 6; f. στέμμα, στέ-
φανος.
κορυφή 74, 7; 137, 16; 630, 11; —
Θεοῦ 243, 12; — πυρός 245, 8.
κορώνα, κορώνη, κουροῦνα 175, 7;
202, 6; 513, 22; 534, 4; 536,
7; 563, 29; 622, 27; — κο-
ρώνης ἤπαρ 492, 8; — κορώνη,
δαιμόνιον 263, 13.
κοσκινίζειν 74, 2; 555, 3.
κόσκενος 555, 2.
κόσμησις γυναικός 520, 12.
κόσμια 535, 17.
κοσμοκράτορες λς' 98, 30; — τοῦ
σκότους 236, 17.
κόσμον τέσσαρα μέρη 27, 26;
29, 1; 33, 9; 62, 24; 421, 24; 428,
8; 479, 24. Cf. στοιχείον.

- κόσουβα* 376, 12.
κόσσυφος 384, 5.
κόστος 509, 10; — *ἀρωματικός*
 23, 22 (?); 405, 18; 417, 14.
κότα γυναικεία 477, 3 s.
κότζιν 629, 30.
κοτζός Καβαλλάρης 433, 9; 593,
 20.
κουδοῦνι τῆς τέχνης 25, 1 ss. cf.
κωδών, καμπαρέλιν.
κουζίν ἄπαννον 91, 7.
κουκκίον 60, 14; — *ἀρσηνικόν* (v.
 corr.) 82, 2 ss.; cf. *κύσμος.*
κοῦκος 107, 7 ss.
κοῦκος (= κόκκυξ) 376, 12.
κουκουβάγια 189, 11.
κουκούλια 129, 14.
κουκουμάρη φουκά 587, 14.
κουλούμπας αἷμα 465, 13; cf. *πε-*
ριστερά; — *κουλούμπας ἀγρίας*
κόπρος 457, 16; cf. *τρυγών.*
κουλούριον 432, 23; 593, 4.
κουνάδι 379, 36.
κοῦπα 578, 5; 652, 24 ss.; — *ἄ-*
πανη 86, 31 ss.; 100, 29; —
ἀφόριος 575, 19; — *καινονο-*
γία 47, 5; — *οστράκινος* 578,
 6. Cf. *κύλιξ.*
κουράλιον 444, 22.
Κουράνι 338, 12.
κουρεύεσθαι 534, 1 ap.
κουρίον (?), *δένδρον* 468, 13.
κουροῦνα: cf. *κορῶνα.*
κουρουνοπόδιον, βότανον 443, 23.
κουρσάρι 137, 18, 21.
κουρσοῦμια 196, 6.
κουστερίτζα 384, 5; cf. *βωστερίτ-*
ζα, σάφρα.
κουτρουβάλαις 198, 9.
κουφάριον 223, 13.
κούφης γλώσσα 85, 22.
κουφόν (= κωφόν) δαιμόνιον 122,
 25; 127, 6. Cf. *κωφός.*
κόχλος, δαιμόνιον 234, 9.
Κόψιος (?), *ἄγιος* 97, 16.
κράβατος, κρεβάτιον 175, 21;
 535, 37; 556, 4.
κραζία (?), *βότανον* 467, 9.
κράζον τὴν αὐγὴν δαιμόνιον 245,
 33.
κράμβη αἰγυπτία 484, 26.
κρανίον ἀνθρώπου 139, 6, 12;
 396, 11; 450, 11; 483, 1; 589,
 33. Cf. *κεφαλῆ.*
Κρανίον τόπος 111, 6; 124, 7, 15;
 139, 6; 235, 12; 294, 27; 297,
 4, 29.
κράξιμον στοιχείον 47, 1.
κρασί 187, 20; 200, 17; 620, 18;
 cf. *οἶνος.*
Κρασίέλ, ἀγγ. 42, 3.
κρατεῖν ἀπάνω ἔαντοῦ 80, 20; 82,
 9; 100, 27; 634, 4; 647, 5; cf.
βαστάζειν, φορεῖν.
κρέας 200, 17; 520, 18 ss.; 535,
 13, 19; — *κρέατος ἀπέχεσθαι*
 18, 10; 425, 3; 477, 16; — *κρέας*
ἀνθρώπινον 175, 12; 176, 16;
 273, 25; 282, 8; 534, 15; — *βό-*
ειον 169, 12; 174, 34; 176, 4;
 520, 21; 528, 25; — *βοδός με-*
λαίνης κρέατος ἀπέχεσθαι 490,
 7 s.; — *γυναικείον* 175, 24;
 535, 14; — *ἐλάφινον* 530, 29;
 — *κάτον* 536, 3; — *κυνός*
 536, 2; — *λαγωῦ* 537, 1;
 — *λέοντος* 535, 27; — *προβά-*
του 175, 6, 9; 520, 19; 541, 1;
 — *ὕειου ἀπέχεσθαι* 486, 7; 493,
 5; — *χοίριον* 520, 21; — *πολ-*
λῶν λογιῶν 175, 32; — *ὠμόν*
 203, 28.
κρεβατίον δεξιὸν ποδάρι 556, 4.
κρεμαννῶναι εἰς τὸν ἀέρα 78, 21;
 — *εἰς κοιλίαν* 145, 30; —
εἰς οἶκον 504, 14; — *εἰς πόδα*
 600, 9; — *ἐν στήθει* 636, 18; —
εἰς τράχηλον 619, 13; — *κρέ-*
μασθαι ἐν Ἄιδου 275, 28;
 276, 29; 283, 10 ss., 17; — *ἀπὸ*
γλώττης 283, 12; — *ἀπὸ δακ-*
τύλων 283, 13; — *ἀπὸ ὀδοντίων*
 274, 10; 282, 22; — *ἀπὸ ὀνό-*
χων 276, 4, 20; 277, 1; 283, 12, 21,
 32; 284, 9; — *ἐκ ποδῶν* 274,
 4; 282, 14; — *ἀπὸ ὀνύων* 283, 11

- κρεμμύδιον* 200, 17; cf. *κρομμύδιον*.
κρέμισμα 198, 19.
κρηνός 233, 26; 239, 3; 534, 3 ap., 14.
Κρήτη 301, 10; 347, 29; 366, 16, 19.
κριθάρι 195, 1.
κρίος 534, 3 ap.; — *θαλάσσιος* 396, 16.
Κρίος (Zodiaque) 236, 20; 401, 11; 442, 2; 471, 3; 505, 13; 616, 14; 641, 3; 643, 2, 4, 10; 644, 11; 645, 4; 646, 13, 21; 647, 3; — *Κριοῦ*: *ἄγγελοι* 640, 16; 641, 5; 643, 16; 644, 14; — *δαίμονες* 617, 22.
κρίσις 117, 4; 151, 3; 401, 21; 471, 10; 506, 15; 575, 21; 616, 7, 22; 650, 23, 31.
κριτήριο 100, 28; 440, 2, 21; 444, 6 s.; 449, 19, 23; 457, 17; 467, 7; 606, 14, 21; 634, 10.
κρόκος 21, 22; 33, 5; 51, 17; 58, 2; 60, 1; 79, 15; 139, 3, 34; 406, 3; 413, 14; 414, 12; 426, 7; 443, 19; 477, 12; 483, 19; 504, 20; 548, 3; 554, 19; 596, 21; 605, 20; 622, 18; 638, 3; 643, 15; 644, 4, 6. — *ἀρωματικός* 24, 1; 417, 15. Cf. *ζαφαράς*.
κρομμύδιον, *κρόμμυον* 195, 27; 484, 26; 515, 25 ss. Cf. *κρεμμύδιον*.
Κρόνος 72, 26; 152, 7; 393, 3, 5; 395, 4; 397, 20; 398, 3; 399, 15; 404, 28, 33; 438, 13; 479 ss.; 443, 2; 444, 5; 445, 2 s.; 470, 5; 472, 30; 633, 20; 643, 4; 650, 5 s.; — *Κρόνον*: *ἄγγελοι* 72, 26; 404, 27; 438, 13; 472, 30; 633, 20; 645, 9; 647, 17; — *βοτάνη* 444, 2; — *δαίμονες* 72, 26; 404, 27; 438, 13; 472, 30; 633, 20; — *ἐπιναφορά* 507, 4; — *ἡμέρα*, v. *σάββατον*; — *θυμιάματα* 404, 33; — *μελάν*: 443, 2; — *προσευχή* 444, 5; — *σημεῖα* 405, 2; — *σφραγίς* 405, 2; — *χαρακτῆρες* 641, 5; 643, 4; 644, 13, 26; 646, 5; 647, 16; 648, 8; — *ώρα* 401, 20; 402, 7, 28; 411, 13; 438, 32; 439, 4, 8, 13, 18, 25; 440, 3, 10, 16, 10, 25; 441, 4, 10, 15 s., 24, 28; 471, 19; 472, 3; 616, 32.
κρύπτειν 484, 22; 575, 16; 587, 15; 599, 4; — *κεκρυμμένον πρᾶγμα εὑρεῖν* (εἰς τὸ) 454, 1; 455, 10, 14.
κρυπτόν (*αἰδοῖα*) 627, 21; cf. *κρυφά* b.
κρυσταλλομαντεία 499, 1.
κρύσταλλος (glace) 243, 17; — *ἀγγέλων* (?) 232, 3; — *λίθος* 459, 1; 679, 10; 500, 1.
κρυφά, *κρυφίως*, *κρυφῶς* 85, 29; 488, 11; 554, 4; 620, 18. Cf. *ἀγνοοῦντος*, *θεωροῦντος*, *γινώσκοντος*, *εἰδότες*, *λαθραίως*.
κρυφὰ μέλη 153, 9, 12; 154, 9, 11; 194, 17. Cf. *κρυπτόν*, *αἰδοῖα*.
κρυφία ἀναγγεῖλαι 439, 27; — *μαθεῖν* 643, 21. Cf. *γυνή*, *μυστήριον*.
Κρυφοδράκων, *δαιμόνιον* 235, 6.
κτένιον 534, 5 ap.
κτενίσματα γυναικός 66, 2.
κτινῶν ἄγγελος 10, 17; — *κτινῶν ἡσφακτοῦ αἷμα* 82, 4.
κύαμος 136, 14 s; 396, 22; 553, 12; cf. *κουκκίον*.
Κυβέλη 242, 28.
κύβος 110, 27; 459, 23.
κυδώνιον 612, 21.
Κύζικος 301, 9.
κύθρα 597, 15; cf. *χύτρα*.
Κυκλάδες νῆσοι 301, 9; 323, 4.
κύκλος τῆς τέχνης 21, 16 ss.; 22, 3, 7; 23, 17; 24, 16; 25, 3, 8; 26, 33; 29, 8 ss.; 32, 28; 33, 6; 36, 15; 40, 14; 45, 25; 399, 6; 402, 8; 406, 17; 412, 2, 23; 415, 2; 416, 24; 417, 8, 19;

- 418, 17; 419, 19; 421, 33; 422
1, 12; 426, 14; 434, 6; 480, 10,
14; 504, 5; 595, 3; 651, 3.
Cf. κέρκιον, πόλος, τζέρκουλος.
κύκνος 376, 1.
κυλινδούμενον δαιμόνιον 235, 22.
κύλιξ 504, 7; cf. κοῦπα.
κυλιόμενον δαιμόνιον 235, 7.
κύματα ἑπτὰ θαλάσσης 509, 7;
cf. φούχταις.
κύμβαλον 506, 27; 533, 32.
κύμβοι 403, 2.
κύμινον κύπριον 405, 18.
κυνεῖν 635, 23; cf. φίλημα.
κυνηγᾶν εἰ κυνήγεσις, κυνήγιον
398, 31; 440, 17; 442, 9; 470,
12; 605, 17; 616, 27; 650, 16;
cf. ἄγρα, θήρα.
Κύνθιον, δαιμόνιον 242, 28.
κυνοβάτον κορυφή 406, 4.
κυνοποτάμον δέρμα 483, 4.
κυνάρισσος 535, 33; cf. ἄνθρα-
κες, στέφανος.
κύπερις στρογγύλη 444, 24.
Κυπριανή, ἀγία 624, 7.
Κυπριανός, ἄγιος 116, 20; 120,
32; 623, 11; — οὐ εἰδή 622, 11.
Κύπρος 301, 11; 347, 29.
Κυραῖς βίβλος 486, 6.
κυριακὴ ἡμέρα, Ἡλίου ἡμέρα,
πρώτη ἡμέρα 45, 19; 51, 6;
69, 3; 78, 4; 100, 25; 101, 9;
113, 7; 146, 32; 274, 29; 282,
35; 398, 19; 434, 14; 44, 21;
573, 13; 21; 585, 11; 603, 13;
633, 3, 31; — κυριακὴ α' γεμώ-
σεως 476, 20; — ὀλιγώσεως 476,
17 ss.; — κα' Πανσελήνου 411,
16; — κ. α' Σελήνης 411, 18;
— κυριακῆς πρώτη ὥρα 78, 4;
576, 1; 617, 14.
Κυριακός, ἐπίσκοπος 297, 18 ss.;
298, 20 ss.
κυριεύοντες πλανῆται 397, 9, 19
ss.; 470, 3 ss.; 650, 3 ss.
Κυριότητες (ἄγγελοι) 27, 1; 37, 4;
123, 13; 246, 37; 419, 20.
Κῦρος, Περσῶν βασιλεὺς 326, 31.
κῶν 234, 29; 512, 7; 534, 6;
535, 10 ss., 34 s.; 536, 2; 602,
12; — κῶνος: γάλα 535, 34; —
ἀγεννήτον δέρμα 86, 27; — τρέ-
χες 503, 5; — χαρτίν 86, 18; —
κῶνες, κορυφαὶ δαιμόνων, 236,
15. Cf. σκύλος.
κωδῶνι τῆς τέχνης 418, 8; cf. κού-
δοῦνι.
κωλοσύρνευ ἐχθρόν 96, 7.
κωλύειν 95, 18.
Κωνσταντίνος, βασιλεὺς 289, 3,
6; 290, 6, 10; 299, 6, 10; 301,
24; *332, 33.
Κωνσταντίνος, στρατηγός 301, 7.
Κωνσταντινούπολις 323, 1; 347,
30; 354, 17.
κῶνωψ 175, 11; 536, 8.
κωφός 535, 4; — κωφὸν δαιμόνιον
πνεῦμα 241, 7; 243, 7; 247, 37;
252, 18; 253, 11; 263, 12; —
κωφὰ νήπια ποιοῦν δαιμόνιον
235, 9. Cf. κωφός.
κῶφωσις 484, 24; 485, 1.

A

- λάβρακι, λάβραξ 369, 20; 373, 3.
λάβρωμα 148, 10.
λαγκώνια 153, 29.
Λαγόβερδοι 322, 14.
λαγών 629, 3, 22.
λαγώς, λαγῶς 98, 4; 188, 1;
537, 1 ss.; 563, 25; — λαγωῦ:
αἷμα 443, 27; — ζώρησις
522, 27; — κόπρος 450, 3; —
ὄρχις 480, 6; — πόδιον 58, 21;
59, 4; — ἄρρενος χολή 484, 27.
λάδανον 405, 22.
λάδι 53, 11; 54, 3, 25; 55, 1; 57,
9; 85, 10; 172, 26. Cf. ἔλαιον.
Λαδοδοήλ, ἄγγ. 36, 12.
Λαδωνάηλ, ἄγγ. 428, 28.
Λάζαρος 114, 27; 115, 27, 30;
229, 2; 261, 16.
λαζούρι 443, 7.
λαθραίως 450, 22; 468, 11; 551,
19. Cf. κρυφά etc.

- λάθουροι* 483, 12; 536, 22.
λαίλαψ 508, 15, 25, 32.
λαιμός 14, 4; 60, 17; 94, 14; 153, 27; 176, 37; 444, 11; cf. *τράχλος*.
Λακεδαιμονία 433, 23; 594, 4.
λάκκος 73, 16; 177, 12; 536, 32; 617, 16; — 628, 24; 629, 17.
λαλοῦν δαιμόνιον 122, 25; 243, 7; 248, 1; 263, 12. Cf. *πολυλαλοῦν*.
λάμα σιδηρᾶ 643, 2.
Λαμαχθία, ἄγγ. 234, 14.
λαμπάς 24, 11; 61, 16; 417, 26; 425, 26; 577, 1; 579, 3; 588, 22. Cf. *λυχνάριον*, *κανδήλα*.
λαμπουρίς 84, 7.
λαμπρόν (τό, = πῦρ) 74, 21; 75, 23, 26; 82, 17; 84, 17; 86, 11; 87, 20; 98, 9. Cf. *πῦρ*.
λάντζουρον (?) 460, 16.
λαξευτήριον 105, 557.
 « *λαὸς καὶ συναριθμὸς* (ου) *συνάθροισις* » (*σχῆμα*) 107, 16; 558, 9.
λαοὺς ἐλέγξει 650, 27; — *ὑποτάττειν* 398, 26.
λαρδί 536; 21.
Λατῖνοι 77, 12; — 319, 5.
λάχανον 515, 26, 29; — *ἄσπρον* 195, 19.
Λαχηβηήλ, ἀρχάγγελος 37, 4.
Λεβήνον υἱὸς 521, 6.
λέβης χαλκοῦς "Αἶδον 278, 12.
λέγειν ὄνειρόν κατὰ ἀνατολάς 204, 13; — *μὴ λέγειν* 182, 4; 199, 3, 5, 7, 9, 11; 203, 31; 204, 10; 525, 7; 546, 8.
Λεγεῶν, δαιμόνιον 243, 5; 245, 29; 258, 2; — *Λεγεῶνες τριακόσιοι ἐξήκοντα* 242, 25.
λειμών 417, 2.
λειτουργεῖν 15, 7; 73, 23; 100, 26; 111, 20; 141, 9; 458, 2; 475, 18; 614, 28.
λείψανα 502, 13.
λειψάνον κηρός 502, 23 s.
λεκάνη 459, 20; 594, 24; 595, 1, 4; 596, 3; 617, 15, 17. Cf. *πιβακτόριον*.
λεκανομαντεία 44, 16; 45, 18; 54, 22; 472, 10; 554, 1; 586, 3; 588, 20; 591, 14; 617, 13. Cf. *γαστερομαντεία*, *πιβακτορομαντεία*.
λεκανόμαντις 495, 4.
λεμόνι 176, 29, 35.
λεμονιά 276, 29, 31, 33.
λέξεις ζ' (magiques) 478, 21.
λεοντάρι 177, 8, 9, 11; — *δαιμόνιον* 216, 14.
λεοντόπαρδος 365, 5.
Λεοντόπαρδος, πρωτοσπαθάριος 511, 12, 14.
Λεοντόφρον, δαιμόνιον 235, 2.
λεπτοκαρυνᾶς βεργία 585, 10.
Λεσωήλ, δαιμόνιον 237, 27.
λευκόν 516, 5.
λεύκωμα 615, 17.
λέων 176, 17 ss.; 184, 17; 358, 2; 364, 12; 535, 27; 536, 25 s.; 622, 28; 639, 12; — *θαλάσσιος* 369, 16; — *ισχυρός* 430, 21; — *λέοντος: κρέας* 535, 27; — *ὄνυχας ἔχον δαιμόνιον* 235, 28; cf. *λεοντάρι*.
Λέων Σαβαώθ 263, 2; 605, 6. Cf. *Αἰών*.
Λέων (Zodiaque) 401, 27; 442, 11; 471, 15; 506, 3; 616, 28; 641, 10, 19, 24; 642, 7; 644, 23; 645, 4; 647, 14; 648, 2, 8; — *Λέοντος: ἄγγελοι* 641, 20; 645, 5, 20; — *ῶρα* 495, 12.
Λέων ὁ σοφός 356, 31.
ληθαργός ποιῶν δαιμόνιον 241, 11.
ληστής 536, 29; 575, 22.
λιβάδιον πράσινον 51, 1.
λιβάνι, λίβανος 32, 26; 51, 10; 60, 28; 241, 16; 426, 1; 508, 4; 580, 29; — *ἄρρην, ἀρσενικός*

- 66, 7; 417, 14; 484, 11; — *ἀρωματικός* 24, 1; — *λευκός* 405, 21; cf. *δενδρολίβανος, θυμίαμα*.
Λιβύα 353, 2; 354, 12; 364, 19.
λίγκουρος λίθος 508, 5.
λιθάζειν 536, 20.
λίθος 97, 8; 119, 4; 481, 1; 536, 27 s.; — *ἀβύσσου* 89, 8; — *ἀκρογωνιαίος* 221, 19; — *ἐκλεκτοὶ ἐπτά* 479, 16; — *νεοσιᾶς κόρακος καὶ τρυγόνος* 465, 28; cf. 138, 11; — *λίθου πολυτιμοὶ* 31, 24 505, 18; 506, 12; — *λίθων ἐνέργεια* 649, 13. Cf. *πέτρα*.
λίμνη 132, 24; 176, 25 ss.; 420, 6; 512, 18, 23; — *κίτρινη* 145, 6.
λινάρι 176, 21 ss.; 199, 19; — *τιθέναι ἵνα μὴ ἔλθῃ πονηρόν* 502, 3; cf. *μίτος*.
λινέλαιον 520, 23.
λίνον 412, 24 s.; 477, 3; 590, 27.
λινοῦς, λινός: λινὰ ἱμάτια 412, 23; 413, 2; 425, 5; 476, 27; — *δάμματα* 176, 23; — *φορέματα* 18, 13; 425, 5; — *πανί* 21, 4; 145, 3.
λιχανός 469, 6.
λίψ: πρὸς λίβαν ἀφορᾶν 484, 18.
λόγια (mots magiques) 26, 3; 40, 17; 41, 1; 50, 27; 56, 2; 74, 29; 591, 10, 16; 592, 2.
λόγος Θεοῦ 230, 29 s.; 231, 3; — *ζῶν* 241, 17; — *λόγοι (mots magiques)* 580, 11, 17; — *λόγων ἐνέργεια* 649, 13.
λοιμὸν ποιοῦν δαιμόνιον 237, 1.
Λοιτροφερές, δαιμόνιον 28, 34.
λούεσθαι 81, 7; 176, 30; cf. *νίπτειν, πλύνειν*.
Λουκάς, ἄγιος 83, 9.
λουλόφανον 24, 2.
λούπη 536, 33 s.
λουρίν ἐλάφινον 551, 23; 552, 1, 11, 12; 582, 5; 612, 21, 25, 28. Cf. *λῶρον*.
Λουτζιφέρ, Λουκιφέρ, δαίμων 27, 9; 31, 21; 33, 13; 75, 15; 419, 29; 421, 22; 426, 17; 450, 14; 456, 11; 501, 8, 20.
λουτρόν 119, 7; 177, 3, 7; cf. *βαλανεῖον*.
« λύνει τὰ δεσμὰ καὶ δροσίξει τὴν φλόγα » 90, 20; 116, 12; 147, 18; 612, 22.
λύειν ἄνθρωπον, ἀνδρόγυνον, γυναικα, δεδεμένον 88, 3; 90, 20, 22; 100, 22; 116, 19 s., 23; 122, 11; 132, 22 ss.; 136, 17; 146, 20, 27 ss.; 147, 1, 10, 15, 19, 21; 402, 16; 471, 25; 552, 19 s.; 581, 12; 582, 6 ss.; 612, 7, 9, 12, 17; 617, 6; — *ἀμαρτίας* 130, 17; — *ἄρματος* 653, 3; — *δαίμονας (?)* 120, 2 ss.; — *δύναμιν τὴν ἐπιγεναμένην* 232, 13; — *μάγια* 622, 7; — *σκιοπέτον* 653, 1; — *φῶς* 653, 3. Cf. *δεῖν, λύμα*.
λύκιον ἰνδικόν 482, 14.
λυκοκτόνον, βότανον 361, 16.
λυκοκῶν 365, 4.
λύκος 176, 38; 177, 1, 4, s.; 185, 21; 361, 1; 365, 4; 523, 3; 536, 23, 31; 563, 24.
λύμα, λύσις ἀνδρόγυνον 83, 3; 111, 1, 19; 550, 1; — *ἐχθροῦ* 652, 28; — *σκιοπέτον* 653, 1; cf. *λύειν*.
λύσσα 141, 13; 549, 1; 571, 5; 613, 1, 8; 614, 19.
λυχνάριον, λύχνιον, λύχνος 165, 11; 536, 3 ap., 30; 614, 31; — *καινός* 91, 5; 417, 25; — *χαλκοῦν ἔχον στόματα ἑπτὰ* 509, 14. Cf. *ἄπτειν, λαμπάς, σβεννύναι*.
λώβη 463, 13.
λωλαίνεσθαι 86, 30.
λῶρον μέλαν 590, 10; cf. *λουρίν*.
Λῶτ 239, 34.

M

Μαβιάς 347 29, 34.
Μαβιέν 338ᾶ, 6.

- μαγαζί* 146, 2, 8; cf. *ἐργαστήριον*.
μαγαρίζεσθαι 166, 36; 168, 19; 172, 24; 177, 22; 599, 11.
Μαγάρικα 322, 16.
μαγεία, μάγια 11, 19; 93, 17; 100, 28; 115, 4; 120, 7, 10, 14, 27; 121, 1; 125, 16, 21 ss.; 126, 11; 147, 19; 230, 34; 457, 14; 575, 3; 605, 3, 5, 9, 606, 10, 14, 17, 23, 25; 612, 14; 622, 7; 623, 34; — *μαγείας αἰτία οβ'* 612, 14; — *μάγια ἀφανίζεω* 470, 11; 471, 14; 616, 26; 650, 15. Cf. *γοητεία*.
μαγειρεύειν (pour les démons) 44, 8; 433, 15; 593, 27; cf. *δειπνον*.
μαγείρισσα ἄπανη 98, 7.
μάγερας, δαιμόνιον 433, 10, 13, 16, 19; 593, 20.
μαγεύεσθαι 100, 28; 122, 25; 127, 5; 247, 37; 263, 11; 553, 25.
μαγικὴ ἐπιβουλία 127, 5.
μάγισσαι ἑπτὰ 120, 9.
μαγκάλι καινούργιον 23, 20.
μαγνήτης, μαγνήτης λίθος 466, 3; 553, 24; 605, 21; 622, 14; — *ζῶν* 496, 7.
μάγος 341, 24; 537, 8; — *Μάγοι* 324, 5; 328, 21, 23.
μάγουλον 148, 1 ss.; 153, 14; 627, 6; 628, 17; 629, 10.
Μαγώγ 337, 31, 36.
Μαδεώθ, δαιμόνιον 112, 9.
Μαδιάμ 333, 10; 335, 32; 345, 28; 346, 39.
μαθητής (τῆς τέχνης), μυστικός 25, 2; 36, 22; 37, 7; 45, 24; 413, 12; 416, 23; 417, 21; 418, 8; 432, 16; 577, 1; 582, 10; 583; 1. Cf. *παιδίον, σύντροφος*.
Μαήλ, ἄγγελος 127, 14.
μαϊμάχ, βοτάνη 481, 6; 487, 14; 492, 4. Cf. *ἄμπελος λευκή*.
μαϊμοῦ 359, 15; cf. *μιμῶ, πύθνηκος*.
Μαῖον δεκαοκτώ 151, 5; 572, 9.
μαῖστωρ δαιμόνιον 576, 24; — (= *διδάσκαλος τῆς τέχνης*), *μάστορης* 433, 5, 10, 13, 16, 19, 22; 581, 2; 593, 21 ss.; cf. *διδάσκαλος, τεχνίτης*.
Μακεδονία 613, 5.
Μακεδόσιος 300, 2.
Μακεδόσιος (hérétique) 313, 21; 316, 15.
μαλακία 100, 17; 122, 12.
μαλακοί (οἱ) 284, 27.
μαλακόν (τὸ) 114, 7; 123, 2; cf. *γλυκύ, ἐπιληψία, καλά*.
Μαληκίς 338, 7.
Μαλική 347, 14.
μαλλία 148, 13; 194, 1; 450, 5; cf. *τρέχες*.
Μαμοννάς, δαιμόνιον 435, 10; 438, 32.
μαμοῦνι 132, 24.
μανάλι 578, 5.
Μανασαμονήλ, ἄγγ. 249, 15.
μανδραγόρα, μανδραγοῦρα, μαντραγοῦρα 60, 15; 443, 20; 444, 10; 467, 18; 635, 8; cf. *ἀνθρωπόμορφος*.
Μάνης 315, 20; 316, 3.
μανιάκιν 537, 29.
Μανιχαῖοι 315, 30; 316, 3; 317, 14.
μάννα (τὸ) 30, 9; 63, 11; 423, 6.
μάννα (ἡ) : 62, 9; — *μάννας ὄνομα* 86, 9; 447, 11; 548, 5; cf. *μήτηρ*.
Μανουήλ 67, 25.
Μανουήλ ὁ Παλαιλόγος 511, 2.
μαντίλιν, μαντύλιν, μανδύλα, μανδύλιον τῆς τέχνης 21, 1; 32, 26; 47, 4; 461, 19; 501, 17; 582, 4; 585, 21; — *ἄσπρον* 49, 7; 50, 24; — *ἀφόρετον* 18, 15; 425, 7; — *καινόν* 64, 13; 429, 3; 578, 4; — *κίτρινον* 480, 16 ss.; 595, 10; — *κόκκινον*, 40, 16; 43, 17; — *μακρὸν* 468, 24. Cf. *σινδόδιον*.
μαντιχώρας 363, 17,

- Μαξιμιανός* 615, 22.
Μαξιμίλλα 317, 3.
Μάξιμος Ἀθηναῖος ἀστρονόμος
 310, 22.
μαραγκός 202, 11.
μάργαρος 488, 16; 537, 11, 29;
 542, 30.
Μαρία, ἀγία: cf. *Θεοτόκος*.
Μαρίνα, ἀγία 624, 8.
Μάρκελλος 316, 6.
Μαρκηζαήλ, ἄγγ. 39, 15.
Μαρκία, χήρα 301, 4, 15.
Μαρκίων 315, 20.
Μάρκος, εὐαγγελιστής 323, 8.
Μαρμαριώθ, ἄγγ. 234, 17.
μάρμαρον 537, 15.
Μαρμηχέλ, ἄγγ. 42, 9.
Μαρνιχάήλ, ἄγγ. 39, 15.
μάρτυρες ἄγιοι 89, 18.
Μαρωήλ, ἄγγ. 249, 16.
Μασσαλιανοί 317, 13, 29; 318, 22.
μάστιγος ἐξουσίαν ἔχων ἄγγελος
 276, 10.
μαστίχη 74, 21; 81, 3.
μάστορης: cf. *μάστωρ*.
μαστός 627, 19; — *διὰ μασθῶν*
βλέπον δαιμόνιον 234, 25. Cf.
βουζίν, βυζίν.
μαστραπᾶς 552, 15.
μασχάλη 94, 15; 448, 3 ss.; 627,
 16; cf. *ἀμασχάλη*.
μάτι ν. ὀμμάτιον.
μαυρίζειν ἐχθρόν 63, 35.
μαυροθυμίαμα 33, 3; 56, 16;
 cf. *θυμίαμα*.
μαυροκούκκια 94, 26.
μαῦρος ἄνθρωπος 64, 21; 214, 30,
 35; 219, 25; 223, 8; — *μαῦρον*
 516, 7.
Μαφίήλ, ἄγγ. 428, 27.
μάχαιρα, μαχαιρῶν 197, 14; 517,
 21, 27; 609, 2; 636, 20; — *τῆς*
τέχνης 12, 13 ss.; 13, 2; 14,
 9, 20; 23, 15; 24, 4; 41, 2;
 43, 17 ap.; 46, 22 s.; 406, 15
 ss.; 407, 1, 5, 15, 21; 408, 9,
 23; 409, 6, 15, 20; 417, 7, 10,
 18; 418, 5; 425, 12; 426, 2;
 430, 11; 473, 3, 13, 17, 29;
 474, 22; 475, 4, 11; 585, 3;
 — *καινή* 459, 18; 468, 26;
 — *ἀπὸ καλάμιν* 408, 8 s.;
 474, 12; — *μαυρομάνικος, με-*
λανομάνικος 47, 9, 16; 58,
 12; 432, 20 ss.; 467, 15; 468,
 26; 495, 6; 552, 13; 578, 8 ss.;
 580, 4, 25, 30; 593, 2 ss.; —
τρίηλος 580, 4 ss.; — *φόνον*
ποιήσασα 12, 15; 406, 19;
 473, 6.
μαχαιριᾶ μιᾶ κόπτειν 13, 5;
 cf. *τομῆ μιᾶ*
Μάχη, δαιμόνιον 234, 16 ap.
μάχη 441, 11, 18; — *οἱ ἐν μάχῃ*
ἀποθνήσκοντες 284, 27; — *μά-*
χας κατ' ὄκλους ἐμποιοῦν δαι-
μόνιον 237, 17.
Μαχθρά, δαιμόνιον 236, 5.
μαχόμενοι 142, 22.
μεγιστάνους θεωρεῖν 442, 11,
 19, 21; — *μεγιστάνους ὀμιλεῖν*
 401, 12, 22; 471, 11; 616, 23.
μέθοδος καθρεπτίου 592, 17;
 — *προγνωστικῆ διὰ λεκάνης* 480,
 8; 591, 1; 594, 24.
μεθύνειν 537, 7.
μεθύσκοντες (οἱ) 284, 29.
μειλίχιοι δαίμονες 421, 28.
Μελάμπους ἱερογραμματεὺς 387.
μέλαν, μελάνη, μελάνιον, 21, 23;
 22, 1 ss.; 54, 3; 55, 2; 63, 34;
 133, 35; 414, 13, 19; 622, 20;
 635, 17; — *μελάνια πλανητῶν*
 443; — *τῆς τέχνης* 18, 16;
 32, 28; 425, 8, 13.
μελανόν πρόσωπον 177, 20; 179,
 30; cf. *μαῦρος*.
μελάνουρος 372, 19.
μελανώνειν ἐχθρόν 63, 35.
Μελαξοήλ, ἄγγ. 39, 4.
Μελετίνη, ἀγία 99, 15.
μέλι 141, 26; 177, 19; 537, 20
 s.; 600, 2; — *πρωτεῖον* 484, 13.
μέλισσα, μελίσιον 129, 21 ss.;
 360, 21; 382, 28; 523, 7; 537,
 18 s.; 564, 15.

μελισσόφυλλον 79, 15.
μελλόντων γνώσις 39, 7; 431, 17; 483, 17; 484, 5, 21.
μέλος: *μέλη ἀνθρώπου ἐν οἷς δαιμόνια* 229, 24 ss.; 240, 29 ss.; 248, 20 ss.; — *ἐπὶ μέλεσι καθήμενον δαιμ.* 238, 14; — *μέλη ὀνοματίζειν* 641, 18; — *μέλη σκοτε νὰ δαιμονίου* 235, 19.
μελτζοβόλαδον (?) 147, 15.
Μελχηήμ, ἄγγ. 127, 12.
Μελχισεδέκ, ἄγγ. 10, 19; 112, 19.
Μελχισεδέκ 30, 13; 423, 9.
Μένανδρος 329, 20.
Μένανδρος Προτήκτωρ 289, 1.
Μεντινέ 333, 10.
Μεριξαυμαδεώθ, δαιμόνιον 238, 19.
μερίον δεξιόν 146, 25; cf. *μηρός. μέρμηξ, μέρμιγξ, μερμίγκιον* 146, 3, 10; 360, 21; — *μέρμιγγος ἦπαρ* 492, 7; cf. *μύρμηξ.*
μερμιγκοφωλεά 146, 3, 9, 12.
Μερόη 354, 13.
Μεργᾶς ὕδατα 253, 38.
μέση 628, 25; 629, 17; cf. *ζώνη.*
Μεσημβρία 232, 38; 245, 21; 273, 8, 11; 274, 19, 22; 281, 37; 282, 31; 509, 22; 612, 4; — *κατὰ Μεσημβρίαν ἴστασθαι* 87, 5; — *Μεσημβρίας δαίμονες* 100, 1; — *στοιχεῖα* 92, 18. Cf. *νότος.*
μεσημβρίας ὥρα 117, 14.
μεσημβρινόν δαιμόνιον 94, 6; 119, 30; 229, 7; 243, 4; 245, 28.
μεσημέρι 84, 17; 440, 1, 10; 600, 5; cf. *μεσημβρία.*
μεσιτεύειν 505, 23; 506, 19, 30.
μεσονυκτικόν δαιμόνιον 229, 37; 245, 27.
μεσονύκτιον 23, 2; 459, 2.
Μεσοποταμία 323, 18.
μεσοῦριν, μυσοῦριν καινούργιον 43, 14, 17.

μεσόφρον 627, 7; 630, 17.
Μεσσοθανιάτης 513, 11.
Μεταθιάξ, δαιμόνιον 237, 14.
μέταλλα 399, 1; 470, 22; 650, 32; — *ἐπτά* 27, 15; 509, 8.
μεταμορφούμενον δαιμόνιον 234, 28.
μεταξάρι 93, 17; — *μεταξαρίον ἀκολουθία* 127, 20; — *εὐχὴ* 127, 21; 129, 8.
μετάξι 17, 1; 94, 6, 10; 199, 24; 600, 9; 635, 21; — *κόκκινον*, 57, 8; 90, 10; 500, 20.
μεταξοσκοῦληκοι 94, 9; cf. 128, 3 ss.
μεταξωτόν 61, 7; 445, 5; — *πανὶ ἄσπρον* 60, 15; 444, 10; — *πανὶ πράσινον* 89, 26.
μετασχηματιζόμενα δαιμόνια 217, 14.
μετζίτι 199, 14.
μέτωπον 55, 4; 56, 2; 145, 5, 10, 11; 152, 3, 33; 210, 10; 552, 24; 580, 10, 31; 627, 3, 16; 630, 15; 636, 20.
μηδικὸς λίθος 485, 19, 26.
Μῆδοι 323, 17.
μῆλον 77, 25; 78, 4; 84, 14; 94, 20 s.; 116, 24; 146, 31; 177, 17 s.; 465, 2; 514, 29; 537, 16; 612, 20, 25, 28.
μηλοφαγία 24, 2; cf. *μυλοφαγία.*
μηνύματα μυστικά 441, 3.
μηρίον, μηρός 154, 13, 18, 20; 553, 23; — *μηρόν (εἰς τὸν) ἄφατον τῆς συντεκνίας οἱ ὑποπνίγοντες* 279, 13; cf. 285, 25.
μήτηρ 173, 21; 537, 10, 17; — *μητρός ὄνομα (δ, ἡ δεῖνα, νίδος, κόρη τῆς δεῖνα)* 62, 8, 16; 63, 25; 75, 24; 76, 2, 4 ss.; 77, 19; 84, 20; 87, 7, 25; 90, 6 s., 18 s.; 447, 3; 457, 23; 459, 29; 460, 2; 461, 9, 10, 18; 501, 7, 14, 16; 548, 8; 607, 23; 642, 1; 648, 7. Cf. *μάννα (ἡ).*
μήτρα 450, 3; — *μήτραν δεῖν* 121, 7; — *κλειδώνειν* 82, 23.

- μίασμα αίματος* 493, 18; 599, 11.
μιγνύναι αίματα 76, 27; — *πρόσωπα* 644, 20.
μίδα (κύκλος) 37, 17.
μιλεῖν, *ν. ὀμιλεῖν*.
μιλών πέντε (ἀπό) ὀρκίζεῖν 249, 27.
μιμῶ 537, 28; cf. *μαῖμοῦ, πίθηκος*.
Μισαήλ 31, 15; 424, 19.
Μισαήλ, ἄγγελος 249, 17.
Μισήνα 347, 30.
μισητεία, μισήτη, μίσος 84, 9; 93, 6; 402, 27; 411, 12; 441, 19; 447, 14; 456, 15; 467, 16; 468, 11; 472, 2; 476, 14; 02, 6; 597, 17; 619, 15.
Μισίριον 311, 36; 347, 28; 378, 26; 565, 7.
μισοκέφαλον 139, 7; cf. *ἡμικρανία, κεφαλόπονος*.
μισοφαῆς δαιμόνιον 257, 14.
μισῶν 487, 15.
μίτος 78, 17; 73, 25; — *πρωτόμιτος* 73, 25. Cf. *λινάριον*.
Μιχαήλ, ἀρχάγγελος 27, 19; 31, 5; 36, 10; 39, 19; 50, 13; 89, 15; 92, 12; 99, 17; 111, 8; 112, 5; 117, 23, 28; 118, 9, 12; 119, 21; 122, 20; 123, 10, 17; 124, 10; 125, 1, 7; 125, 28; 141, 1; 212, 19; 215, 5; 216, 16, 19; 218, 2; 219, 22; 230, 4; 231, 11; 232, 6; 233, 18; 236, 21; 244, 4, 16; 245, 2; 246, 22; 249, 14; 263, 7; 272, 8 ss.; 280, 12 ss.; 403, 25; 409, 17; 420, 8; 424, 9; 428, 27; 429, 12; 432, 13; 434, 15; 465, 20; 472, 16; 475, 8; 488, 2; 603, 14; 605, 11; 613, 6; 618, 28; 623, 3; 624, 4; 633, 3, 31; 634, 1, 15.
Μιχαήλ ὁ Τραυλός 353, 31.
μνήμα, μνημείον, μνημοσύριον 11, 4; 80, 24, 26, 27; 95, 24; 136, 10, 16; 177, 25; 236, 7; 503, 3; 537, 2 ap.; 602, 14; — *ἐβραϊκόν* 59, 14, 25; — *ἐν μνημείοις διερχόμενα δαιμόνια* 602, 14; cf. *τάφος*.
μνημονεύειν τινὰ νεκρικῶς 88, 13.
μνήστευσις 399, 3; 650, 33.
Μοαμέθ 333 ss.
Μοδεβήλ, δαιμόνιον 238, 7.
μοιράζειν ψωμί 200, 3.
μοιχευομένη γυνή 598, 7 ss.
μοιχοί (οἱ) 277, 23; 284, 26.
μόλιβδος, μόλυβδος, μολίβιν, μόλιβιν 40, 7; 67, 12; 76, 18, 23; 78, 13; 91, 12; 95, 21; 230, 28; 479, 9; 553, 28; 575, 16; 625, 18; — *ἀπὸ δίκτυον* 12, 7; — *ον εἶδωλον* 645, 13; — *εἰκόν* 646, 3; — *πέταλον* 490, 5; — *πλάξ* 230, 28.
μολύσματα 444, 30.
μοναξίας, μοναξιάς τόπος 61, 15; 581, 5; — *μοναξικὸς οἶκος* 425, 21. Cf. *ἔρημος*.
μονάστριαι πόρραι 277, 14; 284, 20.
μοναχός, δαίμων 217, 14; — *μοναχοὶ ἐν Αἶδον* 284, 1; — *μοναχοὺς ἰδεῖν* 506, 23.
μονέδα 200, 27; 201, 1, 4.
μονόκερως 364, 1; 365, 10, 13, 17, 20.
μονόπανδρον (?) ἀλεῦριον 449, 12.
μονοπτέρυγον δαιμόνιον 247, 6.
Μονταέλ, ἄγγ. 447, 9.
Μοράτης 353, 34; 354, 3.
μορέα 485, 17; 486, 4; 488, 3.
μόρια 450, 1; cf. *αἰδοῖα*.
μόρικον χαρτίν 548, 6.
Μορτζή, cf. Μουρσί.
μόρφωμα, δαιμόνιον 229, 36.
Μορώθ, ἄγγ. 13, 17.
μοσχάτον 405, 22; 417, 15.
μοσχοθυμίαμα 64, 18.
μοσχοκάρυδον, μοσχοκάρυον 23, 22; 33, 5; 85, 23; 405, 9; 417, 15; 426, 7.
μοσχοκάρυφιν 417, 15; cf. *καρποφύλλιν*.
μόσχος (musc) 21, 22; 32, 22; 51, 18; 58, 2; 59, 32; 64, 18;

139, 3, 33; 405, 17; 413, 14; 414, 12; 425, 27; 426, 6; 429, 3; 443, 20; 444, 15; 477, 11; 483, 20; 500, 13; 508, 4; 548, 3; 556, 3; 569, 20, 28; 605, 20; 620, 16; 634, 7; 635, 8; 638, 3; 639, 3.
μούλα 514, 9, 25; — *μούλας μήτρα* 121, 7.
μουλάρι 187, 12.
Μουντανός 317, 1.
μουντζούρα, μούζη τηγάνου 54, 25 ap.; 55, 1 s.; 434, 10; 592, 14.
Μουρσί, Μουρτζί, Μορτζή, δαιμόνιον 47, 1, 12; 578, 1, 11, 15, 20.
Μοῦσαι 327, 26.
Μουσάς 338, 7.
μουτταρώνειν ὀφθαλμοὺς ἐχθροῦ 97, 4.
μουχοόρτιν(?) 553, 2.
μοχλοῖ ἀδαμάντινο Ἴδιου 112, 31; 228, 11.
μπακάλικον 202, 23.
Μπαλκαμπελζεβή, δαιμόνιον 461, 11, 23. cf. *Μπελτζαμπήλ*.
μπάλλαις 196, 6.
Μπαρμπαρία 564, 19.
μπάτζος 200, 8; cf. *κολαφίζειν*.
Μπελτζαμπήλ, πρῶτος δαιμονίων 584, 7, 16, 19; cf. *Μπαλκαμπελζεβή, Βεελζεβούλ*.
μπερεκέτι 146, 7, 14.
μπουκάλι 45, 25.
μύδιον 191, 22.
μυελός 210, 13.
μυῖαι 188, 5; 537, 22.
μύλος 177, 13, 15.
μυλοφαγία 417, 16; cf. *μηλοφαγία*.
μύλων 537, 9.
μύραινα 372, 28.
Μυρία (= Μαρία) 328, 35.
μυριόφυλλον 425, 28.
μυρίσματα σμίγειν 505, 18.
μύρμηξ 537, 23 ss.; — *μυρμήκων πρῶτος* 11, 13; cf. *μέρμηξ*.

μύρον 520, 23.
μυρσίνης καρπός 375, 15.
μῦς 511, 15. Cf. *πουτικός*.
μυστήριον: ἀπόκρυφον 368, 1; — *μαθεῖν* 444, 17; cf. *γυνή*; — *μὴ μεταδιδόναι* 479, 7; — (*mot ou signe magique*) 479, 17, 24; 480, 2; — *μυστήρια: ἄγια* 422, 20, 22; — *ἐκκλησιῶν* 31, 12; 424, 7; — *θεῖα* 27, 13; 29, 25; 419, 33.
Μυσῶν γλῶττα 318, 24
μύτη 55, 5; 56, 2; 67, 9; 153, 7; 621, 7; 628, 15 s.; 629, 8; 630, 22. Cf. *ῥίς*.
Μωαβίται 353, 16.
Μωσῆς 15, 14; 29, 26; 30, 2; 62, 22; 63, 8 s.; 65, 5; 82, 24; 127, 1; 229, 9; 240, 4; 253, 22, 38; 261, 2; 275, 14; 286, 2; 291, 39; 295, 21; 343, 3 ss.; 348, 22; 410, 14; 422, 21, 27; 465, 23 s.; 475, 26; 498, 11; 503, 10; 639, 7; — *Μωσῆως πέντε βίβλοι* 590, 15.

N

Ναβο υχοδονόσωρ 31, 17; 226, 7; 424, 22.
Ναζαρέτ 265, 22; 271, 18; 500, 3.
Ναζωραῖοι 290, 25; cf. 618, 3.
Νάθαν 212, 20 ss.
ναός 199, 4; 518, 14; 538, 8; — *Ἀθηνῶν* 29, 328; — *Ἀπόλλωνος* 332, 9, 30, 34; — *Ἱερουσαλήμ* 212 ss.; — *ναοὺς ἐνθροιάζειν* 506, 19.
νάπη 238, 32.
νάρδου σπίγον 33, 4 (v. corr.); 426, 6.
Νάατος 316, 21, 25.
ναν γάτης 371, 10.
Νεῖλος 565, 7, 16; 570, 35.
νεκρικὰ μνημονεύειν τινά 88, 13.
νεκρομαντεία 57, 19; cf. *νεκρομαντεία*.
νεκρομαντέω 92, 16; v. corr.

- νεκρός 177, 33 ss.; 178, 6; 538, 3 ss.; — θαμμένος δύο ἡμερῶν 86, 2; — νεκροῦ: κεφαλὴ 57, 22; 535, 7; cf. κρανίον; — χῶμα 86, 2. Cf. ἀποθαμμένος, παρατεθνηκός.
- Νεκτάριος, ἀξιωματικός 300, 3. νεκρομαντεία 403, 4; cf. νεκρομαντεία.
- Νεληνας, ἀρχων τῆς κολάσεως 17, 16.
- νεονόμφων ἐπίβουλον δαιμόνιον 233, 32.
- νεοσσιά 538, 2; 465, 29; — δρυοκολάπτου 615, 5; — κόρακος 465, 29; — τρυγόνος 465, 29; cf. φωλεός.
- Νερατς 119, 13; 122, 27; 132, 9. νεροκάρδαμον 443, 16.
- νερόν 45, 23; 49, 1; 50, 21; 51, 11; 86, 32; 95, 25; 137, 3, 20, 26; 177, 29 ss.; 178, 1 ss.; 430, 7; 552, 14; 585, 5; 610, 8; 612, 27; 620, 18; 652, 24 ss.; — νεροῦ ἄγγελος 112, 18; — νερόν ἄγειν 52, 16; — νεροῦ ἀπέχεσθαι 195, 12; — νερόν ἀπό βρύσιν 40, 12; cf. βρύσις, πηγὴ; — γλυκὺ 425, 23; — δεχάμενον 599, 7; — ζεστόν 425, 23; 599, 7; — ζωντανόν 37, 13; — θαλάσσιον 53, 8; — θολόν 174, 26; — καθαρόν 54, 25; 176, 13; — κρύον 194, 28; — τρεχάμενον 57, 23; — νερά ἐπὶ πλύνειν 14, 17. Cf. ἕδωρ.
- Νεστόρειοι, Νεστορίζαι 338, 1, 31; 339, 26; 352, 21; 355, 34.
- Νεστόριος 314, 25; 338, 31, 33; 339, 15; 355, 16.
- νεῦμα 538, 10 s.
- νεύρων χαλάσεις ποιοῦν δαιμόνιον 237, 25.
- νέφαλον, νεφέλη, νέφος 94, 1; 192, 14; 538, 6; — νεφέλης ἀντίτυπον 462, 8; — νέφος δαιμόνων 27, 27; 420, 15; — νεφέλη πυρός 274, 23; — νεφελῶν δαίμονες 100, 2.
- νέφραις (?) γονοτόκαις 90, 13.
- νεφρόπονος 231, 1.
- νεφρῶν πόνους ποιοῦν δαιμόνιον 237, 15.
- νήπια πύγον δαιμόνιον 249, 11; — τυφλῶνον ἐν τῇ κοιλίᾳ δαιμόνιον 235, 8.
- νήσσα 370, 33.
- νηστεία, νηστεύειν 47, 27; 81, 4; 187, 19; 192, 3; 193, 3; 477, 16; — τρεῖς ἡμέρας 18, 11; 413, 3 ss.; 425, 4; 450, 23; 477, 20; 634, 5; 635, 5; 651, 14; — δεκατέσσαρας ἡμέρας 507, 19; — τεσσαράκοντα ἡμέρας 603, 23; — πρώτης ἐβδομάδος 277, 26; 284, 28. Cf. ἀπέχεσθαι.
- νήστης, νήστις, νηστικός 100, 21; 101, 4; 113, 9; 144, 13; 469, 12; 557, 4; 612, 28; 625, 15.
- Νίκη 600, 13.
- Νικόλαος, ἅγιος 118, 11.
- Νιγευῖται 239, 34.
- νίπτειν, νίπτεσθαι 56, 12; 148, 16; 512, 15; cf. λούεσθαι, πλύνειν.
- νοεῖν: μὴ νοοῦντος (τοῦ ἀσθενοῦς) 90, 3; 142, 11; 622, 2.
- νόθος (?) 488, 13.
- νοσοκομεῖον 201, 20.
- νόσος 207, 18; 208, 1; 538, 12; cf. ἀσθένεια, ἀρρωστία.
- Νότος 24, 8; 417, 23; 418, 14; — Νότον: δαίμονες 34, 20; 100, 1; 427, 16; — πνεύματα 34, 20; 427, 16.
- νοῦς 96, 15, 22; 127, 18; — νοῦν παχαῖνον δαιμόνιον 237, 31.
- νυκτεριναὶ πράξεις 439, 3, 18; 440, 19; — νυκτερινοὶ δαίμονες 94, 5; 120, 3.
- νυκτερίς, νυκτερίδα 58, 12; 84, 6; 408, 22 ss.; — νυκτερίδος: αἷμα 25, 5; 408, 21; 418, 11; 635, 13; — κεφαλὴ 615, 2. Cf. ζομφαία.

νυκτοφόροι δαίμονες 100, 3; 120, 3.

νυκτώνειν 172, 18.

νυμφαία 24, 2.

νύμφη 178, 7; 538, 7, 9.

νύμφης ἢ νυμφίτιζης δέσμα 553, 24; 622, 13. Cf. γαλή.

νύξ 32, 21; 82, 1, 14; 425, 26;

445, 5; 459, 7; 468, 24; 469, 6;

507, 12; 508, 2; 590, 7; 598, 4;

617, 17; — νύκτες: ὀκτώ 195,

29; τρεῖς 450, 12; 461, 21, 27;

501, 19, 24; — νυκτός ὥρα

εβδόμη 468, 23; — ἑκτη 50²,

17; — δύο ὥραις 653, 10; —

μετὰ τρεῖς ὥρας 47, 2; 578, 2.

νύχι: v. ὄνυχι.

Nῶε 239, 28.

Ξ

Ξανθίππη ἰέρεια 327, 6.

ξεβρακοσύνη 196, 23.

ξεγυμνώνειν 178, 25; cf. γυμνός.

ξέειν ὄνυχια 57, 7; 434, 10; 580, 4, 27.

ξενιτεία 42, 6; 431, 12.

ξένη χώρα 39, 12; — ξένος 538, 14,

16, 23 ss.; — τόπος 178, 26;

538, 15, 20, 26.

Ξενοφῶν, ἀρχων τῶν καταχθονίων 302, 36; 303, 11.

ξεραφίζειν 170, 16.

ξερνᾶν 178, 22, 28.

ξέσκεπον τῆς γυναικός 80, 23; cf. δεικνύναι.

ξημέρωμα 47, 26.

ξηρά (ἦ) 99, 26.

ξηρός 178, 9 ss.

ξομολόγησις 178, 8; cf. ἐξομολογεῖσθαι.

ξύδι, ξεῖδι 66, 14; 82, 13; cf. ὄξειδι.

ξέειν: cf. ξέειν.

ξυλαλόη 23, 22; 33, 4; 405, 17;

417, 14; 426, 6; 639, 5; cf.

ἀλόη.

ξυλίζειν 178, 23. Cf. ῥαβδίλειν.

ξυλοβάλαμον 405, 5.

ξύλον φουρκισμένου 448, 18;

— ξύλα ἄλαλα 97, 7; — τῆς γε-

έννης (= δαιμόνια) 238, 26;

— τρία τῆς πίστεως 232, 37;

245, 20.

ξυνὰ τρώγειν 196, 16.

ξύπασμα δαιμονίου 122, 14, 30;

573, 25.

ξυπόλυτος 178, 27; 179, 8; cf.

ἀνυπόδητος.

ξυρίζεσθαι 538, 17.

Ο

Ὀβριόπουλα 337, 1.

ὀγλιγωρα (dans l'invitation adres-

sée aux démons) 17, 25 s.;

30, 32; 37, 9; 50, 15; 51, 2;

55, 13; 56, 9, 13; 75, 22, 25;

76, 3.

ὀδεύειν 505, 15, 19, 25; 506, 16,

20, 28, 33.

ὀδοιπορία 206, 6; 207, 9, 25.

ὀδός 78, 17; 119, 5; 239, 3; 398,

31; 440, 4; 539, 3 ap.; 650, 31;

— ὀδός δαιμόνων 24, 26; —

« ὀδός », « ὀδός ἐμφανίσεως »

(σχήμα) 107, 11; 388, 1; 558, 3.

ὀδοός 539, 15 ss.; — ὀδόντων

πόνος 487, 12 ss.; — ὀδόντας

τρίζον δαιμόνιον 119, 31; 122,

29; 241, 8; 242, 29; cf. δόντια.

Ὀδῶν ὁ Τρισμέγιστος 331, 10,

32; cf. Δων.

Ὀζίας, βασιλεύς 330, 34.

οἰκονόμοι ἀνάξιοι 276, 14; 283,

27.

οἶκος 520, 1; — οἶκον θεμελιῶν

137, 24; — κατάργον δαιμόνιον

234, 11; — οἶκος μοναξικός

425, 21; — ἐν ὕψει οἴκου 590, 6;

— (divination) 106; 392;

393, 1, 5; 394, 2; — οἶκοι πλα-

νητῶν 397, 12; 399, 17; 400,

17.

οἰναρίον ξύλον 496, 7.

οἶνος 480, 6; 515, 27; 539, 26

ss.; 540, 5; 553, 8; 588, 3;

597, 7, 9; 613, 2; 614, 4, 11;

- 625, 3, 15; — ἀκρατος 129, 3; 500, 16; — ἡδύς 507, 21; — λευκός 492, 5; — ἀπὸ μετάλλων ἑπτά 509, 8; — σκαμμωνίτης 488, 17; — χίος 491, 8; — οἶνον ἀπέχεσθαι 18, 10; 425, 3; 477, 16. Cf. κρασί.
- οἰνόμελι 468, 7.
- ὄκταπόδι 191, 16.
- ὄλιγοτεκνία 209, 8.
- ὄλιγωροῦντα δαιμόνια 233, 11.
- ὄλοτρογόγυρα 25, 4.
- Ὅμαντούφος (τῶν) βασιλεύς 618, 11.
- Ὅμέρις, Ὅμέρης 338, 6; 347, 23 ss.; 356, 4 s.; 357, 7.
- Ὅμηρος 331, 11; 332, 22.
- ὄμιλεῖν(μῆ) 74, 8; cf. ἄλαλον, χαίρετιζεῖν.
- ὄμίχλη 540, 2.
- ὄμμα, ὄμμάτιον, μάτι 56, 5; 175, 18; — κόρης ξεσκεπάζειν 56, 5; — πυρίφλογον 242, 13; — ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἄγγελος 127, 13. Cf. ὀφθαλμός.
- ὀμνύειν (ἀμώνειν) : ὀμνύντες δαίμονες 29, 14; 422, 6; 430, 29; 433, 26, 28, 31; 497, 13 ss.; 576, 28; 594, 6, 8, 11; — ὀμνύειν = ὀρκίζειν 501, 20; 504, 25; 580, 20.
- ὀμοίωμα = εἶδωλον 459, 12; 461, 3; 501, 3.
- ὀμολογεῖν (γυνή) 88, 5; cf. ἐξομολογεῖσθαι.
- ὀμόνοια 101, 19; 133 ss.; 647, 6.
- ὀμπρός ὀπίσω ζώννησθαι 550, 3; — στρέφειν 120, 20; — cf. ἐμπρός.
- ὀμφαλός 629, 2, 21.
- ὄναγρος 365, 8; 622, 27.
- ὄνειον γάλα, v. ὄνος.
- ὄνειροκρίτης 165, 1; 181, 28; 184, 1; 187, 21; 199, 12; 203, 23; 511 ss.; 527 ss; — τῆς Σελήνης 204, 6.
- ὄνειροκριτικὸν τῆς Σελήνης 525, 1; cf. σεληνοδρόμιον.
- ὄνειρον 67, 3; 74, 4; 122, 3; 182, 2; 184, 4; 217, 15; 318, 1; 546, 2 ss.; 587, 6 ss.; 638, 1, 6; 642, 24; 643, 17, 24; — ἀγάπης 75, 10; 402, 9 s.; 471, 21; 616, 2; — διαλύειν, v. διαλύειν, διάλυσις; — θυμωτικόν 193, 7; — γυρίζον εἰς ἄλλους 198, 23; — ἐξηγεῖν 203, 31; — ὄνειρον ζώδιον 188, 15; — ὄνειρον λέγειν κατὰ ἀνατολὰς 204, 13; cf. 525, 7; — μὴ λέγειν 182, 4; 199, 3, 5, 7, 9, 11; 203, 31; 204, 10; 525, 7; 546, 8; — ὄνειρων σύγκρισις 546, 18. Cf. ἐνόπιον.
- ὄνοκένταυρος 365, 24.
- ὄνομα : ὀνόματα ἄγια, δυνατά, φρικτά (mots magiques) 12, 20; 13, 3, 14; 1, 10, 13, 21; 15, 9 ss.; 16, 15; 18, 16 ss., 22 ss.; 26, 8; 28, 6; 36, 18, 21; 37, 5, 18; 38, 3 s., 15; 42, 8, 13, 17; 43, 4; 44, 1; 45, 12, 27; 46, 11; 50, 6 ss., 18; 51, 22, 27; 52, 13; 53, 16; 54, 5, 7; 55, 4 ss; 57, 12; 59, 32; 66, 10; 74, 30. 79, 23; 139, 33; 140, 1; 228, 4 (μὴ δυνάμενον στόματι ἀνθρώπινῳ λαληθῆναι); 407, 2, 11, 22, 25; 408, 2, 10, 23; 409, 7, 15, 21; 410, 6; 416, 5 ss.; 418, 11 ss., 24 ss.; 420, 25; 425, 8, 16; 430, 14, 26; 431, 14, 20, 25; 432, 2, 7; 433, 3, 6; 434, 11 ss.; 448, 22; 450, 13, 17; 456, 7, 10; 457, 2, 11; 458, 22; 459, 13 ss., 466, 7, 28; 467, 19; 468, 4; 473, 15, 21; 474, 1, 5, 13, 23; 475, 7, 12, 20; 477, 8, 24; 480, 20; 481, 10; 482, 1, 21; 483, 3, 9; 485, 1, 11, 22; 486, 2, 4, 15; 487, 3, 8; 488, 18; 489, 5, 10; 490, 4; 496, 9, 19; 503, 24; 509, 15; 555, 12; 587, 17, 20; 590, 3; 593, 13; 596, 6, 13; 611, 24; 652, 22; — ὀνόματα,

- ἐλάτε, στείλητε, ἔλατε* etc. 461, 5; 462, 7; 501, 3; 555, 4; 596, 16; 640, 6; 643, 20; 646, 11; 647, 9, 26.
- (personnifiés)* 450, 17; 496, 21; 500, 6; 507, 10 s.; — *ἀτίμητον τοῦ μεγάλου Βασιλέως* 14, 2; *ἅγιον, μέγα ὄνομα, ὄνόματα Θεοῦ* 35, 8 ss.; 40, 2; 123, 14; 217, 29; 221, 18; 231, 34 (*ἀνεκδιήγητον*); 232, 29; 234, 22; 246, 1; 246, 9 (*ἐπὶ γράμματα*); 247, 27 s. (*ἐκπορευόμενον*); 248, 11; 249, 32; 418, 21; 427, 27 ss.; 585, 16; — *θρόνον μεγάλου* 244, 18; — *Κυρίου* 39, 2, 8, 13, 18; 35, 20 s.; 36, 4; 40, 2; 428, 19; 580, 20 ss.; — *Ποιητοῦ* 484, 2, 17, 19; — *Χριστοῦ* 500, 6; — *ἅγιον Εἰσαμαρά* 248, 3; — *παντοκρατορικὸν Ἀληλοῦια*, 475, 24; — *μυριώνυμον Ἀμαρῆθ* 508, 28; — *ἐντιμον καὶ φοβερόν Ῥεντηρέν* 35, 25, Ῥετιναῖμ 428, 12; — *μέγα, ἔνδοξον Σαβαώθ* 65, 2; 97, 33; 100, 6, 15; 230, 5; 429, 9; cf. *Σαβαώθ*; — *μεγαλότερον πολύτιμον Σεμφοράς* 36, 26; 428, 14; — *μεγαλειότατον Φανακῆμ* 428, 13. Cf. *ὀνομασίαι*.
- εἰς τὸ ὄνομα (ἐπὶ ὀνόματος, ἐν ὀνόματι etc.) Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος* 45, 16; 61, 28; 64, 3; 81, 17; 82, 22; 83, 1, 19; 86, 28; 93, 11; 97, 11, 14; 98, 14; 111, 2; 112, 25; 113, 4; 114, 10; 115, 16, 24; 116, 2, 21, 31; 117, 16; 122, 16; 123, 27; 124, 2, 32; 125, 8; 126, 26; 128, 20; 132, 5, 18; 139, 4; 552, 16; 553, 7; 554, 6; 577, 5; 584, 15; 596, 17; 613, 4; 615, 24; 652, 39; 653, 4.
- εἰς ὄνομά τινος ποιεῖν τι οὐ ποιοῦντά τι ὀνοματίζειν τινά* 65, 38; 68, 12 ss.; 77, 8 s.; 79, 14; 86, 3; 87, 13; 95, 23; 96, 5; 97, 15; 98, 4, 15; 132, 10; 136 14; 138, 27; 448, 3, 6; 461, 5; 462, 7; 501, 3; 555, 4; 596, 16; 640, 6; 643, 20; 646, 11; 647, 9, 26.
- ὀνομασίαι ἅγια, κρυπταί, θανμασταί* 35, 27; 428, 15; 478, 5, 10, 16; 479, 6 s., 30; — *ὠρῶν ἔτους* 601, 3; 603, 16; — *ὠρῶν ἡμέρας* 601, 10; 603, 16, 21. Cf. *ὀνόματα*.
- ὀνοματίζειν*: cf. *ὄνομά τινος*: — *μέλη* 641, 18.
- ὀνοπρόσωπα δαιμόνια* 236, 16.
- ὄνος* 514, 9, 20 s.; 538, 23; 539, 3 ss.; — *ὄνον*: *γάλα* 553, 11; 597, 13; — *δάκρυον* 449, 8; — *δέσμα* 444, 28; — *μέλανος καβαλλίνα* 114, 22; — *ὄνυχες* 404, 33. (f. *γάδαρος*).
- Ὀνοσκελῖς, Ὀνοσχελή, Ὀνοσχελίδα, Σκελῖς, δαιμόνιον* 99, 3; 122, 27; 233, 25; 244, 8; 444, 27; 617, 26.
- ὄνυξ, ὀνύχιον, νύχιον*, 57, 7, 9, 11; 75, 11; 88, 17; 539, 35; 540, 1; 591, 15; — *ὀνύχων διάλεξις* 591, 15; — *ὄνυχας ἔξειν οὐ ἔξειν* 57, 7; 434, 10; 580, 4, 27.
- ὄνυχίτης πρῶτος, λίθος* 488, 5.
- ὄνυχομαντεία* 579, 2.
- ὄξειδιν, ὄξος, ὄξύ* 457, 18; 539, 2; 587, 12; 607, 7; cf. *ξύδιν*.
- ὄξυγάλα* 520, 25.
- ὄξύν χρῶμα* 516, 7.
- ὄπιον* 405, 6; — *θηβαϊκόν* 482, 16.
- ὀπισθοτόνους ἐμποιοῦν δαιμόνιον* 237, 6.
- ὀπίσω κυττάζειν (μή)* 53, 9; 59, 26; cf. *ἀνυπόστροφον*.
- ὀπλα* 518, 20; 530, 27; 538, 32; 539, 1; cf. *ἄρματα*.
- ὀπουσασώλης, βότανον* 445, 9.
- ὀπώρα* 535, 31; 539, 31 ss.
- ὀράσεις προφητῶν* 31, 13; 424, 7.
- ὄργανον (μαντικόν)* 572, 11; 573, 6; — *ὄργανα ἄδοντα* 178, 38; 539, 24; — *τῆς τέχνης (μαγικῆς)* 406, 11.
- ὄρθρον βαθέος* 73, 30.

- δρια 178, 29.
 δρίγανος 550, 12.
 δρίζειν δαίμονας 36, 25; 419, 19; 424, 13.
 δρισμός 216, 35; — Θεοῦ ζώντος 497, 1, 17; 498, 4, cf. 6; — δρισμοὶ δώδεκα 62, 23.
 δρικήζειν, δρκισμός: ἀγγέλους 403, 14; — δαίμονας, πνεύματα, στοιχεῖα 16, 2; 17, 3, 11 ss.; 26, 28 ss., 34; 27, 8 ss.; 29; 31, 1; 33, 8 ss.; 34 s.; 36, 17; 37, 20; 38, 3; 41, 14; 42, 3, 7, 13, 17; 44, 9; 45, 1; 46; 49, 10; 50, 11; 52, 23 ss.; 53, 13 ss.; 63, 16; 65, 1 ss.; 79, 25; 80, 4, 13; 87, 21, 23; 90, 6; 97, 23 ss.; 98, 18; 99, 19 ss.; 100, 1 ss.; 111, 3, 5 ss.; 112, 22 ss.; 119, 19 ss.; 121, 29 ss.; 123, 9 ss.; 124, 4 ss.; 125, 4 ss.; 126, 13; 129, 25; 228 ss.; 408, 27; 410, 24; 411, 2; 417, 27; 418, 2; 419, 13 ss.; 420, 17; 426, 16, 27; 427, 5 ss.; 429, 8; 474, 26; 476, 5; 479, 5; 503, 24; 508, 8; 554, 8; 580, 20; 584, 6, 14 s.; 590, 13; 618, 24; 619, 5; — ὠόν 596, 17; cf. ἐξορκίζειν, καθορκίζειν, θεορκίζειν.
 δρκος 230, 35; 641, 22, 29; — (=δρκισμός) 121, 30; 231, 19.
 δρκωμοσία 230, 35.
 δρκωται κρατοῦντες σταυρόν 274, 1; 282, 19.
 Ὀρμεδωήλ, ἄγγ. 234, 19.
 ὄρνεον 178, 33; 407, 9; 473, 19; 519, 26; 601, 14; — ὄρνεα ἐπισυνάξει, ἀποδιώξει 478, 2, 9; — ὄρνεου: εἰκόν 478, 4; — πτερόν 407, 9; — ὄρνεον τρικέρυφον ἐπισκιάσαν τὴν κορυφήν Θεοῦ ἢ Χριστοῦ 100, 14; 231, 8; cf. χριστοπουλί.
 Ὀρνίς, Ὀρνέας, δαιμόνιον 99, 2; 216, 4, 21, 29, 32, 34; 218, 18, 23, 27, 35 s.; 219, 3, 15; 220, 1, 6; 222, 14 ss., 19, 23, 28, 31; 244, 3; 617, 24.
 ὄρνις, ὄρνιθα 178, 34 s.; 189, 24; 195, 7; 539, 23; 553, 14; 563, 31; — ἐνάλιος 540, 8; — λευκὴ μὴ ἔχουσα σπῖλον 76, 26; 500, 11 (cf. 456, 6); — μάσκη 447, 16; 462, 2; 466, 22; 581, 3; — ὄρνιθος: αἷμα 76, 26; 195, 8 (cf. 456, 6); — ἦπαρ 492, 8; — πουλὶν 457, 21; — ὠόν 467, 14; — μάσκης ὠόν 447, 16; 462, 2; 466, 22; 581, 3. Cf. ἀλεκτορίς.
 Ὀροσπόλον, δαιμόνιον 236, 30.
 ὄρος 26, 31; 178, 39; 181, 27; 238, 31; 419, 17; 420, 5; — ἄργιον 97, 19; 119, 17; 121, 31; — τῶν Ἐλαιῶν 115, 7; — ὄρέων, ὄρων ἄγγελος 10, 5; 112, 11; — Καλή, cf. Καλή; — τοπάχαι 99, 11 (corr.) Cf. βουλί.
 ὄρνυγος ὀφθαλμοὶ 449, 4.
 ὄρχησται 540, 4.
 ὄρχεῖσθαι 533, 32.
 Ὀσμάνης 338, 6; 348, 4, 9.
 ὀσπίτιον 575, 17; 580, 2; 598, 3; 608, 11, 20; — ὀσπίτιον ἄγγελος 10, 8; — ὀσπίτιον = κύκλος τῆς τέχνης 495, 8. Cf. οἶκος, σπίτιν.
 ὀσπρια 195, 11.
 ὀστέον μερόπειον 617, 18; — ὀστέα 539, 25, 33; — τεθλασμένα 492, 1, 5; — ἄργιον πετεινοῦ 502, 12; — χοιροβοσκοῦ 502, 5. Cf. κόκκαλον.
 ὀστρακὸς 511, 7.
 ὀστρακον ἄκανστον 447, 10.
 ὀστρείδιον 191, 22.
 Ὀτμάνις 354, 28; 355, 40; 356, 2.
 Οὐαλεντίνος, βασιλεύς 318, 18.
 Οὐαλεντινιανοὶ 318, 17.
 Οὐάλης, βασιλεύς 318, 18.
 « οὐρά » (σῆμα) 110, 20; 391, 9; 561, 2.
 Οὐρανία 327, 6.

οδραία τοῦ Σολομῶντος 21, 6, 12 ss.; 22, 47; 28, 3; 32, 13; 414, 1 ss.; 415, 2; 416, 18; 420, 23; 477, 11, 14.

οδρανοειδῆ δαιμόνια 241, 7.

οδρανός 27, 28; 37, 17, 27; 38, 8; 173, 4; 178, 37; 419, 33; 420, 4; 532, 5 ap.; 539, 1 ap., 10 ss.; — καθαρός 45, 20; 580, 32; — οδρανοὶ ἐπτά 116, 29; 285, 29; 288, 4; — οδρανοῦ (ἀπό) ἀσθένεια 119, 2; — οδρανοῦ πύλαι 76, 9; 602, 27; — στερεώματα 246, 5; 280, 17. Cf. πετόμενοι.

οδραγος γλώσσα 502, 20.

οδρεῖν 551, 8; — μὴ δύνασθαι 142, 15; 620, 23. Cf. κατουρεῖν.

Οὐρέν, ἄγγ. 236, 22.

οδρον ἀνθρώπινον 466, 12; 464, 7 (?).

Οὐρουήλ, Οὐρουέλ, ἄγγ. 27, 22; 31, 5; 36, 11; 89, 16; 92, 12; 99, 17; 117, 23; 118, 10; 119, 22; 123, 17; 125, 8, 28; 141, 1; 230, 4; 231, 11; 232, 6; 234, 11, 22; 236, 28; 237, 4; 245, 3; 249, 15; 409, 17; 420, 11; 424, 10; 429, 12; 436, 13; 465, 21; 472, 22; 603, 13; 605, 9, 15; 623, 4; 624, 4; 633, 9, 30.

οὐς ἀριστερόν 480, 19; 596, 6; — δεξιόν 480, 25; 584, 4; 596, 12; 598, 15; — ὧτων ἀμορραγία 484, 24; cf. ἀτίον, ὠτίον.

Οὐσμπέκι, Οὐζμπέκιδαις 339, 40; 340, 13; 347, 38; 354, 15.

ὀφθαλμία 482, 7.

ὀφθαλμός 67, 13; 96, 14, 24; 97, 4; 517, 1; 539, 29 s.; 611, 2; 625, 19; — ὀφθαλμοὺς ἀδικοῦν δαιμόνιον 236, 27; — ὀφθαλμὸς ἀκόλητος Θεοῦ 232, 10; 242, 12; 261, 2; — ὀφθαλμοὺς καθαρίζειν 37, 20; — ὁ. κακός 115, 4; — ὁ. κεκλεισμένοι 449, 1; — ὀφθαλμοὺς λάμποντας

ἔχον δαιμόνιον 236, 6; — ὀφθαλμῶν πόνος 482, 6, 19, 23 ss.; 483, 5. Cf. βλέψις, ὄμμα.

ὀφίδι 188, 13; — ὀφιδίον δέγμα 148, 8.

ὄφις 83, 10, 18; 178, 30 ss., 36; 367, 12, 30; 368, 5, 22; 384, 1; 521, 24; 539, 13; 540, 7; 569, 20; 601, 16; 602, 12; — δικέφαλος 274, 5; — ὄφραως κεφαλῆ 405, 1; 457, 15.

ὄφραως σταφυλή, βοτάνη, 481, 5. ὄφρυδιον, ὄφρυς 152, 36; 153, 3; 627, 4, 18; 630, 16.

ὄφρικιον αἰτεῖν 470, 26; 650, 28; — δαιμόνων 430, 28. Cf. ἀξίωμα.

ὄχενα 367, 3.

ὄφαρι 190, 25; cf. ἰχθύς, ψάριον.

ὄψις φαιδρὰ δαίμονος 235, 19.

II

Παγδάτη 226, 15.

παγόνι 376, 22; 381, 2; cf. ταών. παζάρι 179, 23.

παιγνιδίων, παιχιδίων κέρδος 548, 14; cf. ἀθώματα.

παιδίον, παῖς 85, 23; 117, 9; 194, 4; 541, 2 ap., 10 ss., 14; — γνωστικόν Σολομῶντος 213, 27; 217, 10; 219, 14; 222, 27 ss.; — παιδία γεννηθέντα 151, 2; — παρακροῦον καὶ μωλωποῦν δαιμόνιον 242, 32 s.; — πνίγειν 217, 16; — παιδίον κάμειν 95, 9; — παῖδες δώδεκα οἱ διὰ πυρὸς ἀεννάου 233, 6; — ἐπτά ἐν Ἐφέσῳ κοιμημένοι 615, 20, 27; — μαθητής, aide du magicien (διδάσκαλος) 38, 2, 19; 44, 5, 11 s.; 46, 16; 52, 19; 432, 14 s.; 493, 20; 496, 3 ss.; 497, 3 ss.; 498, 17 ss.; 500, 1; 584, 25 ss.; 586, 4; 588, 8, 22 ss.; 595, 2; — ἄφθορον 504, 2; 595, 9 (ἐτῶν δέκα); — γαληνοματικόν, γαληνόφθαλμον 43, 16; 596, 9 ap.; — γνωστικόν 44,

- 14; — *ἐλαφρόστοιχον* 37, 15; — *καθαρόν* 43, 16; 434, 3; 594, 16; — *καλόφθαλμον* 434, 3; 594, 16; — *παρθένον, ἄπαρθενον* 37, 16; 40, 15; 41, 2, 22; 43, 11, 16 ap.; 48, 31; 49, 9 ss., 24; 50, 14, 26; 51, 15, 18; 53, 12; 54, 4, 21; 57, 6, 16; 64, 13; 82, 5; 429, 4, 28; 430, 10; 432, 19, 26; 433, 2, 19; 434, 9; 495, 12; 580, 1; 584, 3 ss.; 592, 13; 593, 16; 596, 22. Cf. *βρέφος, κόρη, νήπιον.*
- παλζειν* 541, 12, 14.
- παιωνία, πιονία, πιονία* 60, 15; 443, 22; 458, 18; 489, 8; 490, 4; 551, 15; 598, 5; 622, 13.
- Παλαιολόγος* 514, 17.
- παλαιὸς τόπος* 23, 9.
- παλαιοὺν τὸν ἄνθρωπον δαιμόνιον* 245, 31.
- Παλαιστίνη, Παλαιστίνη* 322, 6; 323, 12; 336, 40; 342, 20.
- παλάμην (ἀλείφειν ἢ γράφειν εἰς)* 54, 24; 55, 3; 58, 2; 78, 7; 79, 20; 80, 7; 100, 20; 416, 10; 434, 11; 577, 4, 11; 592, 15; 614, 31; — *παλάμη ἀριστερὰ, ἐδώνυμος* 6β, 18; 635, 20. Cf. *χεῖρ.*
- παλάτιον δαιμόνων* 576, 24.
- παλμική* 209, 26.
- παλμομαντεία* 387; cf. *ἀλλόμενα μέλη.*
- Παλαιέλ, ἄγγ.* 50 14.
- παμπάνικον χαρτίν* 642, 17; cf. *βαμπακέρινον.*
- Πάν θεός* 118, 3.
- πανηγυρίζειν* 442, 20.
- πανὶ ἄσπρον, λευκόν* 60, 15; 416, 17; 445, 11; 555, 14; — *βαμβακεριών, βαμβάκινον, βαμπακένιον* 21, 5; 57, 25; 416, 17; — *καθαρόν* 416, 17; 450, 12; — *καινούργιον* 57, 25; 555, 14; — *λινόν* 21, 4; 84, 2; — *μεταξωτόν* 60, 15; 81, 8.
- Παντελεήμων, ἄγιος* 91, 10.
- Παντοκράτωρ* 15, 1, 11, 14; 26, 7; 55, 13; 409, 23; 410, 11, 13; 413, 25; 477, 9.
- παντρεύειν (= ὑπανδρεύειν)* 179, 21, 27, 32.
- παπᾶς* 199, 6; — *παπάδαις* 119, 22; — *ἀποστατικός* 584, 20 (corr.); cf. *ιερεὺς, πρεσβύτερος.*
- πάπια* 190, 10.
- παπούτζι* 144, 13; 202, 12.
- παπύρινον ψαθὴν καλεῖν* 577, 3.
- παπύρων (ὑπὸ), δαιμόνια* 239, 2.
- παρὰβλακιστά (οἱ)* 277, 24.
- παράδεισος* 119, 6; 278, 5; 279, 35; 285, 1; 287, 25 ss. Cf. *κῆπος, περιβόλιον.*
- παραδιδόναι ἑαυτὸν εἰς ἄστρον* 17, 7.
- Παραέλ, ἄγγ.* 431, 8.
- παραθερίζοντες (οἱ)* 277, 24.
- παράθυρον, παραθύριον* 37, 14; 48, 7; 132, 13.
- Παράκλητος σοφίας* 15, 10; 410, 9; cf. 475, 22.
- παρακοῆς δαιμόνιον* 245, 23.
- παρακόπτειν* 540, 1 ap.
- παραλῶν γόνατα, μέλη, νεῦρα. δαιμόνιον* 237, 9; 242, 30, 31; cf. 241, 9; — *παραλυόμενος* 98, 3; — *παραλελυμένος* 492, 3.
- παραλυτικούς ποιοῦντα δαιμόνια* 241, 9.
- παραμερίζειν* 196, 14.
- παρασκέπασμα* 40, 16; 44, 1; cf. *μαντίλιν.*
- παρασκευὴ ἡμέρα, ἕκτη, ἡμέρα Ἄφροδίτης* 47, 27; 72, 1; 76, 26; 80, 10; 81, 3; 86, 10; 101, 16; 399, 7; 437, 24; 440, 22; 447, 10; 466, 6; 500, 14, 17 s.; 501, 2; 552, 29; 573, 20; 590, 9; 603, 10; 633, 17, 28; 651, 4; — *παρασκευῆς ὥρα πρώτη* 86, 10; 619, 16.
- παραστία* 615, 16.
- παραστοματίζον ἄνθρώπους δαιμόνιον* 238, 4.

- παταεθνηκώς* 165, 11; cf. *νεκρός, τεθνεώς*.
παραχώνειν 12, 9; 136, 5, 15; 502, 11; cf. *χώνειν*.
Παργέζορζε, βασιλεὺς δαιμόνων 456, 8.
πάρδαλις θαλάσσιος 369, 16.
πάρδος 365, 1, 5.
παρειά 627, 5.
παρθενία διδασκάλου (μάγου) 49, 25; 50, 28; — *μαθητοῦ (παδός)* 49, 17; 433, 7; 497, 3; 498, 17; 577, 11; — *Χριστοῦ* 576, 14.
παρθένος 519, 25; 521, 10; 620, 28 s.; — *ὡς π. γίνεσθαι* 450, 4; — *παρθένου: καθαρά* 412, 24; — *ἐπτά* 555, 19; — *παρθένων κάλλος ἀφανίζον δαιμόνιον* 233, 33; — *παρθένον γνῶναι (εἰς τὸ)* 132, 28 ss.; 452, 5; 551, 7; 552, 26; 632, 20; — *παρθένος κόρη*: cf. *κόρη*; — *π. παιδίν*: cf. *παιδίν*; — *π. χαρτίν*: cf. *χαρτίν*. Cf. *ἄφθρορον*.
Παρθένος (Zodiaque) 402, 5; 442, 9; 471, 18; 506, 7; 616, 31; 645, 8; 646, 2; 647, 21.
παρθενούδιον 589, 34.
Πάρθοι 323, 18.
παροξυσμός 554, 5.
παρωτίδας ἐμποιοῦν δαιμόνιον 237, 6.
παστέλι 541, 28.
Πάστρα 347, 37.
πατάσσειν δαιμόνια 41, 10.
πατεῖν (μῆ) γράμματα 24, 9; 417, 24.
« Πάτερ ἡμῶν » κ. τ. λ. 46, 10; 52, 12; 58, 13; 127, 31; 458, 11; 465, 30; 468, 27; 585, 14; 588, 3.
πατήρ 173, 19; 541, 26; — *Πατήρ ὑψηλότατος* 49, 22; — *ἐξ Πατέρων τὰ ὀνόματα* 238, 8.
πατριάρχει: ἀκάρδιοι 277, 29; 284, 31; — *δώδεκα* 246, 29; — *ἐπτά* 63, 11; — *πατριάρχας ἰδεῖν* 506, 30.
- πατριαρχικαὶ δουλεῖαι* 506, 18; — *πατριαρχικοὶ θρόνοι* 322, 1.
πατρίς 179, 13 ss.; 27, 31.
Παῦλος, ἀπόστολος 286, 3.
Παῦλος, ὁμολογητής 299, 13.
Παῦλος Σαμοσατεύς 314, 32.
παφλυτικὸν σκουτέλλι 61, 2.
Παχηράς, νεστόρειος 338, 29, 34, 39; 339, 18, 19, 25, 29; 355, 15, 17, 18.
πεδίον 119, 4; 417, 1; 419, 17; 420, 5; cf. *κάμπος*.
πέλαγος 420, 5; cf. *θάλασσα*.
πελαργός 377, 1.
πελεκᾶνος 379, 32.
πέμπτη ἡμέρα, Διὸς ἡμέρα 47, 26; 61, 24; 71, 19; 73, 23; 74, 30; 76, 16; 101, 15; 139, 29; 203, 34; 398, 5; 404, 19; 437, 3; 440, 5; 476 13; 573, 16, 21; 581, 4; 589, 32; 590, 5; 603 11; 633, 14, 28; 650, 13; — *πέμπτη ὀλιγώσεως* 476, 13; — *π. πρώτη Πανσελήνου* 411, 12; — *π. π. Σελήνης* 89, 25; — *π. ὕστερη Σελήνης* 66, 19; 78, 7; 80, 7; — *πέμπτης ὥρα πρώτη* 148, 27.
πεμφασα (?) 587, 11.
πένης 208, 22.
πεντάκις: cf. *φοράς*.
πεντάκουλα Σολομῶντος 620, 27.
πεντάλφα 16, 16; 43, 17 ap.; 51, 14; 64, 24 s.; 430, 3; 432, 23; 434, 7; 456, 17; 624, 16 ap.; 639, 17. Cf. *ἐξάγγουλον, ἐξάλφα*.
Πεντηκοστῆς ἡμέρα 287, 15.
πέπερι 405, 1; 541, 7.
πεπόνιον 195, 23.
πέπονος σπέρμα 493, 8; 598, 19.
πεπονόσπορος 638, 5.
Πέπουζα, κόμη Φρυγίας 317, 4.
Περαῶθ, ἄγγ. 234, 22.
πέρδιξ 189, 15; 377, 15; 513, 16, 19; — *πέρδικος: δέρμα* 456, 4; — *ὡὰ ἐπτά* 486, 13.
περιάπτειν, -ἄπτεισθαι 445, 4; 483, 16; 597, 14; 615, 3. Cf.

- βαστάζειν, δεῖν, κρεμαννύναι, φορεῖν.*
περιβόλιον 23, 9; 119, 5; cf. *κῆπος, παράδεισος.*
περιγράφειν ἐχθρούς 63, 28.
περιγραφή ἀνθρώπου 127, 16.
περικυκλοῦν 215, 25.
περιορίζειν δαίμονας 576, 23; cf. *ὀρίζειν.*
περιοχή Σατανᾶ 232, 28.
περιπατεῖν 179, 6 ss.
περιστέρα, περιστέριν 179, 1 s.; 188, 26; 513, 16, 21; — *ἄσπρη, λευκή, ὀλόλευκος, ἄσπιλος* 76, 21; 79, 7; 81, 2; 87, 10 ss.; 488, 14; 555, 11; 607, 7; 634, 7; — *περιστερᾶς: αἷμα* 76, 21; 79, 7; 81, 2; 409, 13; 443, 19; 475, 6; 488, 14; 555, 12; 634, 7; cf. *κουλούμπα*; — *δέρμα* 456, 4; — *καρδία* 87, 11; — *κόπρος* 85, 10; — *περιστερᾶς συνάξει* 478, 13; — *φλεβοτομεῖν* 555, 11; — π. *Παραδείσου* 287, 31; — π. *ἡ καλή, Μαρία* 295, 17.
περιστερεῶνος κοκκία 405, 6.
Πέρσαι 209, 26; 323, 17; 339, 39; 347, 12; 354, 15.
Περσίδι (ἐν), ἐξήγησις τῶνπραχθέντων 324.
Πέρσος λεκανόμαντις Ἀπολλῶνιος 495, 4.
Πεσιφαήλ, ἄγγ. 36, 11.
πέταλον ἀλόγου 73, 28.
πέταλον: κασιτήρινον 488, 9; — *μολύβδον* 490, 5; — *σιδηροῦν* 485, 9; — *χρυσοῦν* 487, 6; 493, 3. Cf. *πλάξ.*
πεταλοῦδι, δαιμόνιον 245, 30.
πέταμα 198, 1; cf. *ἵπημα.*
πετᾶν 179, 3 ss.; cf. *ἀπετᾶν, ἵπτασθαι, πετεῖν, πετόμενα.*
πετανος (?) βότανον 468, 1.
πετεινόν 540, 14; 541, 13, 35.
πετεινός 189, 20; 373, 24; 610, 17; 611, 19; — *ἄσπρος, λευκός* 60, 13; 76, 26; 444, 11; 459, 19; 505, 3; 609, 13; 609, 14; — *δίκαστρος* 60, 14; — *πετεινοῦ: αἷμα* 76, 26; 505, 3; *ἀρχίδια (= ὀρχίδια)* 95, 10; — *ζουμί* 95, 12; — *φωνή* 23, 10; 97, 20; cf. *ἄλεκτρῶν.*
πετεινός ἄγριος 502, 7; — π. *αἷμα* 443, 22; 505, 3; — *γλῶττα* 449, 21; — *πετρὸν ἀριστερόν* 449, 22; — *σάρεξ* 449, 20.
πετόμενα ἐν ἀέρι πνεύματα 238, 29; cf. *ἐναέριον*; — *πετόμενοι, πετοῦντες δαίμονες* 98, 25; 100, 5; 219, 28, 37.
πέτρα 168, 14 ss.; 179, 10, 12, 38; 196, 7; 495, 5; 496, 3; 540, 12; — *διαραγεῖσα* 231, 4, 35; 232, 7; 245, 4; — *σκορπισθεῖσα* 249, 32 s.; — *σχισθεῖσα* 100, 7; — *ρίζιμα, ριζιμνά* 100, 7; 600, 5; — *πέτρας εἶδος ἔχον δαιμόνιον* 235, 2; — *βάρθακος κεφαλῆς* 145, 20; — *στρουθοκαμήλου στομάχου* 380, 36; — *τυγόνος φωλεᾶς* 138, 11; cf. 465, 28; — *χελιδονίων* 138, 4 ss.; — (maladie) 144, 4. Cf. *λίθος.*
Πέτρος, ἀπό στολος 249, 25; 322, 8; 323, 14; 620, 8.
Πέτρος ὁ κναφεύς 315, 16.
πετροῦλαι τρεῖς 145, 18.
πεύκνιοι ἄνθρωποι 504, 21.
πεύκον ῥίζα 458, 10.
πηγάδι, πηγή 37, 14; 119, 5; 172, 35; 239, 5; 325, 26; 540, 15 ss.; — *ἀένναος* 469, 2; — *πηγῶν ἄγγελος* 10, 19; — *πηγάδια ἐπτά ἡμισιν* 618, 8. Cf. *βρύσις, νερόν, ὕδωρ, φρέαρ.*
πήγανον 62, 8, 21; 63, 6, 14, 16. Cf. *ἀπήγανον.*
πηγή ὀφθαλμοῦ 630, 18 s.
Πηγῆ, θεία 327, 8, 12, 20, 33; 328, 2, 8, 11, 20.
πηλάλας ὀφθίλιον 303, 2.
πηλός 15, 20; 539, 2 ap.; 476, 2; 645, 7; — *ἀπάτητος καθαρός*

- 410, 23; — *πηλοῦ εἰκῶν* 15, 19; 410, 19; 476, 1.
Πημηχαήλ, ἄγγ. 37, 1.
πῆτα 513, 1 ss.
πήχη 202, 15.
Πιανῶ, ἄγγ. 44, 2.
πίατον 130, 14.
πιβακτόριον, *πιβαλτάρι* 37, 13; 40, 12 et 13 ap.; 495, 5; — *πιβατάρων ἀφόρεστον* 430, 6. Cf. *λεκάνη*.
πιβακτορομαντεία 37, 11; 430, 5; cf. *λεκανομαντεία*.
πίθηκος 359, 15; cf. *μιμῶ*, *μαίμου*.
πίθηκος, *ιχθύς* 373, 21.
πίθος 540, 21.
πικρὰ τρώγειν 196, 10.
πινάκιον ἀνέγγικτον 597, 1; — *ἀπίαστον* 54, 2, 4; — *ἄσυλον* 40, 12; — *ἀφόριον* 40, 12; 147, 2; — *καίουσθριον* 54, 2, 4; 146, 23; 147, 3; — *λευκόν* 500, 12; — *περάσινον* 54, 2, 4; — *πίνακα πέντε* 141, 26.
πίναξ 68, 15.
πίνειν 512, 14; — *πίνειν οὐ δόνασθαι* 610, 6, 8, 25; 620, 23; — *μὴ π. γάλα βοῶς μελαίνης* 490, 7; — *πίνειν γ. β. μ. ἐνιαυσιαίας* 484, 20; — *πίνειν οὐ δίδοναι πιεῖν γράμματα, σημεῖα, ἢ μεμαγευμένον τι* 11, 7; 86, 32; 95, 12; 111, 22; 130, 14; 146, 24; 147, 7; 457, 24; 467, 3; 480, 6; 484, 18; 550, 11; 553, 9; 554, 4; 555, 17; 575, 19; 610, 6, 8, 25; 612, 27 s.; 613, 9; 620, 17; 625, 3; cf. *ποτίζειν*.
πίννα 191, 24.
πιοτά 193, 3, 19.
πίπτειν 172, 16, 33, 35; — *μὴ πίπτειν εἰς γῆν* 13, 13; 408, 6; 474, 11; cf. 487, 8; — *μὴ πίπτειν εἰς γυναῖκα* 200, 6; — *πίπτοντα δαιμόνια* 219, 34.
πιγραρόφυλλα 359, 20.
πίσσα 63, 32; 34; 275, 9; 542, 7.
- « *Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν* » 111, 24.
Πίστειως ὀρθοδόξον ἔκθεσις 319, 24.
πλάγιον, *πλαγιοῦν δαιμόνιον* 119, 4; 122, 25; 127, 5; 247, 37; 263, 11.
πλαγίως 540, 19.
πλακῶνειν εἰς καρδίαν (δαιμ.) 214, 31.
πλανᾶσθαι 540, 23.
Πλάνη, *δαιμόνιον* 234, 20.
πλάνης, *πλανήτης* 27, 14; 62, 25; 65, 26; 121, 6; 397 ss.; 403 ss.; 451, 3; 472, 14 ss. 576, 18; 633; 649, 14 ss.; — *πλανῆται κυριεύοντες* 397, 9, 19 ss.; 470, 3 ss.; 650, 3 ss.; — *πλανητῶν: ἄγγελοι*, v. *ἄγγελος*; — *βοτάναι* 444, 1; — *δαίμονες*, v. *δαίμων*; — *θυμιάματα* v. ce mot; — *κονδύλια* 13, 6; — *μελάνια* 443; — *προσευχαί* 399, 21; 505; 651, 12; — *σφραγίδες* v. ce mot.
πλάνι 202, 10.
πλάξ: *πλάκες γεγραμμέναι δακτύλῳ Θ. οὐ* 30, 7; 423, 4; — *πλάξ κεχωσμένη ἀπὸ σιδήρου καὶ χαλκοῦ καὶ μολύβδου* 230, 27 sss.; — *Σελήνης μετᾶλλον* 490, 13 s.
πλατεία 239, 5.
Πλάτων 329, 24; 330, 25; 331, 10; 332, 6.
πλεῖν 505, 19; 506, 9, 16, 31; 540, 16; 541, 19, 25; 635, 15; — *πλέοντα κόκκαλα* 73, 20; — *περὰ* 502, 9 s.
πλέκειν 172, 4 ss.
πλευρά 628, 23; 629, 15; — *πλευραὶ δεξιαὶ ἀνθρώπου* 79, 22; 80, 3.
πλευρὸν φουρκισμένου 450, 15.
πληγαὶ ἑπτὰ Αἰγύπτου 29, 29; 422, 25; — *πέντε Χριστοῦ* 590, 14.
πλήθος ἀνθρώπων 165, 24; 203, 29.
πλινθος 538, 27; cf. *βέσαλον*.

πλοιάριον, πλοῖον 26, 32; 192, 1; 541, 18 ss.; — ἐμποδιζόν τὰ πλοῖα δαιμόνιον 236, 2; — ἀπὸ πλοίου πηδήσαι 527, 14; cf. καράβι.

πλόκαμοι Ἐλισάβετ 553, 6.

πλοῦς 517, 8.

πλούσιος 208, 22; 540, 22.

Πλούταρχος 330, 26; 331, 10, 22.

Πλούταρχος ὁ ἀσηκηρήτις 301, 1.

πλουτοδότης, φυλακτήριον 606, 8.

« πλοῦτος καὶ εὐρεῖς χρημάτων » (σχῆμα) 108, 24; 389, 18; 559, 15.

πλύνειν 13, 16; 14, 17; 32, 19; 194, 28; 425, 22; 472, 12; 473, 25; 474, 19; 589, 33. Cf. λούεσθαι, νίπτειν.

Πνεῦμα ἄγιον 62, 21; 83, 13 etc.; 601, 23.

πνεῦμα 26, 28; 27, 14 ss.; 28, 5; 45, 1 ss.; 46, 87 ss.; 48, 5 ss.; 52, 20, 24; 53, 15 ss.; 57, 20; 61, 13; 65, 2; 124, 4; 418, 1; 419, 14 ss., 33 ss.; 420, 24; 621, 5; — πνεύματα ἀβύσσου 238, 20; — ἀγάπης 87, 22; — ἀγγελικά 47, 24; — ἀκάθαρτα 65, 13; 120, 6; 122, 22; 126, 13; 127, 3; 228, 2 ss.; 429, 8 et passim; — ἀκέφαλον 490, 1; — ἀλλότρια 131, 6; — ἀνατολῆς 33, 13; 426, 17; — βορβορώδη 240, 20; — βορέως 34, 2; 426, 28; — γεώδη 238, 25; — δεδεμένον χειρᾶς καὶ πόδας 487, 5; — δύσεως 34, 11; 427, 6; — θαλάσσιον 236, 2; — μύρια ἐνακόσια ἐξήκοντα ἐννέα 248, 6; — νότον 34, 20; 427, 16; — παμβέβηλα 250, 16, etc.; — παμμίαρα 250, 16, 20, etc.; — πονηρά 49, 3; 131, 5; 137, 26; 214, 6, 38; 216 ss.; 229, 22 ss.; 429, 8; 487, 5; 575, 23, etc.; — πνεῦμα τριόδιον 111, 4; — πνεύματα ἀγαγεῖν ἐν κύκλω, τζερκοῦλω 402, 7; 412, 1, 6;

424, 23; 616, 33; — πνευμάτων εισαγωγή, ἐπαγωγή 397, 2; 414, 5, 27; — πνεύματα ἐμβαλεῖν ἐν ἀγγελῷ ὕδατος 402, 5; πνεύματα ἐρωτᾶν 23, 2; 402, 6; 616, 31; — π. ἐ. εἰς ἀγαστέραν, ἀγγεῖον, ἄμουλαν, 397, 24; 470, 7; 471, 18; — πνεύματα καθυποτάξαι 399, 5; — πνευμάτων κληῖσις 473, 5; — πνεύμασιν ὀμιλεῖν 411, 19, 23; 412, 1, 6; 422, 12; 476, 21, 25; πν. ὄμ. ἐν γαστέρῳ 650, 11; — εἰς τζέρκουλον 616, 32; — πνεύματα συναγαγεῖν, πν. συναγωγή 399, 5; 406, 12; — σύναξις 397, 2; — ταραχή 28, 5; 420, 24; — πνεύματα ὑποτάξαι εἰς πόλον 26, 9; 424, 26; 470, 24; — εἰς κύκλον 651, 2; — φέρειν ἐν κύκλῳ 422, 11; — πνεύματος φάσμα 590, 31; — πνευμάτων φύσις 412, 8 ss. Cf. ἀνθρωπόπνευμα, στοιχεῖον, τελώνιον.

πνευματομάχος 300, 1.

ποδάγρα 492, 1, 12, 14.

ποδάριν, πόδιον, πούς 126, 1; 144, 14; 145, 23; 169, 37; 540, 13; 630, 1 ss.; — πόδι ἀριστερόν 86, 15, 19, 23; — δεξιόν 51, 19; — δεξιόν κρεβατίον 556, 4; — ὑπὸ ποδῶν τιθέναι 86, 15, 19; 640, 15.

ποδιά καθαρά 64, 14; cf. μαντλίν.

πολεμεῖν, πολεμίζειν, πόλεμος 57, 2; 117, 6; 206, 5, 10; 398, 14 ss.; 402, 3; 439, 15 ss.; 442, 5; 454, 18; 470, 14; 471, 17; 505, 23; 506, 15; 540, 25; 575, 22; 605, 11, 19, 24, 25; 606, 24; 607, 1; 616, 30; 634, 5; 650, 18; — « ἀγαθὸς πόλεμος καὶ νίκη » (σχῆμα) 108, 33; 389, 26; 559, 24; — « μικρὸς πόλεμος » (σχῆμα) 390, 17; 560, 12.

πολί, πουλί 189, 8; 190, 6, 16;

- 426, 1; 639, 11; — *πολιὰ δροίθικα* 179, 9; — *πουλιοῦ κηλαδισμός* 119, 3.
πολιαί 535, 1; 544, 10.
πόλος (*δργανον μαντικόν*) 110, 26; — *πόλος* = *κύκλος τῆς τέχνης* 414, 11 ss.; 470, 24; 471, 20; 473, 4; 477, 14; 495, 6 ss. Cf. *κύκλος, κέρκιον, τζέρκουλος*.
πολύγονος (ἦ), *βοτάνη* 482, 8.
πολυδένδρια 238, 33.
πολυλαλῶν δαίμων 127, 6; cf. *λαλοῦν*.
Πολυόμματα 37, 4; 121, 22; 243, 14; cf. *Χερουβίμ*.
πολυπαιδία 209, 8.
πολύτριχον 443, 3.
πολύυπνον 119, 15.
πονόχ, *βότανον* 482, 9.
ποντικοδέρματα α', β' καὶ μίσον τοῦ μίσον 618, 12.
ποντικός 541, 33; 568, 4; 618, 4 ss.; — *ἀμαλλίαστος* 58, 20 ss.; — *ποντικοῦ*: *αἷμα* 73, 32; — *δέρμα* 618, 22. Cf. *μῦς*.
Πόντιος Πιλάτος, δαιμόνιον 633, 15.
Πόντος 323, 5.
πορρεία 273, 23; 282, 6; — *πορρείας δαίμονες* 17, 25; 30, 14; 423, 10; 459, 28; 598, 11.
πορνεύοντες (οἱ) μητέρα ἢ θυγατέρα 279, 14; 285, 24.
πόρνη 169, 25; 541, 16.
πόρνος 277, 23; 283, 18; 284, 26.; *πόρτα* 48, 17; 75, 14; 78, 18; 86, 6; 96, 1; 132, 13; 137, 3; — *πόρτας ἀνοίγειν* 101, 15; cf. *θύρα, φυλακισμένος*.
Πορτογάλον 369, 29.
πορφύρα 541, 27.
πορφυρίτης λίθος 482, 25.
πορφυροῦν πρόβατον 430, 21.
πόσει (ἐν), δαιμόνιον 243, 26; cf. *σύμποτον*.
ποταμογείτων 481, 7.
ποταμός, ποτάμι 13, 15; 15, 20; 26, 32; 27, 17; 38, 9; 119, 5; 172, 33; 176, 30; 178, 10; 239, 4; 243, 26; 410, 21 ss.; 419, 18; 420, 4; 476, 2 s.; 504, 3; 528, 7; 532, 3 ap.; 616, 7, 11; — *ἐν ποταμῷ πλησίον* 23, 11; 417, 13; — *ποταμοὶ τέσσαρες* 246, 26; — *τεσσάρων π. ἄγγελος* 241, 26; — *ποταμοὶ Παραδείσου* 63, 8; 139, 14; — *ποταμὸς πύρρινος* "Αἶδου 65, 24; 249, 3; 273, 12; 277, 18; 278, 9; 279, 1, 4, 6, 17; 281, 37; 284, 23; 285, 5, 20, 27.
ποτήριον ἄπαννον 98, 10 s.; — "Αποστόλων 128, 6; — *δέλινον καθαρὸν* 480, 9, 11 ss.; 595, 5.
ποτίζειν γράμματα, σημεῖα ἢ μεμαγευμένον τι 66, 15; 74, 25; 82, 13; 88, 17 ss.; 101, 4; 139, 27; 502, 13; 597, 19; 621, 12. cf. *πίνειν*; — *ποτίζειν* (= *ἐλάτειν*) *αἷμα* 82, 4.
πουλεῖν, πούλησις: cf. *πωλεῖν*.
πουλιοῦ κηλαδισμός 119, 3.
πουράκιον, *βότανον* 493, 3.
πουρνόν, πορνόν 91, 8; 139, 1, 29; 191, 14; 194, 28. Cf. *ἔωθεν, πρωτ*.
πραγματεία 58, 18; 206, 5; 439, 5, 8; 634, 18; 635, 1 ss., 16.
πραιτώριον 503, 11; cf. *κριτήριο*.
πράγατος εἰρησις 465, 17.
" *πράξις* » 432, 18; 434, 8; 584, 1; 585, 21.
πράσιον 516, 6.
πράσινος λίθος 221, 6.
πράσις 11, 11; 12, 6; 401, 13; cf. 616, 15.
πράσον 515, 25, 28.
πρεσβυτέρισσαι ἐν "Αἶδου 284, 14; cf. *διακόνισσαι*.
πρεσβύτερον τιμᾶν 275, 23; 283, 7 s.; — *πρεσβύτεροι* 276, 19 ss.; 283, 31 ss.; — *κδ' πρεσβύτεροι* 232, 4; 249, 29; cf. *ἱερεὺς, παπᾶς*.
πρῆσμα μαγούλου 148, 1.

- πρηστηριακόν δαιμόνιον, πνεῦμα 119, 11; 243, 6, 28.
 πρίγκιπας δαιμόνων 456, 11; 459, 27; cf. ἄρχοντες, προστάται, πρωτόθρονοι.
 Πρίσκιλλα 317, 3.
 πρίων, πριόνι 202, 9; — μυριόδους 243, 18; 248, 17.
 προαγνίζειν 496, 2; 507, 10; cf. ἀγνεύειν, καθαρεύειν.
 προαγορεύειν 541, 32.
 πρόβατον 44, 8 ap.; 206, 8; 523, 10; 540, 26 ss.; 541, 1 ss., 1 ap.; 580, 24; 622, 26; — προβάτων ἀγορά 506, 12, 24; — πρόβειον αἶμα 475, 11; — βούτυρον 553, 17; — γάλα 540, 35; — κεφαλή προφητεύουσα (?) 85, 13 ss.; — κρέας 175, 6, 9; 520, 19; 541, 1; — ψόφος 553, 27 s.; — πρόβατον πορφυροῦν 430, 21; — προφητεύον 44, 20.
 προγνωστική μέθοδος διὰ λεκάνης καὶ χύτρας καὶ ποτηρίου 480, 8; 591, 1; 596, 24 s.; — προγνωστικοὶ ψῆφοι 151, 1; — προγνωστικόν 151, 23; 155, 1; 164, 22; — πρ. ἀριθμητικόν 107, 1.
 προγυμναστῆιν 603, 23.
 πρόθυρον 238, 9.
 προκαθαίρεσθαι 587, 16; 611, 18.
 προμαντέω 92, 16 (corr.).
 Πρόνοια (ἢ ἄνω) 331, 16.
 προνοματίζειν 206, 9; 207, 20, 27 etc.
 προπλύνειν χεῖρας 588, 2; cf. πλύνειν.
 προσδέχεσθαι 101, 16.
 προσευχή ἀγγέλου 445, 2, 7; — Κρόνου 444, 5; — πλανητῶν 399, 21; 505; 651, 12.
 προσκέφαλα 84, 26; 85, 27, 29.
 προσκεφάλαιον, προσκέφαλον 67, 3; 90, 3; 92, 8; 146, 26; 147, 22; 550, 17; 638, 6; 643, 17, 23.
 προστάξεις γράφειν 505, 21; 506, 8.
 προστάται: ἄγγελοι 31, 5; 424, 9; — δαιμόνων 262, 24; cf. ἄρχοντες, βασιλεύς, πρίγκιπας, πρωτόθρονοι.
 προσφάγιον 541, 29; 608, 8.
 προσφορά 130, 14; — ἀπροσκομιστος 609, 22; 614, 20; — ἄφαλη 67, 20; 68, 4 Cf. ἀντίδωρον, εὐλογία, ὕψωμα.
 πρόσχημα 122, 26; 127, 6; 248, 1; 263, 12.
 προσψανύειν (valeur magique) 456, 13; 458, 13.
 πρόσωπον 56, 12; — πρόσωπα μινύναι 644, 20.
 Προύπιππος ἱερός 326, 35; 327, 29.
 προφηῆται 89, 18; — ἰη΄ 246, 29; cf. χρεῖσις.
 προφητεῖαι 324 ss.; 328, 28; 329, 1, 7, 17; 330, 19; 332, 29, 35.
 πρωῖ 612, 27; 622, 9, 15; cf. πουρνόν.
 πρωτάγγελος 217, 9.
 πρωτόθρονοι δαιμόνων 29, 1; 75, 1; 421, 23; 431, 3; cf. 584, 8, 16, 18; — cf. ἄρχοντες, βασιλεύς, πρίγκιπας, προστάται.
 πτέρνα 629, 31.
 πτεροδράκων δαίμων 99, 3.
 πτερόν 407, 8 ss.; 473, 19 ss.; — ἀριστερόν 449, 22; — ἐνεργόν 502, 10; — ἔχον κατὰ τοῦ νότου δαιμόνιον 235, 19.
 πτέρυξ δεξιὰ 407, 17; 500, 21.
 πτερωτὰ δαιμόνια 236, 16.
 Πτολεμαῖος, βασιλεύς, 361, 26.
 Πυθαγόρας 573, 4; 628, 12; — οὐ λαξευτήριον 557.
 πυθαγορικὰ λογαριάζειν 353, 35; 354, 3; 356, 41; 357, 5 s.; cf. ψηφίζειν, ψῆφος.
 πῦρ 77, 23; 230, 14; 276, 7, 21; 277, 2, 11; 282, 18; 18; 283, 22, 32; 284, 4, 10, 18; 420, 3; 447, 11; 519, 16; 575, 22; 602, 10, 12 s.; 605, 2; 618, 16; 620, 29; — δαιμόνιον 247, 5; — πῦρ ἀπ-

- τον δαιμόνιον 234, 10; — πῦρ ἐπὶ ὀφθαλμοῖς ἔχον δαιμ. 242, 28; — πυρὸς λίμνη 279, 22; — ποταμός: v. ποταμός. Cf. ἰστία, λαμπρόν.
- πύργος 540, 11; — « πύργων » ἄρχοντες 603, 18.
- πυρεκτικὸν δαιμόνιον τῆς ἀγνωσίας αὐτοῦ 245, 24.
- πυρετὸς διτταῖος, καθημερινός, τεταρταῖος, τριταῖος, νυκτερινός 118, 23; 122, 23; 127, 4; 243, 27; 488, 12; 489, 7 ss.; 490, 6; 554, 8 s. — πυρετὸς ἐπιφέρων δαιμόνιον 237, 34; 238, 11. Cf. καρτάνα, ἰγιοπόρετος, ἔργος.
- πύρινοι ἄγγελοι 278, 16; — δαιμόνιον 257, 14; — δουλεία 506, 4; — δράκοντες 274, 25; 282, 32; — ποταμός, v. ποταμός; — τάρματα 603, 3.
- πυρκαϊά 541, 31; cf. ἐμπρησμός.
- πυροβόλος 576, 9.
- πυρομάχος (λίθος) 505, 8.
- πυροσιτία 12, 5.
- Πύργος 315, 9.
- πύρωμα 97, 16.
- πυρώνειν 643, 6; 645, 21; — γαστρίν 504, 20; cf. καίειν.
- πῶγων 628, 1, 23; 629, 16.
- πωλεῖν (πουλεῖν) καὶ ἀγοράζειν, πώλησις (πούλησις) καὶ ἀγορά 92, 4; 151, 2; 398, 27; 439, 1; 442, 22; 470, 25; 505, 19, 26; (cf. 506, 8); 645, 11; 650, 28.
- πῶλος 187, 12.
- P
- ῥαβδιά 180, 5.
- ῥαβδίξειν 96, 20; 180, 6; cf. ἔυλλξειν.
- ῥαβδομαντεία 585, 9.
- ῥάβδος 175, 18; 180, 13; 521, 15; 532, 27; 542, 12 ss.; — Μωσέως 63, 10.
- ῥάβεννα 322, 13.
- ῥαβούλιον 105; 557.
- ῥαδερίς, ἄγγ. 238, 18.
- ῥαδιουργία Ἀντικειμένον 255, 14; 256, 12.
- ῥαθαναήλ, ἄγγ. 235, 31.
- ῥατζῶθ, ἄγγ. 238, 21.
- ῥαίνειν 137, 20, 27; 509, 5; 598, 3; 652, 25; cf. ποτίζειν, ῥαντίζειν, χέειν.
- ῥακβησαλεά, ἄγγ. 249, 24.
- ῥάκι 200, 18.
- ῥάμματα 180, 1 ss.; — λινά 176, 23.
- ῥαμπιέ 338, 21.
- ῥάμπλιον 105; 557.
- ῥαντίζειν 48, 2; 91, 8; cf. ῥαίνειν.
- ῥάξ, δαιμόνιο 112, 9.
- ῥαουήλ, ἄγγ. 10, 6.
- ῥαπανίδι, ῥεπάνιον, ῥεφάνη, ῥεφανος, 95, 5; 443, 21; 542, 2 ss.
- ῥαρουχιαχαμ, ἄγγ. 234, 15.
- ῥασαφαήλ, ἄγγ. 13, 17.
- ῥαῦδος, δαιμόνιον 234, 28.
- ῥαφαήλ, ἀρχάγγ. 27, 24; 31, 6; 36, 11; 67, 25; 89, 16; 92, 12; 99, 17; 117, 23; 118, 10; 119, 22; 123, 18; 125, 8, 29; 141, 2; 217, 20, 28; 230, 4; 231, 12; 232, 6; 234, 1; 235, 21; 237, 1; 245, 3; 249, 15; 404, 21; 411, 3; 420, 12; 424, 10; 428, 27; 429, 13; 437, 4; 465, 21; 472, 26; 598, 15; 603, 10; 605, 18; 609, 18; 616, 4, 6, 11; 623, 4; 624, 4; 633, 15, 18.
- ῥαφίς, ἰχθύς, 486, 13.
- ῥάχη, ῥάχισ 90, 16; 628, 22; 629, 14; — γαϊδάρον μαύρον 74, 2; — ὄμματιον 630, 20.
- ῥέας φλοιός 597, 8.
- ῥειακόν, δαιμόνιον 242, 28.
- ῥεματικόν 139, 7; cf. ῥευματισμός.
- ῥεπάνιον, v. ῥαπανίδι.
- ῥεσούλης (= ἀπεσταλμένος) 344, 20.

- *Ρετεκ, ἀρχων τῆς κολάσεως 17, 17.
 ῥεῦμα 482, 19.
 ῥευματισμός 482, 23; cf. ῥεματικόν.
 ῥέφανος, v. ῥαπανίδι.
 ῥῆσος 366, 11.
 ῥητήνη 542, 7.
 ῥήτορες τοῦ μεγάλου Γεωργίου 121; 9; — Ἑλλήνων 89, 12.
 ῥητορικὰ μανθάνειν 440, 9.
 ῥηγοπύρετος ἐφημερινός, ἡμερινός, καθημερινός, τεταρταῖος, τριταῖος 127, 5; 247, 35 s.; 263, 9 s.; cf. ῥίγος, πυρετός.
 ῥίγος (ῥ) 118, 16; 122, 23; 127, 4; 141, 25, 27; 243, 27; — καθημερινός, πρῶτος, δεύτερος, τρίτος 113, 15, 23; — λιμνητικός 118, 33; — ῥίγους (ῥίγου) ἄγγελος 10, 10; 112, 15; 113, 17; — ῥίγος (τὸ) ἐπάγον δαιμόνιον 237, 27. Cf. ῥηγοπύρετος.
 ῥίζας βγάξειν 180, 7; cf. ἐξεργιζώνειν.
 *Ριζοήλ, ἄγγ. 237, 32.
 ῥίνας ἰχθύος δέρμα 554, 18.
 ῥινίξειν 179, 35.
 *Ριξιναθάσθω, δαιμόνιον 238, 14.
 *Ριξιαδονώρ, δαιμόνιον 238, 11.
 *Ριξοαλάθ, δαιμόνιον 238, 17.
 *Ριόβολος, δαιμόνιον 124, 4.
 ῥίπτειν εἰς τινα 458, 7; — τὸ παῖδιν 138, 7.
 ῥίς 516, 23; 599, 25; 627, 7, 19; cf. μύτη.
 *Ροβοάμ 397, 3; 399, 20; 403, 6; 424, 26; 470, 1; 649, 5, 6, 11.
 *Ρογεήλ, ἄγγ. 13, 17.
 ῥοδάκινον 514, 28 s.
 ῥόδιον 515, 7 s.
 ῥόδον 405, 10; 542, 9 s., 24; cf. τριαντάφυλλον.
 *Ρόδος 301, 11; 308, 32, 38.
 ῥοδόσταγμα, ῥοδόσταμμα, ῥοδόσταγμαον 21, 22; 32, 24; 48, 3; 51, 18; 58, 2; 60, 1; 139, 3, 34; 147, 1; 413, 15; 414, 13; 443, 19; 444, 20; 459, 7; 462, 3; 477, 5, 12; 500, 13; 548, 12; 554, 19; 596, 21; 607, 16; 620, 16; 622, 19; 635, 2, 8; 639, 4.
 ῥοιδά 542, 16.
 ῥοκοχάρτιν 77, 6.
 ῥομφαλα (= ξίφος) δίστομος στρεφομένη 248, 16; 430, 19; — φλογίνη 41, 16; 52, 25.
 ῥομφαλα (= νυκτερίς) 458, 6; — ῥομφαλας αἷμα 474, 21, 27, 29; 475, 5; 502, 22. Cf. νυκτερίς.
 *Ροναθοῦ μέγας, ἄγγ. 234, 31.
 *Ροῦθ 116, 20.
 *Ρουμανία 301, 10.
 *Ρουμέλη 353, 28.
 *Ρουφίνος μάγιστρος 300, 14.
 *Ρουκάνι νιός 353, 32.
 *Ρουχμπάν Βαρκάς 341, 29 ss.; cf. Γεράσιμος.
 ῥοῦχον 170, 9 ss.; 173, 8; 180, 8; 201, 17; — καθαρὸν 48, 1; 81, 7; — μάλλινον 493, 17; 599, 9; — παλαιὸν γυναικός 505, 9.
 ῥοφᾶν 542, 8.
 *Ρωμαῖοι 340, 10; 341, 35; 342, 1; 347, 39 ss.; 353, 19 s.; 396, 17; 468, 1.
 ῥωμανικά 340, 8.
 *Ρώμη 298, 31, 34; 300, 26, 38; 322, 8; 347, 33.

Σ

- Σαβαήλ, ἄγγ. 124, 14; 237, 7.
 σάβανον 502, 24.
 Σαβαστιανός 614, 9.
 Σαβαώθ 13, 3; 29, 22; 35, 15; 41, 5, 8; 46, 11; 50, 3; 60, 3; 65, 3; 97, 23, 33; 100, 6, 16; 118, 1; 123, 23; 125, 18; 127, 12; 131, 31; 132, 20; 140, 1; 216, 35; 217, 27; 27; 229, 20; 230, 5; 231, 16; 232, 1, 15, 31; 233, 15; 237, 19, 23; 244, 34;

- 246, 7; 248, 9; 249, 8, 16
(ἄγγελος), 31; 258, 7; 261, 3;
263, 2, 4; 407, 2 (ἄγγελος);
416, 5; 418, 19, 25; 419, 23;
422, 17; 428, 1 s.; 429, 9;
459, 25; 468, 17; 473, 15
(ἄγγελος); 477, 25; 485, 25;
495, 1; 500, 4; 508, 21; 605,
6, 17; 611, 24; 618, 2 (βασι-
λεύς); 623, 2 (ἀρχάγγελος).
Σαββάτιος 316, 24.
σάββατον, ἐβδόμη ἡμέρα, Κρό-
νου ἡμέρα 56, 5; 59, 8, 11;
72, 26; 77, 25; 79, 10; 80, 9;
101, 17; 113, 7; 138, 3; 203,
34; 397, 20; 398, 3; 404, 27;
438, 13; 441, 15; 444, 4; 461,
4; 573, 21; 650, 6; — σαβ-
βάτου πρώτη ὥρα 11, 5, 8,
9; 77, 25; — ὧραι ζ' 459, 20.
Σαβέλλιος 314, 1.
Σάβη, δαιμόνιον 242, 25, 26.
Σαβία, δαιμόνιον 242, 26.
σαγίτα 543, 20.
σαγρανάτα πέτρα, v. γρανάτα.
Σαδδουκαῖοι 293, 19.
Σακιβοήλ, ἄγγ. 39, 4.
Σακιπιήλ, ἄγγ. 438, 14.
σακκοράφιν 95, 21 s.; cf. βελό-
νη.
σάκχαρ 542, 31.
Σαλελεήλ, ἄγγ. 249, 16.
Σαλμωνέμ 584, 6; cf. Σολομών.
σάλπιγξ 543, 13; — τῆς ἀναστά-
σεως 28, 32; 421, 21.
Σαμάρεια 342, 30.
Σαμάρτ, ἄγγ. 42, 9.
Σαμοήλ, ἀρχάγγ. 111, 12.
Σαμονήλ, ἄγγ. 435, 33.
Σάμος 301, 11.
σάμουρον 180, 25.
σάμψυχος 366, 20.
σανδάλια 543, 29; cf. ὑποδή-
ματα.
Σαντορῖνη νῆσος 306, 19.
Σαντοτεήλ, ἄγγ. 44, 2.
σαποῦνι ἀπίαστον 195, 5.
Σάρα, Σάρρα 114, 26; 116, 15;
333, 10.
Σαραήλ, ἄγγ. 10, 6; 112, 22.
σαράκηρον φανῆναι 449, 3.
Σαρακηνοί 336, 39; 337, 1.
Σαραχαήλ, ἄγγ. 112, 12.
σαργός 371, 18.
Σαρδανία 322, 16.
Σαρηφαήλ, ἄγγ. 476, 7.
Σαρματήλ, ἄγγ. 508, 8.
σάρξ: κατὰ σάρκα ζώνησθαι 112,
2; 550, 4; 551, 24; 612, 29;
— τιθέναι 619, 22; — σάρκας
ἀνθρώπων τρώγον δαιμόνιον
122, 28; 223, 15; 242, 31.
Σαρφαήλ, ἄγγ. 16, 8.
Σαρχιήλ, ἄγγ. 431, 8.
Σὰτ καὶ Ἐλημάς, ἄγγελος 485, 3.
Σατάν, Σατανᾶς 75, 15; 215,
28, 30; 216, 21, 29; 217, 11;
218, 23; 219, 21; 222, 29;
232, 28, 34; 244, 16; 258, 15;
260, 37; 318, 27; 337, 34;
487, 5.
σατορ ἀρεπο τενετ οπερα ροτας
(formule) 141, 17; 457, 12; 585,
2; cf. 130, 12.
σατουρισία 589, 34; cf. θύμβρα,
Σαῦλος 293, 24.
σαύρα 488, 20; 521, 24; 522, 6;
cf. βωστεριτζα, κουστεριτζα.
σανρίτης λίθος 488, 20.
Σαφθοραήλ, δαιμόνιον 237, 21.
Σαχιήλ, ἄγγ. 42, 4.
σβεχνόναι λύχρον 614, 32.
σέβασμα, δαιμόνιον 243, 6, 28.
σεβαστοκράτωρ 519, 8.
σέβεσθαι δαίμονας 233, 20; —
μὴ σέβοντα καὶ μὴ σεβόμενα
δαιμόνια 245, 14, 34.
Σειράχ 116, 19.
σεισμός 180, 12; 193, 12; 508,
15, 25; 543, 21.
σεληναῖον ἄστρον 244, 8.
Σελήνη 63, 6; 69, 29; 90, 11;
152, 9, 174, 6; 204, 6; 242,
19; 252, 5; 393, 10, 12; 395,
6; 398, 24; 399, 14; 404, 6;
406, 1; 435, 9; 438, 30;
439 ss; 443, 25; 472, 19; 506,
34 ss.; 508, 1; 525, 2 ss.; 526,

14; 532, 1, 6; 543, 1 ap., 7 ss.; 546, 2 ss.; 548, 16 ss.; 576, 19; 633, 6; 642, 22; 650, 26; — *ἀνατέλλουσα* 80, 11; — *ἀνατολική πρὸς ἐσπέραν* 488, 10; — *Σελήνης*: ἄγγελοι 69, 29; 403, 6; 435, 9; 472, 19; 633, 6; 641, 14; 645, 15; 646, 5, 25; 647, 4; — *δαίμονες* 69, 29; 403, 6; 435, 9; 472, 20; 633, 8; — *δρόμος* 233, 2; cf. *φάσις*; — *ἐν ζωδίοις* 442; 456, 3 s., 25 s.; 483, 7 s.; 506, 10 ss.; 641, 3, 10, 16, 24; 642, 5, 12, 21; 643, 2, 19; 644, 11, 16; 645, 4, 7, 13, 18; 646, 2, 11, 21; 647, 3, 8, 21; — *ἡμέρα ν. δευτέρα*; — *ἡμέραι* 526, 13; 546, 20; 572, 8; 573, 5; — *καλαὶ ἢ κακαὶ* 631, 8 ss.; — *ἡμέρα α'* 18, 9; 411, 15; 425, 2; 462, 2; 548, 4; — *ε'* 66, 17; 430, 8; — *ζ'* 430, 8; — *η'* 60, 13; — *θ'* 61, 14; — *ια'* 18, 10; 32, 19; 413, 9; 425, 4, 23; — *ιβ'* 65, 30; — *ιγ'* 12, 7; 430, 9; — *ιδ'* ἡμισυ 24, 10; 32, 20; 33, 7; 411, 20; 413, 10; 425, 23; 426, 8; 476, 22; 477, 15, 19; — *ιζ'* 430, 9; — *ιη'* 63, 27; — *κ'* 59, 11; — *κα', κε', κθ'* 430, 8 ss.; — *ἡμέραι χρηματιστικαὶ εἰς τὰ ὄνειρα* 182; 526; 546; — *κυριακὴ πρώτη* 411, 18; — *πέμπτη πρώτη (πρωτόπεμπτον)* 89, 25; — *πέμπτη ὕστερη* 66, 19; 78, 7; 80, 7; — *τετράδη πρώτη* 411, 14; — *θυμιάματα* 406, 2; — *καιροὶ* 411, 5 ss.; 476, 8 ss.; — *κέρας* 99, 21; — *μελάνι* 443, 25; — *μέταλλον* 482, 2; 509, 3; 635, 7; — *σφραγίς* 406, 5; — *σχήματα* 456, 2 s., 25; 507, 2; — *καλοσχηματίζουσα* 634, 3; — *φάσεις* 465, 6; — *ὑποκρούουσα* 482, 9; 485, 26; 488, 18; — *ἀξαναομένη,*

αἴξουσα 411, 8; 461, 5; 485, 14; 501, 3; 578, 25; 634, 3; 635, 6; — *ἀφτεύουσα* 638, 4; — *ἡς γέμωσις* 47, 26; 74, 29; 476, 11; — *γεμώσεως δευτέρα* 476, 16; *τετράδη* 476, 15; — *διχότομος* 465, 11; — *λείψις* 458, 6; — *λήγουσα* 635, 11; — *μείουσα* 635, 3; — *νεάζουσα* 581, 11; — *ὀλίγωσις* 73, 32; 411, 9; — *ὀλιγόσεως κυριακὴ* 476, 17 s.; *πέμπτη* 476, 13; *τετράδη* 476, 14; — *πανσέληνος* 413, 10; — *πανσελήνου*: *κυριακὴ α'* 411, 16; *πέμπτη α'* 411, 12; *τετράδη* 411, 13; — *χαρακτῆρες* 406, 4; 643, 15, 23; 644, 7; 645, 15; 647, 26; 648, 7; — *ῶρα* 438, 30 s.; 439, 3, 8, 12, 17, 21, 24; 440, 2, 9, 15, 19, 24; 441, 3, 10, 14, 24, 28; 482, 11; 641, 16; 643, 9; 646, 20; 647, 3, 25; — *Σελήνη ἐξ ἄριστερῶν μου* 121, 5; — *δημένη* 90, 11. Cf. *φεγγάρι*. *σελήνη* = ἄργυρος 509, 3; 635, 7. *σεληνιαζεσθαι, σεληνιασμός* 131, 28; 223, 17; 235, 7 ap.; 350, 1; 365, 15; 375, 29; 429, 5, 7; 463, 16; 483, 15; cf. *ἐπιληψία, ἰερά νόσος, γλυκὺ*. *σεληνιακὸν δαιμόνιον, πνεῦμα* 243, 6, 28; 245, 26. *σεληνίτης λίθος* 481, 12. *σεληνοδρόμιον* 182, 1; 183, 6. *σέλινον* 570, 8. *σελλῶν* 542, 1 s. ap. *σελλῶναι ἐχθρόν* 97, 4. *σεμουτάνι* 24, 11 ap.; cf. *λύχνος*. *Σεντιωήλ, ἄγγ.* 39, 4. *Σεραφίμ* 27, 2; 31, 6; 36, 25; 55, 15; 97, 25; 118, 29; 119, 19; 121, 22; 123, 14; 229, 18; 231, 13; 232, 30; 242, 14; 246, 36; 274, 21; 278, 7; 295, 11; 419, 21; 424, 10; 465, 16; 602, 20; cf. *Ἐξαπτέρυγες*.

- Σέργιος 315, 9.
 Σεριεήλ, ἄγγ. 37, 2.
 Σεραπεφονήλ ἄγγ. 284, 28.
 Σεσεγησβαρφαραγή (formule)
 550, 14.
 σημαντήριν' δαιμόνων 584, 17.
 σημειολύται 328, 6.
 σημείον (σημάδιον) : σ. ἀερικά (?)
 645, 14; — δαιμόνων 55, 15, 19;
 — πλαγητῶν 397, 13; 21;
 398, 6, 11, 19, 24; 399, 7; 400,
 8; 405, 2 ss.; 641, 19; 642, 2,
 8, 14, 23; — (magiques) 11, 12,
 20; 14, 5; 21, 1; 40, 8; 59, 14;
 67, 7; 73, 24; 75, 13; 100, 20;
 132, 7; 407, 7; 413, 13; 416,
 7, 11, 13, 14, 16, 18; 477, 1, 4,
 27; 482, 10; 483, 18; 489, 4;
 490, 3, 16; 503, 2, 17, 20;
 598, 2, 5; 624, 21; 636, 18;
 cf. χαρακτῆρες; — (tachygra-
 phie) 621, 3.
 Σηρόδωρος, ἅγιος 99, 15.
 σηπία 543, 24.
 σησαμάτον 518, 12.
 σησαμέλαιον 509, 10.
 σήσαμος 543, 32.
 σιαγῶν 96, 17; 627, 21; — σιαγό-
 νας κινουῦντα δαιμόνια 241, 8.
 σιάκι 372, 11.
 Σιαφή 347, 13.
 Σιαφής 338, 7; 348, 3 s., 19.
 Σιβειήλ, ἄρχων δαιμόνων 74, 15.
 Σίβυλλα 220, 8; 330, 24 (βασί-
 λισσα); 614, 8; cf. Συμπίλια.
 Σιγγαγαία κόρη 128, 22, 25.
 Σιδεκίας 225, 10, 36; 226, 11.
 σίδερα 180, 16.
 σιδερομολυβοχαλινοῦν 618, 9.
 σιδηρένιος δακτύλιος 171, 5.
 σιδηρήτις 488, 8.
 σιδηρομολυβοχαλινάρια γ' 618, 9.
 σίδηρος, σίδερος 180, 15; 543,
 14 s.; 624, 15; 643, 3; 648, 3; —
 —βεβαμμένος ἐξ αἵματος ἀν-
 θρωπίνου 491, 2; — ποιήσας
 φόνον 406, 19; cf. μάχαιρα.
 σιδηροῦς στύλος 643, 3; — σιδηρᾶ
 λάμα 643, 2; — πλάξ 230,
 27; — σφραγίς 248, 11.
 Σιεχαπόν, ἄρχων δαιμόνων 431,
 4.
 Σικελία 322, 17; 347, 33.
 Σίλβεστρος, ἐπίσκοπος 290, 34.
 Σίμων 292, 33; 293, 32.
 Σιμωνίδης 583.
 Σινά ὄρος 29, 27; 62, 22; 65, 4;
 229, 9; 339, 22 ss.; 341, 4 ss.;
 422, 21; 429, 11.
 σινάπι 91, 6, 7, 14, 21, 29; 92, 2;
 541, 7.
 σινδόνη 40, 21; cf. μαντίλιον,
 ποδιά.
 Σινήσιος, ἅγιος 99, 14.
 Σισίνιος, ἅγιος 99, 15; 249, 28.
 σιτάρι, σίτος 180, 9 ss., 19 ss.; 448,
 7; cf. σάρι.
 Σιχαήλ, ἄγγ. 99, 17.
 σκάλα 543, 18.
 σκαλιτζόνια 413, 18.
 σκαμμωνίτης οἶνος 488, 17.
 σκαμνί 43, 15 ap.; 45, 25; 48,
 10; 50, 24 ss.; 51, 12; 53, 11;
 57, 10; 198, 6; — πύρινα ἐν
 "Αἰδου 275, 19; 283, 4; — τρι-
 πόδιον 580, 1. Cf. καρέγλα.
 σκανδαλίζειν 216, 5, 8 ss.; —
 σκανδαλίζον ἀνδρόγυννα δαι-
 μόνιον 238, 7; — σκανδαλίζον
 φρένας δαιμ. 237, 22.
 σκάρος 371, 29.
 σκατόν 196, 19; cf. βρωμα.
 Σκελίζ; v. Ὀνοσκελίζ.
 σκεπάρι 202, 10.
 σκηνή Θεοῦ 30, 6; 423, 3; cf. τέ-
 τα.
 σκήνια δώδεκα 120, 26.
 σκηνωμάτων σάρξ 543, 19.
 σκιάδιον 512, 25; 521, 8.
 σκίλλα 443, 4.
 σκλαβεα 217, 22.
 Σκλάβοι 322, 14.
 σκλάβος 136, 7; cf. δοῦλος; —
 σκλάβος ἐλευθερώθη 219, 37.
 σκληροειδῆ δαιμόνια 241, 11.
 σκόροdon, σκόροdon 467, 2; 515,

- 25, 28;—μονοσκέλιδον 502,23.
 σκορπίος 601, 16.
 Σκορπίος (Zo diaque) 40?, 14;
 442, 15; 471, 24; 506, 14; 617,
 5; — *λου ὄρα* 503, 3.
 σκοτεινὴν μορφήν ἀνθρώπου ἐ-
 χον δαιμόνιον 236,6;—σκοτει-
 νοὶ δαίμονες 31, 19; 120, 4.
 σκότος 117, 15; 219, 25; 543,
 22; — *Ἄιδου* 275, 2, 18; 278,
 9, 18; 279, 6, 19; 281, 6, 9, 10,
 18, 35; 285, 5, 18.
 σκοτωμένον κεφαλὴ 57, 22; cf.
κρανίον.
 σκοτῶνειν μητέρα, πατέρα 180,
 22.
 σκουλαρίκια 180, 24; 181, 14.
 σκούληξ, σκώληξ, σκουλήκιον
 128, 3, 8, 17, 19; 191, 28; —
Ἄιδου 274, 5; 282, 15;—ἀκοί-
 μητος 243, 32; 278, 15; 284,
 4; 285, 10; — ἀργυροῦς 128,
 28; 129, 12; — μέγας 368, 34;
 — μεταξίου 129, 12; 199, 26; —
 — χρυσοῦς 129, 11.
 σκουλούδι 618, 15.
 σκουρτιόζειν, σκουρτίασμα 91,13.
 σκουτέλα, σκουτέλλι 600, 3; —
ἄφορον 111, 20;—παφυλιτικόν
 61, 2.
 Σκύθαι 322, 14; 516, 4.
 σκυθροποειδῆ δαιμόνια 241, 9.
 σκύλος 170, 2 ss.; 178, 23; 181,
 2; 185, 16; 191, 13; 545, 3 ap.;
 — δαιμόνιον 216, 13; — κατα-
 γέροντες ἐ τῶν γενεῶν 236,
 11;—*λυσοῶν* 141,13; 549, 1;
 613, 8 ss.; 614, 26; — νεογέν-
 νητος 138, 16. Cf. *κύων*.
 σκυλόφαρον 566, 15, 19.
 σμίγειν, σμίξις γυναικός 18, 9;
 142, 6; 146, 16, 33; 147, ;
 194, 20.
 σμίγειν μετάξι, κανάβιν, κλωσ-
 τήν 90, 10 s.
 σμόρνα 372, 27; — τρωγλίτις
 482, 15; 484, 10.
 σμόρνον 508, 4.
 σμυρνόφυλλον 32, 23.
 Σόδομα 229, 14; 239, 33; 253, 26.
 Σολομών 21, 16; 41, 3; 43, 12;
 45, 18; 51, 26; 53, 27; 62, 24;
 81, 14; 117, 28; 122, 21; 127,
 2; 129, 20, 22; 212 ss.; 232,
 17, 22, 25; 249, 25; 26?, 8;
 397, 4; 414, 3, 9; 416, 18; 430;
 12; 433, 24; 470, 2; 594, 3,
 605,5,22; 620, 27; 636, 22; 649,
 3, 13; — Σολομώντος: ἀλ-
 φάβητος 636, f. 370; — ἀλή-
 θεια 577, 10; — βιβλίον τῆς
 φιλοσοφίας 576, 27;—δακτυλί-
 διον 53,27; 117, 27; 2.5, 20;
 232, 17; 244, 5; 245, 36; 576,
 28; — διαθήκη 211 ss.; 233, 14;
 — ἐξορκισμός 126, 31; —
 θρόνος 576, 26; — *Κλείς* 51,
 26; — οὐρανία, v. ce mot:
 — πεντάκουλα 620, 27; — σο-
 φία 62, 24; — στέμμα 101, 6;
 —σφραγίς 41,3; 98,25; 117, 27;
 215, 19; 216, 28, 32, 37; 218,
 1; 220, 21, 28, 36; 221, 37;
 222, 5, 28, 30; 226, 34; 235,
 25; 248, 8; — τέχνη 470, 2;
 — χέρι 59, 13.
 σολομωνιακὴ ἐρμηνεία 639, 1.
 σολομωνικά πρᾶξιαι 506, 28.
 Σόλων 329, 7; 330, 27.
 Σουβελτῆ, δαιμόνιον 237, 30.
 Σουδιέλ, ἄγγ. 38, 17.
 Σουήλ (λόγος θεϊκός) 230, 29.
 Σουντζηράκις 513, 11, 13.
 Σοφάρ 14, 13; 474, 4.
 σοφία 398, 31; 470, 22; 650, 31.
 Σοφία Ἄγρια 299, 1 ss.; 305, 24
 ss.; 518, 15.
 Σοφοὶ ἐπτὰ 328-332.
 Σοφοκλῆς 331, 1.
 σπάθη, σπαθί 172, 36; 173, 12;
 80, 31, 38; 202, 7; 517, 21;
 518, 19; 543, 26 ss.; — δικαιο-
 σύνης 41, 15; 52, 25; — μετὰ
 σπάθης δοκιμασία 402, 3;
 471, 17; cf. 616, 30.
 Σπανία 322, 9.

- σπάρτον 114, 23; 180, 33.
 σπαταλώντες (οἱ) 284, 28.
 σπείρειν, σπέρνειν 180, 34; 506, 13.
 σπεκουλάτωρ 513, 16.
 σπήλαιον 23, 8; 26, 32; 233, 26; 417, 1; 419, 17; cf. τρώγλη.
 Σπιλουτζηφέρ, δαίμων 461, 11, 23; v. Λουτζιφέρ.
 σπίτιν 50, 23; 180, 27, 29, 35 s.; 548, 13; — σπῖτια πέντε 44, 17; — σπιτίου ἄγγελος 112, 13. Cf. οἶκος, δσπίτιον.
 σπλλάγχνα συντ. ἴνον δαιμόνιον 242, 32.
 σπλήν 144, 18, 20; 153, 21; 154, 5; 627, 14; 628, 1; — σπληνός πάθη 144, 17 ss.; 490, 11.
 σπόνδυλος 210, 25; 628, 26; 629, 19; cf. σφόνδυλος.
 σπονδή | 241, 16.
 Σπυριδωνος ἀγίου κολόνα 302, 35.
 στάδιον 634, 18; 635, 4.
 στάκτη 555, 2; — θερμή 447, 19; — τῆς ἀγάπης 65, 36; — τῆς μισητείας 65, 37. Cf. θερμοσποδία.
 στανίου εἰκῶν 641, 17; cf. κασσίτερος.
 στάρι 194, 26; cf. σιτάρι.
 σταυροδρόμιν 448, 15; cf. τρίδος.
 σταυροειδῶς 101, 2; 590, 3.
 σταυρός (Croix et signe de croix) 60, 9; 75, 13; 83, 15; 112, 13; 118, 13, 20; 123, 22; 124, 8; 126, 3, 24; 129, 5; 132, 12; 140, 8; 145, 30; 236, 13; 244, 26; 274, 1; 282, 19; 459, 23; 585, 20; 617, 22; 616, 8; 623, 10, 19, 23; 624, 1; — Σταυροῦ εἰρήσεις 289 ss.; — ὑψώσεως ἑορτή 297, 11; — σταυρὸν μὴ κάμνειν 75, 13; — κρατοῦντες δρκαται 274, 1; 282, 19.
 σταυροῦν (crucifier) 542, 19; — (signer) 557, 6.
 σταφίδαις 47, 7.
 σταφυλή, σταφύλιον 196, 1; 543, 23.
 στέαρ 520, 20, 22.
 στέλλειν, ἐκστέλλειν δαίμονα 29, 18; 31, 2; 424, 6; 459, 10.
 στέμμα τῆς τέχνης 413, 19; cf. στέφανος, κορόνα; — στέμματα βασιλέων 31, 10; 424, 15.
 στερεὸς τόπος 174, 27.
 στερεώματα τοῦ οὐρανοῦ: δεκατέσσαρα 280, 17; ἑπτὰ 246, 5.
 στέργνα (ἡ) 512, 18, 23; cf. δεξάμενή.
 στέργνον 644, 25; 647, 17; cf. κόλπος, στήθος.
 στεφανίς 210, 17.
 Στέφανος, ἄγιος 293, 4, 17, 27; 295, 35.
 στέφανος, στεφάνιν 518, 20; 521, 21; 542, 21 ss.; 552, 28; — ἀλίσφακίας 555, 24; — ἀνήθου 132, 29; — δάφνινος 37, 15; 468, 13; 531, 14; 542, 26; — δροῦντος 531, 14; — ἐλαίνος 531, 14; — κυπαρίσσου 531, 14; — ῥόδου 542, 24. Cf. στέμμα, κορόνα.
 στήθος: 18, 21; 21, 6 ss.; 33, 1; 58, 4; 153, 37; 416, 17; 425, 15; 426, 4; 477, 13; 587, 5; 628, 26; 629, 18; 636, 18. Cf. κόλπος, στέργνον.
 στηρίζειν ἐπὶ ὕδατος 502, 10.
 στιχήματα 403, 2; 472, 8.
 στοιχεῖον (lettre magique) 550, 6, 10; 551, 11; — (points cardinaux) 232, 38; 245, 21; — (esprit) 38, 1; 40, 4, 11; 47, 1, 12; 64, 10; 90, 2; 98, 18; 137, 6; 141, 14; 142, 10; 468, 16 s.; 621, 5; — ἀνατολῆς 92, 18; — ἀνθρώπου 578, 11; — ἀρκτου 92, 18; — γλυκεία ἐν ἔργοις 430, 17; — ἐναέριον 65, 2; — τῶν κακῶν 99, 11; — μεσημβρίας 92, 18; — οὐ τόπου 91, 14, 19, 32; 92, 6, 10, 17; 578, 12, 20; — τριάκοντα

- ἐξ 236, 14, 17; — *ὑπόκρυφα* 430, 18; cf. *πνεῦμα, τελώνιον*.
στοιχειοῦν 601, 16; 602, 24;
 — *στοιχειωμένος θησαυρός* 64, 8 ss.
στοιχείωσις δαίμονος 578, 1; 579, 1.
στολή γυναικεία 543, 25; — *Φράγγων* 516, 1.
στόμα (εἰς) βαλεῖν 132, 25.
στομάχον πάθη 450, 9; — *πόνον ἐπάγον δαιμόνιον* 257, 28; — *ἐπὶ τὸν στόμαχον καθεζόμενον δαιμ.* 238, 2.
στουπίον 642, 20.
στραγγουρία 491, 4.
Στραγκαλιὰ πολύμορφος, δαιμόνιον 249, 10.
στράματος 119, 15.
στράτα 58, 18; cf. *δόδος*.
στρατεία 452, 16; — *στρ. τεία, στρατιὰ δαιμόνων* 31, 20; 74, 16; 98, 29; 254, 5; 258, 5. Cf. *σύνταγμα, φουσατόν*.
στρατιώτης 168, 6.
στρίφειν 17, 2.
στρουθίον 513, 17, 30 ss.
στρουθοκάμηλος 380, 11.
στρουθός 543, 33 ss.
στρόφος 234, 10; 555, 18.
στρώμα 543, 31.
στρώνειν ἐχθρόν 96, 12.
στυλιώνειν στοιχείον 64, 2.
στύλοι ἀδαμάντινοι βαστάζοντες τὸν θρόνον Θεοῦ 97, 32; 99, 22; — *ἐλεφάντινοι τέσσαρες* 121, 26; — *πορφυροῦς* 221, 35, 39; 222, 1 ss.; — *πύρινοι φαρμακοῦνται τέσσαρες* 232, 11; 245, 9; — (*stylet*) *σιδηροῦς* 643, 3; — *χρυσοῦς* 647, 2.
στύραξ 33, 3; 405, 10; 426, 6; 508, 5; — *καλαμίτης* 484, 9.
στύρατζον (?) 33, 2; 48, 9.
 «*στώμεν καλῶς, στώμεν μετὰ φόβον Θεοῦ*» (*formule*) 60, 7; 94, 4; 113, 16; 114, 9; 122, 13; 123, 8, 29, 37; 124, 27, 31, 35; 125, 15, 31; 127, 17; 129, 15; 130, 1, 6, 21; 131, 15; 132, 18; 139, 8, 17; 140, 6; 141, 8, 7; 145, 9, 14; 146, 21, 29; 219, 22; 619, 10; 620, 5; 621, 12.
συγγενῆς γυνή 169, 28.
συγγίνεσθαι 529, 13, 21; — *συγγινόμενον τοῖς ἀνθρ. ὡποις δαιμόνιον* 233, 27; cf. *σμίγειν, συγκοιτάζειν, συνδοιάζειν, συνοσιάζειν*.
συγκοιτάζειν 535, 1 ap.
σύζυγος 543, 1 ss.
συκῆ 62, 11; *συκιᾶς ἀγρίου σπόρος*, *φλοῦδα* 144, 14 ss., 21, 23.
σῦκον 515, 7 ss.
συκοφαντία 120, 33.
συκῶτι 144, 12; cf. *ἤπαρ*.
συλλαμβάνειν (εἰς τὸ) 447, 7; — *μῆ σ.* 142, 1; 447, 3; 553, 13. Cf. *ἀτεκνία, ἀσυλληψία*.
συμβίβασις (γάμου) 401, 20; 471, 9; 616, 22.
σύμβολον ἄγιον 62, 23; 111, 24.
συμβουλλάνειν δαίμονα 31, 9; 424, 14; cf. *βουλλάνειν*.
σύμβρωτον δαιμόνιον 230, 6; cf. *βρώσις*.
Συμεών, ἄγιος, Στυλῆτης 127, 23, 26; 128, 14, 19, 28; 129, 10.
Συμπίλια κυρὰ βασίλισσα 433, 5, 20, 22; 593, 15, 28, 34; 594, 2. Cf. *Σίβυλλα*.
συμποδισμός 543, 6.
σύμποτον δαιμόνιον 230, 7; cf. *πόσις*.
σύμφωνα γράφειν 506, 32.
συναγωγαῖς (ἐν) παρησιάζεσθαι 442, 3.
συνάλλαγμα 439, 2.
συνάντημα δαίμονος, διαβολικόν, κακόν, πονηρόν 132, 8; 231, 2, 31; 232, 27; 245, 25; 247, 36; 263, 10. Cf. *suiv*.
συναπάντημα κακόν, νυκτός 121, 18; 122, 24; 127, 4; 623, 34.

- « σύνδεσμος » (σχῆμα) 110, 6; 390, 27; 560, 25.
 συνδοιάζειν 541, 16; cf. συγγένεσθαι.
 συνεργία διαβολική 120, 29; 125, 23; 126, 31; 131, 6.
 Συνέσεις Ιατροῦς 515, 23.
 συνήθεια γυναικός 95, 11.
 συνθῆκαι 441, 5.
 σύννεφα 180, 17 s.
 Συνοπηγόν, δαιμόνιον 236, 3.
 συνοουσία 466, 18; 468, 10; — ξένων θηρίων με ξένα 364, 39 ss.
 συνοουσιάζειν (μῆ) 493; 6; cf. συγγίνεσθαι.
 σύνταγμα δαιμόνων 29, 8; 421, 32; cf. στρατεία.
 συντεκνία; cf. μηρίον.
 συντέκνους τύπτειν 273, 22; 282, 6.
 συντροφία 455, 4; — δαιμόνων 28, 26; 52, 21; 421, 14; 497, 10.
 σύντροφος διδασκάλου (μάγου) 85, 17; cf. μαθητής, παιδίον.
 συντυχαίνειν με τὰς ἀπέξω 591, 7.
 συριακά 340, 8.
 Συριάνων διερμηνευτής (ὄνεργων) 514, 4.
 Συρχαήλ, ἄγγ. 112, 16; 113, 18.
 Συωριήλ, ἄγγ. 508, 7.
 σφάζειν ἄρνα 206, 8; 473, 29; — βοῦν 17, 20; 409, 25; 475, 13; — γῦπα 599, 15; — ἐρίφιν 473, 29; — ζῶον 13, 12; 14, 9; 407, 21; 636, 21; — κάταν 81, 17; — λαρόν 98, 4; — νυκτερίδα 58, 12; 84, 6; 409, 3; — ὄρνιθα 195, 7; — περιστερὰν 87, 12; 409, 18; 475, 9; — πρόβατον 206, 8; — ῥομφαίαν 474, 28; — χελιδόνα 409, 10; 475, 3; — χελῶναν 132, 11; — χοιροβοσκόν 502, 2.
 σφενδόνη χρυσῆ 489, 5.
 Σφενονοδοναήλ, δαιμόνιον 237, 6.
 σφήξ 188, 5; 382, 30; 384, 4; 538, 22; — σφηκῶν κηρός 405, 22.
 σφίγγειν δαίμονας 26, 34; 28, 30; 30, 16; 31, 9; 35, 7, 23; 46, 13; 419, 19; 421, 18; 423, 12; 424, 13; 428, 11, 26.
 σφόνδυλοι ἑπτὰ χειρῶν καὶ ποδῶν 90, 17; — ῥάχης 90, 16. cf. σπόνδυλος.
 σφραγίζειν 624, 16; 625, 12; — γῆν 16, 4; 410, 25; — δαίμονας 221, 40; 421, 18; 427, 26; — θάλασσαν 247, 23; — στόματα 575, 4. Cf. βουλλῶναι, ἐπισφραγίζειν.
 σφραγίς 46, 22; 54, 24; 56, 16 ap.; 74, 6; 98, 122, 24; 215, 6, 10, 18, 19 ss.; — γῆς ἑπτὰ 16, 4; 410, 26; — εἰκοσιτέσσαρες 18, 20; 425, 14; — ζωδίων 100, 24; 101, 4; 605; — πλανητῶν 100, 23, 101, 4; 397, 13; 400, 8; 404, 32 ss.; 605; — σιδηραῖ 248, 11; — Σολομώντος 41, 3; 98, 25; 117, 27; 215, 19; 216, 28, 32, 37; 218, 1; 220, 21, 28, 36; 221, 37; 222, 5, 28, 30; 226, 34; 235, 25; 248, 8; — χαλκαῖ 248, 11. Cf. βούλλα.
 σχήματα μαντικά 105 s.; 107, 10 ss.; 388 ss.; 392 ss.; 394, 9, 12, 26; 557 ss.
 σχηματιζόμενα δαιμόνια 223, 14.
 σχιστή 487, 14.
 σχοῖνον φορκισμένου 448, 18.
 σχολάζειν δαιμόνιον 580, 29 ss.; cf. ἀπολογιάζειν, ἀπολύειν, εὐχαριστεῖν.
 σωληνάριον χρυσοῦν 486, 7.
 σώμα ἀγιώτατον Θεοῦ 49, 22.
 σεσωματωμένα πνεύματα οὐ ἀσώματα ἰδεῖν 18, 7; 35, 21; 233, 25; 424, 27; 428, 9.
 Σωφρόνιος 316, 7.

T

τάγματα : ἀγγέλων 62, 13; 119, 20; cf. τάξεις; — δαιμόνων

- 38, 7; 216, 30; 217, 4; 222, 21; 223, 31.
- ταναοζα (?), βοτάνη 468, 2.
- ταξειδεύειν, ταξειδιον 151, 3; 439, 3; 544, 1 ap.; 605, 18; 651, 3; — μὴ ταξ. 195, 24.
- τάρανδος 365, 35.
- Ταρταροήλ, δαιμόνιον 404, 10; τάρανος 365, 35.
- Ταρταροήλ, δαιμόνιον 404, 10; 472, 21.
- Τάρταρος 217, 12; 231, 25; 244, 31; 295, 13; 329, 20.
- τασίον καθαρὸν χρυσίζον 469, 4.
- Ταταρία, Τάταροι 365, 37; 516, 3.
- ταυλίων κέρδη 635, 11.
- ταυρόμορφα δαιμόνια 236, 16.
- ταῦρος 360, 22; 361, 8; 544, 31; ταῦρον: κρέας 544, 31; — δεξιὸς ὀφθαλμὸς 492, 11.
- Ταῦρος (Zodiaque) 94, 24, 27; 401, 15; 442, 5; 471, 6; 505, 17; 507, 3, 5; 616, 18; 643, 10; 644, 16, 20; 646, 22; — Ταῦρον ἄγγελιοι 643, 12; 646, 6.
- τάφος 181, 1; 222, 19; 456, 20; 523, 24; — Ἑβραίου 447, 15; — τάφον δμοίωμα 432, 22; 593, 4; — εἰς τάφους διώκοντα δαιμόνια 241, 12. Cf. μνήμα.
- ταχυναὶς τρεῖς 144, 25.
- ταῶν 381, 1; — ταῶνος: ἐγκέφαλος 466, 9; 492, 10; — καρδία 466, 9. Cf. παρόνι.
- τεάφον, τεάφιν 62, 19; 542, 7; cf. θείον.
- τεβέτης, δαιμόνιον 45, 2.
- τεθνεώς 544, 28 ss.; cf. νεκρός.
- τειχόκαστρον 181, 5.
- τέκνα, οἱ πνιγοντες τὰ τ. 179, 15; 285, 25; — τέκνων ἀριθμὸς 88, 19. Cf. βρέφος, νήπιον, παιδίον.
- Τέκτων (θεός) 327, 9, 15.
- τέλεσμα 393, 1; 450, 9; cf. ἀποτέλεσμα.
- τελώνιον (= πνεῦμα) 98, 25; — ὑπὸ ἀέρος 216, 4; — ἐναέριον 219, 24.
- τεμπεσῆρι 202, 15.
- τένταις δαιμόνων 44, 6; cf. σκηνή.
- Τεσσαρσκαϊδεκαῖται, οἱ 361, 28.
- τεταρταῖος ὄγιος, πνευτός, ἔιγοπύρετος, v. ces mots; — τεταρταῖον δαιμόνιον (?) 243' 5.
- τετάρτη ἡμέρα; v. τετράδη.
- τετηρήχ, βότανον 485, 18.
- τετραγγυρον 598, 18.
- Τετραγράμματον (-ος, -ων) 13, 4; 14, 12; 26, 11, 24; 31, 7; 35, 9; 36, 5; 39, 10; 51, 28; 407, 3, 11, 24; 408, 12; 418, 26; 419, 9; 424, 12; 427, 29; 428, 20; 432, 16; 460, 4; 473, 15, 21; 474, 4, 16; 484, 4; 498, 9; 585, 17; 618, 2.
- τετραγανον 24, 5; 417, 19 ss.
- τετραγώνως γράφειν 478, 5.
- τετράδη ἡμέρα, τετάρτη, Ἑρμοῦ ἡμέρα 47, 26; 70, 38; 101, 13; 398, 30; 404, 14; 411, 13 s.; 436, 12; 439, 23; 476, 14 s.; 573, 13, 22; 603, 11; 633, 11, 29; 650, 30; — τ. γεμώσεως 476, 15; — τ. ὀλιγώσεως 476, 14; — τ. Πανσελήνου 411, 13; — τ. πρώτη Σελήνης 411, 14.
- Τετραδίται, οἱ 316, 30.
- τετράποδα 358, 1; 541, 15; 601, 18; — τῆς θαλάσσης 369, 13.
- τέπτις 491, 6.
- τέχνη (μαγική), κύκλον, τζερκούλον, πόλον, τῆς συναγωγῆς τῶν πνευμάτων etc., 18, 2; 23, 1 ss.; 32, 7 ss.; 37, 10 ss. 40, 11; 43, 12; 44, 15; 50, 19; 53, 7; 54, 1; 57, 19; 81, 14; 397, 4, 8; 406, 12 ss.; 411, 15; 434, 8; 473, 2 ss.; 476, 16; — Σολομῶντος 470, 2; — τέχνης: διασπορῶς, συμῶς 471, 4; 616, 15; — ὀδηγία 401, 13; — τέχνη τῆς ψάμμου 106.

- τεχνήτης, τεχνίτης (= μάγος) 411, 27; 412, 22; 582, 10; 584, 11; — τεχνήται πέντε τῆς ἀγάπης δαίμονες 423, 26. Cf. διδάσκαλος, μαῖστωρ.
 τεπί 33, 2.
 τζακίσματα τοῦ μετώπου 152, 3.
 τζανάκι 37, 13 ap.
 τζαρούγια 21, 10; cf. ὑποδήματα.
 τζέπη 202, 15.
 τζέρκιον τῆς τέχνης 426, 2; cf. κέρκιον, κύκλος, τζέρκιουλος.
 τζέρκιουλος τῆς τέχνης οὐ τέχνη τοῦ τζερκούλου 18, 2; 426, 2; 616, 33; 651, 3. Cf. κέρκιον, τζέρκιον, κύκλος, πόλος.
 Τζηράκις: cf. Σουντζηράκις.
 τζηριτόν, βοτάνη 487, 6.
 τζουκάλιν ἀπαιρτον 93, 3; — ἀφόρεστον, ἀφόριον 65, 31; 608, 6; — καινούργιον 13, 20; 145, 27; 552, 13, 16.
 τζουκαλόπουλον 555, 6.
 τζουκνίδαζ ἄλζα 586, 6.
 τηγάνιον, τήγανον 55, 1; 434, 10; 592, 14; — σιδέρινον ἀμῆλωτον 54, 25 ap.
 τήταμος (?) 128, 16.
 Τιβεριάς 265, 15.
 Τίγρις 139, 14; 145, 24.
 «τιμή μικρά» (σχῆμα) 338, 15; 558, 23.
 Τισιζαήλ, ἄγγ. 432, 13.
 Τοδεδιδή, πρίγκιπας δαιμονίων 459, 13, 27; 460, 6.
 τοῖχος 544, 25; 611, 2; 625, 19.
 τόκους λαμβάνοντες (οἱ) 274, 8; 277, 31; 282, 16.
 τομῆ μιᾷ κόπτειν 473, 17; cf. μαχαιριᾷ μιᾷ.
 τοξέειν, τόξον 466, 4; 543, 20; 544, 2 ap., 18 ss.; cf. δοξάρι.
 Τοξότης (Zodiaque) 402, 19; 442, 18; 471, 27; 506, 18; 617, 8.
 Τοπάρχαι τῶν ὁρέων (corr.) καὶ κρημνωδῶν, δαίμονες 99, 11.
 τόπος τῆς τέχνης 23, 5 ss.; 416, 22 s.; — cf. ἄβατος, ἄκτυπος, ἄνυδρος, ἀπέρατος, ἀπερλοσκοπος, ἔαστρος, ἔρημος, στερεός, ὕψηλός; — τόπος (divination) 394, 16ss.; 395, 5; — τόπον : στοιχεῖον 91, 14, 19, 23; 92, 6, 10, 17; 578, 12, 20; — φάντασμα 122, 29; 123, 1; — τόπους ἀγοράζειν 506, 26; — τόπον ἀλλάσσειν 506, 17, 29; — τόποι ἐγκρημνώδεις 222, 20.
 Τοῦρκοι 173, 5; 177, 27; 206, 1; 311, 22; 338, 12; 347, 1, 11; 353, 17; 354, 17; 356, 36; 616, 3.
 τράγος 186, 9; 544, 27; — τράγου: δέρμα 444, 7; — κέρας μέλαν 12, 18; 406, 21; — κρέας 544, 27.
 τραγωδεῖν, τραγωδία 518, 28; 545, 2 ap.
 τράπεζα, τραπέζιν 60, 29; 64, 15; 181, 7; — ἀγία 100, 26; 614, 28; — τῶν ἄρτων 30, 8; 423, 5; — καινούργια 47, 4; 578, 4; 579, 1.
 τραπεζομάντιλον καινούργιον 60, 29.
 τραχεῖαι πετρῶν 242, 20.
 τράχηλος 153, 25; 444, 28; 619, 13; 628, 3; cf. ἀδχῆν.
 τρεμόμενα δαιμόνια 119, 31.
 τρεμουντάνα 68, 10, 13; 640, 5, 7; cf. ἀνατολή.
 τρέξιμον 198, 13; cf. δρόμος.
 τρέχειν 169, 23; 172, 13; 530, 11; 540, 24.
 τριακονταφυλλέα 514, 14.
 τριαντάφυλλον 51, 10; cf. ῥόδον.
 Τριάς ἀγία 107, 4; 118, 14 ss.; 126, 25; 127, 21; 155, 4; 232, 36; 260, 22; 615, 27.
 τρίγλη 371, 12; 372, 1.
 τρίγραμμα 433, 25; 594, 5; cf. πεντάλφα etc.
 Τριετή, δαιμόνιον 242, 24.

- τρίηλος μάχαιρα* 580, 4 ss.; cf. *ήλος*.
τριθαλής 500, 15.
Τρίμορφος, δαιμόνιον 242, 27.
Τριόβολον, δαιμόνιον 235, 6.
τριόδιον πνεῦμα 111, 4.
τριόδιον, τριόδος 73, 29; 119, 6, 31; 120, 19; 417, 3; 450, 13; 459, 19; 590, 8, 12; 617, 16; 639, 19; — *τριόδων δαιμονες* 119, 31; 617, 27. Cf. *ἄμφοδον, δῶδιον, τριστρατον*.
Τριοδίτις, δαιμόνιον 242, 27.
τριπόδιον σκαμνί 580, 1.
Τρίπολις 323, 11.
τρῆς: cf. *ἐκ τρίτον, φοραῖς*.
τρισάγιος ἕννος (ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος Σαβαώθ κ. τ. λ.) 26, 4 ss.; 27, 3; 46, 8 ss.; 52, 11; 121, 28; 229, 20; 231, 15; 232, 31; 243, 15; 246, 7, 25; 295, 9; 418, 19; 419, 23; — *τρισάγιον* (τὸ) 127, 21; 442, 25; 557, 5; 611, 19; — *ἀπολυτικὸν* 582, 2.
Τρισμέγιστος: *Δὼν ου Ὀδῶν* 330, 22; 331, 10, 32; — *Ἐρμῆς* 462, 12; 464, 17; 601, 1.
τρισουρία (sic) 119, 14.
τρισσόμορφον δαιμόνιον 235, 30.
τριστρατον 23, 12; 57, 25; 502, 3, 11; cf. *τριόδιον*.
τριταῖος: cf. *πυρετός, ῥίγος, ῥιγοπύρετος*; — *τριταῖον δαιμόνιον* 243, 5.
τρίτη ἡμέρα, ἡμέρα Ἄρεως 59, 8, 11; 70, 13; 101, 12; 203, 34; 398, 11; 404, 11; 345, 32; 439, 14; 476, 12; 485, 14; 573, 20; 603, 12; 633, 9, 30; 650, 17; — *τρίτης ὥρα πρώτη* 11, 5, 8 s.; 12, 17, 19.
τρίτον (ἐκ) 88, 11; 115, 14; 117, 6; 122, 5; 127, 32; 129, 6; 444, 25; 458, 11; 460, 21; 467, 13; 552, 21; 620, 6. Cf. *βολαίς, φοραῖς*.
τριτοῦν 576, 10, 15.
Τριτών, δαιμόνιον 111, 4.
τρι υλλον 74, 23.
τρομάρα 122, 30; 123, 1.
τροπάριον 91, 9; 127, 2; 147, 4; — *Πεντηκοστῆς* 147, 17.
τρόχαλος, τροχάλος 119, 8; 132, 13.
τροχίλος 570, 30.
τροχός 44, 17; 47, 10; — *τροχοὶ πύρινοι ἀγγέλων* 243, 13.
τρυγῶν 189, 4; 366, 11; — *τρυγόνος*: *αἷμα* 443, 21; 450, 1; — *καρδία* 449, 24; — *νεοσιά, φωλεά* 138, 11; 465, 29; — *ὄν* 625, 5. Cf. *κουλούμπα ἀγρία*.
Τρωάς 300, 28; 301, 10.
τρώγειν: cf. *ἐσθλῆιν*; — *φαγεῖν ἢ διδόναι φαγεῖν γράμματα, σημαῖα ἢ μεμαγευμένον τι* 67, 24; 68, 6; 74, 3; 77, 28; 84, 4; 113, 8; 116, 24; 146, 32; 147, 13 s.; 448, 12; 449, 14; 465, 3; 550, 22; 551, 3, 6; 608, 18; 609, 18, 24; 610, 2; 611, 9; 614, 12, 29; 635, 24; cf. *πίνειν*; — *να μηδὲν φάγη, μηδὲν πίη, μὴ κοιμηθῆ ἕως ἂν* (imprecation) 17, 22, 24; 30, 24; 62, 29; 63, 23; 74, 14; 75, 6; 77, 17; 84, 18; 87, 26; 423, 21; 457, 4; 607, 14, 22.
τρῶγλαι πετρῶν 238, 33; cf. *σπήλαιον*.
Τρωίλος ὁ σκαθοκουβουκλάριος 308, 31.
τυλλῶσειν 444, 9, 28; 445, 11, 14; 502, 25 ss.; cf. *ἐντυλλῶσειν*.
τυλῖν, τυρός 200, 18; 520, 24 ss.; 538, 30; 544, 32; 550, 21; 551, 2, 5; 553, 17 s.; 609, 16 ss.; 610, 2; — *νωπὸν* 67, 19.
τυφλός 483, 13; 512, 1.
τυφλῶνειν 96, 14, 22; — *τυφλῶνον τὰ νήπια ἐν τῇ κοιλίᾳ δαιμόνιον* 235, 8.

Υ

- δαίνης ἐγκέφαλος* 492, 10; — *κρέας* 545, 8.
δαλίον 43, 17 ap.; 50, 13; 51, 14, 16; 57, 7; 79, 14; 429, 30; 430, 4; 496, 6 ss.; cf. *ἀγγεῖον, ποτήριον*.
ὕδρομαντεία 8; 403, 4; 469, 1; 472, 9; 493, 19; 499, 1; 504, 1; 576, 4; 649, 2; cf. *ὕδρομαντεία*.
ὕδραργυρος 462, 3; 463, 2; 479, 9; cf. *δυσάργυρος*.
ὕδρια 460, 18, 21; 468, 19, 22.
ὕδρομαντεία 649, 8; cf. *ὕδρομαντεία*.
ὕδρος 565, 8.
ὕδροχόος (Zodiaque) 402, 29; 442, 20; 472, 4; 506, 26; 507, 3, 5; 641, 10; 647, 25; — *ου ἄγγελοι* 647, 27.
ὕδρώπικας 145, 25.
ὕδωρ 91, 8, 14; 119, 5; 420, 3; 450, 11; 480, 12; 545, 2 ss.; 587, 2; 588, 21; 594, 25; 595, 6; 601, 23; 602, 3, 17, 21; 605, 2; 610, 25; — *ἀνασον* 591, 2; — *ἀναβροῦν* 545, 3 ap.; — *ἀρπακτικόν* 597, 1; — *γλυκύ* 408, 1, 17; 472, 12; 473, 24; 474, 7, 19; — *θαλάσσιον* 53, 8; 509, 7; — *μαντικόν πηγαῖον* 325, 26; — *δμβριον, ὄμβριον, βροχῆς* 460, 18; 482, 17; 484, 7; 487, 1; 496, 2; — *ποταμοῦ* 504, 3; — *τρεχάμενον, τρέχον* 13, 16; 407, 15; 408, 1, 17; 473, 24; 493, 14; 502, 8; — *ἀπὸ φρεάτων ἐπιτά*. 509, 8; — *ἐμπίπτειν εἰς ὕδωρ* 512, 22; — *ὕδατων βασιλεὺς* 460, 23. Cf. *νερόν, βρύσις, πηγῆ*.
ὕειον γάλα 490, 15; — *κρέας* 486, 7; 493, 5; cf. *χοίρειον*.
ὕϊός 545, 10; *ὕϊεαν ὑποκλίνειν* 646, 1.
ὕλη 173, 33 s., 37; 545, 11.
ὕμεινε 643, 20; cf. *εἰκόν*.
ὕξαμπέλ, ῥήγας δαιμόνων 577, 7.
ὕοσκνάμου σπόρος 597, 13.
ὕπαπαντή 87, 9.
ὕπενδύτης 416, 12.
ὕπέρκρανον 210, 5.
ὕπνος, ὑπνοῦν 65, 21; 74, 4; 90, 1; 99, 13; 100, 18; 142, 9; 243, 26; 449, 20; 468, 21; 507, 9; 549, 5; 550, 5, 8, 13, 16; 551, 10; 615, 19; 622, 1; — *μὴ ὑπνώσθαι* 615, 1; — *ὕπνου ἄγγελος* 10, 12; 112, 16; 549, 6; 622, 3. Cf. *ἀργυπνία*.
ὕπογαστριον 144, 6, 9, 11, 24; 627, 22.
ὕπόγλυκνον 618, 18, 26.
ὕποδήματα (-δέματα) 516, 8; 545, 12; — *τῆς τέχνης* 18, 14; 21, 9; 32, 27; 416, 14; 425, 6; — *τῶν χειρῶν* 477, 26.
ὕποκάμισον 136, 4; 201, 8; 6, 5, 15; — *ἀφόρετον* 18, 13; 425, 6; — *μακρὸν καθαρὸν* 590, 9; — *πλυμένον* 146, 34.
ὕποκατάρα 130, 18.
ὕποκλίνειν τινα (εἰς τὸ) 640, 11; 645, 1; 648, 1; — *ὕϊεαν* 646, 1.
ὕποπόδιον Θεοῦ 232, 8; 243, 16; 245, 5.
ὕποτάττειν ἐχθροῦς 650, 27; — *λαόν* 398, 26; cf. *ἐλέγξαι*; — *πνεύματα* 26, 9; 424, 26; 470, 24.
ὕποχθόνια 479, 26; cf. *καταχθόνια*.
ὕπωρικὰ 578, 8.
ὕσσωπος 550, 12.
ὕστερόπουντο 138, 27.
ὕφαίνειν 545, 2 ap.
ὕψηλός τόπος 165, 28; 173, 1; 181, 9, 11; 527, 10, 16.
ὕψηλοφροσύνη 200, 25.
ὕψιστου Θεοῦ δύναμις 623, 25; — *ὄνομα* 508, 18.
ὕψωμα Παναγίας (= ἐδλογία) 141, 10; cf. *ἐδλογία, προσφορά*.

Φ

- φάβα* ἄγρια 396, 17; — *φάβη*
βίκια 398, 17 ap.; cf. *κύαμος*.
Φαβέηλ, ἄγγελος 127, 13.
φαγιά 193, 19.
φαδιάζειν ἐχθρόν 96, 13.
Φακατορ, ἄρχων τῆς κολάσεως
 17, 16.
φακῆ 551, 8.
Φακρασίς 511, 10.
φαλάγγιον 569, 31.
φάλαινα 369, 23.
φαλακρός 545, 16 s.
Φαμαθηλ, ἄγγ. 27, 21.
φανάρι 24, 11; 32, 21; cf. *λύχνος*.
Φανδώρον, δαιμόνιον 237, 8.
Φαμιέλ, ἄγγ. 447, 5.
φανός 425, 26.
φαντασία 121, 10; 122, 12; 214,
 8, 38; 216, 15; 217, 15; 243, 25;
 — *δαιμόνων*, *δαιμονική* 98, 28;
 602, 15; — *διαβολική* 113, 23;
 — *φαντασίας ἰνδάλματα*, *δαί-*
μονες 241, 10.
φάντασμα 122, 14; 182, 11; 204,
 17; 243, 6; 606, 5, 19; — *ἀέριον*
 99, 12; — *κατέργων* 460, 15; —
τόπον 122, 29; 123, 1.
φαντασματικὸν δαιμόνιον 119, 12.
φανταστικὸν δαιμόνιον 119, 30.
φαράγγιον, *φάραγξ* 119, 3; 233,
 27; 239, 4.
Φαραώ 240, 5; 253, 25; 256, 17;
 261, 5.
Φαριέμ, ἄγγ. 42, 9.
Φαρισαῖοι 271, 31; 293, 19.
φαρμακεία 122, 12; 230, 34; 244,
 31; — *φαρμακείας δαιμόνιον*
 245, 24.
φάρμακον, *φαρμάκιον* 119, 10;
 120, 11, 15; 137, 14; 444, 117;
 606, 17.
φαρμακός 279, 15.
Φαρμαχαήλ, ἀρχιστράτηγος ἄγγ.
 112, 21; 622, 3.
Φαρμουθιέλ, ἀρχιστράτηγος ἄγγ.
 420, 10.
- φάσμα πνεύματος* 590, 31.
φάσσα 381, 24.
φεγγάρι 119, 2; 181, 16; — *φεγγ-*
γάρια τρία 59, 27; — *φεγγαρίον*
ἀπόχυσις 552, 15; cf. *Σελήνη*.
φελώνιν 508, 2.
Φερεμιδης 577, 1.
φερνίκιν 553, 24; cf. *βερονίκιον*.
φέστα 87, 4.
φθάρμα-τοῦ ἀνθρώπου κακουρ-
γοῦ 128, 30.
φθειρεσθαι (μῆ) 463, 9.
φθόνος 128, 30; 216, 7; 230, 33;
 243, 11, 25; cf. *ζήλος*.
φίδι cf. *ὄφιδι*.
Φικιέλ, ἄγγ. 447, 13.
φιλάργυροι (οἱ) 277, 30; 284, 32.
Φιλβάν, βασιλεὺς τῶν ὑδάτων
 460, 23.
φίλημα 545, 4 ap.; — *δαίμονος*
 56,9 ap.; — *παιδός* 522, 18. Cf.
κυνεῖν.
φιλία 401, 15; 402, 30; 471, 6;
 616, 17 s.; 644, 13.
φιλιάζειν δένδρα 522, 13.
φίλιν (ἐλέφας) 362, 2.
φιλιον 200, 1; 621, 9; cf. *φίλη-*
μα.
Φίλιππος Μακεδῶν 325, 15.
φιλόπρωχοι (οἱ) 288, 1.
φίλος 181, 20; 545, 27.
φιλοσοφίας βιβλίον Σολομῶντος
 576, 27.
φιλόσοφος παλαιός τις 155, 1;
 164, 23; — *φιλόσοφοι (οὐ σοφοί)*
ἑπτὰ Ἑλληνες 331, 4 ss.; —
φιλόσοφος ἰδεῖν 506, 23.
φιλιτῆ ἀλφάβητος 613, n. 1; —
φιλιτὸν βιβλίον 341, 32; 343,
 27; 348, 5.
φίλιτρον 30, 15; 399, 9 ss.; 411,
 8, 10; 448, 1; 462, 15; 466, 30;
 502, 6; 504, 17; 505, 1, 6;
 554, 2; 641, 1, 15; 644, 19; cf.
ἀγάπη.
Φισῶν 139, 14; 145, 24.
φλεβοτομεῖν, *φλεβοτομία* 398,
 17; 470, 15; 505, 15, 20, 23;

- 506, 1, 5; 517, 5; 598, 20; —
περιστερῶν 555 11.
- φλέγων 545, 20.
- φλέψ βασιλική κινούσα 90, 13,
17; — φλέβες βασιλικαί 30, 30;
424, 3; — οβ' 90, 15; 97, 18;
612, 18; — τκ' τῆς κεφαῆς
97, 29.
- φλιά 645, 9.
- φλουρίν, φλωρίν 60, 24 ss.; 61, 4
ss., 201, 6.
- φοβεῖσθαι (εἰς τὸ μῆ) 59, 31; 139,
31; 402, 18, 22; 449, 18; 471,
26, 30; 617, 12.
- φοβερίζον δαιμόνιον 122, 28.
- φοβερισμός 122, 22; 127, 3; 247,
35; 263, 9; 402, 9; 471, 21; 617,
1.
- Φοβοθήλ, δαιμόνιον 237, 25.
- φόβος 454, 9; 573, 24; 605, 4.
- φοίνικος βῆλον 168, 25.
- Φόνος, δαιμόνιον 234, 24.
- φόνος 23, 10; 24, 3; 417, 2, 17;
— φόνου ποιήσασα μάχαιρα 12,
15; 406, 19; 473, 6; — φόνου
δαιμόνια 245, 22.
- φοραῖς δύο 129, 19; 132, 2;
— δώδεκα 580, 15; — ἕνδεκα
430, 14; — ἑννέα 193, 10; 461,
22, 29; 501, 20, 27; 585, 14;
— ἕξ 58, 13; — ἐπτά 37, 18;
44, 1, 4; 49, 11, 27; 50, 2; 56,
3; 61, 12, 17; 137, 20, 22, 26;
408, 1, 17; 434, 10; 444, 16;
473, 25; 474, 19; 500, 3; 553,
25; 592, 15; — πέντε 44, 18;
468, 21; — τεσσαράκοντα 467,
21; — τρεῖς 15, 7; 38, 11;
40, 17; 52, 18; 54, 5; 74, 15;
114, 9; 136, 20; 434, 2; 480,
21, 25; 578, 9, 17, 19; 585, 22;
587, 20; 588, 24; 590, 25; 594,
15; 614, 7, 28; 618, 14; v. ἐκ τρι-
του. Cf. βολαῖς.
- φορεῖν φυλακτήριον etc., 112, 16;
447, 2, 7; 459, 6; 482, 3, 11,
17 ss.; 483, 4; 485, 8; 486, 7;
487, 6; 488, 9; 489, 5; 490, 4;
493, 3; 554, 18; 634, 8; cf. βασ-
τάζειν, δεῖν, κρεμαννῶναι.
- φόρεμα 181, 17 ss.; — τῆς τέχνης
18, 13; 32, 25; 425, 29; —
καινούργια 18, 13; 425, 29;
κόκκινα 496, 4; — λινᾶ 18, 13;
— νεκροῦ 448, 24. Cf. ἐνδύμα-
τα, ἱμάτια.
- φορέσαι νέα 505, 15, 26; 506, 6,
22, 28, 31; cf. φόρεμα.
- φόρμα 460, 11; cf. εἶδωλον.
- φορμίζων ἄνθρωπος 489, 2.
- φορτίον 545, 23.
- φουκά κουκουμάρη 587, 14.
- φουῦκτα σιδεροπενταδάκτυλος 83,
9.
- φούρκα 448, 18.
- φουρμισμένον φούρκας ξύλον και
σχαινίον 448, 18; — πλευρόν
450, 15.
- φουῦργος 119, 7; 202, 20.
- φουρτοῦνα 605, 15.
- φουσάτον δαιμονίων 36, 13; 38,
12; 428, 29; 480, 23 ss.; cf.
στρατεία, σύνταγμα.
- φούχταις ἑπτὰ νερόν 53, 8. Cf.
κύματα.
- φραγγικά 445, 8.
- Φράγγοι, Φράγκοι, Φραγκία 322,
9; 374, 15; 445, 8; 514, 8;
516, 1, 3.
- φράττειν στόματα ἐχθρῶν 623, 30.
- φρέαρ 512, 12; 545, 21; — ἐπτά-
στομον τῆς κολάσεως 243, 19;
249, 3; cf. πηγάδιον.
- φρενετικός 490, 7.
- φρενῶν, ἔξω 197, 17.
- φρικιασμός 122, 4, 22; 127, 3;
247, 35; 263, 9.
- φροντικά 187, 19.
- φρόνη 381, 32.
- φρυγεῖν 545, 18.
- φρυγῶν ἄνθρωπος, δοῦλος 12, 1;
114, 15; 143, 12; 151, 3; 453,
10, 26; 455, 4; 615, 14.
- φύκιον 545, 14.

φυλακή 545, 15; — μάγον 414, 6, 26.
 «φυλακή και τάφος» (σχήμα)
 108, 17; 389, 12; 559, 8.
 φυλακίζεσθαι 545, 22; — φυλα-
 κισμένος, φυλακωμένος 101,
 13; 449, 10; cf. δέσμιος.
 φυλακτήριον 11, 10; 18, 22; 33,
 1; 64, 26; 90, 23; 98, 27; 113,
 3, 12; 117, 9; 118, 7; 122, 14,
 20; 123, 4; 124, 1; 126, 1, 11,
 29 s.; 127, 1; 130, 24; 132, 7
 s., 16; 139, 4; 263, 7; 398, 13,
 21; 402, 17; 426, 3; 430, 2;
 464, 15; 573, 23; 575, 2; 587,
 10; 600, 13; 604-607; 616, 1;
 620, 25; 622, 17, 22; cf. 623,
 18; cf. χαρτίν.
 φύλαξ ἄγγελος 199, 17; cf. 52, 17.
 φύλλον: cf. δάφνη, ἐλατα, ἐτέα.
 φύσαλος 369, 23.
 φύσαλος, ἰχθύς 372, 9.
 φυσᾶν (rite) 40, 21; cf. ἐμφυσᾶν.
 Φυσική Ἀκρόασις Διογένους 322,
 29.
 φυσικόν, φύσις (= αἰδοῖα) 96,
 23; 627, 14.
 φυσιολογικός τρόπος 152, 1.
 φυτίλι 88, 8; 91, 5.
 φωκίας δέσμα 554, 12.
 φωλεῦον δαιμόνιον 233, 25.
 φωλεός 545, 25.
 φωνάζειν 181, 13; cf. καλεῖσθαι.
 φωνή ἀνθρώπου 23, 11, 13; —
 ἀλεκτρυόνος, cf. ἀλέκτωρ, πε-
 τεινός; — φωναί ἐπτά 119, 9;
 — φωναί = ὀνόματα ἄγρια 488,
 1, 4, 8; cf. ὀνόματα.
 φῶς 519, 18; 545, 26; — ἄγιον
 49, 16; 50, 29; 52, 15; — κόσ-
 μου 114, 28; 115, 28; 653, 2;
 — φῶς ὁ Θεός 125, 28 s.; —
 φωτός ἐξορκισμός 576, 12.
 φῶς (= ὄψιν) δεῖν, λθεῖν 652, 37;
 653, 3.
 Φῶτα, εορτή 49, 3; 50, 23; 86,
 26; 87, 9; 101, 2; 545, 24; —
 Φώτων νύξ 60, 23, 25. Cf. Θεο-
 φάνεια.

Φωτεινή, ἀγία 122, 9.
 Φωτεινός 316, 6.
 φωτεινός Θεός 29, 28; 422, 23.
 φωτιαν ἀνάπτειν 167, 21; 181,
 15; cf. πῦρ; — φωτίας ὑπο-
 κάτω 136, 5; cf. ἰστία.
 φωτομαντεία 576, 5; 577, 1.

X

χαβώνειν, χαώνειν ἐχθρόν 89,
 9, 12; 96, 7, 18, 21.
 Χαζαρία 323, 6.
 Χαήλ, προφήτης 557, 2.
 Χάθρον Σαμαήλ, δαιμόνιον 223,
 11, 31, 33.
 χαῖμός 67, 1.
 χαιρετίζειν ἄστρον 17, 6; 80, 12;
 611, 22; 618, 5; — μὴ χαιρε-
 τίζειν τινά 80, 26; cf. ἄλλalon,
 ὄμιλειν.
 χαιρετισμός τῆς Θεοτόκου 118,
 17; 468, 27; 585, 14; 588, 4.
 χαλάζης ἄγγελος 112, 21; —
 χαλάζειν βασιτάων ἄγγελος 286,
 10.
 χαλάσματα 81, 11.
 χαλβάνη, χαλβάνιν 64, 17; 429,
 4.
 χαλδαϊκὰ σημεῖα 483, 2, 7.
 Χαλδαῖοι, Χαλδαεῖα 226, 15, 20;
 323, 5, 17; 481, 6; 482, 8; 485,
 8, 18.
 χαλίκια ἄσπρα τρία 145, 17.
 χαλινάριν 96, 16.
 χαλινούν δαίμονας 98, 23, 27;
 120, 5; — ἐχθρόν 89, 9, 12;
 96, 7, 16 ss.; 121, 10; 503, 13,
 17; 575, 8; 623, 5, 13.
 χάλκανθος 77, 3.
 χαλκεός, χαλκιάς, χαρκεάς 12, 16;
 77, 13; 406, 20; 625, 13.
 χαλκίτις 485, 19.
 χαλκός 479, 9; — ἄθικτος 478,
 4; — ἀττικός 478, 4 ap.
 χαλκοῦν ἄγγειον 224, 10; 226,
 16, 38; 484, 8; — κανκίον
 486, 15; — λύχνιον 509, 14; —

- πινάκιν 587, 2; — πλάξ 230, 27; — σφραγίς 248, 11; — cf. παφυλιτικόν, χαρκοπίνακον.
- χαμαίξηλον 482, 8.
- χαμαιλέων 366, 4.
- Χανααῖοι 240, 8; — τῆς Χανααναίας θυγάτηρ 253, 12.
- χάνειν 170, 9, 17; 173, 8, 27; — χαμένον πρᾶγμα 587, 4; cf. ἀπολλύμενον.
- Χανεφῆ 347, 13.
- χαραδριός 381, 25.
- Χαράκι μαῦρον 120, 9.
- χαρακτῆραι, χαρακτῆρες (signes magiques) 11, 10, 17; 12, 4, 8, 11; 18, 30; 21, 4, 6, 8 s.; 32, 17; 51, 17; 54, 3, 6; 55, 2, 3; 58, 3, 7; 60, 10, 18; 64, 5, 7; 66, 2, 6, 20, 23; 67, 2; 75, 22; 76, 7; 77, 26; 79, 11; 80, 9; 82, 12; 85, 2; 89, 24; 95, 7, 25; 96, 1; 98, 11; 101, 5; 140, 9, 13; 142, 3; 148, 24; 400, 7; 404, 31 ss.; 456, 14; 462, 8; 479, 30; 480, 4; 504, 14, 16; 505, 2, 5, 7; 548, 6, 11, 19; 554, 20; 556, 2; 575, 7 ss., 16; 580, 7 ss.; 587, 13, 16, 24; 590, 1, 5; 591, 8, 13; 615, 16; 619, 13, 16; 620, 15, 21; 652, 40; 653, 5, 7, 11, 13; — πλανητῶν 405, 2, 6, 10, 15, 19, 23; 406, 4; 641, 5, 13; 642, 18; 643, 3 s., 15, 23; 644, 7, 13 s., 26; 645, 15, 20; 646, 5, 17; 647, 3, 10, 16, 22, 26; 648, 8 ss. Cf. σημεῖα.
- χαρᾶς ἄγγελος 10, 22; 112, 20.
- Χαρατοήλ, δαιμόνιον 111, 11.
- Χαραφιήλ, ἄγγ. 127, 13.
- Χάρητος ἐδνοῦχος Χηονόπουλος 302, 33.
- χάριν αἰτεῖν, δεῖσθαι, 117, 1; 398, 22; 470, 18; 616, 15 s., 19; 650, 22; χάρις τ. ἁγίων 65, 17; — ἀδύλας 445, 9; βασιλέων 31, 10; — γῆς 16, 5; 410, 27; — διασυνέσεως 15, 10; 410, 8; 475, 21; — ἡ μεγάλη 62, 26; — νυκτερίδος, ῥομφαίας 409, 1; 474, 27; — πηγάνου 63, 17; — πλανητῶν 397, 10; 400, 4.
- χάρισμα 181, 22; — χαρίσματα ἐπὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματος 62, 21; 498, 7.
- χαρκοπίνακον ἄγγειον 585, 5; 586, 5; cf. χαλκοῦν.
- χαροποιᾶ : cf. χαρά.
- χαρτίν 111, 2; 115, 16; 138, 27; 181, 24; — χαρτία δύο 581, 15; τρία 146, 22; — ἀγέννητον, v. ἀγέννητον; — ἄσπρον 51, 13; 66, 6; 74, 29; 75, 28; 77, 3; — βαμβακερινόν, βαμπάκινον, βαμπόκινον, παμπάκινον 11, 17; 79, 4; 467, 19; 581, 16; 582, 4; 635, 17; 642, 17; — βεβράννον, βέβρινον 504, 14, 19, 25; 581, 15; 582, 3; 634, 11; 639, 6; — βόειον, βοϊκόν 18, 19, 27; 21, 3; 414, 2; 425, 12; 477, 10; — γαζέλινον, γαζέλλινον 78, 10, 16; 79, 7; 81, 2; 553, 22; — δόρκιον 456, 5, 26; — ἐλάφειον, ἐλάφινον, ἐλαφικόν 78, 16; 80, 23; 608, 13; 611, 13; 639, 3; — ζαρκάδος 80, 20; — καθαρόν 14, 6 ss.; 73, 24; 76, 9, 16; 407, 19; 473, 27; — κίτρινον 94, 14; — μόρικον 548, 6; — παμπάκινον, v. βαμβακερινόν; — παρθένον 16, 13; 407, 18 ss.; 413, 20; 416, 4; 473, 27; 477, 6, 23; 501, 8; 634, 15; 644, 4; 646, 20; 647, 2; — cf. ῥοκοχάρτιν; — χαρτία παίζειν 548, 15.
- χαρτίν (= φυλακτῆριον) 401, 11, 16, 21, 24; 402, 1 s., 17, 22; 403, 1; 470, 14, 18; 471, 3, 6, 10, 13, 15, 16, 26, 29; 472, 2, 4; 616, 14, 18, 22, 25, 29; 617, 7.
- Χασάνις 338, 6.
- « χαωμὸς καὶ ἀπώλεια » (σχῆμα) 560, 19.
- χέειν νερόν 86, 33; 96, 1; 137, 3; 198, 21; 548, 12; cf. ῥαίνειν,

- (μή) χέζειν, μή κατουρεῖν im
précation) 142, 15; 457, 4 s.
ap.; 578, 16.
- χέλλη 627, 8; 628, 19 ss.; 629,
12 ss.; — βρέχειν με αἶμα 195,
8; — χέλλη δάκνοντα δαιμόνια
241, 7.
- Χέλλων 329, 2.
- χείρ, χέριν, 56, 16 ap., ; 152, 18
ss.; 153, 35; 172, 12; 591, 9;
627, 11; 629, 3, 23 ss.; 647,
5; — ἀριστερά, ζεῖβή 28, 4;
58, 14; 75, 12; 82, 10; 408, 22;
420, 23; 505, 3; 585, 11, 15;
— δεξιὰ 16, 2, 13; 28, 3; 58,
16; 80, 20; 85, 4; 94, 21 s.;
408, 23; 409, 6, 15, 21; 410, 24;
416, 3; 420, 22, 28; 445, 12; 505, 2;
508, 2; 578, 8; 581, 13; 639, 5,
7; — χείρας προπλύνειν 588, 2;
— χεῖρ ἀκίνητος 261, 1; —
ἀόρατος 254, 33; — Κυρίου βοη-
θός καὶ ἰατρός 127, 9; — δε-
ξιὰ Κυρίου 503, 19; — Χρισ-
τοῦ 233, 1. Cf. παλάμη.
- χειράγρα 492, 12, 14.
- χειρόπονος 119, 14.
- χελιδόνιον, βοτάνη 382, 18.
- χελιδονόπουλον 65, 29; 93, 2.
- χελιδών, χελιδόνιον 138, 1 ss.;
382, 15; 384, 4; 481, 5; 513,
17, 24; — χελιδόνος αἶμα
409, 5; 475, 1; — χελιδονίων
ὀφθαλμοὺς ἐγγαλεῖν 138, 2; —
πέτραι 138, 4 ss.; — φωλέα
597, 18.
- χελῶνα 132, 10; — χελώνης αἶ-
μα 132, 12; — καύκαλον 139,
26; — κόκκαλον 132, 15.
- Χερουβίμ 26, 29; 27, 1; 31, 6; 36,
25; 55, 15; 97, 23; 118, 28; 119,
19; 121, 22; 123, 13; 229, 19;
231, 12; 232, 2, 30; 242, 14;
246, 35; 273, 10; 274, 21;
278, 7; 282, 29; 284, 2; 285,
3, 36; 288, 5; 295, 6, 9; 419,
14, 21; 424, 10; 465, 16; 504,
26; 508, 28; 601, 19; 602, 24.
Cf. Πηλνόμενα.
- χερσαῖον δαιμόνιον 257, 13.
- χέρσυδρος 368, 23.
- Χερσών 323, 5.
- χῆν 181, 23; 190, 10; 382, 5; —
χηνός: ἦπαρ 492, 8; — πτερόν
407, 9; — ἄγριαι χῆνες 382, 11.
- χῆραι (αἰ) 277, 4
- Χιζά, ἄγγ. 249, 17
- Χίος 301, 11; — χίος οἶνος 491, 8.
- Χιράμ 227, 13, 18.
- χιτών, χιτωνίσκος 201, 9; 413, 1;
— λινοῦς 412, 25; 413, 17; —
χιτώνος περόνιον 413, 16;
— τραχηλαία 413, 17.
- χιών, χιόνι 193, 1; 243, 17.
- χοίρειον γάλα 625, 3; — κρέας
μὴ ἐσθίειν 348, 13; 491, 3. Cf.
θειον.
- χοιροβοσκός, ὄρνεον 502, 1.
- χοῖρος 186, 15; — χοῖρον τρίχες
503, 5; cf. χοίρειον.
- χόνδρον, βότανον 481, 6.
- χόρτον 178, 20.
- χοῦς ἀπὸ τάφου 502, 24; cf.
χῶμα.
- Χουσεήνης 338, 7.
- χρήματα ἀξάνειν 635, 5; —
ἀκίνητα εἶναι (εἰς τὸ) 605, 21.
Cf. θησανρός.
- χρηματίζειν 484, 16.
- χρηματιστικά ἡμέραι Σελήνης
546, 1.
- χρῆειν σῶμα 425, 26; 459, 18; cf.
ἀλείφειν.
- χρῆσις, χρῆσιμός βασιλέων 31, 11;
424, 14 s.; — προφητῶν 31,
12; 424, 16.
- χριστοπουλί 121, 24; cf. ὄρνεον.
- Χριστοφόρος, ἄγιος 596, 20.
- χρόνων δέκα παῖς 82, 5; 480, 13;
— δεκατεσσάρων 40, 15; — ἐν-
νέα 54, 23; 82, 5; — ὀκτώ 432,
19; 593, 1.
- χρῦσανθέμου παρθενικόν αἶμα
466, 11.
- χρῦσάφιν (instrument de) 74, 23;
— χρῦσαφίου ἀπορρίνισμα 88,
19; cf. χρῦσός.
- Χρῦσέα πόρτα 306, 38; 307, 6.

- χρυσοβαράκη* 443, 15.
χρυσόθειον 463, 1.
χρυσοκάθαρτος (?) *Ἀφροδίτη* 607, 18 ap.
χρυσοκόλλα ἀραβική 443, 17.
χρυσός, χρυσίον 26, 3; 31, 24, 25; 479, 9, 15; 615, 2; 641, 4; 645, 4; 644, 12, 23; — *αἰθαλωμένος* 488, 16; — *χρυσίον κεκρυμμένον* 221, 7; cf. *χρυσάφιν*.
χρυσότρεπτος Ἀφροδίτη 607, 18.
χρυσοῦς 181, 21; — *δακτύλιος* 458, 21; 466, 12; 530, 1 ap.; — *πέταλον* 447, 2; — *στόλος* 647, 2; — *σωληνάριον* 486, 7; — *χρυσῆ εἰκῶν* 645, 3; 644, 11, 23; 645, 3; — *χρυσοῦν γερονέναι* 527, 2.
χρώματα 516, 1, 5 ss.; cf. *βαφή*.
χώρα 504, 6; 553, 14; — *ἀγάνωτος* 480, 8, 10 ss.; 595, 4; — *καινή* 480, 8, 10 ss., 509, 9; 595, 4. Cf. *κύθρα*.
χικραήλ, βότανον 482, 8.
χῶμα ἀπὸ ἄλεθρον (ἀλέτριον) 493, 11; 599, 3 s.; — *ἀπὸ ἀυλάκι* 147, 29 s.; — *ιχνοποδίου δεξιού* 458, 2; — *νεκροῦ* 86, 2; cf. *χοῦς*.
χῶνιν 77, 23; 555, 9; 648, 8; — *εἰς γῆν* 145, 28; 634, 16; 635, 3, 17; — *πρὸς ἐμβασίαν* 647, 23; — *ἀντικρυν θύραν* 503, 7; — *ὑποκάτω θύρας* 146, 12; — *ὀπίσω θύρας* 101, 14; — *εἰς κατώφλιον* 11, 14; 58, 21; 78, 10, 23; 79, 2, 11; 653, 10; — *εἰς μνήμα* 503, 3; — *ἐν οἰκίᾳ* 645, 16; 646, 6; — *εἰς πόρον μανδρίον* 553, 29 (corr.); — *ἐν φλιᾷ* 645, 9.
χωνεύειν 490, 12.
χωραφίων ἀποτελεσμα 602, 24.
- ψ
- ψαθὴν παπύρινον καίειν* 577, 3.
ψαλίδι 202, 15; — *ψαλίδια κίτρινα* 145, 7.
ψάλλειν 181, 25; 518, 28.
ψαλμοκατάρα 230, 34.
ψαλμός 477, 18; 526, 17; 547, 4; — *ψαλμῶν δυνάμεις* 639, 15; — *ψαλμοὶ δ', ε', ζ', η'* 48, 25; *θ'* 48, 4; *ι', ια', ιβ'* 48, 25; *ισ'* 137, 11; *ις'* 48, 26; *ιη'* 497, 5, 12; 498, 19; *ιθ'* 48, 26; *κβ'* 26, 2; *κγ'* 61, 12, 17; *κδ'* 48, 26; 49, 11; 86, 5; *κε'* 101, 3; *κζ'* 48, 27; *κη'* 147, 21; *κθ'* 48, 27; *λ'* 48, 27; 117, 4 ap.; *λδ'* 622, 9; *λζ', λθ'* 48, 27; *μα'* 467, 10; 548, 2; *μβ'* 85, 2; 497, 5, 12; 498, 19; *μδ'* 467, 10; *με'* 48, 27; 117, 4, 7; *μθ'* 585, 22; *ν'* 582, 2; *νγ', νδ'* 48, 28; *νζ'* 469, 11; *ξ'* 86, 32; *ξγ'* 48, 28; *ξς'* 48, 28; 137, 2; 502, 26; *ξζ'* 147, 21; 622, 9; *οα'* 61, 12; *οβ'* 117, 2; *ογ'* 44, 16; 137, 25; *οζ'* 469, 11; *οθ'* 48, 28; 137, 8; *πβ', πε', πζ', πθ',* 48, 28; *π'* 48, 28; 622, 10; *πς'* 48, 28; *πζ'* 49, 11; *ρα'* 26, 2; 89, 24; *ρς'* 89, 24; *ρη'* 86, 4; 639, 19; *ρι'* 588, 10; *ρκ'* 26, 1; 73, 13; *ρκγ'* 137, 18; *ρκζ'* 467, 11; *ρλς'* 115, 31; *ρμς'* 137, 15.
ψαλμωδία 442, 25.
ψαλτήριον 107, 6; 526, 16; 557, 4, 6; — *μουσικόν* 518, 28.
ψάλτης 181, 25.
ψάμμου τέχνη 106.
ψάριον 448, 1 ap.; cf. *ιχθύς, ὄψαριον*.
ψηφίλειν 68, 20; 101, 20 ss.; 142 ss.; 151, 5, 25; 572, 3, 8; 573, 4 ss., 12 ss.
ψηφίς 518, 27.
ψηφος, ψηφίον ὀνομάτων 68, 20 ss.; 101, 20 ss.; 142 ss.; 151, 25; 572, 6; 573, 5, 12; cf. *πυθαγορικά*.

πιθυρίζειν 480, 19, 25; 504, 10; 596, 6.

πίμυθος 611, 2.

φοιά 627, 9; 628, 4.

φοφᾶν, φοφίζειν 457, 22; — φοφισμένον ζόφου δέρμα 447, 14.

φύλλος. 368, 2.

φυχόπονος 230, 35.

φωμίν 74, 3; 113, 7; 173, 3; 181, 26; 194, 23; 448, 24; 608, 17; 609, 2; 610, 15, 21; 614, 11; 635, 22; — κριθίων 608, 9; 611, 9. Cf. ἄρτος.

Ω

*Ωγ 240, 7.

ωκυτόκιος λίθος 492, 15.

ωμοπλάτη, ωμοπλάτης 628, 21;

629, 13; — ἀνός, προβάτον

ὦ. τεκμηρίων προδηλωτικὸν βιβλίον 206, 1, 8.

ὦμος 153, 31 627, 13; 628, 25; 629, 18.

ὦμοφόριον Θεοτόκον 623, 24.

ὦμαντεία 581, 1; 596, 15.

ὦόν 467, 43; 468, 8; 523, 17; —

σύνωρον 596, 16; — ὠσὺ λευκόν

611, 2; 625, 18; cf. αὐγόν.

ὦραι (saisons) 601, 3; 603, 16;

(heures) ἀστρονομικαί 397, 8,

22; 398, 1, 6, 12, 20, 26, 30;

399, 8; — ἐκάστης ἡμέρας

καὶ νυκτός 69 ss.; 434 ss;

438 ss.; 650 ss.; — ἡμέρας

601, 10; 603, 16, 21; — νυκτός

602, 7; — πλανητῶν 13, 7; v.

les noms des planètes; — ὦραι

τεσσαράκοντα 502, 11; — ὦρα

ἀγαθή 623, 23; — ἄσχημη 186,

12; — ἀχαμνή 203, 24; — δαί-

μονος Βαρσαφαήλ 236, 25; —

ὦραι ἐδλογημέναι 603, 7 ss.;

633, 25; — ὦρα κακή 121, 18;

192, 17; — πικριά 192, 5; —

πονηρά 231, 2; — εἰς τὴν

ὦραν (ter) adressé aux démons

75, 22; 76, 3.

*Ωριγένης 315, 12.

ὠροσκοπός 456, 24; 506, 34;

507, 5 s.; — νυχθημέρου 438,

29.

ὦς, ὡσάν, ὡσπερ... οὕτως... (com-

parison avec un phénom ne

naturel ou une action rituelle,

en vue d'obtenir une effet de

magie sympathique) 58, 22 ss.;

59, 14 ss.; 62, 4 ss., 18 ss.;

68, 15 ss.; 75, 7; 76, 12; 77, 1,

17 ss.; 80, 3; 84, 18, 20; 90,

11; 93, 15 ss.; 97, 8 s.;

114, 27; 115, 10, 26; 116,

10, 15 ss., 29 ss.; 128, 5

ss.; 129, 13; 136, 13; 140,

14 ss.; 146, 9; 396, 19 ss.;

447, 18; 448, 3 ss.; 456, 21;

457, 22; 458, 14; 461, 16 ss.;

466, 24; 501, 15 ss.; 504, 22;

590, 16; 620, 4.

ὦτιον 96, 23; 449, 23; 502, 5;

627, 6; 628, 2; — ἀριστε-

ρόν 129, 20; 132, 2; — δε-

ξιόν 114, 8, 26; 115, 10; 129,

19; 132, 2; 619, 25; 620, 3;

— ὦτιων ἐμφράξεις ἐμποιοῦν

δαιμόνιον 237, 3. Cf. αὐτίον,

οὗς.

*Ωχικόν, πνεῦμα 99, 1.

TABLE DES MATIÈRES

MANUSCRITS D'ATHÈNES

Traité de Magie	1
<i>Bibl. Nationale</i> 1265	
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 115	
Divination par les nombres	105
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 210	
Recettes magiques	111
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 210	
Onomatomancie arithmétique	133
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 211	
Recettes magiques	136
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 241	
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 188	138
<i>Bibl. Nationale</i> 1490	140
<i>Bibl. Nationale</i> 879	
<i>Bibl. du Sénat</i> 124	141
<i>Bibl. Nationale</i> 1506	142
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 223	144
Méthodes divinatoires diverses	149
<i>Bibl. Nationale</i> 1275	
Divination cléromantique	155
<i>Bibl. Nationale</i> 1275	
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 210	
Onirocrite alphabétique	165
<i>Bibl. Nationale</i> 1275	
Onirocrite lunaire	182
<i>Bibl. Nationale</i> 1275	
Onirocrite de Blaise l'Athénien	184
<i>Bibl. Nationale</i> 1350	

Onirocrite lunaire	204
<i>Bibl. Nationale</i> 1350	
Omoplatoscopique	206
<i>Bibl. Nationale</i> 1493	
Palmique	209
<i>Bibl. Nationale</i> 1493	
Testament de Salomon	211
<i>Bibl. Nationale</i> 2011	
Exorcismes	228
<i>Bibl. Nationale</i> 825	
Évangile de l'Enfance, de Jacques	264
<i>Bibl. Nationale</i> 355	
Apocalypse de la Vierge	272
<i>Bibl. Nationale</i> 356	
<i>Bibl. Nationale</i> 352	280
Invention de la Croix	289
<i>Bibl. Nationale</i> 343	
Fondation de S ^{te} Sophie	299
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 71	
Sur les hérésies	313
<i>Bibl. du Sénat</i> 33	
Chorographie ecclésiastique	322
<i>Bibl. Nationale</i> 74	
Prophéties théosophiques	324
<i>Bibl. Nationale</i> 355	
<i>Bibl. Nationale</i> 1070	328
<i>Bibl. Nationale</i> 373	330
<i>Bibl. Nationale</i> 701	331
Pamphlet contre Mahomet	333
<i>Bibl. de la Soc. hist.</i> 71	
Physiologus	358
<i>Bibl. Nationale</i> 1008	

SUPPLÉMENT : MANUSCRITS ÉTRANGERS

Divination par les nombres	388
<i>Harleianus</i> 5596	
Cléromancie astrologique	392
<i>Harleianus</i> 5596	
Traité de magie de Salomon	397
<i>Harleianus</i> 5596	
Recettes magiques	445
<i>Parisinus</i> 2419	
Divination par les nombres	451
<i>Parisinus</i> 2419	
Recettes magiques	456
<i>Parisinus</i> 2419	
Traité de magie de Salomon	470
<i>Parisinus</i> 2419	
Recettes magiques	478
<i>Parisinus</i> 2419	
Traité onirocritique de Manuel Paléologue	511
<i>Parisinus</i> 2419	
Onirocrite lunaire	525
<i>Parisinus</i> 2511	
Onirocrite alphabétique	527
<i>Parisinus</i> 2511	
Onirocrite lunaire	546
<i>Parisinus</i> 2315	
Recettes magiques	548
<i>Parisinus sup.</i> 696	
<i>Parisinus sup.</i> 636	549
<i>Parisinus</i> 2316	
<i>Parisinus</i> 2894	553
<i>Parisinus</i> 1603	554

Arithmomancie	557
<i>Parisinus</i> 2494	
Physiologus	562
<i>Parisinus sup.</i> 223	
Recettes magiques	572
<i>Bononiensis Univ.</i> 3632	
<i>Neapolitanus</i> II C 33	613
<i>Florentinus</i> 86, 14	625
<i>Florentinus</i> 28, 14	627
<i>Mediolanensis</i> H 2 inf.	631
<i>Vindobonensis phil. gr.</i> 108	634
<i>Vindobonensis phil. gr.</i> 179	639
<i>Mediolanensis</i> E 37 sup.	640
Traité de magie de Salomon	649
<i>Athous, Dion. mon.</i> 282	
Addenda et Corrigenda	652
Table alphabétique	657

BIBLIOTHÈQUE
DE LA FACULTÉ DE PHILOSOPHIE ET LETTRES
DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE

Fasc. XXI. — J. P. WALTZING. <i>Etude sur le Codex Fuldensis de Tertullien</i> . 1914-1917. 523 pp.	50 fr. 00
Fasc. XXII. — J. P. WALTZING. <i>Tertullien. Apologétique</i> . Texte établi d'après le Codex Fuldensis. 1914. 144 pp.	18 fr. 00
Fasc. XXIII. — J. P. WALTZING. <i>Apologétique de Tertullien</i> . I. Texte établi d'après la double tradition manuscrite, apparat critique et traduction littérale revue et corrigée. 1920. 148 pp. Epuisé.	18 fr. 00
Fasc. XXIV. — J. P. WALTZING. <i>Apologétique de Tertullien</i> . II. Commentaire analytique, grammatical et historique. 1919. 234 pp. Epuisé.	30 fr. 00
Fasc. XXV. — J. P. WALTZING. <i>Plaute. Les Captifs</i> . Texte, traduction et commentaire analytique, grammatical et critique. 1921. 100 + 144 pp.	50 fr. 00
Fasc. XXVI. — A. HUMBERS. <i>Etude sur la Langue de Jean Lemaire de Belges</i> . 1921. 244 pp.	30 fr. 00
Fasc. XXVII. — F. ROUSSEAU. <i>Henri l'Aveugle, comte de Namur et de Luxembourg</i> . 1921. 125 pp.	12 fr. 00
Fasc. XXVIII. — J. HAUST. <i>Le dialecte liégeois au XVIIe siècle. Les trois plus anciens textes (1620-1630)</i> . Édition critique, avec commentaire et glossaire. 1921. 84 pp.	12 fr. 00
Fasc. XXIX. — A. DELATTE. <i>Essai sur la politique pythagoricienne</i> . 1922. 295 pp. (Prix Bordin, de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres).	35 fr. 00
Fasc. XXX. — J. DECHAMPS. <i>Sainte-Beuve et le sillage de Napoléon</i> . 1922. 117 pp.	12 fr. 00

MÊME SÉRIE (25 × 16).

Fasc. XXXI. — C. TISON. <i>La Principauté et le Diocèse de Liège sous Robert de Berghes (1557-1564)</i> , 1923. (Avec deux cartes.) 331 pp.	35 fr. 00
Fasc. XXXII. — J. HAUST. <i>Etymologies wallonnes et françaises</i> . 1923. 357 pp.	35 fr. 00
Fasc. XXXIII. — A. L. CORIN. <i>Sermons de J. Tauler</i> . I. <i>Le codex Vindobonensis 2744, édité pour la première fois</i> . 1924. 372 pp. ...	60 fr. 00
Fasc. XXXIV. — A. DELATTE. <i>Les Manuscrits à Miniatures et à Ornements des Bibliothèques d'Athènes</i> . 1926. 128 pp. et 48 planches	60 fr. 00
Fasc. XXXVI. — A. DELATTE. <i>Anecdota Atheniensia</i> . tome I : Textes grecs inédits relatifs à l'histoire des religions. 740 pp.	

SÉRIE GRAND IN-8° (JÉSUS) 27,5 × 18,5.

Fasc. I. — MÉLANGES GODEFRÖID KURTH. Tome I. <i>Mémoires historiques</i> . 1908. 466 pp.	50 fr. 00
Fasc. II. — MÉLANGES GODEFRÖID KURTH. Tome II. <i>Mémoires littéraires, philologiques et archéologiques</i> . 1908. 460 pp.	50 fr. 00
Fasc. III. — J. P. WALTZING. <i>Lexicon Minucianum</i> . Praemissa est Octavii recensio nova. 1909. 281 pp.	35 fr. 00
Fasc. IV. — HENRI FRANCOITTE. <i>Mélanges de Droit public grec</i> . 1910. 336 pp.	45 fr. 00

DU MÊME AUTEUR :

Etudes sur la magie grecque : 209 p., 7 planches et 14 gravures. — I : *Bulletin de Correspondance Hellénique*, t. XXXVII, pp. 247-278. — II : *Musée Belge*, t. XVII, pp. 321-337. — III et IV : *Musée Belge*, t. XVIII, pp. 5-96. — V : *Bulletin de Correspondance Hellénique*, t. XXXVIII, pp. 189-249. — VI : *Musée Belge*, t. XXVI pp. 253-259.

Etudes sur la Littérature pythagoricienne. (Bibliothèque de l'Ecole pratique des Hautes Etudes, fasc. 217). Paris, Champion, 1915. 314 p. Ouvrage honoré du Prix Zographos par l'Assoc. pour l'encouragement des Etudes grecques en France.

Essai sur la politique pythagoricienne (Bibliothèque de la Faculté de Philos. et Lettres de l'Univ. de Liège, t. XXIX). Liège, Vaillant-Carmanne, 1922. 292 p. Ouvrage auquel l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres a accordé un Prix Bordin.

La Vie de Pythagore de Diogène Laërce. Edition critique avec Introduction et Commentaire. Mémoires couronnés (Prix Gantrelle) par l'Académie Royale de Belgique, Classe des Lettres, deuxième série, t. XVII. Bruxelles, Lamertin, 1922. 271 p.

Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum : tome X : Codices Athenienses. Description et Extraits. Bruxelles, Lamertin, 1924. 292 pp.

Les Manuscrits à Miniatures et à Ornaments des Bibliothèques d'Athènes. Liège, Vaillant-Carmanne, 1926. 128 pp. et 48 planches.

UNIVERSITY OF CHICAGO

19 068 616

PA

3416

II 34

Vol 1

F12 30

D2 '46

Ag 28 '46

Delatte

Bibliothèque de la
faculté de philosophie...

P. S. Costas F 24 503

17.11.1946

Ag 28 '46

845500

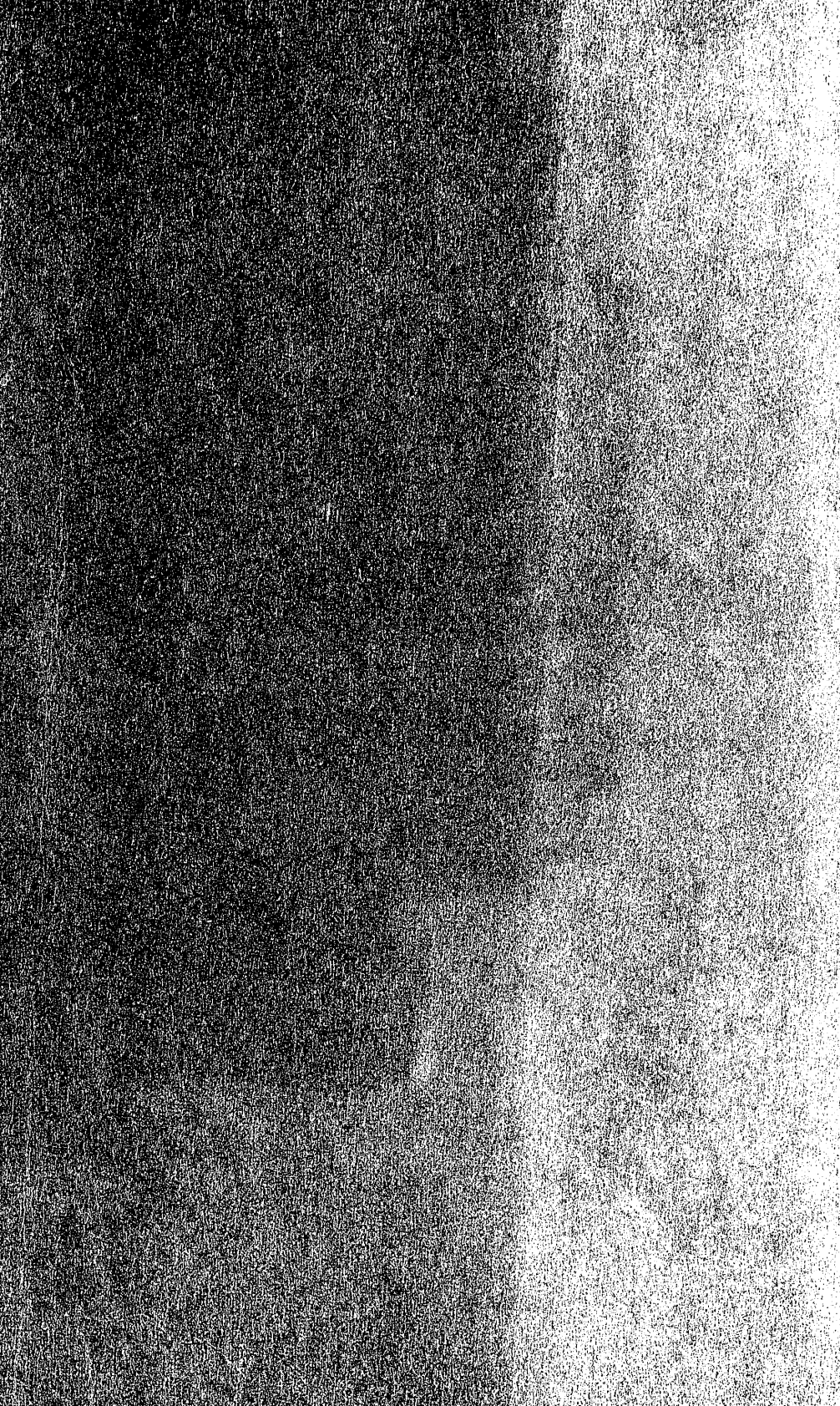
845500

Delatte

UNIVERSITY OF CHICAGO

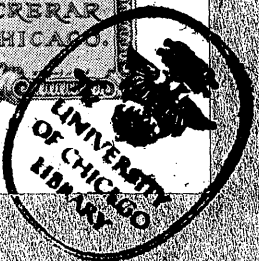
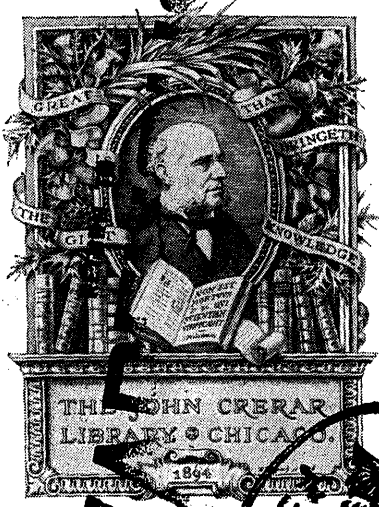

19 068 616

Volum

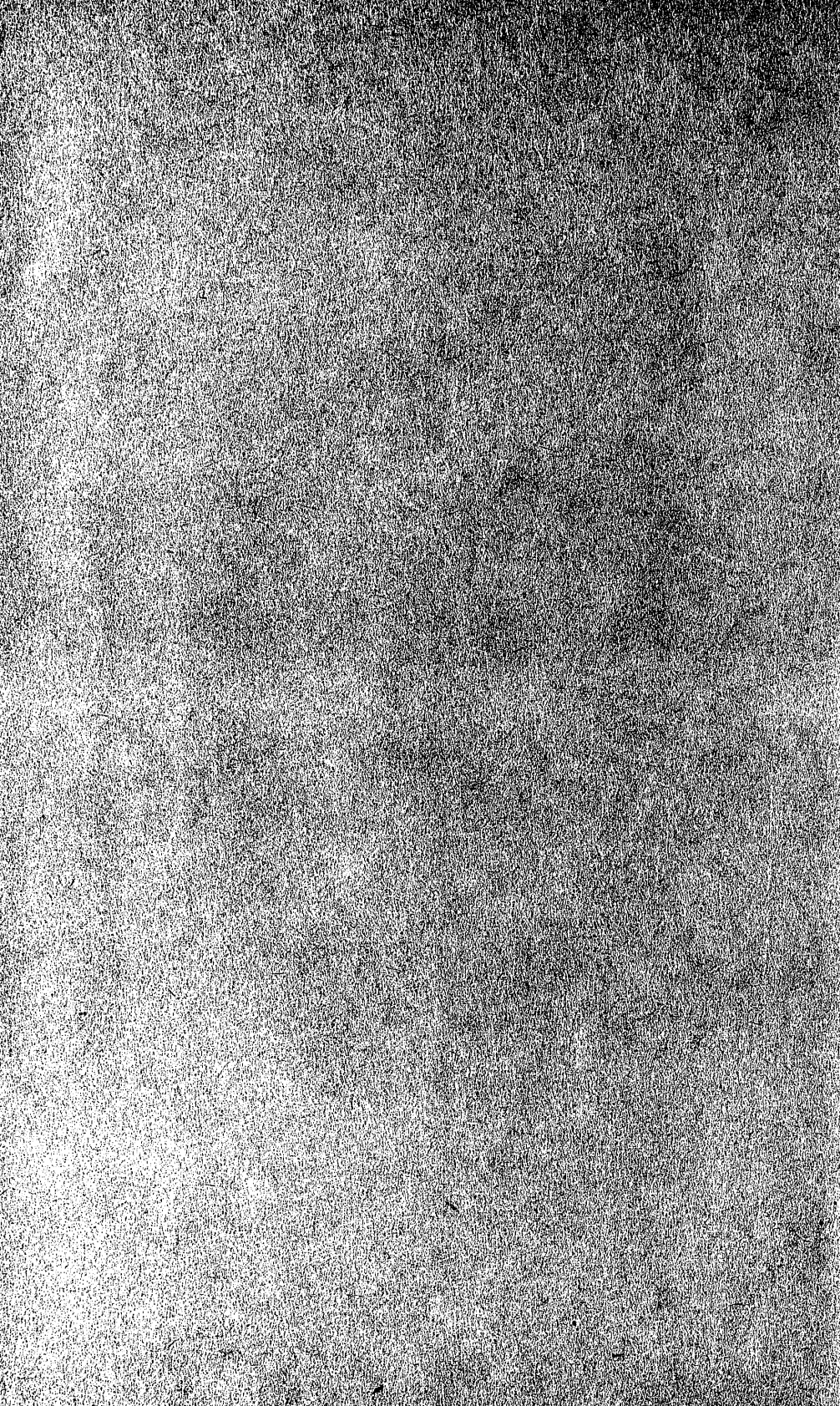
ne 2

RETURN TO
WAREHOUSE

DATE DUE			F.61
ICJ DEC 10 '80			
DEC 5			

RETURN TO
WAREHOUSE

Bibliothèque
de la Faculté de Philosophie et Lettres
de l'Université de Liège

Conformément au règlement de la « Bibliothèque de la Faculté de Philosophie et lettres », le présent ouvrage a été soumis à l'approbation d'une Commission composée de MM. J. Bidez, professeur à l'Université de Gand, J. Hubaux et A. Severyns, professeurs à l'Université de Liège. L'auteur remercie les commissaires de la peine qu'ils ont bien voulu prendre.

Bibliothèque de la Faculté de Philosophie et Lettres
de l'Université de Liège — Fascicule LXXXVII

ANECDOTA ATHENIENSIA ET ALIA

TOME II

TEXTES GRECS RELATIFS
A L'HISTOIRE DES SCIENCES

ÉDITÉS

PAR

A. DELATTE

MEMBRE DE L'ACADÉMIE ROYALE DE BELGIQUE
PROFESSEUR A L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE

1939

Faculté de Philosophie
et Lettres — Liège

Librairie E. Droz - Paris
25, rue de Tournon

PA3416
D34
v.2

VXORI
DILIGENTISSIMAE

D. D. D.
EDITOR

PRÉFACE

Il m'est enfin donné, après plus de deux lustres, de présenter au public la suite de mes Anecdota Atheniensia tome I (textes grecs relatifs à l'histoire des religions).

Le deuxième tome contient des textes grecs qui intéressent l'histoire des sciences : la physique (entendue au sens ancien du mot), l'astronomie, l'arithmétique, la botanique et la médecine. La plupart des opuscules édités ici datent de l'époque byzantine. Mais la science de cette époque ne fait que continuer la science antique : c'est pourquoi cette publication apportera aussi une contribution à la connaissance des doctrines, des instruments et du langage scientifiques de l'antiquité.

La première moisson de ces textes a été faite dans les bibliothèques d'Athènes, il y a vingt-cinq ans, en même temps que je recueillais les documents relatifs à l'histoire des religions. Mais, dans la suite, désireux de constituer un ensemble plus riche et d'établir les textes d'une façon plus solide, j'ai étendu mes recherches à d'autres bibliothèques d'une manière plus systématique que je ne l'avais fait pour l'élaboration du premier volume. Je n'ai cependant apporté qu'une légère modification au titre du tome I afin de ne pas déconcerter les lecteurs qui me demandent depuis longtemps de publier la suite des premiers Anecdota Atheniensia.

J'ai pu étudier les nombreux manuscrits dont j'ai eu besoin et en obtenir des photographies grâce à la bienveillance des autorités qui assurent la conservation et l'utilisation des principales collections de manuscrits. Je les remercie d'avoir pris de l'intérêt à mon travail. Je rends hommage particulièrement à l'obligeance des savants avec qui j'ai entretenu des rapports à l'occasion de mes recherches : Mgr Chrysanthè, archevêque d'Athènes, qui a facilité l'accès des bibliothèques du Mont Athos à mon fils Louis Delatte ; Mgr Pelzer, scriptor à la Bibliothèque apostolique Vaticane ; Mlle Ellen Jörgensen, conservateur des manuscrits de la Biblio-

thèque royale de Copenhague ; M. le Général Rosetti, conservateur des manuscrits de l'Académie Roumaine et membre de cette Académie ; M. L. Ferrari, directeur de la Marcienne ; M. John Johnson, printer to the University, à Oxford ; M. le Dr Sanz, de la Bibliothèque Nationale de Vienne.

J'adresse aussi l'expression de ma reconnaissance à plusieurs savants belges qui m'ont aidé dans l'étude de certaines questions : M. le Chanoine Cochez, le R. P. Henry, S. J., M. De Corte et particulièrement M. le Chanoine Rome, spécialiste de l'étude de l'astronomie ancienne.

Les frais des voyages que j'ai entrepris et des photographies qui m'ont été nécessaires ont été supportés en grande partie par le Fonds National de la recherche scientifique et par le Patrimoine de l'Université de Liège. Je suis surtout reconnaissant à M. Jean Willems, directeur du Fonds National, de l'intérêt qu'il n'a cessé de témoigner à mes recherches.

En l'absence de mon collègue et ami M. Severyns, rappelé sous les drapeaux, c'est Mlle J. Davreux, mon ancienne élève, qui m'a assisté dans la correction des épreuves. Elle s'est acquittée de cette tâche avec une science et un dévouement au-dessus de tout éloge.

Liège, le 16 octobre 1939.

SYMÉON SETH

Σύνοψις τῶν φυσικῶν

Conspectus rerum naturalium

Περὶ χρείας τῶν οὐρανίων σωμάτων

De utilitate corporum caelestium.

La biographie de Syméon Seth (ou fils de Seth ?) tient en quelques lignes (1). Les éléments nous en sont fournis essentiellement par les titres de ses ouvrages.

Il y est appelé *μάγιστρος*, c'est-à-dire qu'il a revêtu la haute dignité de *μάγιστρος τῶν βασιλικῶν ὀφφικίων* du palais impérial. On lui donne aussi le titre de *πρωτοβεστάρχης τῶν Ἀντιόχου*, premier Gardien de la garde-robe impériale du palais d'Antiochus (2). C'est de cette fonction ou d'une autre analogue qu'il tient probablement le surnom de *Βέστης* ou *Βέστος* (3). Enfin, il aurait encore rempli la charge de premier Secrétaire (4).

Il a vécu au XIe siècle. La *Σύνοψις τῶν φυσικῶν* mentionne (§ 49) une éclipse de soleil qui se produisit sous le règne d'Isaac Comnène (1057-1059) et que l'auteur put observer (5). L'un de

(1) Cf. L. ALLATIUS, *De Psellis* (Rome, 1634), p. 33 ; *De Symeonum scriptis* (Paris, 1664), p. 181 ; FABRICIUS — HARLESS, *Bibliotheca graeca*, t. XI, p. 320 ; J. C. MEANS, dans le *Dictionary of greek and roman biography and mythology*, III, p. 956.

(2) De là les surnoms erronés *Ἀντιοχεύς*, *Ἀντιοχηνός*, *Ἀντιοχείας*.

(3) Cf. DU CANGE, s. v. *Βέστης* ; MEANS, l. l.

(4) KRUMBACHER, *Gesch. des byz. Literatur*, 2e éd., p. 896.

(5) (Ὁ ἥλιος) ἐνταῦθα ὄλος ἐκλείψας πρὸς δυσμαίς, ἐν Αἰγύπτῳ οὐχ ὄλος ἐξέλιπεν ὡς ἐκεῖσε παραγεγὼνως ἠκριβωσάμην. Il s'agit probablement de l'éclipse du 25 février 1058 qui eut lieu à 16 h. 2 temps vrai de Constantinople, le soleil se couchant à 17 h. 36. Un savant collègue M. le Chanoine A. Rome, qui m'a signalé cette date, me fait observer que, d'après le canon des éclipses

ses ouvrages, le *Περὶ τροφῶν δυνάμεων* (1) est dédié à l'empereur Michel Ducas (1071-1078). Un autre, *Στεφανίτης καὶ Ἰχνηλάτης*, a été entrepris à la demande d'Alexis Comnène (1081-1118).

L'historien Cedrenus rapporte (2) que l'empereur Michel le Paphlagonien bannit de la Ville, en 1034, un Syméon *πρωτοβεστιάριος* qui manifestait publiquement l'indignation que lui causaient les parjures et les injustices du nouvel empereur. Syméon se retira au Mont Olympe où il prit l'habit monacal dans un monastère qu'il restaura. On a supposé avec assez de vraisemblance que ce personnage est le même que notre écrivain (3).

Il ne semble pas qu'il soit resté cloîtré dans son monastère. Entre 1057 et 1059, il fait un séjour en Égypte (*Σύνοψις*, § 49) et les dédicaces de ses œuvres indiquent qu'il reprit contact avec la cour et qu'il conserva la faveur des empereurs jusqu'à la fin de sa vie.

La *Σύνοψις* est restée inédite, du moins sous le nom de Syméon. En effet, les trois premiers livres ont l'aspect, dans certains manuscrits, d'un opuscule séparé, intitulé *ἐπιλύσεις σύντομοι φυσικῶν ζητημάτων* et attribué à Michel Psellus, contemporain de Syméon. Le texte en a été publié par Seebode en 1840 et en 1857 d'après une copie d'un manuscrit de Copenhague. Cette édition a été reprise par Migne dans la Patrologie grecque, t. 122. L'erreur d'attribution s'explique peut-être par le fait que, dans certains manuscrits, la *Σύνοψις* fait suite à un ouvrage de Psellus dédié à Michel Ducas, la *Διδασκαλία παντοδαπή*, dont certains chapitres traitent des mêmes sujets que la *Σύνοψις* (4). D'ailleurs, par l'effet d'une méprise toute pareille, Psellus est

de von Oppolzer et les tables de Neugebauer, cette éclipse ne fut pas totale à Constantinople, où elle avait en son milieu 9,8 doigts, mais bien dans les Cyclades et les parages de Smyrne. Si *ἐνταῦθα* signifie à Constantinople, Syméon, qui se trouvait en Égypte au moment de l'éclipse, a été, à son retour, mal informé par ceux qui l'avaient observée.

(1) Édition Gyraldus, Bâle 1538 ; Bogdanus, Paris 1658 ; Langkavel, Leipzig (Teubner), 1868. Cf. G. HELMREICH, *Handschriftliche Studien zu S. Seth* (concerne le *περὶ τροφῶν*), Programme, Ansbach, 1913.

(2) II, p. 511, éd. de Bonn.

(3) MEANS, *l. l.*

(4) Dans les manuscrits des *Ἐπιλύσεις* DKLYST, cet opuscule forme la suite de la *Διδασκαλία* : ce voisinage plaide en faveur de l'hypothèse que je présente.

indiqué comme l'auteur du *Περὶ τροφῶν δυνάμεων* dans certains manuscrits. Le *Περὶ χρείας τῶν οὐρανίων σωμάτων* n'a jamais été publié.

La *Σύνοψις* est divisée en cinq *λόγοι*. Le premier traite de la terre et de l'*οἰκουμένη* ; le deuxième des éléments compris entre la terre et le ciel ; le troisième du ciel et des astres ; le quatrième de la matière, de la forme, de la nature, de l'âme et de l'esprit ; le cinquième de la cause première et de la providence. La doxographie tient une place importante dans l'exposé. L'influence d'Aristote est prépondérante. Le *Περὶ χρείας* est un traité de téléologie astronomique : l'auteur révèle les causes finales des lois et des phénomènes célestes.

Mon édition du texte de ces deux traités est basée sur l'étude de tous les manuscrits que j'ai pu atteindre. En voici la description.

Marcianus 257, écrit au XIVe siècle : ff. 235-241 (*Σύνοψις*), M 241-246 (*Περὶ χρείας*). Le copiste a revu son texte et l'a corrigé en quelques rares endroits. La plupart des corrections sont l'œuvre de deux mains postérieures M² et M³, cette dernière intervenant plus rarement, mais d'une manière moins discrète. Ces correcteurs opèrent en exponctuant, en grattant les mots et les lettres, en surchargeant les lettres ou en inscrivant les corrections au-dessus des mots. En quelques endroits, des conjectures et des remarques sont indiquées dans les marges par M¹ ou M² ; une lacune est comblée par M². Certains titres sont répétés en marge par M³.

Sur M corrigé par M² et M³ paraissent avoir été copiés les manuscrits C et E.

Ambrosianus C 263 inf., écrit au XVIe siècle, ff. 313-327. C Le copiste n'a copié que le prologue de la *Σύνοψις* (§§ 1-2) ; il a passé ensuite, sur la même page, au texte du *Περὶ χρείας*, qu'il a copié en entier. La plupart des corrections de M ont été accueillies par C, qu'il s'agisse d'additions faites dans les interlignes et les marges, de surcharges ou de conjectures indiquées au-dessus des mots. Quand la correction a rendu le mot illisible, C laisse un blanc.

Pendant le copiste n'a pas tenu compte de certaines corrections, soit qu'elles aient échappé à son attention, soit qu'il les ait dédaignées : 19 τὸν φωτισμόν MC τοῖς φωτισμοῖς M¹ ; 20 ὠνόμασε MC ὠνομάσθη M² ; 42 ὑπερεξεχύθην MC — ν barré M² ; 63 ἐπελθών MC — ὄν M².

E Scorialensis I Y 9, copié au XVIe siècle : ff. 1-15^v (*Σύνοψις*), 15^v-27 (*Περί χρείας*). Le copiste a accueilli la plupart des corrections de son modèle M. Quand le texte lui paraît trop difficile à lire, soit à cause de la négligence de la première main, soit à cause de l'incertitude des corrections, le copiste laisse un blanc. Parfois, il interprète mal la forme très particulière de certaines lettres ou certaines corrections. En plusieurs endroits, E ne reproduit pas les corrections de M : c'est que, peut-être, un certain nombre d'entre elles sont postérieures à la copie exécutée par le scribe de E.

Les manuscrits C et E nous paraissent donc être sans valeur pour la reconstitution de l'archétype.

A Atheniensis, Bibliothèque Nationale 1115, écrit au XVe siècle. Il ne contient que le texte des quatre premiers livres de la *Σύνοψις* (pp. 224-272). Le copiste s'est relu et a corrigé çà et là l'une ou l'autre faute, soit en surchargeant les mots, soit en inscrivant la correction entre les lignes.

P Parisinus 2372, copié au XVe siècle. Ce manuscrit contient les mêmes œuvres que A et il a été copié sur le même modèle, peut-être par la même main. De Syméon Seth, il n'a, non plus, que les quatre premiers livres de la *Σύνοψις* (ff. 88^v-109^v). Le copiste a parfois indiqué en marge l'une ou l'autre conjecture ou correction. En quelques endroits, un correcteur P² a amélioré le texte et indiqué des titres supplémentaires. Un lecteur P³ a ajouté en marge des remarques ou des titres.

MAP sont apparentés par quelques fautes communes et par une longue omission (*Σύν.* §§ 29-30).

Les sept manuscrits suivants sont intimement apparentés. Ils contiennent les deux opuscules.

O Matritensis, Bibliothèque Nationale 4616, écrit au XVe siècle par Jean Lascaris ; ff. 96^v-105 (*Σύνοψις*), 105^v-119^v (*Περί χρείας*). Le copiste s'est relu et a réparé çà et là l'une ou l'autre erreur ou omission. Un correcteur O² a complété ce travail de revision et a amélioré maints passages, particulièrement dans le *Περί χρείας*.

B Atheniensis, Bibliothèque Nationale 1118, écrit au XVIIIe siècle ; ff. 271-291 (*Σύνοψις*), 291-310 (*Περί χρείας*). Le copiste a ajouté tantôt dans le texte, entre parenthèses, tantôt dans les interlignes, tantôt encore dans les marges, des variantes, dont

quelques-unes sont introduites par γρ(άφεται), et des conjectures, généralement amorcées par ἴσως. Un correcteur B² a complété ce travail en suivant la même méthode.

Viennent ensuite quatre manuscrits de Bucarest, qui proviennent du Collège de Saint-Savas (I) et qui sont conservés à l'Académie roumaine.

N° 493 (Litzica, n° 624), du XVIIe siècle, pp. 475-530. On y R trouve, dans le texte, dans les marges et entre les lignes, la plupart des conjectures et des variantes de B ; il en a introduit quelques-unes dans son texte et il en a ajouté quelques autres faites selon la même méthode.

N° 205 (L. 614), du XVIIe siècle, pp. 158-193^v. Il contient J les mêmes conjectures et variantes que B, présentées de la même manière.

N° 557 (L. 734), du XVIIIe siècle, pp. 1-90. Dans ce manus- U crit, les variantes et conjectures dont il a été question à propos de B et R ont été généralement substituées aux mots auxquels elles se rapportaient. Le texte est, d'ailleurs, gâté par de nouvelles fautes très nombreuses et il présente des traces de remaniement (p. ex. *Περὶ χρείας*, 2 : *διεῖλον λόγον*] *δηλον ποιῶμαι λόγον*). Le titre *Σύνοψις τῶν φυσικῶν* a été complété par les mots *καὶ περὶ τῶν οὐρανίων*.

N° 399 (L. 757), du XIXe siècle, pp. 1-50. Le texte est aussi Δ déparé par de nouvelles fautes, moins nombreuses toutefois que dans le manuscrit précédent. Le titre du premier ouvrage a été modifié : il s'intitule *φυσιολογία μερικῆ*.

J'ai collationné complètement le texte du premier de ces manuscrits, qui est le plus intéressant. J'ai jugé de la valeur des autres d'après des échantillons.

Tous ces manuscrits offrent deux particularités communes dans la tradition de la *Σύνοψις*. D'abord, il leur arrive de passer certaines parties du texte, parfois très étendues, non par suite d'une erreur ou d'une négligence, mais à dessein : en effet, les

(1) Le nombre et la ressemblance de ces copies tardives indiquent sans doute qu'elles proviennent d'un même centre. M. C. Gianelli a émis récemment l'hypothèse ingénieuse et très vraisemblable que l'ouvrage de Syméon Seth a servi de manuel pour l'enseignement de la « physique » dans les monastères et collèges jusqu'au XIXe siècle : *Di alcune versioni e rielaborazioni serbe delle « Solutiones breves quaestionum naturalium » attribuite a Michele Psello = Studi bizantini e neoellenici*, V, pp. 453, n. 1 et 467 app.

textes omis sont parfois résumés en quelques mots. Ensuite ils présentent deux rédactions du IIIe livre. L'une est attribuée à Pythagore. BR la présentent à la suite du deuxième livre sous le titre : *λόγος τρίτος, κατά τινος ψευδεῖς πυθαγόρου · κεφ(άλαια) ιζ'.* Dans O, au contraire, elle est séparée du texte de Syméon ; elle figure aux ff. 66-74^v et elle a d'ailleurs été écrite par une autre main : *πυθαγόρου φιλοσόφου λόγος τρίτος κεφάλ(αια) ιζ'.*

O B et R donnent d'abord les titres des 17 chapitres : 1 *περὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ περὶ κόσμου* (correspond au ch. 1 de Syméon, III) ; 2 *περὶ σχήματος οὐρανοῦ* (— *νίου* BR) (= 2 S) ; 3 *εἰ ἔμφυχος ὁ κόσμος καὶ προνοία διοικούμενος* (= 3 S) ; 4 *εἰ ἄφθαρτος ὁ κόσμος* (= 4 S) ; 5 *εἰ τρέφεται ὁ οὐρανός* (= 5 S) ; 6 *περὶ τάξεως κόσμου* (= 6 S) ; 7 *περὶ τῶν ἐν οὐρανῷ νοουμένων κύκλων* (= 11 S) ; 8 *τίς ἢ τῶν ἀστέρων οὐσία* (= 12 S) ; 9 *περὶ σχήματος ἀστέρων* (= 13 S) ; 10 *περὶ τῆς τῶν ἀστέρων φορᾶς* (= 14 S) ; 11 *περὶ τοῦ πόθεν φωτίζονται οἱ ἀστέρες* (= 15 S) ; 12 *πῶς γίνονται οἱ τέσσαρες καιροὶ* (= 16 S) ; 13 *περὶ μεγέθους καὶ σχήματος ἡλίου* (= 17 S) ; 14 *περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἐκλείψεως* (= 18 S) ; 15 *περὶ οὐσίας καὶ φωτισμοῦ σελήνης καὶ σχήματος* (= 19 S) ; 16 *περὶ ἐκλείψεως σελήνης* (= 20 S) ; 17 *περὶ νοῦ* (= dernier chapitre du livre IV S). Les chapitres 7-10 du IIIe livre de Syméon (§§ 33-37) ne figurent donc pas dans cette nouvelle rédaction, mais un chapitre du IVe livre a été ajouté à ceux qui sont tirés du troisième.

Dans O, Jean Lascaris a noté dans la marge supérieure du f. 66 : *ψευδεπίγραφον · συμεῶν γὰρ τοῦ σήθ ἐστιν οὐ τὸ προοίμιον · ὁ μὲν πλούταρχος, ὦ μέγιστε καὶ θεϊότατε βασιλεῦ. ὅπερ προῖων εὐρήσεις καὶ ἀναγνοὺς τὰ δύο βιβλία ἐπάνω εἰς τόδε τρίτον ὄν, ἔπειτα εἰς τὸ ἐκεῖ δ' τὸ περὶ ὕλης καὶ εἴδους καὶ φύσεως.* Le même copiste a encore ajouté deux remarques au ch. 6 (§ 32) à propos d'une omission du texte : *ἢ θ' σφαῖρα ἀρπακτικῶς κινεῖ τὰς ἄλλας καίπερ τὴν ἐναντίαν ἰούσας* et *ἄλλοι δὲ ὑπὲρ τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν τιθενται τὴν ἐνάτην τὸ α' κινοῦν* (deux mots grattés) *ὁ κινεῖται ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δύσιν· αἱ γὰρ ἄλλαι ὀκτώ τὸ ἐναντίον κινοῦνται.*

Les copistes de OBR ne donnent qu'une version écourtée de la recension du IIIe livre attribué à Syméon et ils renvoient le lecteur, pour le reste, à la rédaction attribuée à Pythagore. Après le titre, ils se bornent à donner huit lignes du texte et ajoutent : *τὰ δὲ λοιπὰ προεγράφησαν.* Puis, ils passent les ch. 3-6 de la recension des autres manuscrits et reprennent au ch. 7

περὶ τῆς τοῦ κόσμου ἐγκλίσεως ; ils ajoutent quelques mots du ch. 8 et continuent par le texte du ch. 10. Ils terminent par ces mots : μετὰ ταῦτα ἔπεται τὸ περὶ τῶν ἐν οὐρανῷ (οὐρανῶν O) νοουμένων κύκλων. Suivent les titres des neuf derniers chapitres du IIIe livre, accompagnés de cette remarque : ἅ πάντα προέγραπται ἐν τῷ καλουμένῳ τρίτῳ λόγῳ τοῦ πυθαγόρου καὶ εὐρῶν ἀνάγνωθι· ἐκεῖνα γὰρ τῶν σῆθ εἰσί.

La tradition de la recension attribuée à Pythagore est différente de celle qui appartient à Syméon : elle se rapproche de la tradition du groupe HFVQ. Nous la représentons dans l'apparat critique par les mêmes sigles *OBR* en italiques. O
B
R

Certains indices interdisent de penser que B et R ont été copiés sur O ; ils présentent, en effet, en plusieurs endroits, une bonne leçon là où O est corrompu : Σύνοψις : 28 τοῦ om. O ; 41 τέτακται O ; 42 ἠνάγκασαν O ; 51 μετεϊρηκόσων O.

B et R ont entre eux une affinité plus marquée qu'avec O : cela apparaît surtout dans le *Περὶ χρείας* où O s'accorde assez souvent avec M contre BR.

B et R sont particulièrement précieux pour l'édition du *Περὶ χρείας* où les manuscrits sont peu nombreux. En maints endroits, p. ex., 7 προσεκβαλῶν, 33 ἐκκέντρων, 40 εὐρυνομένην, 48 ὑπερβολήν, 68 ἐνθους, 74 ἔδει, ils ont seuls conservé la bonne leçon, appuyés en 33 par une variante de M¹, en 68 par une variante de O¹. En 56 B seul a βραδυτέραν (avec R¹), en 58 R seul a ἄν, en 61 εὐρήσοις (avec M¹). Ils présentent souvent aussi des conjectures, dont certaines sont excellentes.

A la tradition de OBR est intimement apparenté un manuscrit X du Mont Athos 787 (monastère de Xénophon 85), du XVIIIe siècle, dont j'ai pu étudier les douze premiers paragraphes de la *Σύνοψις* (ff. 168-169^v) et les dix derniers du *Περὶ χρείας* (ff. 200^v-202). Ce manuscrit présente les fautes communes de OBR, leurs remaniements, leurs petites et grandes omissions, mais non leurs conjectures et variantes. Là où BR diffèrent de O, X s'accorde tantôt avec BR, tantôt avec O, ce qui paraît indiquer qu'il n'a été copié sur aucun de ces manuscrits. Le manuscrit est, au surplus, déparé par des fautes nouvelles. Il m'a paru inutile, par conséquent, de le collationner entièrement et d'indiquer ses variantes dans l'apparat critique.

Manuscrit du Mont Athos 4310 (Iviron 190), copié au XIIIe I

siècle. C'est le plus ancien manuscrit, mais non le meilleur. Il contient la *Σύνοψις*, mais il est déparé par deux lacunes, d'un feuillet chacune, qui ont fait disparaître les six premiers paragraphes et les paragraphes 35-41. Un lecteur, I³, a remarqué ces lacunes et a écrit en tête du f. 34 : *λείπει ἐνταῦθα τὰ προηγούμενα*, et dans la marge inférieure du f. 36^v : *λείπει ἐνταῦθα*. La même main a inscrit dans les marges des ff. 21 et 22 des remarques que les ciseaux du relieur ont mutilées. Le texte du Ve livre est annoncé au bas du f. 43 par ces mots qui suivent le titre et qui sont tracés par la première main : *ἐγρά(φη) ὀπισθεν*. Mais, au verso de ce folio, commence, sans titre, un autre texte qui concerne la fête de l'Épiphanie : *ὀπισθεν* renvoie donc à un folio antérieur. En effet, aux ff. 21-22, on trouve, isolé, le texte du Ve livre précédé de cette déclaration, écrite par la première main : *προσεκτέον ἐνταῦθα μὴ ποτε παρὰ τὸ ἐνδεχόμενον λέγηται. ἐν γὰρ τοῖς ῥηθείσιω εἴτι καὶ ὅσα παρεφθέρξατο οὐδὲν ἴσως ταῦτα ἡγητέον ὡς περὶ κτισμάτων ὄντων τῶν αὐτῶν (1. αὐτοῦ) λόγων · ἐνταῦθα δὲ εἰ κατὰ πάντα ἔπεται τοῖς ὀρθοῖς δόγμασι τῶν ἀγίων πατέρων ἐξεταστέον καὶ μηδὲν ὀτιονοῦν (sic) ἀπεναντίας ἐκείνοις λέγει · τίς γὰρ ἦν οὗτος ὁ Σῆθ οὐκ οἶδα · ἐνταῦθα (καὶ ταῦτα ?) λέγων τὸν ὄλον πέμπτον λόγον δηλώ (1)*. L'orthodoxie de Syméon est donc à surveiller.

Le copiste s'est corrigé lui-même en d'assez nombreux endroits, le plus souvent en inscrivant la correction, la variante ou le complément au-dessus du mot qui est en cause. Mais parfois il opère en surchargeant les mots ou en indiquant la correction dans les marges. En deux endroits (§§ 46 et 72), on trouve en marge une variante introduite par *γρ(άφεται)*. Le copiste a retouché une fois le texte (§ 82) pour donner un sens à un texte corrompu. Une seconde main s'est bornée à ajouter des titres dans les marges.

Assez apparentés à I sont les manuscrits HFGVQWZ.

- H Palatinus 356, conservé à Heidelberg. Il ne contient que la *Σύνοψις* : ff. 186-196. Le manuscrit a été écrit au XIVe siècle, mais la partie du texte qui suivait le f. 194 (§ 85) s'étant

(1) Le texte du Ve livre est suivi (ff. 22-34) de *ἕτερα κεφάλαια φυσικῶν ἀπορημάτων πρὸς τὸν βασιλέα τῶν μονομάχων* (sic), de Psellus, et de divers textes astrologiques.

abîmée ou le folio s'étant perdu, cette lacune a été réparée au XVIe siècle (= *H*) soit d'après *H* lui-même, devenu peu lisible, soit plutôt d'après un modèle assez apparenté à la tradition particulière de *H*.

Dans les corrections, je crois pouvoir distinguer trois mains : la première main a retouché le texte en un certain nombre d'endroits et ajouté quelques mots omis. *H*² (grosse écriture, encre pâle) a corrigé après grattage ou par surcharge. *H*³ paraît avoir seulement comblé une lacune. Le modèle de *H* devait être en assez mauvais état car, dans la dernière page, le copiste a laissé en blanc plusieurs passages.

Florentinus 58,4, copié au XVe siècle. Ce manuscrit contient *F* la *Σύνοψις* (ff. 98-105^v et 114-124^v). Il a été revu par un correcteur *F*² qui a amendé quelques mots, comblé en marge des lacunes, parfois en improvisant les compléments. Une autre main *F*³ a ajouté des scholies et des notes doxographiques nombreuses en grec et en latin, relatives surtout à la philosophie platonicienne.

H et *F* sont intimement apparentés par des fautes et des lacunes communes. On pourrait donc penser que *F* a été copié sur *H* ; mais cette explication doit être écartée. Tout d'abord *H* est déparé au § 11 par une lacune qui n'est pas dans *F* ; à vrai dire, la lacune a été comblée en marge par *H*³, mais *H*³ présente deux variantes au texte commun à *F* et aux autres manuscrits. En d'autres endroits, *F* présente la bonne leçon, tandis que *H* est fautif : 13 *δεύτερος* om. *H* 20 *παχυμερεστάτην* *H* 30 *ἀγένητον* *H* 32 *ἀέρος* *H* 49 *ὄτι* *H* *τήν* *H* 70 *μερίσθαι* *H*. *F* a été copié en tout cas sur un manuscrit très apparenté à *H*.

Dans les dix derniers paragraphes, partie du texte pour laquelle on ne dispose plus de *H*, mais de *H*, on observe que les rapports des deux manuscrits sont un peu moins étroits. *F* est en général moins corrompu que *H*, mais il a, à la dernière page, les mêmes blancs que lui. J'ai collationné entièrement les deux manuscrits, mais dans l'apparat critique, je n'ai mentionné les leçons de *F* que pour les onze derniers paragraphes. Ailleurs, elles n'offrent pas d'intérêt, ce manuscrit n'étant que l'ombre de *H*.

Angelicus 30, daté de 1393/4 : il contient la *Σύνοψις* aux ff. *G* 347-353, mais il est déparé par deux grandes lacunes dues à la

perte de feuillets. L'une, après le f. 347, s'étend du § 4 (après *ἐκ τούτου ὅτε γάρ*) au § 48 (avant *Συ] ἦγη ὑπὸ τὸν θερινόν*) ; l'autre, après le f. 349, va du § 60 (après *ἀλλὰ τῇ μὲν*) au § 81 (avant *λο] γικὴν ψυχῆν*). Le texte est entièrement pareil à celui de H. Il n'y a donc aucun intérêt à mentionner les variantes dans l'apparat critique, sauf à partir de l'endroit où nous n'avons plus la première main de H (§ 85) : là, en effet, les variantes de G nous permettent de reconstituer le modèle de GH.

V Vaticanus 1748, du XVe siècle, contient la *Σύνοψις* (ff. 1-42). Le copiste s'est corrigé lui-même en quelques endroits et il a ajouté un *γρ(άφεται)* au § 3. Le texte n'a été que très rarement retouché par une seconde main.

Q Parisinus, B.N. suppl. 496, écrit au XVIIe siècle. Il contient la *Σύνοψις* (ff. 11-24). En quelques endroits, le copiste a inscrit en marge des variantes, parfois introduites par *ἴσως*, et l'une ou l'autre remarque critique (*ἰ λείπει τι ἴσως*). Un correcteur Q² a ajouté aussi en marge un petit nombre de variantes et de corrections et a amendé le texte en surchargeant les mots.

V et Q sont très intimement apparentés. Q n'a pas été copié sur V, car il a conservé la bonne leçon en certains endroits où V est corrompu. Leur modèle portait des variantes, ainsi qu'il ressort de la comparaison de certaines leçons, p. ex. 54 *μῆκος* V *σχῆμα* Q (la tradition est partagée en deux groupes) et 75 *προσεμβάλλειν* V *ἐπεμβάλλειν* Q. Là où les deux manuscrits sont en désaccord, Q offre généralement une leçon moins bonne que V. Le modèle de VQ appartenait à la branche de HFG, mais il représentait une nouvelle étape dans l'altération de la tradition.

W Berolinensis 154 (Phillippicus 1558), écrit au XVIe siècle. Il ne contient que les trois premiers livres (ff. 1-13), et encore le troisième est-il inachevé ; la fin a été remplacée par des chapitres tirés de la *Διδασκαλία παντοδαπή* de Psellus. W est fort apparenté à HFGVQ. Cependant, il n'a pas toutes leurs erreurs ; il n'a donc pas été copié sur H ou G (avant sa mutilation), ni non plus sur le modèle de VQ. Sa tradition est très mauvaise : à côté des principales fautes de H, on y relève de nouvelles erreurs et

de nouvelles lacunes. Il n'apporte aucun élément utile pour la constitution de l'apparat critique.

Monacensis 105, écrit au XVIe siècle. Il contient, aux ff. **Z** 256-271^v, de très longs extraits de la *Σύνοψις* sous le titre : *Συμείων μαγίστρου καὶ φιλοσόφου σῆθ τοῦ ἀντιοχείως φιλοσοφικὰ καὶ ἰατρικά*. Ce sont : 1. §§ 77-92 *περὶ ὀσφρήσεως* — *μιμούμενα τὴν γόνιμον* (ff. 256-259^v) ; 2. (texte rattaché au précédent sans solution de continuité) §§ 37 fin-65 *ἀποδείξεις* — *φιλόπονος ἰωάννης φησὶν* (ff. 259^v-266^v). 3. (sans intervalle) §§ 5-32 *ἐν πελάγει* — *εἰς δύοσιν* (ff. 266^v-271^v). Vu la coupure singulière de ces extraits et la façon dont ils sont rattachés les uns aux autres, il y a lieu de croire que le copiste a eu sous les yeux un modèle dont certains feuillets étaient perdus, tandis que d'autres avaient été déplacés. Le copiste a corrigé lui-même certaines fautes et a réparé quelques omissions. Une seconde main a complété ce travail de revision.

Z est fort apparenté à HFGVQ. Il est tantôt d'accord avec HG, tantôt avec VQ, mais il n'a pas toutes les fautes de ces manuscrits et il en a beaucoup de nouvelles, dues parfois à l'interpolation (p. ex. aux §§ 77 et ss.).

Ideler a publié, dans ses *Physici et medici graeci minores*, t. II, pp. 283-285, sous le même titre que le texte du Monacensis, deux chapitres de la *Σύνοψις*, à savoir *περὶ ὀσφρήσεως* (§§ 77-78) et *περὶ γεύσεως καὶ ἀφῆς* (§§ 79-81) qui sont précisément les deux premiers chapitres des extraits du Monacensis. Le tome III des *Physici*, où Ideler comptait indiquer l'origine des textes qu'il publiait, n'ayant jamais paru, on est réduit à des conjectures touchant l'identité du manuscrit d'où proviennent ces *Excerpta*. Ce manuscrit était, en tout cas, très apparenté au Monacensis. Il était, comme lui, sans valeur.

DKLYNST

Comme nous l'avons dit plus haut, on trouve dans certains manuscrits les trois premiers livres de la *Σύνοψις* réunis sous le titre *Ἐπιλύσεις σύντομοι φυσικῶν ζητημάτων* et attribués à Psellus. Tous ces manuscrits proviennent d'un même modèle qui était assez apparenté à I.

Manuscrit du Mont Athos 3856 (monastère de Dionysios 322). **D**

- écrit au XIVe siècle. Le texte est aux ff. 75-94. L'écriture a subi çà et là quelques retouches d'une seconde main qui a surtout amélioré l'orthographe (1).
- K Manuscrit de Copenhague 1985, copié au XIVe siècle ; ff. 212^v-228^v. Le copiste a revu son travail et amendé quelques mots. Une seconde main a ajouté un mot oublié. C'est une copie de ce manuscrit que Seebode a utilisée pour son édition des trois livres.
- L Manuscrit d'Oxford, Roe 18, du XIVe siècle, ff. 295-303. Le copiste et un lecteur ont corrigé le texte en quelques endroits. Le texte suit celui de la *Διδασκαλία παντοδαπή* de Psellus et le copiste a ajouté à la fin des *Ἐπιλύσεις* deux chapitres empruntés à la *Διδασκαλία* (les §§ 89 et 98) en terminant les deux textes par les mots *τέλος τῶν τοῦ Ψελλοῦ κεφαλαίων*. L est le meilleur manuscrit de la série où l'ouvrage de Syméon est attribué à Psellus.
- Y Manuscrit du Mont Athos 103 (monastère de Ste-Anne 22), écrit au XVIe siècle. Le texte est aux ff. 539-566^v. On note quelques retouches de première et de seconde main. Le texte concorde presque absolument avec celui de L, sauf là où le copiste a commis de nouvelles fautes. Après l'avoir collationné, j'ai jugé inutile de le mentionner dans l'apparat critique.
- N Monacensis 384, copié au XIVe siècle ; ff. 54-57^v. J'y trouve des traces, rares d'ailleurs, de deux mains de correcteurs.
- S Scorialensis III Y 16, copié au XVIe siècle ; ff. 360-370^v. Le copiste a omis les §§ 27, 29, 31, 34. Le texte présente des traces de corrections de deux mains.
- T Scorialensis I Y 9, copié au XVe siècle ; ff. 172-181. Dans ce même manuscrit, figure en un autre endroit le texte entier de la

(1) Un autre manuscrit du couvent de Dionysios (Athos 3728, Dion. 194, XIVe s.) est signalé par LAMBROS (*Catalogue of the greek Mss on Mount Athos*, I, p. 360) comme contenant un opuscule qui pourrait être notre ouvrage sous le titre : *τοῦ μακαρίου υπερτίμου καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων κυροῦ μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ πρὸς τὸν αἰδιδιμον βασιλέα κῦριν μιχαὴλ τὸν δοῦκαν*. Cela pourrait être le titre, naturellement, de la *Διδασκαλία παντοδαπή*. Quoi qu'il en soit, cet opuscule a maintenant disparu, comme a pu le constater Louis Delatte au cours de ses recherches à l'Athos.

Σύνοψις et du *Περὶ χρείας*, que nous avons désigné plus haut par le sigle E.

S et T ne sont copiés sur aucun manuscrit de ce groupe ; en quelques endroits, ils ont, en effet, la bonne leçon des manuscrits ordinaires, tandis que les autres ont une faute ou une omission. D'autre part, tous deux, T surtout, présentent un grand nombre de fautes nouvelles et ils n'offrent qu'un intérêt très médiocre pour l'établissement du texte. J'ai jugé bon de les écarter de l'apparat critique, qu'ils ne feraient qu'alourdir, sauf quand l'une ou l'autre leçon de S, provenant d'une conjecture ou d'une variante étrangère à cette classe, m'a paru intéressante. Aucune des leçons particulières à T ne mérite d'être signalée.

TRADITION INDIRECTE.

Le texte de trois passages du IIIe livre de la *Σύνοψις* est conservé dans les Scholies au *De coelo* d'Aristote, p. 467 b 9 (§§ 36-37) sous le titre *ἀπορία Φιλοπόνου* (1), p. 467 b 16 (§ 39) et p. 467 b 25 (§§ 62-63-64). Nous signalons les variantes, sous le sigle Σ, d'après le texte des scholies de l'édition Bekker.

Sous le nom de Nicéphore Blemmyde, érudit du XIIIe siècle, Γ certains manuscrits géographiques présentent, à la suite de la *Γεωγραφία συνοπτική* de cet auteur, une *ἐτέρα ἱστορία περὶ τῆς γῆς ἐν συνόψει τοῦ αὐτοῦ Νικηφόρου φιλοσόφου τοῦ Βλεμμίδου πρὸς τινα βασιλέα ὀρθόδοξον*. C'est une compilation de passages du premier livre de la *Σύνοψις* (2) dont la rédaction a été remaniée par un ignorant. De ce fait, le texte offre peu de ressources pour notre appareil critique. Nous n'avons relevé, sous le sigle Γ, que quelques variantes intéressantes d'après l'édition de C. Müller dans les *Geographi graeci minores*, t. II, pp. 469 ss. Le fond de cette *ἱστορία* est constitué par les passages suivants de Syméon, tantôt raccourcis, tantôt délayés et agrémentés de quelques ajoutés : 1 ἡ γῆ τὴν μέσην ... texte nouveau ; 2 ὑπάρχει

(1) Cf. SIMPLICIUS, *Comm. in Arist. de Caelo*, éd. Heiberg. préface, p. IX.

(2) Ce fait a déjà été signalé par C. GIANELLI, *Di alcune versioni e rielaborazioni serbe delle « Solutiones breves quaestionum naturalium » attribuite a Michele Psello*, dans les *Studi bizantini e neoellenici*, V, p. 450, n. 2.

δὲ σφαιροειδές... §§ 3-5; 3 περὶ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς... §§ 7-8;
 4 τὰ κλίματα : §§ 10-12. L'auteur a d'ailleurs mal interprété
 deux passages du texte de Syméon (§ 7 et § 12,) qui se rappor-
 tent à la mensuration de la terre et aux rapports de grandeur
 de la longitude et de la latitude.

Au début du XVIIIe siècle, la *Σύνοψις* fut traduite en grec moderne par un professeur de l'École du monastère de Saint-Savas à Bucarest, Marc Porphyropoulos. Le manuscrit autographe est conservé à la Bibliothèque du Métouchion du Saint-Sépulcre à Constantinople (n° 315) (1) ; une copie se trouve au Mont Athos, n° 5757 (Pauteleemon 250), du XVIIIe siècle.

D'autre part, un certain nombre des chapitres des trois premiers livres ont été traduits plus ou moins littéralement en serbe au XVe siècle et incorporés à une compilation dont les sources ont été récemment étudiées par C. Gianelli.

(1) C. GIANELLI, *op. cit.*, pp. 452 et 467 app.

SIGLES DES PRINCIPAUX MANUSCRITS.

- M Marcianus 257, XIVe s.
A Atheniensis 1115, XVe s.
P Parisinus 2372, XVe s.

O Matritensis 4616, XVe s.
B Atheniensis 1118, XVIIe s.
R Bucarestinus 493, XVIIe s.

I Athous 4310 (Iviron 190), XIIIe s.
G Angelicus 30, XIVe s.
H Palatinus 356 (Heidelberg), XIVe s.
F Florentinus 58, 4, XVe s.
V Vaticanus 1748, XVe s.
Q Parisinus suppl. 496, XVIIe s.

D Athous 3856 (Dionysios 322), XIVe s.
K Hauniensis 1985, XIVe s.
L Oxoniensis Roe 18, XIVe s.
N Monacensis 384, XIVe s.

Σ Scholies à Aristote, *De caelo*, p. 467 b 9 à 25.

D'autres manuscrits sont rarement cités ; on en trouvera la description dans les pages qui précèdent.

ΣΥΜΕΩΝ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ ΤΟΥ ΣΗΘ

ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ

CONSPECTUS RERUM NATURALIUM

Ὁ μὲν Πλούταρχος, ὃ μέγιστε καὶ θειότατε βασιλεῦ, (1)
 διαφόρους δόξας ἀπαριθμούμενος καὶ τὴν ἀληθῆ μὴ
 ἀποδεινῶν καὶ πιστούμενος συγχέει μᾶλλον τὸν λογισμὸν 5
 καὶ ἀπορεῖν παρασκευάζει ἢ εἰς ἐπίστασιν ἄγει· τὸν δὲ
 μέλλοντα ἐπὶ τὴν γνῶσιν ἰέναι τῶν ὄντων δεῖ μετὰ ἀποδεί-
 ξεως ἕκαστον διαγνῶναι ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἀρχόμενον
 καὶ ὁδῶ προιόντα ἐπ' αὐτὴν ἀνιέναι τὴν τῶν ὄλων ἀρχήν.
 καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι ἐτέραν ἐτραπόμην 10
 τούτῳ ὁδόν. καὶ πρότερον μὲν ἐκ τῶν ἐσχάτων ἀρχόμενος

MAP OBR HVQ DKLN

1 Σήθ] σήθη B. 1/2 Titulus : σύνοψις καὶ ἀπάνθισμα φυσι-
 κῶν τε καὶ φιλοσόφων δογμάτων τοῦ σοφωτάτου κυροῦ συμεῶν
 βέστου τοῦ σήθ H τοῦ σοφωτάτου κυρίου συμεῶν βέστου τοῦ
 σήθ σύνοψις καὶ ἀπάνθισμα φυσικῶν τῶν καὶ φιλοσόφων δογμά-
 των VQ τοῦ πανσόφου (αὐτοῦ K αὐτοῦ πανσόφου D) ψελλοῦ πρὸς
 τὸν βασιλέα κύριον μιχαήλ τὸν δούκαν (δοῦκαν K) ἐπιλύσεις
 σύντομοι φυσικῶν ζητημάτων DKN τοῦ αὐτοῦ ἐπιλύσεις ἕτεραι
 σύντομοι φυσικῶν ζητημάτων L. 3 Post μὲν add. σοφός HVQ.
 5 συγχέσει A συγχεσι P. 6 Post ἢ add. καὶ VQ. 7 τῶν
 ὄντων ἰέναι transp. BH. 8 ἀπό] ἐκ MAPOBR. 9 ἐπ'
 αὐτὴν — ἀρχήν] ἐπὶ τὴν τῶν ὄλων ἀνιέναι ἀρχήν S. διέναι
 MAPOBR. ὄλων] ὄντων B (corr. B^{25v}). 10/11 καὶ διὰ
 — ὁδόν om. VQ (Q addit in mg. λείπει τι ἴσως). 10 συγ-
 γράμματι om. H. ἐτραπομένων P. 11 τούτων ὁδῶν H.

3 De plac. philosophorum.

- ἀποδείξω περὶ τῆς γῆς ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ ὅτι τυγχάνει
σφαιροειδῆς καὶ ὅτι ἐν μέσῳ κείται τοῦ παντός· καὶ ὅσων
σταδίων ἐστὶν ἡ περίμετρος αὐτῆς καὶ ὅσον καὶ οἶον μέρος
αὐτῆς οἰκοῦμεν οἱ ἄνθρωποι καὶ πῶς τὰ ἑπτὰ κλίματα
5 διαμεμέρισται καὶ μέχρι τίνος ἐν τῇ ἀνατολῇ οἰκοῦσιν οἱ
ἄνθρωποι καὶ τί μὲν τὸ πέρασ τῆς ἐν τῇ δύσει οἰκῆσεως,
(2) τί δὲ τὸ ἐν τῷ βορρᾷ καὶ τί τὸ ἐν τῷ νότῳ. ἐν δὲ τῷ δευ-
τέρῳ περὶ τε ὕδατος καὶ θαλάσσης καὶ ἀέρος καὶ πυρὸς
καὶ ἀστραπῶν καὶ κεραυνῶν καὶ βροντῶν καὶ κομητῶν καὶ
10 ὑετῶν καὶ χιόνος καὶ χαλάζης καὶ τῶν ὁμοίων. ἐν δὲ τῷ
τρίτῳ περὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ τῆς φύσεως αὐτῶν
καὶ μεγέθους ἡλίου καὶ σελήνης καὶ κινήσεως ἀστέρων.
ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ περὶ ὕλης καὶ εἶδους καὶ φύσεως καὶ
ψυχῆς καὶ νοῦ. ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ περὶ τῆς πρώτης τῶν
15 ὄντων αἰτίας.

(3)

Λόγος πρώτος.

Περὶ τοῦ εἶναι τὴν γῆν σφαιροειδῆ.

Περὶ τοῦ σφαιροειδοῦς σχήματος τῆς γῆς πολλαὶ ἀπο-

MAP OBR HVQ DKLN

- 1 ἐν πρώτῳ λόγῳ τῷ περὶ γῆς transp. HVQ ἐν πρώτῳ λόγῳ
περὶ τῆς γῆς DKLN. 3 ὅσον K. 4 αὐτῆς om. AP.
οἱ om. L. 5 ἐν τῇ ἀνατολῇ om. K. οἱ om. APL.
6 τί] τὸ Q. τό om. Q. τῆς] τοῖς A. τῇ
om. N. 7 τί δέ] καὶ τί HVQ. τῷ¹ om. HVQ.
τῷ² om. HVQ. 8 τε] τοῦ H om. BRVQDKLN. Post
καὶ¹ add. περὶ M. θαλασσῶν HVQDL. 9 καὶ κεραυνῶν
om. O (add. O^{1 sv}). καὶ βροντῶν καὶ κεραυνῶν transp.
HVQDKLN. 10 χιόνων HVQDKLN. 11 τῶν om. VQ.
τῆς om. HVQDKLN. αὐτῶν] αὐτῆς A. 12 Post
μεγέθους add. καὶ VQ. ἡλίου om. H. Post κινήσεως
add. τῶν HVQDKLN. 13 καὶ¹ om. DKLN. καὶ³
om. Q. 14 πρώτης τῶν] πρώτων H (corr. H^{1 sv}).
16 λόγος πρώτος om. MAPOBRHDKLN. 17 tit. ὅτι ἡ γῆ
σφαιροειδῆς OBR. 18 περὶ — γῆς] περὶ τοῦ εἶναι τὴν γῆν
σφαιροειδῆ OBRD quibus addit τοῦ σχήματος τῆς γῆς D.

δείξεις εἰσί, μάλιστα δὲ ὅτι ἐπιλάμπει ὁ ἥλιος τοῖς τῆς ἀνατολῆς μέρεσι πρότερον τῶν ἐν τῇ δύσει. καὶ διὰ τοῦτο προλαμβάνει αἰεὶ ἢ ἡμέρα παρά τε τοῖς Σίνιοις καὶ τῇ Περσίδι καὶ τοῖς ἐκέισε ἔθνεσιν. ὅτε γάρ ἐστι μεσημβρία ἐν τοῖς Σίνιοις, ἔστιν ἐνταῦθα πρῶτα καὶ ὅτε ἐστὶν ἐν τῇ Περσίδι 5 ὦρα τετάρτη, ἔστιν ἐνταῦθα πρώτη καὶ ἀναλόγως τοῦ τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεως διαστήματος. εἰ δέ τις εἴποι καὶ πόθεν δηλὸν ἐστὶ τὸ τοιοῦτον καὶ ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον διαφέρουσιν αἱ ὥραι ὡς ἐν τινι μὲν τόπῳ ἡμέραν εἶναι, ἐν ἑτέρῳ δὲ νύκτα καὶ τὰς ὥρας προλαμβάνειν καὶ ὑστερεῖν, 10 ἴστω ὅτι φανερόν τοῦτο γέγονεν ἐκ τῶν ἠλιακῶν καὶ σεληνιακῶν ἐκλείψεων. ἐτηρήθη γὰρ ὅτι ὅτε γίνεται ἔκλειψις (4) ἡλίου καθ' ὥραν τετάρτην ἐν τῇ Περσίδι, φαίνεται ἡμῖν καθ' ὥραν πρώτην ὡς ἐκέισε προλαμβανούσης τῆς ἡμέρας τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ὠρῶν τῆς νυκτός ἐπὶ τῶν τῆς σελήνης 15 ἐκλείψεων. ἢ γὰρ κυρτότης τοῦ σφαιροειδοῦς σχήματος τῆς γῆς ἐπιπροσθεῖ καὶ ἀντιφράττει τοῖς δυτικοῖς μέρεσιν

MAP OBR HVQ DKLN

2 πρότερον] πλέον VQ. 3 αἰεὶ] καὶ BR om. HVQΓ.
 τε om. BR. τῇ] τοῖς ἐν HVQ. 4 ὅταν OBR.
 5 ὅταν B. ἐστίν² om. HVQ transpos. post περσίδι DKLN.
 6 Post ἐνταῦθα add. ὦρα HVQ. καὶ ἀναλόγως] κατὰ ἀναλογίαν QV⁷⁹ καὶ ἀναλογία V. 7 ἀνατολῆς] ἕω DKLN ἕως HVQ. τῆς²] τό A. εἶπη AP. 8 Post δηλόν add. ὅτι HVQDKLN. τὸ τοιοῦτον] τοῦτο AP. ἐπὶ] ἐπεὶ AP. 9 ἐν τινι] ἐν ἐν τι A. 9/10 ὡς — ὑστερεῖν om. OBR. 9 εἶναι ἡμέραν transp. AP. 10 ἑτέρῳ] τινι AP. προλαμβάνει Q. ὑστερίζειν AP. 11 ἴστω ὅτι φανερόν τοῦτο] ἴστω ὅτι τοῦτο φανερόν OBR ἴστα φανερόν ὅτι τοῦτο AP. 12 ὅτι om. HVQDKLN. Post γίνεται add. ἢ KN. 13 Post περσίδι add. καὶ L. Add. ἐνταῦθα post ἡμῖν HVQDKN post πρώτην L. 14 πρώτην] πέμπτην OBR. 14/16 ὡς — ἐκλείψεων] τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς σελήνης OBR. 15 Post νυκτός add. καὶ HVQ. τῶν² om. H. 16 ἐκλείψεως H. 17 ἐπιπροσθεῖ καὶ om. DKLN. δυσι-κοῖς N.

ἕως οὗτου ὑψωθῆ καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ ἥλιος· εἰ γὰρ μὴ ἦν ἡ γῆ σφαιροειδής, ἀλλ' ἐπίπεδος καὶ ἐκτεταμένη κατὰ μήκος, ὅλη ἂν ὁμοῦ ἐφωτίζετο. ὅτι δὲ κυρτὴ ἔστιν ἡ ταύτης ἐπιφάνεια δῆλον καὶ ἐκ τούτου· ὅτε γὰρ πλέομεν ἐν πελάγει 5 θαλάσσης, πρῶτον ἡμῖν αἱ ἀκρόρειαι τῶν ὄρων ἐπιφαίνονται, προσεγγίσασι δὲ τῇ γῇ φαίνεται καὶ τὰ κατώτερα. καὶ πλοῖον ἀπὸ γῆς ἰδόντες μήκοθεν ἐν πελάγει 10 πρῶτον τὰ ἰστία ὄρωμεν, τῶν λοιπῶν τοῦ πλοίου μερῶν ἀφανῶν ἡμῖν τυγχανόντων, πλησιαζόντων δέ, καὶ τὰ κάτωθεν μέρη ὑπ' ὅψιν γίνεται· ὅπερ οὐκ ἂν συνέβαινε, εἰ μὴ κυρτὸν ἦν τὸ σχῆμα τοῦ ὕδατος τῇ γῇ καὶ αὐτὸ σφαιρούμενον. εἰ γὰρ μὴ ἦν τοιοῦτον τὸ σχῆμα τῆς γῆς, πάντες ἂν οἱ ἀστέρες ἡμῖν ἐφαίνοντο. νῦν δὲ διὰ τὸ πρὸς βορρᾶν εἶναι τὴν ἡμετέραν οἴκησιν τοὺς μὲν ἀστέρας τοῦ βο- 15 ρείου πόλου ὄρωμεν, τοὺς δὲ ἐν νότῳ οὐχ ὄρωμεν. ἰδοὺ γὰρ ὁ κἀνωβος μέγιστος ὢν ἀστήρ ἐν μὲν τῇ Αἰγύπτῳ φαίνεται καὶ ταῖς λοιπαῖς νοτιωτέραις πόλεσιν, ἐνταῦθα δὲ

MAP OBR HVQ DKLN

1 ὄτου] οὗ DKLN. τούτων DKLN. ἦν om. DKLN.
 2 καί — μήκος om. OBRΓ. Post κατά add. τό VQ.
 3 tit. ὅτι κυρτὴ ἡ γῆ OBR. 4 καὶ om. DKLN.
 ὅταν BR. πλέωμεν PBR. ἐν πελάγει πλέομεν (— ωμεν BR) transp. MOBR. 5 θαλάσσης om. OBR. ὄρων BDH (corr. H¹) ὄρων K. ἐπιφαίνονται] φαίνονται R (corr. R¹) DKLN.
 7 πλοῖον ἀπὸ γῆς ἰδόντες] πλοῖον ἀπὸ τῆς γῆς ἰδόντες APL πλέον ἢ (ἡ VQ) πεδιάς HVQ. μήκοθεν ἐν πελάγει om. OBR. Post μήκοθεν add. δέ HVQ. 8 τά] καί P. Post ὄρωμεν add. καὶ AP. μερῶν om. M. 8/9 τῶν λοιπῶν — τυγχανόντων om. OBR. 9 πλησιάζουσι HVQ. καὶ om. HVQ. κάτω HVQ κατώτερα BR. 10 μέρη ὑπ' ὅψιν om. OBR. γίνεται] γίνονται LN φαίνεται OBR.
 11 Post κυρτὸν add. εἶναι Q. αὐτόν Q αὐτοῦ V. συμφαιρούμενον AP σφαιρουμένου VQ. 12 τό om. VQ. τοιοῦτον transp. post σχῆμα M post γῆς OBR. πάντως DK.
 13 ἡμῖν om. DKLN. νυνί L. 14 μὲν om. Q.
 16 τῇ] τῷ M. 17 τοῖς λοιποῖς νοτιωτέροις μέρεσιν S.
 17/p. 21,1 καὶ ταῖς — φαίνεται om. K.

οὐ φαίνεται. καὶ οὐ μόνον οὗτος, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ νοτιώ-
τεροι ἀστέρες.

“Ὅτι δὲ ἐν τῷ μέσῳ κείται ἡ γῆ τοῦ παντός δηλον. εἰ μὴ (6)
γὰρ ἐν τῷ μέσῳ ἦν, ἀλλ’ ἔρρεπε πρὸς τὴν ἀνατολήν, ἀνίσ-
χοντος τοῦ ἡλίου βραχυτέρας ἂν ἐγίνοντο αἱ τῶν φωτι- 5
ζομένων σκιαί, δύνοντος δὲ μείζονες. πλησίον γὰρ ὄντος
τοῦ φωτίζοντος, μικραὶ γίνονται αἱ σκιαί, πόρρωθεν δὲ
μείζονες. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ ἀνατέλλοντα πάντα μείζονα
ἐφαίνοντο ἐν τῇ ἀνατολῇ ὡς πλησίον αὐτῆς ἡμῶν ὄντων,
δυόμενα δὲ ἐλάττονα. εἰ δὲ πρὸς τὴν δύσιν ἔρρεπε, τὰ τού- 10
των ἐναντία ἐγίνετο. καὶ εἴ γε πρὸς βορρᾶν ἔκλινε, πρὸς
τοῦτο ἂν τὸ μέρος ἀπετείνοντο αἰ αἱ τῶν φωτιζομένων
σκιαί, καὶ εἰ πρὸς μεσημβρίαν, ὁμοίως. νῦν δὲ ἀνατέλλον-
τος τοῦ ἡλίου, ἐπὶ δύσιν ἀποκλίνουσιν αἱ σκιαί, δυομένου
δὲ πρὸς ἀνατολήν. 15

Περὶ δὲ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς πολλαὶ γεγόνασι δόξαι, (7)

MAP OBR HVQ DKLN

1 καί¹ om. HDKLN. 1/2 καί¹ — ἀστέρες] ὡσαύτως
καὶ (οἱ add. BR) ἄλλοι OBR. 3 tit. add. ὅτι ἐν τῷ μέσῳ ἡ
γῆ OBR περὶ τοῦ κείσθαι τὴν γῆν ἐν μέσῳ τοῦ παντός VQ.
ὅτε Q. τοῦ παντός ἐν μέσῳ κείται ἡ γῆ transp. VQ.
τοῦ παντός κείται ἡ γῆ transp. D. κείται om. AP.
κείται — μέσῳ om. K. δηλον om. H. 3/4 γὰρ μὴ
transp. HVQ. 4 τὴν ἀνατολήν] ἀνατολάς HVQ. 5 ἂν
transp. ante τοῦ ἡλίου HVQDKLN. ἐγένοντο KL.
αἱ τῶν] αὐτῶν Q. φωτιζομένων] φαινομένων HVQ.
6/7 δύνοντος — σκιαί om. OBRDKN. 6/13 δύνοντος —
σκιαί om. L. 6 μείζους HVQ. πλησίον] πλησιάζοντος
VQ. 7 αἱ om. AP. 8 τά om. MOBR add. τὰ ἄστρα
per conjecturam BR. πάντας Q om. AP. Post μεί-
ζονα add. ἂν AP. 9 ἐφαίνετο VQDK. ἐν om. HVQ.
ὡς] καί AP. αὐτῆς] αὐτῶν M (ut vid.) OBR.
10 δυομένου H. τὴν om. VQ. 11 ἐγίνοντο MO ἐγένοντο
BR. 12 ἐπετείνοντο B. 13 Post εἰ add. ὡς N.
14 ἀνακλίνουσιν OBR. 16 tit. add. περὶ τοῦ μεγέθους τῆς
γῆς OBRHK πόσον τὸ μέγεθος τῆς γῆς VQ. δέ om. H.
πολλαί] πολλαὶ μὲν N πολλοί H. Post πολλοί addit
μὲν συνεγράψαντο H²^{sv}. γεγόνασι δόξαι om. H.

ἀπεφήναντο δὲ ὕστερον πάντες ὡς σταδίων μυριάδων
 εἴκοσι πέντε ἐστὶν ἡ ὄλη περίμετρος αὐτῆς, ἀποδείξαντες
 τὸ τοιοῦτον διὰ μεθόδων γεωμετρικῶν. τινὲς δὲ τοσοῦτον
 μετρήσαντες ἐν τῇ γῆ ὥστε παραβάλλεσθαι τοῦτο πρὸς
 5 μίαν μοῖραν τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τοῦτο ἐπὶ τὴν τῶν
 μοιρῶν τοῦ οὐρανοῦ ποσότητα πολλαπλασιάσαντες ἦτοι
 ἐπὶ τριακόσια ἐξήκοντα, εὗρον τὴν περίμετρον τῆς γῆς
 τοσαύτην ὡς εἶπομεν. ἡ δὲ ἡμετέρα οἴκησις ἐστὶν ἐν τῷ
 βορείῳ μέρει. καὶ διὰ τοῦτο ὁ μὲν βόρειος πόλος ἡμῶν
 (8)¹⁰ ἐστὶν ἀειφανής, ὁ δὲ νότιος αἰὲ ἀφανής. καὶ ἡ ἐγνωσμένη
 οἴκησις ἐν τῇ γῆ κατὰ μὲν τὴν ἀνατολὴν τελευτᾷ ἐν πόλει
 τινὶ τῶν Σίνων λεγομένη Σήρα. τὰ γοῦν ἐπέκεινα ταύτης,
 ὡς ἱστοροῦσι, τέλματά εἰσι καὶ κάλαμοι καὶ δίοδος ἀπ'
 αὐτῆς ἀνατολικωτέρα οὐκ ἔστιν. οἱ δὲ Σῖνοι οὗτοι τὰ ἀνα-

MAP OBR I (incipit I ὡς σταδίων) HVQ DKLN

I ἀπεφήναντο] ἀπεκρίναντο HVQ. πάντες] σύμπαντες VQ.
 2 εἴκοσι καὶ πέντε IHVQDKLN. ἐστὶν transp. post
 μυριάδων IHVDKLN om. Q. ὄλη ἡ transp. DL.
 Post ἀποδείξαντες add. δέ L. 3 τὸ τοιοῦτον] τοῦτο OBRΓ.
 3/4 μετρήσαντες τοσοῦτον transp. D. 4 Ante ἐν add.
 διάστημα IHVQDKLN. ὥστε] ὥσπερ P. περιβάλλεσθαι
 APB παραλλάττεσθαι IHVDKLN παρακλάττεσθαι Q. τοῦτο
 πρὸς om. IHVQDKLN. 5 τῶν om. IHVQDKLN.
 6 τοῦ οὐρανοῦ om. AP. ποσότητα om. OBR. πολυπλασι-
 άσαντες APN. Post πολλαπλασιάσαντες add. per conjectu-
 ram ὄλην περίμετρον BR. 6/7 ἐπὶ τριακοσίων ἐξήκοντα ἦτοι
 τὴν τῶν μοιρῶν τοῦ οὐρανοῦ ποσότητα πολλαπλασιάσαντες (πολυ-
 IDKL) IHVQDKLN. 7 τριακόσια M (ut vid.) O (corr. O²).
 8 tit. add. περὶ τῶν οἰκήσεων OBR ποῦ ἐστὶν ἡ ἡμετέρα
 οἴκησις VQ. 9 ἡμῶν om. KN. 9/10 ἐστὶν ἡμῶν transp.
 R. 10 ὁ δὲ — ἀφανής om. IHVQDKLN. 11 ἐν τῇ γῆ
 om. VQ. μὲν transp. post ἀνατολὴν IDKLN. 12 τῶν
 Σίνων (σίνων) transp. post Σήρα HVQ. Σήρα] σύρα MΓ σύρα
 OBR σίρα HVQ. τά] τό KN. γοῦν] γάρ HVQ. 13 Post
 τέλματα add. τε MOBRRΓ. 14 αὐτοῦ I. 14/p. 23,2 οἱ δὲ —
 πλην] ὅτι (οἱ OR) δὲ σῖνοι οὗτοι ἑλληνές εἰσι τὸ δόγμα καὶ OBR.

τολικώτερα μέρη οἰκοῦσι τοῦ κόσμου. εἰσὶ δὲ πάντες Ἕλληνες τὸ δόγμα, πλὴν πάνυ δικαιοτάτοι. κατὰ δὲ τὴν δύσιν τελευτᾷ ἢ οἴκησις ἐπέκεινα τῆς Ἰσπανίας πρὸς τῷ δυτικῷ ὠκεανῷ, εἰς ὃν ἐμβάλλει αὕτη ἢ καθ' ἡμᾶς θάλασσα. ἀπέχουσι δὲ ὅσον χιλίων μιλίων διάστημα ἀπὸ τῆς γῆς αἱ 5 λεγόμεναι τῶν Μακάρων νῆσοι, αἵτινες πρὶν οἰκούμεναι οὔσαι καὶ ἐπίφθονοι διὰ τε τὴν εὐκρασίαν τοῦ ἀέρος καὶ τὴν πολλὴν ἀφθονίαν, νῦν ἀοίκητοί εἰσι. κατὰ δὲ τὸ ἀρκ- (9) τῶν μέρος περατοῦνται ἢ οἴκησις ἐν Θούλῃ τῇ νήσῳ· τὰ γὰρ περαιτέρω ταύτης ἀοίκητα διὰ τὴν ψῦξιν. κατὰ δὲ 10 μεσημβριάν οἰκοῦσιν ἄνθρωποι ἄχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου, ἀλλ' εἰσὶν οἱ ἐκεῖσε οἰκούντες βάρβαρα ἔθνη καὶ μέλανα τὴν χροιάν. ὅσοι δὲ οἰκοῦσιν ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν κύκλον αἰετὰς νύκτας ἔχουσι ἴσας ταῖς ἡμέραις. ἢ οὖν λεγομένη παρ' ἡμῶν ἀνατολή οὐκ ἔστιν ἀνατολή, 15 εἰ μὴ δύσις. ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ δοκοῦσαι τοῖς πολλοῖς ἀνατολικώτεροι πόλεις, οἷαι αἱ τῆς Ἰβηρίας καὶ τῆς Μηδίας, καὶ αὐταὶ δυτικαὶ ὑπάρχουσι διὰ τὸ ἐν τῷ δυτικῷ μέρει

MAP OBR IHVQ DKLN

I τοῦ κόσμου οἰκοῦσι transp. IKNΓ. 4 αὕτη om. VQ.
 5 χιλιάδων διάστημα μιλίων AP σταδίων χιλίων διάστημα L. τῆς om. VQ. 6 τῶν om. N. νήσων H (corr. H¹). 7 οὔσαι] ἦσαν MOBRT. τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν transp. I. 7/8 διὰ τε τὴν — ἀφθονίαν om. OBR.
 7 τοῦ ἀέρος om. H. 8 ἀφθονίαν] εὐφορίαν IHVQDKLN.
 Post νῦν add. δέ MOBRT. εἰσὶ om. OBR. ἀρκταῖον P. 9 ἢ om. M. (add. M²). τῇ om. OBR. 10 ταῦτα O. Post ἀοίκητα add. εἰσὶ V. Post δέ add. τὴν VQDKLN. 11 ἄχρις ID. καὶ om. IDKLN. ἡμερινοῦ D. 12 ἀλλ' — οἰκούντες om. OBR. ἐκεῖσε om. L. 13 τὴν χροιάν om. OBR. δέ om. BR. ὑπό] ἀπό Q ἐπί M om. OBR. τόν om. Q. 14 τὰς] τε DKLN. ἴσας ἔχουσι transp. VQ. τὰς ἡμέρας M (corr. M²). 15/p. 24,2 ἢ οὖν — ἔστι om. OBRT. 15 οὖν] γοῦν VQ. ἡμῶν] ἡμῶν MIHVQDKLN. 16 εἰ μὴ] ἀλλὰ HVQ. αὐταὶ] αὐταὶ HVQ. αἱ δοκοῦσαι] δοκοῦσι HVQ. 17 αἱ om. VQ.

τῆς οἰκουμένης εἶναι. ἡ δὲ ἀρχὴ τῶν ἀνατολικωτέρων μερῶν καὶ αὐτῆς τῆς Περσίας ἐπέκεινά ἐστι.

- (10) Διαμεμέρισται δὲ ἡ οἰκουμένη ὑπὸ τῶν πάλαι σοφῶν εἰς τὰ ἐπτὰ κλίματα τρόπῳ τοιούτῳ. ἰδόντες γὰρ οὗτοι
 5 ὡς ὅσαι χῶραί εἰσι βορειότεραι, ἔχουσι τὴν μεγίστην ἡμέραν μείζονα τῶν νοτιωτέρων καὶ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἐπὶ τὰ ἔνθεν μέρη ἐάσαντες αὕξησιν ἡμιωρίου, ἐκάλεσαν τὰς τοσαύτην ἀπόστασιν ἀπεχούσας χώρας τοῦ ἰσημερινοῦ πρῶτον κλίμα ὀνομάσαντες αὐτὸ διὰ Μερῶς· ὑπάρχει
 10 δὲ ἡ Μερὴ πόλις αἰθιοπικὴ ἐστὶ δὲ ἐν τῷ τοιούτῳ κλίματι ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων δεκατριῶν. εἶτα πάλιν ἰδόντες ἔνθα ἐστὶν ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων δεκατριῶν ἡμισυ, ὠνόμασαν τὰς ἐκεῖθεν χώρας κλίμα δεύτερον καὶ ἐκάλεσαν τοῦτο διὰ Συήνης· ἡ δὲ Συήνη ἐστὶ πόλις ἐν μεταιχμίῳ τῆς
 (11)¹⁵ αἰγυπτιακῆς καὶ αἰθιοπικῆς χώρας. τὸ αὐτὸ ἐποίησαν καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου κλίματος, τοῦ διὰ τῆς κάτω χώρας Αἰγύπ-

MAP OBR IHVQ DKLN

1 ἀρχή om. I. 2 καὶ om. HVQ. τῆς om. H. περσί-
 dos VQ. ἐστὶν ἐπέκεινα transp. HVQDKLN ἐστὶν ἔπανος I.

3 tit. add. μερισμός κλιμάτων OBR εἰς πόσα κλίματα διαμε-
 μέρισται ἡ οἰκουμένη VQ. Post δέ add. καὶ VQ.

ὑπό] ἀπό I. παλαιῶν HVQ. τά om. I. τοιούτω
 τρόπῳ IHVQDKN οὕτως OBR. 5 ὡς om. O (add. O^{25v}).

βορειότεροι KN. 6 νοτιωτέρων] βορειοτέρων M (corr.
 M²). καὶ om. OBR. 7 ἔνθα AP ἔνδον OBR ἔμπροσθεν

HVQ. Post αὕξησιν add. τὴν AP. 7/8 ἐκάλεσαν τὰς] κα-
 λέσαντας Q. 8 τοσαύτας IDKLN. ἀπεχούσας] ἐχούσας

ILN. Post ἀπεχούσας add. πόλεις AP. χώρας] ὥρας
 H om. IDKLN. 9 κλίμα πρῶτον transp. AP. 10 τοι-

ούτῳ] μεγίστῳ M (corr. M²). κλίματι] θέματι AP.
 11 ἡ om. Q. 11/13 εἶτα — τὰς ἐκεῖθεν] ἡμισυ· τὰς δὲ

ἐκεῖθεν AP. 12 ἡ μεγίστη] ἡ HVQ om. MOBR. ἡμισυ]
 καὶ ἡμισυ· OBR ἡμίσεος N. Post ὠνόμασαν add. αὐτὰς I.

13 χώρας] ἡμέρας KN. 15 αἰγυπτιακῆς καὶ om. HVQ.
 αἰθιοπικῆς καὶ αἰγυπτιακῆς transp. IDKLN. αἰθιοπίας

H. Post αὐτό add. δέ IDKLN. 16 τοῦ²] τὸ δὲ H τό
 IVQDKN om. BR. κατὰ LN. χώραν L.

του λεγομένου, τὴν μεγίστην ἔχοντος ἡμέραν ὠρῶν δεκατεσσάρων. καὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου ὁμοίως τοῦ διὰ Ῥόδου ὀνομαζομένου τὴν μεγίστην ἔχοντος ἡμέραν ὠρῶν δεκατεσσάρων ἡμισυ. καὶ ἐπὶ τοῦ πέμπτου ἐν ᾧ οἰκοῦμεν ὡσαύτως, ἐν ᾧ ἡ μεγίστη ἡμέρα ὠρῶν ἐστὶ δεκαπέντε δι' Ἑλλησπόντου λεγομένου. ὠνόμασαν δὲ τὸ ἕκτον κλίμα τὸ διὰ μέσου Πόντου, ἐν ᾧ ἡ μεγίστη ἡμέρα ὠρῶν ἐστὶ δεκαπέντε ἡμισυ. τὸ δὲ ἑβδομον τὸ διὰ Βορυσθένους, ἐν ᾧ ἡ μεγίστη ἡμέρα ὠρῶν ἐστὶ δεκαἕξ. εἰσὶ δὲ ἐν τῷ βορείῳ (12) μέρει τόποι οἰκούμενοι ἐπέκεινα τῶν ἑπτὰ κλιμάτων, ἐν τοῖς μείζων ἐστὶ τῶν δηλωθεισῶν ὠρῶν ἡ μεγίστη ἡμέρα. αὐτίκα γοῦν ἐν τῇ Θούλῃ διὰ τὸ τὸν θερινὸν κύκλον ὄλον ὑπὲρ γῆν εἶναι ἐν τῷ θέρει, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα ὁ ἥλιος αὐτοῖς ἄδυτος ὑπάρχει, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα τὸν ἥλιον οὐχ ὀρώσι διὰ τὸ ὄλον τὸν χειμερινὸν κύκλον ὑπὸ γῆν εἶναι καὶ ἀφανῆ. ἡ δὲ διαίσεις

MAP OBR IHVQ DKLN

1 λεγόμενον HVDKN λεγομένης IQ καλούμενον L. ἔχον
 HVQIKN ἔχων D. ἔχοντος τὴν μεγίστην transp. L.
 2/4 καὶ ἐπὶ — πέμπτου om. H (add. H⁸). 2 τοῦ ²] τό
 IH⁸VQDKN. ὀνομαζόμενον IH⁸VQDKN. 3 ἔχον ἡμέραν
 IH⁸V ἔχων ἡμέραν QD ἔχον ἡμερῶν N. 4 ἡ μισυ om.
 BR (add. per conjecturam καὶ ἡμισυ BR). 5 ἐστὶ om. OB
 RLN. 5/6 δι' Ἑλλησπόντου λεγομένου om. IVQDKL.
 5/7 δι' Ἑλλησπόντου — δεκαπέντε om. H. 5/8 δι' Ἑλλησ-
 πόντου — ἡμισυ om. N (lacuna). 6 δέ om. APIDKL.
 7 μέσου] εὐξείνου Γ. ἐστὶ om. IDKL. 7/9 δεκαπέντε —
 ἐστὶ om. PBR. 8 διὰ om. N. 8/9 ἡ μεγίστη om. AP.
 9 Post ὠρῶν add. δέ L. ἐστὶ om. L. 9/10 ὅτι ἐν τῷ
 βορείῳ μέρει τόποι εἰσὶν οἰκούμενοι ἐπέκεινα τῶν ἑπτὰ κλιμάτων
 tit. VQ. 10 μέρει om. AP. ἐπέκεινα οἰκούμενοι transp. H.
 ἑπτὰ om. L. 11 μείζων H. δηλωθέντων IDKN.
 12 ἐν τῇ] ἡ L. ὄλον om. N. 13 γῆς HVQ.
 ἡμέραις MO. 14 ὑπάρχει om. VQ. 15 ὄλον τόν] τὸν
 ὄλον τόν DKL τὸν ὄλον IN. 16 καὶ om. HVQ. διαί-
 σεως τῶν ἑπτὰ κλιμάτων tit. VQ. ἡ om. HVQ. δέ om.
 H. διαίσεις δέ transp. VQ.

τῶν ἑπτὰ κλιμάτων κατὰ μὲν μῆκος ἔστιν ἀπὸ ἀνατολῶν ἄχρι δύσεως, κατὰ δὲ πλάτος ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἄχρι τῶν βορείων μερῶν ὧν εἵπομεν. ἔστι δὲ τὸ μὲν μῆκος τῆς οἰκουμένης διάστημα ὠρῶν δώδεκα. ὅτε γὰρ ὁ ἥλιος ἀνα-
 5 τέλλει ἐν Σήρα τῇ πόλει, δύνει ἐν ταῖς Μακάρων νήσοις· τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἄχρι τῆς νήσου Θούλης, ὡς τριπλάσιον γίνεσθαι τὸ μῆκος τοῦ πλάτους· διὸ γελοιοὶ ὅσοι κυκλοτερῆ τὴν οἰκουμένην καταγράφουσιν.

Λόγος δεύτερος.

(13)¹⁰ Περὶ τῶν μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ
 στοιχείων καὶ τῶν περὶ ταῦτα παθῶν.

Περὶ ὕδατος.

Ἡ γῆ τὴν μέσσην τοῦ παντός χώραν λαχοῦσα εὐθύς
 τὸ ὕδωρ ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς. ἔστι δὲ τόπος αὐτοῦ ὁ ὠκεανός,

MAP OBR IHVQ DKLN

- I ἀνατολῆς DKLN. 2 ἄχρι¹] μέχρι IR. δυσμῶν BR.
 τοῦ om. HVQ. 3 ὧν εἵπομεν μερῶν transp. L.
 3/4 τῆς οἰκουμένης om. AP. 4 ὠρῶν δώδεκα] σταδίων μυ-
 ριάδων β' L. ἀνατέλλει om. B transp. post πόλει L.
 5 Post ἐν¹ add. τῇ AP verbum incertum B. Σήρα] σύρα M²
 σίρα H σίρα VQ συήνη BR συκίνη O. τῇ om. OBR.
 Post ταῖς add. τῶν OBR. 6 τοῦ om. H. νήσου] ἰήσου
 D om. AP. 9 λόγος δεύτερος transp. post titulum MOBRIH
 om. DKLN. 10 μεταξὺ] ἀναμέσων P. τοῦ οὐρανοῦ
 καὶ τῆς (τῶν A) γῆς transp. MAOBR γῆς καὶ οὐρανοῦ P.
 II καὶ τῶν περὶ ταῦτα παθῶν om. MAPOBR.
 12 περὶ ὕδατος] καὶ περὶ ὕδατος V καὶ περὶ ὑδάτων Q om. IH
 DKLN. 13 ἡ om. OBR. Post χώραν add. παρὰ τοῦ
 ὕδατος HVQ. λαχοῦσαν A. εὐθύς] διό H² post rasu-
 ram. 14 ὑπὲρ αὐτῆς] ὑπ' αὐτῆς Q ὑπὸ αὐτὴν H² ὑπὲρ αὐτοῦ
 O περὶ αὐτὴν BR. αὐτοῦ] αὐτῶ MOBR αὐτῆς AP.

πάντων τῶν ὑδάτων καταρρέοντων εἰς αὐτόν. εἰσὶ δὲ μέγισται
 θάλασσαί πρώτη ἢ Ἐρυθρὰ ὡς μέχρι τῆς Ἰνδικῆς διή-
 κουσα γῆς, πρὸς δὲ καὶ τῆς τῶν Σίνων καὶ ἄχρι τῆς Περσίδος.
 δευτέρα δὲ αὕτη ἢ καθ' ἡμᾶς εἰσβάλλουσα πρὸς τοῖς τῆς
 Ἰσπανίας μέρεσιν εἰς τὸν δυτικὸν ὠκεανόν. τρίτη δὲ ἢ 5
 λεγομένη Μεγάλη διὰ τὸ μὴ νήσους ἔχειν, εἰσβάλλουσα
 διὰ τοῦ στενοῦ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν. αἱ δὲ λοιπαὶ
 λίμναι μᾶλλον εἰσὶν ἢ θάλασσαί. ἄλυκόν δὲ ἐστὶ τὸ τῆς (14)
 θαλάσσης ὕδωρ διὰ τοιαύτην αἰτίαν. ἐπεὶ γὰρ ὁ ἥλιος
 ἀνιμᾶται τὸ λεπτομερὲς αὐτῆς ὑγρόν, καταλείπεται τὸ 10
 παχὺ καὶ ἔχει τοιαύτην γεῦσιν. καθάπερ ὀρώμεν καὶ ἐπὶ
 τῶν ἡμετέρων σωματίων· πινομένου γὰρ παρ' ἡμῶν τοῦ
 ὕδατος καὶ τῆς φύσεως χρωμένης πρὸς σύστασιν ἡμῶν
 τῇ λεπτομερεστέρα αὐτοῦ ὑγρότητι, τὸ παχύτερον γίνεται
 οὖρον καὶ ἐστὶ καὶ αὐτὸ τῇ γεύσει ἄλυκόν. καὶ τοῦτο τῆς 15
 θείας ἔργον προνοίας. εἰ μὴ γὰρ ἦν ἄλυκόν τὸ θαλάσσιον
 ὕδωρ, σῆψιν ἂν ἐδέξατο μὴ ῥέον καὶ δυσωδία τούτου ἐξεπέμ-

MAP OBR IHVQ DKLN

I Post πάντων add. δέ L. τῶν ὑδάτων om. I (add. in
 mg. I¹). Post δέ add. καὶ OBR. 2 ὡς] ἢ HVQ.
 3 πρὸς δὲ καὶ τῆς] τῆς τε χώρας DKLN om. I (lacuna).
 πρὸς — Περσίδος om. AP. 4 αὕτη om. B. εἰσβάλλουσα
 om. N. 5 εἰς] πρὸς I. 4/6 πρὸς — εἰσβάλλουσα om. H.
 6 ἔχειν νήσους transp. K. 7 τοῦ M² (quid scripserit
 M incertum). διὰ τί δὲ τὸ τῆς θαλάττης ὕδωρ ἄλυκόν tit.
 VQ. 8 εἰσὶν om. D. 9 δι' αἰτίαν τοιαύτην transp. AP
 om. OBR. γὰρ om. OBR. Post ἥλιος add. αἰεί IDKN.
 10 ἀνιμᾶται S². αὐτοῦ M. Post ὑγρόν add. καὶ OBR.
 καταλιμπάνεται HVQ καταλείπεται K. 11/16 καὶ ἔχει —
 ἄλυκόν om. OBR. 11 ἔχει] ἴσχει IVQDKNH (corr. H²).
 Post ἔχει add. τὴν AP. καὶ² om. DKLN. 13 προσύσ-
 τασιν A. 14 παχύτερον] παχὺ πρότερον VQ. 15 καὶ²
 om. N. 15/16 καὶ τοῦτο — ἄλυκόν om. H. 15 Post
 τοῦτο add. δέ OBR. 15/16 ἔργον τῆς θείας transp. AP.
 16 ἔργον] om. OBR. γὰρ μὴ transp. OBRVQ.
 16/p. 28, I τὸ θαλάσσιον — ἀναιρετική] ἐσήπετο καὶ δυσῶδες ἦν
 ἀναιρετικόν OBR. 17 ἀνε (rasura) ἐξεπέμπετο H.

πετο ἀναιρετικὴ τῶν ζώων. ἔστι δὲ καὶ τὸ ὄλον ὕδωρ
τῷ ὄγκῳ τῆς γῆς μείζον, εἴπερ ἰσοπαλὴ καὶ ἰσοτάλαντα
δεῖ εἶναι τὰ στοιχεῖα.

- (15) Περὶ ἀέρος καὶ πυρός καὶ νεφῶν καὶ ὑετῶν
5 καὶ ἀστραπῶν καὶ βροντῶν.

Τῆς δὲ γῆς ἄνωθεν καὶ τοῦ ὕδατος ἔστιν ὁ ἀήρ πρὸς
τὴν τῶν ζώων σύστασιν ἀναγκαιότατος. τούτου δὲ ἄνωθεν
τὸ πῦρ, οὐχ οἶον τὸ χρώμενον παρ' ἡμῶν. τοῦτο γὰρ παχὺ
καὶ καυστικὸν καὶ τοῦ στοιχειώδους πυρός οἶον ὑπερβολή,
10 καθάπερ ὁ κρύσταλλος ὑπερβολὴ ψυχρότητος ὕδατος· ἐκεῖνο
δὲ λεπτομερὲς καὶ εὐκρατον τὴν θερμότητα ἔχον καὶ οὐ
καυστικὸν καθάπερ καὶ τὸ ἐν ἡμῖν ἔμφυτον θερμόν.

- (16) Τὰ δὲ νέφη συνίστανται ἀπὸ τε γῆς καὶ θαλάσσης, ἀτμῶν
ἀναγομένων ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος καὶ ἐν τῷ ἄνω
15 τόπῳ πυκνουμένων διὰ τὴν ἐκεῖσε ψυχρότητα καὶ εἰς ὕδωρ
ἀλλοιουμένων. ἐπαποροῦσι δὲ τινες πῶς ψυχρὰ τὰ ἄνω

MAP OBR IHVQ DKLN

- 1 δέ om. BR. καὶ om. OBR IHVQDKLN. 2 τοῦ
ὄγκου L om. Q. 2/3 εἴπερ — στοιχεῖα om. OBR.
2 ἰσοτάλαντον M. 4/5 καὶ πυρός — βροντῶν om. VQ.
4 καί¹ om. L. καί³ om. L. 5 καί¹ om. L. 6 δέ
om. APVQ. καὶ τοῦ ὕδατος ἄνωθεν transp. I (corr. I¹).
7 τῶν om. BR. 8 χρώμενον] καιόμενον AP. ἡμῶν APR.
8/11 τοῦτο — ἐκεῖνο δέ] ἀλλά OBR. 10 καθάπερ —
ὑπερβολή om. AP. ψυχροτάτου MP. 11 τὴν θερμότητα
ἔχον om. OBR. ἔχων AP. καί² om. HVQN.
12 καυστικὴν L. ὑμῶν K. ἔμφυτον] διακονικόν H.
13 Titulum addunt: περὶ τῶν νεφῶν AP περὶ νεφῶν VQ νέφη
OBR. δέ om. AP. τε] τῆς BRHVQDKLN τῶν τῆς Z
om. I. Post καί add. τῆς HVQ. 14 ἀγομένων H.
καὶ om. HVQ. 15/16 διὰ — ἀλλοιουμένων om. VQ.
15 τὴν ἐκεῖσε ψυχρότητα] τὸ ἐκεῖ ψυχρόν OBR. ἐκεῖ I.
16/p. 29,3 ἐπαποροῦσι — ὅτι] εἰσὶ δὲ ψυχρὰ διότι OBR.

μέρη εἰσὶ μᾶλλον τῷ ἡλίῳ προσεγγίζοντα· ἔδει γὰρ ταῦτα
 θερμὰ εἶναι διὰ τὴν πρὸς τὸν ἥλιον ἐγγύτητα. καὶ φαμεν
 ὅτι ὁ ἥλιος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν οὐκ ἔστι θερμότατος ὡς
 τινες ὑπολαμβάνουσιν, ἀλλ' ἡ θερμότης ἐνταῦθα ἐμφαί- 5
 νεται διὰ τὴν τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ πρὸς τὴν γῆν ἀτανάκλα-
 σιν. καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τῶν ἀκρωρειῶν τῶν μεγίστων
 ὀρῶν· ἐγγύτεραι γὰρ οὔσαι πρὸς τὸν ἥλιον ψυχρότεραι
 τῶν κάτωθεν εἰσι μερῶν. μάλιστα δὲ ἔοικε τὸ τῶν ὑετῶν
 τῷ γινομένῳ πάθει ἐπὶ τῶν θερμαινομένων ὑδάτων ἐν
 τοῖς λέβησιν· εἰ γὰρ ἐπιπωμασεί τις τούτους, ἀνέρχεται 10
 ὁ ἀτμὸς ἐπὶ τὸ καλύπτον σῶμα καὶ συνίσταται καὶ γίνεται
 ὕδωρ καὶ αὖθις καταρρεῖ ἐπὶ τὸν λέβητα.

Ἡ δὲ χιὼν οὐχ ὕδωρ ἐστὶ πεπηγός, ἀλλὰ νέφους καθύγρου (17)
 πρὶν τέλειον εἰς ὕδωρ μεταβληθῆναι πηγνυμένου καὶ κατερ-
 χομένου· καὶ διὰ τοῦτο χαύνη ἐστὶ τὴν σύστασιν καὶ ἀραιά. 15

Ἡ δὲ χάλαζα γίνεται ὅτε ὁ ὑετὸς ἐπὶ τὴν γῆν πρὶν κατέλθῃ (18)
 παγῆ. καὶ εἰ μὲν πόρρωθεν τῆς γῆς ἢ πῆξις γένηται, κατέρ-

MAP OBR IHVQ DKLN

1 εἰσὶ transp. post πῶς IDKLN. μᾶλλον om. I.
 3 αὐτός om. OBR. θερμότατός ἐστιν transp. IDKLN.
 θερμός HVQ. 3/4 ὡς — ὑπολαμβάνουσιν om. OBR. 4 ἀλλ'
 ἡ] ἀλλὰ AP ἡ γάρ OBR. ἐνταῦθα θερμότης transp. OBR.
 ἐμφαίνεται] φαίνεται VQ om. OBR. 6 τῶν² om. VQ (add. Q¹)
 7 ὀρέων MOBR. 8 κάτω HVQ. εἰσι om.
 B. 8/12 μάλιστα — λέβητα om. OBR. 9 ἐπὶ —
 ὑδάτων om. AP. 10 λέβεσιν VQI (corr. I²). ἐπι-
 πωματίσει AP ἐπιποματίσει I ἐπίπωμα θήσει DKLN.
 τούτους] τούτοις KLN τοῦτο H. 11 ὁ om. N. ἐπὶ τὸ κα-
 λύπτον] ἐπικαλύπτων AP. 13 tit. addunt περὶ χιόνος APVQ
 χιὼν OBR. δέ om. Q. 14 πρὶν] πλὴν AP.
 τέλειον IDKLN. μεταβληθῆ H. 15 τῇ συστάσει HVQ.
 καὶ om. BR. 16 tit. addunt: περὶ χαλάζης APVQ
 χάλαζα OBR. ὅταν H. ὁ om. MOBRVQL. πρὶν
 ἐπὶ τὴν γῆν transp. IHVQDKLN. κατέλθοι ID. Post
 κατέλθῃ (vel- οι) add. καὶ DKN. 17 τῆς γῆς om. OBR.
 γίνεται HVQ.

χεται τὸ σχῆμα σφαιροειδῆς διὰ τοῦ πολλοῦ διαστήματος
 τοῦ ἐν μέσῳ διαλυομένων τῶν ταύτης ἑξοχῶν. εἰ δὲ πλησίον
 παγῆ τῆς γῆς, κατέρχεται ἑτεροσχημάτιστος καὶ διαφόρους
 ἔχουσα τὰς ἑξοχάς. καὶ ἐν μὲν τῷ ἀέρι γίνονται ταῦτα·
 5 νέφος, ὑετός, χιών, χάλαζα. ὅμοια δὲ τούτοις γίνονται
 καὶ πρὸς τῇ γῆ· τῷ μὲν νέφει ἀνάλογος ἡ ὀμίχλη, τῷ δὲ
 ὑετῷ ἡ δρόσος, τῇ δὲ χιόνι ἡ πάχνη, τῇ δὲ χαλάζῃ ὁ κρύσ-
 ταλλος.

- (19) Αἱ δὲ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ οὐκ ἀποτελοῦνται συγκρου-
 10 μένων ἀλλήλοις τῶν νεφῶν, ἀλλ' ὅτε τούτοις θερμὸν πνεῦμα
 περισχεθέν, τῶν νεφῶν συμπιλομένων καὶ ψυχρομένων,
 διὰ τὴν ἐναντίωσιν ἐκπυρηνισθῆ. ἐπικρατοῦντος γὰρ τοῦ
 ἐναντίου τὸ ἐναντίον ἐκφεύγει. εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω ἐστὶν
 ἡ τοῦ πυρὸς φορά, ἀλλ' οὖν βιαζόμενον ὑπὸ τῆς ἄνω-
 15 θεν ψύξεως καὶ τῆς τῶν νεφῶν πυκνότητος ἐκτινάσσεται
 ἐπὶ τὰ κάτωθεν. καὶ εἰ μὲν ὀλίγον ἐστὶ καὶ ἦττον θερμὸν,
 ποιεῖ μόνην τὴν ἀστραπὴν ὁμοῦ καὶ τὴν βροντὴν. εἰ δὲ

MAP OBR (I-12) IHVQ DKLN

1 σφαιροειδῆς OBRHVQ (corr. Q^{2ms}) I (corr. I¹).
 1/2 διὰ — ἑξοχῶν om. OBR. I τοῦ transp. post πολλοῦ
 IDKL om. N. 2 τοῦ om. HVQ. Post ἐν add. τῷ
 MIDKLN. ἀναλυομένων MHVQIDKLN. 3 παγῆ τῆς
 γῆς κατέρχεται om. OBR. ἑτεροσχημάτιστον OBR.
 3/4 καὶ — ἑξοχάς om. OBR. 5 τούτων AP. γίνεται
 IDKN. 6 τὴν γῆν H. Post γῆ add. καὶ L.
 ἀναλόγως AP ἀνάλογον VQIDKN. ἡ] τῇ Q (cancellatum)
 om. IHVDK. δέ om. I. 7 δέ¹ om. N. ὁ] ἡ AP.
 9 tit. περὶ ἀστραπῶν καὶ βροντῶν add. APVQ ἀστραπαὶ
 καὶ βρονταὶ add. OBR. δέ om. Q. Post καὶ add. αἱ
 IDKLN. συγκρουμένων AP. 10 ἀλλήλων IHVQ.
 τῶν om. A. ὅταν HVQ. 10/11 τούτοις — νεφῶν
 om. HVQ. 11 περιχεθέν I. ψυχομένων OBRIVH
 QDKLN. 12 ἐκπυρηνισθῆ BR ἐκπυρηνισθῆ Q ἐκπυρηνίση H (corr.
 H¹). Ante ἐπικρατοῦντος add. τὸ θερμὸν HVQ. 12/p.
 3I, 12 ἐπικρατοῦντος — ἰστέον ὅτι om. OBR. 13 εἰ] καὶ AP.
 καὶ om. P. ἄνω IDKLN. 15 τῆς τῶν νεφῶν
 πυκνότητος καὶ τῆς ἄνω ψύξεως transp. I. 16 κάτω HVQ.
 καί²] ἡ M. 17 τῆν² om. IDKLN.

πολὺ καὶ θερμότατον, γίνεται κεραυνός. προηγείται δὲ ἡ ἀστραπή τῆς βροντῆς ἅμα ταύτῃ γινομένη διὰ τοιαύτην αἰτίαν. ἡ ὄψις πρώτη τῶν αἰσθήσεων οὕσα ἀχρόνως ὀρατὸν τὸ ὀρατόν, ἡ δὲ ἀκοή διὰ χρόνου αἰσθάνεται τοῦ ἀκουστοῦ καὶ διὰ τοῦτο πρῶτον ὀρώμεν τὸ τῆς ἀστραπῆς φῶς, εἶτα 5 ἀκούομεν τῆς βροντῆς. ὅτι δὲ προηγείται ἡ ὄψις τῆς ἀκοῆς δῆλον ἐκ τοῦ ὀραῖν ἡμᾶς ἐν ταῖς κωπηλασίαις τὰς κώπας τὸ ὕδωρ τυπτούσας καὶ μετὰ τοῦτο ἀκούειν τοῦ δούπου τοῦ ἐξ αὐτῶν.

Περὶ σεισμῶν.

10(20)

Ἴνα δὲ μὴ ἀμύητοι ὦμεν τῆς τῶν σεισμῶν αἰτίας, ἰστέον ὅτι ἐκ τῆς γῆς θερμαινομένης ἀναπέμπεται ἀτμός καὶ ἀναθυμιάσις. ἐστὶ δὲ ὁ μὲν ἀτμός ὑγρὸς καὶ μέσος ὕδατος καὶ ἀέρος, ἡ δὲ ἀναθυμίασις θερμὴ καὶ ξηρὰ καὶ ὀξυκίνητος. ἐξ ἧς δὴ καὶ κινεῖται ὁ ἀήρ καὶ ἀποτελοῦνται οἱ ἄνεμοι. 15 ὅτε οὖν αὕτη ἡ ἀναθυμίασις τῇ γῇ ἐναποκλεισθῆ καὶ ἀνωφε-

MAP OBR (12-16) IHVQ DKLN

1 καὶ om. VQ. tit. add. διὰ τί προηγείται ἡ ἀστραπή τῆς βροντῆς VQ. δέ om. H. 2 γινομένη KN.
 Post διὰ add. τὴν HVQ. 4 ὀρατόν] ὀρατον L ὀρώμενον HVQ. ἀκουστοῦ] αἰσθητοῦ I. 6 τῆς¹ om. H.
 τῆς βροντῆς] αὐτῆς L. 7 Post δῆλον add. καὶ IHVQDKN. τὰς] τοὺς Q. τὰς κώπας om. N. 8 τούτων Q (corr. Q¹). ἀκούομεν IHVQDKLN. τοῦ δούπου τοῦ] τῶν δούπων τῶν VQ τοῦ κτύπου τοῦ AP. 9 αὐτοῦ H.
 10 περὶ σεισμῶν] σεισμός OBR. 12 ὅτι om. Q.
 Post ἐκ add. δέ OBR. θερμαινομένης γῆς transp. OBR. θερμαινόμενος L. ἀναπέμπεται] ἀνάπτεται API.
 13 ἐστὶ—ἀτμός] καὶ ὁ μὲν ἀτμός ἐστὶν O. 13/14 ἐστὶ—ἀναθυμιάσις om. BR. 13 καὶ om. P. 14/p. 32,3 θερμὴ—ἀναθυμίασις om. AP. 14 εὐκίνητος Q. 15 δῆ] δέ VQL (corr. L²). καὶ κινεῖται] κεκίνηται N. 16 οὖν] γοῖν VQLN. αὕτη] αὐτοῦς VQ. 16/p. 33, 7 καὶ ἀνωφερῆς—βουλήσεως] ἰν' ἐξίῃ πᾶσαν τῆν γῆν κινεῖ καὶ οὕτως σεισμός γίνεται, οὗ προηγείται ῥαγδαίως ὑετὸς μεθ' ὃν ἀρχμός OBR.

- ρῆς οὐσα ζητῆ ὡσανεὶ διέξοδον ἐξελθεῖν, κινεῖ πᾶσαν
 (21) τὴν παρακειμένην γῆν κελεύσει θεία καὶ οἰκονομία. μηδεὶς
 δὲ ξενιζέσθω πῶς ἢ τοιαύτη ἀναθυμίασις λεπτή οὐσα τὴν
 γῆν κινεῖ παχυμερεστέραν οὐσαν. ἰδου γὰρ οἱ σφοδροὶ
 5 ἄνεμοι καίτοι γε ἄνετον τὴν δίοδον ἔχοντες, δένδρα τε ἐκρι-
 ζοῦσι καὶ οἰκίας πολλάκις καταβάλλουσι. μάλιστα δὲ ἔοικε
 τὸ τοιοῦτον πάθος τῆς γῆς τῷ πταρμῶ· ὡσπερ γὰρ διὰ
 τούτου κινεῖται τὸ σῶμα, οὕτω καὶ βιαζομένης ἐξελθεῖν
 τῆς ἀναθυμιάσεως ἢ γῆ. νηνεμίας δὲ οὔσης οἱ πλείστοι
 10 καὶ μέγιστοι γίνονται τῶν σεισμῶν καὶ μετὰ τοὺς σεισ-
 μούς ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον πνέει ἄνεμος σφοδρός, διαρρηγνυ-
 μένης τῆς γῆς ὑπὸ τῆς βιαίας τοῦ πνεύματος κινήσεως.
 καὶ νυκτὸς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνονται ἢ ἡμέρας διὰ τὸ ἐν
 νυκτὶ ψύχεσθαι καὶ πυκνοῦσθαι τὴν τῆς γῆς ἐπιφάνειαν
 (22)¹⁵ καὶ κλείεσθαι ἔνδον τὴν ἀναθυμίασιν. προηγούνται δὲ τῶν
 σεισμῶν ῥαγδαῖοι ὑετοὶ καὶ μετὰ τούτους ἀύχμοι. εἰσὶ δὲ
 μερικοὶ καὶ οὐκ ἐπὶ πάσης τῆς γῆς. ἄπαξ γὰρ πᾶσα ἡ γῆ
 ἐκινήθη ἐπὶ τοῦ σωτηρίου πάθους τοῦ Κυρίου ἡμῶν, αὐτοῦ
 τοῦ κέντρου σεισθέντος τῆς γῆς. οὐκ ἐν πάσῃ δὲ χώρα γί-
 20 νονται σεισμοί, ἀλλ' ἐν οἷς σομφὴ καὶ σηραγγώδης ἐστὶν ἡ
 γῆ, καὶ ἐν τινι μὲν συνεχῶς, ἐν τινι δὲ σπανίως, καὶ ἕαρος

MAP IHVQ DKLN

- I ζητεῖ MIHVQDLN. δίοδον IHVQDKLN. 3 δέ
 om. Q. 4 παχυμερεστάτην H. οὐσαν om. AP.
 5 ἄνετον] ἄνω KN. τὴν om. D. τε] τινά AP
 τε καὶ VQ. 6 δέ] καὶ AP. 7 τοιοῦτο VN.
 πταρμῶ] σπαρμῶ KD (corr. D²) σπαραγμῶ L παρμῶ N (corr. N²)
 S πτερμῶ Q παλμῶ S². 9 νηνεμία A. 10 μέγιστοι]
 μεγάλοι HVQ. 11 ἐπὶ τὸ πλείστον] ἐπὶ τὸ πολὺ IKLN
 ἐπὶ πολὺ HVQD. ἄνεμος] ἄν(θρωπ)ος Q (corr. Q²). Post
 σφοδρός add. ὡς AP. 12 βίας AP. 13 πολὺ] πλείστον
 HVQIDKLN. γίνεται K. τό²] τοῦτο P. Post
 ἐν add. τῆ MDKN. 13/14 ἐν νυκτὶ] τῆ γῆ L. 16 τού-
 τους] τοῦτο DKLN. ἀχμοί AP. 17 πᾶσα om. HVQL.
 17/18 ἐκινήθη ἢ γῆ transp. HVQL (corr. L²).
 18 Post ἡμῶν add. ἰ(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ VQN. 19 τῆς γῆς σεισθέν-
 τος transp. I. 20 οἷς] num αἷς legendum? 21 δέ om. DK.

καὶ φθινοπώρου μᾶλλον ἢ χειμῶνος καὶ θέρους. ἀλλ' εἰ καὶ φύσει τινὶ ἐνεργεῖται ταῦτα, ἀλλὰ Θεοῦ νεύσει καὶ προμηθεῖα. ὥσπερ γὰρ οὔτε ὑετὸς οὔτε χιῶν οὔτε κρύσταλλος οὔτε κεραυνὸς κατέρχεται μὴ ὄντος νέφους, ἀλλὰ διὰ μέσου τούτου τὸ ἐν τούτοις θεῖον πρόσταγμα τελεῖται ὡς ἀρχῆθεν 5 ὁ δημιουργὸς ἠυδόκησεν, οὕτως οὐδὲ σεισμὸς ἄνευ αἰτίας φυσικῆς καὶ θείας βουλήσεως.

Περὶ κομητῶν ἀστέρων. (23)

Οἱ κομήται γίνονται ἐξ ἀναθυμιάσεως ὑγρᾶς ἀναχθείσης εἰς τὸ ὑπέκκαυμα κάκεισε περιπλακείσης μέρει τινὶ τοῦ ἐκεῖ- 10 θεν πυρὸς καὶ οἰονεὶ τροφῆς καὶ ὕλης τούτῳ χρηματισάσης. γίνεται δὲ τὸ τοῦ κομήτου σχῆμα τοιοῦτον οἶον τύχη τὸ ἀναθυμιώμενον ἐσχηματισμένον. εἰσὶ δὲ σχεδὸν οἱ πλείους φανέντες τέρας πονηρόν.

Περὶ ἀνέμων. 15(24)

Διπλῆς οὔσης ὡς ἔφαμεν τῆς ἀναθυμιάσεως καὶ τῆς

MAP OBR (8-16) IHVQ DKLN

1 ἢ μᾶλλον transp. HVQ. ἀλλ' εἰ] ἀλλά Q. 2 ἐνεργεῖται] κινεῖται H. 3 γάρ om. M. 4 μέσον PQ.
 5 ἐναρχῆθεν AP. 6 εὐδόκησεν IHVQDKLN. Post οὐδέ add. ὁ HVQKN. 8 περὶ κομητῶν ἀστέρων] περὶ κομήτων HVQL κομήται B κομήτης O. 9 οἱ] ὅτι B. Post οἱ add. δέ HVQDKLN. Post κομήται add. ἀστέρες H. ἐξ om. IHVQDKLN. θυμιάσεως VQ. ὑγρᾶς] ξηρᾶς N³.
 10 Post κάκεισε add. δὴ VQ δέ H. ἐκεῖθεν] ἐκέισε HVQ DKLN ἐκεῖ I. 11 τοῦτο APN. 12 Post δέ add. τοῦτο DKLN. κόμητος HVQDKL (corr. L²). Post οἶον add. ἄν VQ. τύχη om. H. 13 εὐσχημασμένον B (— ατισμένον B²). δέ om. H. πλείονες Q. 15 Post περὶ add. νεφῶν καὶ H. 16 Post διπλῆς add. δέ I¹. ὡς ἔφαμεν om. OBR. ἔφημεν AP.

μὲν ὑγρᾶς, τῆς δὲ ξηρᾶς, ἐκ μὲν τῆς ὑγρᾶς γίνονται τὰ
 νέφη καὶ τὸ ὕδωρ, ἐκ δὲ τῆς ξηρᾶς οἱ ἄνεμοι. εἰσὶ δὲ τὸν
 ἀριθμὸν δώδεκα. ἐκ μὲν γὰρ τῆς ἰσημερινῆς ἀνατολῆς πνεῖ
 ὁ ἀπηνλιώτης, ἐξ ἐναντίας δὲ τούτου ἐστὶν ὁ ζέφυρος ἐν
 5 τῇ δύσει· ἀπὸ δὲ τῆς θερωνῆς ἀνατολῆς ὁ καικίας, ἐξ ἐναντίας
 δὲ τούτου ἐστὶν ὁ ἰάπυξ. ἀπὸ δὲ τῆς χειμερινῆς τροπῆς ὁ
 εὖρος, οὗ ἐναντίος ὁ λίψ· ἀπὸ δὲ μεσημβρίας ὁ νότος, ἀπὸ
 δὲ βορρᾶ ὁ ἀπαρκτίας· μέσος δὲ τοῦ νότου καὶ τοῦ εὖρου
 ἐστὶν ὁ εὐρόνοτος καὶ μέσος καικίου καὶ ἀπαρκτίου ὁ βορρᾶς
 10 καὶ μέσος νότου καὶ λιβὸς ὁ λιβόνοτος καὶ μέσος ἀπαρκτίου
 καὶ ἰάπυγος ὁ θρασκίας.

Περὶ ἴριδος.

(25)

Ἡ λεγομένη ἴρις ἰδίαν ὑπόστασιν οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἔμφασίς
 τίς ἐστὶ. τοῦ γὰρ νέφους μικρὰς ρανίδας ἔχοντος καὶ ἐξ ἐναν-
 15 τίας κειμένου τῷ ἡλίῳ, ἀνακλᾶται ἢ ἡμετέρα ὄψις πρὸς
 τὸν ἥλιον καὶ δοκεῖ τι κύκλου τμήμα ἐν τῷ νέφει εἶναι. ὁ δὲ
 Ἀριστοτέλης δείκνυσι διὰ γεωμετρικῶν μεθόδων ὅτι
 οὔτε κύκλος γίνεται οὔτε μεῖζον ἡμικυκλίου τμήμα.

MAP OBR IHVQ DKLN

2 δέ² om. BR. 3 γάρ om. AP. τῆς ἀνατολῆς τῆς
 ἰσημερινῆς VQ. πνεῖ MOBR. 4 ἀπηνλιώτης IVDKNL
 (corr. L²). τούτων K. 4/6 ζέφυρος — ἐστὶν ὁ om. HVQ.
 6 ὁ¹ om. AP. ἄπυξ D (corr. D²). τροπῆς om.
 DKLN. 7 ἐναντίον OBR. 8 τοῦ εὖρου καὶ τοῦ νότου
 transp. PVQ. 9 ἐστὶν om. OBRHQ. καί² om. VQ.
 9/10 ὁ βορρᾶς — ἀπαρκτίου om. BRHVQ. 9 βορέας L.
 10 λίβα vel λίβου M. 11 θρακίας BQL. 13 Post ἢ
 add. δέ Q. 14 τις om. Q. μικρὰς ρανίδας] μικρὰς τινὰς
 ρανίδας IDKLN μικρὰς ρανίδος B μικρανίδας AP. 15 κει-
 μένου om. B. τῷ ἡλίῳ κειμένου transp. AP. ἀντανα-
 κλᾶται K. 16 τμήμα κύκλου transp. MOBR. νέφει]
 οὐρανῷ HVQ. ὁ] ὡς HV²Q. 16/18 ὁ δὲ — τμήμα om.
 OBR. 17 ὅτι om. HVQ. 18 μεῖζον om. AP.
 τμήμα ἡμικυκλίου transp. AP. τμήμα] σχῆμα L.

Περὶ ἄλω.

(26)

Ἡ δὲ ἄλως περὶ τὴν σελήνην καὶ περὶ τὸν ἥλιον, ἐνίοτε δὲ καὶ περὶ τὰ λαμπρὰ τῶν ἄστρον συνίσταται. γίνεται δὲ ἀπὸ ἀντανεκλάσεως τῆς ὄψεως πάντοθεν ὁμοίως ἀντανεκλωμένης περὶ τὸν ἥλιον ἢ τὴν σελήνην, ὡς διὰ γεωμετρικοῦ σχήματος δείκνυται. 5

Λόγος τρίτος.

Περὶ τῶν οὐρανίων.

(27)

Περὶ κόσμου.

Τινὲς τῶν φιλοσόφων ἐδόξασαν ἀπείρους εἶναι κόσμους 10 καὶ ἐν ἐκάστῳ γῆν ὁμοίαν ταύτη καὶ ἀνθρώπους καὶ ζῶα. ἠγνόησαν δὲ οὗτοι ὡς οὐκ ἔστι θείας δυνάμεως τὸ διαιρεῖν τὴν ποίησιν καὶ εἰς πολλὰ κατατέμνειν, ἀλλὰ τὸ συναρεῖν καὶ ἐνίξειν.

MAP OBR OBR (7-14) IHVQ DKLN

1 περὶ ἄλω] περὶ ἄλωνος H περὶ ἄλως A ἄλως OB om. R.
 2 δέ om. H. περὶ² om. IDKLN. 3 δέ om. IHVQDKN.
 ἀστέρων HQI. 4 ἀνακλάσεως L. ὁμοίως transp.
 ante περὶ I. ἀνακλωμένης IHVQDKLN. 5 ἦ] καὶ περὶ
 OBR. 5/6 ὡς — δείκνυται om. OBR. 7 λόγος τρίτος
 transp. post οὐρανίων MAPOBR. Ante λόγος add. πυθαγόρου φιλοσόφου O. Post τρίτος add. κατὰ τινος ψευδεῖς πυθαγόρου BR.
 8 Post οὐρανίων add. σωματίων OBRVQ.
 titulum om. HDKLN. 9 Ante περὶ add. καὶ AP.
 περὶ κόσμων ἀπείρων H περὶ οὐρανοῦ VQ om. OBR. Capit.
 secundum huius libri ante primum posuerunt DKLN.
 10 ἔδοξαν AP. 11 ταύτης O ταύτην L. 12 Post ἔστι
 add. καὶ H. 13 κατατέμνειν] κατανέμειν OBRVQ. συναρεῖν] συνέχειν R¹OBRHVQ.

(28) Περὶ σχήματος οὐρανοῦ.

Ὁ δὲ οὐρανός ἐστι σφαιροειδής· καὶ τοῦτο δῆλον ἔκ
 τε τοῦ τοὺς ἀστέρας τοὺς ἀπλανεῖς ὀραῖσθαι ἀπὸ τῶν αὐτῶν
 τόπων ἀνατέλλοντάς τε καὶ δύνοντας καὶ τὸν βόρειον πόλον
 5 ἀκίνητον ὀραῖσθαι αἰὲ παρ' ἡμῶν, τὸν δὲ νότιον κρύπτεσθαι
 ὅπερ οὐκ ἂν συνέβαινεν, εἰ μὴ σφαιροειδής ἦν ὁ οὐρανός.
 πᾶσα γὰρ σφαῖρα κινουμένη τρία ἔχει σημεῖα ἀκίνητα τό
 τε κέντρον καὶ τοὺς δύο πόλους. ἔστι δὲ καὶ τὸ σχῆμα τοῦ-
 10 το τῶν ἰσοπεριμέτρων αὐτῷ σχημάτων πολυχωρητότερον
 καὶ τῶν ἄλλων σχημάτων τελειότερον.

(29) Εἰ ἔμψυχος ὁ κόσμος καὶ προνοία διοικουμένους.

Οἱ μὲν Ἕλληνες τὰς τε σφαῖρας τοῦ οὐρανοῦ ἐμψύχους
 ἐδόξαζον, πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἀστέρας, λέγοντες εἰ τὰ ἐνταῦθα
 γεώδη σώματα ψυχῆς οὐκ ἠμοίρησε, πόσω γε μᾶλλον τὰ
 15 οὐράνια. ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὡς ἡ κίνησις τούτων φυσικὴ ἔστι.

MAP OBR (I-4) OBR IHVQ DKLN

I σχήματος om. HVQ. 2 δέ transp. post οὐρανός AP
 om. DKLN. ἐστι om. BIDKLN. δῆλον om. OBR.
 3 τε om. B. τοῦ om. APOIDKL. τοὺς om. N.
 τοὺς² om. OBRHVQ. τοὺς ἀπλανεῖς] τῇ ἀπλανεῖ OBRM
 (corr. M²). Post ὀραῖσθαι add. καὶ OBR. 3/4 τὸν αὐτὸν
 τόπον L. 4 τόπων om. B. τε om. OBRHVQN.
 δύοντας R. τὸν] τό N. 4/p. 39, 2 καὶ τὸν — ἐπὶ δύσιν
 om. OBR qui addunt τὰ δὲ λοιπὰ προεγράφησαν. 5 ἀκίνητον]
 ἀεικίνητον I om. D. αἰὲ ὀραῖσθαι transp. OBRHVQN.
 8 τε om. N. καί² om. AP. τούτου OBRH.
 9 αὐτοσχημάτων OBR. πολυχωρότερον L πολυχωρότατον N.
 10 τελειοτικώτερον BR. 11 εἰ] τί Q. 12 τε om.
 AP. 14 ψυχῆς om. KN. ἠμοίρησε L ἡ μοίρησε (post
 ἡ littera erasa) H ἡμέρησις D. πόσω] πολλῶ AP. 15 δέ
 om. D. λέγομεν AP. 15/p. 37, 10 ἡ κίνησις — λέγομεν
 ὡς om. MAP.

καὶ οὐ ψυχική. ὀρώμεν γὰρ ὡς ὅσον ὀργανικώτερόν ἐστι τὸ σῶμα, τοσοῦτον δέχεται καὶ τὰς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς πλείονας. τὸ οὖν ἡμέτερον σῶμα ὀργανικώτερόν ἐστι τῶν σωματῶν τῶν λοιπῶν ζώων, ὡσπερ ἐκεῖνα τῶν φυτῶν. τὸ δὲ σφαιροειδὲς πάντῃ ἀπλοῦν ὥστε ἄψυχον, οἷα τὰ τέσσαρα 5 στοιχεῖα.

Εἰ ἄφθαρτος ὁ κόσμος. (30)

Ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τὸν κόσμον δοξάζει ἀγέννητόν τε καὶ ἄφθαρτον, ὁ δὲ Πλάτων γεννητόν μὲν, ἄφθαρτον δέ. ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὡς ἐπεὶ σῶμά ἐστι, πᾶν δὲ σῶμα πεπε- 10 ρασμένην ἔχει τὴν δύναμιν, καὶ σύνθετον ἀρχὴν ἔχει καὶ τελευτήν. ὅτι δὲ πεπερασμένην ἔχει τὴν δύναμιν ἐκ τῶνδε δήλον· ἀποκαθίσταται γὰρ ὀμολογουμένως διὰ τῆς κινήσεως ἐν ὥραις κδ'· εἰ γοῦν εἶχε δύναμιν πλείονα, ἐν ἐλαχιστοτέρῳ ἐκινεῖτο χρόνῳ ὥστε, καθάπερ πεπεράσται κατὰ τὸ μέγεθος, 15 οὔτω καὶ κατὰ τὴν δύναμιν.

Εἰ τρέφεται ὁ οὐρανός. (31)

Ἔδοξάν τινες τρέφεσθαι τὸν ἥλιον καὶ τοὺς ἀστέρας

MAP (10-18) OBR IH VQ (1-3) DKLN

2 τοσοῦτω DKL. 3 οὖν] γοῦν HVQIDKLN. 4 /p. 40, 15 τῶν λοιπῶν — κεκλιμένον om. VQ. 4 ὡσπερ] ἤπερ OBR. 5 Post ὥστε add. καὶ IDKLN. οἷα] ὡς καὶ H. 6 στοιχεῖα om. OBR (add. BR per conjecturam). 8 τὸν om. L. ἀγέννητον H. 9 τε om. B. ἄφθαρ- 10 τῶν²] οὐ φθαρτόν N. 10 σῶμα² om. H (add. H¹). Post σῶμα² add. πεπερασμένον F. πεπερασμένον H². 11 /12 καὶ σύνθετον — δύναμιν om. OBRHIDKLN. 13 γάρ om. OIKLN. ὀμολογουμένης O. 15 κατὰ] διὰ H. 18 ἐδόξασαν OBRHIDKLN. τὸν ἥλιον τρέφεσθαι transp. OBRH.

8 *Natur. ausc.*, VIII, 1.

9 *Tim.*, 41 b.

ἐκ τῶν ἀνερχομένων ἀτμῶν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ὡς διὰ τοῦτο
 ποιεῖται τὴν λόξωσιν ὁ ἥλιος, διὰ τὸ ἀπὸ τῶν ἀτμῶν τρέφεσ-
 θαι. τοῦτο δὲ ψεῦδος πρόδηλον μὴδ' ἀνασκευῆς δεόμενον.
 μόνα γὰρ τρέφεται τὰ ἔμψυχα σώματα, τὰ δὲ στοιχεῖα
 5 μεταβάλλονται εἰς ἄλληλα. τὰ μέντοι οὐράνια σώματα
 μόνην τὴν τοπικὴν ποιεῖται κίνησιν τῶν λοιπῶν ὄντα κινή-
 σεων ἀνεπίδεκτα.

(32)

Περὶ τάξεως κόσμου.

Τὸ τοῦ κόσμου μεσαίτατόν ἐστιν ἡ γῆ καὶ λέγεται κάτω.
 10 ἄνωθεν δὲ ταύτης τὸ ὕδωρ ἐστὶ καὶ τούτου ἄνωθεν ὁ ἀήρ,
 τοῦ δὲ αἴρος τὸ πῦρ, τοῦ δὲ πυρὸς ἄνωθεν ἡ σελήνη, τῆς
 δὲ σελήνης ἡ τοῦ Ἑρμοῦ σφαῖρα, ταύτης δὲ ἡ τῆς Ἀφρο-
 δίτης καὶ ταύτης ἡ τοῦ ἡλίου, εἶτα ἡ τοῦ Ἄρεος, εἶτα ἡ
 τοῦ Διὸς καὶ ὑπὲρ ταύτην ἡ τοῦ Κρόνου, ὑπὲρ ἣν ἡ τῶν
 15 ἀπλανῶν ἀστρῶν σφαῖρα καὶ ὑπὲρ ταύτην ἡ ἀναστρῶν

MAP OBR IH DKLN

1 ἐκ] ἀπὸ OBRHIDKLN. ὡς del. H^a. 2 τὴν λό-
 ξωσιν ποιεῖται transp. IDKLN. τρέφεσθαι] φέρεσθαι IDKL
 φαίνεσθαι N. 3 ἀνασκευῆς] ἀνάγκης L. 4 γάρ] γοῦν
 OBRHDKL. τρέφονται OBRH. Post δέ verbum era-
 sum H. 5 μεταβάλλει IDKLN. μέντοι] δέ OBRHID
 KLN. 6 μόνον L. Post τῶν add. δέ KN. τὰ
 λοιπά OBRH. κινήσεως OBRH. 8 Post περί add. τῆς
 OBR. Post τάξεως add. τοῦ MR. 9 τοῦ κόσμου τό
 transp. OBRH. 10 ἄνωθεν] ἄνω K κάτω H (cf. § 13).
 ὁ om. BR. 11 σελήνη] τῆς σελήνης σφαῖρα OBR.
 12 Post σελήνης add. ἄνωθεν OBR. ταύτης δέ] τοῦ τε
 (δέ R²) ἔρμου ἄνωθεν OBR. 13 Post ταύτης add. ἄνωθεν
 OBR. Post ἡλίου add. σφαῖρα OBR. εἶτα] τοῦ δὲ
 ἡλίου ἄνωθεν OBR. Ἄρεος] αἴρος APH. εἶτα] ταύτης
 ἄνωθεν OBR. 14 Post Διὸς add. σφαῖρα OBR. ταύτης
 OBRHN. 14 ὑπὲρ ἣν] ὑπεράνω δὲ αὐτῶν O ὑπεράνωθεν
 δὲ αὐτῶν BR. 15 /p. 39,1 καὶ ὑπέρ—σφαῖρα om. MOBRHL:
 de hac sphaera incerta aut varia est auctori doctrina: cf. §§
 41, 63 et 87, et *De utilitate*, §§ 70-72.

σφαῖρα, ἢ τὰς λοιπὰς πάσας κινουσα ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν.

Περὶ τῆς τοῦ κόσμου ἐγκλίσεως. (33)

Ἡ τοῦ κόσμου ἐγκλισις οὐ κατ' αὐτὸν τὸν κόσμον ἐστίν, ἀλλὰ πρὸς ἡμᾶς διὰ τὸ μὴ τὴν ἡμετέραν οἴκησιν εἶναι 5 ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν, ἀλλὰ πρὸς τῷ βορείῳ μέρει καὶ διὰ τοῦτο ὑπερήρται πρὸς ἡμᾶς ὁ βόρειος πόλος, κρύπτεται δὲ ὁ νότιος καὶ ἡ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις οὐ φαίνεται ὀρθή, ἀλλ' ἐγκεκλιμένη πρὸς νότον.

Περὶ τοῦ εἰ ἔστι κενὸν ἐκτὸς τοῦ κόσμου. 10(34)

Ἵτι μὲν κενὸν οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κόσμῳ ἱκανῶς δέδεικται Ἀριστοτέλει ἐν τῇ φυσικῇ ἀκροάσει. ἐδείχθη δὲ παρ' αὐτοῦ ὡς οὐδὲ ἐκτὸς τοῦ κόσμου ἔστι κενόν. ὀρίζονται γὰρ τὸ κενὸν οἱ τοῦτο δοξάζοντες τόπον ἔστερημένον σώματος, δυνάμενον δὲ δέξασθαι σῶμα. εἰ γοῦν ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν 15 ἔστι κενόν, μάτην παρήχθη παρὰ τοῦ δημιουργοῦ μηδέποτε ἐν αὐτῷ σώματος γενομένου. οὐδὲν δὲ οὔτε ὁ Θεὸς οὔτε ἡ

MAP OBR(3-9) OBR(1-2) IH DKLN

1 ἀνατολῶν OBRH. ἐπί] εἰς OBRHIDKLN. 2 Post δύσιν add. τῶν γὰρ πλανητῶν οὐκ ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δύσιν ἢ κίνησις ἀλλ' ἀπὸ δύσεως πρὸς ἀνατολήν OBR. 3 περὶ τῆς ἐγκλίσεως κόσμου OBR. 4 ἢ om. POBR. 5 οἴκησιν om. MOBR (add. per conjecturam post εἶναι BR). 6 καὶ om. AP. ὑπερήρτηται KN. 8 ἢ om. L. τοῦ οὐρανοῦ] τοῦ ἀν-(θρώπου) OBR τούτου AP. 9 ἐπεγκεκλιμένη AP. 10/p. 40,3 om. OBR et OBR. 11 Post μὲν add. οὖν AP. οὐκ ἔστι κενόν transp. AP. 11/12 δέδεικται Ἀριστοτέλει] δέδεικται ἀριστοτέλης L δέδειχεν ἀριστοτέλης H. 13 οὐδὲν IDKLN. ἔστι transp. post οὐδέ D. γάρ] δέ K. 15 δέ om. DKLN. γοῦν] οὖν N δέ H. τῶν οὐρανῶν H. 16 προήχθη L. παρὰ] ὑπό H. 17 γενομένου MHIDKLN. οὔτε¹ om. DKLN.

12 *Natur. ausc.*, IV, 6, 7, 8.

φύσις οὔτε φρόνιμος ἀνὴρ μάτην ποιοῦσιν. ἀποφαίνεται γοῦν
ὡς οὔτε πλήρες οὔτε κενὸν οὔτε τόπος τις ἔξω τοῦ οὐρανοῦ
τυγχάνει, ἀλλ' ὁ νοητὸς κόσμος.

(35) Τίνα δεξιὰ τοῦ κόσμου καὶ τίνα ἀριστερά.

5 Δεξιὰ μέρη τοῦ κόσμου τὰ ἀνατολικά μέρη τοῦ οὐρα-
νοῦ, ἀριστερά δὲ τὰ δυτικά. λέγονται δὲ δεξιὰ τὰ ἀνατολικά
μέρη ὡς ἐκεῖθεν ἀρχομένης τῆς κινήσεως. ὥσπερ γὰρ
ἐπὶ τῶν ζώων ἀπὸ τῶν δεξιῶν μερῶν ἀρχεται ἡ κίνησις
(τὸν γὰρ ἀριστερὸν πόδα πρότερον ἐπὶ τῆς γῆς ἐρείδοντες
10 τὸν δεξιὸν μετακινούμεν), οὕτως ὑπέθεντο καὶ οἱ παλαιοὶ
τὴν ἀρχὴν τῆς πρὸς δυσμᾶς κινήσεως ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι.
τούτου δὲ ὑποτεθέντος γίνονται τὰ μὲν ἄνω μέρη τοῦ κόσ-
μου ἐν τῷ νοτίῳ πόλῳ τῷ ἡμῖν ἀφανεί, τὰ δὲ κάτω ἐν
τῷ βορείῳ τῷ αἰεὶ ἡμῖν φανερώ· ὡς ἂν εἰ νοήσεις ἀνθρωπον
15 κεκλιμένον τὴν κεφαλὴν μὲν ἔχοντα πρὸς τῷ νοτίῳ πόλῳ,
τοὺς δὲ πόδας πρὸς τῷ βορείῳ, ἔσται οὖν ἡ δεξιὰ αὐτοῦ
φερομένη ἀπὸ ἀνατολῆς ὡς ἐπὶ δύσιν.

MAP OBR (5-6) I (1-5) H VQ (15-17) DKLN

1 Post μάτην add. τι MHIDKLN. γοῦν] γάρ H.
4 tit. om. OBR. τοῦ om. DL. ἀριστερά] λαία P.
5 Post δεξιὰ add. λέγονται MHOBRIDKLN. 6 post ἀρι —
in I folium unum periit (λείπει ἐνταῦθα m³). δυτικά conjec.
B^{ms}R^{ms}: νότια codices. λέγονται ad praecedentia refert H.
6/17 λέγονται — δύσιν om. OBR. 6 δέ²] καὶ H¹ om. MH.
8 τῶν² om. AP. δεξιῶν] ἀριστερῶν L. 9 πόδα
om. DKLN. πρότερον] πρῶτον MDKLN. τῆς om. DL.
ἐρείδοντα D ὀρίζοντες L. 10 ἔθεντο N. 11 δυσμᾶς]
ἡμᾶς MAPDKLN. 12 μὲν τά transp. L. 14 ἡμῖν αἰεὶ
transp. L. ἐνοήσεις AP νοήσης L². 15 κεκλιμένην H.
μὲν transp. ante κεφαλὴν DKLN om. HVQ. ἔχον VQ.
16 οὖν] γοῦν VQ. 17 φερομένη om. VQ. ἀνα-
τολῶν H. ὡς om. L. ἐπὶ] πρὸς HVQ.

Τίς ἡ τοῦ οὐρανοῦ οὐσία.

(36)

Ὁ μὲν Ἀριστοτέλης πέμπτον φησὶ σῶμα τὸν οὐρανὸν καὶ ἕτερον τῶν τεσσάρων στοιχείων, ἀποδεικνύων τοῦτο ἐκ τῆς κινήσεως οὕτως. ὦν αἱ κινήσεις διάφοροι, διάφοροι καὶ αἱ φύσεις. διαφέρουσι δὲ αἱ τῶν στοιχείων κινήσεις 5 πρὸς τὴν τοῦ οὐρανοῦ κίνησιν, τῶν μὲν κατ' εὐθείαν κινουμένων, τοῦ δὲ οὐρανοῦ κύκλω, ὥστε τούτων ἐστὶν ἑτερόφυλος. πρὸς ταύτην τὴν ἀπόδειξιν ἐνιστάμενος ὁ Φιλόπονος Ἰωάννης φησὶν· ὦ Ἀριστότελες, εἰ ὦν αἱ κινήσεις διάφοροι, διάφοροι καὶ αἱ φύσεις, λοιπὸν ὦν αἱ κινήσεις αἱ αὐταί, 10 καὶ αἱ φύσεις αἱ αὐταί. καὶ μὴν ὀρώμεν τὴν τῆς γῆς κίνησιν ἐπὶ τὰ κάτω καὶ τὴν τοῦ ὕδατος ὁμοίως, ὥστε μία φύσις ἀμφοῖν· καὶ ὁ ἀήρ καὶ τὸ πῦρ ἀνωφερῆ μὲν, ἕτερα δὲ τὴν φύσιν εἰσίν. ὁ δὲ Πλάτων ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων συγκείσθαι τὸ οὐράνιον σῶμα ἀπεφήνατο· ὁ δὲ 15

MAP OBR HVQ DKLN

Σ (9/p. 42,2 ὦ Ἀριστότελες — στοιχείων).

2 φησὶ πέμπτον σῶμα τὸν οὐρανὸν transp. AP πέμπτον σῶμα φησὶ τὸν οὐρανὸν DKLN πέμπτον φησὶ τὸν οὐρανὸν σῶμα MOBR.

3 καὶ ἕτερον — στοιχείων om. B. Post ἕτερον add. ἐκ L.

4 διάφοροι²] transp. post φύσεις N διαφέρουσι VQ.

5 καὶ om. N (add. N²). 7 ἑτερόφυλον H¹ (— φυλλον H).

7/8 Ἰω(άννης) ὁ Φιλόπονος transp. AP. 9 ἀριστοτέλης Σ.

9/10 διάφοροι — κινήσεις om. HVQ. 10 διάφοροι om. BR.

αι² om. DKLN. 11 αι¹ om. MOBRHVQDKLNΣ.

τὴν om. O. 12 τὴν om. KN. τοῦ om. AP.

ὁμοίως om. OR. 14 εἰσίν] ἐστὶν MORΣ. 14/p. 42,2

ὁ δὲ Πλάτων — στοιχείων] ὥστε ὁ Πλάτων ἐκ τοῦ ἀνωθεν τῶν στοιχείων δοξάζων τὸν οὐρανὸν γεγενῆσθαι κρεῖττόν σου ἀποφαίνεται Σ.

2 *De coelo*, I, 2-3; *Natur. ausc.*, VII, 4.

8 Cf. *Simplic.*, *In Arist. de caelo*, I, 2, p. 269 a 9 (*Comm. in Arist. gr.*, VII, p. 26, 35).

14 *Tim.*, p. 32; *Phileb.*, p. 29.

Πρόκλος τούτω συνηγορῶν φησιν ἐκ τοῦ ἄνθους αὐτὸ συγκείσθαι τῶν στοιχείων, καὶ ὅτι ἐστὶν ἐν τῷ οὐρανῷ πῦρ καὶ τὰ λοιπὰ οὐχ οἷά εἰσιw ἐνταῦθα, ἀλλ' οὐρανίως, ὥσπερ ἐν τῇ γῇ τὸ πῦρ γηίνως. ὑπερίσχυσαν δὲ αἱ ἀποδείξεις τῶν
 5 δοξαζόντων τὸν οὐρανὸν ἐκ τοῦ ἄνθους τῶν στοιχείων καὶ μάλιστα τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ ἀέρος, τῶν δοξασάντων αὐτὸν πέμπτον σῶμα.

(38) Περὶ τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ νοουμένων κύκλων.

Ἐν τῷ οὐρανῷ σφαιροειδεῖ ὄντι, κύκλοι νοοῦνται διά-
 10 φοροὶ· μέγιστοι μὲν τρεῖς· ὁ ἰσημερινός, ὁ μεσημβρινός
 καὶ ὁ ὀρίζων. ἔστι δὲ ὁ ἰσημερινός ὁ δίχα διαιρῶν τὸν
 οὐρανὸν ἀπὸ ἀνατολῆς ἄχρι δύσεως· μεσημβρινός δὲ ὁ
 διαιρῶν τοῦτον ἀπὸ ἄρκτου μέχρι νότου, ὀρίζων δὲ ὁ διαι-
 ρῶν τὸ ὑπὲρ γῆν ἡμισφαίριον ἀπὸ τοῦ ὑπὸ γῆν. νοοῦνται
 15 δὲ κατὰ τε τὴν θερινὴν τροπὴν καὶ τὴν χειμερινὴν δύο

MAP OBR(1-7) OBR (8-15) HVQ DKLN

I τοῦτο AL. συνηγορῶν τούτω transp. H. αὐτό]
 αὐτὸν MOBVRQDKLN αὐτὴν AP. 2/7 καὶ ὅτι — σῶμα]
 καὶ μάλιστα πυρὸς καὶ ἀέρος OBR. 2 οὐρανῷ] αὐτῷ Q.
 Post πῦρ add. τε DKLN. 5 Post τοῦ add. δ' Q.
 8 τῷ om. OBRH. κύκλων om. HL. 9 σφαιροειδεῖ
 ὄντι κύκλοι] σφαιροειδεῖς (— ἦς BR) ἀντίκυκλοι OBR.
 10 μέγιστοι μὲν om. DKLN. Post ἰσημερινός add. καὶ OBR.
 10/11 ὁ μεσημβρινός — ἰσημερινός om. H. 11 καὶ
 om. DKLN. διχῶς OBR. 12/13 ἀπὸ — διαιρῶν om. H.
 ἀπὸ — τοῦτον om. R (add. R^{mg}). 12 ἀνατολῶν
 OBR. ἄχρι] μέχρι VQ. δυσμῶν OBR. Post ὁ
 add. δίχα VQDKLN διχῶς OBR. 13 τοῦτον] τὸν οὐρανὸν
 OBR om. H (add. in mg.). 15 δέ om. AP. θερινὴν et
 χειμερινὴν transp. AP.

I In *Timaeum*, II, p. 43 et p. 136, 25.

κύκλοι ὀρίζοντες τὴν τοῦ ἡλίου λόξωσιν, ὑπὲρ δὲ τούτους ἕτεροι δύο κύκλοι, ὃ τε ἀρκτικὸς καὶ ὁ ἀνταρκτικὸς. ὑπετέθησαν δὲ οὗτοι διὰ τὸ ὀρίζειν τὴν εὐκρατον οἴκησιν ἀπὸ τῆς διὰ ψύξης ἀοικήτου.

Τίς ἢ τῶν ἀστέρων οὐσία.

5 (39)

Ἡ τῶν ἀστέρων οὐσία πυρώδης τίς ἐστὶ καὶ ἀερώδης, πλείον μετέχουσα πυρώδους φύσεως ἢ ἀερώδους. αἱ μὲν γὰρ οὐράναι σφαῖραι πλείονος μετέχουσι τῆς ἀερώδους φύσεως ἢ τῆς πυρώδους· οἱ δὲ ἀστέρες ἀνάπαλιν, εἰ καὶ μὴ τῷ Σταγειρίτῃ δοκεῖ. οἱ δὲ παλαιοὶ ἀμφέβαλον ὅποιά ¹⁰ εἰσι τιμιώτερα, αἱ οὐράναι σφαῖραι ὡς λεπτότεραι ἢ οἱ ἐν αὐταῖς ἀστέρες ὡς λαμπρότεροι. ταύτην δὲ τὴν ἀμφιβολίαν ἐπελύσατο ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ περὶ οὐρανοῦ πραγματείᾳ λέγων· εἰ τὸ φερόμενον κρεῖττον τοῦ φέρον-

MAP OBR HVQ DKLN

Σ (8-p. 44,2 αἱ μὲν γὰρ οὐράναι — τιμιώτεροι).

1 /2 ὀρίζοντες — κύκλοι om. OH. 1 Ad κύκλοι add. ὀρίζων τὴν τοῦ ἡλίου λοξότητα ὑπὲρ δὲ αὐτοὺς ἕτεροι δύο κύκλοι O^{ms}.
 Post ὀρίζοντες add. per conjecturam καὶ ἀποπερατοῦντες BR.
 λοξότητα OBR. ὑπέρ] ὑπό BR. 2 δύο ἕτεροὶ transp. Q.
 ὃ τε — ἀνταρκτικὸς transp. post 1 κύκλοι OBR. ὁ² om.
 Q. ὑπερτίθενται H. 3 δέ] οὖν Q. 5 tit. περὶ οὐσίας ἀστέρων DKLN. 6 ἢ — οὐσία transp. post ἀερώδης H.
 7 πλεόν HVQ πλείονος B. 7/8 μὲν γάρ] δέ HVQ om. Σ. 8 πλεόν D²LΣ πλείονα KN πλειόνω D. 9 οἱ δὲ ἀστέρες ἀνάπαλιν om. HVQ. 9/10 εἰ καὶ μὴ] εἰσιν ὡς DKLN.
 10 ἀμφέβαλλον HDKN ἡμφιβόλουν OBR. Post ἀμφέβαλον add. καὶ Σ. ὅποιά] ὡς ποῖα K. 10/11 ὅποια εἰσι τιμιώτεραι MAPOBRHVQΣ. 12 δέ om. L. λαμπρότεραι QD.
 13 ἀπελύσατο O. 14 εἰ] εἴτε Σ αἰί VQ.

10 *De coelo*, II, 7, 2.

13 *Locum non inveni.*

τος ὡς τούτου ἔνεκα γενομένου, φέρουσι δὲ αἱ σφαῖραι τοὺς ἀστέρας, οἱ δὲ φέρονται, δῆλον ὡς οὗτοι τιμώτεροι.

(40) Περὶ σχημάτων ἀστέρων.

Τὰ σχήματα τῶν ἀστέρων εἰσὶ σφαιροειδῆ· τῷ τοιούτῳ
 5 γὰρ σχήματι ὁ Θεὸς τὰ ὀλικώτερα τῶν κτισμάτων ἐκόσμησε τὰ τε τέσσαρα στοιχεῖα καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα. τελειότερον γάρ, ὡς ἔφαμεν, τὸ τοιοῦτον σχῆμα τῶν λοιπῶν σχημάτων. πάντα γὰρ τὰ πολυγώνια σχήματα διαιρούμενα ἕτερόν τι ἀποτελεῖ σχῆμα,
 10 ὁ δὲ κύκλος διαιρούμενος οὐχ ἕτερόν τι ἀποτελεῖ. ἅμα καὶ ἀπλούστατός ἐστιν ὡς ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεχόμενος καὶ διὰ τοῦτο τῷ ἐνὶ ἐμφερῆς. σχηματίζονται δὲ οἱ πλανῆται πρὸς ἀλλήλους πέντε σχήμασι· συνόδῳ, ἑξαγώνῳ τετραγώνῳ, τριγώνῳ καὶ διαμέτρῳ. τοῦ γὰρ ζῳδιακοῦ
 15 ὄλου κύκλου εἰς δεκαδύο τμήματα διηρημένου, ὅτε τύχη ὁ μὲν εἰς ἀστήρ ἐν ἀρχῇ τινος τμήματος, ὁ δὲ ἕτερος ἐν

MAP OBR HVQ DKLN Σ(1-2)

1 γενόμενον MHVQ γινομένου LΣ. 2 δῆλον ὡς] ὥστε AP OBRHVQDKLN. Ante οὗτοι add. τούτων AP. 3 σχήματος OBR. Post σχημάτων add. τῶν VQ. 4 Post τὰ add. δὲ APVQDKLN. 5 ὀλικώτερα] ὀλιγώτερα BRH ὀλιγότερα OVQ (corr. B^{mg} Q^{2 mg}). κτισμάτων] σχημάτων DKLN. Post κτισμάτων add. ἔκτισε καὶ VQ. 6 τε om. MHVQDKLN. 8 Post λοιπῶν add. πάντων VQ. Post σχημάτων add. ἐστι OBRHVQ. πολύγωνα H. 9 ἀποτελοῦσι OBRHVQ. 10 οὐχ om. OBR (add. per conj. B^{1mg}). 11 ὑπό] ἀπό BQ. Post ἀπλούστατος add. τις L. περιεχόμενον Q. 12 τῷ ἐνί] ἐν OBR ἐνί VQ. σχηματίζονται δὲ οἱ πλανῆται om. AP. πλάνητες M. 13 σχήματα OBR. 14 τριγώνῳ om. DLNK (add. K²). 15 ὄλου om. AOBRRHVQDKLN (add. A¹). δεκαδύο] δώδεκα HVQN. τμήματα om. VQ. διαιρουμένου OBRHVQ. 16 ἐν¹ om. DKLN.

τῆ ἀρχῇ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ τρίτου, ἐξαγωνίζεω αὐτὸν λέγεται· εἰ δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ τετάρτου, τετραγωνίζεω· εἰ δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ πέμπτου, τριγωνίζεω· εἰ δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ ἑβδόμου, διαμετρεῖν· εἰ δὲ ἐν τῇ αὐτῇ μοίρα ὦσι, συνοδεύειν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ 5 τῶν λοιπῶν μοιρῶν. ταῦτα δὲ τὰ σχήματα ἀπὸ τῶν μουσικῶν εἴληπται λόγων, ὡς Πτολεμαῖος ἐν τῇ τετραβίβλω δείκνυσιν.

Περὶ τῆς τῶν ἀστέρων φορᾶς. (41)

Ἡ φορὰ τῶν ἀστέρων ἐστὶν ἀπὸ δύσεως ἐπὶ ἀνατολήν. 10 ἀλλ' ἢ μὲν τῶν ἑπτὰ πλανήτων ταχεῖα· ἀποκαθίσταται γὰρ ἢ μὲν σελήνη δι' ἡμερῶν κη' ἔγγιστα· ὁ δ' Ἑρμῆς διὰ μηνῶν ἔνδεκα ἔγγιστα· ἢ δὲ Ἀφροδίτη διὰ μηνῶν δεκατριῶν· ὁ δὲ ἥλιος δι' ἡμερῶν τριακοσίων ἐξήκοντα πέντε καὶ τετάρτου ἡμέρας μίας· ὁ δὲ Ἄρης διὰ δύο ἡμισυ ἑτῶν 15

MAP OBR HVQ DKLN

I τῆ om. VQ. ἀπ'] ὑπ' B (corr. per conj. B^{1ms}). 2 εἰ
 δέ — τετραγωνίζεω om. K (add. K¹). τῆ om. OBRHVQ.
 τετάρτου] πέμπτου MAP (corr. M²). Post τετραγωνίζεω
 add. λέγεται τοῦτον OB αὐτὸν λέγεται R. 3 τῆ om. OBR.
 3/4 ἀρχῇ — ἀπ' αὐτοῦ om. AP. πέμπτου — ἀπ' αὐτοῦ
 om. H. 3 Post τριγωνίζεω add. τοῦτον λέγεται OBR.
 4 τῆ om. B. Post διαμετρεῖν add. αὐτὸν λέγεται OBR.
 5 ὦσι μοίρα transp. APL. δ' om. BR. 6 μερῶν
 OBRHVQDKLN. 7 εἴρηται L. Post ὡς add. ὁ OBR.
 10 ἐστὶν om. AP. 10/11 ἀπό — ἀλλ' ἢ om. OBR
 (lacuna in O). ἐπί] πρὸς H. 11 ἑπτὰ om. OBRHVQ.
 13 ἔνδεκα ἔγγιστα om. N (lac.) 13/14 ἔνδεκα —
 ἡμερῶν om. K. 13 ἀφροδίτης D. διὰ μηνῶν δεκατριῶν
 om. N (lac.). 14 ἡμερῶν] μερῶν L μηνῶν D. τρια-
 κοσίων ἐξήκοντα] ἑξακοσίων τριάκοντα P. 15 τετάρτου]
 τέταρτον DK τετάρτη L τέτακται O. μίας ἡμέρας transp.
 OBR. ἡμισυ] ἡμίσεος N om. BR.

ἔγγιστα· ὁ δὲ Ζεὺς δι' ἐτῶν δώδεκα· ὁ δὲ Κρόνος δι' ἐτῶν
 τριάκοντα. οἱ δὲ ἀπλανεῖς ἐν τῇ ἀνωτάτῳ ὄντες σφαῖρα
 κινουῦνται τὴν μίαν μοῖραν κατὰ μὲν τοὺς παλαιοὺς δι'
 ἐτῶν ἑκατόν, κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους δι' ἐτῶν ἑξήκοντα
 5 ἕξ. καὶ τὸ παραδοξότατον ὅτι οὐ περὶ τὸν τοῦ παντός πόλον
 ποιουῦνται τὴν κίνησιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ἡλίου λοξὴν
 πορείαν. ἕξ οὐδ' ἄλλοι ὡς ὁ Θεὸς τὸν ἡλίον ἐν τῷ οὐρανῷ
 (42) ἐν ἀρχηγού τέθηκε τάξει. ὁ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης τὸ αὐτοὺς
 κινεῖσθαι καθ' ἑαυτοὺς τοὺς ἀστέρας οὐ προσδέχεται, πτο-
 10 ούμενος μὴ ποτε ἀναιρεθῶσιν αὐτῷ αἱ περὶ τοῦ πέμπτου
 σώματος ὑποθέσεις, ὡς τεμνότων τῶν ἀστέρων τὸ οὐρά-
 νιον σῶμα καθάπερ εἴ τινα ὑγρὰν οὐσίαν. ὑποτίθησι δὲ τὰς
 ἀνελιττούσας κινούσας αὐτοὺς πεπηγμένους ὄντας. οἱ δὲ
 μετ' αὐτὸν κινεῖσθαι μὲν αὐτοὺς καθ' ἑαυτοὺς ἐδόξασαν,
 15 πλὴν τοὺς πλανήτας ἐπὶ ἐπικύκλων καὶ ἐκκέντρων φασὶ
 κινεῖσθαι. πλάττουσι γὰρ σφαῖρας τὰς μὲν μὴ τὸ αὐτὸ
 κέντρον ἐχούσας τῇ γῆ, ἀλλὰ πρὸς μὲν τῷ ἐνὶ μέρει πλησια-

MAP OBR I(9-17) HVQ DKLN

1 ἔγγιστα] ἐγγίνεται H om. DKLN. δι' ἐτῶν¹] διὰ τῶν
 VQ (corr. Q^{2ms}). 2 πλανεῖς L. Post ἀπλανεῖς add. οἱ
 RHVQ. ἀνωτάτῃ A ἀνωτέρω B ἀνωτέρα R. σφαῖρα
 ὄντες OBRHVQ. 4 νεωτέρους] νέους VQ. 5 ἕξ om.
 AP 5' R ἴσως καὶ R^{ms}. περὶ τὸν] περιττὴν O. τόν]
 τοὺς HVQ. παντός] παρόντος KN. πόλου L πόλους
 HVQ. 6 ἀλλὰ om. Q. 7 οὐδ'] ὦν Q. 8 ἐν] ὡς
 DKLN. ἀρχῇ γούν M (corr. M⁸). Post ἀρχηγού add.
 νυν AM (expunctum) ODKL νῶ N. Post τέθηκε add. καὶ N.
 οὖν om. APOBRHVQ (add. BR per conject.). τό]
 τοὺς OBRHVQ. 9 τοὺς om. HVQ. Post ἀστέρας add.
 ὁ O. πτοούμενος] φοβούμενος L. 10 Post αὐτῷ add.
 ὡς AP. 10/11 αἱ — ὑποθέσεις om. OBR. 12 λυγρὰν
 N. 15 ἐπὶ S^{2sv}: ἐπεὶ AP om. MOBRIHVQDKLNS.
 ἐκκέντρον IDKLN. 16 γάρ] μὲν D om. AP.

ζούσας αὐτῆ, πρὸς δὲ τῷτέρῳ πορρώτερον οὔσας, ἃς ἐκκέντρους ἐκάλεσαν, καὶ ἑτέρας ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἐκκέντρου μικρὰς κυλιομένας, ἐφ' ὧν βεβηκέναι λέγουσι τοὺς πλανήτας, ἃς ἐπικύκλους ἠνόμασαν. ἠγαγκάσθησαν δὲ ταῦτα ὑποθέσθαι καὶ πλείστον μόχθον καὶ πόνον ὑποστῆναι 5 εἰς τὴν τῶν τοιούτων ὑποθέσεωτασσύσιν ἢ δὲ τοιαύτην αἰτίαν. θεοὺς τοὺς ἀστέρας οἱ Ἕλληνες νομίζοντες εἶναι (43) καὶ ὀρῶντες τούτους ἐν τῷ διοδεύειν τὴν οἰκίαν πορείαν ἐφ' ἡμέραις τισὶν ἰσταμένους ἀμετακινήτους, εἶτα ἐπὶ τὰ ὀπισθεν ἀναποδίζοντας, εἶτα πάλιν στηρίζοντας καὶ 10 εὐθὺς προποδίζοντας, καὶ δόξαντες ἄλλοτρίαν τῶν θείων σωματίων τὴν τοιαύτην πλάνην, ὑπέθεντο τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις πρὸς τὸ δεῖξαι μηδὲν τι τοιοῦτον πάθος τοὺς ἀστέρας ὑφισταμένους, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν ἐκκέντρων καὶ ἐπικύκλων κίνησιν φαίνεσθαι ἡμῖν καὶ στηρίζοντας καὶ ἀναποδί- 15 ζοντας, μηδὲν δὲ αὐτοὺς τοιοῦτον πάσχοντας. καὶ κατασκευάσαι βουλόμενοι ὁμαλὰς τὰς τῶν οὐρανίων κινήσεις, ἔλαθον ἑαυτοὺς πολλῆς ἀναπλήσαντες ἀνωμαλίας τὰ οὐράνια. ἐμοὶ

MAP OBR IHVQ DKLN

· I πορρωτέρῳ OBRVQ. I/3 πορρώτερον — κυλιομένας om. H. οὔσας — βεβηκέναι om. VQ. ἃς — βεβηκέναι om. OBR. I ἄς] οὗς L. 2 ἑτέρους L. ἐπ'] ἀπ' IDKLN. κέντρου I (corr. I¹). 3 ἐφ'] ἀφ' H. βεβηκέναι] βεβληκέναι L om. H. Post πλανήτας add. κινεῖσθαι HVQ. 4 ἄς] οὗς OBR. ἠγάγκασαν O. ταύτας OBRHVQ. 5 πλείστου μόχθου καὶ πόνου Q. ὑπέστησαν L. 6 Post διὰ add. τὴν BIDKLN. 7 Post θεοὺς add. γάρ OK. οἱ Ἕλληνες om. AP. νομίζονται H (corr. H¹). εἶναι νομίζοντες transp. OBRIVHQDKLN. 8 τούτους om. BR. διοδεύειν] διαπορεύεσθαι OBRHVQ. 9 ἐπὶ om. VQ. 10 ἀναποδίζοντας DKLN. 10/11 εἶτα — προποδίζοντας om. AP. 11 προποδίζοντας] τριποδίζοντας H. δόξαντας DKLN δοξάσαντες OBR. τῶν om. OBRIVHQDKLN. θείαν DKN. 12 τὴν om. OBR. 14 Post ἀλλὰ add. καὶ AP. τῶν om. OBRHVQD. ἐκκέντρων] ἐπικέντρων HVQ. 15 κίνησιν om. L. 18 πολλὰς AP et fortasse M (corr. M¹) πολλοὺς L. ἀναπλήρωσαντες KN.

δὲ δοκεῖ αὐτοὺς τοὺς ἀστέρας τὴν τοιαύτην ὑποστῆναι
 ἀνωμαλίαν ὡς σώματα, πλὴν τεταγμένην· τὰ γὰρ ἐνταῦθα
 καὶ ἀνώμαλα καὶ ἄτακτα· τὰ δ' ἐν ἐκείνοις καὶ ἀνώμαλα
 καὶ τεταγμένα· τὰ δὲ τούτων ἄνωθεν καὶ τεταγμένα καὶ
 5 ὁμαλά.

(44) Πόθεν φωτίζονται οἱ ἀστέρες.

Περὶ τούτου πολλὴ ἀμφιβολία τοῖς πάλαι σοφοῖς ἐγένετο.
 τινὲς γὰρ ὀρώντες τὴν σελήνην παρὰ τοῦ ἡλίου δεχομένην
 τὸ φῶς ἀπεφήναντο καὶ περὶ πάντων τῶν ἀστέρων,
 10 ὡς καὶ αὐτοὶ παρὰ τοῦ ἡλίου φωτίζονται. ἕτεροι δὲ ὀρώντες
 τὴν τε Ἀφροδίτην καὶ τὸν Ἑρμῆν ὑπὸ τὸν ἥλιον ὄντας
 καὶ μὴ πόρρωθεν αὐτοῦ ἀφισταμένους ὡς φωτίζεσθαι
 παρ' αὐτοῦ, ἐδόξασαν ἔχειν τούτους τε καὶ τοὺς ἄλλους
 οἰκεῖον φῶς.

(45)¹⁵ Πῶς γίνονται οἱ τέσσαρες καιροί.

Πάντα μὲν ὅσα τὸ θεῖον ἐδημιούργησε καὶ σοφίας ἀνάμιστα
 καὶ θαύματος ἄξια, μάλιστα δὲ τὸ τῆς ἡλιακῆς

MAP OBR IHVQ DKLN

1 ὑποστῆναι τὴν τοιαύτην transp. HVQ. ὑποστῆναι om. L.
 2 ἀνωμαλίας A. σώματι AP ἀσώματα O ἀσώματων
 HVQ σύντονον IDKLN. τεταγμένα OBRM² τεταγμένω A.
 3/4 καὶ ἄτακτα — τεταγμένα¹ om. L. ἄτακτα — ἀνώμαλα
 καὶ om. RHVQ. 3 ἐν om. O. καί³ om. M.
 6 πόθεν] περὶ τοῦ πόθεν OBR. 7 τούτων OBRHVQ.
 Post πολλή add. ἡ KLN. τῶν πάλαι σοφῶν OBR. 9 καὶ
 om. OBR. τῶν om. L. II τε om. OBRQ. καὶ
 om. OBR. 12 καὶ om. Q. αὐτοὺς AP. Post ὡς
 add. μὴ OBR. 13 τούτους] αὐτοὺς VQ. τε om. BRK.
 17 θαύματος ἄξια] ἄξια θαύματος OBR ἀξιοθαύμαστα HVQ.

πορείας λοξὸν ὡς ἐμοὶ ἐν ἑτέρῳ συγγράμματι ἀποδέ-
 δεικται τῷ περὶ αἰτίας οὐρανίων ἐπιγραφομένῳ. οὐ
 γὰρ μέσον τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τοῦ ἰσημερινοῦ διοδεύει,
 ἀλλὰ κλίνει πρὸς μὲν βορρᾶν μοίρας κδ' ἔγγιστα, πρὸς δὲ
 νότον ὁμοίως. ὅταν οὖν ἀνερχόμενος ἀπὸ νότου κατὰ τὸν 5
 ἰσημερινὸν γένηται, τὴν ἑαρινὴν ποιεῖται τροπὴν. ὅταν δὲ
 τὸ τέρμα τῆς αὐτοῦ λοξώσεως τῆς πρὸς βορρᾶν καταλάβῃ,
 τὴν θερινὴν ἐργάζεται τροπὴν καὶ πλησιάζει ἡμῖν διὰ τὸ
 τὴν ἡμετέραν οἴκησιν ὡς ἔφαμεν βορειοτέραν εἶναι. ἤνικα
 δ' αὖθις πρὸς τὸν ἰσημερινὸν ὑποστρέψῃ, τὴν φθινοπωρινὴν 10
 ἀποτελεῖ καὶ ὅτε πρὸς τὸ ἔσχατον τῆς νοτίας αὐτοῦ λοξώσεως
 καταντήσῃ, τὴν χειμερινὴν, διὰ τὸ τηλικαῦτα εἶναι πόρρωθεν
 ἡμῶν. καὶ ἡ τοιαύτη λόξωσις τοῦ ἡλίου αἰτία γίνεται τῆς
 τῶν τεσσάρων τοῦ ἐνιαυτοῦ καιρῶν γενέσεως· καὶ οὐ
 μόνον τούτων, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων χρησιμωτάτων καὶ ἀναγ- 15
 καίων τῷ κόσμῳ πραγμάτων, ὡς πλατύτερον ἡμῖν ἀπεδείχ-
 θη ἐν τῷ μνημονευθέντι συγγράμματι.

MAP OBR IHQV DKLN

I λοξὸν πορείας transp. VQ. Post ἐμοὶ add. καὶ OBR.
 ἐν ἑτέρῳ] ἀνωτέρω AP. γράμματι AP. 2 τὸ L.
 αἰτίας] χρείας in tit. De utilitate opusculi. ἐπιγραφό-
 μενον L ἀπογραφομένῳ D γραφομένῳ BR. οὐ] καὶ OBR (corr.
 per conj. B^{mg} R^{mg}). 3 τὸν οὐρανόν IDKLN. τοῦ²] τόν
 B^{mg} R^{mg} per conj. I om. DKLN. ἰσημερινόν B^{mg} R^{mg} per
 conj. IL. διοδεύει] lac. in H, 5 Post ὅταν add. μὲν H.
 Post ἀπό add. τοῦ IQL. κατὰ] καὶ εἰς Q.
 τόν] τό H. 6 ὅταν] ὅτε OBHV ὅτι RQ. 6/8 ὅταν —
 τροπὴν om. IDKLN. 7 τῆς¹ om. Q. 9 βορειοτέραν]
 ωρειοτέραν I ὄρειοτέραν AP. 10 αὖθις] αὖ M. ὑποστρέ-
 ψει AOHVQD ὑποστρέψῃ B. 11 πρὸς om. OBRHVQ.
 αὐτῷ LN αὐτῆς I. 12 καταντήσῃ M (corr. M²)
 APOVQIDKLN. 13 τοῦ om. VQ. γίνεται αἰτία transp.
 IDKLN. τῆς om. HVQDKLN. 14 τοῦ om. Q.
 καιροῦ R. Post καιρῶν add. καὶ τῆς HVQ τῆς L.
 16 ὡς] καὶ AP. εἰδείχθη BR ἀποδέδεικται IDKLN.

(46) Περὶ μεγέθους καὶ σχήματος ἡλίου.

Τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος ἄπιστόν τι δοκεῖ τοῖς γε ἀγεωμε-
 τρήτοις καὶ τοῖς τῆς φιλοσοφίας ἀμυήτοις. πάντες μὲν
 οὖν οἱ μαθηματικοὶ ἀπεφήναντο τοῦτον τῆς γῆς μείζονα,
 5 διεφώνησαν δὲ περὶ τοῦ ὅποσον ἐστὶ μείζων καὶ πολυπλά-
 σιος. ὁ δὲ σοφώτατος Πτολεμαῖος διὰ γεωμετρικῶν
 ἀπέδειξε μεθόδων ἑκατονεβδομηκονταπλασίονα τοῦτον τῆς
 γῆς εἶναι. καὶ τὸ μὲν τὴν ἐκείνου ἀπόδειξιν προτιθέναι καὶ
 διασαφῆσαι τῆς προκειμένης ἀλλότριον πραγματείας. ἐνταῦ-
 10 θα δὲ δειχθήσεται ἐναργῶς καὶ ἀναμφηρίστως ὡς μείζων
 (47) ἐστὶ τῆς γῆς ὁ ἥλιος τοιουτοτρόπως. πᾶν τὸ φωτίζον ἢ

MAP OBR IHVQ DKLN

1 Post περὶ add. τοῦ HL. καὶ σχήματος om. DKLN.
 Ante ἡλίου add. τοῦ VQL. Post ἡλίου add. καὶ
 σελήνης DKN. 2 τι om. OBRHVQ. γε] τε MOBRI
 HVQDKL om. AP. ἀγεωμέτρας H ἀγεωμέτροις OBRV
 γεωμέτροις Q γεωμετρίτοις Q². 3 τοῖς om. BRIDKNL (add.
 L¹). τῆς] τοῖς L (corr. L¹) om. M. φιλοσοφίας APIVP
 DKLN φιλοσόφους M (corr. M³) σοφίας OBRIVHQ. πάντα D.
 4 οἱ μαθηματικοὶ om. OBRHVQ. τῆς γῆς om. D.
 5 τοῦ] τό M τούτου I. πολλαπλάσιος MHVQ.
 6 δέ] μὲν OBR. πτολομαῖος K. 7 ἀπέδειξε] ἀποδείξεω
 καὶ APDKLN. Post μεθόδων add. ἀπέδειξεν DKLN.
 ἑκατὸν ἑβδομηταπλασίονα A ἑκατοναεβδομηκονταπλασίονα Q
 ἑκατὸν ἑβδομηκονταπλάσιον L ἑκατον ἑβδομηκονταπολλαπλασίονα
 M. 7/8 τῆς γῆς τοῦτον transp. L. 8 Post ἐκείνου
 add. καὶ A. ἀπόδειξιν ἐκείνου transp. DKLN. 8/9 καὶ
 διασαφῆσαι] διασαφῆσαι τε HVQ δι' ἀσαφή τε καὶ BRO (corr.
 O²). 9 τοῖς προκειμένοις H (corr. H²). ἀλλότριον τῆς
 προκειμένης transp. APK. 10 ἀναμφηρίστως] ἀναμφηρίστως M
 ἀναφηρίστως AP ἀναμφηρίστως Q ἀναντιρρήτως BR ἀναντηρήτως O.
 11 ἐστι om. OBRQ (add. Q¹). ὁ ἥλιος τῆς γῆς
 transp. OBR. τοιούτω τρόπῳ OBR.

μειζόν ἐστι τοῦ φωτιζομένου ἢ ἴσον ἢ ἔλαττον. ἀλλ' εἰ
 μὲν μειζόν ἐστι, κωνοειδῆ ποιεῖ τὴν σκιάν, ἀπὸ πλατείας
 ἀρχομένην βάσεως καὶ περατουμένην εἰς ὀξεῖαν κορυφήν·
 εἰ δὲ ἴσον, ἐπ' ἄπειρον ἵεναι παρασκευάζει τὴν σκιάν μεταξὺ
 παραλλήλων εὐθειῶν· εἰ δὲ ἔλαττον, καλαθοειδῆ ταύτην 5
 ἀπεργάζεται ἀπὸ στενῆς τῆς βάσεως πλατυνομένην ἐπ'
 ἄπειρον. ἐπεὶ δὲ ἡ γῆ παρὰ τοῦ ἡλίου φωτιζομένη κωνο-
 ειδῆ ποιεῖ τὴν σκιάν, ἐλάττων αὐτοῦ ἐστίν. ὅτι δὲ ἡ γῆ
 κωνοειδῆ ποιεῖ τὴν σκιάν δῆλον ἐκ τῶν τῆς σελήνης ἐκλεί-
 ψεων. ὅτε γὰρ ἐκλείψῃ ἐν τῷ ἀπογεῖω αὐτῆς, πόρρωθέν 10
 ἐστὶ τῆς γῆς καὶ ταχέως ἐκλάμπεται ὡς τὸ λεπτότερον
 μέρος διερχομένη τῆς σκιάς. ὅτε δὲ ἐν τῷ περιγεῖω, ἐμβρα-
 δύνει τῇ ἐκλείψει ὡς τὸ παχύτερον μέρος τῆς σκιάς διερ-
 χομένη. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων δείκνυται τὸ (48)
 περατοῦσθαι τὸ τῆς γῆς σκίασμα· εἰ γὰρ ἐπ' ἄπειρον προ- 15
 ῆει, ἐσκοτίζεν ἂν οὐκ ὀλίγους τῶν ἀστέρων καὶ καθ' ἐκάστην
 νύκτα ἐκλείπειν τούτους ἐποίει. νῦν δὲ οὐ φαίνεται τι

MAP OBR IHVQ DKLN

2 ἐστι om AP. ποιεῖται OBR. 3 βάσεως om. OBR IHVQ.
 4 εἰ δέ] εἰ L ἢ KD corr. D². κατασκευάζει H. 5 Post
 παραλλήλων add. καὶ AP. καλαθοειδῆ] καλοειδῆ M (corr. M²).
 ταύτην καλαθοειδῆ transp. L. 6 ἐργάζεται MAP OBR
 IVQDK. 8 ποιεῖται OBR IKN. 8/9 ἐλάττων — σκιάν
 om. BR (add. R¹). ἐλάττων—σελήνης in rasura V. 9 ποι-
 εῖται OR¹ IHVDKLN. ποιεῖται τὴν σκιάν κωνοειδῆ transp. H.
 10 ἐκλείψῃ] ἐκλείψει codices. ἀπογεῖω] ὑπογεῖω AP
 ἀγγεῖω IHVQ ἐπιγεῖω OBR. 11 ἐλάμπεται K ἐλλάμπεται
 DNR (corr. R¹ρ). ὡς] καὶ AP. 11/12 λεπτότερον μέρος]
 λεπτότατον μέρος M λεπτομερέστερον IHVQ λεπτομερέστερον μέρος
 OBRKN. 12 διερχομένης MAP. 12/13 διερχομένη —
 μέρος om. OBR HVQ. 13 ταχύτερον D. διερχομένης A
 διερχόμενον OBRQ (corr. Q²). διερχομένη τῆς σκιάς transp. D.
 14 ἀλλὰ om. Q. 15 προῆει] προεῖη P προύκειτο IHVQ
 πρόκειται OBR¹ρ. 16 ἂν om. MAP. ὀλίγα VQ.
 17 διαλείπειν VQ. τούτους] αὐτούς VQ. τι om. APQ.

τοιούτον. περὶ ταύτης δὲ τῆς σκιᾶς φησι καὶ ὁ ποιητῆς·
 ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῶ λαμπρὸν φάος ἡλίου
 ἔλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦδε δῆλον τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος. ἡ Σύνηνη
 5 ὑπὸ τὸν θερινὸν κεῖται τροπικόν. ὁπότεν οὖν ὁ ἥλιος ἐκεῖσε
 γένηται κατὰ μεσημβρίαν, ἄσκια ποιεῖ τὰ ἐκεῖσε σώματα
 ἐπὶ σταδίους τριακοσίους. εἰ γοῦν ὁ κύκλος ὃν διαπορεύεται
 ὁ ἥλιος μυριοπλασίων ἐστὶ τῆς γῆς, καὶ τὸ μέρος τοῦ κύ-
 κλου τούτου ὅπερ ἐπέχει τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος μυριοπλά-
 10 σιον εἶναι δεῖ τοῦ δηλωθέντος ἀσκήϊου τῆς γῆς τμήματος.
 τὸ δὲ τοῦ ἡλίου σχῆμα ὅτι ἐστὶ σφαιροειδὲς ὡσαύτως καὶ
 τῶν λοιπῶν ἐν οὐρανῶ σωμαίων πρόδηλον ὡς εἴρηται
 καὶ σαφέστερον ἐν τῷ περὶ σχήματος τῆς σελήνης λόγῳ
 ῥηθήσεται.

(49)¹⁵

Περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἐκλείψεως.

Ἡ τοῦ ἡλίου ἐκλείψις γίνεται ὅτε ἡ σελήνη τὸν ἥλιον
 ἐν συνόδῳ ὑποδράμῃ μὴ ἔχουσα πλάτος πρὸς τὸν ζωδιακόν

MAP OBR IHVQ DKLN

1 δὲ ταύτης transp. APL. καὶ om. OBRIHVQ.
 2 ἔπεσεν vel ἔπεσ' ἐν KLN. φῶς DQ. ἐκεκίοιο Q.
 3 ἔλκον] ἔλιου Q ἔλυν N (corr. N³) ἔλυε KIL. ἐπὶ] κατὰ
 MAPOBRHVQ κά I. 4 τοῦδε] τούτου AP. συνήνη AP
 σελήνη BRDKLN. 5 τὸν θερινόν] τὸν ἰσημερινόν IHVQ τῶν
 ἰσημερινῶν OBR. τροπῶν OBR. 6 μεσημβρίας D.
 ἐκεῖσε] ἐκεῖ H ἐκεῖνα B. 7 σταδίους τριακοσίους] στάδια
 τριακόσια HVQ στάδ τριακόσ I σταδίους τριάκοντα OBR.
 εἰ γοῦν] ἤγουν BR ἤγουν K εἰ οὖν per conj. B^{mg}. ὄν] οὐ Q.
 8 μυριοπλάσιος OBRVQ. 9 τοῦτο BR. ἔχει DKLN.
 10 δεῖ] δῆ AP. τῆς γῆς om. L. 11 τοῦ] τό Q
 τὸ (expunctum) τοῦ M. ὅτι ἐστὶ om. H. καὶ om. I.
 13 σχημάτων IDKLN. τῆς om. OBRIHVQ.
 τῆς σελήνης om. DKLN. λόγων H. 14 ῥηθήσεται]
 γνωρίζεται IHVQ. 17 πλάτος] καθ' ἑαυτήν VQ.

κύκλον. τηνικαῦτα γὰρ ἀντιφράττει ταῖς ἀκτίσιν αὐτοῦ ὥστε μὴ καταλαμβάνειν τὴν γῆν. διὰ τοῦτο ἐν συνόδῳ αἰεὶ γίνεται ἡ ἠλιακὴ ἔκλειψις, πλὴν τῆς γενομένης ἐπὶ τοῦ σωτηρίου πάθους τοῦ Κυρίου ἡμῶν· ἐκείνη γὰρ παραδόξως ἐν πανσελήνῳ γέγονεν. αἱ δὲ ἐκλείψεις ποτὲ μὲν καθόλου, ποτὲ δὲ μερικαὶ γίνονται. καθόλου μὲν ὅτε ὅλος ὁ ἠλιακὸς κύκλος ἐπισκοτισθῆ, κατὰ κάθετον γεγονότων τῶν κέντρων τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς σελήνης· μερικαὶ δὲ ὅτε μέρος τούτου ἐκλείψῃ. οὐκ ἐν πάσῃ δὲ τῇ οἰκουμένη ὁ ἥλιος ἐκλείπων φαίνεται, ἀλλὰ παρὰ μέροςί τισι. καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς τοῦ Κομνηνοῦ βασιλείας ὅλος ἐκλείψας πρὸς δυσμαῖς, ἐν Αἰγύπτῳ οὐχ ὅλος ἐξέλειπεν, ὡς ἐκεῖσε παραγεγονῶς ἠκριβωσάμην. οἱ οὖν μαθηματικοὶ ὅσον κατὰ τὸ φαινόμενον εἰς δώδεκα δακτύλους τὴν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σεληνης διεῖλον ἐπιφάνειαν· καὶ εἰ μὲν καθ' ἡμισυ φαίνεται ἡ ἔκλειψις, ἑξαδάκτυλον ταύτην ὀνομάζουσιν· εἰ δὲ κατὰ τὸ τρίτον, τετραδάκτυλον, καὶ ἀναλόγως ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

MAP OBR IHVQ DKLN

- I ἀντιφράσει H. 2 καταλαβεῖν DKLN καταλάμπειν VQ.
 2/3 αἰεὶ ἐν συνόδῳ γίνεται transp. DKLN αἰεὶ γίνεται ἐν συνόδῳ transp. OBRIVHQ. 3 τῆς] τοῖς AP.
 Post ἐπὶ add. τῆς M. 4 Post ἡμῶν add. ἰ(ησο)ῦ χ(ριστ)οῦ OBR. ἐκείνης BR. παραδόξως om. IHVQ. 6 Post γίνονται add. καὶ OBRQ. ὅτε] ὅτι H. ὅλως AP om. OBRIVHQ. 7 ἐπικτισθῆ I. κάθετον] καθ' ἕτερον AP συνδέτων B — τον per coniecturam B καθέτων R — τον R per conj. 7/8 τῶν κέντρων γεγονότων transp. AP.
 8 τε om. AP. 9 ὅτε] ὅταν H. ἐκλείψει MAPDKLN ἐκλείπη H ἐκλείπει OBRIVQ. Ante οὐκ add. καὶ OBR. δέ om. OBR. 10 παρὰ om. N. μέρος MAPDKLN.
 II Post Κομνηνοῦ add. κυροῦ ἰσαακίου OBRIVHQ. βασιλείας] τοῦ βασιλέως OBR. ὅλως APD. 12 δυσμάς OBRIVHQ. οὐχ ὅλος] οὐχ ὅλως APK οὐχ οὕτως L οὐδὲως vel οὐδ' ὅλως OBRIVHQD. ἐξέλειπεν API. 13 οὖν] μὲν OBRIVHQ. 15 τῆς] τὴν H om. K. ἐπιφάνειαν] ἐπιφορὰν VQ. 16 φαίνεται] φαίνει VQ γένηται MAP. 17 τό] τόν N om. M. τρίτους Q.

(50) Περὶ οὐσίας καὶ φωτισμῶν σελήνης
καὶ σχήματος.

Εἰ καὶ οἱ Ἀριστοτελικοὶ πέμπτον ὑπέθεντο σῶμα
τὸν οὐρανόν, ἀλλ' οὖν ὁμολογοῦσι μέρη μὲν αὐτοῦ εἶναι
5 παχύτερα, καὶ μάλιστα τὰ τῇ γῆ προσεγγίζοντα, μέρη
δὲ λεπτότερα τὰ ἄνωθεν καὶ πορρώτερα τῆς γῆς. ἡ γοῦν
σελήνη τῷ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ τούτῳ κόσμῳ πλησιάζουσα οὐκ ἄμοιρος οὐδ' ἀμέτοχος κατελείφθη τῶν τούτου
κακῶν, ἀλλὰ παχεῖαν καὶ ὥσανεὶ γεώδη τὴν ὑπόστασιν
10 ἔχει. καὶ οὐ πάντῃ ὁμαλή δι' ὅλου αὐτῆς τοῦ σώματός
ἐστίν, ἀλλ' ἔστι τινα παρ' αὐτῇ μέρη φωτὸς ἄδεκτα καὶ
μέλαινα τὰ διὰ μέσου αὐτῆς ἐμφαινόμενα καὶ λεγόμενα
πρόσωπον αὐτῆς. καὶ ὥσπερ τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ
ἀρχὴν ἔχει καὶ αὔξησιν καὶ ἀκμὴν καὶ παρακμὴν, οὕτω
15 καὶ ταύτης τελεῖται ὁ φωτισμός. καὶ οὐ μόνον ἐν τούτοις
ἐνδείχεται τῶν λοιπῶν οὐρανίων σωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἐμπίπ-

MAP OBR IHVQ DKLN

1 καὶ om. AP. φωτισμοῦ OBRHLN. σελήνης] ἡλίου
L. ὀχήματος I. tit. περὶ οὐσίας τῶν φωστήρων καὶ τοῦ
τῆς σελήνης σχήματος VQ. 3 οἱ om. AP. 4 τὸν οὐρα-
νόν] τὸ οὐράνιον MAPIHVQ. μέρη] περί OBR. 5 τὰ
om. QM (add. M²). 6 δέ om. B. τά] τῶν I om. M
(add. M²). ἄνω OBRIVHQ. πορρωτέρω BRHVQ.
ἡ] εἰ AP (corr. P²). γοῦν] οὖν L om. BR. 7 τῷ]
τῶν QD τὸ O. τούτῳ] τῷ O om. BR. πλησιάζουσα
κόσμῳ transp. L. 8 κατελήφθη APO. 9 παχύ AP.
ὥσανεὶ καὶ transp. L. 10 πάντα A πάνυ H. ὁμαλά O.
τοῦ σώματος αὐτῆς transp. L. 11 ἔστι] ἔσθη A.
μέρη παρ' αὐτῇ transp. OBRHVQ μέρη παρ' αὐτῆς I.
12 μέλαινα H. καὶ λεγόμενα om. L. 13 πρόσωπα MA
POBRIVQ πρόσωπ N. αὐτῆς] τῆς γῆς VQ om. OBR.
14 Post αὔξησιν add. ἔτι OBRIVQ ἔτι δέ IH. καί² om.
IH. 16 λοιπῶν om. Q. καὶ om. VQ. ἐμπίπτει]
ἐκλείπει Q (corr. Q¹).

3 Cf. Arist., *Meteor.*, I, 3, 12 etc.

τει ἐνίστε τῷ σκιάσματι τῆς γῆς καὶ ἐκλείπει, οὐ πρὸς
 τὴν ἡμετέραν ὄψιν καθάπερ ὁ ἥλιος, ἀλλ' αὐτὴ κατὰ τὸ
 οἰκείον φῶς ὃ παρὰ τοῦ ἡλίου δέχεται. ὅτι δὲ παρὰ τού- (51)
 του ἢ σελήνη δέχεται τὸ φῶς δῆλον καὶ τοῖς ὀπωσοῦν τετη-
 ρηκόσων· αἰεὶ γὰρ τὸ πεφωτισμένον μέρος πρὸς τὸν ἥλιον 5
 ἔχει ἔνθα ἂν καὶ ὑπάρχη. κάτωθεν γὰρ οὕσα τοῦ ἡλίου
 ὅτε συνοδεύσῃ αὐτῷ, τὰ μὲν πρὸς ἡμᾶς αὐτῆς μέρη ἀφώ-
 τιστα ἔχει, τὰ δὲ πρὸς τὸν ἥλιον πεφωτισμένα· ὅτε δὲ ἀπο-
 στῆ τοῦ ἡλίου, ἐλάχιστον ἄρχεται μόριόν τι τοῦ πρὸς ἡ-
 μᾶς μέρους αὐτῆς καταναγάζεσθαι καὶ γίνεται μηνοειδῆς· 10
 εἶτα ἐπὶ πλεόν ἀποστάσα πλείον φωτίζεται καὶ γίνεται
 διχότομος, εἶτα ἀμφίκυρτος καὶ διαμετροῦσα πανσέληνος·
 εἶτα παρελθούσα τὴν διάμετρον, ὀράται αὖθις ἀμφίκυρτος
 καὶ πάλιν διχότομος καὶ μετὰ ταῦτα μηνοειδῆς καὶ τέλος
 συνοδεύουσα τῷ ἡλίῳ ἀφανῆς ἡμῖν γίνεται. ἐπηπόρουν 15(52)
 δὲ οἱ ἀρχαῖοι πῶς δέχεται καὶ ἐκπέμπει ἐνταῦθα τὸ φῶς.
 καὶ οἱ μὲν ἔφασαν κατὰ ἀνάκλασιν γίνεσθαι τὸ ταύτης φῶς

MAP OBR IHVQ DKLN

I καὶ om. DKLN. Post ἐκλείπει add. δέ KN.
 3 ὃ παρὰ] ὅπερ ἐκ OBR. 3/4 ὅτι δέ — δέχεται om. DKL.
 3 τούτου] τοῦ ἡλίου OBRVQN. 4 ἢ σελήνη om. OBR
 IHVQN. τετηρηκόσων] μετειρηκόσων O μετεληχόσων IH
 μετεληχόσοι (— λαχόσοι Q) φρενός VQ. 6 ἔνθα] ὅπερ K
 (add. ἔνθα K^{1ms}). ἂν] αἰεὶ Q om. DKLN. ὑπάρχει AP
 HVQDKLN. οὔσα] οὐ V om. Q. 7 συνοδεύσῃ I¹ συν-
 οδεύσει MIHVQDKLN συνοδεύει APOBR. αὐτοῦ M (corr.
 M¹) αὐτῆ H om. L. 8 ἔχει] ἐστὶ OBRHVQI¹DKLN
 εἰσι I. 9 ἄρχεται] ἔρχεται D δέχεται AP. τι] ἐτέρου
 Q. 10 αὐτῆς om. APOBRHVQ. καταναγάζεσθαι] κατ'
 ἀρχὰς τὸν ἀνασμόν AP. 10/11 καὶ — φωτίζεται om. R (add.
 R¹). 10 γίνεσθαι OBR¹IHVQ. με (vel - ο)νοειδῆς D.
 11 πλεόν] πλείον VQ. πλείον] πλεόν DKLN.
 12 εἶτα] καὶ πάλιν IHVQDKLN καὶ πάλιν ἀποστάσα ἐτι φωτίζε-
 ται καὶ γίνεται OBR. Post διαμετροῦσα add. σὺν τῷ ἡλίῳ
 γίνεται OBR. 15 γίνεται] γένηται B φαίνεται P. ἐπη-
 πόρουν] ἐπὶ πόρουν K ἀποροῦντες OBR. 16 καὶ ἐκπέμπει
 ἐνταῦθα om. OBRIVQ. 17 καὶ om. OBR. ἀντανάκλασιν
 OBRIV¹QKLN. γίνεσθαι om. AP.

ὥσπερ ἐπὶ τε τῶν κατόπτρων καὶ τῶν λείων γίνεται σωμα-
των, οἱ δὲ καθ' ὑποδοχὴν καὶ ἔνωσιν ἐδόξασαν αὐτὴν φωτί-
ζεσθαι. καὶ τὸ μὲν κατ' ἀνάκλασιν ἀπ' αὐτῆς γινομένην
φωτίζειν αὐτὴν πιθανὸν μὲν τοῖς πλείστοις, οὐκ ἀληθές
5 δέ· ἐτηρήθησαν γὰρ αἱ ἀντανακλάσεις ἀπὸ τε τῶν μεγί-
στων καὶ ἐλαχίστων λείων σωμαμάτων, μὴ πλείον δύο διου-
σαι σταδίων. ἀλλὰ καὶ ἄλλως· πᾶσαι αἱ ἀντανακλάσεις
αἰεὶ, ὡς ἐν τοῖς ὀπτικοῖς δείκνυται, κατ' ἴσας γωνίας ἀνα-
κλῶνται. καὶ εἰ τοιοῦτον ἦν ἐπὶ τῆς σελήνης, ἔδει, ὅτε κατὰ
10 διάμετρόν ἐστι τοῦ ἡλίου ἐν πανσελήνῳ, μὴ κάτω ἐπὶ τὴν
γῆν ἀνακλασθαι τὰς ἀκτῖνας, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἥλιον. καὶ
ἕτεραι πολλαὶ δεῖξεις ταύτην ἀνατρέπουσι τὴν δόξαν· λεί-
πεται τοίνυν καθ' ὑποδοχὴν καὶ ἔνωσιν πρὸς τὸ ἡλιακὸν
(53) φῶς αὐτὴν ἐλλαμπομένην ἐπιλάμπειν καὶ τοῖς τῆδε. ἀπο-
15 ρήσειε δ' ἂν τις· εἰ κεκράτηται αὐτῇ τὸ ἡλιακὸν φῶς, ὅλην

MAP OBR IHVQ DKLN

1 Post ὥσπερ add. καὶ DKLN. τῶν² om. I.
λείων] τελείων VQ λοιπῶν BR. σωμαμάτων γίνεται transp.
OBRIHVQ. 2 ἔδοξαν DKLN. φωτίζεσθαι αὐτὴν transp.
AP. 3 ἀντανάκλασιν OBV¹QDKL. Post ἀνάκλασιν add.
τοῦ H¹. αὐτῆς] αὐτὴν A. γινομένην] γινόμενον OBR
γινόμενου φωτός IHVQ. 4 Post αὐτὴν add. τὰ ἐνταῦθα IHVQ.
5 γάρ] δέ OBRIHVQN om. K. αἱ om. L. τε om. I.
6 λείων om. DKLN. δύο om. BR. 7 σταδίου
BR σταδίους Q. 8 αἰεὶ om. IHVQ. ὡς om. OBR.
ὀπτικοῖς δείκνυται] ὀπτικοῖς δείκνυται OBRIHVQ δείκνυται M
προτέροις δέδεικται AP. Ante κατ' add. per conjecturam
ὅτι BR. ἀντανακλῶνται MAP ἀνακυκλοῦνται VQ. 12 ἕτεροι
K. δεῖξεις] δόξεις P ἀποδείξεις H¹VQ. ἀνατρέπουσι ταύ-
την transp. KN. 13 καὶ om. Q. 14 ἐλλαμπομένην AD
(corr. D²) ἐκλαμπομένην OBRIHVQ ἐπιλαμπομένην K.
ἐπιλάμπει Q. τῆδε] τῆσδε MI. 15 κέκραται MPOBR
IDKLNA²H² καίκραται AH. Post αὐτῇ add. καὶ I.
15/p. 57,1 ἔδει ὅλην transp. H.

ἔδει αὐτὴν φωτίζεσθαι καὶ πλησιφαῆ διηνεκῶς εἶναι. καὶ λέγομεν πρὸς τοῦτο ὅτι πολὺ τὸ βάθος ἔχει καὶ μεγίστην τὴν διάμετρον καὶ διὰ τοῦτο οὐ μέχρι πάσης αἰ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες δικνοῦνται, ἀλλ' ἐπὶ πλείστον διοῦσαι παύονται. ὅτι δὲ σφαιροειδῆς ἐστὶ τὸ σχῆμα, δῆλον ἐκ τῶν ταύτης 5 φωτισμῶν. εἰ γὰρ ἦν δισκοειδῆς, ἅμα τῷ προσπεσεῖν αὐτῇ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἐφωτίζετο, μηδενὸς ἐπιπροσθούντος κυρτώματος. νῦν δὲ σφαιροειδῆς οὖσα κατὰ μέρος φωτίζεται ταῖς ἀκτίσι διὰ τὸ ἐπιπροσθεῖσθαι τὰ λοιπὰ μέρη τῇ κυρτότητι τοῦ τοιούτου σχήματος. τὸ δὲ τῆς σελήνης 10 μέγεθος ἔλαττον ἐστὶ τῆς γῆς καὶ ὑποτριακονταεναπλάσιον· κατὰ δὲ τινας ὑποεικοσιενναπλάσιον.

Περὶ σελήνης ἐκλείψεως.

(54)

Ἐκλείπει δὲ ἡ σελήνη κατὰ διάμετρον τῷ ἡλίῳ γενομένη ὅτε μὴ ἔχει πλάτος κλίνουσα εἴτε ἐπὶ βορρᾶν εἴτε ἐπὶ 15 νότον, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν τῷ ἡλίῳ τρίβον διοδεύει. ἐμπίπτει γὰρ τὸ τηνικαῦτα τῷ τῆς γῆς σκιάσματι. καὶ εἰ μὲν ἀπόγειός ἐστι, τάχιον διέρχεται τὴν σκιὰν ὡς λεπτοτάτην

MAP OBR IHVQ DKLN

I αὐτὴν] ἂν OBR IHVQ. διηνεκές Q. 2 τούτους VQ.
 τὸ βάθος] πάθος OBR βάθος vel πάχος per conjecturam B βάθος
 per conj. R. 4 διοῦσαι] δικνοῦσαι Q. παύουσι I (corr.
 I¹). 5 σφαιροειδῆς IH. 6 φωτισμάτων BR. δισ-
 κοειδῆς ἦν transp. OBR IHVQ. τῷ] τό APQK. αὐτῷ
 I. 7 Post ἐφωτίζετο add. ἂν VQ. ἐπιπροσθέντος AP.
 8 μέρη OBR IH. ἐπιπροσθῆναι R ἐπιπροσθῆσαι MBR¹
 ἐπιπροσθούν DKLN. II ἔλαττον] ἔσχατον Q. ὑπο —]
 ὑπὸ τὰ P. 12 ὑπο —] κατα- vel κατὰ OBR IHVQ.
 13 Post περι add. τῆς τῆς VQ. ἐκλείψεως σελήνης transp.
 OBR IHDKLN. ἐκλείψεων AP. 14 δέ om. OBR.
 γνωμένη OBR IHVQ. 15 ἔχη IL (corr. L¹). 16 τῷ
 om. M. ἐκπίπτει H. 17 τό] τῷ M (corr. M²) om.
 OBR IHVQDKLN. ὑπόγειος APOIH. 18 ὡς] καὶ
 AP. λεπτοτάτη IHVDKLN λεπτότατον Q.

ἄνωθεν τυγχάνουσιν ὡς προείπομεν. εἰ δὲ περιγείος ἐστὶ, ποιεῖται διαμονὴν καὶ ἐμβραδύνει πρὸς τὸ ποιῆσαι ἀνακά-
 θαρσιν διὰ τὸ κάτωθεν εἶναι παχείαν τὴν σκιάν. ἐντεῦθεν
 ἔλαβον οἱ πάλαι σοφοὶ πρόφασιν τῆς κατανοήσεως τοῦ
 5 ἀπὸ τῆς γῆς μέχρι τοῦ οὐρανοῦ διαστήματος. τηρήσαντες
 γὰρ ὡς ὁ ἥλιος ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι ποιεῖ τὰς σκιάς ἐξηκον-
 ταπλασίους τῶν σκιαζομένων, ἀπεφάναντο ὡς δεῖ καὶ τὸ
 σχῆμα τῆς σκιάς τῆς γῆς ἐξηκονταπλάσιον εἶναι τῆς δια-
 μέτρου αὐτῆς, καὶ ὡς, ἐπεὶ μέχρι τῆς ἡλιακῆς σφαίρας
 10 τὸ ὄξυ αὐτῆς καταλήγει, εἴ γε ἐξήκοντα καθ' ὑπόθεσιν
 γαῖαι ἐπ' ἀλλήλαις τεθῶσι, καταλήψονται ἄχρι τῆς ἡλιακῆς
 (55) σφαίρας. κἀντεῦθεν συλλογισάμενοι κατέλαβον ὡς τὸ διά-
 στημα τὸ μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας τοσοῦ-
 τόν ἐστιν ὅσον ἢ ἐκ τοῦ κέντρου τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἔγ-
 15 γιστα. ἐκλείπει δὲ ἡ σελήνη ποτὲ μὲν ὄλη, ποτὲ δὲ μερικῶς.
 καὶ ὄλη ἐκλείπουσα, ποτὲ μὲν ποιεῖται διαμονὴν ὅτε πρὸς

MAP OBR IHVQ DKLN

1 τυγχάνουσα IHVQDKLN. 2 ποιῆσαι] ποιεῖν OBRVQ
 DKLN. 3 ταχείαν εἶναι OBR (παχείαν conj. BR).
 4 παλαιοὶ OBR IHVQ. κατανοήσεως] κάτω νοήσεως OB (κατα-
 conj. BR) ποσότητος IHVQ. 5 τῆς om. H. 6 ὁ om. M.
 τῷ] τό B. Post σκιάς add. καὶ I. ἐξηκονταπλασίους
 DKLN — σίως AP — σίονα OBR. 6/8 ἐξηκονταπλασίους —
 γῆς om. I. 7/8 ἀπεφάναντο — ἐξηκονταπλάσιον om. B.
 7 δεῖ] δὴ AP δὴ R. 8 σχῆμα] μήκος ORHVDKLN^{mg}.
 τῆς γῆς om. ORHVQ (add. per conj. R¹). ἐξηκονταπλασίονα
 R. 9 αὐτῆς] τῆς γῆς IH τῆς γῆς αὐτῆς VQ. καὶ ὡς]
 ὡς καὶ OBR ἢ καὶ VQ καὶ IHL. ἐπεὶ] ἐπὶ AP om. OBR.
 μέχρι] ἄχρι AP. ἡλιακῆς] σεληνιακῆς DKLN et BR
 per conjecturam. 10 καταλήγειν BR per conjecturam.
 εἴ γε] εἴτε APDLN εἶται K. ὑπόθεσιν] ὑπόστασιν
 R^{γρ} HD ἀπόστασιν B^{γρ}. 11 ἐπ' ἀλλήλαις γαῖαι transp. I.
 γαῖαι] γυῖαν OBR^{γρ} R^{γρ}. τιθῶσι K. καταλείπονται
 I. ἡλιακῆς] σεληνιακῆς BR per conjecturam. 12 κα-
 τέλαβον om. L. 13 τῆς γῆς τὸ μεταξὺ transp. VQ. καὶ
 om. AP. τῆς² om. BRH. 14 ἡ om. OBR IHVQ.
 κέντρου] μέτρου K. τῆς γῆς om. I. Post ἔγγιστα
 add. περὶ ἐκλείψεως σελήνης HDK ἔτι π. ἐ. σ. L. 15 ἡ
 σελήνη om. I. μερικῆ OBR. 16 διανομήν OBR (corr.
 per conjecturam BR). ὅτε om. VQ.

τῷ παχύτερῳ μέρει τῆς σκιᾶς τύχῃ, ποτὲ δὲ ἅμα τῷ καλυφθῆ-
 ναι ἄρχεται ποιεῖν ἀνακάθαρσιν, ὅτε ἄνωθεν ἐκλείψῃ πρὸς τῷ
 λεπτῷ τῆς σκιᾶς μέρει. οὐχ ὥσπερ δὲ τὸν ἥλιον ἐνδέχεται
 ὄρασθαι ἔν τινι μὲν τόπῳ ἐκλείποντα, ἔν τινι δὲ οὐ, οὕτω
 καὶ ἐπὶ τῆς σελήνης, ἀλλὰ πανταχοῦ γῆς ἢ ταύτης ἔκλειψις 5
 γίνεται καὶ ὄραται, εἰ μὴ γε παρά τισιν ἡμέρας γένηται·
 ὑπάρχει γὰρ τὸ τηνικαῦτα ἐκείνοις ὑπὸ γῆν· δέδεικται γὰρ
 ἡμῖν ὡς παρά τισιν ἡμέρας οὕσης, νῦξ παρ' ἐτέροις ἐστίν.

Λόγος τέταρτος.

Περὶ ὕλης, περὶ εἰδούς, περὶ φύσεως, ἐν ᾧ περὶ τόπου καὶ χρόνου, περὶ ψυχῆς ἐν ᾧ καὶ περὶ αἰσθήσεων, περὶ νοῦ. 10(56)
 Περὶ ὕλης.

Ἐπὶ τὴν τῆς ὕλης ἔννοιαν ἦκον οἱ παλαιοὶ τρόπῳ τοιῷδε.

MAP OBR(1-8) OBR (9-14) IHVQ DKLN (1-8)

1 τὸ παχύτερον μέρος OBRIHVQ. τύχῃ] εἰ τύχοι VQ.
 τῷ] τό PH. 2 ποιεῖ (ποιεῖν V) ἀνακάθαρσιν ἄρχεται
 OBRIHVQ. Ante ὅτε add. καὶ O δὲ καὶ BR. ἐκλεί-
 ψει MAPOBRHVQDKLN. πρὸς om. AP. 4 ἐκλεί-
 ποντος D. 5 ἀλλ' ἀπανταχοῦ M. Post πανταχοῦ add.
 τῆς P. 6 γε] τε OBRI τι HVQ καὶ ὄραται om. DK
 LN. ἡμέρας] ἡμέραις MOB ἡμέρα HDKLN ἡμέρ I ἐν ἡμέρα
 M^{ms} om. Q. γίνεται OBRIV. 7 ὑπάρχων R. τό
 om. OBRIHVQDKLN. ἐκείνης APK ἐκείνος OBR.
 ὑπὸ] ὑπὲρ DKLN. γάρ² om. OBR. 8 ἐτέροις] ἐκείνοις
 P (corr. P^{ms}). Post ἐστίν add. ὅτε δὲ ὁ ἥλιος ἐστίν ὑπὲρ γῆν
 ὑπάρχει ἔνθεν ἢ ἡμέρα καὶ κάτω νύξ OBR quibus adj. ὅτε δὲ ὁ
 ἥλιος ἐστίν ὑπὸ γῆν ὑπάρχει κάτωθεν ἢ ἡμέρα καὶ ἔνθεν ἐπάνω νύξ
 OR^{ms}. 9 λόγος τέταρτος om. I. 10 περί² om. VQ.
 περί³] καὶ AP om. VQ. 11 Post ᾧ add. καὶ OBR.
 χρόνου καὶ transp. AP. 12 ἐν ᾧ om. VQ. καὶ
 om. POBVQ. Post περί¹ add. τῶν MO. Post αἰσθή-
 σεων add. καὶ AP. περὶ νοῦ om. IHVQ. 13 Ante
 περί add. νῦν δέ VQ. περὶ ὕλης om. MAPOBR. 14 ἦκον]
 ἦλθον H.

ὀρῶντες γὰρ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα τρεπόμενα εἰς ἄλληλα καὶ
 τὴν μὲν γῆν ὕδωρ γινομένην, τὸ δὲ ὕδωρ ἀέρα, τὸν δὲ ἀέρα
 πῦρ τῷ λεπτύνεσθαι καὶ ἀντιστρόφως πάλιν τῷ παχύνεσθαι,
 ἐνενόησαν ὡς δεῖ εἶναι ἕτερόν τι ὑποκείμενον τοῖσδε τοῖς
 5 στοιχείοις τὸ δεχόμενον παρὰ μέρος τὰ εἶδη αὐτῶν καὶ
 ποτε μὲν γινόμενον πῦρ, ποτὲ δὲ ἀήρ, ποτὲ δὲ ὕδωρ καὶ
 ποτε γῆ. πάλιν ἰδόντες ὡς ἐξ ἐλαχίστου τινὸς ὄγκου οἶον
 κυθιαίου ὕδατος εἰς ἀτμὸν καὶ ἀέρα ἀναλυομένου μέγιστος
 ὄγκος ἀποτελεῖται, ἔφησαν ὡς καὶ ἀμεγέθης ἐστὶν ἡ ὕλη
 10 καὶ ἀσώματος· καὶ διὰ τοῦτο ταύτην ὁ Πλάτων νόθῳ
 (57) ἔφασκε λογισμῷ καταλαμβάνεσθαι. ὁ γὰρ νοῦς εἶδος
 ὧν εἶδη νοεῖ, αὕτη δὲ παντὸς εἶδους ἐστέρηται. εἶδωλον
 γάρ τί ἐστι καὶ φάντασμα ὄγκου καὶ ὡσανεὶ ὑποστάσεως
 ἔφσεις· καὶ ἐστηκὸς οὐκ ἐν στάσει καὶ ἀόρατον καθ' αὐτὸ
 15 καὶ φεῦγον τὸν βουλόμενον ἰδεῖν· καὶ ὅταν τις μὴ ἴδῃ γινόμενον,
 ἀτενίσαντι δὲ οὐχ' ὀρώμενον καὶ τὰ ἐναντία αἰ
 φανταζόμενον, μικρὸν καὶ μέγα καὶ ἦττον καὶ μᾶλλον ἐλλεί-
 πον τε καὶ ὑπερέχον, εἶδωλον οὐ μένον οὐδ' αὖ φεύγειν

MAP OBR (I-I6) IHVQ

1 τά om. H. 2 γενομένην M (corr. M²). 3 τῷ¹] τὸ
 AP. τῷ² om. OR. 4 ἐνόησαν R. Post ἐνενόησαν add.
 γάρ AP. εἶναι ἕτερόν τι] ἕτερον τι (τινά A) εἶναι transp. AP
 τι εἶναι ἕτερον HVQ. τι om. M (add. M¹). τοῖσδε
 om. AP. 6 ποτὲ δέ² om. OBR. 6/7 καὶ ποτε] ποτὲ δέ
 IHVQ καὶ OBR. 7 Post γῆ add. καὶ IHVQ. εἰδόν-
 ντες I εἰδότες H. 8 ἐξ om. R. 8 κυθιαίου AP κισθιαίου
 OBR. λυομένου VQ. 9 ἀποτελεῖται] γίνεταί, μᾶλλον
 δὲ ἀποτελεῖται IHVQ. Ante ἔφησαν add. ὡς I (expunxit
 I¹). ἔφασαν VQ. καὶ om. AP. 10 καὶ διὰ —
 Πλάτων om. IHVQ. Post νόθῳ add. δέ IHVQ.
 11 ἔφασκον IHVQ. 12 νοεῖ] ποιεῖ Q. αὕτη] αὐτός Q.
 πάντως MO. 13 τί om. AP. 14 ἀόρατος IH.
 αὐτό] ἑαυτό VQ αὐτήν IH. 16 ἀτανίσαν AP.
 16/p. 61,7 καὶ τὰ — φωτός om. OBR. τάναντία HVQ.
 17 ἦττων M (corr. M²).

δυνάμενον. διὸ πᾶν ὃ ἂν ἐπαγγέλληται ψεύδεται. κἂν μέγα φαντασθῆ, μικρόν ἐστι· κἂν μᾶλλον, ἥττον ἐστιν, οἷον παίγνιον φεύγον. ὅθεν καὶ τὰ ἐγγίνεσθαι αὐτῇ δοκοῦντα παίγνια, εἰδῶλα ἐν εἰδώλοις, ἀλλ' οὐδ' αὐτὴ καθ' αὐτὴν 5 πάσχει τι ὑπὸ τῶν εἰδῶν, ὥσπερ οὐδ' ὁ κηρὸς καὶ τὸ κάτοπτρον καὶ ὁ ἄηρ ὑπὸ τῆς σφραγίδος καὶ τοῦ εἰδώλου καὶ τοῦ φωτός. ἀλλὰ τοιαύτη μὲν ἡ δόξα τῶν Περιπατητικῶν· οἱ δὲ Στωϊκοὶ ἀνείδεον μὲν ταύτην δοξάζουσι καὶ ποιότητος πάσης ἄμοιρον, οὐ μὴν ἀσώματον, ἀλλά τι σῶμα ἄποιον πάσαις ὑποκείμενον ταῖς ποιότησιν. ὦν τῇ δόξῃ 10 συνηγορεῖ καὶ ὁ Φιλόπονος Ἰωάννης πρὸς τοὺς Περιπατητικοὺς ἀντιτεινόμενος.

Περὶ εἶδους.

(58)

Τὸ δὲ εἶδος λέγεται πολλαχῶς. εἶδος γὰρ ὁ χαρακτήρ, εἶδος καὶ τὸ ταπτόμενον ὑπὸ τὸ γένος, καὶ εἶδος τὸ ἐμφαν- 15 τικὸν καὶ χαρακτηριστικὸν τῆς οὐσίας. ὑπόκειται μὲν οὖν ἡ ὕλη, τὸ δὲ εἶδος ἐγγίνεται ταύτῃ καὶ μεταδίδωσι μὲν

MAP OBR (7-17) IHVQ

I ἂν om. APIVQ. ἐπαγγέλλεται VQ ἀπαγγέλ(λ)ηται
 MAP. 2 ἦττον om. I (add. I¹). 3 φεύγων M (corr. M²).
 αὐτὴν H. 3/5 δοκοῦντα — τι ὑπό om. VQ. 4 αὐτὴν]
 αὐτὴ A. 5 καιρὸς ut vid. Q (corr. Q²). 6 ὑπό om. M
 (add. M^{ms}). τῆς] τίς M (corr. M^{ms}) τε AP τε τῆς IHVQ.
 εἰδώλου] εἶδους VQ εἶδους ἐστὶ IH. 7 τοιαύτη] τῇ
 αὐτῇ A αὐτῇ OBR. τῶν περιπατητικῶν δόξα transp. OBR.
 8 ἀνείδεον] ἀτίδιον IHVQ. II καὶ om. IHVQ.
 II/12 πρὸς — ἀντιτεινόμενος om. OBR. 12 ἀποτεινόμενος
 VQ. 14 δέ om. BR. γάρ om. HVQ. Post γάρ
 add. καὶ MAPOBR. 15 τοῦ γένους B (corr. B^{ms}).
 ἐμφατικὸν AH (corr. H²). 16 ὑπόκειται μὲν] ὑποκείμενον
 BR. 17 ἡ om. I. ταύτῃ om. I. μὲν om. AP.

8 Cf. S. V. F., II, 299 ss., p. III ss.

II *De aet. mundi*, pp. 409 ss.

τοῦτο αὐτῇ τοῦ οἰκείου κάλλους, ἐκείνη δ' ἀνάπαλιν τούτῳ
 τοῦ ἰδίου αἰσχους. ἔστι δὲ τὸ εἶδος καὶ ὄρος καὶ χαρακτήρ
 καὶ κυρίως οὐσία καὶ ἀμέριστος καὶ τελειότης καὶ κατὰ τοῦ-
 το οὐσιώδεσιν ἢ ὕλη χαρακτηρίζεται ιδιότησιν. ὁ μὲν οὖν
 5 Πλάτων τοῦτο ὑποτίθησι χωριστὸν τὰς ἰδέας δογματίζων
 καὶ ἐπινοίας ψιλὰς διαπλαττόμενος. εἰ μὲν οὖν τις παρὰ
 τῷ δημιουργικῷ νῷ προϋπάρχοντα εἶδη ἐπινοήσει, οὐ
 πόρρω γε πεσεῖται τῆς ἀληθείας· εἰ δέ τινα τούτοις ὑπό-
 στασιν κεχωρισμένην ὑπονοήσει, πεπλάνηται· καὶ αὐτὸς
 10 γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ φησιν· αἱ
 δὲ ἰδέαι ἐρρέτωσαν· τερετίσματα γὰρ εἰσι τῶν διανοήσεων.

(59)

Περὶ φύσεως.

Ἡ φύσις κατὰ Ἀριστοτέλην ἀρχὴ καὶ αἰτία πέφυκε
 τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἡρεμεῖν ἐν ᾧ ὑπάρχει πρῶτως καθ'
 15 αὐτὸ καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκός. τινὲς δὲ προστεθήκασιν
 τῷ ὀρισμῷ τούτῳ ζώῃ τις οὐσα ἥτοι δύναμις καταδεδυ-
 κυῖα διὰ τῶν σωμάτων διαπλαστικῇ αὐτῶν καὶ διοικητικῇ.

MAP OBR IHVQ

I αὐτῇ] ταυτη IHVQ. ἐκεῖνο M. δὲ πάλιν VQ.
 τοῦτο M (corr. M²). 3 κατὰ] διά P. 5 τοῦτο om. B.
 τὰς] τῆς ut vid. I. ἰδίας Q (corr. Q^{2ms}). 6 ὑπονοίας
 Q. 7 δημιουργικῷ νῷ] δημιουργῷ AP. Ante εἶδη add.
 τὰ IHVQ. τὰ εἶδη ἐπινοήσει προϋπάρχοντα transp. I.
 8 γε om. APIHVQ. εἰ] verbum incertum (ἐστί ?) H^a.
 9 κεχωρισμένην] καὶ χωρισμένην B καὶ χωρισμόν R.
 ἐπινοήσει I. αὐτὰ H αὐτ I. 10 γὰρ om. R.
 ὁ om. APRH. ἀποδεικτικῇ om. B. 11 δέ om. IPHVQ.
 τερετίσματα] τερατεύματα BR ambo per conjecturam.
 νοήσεων I. 13 ἢ om. OBRI. πέφυκε om. IHVQ.
 14 πρῶτῳ Q. 15 ἐαυτό Q αὐτῇ I. 16 τούτῳ om. AP.
 17 διοικητικῇ Q² quid habuerit Q incertum.

5 *Parm.*, pp. 129 ss. etc.10 *Anal. post.*, I, 22, 8.13 *Natur. ausc.*, II, 1, 2 etc.

τὸ μὲν οὖν πρῶτως προσέθηκεν Ἀριστοτέλης τῷ ὀρισμῷ ὅτι κινεῖ καὶ ἡ λογικὴ ψυχὴ, ἀλλ' οὐ πρῶτως, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀλόγου. ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἄλογος πρῶτως, ἀλλὰ τῷ τὴν φύσιν κινεῖν· αὕτη οὖν ἡ πρῶτως κινουσα· ἡ γὰρ ὄρεξις κινεῖ τὰ φυσικὰς δυνάμεις. τὸ δὲ καθ' αὐτὸ καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς εἶπε, διὰ τὸ μήτε τὸ πρῶτως πάντως καθ' αὐτὸ μήτε τὸ καθ' αὐτὸ πάντως πρῶτως. ἡ γὰρ βαρύτης οὐ τῇ γῆ ἀπλῶς μόνῃ, ἀλλὰ καὶ τῇ τοιῶσδε ἐσχηματισμένη πρῶτως ὑπάρχει, ἐπεὶ μὴ διὰ μέσου τινός — οὐ γὰρ κεχώρισται —, ἀλλ' ἐν ἄμφω τῷ ὑποκειμένῳ. ἀλλὰ τῇ μὲν γῆ ἐστὶ καθ' αὐτό, τῇ δὲ ἐσχηματισμένη κατὰ συμβεβηκός. πάλιν ἡ βαρύτης ἐστὶ καὶ τῇ γῆ καὶ τῇ σαρκί, ἀλλὰ πρῶτως μὲν τῇ γῆ, δευτέρως δὲ τῇ σαρκὶ διὰ τὴν τῆς γῆς ἐπικράτειαν. ἡ δὲ φύσις, καίτοι γε παράδοξα καὶ ἔνεκά του ποιουσα, ἄνους ἐστὶ καὶ διανοίας ἐκτός, τῇ θείᾳ ἐπομένη βουλήσει καὶ μὴ εἰδυῖα ἅπερ ἐργάζεται. ὥσπερ ὁ ἀράχνης τοὺς κύκλους ποιεῖ διαλογισμοῦ χωρὶς καὶ ἡ μέλισσα τὰ ἐξάγωνα σχήματα καὶ καθάπερ οἱ παῖδες πολλάκις ἀποστηθίζουσι συγγράμματά τινα καὶ λέγουσι ταῦτα, οὐκ οὔδασι δὲ τὴν τούτων ἔννοιαν ἢ τὴν τῶν λέξεων σημασίαν, οὕτω καὶ ἡ φύσις λαβοῦσα τοὺς δημιουργικοὺς λόγους παρὰ Θεοῦ οὐκ

MAP OBR (1-8) IHVQ

1 προστέθεικε I. Post προσέθηκεν add. ὁ MOBRI.
 2 καὶ om. H. 3 ἀλόγου] ἀλογίας MOBR. ἀλλ' om.
 IHVQ. τῷ] τὸ AP. 4 οὖν] γοῦν APVQ. 5 κατ'
 αὐτό Q (corr. Q²). 6 εἶπας I. μήτε¹] μὴ εἶναι VQ.
 τό²] τῷ A om. IH. 6/7 μήτε τὸ καθ' αὐτό om. MO.
 7 πρῶτως πάντως transp. Q. ἡ] οὐ AP. οὐ] ἐν H.
 8 μόνον H. 9/p. 64,13 ἐπεὶ — ad finem capituli om.
 OBR (τὰ δὲ λοιπὰ εἴασα). 10 ἐν] ἐν MAPQ. ἐστὶ
 om. AP. 14 Post γε add. εἰ καὶ AP. του] τούτου MI.
 ποιεῖ MAP. 15 Ante ἄνους add. εἰ VQ ἀλλ' Q^{ms}.
 16 Post ὥσπερ add. καὶ IHVQ. 18 καθάπερ οἱ] κα-
 θάπερ εἰ HQ καθάπερ εἰ MIV. Post παῖδες add. τινες HVQ
 ante παῖδες I. 20 ἢ] καὶ VQ una littera erasa H.
 τὴν om. I.

- (61) οἶδε τί ποιεῖ. ὠρίσαντο δέ τινες ταύτην ὡς πέρας τῶν ἀσωμάτων
 τῶν δυνάμεων· οὐδὲν γάρ τι ταύτης ἦττον τῶν ἀσωμάτων
 τῆς τε ψυχῆς ὑπερκειμένης αὐτῆς καὶ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ
 θείου διακόσμου. οὐκ αἰεὶ δὲ τοῦ τέλους ἐπιτυγχάνει, ἀλλ'
 5 ἐνίοτε διαμαρτάνει αὐτοῦ, ποτὲ μὲν ὑπερβολὰς ἀχρήστους
 ποιούσα, ὡς ἐξαδάκτυλά τινά καὶ δικέφαλα καὶ τὰ ὅμοια,
 ποτὲ δὲ ἐλλείπουσα κατὰ διάπλασιν, ὡς ὅταν τετραδάκτυλον
 ποιῇ ἢ ἄπουν ἢ ἄχειρα. καὶ δῆλον ἐκ τῶν τοιούτων ὡς
 ἐλλιπῆς ἐστὶ τὴν δύναμιν ἢ φύσιν καὶ οὐκ αὐτὴ ἐστὶν ἡ
 10 πρώτη δημιουργός, ὡς τινες ὑπέλαβον, ἀλλὰ χείρων καὶ
 αὐτῆς τῆς ψυχῆς, χωρισθῆναι μὲν αὐτῆς δυναμένης τοῦ
 σώματος, τῆς δὲ φύσεως αἰεὶ τοῖς σώμασι συμπλεκομένης
 καὶ ἀχωρίστου τούτων οὔσης.

(62)

Περὶ τόπου.

- 15 Ὁ δὲ τόπος πέρας ἐστὶ τοῦ περιέχοντος καθὸ περιέχει
 τὸ περιεχόμενον. οἷόν εἰμι ἐγὼ ἐν τῷ ἀέρι· τὸ οὖν
 πέρας τοῦ ἀέρος τὸ προσεχές μοι καὶ περιέχον με, τοῦτό
 ἐστὶ τόπος. καὶ τὸ μεταξύ τοῦ ὕδατος καὶ τῆς κοίλης ἐπι-
 φανείας τοῦ ἀγγείου ἐστὶ τόπος, οὐκ αὐτὸ τὸ ἀγγεῖον.
 20 ἐπὶ γὰρ τοῦ τόπου ταῦτα ἀναγκαῖον συνδραμεῖν, τό τε
 περιέχειν ἐκεῖνο οὐδ' ἐστὶ τόπος καὶ τὸ μηδὲν τοῦ πράγμα-
 τος εἶναι καὶ τὸ μὴ ἀπολείπεσθαι αὐτοῦ καὶ τὸ μήτε μεί-

MAP OBR (14-22) IHVQ (8-22)

Σ (14 — p. 66, 14 : περιὶ τόπου — ἐπακολουθεῖ)

1 / 8 ὠρίσαντο — ποιῇ om. IHVQ. 1 ὡς πέρας] ὡσπερ AP.
 3 αὐτῆς καί] αὐτοῦ M. 5 ἀχρήστων M. 7 τετραδάκτυλα
 AP. 8 ποιεῖ AP. 9 ἀνελλιπῆς AP. 11 Post αὐ-
 τῆς² lacuna circiter sex litterarum H. 12 συμπλεκομένοις A
 συμπεπλεγμένης IHVQ. 15 περιέχει] περιέχεται M¹AP.
 16 οὖν] γοῦν VQ. 17 Post καὶ add. τὸ P. περιέχον]
 συνέχον Q. 18 καί¹ om. IH. 19 τόπος ἐστίν transp.
 IHVQ. οὐκ αὐτό] οὐ κατὰ IH. 21 περιέχον ARIHVQ.
 ἐκεῖνων B. καὶ om. I. 22 / p. 65, 1 καὶ τὸ μὴ —
 εἶναι om. AP. 22 αὐτῇ Σ. τό² om. IHVQ. μήτε]
 μήποτε B.

ζονα εἶναι μήτε ἐλάττονα τοῦ πράγματος τοῦ περιεχομέ-
 νου καὶ τὸ χωριστὸν αὐτὸν εἶναι. καὶ τοὺς μὲν λοιποὺς τῶν
 σωμάτων τόπους μερικοὺς λέγουσι, τὸν δὲ τῆς κοίλης τοῦ
 οὐρανοῦ ἐπιφανείας καθόλου. καὶ πάντα μὲν τὰ σώματα (63)
 ἐν τόπῳ ἐστὶ πλὴν τῆς ἀνάστρου σφαίρας τῆς ἀνωτάτω· 5
 ἐκείνη γὰρ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἕξωθεν αὐτῆς τὸ περιέχον αὐτὴν
 οὐκ ἐν τόπῳ ἐστὶ. λέγεται δὲ εἶναι τὰ μέρη αὐτῆς ἐν τόπῳ
 διὰ τὸ ὑπ' ἀλλήλων περιέχεσθαι, ἢ δὲ ὁλότης οὐ. ὁ δὲ Ἄλε-
 ξανδρεὺς Στέφανος ἐξηγούμενος τὴν περὶ οὐρανοῦ πραγ-
 ματείαν περὶ τούτου ἐπαπορεῖ λέγων· εἰ ὑποθώμεθα 10
 τινα ἀνελθόντα ἄχρι τοῦ ἀκροτάτου μέρους τοῦ οὐρανοῦ
 καὶ τὴν χεῖρα ἐπιχειροῦντα ἐκβαλεῖν ἐπὶ τὰ ἕξω τοῦ οὐρα-
 νοῦ, ἀρά γε ὠθοῦσα ἡ χεὶρ ἐξελεύσεται ἄνωθεν ἢ κωλυθήσε-
 ται ἐξελθεῖν; εἰ μὲν οὖν εἵπωμεν ὅτι ἐξελεύσεται, ἔσται
 ἐκεῖ τόπος δεκτικὸς σώματος καὶ τι κενόν· εἰ δὲ μὴ ἐξελεύ- 15
 σεται, ἔσται ἐκεῖ τι σῶμα ἀντιτυποῦν καὶ κωλῶν τὴν τῆς χει-
 ρὸς ἕξοδον. κάκεῖνος μὲν ἐπαπορήσας οὐδὲν ἐπελύσατο· ἡμεῖς (64)

MAP OBR IHVQ Σ

I τοῦ πράγματος τοῦ περιεχομένου] τοῦ περιεχομένου πράγ-
 ματος MOBΣ περιεχομένου τοῦ πράγματος R. 2 αὐτὸν εἶναι]
 αὐτοῦ BR. καί om. I (add. s.v. I¹). 3 τόν] τὴν IHVQ.
 4 ἐπιφάνειαν IHVQ. πάντι A πάντη P. 5 ἐν
 τόπῳ] καθόλου VQ. ἐστί] εἰσὶ IVQ. 5/7 τῆς² — αὐ-
 τῆς] ἧς τὸ περιέχον αὐτῆς οὐκ Σ. 5 ἀνωτάτου P ἀνωτάτης A.
 6 ἐκεῖνα Q. τὸ αὐτῆς transp. I. περιέχων A.
 7 ἐν τόπῳ τὰ μέρη αὐτῆς transp. AP. 10 ἐξαπορεῖ HVQ
 ἀπορεῖ I. 11 ἄχρι] μέχρι BRVQ. μέρους τοῦ οὐρανοῦ]
 οὐρανοῦ μέρους VQ. 12 καὶ τὴν — οὐρανοῦ om. B (add.
 B² mg). 13 ὠθοῦσιν MΣ om. OBR. ἄνωθεν] ἄνω
 IHVQ. 14 ἐξελθεῖν] ἕξωθεν IHVQ. εἵπωμεν om. Σ.
 ἔσται] ἐστὶν IHVQ. 15 ἐκέισε MOBΡΣ. δεκ-
 τικὸς] δεδεγμένος IHVQ. σώματα HVQ. καὶ τι] καί-
 τοι Q κατοὶ B. κενόν] καινόν M. δέ μή] δ' οὐκ IHVQ.
 16 ἔσται] ἐστὶν VQ. ἐκέισε MHVQΣ om. OBR.
 τι] τό B. τι transp. post ἀντιτυποῦν AP. κωλύων AM
 (corr. M²). 16/17 τὴν τῆς χειρὸς ἕξοδον om. OBR. ἕξοδον
 τῆς χειρὸς transp. MIHVQΣ.

8 Cf. Usener, *De Stephano Alexandrino*, p. 7 (*Kl. Schr.*, III, P. 253).

δὲ λέγομεν ὡς οὐ σῶμα ἀντίτυπον κωλύει τὴν χεῖρα ἐκείσε
 διεξιέναι, ἀλλ' αὐτὸ τὸ εἶναι τὰ ἐκείσε σώματος ἄδεκτα
 μὴ ἔχοντα φύσιν ἐπιδεκτικὴν σώματος. ὡσπερ γὰρ τὴν
 ὄρασιν λέγομεν μὴ ἀκούειν καὶ τὴν ἀκοὴν μὴ ὄραν, οὐ διὰ
 5 τὸ ἐμποδιζέσθαι ἐκάστην παρά τινος εἰς τὸ ἐνεργεῖν τὴν
 ἀλλοτρίαν ἐνέργειαν, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ ὅλως πεφυκέναι κατ'
 ἐκείνην ἐνεργεῖν, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ἕξω τοῦ οὐρανοῦ λέγο-
 μεν μὴ φύσει ἔχειν τὸ δέξασθαι σῶμα καὶ διὰ τοῦτο μὴ δύ-
 νασθαι σῶμα ἐκείσε ἐξελθεῖν. ἡ μὲν οὖν φαντασία ἐθίσασα
 10 φαντάζεσθαι πᾶν σῶμα περατοῦσθαι ἐφ' ἕτερον κάκεῖνο
 ἐπ' ἄλλο, πείθει τοὺς ἀπλουστέρους τὰ αὐτὰ δοξάζειν καὶ
 ἐπὶ τῶν οὐρανίων, ἔνθα ὁ νοητὸς διάκοσμος ὁ πάσης ἀπηλ-
 λαγμένος σωματικῆς παχυμερείας. ὁ δὲ νοῦς οὐχ ἔπεται
 ταύτη, ἀλλὰ τῇ τῶν πραγμάτων φύσει ἐπακολουθεῖ.

(65)¹⁵

Περὶ χρόνου.

Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ χρόνος τῶν ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐπομένων
 τοῖς φυσικοῖς πράγμασι, ρητέον τι καὶ περὶ αὐτοῦ. ὀρίζον-

MAP OBR (1-3 et 15-18) IHVQ Σ (1-14)

1 ὡς] ὅτι Σ. 1/2 τὴν χεῖρα — διεξιέναι om. OBR.
 2 ἐξιέναι MIHVQΣ. ἀλλ' αὐτό] ἀλλά IHVQ. τὰ ἐκείσε
 om. AP. σωμάτων VQ σώματα IH. ἄδεκτα om. B (add.
 B^{2mg}). 3/14 ὡσπερ — ἐπακολουθεῖ om. OBR. 5 πα-
 ρά] πέρα Σ. 6 διὰ om. AP. 7 Post οὕτω add. δέ Σ.
 τοῦ om. VQ. 8 φύσιν API (ut vid.) φύσεις Σ.
 δέχεσθαι ΣM² quid habuerit M non liquet (δέ εσθαι).
 8/9 καί — σῶμα om. IH. 9 ἐκεῖθεν AP. ἐθίσασα VQ.
 10 ἐφ' ἕτερον] ὑφ' ἑτέρου IHVQ. 11 ὑπ' ἄλλου
 IHVQ. ἄλλω M². ἀπλωστέρους Q. 12 ἐπουρανίων MΣ
 ὑπερουρανίων IHVQ. ὁ πάσης] ὅπως Σ. 13/14 οὐχ
 ἔπεται ταύτη] οὐ δέχεται ταύτην IHVQ. 14 ἐπακολουθεῖ φύσει
 transp. IHVQ. 16 (ἐξανάγη I ἐξ ἀνάγκης I^{17p}). εἰσω Q
 (corr. Q^{2mg}). 17 ρητέον τι] ζητητέον I.

ται τοίνυν αὐτὸν μέτρον κινήσεως· ἐπεὶ δὲ τὸ μέτρον διχῶς, τὸ μὲν ὡς τὸ μετροῦν, τὸ δὲ ὡς τὸ μετρούμενον, ὡς τὸ μετρούμενον ὁ χρόνος ἐστί. μετρεῖται γὰρ ὑπὸ τῆς κινήσεως, ὡς καὶ ἡ θεολόγος γλῶττα τούτῳ συντίθεται· αἰὼν γάρ, φησὶν, οὔτε χρόνος οὔτε χρόνου τι μέρος, οὐδὲ γὰρ μετρη- 5 τόν, εἰ καὶ τινες ἐπηπόρησαν πῶς μετρητὸν τὸν χρόνον λέγομεν, μετροῦντα καὶ αὐτὸν τὴν κίνησιν. ὅπερ ἐπιλυόμενος ὁ Φιλόπονος φησι ὡς πρώτως μὲν μετρεῖται ὁ χρόνος ὑπὸ τῆς κινήσεως, μετρούμενος δὲ καὶ αὐτὸς ταύτην μετρεῖ. ὥσπερ εἰ δύο ξύλων παρακειμένων ἀλλήλοις ἴσων, 10 τοῦ ἐνὸς μετρηθέντος λέγοι ἂν τις καὶ τὸ μετρηθὲν ὅτι ἐμέτρησε τὸ μετρήσαν. τινὲς μὲν οὖν σοφώτατον τρόπον (66) τινὰ τὸν χρόνον ὠνόμασαν, ὡς ἐν αὐτῷ πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης ἐφευρημένης· οἱ δὲ ἀμαθέστατον ὡς ἐν αὐτῷ τῆς λήθης καὶ τῆς φθορᾶς γινομένης. ὁ δὲ καὶ ἀληθέστερον 15 Ἀριστοτέλης εἰναί φησι· ἐν γὰρ χρόνῳ γίνεται τὰ εἰρημένα δι' ἐνεργείας τινὸς καὶ διὰ τινων μέσων· ἡ δὲ φθορὰ καὶ ἡ λήθη γίνονται ἐν αὐτῷ ἀμέσως· πρὸς γὰρ τὴν λήθη

MAP OBR (I-15) IHVQ

I αὐτὸν μέτρον] μέτρον τούτου IHVQ. μέτρον²] μετρού-
 μενον VQ. 2 τό² om. AP. 2/3 ὡς τὸ μετρούμενον²
 om. HQ. 2/3 ὡς τὸ⁵ — ἐστί] τοιοῦτον ὁ χρόνος μέτρον ἐσ-
 τίν ὡς τὸ μετρούμενον BR. 3 γάρ] δέ VQ. 4 ἡ] ὁ B.
 τοῦτο APH. συντίθεται] διατρανοῖ post rasuram H² συμ-
 μαρτυρεῖ VQ συνάδει Z. 5 μέρος τι χρόνου transp. I.
 6 ἐπεπόρησαν Q ἐπαπόρησαν R. 7 αὐτόν] αὐτήν Q.
 8 Post φιλόπονος add. ἰω (άνης) IHVQ. πρώτος VQ.
 μὲν om. IHVQ. 10/12 ὥσπερ — μετρήσαν om. OBR.
 11 λέγει AP. Post τό add. μή M. ὅτι om. AP.
 12/13 τρόπον τινὰ σοφώτατον transp. I. 14 Post ἐπιστήμης
 add. καὶ Q. ἀμαθέστατοι H. 15/p. 68,18 ὁ δὲ —
 νότιον om. OBR. 15/16 Ἀριστοτέλης ἀληθέστερον transp. I.
 18 καὶ ἡ λήθη om. I. γίνεται I.

8 *In Natur. ausc.* IV, 11, p. 724; *de aet. mundi*, pp. 114 ss.
 16 *Natur. ausc.*, IV, 13, 8.

ὧν μαθηάνομεν οὐ δεόμεθα διδασκαλίας ὡσπερ ἐν τῇ
 μαθηήσει. δύο γοῦν μέτρα παρήγαγεν ὁ Θεὸς τὸν αἰῶνα
 καὶ τὸν χρόνον, τὸν μὲν τῶν νοητῶς ὄντων, τὸν δὲ τῶν
 ἐγκοσμίων. ὡσπερ οὖν ὁ κόσμος οὗτος εἰκὼν τοῦ ἐκεῖσε
 5 κόσμου ἐστίν, οὕτω καὶ τὸ ἐν αὐτῷ μέτρον ἦτοι ὁ χρόνος
 (67) εἰκὼν τοῦ νοητοῦ μέτρου ἦγουν τοῦ αἰῶνος. ἀλλ' οὗτος
 μὲν μέτρον ὡς τὸ ἔν, ὁ δὲ χρόνος ὡς ἀριθμὸς. πάλιν δὲ
 ἡ φαντασία ὑποτρέχουσα ποιεῖ ἡμᾶς φαντάζεσθαι καὶ ἐπὶ
 τοῦ αἰῶνος τὸ ἦν καὶ τὸ ἔσται, ἔνθα μήτε παρατρέχει τι
 10 μήτε μέλλει, ἀλλ' ἐν τῷ νῦν πέφυκε. τὴν οὖν τοῦ ἡλίου
 κίνησιν ὡς ἐμφανεστάτην εἰς τὸ τοῦ χρόνου μέτρον παρέ-
 λαβον· διὰ γὰρ τῆς τούτου ἀποκαταστάσεως ὁ ἐνιαυτὸς
 ὀρίζεται καὶ διὰ τῶν τούτου τροπῶν αἱ τέσσαρες τοῦ ἐνιαυ-
 τοῦ ὧραι τελοῦνται καὶ τὰ νυχθήμερα καταμετροῦνται.
 15 μέτρον γὰρ ἐστὶν ἐναργὲς ὡς ἀκριβεστέραν ἔχων τῶν πέντε
 πλανήτων τὴν περίοδον, καὶ τῶν προποδισμῶν καὶ ὑπο-
 ποδισμῶν καθαρεύων καὶ αὐτῆς τῆς σελήνης, ἐπεὶ μὴ
 εἰς τὸ βόρειον ῥέπει καὶ τὸ νότιον.

(68)

Περὶ ψυχῆς.

20 Εἰ καὶ ἡ πρώτη ὕλη ὑπόκειται πᾶσι τοῖς εἶδεσιν, ἀλλ'
 οὖν καὶ εἶδη τινὰ ὑπόκεινται εἶδεσι καὶ ὡς ὕλη τούτοις

MAP OBR (19-21) IHVQ

2 οὖν I. 3 νοητῶν AP. 4 Post εἰκὼν add. τῶν ἐγκοσμίων
 ἦτοι I. ἐκεῖ MIHVQ. 5 ἐστίν om. IHVQ. ἦτοι]
 ἦγουν VQ. ὁ om. I. 6 ἦγουν] ἕως AP ἦτοι IVQ.
 7 μέτρον] ὁ αἰὼν IHVQ. ὡς²] ὡσεὶ Q. δέ om. IH
 VQ. 8 ποιεῖ ἡμᾶς φαντάζεσθαι] πρὸς ἡμᾶς πείθει φαντά-
 ζεσθαι IH π. ἡ. φ. πείθει VQ. καὶ om. IHVQ. 9 περι-
 τρέχει AP. 11 ἐμφανεστάτον Q ἐμφανεστάτου IHV.
 παρέλαβε IHVQ. 14 διαμετροῦνται Q. 15 ἔχον IV.
 16 καὶ ὑποποδισμῶν om. API. 20 πρώτη ἡ transp. VQ.
 21 ὑπόκειται PRIHVQ.

χρηματίζουσιν. ἰδοὺ γὰρ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα εἶδη ὄντα
 ὑπόκεινται τοῖς φυτοῖς ὡς ὕλη καὶ αἶ ἐν τοῖς φυτοῖς δυνά-
 μεις ὕλης τάξιν ἐπέχουσι πρὸς τὰς ἀλόγους τῆς ψυχῆς καὶ
 αὐταὶ ὑπόκεινται ταῖς λογικαῖς. ἀλλὰ καὶ τούτων ὑπερνα-
 βέβηκεν ὁ νοῦς· μέχρι γὰρ τούτου προελθοῦσα ἡ φύσις 5
 ἐπαύσατο διὰ τὸ μὴ εὐρεῖν ἕτερόν τι τιμιώτερον ᾧ τούτον
 ὑποτάξει. καὶ διὰ τοῦτο ἐντελέχειαν αὐτὴν Ἀριστοτέλης
 ὠρίσατο σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ δυνάμει ζωῆν ἔχον-
 τος, ἐντελέχειαν λαμβάνων τὴν ὡς εἶδος καὶ τελειότητα.
 καὶ εἰ ἦν, φησὶν, ὁ ὀφθαλμὸς ζῶον, ἦν ἂν τούτου ψυχὴ ἢ 10
 ὄψις. πολὺ δὲ τὸ πλάτος ἐστὶ τῶν ψυχῶν τῶν μὲν πάντῃ (69)
 ἀλόγων οὐσῶν, τῶν δὲ οἶον ἔχνη τινὰ καὶ ἰνδάματα λόγου
 ἔχουσῶν, ὡς τὰ τῶν ζῴων εὐφύεστερα, τῶν δὲ λογικῶν.
 ὅτι δὲ ἀθάνατός ἐστιν ἡ λογικὴ ψυχὴ δῆλον ἐκ πολλῶν·
 ὀρώμεν γὰρ αὐτὴν καὶ ἐν σώματι οὐσαν χωριζομένην τῇ 15
 ἐνεργείᾳ τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων· ὅτε γὰρ σχολάζει
 πρὸς τινι θεωρήματι ὁ ἡμέτερος λογισμὸς, οὐδὲ τὰ πρὸ
 ὀφθαλμῶν ὀρώμεν οὐδ' ἀκούομεν τῶν ὀμιλούντων. καὶ
 εἰ ἐν σώματι οὐσα οὐ δεῖται πολλάκις τῶν αἰσθήσεων,
 πῶσῳ γε μᾶλλον μετὰ τὴν ἐκ τοῦ σώματος ἀπαλλαγῆν. 20

MAP OBR IHVQ

2 ὑπόκειται H. αἶ om. AP. τοῖς φυτοῖς] αὐτοῖς IH
 VQ. 3 ἐπέχουσαι MOBR. τῆς ψυχῆς] τῶν ψυχῶν
 δυνάμεις IHVQ. Post ψυχῆς add. μετιᾶσι OBRM^{2ms} μετιοῦσι
 M. 5 Post νοῦς add. καὶ VQ. 6 Post τιμιώτερον add.
 τό IHVQ. τούτον] τούτων MOR τούτοις P. 7 διὰ
 τοῦτο] δι' αὐτό AP. ἐντελέχειαν IVQH (corr. H²).
 Post αὐτὴν add. ὁ APBR. 9 ἐντελέχειαν IVQH (corr. H²).
 10 εἰ om. Q (add. Q^{1sv}). τοῦτο A τούτῳ P τούτ I.
 ἢ om. AP. 12/13 τῶν δέ — ἔχουσῶν om. P. 12 λόγου]
 τύπου I που VQ om. H. 13 τῶν δέ] τῶν HV om. Q.
 16 ὅταν Q. σχολάζη Q. 18 ὀφθαλμόν AP. καὶ om.
 AP. 20 μετὰ] κατὰ I.

7 *De anima*, II, 1, 5 et 9.

εἶτα ὁμολογουμένως ἡ ψυχὴ τιμιωτέρα τοῦ σώματός ἐστιν· αὕτη γὰρ συνέχει τοῦτο καὶ κοσμεῖ καὶ ζωογονεῖ. καὶ εἰ τὸ χεῖρον ἦτοι τὸ σῶμα μετὰ θάνατον ἐπιμένει χρόνον τινὰ καὶ φθειρόμενον οὐ πρὸς τὸ μὴ ὄν χωρεῖ, ἀλλ' εἰς
 5 τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ἀναλύεται, πόσω γε μᾶλλον ἐπιμενεῖ
 (70) ἡ ψυχὴ. καὶ πάλιν εἴ τι φθίρεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας κακίας φθίρεται, ὅλον τὸ σῶμα ὑπὸ νόσου, ὁ χαλκός ὑπὸ τοῦ ἰοῦ, τὰ φυτὰ ὑπὸ τῆς σηπεδόνας. ἡ γοῦν ψυχὴ ὑπὸ τῆς ἰδίας κακίας οὐ φθίρεται· κακία δὲ αὐτῆς τὰ ἀμαρτήματα· ἀθάνατος
 10 ἄρα. θαυμαστόν οὖν τὸ τῆς ψυχῆς χρῆμα· μεριστὴ γὰρ φαίνεται ὡς ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσιν οὔσα τοῦ σώματος, ἀμεριστος δὲ ὅτι ὅλη ἐν πᾶσι καὶ ἐν ἐκάστῳ μορίῳ ὅλη· μέγεθος οὐκ ἔχουσα παντὶ μεγέθει σύνεστι· καὶ ὡδὶ οὔσα, ὡδὶ πάλιν ἐστιν, οὐκ ἐν ἄλλῳ, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ. ὥστε δοκεῖν
 15 καὶ μεμερίσθαι καὶ μὴ μεμερίσθαι, μᾶλλον δὲ μὴ μεμερίσθαι· μένει γὰρ μεθ' ἑαυτῆς ὅλη, τῶν σωμάτων τῷ οἰκείῳ μερισμῷ οὐ δυναμένων ἀμερίστως αὐτὴν δέξασθαι. ἡσυχος δὲ ἐστὶ τὴν φύσιν καὶ γαλήνιος· τὸ δὲ σῶμα ὑπὸ τῆς οἰκειᾶς ἀσθενείας θορυβούμενον ὄχλον αὐτῇ παρέχει· καθάπερ

MAP OBR IHVQ

1 ὁμολογουμένως] ὁμολογοῦμεν ὡς BR ὁμολογουμένως ὡς MAPO.
 3 εἰς I. 4 καὶ φθειρόμενον οὐ πρὸς] μὴ φθειρόμενον οὐδὲ εἰς IHVQ. 5 γε om. AP. 6 ἰδίας] οἰκειᾶς AP.
 7 ἰοῦ] ἰμοῦ I. 8 γοῦν] δέ IHVQ. 9 αὐτῇ MOR αὐτῇ B. 10 οὖν] γάρ H. 12 ὅλη¹ om. P. πάση Q (corr. Q² mg). 13 μεγέθει] μεγέθη B μέγεθος I. ὡδὶ οὔσα] ὡδὲ ἔχουσα BR. 14 ἀλλ'] καὶ BR. ὥστο (corr. I¹). 15 μεμερίσθαι καὶ μὴ μεμερίσθαι] μεμερίσθαι καὶ μὴ μερίσθαι H μὴ μερίσθαι (— εἰσθαι P) καὶ μεμερίσθαι (— εἰσθαι P) AP μεμέρισται καὶ μὴ μεμέρισται (μέρισται B) OBRM (corr. M²) μεμερίσθαι φησί I. μᾶλλον δὲ μὴ μεμερίσθαι om. VQ. μὴ μεμερίσθαι²] μὴ μερίσθαι AH μὴ μερείσθαι P μεμέρισται OBR. 16 μεθ'] καθ' APQ. ἑαυτοῖς Q (corr. Q mg). 17 μεμερισμῷ R. οὐ — δέξασθαι om. I. 18 ἐστι om. IHVQ. ἀπό B.

ἐν ἐκκλησίᾳ δημογερόντων καθημένων ἐφ' ἡσυχῶ ἐννοία, δῆμος ἄτακτος τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν εἰς θόρυβον ἄσχημον ἐμβάλλει.

Περὶ ὀράσεως.

(71)

Περὶ τοῦ πῶς ὀρώμεν πολλὰς ἔσχον οἱ παλαιοὶ ἀμβι- 5
βολίας καὶ ἄμφω τὰ μέρη τοσοῦτον ἕκαστον τὴν ἰδίαν δόξαν
ἐκράτουν ὡς καὶ τὸν πρῶτον φιλόσοφον ἐπαπορήσαι τίνι
τούτων τὴν νικῶσαν ἐπιψηφίσειτο. οἱ μὲν οὖν Ἀριστοτε-
λικοὶ ἐδόξασαν ὡς τὰ τῶν ὀρωμένων ἰνδάλαματα διαπορθ-
μεύει ὁ ἀήρ ἐπὶ τὸ κρυσταλλοειδὲς τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ καὶ 10
τοῦτο διαφανὲς ὃν δέχεται τὸν τύπον τῶν ὀρατῶν. οἱ δὲ
γεωμέτραι καὶ πολλοὶ τῶν φιλοσόφων ἀπεφῆναντο
ὡς ἀκτῖνες τινες ἐξέρχονται ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ κατα-
λαμβάνουσι τὸ ὀρατόν, παρεικάσαντες ταύτας ταῖς τοῦ
ἡλίου ἀκτίσιν. ὥσπερ γὰρ αὐταὶ ἅμα τῷ τὸν ἥλιον ἀνα- 15
τεῖλαι ἀχρόνως ἐπιλάμπουσι τοῖς τῆδε, πολλοῦ τοῦ διαστή-
ματος μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ ἡλίου ὄντος, οὕτω καὶ ἡ
ἡμετέρα ὄψις ἅμα τῷ ἀναβλέψαι καταλαμβάνει ἀχρόνως
τὸν οὐρανόν. καὶ ἔνθα ἂν διαπερῶσιν αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, (72)

MAP OBR IHVQ

I ἐν ἐκκλησίᾳ] ἐκκλησίαν HVQ ἐκκλησία I. δημηγορόντων
P. καθημένων ἐφ' ἡσυχῶ ἐννοία] καθ' ἡμέραν ἐφ' ἡσυχία οἶα Q
καθημένων ἐφ' ἡσυχία οἶα (οἶα V) HV ἐφ' ἡσυχία καθημένων οἶα I.
2 /3 ἄσχημον ἐμβάλλει] ἀσχήμονα ἐμβάλλει HVQ ἄτακτον ἐμβάλ-
λει καὶ ἀσχήμονα I. 4 in mg. tit. περὶ τῶν ε' αἰσθήσεων I
αἱ ε' αἰσθήσεις V ε' αἰσθήσεις Q. 6 καὶ om. HVQ.
Post ἄμφω add. γὰρ VQ. 7 φιλοσόφων H τῶν φιλοσόφων I.
ἐπαπορεῖν MOBR. 8 ἐπιψηφίσειτο BRM² — ἴσαιτο
O. 10 τό²] τῷ API. 11 τόπον AP. 13 ἐκ] ἀπό
IHVQ. τοῦ ὀφθαλμοῦ MOBRIHVQ. 14 ταῦτα AP.
15 τῷ] τό APR om. Q. 17 Post διαστήματος add. τοῦ
MOBRIHVQ. μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ ἡλίου] τοῦ ἡλίου
μεταξὺ καὶ τῆς γῆς AP.

12 Eucl. *Optica*.

ἐκεῖσε καὶ ἡ ὄψις, ὡς ἐπὶ τῶν διαφανῶν σωμαίων, καὶ
 ἔνθα κωλύονται αὐταὶ διελθεῖν, καὶ ἡ ὄρασις οὐ διαβαίνει,
 καὶ ἔνθα ἀνακλᾶται ἡ ἡλιακὴ ἀκτίς, ἐκεῖθεν ἀντανάκλασιν
 ποιεῖται καὶ ἡ ὄψις ὡς ἐπὶ τῶν λείων σωμαίων. καὶ γὰρ
 5 ὅτε ἐπιλάμπει ὁ ἥλιος ὕδατι καθαρῷ, ὀρώμεν τὰς ἀκτῖνας
 ἀπὸ τούτου ἀνακλωμένας καὶ ἡμῶν ὀρώντων τὸ ὕδωρ
 ἀνακλᾶται ἡ ἡμετέρα ὄψις, ὥστε φαίνεσθαι ἡμῖν τὰ ἄνωθεν
 (73) τοῦ ὕδατος καὶ τὰ περίξ ἐν τῷ ὕδατι ὄντα. ὡσαύτως καὶ
 ἐπὶ τῶν κατόπτρων ἀνακλᾶται προδήλως ἡ ἡλιακὴ ἀκτίς,
 10 καὶ τοσοῦτον ὡς ἀπὸ τῶν κοίλων κατόπτρων καὶ καίειν
 ἀνακλᾶται δὲ ἡ ὄψις ἐπεὶ ἀντανεκλωμένης αὐτῆς πρὸς τὸ
 ἡμέτερον πρόσωπον, ὀρώμεν τούτου τὸ ὁμοίωμα καὶ δοκοῦ-
 μεν ἐν τῷ κατόπτρῳ ὄραν. καὶ μέχρι τούτου ἰσορροπα καὶ
 ἰσοτάλαντα τὰ ἀμφισβητούμενα ἦν. ἐφευρῶν δὲ τις τῶν
 15 γεωμετρῶν τὴν ἐν τῷ ὕδατι τῆς ὄψεως ἀνάκλασιν, καὶ
 τοῦτο πιστωσάμενος δι' αὐτῆς τῆς αἰσθήσεως, δυναμικωτέρας
 τῶν γεωμετρῶν τὰς δεῖξεις ἀπέδειξεν· εἰ γὰρ τις ἐν τινι
 κοίλῳ ἀγγεῖῳ θῆσει δακτύλιον ἢ νόμισμα ἢ ἕτερόν τι τῶν
 σωμαίων καὶ ἀπομακρυνεῖ ὥστε μὴ τοῦτο ὄραν, ὕδατος
 (74) 20 ἐπιχεθέντος τούτῳ, ὀφθῆσεται. ἐξ οὗ ἐτεκμήρανο ὡς διὰ

MAP OBR (v. 1) IHVQ

I ὡς ἐπὶ — σωμαίων om. VQ. ὡς] καὶ OBR. δια-
 φανῶν] λείων I expunxit et scr. διαφανῶν I¹⁷⁹. I/p. 73,9
 καὶ ἔνθα — δῆλον ὡς om. OBR. 2 ἐλθεῖν IVQ. 3 ἡ
 ιακὴ Q (corr. Q¹). 4 ὡς om. I. 5 ὅτε ἐπιλάμπει] ὅταν
 ἐπιλάμψει M — ψη M². 7 ἀντανεκλᾶται Q. 8 τά] τό A.
 10 τοσοῦτων M (corr. M²). ὡς] ὥστε IHVQ. κοίλων]
 κύκλων (καὶ supra versum) M κυκλικῶν AP. καὶ καίειν]
 καλοκαίρῳ H (κα expuncta) ζῆ (id est ζῆται) I lacuna circiter decem
 litterarum VQ. 11 Post δέ add. καὶ IHVQ. 12 τοῦτο
 AP. 13 Post μέχρι add. μέν M. 14 ἦν om. MIHVQ.
 15 καὶ] κατὰ AP. 17 τις] τινες M (corr. M²).
 18 κοίλῳ ἀγγεῖῳ] κύκλῳ ἀγγεῖου IH. δακτύλους IH.
 ἢ νόμισμα om. IHVQ. 19 ἀπομακρύνει MAP ἀποδακρύνει IH
 ἀπαντικρὺ εἶη VQ. 20 ἐπιχεθέντος IHVQ. τούτῳ]
 τοῦτο IH κάτω VQ. Post ὀφθῆσεται add. ὁ AP. διὰ
 om. H (add. H¹).

μὲν τοῦ ἀέρος ἰθυτενῶς ἢ ὄψις δίεισιν, ἐν δὲ τῷ ὕδατι περι-
 κλᾶται. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ κώπη ἐν τῷ ὕδατι περικεκλασ-
 μένη φαίνεται, τῆς ὄψεως τοῦτο τὸ πάθος ὑφισταμένης
 καὶ δοκούσης τοῦ ὀρωμένου τοῦτο εἶναι. διὰ ταύτην οὖν
 τὴν αἰτίαν, ὡς ἐν τοῖς ὀπτικοῖς δείκνυται, ἐν μὲν τῷ ἀέρι 5
 ἐφ' ὅσον τὰ ὀρώμενα πορρώτερον ἦ, μικρότερα φαίνεται,
 ἐν δὲ τῷ ὕδατι τὸ ἀνάπαλιν. ὅσον γὰρ ἐστὶ βαθύτερον τὸ
 ὕδωρ, τοσοῦτον τὰ ἐν τῷ βάθει αὐτοῦ μείζονα φαίνεται.
 ἐξ ὧν δῆλον ὡς ὑγιεστέρα ἐστὶν ἡ δόξα ἢ δι' ἀκτίνων ἀπὸ
 τῶν ὀφθαλμῶν ἐκπεμπομένων πρεσβεύουσα γίνεσθαι τὴν 10
 ὄρασιν. φησὶ δὲ ὁ Πτολεμαῖος ἐν τοῖς ὀπτικοῖς ὅτι
 αἰθερώδές τί ἐστὶ καὶ τῆς πέμπτης οὐσίας τὸ ὀπτικὸν
 πνεῦμα.

Περὶ ἀκοῆς.

(75)

Τὸν ὀφθαλμὸν ὁ δημιουργὸς ὡς ἐκπέμπειν μέλλοντα τὸ 15
 ὀπτικὸν πνεῦμα πρὸς τὸ καταλαβεῖν τὰ ὄρατὰ σφαιροειδῆ
 καὶ προεξέχοντα πεποίηκε· τὰς δὲ λοιπὰς αἰσθήσεις ὡς
 μελλούσας ἔξωθεν τὰ αἰσθητὰ δέχεσθαι κοίλας εἰργάσατο.
 ἢ τοίνυν ἀκοὴ ἔξωθεν δέχεται τὸ ἀκουστὸν διὰ μέσου τοῦ

MAP OBR(9-13 et 19) IHVQ

1 ἰθυτενῶς M. δίησιν VQ. 2 περικεκλασμένω AP κεκλασ-
 μένη MIHVQ. 4 καὶ om. MAP. τοῦτο εἶναι τοῦ ὀρω-
 μένου transp. VQ. ταύτην] ταῦτα I ταύτ H τοῦτο VQ.
 5 τὴν αἰτίαν om. IHVQ. δείκνυται] φαίνεται H.
 6 πορρωτέρω VQ. μικρά MAP. φαίνεται] δείκνυται H.
 7 βαρύτερον M (corr. M²). 8 βάθν A. 9 δῆλον]
 δηλαδὴ IHVQ. ὡς om. AP. 9/11 ὑγιεστέρα — ὄρασιν]
 δὲ ἢ τῶν γεωμετρῶν δόξα OBR. 10 τοῦ ὀφθαλμοῦ MIHVQ.
 πεμπομένων H ἐκπεμπομένη P. 10/11 τὴν ὄρασιν] τὸ ὄραν
 IHVQ. 12 καὶ om. IHVQ. 15/18 τὸν ὀφθαλμὸν — εἰρ-
 γάσατο om. OBR. 17 προεξάρχοντα IHVQ. 18 αἰσ-
 θητήρια H. 19 τοίνυν] δέ OBR.

- ἀέρος. ὁ γὰρ ψόφος πλήξῃς ἀέρος ἐστίν, ἢ δὲ φωνή ψόφος
 τις ἔμφυχος. ἐγκατωκοδόμηται δὲ τοῖς ὡσὶ παρὰ τῆς φύ-
 σεως ἀήρ συμφυῆς πρὸς τὸ ἀκριβῶς αἰσθάνεσθαι πασῶν
 τῶν διαφορῶν τῆς κινήσεως. ἑλκοειδὲς δὲ ἔδημιουργήθη
 5 τὸ τῆς ἀκοῆς ὄργανον πρὸς τὸ μὴ ἀθρόως προσβάλλειν
 αὐτῇ τοὺς ὑπερβάλλοντας ἤχους καὶ φθείρειν αὐτήν.
 (76) αἱ γὰρ ὑπερβολαὶ τῶν αἰσθητῶν φθείρουσι τὰς αἰσθήσεις,
 αἱ δὲ τῶν νοητῶν ὑπερβολαὶ οὐ βλάπτουσι τὸν νοῦν, ἀλλὰ
 μᾶλλον εὐστοχώτερον ποιοῦσι. καὶ γὰρ φωτὸς μὲν ὑπερ-
 10 βολὴ βλάπτει τὴν ὄψιν· καὶ ἤχος τις ὑπερμεγέθης, οἷον
 ἱστοροῦσι γίνεσθαι ἀπὸ τῶν τοῦ Νείλου καταδούπων, ἀνιᾶ
 τὴν ἀκοήν· ὁ δὲ νοῦς ὅταν τι νοήσῃ σφόδρα νοητόν, οὐχ
 ἦττον νοεῖ τὰ ὑποδεέστερα, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον. αἴτιον δέ,
 φησὶν Ἀριστοτέλης, ὅτι τὸ μὲν αἰσθητὸν οὐκ ἄνευ
 15 σώματος, ὁ δὲ νοῦς χωριστός. ὡσπερ δὲ ἀνακλᾶται τὸ
 φῶς ὡς προείπομεν ἀπὸ τῶν λείων σωμάτων, οὕτως καὶ
 ἡ φωνὴ ἀπὸ τῶν κοίλων· καὶ ποιεῖ τὴν λεγομένην ἠχώ
 οἰοεῖ τινα δευτέραν ἀκρόασιν οὔσαν.

(77)

Περὶ ὀσφρήσεως.

- 20 Τῆς ὀράσεως τελουμένης διὰ πυρώδους φύσεως, τῆς
 δὲ ἀκοῆς δι' αερώδους, ἡ ὀσφρησις γίνεται διὰ μέσης τινὸς

MAP OBR (1-6 et 19-21) IHVQ

- 1 ἀέρων P. ἐστίν om. IHVQ. ἐστίν ἀέρος transp. OBR.
 2 Post τις add. ἐστίν OBR. ἐμφύχου APM²OBR
 ἐμφύχ M ἐμφύχων VQ. ἐγκατωκοδόμητο OBR. δέ om.
 VQ. παρὰ] περί H. 4 τῶν κινήσεων I. 5 ἀθρόον
 ΜΑΡΟΙΗ. προσβάλλειν] προσεμβάλλειν V ἐπεμβάλλειν Q.
 6 αὐτῇ] ἀπό P. αὐτήν] αὐτό HVQ. 7/18 αἱ γάρ
 — οὔσαν om. OBR. 7 αἰσθητῶν] αἰσθήσεων HVQ.
 12 νοήσει APM (corr. M²). 14 ὅτι om. IHVQ. αἰσθη-
 τικόν IHVQ. 15 Post ἀνακλᾶται add. καὶ VQ. 17 ἠχὴν
 AP. 18 ἀνακρόασιν I. 20 τελειουμένης BR.

φύσεως τοῦ τε ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος ἦτοι ἀτμώδους. τὴν δὲ αἰσθησιν ταύτην οὐκ ἔχομεν οἱ ἄνθρωποι ἀκριβῆ, ἀλλὰ χεῖρονα πολλῶν ζώων· φαύλως γὰρ ὁ ἄνθρωπος ὁσμάται καὶ οὐδενὸς ὀσφραίνεσθαι δύναται ἄνευ τοῦ λυποῦντος ἢ τοῦ ἡδέος. οὐχ ὥσπερ γὰρ ὄρᾳ τὰ μῆτε εὐφραίνοντα μῆτε 5 λυποῦντα καὶ ἀκούει ὁμοίως, οὕτω καὶ ὀσφραίνεται. αἴτιον δὲ τούτου τὸ μὴ ἀκριβὲς εἶναι τὸ αἰσθητήριον. πάνυ δὲ εὐφυῶς (78) παρέικασε τοῦτο ὁ Ἀριστοτέλης τοῖς σκληροφθάλμοις οἱ οὐκ αἰσθάνονται τῆς διαφορᾶς τῶν χρωμάτων πλὴν τῷ φοβερῷ καὶ ἀφόβῳ. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν γεύσεων 10 εἴληφε τὰ ὀσφραντὰ τὰ ὀνόματα· λέγομεν γὰρ γλυκεῖαν ὀσμὴν καὶ δριμεῖαν διὰ τὸ μὴ σφόδρα ταύτην τὴν αἰσθησιν εἶναι διάδηλον. θαυμαστὸν δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ὁ μὲν ἄνθρωπος μὴ ἀναπνέων, ἀλλὰ κατέχων τὸ πνεῦμα οὐκ ὀσφραί-

MAP OBR (1-5) IHVQ

1 ἀτμώδου Q. 2 δέ om. MOBR. ταύτης IQ. εἶχο-
 μέν H. ἀκριβῆς AP. 4 ὀσφραίνεσθαι δύναται] ὀσφραι-
 νεται τῶν ὀσφραντῶν IHVQ : cf. Aristot. *De anima* II, 9, 1.

λυπηροῦ IHVQ : cf. Aristot. *De anima*. 5 /p. 76,4 οὐχ ὥσπερ
 — ὑγρῷ om. OBR. 5 οὐ γὰρ ὥσπερ transp. I. ὅπερ
 M. ὄρᾳ] ὄρῶμεν οὕτω καὶ ὀσφραϊνόμεθα· ὄρᾳ γὰρ ὁ ἄνθρωπος
 καὶ κατανοεῖ Z ὄρᾳ et lacuna decem litterarum VQ ὁ I τινὰ ζῶα
 καὶ MAP om. H. 5/6 τῶν μῆτε εὐφραίνοντων μῆτε λυποῦν-
 των MAP. 5 ὀφραίνοντα H. 6 λυποῦντα] ποιοῦντα HV
 (corr. V¹). ἀκούειν HQ. οὕτω] οὐχ οὕτω δὲ Z.

αἰτία I. 7 εἶναι om. I. εὐφυῶς] ἀκριβῶς IHVQ.
 8 ὁ om. IHVQ. 9 οἱ] ἢ A. τὰς διαφορὰς I¹H
 (cf. Aristot. *De anima*) : τῆς διαφορὰς I. 10 τῶν φοβερῶν
 καὶ ἀφόβων M² τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀφόβου AP. Post καί¹ add.
 τῷ I. τοῦτο δέ H¹ (quid scripserit H non liquet).
 τῆς γεύσεως H. 11 τά¹] τῶν M². ὀσφραντικά H ὀσφ-
 ραντῶν M². τά² om. APIHVQ. 12 μῆ om. Q.
 12/13 εἶναι τὴν αἰσθησιν transp. AP. 13 καὶ om. VQ.

8 *De anima*, II, 9, 2.

νεται οὔτε ἐγγύθεν οὔτε πόρρωθεν, πολλά δὲ ζῶα ὁσμᾶται ἄνευ τοῦ ἀναπνεῖν· καὶ γὰρ καὶ τὰ ἐν τοῖς ὕδασι ὁσφραίνεται καὶ τὰ ἀναίμα τῶν ζῶων· καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἀναπνέοντα οὐκ ὁσμᾶται ἐν τῷ ὑγρῷ.

(79)⁵

Περὶ γεύσεως καὶ ἀφῆς.

Ἡ δὲ γεῦσις γίνεται διὰ φύσεως ὑδατώδους. ἔστι δὲ εἶδη γεύσεων ὀκτώ· τὸ γλυκὺ, τὸ πικρὸν, τὸ δριμύ, τὸ ὀξύ, τὸ ἀλυκόν, τὸ αὐστηρόν, τὸ στρυφνὸν καὶ τὸ λιπαρόν. ἀπλᾶ μὲν οὖν εἰσι τὰ ἐναντία, τό τε γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν·
 10 ἐχόμενα δὲ τοῦ μὲν γλυκέος τὸ λιπαρόν, τοῦ δὲ πικροῦ τὸ ἀλυκόν, μεταξὺ δὲ τούτων τὰ λοιπά. τὸ μὲν οὖν πικρὸν ῥύπτει τὴν γλῶσσαν σφοδρῶς ὥστε καὶ ξέειν· τὸ δὲ ἀλυκόν τοιοῦτον ἐργάζεται περὶ αὐτὴν πάθος πλήν ἔλαττον. τὸ δὲ αὐστηρόν καὶ τὸ στρυφνὸν πυκνοῦσι ταύτην καὶ συνά-
 15 γουσι, ἐπὶ πλεόν μὲν τὸ στρυφνόν, ἐπ' ἔλαττον δὲ τὸ αὐστηρόν. τὸ δὲ δριμύ καὶ τὸ ὀξύ δάκνουσι ἄμφω τὴν γλῶσσαν· διεισδύνει δὲ τὸ ὀξύ ἐπὶ πλείστον. τὸ δὲ γλυκὺ καὶ λιπαρόν
 (80) λεαίνουσι τὸ τοιοῦτον αἰσθητήριον. τούτων θερμὰ μὲν τό τε πικρὸν καὶ τὸ δριμύ καὶ τὸ ἀλυκόν καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ

MAP OBR (5-8) IHVQ

1 Post οὔτε¹ add. τά AP. 2 καί² om. IHVQ (add. H²).
 τά om. AP. 3 καί² om. IHVQ. τά² om.
 IHVQ. 4 ἐν τῷ ὑγρῷ om. I. 5 καὶ ἀφῆς om.
 OBR: cf. p. 77, 3. 6 Post γίνεται add. καὶ BR.
 7 γεύσεων] γεύσεως B. τὸ γλυκὺ τὸ πικρὸν transp. post ὀξύ I.
 8 καὶ om. IHQV. 9/p. 77,3 ἀπλᾶ — γευστῶν om.
 OBR. 9 μὲν οὖν] δέ IHVQ. 10 ἔχομεν M.
 12 ῥίπτει H. σφόδρα IHVQ. 14 καὶ τὸ] καὶ IHV ἢ Q.
 15 πλεῖον VQ. τὸ δὲ αὐστηρόν ἐπ' ἔλαττον transp.
 AP. 16 ἄμφω] ἄφνω M. 17 πλείστον] πλεόν AP.
 19 τό¹ om. H.

λιπαρόν, ψυχρά δὲ τὸ τε στρυφνὸν καὶ τὸ αὐστηρόν καὶ τὸ ὀξύ. ἔστι δὲ ἡ γεῦσις ἀφή τις, ἔχουσα ταύτης πλεῖον τὸ αἰσθάνεσθαι τῶν γευστῶν. ἡ δὲ ἀφή ἀναγκαιοτέρα ἔστι τοῖς ζῴοις τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων. ἄνευ γὰρ ταύτης οὐδὲ ζῶον ὅλως ἐστί. καὶ δύναται μὲν αὕτη χωρισθῆναι τῶν 5 ἄλλων αἰσθήσεων, ὡς ἐπὶ τῶν ζωοφύτων· ταῦτα γὰρ μόνην τὴν ἀφήν ἔχει· αἱ δὲ λοιπαὶ αἰσθήσεις ἄνευ ταύτης οὐχ ὑφίστανται. ἐν μὲν γὰρ τῷ νοητῷ κόσμῳ τὰ πρῶτα τῶν ἐσχάτων οὐ δέονται πρὸς ὑπόστασιν, μᾶλλον αὐτὰ χορηγοῦντα τούτοις καὶ μεταδιδόντα τῆς οἰκείας αἴγλης διὰ περιουσίαν 10 δυνάμεως· ἐν δὲ τῷ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ κόσμῳ δέονται τὰ τιμιώτερα τῶν ἠττόνων πρὸς ἔδραν καὶ σύστασιν. ὅσα (81) γὰρ ἔχει τὴν λογικὴν ψυχὴν ἔχει καὶ τὴν ζωτικὴν καὶ τὴν φυτικὴν· οὐ μὴν ὅσα ἔχει τι τῶν ὑποδεεστέρων ἤδη κέκτηται καὶ τὸ κρεῖττον. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων· 15 ὅσα γὰρ ἔχει τὸ τούτων τιμιώτερον, τὴν ὄψιν, ἔχει καὶ τὰς λοιπὰς τέσσαρας· καὶ ὅσα ἔχει ἀκοὴν δευτέραν οὐσαν τῆς ὀψεως τῇ τιμιότητι ἔχει καὶ τὴν ὄσφρησιν καὶ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ἀφήν· καὶ οἷς πρόσεστιν ὄσφρησις, τούτοις καὶ γεῦσις καὶ ἀφή. καὶ ἃ μετέσχε γεύσεως, ἤδη καὶ ἀφῆς, οὐ μὴν 20 ἀνιστρώφως. αἰσθάνεται δὲ ἡ ἀφή πολλῶν ἐναντιοτήτων ἥτοι θερμοῦ ψυχροῦ, ὑγροῦ ξηροῦ, σκληροῦ μαλακοῦ, τρα-

MAP. OBR (I-4 et 2I-22) IHVQ

2 ἀφῆς ut videtur H (corr. H¹). τις om. H. ταύτης deletum H. 3 περὶ ἀφῆς add. OBR. 4/6 ἄνευ — αἰσθήσεων om. AP. 5 ὅλον OBR. ἐστὶν ὅλως transp. IHVQ. αὕτη om. IHVQ. χωρισθῆναι] γνωρισθῆναι Q. 8/2I ἐν μὲν — ἀντιστρόφως om. OBR. 9 σύστασιν I. 9/II μᾶλλον — δυνάμεως om. IHVQ. 10 περιουσίας A. 12 ἔδραν καὶ om. IHVQ. 17 ἀκοὴν ἔχει transp. M. 18 τῇ om. M. 19 τούτων H. 20 ἃ] ἅμα H. μετέχει VQ. 20/2I οὐ μὴν ἀντιστρόφως om. I. 2I Post δέ add. καὶ Q. 22 ἥτοι] ἅτ I. ξηροῦ om. M (add. M²). σκληροῦ ξηροῦ transp. I.

- (82). χέος λείου, γλίσχρου καὶ κραύρου, βαρέος καὶ κούφου.
 ἐπαποροῦσι δέ τινες εἰ τὸ βαρὺ καὶ τὸ κοῦφον τῇ ἀφῆ δια-
 γινώσκεται διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἡμᾶς διὰ μόνου τοῦ ἄπτεσθαι
 τοῦ προκειμένου σώματος γνῶναι εἰ βαρὺ ἢ κοῦφόν ἐστι.
 5 καὶ λέγομεν ὅτι ταύτῃ μόνῃ τῇ αἰσθῆσει διαγινώσκεται,
 ἐπεὶ οὐδεμία τῶν λοιπῶν τεσσάρων διακρίναι τὸ βάρος
 δύναται καὶ τὴν κουφότητα· αἴτιον δὲ τοῦ μὴ ἐκ μόνου τοῦ
 ἄπτεσθαι διαγινώσκειν ἡμᾶς τὴν τοιαύτην ἐναντιότητα, ὅτι
 αἱ αἰσθήσεις οὐ πρότερον ἀντιλαμβάνονται τῶν αἰσθητῶν,
 10 πρὶν ἂν πάθωσι ὑπ' αὐτῶν· πρὶν δὲ ἄραι τὸ βαρὺ καὶ τὸ
 κοῦφον, οὐ πάσχει τι ἢ τοιαύτη αἰσθησις ὑπ' αὐτῶν. ἔστι
 δὲ διεσπαρμένη καὶ ἐν παντὶ τῷ σώματι, καὶ οὐχ ὥσπερ
 αἱ λοιπαὶ αἰσθήσεις ἐν ἐνὶ τόπῳ, εἰ καὶ ἐν τῷ θέναρι τῆς
 χειρός ἐστι πλείων, διὸ καὶ ἄτριχον ἐδημιουργήθη.

(83) ¹⁵

Περὶ νοῦ.

Αἰσθήσεων πέντε οὐσῶν τῆς ψυχῆς, καθάπερ καὶ τοῦ

MAP OBR (15-16) OBR (15-16) IHVQ

I /14 λείου — ἐδημιουργήθη om. OBR et add. καὶ τῶν ἐξῆς.
 I καύρου VQ. 2 εἰ] εἰς API. καὶ τό] τε καὶ VQ.
 Post κοῦφον add. διὰ τὸ I¹. 3 ἐκ add. ante τοῦ ἄπτε-
 σθαι VQ. τοῦ ἄπτεσθαι transp. post 4 σώματος IHVQ.
 4 εἰ] ἦ I ἢ HVQ. ἦ] ἦ I εἰ AP. 5 τῇ αἰσθῆσει
 μόνῃ transp. AP. 6 διακρίνεται AP. 7 αἴτιον] ἔτι I
 ἔστι H. Post δέ add. καὶ IHVQ. τοῦ¹] τό H.
 μὴ om. IHVQ. ἐκ] διὰ AP. 8 ἡμᾶς transp. post ἄπ-
 τεσθαι I. διαγινώσκειν] διαγινῶναι IHVQ. ἐναντιότητα]
 αἰτίαν, μᾶλλον δὲ ἐναντιότητα IHVQ. ὅτι M^{2ms}: ὡς MAPIH
 VQ. Post ὅτι add. καὶ M^{2ms}. 9 αἰ om. H. 12 Post
 διεσπαρμένη add. ἢ ἀφή M². τῷ om. MAP. ἐστὶ πλεί-
 ων] ἐστὶ πλείον M ἐστὶ πλέον I ἐπιπλείον AP. 14 ἄτριχος
 APM (corr. M²). 15 titulus περὶ τῶν αἰσθήσεων τῆς ψυχῆς
 OBR eadem verba titulo addit M³. 16 αἰσθήσεων — οὐσῶν]
 αἰσθήσεις ε' εἰσὶ BR.

σώματος, ἤτοι νοῦ, διανοίας, δόξης, φαντασίας καὶ αἰσθη-
 σεως, ὁ νοῦς ἐπέχει τὴν πρώτην τάξιν χρώμενος ταῖς λοι-
 παῖς ὡς ὑπηρέτισιν. ἀπλαῖς γὰρ ἐπιβολαῖς τὰ ὄντα νοεῖ
 μὴ παραποδιζόμενος ὑπὸ τῆς ὑλικῆς παχύτητος. διὰ τοῦτο
 γὰρ καὶ ὁ Φιλόπονος φησιν ὡς διανοία καὶ δόξη καὶ φαν- 5
 τασία καὶ αἰσθήσει ζῶμεν οἱ ἄνθρωποι, τοῦ δὲ νοῦ οἶον ἔχνη
 τινὰ καὶ ἰνδάματα διαβέβηκεν εἰς ἡμᾶς. οὗτος γὰρ ἀμέσως
 τὰ ὄντα νοεῖ καὶ ἄνευ τινὸς κινήσεως· στάσει γὰρ ἔοικε
 μᾶλλον ἢ κινήσει. καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἐμβριθέστεροι τῶν
 ἀνθρώπων καὶ νουεχέστεροι. Πλάτων δὲ καὶ Ἄριστο- 10
 τέλης φασὶν ὅτι ὡσπερ ἡ ὄψις δεῖται φῶτος πρὸς τὸ διε-
 νεργῆσαι τὴν οἰκειαν ἐνέργειαν, οὕτω καὶ ὁ νοῦς δεῖται
 πρὸς τὸ νοεῖν τοῦ πρώτου νοῦ. ὡς γὰρ ὀράσεως οὔσης καὶ (84)
 ὀρατοῦ, εἰ μὴ τρίτον προσῆ τὸ φῶς, μάτην ἔσται ταῦτα,
 οὕτως ἐπὶ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ νοητοῦ, εἰ μὴ ἐπιλάμψῃ ὁ πρῶτος 15
 νοῦς ὡς ἀνάλογος τῷ ἡλίῳ ἐστίν, οὐ δύναται ὁ νοῦς ἐνερ-
 γεῖν τὴν οἰκειαν ἐνέργειαν. συγκατατίθεται δὲ τούτοις καὶ ὁ
 μέγας Γρηγόριος λέγων ὡς καθάπερ ὁ ἥλιος παρέχει

MAP OBR IHVQ

I Post σώματος add. τοῦτο τὸ κεφάλαιον εὐρήσεις ἐν τοῖς εἰρη-
 μένοις ἐν τῷ Πυθαγόρου τρίτῳ λόγῳ OBR. καὶ om. HVQ.

3 ὡς om. OBR. ὑπηρέτησιν APMO (corr. M²O¹) ὑπη-
 ρέταις BR. Post νοεῖ add. καὶ ἄνευ τινὸς B. 4 παρεμ-
 ποδιζόμενος IH. ὑλικῆς] ἡλιακῆς ORM (ὑλικῆς corr. M²
 conjec. R). 5 καὶ¹ om. Q. Post Φιλόπονος add. ἰω
 (άνης) VQ verbum obscurum H. 7 οὕτω VQ. 8/9 μᾶλ-
 λον ἔοικεν transp. IHVQ. 9 ἐμβρεθέστεροι I. 10 δέ om.
 VQ. 11 φησὶν IVQ et fortasse H (corr. H²). ὡσπερ]
 ὡς H. ἐνεργῆσαι IHVQ ἐνεργεῖν OBR. 12 δεῖται
 transp. post 13 νοεῖν I. 13 ἐννοεῖν BR. ὡς] καὶ AP.
 15 ἐπιλάμψῃ MAPOBRHVQ. 16 ἀναλόγως I.
 ἐστὶ τῷ ἡλίῳ transp. AP. 17 δέ om. MAP. 18 ὡς
 om. OBRIVQ. παρέχει] παρέλθη AP.

6 In Arist. De anima, III, 16.

10 Resp., p. 506 e ss.

10/11 De anima, III, 5, 2.

18 Or. 44 (P. G. 36, p. 609 b).

τῆ ὄψει τὸ ὄραν, οὕτω δὴ καὶ τὸ θεῖον τῷ νῷ τὸ νοεῖν.
 μὴ γοῦν ὑποληπτέον ἐνταῦθα τὸ νοεῖν ἐπὶ τῶν γεγηρῶν
 τούτων καὶ ὑλικῶν. ταῦτα γὰρ αἱ αἰσθήσεις καταλαμβάνουσι
 καὶ ἡ φαντασία καὶ ἡ δόξα· ὁ δὲ νοῦς νοεῖ τὰ νοητά·
 5 ἕκαστον γὰρ οἰκεία γνώσει διαγιγνώσκεται· τὰ νοητὰ τῷ
 νῷ, τὰ δοξαστὰ τῆ δόξῃ, τὰ αἰσθητὰ ταῖς αἰσθήσεσιν. ὁ
 δ' Ἀριστοτέλης καὶ τρεῖς ὑποτίθησιν παρ' ἡμῶν νόας·
 τὸν δυνάμει νοῦν, ὃν καὶ ὑλικὸν καλεῖ καὶ ἀγράφῳ γραμ-
 ματείῳ ἀπεικάζει αὐτόν, οὕτως ὀνομάζων τὴν πρὸς τὸ νοεῖν
 10 ἐπιτηδειότητα, τὸν ἐν ἔξει, ὅτε ἡ δηλωθεῖσα ἐπιτηδειότης
 εἰς ἐνέργειαν ἦξῃ, καὶ τὸν θύραθεν ὃν παρομοιοῖ τῷ ἡλιακῷ
 (85) φωτί. οὐχ ὥσπερ δὲ ἡ αἰσθησις αἰσθητοῦ μὴ ὑποτεθέντος
 οὐκ ἐνεργεῖ, οὕτω καὶ ὁ νοῦς νοητοῦ μὴ ὄντος· κἂν γὰρ
 μηδὲν τι ἦ ὁ νοῦς, ἐπιστρέφεται πρὸς ἑαυτὸν καὶ νοεῖ
 15 αὐτὸς ἑαυτόν. ἡ δὲ τούτου νόσις ἀχρόνως ἐπιγίνεται. ὅτε
 γὰρ διανοεῖται, οὐ νοεῖ, ἡνίκα δὲ ἄψεται τοῦ νοουμένου,
 ἀχρόνως νοεῖ, ὥσπερ εἶπομεν καὶ ἐπὶ τῆς ὄψεως καὶ ἐπὶ

MAP OBR IHVQ GHF (a versu 17 καί²)

1 τὸ θεῖον] ὁ νοῦς OBR. Post θεῖον add. παρέχει VQ.
 τῷ om. IH. τὸ νοεῖν] τοῦτο OBR quid scripserit M
 non liquet (τὸ νοεῖν M²). 2 μὴ — νοεῖν om. M. Post
 γεγηρῶν add. δέ M². 3 αἱ om. MAPQ. λαμβάνουσι
 OBR. 5/6 ἕκαστον — τῷ νῷ om. OBRIVHQ. 6 Post
 τά¹ add. δέ VQ. δόξαντα OBR. 7 καὶ τρεῖς om. BR.
 παρ' om. OBRIVHQ. 8 ὑλικὴν B. γράμματι I.
 9 παρεικάζει P. αὐτόν] αὐτὴν OBRHVQ. ὀνο-
 μάζω H ὀνομάζει VQ. 9/10 ἐπιτηδειότητα πρὸς τὸ νοεῖν
 transp. OBRIVHQ. 10 τόν] τῶν OIH. ἐπιτηδειότης]
 ἐπιτηδειότητα Q (corr. Q¹). Post ἐπιτηδειότης add. καὶ AP.
 11 ἦξει codices. παρομοιοῖ AP. 12 Post δέ add. καί
 AP. αἱ αἰσθήσεις I (corr. I¹). αἰσθητόν Q. ὑπο-
 τυθέντος OBRVQ. 13 ἐνεργοῦσι I (corr. I¹). γὰρ om.
 M. 14 πρὸς om. H (add. H¹). καὶ νοεῖ αὐτὸς ἑαυτόν
 om. P. 15 νόσις] νοήσις M (corr. M²). 16 διανοεῖται]
 νοεῖται Q (corr. Q¹). δέ om. AP. ἄψεται MAPIHVQ.
 νοημένου Q. 17 καὶ ἐπὶ] καὶ GHF ἐπὶ B om. OR.

τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. εἰ δὲ βούλει διαγνῶναι ὡς θεῖόν τι τὸ
 χρήμα αὐτοῦ, ἐννόησόν πως τὴν μίαν νόησιν ἀμερῇ οὖσαν
 καὶ ἀχρόνως ὡσανεὶ ἐπιλάμβασαν ἐκφράσαι μέλλοντες ὅσον
 ἐμμένομεν τῇ ἐκφράσει· καιρόν, λέξεσι διαφόροις καὶ συλ-
 λαβαῖς τὸ ἀμερὲς κατατέμνοντες νόημα, καὶ ὅσας ἐπιστήμας 5
 ἐν τῷ νῶ ἔχομεν ἠνωμένας ὁμοῦ καὶ ἐν ἀμερεὶ διηρημένας,
 μήτε τῆς ἐνώσεως ἐκάστης τὸ εἶδος συγχεούσης, μήτε τῆς
 διαιρέσεως τὴν ἔνωσιν κωλυούσης.

Λόγος πέμπτος.

(86)

Περὶ τῆς πρώτης αἰτίας τῶν ὄντων καὶ τῆς 10
 ἀπ' αὐτῆς διηκούσης ἐνταῦθα προνοίας.

Τοῦ μὲν εἶναι Θεὸν ποιητὴν ὁμοῦ πάντων καὶ προνοητὴν
 αἱ αὐτοφυεῖς τῶν ἀνθρώπων μαρτυροῦσιν ἔννοιαι. οὐ γὰρ
 μόνον οἱ δόγματα ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ βάρβαροι καὶ θρησ-
 κείας ἀνήκοοι καὶ θηριώδεις ἄνθρωποι ἐν περιστάσεσι 15
 γινόμενοι ἀνατείνουσι φύσει ἄνωθεν τὴν διάνοιαν καὶ τὰς
 χεῖρας εἰς οὐρανοὺς ἐξαπλοῦσι κάκειῦθεν αἰτοῦνται βοήθειαν.
 ἐπεὶ δ' οὐκ ἔστι μέτρον ἀναιδείας οὐδὲν δὲ μὴ ὑπερβέβηκεν

M AP (1-8) OBR (1-8) OBR (9-18) I (1-11 f. 43 ; 9-18 f. 21)
 GHF VQ

1 τό om. MVQ. 3 μέλλοντες] μᾶλλον δέ BR. 4 δια-
 μένομεν OBRIGHFVQ. τῇ ἐκφράσει] τῷ ἐκφράσειν GHF.

6 ἐν om. OBRIGHFVQ. καὶ transp. post ἀμερεὶ M.
 διηρημένας ἐν ἀμερεὶ transp. AP. 7 ἐκάστου MVQ ἐκάστη
 OBR. 7/8 τῇ διαιρέσει OBR. 9 Ante λόγος add. τοῦ
 αὐτοῦ OBR. Post πέμπτος add. περὶ τῆς πρώτης τῶν ὄντων
 αἰτίας OBR I (f. 21). 10 τῆς²] ὡς VQ. ἀπ'] ἐπ' G.

11 αὐτῆς] αὐτοῦ VQ αὐτῷ G. διοικούσης BRFI (f. 21).
 ἐνταῦθα om. GHF. ἐνταῦθα προνοίας] ἐν ταῖς προνοίαις
 I (qui addit in fine folii 43^r ἐγρά(φη) ὀπισθεν). 12 τοῦ] ο I.

θεοῦ B. ποιητὴν om. I. πάντων om. Q (add. Q^{2sv}).

15 περιστάσει IGHFVQ. 16 γενόμενοι OBR.
 φύσει] φη (σι) I. 17 οὐρανόν IGHFVQ.

- ἡ ἀνθρωπεία φύσις, ἐτόλμησάν τινες τῶν ἀφρόνων εἰπεῖν ὡς οὐκ ἔστι θεός. διὰ γοῦν τοὺς τοιούτους δεικτέον τὸ πάντων φανερώτατον, τὸ εἶναι θεόν· ὀρώμεν οὖν πάντα τὰ δημιουργήματα μὴ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ὄντα, ἀλλ' (87)⁵ ἕνεκά τινος γεγονότα καὶ πρὸς τι τέλος ἀφορῶντα. καὶ ἐν μὲν ἢ δύο οὕτω συμπεσεῖν ἀπὸ τύχης ἐνδέχεται· τὸ δὲ πάντα ἕνεκά του γεγονέναι ἐκ ταυτομάτου γενέσθαι ἀδύνατον. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς τῶν ζώων κατασκευῆς πλείστην ἂν εὖροι τις καὶ ἀνεκδιήγητον σοφίαν καὶ μάλιστα ὁ τὴν τε ἀνατομὴν ¹⁰ καὶ τὸ περὶ χρείας μορίων ἐξησκηκῶς, ἐπὶ δὲ τῶν στοιχείων καὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων τελεώτερόν τε καὶ καθολικώτερον. καὶ ὅρα μοι τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡλίου· εἰ γὰρ ἐν τῷ τῆς σελήνης τόπῳ ἐτέθη, ἅπαντα ἂν ταῖς ἀκτίσι κατέφλεξεν· εἰ δὲ ἐν τῇ τῶν ἀπλανῶν σφαίρα, ὡς ἀστήρ μόνον ἐφαίνετο. ¹⁵ ἀλλὰ καὶ ἡ σελήνη εἰ ἦν ἔνθα ὁ ἥλιος, οὐδ' ὡς ἀστήρ ἂν ἐφαίνετο· οἱ δὲ ἀπλανεῖς εἰ ἐν τῇ σεληνιακῇ ἐτέθησαν σφαίρα, οὐδ' ἢ τούτων θέα ἦν φορητή· εἰ δὲ ἐν τῇ ἀνάστρω, ἄδηλοι (88) πάντῃ ἡμῖν ἦσαν. ταῦτα γοῦν καὶ τὰ ὅμοια ἄπειρα ὄντα ἀναφανδὸν ἡμῖν παριστώσω οἷόν ἐστι τὸ θεῖον τὴν τε χρῆσ- ²⁰ τότητα καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν σοφίαν. τὸ μὲν γὰρ ἐθέλειν

M OBR I GHF VQ

I ἀφρόνων] ἀνθρώπων GHFVQ. 3 πᾶν I. φανερώ-
 τερον MOIGHFVQ. οὖν] γάρ I. 4/5 ἀλλ' — γεγονότα
 om. I. 5 τι] τό I. 5/6 καὶ ἐν μὲν ἢ] καὶ ἦν μὲν ἢ Q
 κᾶν ἐν ἢ καὶ BR καὶ ἐν κᾶν ἢ O. 7 του] τούτου MOGHF τού-
 των BR. γίνεσθαι VQ. 8 τῆς om. HF. ζώων]
 ἔξω I. εὖρη G. 9 τις] τῆς M (corr. M²). Post
 ἀνεκδιήγητον add. τὴν Q. 10 τό om. IGHFVQ. ἐξη-
 σκηκῶς] ἐξεσκηκῶς RQ ἐξηγηκῶς GHF ἐξητακῶς F²mg. δέ
 om. IGHF. Post στοιχείων add. τε IGHF. 11 τῶν om.
 IGHF. τελεώτερον GHF τελειοτέραν I. τε om. OBR.
 καθολικώτεραν I. 12 τῆς om. B. 15/16 ἀλλὰ —
 ἐφαίνετο om. IVQ. 15 ἂν om. GHF. 16 Post εἰ add.
 καὶ GHF. 17 οὐδ' ἢ] οὐ δήλη GHFVQ οὐδόλως I.
 τούτω VQ. θέα ἦν φορητή] ἢ θέα ἦν ἢ φορητή (φοριτή HF)
 GHFVQ. δέ om. B. 18 πάντως VQ. ἡμῶν H.
 γοῦν] οὖν BRQ. Post ὄντα add. καὶ HF. 20 γάρ
 om. IGHF.

κοσμεῖν ἅπαντα καὶ μηδενὶ φθονεῖν τῶν ἀγαθῶν ἄκρας
 δεῖγμα χρηστότητος, τὸ δὲ καὶ δρᾶν πάνθ' ὅσα προείλετο
 ἀπείρου δυνάμεως, τὸ δὲ καὶ ἐκάστῳ τὸν προσήκοντα
 ἐπιθεῖναι κόσμον καὶ τάξιν τὴν οἰκείαν καὶ λυσιτέλειαν,
 σοφίας ὑπέρφουδς. ὅλως τε τὰ μέτρα τῆς ἀντιστάσεως τὰ 5
 συμπληροῦντα τὸν κόσμον ὥστε ἰσοπαλῆ μένειν καθάπερ
 ἐν ζυγοῦ πλάστιγγι τηρούμενα ἰσόρροπα καὶ μήτε ἐπὶ θάτε-
 ρον κλίνοντα μήτε ἀπὸ τῆς ἐξ ἴσου διαμαχομένης ἐναντιώ-
 σεως ἐξιστάμενα, ἀριδηλότατον ἐμφαίνει τὴν τούτου συνεκ-
 τικὴν δύναμιν. πρὸς τούτοις πῶς οἶόν τε τεχνητὸν ἄνευ 10
 τεχνίτου γενέσθαι ἢ ἡρμοσμένον χωρὶς τοῦ συναρμόσαντος ;
 οὐδὲ γὰρ εἰ μὴ ὀρώμεν τὸν τῆς οἰκίας οἰκοδόμον, ἦδη καὶ
 ὑπονοεῖν δεῖ ὡς αὐτομάτως αὕτη συνέστη καὶ δίχα τοῦ
 οἰκοδομήσαντος. δεδειγμένου τοίνυν ἕκ τε τούτων καὶ ἐξ (89)
 ἑτέρων πλειόνων τοῦ εἶναι δημιουργόν, ἔπεται ἐξ ἀνάγκης 15
 τὸ καὶ τῶν δημιουργημάτων προνοεῖσθαι. εἰ γὰρ ἐχέφρων
 ἀνὴρ τῶν οἰκείων προμηθεῖται ἔργων, πολλῶ μᾶλλον τὸ
 ὑπὲρ ἡμᾶς. μᾶλλον δὲ τῶν ἄλλων ὡς ἀσθενῶν προνοεῖται
 τῶν ἡμετέρων, ὥσπερ ἡμεῖς τῶν παίδων πλεῖον προνο-
 ούμεθα διὰ τὴν τούτων ἀδυναμίαν ἢ τῶν ἀνδρῶν. τὴν οὖν 20

M OBR I GHF VQ

I μηδέν VQ μηδέ I. ἄκρα O ἄκρον BR om. G.
 2 δόγμα Q. καί om. VQ. 3 καί om. IGHFVQ.
 ἐκάστη O ἐκάστου GHF. 4 ἐπιτιθέναι MO. 5 ἀποσ-
 τάσεως I. 7 ἐν ζυγοῦ om. IGHFVQ. 7/8 καὶ μήτε —
 κλίνοντα om. VQ. 8 κλίνοντα H. διαμαχόμενα GHF
 διαμαχόμενον VQ. 9 ἐξιστάμενον VQ. ἀριδηλότερον GH
 FVQ ἀριδειλώτερον I. τούτου] τούτων MOIGHFV.
 10 πρὸς τούτοις πῶς] πρὸς τοῖς πῶς MOBR πῶς ἐν τούτοις VQ
 πρὸς τούτοις GHF πρὸς τούτοις οἰονεῖ I. οἶόν τε] οἶονται
 VQ. τεχνητὸν] τεχνιτὸν B τέχνη τὸν O τέχνη τά VQ.
 11 ἢ ἡρμοσμένον] ἐξηρμοσμένα VQ. 12 εἰ om. M (add.
 M²). τῆς om. GHF. 13 δεῖ] δὴ O. ὡς om. VQ.
 14 δεδειγμένον HFG. τοίνυν om. I. ἐξ om. IVQ.
 15 ἔπεται ἐξ] ἔπειτα ἐστὶν ἐξ F ἔπειτα ἐξ G ἔπειτα et
 lacuna H. 17 Post πολλῶ add. γε IGHFVQ. 19 πλεῖον
 προνοούμεθα τῶν παίδων transp. IGHFVQ. 20 ἢ B.

τοιαύτην πρόνοιαν καί τις τῶν παρ' Ἑλλησι σοφῶν
 ἀνυμνῶν φησι· πάντων παρεκτικὸν ἐκεῖνο τὸ ἐν, πάντων
 σωστικόν, πάσης οὐσίας ὑπαρξίν ἔχον ἀληθεστέραν καὶ
 πάσης γνώσεως τρανεστέραν, οὐ μεριζόμενον τοῖς γνωστοῖς
 5 οὐδὲ κινούμενον περὶ αὐτά. τούτων γὰρ ἡ ψυχικὴ καὶ
 νοερὰ γνώσις ἔχει τὰς ιδιότητας, ἐκεῖνο δὲ τὸ ἐν μένει
 ἀμετάβατον ἅμα καὶ ἀδιαίρετον καὶ γινώσκει πάντα τὸν
 αὐτὸν τρόπον καὶ οὐκ ἄνθρωπον μόνον καὶ ἥλιον καὶ πᾶν
 (90) ὄτιοῦν τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ ἕκαστον τῶν καθ' ἕκαστα. οὐδὲν
 10 γὰρ ἐκφεύγει τὸ ἐν ἐκεῖνο, κἂν τὸ εἶναι λέγῃς κἂν τὸ γινώσ-
 κεσθαι· οὕτως ἡ τῆς προνοίας ἐνιαία γνώσις ἐν τῷ αὐτῷ
 μέρει πάντων ἐστὶ τῶν μεριζομένων γνώσις καὶ τῶν ἀτομω-
 τᾶτων ἐκάστου καὶ τῶν ὀλικωτάτων. ὅτι δὲ ἀσώματον τὸ
 θεῖον καὶ ἀμερὲς δῆλον. πᾶν γὰρ σῶμα πεπερασμένην
 15 ἔχει τὴν δύναμιν, καὶ τὸ μέρη ἔχον, πολλὰ καὶ οὐχ ἓν· καὶ
 εἰ ἔστιν ἡ φύσις καὶ ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς ἀσώματα καὶ ἀμερῆ,
 πολλῶ γε μᾶλλον τὸ αἴτιον αὐτῶν. ὁ μὲν οὖν ιδιώτης ἐν

M OBR I GHF VQ

2 παρακτικόν conjec. B^{sv}R^{sv}. 3 ἔχων IG. ἀληθέστερον
 I. καί om. I. 3/4 καὶ — τρανεστέραν om. GHFVQ.
 4 τρανεστέρας R τρανεστέρον I. μεριζόμενον] γνωριζόμενον
 B. 5 ψυχικὴ] ψυχὴ GHFO (corr. O²). καὶ om. IGH
 FVQ. 6 ἐκείνων B. τὸ ἐν μένει] ἐν τῷ ἐνὶ μέρει M
 (add. mg. μᾶλλ (ον) κεί (?) ἢ τὸ ἐν μένει M²) ἐν τῷ ἐνὶ μέρει ὄν
 IG ἐν τῷ ἐνὶ μένον VQ ἐν τῷ ἐνὶ μέρει τὸ ἐν μένει OBR ἐν τῷ
 μενὶ (vel μονὶ) νοῦ F μέρει ὄν HF. 7 ἀμετάβατον] ἀμετάθετον
 Q. ἅμα om. IGHFVQ. καί² om. I. πάντως G.
 9 ἕκαστα] ἕκαστον MOIVQ. 10 ἐκφεύγει] φεύγει G lacuna εἰ
 F lacuna εἰ H. ἐν ἐκεῖνο] ἐν ἐκείνων B ἐν ἐκείνω GHF.
 τό²] τῷ MO. 10/11 τὸ εἶναι — προνοίας om. I. 10
 λέγη BR λέγ M. κἂν²] καὶ GHF. τό³] τῷ MO.
 11 αὐτοῦ M (ut videtur). 12 μέρει] μένει B^{ms}.
 ἀτόμων I. 13 ἐκάστω I. 14 γὰρ om. M (add. M²).
 15 καὶ τὸ μέρη ἔχον] τῷ (τὸ F²) μέρη (μέρει GHQ) ἔχειν
 IGHFVQ. ἔχων M (corr. M²). οὐχ] οὐ γὰρ HF.
 16 ἔστιν] γε MOBR om. IGHF. φυσικὴ O (corr. O²).
 ψυχικὴ O (corr. O²).

σώματι θέμενος τὰ ὄντα ἡγείται τὰ ἀσώματα μὴ ὄντα, ἀγνοῶν ὡς μᾶλλον τὰ σώματα τοῦ μὴ ὄντος πλείον ἢ τοῦ ὄντος μετέχει διὰ τὸ ἔνυλον. ὁ δὲ φιλόσοφος τὸ σῶμα οἰοεῖ (91) τινὰ ἔκστασιν ἑαυτοῦ πεπονθέναι νομίζει. καὶ ὡς ἀδυνατοῦν μένειν ἐν ἑαυτῷ εἰς μέγεθος ἐχύθη σκιδνάμενον καὶ πόρρωθεν ἑαυτοῦ γενόμενον. ἔστιν οὖν τὸ θεῖον ἀσώματον. οἶδε δὲ τὰ ὄντα ὧν ἔστιν αἴτιον οὐ μεταβατικῶς καθάπερ ἡμεῖς, νῦν μὲν τόδε, νῦν δὲ τόδε, ἀλλ' ὁμοῦ πάντα. καὶ τὰ μὲν ἔγχρονα ἀχρόνως, τὰ δὲ μεριστὰ ἀμερίστως καὶ τὰ διηρημένα ἀδιαιρέτως, καὶ τὰ πεπληθυσμένα ἐνοειδῶς, τὰ δὲ (92) ἐνδεχόμενα ἀναγκαίως. ἄλλα μὲν οὖν ἄλλων αἴτια, αὐτὸ δὲ πάντων αἴτιον τῶν αἰτίων. ἐνόησον γάρ μοι ζωὴν μεγίστου φυτοῦ διὰ παντὸς ἐλθοῦσαν τῆς ζωῆς μενούσης καὶ οὐ σκεδασθείσης, ἀλλὰ ἐν ρίζῃ ἰδρυμένης· ἢ παρέσχε μὲν τὴν πολλὴν ζωὴν τῷ φυτῷ, ἔμεινε δ' αὐτῇ οὐ πολλὰ οὔσα, (92) ἀλλ' ἀρχὴ τοῖς πολλοῖς. πρόεισι δ' ἐκ τῆς ἀρχῆς ἕκαστα μενούσης. καὶ τὰ μὲν πλησίον τῆς ρίζης, τὰ δὲ προϊόντα

M OBR I GHF Q

I σώματι] σώματα VQ. τὴθέμενος IGHFVQ. 2 ἀγνοῶ H. τοῦ μὴ ὄντος] μὴ ὄντα I. 3 ὁ δέ] καὶ ὡς ὁ VQ. σῶμα] σχῆμα O (corr. O²). 4 τινὰ om. BR. αὐτοῦ Q (corr. Q^{15v}). δυνατοῦν I. 5 εἰς] τό BR. σκιδνάμενον] δυνάμενον HF om. G. 6 γινόμενον IR. οἶδε] εἶδε B (corr. B^{2ms} per conjecturam). 7 δέ] γάρ OBR om. M. τά om. RB (add. B^{2ms} per conjecturam). Post ὧν add. καὶ IVQ. αἴτιον] αἰτία M (corr. M²) δημιουργὸν ἀκίνητον GH δημιουργὸς ἀκίνητος F om. I lacuna unius verbi VQ. μεταβατικῶς] μεταβεβηκός IGHFVQ. 8 νῦν δέ] νῦν δὲ καὶ MO εἶτα G εἶτα καὶ IHFVQ. ἀλλ' ὁμοῦ πάντα om. VQ. ὁμοῦ] αὐτοῦ I. 9 ἔγχρονα] ἄχρονα VQ. 12 ἀπάντων VQ. 13 φυτοῦ] φωτός GHFVQ. Ante διὰ add. καὶ G. οὐ om. IGHFVQ. 14 σχεδασθείσης I. ἀλλά] ἀλλ' οἶ M (corr. M²) Q ἀλλ' οἶον IGHFV. ἰδρυμένης R. 15 ζωὴν om. VQ. πολλά] πολλή IGHFVQ. 16 τοῖς πολλοῖς] τῆς πολλῆς IGHFVQ. ἕκαστον I ἐκάστου VQ. 17 καὶ om. MOBRVQ. ἴοντα G.

πόρρω ἐσχίζετο, καὶ μέχρι κλάδων καὶ καρπῶν καὶ φύλλων.
 καὶ τὰ μὲν ἔμεινεν ὡς οἱ κλώνες· τὰ δ' ἐγένετο διηλεκῶς ὡς
 οἱ καρποὶ καὶ τὰ φύλλα· καὶ τὰ γινόμενα αἰεὶ εἶχε τοὺς τῶν
 ἄνωθεν λόγους οἷον μικρὰ δένδρα βουλευθέντα γίνεσθαι.
 5 καὶ θαῦμα οὐδέν· ἢ καὶ θαῦμα, πῶς τὸ πλήθος τῆς ζωῆς
 ἐκ πλήθους ἦν. καὶ οὐκ ἦν τὸ πλήθος, εἰ μὴ τὸ πρὸ τοῦ
 πλήθους ἦν· οὐ γὰρ μερίζεται εἰς τὸ πᾶν ἢ ἀρχή· μερισθεῖσα
 γὰρ ἀπώλεσεν ἄν καὶ τὸ πᾶν. διὸ καὶ ἡ ἀναγωγὴ πανταχοῦ
 ἐφ' ἑν· εἰ δὲ τῷ ὄντι ἐν λάβῃς, εἰληφας τὴν ἀρχὴν καὶ πηγὴν
 10 πάντων. ἥς φυσικῶς πάντα ἐφίεται καὶ ταύτης ἕνεκα ἢ
 τε φύσις ὅσα σοφίζεται δρᾶ καὶ ὁ οὐρανὸς φυσικῶ τινι
 ἔρωτι τὴν ὑπερφυῆ ποιεῖται κίνησιν καὶ πάντα εἰς ἀπογεν-
 νήσεις πρόεισι μιμούμενα τὴν γόνιμον δύναμιν τῆς τοιαύτης
 ἀρχῆς, οὐ τὰ ἔμψυχα μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ ἄψυχα. μεταδιδόασι
 15 γὰρ καὶ ταῦτα ἑαυτῶν καθόσον τούτοις δυνατὸν· θερμαίνει
 γὰρ τὸ πῦρ καὶ ψύχει ἢ χιῶν καὶ τὰ φάρμακα τὰς ἰδίας
 (93) ἐνεργείας ἐν τοῖς σώμασι δρᾶ. καὶ καθάπερ ὁ ἥλιος κέντρον
 τῶν ἰδίων ἐστὶν ἀκτίων ἐξ αὐτοῦ πασῶν ἐρχομένων καὶ
 τούτου αὐθις ἀνηρημένων καὶ περὶ αὐτὸν οὐσῶν, οὕτω

M OBR I GHF VQ

1 σχίζεται VQ. κλάδου GHF. καρποῦ GHFVQ.
 2 /4 ὡς οἱ κλώνες — οἷον om. OBR. 2 κλώνοι I.
 3 οἱ correxi : ὁ VQ om. MIGHF. καρπός VQ. καὶ τὰ
 γινόμενα καὶ τὰ φύλλα transp. IGHFVQ. αἰεὶ] ἄ GHF.
 τῶν om. I. 4 μικρὰ] πικρά OBR. βουλευθέντι O.
 γενέσθαι IGHFVQ. Post γίνεσθαι add. τὰ δὲ γλυκέα BR.
 5 ἢ] εἰ IGHFVQ. 6 ἐκ] ἐξ οὐ καὶ IGHFVQ.
 πλήθους] πλήθος IVQ. 6 /7 καὶ οὐκ — πλήθους ἦν om. I.
 6 τὸ² om. GHF. 7 πλήθους] πλήθος VQ. 8 ἄν om.
 IGHFVQ. ἢ om. IGVO. ἀγωγὴ MOBR ἀναγωγόν I.
 Ante πανταχοῦ add. ἐστι Q. 9 ἐν εἰ] ἐνί I. τῷ
 ὄντι] τὸ ὄντως VQ. 10 ἢ] εἰ IQ. 11 φυσικῶς OBR.
 12 ὑπερφυῆν R. ποιεῖται] κινεῖται IGHFVQ.
 14 μεταδίδωσι IGHFVQ. 17 κέντρων B. 18 ἐστὶ τῶν
 ἰδίων transp. IGHFVQ. ἐξέρχομένων IFVQH (ἐξ supra
 versum H) ἀνερχομένων G. 19 τούτων G. ἀνηρημένον
 R ἀνηρημένου O. αὐτόν] ἑαυτόν I (sed ἐ expunctum) αὐτῶν
 RHQ.

δὴ ἐκ θεοῦ τὰ πάντα καὶ εἰς αὐτὸν ἐπιστρέφεται πάντα καὶ
περὶ αὐτὸν ἅπαντα. ἡ γοῦν τοιαύτη μακαρία φύσις οὐχ
ἡμῖν μόνον ἀκατάληπτος, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑπερκοσμίοις ἅπασιν,
ἐκ τῶν περὶ αὐτὴν νοουμένη, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν κατ' αὐτήν.
ἐνόησον τοίνυν οὐσίαν ἀέναον, κατὰ δύναμιν ἄπειρον, 5
ἀκάματόν τε καὶ ἄτρυτον, οὐδαμῆ μὲν ἐλλείπουσαν, ὑπερ-
ζέουσαν δὲ τῇ ἀκραιφνεστάτῃ ζωῇ, ἐν αὐτῇ τε ἰδρυμένην
καὶ κεκορεσμένην ἐξ ἑαυτῆς, ἐνιαίως τε πάντα εἰδυῖαν καὶ
ἀμερῶς. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ κέντρῳ πᾶς ὁ κύκλος κεντρικῶς,
εἶπερ αἰτία τὸ κέντρον αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ μονάδι πᾶς ἀριθμὸς 10
μοναδικῶς, οὕτως ἐν τῷ τῆς προνοίας ἐνί, ἐνιαίως τὰ πάντα.
καὶ εἰ εἶχε γνῶσιμ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου, κεντρικὴν ἂν
εἶχε ταύτην καὶ οὐκ ἂν ἐμέριζεν αὐτὴν τοῖς τοῦ κύκλου
μέρεσι. πάντα γοῦν ὀρέγεται καὶ ἐφίεται τῆς τοιαύτης (94)
ἀνάγκη φύσεως ὡς προείπομεν, καθάπερ ἴσως ἀποτε- 15
τευγμένα ὀφείλει λέγειν ὡς ἄνευ ταύτης οὐ δύνανται συστή-
ναι. ἀλλ' οἱ μὲν διὰ ῥαθυμίαν οὐδέν τι νοεῖν τῶν αὐτῶν

M OBR I GHF VQ

1 Post δὴ add. καὶ VQ. 4 νοουμένων GHO (corr. O²).
ἀλλ' om. IGHFVQ. οὐκ om. M (add. M²). Post
αὐτήν add. κατὰ τὸν πολλὸν ἐν θεολογία γρηγόριον I. 5 ἐν-
νόησαι GHF. 6 οὐδαμοῦ IGHF οὐδαμῶς VQ. μὲν om.
GHF. ὑπερζέουσαν] ὥσπερ ζέουσαν GHF. 7 αὐτῇ]
αὐτῇ vel αὐτῇ MOBRIH ἑαυτῇ R². τε om. BRIHFVQ.
ἰδρυμένη B. 8 κεκορεσμένην] κεκροσμημένην GHF.
αὐτῆς IGHFVQ. ἐνιαίως] ἀενάως IGHFVQ. τε] τὰ
I. Post ἀμερῶς add. καὶ GHF. 9 κεντρικῶς] κεντρι-
κός GVQ κεντρίζει HF. 10/11 εἶπερ — μοναδικῶς transp.
post πάντα I. 10 αἴτιον IGHFVQ. 11 μοναδικός IGHF
VQ. ἐνιαίως coniecti: μειζόνως codices. Post πάντα lacuna
aliquot litterarum BHF. 12 εἰ om. H. αὐτήν scripsi:
ἑαυτήν codices. 14 Post τοιαύτης add. per conjecturam
ἀρχῆς BR. 15 ἴσως om. IGHFVQ. ἀποτεταγμένα
IGHFVQ. 16 ὀφείλει λέγειν om. IGHFVQ. ὀφείλει
λέγειν] ὀφείλεν ὀλέσθαι conj. B^{ms} R^{ms}. οὐ om. HF.
δύναται BRQ δύνασθαι IGHF. στήναι Q. 17 ῥαθυ-
μίας B. νοεῖν post αὐτῶν transp. I. αὐτῶν] ἀλλήλων
GHF.

ἀνέχονται, οἱ δὲ καὶ μετρίως τούτων ἀψάμενοι ἀπαλλάτ-
 τουται· πολὺ γὰρ τὸ πλάτος τῶν ἀσωμάτων οὐσιῶν. οἷον
 πρὸ μεγάλου βασιλέως πρόεισι μὲν τινα πρῶτα ἐν ταῖς
 προόδοις· αἰεὶ δὲ τὰ μείζω καὶ τὰ σεμνότερα ἐπ' αὐτοῖς καὶ
 5 τὰ περὶ τὸν βασιλέα ἤδη βασιλικώτερα. εἶτα τὰ μετ' αὐτὸν
 τίμια· ἐφ' ἅπασιν δὲ τούτοις βασιλεὺς προφαίνεται αὐτὸς ὁ
 μέγας. οἱ δ' εὐχονται καὶ προσκυνοῦσιν ὅσοι μὴ προαπήλθον
 ἀρκεσθέντες τῇ θείᾳ τῶν πρὸ τοῦ βασιλέως ὀφθέντων.
 ἐκεῖ γοῦν ὁ βασιλεὺς ἄλλος, οὐκ ἀλλοτρίων ἀρχων, ἀλλ'
 10 ἔχων τὴν δικαιοτάτην καὶ φύσει ἀρχὴν καὶ τὴν ἀληθῆ
 βασιλείαν, ἅτε βασιλεὺς ὢν τῆς ἀληθείας καὶ κατὰ φύσιν
 κύριος τῶν οἰκειῶν δημιουργημάτων, βασιλεὺς βασιλέων
 (95) καὶ πατὴρ κυριώτερον καλούμενος. ἔστι μὲν οὖν καὶ ζῆ
 καὶ νοεῖ, φησὶ τις τῶν σοφῶν, ὡς ζωῆς αἴτιος καὶ
 15 τοῦ νοῦ καὶ τοῦ εἶναι. εἴ τις οὖν οὕτως εὐτυχήσει ὡς μέχρη
 τοῦδε τοῦ ἀγαθοῦ καταντῆσαι, ποίους ἂν ἰσχοὶ ἔρωτας,

M OBR I GHF VQ

I τοῦτο Q. ἀπαλλάττουσι HF. 3 πρόεισι μὲν] προά-
 σομαι VQ προηγῆσομαι IGHF προασωμα (?) Q² mg. πρῶτον
 I. Post πρῶτα lacuna aliquot litterarum HF. τοῖς
 IGHF. 4 πρῶτοις B. αἰεὶ om. IGHFVQ. τὰ δὲ
 μείζονα IGHFVQ. τά² om. GHF. σεμνότερα] σεβασμι-
 ώτερα HF. αὐταῖς VQ. 5 τά² om. MOBR.
 αὐτοῦ R αὐτῶν B. 6/7 προφαίνεται ὁ μέγας βασιλεὺς transp.
 IGHFVQ. αὐτός] οὗτος VQ post βασιλεὺς lacunam habent
 HF. 7 ἔχονται F. 9 ἐκεῖ γοῦν] ἐκεῖσε ἂν IGHFVQ.
 ὁ βασιλεὺς] lacuna HF. ἄλλος] ἀλλ' IGHFVQ (can-
 cellavit Q). ἀλλοτρίον B (corr. B¹). II ἅτε] lacuna
 HF. τῆς ἀληθείας] τῇ ἀληθείᾳ B^{mg} per conjecturam, for-
 tasse rectius. 13 κυριώτερος VQ κυριώτατα B^{mg} per con-
 jecturam οἰκειότερον F. ἔστι] ἔτι GVQ ὁ F om. H (lacuna
 sequitur HF). 15 τοῦ¹ om. GHFVQ expunxit I.
 οὖν om. I. οὕτως] τούτων Q. εὐτυχήσοι VQ εὐτυχεῖ
 I. 16 πόρους M (corr. M³). ἔχοι Q.

14 Plotinus, *Enn.*, I, 6, 7.

ποιούς δὲ πόθους, βουλόμενος αὐτῷ συγκερασθῆναι· ὅσον
 δ' ἐκπλαγείη, μεθ' οἷας ἡδονῆς θείου θάμβους ἐμπιπλώ-
 μενος καὶ ἐρών τὸν ἀληθῆ ἔρωτα καὶ τοὺς δριμεῖς πόθους.
 καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἄλλων ἐρώτων καταγελαῖ καὶ τῶν πρόσθεν
 νομιζομένων καλῶν καταφρονεῖ· ὑπέρκαλον γὰρ τὸ ἐρώμενον 5
 καὶ αὐτάγαθον καὶ ἄκρον τῶν ἐφετῶν. ἄξιος μὲν οὖν ὕμνος
 τῆς τοιαύτης ὑπερουσίας οὐσίας οὐδὲ παρὰ τῶν ἀσωμάτων
 δυνάμεων τελεῖσθαι δύναται. Ἰλεως δὲ ἡμῖν γένοιτο τολμή-
 σασί τι ὅλως περὶ ταύτης εἰπεῖν. αὕτη γοῦν ἡ τρισυπό-
 στατος οὐσία ἢ ἐν μονάδι ὁμοῦ καὶ τριάδι προσκυνουμένη 10
 δοίη τῇ ἐπιεικείᾳ σου μακραίωνα βιοτήν, ῥῶσιν σὺν εὐθυμίᾳ
 καὶ τὴν τῶν οὐρανῶν ἀληθῆ βασιλείαν καὶ μὴ διαλίποι
 γῆ καὶ θάλασσα τῆς θείας ἐπαπολαύουσα γαληνότητος.

M OBR I GHF VQ

I αὐτός GHF αὐτά I. συγκερασθῆναι] συνάψασθαι μᾶλλον
 δὲ συγκερασθῆναι VQ συγγράψασθαι μᾶλλον δὲ συγκερασθῆναι
 IGHF. 2 ἐκπλαγείη] ἐκ lacuna HF. οἷας om. F.

θείου] θεί H lacuna F. θάμβον HF. ἐμπιπλώμενοι
 GHF ἐκπιπλώμενος I. Post ἐμπιπλώμενοι lacuna F.

3/6 καὶ τοὺς — ἐφετῶν om. OBR. 3 πόθους] ἔρωτας

M. 4 καί¹ om. M. τῶν ἄλλων ἐρώτων καταγελαῖ om.
 (lacuna) HF. Post τῶν² add. μὲν I. 6 ἐφετῶν] ἀγα-

θῶν HF ἀγαθῶν ἐφετῶν Q ἀγαθῶν καὶ ἐφετῶν IGv. ἄξιος
 μὲν οὖν ὕμνος] καὶ ἐ lacuna HF. οὖν om. BR. Post.

οὖν add. ὁ IVQ. 7 τοιαύτης om. OBR. οὐδέ] καὶ οὐ
 F. παρὰ] περὶ HF. 8 δύναται] δυνατόν OBR om. HF.

8/13 Ἰλεως — γαληνότητος om. OBRHF. 8 δέ om.
 I. 9 τι] τε Q. 10/13 προσκυνουμένη — γαληνότητος

om. IGvQ. 10 Post τριάδι add. δόξῃ τῷ μόνῳ θεῷ Q.

11 δωή M.

SIGLES DES MANUSCRITS

- M Marcianus 257, XIVe s.
C Ambrosianus C 263 inf., XVIe s. (1)
E Scorialensis I Y 9, XVIe s. (1)

O Matritensis 4616, XVe s.
B Atheniensis 1118, XVIIe s.
R Bucarestinus 493, XVIIe s.

(1) Les manuscrits C et E ne sont cités qu'aux endroits où M a été corrigé et là où ils présentent une variante intéressante.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΥΜΕΩΝ ΤΟΥ ΣΗΘ

ΠΕΡΙ ΧΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΙΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ

DE UTILITATE CORPORUM CAELESTIUM

Περὶ μὲν τῆς κινήσεως καὶ τῆς θέσεως τῶν οὐρανίων (1)
σωμάτων, ἔτι δὲ καὶ περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ σχήματος ἰκανῶς
οἱ πάλοι σοφοὶ διέλαβον καὶ ὡς ἐνῆν ἀνθρωπίνῃ φύσει 5
τὰ περὶ τούτων διέγνωσαν· περὶ δέ γε τῆς τούτων τελικῆς
οὐσίας καὶ πῶς ἐκάστου θέσις καὶ κίνησις πρὸς τὴν τῶν
ἀνθρώπων ἀφορᾷ λυσιτέλειαν οὐδεὶς πρὸ ἡμῶν ὡς οἶμαι
συνεγράψατο, τῶν μὲν καθ' ἡμᾶς θεοσόφων τῆς κοινῆς καὶ
πᾶσι καταληπτῆς διδασκαλίας πεφροντικότητων, τῶν δ' ἔξω 10
σοφῶν ἀΐδια τὰ οὐράνια καὶ θεῖα δοξασάντων καὶ μὴ ἔνεκεν
ἡμῶν παραχθέντα. τοιαύτη γοῦν καὶ τηλικαύτη πραγματεία, (2)
μᾶλλον δ' ὕμνος τοῦ θεοῦ καὶ δοξολογία ἄχρι τῶν τῆδε
χρόνων ἀνεξερεύνητος ἔμεινεν. ὀρώμεν γάρ, ὡς φησιν ὁ
μέγας πατὴρ τῆς Νύσσης Γρηγόριος, τὰ ἐν οὐρανῷ 15
κάλλη κἂν ἰδιώτης τις κἂν σοφὸς τυγχάνῃ, ἀλλ' ὁ μὲν
ἀπηλλάγη τὴν διαφάνειαν μόνην θαυμάσας ἢ τὸ ὕψος ἢ τὴν
λαμπρότητα· ὁ δὲ οὐ μέχρι τῶν αἰσθήσεων ἴσταται, ἀλλὰ
τὴν ἐκεῖσε ἄρμονίαν περισκοπεῖ καὶ τὰς ἐναντίας κινήσεις
καὶ τὰ λοιπὰ πάθη καὶ πλεῖον θαυμάζων πρόσσειν ἐπὶ 20

M(CE) OBR

1 Post αὐτοῦ add. σοφωτάτου M. 2 χρείας] αἰτίας in
Conspectu rerum natur. § 45. 7 οὐσίας] αἰτίας conj. R^{ms}.
Post πῶς add. ἡ BR. 12 ἡμῶν om. B. 13 δ' om. BR.
17 διαφάνειαν] διαφορὰν BR.

15 *De inf. qui praemature abrip.* (P. G. 46, p. 166 b c.).

πλείον τοῖς περὶ τὰ θεῖα ἐσπουδακόσω. ἐγὼ δὲ εἰς τοιαῦτα κεφάλαια τὸν παρόντα διεῖλον λόγον χάριν σαφηνείας.

(3)

Κεφάλαια.

- Διατί σφαιροειδῆς δεδημιούργηται ὁ οὐρανός. Διατί
 5 κινούμενος. Διατί αἱ ἐν αὐτῷ κινήσεις ἐναντίαι. Διατί τὴν
 χροιάν κυάνεος. Διατί διαφανῆς. Διατί τοσοῦτον ἔσχε τὸ
 μέγεθος. Διατί τοσοῦτον ἡμῶν ἀφέστηκεν. Ὅτι οὐ μόνον
 ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσὶ τινα ἀναγκαῖα ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ χρήσιμα
 καὶ ἐπιτερπῆ. Διατί ἡ σελήνη δεδημιούργηται σφαιροειδῆς.
 10 Διατί αὔξει τοῖς ἀριθμοῖς καὶ μειοῦται. Διατί παρὰ τοῦ
 ἡλίου δέχεται τὸ φῶς. Διατί ἐστὶν ἐν αὐτῇ μέλασμα τὸ
 καλούμενον πρόσωπον. Διατί διὰ μηνὸς ἀποκαθίσταται. Διατί
 τὸν τοῦ ἡλίου δρόμον ὑπερβαίνει κατὰ τε βορρᾶν καὶ νότον.
 Διατί οὐ στηρίζει. Περὶ τοῦ μεγέθους αὐτῆς. Διατί τοσοῦ-
 (4)¹⁵ τον τῆς γῆς ἀφέστηκε. Διατί ὑψηλότερα γίνεται καὶ χθαμα-
 λωτέρα. Περὶ τοῦ Ἑρμοῦ. Διατί ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ τὴν σελήνην
 ἐτάχθη. Διατί στίλβων παρήχθη. Διατί πλείον τῶν κζ'
 μοιρῶν τοῦ ἡλίου οὐκ ἀφίσταται. Διατί αὐτός τε καὶ οἱ
 λοιποὶ πλανῆται ἀναποδίζουσι καὶ στηρίζουσι καὶ προπο-
 20 δίζουσι. Περὶ τῶν Ἑρμοῦ ἰδιοτήτων. Περὶ τῆς Ἀφροδίτης.
 Διατί οὐ καταπολὺ τοῦ ἡλίου ἀφίσταται. Διατί οὐ συνεχῶς
 οὗτος ὁ ἀστὴρ ἀναποδίζει, ἀλλ' ἐνιαυτὸν παρ' ἐνιαυτόν.
 Περὶ τοῦ ἡλίου. Περὶ τοῦ μεγέθους αὐτοῦ. Διατί μὴ ἐπ'
 ὀρθοῦ καὶ παραλλήλου κύκλου φέρεται ὁ ἥλιος, ἀλλ' ἐπὶ
 (5)²⁵ λοξοῦ. Διατί ἡ λόξωσις τοῦ ἡλίου ἐπὶ βορρᾶν καὶ νότον
 κδ' ἐστὶ μοιρῶν ἕγγιστα καὶ οὔτε πλείον οὔτ' ἔλαττον.

M(CE) OBR.

3 κεφάλαια] spatium vacuum M. 5 αἱ om. BR.

6 τοιοῦτον codices. 12 Post καλούμενον add. αὐτῆς M.

16 ὑπέρ B^{ms} R^{ms} per conjecturam : ἐπὶ BR ὑπό MO cf. § 30.

17 παρήχθη B. 18 οὐκ B^{sv} R^{sv} per conjecturam :

om. MOBR. 19 λοιποὶ om. B. 19/20 καὶ¹ — προ-

ποδίζουσι om. BR. 20 Post τῶν add. τοῦ B. 26 ἐστὶ

om. M. (add. M²).

Διατί ὁ ἥλιος πρὸς τῷ θερινῷ καὶ χειμερινῷ τροπικῷ σημείῳ ἐμβραδύνει ὅσον πρὸς ἡμᾶς, πρὸς δὲ τῷ ἰσημερινῷ τὴν πορείαν ταχύνει. Διατί ἐν ταῖς βορειοτέραις καὶ ψυχραῖς χώραις μείζων ἐστὶν ἡ θερινὴ ἡμέρα ἢπερ ἡ ἐν ταῖς νοτίαις καὶ θερμαῖς. Διατί ὁ ἥλιός ποτε πλησιάζει 5 τῇ γῆ, ποτὲ ἀφίσταται. Διατί διὰ τξέ' ἡμερῶν ἀποκαθίσταται καὶ τετάρτου μιᾶς ἡμέρας καὶ οὐκ ἐν πλείονι ἢ ἐλάττονι. Διατί τοσοῦτον ἡμῶν ἀφέστηκεν. Διατί ἀνατέλλει καὶ δύνει. Περὶ τοῦ Ἄρεος, τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Κρόνου. Τίνος χάριν οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες παρήχθησαν. Διατί βραδεῖα ἡ 10 τούτων κίνησις. Περὶ τῆς ἀνάστρου σφαίρας. Διατί δι' ὠρῶν κδ' ἀποκαθίσταται. Διατί τὰς λοιπὰς περιάγει σφαίρας.

Διατί σφαιροειδῆς ὁ οὐρανός. (6)

Σφαιροειδῆς δὴ παρήχθη ὁ οὐρανός πρῶτον μὲν ὅτι ἔδει 15 τῷ τελειοτάτῳ τῶν σωμάτων τὸ τελειότατον τῶν σχημάτων προσάπτεσθαι. ὅτι δὲ τελειότατον καὶ τιμιώτατον τῶν σχημάτων ἡ σφαῖρα ἐν τοῖς στερεοῖς καὶ ἐν τοῖς ἐπιπέδοις ὁ κύκλος καὶ ἄλλοις μὲν διὰ πολλῶν ἀποδέδεικται, ἡμῖν δὲ ὅσα πρὸς τὸν προκείμενον σκοπὸν χρήσιμα λεκτέον. 20 τιμιώτερος μὲν οὖν τῶν λοιπῶν σχημάτων ὁ κύκλος ὅτι ἐνοειδῆς ἐστίν· ὑπὸ γὰρ μιᾶς γραμμῆς περιέχεται, τὰ δὲ λοιπὰ ὑπὸ διαφόρων. τελειότερος δὲ ὅτι οὔτε αὐξήσῃ οὔτε μείωσιν δέχεται, ἀλλ' εἴπερ αὐξῆσαι τοῦτον ἢ μειῶσαι ἐπιχειρήσεις, εὐθύς καὶ τὸ εἶναι κύκλον ἀνήρηκας. τὰ δὲ 25(7) λοιπὰ σχήματα οὐχ οὕτως· δύναμαι γὰρ τὸ τετράγωνον εἰς τέσσαρα διελεῖν τετράγωνα καὶ προσθεῖναι ἐπ' αὐτοῖς

M(CE) OBR.

2 ἀναβραδύνει OBRC : cf. § 51. 5 θερμῆ BR. 8 ἡμῖν
B. 14 Post οὐρανός add. κεφ. α' BR α' O. 15 δῆ]
δέ B. 17 τελειότερον MO. τιμιώτερον MO.
21 τιμιώτερον BR τιμιώτερ O. 23 τελειότερον R τελειότα-
τος O τελειότατον B conj. R^{ms}. 24 ἐνδέχεται B.

ἕτερον τετράγωνον καὶ τὸ τρίγωνον ἐπαυξῆσαι καὶ ποιῆσαι
 μικρὸν τρίγωνον προσεκβαλὼν τὰ σκέλη αὐτοῦ, καὶ διε-
 λεῖν εἰς τρίγωνον καὶ τετράπλευρον καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως.
 ἐπεὶ δὲ τέλειον κυρίως ἐστὶ τὸ μήτε αὐξήσιν δεχόμενον
 5 μήτε μείωσιν, εἰκότως καὶ ὁ κύκλος καὶ ἡ σφαῖρα τῶν
 λοιπῶν σχημάτων τελειότερά ἐστιν. εἶτα καὶ πολυχωρη-
 τότερα ταῦτα τῶν ἄλλων εἰσὶν καὶ ἔδει τὸ πανδεχὲς τῶν
 ἄλλων σωμάτων τῷ πολυχωρητοτέρῳ τῶν ἄλλων σχημά-
 των ἀποτετορευθῆναι παρὰ τοῦ σοφοῦ δημιουργοῦ. ἔτι εἰ
 10 τετράγωνος ἦν ὁ οὐρανὸς ἢ τρίγωνος ἢ ἑτεροσχημάτιστος,
 παρενεποδίζετο ἂν τὰ ἐν αὐτῷ κινούμενα σώματα· ἐν γὰρ
 τῇ κλίσει τῶν γωνιῶν ἔδει στάσιν τούτων γίνεσθαι.

(8) Διατί κινεῖται ὁ οὐρανός.

Ὁ δὲ Πλωτῖνος κομψῶς τῆς κυκλικῆς κινήσεως ἀπο-
 15 δίδωσιν αἰτίαν τὴν πρὸς τὸν νοῦν μίμησιν λέγων· διατί
 κύκλῳ κινεῖται ὁ οὐρανός; ὅτι νοῦν μιμεῖται· ὥσπερ γὰρ
 ὁ νοῦς ἀνακάμπει πρὸς ἑαυτόν, οὕτω καὶ ἡ κυκλικὴ κίνη-
 σις πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφεται. κινεῖται δὲ ὁ οὐρανὸς τοῖς
 μέρεσιν, οὐ τῇ ὁλότῃ· τόπον γὰρ ἐκ τόπου τὰ μέρη αὐτοῦ
 20 ἀμείβει, ἡ δὲ ὁλότῃς μένει ἀκίνητος. κινεῖται δὲ διὰ τὸ
 <παρεκτρίβειν> καὶ διὰ τὸ θερμαίνειν καὶ περιθάλλειν ταῦτα.
 εἰ μὴ γὰρ ἐκινεῖτο, οὐκ ἂν ἦν τὸ ὑπέκκαυμα. ὑπὸ γὰρ τῆς
 σφοδροτάτης κινήσεως θερμαινόμενος ὁ ἀῆρ ἐκπυροῦται.
 μὴ ὄντος δὲ τοῦ ὑπεκκαύματος, οὐδὲ στοιχείου ἂν ἦν πυρὸς
 25 ὅ τι καὶ ποιητικωτέραν καὶ ζωογονικωτέραν κέκτηται τὴν
 ἐνέργειαν καὶ εἶδους λόγον ἐπέχει πρὸς τὰ λοιπὰ στοιχεῖα.

M(CE) OBR

2 προεκβαλὼν MO. 6 τελειότερ M τελειότερος C τελειό-
 τερον O. πολυχωρητότερ M πολυχωρητότερον O. 11 πα-
 ρεποδίξεν BR παρεμπόδιξεν R^{sv}. ἐαυτῷ BR. 15 νοῦ
 B^{γρ} R^{γρ}. 20/21 διὰ τὸ <παρεκτρίβειν> καὶ om. BR.
 21 παρεκτρίβειν supplevi (cf. Arist. *De caelo*, II, 7, 2): lacuna
 circiter duodecim litterarum MO. διαθάλλειν BR.
 24 ἦν ἂν transp. BR. 25 ποιητικωτάτην BR. καὶ ζωο-
 γονικωτέραν om. BR.

Διατί αἱ ἐν τῷ οὐρανῷ κινήσεις ἐναντίαι. (9)

Αἱ δὲ ἐναντίαι κινήσεις τὸ μὲν ἐτάχθησαν διὰ τὸ ἐξ ἐναντίων συγκείσθαι τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, τὸ δὲ ἵνα διακριθῇ ἡμῖν ἀριδιότερον ἢ τούτων κινήσεις τῶν οὐρανίων καὶ θαυμάζωμεν τὴν τοῦ κινουόντος δύναμιν. ἔτι δὲ καὶ ἵνα ἡ ἄρμονία συντελεσθῇ· οὐδεμία γὰρ ἄρμονία ἐξ ὁμοίων, ἀλλ' ἐξ ἐναντίων. διὸ καὶ ταύτην ὀρίζονται πολυμιγέων καὶ δίχα φρονούντων ἔνωσιν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ κινήσεως.

Διατί τὴν χροιάν κυάνεος. (10)

Κυάνεος δὲ ὁρᾶται ὅτι λυσιτελέστερον τοῦτο τὸ χρῶμα τῇ ὄψει τῶν λοιπῶν χρωμάτων ὡς μέσον ὄν τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος· εἰ μὲν γὰρ λευκὸς ὠρᾶτο, διέκρινεν ἂν τὰς ἡμετέρας ὄψεις καὶ τῆς ἐκ τῆς θείας ἡδονῆς ἀπεστέρει ἅπαντας. εἰ δὲ μέλας, σύγκρισιν ἂν ἐπεποιήκει τῶν ἡμετέρων ὄψεων καὶ ἀκαλλῆς κατεφαίνετο. πολλῶν δὲ χρωμάτων μεταξὺ τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος ὄντων, τὰ μὲν τῷ λευκῷ πλησιάζει, τὰ δὲ τῷ μέλανι, μέσην δὲ τάξιν ἐπέχει τὸ οὐράνιον σῶμα. οὐχ ὅτι δὲ κέχρωσται ὀνομάζομεν ἐπὶ τούτου χρῶμα, ἀλλ' ὅτι οὕτως ὁρᾶται.

Διατί ἐστι διαφανῆς. 20(11)

Διαφανείας δὲ ἔτυχεν εἰλικρινεστάτης ἵνα δι' αὐτοῦ τὰ τῶν λαμπρῶν σωμάτων φῶτα διαπορθμεύηται καὶ ἵνα ἡ ἡμετέρα ὄψις δικνηται δι' αὐτοῦ ἀπαρεμποδίστως καὶ ὁρᾷ

M(CE) OBR

1 αἱ om. B. 2 δέ om. B. 3 τά B^{sv} R^{sv} per conjecturam: τῶν OBRM^{4C} τόν M τῷ E. 4 τῆς οὐρανίας M.

5 θαυμάζωμεν MRB^{γρ}: θαυμάζομεν O θαυμάσωμεν BR^{γρ}.

10 χρῆμα B. 18 σῶμα: fort. leg. χρῶμα. κέχρωσται MORB^{mg}: κέχρωσθαι B. 21 δέ om. BR. 23 δικνεῖται R (corr. R^a).

πάντα τὰ ἐν αὐτῷ· διαφανέστερος γὰρ ἔστι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄερος ὅσον καὶ βαθύτερος. εἰ μὴ γὰρ ἦν τοιοῦτος, οὐκ ἂν κατελάμβανεν ἢ ἡμετέρα ὄψις καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας.

(12)₅ Περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ οὐρανοῦ.

Τοσοῦτου δ' εὐπορεῖ μεγέθους ὅσον καὶ τὴν ἀπειρίαν ἐκφεύγειν (μόνον γὰρ τὸ θεῖον ἄπειρον) καὶ τῷ ὑπερμεγέθει τοῦ μήκους καὶ πλάτους καὶ βάθους καταπλήξαι δύνασθαι τὸν ἀνθρώπινον λογισμὸν καὶ πρὸς δοξολογίαν
¹⁰ κινήσαι τοῦ πλάσαντος. ὅτι δὲ ὑπερμεγέθης ἐστὶ πολλοῖς μὲν ἀποδέδεικται, δῆλον δὲ καὶ ἐκ τούδε· ὁ γὰρ Πτολεμαῖος ἐν τῇ μεγάλῃ συντάξει διὰ γεωμετρικῶν μεθόδων καὶ ἀναμφηρίστων ἐπιχειρημάτων ἀπέδειξε τὸν ἥλιον ἑκατονταεβδομηκονταπλασίονα τῆς γῆς ὄντα ὅλης· καὶ τινες
¹⁵ δὲ τῶν ἐν τοῖς ἀπλανέσι λαμπρῶν ἀστέρων ἀπέδειξεν ἑβδομηκονταπλασίονα τῆς γῆς ὄντας. χάρις οὖν τῷ σοφῷ δημιουργῷ ὅτι τοσοῦτον μέγεθος καταληπτὸν ζώῳ τριπήχει πεποίηκεν ὃ οὐδ' ἀρκεῖται μέχρι τούτου ἴστασθαι, ἀλλ' ὡς σώματος καταφρονεῖ καὶ τὴν ἀπειρίαν περισκοπεῖ.

(13)₂₀ Περὶ τῆς τοῦ οὐρανοῦ ἀποστάσεως.

Τοσοῦτον δὲ τῆς γῆς ἀφίσταται ὅσον ὑπερκεῖσθαι ταύτης καταπολὺ καὶ καταπλήττειν τῷ διαστήματι καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σώματα τῇ ἀποστάσει μὴ κρύπτεσθαι. περὶ δὲ τοῦ ἐπίσης πανταχόθεν τῶν τῆς γῆς μερῶν ἀφίστασθαι εἴρηται ἡμῖν
²⁵ ἱκανῶς ἔνθα περὶ τῆς γῆς διεξήλθομεν.

M(CE) OBR

6 τοσοῦτον MO. 13 ἑκατὸν ἑβδομηκονταπλασίονα B ἑκατονταεβδομηκονταπλά ME — ἄσιον C. 15 ἀπέδειξεν] ἀπέδειξάν τινες M. 16 ἑκατονταεβδομηκονταπλασίονα ME ἑκατονταπλασίονα C ἑκατονταπλασίονα C². 24 τῶν om. BR.

Περὶ τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἀναγκαίων (14)
καὶ χρησίμων καὶ ἐπιτερπῶν.

Ὡσπερ οὖν οἰκίας σοφὸς δημιουργὸς οὐ μόνον προνοεῖται τῶν πρὸς σύστασιν ταύτης ἀναγκαίων, οἷονεὶ θεμελίων καὶ τοίχων καὶ ὀρόφων, ἀλλὰ καὶ τῶν χρησίμων οἷονεὶ 5 θυρίδων, ταμείων καὶ τῶν ὁμοίων, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐπιτερπῶν ὡς ζωγραφιῶν, χρυσομάτων καὶ λίθων συνθέσεως πολυειδῶν· οὕτω καὶ ἡ θεία πρόνοια οὐ πάντα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ πρὸς τὰ τῆδε τοῦ ἀναγκαίου χάριν ἐδημιούργησεν, ἀλλὰ καὶ τινα τοῦ χρησίμου καὶ ἐπιτερποῦς. καὶ ἀναγκαία 10 μὲν αὐτοῦ ἢ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις· ἀναγκαῖος δὲ καὶ ὁ ἥλιος καὶ ἡ τούτου κίνησις· ἢ δὲ σελήνη οὐκ ἀναγκαία, ἀλλὰ χρήσιμος, τὸ δὲ χύμα τῶν πολλῶν ἀστέρων ἐπιτερπές. κοινωνεῖ δὲ ἀλλήλοις τὰ τοιαῦτα κατὰ τε τὸ ἐπιτερπές καὶ τὸ χρήσιμον· ὁ γὰρ ἥλιος, εἰ καὶ ἀναγκαῖός ἐστι, ἀλλ' ἔχει 15 τὸ χρήσιμον ἅμα καὶ ἐπιτερπές, ὡσπερ καὶ ἐν ἀρίστη οἰκίᾳ, οἱ ὄροφοι ἔχουσι ταῦτα πολλάκις. ἢ δὲ σελήνη, <εἰ> καὶ τοῦ (15) χρησίμου μετέχει πλέον, ἀλλ' ἐστὶν ἐν αὐτῇ καὶ τὸ ἐπιτερπές, ὡσπερ καὶ αἱ ἐν πολυτελεῖ οἰκίᾳ ἀναγεγραμμένοι θυρίδες ἔχουσι πρὸς τῷ χρησίμῳ καὶ τὸ τοιοῦτον. τὸ δὲ τῶν ἀστέρων 20 χύμα, εἰ καὶ τοῦ ἐπιτερποῦς μετέχει πλέον, ἀλλ' ἐστὶν ἐν αὐτοῖς καὶ χρήσιμά τινα· ἐν γὰρ ἀμύνῳ νυκτὶ φωτίζει μικρὸν τὸν ἀέρα καὶ τινες τούτων ὁδηγοὶ τοῖς ναυτίλοις γίνονται καὶ τὰς τοῦ ἀέρος καταστάσεις ἐπισημαίνουσι. οἱ δὲ πλανῆται τὸ χρήσιμον μᾶλλον ἔχουσι ἢ τὸ ἐπιτερπές. 25 τούτων οὖν οὕτω προὔποτεθέντων, λεκτέον καὶ περὶ τῶν

M(CE) OBR

- 1 τῷ om. OBR. καὶ om. OBR. 2 καὶ¹ om. OBR.
5 τευχῶν B. 6 ἔτι] ἔστι B. 8 τῷ om. BR.
10 ἀναγκαίου CBR. 11/12 ἀναγκαῖος — κίνησις om. BR.
14/18 κοινωνεῖ — ἐπιτερπές om. OBR. 17 εἰ ad-
didi : om. codices. 19 αἱ om. M. 24 καταστάσεις
M^{sv}C^{sv}OR : μεταστάσεις B ἐπισυστάσεις MC ἐπικατασυστάσεις E.
25 πλανῆτες B. 26 οὖν om. B. προουθεμένων BR.

κατὰ μέρος ἐν τῷ οὐρανῷ σωμάτων καὶ σκοπητέον τὰ
 αἰτίας αὐτῶν καθάπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ὄλου ἐρρήθη οὐρανοῦ.
 ἐπεὶ δὲ ἡ σελήνη προσεχεστέρα ἡμῖν ἐστὶ τῶν λοιπῶν ἀστέ-
 ρων καὶ τοῦ ἡλίου, προτακτέον τὴν περὶ ταύτης σκέψιν
 5 καὶ διεξιτητέον πρῶτον τὰ περὶ τοῦ σχήματος αὐτῆς.

(16) Περὶ τοῦ τῆς σελήνης σχήματος.

Σφαιροειδῆς τοίνυν ἐδημιουργήθη διὰ τε τὰς προειρη-
 μένας αἰτίας τῆς τελειότητος καὶ τιμιότητος τοῦ σφαιρι-
 κοῦ σχήματος καὶ τὸ εὐκινητότερον τοῦτο εἶναι τῶν πολυ-
 10 γωνίων σχημάτων. καὶ αὕτη μὲν κοινή ἐστὶν αἰτία πάντων
 τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ σωμάτων· ἅπαντα γὰρ τὰ οὐράνια σώματα
 τοιοῦτου ἡμιοίρησε σχήματος. ἔχει δὲ τινα τὸ σφαιροειδὲς
 τῆς σελήνης ἰδίαν αἰτίαν παρὰ τὰ λοιπὰ διὰ τοὺς φωτισμούς·
 εἰ μὴ γὰρ ἦν σφαιροειδῆς, οὐκ ἂν ὑφίστατο τοιαύτην αὐξο-
 15 μείωσιν. ὑποθώμεθα δὲ ταύτην δισκοειδῆ δεδημιουργησθαι·
 ἐπεὶ τοίνυν ἀπὸ τοῦ ἡλίου τὸ φῶς δέχεται, ὅλη ἂν ἐφωτίζετο
 ὁπότε περιελάμπετο, μὴ τινων αὐτῆς ἐπιπροσθουμένων
 μερῶν ὑπὸ τῆς τοῦ σφαιροειδοῦς κυρτότητος, ἀλλ' ἅμα
 τῷ προσβαλεῖν τὸν ἡλίον ἐπὶ τι μόριον τοῦ πρὸς ἡμᾶς
 20 μέρους αὐτῆς τὴν ἀκτίνα, εὐθὺς ἂν ἐγίνετο πλησιέλης·
 καὶ οὕτως ἄχρι τῆς πρὸς τὸν ἡλίον διετέλει ἐγγύτητος·
 τηνικαῦτα γὰρ καὶ πρὶν ἢ συνοδεῦσαι ὅλη ἂν ἐσκοτίζετο
 καὶ νύκτας ἰκανὰς ἐν σκοτομήνῃ διήγομεν.

(17) Περὶ τῆς αὐξομειώσεως ταύτης.

25 Νυνὶ δὲ σφαιροειδῆς οὖσα τοιοῦτους δέχεται τοὺς φωτισ-
 μούς καὶ σῆμα μηνιαῖον χρηματίζει τοῖς ἀνθρώποις· καὶ

M(CE) OBR

2 ἐρρέθη B. 5 διεξιτέον BR. 11 τῷ om. OBR.
 σωμάτων om. BR. 12 ἡμιοίρησε O. 15 δημιουργησθαι
 R δημιουργεῖσθαι B. 19 προσβαλεῖν] βαλεῖν BR.
 21 οὕτως] οὔτε BR. 22 ἂν om. MO.

προσεχῆς οὐσα τῷ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ κόσμῳ μιμείται τὴν αὐξομείωσιν αὐτοῦ μόνη παρὰ τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ σώματα· ὡσπερ γὰρ τὰ ἐν ἡμῶν σώματα ἀπό τινος ἀρχῆς ἀρχόμενα αὖξει κατὰ μικρὸν καὶ προκόπτει τῇ ἡλικίᾳ ἄχρις οὗ τὸ τέλειον καταλάβῃ, εἶτα φθίνει κατ' ὀλίγον ἄχρι τῆς παντελοῦς φθορᾶς, οὕτω καὶ τὰ φῶτα ταύτης.

Διατί παρὰ τοῦ ἡλίου δέχεται τὸ φῶς. (18)

Ἐπεὶ δὲ ὁ αἰσθητὸς οὗτος κόσμος δεῖγμά ἐστι τοῦ νοητοῦ, εἰς δὲ ἐν ἐκείνῳ λαμπρύνει καὶ καταυγάζει τὰ σύμπαντα, οὕτως ἔδει καὶ τὸν ἥλιον μόνον φωτίζειν τὸν τῆδε κόσμον καὶ μὴ ἔχειν κοινῶν τὴν σελήνην εἰς τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν, ἀλλ' αὐτὴν μὲν δέχεσθαι παρ' ἐκείνου τὸ φῶς, τοῦτο δὲ πρὸς τὰ τῆδε διαπορθμεύειν. καὶ οἱ φωτισμοὶ δὲ ταύτης οὕτως ἐτάχθησαν ἵνα μήτε πάσας τὰς νύκτας φωτίζῃ καὶ ποιῇ σχεδὸν ἴσας ταύτας ταῖς ἡμέραις, μήτε στερεῖται τέλειον τὰ τῆδε τοῦ ἐν νυκτὶ φωτός, ὅποτε χρειώδές τι καὶ σχεδὸν ἀναγκαῖον ἔργον τοῖς ἀνθρώποις ἐν ταῖς νυξὶ πρόκειται, ὡς ὁδοιπορία ἢ ναυτιλία καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅρα μοι ἐνταῦθα ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις τὴν σοφωτάτην πρόνοιαν. ὅτε γὰρ ἀμυδρὸν ἔχει τὸ φῶς, δύνει ταχέως ὡς ἀλυσιτελής. ὅσον δὲ αὖξει, τοσοῦτον καὶ ὑπὲρ γῆν μένει καὶ ἀνάλογον ποιεῖται τοῖς φωτισμοῖς τὴν ἄνωθεν διαμονήν· πλησιέλης γὰρ γενομένη πᾶσαν τὴν νύκτα διαρκεῖ. ἀλλὰ καὶ ἔτερόν ἐστι ταύτης θαυμάσαι· ὅτε γὰρ αἱ νύκτες εἰσὶν ὀλιγοχρόνιοι, οὐκ ἐμβραδύνει ἄνωθεν ἡμῶν ὡς καὶ τὴν ἡμέραν καταλαβεῖν· ὅτε δὲ ἐπιμήκεις γένωνται, μέχρῃς ἡμέρας πλη-

M(CE) OBR

4 ἀρχῆς om. BR. 9 ἐπεὶ δέ] ἐπειδή OBR. 19 ἢ] καὶ B. μοι] μή B. 21 ἀλυσιτελής BRO (corr. O¹).
23 τοῖς φωτισμοῖς M¹E: τὸν φωτισμόν MC OBR.
25 ἐστι] τι BR. 26 τὴν om. BR.

σισέληνος οὐσα ἔξυπηρετεῖ. τὸ δὲ παρὰ τοῦ ἡλίου ταύτην
 δέχεσθαι τὸ φῶς ἀνευδοίαστον, εἰ μὴ τις ἀμβλυωπεῖ τοὺς
 (20) νοερούς ὀφθαλμούς καὶ τυφλώττει πρὸς τὴν ἀλήθειαν. τινὲς
 γὰρ τὸ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστήρας τοὺς μεγάλους
 5 προφέρουσιν εἰς μαρτυρίαν τοῦ ἔχειν οἴκοθεν τὴν σελήνην
 τὸ φῶς. ἀλλ' ἴστωσαν οὗτοι ὡς πᾶν τὸ φωτίζον φωστήρ
 λέγεται καὶ παρ' ἄλλου φωτιζόμενον ἀντιφωτίζη. μεγάλη
 δὲ ὠνομάσθη καὶ αὕτη ὅσον πρὸς τὸ φαινόμενον καὶ ὅτι
 πολλῶν ἀστέρων συνέλευσις οὐκ ἀποτελεῖ ἴσον ταύτῃ φῶς.
 10 οὐ γὰρ πρὸς φιλοσόφους ἦν τῷ θεῷ Μωϋσῆ ὁ λόγος,
 ἀλλὰ πρὸς τινὰς ἰδιώτας καὶ τῶν ἀγοραίων χείρονας. ὅτι
 μὲν οὖν τῆς σελήνης τὸ χρῶμα λαμπρόν ἐστι καὶ ἀνθρακοει-
 δὲς δῆλον ἐν τῷ καιρῷ τῶν ταύτης ἐκλείψεων, πλὴν τὸ
 ἀκτινοβολεῖν ἐκ τοῦ ἡλίου αὐτῇ περιγίνεται. δεκτικὸν μὲν
 15 οὖν τὸ σῶμα ταύτης τοῦ φωτὸς καὶ λεῖον· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο
 ἦν, οὐκ ἂν ἀνεκλῶντο ἀπ' αὐτοῦ αἱ ἀκτῖνες.

(21) Περὶ τοῦ τῆς σελήνης προσώπου.

Ἐχει δὲ ἐν αὐτῇ τὸ καλούμενον πρόσωπον· ὅπερ διὰ
 δύο αἰτίας συνουσίωται ταύτῃ, τραχύτης τις ὃν τῶν μερῶν
 20 ἐκείνων ἐν οἷς ἐμφαίνεται· τὸ μὲν ἵνα γνῶμεν ἀκριβῶς
 ὡς τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ πάντα ἀτελῆ ἐστι καὶ δυσεῖδη
 καὶ ὡς ἡ ἐν τούτοις τελειότης οὐ κυρίως τελειότης οὐδὲ τὸ
 κάλλος, κάλλος. ἰδοὺ γὰρ ἡ σελήνη διὰ τὸ πλησιάζειν τοῖς
 τῆδε, εἰ καὶ ἐν οὐρανῷ ἐστίν, ἀλλ' οὖν ἔχει πολλὰς ἐλλείψεις.
 25 πρῶτον μὲν τὰς ἀξομειώσεις τῶν φώτων, εἶτα καὶ τὰς
 ἐκλείψεις καὶ τοῦτο τὸ πρόσωπον· ὅτε γὰρ τελεία εἶναι

M(CE) OBR

2 ἀνευδοίαστον B. ἀμβλυωπός B. 5 προφέρουσιν CB.
 7 ἄλλου] ἀλλήλου B. ἀντιφωτίζει R (corr. R²).
 8 ὠνόμασε MC (corr. M²). καί] ἡ B. 14 ἀκτι-
 νοβολόν B. 15 τοῦτο : fort. leg. τοιοῦτο. 18 αὐτῇ MOR.
 19 συνουσιούται B. 20 ἀκριβῶς om. B. 22 τε-
 λειότητος et τελειότητες R (corr. R¹). 26 ἐκλείψεις B^{sv}
 R^{sv} per conjecturam : ἐλλείψεις MOBR.

δοκεῖ καὶ πλησιφαῆς, ἀτελής ἐστὶ διὰ τὰ εἰρημένα ἀφώτιστα
 μέρη. τὸ δὲ ἵνα μὴ πλείον τοῦ δέοντος τῇ νυκτὶ φωτίζῃ·
 εἰ γὰρ μὴ οὕτως τὰ τοιαῦτα εἶχε μέρη, ἐπὶ πλείον ἂν τὰ
 τῆδε κατηύγαζεν, ἐκφαντικωτέρας τε καὶ πλείονας τοῦ
 χρησίμου τὰς ἐνεργείας ἐξέπεμπε. κινεῖται δὲ ἀπὸ δυσμῶν 5
 ἐπὶ ἀνατολὰς διὰ τὴν προειρημένην κοινὴν αἰτίαν.

Διατί διὰ μηνὸς ἀποκαθίσταται. (22)

Ποιεῖται δὲ καὶ μηνιαίαν σχεδὸν τὴν ἀποκατάστασιν
 ἵνα καθάπερ ἀμυδρά τις ἡμέρα τὸ φῶς ἐστὶ ταύτης, οὕτω
 καὶ μικρὸς ἐνιαυτὸς ἢ ἀποκατάστασις αὐτῆς. καὶ γὰρ 10
 οἱ πλείονες τῶν ἀνθρώπων ὅταν ἴδωσι ταύτην ἀρξαμένην
 φωτίζεσθαι, λέγουσιν ἀρχὴν τινα εἶναι μηνός. καὶ ὅτε πλησι-
 σέληνος γένηται, λέγουσι τὸν μῆνα μεσάζειν· καὶ ἐπὶ τῶν
 λοιπῶν αὐτῆς σχημάτων ὁμοίως, καθάπερ ἔσχον τὸ τοιοῦ-
 τον σημεῖον οἱ Ἄραβες καὶ τὰ ἔθνη τῶν Ἀγαρηνῶν μέχρι 15
 τοῦ νῦν καὶ ἕτερα.

Διατί τὴν ἡλιακὴν ὁδὸν ὑπερβαίνει ἡ σελήνη. (23)

Τὴν τοιαύτην δὲ τελεῖ κίνησιν οὐκ ἐπὶ τοῦ διὰ μέσου τῶν
 ζωδίων κύκλου, ἀλλ' ὑπερεκπίπτει τούτου καὶ ποιεῖται τὸ
 λεγόμενον πλάτος πρὸς τε βορρᾶν καὶ τὸν νότον· μοίρας 20
 γὰρ πέντε ὑπερβαίνει τὸν εἰρημένον κύκλον κατ' ἀμφοτέρα
 τὰ μέρη καὶ τοῦτο διὰ δύο αἰτίας. πρῶτον μὲν ἵνα μὴ
 καθ' ἕκαστον μῆνα ἐκλείπη καὶ ἄχρηστος ἢ πλησιφαῆς
 αὐτῆς χάρις κατὰ μῆνα γίνηται· εἰ γὰρ τὴν αὐτὴν ὁδὸν
 τῷ ἡλίῳ διώδευε καὶ μὴ εἶχεν ἄδειαν ἐκφεύγειν τὰς πρὸς 25

M(CE) OBR

1 δοκῆ O. 4 ἐκφαντικωτέρας OBR. 8 σχεδὸν B^{ms}
 per conjecturam OM¹CE: σχέσιν MBR. 15 σημαῖον B.
 17 ἡλιακόν B. 18 διαμέσου OBR. 19 κύκλων O (corr.
 O²). τούτου B: τούτον MOB^{ms} R. 24 γένηται BR
 γίνεται O (corr. O²). 25 τὰς om. MO.

- τὸν ἥλιον ἀκριβεῖς διαμέτρους καὶ διὰ τοῦ τοιούτου πλάτους ἐκκλίνειν, κατὰ μῆνα ἂν ἐκλείψεις ἐγίνοντο· καὶ ὅτε ἔδει ἡμᾶς τοῖς φωσὶν αὐτῆς καταχρῆσθαι, τότε ἂν ἐσκοτίζετο·
- (24) ἐν γὰρ πανσελήνοις αἰεὶ σεληνιακαὶ ἐκλείψεις ἀποτελοῦνται.
- 5 νῦν δὲ πλάτος ἔχουσα ἰκανὸν διὰ τινων μακρῶν περιόδων τὸ τοιοῦτον πάθος ὑφίσταται· καὶ τοῦτο ἵνα μὴ μάθωμεν ὀνομάζειν ταύτην θεόν, ἀλλὰ πρόδηλον ὄραν τὴν ἐν ταύτῃ ἔλλειψιν διὰ τῆς ἐκλείψεως. δεύτερον ἵνα καταυγάξῃ τὰ νοτιώτερα μέρη καὶ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσι τὰς οἰκείας
- 10 ἐνεργείας ἐμφαίνῃ· εἰ γὰρ μὴ τὴν τοῦ ἡλίου λόξωσιν ὑπερέβαινεν, οὐκ ἂν τὰ εἰρημένα μέρη τῆς γῆς τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς ἐπαπήλαυε διὰ τὸ εἶναι τὰς λαμπηδόνας ταύτης τῶν τοῦ ἡλίου ἀμυδροτέρας καὶ ἥττονας. ὁ γὰρ ἥλιος δυναμικώτερος ὢν καὶ πόρρωθεν τὰς ἐνεργείας ἀφήσιω· ἢ δὲ οὐ
- 15 τοιαύτη.

- (25) Διατί οὐ στηρίζει.

Οὐ στηρίζει δὲ οὐδ' ἀναποδίζει καθάπερ οἱ λοιποὶ ἀστέρες· ἐκεῖνοι γὰρ τὰ τοιαῦτα πάθη ὑφίστανται διὰ τὸ μὴ εἶναι τῶδε τῶ κόσμῳ κατὰ πλεῖστον ὠφέλιμοι· τὴν δὲ

20 σελήνην χρησιμωτάτην οὔσαν οὐκ ἔδει τοιαύταις κινήσεσι περιπλέκεσθαι. ἔχει δὲ ἀντὶ ἀναποδισμοῦ τὴν λεγομένην τῶν ἀριθμῶν μείωσιν· ποτὲ μὲν γὰρ βραδυτέραν ποιεῖται τὴν κίνησιν, ποτὲ δὲ ταχυνωτέραν διὰ τὸ κοινὸν σύμπτωμα.

- (26) Περὶ τοῦ μεγέθους τῆς σελήνης.

25 Τὸ δὲ μέγεθος αὐτῆς πρὸς μὲν τὸ τοῦ ἡλίου πάνυ ἀσύγκρι-

M(CE) OBR

- 2 ἐκλείψις ἐγίνετο BR. 3 αὐτοῖς M. καταχρᾶσθαι M.
 6 ἀφίσταται B. 7 τὴν ἐν ταύτῃ] τῆς ταύτης BR.
 10 ἐμφαίνει R (corr. R²). μὴ om. BR. 19 ὠφέλιμον
 BR. 22 βραδυτέραν B^{ms} R^{ms} per conjecturam : βραχυτέραν
 MOBR. ποιῆται B. 23 τὴν om. B. ταχυνωτέραν
 MO : ταχυτέραν B^{ms} R^{ms} per conjecturam παχυτέραν BR.
 25 δέ om. BR.

τον διὰ τὴν σμικρότητα, πρὸς δὲ τὴν γῆν λόγον ἔχει ὑποεικοσιενναπλάσιον. ἔδει γὰρ τὰ πλησιέστερα τῶν σμικρῶν σωμάτων μὴ ὑπερέχειν εὐθύς χωρὶς ἀναλογίας κατὰ τὸ μέγεθος.

Περὶ τῆς ἀποστάσεως αὐτῆς.

5(27)

Ἀφέστηκε δὲ τοσοῦτον ὡς μήτε τῇ πόρρωθεν ἀποστάσει ἄδηλον ἔχειν τὴν ἐνέργειαν ἢ καὶ τὸ σῶμα, μήτε διὰ τὴν ἐγγύτητα πλείονα τοῦ δέοντος ἐνδείκνυσθαι τὴν δύναμιν. εἰ μὲν γὰρ ἐτάχθη κινεῖσθαι ἔνθα Ἑρμῆς ἢ Ἀφροδίτη, ἀμυδρὰν εἶχεν ἂν τὴν ἐνέργειαν· εἰ δὲ ἔνθα ὁ Κρόνος, οὐδ' ¹⁰ ὄλως ἂν κατεφαίνετο. εἰ δὲ ἔνθα ὁ ἥλιος, ὥσπερ ἂν ἴσως ἀστὴρ ἐχρημάτιζεν. εἰ δ' αὖ κάτωθεν πάλιν ἦν καὶ προσεχέστερα ἦν ἡμῖν, ὁμοιολαμπεῖς ἂν ἐποίει ταῖς ἡμέραις τὰς νύκτας καὶ ἐφώτιζε πλεόν τοῦ δέοντος καὶ τὰς ὑγρότητας ὑπὲρ μέτρον ἐπεδαψίλευεν. ὀρώμεν γὰρ καὶ ποταμοὺς ¹⁵ καὶ πηγὰς καὶ θαλάσσας καὶ λίμνας συμμειούμενα τοῖς φωσίν καὶ συναυξανόμενα, ἔτι δὲ καὶ καρποὺς καὶ φυτὰ καὶ ζώων σώματα.

Διατί ὑψηλοτέρα καὶ χθαμαλωτέρα γίνεται. (28)

Θαυμαστὴ δὲ ἡ κατὰ ἀπόγειον αὐτῆς καὶ ὑπόγειον κίνησις· εἰ γὰρ μή ποτε μὲν ἀφίστατο τῶν τῆδε, ποτὲ δὲ ἐπλησίαζεν, ἢ τῇ ὑπερβολῇ τῶν δικνουμένων αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς ἐνεργειῶν ἔβλαπτεν ἂν αἰεὶ πλησιάζουσα ἢ τῇ ἐλλείψει ἀφισταμένη ἐστέρει τοῦ χρησίμου ἑαυτῆς· ἐστερηθῆ γάρ, πρὸς ταῖς ἄλλαις αὐτῆς ἐνεργείαις, καὶ ἡ τοῦ ὠκεανοῦ παλῖρ- ²⁵ ροια ταῖς κινήσεσιν αὐτῆς συμπεριαγομένη.

M(CE) OBR

Ι ὑποεικοσιενναπλάσιον B. 9 ἢ COBR : ἢ ἢ ME.
ἀφροδίτης M. IO/II οὐδόλως MO. I2 προσεχέστερον
BR. I7 συναυζόμενα R. δέ om. BR. 24 ἐστε-
ρήθη] ἐτηρήθη MO.

(29) Περὶ τοῦ Ἑρμοῦ.

Ἀνάγει με ὁ λόγος καὶ ἐπὶ τὴν ἑρμαϊκὴν σφαῖραν καὶ προτρέπει σκοπεῖν καὶ τὰ περὶ ταύτης. οὗτος οὖν ὁ ἀστὴρ βραχύτατός ἐστι πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ. ἔχει δὲ ἑλλείψεις τινὰς διὰ τὸ πλησιάζειν τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ καθάπερ ἐπὶ τῆς σελήνης εἴρηται· πρῶτον μὲν τὸ βραχὺ τοῦ μεγέθους· εἶτα τῷ μὴ πλείον τῶν κζ' μοιρῶν δύνασθαι τοῦ ἡλίου ἀφίστασθαι, τοὺς συνεχεῖς ἀναποδισμούς καὶ στηριγμούς καὶ προποδισμούς· τὸ πολλάκις ἐγκάρσιον καὶ ὑπαυγον γίνεσθαι καὶ τὸ σπανίως ἡμῖν φαίνεσθαι.

(30) Διατί ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ τὴν σελήνην ἐτάχθη.

Ἐτάχθη δὲ ἐν χώρᾳ ἀναστρέφεσθαι καθ' ἣν καὶ ἀστὴρ φαίνεται· εἰ γὰρ ἔνθα ἡ σελήνη ἐστὶν οὗτος ἀνεστρέφετο, ὑπὲρ ἀστέρα ἂν ἐφαίνετο κατὰ τὸ μέγεθος. εἰ δὲ ἔνθα ἡ Ἀφροδίτη, τέλεον ἂν ἐκρύπτετο.

(31) Διατί ὁ Ἑρμῆς στίλβει.

Ἔστι δὲ καὶ μικρός τις ἡλίου πρόδρομος· ὁπότεν ἐὼός ἐστι. διὸ καὶ τὸ στίλβον αὐτῷ χρῶμα περιετέθη ἵνα γνωρίζηται· καὶ στίλβοντα αὐτὸν οἱ παλαιοὶ διὰ τοῦτο ἐκάλου.

(32)₂₀ Διατί πλησιάζει τῷ ἡλίῳ.

Ἐμφαίνει δὲ ἡμῖν διὰ τῆς κινήσεως μέγιστον δεῖγμα τοῦ

M(CE) OBR

2 με] μὲν BR. 4 τῷ om. B. 6 τῷ βραχεῖ OBR.
 7 τῷ BR: τό MO. 9 τό MOR: τῷ BR. 10 τό
 MOR: τῷ B. 11 ὑπὲρ conjeci (cf. supra § 4): ἐπί BRO^a
 ὑπὸ M et fortasse O. 12 ἀνεστράφθαι MCO ἀναστράφθαι E.
 15 ἀφροδίτης M. 16 ὁ Ἑρμῆς om. MO. στίλ-
 βων BR στίλβ O: cf. § 4. 17 ἕως BR.

δεῖν τὰ ἤττονα καὶ χείρονα τοῖς μείζουσι καὶ κρείττοσιν ἔπεσθαι. οὐ γὰρ κατὰ πολὺ, ἔφαμεν, δύναται τοῦ ἡλίου ἀφίστασθαι, ἀλλὰ μέχρι τινὸς ἀποστάς, ἀναποδίζει πάλιν πρὸς τοῦτον φερόμενος.

Διατί αὐτὸς καὶ οἱ λοιποὶ πλανῆται
ἀναποδίζουσι.

5(33)

Καὶ ἐπεὶ ταῦτα κοινὰ ἐστὶ τὰ πάθη τῶν πέντε πλανωμένων ἤγουν ἀναποδισμοί, προποδισμοὶ καὶ στηριγμοί, φέρε τι καὶ περὶ τούτων κοινῶς εἴπωμεν. οἱ μὲν οὖν παλαιοὶ θεῖα δοξάζοντες εἶναι σώματα, ἀνοίκεια τούτοις ἐλογίζοντο ¹⁰ τὰ τοιαῦτα πάθη· διὸ καὶ ὑποθέσεις τινὰς ὑπέθεντο ἐπικύκλων τῶν καὶ ἐκκέντρων κύκλων καὶ ὁμοκύκλων καὶ ὁμοκέντρων καὶ τοιούτων, ἵνα διὰ τῶν τοιούτων δείξωσιν ὡς ἢ ἐν τούτοις φαινομένη ἀνωμαλία οὐκ ἀνωμαλία ἐστὶν ἀλλ' ὁμαλὴ κίνησις. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν συλλογισμῶν τὰ συμπεράσ- ¹⁵ ματα διὰ τῶν προτάσεων ἀποδείκνυται. οἱ δὲ τὰς προτάσεις διὰ τῶν συμπερασμάτων περαίνουσιν· ἔλεγον γὰρ ὡς εἶγε ἐχέφρων ἀνὴρ οὐκ ἂν ἀνέξοιτό ποτε τρέχων στηρίζειν καὶ ἀναποδίζειν εἶτα προποδίζειν, πόσω γέ μᾶλλον τὰ οὐράνια σώματα. ἐγὼ δὲ οἶμαι τοιαύτην εἶναι τὴν αἰτίαν τῶν ²⁰(34) συμπτωμάτων τούτων· δήλη δ' ἐστὶ διὰ τινος σφυγμοῦ παραδείγματος. ὥσπερ γὰρ ἐν τινι σφυγμῷ ὁμαλὴ ἐστὶ καὶ τεταγμένη κίνησις, ἐν ἐτέρῳ δὲ ἀνώμαλος μὲν, ἀλλὰ τεταγμένη, ἐν ἄλλῳ δὲ ἀνώμαλος ὁμοῦ καὶ ἄτακτος, οὕτω καὶ ἐν τῷ παντὶ τὰ μὲν νοητὰ πάντα καὶ ὁμαλῶς προβαίνει ²⁵

M(CE) OBR

- 5 Post αὐτὸς addit τε M. πλανῆται M: ἀστέρες OBR.
6 ἀναποδίζονται R — ζωνται B. 7 ἐπεὶ] ἐπί B.
9 εἴπωμεν BE. οὖν om. BR. 12 ἐκκέντρων BRM¹ sv C¹:
ἐγκέντρων MCEO B^{yp} R^{yp}. 17 περαίνουσιν MOB^{yp} R^{yp}: φέρου-
σιν BR. γὰρ om. OBR. 18 ἀνέξοιτο O: ἀνέξοι τό M
ἀνέξοτο R ἀνέστη τό B. 21 σφυγμοῦ MO.

καὶ τεταγμένως. τὰ δὲ οὐράνια τεταγμένως μὲν, ἀνωμά-
 λως δέ· κατὰ γὰρ τινὰς περιόδους ὠρισμένας οἱ προποδισμοὶ
 καὶ στηριγμοὶ καὶ ἀναποδισμοὶ γίνονται. τὰ δὲ ἐν γενέσει
 καὶ φθορᾷ καὶ ἀνώμαλα καὶ ἄτακτα. οὕτω γὰρ ὀρώμεν
 5 περιδικὰς χειμῶνων ὑπερβολὰς ἢ ὑετῶν ἢ ἀχλύων ἢ ἀνέμων
 ἢ καυμάτων ἢ τινῶν τοιούτων. ἀλλ' ἔχει πάντα τὸ ἀόριστον
 καὶ ἀνώμαλον καὶ ἄτακτον· εἰ δέ τι τεταγμένον ἐν αὐτοῖς
 ἐμφαίνεται, οὐκ οἴκοθεν ἔχει τοῦτο, ἀλλ' ἐκ τῶν οὐρανίων,
 ὡσπερ * * * τῶν δ' ὠρῶν τοῦ ἔτους ἀποκαταστάσεις καὶ
 10 τὰ νυχθήμερα. νοσεῖ οὖν κατὰ τόνδε τὸν λόγον πάντα τὰ
 σώματα· καὶ οὐκ ἔνεστιν ἰδεῖν ἐν τοῖς οὖσι σῶμα τὸ τεταγ-
 μένον ὁμοῦ ἔχον καὶ τὸ ὁμαλὸν ἐκτὸς ἡλίου καὶ τῆς πρώτης
 περιφορᾶς. καὶ ξένον οὐδέν· εἰ γὰρ πᾶν σῶμα ἐξ ὕλης καὶ
 εἶδους σύγκεται, οὐκ ἀμοιρήσει τῶν τῆς ὕλης κακῶν.

(35)¹⁵ Περὶ τῶν τοῦ Ἑρμοῦ ἰδιοτήτων.

Ἔχει δέ τινὰς ὁ Ἑρμῆς ἰδίας ἐπισημασίας· βροντῶν
 γὰρ καὶ ἀστραπῶν καὶ κεραυνῶν σημαντικός ἐστι καὶ
 μάλιστα συνοδεύων τῷ Ἄρει. πρὸς τούτοις ἔχει καὶ ξένην
 καὶ ὑπερφυῆ ἑτέραν ἰδιότητα· ἔνθα γὰρ ἐστίν, ἐκεῖσε καὶ
 20 οἱ κομήται φαίνονται καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ τέρατα· ἀνατο-
 λικοῦ γὰρ ὄντος, ἐν τῇ ἀνατολῇ ὁ κομήτης καὶ τὰ τέρατα
 φαίνεται· ἐσπερίου δέ, ἐν τῇ δύσει.

(36) Διατί ἡ Ἀφροδίτη οὐ κατὰ πολὺ τοῦ
 ἡλίου ἀφίσταται.

²⁵ Ἡ δὲ Ἀφροδίτη ὑπὲρ τοῦτον κεῖται. καὶ αὐτὴ δὲ οὐκ
 ἐλευθέρως ἔτυχε τῆς κινήσεως ὡσπερ τὰ ὑπὲρ ταύτην,

M(CE) OBR

1 ἀνώματος R. 5 ἢ¹] καὶ B. 8 φαίνεται BR.
 ἔχοι MO. 9 lacuna circiter duodecim litterarum in codici-
 bus. 10 τὰ¹ om. OBR. 11 ἔνεστιν] ἔστιν BR.
 σῶμα om. OBR. 16 ἰδίας om. B. 19 ἐκεῖ BR.
 20 / 21 ἀνατολικοῦ — τέρατα om. M (add. M²ms).

ἀλλὰ πλεῖον μὲν τοῦ Ἑρμοῦ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀφίσταται· καὶ γὰρ μέχρι μὲν μοιρῶν τὴν μεγίστην ποιεῖται ἀπόστασιν διὰ τε τὴν εἰρημένην καὶ ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ αἰτίαν, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ τὸν ἡλίον δορυφορεῖν. ἔδει γὰρ δορυφορεῖσθαι παρὰ τοῦ δορυφοροῦντος ἡμῖν ἀστέρος τῶν λοιπῶν λαμπροτέρου· 5 διὸ καὶ φωσφόρος ὀνομάζεται καὶ ἑωσφόρος· ἑῷα γὰρ χρηματίζουσα καὶ ἕξαυγος πρόδρομος καὶ προκῆρυξ ἀληθέστατος τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς γίνεται· προανατέλλει γὰρ τούτου καὶ πᾶσι προμηνύει ἀριδηλότατα ὡς ἡ νύξ πεπεράσεται οὐ μόνον τοῖς τῶν κατ' οὐρανὸν εἰδήμοσι, ἀλλὰ καὶ 10 αὐτοῖς τοῖς ἀγροικοτέροις τῶν ἀνθρώπων. τίς γὰρ οὕτως ἀσύνετος ὅς ἰδὼν ταύτην τοῦ ἀνατολικοῦ ὀρίζοντος ὑπερκύπτουσαν οὐ διαγνώσεται ὡς ἐγγὺς ἡ ἡμέρα καὶ ὡς δεῖ πρὸς τὸ προκείμενον ἔργον προευτρεπίζεσθαι; τίς δὲ ταύτην ἑσπερίαν ὀρῶν οὐκ εἴσεται ὡς ἀκρονυχία ἐστὶ κἂν πᾶσαν 15 τὴν ἡμέραν ἐκάθευδε;

Διατί οὐ συνεχῶς ἀναποδίζει αὕτη. (37)

Οὐκ ἀναποδίζει δὲ ὡσπερ ὁ Ἑρμῆς συνεχέστερον, ἀλλ' ἐνιαυτὸν παρ' ἐνιαυτὸν διὰ τὸ χρειώδες τῆς σημασίας αὐτῆς· τὸν γὰρ κήρυκα καὶ ἀγγελιαφόρον οὐ δεῖ πλανᾶσθαι συνεχέστερον ἵνα μὴ ἀπιστῆται καὶ ἀβέβαιος φαίνηται. ταῦτά δὲ 20 περὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἀποστάσεως δεῖ νοεῖν ἃ ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ εἴρηται.

Περὶ τοῦ ἡλίου. (38)

Εἰ δὲ περὶ τε τῆς σελήνης καὶ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀφρο- 25 δίτης διεξήλθομεν προχειρότατα, φέρε τι καὶ περὶ τοῦ

M(CE) OBR

2 μὲν M : κς' OBR.	5 λαμπρότερον BR.	6 ἑῷα OM ²
EBR : ἑῷα C ἑῶν M.	8 γάρ] δέ OBR.	II οὗτος BR.
19 παρ'] κατ' B.	21 ταῦτά] ταῦτα BR τὰ αὐτὰ MO.	
22 περὶ] παρὰ BR.	ἄ] ἄπερ BR.	

μεγάλου φωστήρος καὶ ἀναγκαιοτέρου τῶν ἄλλων καὶ ὀφθαλμοῦ τοῦ ὄρατοῦ κόσμου εἶπωμεν καὶ ὀψώμεθα δι' αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἀφάτου σοφίας τὸν νοητὸν ἥλιον. ὀρθότατα γὰρ καὶ σοφώτατα ὁ μέγας πατὴρ καὶ τῆς
 5 θεολογίας ἔξαρχος ἔφη τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν τοῦτον πρὸς τὰ αἰσθητὰ ὃν τὸ θεῖον πρὸς τὰ νοητά. ἅπαν γὰρ τὸ φῶς ὁ δημιουργὸς ἐν τούτῳ περιέκλεισε καὶ κέντρον καὶ πηγὴν καὶ ρίζαν πεποίηκε τοῦ φωτός. ἐρρέτωσαν οὖν οἱ τὸ φῶς δοξάζοντες ἕτερόν τι παρὰ τὸν ἥλιον διὰ τὸ προ-
 10 δεδημιουργῆσθαι· κατὰ γὰρ τὴν τετάρτην ἡμέραν ἅπαν ἐν τῷ ἡλίῳ συνεσχέθη. διὸ καὶ ὁ θεολόγος τὸ τοιοῦτον ἐκπλήττεται δημιούργημα ὡς ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων τῆς ὕλης τοῦ εἴδους προϋποστάσης, ἐπὶ δὲ τοῦ ἡλίου τοῦ εἴδους πρὸ τῆς ὕλης. ἀλλ' ἐπὶ τὴν προκειμένην ἡμῖν δοξολογίαν χωρή-
 15 σωμεν, τοὺς τῶν πολλῶν λόγους χαίρειν ἑάσαντες. σφαιροειδῆς τοίνυν ἐδημιουργήθη ὁ ἥλιος διὰ τὸν προειρημένον περὶ τῶν λοιπῶν λόγον.

(39)

Περὶ μεγέθους αὐτοῦ.

Μείζων δὲ πάντων τῶν ἀστέρων καὶ τῆς σελήνης καὶ
 20 τῆς γῆς εἰκότως, τὸ μὲν ὅτι ἔδει τὸ τιμιώτατον καὶ λυσιτελεῖα διαφέρων ὑπερέχειν καὶ τῷ μεγέθει, τὸ δὲ ὅτι εἰ τῇ γῆ ἴσος ἢ ἐλάττων ἦν, μεγάλα ἂν συμπτώματα μοχθηρὰ καὶ ἀηδῆ καὶ πημαντικὰ περὶ τὸν κόσμον ἐγίνοντο. οὔτε γὰρ ἡ σελήνη ἡμῖν νυκτὸς ἐφαίνετο οὔτε οἱ πλείους τῶν
 25 ἀστέρων ὑπὸ τῆς σκιάς τῆς γῆς καλυπτόμενοι, καὶ ἄκρα-

M(CE) OBR

Ι ἀναγκαιοτάτου BR. 6 ἅπαντα M (-τα cancellata).
 9 προσδεδημιουργῆσθαι MO. ΙΙ συνεχέθη OBR. 15 λόγων
 B. 20 λυσιτελεῖα coniecti: λυσιτελῆ M λυσιτελές OBR.
 21 τό] τῷ BR. 22 ἴσως MO (corr. M²O²). 23 ἀειδῆ
 B. πημαντικά R. 25 καλυπτόμενοι] κρυπτόμενοι R^{gr}.

4/5 Greg. Naz., *or.* 21 (P. G. 35, p. 1084 a); *or.* 28 (36, p. 69a);
or. 40 (36, p. 364 b).

II Cf. Greg. Naz., *or.* 44 (P. G. 36, p. 609 d ss.).

τος ζόφος ἢ νύξ ἦν ἀστέρων ἀμοιροῦσα καὶ σελήνης. ὅτι
 δὲ οὕτω συνέβαιεν ἄν, εἰ τηλικούτος ἦν ὁ ἥλιος, καὶ ἄλλοις
 μὲν πρότερον εἴρηται, εἰρήσεται δὲ καὶ παρ' ἡμῶν συνοπ-
 τικώτερον. πᾶν τὸ φωτίζον ἢ μείζον ἐστὶ τοῦ φωτιζομένου (40)
 σώματος ἢ ἴσον ἢ ἔλαττον· ἀλλ' εἰ μὲν μείζον ἐστὶ, κωνοειδῆ 5
 ποιεῖ τὴν σκιὰν καὶ πεπερασμένην καὶ εἰς ὄξυ λήγουσαν·
 εἰ δ' ἴσον, εἰς ἄπειρον προιοῦσαν διὰ δύο παραλλήλων γραμ-
 μῶν μηδέποτε πρὸς ἀλλήλας συμπιπτουσῶν· εἰ δὲ ἔλαττον,
 καλαθοειδῆ ἀπὸ μικροῦ ἀρχομένην μεγέθους καὶ εὐρυ-
 νομένην ἐπ' ἄπειρον. διὰ τοῦτο οὖν μείζονα τῆς γῆς ἢ προ- 10
 μηθεστέρα πρόνοια τὸν ἥλιον ἐδημιούργησεν ἵνα μὴ τὰ
 εἰρημένα πάθη τῆς σκιᾶς ἐπισυμβαίνοντα σκοτίσῃ τὰ κατ'
 οὐρανὸν καὶ ζοφώσῃ τὰ ἐπὶ γῆς, ἀλλ' ἢ μὲν σκιά κωνοειδῆς
 οὔσα τὴν νύκτα ἀποτελῆ καὶ καταλαμβάνῃ τὸν οὐρανὸν
 τὸ βραχὺ καὶ λεπτὸν ἄκρον αὐτῆς, ἐξ οὗ αἱ σεληνιακαὶ 15
 ἐκλείψεις γίνονται, ἐπαπολαύη <δὲ> τὰ τῆδε τῆς ἐκ τῶν
 ἄνω πάντων λαμπρότητος. ἐξὸν δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐπαπορη- (41)
 σαί τινα καὶ εἰπεῖν· διατί ἄπτεται ὅλως τῆς οὐρανόου σφαί-
 ρας τὸ τῆς γῆς ἀποσκίασμα, καὶ μὴ μέχρι τοῦ ὑπεκκαύμα-
 τος περατοῦται; πρὸς ὃ λυτέον ὅτι σοφῶς καὶ τοῦτο ἀρχῆθεν 20
 ἐτάχθη οὕτως τὸ μὲν ἵνα αἱ σεληνιακαὶ ἐκλείψεις κατὰ
 τινὰς περιόδους γίνωνται κἀντεῦθεν διαγνώμεν τὴν σελήνην
 μὴ οὔσαν θεὸν ὡς τινες τῶν Ἑλλήνων ἐδόξαζον, τὸ δὲ ἵνα
 διὰ τῆς τοιαύτης σκιᾶς καταλαμβάνωμεν τὰ μεγέθη τῆς
 σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου καὶ τὰ μεταξὺ τούτων καὶ τῆς γῆς 25
 διαστήματα καὶ δοξάσωμεν τὸν δημιουργὸν καὶ θαυμάσω-
 μεν τὴν ἀπειροδύναμον αὐτοῦ ἰσχὺν καὶ μεγαλοπρέπειαν·
 ἄνευ γὰρ τοῦ τῆς γῆς ἀποσκιάσματος οὐκ ἦν δυνατὸν ἀκριβῶς

M(CE) OBR

1 ἀστέρων om. BR. 2 εἰ] καί B. 6 ποιεῖται BR.
 9 καλαθοειδῆ M¹CER: καλαθειδῆ B καλοειδῆ MO κωνοειδῆ
 O¹. ἀρχομένου B. εὐρυνομένη MO. 14 ἀποτελεῖ
 codices. καταλαμβάνει codices (καλαμβάνει B). 16 ἐπα-
 πολαύει codices. δέ addidi. 20 λυτέον] ῥητέον BR.
 21 τὸ μὲν omisit BR. 23 ἐδόξασαν B. 24 καταλαμ-
 βάνομεν MO.

διαγνῶναι ὡς τόσον μὲν ἔχει μέγεθος ὁ ἥλιος, τόσον δὲ ἡ
 σελήνη οὐδὲ τόσον τῆς γῆς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ ἐν αὐτῷ.
 δῆλα δὲ ταῦτα ἔσονται τῷ τὴν μεγίστην σύνταξιν
 (42) τοῦ Πτολεμαίου διεξιόντι. οὕτως ἄρα ὁ τῆς σοφίας
 5 βυθὸς ἐκείνης ἐπλημμύρησεν ὡς πάντα κατὰ ἁρμονίαν
 δημιουργῆσαι· καὶ οὕτως ἡ παντοδύναμος ἐκείνου ἰσχὺς
 ὑπερίσχυσεν ὡς τηλικαῦτα σωμάτων μεγέθη παραγαγεῖν
 καὶ κινεῖν. οὕτω δὲ καὶ ἡ χρηστότης ὑπερεξεχύθη, ὡς μὴ
 μάτην ταῦτα παραχθῆναι καὶ κινεῖσθαι, ἀλλ' ἔνεκα τῆς
 10 ἡμετέρας λυσιτελείας καὶ τοῦ συμφέροντος. ἐγὼ μὲν οὖν
 ἐκπλήττομαι τὸν λογισμὸν καὶ ἔκθαμβος γίνομαι ὅταν
 τὸ ἡλιακὸν λογίσωμαι μέγεθος ὡσαύτως καὶ τὸ τῶν λοιπῶν
 οὐρανίων σωμάτων καὶ μάλιστα ὅταν ἴδοιμι ταῦτα πᾶσαν
 θέσιν καὶ κίνησιν ἔχοντα καὶ ἀφορῶντα πρὸς τὴν ἡμετέραν
 15 ὠφέλειαν. τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐμνήσθη αὐτοῦ,
 κατὰ τὸν προφήτην, ὁ κύριος, ἡ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι
 ἐπεσκέψατο αὐτόν;

(43) Διατί λοξῶς κινεῖται ὁ ἥλιος.

Ὅταν ἴδω τὸν ἥλιον τὸν τοιοῦτον μὴ ἐπὶ παραλλήλου
 20 κύκλου κινούμενον, ἀλλ' ἐπὶ λοξοῦ, ἐξίσταμαι τὴν διάνοιαν
 καὶ οὐκ ἔχω ποῖον ὕμνον ἢ εὐχαριστήριον ἀνάλογον τῷ μεγέθει
 τῶν εὐεργετημάτων προσοίσω. διαλόγισαι τοίνυν ὅσα ἀν συνέ-
 βαιεν ἐναντία εἰ ἐπὶ παραλλήλου κύκλου ἐκινεῖτο καὶ μὴ
 ἐποίει τὴν λόξωσιν. πρῶτον μὲν γὰρ ἐκινδύνευε τὸ ὑπὸ
 25 τὸν παράλληλον κύκλον ἐκεῖνο μέρος τῆς γῆς ὅλον ὑπεροπ-
 τηθῆναι καὶ διαφθαρῆναι ἄχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ κέντρου· ὁ γὰρ
 ἥλιος τῇ ἀπὸ τόπου ἐπὶ τόπον μεταβάσει ἀνακαυχῆν δίδωσι

M(CE) OBR

1 ὡς om. BR. ἔχειω BR. 2 ὁ om. B. 8 ὑπερεξ-
 εχύθη MC (corr. M²). 12 λογίζωμαι BR. τὸ² om. BR.
 13 *debebat ἴδω*,

ταῖς χώραις μεγίστην αἰς καὶ κατὰ κάθετον γίνεται. ἀμέλει (44)
 τοι καὶ νῦν οἱ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν οἰκοῦντες ἰκανῶς τῆς τοῦ
 ἀέρος εὐκρασίας ἐπαπολαύουσι διὰ τὴν τοῦ ἡλίου μετάβασιν,
 ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος καὶ οἱ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε μερῶν
 πρὸς τὰ ἡμέτερα κλίματα παραγεγονότες ἡμῖν διηγήσαντο. 5
 εἶτα οὐ μόνον ἢ ὑπὸ τὸν παράλληλον ἐκεῖνον κύκλον χώρα
 ἀοίκητος τε ἦν, ἀλλὰ καὶ αἱ πλησίον διὰ τὴν ὑπερβολὴν
 τῆς θερμότητος καὶ τὴν τοῦ ἡλίου ἐπιμονὴν ἄχρι καὶ κ'
 μοιρῶν διαστήματος ἢ καὶ πλείονος. καὶ αἱ μετὰ ταύτας
 χώραι ὀλίγαι ἂν ἦσαν πάνυ καὶ στενοχωρόταται, αἱ τῆς 10
 εὐκρασίας τοῦ ἀέρος μικρὸν τι μεταλαμβάνουσαι, ἀνόητοι
 δὲ πᾶσαι καὶ ἀτελεσφόρητοι, μήτε χειμῶνος ἐν αὐταῖς
 γνομένου διὰ τὴν τοῦ ἡλίου ἀπόστασιν, μήτε θέρους διὰ
 τὴν ἐγγύτητα μήτε ἔαρος διὰ τὸ μὴ προηγείσθαι χειμῶνα
 μήτε φθινοπώρου διὰ τὸ μὴ προηγείσθαι θέρους. τὰ δὲ 15
 τούτων ἐπέκεινα οἷα πάντως διὰ τὴν τῆς ψύξεως ὑπερ-
 βολὴν ἀοίκητα οὐ μόνον ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς
 ζώοις, καὶ τῶν Κιμμερίων μηδὲν ἀποδέοντα. καὶ ὅλη ἄρα
 ἡ γῆ διὰ τὰς ἐκ τῆς τοιαύτης κινήσεως ὑπερβολικὰς κατα-
 στάσεις καὶ τὸ ἀνάρμοστον ἀοίκητος ἔμεινεν ἂν. ἀλλ' ἡ θεία 20(45)
 πρόνοια προμηθευομένη τῶν καθ' ἡμᾶς ἐπὶ λοξοῦ κύκλου
 τοῦτον ἐκίνησε. καὶ ὄρα μοι πῶς ἐτέρως ἡμῖν οὐκ ἂν ἐγένετο
 λυσιτελεστέρα ἢ κίνησις. διὰ γὰρ ταύτης οὕτως ἐχούσης
 καὶ τὰ πλείονα μέρη τῆς γῆς οἰκεῖται καὶ εὐκρασίαι ἀέρων
 ἐν τόποις γίνονται καὶ τῶν φυτῶν γενέσεις καὶ τῶν ζώων 25
 παμπληθεῖς ἀποτελοῦνται καὶ ἡ ἄνωθεν χάρις δαψιλῆς

M(CE) OBR

7 ἄοικος M. 8 ἐπίμονον MO. κ'] κδ' BR.
 9 ταῦτα OBR. 10 στενοχωρότατοι codices. II ἀνόη-
 τοι B. 12 πᾶσαι] πάντες MO. αὐτοῖς codices.
 16 οἶον BR. 19 τὰς M^CCE : παντός MOBR. ὑπερβολι-
 κάς C ὑπερβολικ' MEO διὰ τὸ ὑπερβάλλον BR. καταστάσεις
 MAE καταστάσ O τῆς καταστάσεως BR. 20 τό om. BR.
 ἀοίκητον O. ἂν om. MO. 22 μοι om. BR. 24 ἀέ-
 ρος B. 26 ἄνω BR.

4 Cf. Cleom., I, 6, 31. *Posidonii reliq.* ed. Bake, p. 91.

ἐπιβραβεύεται. καὶ ἔστιν οἰκήσιμος διὰ τοῦτο καὶ ἡ ὑπὸ
 τὸν ἰσημερινὸν χώρα, ἄχρι καὶ τῆς ὑπὸ τὸν θερινὸν τροπι-
 κὸν καὶ τὸν χειμερινόν. οὐ μόνον δ' αἰθται, ἀλλὰ καὶ αἱ λοι-
 παὶ ἄχρι καὶ τῆς ὑπὸ τὸν ἀνταρκτικὸν κύκλον ὡς ἐν τοῖς
 5 γεωγραφικοῖς ἀποδέδεικται καὶ ὡς ἡμεῖς ἐν ἑτέρῳ
 συντάγματι ἐναργέστερον διεσαφήσαμεν.

(46) Διατί ἡ τοῦ ἡλίου λόξωσις κδ' μοιρῶν
 ἐστιν ἀμφοτέρα.

Θαυμαστὴ δὲ καὶ ἡ μέχρι τῶν κδ' μοιρῶν ἔγγιστα λόξωσις
 10 πρὸς τε βορρᾶν καὶ τὸν νότον. ὑποθώμεθα γοῦν τὴν λόξω-
 σιν μὴ τοσαύτην εἶναι, ἀλλ' εἴκοσι τυχὸν μοιρῶν καὶ ἴδωμεν
 πόσαι χῶραι ἂν ἔμειναν ἀοίκητοι διὰ ψύχος, τοῦ ἡλίου μὴ
 προσεγγίζοντος τοῖς βορειοτέροις μέρεσιν. ἐνόησον δέ μοι
 15 ὅπως διὰ τὸ μὴ πολὺ τὸν ἥλιον ἀφίστασθαι ἔμελλεν εἶναι
 ἡ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν χώρα, ὡσαύτως καὶ αἱ μεταξὺ τούτου
 καὶ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ, πάντως ἀοίκητοι διὰ τὰς
 τῆς θερμότητος ὑπερβολάς. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν
 οἰκοῦντες ἀνεσιω οὐκ ὀλίγην δέχονται διὰ τῆς εἰρημένης
 τοῦ ἡλίου ἀποστάσεως ἐπ' ἀμφοτέρα τὰ μέρη, οἱ δὲ ὑπὸ
 20 τὸν θερινὸν διὰ τὴν ὑπὸ τὸν χειμερινὸν τροπικὸν αὐτοῦ
 μετὰστασιν, ἀπέχοντος σχεδόν, ὅτ' ἐπ' ἐκείνον παραγένη-
 (47) ται, τοῦ κατὰ κορυφὴν αὐτῆς μοίρας μῆ'. εἰ γοῦν ἡ λόξωσις
 εἰκοσιμοιραία ἦν, ἔδει τὴν μεγίστην ἀπόστασιν ἐξ αὐτῶν
 γενέσθαι τεσσαρακονταμοιραίαν. καὶ ἐπεὶ τεσσαρακον-

M(CE) OBR

5 γεωγράφοις BR. ὡς καὶ transp. BR. 12 Post
 διά add. τό B. 14 Post ὅπως add. μῆ BOR (cancell. O¹).
 16 Post ἀοίκητοι add. per conjecturam ἂν ἦσαν BR.
 17 ὑπό MOR B^{ms} per conjecturam : κατὰ B. 22 Post
 κορυφὴν add. per conjecturam σημείου BR. 23 εἰκοσιμοι-
 ραία R (rectius). 24 γίνεται R (corr. R²). τεσσαρακον-
 ταμοιραίαν om. R (add. R² — ραίαν). καὶ ἐπεὶ om.
 R (add. R²). τεσσαρακονταοκτωμοιριαίας R.

ταοκτωμοιραίας ούσης τῆς διαστάσεως, κατακόρως εἰσι μέλανες οἱ ἐν ταύταις ταῖς χώραις καὶ ταῖς ἐνδότερον οἰκοῦντες, εἰ μὴ ἀναψυχὴν τινα ἐλάμβανον ἐκ τῆς τοσαύτης ἀποστάσεως, οὐδεὶς ἂν αὐτῶν ἐκεῖσε οἰκεῖν ἠνέσχετο. πάλιν τοίνυν εἰ ὑποθώμεθα τὴν λόξωσιν τριακονταμοιραίαν, 5 σκοπητέον τίνα ἂν συνέβαινε καὶ εἰ ἄρα λυσιτελεῖς ἦν ἡ τοιαύτη λόξωσις ἐπὶ τῆς γῆς ἢ πημαντική. τινὲς γὰρ ἔδοξαν ὅτι εἴπερ οὕτως ἦν, τοῦ ἡλίου πολλὰς χώρας καταλαμβάνοντος, πολλαὶ ἂν ἦσαν καὶ οἰκήσιμοι· ἀγνοοῦσι δὲ ὡς, εἶγε τοῦτο οὕτως ἐδημιουργήθη, αἱ πλείους ἂν ἦσαν ἀοίκητοι 10 ὡς δειχθήσεται. μεγίστη μὲν οὖν κακία ἀέρων χώρας (48) ὅταν κατὰ τὸν φάμενον ποιητὴν ἢ χειμῶνι κακὴ διὰ τὴν τοῦ ψύχους ὑπερβολὴν, θέρει δ' ἀργαλή διὰ τὴν τῶν καυμάτων, οὐδέποτε' ἐσθλὴ δι' ἀμφοτέρα. τοῦτο οὖν τὸ πάθος ἐν ταῖς πλείοσιν ἂν <ἦν> τῶν νῦν εὐκράτων χωρῶν, εἰ τοσαύτη 15 λόξωσις ἦν. γυμνάσωμεν δὲ τὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ τοῦ τετάρτου κλίματος ἔνθα τὸ ἕξαγμα τοῦ πόλου ἤγουν ἢ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀποχὴ μοιρῶν ἐστὶ λς'. ὁ τοίνυν ἥλιος ἐπὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ γεγονώς τὴν τοῦ ἀέρος κατάστασιν ἐν τούτῳ τῷ κλίματι ἐποίει οἷα νυνὶ ἐν τῷ τρίτῳ τῷ διὰ τῆς 20 Αἰγύπτου, καὶ πνιγηρὸν τὸ θέρος εἰργάζετο. ὅτε δὲ ἐπὶ (49) τὸν χειμερινὸν τροπικὸν παρεγίνετο, τοιοῦτον ἂν ἀπετέλει τὸν χειμῶνα οἷον ἐν τῷ σ' κλίματι· ἔδει γὰρ ἀφίστασθαι

M(CE) OBR

5 ὑποθώμεν BR. 6 ἄρα MORB^{ms}: ἀέρα B. 7 λόξωσις om. MO. ἐδόξασαν B^{ms}R^{ms} per conjecturam. 10 οὕτως om. BR. 11 κακία MOBR: κακὴ B^{ms} per conjecturam. χώρας MOBR: χώρα ἢ ὦρα B^{ms}R^{ms} per conjecturam. 12 ἢ BM^{1C}: ἢ MEOR. χειμῶνι κακὴ MO: χειμωνιακὴ BR. 13 ὑπερβολὴν BR: περιβολὴν MO. 14 οὐδέποτε' BR Hesiodus: οὐδέποτε δέ MO. 15 ταῖς] τοῖς codices. ἦν addidi: συνέβαινε add. per conjecturam BR. τοσαύτη MO: τοιαύτη BR. 17 ἤγουν MOB^{ms}R^{ms}: ἥως BR ἦτοι B^{ms}R^{ms}. 20 οἷα codices. τῷ³] τό BR. 21 ἐργάζεται R (-ζέτο R¹).

12 Hes. *Op. et dies*, 640.

τοῦτον τοῦδε τοῦ τόπου τὸ τηρικαῦτα μοίρας ξς'. καὶ ποῖα
 σώματα λογικῶν ἢ ἀλόγων ὑπήνεγκαν ἂν τὰς τοιαύτας
 ὑπερβολὰς ἢ ἐλλείψεις; καὶ εἰ ἐπὶ τοῦ δ' κλίματος οὕτω,
 πόσω γε μᾶλλον τὸ ψυχὸς ἂν ἐπετείνετο ἔν τε τῷ ἔκτω καὶ
 5 τῷ ἑβδόμῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων κλίμασιν οὐκ
 ὀλίγη ἀνωμαλία ἐγένετο, ὥστε σοφῶς ὁ σοφὸς δημιουργὸς
 μέχρι τῶν κδ' ἔγγιστα μοιρῶν ἔκλισε τὴν τοῦ ἡλίου λοξότητα.
 ἀλλὰ καὶ μέσσην ταύτην τοῦ οὐρανοῦ τέθηκε, τοῦ Ἰσου αἰὲ
 προμηθεύμενος, ἵνα μὴ μᾶλλον τότε τὸ μέρος τῆς γῆς τοῦ
 10 ἐτέρου μέρους πλείονος τυγχάνη τῆς ἐλλάμψεως ἢ τῆς
 θερμότητος, ἀλλὰ διὰ τῆς τοιαύτης ἰσορροπίας διοικήσεως
 σύμπασα ἡ γῆ ἀναλόγως μεταλαμβάνουσα τῶν ἐξ αὐτοῦ
 δεικνυμένων ἐνεργειῶν διατηρῆται ἀλώβητος.

(50) Περὶ τῆς ἐν τροπικοῖς βραδυτήτος τοῦ ἡλίου,
 15 τῷ θερινῷ καὶ χειμερινῷ.

"Αγαμαὶ δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὴν ἐν τοῖς τροπικοῖς αὐτοῦ
 σημείοις βραδυτήτα καὶ τὴν πρὸς τῷ ἰσημερινῷ ταχυτήτα·
 εἰ μὴ γὰρ ταχέως διήρχετο τὸ ἰσημερινὸν μέρος, οὐκ ἂν
 τις ᾔκει τὰ μέρη ἐκεῖνα διὰ τὴν τῶν καυμάτων ὑπερβολήν·
 20 εἰ δ' αὖ πάλιν μὴ ἐπέμενε τῷ θερινῷ τροπικῷ, οὐκ ἂν τὰ
 πορρώτερα κλίματα κατακόρως ἐπαπήλαιον τῆς τούτου
 θερμότητος οὐδὲ πεπείρους εἶχέν τις ἰδεῖν τοὺς ἐκεῖσε
 καρπούς. ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἐνεδέχετο πορρώτερον γενέσθαι
 τὴν λόξωσιν διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, ἀντὶ ταύτης τὴν

(51)²⁵ ἐκεῖσε διαμονὴν ὁ προμηθεὺς νοῦς ἐσοφίσαστο. καθάπερ γὰρ
 εἴ τις ἄριστος βασιλεὺς διὰ σύστασιν καὶ βελτίωσιν τῶν
 ἰδίων ἐξελθὼν χωρῶν, τὰ μὲν ἔγγιον οἶα μὴ πολλῆς δεό-
 μενα φροντίδος διέρχεται τάχιον, ἐμμένει δὲ ταῖς οἰκείαις

M(CE) OBR

1 τόπου MO : τροπικῷ BR. 7 μέχρι om. B. ἔκλεισε
 codices. 12 μεταλαμβάνουσαν R. 14 τροπικοῖς O : τῷ τροπικῷ
 M τροπαῖς BR. 20 ἐπέμενε B. 21 πορρωτέρω BR.
 23 ἐνεδέχετο M¹CEOR : ἐνδέχεται B ἐνδέχεται M.

ἄκραις ὡς πορρωτέραις καὶ πλείονος ταύτας ἀξιοῖ ἐπιμε-
 λείας, οὕτω δὴ καὶ ὁ φωστήρ οὗτος ἐτάχθη παρὰ τοῦ πρώ-
 του φωτός, ὥστε τὸν ἰσημερινὸν καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ
 τάχιον διατρέχειν, πρὸς δὲ τῷ τέλει τῆς λοξώσεως ἐμβρα-
 δύνειν. ταῦτα δὲ ὅτε λέγομεν δεδημιουργῆσθαι οὕτω, μὴ ⁵
 ὑποληπτέον ὡς ἄνευ φυσικῆς αἰτίας τελεῖται, ἢ συμβαίνει,
 ἀλλ' ἔχει μὲν αἰτίας φυσικάς, ὁρᾷ δὲ πρὸς τὸ τέλος ὃ λέγομεν·
 τοῦ γὰρ ταχέως τὸν ἥλιον διέρχεσθαι τὸν ἰσημερινόν, αἴτιον
 τὸ ἐπὶ τοιαύτῃ περιφερείᾳ τηλικαῦτα κινεῖσθαι· τοῦ δὲ ¹⁰
 ἐμβραδύνειν τοῖς τροπικοῖς τὸ ἐπὶ τοιαύτῃ.

Διατί ἐν τοῖς βορειοτέροις μείζονες αἱ (52)
 θεριναὶ ἡμέραι.

Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἕτερόν ἐστιν ἰδεῖν παρακολούθημα καὶ
 οἰονεὶ πόρισμα ἐπισυμβαῖνον, τὰ μέγιστα τῇ οἰκουμένη
 λυσιτελοῦν. ἔνθα γὰρ ὑπερβολικὴν ἔχει τὸ θέρος θερμότη- ¹⁵
 τα, ἐκεῖσε <ἐν> τῷ τότε καὶ ἡ ἡμέρα βραχεῖα, οἶον ἐν τῷ
 διὰ Μερόης κλίματι· ἡ γὰρ μεγίστη ἐν τούτῳ ἡμέρα ὠρῶν
 ἐστὶν ἰσημερινῶν ἔνδεκα καὶ ἡμισείας· ἔνθα δὲ ὑπερβολικόν
 ἐστὶ τὸ ψύχος, ἐκεῖ καὶ μείζων ἡ ἡμέρα καὶ ἐκτεταμένη
 οἶον ἐν τῷ ζ' κλίματι. ἐκεῖσε γὰρ ἡ ἡμέρα ἡ μεγίστη ὠρῶν ²⁰
 ἐστὶν ἰσημερινῶν ις'. πλείον δὲ ἡ ἀξομείωσις αὕτη τῶν
 νυχθημέρων λυσιτελεῖ τοῖς ἔνδον τοῦ τροπικοῦ οἰκοῦσιν·
 εἰ γὰρ ἡ μεγίστη ἡμέρα παρ' αὐτοῖς ἦν ὠρῶν τοσοῦτων,
 κατεφλέχθησαν ἂν πρὶν ἢ καταδῦναι τὸν ἥλιον. τὰ δὲ μεταξὺ
 κλίματα ἀνάλογον τῇ ἀποστάσει καὶ τὴν ἀξομείωσιν τῶν ²⁵
 νυχθημέρων κέκτῃται.

M(CE) OBR

I ἄκραις om. M (add. M²). 3 τόν² om. BR. 6 ὑπο-
 λεπτέον B. II titulum omis. B. 15 ὑπερβολικὴν E:
 ὑπερβολικὴ MC ὑπερβολὴν OBR. θερμότητος OBR.
 16 ἐν addidi. 17 μερείης M. 18 ὑπερβολικόν M:
 ὑπερβολικώτερον OBR. 20 ἡ μεγίστη om. BR. 23 εἰ
 γὰρ ἡ MOB^{ms} per conjecturam: ἡ γὰρ B ἡ R.

(53) Διατί ὁ ἥλιός ποτε μὲν πλησιάζει, ποτέ δὲ ἀφίσταται τῆς γῆς.

Ἔχει δὲ ὁ ἥλιος ποτέ ἀπόγειον καὶ ὑπόγειον, ὡσπερ καὶ οἱ πλανῆται καὶ ἡ σελήνη, καὶ τοῦτο σοφῆ ὀικονομία
 5 διαταχθέν· ὅταν γὰρ ἄρχηται τῷ θερινῷ τροπικῷ πλησιάζει, ἀπόγειος γίνεται ἵνα μὴ διπλασιασθῆ ἢ ἐκ τούτου θερμότης διὰ τε τὸ πλησιάζειν τοῖς κατὰ κορυφὴν σημείοις καὶ τὸ πλησίον εἶναι τῆς γῆς, ἀλλ' ὅταν ἄρχηται πλησιάζειν, τὴν μεγίστην ποιεῖται ἀπὸ τῆς γῆς ἀπόστασιν, φειδόμενος
 10 ὡσανεὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἵνα μὴ τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς τῶν ἀκτίνων σφοδρότητος βλάβῃ ταῦτα· συνάπτει γοῦν τῇ γειτνιασει ἀπόστασιν καὶ τῇ ἀποστάσει γειτνιασιν. ὅταν δὲ ἀφ' ἡμῶν μηκύνῃ καὶ πρὸς τῷ χειμερινῷ τροπικῷ γένηται, ὑπόγειος γίνεται, ἵνα τὴν ἀπόστασιν ἀναπληρώσῃ διὰ
 (54) 15 τοῦ γενέσθαι ὑπόγειος. εἰ γὰρ τὸ ἀπόγειον αὐτοῦ ἦν ἐν τῷ Τοξότη, τὸ δ' ὑπόγειον ἐν Διδύμοις, τὸ μὲν θέρος ἦν ἂν καὶ πάνυ ὑπερβολικὸν ἐν τοῖς καύμασι καὶ ὁ χειμῶν ὁμοίως ὑπερέχων ταῖς ψύξεσιν. ἀλλ' ἡ θεία πρόνοια καὶ τούτου ὡσπερ τῶν ἄλλων προμηθουμένη, οὐ μόνον αὐτῷ
 20 τὴν κατὰ μήκος καὶ πλάτος περιέθετο κίνησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ τὸ βάθος καὶ ταύτην ἀφορῶσαν πρὸς τὴν ἡμετέραν ὄνησιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀνάλογον ποιεῖται αὐτὴν τῇ ἀποστάσει τῇ πρὸς τὰ τροπικὰ καὶ γειτνιασει. οὐ γὰρ ἄφνω ἐξ ὑπογείου ἀπόγειος γίνεται, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν προκόπτει
 25 ἀπὸ τοῦδε εἰς τόδε καὶ ἀνεπαισθήτως πλησιάζει τε καὶ ἀφίσταται διὰ τὸ μὴ ἀθρόας γίνεσθαι τὰς μεταβολάς.

M(CE) OBR

1 μὲν om. M.

9 φειδόμενος BR.

18 ὑπερέχων MO.

20 τὴν] τόν MO.

δέ om. M.

10 ὑπ'] ἀπ' B.

19 τούτου BO²: τούτων MOR.

περιέθηκε BR.

2 τῆς γῆς om. OBR.

14 τὴν om. B.

Διατί διὰ τξέ' ἡμερῶν ἀποκαθίσταται. (55)

Τί δὲ εἴπωμεν περὶ τῆς διὰ τῶν τξέ' ἡμερῶν ἔγγιστα αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως; ἴσως γὰρ ἂν τις ἐπαπορήσειε διατί μὴ διὰ ἥττονος καιροῦ ἀποκαθίσταται καὶ ταχύτεραν ποιεῖ τὴν κίνησιν καὶ ἀποκατάστασιν, ὡς δυναμικώτερος 5 τῶν λοιπῶν. ἀλλ' ἴστω ὁ τοιαῦτα ἐπαπορῶν ὅτι πᾶσα αὐτοῦ θέσις καὶ κίνησις καὶ μέγεθος καὶ ἀπόστασις διὰ τὴν ἡμετέραν συνήρμοσται λυσιτέλειαν. εἰ γοῦν διὰ τάχους ἀποκαθίστατο, οὐκ ἂν ἀπετέλει τὴν γένεσιν· ἡ γὰρ γένεσις χρόνου προσδεῖται ἱκανοῦ πρὸς τὸ τελεσθῆναί τι. τί γὰρ 10 ἂν ἐγίνετο, πάντως που παντὶ δῆλον, ὡς εἰ γε τὸ μὲν ἔαρ μηνιαῖον ἦν ἢ διμηνιαῖον, τὸ δὲ θέρος τοιοῦτον καὶ αἱ λοιπαὶ ὥραι ὡσαύτως· οὔτε φυτῶν ἦν ἰδεῖν βλάστην ἢ καρπῶν τελείωσιν ἢ ζώων διαμονήν, εἰ ταχέως ὁ ἥλιος ἀφίστατο τε καὶ ἐπλησίαζε. πῶς δὲ καὶ τὰ σώματα τὰς ἀθρόας ὑπέστη 15(56) μεταβολὰς καὶ ἀντείχετο πρὸς τὰς τοῦ ἀέρος καταστάσεις; εἰ γὰρ αἱ μεταβολαὶ τῶν ὥρῶν καθ' Ἴπποκράτην μάλιστα τίκτουσι τὰ νοσήματα, πόσω μᾶλλον ἢ τῆς ἀρμονίας σύγχυσις καὶ τῶν ὥρῶν σύμφυσις. πάλιν ὑποθώμεθα βραδυτέραν οὔσαν τὴν κίνησιν τοῦ ἡλίου τῆς νῦν οὔσης, ὥστε τυχὸν 20 τετραμηνιαίας τὰς ὥρας γίνεσθαι ἢ πενταμηνιαίας· σκοπῶ-

M(CE) OBR

2 τῶν om. B. Post ἡμερῶν add. καὶ τετάρτου OB^{ms}R: καὶ τετάρτ ME καὶ τετάρτης C. 3 αὐτοῦ B^{sv}R^{ms} per conjecturam: αὐτῆς MOBR. ἐπαπορήσειε C: ἐπαπορήσ ME ἐπαπορήσαι O ἐπαπορήσαιτο BR. 4 διὰ μὴ transp. BR. ἥττόνως B. ταχυστέραν MO. 5 ἐποίηι MO. Post ὡς add. δῆλον O. δυναμικώτεραν BR. 6 Post ὁ add. τά B. 7 ἡμέραν MC (corr. M¹). 8 συνήρμοσται BR: συνηρμόσθ(η) MC συνηρμόσας E συναρμόσας O. 17 τῶν om. B. 19 σύμφυσις R. βραχυτέραν MOR (corr. R¹). 20 ὥστε MOR: ὡς δέ B. 21 τὰς M: τῆς OBR τὴν B^{ms} R^{ms} per conjecturam. Post πενταμηνιαίας add. καὶ R (cancell. R¹).

17 *Aphor.*, III, 1 etc.

μεν ἐκ τοῦδε τί συνέβαινε. πρῶτον μὲν ὁ χειμερινὸς καιρὸς
 διὰ τὴν βραδεῖαν τοῦ ἡλίου ἀνάκαμψιν οὐ μικρῶς ἐλύπει
 τὰ σώματα, ὅπου γε νυνὶ τοσοῦτος ὢν πολλὴν παρέχει
 τοῖς ἀνθρώποις τὴν ἀγανάκτησιν. δεῦτερον δὲ τὸ θέρος
 5 τῇ ἐπιμονῇ τῆς θερμότητος πάντα κατέφλεγε καὶ βαρὺς
 ἂν τοῖς ἀνθρώποις ἐπιστάτης κατεφάνη τηλικαῦτα ὁ ἥλιος
 (57) βραδυπορῶν καὶ σχολαιτέραν τὴν πορείαν ποιούμενος. τρί-
 τον δὲ καὶ τὸ πλεῖον μέρος τοῦ ἔαρος χειμῶν ἂν ἦν καὶ
 τὸ πλεῖον τοῦ φθινοπώρου θέρος. τέταρτον καὶ ἡ τοῦ ἐνιαυ-
 10 τοῦ ἀποκατάστασις βραδεῖα οὔσα, λήθην ἂν ἐποίει τῆς
 μετρήσεως· πάντα σχεδὸν τὰ μακροχρόνια ἔργα οἱ ἀνθρω-
 ποι καὶ πάθη διὰ τῆς τοῦ ἡλίου μετροῦσιν ἀποκαταστάσεως·
 ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδίαν ζωὴν διὰ ταύτης μετροῦσι, τὸν δεῖνα
 τόσων ἐνιαυτῶν εἶναι φάσκοντες καὶ τὸν δεῖνα τελευτῆσαι
 15 τόσων ἐτῶν καὶ ἀπλῶς ἐπὶ τῶν λοιπῶν. ταύτας οὖν τὰς
 κακίας τῶν αὐτοῦ βραδυτάτων κινήσεων ὁ σοφὸς ἐκκλίνων
 δημιουργὸς διὰ τῶν εἰρημένων πεποίηκε πανσόφως τὴν
 τοῦ ἡλίου ἀποκατάστασιν.

(58) Περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἀφ' ἡμῶν ἀποστάσεως.

20 Λοιπὸν λεκτέον καὶ περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἀφ' ἡμῶν ἀπο-
 στάσεως· ἐκεῖσε γὰρ ἐτέθη καὶ περὶ ἐκεῖνον τὸν τόπον
 ἀναστρέφεται ἔνθα λυσιτελήσει ἡμῖν, ὡς μήτε διὰ τὴν
 ἐγγύτητα τὰ τῆδε καταφλέγειν μήτε διὰ τὴν ἀπόστασιν
 καταψύχειν. εἰ μὲν γὰρ ἀνεστρέφετο ἔνθα νῦν ἡ σελήνη
 25 εἴτε ὁ Ἑρμῆς, οὐδὲ μίαν ἂν ἡμέραν διήρκεσαν τὰ ἐνταῦθα

M(CE) OBR

3 τοσοῦτον OBR. 6 τηλικαῦτα O. 7 σχολαιοτέραν BR.
 8 ἔαρος B^mgR^mg per conjecturam : ἀέρος MOBR. 10 ἂν
 M : ἀεί OBR. 13 καί om. BR. τόν MOR : τοῦ B.
 15 ἀπλῶν O. 16 αὐτοῦ scripsi : αὐτῶν OBR ἐκ τῶν M.
 18 κατάστασιν B. 19 ἀφ' ἡμῶν om. MO. 22 λυ-
 σιτελήσει OBRM² : λυσιτελέσει MC (— λ σει E). 24 ἀνε-
 στρέφετο M (an cancell.) CE : ἐστρέφετο OBR. 25 διήρκεσε BR.

σώματα πάντα ἀντέχειν πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῆς θερμότητος, ἀλλ' ἔφθασαν ἂν διαφθαρήναι πρὶν ἢ τοῦτον καταδύναι. ποία δὲ καὶ ὄψεις ἠνέσχετο μικρὸν τι ἀντωπῆσαι τῷ ὑπερλάμπρῳ φωτὶ; εἰ γὰρ νῦν πόρρωθεν ὦν τὰς ὄψεις διακρίνει, πόσῳ μᾶλλον τηνικαῦτα ταύτας ἂν διέφθειρεν. ἀλλ' οὐδὲ τὰ δ' 5(59) στοιχεῖα διήρκεσαν ἂν σῶζειν τὰς ἰδίας φύσεις· τό τε γὰρ ὑπέκκαυμα ζωογόνον καὶ σύμμετρον ἔχον τὴν θερμότητα καὶ ξηρότητα ὑπερέζεσεν ἂν καὶ ὁ ἀήρ εἰς πῦρ μετεβλήθη καὶ τὸ ὕδωρ εἰς ἀέρα ἂν ἐλύθη καὶ ἡ γῆ τῆς συνεχούσης τὰ μέρη αὐτῆς ὑγρότητος στερηθεῖσα παρείθη. εἰ δὲ πάλιν 10 ὑποθώμεθα τοῦτον ἐν τῇ ἀπλανεῖ ἢ τῇ τῶν ἀπλανῶν ἢ τῇ κρονίᾳ περιστρέφεσθαι σφαῖρα, ἐνόησον ὅπως ἂν διέτθη ὁ περὶ ἡμᾶς ἀήρ· τοσοῦτον γὰρ αὐτῷ ψύχους περιῆν, ὡς μήτε φυτὸν μήτε ζῶον αὐτῷ πρὸς μικρὸν ἐμμεῖναι, ἀλλ' οὐδὲ γένεσις ἂν ὄλως ἦν· αὕτη γὰρ διὰ θερμότητος 15 γίνεται. ὄρα γάρ μοι ὅπως τὰ πλείονα τῶν ζωῦφίων καὶ ἔρπετων ἀποναρκᾶ τῷ χειμῶνι καὶ νεκροῦται σχεδὸν καὶ ἐνταφιάζει ἑαυτὰ καὶ θάπτει τῷ ψύχει μαραινόμενα· ὅτε δὲ ἡ τοῦ θέρους θερμότης παραγένηται, ζωογονεῖται καὶ κινεῖται καὶ καινὴν τινα λαμβάνει ἀναψύχωσιν καὶ ἐξαπλοῦται 20 ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τροφῆς ἐξέρχεται ζήτησιν. ὁ μὲν οὖν (60) Γαληνὸς ἐν τῷ περὶ χρείας μορίων φησὶν ὅτι τὸ μὲν τοσόνδε καὶ τηλικούτον μέγεθος ἔχειν τὸν ἥλιόν ἐστι τῆς ὕλης, τὸ δ' ἐν τῷδε τῷ τόπῳ τεθῆναι τοῦ δημιουργοῦ. καὶ πιθανὸν ἂν καὶ τοῖς πολλοῖς εὐαπόδεκτον τόνδε τὸν 25 λόγον προήνεγκεν, οὐ μὴν ἀληθῆ· ἡμεῖς γὰρ ἀπεδειξαμεν ὅτι καὶ τῆς ὕλης παραγωγὸν τὸ θεῖον καὶ τοῦ εἶδους καὶ τῆς

M(CE) OBR

2 ἂν om. MOB. 3 καὶ om. B. ἠνέσχετο om. B.

5 ἀλλ' M: καὶ OBR. 6 διήρκεσε O. 8 ὑπερέζεσαν

M²CE. 11 ὑποθώμεν BR. ἢ τῇ MO: ἦτοι BR.

20 ἐξαπλοῦνται OBR. 23 τοιόνδε BR. 26 προήνεγκεν

M: προσήνεγκεν OBR.

τῶν ἐξ ἀμφοῦν φύσεώς τε καὶ τάξεως. τὸ γὰρ ἀποδείξει
 ὅτι εἰ παρήχθη ὁ ἥλιος τῆς γῆς ἐλάττων, πολλὰ ἂν συνέ-
 βαινον ἄτοπα τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει λυμαινόμενα ἀριδηλό-
 (61)₅ τата ἐμφαίνει τὸ καὶ τῆς ὕλης εἶναι παραγωγὸν τὸν δημιουρ-
 γόν. ὥστε καὶ ἡ κοινὴ πάντων τῶν ἕξω σοφῶν δόξα ἐντεῦ-
 θεν ἀνήρηται, τὸ μηδὲν ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς ὄντος
 παράγεσθαι, εἰ μὴ τινες τούτων φαίεν τοὺς δημιουργικοὺς
 προϋπάρχειν λόγους παρὰ τῷ δημιουργῷ. τὴν γὰρ ὕλην
 τοῦ ἡλίου ὁ σοφὸς καὶ παντοδύναμος τεχνίτης παρήγαγε
 10 τῆς γῆς πολὺ μείζονα διὰ τὰς εἰρημένους αἰτίας καὶ ταύτην
 τέθηκεν εἰδοποιήσας ἔνθα μήτε στερῆται ἡ γῆ τῶν τούτου
 δυνάμεων καὶ ἐνεργειῶν μήτε τῇ τούτων ὑπερβολῇ κατα-
 βλάπτηται· καὶ εἴ γε τῷ νοῦ ἅπαν τὸ βάνθος τοῦ οὐρανοῦ
 σώματος διοδεύσεις, οὐκ ἂν εὐρήσοις τόπον αὐτοῦ οικειό-
 15 τερον ἢ ἐπιτηδειότερον πρὸς τὸ ζωογονεῖν τὰ ἐπὶ τῆς
 γῆς, παρ' ὃν περιστρέφεται.

(62) Διατί ἀνατέλλει καὶ δύνει ὁ ἥλιος.

Δύνει δὲ ὀσημέραι καὶ τὴν νύκτα ἐργάζεται, τῇ περιστροφῇ
 πάντως τοῦ πρώτου περιηγόμενος οὐρανοῦ ὥστε ἀνεσίν
 20 τινα δοῦναι τῷ μέρει τῆς γῆς ἐφ' ᾧ τὴν ἡμέραν περιπολεῦει
 καὶ τοῖς περιοίκους τῆν τε τῶν ἔργων ἀνακωχὴν καὶ ἀνά-
 παυσιν, καὶ ἐπιτρέπει τὸν ὕπνον διὰ τῆς καταδύσεως καὶ
 πείθει ἡρεμεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἑαυτῶν διὰ τὸ περί τινα
 τῶν ἔργων σχολάζειν ἐπιλανθανομένους· καὶ τὰς νύκτας
 25 ἐπιμήκεις ποιεῖ χειμῶνος μᾶλλον ἢ θέρους ὥσπερ ἐμποδί-
 ζοντος τοῦ χειμῶνος τοῖς ἔργοις καὶ μὴ πάνυ ἀναγκαίων
 ὄντων τῶν ἐν αὐτῷ πραττομένων· ἔτι δέ, καθὼς φησω

M(CE) OBR

5 ἡ om. B. 6 μηδαμῆ OBRM²: μηδαμοῦ M μηδαμοῦ ἡ E.

II στερεῖται MO. τούτων R (corr. R¹).

12 τούτων B^{mg} R^{mg} per conjecturam: τούτου MOBR.

14 εὐρήσοις RM¹: εὐρήσεις MOB εὐρήσης O². 22 καταδύ-
 σεως] καταπαύσεως O (corr. O¹). 23 ἀνθρώπους OBRM^{sv}:

καὶ M. ἑαυτῶν om. OBR. 24 ἐπιλανθανόμενος B.

Ἰπποκράτης, αἱ κοιλίαι χειμῶνος θερμόταται φύσει καὶ οἱ ὕπνοι μακρότατοι. θέρους δ' ἐπιμήκεις τὰς ἡμέρας (63) ἐργάζεται ἵνα μὴ ἡ νύξ τάχιον ἐπελθοῦσα παρεμποδίσῃ τοῖς ἐν χερσὶν ἔργοις ὅτι δέον ἐργάζεσθαι. ἀνατέλλει δὲ οὐκ ἄφνω καὶ ἀθρόως ὥστε καταπληῆσαι τῷ ἀπροσοκίτῳ 5 τῆς ἀνατολῆς, ἀλλὰ προδρόμους ἐκπέμπει ἐμφάσεις ὑπὲρ τὸν ἀνατολικὸν ὀρίζοντα καὶ καταυγάζει τὴν γῆν μικρόν τι πρὸ τῆς ἀνελεύσεως, ἵνα μὴ ἐξ ἀκράτου σκότους τὸ ἄκρατον φῶς ἐπελθὼν λύμην ἐπάγῃ ταῖς ὄψεσιν. ἀνίσχων τε ἀμυδρὸς τις καὶ ἀτελεσφόρητος φαίνεται ἵνα κατὰ μικρὸν 10 αἱ τούτου ἀκτῖνες προκόπτωσιν ἐπὶ τὸ φυσικώτερον καὶ μὴ τῇ ἀθρόα μεταβολῇ παρεμποδίσῃ τι ταῖς ὄψεσιν. ὁμοίως (64) δὲ πάλιν καὶ δύνων οὐχ ὅλον συστέλλει τὸ φῶς, ἀλλ' ἀφήσει παρ' ἡμῶν ἴχνη τινὰ τῆς ἡμέρας καὶ ἰνδάλαμα διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν· μεσουρανῶν δὲ τῷ μεσουρανήματι ὥστε 15 ἐνεργεῖν μακρότερον ὅταν ἐξὸν σφοδροτέρας ἀφιέναι τὰς ἐνεργείας. δεῖ δὲ ὡς εἶπομεν τὰ τοιαῦτα μὴ ἄνευ φυσικῆς αἰτίας νοεῖν γινόμενα· καὶ νῦν ἡμῶν οὐ περὶ ἐκείνης ὁ λόγος, ἀλλὰ τῆς τελικῆς. εἰρήσεται δὲ ὅσον οὕτω ἐν τῷ περὶ τῆς ἀπλανοῦς λόγῳ διατί μὴ τὰ νυχθήμερα συνεστέλλοντο ἢ 20 ἐξετείνοντο πλείον τῶν νῦν ὄντων. καὶ ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοῦ ἡλίου ἱκανὰ ὄντα ὡς οἶμαι καὶ λιθώδη νοῦν πρὸς ὕμνον καὶ εὐχαριστίαν κινήσαι τοῦ δημιουργοῦ καὶ διαγνῶναι ὡς ἔνεκα ἡμῶν οὕτως δεδημιούργηται καὶ πᾶσα τούτου ἡ κίνησις καὶ θέσις καὶ λόξωσις καὶ περίοδος καὶ ἀποκατάστασις. 25

Περὶ τοῦ Ἄρεος καὶ τοῦ Διὸς καὶ (65)
τοῦ Κρόνου.

Λοιπὸν λεκτέον τι καὶ περὶ τοῦ Ἄρεος. οὗτος γὰρ ὑπὲρ

M(CE) OBR

3 ἐξελθοῦσα B. 4 ὁ τι] ὅτε C. δέον M²EOBR: δέ MC.
5 ἀθρῶον M ἀθρόον O. 9 ἐπελθῶν MC (corr. M²).
14 ἡμετέρας R (corr. R²). 17 τοιαῦτα om. B. 19 εἰ-
ρήσεται MORB^{ms}: εἴρηται B. 23 τοῦ δημιουργοῦ κινήσαι
transp. BR. 27 τοῦ om. OBR.

I Aphor., I, 15.

τὸν ἥλιον τέτακται ἵνα, εἴ τι ἐλλείψει θερμότητος ὁ ἥλιος
 διὰ τὴν ἀπόστασιν, ἀναπληρώσῃ ταύτην ὁ ἀστήρ οὗτος
 διὰ τῶν ἰδίων κινήσεων θερμαντικός ὢν τῇ φύσει, διό
 καὶ πυρόεις παρὰ τῶν πάλαι ἀστρολόγων ἐκλήθη. ποιεῖται
 5 δὲ καὶ οὗτος πλάτος πρὸς τε βορρᾶν καὶ τὸν νότον δι' ἃς
 προείπομεν αἰτίας ἐπὶ τε τῆς σελήνης καὶ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ
 τῆς Ἀφροδίτης. τὸ δὲ μέγεθος τούτου καὶ ἡ ἀπόστασις
 οὕτως ἐδημιουργήθη ὥστε τοῦτον φαίνεσθαι οἷος νυκτὶ φαίνε-
 (66) ται. εἰ μὲν γὰρ ἐτέθη ἔνθα ὁ Ἑρμῆς ἢ ἡ Ἀφροδίτη, ἐξαίσιος
 10 ἂν ἐφαίνετο τῷ μεγέθει καὶ τῷ φωτὶ καὶ τὰ τῆδε κατέβλαπ-
 τευ· εἰ δὲ πάλιν τοῦτον ὑπονοήσομεν ἐν τῇ κρονίᾳ φέρεσθαι
 σφαίρα, ἢ ἀμυδρῶς ἢ οὐδ' ὄλως ἂν ἡμῖν εἶδετο. ἀφίσταται
 δ' οὗτος ὁ ἀστήρ τοῦ ἡλίου μοίρας ἱκανὰς καὶ διάμετρος
 τούτου γίνεται καὶ οὐχ ὥσπερ ὁ Ἑρμῆς καὶ ἡ Ἀφροδίτη
 15 τούτῳ συνέπεται, διὰ τὸ πόρρωθεν εἶναι τῶν τῆς γενέσεως
 καὶ φθορᾶς συμπτωμάτων καὶ ἐλαττωμάτων. σχεδὸν δὲ
 ὁ αὐτὸς ἐστὶ λόγος περὶ τε τῆς κινήσεως καὶ τοῦ Διὸς καὶ
 τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἀποστάσεως· τοσοῦ-
 τον γὰρ ἕκαστος τούτων καὶ μεγέθους καὶ ἀποστάσεως
 20 εὐπόρησεν ὅσον ἡμῖν λυσιτελεῖν καὶ μὴ βλάβει τῇ ἐγγύτητι
 τῷ ὑπερμεγέθει τοῦ σώματος.

(67) Περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων.

Λοιπὸν οὖν σκοπητέον ἡμῖν τὰ περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων
 ἀναμνηστικομένοις μέντοι ὢν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦδε τοῦ λόγου
 25 ἐμνήσθημεν ὡς τὰ μὲν τῶν ἐν οὐρανῷ τοῦ ἀναγκαίου χάριν
 παρήκται, τὰ δὲ τοῦ ἐπιτεροῦς. καὶ τὸ χύμα τῶν τοιούτων

M(CE) OBR

- 5 οὕτως B. 7 ὑπόστασις B. 11 ὑπονοήσωμεν R(corr. R²).
 φέρεσθαι] φαίνεσθαι R (corr. R²). 12 οὐδούλως R.
 εἶδετο] ἐφαίνετο B^{ms} R^{ms}. 13 διάμετρος] κατὰ διάμετρον
 B^{ms} R^{ms} per conjecturam. 15 Post συνέπεται add. καὶ OBR.
 τό om. M add. M¹. 17 λόγος om. BR. 18 το-
 σοῦτων M (corr. M¹). 18/19 τοσοῦτον — ἀποστάσεως om. BR.
 20 ἀπόρησεν B. 24 ἀναμνησκόμενος B. 25 τῶν
 ἐν MOR²: ἐν τῷ BR. τοῦ] τῶν O (corr. O¹).

ἄστρον τοῦ ἐπιτερποῦς μετέχει καὶ τοῦ χρησίμου. καὶ
 τοῦτο μάθοις ἂν ἀκριβῶς εἴπερ ὑποθήσεις ταῦτα μὴ ὄντα
 καὶ διαλογίση οἷα ἦν ἢ νύξ ἄστρον μὴ ὄντων καὶ οἶον τὸ
 εἶδος τοῦ οὐρανοῦ. μᾶλλον δὲ ἀκριβέστερον τοῦτο διανοήση
 ἐν νυκτὶ νεφώδει τὸν ἀέρα θεώμενος ὅσου μὲν ἐμπέπλησται 5
 σκότους, ὅσης δὲ ἀηδίας ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν. τίς οὖν οὕτως
 ἠλίθιος ὃς ἰδὼν κατηστερισμένον τὸν οὐρανὸν καὶ οἰοεῖ
 τινα κυάνεον χιτῶνα χρυσεῖς φωσὶ κατάστικτον, οὐ χαίρει
 καὶ θαυμάζει τὴν οὕτω κοσμήσασαν αὐτὸν πρόνοιαν; ἐγὼ (68)
 μὲν οὖν ὅτε τὸν κύνα καὶ πρόκυνα ἴδω μαρμαίροντας καὶ 10
 τὸν ἄσταχυν καὶ ἀρκτοῦρον ἐκλάμποντας καὶ τὸν λαμπρὸν
 τῶν ὑδάτων τῷ φωτὶ ἐξαστράπτοντα καὶ τὴν πλειάδα καθά-
 περὶ τινα χρύσειον βότρυν ἐξηρητημένην, ἔτι δὲ καὶ τὸν
 ἀντάρην πυριφλεγέθοντα καὶ τὸν βόρειον στέφανον στίλ-
 βοντα καὶ τὴν λύραν φωσφοροῦσαν καὶ τὸν ἐν γοργόνι 15
 λαμπρὸν καὶ τὸν αἰετὸν καταυγάζοντας, ἔτι δὲ καὶ τοὺς
 λοιποὺς λαμπροὺς ἀστέρας ἀκτινοβολοῦντας καὶ τὴν νύκτα
 φωτίζοντας, ἐνθους ὑφ' ἡδονῆς γίνομαι. ὅταν δὲ καὶ τὰς
 ἐπισημασίας διαλογίσωμαι ὧν ἐργάζονται οὗτοι παθῶν
 περὶ τὸν ἀέρα δύνοντες καὶ ἐπιτέλλοντες ἐφοί τε καὶ ἐσπέ- 20
 ριοι, ἐξίσταμαι τὸν λογισμὸν καὶ τὸν βυθὸν τῆς σοφίας
 ἐκπλήττομαι. ὅταν δὲ διὰ τούτων νυκτὸς λογίσωμαι ὅσαι (69)
 διηλθὸν ὦραι νυκτεριναὶ καὶ οἶον τῆς ὥρας ἀφέστηκε,
 μεγαλύνω τὴν ἀφθονον χάριν, ὑμῶ τὸ δαψιλὲς τῆς εὐερ-
 γεσίας, εὐχαριστῶ τῇ ἀφάτῳ χρηστότητι. ὅταν δὲ θεάσωμαι 25
 τοὺς ναυτίλλοντας ὁδηγοῖς τούτοις χρωμένους πρὸς εὐθύ-

M(CE) OBR

3 οἶον om. B. 5 θεασάμενος O (corr. O¹). 7 κατεστη-
 ρισμένον O. 8 χρυσεῖοι B. 10 πρόκυνα scripsi: πρὸς
 κύνα codices. μαρμαίροντα codices. 11 ἐκλάμποντα
 BR. 12 ὑδάτων O (corr. O¹). καθάπερ OBR.
 13 ἐξηρητημένον BR. 15 γοργόνη vel-η codices. 18 ἐν-
 θους BRO¹: ἐνθους OM¹CE ἔνους M. καὶ om. B. 19 δια-
 λογίζομαι BR. 22 τοῦτο B. 24 εὐεργεσίας M¹: quid
 scripserit M non liquet. 25 χρηστότητι M: μεγαλειότητι
 OBR. θεάσωμεν B.

πλοϊαν καὶ τὴν ἀνατολὴν τῆς δύσεως διακρίνοντας τῷ ὄρᾶν
 ὑπερκυπτοντας τούτους τοῦ ὀρίζοντος καὶ καταδύνοντας,
 ἄρκτον δὲ μεσημβρίας τῇ καλουμένῃ ἀμάξῃ καὶ τῷ κανώβῳ,
 διαγινώσκω τὸ ἐν τούτοις δημιουργηθὲν βιωφελές τε καὶ
 5 χρήσιμον.

(70) Περὶ τῆς βραδείας τούτων κινήσεως.

Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς κινήσεως τούτων ὑπερεκθειάζω
 τὸν τρόπον ὅπως νωχελῆ ταύτην καὶ βραδεῖαν ποιοῦνται·
 κατὰ γὰρ τὸν Πτολεμαῖον δι' ἑκατὸν ἐτῶν μίαν κινούνται
 10 μοῖραν, κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους δι' ἐτῶν ξς', σοφῶς καὶ
 τοῦτο προμηθευσάσης τῆς θείας προνοίας, ἵνα μὴ τῇ ταχείᾳ
 κινήσει τοῖς τῆδε διὰ τὸ πλῆθος λυμῆνῃται· ἔτι δὲ καὶ ἵνα
 μὴ ἡ πρώτη κίνησις παραποδίζηται ἤγουν ἡ τῆς ἀπλανοῦς.
 ἐξίσταμαι δὲ καὶ τὰ τούτων μεγέθη διανοούμενος καὶ τὴν
 15 ἀπειροδύναμον καὶ παραγωγὸν ἐκείνην τῶν τοιούτων σωμάτων
 νοῶν δύναμιν· πάντες γάρ, ὡς ἐν ἑτέροις ἀποδέδεικται,
 (71) μείζονες τῆς γῆς εἰσίν. ὅταν δὲ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς γῆς τούτων
 ἀπόστασιν διαλογίσωμαι καὶ ὅπως οὐκ ἔνθα ἡ σελήνη ἢ
 οἱ πλανῆται ἐτέθησαν, ἧ γὰρ ἂν ἐκινδύνευσεν φρουδα τὰ
 20 τῆδε γενέσθαι, οὔτε μὴν ἐν τῇ ἀπλανεῖ διὰ τὸ μὴ ἀφ' ἡμῶν
 ἀποκρυβῆναι, ἔκθαμβος γίνομαι. ὅπηνίκα δὲ ἴδω πάντας
 εὐτάκτως προχωροῦντας καὶ μήτε κατὰ τοὺς πλανήτας
 ἀναποδίζοντας καὶ στηρίζοντας μήτε ἀνωμάλως κινου-
 μένους, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν τάξιν αἰεὶ σῶζοντας, περιφρονῶ
 25 τὸν ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ κόσμον καὶ εἶδησιν ἀκριβῆ λαμβάνω
 ὡς τὰ ἄνωθεν εὐτακτότερα καὶ εὐαρμοστότερα.

M(CE) OBR

1 τῷ MOBR : τό R². 4 τό MORB^{ms} : τῷ B.
 7 ὑπερεκθειάζω MAE : ὑπερεκθειάζων M²OBR. 8 νεοχελῆ B.
 13 τῆς] τοῦ codices. 14 ἐξίσταται R. 16 πάντες
 B^{ms} per conjecturam : πάντως MOBR. ἐν om. M.
 26 ὡς om. M (add. M¹).

Περὶ τῆς ἀνάστρου σφαίρας. (72)

Εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τὴν ἀπλανῆ τῷ λογισμῷ ἀνέλθοιμι, ὁσφραΐνομαι τοῦ νοητοῦ κόσμου ταῖς αὐτοῖς γειτνιαζῶν δυνάμεσι καὶ ὄρων τὴν πηγὴν καὶ ἀρχὴν τῆς κινήσεως τεκμαίρομαι ἐκ ταύτης τὴν ἄπειρον δύναμιν.

5

Διατί δι' ὠρῶν κδ' ἀποκαθίσταται. (73)

Τὸ γὰρ τοσοῦτον μέγεθος διὰ κδ' ὠρῶν ἀποκαθιστάμενον ἐμφαίνει τὸν κινουῦντα ἀπειροδύναμον, ἑαυτὸ δὲ ἐλέγχει ὡς ἔχει πεπερασμένην τὴν δύναμιν. εἰ γὰρ πλείονα εἶχεν ἢς εὐπορεῖ δυνάμεως, ἐνεδέχεται τοῦτο ἀποκαθίστασθαι καὶ διὰ κ' ὠρῶν ἢ δέκα ἢ ἕλαττον. νῦν δὲ οὕτως ἐτάχθη πρὸς τοῦ σοφοῦ δημιουργοῦ κινεῖσθαι κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως. εἴπερ οὖν διὰ πλειόνων ὠρῶν ἀποκαθίστατο οἶονεὶ μ' ἢ καὶ πλειόνων, οὐκ ἂν ἐξήρκει ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις πρὸς τὸ πᾶσαν τὴν ἡμέραν ἐργάζεσθαι, ἀλλ' ἀηδὲς ἂν αὐτῇ τὸ ἡλιακὸν φῶς κατεφαίνετο καὶ ἡ νύξ οὐ τὴν τυχοῦσαν παρεῖχε τῷ μεγέθει ἀθυμίαν. ὅπου γέ τινες, ὡς φησὶν Ἀριστοφάνης, ἀναβοῶσιν· ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῆς νυκτὸς ὅσον. εἰ δ' αὖ πάλιν δι' ἡττόνων ὠρῶν ἀποκαθίστατο, οὐκ ἂν ἔργον τὸ τυχόν ἐξεπλήρου τις, ἀλλ' εὐθύς ἂν ἡ νύξ ἐμποδῶν ἐγίνετο. κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἄρα ἰσχὺν τὰ νυχθήμερα ἔταξεν ὁ σοφὸς δημιουργὸς διὰ τῆς ἐν κδ' ὥραις τοῦ οὐρανοῦ ἀποκαταστάσεως. ἐπεὶ δὲ ἔδει αἰεὶ περιεκτικὸν εἶναι τοῦτον καὶ τὸ

(74)

M(CE) OBR

2 ἀνέλθοιμαι B. 4 τεκμαιρόμενος B. 8 ἑαυτόν B.
 16 ὑλικόν MO. 17 εὐθυμίαν B. 19 τῶν νυκτῶν Aristophanes.
 21 ἀλλ' BR: καὶ MO. ἐκ ποδῶν BR (corr. R^{ms}).
 24 ἔδει BR: ἦδει O ἦδει ME ἦδη C. τοῦτον M: τοῦτο OBR.

ἔδραϊον ἔχει ἐν τῇ κινήσει καὶ πάγιον, ἢ μὲν ὀλότης τούτου ἠδραστὰ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, κινεῖται δὲ τὰ μέρη ὡσπερ καὶ τῶν δ' στοιχείων αἱ μὲν ὀλότῃτες μένουσι ἄφθαρτοι, τὰ δὲ μέρη αἰεὶ γεννῶνται καὶ φθείρονται.

(75) ⁵ Διατί τὰς λοιπὰς περιάγει σφαίρας.

Ἐμπεριάγει δὲ καὶ περιστρέφει ἢ τοιαύτη σφαῖρα ἑαυτῇ πάντα τὰ ὑπ' αὐτὴν ἵνα μάθωμεν διὰ τούτου ὡς τὰ ἄνω περιάγει τὰ κάτω· εἰ γὰρ τὸ πλησίον τοῦ ἐκεῖσε κόσμου σῶμα τοιαύτης ἠυμοίρησε δυνάμεως, πόσῳ γε μᾶλλον ¹⁰ τὰ νοητὰ ταύτην κέκτηνται καὶ πρὸ τούτων ἢ παντοδύναμος ἐκείνη δύναμις καὶ παραγωγὸς τῶν δυνάμεων ἀπασῶν, ἣν διὰ τῶν τοιούτων θεωρημάτων δεῖ ἡμᾶς ἐπιγινῶναι καὶ ἀξίως μεγαλῦναι καὶ εὐχαριστῆσαι ἵνα διὰ τῶν ὄρατῶν τούτων ἐπὶ τὰ νοητὰ ἀναγόμενοι ὀψώμεθα τὴν ἐκεῖσε λαμπρότητα.

(76) ¹⁵ τὸ μὲν οὖν θεῖον πάντῃ ἀνευδεὲς τῆς ἡμετέρας εὐχαριστίας καὶ ὑμνολογίας καὶ αἰνέσεως, ὡσπερ καὶ ὁ ἥλιος τῶν παρ' ἡμῖν λαμπάδων· ἀλλ' ἡμεῖς εἰδότες ὡς διὰ τῶν τοιούτων τῷ πρώτῳ φωτὶ πλησιάζομέν τε καὶ ἐλλαμπόμεθα, τούτοις ἐπιχειροῦμεν. ὅσον γὰρ ὁ νοῦς τὰ τιμιώτερα νοεῖ, τιμιώτερος ²⁰ γίνεται· τούτῳ γὰρ ὀριζόμεθα τὸ τίμιον τῆς παρ' ἐκάστῳ διανοίας καὶ τὸ ἄτιμον τῇ τε νοήσει τῶν θεῶν εἰδῶν καὶ τῇ τῶν ἐνύλων φαντασίᾳ, καὶ ὅσον ὑπερέχει ἀλλήλων τὰ διανοούμενα οὕτω καὶ τὰ διανοοῦντα, καὶ οἷον λόγον τὰ γνωστὰ ἔχει πρὸς ἀλληλα κατὰ τε τὸ χεῖρον καὶ τὸ βέλτιον, ²⁵ τοῦτον καὶ τὰ γινώσκοντα.

M(CE) OBR

5 τί om. MO add. O^{1sv}. περιαγούσας M. 7 τοῦτο B.
 9 ἠμοίρησε O. 10 κέκτηται BR. 11 παραγωγή
 MO. 11 ἦν B. 14 ὀψώμεθα MCBR: ὀψόμεθα M^{1EO}.
 15 Post ἡμετέρας add. καί M. 16 καὶ ὑμνολογίας om.
 BR. 19 ὅσος B ὅσοις R. γάρ om. BR. 20 τού-
 των B τοῦτο R. 25 Post γινώσκοντα add. τέλος τῶν φυσικῶν
 συμπεῶν σήθ BR τέλος σὺν θεῷ ἀγίῳ E τέλος O.

TABLE DES AUTEURS CITÉS PAR SYMÉON SETH

c = conspectus ; *u* = de utilitate.

Les chiffres indiquent les paragraphes.

<p>Aristophanes <i>u</i> 73</p> <p>Aristoteles <i>c</i> 25. 30. 36. 39. 42. 59. 66. 68. 76. 78. 83. 84 ; Anal. <i>c</i> 58 ; De coelo <i>c</i> 39 ; Natur. ausc. <i>c</i> 34.</p> <p>Aristotelici <i>c</i> 50. 71 ; cf. Peri- patetici.</p> <p>Galenus, De usu partium <i>u</i> 60.</p> <p>Geometrae <i>c</i> 71. 73.</p> <p>Gregorius Naz. <i>c</i> 84. <i>u</i> 38.</p> <p>Gregorius Nyss. <i>u</i> 2.</p> <p>[Hesiodus] <i>u</i> 48.</p> <p>Hippocrates <i>u</i> 56. 62.</p> <p>[Homerus] <i>c</i> 48.</p> <p>Johannes Philoponus <i>c</i> 36. 57. 65. 83.</p>	<p>Νεώτεροι <i>c</i> 41. <i>u</i> 70.</p> <p>Peripatetici <i>c</i> 57 ; cf. Aristo- telici.</p> <p>Plato <i>c</i> 30. 37. 57. 58. 83.</p> <p>Plotinus <i>u</i> 8 ; cf. 95.</p> <p>Plutarchus <i>c</i> 1.</p> <p>Posidonius <i>u</i> 44.</p> <p>Proclus <i>c</i> 37.</p> <p>Ptolemaeus <i>c</i> 40. 46. <i>u</i> 70 ; Optica <i>c</i> 74 ; Syntaxis <i>u</i> 12. 41.</p> <p>Σοφῶν⁷ (τις τῶν) <i>c</i> 89. 95 (Plo- tinus).</p> <p>Stephanus Alex. <i>c</i> 63.</p> <p>Stoici <i>c</i> 57.</p> <p>Θεολόγος, θεολογίας ἑξάρχος : cf. Greg. Naz.</p>
---	---

Commentaire de Proclus-Philopon à l'Introduction arithmétique de Nicomaque

RECENSION II RETOUCHÉE PAR ISAAC ARGYRE

LIVRE II

Dans un *Rapport sur une mission en Italie*, publié en 1888 (1), P. Tannery a exposé les résultats des recherches qu'il venait de faire sur les Commentaires antiques à l'*Introduction arithmétique* de Nicomaque. Il distingue quatre recensions différentes. La première, qui porte le nom de Philopon, a été publiée par R. Hoche en 1864-1867 d'après deux manuscrits, l'un de Göttingen, l'autre de Hambourg (2) ; on la trouve encore dans le Vaticanus 198. La seconde existe dans le Vaticanus 1411 (XVe siècle), prototype du Parisinus 2377 (XVIe siècle). Elle est aussi attribuée à Philopon, mais certaines scholies marginales et certaines parties du texte sont signalées comme étant l'œuvre d'Isaac Argyre (XIVe siècle).

(1) *Archives des Missions scientifiques et littéraires*, 3e série, t. XIV, pp. 409 ss. ; Les Commentaires sur Nicomaque, pp. 433 ss. Le Rapport figure dans les *Mémoires Scientifiques*, t. II (1912), pp. 302 ss.

(2) 'Ιωάννου γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως (τοῦ Φιλοπόνου) ἐξήγησις εἰς τὸ πρῶτον τῆς Νικομάχου ἀριθμητικῆς εἰσαγωγῆς I, Programm des Gymn. zu Wesel, 1864 ; II, *ibid.* 1865 ; id... εἰς τὸ δεύτερον... III, *ibid.*, 1866-67. Wesel, 1864-1867.

J'ai découvert cette recension dans un manuscrit de la Bibliothèque Nationale d'Athènes, n° 1238 (136 ff., XVIIIe siècle) où elle porte le nom du philosophe Proclus (1).

Suidas (2) attribue à Proclus Procleius, hiérophante de Laodicée, la composition d'un Commentaire à l'Introduction arithmétique de Nicomaque. Tannery a émis l'hypothèse, assurément vraisemblable, que Suidas s'est trompé et que le Commentaire en question doit être attribué au philosophe Proclus. C'est précisément ce que fait le manuscrit d'Athènes.

Cependant, l'Atheniensis présente le même texte que le Vaticanus et, partant, il contient les observations particulières attribuées à Isaac Argyre dans ce manuscrit (au livre II, notes ζ' et νγ'). On relève aussi, dans les deux manuscrits, des critiques adressées à Nicomaque et qui ne figurent pas dans la recension I (livre II, notes μδ', μθ', νγ' II, οα' II). D'autre part, la citation : ἡμῶν εἴρηται καὶ ἐν τοῖς Φυσικοῖς (II, note κε'), qui renvoie au Commentaire de Jean Philopon à la *Physique* d'Aristote (3), s'y trouve aussi. D'où il suit que Philopon a tout au moins participé à la rédaction. Si l'on voulait attribuer une certaine valeur à la note de Suidas et au titre du manuscrit d'Athènes, on devrait dire, comme Tannery, que le premier Commentaire a été composé par Proclus, puis qu'il a été remanié par Philopon avant de subir de nouvelles modifications. Tannery distingue encore deux autres recensions : III, attribuée à Asclépios de Tralles (VIe siècle) dans le Parisinus 2376, et IV, dont on fait honneur à Arsenios Olbiodoros (XIVe siècle) dans un manuscrit de Turin.

Hoche a publié les variations du premier livre de la recension II d'après un manuscrit de Zeitz (4). Il ne paraît pas avoir donné suite à son dessein de publier le commentaire du deuxième livre.

(1) Titre : *Νικομάχου Γερασίου* (sic) *ἀριθμητικῆς εἰσαγωγῆς τῶν εἰς δύο τὸ α' ὅπερ ἐξηγῆται ὁ φιλόσοφος Πρόκλος*. Ce manuscrit est peut-être celui dont Hoche signale l'existence dans une bibliothèque privée d'Athènes : il portait le même titre et avait le même nombre de ff. (II, 1865, p. II, n. 1). A vrai dire, ce manuscrit était rapporté au XVe ou au XVIe siècle, mais on sait quel cas il faut faire de semblables indications dans les Catalogues de collections particulières.

(2) *S. v. Πρόκλος* III. Hoche (*o. l.*, II, p. II, n. 1) attribue à ce Proclus la recension II.

(3) Ad III, 4, p. 393, 15 de l'édition de Vitelli (*Commentaria in Aristot. graeca* t. XVI).

(4) Dans II, pp. II-XIV.

Cependant les différences qui séparent les deux recensions sont beaucoup plus considérables dans le second livre que dans le premier et Tannery signale l'intérêt d'une telle publication (1). Nous comblons cette lacune en éditant ce texte d'après le Vaticanus 1411 (XVe siècle, ff. 93-106) = V, et l'Atheniensis 1238 (XVIIIe siècle, ff. 74-136) = A. Là où les divergences se bornent à de légères différences de rédaction, je me suis contenté de signaler la correspondance avec le texte de la recension I publiée par Hoche.

(1) Cf. TANNERY, *o. l.*, p. 437, n. 1 = *Mémoires*, II, p. 307, n. 1.

Ἀρχὴ τῆς ἐξηγήσεως τῆς εἰς τὸ δεύτερον
τῶν ἀριθμητικῶν ἃ ἐξηγεῖται ὁ Φιλόπονος.

α'Ι Hoche = α'AV α'II = ε' AV.

ε'.δοθέντων σοι τριῶν ὄρων· ἐκτίθησι τὴν μέθοδον δι'
ἧς βούλεται δεῖξαι τὴν ἰσότητα στοιχείων οὖσαν τῶν τῆς 5
ἀνισότητος εἰδῶν καὶ ἔστιν αὕτη ἢ μέθοδος ἢ αὕτη μὲν
τῇ προτέρᾳ καὶ διὰ τῶν αὐτῶν προσταγμάτων οἷς ἐχρήσα-
το ἐν ἐκείνῃ, πλὴν ὅτι ἐν ἐκείνῃ μὲν συντιθεῖς διὰ τῶν
αὐτῶν προσταγμάτων οἷς ἐχρήσατο ἐν ἐκείνῃ ἀπὸ τῆς
ἰσότητος εἰς αὐξήσιν προέκοπτε, νῦν δὲ τὸ ἀνάπαλι πωίων 10
καὶ ἀφαιρῶν εἰς προγενεστέρας κατανατᾶ μέχρις ἂν εἰς
αὐτὴν τὴν ἰσότητα ἢ μείωσις ἀποκαταστῇ. ὥσπερ γὰρ ἐν
ἐκείνῃ ἀπὸ μὲν τῶν τριῶν ἴσων μονάδων εὐθύς τὸ διπλάσιον
γέγονεν, ἐκ δὲ τοῦ διπλασίου ὀρθοῦ μὲν κειμένου τὸ τριπλά-
σιον, ἀντιστραφέντος δέ, τὸ ἡμιόλιον, φανερὸν ὅτι κατὰ 15
ἀνάλυσιν ἐνταῦθα καὶ ἀπὸ τοῦ τριπλασίου καὶ ἀπὸ τοῦ
ἡμιολίου εἰς τὸ πρωτογενέστερον διπλάσιον ἐπανελυσό-
μεθα καὶ ἀπὸ τούτου πάλιν εἰς τὴν τῶν μονάδων ἰσότητα
τὴν ἐξ ἀρχῆς. κελεύει οὖν ἡμᾶς λαβεῖν τρεῖς ὄρους ἐφεξῆς

I/2 tit. τοῦ αὐτοῦ ἀριθμητικῆς εἰσαγωγῆς τῶν εἰς δύο τὸ
δεύτερον A in quo titulus libri prioris est νικομάχου γερασίου
ἀριθμητικῆς εἰσαγωγῆς τῶν εἰς δύο τὸ α' ὅπερ ἐξηγεῖται ὁ φι-
(λόσοφος) Πρόκλος. 2 add. ἐξήγησις φιλοπόνου εἰς
τὸ β' τοῦ γερασίου V². 12 ἐν om. A. 14 τριπλάσιον]
διπλάσιον V. 18 τῆς μονάδος A.

ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει ὄντας ἵνα ὡς ἔχει ὁ πρῶτος πρὸς τὸν
 μέσον, οὕτως ἔχη καὶ ὁ μέσος πρὸς τὸν ἔσχατον ἢ ἐν διπλα-
 σίονι λόγῳ ἢ ἐν ἡμιολίῳ ἢ ἐν ὄτωσιν ἐτέρῳ, καὶ ὅσα ἔμπροσ-
 θεν κατὰ σύνθεσιν ἐποιοῦμεν, ποιεῖν κἀνταῦθα κατὰ ἀνά-
 5 λυσιν καὶ ἀφαίρεσιν. ἵνα δὲ καὶ δι' ὑποδειγμάτων τὸ λεγόμε-
 νον δῆλον γένηται, ἔστωσαν ἐφεξῆς τρεῖς ἀριθμοὶ ἐν
 λόγῳ ἐπιδιμερεῖ θ' ἰε' κέ'. λάβε τοίνυν αὐτὸν τὸν θ' καὶ
 α^{ον} ὄρον ἐν ἐτέρῳ στίχῳ τάξον. εἰτ' ἀφελὼν τοῦτον ἐκ
 τοῦ β^{ον} τοῦ ἰε', τὸν λειπόμενον σ' ἐφεξῆς τῷ θ' τίθει β^{ον}
 10 ὄρον. τὸν θ' δὲ καὶ δις τὸν σ' ἀφελὼν ἀπὸ τοῦ γ^{ον} τοῦ κέ'
 τὸν λειπόμενον δ' τρίτον ὄρον τάξον. ἐκκειμένων οὖν ἐφεξῆς
 τῶν θ' σ' δ' οὔτινες ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ εἰσί, δέδεικται πάντως
 ὅτι ἀνελύθη ὁ ἐπιδιμερής, τουτέστιν ἐπιδίτριτος, εἰς τὸν
 ἡμιόλιον. πάλιν ἐξ αὐτῶν τῶν τοῦ ἡμιολίου λάβε τὸν ἐλά-
 15 χιστον ὄρον τουτέστι τὸν δ' καὶ θές ἐν ἐτέρῳ στίχῳ καὶ
 ἀφελὼν ἐκ τοῦ σ' τὸν δ' τὸν λειπόμενον β' ἐφεξῆς τῷ δ'
 θές. τὸν δ' δὲ καὶ δις τὸν β' ἀφελὼν ἐκ τοῦ γ^{ον} τοῦ θ', τὴν
 λειφθεῖσαν μονάδα θές ἐφεξῆς τῷ β' καὶ ἔσονται οἱ ὄροι
 οὔτοι α' β' δ' ἐν λόγῳ διπλασίῳ. ἰδοὺ τὸ ἡμιόλιον εἰς τὸ
 20 διπλάσιον ἀνελύθη, ἐξ οὗ πάντως καὶ γέγονεν, ὥσπερ
 καὶ τὸ ἐπιδιμερές πρὸ αὐτοῦ εἰς αὐτὸ τὸ ἡμιόλιον. πάλιν
 ἐξ αὐτῶν τῶν τοῦ διπλασίου λάβε τὴν μονάδα καὶ θές ἐν
 ἐτέρῳ στίχῳ καὶ ταύτην ἀφελὼν ἐκ τοῦ β^{ον} τὴν λειφθεῖσαν
 μονάδα β^{ον} τάξον καὶ αὔθις τὴν α^{ον} μονάδα καὶ δις τὴν
 25 β^{αν} ἐκ τοῦ δ' ἀφελὼν τὴν λειφθεῖσαν πάλιν μονάδα γ^{ον}
 τάξον καὶ ἐγένοντο $\bar{\alpha} \bar{\alpha} \bar{\alpha}$. ἰδοὺ ἀνελύσαμεν εἰς τὰς μονάδας
 ὁ ἔστω εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἰσότητα. πάλιν ἔστωσαν τρεῖς
 ὄροι ἐν λόγῳ τετραπλασίῳ πρὸς ἀλλήλους α' δ' ις'. ὡς
 γὰρ ἔχει ἡ μονὰς πρὸς τὸν δ', οὕτω καὶ ὁ δ' πρὸς τὸν ις'.
 30 καὶ ἔμπαλιν ὡς ἔχει ὁ ις' πρὸς τὸν δ', οὕτως ὁ δ' πρὸς τὴν
 μονάδα. λάβε τὴν μονάδα καὶ θές ἰδίᾳ, εἰτ' ἀφελὼν ἐκ τοῦ
 δ' τὴν μονάδα τὸν λειφθέντα γ' θές β^{ον} ὄρον. εἰθ' ὁμοίως

2 διπλασίῳι A.

7 ἐπιδιμερεῖς A.

11 τόν] τό A.

ἐκκειμένον A.

15 τόν] τά A.

16 τόν¹] τοῦ V.

17 ἐκ] ἀπό V.

26 ἐγένετο A.

32 γ' θές — λειφ-

πάλιν ἐκ τοῦ ις' ἀφελὼν τήν τε μονάδα καὶ δις τὸν γ', τὸν
 λειφθέντα θ' τάξον γον καὶ ἔσονται ὄροι οὗτοι ἐν λόγῳ
 τριπλασίῳ α' γ' θ'. ἀνελύσαμεν ἄρα τὸν τετραπλάσιον
 λόγον εἰς τὸν τριπλάσιον. τῷ δ' αὐτῷ τρόπῳ καὶ τοῦτον
 εἰς τὸν διπλάσιον ἀναλύσεις κάκεῖνον αὐθις εἰς τὴν ἰσότητα 5
 ἐξ ἧς καὶ γεγόνασι. πάντα οὖν τὰ λοιπὰ εἶδη οὕτως ἀναλύ-
 σεῖς εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν τῇ αὐτῇ μεθόδῳ χρώμενος.

β' Hoche = β'. γ' Hoche = γ'. δ' Hoche = δ'.
 ε' Hoche = ε'.

ἐν ἡτινιοῦν σχέσει· σημείωσαι ὅτι ὅπου μὲν ἀναλογία II, I. σ'
 καὶ σχέσις, οὐ μὴν ὅπου σχέσις καὶ ἀναλογία. ἡ μὲν γὰρ
 σχέσις ἐν δυσὶν ὄροις θεωρεῖται, ἡ δὲ ἀναλογία τὸ ἔλαττον 10
 ἐν τρισίν. οἷον ἔστωσαν ὁ δ' καὶ ὁ σ'. οὗτοι οὐ λέγονται
 πρὸς ἀλλήλους ἀναλογίαν ἔχειν, ἀλλὰ σχέσιν ἢ λόγον, ὅτι
 ὁ μὲν σ' ἡμιόλιός ἐστι τοῦ δ', ὁ δὲ δ' τούτου ὑφημιόλιος.
 εἰ δὲ προστεθείη καὶ ὁ θ' τότε οἱ τρεῖς ἀναλογίαν ἔχειν
 λέγονται πρὸς ἀλλήλους. ὡς γὰρ ἔχει ὁ δ' πρὸς τὸν σ' οὕτως 15
 καὶ ὁ σ' πρὸς τὸν θ'. καὶ ἔστιν ἡ ἀναλογία λόγων ἢτοι σχέ-
 σεων ὁμοιότης. κἀνταῦθα τοίνυν οὕτως ἔχει· ὁ αὐτὸς γὰρ
 ἐστι λόγος τοῦ τε δ' πρὸς τὸν σ' καὶ τοῦ σ' πρὸς τὸν θ'.

ς' Hoche = ζ'. ζ' Hoche = ε' fin. η' Hoche = η'.

ἐν ὅς δέ· ἐνὸς δὲ τοιούτου, δηλονότι οἷός ἐστιν ὁ ταχθεῖς II, I. θ'
 πρῶτος τουτέστιν ἡ μονάς, καὶ δις τοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν 20
 ταχθέντος μέσου, ὡς ἐνταῦθα τοῦ γ', ἀφαιρεθέντων ἐκ
 τοῦ λοιποῦ, ὡς ἐνταῦθα τοῦ ις', τὸν ὑπολειφθέντα θ' τάξον
 ἐν γῆ χώρᾳ. καὶ ἔσονται οἱ ὄροι οὗτοι α' γ' θ' ἐν λόγῳ
 τριπλασίῳ.

θ' Hoche = θ'.

ι' ια' Hoche = ι'.

25 II, I. ι'

ἐν ἄλλῃ τινί· μετὰ οὖν τὴν τοιαύτην ἀφαίρεσιν οἱ κατα-
 λειπόμενοι τρεῖς ὄροι τοιαύτην ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους τὴν

Γ πάλιν om. V. 3 Post τόν add. τε A. 8 Post
 μέν add. ἢ V. 10 τό] τόν A. 24 τριπλασίου A.

σχέσιν ἥτις φύσει προτέρα ἐστὶ τῆς σχέσεως ἐκείνης τῆς ἐξ ἀρχῆς ληφθείσης. ὡσπερ νῦν ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως ἥτις ἐν τοῖς τετραπλασίοις ἐγένετο, τὸ τριπλασίον ἀνεφάνη φύσει πρότερον ὄν τοῦ τετραπλασίου. πάλιν δέ φησιν, ἐὰν
 5 τῇ αὐτῇ μεθόδῳ ἐκ τῶν τριπλασίων φέρ' εἰπεῖν τὴν ἀφαίρεσιν ποιήσης — τοῦτο γὰρ βούλεται ἢ λέξις αὐτῷ λέγοντι ἀσαφέστερον· ἐὰν ἀφέλῃς ὄρου τὸ λειπόμενον, — καταλήξεις εἰς πυθμενικώτεροὺς ὄρους· ὡς ἐνταῦθα ἐκ μὲν τῶν τετραπλασίων εἰς τοὺς τριπλασίους κατελήξασμεν προγε-
 10 νεστέροὺς ὄντας τῶν τετραπλασίων, ἐκ δὲ τῶν τριπλασίων εἰς τοὺς διπλασίους καὶ τελευταῖον εἰς τὴν ἰσότητα ἥτις ἀρχὴ καὶ ρίζα ἐστὶ πασῶν τῶν σχέσεων. ὥστε ἐπεὶ ἐκ ταύτης πᾶσαι αἱ σχέσεις προῖασι, καὶ εἰς ταύτην αὖ περαι-
 οὔνται. στοιχείον ἄρα ἐστὶν ἡ ἰσότης πασῶν τῶν τοῦ ἀνίσου
 15 σχέσεων.

ιβ' Hoche = ια'. ιγ' Hoche = ιβ'.

III, I. ιβ' ἅπας πολλαπλάσιος· ἐκτίθησι τὴν μέθοδον δι' ἧς τὸ προκείμενον δυνατὸν λαμβάνειν καί, φησίν, ἅπας πολλαπλάσιος τοσοῦτων ἐπιμορίων ἡγήσεται λόγων ἀντιπαρ-
 20 νύμων αὐτῷ, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνου κατὰ τὸ μόριον ὃ ἔχουσι παρονομαζομένων ἀφ' οὗ παρονομάζονται καὶ οἱ τούτων ἡγούμενοι πολλαπλάσιοι, ὁπόστος αὐτὸς ὃ ἡγούμενος πολλαπλάσιός ἐστιν ἀπὸ μονάδος. διπλάσιοι μὲν γὰρ ἡμιολίους γεννήσουσιν οἷτινες δὴ λόγοι καὶ ἄμφω ἀπὸ τοῦ β' παρονομάζονται. τὸ γὰρ ἡμισυ, πολλακίς
 25 ἔφημεν, οἰκειότερον οἱ ἀριθμητικοὶ δύοστον κατονομάζουσιν ὡς ἀπὸ τοῦ β', τριπλασίους δὲ ὁμοίως ἐπιτρίτους καὶ τετραπλασίους ἐπιτετάρτους καὶ ἐφεξῆς. τοσοῦτους δὲ ἕκαστος, φησί, γεννήσει ὁπόστος αὐτὸς ὃ πολλαπλάσιός ἐστιν ἀπὸ μονάδος, τουτέστιν ὅτι ὁ μὲν α^{ος} πολλαπλάσιος α'
 30 ἐπιμόριον γεννήσει· ὁ β^{ος} β' καὶ ὁ γ^{ος} γ' καὶ καθεξῆς. οἷόν τι λέγω· προστάσσει μοί τις· εὐρέ μοι δ' ἡμιολίους ἐφεξῆς.

7 ὄρον A.

II ταύς om. A.

I3 αδ] οὖν A.

18 μορίων V.

26 τριπλάσιοι AV COPI. V².

27 τετρα-

πλάσιοι AV.

31 προστάσοι A.

καὶ ἐπειδὴ παρώνυμός ἐστιν ὁ διπλάσιος τῷ ἡμιολίῳ, λαμβάνω ἀπὸ μονάδος δ' διπλασίους β' δ' ἢ ις'. καὶ τὸν ις' ὑπόλογον ποιήσας δ' εὐρήσω ἡμιολίους ἐφεξῆς· τοῦ μὲν γὰρ ις' ὁ κδ' ἡμιόλιος, τοῦ δὲ κδ' ὁ λς' καὶ τούτου ὁ νδ', τοῦ δὲ νδ' ὁ πα'. καὶ μέχρι τούτου ἢ πρόβασις. ἄλλος τις 5 οὐκ ἔστιν ἐφεξῆς ἡμιόλιος διὰ τὸ τὸν τελευταῖον ἦτοι τὸν πα' φύσει μὴ ἔχειν μέρος ἡμισυ, ἀφ' οὗ οἱ ἡμιόλιοι παρονομάζονται. μᾶλλον δὲ σαφηνείας χάριν σκεψώμεθα τοὺς ἀπὸ μονάδος διπλασίους ἐφεξῆς καὶ εὐρήσομεν καθ' ἕκαστον 10 τὸ ῥηθὲν ἀπαρallάκτως ἔχον· οἷον α' β' δ' ἢ ις' λβ' καὶ ἐφεξῆς. καὶ ἐπεὶ ὁ β' πρῶτος διπλάσιός ἐστι πρὸς τὴν μονάδα, ἕνα ἡμιόλιον γεννήσει τὸν γ'. μετὰ δὲ τοῦ γ' ἕτερός τις οὐκ ἔστιν ἡμιόλιον λόγον ἔχων πρὸς αὐτόν, ἐπεὶ ὁ γ' οὐκ ἔχει ἡμισυ. πάλιν δὲ ὁ δ' β^{ος} ὡν διπλάσιος δύο 15 ἡμιολίους γεννήσει τὸν ε' καὶ τὸν θ'. μετὰ δὲ τὸν θ' οὐδεὶς ἕτερος ἔσται αὐτῷ ἐφεξῆς ἡμιόλιος διὰ τὸ περιττὸν ὄντα τὸν θ' φύσει ἀνεπίδεκτον εἶναι τοῦ ἡμίσεος. καὶ ὁ γ^{ος} ὡσαύτως ὁ ἦ τριῶν, τοῦ ιβ', τοῦ ιη' καὶ τοῦ κζ', καὶ ἄλλου τινὸς οὐδαμῶς, περιττὸς γὰρ ὁ κζ'. καὶ μετὰ τούτους 20 ὁ ις' τεσσάρων, καθάπερ εἴρηται, καὶ ὁ ε^{ος} ὁ λβ', ε', καὶ ἐφεξῆς.

ιδ' Hoche = ιγ'. ιε' Hoche = ιδ'.

μὴ ἐπιδεικτικούς· ὡσπερ γὰρ ἐν τοῖς διπλασίοις ὁ γ^{ος}, III, 2. ιδ' φέρε εἰπεῖν ὁ ἦ, τρεῖς γεννῶν ἡμιολίους, τὸν ιβ', τὸν ιη' καὶ τὸν κζ', τὸν τελευταῖον περιττὸν ποιῶν οὐ πρόεισι 25 περαιτέρω διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἡμισυ τὸν κζ', οὕτω καὶ ἐν τριπλασίῳ ὁ κζ' γ^{ος} ὡν ἀπὸ μονάδος τριπλάσιος καὶ τρεῖς ἐπιτρίτους γεννῶν, τὸν λς', τὸν μη' καὶ τὸν ξδ' περαιτέρω οὐ πρόεισι. ὁ γὰρ τελευταῖος ὁ ξδ' τρίτον οὐκ ἔχει, ἵνα τις ἕτερος μετ' αὐτόν εὐρεθῆ ὁμοίως ἔχων. καὶ ἐπὶ τῶν 30 λοιπῶν τὸ αὐτὸ συμβαῖνον εὐρήσεις ἀπαρallάκτως.

5 τι A.
transp. V.

6 ἦτοι] ἦγουν V.
15 δέ om. A.

14 οὐκ ἔστιν ἕτερός τις
30 τις om. A.

I, 3. ιε' II. ις' Hoche = ιε' I.

δείκνυται δὲ καὶ ἄλλως ὅτι ἐκάστου τῶν κατ' εἶδος πολλαπλασιῶν προγενέστερός ἐστιν ὁ πρὸ ἑαυτοῦ. ἐπεὶ γὰρ οἱ κατ' εἶδος ἐπιμόριοι ἕκαστος ἀπὸ τῶν κατ' εἶδος πολλαπλασιῶν τοῦ ἀντιπαρωνυμοῦντος αὐτῷ γίνεται, ὡς ὁ ἡμιόλιος, φέρ' 5 εἰπεῖν, ἐκ τοῦ διπλασίου, ὁ δὲ ἐπίτριτος ἐκ τοῦ τριπλασίου καὶ ὁ ἐπιτετάρτος ἐκ τοῦ τετραπλασίου καὶ οἱ ἐφεξῆς ἐκ τῶν ἐφεξῆς, ἔστι δ' ἐν ἐπιμορίοις τοῦ μὲν ἐπιτρίτου προγενέστερος ὁ ἡμιόλιος, τοῦ δὲ ἐπιτετάρτου ὁ ἐπίτριτος, εἰκότως ἄρα καὶ οἱ γεννῶντες αὐτοὺς πολλαπλάσιοι πρὸς 10 ἀλλήλους ἔξουσι καὶ διπλάσιος μὲν πρότερος ἔσται τοῦ τριπλασίου, τριπλάσιος δὲ τοῦ τετραπλασίου καὶ οἱ ἐξῆς τῶν ἐξῆς. οὕτως ἄρα θεία τέχνη καὶ οὐκ ἀνθρωπίνῃ ἐπινοία ἢ πρόοδος αὐτῶν γέγονεν.

ιζ' et ιη' Hoche manquent.

ιθ' Hoche = ις'. κ' = ιζ'.

5. ιζ'. ἐὰν δὲ καὶ ὁ τριπλάσιος ἔδειξε μὲν ἀνωτέρω ὅτι οἱ 15 δύο πρῶτοι ἐπιμόριοι συντεθέντες ἀλλήλοις τὸν διπλάσιον ποιοῦσι. νῦν δὲ δεῖξαι βούλεται ὅτι καὶ ἕκαστος τῶν πολλαπλασιῶν εὐτάκτως κειμένων ἕκαστον τῶν εὐτάκτων ἐπιμορίων προσλαμβάνων, τοῦ μετ' αὐτὸν πολλαπλασίου ποιητικός ἔσται. καὶ φησὶν ὅτι ἐὰν δὲ καὶ ὁ τριπλάσιος δεύτερος 20 ὢν τοῦ πολλαπλασίου γένους τῷ βῷ εἶδει τοῦ ἐπιμορίου τουτέστι τῷ ἐπιτρίτῳ συντεθῆ, τετραπλάσιον ποιήσει. οἶον ὁ ιβ' τοῦ θ' ἐπίτριτος, ὁ θ' τοῦ γ' τριπλάσιος, ὁ δὲ ιβ' τοῦ γ' πάντως τετραπλάσιος. καὶ ἵνα μὴ μακρηγορῶμεν καὶ ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς, ὁ μὲν τετραπλάσιος μετὰ τοῦ ἐπιτετάρ- 25 του πενταπλάσιον ποιεῖ, ὁ δὲ πενταπλάσιος μετὰ τοῦ ἐπιπέμπτου ἑξαπλάσιον καὶ ὁ ἑξαπλάσιος μετὰ τοῦ ἐπιέκτου ἑπταπλάσιον καὶ τοῦτο μέχρις ἀπείρου. ἐπειδὴ δὲ τοιούτων λόγων ἐμνήσθη ὁ Νικόμαχος, εἴπωμεν πρὸς τούτους τοὺς λόγους καθολικόν τι τοῦ στοιχειωτοῦ τουτέστι τοῦ

4 τοῦ ἀντιπαρωνυμοῦντος om. A suppl. A¹mg. II Post τοῦ add. τριπλασίου καὶ AV. 2I ἐπιτρίτῳ] ἐπιμορίῳ A corr. A¹ mg.

Εὐκλείδου, ᾧ κεχρημένοι πάντας εὐρήσομεν. φησὶν οὖν
 ἐκεῖνος ὅτι λόγος ἐκ λόγων συγκείσθαι λέγεται ὅταν αἱ
 πηλικότητες τῶν συντιθεμένων λόγων ἐφ' ἑαυτὰς πολλαπλα-
 σιασθεῖσαι ποιῶσί τινα. πηλικότητες δὲ λέγονται οἱ ἀριθ- 5
 μοὶ ἀφ' ὧν οἱ λόγοι παρονομάζονται, οἷον τοῦ διπλασίου
 πηλικότης ὁ β', τοῦ τριπλασίου ὁ γ', τοῦ ἡμιόλιου τὸ α'
 ἡμισυ, τοῦ ἐπιτρίτου τὸ ἐν καὶ τρίτον καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
 πάντων ὁμοίως. ἔστωσαν οὖν ὄροι τρεῖς ιβ' σ' β'. ὁ μὲν
 οὖν ιβ' τοῦ σ' διπλάσιος καὶ ἔστιν αὐτοῦ πηλικότης ὁ β'.
 ὁ δὲ σ' τοῦ β' τριπλάσιος καὶ ἔστιν ἡ τούτου πηλικότης ὁ γ'. 10
 τρεῖς δὲ β', σ', ὥστε ὁ α^{ος} ὁ ιβ' ἐξαπλάσιός ἐστι τοῦ β'. πάλιν
 ἔστωσαν τρεῖς ὄροι ἡ' σ' β'. ὁ μὲν ἡ' τοῦ σ' ἐπίτριτός ἐστι
 πηλικότης δ' αὐτοῦ τὸ α' γ^{ον}. ὁ δὲ σ' τοῦ β' τριπλάσιος καὶ
 πηλικότης αὐτοῦ ὁ γ'. τρεῖς οὖν τὸ α' γ^{ον} δ'. καὶ ἔστιν ὁ ἡ'
 τοῦ β' τετραπλάσιος, πηλικότης γὰρ τοῦ τετραπλασίου ὁ δ'. 15
 ἐν τούτοις μὲν οὖν τοῖς ὄροις τοὺς μὲν μεγίστους πρώτους
 ἐτάξαμεν, τοὺς δὲ ἐλαχίστους ὑστέρους. ἔστωσαν δὲ ἕτεροι
 ὄροι μὴ κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν κζ' λς' κδ', ἀμφοτέροι δὲ
 ἐπιμόριοι. καὶ ἔστιν ὁ λς' τοῦ μὲν κζ' ἐπίτριτος, πηλικότης
 δὲ αὐτοῦ τὸ α' γ^{ον}. τοῦ δὲ κδ' ἡμιόλιος, καὶ ἡ τούτου πηλι- 20
 κότης α' ἡμισυ. βέλτιον λαμβάνειν τὸν λόγον τῶν πηλικότη-
 των. ὁ αὐτὸς γὰρ ἔσται καὶ τῶν ἄκρων ὄρων, οἷον ἡ μὲν
 πηλικότης τοῦ ἡμιόλου, τὸ α' ἡμισυ, ποιεῖ ἕκτα θ', ἡ δὲ
 τοῦ ἐπιτρίτου, τὸ α' τρίτον, ποιεῖ ἕκτα ἡ'. τὰ δὲ θ' ἕκτα
 τῶν ἡ' ἐν λόγῳ εἰσὶν ἐπογδόω, ὥστε καὶ ὁ κζ' πρὸς τὸν 25
 κδ' ἐν λόγῳ ἐστὶν ἐπογδόω. ἐνταῦθα ἀντὶ τῶν μορίων τῶν
 πηλικότητων λαμβάνονται οἱ ἀριθμοὶ ἀφ' ὧν παρονομάζον-
 ται, τουτέστιν ἀπὸ μὲν τοῦ ἡμίσεος ὁ β', ἀντὶ δὲ τοῦ γ^{ον} ὁ
 γ' καὶ δις τρία σ' καὶ δύο μονάδες αἱ τῶν πηλικότητων
 ποιούσων ἡ'. καὶ ἀπὸ τούτου παρονομάζομεν ὄγδοον καὶ 30
 λέγομεν εἶναι τὸν κζ' τοῦ κδ' ἐπόγδοον. πάλιν εἰλήφθω ὁ
 μέσος τῶν ἄκρων ἐλάττων καὶ ἔστωσαν ὄροι ιβ' σ' κδ'.

13/14 ὁ δὲ — α' γ^{ον} om. A suppl. A¹ mg. 17 ἐξετάξαμεν
 A. 20 τούτων A. 21/26 βέλτιον — ἐπογδόω om. V
 inscriptis V¹ in mg. super. sub nomine Ἰσαὰκ Ἀ(ργυρο)ῦ.

28 ἡμίους A.

ἔστι τοίνυν τοῦ σ' ὁ μὲν κδ' τετραπλάσιος, ὁ δὲ ιβ' διπλάσιος καὶ εἰσιν αἱ πηλικότητες αὐτῶν δ' καὶ β', τὰ δὲ δ' παρὰ τὰ β' μεριζόμενα δύο πάλιν ποιούσι· δις γὰρ τὰ β', δ'. οὐκοῦν διπλάσιος ὁ κδ' τοῦ ιβ'. αὕτη τοίνυν ἡ μέθοδος πάντα σοι τὰ εἶδη παραδίδωσι καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀνάγκη μακρηγορεῖν.

κβ' et κγ' Hoche = ιη'.

VI, I. ιη'. μέχρι μὲν τοῦδε· διείλεκται μὲν ἐν ἀρχαῖς τοῦ βιβλίου τεχνολογήσας περὶ τοῦ καθ' αὐτὸ ποσοῦ, ὅσα δῆτα καὶ παρέδωκε σύμμετρα στοχασάμενος τῇ τῶν εἰσαγομένων
 10 ἕξει. τὰ γὰρ πλείω τούτων τῷ καθ' αὐτὸ ποσῷ προσήκοντα θεωρηθῆναι τοῖς ἔμπροσθεν ἔκρινεν. ἔπειτα δὲ μέσον ἔμβαλῶν τὸν περὶ τοῦ πρὸς τι ποσοῦ λόγον, κἂν τούτῳ τὰ ὅμοια ποιεῖ καὶ μήπω συντελέσας τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον, ἀλλὰ δούς διέχειαν τοῖς εἰρημένοις, ἃ παρέλιπεν, ὡς εἶπομεν,
 15 τοῦ καθ' αὐτὸ ποσοῦ οἰκεία ὄντα, νῦν συνάπτει τοῖς περὶ τοῦ πρὸς τι ποσοῦ εἰρημένοις. μεθ' ἃ δὴ πάλιν τὰ καταλειφθέντα αὐτῷ ἐνταυθοῖ ἐπισυνάμει τούτοις. οὐχ ἀπλῶς δὲ ταύτην ποιεῖ τὴν συμπλοκὴν τῶν τοῦ ποσοῦ β' εἰδῶν, ἀλλὰ τῶν εἰσαγομένων ἔνεκεν καθὰ καὶ αὐτὸς φησιν ὅτι συμμε-
 20 τρῶν τῇ τούτων ἕξει, τὰ εὐπερίληπτα τούτοις ἐκλέγεται, ἄλλως θ' ὅτι καὶ τὰ ἐν τοῖς μαθήμασι θεωρήματα δι' ἀλλήλων φησὶ σαφηνίζεσθαι. καὶ ὁ γεωμέτρης γὰρ περὶ σχημάτων καὶ μεγεθῶν ἀποδεικνύς κἂν τρισὶ βιβλίοις τῷ τε ζ^ω, τῷ η^ω καὶ τῷ θ^ω, θεωρήματα τῇ ἀριθμητικῇ προσήκοντα
 25 συνέταξεν. ἃ τοίνυν παρέλειπε πρότερον, ταῦτα δὴ καὶ προστίθησι ἐνταυθοῖ, ἅτινά εἰσι περὶ τε γραμμικῶν ἀριθμῶν καὶ ἐπιπέδων ἤτοι κατὰ μῆκος καὶ πλάτος σχηματιζομένων. οὗτοι δ' ἂν εἰεν τρίγωνοί τε καὶ τετράγωνοι, ἔτι τε πεντάγωνοι καὶ οἱ ἐφεξῆς πολύγωνοι σὺν τοῖς κυκλικοῖς.
 30 πρὸς τούτοις δὲ καὶ περὶ στερεῶν. οὗτοι δ' ἂν εἰεν πάλιν

2 δ'] β' A. 4 μέθοδος] μέγεθος A. 11 ἔπειτα] ἐπεὶ AV. 12 τοῦ] τούτου V. 18 τῶν] τὴν A. 20 ἕξει] τάξει V. 24 θεωρήματι A. 26 γραμματικῶν A. 27 ἤτοι] ἡγουν V.

πυραμίδες τε καὶ κύβοι καὶ σφαῖραι, σφηνίσκοι τε καὶ
 δοκίδες καὶ πλινθίδες. ταῦτα δὲ πάντα γεωμετρία μὲν
 μᾶλλον οἰκειότερα, πλὴν ἐπειδὴ ἀρχικωτέρα ἐστὶν ἡ ἀριθμη-
 τική, ζητεῖ καὶ αὐτὴ περὶ αὐτῶν. ταῦτα τοῖνυν τὰ εἰρη- 5
 μένα σχήματα μεγέθη εἰσὶν, ἀλλ' ἐπεὶ τῶν μεγεθῶν γραμμῆ
 μὲν ἐφ' ἓν ἐστὶ διαστατή, πέρατα δὲ αὐτῆς τὰ σημεῖα, θεω-
 ρεῖται δ' αὐτὴ κατὰ μῆκος μόνον προϊούσα πλάτους χωρὶς·
 ἐπιφάνεια δὲ ἐπὶ δύο διαστατή· πρὸς γὰρ τῷ μήκει καὶ
 πλάτος θεωρεῖται παρ' ἡμῶν ἔχουσα· στερεὸν δὲ ἐπὶ τρία
 διαστατόν ἐστὶ· πρὸς γὰρ τῷ μήκει καὶ πλάτει βάθος ἔχει, 10
 δύνανται δὲ καὶ οἱ ἀριθμοὶ ὁμοίως σχηματίζεσθαι· γραμμι-
 κῶς μὲν ὡς ὅταν, φέρ' εἰπεῖν, τὸν ἰ' ἀριθμὸν διὰ μονάδων
 ἐφεξῆς ἀλλήλων κειμένων καταγράψωμεν· ἐπιπέδως δὲ
 καὶ στερεῶς καθάπερ προϊόντες ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον σχημα-
 τογραφουμένοις ὁψόμεθα, διὰ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἀριθμητικῇ 15
 ἢ περὶ τούτων θεωρία εἰκότως παραλαμβάνεται. περὶ
 μέντοι τῶν στερεῶν, ἐπειδὴ τριχῆ διαστατὰ εἵπομεν εἶναι
 ταῦτα, σκεψόμεθα πῶς ἐκάστη τῶν διαστάσεων τούτους
 ἀποδίδοται. πᾶν σῶμα ἐν ἑξ̄ περιστάσεσι φαίνεται περι-
 χόμενον. δυσὶ μὲν κατὰ μῆκος, ἃ καὶ πέρατά εἰσι τοῦ μήκους, 20
 δυσὶ δὲ κατὰ πλάτος καθ' ἃ καὶ τοῦτο περατοῦται, δυσὶ
 δὲ κατὰ πάχος· αὐταὶ δὲ καὶ βάθος καὶ ὕψος μετονομάζονται,
 κατὰ τὴν τῆς θέσεως σχέσιν. φύσει μὲν γὰρ τὴν μείζονα
 διάστασιν μῆκος καλοῦμεν, ἀλλ' ὅταν ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς
 τὰ ἄνω θεωρεῖται ἢ τοῦ μήκους διάστασις, ὡς ἐπὶ κίονος, 25
 φέρ' εἰπεῖν, ἢ δοκοῦ ἢ τοιούτου τινὸς ὀρθοῦ ἐπὶ γῆς ἰστα-
 μένου ὕψος λέγεται· ὅταν δ' ἀνάπαλιν ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς
 τὰ κάτω, βάθος ὡς ἐπὶ φρέατος δηλαδὴ· ὁμοίως καὶ τὸ
 πλάτος καὶ βάθος καὶ ὕψος λέγεται, ὅταν τὴν θέσιν ὁμοίως
 ἔχῃ τῷ κίονι, ὡς ἐπὶ τείχους φέρ' εἰπεῖν· μῆκος μὲν γὰρ 30
 αὐτοῦ ἢ ἀπὸ τῶν βορείων εἰ τύχοι μερῶν ἐπὶ τὰ νότια διά-
 στασις, πλάτος δὲ ἢ πρὸς τὸ ὕψος ἐπηρμένη ἦτις ὡς ἀπὸ

I τε¹ om. A. 3 οἰκειότερον A. 7 μόνον om. A.
 προϊούσαι A. 8 τῷ] τό A. 10 βάθει πλάτος A.
 16 ἢ] καὶ A. 18 σκεψόμεθα A. 20 Post κατὰ add.
 τό A. 32 τό om. V.

τῶν θεμελίων μὲν πρὸς τὰ ἄνω, αὐτὸ τοῦτο ὕψος λέγεται, ὡς ἀπὸ τῶν ἄνω δὲ πρὸς τοὺς θεμελίους βάθος. ὁμοίως ἔχει καὶ κατὰ τὸ πάχος· καὶ τοῦτο γὰρ πρὸς τὴν τῆς θέσεως σχέσιν καὶ ὕψος καὶ βάθος λέγεται. οὕτω μὲν οὖν φύσει
 5 καὶ κυρίως τὴν μείζονα τῶν διαστάσεων μῆκος λέγομεν, τὴν δ' ἐλάσσονα ταύτης πλάτος, τὴν δ' ἔτι καὶ ταύτης ἐλάσσονα πάχος.

κδ' et κέ' Hoche = ιθ'.

VI, 2. ιθ'. πρότερον δὲ ἐπιγνωστέον· ἐπειδὴ τοὺς ἀριθμοὺς σχημα-
 10 τογραφῆσαι κατὰ τὰ διάφορα εἶδη τῶν σχημάτων ἃ ἡ γεωμετρικὴ σκέπτεται ἐπιστήμη προέθετο, συνελογίσαστο δ' οὖν ὅτι οὐ δυνατόν τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς ἐν τῇ σχηματογραφίᾳ καταγράφεσθαι διὰ τῶν στοιχείων οἷς ἔθος ἔχομεν δηλοῦν αὐτούς, εἰ μὴ εἰς μονάδας ἀναλύων τοὺς ἀριθμοὺς διὰ τῆς τοιαύτης αὐτῶν ἀναλύσεως τὴν περὶ τούτων θεωρίαν ποιή-
 15 σαιτο. τοῦτο δὴ καὶ προδιδάσκει, λέγων ὅτι ἕκαστον γράμμα ᾧ σημειούμεθα ἀριθμὸν τινα, οἷον τὸν γ' ἢ τὸν κ' ἢ τὸν ω', νόμῳ καὶ συνθήματι ἀνθρωπίνῳ, ἀλλ' οὐ φύσει σημαντικὸν τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνου τὸ γράμμα, οἷον τὸ γ' ἢ τὸ κ' ἢ τὸ ω' καὶ τὰ τοιαῦτα. θέσει οὖν εἰσι ταῦτα σημαντικὰ
 20 τῶν ἀριθμῶν καὶ οὐ φύσει. ἀμέλει καὶ ἄλλοι ἄλλους γράφουσιν αὐτῶν χαρακτῆρας, ἡμεῖς δὲ σημειούμεθα τὸν μὲν ὀκτακόσια, φέρ' εἰπεῖν, διὰ τοῦ ω', τὸν δὲ τέσσαρα διὰ τοῦ δ' καὶ ἄλλον δι' ἄλλου. φυσικὴ δὲ μέθοδος σημειώσεως καὶ οὐ κατὰ μέθοδον γινομένη εἶη ἂν κοινὴ πᾶσιν ἢ διὰ
 25 τῶν στιγμῶν· οἷον, εἰ θέλεις τὸν γ' ἀριθμὸν σημειώσασθαι, ποίησον τρεῖς στιγμὰς καὶ εἰς τὸν ε', ε', καὶ εἰς τὸν δέκα, ι' καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἢ καὶ ἀντὶ στιγμῶν α' γράφων, τὸ δηλοῦν τὴν μονάδα. παράλληλον δὲ τούτων ἔκθεσιν καλεῖ οὐ κατὰ τὴν τῶν εὐθειῶν γραμμῶν παράλληλον θέσιν,
 30 ἥτις οὕτω λέγεται ὅταν αἱ τοιαῦται εὐθεῖαι παρ' ἑκατέρα τὰ μέρη ἴσα ἔχωσι τὰ διαστήματα, αἰτνες καὶ εἰς ἄπειρον ἐκβαλλόμεναι παρ' ἑκάτερα οὐ συμπίπτουσιν, ἀλλὰ τὸ

16 ἡ¹] καὶ V. ἡ²] καὶ AV.

28 μονάδα] μὲν A.

22 τέσσαρα δὲ transp. A.

πλησίον ἀλλήλων τὰς μονάδας ἐκτίθεσθαι κατὰ μήκος ἢ κατὰ πλάτος, ὡς ἐν τοῖς διαγράμμασιν αὐτὸς ἐκθήσει.

κς' Hoche = κ'.

ἀμέλει οὕτε σημείω· ἀδιάστατον, φησὶν, ἀδιαστάτῳ συντι- VI, 3. κ
 θέμενον οὐδὲν ποιεῖ διάστημα ὡσπερ οὐδ' εἴ τις τὸ οὐδὲν
 τῷ οὐδενὶ συντιθεῖη, ποιήσει τι ἄλλ' ἢ πάλιν οὐδέν. τὸ 5
 αὐτὸ δὴ φαίνεται καὶ ἐπὶ τῶν μονάδων· εἰ γὰρ λάβοις δύο
 μονάδας καὶ πολλαπλασιάσεις αὐτὰς ἐπ' ἀλλήλας, διάστημα
 οὐ ποιήσεις τουτέστιν οὐκ αὐξήσεις τὴν μονάδα, ἀλλὰ τὸ
 αὐτὸ πάλιν γενήσεται· ἅπαξ γὰρ τὸ α', α'. ὁμοίως δὲ καὶ
 ἄλλον τινὰ ἀριθμὸν ἢ μονὰς πολλαπλασιάσασα, φέρ' εἰπεῖν 10
 τὸν ι', οὐκ αὐξάνει ποιεῖ, ἀλλ' αὐτὸν μένει τὸν ι'. ἀδιά-
 στατος ἄρα καὶ ἡ μονὰς καθ' ὁμοιότητα τοῦ σημείου, κατ'
 αὐτὸ μέντοι τὸ μὴ διάστημα ἦτοι αὐξήσω ποιεῖν ἢ ἑαυτὴν
 ἢ ἕτερόν τινα τῶν ἀριθμῶν, οὐ μέντοι καὶ κατὰ τὸ συντι-
 θεσθαι· σημεῖον μὲν γὰρ σημείω συντεθὲν ἢ σημείοις πάλιν 15
 σημεῖον ποιεῖ καὶ ἀδιάστατον, μονὰς δὲ μονάδι συντεθείσα
 β' ποιεῖ καὶ δυσὶ τρεῖς καὶ ἐφεξῆς. ὄρα τοίνυν ὅτι καὶ ὁ
 Νικόμαχος οὐκ εἶπε τὴν μονάδα σημεῖον εἶναι, ἀλλὰ
 σημείου λόγον ἐπέχει τουτέστιν ὁμοιότητα ἔχει πρὸς
 ἐκεῖνο καὶ ἀναλογίαν. ἐπεὶ οὖν δέδεικται ἡ μονὰς ἀδιάστατος 20
 οὕσα ὅταν παρατεθῇ αὐτῇ καὶ ἕτερα μονὰς, πρώτως εὐθύς
 πρὸς ἐκείνην ποιεῖ διάστημα· συντεθείσα γὰρ ἐκείνη ποιεῖ
 β' καὶ εἰ ἕτερα προστεθείη, γίνονται τρεῖς καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως.

κς' Hoche manque. κη' Hoche = κα'ι. AV ajoutent :

τουτέστι κατ' αὐτὰ λαμβάνουσι τὰ πέρατα αἱ τρεῖς τῶν VI, 4. κα'ι
 σωμάτων διαστάσεις.

25

κθ' Hoche = κβ'.

γραμμικοὶ μὲν· γραμμικοὶ μὲν εἰσιν ἀριθμοὶ ἀπλῶς VII, 3. κβ

5 Post τῷ add. οὐδὲν τό A.
 22 ἐκείνη] ἐκείνη AV.

13 ἦτοι] ἦγον V.

ἅπαντες οἱ ἀπὸ δυάδος ἀρχόμενοι, οὐχ' ὡς ἔτυχε δὲ κείμενοι, ἀλλ' εἰς μονάδας διαλυόμενοι ἐφεξῆς ἀλλήλαις κειμένας. οἶον ὁ δ' εἰ γραφείη οὕτως $\bar{a} \bar{a} \bar{a} \bar{a}$, γραμμικός ἐστι, καὶ ὁ ε' ὡσαύτως καὶ οἱ ἐφεξῆς· μίαν γὰρ διάστασιν ἔχουσιν

λ' Hoche = κγ'.

- VII, 3. κγ'.⁵ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν· οἱ μὲν ἀπὸ τριάδος ἀρχόμενοι ἀριθμοὶ τρίγωνοὶ εἰσιν, οὐ πάντες οἱ ἐφεξῆς, ἀλλ' ὅσοι δύνανται ἀντριγωνικῶς σχηματίζεσθαι, οἶον ὁ γ', ὁ δ', ὁ ε', ὁ ι' καὶ οἱ ἄλλοι, ὡς γνωσόμεθα ἐκ τῆς σχηματογραφίας. οἱ δὲ ἀπὸ τετραδός ὁμοίως τετράγωνοι καὶ οἱ ἀπὸ πεντάδος πεντάγωνοι
- 10 καὶ ἐφεξῆς. πρῶτος δὲ τῶν ἐπιπέδων ἀριθμῶν ὁ τρίγωνος ὅτι πάντες εἰς τοῦτον ἀναλύονται. ἐὰν γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπιπέδοις σχήμασιν ἀπὸ τῶν γωνιῶν ἐπὶ τὰ μέσα εὐθεῖαι ἀχθῶσι, πάντως ἕκαστον εὐθύγραμμον εἰς τοσαῦτα ἀναλυθῆσεται τρίγωνα, ὅσα καὶ αἱ πλευραὶ αὐτῶν εἰσιν. οἶον
- 15 ἐπὶ παραδείγματος λάβωμεν τὸν τετράγωνον καὶ ἐπὶ τὰ μέσα αὐτοῦ ἀπὸ τῶν γωνιῶν ἀγάγωμεν εὐθείας δ'. εὐρεθῆσονται ἐκ τῆς διαιρέσεως δ' τρίγωνα. ἔστω γὰρ τετράγωνον τὸ α β γ δ καὶ εὐθεῖαι κατὰ τὸ μέσον συναπτόμεναι ἀπὸ τῶν γωνιῶν αἱ αε' βε' γε' δε'. ἐπεὶ τοίνυν τετράγωνον ἦν
- 20 τὸ α β γ δ καὶ ἀπὸ τῶν γωνιῶν εἰς τὸ μέσον συνήφθησαν αἱ δ' εὐθεῖαι, εἰς δ' ἄρα τρίγωνα διήρηται τὸ τετράγωνον, ὅσα ἦσαν καὶ αἱ τούτου πλευραὶ. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πενταγώνου, ἐὰν ἀπὸ τῶν γωνιῶν ἐπὶ τὸ μέσον ἀγάγωμεν εὐθείας, πάντως ε' τρίγωνα ποιήσει, ἐπειδὴ ε' πλευρὰς ἔχει τὸ
- 25 πεντάγωνον. καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως. εἰ οὖν πάντα τὰ εὐθύγραμμα εἰς τρίγωνα ἀναλύεται, πρωτεύει ἄρα τὸ τρίγωνον. εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ τριγώνου ἀπὸ τῶν γωνιῶν ἐπὶ τὸ μέσον ἀγάγοις εὐθείας, οὐ ποιήσεις ἄλλο σχῆμα, ἀλλὰ τρίγωνα πάλιν τρία γενήσεται, ἐπεὶ καὶ πλευραὶ τοῦ τριγώνου τρεῖς,
- 30 ἐκάστης πλευρὰς τρίγωνον ὑποτενωούσης ἔν. πῶς τοίνυν δεῖ καταγράφειν τοὺς τριγώνους ἀριθμούς; ἄρξαι ἀπὸ μονάδος καὶ πρόταξον αὐτὴν καὶ ἔσται πρῶτος τρίγωνος δυνάμει. ἔχει γὰρ ἐκάστην πλευρὰν τῆς αὐτῆς μονάδος.

εἶτα παραλλήλως αὐτῇ δύο μονάδας ὑπόταξον καὶ πάλιν
μετὰ τῆς προτέρας μονάδος ἔσται τρίγωνον ἐνεργεία πρῶτον
ὁ γ' ἀριθμὸς ἔχων ἐκάστην πλευρὰν μονάδων δύο. εἶτα
πάλιν παραλλήλως τάξον ὑπὸ ταῖς προτέραις ἐτέρας γ'
καὶ ἔσται σοι ὁ σ' καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως. καθὼς δηλωθήσεται 5
σοι ἔμπροσθεν πλατύτερόν τε καὶ σαφέστερον.

λα' I Hoche = κδ'.

λα' II = κέ' I.

γεννᾶται δὲ καὶ οὗτος· ἡ δὲ τῶν τετραγώνων γένεσις IX, 3. κε' I
οὕτως προβαίνει. τοῦ χύματος τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ μονάδος
ἐφεξῆς ἐκκειμένων, ἐπεὶ κἂν τούτοις καὶ ἡ μονὰς πρῶτος
δυνάμει τετράγωνός ἐστι, συντίθεται αὐτῇ ὁ δυάδι αὐτῆς 10
ὑπερέχων τουτέστιν ὁ γ' καὶ γίνεται ὁ δ'. οὗτος ἐνεργεία
πρῶτος τετράγωνος. εἶτα ἐπεὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τούτου ὁ
γ' ἐλήφθη, ἐστὶ δὲ τούτου μείζων ὁ ε' δυάδι αὐτὸν ὑπερέ-
χων, οὗτος προστιθέμενος τῷ προτέρῳ τετραγώνῳ τῷ
δ' ποιεῖ τὸν βον ἐνεργεία τετράγωνον τὸν θ'. καὶ πάλιν 15
τούτῳ συντίθεται ὁ ζ' ὃς ὑπερέχει τοῦ ε' δυάδι καὶ ποιεῖ
τὸν ισ' τρίτον ἐνεργεία τετράγωνον καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
ὡσαύτως.

λα' III = κέ' II.

ἔστι δὲ καὶ ἄλλη μέθοδος γενέσεως τετραγώνων ἣτις ὀνο- IX, 3. κε' I
μάζεται διάυλος, περὶ ἧς ἡμῶν εἴρηται καὶ ἐν τοῖς Φυσικοῖς. 20
ἔστι δὲ αὕτη. ἄρξαι ἀπὸ μονάδος καὶ συντίθει τοὺς ἐφεξῆς
ἀριθμοὺς ἕως οὗ βούλει καὶ εἰς ὃν ἂν λήξῃς ἀριθμόν, ἐκεῖ-
νος ἔσται τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι τετραγώνου πλευρά.
μετὰ δὲ τὸ λῆξαι πάλιν ὑπόστρεψον ἄχρι τῆς μονάδος συντι-
θεῖς πάντας τοῖς προτέροις πλην τοῦ τελευταίου· καὶ ὁ 25
ἐκ τῆς συνθέσεως πάντων ἔσται σοι τετράγωνος. οἶον

3 μονάδας A.

4 Post προτέραις add. ἐτέραις A.

7 γένεσις] ἀνεσις A.

10 αὐτῆς] αὐτοῖς A.

20 Ref. ad

Iohan. Philoponi in Aristot. *Physica comm.*, III, 4, p. 393, 15 éd. Vitelli.

ἀρχομαι ἀπὸ μονάδος καὶ λήγῳ εἰς δυάδα· α' γοῦν καὶ β' γίνονται γ'. πάλιν ὑποστρέφων συντίθημι καὶ αὐθις τὴν μονάδα τοῖς γ' καὶ γίνεται ὁ δ' τετράγωνος. ἔστι δὲ καὶ ὁ β' εἰς ὃν κατέληξα συντιθεῖς πλευρὰ τοῦ γεγονότος τετρα-
 5 γώνου τοῦ δ'. ὡσαύτως ποιῶ καὶ εἰ βούλομαι προελθεῖν ἄχρι τριάδος. α' γὰρ καὶ β' καὶ γ' γίνονται δ'. εἶτα ὑποστρέφων προστίθημι τούτοις β' καὶ α' καὶ γίνεται ὁ θ' τετράγωνος. καὶ ἐπεὶ εἰς τὸν γ' κατέληξα τῆς συνθέσεως, ὁ γ' ἔσται πλευρὰ τοῦ θ'. τὸ αὐτὸ δὲ καπὶ τῶν ἐφεξῆς ἀπαρ-
 10 λάκτως ἔσται. ἢ καὶ οὕτως· τῶν ἀπὸ μονάδος ἐφεξῆς ἀριθμῶν ὁσωνδηποτοῦν συντεθέντων, ὁ ἐκ τῆς συνθέσεως διπλασιασθεῖς καὶ προσλαβὼν τὸν ἐφεξῆς, τετράγωνος ἔσται. πλευρὰ δὲ αὐτοῦ ὁ προσληφθεῖς εἰς τὸν ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ἀριθμὸς. οἷον α'· δις τὸ α', β'· β' δὲ καὶ β', δ'· ὁ δ' ἄρα
 15 τετράγωνος· πλευρὰ δὲ αὐτοῦ ὁ προσληφθεῖς β'. πάλιν α' καὶ β', γ'· δις τὰ γ' δ', δ' δὲ καὶ γ', θ'· ὁ θ' ἄρα τετράγωνος· πλευρὰ δὲ αὐτοῦ ὁ προσληφθεῖς γ'. καὶ αὐθις α' καὶ β' καὶ γ' γίνονται δ'· δις ὁ δ' γίνεται ιβ'· ιβ' δὲ καὶ δ' γίνεται ὁ ις'· ὁ ις' ἄρα τετράγωνος· πλευρὰ δὲ αὐτοῦ ὁ
 20 προσληφθεῖς ὁ δ'. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

λβ', λγ', λδ' Hoche manquent. λε' = κς'.

X, I. κς'. πεντάγωνος δέ· πεντάγωνος δέ, φησίν, ἐστὶν ἀριθμὸς ὁ καὶ αὐτὸς ἐξ ἀπλουμένων τῶν μονάδων ἐξ ὧν συγκεῖται σχηματογραφούμενος ἐπιπέδως εἰς πενταγωνικὸν σχῆμα πάντῃ ἰσόπλευρον. οἷον ὁ α' ε' ιβ' κβ' λε' να' καὶ οἱ ἀνάλο-
 25 γον πάντες. οὗτοι γὰρ πεντάγωνοί εἰσι, δυνάμει μὲν ἢ μονάς, ἐνεργείᾳ δὲ οἱ λοιποί. πρῶτος δὲ τῶν κατ' ἐνεργείαν πενταγώνων ὁ ε', πλευρὰν ἐκάστην μονάδων ἔχων β', ἐπεὶ ἐκ β' ἀριθμῶν συντεθέντων ἐγένετο τοῦ α' καὶ τοῦ δ'. δεύτερος δὲ ἐνεργείᾳ ὁ ιβ' οὐπερ ἐκάστη πλευρὰ τρεῖς
 30 ἔχει μονάδας, ἐκάστης ἐγγωνίου μονάδος ταῖς ἐκατέρας

3 ἔστι] ἔστω A. 9 ἀπαράλλακτον V.

ληφθεῖς — αὐτοῦ om. A suppl. in mg. A¹.

22 ἐξαπλουμένων AV. 27 μονάδα A.

15/17 ὁ προσ-

16 καί] αἰ A¹.

28 ἐπειδή V.

πλευρᾶς μονάσι συναριθμουμένης. γίνεται δὲ καὶ οὗτος ἐκ
 τριῶν ἀριθμῶν συντεθέντων τοῦ α' καὶ δ' καὶ ζ'. τρίτος δὲ
 πεντάγωνός ἐστιν ὁ κβ'. μετὰ γὰρ τοῦ ζ' ὅς εἰς τὴν σύστασιν
 τοῦ ιβ' παρελείφθη, ὑπερτιθεμένων β', τοῦ τε η' καὶ τοῦ
 θ', τοῦ δὲ ι' τοῖς ιβ' προστιθεμένου, ὁ κβ' γίνεται γ^{ος} πεντά- 5
 γωνος ἐκάστην ἔχων πλευρὰν μονάδων δ', ἐπειδὴ ἐκ τεσσά-
 ρων ἀριθμῶν συντεθέντων ἐγένετο, τοῦ α' δ' ζ' ι'. καὶ οὗ-
 τως ἐπ' ἄπειρον ἀπταιστως ἢ μέθοδος πρόεισιν. ὅτι δὲ οἱ
 προκείμενοι πάντες ἀριθμοὶ πενταγωνικῶς σχηματίζονται,
 ἀπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων εἰσόμεθα τὴν ἀλήθειαν. ἐκκεί- 10
 σθω γὰρ τὸ πενταγωνικὸν σχῆμα γραμμικῶς καὶ ἐν ἐκάστη
 γωνίᾳ τεθήτω μονὰς καὶ ὄψει εὐθύς τὸν α' τετράγωνον. ἐν
 δὲ τῷ β^ω ἐκάστης πλευρᾶς τρεῖς ἐχούσης μονάδας, ὧν
 αἱ πρὸς ταῖς γωνίαις δις παραλαμβάνονται ὡς κοιναὶ καὶ
 ἀμφοῖν ταῖν πλευραῖν, ι' γίνονται αἱ τῶν πλευρῶν μονάδες. 15
 τιθεμένων δὲ καὶ <β'> μετὰξὺ παραλλήλως ταῖς κατὰ τινα
 πλευρὰν μονάσιν, αἱ πᾶσαι μονάδες ιβ' γίνονται. σχημα-
 τιζέσθω δὲ καὶ ὁ γ^{ος} μονάδων ὑπάρχων κβ', τὴν δὲ πλευ-
 ρὰν ἐκάστην δ' ἔχων. καὶ ἐπειδὴ κἂν τούτῳ αἱ διαγώνιοι
 κοιναὶ εἰσι ταῖς ἐκατέρωθεν πλευραῖς, συμβαίνει τὰς τῶν 20
 πλευρῶν μονάδας ιε' εἶναι· τιθεμένων δὲ καὶ ἐτέρων ἑπτὰ
 παραλλήλως ταῖς κατὰ τὰς πλευρὰς μονάσιν, αἱ πᾶσαι
 γίνονται κβ' καὶ σχηματογραφοῦσι τὸ πεντάγωνον. καὶ ἐπὶ
 τῶν ἄλλων ὁμοίως. γενήσεται δὲ μᾶλλον ἢ τοιαύτη δοκι-
 μασία τῆς σχηματογραφίας, ἐὰν πρότερον ἀντὶ μονάδων 25
 στιγμᾶς τιθῶμεν κατὰ τὴν ὑψηγμένην ἡμῖν θέσιν, εἶτα
 μετὰ τὴν διὰ στιγμῶν καταγραφὴν ἀντὶ τῶν στιγμῶν μονά-
 δας τιθῶμεν εἰς τοὺς τῶν στιγμῶν τόπους. καὶ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων ὁμοίως τὸ αὐτὸ γινόμενον ἀπαραλλάκτως, δῆλη ἔσται ἢ
 τῶν πραγμάτων ἀλήθεια. 30

λς' Hoche = κζ'.

καθ' ὅλου γὰρ ὡσπερ γὰρ οἱ τετράγωνοι ἐγένοντο λαμβαν- X, 2, κζ'

I συναριθμουμένοις AV. 6 μονάδας A. II ἐκάστῳ
 AV. I6 τιθέμεναι AV. δέ om. A. <β'> addidi.
 I8 μονάδες A. 27 μετὰ] κατὰ A. Post διὰ add. τῶν V.
 3I ἐγένετο A.

νόντων ἡμῶν τοὺς ἀπὸ μονάδος δυάδι μὲν ὑπερέχοντας, μονάδι δὲ διαλείποντας, οὕτω καὶ οἱ πεντάγωνοι γίνονται, λαμβανόντων ἡμῶν τοὺς τριάδι μὲν ὑπερέχοντας, δυάδι δὲ διαλείποντας. οἶον ἢ μονὰς δυνάμει πεντάγωνος· ὑπερέχει
 5 μὲν αὐτῆς τριάδι ὁ δ', δύο δὲ διαλείπει, τὸν β' καὶ τὸν γ'. συντεθεὶς οὖν ὁ δ' τῇ μονάδι ποιεῖ τὸν ε' πρῶτον ἐνεργεῖα πεντάγωνον. πάλιν ὁ ζ' τοῦ δ' ὑπερέχει μὲν τριάδι, δύο δὲ διαλείπει μεταξύ, τὸν ε' καὶ τὸν σ'. καὶ συντεθεὶς ὁ ζ' τῷ ε' τὸν ιβ' ποιεῖ, β^{ον} πεντάγωνον. καὶ ἐπὶ τῶν ἐξῆς πάντων
 10 ὁμοίως.

λζ' Hoche manque.

λη', λθ', μ' Hoche = κη'.

XII, I. κη'. καὶ ἐξάγωνοι δέ· μέχρι τῶν πενταγώνων ἐντελεστάτην ποιησάμενος τὴν τῆς διδασκαλίας παράδοσιν περὶ τῶν ἐφεξῆς περιληπτικῶς τὸν λόγον ποιεῖται, τῆς τῶν προτέρων ἀκολουθίας σαφῆ καὶ περὶ τούτων τὴν μέθοδον παριστώσης.
 15 φησὶν οὖν ἐπὶ μὲν τῶν ἐξαγώνων λαμβάνειν τοὺς τετράδι μὲν ὑπερέχοντας, τρεῖς δὲ παραλείποντας. ἐπὶ δὲ τῶν ἑπταγώνων, τοὺς πεντάδι μὲν ὑπερέχοντας, τέσσαρας δὲ παραλείποντας, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως αὔξοντας τοὺς πολυγώνους συνιστᾶν ἐφεξῆς. καὶ οὕτως μὲν ἢ σύστασις
 20 τῶν τε τριγώνων καὶ τῶν τετραγώνων καὶ τῶν πενταγώνων καὶ τῶν ἐφεξῆς πολυγώνων μεθοδεύεται. σὺ δ' ὅπως ἂν ἐθέλης αὐτοὺς κατάγραφε, εἴτε τοὺς ἀριθμοὺς πρῶτον σχηματογραφῶν ἐν τῷ προκειμένῳ εἶδει καὶ ὕστερον ἕξωθεν τὸ γραμμικὸν σχῆμα περιγράφων, εἴτε πρῶτον αὐτὸ
 25 τὸ τρίγωνον σχῆμα καὶ τὸ τετράγωνον καὶ τὰ ἐξῆς, εἴτα τὰς μονάδας ἐκάστου ἔνδοθεν συσχηματίζων αὐτοῖς. ἔστι μὲν οὖν ἢ μονὰς ἐν πᾶσι τούτοις δυνάμει α^{ος} τρίγωνος καὶ τετράγωνος πεντάγωνός τε καὶ ἐξάγωνος καὶ ἐφεξῆς· πάντων γὰρ τῶν ἀριθμῶν ἀρχή ἐστι καὶ στοιχείον. οἱ δ' ἄλλοι
 30 τῶν ἀριθμῶν σχηματογραφούμενοι ἰσόπλευρα ποιούσι τὰ σχήματα· ἴσας γὰρ αἱ πλευραὶ αὐτῶν μονάδας ἔχουσι. καὶ

4 οἶον] οἶονεί A.
 add. τε V.

15 ἐξαγωνίων A.

27 Post τρίγωνος

ὁ α^{ος} μὲν ἐνεργεία τρίγωνος πλευρὰς μὲν ἔχει τρεῖς, ἐκάσ-
 τὴν δὲ πλευρὰν μονάδων δύο, ἐκάστης μονάδος δις παρα-
 λαμβανομένης διὰ τὸ ἐπὶ τῆς γωνίας ἐντετάχθαι τούτων
 ἐκάστην, ἣτις κοινή ἐστὶ τῶν περιεχουσῶν αὐτὴν δύο πλευ- 5
 ρῶν. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ τρίγωνος μονάδων ἐστὶ τριῶν, τῆς
 μονάδος καὶ τοῦ ἐφεξῆς ἀριθμοῦ τοῦ β' συντεθέντων καὶ
 τοῦτον ἀποτελεσάντων. καὶ ἀναφαίνεται ἐντεῦθεν ὅτι καὶ
 ἡ μονὰς αὐτὴ δυνάμει τρίγωνός ἐστὶ πρῶτος· ταύτη γὰρ
 παραλλήλως δύο μονάδων ὑποτεθεισῶν, ὁ πρῶτος ἐνερ-
 γεία τρίγωνος ὁ γ' γέγονεν, ἐκ δύο μονάδων, ὡς εἰρήκαμεν, 10
 τὴν πλευρὰν ἔχων. καὶ ὁ β^{ος} δ' ἐνεργεία τρίγωνος ὁ σ'
 τῇ αὐτῇ τάξει συνίσταται. παραλλήλως γὰρ ταῖς δυοῖς
 μονάσι τῆς βάσεως τοῦ προτέρου τριγώνου τοῦ γ' καὶ
 ἐτέρων τριῶν μονάδων προστεθεισῶν ἢ τῇ ἐπὶ μὲν τῆς
 κορυφῆς μονάσ, μετ' αὐτὴν δὲ παραλλήλως β' καὶ τελευ- 15
 ταῖον ἐπὶ τῆς βάσεως γ', συντελεῖται οὗτος ὁ β^{ος} τρί-
 γωνος ὁ σ', ἔχων καὶ οὗτος ἐκάστην μὲν πλευρὰν μονάδων
 τριῶν, τῆς κατὰ τὰς γωνίας κοινῆς ταῖς περὶ τὴν γωνίαν
 πλευραῖς καταλογιζομένης, ὡς πολλάκις εἰρήκαμεν, καὶ
 τοὺς ἀριθμοὺς εἰς τὴν ἑαυτοῦ σύστασιν λαμβάνων, μονάδι 20
 μὲν ἀλλήλων ὑπερέχοντας, μηδένα δὲ παραλείποντας. καὶ
 ὁ τρίτος δ' ὁμοίως, ὁ ι' δηλαδὴ, συνίσταται, δ' μονάδων
 προστεθεισῶν τῷ προτέρῳ τριγώνῳ τῷ σ' καὶ παραλλή-
 λως ταῖς ἐπὶ τῆς βάσεως ἐκείνου μονάσι γραφεισῶν· καὶ
 ἐστὶ καὶ οὗτος ἐκάστην μὲν πλευρὰν μονάδων ἔχων δ', 25
 δ' δὲ ἀριθμοὺς τοὺς εἰς τὴν σύστασιν αὐτοῦ παραληφθέν-
 τας τὸν α' β' γ' δ' μονάδι μὲν ἀλλήλων ὑπερέχοντας, μηδέ-
 να δὲ παραλείποντας. καὶ πῶν ἄλλων δὲ τῇ μεθόδῳ ταύ-
 τη χρώμενος καὶ τοὺς ἄλλους τριγώνους εὐτάκτως ἴδιοι
 τις ἀπογεννωμένους. καὶ μὴν καὶ οἱ τετράγωνοί τε καὶ 30
 πεντάγωνοι καὶ οἱ ἑξῆς πολύγωνοι προΐασιν ἀκολουθῶς

I ἐκάστη A. 2 μονάδων] μονάδας A. δύο] τριῶν V
 τρεῖς A. 5 μονάδων] μονάς A. 7 τούτων A.
 10 εἰρήκημεν A εἰρήκειμεν V. 17/18 μονάδων β' V μονάδας β' A.
 19 εἰρήκημεν A εἰρήκειμεν V. 20 ἑαυτῶν A.
 λαμβάνειν A. 25 μονάδας A. 26 αὐτῶν A. 29 εὐ-
 τάκτως transp. post ἀπογεννωμένους V. 30 fortasse ἂν post
 τις addendum. τε om. V.

τῇ αὐτῇ μεθόδῳ, κατὰ μόνην τὴν τῶν ἀριθμῶν ὑπεροχὴν
 τε καὶ παράλειψιν διαλλάττοντες. οἱ μὲν γὰρ τετράγωνοι
 τοὺς παραλαμβανομένους εἰς τὴν σύστασιν ἑαυτῶν ἐκ τοῦ
 φυσικοῦ χύματος ἀριθμούς, δυάδι μὲν διαφέροντας ἔχουσι,
 5 ἓνα δὲ μεταξύ παραλείποντας καὶ τὰς πλευρὰς μονάδι πα-
 ραυξανομένας· οἱ δὲ πεντάγωνοι τοὺς τριάδι μὲν ὑπερέ-
 χοντας, δύο δὲ διαλείποντας, καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως.

μα' Hoche = κθ'.

XI, 4. κθ'. ἵνα δὲ ἐπὶ πάντων· κανὼν μὲν οὗτος καθολικός ἐστιν
 ἐπὶ πάντων τῶν ἐπιπέδως σχηματογραφουμένων ἀριθμῶν,
 10 τὸ τοὺς γνώμονας ἐκάστου, τουτέστι τοὺς συνιστῶντας
 αὐτὸν ἀριθμούς, ἀπὸ μονάδος δυάδι ἔλαττον διαφέρειν
 ἀλλήλων ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἀφ' οὗ ἡ ποσότης τῶν γωνιῶν
 ἐκάστου παρονομάζεται. οἷον ὁ μὲν τρίγωνος ἐπεὶ ἀπὸ
 τοῦ γ' παρονομάζεται, μονάδι ἔχει τοὺς γνώμονας αὐτοῦ,
 15 τουτέστι τοὺς συντεθέντας, ἀλλήλων ὑπερέχοντας· ἡ δὲ
 μονὰς τῶν γ' δυάδι ἐλάττων ἐστί. ὡσαύτους καὶ ὁ τετρά-
 γωνος δυάδι· πάλιν γὰρ ὁ β' τοῦ δ' δυάδι ἐλάττων ἐστί. καὶ
 ὁ πεντάγωνος πάλιν δυάδι· τριάδι γὰρ ὑπερέχουσι ἀλλή-
 λων οἱ συντιθέντες αὐτὸν ἀριθμοί· τὰ δὲ ε' τῶν γ' δυάδι
 20 ὑπερέχουσι. καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. ἐπεὶ γὰρ συμ-
 βαίνει πολυγώνου ἡμῖν προτεθέντος ἐκ μεγίστου ἀριθμοῦ
 παρονομαζομένου ὡς, φέρ' εἰπεῖν, ὀγδοηκονταγώνου ἢ
 ἑκατονταγώνου μὴ γινώσκω ἐκ προχείρου τὴν τῶν γνωμό-
 νων αὐτῶν ὑπεροχὴν, διὰ τοῦτο σύντομον τῆς εὐρέσεως
 25 καὶ κοινὸν αὐτῶν ἐπὶ πάντων παραδίδωσι λόγον, ἐκάστου
 πολυγώνου φημί ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ὄνομα ἀριθμοῦ δῆλον
 γίνεσθαι τοῦτον. τοῦ γὰρ ἀριθμοῦ ἀφ' οὗ ἕκαστος παρονο-
 μάζεται, δυάδος ἀφαιρουμένης, τὸν λειπόμενον ἐμφαίνειν
 ὅσαις μονάσιν ὑπερέχουσι ἀλλήλων οἱ τούτου γνώμονες·
 30 ἔσονται οὖν τοῦ μὲν ὀγδοηκονταγώνου οἱ γνώμονες ἀλλήλων
 ὑπερέχοντες μονάσιν οἷ', τοῦ δὲ ἑκατονταγώνου μονάσιν

4 διαφέροντας] ὑπερέχοντας A διαφέροντας A¹ in mg.

15 συντιθέντας V.

30/31 οἱ γνώμονες — μονάσιν² om. A

add. A¹ in mg.

ὁμοίως ζη'. κακεῖνο δὲ δῆλον ὅτι αἱ τῶν σχημάτων κατὰ τὰς πλευρὰς αὐξήσεις κατὰ μονάδος εὐτακτον πρόσθεσιν προκόπτουσι. τριγώνου μὲν γὰρ τρεῖς εἰσιν αἱ πλευραί, τετραγώνου δὲ δ' καὶ πενταγώνου ε', ἑξαγώνου δὲ σ' καὶ ἑφξῆς.

5

μβ' I Hoche = λ'.

πᾶν τετράγωνον σχῆμα· ἤδη μὲν εἰρήκαμεν ὅτι προέ-
 θετο ἐνταῦθα ὁ τεχνικός ἀποδειξάει τὰ ἀριθμητικὰ σχήμα-
 τα σύμφωνα τοῖς γραμμικοῖς καὶ ἔδειξε παραδοὺς καθ'
 ἕκαστον τὴν αὐτῶν σύστασιν κατὰ τάξιν προβαίνουσαν.
 νῦν δὲ βούλεται δεῖξαι τὴν αὐτῶν συμφωνίαν καὶ διὰ τῆς
 εἰς τὰ τρίγωνα διαλύσεως καὶ αὐτὴν πάλιν διὰ τῆς ἐξ αὐτῶν
 συνθέσεως. καὶ φησιν ὅτι ὡσπερ τὸ γραμμικὸν τετράγωνον
 σχῆμα εἰς δύο τρίγωνα διαγωνίως διαιρεῖται, οὕτω καὶ
 ὁ τετράγωνος ἀριθμὸς εἰς δύο τριγώνους. ὁ γὰρ θ' τετρά-
 γωνος, φέρ' εἰπεῖν, εἰς τε τὸν σ' τρίγωνον καὶ εἰς τὸν γ'
 διαλύεται. εἰ δὲ τις ἐνταῦθα ἐνσταίη λέγων ὅτι οὐχ οὕτως
 ἔχει· πᾶν μὲν τετράγωνον εἰς δύο ἴσα τρίγωνα διαιρεῖται,
 ὁ δὲ τετράγωνος ἀριθμὸς οὐκ εἰς ἴσους τριγώνους, ἀλλ'
 εἰς ἀνίσους (ἰδοὺ γὰρ ὁ θ' εἰς τὸν γ' καὶ τὸν σ' ἀνίσους διήρη-
 ται τριγώνους), ἐροῦμεν ὅτι οὐκ ἀνάγκη ἐν οἷς διαφορὰ
 ἐστὶ κατ' εἶδος, εἴπερ ἐστὶ τις ὁμοιότης ἐν αὐτοῖς, εἶναι καὶ
 παντελῆ ταυτότητα· ἦσαν γὰρ ἂν μηδὲ διαφέροντα τὴν
 ἀρχήν. τὸ γὰρ πλήθος ὑφ' ὃ τὰ ἀριθμητικὰ τάττονται καὶ
 τὸ μέγεθος πάλιν ὑφ' ὃ τὰ γραμμικά, ἐνὸς γένους ὄντα τοῦ
 ποσοῦ, ὡς μὲν ὁμογενῆ ὁμοιότητα ἔχουσι πρὸς ἄλληλα,
 ὡς δὲ πάλιν ἑτεροειδῆ τὴν παντελῆ ταυτότητα ἀπαναίνον-
 ται· ἄλλως τε καὶ εἰ τὰ ἀριθμητικὰ σχήματα καθ' ὁμοιότητα
 τῶν γραμμικῶν βουλευθεῖμεν διαιρεῖν, σύμφωνα εὐρή-
 σομεν καὶ οὕτω τὴν ὁμοιότητα. ἔστω γὰρ τετράγωνον τὸ
 α β γ δ καὶ διηρήσθω ἐκάστη πλευρὰ δίχα κατὰ τὰ εζ·
 καὶ διὰ τῶν εζ διηρήσθω εἰς τέσσαρα τετράγωνα καὶ
 καταγεγράφθω ἐν ἐκάστῳ μὴν καὶ ἡχθῶ διάμετρος τοῦ

XII, I.

10

15

20

25

30

2 ἑκτακτον A.

6 μὲν om. V.

τριγώνου διαγωνίως ἢ α γ . φανερόν δὴ ὅτι μὴ μόνον γραμ-
 μικῶς διήρηται τὸ τετράγωνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν μονάδων
 αὐτῶν. ὥσπερ γὰρ ἡ αγ διάμετρος εἰς β' τρίγωνα διαιροῦσα
 τὸ τετράγωνον κοινὴ ἐστὶ καὶ ἀμφοτέρων τῶν τριγώνων,
 5 οὕτω καὶ αἱ β' μονάδες δι' ὧν ἡ διάμετρος ἄγεται κοιναὶ
 γίνονται καὶ ἀμφοῖν τοῖν τριγωνικοῖν ἀριθμοῖν, ὡς γίνεσ-
 θαι ἐκάτερον τῶν τριγώνων ἰσόπλευρον, ἐκάστης πλευρᾶς
 μονάδων γινομένης β'. μὴ γάρ τις σωματοποιῶν τὰς μονά-
 δας ἠγείσθω ἐκατέραν δίχα διαιρεῖσθαι. τὸ γὰρ μέγεθος
 10 πάσχει τὴν τομήν, ἢ δὲ μονὰς σημείου λόγον ἔχουσα, ἀτμη-
 τος μένει καὶ ἀμερῆς, μὴ μόνον τῇ ἑαυτῆς φύσει, ἀλλ' ὅτι
 καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν ταῖς σχηματογραφίαις ἀντὶ σημείων
 τὰς μονάδας παραλαμβάνομεν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ τὸν θ'
 τετράγωνον σχηματογραφήσομεν καὶ τὰς γ' μονάδας διαγω-
 15 νίως ἐπιζεύζομεν, πάλιν β' τρίγωνα ἔσονται ἰσόπλευρα,
 ἐκάστης πλευρᾶς μονάδων γινομένης τριῶν. καὶ ἐπὶ τοῦ
 ις' δὴ ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφεξῆς τετραγώνων τὸ
 αὐτὸ ἔσται ἀπαρλλάκτως. ἔτι δὲ καὶ διὰ τῆς συνθέσεως
 δείκνυσι τὴν αὐτὴν συμφωνίαν μὴ ἐμποδιζομένην. φησὶ
 20 γὰρ ἐκκειμένων μὲν τῶν τριγώνων, δύο ἐφεξῆς συντιθέ-
 μενοι τετράγωνον ποιοῦσι· καὶ γέγονε τοῦτο δῆλον ἐκ τῆς
 προτέρας διαλύσεως τῶν τετραγώνων εἰς τὰ τρίγωνα. τῶν
 δὲ τετραγώνων ἐκκειμένων, ἐκάστῳ τετραγώνῳ ὁ ὁμοταγῆς
 τρίγωνος προστιθέμενος πεντάγωνον ὁμοταγῆ ποιεῖ. τῶν
 25 δὲ πενταγώνων τοῖς τριγώνοις συντιθεμένων, οἱ ἐξάγωνοι
 γίνονται. καὶ ἐκ τῶν ἐξαγώνων σὺν αὐτοῖς τοῖς τριγώνοις
 οἱ ἐπτάγωνοι, μεθ' οἷς οἱ ὀκτάγωνοι καὶ ἐφεξῆς. ὑποδείγ-
 ματος δὲ χάριν ἐκτίθησι καὶ διάγραμμα παραλλήλως ἔχον
 ἐκκειμένους τοὺς πολυγώνους· ἐν ᾧ καὶ πάντα τὰ λεγόμενα
 30 σύμφωνα φαίνεται, ὃ καὶ ἔχει οὕτως.

μβ' II Hoche = λα'.

μγ' Hoche = λβ'.

XII,7.λβ'. μονάδι ἐλάττωνος· τὸ μονάδι ἐλάττωνος πολυγώνου ἐπὶ

9 γάρ] μὲν A. 16 μονάδες A. τρεῖς A. 21 τοῦτο
om. A. 31 πολυγώνων A.

τῶν πρώτων ἐνεργεία πολυγώνων ἀκουστέον. ὁ γὰρ α^{ος} τετράγωνος, ὁ δ', μονάδι ἐλάττων ἐστὶ τοῦ ε' πενταγώνου καὶ ὁ ε' τοῦ σ' καὶ ἐξῆς. δύναται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς πολυγώνων νοεῖσθαι κατὰ τὸν τῶν γωνιῶν ἀριθμὸν ἀφ' οὗ ἕκαστος παρονομάζεται. οἱ γὰρ τετράγωνοι τῶν πενταγώνων 5 μονάδι ἐλάττονές εἰσι κατὰ τὰς πλευρὰς καὶ οἱ πεντάγωνοι τῶν ἑξαγώνων ὁμοίως καὶ οἱ ἐφεξῆς τῶν ἐφεξῆς ὡσαύτως. ἐπὶ δὲ τῶν τριγώνων τὸ μονάδι ἐλάττονος εἴρηται διὰ τὴν τῶν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τιθεμένων μονάδων ποσότητα. τοῦ γὰρ γ' τριγώνου μονάδων β' οὔσα ἢ πλευρά, μονάδι ἐλάττων 10 ἐστὶ τῆς τοῦ σ' πλευρᾶς, γ' μονάδων οὔσης, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. ἤγουν οὕτω νοητέον τὸ μονάδι ἐλάττων ἐπὶ τῶν τριγώνων ἢ διὰ τὴν τάξιν· πρῶτος γὰρ τρίγωνος ὁ γ' ὢν β^{ου} τοῦ σ' μονάδι ἐλάττων τέτακται καὶ ὁ β^{ος} ὁ σ' τοῦ γ^{ου} τοῦ ι' ὡσαύτως καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως. 15

μδ' Hoche = λγ'.

καὶ κατὰ βάνθος· κατὰ μὲν γὰρ τὸ πλάτος οἱ ἐφεξῆς τετράγωνοι τοὺς ἐφεξῆς τριγώνους καὶ αὐτοὺς κατὰ πλάτος 12, 8. λγ ὁμοίως ἐκκειμένους ἔχουσιν εἰς τὴν ἑαυτῶν σύστασιν, ὡς πολλάκις εἶπομεν, οἱ δὲ λοιποὶ πολύγωνοι τοὺς κατὰ βάνθος οἶον ὁ δ' τετράγωνος ἐκ τοῦ α' καὶ γ' γέγονεν ἐφεξῆς κει- 20 μένων κατὰ πλάτος καὶ ὁ θ' ἐκ τοῦ γ' καὶ σ' ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ὡσαύτως. οἱ δὲ λοιποὶ πολύγωνοι ἐκ τῶν κατὰ βάνθος. ὁ γὰρ ε' πεντάγωνος ἐκ τοῦ α' καὶ δ' γέγονεν, οἷτινες κατὰ βάνθος ἔκκεινται καὶ οὐ κατὰ πλάτος. ὁμοίως καὶ ὁ ιβ' ἐκ τοῦ θ' καὶ γ' κατὰ βάνθος ὁμοίως ἐκκειμένων. καὶ ὁ 25 κβ' ἐκ τοῦ ις' καὶ σ' καὶ οἱ ἐφεξῆς ὁμοίως. πάλιν δὲ καὶ ὁ σ' ἐξάγωνος ἐκ τοῦ ε' πενταγώνου καὶ τῆς μονάδος δυνάμει α^{ου} τριγώνου καὶ ὁ ιε' ἐκ τοῦ ιβ' καὶ γ' καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοίως.

με' Hoche = λδ'.

ἐν τευθεν ἡδη· πληρώσας τὴν τῶν ἐπιπέδων ἀριθμῶν XIII, I. λδ

Ι δ] οὐ Α. 4 ἀριθμῶν Α. οδ] ὢν AV. ΙΟ μονά-
δες Α. ΙΙ μονάδες Α.

τεχνολογίαν, μέτεισιν ἐπὶ τὴν τῶν στερεῶν καὶ πρότερον
 ἀναλαμβάνων τὴν τῶν γραμμικῶν καὶ ἐπιπέδων ἀριθμῶν
 γένεσιν, ἐξ αὐτῶν φησι καὶ τοὺς στερεοὺς γεννᾶσθαι, οἷον
 ὡς ἐπὶ θεμελίω τῶν τὴν κατὰ τὸ ὕψος διάστασιν ἐποικο-
 5 δομεῖσθαι. εἰ γὰρ πρὸς τοῖς δυσὶ διαστήμασι τῷ μήκει τε
 καὶ τῷ πλάτει ἃ εἶχεν ἕκαστον τῶν ἐπιπέδων σχημάτων,
 προσλάβοι καὶ τὴν κατὰ τὸ ὕψος διάστασιν, ἰσοπλεύρως
 μέντοι ταῖς τοῦ ἐπιπέδου πλευραῖς, στερεὸν εὐτάκτως
 ἀπογεννήσει, βάσιν ἔχον αὐτὸ τὸ ἐπίπεδον ἀφ' οὗ τὴν σύσ-
 10 τασιν ἔλαβε. πρὸ πάντων δὲ τῶν στερεῶν τὴν πυραμίδα
 λαμβάνει ὡς στοιχειωδεστέραν τῶν ἄλλων· ὥσπερ γὰρ ἐν
 τοῖς ἐπιπέδοις τὸ τρίγωνον ἐδείκνυτο τῶν ἄλλων στοιχειω-
 δεστέρον ὄν, κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ἡ πυραμὶς τὴν αὐτὴν ἔχει
 τάξιν πρὸς τὰ στερεά, καθότι ἐπιπλέον τοῖς τριγώνοις
 15 εἰδοποιεῖται, εἰ καὶ κατὰ τὴν βάσιν ἐπὶ πάντα μετέρχεται
 τὰ πολύγωνα. ἀπὸ τῶν γωνιῶν γὰρ ἕκαστου πολυγώνου,
 εὐθειῶν ἴσων ταῖς τοῦ πολυγώνου πλευραῖς ἀναγειρομένων
 καὶ εἰς ἓν σημεῖον συναπτομένων, αἱ πυραμίδες συνίσταν-
 ται, βάσεις μὲν ἔχουσαι τὰ πολύγωνα αὐτὰ ἀφ' ὧν καὶ τὴν
 20 ἀρχὴν ἔχουσι, τριγώνοις δ' ἰσοπλεύροις περιεχόμεναι καὶ
 εἰς ἓν σημεῖον μνουρίζόμεναι· — τὸ δὲ μνουρίζεσθαι γράφε-
 ται καὶ διὰ τοῦ $\bar{\upsilon}$ καὶ διὰ τῆς $\bar{\epsilon}\iota$ διφθόγγου. καὶ εἰ μὲν διὰ
 τοῦ $\bar{\upsilon}$ ἀπὸ μεταφορᾶς εἴρηται τῶν μυῶν, τὴν εἰς ὄξυ τῶν
 πυραμίδων ἀποκορύφωσιν, καθὰ δὴ καὶ τὰ τῶν μυῶν οὐ-
 25 ραῖα, τῆς λέξεως ἐμφαινούσης. εἰ δὲ διὰ διφθόγγου $\bar{\epsilon}\iota$ ὅτι
 ἀπὸ πλατυτέρας βάσεως ἀρχόμενον τὸ ὕψος τῆς πυραμίδος
 καὶ κατὰ μικρὸν μειούμενον, τελευταῖον εἰς ὄξύτατον ἀπολή-
 γει. — καὶ ἐν τοῖς γεωμετρικοῖς δὲ σχήμασι ἐκ τριγώνων
 30 συνέστηκεν· ἐνὸς μὲν κατὰ τὴν βάσιν ὑποκειμένου, ἐκ δὲ
 τῶν τριῶν αὐτοῦ πλευρῶν ἄλλων τριῶν ἀνισταμένων καὶ
 εἰς μίαν κορυφὴν καὶ σημεῖον ἐν συννεύοντων· ἐν δὲ τοῖς
 ἀριθμητικοῖς καὶ ἀπὸ τετραγώνου βάσεως ἔτι τε πενταγώ-

19/20 τὰ πολύγωνα — ἔχουσι om. A add. A¹ in mg.

22 Post $\bar{\upsilon}$ add. φιλοῦ V.

$\bar{\epsilon}\iota$] ϵ καὶ ι V.

23 Post $\bar{\upsilon}$ add.

φιλοῦ V. τὴν om. V.

25 $\bar{\epsilon}\iota$ om. V.

32 ἔτι] ὅτι A.

ρου καὶ ἐξαγώνου καὶ τῶν λοιπῶν πολυγώνων πυραμίδες ἀποτελοῦνται· περὶ ὧν καὶ προτίθεται λέγειν.

μς' Hoche = λέ' I.

μζ', μη' I Hoche = λέ' II.

ὡς αὐτὸς εἶπεν· ὡς γὰρ ἐν τοῖς ἐπιπέδοις σχήμασιν ἐπιπέ- XIV, I. λε' II
δως ἐνοοῦντο, οὕτω καὶ τοῖς στερεοῖς στερεῶς δεῖ νοεῖσ-
θαι. αἱ δὲ ἐξῆς πυραμίδες εἰσὶν ἀπὸ τετραγώνου βάσεως 5
ὁμοιοσχημόνως ἀνιστάμεναι ἐφ' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον·
καὶ αὗται δὲ τῷ αὐτῷ τρόπῳ πλάσσονται ταῖς προλεχθεί-
σαις τριγωνικαῖς. τοὺς γὰρ ἀπὸ μονάδος τετραγώνους
στοιχηδὸν ἐκθέμενος α' δ' θ' ις' κέ' λς' μθ' ξδ' πα' καὶ τοὺς
ἐξῆς, πάλιν σωρηδὸν ἐπιτίθημι ἀλλήλοις κατὰ βάθος αὐτοῦς. 10
καπὶ τούτων ἡ μονὰς δυνάμει τετράγωνος οὔσα τῷ ἐνεργείᾳ
α^ω τῷ δ' ἐπάνω τίθεται ὡς κορυφή καὶ ποιεῖ τὸν ε', πρώτην
πυραμίδα κατ' ἐνέργειαν. τὴν ὅλην δὲ ταύτην τὴν τῶν ε'
ἐπιτίθημι βάσει τῷ θ' τετραγώνῳ καὶ γίνεται πυραμὶς
μονάδων ιδ' ἴσας πλευρὰς ἔχουσα πανταχόθεν μονάδων 15
ἐκάστην γ'. ἐπειδὴ γὰρ ἐκ τριῶν τετραγώνων συνέστη,
τῶν α' δ' θ', ἀνάγκη καὶ ἐνταῦθα τὴν πλευρὰν εἶναι τοσοῦ-
των μονάδων.

μη' II, μθ' I Hoche = λς' I.

πάλιν δὲ τὴν ιδ' πυραμίδα· ἡ γὰρ ε' πυραμὶς ἐκ β' τετρα- XIV, 3. λς' I
γώνων συνεστῶσα, τοῦ α' καὶ τοῦ δ', β' μονάδων εἶχε 20
τὴν πλευρὰν. τὴν δὲ τῶν ιδ', φησί, πυραμίδα βάσει ἔχουσαν
τὸν θ', ὅλην ἐπιτίθημι τῷ ις' τετραγώνῳ καὶ γίνεται πυρα-
μὶς μονάδων λ', ἐκάστη δὲ τῶν πλευρῶν μονάδων δ', ἐπεὶ
καὶ τοσοῦτοι συνετέθησαν ἀριθμοί· τρίτη δὲ κατ' ἐνέργειαν
αὕτη πυραμὶς. α^η γὰρ ἦν ἡ ε', β^α δὲ ἡ ιδ', τρίτη δὲ ἡ λ'. 25
εἰ δὲ ταύτην ὅλην ἐπιθήσω τῷ κέ' τετραγώνῳ, ποιήσω δ^η
πυραμίδα μονάδων νε' καὶ ταύτην τῷ λς', γενήσεται ε^η πυρα-
μὶς μονάδων ρα'. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. καὶ αὗται
μὲν οὖν πᾶσαι ἀπὸ τετραγώνου βάσεως εἰσι. τὸ αὐτὸ δὲ

10 αὐτοῖς AV.

11 τετράγωνος οὔσα δυνάμει transp. V.

15 πανταχόθεν A.

μονάδας A.

17 τῶν] τοῦ AV.

23 μονάδων²] μονάδας A.

27 νε'] ν' AV.

ποιητέον καὶ εἰ πεντάγωνος εἴη ἢ βάσις καὶ ἐξάγωνος καὶ ἐπ' ἄπειρον. πάλιν γὰρ τὸν α' ἐνεργεία πεντάγωνον ὑποτίθημι τῇ μονάδι· δυνάμει γὰρ καὶ αὕτη πεντάγωνος. ἔστι δ' α' ἐνεργεία δ' ε', καὶ ποιῶ τὸν σ' καὶ ὅλως τοῦτον ἐπὶ τὸν β' καὶ ποιῶ τὴν τρίτην. καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως. καὶ ἐκ τούτου δὲ δῆλον ὅτι στοιχειωδέστερα τὰ τρίγωνα· πᾶσαι γὰρ ἀπλῶς, φησὶν, αἱ φαινόμεναι καὶ δεικνύμεναι πυραμίδες ἀπὸ τῶν καθ' ἕκαστον πολυγώνων βάσεων τριγώνοις μέχρι κορυφῆς περιέχονται.

μθ' II Hoche = λς' II.

ν' Hoche = λζ'.

να', νβ' I Hoche = λη' I. νβ' II = λη' II.

XV,4.λη' II₁₀ γωνίας δὲ στερεὰς ἡ', διὰ τὸ ἐκάστην ὑπὸ τριῶν εὐθειῶν περιέχεσθαι. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐπιπέδῳ γωνίαί ἐκάστη ὑπὸ β' εὐθειῶν περιέχεται. προσλαμβάνοντος δὲ τοῦ ἐπιπέδου καὶ βάθος πρὸς ταῖς δυσὶν εὐθείαις ταῖς περιεχοῦσαις τὴν ἐπίπεδον γωνίαν προστίθεται καὶ ἕτερα εὐθεία καὶ γίνεται ἡ στερεὰ γωνία περιεχομένη ὑπὸ τριῶν εὐθειῶν.

νγ' Hoche manque. νδ' I = λθ' I.

XVI,2.λθ' I λέγεται σκαληνὰ ἀπλῶς· οὐ μόνον τὰ τοιαῦτα στερεὰ σχήματα σκαληνὰ λέγεται ἀπλῶς διὰ τὸ ἀνίσους ἔχειν ἀλλήλαις τὰς διαστάσεις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἐπιπέδοις· τρίγωνον γὰρ σκαληνόν φάμεν τὸ τὰς πλευρὰς ἀνίσους ἔχον. ἴσως δὲ καὶ ἐν τετραπλεύροις ῥηθείῃ ἂν τὸ σκαληνόν, εἰ μηδεμία τῶν πλευρῶν μιᾷ ἔστιν ἴση. καλοῦνται δέ, φησὶν, οἱ τοιοῦτοι σκαληνοὶ στερεοὶ ἀριθμοὶ παρά τισι καὶ σφηνίσκοι διὰ τὴν πρὸς τὰς σφήνας ὁμοιότητα. τοιαῦται γὰρ αἱ σφήνες ἀνισοδιάστατοι ἀπὸ ὀξέος μέρους κατὰ μίαν διάστασιν κατὰ τὰς ἄλλας ἠϋξημέναι. ἄλλοι δέ, φησί, σφηνίσκους αὐτοὺς καλοῦσι διὰ τὸ καὶ πρὸς τοὺς σφήκας ἀφομοιοῦσθαι.

14 προτίθεται A. 19 φάμεν om. A. 19/20 ἀνίσους
— τετραπλεύροις om. A add. A¹ in mg. 25 σφηνίσκους A.

καὶ γὰρ οἱ σφήκες ἀνωμάλως ἔχουσι κατὰ τὴν τοῦ σώματος θέσιν κατὰ τὸ μέσον ἀποσφιγγόμενοι. παρὰ γὰρ τὸ ἀποσφίγγεσθαι καὶ τοῦ τοιούτου ὀνόματος ἔτυχον. καὶ τὸ σφήκωμα δέ, ὃ ἐστὶ δεσμός τις διὰ λίνου λεπτοῦ πεποιημένος, παρὰ τὸ ἀπεσφίγγχθαι οὕτως ὠνόμασται. διὰ γὰρ 5 τοῦ τοιούτου λίνου δεσμευθέντος μορίου τινὸς ἢ χειρὸς ἢ ποδὸς ἢ τοιούτου τινὸς ἐκατέρωθεν τῆς σαρκὸς ὑπερανισταμένης τὸ σχῆμα γίνεται τῆς τοῦ σφήκος ἐντομῆς ἥτοι τοῦ κατὰ τὸ μέσον συνεσφιγμένου μέρους αὐτοῦ.

νδ' II Hoche = λθ' II. νε', νς' I Hoche = μ'.

νς' II, νζ', νη' Hoche = μα'.

οἶον ἐκκειμένον μοι τοῦ ἀπό· ὅτι δὲ ἡ μονὰς τοῦ ταῦ- 10 XVII, 3
τοῦ ἐστίν, ἡ δὲ δυὰς θατέρου. ἐκκειμένων μὲν τῶν ἀπό μα'.
μονάδος περιττῶν, εἶτα ἐπισωρευομένων, γεννῶνται οἱ
τετράγωνοι, οἵτινες ἴσας ἀλλήλαις τὰς τε πλευρὰς ἔχουσι
καὶ τὰς γωνίας· ὀρθαὶ γὰρ εἰσι. τῇ γὰρ μονάδι προστεθέν-
τος τοῦ γ', ὃ δ' γίνεται τετράγωνος, καὶ πάλιν τούτῳ τοῦ 15
ε' προστεθέντος, ὃ θ' γίνεται τετράγωνος, καὶ τούτῳ τοῦ
ζ', γίνεται ὁ ισ', τούτῳ δὲ πάλιν τοῦ θ', γίνεται ὁ κ' καὶ
ἔτι τούτῳ τοῦ ια', γίνεται ὁ λς' καὶ οὕτως ἐπ' ἄπειρον τῶν
περιττῶν συντιθεμένων μόνοι οἱ τετράγωνοι γίνονται. ὅτι
δὲ πάλιν ἡ δυὰς ἐστὶ τοῦ ἐτέρου δῆλον ἐξ οὗ πάντες οἱ ἄρτιοι 20
ἐξ αὐτῆς τῆς δυάδος ἀλλήλοις συντιθέμενοι μόνοι τοὺς
ἕτερομήκεις ποιοῦσιν, ἐπεὶ καὶ αὐτὴ ἡ δυὰς ἕτερομήκης
ἐστίν. ἅπαξ γὰρ β' πάλιν β' γίνεται, ὥστε ἡ μὲν μία τοῦ
ἕτερομήκου πλευρὰ μονάδος ἐστίν, ἡ δὲ ἕτερα δυάδος.
τῷ δὲ β' εἰ προσθείης τὸν ἐφεξῆς ἄρτιον, τουτέστι τὸν δ', 25
ποιήσεις τὸν σ' ἕτερομήκη· δις γὰρ γ', σ' καὶ τούτῳ πάλιν
τὸν σ', ποιήσεις τὸν ιβ' ἕτερομήκη· τρὶς γὰρ δ' ιβ'. καὶ
τῷ ιβ' τὸν η', ποιήσεις τὸν κ' καὶ τοῦτον ἕτερομήκη· τετρά-
κις γὰρ τὰ ε', κ'. καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον, πλευρὰς ἐκάστης
μονάδι λειπούσης τῆς λοιπῆς. εἰκότως ἄρα τὴν μὲν μονάδα 30

I οἱ] αἰ A.

2 ἀποσφιγγόμενοι A.

3 Post τοιούτου

add. τοῦ A.

5 ἐπεσφίγγχθαι A.

8 ἥτοι] ἤγουν V.

20 οὗ] ὦν V.

τοῦ ταύτου, τὴν δὲ δυάδα θατέρου προσωνόμασαν οἱ Πυθα-
 γόρειοι. ἔστωσαν οὖν ὡς ἐν διαγράμματι β' στίχοι, εἰς
 ἀπὸ μονάδος περιττῶν καὶ ἕτερος ἀπὸ δυάδος ἀρτίων.
 καὶ ἐπεὶ ἐκ μὲν τῆς τῶν περιττῶν συνθέσεως οἱ τετράγωνοι
 5 γίνονται, ἐκ δὲ τῶν ἀρτίων οἱ ἑτερομήκεις, φανερόν ὡς οἱ
 μὲν τετράγωνοι τῆς ταύτου φύσεως εἰσιν, ὡς τὰς πλευρὰς
 ἅμα καὶ τὰς γωνίας ἴσας ἔχοντες καταρχούσης αὐτῶν τῆς
 μονάδος ἣτις οὐδὲ εἰς ἑαυτὴν πολλαπλασιαζομένη ἐξίσταται
 ἑαυτῆς καὶ ἄλλον δὲ πολλαπλασιάζουσα οὐκ ἐξίστησιν.
 10 ὅπερ ἐν ἄλλῳ ἀριθμῷ παρὰ τὴν μονάδα εὐρεῖν ἀδύνατον.
 οἱ δὲ ἑτερομήκεις τῆς θατέρου· κατάρχει γὰρ αὐτῶν ἡ
 δυάς, ἣτις καὶ ἑαυτὴν πολλαπλασιάζουσα καὶ ἄλλον ὄντι-
 νοῦν ἐξίστησι καὶ ἑαυτὴν καὶ ὃν ἂν ἕτερον πολλαπλασιά-
 σει· δις γὰρ β', δ', καὶ δις δ', ἡ', καὶ δις ε', ι', καὶ δις ι',
 15 κ'. πάλιν δὲ οἱ γενόμενοι οὗτοι ἐκ τοῦ παρὰ τὴν δυάδα
 πολλαπλασιασμοῦ, ἐὰν παρὰ τὴν δυάδα καὶ αὐθις πολλα-
 πλασιασθῶσι, τὰ γινόμενα στερεὰ εἰσιν. οἶον δις γ', σ', δις σ',
 ιβ'. τούτων δὴ τῶν στερεῶν πλινθίδες μὲν εἰσὶν οἱ ἰσάκις ἴσοι
 ἔλασσονάκις, οἶον ἐξάκις σ' τρις ἢ ἐπτάκις ζ' τετράκις ἢ
 20 ὀκτάκις ἢ πεντάκις, καὶ ἐφεξῆς. δοκίδες δὲ οἱ ἰσάκις ἴσοι
 πλεονάκις, οἶον τετράκις δ' δεκάκις. ὅτι δὲ στερεοὶ εἰσιν
 οἱ τοιοῦτοι σαφές· τοῦ γὰρ βάθους ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς ἐφ'
 ὃν ὁ β^{ος} γέγονε πολλαπλασιασμός. καὶ οὗτος εἰ μὲν ἐλάττων
 ἐστὶν ἢ δυάδι ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν τοῦ ἑαυτὸν
 25 πολλαπλασιάσαντος ἀριθμοῦ, πλινθὶς ἔσται τὸ στερεόν.
 τοιαύτας γὰρ εἶναι φασι τὰς πλινθούς τὸ μῆκος μὲν καὶ τὸ
 πλάτος ἴσα ἔχούσας, τό τε βάθος πολλῷ ἕλαττον ἑκατέρου
 τούτων. εἰ δὲ μείζων εἴη ὁ πολλαπλασιάζων ἀριθμὸς τοῦ
 ἑαυτὸν πρότερον πολλαπλασιάσαντος πλέον ἢ μονάδι, τουτέστι
 30 δυάδι καὶ ἐφεξῆς, δοκὶς ἐστὶ τὸ στερεὸν τοῦτο καθ' ὁμοίτη-
 τα τῶν δοκίδων οὕτως ὠνομασμένον· αἱ γὰρ δοκίδες τοιοῦ-
 τον ἔχουσι τὸ σχῆμα, πολλῷ μείζον ἔχουσαι τὸ ὕψος τοῦ
 κατὰ τὴν βάσιν μήκους ἢ πλάτους· οἶον ἐξ μὲν ἐφ' ἑαυτὰ
 πολλαπλασιασθέντα καὶ ποιήσαντα τὸν λς', εἶτα β' ἐπι

τὸν λς' καὶ ποιήσαντα τὸν οβ', πλινθίδα ποιεῖ ἰσάκεις ἴσον ἐλαττονάκεις. δ' δὲ ἐφ' ἑαυτὰ καὶ ποιήσαντα τὸν ις', εἶτα ἡ' ἐπὶ τὸν ις', ποιεῖ τὸν ρκη' δοκίδα, ἴσον ἰσάκεις μειζονάκεις. πρὸς τούτοις οὖν διαστέλλων τοὺς σφηνίσκους φησίν· οἱ δὲ γε σφηνίσκοι ἦσαν ἀνισάκεις ἄνισοι ἀνισάκεις. κατὰ πᾶσαν 5 γὰρ διάστασιν ἦσαν ἄνισοι, μιμούμενοι τὸ τῶν σφηνῶν εἶδος· οἱ δὲ κύβοι ἦσαν ἰσάκεις ἴσοι ἰσάκεις, ἐπεὶ ἀπὸ τετραγώνων τῶν ἰσάκεις ἴσων ἐφ' ἑαυτοὺς πολλαπλασιασθέντων ἐγένοντο.

νθ' Hoche = μβ'.

αὐτῶν δὲ τῶν κύβων· τούτων δὲ τῶν κύβων, φησίν, 10 XVII, 7 ὅσοι πρὸς τῷ ἰσάκεις ἴσοι ἰσάκεις εἶναι ἐπιδέχονται καὶ τὸ μβ'. αἰεὶ καταλήγειν κατὰ πᾶσαν πολυπλασίασιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀφ' οὗπερ ἤρξαντο ἦτοι εἰς τὸν αὐτὸν μοναδικὸν ἀριθμὸν ὃν καὶ ὁ πρῶτος πολλαπλασιασθεὶς ἀριθμὸς εἶχε, σφαιρικοί καλοῦνται καὶ ἀποκαταστατικοί. ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῆς 15 τοῦ ε' πλευρᾶς καὶ οἱ ἀπὸ τῆς τοῦ σ' ἢ ιε' καὶ ις' ἢ κε' καὶ κς' καὶ ἐφεξῆς. ὁ γὰρ ε' ἑαυτὸν πολλαπλασιάσας καὶ ποιήσας τὸν κε' πάντως εἰς αὐτὸν τὸν ε' κατέληξε, καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς ε' τὸν κε' πολλαπλασιάσας καὶ ποιήσας τὸν ρκε' εἰς τὸν ε' κατέληξε καὶ ἐφεξῆς ὡσαύτως. ὁ δὲ σ' ὁμοίως ἑαυτὸν 20 πολλαπλασιάσας καὶ ποιήσας τὸν λς' εἰς τὸν σ' καταλήγει, καὶ αὐθις τὸν λς' πολλαπλασιάσας καὶ ποιήσας τὸν σισ' εἰς τὸν σ' λήγει. ὁσάκεις οὖν, φησίν, οἱ τοιοῦτοι πολλαπλασιασθήσονται, εἰς ἑαυτοὺς καταλήξουσιν. οὗτοι δὲ ὅ τε ε' δηλονότι καὶ ὁ σ' μόνοι τῶν ἐντὸς δεκάδος τοιοῦτοὶ εἰσιν, 25 τουντέστιν εἰς ἑαυτοὺς καταλήγοντες ἐν τῷ πολυπλασιάζεσθαι ἐφ' ἑαυτοὺς καὶ ἐπὶ τοὺς γινομένους αὐθις ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ἑαυτῶν, τῶν δ' ἄλλων οὐδεὶς. ἰστέον δὲ ὅτι κυκλικοί καλοῦνται οἱ τοιοῦτοι ἀριθμοὶ καὶ σφαιρικοί ὡς ὁμοιότητα ἔχοντές τινα πρὸς τε τὰς σφαῖρας καὶ πρὸς τοὺς κύκλους, 30 οὐχ ὅτι δύνανται σχηματίζειν κύκλον ἢ σφαῖραν, καθὰ

9 ἐγένετο A. 12 πολλαπλασίασιν V. 13 ἦτοι] ἦγουν V. 16 καί³] ἢ A. 18/21 τὸν κε' — ποιήσας om. A suppl. A¹ in mg. 26 πολλαπλασιάζεσθαι V. 28 ἑαυτόν A.

δὴ καὶ τὰ πολύγωνα ἐσχηματίζοντο. ὥσπερ γὰρ ὁ κύκλος ἀπὸ τοῦ σημείου ἀφ' οὗ ἀρχεται ἡ περιφέρεια αὐτοῦ καταγράφεσθαι εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν ἀποκαθίσταται, οὕτω καὶ οἱ προκείμενοι ἀριθμοί. ὁ μὲν γὰρ ε' ἑαυτὸν πολυπλασιάζων
 5 τὸν κέ' ποιεῖ, ὁ δὲ σ' τὸν λς' καὶ ἀμφοτέροι λήγοντες εἰς ἑαυτοὺς ὄθεν δὴ καὶ ἤρξαντο. οὐ μόνον γὰρ μέχρι τοῦ κέ' καὶ λς' ἴστανται, ἀλλὰ καὶ τούτους πάλιν εἰ πολλαπλασιάζουσι, πάλιν εἰς ἑαυτοὺς καταλήγουσι. πεντάκις μὲν γὰρ ὁ κέ' τὸν ρκε' ποιεῖ, ὁ δὲ λς' ἑξάκις, τὸν σισ'. καὶ ἔτι τούτους
 10 ὁμοίως εἰ πολλαπλασιάζει ἐκάτερος ἐκάτερον, πάλιν εἰς ἑαυτοὺς καταλήξουσι, καὶ τοῦτο μέχρι παντός. κυκλικὸν οὖν, φησὶν, οὗτοι καλοῦνται οἱ ἀριθμοὶ καὶ σφαιρικοί, ἀλλ' εἰ μὲν καθ' ἕνα πολλαπλασιασμὸν προβαίεν, ὡς ὁ κέ', φέρ' εἰπεῖν, ἀπὸ τοῦ πεντάκις ε' καὶ ὁ λς' ἀπὸ τοῦ ἑξάκις σ',
 15 κυκλικὸν λέγονται. εἰ δὲ κατὰ β' ἢ καὶ πλείονας ὡς αὐτοὶ πάλιν ὁ μὲν κέ' πεντάκις τὸν ρκε' ποιεῖ, ὁ δὲ λς' ἑξάκις τὸν σισ', σφαιρικοὶ οὗτοι λέγονται. εἰκότως οὖν αὐτοὺς κυκλικούς τε καὶ σφαιρικούς ἅμα δὲ καὶ ἀποκαταστατικούς προσηγόρευσαν, ἐπειδήπερ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ αὐτὸ
 20 ἀποκαθίστανται ὡς οἱ κύκλοι τε καὶ αἱ σφαῖραι.

ξ' I Hoche = μγ'.

XVIII, I.
 μγ'.

ἐπειδὴ δὲ ἀρχὰς ὅπως οἱ φυσικοὶ δύο φασὶν εἶναι τοῦ κόσμου ἀρχὰς τὸ ταῦτόν καὶ τὸ ἕτερον, περὶ ὧν ἐνταῦθα ἐμνήσθη Πλάτωνά τε καὶ Φιλόλαον αἰνιττόμενος, τὴν μὲν λέξιν οὐ παρέθηκεν οὔτε μὴν τὸν λόγον τῆς τοιαύτης
 25 ἐνέφηγε δόξης αὐτῶν, ἐκ μέντοι τῶν πραγμάτων αὐτῶν δῆλη ἐστίν. ἐν γὰρ τῷ παντὶ καὶ ταυτότης ἐστίν, ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἐν καὶ ἐξ ἑνὸς προήκται τοῦ δημιουργοῦ· ἔστι δὲ καὶ ἑτερότης καὶ εἰς πλήθος διαίρεσις· διαφορᾶς γὰρ καὶ ἑτερότητος χωρὶς, πλήθος εἶναι ἀδύνατον. καὶ ἀπλῶς ἐξ

4 πολλαπλασιάζων V. 6 ἤρξατο A. 7 ἀλλά] ἀλλ' εἰς
 A. τούτοις A. 9 τούτοις A. 13 ὡς om. A.
 20 αἰ om. A. 26 ταυτότητος A. 28/29 καὶ εἰς —
 ἑτερότητος om. A suppl. A¹ in mg.

ἐναντίων τοῦ παντός ἢ σύνθεσις. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ τῶν ἀριθμῶν γένος. δύο γὰρ αἱ τούτων ἀρχαί, μονὰς τε καὶ δυάς, οὐδέτερον δὲ τούτων ἀριθμός, ὡς πολλάκις ἐδείξαμεν, ἀλλ' ἀρχαὶ ἀριθμῶν. ἢ δὲ ἀρχὴ ἕτερόν ἐστι οὐδ' ἐστὶν ἀρχή. ἀρχὴ γὰρ γραμμῆς τὸ σημεῖον, οὐκ ὄν γραμμῆ, καὶ ἢ γραμ- 5 μὴ ἐπιφανείας ἀρχή, οὐκ οὔσα ἐπιφάνεια, καὶ αὐτὴ σώματος ἀρχή, οὐκ οὔσα σῶμα. ἀλλὰ καὶ τὸ νῦν ἀρχὴ χρόνου, μὴ ὄν χρόνος. ἢ μὲν οὖν μονὰς τῆς ταυτότητός ἐστὶν ἀδιαίρετος οὔσα· τὸ γὰρ ταῦτόν ἀδιαίρετον. τοιοῦτοι δὲ εἰσιν καὶ οἱ ἐξ αὐτῆς εἰδοποιούμενοι περιττοὶ πάντες. διὸ καὶ 10 τοῖς ἐκ τούτων γεννωμένοις δηλονότι τοῖς τετραγώνοις ἔνεστι ταυτότης. ἰσάκις γὰρ ἴσοι εἰσὶ μῆτ' ἐν ταῖς πλευραῖς μῆτ' ἐν ταῖς γωνίαις αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄντες ἀσύμφωνοι. ἢ δὲ δυάς ἑτερότητας, διχάσις οὔσα καὶ διαφοραῖς τὰ ὑποκείμενα τέμνουσα. διὸ καὶ τῶν ἀρτίων ἐστὶν αἰτία καὶ οἱ τούτων 15 γεννώμενοι ἑτερομήκεις εἰσὶ καὶ προμήκεις· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων ὅτι οἱ μὲν ἑτερομήκεις μονάδι μόνῃ διαφερούσας ἔχουσι τὰς πλευράς, ὡς διὰ τῶν προλαβόντων ἔγνωμεν, οἱ δὲ προμήκεις δυάδι τε καὶ τριάδι καὶ τοῖς ἐφεξῆς ἀριθμοῖς. προϊούσα γὰρ ἢ ἑτερότης μᾶλλον τὰ ὑπ' αὐτὴν τελού- 20 τα διακρίνει. ἐν οἷς γὰρ ἢ διάστασις πλείων, ἐν τούτοις καὶ ἢ διαφορὰ καὶ ἢ ἑτερότης. οὐχ οὕτω γὰρ ὁ γ' τοῦ β' διέστηκεν ὡς ὁ δ', καὶ τούτου μᾶλλον ὁ ε' καὶ τούτου ὁ σ' καὶ ἐπ' ἄπειρον. μείζων οὖν ἐν τοῖς προμήκεσι τῶν πλευρῶν ἢ διάστασις ἢ περ ἐν τοῖς ἑτερομήκεσι. διὸ καὶ β^{ον} τῆς ἑτε- 25 ρότητός ἐστὶν εἶδος. οἱ μὲν γὰρ ἑτερομήκεις ἐκ τῶν μονάδι μόνῃ διαφερόντων πλευρῶν πολλαπλασιαζομένων ἐπ' ἀλλήλας ἐγένοντο, οἷον δις γ', σ', τρις δ', ιβ', καὶ ἐφεξῆς. οἱ δὲ προμήκεις ἐκ τῶν δυάδι ἢ τριάδι διαφερόντων ἢ τινι τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν, οἷον δις δ' ἢ, τρις ι', λ', τετράκις κ', 30 π', καὶ ἐπ' ἄπειρον. προμήκεις οὖν ἐκλήθησαν οἱ τοιοῦτοι οἷον ὑπερβεβηκότες τὴν συμμετρίαν τοῦ μήκους. τῶν μὲν γὰρ τετραγώνων ἴσον τὸ μῆκος ἐχόντων τῷ πλάτει, τῶν δὲ ἑτερομηκῶν παρὰ μονάδα, οἱ πλείονι ἢ μονάδι τὰς

10 πάντως Α.

11 τῆς ἐκ τούτων γεννομένης Α.

18 λαβόντων Α.

πλευρὰς διαφερούσας ἔχοντες προμήκεις ἐκλήθησαν οἶονεὶ
ὑπερμήκεις, τουτέστιν ὑπερβάλλοντες τῷ μήκει.

ξ' II Hoche = μδ'.

- XVIII, 3. διόπερ ὠρισμένοι τε καὶ περαίνοντες· διὰ τοῦτο,
μδ'. φησί, καὶ οἱ μὲν τετράγωνοι ὠρισμένοι τε καὶ μονοειδεῖς,
5 αὐτῷ μόνῳ τῷ πάντῃ ἴσοι εἶναι χαρακτηριζόμενοι ἔτι
τε περατοῦντες καὶ ἑτερότητος ἀνεπίδεκτοι. περαίνουσι
γὰρ οἱ τετράγωνοι κατ' αὐτὸ τὸ ἑαυτῶν ἰδίωμα τουτέστι
τὸ ἴσον ἔχειν τὸ μήκος τῷ πλάτει. οἱ δὲ παρὰ τοὺς τετραγώ-
10 ἑτερομήκεις, περὶ ὧν πολλάκις εἶπομεν, εἶθ' οἱ προμήκεις
καὶ τούτων ἀπειρία πλείστη τὴν τῶν πλευρῶν διαφορὰν
ἐχόντων ἀπὸ δυάδος ἀρχομένην καὶ προϋοῦσαν διὰ πάντων
τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν. καλῶς ἄρα τὴν μὲν μονάδα τοῦ ταυτοῦ,
τὴν δὲ δυάδα θατέρου διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας προσηγό-
15 ρευσαν. ἐπεὶ οὖν ἐκ πεπερασμένου καὶ ἀπείρου συνέστηκεν
ὁ ἀριθμὸς, εἰκόνα τούτου φησὶ γεγονέναι τὸν κόσμον· καὶ
τὸ πᾶν γὰρ ἐξ ἐναντίων συνέστηκε, διὸ καὶ ἀρμονίας ἐδεήθη.
ἔστι δὲ κατὰ τοὺς Πυθαγορείους ἡ ἀρμονία πολυμιγῶν
καὶ δίχα φρονεόντων ἔνωσις. τὸν οὖν ἀριθμὸν κατὰ δόξαν
20 ἑλληνικὴν παράδειγμα εἶναι τοῦ κόσμου βούλεται, τὸν
δὲ κόσμον εἰκόνα τοῦ ἀριθμοῦ. ὅπερ ὁ τῆς εὐσεβείας
λόγος οὐ παραδέχεται· οὐ γὰρ προϋπέστη τοῦ κόσμου ὁ
ἀριθμὸς, ἢ ἐντεῦθεν ὡς πρὸς παράδειγμα τοῦτον ὁ δημιουρ-
γὸς τῶν ὄλων ἀφορῶν θεὸς τὴν τῶν ὄντων κατὰ μέρος
25 προσαγάγοι ὑπαρξίν, ἀλλὰ τούτων παραχθέντων καὶ πρώτως
εἰς ὑπαρξίν ἐλθόντων, συμπαρπέστη τούτοις καὶ ὁ ἀριθμὸς.

ξ' III Hoche = με' I.

- XIX, I. ἵνα δὲ καὶ ἐναργῶς πεισθῶμεν· ἵνα δὲ πιστώσῃται τὸν
με' I. λόγον ὅτι οὐ μόνον τὸ πᾶν ἐξ ἐναντίων ἤρμωσται, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς, ἐκτίθησι δύο στίχους παραλλήλους, ἔνα

4 φησί καί] φυσικαί A.

24 ὄλων] λόγων A ὄλων A¹ in mg.

25 προσαγάγειν AV.

μὲν τετραγώνων, ἕτερον δὲ ἕτερομηκῶν καὶ ἐκ τῆς τούτων
 συμπνοίας τε καὶ φιλίας καὶ οἰονεὶ συναντιλήψεως, τὰ τῶν
 πρωτογενῶν σχέσεων εἶδη δείκνυσι συνιστάμενα. φησὶν
 οὖν παράβαλε πρῶτον πρῶτῳ, τουτέστι τὴν δυάδα τῇ
 μονάδι, καὶ ὄψει τὸν διπλάσιον· ὁ γὰρ β' τῆς μονάδος διπλά- 5
 σίος ἐστι. β^{ον} δὲ β^ω τουτέστι τὸν σ' τῷ δ', τὸν ἡμιόλιον
 ὄψει· ἡμιόλιος γὰρ ὁ σ' τοῦ δ'. τὸν δὲ γ^{ον} τὸν ιβ' τῷ γ^ω τῷ θ',
 τὸν ἐπίτριτον εὐρήσεις· ἐπίτριτος γὰρ ὁ ιβ' τοῦ θ'. δ^{ον} δὲ
 δ^ω τὸ ἐπιτέταρτον· ἐπιτέταρτος γὰρ ὁ κ' τοῦ ις'. ὁμοίως
 καὶ ὁ λ' πρὸς τὸν κ' ἐπίπεμπτός ἐστι καὶ ὁ μβ' πρὸς τὸν 10
 λς' ἐπίεκτος, ὁ δὲ νς' πρὸς τὸν μθ' ἐπιέβδομος, καὶ τοῦτο
 ἐπ' ἄπειρον. πρώτη μὲν οὖν αὕτη τῶν ἐκκειμένων ἀντιπα-
 ράσεις. δευτέρα δὲ καθ' ἕτερον τρόπον τὸ αὐτὸ πάλιν
 συνάγουσα· λάβε δὴ τὸν β^{ον} τετράγωνον καὶ παράβαλε
 τῷ α^ω ἕτερομήκει καὶ ὄψει τὸν διπλάσιον, τὸν γ^{ον} τετράγω- 15
 νον τὸν θ' τῷ δευτέρῳ ἕτερομήκει τῷ σ' καὶ φανήσεται
 σοι ὁ ἡμιόλιος· καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ δ' τετράγωνος ὁ ις' τοῦ
 γ^{ον} ἕτερομήκους τοῦ ιβ' ἐπίτριτος καὶ ὁ ε^{ος} ὁ κ' τετάρτου
 τοῦ κ' ἐπίπεμπτος καὶ ἐφεξῆς.

ξα' Hoche = με' II.

αἱ δὲ διαφοραὶ τούτων οὐκ ἔτι ἀπὸ μονάδος, ἀλλ' ἀπὸ δυά- 20 XIX, 3.
 δος ἄρχονται προχωρεῖν. ἐν μὲν γὰρ τῇ προτέρα συγκρί-
 σει πρώτου πρὸς πρῶτον ἀντεξεταζομένου, μονὰς ἦν ἡ
 διαφορά, β^{ον} δὲ πρὸς β^{ον} δυὰς καὶ ἐξῆς, ὥστε ἡ διαφορά
 τούτων ἀπὸ μονάδος ἤρξατο προκόπτειν. νῦν δὲ τῆς μονά-
 δος καταλειπομένης καὶ τοῦ β^{ον}, ἦτοι τοῦ δ', πρὸς τὸν α^{ον}, 25
 τουτέστι τὸν β', συγκρινομένου, δυὰς ἐστὶν ἡ διαφορά· τοῦ
 δὲ γ^{ον}, τοῦ θ', πρὸς τὸν β^{ον}, τὸν σ', τριάς, καὶ τοῦ δ^{ον} πρὸς
 τὸν γ^{ον}, τετράς, καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως. ἔστι δὲ καὶ ἄλλην λα-
 βεῖν τῶν ἀριθμῶν τούτων ἀντεξέτασις καὶ τὸ αὐτὸ πάλιν
 γινόμενον εὐρεῖν. λάβε τὴν ὑπεροχὴν τῆς πρώτης διαφο- 30
 ρᾶς — ἦν δὲ ἡ πρώτη διαφορά δύο πρὸς ἓν ἦτοι μονὰς —
 καὶ τὴν ὑπεροχὴν τῆς δευτέρας διαφορᾶς — ἦν δὲ δ' πρὸς

I μέν] μέ' A.

4 παράβαλλε A.

14 παράβαλλε A.

19 κ'] κε' A.

25 ἦτοι] ἦγουν V.

β', τουτέστι δυάς. εἰσὶν οὖν αὐταὶ αἱ διαφοραὶ ἐν λόγῳ διπλασίῳ. ἔτι ἐν τῇ α^η διαφορᾷ ὁ σ' τοῦ δ' δυνάδι ὑπερέχει, ἐν δὲ τῇ β^α ὁ θ' τοῦ σ' τριάδι· καὶ εἰσὶν αἱ τοιαῦται διαφοραὶ ἐν λόγῳ ἡμιολίῳ. ὁμοίως θεωρῶν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν εὐτακ-
 5 τον τὴν πρόοδον τῶν ἐπιμορίων εὐρήσεις ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ συγκρίσει. ἀλλὰ καὶ τοῦτο σκεπτέον ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ συγκρίσει, πρῶτος μὲν πρώτου α^ον πυθμένα πολλαπλάσιον ἔξει· ἐν γὰρ τῇ προτέρᾳ συγκρίσει τὸν β' λαβόντες ἐκ τοῦ β^ον στίχου καὶ συγκρίναντες πρὸς τὴν ἐν τῷ α^ω στίχῳ
 10 μονάδα, διπλάσιον εὔρομεν λόγον. καὶ ἔστιν αὐτὸς μὲν ὁ διπλάσιος πυθμὴν τοῦ πολλαπλασίου, ὁ δὲ β' πρὸς τὴν μονάδα πυθμὴν τοῦ διπλασίου.

ξβ', ξγ' Hoche = με' III.

με' III. β^ον δὲ πρὸς β^ον συγκρίναντες, β^ον ἀπὸ πυθμένος ἔχομεν ἡμιόλιον· ὁ γὰρ σ' τοῦ δ' ἡμιόλιος ὢν, β^ος ἔστιν ἀπὸ πυθμέ-
 15 νος τοῦ α^ον δηλονότι ἡμιολίου, τουτέστι τοῦ γ' πρὸς τὸν β'. γ^ον δὲ πρὸς γ^ον, τὸν γ^ον ἀπὸ πυθμένος ἐπίτριτον, τουτέστι τὸν ιβ' πρὸς τὸν θ'. α^ος μὲν γὰρ ἐπίτριτος, ὃς καὶ πυθμὴν τοῦ ἐπιτρίτου λέγεται, ὁ δ' πρὸς τὸν γ' ἔστί, β^ος δὲ ὁ η' πρὸς τὸν σ', τρίτος δὲ ὁ ιβ' πρὸς τὸν θ'. καὶ οἱ μὲν τετράγω-
 20 νοι πρὸς ἑαυτοὺς διαφορὰν τοὺς περισσοὺς μόνους ἔχουσιν· ὁ μὲν γὰρ δ' τῆς μονάδος τριάδι διαφέρει, ὁ δὲ θ' τοῦ δ' πεντάδι καὶ ὁ ις' τοῦ θ' ἐπτάδι καὶ ἐφεξῆς. οἱ δὲ ἑτερομήκεις τοὺς ἀρτίους· ὁ γὰρ σ' τοῦ β' τετράδι διαφέρει καὶ ὁ ιβ' τοῦ σ' ἑξάδι καὶ ὁ κ' τοῦ ιβ' ὄγδοάδι καὶ ἐφεξῆς.

ξδ' ξέ' Hoche = μς' I.

XIX, 4. 25 ἂν δὲ καὶ τὸν πρῶτον· ἐναυθα γλαφυρά τινα πάνυ τῶν προκειμένων ἀριθμῶν παραδίδωσιν, ὧν πρῶτόν ἐστιν ὡς ἐὰν τὸν πρῶτον ἑτερομήκη, τουτέστι τὸν β', μεταξὺ θείης τῶν πρώτων β' τετραγώνων, τοῦ τε δυνάμει πρώτου, τῆς μονάδος, καὶ τοῦ ἐνεργείᾳ πρώτου, τοῦ δ', ὡς ἐκκεῖσθαι
 30 οὕτως α' β' δ', εὐτακτος ἔσται ἡ τοῦ διπλασίου σχέσις ἐν

ὄροις τρισίν· ὡς γὰρ ἔχει ὁ δ' πρὸς τὸν β', οὕτω καὶ ὁ β'
 πρὸς τὴν μονάδα. πάλιν εἰ τὸν δεύτερον ἑτερομήκη τὸν
 σ' μεταξύ θείης τοῦ δ' καὶ τοῦ θ', ὡς ἐκκεῖσθαι οὕτως δ'
 σ' θ', πάλιν ἐν ὄροις τρισίν ἢ αὐτὴ ἔσται σχέσις ἢ τοῦ ἡμιό- 5
 λίου· ὡς γὰρ ὁ θ' πρὸς τὸν σ', οὕτως ὁ σ' πρὸς τὸν δ' ἡμιό-
 λιοι γάρ. ὁμοίως καὶ εἰ τὸν τρίτον ἑτερομήκη τὸν ιβ' μεταξύ
 τοῦ θ' καὶ τοῦ ις' τετραγώνων ὄντων θείης, ἐν τρισίν ὄροις
 σχέσις ἔσται ἐπίτριτος· ὡς γὰρ ὁ ις' πρὸς τὸν ιβ', οὕτως
 ὁ ιβ' πρὸς τὸν θ'. καὶ ἔτι εἰ μεταξύ τοῦ ις' καὶ κέ' θείης τὸν
 κ', τὴν ἐπιτέταρτον ὄψει σχέσις· ὡς γὰρ ὁ κέ' πρὸς τὸν κ', 10
 οὕτως ὁ κ' πρὸς τὸν ις'. καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως τῶν ἐφεξῆς
 τριῶν ὄρων κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν ἐκκειμένων, ἢ αὐτὴ ἔσται
 σχέσις. ἐπὶ πασῶν γὰρ τῶν συζυγιῶν ὡς ὁ ἔσχατος πρὸς τὸν
 μέσον, οὕτως ὁ μέσος πρὸς τὸν πρῶτον· οὐ τῷ αὐτῷ δὲ
 λόγῳ, φησίν, ἀλλὰ ποικίλῳ κατὰ προκοπήν, ὅτι ἢ μὲν 15
 πρώτη τριάς ἐν διπλασίονι λόγῳ ἐστίν, ἢ δὲ δευτέρα ἐν
 ἡμιολίῳ, ἢ τρίτη ἐν ἐπιτρίτῳ καὶ ἐφεξῆς ἢ τοιαύτη τάξις
 ἀπαράβατος διαμένει. ἐὰν δὲ ἐναλλάξ μεταξύ β' ἑτερομη-
 κῶν συνεχῶν τετράγωνον θῶμεν, ἢ αὐτὴ μὲν διαφορὰ ἔσται
 τῶν ἄκρων, οὐ μὴν ὁ αὐτὸς λόγος. οἷον μεταξύ τοῦ β' καὶ 20
 σ' τεθείς ὁ δ' δυάδα ποιεῖ τὴν διαφορὰν τῶν ἄκρων πρὸς
 ἑαυτόν, τὸν δὲ λόγον οὐ τὸν αὐτόν. ὁ μὲν γὰρ σ' πρὸς τὸν
 δ' ἡμιόλιός ἐστιν, ὁ δὲ δ' πρὸς τὸν β' διπλάσιος. καὶ πάλιν
 μεταξύ τοῦ σ' καὶ ιβ' ὁ θ' τεθείς ἴσην μὲν ποιεῖ τὴν διαφο-
 ρὰν πρὸς τοὺς ἄκρους· τριάδα γάρ· τὸν δὲ λόγον οὐ τὸν 25
 αὐτόν· ὁ μὲν γὰρ ιβ' πρὸς τὸν θ' ἐπίτριτός ἐστιν, ὁ δὲ θ'
 πρὸς τὸν σ' ἡμιόλιος. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφεξῆς τὸ
 ὁμοίον συμβήσεται· ὑπεροχαὶ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν τοιούτων
 συζυγιῶν αἱ αὐταί, λόγοι δ' οὐχ οἱ αὐτοί. ἐναλλάξ δὲ φησιν
 ὅτι πρότερον μεταξύ β' τετραγώνων ἑτερομήκης ἐτίθητο, 30
 ὕστερον δὲ τῆς τάξεως ἐναλλαγείσης, μεταξύ δύο ἑτερο-
 μηκῶν τετράγωνος τίθεται. καὶ ἢ ὑπεροχὴ τούτων εὐτακ-
 τος πρόεισι κατὰ μονάδα ἀξιομένη· ἢ μὲν γὰρ πρώτη
 συζυγία β' δ' σ' τὴν ὑπεροχὴν τῶν ὄρων ἐν δυάδι ἔχει, ἢ
 δὲ δευτέρα σ' θ' ιβ' ἐν τριάδι καὶ ἢ τρίτη ιβ' ις' κ' ἐν τετρά- 35

δι καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως. ἐν ταύταις οὖν πάσαις ταῖς συζυγίαις ἀναλογία οὐκ ἔστιν ἢ αὐτή. εἰ οὖν οἱ λόγοι ἐκάστης τῶν συζυγιῶν τούτων διάφοροί εἰσιν, ἀλλ' οὖν ἢ ὑπεροχὴ εὐτάκτως πρόεισι καθάπερ εἶπομεν κατὰ μονάδα παραυξομένη. ἀλλ' 5 ἐπὶ τῶν πρώτων ἐν οἷς ὁ ἕτερομήκης μεταξὺ τῶν τετραγώνων ἐπιπτεν, ἔμπαλις ἦν. ἀναλογία μὲν γὰρ ἐσώζετο ἢ αὐτή, ὑπεροχὴ δὲ τῶν ὄρων οὐχ ἢ αὐτή. καὶ ἄλλο δὲ θεώρημα τίθησιν, ὅτι ἐπὶ πασῶν τῶν πρώτων συζυγιῶν, τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων ἴσον τῷ ἀπὸ τοῦ μέσου καὶ ἅπαξ τὰ 10 ἄκρα σὺν δις τῷ μέσῳ τετράγωνον ποιεῖ. οἷον ἔστω α' β' δ'. ἅπαξ τὰ δ', δ', καὶ δις τὰ β', δ'. ἴσον τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων τῷ ἀπὸ τοῦ μέσου· καὶ ἅπαξ τὰ ἄκρα συντεθέντα ἀλλήλοις, οἷον α' καὶ δ', ε', καὶ δις τὸ μέσον ὃ ποιεῖ δ'. καὶ συντεθέντα ταῦτα τῷ ε' ποιεῖ τὸν θ' τετράγωνον. πάλιν δὲ ἔστω δ' 15 σ' θ'. τετράκις τὰ θ', λς', καὶ ἐξάκις τὰ σ' λς'. ἴσον τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων τῷ ἀπὸ τοῦ μέσου. καὶ συντεθέντα τὰ ἄκρα ποιοῦσι γ' καὶ δις τὸ μέσον ποιεῖ ιβ'. ιβ' δὲ καὶ γ' γίνονται κ' καὶ ἔστι τετράγωνος. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως.

ξς', ξζ' Hoche = μς' II.

XIX, 4.
μς' II.

τὸ δὲ πάντων τούτων, φησί, γλαφυρώτατον ὅτι ἐξ ἀμφο- 20 τέρων συντιθεμένων τριγώνων γένεσις εὐτάκτως πρόεισι, σημαίνουσα ὡς τῆς πάντων τῶν σχηματογραφουμένων ἀριθμῶν ἀρχῆς ἀρχικωτέρα ἢ τῶν τριγώνων γένεσις ἔστιν. β' γὰρ συντιθεμένων, ἐνὸς μὲν τετραγώνου, ἑτέρου δὲ ἕτερομήκους, οἱ τρίγωνοι κατὰ συνέχειαν εὐτάκτως γίνονται. 25 οἷον α' β', ἐκ τούτων τρίγωνος ὁ γ'. β' δ', ἐκ τούτων τρίγωνος ὁ σ'. δ' σ', ἐκ τούτων τρίγωνος ὁ ι' καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως τῆς συνθέσεως προϊούσης, οἱ τῶν πολυγώνων γεννητικοὶ τρίγωνοι γίνονται. οὐ δεῖ δ' ἐνταῦθα ἀπορεῖν ὅτου χάριν πρότερον μὲν ἔλεγε τοὺς τετραγώνους σύστημα εἶναι τῶν 30 τριγώνων· τούτων γὰρ συντιθεμένων, οἱ τετράγωνοι ἐγένοντο· νῦν δὲ τοὺς τετραγώνους φησὶ συντιθεμένους τοῖς ἕτερομήκεσι ποιεῖν τριγώνους. οὐ γὰρ β' τετραγώνους φησὶ συντιθεμένους ποιεῖν τρίγωνον, ἀλλὰ τετράγωνον

καὶ ἑτερομήκη. ὅπερ ταυτόν ἐστιν ὡσεὶ ἔλεγε· δύο τρίγωνοι ἐφεξῆς προσλαβόντες ἑτερομήκη τρίγωνον ποιούσι. καὶ οὕτως οὐδὲν κωλύει τοὺς τριγώνους πάλιν ἐκ συνθέσεως τριγώνων συνίστασθαι. οὐχ ἀπλῶς δὲ ἡ τῶν τετραγώνων μετὰ τῶν ἑτερομηκῶν σύνθεσις τριγώνων γένεσις γίνεται, 5 ἀλλὰ κατὰ τήνδε τὴν τάξιν. ὁ α' καὶ β' τὸν α^{ον} τρίγωνον ποιεῖ, τουτέστι τὸν γ'. ὁ β' δὲ καὶ ὁ δ' τὸν σ', β^{ον} τρίγωνον. ὁ δ' δὲ καὶ ὁ σ' τὸν γ^{ον} ἦτοι τὸν ι'. ὁ σ' δὲ καὶ ὁ θ' τὸν ιε' καὶ ὁ θ' καὶ ιβ' τὸν κα' καὶ μέχρις οὗ βούλει. καὶ πᾶς δὲ τετράγωνος, φησί, προσλαβὼν τὴν ἑαυτοῦ πλευρὰν ἢ ἀφαιρεθῆις 10 αὐτὴν ἑτερομήκης γίνεται. φανερόν γάρ ὅτι πᾶς τετράγωνος εἰ προσλάβῃ τὴν ἑαυτοῦ πλευρὰν, παραλληλόγραμμον σχηματίσει, οὗ αἱ πλευραὶ μονάδι ἔσονται διαφέρουσαι· διὰ τοῦτο καὶ ἑτερόμηκες ἔσται τὸ παραλληλόγραμμον. τὸ αὐτὸ δὲ ποιήσει ὁ τετράγωνος, καὶ εἰ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ 15 ἀφαιρεθῆι. οἷον ἔστω τετράγωνος ὁ θ' οὗ πλευρὰ ὁ γ'. εἴτε οὖν προσλάβῃ ὁ θ' τὸν γ', ἑτερομήκης γίνεται· ποιεῖ γὰρ τὸν ιβ'. εἴτε ἀφαιρεθῆι τοῦτον ἑτερομήκη ποιεῖ τὸν σ'. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ἐκ τῆς ἰσότητος ἄρα καὶ τοῦ αὐτοῦ προσθέσει καὶ ἀφαιρέσει ἢ ἑτερότης γίνεται. καὶ 20 γὰρ ἢ ἀνισότης ὁμοίως ἐκ τοῦ ἴσου ἢ προσθέσει ἢ ἀφαιρέσει γίνεται. καὶ ἐντεῦθεν δὲ μᾶλλον τὸ φιλάλληλον τῶν β' εἰδῶν τούτων τοῦ ταυτοῦ καὶ τοῦ ἑτέρου δείκνυται. ἐν ᾧ μὲν γὰρ αἱ ὑπεροχαὶ αἱ αὐταί, οἱ λόγοι διάφοροι. ἐν ᾧ δ' οἱ λόγοι οἱ αὐτοί, αἱ ὑπεροχαὶ διάφοροι, ἑκατέρου τῷ λοιπῷ τοῦ 25 ἰδίου παραχωροῦντος καὶ ἀντιδιδόντων ἀλλήλοις τὰ ἴδια. τοῦτο δὲ κατασκευάζει λέγων ὁ μεταξὺ τοῦ δ' καὶ τοῦ β' διπλασίως, τοῦτο ἐπιμορίως ἦτοι ἡμιολίως μεταξὺ τοῦ σ' καὶ δ'. τῆς γὰρ αὐτῆς διαφορᾶς οὔσης τῶν ἄκρων πρὸς τὸν μέσον — δυὰς γάρ ἐστιν ἡ τούτων ὑπεροχή — ὁ λόγος 30 τοῦ μὲν δ' πρὸς τὸν β' διπλασίως ἐστιν, ὁ δὲ τοῦ σ' πρὸς τὸν

2 ἑτερομήκης A. 3 θέσεως A. 7 δέ] καὶ V.
 8 ἦτοι] ἦγουν V. 22 τῶν] τῷ A. 24/25 ἐν ᾧ — ἑκα
 om. A suppl. A¹ in mg. 28 ἦτοι] ἦγουν V.

δ' ἡμιόλιος. καὶ πάλιν σ' θ' ιβ'. αἱ ὑπεροχαὶ μὲν ἴσαι εἰσίν, οἱ λόγοι δὲ οὐχ οἱ αὐτοί· ὁ θ' μὲν γὰρ πρὸς τὸν σ' ἡμιόλιος ἐστίν, ὁ δὲ ιβ' πρὸς τὸν θ' ἐπίτριτος. καὶ τὸ ἀναπάλιν· ἐφ' ὧν οἱ λόγοι οἱ αὐτοί, αἱ ὑπεροχαὶ οὐχ αἱ αὐταί. οἷον δ' σ' θ' λόγος μὲν γὰρ τούτων ὁ αὐτός ἐστιν, ἡμιόλιος γάρ· αἱ δὲ ὑπεροχαὶ μέσου μὲν καὶ α^{ov} δυάς, μέσου δὲ καὶ ἐσχάτου τριάς. καὶ πάλιν ἐφ' ὧν αἱ ὑπεροχαὶ μὲν αἱ αὐταί, οἱ λόγοι δὲ διάφοροι, τὰ μέρη μονάδι ἐξηλλαγμένως παρονομάζονται· ὡς ἐπὶ τοῦ σ' θ' ιβ'. τοῦ θ' γὰρ πρὸς τὸν σ' ἡμιολίου ὄντος, τοῦ δὲ ιβ' πρὸς τὸν θ' ἐπιπίτου, τὰ μέρη τό τε ἡμισυ καὶ τὸ γ^{ov} μονάδι ἐξηλλαγμένως παρονομάζονται, τουτέστιν ἀπὸ ἀριθμῶν οὕτως ὠνομάσθησαν οἷτινες μονάδι ἀλλήλων διαφέρουσι. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως.

ξη' Hoche = μζ' I.

XX, 5.
μζ' I.

ὁ δὲ μάλιστα βεβαιώσσει· διὰ πολλῶν μὲν θεωρημάτων ἔδειξε τοὺς μὲν περιττοὺς μετέχειν ταυτότητος, τοὺς δὲ ἀρτίους ἑτερότητος, οὐχ ἦττον δὲ καὶ διὰ τοῦ παρόντος. καὶ φησιν ὡς ἐκκειμένων ἐφεξῆς ἀπὸ μονάδος ἀριθμῶν ἐν ᾧτινι οὖν λόγῳ, ἢ διπλασίῳ, ἢ τετραπλασίῳ ἢ ἄλλω τινί τῶν ἐφεξῆς πολλαπλασίων, οἱ τετράγωνοι ἐν ταῖς περισσαῖς χώραις τῶν ἐκκειμένων εὐρίσκονται καὶ οὔτε ἐν ἀρτία χώρᾳ τετράγωνος, οὔτε ἐν περιττῇ μὴ τετράγωνος. καὶ ἐκτίθησι δύο στίχους διπλασίων καὶ τριπλασίων καὶ διὰ τούτων πιστοῦται τὰ λεγόμενα οὕτως ἔχειν. ἐν γὰρ τῷ τῶν διπλασίων στίχῳ ἢ μονὰς ἐν περιττῇ χώρᾳ κειμένη δυνάμει ἐστὶ τετράγωνος ὁ α^{os} καὶ μετ' αὐτόν ὁ δ' καὶ οὗτος τετράγωνος ἐν περιττῇ χώρᾳ κείμενος. μεταξὺ γὰρ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ δ' ἐστὶν ὁ β', τετράγωνος μὴ ὢν, καὶ διὰ τοῦτο κείμενος ἐν ἀρτία χώρᾳ. μετὰ δὲ τὸν δ' τετράγωνόν ἐστὶν ὁ ις' καὶ οὗτος ἐν περιττῇ χώρᾳ, τοῦ ἢ ἐν ἀρτία κειμένου καὶ διὰ τοῦτο μὴ ὄντος τετραγώνου. καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως. πάλιν δ' ἐν τῷ τῶν τριπλασίων στίχῳ ἢ τε μονὰς τετράγωνος καὶ ὁ θ' ἐν χώρᾳ κείμενος περιττῇ καὶ ὁ πα' ὡσαύτως καὶ οἱ ἐξῆς. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν

I Post πάλιν add. ἴσως A. fort. leg. τῶν.

2 τόν] τό A.

6/7 μὲν — μὲν om. A suppl. A¹ in mg.

2I μῆ] μῆ-

τετραπλασίων εὐρήσεις καὶ πάντων ἀπλῶς τῶν τοῦ πολ-
λαπλασίου εἰδῶν.

ξθ' Hoche = μζ' II.

ἀλλὰ καὶ οἱ κύβοι ταυτότητος ὄντες μάλιστα ἐμφαντικοί, ἰσάκεις γὰρ ἴσοι ἰσάκεις εἰσὶ, κατὰ σύνθεσιν τῶν περιττῶν γίνονται. ὁ μὲν δυνάμει πρῶτος, ἦτοι ἡ μονάς, ἐξ αὐτῆς 5
μόνης τῆς μονάδος, ὁ δὲ β^{ος} ὁ ἡ' ἐκ δύο, τοῦ γ' καὶ τοῦ ε',
καὶ ὁ γ^{ος} ὁ κζ' ἐκ γ' τοῦ ζ' καὶ θ' καὶ ια'. καὶ οἱ ἐφεξῆς
ὡσαύτως, ἐνὸς ἀεὶ προστιθεμένου περιττοῦ τῷ ἐπιφερο-
μένῳ. καὶ ἐκ ταύτης οὖν τῆς ἀπαραβάτου τάξεως δῆλον
ὅτι ἡ ταυτότης ἀπὸ τῆς μονάδος καὶ ἐν τοῖς περιττοῖς 10
προῆλθεν, ἡ δὲ ἑτερότης ἐν τοῖς κατὰ προσθήκην καὶ ἀφαι-
ρεσιν γινομένη.

XX, 5.
μζ' II.

ο' Hoche = μη' I.

οα', οβ', ογ' Hoche = μη' II.

ἔστι δὲ ἀναλογία τὸ λέγειν ὡς τότε πρὸς τότε οὕτω καὶ
τότε πρὸς τότε. οὐχ ἐνὸς ἄρα μόνον, ἀλλὰ δύο τοῦλάχιστον
ἔστι λόγων σύλληψις ἡ ἀναλογία. καὶ εἰ πᾶς λόγος ὁ κατὰ 15
σύλληψιν οὐκ ἐν μιᾷ λέξει ποτὲ γίνεται, ἀλλ' ἐν δύο τοῦλά-
χιστον λέξεσιν ὑπάρχει ὁ λόγος, φανερόν ὡς καὶ ταῖς σχέ-
σεσι τῶν ἀριθμῶν δύο ὄροι ἦτοι ἀριθμοὶ περιέξουσιν λόγον.
ἐπεὶ δ' ἡ ἀναλογία λόγων ἐστὶ σύλληψις ἦτοι λόγων ὁμοιότης,
φανερόν ὡς ἡ ἀναλογία τοῦλάχιστον ὑπὸ τριῶν περισχεθη- 20
σεται ὄρων δύο λόγους ποιούντων. οἷον ἐὰν εἶπω ὡς ὁ ἡ'
πρὸς τὸν δ' οὕτως ὁ δ' πρὸς τὸν β', ἀναλογίαν ἐσχημάτισα
ὑπὸ τριῶν μὲν ὄρων ἦγουν ἀριθμῶν περιεχομένην, δύο δὲ
λόγων ὁμοίων, τουτέστι καὶ ἀμφοτέρων ὄντων διπλασίων.
ὁ τε γὰρ τοῦ ἡ' πρὸς τὸν δ' διπλάσιός ἐστι καὶ ὁ τοῦ δ' 25
πρὸς τὸν β' ὁμοίως διπλάσιος. γίνεται δὲ καὶ ἐν πλείοσι
λόγοις ὅταν καὶ ὄροι πλείονες ᾧσι· προστιθεμένης γὰρ καὶ

XXI, 2.
μη' II.

5 ἦτοι] ἦγουν V. ἡ om. A. 9 τάξεως om. A.
10 ταύτης A. 18 ἦτοι] ἦγουν V. 19 ἦτοι] ἦγουν V.
23 περιεχομένων A. 25 τοῦ¹ om. V. τοῦ² om. A.
26 διπλάσιος ὁμοίως transp. V.

τῆς μονάδος τοῖς προτέροις τρισί, τοῖς ἡ' δ' β', ἀναγκαίως
καὶ γ^{ος} προστίθεται λόγος. ἐκκειμένων γὰρ οὕτως ἡ' δ'
β' α', λόγοι ὅμοιοι γίνονται τρεῖς. ὡς γὰρ ὁ ἡ' πρὸς τὸν δ'
ἐν λόγῳ διπλάσιω, οὕτως ὁ τε δ' πρὸς τὸν β' καὶ ὁ β' πρὸς
5 τὸ α'. εἰ δέ τις ἐρεῖ μὴ εἶναι τρεῖς λόγους, ἀλλ' ἓνα, τὸν
διπλάσιον, εἴπομεν ἂν καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν ἀληθῆ μὲν
λέγειν, μὴ ἐντελῶς δὲ καὶ κατ' ἐπιστήμην· οἱ γὰρ τρεῖς
λόγοι οὗτοι λέγοντ' ἂν εἰς μὲν, οὐχ ἀπλῶς δέ, ἀλλὰ τῷ
εἶδει καὶ τῇ ὁμοιότητι. ἡμεῖς δὲ τρεῖς λέγομεν αὐτοὺς εἶναι
10 τουτέστι τῷ ἀριθμῷ, λόγοι δὲ πλείονες ἐν τε ἀριθμῷ καὶ
εἶδει οὗτοι ἂν εἶεν. ἔστωσαν ἀριθμοὶ σ' δ' γ'. ὁ μὲν σ' τοῦ
δ' ἡμιόλιος, ὁ δὲ δ' τοῦ γ' ἐπίτριτος. εἰ δὲ προστεθείησαν
καὶ ὁ β' καὶ ἡ μονάς, πάλιν ὁ μὲν γ' πρὸς τὸν β' ἡμιόλιος
ἔσται, ὁ δὲ β' πρὸς τὴν μονάδα διπλάσιος. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ
15 εἰπεῖν· ὁ δ' πρὸς τὸν γ' ἐπίτριτον ἔχει λόγον, τέλειον λόγον
ἀποδίδωσί τις, ἀλλ' οὐκ ἀναλογίαν, εἰ μὴ προσθείη· ὁ δὲ
γ' πρὸς τὸν β' ἡμιόλιον καὶ ὁ β' πρὸς τὸ α' διπλάσιον. ἀνα-
λογία ἄρα, φησὶν, ἡ α' β' δ', τουτέστι σύγκρισις τριῶν
ὄρων ἐφεξῆς κειμένων. ὡς γὰρ τὸ α' τῶν β' ἡμισυ λέγο-
20 μεν ἀπὸ τοῦ ὑπολόγου ἀρχόμενοι, οὕτω καὶ τὰ β' τῶν δ'
ἡμισυ.

οδ', οε' Hoche = μθ'.

XXI, 5. ἐὰν μὲν οὖν ὁ αὐτὸς ὄρος· διακρίνει τὴν συνημμένην
μθ'. ἀναλογίαν τῆς διεξευγμένης· συνημμένην μὲν λέγων τὴν
τὸν μέσον ὄρον ἔχουσαν συνάπτοντα τοῖς ἄκροις τῶν ὄρων
25 ἢ τῷ αὐτῷ λόγῳ, εἰ ἔστι γεωμετρικὴ ἢ ἀναλογία, ἢ τῇ
αὐτῇ ποσότητι τῆς ὑπεροχῆς, εἴπερ ἔστιν ἀριθμητικὴ.
καὶ ἐκτίθησιν ἑκατέρας τούτων δύο ὑποδείγματα, τὸ μὲν
ἐν συνημμένης, τὸ δὲ ἕτερον διεξευγμένης καὶ ἐκ τῶν τοίου-
των ὑποδειγμάτων σαφῆ ποιεῖται τὰ λεγόμενα. πλὴν ἀναγ-
30 καῖον εἰδέναί ὅτι τὰ δύο ὑποδείγματα ἃ ἔθηκε διεξευγμένων
ἀναλογιῶν, οὐ κυρίως εἰσὶ διεξευγμένα· δύνανται γὰρ καὶ

1/3 ἀναγκαίως — ἡ' δ' β' om. A. suppl. A¹ in mg.

6 εἴπομεν A. 23 τὴν διεξευγμένην A. 24 τοὺς ἄκρους A

26/27 ἔστιν — μὲν om. A. suppl. A¹ in mg.

συνημμένως λέγεσθαι. οἷον ἐπὶ μὲν τῆς κατὰ ποιότητα διε-
 ζευγμένης ὄρων ἐκκειμένων α' β' δ' η', ῥηθείη ἂν ὡς τὰ
 β' πρὸς τὸ α', οὕτω τὰ τε δ' πρὸς τὰ β' καὶ τὰ η' πρὸς τὰ
 δ'. πάλιν δὲ ἐπὶ τῆς κατὰ ποσότητα διεζευγμένης, ὄρων
 ἐκκειμένων α' β' γ' δ', ῥηθείη ἂν ᾧ ὑπερέχει τὰ β' τοῦ 5
 α', τούτῳ ὑπερέχει τὰ γ' τῶν β' καὶ τὰ δ' τῶν γ'. καὶ κατὰ τὸ
 ἀνάπαλιν ὁμοίως συνημμέναι εἰσὶ καὶ ἀμφοτέραι. εἰ οὖν
 μέλλοιεν κυρίως διεζευγμένοι εἶναι, ὁ β^{ος} ὄρος πρὸς τὸν
 γ^{ον} οὐκ ὀφείλει συνάπτεσθαι τῇ διαφορᾷ ἢ τῷ λόγῳ τῶν
 ἄκρων τοῖς αὐτοῖς, οἷον ἐπὶ μὲν τῆς κατὰ τὸ ποιὸν α' β' 10
 γ' σ'. ἔστι μὲν γὰρ ὡς β' πρὸς α', οὕτως σ' πρὸς γ', ἀλλ'
 ὁ γ' πρὸς τὸν β' οὐ συνάπτεται τῷ αὐτῷ λόγῳ. ἐπὶ δὲ τῆς
 κατὰ τὸ ποσὸν α' β' δ' ε'. ὅσω γὰρ ὑπερέχει ὁ β' τοῦ α',
 τοσοῦτῳ ὑπερέχει καὶ ὁ ε' τοῦ δ'. τοῦ δὲ δ' πρὸς τὸν β'
 οὐκ ἔστιν ἡ αὐτὴ ὑπερέχεια. διὸ καὶ διαζεύγνυσθαι ποιεῖ 15
 τὴν ἀναλογίαν.

ος' Hoche = ν'. οζ' Hoche = νά. οη' Hoche = νβ' I.
 οθ' Hoche = νβ' II.

οἱ μέντοι λόγοι οὐκ εἰσιν οἱ αὐτοὶ τοῦ μέσου πρὸς ἐκάτε- XXIII; 3.
 ρον τῶν ἄκρων ὡς πολλάκις εἴπομεν, εἰ δὲ καὶ μὴ κατὰ νβ' II.
 συνέχειαν λαμβάνονται, ἀλλὰ παραλείπονται διὰ μέσου,
 πλὴν κατὰ παράλειψιν ἴσην καὶ οὕτω πάλιν ἡ αὐτὴ ἀναλο- 20
 γία σφύζεται. οἷον ἔστωσαν κατ' ἴσην παράλειψιν ἥτοι
 ἐνὸς ἀριθμοῦ λείποντος β' δ' σ' η'. ἐνταῦθα εἰς ἔστιν ἐφ'
 ἐκάτερα παραλελειμμένος, μετὰ μὲν τὸν β' ὁ γ', μετὰ δὲ
 τὸν δ' ὁ ε', μετὰ δὲ τὸν σ' ὁ ζ'. καὶ ἐν μὲν τοῖς τρισὶν ἀριθ-
 μοῖς τῷ β' καὶ δ' καὶ σ' συνημμένη ἔστιν ὡς γὰρ ὁ δ' πρὸς 25
 τὸν β' δυάδι ὑπερέχων, οὕτως ὁ σ' πρὸς τὸν δ' δυάδι καὶ
 οὗτος ὑπερέχων· ἐν δὲ τοῖς τέσσαρσι διεζευγμένη· ὡς
 γὰρ ὁ δ' πρὸς τὸν β', ὁ η' πρὸς τὸν σ'.

π' Hoche = νβ' III.

εἰ δὲ μεταξὺ τῶν ἐφεξῆς παραλείποντο β', τριάς ἔσται ἡ XXIII; 3.
 νβ' III.

9 τῇ διαφορᾷ ἢ] διαφορᾷ τινι A. 15 ὑπερέχει A.
 20 παράλειψιν A. 21 ἥτοι] ἡγουν V. 24 ζ'] η' A.
 26 παρέχων V.

τούτων διαφορά, οἶον γ' σ' θ' ιβ'. καὶ ἔστι κὰν τούτοις πρόδη-
 λον ὅτι καὶ συνημμένως καὶ διεξευγμένως ἢ αὐτὴ ἐστὶν
 ἀναλογία. καὶ ἐφεξῆς δὲ κατὰ τὸ ἀκόλουθον, ὅσοι ἂν μεταξὺ
 παραλείπωνται, μονάδι μείζων ἔσται ἢ τε ὑπεροχὴ τῶν
 5 μειζόνων πρὸς τοὺς ἐλάττονας καὶ τὸ ἔμπαλι ἢ ἔλλειψις
 τῶν ἐλαττόνων πρὸς τοὺς μείζονας. πᾶσα οὖν ἀριθμητικὴ
 ἀναλογία, φησί, ποσοῦ μὲν ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς τε καὶ δια-
 φοραῖς ἴσου μετέχει, ποιοῦ δὲ οὐκέτι ἴσου· ἐν γὰρ τοῖς γ'
 σ' θ' ἢ μὲν ὑπεροχὴ παρ' ἐκατέρου τοῦ μέσου τριάς ἐστὶν,
 10 ἢ δὲ ποιότης τῆς ὑπεροχῆς τουτέστιν οἱ ἐν ἀμφοτέραις
 ταῖς ὑπεροχαῖς λόγοι οὐκ εἰσὶν οἱ αὐτοί. ὁ μὲν γὰρ θ' πρὸς
 τὸν σ' ἡμιόλιος ἐστὶν, ὁ δὲ σ' πρὸς τὸν γ' διπλάσιος. τὸ δὲ
 ἀνάπαλι, φησὶν, ἐν ἣ ἀναλογία τῶν μὲν λόγων ἰσότης
 ἐστίν, οὓς καλεῖ ποιόν, τῆς δὲ ποσότητος τῶν διαφορῶν
 15 ἀνισότης, γεωμετρικὴ ἐστὶν ἢ ἀναλογία ἐκείνη, περὶ ἧς
 διδάξει μετ' ὀλίγον.

πα', πβ', πγ', πδ' Hoche = νγ'.

XXIII, 5. ἴδιόν δὲ ὑπάρχει πρῶτον ἴδιον τῆς ἀριθμητικῆς μεσότη-
 νγ'. τος ἐκτίθησιν ὅτι τὸ ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν ἄκρων διπλά-
 σιόν ἐστὶ τοῦ μέσου ἐν συνημμένῃ ἀναλογίᾳ ἢ ἴσον τοῖς
 20 δυσι μέσοις ἐν διεξευγμένῃ. ἔστωσαν οὖν ὄροι συνημμένης
 δ' σ' η', διεξευγμένης η' ι' ιβ' ιδ'. τὰ δ' καὶ τὰ η' συντεθέντα
 ποιούσιν ιβ', ἅτινά εἰσι διπλάσια τῶν σ'. καὶ πάλιν η' καὶ
 ιδ' κβ', καὶ ι' καὶ ιβ' κβ'. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. τὸ δὲ
 ἐναλλάξ ἐνταῦθα χώραν οὐχ ἔχει, εἴπερ κατὰ τὴν χρῆσιν
 25 ληφθεῖη καθ' ἣν ἐπὶ τῶν ἀναλογιῶν ἐκλαμβάνεται. δοκεῖ
 μοι δὲ τοῦτο λέγειν ὅτι ἐφ' ὧν ἀναλογιῶν τὸ μέσον ἐν ἐστὶ,
 τοῦτο ἡμισύ ἐστὶ τοῦ ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν ἄκρων, ἐφ'
 ὧν δὲ δύο τὰ μέσα, ταῦτα ἴσα ἐστὶ τῷ ἐκ τῆς συνθέσεως
 τῶν ἄκρων. καὶ ἔστι μὲν καὶ τοῦτο ταῦτὸν τῷ προτέρῳ.

2 διεξευγνυμένως A. 8 ἴσου¹] ἴσον A. ἴσου²] ἴσον
 A. 9 ἐκάτερα A. 10 οἱ om. A. 20 διεξευγνυμένη
 A. 21 διεξευγνυμένης A. 22 τῶν] τοῦ A. 27 θέ-
 σεως A. 27/29 ἐφ' ὧν — ἄκρων om. A. suppl. A¹ in mg.
 28 ἐστὶ] εἰσι V.

ὠνόμασε δὲ τοῦτο ἐναλλάξ ὅτι πρότερον μὲν τὴν σύγκρισιν ἀπὸ τῶν ἄκρων πρὸς τὸν μέσον ἐποιήσατο, νῦν δὲ τὸν μέσον λέγει διπλασιασθέντα ἴσον εἶναι τῷ ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν ἄκρων. δεύτερον δὲ ἴδιον, τὸ λόγον ἔχειν τὰς διαφορὰς τῶν ὄρων πρὸς ἀλλήλας ὃν ἔχει ἕκαστος τῶν ὄρων πρὸς 5 ἑαυτὸν· καὶ ἔστι τοῦτο σαφές, πλὴν ἐπιλαμβάνονται τινες αὐτοῦ εἰρηκότος λόγον ἔχειν ἕκαστον ὄρον πρὸς ἑαυτὸν τὸν τῆς ἰσότητος, λέγοντες τὸ ἴσον πρὸς ἕτερον ἴσον λέγεσθαι καὶ οὐ πρὸς ἑαυτό, ἀγνοοῦντες ὅτι μάλιστα καὶ πρῶτως τὸ ἴσον ἐν τῷ ἐνὶ θεωρεῖται. ἕκαστον 10 γὰρ τῶν ὄντων πρῶτως ἑαυτῷ ἐστὶν ἴσον, εἶτα θεωρεῖται εἰ καὶ πρὸς ἄλλο τι τῶν ἐκτὸς ἴσον ἐστὶν ἢ ἄνισον. τρίτον δὲ φησιν ἴδιον τῆς ἀριθμητικῆς ἀναλογίας ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων ἔλαττόν ἐστι τοῦ ἀπὸ τοῦ μέσου τῷ ἀπὸ τῶν διαφορῶν. οἷον ἔστωσαν ὄροι τρεῖς ἐφεξῆς δ' σ' η'. τὸ ὑπὸ τῶν 15 ἄκρων ἐστὶ λβ'. τετράκις γὰρ τὰ η' λβ'. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ μέσου ἐστὶ λς'. ἐξάκις γὰρ τὰ σ' λς'. καὶ εἰσι τὰ λς' μείζονα τῶν λβ' τῷ ἀπὸ τῶν διαφορῶν, τουτέστι τῷ δ', ὃς γίνεται ἀπὸ τοῦ δις β'. δυὰς γὰρ ἦν ἡ διαφορά. καὶ οὕτω μὲν ἐπὶ τῆς συνημμένης. ἴδωμεν δὲ εἰ κατὰ τῆς διεzeugμένης τοῦτο 20 συμβαίνει. εὐρήσομεν οὖν καὶ οὕτως τὸν ὑπὸ τῶν β' μέσων ὑπερέχοντα τοῦ ἀπὸ τῶν ἄκρων τῷ ὑπὸ τῶν ὑπεροχῶν, μιᾶς μὲν, ἧς ὑπερέχει ὁ μείζων τὸν αὐτοῦ ἐλάττονα, ἐτέρας δὲ ἧς ὑπερέχει αὐτὸς ὁ ἐλάττων τὸν ἄκρον ἐλάχιστον. οἷον ἔστωσαν σ' θ' ιβ' ιε'. καὶ ἔστι τὸ μὲν ἐξάκις ιε' γ', τὸ δὲ 25 ἐννεάκις ιβ' ρη', οὗ ἡ ὑπεροχὴ ιη'. καὶ ἔστιν ἴσον τῷ ἀπὸ τῆς ὑπεροχῆς τῶν ὄρων, τοῦ τε ιε' πρὸς τὸν ιβ' ἥτις ἐστὶ τριάς, καὶ τοῦ ιβ' πρὸς τὸν σ' ὅπερ ἐστὶν ἐξάς· τρεῖς γὰρ σ' ιη'. πάλιν ἔστωσαν δ' ὄροι ἐν διεzeugμένη κυρίως ἀναλογία οὔτοι ι' ιε' λ' λε'. πάλιν δὴ κἀνταῦθα τὸ ὅμοιον ἔσται καὶ 30 ἀπαράλλακτον. λαμβανομένων τῶν ὑπεροχῶν τῶν ὄρων, μιᾶς μὲν τῆς τοῦ λε' πρὸς τὸν λ' ἢ ἐστὶ πεντάς, ἐτέρας δὲ

5 ἀλλήλους A. 12 τῶν] τῷ A. 18 τῶν¹] τόν A τοῦ V.
 19/p. 174,3 in mg. legitur ἰσαὰκ μοναχοῦ τοῦ ἀργυροῦ m¹ in V. 20 κατὰ] καὶ ἐπὶ A. 29 διεzeugνυμένη A.
 32 ἕτερα A.

τῆς τοῦ λ' πρὸς τὸν ι' ἢ ἔστιν κ'. δεκάκις μὲν γὰρ λέ' ὁ
 ἔστι τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων γίνεται τν', τὸ δὲ ὑπὸ τῶν μέσων
 ὁ ἔστι τὸ πέντε καὶ δεκάκις λ', υν', ἃ ὑπερέχουσι τῶν τν'
 μονάσιον ρ'. ταῦτα δὲ πάντως ἴσα εἰσὶ τῷ ὑπὸ τῶν εἰρημέ-
 5 νων ὑπάρχειν, τῷ ε' καὶ τῷ κ'· πεντάκις γὰρ τὰ κ', ρ'. καὶ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. καὶ τέταρτον δὲ ἴδιον προστίθησι τῆς
 ἀριθμητικῆς ἀναλογίας εἶναι τὸ τοὺς ἐν τοῖς ἐλάττωσιν ὄροις
 λόγους μείζοντας εἶναι τῶν ἐν τοῖς μείζουσιν, ὅπερ οὐδεμιᾶ
 τῶν ἄλλων συμβαίνει. ἐν μὲν γὰρ τῇ ἀρμονικῇ τῶν μειζό-
 10 νων ὄρων οἱ λόγοι μείζονές εἰσι τῶν ἐν τοῖς ἐλάττωσιν,
 ἐναντίως τῇ ἀριθμητικῇ· ἐν δὲ τῇ γεωμετρικῇ οἰοῖναι μεσότη-
 τι οὐση ἀμφοῖν, ἴσοι εἰσὶν οἱ λόγοι οἱ ἐν τοῖς μείζουσιν ὄροις
 τοῖς ἐν τοῖς ἐλάττωσιν. καὶ ἔστωσαν ἐπὶ τῆς ἀριθμητικῆς
 ὄροι τρεῖς, ὁ δ' σ' ἡ', καὶ ἔστι φανερόν ὅτι τοῦ μὲν σ' πρὸς
 15 τὸν δ' ὄρων ἐλαττόνων λόγος ἔστιν ἡμιόλιος, τῶν δὲ ἡ'
 πρὸς τὰ σ' τῶν μειζόνων λόγος ἐπίτριτος· μείζων δὲ ὁ ἡμιό-
 λιος τοῦ ἐπιτρίτου. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

πέ', πς' Hoche = νδ'.

XXIV, I. ἡ δὲ ἐπὶ ταύτῃ πληρώσας τὸν περὶ τῆς ἀριθμητικῆς
 δν'. ἀναλογίας λόγον, ἐπὶ τὴν γεωμετρικὴν ἀκολουθῶς μέτεισιν.
 20 μέση γὰρ αὕτη κατὰ φύσιν, ὡς εἶρηκε, τῆς τε ἀριθμητικῆς
 καὶ τῆς ἀρμονικῆς μεσότητος. κυρίως δὲ ταύτην τὴν γεω-
 μετρικὴν δηλονότι καλεῖσθαι ἀναλογίαν, ἐπειδὴ, φησὶν,
 οἱ ὄροι πρὸς ἀλλήλους ἀνὰ τὸν αὐτὸν θεωροῦνται λόγον.
 διὰ τοῦτο γὰρ μεσότητος κακεῖνας καλεῖ διὰ τὸ μὴ κυρίως
 25 ἀρμόζειν ἐν ἐκείναις τὴν τῆς ἀναλογίας κλήσιν. εἶπομεν
 δὲ ἤδη ὡς ἡ μὲν ἀριθμητικὴ κατὰ τὴν ποσότητα τῆς ὑπερ-
 οχῆς τῶν ὄρων πρὸς ἀλλήλους θεωρεῖται, οὐ μὴν κατὰ τὴν
 τῶν λόγων ποιότητα· ἡ δὲ γεωμετρικὴ τοῦμπαλιον κατὰ τὴν
 σχέσιν τῶν ὄρων ἦτοι τὴν τῶν λόγων ποιότητα τουτέστι
 30 ἡ διπλάσιον ἢ τριπλάσιον ἢ ἄλλον τινὰ τῶν πολλαπλασίων
 ἢ καὶ τῶν ἐπιμορίων ἢ καὶ τῶν ἄλλων σχέσεων περὶ ὧν

I τοῦ om. A. 4/5 ταῦτα — κ' ρ' om. A suppl. A¹
 in mg. I3 τοῖς ἀριθμητοῖς A. I7 τὸν ἐπίτριτον A.
 24 καὶ μεσότητος ἐκεῖνας V. 29 ἦτοι] ἦγουν V.

ἡμᾶς πάρεργόν ἐστι λέγειν, πάντων σαφῆ τὴν δῆλωσιν ἐχόντων διὰ τῶν ἐκτεθέντων ὑποδειγμάτων.

πζ', πη' Hoche = νε'.

ἴδιον δὲ ἔχει ἡ γεωμετρικὴ· ὃν γὰρ ἔχουσιν οἱ ὄροι XXIV, 3.
 πρὸς ἀλλήλους λόγον, τοῦτον καὶ αἱ διαφοραὶ αὐτῶν πρὸς νε'.
 ἀλλήλας. οἷον ἡ' δ' β'. οὗτοι τὸν διπλάσιον λόγον πρὸς 5
 ἀλλήλους ἔχουσιν· ὁ γὰρ ἡ' διπλάσιος τοῦ δ' καὶ ὁ δ' τοῦ
 β'. ὑπεροχὴ δὲ τοῦ μὲν ἡ' πρὸς τὸν δ' αὐτὸς πάλιν ὁ δ',
 τοῦ δὲ δ' πρὸς τὸν β' αὐτὸς ὁ β'. οὐκοῦν καὶ αἱ ὑπεροχαὶ
 τούτων τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον· διπλάσιος γὰρ ὁ δ' τοῦ β'
 ἐστίν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἀντιστρέψεις τοὺς ὄρους ἡγουν β' 10
 δ' ἡ' τὸ αὐτὸ πάλιν ἔσται· ὡσπερ γὰρ ὁ β' ἡμισύς ἐστι
 τοῦ δ', οὕτως καὶ ὁ δ' τοῦ ἡ'. πάλιν ἔστωσαν ἐν ἡμιολίῳ
 λόγῳ ὁ θ' σ' δ'. ὡς οὖν ὁ θ' ἡμιολίος ἐστὶ τοῦ σ', οὕτω καὶ
 αὐτὸς ὁ σ' τοῦ δ'· καὶ αἱ ὑπεροχαὶ δὲ τοῦ μὲν θ' πρὸς τὸν
 σ', γ', τοῦ δὲ σ' πρὸς τὸν δ', β'. ὁ δὲ γ' τοῦ β' πάλιν ἡμιολίος 15
 ἐστὶ. καὶ ἐὰν ἀντιστρέψεις τοὺς ὄρους, ὁμοίως καὶ αἱ ὑπερ-
 οχαὶ αὐτῶν ἀντιστρέφουσι. καλῶς δὲ προσέθηκε τὸ πρὸς
 τοὺς συνεχεῖς· ἐὰν γὰρ παραλειφθῆ τις, οὐκέτι ἔσται ἀνα-
 λογία. οἷον ἔστω λβ' ις' δ' παραλελειμμένου τοῦ ἡ'· οὐ γὰρ
 ἔσται ὡς ὁ λβ' πρὸς τὸν ις', οὕτως ὁ ις' πρὸς τὸν δ'· ὁ μὲν 20
 γάρ λβ' πρὸς τὸν ις' διπλάσιός ἐστιν, ὁ δὲ ις' πρὸς τὸν δ'
 τετραπλάσιος. εἶτα δὲ καὶ ἄλλο ἰδίωμα ἐστὶ τῷ προκει-
 μένῳ τὸ τοὺς μείζονας ὄρους τῶν ἐλαττόνων ἐν διπλασίᾳ
 ἐκθέσει αὐτοῖς τοῖς ἐλάττοσι διαφέρειν αὐτῶν. οἷον ἔστωσαν
 ις' ἡ' δ'· ὁ μὲν γὰρ ις' τοῦ ἡ' αὐτῷ τῷ ἡ' διαφέρει, ὁ δὲ 25
 ἡ' τοῦ δ' αὐτῷ τῷ δ'. καὶ αἱ τούτων δὲ διαφοραὶ τὸν αὐτὸν
 ἔξουσι λόγον πρὸς ἀλλήλας τοῖς ὄροις. ἐν δὲ τριπλασίᾳ
 ἐκθέσει ὁ μείζων τοῦ ἐλάττονος δις αὐτῷ τῷ ἐλάττονι
 ὑπερέξει. οἷον ἔστωσαν ιη' σ' β'. λόγοι μὲν γὰρ οἱ αὐτοί,
 τριπλάσιοι γάρ· δις μέντοι τῷ σ' ὑπερέχει ὁ ιη' τοῦ σ' καὶ 30
 ὁ σ' τοῦ β' ὡσαύτως δις τῷ β'. καὶ ἐπὶ τετραπλασίῳ τρίς,
 ἐπὶ δὲ πενταπλασίῳ τετράκις καὶ ἐφεξῆς.

καὶ τὸ ἐξαίρετον ἰδίωμα· ἔστι καὶ ἄλλο ἰδίωμα ἐπὶ XXIV, 4.
 τῆς γεωμετρικῆς ταύτης μεσότητος τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων νς'.

ἴσον εἶναι τῷ ἀπὸ τοῦ μέσου ἂν συνεχῆς ἢ ἡ ἀναλογία. οἶον
 θ' σ' δ'. ἔστι γὰρ τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων τετράκις θ', λς', καὶ
 τὸ ἀπὸ τοῦ μέσου ὡσαύτως ἐξάκις σ', λς'. εἰ δὲ διεξευγμένη
 ἐστὶν ἐν ἀρτιοταγεί ἐκθέσει ἀριθμῶν, τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων
 5 ἴσον ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν μέσων. οἶον α' β' δ' ἡ' ις' λβ'. τὸ
 γὰρ ἅπαξ λβ' ἴσον ἐστὶ τῷ τε δις ις' καὶ τῷ τετράκις ἡ'.
 καὶ τοῦτο οὐ μόνον ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίαις, ἀλλὰ
 καὶ ἐν ἐμορίοις καὶ ἐπιμερέσι πολλαπλασιεπιμορίοις τε
 καὶ πολλαπλασιεπιμερέσι. παραδείγματα δὲ φησι τῶν τοιού-
 10 των ἀναλογιῶν ἱκανὰ εἶναι ἐκεῖνα τὰ ἀποδεδειγμένα διὰ
 τῶν γ' προσταγμάτων ὅτε ἐδείχθησαν ἐξ ἰσότητος πάντα
 τὰ τοῦ ἀνίσου εἶδη ἀπογεννώμενα.

πθ' I Hoche = νς'. πθ' II Hoche = νζ'.

XXIV, 5. ἀποτεμνόμενον σκοπῶμεν μεταξὺ μὲν δύο τετραγώνων
 νζ'. ἐφεξῆς ἀλλήλων ὄντων ἐὰν θῶμεν ἑτερομήκη τὸν μετὰ τὸν
 15 πρῶτον τετράγωνον, γεωμετρικὴ ἔσται ἡ ἀναλογία· οἶον
 μεταξὺ τοῦ δ' καὶ τοῦ θ' τεθέντος τοῦ σ'. μεταξὺ δὲ δύο
 ἑτερομηκῶν ἐφεξῆς τεθέντος τετραγώνου, οὐκέτι ἔσται
 γεωμετρικὴ ἀναλογία, ἀλλ' ἀριθμητικὴ ἐν ἴσαις δηλονότι
 ὑπεροχαῖς, οἶον σ' θ' ιβ'. διὰ τοῦτό φησιν αἰεὶ τῶν ἐκ τοῦ
 20 κοινοῦ στίχου τῶν τετραγώνων τε καὶ τῶν ἑτερομηκῶν
 ἓνα παρ' ἓνα τούτους ἀπὸ μονάδος ἔχοντος, λαμβανομένων
 τριῶν, τὸν ὕστερον ἀρχὴν ποιεῖν τῶν ὑστέρων, ἵνα ᾧσιν
 οἱ ἄκροι τετράγωνοι ἐν πᾶσιν, οἱ δὲ μέσοι ἑτερομήκεις.
 οἶον α' β' δ' καὶ πάλιν δ' σ' θ' καὶ αὖθις θ' ιβ' ις' καὶ ἐφεξῆς
 25 οὕτως οὖν λαμβανομένων ὡς εἴρηκεν, ἢ μὲν α^η τριάς τὸν
 διπλάσιον ἐμφαίνει λόγον, οἶον α' β' δ' ἢ δὲ β^α τὸν ἡμιόλιον,
 οἶον δ' σ' θ' ἢ δὲ τρίτη τὸν ἐπίτριτον, οἶον θ' ιβ' ις', καὶ ἢ
 δ^η τὸν ἐπιτέταρτον. καὶ ἐφεξῆς πάντα τὰ τοῦ ἐπιμορίου
 εὔτακτα εἶδη ἀποτελεσθήσονται, τὴν αὐτὴν γεωμετρικὴν
 30 ἀναλογίαν σφύζοντα.

ζ, ζα', ζβ' Hoche = νη'.

ζγ' I Hoche = νθ' I. ζγ' II Hoche = νθ' II.

XXIV, II. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ὑπόδειγμα τῆς καλουμένης ἐν τῇ μουσικῇ
 νθ' II.

διὰ πασῶν καὶ διὰ πέντε συμφωνίας, ἐν τριπλασίῳ μὲν λόγῳ κατὰ τοὺς ἄκρους οὐσης, συγκειμένης δὲ ἐκ διπλασίου καὶ ἡμιολίου.

αδ' ςε' Hoche = νθ' III et IV.

αζ' ςζ' Hoche = νθ' V.

εἰτ' εὐθύς ἀντιπαρατίθησιν ἀλλήλαις καὶ τὰς τρεῖς καὶ XXV, 3.
 συγκρίνων ἀλλήλαις φησὶν ὡς ἐπὶ μὲν τῆς ἀριθμητικῆς 5 νθ' V.
 μεσότητος τῷ αὐτῷ ἑαυτοῦ μέρει ὁ μέσος τῶν ἄκρων τοῦ
 μὲν ἐστὶ μείζων, τοῦ δὲ ἐλάττων. οἷον ἔστωσαν ὄροι οἱ ἡ'
 σ' δ': φανερόν γὰρ ὡς ὁ σ' τῷ ἑαυτοῦ τρίτῳ, ὃ ἐστὶ δυάς,
 μείζων ἐστὶ τοῦ δ', ἐλάττων δὲ τοῦ η'. αὐτοὶ δὲ οἱ ἄκροι
 ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ ἑαυτῶν μέρει ὁ μείζων τοῦ μέσου ὑπερέχει, 10
 ὁ δὲ ἐλάττων τοῦ αὐτοῦ μέσου λείπεται. ὁ γὰρ η' τοῦ σ'
 τῷ ἑαυτοῦ τρίτῳ, τουτέστι τῷ β', ὑπερέχει, ὁ δὲ δ' τῷ
 ἑαυτοῦ ἡμίσει, ὃ πάλιν δυάς ἐστὶ, λείπεται τοῦ σ'. καὶ ἔστω
 ἄλλο μέρος τὸ ἡμισυ καὶ ἄλλο τὸ τρίτον. ἐπὶ δὲ τῆς ἀρμονικῆς
 μεσότητος ὑπεναντίως ἔχει. ὁ γὰρ μέσος ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ 15
 ἑαυτοῦ μέρει τῶν ἄκρων τοῦ μὲν ὑπερέχει, τοῦ δὲ λείπεται,
 αὐτοὶ δὲ οἱ ἄκροι τοῖς αὐτοῖς ἑαυτῶν μέρεσιν, ὁ μὲν μείζων
 ἐστὶ τοῦ μέσου, ὁ δὲ ἐλάττων. οἷον ἔστωσαν ὄροι ὁ γ' δ'
 σ'. καὶ δῆλον ὡς ὁ δ' τῷ μὲν ἑαυτοῦ ἡμίσει ἐλάττων ἐστὶ
 τοῦ σ', τῷ δὲ τετάρτῳ ἑαυτοῦ μείζων τοῦ γ'. οἱ μέντοι 20
 ἄκροι ὃ τε σ' καὶ ὁ γ' τῷ αὐτῷ ἑαυτῶν μέρει τρίτῳ ὄντι
 καὶ ἐν ἀμφοτέροις ὁ μὲν σ' τοῦ δ' ἐστὶ μείζων, ὁ δὲ γ' ἐλάττων
 ἐστὶν αὐτοῦ τοῦ δ'. καὶ ἐν μὲν τῷ κατὰ τὸ διπλάσιον ὑπο-
 δείγματι ὁ μέσος ἦτοι ὁ δ' ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ ἑαυτοῦ μέρει
 ἦτοι ἡμίσει καὶ τρίτῳ πρὸς τοὺς ἄκρους θεωρεῖται. ἐν δὲ 25
 τῷ κατὰ τὸ τριπλάσιον, ὁ μέσος ἦτοι ὁ γ' ἑαυτῷ ὄλῳ ἐστὶν
 ἐλάττων τοῦ σ', τῷ δὲ τρίτῳ ἑαυτοῦ μείζων ἐστὶ τοῦ β'.

αη' — ρα' Hoche = νθ' VI.

ἡ δὲ γεωμετρικῆ, φησὶν, ὡς ἐν μεταίχμιῳ ἀμφοῖν, οὔτε XXV, 3.
 ἐν τῷ μέσῳ μόνον τοῖς αὐτοῖς αὐτοῦ μέρεσιν πρὸς τοὺς νθ' VI.

7 οἱ] ὁ AV. 21 σ'] ἐστὶ A. 23 τῷ om. V.
 24 ἦτοι] ἦγουν V. 26 ἦτοι] ἦγουν V. 27 β'] γ' V.
 29 αὐτοῦ] αὐτῶν A.

ἄκρους θεωρεῖται, ἀλλ' ἄλλω καὶ ἄλλω, οὔτε ἐν τοῖς ἄκροις τοῖς αὐτοῖς αὐτῶν μέρεσιν, ὡς ἐν τῇ ἄρμονικῇ, ἀλλ' ἄλλω καὶ ἄλλω. οἷον ἔστωσαν ὄροι θ' σ' δ'. ὁ γὰρ σ' ἐλάττων μὲν ἐστὶ τοῦ θ' τῶ ἑαυτοῦ ἡμίσει, μείζων δὲ τοῦ σ' τῶ ἑαυτοῦ
 5 τρίτῳ καὶ οἱ ἄκροι ὁμοίως· ὁ μὲν θ' μείζων ἐστὶ τοῦ σ' τῶ ἑαυτοῦ τρίτῳ, ὁ δὲ δ' τοῦ αὐτοῦ σ' ἐλάττων τῶ ἑαυτοῦ ἡμίσει. ἔτι καὶ ἄλλο προσέθηκεν ἴδιον συμβεβηκὸς τῇ ἄρμονικῇ τὸ τοὺς ἄκρους συντεθέντας καὶ πολυπλασιασθέντας τῶ μέσῳ, διπλάσιον ποιεῖν τοῦ ἐκ τῶν ἄκρων πολυπλασίου.
 10 οἷον ἔστωσαν σ' δ' γ'· σύνθετες τὰ σ' καὶ τὰ γ', γίνονται θ', τετράκις δὲ τὰ θ', λς', ἐξάκις δὲ τὰ γ', ἠ' καὶ εἰσι τὰ λς' τῶν ἠ' διπλάσια. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ἐκκλήθη δέ, φησὶν, ἡ τοιαύτη μεσότης ἄρμονικὴ ὅτι τῆς μὲν ἀριθμητικῆς ἐν ἴσῃ ποσότητι τὰς διαφορὰς τῶν ὄρων ἐχούσης, τῆς δὲ
 15 γεωμετρικῆς κατὰ τὴν τῶν λόγων ταυτότητα διακρινομένης, ἡ ἄρμονικὴ μεσότης οὔτε ἐν ὄροις μόνοις ὑφίσταται οὔτ' ἐν διαφοραῖς.

ρβ' Hoche = νθ' VII. ργ' Hoche = ξ'.

XXV, 5. ξ'. οὔτε γὰρ ἐν ὄροις μόνον· ἡ μὲν παλαιὰ μουσικὴ τρία συστήματα εἶχε χορδῶν, ἀπλᾶ μὲν β', τό τε διὰ τεσσάρων
 20 ἐν λόγῳ ἐπιτρίτῳ καὶ τὸ διὰ πέντε ἐν λόγῳ ἡμιολίῳ. ἐκ τούτων δὲ σύνθετον τὸ διὰ πασῶν ἐν λόγῳ διπλασίῳ· ὁ γὰρ ἡμιόλιος τῶ ἐπιτρίτῳ συντεθεὶς τὸν διπλάσιον ἀποτελεῖ. οἱ δὲ νεώτεροι προσέθηκαν τῶ εἰρημένῳ διὰ πασῶν συστήματι καὶ ἕτερον σύστημα διὰ πασῶν ὁμοίον αὐτῶ,
 25 τὴν τελευταίαν χορδὴν τοῦ α^{ου} διὰ πασῶν κοινήν ποιησάμενοι τῶ προστεθέντι παρ' αὐτῶν ἑτέρῳ διὰ πασῶν, ὡς γίνεσθαι τὸ ὄλον δις διὰ πασῶν σύστημα, πέντε καὶ δεκάχορδον μὲν, ἐν λόγῳ δὲ τῶν ἄκρων τετραπλασίῳ. ἡ γὰρ ὀγδόη χορδὴ τοῦ α^{ου} διὰ πασῶν κοινὴ ἐστὶ καὶ τοῦ ἑφεξῆς.
 30 ἐπεὶ οὖν ἐν τῶ α^ω διὰ πασῶν τὸ διὰ ε' ἡμιόλιόν ἐστι, τοῦτο συντιθέμενον τῶ ἑφεξῆς διὰ πασῶν τριπλάσιον ἀποδίδωσι λόγον τοῖς ἄκροις. καὶ εἰσι αὐταὶ παρὰ τοῖς μουσικοῖς συμφωνίαι, β' μὲν ἀπλαῖ, ἢ τε διὰ δ' ἐν λόγῳ ἐπιτρίτῳ καὶ

ἡ διὰ ε' ἐν λόγῳ ἡμιολίῳ, καὶ ἡ ἐξ ἀμφοῖν σύνθετος διὰ πασῶν
 ἐν λόγῳ διπλασίῳ· ἔτι τε ἡ διὰ πασῶν καὶ διὰ ε' ἐν λόγῳ
 τριπλασίῳ καὶ ἡ δις διὰ πασῶν ἐν λόγῳ τετραπλασίῳ. ταύ-
 τας οὖν τὰς συμφωνίας πάσας δεικνύει ἐμφαινομένας ἐν
 τοῖς ἐκτεθείσι παρ' αὐτοῦ δυσὶν ὑποδείγμασι, τῷ τε κατὰ 5
 διπλάσιον λόγον καὶ τῷ κατὰ τριπλάσιον. ἐν μὲν γὰρ τῷ
 κατὰ τὸ διπλάσιον, ἡ μὲν διὰ ε' ἐστὶν ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ,
 ὃν ἔχει ὁ σ' πρὸς τὸν δ', ὄρος πρὸς ὄρον, καὶ ὃν ἔχει ἡ
 διαφορὰ τῶν ἄκρων πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν μειζόνων.
 ἡ δὲ διὰ τεσσάρων ἐν ἐπιτρίτῳ λόγῳ ὃν ἔχει ὁ μέσος ὄρος 10
 πρὸς τὸν ἐλάχιστον τὸν δ'. ἡ δὲ διὰ πασῶν ἐν διπλασίῳ
 λόγῳ ὃν ἔχει ὁ σ' πρὸς τὸν γ', ὄρος πρὸς ὄρον, καὶ ὃν ἡ
 διαφορὰ τῶν μειζόνων πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν ἐλαττόνων.
 ἡ δὲ διὰ πασῶν καὶ διὰ ε' ἐν τριπλασίῳ λόγῳ ὃν οἱ ἄκροι
 ἦτοι ὁ σ' καὶ ὁ γ' πρὸς τὰς διαφορὰς αὐτῶν τὰς παρὰ τὸν 15
 μέσον· τοῦ μὲν γὰρ σ' παρὰ τὸν μέσον διαφορὰ ἐστὶν ὁ β',
 πρὸς ἣν τριπλασίος ἐστὶν ὁ σ'· τοῦ δὲ γ' πρὸς τὸν μέσον
 μονάς, πρὸς ἣν πάλιν τριπλασίος ἐστὶν ὁ γ'· ἀλλὰ δὴ καὶ ἡ
 διαφορὰ τῶν ἄκρων τριάς οὔσα πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν ἐλατ-
 τόνων μονάδα οὔσαν. ἡ δὲ δις διὰ πασῶν ἐν τετραπλασίῳ 20
 λόγῳ ὃν ὁ μέσος ὄρος ἔχει ὁ δ' πρὸς τὴν διαφορὰν
 αὐτοῦ τὴν παρὰ τὸν ἐλάχιστον, ἥτις ἐστὶ μονάς. ἐν δὲ τῷ
 κατὰ τριπλάσιον ὑποδείγματι, ἡ μὲν διὰ ε' ἐν ἡμιολίῳ
 ἐστὶ λόγῳ ὃν ἔχει ὁ μέσος ὄρος ὁ γ' πρὸς ἐλάχιστον τὸν
 β'· ὁ δὲ διὰ δ' ἐν ἐπιτρίτῳ ὃν ἔχει ἡ τῶν ἄκρων διαφορὰ, 25
 τουτέστιν ὁ δ', πρὸς τὸν μέσον ὄρον τὸν γ'· ἡ δὲ διὰ πασῶν ἐν
 διπλασίῳ λόγῳ ὃν ἔχει ὁ σ' πρὸς τὸν γ', ὄρος πρὸς ὄρον,
 καὶ ἡ τῶν ἄκρων διαφορὰ τουτέστιν ὁ δ' πρὸς τὸν ἐλάχι-
 στον ὄρον τὸν σ'· ἡ δὲ διὰ πασῶν καὶ διὰ ε' ἐν τριπλασίῳ
 λόγῳ ὃν ἔχει ὁ μέσος ὄρος ὁ γ' πρὸς τὴν διαφορὰν αὐτοῦ 30
 τὴν παρὰ τὸν ἐλάχιστον καὶ ὃν ἔχει ἡ διαφορὰ τῶν μει-
 ζόνων πρὸς τὴν τῶν ἐλαττόνων καὶ πρὸ τούτων μάλιστα
 ὃν ἔχει ὁ μέγιστος ὄρος ὁ σ' πρὸς ἐλάχιστον τὸν β'· ἡ δὲ
 δις διὰ πασῶν ἐν τετραπλασίῳ λόγῳ ὃν ἔχει ἡ τῶν ἄκρων

7 διπλάσιον] τριπλάσιον V.

15 ἦτοι] ἦγουν V.

15/16 παρὰ τὸν μέσον¹] παρὰ τοῦ μέσου A.

ὄρων διαφορά τετράς οὔσα πρὸς τὴν τῶν ἐλαττόνων ἦτις ἐστὶ μονάς.

ρδ' Hoche manque. ρε' I Hoche = ξα' I. ρε' II. Hoche = ξα' II.

XXVI, 2. ἀλλ' οὐκ ἔστι μία γὰρ πλευρὰ δύο ἐπιπέδων γίνεται κοινὴ
 ξα' II. καὶ διὰ τοῦτο ιβ' εἰσὶν αἱ πλευραὶ τοῦ κύβου, γωνίας δὲ
 5 ἡ' στερεὰς ἔχει. τούτους οὖν ἐκθεῖς τοὺς ἀριθμοὺς τὸν ιβ',
 τὸν ἡ' καὶ τὸν σ', δείκνυσιν ἀρμονικὴν περιέχειν ἀναλογίαν.
 καὶ δείκνυσι καὶ ἐπὶ ταύτης πάντα ὅσα ἔδειξεν ἴδια εἶναι
 τῆς ἀρμονικῆς ἀναλογίας. ἄπερ ἰκανῶς αὐτῷ τε τεχνολογη-
 θέντα καὶ ἡμῖν ἰκανῶς θεωρηθέντα οὐ δεῖ ἐπαναλαμβάνειν.

ρς' — ρθ' Hoche manquent. ρι' I Hoche = ξβ'.

XXVII, I. 10 ὡσπερ δὴ ἐν τῇ τοῦ μουσικοῦ· ὡσπερ, φησίν, ἐπὶ τοῦ
 ξβ'. μονοχόρδου κανόνος ἢ καὶ ἐπὶ μήκους αὐλοῦ (ἀδιάφορον
 γὰρ ὁπότερον λάβοι τις), τῶν ἄκρων μενόντων, εἰ μεταφέ-
 ρουιντο αἱ μεσότητες ἐν μὲν τῷ κανόνι δι' ὑπαγωγέως παρα-
 φερομένου, ἐν δὲ τῷ αὐλῷ διὰ τρυπημάτων, διαφορά γίνε-
 15 ται μελωδία· οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων ἀναλογιῶν,
 τῶν ἄκρων ὄρων τῶν αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς τρισὶ μενόντων,
 ἄλλη καὶ ἄλλη ἔσται μεσότης ἐν ἐκάστη. καὶ προτίθησι
 τὴν ἀριθμητικὴν ἐν ὄροις κατὰ τὰ ἄκρα, τῷ μ' καὶ ἰ' εἶπε γὰρ
 ἢ καὶ ἀμφοτέρους ἀρτίους εἶναι ἢ καὶ ἀμφοτέρους περι-
 20 τούς. εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἔχοιεν, δεήσει κατὰ τὸν μέσον τμηθῆναι
 μονάδα ὅπερ οὐ πρόκειται τῇ ἀριθμητικῇ ἐπιστήμῃ. ἔστωσαν
 γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων ὄροι ἄκροι ὁ ἰ' καὶ ὁ ε'· εἰ ἄρα μεσότητα
 τούτοις ἐμβαλεῖν βουληθείημεν κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν ὁ ζ'
 ἡμισυ ἔσται, ἢν' ᾧ ὑπερέχει τοῦ ε', τούτῳ καὶ ὁ ἰ' αὐτοῦ
 25 ὑπερέχη. ὅπερ οὐ δοκεῖ τοῖς ἀριθμητικοῖς. διὰ τοῦτο τοίνυν
 ἐκτίθησιν ὄρους ἀρτίους τοὺς εἰρημένους τὸν μ' καὶ τὸν ἰ',
 τουτέστι μεταξὺ τιθέμενος ὁ κ' τὴν ἀριθμητικὴν ἀπεργά-
 ζεται μεσότητα. καὶ πάντα τὰ ἀποδειχθέντα παρακολου-

8 τε om. A.
 20 μῆ] μέν A.

14 διάφοροι A.
 26 τίθησιν V.

19 ἦ¹ om. A.
 τόν² om. A.

θήματα ταύτης δείκνυται σύμφωνα τοῖς ἐκκειμένοις ὄροις
ὧν σαφέστατα Νικομάχῳ ἀποδοθέντων οὐ δεῖ ἡμᾶς
ταυτολογεῖν.

ρ' II Hoche = ξγ'.

ἐὰν δὲ τὴν κ' μεσότητα· πάλιν μεταξὺ τοῦ μ' καὶ ἰ' τῶν XXVII, 4.
προτεθέντων ὄρων, μέσον ἐμβαλὼν τὸν κ', τὴν γεωμετρικὴν 5 ξγ'.
μεσότητα δείκνυσι συνισταμένην καὶ τὰ ἀποδειχθέντα παρα-
κολουθήματα ταύτης κατὰ πάντα τοῖς ἐκτεθειῖσιν ὄροις
συμφωνοῦντα. πλὴν ἀναγκαῖον εἶδέναι ὅτι οὐ τῶν τυχόντων
ὄρων δοθέντων δυνατὸν γεωμετρικὴν ἐμβαλέσθαι μεσότητα,
ἀλλ' οἱ πολλαπλασιασάντες ἀλλήλους τετράγωνον ποιοῦσιν. 10
ὡς ἐναυθῆα ὁ μ' πολυπλασιασθεὶς ἐπὶ τὸν ἰ' τὸν υ' τετράγω-
νον ποιεῖ, οὐ πλευρά ὁ κ' ὅστις καὶ μέσος ἐστὶ τῶν μ' καὶ ἰ'.
εἰ δὲ μὴ οὕτως ἔχοιεν οἱ ἀριθμοί, οὐκ ἔστι λαβεῖν μέσον.
οἷον ἔστωσαν ὄροι λ' καὶ ἰ'. ὁ λ' πολυπλασιασθεὶς ἐπὶ τὸν
ἰ', τὸν τ' ποιεῖ, οὐ τετραγωνικὴν πλευρὰν οὐκ ἔστι λαβεῖν, 15
εἰ μὴ χρῆσαιμεθα μορίοις μονάδος καὶ ταύτην οὐκ ἀκρι-
βῶς, ἀλλὰ κατὰ τὸ συνεγγίζον.

ρ' III Hoche = ξδ'.

ἐὰν δὲ τὰ ις' ἀντιλάβω· καὶ ἐπὶ τῆς ἀρμονικῆς ὡσαύτως XXVII, 5.
μεταξὺ τῶν προτεθέντων ὄρων ἐμβαλὼν τὸν ις' δείκνυσι ξδ'.
τὴν τοιαύτην μεσότητα καὶ τὰ ταύτης παρακολουθήματα 20
συμβαίνοντα τοῖς εἰρημένοις ἀκολουθῶς. ἔστι δέ τι κἂν
ταύτη ἐπισημῆσθαι ὅτι οἱ ἐκκείμενοι ὄροι μ' ις' ἰ' τὰς
μὲν ἄλλας μουσικὰς συμφωνίας ἐμφαίνουσι, τὴν τε διὰ δ',
τὴν διὰ ε', τὴν διὰ πασῶν καὶ διὰ ε' καὶ τὴν δις διὰ πασῶν,
τὴν δὲ διὰ πασῶν οὐδαμῆ. τὴν μὲν γὰρ διὰ δ' ἐν ἐπιτρίτῳ 25
λόγῳ οὐσαν ὁ μέγιστος ὄρος δείκνυσι πρὸς τὴν ὑπεροχὴν
αὐτοῦ τὴν παρὰ τὸν ἐλάχιστον· τὴν δὲ διὰ ε' ἐν ἡμιολίῳ ἢ
ὑπεροχὴ τῶν μειζόνων πρὸς τὸν μέσον· τὴν δὲ διὰ πασῶν
καὶ διὰ ε' ἐν τριπλασίῳ ἢ ὑπεροχὴ τοῦ μεγίστου παρὰ τὸν
λάχιστον πρὸς αὐτὸν τὸν ἐλάχιστον· τὴν δὲ δις διὰ πασῶν 30

2 σαφεστάτῳ A. 9 ἐκλαμβάνεσθαι erat, ut vid. in A.

II πολλαπλασιασθεὶς V. I4 πολλαπλασιασθεὶς V.

30 πρὸς αὐτὸν τὸν ἐλάχιστον om, A suppl. A¹ in mg.

ἐν τετραπλασίῳ ὁ μέγιστος ὄρος πρὸς τὸν ἐλάχιστον. ἡ δὲ
 διὰ πασῶν οὐδαμῆ ἐμφαίνεται. εἰ οὖν δέοι καὶ αὐτὴν συνίσ-
 τασθαι, δέον τοὺς ἄκρους ὄρους ἢ ἐν διπλασίῳ λόγῳ εἶναι
 4 ἢ ἐν τριπλασίῳ ὡς ἐν τοῖς προτέροις ὑποδείγμασιν.

ρια' — ριδ' Hoche manquent.

ριέ' Hoche = ξέ'.

XXVII, 6. ἂν δὲ οἱ δύο ἄκροι ἔδειξε μὲν καὶ τὰς τρεῖς μεσότητας
 ξέ'. διὰ τῶν ἐκτεθέντων ἄκρων ὄρων καὶ ἀμφοτέρων ἀρτίων
 ὑποτεθέντων, νῦν δὲ δείκνυσι τὰ αὐτὰ συμβαίνοντα ἀπαραλ-
 λάκτως, τῶν τοιούτων ὄρων καὶ ἀμφοτέρων περιπτῶν
 10 ὑποκειμένων. ὄντων γάρ, φησί, τοῦ μέ' καὶ ε', ὁ μὲν κέ'
 μέσος τεθεῖς τὴν ἀριθμητικὴν συνιστᾷ, ὁ δὲ ιέ' τὴν γεω-
 μετρικὴν, ὁ δὲ θ' τὴν ἀρμονικὴν καὶ τὰ τούτων παρακο-
 λουθήματα ἀπαραλλάκτως συμβαίνουσιν τοῖς πρότερον ἐκτε-
 θεῖσιν. ἐπεὶ δ' ἐν τῇ ἀριθμητικῇ μέσος ὄρος εὔρηται ὁ κέ',
 15 ἦν δὲ ἐν τοῖς προεκτεθεῖσιν ἀρτίοις ὄροις ὁ αὐτὸς κέ', τὴν
 αἰτίαν τοῦ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τε ἀρτίοις καὶ τοῖς περιπ-
 τοῖς μέσον εἶναι τὸν κέ' ἀποδιδούς φησιν ὅτι οἱ ἐκτεθέντες
 διὰ περιπτῶν ἀριθμῶν ἄκροι ὁ μέ' καὶ ὁ ε' ἴση ποσότητι
 ὁ μὲν ἠϋξῆται, ὁ δὲ ἠλάττωται τῶν ἐν ἀρτίοις ἄκρων τοῦ
 20 τε μ' καὶ τοῦ ι'. φανερόν γάρ ὅτι ὁ μέ' πεντάδι τὸν μ' ὑπερ-
 βέβηκε καὶ ὁ ε' πεντάδι τὸν ι' ὑποβέβηκεν. ὡς οὖν ἴσης τῆς
 ὑπερβάσεως καὶ ὑποβάσεως συμβέβηκε καὶ ἐν ἀμφοτέροις
 μέσον εἶναι τὸν κέ'. τὰ δ' ἄλλα ὡς σαφῆ παραλιμπάνομεν.

ρις' Hoche manque.

ριζ', ρηί', ριθ' Hoche = ξς'.

XXVII, 7. ἔφοδος δὲ ὡς ἂν ἐντέχνως· μέθοδον παραδίδωσι σαφῆ
 ξς'. 25 τε καὶ σύντομον πῶς ἂν τῶν δύο ἄκρων διδομένων εὐρίσκω-
 μεν τὸν μέσον καὶ φησι· κατὰ μὲν τὴν ἀριθμητικὴν σύνθεσιν
 τοὺς β' ἄκρους, ὡς νῦν τὸν μ' καὶ τὸν ι' γίνονται ν'. τούτου
 τὸ ἡμισυ λαβῶν, ἕξεις τὸν μέσον. ἢ καὶ οὕτως· λάβε τὴν

19 ἔλαττωται A.

ε' ὑπερβέβηκεν A.

23 παραλιμπανόμενα A.
 25 Post
 σύντομον add. καὶ φησί A.

21 ὁ ε' — ὑποβέβηκεν] ὁ ι' πεντάδι τὸν

23 παραλιμπανόμενα A.

25 Post

27 τούτων V.

ὑπεροχὴν τοῦ μείζονος πρὸς τὸν ἐλάσσονα, ὡς νῦν τὸν λ'.
 τοῦτου λάβε τὸ ἡμισυ, τουτέστι τὸν ιε', καὶ πρόσθεσ αὐτὸν
 τῷ ἐλάττωι τῷ ι', ποιεῖ τὸν κέ' καὶ ἔστιν ὁ μέσος ὄρος.
 καὶ φανερὸν ὡς καὶ ἐντεῦθεν, καθὰ δὴ προείπομεν, ἢ καὶ
 ἄμφω τοὺς ὄρους ἀρτίους δεῖ εἶναι ἢ καὶ ἄμφω περιττούς. 5
 οὕτω γὰρ συντιθέμενοι ἀλλήλοις καὶ ποιοῦντες ἄρτιον
 ἐξ ἀνάγκης, δύνανται διχοτομεῖσθαι καὶ τὸν μέσον ποιεῖν.
 εἰ δ' ὁ μὲν ἄρτιος, ὁ δὲ περιττός, ἐπεὶ συντιθέμενοι περιτ-
 τὸν ποιούσω, οὐ δύνανται διχοτομεῖσθαι καὶ τὸν μέσον
 ποιεῖν. κατὰ δὲ τὴν γεωμετρικὴν, φησί, πολυπλασιάσασον 10
 τοὺς ἄκρους ἐπ' ἀλλήλους, ὡς νῦν τὸν μ' ἐπὶ τὸν ι' καὶ τοῦ
 γενομένου υ' προμήκους, ὅτι ἐξ ἀνίσων πλευρῶν, τοῦ μ'
 καὶ τοῦ ι' γέγονε, λαβὼν τετραγωνικὴν πλευράν (δυνατὸν
 γὰρ ἐπειδὴ ὁ υ' καὶ τετράγωνός ἐστι καθὰ δὴ καὶ προεί-
 πομεν, ἔστι δὲ τοῦ υ' ἢ τετραγωνικὴ πλευρὰ ὁ κ') ἕξεις τὸν 15
 κ' μέσον. ὡς γὰρ ὁ μ' πρὸς τὸν κ', οὕτω καὶ ὁ κ' πρὸς τὸν
 ι'. ἢ καὶ ἄλλως· τὸν λόγον ὃν ἔχουσιν οἱ ἄκροι, φησί, πρὸς
 ἀλλήλους (ὡς ἐνταῦθα τὸν τετραπλάσιον· τετραπλάσιος
 γὰρ ὁ μ' τοῦ ι') δίχα τεμῶν (τέμνεται δὲ ὁ τετραπλάσιος
 δίχα ὑπὸ τοῦ διπλασίου) καὶ τοῦ ἐλάττονος, ἦτοι τοῦ ι', 20
 διπλασίον λαβὼν (ἔστι δὲ ὁ κ') ἕξεις τὸν μέσον. καὶ αὕτη
 δὴ ἡ μέθοδος οὐκ ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις δύναται προβαίνειν,
 ἀλλ' ἐν μὲν πολλαπλασίοις ὅσοι ἀπὸ ἀριθμῶν τετραγώνων
 παρονομάζονται, οἷον τετραπλασίοις ἢ ἐνεαπλασίοις ἢ
 ἐξκαιδεκαπλασίοις καὶ τοῖς ἐφεξῆς, διχοτομία γίνεται τοῦ- 25
 των ἐκάστου· ἕκαστος γὰρ τῶν τοιούτων λόγων διαιρεῖται
 εἰς δύο ἴσους παρονομαζομένους ἀπὸ τῶν πλευρῶν τῶν
 τετραγώνων ἀφ' ὧν κἀκεῖνοι παρονομάζονται. οἷον ἐπεὶ ὁ
 τετραπλάσιος ἀπὸ τοῦ δ' τετραγώνου παρονομάζεται, πλευ-
 ρὰ δὲ τοῦ δ' ὁ β' ἐστὶ, ὁ τετραπλάσιος λόγος δίχα τέμ- 30
 νεται ὑπὸ τοῦ διπλασίου. οἷον ἔστωσαν ὄροι ἐν λόγῳ τετρα-
 πλασίῳ ὁ κ' καὶ ὁ ε'. οὗτος δύναται δίχα τμηθῆναι ὑπὸ
 τοῦ διπλασίου. μεταξὺ γὰρ τῶν τοιούτων ὄρων πίπτων ὁ ι'

4 καί² om. A. 10 πολυπλασιάσας V. 20 ἦτοι] ἦγουν
 V. 22 δὴ] δέ V. 25 τούτων] τῶν τοιούτων V.

δύο διπλασίους ποιεῖ τόν τε τοῦ κ' πρὸς τὸν ι' καὶ τὸν τοῦ
 ι' πρὸς τὸν ε'. πάλιν ἔστωσαν ὄροι ἐν λόγῳ ἐννεαπλασίῳ,
 ὁ λς' καὶ ὁ δ'. καὶ ἐπεὶ ὁ ἐννεαπλάσιος ἀπὸ τοῦ θ' παρο-
 νομάζεται, πλευρὰ δὲ τοῦ θ' ὁ γ', δύναται ὁ ἐννεαπλάσιος
 5 λόγος ὁ τοῦ λς' πρὸς τὸν δ' τμηθῆναι δίχα καὶ ποιῆσαι δύο
 λόγους τριπλασίους. μεταξὺ γὰρ τοῦ λς' καὶ τοῦ δ' ὁ ιβ'
 πίπτων δύο τριπλασίους ποιεῖ, τόν τε τοῦ λς' πρὸς τὸν ιβ'
 καὶ τοῦ ιβ' πρὸς τὸν δ'. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ἐπὶ δὲ
 τῶν λοιπῶν σχέσεων, β' μὲν ἐπιμορίων οὐκ ἔστι μεταξὺ
 10 λαβεῖν ἀνάλογον· οὐδεὶς γὰρ τῶν ἐπιμορίων δίχα δύναται
 τμηθῆναι. τὶς μέντοι πολλαπλασιεπιμόριος ἦτοι διπλασιε-
 πιτέταρτος, ὡς ὁ θ' καὶ ὁ σ', τέμνεται δίχα εἰς β' ἡμιολίους.
 μεταξὺ γὰρ τοῦ θ' καὶ τοῦ δ' πίπτων ὁ σ', β' ἡμιολίους
 15 ἢ ἔστι μονὰς α' ἡμισυ, πολλαπλασιασθεῖσα ἐφ' ἑαυτὴν β'
 τέταρτον ποιεῖ, ἃ πηλικότης ἐστὶ τοῦ διπλασιεπιτετάρτου.
 καὶ πάλιν δῆλον κἂν τούτῳ ὅτι ὁ διπλασιεπιτέταρτος λόγος
 ἀπὸ τετραγώνου ἀριθμοῦ παρωνόμασται· τὰ γὰρ β' τέταρ-
 τον ἀφ' ὧν παρωνόμασται τετράγωνός ἐστιν ἀριθμὸς ἐκ
 20 πλευρᾶς τοῦ α' ἡμισυ γινόμενος. πάλιν ἔστωσαν ὄροι ὁ θ'
 καὶ ὁ ις'. ἐπεὶ λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους ἐπιεπτακισένα-
 τον, οὗ πηλικότης ἐστὶν ὁ α' καὶ ζ' ἕνατα, ταῦτα δὲ τετρα-
 γωνικῶς εἰσι γινόμενα ἀπὸ τοῦ α' γ^{ον} (τὸ γὰρ α' γ^{ον} ἐφ'
 ἑαυτὸ πολλαπλασιασθὲν α' καὶ ζ' ἕνατα ποιεῖ), δύναται
 25 μεταξὺ τοῦ ις' καὶ θ' πίπτων ὁ ιβ' δύο ἐπιτρίτους λόγους
 ποιεῖν, τόν τε τοῦ ις' πρὸς τὸν ιβ' καὶ τὸν τοῦ ιβ' πρὸς τὸν
 θ'. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. δῆλον οὖν ἐκ τούτων ὅτι ἐφ'
 ὧν οἱ ἄκροι οὐκ ἔχουσιν οὕτω πρὸς ἀλλήλους, μέσος ἀνά-
 λογον οὐχ εὐρίσκεται. καὶ τάδε μὲν καὶ περὶ τῆς γεωμε-
 30 τρικῆς. κατὰ δὲ τὴν ἀρμονικὴν, τὴν διαφορὰν, φησί, τῶν
 ὄρων πολλαπλασιάσον ἐπὶ τὸν ἐλάττονα καὶ τὸν γενόμενον
 παράβαλε ἦτοι μέρισον ἐπὶ τὸν σύνθετον ἐκ τῶν ἄκρων ἢ
 τὸν ἐκ τοῦ μερισμοῦ πρόσθετες τῷ ἐλάττονι καὶ ἔσται ὁ γενό-

I τοῦ¹ om. V. II τοῖς μὲν τὸ A. 19 Post ἐστιν add.
 ὁ A. 25/26 καὶ θ' — τοῦ ις' om. A suppl. A¹ in mg.
 29 μὲν om. A. 3I πολλαπλασιάσας AV. 32 ἦτοι] ἦγουν V.

μενος ἄρμονικὴ μεσότης. οἶον ὡς ἐπὶ τῶν ἐκκειμένων ὄρων
 μ' καὶ ι' ἢ διαφορὰ τούτων λ'. δεκάκις τὰ λ' γίνονται τρια-
 κόσια· ταῦτα μεριζόμενα παρὰ τὸν ἐκ τῆς συνθέσεως ἦτοι
 τὸν ν' (μ' γὰρ καὶ ι', ν' γίνονται) ἔσται τὸ πλάτος τῆς παρα-
 βολῆς σ'. ἑξάκις γὰρ τὰ ν', τ'. ταῦτα τὰ σ' συντιθέμενα τῷ 5
 ἐλάττονι, τουτέστι τῷ ι', ποιεῖ τὸν ις'. καὶ ἔστιν ὁ μέσος
 ὄρος ἐν τῇ ἄρμονικῇ.

ρκ' et ρκα' Hoche = ξζ'. ρκβ' Hoche = ξη'.

ρκγ' — ρκζ' Hoche = ξθ'.

αἱ δὲ β' μεσότητες· αἱ δύο μεσότητες αὗται ἢ εἰ καὶ ἢ XXVIII,4.
 σῆ παρὰ τὴν γεωμετρικὴν ἐπλάσθησαν ἀμφοτέραι, ὁμοιότη- ξθ'.
 τας μὲν ἔχουσαι λόγων ὡς κάκεινη, πλὴν ἔχουσαι διαφορὰν 10
 πρὸς ἐκείνην τε καὶ πρὸς ἀλλήλας. καὶ πρὸς ἐκείνην μὲν
 ὅτι ἢ ταυτότης τῶν λόγων ἐφεξῆς προιοῦσα καὶ διὰ τῶν
 τριῶν ὄρων κἂν τῇ διαφορᾷ τῶν μειζόνων πρὸς τὴν δια-
 φορὰν τῶν ἐλαττόνων ἢ αὐτῇ ἐφυλάσσετο· ἐν ταύταις δὲ
 τῶν μειζόνων ἢ ἐλαττόνων ὄρων ἢ ταυτότης τοὺς λόγους 15
 τῶν διαφορῶν πρὸς ἀλλήλας ποιεῖ τοὺς αὐτοὺς· πρὸς ἀλλή-
 λας δὲ ὅτι ἢ μὲν εἰ τῷ τῶν ἐλαττόνων ὄρων λόγῳ ταῦτόν
 ἔχει τὸν τῆς διαφορᾶς τῶν ἐλαττόνων πρὸς τὴν διαφορὰν
 τῶν μειζόνων. ἢ δὲ σῆ τῷ τῶν μειζόνων ὄρων λόγῳ ταῦτόν ποιεῖ 20
 τὸν τῆς διαφορᾶς τῶν ἐλαττόνων πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν
 μειζόνων, ὥστε φανερόν ὅτι παρὰ τὴν γεωμετρικὴν ἐπλάσ-
 θησαν. παρέθηκε δὲ καὶ ἴδιον τῆς πέμπτης τὸ τὸ ὑπὸ τοῦ
 μεγίστου καὶ μέσου διπλάσιον εἶναι τοῦ ὑπὸ τοῦ μεγίστου
 καὶ ἐλαχίστου. τὸ γὰρ πεντάκις, φησί, δ', ὃ ἔστι τὰ κ',
 διπλάσιον τοῦ πεντάκις β', ὃ ἔστι ι'. τῆς μέντοι ἕκτης οὐ 25
 παρέθηκεν ἴδιον· ἔστι δὲ δῆλον καὶ τοῦτο ἐξ αὐτῶν τῶν
 ὄρων τὸ τετραπλάσιον εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ μεγίστου καὶ μέ-
 σου τοῦ ὑπὸ τοῦ μεγίστου καὶ ἐλαχίστου. ἑξάκις γὰρ δ'
 κδ'· ἑξάκις δὲ α', σ'· τὰ δὲ κδ' τῶν σ' τετραπλάσια.

2 τὰ om. A.
 add. καὶ V.

3 ἦτοι] ἦγουν V.
 20 τόν] τῷ AV.

9 Post ἐπλάσθησαν
 22 τό² om. A.

ρκη' — ρλβ' Hoche manquent.

XXVIII, 6.
ο'.

τέσσαρας δέ τινας· μετὰ τὰς τρεῖς ὑπεναντίας ταῖς πρωτοτύποις αἴτινες πρὸς αὐτὰς ἐπλάσθησαν, ὡς πολλάκις εἶπομεν, παρέθηκε καὶ τὰς λοιπὰς τέσσαρας ἀνωνόμους μὲν οὐσας, ὑπ' αὐτοῦ δ' ὀνομασθείσας τῇ τάξει· πρώτη 5 καὶ β^α καὶ γ^η τε καὶ δ^η, καὶ τὸν περὶ τούτων λόγον οὐκ ἐπλάτυνεν, ἐπειδὴ, φησὶν, οὐ πάνυ ἐμφέρονται τοῖς τῶν παλαιῶν συγγραμμάσιν, εἰ καὶ περιεργότερον λελεπτολόγηται, ἀλλὰ συνέτεμε τὸν περὶ τούτων λόγον καὶ μάλισθ' ὅτι καὶ ἐκ τῆς τῶν προτέρων πλατυτέρας διδασκαλίας 10 σαφῆ καὶ τὴν περὶ τούτων ὑπενόησεν ἔσεσθαι. διόπερ οὐδ' ἡμεῖς περὶ αὐτῶν πλεῖόν τι τῶν παρ' αὐτοῦ εἰρημένων περὶ αὐτῶν ἐροῦμεν.

ρλγ' Hoche = οα' I.

ρλδ' Hoche = οα' II.

XXIX, 2.
οα' II.

φησὶ τοίνυν τοὺς ἄκρους τῆς τοιαύτης ἀναλογίας χρεῶν στερεοὺς εἶναι, τουτέστι ἢ κύβους ἰσάκις ἴσους ἰσάκις ἢ 15 δοκίδας ἰσάκις ἴσας πλεονάκις ἢ πλινθίδας ἰσάκις ἴσας ἐλαττονάκις ἢ σκαληνοὺς ἀνισάκις ἀνίσους ἀνισάκις. ὑποδείγματα δὲ χάριν οὗτος ἐνταῦθα σκαληνοὺς ὑποτίθησιν, ὡς φησι, τοὺς ἄκρους ὄρους τὸν ιβ' καὶ τὸν σ', λέγων τὸν μὲν σ' ἀπὸ τοῦ ἄπαξ δύο τρὶς γίνεσθαι· ἄπαξ γὰρ τὰ β' δύο καὶ 20 τρὶς τὰ β' σ'. καὶ φανερόν ὅτι ὁ σ' σκαληνός ἐστιν· ἐκ τριῶν γὰρ ἀριθμῶν ἀνίσων πολλαπλασιασθέντων ἀλλήλοις γέγονε. τὸν δὲ ιβ' ἐκ τοῦ δις δύο τρὶς· δις γὰρ τὰ β', δ' καὶ τρὶς τὰ δ', ιβ', καὶ ἔστιν ὁ ιβ' δοκὶς μᾶλλον ἤτοι ἰσάκις ἴσος ἀνισάκις, ἀλλ' οὐ σκαληνός. ἀλλ' ὁ Νικόμαχος ἐνταῦθα σκαλη- 25 νὸν καὶ τὸν ιβ', οὐκ οἶδα δι' ἣντινα τὴν αἰτίαν· οὐ γὰρ εἶρηκε δεῖν ἀπλῶς στερεοὺς μὲν εἶναι τοὺς ἄκρους, μὴ ὁμοειδεῖς δέ, ἀλλ' οἶους ἔτυχε; τέως τοιούτους ὑποτιθεῖς, ιβ' μὲν τὸν μέγιστον, σ' δὲ τὸν ἐλάσσονα καὶ τοὺς μέσους δ' ὁμοίως

5 οὐκ om. A.

λεπτολόγηται A.

ἴσας^{2]} ἴσους V.

7 περιεργότερον] περισσότερον A.

10 ἐπενόησαν A.

19 τά om. A.

15 ἴσας^{1]} ἴσους V.

23 ἦτοι] ἦγουν V.

στερεοὺς ὑποτίθησι, τὸν τε θ' καὶ η', τὸν μὲν θ' ἐκ τοῦ ἅπαξ γ' τρίς, τὸν δὲ η' ἐκ τοῦ ἅπαξ β' τετράκις, τοῦ μὲν η' σκαληνοῦ ὄντος, τοῦ δὲ θ' πλινθίδος. εἰσὶν οὖν οἱ ἐκτεθέντες παρ' αὐτοῦ τέσσαρες ὄροι οὗτοι ιβ' θ' η' σ'. καὶ φησι τριῶν μὲν ληφθέντων ἐφεξῆς τοῦ ιβ' θ' σ' τὴν ἀριθμητικὴν 5 ἀναλογίαν σώζεσθαι καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἰδιώματα· ὅσω γὰρ ὁ ιβ' τοῦ θ' ὑπερέχει, τοσούτῳ καὶ ὁ θ' τοῦ σ'. τοῦ ιβ' δὲ καὶ η' καὶ σ' τὴν ἀρμονικὴν· τρίτῳ γὰρ τοῦ ιβ' μέρει ἦτοι τετράδι ἐλάττων ἐστὶν ὁ η' αὐτοῦ τοῦ ιβ' καὶ πάλιν τρίτῳ τοῦ σ' μέρει ἦτοι δυάδι αὐτοῦ τοῦ σ' μείζων ἐστὶν ὁ 10 αὐτὸς η'. τὴν δὲ γεωμετρικὴν διὰ τῶν ἐναλλάξ ὄρων· ὡς γὰρ ὁ ιβ' πρὸς τὸν η' ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ, οὕτως ὁ θ' πρὸς τὸν σ'. καὶ ἐπὶ τούτοις δείκνυσι διὰ τῶν περιεχομένων ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀναλογίᾳ λόγων, τὰς τῆς ἀρχαιοτρόπου λύρας, τῆς ὀκταχόρδου δηλαδὴ, ἐμφαίνεσθαι συμφωνίας· τὴν μὲν 15 διὰ δ' ἐν ἐπιτρίτῳ λόγῳ, ὡς ἔχει ὁ τε ιβ' πρὸς τὸν θ' καὶ ὁ η' πρὸς τὸν σ'· τὸν δὲ διὰ ε' ἐν ἡμιολίῳ, ὡς ἔχει ὁ τε ιβ' πρὸς τὸν η' καὶ ὁ θ' πρὸς τὸν σ'· τὴν δὲ διὰ πασῶν ἐν διπλασίῳ, ὡς ἔχει ὁ ιβ' πρὸς τὸν σ'. εἰ δὲ καὶ κατὰ τὸ δις διὰ πασῶν συγκριθεῖη, αὐτὸ μὲν τὸ δις διὰ πασῶν ἐν τετραπλασίῳ ὃν 20 λόγῳ ἔξει ὁ ιβ' πρὸς τὴν παρὰ τὸν θ' ὑπεροχὴν· κατὰ δὲ τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ ε', ὃ ἐστὶν ἐν τριπλασίῳ λόγῳ, ὡς ἔχει πάλιν ὁ ιβ' πρὸς τὴν αὐτοῦ παρὰ τὸν η' ὑπεροχὴν. καὶ ἐπὶ τούτοις καὶ ὁ ἐν μουσικῇ τόνος, ὃς ἐν ἐπογδόῳ λόγῳ θεωρεῖται, ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ ἐν τῷ διαγράμματι τοῦ θ' πρὸς 25 τὸν η'. δέδεικται ἄρα διὰ πάντων ὅτι ἐν τῇ στερεᾷ μεσότητι αἱ τε ἄλλαι πᾶσαι θεωροῦνται ἀναλογίαι καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ τῆς μουσικῆς ὀργάνῳ τῶν συμφωνιῶν λόγοι ἀνελλιπεῖς.

ρλε' Hoche manque.

9 ἦτοι] ἦγουν V. 10 ἦτοι] ἦγουν V. μείζων] ἐλάττων AV. 17 δέ om. A. 21 Post ἔξει add. ὡς V.
τὸν] τό A. 28 In fine: τέλος τῆς εἰς τὸ δεύτερον τῶν ἀριθμητικῶν τῷ φιλοπόνῳ πονηθείσης ἐξηγήσεως V τέλος τῆς νικομάχου ἀριθμητικῆς εἰσαγωγῆς A.

ASTROLABICA

Le seul traité relatif à la construction et à l'emploi de l'astrolabe planisphère que nous ait légué l'antiquité est l'œuvre de Jean Philopon (VIe s.). Il a été édité d'assez médiocre façon il y a cent ans par Hase (1). P. Tannery a publié, en 1888, des *Notes critiques sur le traité de l'astrolabe de Philopon* (2) qui améliorent considérablement le texte de l'édition. Le tome IX des *Mémoires scientifiques* de l'illustre savant contient une traduction française de ce traité (3). J. Drecker en a publié récemment une traduction allemande précédée d'une introduction et accompagnée de figures (4).

Les manuscrits grecs contiennent plusieurs petits traités inédits de l'époque byzantine que je me suis proposé d'éditer ici.

1. L'un est l'œuvre de Nicéphore Grégoras, polygraphe du XIVe siècle. « Il a son importance, dit Tannery, parce qu'il explique des tracés sur lesquels Philopon ne s'étend pas et a des figures dont Hase a reproduit quelques-unes d'après la traduction latine de Valla (1498). »

Dans une lettre adressée à Caloeidas vers 1335, Nicéphore a indiqué la raison pour laquelle il a songé à écrire un ouvrage sur l'astrolabe (5).

(1) *Joannis Alexandrini, cognomine Philoponi, de usu astrolabii ejusque constructione libellus*, dans le *Rheinisches Museum*, VI, 1839, pp. 127-156.

(2) *Revue de Philologie*, tome XII, pp. 60-73. Cet article a été repris dans le tome IV des *Mémoires scientifiques*, pp. 244-260.

(3) Pp. 341 ss. Elle était restée inédite.

(4) *Des Johannes Philoponos Schrift über das Astrolab*, dans la revue *Isis*, t. XI, 1928, pp. 15-44. L'ouvrage de J. FRANK, *Zur Geschichte des Astrolabs* (Erlangen, 1920), ne contient rien d'intéressant sur l'antiquité.

(5) *Correspondance de Nicéphore Grégoras*, texte établi et traduit par R. Guiland (Paris, 1927), p. 95. Le mot ἀστρολάβος est toujours proparoxyton dans tous nos manuscrits.

« J'ai, par ailleurs, composé deux ouvrages... Le second montre, à l'aide de figures géométriques, comment on construit l'astrolabe. Son emploi a été autrefois étudié par Jean d'Alexandrie. Sur sa construction — et c'était là cependant un sujet particulièrement digne d'être étudié, car il est naturel de s'en occuper d'abord — ou il y eut un ouvrage écrit en grec, mais il a disparu après avoir été conservé de longues années, ou il n'y en a jamais eu ; nous l'avons rédigé en l'accompagnant de commentaires personnels, avec l'aide de Synésios le Grand, et en procédant de la même manière qu'autrefois lorsque nous commentions son traité *des Songes*. Il réalise la projection de la sphère sur l'astrolabe et sous la diversité des figures, l'identité des calculs reste la même. J'ignore toutefois pourquoi il a passé sous silence, à son insu, la méthode pour construire cet instrument, et les raisons indiquant pourquoi on le doit construire ainsi. Nous avons tenté là aussi de réaliser les désirs ardents des savants. Les circonstances nous avaient amené à éclaircir son ouvrage par des commentaires appropriés ; elles nous ont, dans les mêmes conditions, amené à publier la méthode pour construire l'astrolabe. Nous l'avons d'abord donnée telle quelle ; aujourd'hui, nous y avons ajouté les figures géométriques, indiquant les raisons pour lesquelles il faut construire ainsi l'astrolabe et permettant de garder aisément sous la diversité des figures l'identité des calculs ».

Quelque quinze ans plus tard, Nicéphore revient sur ce sujet dans une lettre adressée à Démétrios Cavašilas (1). Ce qu'il dit de son traité de la construction de l'astrolabe se termine par ces mots : « Voulant satisfaire les désirs des gens dont les connaissances sont trop faibles et qui veulent étudier les mathématiques, nous avons, comme je l'ai dit, traité cette question ; nous l'avons publiée, d'abord sans détails, puis nous y avons ajouté les démonstrations indiquant les raisons qui justifient la construction de l'astrolabe, raisons qui sont capables de sauvegarder facilement l'identité des raisonnements sous la différence des figures ».

Ces deux passages de la correspondance font allusion à deux traités différents. Dans le premier, antérieur à 1335, l'auteur se contentait d'exposer une méthode pour construire l'astro-

(1) *Correspondance*, lettre 155, p. 249.

labe. Dans le deuxième, il justifiait la méthode proposée par des figures et des démonstrations particulières et il indiquait comment « est sauvegardée l'identité des raisonnements sous la différence des figures ».

Le premier traité nous est conservé dans un bon nombre de manuscrits. J'ai choisi pour en faire l'édition quatre manuscrits de Paris et un manuscrit d'Oxford.

Par. 2490 (XVe siècle), ff. 39-45^v. Les corrections d'une seconde A main sont assez rares.

Par. 2409 (XVIe s.), ff. 18^v-24. Le texte est d'assez mauvais B aloi, mais d'excellentes corrections ont été faites par plusieurs mains : par la première en de rares passages, par une seconde et une troisième en de très nombreux endroits. B² a, en outre, retracé en marge certains mots qui lui paraissaient mal écrits et a ajouté un $\gamma\rho(\acute{\alpha}\phi\epsilon\tau\alpha\iota)$.

A et B sont intimement apparentés.

Par. Coislin 338 (XVe s.), ff. 240^v-246^v. Le texte, excellent, est C accompagné de figures que je reproduis.

Par. suppl. 652 (XVIe s.), ff. 281-286. Le texte est illustré des S mêmes figures que le manuscrit C (1). Le copiste a comblé, en marge, plusieurs omissions qu'il avait faites au cours de la copie et ajouté un $\gamma\rho(\acute{\alpha}\phi\epsilon\tau\alpha\iota)$. Dans ce manuscrit, l'opuscule est attribué à Ammonius qui, d'après Philopon, avait composé un traité de l'astrolabe (2).

C S présentent une tradition souvent différente de A B et généralement meilleure.

Baroccianus d'Oxford, 166 (XVe s.), ff. 230-236^v, manuscrit très O soigné. La place a été réservée pour les titres des chapitres et les figures, mais ni les uns ni les autres n'ont jamais été tracés.

Le texte de Nicéphore est accompagné de quatre scholies que nous avons reproduites. L'une est attribuée au moine Macarios, une autre à Mathieu Camariotès (XVe siècle).

2. Le second traité de Nicéphore, où il s'appliquait, comme le dit une phrase sibylline répétée dans les deux lettres, à montrer comment, sous la diversité des figures, l'identité des raisonnements (ou des calculs) était sauvegardée, n'est, à ma connais-

(1) La figure du f. 285 (premier dessin de l'arachné), la plus difficile à tracer, est incorrecte, comme l'indique d'ailleurs une note du scribe lui-même.

(2) *Rhein. Museum*, VI, p. 129, 8.

sance, mentionné dans aucun catalogue de manuscrits. Mais je pense l'avoir découvert dans le Baroccianus mentionné plus haut, aux ff. 197-210^v. Le traité qui est conservé dans ces pages ne porte ni titre ni nom d'auteur : dans ce manuscrit, en effet, comme je l'ai dit précédemment, les titres ont été omis par le rubricateur. Coxe, l'auteur du Catalogue des manuscrits de la Bodléenne, l'attribue à Isaac Argyre parce que les premiers mots du chapitre qui suit le prologue se retrouvent dans le traité du dit Isaac : mais cet indice n'a pas de valeur puisque Isaac n'a fait que démarquer l'ouvrage de son prédécesseur, ainsi que je l'indiquerai plus loin.

Dans le prologue, qui est très long, l'auteur rappelle qu'il a publié, il y a longtemps, un ouvrage sur la construction de l'astrolabe : cédant aux instances de son ami, qui cherche des démonstrations scientifiques de la méthode exposée dans le premier traité, il va montrer comment la projection de la sphère sur une surface plane a été réalisée par lui en conservant, malgré les apparences, l'identité des raisonnements astronomiques et mathématiques sous la diversité des figures : *ἡ τῶν λόγων ταυτότης ἐν τῇ τῶν σχημάτων ἑτερότητι* (p. 220, 12); *ἡμῶν ὁ σκοπὸς εἰς ἐπίπεδον τὴν σφαιρικὴν ἐπιφάνειαν ἐκτείναντας ἑκατέρων τε διασωσαι τοὺς λόγους ἐστὶ καὶ ἅμα χρήσιμον τῇ σπουδῇ τὸ τέλος ἀποδοῦναι, φέρε πρότερον δείξαντες τοὺς τοῦ ἐπιπέδου λόγους ἀνευδεεῖς τὸ παράπαν καὶ κατὰ τέχνην τηρουμένους τῷ ἔργῳ κατὰ τοὺς τῆς πηλικότητος καὶ τοῦ κατὰ τὸ συνεχὲς μεγέθους λόγους, δείξωμεν κτλ.* (p. 222, 11). Toute l'économie du traité est réglée sur cette intention. La situation de l'auteur correspond donc exactement à celle de Nicéphore, telle qu'elle apparaît dans sa correspondance.

Beaucoup d'autres concordances se révèlent à qui compare les idées, le vocabulaire et le style du traité avec les lettres. L'auteur se défend vivement, dans le prologue, contre les critiques malveillantes de certains envieux : nous retrouvons là un écho des polémiques qui ont mis aux prises Nicéphore et les détracteurs de l'astronomie (lettres 33, 35, 49, 51, 65, 155). Ceux-ci sont comparés à des fous qui mangent leur propre chair (p. 216, 6 = lettre 49, p. 189, 15) ou encore au grossier Thersite (215, 28 = lettre 35, p. 149, 25 et lettre 155, p. 247). L'auteur a souffert longtemps de névralgies qui l'empêchaient de travailler : « elles encerclaient sa tête, dit-il, elles dansaient dans sa tête » *μυρίαὶ διεζωσμένην τὴν κεφαλὴν ἀλγηδόσω* (p. 213, 14), *ὅποσα*

κατὰ κεφαλῆς... ὀρχεῖται νοσήματα (p. 213,20). La même déclaration et les mêmes expressions se retrouvent dans la correspondance : πολλοῖς κεκυκλωμένῳ κύκλωσι δεινῶν τοῖς τε ἄλλοις καὶ ταῖς πικραῖς ἀλγηδόσιν αἰ διηνεκῶς τῆς ἐμῆς κεφαλῆς κατορχοῦνται (l. 48, p. 187,2) et αἰ συχναὶ τῆς ἐμῆς κατορχοῦμεναι κεφαλῆς ἀλγηδόνες (l. 152, p. 243,5). La lettre 48 est de 1335 environ, la lettre 152 est de 1347/8.

En parlant de la longue période pendant laquelle il a gardé le silence, l'auteur s'exprime ainsi : σιγῇ θύοντες διηγάγομεν (p. 213,13) = lettre 35, p. 151,14 σιγῇ θύων διήγαγον. Plutarque est appelé ἡ μεγίστη γλῶσσα τῶν ἐλληνίδων (p. 218,8) : l'expression désigne Homère dans la lettre 13, p. 57,21. Des deux côtés, on insiste sur le rôle de l'expérience dans la formation des conceptions scientifiques (p. 217 = l. 19, p. 79,12) et on souligne la supériorité du but que l'on cherche à atteindre sur l'action considérée comme un moyen d'atteindre le but (p. 216,10 = l. 116, p. 211,24 et 213,7).

L'ouvrage du Baroccianus me paraît donc devoir être attribué à Nicéphore.

3. Un troisième traité se présente comme l'œuvre du moine Isaac Argyre, qui s'est spécialement occupé d'astronomie et de mathématiques. Il est daté de l'an du monde 6876 = 1367/8. Il a été composé par un remaniement de l'ouvrage de Nicéphore. Il comporte de nouveaux développements et la méthode de construction ainsi que les explications données visent à être originales. L'emprunt n'est pas niable, cependant. L'auteur disposait d'un manuscrit de Nicéphore plus apparenté à AB qu'à CS.

J'édite le texte d'Isaac d'après deux manuscrits :

Marcianus 324 (XIVe-XVe s.), ff. 317-322^v ;

M

Vaticanus 1411 (XVe s.), ff. 153-160, où le texte est illustré ^v par des figures que je reproduis.

4. Le quatrième traité, plus court, est anonyme. A vrai dire, quelques chapitres figurent dans une compilation qui est conservée dans le Parisinus suppl. 55 sous le nom d'Aegyptius ou d'un Égyptien (*Αἰγυπτίου ἐρμηνεία*) et dont une partie a été publiée par Hase (1). Mais Tannery a montré (2) que cette attri-

(1) *Rhein. Museum*, VI, p. 158.

(2) *Les noms des mois attiques chez les Byzantins*, dans la *Revue archéologique*, 1887, pp. 23 ss., article repris dans le tome IV des *Mémoires Scientifiques*.

bution est une invention du compilateur et copiste du manuscrit, Paléocappa.

- A B** J'ai tiré ce texte des manuscrits A B O qui rapportent l'œuvre de Nicéphore : A, ff. 36-39, B, ff. 15^v-18, O, ff. 227-229^v (1).
- O**
- C** 5. Enfin, le manuscrit C (Par. Coislin 338) contient, aux ff. 259-261^v, sous le titre : « Extrait de l'explication de l'astrolabe persan » quelques recettes d'emploi d'un astrolabe persan qu'il m'a paru intéressant de faire connaître (2).

(1) Le manuscrit 1247 de la Bibliothèque Nationale d'Athènes contient (ff. 115-210) un traité anonyme intitulé *Περὶ κατασκευῆς καὶ χρήσεως ἀστρολάβου*, composé en 1732 (f. 172). C'est une copie du traité de Methodios Anthrakitès qui professa les sciences à Janina vers 1715 et dont les œuvres furent publiées par son disciple Balanos Basilopoulos sous le titre *Ὁδὸς μαθηματικῆς* (Venise, 1749). Un exemplaire de ce livre, devenu très rare, se trouve à la Bibl. Nat. d'Athènes, un autre au British Museum.

(2) On trouvera une reproduction des pièces principales d'un astrolabe arabe du XIVe siècle dans les *Mémoires Scientifiques* de P. Tannery, t. IX, p. 341.

I. Nicéphore Grégoras.

A

Τοῦ Γρηγορᾶ κυροῦ Νικηφόρου τοῦ φιλοσόφου
πόνημα περὶ κατασκευῆς καὶ γενέσεως
ἀστρολάβου.

Περὶ τῶν τοῦ ὀργάνου τυμπάνων ἐν οἷς τὰ
διάφορα τῆς οἰκουμένης καταγράφονται κλίματα· 5
πῶς δεῖ καταγράφειν τοὺς τρεῖς κύκλους τὸν
τε χειμερινὸν τροπικὸν καὶ τὸν ἰσημερινὸν καὶ
ἔτι τὸν θερινὸν τροπικόν.

Τὸ μὲν ἕξωθεν δοχεῖον ὃ περιέχει τὰ τύμπανα ἐν οἷς
τὰ διάφορα τῆς οἰκουμένης καταγράφονται κλίματα αὐτόθεν 10
ὄν γνώριμον, εἴ τις κατασκευάζειν βούλοιτο παραπλήσιον,
ἕω μὲν ἐν τῷ παρόντι· περὶ δὲ τῶν ἐντὸς τυμπάνων διαλη-
ψόμεθα. ἐν ἐκάστω μὲν οὖν αὐτῶν πρῶτον γράφομεν τὸν
ἕξω κύκλον τὸν ἀναλογοῦντα τῷ χειμερινῷ τροπικῷ, εἶτα
τὸν μέσον τὸν ἀναλογοῦντα τῷ ἰσημερινῷ, τρίτον τὸν τελευ- 15
ταῖον καὶ ἐντὸς τὸν ἀναλογοῦντα τῷ θερινῷ τροπικῷ. ἔστω

AB O CS

1/3 κυροῦ νικηφόρου τοῦ γρηγορᾶ φιλοσόφου περὶ κατασκευῆς
καὶ γενέσεως ἀστρολάβου B παράδοσις τοῦ σοφοῦ γρηγορᾶ ὅπως
δεῖ κατασκευάζειν ἀστρόλαβον C ἀμμωνίου ἀστρονόμου μέθοδος
ἢ δεῖ κατασκευάζειν ὠροσκόπον ἦτοι ἀστρόλαβον S. 1/8 om.

O. 4/8 om. CS. 5 καταγράφονται] γράφονται A corr. A¹.
9 ἕξω CS. 11 ἦτις AB corr. B². ἕω μὲν B corr.
B². 14/16 εἶτα — τροπικῷ om. ABOC.

δὲ καὶ δι' ὑποδείγματος τὰ λεγόμενα διὰ τὸ σαφέστερον.
 πρῶτον μὲν οὖν ποιούμεν κύκλον ἀνάλογον τῷ χειμερινῷ
 τροπικῷ τὸν α' β' γ' δ' περὶ κέντρον τὸ ε', διαμέτρους δὲ
 δύο τεμνούσας ἀλλήλας πρὸς ὀρθὰς γωνίας κατὰ τὸ ε'
 5 κέντρον, τὴν τε α' ε' γ' καὶ τὴν δ' ε' β'. καὶ διαιρεῖται ὁ κύκλος
 ἐντεῦθεν εἰς δ' τεταρτημόρια πάντῃ ἀλλήλοις ἴσα ἔχοντα
 ἀκριβῶς ἀνὰ γ' μοίρας. εἶτα ἀπολαμβάνομεν ἐκ τοῦ α' β'
 τεταρτημορίου τὴν ζ' β' περιφέρειαν μοιρῶν οὖσαν κδ'.
 τοσαύτας γὰρ ἔγγιστα ἀφίσταται ὁ χειμερινὸς κύκλος τοῦ
 10 ἰσημερινοῦ. καὶ λαβόντες πῆχυν ἔξωθεν ἐφαρμόζομεν τὸ
 ἐν ἄκρον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ζ' ἥτοι ἐπὶ τὴν ἀπὸ τοῦ β' κδ' μοίραν,
 τὸ δὲ ἕτερον ἄκρον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γ' ἔνθα ἐφάπτεται τοῦ
 τοιοῦτου χειμερινοῦ κύκλου ἀκριβῶς ἢ πλαγία διάμετρος.
 καὶ ἐπειδὴ οὕτω τιθέμενος ὁ πῆχυς ἐφάπτεται τῆς ὀρθίας
 15 διαμέτρου τῆς δ' ε' β', σημειούμεθα τὴν ἐπαφὴν ἀκριβῶς
 διὰ στιγμῆς τινος κατὰ τὸ ἦ στοιχείον. καὶ κέντρῳ μὲν
 τῷ ε', διαστήματι δὲ τῷ ε' ἢ γράφομεν κύκλον ἀνάλογον
 τῷ ἰσημερινῷ τὸν ἦ θ' π' κ'. εἶτ' αὐθις διαιρούμεν αὐτοῦ τὸ
 ἦ κ' τεταρτημόριον εἰς γ' μοίρας, ἀφ' οὗ πάλιν ἀπολαμβά-
 20 νομεν τὴν ἦ λ' περιφέρειαν μοιρῶν οὖσαν κδ'. τοσαύτας
 γὰρ ἔγγιστα ἀφίσταται καὶ ὁ θερινὸς κύκλος τοῦ ἰσημερι-
 νοῦ. καὶ λαβόντες τὸν πῆχυν πάλιν ἐφαρμόζομεν τὸ ἐν
 ἄκρον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ λ', τὸ δὲ ἕτερον ἐπὶ τὸ θ', ἔνθα ἐφάπ-
 25 τεταται τοῦ τοιοῦτου ἰσημερινοῦ κύκλου ἀκριβῶς ἢ πλαγία
 διάμετρος. καὶ ἐπειδὴ οὕτω τιθέμενος ὁ πῆχυς ἐφάπτεται
 τῆς ὀρθίας διαμέτρου τῆς δ' ε' β', σημειούμεθα τὴν ἐπαφὴν
 ἀκριβῶς διὰ στιγμῆς τινος κατὰ τὸ μ' στοιχείον. καὶ κέντρῳ

 AB O CS

- 2 μὲν om. S. 7 α' β'] α' A. 8 μοίραν O.
 9 γάρ] δέ AB. 11/12 ζ' ἥτοι — ἐπὶ τό om. O. 13 Post
 ἀκριβῶς add. καὶ S¹. πλαγίου S. 15 δ' β' S.
 16 στοιχείον] σημείον C. 17 τῷ¹] τό ABO. τῷ²] τό ABO.
 18 ἦ θ' κ' B. 19 οὗ] ὄν B corr. B². 20 περι-
 φέρειαν om. S add. S². τοσαῦτα O. 21 καί — ἰσημε-
 ρινοῦ] ὁ ἰσημερινὸς κύκλος τοῦ θερινοῦ ABO. 22 πάλιν om. B.
 23 θ' λ'] ἔνατον B corr. B³. 27 κέντρῳ] κύκλῳ O.

μὲν τῷ ε', διαστήματι δὲ τῷ ε' μ' κύκλον γράφομεν ἀνάλογον τῷ θερυνῶ τροπικῶ τὸν μ' ν' ξ'. τοῦτο μέντοι ποιούμεν ἀπαραλλάκτως καὶ ἐπὶ τὰ ἕτερα ὅλα ἐπίπεδα τῶν κλιμάτων ἐν οἴῳ ἂν βουληθείημεν μεγέθει.

Πῶς δεῖ καταγράφειν ἐν τοῖς τυμπάνοις τοὺς 5
παραλλήλους κύκλους.

Τούτων τοίνυν οὕτω σαφηνισθέντων, ἔστιν ἐξῆς ἐρμηνεύσαι καὶ ὅπως ἐν τοῖς εἰρημένοις τυμπάνοις καταγράφειν ὀφείλομεν τοὺς παραλλήλους κύκλους καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν οὕτω τίθενται. ποιούμεν δὲ οὕτω. διαιροῦμεν τὸν ἰσημεριῶν κύκλον ἥτοι τὸν ἡ' θ' π' κ' εἰς τξ' μοίρας. εἶτα γνώσκοντες ἐκ τοῦ κανόνος τῶν ἐπισήμων πόλεων ὄνπερ ὁ Πτολεμαῖος ἐξέθετο πόσας κατὰ τὸ τῆς οἰκουμένης πλάτος ἐκ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀφίσταται μοίρας, ὁποῖον ἄρα καὶ τύχοι ὃν ὁ βουλόμεθα καταγράφειν κλίμα, ὑφαιροῦμεν 15 τοσοῦτων μοιρῶν τμήμα ἐξ αὐτοῦ δὴ τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου. λεγέσθω μέντοι καὶ διὰ ὑποδείγματος ταῦτα διὰ τὸ σαφέστερον. ὑποκείσθω γὰρ βούλεσθαι ἡμᾶς καταγράψαι ἐφ' ἑνός τιος ἐπιπέδου τῶν εἰρημένων τυμπάνων τὸ διὰ Βυζαντίου κλίμα. καὶ ἐπεὶ ὡς βούλεται τις ποιεῖ τὰ τῶν παραλλήλων διαστήματα, ἔστω ἐπὶ τοῦ παρόντος πενταμοιριαῖον αὐτῶν τὸ διάστημα. καὶ πρῶτον μὲν ἀπολαμβανέσθω ἐκ τοῦ θ' π' κ' ἡμικυκλίου τοῦ ἰσημερινοῦ περιφέρεια ἡ θ' π'

AB O CS

- I τῷ¹ et 2] τό ABO. 4 οἴων B corr. B³. 5/6 om.
O. 5 ante πῶς add. παράδοσις AB. μεταγράφειν S.
ἐν τοῖς τυμπάνοις om. S. 6 κύκλους om. S.
7 ἐξῆς] ἐφεξῆς CS. 9 Post κύκλους add. ἡ διαμέτρους O.
II ἡ' θ' κ' CS. Post εἰς add. τὰς ABO. 12 τῶν
κανόνων S. ὄπερ CS. 13 πτολομαῖος O. τῆς om.
B. 14 ἐφίσταται O. 16 τοσοῦτον AB. 17 ταῦτα]
τὰ τοιαῦτα AB τοιαῦτα O. 21/22 ἔστω — διάστημα om. O.

μοιρῶν οὔσα μγ'· τοσαύτας γὰρ καὶ ἔτι ιβ'' ἀφίσταται τοῦ
 ἰσημερινοῦ τὸ διὰ Βυζαντίου κλίμα. καὶ τὸ μὲν ιβ'' ἀφείσθω
 νῦν, οὐ γὰρ λυμαίνεται τῇ πραγματείᾳ διὰ τὸ εἶναι πάνυ
 βραχὺ ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ μύριοι νοοῦνται παράλληλοι
 5 κλιμάτων ἐπὶ τῆς γῆς. ὑποκείσθω βούλεσθαι ἡμᾶς κατα-
 γράψαι κλίμα ὠρισμένας καὶ ὀλοκλήρους ἔχον τὰς μοίρας
 τῆς ἐκ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀποστάσεως ἦτοι μγ' καὶ μηδὲν
 πλεόν μηδ' ἔλαττον. καὶ ἐπεὶ πενταμοιριαῖον ὑπεθήκαμεν
 ἐν τῷ παρόντι εἶναι τὸ διάστημα τῶν παραλλήλων κύκλων,
 10 ἀρξάμενοι ἐκ τοῦ π' σημειούμεθα διὰ στιγμῶν τινων τὰ
 πενταμοιριαῖα τμήματα ἐκατέρωθεν ἄνω καὶ κάτω· αὐτόθεν
 γὰρ αἰεὶ δεῖ ποιεῖν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν
 πενταμοιριαίων τμημάτων ἢ τῶν ὀποιωνοῦν. καὶ καταλιμπά-
 νομεν τὰς τοῦ προκειμένου κλίματος μοίρας τοῦ πλάτους
 15 ἀπὸ τοῦ π' ἀρχόμενοι μέχρι τοῦ θ', ὥσπερ νῦν τὰς εἰρημένας
 μγ' τοῦ πλάτους τοῦ κατὰ τὸ διὰ Βυζαντίου κλίμα, εἶτα
 ἀνιόντες αὐθις ἀρχόμεθα ἐκ τοῦ π' πρὸς τὸ ἄνω καθεξῆς
 μέρος ἀριθμοῦντες τὰ πενταμοιριαῖα τμήματα ἐπίσης μέ-
 20 χρις ἂν παραμείψαντες τὰς δύο τοῦ κύκλου διαμέτρους τὴν
 τε κατιοῦσαν ἄνωθεν καὶ τὴν πλαγίως τέμνουσαν αὐτὴν
 κατανήσωμεν εἰς τὸ ρ' στοιχείον. γίνεται γὰρ ἐκ τοῦ π'

AB O CS.

1 μγ'] γ S qui addit in mg. οἶμαι δεῖν προσκείσθαι καὶ τοῦτο· ἦς
 αὐθις ἀπολαμβάνεσθω περιφέρεια μοιρῶν μγ'. ιβ'' om. ABO add.
 A². ἰφίσταται AB ὑφίσταται OB² ἀφ — B³. 2 τό¹] τοῦ
 ABO corr. B². κλίματος ABO corr. B². 3 οὐ γάρ] οὐδὲ
 γάρ S ὅπερ οὐδέ AB. 4 τε] τις AB corr. B². νοοῦνται O.
 6 κλίμα om. O. ὠρισμένῳ O. ἔχοντας AO. 7 καί] ἢ AB
 corr. B². 7/8 μηδὲν — μηδ'] μηδέ — οὐδ' AB μήτε — μήτε
 O. 8 ἐπὶ C. πενταμοιριαίην AB — αἶαν B² — αἶον B³.
 9 Post εἶναι add. ἀστέρων O. τῶν κύκλων τῶν παρα-
 λλήλων C. 11 τμήματα] διαστήματα ABO. 12 ποιεῖν
 δεῖ transp. CS. 13 καταλιμπάνομεν] καταλιμπάνειν μὲν
 ABOS. 14 κλίματα B corr. B². μοίρας τοῦ πλάτους]
 πλάτους μοίρας AB. 15 ἀρχομένους ABOS ἀρχόμενας C. 16 διὰ
 Βυζαντίου]κατὰ τὸ βυζάντιον O (βυζαντίου O¹). κλίματος O. 20 πλα-
 γίαν ABO. ἐντέμνουσαν O. 21 κατανήσωμεν A κατανήσομεν B
 corr. B². γίνονται BO. 21/p. 199,1 γίνεται — τοῦ ρ' om. CS.

μέχρις τοῦ ρ' πενταμοιριαία μὲν τμήματα λς', μοίραι δὲ ρπ'.
 προστίθεμεν δὲ ἔτι τῇ δ' ε' β' διαμέτρῳ ἐφεξῆς καὶ ἑτέραν
 γραμμὴν τὴν δ' φ'. ἀναγκαῖον γὰρ εἶναι ταύτην οὕτω μεγίστην
 ὡς ἂν ἐξαρκῆ πρὸς τὰς ὀφειλομένας γίνεσθαι ἐν αὐτῇ κατα- 5
 τομάς. τούτων τοίνυν οὕτως ἔχόντων, λαμβάνωμεν ἕξωθεν
 πῆχυν τινα ἱκανὸν πρὸς τὴν χρεῖαν ἔχοντα μῆκος, οὗ τὸ
 ἐν ἄκρον ἐφαρμόζομεν κατὰ τὸ θ' στοιχείον ἐπὶ τὴν κόλλη-
 σιν ἀκριβῶς τῆς τε πλαγίας διαμέτρου καὶ τοῦ κύκλου,
 τὸ δὲ ἐφεξῆς μέρος τοῦ πήχεως ἐφαρμόζομεν κατὰ τὸ π'
 στοιχείον, ἐπὶ τὸ πέρασ δηλαδὴ τῆς θ' π' περιφερείας τῆς 10
 μγ' μοιρῶν. καὶ θεωροῦμεν ἔνθα τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ πῆ-
 χεως πίπτει· πίπτει δὲ ἐπὶ τῆς εἰρημένης γραμμῆς κατὰ τὸ
 σ' στοιχείον, ἔνθα δὴ καὶ σημειούμεθα διὰ στιγμῆς τὴν
 ἐπαφὴν τοῦ πήχεως. εἶτα τὸ μὲν ἐν ἄκρον τοῦ πήχεως ἀφί-
 εμεν ἀσάλευτον καὶ ἐρηρισμένον κατὰ τὸ θ' στοιχείον 15
 ἐπὶ τῆς εἰρημένης κολλήσεως τοῦ τε κύκλου καὶ τῆς δια-
 μέτρου. τὸ δὲ ἕτερον ἄκρον αὐτοῦ ἀεὶ παραφέροντες ἰστώ-
 μεν καθ' ἕκαστον σημεῖον τῶν πενταμοιριαίων τμημάτων
 καὶ θεωροῦντες σημειούμεθα ἀεὶ ἐπὶ τῆς ὀρθίας γραμμῆς
 ἀκριβῶς διὰ στιγμῶν ἐκάστην ἐπαφὴν τοῦ ἑτέρου ἄκρου 20
 τοῦ πήχεως. καὶ τοῦτο ποιούμεν ἀεὶ κατιόντες μέχρις ἂν
 περατώσωμεν μοίρας γ'. εἶτ' αὐθις ὡσπερ ἐξ ἄλλης ἀρχῆς
 ποιούμεν τὰ ὅμοια κάτωθεν ἀρξάμενοι. ἐῶμεν γὰρ πάλιν
 τὸ ἐν ἄκρον τοῦ πήχεως ἀσάλευτον καὶ ἐρηρισμένον κατὰ
 τὸ θ' στοιχείον ἐφ' ἣν εἰρήκαμεν κόλλησιν τῆς τε διαμέτρου 25
 καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου· τὸ δὲ ἕτερον ἄκρον τοῦ
 πήχεως ἐφαρμόζομεν κατὰ τὸ ρ' στοιχείον ἥτοι κατὰ τὸ
 ἕτερον μέρος τῆς κ' ρ' περιφερείας τῶν ἀντικειμένων μγ'
 μοιρῶν, καὶ θεωροῦμεν ἔνθα τὸ μέσον τοῦ πήχεως πίπτει.

AB O CS

2 *προτίθεμεν* B corr. B³. διαμέτρου O. τῇ διαμέτρῳ
 τῇ δ' ε' β' C. 3 δ' φ'] δγ' AB δ' σ' A². 4 *ἐξαρκεῖ* AB.
 ἐν] ἐπ' ABO. κατατομάς] τομάς ABO. 8 *τε om.*
 ABO. 9 *κατὰ τὸ π'] γρ. κατὰ τὸ τ' S^{ms}.* 10 *τῆς¹ τοῦ*
 AB. τῆς θ' π' om. O. 11 /13 *τὸ ἕτερον — ἔνθα om.* B
 add. B². 13 *δῆ] δέ O.* 24 *ἀσάλευτον A.* 27 *ἥτοι]*
ἡγουν vel ἦως C.

πίπτει δὲ κατὰ τὸ χ' στοιχείον ἐπὶ τῆς ἄνωθεν κατιούσης
 εὐθείας γραμμῆς καὶ σημειούμεθα ἐπ' αὐτῆς ἀκριβῶς τὴν
 ἐπαφήν τοῦ πήχεως διὰ στιγμῆς τινος. εἶτα κατὰ τὸν ἄνωτέρω
 εἰρημένον τρόπον, τοῦ μὲν ἐνὸς ἄκρου τοῦ πήχεως αἰεὶ ἐπὶ
 5 τοῦ θ' κειμένου στοιχείου, τοῦ δὲ ἐτέρου αἰεὶ περιεγομένου
 καὶ παραμείβοντος τὰ ἐπὶ τῆς περιφερείας τοῦ ἰσημερινοῦ
 κείμενα σημεία τῶν πενταμοιριαίων τμημάτων, σημειούμεθα
 σκοποῦντες ἀκριβῶς διὰ στιγμῶν τιων ἐκάστην ἐπαφήν
 ἣν ἐφάπτεται τῆς ἄνωθεν κατιούσης εὐθείας γραμμῆς τὰ
 10 μέσα τοῦ πήχεως μέχρις ἂν περατώσωμεν μοίρας γ'.
 ἐκεῖ γὰρ εὐρίσκομεν καὶ τῶν ἄλλων γ' μοιρῶν τὸ πέρασ
 τῶν ἄνωθεν καταχθεισῶν ὡς εἴρηται.

Εἶτα ἐπὶ τούτοις βουλόμενοι καὶ τοὺς παραλλήλους κατα-
 γράψαι κύκλους ζητοῦμεν ἐπὶ τῆς ἄνωθεν κατιούσης εὐθείας
 15 γραμμῆς τῆς σ' δ' ἐχ' β' τὸ μέσον ἀκριβῶς τοῦ τε σ' καὶ τοῦ
 χ'. καὶ εὐρόντες χρώμεθα αὐτῷ ἀντὶ κέντρου. κέντρῳ μὲν
 γὰρ αὐτῷ τῷ μέσῳ, διαστήματι δὲ τῷ ἀπὸ τοῦ μέσου μέχρι
 τοῦ σ' ἢ τοῦ χ' — ταῦτόν γάρ ἐστι — κύκλον γράφομεν
 τὸν α' καὶ μείζονα λέγω παράλληλον, τὸν καὶ ἀνάλογον
 20 ὄντα τῷ ὀρίζοντι τοῦ κλίματος, ὃς καὶ ὀφείλει αἰεὶ τὰς ἐκα-
 τέρωθεν ἐπαφὰς τῆς διαμέτρου τέμνειν τῆς κ' θ' καθ' ἃς
 ἐφάπτεται ἀκριβῶς τοῦ κύκλου. εἶτα ἐφεξῆς λαμβάνομεν
 αὐθις ἀκριβῶς ἄνωθεν μὲν τὸ μετὰ τὸ σ' σημεῖον ἧτοι τὴν
 δευτέραν ἐπὶ τῆς γραμμῆς στιγμῆν, κάτωθεν δὲ τὸ μετὰ τὸ
 25 χ' σημεῖον ἧτοι τὴν δευτέραν ἐπὶ τῆς γραμμῆς στιγμῆν
 καὶ αὐτόθεν ὁμοίως. καὶ ζητοῦμεν αὐθις ἀκριβῶς τὸ τούτων
 μεταξύ· ὃ δὴ καὶ εὐρόντες χρώμεθα αὐτῷ ἀντὶ κέντρου

 AB O CS

- 2 αὐτοῦ S. 3 ἄνωτερον O. 4 ἄκρον B corr. B².
 6 ἐπί] περί O. II ἐκεῖσε C. 15 ἐ' χ' β'] εζβ B³.
 Ante τό add. καί ABO. σ'] γ' A ε Β corr. A²B³.
 16 Post ἀντί add. τοῦ B^{2ms}. 17 αὐτῶν O. τῷ²] τό O om. B
 add. B². 19 κατ² om. ABO. 20 κλίματι B corr. B².
 ὀφείλεις AB corr. B². 21 τῆς²] τῶν O. 22 λαμ-
 βανομένων B corr. B². 23 ἀκριβῶς om. CS. ἄνω C.
 Post μετά add. ἦγουν μ̄ τ̄ B³. τό² om. ABO.
 27 Post ἀντί add. τοῦ B³.

καὶ ποιούμεν δεύτερον παράλληλον κύκλον ἥττονα τοῦ προ-
 τέρου. καὶ τοῦτ' αὐτὸ ποιούντες καὶ παραμείβοντες ἕκαστον
 σημείον ἐπὶ τῆς εὐθείας γραμμῆς ἄνωθεν καὶ κάτωθεν
 ποιούμεν ἐφεξῆς ἅπαντας τοὺς παραλλήλους κύκλους μέ-
 χρις ἂν κατὰ βραχὺ συνιόντες ἐκατέρωθεν ὡς εὔρηται οἱ 5
 παράλληλοι κύκλοι συναντήσωσιν ἀλλήλοις κατὰ τὴν γ'
 μοῖραν. ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν συναγόμενοι παράλληλοι κύκλοι
 εἰσὶ ιη', τὰ δὲ διὰ τῶν στιγμῶν σημεία λς', αἱ δὲ πᾶσαι
 ὁμοῦ μοῖραι ρπ'. οἱ γὰρ ιη' οὗτοι παράλληλοι οὐχ ἀπλῆν
 τὴν δύναμιν ἔχουσιν, ἀλλὰ διπλῆν. κατὰ δύο γὰρ συνεχο- 10
 μένων ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῶν σημείων γίνονται οὗτοι,
 καὶ διὰ τοῦτο οἱ ιη' παράλληλοι ἔχουσι λς' πενταμοιριαῖα
 τμήματα, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

Πῶς δεῖ κατασκευάζειν τὴν ἐν τῷ ὀργάνῳ
 ἀράχνην.

15

Καιρὸς δὲ ἤδη διαλαβεῖν καὶ περὶ τῆς ἐπάνω τῶν τυμ-
 πάνων τιθεμένης ἀράχνης. ὅταν τοίνυν βουλώμεθα κατα-
 σκευάζειν καὶ τὴν ἀράχνην, λαμβάνομεν τὸ τύμπανον ἐν ᾧ
 μέλλομεν αὐτὴν καταγράψαι καὶ καταγράφομεν πρῶτον
 ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑτέροις τυμπάνοις τοὺς τρεῖς κύκλους, 20
 τοὺς τε δύο δηλαδὴ τροπικοὺς καὶ μέσον τὸν ἰσημερινόν·
 ὀφείλει δὲ τοῦτο πολλαπλάσιον ἢ κατὰ τὰ ἄλλα τύμπανα
 ἔχειν τὸ πάχος, ἵνα ξεόμενον καὶ περιζόμενον καὶ χαραττό-

AB O CS

5 συνιόντες AB. 6 κύκλοι om. C. κατά] περί C.
 7 συναγόμενοι O. 8 τῶν om. S. 10 συνερχομένων
 O. 12 Post ιη' add. οὗτοι C. 14/15 om. O. 14
 κατασκευάσας AB κατασκευάσαι B². ἐν τῷ ὀργάνῳ om. S.
 ὀργάνῳ] ἀστρολάβῳ C. 16 δέ om. ABO. 17 βου-
 λόμεθα B corr. B². 19 καταγράψαι O. Post πρῶτον
 add. τόν ABO. 20 τοὺς τρεῖς] τὸ β'γ' AB corr. B².
 21 τε om. O. δηλαδὴ om. ABO. μέσον om. CS.
 23 ξεόμενος ABOC. περιζόμενος AOCB² περιζόμενος B.
 χαραττόμενος ABOC.

μενον διαρκῆ. εἶτα σκοποῦντες ἀκριβῶς εὐρίσκομεν τὸ μέσον τῆς μ'δ' εὐθείας τῆς τὸν θερινὸν μὲν κύκλον δίχα τεμνούσης, διηκούσης δὲ καὶ μέχρι τοῦ χειμερινοῦ κύκλου καὶ ἀπτομένης αὐτοῦ κατὰ τὸ δ' σημεῖον. ἔστι δὲ τὸ μέσον
 5 τῆς μ'δ' εὐθείας τὸ ψ'. καὶ κέντρῳ μὲν τῷ ψ', διαστήματι δὲ τῷ ψ'δ', κύκλον γράφομεν ἀνάλογον τῷ ζωδιακῷ τὸν κ'μ'θ'δ' περιλαμβάνοντα μὲν ἐντὸς ἑαυτοῦ ὄλον τὸν θερινὸν τροπικὸν καὶ ἀπτόμενον αὐτοῦ καθ' ἓν σημεῖον τὸ μ', περιλαμβανόμενον δ' αὐτὸν ὄλον ἐντὸς τοῦ χειμερινοῦ τρο-
 10 πικοῦ καὶ ἀπτόμενον αὐτοῦ καθ' ἓν σημεῖον τὸ δ'. μερίζομεν δὲ τὸν τοιοῦτον κύκλον διὰ γραμμῆς τῆς κ'θ' εἰς δύο ἄνισα τμήματα. ἐφ' ἧς γραμμῆς κατὰ τὸ μέσον ποιούμεν τρύπημα ἴσον τοῖς τῶν τυμπάνων ὡς ἂν εἰς ἡλὸς συνέχη τὴν τε ἀράχην καὶ τὰ τύμπανα. δηλον δὲ ὅτι διάγομεν
 15 ἔνθεν κάκειθεν τῆς τοιαύτης διαμέτρου ἐτέρας γραμμᾶς δύο παραλλήλους αὐτῇ ὡς ἂν ἐντεῦθεν ἔχη πλάτος ἀνάλογον πρὸς τε τὸ συνίστασθαι καὶ πρὸς τὸ δέξασθαι κατὰ τὸ μέσον τὸ δηλωθὲν τρύπημα. τὸ δ' αὐτὸ ποιούμεν καὶ ἐπὶ τῶν δύο κύκλων τοῦ τε δηλονότι ἐκτὸς καὶ περιέχοντος
 20 μεγίστου κύκλου ὃν ἔφαμεν ἀναλογεῖν τῷ χειμερινῷ καὶ ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ. διπλάζομεν γὰρ αὐτοὺς ὥστε ἔχειν ἰκανὸν πλάτος· πλὴν τὸν μὲν χειμερινὸν κύκλον κατὰ τὸ ἐκτὸς μέρος, τὸν δὲ ζωδιακὸν κατὰ τὸ ἐντὸς. μερίζομεν οὖν ὡς ἔφαμεν διὰ τῆς δηλωθείσης γραμμῆς τῆς καὶ διαμέτρου
 25 τὸν τοιοῦτον κύκλον, τουτέστι τὸν ζωδιακόν, εἰς δύο ἄνισα

 AB O CS

I διαρκεῖ AB.	2 μὲν om. ABO.	3 κύκλου om. CS.
6 δέ om. AB.	τῷ ¹] τό OB corr. B ^a .	τόν] τό B.
8 ἓνα O.	9 Post ἐντὸς add. ὑπό C.	12 ἐφ'] ἀφ'
S.	13 τυμπάνων] τμημάτων S.	Post τυμπάνων add.
τμήμασιν O.	εἰς om. AB.	εἰς ἡλὸς] ὁ μέσος O.
συνέχων AB.	15 διαμέτρου om. B add. B ^a .	γραμμῆς O.
16 ἔχει B.	19 τε om. B.	δηλονότι transp. post
ἐκτὸς S.	ἐκτὸς] ἐντὸς B corr. B ^a .	20 μέγιστον κύκλου
B ^a .	ἔφημεν C.	ἀνάλογον ABO.
corr. B ^a .	22 μὲν om. ABOS.	21 διπλάσομεν B
Post ἐντὸς add. μέρος O.	24 ἔφημεν CS.	καὶ διαμέτρου]
κ'θ' ὡς εἴρηται ABO.	25 τουτέστι τὸν ζωδιακόν om. O.	

τμήματα, εἰς μείζον τὸ κ'δ'θ' καὶ εἰς ἔλαττον τὸ κ'μ'θ',
 ὡς ἀναλογεῖν τὸ ἔλαττον ἡμικύκλιον τῷ βορείῳ ἡμισφαιρίῳ
 τοῦ ζωδιακοῦ, τῷ ἀπ' ἀρχῆς Κριοῦ μέχρις ἀρχῆς Ζυγοῦ,
 τὸ δὲ μείζον ἀναλογεῖν τῷ νοτίῳ ἡμισφαιρίῳ. ἡ γὰρ σφαῖρα
 συγκαθίζουσα καὶ ἐφιζάνουσα ἐφ' ἑαυτῇ καὶ ἀναγκαζομένη 5
 ἐν ἐπιπέδῳ γράφεσθαι εἰς τὸ τοιοῦτον ἀποκαθίσταται σχῆμα
 ὡς τὸ μὲν γίνεσθαι ἔλαττον, τὸ δὲ μείζον, οἷον δὴ καὶ ἐν
 τοῖς τῶν τυμπάνων παραλλήλοις κύκλοις γεγένηται· μερί-
 ζομεν δὲ τοῦ τοιούτου κύκλου τὸ ἔλαττον τμήμα αὐθις
 εἰς δύο ἴσα τμήματα ὧν ἑκάτερον αὐθις εἰς τρία δωδεκα- 10
 τημόρια τοῦ ὅλου κύκλου, ὡς εἶναι ἄνισα μὲν τὰ τρία πρὸς
 ἄλληλα, συγκρινόμενον δὲ ἕκαστον τῶν τριῶν δωδεκατη-
 μορίων ἐκάστῳ τῶν ἄλλων τριῶν δωδεκατημορίων τῶν
 ἀντικρῦ ἴσα εἶναι ἐν ἐνί, τὸ μὲν τοῦ Κριοῦ δωδεκατημόριον
 ἴσον τῷ ἀντικρῦ κειμένῳ δωδεκατημορίῳ τῆς Παρθένου, 15
 τὸ δὲ τοῦ Ταύρου τῷ τοῦ Λέοντος, τὸ δὲ τῶν Διδύμων
 τῷ τοῦ Καρκίνου. εἶτα μερίζομεν αὐθις καὶ τὸ μείζον τμή-
 μα τοῦ τοιούτου ζωδιακοῦ κύκλου, τὸ κ'δ'θ', ὁμοίως εἰς
 δύο ἴσα τμήματα τό τε κ'δ' καὶ δ'θ', ὧν ἑκάτερον εἰς γ'
 πάλιν δωδεκατημόρια τοῦ ὅλου κύκλου, ὡς εἶναι πάλιν κἀν- 20
 ταῦθα ἄνισα μὲν τὰ τρία πρὸς ἄλληλα, συγκρινόμενα δὲ
 ἕκαστον τῶν τριῶν δωδεκατημορίων ἐκάστῳ τῶν ἄλλων
 τριῶν δωδεκατημορίων τῶν ἀντικρῦ ἴσα εἶναι ἐν ἐνί, τὸ
 μὲν τοῦ Ζυγοῦ τῷ τῶν Ἰχθύων, τὸ δὲ τοῦ Σκορπίου τῷ τοῦ

AB O CS

1 ἐλάττονα AB. 2 ἀνάλογον OB corr. B². 3 τῷ] τό S
 ὡς B². 7 μὲν] μή AB corr. B². 10 ὧν] ὡς AB.
 δωδεκατημόρια] δώδεκα τμήματα ABO. 12 συγκρινόμενον AB.
 δέ om. AO. τριῶν om. S. 13 ἐκάστῳ — δωδε-
 κατημορίων om. B add. B². 15 κειμένῳ om. S. 16 τῶν]
 τοῦ AB. 17 καὶ om. AB. καὶ αὐθις transp. O.
 18/20 τὸ κ'δ'θ' — κύκλου om. C. 19 Post τμήματα add. καὶ
 αὐτό ABO. Post καὶ add. τό O. Post ἑκάτερον add.
 ὁμοίως ABO. 21 συγκρινόμενον ABCS. 22 τριῶν om. S.
 23 δωδεκατημορίων] δωδεκατημόριον ABS. 24 τοῦ¹] τῶν
 C om. O. τῷ¹]τό AB. τῷ²]τό O.

Ἵδροχόου, τὸ δὲ τοῦ Τοξότου τῷ τοῦ Αἰγοκέρωτος. εἶτα
 μερίζομεν ἕκαστον τῶν εἰρημένων δωδεκατημορίων εἰς
 μοίρας λ' ὡς γίνεσθαι τὰς πάσας τῶν δωδεκατημορίων
 μοίρας συναγομένας ὁμοῦ τξ'. κατασκευάζομεν δὲ τὸν
 5 εἰρημένον ζωδιακὸν κύκλον καὶ τοῖς ὑποκειμένοις τυμπάνοις
 ἐφαρμόζομεν οὕτως ὥστε περιφερομένης τῆς ἀράχνης τὴν
 μὲν τοῦ Κριοῦ καὶ τοῦ Ζυγοῦ ἀρχὴν ἄπτεσθαι τοῦ ἰσημε-
 ρινοῦ πανταχόθεν, τὴν δὲ ἀρχὴν τοῦ Καρκίνου καὶ τὸ τέ-
 λος τῶν Διδύμων ἄπτεσθαι τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, τὴν δὲ
 10 ἀρχὴν τοῦ Αἰγοκέρωτος καὶ τὸ τέλος τοῦ Τοξότου ἄπτεσ-
 θαι τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

Πῶς δεῖ γράφειν ἐν τῇ ἀράχνῃ τινὰς τῶν
 ἀπλανῶν ἀστέρων.

Ἐπεὶ δὲ δεῖ τὸν ἐπιστήμονα τῶν οὐρανίων οὐ μόνον ἐν
 15 ἡμέρᾳ ὠροσκοπεῖν διὰ τῆς πρὸς τὸν ἥλιον διοπτείας, ἀλλὰ
 καὶ διὰ τῆς τῶν ἀστέρων ἐν νυκτί, χρεὼν εἶναι νομίζομεν
 καὶ μέθοδόν τινα ἐφευρεῖν δι' ἧς ἂν εὐχερῶς ἔχοιμεν καὶ
 ἀσφαλῶς κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν ἐν τῇ ἀράχνῃ τοὺς
 ἀστέρας οὓς ἂν βουλοίμεθα καταγράφειν. οὐ γὰρ πλείσ-
 20 τους δεῖ καταγράφειν ἐν τῇ ἀράχνῃ, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπισήμων
 ἥττους τῶν ιβ' ἵνα μὴ πλείστοι ὄντες καλύπτωσι τοὺς ὑπο-
 κειμένους παραλλήλους κύκλους τῶν τυμπάνων. εὕρομεν
 οὖν καὶ πρὸς τοῦτο μέθοδον ἀσφαλῆ. κατασκευάζομεν γὰρ
 πῆχυν τινα ἴσον τῇ ἡμισείᾳ διαμέτρῳ τῶν τυμπάνων ἢ τῆς

AB O CS

2 εἰρημένων om. S. 3 πάσας τὰς transp. S. 7 τοῦ 2]
 τῶν C. τοῦ Ζυγοῦ καὶ τοῦ Κριοῦ transp. B corr. B².

Post ἰσημερινοῦ add. τροπικοῦ O. 9 ἄπτεται B corr. B¹.

12/13 πῶς δεῖ τιθέναι τοὺς ἀστέρας ἐν τῇ ἀράχνῃ C περὶ τῆς
 ἐν τῇ ἀράχνῃ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων καταγραφῆς S tit. om. O.

14 ἐπεὶ] ἐπειδὴ B. ἐπιστήμονα τῶν οὐρανίων] ἀστρονόμον
 CS. 15 διόπτρας O. 16 τῆς om. C. 17 εὐρεχῶς

B corr. B². 21 πλείστον ἰόντες B corr. B². 23 Post
 ἀσφαλῆ add. ἢ δὲ μέθοδος αὕτη ἐστίν O. κατασκευάζομεν CS.

ἀράχνης — ταῦτόν γάρ ἐστιν — ὃς καὶ ὀφείλει ὀπὴν τινα ἔχειν ἐν τῷ ἐνὶ ἄκρῳ, ἥτις ἐφαρμοσθεῖσα τοῖς ἄλλοις τρυπήμασι τοῖς οὖσι ἐν μέσῳ τοῦ τῶν τυμπάνων ἐπιπέδου ὀμφαλῶτι ἀναλογοῦντι τῷ πόλῳ τῆς ὀρθῆς σφαίρας τῷ βορείῳ συνδεθήσεται τοῖς τυμπάνοις ἐν τῇ ἀράχνῃ ὡς ἂν, ἀσαλεύτου 5 μένοντος τοῦ ἐνὸς ἄκρου τοῦ πήχεως, ἀσφαλῶς περιάγεται τὸ ἕτερον ἄκρον αὐτοῦ. περιφερομένου τοίνυν αὐτοῦ ἐφ' ἐνός τινος τυμπάνου τῶν ἐν οἰωδῆτινι ἀστρολάβῳ ἔχοντος καταγεγραμμένους τὸν τε ἰσημερινὸν καὶ τοὺς δύο τροπικούς, θεωροῦμεν ἀκριβῶς καὶ σημειούμεθα αὐτὸν διὰ στιγμῆς, 10 μᾶλλον δὲ διὰ χαράγματός τινος ἔνθα ἐφάπτεται τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου. καὶ ἐφεξῆς τὸ ἀπὸ τοῦ τοιούτου χαράγματος ἄχρι τοῦ ἄκρου τοῦ πήχεως τοῦ ἀπτομένου ἐν τῇ περιφορᾷ πανταχόθεν τοῦ χειμερινοῦ κύκλου διαιροῦμεν χαράττοντες εἰς κδ' ἔγγιστα μοίρας ἴσας ἀλλήλαις· τοσαύτας γὰρ δίστα- 15 ται ὁ ἰσημερινὸς τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ. ἔτι τε ἐπὶ θάτερον ἐφεξῆς πάλιν τὸ ἀπὸ τοῦ εἰρημένου χαράγματος ἄχρι τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῇ περιφορᾷ ἀπτομένου τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ διαιροῦμεν ὁμοίως εἰς κδ' ἔγγιστα μοίρας· τοσαύ- 20 τας γὰρ δίσταται ὁ ἰσημερινὸς κύκλος τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ. ποιούμεν δὲ τὰς τοιαύτας κδ' μοίρας ἴσας μὲν ἀλλήλαις, οὐκ ἴσας δὲ ταῖς ἐπὶ θάτερον ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ

AB O CS

1 ὅς] ὡς B corr. B¹. 4 Post τινι add. συνδεθήσεται τοῖς τυμπάνοις ὡς ἀσαλεύτου μένοντος AB (tria ultima verba cancellavit B²). ἀναλογοῦσι B corr. B². ἀναλογοῦντι — βορείῳ om. CS. 5 Post συνδεθήσεται add. δέ O μέντοι B².

6 Post περιάγεται add. καὶ ABO. 7 περιφερόμενον C corr. C². 8 Post τυμπάνου add. τοῖς τρισὶ κύκλοις ἐγκεχαραγμένου O. τῶν] τόν O. τῶν ἐν οἰωδῆτινι] τῷ ἐνωδῆτινι B corr. B² et B³. 9 καταγεγραμμένον codices.

Post τροπικούς add. θεωροῦμεν τοῦ τοῖς τρισὶ κύκλοις ἐγκεχαραγμένου AB (— μένον B — μένου B²). 12 Post τοιούτου add. σχήματος B et cancellavit. 14 διαιρούμενα B. 15 ἴσας ἀλλήλαις om. S add. S¹. ἀλλήλας ABO. τοσαύταις ABO.

16 Post ἰσημερινός add. κύκλος S. Post ἔτι add. τὴν ABO. θάτερα C. 20 κύκλος om. S. 22 θάτερος B corr. B² θάτερα OC.

μέχρι τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ, ἀλλ' ἀναλόγους τῷ οἰκείῳ
 διαστήματι, ἐπεὶ οὐκ ἴσα τὰ διαστήματα παρ' ἑκάτερα τοῦ
 ἰσημερινοῦ εἰσιν ἐν τῇ τοιαύτῃ τῶν τυμπάνων θέσει. τὸ
 δὲ ἀπὸ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ ἄχρι τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ ἀνα-
 5 λογοῦντος μὲν τῷ βορείῳ πόλῳ τῆς σφαίρας, συνδέοντος
 δὲ τοῖς τυμπάνοις τὸν πῆχυν μερίζομεν εἰς μοίρας ξς' ἴσας
 μὲν καὶ ταύτας ἀλλήλαις, οὐκ ἴσας δὲ ταῖς προειρημέναις·
 ὡς γίνεσθαι ἐντεῦθεν τὸν ὄλον πῆχυν μεμερισμένον εἰς ριδ'
 μοίρας ἀνίσους μὲν ἀλλήλαις, καθάπαξ εἰπεῖν, ἴσας δὲ
 10 αὖθις, εἴ τις κατὰ τὴν προσήκουσαν ὀρώη ἀναλογίαν.

Οὕτω τοίνυν ῥυθμισθέντος καὶ ἀποκαταστάτος τοῦ
 πήχεως, ὅταν βουλώμεθα ἀστέρα τινὰ τῶν ἀπλανῶν ἐγκολάπ-
 τειν τῇ ἀράχνῃ ἐπὶ τοῦ ὀφειλομένου κατὰ μῆκος τόπου τοῦ
 ζωδιακοῦ καὶ αὖ κατὰ πλάτος ἐπὶ θάτερα αὐτοῦ κατὰ τε
 15 τὰ βόρεια καὶ νότια μέρη αὐτοῦ, περιάγομεν τὸν πῆχυν ἐπὶ
 τοῦ ζωδιακοῦ μέχρις ἂν εὕρωμεν τὴν ζητουμένην μοῖραν
 ἐπ' αὐτοῦ κατὰ μῆκος. καὶ εὕρόντες ἰσῶμεν ἀσάλευτον
 ἐκεῖ τὸν πῆχυν καὶ ἀποφαινόμεθα ἐκεῖ τὴν κατὰ μῆκος
 ἐποχὴν τοῦ ἀστέρος ὀφείλειν κείσθαι. ἔτι δὲ κειμένου τοῦ
 20 πήχεως οὕτως ἀσαλεύτου ἀριθμοῦμεν ἀπὸ τοῦ ζωδιακοῦ
 ὅσας ὁ κανὼν ἐπιτάττει μοίρας ἀπέχειν αὐτοῦ εἴτε πρὸς
 βορρᾶν εἴτε πρὸς νότον, καὶ ἐκεῖ ἀποφαινόμεθα ὀφείλειν
 κείσθαι καὶ τὴν κατὰ πλάτος ἐποχὴν τοῦ ἀστέρος. ἰστέον
 25 ἐντὸς τοῦ ζωδιακοῦ περικλειόμενον μέρος ἀποφαινόμεθα

 AB O CS

- I μέχρι] ἄχρι CS. ἀναλόγως O ἀνόλους B corr. B².
 οἰκείῳ om. CS. 4 Post ἀναλογοῦντος add. μέχρι ABO.
 5 μὲν] μέχρι O. τῆς om. O. 6 μερίζόμενος B.
 ξς'] ξτ' B τξ' B³. 8 ριδ'] ιδ' A corr. A². II ῥυθμιθέν-
 τος B ῥυθμηθέντος O. 12 ἐγκαλύπτειν O. 14 αὖ] ἂν B
 corr. B³. 15 Post καὶ add. τὰ S. 18 Post κατὰ add.
 τό O. 19 ὀφείλει O. δέ om. AB. 20 ἀσάλευτον B
 corr. B². Post ζωδιακοῦ add. καὶ B cancell. B².
 2I αὐτοῦ : nonne leg. αὐτόν !

βόρειον, τὸ δὲ ἔξω τοῦ ζωδιακοῦ ἄχρι τῆς περιφερείας τοῦ τῶν τυμπάνων δοχείου νότιον.

Οὕτω τοίνυν ξέσαντες ἀκριβῶς καὶ ἀποκαταστήσαντες τοὺς ἀστέρας τὰ καταλειφθέντα μέρη τῆς ἀράχνης ἀσυντελῆ ἐκβάλλομεν καὶ ἀπορρίπτομεν, πλὴν ἀφιέντες τινὰ οἰονεὶ 5 ἡμικύκλια ἢ καὶ πλείω ἢ καὶ ἐλάττω ἡμικυκλίου διὰ τὸ δεῖν ἐδράζεσθαι ἐν αὐτοῖς τοὺς κολαπτομένους ἀστέρας, ἀφιέντες μέντοι καὶ τὰ τοιαῦτα ἡμικύκλια στενὰ καθόσον ἐγχωρεῖ ὡς ἂν μὴ πάνυ καλύπτωσι τοὺς ἐν τῷ ἐπιπέδῳ τῶν τυμπάνων καταγεγραμμένους κύκλους. ἔστι δὲ τῇ ἀράχῃ μέγιστος 10 καὶ περιεκτικὸς κύκλος τὸν τε ζωδιακὸν αὐτὸν καὶ τὰ εἰρημένα τμήματα τοῦ κύκλου περιέχων ὁ κύκλῳ γραμμικῶς οἰονεὶ περιερχόμενος τὸν ἐν τοῖς τυμπάνοις καταγεγραμμένον χειμερινὸν κύκλον.

Ἴστέον δὲ καὶ τοῦτο ὡς ἡμεῖς ἐνταῦθα διὰ τὸ σαφέστερον 15 δύο καταγραφὰς ἐποιήσαμεν τῆς ἀράχνης, ἐν μὲν τῇ μιᾷ γραμμικῶς ἐκθέμενοι τοὺς κύκλους αὐτοὺς καὶ μόνον δι' ὧν ἡ ἀράχῃ εἰδοποιεῖται, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τὴν ἀράχῃ αὐτὴν ἐντελῶς ἐν ἧ καὶ ἐπὶ πλείονι ὡς εἰπεῖν σαφηνεῖα κατεγράψαμεν καὶ τὸν πῆχυν, δι' οὗ χρὴ καταμετρεῖν καὶ καταγρά- 20 φειν τοὺς ἀστέρας ἐν τοῖς προσήκουσι τόποις δεικνύοντες

AB O CS

- 1 δέ δ' B corr. B². 1/2 τοῦ τῶν] τούτων B corr. B².
 3 ξήσαντες A ζήσαντες B γρ. ξήσαντες B² ζητήσαντες B³ ἀποξέσαντες O. 5 ἀφέντες B. 6 πλέον ABO. ἐλάσσω S ἐλαττον ABO. τό] τί AB τί B² τὸ B³. 10 τῇ] ἡ B. 12 ὁ κύκλῳ] ὀκύλω B. κυκλωγραμμικῶς B³ κυκλογραμμικός O : num leg. κυκλογραμμικῶς ? 13 περιεχόμενος S. τὸν om. S. 13/14 καταγεγραμμένος χειμερινὸς κύκλος S.
 14 Post κύκλον add. τέλος τοῦ λόγου τοῦ κυροῦ γρηγορᾶ AB.
 16 δύο] διό A. ἐποιησάμεθα O. 17 ἐκθεμένη AB. αὐτῆς AB. 19 ἐπὶ πλείονι] ἔτι πλείονος C ἔτι πλείονες S. σαφηνείας codices. Post σαφηνεία add. ἔνεκεν S.
 20 χρὴ καταμετρεῖν] χρήματα (— μετα B²) μετρεῖν B.
 21 προσήκουσι B corr. B². δεικνύοντες C.

πῶς δεῖ συνδέοντας τῇ ἀράχνη τὸ ἐν ἄκρον αὐτοῦ διὰ τοῦ
 μεταξὺ ὀμφαλοῦ τοῦ ἀναλογοῦντος τῷ βορείῳ πόλῳ περιά-
 γειν αὐτὸν κύκλῳ. κατεγράψαμεν δὲ δι' αὐτοῦ καὶ ἀστέρας
 δύο τὸν τε Ἄετον δευτέρου μεγέθους ὄντα καὶ ἐπέχοντα
 5 κατὰ μῆκος ἐπὶ τοῦ ζῳδιακοῦ μοίρας ιε' τοῦ Αἰγοκέρωτος,
 ἀπέχοντα δὲ τοῦ ζῳδιακοῦ κατὰ πλάτος πρὸς βορρᾶν μοί-
 ρας κθ'. κατεγράψαμεν δὲ ἔτι περιάγοντες καὶ κατὰ τὸ
 ἕτερον μέρος τὴν Καρδίαν τοῦ Λέοντος, τὸν καὶ Βασι-
 λίσκον λεγόμενον, πρώτου μεγέθους ὄντα καὶ ἐπέχοντα μὲν
 10 κατὰ μῆκος ἐπὶ τοῦ ζῳδιακοῦ μοίρας ιδ' τοῦ Λέοντος, ἀπέ-
 χοντα δὲ κατὰ πλάτος ἀπὸ τοῦ ζῳδιακοῦ πρὸς βορρᾶν ο' ι'.

Scholia.

I. < Μακαρίου ἱερομονάχου >.

Ἐπειδὴ τῷ λόγῳ τούτῳ τῆς γενέσεως λέγω τοῦ ἀστρο-
 15 λάβου κεφάλαιον ἀμεθόδευτον ἀπελείφθη τὸ καιριώτατον
 καὶ φαίνεται ἀσυντελής ὁ λόγος ὡς ἀπορεῖν τελέσαι τὸ προ-
 κείμενον, ἔστι δὲ περὶ τῶν ζῳδίων τῶν ιβ' πόσον ἐνὶ τούτων
 ἐκάστῳ διάστημα δώσομεν διὰ τὴν ἀνίστην θέσιν αὐτῶν, ἄξιον
 ἔμοιγε τῷ Μακαρίῳ ἔδοξεν ἱερομονάχῳ συνάσαι καὶ βοη-
 20 θῆσαι τῷ ποιήματι τοῦ καλοῦ μεγάλου ἀδελφοῦ κυροῦ Γρη-
 γορᾶ πρὸς τὸ κοινωφελὲς τῶν καθ' ἡμᾶς λογιωτέρων ἀνδρῶν.

I-II : ABOCS. 12-20 : AB D (Paris. 55 = Hase, p. 157).

I συνδέει O. 2 περιάγων ABO corr. B². 3 αὐτόν] αὐτῷ
 AB corr. B². δέ] τό A cancell. A². 3/4 ἀστέρας δύο] τοὺς
 ἀστέρας O. 4 ἀπέχοντα ABOS. 5 κατὰ μῆκος ἐπὶ] δέ O.
 ἐπὶ] ἀπὸ B². μοίραν S. τοῦ² om. O. 7 κθ'] κδ' BA
 corr. A². 8 τόν] τοῦ AB. βασιλίσκου B. 9 πρώτον B corr.
 B². ἀπέχοντα OS. 10 μοίραν S. ιδ'] κδ' AB corr. A².
 II Post δέ add. καί O. 14 ἐπεὶ δέ O. λέγω om. D. 16 καί
 — τό om. B add. B¹. 17 περὶ om. D. τῶν¹ — ιβ'] τῶν ιβ'
 ζῳδίων D. 18 ἄνισιν AO ἄνεσιν BD. καί ante θέσιν add. DB².
 19 ἄξιον ἔδοξέ μοι D. ἔδοξεν om. O. τῷ Μακαρίῳ et ἱερο-
 μονάχῳ om. D. Μακαρίῳ] καρδία B corr. B². ἄραι O.
 20 τῷ repetunt ABO. ποιήματι BD. 20 ποιήματι—Γρηγορᾶ]
 τοῦ σοφοῦ γρηγορᾶ ποιήματι D. καλοῦ μεγάλου] καλουμένου O
 Paris. suppl. 13.

Ὅταν ἀπὸ τυμπάνου τοῦ τοῖς τρισὶ κύκλοις ἐγκεχαραγ-
 μένου κατασκευάζωμεν ἀράχνην, πρῶτον μὲν οὕτως ὡς
 ἐνὶ ἐπίπεδον σημειούμενοι τὸν ζωδιακὸν καθὼς ὁ λόγος
 προλαβὼν ἔδειξε γραμμικῶς τοῦτ' ἔστιν περιλαμβάνοντα
 καθ' ἓν σημεῖον τὸν θερινόν, ὁμοίως δὲ καθ' ἓν σημεῖον 5
 ἀπτόμενον καὶ τῷ χειμερινῷ, ποιούμεν ἕνδον τοῦ ζωδιακοῦ
 διὰ πλάτος καὶ ἕτερον κύκλον ὁμόκεντρον αὐτῷ, ἐφ' ᾧ
 κατὰ πλάτος καταγράφονται τὰ ἰβ' ζῳδία καὶ αἱ μοῖραι
 αὐτῶν. καὶ ἐπειδὴ ὁ θερινὸς κύκλος καὶ οἱ λοιποὶ δύο ἔτι
 τετήρηται ἐν τῷ ἐπιπέδῳ τοῦ τυμπάνου, ἐποιήσαμεν ἐπὶ 10
 τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ τοῦ θερινοῦ ἰβ' σημεῖα κατὰ πολλήν
 ἀκρίβειαν ἰσόμετρα, τοῦτ' ἔστι καθ' ἓν τεταρτημόριον
 αὐτοῦ τρία ἴσα διαστήματα. καὶ οὕτω τὸν πῆχυν ἡμεῖς
 τίθεμεν ἐπὶ δύο σημεῖα τῶν ἰβ' μετὰ τὸ ἐφάπτεσθαι πάν-
 τως καὶ τοῦ μέσου αὐτῶν κέντρου ἤγουν τοῦ κέντρου τοῦ 15
 θερινοῦ. ἐξ ἀνάγκης οὖν οὕτω τίθεμένον τοῦ πῆχεως συν-
 επελαμβάνοντο καὶ δύο τόποι τοῦ ζωδιακοῦ ἐφ' οἷς ἐσημειοῦ-
 μεν μέλανι τομὰς δύο. οὕτως οὖν περιφερῶς ποιήσας ὡς
 ὄραν πάσας τὰς τομὰς τὰς ἰβ' τὸ κέντρον ἀκριβῶς τοῦ θερι-
 νοῦ — τὸ αὐτὸ δὲ ἔστιν εἰπεῖν καὶ τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ χειμε- 20
 ρινοῦ ὅπερ οὖν καὶ πόλος τοῦ παντὸς ὑστερον καθίσταται—
 συμβαίνει γοῦν ἢ ἀνισότης τῶν ζωδίων διὰ τὸ μείζον ἢ
 ἔλαττον τμήμα τοῦ ζωδιακοῦ πολλήν μᾶλλον ἰσότητα ἔχειν
 τοῦ διαμετρεῖσθαι ἀλλήλοις ἴσως τὰ ζῳδία ἐπὶ τε τῷ πρώτῳ
 παραλλήλῳ τῷ ἀναλογοῦντι τῷ ὀρίζοντι καὶ τῇ μεσημβρινῇ 25
 γραμμῇ καὶ τῇ ἐτέρᾳ γραμμῇ τῇ ἀναλογούσῃ τῷ ἰσημε-

AB O D

- 2 κατασκευάζομεν ABD. 4 περιλαβών B corr. B³.
 5 τὸν θερινόν — σημεῖον om. O. 7 διὰ — ἐφ' ᾧ om. O.
 8 καὶ γράφονται O. 10 ἐν om. AOB add. B² vel 3.
 ἐποισάμην AO. 12 τετράμορον Hase. 13 ἡμῖν ABD
 ἡμην O. 14 τιθέμενος codices. τό] τόν AB² τῶν B corr.
 B³. Ante ἐφάπτεσθαι lacuna aliquot litterarum A.
 πάντας codices : corr. Hase. 15 ἤγουν] ἢ B corr. B³.
 16 συνεπιλαμβάνοντο B. 17 ἐσημειούμην codices.
 19 ὄραν] ὅταν O. 22 γοῦν] οὖν O. ἢ] καὶ D.
 23 Num πολλῶ leg. ? 24 τοῦ] τῷ ABO corr. B³.
 26 καὶ τῇ ἐτέρᾳ γραμμῇ om. O.

ρινῶ ὀρίζοντι. τούτου χάριν μὴ μόνον κατὰ τὰ ζῳδία δεῖ
τέμνειν τὸν θερινόν, ὡς ἔφαμεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ μοίρας ἢ
εἰς τριμοιριαῖα ἢ εἰς πενταμοιριαῖα διαστήματα κατὰ τὸ
μέγεθος τοῦ ὄργάνου ἤγουν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ θερινοῦ,
5 ὡς λέλεκται. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον.

2. Οὐχ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ὀφείλουσι μερίζεσθαι τὰ
τοιαῦτα δωδεκατημόρια τοῦ ζῳδιακοῦ ἵνα ὡσι μὲν ἄνισα,
ἔχωσι δὲ πρὸς ἀλλήλα τὴν ἀνήκουσαν ἀναλογίαν, ἀλλὰ διὰ
τινος μεθόδου. καὶ προσσχῆς ἀκριβῶς.

10 Ἐπεὶ γὰρ ἡ τῆς σφαιράς συνίζησης εἰς τοιαύτην ἦλθεν
ἀνάγκην ὥστε τὸν διὰ μέσου τῶν ζῳδίων κύκλον ἔκκεντρον
διαγράψαι ἵνα δηλονότι τῶν μὲν δύο τροπικῶν κύκλων τοῦ
τε θερινοῦ καὶ τοῦ χειμερινοῦ ἐφάπτηται ἑκατέρου καθ'
ἐν σημείον, τὸν δὲ ἰσημερινὸν τέμνη κατὰ δύο σημεία, ὅπερ
15 ἄλλως οὐκ ἐνεχώρει γενέσθαι εἰ μὴ ὁ διὰ μέσου τῶν ζῳδίων
κύκλος ἔκκεντρος κατεγράφη, διὰ τοῦτο καὶ εἰς ἄνισα πρῶ-
τον τέμνεται τεταρτημόρια ὑπὸ τῶν δύο διαμέτρων τῆς
τε ὀρθῆς καὶ τῆς πλαγίας. ἐπεὶ τοίνυν αὗται διάμετροί εἰσι
τῶν παραλλήλων κύκλων, τὸν ζῳδιακὸν εἰς ἄνισα τεταρτη-
20 μόρια διεῖλον· ἄνισα δὲ οὐ καθόλου, ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ μείζο-
νος τμήματος τεταρτημόριά εἰσι ἴσα ἀλλήλοις, τὰ δὲ τοῦ
ἐλάσσονος ἴσα μὲν αὐτοῖς ἀλλήλοις, ἐκείνοις δὲ ἄνισα. δηλον
δὲ ὡς καὶ τῶν λοιπῶν δωδεκατημορίων καὶ ἔτι τῶν ἐν αὐ-
τοῖς καταγραφομένων μοιρῶν εἰς τὸν ἐκτὸς καὶ μέγιστον
25 κύκλον τὸν ἀναλογούντα ὡς ὑπόκειται τῷ χειμερινῷ τρο-
πικῷ καθ' ἴσα διαστήματα διὰ στιγμῆς σημειουμένων καὶ
διὰ πῆχως ἀπὸ τε τῶν τοιούτων σημείων ἑκάστου καὶ
πρὸς τὸ κέντρον τοῦ ὅλου ὄργάνου διαγομένων εὐθειῶν,
ἐνθα ἡ τοιαύτη εὐθεῖα ἐπὶ τοῦ διὰ μέσου ἐφάπτεται κύκλου,
30 ἐκέισε τῶν δωδεκατημορίων καὶ τῶν κατὰ ταῦτα μοιρῶν
μεριζομένων καὶ σημειουμένων διὰ στιγμῶν, ἄνισα μὲν
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κύκλου ἤγουν τοῦ ζῳδιακοῦ γενήσονται τὰ
τοιαῦτα διαστήματα, συγκρινόμενα δὲ πρὸς τὰ ἑκατέρωθεν
συστοιχοῦντα τούτοις ἴσα ἔσονται καὶ κατὰ τὴν προσήκου-
35 σαν ἀναλογίαν. ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

3. Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου.

Ὁ μὲν τεχνικὸς ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν κατ' ἴσα διαστήματα σημείων ἐπὶ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ διὰ τοῦ κέντρου αὐτοῦ ἐν τῷ ζῳδιακῷ τὰς τῶν ζῳδίων δεῖν γίνεσθαι λέγει κατατομάς· ἐμοὶ δὲ δι' ἀκριβείας ἐπὶ τινος ὀργάνου τὴν ἐπίσκεψιν 5 ποιουμένῳ ὡς ἐνταῦθα ἐκτίθημι ἢ κατατομὴ αὐτῶν ἔχουσα εὐρηται. τὸ μὲν τοῦ Κριοῦ δωδεκατημόριον ἀπὸ σημείου τῆς κη^{ης} μοίρας τῆς περιφερείας τοῦ τεταρτημορίου τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ τοῦ ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος ἐπὶ τὰ ἐπόμενα κατατέμενεται διὰ τοῦ κέντρου· τὸ δὲ τοῦ Ταύρου ἀπὸ σημείου 10 τῆς νη^{ης} μοίρας τῆς αὐτῆς περιφερείας διὰ τοῦ κέντρου δέχεται τὴν κατατομὴν. αἱ δὲ λοιπαὶ λβ' περαίνουσαι ἐπὶ τοῦ πέρατος τῆς ὀρθίας γραμμῆς τῆς τῷ μεσημβρινῷ ἀναλογούσης τὸ τῶν Διδύμων ὀρίζουσι πέρας. καὶ οὕτως ἀπαρτίζεται τὸ ἐν τοῦ ζῳδιακοῦ τεταρτημόριον τὸ τοῦ ἐλάττο- 15 νος τμήματος τοῦ ἡμικυκλίου. πάλιν ἀπὸ τῆς λγ^{ης} μοίρας τῆς περιφερείας τοῦ τεταρτημορίου τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ τοῦ ἀπὸ τῆς ὀρθίας γραμμῆς ἄνωθεν τῆς ἀναλογούσης τῷ μεσημβρινῷ ἐπὶ τὰ ἐπόμενα διὰ τοῦ κέντρου αὐτοῦ ἢ ὀφειλομένη τῷ Αἰγοκέρωτι γίνεται κατατομὴ. ἀπὸ δὲ 20 σημείου τῆς ξγ^{ης} μοίρας τῆς περιφερείας τῆς αὐτῆς διὰ τοῦ αὐτοῦ κέντρου ἢ ὀφειλομένη χώρα τοῦ Ὑδροχόου ἀπολαμβάνεται. αἱ δὲ λοιπαὶ κζ' μοῖραι εἰς τὸν ὀρίζοντα περαίνουσαι τὴν προσήκουσαν διάστασιν τοῖς Ἰχθύσιν ὀρίζουσι. καὶ οὕτω καὶ τὸ λοιπὸν ἀπαρτίζεται τεταρτημόριον τὸ τοῦ 25 μείζονος τμήματος τοῦ ἡμικυκλίου τοῦ ζῳδιακοῦ. ἀπὸ τῶν δύο δὲ τούτων τεταρτημορίων δῆλα καὶ τὰ κατὰ τὰ λοιπὰ β'· τὸ γὰρ μείζον τῷ μείζονι πάντα πάντως ἴσον καὶ τὸ ἔλαττον τῷ ἐλάττονι ὥστε καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς κατατομὴ ἴση πάντῃ τῇ ἐν ἐκείνοις. οὕτω μοι ἐπὶ τοῦ ὀργάνου εὐρηται 30 σκεπτομένῳ· ποτέρα δὲ τῶν δύο κατατομῶν ἔχεται μᾶλλον τῆς ἀκριβείας ἢ πείρα πάντως ἔσται διδάσκαλος.

4. Ἰστέον ὅτι εἰ κατὰ εἰκοσάμοιρον διαγράψεις τοὺς
 παραλλήλους, γενήσονται σοι δέκα μοίρας ε'. μετὰ δὲ τὸ
 καταγράψαι τοὺς τε τῷ ὀρίζοντι παραλλήλους ἢ παραλλή-
 λους τῷ ἰσημερινῷ τοὺς τε καθ' ἑκάστης ἐγκλίσεως ὀρί-
 5 ζοντας, ἐπίθες ἕντυν ἐν τῇ ἐκτὸς χώρα τοῦ χειμερινοῦ τρο-
 πικοῦ τῇ καταλειφθείσῃ ἣν διαιρέσεις δυσι διαμέτροις ταῖς
 προρρηθείσαις, ἕκαστον δὲ τῶν τεταρτημορίων διαιρέσεις
 εἰς ε'. τούτων γεγονότων γράψον καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἀστρο-
 λάβου τύμπακα κατὰ διαφόρους ἐγκλίσεις.

10 Τὴν δὲ τῶν ὥρῶν σημείωσιν οὕτως ποιήσεις. διαιρετέον
 τῶν τριῶν κύκλων τοῦ τε χειμερινοῦ καὶ θερινοῦ καὶ ἰση-
 μερινοῦ ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα τμήματα ἰβ' ἴσα καὶ διαληφθεισῶν
 γραμμῶν ἀπὸ τοῦ χειμερινοῦ ἐπὶ τὸν θερινὸν γράψον περι-
 φερείας κύκλου δικνουμένας διὰ τῶν ὁμοταγῶν σημείων
 15 τούτων δηλαδὴ τῶν τριῶν κύκλων ἔνθα διήρηνται καὶ τὰς
 μεταξὺ τούτων σημειουμένας γράψον πρώτην καὶ δευτέραν
 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῶν ἰβ' ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ἰση-
 μερινοῦ.

O (post secundum capitulum)

I/2 haec non intellego. I διαγράφης O. 4 ὀρίζοντα O.

II ἰσημερινῷ] μοιρῶν O. 12 Post τμήματα add. εἰς

O. I4 κύκλους δικνουμένους O. 15 διήρηνται O.

I6 σημειουμένων O.

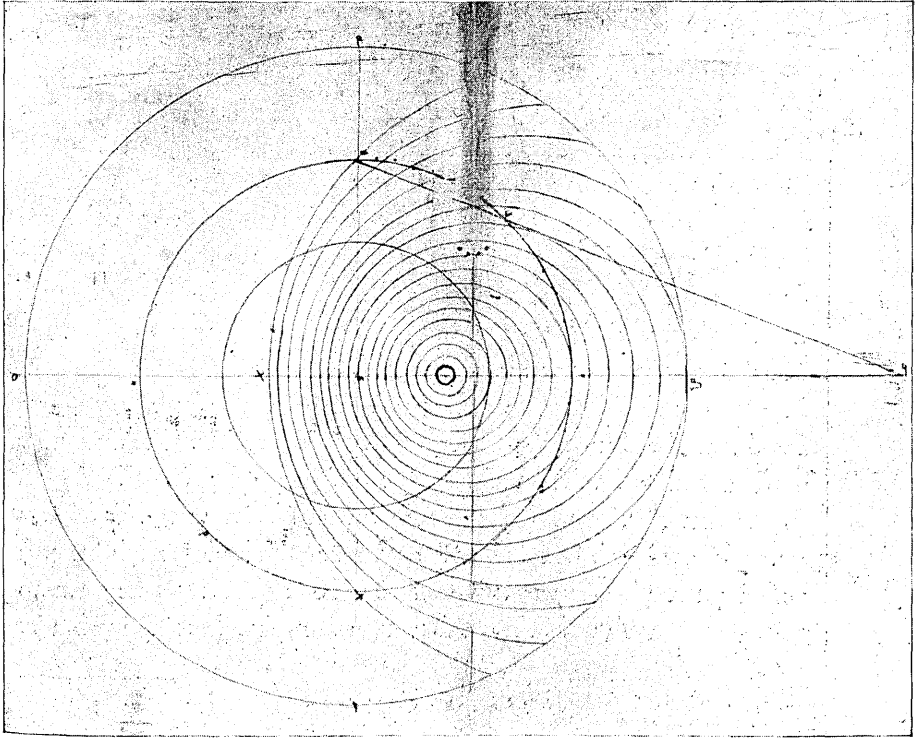
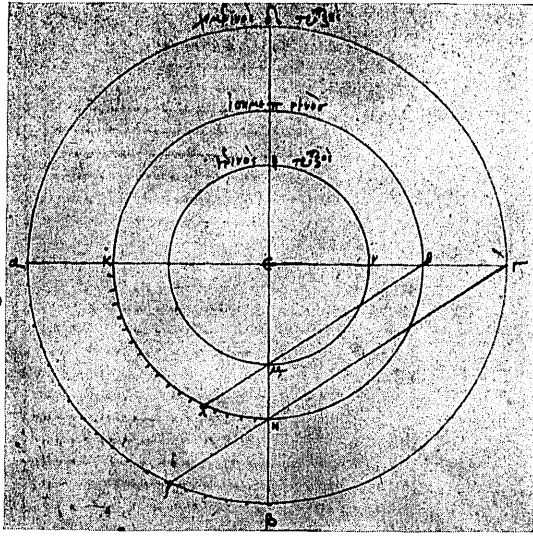

Fig. 1 et 2 : les trois cercles et les parallèles.
Nicéphore A.

4. Ἰστέον ὅτι εἰ κατὰ εἰκοσάμοιρον διαγράψεις τοὺς παραλλήλους, γενήσονται σοι δέκα μοίρας ε'. μετὰ δὲ τὸ καταγράψαι τοὺς τε τῷ ὀρίζοντι παραλλήλους ἢ παραλλήλους τῷ ἰσημερινῷ τοὺς τε καθ' ἑκάστης ἐγκλίσεως ὀρίζοντας, ἐπίθες ἕτην ἐν τῇ ἐκτὸς χώρα τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ τῇ καταλειφθείσῃ ἣν διαιρέσεις δυσὶ διαμέτροις ταῖς προρρηθείσαις, ἕκαστον δὲ τῶν τεταρτημορίων διαιρέσεις εἰς γ'. τούτων γεγονότων γράψον καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἀστρολάβου τύμπανα κατὰ διαφόρους ἐγκλίσεις.
- 10 Τὴν δὲ τῶν ὥρων σημείωσιν οὕτως ποιήσεις. διαιρετέον τῶν τριῶν κύκλων τοῦ τε χειμερινοῦ καὶ θερινοῦ καὶ ἰσημερινοῦ ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα τμήματα ἰβ' ἴσα καὶ διαληφθεισῶν γραμμῶν ἀπὸ τοῦ χειμερινοῦ ἐπὶ τὸν θερινὸν γράψον περιφερείας κύκλου δικνουμένας διὰ τῶν ὁμοταγῶν σημείων
- 15 τούτων δηλαδὴ τῶν τριῶν κύκλων ἔνθα διήρηται καὶ τὰς μεταξὺ τούτων σημειουμένας γράψον πρώτην καὶ δευτέραν καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῶν ἰβ' ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ἰσημερινοῦ.

O (post secundum capitulum)

- 1/2 haec non intellego. I διαγράψης O. 4 ὀρίζοντα O.
 II ἰσημερινοῦ] μοιρῶν O. 12 Post τμήματα add. εἰς O.
 O. 14 κύκλους δικνουμένους O. 15 διήρηται O.
 16 σημειουμένων O.

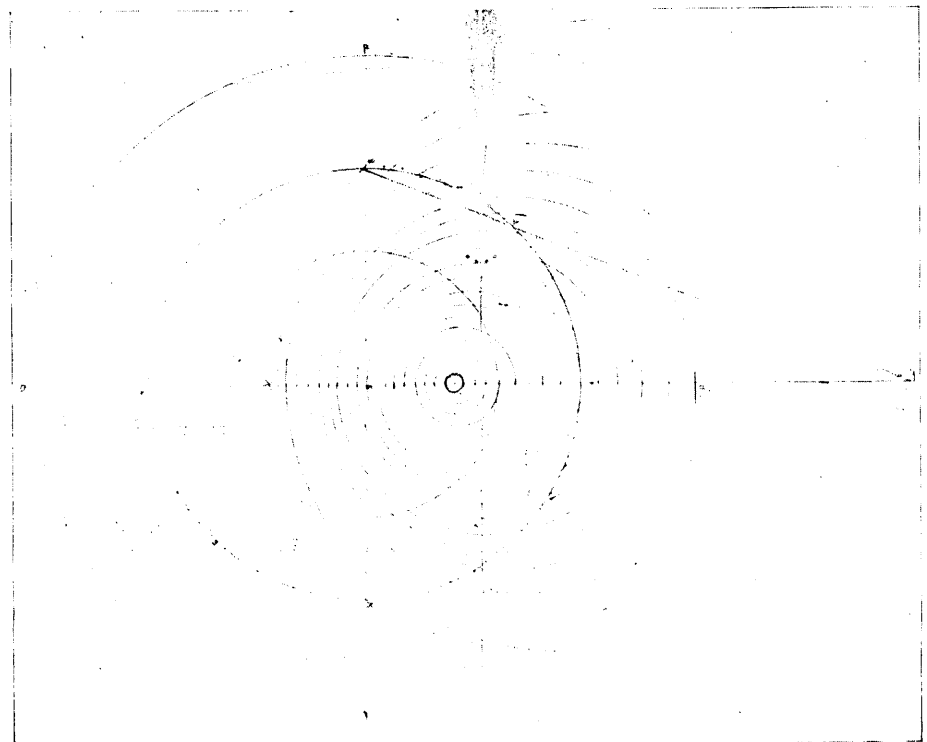
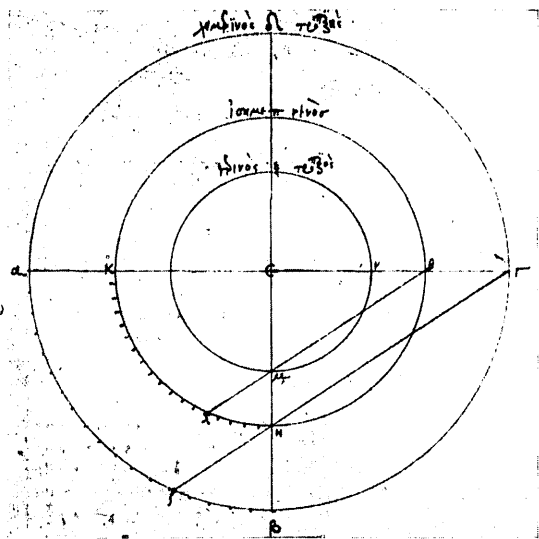

Fig. 1 et 2 : les trois cercles et les parallèles.
 Nicéphore A.

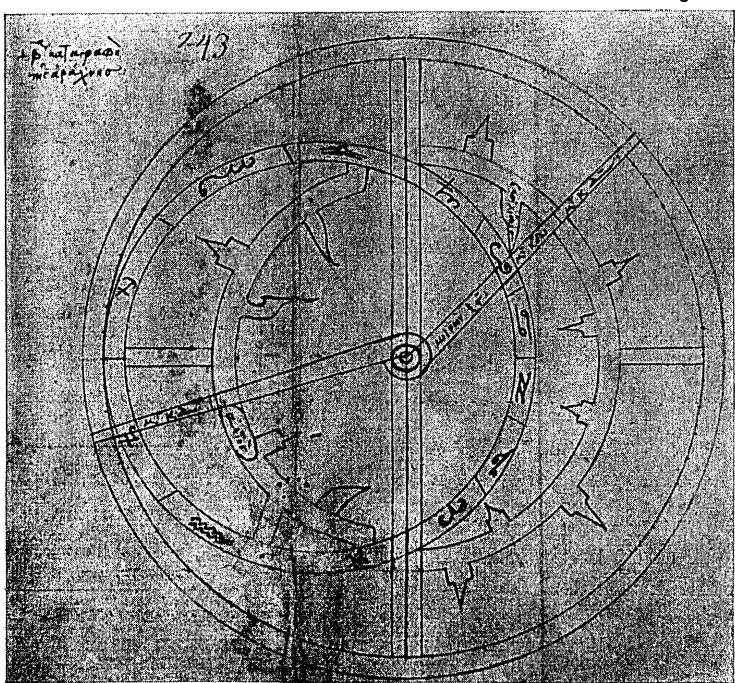
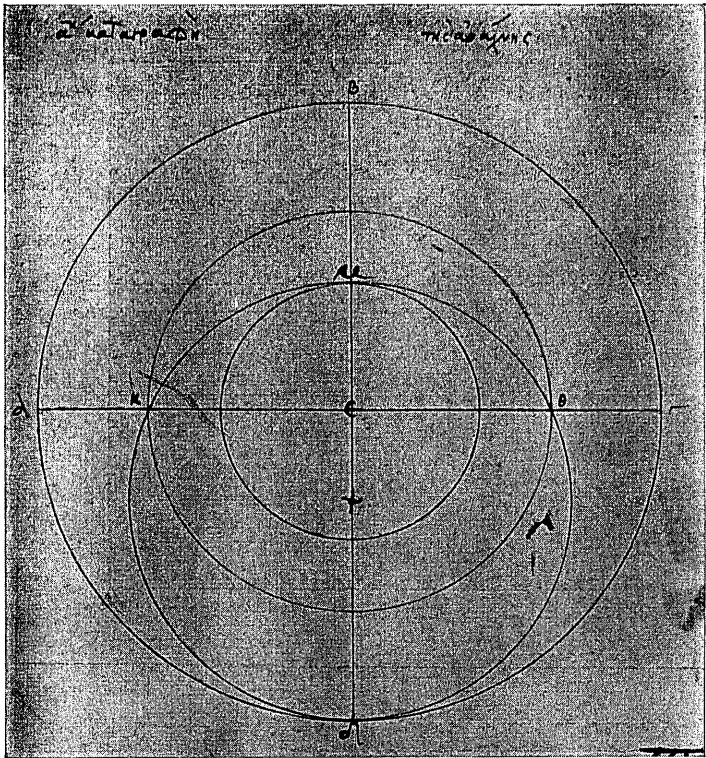

Fig. 3 et 4 : l'araignée. Nicéphore A.

II. Nicéphore Grégoras.

B

Σ]ὲ δέ, ὦ βέλτιστε, ἤκιστα μοι χρῆναι θαυμάζειν δοκεῖ εἰ βιβλίον ἐκδεδωκόσω ἡμῖν ἐκ πολλοῦ περὶ τοῦ πῶς δοθέντος μεγέθους οὐτινοσοῦν ἀστρόλαβον εἴτις ἐν ἐπιπέδῳ βούλοιο κατασκευάζειν οἴκοθεν ἐκ τοῦ ῥάστου καὶ μὴ τοῖς πάλαι τύποις ἐμμένειν καὶ ἀλλοτρίοις χρῆσθαι κανόσιν ἀεὶ κατὰ τοὺς τῶν σκυτέων καὶ χυτρίων ἀμαθεστέρους 5 οἱ καθάπερ κανόνας τοὺς τῶν διδασκαλικῶν ἔργων ἔχοντες τύπους τούτοις ἀεὶ τὰ οἰκεία παραμετροῦντες συντιθέασι μηδὲν μηδαμῆ παρεξίεναι τολμώντες μήτ' εἰς μήκος μήτ' εἰς μέγεθος ὀπωσοῦν, ἔπειτά σοί γε καὶ αὐτῷ βουλευομένω 10 νῶ μαθεῖν καὶ λογικὰς ἀποδείξεις ἐζητηκότι πρὸς τούτοις διὰ τὸ εὐμαθέστερον ἀπόκρισις ἤκιστα πῶ γέγνηται μία μὲν οὐδεμία, ἀλλὰ πολὺν τινα χρόνον σιγῆ θύοντες ἡμεῖς διηγάγομεν. θαυμάζειν δ' οὖν μάλιστά σε χρεῶν ὅτι μυρίαὶ διεζωσμένον τὴν κεφαλὴν ἀλγηδόσιν ἔπειτα γλῶτταν παρέ- 15 χειν ὅπως ποτέ σοι νῦν γοῦν ἐξεγένετο. εἰ μὴ γὰρ σοῦ γε καὶ τῆς σῆς φιλίας ἔνεκα, διὰ γοῦν τὸν πάντα ἄριστον βασιλέα μάλα τοι σφόδρα πρὸς τοῦργον ἡμᾶς συνωδήσαντα ἐχρῆν δὴ τὸν ἐρμηνέα λόγον εὐθύς ἀπαντᾶν. ἀλλ' ἦσαν ἄρα ἐμποδῶν ὅποσα κατὰ κεφαλῆς ὡς ἔφην τῆς ἐμῆς ὡς 20 εἴωθεν ὀρχεῖται νοσήματα. οἶσθα δὲ καὶ ἄλλως σοφός γε ὢν ὡς ἔνοιι δοξοσοφοῦντες μὲν καὶ μέγα φρονεῖν ἐκ τοῦ μηδαμῆ φρονεῖν ἐπειγόμενοι, ἔπειτα οἴκοθεν ἀχορήγητοι

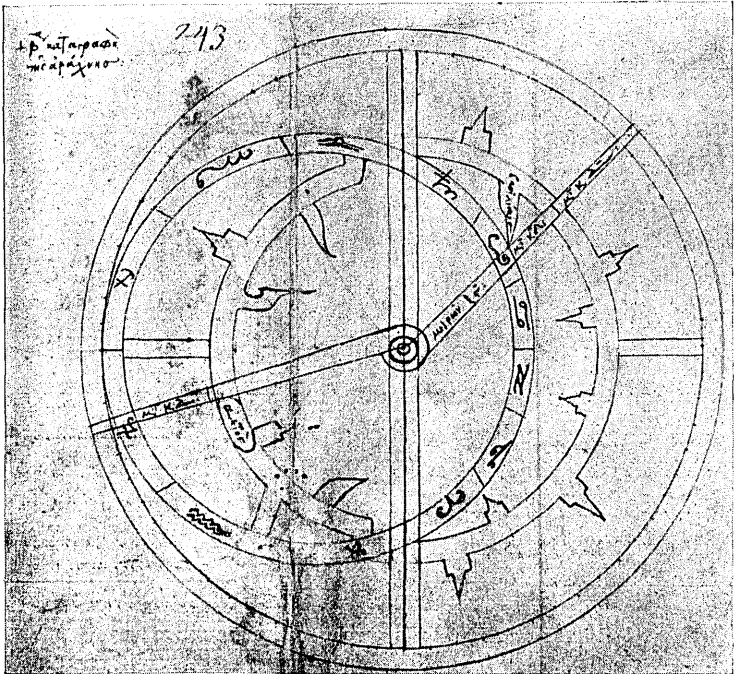
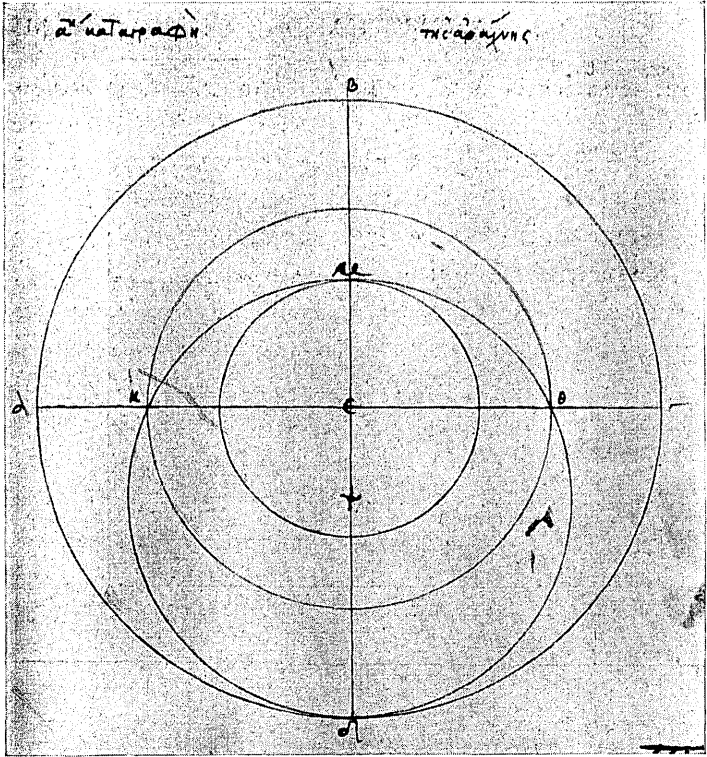

Fig. 3 et 4 : l'araignée. Nicéphore A.

II. Nicéphore Grégoras.

B

Σ]έ δέ, ὦ βέλτιστε, ἥκιστα μοι χρῆναι θαυμάζειν δοκεῖ
εἰ βιβλίον ἐκδεδωκόσιν ἡμῖν ἐκ πολλοῦ περὶ τοῦ πῶς δοθέν-
τος μεγέθους οὐτινοσοῦν ἀστρόλαβον εἴτις ἐν ἐπιπέδῳ
βούλοιο κατασκευάζειν οἴκοθεν ἐκ τοῦ ῥάστου καὶ μὴ
τοῖς πάλαι τύποις ἐμμένειν καὶ ἀλλοτρίοις χρῆσθαι κανό- 5
σιν ἀεὶ κατὰ τοὺς τῶν σκυτέων καὶ χυτρέων ἀμαθεστέρους
οἱ καθάπερ κανόνας τοὺς τῶν διδασκαλικῶν ἔργων ἔχοντες
τύπους τούτοις ἀεὶ τὰ οἰκεία παραμετροῦντες συντιθέασι
μηδὲν μηδαμῆ παρεξιέναι τολμῶντες μήτ' εἰς μήκος μήτ'
εἰς μέγεθος ὅπως οὖν, ἔπειτά σοί γε καὶ αὐτῷ βουλευομέ- 10
νω μαθεῖν καὶ λογικὰς ἀποδείξεις ἐζητηκότι πρὸς τούτους
διὰ τὸ εὐμαθέστερον ἀπόκρισις ἥκιστα πω γεγένηται μία
μὲν οὐδεμία, ἀλλὰ πολὺν τινα χρόνον σιγῇ θύοντες ἡμεῖς
διηγάγομεν. θαυμάζειν δ' οὖν μάλιστα σε χρεῶν ὅτι μυρίαίς
διεζωσμένον τὴν κεφαλὴν ἀλγηδόσιν ἔπειτα γλῶτταν παρέ- 15
χειν ὅπως ποτέ σοι νῦν γοῦν ἐξεγένετο. εἰ μὴ γὰρ σοῦ γε
καὶ τῆς σῆς φιλίας ἔνεκα, διὰ γοῦν τὸν πάντα ἄριστον βα-
σιλέα μάλα τοι σφόδρα πρὸς τοῦργον ἡμᾶς συνωθῆσαντα
ἐχρῆν δὴ τὸν ἐρμηνεῖα λόγον εὐθύς ἀπαντᾶν. ἀλλ' ἦσαν
ἄρα ἐμποδῶν ὅποσα κατὰ κεφαλῆς ὡς ἔφην τῆς ἐμῆς ὡς 20
εἶωθεν ὀρχεῖται νοσήματα. οἴσθα δὲ καὶ ἄλλως σοφός γε
ὢν ὡς ἔνοιον δοξοσοφοῦντες μὲν καὶ μέγα φρονεῖν ἐκ τοῦ
μηδαμῆ φρονεῖν ἐπειγόμενοι, ἔπειτα οἴκοθεν ἀχορήγητοι

μένοντες ἐς ὅσα τοὺς λόγους τῶν ὄντων ἀναπτύσσειν δύναν-
 ται οὐδὲ τοῖς ὅσοι κόποις τοῖς ἰδίους καὶ ἅμα σοφωτέραις
 τισὶν ἐπινοίαις εὐρεταὶ τῶν τοιούτων καθίστανται διδόναι
 θέλουσιν οὔτε γλῶτταν ἀμειβομένην ἀξίας τὰς χάριτας οὔτε
 5 γνώμην τοῦ βασκαίνειν καὶ λουδορεῖν ὑπερόριον, ἀλλ' ἴδιον
 ἡγῆνται κέρδος εἰ ἐν οὐκ εἰδόσω ἀντίπαλον εἰσενεγκόντες
 γλῶτταν θηράσαιτο δόξαν οὐκ οὔσαν μὲν, νομιζομένην
 δ' οὖν. εἶναι γὰρ καὶ τοῦτο περὶ τὰς πόλεις τὸ νόσημα καλι-
 δούμενον καὶ βλάπτον ὅταν μηδαμῇ κανόνες ἐπιστήμης ταῖς
 10 τῶν τηνικαῦτα παρόντων ἀκοαῖς τὴν ἰσχὺν ἐρείδειν δύναν-
 ται· ὁ γὰρ οὐκ εἰδὼς ἐν οὐκ εἰδόσω, ὡς φησι Πλάτων,
 πιθανώτερος φαίνεται τοῦ εἰδότος. κἀντεῦθεν καὶ ὄκνος
 εἰς τοῦργον μάλα σφοδρὸς περιγέγονεν ἡκιστα βουλο-
 μένω τὴν οἰκείαν σπουδὴν τοῖς οὕτω βασκαίνουσι αὐτό-
 15 χρημα γεωργεῖν, ἀλλ' ἀρκεῖν οἰομένω πρὸς εὐθυμίαν ἐμοὶ
 συνειδῶτι τοὺς λόγους ἐς τὴν τῆς ἀληθοῦς ἀρμονίας ῥυθμί-
 ζοντι στάθμην. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τῇ τοῦ σοφωτάτου καὶ πάντ'
 ἀρίστου βασιλέως γενομένη πρὸς ἡμᾶς σῆ τε παρακλήσει
 κἀκείνου ξυνωθῆσει καθάπερ τισὶ κέντροις καὶ μᾶστιξι
 20 παραπεπηγυῖαις τοῦμόν ξυνειδὸς οὐδαμῇ ξυνεχωρεῖτο κα-
 θεύδειν ὅσον ἀνθρωπίναις φύσεσί τε καὶ τέχναις ἀλώσιμον
 γένοιτ' ἂν ξυντέθειται καὶ ἡμῖν ἐνταυθοῖ. τὸ γὰρ φύσεως
 ζητεῖν ὑπερόρια σοφοῖς ἀνδράσιν ἡκιστ' ἂν εἶη θεμιτόν,
 ὅτι μὴ οἷς ἀκαίρως ὑπὲρ φαύλης δόξης ὡς γε εἴρηται φι-
 25 λονεικεῖν ἐπὶ τῶν βαναύσων ὄχλων καὶ δημοτικῶν, ἀλλὰ
 τούτους μὲν εἶναι ταῖς οἰκείαις ἀνοίαις συμφθείρεσθαι, οἷον
 δὴ ποιῶ καὶ αὐτὸς καθάπερ προβλήης ἀτίνακτος ἐκ τῆς
 παραλίου γαλήνης τῶν τῆς τοιαύτης θαλάττης καταγελῶν
 ῥοθίων καὶ φλοίσβων· σὺ δὲ τῷ οὕτωσιν τῆς ψυχῆς βεβηκότι
 30 μάλα τοι ἡδρασμένος ἔχου τῶν ἀρχετύπων κανόνων οὗς
 φύσις τε ἐξεῦρε καὶ οἱ πάλαι καλῶς συνειληχότες σοφοὶ τοῖς

8 περί] παρά cod.

ξυνεχωρεῖτο cod.

ἀννοίας cod.

14 οἰκεί cod.

25 ἄλλους cod.

20 ξυνεδός cod.

26 ἐάν cod.

ὀψιγόνους αἰὲ παραπέμπουσιν. οἶσθα γὰρ καὶ τὸν τὰ πάντα
ὅσα διοικεῖται τῇ φύσει φιλοπόνως ἀνεζητηκότα δαιμόνιον
Ἄριστοτέλην πολλαχῆ μὲν τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων τὴν
οἰκίαν ἀσθένειαν γυμνῆ τῇ κεφαλῇ ξυνομολογοῦντα, πολ- 5
λαχῆ δὲ καὶ μεθύουσιν ἐοικότα ξυντιθέμενον ἐξ ἀπορίας τοῦ
τέχνη δύνασθαι περιφέρειν ἐντελῆ τὸν τῆς ἀποδείξεως
λόγον οἷον ἀμβλωθρίδιά τινα γαστρὸς ἀτονούσης κινήματα
καὶ οἶον τὸν τῆς Σεμέλης φασὶν οἱ μῦθοι Διόνυσον ὁπότε
διοπετέσι βληθεῖσα κεραυνοῖς ἐκείνη πρὶν οἰκονομηθῆναι
τὸν τῇ γαστρὶ νομιζόμενον χρόνον ἀτελῆ τὸν τόκον ἐξέρρηξε· 10
καὶ ταῦτα μὲν ἐν ἄλλοις εἴρηται τε καὶ εἰρήσεται ἡμῖν·
νῦν δ' ἵνα καὶ ἄ μοι πρὸς ἀνάμνησιν ἦλθεν ἐκείνων ἐκ τοῦ
προχείρου σοι προθίην, φησὶν ἐκείνος ἐν τοῖς περὶ τῶν
οὐρανίων λόγοις ὡς τὸ περὶ τῶν τοιούτων ἐξετάζειν
ὧν οὐκ εὐπόριστον ἢ κατάληψις οὐδ' ὑπ' αἰσθήσεως ὅπως- 15
οῦν χορηγεῖται, οὐ μᾶλλον αἰτίαν νέμειν θρασύτητος
χρῆ ἢ τιμῆς τινος καὶ αἰδοῦς ἄξιον οἶεσθαι. διὰ γὰρ τὸ
πρὸς φιλοσοφίαν πρόθυμον καὶ τὸ μικρόν τι πρὸς τὰ τοιαῦτα
εὐπορεῖν ἀγαπᾶν χρῆ. καὶ τοῖς μετεωρολογικοῖς δ' ὁμοίως
ἐπὶ τῶν ἀφανῶν καὶ ἀλήπτων τῇ αἰσθήσει φησὶν, ὅποια 20
τὰ κατὰ τοὺς κομήτας καὶ ὅσα τῶν φαινομένων τοιαῦτα,
νομιστέον εἶναι τὸν λόγον ἱκανὸν ἔαν τὸ δυνατόν ἔχη καὶ
μὴ εἰς ἀδύνατον περαίνῃ. ὅστις γοῦν εἴτε τοὺς πάλαι βλέπων
ἐκείνους εἶθ' ἡμᾶς νῦν τὸν προσήκοντα λόγον προβεβλη-
μένους θεμέλιόν τινα καὶ κρηπίδα τῶν ζητουμένων καὶ 25
πρὸς πέρας τὴν ἀπόδειξιν ἄγοντας ἀδύνατον μὲν ἦκιστα
πάντων οὐδέεν, εὐλογον δὲ καὶ ἀναντίρρητον, ἔπειτα κατὰ
τὸν ὀμηρικὸν ἐκείνον Θερσίτην ἀμετροεπῆ τινα θόρυβον
εἰσάγων καὶ ἀκοσμίαν οὐ μάλα αἰδεῖται τὴν αὐτὸς αὐτοῦ
μετὰ τῆς ἀμαθίας βασκανίαν φαυλίζων, οὗτος εἴτ' ἐχθρὸς 30
τις εἴη προφανής, εἴτε φίλος μὲν ὁ φαινόμενος, ἐχθρὸς δ'
ὁ τὸν φίλον ἐνδεδυμένος, καθάπερ οἱ ἐν τοῖς δράμασι τὸν

8 τὸν] τὴν cod. 14 Post ὡς add. τῶν cod., expunxit
m¹ ut videtur. 19 μετεωρολογικοῖς cod. 30 βασανίαν cod.

14 *De caelo*, II, 12, 291 b 25.

19 *Meteor.*, I, 7, 344 a 5.

Ἄτρεα καὶ Θυέστην καὶ εἴ τις ἕτερος, ἐκείνο τὸ Γωβρύου
 τοῦ Πέρσου λαμπρῶς ἀκούσεται καὶ αὐτός· ἐρρέτω φίλος
 σὺν ἐχθρῷ ὁ φαινόμενος μὲν, ὢν δὲ καὶ † μάλα μάλιστα.
 εἰ μὲν γὰρ ἄκων ἐξ ἀμαθίας φιλονεικεῖν οὐκ ὀκνοῖη, κακισ-
 5 τέον μὲν τὴν ἄνοιαν τάνδρός, αὐτὸν δ' ἄξιον οἴκτου τινὸς
 οἰητέον καθάπερ τοὺς μαινομένους οἱ τῶν οἰκείων οὐκ αἰσ-
 θάνονται γενόμενοι σαρκῶν· εἰ δ' ἐκὼν ἐκ φιλαυτίας ἀναισχυν-
 τοίη κατάρας ἡγητέον ἄξιον ἐκείνον ξὺν τῇ ἀναιδείᾳ. χρεῶν
 γὰρ δυοῖν θάτερον ἢ μανθάνειν ἄπερ ἦκιστ' οἶδεν ἢ μὴ
 10 λουδορεῖν ἄπερ ἦκιστ' οἶδεν. σκοπὸς γὰρ λόγου τε παντὸς
 καὶ πράξεως ἀπάσης κάκεῖνα βούλεσθαι δρῶντί τε πάντα
 καὶ λέγοντι νομίζεται, οὐκ ἐκείνο δήπου γε περαίνειν ἀπλῶς
 ὁ λέγειν τε καὶ δρᾶν νομίζεται, ἀλλ' ἐκείνο πάντως οὐ
 ἔνεκα λέγει τε καὶ δρᾶ ὁ λέγει καὶ δρᾶ. οἶον τῷ ἀνδρὶ αὐτο-
 15 ποιῷ οὐ χαλκεύειν τε καὶ τῷ τοιούτῳ θέλειν ἔπεισι πυρὶ
 προστετηκέναι, ἀλλὰ τὸν ἀνδριάντα πρὸς τὴν ἀρμόττουσαν
 μίμησιν ἐνεγκεῖν. καὶ τῷ ναυπηγῷ οὐ πελέκει καὶ πρίονι
 καὶ τῷ δρυοτομεῖν προσταλαιπωρεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν ὀλκάδα
 πλεῖν ἀκριβῶς καὶ ὡς ἢ χρεῖα ζητεῖ. εἰ δ' οὖν παρελθῶν
 20 μοι λεγέτω τις πῶς πανταχῇ τῆς στάθμης εὐθείας οὔσης
 οὐ κατὰ στάθμην ὀρῶνται γινομένης τῷ ναυπηγῷ τὰ πλευρὰ
 τῆς νεὼς οὐδ' αὖ καθ' ἡμικύκλιον ἀκριβές, ἀλλ' ἐκπέφευγε
 τοὺς ὄρους ἀμφοῖν διὰ τὴν τῶν ἀποβαιώντων κατάσσιασιν
 καὶ τοῦ σκοποῦ τὴν χρεῖαν, πῶς δὲ καὶ τῶν ὑδρολογίων τὰ
 25 πρὸς ἀνίσους τομὰς διαιρούμενα τῶν καθ' ὥραν διαστημάτων
 εἰσὶν ἀκριβέστερά τε καὶ σύμφωνον ἔχει τὸ πέρασ τῷ ζητου-
 μένῳ σκοπῷ μᾶλλον αὐτὰ ἢ τὰ πρὸς ἴσους. ξυννενοηκόσι
 γὰρ τοῖς τῆς ἐπιστήμης ἐφευρεταῖς ὡς ἐν μὲν ἀρχαῖς τὸ
 ὕδωρ διὰ βάρους ρεῖ μᾶλλον ἢ χρή, ἐν δὲ τοῖς πέρασιν ἔλατ-
 30 τον ἢ χρή, καὶ ὁ ἥλιος ἐν μὲν ἀνατολαῖς καὶ δύσεσι μᾶλλον
 ἢ κατὰ τῆς ὥρας μέτρον κινεῖσθαι δοκεῖ, ἐν δὲ μεσημβρία
 ἦττον ἢ κατὰ τὸ μέτρον, τῇ ἀνισότητι πρὸς τοῦργον χρήσασ-
 θαι ἔγνωσται δεῖν τῆς ἰσότητος μᾶλλον πρὸς τὸν τῆς χρεῖας

3 † textus corruptus esse videtur : fortasse pro καὶ μάλα leg.
 κακόνους. IO τε] τό cod. II παντι cod. I3 λέγει cod.

I8 τῷ] τό cod.

I9 εἰ fortasse corruptum.

ἀγούση σκοπόν. ἴδοις δ' ἂν καὶ τὰς τῶν ζωδίων καταγρα-
 φὰς οὐχ ὁμοίαν τῇ σφαιρικῇ τὴν ἐπίπεδον λαμβανούσας
 πρὸς τῶν διδασκάλων καὶ τῆς τέχνης. ἀρχαὶ γὰρ ἐν τούτοις
 αὐτόπιστοί τε καὶ ἀναπόδεικτοι ἢ ὅλως οὐκ εἰσιν ἢ ἡμῶν
 ἀνθρώποις οὖσιν οὐκ εἰσιν. ἀναδρομὴν δὲ ἐκ τοῦ τέλους 5
 καὶ τῶν ἀποβαινόντων ἐς ἀρχὴν οἱ πλείους τῶν πάλοι δρώντες
 σοφῶν ἐν ταῖς πολὺ τὸ δύσληπτον ἐχούσαις τέχναις καὶ
 ἐπιστήμασι τὸ ἱκανὸν ἔχειν οἴονται. καὶ τοῦτ' ἔστι ὃ καὶ
 Ἀριστοτέλει τῷ πάνυ δοκεῖ αἰσθησι μὲν ταῖς ἐμπει-
 ρίαις παρέχειν ἰσχύν, ταύτας δὲ γε τῶν ἀρχῶν πρὸς ἐπισ- 10
 τήμην γίνεσθαι παραπομποὺς συγγυμνασθείσας τῷ χρόνῳ
 καὶ τῶν μερικῶν καὶ καθ' ἕκαστα γνωριμωτέρων τῇ αἰσ-
 θήσει καὶ αὐτοπίστων ὄντων συλλεξαμένας τῶν ἤκιστα
 φαινομένων ἀναλόγους τὰς εἰκασίας ἐπιστήμην τινὰ ποιεῖν
 καὶ τέχνης ἀρχήν. τὸ γὰρ τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις 15
 ἴσα εἶναι, οὐχ ὡς οἴκοθεν καὶ κατὰ τὸ αὐτόματον φθεγ-
 ξαμένης τῆς φύσεως γέγονεν, οὐ γὰρ λάλος ἡ φύσις, ἀλλ'
 ὅτι γέγονεν εἰς φύσιν ἀρχὴν ἀνατρέχειν δοκεῖ. τῆς γὰρ
 φύσεως πρὸς γένεσιν τῶν ἐν κόσμῳ ῥεούσης, ὁ χρόνος
 ἡρέμα καὶ κατὰ μικρὸν βασανίζων τὴν τῶν ἀνθρώπων 20
 αἰσθησι ἔργοις ἔδειξεν αὐτὸ εἶναι τοιοῦτον κάπειτα εἰς
 ἀρχὴν ἀναχθὲν ἐκ τοῦ τέλους ἐπιστήμης ἔδοξεν ἀρχὴ καὶ
 ρίζα φυσική. ὅθεν καὶ ἀξιώματα τοῖς σοφοῖς ὠνόμασται
 τὰ τοιαῦτα· μᾶλλον γὰρ εἰσιν ἀξιόπιστα καὶ πᾶσιν ὁμολο-
 γούμενα τὰ τοιαῦτα περιφανῶς ἢ τὰ ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀλήπτων 25
 ἀρχόμενα ταῖς αἰσθήσεσιν, ἐκεῖνα δὴ λέγω ἃ καὶ κοσμικῆς
 χλεύης δεδώκασιν ἀφορμὰς τοῖς οὐκ ἄνευ σκωμμάτων ἐπιούσι
 δικασταῖς τῶν τοιούτων, οἷον οἱ ὄροι καὶ τὰ αἰτήματα, ἃ
 εἰ μὴ ὁ διδασκόμενος τῇ τοῦ διδάσκοντος συγχωρεῖν ἐθέ-
 λει τυραννίδι, οὐκ ἂν ποτ' ἔχοι λέγειν οὐδὲν ὁ διδάσκων. 30
 καὶ ἵνα τοὺς πλείους ἐάσω, φησὶ διασύρων ὁ σοφιστῆς

5 ἀναδρομὴν cod. 12 γνωριμωτέραν cod. : corr. m^l.

16 καί] αἰ cod. 18 ἀρχήν : fort. ἀρχή legendum. 20 κατὰ]
 μετά cod. 21 αὐτοῖς cod. 24 ἀξιόπιστοις cod.

9 Cf. *Anal. pr.*, 30, 46 a 17, *post.*, 19, 100 a 5, *Metaph.*, I, 1, 980 a 1.

Λουκιανὸς ὡς ἡ θαυμαστὴ γεωμετρία τὰ ἐν ἀρχῇ ἀλλό-
 κοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα συγχωρηθῆναι αὐτῇ, ἀξιώ-
 σασα γραμμὰς ἀπλατεῖς καὶ σημεία τινα ἀμερῇ μηδὲ συστή-
 ναι δυνάμενα καὶ τοιαῦτα ἄττα ἐπὶ σαθροῖς τοῖς θεμελίους
 5 οἰκοδομεῖ καὶ ἀξιοῖ εἰς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν ἀπὸ ψευδοῦς
 τῆς ἀρχῆς ὀρμωμένη. καὶ Ἀριστείδης δὲ ὁ πάνυ τὸ
 τὰ ζητούμενά φησιν ὡς ὁμολογούμενα ἐπιτίθεσθαι γέλως.
 ἀλλὰ καὶ Πλούταρχος ἡ μεγίστη γλῶσσα καὶ γνώσις τῶν
 ἐλληνίδων, τάδε περὶ τῶν τοιούτων φησί· τὸ μὲν ἀδελφούς
 10 καὶ παῖδας ἀναιρεῖν ὥσπερ οἱ γεωμέτραι τὰ αἰτήματα λαμ-
 βάνουσιν οὕτω συνεχωρεῖτο πάλαι κοινόν τι νομιζόμενον
 αἴτημα καὶ τυραννικὸν ὑπὲρ ἀσφαλείας. πάντες γὰρ οὗτοι
 περιφανῶς ὡσάν αἰτίων οὐ πάνυ γνωστῶν ταῖς αἰσθήσεσι
 κατηγοροῦσι τῶν τοιούτων ἀρχῶν τῆς γεωμετρίας. καὶ
 15 Πλάτων δ' αὐτὸς οὐκ ὀκνεῖ διορίζεσθαι μὴ δεῖν ἐπὶ τῶν
 μεγίστων τέχνην ζητεῖν ἀσφαλῆ ἀνεφίκτου τῇ φύσει τοῦ
 πράγματος ὄντος ὡς τὰ πολλά. συνδοκεῖ γε μὴν καὶ Πτο-
 λεμαίῳ τῷ πάνυ τουτὶ καὶ πᾶσι τοῖς τὸν ὅμοιον βαδίζουσι
 20 τρόπον τῆς μαθηματικῆς, συνδοκεῖ δ' οὐχ ἦττον καὶ Πυθα-
 γόρα καὶ τοῖς ἐκ Πυθαγόρου τὴν διαδοχὴν παρασχούσι
 τῷ χρόνῳ. ἀναγκαζόμενοι γὰρ κάκεινοι πολλάκις ὄπη μὴ
 τὰ τῆς τέχνης ῥαδίως συντρέχειν ἰσχύει τοῖς κατὰ φύσιν
 οὐ μόνον ἃ τοῖς μαθηματικοῖς συγχωρεῖται τοῦ γε ἔγγιστα
 καθ' ὅσον ἐφικτὸν στοχαζόμενοι, ἀλλὰ καὶ ἃ μὴ συγκεχώρη-
 25 ταί σφισι καὶ τούτοις δ' οὖν νομοθετοῦντες μεθόδους ἐπά-
 γουσι οὗτοι πολὺ τὸ πιθανὸν καὶ δυσαντίβλεπτον κεκτη-
 μένας· ὥσπερ πρὸς τοῖς ἄλλοις αὐτῶν εὐρήμασι ἔστι καὶ
 τὸ δι' ἀριθμῶν δεῖξαι δυνάμει σύμμετρον τῇ πλευρᾷ τὴν
 τοῦ τετραγώνου διάμετρον. ἴδιον γὰρ μαθηματικῆς ἐπισ-
 30 τήμης τε καὶ διδασκαλίας νενόμισται διασφῶζειν ὡς ἐφικ-

1 τὰ] τοὺς Lucianus. 2 Post αἰτήσασα add. καὶ Lucianus.

4 ἄττα cod. 7 φύσιν cod. 13 ὡς ἀναιτίων cod.

19 τοῖς μαθηματικοῖς cod. 22 συντρέχει cod.

24 στοχαζόμενος cod. 25 τούτοις] τὸν τοῖς cod.

27 εὐρήκασιν cod.

1 *Hermot.*, 74.

8 *Demetrius*, 3, 890 b.

15 Cf. *Tim.*, 51 b.

τὸν πανταχῆ τὰς λογικὰς τῶν πραγμάτων αἰτίας μηδαμῆ
 ταῖς αἰσθήσεσι μαχομένας. ἐπεὶ καὶ πρόθεσιν φησι τοῖς
 ἀστρονόμοις εἶναι συμφώνους τὰς τῶν οὐρανίων κινήσεων
 ὑποθέσεις διασώζειν ταῖς τηρουμέναις παρόδοις, εἰλημέ- 5
 νας μὲν ἀπὸ τῶν ἐναργῶν καὶ ὀλοσχερέστερον φαινομένων,
 εὐρούσας δὲ τῷ λόγῳ κατὰ μέρος ἐφ' ὅσον δυνατόν ἀκρι-
 βῶσαι, καὶ μὴ τὴν δοκοῦσαν ἡμῖν ἀταξίαν τῶν οὐρανίων
 πειρᾶσθαι μεταβάλλειν, ἀνθρώπους ὄντας ἡμᾶς, εἰς τάξιν
 δῆθ' ἐν τινα· τοῦτο γὰρ οὐκ ἂν εἴη τῶν ἐφικτῶν. νοῦς γὰρ
 ἐπόπτης ὢν ἀληθείας καὶ πρῦτανις εὐταξίας καὶ ζητῶν 10
 διηνεκῶς εἰς τάξιν ἄγειν τινὰ καὶ λόγον ἀνθρωπίνῃ φύσει
 χωρητὸν τὴν δοκοῦσαν διὰ τὸ δύσληπτον ἀταξίαν τε καὶ
 ἀοριστίαν τῶν φαινομένων τοιούτοις ἄλλοτ' ἄλλοις κεχρησ-
 θαι κανόσι πρὸς γε δὴ τὸ σύμφωνα δεικνύειν τὰ τῆς φύσεως
 ἔργα τοῖς τεχνικοῖς εὐρήμασιν ἀγωνίζεται μὲν, οὐ δύναται 15
 δ' οὖν πανταχοῦ. διὸ καὶ οἱ τὰ μετέωρα φροντισταὶ βιασ-
 θέντες <ἐς> ἔννοιαν ἤκον ἐκκέντρων κύκλων καὶ ἀπογείων
 καὶ περιγείων καὶ τὰς δοκούσας ὑπενόησαν ὑπεροχὰς καὶ
 ἐλλείψεις τῶν κινήσεων καὶ τὰς πολυπλόκους ἀποστάσεις
 ἅμα καὶ συστάσεις καὶ ὅσα ὑποτίθενται περὶ προποδισμῶν 20
 ἀφαιρέσεσιν τισι καὶ προσθέσεσιν ἐξομαλίζοντες καὶ συγκιρ-
 νῶντες πρὸς πέρας τοῖς οἰκείοις σύμφωνον λογισμοῖς καὶ
 ταῖς οὕτω πως ἐχούσαις τεχνικαῖς ὑποθέσεσιν, καθὰ καὶ
 ἡμεῖς ἐν τῷ παρόντι συντάγματι πεποιήκαμεν μηδαμῆ
 συγχωρούσης τῆς φύσεως ἑτέραν τῇ τέχνῃ πείραν τινα. 25
 ληφθέντων γὰρ ἡμῖν ἐκ τῆς σφαίρας τοῦ τε μεσημβρινοῦ
 καὶ τῆς τῶν κδ' μοιρῶν αὐτοῦ περιφερείας καὶ τούτων
 αὐτοπίστων οὕτωςι δοθέντων ἀποτελεῖται λίαν ἐντέχνως
 καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης ἀναλογίας ἢ ἐν ἐπιπέδῳ τοῦ ἀσ-
 τρολάβου τοιαύτη κατασκευὴ καθάπερ μίξεώς τινος αὐτο- 30
 φυοῦς τε καὶ ἐναρμονίου καθισταμένης καὶ διασωζούσης
 ἐπίσης τοῖς μελικράτοις ἐμφανῆ τὰ ἐκατέρων γνωρίσματα.

6 εὐρούσας vix sanum. 13 φερομένων cod. 17 ἐς
 addidi. 19 πολυπλέκους cod. 21 προθέσεσιν cod.
 25 χεῖραν cod. 28 δοθεισῶν cod.

2 Geminus, *Elem. astron.*, I, 19-20. Cf. Procli *Hypot. astron.*,
 V, 10; *In Timaeum*, I, p. 353, II.

οὐ γὰρ κατ' ἐκείνους οὓς καὶ σοφαί τε καὶ ἀπτικά διασύ-
 ρουσι γλῶσσαι τὴν ἀπόδειξιν ποιησόμεθα οὐδὲ κατ' ἐκεί-
 νους οἱ διατείνονται θεαταὶ γενέσθαι τῆς τε Θούλης καὶ
 τῶν Ἀτλαντίδων νήσων, αἰτιῶές ποτ' ἄρ' εἶεν ἐκείναι τοῖς
 5 τοιούτοις ἀνέλεγκτα ψεύδεσθαι παρεχόμεναι, ἀλλ' ἐξ ὁμο-
 λογουμένων καὶ αὐτοπίστων ἀρχῶν καὶ σφόδρα γεγυμνασ-
 μένων. δεῖν γὰρ ὁμοῦ τῇ τοῦ σχήματος μεταβολῇ καὶ τῷ
 τοῦ σχήματος χρήσασθαι λόγῳ κατὰ γεωμετρικὴν ἀνα-
 λογίαν καὶ φύσιν τῆς τοῦ συνεχοῦς μεγέθους πηλικότητος
 10 πρῶτον· εἶτα ἐπανιόντας αὐθις ἐντεῦθεν ἐκείσε καὶ τὴν
 κατὰ τὸ διωρισμένον δεῖξαι ποσὸν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν
 ἢ τὸ ἀνάπαλιν ἢ καὶ ἀναμιξ' ἢ ἐκατέρωθεν ἢ τῶν λόγων
 ταυτότης ἐν τῇ τῶν σχημάτων ἑτερότητι τὸ αὐταρκες ἔχου-
 σα φαίνοιτο. ἐντεῦθεν γὰρ αὐτὸ δῆπου καὶ φανερόν τὸ τῶν
 15 τεσσάρων μαθημάτων γίνεται πρὸς ἄλληλα συγγενῆς περὶ
 τὰ τοιαῦτα δύο πρώτιστα εἶδη τῶν ὄντων τοῦ τε διωρισ-
 μένου λέγω καὶ συνεχοῦς ποσοῦ τὴν ἀναστροφὴν κατὰ τὸν
 σοφὸν Ἀρχύταν ἐκείνον ἐχόντων καὶ Ἀνδροκύδην τὸν
 Πυθαγορικὸν καὶ ξύν γε πλείστοις ἄλλοις τὸν θεῖον Πλά-
 20 τωνα ὃς ἐν Ἐπινομίδι τάκεινους ὁμόλογα φθέγγεται
 πᾶν διάγραμμα λέγων ἀριθμοῦ τε σύστημα καὶ ἀρμονίας
 σύστασιν ἅπασαν τῆς τε τῶν ἄστρον φορᾶς τὴν ὁμολογίαν
 μίαν φανῆναι δεῖ τῷ κατὰ τρόπον μανθάνοντι· δεσμὸς γὰρ
 ἀπάντων τούτων εἰς ἀναφανήσεται καὶ ὅσα ἐξῆς, ἐν οἷς
 25 καὶ σοφώτατον καλεῖ τὸν οὕτω ταῦτα λαβόντα. ὅτι δὲ καὶ
 τῶν τὰς γεωμετρικὰς ἐπισκέψεις καὶ θεωρίας συντεταχότων
 ὁ σκοπὸς τὴν κοινωνίαν τῶν τοιούτων τεσσάρων ἐστὶ μαθη-
 μάτων ὁμόλογον οὕσαν δεῖξαι δῆλον. ὅταν γὰρ περὶ μεγε-
 θῶν λέγωσι, τὴν τοῦ συνεχοῦς ποσοῦ γεωμετρικὴν εἰσάγουσι
 30 διδασκαλίαν· ὅταν δὲ περὶ ἀριθμῶν, τὴν τοῦ διωρισμένου

3 οἴ] ἢ cod.
 18/19 Nicomachus, *Introd. arithm.*, I, 3, 3-4 et Philoponus,
Comm., 21.

4/5 τοὺς τοιούτους cod.
 26 συντεταχόντων cod.

5 ἐξομολο-

20 P. 991 e ; cf. Nicom. *ibid.*, I, 3, 5.

ἀριθμητικὴν· ὅταν δὲ περὶ τῶν πρὸς ἄλληλα σχέσεων, τὴν μουσικὴν. καὶ τούτων ἢ χρεία σαφέστερον ἐν τῇ ἀστρονομικῇ καταφαίνεται ἤτις ὑποκείμενον τὸ οὐράνιον ἔχει σῶμα καὶ τὴν συνεχῆ καὶ αἰτίδιον ἐκείνου κίνησιν. ἵνα γὰρ ἐξ ὀλίγων δείξωμεν ἀληθῆ τὰ λεγόμενα, φησὶν Ἐὐκλείδης 5 ἐν μὲν τῷ πέμπτῳ στοιχείῳ ὅτι ἐὰν μέγεθος μεγέθους ἰσάκεις ἢ πολλαπλάσιον ὅπερ ἀφαιρεθὲν ἀφαιρεθέντος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λοιποῦ ἰσάκεις ἔσται πολλαπλάσιον ὅσαπλάσιόν ἐστι τὸ ὅλον τοῦ ὅλου. ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ ὅτι ἐὰν ἀριθμὸς ἀριθμοῦ μέρος ἢ ὅπερ ἀφαιρεθῆς ἀφαιρεθέντος, καὶ ὁ λοιπὸς τοῦ λοιποῦ τὸ αὐτὸ μέρος ἔσται ὅπερ ὁ ὅλος τοῦ ὅλου. καὶ πλείστα πᾶς τις ἂν εὖροι τοιαῦτα ζητῶν ἐν γεωμετρίας τε καὶ ἀστρονομίας τὴν τῶν δύο τούτων εἰδῶν ὁμολογίαν, ἐξ ὧν καὶ ἡ τῶν τεσσάρων μαθημάτων ὁμόνοια δείκνυται. ἡμεῖς δὲ καὶ πλείω λέγειν ἔχοντες ἕτερα πλείονος ὠφελείας 15 ἐῶμεν ἐν τῷ παρόντι· εἰρήσεται γὰρ κατὰ τὸν προσήκοντα τόπον ἕκαστα προϊόντος ἡμῖν τοῦ τῆς διδασκαλίας λόγου.

Ἐπειδὴ δὲ καθάπερ ἀρχετύπους πίνακας χρεῶν τὰ τῶν διδασκάλων ἔργα καὶ τοὺς λόγους ἡμῖν εἰκότως μιμείσθαι καὶ ταῖς εὖ ἐχούσαις ἐκείνων ἀκολουθεῖν παραδόσεις, εἰ 20 μέλλοιμεν ἡκιστα τοῦ ὀρθοῦ διεκπίπτειν (οὐδὲ γὰρ οὐδεὶς ᾧ τοὺς διδασκάλους ἐμιμήσατο τοῦ δέοντος ἐκπέπτωκεν, ἀλλ' ᾧ τοὺς διδασκάλους οὐκ ἐμιμήσατο τοῦδε ἐκπέπτωκε), προκεισθῶσαν εἰς μίμησιν ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι ὅσοι τὰς τε δὴ τῶν καιρικῶν ὥρων καὶ ἰσημερινῶν παρέδοσαν εἰς ἀκρίβειαν τὰς αἰεὶ ψηφοφορίας ἐπεὶ καὶ ἡμῖν περὶ τῶν ὥρων ὁ σκοπὸς ἐστὶ νῦν. ὅταν γὰρ ἐκ τῶν ἀστρονομικῶν κανόνων καὶ βιβλίων ποιῶμεν τὰς ἡλίου καὶ σελήνης ἢ τὰς οἰουδητίνους ἀστέρος ψήφους εἰς ἰσημερινὰς μεταβάλλειν ἡμᾶς ἐκεῖνοι νομοθετοῦσι τὰς ἐκ τοῦ ἀστρολάβου καιρικὰς ὥρας· 30

4 ἐκείνην cod. I8 titulum omisit librarius, spatium vacuum reliquit. 26 τὰς] ταῖς cod. : corr. m¹, ut vid. ψηφοφορίας cod. ὀρών cod.

6 V, 5.

9 VII, 7.

ὅταν δὲ ἐκ τοῦ ἀστρολάβου ταύτας λαμβάνωμεν, τὸναν-
 τίων εἰς καιρικὰς τὰς ἰσημερινὰς μεταβάλλειν, ἐντέχνως
 τε καὶ κατὰ τὸν προσήκοντα λόγον τῇ χρειᾷ ἐκάτερα. πάσης
 γὰρ τέχνης ἴδιον σκοπεῖν τὸ τῷ προκειμένῳ χρήσιμον
 5 πράγματι καὶ πρὸς τοῦτο τέλος ἀρμόττειν τὸν τε λέγοντα
 τοὺς λόγους καὶ τὸν πράττοντα τὰς πράξεις· ᾧ δὲ μὴ τοιοῦ-
 τός τις ἐστὶν ὁ σκοπός, τούτῳ μάταιος ἢ σπουδῆ. τούτου
 δ' οὕτως ἔχοντος ἐπεὶ καὶ ἡμῖν ὁ σκοπὸς εἰς ἐπίπεδον
 τὴν σφαιρικὴν ἐπιφάνειαν ἐκτείναντας ἐκατέρων τε
 10 διασῶσαι τοὺς λόγους ἐστὶ καὶ ἅμα χρήσιμον τῇ σπουδῇ
 τὸ τέλος ἀποδοῦναι, φέρε πρότερον δείξαντες τοὺς τοῦ ἐπι-
 πέδου λόγους ἀνευδεεῖς τὸ παράπαν καὶ κατὰ τέχνην τηρου-
 μένους τῷ ἔργῳ κατὰ τοὺς τῆς πηλικότητος καὶ τοῦ κατὰ
 τὸ συνεχὲς μεγέθους λόγους, δείξωμεν ἔπειτα καὶ τὸ ἀντίστρο-
 15 φον τηρουμένους τοὺς τῆς σφαίρας λόγους ἐν τῇ ἐπιπέδῳ
 κατὰ τοὺς τοῦ πλήθους λόγους ὁ τοῦ διωρισμένου πέφυκεν
 ὡς εἴρηται ποσοῦ καὶ τῆς ἀριθμῶν ἀναλογίας ἢ τὸ ἀνάπα-
 λιν ἢ καὶ ἀναμίξ. ζωγραφία γὰρ τίς ἐστὶν ἢ ἐν ἐπιπέδῳ τῆς
 σφαίρας καταγραφὴ· ὥσπερ οὖν οἱ ζωγράφοι τὴν μὲν μίμη-
 20 σιν ἀκριβῆ τῶν πραγμάτων ἐπείγονται οὐ καθ' ὅσον πεφύ-
 κασιν ἔχοντα, ἀλλ' ὅσον ἐπιγινώσκει τοὺς βλέποντας κατὰ
 τὸ ἐφικτὸν ἀνθρωπίνῃ φύσει καὶ νῦν μὲν τὰ τῶν ὑψιστεγῶν
 οἰκιῶν μήκη, νῦν δὲ τὰ πλάτη δεικνύουσι συστελλόμενά πως
 καὶ πρὸς ἑαυτὰ συνιζάνοντα κατὰ τε τὸ χρειῶδες τῆς τέχνης
 25 καὶ ἅμα τῆς ἐς ὄψιν πιθανωτέρας συγκαταθέσεως, οὕτω
 καὶ γεωμέτραι καὶ ἀστρονόμοι τὴν τῶν στερεῶν ἐν ἐπιπέδῳ
 ποιοῦνται καταγραφὴν, ὀκτάεδρά φημι καὶ κύβους, ἀστέρας
 τε καὶ οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ πάντα ὅσα τῶν σωμάτων σφαι-
 ρικά.

30 Θ]αυμαζέτω μέντοι μηδεὶς εἰ ἀντίστροφον τῇ σφαιρικῇ
 τὴν μέθοδον τῆς καταγραφῆς ἐνταυθοῖ πεποϊήμεθα·
 δειχθήσεται γὰρ αὐτίκα ὡς τὴν αὐτὴν κἀνταῦθα τετηρη-
 καμεν ἀναλογίαν ὁποῖαν ἀπὸ τῆς σφαιρικῆς ἐπιφανείας,

5 τέλους cod. 16 Ad διωρισμένου add. μετά in mg. m¹.
 18 ἢ] ἢ cod. : corr. m¹. 21 ἐπιγινώσκει cod.
 28 πάντων cod. 30 titulum om. librarius.

εἰ καὶ μὴ ὁμοίως. ἐχρῆν γὰρ πρότερον ἡμᾶς τὸν μεσημβρι-
 βρινόν, ἅμα τὸν ἰσημερινὸν καταγράψαι κύκλον ἴσους κἀν-
 ταῦθα, εἶτα μερίσαντας καὶ ἀπολαβόντας ἑκατέρωθεν τοῦ
 ἰσημερινοῦ κύκλου ἀνά κδ' μοίρας ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ
 τοὺς δύο καταγράψαι τροπικούς. ἐπεὶ δ' οὐκ ἦν εὐχερὲς 5
 ὁμοιότητα σφαιρικῆς ἐπιφανείας τηρῆσαι, καθάπερ λόγων,
 οὕτω δὴ καὶ σχήματος ἐν τῇ πρὸς ἐπίπεδον συνιζήσει ταύτη
 καὶ συστολῇ τῆς σφαίρας καὶ πρὸς εὐθείαν μεταβολῇ τοῦ
 μεσημβρινοῦ, ἕτερος δὴ τις οὗτος ἡμῖν ἐξ ἀνάγκης ἐπινε-
 νόηται τρόπος ἐκ τῶν τελευταίων ἀρξαμένους χρήσασθαι 10
 τῷ ἐξωτάτῳ τοῦ ὀργάνου κύκλῳ νῦν ἀντὶ τοῦ μεσημβρινοῦ
 (τὸν αὐτὸν γὰρ ἅπαντες ἔχουσι λόγον οἱ μέγιστοι κύκλοι
 πρὸς ἀλλήλους) καὶ ποιήσασθαι τὸ μὲν τέλος τῆς σφαιρικῆς
 καταγραφῆς ἀρχὴν τῆς ἐνταῦθα, τὴν δ' ἐκείνης ἀρχὴν πέρασ
 τῆς ἐνταῦθα ἐν ὁμοίοις μέντοι τοῖς λόγοις. πολυειδῶς γὰρ ὁ 15
 τοιοῦτος ἐνταῦθα μεταλαμβάνομενος κύκλος διὰ τὰς πολυει-
 δεῖς τοῦ ὀργάνου χρείας ἐνίοτε καὶ ἀναλογεῖν ὑποτίθεται
 τῷ ἰσημερινῷ, ἄλλοτε δὲ τῷ χειμερινῷ τροπικῷ. συμπα-
 τουμένης γὰρ οἶονεὶ καὶ συνιζανούσης τῆς σφαίρας ἐφ'
 ἑαυτὴν ἀνάγκη τὸν κάτω κύκλον εὐρύτερον γίνεσθαι διὰ 20
 τὴν ἐπινοουμένην συμβαίνειν βιαίαν ἀντώθησιν ἄνωθεν
 κάτω. νοεῖσθω δ' ἡ συμπατηθεῖσα νῦν καὶ συνιζήσασα καὶ
 πρὸς ἐπίπεδον μεταβληθεῖσα σφαῖρα κόλουρος· παρῆται
 γὰρ τοῦ ἀπὸ τοῦ νοτίου νῦν πόλου μέρος ἅπαν ἄχρι τοῦ χει-
 μερινοῦ τροπικοῦ ἅτε μηδὲν συντελοῦν τοῖς βορειοτέροις 25
 ἡμῖν εἰς τὴν παροῦσαν μέθοδον. ὅθεν διὰ τὸ εὐμεταχειρίστον
 τε καὶ εὐμεθοώτερον ἐντεῦθεν ἀρχόμενοι καὶ τὴν τῆς
 καταμετρήσεως ἀρχὴν ἀπὸ τῆς ἐξωτάτῳ ταύτης περιφε-
 ρείας ποιούμεθα τῶν τυμπάνων ὁποτέρῳ ἂν βούλοιτό τις
 ἀναλογεῖν ὑποτεθείσης νῦν ἢ τῷ μεσημβρινῷ ἢ τῷ χει- 30
 μερινῷ τροπικῷ καὶ διαιρεθείσης εἰς τξ' μοίρας ὡς τὸ
 εἰκός. ἐξ ὧν ἀπολαμβάνοντες, ὡς εἴρηται, μοίρας κδ' ἔγγιστα
 κατὰ τὸ ζ' σημεῖον τὸν ἰσημερινὸν καταγράφομεν κύκλον
 τέμνοντες δι' αὐτοῦ πρὸς ὀρθὰς τὸν ἐπ' εὐθείας ἐνταῦθα
 κείμενον κύκλον τὸν ἀναλογοῦντα τῷ μὲν μεσημβρινῷ θά- 35

τερον τοῦ πήχεος ἄκρον ἐρείσαντες πρότερον κατὰ τὸ γ' σημεῖον καὶ διαγαγόντες εὐθείαν τὴν ἀντὶ τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου μεταληφθεῖσαν ἀπὸ τῆς σφαίρας ἄχρι τοῦ ζ' σημείου ὃ πέρασ τῶν ἀρξαμένων ἀπὸ τοῦ β' σημείου κδ' ἔγγιστα
 5 ὑπετέθη μοιρῶν. τούτων δὲ τὰς αἰτίας μετὰ τῶν ὀφειλομένων ἀποδείξεων προϊόντες σαφέστερον δείξομεν· νῦν γὰρ ἀπλουστέραν ἔδοξε βέλτιον πεποιηκέναι τὴν ἔκθεσιν ἡμῶν ἐνταυθοῖ διὰ τὸ μὴ συγκεχύσθαι πως τῆς διδασκαλίας τὸν τρόπον. διὸ καὶ τὸν θεριωνὸν βουλόμενοι καταγράψαι
 10 κύκλον τοῖς ὁμοίοις κἀνταῦθα χρώμεθα τρόποις, κατὰ μετάληψιν μέντοι τῶν κύκλων.

Ἄλλ' ἐπαναληπτέον τὸν λόγον αὐθις ἐξ ὑπαρχῆς διὰ τὸ σαφέστερον καὶ δεικτέον ὡς ἐπ' εὐθείας κειμένου τοῦ δ' ἐβ' μεσημβρινοῦ τὴν μέθοδον τῆς κατατομῆς. ἀπειλήθηθα
 15 γὰρ ἐξ αὐτοῦ ἢ ἐβ' ἡμίσεια μὲν φαινομένη διαμέτρου, νοουμένη δὲ περιφέρεια μοιρῶν ριδ' ὡς μέρος κατ' ἀλήθειαν τοῦ μεγίστου κύκλου τοῦ μεσημβρινοῦ οὐ εἰκόνα πεποιήκαμεν ἐνταῦθα τὸν ἔξω μέγιστον κύκλον τὸν ἀβ' γ' δ' ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἔχωμεν ποιεῖν ῥαδίως καὶ τὴν κατὰ μέρος
 20 ζητουμένην ἀπόδειξιν. ἐπεὶ οὖν ὃν λόγον ἔχει ὁ πρωτότυπος μέγιστος κύκλος ὁ μεσημβρινὸς δηλαδὴ πρὸς τὸν εἰς ἐπίπεδον μετενεχθέντα τὸν δ' ἐβ' δηλονότι, τὸν αὐτὸν ἔχει καὶ ὁ ἀβ' γ' δ' ὁ ἀντ' ἐκείνου ληφθεὶς ἡμῶν πρὸς τὸν αὐτὸν ἐνταῦθα· τὰ γὰρ ἴσα πρὸς τὸ αὐτὸ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον·
 25 τὸν αὐτὸν ἄρα ἔξει καὶ τὸ μέρος πρὸς τὸ μέρος ἡγουν ἢ ἀβ' περιφέρεια πρὸς τὴν ἐβ' φαινομένην ἐπίπεδον. δηλον δ' ὡς ριδ' ὑπετέθη μοιρῶν. ἐκ δὲ ταύτης ἀπολαβόντες τὴν ζ' β' μοιρῶν οὖσαν κδ' ὅσον ἢ ἐπὶ τῆς σφαίρας καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ διάστημα μέχρι τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ,
 30 διηγάγομεν ἀπὸ τοῦ ζ' σημείου τὴν ἀντὶ τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς εὐθείαν μεταβληθεῖσαν καὶ αὐτὴν μέχρι τοῦ γ' σημείου κατὰ τὴν ἐπαφήν τῆς ἀέγ' ἣτις καὶ αὐτὴ μετεβλήθη ἐνταῦθα πρὸς εὐθείαν ἀντὶ τοῦ ἐκεῖ περιφεροῦς ὀρίζοντος.

5 ἀφειλουμένων cod.
 5 ἀφειλουμένων cod.
 5 ἀφειλουμένων cod.

8 συγκεχεῖσθαί cod.
 8 συγκεχεῖσθαί cod.
 8 συγκεχεῖσθαί cod.

16 περι-
 16 περι-
 16 περι-

19 ποιεῖ cod. 22 τόν] τό cod.

ἐπεὶ οὖν ἡ διαχθεῖσα εὐθεία τοῦ ἰσημερινοῦ τέμνει κατὰ τὸ ἡ' σημεῖον τὴν ε'β', κέντρῳ τῷ ε' καὶ διαστήματι τῷ ε' ἡ' τὸν ἰσημερινὸν ἐν ἐπιπέδῳ κατεγράψαμεν κύκλον τὸν κ'ἡ'θ'. ἐφ' οὗ καὶ αὐτοῦ τὰ ὅμοια πεποιηκότες καὶ ἀπολαβόντες τὴν ἡ'λ' διηγάγομεν ὁμοίως ἀπὸ τοῦ λ' σημείου τὴν 5 ἀντὶ τοῦ θερικοῦ τροπικοῦ πρὸς εὐθείαν μεταβληθεῖσαν καὶ αὐτὴν ἄχρι τοῦ θ' σημείου κατὰ τὴν ἐπαφὴν δηλαδὴ τῆς εἰρημένης εὐθείας τῆς α'ε'θ'γ' τῆς εἰς ὀρίζοντα μετετλημένης. καὶ ἐπεὶ ἡ διαχθεῖσα εὐθεία αὕτη τέμνει τὴν ε'β' κατὰ τὸ μ' σημεῖον, κέντρῳ μὲν τῷ ε', διαστήματι δὲ τῷ 10 ε'μ' τὸν θερικὸν ἐν ἐπιπέδῳ κατεγράψαμεν κύκλον τὸν ξ'ν'μ'. καὶ οὕτω πεποιηκόσιν ἐπὶ παντὸς ἡμῶν κλίματος πάνυ τοι σύμφωνον τὸ πρᾶγμα τοῖς φαινομένοις καὶ κατὰ τὸν προτεθέντα σκοπὸν ἀναδέδεικται. ἕξοστι δ' ὅμως ἐπιγινώσκειν καὶ τοῖς κρίνουσιν ἀπαθῶς ὡς οὐδὲν ἐπέισακτον 15 καὶ μεμηχανημένον εἰσαγαγόντες εἰς τὴν τοιαύτην σπουδὴν οὐδ' ἐξ εἰκασίας ἀνάπλασμα διανοίας οὐδὲν ὑποθέτες ἀρχὴν ἠναγκάσμεθα πρὸς εὐλογον συνωθῆσαι τέλος, ἀλλ' αὐτόθεν καὶ οἷον εἰπεῖν κατὰ φυσικὴν καὶ αὐτόπιστον ἀκολουθίαν συνήχθη τὸ εὐλογον τῆς χρείας εἰς τὸ ἀνευδέες, 20 μόνως τὰς κδ' μοίρας θέντων ἡμῶν τῆς ὅλης κατασκευῆς μεταβολὴν τῆς σφαίρας τετηρήκαμεν ἀπαραποιήτους. πολλὰ γὰρ εὗροι τις ἂν κἂν γεωμετρία καθ' ὧν καὶ τὸ κύκλος κύκλον οὐ τέμνει κατὰ πλείω ἢ δύο σημεία ἐστὶ. τοῦτου γὰρ αὐτόθεν ὄντος φανεροῦ καὶ μὴ δεομένου τινὸς ἀπο- 25 δείξεως ἐπὶ τὴν δι' ἀδυνάτου χωρεῖ δεῖξιν διὰ τοὺς ἀκαίρως φιλονεικεῖν οὐκ ὀκνοῦντας. κἀνταῦθα γὰρ καὶ ἡμῶν ἀναπέφανται προδήλως ὡς ὃν ἔχει λόγον ἐν τῇ σφαίρᾳ δ'ε'β' περιφέρεια πρὸς τὴν αὐτὴν δ'ε'β' πρὸς ἐπίπεδον μεταβληθεῖσαν εὐθείαν, ὃ αὐτὸς τετήρηται τε καὶ ἀνεδόθη τῇ ὄλῃ 30 κατασκευῇ τῆς εἰς αὐτὴν κατατομῆς καὶ τῆς τῶν ἐντεῦθεν περιεχθέντων κύκλων αὐτοφουῶς εἰπεῖν ἀκολουθίας. ὃν γὰρ λόγον ὁ ἕξω καὶ πρῶτος κύκλος ἔχει πρὸς τὸν μέσον, τὸν αὐτὸν ὁ μέσος πρὸς τὸν τρίτον δηλαδὴ. ἔσται δὲ φανερώ-

2 τῷ¹] τό cod.

22 μεταβολή cod.

30 αὐτό cod.

33 τόν] τό cod.

τερον τὸ τῆς τοιαύτης ἀκολουθίας χρήσιμον ὅταν τῶν τε
 παραλλήλων κύκλων τὴν θέσιν καὶ τὴν τῆς ἀράχνης κατα-
 τομὴν οὕτω κειμένων τῶν εἰρημένων τριῶν ποιησώμεθα
 κύκλων μηδεμιᾶ μεμηχανημένη χρησάμενοι παραλλάξει,
 5 ἐπεὶ καὶ πρὸς τὸ τελευταῖον ἐκβάν ὡς τὰ πολλὰ τῶν πρὶν
 ὑπαρξάντων ἕκαστον κρίνεται.

Δ]ιαφόρους γὰρ δεδωκότες τῇ ἐκθέσει καταγραφάς,
 πλὴν ταύτης, πάσας ἄλλας εἰς ἀδύνατον πέρας ἰούσας εὐρίσ-
 κομεν. χρεῶν γὰρ τὸν ζωδιακὸν τῶν δ' ἄπτεσθαι τροπικῶν
 10 σημείων, τοῦ μὲν θερινοῦ τε καὶ χειμερινοῦ καθ' ἐν σημείον
 ἑκατέρου, τοῦ δ' ἰσημερινοῦ κατὰ δύο, καθ' ἃ δὴ καὶ τὸν
 ὀρίζοντα δίχα τέμνειν ἴσμεν αὐτὸν ὁμοίως ὡσπερ καπὶ τῆς
 σφαίρας. τοῦτο δ' ἄλλως γενέσθαι ἀδύνατον ἐκ τῆς πείρας
 εὐρίσκομεν. εἰ γὰρ δυνατόν, τετμήσθω ἢ ε'β' μηκέτι μὲν
 15 κατὰ τὸ ἦ σημεῖον, ἀλλ' ἢ κατὰ τὸ μείζον ἢ κατὰ τὸ ἔλατ-
 τον· τούτων γὰρ εἰς ἀδύνατον περαιώντων ἐξ ἀνάγκης
 ἔσται τὸ μέσον δόκιμον καὶ ἀναντίρρητον κατὰ τὰς γεω-
 μετρικὰς μεθόδους τε καὶ ἀνάγκας. τετμήσθω δὴ πρῶτον
 ἢ ε'β' κατὰ τὸ χ' σημεῖον καὶ κέντρῳ μὲν τῷ ε', διαστήματι
 20 δὲ τῷ ε'χ' γεγράφθω κύκλος ἰσημερινὸς διὰ τοῦ χ', ἕτερος
 τοῦ κ'ήθ' μείζων. ἔπειτα κέντρῳ τῷ μεταξὺ τοῦ τε β'
 καὶ τοῦ ξ' ὁ ζωδιακὸς γεγράφθω κύκλος. λέγω ὅτι οὐ διὰ
 τῶν τροπικῶν σημείων τοῦ ἰσημερινοῦ ἔλθοι ἄν, ἀλλ' ἐκτὸς
 ἐκείνων πεσεῖται. μείζων γὰρ τοῦ δι' ἐκείνων ἰόντος οὗτος
 25 ὑπετέθη. εἰ δὲ καὶ οὗτος δι' ἐκείνων πορεύσεται, ἔσται ἄρα
 καὶ ἴσος ἐκείνῳ ὁ μείζων τῷ ἐλάττονι, ὅπερ ἀδύνατον· οὐκ
 ἄρα μείζων τοῦ κ'θ'ή' ἰσημερινοῦ κύκλου ἀρμόσει τῇ ἐπι-
 πέδῳ ταύτῃ καταγραφῇ τῆς σφαίρας. ὁμοίως δὴ δεῖξομεν
 ὅτι οὐδὲ ἐλάττων· ἐντὸς γάρ, οὐ διὰ αὐθις τῶν ἰσημεριῶν
 30 σημείων καὶ οὗτος πεσεῖται, ὅπερ ἄτοπον. δέδεικται δ'
 ὅτι οὐδ' ὁ θερινὸς τροπικὸς ἐπὶ τὸ μείζον ἢ ἔλαττον μετα-
 τεθεὶς ἀρμόσει τῇ ἐπιπέδῳ ταύτῃ τῆς σφαίρας καταγραφῇ.

1 ἀκολασίας cod.

7 titulum om. librarius.

9 τῶν

ζωδιακῶν cod.

10 χειμερινοῦ] ἰσημερινοῦ cod.

26 ἴσως

cod. : corr. m^l.

29 οὐ διὰ] ἰδία cod.

εἰς γὰρ ἀτοπώτερον τῶν εἰρημένων ἔρχεται πέρας. ἀδύνατον ἄρα τῆς τοιαύτης ἄνευ ἐπιπέδου καταγραφῆς εἰς ὑγιᾶς ἐληλυθῆναι πέρας καὶ σύμφωνον τοῖς λόγοις τῆς σφαίρας, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. οὕτως οὐδὲν περιττὸν οὐδὲ ἐλλείπον ἢ παροῦσα κέκτηται μέθοδος, ἀλλ' ὅλη ἐστὶν ἀνευδεῆς 5 καὶ πανταχόθεν ἔχουσα τὴν τῆς πείρας μαρτυρίαν ὡς βεβαίως καὶ ἀσφαλῶς τὴν τῶν λόγων ἐν ἑτερότητι σχημάτων ταυτότητα τετήρηκεν ἢ τῆς σφαιρικῆς ἐπιφανείας ἐνταῦθα ἐξάπλωσις.

Ἦνα δ' ἐκ περιουσίας καὶ γεωμετρικοῖς τισι κανόσι χρησά- 10 μνοι δεῖξωμεν κἀντεῦθεν τὸ τῆς διδασκαλικῆς εὐρέσεως εὐλογον, ἐπεξεύχθω πρῶτον ἢ ζ'ἠ' εὐθειᾶ. δεῖ γὰρ ἐκεῖθεν ἡμᾶς αὖθις ἄρξασθαι ὡς ἂν καὶ τό τε τῆς ἀρχῆς ταύτης εὐλογον ἐντεῦθεν ἀναμφισβήτητον φαίνοιτο καὶ ἡμῖν τὸ 15 ῥᾶδιον τῆς χειραγωγίας μᾶλλον προσγίγνοιτο. καὶ συνεσ- 15 τάτω ἐπ' αὐτῇ τρίγωνον ἰσοσκελὲς τὸ ἐ'ζ'β'. καὶ ἐπεὶ ἢ ἐ'β' τῆ ἐ'ζ' ἴση ἐστίν, ἀφηρήσθω ἀπὸ τῆς ἐ'ζ' ἴση τῆ β'ἠ' ἢ ζ'λ' καὶ ἐπεξεύχθω ἢ λ'ἠ'. λέγω ὅτι παράλληλός ἐστιν ἢ λ'ἠ' τῆ β'ζ'. ἴσας γὰρ ἀπὸ ἴσων τῶν ἐ'ζ' ἐ'β' εὐθειῶν ἀφείλον πάλιν τὰς λ'ζ' ἢ β'. κἀπειδή, εἰς τριγώνου παρὰ 20 μίαν τῶν πλευρῶν ἀχθῆ τις εὐθειᾶ ἀνάλογον τέμνει τὰς τριγώνου πλευράς, ἀνάλογον ἄρα ἐστίν, ὡς ἢ β'ἠ' πρὸς τὴν ἠ'έ' οὕτως ἢ ζ'λ' πρὸς τὴν λ'έ'. ἐπεξεύχθωσαν γὰρ αἱ ἠ'ζ' λ'β'. ἴσον ἄρα ἐστὶ τὸ ἠ'ζ'λ' τρίγωνον τῷ λ'ἠ'β' τριγώνῳ· ἐπὶ γὰρ τῆς αὐτῆς βάσεώς εἰσι τῆς ἠ'λ' καὶ ἐν ταῖς 25 αὐταῖς παραλλήλοις ταῖς β'ζ' ἢ λ'. ἄλλο δέ τι τὸ ἐ'λ'ἠ' τρίγωνον· τὰ δὲ ἴσα πρὸς τὸ αὐτὸ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον· ἔστιν ἄρα ὡς τὸ ἠ'β'λ' τρίγωνον πρὸς τὸ ἐ'λ'ἠ' τρίγωνον, οὕτως τὸ ἠ'ζ'λ' τρίγωνον πρὸς τὸ αὐτό. ἀλλ' ὡς μὲν τὸ ἠ'β'λ' τρίγωνον πρὸς τὸ ἐ'λ'ἠ', οὕτως ἢ β'ἠ' πρὸς τὴν ἠ'έ' 30 εὐθειᾶν· ὑπὸ γὰρ τὸ αὐτὸ ὕψος ὄντα τὴν ἀπὸ τοῦ λ' ἐπὶ τὴν β'έ' κάθετον ἀγομένην τὴν λ'ἠ' πρὸς ἄλληλά εἰσι ὡς αἱ βάσεις. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ὡς τὸ ἠ'ζ'λ' τρίγωνον πρὸς τὸ ἐ'λ'ἠ'

10 tit. om. librarius. 17 τῆς] τοῦ cod. 26 αὐταῖς]
αὐτοῖς cod. 28 ἠ'β'λ'] εβλ cod.

τρίγωνον, οὕτως ἢ ζ'λ' πρὸς τὴν λ'έ' καὶ ὡς ἄρα ἢ β'η'
 πρὸς τὴν η'έ', οὕτως ἢ ζ'λ' πρὸς τὴν λ'έ'. τριγώνου ἄρα
 τοῦ ε'ζ'β' παρὰ μίαν ἀχθεῖσα τῶν πλευρῶν τὴν β'ζ' ἢ λ'η'
 ἀνάλογον τέμνει τὰς τοῦ τριγώνου πλευράς. πάλιν ἐπεὶ
 5 ἴση ἐστὶν ἢ ε'η' τῇ ε'λ', ἀφηρήσθω ἀπὸ τοῦ ε'λ' ἴση τῇ
 ἢ μ' ἢ λ'ρ' καὶ ἐπεξεύχθω ἢ μ'ρ'. λέγω ὅτι παράλληλός
 ἐστὶν ἢ μ'ρ' τῇ λ'η', κάπειδὴ τριγώνου τοῦ ε'λ'η' παρὰ μίαν
 τῶν πλευρῶν τὴν λ'η' ἀχθεῖσα ἢ μ'ρ' ἀνάλογον τέμνει τὰς
 τοῦ τριγώνου πλευράς, ἔστιν ἄρα ὡς ἢ η'μ' πρὸς τὴν μ'έ',
 10 οὕτως ἢ λ'ρ' πρὸς τὴν ρ'έ'. ἐπεξεύχθωσαν γὰρ αἱ ρ'η'
 μ'λ'. ἴσον ἄρα ἐστὶ τὸ μ'η'ρ' τρίγωνον τῷ μ'λ'ρ' τριγώνῳ·
 ἐπὶ γὰρ τῆς αὐτῆς βάσεως εἰσι τῆς μ'ρ' καὶ ἐν ταῖς αὐταῖς
 παραλλήλοις ταῖς λ'η' μ'ρ'. ἄλλο δέ τι τὸ ε'μ'ρ' τρίγωνον·
 τὰ δὲ ἴσα πρὸς τὸ αὐτὸ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον· ἔστιν ἄρα ὡς
 15 τὸ μ'η'ρ' τρίγωνον πρὸς τὸ ε'ρ'μ' τρίγωνον, οὕτως <τὸ
 μ'λ'ρ' τρίγωνον πρὸς τὸ αὐτό. ἀλλ' ὡς μὲν τὸ μ'η'ρ' πρὸς
 τὸ ε'ρ'μ', οὕτως> ἢ η'μ' πρὸς τὴν μ'έ'. ὑπὸ γὰρ τὸ αὐτὸ
 ὕψος ὄντα τὴν ἀπὸ τοῦ ρ' ἐπὶ τὴν η'έ' κάθετον ἀγομένην
 τὴν ρ'μ' πρὸς ἀλληλά εἰσω ὡς αἱ βάσεις. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ
 20 καὶ ὡς τὸ μ'η'ρ' τρίγωνον πρὸς τὸ ε'μ'ρ' τρίγωνον, οὕτως
 ἢ η'μ' πρὸς τὴν μ'έ'. τριγώνου ἄρα τοῦ ε'λ'η' παρὰ μίαν
 τῶν πλευρῶν τῇ λ'η' ἢ ρ'μ' ἀχθεῖσα ἀνάλογον τὰς τοῦ
 τριγώνου πλευράς τέμνει. τούτου δὲ δειχθέντος, ὑπόλοιπόν
 ἐστὶ δεῖξαι ὅτι καὶ ἰσογώνιά ἐστι τὸ τε μ'λ'η' τρίγωνον καὶ
 25 τὸ β'η'ζ' καὶ ἴσας ἔχει τὰς γωνίας ὑφ' αἷς αἱ ὁμόλογοι πλευ-
 ραὶ ὑποτείνουσιν ἵνα ὁμοῦ συναποδειχθῇ ὅτι καὶ αἱ β'ζ'
 καὶ η'λ' περιφέρειαι ἐπὶ ἴσων βεβηκυῖαι γωνιῶν ὁμοιαὶ
 εἰσιν. ἐπεὶ γάρ, ἐὰν δύο τρίγωνα τὰς πλευρὰς ἀνάλογον
 ἔχη, ἰσογώνια ἔσται τὰ τρίγωνα, δέδεικται δ' ὅτι ἀνάλογόν
 30 εἰσιν αἱ τῶν δύο τριγώνων πλευραὶ τοῦ τε β'η'ζ' καὶ τοῦ
 ἢ μ'λ', συναποδέδεικται καὶ ὅτι ἰσογώνιά ἐστὶν· ἐπεὶ γὰρ
 παράλληλός ἐστὶν ἢ μ'λ' τῇ η'ζ', παραλλήλων γὰρ ἐδείχθη-
 σαν εἶναι τμήματα γραμμῶν καὶ παραλλήλως ἕξαπλωθέντα,

2 τρίγωνον cod.

15/17 τὸ μ'λ'ρ' — οὕτως addidi.

18 η'έ'] κε cod.

21 παρὰ] περί cod.

22 ἢ ρ'μ'] ηρμ

cod.

24 ἰσογώνιον cod.

31 ἰσογώνιον cod.

καὶ εἰς αὐτὰς ἐμπέπτωκεν ἡ μ'η'β'. ἴση ἄρα ἐστὶν ἡ ὑπὸ β'η'ζ' γωνία τῇ ὑπὸ η'μ'λ' ἢ ἐκτὸς τῇ ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον. καὶ ἔτι ὁμοίως ἐστὶν ἴση μᾶλλον οἴκοθεν ἢ ὑπὸ β'έ'ζ' τῇ ὑπὸ η'έ'λ' ἥτοι αὐτῇ ἑαυτῇ· κάπειδῆ αἱ ἴσας γωνίας ὑπο- 5 τείνουσαι περιφέρειαι ὁμοιαί εἰσιν καὶ τὸν αὐτὸν πρὸς τοὺς οἰκείους κύκλους διασώζουσι λόγον, αἱ ἄρα β'ζ' καὶ η'λ' περιφέρειαι ἴσας ὑποτείνουσαι γωνίας τὴν τε ὑπὸ β'η'ζ' καὶ ὑπὸ η'μ'λ' καὶ ἔτι τὴν ὑπὸ β'έ'ζ', ὁμοιαί εἰσι καὶ τὸν αὐτὸν διασώζουσι λόγον πρὸς τοὺς οἰκείους κύκλους. ὅσον ἄρα μέρος ἐστὶν ἡ β'ζ' περιφέρεια τοῦ β'ἀ'δ'γ' κύκλου, 10 τοσοῦτον ἔσται καὶ ἡ λ'η' περιφέρεια τοῦ θ'η'λ'κ' κύκλου. ἔστι δὲ ἡ β'ζ' περιφέρεια μέρος τοῦ β'ἀ'δ'γ' οἰκείου κύκλου ἰε'. ἔσται ἄρα καὶ ἡ λ'η' περιφέρεια μέρος τοῦ οἰκείου κύκλου τοῦ θ'η'λ'κ' ἰε'. κδ' δ' οὔσης μοιρῶν τῆς β'ζ', κδ' ἄρα ἔσται μοῖρα καὶ ἡ λ'η'. καὶ ἐπειδῆ, ἐὰν διηρημένα μεγέθη 15 ἀνάλογον ᾖ, καὶ συντεθέντα ἀνάλογον ἔσται, ἔσται ἄρα καὶ ὡς ἡ β'ζ' πρὸς τὴν η'λ', οὕτως ὁ β'ζ'ἀ'γ' κύκλος πρὸς τὸν θ'η'λ'κ' κύκλον καὶ κατὰ μετάληψιν ἄρα ὡς ὁ β'ζ'ἀ'γ' κύκλος πρὸς τὸν θ'η'λ'κ' κύκλον, οὕτω ἔσται καὶ ὁ θ'η'λ'κ' κύκλος πρὸς τὸν καθ' ὁμοιότητα λόγων γενόμενον θερινὸν 20 τροπικὸν τὸν μ'ν'ξ' κύκλον δηλαδή· καὶ πρὸς γε ἔτι ἡ β'η' νοουμένη περιφέρεια, φαινομένη δ' εὐθειᾶ, πρὸς τὴν η'μ'. ὥσπερ δὲ πᾶς κύκλος, εἴτε μέγας εἴτε μικρὸς εἴη, ὁμοίως εἰς τξ' διαιρεῖται μοίρας, ὁ μὲν μέγας εἰς μείζους, ὁ δὲ μικρὸς εἰς ἥττους, οὕτω κἀνταῦθα τοῦ κύκλου τοῦ μεσημ- 25 βρινοῦ τοῦ δ'έ'β' συμπεπτωκότος καὶ συνιζήσαντος πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς εὐθειᾶν μεταβληθέντος, ἡ ἀναλογία τηρου- σα τὸν ἀρμόττοντα λόγον διαιρεῖ πάλιν αὐτὸν εἰς μοίρας ἥττους μὲν καὶ ἀνίσους τῶν ἐν σφαιρικῇ καταστάσει τοῦ κύκλου, σκῆ' δ' οὖν ὁμοίως καὶ αὐτόν. καὶ οὕτω προχωρούσης 30 τῆς ἀναλογίας ὡς τὸ εἰκὸς διαιρεθῆσεται καὶ τῶν τμημάτων τούτων ἑκάτερον εἰς κδ' μοίρας ὁμοίως ὡς εἴρηται, τό τε η'β' δηλαδή καὶ τὸ η'μ', ἀνίσους μὲν κατὰ μῆκος, ὁμοίους δὲ κατὰ τὸν ἑκατέρω προσήκοντα λόγον, ὡς γίνεσθαι τὰς πᾶσας ὁμοῦ μοίρας μῆ' καθάπερ καὶ ἐν τῇ σφαίρᾳ πᾶν 35

τὸ ἀπολαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ ζωδιακοῦ πλάτος ἐδείκνυτο. καὶ οὕτως ἐξαπλουμένης τῆς σφαιρικῆς ἐπιφανείας ἢ ταυ-
 τότης τηρεῖται τῶν λόγων ἐν τῇ τῶν σχημάτων ἑτερότητι.
 ὁ γὰρ ἐν τῇ σφαίρᾳ ταυτότης ἐποίει διαστημάτων ἐφ'
 5 ἐκάτερα τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς τοὺς δύο τροπικούς, τοῦτο
 δείκνυσιν ἐνταῦθα ἢ τῶν λόγων ταυτότης ἐν τῇ ἐπιπέδῳ
 καταγραφῇ παρ' ἐκάτερα τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς τοὺς τρο-
 πικούς. εἰ δέ τις ζητοίη μαθεῖν πῶς ἢ β' ἢ μοιρῶν ἔστιν
 κδ', ἀναστησάτω διὰ κηροῦ ἢ ξύλου ἢ ἄλλης ὕλης ἡστυοσ-
 10 οῦν τὴν ἐπίπεδον ταύτην καταγραφῆν εἰς τὴν προτέραν
 αὐθις κατάστασιν τῆς σφαίρας καὶ ὄψεται τοῦτο σαφέστατα.

Ε]ὶ δέ τις ἀποροίη πῶς μόνων τῶν τριῶν κύκλων τὴν
 ἔκθεσιν καὶ τοὺς τῆς ἐκθέσεως ἐκδεδωκότες λόγους καὶ
 ἅμα τὰς ἀπὸ τοῦ β' μέχρι τοῦ μ' σημείου τομὰς τοῦ πρὸς
 15 εὐθείαν μεταβληθέντος μεσημβρινοῦ πεποιηκότες προδή-
 λους τὸ ἐντεῦθεν ἄχρι τοῦ κέντρον σιγῇ παρήλθομεν, εἰδέ-
 ναι χρῆ ὡς ἐν προοιμίῳ μόνων τουτωνὶ τὴν ἐξέτασιν χρεία
 τοῖς προσήκουσι ἦν ἐκδοθῆναι λόγοις· διότι καὶ τοῖς αὐ-
 τοῖς κατὰ πάνθ' ὅσα τῇ οἰκουμένη διάφορα πρὸς τῶν ἀστρο-
 20 νόμων ἐκδέδεται κλίματα χρώμεθα μόνον ὁμοίως καὶ ἐς
 τὸ ἀπαράλλακτον, τὸ δὲ μετὰ τὸν θερινὸν τροπικὸν ἄχρι
 τοῦ βορείου πόλου διαφόρους ἔχον τὰς θέσεις καὶ κατὰ τὰς
 τῶν κλιμάτων διαφορὰς σιωπῇ τετήρηται νῦν μέχρις ἂν
 ἐν τοῖς καθήκουσι τόποις ἐληλυθόσιν ἡμῖν μάλα τοι προση-
 25 κόντως ῥηθῆιη.

"Ε]τι δ' ἵνα καὶ ἡμεῖς τοὺς τῶν ῥητόρων ἐνταυθοῖ μιμη-
 σάμενοι νόμους καὶ τρόπους οἷτινες ἐν προοιμίῳ τὸν τοῦ
 λόγου προαναφώνουντες σκοπὸν καὶ τὸ τέλος ἐν τῷ τέλει
 τὴν μνήμην αὐθις ἀνάγουσι πρὸς ἀρχὰς δι' ἐπαναλήψεως,
 30 οὕτως ἐκ τοῦ τέλους ἀναποδίζοντες καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἀνα-
 κεφαλαιούμενοι τὴν τῆς μαθηματικῆς ὑπόθεσιν μεθόδου
 ταυτησί καὶ ἅμα ἀρχῆς καὶ τέλους τὸν μέσον κύκλον οἰοεῖ
 τινα μέσον ὄρον καὶ σύνδεσμον τῶν ἄκρων ὄντα προθέντες
 ἐντεῦθεν ἀπαλλαξώμεθα. ἔστω ἰσημερινὸς κύκλος ὁ κ' ἢ θ' ὁ',

κέντρον δὲ αὐτοῦ τὸ ε', καὶ διήχθωσαν διὰ τοῦ ε' κέντρον
 εὐθείαι δύο ἢ τε δ'ε'β' ἀντὶ τοῦ μεσημβρινοῦ κύκλου, καὶ
 ἢ α'ε'γ' ἀντὶ τοῦ ὀρίζοντος, τέμνουσαι ἀλλήλας πρὸς ὀρθάς.
 ἐπεὶ οὖν σκοπὸς ἡμῖν τὴν μὲν τοῦ ἀστρολάβου σφαῖραν εἰς
 ἐπίπεδον μετενεγκεῖν, τοὺς δὲ λόγους φυλάττειν, ἐκεῖ δὲ 5
 ἀφηροῦμεν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ ἰσημερινοῦ ἐπὶ τοῦ μεσημ-
 βρινοῦ κύκλου ἀνὰ κδ' μοίρας, ποιούμεν ἐνταῦθα πῶς μὲν
 ὁμοίως, πῶς δ' οὐχ ὁμοίως ὅσον ἐφικτὸν τῇ τε φύσει καὶ
 τῇ τέχνῃ συμφωνεῖν βουλομένααι. τὸν γὰρ θατέρου ἕτερος
 ἐξ ἀνάγκης ἐνταῦθα μετείληφεν τόπον. διελόντες οὖν τὸν 10
 τοιοῦτον ἰσημερινὸν κύκλον εἰς τξ' μοίρας ἀπελάβομεν
 ἐφ' ἑκάτερα τοῦ δ'ε'β' μεσημβρινοῦ ἔνθεν μὲν τὴν σ'ή'
 περιφέρειαν κδ' οὔσαν μοιρῶν, ἐτέρωθεν δὲ τὴν π'ο' κδ'
 οὔσαν ὁμοίως μοιρῶν καὶ αὐτήν. καὶ διάγομεν ἀπὸ θ' ση-
 μείου μίαν μὲν εὐθείαν ἐπὶ τὸ π', ἐτέραν δὲ ἐπὶ τὸ σ'. τού- 15
 τῶν δ' οὕτως ἐκτεθέντων, λέγω ὅτι ὀρθὴ ἐστὶν ἢ πρὸς τῷ
 θ' γωνία· ἐπεὶ γὰρ ἐν κύκλῳ ἢ μὲν πρὸς τῷ κέντρῳ μία
 τῶν τεσσάρων ὀρθὴ γωνία μοιρῶν. ὑποτείνει περιφέρειαν
 ς', ἢ δὲ πρὸς τῇ περιφερείᾳ διπλῆ ταύτης οὔσα μοιρῶν
 ὑποτείνει περιφέρειαν ρπ', ἔστι δὲ καὶ ἢ τοῦ π'κ'ή'θ' κύκλου 20
 περιφέρεια ἢν <ή> ὑπὸ σ'θ'π' ὑποτείνει γωνία, ἢ σ'ή'κ'π'
 δηλαδὴ, μοιρῶν ρπ', ὀρθὴ ἄρα ἐστὶν ἢ πρὸς τῷ θ' γωνία.
 προσεκβεβλήσθω δὴ ἐπ' ἄπειρον ἢ ἡέ'ο' ἐπὶ τὸ φ' σημεῖον
 καὶ ἐπεὶ αἱ τὴν ὀρθὴν γωνίαν περιέχουσαι δύο εὐθείαι ἐκ-
 βαλλόμεναι ἢ μὲν θ'σ' συμπέπτωκεν τῇ ε'ο' κατὰ τὸ β' 25
 σημεῖον, ἢ δὲ θ'π' κατὰ τὸ ξ', λέγω ὅτι ἐὰν κέντρῳ μὲν
 τῷ ε', διαστήματι δὲ τῷ ε'β' ὁ χειμερινὸς γραφῆ κύκλος
 καὶ πάλιν κέντρῳ μὲν τῷ ε', διαστήματι δὲ τῷ ε'ξ' ὁ θερι-
 νὸς γραφῆ κύκλος, ἔσται ἄρα τὸ ζητούμενον ἀποδειχθὲν
 ἐντελῶς καὶ κατὰ τοὺς προσήκοντας λόγους μηδεμιᾶς μεμη- 30
 χανημένης ἐπιτηδεύσεως καὶ σπουδῆς ἐνταῦθα μεσιτευού-
 σης. γεγράφθω τοίνυν διὰ μὲν τῆς κατὰ τὸ β'
 ἐπαφῆς τῶν, δύο εὐθειῶν τῆς τε β'σ'θ' καὶ τῆς ἡέ'ο',

9 συμφωνεῖ cod.

10 διελθόντες cod.

12 τὴν] τῇ cod.

21 ἢν <ή>] ἢ cod.

26 ξ'] ξπ cod.

30 προσή-

κοντα cod.

32 τῆς] τοῖς cod.

κέντρῳ τῷ ε' καὶ διαστήματι τῷ ε'β', ὁ ἀ'β'γ' χειμερινὸς
 κύκλος, διὰ δὲ τῆς ἐπαφῆς αὐθις τῆς κατὰ τὸ ξ' τῶν δύο
 εὐθειῶν τῆς τε θ'ξ'π' καὶ τῆς β'έδ', ὁ μ'ν'ξ' θερινὸς κύκλος.
 λέγω ὅτι ἀνάλογον ἢ τε ὁ ε' ἢ β' εὐθεῖα τέμνεται κατὰ
 5 τὰ β' ξ' σημεῖα καὶ οἱ δύο δι' αὐτῶν ἐγράφησαν κύκλοι
 παρ' ἐκάτερα τοῦ ἰσημερινοῦ ὡς γίνεσθαι τοὺς λόγους
 ὁμοίως. ὄν γὰρ ἔχει λόγον ὁ ἀ'β'γ'δ' χειμερινὸς τροπικὸς
 πρὸς τὸν κ'η'θ'ο' ἰσημερινόν, τὸν αὐτὸν οὗτος ἔχει πρὸς
 τὸν μ'ν'ξ' θερινὸν τροπικόν. τριγώνου γὰρ πρῶτον τοῦ
 10 θ'β'ξ' ἀπὸ τῆς ὀρθῆς γωνίας τῆς πρὸς τὸ θ' τῆς θ'έκ' καθέ-
 του ἀχθείσης, ἢ θ'έ' τῶν τῆς βάσεως τμημάτων μέση ἀνά-
 λογόν ἐστι. γίνεται γὰρ ὡς ἢ β'έ' πρὸς τὴν ε'η' τουτέστι
 τὴν ε'θ' (ἴση γὰρ ἢ ἢέ' τῆ ε'θ'), οὕτως ἢ ε'η' πρὸς τὴν
 ε'μ' τουτέστι τὴν ε'ξ' (ἴση γὰρ ἢ ε'μ' τῆ ε'ξ'): καὶ ὡς ἄρα
 15 ἢ β'η' πρὸς τὴν ἢμ', οὕτως ὁ ἀ'β'γ'δ' κύκλος πρὸς τὸν
 κ'η'θ'ο' κύκλον καὶ ὁ κ'η'θ'ο' πρὸς τὸν μ'ν'ξ'. καὶ εὐρίσ-
 κεται μέσος ἀνάλογος τῶν δύο τροπικῶν ὁ ἰσημερινὸς κἀν-
 ταῦθα, ὡσπερ ἐπὶ τῆς σφαίρας. κἀκεῖ μὲν ἴσοι ὄντες ἀλλή-
 λους οἱ δύο τροπικοὶ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν κατὰ διάστημα λόγον
 20 εἶχον πρὸς τὸν ἰσημερινόν· ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου
 καταγραφῆς μὴ δυναμένης τηρεῖν τὴν τῶν διαστημάτων
 ἰσότητά, τετήρηται ἢ ποιότης τῶν λόγων καὶ πάλιν γέγονε
 μέσος ἀνάλογος κατὰ τὴν τῶν λόγων ταυτότητα. τὸ γὰρ
 τὰ πρὸς τὸ αὐτὸ τὸν αὐτὸν ἔχοντα λόγον ἴσα ἀλλήλους εἶναι
 25 ἐν μὲν τῇ στερεᾷ σφαίρα ἀνευδεῆς καὶ πρόδηλον ἦν· ἴσον
 γὰρ ἐφ' ἐκάτερα τοῦ ἰσημερινοῦ τοὺς δύο ὑφισταμένους
 τροπικοὺς συνέβαιεν ἅμα καὶ ἴσους αὐτοὺς ἀλλήλους εἶναι·
 ἐνταῦθα δὲ κατὰ μόνην τὴν ἐφ' ἐκάτερα τοῦ ἰσημερινοῦ τῆς
 διαστάσεως ἀριθμητικὴν ποσότητα συμβαίνει σῶζεσθαι
 30 τὴν τῶν δύο τροπικῶν ἰσότητά· ἀνά γὰρ κδ' μοίρας ἐκάτε-
 ρος τῶν τροπικῶν κἀνταῦθα τοῦ ἰσημερινοῦ φαίνεται ἀφισ-
 τάμενος, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. ἡμῖν δ' ἐπὶ τὰ ἐξῆς τρεπτέον
 ἐστίν.

9 θερινός cod.

10 / II ἢ θεκ κάθετος ἀχθείσα cod.

24 τὰ] τό cod.

27 ἀλλήλους cod.

29 ζώζεσθαι cod.

Post v. 33 f. 208 et f. 208^v (quattuor versibus exceptis)
 vacua sunt : hic figurae duae delineandae erant.

[¹H] ὑπὸ λ'η'μ' γωνία ἴση τῇ ὑπὸ ζ'β'η', ἢ δὲ ὑπὸ λ'μ'η' τῇ ὑπὸ ζ'η'β', ἢ δὲ ὑπὸ μ'λ'η' τῇ ὑπὸ η'ζ'β'. καὶ ὡς ἡ μ'η' λοιπὴ πρὸς τὴν μ'λ', οὕτως ἡ η'β' πρὸς τὴν η'ζ' καὶ ὡς ἡ ζ'β' πρὸς τὴν β'η', οὕτως ἡ λ'η' πρὸς τὴν η'μ' καὶ ὡς ἡ μ'λ' πρὸς τὴν λ'η', οὕτως ἡ η'ζ' πρὸς τὴν ζ'β'. 5

Ἰστέον ὅτι κὰν τῇ ἐκθέσει τῶν ἐν τοῖς τυμπάνοις παραλλήλων κύκλων τὴν αὐτὴν τετηρήκαμεν ἀναλογίαν ὁποῖαν καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει καὶ μεθόδῳ τῶν τριῶν μόνων κύκλων τῶν τε δύο δηλαδὴ τροπικῶν καὶ τοῦ μεταξὺ τῶν δύο τροπικῶν ἰσημερινοῦ. ὀρθογώνιον γὰρ κἀνταῦθα συνεστήσα- 10 μεν πρότερον τὸν π'θ'ρ' ὀρθὴν ἔχον τὴν ὑπὸ π'θ'ρ' γωνίαν ἣτις ἐν τῇ περιφερείᾳ οὔσα τοῦ π'θ'ρ'κ' κύκλου ἐξ ἀνάγκης ὑποτείνει μοίρας ρπ' τοῦ αὐτοῦ κύκλου τὰς ἀπὸ τοῦ π' διὰ τοῦ κ' μέχρι τοῦ ρ' κατιούσας. τῶν γὰρ ἀπὸ τοῦ θ' μέχρι τοῦ π' μοιρῶν μγ' ἀφαιρεθεισῶν ἀπειλήφαμεν ἀντ' 15 αὐτῶν διάστημα ἐτέρωθεν μοιρῶν μγ', τὸ ἀπὸ τοῦ ρ' μέχρι τοῦ κ' καὶ γέγονεν αὐτοτελὴς καὶ ἀνευδεῆς ἡ τῆς γεωμετρικῆς ἀνάγκης μέθοδος. οὕτω δὲ προεκτεθειμένης ἡμῖν ταύτης ἔχομεν ἐκ τοῦ ῥᾶστου πᾶσαν ἐξῆς τῶν ὁμοίως ἐχόντων παραλλήλων ἐξυφαίνειν σὺν γε Θεῶ παραδόσιν. ἐπεὶ 20 γὰρ ὀρθογώνιον ἔστιν ὡς εἴρηται τὸ π'θ'χ' ὀρθὴν ἔχον γωνίαν τὴν ὑπὸ π'θ'χ' γωνίαν ἣτις καὶ ὑποτείνει περιφέρειαν μὲν τὴν π'κ'ρ' μοιρῶν οὔσαν ρπ', εὐθείαν δὲ τὴν π'χ', ἐὰν προσεκβάλλωμεν τὴν θ'χ'ρ' εὐθείαν τοῦ π'θ'χ' τριγώνου μέχρι τῆς σφαίρας τοῦ α'β'γ'δ' κύκλου ὅς χει- 25 μερινὸς ὢν τροπικός ἐστι καὶ παράλληλος τῷ π'θ'κ'ρ' ἰσημερινῷ κύκλῳ, καὶ διαγάγωμεν ἐτέραν εὐθείαν τὴν τ'ψ', παράλληλος ἔσται τῇ π'χ' ἢ τ'ψ'. ὃν γὰρ λόγον ἔχει ἡ τ'δ'γ'ψ' σφαῖρα πρὸς τὴν π'κ'ρ' σφαῖραν παράλληλον οὔσαν αὐτῇ καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς βεβηκυῖαν γωνίας, τὸν αὐτὸν ἔξει λόγον 30 καὶ ἡ τ'ψ' εὐθεῖα πρὸς τὴν π'χ' εὐθείαν· παράλληλοί τε

1/5 Haec pertinent ad figuram qua explanandus erat textus pp. 227-228. 6 titulum om. librarius. II ἔχων cod.

14 exiguum spatium ad figuram delineandam reservatum est.

21 ἔχων cod. 29 σφαῖραν] σφαῖρας cod. αὐτὴν cod.

γὰρ ἄμφω καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς βεβήκασι γωνίας τῆς ὑπὸ π'θ'χ'. καὶ οὕτω γίνεται ἡ τῶν λόγων ταυτότης ἐν ἑτερότητι σφωζομένη κἀνταυθα σχημάτων· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

Ἴστέον ὅτι ἡ αἰτία δι' ἣν ἔφαμεν ὀφείλειεν αἰετὰς ἐκατέρωθεν ἐπαφὰς τέμνειν τὸν κύκλον τῆς διαμέτρου τῆς θ'κ' κατ' ἄς ἐφάπτεται ἀκριβῶς τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου αὕτη ἔχει οὕτως· ὃν λόγον ἔχει κατὰ τὴν σφαῖραν κυκλικὸς ὀρίζων, τὸν αὐτὸν ἐν ἐπιπέδῳ ὁ κατ' εὐθειαν· ὁμοίως γὰρ ἐκάτερος διορίζει τό τε ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆν οἰκείως ἡμισφαίριον· ἐκταθεὶς γὰρ εἰ οἷόν τε ὁ κυκλικὸς ἐφαρμόσειεν ἂν τῷ κατ' εὐθειαν καὶ εἰς γενήσεται καὶ ὁ αὐτὸς ἐκεῖνω. δῆλον δ' ἐντεῦθεν· ὅσων γὰρ μοιρῶν διάστημα ὑπερανίστανται τὰ ἄκρα τοῦ κυκλικοῦ καὶ δίστανται τοῦ ἐπιπέδου καὶ κατ' εὐθειαν, τοσοῦτον ὑφίζειν κατὰ τὸ μέσον κυρτούμενα καὶ ὁμοίως ἐπὶ θάτερον δίσταται μέρος. οἱ δ' ἐντὸς πάντες εἰσὶ κύκλοι παράλληλοι τῷ κυκλικῷ ὀρίζοντι φουρνοειδῶς ἀνιόντες καὶ κατὰ τὸ ἀνάλογον σμικρυνόμενοι μέχρι τοῦ κατὰ κορυφὴν σημείου, ἔνθα καὶ ἡ ἐνενηκοστὴ ἐκατέρωθεν συνάγεται μοῖρα.

Χρεῶν δὲ εἰδέναι ὡς ἡ ἐν ἐκάστῳ κλίματι περατουμένη ἐνενηκοστὴ μοῖρα μέσον τῶν παραλλήλων κύκλων κατὰ τὸ ἄνω μέρος τῆς ἀναλογούσης τῷ μεσημβρινῷ γραμμῆς ἀναλογεῖ τῷ πόλῳ τοῦ ὀρίζοντος ἐκάστου κλίματος τουτέστι τῷ κατὰ κορυφὴν ἐκάστης οἰκίσεως σημείῳ. καὶ ὃν λόγον ἔχει ἡ ἐν τῷ κρίκῳ τῆς ἐπιπέδου καταγραφῆς κατὰ τὸ ἀνώτερον δηλαδὴ μέρος ἔνθα τὸ δ' κεῖται σημεῖον πρὸς τὴν ἀντὶ τοῦ ὀρίζοντος λαμβανομένην εὐθειαν ἐνενηκοστὴ μοῖρα (πόλος γὰρ λέγεται εἶναι αὐτοῦ καὶ κατὰ κορυφὴν σημείου), τὸν αὐτὸν ἔχει καὶ ἡ διὰ τῶν παραλλήλων συναγομένη ἐνενηκοστὴ πρὸς τὸν κυκλικὸν ὀρίζοντα· πόλος γὰρ ὡσπερ ἐκεῖνης ἐκεῖνη, οὕτω καὶ ταύτης αὕτη καὶ σημεῖον τῆς ἀνὰ χεῖρας ὑποτιθεμένης οἰκίσεως.

14 ὑφανίζει cod.

20 χρεῶν] [ἰ]στέον cod.

32 tres

partes fol. 210^R vacuae relictæ sunt.

Ἰστέον ὅτι σαφηνείας ἕνεκα πλείονος κατεγράψαμεν ἐν τῇ προκειμένη ἀράχῃ καὶ τὸν πῆχυν δι' οὗ χρή καταμετρεῖν καὶ καταγράφειν τοὺς ἀστέρας ἐν τοῖς προσήκουσι τόποις δεικνύντες πῶς δεῖ συνδέοντας τῇ ἀράχῃ τὸ ἐν ἄκρον αὐτοῦ διὰ τοῦ μεταξὺ ὀμφαλοῦ τοῦ ἀναλογούντος τῷ βορείῳ 5 πόλῳ περιάγειν αὐτὸν κύκλῳ. κατεγράψαμεν δὲ δι' αὐτοῦ καὶ ἀστέρας δύο τὸν τε Ἄετὸν δευτέρου μεγέθους ὄντα καὶ ἀπέχοντα κατὰ μῆκος ἐπὶ τοῦ ζῳδιακοῦ μοῖραν κ^η τοῦ Αἰγοκέρωτος, ἀπέχοντα δὲ τοῦ ζῳδιακοῦ κατὰ πλάτος πρὸς βορέαν μοῖρας κθ'. κατεγράψαμεν δ' ἔτι περιαιαγόν- 10 τες καὶ κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τὴν Καρδίαν τοῦ Λέοντος, τὸν καὶ Βασιλίσκον λεγόμενον πρώτου μεγέθους ὄντα καὶ ἀπέχοντα μὲν κατὰ μῆκος ἐπὶ τοῦ ζῳδιακοῦ μοῖραν κ^η ἐπὶ τοῦ Λέοντος, ἀπέχοντα δὲ κατὰ πλάτος ἀπὸ τοῦ ζῳδιακοῦ πρὸς βορέαν Ο ἰ.

15

1/15: cf. supra, p. 207,15. 4 δεικνύντος cod.
 7 δεύτερον cod. 8 κ^η] cf. p. 208,5. Hic recentioribus astronomis assentiri videtur qui non per C, sed per LXVI annos unum gradum procedere stellas non errantes profitentur (cf. Symeonis Sethi *Conspectum*, § 41 et *De utilit.*, § 70).
 15 dimidium f. 210^v et folium 211 vacua sunt.

III. Isaac Argyre.

Ἰσαὰκ μοναχοῦ τοῦ Ἀργυροῦ μέθοδος κατασκευῆς ἀστρολαβικοῦ ὀργάνου, ἔτι δὲ καὶ ἀποδειξίς λογικῆ τῶν ἐν αὐτῷ καταγραφομένων μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἐν τῇ σφαιρικῇ ἐπιφανείᾳ
5 εἰς ἐπίπεδον.

Προοίμιον.

Ἐπεὶ καθάπερ τινὰς ἀρχετύπους πίνακας χρεῶν ἡμῶν τὰ τῶν διδασκάλων ἔργα καὶ τοὺς λόγους μιμεῖσθαί τε καὶ ταῖς εἰς ἐχούσαις ἐκείνων ἀκολουθεῖν παραδόσεσιν,
10 εἰ μέλλοιμεν ἥκιστα τοῦ ὀρθοῦ διεκπίπτειν — οὐδὲ γὰρ οὐδεὶς ὧς τοὺς διδασκάλους ἐμιμήσατο τοῦ δέοντος ἐκπέπτωκεν, ἀλλ' ὧς τοὺς διδασκάλους οὐκ ἐμιμήσατο τοῦ δέοντος ἐκπέπτωκε —, τοῦτο μάλιστα κὰν τῷ παρόντι σπουδάσματι φυλακτέον ἐς τὰκριβές, ἐπιστημονικῶν, ὡς τὸ εἰκός, δεομένῳ
15 τῶν ἀκοδείξεων ἃς τὸ μαθηματικὸν τῆς φιλοσοφίας μέρος διὰ τῶν μαθηματικῶν ἐκείνων ἀνδρῶν παρέπεμψε εἰς ἡμᾶς. ἔστιν οὖν ἡμῶν ὁ σκοπὸς ἐνταῦθα κανόνα τινὰ καὶ μέθοδον παραδοῦναι πῶς δεῖ καταγράψαι τοὺς ἐν τῷ ἀστρολαβικῷ ὀργάνῳ καθ' ἕκαστον τῶν τυμπάνων κύκλους, τόν
20 τε ἰσημερινὸν καὶ τοὺς ἐκατέρωθεν τροπικοὺς, ἔτι τε τοὺς ἀναφορικοὺς τῶν κλιμάτων παραλλήλους καὶ ὅσα ἄλλα τὸ

M V

2/5 ἔτι — ἐπίπεδον om. M. 6 προοίμιον om. V.
7 τινὰς om. M. 14 δεομένων V.

τοιούτον ὄργανον ἐντελῶς περιέχει μετὰ τῆς προσηκούσης
αὐτοῖς ἐπιστημονικῆς ἀποδείξεως ἣν ἡ εἰς ἐπίπεδον τῆς
σφαιρικῆς ἐπιφανείας ἐξάπλωσις ἀναγκαίως ὑπαγορεύει.

Ἔστι δὲ τοῦ τοιούτου ὀργάνου πατήρ, οὐ κατὰ τὸ πρῶτως
ἐφευρεῖν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐντελεστάτην ἀποδοῦναι τὴν ἐργασίαν 5
αὐτῷ, Πτολεμαῖος ὁ θαυμάσιος ἐν τοῖς μαθηματικοῖς,
καθὰ μαρτυρεῖ καὶ ὁ πολὺς ἐν σοφίᾳ Συνέσιος, χρεῖας ἔνεκεν
μεγάλης παρ' ἐκείνοις ἐφευρημένου· ἐπεὶ γὰρ οἷς ἀνὰ χεῖράς
ἔστι τὸ ψηφοφορεῖν ἢ τῆς ἐνισταμένης ὥρας εὔρεσις ἀκριβῆς
οἰοῖνέ τις θεμέλιος ὑποτίθεται καὶ ἀρχή, τοῦτο μάλιστα τὸ 10
ὄργανον τὴν χρεῖαν ἀναγκαίως ἀποπληροῖ, τῶν ἄλλων
ῥοσκοπεῖων ὑδρολογίων φημί καὶ τῶν τοιούτων παχυμε-
ρεστέραν τὴν τῆς ὥρας εὔρεσιν ἐμφαινόντων. συνέστη μὲν
οὖν τὴν ἀρχὴν διὰ ταύτην ἣν ἔφημεν τὴν αἰτίαν καὶ μέχρις
ἡμῶν παρεπέμφθη τῆς τε χρεῖας αὐτοῦ ἀπολαύομεν καὶ 15
τοὺς εὐρόντας διὰ θαύματος ἄγομεν· τῆς δὲ τῆς κατασκευῆς
αὐτοῦ μεθόδου φθονήσας ἡμῖν ὁ χρόνος, ὡς καὶ ἐτέρων
ἀξιολόγων οὐκ ὀλίγων, ἡμιτελῆ τὴν χρεῖαν αὐτοῦ καὶ ἀνῆδονον
ὡς εἰπεῖν ἀπειργάσατο. διόπερ ἡμεῖς τοὺς τῆς διανοίας αὐτῷ
ἐπιστήσαντες ὀφθαλμοὺς καὶ προσσχόντες τοῖς καταγε- 20
γραμμένοις καὶ τοὺς καθ' οὓς συνέστη λόγους ἐπισκεψάμενοι
οὐκ ἄκαιρον ἴσως ἐκρίναμεν μεθοδεῦσαι περὶ αὐτοῦ καὶ
κανόνα πρὸς κατασκευὴν ἐκθεῖναι δι' οὗπερ ἐξέσται τῷ
βουλομένῳ παντὶ καθ' ὅποιον ἂν προχειρίσασαιτο μέγεθος
τὴν αὐτοῦ ποιείσθαι κατασκευὴν. ἔχει δὲ ὧδε τὰ τῆς ὑποσ- 25
χέσεως.

Περὶ τοῦ ἔξω δοχείου τοῦ περιέχοντος
τὰ τύμπανα.

Τὸ μὲν οὖν ἔξω δοχεῖον ὃ τὰ τύμπανα περιέχει ἐν οἷς
οἱ καθ' ἕκαστον κλίμα τῆς οἰκουμένης ἀναφορικοὶ κατα- 30

M V

14 ἦν] ὡς M.

γράφονται κύκλοι, σαφή τὴν γνῶσιν τῶν ἐν αὐτῷ καταγε-
 γραμμένων περιέχει. κύκλου γὰρ ὄντος ἑνὸς ἐν τῷ ἑκτὸς
 αὐτοῦ ἐπιπέδῳ πρὸς αὐτῇ τῇ περιφερείᾳ καταγεγραμμένου
 καὶ δύο διαμέτρων ἐν αὐτῷ διηγμένων πρὸς ὀρθὰς ἀλλήλας
 5 τεμνουσῶν, μιᾶς μὲν ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ κρῖκου κατιούσης καὶ
 ἀκριβῶς καθέτου πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον τοῦ ὀρίζον-
 τος οὔσης, ἑτέρας δ' ἐγκαρσίως καὶ κατὰ τὸ κέντρον τοῦ
 κύκλου πρὸς ὀρθὰς ἐκείνην τεμνούσης ὡς γίνεσθαι τεταρ-
 τημόρια τοῦ κύκλου τέσσαρα πάντῃ ἀλλήλοις ἴσα, ἐν ὁποιοῦ-
 10 οῦν τεταρτημόριον τῶν δύο ἄπερ ἄνωθεν εἰσι τῆς διαμέ-
 τρου τῆς τῷ ὀρίζοντι ἀναλογούσης διήρηται εἰς μοίρας ζ'
 ὡς ἀρκούντος καὶ δι' ἑνὸς μόνου τεταρτημορίου τοῦ εἰς
 τὰς τοιαύτας ζ' μοίρας διηρημένου τὰς καθ' ἑκάστην ἡμέ-
 ραν τε καὶ ἕκαστον τῶν κλιμάτων ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος τοῦ
 15 ἡλίου μοίρας ἀναφορικὰς καὶ πρὸ μεσημβρίας, ἀλλὰ δὴ
 καὶ μετὰ μεσημβρίαν, διὰ τοῦ τῆς διόπτρας μοιρογνωμονίου
 λαμβάνεσθαι. περὶ δὲ τῶν ἐντὸς τυμπάνων διαληψόμεθα
 λογικώτερον.

Περὶ τῶν ἐν ἑκάστῳ τῶν τυμπάνων καταγρα-
 20 φομένων τριῶν κύκλων τοῦ τε ἰσημερινοῦ καὶ
 τῶν τροπικῶν.

Πρῶτον μὲν ἐν ἑκάστῳ τυμπάνῳ ποιούμεν κύκλον σύμμε-
 τρον τῷ ὑποκειμένῳ μεγέθει τοῦ ὄργανου ὃς ἀντὶ τοῦ χει-
 μερινοῦ ἔσται τροπικοῦ τὸν ἀ'β'γ'δ' περὶ κέντρον τὸ ε',
 25 διαμέτρους δὲ δύο τεμνούσας ἀλλήλας πρὸς ὀρθὰς γωνίας
 κατὰ τὸ ε' κέντρον, τὴν τε ἀ'έ'γ' καὶ τὴν δ'έ'β'. καὶ δια-
 ρεῖται ὁ κύκλος ἐντεῦθεν εἰς τέσσαρα τεταρτημόρια πάντῃ
 ἀλλήλοις ἴσα, ἔχοντα ἀκριβῶς ἀνὰ ζ' μοίρας. εἶτα ἀπολαμ-
 βάνομεν ἐξ ἑνὸς τεταρτημορίου ὁποιοῦν, ἔστω τοῦ ἀ'β',
 30 τὴν β'ζ' περιφέρειαν μοιρῶν οὔσαν κδ' — τοσαύτας γὰρ

M V

15 μοιριαίας ἀναφοράς M.

19 τῶν² om. M.

ἔγγιστα ἀφίσταται ὁ χειμερινὸς κύκλος τοῦ ἰσημερινοῦ —
καὶ λαβόντες πῆχυν ἕξωθεν ἀκριβῶς ἰθυτενῆ ἐφαρμόζομεν
τὸ ἐν ἄκρον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ζ' ἤτοι ἐπὶ τὴν ἀπὸ τοῦ β' κδ^η
μοῖραν, τὸ δὲ ἕτερον ἄκρον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γ', ἔνθα ἐφάπτεται
ἀκριβῶς τοῦ τοιούτου χειμερινοῦ κύκλου ἢ τῷ ὀρίζοντι 5
ἀναλογούσα διάμετρος. καπειδὴ οὕτω τιθέμενος ὁ πῆχυς
τέμνει τὴν ὀρθίαν διάμετρον τὴν δ'ε'β' ἣτις ἀναλογεῖ τῷ
μεσημβρινῷ, σημειούμεθα τὴν τομὴν ἀκριβῶς διὰ στιγμαῆς
τινος κατὰ τὸ η' στοιχείον. καὶ κέντρῳ μὲν τῷ ε', διαστήματι
δὲ τῷ ε'η', γράφομεν κύκλον ἀνάλογον τῷ ἰσημερινῷ τὸν 10
η'θ'π'κ'. εἰτ' αὖθις διαιροῦμεν καὶ τούτου τὸ η'κ' τεταρτημό-
ριον εἰς ζ' μοῖρας, ἀφ' οὗ πάλιν ἀπολαμβάνομεν τὴν η'λ'
περιφέρειαν μοιρῶν οὖσαν κδ' — τοσαύτας γὰρ ἔγγιστα
ἀφίσταται καὶ ὁ θερινὸς κύκλος τοῦ ἰσημερινοῦ. καὶ λαβόν-
τες τὸν πῆχυν πάλιν ἐφαρμόζομεν τὸ μὲν ἐν ἄκρον αὐτοῦ 15
ἐπὶ τὸ λ', τὸ δὲ ἕτερον ἐπὶ τὸ θ', ἔνθα ἐφάπτεται τοῦ τοιού-
του ἰσημερινοῦ κύκλου ἀκριβῶς ἢ πλαγία διάμετρος. καὶ
ἐπειδὴ οὕτω τιθέμενος ὁ πῆχυς τέμνει τὸν ὀρθίαν διάμε-
τρον τὴν δ'ε'β', σημειούμεθα τὴν τομὴν ἀκριβῶς διὰ στιγ-
μαῆς τινος κατὰ τὸ μ' στοιχείον. καὶ κέντρῳ μὲν τῷ ε', διασ- 20
τήματι δὲ τῷ ε'μ' κύκλον γράφομεν ἀνάλογον τῷ θερινῷ
τροπικῷ τὸν μ'ν'ξ'. καὶ τοῦτο δὲ ποιούμεν ἀπαραλλάκτως
καὶ ἐφ' ὅλα τὰ ἕτερα ἐπίπεδα τῶν ἐν τοῖς τυμπάνοις κλιμάτων
ἐν ᾧ ἂν βουλευθῆμεν. ἀλλ' οὕτω μὲν ἀρχόμεθα τῆς κατα-
γραφῆς τῶν εἰρημένων κύκλων ἀπὸ τοῦ ἐκτὸς καὶ ἀναλο- 25
γούντος τῷ χειμερινῷ διὰ τὸ συμμετρίαν ἔχειν τῷ ὑποκει-
μένῳ τοῦ ὄργανου μεγέθει. εἰ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ
κύκλου τὴν ἀρχὴν τῆς καταγραφῆς ποιεῖν βουλόμεθα, ἢ
αὐτὴ μὲν ἔσται καὶ ἀπαραλλάκτος τῇ προτέρᾳ, διοίσει
δ' ἐκείνης τῷ σὺν τῇ ἐπιστημονικῇ ἀποδείξει καὶ τὰς αἰτίας 30

M V

23 ἐπὶ τὰ ἕτερα ὅλα transp. M. ἐν τοῖς τυμπάνοις om. M.

24 φ] οἶω M. 27 μεγέθει τοῦ ὄργανου transp. M.

29 τῇ προτέρᾳ om. V. 30 τῷ] τό V.

περιέχειν τῶν οὕτω καταγραφομένων. προληπτέον δέ τι συντεῖνον ἡμῖν εἰς τὴν προκειμένην ἐπίσκεψιν.

"Ἔστι μὲν ἅπασι δῆλον τοῖς καὶ ὁπωσοῦν μαθηματικῶν ἀψαμένοις λόγων ὡς ἀδύνατόν ἐστι παντάπασιν ἐν ἐπιπέδῳ
 5 καταγράφειν στερεοῦ τινος σχήματος τὰ συμπίπτοντα καὶ κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις τοῦ στερεοῦ ἀπαραλλάκτως ὡς ἔχουσι καταγράφεσθαι. αὐτίκα γὰρ τοῦ κύβου στερεοῦ ὄντος σχήματος καὶ ἕξ τετραγώνοις περιεχομένου δύο μόνα τὰ ἀπεναντίον τετράγωνα καταγράφονται καὶ ὡς ἔχουσι
 10 φαίνονται, τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ οἰκείου εἴδους ἐξίστανται. κύβου γὰρ τοῦ ἀ'έ'δ'θ' δύο μὲν τετράγωνα τὰ ἀπεναντίον τό τε ἀ'β'γ'δ' καὶ τὸ ε'ζ'η'θ' γράφονται καὶ φαίνονται οἷα εἰσιν ἀκριβῶς, τετράγωνα δηλαδή, τὰ δὲ λοιπὰ τέσσαρα, τό τε ἀ'β'ε'ζ', τὸ γ'δ'η'θ', τὸ ἀ'ε'γ'η' καὶ τὸ β'ζ'δ'θ' οὔτε
 15 τετράγωνα φαίνονται οὔτε ὀρθογώνια διὰ τὸ ἕτερογενὲς τοῦ στερεοῦ πρὸς τὸ ἐπίπεδον, νοοῦμεν δὲ καὶ οὕτω φαινόμενα ὡς τετράγωνα. τοῦτο δὴ κὰν τῇ οὐρανίᾳ σφαίρᾳ συμβαίνει. τριῶν γὰρ κύκλων ἐν αὐτῇ τοῦ τε ἰσημερινοῦ, τοῦ ὀρίζοντος καὶ τοῦ μεσημβρινοῦ πρὸς ὀρθὰς ἀλλήλους
 20 τεμνόντων, ἀδύνατον ἐν ἐπιπέδῳ καταγράφειν καὶ τοὺς τρεῖς τούτους κύκλους ὡς ἔχουσι κυκλικῶς δηλαδή γράψαι. διὰ τοῦτο ἓνα μὲν αὐτῶν τὸν ἰσημερινὸν γράφομεν κύκλον, τοὺς δὲ λοιποὺς δύο δι' εὐθειῶν, πλὴν καὶ οὕτω κύκλους αὐτοὺς νοοῦμεν ὡς ἔχουσι τῇ ἀληθείᾳ.

25 Τούτου δὴ προληφθέντος, ἀναγκαίως γράφομεν κύκλον τὸν ἀναλογούντα τῷ ἰσημερινῷ τὸν θ'η'π'κ' περὶ κέντρον τὸ ε' καὶ ἀντὶ μὲν μεσημβρινοῦ πρὸς ὀρθὰς αὐτὸν τέμνοντος τὴν δ'π'ε'η'β' εὐθειᾶν διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν, ἀντὶ δὲ τοῦ ὀρίζοντος τοῦ πρὸς ὀρθὰς καὶ ἀμφοτέρους τέμνον-

 M V

1 ἰ περιέχεσθαι M. 4 ἀψάμενοι M. 5 καταγρά V
 καταγραφῆ M. 13 ἀκριβῶς om. M. δηλαδή om. M.
 20 καταγρά V καταγραφῆ M. 21 δηλιδῆ] δηλονότι M.

τος ὁμοίως πάλιν διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν τὴν ἀκ'έθ'γ'
 εὐθεΐαν. αἱ ἄρα φαινόμεναι μὲν αὐταὶ εὐθεΐαι, νοούμεναι
 δὲ περιφέρειαι, ἢ τε δ'π'έ'η'β' καὶ ἢ ἀκ'έθ'γ', μείζονές
 εἰσιν ἡμικυκλίων, ἐπειδὴ ἢ π'ή' καὶ ἢ κ'θ' ἡμικύκλιά εἰσι.
 πᾶς γὰρ μέγιστος κύκλος ἐν σφαίρα ὑπὸ μεγίστου κύκλου 5
 δίχα τέμνεται καὶ ἐπεὶ ἐκατέρωθεν τοῦ ἰσημερινοῦ οἱ τρο-
 πικοὶ παραλλήλως αὐτῷ κείμενοι ἕκαστος ἐπὶ τοῦ μεσημ-
 βρινοῦ μοίρας κδ' ἔγγιστα τοῦ ἰσημερινοῦ ἀπέχει, ἀπολαμ-
 βάνομεν ἐκατέρωθεν τοῦ ἢ σημείου ἐπὶ τῆς ε'β' νοουμένης
 περιφερείας τοῦ μεσημβρινοῦ τὴν ἢμ' καὶ ἢβ' ἐκατέραν 10
 μοιρῶν κδ'. ἀπολαμβάνομεν δὲ ταύτας οὕτως ἐπ' αὐτῆς
 διὰ τὸ φαινομένην εἶναι εὐθεΐαν. διαιροῦντες γὰρ ἐπὶ τοῦ
 ἰσημερινοῦ ἐκατέραν τῶν ἢκ' καὶ ἢθ' περιφερειῶν εἰς μοί-
 ρας ς', ἀπολαμβάνομεν τὰς ἢλ' καὶ ἢρ' ἐκατέραν μοιρῶν
 κδ'. καὶ ἐπιζεύξαντες τὰς λ'θ' καὶ ρ'θ' καὶ ἔτι τὴν ἢθ', 15
 προσεκβάλλομεν τὴν θ'ρ' κατὰ τὸ β'. τέμνουσι δὲ αὐταὶ τὴν
 ε'β' τοῦ μεσημβρινοῦ περιφέρειαν κατὰ τὰ μ'β' σημεία.
 καὶ κέντρῳ μὲν τῷ ε', διαστήμασι δὲ τοῖς τε ε'μ' καὶ ε'β',
 γράφομεν κύκλους τὸν τε θερινὸν τὸν μ'ν'ξ' καὶ τὸν β'γ'δ'α'
 χειμερινόν. λέγω οὖν ὅτι εἰ καὶ δοκεῖ τῇ φαντασίᾳ ὁ ἀβ'γ'δ'
 χειμερινὸς μείζων εἶναι τοῦ μ'ν'ξ' θερينوῦ, ἀλλὰ τῷ λόγῳ
 καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἴσοι εἰσὶ, τῶ ἄνισοι φαίνεσθαι πάσχοντες
 διὰ τὴν εἰς ἐπίπεδον ἐξάπλωσιν τῆς σφαιρικῆς ἐπιφανείας,
 ὥσπερ πάσχουσι καὶ αἱ περιφέρειαι τὸ ὡς εὐθεΐαι φαίνεσθαι.
 ἐπεὶ γὰρ ἢ ὑπὸ λ'θ'ή' γωνία τῇ ὑπὸ ἢθ'β' γωνία ἴση ἐστὶ, 20
 καὶ ἄμφω γὰρ ἐπὶ ἴσων περιφερειῶν τῶν ἢλ' ἢρ' βεβήκασιν,
 αἱ ἄρα μ'ή' ἢβ' ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶν· ἐπὶ ἴσων γὰρ
 γωνιῶν βεβήκασιν. οἱ δ' ἐκατέρωθεν τοῦ μεγίστου κύκλου
 παράλληλοι κύκλοι ἴσον ἀπέχοντες ἐν σφαίρα ἴσοι ἀλλήλοις
 εἰσὶν. ὁ ἄρα μ'ν'ξ' θερिनὸς κύκλος ἴσος ἐστὶ τῷ ἀβ'γ'δ' 30

M V

4 ἢ² om. VM. ἡμικύκλια] ἡμικυκλίων VM. 7 αὐτῷ
 om. M. 10 τοῦ μεσημβρινοῦ om. M. 14 ς' om. V.
 15 καὶ ἔτι τὴν ἢθ' om. M. 16 δέ] δὴ V. 18 τῷ ε' om.
 V. 25 ἢθ'β'] κθβ M. 29 ἀλλήλοις om. M.

χειμερινῶ. καὶ ἔστιν αὕτη ἡ καταγραφὴ πάντως ἢ αὐτῇ τῇ προτέρᾳ. ἐὰν γὰρ ἐπιζεύξωμεν τὴν β'γ', φανερόν ὅτι ἢ ὑπὸ ἡ'β'γ' ἴση ἔσται τῇ ὑπὸ μ'θ'ή'. ἑκατέρα γὰρ περιφέρειαν μοιρῶν κδ' ὑποτείνει, ὥστε καὶ ἑκατέρα τῶν β'ζ' 5 καὶ λ'η' περιφερειῶν μοιρῶν ἔστιν κδ' ὡς ἐν τῇ πρώτῃ καταγραφῇ γέγονε δεδειγμένον· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς τυμπάνοις καθ' ἕκαστον κλίμα καταγραφομένων παραλλήλως τῶ ὀρίζοντι κύκλων ἀναφορικῶν.

10 Οἱ ἐν ἑκάστῳ τῶν τυμπάνων καταγραφόμενοι κύκλοι παραλλήλως τῶ ὀρίζοντι τοῦ ὑποκειμένου κλίματος γράφονται, διὸ καὶ παράλληλοι κέκληνται. διάστημα δ' αὐτῶν ἔστιν ὃ ἂν βούλοιτό τις εἶτε μονομοιριαῖον εἶτε διμοιριαῖον εἶτε ἕτερόν τι κατὰ τὴν πηλικότητα, μᾶλλον δὲ τὸ ἐγκω- 15 ροῦν κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ κατασκευαζομένου ὀργάνου. γράφονται δὲ οὕτως. ἐπειδὴ μετὰ τὸν ἰσημερινὸν τὰ μέρη τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης πρὸς βορρᾶν ἐγκεκλιμένα εἰσὶ καὶ διὰ τοῦτο ἄλλοι παρ' ἄλλοις εἰσὶν ὀρίζοντες, δυνατόν μὲν ἔστι καὶ ἐν τοῖς ἀπέχουσιν ἀλλήλων κλίμασι βραχὺ τι διάστημα 20 κατὰ τὴν πρὸς λόγον τῆς ἑκάστου τούτων ἐγκλίσεως διαφορὰν παραλλήλους γράφεσθαι. τέως δ' ἀξιολογωτέρας ἐγκλίσεις ἔταξαν οἱ τὸ ἀστρονομικὸν μελετήσαντες μάθημα τὰ ἑπτὰ παρ' αὐτοῖς καλούμενα κλίματα, τό τε διὰ Μερῶς φημί, τὸ διὰ Συήνης, τὸ διὰ τῆς κάτω 25 χώρας Αἰγύπτου, τὸ διὰ Ῥόδου, τὸ δι' Ἑλλησπόντου, τὸ διὰ μέσου Πόντου καὶ τὸ διὰ Βορυσθένους ἀλλήλων ἡμιωρίῳ διαφέροντα. πρὸς τούτοις καὶ ὅπερ ἕκαστος βούλοιτ' ἂν διὰ τῆς χώρας ἢ τῆς πόλεως ἐν ἣ ποιεῖται τὴν οἴκησιν, ὡς

M V

Ι πάντως om. M. 3 γάρ om. M. 12/13 ἔστιν αὐτῶν
transp. M. 19 κλίμασι om. M. 20 ἑκάστου τούτων
ἐγκλίσεως] ἐγκλίσεως ἑκάστην M.

ἡμεῖς φέρε εἰπεῖν τὸν διὰ Βυζαντίου παράλληλον. καταγράφομεν οὖν ἐν ἐκάστῳ τῶν τοιούτων κλιμάτων τοὺς εἰρημένους παραλλήλους προεκθήμενοι τοὺς διαληφθέντας τρεῖς κύκλους, τὸν τε ἰσημερινὸν καὶ τοὺς τροπικοὺς τὸν τρόπον ὃν ὑφηγησάμεθα. καὶ ἐπεὶ αἱ πηλικότητες τῶν ἐγκλίσεων 5
τουτέστιν αἱ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀποχαὶ τῶν κλιμάτων ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ λαμβάνονται, ὁ δὲ μεσημβρινὸς δι' εὐθείας καταγέγραπται ὡς ὁ δ'έ'η', ποιούμεν κἀνταῦθα ὁμοίως ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἐποιήσαμεν κύκλων καὶ λαμβάνομεν τὴν τοιαύτην πηλικότητα ἐπὶ τοῦ ἰσημερι- 10
νοῦ ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ θ' σημείου καθ' ὃ τὸν ἰσημερινὸν ὁ ἐπ' ὀρθῆς τῆς σφαίρας ὀρίζων πρὸς ὀρθὰς τέμνει. τῶν γὰρ ἐφ' ἐκάστου τῶν κλιμάτων κατὰ κορυφὴν σημείων ἄνω πόλοι γίνονται τῶν ὀριζόντων διαφόρων ὄντων, ἀλλὰ δὴ καὶ τῶν παραλλήλων αὐτοῖς, εἰκότως ἀπὸ τοῦ θ' 15
σημείου ἀρχόμεθα τὰς πηλικότητας τῶν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἐγκλίσεων δεικνύειν βουλόμενοι. βέλτιον δ' ὅμως ἂν εἶη καὶ δι' ὑποδείγματος ἐφ' ἑνὸς τῶν τοιούτων κλιμάτων δεῖξαι τὸ λεγόμενον καὶ ἔστω ἐπὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς κλίματος τουτέστι τοῦ διὰ Βυζαντίου παραλλήλου. καταγράφομεν 20
πρῶτον τοὺς εἰρημένους τρεῖς κύκλους, τὸν τε ἀ'β'γ'δ' χειμερινόν, τὸν θ'κ'η' ἰσημερινὸν καὶ τὸν μ'ν'ξ' θερινόν· καὶ ἔτι τὴν τε ἀντὶ μεσημβρινοῦ εὐθείαν τὴν δ'έ'β' καὶ τὴν ἀντὶ τοῦ ὀριζόντος τὴν ἀέ'γ'. καὶ διελόντες ἕκαστον τεταρτημόριον τοῦ ἰσημερινοῦ εἰς τὰς γ' μοίρας, ἐπεὶ ἔχομεν 25
τὸ πλάτος τοῦ διὰ Βυζαντίου παραλλήλου, τουτέστι τὴν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀποχὴν ἐκ τοῦ τῶν ἐπισήμων πόλεων κανονίου μοιρῶν ἔγγιστα μγ', ἀπολαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ θ'λ' τεταρτημορίου τὴν θ'π' περιφέρειαν μοιρῶν μγ', ἀπὸ δὲ

M V

Ι τόν] τό VM. 15/17 ἀλλά— ἐγκλίσεων] οἱ γραφόμενοι κύκλοι παράλληλοι εἰσι τῷ ὀρίζοντι τοῦ κλίματος διὰ τοῦτο οὖν καὶ ἀπὸ τοῦ θ' σημείου ἀρχόμεθα, τὴν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐπ' ὀρθῆς σφαίρας ὀρίζοντα διαφορὰν τῆς ἐγκλίσεως M. 18 εἶη om. V. 24 διελόντες] διαιροῦντες M. 28 θ'λ'] θη V θκ M. 29 τὴν θπ' om. V.

τοῦ κατὰ διάμετρον τεταρτημορίου τὴν κ' ρ', μοιρῶν ὡσαύ-
 τως μγ'. ἡ ἄρα π' κ' ρ' περιφέρεια ἡμικύκλιόν ἐστιν. ἐπὶ
 τούτοις προσεκβάλλομεν καὶ τὴν ε' δ' κατὰ τὸ φ'. ἀναγ-
 καίον γὰρ εἶναι ταύτην μείζονα ὡς ἂν ἔξαρκῆ πρὸς τὰς
 5 ὀφειλομένας γίνεσθαι κατατομὰς ἐν αὐτῇ. τούτων τοίνυν
 οὕτως ἐχόντων, λαμβάνομεν ἕξωθεν πῆχυν τινα ἰκανὸν πρὸς
 τὴν χρεῖαν ἔχοντα μῆκος, οὗ τὸ ἐν ἄκρον ἐφαρμόζομεν κατὰ
 τὸ θ' σημείον, τὸ δ' ἐφεξῆς μέρος τοῦ πῆχεος ἐφαρμόζομεν
 ἀκριβῶς κατὰ τὸ π' ἐπὶ τὸ πέρασ δηλαδὴ τῆς θ' π' περι-
 10 φερείας τῶν μγ' μοιρῶν. καὶ θεωροῦμεν καθ' ὃ τὴν δ' φ' τὸ
 ἕτερον ἄκρον τοῦ πῆχεος τέμνει· καὶ ἔστω τὸ σ' σημείον.
 εἶτα τὸ μὲν ἕτερον ἄκρον τοῦ πῆχεος τὸ κατὰ τὸ θ' ἔχοντες
 ἐρηρυσμένον καὶ ἀκίνητον κατ' αὐτὸ τὸ θ', τὸ δ' ἕτερον
 ἄκρον αὐτοῦ παραφέροντες τίθεμεν κατὰ διάμετρον τοῦ
 15 π' τουτέστι τὸ ρ' καὶ σημειούμεθα καθ' ὃ τέμνει τὴν ε' β'.
 ἔστω δὴ κατὰ τὸ χ'. καὶ ἐπιζεύγνυμεν τὰς θ' π' σ' καὶ θ' χ' ρ'.
 ἐπεὶ οὖν ἡ π' ρ' μοιρῶν ἐστὶν ρπ', ἡ ἄρα ὑπὸ σ' θ' ρ' γωνία
 τοιούτων ἐστὶν ρπ' οἶων εἰσὶν αἱ δύο ὀρθαὶ τξ'. ὀρθὴ ἄρα
 ἐστὶν ἡ ὑπὸ σ' θ' ρ' γωνία, ὥστε καὶ ἡ σ' χ' περιφέρεια τοῦ
 20 μεσημβρινοῦ, φαινομένη δὲ εὐθεία, ἡμικύκλιόν ἐστι. τέμ-
 νομεν δὲ τὴν σ' χ' δίχα καὶ κέντρῳ τῷ κατὰ τὴν διχοτομίαν
 σημείῳ, διαστήματι δὲ τῷ μέχρι τοῦ σ' ἢ τοῦ χ', γράφομεν
 κύκλον τὸν ψ' χ' ὡ'· ὁ ψ' χ' ὡ' ἄρα μέγιστός ἐστι κύκλος,
 ἀλλὰ δὴ καὶ ὀρίζων· μέγιστος μὲν ὅτι τὸν φ' δ' χ' μεσημ-
 25 βρινὸν δίχα τέμνει, εἰάν γὰρ ἀναπληρώσωμεν τὸν ψ' χ' ὡ'
 διὰ τοῦ σ' διελεύσεται, ἡ δὲ σ' χ' περιφέρεια ἡμικύκλιον
 ἐδείχθη· ὀρίζων δὲ ὅτι καὶ τὸν ἐπ' ὀρθῆς τῆς σφαίρας
 ὀρίζοντα τὸν ἀ' ε' γ' δίχα τέμνει καὶ κατὰ τὰ σημεία καθ'
 α καὶ οὗτος τέμνει τὸν ἰσημερινόν, τὰ θ' κ'. ἔγκλισις δὲ
 30 αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐπ' ὀρθῆς τῆς σφαίρας ὀρίζοντα, ὃ δὴ
 καὶ ἕξαρμα τοῦ πόλου ἐστίν, ἡ ε' χ' τοῦ μεσημβρινοῦ
 περιφέρεια.

M V

18 εἰσὶν om. M. 20 φαινομένη δέ] ἤτις ἐστὶ φαινομένη M.
 21 δέ] δὴ V. 23 κύκλος ἐστὶν transp. M. 24 φ' δ' χ']
 φχδ V. 26/27 ἡ δέ — ἐδείχθη om. M.

"Οτι δ' ἀναγκαίως ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσιν ὁ ψ'χ'ὼ
 κύκλος διὰ τῶν θ' κ' σημείων διήκει, δεικτέον οὕτως.
 ἐπεὶ ἡ ὑπὸ σ'θ'χ' γωνία ὀρθή ἐστιν, ὁμοίως καὶ ἡ ὑπὸ σ'κ'χ'.
 ὁ ἄρα ἐπὶ τῆς σ'χ' κύκλος γραφόμενος ὁ σ'ψ'χ'ὼ ἀναγκαίως
 ἦξει καὶ διὰ τῶν θ'κ'. πάλιν ἑκατέρας τῶν π'υ' καὶ ρ'τ' 5
 περιφερειῶν μονομοιριαίας ἢ διμοιριαίας ἢ ὡσὰν βούλοιτό
 τις ἀποληφθεύσης, ἦχθω διὰ τοῦ υ' ἢ θ'υ', α', ἐπιζευχθεύσα
 δὲ καὶ ἡ θ'τ' τεμνέτω τὴν ε'χ' κατὰ τὸ β'. καὶ τμηθείσης
 τῆς α, β δίχα, γεγράφθω κύκλος ὁ α, γ, β, δ· λέγω ὅτι ὁ
 α, γ, β, δ παράλληλός ἐστι τῷ ψ'χ'ὼ ὀρίζοντι· ἐπεὶ γὰρ 10
 ἡ σ', α νοουμένη περιφέρεια τοῦ μεσημβρινοῦ ἴση ἐστὶ τῇ
 χ', β, ἐπὶ γὰρ ἴσων γωνιῶν βεβήκασιν τῶν ὑπὸ σ'θ', α καὶ
 τ'θ'ρ', οἱ δὲ ἴσον ἑκατέρωθεν ἀπέχοντες κύκλοι παράλληλοί
 εἰσιν, ὁ ἄρα α, γ, β, δ παράλληλός ἐστι τῷ ψ'χ'ὼ. ὁμοίως
 δὴ ποιούντες καὶ διὰ τῶν ἐφεξῆς τοῖς υ' τ' σημείων τῶν 15
 ἴσον τοῖς π' υ' καὶ ρ' τ' διαστήμασιν ἀπεχόντων ἀλλήλων,
 τὰ αὐτὰ κατασκευάζοντες τοῖς ἄνωθεν καταγράφομεν πάν-
 τας τοὺς παραλλήλους κύκλους τῷ ὀρίζοντι μέχρι τοῦ κατὰ
 κορυφὴν ἀνιόντες. οὐ δεῖ δὲ κἀνταῦθα οὔτε τὸν λόγον δια-
 βάλλειν τῆς ἀποδείξεως οὔτε μὴν ἀπορεῖν διὰ τὸ φαίνεσθαι 20
 τοὺς κύκλους τούτους μὴ παραλλήλους, ἐπεὶ καὶ οὐδὲ γρά-
 φονται ἐν καὶ τῷ αὐτῷ κέντρῳ ἀναμιμνησκομένους γὰρ τῶν
 πρότερον εἰρημένων ὡς ἀδύνατόν ἐστιν ἅπαντα τὰ τῇ σφαι-
 ρικῇ ἐπιφανείᾳ συμβαίνοντα κἀν τῇ ἐπιπέδῳ καταγραφῇ
 παντάπασιν ἀπαραλλάκτως καταγράφεσθαι, ἀρκεῖσθαι τοῖς 25
 εἰρημένοις δέον καὶ μὴ ζητεῖν ἄπερ ἡ φύσις οὐ συγχωρεῖ.
 καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν δὲ τυμπάνων καθ' ἕκαστον κλίμα τὰ
 αὐτὰ ποιούμεν τὴν πηλικότητα τῆς ἐγκλίσεως οἰκείως κατὰ
 τὴν θ'π' λαμβάνοντες, τὰ δὲ λοιπὰ ποιούντες ἀπαραλλάκ-
 τως τοῖς ἄνωθεν, τὴν καταγραφὴν πάντων τῶν ἐν τοῖς 30
 τυμπάνοις ἀπαρτίζομεν παραλλήλων.

M V

3 ἡ²] αἱ M.

4 ἀναγκαίως om. M.

7 θ'υ',α'] θτ,α V.

II περιφέρεια om. M.

17 κατασκευάζοντες] ποιούντες

M.

19 ἀνιέντες M.

26 καὶ μὴ — συγχωρεῖ om. M.

Περὶ τῆς καλουμένης ἀράχνης τῆς ἐπάνω τῶν
τυμπάνων κειμένης.

Καιρὸς δὲ ἤδη διαλαβεῖν καὶ περὶ τῆς ἐπάνω τῶν τυμπάνων
τυθεμένης ἀράχνης, ἐν ἣ καταγράφεται ὁ τε ζωδιακὸς
5 καὶ τινες τῶν λαμπρῶν ἀστέρων ὧν εἰς τις κατὰ πᾶσαν
νύκτα δύναται φαίνεσθαι, ὡς ἂν μὴ μόνον διὰ τῆς ἡμερινῆς
διοπτείας ἦν ἐκ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἡλίου κατὰ τὴν ἀναφο-
ρικὴν μοῖραν λαμβάνομεν τὴν ἐνισταμένην ὥραν συνάγωμεν,
ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς κατὰ τινα τῶν ἀστρῶν νυκτερινῆς διοπτείας
10 τὸ αὐτὸ τοῦτο ποριζώμεθα. κέκληται δὲ ἀράχνη διὰ τὸ πρὸς
τὸ τοῦ ἀράχνου ὕφασμα ὁμοιότητά τινα ἔχειν τῷ τε κάκεινο
κυκλικὸν εἶναι καὶ διεχείας ἔχειν τὰς τὸ σχῆμα συνιστώσας
γραμμὰς ἀπ' ἀλλήλων, ἔτι τε καὶ διὰ τὸ τοὺς καταγραφο-
μένους ἐν αὐτῇ ἀστέρας διὰ μοιρογνωμονίων τινῶν εἰς ὀξύτη-
15 τα ληγόντων καταγράφεσθαι τῇ τῶν ἀραχνείων ἐοικώτων
λεπτότητι. βουλόμενοι τοίνυν τὴν τοιαύτην κατασκευ-
άζειν ἀράχνην, ποιῶμεν πρῶτον τύμπανον ἰσόκυκλον μὲν
τοῖς λοιποῖς τῶν κλιμάτων τυμπάνοις, τῇ δὲ περιοχῇ τοῦ
πάχους πολλῶ ὑπερέχον ἐκείνων ὡς ἂν ἀποξεομένων καὶ
20 ἐκβαλλομένων τῶν περιπτῶν τὰ λοιπὰ μὴ θραύωνται. εἶτα
καταγράφομεν ἐν αὐτῷ τοὺς εἰρημένους τρεῖς κύκλους ὡς
κἂν τοῖς λοιποῖς τυμπάνοις καὶ διαιροῦντες δίχα τὴν μ'β'
εὐθείαν τὴν ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν θερινὸν δηλονότι σημείου
τοῦ μ' καθ' ὃ ὁ ζωδιακὸς τοῦ τοιούτου κύκλου ἐφάπτεται
25 μέχρι τοῦ κατὰ τὸν χειμερινὸν β' καθ' ὃ καὶ τούτου ἐφάπ-
τεται ὁ ζωδιακός, σημειούμεθα τὴν διχοτομίαν σημείῳ τῷ
ψ'. καὶ κέντρῳ μὲν τῷ ψ', διαστήματι δὲ τῷ ψ'β' κύκλον
γράφομεν ἀνάλογον τῷ ζωδιακῷ κύκλῳ τὸν κ'μ'θ'β', περι-
λαμβάνοντα μὲν ἐντὸς ἑαυτοῦ ὄλον τὸν θερινὸν τροπικὸν

M V

8 λαμβάνοντες V λαμβάνοντας (vel—ται ?) M. συνάγομεν VM.
10/13 πρὸς τὸ — διὰ τό om. M. 14 ὀξύ M.
21 τρεῖς om. V. 28 κύκλῳ om. M. 29 ἑαυτοῦ] αὐτόν M.

καὶ ἀπτόμενον αὐτοῦ καθ' ἓν σημεῖον τὸ μ', περιλαμβανόμενον δ' αὐτὸν ὄλον ἐντὸς τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ καὶ ἀπτόμενον αὐτοῦ καθ' ἓν σημεῖον τὸ β'. ὅτι δὲ ὁ τῆ διχοτομία τῆς μ'β' ἦτις ἐστὶ τὸ ψ' σημεῖον καὶ διαστήματι ὀποτέρω τῶν ψ'β' ψ'μ' γραφόμενος κύκλος ἤξει καὶ διὰ 5 τῶν ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ κατὰ διάμετρον σημείων τῶν κ' θ' καὶ ἔσται ἀναγκαίως ὁ ζωδιακὸς δείξομεν οὕτως. ἐπεξεύχθησαν γὰρ ἢ τε κ'δ' τέμνουσα τὸν ἰσημερινὸν κατὰ τὸ φ' καὶ ἢ κ'μ' διηγμένη ἄχρι τοῦ ἰσημερινοῦ κατὰ τὸ χ'. ὡσαύτως καὶ ἢ θ'χ'δ' καὶ ἢ θ'μ'φ', ἔτι τε ἢ θ'ρ'β' καὶ ἢ θ'η'λ' καὶ 10 ὁμοίως ἢ κ'λ'β' καὶ ἢ κ'η'ρ'. ἐπεὶ οὖν διὰ τὰ προοδευγμένα ἐκάστη τῶν τε φ'π' καὶ π'χ' καὶ λ'ν' ν'ρ' μοιρῶν ἐστὶν κδ' οἶων ὁ κ'ν'θ'π' κύκλος τξ', ἐκατέρα ἄρα τῶν φ'ρ' καὶ χ'λ' μοιρῶν ἐστὶν ρπ', ὥστε καὶ ἐκατέρα τῶν ὑπὸ χ'κ'β' καὶ ὑπὸ φ'θ'β' γωνιῶν πρὸς τῆ περιφέρειᾳ οὔσα ὀρθῆ ἐστὶν 15 ὁ ἄρα κέντρῳ τῷ ψ' καὶ διαστήματι ἐνὶ τῶν ψ'μ' ψ'β' γραφόμενος κύκλος ἤξει καὶ διὰ τῶν κ' θ' σημείων καὶ ἔσται οὗτος ὁ ζωδιακός, τέμνων μὲν τὸν ἰσημερινὸν κατὰ δύο σημεία, ἐκατέρου δὲ τῶν τροπικῶν ἀπτόμενος καθ' ἓν. καὶ τοῦτο δ' ὁμοίως συμβαίνει γίνεσθαι τὸ τὸν ζωδιακὸν 20 περιέχειν καὶ περιέχεσθαι καὶ τὸ κέντρον αὐτοῦ μὴ ἐν τῷ τοῦ ἰσημερινοῦ κέντρῳ τίθεσθαι· καὶ γὰρ ἐν τῆ σφαιρικῇ ἐπιφανείᾳ οὐκ ἔχει οὕτως, διὰ τὴν καὶ πρότερον εἰρημένην αἰτίαν. τοῦ τοιούτου τοίνυν κύκλου τοῦ ζωδιακοῦ τοῦ κ'μ'θ'β' διαιρουμένου ἐξ ἀνάγκης ὑπὸ τῶν α'γ' καὶ β'δ' εἰς τέσσαρα 25

M V

3/19 ὅτι δὲ — καθ' ἓν om. M sed adnotavit: ζήτηι εἰς τὸ τέλος τῆς παρουσίας πραγματείας τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ὁ οὕτω γραφόμενος κύκλος ἀναγκαίως διὰ τῶν κατὰ τὸν ἰσημερινὸν σημείων τῶν κ θ διερχόμενος ζωδιακός ἐστὶν ἔνθα τὸ σημεῖον O> : in fine libelli exhibetur textus. 11 κ'η'ρ'] κμρ M. 12 λ'ν' ν'ρ'] λη ηρ M. 13 κηθπ M. 15 οὔσαι M. 16 καὶ διαστήματι] διαστήματι δέ M. 22 ἰσημερινοῦ] ζωδιακοῦ M. 24 τοιούτου τοίνυν] οὖν τοιούτου M. Post κ'μ'θ'β' add. δηλονότι M.

τεταρτημόρια φαινομένως μὲν ἄνισα, νοουμένως δὲ ἴσα,
 ἕκαστον τῶν τεταρτημορίων διαιροῦμεν εἰς τὰ κατ' αὐτὸ
 τρία ζώδια μὴ μόνον φαινομένως, ἀλλὰ καὶ νοουμένως εἰς
 ἄνισα, διὰ τὸ μὴ πάντα τὰ ζώδια ἐν ἴσασι ἀναφοραῖς ἀνα-
 5 φέρεσθαι τοῦ ἰσημερινοῦ. διαιροῦμεν δὲ ταῦτα οὕτως. πρῶ-
 τον ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δοχείου καθ' ὃ συμβάλλονται τὰ
 τύμπανα τὴν περιέχουσαν αὐτὰ ἵτυν διαιροῦμεν εἰς τξ'
 μοίρας πάντῃ ἀλλήλαις καὶ ἀκριβέστατα ἴσας. καὶ ἐπειδὴ
 ἔχομεν ἐν τῷ κανόνι τῶν ἐπ' ὀρθῆς τῆς σφαίρας ἀναφορῶν
 10 πόσαις μοίραις ἕκαστον τῶν ζωδίων ἀναφέρεται τοῦ ὀρί-
 ζοντος, ἐφαρμόσαντες τὸ τύμπανον ἐν ᾧ τὴν ἀράχνην
 καταγράφομεν τῷ δοχείῳ οὕτως ὥστε τὸ δ' κατὰ τὸν κρῖνον
 εἶναι καὶ ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ γ' λαμβάνομεν ἐκ τοῦ τεταρ-
 τημορίου τῆς ἵτυος ᾧ ὑπόκειται ἢ γ'δ' τοῦ χειμερινοῦ
 15 περιφέρειᾳ μοίρας ὅσαι παράκεινται τῷ Κριῶ ἐπὶ τοῦ
 εἰρημένου κανόνος· εἰσὶ δὲ αὐταὶ κζ' ν', καὶ σημειούμεθα
 ταύτας. εἶτα τὰς ἐπὶ τοῦ Ταύρου κθ' νδ'· καὶ ἔτι τὰς ἐπὶ
 τῶν Διδύμων λβ' ις' ὡς ὁμοῦ ἀπαρτίζεσθαι τὰς τοῦ τεταρ-
 τημορίου ς'. καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸ β' σημείου Καρ-
 20 κίνου μὲν λβ' ις', Λέοντος δὲ κθ' νδ', Παρθένου δὲ κζ' ν'.
 καὶ ἀπὸ τοῦ α' ὁμοίως Ζυγοῦ μὲν κζ' ν', Σκορπίου δὲ κθ'
 νδ', Τοξότου δὲ λβ' ις'. καὶ πρὸς τούτοις ἀπὸ τοῦ δ' Αἰγο-
 κέρωτος μὲν λβ' ις', Ὑδροχόου δὲ κθ' νδ', Ἰχθύων δὲ κζ'
 ν'. διὰ τῶν γεγονότων ἐν τῇ ἵτυϊ σημείων καὶ κέντρον τοῦ
 25 ε' ἄγοντες εὐθείας ἔνθα τέμνουσιν αὐταὶ αἱ εὐθεῖαι τὸν
 κ'μ'θ'β' ζωδιακὸν σημειούμενοι, τέμνομεν αὐτὸν εἰς τὰ
 εἰρημένα δώδεκα ζώδια καθ' ἃ σημεῖα γίνονται αἱ τομαί,
 πρότερον διπλασιάζοντες τὸν ζωδιακὸν κύκλον κατὰ τὰ
 ἐντὸς αὐτοῦ μέρη δι' ἐτέρου κύκλου ὡς ἂν ἔχοντος πλάτος
 30 ἱκανὸν γίνωνται αἱ κατατομαὶ καὶ διαιρέσεις δι' ὅλου μὲν
 τοῦ πλάτους ὀλοκλήρων τῶν ζωδίων ὡς ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος δὲ
 τῶν διὰ μέσων τῶν ζωδίων μοιρῶν. ἄγομεν δ' ὁμοίως καὶ παρὰ

 M V

6 τῇ περιφερείᾳ] τῷ μέρει M. 14 γ'δ'] γλ V. 23/24 κζ' ν']
 κθ' ν' V. 26 κ'μ'θ'β'] κμθδ M κηθμ V. 32 μέσου V.

τὴν ἀ' γ' ἐκατέρωθεν δύο γραμμὰς ἵνα καὶ αὕτη πλάτος
 ἱκανὸν ἔχουσα δέξῃται κατὰ τὸ μέσον ἦτοι τὸ ε' τρύπημα
 ἐν ᾧ ἦλός τις ἐμπεπερονημένος συνέχῃ πάντα τὴν τε διόπ-
 τραν, τὸ δοχεῖον, τὰ τύμπανα καὶ αὐτὴν τὴν ἀράχνην. τὸ
 δ' αὐτὸ ποιοῦμεν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκτός κύκλου ὃν ἔφημεν ἀνα- 5
 λογεῖν τῷ χειμερινῷ τροπικῷ, διπλασιάζοντες αὐτὸν κατὰ
 τὸ ἐκτός μέρος καὶ οὐ κατὰ τὸ ἐντός ὡσπερ τὸν ζωδιακόν.
 τὰ μὲν οὖν δωδεκατημόρια τοῦ ζωδιακοῦ διὰ τῆς τοιαύτης
 μεθόδου μερίζομεν. τὰς ἐκάστου δὲ δωδεκατημορίου λ'
 μοῖρας οὐκ ἀνάγκη ἀκριβολογουμένους λαμβάνειν καὶ τὰς 10
 καθ' ἐκάστην μοῖραν διαφορὰς τῶν ἀναφορῶν καὶ οὕτω
 ποιεῖν τὰς κατατομάς· οὐδὲ γὰρ ἀξιόλογον γίνεται τὸ παρὰ
 τοῦτο διάφορον. εἰ δὲ καὶ τοῦ λίαν ἀκριβοῦς ἀκορέστως
 ἔχομεν, μέχρι τῶν δεκαμοιριῶν ἴσως ἀρκεσθησόμεθα, του- 15
 τέστι τῆς εἰς τρία διαιρέσεως ἐκάστου τῶν ζωδίων ἐκ τοῦ 15
 κανόνος τῶν ἐπ' ὀρθῆς τῆς σφαίρας ἀναφορῶν τὰς τῆ δεκα-
 μοιρία τῶν ζωδίων ἐκάστου παρακειμένας λαμβάνοντες,
 τὸ δ' ἐπέκεινα τούτων ζητεῖν τὸ ἀκριβὲς περιττὸν παντά-
 πασι καὶ ἀνόητον· τὰς μέντοι δεκαμοιρίας ἐκάστην εἰς
 ἴσα ἰ' διαιροῦντες οὐκ ἐκπεσοῦμεθα τοῦ ὀρθοῦ. κατασκευά- 20
 ζομεν οὖν τὸν εἰρημένον ζωδιακόν οὕτως ὥστε ἐφαρμο-
 ζομένης τῆς ἀράχνης τοῖς ὑποκειμένοις τυμπάνοις τὴν μὲν
 τοῦ Κριοῦ καὶ τοῦ Ζυγοῦ ἀρχὴν ἄπτεσθαι τοῦ ἰσημεριοῦ
 πανταχόθεν, τὴν δὲ ἀρχὴν τοῦ Καρκίνου καὶ τὸ τέλος τῶν
 Διδύμων ἄπτεσθαι τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, τὴν δὲ ἀρχὴν 25
 τοῦ Αἰγοκέρωτος καὶ τὸ τέλος τοῦ Τοξότου ἄπτεσθαι τοῦ
 χειμεριοῦ τροπικοῦ. τούτου δ' οὕτως ἔχοντος δῆλόν ἐστι

M V

3 συνεχῆ V. 5/7 τοῦ ἐκτός — [ζωδιακόν] τῶν β' κύκλων
 τοῦ τε δηλονότι ἐκτός ὃν ἔφημεν ἀναλογεῖν τῷ χειμερινῷ τροπικῷ
 καὶ τοῦ ζωδιακοῦ ὡς εἴπομεν, πλὴν τὸν μὲν ζωδιακόν κατὰ τὸ ἐντός,
 τὸν δὲ χειμερινὸν κατὰ τὸ ἐκτός M. 8 τῆς om. V.
 13/14 ἀκορέστως ἔχομεν] ἐφίεμεθα M. 14 ἴσως om. M.
 20 ἰ' om. V. ὀρθοῦ] ζητουμένου M. 23 τοῦ Ζυγοῦ]
 τῶν Ζυγῶν (signum) VM. 27 ἔσται M.

πάντως ὅτι καὶ τῶν λοιπῶν ζῳδίων ἕκαστον εἰς τὸν οἰκεῖον τέθειται τόπον κατὰ τε τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος ὁμοίως τοῖς εἰρημένους.

Διὰ ποίαν αἰτίαν ἐν τῇ ἀράχῃ

5 καταγράφονται καὶ ἀστέρες τινὲς καὶ πῶς δεῖ καταγράφειν αὐτούς.

Ἐπεὶ δὲ δεῖ τὸν ἀστρονόμον οὐ μόνον ἐν ἡμέρᾳ ὠροσκοπεῖν, διὰ τῆς πρὸς τὸν ἥλιον διοπτείας, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς τῶν ἀστέρων ἐν νυκτί, καταγράφομεν καὶ ἀστέρας τῶν
 10 λαμπρῶν, οὐ πλείους τῶν δώδεκα ἵνα μὴ πλείστοι ὄντες καλύπτωσι τοὺς ὑποκειμένους παραλλήλους κύκλους τῶν τυμπάνων. ὀφείλουσι δὲ οἱ καταγραφόμενοι ἀστέρες ἐκεῖνοι εἶναι ὧν εἰς τις ὁποιοσοῦν δύναται καθ' ἣν βουλόμεθα διοπτεύειν νύκτα φαίνεσθαι. μετὰ γὰρ τὴν αὐτοῦ διοπτείαν
 15 λαμβάνοντες τὴν κατὰ μῆκος αὐτοῦ ἐποχὴν ἐν ἣ μοῖρα ζῳδίου τινὸς εὐρίσκεται, ἔχοντες δὲ καὶ τὴν τοῦ ἡλίου φανερὸν ὡς ἡνίκα τεθείσης τῆς ἀράχνης καὶ περιαχθείσης ἐφάψηται τὸ μοιρογνωμόνιον τοῦ διοπτευθέντος ἀστέρος τοῦ ἀναφορικοῦ παραλλήλου καθ' ὃν διωπτεύθη, εὐρίσκομεν καὶ
 20 τὴν ἡλιακὴν μοῖραν ἐν τῷ ὑπὸ γῆν ἡμισφαιρίῳ ἐν τίνι τῶν ἀπὸ δύσεως ὠρῶν πίπτει. καὶ τοῦτο μὲν διὰ ταύτην γίνεται τὴν αἰτίαν.

Ὅπως δὲ δεῖ καταγράφειν αὐτούς ἐνθάδε μεθοδευτέον.
 25 κατασκευάζομεν πῆχυν τινα ἴσον τῷ ἡμίσει τῆς διαμέτρου τοῦ ὄργανου ὃς καὶ ὀφείλει ὀπῆν τινα ἔχειν ἐν τῷ ἐνὶ ἄκρῳ ἣτις ἐφαρμοσθεῖσα τοῖς ἄλλοις τρυπήμασι τοῖς οὖσιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν τυμπάνων τῷ ἐμπεπερονημένῳ ἡλῳ καὶ αὐτῇ

M V

2 Post καί add. κατὰ M. II καλύπτουσι M. 20 μοῖραν om. V. 20/21 ἐν τῷ — πίπτει] ποίου ἀπτεται παραλλήλου M. 26 τοῦ ὄργανου] τῆς ἀράχνης M. 27/28 τῷ μέσῳ] τοῖς κέντροις V. 28 αὐτός VM.

συνδεθήσεται τοῖς λοιποῖς. διελόντες δὲ πρότερον τὴν β' ε' νοουμένην περιφέρειαν τοῦ μεσημβρινοῦ εἰς μοίρας ριδ' εἰς ὅσας δηλονότι καὶ ἡ ρ' κ' δύναται διαιρεθῆναι ἢ ἐπὶ τῆς πρώτης καταγραφῆς τῆς ἀράχνης, ἐπειδὴ ἡ μὲν κ' ἢ μοιρῶν ἔστιν γ', ἡ δὲ ν' ρ' κδ'· διαιροῦμεν δὲ αὐτὴν διὰ 5 τῶν εὐθειῶν τῶν ἀπὸ τοῦ θ' καὶ δι' ἐκάστου τῶν τῆς ρ' κ' τμημάτων διηγμένων, εἶτα ἐφαρμόζοντες τὸν πῆχυν τῆ ε' β', διαιροῦμεν αὐτὸν ἐπὶ μιᾶς τῶν πλευρῶν τῆς διὰ μέσου τοῦ κέντρου τῆς ὀπῆς διηγμένης, εἰς τὰ ἴσα τοῖς ριδ' τμήμασι τῆς ε' β'· ὧν τὰ μὲν κδ' ἔγγιστα τμήματα πρὸς νότον 10 εἰσὶ τοῦ ἰσημερινοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ γ' πρὸς ἄρκτους.

Τοῦ πῆχεος τοίνυν οὕτω ῥυθμισθέντος καὶ ἀποκαταστάντος, πρὸς δὲ καὶ τῷ τῆς ἀράχνης ὀμφαλῷ συνδεθέντος, ὅταν βουλώμεθα ἀστέρα τιὰ τῶν ἀπλανῶν ἐγχαράττει τῆ ἀράχνη ἐπὶ τοῦ ὀφειλομένου κατὰ μῆκος <τόπου> τοῦ 15 ζωδιακοῦ καὶ αὐτὸ κατὰ πλάτος αὐτοῦ ἐπὶ θάτερα κατὰ τε τὰ βόρεια καὶ τὰ νότια, περιάγομεν τὸν πῆχυν ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ μέχρις ἂν εὕρωμεν τὴν μοῖραν τῆς κατὰ μῆκος ἐποχῆς τοῦ ἀστέρος ὃν βουλώμεθα γράφαι, πρότερον ἐπιλογιζόμενοι τὸν ἀστέρα πόσας μοίρας κεκίνηται ἐν τοῖς 20 τοσοῦτοις χρόνοις τοῖς μεταξύ τῶν τε καθ' ἡμᾶς χρόνων καὶ τοῦ κατὰ τὸν Πτολεμαῖον, τὰς τῶν ἀπλανῶν ἐποχὰς ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν χρόνοις διὰ κανονίου ἐκθέμενον· κινουῦνται γὰρ καὶ οἱ ἀπλανεῖς ὡς αὐτὸς ἔδειξεν εἰς τὰ ἐπόμενα κατὰ ρ' ἔτη μοῖραν α'. καὶ εὐρόντες ἰστώμεν ἀσάλευτον ἐκεῖ τὸν 25

M V

I συνδέεται V. 3 δύναται διαιρεθῆναι] διήρηται M.

3/5 ἢ ἐπὶ — κδ' om. M. 9 ριδ'] ιδ' V. 10 κδ' expunxit M². II τοῦ ἰσημερινοῦ om. M. ἄρκτους] βορρᾶν

ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἄχρι τοῦ πόλου M. 12 οὕτω om. V.

12/13 καὶ ἀποκαταστάντος — συνδεθέντος om. V. 15 τόπου addidi ex Nicephoro. 16 ἐπὶ θάτερα αὐτοῦ transp. M.

17 Post νότια add. αὐτοῦ M. 19/25 πρότερον — μοῖραν α' om. M. 23 ἐκθεμένου V.

πήχυν. κειμένου δὲ τοῦ πήχεος οὕτως ἀσαλεύτου, λαμβάνομεν ἀπ' αὐτῆς τῆς κατὰ τὸν πήχυν μοίρας ἣτις ἀπτεται τῆς ζωδιακῆς μοίρας τοῦ ἀστέρος τὴν ἀπόστασιν αὐτοῦ κατὰ πλάτος, εἴτε ἐπὶ τὰ βόρεια, εἴτε ἐπὶ τὰ νότια τοῦ ζωδιακοῦ
 5 καὶ σημειούμεθα τὸν τόπον καθ' ὃν ὀφείλει κεῖσθαι ὁ γραφόμενος ἀστὴρ. οὕτω δὴ ποιούμεν καπὶ τῶν λοιπῶν οὓς βουλόμεθα καταγράφειν ἀστέρας. ἰστέον μέντοι καὶ τοῦτο ὅτι οὕτω περιφερομένης τῆς ἀράχνης, τὸ ἐντὸς τοῦ ζωδιακοῦ περικλειόμενον μέρος βόρειον καλοῦμεν, τὸ δὲ ἔξω τοῦ
 10 ζωδιακοῦ ἄχρι τῆς περιφερείας τοῦ τῶν τυμπάνων δοχείου νότιον.

Οὕτω τοίνυν σημειωσάμενοι τοὺς τόπους καθ' οὓς ὀφείλουσι τεθῆναι οἱ καταγραφόμενοι ἀστέρες, τὰ καταλειπόμενα μέρη ἐν τῷ τυμπάνῳ ὃ εἰς ἀράχνην κατασκευάζομεν,
 15 πάρεξ τοῦ ζωδιακοῦ καὶ τῶν τόπων τῶν καταγραφέντων ἀστέρων οὓς συνάπτομεν τῇ ἀράχῃ πηγματίοις τισίν, ἀποξέοντες ὡς περιττὰ καὶ ἀσυντελῆ ἐκβάλλομεν καὶ ἀπορρίπτομεν, πλὴν ἀφιέντες τινὰ οἰονεὶ ἡμικύκλια ἢ καὶ πλείω ἢ καὶ ἐλάσσω ἡμικυκλίων, διὰ τὸ δεῖν ἐδράζεσθαι ἐν αὐτοῖς
 20 τοὺς καταγραφομένους ἀστέρας, ἀφιέντες μέντοι καὶ τὰ τοιαῦτα ἡμικύκλια στενὰ καθόσον ἐγχωρεῖ ὡς ἂν μὴ πάνυ καλύπτωσι τοὺς ἐν τοῖς ἐπιπέδοις τῶν τυμπάνων καταγεγραμμένους κύκλους. ἔστι δ' ἐν τῇ ἀράχῃ μέγιστος κύκλος καὶ περιεκτικὸς τῶν ἄλλων ὁ κύκλω κατὰ τὴν ἐκτὸς περι-
 25 φέρειαν περιερχόμενος τὸν ἐν τοῖς τυμπάνοις καταγεγραμμένον χειμερινὸν κύκλον.

Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο ὡς ἡμεῖς ἐνταῦθα διὰ τὸ σαφέστερον δύο καταγραφὰς ἐποιήσαμεν τῆς ἀράχνης. ἐν μὲν

 M V

2/3 ἣτις — αὐτοῦ] τὴν τοῦ ἀστέρος αὐτοῦ ἀπόστασιν V.
 4 Post βόρεια add. ἢ M. 7 ἀστέρας om. M. 15/16 τόπων
 — τισίν] ἀστέρων M. 18 ἀφέντες V. οἰονεὶ om. V.
 ἡμικύκλιον M. πλείω] μεῖζω V. 20 μέντοι om. V. 27: cf.
 supra, pp. 207, 15 et 235, I. 28 τῆς ἀράχνης ἐποησάμεθα V.

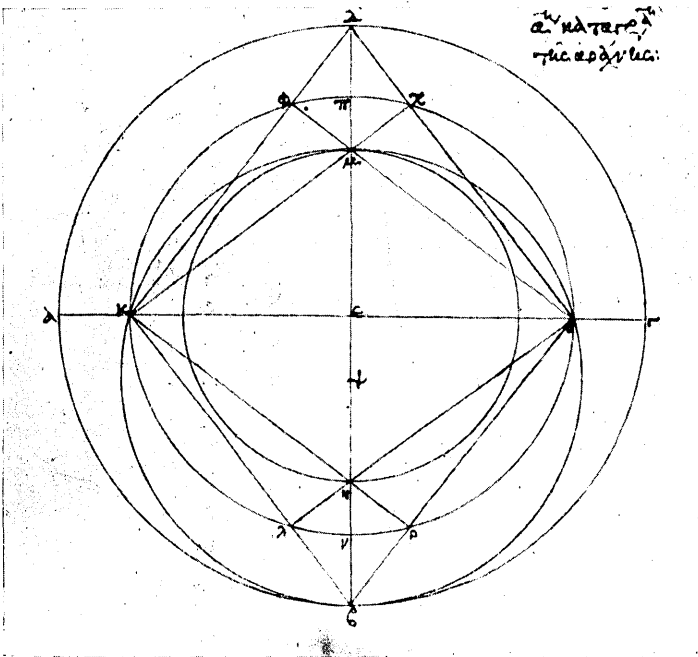
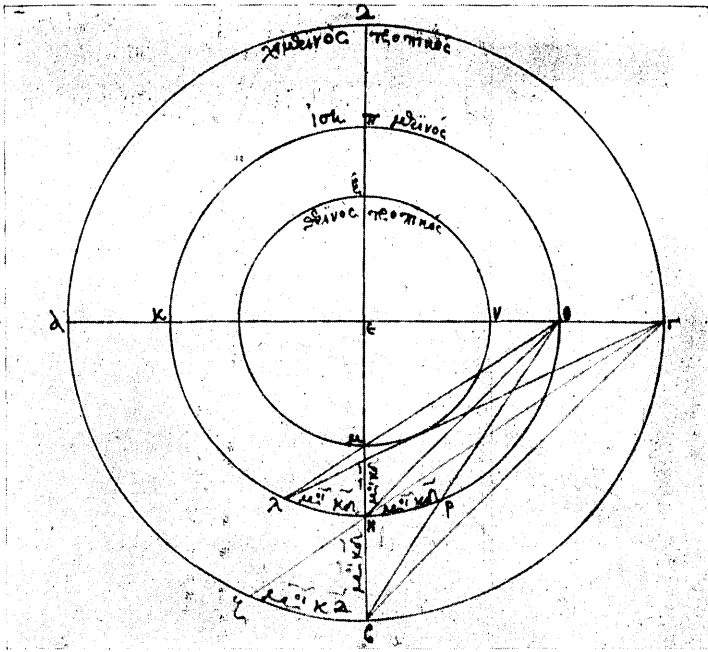

Fig. 5 et 7 : les trois cercles et l'araignée.
Isaac Argyre.

πῆχυν. κειμένου δὲ τοῦ πῆχεος οὕτως ἀσαλεύτου, λαμβάνομεν ἀπ' αὐτῆς τῆς κατὰ τὸν πῆχυν μοίρας ἣτις ἄπτεται τῆς ζωδιακῆς μοίρας τοῦ ἀστέρος τὴν ἀπόστασιν αὐτοῦ κατὰ πλάτος, εἴτε ἐπὶ τὰ βόρεια, εἴτε ἐπὶ τὰ νότια τοῦ ζωδιακοῦ
 5 καὶ σημειούμεθα τὸν τόπον καθ' ὃν ὀφείλει κεῖσθαι ὁ γραφόμενος ἀστήρ. οὕτω δὴ ποιούμεν κατὰ τῶν λοιπῶν οὐς βουλόμεθα καταγράφειν ἀστέρας. ἰστέον μέντοι καὶ τοῦτο ὅτι οὕτω περιφερομένης τῆς ἀράχνης, τὸ ἐντὸς τοῦ ζωδιακοῦ περικλειόμενον μέρος βόρειον καλοῦμεν, τὸ δὲ ἔξω τοῦ
 10 ζωδιακοῦ ἄχρι τῆς περιφερείας τοῦ τῶν τυμπάνων δοχείου νότιον.

Οὕτω τοίνυν σημειωσάμενοι τοὺς τόπους καθ' οὓς ὀφείλουσι τεθῆναι οἱ καταγραφόμενοι ἀστέρες, τὰ καταλειπόμενα μέρη ἐν τῷ τυμπάνῳ ὃ εἰς ἀράχνην κατασκευάζομεν,
 15 πάρεξ τοῦ ζωδιακοῦ καὶ τῶν τόπων τῶν καταγραφέντων ἀστέρων οὐς συνάπτομεν τῇ ἀράχῃ πηγματίοις τισίν, ἀποξέοντες ὡς περιττὰ καὶ ἀσυντελεῖ ἐκβάλλομεν καὶ ἀπορρίπτομεν, πλὴν ἀφιέντες τινὰ οἰονεῖ ἡμικύκλια ἢ καὶ πλείω ἢ καὶ ἐλάσσω ἡμικυκλίων, διὰ τὸ δεῖν ἐδράζεσθαι ἐν αὐτοῖς
 20 τοὺς καταγραφομένους ἀστέρας, ἀφιέντες μέντοι καὶ τὰ τοιαῦτα ἡμικύκλια στενὰ καθόσον ἐγγχωρεῖ ὡς ἂν μὴ πάνυ καλύπτωσι τοὺς ἐν τοῖς ἐπιπέδοις τῶν τυμπάνων καταγεγραμμένους κύκλους. ἔστι δ' ἐν τῇ ἀράχῃ μέγιστος κύκλος καὶ περιεκτικὸς τῶν ἄλλων ὁ κύκλῳ κατὰ τὴν ἐκτὸς περι-
 25 φέρειαν περιερχόμενος τὸν ἐν τοῖς τυμπάνοις καταγεγραμμένον χειμερινὸν κύκλον.

Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο ὡς ἡμεῖς ἐνταῦθα διὰ τὸ σαφέστερον δύο καταγραφὰς ἐποιήσαμεν τῆς ἀράχνης. ἐν μὲν

 M V

2/3 ἣτις — αὐτοῦ] τὴν τοῦ ἀστέρος αὐτοῦ ἀπόστασιν V.
 4 Post βόρεια add. ἢ M. 7 ἀστέρας om. M. 15/16 τόπων
 — τισίν] ἀστέρων M. 18 ἀφέντες V. οἰονεῖ om. V.
 ἡμικύκλιον M. πλείω] μεῖζω V. 20 μέντοι om. V. 27: cf.
 supra, pp. 207, 15 et 235, I. 28 τῆς ἀράχνης ἐποισάμεθα V.

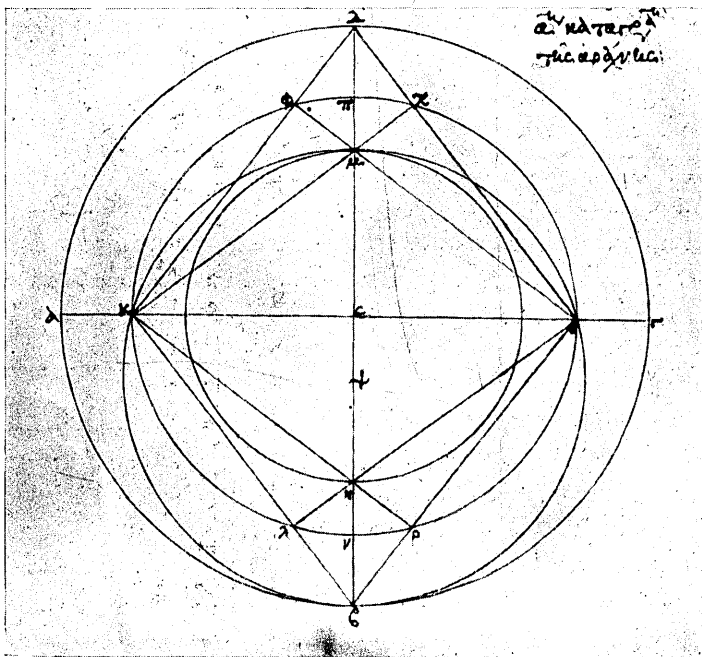
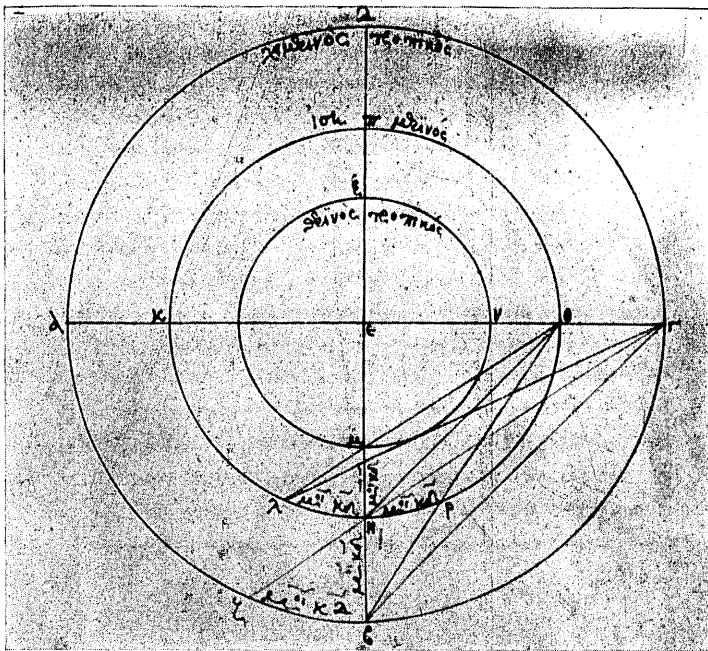

Fig. 5 et 7 : les trois cercles et l'araignée.
Isaac Argyre.

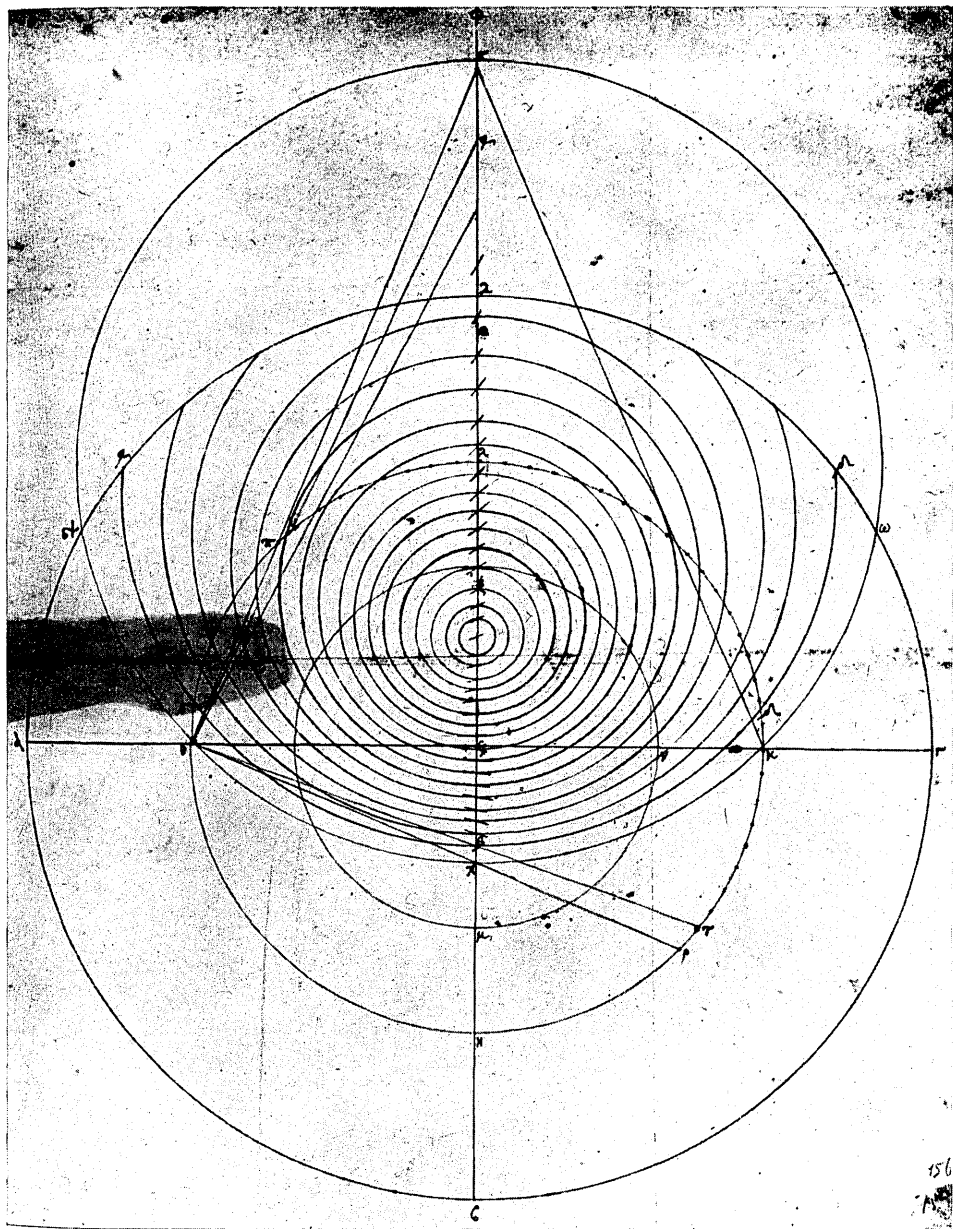

Fig. 6 : les parallèles.
Isaac Argyre.

156

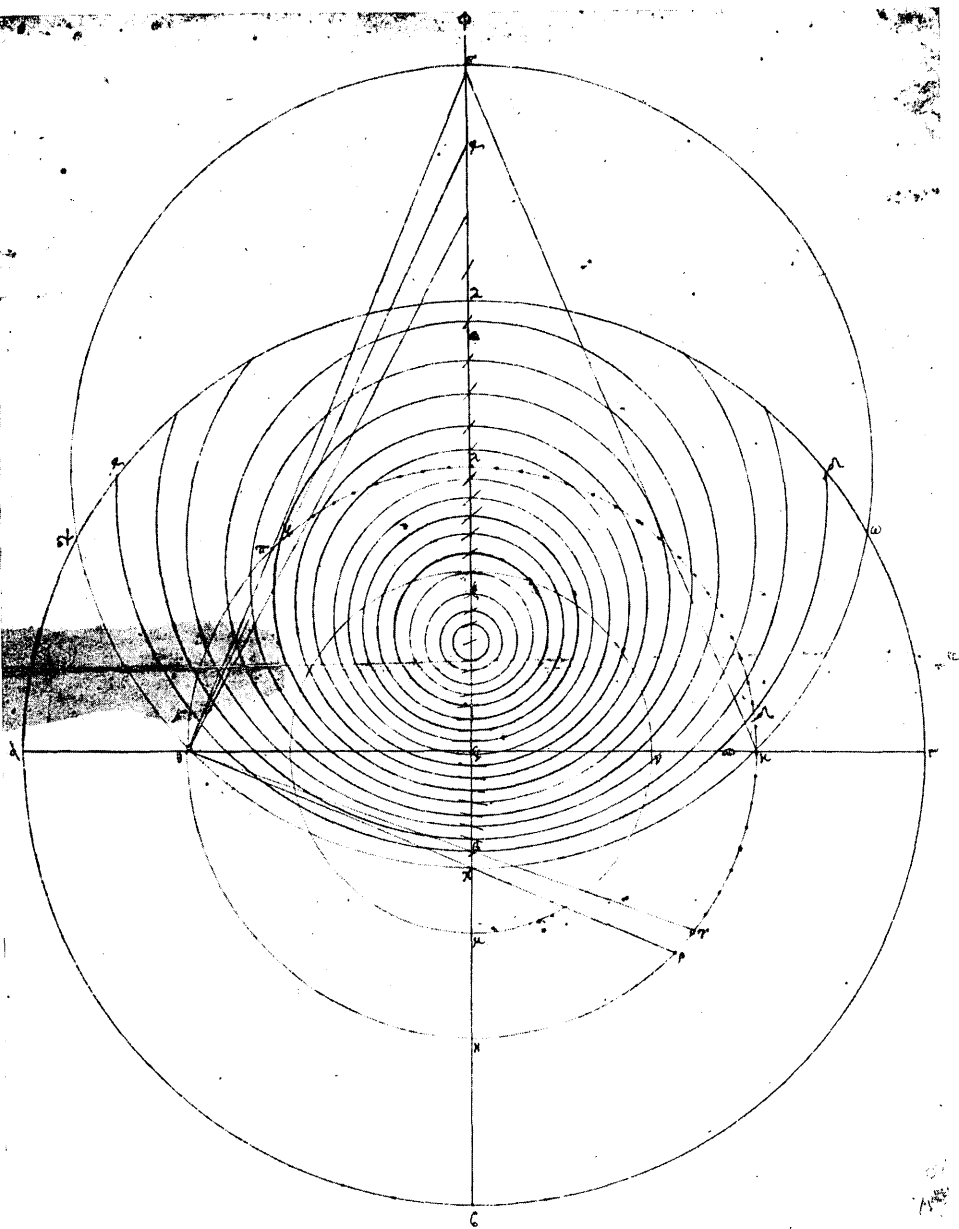
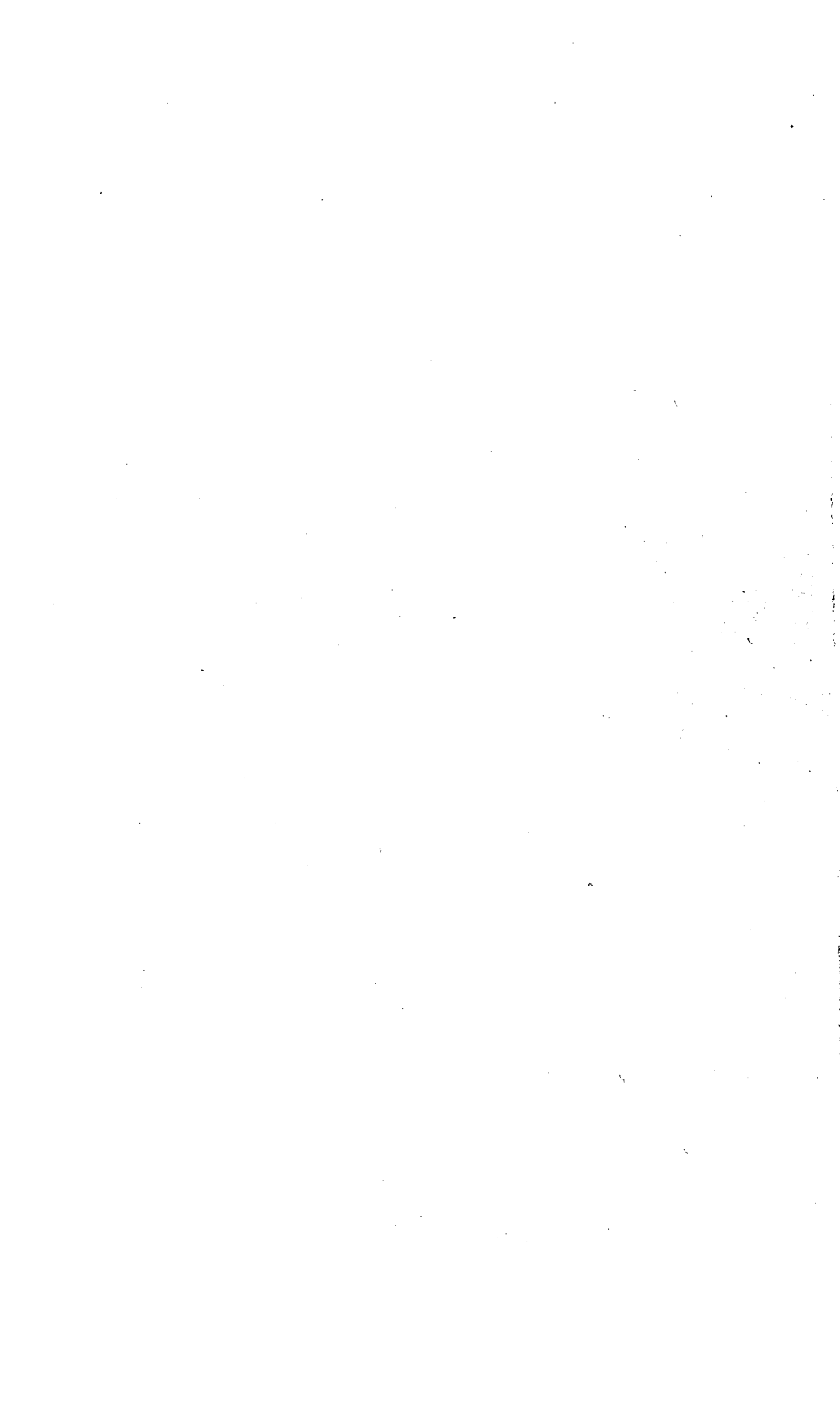

Fig. 6 : les parallèles.
Isaac Argyre.

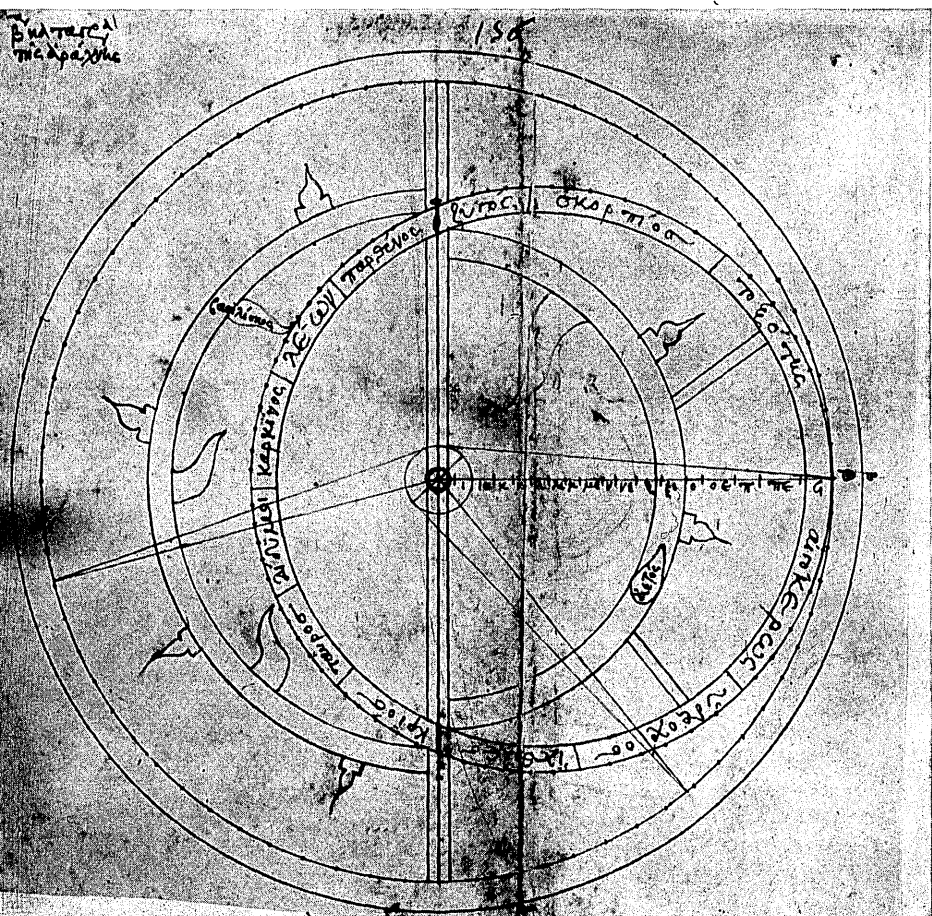

Fig. 8 : l'araignée.
Isaac Argyre.

ΑΤΑΡΧΗ
καὶ ἑξάχροα

150

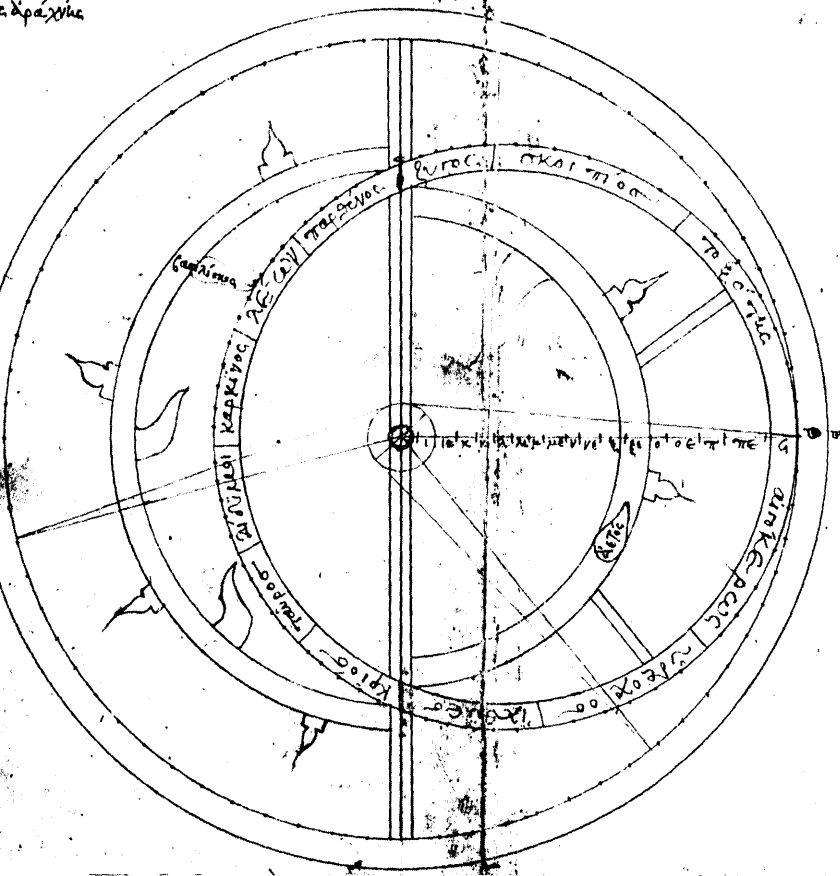

Fig. 8 : l'araignée.
Isaac Argyre.

τῇ μιᾷ γραμμικῶς ἐκθέμενοι τοὺς κύκλους αὐτοὺς μόνους δι' ὧν ἡ ἀράχνη εἰδοποιεῖται, ἐν δὲ τῇ ἑτέρα τὴν ἀράχνην αὐτὴν ἐντελῶς. ἐν ἣ καὶ ἔτι πλείονος εἰπεῖν σαφηνείας ἔνεκεν κατεγράψαμεν καὶ τὸν πῆχυν δι' οὗ χρῆ καταμετρεῖν καὶ καταγράφειν τοὺς ἀστέρας ἐν τοῖς προσήκουσι τόποις, δεικνύντες πῶς δεῖ συνδέοντας τὸ ἐν ἄκρον αὐτοῦ διὰ τοῦ μεταξὺ ὀμφαλοῦ τοῦ ἀναλογοῦντος τῷ βορείῳ πόλῳ περιάγειν αὐτὸν κύκλῳ. κατεγράψαμεν δὲ δι' αὐτοῦ καὶ ἀστέρας δύο, τὸν τε Ἄετον δευτέρου μεγέθους ὄντα καὶ ἐπέχοντα κατὰ μῆκος ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ μοίρας 15 ἰς' τοῦ Αἰγοκέρωτος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, τουτέστι τῷ 1580 εἴτι ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἀπέχοντα δὲ τοῦ ζωδιακοῦ κατὰ πλάτος πρὸς βορρᾶν μοίρας κθ'. κατεγράψαμεν δ' ἔτι περιάγοντες καὶ κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τὴν Καρδίαν τοῦ Λέοντος τὸν καὶ Βασιλίσκον λεγόμενον πρώτου μεγέθους ὄντα 15 καὶ ἐπέχοντα μὲν κατὰ μῆκος ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ μοίρας 15 ἰε' τοῦ Λέοντος κατὰ τὸ εἰρημένον ἔτος, ἀπέχοντα δὲ κατὰ πλάτος ἀπὸ τοῦ ζωδιακοῦ πρὸς βορρᾶν 0 ι'.

Ταῦθ' ἡμῖν ἱκανῶς ἅμα καὶ συμμέτρως τῇ προκειμένῃ ρηθέντα ὑποθέσει πέρας ἐχέτω τὰ νῦν. ἀξιοῦμεν δὲ τοὺς ἐντυγχάνοντας ὑπὲρ μὲν τῶν καλῶς εἰρημένων τὴν αἰτίαν ἀναφέρειν Θεῷ, παρ' οὗ πᾶσα δόσις ἀγαθῆ δέδοται πλουσίως ἡμῖν, ὑπὲρ δὲ τῶν μὴ καλῶς τὰς μέμφεις ἡμῖν ἢ συγγνωμονεῖν εἰδότας ὡς ἀγαπητὸν καὶ τὸ ἐφ' ὅσονοῦν τῶν τοιούτων ἐπιτυχεῖν.

25

M V

- I γραφικῶς V. μόνους] καὶ μόνον M. 2 ἢ om. M.
 6 αὐτοῦ] τοῦ V. 8 καταγράφομεν M. 16 μὲν
 transp. post μῆκος V. 18 ζωδιακοῦ] διὰ μέσων V.
 0 ι' πρὸς βορρᾶν transp. V. 22/23 παρ' οὗ — ἡμῖν¹ om. V.

IV. Anonyme.

Ἑτέρα ἐξήγησις περὶ τοῦ ἀστρολάβου.

Εἰ βούλει γνώσκειν τὴν τοῦ ἀστρολάβου μέθοδον, μετέρ-
χου ταύτην τόνδε τὸν τρόπον. τὰ πρῶτα μὲν γὰρ ζητήσεις
ἐν πόσαις μοίραις ὁ ἡλιακὸς δρόμος ἐστί, παντὸς κύκλου
5 κατὰ τὸ οὐράνιον σῶμα παρὰ τοῖς ἀστρονόμοις εἰς τξ'
μοίρας τεμνομένων. εὐρήσεις δ' ἂν οὕτως· τῇ δεξιᾷ χειρὶ
λαβὼν τὸν ἀστρολάβον ἀπὸ τῆς δεδεμένης σχοίνου ἐν τῷ
κρίκῳ αὐτοῦ καὶ τὸν ἀριστερὸν ὦμον τρέψας πρὸς τὸν
ἥλιον στήθι προτείνων τὸν ἀστρολάβον πρὸς αὐτὸν ἀπὸ
10 τοῦ μέρους καθ' ὃ τὸ κανόνιον, ὃ καὶ κάθετος καλεῖται,
συνδέει πάσας τὰς κατ' ἐπιφάνειαν ἐγκεχαραγμένας σφαί-
ρας καὶ ἔνθα καταγεγραμμέναι εἰσὶν αἱ τοῦ τεταρτημορίου
τοῦ κύκλου ς' μοίραι. καὶ ὅταν ἴδῃς τὴν τοῦ ἡλίου ἀκτί-
να ὑπεισδυομένην ἐντὸς τῆς ἀνωθεν ὀπῆς τοῦ κανονίου
15 καὶ ἀποκαταντῶσαν εἰς τὴν ἐτέραν ἡγουν τὴν κάτωθεν
τεμνομένην δίχα παρὰ τῆς ἐγκεχαραγμένης ἐκείσε εὐ-
θείας γραμμῆς, τήρησον ἐν πόσαις μοίραις τοῦ κανονίου
τὸ ἄκρον ἐστί. καὶ ὡσπερ εὐρήσεις ἔχειν τοῦτο, ἴσθι καὶ
τὸν ἥλιον. ἔπειτα εἰ βούλει μαθεῖν εἴτε μεσημέριόν ἐστω

AB O ; cf. Hase, pp. 158 ss.

- 1 tit. om. O. 3 ζητήσεις B² ζητήσεων AO ζητήσω B.
6 εὐρήσεις AB. 10 Post κανόνιον add. τρύπημα συστημα-
τίου AOB cancell. B. 11 ἐγκεχαραγμένος O. 12 κατα-
γεγραμμέναι] ἐγκεχαραγμένοι O. 15 ἡγουν] ἢ OB corr. B².
Post κάτωθεν add. καὶ O. 16 τῆς] τοῖς B corr. B².
19 μεσημβρινόν A corr. A² μεσημβρία B².

εἴτε καὶ μή, πάλιν λαβὼν τὸν ἀστρολόαβον καθὼς διαταξά-
 μεθα, στῆθι πρὸς τὸν ἥλιον καὶ σκόπησον πάλιν εἰς πόσας
 μοίρας εὐρίσκει τὸ ἄκρον τοῦ κανονίου ἢ τοῦ ἡλίου ἐπεισ-
 ερχομένη ταῖς ὀπαῖς αὐτοῦ λαμπηδῶν καὶ γράψον τὸν
 ἀριθμόν. καὶ πάλιν στῆθι καὶ ποιήσον τοῦτο συχνάκις μέχρις 5
 ἂν εὐρήσης τὸ τοῦ κανονίου ἄκρον προβὰν κατὰ τὰς
 γεγραμμένας τοῦ τεταρτημορίου μοίρας. ἐπὰν δὲ ἴδῃς
 αὐτὸ ὑποστρέφον μιᾷ μοίρα, νόησον εἶναι τότε τὸ μεση-
 μέριον. καὶ ἀναβιβαζομένου μὲν τοῦ ἡλίου, ἀρίθμει τὰς
 μοίρας ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν ἀνατολὴν ὀρίζοντος, κλίνας 10
 δέ, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν δύσιν.

Περὶ πλάτους τῶν κλιμάτων ἢ ἐτέρας
 τινὸς χώρας.

᾽Ωσαύτως εἶπερ θέλεις γινῶναι καὶ τὸ πλάτος ἑνὸς ἐκάσ-
 του κλίματος ἢ τόπου τινός, λαβὼν τὸν ἀστρολόαβον στῆθι 15
 πρὸς τὸν ἥλιον καθ' ὃν τρόπον διαταξάμεθα ἄνωθεν κατὰ
 τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἄρχεται τέμνεν τὸν ἰσημερινὸν κύκλον
 ἤγουν καθ' ὃν καιρὸν ἄρχεται τὸν Κριὸν ἢ τὸν Ζυγὸν εἰσερ-
 χεσθαι. καὶ ἴστασο μέχρις ἂν εὐρήσης τὸ μεσημέριον·
 καὶ μετὰ τὸ εὐρεῖν σε τὸ μεσημέριον, ἀρίθμησον τὰς μοίρας 20
 τοῦ κύκλου ἄς διῆλθεν ὁ ἥλιος καὶ τὰς ἐναπολειφθείσας
 ἴσθι εἶναι τὸ πλάτος τοῦ κλίματος ἢ τόπου.

AB O

3 εὐρίσκοι O εὐρίσκεῖς Hase. 3/4 τῆς τοῦ ἡλίου ἐπεισερχο-
 μένης ταῖς ὀπαῖς αὐτοῦ λαμπηδῶνος OB². 6 προβάς A προ-
 βαῖνον A² B² προβάον B. κατὰ] μετὰ AO corr. A².
 8 τότε τὸ μεσημέριον] τότεταρτημόριον A corr. A². II τὴν
 om. AOB add. B². 12/13 tit. πῶς ἔστιν εὐρεῖν κλίματος
 πλάτος ἢ ἐτέρας τινὸς χώρας B om. O. 17 ἰσημερινόν B² :
 signum ABO. 18 τοῦ κριοῦ ἢ τοῦ ζυγοῦ O. ἔρχεσθαι
 AB corr. A²B² et transp. post ἄρχεται B². 19 ἴστασο can-
 cell. B² et prop. διόπτεισον. μεσημβρινόν O. 20 καί —
 μεσημέριον om. O. μετὰ] κατὰ B corr. B². μεσημερινόν
 AB. σε τὸν μεσημέριον cancell. B². 22 ἢ τόπου cancell. B².

Περὶ τῶν ὥρων τῆς ἡμέρας καὶ περὶ
ἀνατελλούσης καὶ δυνούσης μοίρας.

᾽Ωσαύτως εἴπερ βούλει μαθεῖν καὶ ποία ὥρα ἐστὶ τῆς
ἡμέρας καὶ ποία μοῖρα τοῦ ζωδίου ἤρξατο ὑπερανίστασθαι
5 τοῦ ὀρίζοντος καὶ ποία ἤρξατο τοῦ καταδύεσθαι καὶ ποία
ἤψατο τοῦ κατὰ κορυφήν κέντρου καὶ ποία τοῦ κατὰ διά-
μετρον αὐτοῦ, πάλιν λαβὼν τὸν ἀστρολάβον στῆθι πρὸς
τὸν ἥλιον καὶ τήρησον ἐν πόσαις μοίραις ἐστί. καὶ ἔπειτα
λαβὼν τοὺς κύκλους τὸν τε ἐγκαταγεγραμμένας ἔχοντα τὰς
10 ὥρας καὶ τὸ κλίμα τοῦ τόπου εἰς ὃν διάγεις, καὶ τὸν ἐγκα-
ταγεγραμμένα ἔχοντα τὰ ὑβ' ζώδια, ἐξέτασον εἰς πόσας
μοίρας τοῦ ζωδίου ἐνί τότε ὁ ἥλιος καὶ στίξον ἐκεῖ. καὶ
ἔπειτα ἐπίθες ἐπάνω τοῦ κύκλου τοῦ ἔχοντος τὰς ὥρας
καὶ τὸ κλίμα τοῦ τόπου τὸν τὰ ζώδια φέροντα κύκλον καὶ
15 στρέψον τὸ σημεῖον πρὸς τὸν κατὰ τὴν ἀνατολὴν ὀρίζοντα
τὸν ὄντα ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ κλίματος καὶ ἀναβίβασον τὸν
ἀριθμὸν τῶν μοιρῶν ὃν διῆλθεν ὁ ἥλιος τοῦ κύκλου κατὰ
τοὺς ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ κλίματος παραλλήλους τοῦ ὀρίζοντος.
καὶ μετὰ ταῦτα τήρησον εἰς τὸ κατὰ διάμετρον ζώδιον τοῦ
20 ἐνσημανθέντος τῷ σημείῳ ζωδίου ὃ διέρχεσθαι τὸν ἥλιον
εἶπομεν καὶ εὐρήσεις ἐκεῖσε ποία ὥρα ἐστίν. εἶτα
σκόπησον ποία μοῖρά τινος ζωδίου ἤψατο τοῦ κατὰ τὴν
ἀνατολὴν ὀρίζοντος· καὶ ἦν εὐρήσεις, εἶτε ζῆ ἐστίν εἶτε ἠ

AB O

1/2 tit. om. O. 2 δυνούσης B. 4 τοῦ B²: om. ABO.
5 ποία¹] πότε O. 6 ἤψατο B²: ἤρξατο ABO.
Post διάμετρον add. κατὰ B cancell. B². 9 ἐγκαταγεγραμ-
μένον ABO corr. B². 10 ὥρας] μοίρας A²B² qui add. ἡ ὥρας.
εἰς ὃν] ἢ καὶ ὁ AB εἰς ὁ OB². ἐγκαταγεγραμμένον AOB
corr. B². 11 Post ζώδια add. καὶ O. 14 τόν] τοῦ O.
15 Post σημεῖον add. τοῦ ἡλίου OA expunxit A².
18 τοὺς] τὰς AOB corr. B². 19 τό] τόν O. 20 ἐνσημει-
οθέντος, ut videtur, B corr. B². διέρχεσθαι B²: διέρχεται
ABO. Post ἥλιον add. ὡς ABO cancell. B². 21 εἶπο-
μεν B²: προείπομεν ABO. 22 τίνι ζωδίῳ O. 23 ἦν]
εἰ AOB corr. B².

εἴτε πλείων εἴτε ἐλάττων, τὴν αὐτὴν ἴσθι ἔχειν πρὸς δύσιν καὶ τὸ κατὰ διάμετρον αὐτοῦ ζώδιον. ὡσαύτως τήρησον καὶ εἰς πόσας μοίρας τέμνει τὸ ζώδιον ἢ τοῦ μεσημβρινοῦ κύκλου εὐθεῖα καὶ εὐρήσεις οὕτως ἔχειν καὶ τὸ κατὰ διάμετρον αὐτοῦ ὃν ζώδιον πρὸς τὸν κύκλον τοῦ μεσουκτιίου. 5

Περὶ τῶν ιβ' οἰκοδεσποτιῶν.

Ἴσθι δὲ καὶ τοῦτο ὡς οἱ ἀστρονόμοι ὀνομάζουσι τινὰς ιβ' οἰκοδεσποτίας ἃς διέρχονται τὰ ιβ' ζώδια. εἰ βούλει γοῦν μαθεῖν πότε ἀρχεται διέρχεσθαι ἐν ἕκαστον ζώδιον μίαν ἐκάστην οἰκίαν, λαβὼν τὸν ἀστρολάβον στήθι πρὸς 10 τὸν ἥλιον καὶ εὐρὲ εἰς πόσας μοίρας ἐν εἰς τὴν ὑψηλοτάτην τοῦ παρ' ἀστρονόμοις τεμνομένου εἰς τξ' μοίρας κύκλου. ἔπειτα ἴδε καὶ πρὸς τὸν ὀρίζοντα ποία μοῖρά τινος ζωδίου ἦψατο τούτου καὶ ποιήσον ἐκεῖσε σημεῖον. καὶ στρέψον τοῦτο εἰς τὸ τέλος τῶν ὀκτώ ὥρων καὶ σκόπησον εἰς τὴν 15 γραμμὴν τὴν τὸν μεσουκτικὸν κύκλον τέμνουσαν δίχα καὶ εὐρήσεις ποία μοῖρά τινος ζωδίου ἦρξατο διέρχεσθαι τὴν δευτέραν οἰκοδεσποτίαν. εἶτα στρέψον αὐτὸ πρὸς τὸ τέλος αὐτῆς τῶν ἰ' ὥρων καὶ πάλιν τήρησον εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ μεσουκτιίου καὶ εὐρήσεις ποία μοῖρά τινος ζωδίου ἦρξατο 20 διέρχεσθαι τὴν γ' οἰκοδεσποτίαν. ἔπειτα σκόπησον εἰς τὸ κατὰ διάμετρον ὃν ζώδιον τοῦ ἀψαμένου πρῶτως τοῦ

AB O

I πλείωνας O. ἐλάττωνας O. τὴν αὐτὴν om. OA add.
 A². 2/3 ὡσαύτως — ζώδιον om. O. 3 μεσημβρινοῦ B²
 et ut videtur A²: signum AB. 4 κύκλου O (conjecerat Tan-
 nery): κέντρον AB. 5 ὃν] ἐν AB ἐν B corr. A² cancell. B².
 τὸν κύκλον] τὸ κέντρον codices. 6 tit. om. O.
 8 ιβ' cancell. B². 9 γοῦν] δέ AOB corr. B². 15 ὀκτώ
 deleri vult A². 16 τοῦ μεσουκτιίου κέντρον AOB τὸ μεσουκ-
 τικὸν κέντρον B² τοῦ μεσουκτιίου τὸ κέντρον A². 19 αὐτῆς]
 αὐτοῖς OA corr. A². ι'] ιβ' AB corr. A²B². 22 ἀψαμένου]
 τὸ ψαμένου A corr. A². πρῶτος O.

ὀρίζοντος ποῦ ἔνι καὶ ἀρίθμησον τὰς μοῖρας καὶ ὄσας ἐν
 τούτῳ εἶδες ἔχει καὶ τὸ κατὰ διάμετρον αὐτοῦ ζῳδίον
 ὅπερ ἄψασθαι πρώτως τοῦ ὀρίζοντος ἔφημεν· καὶ ποιήσον
 σημεῖον ἐκεῖσε. καὶ στρέψον αὐτὸ εἰς τὸ τέλος τῶν δύο ὥρων
 5 καὶ σκόπησον εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ μεσουκτίου καὶ εὐρή-
 σεις ποῖα μοῖρά τινος ζῳδίου ἤρξατο διέρχεσθαι τὴν
 ἐῖν οἰκοδεσποτίαν. ἡ γὰρ τετάρτη προευρέθη ὅτε καὶ
 αἱ κατὰ τὰς τέσσαρας γωνίας οὔσαι εὐρέθησαν. ὡσαύτως
 στρέψον τὸ τοιοῦτον σημεῖον εἰς τὸ τέλος τῶν δ' ὥρων
 10 καὶ σκόπησον εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ μεσουκτίου καὶ εὐρή-
 σεις ποῖα μοῖρά τινος ζῳδίου ἤρξατο διέρχεσθαι τὴν ζῖν
 οἰκοδεσποτίαν. καὶ ἔπειτα ἐμβίβαζε τὰ κατὰ διάμετρον
 ὄντα τούτοις εἰς τὰς ἐτέρας οἰκοδεσποτίας. εἰ δὲ ἀπὸ τῆς
 γραμμῆς τοῦ μεσουκτίου οὐ δύνη εὐρεῖν ἀκριβῶς τὴν μοῖ-
 15 ραν τοῦ ζῳδίου διὰ τὸ τὴν θέσω εἶναι τοῦ κύκλου τοῦ ἔχον-
 τος τὰ ιβ' ζῳδία μὴ λείαν, σκόπει εἰς τὴν τοῦ μεσημερι-
 νοῦ εὐθείαν καὶ καθὼς εὐρήσεις ἔχειν τὸ ἐκεῖσε ζῳδίον
 κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ μοῖρας, ἴσθι οὕτως ἔχειν καὶ τὸ κατὰ τὴν
 γραμμὴν τοῦ μεσουκτίου ζῳδίον. ὡσαύτως εἴπερ ἐθέ-
 20 λεις εὐρίσκειν ἀκριβῶς καὶ τὴν ποιουμένην τὸ ὕψωμα μοῖ-
 ραν τοῦ ζῳδίου κατὰ τὸν ὀρίζοντα εἰ ἔχει δυσκολίαν διὰ
 τὸ μὴ εἶναι λείαν τοῦ δηλωθέντος κύκλου τὴν θέσω, τήρει
 τὸ κατὰ διάμετρον ὃν ζῳδίον αὐτοῦ κατὰ τὸν δυτικὸν ὀρί-
 ζοντα καὶ οἶαν εὐρήσεις ἐκείνου μοῖραν, ἴσθι καὶ τὴν τού-
 25 του τοιαύτην εἶναι.

“Ὅταν δὲ μέλλῃς εὐρεῖν τὴν μοῖραν τῆς ὥρας,

AB O

1/2 ὄσας ἐν τούτῳ εἶδες] ἐν τούτῳ ἄς εἶδες B²γρ ὄσας ἐν τούτῳ
 εὐρήσεις AO ὄσας ἐν τούτοις εὐρήσεις B. 3 προέφημεν A²B
 corr. B². 4 αὐτό] τοῦτο B². 7 καὶ] δέ O. II τινος
 ζῳδίου] ποῖον ζῳδίον O. 14 οὐ om. B add. B².
 15 εἶναι cancell. B². 16 μὴ λείαν] λείαν AO τελείαν ut
 videtur B cancell. B² οὐ λείαν A² λείαν μὴ εἶναι B².
 μεσημερινοῦ B corr. B² μεσημερινοῦ A². 17 καθὼς] καθαρῶς
 O. 18 ἐν αὐτῇ] ἑαυτοῦ OB². καὶ τό om. O.
 19 ζῳδίου B corr. B². 22 λίαν O. 23 δυσικόν A.

ποία ἐστὶ τῆς ὅλης ὥρας, λαβὼν τὸν ἀστρολάβον στῆθι
 πρὸς τὸν ἥλιον καὶ εὐρὲ εἰς ποίαν ὥραν ἐν τοῦ κύκλου τοῦ
 διαιρουμένου εἰς τξ' μοῖρας καὶ μενέτω ἐκεῖσε καὶ τήρησον
 εἰς τὸ κατὰ διάμετρον αὐτοῦ ζῳδιον τὸ δεικνύον σοι τὴν
 ὥραν καὶ ποιήσον ἐκεῖσε σημεῖον ἔνθα ἐν τὸ ὀδόντιον 5
 τοῦ ἔχοντος κύκλου τὰ ιβ' ζῳδία. καὶ στρέψον τὸ σημεῖον
 τὸ κατὰ διάμετρον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὥρας καὶ πάλιν ποιή-
 σον σημεῖον ἔνθα ἐν τὸ μικρὸν ὀδόντιον. καὶ πάλιν στρέψον
 τὸ κατὰ διάμετρον σημεῖον εἰς τὸ τέλος τῆς αὐτῆς ὥρας
 καὶ πάλιν στίξον ἔνθα ἐν τὸ ὀδόντιον. καὶ σκόπει πρῶτον 10
 πόσαι μοῖραὶ εἰσιν ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦ γεγονότος ὅτε ἐν
 εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὥρας τὸ κατὰ διάμετρον μέχρι τοῦ ἐτέ-
 ρου σημείου τοῦ γεγονότος ὅτε ἐν τὸ κατὰ διάμετρον εἰς
 τὸ τέλος τῆς ὥρας. καὶ ἔπειτα πάλιν σκόπησον πόσαι μοῖραὶ
 εἰσιν ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦ γεγονότος ὅτε ἦν τὸ κατὰ διά- 15
 μετρον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὥρας μέχρι τοῦ σημείου τοῦ γεγο-
 νότος ὅτε ἐν ὁ ἥλιος εἰς τὸ οἰκεῖον ὕψος. καὶ μετὰ ταῦτα σκό-
 πησον τίνα λόγον ἔχουσιν αἱ μοῖραι αὗται πρὸς πάσας τὰς
 μοῖρας ἃς διῆλθε τὸ ὀδόντιον. καὶ ὡς εὐρήσεις ἔχειν ταύτας
 πρὸς τὰς ὅλας μοῖρας, ἴσθι εἶναι καὶ τὴν μοῖραν τῆς ὥρας 20
 πρὸς τὴν ὅλην ὥραν ἡγουν εἰ μὲν αὗται S'' τῶν ὄλων, καὶ
 ἐκεῖναι S'', εἰ δὲ γS'' αὗται, καὶ ἐκεῖναι γS''. ὡσαύτως
 καὶ εἰς τὸ ἐξῆς.

Περὶ τοῦ εἰδέναι καὶ τὰ μέρη τῆς μοῖρας.

Ἐπεὶ δὲ καὶ κατὰ τοὺς παραλλήλους καθ' οὓς ἀναβιβά- 25

AB O

1 ἐστὶ] ἐν B². 2 τοῦ κύκλου ἐν transp. B². 3 καί¹ om.
 B add. B². 5 ὥραν] μοῖραν ὥραν B exp. et canc. μοῖραν B².
 Post σημείον add. καί A²B cancell. B². 8 πάλιν om.
 O. 10 σκόπει πρῶτον] σκόπησον OBA². 13 τό] τοῦ
 AOB corr. B². 15 ἦν] οὖν O. 16 σημείου] πρώτου BO.
 18 αἰ] οἱ B. μέραι B corr. B². 21 πρὸς τὴν ὅλην
 ὥραν om. O. εἰ om. B add. B². S'' cancell. et subst.
 ἡμισυ B². 22/23 ὡσαύτως — ἐξῆς] καὶ ἐξῆς ὡσαύτως B².
 24 tit. om. O. 25 κατὰ om. B add. B². τοὺς]
 τὰς AOB corr. B². οὓς] ἃς AOB corr. B². Post ἀναβι-
 βάζομεν add. καὶ O.

ζομεν τὰς μοίρας ἃς διέρχεται ὁ ἥλιος ἔστιν ὅτε ἀπατώμεθα
καὶ τῆς ἀληθείας ἀκριβῶς οὐκ ἐπιτυγχάνομεν, δεῖ σε γνωσ-
κειν καὶ τοῦτο ἵνα ποιῆς ὅπου δεῖ τὸ σημεῖον εἰς τοὺς παραλλή-
λους ὅπερ ἀντὶ τοῦ ἡλίου λαμβάνομεν. εἰ μὲν γὰρ ἔστιν
5 εἰς τὴν γραμμὴν, ἰδοὺ ἔχεις ἀκριβῆ τὴν ἀλήθειαν καὶ οἶδας
πόσαι μοῖραὶ εἰσιν· εἰ δὲ ἔξω τῆς γραμμῆς καὶ βούλει μα-
θεῖν ποῦ δεῖ τίθεσθαι τὸ σημεῖον ὅπερ εἰς τὸ ζώδιον ὃ
διέρχεται ὁ ἥλιος ἀντ' αὐτοῦ τιθέαμεν, στρέψον τὸ σημεῖον
εἰς τὴν γραμμὴν καὶ στίξον ἔνθα ἔνι τὸ μικρὸν ὀδόντιον
10 τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου. καὶ πάλιν στρέψον τοῦτο εἰς τὸν
παράλληλον ταύτης καὶ στίξον πάλιν ἔνθα ἔνι τὸ ὀδόντιον
καὶ ἀρίθμησον τὰς ἐγκεχαραγμένας μοίρας ἃς περιέχου-
σιν αἱ δύο στιγμαὶ τοῦ μικροῦ ὀδοντίου. καὶ εἰ μὲν *ς'* μοί-
15 ρας περιέχουσιν οἱ δύο παράλληλοι καὶ βούλη θεῖναι τὸ
σημεῖον εἰς τοὺς δύο, ἐπεὶ τὰ δύο *γS''* τυγχάνουσι τῶν *ς'*
μοιρῶν, θές καὶ αὐτὸ τὸ ὀδόντιον εἰς τὸ *γS''* τῶν μοιρῶν
ἃς περιέχει· εἰ δὲ ἡμισυ, εἰς τὸ *S''*· εἰ δὲ *δS''*, εἰς τὸ τέταρ-
τον καὶ ἑξῆς ὁμοίως.

20 Περὶ τοῦ εἰδέναι τοὺς πλανήτας ἐν ποίᾳ
οἰκοδεσποτίᾳ εὐρίσκονται.

Ἔτε δὲ βούλει εἰδέναι εἰς ποίαν οἰκοδεσποτίαν ἔνι εἰς

AB O

3 τοῦτο om. O. ὅπου δεῖ transp. post παραλλήλους B².
δεῖ transp. ante ἵνα O. τοὺς] τὰς AOB corr. B².

4 Post ὅπερ add. σημεῖον B². ἀντὶ] ἄρτι B. γὰρ om.
AOB add. B². 8 Post αὐτοῦ add. τι A²B del. B².

Rectius τίθεμεν. 10 στρέψον om. B add. B². τόν] τὴν
AOB corr. B². 13/14 στιγμαὶ — οἱ δύο om. B. add. B².

14 βούλη θεῖναι] βουληθῆναι AB corr. B². 14/15 τὸ
σημεῖον — τῶν om. O. 15 τοὺς] τὰς AB. ἐπεὶ τὰ] ἔπειτα

B corr. B² ἐπὶ τὰ A². γS''] τρίτον A². 16 αὐτός codi-
ces. τό²] τὰ O. 17 εἰ¹] εἰς AB corr. B². τό¹ et 2]
τά O. δS''] δύο S'' O. Post τέταρτον add. ἡμισυ A

cancell. A². 18 καὶ om. B add. B². ὁμοίως] οὕτως A²B
corr. B². 19/20 περὶ τοῦ εἰδέναι εἰς ποίαν οἰκοδεσποτίαν εἶναι

τοὺς πλανήτας A tit. om. O. 21 εἰδέναι om. ABO. Post

βούλει add. ἕνα ἕκαστον τῶν πλανήτων B². 21/p. 261, I ἐν —
πλανήτων cancell. et subst. εὐρίσκεται B².

ἕκαστος τῶν πλανήτων ἀπὸ τῶν ιβ' οἰκοδεσποτιῶν ὧν εὔρες, πρῶτον σκόπησον εἰς ποίαν μοῖραν τοῦ ζῳδίου ἐνὶ ὁ πλανήτης. καὶ ἐκεῖνο τὸ ζῳδίου εὐρὲ εἰς τὰς ιβ' οἰκοδεσποτίας καὶ ἴδε ἐὰν εἰσέρχεται εἰς ἣν ἐνὶ ὁ πλανήτης καὶ ἐμβίβασον αὐτὸν ἐντὸς τῆς οἰκοδεσποτίας· εἰ δ' οὐκ εἰσέρχεται, εἴσαξον αὐτὸν εἰς τὴν ὀπισθεν οἰκοδεσποτίαν. ἡ δὲ οἰκοδεσποτία ἐνὶ ἀπ' ἀρχῆς τῆς οἰκοδεσποτίας ἕως τῆς ἀρχῆς τῆς ἐτέρας οἰκοδεσποτίας. ὀφείλεις δὲ καὶ τοῦτο γινώσκειν ὅτι εἰ μὲν ἐνὶ ὁ πλανήτης ε' μοίραις ἢ δ' ἢ ἐλάττωσιν ἔγγιστα τῆς ἀρχῆς τῆς γωνίας, εἰσάγεται ἐντὸς αὐτῆς· 10 εἰ δὲ πλείωσιν, οὐκ εἰσάγεται.

Περὶ νυκτερινῶν ὥρῶν.

᾿Ωσαύτως εἰ βούλη γινώσκειν καὶ κατὰ τὴν νύκτα ποία ὥρα ἐστὶ καὶ ποία μοῖρα τοῦ ζῳδίου ἐνὶ εἰς τὸ ὕψωμα, λαβὼν τὸν ἀστρόλαβον στῆθι ἢ πρὸς τὸν ἀστέρα ὃς ὀνομάζεται 15 καρδία τοῦ Σκορπίου ἢ πρὸς τὴν καρδίαν τοῦ Ταύρου ἢ πρὸς τὴν καρδίαν τοῦ Λέοντος ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους οἴτινες εἰσιν ἐγκαταγεγραμμένοι εἰς τὸν ἀστρόλαβον καὶ μύσας τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν θῆς τὸν ἕτερον εἰς τὴν ὀπῆν τοῦ κανονίου ἵνα διὰ τῆς ἐτέρας ἴδῃς τὸν ἀστέρα καταντικρῦ. καὶ μετὰ 20 ταῦτα ἀρίθμησον εἰς πόσας μοίρας ἐνὶ ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος

AB O

- 1 ὧν om. B add. B². 2 πρῶτον om. AO πρώτων A²
 πρώτως B corr. B². Post πρῶτον add. ποίει οὕτως B².
 3 πλανήτης] πλάτος B πλάνης B². εὔρες B corr. B².
 4 πλάνης B². 5 ἐντὸς αὐτὸν transp. AOB corr. B².
 6 τὸν ὀπισθεν οἰκοδεσποτήν B². ἡ] εἰ A. 6/7 ἡ δὲ
 οἰκοδεσποσία om. B add. B². 7 τῆς] τε OAB corr. B².
 9 πλανήτης] πλάτος B πλάνης B². 11 πλείωσιν] πλησίον
 O. 12 tit. om. O. 13 καὶ om. AOB add. B².
 15 στῆθι om. O. ὅς] ὅστις B². 16 καρδία τοῦ Σκορ-
 πίου om. B add. B². τοῦ¹ om. AO. 17/18 τοὺς —
 ἐγκαταγεγραμμένοι cancell. et subst. ἕτερον τῶν ἐγκαταγεγραμ-
 μένων B². 17 εἴτινες O. 20 τόν om. OA add. A².
 ἀστέρας O. 21 εἰς om. O. ἀπό om. AOB add. B².

καὶ ἴστασο ἐκεῖσε καὶ οἶαν μοῖραν εὐρησ τοῦ ζωδίου τέμ-
 νουσαν τὸν ὀρίζοντα, ἐκείνην ἴσθι ποιεῖν τὸ τότε ὕψωμα.
 ἡ δὲ ὥρα ἐνὶ ἔνθα τυγχάνη ὁ ἥλιος, τὴν δὲ μοῖραν τῆς ὥρας
 εὐρήσεις καθ' ἣν πρότερον ἀποδεδώκαμεν μέθοδον εὐρίσ-
 5 κειν καὶ τὴν μοῖραν τῆς ὥρας τῆς ἡμέρας. καὶ ἐξ ὅτου
 εὐρησ τὸ ὕψωμα, μέλλεις εὐρεῖν καὶ τὰς ιβ' οἰκοδεσποτίας
 καὶ ἐμβιβάσαι καὶ ἐν αὐταῖς τοὺς πλανήτας εἰς τοὺς οἰκείους
 τόπους, καθὼς πρότερον διαταξάμεθα.

 AB O

1	τέμνειν AOB corr. B ² .	3	ἡ] εἰ O.	ἐνθεν O.
Post ὥρας	add. ἵνα AOB cancell. B ² .	4	εὐρήσης AO.	
Post ἀποδεδώκαμεν	add. αἰτίαν καὶ B ² .	5	καί ¹] δέ O.	
Post ὥρας	add. καὶ B ² .	καὶ ἐξ ὅτου]	καὶ ἀφ' οὗ A ² B	
μεθὸ δὲ B ² .	6 εὐρησ] εὐρήσεις B ² .	7	ἐμβιβάσειν B ² .	
ἐν αὐταῖς καὶ	transp. B ² .	εἰς]	κατὰ B ² .	8 τέλος add. B.

V. Astrolabe Persan.

Ἐκ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ περσικοῦ ἀστρολάβου.

Περὶ καταλήψεως τοῦ ὕψους ὄρους ἢ τοίχου
ἢ κίονος ἢ δένδρου ἢ ἄλλου τινὸς ὑψηλοῦ.

Τοῦτο κατὰ δύο τρόπους γινώσκεται. πρῶτον μὲν εἶπερ
εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ἐνὸς δύναται τις φθάσαι ἢ γουιν κίονος ἢ 5
δένδρου, ἢ μέθοδος τοῦτου ἐστὶ τοιαύτη. κρατεῖται ἡ ἀνά-
βασις τοῦ ἡλίου ἔστ' ἂν φθάσῃ ὁ κάτω ψήφος τοῦ πήχεως
εἰς τὰ μέ' εἴτε εἰς τὴν ἀνατολὴν εἴτε εἰς τὴν δύσιν. εἶτα
τίθεται σημεῖον εἰς τὸ τέλος τοῦ σκιασματος οὗ βουλόμεθα
ὑψους εἴτε κίονος εἴτε δένδρου. ἔπειτα τηρεῖται ἀπὸ τοῦ 10
τεθέντος σημείου μέχρι καὶ τῆς ρίζης τοῦ δένδρου πόσαι
πήχεις εἰσὶ. τὸ οὖν εὐρεθὲν ἐκεῖνό ἐστὶ τὸ ὕψωμα τοῦ κίονος
ἐκεῖνου ἢ τοῦ δένδρου ἢ ἄλλου τινός. εἰ δὲ ἡλῖος οὐκ ἔστι
καὶ βουλόμεθα γινῶναι τῶν εἰρημένων τὸ ὕψωμα, ἢ ἐξο-
χὴ τοῦ πήχεως ἀρμόζεται τῷ μέ' ψήφῳ τῆς ἀναβάσεως τοῦ 15
ἡλίου. ἔπειτα ἀπὸ τῆς ρίζης τοῦ κίονος ἢ ἄλλου τινός γίνεται
ὑποποδισμὸς κατὰ μικρόν, κρατουμένου τοῦ ἀστρολάβου
κατεναντίον τῶν ὀφθαλμῶν καὶ διὰ τοῦ πήχεως τηρου-
μένης τῆς κορυφῆς τοῦ ὕψους ἐκεῖνου. οὕτω τοῖνυν τοῦτο
γίνεται ἡνίκα διὰ τῶν δύο ὀπῶν τοῦ πήχεως κατίδη τὴν 20

C

5 ἐνός: conjiciam ὕψους cf. v. 10.
μένου cod. 20 ἡνίκα: malim ἕως.

19/20 τοῦτ(ου) γινο-

- κορυφήν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἄνω κρατουμένου τοῦ ἀστρολάβου. ἔπειτα τίθεται σημεῖον εἰς τὸ μέσον τοῦ ἴχνους τοῦ ποδὸς ἠνίκα φθάνῃ ἢ κορυφή τοῦ ὕψους ἀπὸ τῶν ὀπῶν τοῦ πήχεως. ἀπὸ τοῦ σημείου οὖν τούτου τη-
 5 ρεῖται μέχρι τῆς ρίζης πόσαι πήχεις εἰσὶ. τὸ οὖν εὐρεθὲν σημειούμεθα, ἔπειτα τηρεῖται τὸ μέρος τῆς ἡλικίας ἡμῶν μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν πόσαι πήχεις εἰσὶ καὶ ἐνοῦται τῷ εὐρεθέντι ἀπὸ τοῦ πήχεως τοῦ ἀστρολάβου καὶ τῆς ὄψεως· καὶ τὸ γενόμενον ἐκεῖνό ἐστι τὸ ὕψος τοῦ ζητουμένου.
- 10 *Εἰ δέ ἐστι βουνὸς καὶ οὐκ ἔστι δυνατὸν γίνεσθαι εἰς τὴν ρίζαν ἐκείνου, εἰς οἶον τόπον βούλεται τις ἴσταται καὶ διὰ τοῦ ἀστρολάβου κρατεῖ τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους ἐκείνου ἥτοι διὰ τῆς ὄψεως καὶ τῶν ὀπῶν τοῦ πήχεως θεωρεῖ τὴν κορυφήν τοῦ ὄρους. ἐκεῖ οὖν ἔνθα ἴσταται τίθεται σημεῖον,*
 15 *ἔπειτα τηρεῖται εἰς ποίαν μοῖραν ἤρμοσεν ἢ ἑτέρα ὀξύτης τοῦ πήχεως ἀπὸ τῶν μοιρῶν τοῦ σκιάσματος καὶ τίθεται ἐκεῖ σημεῖον. εἶτα ἀπὸ τῶν μοιρῶν ἐκείνων τοῦ σκιάσματος τῶν εὐρεθεισῶν μία μοῖρα ἀφαιρεῖται καὶ τίθεται ἔπειτα ἢ ὀξύτης τοῦ πήχεως εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν καταλειφ-*
 20 *θεισῶν μοιρῶν. εἶτα ἀπὸ τούτου κρατεῖται ὁ ἀστρολάβος ἔμπροσθεν τῆς ὄψεως κατὰ μικρὸν πρὸς τὸ ἔμπροσθεν κινούμενος ἤγουν πρὸς τὸ μέρος τοῦ ὄρους μέχρι τοσούτου ἔστ' ἂν διὰ τῶν ὀπῶν τοῦ πήχεως φανῇ ἢ κορυφή τοῦ ὄρους. καὶ ἐκεῖ εὐθὺς μέσον τοῦ ἴχνους τίθεται σημεῖον. ἔπειτα*
 25 *μετρεῖται ἀπὸ τοῦ πρώτου σημείου μέχρι τοῦ δευτέρου πόσαι πήχεις εἰσὶ· καὶ τοῦτο καλεῖται θεμέλιον. εἴπερ οὖν οὐ γένηται ἀφαίρεσις μοίρας, ἀλλὰ πρόσθεσις ἑτέρας μοίρας, τίθεται ἐκεῖ σημεῖον εἰς τὴν γῆν. ἔπειτα κατεναντίον τοῦ ὕψους ἐκείνου ὀπισθεν γίνεται ὑποποδισμὸς μέχρι ἂν*
 30 *φανῇ διὰ τῶν ὀπῶν τοῦ πήχεως ἢ κορυφή τοῦ ὄρους ἐκείνου. ἐκεῖ τοίνυν μέσον τοῦ ἴχνους τίθεται σημεῖον, εἶτα γίνεται*

C

18 εὐρεθέντων cod.
καταληφθέντων cod.

19 ἀρχὴν conjeci : ἀράχην cod.

μέτρησις μέσον τῶν δύο σημείων. εἴ τι οὖν εὐρεθῆ, τοῦτο
 θεμέλιον καλεῖται. ἀπὸ τούτων τῶν δύο θεμελίων θάτερον
 ὁ βουλόμεθα κρατεῖται. ἔπειτα τηρεῖται εἰ ἔστι τὸ σκίασμα
 τῶν δακτύλων· τὸ θεμέλιον τοῦτο τηρεῖται εἰς τὰ ιβ'. εἰ
 δ' ἔστι τὸ σκίασμα τῶν ἰχνοπόδων, τὸ θεμέλιον ἐκεῖνο 5
 τηρεῖται εἰς τὰ ζ'. εἴ τι οὖν εὐρεθῆ, ἐκεῖνο ὑψωμά ἐστι
 τοῦ ὄρους ἐκείνου οὗ βουλόμεθα.

Περὶ τοῦ γνῶναι πλάτος ποταμοῦ
 ἢ τόπου τινός.

Κρατεῖται ὁ ἀστρολάβος διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς οὕτως 10
 ἵνα τὸ τεταρτημόριον ἀπὸ τοῦ ὠροσκόπου ἢ πρὸς τὴν
 ὄψιν ἡμῶν καὶ πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος ὁ πῆχυς εἰς τόσον
 κινεῖται ἔστ' ἂν διὰ τῶν ὀπῶν αὐτοῦ φανῆ ὁ ζητούμενος
 τόπος. καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ ἴχνους τοῦ ποδὸς ἡμῶν τίθεται
 σημεῖον, ἔπειτα τηρεῖται ἡ ὀξύτης τοῦ πῆχεως εἰς ποίαν 15
 μοῖραν ἔτυχε τοῦ σκίασματος καὶ ἐκεῖ τίθεται σημεῖον·
 ἐὰν οὖν ἀφαιρεθῆ ἢ μία μοῖρα, γίνεται κίνησις ἔμπροσθεν.
 ἐὰν δὲ προστεθῆ μοῖρα μία, γίνεται ὑποποδισμὸς εἰς τόσον
 ἵνα ἀπὸ τῶν ὀπῶν τοῦ πῆχεως φανῆ ὁ τόπος ἐκείνος. τῆνι-
 καῦτα οὖν τίθεται σημεῖον μέσον τοῦ ἰχνοπόδου. ἔπειτα 20
 μέσον τῶν δύο σημείων γίνεται μέτρησις διὰ τῶν πηχῶν
 καὶ εἴ τι εὐρεθῆ, θεμέλιον καλεῖται. εἴτα τηρεῖται ἐὰν
 ἔστι τὸ σκίασμα τῶν δακτύλων καὶ τὸ θεμέλιον τηρεῖται
 εἰς τὰ ιβ'. εἰ δ' ἔστι τὸ σκίασμα τοῦ ἴχνους, τὸ θεμέλιον
 τηρεῖται εἰς τὰ ζ'. ἐκεῖνο οὖν ὅπερ εὐρεθῆ, μῆκός ἐστι 25
 τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπὸ τοῦ σημείου οὗ ἐγένετο ἢ τούτου
 ζήτησις.

Περὶ τοῦ γνῶναι βάθος φρέατος
 ἢ ἄλλου τινός.

Ἰσταται ὁ βουλόμενος κατὰ τὴν ἄκραν τοῦ φρέατος καὶ 30
 τὸν ἀστρολάβον κρατεῖ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, τοῦ τεταρ-

τημορίου πρὸς τὴν ἡμετέραν ὄψιν ὄντος τοῦ πήχεως. καὶ διὰ τῶν ὀπῶν τοῦ πήχεως κινουμένου τούτου πρὸς τὸ κάτω θεωρεῖται τὸ βάθος τοῦ φρέατος ἢ ἄλλου τινός. ἔπειτα τηρεῖται ὁ πήχυς εἰς ποίαν μοῖραν ἔτυχε τῶν σκιασμάτων καὶ τίθεται
 5 σημείον ἐκεῖ. ἐξ ἐκείνων δὲ τῶν μοιρῶν μία μοῖρα ἀφαιρεῖται καὶ τίθεται ἢ ὀξύτης τοῦ πήχεως εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν μοιρῶν ἐκείνων. εἶτα εἰς τὸν τόπον ἔνθα ἐγένετο ἢ στάσις, τίθεται πλίνθος εἰς καὶ ἐπ' ἐκείνου ἄλλος εἰς τόσον ἔν' ἀπὸ τῶν τοιούτων πλινθίδων δυνηθῆ τις κατιδεῖν τοῦ φρέατος τὴν
 10 ρίζαν. εἶτα μετρεῖται ἢ ἀνάβασις τῶν πλίνθων διὰ τοῦ πήχεως πόση καὶ τοῦτο καλεῖται θεμέλιον. εἶτα τηρεῖται εἰς τὸν ἀστρόλαβον καὶ εἰ ἔστι τὸ σκίασμα τῶν δακτύλων, τὸ θεμέλιον τηρεῖται εἰς τὰ ιβ'. εἰ δὲ ἔστι τῶν ἰχνῶν τὸ θεμέλιον, τηρεῖται εἰς τὰ ζ'. εἴ τι οὖν εὐρεθῆ, βάθος ἔστι
 15 τοῦ φρέατος ἐκείνου.

Περὶ δοκιμῆς τοῦ πήχεως.

Ἡ δοκιμὴ τοῦ πήχεως, ἐὰν ἦ τὸ βάρος τούτου ὀρθόν ἢ οὐ. ἥλος μικρὸς διὰ τῆς μέσης ὀπῆς αὐτοῦ ἐμβάλλεται· εἰ οὖν αἱ δύο ὀξύτητες σταθῶσιν ἴσαι ὡς τρυάνη, τὸ βάρος
 20 ἐκείνου ὀρθόν ἔστιν· εἰ δὲ ἐν τούτου μέρος πρὸς τὸ κάτω φέρεται, τὸ δὲ ἕτερον ἄνω, οὐκ ἔστιν ὀρθόν.

Περὶ δοκιμῆς τῶν φύλλων.

Ἐμβάλλεται ἥλος μέσον τῆς ὀπῆς τούτου. ἐὰν οὖν καθὼς κρατηθῆ ἴσταται καὶ οὐ κινεῖται, ὀρθόν ἔστιν· εἰ δὲ κινεῖται,
 25 οὐκ ἔστιν ὀρθόν. καὶ αὖθις δὲ ἐὰν κινήθῃ τὸ φύλλον τοῦ ἥλου ἐμβληθέντος ἐν τῇ ὀπῇ τούτου καὶ σταθῆ κατ' ὀρθόν

C

8 εἰς] εἰς cod : cf. p. 265, 18.

13 τῶν] τό cod.

26 καθορθόν cod.

τοῦ μεσουρανήματος ἄνω σταθέντος, ὀρθὸν ἔστιν· εἰ δ' ἄλλως γένοιτο, ὀρθὸν οὐκ ἔστιν.

Ἡ δοκιμὴ τοῦ ὑποδοχέως ἡγουν τῆς
μητρὸς καὶ τοῦ κρίκου.

Κρατεῖται ψιλόν τι ἢ θριξὴ ἢ μετάξα. ἐν τούτοις οὖν 5
δεσμεῖται τι βάρος καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ μέρει τῆς τριχὸς ἢ
τῆς μετάξης προσάπτεται κηρὸς καὶ ἐγκολάπτεται εἰς τὴν
ἀρχὴν τῆς γραμμῆς τῆς ἀπὸ τῆς καθέδρας τοῦ ἀστρολά-
βου κατιούσης. εἶτα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ κρίκου ὁ ἀστρο-
λαβος καὶ τηρεῖται. εἰ οὖν ἡ θριξὴ ἐκείνη φέρεται κατ' ὀρθὸν 10
τῆς εὐθείας γραμμῆς ταύτης τῆς ἀπὸ τῶν ἄνω κατιούσης,
τὸ βάρος τούτου ὀρθὸν ἔστιν· εἰ δ' οὐ φέρεται ἢ θριξὴ κατ'
ὀρθὸν, ὀρθὸν οὐκ ἔστιν.

Περὶ τῆς δοκιμῆς τῶν γραμμῶν
καὶ τῶν κύκλων.

15

Αἱ δύο γραμμαὶ αἱ ὀπισθεν τοῦ ἀστρολάβου τέμνουσαι
ἀλλήλας τοῦ πήχεως τεθέντος καὶ τῶν ἐκατέρωθεν τούτου
ὀξυτήτων ψαυουσῶν τῇ γραμμῇ κατ' ἀμφοτέρα μέρη, ἢ
γραμμῇ ἐκείνη ὀρθὴ ἔστιν· εἰ δ' οὐ ψαύουσι καὶ αἱ δύο 20
ταύτης, οὐκ ἔστιν κατ' ὀρθὸν προηγουμένη. οὕτως οὖν
καὶ ἡ ἑτέρα. ὡσαύτως καὶ αἱ γραμμαὶ τῶν φύλλων αἱ ἀπὸ
τοῦ ἄνωθεν μέρους τοῦ ἀστρολάβου τέμνουσαι ἀλλήλας
οὕτω δοκιμάζονται. ἡ μοῖρα τοῦ ἡλίου ἢ ἐξοχή τοῦ ἀστέ-
ρος τίθεται εἰς ἓν μέρος τῆς γραμμῆς καὶ κατεναντίον τοῦ 25
ἐρίφου τίθεται σημεῖον διὰ μέλανος. ἔπειτα τηρεῖται μέσον
τῶν δύο σημείων· ἐὰν ρπ' μοῖραι ὡσι μέσου τούτων, ὀρθὴ
ἔστιν ἡ γραμμὴ· εἰ δὲ πλεόν ἢ ἔλαττον τῶν ρπ' μοιρῶν,
ὀρθὴ οὐκ ἔστιν.

C

16 rectius τῶν δύο γραμμῶν... τεμνουσῶν.

Ἡ δοκιμὴ τῶν δύο γραμμῶν τῶν τεμνουσῶν ἀλλήλας, εἴτε τέμνουσιν ἀλλήλας πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἢ οὐ.

- Ἡ μοῖρα τοῦ ἡλίου ἢ ἐξοχή τοῦ ἀστέρος τίθεται εἰς τὸ
 5 ἐν μέρος τῆς γραμμῆς. ἔπειτα τίθεται σημεῖον κατέναντι τοῦ ἐρίφου καὶ αὐθις κινεῖται ἢ ἀράχνη ἢ ἐκ δεξιῶν ἢ ἐξ ἀριστερῶν εἰς τόσον ἵνα ἡ μοῖρα τοῦ ἡλίου ἢ ἡ ἐξοχή τοῦ ἀστέρος ἀρμοσθῇ εἰς τὴν κατεναντίον καὶ κατὰ διάμετρον γραμμῆν. εἶτα κατεναντίον τοῦ ἐρίφου τίθεται σημεῖον.
 10 ἔπειτα τηρεῖται μέσον τῶν δύο σημείων πόσος ψῆφός ἐστι. καὶ εἴπερ εἰσὶν γ' μοῖραι εἰς τὸ ἕλαττον τοῦ κύκλου μέρος ἔνθα ἐτέθησαν τὰ σημεῖα, ἀπὸ τούτου φαίνεται ὅτι πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἔτεμον ἀλλήλας αἱ γραμμαὶ. εἰ δὲ πλέον ἢ ἕλαττον τῶν γ' ἐστὶν ὁ ψῆφος, ἐκεῖναι αἱ
 15 γραμμαὶ οὐκ ἔτεμον ἀλλήλας πρὸς ὀρθάς.

Ἡ δοκιμὴ τῶν τριῶν κύκλων τῶν ἐν ἐκάστῳ φύλλῳ.

- Κινεῖται ἢ ἀράχνη ἄνω τοῦ φύλλου καὶ τηρεῖται. εἰ οὖν ἢ ἀρχὴ τοῦ Καρκίνου εἰς τὸν μικρὸν καὶ ἐντὸς κύκλον
 20 κινεῖται κατεναντίον τῆς ἀρχῆς τοῦ Αἰγοκέρωτος τοῦ κινουμένου εἰς τὸν ἔξω κύκλον, <ὀρθοὶ οἱ κύκλοι> εἰσὶν. εἰ δὲ αἱ κεφαλαὶ τῶν ζῳδίων τούτων ἔξω τούτων τῶν κύκλων ἢ ἐντὸς κινουῦνται, οἱ κύκλοι οὗτοι ὀρθοὶ οὐκ εἰσιν.

- Ἡ δοκιμὴ τοῦ κύκλου τοῦ ὠροσκόπου
 25 καὶ τοῦ δύνοντος.

Ἐὰν ἢ ὀρθὴ γραμμὴ ἢ ἀπὸ τοῦ ὠροσκόπου μέχρι καὶ τοῦ δύνοντος διήκουσα εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τέμνη καὶ

C

18 εἰ] ἢ cod.

21 ὀρθοὶ οἱ κύκλοι addidi.

τὸν ἕξω κύκλον δι' οὗ κρατεῖται ὁ ὠροσκόπος καὶ τὸν μέσον
 κύκλον <εἰς> ὃν κινεῖται ἡ ἀρχὴ τοῦ Κριοῦ καὶ τῶν Διδύμων,
 ὀρθὸς ἐστὶν ὁ κύκλος τοῦ ὠροσκόπου· εἰ δ' οὐ τέμνει εἰς
 τὸ αὐτὸ σημεῖον, ὀρθὸς οὐκ ἔστι. καὶ ἄλλως· ἡ μοῖρα τοῦ
 ἡλίου ἢ ἡ ἕξοχή τοῦ ἀστέρος ἀρμόζεται εἰς τὴν γραμμὴν 5
 τοῦ μεσουρανήματος καὶ κατεναντίον τοῦ ἐρίφου τίθεται
 σημεῖον. ἐκεῖνο σημεῖον πρῶτον καλεῖται. εἶτα κινεῖται
 ἡ ἀράχνη πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀνατολῆς καὶ ἀρμόζεται ἡ
 μοῖρα τοῦ ἡλίου ἢ ἡ ἕξοχή τοῦ ἀστέρος εἰς τὸν ὠροσκόπον
 καὶ τίθεται σημεῖον αὐτοῦ. τοῦτο δευτέρον καλεῖται σημεῖον. 10
 εἶτα στρέφεται ἡ ἀράχνη πρὸς τὸ μέρος τῆς δύσεως καὶ
 ἡ μοῖρα τοῦ ἡλίου ἢ ἡ ἕξοχή τοῦ ἀστέρος ἀρμόζεται τῷ
 τόξῳ τοῦ δύνοντος καὶ κατεναντίον τοῦ ἐρίφου τίθεται
 σημεῖον· τοῦτο καλεῖται σημεῖον τρίτον. ἔπειτα τηρεῖται
 μέσον τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου σημείου πόσον ἓν καὶ 15
 ὅσον εὐρεθῆ τηρεῖται· ἔπειτα τηρεῖται μέσον τοῦ πρώτου
 καὶ τρίτου πόσος ψῆφος ἐστίν. εἰ οὖν ὁ ψῆφος οὗτος ἀπὸ
 τοῦ πρώτου σημείου μέχρι καὶ τοῦ τρίτου ἐξισάζει τῷ
 ψῆφῳ ἐκείνῳ τῷ ἀπὸ τοῦ πρώτου σημείου μέχρι καὶ
 τοῦ δευτέρου, ὁ κύκλος οὗτος τοῦ ὠροσκόπου ἦτοι τὸ τό- 20
 ξον ὀρθὸν ἐστίν· εἰ δ' ἴσος οὐκ ἔστιν ὁ ψῆφος, οὐδ' ὀρθὸς
 ἐστὶν ὁ κύκλος. καὶ ἡ δοκιμὴ δὲ τῶν ἄλλων ἐντὸς πάντων
 κύκλων τῶν τεμνόντων διὰ τῆς γραμμῆς τῆς πρὸς ὀρθὸν
 κατιούσης πρὸς τὸ ἄνω μέρος τῶν καὶ περικλειομένων ἐν-
 τὸς τοῦ κύκλου τοῦ ὠροσκόπου ἦγουν τοῦ τόξου κατὰ τὴν 25
 αὐτὴν γίνεται μέθοδος. περὶ τοῦ πλάτους τοῦ γεγραμμέ-
 νου ἐν τοῖς φύλλοις εἰ ἔστι γεγραμμένον κατ' ὀρθὸν ἢ οὐκ
 ἔστι, τηρεῖται ποῖος κύκλος διῆλθε διὰ τοῦ κέντρου τοῦ
 φύλλου καὶ ἡ ψῆφος τούτου ἐστὶ πλάτος τοῦ φύλλου ἐκείνου.

C

2 εἰς addidi. τῶν] τοῦ cod. : signum est Geminorum.
 21 ψῆφος] κύκλος (signum) cod.

Ἡ δοκιμὴ τῶν γραμμῶν τῆς μὴ ὀρθῆς ὥρας.

Ἡ μοῖρα τοῦ ἡλίου εἰς τὸ τόξον τοῦ δύνοντος τίθεται καὶ κατεναντίον τοῦ ἐρίφου τίθεται σημεῖον. ἔπειτα ἡ μοῖρα τοῦ ἡλίου τίθεται εἰς τὴν πρώτην ὥραν τὴν μὴ ὀρθὴν
 5 τετελειωμένην καὶ αὐθις τίθεται σημεῖον κατεναντίον τοῦ ἐρίφου. ἔπειτα ἡ μοῖρα τοῦ ἡλίου τίθεται εἰς τὴν δευ-
 10 τέραν ὥραν τὴν μὴ ὀρθὴν καὶ κατεναντίον τοῦ ἐρίφου τίθεται σημεῖον. καὶ οὕτω γίνεται μέχρι καὶ τῶν ἰβ' ὥρῶν τῆς μοίρας τοῦ ἡλίου τιθεμένης εἰς ἐκάστην ὥραν, τιθε-
 15 μένου καὶ τοῦ σημείου κατεναντίον τοῦ ἐρίφου. ἔπειτα τηρεῖται μέσον τῶν δύο σημείων πόσον ἔνι. εἰ οὖν ὁ ψήφος πάντων τῶν σημείων ἐξισοῦται ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον, αἱ γραμμαὶ τῶν ὥρῶν ἐκείνων ὀρθαὶ εἰσιν· εἰ δ' οὐκ ἐξισοῦνται, οὐκ εἰσιν αἱ γραμμαὶ ὀρθαί.

15 Ἡ δοκιμὴ τοῦ ψήφου τῆς περιφερείας.

Κρατεῖται διαβήτης καὶ τίθεται τὸ ἐν μέρος τούτου ἐν τῇ γραμμῇ τῇ ἀπὸ τοῦ μεσουρανήματος κατιούση τουτέστιν ἀπὸ τῆς καθέδρας. εἶτα κινεῖται πρὸς ἀμφοτέρα τὰ μέρη ὁ διαβήτης κατὰ μίαν μέχρι τέλους. εἰ οὖν ἐξισοῦνται
 20 καὶ αἱ ἐξεκατέρωθεν τῆς περιφερείας γραμμαὶ διὰ τοῦ διαβήτου κινουμένου ἐφ' ἐκάστῳ, ὀρθαὶ εἰσιν αὐταί· εἰ δ' οὐ, οὐκ ὀρθαί.

Ἡ δοκιμὴ τῶν μοιρῶν τῆς ἀναβάσεως
 ἀφ' ὠροσκόπου.

25 Καὶ αὐθις διὰ τοῦ διαβήτου μετροῦνται ἐκατέρωθεν αἱ γραμμαί· καὶ εἰ μὲν ἐξισοῦνται, ὀρθαὶ εἰσιν· εἰ δ' οὐ, οὐκ ὀρθαί.

Ἡ δοκιμὴ τῶν μοιρῶν τοῦ σκιάσματος.

Ἡ μία ὀξύτης τοῦ πήχεως τίθεται εἰς τὰ μέ' τῆς ἀνα-

βάσεως ἀφ' ὠροσκόπου. εἰ οὖν ἡ ἑτέρα ὀξύτης τοῦ πήχεως
τύχοι εἰς τὰ ιβ' τοῦ σκιάσματος ἢ εἰς τὰ ζ' τοῦ ἑτέρου
σκιάσματος, εἰς τὰ μέ' τῆς ἀναβάσεως ἀπὸ τοῦ δύνοντος
τεθείσης τῆς ὀξύτητος τοῦ πήχεως, ὀρθός ἐστιν ὁ ψῆφος
τοῦ σκιάσματος ἐκεῖνος· εἰ δὲ οὐ τύχοι ὁ πήχυς ἐν τούτοις, 5
οὐκ ἔστιν ὁ ψῆφος ὀρθός.

Ἡ δοκιμὴ τῶν μοιρῶν τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου.

Τίθεται ὁ διαβήτης μέσον τῆς γραμμῆς τῆς ὀξύτητος
τοῦ ὠροσκόπου καὶ ἡ ἑτέρα τοῦ διαβήτου ὀξύτης ἐκταν-
θείσα μετρῆι ἐκατέρωθεν τὰ ζώδια τὸν Τοξότην καὶ τὸν 10
Αἰγοκέρωτα καὶ καθεξῆς μέχρι συμπληρώσεως τῶν ιβ'
ζωδίων. εἰ μὲν οὖν ἐξισοῦνται μετρούμενα τὰ ζώδια διὰ
τοῦ διαβήτου, καὶ ἀμφότεραι ὀρθῶς ἐτέθησαν αἱ γραμμαί·
εἰ δὲ πλέον ἢ ἔλαττόν ἐστι μέσον τούτων, οὐκ ἐτέθησαν
ὀρθῶς. 15

C

14 ἦ] καὶ cod.

GLOSSAIRES DE BOTANIQUE

Un grand nombre de manuscrits grecs contiennent des lexiques de botanique où les noms des plantes sont expliqués par des équivalents tirés de la langue ancienne, de la langue vulgaire ou byzantine, du latin, de l'italien, de l'arabe ou du turc. L'un des dépôts les plus riches en cette matière est celui de la Bibliothèque Nationale de Paris. J'ai eu l'occasion, en 1932, d'étudier les manuscrits mêmes et j'ai pu en obtenir des photocopies qui m'ont permis d'examiner les textes tout à loisir et de les comparer entre eux (1). J'ai pu procéder de même à l'égard des manuscrits des bibliothèques d'Athènes au cours du séjour que j'ai fait en cette ville en 1913 et en 1914. Enfin, les manuscrits du Mont Athos ont été étudiés et photographiés récemment à mon intention par Louis Delatte.

De cette énorme matière, je n'ai retenu que les morceaux les plus intéressants.

L'édition de ces textes pose un problème de critique très difficile à résoudre : faut-il corriger les fautes qui fourmillent dans la plupart des copies ou éditer les textes tels qu'ils se présentent dans les manuscrits, comme ont fait les éditeurs du *Corpus glossariorum latinorum* (2) pour des documents analogues ? Le second système présente l'avantage de reproduire fidèlement l'orthographe du temps et, à ce titre, il a généralement la préférence des byzantinistes. Du Cange, dans son *Glossarium*, re-

(1) Mlle M. Head THOMPSON a publié dans la *Revue des études grecques*, t. XLVI (1933), pp. 334-348, un *Catalogue des manuscrits grecs de Paris contenant des traités anonymes de botanique*. Ce relevé contient autre chose que les glossaires et, comme le titre l'indique, il ne comprend pas les lexiques qui portent un nom d'auteur. Il y manque aussi le 2510, ff. 66^v-70 et le Suppl. 682, ff. 130-131.

(2) Tome I, pp. 47-59 : *De glossis medico-botanis*, et t. III, pp. 535 ss., 542 ss. 549 ss., 607 ss., 616 ss., 631 ss.

produit textuellement, quand il les lit correctement (1), les notes de botanique qu'il a puisées dans nos lexiques. C'est la méthode que j'ai suivie en éditant le lexique du Parisinus 2419 (2); à vrai dire, j'ai cherché à diminuer les inconvénients de ce système en corrigeant les fautes d'orthographe dans l'espace de la page qui est ordinairement réservé à l'apparat critique.

Cependant, une telle méthode ne peut être employée quand on possède plusieurs copies d'un texte. D'autre part, la publication de ces glossaires est destinée, avant tout, à fournir des documents aux historiens de la botanique et aux lexicographes, et le premier devoir de l'éditeur est de leur livrer des textes aisément compréhensibles. C'est pourquoi j'ai décidé d'éditer ces lexiques selon la méthode ordinaire. Les simples fautes d'orthographe sans valeur sémantique (iotacisme, gémiation des consonnes simples et simplification des consonnes redoublées, brève pour longue et vice-versa etc.) ont été corrigées sans qu'il en soit fait mention dans l'apparat critique. Des déformations plus graves sont toujours signalées dans l'apparat. Boissonade, éditant le glossaire de botanique du Parisinus 1310 dans ses *Anecdota graeca* (3), a pu étendre cette règle aux simples fautes d'orthographe parce qu'elles étaient rares dans cette bonne copie. En revanche, il a conservé dans le texte des erreurs qu'il aurait dû corriger ou sur lesquelles tout au moins il aurait dû attirer l'attention.

La question de savoir s'il ne faut laisser subsister dans le texte aucune faute grave, affectant la structure du mot, ne peut être résolue d'une façon uniforme ni pour tous les textes ni pour toutes les espèces d'altération des formes anciennes. Les auteurs des glossaires ont un degré de connaissance très variable de la matière botanique et de la lexicographie. De plus, on sait que les termes scientifiques et en particulier les noms de plantes subissent, quand ils sont employés par le vulgaire, des déformations considérables. L'éditeur a pour tâche de distinguer, dans la mesure du possible, les erreurs qui sont imputables à l'auteur de celles qui sont l'œuvre des copistes. Mais c'est là une tâche ardue, rendue plus difficile encore par le fait que les formes de la langue ancienne et celles de la langue byzantine sont souvent mêlées

(1) Cf. *Serta Leodiensia* (Liège, 1930), p. 61.

(2) Dans les *Serta Leodiensia*, pp. 59-101.

(3) Tome II (Paris, 1830), pp. 394-408.

d'inextricable façon et que l'on ne distingue pas toujours à quel groupe il faut rapporter les termes.

Parmi les mots à expliquer, certains se présentent au génitif, au datif ou à l'accusatif, probablement parce qu'ils ont été pris sous cette forme dans les textes anciens. Je n'ai pas changé les cas de ces lemmes. Aux termes qui désignent des plantes, les lexicographes ont parfois ajouté des noms d'animaux, de minéraux, de remèdes ou de compositions pharmaceutiques : je n'ai pas cru devoir les éliminer.

Parmi les mots nouveaux, très nombreux, qui apparaissent dans ces lexiques, certains se sont révélés, au cours des recherches que j'ai entreprises (1), être simplement des altérations de mots connus. Leur nombre augmentera, sans aucun doute, si de nouvelles recherches sont faites par des spécialistes, ce que je souhaite vivement. Indépendamment du profit que l'histoire de la botanique retirera de la publication de tels glossaires, l'enrichissement du trésor de la langue, tant ancienne que byzantine, justifiera la peine qu'il a fallu prendre pour déchiffrer et surtout pour éditer ces textes.

(1) Je me suis servi surtout de la *Materia medica* de Dioscoride, du *Thesaurus*, de la dernière édition du *Lexicon* de Liddell-Scott-Jones, du *Glossarium* de Du Cange, des *Beiträge zur Geschichte der Botanik aus Du Cange griech. Glossar* (1866) de Langkavel, et du *Λεξικὸν φυτολογικόν* de P. G. Gennadios (1914).

Neophytos

Ce lexique est attribué au moine Neophytos Prodromenos, polémiste du XIVe siècle qui écrivit plusieurs pamphlets contre les Barlaamites et les Latins et qui s'occupa aussi de médecine et de mathématiques (1). Cette édition est faite d'après quatre manuscrits (2) :

1 R Parisinus 2286, du XIVe siècle, ff. 85-88^v et 108^v, dont l'orthographe est excellente ;

2 Q Parisinus 2256, du XVe siècle, ff. 540-544^v ;

3 P Parisinus suppl. 684, du XVIe siècle, ff. 38-42^v, très incorrect ;

4 B Berolinensis 166 = Phillippicus 1570, du XVIe siècle, ff. 55-63.

Les manuscrits de ce glossaire présentent des variations plus importantes que partout ailleurs, tant dans le nombre des articles que dans leur rédaction. BPQ forment un groupe assez uni. R offre un texte tantôt plus court, tantôt plus abondant, non seulement dans le développement des articles, mais aussi eu égard à leur nombre. Des notes copieuses couvrent les marges et empiètent sur les intervalles qui séparent les groupes formés par chaque lettre de l'alphabet. La plupart sont des additions de première main qui contiennent soit des compléments au texte, soit — et c'est le cas le plus fréquent — de nouveaux articles. Un certain nombre de ceux-ci correspondent aux articles de BPQ que le texte de R ne possède pas. On peut se demander, par conséquent, si ces derniers proviennent de notes marginales qui ont été insérées dans le texte au cours des copies successives ou

(1) KRUMBACHER, *Gesch. der byz. Liter.*, 2e éd., pp. 105 et 632.

(2) On trouve encore ce lexique dans le Vaticanus Palat. 77 (fin du XIVe s.), ff. 3 ss. ; le Venetus Marcianus App. cl. V, 13 (XIVe-XVe s.), ff. 8-25, mutilé, et un manuscrit de Milan, Arch. del Capit. 2 (XVe s.), ff. 129-132^v.

si le texte du modèle de R avait des omissions que le copiste a cherché à combler en puisant les articles complémentaires dans d'autres manuscrits. Il y a lieu d'observer, pour qui s'intéresse à ce problème, que R n'a pas d'article à la lettre Ξ . D'autre part, les lettres H , O et T contiennent, dans R comme dans BPQ, nombre d'articles consacrés à des plantes ou à des remèdes dont le nom ne commence pas par l'une de ces lettres, mais est précédé de l'article η , δ ou $\tau\acute{o}$. A supposer que le lexique soit l'œuvre de Neophytos, il est douteux qu'une telle négligence lui soit imputable.

Nous n'avons pas d'indice sûr pour distinguer l'œuvre de Neophytos des additions et modifications apportées par les scribes et les lecteurs. Le titre qui indique la matière traitée : *βοτάναι καὶ εἶδη θεραπευτικά*, nous incite à écarter du texte certains articles qui sortent du sujet ; mais la méthode de travail des compilateurs byzantins ne permet même pas d'être très affirmatif sur ce point. Nous avons constitué le texte en combinant les éléments pris au texte des quatre manuscrits, en tenant compte du but particulier de notre publication. Nous avons réservé pour l'apparat critique les articles ajoutés dans les marges et intervalles de R (= R^{ms}) chaque fois qu'ils ne se retrouvaient pas dans l'un des autres manuscrits (1).

(1) Le manuscrit R ayant été détérioré par l'humidité et réparé d'une façon assez maladroite, un petit nombre des notes des marges intérieures sont devenues illisibles.

Νεοφύτου μοναχοῦ Προδρομηνοῦ

Πρόχειρος καὶ χρήσιμος σαφήνεια καὶ συλλογὴ
κατὰ στοιχείον περὶ βοτανῶν καὶ ἄλλων
παντοίων εἰδῶν θεραπευτικῶν.

Ἀμάρακον καὶ λευκάνθημον τὸ χαμαίμηλον. ἄσιδα ἢ 5
στρουθοκάμηλος. ἀσίδης στέαρ τὸ τῆς στρουθοκαμήλου.
ἀγιάζουσα ἢ λευκὴ ῥητίνη. ἀνεμώνη φοινικῆ ἢ κουτ-
ζουνάδα ἐρυθρά· ἔστι γὰρ καὶ μέλαινα. ἄμπελος λευκὴ
ἢ βρυωνία. ἄμυλον ὁ καταστατός. ἀρμένια τὰ βερί-
κοκκα· τὰ αὐτὰ καὶ ζαρταλοῦ. ἀρωνία ἢ μεσιπυλαία. 10
ἀσκαλαβώτης ὁ μῦς. ἄγρωστις ἢ ἀγρία. ἀμποῦδι καὶ
ἀχράδι τὸ στρυφνὸν ἄπιον. ἄλυσσος ἢ σιδηρίτις ἢ καὶ
ἡρακλεία λέγεται. ἀνδράχνη ἢ ἐγκλυστρις ἢ καὶ τζετζενί-
κια καὶ ἀστράβλη λέγεται. αἰζῶν τὸ σύμφυτον καὶ τὸ
ἀμάραντον· εἰσὶ δὲ τρία γένη. ἄγνος ἢ λυγαραία. ἀκτῆ 15

1 ἱερομονάχου P. Προδρομηνοῦ] προδρομικοῦ B om. R.
2 συλλογῆ] εὐλογῆ P. 3 κατὰ στοιχείον transp. post θεραπευτικῶν
R. 4 παντοίων om. P. Post θεραπευτικῶν add. λέξεων τῶν
βοτάνων τῶν κδ' γραμμάτων διερμηνευμένων P. 5 λευκάνθημον
Q — ημον P. 6 ἀσίδα B. ἀσίδης — στρουθοκαμήλου om. R.
τό om. BP. τῆς] τοῦ P. 7 Post λευκὴ add. ἢ P. φοινικῆ
om. BPQ. 8 ἐρυθρά — μέλαινα om. BPQ. 8/9 ἄμπελος —
καταστατός om. P. 9 τὸ καταστατικόν B. 10 τὰ αὐτὰ καὶ
ζαρταλοῦ om. PR add. καὶ ζαρταλοῦ R^{ms}. τζαρταλοῦν B.
μεπιλέα P. 11 ἀσκαλάβατον P. γρόστης P. 12 ἀχράδι] ἀχλάδ
P ἀχράδες B. στρουφίων P. ἢ] ἦτις P. 13 ἀδράχνη R
ἀνδράχνον P. 13/14 ἀνδράχνη — λέγεται om. B qui substituit
ἀσπῆρ τὸ ἀμίαντον. 13 γλυστριδα BQ γλυστρία P. τζητζε-
νίκια P. 14 ἀστράβλη R ἀστράβλη Q. εἰζῶν B. τὸ σύμφυ-
τον καὶ om. R. καὶ om. P. 15 εἰσὶ — γένη om. BPQ.
ἄγνος — λυγαραία om. P. λιβαρέα B.

- ἡ κουφοξυλαία. ἀτράφαξυς τὸ χρυσολάχανον. ἀρνόγλωσσον ἔοικε μικρῶ πεντανεύρω· κείρον οὖν τὰ φύλλα τούτου μὴνὶ Αὐγούστῳ. ἀλικάκαβον καὶ στρύχνον τὸ λυκοστάφυλον. ἀβρότονον τὸ χαμαίδριον. αἰθάλη τὸ κενταύριον.
 5 ἄνισον τὸ γλυκάνισον. ἀλθαία ἢ λευκὴ μαλάχη. ἀμιναία ἢ ἄωρος σταφυλὴ· καὶ ἀμιναῖον γλεῦκος τὸ ἀγουριδόζωμον. ἀδιάντον καὶ καλλίτριχον τὸ τριχοβότανον. ἄλιμα καὶ ἄλιμος τὸ δαμασώνιον. ἀλυπία τὸ ζεφέλωρον. ἀνθυλλίς τὸ λευκάνθεμον. ἀρτίσκος ὁ τροχίσκος.
 10 αἰγίλωψ τὸ βρόμιον. ἀκόνιτον ἢ ἀγρία ἴρις. ἀμόργη ὁ τοῦ ἐλαίου τρυγίας. ἀλκυόνιον ἢ κόπρος τῆς φώκης. ἀχάτης λίθος ὁ ὁμόχρους τοῖς τῶν λεόντων δέρμασιν. ἀκαλήφη ἢ τζουκνίδα. ἀνθος ἀργύρου ὅπερ οἱ χρυσοχόοι καλοῦσιν ὀφθαλμικόν. ἄλβουλα τὰ στυπτηριώδη ὕδατα.
 15 ἀχιλλήσιον τὸ λευκὸν ἀφρόνιτρον. ἄλοχον τὸ βδέλλιον.

1 κωφοξυλαία B. Post κουφ. add. ἡ μεγάλη R². 1/3 ἀρνόγλωσσον — Αὐγούστῳ om. BPQ. 3 καὶ—λυκοστάφυλον] ἢ φυσαλὶς ἢ καὶ στρύχνον λέγεται R. στρύχιον B. γλυκιστάφυλον P χρυσοστάφυλον B. 4 βρότονον B ἀκρότομον P. χαμαίδριον QR χαμέδριον P. αἰθάλη — κενταύριον om. BR add. R^{ms} (μέγα κενταύριον) substituit ἄκανθα αἰγυπτίη ἢ βερβερίς B. ἀθάλη PQ. 5 ἄνισον — γλυκάνισον om. P. γλυκύνισον B. ἀθλέα P. μολόχη P. 6 ἀμιναία] ἀμνηαῖος Q. ἀμιναῖον] ἀμήγιον P. ἀγουριδόζωμον BP. 7 καλητρίχιον P. 8 ἄλιμα] ἀτμία B. 9 ἀνθηλὶς QR αὐθηλὶς B ἀνθυλοῦν P. λευκάνθιμον B — θημον P. δ] ἢ B. 10 ἀκόντιον P. 11 ἀλκιωνων P. φωκίας P. 12 ἀχάτους λίθους καλοῦσι τοὺς ὁμοχρότους (sic) τοῖς τῶν λεόντων δέρμασιν R. 13 καλύφη B. τζουκνίδα] κουτζουνάδα Q. 14 ὀφθαλμικόν P. 15 ἀχιλλήσιον B ἀχιλίσιον PQ. ἀφρόνιτρον QR. Post ἀφρόνιτρον add. ἀκροχορδόνες καὶ μυρμηκίαι (1.-κίαι) πάθη εἰσὶ περὶ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος γινόμεναι (1.-μενα) ὡσανεὶ ἦλοι τινες, πλὴν διαφέρουσι κατὰ τὸ σχῆμα ὡσπερ καὶ τὸ ὄνομα R. 15 ἄλοχον τὸ βδέλλιον om. R add. R^{ms}. ἄλοχον : βλόχον p. 283, I et Diosc., I, 67. Post βδέλλιον add. ἀρμενιακὰ τὰ βερίκοκκα QR^{ms} ἀρμενιακὰ τὰ ζαρταλούδα P ἀγάροχον ὁ ξυλαλός B.

αἰγόκερας ἢ τῆλις. ἀργίλλη ἢ κεραμικὴ πηλός.
 ἀκανθίων ἐπίγειος ὁ χερσαῖος ἐχίνος ἤγουν ὁ ἀκανθόχοιρος.
 ἀντζαροῦτ ἢ σαρκοκόλλα. ἀπόχυμα τὸ ἀπὸ πλοίου
 ξύσμα. ἀφρουσία ἢ σκωριώδης λεπίς τοῦ σιδήρου. αἰών
 ὁ νωτιαῖος μυελός. ἄργιλος ἢ σμηκτικὴ πηλός. ἄρτος 5
 ἐγκρυφίας παρ' ἀττικοῖς ὁ συντιθέμενος ἐκ φοινίκων λιπα-
 ρῶν καὶ ἀλεύρου καὶ ἰσχάδων καὶ ὕδατος. ἄρμαλὰ τὸ
 ἄγριον πῆγανον. ἀκάνθης κεράτια ὁ καρπὸς τῆς ἀκα-
 κίας. ἀθήρα καὶ ἀθήρα εἶδος πολταρίου παιδίους ὁ αἰ
 γυναικες λέγουσιν ἀλευραίαν. ἀγελαία ἢ τῆς βοός κό- 10
 ππος.

1 αἰγόκερας ἢ τῆλις om. R add. R^{ms} (αἰγίκερας). ἀγώκερος B.
 τῆλις] τύχης P. ἀργίλλη — πηλός om. R add. R^{ms}. ἀργίλα B.
 ἢ κεραμική P ὁ κεραμικός B. 2 ἀκανθίων — ἀκανθόχοιρος om.
 R add. R^{ms}. ἀκάνθιον BP. ἤγουν] οἶον P. 3 ἀντζαροῦτ ἢ
 σαρκοκόλλα om. R add. R^{ms}. ἀντζαροῦτι B ἀντζαρόντι P.
 ἀπόχυμα — ξύσμα om. R add R^{ms}. 4 ἀφρουσία — σιδήρου
 om. R add. R^{ms}. ἀφουσία PQR^{ms} (λεπίς] πεταστή R^{ms}).
 4/5 αἰών — μυελός om. R add. R^{ms}. αἰαιών P. 5 ἄργι-
 λος — πηλός om. R ἄργιλος ἢ σμηκτικὴ ἢ λευκόγειος γῆ ἤγουν ἢ
 κιμωλία R^{ms}. 5/7 ἄρτος — ὕδατος om. R add. R^{ms} adjunctis
 his verbis εἰκὸς δὲ λέγειν αὐτὸν τὸν ἐν θερμῇ σποδιᾷ ἐγκρυβέντα
 ὀπτώμενον ὃν καὶ τοῦρταν καλοῦσι. 6 ἐκκρυφίας B. παρ' ἀτ-
 τικοῖς om. P. 7 καὶ ἀλεύρου — ὕδατος om. P. 7/8 ἄρμαλὰ
 — πῆγανον om. R add R^{ms}. ἄρμαλάσι P. ἀκάνθης — ἀκακίας
 om. R add. R^{ms}. ἀκάνθη κερατον B ἀκάνθ κερατ /τ Q ἀκάνθου
 κεράτων P. 9/10 ἀθήρα — ἀλευραίαν om. PR add. R^{ms}.
 αἰ γυναικες om. R^{ms}. 10 ἀλεβρέαν Q ἀλεβραίαν R^{ms}.
 ἀγελαία — κόππος om. R add. R^{ms}. κόππος τοῦ βοός BP.
 Praeterea addit R^{ms}: ἄλας ἀμμωνιακὸν τὸ νίτρον, ἄλας ὀρυκ-
 τὸν τὸ γάγγραινον, ἄλας καππαδοκικὸν τὸ ἀρμένιον, ἄλας ταριχευ-
 τὸν τὸ θαλάσσιον, ἀμόλυντος ἔμπλαστρος λέγεται ἢ σύμμετρον ἔχου-
 σα σύστασιν, αἶρα τὸ ἐν τῷ σίτω ζιζάνιον, αἰγίλιψ τὸ ἐν τῇ κριθῇ,
 ἄρχος ὁ ἀφεδρών, ἀρτεμισία λέγεται ἢ πολύκλωνος καὶ χρυσάνθεμος,
 ἄρακος εἶδος λαθυρίου, αἰγύπτιος κύαμος ὁ μέγας κύαμος, ἀνανίς ἢ
 ἀκακία, αἰθιοπικὴ ἐλαία ἢ ἀγρία ἐλαία, ἀλκωνίς ἢ φώκη, ἀδρα-
 κτυλίς ἢ κουτζουνάδα, ἄλφιτον τῆς πεφρυγμένης κριθῆς ἄλευρον,
 ἄλογη γαλλικὴ ἢ γεντιανή.

Βόλβητα καὶ βολβία καὶ βολβοὶ καὶ βολιτὰ τὰ ἄγρια κρόμ-
 μνα ἃ καὶ σκιλλοκρόμμυα λέγεται. βόλβιτα ἢ κόπρος
 τῆς βοός. βήχιον ἢ χαμαιλεύκη. βερνικάριον τὸ πυρ-
 ρὸν νίτρον· ὁπὸς ἐστὶ δένδρον· ἐστὶ δὲ τὸ λεγόμενον βερο-
 5 νίκι. βουνιάς ἢ γογγυλὶς. βατράχιον τὸ βατραχοβότα-
 νον. βούγλωσσον ἢ ἄγχουσα. βηρύλλιος λίθος **. βε-
 τονίκη τὸ ἀνθρακοβότανον· συνάγεται μὴνὶ Ἰουνίῳ.
 βασιλικὸν φάρμακον τὸ τετραφάρμακον. βράδν ἢ μυριχία.
 βαλαύστιον ἄνθος ἐστὶν ἀγρίας ροιᾶς· εἶδη δὲ αὐτοῦ
 10 πλείονα· εὐρίσκεται δὲ καὶ πυρρὸν καὶ λευκὸν καὶ ροιδό-
 χροον· ἔοικε δὲ κυτίνῳ ροιᾶς ἡμέρου, χυλίζεται δὲ ὡς
 ὑποκιστὶς· δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικὴν ποιοῦσαν πρὸς ἃ καὶ
 ἢ ὑποκιστὶς καὶ ὁ κύτινος. βοσκὰς ἢ ἰξώδης πίσσα.
 βαλλωτὴ τὸ μέλαν πράσιον. βησασὰ ὅπερ τινὲς ἀρμαλὰ
 15 καλοῦσιν· ἐστὶ δὲ τὸ ἄγριον πῆγγανον. βηχία καὶ μηκία
 καὶ βήκιον τὸ αὐτό· ἐστὶ δὲ εἶδος βοτάνης. βερκόκια τὰ
 βερίκοκκα. βάλανος ἢ τοῦ σώματος κεφαλὴ καὶ τὸ ὑπό-
 θετον. βερονίκη τὸ λεπτότατον τοῦ ἀφρονίτρου.

1 βολβητή B. καὶ¹] καὶ ἢ P. καὶ βολιτὰ om. B. 2 ἃ]
 ἄτινα R τὰ P. σκιλλοκρόμμυα Q. λέγονται R λεγόμενα
 P. βόλβιτα] βόλιτος R et add. καὶ βόλβιτοι R¹. τῆς] τοῦ
 BP. 3 βήχιον B. βερικάριων P. 4 ὁπὸς—βερονίκι transp.
 codices post λίθος. δένδρον B. 5 βουνιάς P. 6 βούγλωσσον ἢ
 ἄγχουσα om. BPQ. ** lacunam signavi. 7 ἀνθρακοβότα-
 νον P. συνάγεται — Ἰουνίῳ om. BPQ. 8 μυριχία B.
 9 βαλαύστιος B βαλάστιων P. 9/10 εἶδη—ροιδόχροον om. BPQ.
 11 κυτίνῳ] εὐτείνῳ B. 11/13 χυλίζεται—κύτινος om. BPQ. 13 Ante
 βοσκὰς add. βερδεράμι καλὲμ τζεκερί P. ὀξώδης BQ ὀξόδα
 P. 14 μέλαν πράσιον] μελιπράσιον B. βάσασα B. 14/15 ὅπερ
 — ἐστὶ δέ om. BPQ. 15/16 βηχία — βοτάνης] βηχία εἶδος ἐστὶ
 βοτάνης ἢν καὶ μηκίαν καὶ βήκιον καλοῦσιν R. μηκίας P.
 16 βότανον P. 16/17 βερκόκια — βερίκοκκα om. R add. R^{ms}.
 17 βερίκοκκα] βερίκοκκας B. βάλανος — ὑποθετόν om. R
 add. R^{ms}. ἢ — κεφαλὴ om. PQ. σώματος : nonne αἰδοίου?
 καὶ om. P. θετόν B. 18 βερονίκη — ἀφρονίτρου om. R
 βερονίκιον τὸ λεπτομερέστατον τοῦ νίτρου R^{ms}. βερονία Q.
 Ante τό add. καὶ B. ἀφονίτρου PQ. Post ἀφρονίτρου add.
 βερβελίκη τὸ κουφολάχανον B.

βλόχον τὸ βδέλλιον. βρῦν ὁ οἶνος. βρέφος ἄμορφον τὸ κύημα τῆς ἄρκτου. βετονίκη καὶ τὸ κροκολύκιον.

Γόργυλος τὸ σέσει. γῆρας ὄφews τὸ δέρμα τοῦ ὄφews.

γῆς ἀστήρ τὸ λεγόμενον ἀμίαντον. γῦρις ἢ τοῦ σίτου παιπάλη. γναφάλιον ἢ στοιβή. γλήχων τὸ βλησκώνιον. 5

γλαύκιον χυλὸς ἐστὶ βοτάνης. γλεῦκος ἀμωαῖον τὸ ἀγουριδόζωμον. γογγυλίδια τὰ μικρὰ καταπότια τὰ εἰς τὰ βοηθήματα διδόμενα. γλυκυσίδη ἢ παιωνία. γαλεώτης ἢ νυμφίτζα, ἄλλοι τὸν μῦν φασι. γαλλικὸν νίτρον τὸ φραγγικόν. γλοιὸς τὸ ὕειον στέαρ καὶ ὁ γλίσχρος καὶ 10 ἄξουγγώδης πηλός. γιζήρ ἢ κασία.

Δορύκνιον τὸ στρύχον, τὸ αὐτὸ καὶ ἀλικάκαβον λέγεται καὶ λυκοστάφυλον παρὰ τοῖς ἰδιώταις. δακτυλίτις ἢ μα-

1 βλόχον — βδέλλιον om. R add. R^{ms}. βλόαχον Q βδόλαχων P.

βρῦν ὁ οἶνος om. R βρῦν ὁ βονώδης (i. e. εὐώδης) οἶνος R^{ms} add. ὁ ἠδύσομος R². 1/2 βρέφος — ἄρκτου om. PR add. R^{ms}.

2 βετονίκη — κροκολύκιον om. R βετονίκη τὸ παρὰ τοῖς ἰδιώταις λεγόμενον κροκολύκιον R^{ms}. Praeterea add. R^{ms}: βολβοὶ καὶ τὰ ἥδνα (1. ὕδνα) λέγονται, ἢ αὐτὴ καὶ ἀγελαία λέγεται (resp. 282,2), βασιλικὸν κρίνον τὸ πορφυροῦν. 3 γόργυλος est τόρδυλον. γοργήρις P. 4 ἀστήρ] ἀκτῆ P. γυρίση P. 5 πάσπαλη BPR² πασπάλις Q. γλήχων] γλήων B γλύον P. βλισκοῦνιν R βλησκανῆ B φλυσκοῦνιν P. 6 βοτάνης om. R. γλεῦκος] ὁ καὶ ἀμωαῖον ὀνομάζεται, μᾶλλον δὲ τὸν γλυκὸν οἶνον ὡς δοκεῖ R^{ms}.

7 ἀγουριδόζωμον] ἀγουριδόζουμον B τῶν στρυφνῶν σταφυλῶν ἐκπίεσμα R. γογγυλία Q γογγυλίδα B. καταπόδια P. 8 τά om. P. τά — διδόμενα] εὔρηται δὲ ἀπὸ τῆς ἐμφερείας τοῦ σπέρματος R. γληκησίδ P γλυκυσίδιον B. γαλεώτης est γαλή.

9 νυφίτζα PQ. ἄλλος P. τὴν μῦν καλοῦσι B. γαλιακόν P.

10 φραγγικόν] ἀπὸ τῆς γαλλίας R. ὑείου P. 10/11 καὶ ὁ — πηλός] λίαν ὀλύσκος ἢ ἀτρουγκόδης ἐπβλός P. γλισχροειδής R.

11 ὄξουγγώδης B. Post πηλός add. τοῦ λουτροῦ R². ἠγιζήρ P. Praeterea add. R^{ms}: γεντιανὴ λέγεται καὶ ἀλόη γαλλικὴ καὶ ρίζα κενταυρίου, γρανόκοκα τὰ ἀμύγδαλα, γῆς ἀστήρ τὸ ἀμίαντον, γρῦλλος ὁ μικρὸς χοῖρος. 12 δορύκνιον PQ. στρύχον Q.

12/13 στρύχον — ἰδιώταις] ἀλικάκαβον ὁ καὶ στρύχον μανικὸν καλεῖται R. 13 δακτυλίτις — ἀριστολογία om. R add. R^{ms}.

μικρά PQ.

- κρά ἀριστολογία. δαφνίδες τὰ δαφνόκοκκα. δακρύδιον τῆς χαρακίας τιθυμάλου ἤγουν τῆς γαλατζίδος ὁ ὀπός. δρόπαξ εἶδος ἐμπλάστρου. διασημὴ τὸ λευκὸν ἴον. διουνσιακὴ ἢ ἄμπελος. Διὸς βάλανοι τὰ κάστανα. δελ-
- 5 φάκια τὰ γρυλλίδια ἤγουν τὰ μικρὰ χοιρίδια. δάφνιον ἔλαιον τὸ ἀπλοῦν καὶ μονοειδές τὸ ἐκ τῶν τῆς δάφνης καρπῶν. δαφνέλαιον δὲ, ὡς τῷ Γαληνῷ δοκεῖ, τὸ σύνθετον ἦτοι τὸ μετέχον καὶ ἐκ τῶν ἐλαῶν.
- Ἐλένιον τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ ράσδον καὶ σύμφυτον ἄγριον.
- 10 εὐζωμον ἢ κοινῶς λεγομένη ρόκα. ἐλατήριον ὁ χυλὸς τῶν ἀγρίων σικύων. ἐρεγμὸς ὁ κύαμος καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἄλευρον. ἔτνος τὸ φάβα. ἐντεριώνη τῆς ἀγρίας κολοκυνθίδος τὸ ἐντός. ἔλικες αἱ τῶν κλημάτων ψαλίδες. ἔνεμα τὸ κλυστήριον. ἐρυθρόδανον τὸ λυθρίδιον καὶ ἢ
- 15 κογχύλη. ἔλαιον ὠμοτριβές τὸ ἄπαστον. ἐβίσκος ἢ ἀλθαία. ἔλαιον ἀμαράκων τὸ χαμαιμήλινον. ἔλαιον σαβῖνον τὸ γλυκὺ καὶ λεπτομερές οἶον ἐστὶ τὸ κατελανικόν.

1 δαφνοκουκα P δαφνίκοκκα B. 1/2 δακρύδιον — ὀπός om. et substituit διψακὸς τὸ σεντρούκλιν ὃ καὶ κροκοδιανον (l. κροκοδειλίον) λέγεται R. 2 τῆθέμαλων P. γαλατζοιδας P. 3 συμπλάστρου P. 4 οἱ κάστανα P. 5 ἤγουν om. R. δάφνιον BP δάφουον Q. 6 ἔλαιον om. BPQ. τὸ ἀπλοῦν — καρπῶν om. P. καὶ μονοειδές om. BPQ. τῶν om. B. Post καρπῶν add. γινόμενον ἔλαιον BQ. 7 τὸ σύνθετόν om. B. 8 ἦτοι τὸ μετέχον om. R. καὶ om. P. τῶν ἐλαῶν] τοῦ ἐλαίου P. Addit. δορυγκιον λέγεται καὶ τὸ πύρεθρον, δυσόσμιον τὸ καστόρειον, δασύπους ὁ λαγῶς R^{ms}. 9 ἐλένιον — ἄγριον om. BPQ. σίλφυτον R. 10 ρούκα P ρόκα B. Post ρόκα add. βοτάνη R. 10/11 χυλὸς — σικύων] ἀπὸ τῶν ἀγρίων ἀγγουρίων ζωμός B. 11 ἐριγμός P. ἐξ om. P. αὐτῶν B. 12 ἔτνος P. ἔτνος τὸ φάβα om. R add. R^{ms}. φάβαν P. ἐντεριώνης P. 12/13 τῆς — ἐντός] ἢ κολοκυνθίς R τὸ τῆς ἀγρίας κολοκυνθίδος ἐντός R^{ms}. κολοκύνθης B. 14 ἔναιμα Q. κλυστήριν PQ. λυθρίδιον Q λυθρόδιον P. 14/15 καὶ ἢ κογχύλη om. BPQ. 15 ὠμοτριβές BP. ἄπαστον P. βόσκος B. 16 ἀλθαία] αἰθάλη R. 17 γλυκὸ P. οἶον — κατελανικόν om. BPQ.

ἐφήμερον τὸ δίκταμον. εὐπατόριον τὸ πεντάφυλλον.
 ἐρίκη ἢ δαμασκηναία. εὐώδης μίνθος ὁ ἠδύοσμος.
 ἐλύδριος ἢ χελιδοναία βοτάνη. ἔγκαυσμα καὶ ἔλκυσμα ἢ
 τοῦ ἀργύρου σκωρία. εἰκέονα τὰ ἐπὶ τῶν κηρύκων καὶ
 πορφυρῶν καὶ πινῶν μέσα εἰς ἃ ἢ ἔλξις ἐστὶ τοῦ ὄστράκου· 5
 εἰσὶ δὲ αἱ κροκίδες αὐτῶν. ἐμπλαστικά λέγονται τό τε
 ἄμυλον καὶ τὰ πεπλυμένα τῶν μεταλλικῶν, οἷον πομφόλυξ,
 ψιμμύθιον, καδμία, κιμωλία, σάμιος, ἀστήρ καὶ τὰ ὅμοια.
 καὶ ταῦτα μὲν ὡς γεώδη εἰσὶ ξηρά· τὸ δὲ γλυκὺ ἔλαιον καὶ
 τὸ λευκὸν τοῦ ὤου καὶ τὸ τυρώδες τοῦ γάλακτος καὶ ἢ τοῦ 10
 συὸς πιμελή καὶ ταύρου καὶ τράγου καὶ χηνὸς καὶ ἀλεκ-
 τρυόνος εἰσὶ γλίσχρα, ἐπειδὴ μικτά· καὶ γὰρ ἐξ ὕδατος καὶ
 γῆς καὶ ἀέρος σύγκεινται· καὶ ὁ πεπλυμένος κηρὸς τοιοῦτός
 ἐστίν.

Ζαρταλοῦ τὰ βερίκοκκα. ζαδόαρ τὸ ἀνακάρδιον· ἔοι- 15

Ι ἐφήμερον τὸ δίκταμον om. R add. R^{ms}. εὐπατόριον
 τὸ πεντάφυλλον om. R τὸ εὐπατόριον καὶ πεντάφυλλον λέγεται R^{ms}.
 ὑπατόριον P. 2 ἐρίκη ἢ δαμασκηναία om. R add. R^{ms}.
 δασκινέα PQ. σμίνθος B. δ] ἢ B. Post ἠδύοσμος add.
 ἐγκαθίς ἐστὶ πάθος ὀφθαλμοῦ R. 3 ἢ transp. ante βοτάνη Q.
 χελιδονία Q χελιδῶνα P. ἔγκαυσμα ἢ τοῦ ἀργύρου σκωρία
 ἦτις καὶ ἔλκυσμα λέγεται R. ἔγκισμα P ἔγκυσμα Q καύσμα B.
 ἔλισμα P. 4 σκωρέα Q σκουρία P. ἐγκέωνα B. μυρί-
 κων PQ. 5 πινῶν μέσα] τινῶν μέσων P. ἢ] καὶ ἢ P καὶ
 B αἱ Q. ἔλξεις Q ἔλξια B. ἐστὶ om. BP. ὄστρακος
 P. 6 δέ om. B. Post αὐτῶν add. δύναμιν δὲ ἔχουσι καυστι-
 κωτέραν τῶν κηρύκων καὶ τῆς πορφύρας διὰ τὸ ἐκπιέζειν αὐτῶν
 τὴν φύσιν R. λέγεται B. 6/7 τό τε ἄμυλον om. P. 7 μετα-
 μελικῶν P. 8 κιμωλία] κομκία P. Post σάμιος add. πηλός
 P. 9 καὶ¹ om. BPQ. μὲν om. PR add. R¹. ΙΙ ὕος R.
 πιμελής B πημερή P. ταύρων B. 12 γλύχρα P. γὰρ om.
 P. 13 συγγίνεται B. πεπλημένους P πεπλησμένους Q. Addit
 R^{ms} : ἐλαία αἰθιοπικὴ ἢ ἀγρία ἐλαία ἐστίν, ἐρύσιμον εἶδος σισάμου,
 ἔτνος ἢ ἐκ τῶν ὀσπρίων ἐφομένων ἐπιπολάζουσα ἐλαιώδης οὐσία,
 ἔλυμος εἶδος κέγχρου, ἐλξίνη ἢ σιδηρῆτις, ἐρείκη ἢ προυνέα· ἕτερος
 λέγει ὅτι φρύγανόν ἐστίν φιλοκάλι, ἐφήμερον λέγεται καὶ ὁ ἄγριος
 βολβός. 15 ζαρταλοῦ τὰ βερίκοκκα om. P. ζαρταλοῦν B.
 Post βερίκοκκα add. τὰ αὐτὰ καὶ βέρκοκκα καὶ ἀρμενιακὰ
 λέγονται R. ἀνακάρδιον B.

κε δὲ ξηρῶ καὶ μέλανι μικρῶ καστάνω· ὡς δὲ τινὲς φασιν, ἐλαϊαὶ εἰσιν ἐλεφάντων περὶ τὰ ὑπογαστρία γινόμεναι· ἕτεροι δὲ φασὶ κρότωνας ἐλεφάντων αὐτὰ εἶναι. ζώπισσα τὸ ἐκ τῶν πλοίων ξυόμενον ῥητινώδες μετὰ κηροῦ· ἕτεροι δὲ
 5 τὴν αὐτὴν καλοῦσιν ἀπόχυμα· ἄλλοι δὲ τὴν πιτυῖνην ῥητίνην καλοῦσιν ἀπόχυμα.

Ἡλίξις ἢ ἐκ τῆς Κύπρου λεπίς τοῦ χαλκοῦ. ἡρακλεία ἢ σιδηρῖτις· λέγεται ἢ αὐτὴ καὶ ποτηροπλῦτης. ἡμιονίτις ἦν οἱ μὲν ἄσπληρον, οἱ δὲ λιθόσπερμον, οἱ δὲ σκολοπένδριον
 10 ὀνομάζουσι. ἤλεκτρον λίθος ἐστὶ χρυσοειδής· ὡς μὲν τῷ Διοσκουρίδῃ δοκεῖ, οὖρον ἐστὶ τοῦ λυγγουρίου ζῶου· ἅμα γάρ, φησί, τῷ οὐρηθῆναι ἀπολιθοῦται. ἄλλοι δὲ φασὶ ὅτι τὸ τῶν αἰγείρων δένδρων ἐστὶ κολλῶδες· ἐστὶ δὲ ἢ βερονίκη. ἡδυντὴ πίσσα ἢ ἡρτυμένη. ἡράκλειον τὸ σκολο-
 15 πένδριον. ἢ μολύβδαινα ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ γίνεται. ἐστὶ δὲ καὶ ἑτέρα ὀρυκτὴ ἀρίστη δὲ ἐστὶν ἢ λιθαργυροφανής

I ξηρῶν P ξηρᾶ B. μικρῶ om. BPQ. ἢ κάστανα P. δέ om. B. 2 ἐλαία B. γινόμενα BP. 3 Post φασί add. τζιμούρια B. εἶναι om. R. Post εἶναι add. κοινῶς δὲ λέγονται πανζέχει P. ζώπισσον B. τό] τῶν P. 5/6 ἄλλοι — ἀπόχυμα om. B. 5 ἐκάλεσαν R. πιτυῖνην] πήψαν τουώνων P. Addit R^{ms}: ἢ ζέα λέγεται καὶ φάρος, ζωρτενίκια τὰ ἀγριομάρουλα, ζεῦγμα (I. ζεῦμα, ζέμα) ὁπὸς πεύκης ἡγουν ῥητίνην ξηρὰ, ζηλαία ἢ ἀλόη, ζέρνα ὁ κύπερος. 7 ἡλυσίς B. Ad ἡλίξις add. ἢ αὐτὴ καὶ ἡλίσις λέγεται R^{ms}. τοῦ κόπρου P. ἡρακλεία om. R. 8 καὶ ἡρακλεία post λέγεται add. R^{ms}. λέγεται — ποτηροπλῦτης om. BPQ. ἡμιονίτις] καὶ μιονίτης P. Post ἡμιονίτις add. βοτάνη R. 9 οἱ δέ²] ὡς δὲ καὶ P. 9/10 σκολοπένδριον — χρυσοειδής om. BPQ. 10 ὡς μὲν] ὡς μὴ P ὡς καὶ Q καὶ ὡς B. 11 Dioscor., II, 81, 3. Post ἐστὶ add. τό R. λυγκαρίου P. 12 τῷ] τό BQR τοῦ P. οὐρηθινόν B οὐρήσαι R. 13 ὅτι om. BPQ. αἰγείων B. καλῶδες B. ἐστὶ δὲ ἢ βερονίκη om. BPQ. 14 ἡδυντῆ] ἢ δ' αὐτὴ B δυντῆ P. πίασσα P. Post πίασσα add. καὶ BP. ἡρτημέση P. ἡράκλειον τὸ σκολοπένδριον transp. post γίνεται BPQ om. R add. R^{ms}. 15 ἢ om. B. μολύβδαινα Q. Post μολύβδαινα add. ἦτις P. χρυσοῦ P. 16 ἑτέρα om. R. λιθαργυροειδής BQ λιθαργυροειδεῖ P.

(διὸ καὶ τινες τὴν λιθάργυρόν φασι μολύβδαιναν), ξανθὴ, ὑποστίλβουσα καὶ κισρὰ ἐν τῷ λειοτριβεῖσθαι· ἐψηθεύσά τε ἐλαίῳ ἥπατοειδῆς γίνεται τῷ χρώματι· ἡ δὲ μολιβδόχρους καὶ ἀερίζουσα φαύλη. ἡδύσαρον ὁ κυρηναϊκὸς ὄπός. ὁ χαμαίκενδρος λέγεται καὶ κατζαρέα. ἡλεκέβρα ἢ ἀγρία 5 ἐγκλυστρίς. ἡ λευκογραφίς λέγεται καὶ μόροξος. ἡ χαλβάνη ὄπός τις ἐστὶ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ νάρθηκος. ἡ ὀρθὴ περιστέρα ἔχει φύλλα ὅμοια ὀρόβῳ καὶ ἄνθος μικρὸν ἱεραναῖον· ἀνασπᾶται δὲ μηνὶ Ἰουνίῳ.

Θήραφος ὁ ἀράχνης. θύμος ὁ ἄγριος θρύμβος· θύμ- 10 βρα ὁ ἡμερος. θαλλία ἢ ἐλαία. θυλακίς ἢ κωδύα. θαλασσία πορφύρα ἢ λεγομένη κογχύλη· ἔστι δὲ εἶδος θαλασσίου κοχλίου. θεραπείδιον τὸ πεντάνευρον.

Ἴος ξυστός τὸ ἰάριον. ἰτρία καὶ ῥύματα τὰ πέμματα· ἔστι δὲ εἶδος πλακουντίων. ἰππάκη ἢ τοῦ ἵππου πιτύα. 15

I διὸ—μολύβδαιναν om. R. τὴν] τόν BQ. μολίβδαινα Q μολίβδε-
να P. Post ξανθὴ add. οὔσα BPQ. 2 καὶ ὑποστίλβουσα (ἀποστ
— B) transp. ante ἐψηθεύσα BPQ. καὶ κισρὰ om. ² BPQ.
μολειβοτριβεῖσθαι P. 3 γίνεται om. R. 4 ἀερίζουσα P.
φαῦλα P. Post ἡδύσαρον add. λέγεται R. Ad ἡδύσαρον add.
ὁ πελεκίνος R². κυρηναῖος PQ. 5 ὁ χαμαίκενδρος — κατζαρέα
om. BPQ. ἡλεκέβρα QR ἡλέκιμβρα B. 6 ἡ λευκογραφίς —
μόροξος om. BPQ. 7 τις om. R. τῆς] τῶν P. νάρθηκων P.
8 Post περιστέρα (i. e. περιστερεῶν) add. καὶ ἡ ὑπτία BPQ.
ἔχουσι BPQ. ὀροβίῳ R. 8/9 καὶ — ἱεραναῖον om. R.
9 Post Ἰουνίῳ add. ἦτρον ὀνομάζεται τὸ κατὰ χώραν τῆς γαστρὸς
τὸ ἀναμέσον τοῦ αἰδοίου καὶ τοῦ ὀμφαλοῦ B. 10 ὁ¹ om. P.
θύμων Q. θρύμβος] θρύμμος B. θύβρα P. 11 θυλακίς ἢ
κωδύα om. R add. R^{ms} et adjungit ἡ λευκὴ καὶ ἡμερος. θηλικῆς
P. 12 πορφύρα] κιδέα P. λεγομένη om. BPQ. κογχύλη P.
13 θαλασσίῳ om. BPQ. κοχλία PQ. Addit R^{ms}: θρίον
τὸ τῆς συκῆς φύλλον, θύμιον ἢ σμίλαξ, θάμνος ἢ βάτος, θάσιον
τὸ ἀμύγαλον, θρόμβος τὸ πεπηγὸς αἷμα. 14 Ad ξυστός add.
καὶ ἰος χαλκοῦ R¹. 14/15 ἰτρία — πλακουντίων om. R add.
R^{ms}. ἰτρία] ἰατρεία P. ἰτρίον ῥύμα est ἡτρίον. 15 πλα-
κούντων B. ἰππάκη — πιτύα om. R add. R^{ms}. ἰππάκην P.

ἴρις ἰλλυρικὴ ἢ ῥίζα τοῦ πορφυροῦ κρίνου. ἴσιον τὸ καρδάμμων. ἱμεριάς τὸ ἄγριον κάρδαμον. ἵππουρις τὸ πολύκομπον. ἱερὰ βοτάνη ἢ ὀρθὴ περιστερὰ καὶ ὁ ὑοσκύαμος. ἴρις ἀγρία τὸ ἀκόνιτον. ἱκτίς ζῶον· ἔστι
 5 δὲ ἢ ἀγρία γαλῆ ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς χρυσοειδεῖς· ἐκ τούτου οὖν καὶ τὸ ἱκτερικὸν παρωνομάσθη πάθος.
 ἰβηρία ἢ καρδαμίνη.

Καδμία ἢ κυπρία ἢ καὶ βοτρυίτις καὶ τουτία λέγεται· ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα μαύρη λιθώδης καὶ συριγγώδης. κύτινοι
 10 οἱ πρωτόγονοι καρποὶ τῆς ῥοιᾶς, οὓς καὶ ἀπορρίπτει.
 κίσσαρος καὶ κίσθαρος ὁ χαμαικίσσαρος. κήρυκες οἱ θαλάσσιοι κοχλίας. κίχορα καὶ ζωρτενίκια τὰ ἄγρια ἴντυβα ἦτοι τὰ πικρομάρουλα. καρπὴν ὁ μέλας ἐλλέβορος.

κάσσαμον τὸ νιζόκοκκον· ἕτεροὶ φασι τὸν καρπὸν τοῦ
 15 βαλσάμου. κενταύριον ἢ ἀθάλη ἦτις ἐκφύεται εἰς βαλτώδη τόπον, συνάγεται Ἰουλίῳ καὶ Αὐγούστῳ, ὡσαύτως καὶ τὸ εὐπατόριον· ἔχει δὲ φύλλα ὅμοια ὀρθῆς περιστερᾶς πλὴν μαλακώτερα καὶ ἢ γεῦσις αὐτῶν ὀλίγον πικρά.
 κεδρόμηλον τὸ κίτρον. κόρις τὸ ὑπερικόν. κώνειον τὸ
 20 τῆς μαγγούνας σπέρμα. κονία ἢ στακτὴ τοῦ καυθέντος ξύλου. κυνόσατος καὶ κυνόμορος ἢ κάππαρις. κονιδοβότανον ἢ ἀγρία σταφίς. κύπρος εἶδος ἔστι δένδρου ἐν Κύπρῳ καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἔστι τὸ λεγόμενον χηναία·

1 ἴσιον] ἵππιον B. 2 ἱμεριάς — κάρδαμον om. R add. R^{ms}.

ἱμεριάς est ἰβηριάς : cf. v. 7. 3 ὁ] ἢ QR om. P.

4 ὑοσκύαμος] ὡς κύαμος P. 4/6 ἱκτίς — πάθος om. R add. R^{ms} (ἐξ ἧς καὶ ὁ ἱκτερος ὠνομάσθη). 6 τό om. B. 7 ἰβηρία ἢ καρδαμίνη om. R add. R^{ms}. Post καρδαμίνη add. καὶ ἰσχιάδα B. 8 βοτρυίτις] βοτανία τις P. καὶ τουτία om. BPQ.

9 ἔστι — συριγγώδης om. R ἔστι καὶ ἑτέρα λιθώδης σπογγώδης μαύρη καὶ συριγγώδης R^{ms}. ἔστι] καὶ ἔστι P. 11 χαμαικίσθαρος B. 12 θαλάσσιοι om. B. κοχλίες PQR. ζαρτενίκια B.

13 ἴντυρα B. ἦτοι] ἦγγουν P. πικρομάρουρα B. μέγας P.

14 νιζόκουκων P. ἕτεροι — καρπὸν] ἦτοι (ἢ B) ὁ καρπὸς BPQ. 15/18 ἢ ἀθάλη (i. e. αἰθάλη) — πικρά om. BPQ.

19 κεδρόμηλον — ὑπερικόν om. R. add. R^{ms}. 20 καυθέντος om. BPQ. 21 κυνόσατος P. 22 κονιδοβοτάνη B. κύπρη R.

22/p. 289,1 κύπρος — ζιζιφαίαν om. BPQ.

ἕτεροι δέ φασι τὴν ζιζιφαίαν. καλλίκερις καὶ λωτὸς καὶ
 αἰγίκερας ἢ τῆλις. καρυῖτης ὁ μυρτίτης τιθύμαλος.
 καπνέλαιον ἢ νάφθα. κανάρια οἱ τρίβολοι. κῶνα ἢ
 ὕγρα πίσσα. κάνωπον τὸ τῆς ἀκτῆς ἤγουν κωφοξυλέας
 ἄνθος. καλακάσιον καὶ βολβὸς τὸ σκυλλοκρόμμυον. 5
 κέστρον ἢ βετονίκη. κότῳ καὶ αἰθιοπικὴ ἐλαία ἢ ἀγρία
 ἐλαία. καδμία λεπτή ἢ τουτία ἦν καὶ βοτρυῖτιν λέγουσιν.
 κοκκύμηλα τὰ προῦμνα ἕτεροι τὰ ἄγρια δαμάσκηνά
 φασι. κριοὺς καὶ τράγους λέγουσι τοὺς μέλανας ἐρεβίν-
 θους. κάλαμος φραγμίτης ἢ βούλερις ἦτις καὶ καλαμά- 10
 γρα λέγεται. καλαμίτης ὁ ὠχρὸς στύραξ. κρότων τὸ
 σκυλάκιον καὶ τὸ τζιμούριον καὶ τὸ σπέρμα τῆς χολοκοκκίας.
 κηρὸς τηκτὸς τὸ τρακτὸς. κίκιες τὰ χολόκοκκα.
 κροκολύκιον ὡς φασί τινες τὴν βετονίκην.

1/2 καὶ λωτὸς καὶ αἰγίκερας om. BPO. 2 τῆλις] τύχη P.
 καρνίτης P. μερτίτης B. τοθύμαλων P. 3 κανάρια Q κανὸς
 ἀροῖα P. τρώβολοι P. κονία P. 4 ὑγρόπισσα P. ἀκτῆς
 ἤγουν om. BPO. κωφοξυλέας B. 5 καὶ βολβὸς om. BPO.
 6 βρετωνίκη B. 7 καδαμία P. λεπτική P. ἢ om. P.
 τουτζία B. βοτρυή P. ἦν — λέγουσιν om. R. 8/9 κοκκύ-
 μηλα — φασί om. P. τά — φασί] φασί πάντα τὰ δαμάσκηνα R.
 9 καὶ τράγους λέγουσι om. BPO. Post ἐρεβίνθους add.
 φασί BQ. 10 κάλαμις B. φραγμίτης — καλαμάγρα] ἢ καλα-
 μάγρα κραμήτις ἢ βούλερις P. φραμίτις B. ἦτις καί] ἢ B.
 10/11 ἦτις — λέγεται om. R. 11 λέγεται om. BP. καλα-
 μίτης — στύραξ om. R add. R^{ms}. ὠχρὸς] χρωῶς P. 11/12 κρό-
 των — τζιμούριον om. R. add. R^{ms}. 11 κρόκον B κρότου P.
 12 τζυκοῦριον Q. καὶ τὸ² — χολοκοκκίας om. R. χολοκκίας B
 χολοκίας P. 13 κηρὸς — τρακτὸς om. R. add. R^{ms}.
 τράκτος] τράχιον P. κίκιες τὰ χολόκοκκα om. R add. R^{ms}
 qui adjungit ἐξ οὗ καὶ κίκινον ἔλαιον. χολόκουκα P. 14 κρο-
 κυλίκιον P. τὸ βετονίκη P — ίκην Q. Post βετονίκην add.
 κουτζούμβριον ὁ στύρακας B. Add. R^{ms}: κριμνὸς τὸ κριθάρι,
 κυνεία ἢ κόπρος τοῦ κυνός, κόλχικος εἶδος ἀγρίου βολβοῦ, καμ-
 νίτης ὁ λιθάργυρος, καλαβώτης τὸ κρόμμυον, [κυκ]εῶν μίξις τις
 οἴνου [καὶ] ὕδατος, καλιὰς τὸ δορύκνιον, κνίδιος κόκκος ἢ [θυμ]ελαία.

Λινόζωστις τὸ παρθενοῦδιν. λαθυρίδες τὰ χολόκοκκα.
 λέμμα ροιῶν ὁ φλοιὸς τῶν ροιῶν. λεπὶς χαλκοῦ τὸ
 τοῦ χαλκοῦ πεταλώδες. λογχωτὸν τὸ χάλκανθον. λεί-
 ριον τὸ λευκὸν κρίνον. λεκέβρα ἢ ἄγρια μαλάχη. λύκιον
 5 τὸ κροκολύκιον. λιμνήστις ὁ ἀδάρκης. λωτὸς ἢ τήλις.
 λάρβασον τὸ στίμι, ὃ καὶ πλατυόφθαλμον ἰέγεται.
 λοβὸς ὁ σπάρτος. λεπίδιον τὸ ἄγριον κάρδαμον. λάσαρον
 καὶ λάσαρ ὁ ὀπὸς τοῦ σιλφίου. λαδωνὶς ἢ δάφνη. λιβύ-
 τζη ἢ βρυωνία. λιθόσπερμον τὸ σκολοπένδριον. λύ-
 10 κιον ὁ ἀράχνης. λάβαστρον εἶδος λευκοῦ καὶ ἰσχυροῦ
 λίθου.

Μαγύδαρις ἢ ρίζα τοῦ σιλφίου. μάσπετα τὰ φύλλα τοῦ
 σιλφίου. μυττωτὸς ὁ τρυγίας τοῦ οἴνου. μώλαιον τὸ
 ἄγριον πήγανον. μυρτίκοκκα τὰ μυρσινόκοκκα τὰ αὐ-

1 λειχοζόστης P. 1/2 λαθυρίδες — ροιῶν² om. BPO. 3 πετα-
 γῶδες] ἀποσφύρισμα R. λουγχον P. 4 λεκέμβρα QR λεκίμβρα
 B. μολόχα P. Ad λύκιον add. Ἰνδικόν R². 5 Post κρο-
 κολύκιον add. ὡς ὁ γαληνὸς φασί P ὃ παρὰ τοῖς ἰδιώταις λέγεται
 κροκολύκης R. λιμνίστης B λιμνίτης P. ἀνδράκης P.
 τήλη P. 6 λάρβαστον QR λάβαστον P λάβαρτον B. τὸ στίμι-
 μι] ἢ στυμίμιλα B. ὄ — λέγεται om. BPO. 7 σπάρτης B.
 Ad λοβός, ut vid., add. ἤγουν ἢ λυγαραία καὶ λύγος λέγεται R^{mg}.

8 καὶ λάσαρ om. R add. R¹. σφύλιον B. Post σιλφίου
 add. λίθους ἀχάτους λέγουσι τοὺς ὀμοχρόους τοῖς τῶν λέοντων
 δέρμασι R (cf p. 280, 12). λαδωνίς B. ἢ δάφνη λιβύτζη om. B.
 9 λιθόσπερμα PR. λίκις P. 10 λάβαστρον est ἀλάβαστρον.
 καὶ ἰσχυροῦ om. BR. 11 Addit R^{mg}: τὸ λύκιον εἶδος ἐστὶ θάμνον,
 λόττος ἢ ἀνακακαβαία, λούμιξ τὸ λάπαθον, λυσιμάχιον ἢ σιδηρίτις,
 ἀντὶ λυκίου Ἰνδικοῦ χύλισμα φύλλων ἢ ξηρῶν σουμακίας καὶ τοῦ
 καρποῦ σὺν ὕδατι βρασόμενον ἄχρι μελιτώδους συστάσεως ἢ ὁ χυλὸς
 τῆς ρίζης τοῦ μεγάλου κενταυρίου, λάδων ὁ κισσαρός, λευκάνθεμον
 τὸ χαμαίμηλον, λωτὸς εἶδος τριφύλλου σπέρμα ἔχον τήλεως μικρό-
 τερον, λίθος δενδρίτης τὸ κοράλιον, λίθος ἄσιος τὸ κισσήριν, λεβη-
 ρίς τὸ δέρμα τοῦ ὄφεως, λέμα ὁ φλοιὸς τῆς ροιᾶς (cf. v. 2).

12 μαγήδαρος P μάνδαρις B. 12/13 μάσπετα — σιλφίου om. P.
 12 μάσπετον Q. 13 μητετός P. μώλαιον Q μόλκιον B μέλεον P.

14 μυρτίκοκκα] μηλτόχουκα P. μυρσινόκοκκα] μυρσηνόκουκα
 P μυρτίκοκκα B.

τὰ καὶ μύρτα λέγεται. μήκων καὶ μάκων ἢ κωδύα.
 μελαντηρία τὸ τοῦ σκυτέως μαυρίν. μυκήτης καὶ ἀμανί-
 τῆς τὸ μανιτάριον. μηκώνιον τὸ σπέρμα τῆς κωδύας.
 μενέφραδον ἔλαιον τὸ πράσιον καὶ καθαρὸν ἔλαιον. μόρα
 τὰ συκάμυνα. μυροβάλανα τὰ λεγόμενα ξανθὰ οἷς χρῶν- 5
 ται οἱ ἱατροὶ εἰς τὰ πώματα. μέλανα σχιστὰ ἔμπληττα
 τούρπετ. μύριγμα ἢ κροκὺς τῶν θαλασσίων κηρύκων
 καὶ πιννῶν καὶ τὸ ἐξυσμένον καὶ μαλακὸν ἔριον. μαλα-
 κόκισσος καὶ πλοκαμῖς ἢ περιπλοκάς. μεμαΐκυλος ὁ
 καρπὸς τῆς κρανίας. μύαξ τὸ θαλάσιον μύδιον. μηδι- 10
 κὸν μῆλον καὶ κεδρόμηλον τὸ κίτρον. μεντάγρα ὁ ἄγριος
 λειχήν. μαρτασάγγιν ὁ κεκαυμένος μόλιβδος. μαδαμουδᾶν
 ὁ ἀσπάλαξ. μετώπιον ἢ χαλβάνη. μοττώ ἢ κασσία. μήλη
 τὸ ἱατρικὸν παραγώγιον. μακεδονικὸν τὸ κωδιμέντον.
 μάδαλκον τὸ βδέλλιον. μαινῖς ἢ σμαρίς. μολύβδαινα 15
 ἢ λιθάργγυρος. μήλιον στέαρ τὸ πρόβειον ἀξούγγιον.
 μόροξος ἢ λευκογραφίς. μανοῦρα τὸ μοντζίν.

I καὶ μύρτα om. P. κώδεα P. 2 μελαντηρίαν B.
 τοῦ σκυτέως om. BPQ. Post μαυρίν add. μίλτου τὸ συνα-
 πίδιν B. μηκέτις P. καὶ ἀμανίτης om. BPQ. 3 μανιτάριν
 BPQ. μηκώνιον — κωδύας om. R add. R^{ms}. μήκωνος Q
 μήκων P. 4 μενέφραδων P (μενέβραδον Par. 2419). ἔλαιον¹
 om. BPQ. Ad ἔλαιον² add. τὸ γαγέτιον R^{ms}. 5/6 μυρο-
 βάλανα — πώματα om. P. οἷς — πώματα om. R. 6/7 μέ-
 λανα — τούρπετ om. BPQ. 7 μύριγκα P. θαλασσίων om. R.
 7/9 κηρύκων — περιπλοκάς om. P. 8 ἐξυσμένον R ἐξασμένον
 PQ ἐξελασμένον B. 9 καὶ πλοκαμῖς om. BPQ. 11 καὶ κε-
 δρόμηλον om. BPQ. μετάγρα P. 12 μερτασάγγιν B. μαλου-
 δαμάν P μαλαμουδάν B. 13 μοττώ ἢ κασσία om. R. μώτων
 B ματυῖα P. 13/17 μήλη — μοντζίν om. R add. R^{ms}.
 13/14 μήλη — κωδιμέντον om. P. 14 μακεδονίς Q μακεδονία B.
 κομνδέτο B. Post κωδιμέντον add. μεμέκοιλον (μεμύκοιλον P
 μενέκοιλον B) τὸ κόμαρον BPQ: cf. v. 9. 15 μάλδακον P: cf. Dios-
 cor., I, 67. μαινῖς BP. σμαρίς] σταφίς B ἀφής P. 16 μήλεων
 P. προβάτου B. 17 μόροξος — μοντζίν om. P. μίνουρα
 B. Add. R^{ms}: μαλάκια οἱ πολύποδες αἱ σηπίαι τευθίδες, μνία
 τὰ θαλάσσια βρύα, μελίκρατον τὸ ἀπλοῦν διὰ κωδιῶν, μάσπετα ὁ

Νήριον τὸ ἄνθος τῆς ῥοδοδάφνης. νάρδος κελτική τὸ σίσγουδον. νάρδος ἄγρια τὸ ἄσαρον. ναρδόσταχυς τὸ αὐτὸ καὶ νάρδος Ἰνδική. νάρδος λέγεται καὶ τὸ ἐκ τῶν ταριχηρῶν κρεῶν ἢ ἰχθύων γάρος.

- 5 Εἰλίφιον ἴρις ἄγρια. ξάνθος ἢ ξηρὰ πρίξ. ξυλοπάλη ὁ τυρός. ξίφος ἢ κεδρέα. ξιφόρυτον τὸ αἷμα. ξυρίς ὁ φιλάνθρωπος. ξάνθιρος τὸ φασγάνιον. ξιλόθιον τὸ ἄρσενικιον. ξυρίς τὸ μελίσιον.

- Ἐμφιλοχωροῦν ἢ δρακοντέα ἦτις καὶ δρακόντιον λέγεται.
 10 καὶ ὁ τῶν βοτρύων αὐτῆς ὁπὸς δρακόντειον αἷμα. ὄξαι-
 λίδες καὶ ὄξυλάπαθον αἱ ὄξυνίδες. ὄρμινον τὸ τῆς κράμ-
 βης σπέρμα. ὄμφαξ ἢ ἄωρος καὶ ξηρὰ σταφυλή καὶ ὄμ-
 φάκιον ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐν ἡλίῳ ξηρανθεῖς ὄμφάκιον καὶ ἢ
 ἄωρος ἐλαία καὶ τὸ ἔλαιον ἐξ αὐτῆς. ὄμφαξ κηκίς ἢ
 15 ἀτρύπητος. ὄνισκος κατοικίδιος καὶ ὑδρῆρὸς τὸ ἐν τοῖς
 ὕδαροῖς τόποις ἐμφιλοχωροῦν πολύπουν ζῶον καὶ σφαιρού-

καυλὸς τοῦ σιλφίου, μελίγη εἶδος κέγχρου, μακτὸν κατά-
 πλασμα τὸ διὰ τῶν ὀπωρῶν, μολιβδόγειον τὸ ψιμίθιον, μίλτος
 τὸ σινωπίδιον, μίνθος ὁ ἡδύοσμος, μίνθη ἢ πρόπολις, μήκων καὶ τὸ
 κώ[δειον?]. 1 ῥοδοδάφνης P. 2 σίσγωδων P. ναρδόστοχυς Q.

τῶν om. P. 4 ταριχῶν P. Add. R^{ms}: νάρδος συρική τὸ
 στάχος, νέχυδρα τὰ χλωρὰ ὄσπρια, νίμφιον τὸ ῥοῦδιον, νικόλαοι οἱ
 φοίνικες. 5/8 ξίφιον — μελίσιον om. R. 5 ἴρι P. ξανθή
 B: saepius ξάνθιος. πρίξ] στρίξ P στρήξ BQ: cf. Hesych. s. v.
 βρίς et pp. 329,12, 336,16 et R^{ms} (θριδαξ). ξυλοπάλη P:
 cf. p. 336,16 (ξυγοπάλη). 6 ξιφόρυτον] ξιφότητα P. 7 ξάν-
 θιρος: cf. p. 336,18. 8 ἄρσενικόν BP. Add. R^{ms}: ξάνθιος
 ἢ ὀπτῆ θριδαξ, ξυλόθιον τὸ ἄρσενικόν, ξηρίς τὸ μελάνθιον.

9 Ante ὄφιοβοτάνον add. ὁ μαγίδαρις ἢ ρίζα τοῦ σιλφίου, ὁ μάσ-
 πετα τὰ φύλλα τοῦ σιλφίου, ὁ μητοτὸς ὁ τρυγίας τοῦ οἴνου (cf.
 litt. μ) P. ὄφιοβοτάνη B. δρακοντία BP. ἦτις — λέγεται
 om. PQ. 11 Ante αἱ add. ἢ R¹. αἱ ὄξυνίδες om. P.

12 ὄμφαξ] ὄμφάκιον R. καὶ ξηρὰ om. R ξηρὰ add. R².
 12/13 ὄμφάκιον¹ — ξηρανθεῖς] καὶ ὁ ὁπὸς αὐτῆς R (cf. ad p.
 294,3 appar.). 13/14 ὄμφάκιον² — αὐτῆς om. BPQ. 14 Post
 αὐτῆς add. τὸ ἄπαστον R². 13/16 ὄμφαξ — ἐμφιλοχωροῦν
 om. P. 15 νίσκος B.

μενον προσεγγίσαντι τινί, ὃ παρὰ τοῖς πολλοῖς συνήθως σκρόφα καὶ κουβαρίς λέγεται. ὀκκίορον τὸ γάρος. ὀπὸς βαλσάμου τὸ βαλσαμέλαιον. ὀλκὸς ὁ ἀράχνης. οἰάτειον καὶ ὄιον στέαρ τὸ πρόβειον ἀξούγγιον. οἶνος ἀνθοσμίας ὁ εὐώδης καὶ ἡδύς. οἶνος ἀνδρείος ὁ εὐτονος 5 καὶ αὐστηρός· ὁ αὐτὸς καὶ οἶνος εὐώδης λέγεται. οἶνος σίραιος τὸ ἔψημα. οἶναρα τὰ τῆς ἀμπέλου φύλλα. οἰνάς ἢ ἄμπελος. ὄπιόν ἐστὶν ὁ τῆς μελαίνης μήκωνος ὀπός. οἶνος ἀμναῖος τὸ ἐκ τῶν ἁύρων σταφυλῶν γλεῦκος ἦτοι τὸ ἀγουριδόζωμον. οἶνος ἰταλικὸς ὁ φραγγικὸς. 10 οἶνος θηραῖος ὁ ἀπὸ τὰ Θῆρα. οἶνος φαλαρινὸς ὁ σικελιώτης. οἶνος μυρτίτης ὁ ἀπὸ τῶν μελαινῶν μύρτων καὶ ὁ παρόμοιος αὐτῷ φραγγικὸς μέλας καὶ αὐστηρός. οἶσυπον τὸ ἀπὸ τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων τῶν προβάτων συναγόμενον λίπος· τὸ αὐτὸ καὶ οἰσύπη λέγεται. ὀλεσίκαρπος ἢ 15 ἰτέα. οὐλλον τὸ πυρρὸν ὀρόβιον. οὐλή ἢ κριθή. ὄχνη τὸ κυδώνιον. ὄξαλις τὸ ὄξυλάπαθον. ὀρρὸς πίσσης τὸ ὑγροπίσσιον. οἰσύπη κυρίως τὸ διαχώρημα τοῦ

I προσεγγίσαν BQR. I/2 ὄ — σκρόφα om. P. 2 καὶ κουβαρίς om. Q. κουβαρίς B. ὀκίορων P. 3 ὀπός — βαλσαμέλαιον om. R add. R^{ms}. ὀλκὸς ὁ ἀράχνης om. R add. R^{ms}. ὀλκός] ὁ λαός B. ἢ ἀράχνη P. 4/6 οἰάτειον — λέγεται om. QR add. R^{ms}. 4 οἰάτριον P. ἀξούγγι P. 5 εὐτειος B. 6 εὐώδης] οἰνώδης BR. 7 ἐψημένον B. 7/8 οἰνάς ἢ ἄμπελος om. BR add. R^{ms} infra ad p. 294,3. 8 Post ἄμπελος add. λέγεται P. 10 ἦτοι τό] ἦγουν B om. R. ἀγουριδόζωμον B om. R. ὁ ταλικὸς P. 11 θηραῖος QR θύρεος P θηβαῖος B. ὁ 1] τό P. θύρα PQR. οἶνος — σικελιώτης om. P. φαλαρινός Q. σικελικὸς R. 12 μυρτίτης B. ἀπό] ὀπός PQR. καί] ἢ R. 13 παρόμοιος αὐτῷ om. R. αὐτοῦ P. καὶ αὐστηρός om. R. 13/15 οἶσυπον — λέγεται om. P. 14 τῶν προβάτων om. R. 15 ὕσωπον B. 16 Post ἰτέα add. διότι φθίρει τὰ ἔμβρυα ὃ τε καρπὸς αὐτῆς καὶ τὸ ἄνθος ἀποτριπτούμενα ἐν ὕδατι καὶ πινόμενα, τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ τὸ τῆς μυρτίκης ἄνθος καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα τοῦ λευκοῦ καὶ ὁ καρπὸς R. Post ὀρόβιον add. ἕτεροι λέγουσι τὴν ἰσομεγέθη ὀρόβω ἀκροχορδῶνα R. Post οὐλή add. καὶ R. 16 χνη P. 17 ὑδροπίσσην P ὑγρότατον τῆς πίσσης R. 18/p. 294,2 οἰσύπη — μηρούς om. P. οἰσύπος B. κυρίως om. B.

προβάτου· ἐξ οὗ καὶ οἰσυπηρὰ ἔρια τὰ μετέχοντα τοῦ οἰσύ-
 ·που ἃ ἔστι τὰ περὶ τὸν πρωκτὸν ὀπισθεν καὶ τοὺς μηρούς.
 οἶνας βοτάνη ἢ βρυωνία. οὖλον ἔριον τὸ μαλακόν. ὁ
 κνίδιος κόκκος τῆς θυμελαίας πόας ἔστιν ὁ καρπός. ὀρεινῇ
 5 νάρδος ὑπὸ τινων λέγεται θυλακίτις, ὑπ' ἐνίων δὲ νῆρις,
 φύλλα καὶ καυλοὺς ἔχουσα ὅμοια Ἴριγγι, μικρότερα μέντοι.
 ὀθόννα βοτάνη τὸ μέγα χελιδόνιον. ὀνόθουρις τὸ
 βούγλωσσον. ὄα καὶ οὔα καὶ οὔβα τὰ σοῦρβα. ὁ παρὰ
 τοῖς ζωγράφοις συρικοῦν λέγεται, τοῦτο παρὰ τοῖς ἰατροῖς
 10 σάνδιξ, παρ' ἐτέροις δὲ σῶρι. ὁ τηκόλιθος λέγεται καὶ
 συριακὸς λίθος.

Πυρήνα ἢ τοῦ σκόρδου σχελίς. πυρήν τὸ τῆς ἐλαίας
 ὀστῶδες, καταχρηστικῶς καὶ τὰ τῆς σταφυλῆς γίγαρτα καὶ

I τοῦ] τῆς QR. οἰσύτης R. 2 ἃ — μηρούς om. R.
 μηρούς] μασθούς B. 3 Post βρυωνία add. ὁμοίως καὶ ἡ
 ἄμπελος λέγεται (l. λευκή) R^{ms}. Post μαλακόν add. ὄμφακα λέ-
 γουσι τὸν χυλὸν τῆς ἀώρου σταφυλῆς ἐν ἡλίω γεγνότα ἢ τὴν ἄωρον
 σταφυλὴν ἐν ἡλίῳ ψυγεῖσαν R. 4 θυμελαίας PQR. ἔστιν ὁ
 καρπός τῆς πόας transp. B. 5 Post τινῶν add. δέ (l. μέν) R.
 θαλακίτης P θλακίτις B. ὑπ' ἐνίων] ὑπὸ τινῶν R. 5/6 ὑπ'
 ἐνίων Ἴριγγι om. P. 6 i. e. Ἴριδι. μικρότερα μέντοι om. BPO.
 7 ὀθόνωνα Q ὀθώνωνα R ὀθωνῶρα P ὀτόναρ B. 8 ὄα] ἃ P.
 ὄ] ἡ B. παρά om. R. 9 ζουρικοῦν P. τοῦτο] ἡ B.
 10 παρ' — σῶρι] τὸ αὐτὸ καὶ σῶρι παρ' ἄλλοις R. Deinde ὅταν
 εὔρης ἐπὶ τοῦ ἱατρικοῦ βιβλίου ἀορίστως λεγόμενον γλυκύ, οὐδὲν ἄλλο
 λέγει ἢ γλυκὺν οἶνον add. R. παρ' — ὁ om. P. σῶρα B.
 Post καί add. ὁ P. 11 Post συριακός add. καὶ ἰουδαϊκός B.
 Addit R^{ms} : ὄλυρα ἢ ζειά, ὄρμνον εἶδος κυμίνου, ὀξύκρατον τὸ δι'
 ὄξους καὶ ὕδατος κράμα, ὄραιοσέλινον (l. ὄρεοσ —) καὶ σέσελι τὸ
 πλατυκύμνον, ὄστρακίτις ἢ σηπία, οἰνάνθη εἶδος βοτάνης κορύβους
 (l. κορύμβους) ἔχουσα ἄνθους λεπτοῦ καὶ πυκνοῦ καὶ λευκοῦ (l.
 ἄνθος etc.) φύλλα μικρότερα ἐλαίας καὶ τρυφερώτερα πολύκλωνον
 ὡσεὶ ἐπὶ πῆχυν ἕνα τὸ μῆκος ἕκαστον, οἶνος πρότροπος ὁ πρωτοπάτης
 ὃν πρόρον λέγουσιν, οἰνάνθη ὡς ὁ γαληνός φησι τὸ τῶν ἀγρίων ἀμπέ-
 λων ἐκβλάστημα σὺν τοῖς ἄνθεσιν. 12 πυρήνα (i. e. πυρήν)] πυρίνα
 R πουρίνα P πρίνα B πυρίνη Q. σχιλίς QR σκελίς P. Post
 σχελίς add. πυρίνα ἢ σχελίς, μήγη τὸ ἄκρον τοῦ κογγλιαρίου B.
 13/p. 295, I καταχρηστικῶς — ῥοιῶν om. P.

τὰ τῶν ροιῶν. πόλαιον εἶδος βοτάνης· τοῦτο γίνεται εἰς ἐπίπεδον ὃ λέγουσιν Παιζάραν· ἔχει γεῦσιν ὁμοίαν πηγάνω.

ποτηροκλάστρα τὸ ἄνθος τῆς κουτζουνάδας. ποτηροπλύτης ἢ σιδηρίτις. πικρίδες τὰ ἄγρια ἴντυβα. πελεκῖνος τὸ ἡδύσαρον. πετροσέλιον μακεδονικὸν τὸ κοδιμέντον. 5 περδίκιος ἢ σιδηρίτις. περδίκια λευκὰ τὰ λευκὰ κρόμμου. περδικούρια τὰ ἰσχάδια. πισσηρὴ κηρωτὴ ἢ τετραφάρμακος ἔμπλαστρος. πικέριον τὸ βούτυρον.

πάλη καὶ παιπάλη ἢ τοῦ σίτου πασπάλη. πόλβος ὁ βολβὸς ἦτοι τὸ ἄγριον κρόμμου. παλίνπισσα ἢ ξηρὰ 10 πίσσα. πάπποι ἄνθη τινὰ ἀκάνθης τῆς λεγομένης κάκτου.

προκόκκια τῆς ἀρμενιακῆς μηλέας ὁ καρπὸς ἦτοι τὰ βερίκοκκα. πιτυῖδες τὰ σφαιρία τῆς πίτυος καὶ τῆς πεύκης.

περεβρίς ἢ χλωρὰ σαῦρα. πέλεθος βοτάνη ἢ λεγομένη ὄνοκλεία. περσαία ἢ ῥοδακιναία καὶ περσικὰ 15 μῆλα τὰ ῥοδάκινα. πλατυόφθαλμον τὸ στίμμι· ἔστι δὲ εἶδος μεταλλικοῦ.

Ι τῆς ροιᾶς B. Add. πυρήνη (πυρίνη R) μήλης (add. καὶ R) τὸ τοῦ ἱατρικοῦ παραγωγίου ὑπόπλατυ (-πλατες R) BR.

1/2 πόλαιον — πηγάνω om. BPQ. 3/4 ποτηροκλάστρα — ἴντυβα om. R. add. R^{ms}. 3 ποτηροκλάστρα P. 3/4 ποτηροπλύτης — ἴντυβα om. P. 4 ὁ σιδηρίτης B. 5 κοδιμέντον P. Post κοδιμέντον add. ποσθία πάθος ἐστὶ περὶ (παρὰ B) τὸν ὀφθαλμὸν ὃ λέγουσι κριθὴν BQ ποσθίας τὰς ἐν τοῖς βλεφάροις κριθὰς λέγουσι R. 6 περδίκιος — σιδηρίτις] περδίκια βοτάνη τὸ ἄγριον κάρδαμον R. περδίκιον P. ὁ σιδηρίτης B.

περδίκια B. λευκά¹] λεπτή B. λευκά²] λεπτά B. 7/8 περδικούρια — ἔμπλαστρος om. P. 8 ἔμπλαστρος om. R. πηκῆριων P. βουτήρι P βούτη B. 9 Post ἢ add. ἐκ R. σιτίου B. πάσπαλις BQR. πόλβος] πόλβιος P. 9/10 ὁ βολβὸς ἦτοι om. BPQ. 11 πάπποι — κάκτου om. P. ἄνθη om. B.

Post τινὰ add. εἰσίν R. 12 προκόκκια B. τῆς — ἦτοι om. BPQ. 13 πίτυος] πίτης P. τὰ σφαιρία] ὁ καρπὸς R. 14 παρευρίς B. 14/17 πέλεθος — μεταλλικοῦ om. P. 14 πέλεθα B. 15/16 καὶ—ῥοδάκινα om. BPQ. 16/17 ἔστι—μεταλλικοῦ om. R. μεταλλικόν B. Addit πέμμα εἶδος ἐστὶ πλακουντίων R.

Add. R^{ms} : πόλτος τὸ ἐκ τῆς ζειᾶς πόμα, πισσὸς ὁ μικρὸς κύαμος, πτώς (I. πτώξ) καὶ παγανὸς (καὶ παταγός add. R²) ὁ λαγῶς, πίνος ἄπλυτος τὸ τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων λίπος, πολυόρχις ὁ ἀσφόδελος.

ῥέον βαρβαρικὸν τοῦ μεγάλου κενταυρίου ἢ ρίζα.
 ῥοῦν συριακὸν καὶ ἐρυθρὸν καὶ μαγειρικὸν τὸ σουμάκιν.
 ῥοῦν σκυτέως τὸ ρούδιον. ραδάχνη ἢ τζεργεκία ἦτοι τὸ
 βλίτον· ἄλλοι δὲ τὴν ἐγκλυστρίδα φασί. ῥύγχη ἢ τοῦ χοί-
 5 ρου ρίσι. ῥῦμα τὸ ἰτρίον.

Συρμαία ἢ ἐπιμήκης ῥαφανίσι. συρμαῖσμός ὁ δι' αὐ-
 τῆς γινόμενος ἔμετος· ταύτην γάρ τινες μεθ' ἄλμης ἐσθίον-
 τες καθαίρονται. σάλβια τὸ ἐλελίσφακον. σικύα πι-
 κρὰ ἢ ἀγρία κολοκυνθίσι. στρουθίον τὸ καλλιστρούθιον·
 10 καὶ στρουθίον τὸ μέγα κυδώνιον. σταφυλῖνος ὁ δαῦκος.

σίραιον τὸ ἔψημα τὸ ἐκ σταφυλῶν, ἄλλοι δὲ τὸ ἐκ τῶν
 λιπαρῶν ἰσχάδων ἀφέψημά φασί. σφάκελος τὸ καθόλου
 ἀπονεκρωθὲν μόριον διὰ μέγεθος φλεγμονῆς. σούσινον
 ἢ ἴρισι· καὶ σούσινον μύρον τὸ ἴρινον ἔλαιον. σίδια τὰ τῆς
 15 ροιᾶς πρωτόγονα. σίδη τὰ λέμματα ἠγουν ὁ φλοιὸς τῶν
 ροιῶν. σφαιρίτισι ἢ κυπάρισσος· καὶ σφαιρία ὁ καρπὸς
 αὐτῆς. σμύρνα τρωγλίτισι τὸ πετροσέλινον. σῶρι καὶ
 συρικόν τὸ παρὰ τοῖσι ὑελοψοῖσι ὅπτον ψιμμύθιον. σίλιγ-

1 μέγαλον] μέλανος B. 2 ῥοῦν] ῥοῦ R οῦν P. 3 ἀδάχνη
 P. ἢ τζεργεκία ἦτοι om. B P Q. 4 ἄλλοι δέ] ἕτεροι R.
 δέ om. P Q. ἴνχη P. 5 ρίσι om. P. Post ρίσι add.
 ῥοῦσι ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα ὄν ἐνιοι ἐρυθρὸν καλοῦσι καρπὸς ἐστὶ τῆς βυρ-
 σοδεικῆς ροῦσι (ἐστὶ δὲ τὸ σουμάκι add. R¹) R. ῥῦμα — ἰτρίον
 om. P. ῥούμα B. Add. R^{ms}: ῥοῦθιν τὸ σουμάκιν, ῥᾶ τὸ ῥέον.
 6 σύρμα P συρμαί B. ἐπιμήκη P ἐπίμητα B. 6/8 συρ-
 μαῖσμός — καθαίρονται om. P. 7/8 ταύτην—καθαίρονται om. R
 add. R^{ms}. 9 ἀγρία om. R. καλλιστρούθιον P καλαστρούθιον B
 καλαστρούθιν R καλαθρούθιον Q. 10 καὶ — κυδώνιον om. R.
 11/12 σίραιον — φασί om. Q. 11 τὸ ἐκ σταφυλῶν om. R. ἄλ-
 λοι δὲ τὸ ἐκ] ἕτεροι τὸ R σίκροι P. δέ om. B. 12 ἀφέψημά φασί
 om. P. 12/16 σφάκελος — ροιῶν om. P. 13 σουσίνη Q R.
 14 τὰ τῆς ροιᾶς πρωτόγονα] καὶ R. 15 σιδή Q R σιθῆ B.
 ἠγουν ὁ φλοιὸς om. B Q. 17 Post αὐτῆς add. ὁμοίως καὶ τὰ
 κικκίδια P Q. σύρμα B. σῶρι καὶ] σέρικε P. 18 συριακόν B
 συρκοῦν R. παρὰ — ψιμμύθιον] ὁ καὶ σάνδηξ λέγεται R. πα-
 ρά—ψιμμύθιον add. R^{ms}. ὅπτον B. σίλιγνις] σέλιγνυς Q om. P.

νις καὶ σελίγγυς ἢ ἐκ τοῦ σίτου σεμίδαλις. σποδὸν κυ-
πρίαν τινὲς τὸ σπόδιον. σανδαράχη ἢ λεγομένη ψιαστική.

σαυρίδιος βοτάνη ἢ καρδαμῖς· ἔοικε γὰρ καρδάμῳ
καὶ ἔχει δύναμιν θερμαντικήν. στέαρ μήλινον καὶ ὄιον
τὸ πρόβειον ἀξούγγιον. σκορόδου φύσιγγα τὰ λέμματα 5
τοῦ σκόρδου. σατώριον καὶ σατύριον τὸ τρίφυλλον.

σκίρος ὁ γύψος. σικυώνης ὁ ἄγριος σικύς. σελάχη τὰ
μικρὰ ἰχθυΐδια ἢ τὰ ὄστρακόδερμα οἶον κάραβος, καρκίνος,
ὄστράκιον, κῆρυξ. σόγχος τὸ ζωχίν. σχοῖνος ἀρωμα-
τικὸς σίον ἐστὶ τὸ ἐν ὕδασι. στιβάδια τὰ χαμοκίσσαρα. 10

σμύρνιον τὸ πετροσέλινον. σφέκλη ὁ κεκαυμένος τοῦ
οἴνου τρυγίας. σπέκλον τὸ τοῦ φεγγίτου ὑελίον. σκυλά-
κεια διαλώδεα τὰ κρέα τῶν κυνῶν τὰ λιπαρά. σμηκτρίδα
γῆ ἢ κιμωλία. σχιμνία αἰ τοῦ σκόρδου σχελίδες. σέρις
βοτάνη ἥτις καὶ λεπίδιον καὶ ἄγριον κάρδαμον λέγεται. 15
σοῦσινον καὶ κρινάνθεμον τὸ βασιλικὸν κρίνον τὸ πορφυροῦν.

I καὶ om. P. καὶ σελίγγυς om. QR. σελύγγυος P. σίτου]
σελίγγυος Q. σεμίδαλις P. I/2 σποδὸν — σπόδιον om. BPO.

2 σκανδαράχη P. λεγομένη om. BPO. ψιακή P. 3 τὸ
βοτάνι P. 3/4 ἔοικε — θερμαντικήν om. BPO. 4/5 στέαρ —
ἀξούγγιον om. BPO. 4 ὄιος R. 5 Ante πρόβειον add. καὶ
οιάτειον R¹. 5/6 σκορόδου — τρίφυλλον om. Q. σκορδίνη B.

φυσίγματα P. λέγματα P. 4 σατώριον P. σατώριον καὶ
om. R. σατύριον] σατύριον (ω sup. v scr. R¹) R. τριφύλλιον
P. 7 σκίρος om. P. σικιάνης P σικυώνις B σισυώνης Q.

ἢ ἀγρία συκη P. σελάχια R. 8 ἢ τὰ — ὕδασι om. P. 9 ὄστρά-
κις B Q ἄστράκις R. κόρυξ B. ζωχίν] ξογχίν B. σχίνος R
σαχίνος Q. 10 ἐστὶ om. B. χαμωκέσσαρα B χαμαικέσσαρα R
χαμοκέσσαρα P. 11 συρνεῖον P. 12/14 σπέκλον — κιμωλία

om. P. 13 κρέα τῶν κυνῶν τά] κύνεια κρέα (add. καὶ R¹) R.
κυνῶν] κοῦν B. 14 σχιμασία B κυμνεία P. αἰ τοῦ] ἢ P.

σχελίδης B σχελίδες Q σκελῖς P. σέτρις PQ. 15 βοτάνη —
καί²] τό BPO. λέγεται om. BPO. τό] καὶ R. κάρδαμον]
μάρουλον B add. κάρδαμον B¹. 16 σοῦσινον — πορφυροῦν om. P.

κρινάνθεμον Q κρινάνθιον B. τό] καὶ B. Post πορφυροῦν
add. κρίνον ὁ καὶ ἴρις λέγεται R.

στέμφυλα τὰ τῶν σταφυλῶν ἐκπιέσματα. σέσελι μασσαλιωτικὸν τὸ σφαγνοβότανον. σύρικα τὰ ζίζιφα. σενῶ ὀξηρὸς χόρτος. σκαμμωνία τῆς τιθυμάλου ἤγουν τῆς κοινῶς λεγομένης γαλατζίδος ὁ ὀπός. σκυθόπωμον ὁ ἰχθύς τὸ βούγλωσσον. σπλήμιον τὸ ἄκορον. σίον τὸ ἄνισον. σαπωνίς τὸ μέγα ὕσσωπον. στέαρ ἀσίδης τὸ τῆς στρουθοκαμήλου. σπούδια τὰ βρούστουλα. σεντρούκλιον τὸ βότανον ὁ δίψακος. σύμφυτον ἄγριον τὸ ἐλένιον.

1/2 στέμφυλα — σφαγνοβότανον om. Q. 1 σέμφυλλα P. ἐκπίγματα P. Post ἐκπιέσματα add. ἦτοι τὰ στράφυλλα BR^{ms}. μασσαλιωτικὸν R μασσαριστικὸν P. 2 σφραγνοβότανον B σφάγγων βότανων P. ζίνζιφα Q. 2/3 σενῶ — χόρτος om. R add. R^{ms}. 2 συνῶ Q σανῶ PR^{ms}. 3/4 σκαμμωνία — ὀπός om. R σκαμμωνία καὶ δακρῦδιον τῆς χαρακίας τιθυμάλου ἦτοι ὁ τῆς γαλατζίδης ὀπός R^{ms}. 3 σκαμμωνέα P. 4/5 σκυθόπωμον — βούγλωσσον om. R add. R^{ms}. ὁ ἰχθύς] ἢ ἡχθές P. 5 Post βούγλωσσον add. σμύρνα τρωγλίτις τὸ πετροσέλιον BPQR^{ms} (cf. p.296,17). 5/6 σπλήμιον — ἄνισον om. PR add. R^{ms}. 6 σαπωνίς — ὕσσωπον om. R add. R^{ms} (omisso μέγα). 6/7 στέαρ — στρουθοκαμήλου om. R. add. R^{ms}. 6 σίδης BPQ. 7/8 σπούδια — δίψακος om. PR add. R^{ms}. 7 σπούδη B. βρούστουλα Q. συντρούκλιον B. 8 σύμφυτον — ἐλένιον om. R add. R^{ms}. σίλφυτον QR^{ms} σίλφιτον P σόλφιτον B. τὸ ἐλένιον] σέλιων P.

Post ἐλένιον add. στύραξ λέγεται κουτζούμβριον, σίλφιον ἢ τῆλις καὶ τὸ σίσογυδον καὶ ἡ κάππαρις, τὸ δὲ κυρίως λεγόμενον ἐπὶ (1. ἀπὸ) τῆς συρίας καὶ κυρήνης ὑπάρχει καὶ λέγουσι αἰγυπτιακὸν βάλαμον B. Add. R^{ms} : σαβίνον ἔλαιον τὸ καθαρὸν καὶ λεπτόν, σίον τὸ καρδάμμωμον καὶ τὸ νεροσέλιον, σαλπίνγιον ἢ ἵππουρις, σέσελι καὶ τὸ πλατυκύμμωμον, σκορδολάζαρος ὁ κυρηναικὸς ὀπός, σελάχια νάρκαι καὶ τρυγόνες, σταγονίας ὁ ἄρρηγ λιβανωτός, ἔστι δὲ στρογγύλος καὶ λευκὸς καὶ λιπαρός, σκαρολάχανον τὸ παρθενούδην, σέρις τὸ κιχώριον ἦτοι τὸ ἄγριον μαιούλιον ὃ καὶ πικρομάρουλον λέγεται καὶ πικρίς, στρύχνον κηπαῖον τὸ λυκοστάφυλον, συριακὸν μύρον τὸ κοματικὸν διότι ἀπὸ συρίας φέρεται, οὕτω γὰρ ῥωμαῖοι τοῦτο λέγουσι, σίον τὸ ἐν ὕδασι τὸ νεροσέλιον, σπεύραθοι αἰγὸς ἢ κόπρος τῆς αἰγός, στυπτηρία ἢ στύψις, εἰσὶ δὲ πέντε στυπτηριαὶ ἢ σχιστὴ ἢ στρογγύλη ἢ ἀστραγαλίτις ἢ ὕγρα καὶ ἢ πλακίτις, στυπ-

Τιβεριάς τὸ ἄγριον κάρδαμον. τὸ ἐρύσιμον λέγεται καὶ χαμαίπλιον. τὸ δίκταμον λέγεται καὶ ἐφήμερον. τὸ πεντάφυλλον λέγεται καὶ εὐπατόριον. τὸ λιβυστικὸν λέγεται καὶ πανακία. τὸ μῶλυ λέγεται καὶ λευκοῖον ἄγριον.

τὸ ἐλένιον λέγεται καὶ ράσδον καὶ σύμφυτον ἄγριον. 5
τιθύμαλον τῆς χαρακίας εἶδος καὶ ὀξύπορον λέγουσι τὸν φλοῖον τῆς ρίζης τῆς γαλατζίδος. τὸ θλάσπιν λέγεται καὶ ἄγριον κάρδαμον καὶ τιβεριάς. τάπεον καὶ ταύγεον διω-
νύμως τὸ φρύγιον ἄλας. τοῦρτα ὁ ἐκ φοινίκων καὶ ἰσχά-
δων καὶ σταφίδων συντιθέμενος ἐγκρυφίας ἄρτος· οὕτω 10
γὰρ οἱ ἄπτικοί φασι. τουτία ἢ βοτρυτίτις καδμία. τὸ ἀδιαν-
τον φύεται εἰς κάθυγρον καὶ κατάρρυτον τόπον. τὸ καρ-
δάμμων φύεται ἐν ἀνύδροις τόποις, ἔχον φύλλα ὅμοια σελίνῳ,
καρπὸν δὲ ὅμοιον ἀγρίῳ κυμίνῳ, πλὴν μακρότερον καὶ
μεστότερον· συνάγουσι δὲ τὸ σπέρμα τούτου τὸν Αὔγουσ- 15

τηρία δὲ ἢ ὑγρά γίνεται ἐκ παλαιῶν ἡλων καὶ ὄξους καλοῦ, ἢ σέρις λέγεται καὶ λεπιδιον καὶ ἄγριον κάρδαμον, σέσελι τὸ πλατυκύμνον.

I Post τιβεριάς add. καὶ περδίκιος R¹. ἐρίσομων P.
4 λεύκιον P. 5 καὶ ράσδον] κυράσδων P. σύμφυτον P. Post ἄγριον add. τὸ τεύχριον εἰς μὲν τὰ φύλλα ἔοικε τῷ [εὐπα-] τωρίῳ, τῇ δὲ γεύσει πικρότερα, φύεται δὲ καὶ τοῦτο εἰς [τοιοῦ ?] τον τόπον, ἀνασπᾶται δὲ ἰουνίῳ R. 6 Post τιθύμαλον add. λέγεται P.
τὴν χαρακίαν codd. λέγει B. 7 Post γαλατζίδος add. δεῖ γοῦν τοῦτον μετὰ τὸ πλυνθῆναι καλῶς ὕδατι βρέχεσθαι ὄξει δριμεί καὶ ξηραίνεσθαι ἐν σκιᾷ, ἔπειτα ἀποτίθεσθαι ἐν ἀερώδη (I.-ει) καὶ ὑποσκίῳ τόπῳ καὶ ἐν καιρῷ χρῆσθαι R. 8 ἄγριος P. Post τιβεριάς add. ἀνασπᾶται δὲ τοῦτο ἰουνίῳ R. 8/9 τάπεον — ἄλας om. R add. R^{ms}. 8 τάπεων P τάπετον B. 9/II τοῦρτα — φασι om. PR add R^{ms}. 9 τοῦζτα Q. Addit ψημίδων οἱ μὲν καλοῦσι σάνδικαν, οἱ δὲ σῶριν, οἱ δὲ κυρισκοῦν P (cf. p. 300, 12).

II τουτία — καδμία om. R. add. R^{ms}. τουτία] τρυτία B om. P. βοτρύτης Q βοτρική P. καδμία] τῆς καδμίας B.
II/15 τὸ ἀδιαντον — Αὔγουστον om. Q. 12 εἰς — τόπον] ἐν ἐφύδροις (ἀνύδροις P) τόποις BP. 12/13 τὸ καρδάμμων — τόποις transp. post Αὔγουστον B om. P. 14 δέ om. B. πλὴν] ἢ καὶ B. 14/15 πλὴν — μεστότερον om. P. 15 τὸ σπέρμα] τὸν καρπὸν BP. τούτου] αὐτοῦ P. Post Αὔγουστον add. μῆναν P.

τον. τὸ στάχος λέγεται καὶ φύλλον. τὸ φουλίατον εἶδος μύρου ἐστὶν οὕτω παρὰ Ῥωμαίους καλούμενον· χρώνται δὲ τούτῳ παρ' αὐτοῖς αἱ πλούσιαι τῶν γυναικῶν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον μύρον παρ' αὐτοῖς ὃ καλοῦσι σπικάτα ἄτινα καθ' αὐτὰ
5 ἐπαλειφόμενα ὠφελουσι κεφαλὰς ἀπορρεύσας τὰς τρίχας.

τὸ μάκερ φλοιός ἐστὶν ἀρωματικὸς ἰνδικός, ἱκανῶς θερμαίνων καὶ στύφων, ὃ δὲ κυρηναϊκὸς ὅπως διαφορητικώτερος. τὸ ρόδον ἐστὶ τὸ κρητικὸν σέσελι. τρίκεα τὰ μέσπιλα. τῶν καταπλασμάτων τὰ μὲν διὰ μόνου μέλιτος
10 καὶ ἐλαίου σκευάζεται καὶ καλεῖται μικτά· τὰ δὲ δι' ὕδρου καὶ ἐλαίου ἄπερ ὀνομάζουσιν ὠμὴν λύσιν. τὸ ἐν τοῖς καμίνους τῶν ὑελοψῶν κεκαυμένον ψιμύθιον οἱ μὲν καλοῦσι σάνδικα, οἱ δὲ σῶριν, οἱ δὲ συρικοῦν.

Ῥοσκύαμος βοτάνη ἢ παρὰ τοῖς ἰδιώταις λεγομένη δαι-
15 μονιαρέα, παρ' ἄλλοις δὲ ἱερὰ βοτάνη. ὑποκιστὶς εἶδος

I στράχος P. φύλλα BQ. φουλίατον] φλούατον P. 3 τούτῳ — πλούσιαι] τοῦτο παρὰ τοῖς πλουσίοις P τούτου αἱ παρ' αὐτοῖς πλέουσαι B. 4 Post ὃ add. καὶ BQ. σπικάτον Q σπησάων P. 5 ἀλειφόμενα B. κεφαλὰς ἀπορρεούσας R. Post τρίχας add. τῆς ἀκακίας ὃ καρπὸς ἀκάνθης κεράτια λέγεται, τράχωμά ἐστι πάθος περὶ τὸν ὀφθαλμὸν γινόμενον [σκληρῶ] ρῶδες, τὸ ἄνθος τῆς ἀνεμώνης ἦτοι τῆς κουτζουνάδας τὸ λεγόμενον παρὰ τοῖς ἰδιώταις πετεινὸς λέγεται ποτηροκλάστρα, τὸ σκολοπένδριον καὶ λιθόσπερμον λέγεται R. 6/12 τὸ μάκερ — κεκαυμένον om. P. 8 ἐστι om. BQ. τρίκεα B (corr. B¹) τρίμεα Q. 9 μόνον B. 10 ὕδρου καὶ ἐλαίου B. 11/12 ἐν τοῖς — ὑελοψῶν om. R. 12 Post κεκαυμένον add. λεγόμενον B. ψιμύθιον Q. 13 σῶριν B. συρικοῦν] κυρικοῦν P. Add. R^{ms}: τὸ ράσδον λέγεται καὶ σίλφντον ἄγριον (cf. 299,5), τίφη ἢ σίκαλις καὶ ἡ ζειά, τάξος ἢ σμίλαξ, τζεργέκια ἢ ἐγκλυστρίς καὶ τζετζενίκαια, τρώξιμον τὸ ἄγριον μαρουλλον, τάρταρον ὃ ἐξ οἴνου τρυγίας ὧ χρώνται οἱ χρυσοχοῖοι, τὸ δάκρνον τῆς αἰθιοπικῆς ἐλαίας ἠγουν τῆς ἀγρίας ἔοικέ πως τῇ σκαμωνία ἔγκυρρον ἐκ μικρῶν σταγόνων συγκειμένων (l. — κείμενον), τευθίδες αἱ σηπίαι, τὸ κάπνιον καὶ χελιδώνιον λέγεται. 14 βοτάνη om. R. λέγεται R. δαιμονιαρία P. 15 παρ' ἄλλοις — βοτάνη] ἄλλοι δὲ ἱερὰν βοτάνην καλοῦσιν BQ.

ἄνθους ἐστί, φύεται δὲ μέσον τῶν κισσάρων· συνάγουσι ταῦτα Ἀπριλίῳ καὶ Μαΐῳ καὶ ὁ χυλὸς τούτων ὑποκιστίδος χυλὸς λέγεται· χρήσιμος νεφρικοῖς ἐμπλάστοις· ἔοικε δὲ ἢ ὑποκιστὶς τῷ λεγομένῳ λύκῳ φυομένῳ ἐν τοῖς κυάμοις.

ὑσσωπον βοτάνιον ἐστὶν ὅπερ παρά τισι σαπωνὶς λέγεται 5 ὡς καθαρτικῆ. ὕαινα ζῶον τὸ λεγόμενον παρὰ τοῖς ἐν Ῥόδῳ καὶ Θράκῃ γάνους· οὕτω φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης.

Φρῦνος ὁ χερσαῖος βάτραχος. φοῦ ὁ ἄγριος κόστος. 10 φηγὸς ἢ δρυς. φορίμη ἢ ὑγρὰ στυπτηρία. φάρος ἢ ζέα. φλυκτὶς ἢ ἀπὸ καύσεως ἐγειρομένη φοῦσκα.

Χόνδρος τὸ ἰδιωτικῶς λεγόμενον κουρκούτιν τὸ ἐκ τῆς ζέας. χελιδόνιος βοτάνη τὸ κάπνιον. χαμαίκεδρος καὶ κατζαρέα ἢ χαμαικίσσαρος. χρυσοελαία ἢ ζιζιφαία.

Ι ἄνθους] βοτάνης P. ἐστὶ om. P. Ι/4 φύεται — λύκῳ om. P. Ι δέ om. R. Ι/2 συνάγουσι — Μαΐῳ om. BQ. 2 τούτων] ταύτης BQ. ὑποκυστίδος B. 3 εἰς νεφρικὰς ἐμπλάστρας Q εἰς νεφρικὰ πάθη R. δέ om. R. 4 λεγομένων — κυάμοις] ἐκφυομένῳ ἐν τοῖς κυάμοις λύκῳ BQ. 5 βοτάνη P. σιπωνίς B σαπονί P. 6 Post λεγόμενον add. ὡς τῷ ἀριστοτέλει δοκεῖ BQ. 7 Ῥόδῳ καὶ Θράκῃ] θράκη R καὶ ροδίους add. R². γάνους P. οὕτω — Ἀριστοτέλης (Hist. anim., VIII, 5, p. 594 a 31 γλάνον : v. l. γάνον D^a) om. BQ.

Add. R^{ms} : ὕειον στέαρ τὸ χοίρειον, ὑπέρσιον τὸ μαικικὸν στρύχνον. 8 φρῦνος] φρῆν Q φρῖν P. Add. φρῦνος λέγεται κυρίως ὁ ἐν ταῖς κιστέραις ἢ ὑδραγωγοῖς τυχηρῶς εὑρισκόμενος παλαιὸς βάτραχος ἀνδρῶν δὲ τόποις καὶ καυσώδεσι τὸν βίον σύμπαντα διανύσας· λέγεται δὲ φρῦνος παρὰ τὸ φρύνω (γ sup. σ R²) τὸ καίω· δίκην γὰρ δράκοντος πῦρ τοῦ στόματος ἐκφυσᾷ καὶ τοὺς ἀπαντῶντας αὐτῷ ἀμύνεται R^{ms}. Post βάτραχος add. βρῦν δὲ ὁ οἶνος R. Ad φοῦ add. ἢ νάρδος ἄγρια R^{ms}. 9 ἢ δρυς] ὁ ἰδρίς P. Ad στυπτηρία add. ἦν ποιῶσιν διὰ ἤλων παλαιῶν καὶ ὄξους καλοῦ R^{ms}. ἢ ζέα om. P. 10 φλυκτὶς P. ἀπὸ καύσεως] ἀπὸ ἐκκαύσεως R ἀπόκαυσις P. ἐγειρομένη] ἐγγυομένη P.

Add. R^{ms} : φύκος βρῦνον ἐρυθρὸν θαλάσσιον. 11 ἰδιωτικοῖς P. κουρκόντι B. 12 ζειᾶς R. χελιδόνος P. χαμαίκενδρος R. καί] ἢ R om. P. 13 πατζαρέα B. ἢ χαμαικίσσαρος om. R. χρυσοελαίας B. τζητζιφία P τζιτζιφαία B ζιντζιφαία Q.

- χρηστέλαιον τὸ τῆς ἡμέρου ἐλαίας ἔλαιον. χεῖδροπα τὰ ὄσπρια. χαμαίπλιον τὸ ἐρύσιμον. χαμαιάκτη ἢ κουφοξυλαία. χαλκίτις εἶδος μεταλλικοῦ μαυρίῳ εἰκόσ. χαρακίας τιθύμαλος ἢ γαλατζίδα.
- 5 Ψίλωθρον ἢ βρυωνία. ψυχότροφον ἢ βετονίκη. Ὠμίς ἢ σμαρίς. ὠκίμον τὸ βασιλικόν.

I χριστέλαιον QR. Post ἔλαιον add. τὸ κοινόν R. χεῖδροπα = χέδροπα. 2 Post ὄσπρια add. [παρὰ τὸ ?] δρέπεσθαι ἤτοι ἀνασπᾶσθαι ὑπὸ χειρῶν R. ἐρήσιων P. χαμεσούκτη P. ἢ] add. μικρά R². κοφοξυλαία P. Addit ἢ καὶ ἐλλεβορίς καλεῖται R^{ms}. 3 μεταλλικόν BP. μαυρίῳ] μαυρί PQ μελαντηρία R.

4 χαρακίτις B. Add. χαμαιλεύκη ποιεῖ πρὸς ὄσφύος ἀλγήματα πινομένη ἐν ὕδατι, χρυσάνθεμον τὸ βούφθαλμον, χαμαίκενδρος ἢ κατζαρέα, χαλβάνη [ὄπος ?] τῆς ἐν αἰγύπτῳ νάρθηκος R. Add. R^{ms}: χύλισμα τῶν φύλλων καὶ τοῦ καρποῦ (add. s. v. ξηρῶν τούτων τὸ βράσμα) τῆς σουμακίας σὺν ὕδατι ἄχρι μελιτώδους συστάσεως ἐφο[μένων] ἀρμόζει πρὸς ἄ καὶ τὸ λύκιον τὸ ἰνδικόν.

5 ψυχροτρόφων R. 6 ὠκίς ἢ μαιρίς R ὠκὺς ὁ ἀμαρίς P. Add. ὠχρος τὸ αὐχος, ἔστι δὲ εἶδος σπέρματος, ὠχρα εἶδος [γῆς] κίας ἢ οἱ ζωγράφοι χρῶνται καὶ οἱ ξενῶνες εἰς τὰς ἰσχυρὰς ἐμπλάστρους R. ὠκίμον B. ὠκίμον τὸ βασιλικόν om. PQR.

II

Nicomède

Le lexique de Nicomède, médecin d'époque inconnue, est conservé dans deux manuscrits. L'un appartient à la Bibliothèque Nationale de Paris, n° 2224, du XVe siècle, ff. 71-73^v, = P. Le lexique a été transcrit par deux mains (la deuxième commence au f. 73). Le scribe n'a pas achevé sa tâche : il s'est arrêté au milieu de la lettre I. Cette copie est très mauvaise. Le second est un manuscrit du Mont Athos, n° 4271 (= Iviron 151) du XVe siècle, ff. 11-16^v = I, écrit sur deux colonnes. Cette copie est à peine meilleure que P et elle lui est fort apparentée.

Λεξικὸν Νικομήδους ἰατροῦ σοφιστοῦ.

Ἄκτῃ ἢ κουφοξυλαία ἢ δενδρίτης· ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα ἢ λεγομένη χαμαιακτέα ἧγουν τὸ ἔλλεβόριον. ἀλισάχνη ὁ ἀφρὸς τοῦ ἄλατος. αἰείθαλον αἰείζων· εἰσὶ δὲ δύο, μικρὸν καὶ μέγα. ἄκυλος πρινοβάλανος. ἀκόνιτον ἴρις 5 ἀγρία· ἐν ἄλλοις ἄκοντον τὸ ἀκόνιτον. ἄλιμον ἢ ἄλμυρὶς ἦτοι τὸ κρίταμον. ἄλκυόνιον κόπρος φώκης. αἰθάλῃ ἢ τέφρα. ἀφθορον ὕδωρ τὸ λεπτὸν τοῦ ὕου. ἀδάρκη σανάπι. ἄδιψον γλυκύριζον. ἀργεμωνία ῥόδον ἀληθινόν. ἄγγελοι κήρυκες τέττιγες. ἀκριδόσκελον αἶρα. ἀθά- 10 νατον θεῖον ἄπυρον. ἀμίαντον ἄσφαλτον ἢ μαυρόπισσα. ἀρσένικον ἄγνος. ἄπλαστον ἀνδράχνη. ἀλθαία δενδρομολόχη. αἱμάτινος ἢ μίλτος. ἀλδάνδεμον ὁπὸς μήκωνος. ἀνάρρινον σίνηπι. ἀνάφλητος ἔλλεβωρος πᾶς. ἀνώδυνον κώδιον παπαρινόν· ἐν ἄλλοις ἀνώδυνον κώνειον, 15 καὶ πάλιν ἐν ἄλλοις ἀνώδυνον κάλαμος ἀρωματικός. ἀράδιον μάλαθρον· ἐν ἄλλῳ ἀνδριον μάλαθρον. ἀρσένικον καστόριον. ἀφρὸς ἀκάνθης κόμμι αἰγύπτιον. ἄγο-

I P

2 ἀκτίς I P. κοφοξυλέα I. 3 χαμαιακτέα I P. ἀλισάχνη I P: est ἀλοσάχνη. 4 αἰείζων P. εἰσὶ] ἦνε P. 6 ἐν ἄλλοις] ἀνάλος P. ἐν ἄλλοις — ἀκόνιτον om. I. 8 λεπτὸν τοῦ ὕου] ἐλάττον τοῦ ὕου λεπτοαἰδιων P. ἀδάρκη P. 12 ἀνδαράχνη P. δεδρομολόχη cod. 13 αἱμάτι I P. ἀλδάνδευμον I. 14 ἀνάφλητος: cf. Ps.-Diosc., IV, 148: ἀνάφυστος et Par. 2419, p. 10, 12. 15 κώδιον om. I. ἐν ἄλλοις om. I. 16 καὶ πάλιν om. P. 17 ἄλλοις I. 18 ἀφρακάνθης I P. κόνη IP. αἰγύπτιος I P.

- νον πήγανον. ἀριστεῖον ἔλαιον. αἰγόκερως ἢ τήλη.
 ἀκακία ἄκανθα αἰγυπτία. ἀκριβῆς μήκωνος ὀπός. ἀργυ-
 ρίτις λιθάργυρος. ἀρπάγιον ῥήτινη. αἰγυπτόσπερμα
 κριθαί. ἀμμωνιακὸν θυμίαμα ὁ γομφίτης ἦτοι τὸ πατήτιν.
 5 ἄμεως σπέρμα καρυγγύονος ράδιως. αἰδιδιον αἰίζων
 ἀμάραντον. αἰθίοπος ἀστήρ αἰμορόων χυλός. αἰσχυν-
 τέλις ἴρις. ἀναγκαῖον μαντικόν. ἀντίχρυσος ὕοσκνάμου
 σπέρμα. ἀστράγαλος ἴρις. ἀφροδισιαστικὸν κοπτέλαιον
 καὶ κόμμα βύρσινον μέλανι κεκομμένον. αἰγειρος τε-
 10 τραμιθέα κοκοροφιθαία. ἀπλάθιον ἀναγαλλίς. ἀπτε-
 ρον νυκτηρίς. ἀλοστρίβανον τὸ φύκιον. ἄλιξ τὸ σεμι-
 δάλι. ἀπόχυμα ἢ ἀπὸ τῶν πλοίων ἀποξεομένη παλαιὰ
 πίσσα. ἀμβροσία, οἱ δὲ ἀρτεμισία. αἰευθαλὲς δάφνη.
 ἀγαθὸν νίτρον ἢ νίτρον ἀφρός. ἀχάριστος νίκι καδ-
 15 μία. ἀρνόγλωσσον κυνόγλωσσον, οἱ δὲ πεντάνευρον.
 ἄγνοιον ὀρίγανον. ἀσθενιακὸν τραγορίγανον. ἀδωνία
 θρίδαξ, οἶον μαρούλιον. ἀδάμας λίθος πυροβόλον· ἐν ἄλ-
 λοις ἀδάμας σφάγνος. αἰμόστασις σχοίνου καρπός.
 ἀνίκητον ἄνισον ἦτοι τὸ γλυκάνισον ἢ γλυκοκύμινον.
 20 ἀγάλλοχον ἢ ξυλαλόη. ἀνθηρὸν καλακάνθη. ἀνσήβαλος
 κηκίδια. ἀριανὰ κάρδαμον. ἀγριοσίικυν ἀγριαγκουρέα.
 ἀναγαλλίς ἄκορον. ἀνεμώνη· ἀνεμῶναι δύο, λευκὸν
 καὶ κυάνεον ἄνθος ἔχουσαι. ἀλικάκαβος ὁ στρύχνος.

I P

- 1 ἀριστεόν P. 2 ἀργυρίτης I P. 3 ῥήτινην P. Post hunc
 versum addit ἄμεως λ(α)τ (ι)ν(ικῶς) σίλεριν μουντ(α)(νον) et ἄν-
 θεμις τὸ χαμαίμηλον I¹. 4 πατήτιν : cf. Du Cange, s. v. πατίκιν.
 6 αἰμόροον P αἰμόρρων I. malim αἰσχυντηλῆς. 8 ἀστρά-
 γαλοι I P. 8/9 textus vix sanus. 8 ἀφρονιδικόν P. κοπτέλεον
 P. 9 κόμμα I κόμαι P. βύρσινον P. μέλεν I P : num
 μὲ λάδι ? cf. κοπτέλαιον. κεκομμένη I κεκομμένη P. 10 κοκο-
 ροφιθαία om. P. 11 ἀλοστρίβανον I : num ἀλοστρίβανον leg. ?
 φήκιον I φώκιον P. συμδάλη P συμδάλη I. 13 οἱ δέ] ἦδεον
 P. 14 ἀχάριστος : cf. εὐχάριστος pp. 312,7 et 333,13. νίκι :
 cf. p. 336,10. 17 πυρόβολος I. 18 φάγνος I. αἰμοστάς I P.
 20 ἀγάλλοχον ἢ ξυλαλόη om. P. 21 ἀριαναί I. ἀγριογκου-
 ρέα P ἢ ἀγριαγκουρέα I. 22 δύο om. I. 23 ἀλικάκαβον P.

ἀκαλήφη ἢ κνίδα. ἄφρενον ἄμωμον. ἀβρόκαρπον ἀβρό-
 τονον ἦτοι μελιτινή. ἀγνόκαρπος ἄλας. ἀκακία ὁ λωτὸς
 κεραός. ἄμον κισσός. ἀντίγονον ἀκακία. ἀπληστον

ἄκορον. αἰγυπτιακὸν κύαμον Αἰγύπτου τραχὺς κόκκος.
 ἄμυλον ὁ καταστατὸς ὁ ἐκ σίτου. ἀσμουδικὸν ἀν- 5
 δράχνη ἦτοι τὸ χοιροβότανον. ἄκανθα μενδησία τραγά-
 κανθα. ἀττικὸν κηρόν. ἀττικὸν σέσελι. ἀφροδιακὸν
 χρῶμα, μυρσίνη. ἀρεντικὸν κάρδαμον. ἀνεμώνιον πρέμ-
 νιον. ἀχρὰς ἀγραπιδέα. ἄγαλμα ἐλλέβορος ἄγριος.

ἄνδριον νᾶπυ. ἀφρὸς ἀκάνθης κόμμι αἰγύπτιον. ἀν- 10
 δράφαξ χρυσολάχανον. ἀτράφαξ δὲ τοῦ χρυσολαχάνου ὁ
 καρπός. ἀνθέρικον ἄνθος ἀσφοδέλου. ἀδιάντον καλλι-
 τριχον. ἀμόργη τρυγαία ἐλαίου. ἄμπελος λευκὴ ἢ βρυω-
 νία. ἀνθεμὶς χαμαίμηλα. ἄρκευθος κέδρος μικρὰ ἀκαν-
 θώδης. ἄρκευθίδες δὲ τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ ὁ καρπός. 15

ἄρκευθος μέγας κυπάρισσος. ἀετώνυχον λιθόσπερμα.
 ἀνδράχνη τὸ χοιροβότανον. ἄγνος ἢ λυγαία. ἀγνόκοκκα
 τὰ λυγαιόκουκκα. ἄλφита πίτυρα. ἀγάλλοχον ξυλαλόη.

ἀρτεμισία ἢ (vacat). αἰθάλη λιγνύς. ἀτρακτυλὶς
 κνήκος ἄγριος. ἀνάγυρον ἄκοπον. ἀλσίνη ὠτὸς μύδος · 20
 ἐν ἄλλοις ἀλσίνη μύδος ὦτα, εἶδος σιδερίτιδος. ἀμ-
 βροσία ἀείζων. ἀμάρακον ὄζολάλουδον. ἀνωνὶς ἀνωνί-
 δας. ἀγριοκανάβιν σησαμοειδές · ἐν ἄλλοις ἀγρία κανάβη
 ἀγριοκάλαμον. ἄγρωστις ἢ ἀγρία. ἀβρότονον ἀψίνθιον

I P

I ἀκνίδα P. ἄφραινον P ἄφρεον I. 2 ὁ] ἢ I P. λότου
 I P. 3 καίρας I P. ἀπληστον: ἀσπλήτιον PaG. 2419, p. 6, 28.

4 κύαμου I κυνάμου P. αἰγυπτίου I P. 5 ἀκαταστὸς P.

ὁ²] τοῦ P. 7 ἀφροδιακὸν I P: cf. p. 306, 21. 8 γρήμα P.

μερσίνης P. 9 ἀχρὰς I P. ἀγραπιδείας P. ἐλέβος P.

10 αἰγύπτιος IP. ἀνδ.: de planta ἀτράφαξus agitur.

12 ἀσφένδηλος P. ἀνδιάντον P. 13 βρυωνία] ἐβρονία P.

14 ἀκανθόδη P. 16 μέγας P. 17 ἀρδάχνη P. ἀγνόκουκα P.

18 λυγαιόκουκκα] ταυτῆς σπέρμα I. 19 ἀρτεμισία ἢ om. I.

αἰθέλῃ P. 20 ὄτοσμῆος I ὄτοσμόνιος P. 22 ὄζολάλουδον I.

ἀνωνὶς ἀνωνίδας om. I. 23 ἀγριοκανάβη P. 24 ἀβροτον P.

- μικρόν. ἀγριομελιτινὴ ἀγλαόφυτον. ἀγαρικὸν ἀγήρατος
 ἢ ἀγήρυσον. ἄγχουσα κυνὸς γλῶσσα. ἀραγάντης ἀδιαν-
 τον. ἀδάρκη λυσομοάμουδον. ἄδουμον ἀετίτης. ἀηδὸν
 τριγλῖς. ἄθυτον ἄθικτον ἢ ἀκανθώδης ῥάμνος. ἀκρο-
 5 πιστιάδα ἀκακία. ἄπος ἢ ἄκις ἄκοπον. ἀλθαία δενδρομο-
 λόχα. ἄμμιος ἀλόη χλωρὰ ἢ λεγομένη ἀλυπία. ἀλκουνία
 ὄρνεον. ἄλας νιτροπηγικὸν τὸ νίτρον. ἄλας ὄρυκτον τὸ
 γάγγρινον. ἄλας ἀμμωνιακὸν τὸ τζαπάρικον. ἄλας καπ-
 παδοκικὸν τὸ ἀρμένιον. ἄλας ταριχευτὸν τὸ θαλάσσιον.
 10 ἄλας αὐτόρυτον ἢ ἀλισάχνη. ἀλξίνη περδικιάς.
 ἄμβαρ ἀμίαντον. ἄμυρον ἢ ἄμβρον τὸ ἄμεως. ἄμμωμον τοῦ
 ξυλοκιναμώμου τὰ κλάδια. ἀμμωνιακὸν λεοντόγαλα.
 ἄμι ἄμεως. ἀνώδυνον ἀκόνιον ἢτοι κώνειον. ἀφράξ τρυξ
 ἐλαίου. ἀραβικὸν λίβανον ὁ ὀποπάνας. ἀραβικὸς ὁ λί-
 15 βανος. ἀργεμώνη βόσταξ τὸ σαρκόκολλον. ἀρκοστά-
 φυλον βρυονία. ἀρκολάχανον δρακοντέα. ἄσαρ νάσαρ
 βοτάνη. ἀπτικὸν βότανον σέσελις. ἀφροσέληνον σαρκο-
 κόλλιον. αἰρώδιος πελαργός. ἄμαρας κόπρος. ἄδου-
 μον ἀνθρωπίνη κόπρος. ἀρκοσφόνδυλον κυκλάμινον.
 20 ἄρμα ζύμη. ἀμία ἰχθύς. ἀφρώδης κωδύα. αὐτόλυμα
 ἀπόχυμα. ἀπόχυμα ῥητινώκερον. ἀφροδισία μυρσίνη.
 ἀνακάρδιον ὀγή. ἀντιπαθὲς κοράλιον. αἰθάλιον ἐπί-
 θυμον. ἀρνίον ἀρνόγλωσσον. ἀλεξάνδρειον οἰνόμελι·
 ἐν ἄλλοις ἀλεξανδρεία σμύρνα. ἄρρης λούπης. ἄχουσα

I P

I αγλαφύτ I ἀγλαφύτου P. 4 τρίγλης IP. Post ἄθικτον
 comma habent IP. ἢ om. I. ἀκανθλιδία IP. 6 Rectius
 ἀλκουνίς vel ἀλκύν. 7 νιτροποιηκὸν I νιτρονικὸν P. 10 ἀφ-
 θόριτον P. ἀλισάχνη est ἀλοσάχνη. ἀλξίνη : de planta ἐλξίνη
 agitur. 11 ἄμυρον ἢ om. I. 12 ξυλοκινάμου I. 13 ἀφράξ] num
 ὄμφαξ ? 13/14 τρυξαλαίου P. 14 ἀπάνας P. ἀραβικός]
 ἀριβικός P. 16 βρυονίας IP. 17 Num ἀφροσέλινον ?
 18 Rectius ἀρφιδίος vel ἐρφιδίος. 20 ἀφρόδια I P. αὐτόλυμα]
 leg. ἀπόλυμα ? 21 ἀφροσιδία P. 22 αἰθάδειον I αἰθάλιον P :
 cf. Par. 2419, p. 11, 1 : αυθημόν. 23 ἀλεξάνδριον P — δρινον I.
 24 ἐν ἄλλοις] ἀνάλους I. ἀλεξανδρυνά P. ἄρρης λούπης om. I.

ἀριστολογία. ἄφθορον ἄμωμον εἰργασμένον. ἀρβουκάς
 βήσασα ἤτοι πήγανον ἄγριον. αἰβίσκος ἀλθαία. ἄκανθα
 λευκή ἢ ἀγριοκινάρα. ἀκατίδες κουβαρίδες. ἄθητος κό-
 ρυδα. ἄσφαλτον ὑγροπίσσα. ἄσφαλτον ἰουδαϊκόν γῆ βρύ-
 τια. ἀείζων ἀμάραντον. ἀγαθὸν ἀφόνιτρον. ἀνά- 5
 παυστος ἐλλέβορος λευκός. ἀπόβρεγμα καρυόφυλλον.
 αἰγόκερως ἰσχάδες. αἴγειρος τὸ ἀγριοκάρυδον. ἀρνό-
 γλωσσον πεντάνευρον μικρόν. ἀλήαρτον ἢ ἀνδράχνη.
 ἄμπαρ μυρσεϊκὸν κόπρος ἰχθύος. ἀνηθοειδὲς σισύμβριον.
 ἀντιβάλανον κριῖνος. ἀμβρῶδες τυρός. ἀνάγυρος 10
 ὀξόγυρος. ἄσταχυς δορκάς. ἄλυσσον ἠρακλεία ἤτοι
 σιδερίτις. ἀπαρίνη φιλάνθρωπος. ἀσφάλτιον τρίφυλλον.
 ἀμοργὴν πηλὸς ἀρμένιος. ἄνθος ἀλὸς ἀλὸς λευκοῦ.
 ἀντιληπτικὸν σπόγγος. ἄκορον ἀγριοσπαθάλη ἢ εἰς τὰ
 βάλτα· εἰσὶν δὲ δύο λευκὸν καὶ μέλαν. αἰγώνυχον λινό- 15
 σπερμον. ἀλθαία μολόχη. ἀνδρόσαιμον ὑπερικόν.
 αἴλιον σύμφυτον. ἄσπληγος σκολοπένδριον. ἀστράγα-
 λος χαμαισύκη. ἄπια ἀπίδια. ἀχρὰς εἶδος ἀπιδίων.
 ἀβρότονον μελιτινή. αἶρα ζιζάνιον. ἄρκιον κενταύ-
 ριον μέγα. ἄραξ αἰγύπτιον ὄσπριον. ἄλφита τὰ πί- 20
 τυρα. ἄκρον τὸ ἀρκολάπαθον. ἄνθος κινωμώμου τὸ
 λεπτόν κινωμώμου. ἄλικι σεμίδαλις. ἀμναιάς σταφυλῆς
 γλεῦκος οἶον στυφούσης λευκῆς. ἀμναιὸν οἶνον ὁ ὕστε-
 ρος οἶνος καὶ στυφός· σκυβελίτης δὲ οἶνος ὁ αὐτόματος
 ἀποστάζων τὸ πρῶτον. 25

I P

2 βιώσασα P. αἰβίσκος est ἐβίσκος. 3 ἄθητος: cf. p. 320,
 15. 4 γρύτια I. 5 ἀείζων ἀμάραντον om. I. ἀφόνιτρον vel
 ἀφρόνιτρον. ἀνάπαυστον P. 7 αἰγόκυρος I P. αἰγύρου I P.
 8 ἀρδράχη P. 9 ἀνηθοειδὲς P ἀρμισοειδὲς I. 10 ἀνάγυρος :
 cf. p. 320, 15. 11 ἄσταχυς δορκάς : cf. p. 333, 1 (στάχος).
 ἤτοι] ἤτις P. 12 ἀπερένη P ἀπερνία I. 13 ἀμοργὴν I P.
 14 ἀγριοσπαθάλις P. ἢ om. P. 15 αἰγόνιγον P. λυνόσπερμα
 I. 19 ἀμβρότονον P. ἀβρότονον μελιτινή om. I. 20 αἰγύπτου
 P. ἄλφита τὰ πίτυρα om. I. 21 ἄκρον videtur ἄρκιον vel
 ἄρκτιον legendum. 23 γλεῦκα I P. 24 ακυβελίτης P.

Βήσασα ἀγριοπήγανον. βακίθριον θάμνη. βούκερω
 καὶ αἰγόκερω ἢ τήλη. βούκερον τὸ τήλιον ἄλευρον.
 βαλαύστια ροῖδίων ἄνθος. βαλαύστιον ῥόδον αἰγύπ-
 τιον. βράθυ κυπάρισσος κρητικός. βήχιον χαμολεύκη·
 5 οἱ δὲ ποταμογείτονα· οἱ δὲ λεύκιον. βάργαθα κυκλά-
 μινος. βαρύσταθμον μόλυβδος. βορβόριος τρυξ
 ἐλαίου. βρυχαλίδες θέρμια. βεδίδειον ἀψίνδιον. βού-
 τρουγον ὄροβος. βερονίκιον κινάμωμον ἢ σίκυον.
 βοτρυχῶδες νάρθηξ. βурсίνη ροῦς βурсοδεψικός.
 10 βάκχειον ὀμφάκιον. βουριάδος· πράσιον μέλαν· οἱ δὲ
 ἄρκτιον. βατράχιον σέλων ἄγριον. βούφθαλμον μανδι-
 λίδα. βλάχον πτέρις. βερνικάριον νίτρον ἐρυθρόν· οἱ δὲ
 ἤλεκτρον· οἱ δὲ βερονίκιν. βερονίκι ρίνισμα ἤλεκτρον.
 βότρυς ἀμβροσία· οἱ δὲ ἀρτεμισία. βάλαμον ὀπὸς σμύρ-
 15 νης. βερονίκιον κινάμωμον. βοάνθημον βούφθαλμον.
 βολοχρῦσανθον σαγαπηρόν. βόωπες ἰχθύες. βουβάλιον
 σίκυος ἄγριος ἢ ἐλατήριον. βρυωνία ἀγριάμπελος· ἐν ἄλ-
 λοις βρυωνία ἄμπελος λευκή. βρυτία πίσσα. βρυτία
 πίσσα ἀσφαλτος. βουνιάς γογγύλιν. βύσασαν· πάγουρος
 20 ποτάμιος. βήσης περσαίας βοτάνη. βαρύοσμον χαλβά-
 νη. βύνη κριθῆς ἄλευρον. βάλανον βασιλικόν· τὸ κάσ-
 τανον. βρύογμον κόμι. βούβλη βοτάνη πᾶσα. βύρση
 μυρική. βλύχημα ἄβατον. βουῶδες ἡδύοσμον. βλίτη
 δρόσος. βρομόκολλα ἰχθυόκολλα. βουβλήνη ὄχηρα.

I P

2 Rectius αἰγόκερας. Post βούκερον add. καὶ I. 4 χαμο-
 λεύκην I. 5 βάργαθα I. κυκλάμιον I. 6 τρυξ] τρίς I.
 7 Post ἐλαίου add. βενίθριος ἀψίνδιον P. βρυχαλίδες: cf. βροῦχαλ
 Hesychius. βεδίδειον: cf. p. 309, 7. βούτρουγον I: cf. βούτρικτον
 Hesychius. 8 βερονίκιον P βορομίκιον I: cf. v. 13 et 15 et
 βερενίκιον Hesychius. 9 νόρθηξ P. 10 βουριάδος I P.
 12 πτέρι I P. 14 βοτρύσι I P. ἄμβροσία P. 16 βουλο-
 χρῦσανθον P. βόωπες P. βόωπες ἰχθύες om. I. βουβάλι I.
 18 Post βρυωνία add. λευκῆ P. ἄμπελος βρυωνία transp. I.
 19 Post γογγύλιν add. ἢ ἄγριον γογγύλιν I. βύσασαν: cf.
 p. 321, 15 et Du Cange, s.v. βησαπάγουρος. 20 βήσις I:
 cf. p. 321, 16. 21 ἀλεύρου I P. 22 βρύοσμον I. πᾶσα:
 πικρά p. 321, 28. 23 Alibi βουῶδες i. e. εὐῶδες. βλίτη: cf.
 p. 322, 1. 24 βουβλήνη: cf. p. 322, 2.

βάλανος μυρεψικός τὸ μυροβάλανον. βόρατος κέδρος
μεγάλη ἢ ἀγριοκυπάρισσος. βρύον ἀνδράχνη ἢ ἀγρία·
ἄλλον βρύον τῶν κεδρίνων. βολβὸς ἐδώδιμος τὸ κρόμ-
μυον. βαλάντιον ἄνθος ροιᾶς. βατράχιον ὑδροσέλιον.

βάλανος λιβάνου σπέρμα. βάκανον ρεπάνιον ἔλαιον. 5
βράσικος ἀγρίας αἰγὸς κέρας. βοάδος ἐδώδιμος
ρεπάνου γάλα. βήχιον συκέα ἀγρία. βενδίδιον μελάν-
θιν. βεριάδα ἄγριον κάρδαμον.

Γιγγίδιον ἀγριοκάρδαμον τὸ καὶ λεπίδιον. γαλίσιον
λεπίς σιδήρου· ἐν ἄλλοις γήριον ἴδεον λεπίς σιδήρου ἢ 10
ἴος σιδήρου. γήριον λεπίς χαλκοῦ. γῆ χαλκεία ἀμπέ-
λου τρυγία. γλυκεία χολή. γαλειστήνη κύπρος. γαντο-
πινεία ἄλευρον. γύρεως ἀλεύρου κονιορτός. γλισχρο-
φυλλον μαλάχη. γλήκιον χάλκανθος. γλαύκιον ἦτοι καλα-
κάνθη. γλυνίτης ἐλατήριον. γῆ κρητικὴ ὁ γύψος. 15
γλέα ἔρημος ρητίνη πιτυύνη, γῆς ἔντερα λούμπρικοι ἦτοι
σκώληκες. γλύπιον λουπινάρια ἦτοι θέρμια. γῆς σαμί-
ας· κιμωλίας ἀπὸ Σάμου τῆς νήσου. γίγαρτα σταφυλῆς
κόκκοι. γιγαρτίς σταφίς. γηρεμνίτης λεπίς σιδήρου.

γλυκυσίδω πεντάροβον· οἱ δὲ παιωνία. γλεῦκος ἔψημα. 20
γλεῦκος οἶνος ἀπάτητος. γεντιανή **. γλαύκιον
τριπόδιον. γάλα Δήμητρος τὸ ἄμυλον. γῆς κεραμίτιδος·
πλυντρίδος· ἐν ἄλλοις γῆς κεραμίτιδος· ἄργελος, γῆς
σημηκτρίδος πλυντρίδος. γῆς λιμνητίδος· ἄσφαλτος.
γῆς βρυτίας· ἄσφαλτος ἰουδαϊκή. γαλία ὑποδρόμιον. 25

I P

2 ἀδράχνη P. ἢ om. P. 3 δόδιδμος P. 4 Nonne βα-
λαύστιον? 6 ἀγρίου I P. βοάδος : βοινιάς vel βουινιάς ?
7 βενδίδιον : cf. p. 308,7. 8 βεριάδα est ἰβηρίς : cf. p. 315,19.
9 καὶ λεπίδιον] κελεπίδιον I P. γαγγίσιον P. 10 γήριον :
cf. Du Cange, s. v. γύριον. 12 τρύγη I P. γαντοπινεία : cf.
p. 322,15. 13 γλυσοχούλον P. 14 γλήγκιον I. 15 Num
γλυνίτης? 16 ρητίνη] γριτ ν I. 17 γῆ ἢ σαμία I γῆς
ἀμαίας P (σαμαίας P²). 20 γλυσίδ I. Alias πεντόροβον.
21 ἀπάτ P om. I. γεντιανή om. I. ** deest aliquid.
22 τρίποδον P : num τριπόλιον leg.? γῆς] γῆ I. 23 πλύ-
τριος I P. 24 μικτήτιδος P μικτίτιδος I. πλύτριος I P.
λυμενίτιδος P. 25 βρυτία I P.

- γῆρας ὄφews ἔνδυμα ὄφews. γληχωνοειδὲς δίκταμνον ἦτοι
βλήχων ἄγγριος. γάλα σέλινον. γηρίτης ῥάφανον. γαυ-
κος λάρος. γναφάλιον σινάπι. γιγγίδιον λιβανωτίς.
γάλιξ γαλέα. γῆ τροφίμη ἀστήρ. γλυκάδιw ὄξος.
5 γλήχων βλισκούνη. γλεῦκος τὸ ἀπόσταμα τῶν σταφυλῶν.
γλοιὸς βαλανείου ὁ καπνὸς τοῦ λουτροῦ ἢ ὁ ἀφρὸς τοῦ
λουτροῦ. γλαύκιον τριπόδιw. γεντιανή **. γλεῦκος
ἀμυναίας σταφυλῆς τοῦτ' ἔστι στυφούσης λευκῆς. βαλαύστιον
δέ ἐστὶν ἄνθος ἀγρίας τινὸς ροιᾶς οἶον τῶν ἡμέρων
10 ὁ κύτινος. γομφύτον **.
- Διαφανὲς γύψω ὅμοιον ὃ καλεῖται σφλεκάριον.
δόνακες κάλαμοι. δασύπους λαγῶς. δρακόντιον ἢ
δρακοντέα. δενδρίτης λίθος κοράλιον. δίσκου ἐνικοῦ
ἄγρια θέρμια. δαμασώνιον οἱ λοβοί. δόξον σμιλαξ.
15 δορύκνιον ἀλυπία. δορύκνιον στρύχνος μανικός.
δακρύδιw σκαμωνία. δραμίνη μαλάχη. δασύφυλλος φα-
κός. δίψας ἢ δίψα ἄσβεστος κώνειον. διάτυρον στύραξ
ἦτοι κουτζουβάν. δράπον πέρδιξ. δίκταμνον τὸ φλισ-
κούνηw ἀγριογλήχων. διαιμάχιον ὀπὸς κυρηναϊκός.
20 δρυμμόκη κρόμμυον. δυτικὸς θλιστερά. δρίμιον ὀπὸς
σιλφίου. δύσοσμον καστόριον. δακνόριζον ἄωρον ἦτοι
τὸ ἀρκολάπαθον. δέρβας σαμέλιw. δόλιχοι φασιοῦλοι
λοβοί. δίψακος ἀκανθόκτενος ᾧπερ ξένου τὰ καμαλαύ-

I P

- 2 ἄγγριον P. Num γλαυκός (γλαύξ) ? 3 γλᾶρος P. ναφάλ-
λιον I. 4 γάλιξ : num γαλή ? γῆ τροφίμη] ντροφίμη P.
5 γλήχω P. ἀπόστα I. φυλῶν I. 6 βαλανιέων P. 7 γαύκιον
P. γλαύκιον τριπόδιw om. I : cf. supra, p. 309, 21. ** verbum
deest. 8 βαλαύστιος P. 9 δέ ἐστιw] ἐστι μὲν I. 10 κύτινος
IP. ** deest aliquid. 11 γύψον I P. 13 δίσκου ἐνικοῦ : cf.
p. 332, 15. 14 δόξον] num τάξον ? 15 δορύκνιον^{2]} δούσκνιον I P.
16 δραμίνη : cf. p. 332, 22. 17 δίψας ἄσβεστος P διψάσβεστος I.
κώνειον] κοῦία I P. στύρας I. 18 δράπον : cf. p. 323, 4
(δράπων) 9 (δράτιπον) et p. 332, 23 (δράκον). περίξ P. 19 διε-
μάχιον p. 332, 24. 20 δρόμμυον I : δρίμνιον p. 332, 24. 21 Post
σιλφίου add. δρακόντων τὸ ἀρκολάχανον I. ἄωρον] δάορον I.
22 δέρβας σαμέλιw om. I. δέρβας : cf. p. 332, 25 (δε-
ρβασά). δόλιχον P. 23 ἀκαθόκτενον P.

κία. δαῦκος κρητικὸς σταφυλῖνος ἄγριος. δαῦκος ἡμε-
 ρος τὸ δαυκίν. ἀκανθόκτενος ἦτοι τὸ γναφικὸν ἀκάνθι.
 δορκὰς ἄσταχυς. διδυμόφυλλον ἢ δυνδυμοφύποα· ἔστι
 πόα πεπλίου ὁμοία ἣτις γίνεται παρὰ τὸν Νεῖλον. δρα-
 κοντέα ἀρσενικὴ κλῆμα ἀμπέλου. δημήτριον σήσαμον ἢ 5
 σησάμιον. δαῦκος μέλας ἔβενος. δικταμνοειδὲς καὶ δί-
 κταμνον βλήχων. δρομίλη ἢ γαλῆ. διάξυρον σφάγγον.
 διβάσιον μελίκρατον. διέτορ περιστερὰ. διονυσία
 ἄμπελος. δαπάνιον ἔψεμα. δυσύνιον ἄγριον τρυγόνιον.
 διονύσιον αἰείζων. διφρυγὲς συρικόν. δημήτριον 10
 ἄμυλος. δαμασώνιον ἐλλέβορος λευκός· ἐν ἄλλῳ δα-
 μασώνιον μυροβάλανον. δαφνίδες δάφνης καρπός. δά-
 κρουν κομίδιον ἀραβικόν. δρακόντιον αἷμα τῆς χαμοκισσά-
 ρεως ὁ χυλός.

Ἐχίνος χερσαῖος ὁ ἀκανθόχοιρος. ἐχίνος θαλάσσιος 15
 ἀκανθοειδῆς ὡς κάστανον. ἐρεγμός ἐρεβίνθιν· ἐν ἄλλῳ
 ἐρεγμός λέκινθος. ἐνέματα τὰ κλυστηρία. ἐριάδες καν-
 θαρίδες. ἐφιάλτιον ἢ ἐπιφάλτιον ἀλόη. ἐπανθισμὸς κόκ-
 κος κνίδιος. ἔνυδρος βδέλλα. ἐρυθρὰ ἢ ἐρύθημα ἢ
 ἐπάνθισμα ἢ ἄγχουσα. ἐφήμερον ἴρις ἀγρία· οἱ δὲ κολχι- 20
 κόν, οἱ δὲ βολβὸν ἄγριον. ἐλαφίνης νεβρός. ἐλαιόριζον
 κύπερι. ἐντὸς τροφῆ ψοῦ λέκινθος. ἐξάνθισμα ἰὸς χαλ-
 κοῦ. ἐρύσιμον χαμαίπλιον, ἢ ἐν τοῖς τοίχοις φνομένη
 μικρὰ πόα. ἐμετικὸν ρέφανος. ἐχινίσκος μίνθα.

I P

1 ἀγρίας P ἀγρία I. 2 ἀκαθόκτενος P ἀκανθοκτένη I. γρα-
 φικόν I P. 3 ἄσταχυς ut p. 307, II : τὸ στάχος p. 333, I. διδυμοφύ-
 ποα I διδυμοφύποα P : vide num leg. sit διδυμόποα. 4 ὁμοιον
 I P. γένηται P. τὸν Νεῖλον p. 322, 27 : τῶν ἄλλων I P.
 6 σισάμην P. δακταμνοειδὲς I P. 7 δρομίλη : cf. p. 323, I. ἢ
 γαλῆ om. P. 8 διέτορ I : cf. p. 323, 4 (διέπωρ). 9 δυσύνιον P :
 cf. p. 323, 5. τρυγόν I P. 10 δίμικρον P. 11 ἐλέβος I.
 13 κομίδιν P. 16 ἀκανθοειδὲς I P. ἐρεγμός] ἐρευγμός P.
 17 λέκινθος i. e. λέκιθος. ἐριάδες : cf. p. 333, 6. 18 ἐλόη I.
 ἐπανθισμός : cf. p. 323, 26. 19 κνίδις I. ἐφήμερος I.
 21 ἐλαφίνη I P. νευρᾶς I P. 22 λέκινθος : cf. v. 17.
 23 τῆς τύχης φνομένης P. 24 ρέφανον I.

- ἔρωμενικὸν ψιμύθιον. ἐνέργειον ἀρσενικόν. ἑτερικὸν
 σκαμώνιον. ἐρυθίνη πατίνη ξηρά. ἐνωτικὸν κόμι· ἐν
 ἄλλοις ἐρωτικὸν πολύγονον. ἔψημα ὁ ὄξος. ἔγχρισμα
 μύρον. ἐπάρτιον μάνθιον. ἐρεγμῖς ρέφανος. ἐρυθρὸς
 5 μίλτος συναπίδω. ἔμφυχον ὦν. ἔλκυσμα ἀργυροῦ σκου-
 ρία. ἐλύδριον χελιδονέα. ἐπίκομβρον μέλι. εὐνοϊκὸν
 σμύρνιον. ἐροδίας ἄνθος σχοίνου ἄνθος. εὐχάριστος
 ὁπὸς χαλκοῦ κεκαυμένου. ἐλένιον ράσδον. ἐπίθυμον
 ἐλεθύμου τρίχαι. ἐβίσκος ἀλθαία ἢ ἀγρία μαλάχη. ἐλ-
 10 λέβορος μέλας καρπίν. ἐλλέρορος λευκὸς τὸ πύρεθρον.
 ἐλξίνη περδικία· οἱ δὲ παρθένιον, οἱ δὲ σιδερίτω.
 ἐλξίνη κισσάμπελος. ἐλατήριον ἀγριοσικύης ὁ ὁπὸς ἢ τῆς
 ἀγριαγουραίας τοῦ καρποῦ ὁ χυλός. ἔλαιον ὀμφάκινον
 ἄγουρον ἔλαιον. ἐρυθρόδανον λυθρίδω· οἱ δὲ ρούσια.
 15 εὐστριάδες τὰ κίτρα· ἐν ἄλλῳ περιάδες τὸ κιτράτον.
 ἔβικος ὄρνεον ὁ τζικνεάς. ἐφαιστίτις κεραύνιον. ἐννεά-
 μηλον χαμαίμηλον. ἐρπύλλιον ἡλιοτρόπιον. εὐλῶν σκω-
 λήκων. ἔλυμος κέγχρος μικρός. ἔλυμος καὶ ἢ μελιτινῆ.
 ἐλαία αἰθιοπικῆ ἢ ἀγρία ἐλαία. ἐλένιον νεκτάριον.
 20 ἔρινος ἀγραγκούριον. ἔρφυλλος λεγίδιμον. εὐζωμον ἀ-
 ροῦκα ἢ ρόκα. εὐπατόριον ἢ πατόριον. εὐφόρβιον φορβι-

I P

- 1 ἔρωμετιών P. ἐπερικόν p. 333,9. 2 ἐνωτικόν] ἐρωτικόν I.
 3 ἄλη P. ἐρωτιών P: num ἐνωτικόν leg. ? ἔψη I ἔμψη P.
 4 ἐρεγμῖς I P. 5 ἐμίλτος P. ἔλκεσμα P. σκορία I.
 6 ἐπιόμβρον P. 7 σμύρνηνον P. Num ἐρωδίας ? σκύνου P.
 8 ὁπὸς] ὁ τός P. χαλκῆς κεκαυμένης I P: cf. p. 333,13.
 9 ἐλυθίμου I. 10 πύρεθρον P. 12 κισσάμπελον P κισσαμπέ-
 λου I. ἀγριοσικύης P. ὁ ὁπὸς] καρπός I. ἢ τῆς] ἦτοι P.
 13 ἀγρίας ἀγκουρέας I. ἐμφάκινον P. 14 ρούκα P.
 15 εὐστριάδες sunt ἐσπεριάδες: cf. p. 333,17. ἄλλοις I. τό
 om. P. 16 ἐβίσκος I P: est ἴβυξ cf. p. 333,18. τζιακνίας P.
 ἐφεσστήτης I ἢ φεστήτης P: est ἡφαιστίτις. ἐννεάμηλον: cf. p. 333,18.
 17 ἐρπύλλιον] κέαλλον P ἐκέαλον I. ἐδλον I P. 18 κέ-
 χρος I. μελιτινῆ i. e. μελίνη. 19 ἐλεία P. εὐθιοπικῆ I P.
 ἀγρία] εὐρία P. 20 ἐρινεός est ἀγρία συκῆ, unde ἀγρία σίκυς
 vel ἀγραγκούριον. 21 ἢ πατόριον om. P.

οὖν. ἐλξίνη περιπλοκάδες. ἐρίοις οἰσυπηροῖς ἢ ἔρια
 ῥυπαρά, μαλία ἄπλυτα. ἐπίμηλον ἀγριόμηλον. ἐλενίου
 ρίζα ράσδον. εὐκρατον τὸ θερμὸν ὕδωρ. εὐκρατόμελι
 τὸ μετὰ χλιαροῦ ὕδατος.

Ζηλωτὸν ἀλάβαστρον. ζεῦμα πεύκης ὁπὸς πεύκης. 5
 ζώπισσα ῥητίνη πιτυίνη. ζαδουάρα σμίλαξ, λευκάνθη-
 μον. ζέα σπέλτον. ζμύρνιον ἢ ἱπποσέλιον. ζμίνθη
 ἢ ζμήνιος πρόπολις. ζηλέα ἀλόη. ζμηκτικὸν σεῦτλον.
 ζμηκτικὸν τῆλις. ζωγόριτος καλακάνθη· ἐν ἄλλω
 ζωγόριτος βαλοσάμου ὁπὸς. ζῦθος φούκας πινόμενος. 10
 ζήμητα ἄνθη. ζωγραφικὸν διφρυγές. ζηλωτικὸν κνίδα.
 ζήκινον βάλανος. ζωφοθόρος σαλαμάνδρα. ζύθος
 ἡμεροκαλλές. ζωόφθαλμον αἰείζων. ζηγκίβερον ζηγ-
 γίβερ. ζάμβακος καὶ ζαμβακέλαιον.

Ἡμεροκαλλές κρίνω ὅμοιον. ἡμεροκαλλές ψιμύθιον. 15
 ἠλεκτρον περιζόφορον ἢ βερνίκιν. ἠλαφίτονος χαμαί-
 μηλα. ἠδύχροον μάγμα τὸ ἐκ λαζουρίου σπερμάτων.
 ἠρακλεία ὀρίγανον. ἠχεῖον κεκαυμένον χαλκὸς κεκαυ-
 μένος. ἡμερὶς μολύβδαινα. ἠδύσομον μίνθη. ἠλέκτωρ
 τὸ δάκρυον τῆς αἰγείρου. ἡμιονίτις σπληνόχορτον. ἠρύγ- 20
 γιον πεπερίτης. ἠριγένειον ἢ βούφθαλμον. ἠδύποσις
 καδμία. ἠλινον κάνθαρος. ἠδύσαρον πελεκίνος ἢ πικρι-

IP

I Ante ἐλξίνη add. ἔρινον ἄλευρον αἶρας ἄλευρον et ἔρεγμα φάκος
 ἀλεστός I¹. εὐσίγη I P. 3 ράωδον P. 3/4 εὐκρατόμελι —
 ὕδατος om. P. 7 σμύρνιον P. 8 ζηλέα : cf. p. 286,5 app. cr.
 9 ζιγόριτος I : cf. pp. 324,8 et 333,25. 10 πινόμενον I. 11 ζή-
 μμα I : cf. p. 324,8. 12 ζήκινον : ζήκιν p. 333,24. ζωόφθορον I.
 ζύθος] ζύπον I : cf. p. 324,9 (ζῆθος). 14 ζάμφακος I. ζαμ-
 φακέλαιον I. 16 περιζόφορον P πυριζόφορον I. βερνίκιν P.
 Post χαμαίμηλα add. ἡμιονίτιδα ἦτοι ἄσπληνον, ἢ δὲ σκολοπέν-
 δριον et ἠράκλειος λίθος ἢ μαγνίτης I¹. 17 ἠδύχροον μάγματος I.
 τὸ ἐκ om. I. λαζορίου P. σπέρμα I P. 18 ὀρίγανης P.
 ἠχρον I P. 19 μίθα I. 20 αἰγύρου I P. ἡμιονίτης I P.
 σπληνόχορτον] ἐπιλήν σχόρτον P ἐπλήν σχόρτον I. 21 ἠρίγε-
 νον I P. ἦ om. I. 22 ἠλιν I : cf. p. 324,13 (ἠλιν). ἦ πικρι-
 δόκοκος om. P.

δόκοκκος. ἡλιωτὸν ὀξύμελι. ἡρύγγιον ἄφθαστον.
ἡράκλειον λιθόσπερμα. ἤλεκτρον ἡσύχιον.

- Θυμελαία ἐξ ἧς ὁ κνίδιος κόκκος. θυμελαία χαμελαία.
θύμος θρίμβος. θριδαξ ἀγρία βούγλωσσον. θριδαξ
5 ἡμερος μαιούλι. θάσια ἀμύδαλα. θείον ἄκαυστον
ἀμίαντον. θρυαλλίς φρύγανον. θύμιλος σμίλαξ. θύρ-
σος νάρθηξ. θαψία ἀγριονάρθηξ. θρεπτικὸν ἄλευρον.
θηριάγωγον ἐλάφου κέρας. θάμνος βάτος. θεάγ-
γελος ὄβρια ἴρις ἀγρία. θεάγγελος ἡπειρωτικὴ ἴρις
10 ἰλλυρικὴ. θουρήτις κατανάγκη. θυῖα ἰγδίον. θεό-
σπορον ἀρτεμισία. θάμνιον πράσιον. θυμίαμα λιβυστι-
κὸν γομφίτης. θούριτος ἀσφόδελος. θαλάσσιον πολύ-
κεντρον ἐχίνος θαλάσσιος. θέρμια λουπινάρια. θέρμοι
ἄγριοι λουπινάρια ἄγρια. θαλία φύλλα φοινίκων.
15 θύρσος διονυσία ἧτοι αἰείζων.

Ἴλιοτρόπιον τὸ μέγα σκορπίουρον. ἰλιοτρόπιον μικρὸν
κιχόριον. ἰλιοτρόπιον λαψάνη. ἱεράκιον τὸ μέγα μαι-
ούλιον ἄγριον. ἰὸς σιδήρου σκουρία σιδήρου. ἰὸς ξεστός
διὰ πρασίνου. ἰοῦ χαλκοῦ τὸ ἰάριν. ἰα τὰ ἄνθη
20 τῶν ἰων. ἰπατόριον πενταδάκτυλον ἐν ἄλλῳ ἰπατοζέα
πενταδάκτυλος. ἰπομάλαθρον ἄγριον μάραθρον. ἰπολά-
παθον ἄγριον λάπαθον τὸ λιμναῖον. ἰτέα σαλίην.

ἰπνοῦ αἰθάλη καπνὸς φούρνου. ἰξίον χαμαιλέων λευ-
κός. ἰπομάραθρον ἀρτεμισία μονόκλωνος. ἴρις ἰλλυ-
25 ρικὴ τὸ καλαμόκρινον. ἱερά βοτάνη τὸ ἀψίνθιον οἷ
δὲ ἐλελίσφακον.

I-22 : I P 23-26 : I

- 2 ἤλεκτον I ἤλεκτορ P. ἴσχιον P. 3 θυμελαία¹] θυμελεία P.
4 βούγλωσσος I. 6 μίαντον I P. θύμιλος : nonne θύ-
μιον legendum ? 7 ἀγριονάρθηξον I ἀγριον ἄρθηξον P.
θρυπτικὸν I P. 8 θάμνον I. 9 ἡπυροτικὸν I ἡπυροτιῶν P.
10 ἡληριτικὴ P. θουρήτις vel θυρσίτις : alias θύρσιον.
θυῖα I P. θεόσπορον P. 11 λιβικόν P. 12 θούριτος] θυρίτοι
p. 334, 10. ἀσφένδελος P. θαλάηον P. 13/14 θέρμος ἄγριος
I P. 15 θύρσιος P. 16 ἰλιοτρόπιον est ἡλιοτρόπιον. 18 σκο-
ρία I. 21 μάλαθρον I. 22 malim σαλίκην vel σαλίκην.
23 λευκός] λευκοζώμενον I.

Κεντοκούραν τὸ πόλιον. κακουλὰ κάχρουν. κρότων
 τζημούρ, ἔνιοι δὲ ψιμούρ. κισσάνθεμον κυκλάμινον.
 καυκαλὶς δαῦκος ἄγριος. κριοὶ ἐρέβινθοι μέλανες.
 κύμινον ἑλληνικὸν τὸ ψύλλιον. κόριον τὸ κολιάνδρον.
 κενταύριον μέγα ῥέον βαρβαρικόν. κοτυληδῶν κουβα- 5
 ρίδες. κέντρον ἢ κένστρον ἢ βετονίκη. καυσαλίδες
 νάρκισσος. κῶνος στρόβιλος πιτύϊνος. κυτὸν τὸ λαθυ-
 ρίδιν. κίσθαρον ἐξ οὗ γίνεται ὑποκιστὶς καὶ τὸ λά-
 δανον. κηκὶς τὸ κηκίδιον. κύτινοι αἱ προτ[όγονοι] γλυ-
 κε[ῖαι] ῥο[ιαί]. κυνόςβατος κάππαρις. κυνόγλωσσον 10
 σκόλυμος. κολλητικὸν πίσσα. καλλιθάμιος ἀλυπία
 κύπριος. καμνίτης μόλυβδος· <έν> ἄλλοις χαλκέως σκου-
 ρία. κρινάνθεμον κρίνον. καμνίτης ἀπὸ χαλκοῦ
 καδμία. καδμία σαγίόκολλον καὶ ῥυπωτικὸν τοῦ [.....].
 λεπτοκάριον κηθηρίδες. 15

Λειχὴν τὸ ἐπὶ τῶν πετρῶν βρύνον. λιθόσπερμα πα-
 λιούρου σπέρμα ἢ χαμαι [.....]. λευκάκανθον ἀκάνθιον.
 λιβανωτὸν λίβανον. λινόζωστις παρθενουδίν. λιμνεία
 σφραγὶς πηλὸς λίμνης. λεπίδιον δὲ καὶ ἰβηρ[ίδα] καλοῦσι
 τὸ κάψικον. λυσιμάχιον λέγεται ἄμμων. 20.

Μυὸς ὄτα τὸ σάμψυχον. μίνθη ἡδύοσμον. μίσυος·
 μέταλλον ὠχρὸν στυφὸν ἢ κηρὸς τυρρηνικός. μυάκαν-
 θον δὲ ἀσπάραγος. μάννη λιβάνου· τὸ ῥυπῶδες τοῦ
 λιβάνου. μῆλα περσικὰ τὰ ῥοδάκινα. μασουλὰ ἀνα-
 γαλλίς ἢ κάγχρουν. μῆλα μηδικὰ τὰ κίτρα. μήκων 25
 κωδύα. μίνθη τὸ ἡδύοσμον. μανείδες ἀμανίται.

I

I κεντοκούραν : cf. Par. 2419, p. 19, 9. κρότον ut vid. I.
 2 ἔνιοι δέ] ἔνηδε I. 5 κουβαρίδες mendosum cancellavit
 I² et substituit ποτήριον. 6 Est κέντρον. ἢ] τό I.
 καυσαλίδες I. 7 πιτύϊνος] κοτηνῶνων I. τό] ἢ I. 8 κίν-
 σαρον I. 10 κυνοβάτης I. 12 κύπριος incertum. ἐν ἄλλοις]
 ἀλῆς I. 13 κρινάνθεον I. 14 καδμίας I. σαγίόκολον (sic)
 καὶ ῥυπωτικὸν cancellata sunt. Post τοῦ verbum deletum :
 καμνίου? 16 τό] ἢ I. 17 χαμαι altera pars verbi evanuit :
 χαμαικέδρον? 18 De terra λημνία γῆ Λήμνον agitur.
 19 σφαγίς I. 20 λυσιμάχον I. 21 μῆθη I. 26 μανείδες :
 vide num leg.μανιτάρια.

μᾶζα ζύμη. μῶλυ πήγανον ἄγριον. μαλάβαθρον φύλλον
 Ἰνδικόν. μέον ἀθαμαντικόν τὸ πευκέδανον. μολύβδαινα
 μολυβίστακτον. μόρα συκάμιννα ἢ βάτου καρπός.
 μυρσωοειδὲς χαμελαία. μέλι ποντικόν γλυκυρίζης ρίζα.
 5 Ναρδόσταχυς νάρδος κελτική σαγιόκολλον. νυμφικόν
 χυλὸν ῥοῶν γλυκειῶν χυλόν. νικόλοιοι φοίνικες. νάρδον
 Ἰνδικόν μαλάβαθρον. νυμφαία κιβώριον. νῆρις τὸ ἄσαρ
 ἢ νάρδον ἄγριον.

Ξάνθης σπέρμα μόρα· ἐξ οὗ ἡ συκομοραία ξανθὴ καλεῖ-
 10 ται. ξυλοκιννάμωμον κιννάμωμον κοινὸν τριψίδιον.

Ὅνιοι <οἱ> ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις. ὅπως κυρηναϊκὸς τὸ σκορ-
 δολάζαρον. ὄρμιον εἶδος πρασίου. οἰνάνθη ὁ τῆς ἀγρίας
 ἀμπέλου καρπός. ὄρρος γάλακτος τοῦ τυροῦ τὸ ἀπόγαλα.
 ὄροσταφίς ἀλιοσταφίς τὰ σοῦρβα. ὄρεοσέλιον τὸ πε-
 15 τροσέλιον ἄγχουσα. ὀρόβακχον λεόντιον λευκὸς ὀριγάνις.
 ὀροκλευτική πάνακες ἢ βρυωνία. ὄλυρα ἢ ζειά.
 ὀφιοσταφυλὴ κάππαρις. ὄνουθούρις χαλβάνη.

Ποταμογείτων εἶδος ἠδυόσμου ἐν ὕδατι γινόμενον.
 πυρίναι ἐλαιῶν ὀστά. πενταδάκτυλον εὐπατόριον. πορ-
 20 φύριον κυκλάμιον ὄρειον. πολυγόνατον πολύγονον.
 ποντικὸν μέλι ρίζα γλυκυρίζης. πολύφλοιος σκίλλα.
 πανοίκιος κοχλῖος. πεντάνευρον τὸ ἀρνόγλωσσον. πεν-
 τορόβιον ἢ παιωνία. πολυγόνατον χαμαιδάφνη. πίσσα
 βρυτία ἄσφαλτος. πτέρις πολύπους τὸ κταπόδιον. πυρὸς
 25 ὁ σίτος. περδίκιον σιδηρῆτις σταυρίδιον ὕσσωπον· ἔνιοι
 δὲ περισσερέων ὀρθός. πολύχυλος σκαμωνία. πεύκης
 φλοιός **. πυξάκανθον λύκιον. πίεστρον θλάσπιον.
 πόλτος γρούτα μάλιστα μετὰ ζεῆς ἢ σαγαπηγόν. πολεμι-

I

2 ἀνθεμαντικόν I. 3 μόρια I. 6 γλυκαίων I. 7 μελά-
 βαθρον I. νῆρις] λιορίς I. 9 ξάνθ σπέρμα I. ξανθὴ] ξάνθ
 cod.: num ξάνθιον? II οἱ addidi. 13 γάλακτος] γαλικοῦ I.

15 λυκός I. 16 ὀροκλευτική est ἡρακλεωτική. ὄλυρας I.
 17 ὀφιοσταφυλλῆς I. 22 κοχλίου I. πεντάνευρον] τὸ ἄλευρον I.

26 περισσερέων ὀρθῶς I. σχαμωνία I. 27 ** aliquid
 deest. 28 σαπηγόν I.

κὸν σμύρνιον πολεμώνιον. παγκρατῆς σκίλλα πικρά.
 παρόνες ἀκρίδες. πιτύουσαν καλαμῶδη ἢ ἀλυπία.
 πόλιον κεντοκούραν. πτερύγιον σκολοπένδριον.
 Ῥοῦ μαγειρικοῦ ῥοδίου ἄνθος. ῥοῦ συριακοῦ ῥουδίου
 καρπὸς ἥως κόκκος ὃ ἐστὶ σουμάκι. ῥοῦ βυρσοδεφικοῦ 5
 τὰ φύλλα τοῦ σουμακίου. ῥοῶν ῥοιδίων. ῥῶξ εἶδος
 φαλαγγίου ὃ ποιεῖ τὴν ἀράχνην.

Σίκυον σπέρμα κολοκύνθης, πέπονος, ἀγκουρέας σπέρ-
 ματα. σμύρνιον πετροσέλιον. στρατιώτης χερσαῖος
 ἡριγέρων. σχοῖνος ἀρωματικὸς ὀφίοσκορδον. στέαρ 10
 ἀξούγγιον. σέρις πικραλίδες, κιχόριον, τρώξιμον.
 σικύου ἀγρίου ὀπὸς ἐλατήριον. σχίνος καθαρτικὸς τιθύ-
 μαλος δενδρίτης. σκόρδιον πρασίω ὅμοιον. σκόλυμος
 κυνόγλωσσον ἢ καὶ σκολύμβριον. στακτὴ ζηγαῖα τὸ μασ-
 τίχῳ. σκόροδον τὸ σκόρδον. σφάγγον τὸ ἐλελίσφακον. 15

σίον τὸ νεροκάρδαμον. συριακὸς θύμος. σκορδίου
 σπέρμα εὐζώμου σπέρμα. σίκημον τὸ λευκόϊον. σπλάγ-
 χον βατράχιον. σφάγγον ἀσπάλαθος. σέλιον ἀρω-
 ματικὸν τὸ λιβυστικόν. σίραιον τὸ ἔψημα. σκάνδυξ
 ἀγριολάχανον πικρόν· συρικόν. σίδια ῥοῶν ἀποβολαῖ 20
 ἡγουν ἄνηθ. στίμμι ὃ κόχλος. σπληνίον σκολοπένδριον.

σχοῖνος δεύτερος ὃ μὲν ἀραβικὸς. σκόλυμον βοτάνη
 ἀκανθώδης. στακτὴ μόλυβδον. σίλφιον ῥίζα λευκοῦ.
 σάψυχον μικρὸν ἀμάρακον. σαβίνα ἢ ἀλυπία.

Τιθυμαλὶς πέπλιον· ἔστι δὲ ὀπὸς τιθυμάλου. ἔστι δὲ 25
 τριχομανὲς πολύτριχον. ταριχευτὸν τὸ πεπαστωμένον.
 τόρδυλος σέσελις μεγάλη.

Ἐγνος βατράχιον ἢ βρύον δένδρον. ἡδροπέπερι πολύ-
 γονον τὸ ἐν ὕδασι. ὑπόπιον ἀβρότονον. ὑκτικὴ βετο-

I

I πολυμώνιον I ubi refertur ad sequentia. 2 καλαμῶδιν I.
 3 πτερύγιον vel potius πτερίδιον. 7 σφαλαγγίου I.
 8 σικύων I. 12 σκῆνος I. 14 ἰνόγλωσσον I. κολύμβριον I.
 15 σκόροδον] σκόρδον I. 20 συρικόν ad σάνδυξ referendum
 est. 22 σχήνος I. 24 Rectius σάψυχον. 28 ἔγνος] nonne
 ὕδρον leg. ? ὑδρόπετρος I. Post πολύγονον add. μετά I.

- νίκη. ὕσσωπον ἰνδικὸν τὸ σάψυχον. ὑπνίτης ἐρπύλλιον.
 ὑπνικὸν μανδραγόρα. ὑάκινθος ἀνεμώνη κυάνεον ἄν-
 θος ἔχουσα. ὕσσωπον τὸ ἐξ ἐρίου ρύπου σκευαζόμενον.
 Φασιούλιν φασούλιν. φακὸς ὁ ἐπὶ τοῦ τέλματος, βρῦον
 5 γῆς στέρνης ὁμοιον φακῶ. φύκιον βρῦον θαλάσσιον.
 φύλλον ἰνδικὸν μαλάβαθρον. φακοῦ ἔρεγμα φάβαν ἀλεσ-
 τόν. φαλάγγια ἀράχνης ὡά. φλομίδιον σύμφυτον.
 φάσγανον μαχαίρων ἢ μελανθειά. φούδι τὸ ἐρυθρόδανον.
 φυσαλίδες σπέρμα ἢ καρπὸς ὁ μείζων τοῦ στρύχνου.
 10 Χαμαιάκτη καὶ χαμαιακτέα ἔλλεβορίνη. χαλβάνη ὁπὸς
 νάρθηκος. χαμαίκισσος χαμαιλεύκη.
 Ψευδώνυμον βατράχιον τὸ φυτόν. ψυχότροφον βετονίκη.
 Ὠκιμον βασιλικόν. ὠκιμοειδὲς χαμαιλέων μέλας.
 ὠνιοι τὰ ἐν ταῖς δρύαις ζῶα. ὑποστάθμη ἐλαίου τρυγαία.

III

Manuscrit de Paris, B. N. Supplément 637, XVe siècle, ff. 55-58. Ce lexique présente beaucoup de concordances avec celui de Nicomède, mais il est encore plus corrompu.

- 15 Λεξικὸν τῶν βοτανῶν κατὰ στοιχεῖον.

Ἄλας ἀμμωνιακὸν τὸ τζαπάρικον. ἄλας νιτροπηγικὸν
 νίτρον. ἄρκευθος ράμνος. ἄλας ὀρυκτὸν γάγγρινον.

I

- I σάψυχον : cf. p. 317,24. 3 Hoc ὕσσωπον est οἶσπος. 5 στέρ-
 νης quid sit non video. 6 ἔρμα I. 7 φλομονίδιον I.
 8 φούδι, ut videtur, I : φουβέ nomen est turcicum rubiae.
 8/9 φούδι — στρύχνου cancellata : tres alii versus in qui-
 bus explicatur verbum φυσαλίδες etiam cancellati sunt.
 9 ὁ μείζων (μείζων I) corrupta esse videntur. 10 add. m² in
 mg. : χειροναν πενταδάκτυλος. ἐλιβόρων βι I. 13 μέγας I.
 14 ἐν ταῖς δρύαις : cf. p. 316,11 ὑπὸ ταῖς ὑδρῖαις. 16 νιτρο-
 ποιηκόν cod. : cf. p. 306,7.

ἄλας καππαδοκικὸν τὸ ἀρμένιον. ἀλέξανδρα σμύρνιον.
 ἄλας ταριχευτὸν τὸ θαλάσσιον. ἄλας αὐτόρυτον ἀλισ-
 ἀχη. ἀξίνη ἢ περδικίας. ἄμπελος λευκὴ ἢ βρυωνία.
 ἄμβαρ ἀμίαντον. ἄμπαρ μυρσικὸν κόπρος ἰχθύος.
 ἄμβρον ἄμεως λαγοκύμιον. ἄμωμον τὰ κλάδια τοῦ ⁵
 κυναμώμου. ἀμμωνιακὸν θυμίαμα. ἀγομφίτης ἀμω-
 νιακὸν λεοντόγαλα. ἄμυλον ἄλευρον καταστατὸν σίτου ἢ
 πίσου. ἀβρότονον ἀψίνθιον μικρὸν. ἄγρωστις **. ἀγνό-
 κοκκον λυγεόκοκκον. ἀγλαόφυτον ἀγαρικόν. ἀγίραχον ¹⁰
 ἄγγουσα. ἀνδράχη τὸ χοιροβότανον· λέγεται δὲ καὶ
 ἀείζωον. ἄδεσμον ἀετίτης. ἀδάμας σφάγνος. ἀδωνίς
 θρίδαξ ἦτοι μαιούλιον. ἄδερμον ἀνθρωπίνῃ κόπρος.
 ἀμόργη τρυγία ἐλαίου. ἀμία εἶδος ἰχθύος. ἀνθεμὶς
 χαμαίμηλον. ἀναγαλλίς ἀνεμώνη. ἀνεμώναι δύο λευκὰ ¹⁵
 καὶ κόκκινα καὶ κυάνεα ἀνθη ἔχουσαι. ἀδιαντον πολύ-
 τριχον. ἀλικάκαβον ἡλιοτρόπιον. ἀπόπατος ἀνθρώπου
 κόπρος. ἀπόβρεγμα καρεόφυλλον. ἀβρότονον μελιτίνη.
 ἀδένες τὰ μαστάρια. ἀντίγονον ἀρτεμισία. ἀνώδυνον
 κώνειον. ἄρου ρίζα τὸ μικρὸν δρακόντιον. ἀλὸς ἄχη ²⁰
 τὸ ἐκ τοῦ <ἀφροῦ> τῆς θαλάσσης γινόμενον. ἄπακος ἐρέ-
 βινθος. ἄσαρ βάκχαρ. ἀλυπία χαμελαία καὶ λιβροπέπερι.
 αἶμα κόρεως τὸ τῆς κόριδος. ἀρίσκευθον σπάρτον.
 ἀπλάθιον ἀναγαλλίς. ἄπτερον ἢ νυκτερίς. ἀραβικὸς λί-
 βανος ὁ ὀποπάναξ. ἄρπης λούπη. ἀργεμώνη σαρκό-
 κολλον. ἄρκευθος κέδρος μικρὸς ἀκανθώδης. ἄρκο- ²⁵
 στάψυλον βρυωνία. ἀρκολάχανον δρακοντέα. ἀρνόγλωσ-
 σον πεντάνευρον μικρὸν. ἀνδράφαξ χρυσολάχανον.
 ἀπτικὸν σέσελι. ἄσφαλον ὑγρόπισσα. ἄσφαλον ἰου-
 δαϊκὸν γῆ βρυτία. ἀφροσέλιον σαρκοκόλλιον. ἄμα-

I σμύρνον cod. 2 αὐτορικτὸν cod. ἀλισάχη = ἀλοσάχη.
 3 ἀξίνη est ἐξίνη. ἀπερδικίας cod. 6 ἀγομφίτης est γομφίτης.
 7 καταστατοῦ cod. 8 πίστου cod. ἄβρωτον cod. ** deest
 verbum. II ἄδεσμον] ἄδουμον p. 306,3. I2 ἄδερμον] ἄδουμον
 p. 306,18. κύπρος cod. I4 λευκὴ cod. I5 κόκκινος cod.
 I8 ἀδέναι cod. 20 ἀφροῦ addidi. τερέβινθος cod.
 21 βατάρια cod. 22 αμαϊκόρεως cod. 23 ἀραβίος cod.
 24 ἄρπης : cf. p. 306,24. 27 ἀνδ. est ἀτράφαξ. 29 γρυτία
 cod. ἄμαρα : cf. p. 306,18 (ἄμαρας).

- ρα ἢ κόπρος. αἰίζων ἀμάραντον· λέγεται δὲ καὶ ἀπίνη.
 ἀκριβὲς μήκωνος ὀπός. ἀγαθὸν ἀφρόνιτρον. καὶ
 ἀνάπαστον ἐλλέβορον λευκόν. αὐχίμηρος σανδαράχη.
 αἰγόκερως τήλη. ἀμφίστομον πελεκίνος. ἀψευδὲς γλυκύ.
 5 ἀριστικὸν κόμμι. ἀνώδνον κάλαμος ἀρωματικός.
 ἀρσενικὸν ἄγνος. ἀνάρρινον σίνηπι. ἄνδριον μάραθρον.
 ἀρβουκάς βισασά. αἰβίσκος ἀλθαία ἤτοι ἀγρία μαλάχη.
 ἀφθονον ἄμωμον εἰργασμένον σάχ. αἰίζων μέγα
 ἤως σύμφυτον. ἄρτος σεμιδάλεως σιλιγιτίης ἤτοι κόλ-
 10 λιξ. ἀφροδισιάς μυσίνη. ἀρνίον ἀρνόγλωσσον. ἀλεξ-
 ἀνδριον οἰνόμελι. αὐτόλυμα ἀπόχυμα ἤτοι ῥητινόκηρον.
 ἀνηθοειδὲς σισύμβριον. ἀσθενιακὸν τραγορίγανον.
 ἀρτεμισία σαρακηνιστὶ βαββουνίκ. ἄσαρον σαρακη-
 νιστὶ ἀσαροῦν. ἀθάλιον ἐπίθυμον. ἀντιβάλανον κριφ-
 15 νος. ἀμβρῶδες τυρός. ἄθντος κόρυδα. ἀνάγυρος ὁ
 ζόγυρος. ἄσταχυς δορκάς. ἀκατίδες κουβαρίδες.
 ἀρκοσφόνδυλον κυκλάμινον. ἄλφιτα πίτυρα. ἄκανθα αἰ-
 γυπτία ἀκακία. ἄλυσσον ἠρακλεία ἤτοι σιδηρίτις.
 ἄμι ἄμεως. ἄρμα τύμη. ἀπαρίνη φιλάνθρωπος. ἀσ-
 20 φάλτιον τρίφυλλον. ἀνθύλλιον πρόστρογον. ἀμάρakon
 τόρδυλον. ἄκορον διττὸν πέπερι· ἔστι δὲ τὸ μὲν πρῶτον
 στρογγύλον, τὸ δὲ ἕτερον ἐπίμηκες. αἰγώνυχον λινόσπερ-
 μον. ἀλθαία μολόχη ἀγρία, τὸ μικρόν. ἀγρία κάνναβις
 ἀγριοκάλαμον. ἀνδρόσαιμον ὑπερικὸν ἀσκυροειδὲς. ἀγριο-
 25 κάρδαμον **. αἴλιον σύμφυτον. ἄπις ἀπίδιον. ἀχρὰς
 ἀπιδίου εἶδος. ἀλσίνη μὺς ὤτα, εἶδος σιδηρίτιδος. ἀμ-
 βροσία αἰίζων. ἀφρὸς φρύγιος φαβάτινον ἄλευρον. ἄριον
 ἀνθιμον. ἀργεμῶνη ἀγρία μήκων. ἄδιψον γλυκύριζον.

6 ἄνδριον : cf. p. 303, 17. 7 αἰβίσκος (i. e. ἐβίσκος) ἀβίσκος
 cod. 8 ἀφθονον : cf. p. 307, 1 (ἀφθορον) et 305, 1 (ἀφρενον).
 11 αὐτόλυμα cod. : cf. p. 306, 20. 12 ἀρνησοειδὲς cod. τραγοδρεί-
 γανον cod. 14 ἀθάλιον ἀθάδιον cod. : cf. p. 306, 22. ἀντιβά-
 λανον : cf. p. 307, 10. 16 ζόγυρος : cf. p. 323, 22. 20 ἀνθή-
 λιον cod. πρόστρογον] μνότροχον ? cf. Ps. - Dioscor., IV, 86.
 23 κανάβη cod. 24 σκυροειδὲς cod. 25 ** deest verbum.
 ἀλιον cod. 28 μήκων] μικραι cod.

ἄρκιον κενταύριον μέγα. ἄλυπιάδος σπέρμα κατὰ Λατί-
 νους λαυρέλλα. ἀνδράφαξος χρυσολαχάνου σπέρμα.
 ἀγριόσικκος ἀγριαγκούρια. ἄγειρος πλοῦπος. ἀμύρακον
 ἄκανθα λευκή. αἰείθαλον αἰείζωα δύο, μικρὸν καὶ μέγα.
 ἄθυτον ἄδικτον. ἀκαλήφη ἢ κνίδα ἤτοι ἄκανθα φραγ- 5
 μῖτις. ἀκροπόστης ἢ ἀκακία. ἄκισ ἄκοπον. ἀντι-
 γόνιον ἀκτίς. ἀκτῆ ἢ κωφοξυλέα· εἰσὶ δὲ δύο, δεν-
 δρίτης καὶ χαμαιακτέα· λέγεται δὲ καὶ σάββουκος. ἀλι-
 κάκαβον ἢ ἀλυπία. ἄλιμον ἢ ἄλμυρίς, κρίταμον. ἄλκυό-
 νιον φώκιον ἀφόδευμα. ἄλκυων ὄρνεον. ἀνθεμῖς χα- 10
 μαίμηλον.

Βαλαύστιον ῥόδον αἰγύπτιον ἢ τὸ ἄνθος τοῦ ῥοϊδίου.
 βάλαμον ὁπὸς σμύρνης. βατάνιον πατέλλιον ὄστράκινον.
 βερνικάριον νίτρον. βερνίκι ρίνισμα ἠλέκτρον. βερ- 15
 νίκιον κινάμμωμον. βισώσασα στρούθιον. βισάσα πάγου-
 ρος ποτάμιος. βήσης περσέας βοτάνη. βήσασα πῆγα-
 νον ἄγριον. βοάνθεμις βούφθαλον. βολοχρῦσανθον σα-
 γαπηρόν. βδέλλιον τὰ τῶν θυλακίων τῆς πτελέας μιγαρό-
 δια. βράθν σαβίνη ἢ φεύγουσα. βότρυς· τινὲς ἄρτε- 20
 μισίαν λέγουσιν· οἱ δὲ ἀμβροσίαν. βατράχιον ψευδοσέλι-
 νον. βρότερον ὅπερ σαβίνη λέγουσιν· ἔστι δὲ ὁμοιον δεν-
 δρολιβάνω. βασκαρούα ὑοσκύαμος. βρόμος ἀγέλωτας.
 βοβούνιον ἄγριον γογγυλίδι. βέρβερον μυρτίδανον. βούκε-
 ρως τήλη. βῶπες ἰχθύες. βωβάλιον σίκκος ἄγριος. 25
 βρυωνία ἀγρία ἄμπελος. βύνη κριθῆς ἄλευρον. βρυτία
 πίσσα ἄσφαλτον. βούβιον πόλιον. βαρύσμον χαλ-
 βάνη. βαρύτεον θάμνον. βεδίδρον ἀψίνθιον. βούβλη
 βοτάνη πικρά. βύρση μυρική. βλήχημα ἄβατον. βου-

2 ἀνδράφαξος est ἀτράφαξος. 3 Ἀν αἰγειρος ποῦπλος (po-
 pulus)? cf. p. 340,6. 6 ἀκροπόστης: cf. p. 306,4 (ἀκρο-
 πιστιάδα). ἀντίγονον cod. 13 βάτανον cod. παντέλ cod.
 15 βισάσα: cf. p. 308,9. 16 βήσης: cf. p. 308,19. 21 δεν-
 δρολίβανον cod. 22 βασκαρούα] βοσκουράου p. 343,5: βασκανία
 fort. leg. ἀγέλωτας est αἰγίλωψ. 23 βουβόνιον vel potius
 βουνιάς legendum. 24 βῶπες rectius. 27 βαρύτεον: cf. Du
 Cange, s. v. βάρυτον. βεδίδρον: cf. p. 307,8 (βεδίδειον) et p.
 331,19 (βενετώμιος). 28 πικρά incertum: πᾶσα p. 308,22.

- ὠδες ἡδύοσμον. βουβάλιον ἐλατήριον. βλήτη δρόσος.
 βρομόκολλα ἰχθυόκολλα. βουβλίη ὄχρα. βέστρον κεν-
 ταύριον μικρόν. βύνη πόλιον. βάλανος μυρεψικός τὸ
 5 κέδρος μεγάλη ἢ ἀγρία κυπάρισσος. βούφθαλμον αἰείζων.
 βούκερον τήλιον ἄλευρον. βουνιάς σπέρμα ράφανίδος.
 βολβὸς ἐδώδιμος τὸ κρόμμυον. βρῦον ἀνδράχνη ἀγρία.
 Γάλα Δημήτερος τὸ ἄμυλον. γιγαρτίς ἢ σταφίς.
 γῆ σαμία κιμωλιά ἀπὸ Σάμου τῆς νήσου. γῆς λιμνήτιδος
 10 ἀσφάλτου. γῆς κεραμίτιδος ἄργεος. γῆς ἀμπελίτιδος
 ἀσφαλτος ἰουδαϊκή. γῆς σμηκτριδος πλυντρίς. γῆς ἀστέ-
 ρος ἀμίαντον. γλυκυσίδη παιωνία. γέριον λεπὶς χαλ-
 κοῦ. γῆ βρυτία ἀσφαλτος. γῆ χαλκεία ἀμπέλου τρυγία.
 γηριχίδεον λεπὶς σιδήρου. γλέα ἢ ἔρημος ῥητίνη πιτυύνη.
 15 γαντοπηγία ἄλευρον. γλυκεία χολή. γληχωνοειδὲς
 δίκταμον. γάλα σελίγιον. γηρίτης ράφανον. γιγγί-
 διον λιβανωτίς. γάληξ γαλέα. γλοιὸς βαλανείου ὁ καπ-
 νὸς τοῦ λουτροῦ. γλαυκίνη ὁμοιον κρίνω. γύψος τέρ-
 μινθος. γῆ τροφίμη ἀστήρ. γλυκάδω ὄξος. γα-
 20 ἀγκὰς πύρεθρον. γάλιον γαλέοψις ἥως γαλέριον.
 γλαύκιον τὸ καλακάνθιον.
 Δακρύδιον σκαμωνία. δαῦκος κρητικὸς σταφυλίνος ἄ-
 γριος. δεινδρίτης λίθος κοράλιον. δίψακος τὸ γναφικὸν
 ἀκάνθιον. δίκταμον ἀγριοβλησκούνι. διαφανὲς σφεκλά-
 25 ριον. δύσοσμον καστόριον. δορύκνιον ἢ ἀλυπία.
 δίκταμος ὑοσκύαμος. διδυμοφυπτόα εἶδος πεπλίου, ἣτις
 γίνεται παρὰ τὸν Νεῖλον. διακλυστήρ ἐργαλείον. δρα-
 κοντία ἀρσενική κεκλημένη ἄμπελος. δημήτρειον σήσαμον.
 δαῦκος μέλας ἔβενος. δρίμιος ὁπὸς σιλφίου. δίκτα-

I βλήτη : cf. p. 308,23 (βλίτη). 2 βουβλίη : cf. p. 308,24 (βου-
 βλήμη). 4 ** deest verbum. 8 γιγάρτης cod. : cf. Hesygium.

II μικτιτίδος cod. 13 τρύγι cod. 14 γηριχίδεον : cf.
 p. 309,19 (γηρεμνίτης) et p. 332,14 (γηρεμνίσιον). πιτυύνη cod.

17 λιβανωτός cod. γάληξ : num γαλή ? βαλανείου] θαλάν
 cod. 20 γαλέριον (vel γαλαίριον)] μεγαλέριον cod. 21 γλαύ-
 κιον : cf. pp. 309,14, 333,11, 362,25, 368,9. 22 ἀρητικός
 cod. 23 γραφικόν cod. 25 δόρυκνον cod. 28 δομότρειον
 cod. 29 δίκταμον μονοειδὲς cod.

μνοειδὲς γλήχων. δρομήλη ἢ γαλή. δρανόκοκκον ὁ
 γλήχων. δίψα ἄσβεστος κώνειον. Διὸς πυρὸν λιθό-
 σπερμον. διάξυρον σφάγγον. διβάσιον μελίκρατον.
 δράπων πέρδιξ. διέπων περιστερὰ. διάτερον στύραξ.
 διονυσία ἄμπελος. δαπάνιον ἔψημα. δισύνιον ἄγριον 5
 τρυγόνιον. διονύσιον αἰείζων. δενδρομολόχη ἀλθαία.
 δόλιχος λοβὸς φασίολος, διφρυγὲς συρικόν. δημήτριον
 ἄμυλος. δαμασώνιον ἐλλέβορος λευκός. δαφνίδες κόκ-
 κοι δαφνῶν. δράτιπον πέρδιξ τρυφερά.
 Ἐβίσκος ἀλθαία. ἠδύσαρον πελεκίνος. ἐλλέβορος λευ- 10
 κὸς πύρεθρον. ἐλλέβορος μέλας καρπὶν ὃ καὶ ῥαδίκλα
 λέγεται. ἐλένιον ῥάσδον. ἐλαῖαι ἀλμάδες αἰ κολυμβῆται.
 ἐλξίνη περδικία. ἐλκίνδριον λιβανωτός. ἐλατήριον
 ὃ ἐντὸς τοῦ ἀγρίου ἀγγουρίου χυλός. ἐρίοις οἰσυπηροῖς 15
 μαλίους ἀπλύτοις. ἐλελίσφακον σάλβια. ἔλαιον ὀμφά-
 κων ἀγουρέλαιον. ἐρίθυμον ἄγχουσα. ἐρύσιμον πόα
 ἐν τοῖς τοίχοις φυομένη μικρά. ἐρυθρόδανον λυθρίδιον.
 ἔρπος ἀμπέλου οἰνάνθη ἀμπελική. ἔτνος ὄσπριου ὄσ-
 πρίου χυλὸς ἐψηθέντος. ἐσπεριάδες κίτρα. ἐχίνος χερ- 20
 σαῖος ἀκανθόχοιρος. ἐχίνος θαλάσσιος ἀκανθοειδῆς ὡς
 κάστανον. ἔβικος ὄρνεον ὃ τζικνέας. ἐξώνυχον λιθό-
 σπερμον. ἐρυσίσκηπτρον σφάγγος. ἔγυρος ὃ ζόγυρος.
 ἔφαισιτίτης κεραύνιον. ἐρπύλλιον ἠλιοτρόπιον. ἐλύ-
 δριον χελιδονέα. εὐλῶν σκωλήκων. ἔλυμος κέγχρος μι- 25
 κρός. ἔμπισον κύαμον. ἐνυδρωτὶ ἀσπάραγγον. ἐρωδιὸς
 πελαργός. ἐάρριδι ἰός. ἐπίφαλτον ἀλόη. ἐπανθισ-
 μὸς κόκκος κνίδιος. εἰνὸν κύαμος μέλας αἰγύπτιος.
 ἔνθερμον μύρον. εὐνοϊκὸν νάρθηξ. ἐρωτικὸν πολύγο-

I δρομήλη p. 311,7. 2 δίψα cod. κωνεία, ut vid., cod.
 4 δράπων : cf. v. 9 et p. 310,18 (δράπον) p. 332,23 (δράκον).
 διέτωρ p. 311,8. διάτυρον p. 310,17. 5 δισύνιον p. 311,9.
 6 τρυγῶν cod. 7 φασίηλου cod. δήμητρα cod. 8 λευκή
 cod. 8/9 κοκόδαφνον cod. 10 λευκή cod. 12 κολυμβῆται :
 rectius κολυμβάδες. 14 Post ἀγγουρίου add. ὃ cod. 16 ἐρί-
 θυμον] ἐρύθρινον ? 21 ἔβικος = ἱβυξ. leg. αἰξώνυχον.
 22 ἐρυσίσκοπτρον cod. ζόσυρος cod. : cf. p. 320,16. 23 leg.
 ἠφαισιτίτης. 26 ἐάρριδι : ἰάρι ? ἐπανθισμὸς : cf. pp. 311,20
 et 333,7.

- νον. ἔψανον λύκιον. εὖοσμα ἀρώματα. ἐρεγμὸς λέκωνον. ἐφαλτία γλυκυσίδη. ἔβενος ἔβελλος. ἐλξίνη πέτρας βρύον. ἐρίκη φρύγανον φιλοκάλη. ἐγόκερον τήλιον ἄλευρον. ἐλατίνη φοῖνιξ ἄγρια βόρατα.
- 5 Ζηλωτὸν ἀλάβαστρον. ζεῦμα πεύκης ὁπὸς πεύκης. ζώπισσα ῥητίνη ξηρά. ζώπισσα ῥητίνη πιτυῖνη. ζμίνθη πρόπολις. ζμηκτικὴ σεῦτλον. ζέα σπέλτον σαρακημιστὶ σκέλιε. ζωγόριτον καλαμίνθη. ζύμιτα ἄνθη. ζῆθος ἡμεροκαλλές. ζωγραφικὸν διφρυγές. ζωόφ-
- 10 θαλμον αἰίζων. ζιγγίβερ ζιγγίβερων.
 Ἡμεροκαλλές κρίνω ὁμοιον λέγεται δὲ καὶ τὸ ψιμύθιν. ἡρακλεία ὀρίγανον. ἡχεῖον κεκαυμένον χαλκὸς κεκαυμένος. ἡμερὶς μολίβδαινα. ἡδύποσις καδμεία. ἡλίνη κάνθαρος. ἡδύσαρον πελεκίνος. ἡλιωτὸν ὀξύμελι.
- 15 ἡρύγγιον ἄφθαστον. ἡτρίον ζύμη πλασθεῖσα καὶ ξηρανθεῖσα ἐν ἡλίῳ. ἡράκλειον λιθόσπερμον. ἡρακλεία σιδηρῆτις. ἡλεκτρον ἡσύχιον. ἡλιγγύριον ἡ ἀνουχὰ ἀγριοκαρύα ἢ ἀγριοκύμνον. ἡριγέρων βοτάνη ἐπάνω τῶν κεράμων γινομένη ὡσπερ κίτρινον ἄνθος ἔχουσα.
- 20 Θάσια ἀμύδαλα. θέρμια λυμπινάρια. θεῖον τεάφι. θεῖον ἄκαυστον ἀμίαντον. θρίδαξ μαϊούλιον. θρίδαξ ἄγρια ἀρνόγλωσσον. θρυαλλίς φρύγανον. θουρίτης κατανάγκη. θυνεία ἰγδίον. θύμος ἢ θρύμβη. θύρσιον διουσιία ἦτοι <αἰίζων>. θαλάσσιον πολύκεντρον ἐχίνος θα-
- 25 λάσσιος. θέρμοι λουπινάρια ἄγρια. θούριν ὁ ἰὸς τοῦ χαλκοῦ ἦως ἰάριν. θαιψία ἀγριοφέρουλα.
 Ἴερὰ βοτάνη περισσερέων ὄρθιος. ἰλιοτρόπιον μέγα σκορπίουρον. ἰλιοτρόπιον μικρὸν κιχώριον. ἰοῦ χαλκοῦ ἰάριον. ἰπατόριον πενταδάκτυλον. ἴρις ἰλλυρικὴ κα-
- 30 λαμόκρινον λευκόν. ἴρις κοινὴ καλαμόκρινον κυάνεον.

3 est αἰγόκερας. 7 ζμηώθη cod. 8 ζήμητα p. 313,11.
 9 [ζῆθος] ζύθος p. 313,10. 12 ἡχιον cod. 13 ἡλιον p. 313,22.
 14 ἡδύσαρος cod. 15 ἡτρίον est ἴτριον. 17 ἡλιγγύριον] num ἡρύγγιον? ἀνουχὰ: cf. Paris. 2419, p. 6,17 et Du Cange, s. v. νανοῦχα. 24 αἰίζων addidi: cf. p. 314,15. 25 θούριν (vel θάρην?) corruptum videtur. 27 περισσερέα cod. 27/28 l. ἰλιοτρόπιον. 29 Recte εὐπατόριον.

ἰὸς ξυστὸς διὰ πρασίνης. ἰάσμη δένδρον ζαμβακία.
 ἕρεως ἰλλυρικῆς σπάτηρας. ἰρίκη ἢ φιλοκαλέα. ἰνδικὸν
 ζιγγίβερ. ἰοῦ σκώληκος τοῦ ἱαρίου τὸ ἐπάνωθεν ἀνθοῦν.
 ἰλιοτρόπιον λαμψάνη. ἰλιόστροφον τήλη. ἰλιόστρο-
 φον ἐρέβινθος. ἰράνθεμον χαμαίμηλον. ἵππομανὲς κάπ- 5
 παρις. ἰσάτις βενετίδιον. ἰλέκτρον ῥινίσματα τὸ κομ-
 μίδι. ἰλεκτρον βερονίκι.

Κατανάγκη ἀσφόδελος. κάππαρις ** καλλιώνυμος ἰχ-
 θύς. καμινίτης λιθάργυρος. καλλίτριχον ἀδιάντον.
 κενταύριον μέγα ῥέον βαρβαρικὸν καὶ ἰνδικόν. κυνόςβα- 10
 τος ἢ βάτος. κίσθαρον χαμοκέσαρον. κοτίνη ἀγριελαία.
 κιττὸς κισσός. κόριον κολιάνδρον. κόμμι τὸ δά-
 κρυν τῆς δαμασκηneas. κοτυληδῶν σκυταλῖς καὶ κύμ-
 βαλον. κόνυζαι τρεῖς ἠδύοσμος, ἢ ἀρωματίζουσα καὶ
 κεαρή. κολοκύνθη ἀγρία σικὺς μικρά. κορυδάλον κάπ- 15
 νιον. κορυδάλιον σύμφυτον. κόχλος στίμμι. κίκιον
 κρότων. κρότων χολόκοκκα. κρινάνθεμον κρίνον.
 κρίταμον ἀλμυρίς. κνίφη ἢ κνίδα. κύμινον αἰθιοπικὸν
 μελάνθιον. κύπεροι δ' ποτάμιος, θεός, κύρκερον, ἐλειόρ-
 ριζον. κιβώριον κύαμος αἰγύπτιος. κισσάνθεμος κυ- 20
 κλάμινον. κώνειον κικότα. καρδάμωμον κακοῦλε. κόμ-
 μεως κομμίδι. κάγχρυ κακοῦλε. κάγκαμον βερονίκη.
 κύμινον αἰθιοπικὸν καρναβάδι. κυφία κωδύα. κῆτος
 θαλάσσιον. κυνόγλωσσον σπληνίον. καπνὸς κάπνιον.
 καυκαλῖς δαῦκος ἄγριος. κέστρον βετονίκη. κύαμον 25
 ἀραβικὸν φάβα. κύαμον αἰγύπτιον κόκκοι φάβατος ἰβ'.
 κύπρος ἀλχάνα. κελτικὴ σαγιόκολλα. κριθὴ πτισάνη.
 κόριον κολιάνδρον καὶ κορίανον. κυπρὴν δάφνη κυ-
 πρία. κίσσαρον κισσόν. κροκάνθεμος τὸ ῥούδιον.

I πρασίνου alias. 2 ἰρίκη est ἐρίκη vel ἐρείκη. 4 ἰλιόστροφον¹] ἰλιόστροφον cod. : est ἡλιόστροφον. 5 ἰράνθεμον vel ἠράνθεμον. ἵππομανῆς cod. 6/7 ἡλέκτρον et ἡλεκτρον legendum. 8** deest aliquid, velut κυνόςβατος. 10 κυνόςβατον cod. 13 κοτυλίδες cod. 15 σική cod. 17 κρότων²] κρίτων cod. κρινάνθενον cod. 18 κνίφη vel κνίδη. 19 κύπρος cod. θεός et κύρκερον (πάπυρος ?) corrupta esse videntur. ἐλόριζον cod. 20 κινάνθεμος cod. 24 σπληνίς cod. 27 κελτικὴ cod. 28 κόριον] κόστιον cod.

κράβειον κώνειον. κυρήβια πίτυρα. καρεόφυλλον πή-
 γανον ἤμερον. κόρχορον ἀναγαλλίς. καλλίχρουν κι-
 νάβαρι. κονία περίκαυμα τῶν τεφρωθέντων ξύλων.
 κοκκύμηλα δαμάσκηνα. κρίφνον χρυσοκλεόνιον συμβάλλ-
 5 λον κγ'. κώνας πεύκης κοκκονάρια. κοτυληδῶν σκυ-
 τάλιον. κύτως ὑποκιστίς. κάνναβις κανάβιον. κερα-
 τοφόρον καρδάμμωμον. καράνχια κάρνα. κυάμινον ἀ-
 φρὸς φρύγιος. κόζοξος κόνυζα. κνυστάθειον κνήστρον
 ἤγουν κόκκος κνίδιος. καλέρυπος στρουθιον. κεραύνιον
 10 πύρεθρον. κριοὶ ἐρέβινθοι μαῦροι. καυσαλίδος· νάρκισ-
 σος. κοπιακὸς λίβανον. καλλικόλλα χρυσόκολλα. κε-
 κραγὼς χῆν ὄρνεον. κέγχριον σῦκον. κώδων μήκων.
 κάρμις κάρδαμον. καρπήσιον καρνόφυλλον. κονία
 στακτή. κηπαία ἀνδράκλια. κοτυληδῶν ποτηράκιον.
 15 κολχικὸν ἀγριοζαφάρανα. καδμεία τουτία. κύστις ἢ φύ-
 σαλα. κρατυντήριον βοῦν. κάγχρυος· λιβανωτοῦ αἰγυπ-
 τίου καρπός. κράνος σίλουρος. κωνοειδὲς τυρός.
 κώνη στρόβιλος. κορίνθιον ἵπποσέλιον. καυλὸς ὀπὸς
 κυρηναϊκός. κύδριθον μῆλον. καυσαλίδα νάρκισσον ὑ-
 20 γρόν. κιχώριον ἡλιοτρόπιον. κάρνον ἠρύγγιον. κόχλος
 θαλάττιος κοχλίας. κύμινον ἑλληνικὸν ψύλλεον. κολχι-
 κὸν ἴρις ἀγρία. καρπωτὸν πύρεθρον. κίτινον ὑδράργυ-
 ρος. κνέωρον συκαμίνου σπέρμα. κροκάριον ῥόδου ἀν-
 θη. κύτινοι ροιᾶς τὰ μικρὰ ῥοῖδια ὅταν ἀνθῆ. κωδύα
 2 τὸ ἔνδυμα τῆς παπαρίνης. κύπρος ἢ κυπρία. κωνάρια
 στροβίλου σπέρμα. κογχύλη τῆς κογχύλης τὰ ὀνύχια.
 κίκες κρότῳνες. κιβώριον καρπὸς τῶν αἰγυπτίων κυάμων.
 κάρον καρναβάδιον. κόνυζα ψύλλιθρον.
 Λούμιξ λάπαθον. λαθυρίς τιθύμαλον. λευκομέτωπον

I καρεόφυλλος cod. 2 κινάβαρ cod. 4 κρίφνον : cf. pp. 307, 10
 et 320, 14. συμβάλλον incertum. 5 πεύκης] πε cod. κοτυλιδιῶν
 cod. 9 κόκκος κνίδιος] κικνίδ cod. 10 καυσίλιθος cod.
 12 malim κεγχρίτις. 13 κάρπησον cod. 15 κόλκιον cod.
 16 κρατωτήριον cod. 18 καῦσος cod. 19 κύδριθον m¹ : κύθ-
 ριδον cod. κασίλιθον cod. 20 κάρνον] κέχρυς cod. 23 κρο-
 κάρνον cod. : cf. p. 337, 28. 25 παρίνης. 28 κάρος cod.
 κόρυζα cod.

ὄρνεον ἢ αἶθνια καὶ ἢ φαλαρίς. λίβανον συμυρνολίβανον.

λεοντοπέταλον μήκων ὁ κερατίτης. λευκάνθεμον χα-
μαίμηλον. λέκιθον ὠοῦ λέπος. λεντρικὸς κόκκος λεγό-
μενος λημνία. λέκινθος ἢ ῥέγμη. λιβυστικὸς**. λημ-
νία σφραγίς ἤως βῶλος τῆς Δήμνου νήσου. λυχνίς ἐπὶ 5
τῶν βρύων καὶ πετρῶν. λίθος ἄσσιρις ἢ κίσσηρις. λι-
βανωτὶς τὸ δενδρολίβανον. λάσαρ καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ
τόν τε μηδικὸν ὄπὸν καὶ συριακόν. λαδάπανον χελιδονέα.

λινόζωστις ἢ μερκουρέλλα. λεύκιον βιόλα. λωτὸς
δένδρον ἢ ἀνακακαβέα. λωτὸς ἀγριοκολοκάσιον βοτάνη 10
τρίφυλλον. λογχίτις βετονίκη. λινόζωστις τὸ παρθε-
νοῦδιον. λύκου σκόροδον ἀμπελόπρασον. λύκιον ἰνδικὸν
κροκολύκιον. λυχνίτης βοτάνη καὶ λίθος. λεβηρίς λα-
γόγερος. λειχὴν ἐπὶ τῶν πετρῶν ἦτοι πετρόξυσμα.
λευκάνθεμον ὑπτιον πόλιον. λευκῆς καρπὸς ξυλοκέρατον. 15

λεπτόφυλλον κόνυζα ἢ ἀρωματική. λαμπάδιον ὄργα-
νον ὡς τρουλίν. λιβυκὸν ἀμμωνιακόν. λυσιμάχειον ἀμω-
μον. λευκογαῆρ λαγωγός. λαμπροφεγγίδα δαδίον. λεύ-
κη γυνή. λευκὴν θαψία. λεῦκος σταφυλῖνος. λιμνή-
της πίτυς. λιβάνου μάννα λιβάνου χοῦς. λοκόκερος 20
ἵππομάραθρον. λευκόζων ἰτέα. λεύκιον πῆγανον ἀγριον.

λινοκαλαμὶς ὑποκιστίδος χυλός. λαγοκύφη αἶρας ἄλευ-
ρον. λάππη γῦρις ἐξ ἀλεύρου καὶ ὕδατος θερμοῦ. λῆδον
κίσθος. λειμώνιον ἠλιοτρόπιον. λεπίδιον λιβανωτός.
λεοντόγαλα ἀμμωνιακόν. λευκάνθεμον ὄρθιον χαμαίμη- 25
λον. λιθόσπερμον παλιρίου σπέρμα. λύρον δαμα-
σώνιον. λύκιον κροκολύκιον. λιβυστικὸν ὅμοιον κατὰ
πάντα σελίνω καὶ τὸ σπέρμα ὁμοίως.

4 ῥέγμη est ἔρεγμα vel ἔρεγμός. ** deest verbum.
6 ἄσσιρις] num ἄσσιος leg. ? 9 μερκουλλέρα cod. λεύκιον est
λευκόιον. 10 λότος cod. ἀγριοκολίκαυσον cod. 10/11 βο-
τάναι τρεῖς φύλλ cod. 11 λογχίτης cod. 13 κροκόλιξ cod.
λυχνίτης βοτάνη est λυχνίτις. λεβηρίς] λυχνίτις p. 335, 16 : cf.
λήβερης Paris. 2419, p. 20, 19. 14 λιχίνω cod. 18 Num λευ-
κογάστηρ ? 20 λιβάνου¹] λίβανον cod. μανίν cod. 22 λίνος
καλαμὶς cod. Num λαγοκύμιον ? 23 γύρη cod. 23/24 λῆ-
δος κισσός cod. 26 παλίριος est παλιούρος. 27 κορκυλίκιον cod.

- Μασουλᾶ κάρκανον. μάννα καπνέα. μάννα τοῦ θείου ἢ αἰθάλη. μέλαν πράσον πράσιον. μελισσία ἀριστολοχία. μεγαψέρειον **. μηλεόφυλλον αὐτὰ τὰ μήλα. μέον ἀθαμαντικὸν πευκέδανος. μέον κοινὸν τὸ ὄρεινόν.
- 5 μήδιον μηδίκιον. μίσυ χάλκανθον. μήκων τρωγλίτις ἢ κωδύα κερατίτις λεπίδιον. μήκων ἀνθίτης ὁ κηπικός. μορέα καὶ μαγνωτὶς ἢ συκαμινέα. μύρτα μυρσινόκοκκα. μύριθα μύρα. μύαγρος μελάμπυρον. μυριόφυλλον μηλέας φύλλα. μυκῆτες ἀμανίται. μίνθη κηπι
- 10 κῆ ἡδύσμος. μώλυζα σκοροῶδου κεφαλῆ. μᾶζα ζύμη. μαγειρικὸν ἄμυλον. μελάνι ἀπὸ καπνοῦ ἀσβόλη. μάγιον ἄκορον. μύκης ὄνος. μικροπαχὲς ὄρτυξ. μολιβδόγιον ψιμύδι. μυρτίδανον πέπερι. μέταλλον χαλκίτις. μήδυ ὕδωρ. μονίκι ξύλον. μελάγκολλα πίσση.
- 15 μιλαμι † πρῶτον. μελαντηρία μαλλὸς βρυωνίας. μόγκιον δρυὸς βάλανος. μικρόφλοιον κρόμμυον. μεγάλη βοῦς. μάρτυς ἄνθρωπος. μούσιον κηρὸς. μικροστραγαλὶς δορκάς. μακρόουρος ὄφεις. μήλα ἔλαιον παχύ. μυσερὰ μύες καὶ ποντικοί. μακρόκαρπον ἀχράδες. μινόπυ
- 20 ρον ἐλελίσφακον. μόνιμα μακρὰ μύρτα. μηδίκιον σύμφυτον. μαλακὸν βδέλλιον. μαστίχη σχίνου δάκρυον. μάκερ φλοιὸς δένδρου Ἰνδικοῦ. μυρική φρύγανον τὸ ποιοῦν σπέρμα. μισόβατος ἀγριελαία. μηδικὰ κίτρα. μελίμηλα μίψαλα. μόρφιλλον αἶρα. μελανόριζα χαμαιλέων.
- 25 μίλερις πορφύρα. μεταψιλκῆ χαλκίτης κεκαυμένος. μίσνον κηρὸς τυρρηνικός. μαλακτικὸν κηρωτὸν. μελάνθιον λίνου ἴγδις. μελάμπυρος τοῦ κόκκου τὸ λαμπρόν. μνὸς ὧτα ἀλσίγη. μνάκανθος ἀσπάραγγος. με-

1 μανία cod. 3** deest aliquid. μηκλεόφυλλον cod. 4 μέον est μῆον. ἀνθεμαϊκόν cod. 6 ἢ] τά cod. Num ἀνθίτις ? 8 μύριθ cod. Num μύρρα ? μύγρος cod. 9 μυκῆται cod. 10 μώλυξ cod. 11 μελάνη cod. 13 μυρτιδάνος cod. 14 μήδυ : cf. βέδν. 15 † textus corruptus. μόνκιον cod. 17 μούσιον : cf. v. 26 μίσνον. μικροστράγαλις cod. 21 σχοίνου cod. 23 μισοβάτ cod. κίτρα] μήτρα cod. 25 μίλερις : num μύρηξ (murex) ? 26 μίσνον : cf. Du Cange, s. v. μίσιος. τυρρηνικός] κυρηναικός cod. 27 μελάμπορος cod. 28 μελύνη cod.

λίγη ἔλυμος μικρὸς κέγχρος. μελάμπυρον μύαγρος.
μόλιβδος λιθώδης στίβι. μίλτος φῦκος, γῆ σινωπική.
μελισσόφυλλον πράσιον μέγα. μῆλα περσικὰ κίτρα.
μόρα συκάμνα. μυρρίνη μυρσίνη. μῶλυ ἢ βίσασα.
μύωτον εἶδος σιδηρίτιδος.

5.

Νυμφαία ἀγρία ἐλαία καὶ νούφαρον. νικόλαοι φοίνικες.
νήριον ροδοδάφνη. νησιωτικὸν σποδός. νίκιστον φοῖ-
νιξ. νυμφικὸς χυλὸς γλυκείας ροῦ. νεφέλη στέαρ.
νέκρα ζυγός. νάσαρ ἄσαρ. νάρδος συριακὴ στάχος.
νάρκισσος εἶδος βολβοῦ, ἔχει ἄνθος εὐοσμῶν. νύμφιον ροῖ- 10
διον. νάρδος ἀγρία ἄσαρ. νάσκαφθον ἀλίχανον. νέκ-
ταρ σύμφυτον.

Ξάνθιος ὀπτῆ θρίδαξ. ξίφος ἢ φιλάνθρωπος. ξυλό-
θιον ἀρσενικόν. ξυρίς μελάνθιον. ξανθόσπερμον μόρα.
ξάνδανον ἀμίχανον. ξάνθιον φάσγανον ἢ χάσκανον· 15
ἄλλοι δὲ φιλάνθρωπον. ξίφιον φασγάνιον. ξυρίδα σερα-
πίαν ἢ ὄρχιν φρυγανώδη. ξιφίδιον βοτάνη ἐστὶν ἐν ἀρου-
ραις φυομένη.

Ὅριγανον ἡρακλεωτικὴν· οἱ δὲ κονίλην. ὄρεστία πόα
ἐστὶν ἐμφορῆς ἀγρώστιδι ἢ κορωνόποδι. ὄρμιον πόα 20
ἐστὶν ἐμφορῆς πρασίον τοῖς φύλλοις. ὀρίμεον ὀρμιένιον
ἢ ἱερόσβατον ἢ ἀργεμώνη. ὀρόβηθρον ἢ κύτινον ἢ ὑπο-
κιστίν. ὄρχις· οἱ μὲν κύνορχιν, οἱ δὲ σαραπιάδα. ὄσιρις
βοτάνη ἐστὶν φρυγανώδης λεπτὴ μέλαινα. ὀνόθουρις **.

Προσωπὶς τὸ σκόρδιον.

25

Ῥάμνος ἢ χριστάκανθος. ροῦς σουμάκιν. ροῖὰ ροῖ-
διον. ρέον ποντικὸν τὸ ὄρεον βάρβαρον. ροῦν συρια-
κὸν σιμεσκοτάνη· τινὲς δὲ λέγουσι ροῦν μαγειρικόν. ρίζα
πενταφύλλου τὸ ἄμωμον.

Σίλφιον θεῖον ἄπυρον ἢ σκοροδολάσαρ. σιδιάριον ροῖ- 30

2 στίβι] σύμβη cod. 4 μυρρίνη] μυρική cod. 5 μύωτον (vel
μυσοσωτίς, μυόσωτον)] μνώτης cod. 8 γλυκέας cod. 9 συριακῆ]
συράτζ cod. 13 ὀπτῆ] ὀποτέ cod. 15 φάσγανον] σφάγγον cod.
16 ξίφεον cod. 19 alias ὀρέστιον vel — τειον. 22 κύτην cod.
23 κύνορχιν cod. : alias κυνὸς ὄρχις. 24 ὀνοθόρα cod. ** deest
aliquid, velut χαλβάνη. 30 σίλφιον θεῖον est *sulfur* : cf. p.
330, 16.

- δόφυλλον. σμίλαξ ἄκανθα ἢ ρόδα λευκά. σκορπίουρον
 ἡλιοτρόπιον. σμύρνα μύρρα. σίλφιον σαμαμίθ. στρου-
 θιον στροφύλλιον. σέρις κιχώριον πικραλίδα. σκόλυμος
 σκούμβρι. σανδονικὸν εἶδος ἀψινθίου. σταφυλίνος δαυ-
 5 κος ἄγριος. σαγαπηγὸν σκιβίνη. στρουθίου ρίζα κοῦν-
 dos. σμύρνιον βοτάνη τὰ σπέλενδρα. σανδαράχη [ἄρσ]ε-
 νίκι χρυσοειδές. σήσαμον σαρακηνιστὶ ζουρζελέν. σεσέ-
 λι μα<σ>σαλιωτικὸν > πλατυκύμινον. [στυπτη]ρία ἢ στῦψις.
 σταφυλοαγρία ἀγριοστάφυλον. σταφυλόκαυστον σταφύ-
 10 λιον κεκαυμένον. [σφαιρί]α κοκκία κυπαρίσσου. σινωπὶς
 σιναπίου σπόρος. σμύρνιον σμύρνα. στρεφνώδη καὶ
 ἄστρεφνα συλληπτά καὶ ἀσύλληπτα. σαρκόκολλα τὸ δά-
 κρυν τῆς περσικῆς. σπύραθος αἰγῶν κόπρος. σκολο-
 πένδριον σαξίφραγον. †σουσάμυ πουνπάμυ. σόφορ ἐβραϊστὶ
 15 κρόκοι ὤων ἐψημένοι ἤγουν λέκιθοι. σισέλευ πέπερι
 λευκόν. σαγείρη πετροσέλιων. σίλφη θεάφη. σι-
 σύμβριον ἢ θρύμβρη.

- Τρώξιμον τὸ ἀγριομαρούλιον. τελλινῶν πατέλλων.
 τήλη νοκερία. τερέβινθος ὁ καρπὸς τοῦ ἡμέρου σχίνου
 20 πρασινίζων τὸ μέγεθος ἴσον ἐλαίας. τυθύμαλος ὁ κόμα-
 ρος. τρωγάνηθον ὡσπερ ἀγρίου δαύκου σπέρμα. τρί-
 φυλλον βοτάνη χαμαισύκη. τέρμινθος γύψος. τίς λί-
 βανον. τίτανος ἄσβεστος ἄβροχος. τρίφυλλον χαμαι-
 σύκη.
 25 Ἐλίσας σακκελίσας. ὑμῆν τζύπα μυελού. ὑποχόν-
 δριον ἢ κοπροδόχος τῶν ἐντέρων. ὑπατρόριον σαρκο-
 κόλλα. ὕσσωπον βοτάνη καὶ ὁ ρύπος τῶν ἐρίων τῶν
 προβάτων. ὑδροφοβία λύσσα. ὑποκιστὶς ρόδα σαλβα-

2 σαμαμίθ : cf. p. 373,2. 3 σκόλυμος] σκόλυμβος cod.
 7/8 σεσέλιμα cod. 10 σινωπὶς terra est sinopica. 11/12 con-
 jiciam στρυφνώδη καὶ ἄστρυφνα : cf. pp. 382,13 et 384,17.
 12 συλληπτικά p. 384,18. 13 σπύραθος] σπινθήρι cod. 14 σαρ-
 κόφαγον cod. † textus corruptus. ἐλβαῖδι cod. 16 σίλφη
 est sulfur. σίμβριον cod. 18 τελλίων cod. 20 πρασινίου
 cod. 21 τρωγανίθ cod. 22 τίς i. e. tus. 25 ὑμῆν] ὕλβιν
 cod. 27 ὕσσωπον ρύπος est οἶσυπος. ἐρίων] τριῶν cod.
 28 ὑδρόφοβα cod.

τικά. ὑποβάλαμον σίσυμβρον, ὕγιης πετροσέλιον
βοτάνη, φουμένη ἐν ὕδατι ὁμοία ἡδυόσμφ.

Φλοιομορέα συκάμιμος. φελτέρραι κενταύριον. φου
ψευδομάραθρον. φιλικουλα πολυπόδιον. φαстанάκλα
ἀγριοδαύκιον. φλιγριτζ τήλη. φέκλη τρυγία οἴνου. 5
φυσαλίδες· στρύνχος μαικός.

Χαμαιλεύκη ὅπερ βήχιον λέγεται. χαμαιδάφνη ροῦσκλος.

IV

Manuscrit de Paris, B. N. 2314, XIVe siècle, ff. 283-288.
Le début manque, le premier feuillet étant perdu. Une seconde
main a ajouté deux notes marginales. Ce lexique est apparenté
à celui de Nicomède, mais dans une moindre mesure que celui du
Parisinus Suppl. 637.

καὶ βούκερως. ἀλθαία καὶ ἐβίσκος ἡ ἀσπρομολόχη.
ἄλφιτα τὰ πίτυρα. ἀφρὸς φρύγιος φαβάτινων ἄλευρον.
ἀμύξασθαι ξέσαι λέγεται. 10

Βαλαύστια τὰ τῶν βαλάνων καυκία. βρομόκολλα ἰχθυό-
κολλα. βόρατος κέδρος μεγάλη ἥτοι ἀγρία κυπάρισσος.
βονώδης καὶ μίνθη τὸ ἡδυόσμον. βάτου καρδίας τὰς τοῦ
βάτου κορφάς. βρυωνία ἡ λευκὴ ἄμπελος ἥτις καλεῖται
καὶ χομελοβότανον. βήσασα ἀγριοπήγανον ὃ καὶ πόλιον. 15
βράθυ κυπάρισσος κρητικός. βήχιον, οἱ δὲ χαμαιλεύκην,
οἱ δὲ λεύκιον, οἱ δὲ ποταμογείτοναν. βάργαθα κυκλάμι-
νον. βαρύσταθμον μόλιβδος. βορβόριος ἡ τρυγία.
βενετώμιος ἀψίνθιον. βριχαλίδες θέρμα ἥτοι λουπινάρια.
βούτρογον τὸ ῥόβιν. βερνίκη κινάμωνον. βοτρυ- 20

2 φυόμενον cod. 3 φελτέρα cod. (est fel terrae). 4 ψευδομά-
τρων cod. φιλίβελα cod. 5 φέκλη alias σφέκλη. 6 τρύνχος
cod. 8 ἀλθέα καὶ ἐβί omissa add. m¹ s. v. 11 βαλαύστια :
fort. leg. βαλάντια. 14 βρυωνίαν cod. 15 πόλεον cod. 17 βάρ-
γαθα : cf. p. 308,5. 19 βενετώμιος cf. p. 308,7 (βεδίδειον) et
p. 321,27. βριχαλίδες : cf. p. 308,7. 20 βούτρογον : cf. He-
sych. s. v. βούτρωκτον.

χοειδὲς νάρθηξ. βυρσίνη ῥοῦς βυρσοδεψικός. βακχι-
κὸν ὀμφάκιον. βουνιάς πράσιον μέλαν. βατράχιον ἄ-
γριον σέλινον. βούφθαλμον μανδιλίδα. βερνικάριν νί-
τρον ἐρυθρόν, οἱ δὲ ἤλεκτρον, οἱ δὲ βερονίκη. βότρυσ ἢ
5 ἄμβροσία, οἱ δὲ ἀρτεμισία. βάλαμον ὀπὸς σμύρνης.
βερονίκιον κινάμωμον. βοάνθημον βούφθαλμον. βουβά-
λιν σίκυς ἄγριος. βέστρον τὸ κενταύριον. βρυτία ἢ
πίσσα.

Γῆς σαμίας· ἢ κιμωλία. γῆς ἀστέρος· τὸ ἀμίαντον.
10 γλυκυσίδιν ἢ παιωνία. γλήχων τὸ βλισκούνιν. γλοιὸς
βαλανείου ὁ γλοιὸς τοῦ λουτροῦ. γλαύκιον τὸ καλακάνθιν.
γλεῦκος τὸ ἀποστάζον τοῦ ληνοῦ πρὶν πατηθῶσιν αἱ
σταφυλαί. γῦριν τοῦ ἀλεύρου τὴν πασπάλην. γιγκίδιν
ἀγριοκάρδαμον, ὃ καὶ λεπίδιον. γιρεμνίσιον <ῆ> γαλίσιον
15 λεπίς σιδήρου. γῆ κρητικὴ καὶ **. δίσκου ἐνικοῦ·
τὸ λουπινάριν. γίγαρτα σταφυλῆς κόκκοι. γεντιανῆς·
ἢ καὶ δημητριάς πῶα. γῆς κεραμίτιδος, γῆς ἀμπελίτιδος·
τὸ ἄσφαλτον ἰουδαϊκόν.

Δακρῦδιν ἢ σκαμωνία. δαῦκος κρητικὸς ὁ σταφυλίνος
20 ἄγριος. δενδρίτης τὸ κοράλιον. δίκταμον ἄγριον βλισ-
κούνιν. δόναξ ὁ κάλαμος. δασύπους λαγῶς. δαμα-
λὸς ἰχθὺς τὸ δρακόντιον. δόξον σμίλαξ. δραμίνη ἢ
μαλάχη. δασύφυλλος ὁ φακός. δράκον ὁ πέρδιξ.
διεμάχιον ὀπὸς κυρηναϊκός. δρίμνιον ὀπὸς σιλφίου.
25 δύσοσμον τὸ καστόριον. δερβασὰ τὸ μέλι. δολιχὸς τὸ

1 βαχῆκκον cod. 5 ἄμβροσία cod. 6 βοάνθημον] βράνθημον
cod. 7 βέστρον est κέστρον : cf. p. 387, 23. 9 et ss. : littera γ
initio verborum saepe omittitur. 11 καλαμίνθιν cod. : cf. p. 322, 21.

14 post λεπίδιον add. καὶ cod. ῆ addidi : cf. p. 309, 9 et 19
et p. 322, 14. 15 ** lacunam indicavi : γῆ κρητικὴ alibi est
γῦψος. δίσκου ἐνικοῦ : cf. p. 310, 13. 17 διμτροάς cod.
21 δ] ἢ cod. δασύπους] δασίτης cod. 22 δοξῶν cod. : cf.
p. 310, 14. 23 δράκον : cf. p. 310, 18. 24 διαμάχιον : cf.
p. 310, 19. δρίμνιον] δρίμιον p. 310, 20. 25 δίσορμον cod. : cf.
p. 310, 21. δέρβας p. 310, 22. τὸ μέλι] σαμέλιον p. 310, 22.

φάσουλιν. δαῦκος ὁ σταφυλῖνος. δορκὰς τὸ στάχος.
δρακοντέα ἀρρενικὴ κλήμα ἀμπέλου.

Ἐλλέβορος λευκὸς τὸ πύρεθρον. ἐλλέβορος μέλας τὸ
καρπίν. εὐζωμον αἱ ῥόκες. ἐλατήριον ὁπὸς τῆς ἀγριαγ- 5
κουρέας. ἐρυθρόδανον τὸ λυθρίδιον. ἐγυρός ὁ ζογόρις-
τος. ἐχῖνος χερσαῖος ὁ ἀκανθόχοιρος. ἐριάδες αἱ καν-
θαρίδες. ἐπανθισμὸς κόκκος κνίδιος. ἐνυδρος ἢ βδέλλα.

ἐρυθρὰ ἄχουσα. ἐφήμερον ἴρις ἀγρία. ἐξάνθισμαν
ἰὸς χαλκοῦ. ἐμετικὸν καὶ ἐρυγμῖς ῥάφανος. ἐπερικὸν
τὸ σκαμώνιον. χρίσμαν μύρον. ἐρυθρὸς ἢ μίλτος. 10

ἔμφυχον τὸ ὦόν. ἔλκυσμα ἀργύρου σκουρία. ἐλύδριον
χελιδονέα. ἐπίκομβρον τὸ <μέλι>. εὐνοϊκὸν σμύρνιον.
ἐροδίας ἄνθος σχίνου ἄνθος. εὐχάριστος ὁπὸς χαλκοῦ
κεκαυμένου. ἐπάνθισμα καὶ ἐρύθημα ἢ ἄχουσα. ἐλξίνη
περδίκιον. ἐλξίνη κισσάμπελος. ἔλαιον ὀμφάκινον ἀγού- 15
ρων ἐλαιῶν ἀπόθλιμμα. ἐρυθρόδανον τὸ λυθρίδιον. ἐτνό-
δονον τὸ τῶν ὀσπρέων ἀπόζεμαν. εὐστριάδες τὰ κίτρα
ἃ καὶ μῆλα περσικά. ἔβικος ὁ τζικνὰς. ἐννεάμηλον τὸ
χαμαίμηλον. ἔλυμος εἶδος κέγχρου. ἐπίμηλον τὸ ἀγριό-
μηλον. ἔρφυλλον θύμβρα χαμερπῆς. ἐρίους οἰσπηροῖς 20
μαλλία ἀπλυτα. ἐρίκη μυριχία. ἐνέματα τὰ κλυστήρια.

ἐλξίνη ἢ σιδηρίτις.

Ζώπισσα ῥητίνη ξηρά, ὃ καὶ ζεῦμα πεύκης. ζηλέα ἢ
ἀλόη. ζμήνιον ἢ πρόπολις. ζηλωτικὸν ἢ κνίδη. ζήκω
ὁ βάλανος. ζωγόριστος βαλσάμου ὁπὸς. ζωοφθόρον σα- 25
λαμάνδρα. ζῦθος ὁ φῦκος ἢ τι πόμα σκευαστόν.

I τὸ στάχος] ἄσταχυς pp. 307, I et 320, I6. 5 ἐγυρός : cf. v.
25, pp. 323, 22 et 368, I8. 6 αἱ] οἱ cod. 7 ἐπανθίμιος cod. :
cf. pp. 311, I8 et 323, 26. εβδέλλα cod. 9 ἐρυγμῆς : cf. Etym.
magn. s. v. ἐρυγγίλη. ἐτερικὸν p. 312, I. 10 μίματος cod.
12 μέλι addidi : cf. p. 312, 6. σμύνον cod. 13 εὐχάριστος : cf.
p. 304, I4. 14 ἐπάνθισμα cod. 15 ἐλξίνη] ἐξίνη cod.
16 ἀπόθλιμας cod. ἐτνόσανον cod. 17 ὀσπρέων cod. εὐσ-
τριάδες : cf. p. 312, I5. 18 εὐίκος cod. : cf. p. 312, I6. ἐνεά-
μυλον cod. : cf. p. 312, I6. 19 ἐλυμος cod. 20 ὕσωπυροῖς cod.
22 ἐλξίνη] ῥιξίνη cod. ὁ σιδηρίτης cod. 23 ζώπισσα cod.
23/24 ἢ ἀλόη] καλόη cod. 24 ζμήνιον] ζοώνιον cod. : cf.
p. 318, 8. πέπολις cod. ζήκω : cf. p. 313, I2. 25 ζωγόρις-
τος : cf. v. 5 et p. 313, I0.

Ἡρακλεία ἢ ὀρίγανη. ἡρακλεία ἢ σιδηρῆτις. ἡρύγιον ἄφθαστον.

Θέρμια τὰ λουπινάρια. θείον ἢ τεάφη. θυεία τὸ ἰγδίον. θύμηλος ἢ σμιλαξ. θύρσος ἢ νάρθηξ. θαψία
 5 ἢ ἀγρία νάρθηξ. θρεπτικὸν ἄλευρον. θηριαγωγὸν τοῦ ἐλάφου τὸ κέρας. θεόπυρον ἢ ἀρτεμισία. θάμνιον τὸ πράσιον. θυμίαμα λιβυκὸν ὁ γομφίτης. θεάγγελον ἡπειρωτικὸν ἢ ἴρις ἰλλυρικῆ. θαλία φουίκων φύλλα. θρίδαξ ἄγριος τὸ βούγλωσσον. θύρσιος ἢ διουνσία ἦτοι τὸ ἀείζω-
 10 ον. θυρίτος ὁ ἀσφόδελος.

Ἱερὰ βοτάνη περιστερεῶν ὄρθιος ἢ ἀψίνθιον. ἰλιοτρόπιον τὸ κιχώριον. ἴα τὰ ἄνθη τῶν ἱων. ἰοῦ χαλκοῦ τὸ ἰάριον. ἴρις ἰλλυρικῆ τὸ καλαμόκρινον τὸ λευκόν. ἴρις κοινὴ καλαμόκρινον τὸ ὄξυν. ἰοῦ σκώληκος τοῦ ἰα-
 15 ρίου τὸ ἐπάνωθεν ἄνθος ὁμοιον σκώληκι. ἦλεκτρον τὸ βερονίκιν. ἰβηρίς ἀγριοκάρδαμον. ἰσάτις τὸ λουλάκιν. ἰππολάπαθον τὸ λίμνηρον. ἱερὰ Ἀφροδίτης περιστερεῶν. ἱέραξ κυκλάμιον. ἵππιον τὸ κενταύριον. ἰκάριον τὸ ὄξος. ἰατρικὸν ὁ πάναξ. ἱερόσυλον ὁ κέδρος. ἱερό-
 20 κολλα ἢ πίσσα. ἰνδικὸν τὸ ζυκῆβερ.

Κατανάγκη ὁ ἀσφόδελος. καμινίτης ὁ λυθάργυρος. καλλίτριχον τὸ ἀδιάντον. κόριον τὸ κολιάνδρον. κόμμι τὸ κομμίδιν τῆς δαμασκηneas ἢ ἑτέρου δένδρου. κνίφη καὶ κνίδη ἢ τζουκνίδα, ὁμοίως καὶ ἀκαλήφη. καταπότια τὰ
 25 κοκκία. κύμινον αἰθιοπικὸν τὸ καρναβάδιν. καυκαλῖς ὁ ἄγριος δαῦκος, ὁμοίως καὶ σταφυλῖνος ἄγριος· ὁ δὲ ἡμέρος τὸ δαυκίν. καλλίχρον τὸ κινάβαρι. κονία περὶ καυμα τῶν καέντων ξύλων. κριοὶ ἐρέβινθοι μαῦροι ἢ καὶ τράγοι. κάρμης τὸ κάρδαμον. κάρυον ποντικὸν τὸ λεπτόκα-
 30 ρον. κύμινον ἑλληνικὸν τὸ ψύλλεον. κύτινος ρόαs τῶν

I ἡρακλεία¹] ρα cod. ἡρύγγιον] ρηγκιον cod. 4 θύμηλος] num θύμιον? 7 θεάσκελον cod. : cf. p. 314,8. 8 ἰλλυρικῆ] ἢ ἀκρικῆ cod. 10 θυρίτοι cod. : θούριτος p. 314,12. 11 βοτανική cod. ὄρθιος cod. 14 ἰαρίου] καρίου cod. 16 ἰβνής cod.

17 λίμνηρον] num λιμνηρόν? 18 ἰκάριον : cf. μακάριον p. 365,5. 18/19 τὸ ὄξος : num ὁ ἰξός? 27 κινάβαρ cod.

ροϊδίω τὰ ἄνθη.

Λούμιξ τὸ λάπαθον. λιβυστικὸν ὅμοιον σταφυλίνω.
λευκάνθεμον τὸ χαμαίμηλον. λέκιθον ὠοῦ λέπος. λημνία
σφραγὶς ἢ ἐκ Δήμνου τῆς νήσου. λίθος ἄσσιος τὸ κισσήριν.

Λινόζωστις καὶ παρθένιον τὸ παρθενοῦδιν. λοπίμου ⁵
τὸν πώγωνα, τῆς καστανίας τὸ ἄνθος. λύκιον τὸ κροκο-
λύκιν. λευκάκανθα τὸ πολυγόνατον. λωτὸς τὸ τριφύλ-
λω. λιμνίτης ἀσφαλτομόρφιον. λαχὰς ἢ ἄχουσα.
λευκάδιον τὸ σκόρδον. λευκόφυλλον τὸ κρίνον. λίτρον
τὸ νίτρον. λιθόδενδρον τὸ κοράλιον. λαεσφόρων ὁ αἰ- ¹⁰
ματίτης λίθος. λωτὸς δένδρον γυμνόν. λεοντόγαλον τὸ
ἀμμωνιακόν. λαθυρίς χολοκουκία. λεωντομόν μικρὸς κε-
ρατίτης. λευκάνθιν ὄρθιον τὸ χαμαίμηλον ὡσπερ καὶ
λευκάνθεμον. λεοντιακόν κόκκος καλούμενος λιμνίτης.
λειχήν τὸ ἐπὶ τῶν πετρῶν. λωτὸς ἄγριος τὸ κολοκάσιν. ¹⁵
λυκόσκορδον τὸ ἀμπελόπρασον. λυχνίτις ὁ λαγόγερος.
λεύκη ἢ κερατία. λεπτόφυλλον ** .

Μήκων ἢ κωδύα. μορέα ἢ συκαμινέα. μάννη ὁ ρύ-
πος τοῦ λιβάνου. μυρρίνη ἢ μυρσίνη. μύκητες ἀμανιτά-
ρια. μίνθη τὸ δίοσμον. μολυβδίνη τὸ ψιμύδιον. ²⁰
μάκερ φλοιὸς δένδρου Ἰνδικοῦ. μόρα τὰ συκάμινια.
μελίσιον τὸ μελισσοβότανον. μίλτος τὸ σιναπίδιν.
μελίλωτον βότανον ὅμοιον τήλη. μελανόκολλα ἢ πίσσα.
μακρόφυλλον καὶ τὸ κρόμμυον. μελανόριζον τὸ μίσυ.
μακρόκαρπος συκῆ ἄγρια. μονόριπος ὁ χαλκός. ²⁵
μικρόφυλλον τὸ πήγανον. μακρόουρον ὁ ὄφισ. μοκὰ λι-
βανωτίς. μιτρόμιλος ἢ ὠχρα. μελανία ἢ σηπία.
μαῖα τὸ ὕδωρ. μελίσιον τὸ κερὶν. μέρμιθα ἢ σπάρ-

3 λέκυνθον cod. 4 ἢ] τῆ cod. 7 λευκάθαν cod. ἐλέγη
ἢ καὶ περσικαρέα ἢ λινοζόστις add. m³ in mg. 12 Num μικρὰ
κερατίτις? 15 Post πετρῶν add. ἄνθος m². λωτὸς] λίθος
cod. 16 λυχνίτις] λεβηρίς p. 327,13. 17 λευτόφυλλον cod. :
post hoc verbum deest explanatio. 19 μυρρίνη] μυρρηίνη
cod. μηκήται cod. 20 δίοσμον i. e. ἡδύοσμον. 22 μελί-
σθον cod. μίας cod. 23 μελανόκωλον cod. 24 μίσυ
cod. 26 μηκόφυλ cod.

τος. μυόχοδα ἀφόδευμα ποντικοῦ. μασουχὰ τὸ κάρκαρον. μάννα ἢ καπνέα. μάννα τοῦ θείου ἢ αἰθάλη. μέλαν τὸ πράσιον. λιβὰν τὸ πράσινον. μελισσία ἢ ἀριστολογία. μήστρον μέλαν πίστον. μῶλυζα σκορδο-
5 κέφαλον.

Νικόλαοι οἱ φοίνικες. νήριον ἢ ροδάφνη. νήκιστον ὁ φοῖνιξ. νυμφικὸς ὁ χυλὸς τῶν ροδίων. νάρδου ἰνδικῆς τὸ στάχος καὶ ναρδόσταχυς. νάρδου ἀγρίας τὸ φοῦ. νάρκισσος εἶδος βολβοῦ ἔχον ἄνθος εὖοσμον. νύμφιον
10 ροῦδιον. νίκη περιμήξ ἢ καδμία. νομικὸν τὸ σαρξίφαγον. νοβικὸν πολύχρηστον. νιοβικὸν χρόνιον. νεφαλία ἢ σηπέα. νάπυος τὸ σινάπιν. νυμφικὸν ὁ κηρός.

νορόπης λεπὶς χαλκοῦ. νεωφικὸν ὁ κρόκος. νομικὸν σχιστὸς λίθος. νάρθηξ ἰνδικὸς ὁ κόστος. νήριον ἢ
15 ροδάφνη. νυμφαία τὸ θηλύπτερον. νεκεία ὁ φλόμος.

Ξίφιον ἴρις ἀγρία. ξάνθιος ἢ ξηρὰ πρίζ. ξυγοπάλη ὁ τυρός. ξίφος ἢ κεδρέα. ξιφόρυτον τὸ αἷμα. ξυρὶς καὶ ξάνθιον ἢ φιλάνθρωπος. ξανθηρός φάσγανον. ξυλόθιον τὸ ἀρσενικὸν. ξυρὶς τὸ μελάνθιον.

20 "Ονοι ὑπὸ τὰς ὑδρίας αἱ κουβαρίδαι. ὄρεοσέλινον τὸ πλατυκύμνον. ὄπος μήκωνος τὸ ὄπιον. οἰσυπηρὰ τὰ ἄπλυτα ἔρια. ὄπος κυρηναικὸς τὸ λεοντόγαλον. ὄνθουρις τὸ βούγλωσσον. ὄλυνθοι τὰ ἄωρα σῦκα. ὄμηρος ἢ σμύρνα. ὄργαλομικτικὸν ἢ χολή τοῦ ταύρου. ὄξυ-
25 φοίνικον ὁ ροῦς. ὄφρυς ἠλίου ἢ ἀνεμώνη. ὄφρινοσέλινον σχίνου ὁ καρπός. ὄρανούχον τὸ καλαμίνθιν. ὄξύσχοιμος τὸ βροῦλον. ὄρμινον ὁ κέγχρος. ὄρθάδιον τὸ μελίλωτον. οἰσύπη αἰγὸς κόπρος αἰγός.

1 μυοχάδα cod. μασουχὰ : cf. Du Cange s. v. μασουάφιον.
2 μάννα²] mania cod. 3 μελησθήα cod. 4 πύσιον cod.
μῶλυζα] modix cod. 6 ροδάφνη est ροδοδάφνη. νήκιστον : cf. pp. 365, II et 370, I6. 8 ναρδοστάχιος cod. 10 καδμία] καθηρία cod. : cf. p. 304, I4. 13 Num νώροπις leg. ? 14 νήρι cod.
15 ροδάφνη : cf. v. 6. 16 ξανος cod. πρίζ : cf. p. 292, 6. ξυγοπάλη : cf. p. 292, 5. 18 ἠ] ὁ cod. ξανθηρός : p. 292, 7.
19 μελάνθιον] μελίσιον cod. 20 αἰ] ι cod. 22 λεωντάγαλον cod. ὄθουρον cod. 25 ἀνεμίγη cod. 27 ὄρμινον] ὀρίγιον cod. ὄρθανόν cod.

Πάναξ ἡράκλειος ὀποπάναξ. περσέα ἢ ῥοδακινέα.
περιστερεῶν ἢ ὀρθῆ περιστερά. περδίκιον τὸ λεπτόκα-
ρον. πελεκῖνος ἡδύσαρον. πυρὸς ὁ σίτος. πεντά-
φυλλον πεντάχειρον καὶ πεντάμονον τὸ ἀγριοσέλινον. πετα-
σίτις τὸ μοσχολάχανον. ποταμογείτων ἢ χαμαιλεύκη. 5
πευκέδανον ὠμὸν ὠμῆ πίσσα. πολύρριζον ὁ ἀσφόδελος.
πελειάδιον κόπρος περιστερᾶς. πιμελή στέαρ ἢ ἀξούγκιν
ἢ λίπος. ποτάμιον τὸ καστόριον. πάνδικον αἰγύπτιον
πίγιων ὁ χαμαίπιτυς. πάνοψον τὸ κύμινον. πολεμώ-
νιον ἢ καδμία. πυρισκεύαστος χαλκὸς κεκαυμένος. 10
πλευστήνη ἢ λεπὶς τοῦ σιδήρου. πολύτρητον ὁ σπόγγος.
πανδημίας τὸ ἄλευρον. πάγος τὸ ἄλας. πεπτικὸν τὸ
πέπερι. πολυάνθεμον τὸ μέλι. πολύρριζον ἢ περισ-
τερά. περσικὸν τὸ κάρδαμον. παιδοτρόφιον τὸ γάλα.
περικάθαρμα τὸ κυκλάμινον. πετερολαβῆς ὁ ἰξός. 15
πολεμικὸν ἢ ἀριστολογία. πορφύρα ἢ σμίλαξ. παγώ-
πουσα ῥητίνη ξηρά. προῦμνα ἀγριοδαμάσκηνα. περσικὰ
τὰ ῥοδάκινα. παρωνυχία τὰ ἀκιδωτά. ποταμογείτων
ὅμοιος σεύτλω παρὰ τοῖς ὕδασιν φυόμενον. πτισάνης χυλὸς
ὁ κριθόχυλος. πετοναίαις φύλλον τὸ κορωνοπόδιον. πο- 20
λύειδον ἢ ἀγριομαλάχη.

Ῥέον τὸ βαρβαρικὸν καὶ ποντικόν. ῥητίνη τῆς πεύκης
τὸ δάκρυον. ῥοῦ μαγειρικοῦ τὸ σουμάκιν. ῥοῦ βυρ-
σοδεψικοῦ τὸ ῥοῦδιν. ῥαφίς θαλασσία ἢ βελονίδα.
ῥητίνη ἢ ῥητίνη ὑγρά. ῥάμνος φυτὸν ἀκανθῶδες. 25
ῥόδινα τὰ ῥόδα. ῥόδιον ῥοδέλαιον. ῥάσμιον σπέρμα
πηγάνου. ῥητίδες ἄγριαι σταφίδες ἄγριαι. ῥοῦ ἀ-
γροίκου τὸ πρινοβάλανον, ῥόδου ἄνθη τὸ κροκάριον τοῦ
ῥόδου. ῥαμφέα ἢ νυκτερίς. ῥῶξ ἢ ῥόγα.

Σμίλαξ φυτὸν ἀκανθῶδες. σούσινον ἔλαιον τὸ κρινέ- 30
λαιον. σαραπιάδα στυπτηρίαν. σπύραθος κόπρος αἰ-

3 δίσσαρον cod. 4 πεντάχηρον cod. πεντάμονον: num
πεντάτομον? 6 πακύδανον cod. 7 περιράς cod. II πο-
λύτριπον cod. 13 πέπερ cod. 14 παιδατρόφιον cod.
19 ὅμιον cod. 20 κριθόχυλος cod. 26 ῥοδίνου ῥοδέλεος cod.
28 κροκάριον: cf. p. 326, 23. 31 σποίραθον cod.

- γός. σήμιλον κηρίον. σπονδύλιον ἀκάνθη ἢ τὸν ἱξὸν
 ποιουσα. σαλέφρια ἢ βρυωνία. σφέκλη ἢ τρυγαία τοῦ
 οἴνου. σφερόγεος κολοκύνθη ἀγρία. σμύρνη τὸ μοσχο-
 λάχανον. σκληρόκολλα ἢ ῥητίνη. σαμία γῆ ὁ χρύσαμ-
 5 μος. συρικὸν τὸ σινάπιν. στυπτικὸν ὁ βάτος. στα-
 λαγγμὸς ἄνθος χαλκοῦ. στίβιον τὸ ψιμμύθιον. σφαιρίον
 ἢ κολοκύνθη. στεφανίσκος ὁ κισσός. σαρκόκολλον περ-
 σέας δάκρυον. σιδηρόλεθρον λίθος ἀδάμας. σκόρ-
 διον ὁ καλάνθρωπος. σίκυος ἐδώδιμος τὸ τετράγκουρον.
 10 σβέρως καὶ ἐλύδριον ἢ χελιδοναία. σκαλαβώτης ζῶον
 ὅμοιον ποντικόν. σμυρνοβότανον τὸ πετροσέλινον. στε-
 φάνιον ὁ κισσός. στρόβιλος ἢ πίτυς. σίκυον ἢ κολο-
 κύνθη. σέρις ἀγρία τὸ κιχώριον. σταφυλῖνος ἄγριος
 ἢ ὁ δαῦκος ἄγριος. σπύραθοι αἰγῶν καὶ προβάτων κόπρια.
 15 σανδαράχη ὅμοιον ἀρσενίκιν. σίνωπον τὸ σιναπίδι.
 σίδια τῶν ῥοῶν τὰ φλοιά. στυπτηρία ὅμοιον στῦψιν.
 σφαιρία τὰ κυπαρισσόμηλα. στακτὴ τῆς ἐλαίας τὸ
 δάκρυον. σχῖνος βρουλέα παχύριζος. σχοῖνος θάμνος,
 ἐξ οὗ τὸ σχοιάνθος. σαυρίδιον ὁ κάρδαμος. σουβέρα
 20 ἢ χελιδοναία. στίμι λιθώδης μόλιβδος.
 Τραγορίγανον ὀρίγανος ἄγριος. τεύκριον ὅμοιον χα-
 μαιδρίου. τραγάκανθος τὸ κόμμα τῆς ἀγριοκινάρας.
 τευθῖς ἢ σηπέα. τρυξ ἢ τρυγέα. ταριχέλαιον ἢ κε-
 δρέα. τροξάνιον σταφῖς ἀγρία. τριγάνθεμος ὁ κηρός.
 25 τίκεδρον ἢ ῥητίνη. τριχομανές ** λίθος χῖος. τι-
 θύμαλος πᾶν εἶδος τοῦ φλόμου. τίτανον ὁ ἄσβεστος· οἱ
 δὲ καὶ ψυχόλευκον. ταῶς τὸ παόνιν. τρώξιμον τὸ
 ἀγριομάρουλον.

1 Σπονδύλιον cod. 3 σφερόγεος : num σφαιρώνιον ? cf. v. 6.
 5 συρρηκόν cod. 6 στίλβιον cod. 6/7 σφέριον τὸ καλακάνθη
 cod. : cf. v. 3. 7 σαρκολό cod. : σαρκοκολό m². 9 τράγκουρον
 cod. : corr. m². 10 σβέρως : cf. v. 19. ἐλέδριον cod.
 ἀσκαλαβώτης legendum. 12 σκορδολάζαρον τὸ σαγαπηνόν add.
 m² in mg. 14 δαυχός cod. 15 σανδραράγχι cod. 16 τὰ φλύα
 cod. : rectius οἱ φλοιοί. 17 ἐλαίας] συγαίας cod. 18 σχοῖνος]
 σκῆνος cod. 19 σουβέρα : cf. v. 10. 21 τεύχριον cod.
 χαμεδρίον cod. 23 τευθῖς cod. 24 Num τρωξάνιον ? 25 τί-
 κεδρον] num τηκεδών ? ** aliquid deesse videtur.

Ἵπερικὸν ὁμοιον τραγοριγάνου. ὑάκινθος ὁμοιον βολβῶ. ὑοσκύαμος ἢ δαιμονιάρια. ὑνάνθη ἢ σταφυλὴ τῆς ἀγρίας ἀμπέλου. ὑψίπεττον ἢ τιθυμαλῖς. ὑποκισθῖς τὸ ὑποκάτω τῆς ῥίζης τοῦ κισθάρου εὐρισκόμενον. ὑσσωπον τὸ λύκνημον. ὑσπηρὸν τὰ τοῦ προβάτου ἄπλυτα ἔρια. 5 ὑσσωπον τὸ τῶν προβάτων ἐκ τῶν μαλλῶν πλυνομένων ἐξερχόμενον γλίσχρον. ὑάλιον τὸ κομμίδιν. ὑπόπερμον τοῦ ἐλαίου ἢ μόργη. † ὑφάκ τὸ οὔρον. ὑπόπιζων.

V

Deux manuscrits ont servi à l'édition de ce lexique. Le premier est au Mont Athos, n° 4302 (= Iviron 182), du XVIe siècle, ff. 145-156^v = A. Le copiste a réparé dans la marge quelques omissions. Une seconde main a ajouté des notes où sont donnés généralement des équivalents de la langue turque. Les fautes sont assez nombreuses : certaines, d'ailleurs, sont imputables à l'auteur.

Le deuxième est à la Bibliothèque nationale de Vienne, *medicus* 25, du XVe siècle, ff. 1-9^v = V. Une seconde main a ajouté au-dessus du titre le nom de l'auteur *Συμεὼν τοῦ Σήθ* : cette attribution erronée s'explique par le fait que Syméon Seth est l'auteur d'un *Περὶ τροφῶν δυνάμεων* où il est surtout question des plantes. Deux autres manuscrits de Vienne, les *medici* 27 (ff. 91-99^v) et 32 (ff. 32-35^v), contiennent un glossaire qui commence par les mêmes mots ; mais ils sont plus récents et moins corrects.

Les manuscrits A et V ont un texte commun, mais chacun d'eux présente des notices supplémentaires dont le nombre est surtout considérable dans le Vindobonensis. Dans les suppléments de ce dernier, on trouve parfois des mots qui figurent déjà dans le texte commun aux deux manuscrits et qui sont repris et interprétés d'une façon nouvelle ou orthographiés d'une manière différente, des mots dépourvus d'explication et des termes

2 ὑνάνθη est οἰνάνθη. 3 Num ὑψιπέταλον ? 4 κισθάρου] ἀκησάρου cod. 5 ὑσπηρὸν est οἰσπηρὸν. ἔρια cod. 6 ὑσσωπον est οἰσσωπος. 7 ὑπόπερμον] num ὑπόσταθμον ? 8 μόργη est ἀμόργη. † textus corruptus.

qui devraient figurer sous une autre lettre de l'alphabet. D'où l'on peut conclure que la plupart de ces notices proviennent d'additions marginales qui ont été incorporées au texte. C'est pourquoi il m'a paru convenable de prendre pour base de l'édition le texte de A, en indiquant les variantes de V et en reléguant dans l'apparat critique les suppléments de ce dernier.

Ἑρμηνεία κατὰ λέξιν τῶν βοτάνων κατὰ
ἀλφάβητον.

- Ἄμωμόν ἐστὶ ρίζα τῆς πενταφύλλου. ἄγχουσα τὸ ἐρυθρὸν βοδόγλωσσον. ἀκόνιτόν ἐστὶ ἴρις ἀγρία. ἀτρακ-
5 τυλὶς ἐστὶ ἄγριος κνήκος. ἄλφιτά ἐστὶ τὸ γυμνόκριθον.
ἀγρία σικύς ἐστὶ ἢ ἀγριαγκουρέα. αἴγειρός ἐστὶ ὁ ἐξάγειρος πούπλους. ἄλιον ἐστὶ τὸ ἐκ τοῦ στόματος πτύσμα.
ἀμύρακόν ἐστὶν ἄκανθα λευκή. ἀνθεμὶς ἐστὶ τὸ χαμαίμηλον.
ἀρκευθὸς ἐστὶν ἢ ράμνος. ἀκαλήφη ἐστὶν ἢ κνίδη.
10 ἀδιαντόν ἐστὶ τὸ πολυτρίχιον. ἀκτῆ ἐστὶν ἢ σάμβωκος.
ἄμπελος λευκή ἐστὶ ἢ βρυωνία. ἄμμεώς ἐστὶ ἄμμι ὁ σπόρος τοῦ ἀτζεκάρου, ἧγουν λέγεται τὸ λαγοκύμινον. ἄκρον ἐστὶ τὸ ἐν τοῖς ὕδασι γινόμενον ὃ καὶ σπληνόχορτον ὀνομάζουσιν· ἐστὶ δὲ τὸ φύλλον αὐτοῦ ὡς φοίνικος. ἀρκο-

AV

I κατὰ λέξιν] καὶ λέξις A. I/2 λεξικὸν κατὰ ἀλφάβητον ἐρμηνέβων ἀκριβῶς τὰς βοτάνας V. Ante tit. add. Συμῶν τοῦ Σήθ V². 2 ἀλφαβήτου A. 3 ἐρυθρόν] ἐρι V. 4 βούγλωσσον V. αἶρις A. ἀτρακτύλη AV. 5 ἀλφίτης A ἀλφίτις V. ἐστὶ] hic et infra persaepe ἦν pro ἐστί scripsit librarius codicis A notam verbi ἐστί male interpretatus. 6 συκή A συκῆ V. ἄγειρος A. ἐξάγειρος A. 7 πλούππους V. ἄλιον : fort. leg. σίαλον vel σάλιον. 8 ἀβήρακον A. 9 ἦ] ὁ V. ἀκαλύφης V. 10 πολυτρίχιον] τριχοβότανον ὃ καὶ πολύτριχον V. ἀκτιδίσιον A ἀκτιδίσιον V. ἦ om. V. 11 ἄμμι ὁ σπόρος] ἀμμη σπορ A ἀμύσπωρ V. 12 ἀτζικάρου V. ἧγουν — λαγοκύμινον om. V. ἄκρον A. 13 γενόμενον V. σπληνοσάχαρτον V. ὀνομάζουσιν] λέγεται V. 14/p. 341,3 ἀρκοβότανον — μειοῦται om. V.

βότανόν ἐστι ἡ δρακόντιος βοτάνη. ἀγλαοφώντης βοτάνη
 ἐστὶ τῆς σελήνης· εὐρίσκεται δὲ ἐν τῷ κλίματι τῆς Ἀρα-
 βίας· αὐξανούσης σελήνης αὖξει, ληγούσης δὲ μειοῦται.
 ἀλθαία ἐστὶ ἡ ἀγριομολόχη· ἀκόνιτόν ἐστι ἕρεως ἀγρίας,
 τὸ εἰς τὰς βάλτας φυόμενον· ἔχει δὲ ρίζας κοκκίνας· ἔστι 5
 δὲ καὶ ἠπατικόν. ἀαδὲν ὑεῖα κόπρος τοῦτ' ἔστι χοιρεία.
 ἄλφιστα ἄλευρον ἀπὸ κριθῶν. ἀνηθόν ἐστὶ καὶ τὸ
 ἄνισον. ἀμίνθη ἐστὶ τὸ καλαμίνθη. ἀκακία ἐστὶ τὸ
 ἀντίγονον. ἀψίνθιον εἶδος βοτάνης ὡς τὸ ἀβρότονον.
 ἀρτεμισία βοτάνη ἐστὶ τοῦ Σκορπίου. ἀναγαλλίς βοτάνη 10
 ἐστὶ τοῦ Τοξότου· καὶ ὅτι ἀναγαλλίδος δύο εἰσὶν εἶδη, πυρρὸν
 καὶ κύανον. ἀβρότονον εἶδος βοτάνης ὡς ἀψίνθιον.
 ἄρος ἢ καὶ ἄρον ἢ καλουμένη δὲ ἀραιά· ποιεῖ δὲ καρπὸν
 ὡσεὶ βελάρη καρποῦ. ἄγνος ἐστὶν ἡ λυγαρέα. ἀγνόκοκκα
 τὰ λυγαρόκοκκα. ἀρνόγλωσσόν ἐστὶ τὸ μικρὸν καὶ στε- 15
 νόφυλλον πεντάνευρον· πεντάνευρον δὲ τὸ μέγα. ἀλόη
 χλωρὰ ἢ σαμβάρα. ἀνεμώνη ἐστὶν ἡ κοινῶς κουτζουνάδα.
 ἀεῖζών ἐστὶ τὸ ἀμάραντον. ἀσπάλαθόν ἐστὶ τὸ εἰς τὰς
 βάλτας γινόμενον ἀγριόκρινον. ἄλυσσόν ἐστὶν ὁ βοκήσιος
 σιδηρίτης. ἄσφατόν ἐστὶν ἡ πισσοειδής. ἄγρωστις τὸ 20
 ἄκρον. ἄγχουσα εἶδος βογλώσσου. ἀριστολογία ρίζα
 βοτάνου στρογγύλη καὶ μακρά. ἀπόχυμα ἢ τοῦ караβίου
 πίσσα. ἄκανθα αἰγύπτιος τὸ ἀγριοκάρδον. ἄκανθα λευ-
 κὴ ἢ λεγομένη πορδάκανθος. ἀρμενιακὸν τὸ λουλάκιν.
 ἀκόρου ρίζα ἢ τῆς ἀγριοσπαλάθου· φύεται δὲ εἰς τὰ ἄλση. 25
 ἄλς τὸ ἄλας. ἄλας τὰριχευτὸν ἄλας θαλάσσιον.
 ἀκτέα ἐστὶν ἡ κουφοξυλέα. ἀλεξάνδρα ὁ σιδηρίτης.
 ἄλας ὀρυκτὸν τὸ γάγγρινον. ἀλικάκαβόν ἐστὶ τοῦ στρύχνου

AV

I ἀγλαοφωτίς alibi dicitur. 6 δέ om. V. ἀαδέν: num
 ἀηδές? 6/14 ἀαδέν — καρποῦ om. V. 8 ἀμίνθη est μίνθη.
 10 et 11 ἀναγαλλίου A. 14 ἄγνον AV. ἀγνόκοτα A. 17 ἢ¹
 om. V. 19 γινόμενον] φυόμενον V. 19/20 ἄλυσσον — σιδηρίτης
 om. V. 21 ἄγχουσα — βογλώσσου om. V. 22 βοτάνης V.
 23 ἄκανθα²] ἄκανθαν A. 24 ποδάκανθα V. ἀρμονιακόν A.
 26 ἄλς¹] ἀλός A. ἄλας³] ἐστὶ τό V. 27 ἀλέξανδρος A.

ὁ καρπός, ὁ καὶ ἡλιοτρόπιον λέγεται. ἀλυπιάδος· ἐστὶ σπέρμα. ἄλφιστα τὰ ἄλευρα. ἀμόργη ἐστὶν ἡ τοῦ ἐλαίου τρυγία. ἄμμεως· ἐστὶ τὸ λαγοκύμνον. ἄμυλός ἐστὶ ὁ καταστατός. ἀτράφαξ ἐστὶν ὁ καρπὸς τοῦ χρυσολαχάνου
 5 καὶ αὐτὸ τὸ χρυσολάχανον. ἀδάρκη εἶδος βοτάνου. αἰμώσας ἐστὶν αἰμοποτοϊκός. ἀρκευθίδος· καρπὸς τῆς μικρᾶς κέδρου. ἀσφόμελος ἐστὶν ὁμοιος ρίζης παιωνίας κηπικῆς.
 ἄλας καππαδόκιον τὸ ἀρμένιον. ἀνδράχνη ἢ κοινῶς γληστρίδα. ἄσαρόν ἐστι ὁ καλοῦσι νάρδον. ἀρχεζώστης
 10 ἐστὶν ἡ βρυωνία καὶ ἄγρωστις. ἀκατίδα ἐστὶν ἡ κοινῶς κουβαρίδα. ἄλατος ἀμμωνιακοῦ· τὸ ἐκ Χαζαρίας κομιζόμενον. ἄσαρον ἢ ἀγρία <νάρδος>. ἀλκύνιον τὸ κεκαυμένον φώκιον ἤγουν τὸ τῆς φώκεας κόπρεον.

 AV

1 / 2 ἀλυπιάδος ἐστὶ σπέρμα om. V. 2 ἀμόργην V. 3 τρυγίαν A. ἄμμεως] ἄμεσος V. 4 Post καταστατός add. ὅς καὶ στέαρ σίτου λέγεται V. ἀτράφαξ est ἀτράφαξus. 5 ἀδάρκη — βοτάνου om. V. ἀμόσα AV: cf. p. 381, 19. 6 ἡμοποτοϊκός A. 7 κέδρης A. ἀσφόμελον A. ὁμοιον A. κηπικῆς] θητικῆς A om. V. 9 Post γληστρίδα add. ἡ καὶ τζετζενίκια λέγεται V. 9 ἀρχεζώστης V. 10 ἄγρωστις V. ἀκτίδα A. 11 τὸ — κομιζόμενον] λέγεται τὸ νίτρον V. 12 νάρδος om. AV. 13 φώκίας V. Add. V sub litt. a: ἄνθη ἀμπελικῆ τὰ ἀγριάδια ἤγουν τὰ ἀγριοστάφυλα· ἀμηναία ἢ αὐστηρὰ σταφυλή· ἀνθέλλιος ἢ χαμαιπύτις· ἀντίρυνον σινάπη· ἄνοις ἢ ἄνωις· ἀπαρίνη φιλόανθρωπον· ἀνδράφαξις ἢ κολόκυνθα· ἀργεμόνη ἢ σαρκοκόλλα· ἀράχνη τὸ ζῶον ἢ χελώνη· ἀρίσαρον ἄρκτιον φλόμω παραπλήσιον· ἀρμενιακὸν τὸ βερίκοκκον· ἀρναβάτω τὸ γαλαγκάν· ἀρνόγλυ· ἀρτεμησία ἀψίνθιον ἄγριον· ἀρπεις ὁ λόπης· ἀραβίου λίβανος ὀποπάναξ· ἄπιος ἢ χαμάπη καὶ ἀγρία ράφανος· ἀπόκυννον τὸ χρυσολάχανον· ἀριστολογία· ἀρκευθος κέδρος· ἀρκευθίδα ἢ ράμνος· ἄρκιον ἢ προσωπικὸν τὸ ἄγριον πεντάνευρον· ἄρων ἢ δρακοντία· ἀρσενικὸν τὸ ἄγνος· ἄσαρον ἢ δὲ νάρδος ἄγριον· ἀειβίωλη· ἀγγύρ ἄκορον· ἀσκαλωβότ(ης) ὁ ποντικὸς ἢ κολοσαύρα· ἀσκληπίας· ἀνηθον· ἀσπάρακος· ἄκυρον τὸ ἀνδρόσαμον· ἀβρώτονον τὸ ἄγριον ἀψίνθιον· ἀσπάλαθος· ἀσπλυνον τὸ σκολοπέδριον· ἀσφαλτος ἰουδαϊκὸς γῆ βρυτεία· ἀσταφῆς ἡμερος ἢ ἀγρία σταφίδα· ἀσυράτ· ἀσφάλτης τὸ τριφύλλιον· ἀσφοδέλου ὁ ἀσφόμελος· ἀτράφαξης τὸ χρυσολάχανον· ἀφάκη ἢ φακή· ἀφρός νίτρον τὸ ἀφό-

Βατράχιόν ἐστι τὸ ψευδοσέλινον. βόστρον ἐστὶν ἡ σαβέ-
 να δενδρολιβάνῳ παρεικαζόμενον. βρελάτιόν ἐστι λευκὸς
 ἐλλέβορος μυρίζων. βηρομάρτικον τὸ ῥωμαϊκὸν στάχος.
 βασικάρον ἐστὶν αἱ φυσαλίδες. βόγλωσσόν ἐστὶν ὃ
 λέγεται πορνέα. βοσκουράου ὁ ὑοσκύαμος ἤγουν ἡ κοινῶς 5
 δαιμονιαρέα. βισασά ἐστι τὸ ἀγριοπήγανον. βόλβιτα ἡ
 κόπρος τοῦ βοός. βολβὸς ὁ λεγόμενος ὑάκινθος πορφυρᾷ
 ἔχων ἄνθη· τούτου ἡ ρίζα φθείρει τὰς τρίχας μετὰ λι-
 βάνου καὶ ἀμυγδάλων πικρῶν ἐφομένη· μετ' ἐλαίου ἄλειφε.
 βρύον μετοχικῶς τὸ προσχεόμενον καὶ ἂ ἡ θάλασσα 10
 ρίπτει ἔξω ἄχυρα. βδέλλιον γεράνιον, ὃ λέγεται μικόλ.
 βάλανος μυρεψικός ἐστὶν < ὃ > καὶ μυροβάλανον ὀνομάζουσι.
 βαλαύστιόν ἐστι τῶν βαλανιδίων οἱ κόκκοι. βράθνος·
 ἐστὶν εἶδος βοτάνου. βούκεράς ἐστὶν ἡ τῆλις. βάμφυ-
 τόν ἐστι τὸ θυμιάμα. βοράτη ἐστὶν ἡ ἀγρία κυπάρισσος 15
 ἤγουν ἡ μεγάλη κέδρος. βονῶδες ὁ ἡδύοσμος. βρυωνία
 ἧτις λέγεται καὶ ἄμπελος λευκή.

AV

νιτρον· ἀχρὰς τὸ ἀχράδιον· ἀφουσία ἡ πεταστή· ἄλυσον ἐστὶν ὁ βου-
 νίσιος σιδηρίτης· ἄμυλος ἐστὶν ἄλευρα καθαρὰ καὶ λεπτά· ἀπό-
 βλεγμα καρόφαλον· ἀγάλοχη ἐστὶν ἡ ξυλαλόχη.

1 Post ἐστι¹ add. ἀγριοσέλινον V. σαβίλα V. 2 βελάτιον V.
 3 βηρομάρτυρον V cui verbo add. ἐστὶ τὸ φοῦ ἤγουν V.
 4 φυσαλίδες] σταφυλίδες A. βούγλωσσον V. ὃ] ἡ ἄχουσα ἡ V.
 5 βασκουρά V. 5/6 ἤγουν—δαιμονιαρέα om. V. 6 δαιμονοῦρα
 A. βασισά V. ἐστὶ] καλοῦσι V. ἡ] ὁ A. 7 βολβοῦ V.
 τὸ λεγόμενον ὑάκινθον A τοῦ λεγομένου ὑακίνθου V.
 8 ἔχοντος V. Post τρίχας add. ἀλείφων αὐτήν V. 9 ἐφο-
 μένων AV. ἄλειφε om. V. 10/11 βρύον — μικόλ om. V.
 12 μυρεψικοῦ AV. ὃ addidi. 13 βαλαύστιον: rectius βαλάν-
 τιον. βράλιος V. 14 ἐστὶν — βοτάνου om. V. 14 βού-
 κερα AV. τύλη A. 15 βουράτη A. 17 Sub litt. β add. V:
 βούφθαλμον τὸ μέγα χαμαίμηλον· ἀφροσέληνον ἡ σαρκοκόλλα· ἀτρα-
 κτιλῆς κνίκος ἄγριος· βαλάνου μυρεψικῆς· βαρύοσμον χαλβάνη·
 βαλαύστιον τὸ βαλάνιον· βακχάρης βάλσαμον· βάκανον τὸ ἀγριο-
 κάναβον· βαριάδον τὸ κάρδαμον· βαλωτὶ τὸ ἄγριον μελισσόφυλλον·
 βάτος ἡ βατζυναία· βατράχιον τὸ ἄγριον σέληνον· βόπολε τὸ μούσ-
 πουλον· βρωσίτης ἡ κορώνη· βύχιον τὸ βλύτον· βήχιον ἡ χαμαιλεύκη·

Γάνος ἐστὶν ὁ λαμπρὸς ὁ οἶνος. γλυकुσίδη ἐστὶν ἡ παι-
 ωνία. γλαύκιον ἐστὶν ὡς τὸ γάρου. γλήχων ἐστὶ τὸ βλι-
 σκούνη. γῆς ἔντερά ἐστὶν οἱ λοβρικοί. γλεῦκός ἐστι τὸ
 ἀπόσταμαν, ὁ μούστος. γλοιὸς βαλανείου τὸ λεπτὸν ὑγρὸν
 5 τοῦ βαλανείου ὃ διαχέεται ἀπὸ τὴν τροῦλλαν τοῦ λοετροῦ
 εἰς τὰ τείχη ἐντός· τοῦτο καπνὸς ὀνομάζεται καὶ ἀτμὸς τοῦ
 λοετροῦ. γναφάλιον ἐστὶ τὸ ἡρές. γῆ σαμία ἐστὶν ἡ κι-
 μωλία. γῆς ἀστέρος· τὸ ἀμίαντον. γαλαγκά ἐστὶ ρίζα
 ἄρωματική. γλαύκιον δὲ ἄλλως τὸ καλακάνθιον. γῦρις
 10 ἡ τοῦ ἀλεύρου πασπάλη. γρανόκοκκά εἰσι τὰ ἀμύγδαλα
 τὰ μικρά. γλίν ἐστὶν ἡ πόα γλίσχων.

Δέπας ἐστὶ ποτήριον οἶον δεχάς τις οὔσα παρὰ τὸ δέχεσ-
 θαι τὸ πόμα. διακλυστήριον ἐστὶ τὸ ἐργαλεῖον. δακρύ-
 διον ἐστὶν ὁ τῆς σκαμωνέας ὀπός. δρακόντιον ἐστὶν ἡ δρα-
 15 κοντέα. δίκταμός ἐστὶν ὡς τὸ ὠκκιμον ἢ καὶ δαμασώνιον.
 δαφνίδος· ἐστὶ τὸ δαφνάλειμμα. δαύκου σπέρμα ἐστὶ

AV

βουνιάς ἡ γογγυλὶς· βολβὸς σκυλοκρόμμον· βότρυς ἡ ἀρτεμησία, ἡ
 δὲ ἀμβροσία· βῆσα πάγουρος τζαγανός· βούπριστης ἡ καματερή·
 βερνίκω νίτρον· βρίον, οἱ δὲ σπλάγχχον· βοάνθημις βούφθαλμον.

I γάνος — οἶνος om. V. γλυκουσίδα A. 2 ὡς om. V.
 γλισχόνιον ἦν τὸ φλησκούνη A. 3 ἡ λομβρική V. 3/4 ἐστὶ τὸ ἀπό-
 σταμαν om. V. 5 τοῦ βαλανείου] αὐτοῦ V. διαδέχεται A.
 τὴν om. V. τοῦ λοετροῦ] αὐτοῦ V. 7 τὸ ἡρές om. AV add.
 A¹ in mg. κημωλέα A. 8 γαλαμάς A. 9 ἄρωματικός A.
 καλαμίνθιον A : add. λέγεται καὶ τζουκνίδα V. 10 ἄλευρος A.
 πάσπαλις A. 11 τὰ μικρά om. V. Post πόα add. καὶ A.
 γλίσχων A. Sub litt. γ add. V : γναφάλη ἡ στιβή· γράνων τὰ
 στροβύλλια· γῆ κυμωλέα ὁ λουστικός πηλός· γιγγύδιον λιβανωτός·
 γλαύκιος ὁ νέος οἶνος· γλαῦξ ἡ πόα· γλήχων τὸ βλισκούνη· γλιὸς
 ὁ ἐν τοῖς βαλανίοις οἶον τοῦ λοετροῦ· γναφάλιον ἡ στιβή· γόργυρον
 σέσειλις· γύρις ἡ πάσπαλις· γῆψος γῆς ἀστέρος· γλεῦκος ἀμνηαῖον
 στρυφνῶν σταφυλῶν ἐκπίεσμα.

12/13 δέπας — πόμα om. V. 13 διὰ κλυστήρος V. 14 σκαμω-
 νίας V. ὀπός] ὁ καρπός A. δρακοντία V. 15 δίκταμον V.
 ὡς om. V. ἡ om. V. 16 διάλειμμα A.

τῆς χαμηλῆς χαλβανέας αἱ κορυφαί· συνάγεται δὲ Αὐγουστον μῆνα ἡνίκα μεστῶση τὸ σπέρμα. δαῦκος κρητικὸς ὁ ἀγριοσταφυλῖνος. δενδρίτης λίθος τὸ κουράλλιον. δίκταμος ὡς τὸ ἀγριοφλησκοῦνιον. δύσοσμον ἔστι τὸ καστορόρχιν.

"Ἐγῆρίς ἔστι γλύκισμα ἐξ ἐλαίου ὑδαρῶδες. ἐλλέβορος δὲ ἄλλως εἴρηται ἀπὸ τοῦ ἐλοῦσα ἤγουν θανατοῦσα βρώσις· βορὰ γὰρ ἢ βρώσις εἴρηται. ἔλιξ τὸ τῆς ἀμπέλου νευροειδὲς ἔκφυμα τὸ ἐπιλαμβανόμενον τοῦ ξύλου. ἐρείκη ἔστιν εἶδος δένδρου εὐχερῶς σχιζόμενον. ἐρικτὰ σχιστὰ ἄλευρα ἤγουν τὰ ἀληθόμενα ὄσπρια. ἐριωὲς ἀγρία συκῆ καὶ τὰ ἀγριόσυκα. ἔνθος ὁ φάβα οἱ ἰδιῶται καλοῦσι. ἐχινόπους ἀκάνθης εἶδος, παρὰ τὸ ἐπέχειν τοὺς πόδας τῶν βαδιζόντων ἐπ' αὐτῆς, ἢ ὅτι ἐχίνου θαλασσίου ποσὶν ἔοικεν. ἐλξίνη ἔστιν ὁμοία περδικέας. εὐπατόριον ἔστιν ὁ παρά τισι πενταδάκτυλος. ἐλύδριον ἢ χελιδονέα. ἐρίκη ἢ ριχέα. ἔνεμα τὸ ἐργαλεῖον ἦτοι κλυστήριον. ἐφηβαῖον ἔστι τὸ ὑπόκτενον. ἐλλέβορος ὁ μέλας ἔστι τὸ καρπίν. ἐρυθρόδανόν ἔστιν ἢ ρουσία ἦτοι λυθρίδιον καὶ ἢ κογχύλη. ἔδρα ὁ ἀφεδρών. ἐλατήριον ὁ ἐντὸς χυλὸς τῆς ἀγριαγ-

AV

I δέ om. A. 4 δίκταμον V. ὡς] ἔστιν ἄλλως V. ἀγριοβλησκοῦνιον V. δύσοσμον A δύσορμος V. καστόριον A.

Sub litt. δ add. V: διὸς βάλανος ὁ κάστανος· δέδωμος τὸ ἐρύσιβον· δαῦκος ἢ καὶ σταφυλῖνος καὶ καυκαλὶς· δαύνης ἢ πόα ἢ καὶ ἀλεξάνδρα καλουμένη· δίφρυγον τὸ συρικόν· δίκταμον τὸ ἀγριον βλησκοῦνι· δρακοντία· δριοπτερῆς διψακοῦ τῆς ἀκάνθης· δορύκνιον ἢ ἀουπία· δρῶς δαμασώνιον· δίψακος ἔστι· δίκταμον ἔστι τὸ ὠκιμον καὶ δαμασώνιον· δαφνίδας τὰ δαφνώκοκκα· διψακὸς τὸ σεντρούκλιν· δορύκνιον τὸ πύρεθρον ὃ καὶ στρύχνον λέγεται.

6/16 ἔγῆρις — πενταδάκτυλος om. V. 9 ἔκφυμα A. Ad v. 9 add. in mg. ἐρρωτάτολη τούρ(κικα) σουρουντζιάν A².

13 παρά] περί A. 14 τόσων A. 15 ὁ] τό A. Add. in mg. ἀγρμῶνη τούρ(κικα) τζαφωνέα A². 17 ἔφιβον A ἔλφιβον V. 18 Ad καρπίν add. σκάρφη A². 19 τὸ λυθρίδιον V. κοτύλη V. 20 ἔδρω A. χυλὸς om. A.

κουρέας. ἐρνυθρόδανον ἢ ρουσία. ἐλλέβορος λευκὸς τὸ πύρεθρον. ἤλεκτρον ἐστὶν ἢ βερονίκη. ἔρια εἰσι τὰ τῶν προβάτων μαλλία. εὐζωμον ἢ ρόκα. ἐλένιον ἢ θαλασσοκράμβη. ἐλελίσφακον ἢ σάλβια καὶ ἐλαφόβοσκον.
5 ἐφιαλτία ἢ παιωνία. ἐβίσκος ἀλθαία καὶ μαλάχη ἀγρία. ἔγειρος ὁ ἐξέγειρος.

Ζαδόαρ εἶδος βοτάνου. ζακυνθίδες τὸ κολοκύνθι. ζεῖα εἶδος σπέρματος ἢ ὄλυρα ἢ αἰ κριθαί, ἀπὸ τοῦ ζέω ζεαί. ζιγγιβήρεως εἶδος βοτάνου ἀρωματικοῦ.
10 Ἑριγέρων ἐστὶ βοτάνη εἰς τὰ καταλύματα ἄνωθεν τῶν κεραμιδιῶν γενομένη. Ἑμαθία ἢ τὸ πρὶν Παιωνία προσαγορευομένη. ἡμεροκαλλὶς εἶδος ἄνθους.

AV

2 ἤλεκτορ A. βερόκυκη A. 3 τοῦ προβάτου V. Post ἡ¹ add. κοινῶς V. 4 ἐλελίφασκον A. 5 ἢ φιαλτία A. ἢ παιωνία om. A. 6 ἀγρία om. V. ἔγειρος — ἐξέγειρος om. V. cf. p. 340,6. Sub litt. ε add. V: ἐλξίνη ἢ περδικέα, οἱ δὲ παρθένιον, οἱ δὲ σιδηρίτην, οἱ δὲ ἡρακλείαν· ἐλξίνη ἢ κισάμπελος· ἔλικες αἰ ἀμπελίνου ψαλίδες· ἐρεγμὸς ὁ κύαμος· ἐρύσιμον ἀγριαγκουρ(έα)· ἔβενος τὸ ξύλον· αἰγούνιχον τὸ λινόσπερμα· ἐλέφαλον λαγωῦ ἐλαίας οἱ θαλοί· ἐλαίας αἰθιοπικῆς μαύρης· ἐλας αλμάδων ἢ καμπτική· ἐλαιόμελι· ἐλάτη τὸ δένδρον· ἐλατήριον τῆς ἀγριαγκουραίας· ἐλεκεβρᾶ τὸ αείζων τὸ λεπτόν ἤγουν τὸ μικρὸν ἐλαιοσέλιον· ἐλένιον, οἱ δὲ περσικόν, οἱ δὲ σύμφυτον, οἱ δὲ μηδικόν· ἔλικες ἀμπέλου αἰ ψαλίδες τῆς ἀμπέλου· ἐλήχρυσον· ἐζοῦλλα τὸ ὀξύπορον· ἐλέφαντος ῥήγισμα· ἔλκυσμα ἢ σκουραία· ἐλέβορος τὸ καρπὶν· ἔγυρος ἢ κερατία· ἐλξίνη ἐτέρα ἢ κισάμπελος· ἐλέτχερ σχοίνου ἄνθος· ἔλυμος ἢ μελίγη· ἔμπετρον αἰ πρᾶσιηδίες· ἐπίμηλος ἐπιτακτής· ἐρεγμὸς τὰ ἄλευρα τοῦ καμμένου ἐρεβίνθου· ἔρια τὰ μαλεῖα τοῦ προβάτου· ἐρείκη ἔρεινον· ἐρμωδάκτυλον ἢ τατζύλων· ἔρπυλος ὁ ἄγριος θρύμπος ἢ σίνηπι· ἐριθρόδανον λιθρίδιν· ἐρύσιμον ἄγριον κάρδαμον· εὐζωμον ἢ ρόκα· εὐπατώριον ὁ φονέας· εὐφόλιον· ἐφήμερον· ἐχύνος· ἐχύνος χερσαῖον ἀκανθόχειρος· ἔχιον ἢ ῥοδιάδα.

7/9 om. V. 7 ζασόαρ A. ζακυνθίδεως A. 8 κριθαί] θριβαί A. 9 Sub litt. ζ add. V: ζύα· ζυζυβέρεως· ζύθος· ζύμη· ζωβότανον τὸ λεβόρην· ζυτζυπάν· ζυντζύβερς.

10 καλύμματα A. 11 γενομένη om. V. 11/12 Ἑμαθία — ἄνθους om. V. 11 τό] τόν A. 12 Sub litt. η add. V: ὑπνικόν ἢ

Θρία τὰ φύλλα τῆς συκῆς. θύμος βοτάνη εὐτελής.
 θῶμιγξ σπάρτη καννάβιος. θλάσπεως· εἶδος βοτάνου.
 θυλακίδα ἐστὶ μήκων πάσα. θριδάκινά ἐστὶ τὸ μαρούλιον.
 θαμνοειδὲς τὸ χαμηλόν. θυῖα τὸ τζουκάλιον τὸ γανωτόν.
 θύμβρα ὁ θρύμπος. θέρμια τὰ λουπινάρια. θαψία ἀγρία 5
 ἢ φελουρέα. θείον ἄπυρον ἢ τεάφη. θυῖα ἐστὶ δοχεῖον
 τι ἢ πινάκιον ἢ κουρούπιον ἢ τζηκάλιον γανωτόν.

Ἴρινον ἐστὶν ὁ χυλὸς τοῦ κισσοῦ καὶ ὁ χλοερός. ἱρίγγιον
 ὁ λέγομεν χριστάγκανθον. ἴρεος· τὸ ἀσπάλαθον ὁ γίνεται
 εἰς τὰς βάλτας. ἱρακλεία ὁ σιδερίτης. ἴρις ἰλλυρικὴ 10
 τὸ χριστάγκανθον. ἴρις τὸ ἀγριοκρινον ὁ γίνεται εἰς τὰς
 βάλτας. ἵπποσέλινον τὸ ἀγριοσέλινον. ἰὸς ξυστὸς ὁ
 διὰ πρασίνης. ἴα εἰσὶ τὰ ἄνθη τῶν ἴων.

AV

μανδραγούρα· ἠδίσσαρον ἢ πελεκίνη· ἠλιοτρόπιον σκορπίουρον· ἠλεκ-
 τρον τὸ τοῦ αἰγείρου δάκρυον βερονίκι· ἡμεροκαλλῆς ὁ ἠλιόδρομος·
 ἡμιωνίτ(ης)· ἡριγέρων τὸ βότανον ὁ τρώγωνσιν οἱ στραγαλῖν(οι)·
 ἠρίγγιον ἢ λαψαμίδα ἦγουν τοῦ χρησταγκαθου ἢ ρίζα, οἱ δὲ καὶ
 γοργόνιον, οἱ δὲ ἄφθασον, οἱ δὲ κάριον, οἱ δὲ ἄλλως.

I/2 om. V. 2 σπάρτης A. θλάσπεως A. 3 θριδάκινα —
 μαρούλιον om. V. 4 χομηλόν A. 5 θύμβρα ὁ θρύμπος om. V.
 6 θυῖα] θείωμα V θείαμελ A. 7 γανωτόν om. V. Sub litt.
 θ add. V: θυῖα ἰγδίων· θάμνος ἐστὶ τὸ βότανον· θύμιον τὸ καλαμίνθι·
 θρύμβος (cf. v. 5) ὁ ἡμερος θρύμβος· θρύμβα δὲ ὁ ἄγριος· (θ)ημι-
 ονίτ(ης) βοτάνη ἦν οἱ μὲν ἄσπληνον, οἱ δὲ σκολοπένδριον ὀνομά-
 ζουσι· θύμος βότανον καὶ ὁ θρύμβος· θαλασσία χουῶς οἶον τῆς
 ἐλαίας· θύμιον σμύλαξ· θαλήτρον θαψία· θέρμια τὰ λυμπινάρια·
 θλάσσης τὸ ἄγριον κάρδαμον· θυράφει ἢ ἀράχη· θυμελέα ὁ κνίδιος
 κόκκος.

8 ἠρίγγιον] ἰρίσκιον V: ἠρίγγιον est ἴρις aut ἠρύγγιον. 9 τό
 om. V. ἀσπαλάθου V. 10 ἱρακλέα A: est ἡρακλεία. σιδερίτης
 V. ἴρις A. 11 χρυσάγκαθον A. 11/12 ἴρις — βάλτας] καὶ
 ὁ γίνεται εἰς τὰς βάλτας τὸ ἀγριοκρινον V. 13 πρασίνης A πρασίν
 V: alias πρασίνου. Sub litt. ι add. V: ἴσιον τὸ καρδάμμων·
 ἵππουρις τὸ πολύκομπον ὁ γίνεται εἰς τόπον βαλτώδη· ἰὸς ξυστὸς τὸ
 ἴαρν· ἱερά βοτάνη περισσερὰ ὀρθή· ἰὸς τοῦ χαλκοῦ ἐστὶ τὸ ἴαρν·
 ἴρεως ἐστὶ σπατοῦλα καὶ τὸ ὀξύκρινον.

Κεντιανῆς· εἶδος βοτάνης. κάρχη βοτάνη τις δι' ἧς ἢ πορφύρα βάπτεται. κοράλιος λίθος· κουράλλιος δὲ ὁ δενδρίτης λίθος. καστορόρχιον ἔστι τὸ δύσσομον. κασία φλοιός τις λεπτότατος καὶ εὐώδης ξυλώδης εἰς κάθαρσιν
 5 περιπινόμενος. κάγχρυς τὰς ἀλληλεσμένας κριθάς. κάπ-
 παρις· ὅτι ἡ πολλὴ καὶ καλὴ ἐν κάμπῳ φύεται· οὐχ οὕτως
 ἐν κρημνοῖς· εἴη ἂν οὖν κάππαρις καὶ μεταβολῇ τοῦ μ εἰς
 π κάππαρις. κρόμμυον παρὰ τὸ τὰς κόρας μύειν τῶν ἐσθιόν-
 των· αὐτὸ δριμύ γάρ ἐστιν. κύμινον αἰθιοπικόν ἔστι
 10 τὸ μελάνθιον. κώνειόν ἐστι ὃ λέγεται μαγκουνόσπορος.
 κύαμος τὸ κουκί τὸ φάβα. καρδάμωμον κακοῦλα. κόμμι
 τὸ κομμίδιον. κύπερί ἐστι τζημπρι καλουμένη. κάγχρυ
 ἐστὶ κακούλατος μέγας. κηκίς τὸ κηκίδιον. κέγχρος ὁ
 πίστος. κενταύριον ἢ λεγομένη ἀδάλη. κόριον ἔστι τὸ
 15 κολιάνδρον. κόνυζα ἢ ὀνομαζομένη κρίζα. κάρυον ποντι-
 κὸν τὸ λεπτόκαρον. κριθή ἐστὶν ὁμοία περιπλοκάδιον· καὶ
 τὸ κριθάριν. κάρφη ἢ κάρπη. κονία ἢ στακτὴ ἢ κοσκ-
 κινισμένη ἢ ἀπὸ συκέας ἢ ἀπὸ ἄλλου δένδρου. καρπησία
 τὸ καρόφαλον. κοτυληδῶν ποτηράκιν. καδμία ἢ του-
 20 τία. κάρυον καὶ καρῶν τὸ καρναβάδιον. κύτινος ροῖας
 ἐστὶ τὸ μικρὸν ροῖδιον ὅταν ἀνθῇ. κωδύα τὸ ἔνδυμα τῆς
 παπαρίνης ὀνομαζομένης καὶ μήκωνος. κολοφωνία ἐστὶν ἡ
 ῥητίνη. κολοφωνία ῥητίνη ἐστὶν ἡ γουιν πίσσα καθαρά.
 κιχόριον ἔστιν ὃ ὀνομάζουσιν οἱ πολλοὶ σέρις. κορωνοπόδιον

AV

I /9 κεντιανῆς — ἐστὶν¹ om. V. I κεντιανή est γεντιανή. ἧς] ἄς A. 3 καστόρχιον A. δύσσομον A. 4 ξυλώδης εἰς κάθαρ-
 συν] ξυλώδεις κάρφη A. 5 περιπινόμενον A. 10 ἡ μελάνθη A.
 μαγκουνόσπορον V. II τὸ κουκί] ἐστὶ V. κόμες A. 12 τζυ-
 μπνή V. καγχρία A καχρία V. 13 κακούλατον μέγα V.
 κύκισ το κυκήδιον A κίκισ τὸ κικίδιον V. 14 κεντακόριον A :
 cf. p. 355,23. 15 κολιάντρον A. ἡ ὀνομαζομένη om. V.
 16 λεπτοκάριον V. κριθα A. ἐστὶν ὁμοία] ἡ V. περιπλο-
 κάδα V. καί] ἡ V. 17 κάρφη ἢ κάρπη om. V. ἡ κοσκ-
 κινισμένη om. V. 18 συκίας V. δένδρου om. V. 20 κάρυον]
 καρούα A. κανάβιν V. κοιτώνος A. 21 ῥόδιον V. 22 ὀνο-
 μαζομένη A. κολοφωνέα A. 23 κολοφωνέα A. 23/24 κολο-
 φωνία — σέρις om. V. 24 κιχόριον] add. in mg. τῷ πικρομά-
 ρουλον A². κορωνοπόδιον V.

εἶδος βοτάνου. κάγκαμον τὸ βερονίκιν. καύκαλος ἀγρίας
 καρέας ὁ καρπός. κυάλεον ὅμοιον στρύφνου. κέδρωσ-
 τισ ἢ βρυωνία καὶ λευκὴ ἄμπελος λέγεται. κυανοῦν τὸ
 μελάνι ἢ καὶ κοκκίνη. κοράλλιον λίθος θαλάσσιος.
 κράδη ἢ συκὴ διὰ τὸ συνεχῶς κραδαίνεσθαι. κράνειος 5
 καρπός. κράμβη τὸ λάχανον· τινὲς κοράμβην, ἢ ἀμβλύ-
 νουσα τὰς κόρας· βέλτιον δὲ ἢ τῷ κόρῳ ἀναβαίνουσα.
 καρπί ἐστὶν ἐλλέβορος ὁ μέλας. κινάμωμον ἄρωμά τι
 μυρεψικόν. κίτριον ἢ κέδρος. κιχόριον βότανον λέγεται
 τὸ ἀγριοῖντίβιον. κλήθρα δένδρον καὶ κλήθρη. κότινος ὁ 10
 ἐξ ἀγρίας ἐλαίας. κολοφωνία εἶδος τι παρόμοιον πίσση.
 κόνυζα βοτάνη τις. κορυθαλὶς ἢ δάφνη καὶ κόρος ὁ κλά-
 δος καὶ κορεῖν τὸ τοῖς κλάδοις σαροῦν. κοκκύμηλα εἶδος
 ὀπώρας. κόλυθρον εἶδος συκῆς. κολλούριον ἀπὸ τοῦ
 κόλλυβον· κόλλιξ γὰρ ὁ ἄρτος. κόκκος κνίδιος τῆς 15
 τζουκνίδας. κίστος ἢ ὑποκιστὶς ἢ εὐρισκομένη ὑποκά-
 τω τοῦ χαμαικισσάρου, ἢ ποιούσα λάδανον. κρυστάλ-
 λινον τὸ ψύλλεον. κνίδιος κόκκος θυμελαίας. κρότων
 κίκεως ὁ καρπός. καστανὶς τὸ δρύϊνον. κροκόδειλον τὸ
 χαμαιλεόντιον. κυκλάμινος ρίζα στρογγύλη ἣτις καὶ σιτά- 20
 ριδα ὀνομάζεται. κυνοκεφάλιον τὸ μέλαν ψύλλεον.
 κηκὶς ὀμφακίτις, ἀγουρίδα ἀμπέλου. κιβώριον ὁ χλωρὸς
 καρπὸς τῶν Αἰγυπτίων. κίκεως καρπὸς ὃν καλοῦσι κρότω-
 να. κόντιτόν ἐστὶν οἶνος ὃν σκευάζουσιν οἱ Λατῖνοι καὶ
 χρῶνται εἰς τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων. κίσθος ὁ 25

AV

1 εἶδος βοτάνου om. V. κάγκανον V. βερτονίκιν V.
 2 κυάλεον — στρύφνου om. V. κεδρόστον AV. 3 λέγεται
 om. V. 3/15 κυανοῦν — ἄρτος om. V. 7 κόρῳ] κορῷ A.
 9 λέγει A. 10 κλήθρος A. 11 τις A. 16 τζουκνίδης V.
 ὑποκιστίδα A. 17 χαμαικαίσαρος A χαμαικέσσαρος V.
 ἢ ποιούσα] τοῦ ποιούντος τὸ V. 18 κνίδιον V κνήδιον A.
 θημαλέας A. κρότονον AV. 19 δρύϊνον A. Alias κροκο-
 δείλιον. 20/21 κυκλάμινος—ὀνομάζεται om. V. 21 κονοκέφαλον
 AV. 22 ὀμφακίτης A. ἀμπελίου V. 23 Post ὃν add.
 τινες V. 24 κόντιτος V. σκευάζουν A. 25 κύθος AV.
 ὁ] ἢ V.

κίσθαρος ἤγουν ὁ χαμαικίσσαρος. κιμωλία ἐστὶ χῶμα.
κοριντοιζόν ἐστὶ ἡ κόρυζα.

Λαβόρα εἶδος ὀπώρας. λάπαθον τὸ κοινῶς λάπατον,
ὠφέλει περὶ τὴν κύστιν. λίτρον ἄλλας τὸ νίτρον, τὸ ὄνομα-
5 ζόμενον σαρακήνικον μπάριν· τὸ δὲ φράγκικον σόλετρον.
λωτός ἐστὶ τὸ τριφύλλιον. λινόζωστις ἐστὶ τὸ παρθενούδι.
λουλάκι ἐστὶ τὸ ἀρμενιακόν. λουπινάριά ἐστὶ τὰ θέρμια.
λευκόϊον ἐστὶν βιόλα λευκή. λιβανωτὶς τὸ δενδρολίβανον.

AV

Ι ἤγουν om. V. χαμεκαίσαρος A χαμεκέσσαρος V. 2 κοριν-
τοιζόν — κόρυζα om. V. Sub litt. κ add. V: κρότων τὸ τζυμούριν.
κινόγλωσσον τὸ λεώνιον· κύτινοι οἱ πρωτόγονοι καρποὶ τῆς ροιᾶς·
κοκκύμηλα τὰ προῦμνα· κοκκὶς ὀμφακίτ(ις) ἐστὶ· κέστρον ἢ βετονίκη·
κερατόνια τὰ ξυλοκέρατα· κήρυκες οἱ θαλάσσιοι κοχλίοι· κάλαμις
φραγκίτ(ης) ἢ βούλις· καρπὴν ὁ ἐλέβορος· κίχωρα καὶ ζορτενίκια αἱ
πικρίδες ἢ τὸ ἴντυβον· καδμία σιδηρόπετρα καμμένη· καναὰν ἡδίοσμον·
κάλαμος ἀρωματικὸς τὸ ἄκορον· κανθαρίδες τὰ λυσσομούμουδα·
κάννοπον τῆς κουφοξυλαίας τὸ ἄνθος· κάπνιον τὸ καὶ χελιδών(ιον)· κα-
κούλλα(τον) καχρίον· κωκκύμηλα αἱ φυσσαλίδες· κάσαμον καλποβάλασα-
μον· κέστρον ἢ βετονίκη· κυστρὸς ὁ λάδανος· κυσσάμπελος ὁ σιδηρίτης·
κυσσάνθεσμον τὸ κυκλάμιον· κυνοκέφαλον λαγυνίδιν· κυνόγλωσσον
σπληνοδάπανον· καλαμίτης εἶδος βατράχου· κελιδών κληδώνιον·
καμνήνιτης ὁ λιθάργυρος· καλίτριχον ἀδιάντον· κόριον τὸ κολιάνδρον·
κύμιον αἰθιωπικόν τὸ καρναβάδ(ι)· καυκαλὶς δαυκὸς ὁ ἄγριος·
κνίφη ἢ κνίδη· καλλίχουν τὸ κιννάβαρ· κοριοὶ ἐρέβινθοι μαύροι·
κενταύριον ἢ ἄθαλις, οἱ δὲ λημνήσιον· κύσσαρος τὸ χαμαικύσσαρον·
κληματίτης ἀριστολοχία· κνυγχώριον τὸ ἀγριοίντυβον· κόκκος κνί-
διος τῆς θυμελέας ὁ καρπός· κόκκος βαφικὸς τὸ πρινοκόκκιν· κοκκυ-
μήλου ὁ καρπὸς τὸ ἄγριον προῦνον· κουτούρν(ι) τὸ ὀρτίκιν· κοκυ-
τροῦν λίβανον ἀρεννικόν· κολοκυνθίδα ἢ ἐντεριώνη· κόμη τὸ κομίδιν·
κόνιον ἢ μαγκούνα· κόπρος ἔβειως ἢ σκουρέα· κόρις τὰ ζῶα· κορια-
νὸν τὸ κολιάνδρον· κοριδαλὸς τὸ κάπνεον· κοχλίοι οἱ κήρυκες· κερα-
τόφορον· καρδάμωμον· κεραυνὸν πύρεθρον· κνέορον συκαμίνον
σπέρμα· κρότονες τὰ τζυμούρ(ια)· κρύθμον ἀλμηρὸν κριθάλευρον·
κυνὸς βάτου ἢ κάπρος· κόνου ἢ κουκκουνάρα.

3 λαβόρα — ὀπώρας om. V. 4 ἄλλας transp. post τό² V.
5 σαρακηνικὸν μπάριν] σαρακικόρον V. σόλιστρον V. 6 λωτός
— τριφύλλιον om. V. ἐστι²] ἢ περιπλοκάδα ἢ V. 7 λουλάκι —
θέρμια om. V. ἀρμονιακόν A. 8 λιβανότου A. λιβανωτός V.

λημνίτης ἐστὶ πηλὸς ὁ λεγόμενος λημνία σφραγίδα.
λημνία σφραγίς ἐστὶν ὁ καλούμενος λημνίτης ἤγουν ὁ πηλός.

λύκιον τὸ πυξάριον ἢ λιβανωτίδες ἐστὶν λιβάνου μύρ-
ρα ἐστὶν ὁ χοῦς τοῦ λιβανίου. λιβυστικόν ἐστὶ σελίνου
ὄμοιον. λαθυρίς ἐστὶ σπέρμα χολοκοκκίας. λαδάπανόν ⁵
ἐστὶν ἢ χελιδονέα. λειχήν ἢ ἐπὶ τῶν πετρῶν. λωτὸς
καὶ τὸ δένδρον. λεπὶς χαλκοῦ ἐστὶν αἱ πετασταὶ τοῦ
χαλκώματος.

Μυροβάλανόν ἐστὶ μυρεψικόν· ὀνομάζουσι δὲ καὶ βάλανον.

μανδραγόρα βοτάνη ὑπνωτικὴ· εἰσὶ δὲ τῷ εἶδει δισσαί, ¹⁰
ἢ μὲν ἄρρην, ἢ δὲ θήλεια. μέσπιλον τὸ μούσπουλον.

μαρίλη ἐστὶ ἢ ἐξ ἀνθράκων τέφρα. μῆον εἶδος βοτάνου.

μετ' οἴνου μέλιτος· ὡς οἶνος καὶ μέλι ἐξ ἡμίσου. μπέρ-
ταλά ἐστὶ τὰ τριφύλλια σὺν τῷ σπέρματι αὐτῶν. μάννα
τὸ ἀπ' οὐρανοῦ. μήκων ἢ μέλαινα κωδύα. μέλι ἀττι- ¹⁵
κόν τὸ ἀπ' Ἀθηναίων καὶ πλησιαζουσῶν νήσων. μυρρὶν
ἢ μερσίνη. μύκης τὸ μανιτάρι. μορέα ἢ συκαμινέα καὶ

AV

I ἢ λεγομένη V. λημναία V. 2 λημνία — πηλός om. V.
σφραγίς] σφραγίδος A. 3/4 λιβάνου — λιβανίου om. V.

3 μούρα A. 5 χολοκέας A. 6 χελιδονία A. Ad λειχήν add. in
mg. βρύον ἐν πέτρ V¹. 7 πετασθαί A. 8 Sub litt. λ add. V: λέμ-
μα τὸ λέπος τῶν ροιῶν ὁ καὶ σιδῆ λέγεται· λεκέβρα ἢ ἄγρια μαλάχη·
λύκιον ὁ παρὰ τοῖς ἰδιώτες λέγεται κροκολύκιον· λαρταλοῦ τὰ βερί-
κοκκα· λιθοπτέριον τὸ σκολοπένδριον· λημνίστιδος ἢ ἀδάρκη· λύκιον
ἄγριον πήγανον· λακτουκά ἢ θριδιάκη· λάπτα τὸ λάπαθον· λισσαλάνθη
ἦται βόγλωσσον· λευκάκανθον, οἱ δὲ πολυγώνατον· λεύκης ὁ καρ-
πὸς τὰ ξυλοκέρατα· λήριον τοῦ κρίνου τὸ ἀνθος· λίβερι τὸ λαθύριν·
λίβου δαμασώνιον· λυγνήδη κενταύριον· λινόσπερμα, οἱ δὲ λιόσπερμα,
οἱ δὲ λιόσπορον, οἱ δὲ ζωόνηχον· λευκάνθιμον τὸ παρθενοῦδι· λιβα-
τίδες λύκιον ἢ πιξάριον· λυφακοῦ ἢ ἄγχουσα· λυσιμάχιον ἄμμων·
λωτὸς ἢ ἀνακακαβέα· λίσφακος ἢ σάρβια· λιχνήδιον τὸ μαυροκόκκιν.

9/13 μυροβάλανον — ἡμίσου om. V. 9 μυρεψικοῦ A. 10 δισο-
σῶς A. 12 μῆον] μαίου A. 14 τρίφυλλα V. σὺν τῷ
σπέρματι] καὶ τὸ σπέρμα V. 15 κωδέα A. 15/16 μέλιτος
ἀττικοῦ τοῦ V. 16 ἀπὸ τῶν V. ἀθήναις A. Post καὶ add. τῶν V.

μυρσίνη V. 17 μύκης] μήκιτες V μηκόπη A. μύρα A.

μόρα τὰ συκάμινα. μόλεόν ἐστι τὸ ἀγριοπήγανον. μήλω-
 θρον ἢ βρυωνία. μύαγρον ἐστι τὸ ἀσπαραγγόριζον. μο-
 ρέα τὸ δάκρυον τῆς σκαμωνέας. μᾶζά ἐστι τὸ ἀπὸ κρι-
 θαλεύρου ὑγρόν. μήκωνος· τὸ ἔνδυμα τῆς παπαρίνης, ὃ
 5 καλεῖται κωδύα. μίνθη δὲ ὁ ἡδύσμος καὶ καλάμινθος
 ὁ ἀγριοηδύσμος. μνία τὰ βρύα. μορίαί αἱ ἀγριοελαῖαι
 ὅταν ἀνθοῦν. μυρική βοτάνη ἐστὶ ἄχρηστος κυπαρισσοει-
 δῆς παραπεφυκυῖα ἐν ποταμοῖς. μώλυζαι αἱ τῶν σκόρδων
 κεφαλαί· λέγονται δὲ καὶ γελγίθες. μήλη ἐστὶ τοῦ ἀγριο-
 10 λαπάθου ἢ ρίζα. μίνθη ὁ ἡδύσμος. μίσεως· τὸ καλακάνθι.
 μηκώνειόν ἐστι τὸ ὄπιον, ὃ ὀπὸς τῆς μήκωνος ροιάδος. μύρτα
 τῆς μυρσίνης κοκκία. μῆόν ἐστι καλούμενον ἀθαμαντικόν.
 μαμηρᾶς ρίζα βοτάνης Ἰνδικῆς. μίλτος ἐστὶν ὁ πηλός.
 μεμαίκυλον ἢ κουμαρέα. μυρτοπέταλόν ἐστι τὸ πολυ-
 15 γόνιον. μυρρινέλαιον τὸ μυρσινέλαιον. μῆόν ἐστι τὸ λε-
 γόμενον ἄνηθον βότανον. μίσου ὁ γύψος. μῖος ὁ τοῦ θάμνου.
 μυξάρια αἱ τούτου κορυφαὶ ὡς βουλγαρώδη καππάσια·
 εἰσὶ δὲ μασσόμενα κολλητικά, ἢ θεωρία ὡς ῥοδοδάφνια,
 ἢ δὲ γεῦσις ὡς δαμάσκηνα.

AV

2 μίαστρον A. 3 μᾶζω A. 4/9 μήκωνος — γελγίθες om. V.
 7 Add. in mg. μυρική ἀρμυρίχει τούρ(κι)κα ἤγουν ἀγάτζη A².
 10 μίσεως] ἴσεως A. καλαμίνθη A. 11 ὁ ὀπός — ροιάδος
 om. V. ροιάς A. 11/12 μύρτα — ἀθαμαντικόν om. V.
 12 ἀθαμαντικόν A. 13 μαμηρᾶς V. μέλτος A. πηλός] ὀπαλός A.
 14 μεμίκυλον A μεμήκυλον A. μυρτεπέταλον A μυρτιπέταλον V.
 πολύγονον V. 15 ἐστὶ] καὶ A. 16 ἀνθιβότανον V ἀνηθ βότανα καλά
 A: cf. Diosc. I, 3. Post μίσου add. καὶ V. γύψος] ψύχος A ψυγος
 A¹. μῖος] ἰός A. 18 ἠ¹ om. A. ῥοδάφνια V. 19 δέ om. V. ὡς om.
 A. Sub litt. μ add. V: μελαντυρία τὸ μαυρὶν· μύριμα ἢ θαλασσία
 πίννα· μυρικόκκα (cf. v. 22) τὸ μυρσηνόκκα· μελαντήριον ἢ ὕλη τοῦ
 μελανίου· μέον ἀνθαμᾶν πευκέδανον· μαρτζιάν κοράλλιον· μαλα-
 βάθυρον φύλλα κυδικοῦ· μάνη λιβάνου ὁ ἀπαλὸς λίβανος· μελί-
 κρατον ὑδρόμελι· μελία ἀριστολοχία· μελισσόφυλλον τὸ κυτροβάλ-
 σαμον· μεμέκυλος τὰ κράν(ια)· μέσπυλα ἢ τρίοκα· μήκωνες οἱ
 κωδιές· μήκωνος τοῦ μαρουλλίου ὁ σπόρος· μήκων τὸ κώνι· μηλέας
 περσικῆς τὰ ῥοδάκινα· μηλέας ἀρμενιακῆς τὰ βερίκοκκα· μυρῖο-
 φυλλον ἢ θαλψία· μῆλτος σιναπήδα· μῆσυν χαλκάνθιν· μίνθη κηπικῆ

Νίτρον ἐστὶ ὡς τὸ σαπώνιον ἢ εἶδος ἰατρικὸν ὡς σαπώνιον.
 νήριόν ἐστι ἢ ροδοδάφνη. νάρθηξ ἢ ναρθηκέα. νάρ-
 θηκος· ἢ χαλβανέα. νάρδον τὸ ἀπὸ τοῦ μύρου ἔλαιον.
 νάρκισσος ἢ νάργης. νυμφαία τῆς νουμφάρεως ἢ ρίζα
 καὶ τὸ ἄνθος. νάρδος Ἰνδική τὸ στάχος. ναρδόσταχυς 5
 τὸ αὐτὸ στάχος τὸ ἀράβικον. νάρκισσος συντελεῖ πρὸς
 τὰ χρόνια τῶν ἄρθρων ἀλγήματα καταπλασθεῖσα σὺν μέλιτι.
 νίτρον τὸ γινόμενον ἄλας εἰς τὸ σαρά. νυμφαία πτέρυγα
 τῶν χαμηλῶν βλάχων. νάρδος ἐστὶ καὶ τὸ ἄσαρ.
 Ξηρίον φυτὸν καὶ εἶδος βοτάνης ἰατρικόν, ἀνακαθάρισον. 10
 ξάνθιον ἐστὶν ἢ φιλάνθρωπος βοτάνη. ξιφίου ρίζα, τὸ
 ξάνθιον τὸ αὐτό.

Ὅπιόν ἐστὶ τὸ μηκύνειον ὃ ἐστὶ ὁ ὀπὸς τῆς μήκωνος.
 ὄα ἀκροδρύων εἶδος μήλοις μικροῖς ἐμφερὲς καὶ ὀπώρα ἢ
 ὄου. οἰσῦα εἶδος δένδρου καὶ οἰσῦναις ῥάβδοις, ὃ ἐστὶ 15
 συκομοραίαις. ὄνθος ὁ κόπρος τοῦ βοός. ὄξαλίδα τὸ
 ὄξυλάπαθον. ξυλοβάλαμον τὸ βερήλλιον ξύλον. ὀρί-

AV

ἠδίοσμον· μόλεον τὸ ἄγριον πήγανον· μορέα ἢ σικαμήνη· μολυ-
 βδόγανον ἢ σκορία τοῦ μολίβδου· μυρίανθον κόπρος ἀνθρώπου·
 μέλαν αὐδικὸν λίθος γαλακτίτης· μίνθη πρόπολις· μυρικάνθη ἀσπά-
 ρακος· μικύτ(ης) ἢ ἀμανί(ις)· μῦδος ὧτα ποντικώπτου βοτάνη·
 μυριόφυλλον τῆς μηλαίας· τὰ φύλλα· μύρα ἢ μυρίς· μυρίνη ἢ μυρσίνη.

I νίτρον — σαπώνιον² om. V. 3 χαλβανέα] νάργης A. 5 Ἰνδι-
 κόν A. 6 πρὸς] καὶ A om. V. 8 Post νίτρον add. καὶ A.
 8 σαρρά V: cf. p. 350,5. 8/9 νυμφαία — βλάχων om. V.
 9 νάρδον A νάρδου V. καὶ om. V. Sub litt. ν add. V:
 ναόκεφθον Ἰνδικὸν ἄρωμα· νάπη σινάπη· νάρδος κελτικῆς· νάρδος
 Ἰνδικῆς· νάρδος σαρία· νάρκη θαλασσία· νάρδος ἀγρία τὸ ἄσαρ·
 νικόλαοι οἱ φοίνικες· νευράς ναρκίσσου εἶδος βολβοῦ ἄνθη ἔχοντος
 ἔβροσμα· νύριον.

10 ξηρίον — ἀνακαθάρισον om. V. ἀνακαθάριον A. 11 ἠ]
 ὁ V. βοτάνη om. V. 12 τὸ αὐτό om. V. Sub litt. ξ add.
 V: ξυρῶς τὸ μελάνθιν, οἱ δὲ φάσγανον, οἱ δὲ μαχαίριωνα· ξυφορύ-
 πτης τὸ κρίνον.

13/16 ὀπιον — βοός om. V. 13 ὀπιον] add. in mg. αὐχίονη
 λέγη τούρκικα A². 14 ἀκροδείων A. 16 ὄξιλις V. 17 Post
 ὄξυλάπαθον add. καὶ ὄξυνίδ(α) V. οὐλοβάλαμον A.

γανον καὶ τὸ τραγορίγανον. ὄπιον ὁ λάσαρ καλοῦσιν ἢ ὀπὸς
 ἔστι τοῦ καταρρέοντος δακρύου τοῦ δένδρου. ὀθόναρ τὸ
 μέγα καὶ λευκὸν κρίνον. ὀξυάκανθα τὰ ἐξ ἀκάνθης κοκκία.
 ὀθόννα καλοῦσι βότανον τὸ χελιδόνιον. ὀρόβηθρον ὁ
 5 χαμαικίσσαρος. ὀξύκρατον τὸ μεθ' ὕδατος χλιαρὸς οἶνος.
 ὄνοι αἱ ἀπὸ ἐνύδρων κοβαρίδες. ὀπὸς μήκωνος τὸ
 ὄπιον. ὀποπάνακος· ἰουδαϊκὸν ὄνομα. ὀρεοσέλινον τὸ
 πλατυκύμινον. ὄλυνθοι τὰ ἀγριόσουκα. ὀπὸς κυρηναι-
 κὸς ὁ σκορδολάζαρος. ὄρμινον τὸ λαθύριν. οὔα τὰ ἀλευ-
 10 ροζίνζυφα. ὀμφακίτις τὸ κηκίδιον τὸ μέλαν ἀτρύπη-
 τον. ὀφειστάφυλα τῆς βρυωνίας ὁ καρπός. ὄμβρους
 εἰσὶ τὰ μερμίγγια. ὄμφακες αἱ ἀγουρίδαι. ὀξύκρατον
 ὄξος καὶ ὕδωρ καὶ κωδέα βραζόμενα. ὀροβίας τὸ ὀρό-
 βιον.

AV

1 ὄποια A. ἦ] ὁ A. 2 ἔστι om. A. τὸ κατάρρεον δάκρυον A.
 3 ὀξυάκανθα — κοκκία om. V. 4 καλοῦσι om. V. ὀρίβιθρον
 A. 4/5 ὀρόβηθρον — χαμαικίσσαρος om. V. 5 χαμέκισσαρ
 A. ὄ] τό A. 6 ὄνοι V. ἀπὸ ἐνύδρων om. V. : leg. vid.
 ὑπὸ ὑδριῶν. κουβαρίδες V κορυβάδες A. 6/7 ὀπὸς — ὀπιον
 om. V. 7 ὀποπάνακος V. 8 πλατὺ σέλινον A. 9 τὸ
 σκορδολάζαρον V. Post λαθύριν add. καὶ τὸ τῆς κράμβης σπέρ-
 μα V. 10 ὀμφακίτις A — κίτ V. τό^{1 et 2} om. V. 12 μυρμήκια
 V. ἀγουρίδες V. 13 καὶ¹ om. V. κωδέα V. βραζόμενον
 A. ὀρόβιον] ὄροβον A ὀρόβιν V. 14 Sub litt. ο add. V :
 ὀξυλίδα ἢ ὀξυνίδα· ὀπὸς καὶ τὸ γάλα τῶν δένδρων· ὀξυακάνθη οἱ
 ἀχράδες· ὅη τὸ δένδρον· ὀθῶνα· οἰνάνθη· οἴπνου ἐθάλη ὁ καπνός·
 ὀρμηνον κύμινον· ὄρχις ἢ σαραπία· ὀξύφορον τὸ πέπλιον· ὄρχις ἢ
 πῶα· ὄσιρις· ὄστρακίτ(ις) ἢ σηπέα· ὄνοθύρις βοτάνη τὸ βούγλωσσον·
 ὄνισκος κατοικίδιος καὶ ὑδρηρὸς εἶτοι τὸ ἐν τοῖς ὑδρηροῖς ἀγγείοις
 ἐμφιλοχωροῦν ἀπὸ κοπρίας δὲ ἔχων τὴν γένεσιν, ἔστι δὲ τὸ πολὺπουν
 ζῶον ὁ οἱ ἰδιῶται μὲν καλοῦσι σκρόφαν, ἄλλοι δὲ κουβαρίδα διὰ τὸ
 σφαιρεῖσθαι τῇ τῶν δακτύλων ἐπερήσει· ὀκκέορος ὅπερ λέγεται
 ῥωμαῖστὶ τοῦτο ἑλληνιστὶ καλεῖται γάρος· ὁ καλεῖται ἑλληνιστὶ ζέαν
 τοῦτο ῥωμαῖστὶ φάρος ὀνομάζουσιν· ὁ ἑλληνιστὶ ἀγρίου πηγάνου
 σπέρμα λέγεται τοῦτο συριστὶ καλεῖται ἀραβλεῖ, αἰγυπτιακῶς δὲ
 βυσακεῖ· ὀμφάκιον ἔλαιον τὸ τῶν ἀώρων ἐλαιῶν ἀπόζεσμα.

Πίτυμον βότανόν ἐστιν ὃ φύεται ἐπὶ τοῦ θύμου· ὁμοίον ἐστιν ὡς μαλλία ἀνθρώπου. πιτυΐνη τὸ ὑπερικὴν καὶ ῥητίνην ἢ καθολικὴν ῥητζίνην ὅταν τρέχειν ἀρχῇ. πέπειρος ὁ ὤριμος καρπός. πήγανον βοτάνη ὅπερ φυτευόμενον ὑπὸ τῇ συκῇ δριμύτερον ἑαυτοῦ γίνεται· μετατίθεται γὰρ 5 εἰς τὸ φυτὸν τὸ ἐν τῇ συκῇ βαρύοσμον· καὶ ταῖς συκαῖς δὲ ἀγρίαις πηγάνων παραφυτευσόμενων βελτίω τὰ σῦκα γίνονται.

πίσον εἶδος ὀσπρίου. ποιήεις βοτανώδης ἀπὸ τοῦ πόα ὃ σημαίνει τὴν βοτάνην. πῦρνος ἄρτου κόμμα. παρακία βοτάνη ἐστὶ τῆς Ἀφροδίτης· ὑπὸ δὲ τινων πλο- 10 καμὶς λέγεται. πύρεθρον δὲ λέγεται ἐλλέβορος ὁ λευκός.

πορᾶνέ ἐστὶ τὸ βόγλωσσον. πενταδάκτυλος τὸ καλούμενον εὐπατόριον. παιωνία ἢ φιαλτία ἢ καὶ ἐλαφόβοσκον τὸ πεντόροβον. πεντάνευρον τὸ μικρὸν καὶ στενόφυλλον καλεῖται· ἀρνόγλωσσον δὲ πεντάνευρον τὸ μέγα. πιτυΐνη 15 τὸ ὑπερικὸν καὶ ῥητίνην. πίτυς τὸ πιτύκιν. πύρινον ἄλευρον τὸ τοῦ σίτου. πόλιον τὸ ἀγριοπήγανον. πτισάνη γίνεται ἐκ τοῦ γυμνοκρίθου. πύρεθρον ἢ βοτάνης ρίζα.

πολυπόδιον δὲ ὃ φύεται ἐν ταῖς πέτραις. πέπλιον ἀγρία ἀνδράχνη καὶ πολύγονον ὃ γίνεται ἐν τοῖς παραθαλασ- 20 σίοις ἔχον φύλλα κηπαίας ἀνδράχνης. πέρσικα τὰ πετροσέλινα. πέτρινον τὸ ἀσπάραγγον. πυροῦ ἀφέψημα ζωμὸς σίτου. πόλιόν ἐστὶ τὸ ὀνομαζόμενον κεντακόριον ὃ πολύκαρπον ἤγουν τὸ πολύγονον. περιστερεῶν τὸ σταυροβότανον. πυρὸς ὁ σῖτος. περσεῆας φύλλα τοῦ πετρο- 25

AV

1/11 πίτυμον — λευκός om. V. 1 πίτυμον est ἐπίθυμον.
2 πιτήνη A. 3 τρέχει A. 4 ὠκιμος A. πήγανος A.
7 ἀγρίων A. πηγάνων] συκῶν A. 12 πηράνε V: cf. p. 356,5.

12/15 πενταδάκτυλος — μέγα om. V. 15 δέ transp. post πεντάνευρον A. πυτίνη V. 16 ὑπερικὴν A. πίτυς τὸ πιτύκιν om. V. 17 τοῦ σίτου] σίτινον V. πόλιον τὸ ἀγριοπήγανον om. V. πτησάνης A. 18 γίνεται — γυμνοκρίθου] τὸ κρίθινον ἄλευρον V. τὸ γυμνόκριθον A. ἢ βοτάνης om. V. 19 δέ om. V. 19/21 πέπλιον — ἀνδράχνης om. V. 21 κηπέδου A.

23 πέλιον V. κεντακόριον] πεντακόρρα V. 23/24 ὁ — πολύγονον om. V. 24 περιστερεῶνος A. 25 πυρὸς ὁ σῖτος om. V. πετροσελίνου om. V.

- σελίνου. παγκράτιόν ἐστὶ βοτάνη τὸ ὕσσωπον. ποταμογείτων φύλλα ἔχων ὅμοια σεύτλου δασέα καὶ ὀλίγον ὑπερεκπίπτων τοῦ ὕδατος. παρθένιον ὁ σιδερίτης ὠφελεῖ εἰς ποδάγρας μετὰ στέατος ἀπάστου κοπανίσας κατάπλασσε.
- 5 πόρα ἐστὶ τὸ βόγλωσσον. πτέρως ἐστὶ τὸ βλάχνον. πέπλιόν ἐστὶ τὸ καὶ ὀξύπορον. πομφόλυξ ἐστὶν ἡ τουτία. πολύριζον τὸ βλάχνον ἢ παρθενοῦδι. πεντόροβον ἢ παιωνία. πευκέδανον βοτάνη ἢ κασκαλέα. περσέα ἢ ῥοδακινέα. πόα βοτάνου ὁ χυλὸς τοῦ φυτοῦ.
- 10 ποτηροκλάστρα ἢ ἐρυθρὰ κουτζουνάδα.
Ῥητίνη κυρίως λέγεται καὶ τὸ τῆς πεύκης ὑγρόν, ῥοὰ καὶ ῥοιὰ ἢ ῥοιδέα. ῥοῦς γυναικεῖός ἐστὶ τὰ τῶν γυναικῶν καταμήνια. ῥόδον ἐξωνυχισμένον τὸ μετὰ ψαλιδίου κεκομμένον τὴν αὐτοῦ ἄκραν. ῥοῦς μαγειρικός ἐστὶ τὸ σουμάκιον.
- 15 ῥοῦς βυρσοδειψικός βότανον τὸ ῥούδιον. ῥέον ποντικὸν τὸ ἀπὸ τῆς Ποντοηρακλέας. ῥέον Μελενίκου τὸ ἀπὸ

AV

I παγκράτιον] τετραγκράτου V. ἐστὶ βοτάνη om. V. Post τό add. καὶ V. 2 Post ἔχων add. φύλλα δὲ ταῦτα V. σεύτλω V. δασέα om. V. καὶ ὀλίγον] πολίγων A. 3 σιδερίτης V. 4 Post ποδάγρας add. εἰ V. ἀπόστου A. ἐπιπλάττει V. 6 ὀξύπορον] ξύπουρον V ὀξύροπος A. 7 ἢ] παρθένιον καὶ λινόζωστις τό V. πεντάρροβον A. 8 βοτάνη ἢ κασκαλέα om. V.

10 ποτηροκλάστρα — κουτζουνάδα om. V. Sub litt. π add. V: παγκράτιον ἢ στιχάδα· παλιουραία ἢ ἀγριοπήγανος· πάνακες ἢ ῥάκλιον δι' οὗ ὁ ὀπάναξ· παπάβερ ἢ κωδία· πεντάφυλλον, οἱ δὲ ψευδοσέληνον, οἱ δὲ καλυπέταλον· πέπλιον, οἱ δὲ χαμαιδράφηνον· πουτινὰ καλαμίνθη· μεπλήλιξ τὸ δαμασώνιον· περιστερὰ τὸ ὀρθὸν ἢ ἱερὰ βοτάνη· περσέα ἢ ῥοδακινέα· πετροσέληνον τὸ πετρομάγκουρον· παλμαρίσου τὴν φοίνικα· ποταμογείτων πεντάνευρον· πιτύουσα ἢ ἀλυπία· πρόπολις ἢ σχονόκολλα· πυκτὴ ἢ σύμφυτος· πυρίνη ἢ τοῦ σκόρδου σχελὶς· πέλαιον τὸ ἀγριοκάρδαμον· πεσσός ἐστὶν εἶδος ὑποθετοῦ ἐπίμηκες στρογγύλον ὃ χρῶνται οἱ δυσεντερικοί· πυρὶν λέγεται ἐπὶ ἀρσενικοῦ ὀνόματος τὸ τῶν ἐλαιῶν ἐντὸς καὶ τὸ τῶν ῥοιῶν ὃ κοινῶς κουκούτζιον λέγεται.

11/12 ῥητίνη — ῥοιδέα om. V. 12 γυναικεῖον A. 14 τήν] τοῦ V. 15 βυρσοδειψικὴς A. 16 ἀπὸ ²] ἀπὸ τόν V ὑπό A.

Μελένικον. ῥέον Ἰνδικόν τὸ ἀπὸ Ἰνδίας καὶ Ἀραβίας.
 ῥοῦν συριακὸν τὸ σουμάκι. ῥάμνος καὶ ἡ βατζηνέα καὶ
 ἕτερον ὃ φύεται εἰς φράκτας. ἀβροτόνου κρᾶσις ἐστὶ θερμὴ
 καὶ ξηρά, ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν τρίτην ὑπόστασιν· ὑπάρχει
 δὲ καὶ τμητικῆς δυνάμεως· εὐρίσκεται ἐν πετρίνῳ τόπῳ καὶ 5
 ἔστι τὸ τοιοῦτον φυτὸν εἰς μῆκος ὅσον ἐν δάκτυλον, ὡσαύ-
 τως καὶ ψηλόν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτοῦ λευκόν. ῥητίνη ἐστὶ
 καὶ ἡ τερεβινθίνη. ῥοιά ἐστὶν ἡ ῥοϊδέα καὶ τὸ ῥόδιον καὶ
 τὸ φύλλον. ῥάσδον τὸ μικρὸν σέλινον.

Στοιχὰς βότανόν ἐστὶν εὖοσμον ᾧ χρῶνται οἱ ναῦται εἰς τὴν 10
 τῶν μεγαρικῶν στοιβήν. συρικουβέριν ἐστὶ μέλι γλυκὺ.
 σπύραθος αἰγείος τὸ ἀφόδευμα τῶν αἰγῶν. σεραπιάδος·
 βοτάνη τῆς τριόρχεως· εἰς ἀγάπην συμβάλλει τὸ παχὺ καὶ
 πῖον, εἰς δὲ μάχην τὸ ψυκτόν. σαμενάγχας ἡ μανδραγοῦρα.

AV

I μελένικος A. 2 σουμάκι] ῥόδιον V. 3 ἀβροτόνον δέ V.
 3/5 κρᾶσις — δυνάμεως om. V. 5 εὐρίσκεται — τόπῳ] φύεται
 εἰς πέτρων τόπον V. 8 καὶ¹ om. A. ἐρεβινθίνη V. ῥοϊ-
 δέα] ῥοδέα V. τὸ ῥόδιον] ὃ καρπός V. 9 Sub litt. ρ add. V:
 ῥοῦ μαγειρικοῦ τὸ ἔψημα· (ρ)ἀρκολάχανον ἢ δρακοντία· ῥοῦ ἐρυ-
 θροῦ αἰγύπτια ῥόδα· ῥέον βαρβαρικόν ἐστὶ κενταυρίου τοῦ μεγάλου
 ἢ ρίζα.

10 εἰς] πρὸς V. 11 συρικουβέρεος V. μέλι] σέλι A:
 verbum suspectum cf. p. 350,5. 12 σπυράθη AV.
 13 Post εἰς add. τὴν V. ἀγάπη A. 14 τῖον A. Post
 δέ add. τὴν V. μάχη A. τὸ ψυκτόν om. V. σανδανέχας V.

Post μανδραγοῦρα add. V: ἡ ἀνθρωπόμορφος ἦτις ἔχει καὶ
 μῆλα ὑπὸ τοὺς κλόλους αὐτῆς· εἰσὶ δὲ ταῦτα ὑπνωτικὰ, ἠνωμένους
 ὃ χυλὸς αὐτῶν μετὰ λίτρας δύο οἴνου· τὸ δὲ κοινῶς ἀνθρω-
 πόμορφόν ἐστὶ φίλτροπόσιμον τῆς ἀγαν ἀγάπης· τὸ δὲ χριστάγκαθον
 ὄν (1. τὸ) ἐπὶ τῆς γῆς ἔχον τὰ φύλλα πλατέα ἐν εἰς ἀγάπην ὑπερβο-
 λικὴν· ὅταν οὖν θέλεις ἀνασπάσαι τὴν ἡμέραν τοῦ ἀγίου ἰωάννου
 τοῦ ἡλιοτρόπου τὴν παραμονὴν νὰ ὑπάγωσιν ἄνδρες παρθένοι τρεῖς
 μετὰ λισγαρίων τριῶν καὶ μετὰ κυναρίου καὶ πετηνοῦ καὶ σχοίνου καὶ
 ἄς σκάψωσιν γύρωθεν τοῦ βοτανίου ἄχρι καὶ μιᾶς πήχεως καὶ μετὰ
 τοῦ σχοίνου ἄς δῆσωσι εἰς τὸ κυνάριον καὶ τὴν ρίζαν καὶ πηξάτωσαν
 τὰ λισγάρια τριγύρ(ου) τῆς βοτάνης, καὶ ὅταν λαλήσῃ ὁ πετηνὸς φρα-
 ξάτωσαν τὰ ὠτία αὐτῶν καλῶς· καὶ ἄς εἶναι τὰ λισγάρια καλὰ καὶ δυ-
 νατὰ καὶ ἄς τὸ ἀνασπάσωσι. ἐκεῖνο δὲ ἀνασπαθήσεται τούτῳ τῷ τρόπῳ.

στάχος ἐστὶ νάρδον τὸ Ἰνδικόν. σαβέκ τὸ χρυσολάχα-
νον. σικυὸς ὁ πέπων ἢ ὁ πέπων δέ γε σικυός. σίκυα τὰ
ἀγκούρια καὶ σικυήλατον ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν σικυηλάτῳ.

σίλφιον βότανον χωνευτήριον. σκαμωνία βοτάνη.

- 5 σκορπίουρος· εἰσὶ δὲ ταύτης γένη δύο· καὶ ἐκ μὲν τῶν φύλ-
λων διάγνωσιν οὐκ ἔχει· φέρει δὲ καρπὸν ἢ μὲν κυάμῳ παρό-
μοιον, ἢ δὲ σταφυλῇ μελαίνῃ· ἐκάστη δὲ ἔχει ὄμοιον τὸ σχῆμα
τοῖς προειρημένοις καὶ τὸ χρῶμα ὁμοίως παραπλήσιον.

- σατύριον εἶδος βοτάνου. σιδερίτιδος τῆς ἡρακλείας ἦν
10 καὶ ἄλυσσον καλοῦσι. σικυωνίαν λέγει τὴν καλουμένην
κολοκυνθίδα. σμίλαξ φυτὸν ἀκανθῶδες, ἢ λεγομένη πε-
ριπλοκάδα. σμύρνα φυτὸν. σμῆνος ὁμοίως καὶ τὸ με-
λισσοβότανον. σητάνειος ὁ καθαρὸς ἄρτος. σίραιος οἴ-
νος ὁ ἐκ γλεύκου ἐψημένος ὁ γλυκός. σμύρνης τρωγλίτι-
15 dos· τὸ καθαρὸν σμύρνον, ὡσαύτως καὶ δάκρυ τρωγλίτιδος
τὸ αὐτό. σέρις ἐστὶ τὸ κιχώριον ἦτοι τὸ πικρομάρουλον.

- συκόμορον τὸ συκάμινον. σφιγκτήρ ἢ ἔδρα. σίραιον τὸ
ἀφέψημα. σίλφιον τὸ σύμφυτον. στρύχνος τὸ ἀλικάκα-
βον. σισύμβριον ὃ καλοῦσι σέλιον καὶ πετροσέλιον.
20 σανδαράχη τὸ κόκκινον ἀρσενίκιν. σκορπίουρον τὸ ἡλιο-
τρόπιον. σταφυλῆνος δαυκὶν ἄγριον. σκόλυμος ὁ σκό-
λυμβρος. σανδόنيον εἶδος ἀψιδίου. σαγαπηνὸν εἶδος
βοτάνου. σκηβήνην εἶδος βοτάνου. σμύρنيον βοτάνη τὰ
σπέλενδρα καὶ τὸ σέλιον. σίδια τὰ μέσα τῶν ῥοδίων.
25 σαρκοκόλλα ἀτζαρούτη καὶ ἀτζάρωτον. σανδαράχη ἀρ-
σενίκι χρυσοειδές. στυπτηρία ἢ στῦψις. σέσελι τὸ πλα-
τυκύμιον. σφαιρία τὰ κοκκία τοῦ κυπαρίσσου. σινα-

AV

- 1/14 στάχος — γλυκός om. V. 7 Post ἔχει add. τό A.
9 ἡρακλέας A. 16 πικρομαρούλλ(ιον) V. 17 σφηκτοῦρα A σφυκ-
τοῦρα V. 18 Post σύμφυτον add. in mg. σύμφυτον τούρ (κικα)
καρὰ καβεζ λέγ(εται) A². στρύχνος τὸ ἀλικάκαβον om. V.
20 Post ἡλιότροπιον add. ὃ καλεῖται καὶ ἡλιόδρομος V. 21 ἄγριος
V. σκολμός A. κόλυμβρος A. σκόλυμος ὁ σκόλυμβρος om. V.
22/23 σαγαπηνόν — βοτάνου² om. V. 23 σκηβήνην: cf. Du
Cange, s. v. σκιβινίζα. 23/24 βοτάνη — σέλιον] ἐστὶ τὸ ἱππο-
σέλιον V. 24 μέσα] μεγάλα V. 25 ἀτζαρούτη] ἀντζαρούτ V.
26 στυπτηρία ἢ στῦψις om. V. σίσελι V. 27 σιέρια V.
κοκκία] μῆλα A. συνόποδος A σικύπος V.

πίδιον ὁ σιναπόσπορος. στιστήχη τὸ συρικόν. συρικόν
 ἔστι ἢ στιστήχη. σμύρνιον τὸ λιβανῶδες μύρον. σαρ-
 κόκολλον τὸ τῆς περσαίας δάκρυον. σπύραθον· ὁ τῆς
 αἰγὸς κόπρος. σκολοπένδριον τὸ σαρξίφαγον. σαρ-
 κοφᾶς ὁ καὶ ἀτόνυχον. σίκυον τὸ τετραγκούρου σπέρμα. 5
 σατύριον τὸ τριφύλλιον. στρουθία τὰ μικρὰ μῆλα καὶ
 ἀπίδια. σφάγνος τὸ ἐλελίσφακον. σέρις τὸ κιχώριον.
 σόγγας ἔστιν ὁ δίψακος ἔχων ἄκανθαν ἰστώσαν τὰ χνώδια
 τῆς τζόχας. σχινέλαιον τὸ μαστιχέλαιον. σπλάγγχον
 τὸ βρύν. στίβι κεκαυμένον πεφρυγμένη στυψις ἦως 10
 κεκαυμένη ἄνωθεν τὰ καρβούνια.

Τολύπη εἶδος βοτάνης ἢ ἄμπελος ἀγρία καὶ βοτάνη δηλη-
 τηρία. τραγορίγανον ἦν περ ἔσθιοντες πολλάκις γίνονται
 κατωφερεῖς. τρυξ ἢ τρυγία. τορδύλου· εἶδος βοτάνου.
 τρώξιμον τὸ ἀγριομάρουλον. τίτανος τὸ ἄσβεστιν. 15
 τατελίδα τὸ πολύγονον βοτάνη. τηκόλιθος τὸ συρικόν.

AV

1/2 στιστήχη — στιστήχη om. V. 2 σμύρνιον V. τὰ λιβανῶδη
 σμύρνα V. 3/4 σπύραθον — κόπρος om. V. 4 σκολοπένδρι A.
 5 ἀτόνυχος V. 6 σ(ταυ)ριον A. καί] ὡς V. 7 σφάγνος A.
 ἐλελίσφακον A. κευῶριον V. 8 σόγγας A. ὁ δίψακος] ὁ δὲ
 καμφός A ἢ δεκμφός V. ἔχον V. χνώδια V. 10 στίβι] στίβη
 A σίμη V. κεκαυμένη AV. πεφρυγμένη] ἢ κεκαυμένη V.
 10/11 ἦως κεκαυμένη om. V. 11 ἄνωθεν τὰ καρβούνια] ἐπάνω εἰς
 ἀνθρακας V. Sub litt. σ add. V : σπείρειδος ἢ κόπρος τῆς αἰγός·
 σύρικα τὰ ζίζυφα· σῶριον καὶ μίσιν τὸ αὐτό, ἔστι τὸ ἐκτὸς αὐτοῦ λευ-
 κόν, τὸ δὲ ἐντὸς πράσινον ὡς ὑελῶδες ὡσεὶ χάλκανθος ὃ χρωτῶνται
 πολλάκις καὶ οἱ παῖδες εἰς μαύρισμα μέλανος γραφῆς ὅταν ἀπορήσωσιν
 ἀληθοῦς χαλκάνθου· στρουθίον τὸ καλαστρουθίν· στρύχον τὸ λυκο-
 στάφυλον· σάλβια τὸ ἐλελίσφακον· σανδαράχη ἀρσενικήν μαύρον·
 σάνδιξ συρικόν· ρῦπος ἀνδριάντος τὰ ξύσματα τοῦ χαλκοῦ ἀγγείου
 ἀγγείου μολισμένα ἀπὸ τοῦ ἐλαίου· σίον ὃ καὶ ποταμογείτων λέγεται·
 σαρέως ἀντίβη πικρά· σίψις ἢ καὶ χαλκεκίδα λέγεται· σίον τὸ ὑγροσέ-
 λιον· σίνοπον σινάπη· σκαμωνία τὸ δακρυδίον· σμύρν(η) ἄγριον
 σέλων· κόγγους ἢ κίπερις· σελίχα ἢ κασία· στέαρ τὸ ἀξούγγιν·
 στρατιώτης τὰ νούφαρα· στρύχνος κοπροβότανον· σφέρια τὰ κυπα-
 ρισσόφυλλα· σιρέον τὸ ἔψημα.

12/14 τολύπη — κατωφερεῖς om. V. 14 τριξύνου V. τορδύλου
 — βοτάνου om. V. 15 τίτανον A. ἢ ἄσβεστος V. 16 τηκόλιθος]
 τί ἔστι κόλιθος V.

ταπασύρα εἶδος περσικόν. τιθύμαλον ἢ χολοκοκκέα.

- Ἐποκιστίδα ἐστὶ ὁ κίστος. ὑσχὴ εἶδος βοτάνης.
 ὕσσωπος βοτάνη καθαρτικὴ τῶν κατὰ στόμαχον πεπλεγ-
 μένων φλεγμάτων διὰ τὴν ἐν αὐτῷ θερμότητα. ὕσσωπος
 5 ὃς λέγεται παγκράτιον. <ὑπὸ τὰς> ὑδρίας ὄνους λεγο-
 μένους. ὕλη τοῦ χαλκοῦ ἢ σιδήρου λεπίδες. ὑπερικόν
 τὸ χαμαιπίτιν. ὑοσκύαμος ἢ κοινῶς δαιμονιαρέα.
 ὑδροπέπερι τὸ φυόμενον ἐν ποταμίοις ὕδασι ὁμοιον ἡδυόσ-
 μου. ὕδνον ὀνομάζεται βρύον. ὑδρομέλιτος· ὑδρόμελι καὶ
 10 κουδέα. ὑδρόγαρον ὕδωρ καὶ γάρως. ὑρακλεία ὁ σιδερί-
 τῆς ὃς φύεται ἐν βουνῷ ἐν τῇ ὄδῳ. ὑσάτης ἐστὶν ἡ ἀγρία.
 Φακὸς φακῆ. φοῦ τὸ τῶν Ῥωμαίων στάχος. φοῖνιξ
 δένδρον ἐξ οὗ καὶ φοινίκια. φλόμος ἢ βοτάνη· ἢ αὐτὴ
 λέγεται καὶ Ἐρμού ράβδος ἀγαθὴ. φαργάνιον ἐστὶν βοτάνη
 15 ἢ φιλάνθρωπος. φῦκος βρύον ἐρυθρὸν θαλάσσιον. φιλάν-
 θρωπος ἢ βοτάνη ὃ καὶ ξάνθιον. φακέλαιον ἀγουρίδα μετ'
 ἐλαίου ἐπιτιθεμένη ἐν ἡλίῳ μέχρις ἡμερῶν τεσσαράκοντα.

AV

I ταπασύρα — περσικόν om. V. τιθύμανον A. ἢ χολοκοκ-
 κέα] ὄνομα τῆς χολοκοκκέας V. Sub litt. τ add. V: τιβερίας τὸ
 ἄγριον κάρδαμον· τὰρπιζεμπιλύτη τὸ πιπέριν· τριψίδα κιννάμωμον·
 τιθύμαλος τὸ ὀξύροπον· τέρμενθος ὁ γῆφος· ταρτζιζνὶ κινάμωμον·
 τρογλωδίτης ὁ τρυποκαριδίης.

2/5 ὑποκιστίδα — λεγομένους om. V. 4 τῆν] τῶν A. 5 ὃς] ὁ A.
 ὑπὸ τὰς addidi: cf. pp. 292, 15 et 354, 6. 6 ὕλη τοῦ] ὑλήτης A
 ὑλίτης ἐστὶ V. 7 δαιμονοῦρα A. 8 ὑδροπέπερε A. ὑδά-
 σιον A. 9 ὕπνον AV. Ante βρύον add. δέ A. 9/10 καὶ
 κουδέα om. V. 10 ὑρακλέα A. Est ἡρακλεία. σιδηρίτης V
 qui addit ὁ βουνήσιος. II ἐν¹ — ὄδῳ] πλησίον τῆς ὁδοῦ V.
 ὑσάτης est ἰσάτις. Sub litt. υ add. V: ὑποχόνδριον τὸ ἔντερον
 τοῦ στομάχου· ὕδνα· ὑδράργυρος· ὑπίκοον· ὑπατώριον· ὑπόγλωσσον·
 ὑποφειστέν· ὕσσωπον Ἰνδικόν τὸ σάμψυχον· ὑρακλία τὸ ὄργανον·
 ὑρακλία λίθος ὁ μαγνίτης καὶ κωδία.

12/13 φοῖνιξ—φοινίκια om. V. 13/14 φλόμος—ἀγαθὴ om. V.
 14 φαγάνιον V. 15/16 φιλάνθρωπος—ξάνθιον om. V. 16 ὀμφακέ-
 λαιον V (recte). ἀγουρίς V. 17 ἐπιθέμενα A. Sub litt. φ add.
 V: φρύνος ὁ χειρσαῖος βάτραχος· φακῆ· φαληελίδος· φελή· φακὸς ὁ
 ἐπὶ τῶν τελεμάτων τὸ νεροφάκιν· φαλαγγίτης· φυλερίας· φλώμη· φοινίξ,
 οἱ δὲ ῥοῦν· φυσαλίδα στρύχνος ὁ μέγας· φόρμιον· φίκος βρύα
 θαλάσσια· φοῦ οἶον νάρδος ἀγρία· φηλήτης φασούλλ(ιον).

Χρυσολάχανον ὡς ἀναγκαῖον καὶ χρήσιμον τῇ βρώσει.
 χολοκοκκία ἐστὶ τὸ τιθύμαλον. χαμαίμηλα ὁ λευκάνθι-
 μος. χοιραδόλεθρον ἢ φιλάνθρωπος βοτάνη. χαμαί-
 πιτύς ἐστὶν ὁμοία τοῦ κενταυρίου. χαμαίδριον βότανον
 εὐστόμαχον καὶ διαφορητικόν. χαμαιλεύκη ἢ ποιούσα 5
 στρογγύλην ἄκανθαν ἣτις κολλοῦται ἐν ταῖς τρίχαις τῆς τοῦ
 ἵππου οὐρᾶς. χυλὸς ὁ ζυμὸς πάντων τῶν βοτάνων καὶ
 εἰδῶν. χαλκίτεως· εἶδος ὡς πηλός.

Ἔγκιμον τὸ κοινῶς βασιλικόν. ὠκίμου σπέρμα τὸ βασι-
 λικόσπορον. 10

VI

Manuscrit de Paris, B. N. 2224, du XVe siècle, ff. 70-71. Ce
 lexique précède immédiatement celui de Nicomède. Les fautes
 sont nombreuses et l'orthographe détestable.

Ἄειζων τὸ ἀμάραντον. ἄλφιτον τὸ τῆς κριθῆς χον-
 τροδέστερον ἀλεύριν. ἀκαλήφη ἢ ἀκνίδα. ἄλκυόνιον κεκαυ-
 μένη φωκίας κόπρος. ἄκανθα αἰγυπτία ἀκακία. ἄλας
 ἀμμωνιακὸν τὸ νίτρον. ἄλας ὀρυκτὸν ἢ τὸ γάγρυνον.
 ἄλιμον ἢ ἀλμυρία. ἄλας Καππαδοκίας τὸ ἀρμενικόν. 15

AV

1/3 χρυσολάχανον — βοτάνη om. V. 2 τιθύμανον A. 3 χαμαί-
 πιτη A. 5 εὐστόμαχον] στομαχικόν V. καὶ διαφορητικόν om. V.

6 κωλύεται A. ταῖς] τοῖς A. τρίχαις τῆς om. A.

7 Post καί add. ἄλλων V. 8 εἶδος ὡς] τὸ εἶδος ὁ V.

Sub litt. χ add. V: χελιδόνιον τὸ καὶ κρίνον τὸ λευκὸν καὶ μέγα·
 χαλκάνθ(ω) τὸ καλακάνθ(ω)· χαμεκίσσου τοῦ δαμασσωνίου· χαμαι-
 λεύκη χαμαιλέοντος λέγεται καὶ μέλενος· χαμαίμηλον ἢ ἀνθεσ-
 μισ· χαμαίρωψ· χαμαισύκη· χαμαιλαία τὸ λικομάχων· χελιδόν(ιον)
 τὸ μικρὸν τὸ κάπνιον· χρυσάνθεσμον τὸ ἄγριον λάπαθον· χονδρίλλη·
 χόνδρος· χρυσόκολλα ἢ πρασίνη· χρυσοκόμη.

Sub litt. ψ haec habet V: ψευδουβούν(ιον)· ψευδοδίκηταμον·
 ψυμίθη· ψυχοτρόφιον τὸ βεντονίκηνη· ψίλλιον· ψωρικόν.

9 τὸ βασιλικόσπορον] ὁ τοῦ αὐτοῦ σπόρος. Addit V: ὠοῦ τὸ
 λευκὸν τοῦ ὠοῦ· ὠοῦ τὸ πυρόν.

13 φωκίας] ἀωκίας cod. 15 Num ἀλμυρίς ?

- ἄλας ταριχευτὸν τὸ θαλάσσιον. ἄμπελος λευκὴ ἢ βρυω-
 νία. ἄμυλον τὸ καταστατόν. ἄγνος ἢ λυγαία. ἀγνό-
 κοκκα τὰ λυγαϊόκοκκα. ἀφροδισιακὸν χρῶμα, μυρσίνη.
 ἀλεξανδρεία δάφνη. ἀλίκιον εἶδος σίτου. ἄρακος εἶδος
 5 ὡς λαθυρίου, σκληρότερον δὲ καὶ στρογγύλον, μικρὸν δὲ
 ὡς βίκος. αἰγίλωψ τὸ ἐν τῇ κριθῇ ζιζάνιον. ἀσφόδε-
 λος πολύορχις. ἀτόνιχος ὁ σαρξίφαγος. ἀρτυολύμνον τὸ
 τραγορίγανον. ἀκτῆ καὶ λωτὸς ἢ κουφοξυλέα. ἄλυσ-
 σος καὶ ἡρακλεία ἢ σιδηρῆτις. ἀνθεμῖς τὸ χαμαίμηλον.
 10 ἀνεμώνη ἢ παπαρῶνα. ἀραβικὸς ὁ λίβανος. ἄγριος
 σίκυος ἢ ἀγραγκουρέα. ἄνισον τὸ γλυκάνισον. ἀρνό-
 γλωσσον τὸ πεντάνευρον. ἀρκευθίδες οἱ τοῦ κέδρου κόκκοι
 τοῦ μικροῦ. ἀσφαλτον τὸ ὑγροπίσσι. ἀρσένικον τὸ ἀρσε-
 νίκι. ἄβυσσος καὶ ἀλθαία ἢ ἀγριομαλάχη. αἰγόκερως
 15 καὶ τίλη τὸ μοσχοσίταρον. ἀνδράχνη τὸ σπέρμα τῆς ἐγ-
 κλειστρίδος ἤτοι τῆς ἀντράκλας. ἀνακάρδιον καρπὸς Ἰνδι-
 κός. ἀλικάκαβος ὁ στρύχνος. ἀμμωνιακὸν τὸ θυμίαμα.
 Βαλαύστια τὰ τῶν βαλάνων κοκκία. βούκερον τὸ ἄλευ-
 ρον. βούκερον τὸ μοσχοσίταρον. βοράτη κέδρος μεγά-
 20 λη καὶ ἀγρία κυπάρισσος. βονῶδες τὸ ἡδύοσμον. βα-
 λαύστιον ῥοᾶς ἄνθος. βουβώνιον τὸ βούγλωσσον, λέγεται
 δὲ καὶ λυσίακος.
 Γῆ σαμία κιμωλία. γῆς ἀστέρων· τὸ ἀμίαντον. γῆ
 κρητικὴ ὁ γύψος. γλυκουσίδη παιωνία. γλήχων τὸ φλις-
 25 κούνη. γλοιὸς βαλανείου ὁ καπνὸς τοῦ λουτροῦ. γλαύ-
 κιον τὸ καλακάνθιον. γλεῦκος τὸ ἐκ τοῦ ληνοῦ κατ' ἀρχὰς
 στάζον. γύρις τοῦ ἀλεύρου ἢ πασπάλη. γομφίτου· τὸ
 θυμίαμα.
 Δακρύδιον ἢ σκαμωναία. δαῦκος κρητικὸς ἄγριος στα-

2 γυγαία cod. ἀγνόκοκο cod. 3 τά] ἄ cod. ἀφροσινδιακόν
 cod. : cf. p. 305,7. 6 ζιζάνια cod. ἀσφόδηλος cod.
 7 ἀτόνιχος] cf. p. 359,5 et Par. 2419, p. 28, 27 (ἀτόνυχον) : vid.
 legendum esse ἀετώνυχον. 9 ἄνθεσμος cod. χαμαίμηλα cod.
 10/11 ἄγριον σῦκον cod. 12 ἀρκευθίδαι cod. οἱ] καὶ cod.
 14 ἄβυσσος] an ἐβίσκος? 18 βαλαύστια] num leg. βαλάντια?
 βαλάνων] λιβάνων cod. 20 ἀλαύτιον cod. 23 γῆ¹ et 2] γῆς cod.
 rectius γῆ ἀστήρ. 24 γλυκισίβη cod. 25 γλαύκων cod. : cf.
 p. 322,21. 27 γύριω cod. 29 ἀσκαμωναία cod. σταφυλλίονας cod.

φυλίνος. δαμάσκηνα τὰ κοκκύμηλα. δήραιοι τὸ ἔψημα γάρως. δαιμοναραία ὁ ὑοσκύαμος. δόλιχοι ἦτοι λοβοὶ καὶ φασίολα. δενδρίτης λίθος τὸ κουράλιον. δίκταμον τὸ ἄγριον φλισκούνη. δαφνίδες καρποὶ δάφνης. δύσοσμον τὸ καστορόρχι.

5

Ἐλεκτρον βερονίκη. ἐλλέβορος μέλας τὸ καρπίν. ἐλίχρυσον τὸ αἰίζων. εὐκρατον τὸ ὕδωρ. ἔλυμος εἶδος κέγχρου. ἐλατήριον ὅπως ἀγραγκουραίας. ἔλκυσμα σκουρία τοῦ ἀσιμίου. ἐγύρωσ ὀξύγαρος. ἐλξίνη τὸ περδίκιον. ἔρια οἰσυπηρὰ μαλλία ἄπλυτα. ἐλύδριον ἡ 10 χελιδοναία. ἔμφυχον ὦν ὀλόκληρον. ἐνέματα τὰ ἐργαλεία ἦτοι κλυστήρια. ἔτνος τῶν ὀσπρίων ἐψομένων ἡ ἐλαιώδης οὐσία. ἐβίσκος ἡ ἀγρία μολόχη. ἐρυθρόδανος κογχύλη. ἐλξίνη ἡ σιδηρίτις καὶ τὸ παρθένιον. εὐζωμον σπέρμα ἡ ῥόκα.

15

Ζέμα τὸ δάκρυν τῆς πεύκης. <ζώπισσα> ἡ ῥητίνη ξηρά. ζελαία ἡ ἀλόη.

Ἡδύχροον μάγμα λαζουρίου σπέρμα. ἡρακλεία ἡ ῥίγανη. ἡρύγγιον τὸ ἀφθαστον. ἡρακλεία ἡ σηδηρίτις. ἡσόπυρος τὸ λινόσπερμα.

20

Θυμελαία κνίδιος κόκκος. θέρμια τὰ λουπινάρια. θείον ἄπυρον ἡ τεάφη. θριδάξ τὸ μαρουλιν. θυῖα τὸ ἰγδίον. θύμος ἡ θρούμβη. θάμνος ἡ βάτος.

Ἱερὰ βοτάνη περιστερῶν ὄρθιος. ἰλιοτρόπιν τὸ κιχόριον τὸ μικρόν. ἰα τὰ ἄνθη. ἰοῦ χαλκοῦ τὸ ἰάριν. 25

I δαμασσώνια cod. δήραιοι: leg. σίραιοι (-ον). I/2 ἔψημα γάρως] ἔψηγάροσμα cod.: cf. p. 364,3. 3 δετρίτας cod. 4 καρπούς cod. 5 δυσόσμι cod. καστόρχη cod. 6 ἔλεκτρον est ἡλεκτρον. 8 κέχρος cod. 9 ἐγύρωσ] ἔγυρος pp. 323,22, 333,5 et 368,18. ὀξύγαρος] ζόγυρος, ζογόριστος, ζωγόρυτος in aliis codd. II ἐνέμητα cod. I2 σκαλιστήρια cod. I3 ἐρυθράδανος cod. I6 ζώπισσα addidi. I7 ζελαία: cf. pp. 313,8 et 369,5. I8 ἡδιόχροον cod. Post μάγμα add. ἡ cod. 20 leg. ἰσόπυρον 21 κνίδης cod. λουπινάρια cod. 23 τὰ ἰγδία cod. θύμος (vel θύμβρα ?)] θαμβος cod. βάτις cod. 24 περιστερά cod. Leg. ἡλιοτρόπιν.

ἴρις ἰλλυρικὴ καλαμόκρινον τὸ λευκόν. ἴρις κοινὴ καλαμόκρινον κυάνεον ἔλεκτρον. ἰοῦ σκώληκος· τοῦ ἱαρίου τὸ ἐπάνω ἄνθος. ἴρεον τὸ ἔψημα τὸ ἀπὸ οἴνου λέγεται γάρως.

Κασσάμιν τὸ καρποβάλαμον. κίκις ὁ φωκίτης.

- 5 κίσσαρος κίστος. κόριον τὸ κολιάνδρον. κυκεῶν μίξις ἀλεύρου μεθ' ὕδατος καὶ τινων ἀρτυμάτων. κένσυλον κένδρος χλωρά. κριὸς μέλας ἐρέβινθος. κατανάγκη ἀσφόδελος. καμινίτης ἢ λιθάργυρος. κηρίων ἢ ῥοδοδάφνη. κέστρον τὸ σαρξίφαγον. κέστρον καὶ ψυχότροφον ἢ βε-
- 10 τονική. κόμεος· κομίδι δαμασκηναίας. κανώπιον τὸ ἄνθος τῆς αὐτῆς. κνίφη ἢ κνίδη. καταπότια τὰ κοκκία αὐτῆς. κήρυκες τὰ ὄστρακοπέπια. κύμνον αἰθιοπικὸν τὸ καρναβάδιον. κιχόριον ἀγρία ἴρις. καυκαλὶς δαύκου κεφαλή ἀγρίου. καλλίχρον τὸ κινάβαρι. κνέωρον ἢ χα-
- 15 μελαία. κάρμης κάρδαμον. κάρνον ποντικὸν τὸ λεπτοκάρνον. κύμνον ἑλληνικὸν τὸ ψύλλεον. κύτινος ῥοῶς τὸ μικρὸν ῥοῖδιον ὅταν ἀνθῆ. κινάμων ἢ κανέλα. κάσσαμον βαλσάμου καρπός. κύπρου ἄνθος ἢ χηναία.
- Λούμιξ τὸ λάπαθον. λιβυστικὸν ὅμοιον σταφυλίνου.
- 20 λευκάνθεμον τὸ χαμαίμηλον. λευκή ἢ παιωνία. λέβορος λευκὸς τὸ πύρεθρον. λεπίδιον λέγεται καρδάμων ἀγριον. λίθος ἀρμενιακὸς ὁ βῶλος. λέκιθον τὸ τοῦ ὤσου λέπιον. λημνία σφραγὶς ὁ βῶλος τῆς Δήμνου νήσου. λειμώνιον ἢ κυνόγλωσσος. λίθος ἄσσιος τὸ κισσήριον. λινόζωστις
- 25 τὸ παρθενούδι. λόπιμον κασταναίας ἄνθος. λεοντόγαλα τὸ ἀμμωνιακόν. λιθόσπερμα παλιούρου σπέρμα. λιβανωτὶς τὸ δενδρολίβανον. λωτὸς ἢ ἀνακακαβαία.

- 1 ἴρι ἰλλυρικόν cod. καλαμίκρινον cod. ἴρι κηνή cod.
 2 σκόλισκος cod. 3 ἴρεον] lege σίραιον : cf. p. 363, I.
 4 κασσάμιν (cod.) vel κάσσαμον est κάγκαμον. τό] τήν cod.
 num κηκίς leg. ? 5 κίστος] κισσός cod. κόρον cod.
 7 κένδρος est κέδρος. 8 καμινίτης cod. λιθάργυρος] κήθαρις
 cod. κηρίων : leg. νήριον cf. p. 365, I3. 10 κομίδι] κομία cod.
 12 κύμνον] κάμηλον cod. 13 ἀγρίας cod. 14 καλύχρον cod.
 κνέωρον cod. 15 λευκοκάρνον cod. 17 ῥόδον cod.
 κινάμωνος cod. 18 κράσαμον cod. : cf. v. 4. 20 λευκάνθεμον
 cod. λέβορος est ἑλλέβορος. 22 ἀρνιακός cod. 25 λιπιμοι
 cod. λεοντόγαμα cod. 26 ἄμμωνιακόν cod. 27 λιβανίτιδος
 cod. δένδρον λίβανον cod.

Μήκων τὸ κώδειον. μυρρίνη ἢ μυρσίνη. μάννα τοῦ
 λιβάνου τὸ ῥύπωμα. μυριόφυλλον μηλαίας φύλλα.
 μύκητες τὰ μανιτάρια. μίνθη κηπικὴ τὸ ἡδύοσμον.
 μέλαινα ἢ σηπέα. μίνθη ἢ πρόπολις. μελίλωτον τὸ
 νυχάκιν. μακάριον τὸ ὄξος. μελανόκολλη ἢ πίσσα. 5
 μήκων κερατῆτις ἢ παραλία. μολυβδόγειον τὸ ψιμίθι.
 μάκερ φλοιὸς δένδρου Ἰνδικοῦ. μελίκρατον τὸ ὑδρόμελι.
 μελισσία τὸ μελισσοβότανον. μάλαθρον φύλλον Ἰνδι-
 κόν. μνόχοδα κοπρία ποντικοῦ. μᾶζα τὸ ἐκ κριθίνου
 ἀλεύρου φυραθεῖσα καὶ ἐν σποδιᾷ ὀπτηθεῖσα. 10

Νικόλαοι οἱ φοίνικες. νίκιστοι ὁ φοῖνιξ τὸ δένδρον.
 νυμφικὸς χυλὸς γλυκέων ῥοδίων ζωμός. νάρδιον συ-
 ριακόν τὸ στάχος. νήριον ἢ ῥοδοδάφνη. νάρδος ἀγρία
 τὸ ἄσαρ. νάρκισσος εἶδος βολβοῦ ἔχον ἄνθος εὖοσμον.
 νύμφιον τὸ ῥοῖδιον. νάπυος τὸ σινάπιν. 15

Ξάνθιος ὀπτή θριδάξ. ξυλόθιον τὸ ἀρσενίκιν. ξυρίς
 μελάνθιον.

Ὀλυρα σῖτος λεγόμενος σικάλης. ὄνοι αἱ ὑπὸ τὰς
 δρύας κοβαρίδες. ὄρέων σέλινον καὶ σπηλαιῶν τὸ πλα-
 τυκύμινον. ὄρμιον εἶδος κυμίνου. ὄστρακῆτις ἢ σινα- 20
 πέα. οὐλοφόνον χαμαιλέων ὁ μέλας. ὀμφάκιον ζωμός
 σταφυλῆς.

Πισὸς ὁ μικρὸς κύαμος. πάνακες τὸ ἡράκλειον ἐξ οὗ
 καὶ ὁ ὀποπάναξ. περσέας φύλλα ῥοδακιναίας φύλλα.
 πρόπολις ἢ σχινόκολλα. πολεμώνιον τὸ φυλάστριον καὶ 25
 χυλιοδύναμιν. πτέρυγα ἢ πτερίς. πίτυος φλοιὸς ὁ φελ-
 λός. πικρίδα βοτάνη ἢ σέρις. πεντόροβον ἢ παιωνία.

1 κόνιον ut vid., cod. μάννα] μαίνης cod. 3 μύκητες] μη-
 νίτας cod. 4 συπαία cod. 5 μακάριον : cf. ἱκάριον p. 334, 18.

7 ἱδικοῦ cod. ὕδωρ μέλι cod. 11 νίκιστοι : cf. pp. 336, 6 et
 370, 16. 12 γλυκίων cod. 15 νάπυος cod. 18 ὄνιαι cod.

19 δρύας] ὕδρις in aliis codd. κοβαρίδας cod. ὄραιον
 cod. σπέλεον cod. 20 ὄρμιον cod. οστρατήτης cod.
 σιναπέα vel σιναπίδιον est σιναπία σιναπιδίων, terra Sinopica.

21 δλώφωνον cod. 24 ὠπάναξ cod. 26 φλοιός] χοιλός cod.
 φελλός] ὀφελός cod. 27 βοτάνης cod. σίρης cod.

λέγεται καὶ φιαλτία. πικράνθεμον ἢ ἀψινθία. πύρεθρον
ἐλλέβορος ὁ λευκός.

Ῥίνισμα τὸ κομίδιν. ῥοῦ, ῥουδὶν καὶ ῥουθὶν τὸ σουμά-
κιν. ῥᾶ τὸ ῥέον τὸ βάρβαρον. ῥήτινη πεύκης τὸ δά-
5 κρυν. ῥοῦς συριακὸς τὸ σουμάκιν.

Σέρις ἀγρία τὸ κιχώριον, καὶ πικράδα λέγουσιν. σαλό-
τρ(ω) τὸ νίτρον. σπύραθος αἰγὸς κόπρος ἢ προβάτου.
σανδαράχη μεταλλικόν ἐστὶν ὡς καὶ τὸ ἀρσενίκιν. σίνω-
πος τὸ σινάπιν. σίδια ῥοῶν τὰ φύλλα. σίδια φλοιοὶ
10 ῥοδίων. στακτὴ τῆς προσφάτου σμύρνης τὸ λιπαρόν.
σφερόγιον ἢ κολόκυνθα. στοιχάδος ὁ γαλαγκάς. σφαιρία
κυπαρίσσου μῆλα. σίκυον ἄγριον ἢ ἀγραγκουραία.

Τρίφυλλον ἢ ἀσφάλτη. τόμφη ἢ σήκαλη. τερεβιν-
θίνη δάκρυον τῆς κεραμουλαίας. τρώξιμον τὸ ἀγριομάρου-
15 λον.

Ῥσόροπος τὸ λινόσπερμα. ὑπερικὸν χαμαίπιτυς.
ὑάκινθος ὁμοιον βολβοῦ. ὑοσκύαμος καὶ δαιμοναραία τὸ
λεγόμενον Διὸς κύαμος.

Φοῦ νάρδος ἀγρία. φῦκος βρύον ἐρυθρὸν θαλάσσιον.
20 φακὸς ἢ φακῆ. φιαλτία ἢ παιωνία.

Χελιδόνιον τὸ μέγα ὀδόνιον. χελιδόνιον τὸ μικρὸν ἐλύ-
δριον. χαλκὸς κεκαυμένος τὸ ῥασούκτι.

Ψιμύθιον γίνεταί ἐκ τοῦ μολίμβου ἐπάνω ὄξους ἐπιτιθε-
μένων τῶν πετάλων. ψυχότροφον τὸ βετονίκιν.

25 Ὠχρος ὁ αἶκος. ὠκιμον τὸ βασιλικόν. ὠχρα γίνε-
ται ἐν τῇ Κύπρῳ ἐκ λίθων κεκαυμένων.

I φιαλτία cod. : cf. v. 20. ἀψινθαία cod. 3 ῥήνιγμα
cod. ῥοῦ] ῥο cod. σαμάκην cod. 4 ῥαῖ cod. 6 καιχώ-
ριον cod. πικράσας cod. 7 σπυράνθους cod. 8 σανδαράχη
cod. ὡς καί] ὡς κε cod. : fort. ὡσπερ leg. 9 σίτια cod.

10 ῥωδίων cod. II Num σφαιρώνιον? στηχάδος cod.

13 τριούλον cod. ἢ ἀσφάλτη est τὸ ἀσφάλτιον. 14 τρώξιμον
cod. ῥσόροπος] lege ἰσόπυρον : cf. p. 363, 20. 17 τό] ὑδ cod.

18 διασκυασμόν cod. 21 ἐλύδριον] χελιδριον cod. 22 κε-
καυμένος] καὶ καυχομένος cod.

VII

Ce lexique est édité d'après deux manuscrits : un manuscrit de Paris, B. N. 2494 du XVe siècle, ff. 231-232^v = P et un manuscrit de l'Athos, n° 2948 (= Dochiariou 274), du XVIIe siècle, ff. 144-146 = D. La tradition de D est beaucoup plus brève que celle de P, surtout dans la seconde partie du glossaire.

Ἐκ τοῦ λεξικοῦ τῶν βοτανῶν κατὰ στοιχεῖον.

Ἀείζων τὸ ἀμάραντον. ἀκαλήφη ἢ κνίδη. ἀλκυό-
νιον φώκης κόπρος. ἄλας ἀμμωνιακὸν τὸ τζαππαρικόν.
ἄλας νιτροπηγικὸν τὸ νίτρον. ἄλας ὄρυκτὸν τὸ
γαγγρινόν. ἄλας καππαδοκικὸν τὸ ἀρμένιον. ἄλας ταρι- 5
χευτὸν τὸ θαλάσσιον. ἄμπελον λευκὴν τὴν βρυωνίαν.
ἄμυλον τὸ καταστατόν. ἄγρωστις ἢ ἀγρία. ἀγνόκοκκα
τὰ λυγαρόκοκκα. ἀμόργη τρυγία ἐλαίου ἢ οἴνου. ἀνθε-
μῖς χαμαίμηλα. ἀνεμώνη ἢ κοτζονάδα. ἀραβικὸς λί-
βανος. ἀγριοσίικυον ἢ ἀγριαγκουρέα. ἀρνόγλωσσον τὸ 10
πεντάνευρον. ἀρκευθίδες κέδρου μικροῦ καρπός. ἀσφα-
τον τὸ ὑγροπίσσω. ἀκόνιτον τὸ ἀκόνιον. αἰγόκερως ἢ
τῆλη. ἀρσένικον τὸ ἀρσενίκω. ἀλθαία ἢ ἀγριομολόχη.
ἄλφιτα τὰ πίτυρα. ἀφρὸς φρύγιος φαβάτινον ἄλευρον.
ἀμύξασθαι ξέσαι λέγει. 15

Βόρατος κέδρος μεγάλη καὶ ἀγρία κυπάρισσος. βα-

D P

1 λεξικὸν κατὰ ἀβ^{ου} καὶ ἐρμηνεία τῶν βοτάνων D. 2 ὁ ἀμάραν-
τος P. 3 φωκέας D. τὸ τζαππαρικὸν ἄλας νιτροπηγικὸν
om. D. 4 νιτροποιηκὸν P. ὄρυκτὸν P. 5 ἀρμένην P.
7 ἀγνόκοκκαν D. 8 λυγαρόκοκκα D. 9 κοτζινάδα D.
10 ἀγριοαγκουρέα P. 11 πέντανδρον P. ἀρκευθίδης P ἀρκευ-
θίδαι D. κένδρου P. μικροῦ om. D. 12 ἀκόνιτος τὸ
ἀκόνω P. 14 τά om. D. φρέγιος D. 15 ἀμύξασθαι ξέσαι
λέγει om. D. 16 κέντρος P. μεγάλη καὶ ἀγρία κυπάρισσος]
ἀγρία μεγάλη D. βαλαύστια P.

λάντια τὰ τῶν βαλάνων καυκία. βρομόκολλα ἢ ψαρόκολλα.
 βούκερον τήλινον ἄλευρον. βονῶδες τὸ ἠδύοσμον.
 βάτου καρδία κορυφή βάτου. βρυωνία ἢ καὶ ἄμπελος
 λευκὴ λέγεται καὶ χομελοβότανον ὧπερ χρῶνται οἱ Βούλ-
 5 γαροι εἰς τὰς λοβίνας.

Γῆς σαμίας· κομουλίας ἀπὸ Σάμου τῆς νήσου. γῆς
 ἀστέρος· τὸ ἀμίαντον. γλυκυσίδη ἢ παιωνία. γλυκάδιον
 τὸ ὄξος. γλήχων τὸ φλισκούνι. γλοιὸς βαλανείου ὁ καπ-
 νὸς τοῦ λουτροῦ. γλαύκιον τὸ καλακάνθι. γλεῦκος τὸ
 10 ἀποστάζον ἀπὸ τῶν σταφυλῶν ἐν τοῖς ληνοῖς. γύρω τοῦ
 ἀλεύρου τὴν πασπάλην λέγει.

Δακρύδιον ἢ σκαμωνέα. δαῦκος κρητικὸς σταφυλίνος ὁ
 ἄγριος. δενδρίτης λίθος τὸ κοράλλιον. δίκταμνον ἀγριο-
 φλισκούνι. δενδρομολόχη ἢ ἀλθαία. δαφνίδες καρπὸς
 15 δάφνης.

Ἐλλέβορος λευκὸς τὸ πύρεθρον. ἐλλέβορος μέλας τὸ
 καρπίν. εὔζωμα αἱ ρόκες. ἐλατήριον ὁ ὀπὸς τῆς ἀγριαγ-
 κουρέας. ἐρυθρόδανον τὸ λυθρίδιον ὅπερ βάφει. ἔγυρος
 ὁ ζόγυρος. ἔρφυλλον θρύμβια ἀγρία χαμερπῆς. ἔρια οἰ-

D P

1 βαλανίων P. βριβοκόλλα D. ψαρόκολλα] ἰχθυοκόλα D.
 2 τίλης D. βοῶδης P. 3 καρδία] καρδίας P καργίδα D:
 num κώδεια leg. ? τὰς κορυφὰς τοῦ βάτου P. βρυώνη D.
 4 χομελοβότανον P. 4/5 ὧπερ — λοβίνας] δι' οὗ οἱ βούλγαροι
 χρῶνται λωβίναϊς D. 6 κομουλίας D: est κιμωλία. σάμεως P.
 7 ὁ ἀμίαντος P. 8 τό¹ om. D. γλήχων DP. βλυσκοῦ-
 νην D. γλοιὸς] γλι P. 9 γλαῦκον D. καλαμίνθι: cf. p. 322,21.
 9/10 γλεῦκος — ληνοῖς om. D. 10 λινοῖς P. 10/11 γύρις
 ἢ πασπάλη τοῦ ἀλεύρου D. 12 ἢ om. P. ἀσκαμωνία P.
 13 δενδρίτης P. δίσταμνον D δίκταμον P. ἢ ἀγριοβλυσκονέα D.
 14 δενδρίτης λίθος repet. ante ἢ ἀλθαία P. ἢ ἀλθαία δενδρο-
 μόχη transp. P. δαφνίδες om. P. 17 καρτεῖν D. εὔζωμα αἱ
 ρόκες om. D. αἱ] οἱ P. ὀπὸς] καρπὸς D. ἀγριοαγκουρίας P.
 18 ἐλυθρίδην D. ὅπερ βάφει] ἢ χρῶνται οἱ βαφεῖς D.
 ἔγυρος: cf. p. 323,22. ἔρφυλος εἶδος φυτοῦ εὐόδες σαμφύχων ὁμοίων
 ὁ μάλιστα ἐν τοῖς ὕδασι θάλλει add. ante ἔγυρος D. 19 θρύμμα
 D. ἐρίοις P. ὕασσωπειρά D οἰσιπύροις P.

συπηρὰ μαλλία ἄπλυτα. ἐλύδριον ἢ χελιδονέα. ἐρίκη
φρύγανον φιλοκάλη. ἐνέματα τὰ ἐργαλεῖα οἶον τὰ γλυστή-
ρια. ἐλξίνη ἢ σιδερίτις.

Ζέμα πεύκης ὀπὸς πεύκης. ζώπισσα ἢ ρετζίνη ξηρά.
ζελέα ἢ ἀλόη. ζμίνθη ἢ πρόπολις. 5

Ἡδύχροον μάγμα λαζουρίου σπέρμα. ἥρακλεία ὀρί-
γανι. ἥρύγγιον ἄφθαστον. ἥρακλεία σιδηρίτις.

Θέρμια τὰ λουπινάρια. θείον ἢ τιάφη. θριδακίνη
τὸ μαρούλλιον. θυεῖα τὸ ἰγδίον. θάμνος ἢ βάτος.

θύμος ἢ θρύμβα. 10

Ἱερὰ βοτάνη περιστερεὼν ὄρθιος. ἥλιοτρόπιον μι-
κρὸν τὸ κιχώριον. ἴα τὰ ἄνθη τῶν ἴων. ἰοῦ χαλκοῦ ἰάριον.

Ἴρις ἰλλυρικὴ καλαμόκρινον λευκόν. Ἴρις κοινὴ καλα-
μόκρινον κυάνεον. ἰοῦ σκώληκος τοῦ ἱαρίου τὸ ἐπάνω-
θεν ἄνθος. ἰλέκτρον ῥίνισμα τὸ κομίδιν. ἰλεκτρον τὸ 15
βερονίκιν.

Κατανάγκη ἀσφόδελος. καμινίτης λιθάργυρος. καλλί-
τριχον τὸ ἀδιάντον. κόριον τὸ κολιάνδρον. κόμι τὸ
κομίδιν τῆς δαμασκηneas. κνίφη κνίδα. καταπότια τὰ
κοκκία εἰσίν. κύμινον αἰθιοπικὸν τὸ καρναβάδιν. καυ- 20
καλὶς δαῦκος ἄγριος. καλλίχρουν τὸ κινάβαρι. κονία
περίκαυμα τῶν καέντων ξύλων. κριοὶ ἐρέβινθοι μαῦροι.

D P

2 φιλοκάλη om. D. ἐνέκαστα P. ἐνέματα — γλυστήρια
om. D. 4 ζεῦμα D. ὀπὸς πεύκης om. P. ἦ] ἔ P. ζώπι-
σα — ξηρά om. D. 5 ἢ ἀλόη] καλήκα (i. e. κάλυκα ?) D.

σμίνθ D ζόνθεος P: cf. p. 313,7. ἦ om. D. πρόπολη P.

6 ἡδιχρώου μάγματος P ἡδιαχρόον μίγματα D. ἥρασιώ P.

ἦ ῥίγανις P. 8 τά om. D. λουμπινάρια P. 8/9 θείον

— μαρούλλιον om. D. 9 θειία P θεία D. θέρμος τὰ
ἄγρια λυπηνάρια add. D post βάτος. 11 περιστερέα D παρι-
στερά P. ἥλιοτρόπος P. 12 τό om. P. Post χαλκοῦ add.

τό D. 13 ἴρις¹] ἴρεος P. ἴρις — λευκόν om. D. λυρικόν P.

ἴρις²] ἴρι D P. 14 κυανίω P μέλαν D. ἱαρίου P. 15 ἰλέκ-

τρον] ἰλέκτρα P. ἰλεκτρον est ἡλεκτρον. ῥινήσματος P.

15/16 ἢ βερονίκη D. 17 καμινύτη D. 19 κνίφη] κνίδη D.

20 καναβάδιν P. 21 καλίχροα D. κινάβαρ P. 21/22 κονία —

ύξλων om. D.

κνέαρον ἢ χαμελαία. κάρμης κάρδαμον. κάρυον πον-
τικὸν τὸ λεπτοκάρυον. κύμινον ἑλληνικὸν τὸ ψύλλιον.
κύτινος ροῶς τὸ μικρὸν ροῖδιον ὅταν ἀνθῆ.

- Λούμιξ τὸ λάπαθον. λιβυστικὸν ὄμοιον σταφυλίνω.
5 λευκάνθημον χαμαίμηλον. λέκιθος ψοῦ λέπιον. λημνία
σφραγίς λίθος τῆς Λήμνου νήσου. λίθος ἄσιος τὸ κισσή-
ριον. λινόζωστις τὸ παρθενούδιον. λοπίμου τὸν πώγωνα
καστανέας λέγει τὰ ἄνθη. λεοντόγαλα ἀμμωνιακόν. λι-
θόσπερμον παλιουρέας σπέρμα.
10 Μήκων τὸ κώδειον. μορέα ἢ συκαμινέα. μάνναν
τοῦ λιβάνου τὸν ῥύπον λέγει. μυρρίνη ἢ μερσίνη. μυριό-
φυλλον μηλέας φύλλα. μύκητας ἀμανίτας. μίνθη κηπι-
κὴ τὸ ἡδύοσμον. μολυβδόγιον τὸ ψιμύθιον. μάκερ φλοιὸς
δένδρου Ἰνδικοῦ. μόρα τὰ συκάμινα. μελισσία πόα τὸ
15 μελισσοβότανον.
Νικόλαιοι οἱ φοίνικες. νήριον ῥοδοδάφνη. νίκυστον
φοῖνιξ τὸ δένδρον. νυμφικὸς χυλὸς γλυκέων ῥοιδίων ζω-
μός. νάρδος Ἰνδικὸς τὸ ἐκ τῆς Ἰνδίας. νάρδος ἀγρία
τὸ φοῦ. νάρκισσος εἶδος βολβοῦ ἔχον ἄνθος εὖοσμον.
20 νύμφιον τὸ ροῖδιον.

D P

- 1 κνέαρον D P. κάρκισ D. 2 λεπτόκαρον D. ἑλληνικόν
P. ψύλλιον P. 3 τὸ — ἀνθῆ] ἄνθος τοῦ ροιδίου D. 4 λού-
μις D. λιβυτικόν P. σταφυλίνη D σταφυλίνος P. 5 λακάνθιμον
P. λεύκος P. λεπτόν P. 5/6 λέκιθος — νήσου om. D.
6 λιμνίου P. λίθος²] λιγός D. 7 λότημα P λώπιμον D.
τῶν πωγῶνων D τῶν πογόνων D. 8 καστανέας — ἄνθη] ἤγουν
καρέας ἄνθος D. λεοντόγαλα] λεοκτιτικόν P. λίθου σπέρμα D
λιθόκαυστον P. 9 παλλιρέας D. λυμβρὸς λύγος τὸ φυτόν
add. post σπέρμα D. 10 κώνειον D κόνιον P. μορά P.
10/12 μορέα — ἀμανίτας om. D. 10 μάνης P. 12 μυκήτα
P. μνήθη P. 14 μέλισσαν P. πόα] θέαν P om. D.
15 μυκὴ ἀμανίτ add. post μελισσοβότανον D. 16/17 νικόλαιοι
— δένδρον om. D. 17 νυμφικός P. 18 νάρδος P. νάρδος¹ —
Ἰνδίας] νάρδον συριακόν τὸ στάχος D. νάρδος²] νάρδος P νάρδον D.
ἄγριον D. 19 φοῦ] ἄσαρ D. 19/20 νάρκισσος — ροῖδιον om. D.

Ξάνθιος ὀπτῆ θρίδαξ. ξυλόθιον τὸ ἀρσενίκιν. ξυ-
ρις τὸ μελάνθιον. ξάνθιον φιλάνθρωπον.

"Ονοι οἱ ὑπὸ τὰς ὑδρίας κοβαρίδες. ὄρεοσέλινον τὸ
πλατυκύμινον. ὄστρακίτις ἢ σιναπέα. ὀπὸς μήκωνος
τῶν κωδυῶν ὀπὸς. ὀπὸς συκαμίνου ὁ ζωμὸς τοῦ καρποῦ 5
τῶν συκαμίνων.

Πάνακες ἡράκλειον ἐξ οὗ ὁ ὀποπάναξ. περσέας φύλλα
ῥοδακινέας φύλλα. παιωνία τὸ γλυκυσίδιν. πρόπολις ἢ
σχινόκολλα. πτέρυγα ἢ πτερίς. πολύορχις ἀσφόδελος.

Ῥάμνος θάμνος ἀκανθώδης. ῥούδι καὶ ῥοῦ τὸ σου- 10
μάκιν. ῥᾶ τὸ ῥέον τὸ βάρβαρον καὶ ποντικόν. ῥητίνη
τῆς πεύκης τὸ δάκρυον. ῥοῦς τὸ σουμάκιν. ῥοῶν λέπη
τῶν ῥοιδίων τοὺς φλοιούς.

Σέρις ἀγρία τὸ κιχόριον ὃ καὶ πικρίαν καλοῦσιν.
σταφυλίνος ἄγριος ἤτοι ὁ δαῦκος. σπύραθοι αἰγῶν κό- 15
πρια ἢ προβάτων. στακτὴ ἢ τέφρα τῶν καέντων ξύλων.
σανδράχη μεταλλικόν ἐστὶν ὅπερ καὶ τὸ ἀρσενίκιν. σίνω-
πον τὸ σιναπίδιν. σίδια ῥοῶν τὰ φύλλα. σίδια φλοιὸς
ῥοιδίων. στυπηρία ἢ στῦψις. σφαιρία τὰ τῶν κυπαρίσ-
σων στροβίλια. 20

Τερέβινθον τὸ δάκρυον τῆς κεραμηλέας. τὸ τρώξι-
μον τὸ ἄγριον μαρούλιον. τραγορίγανον ἐρπύλλω ὅμοιον.

D P

I ξάνθιος — θρίδαξ om. D. ξυλίθιον D. 2 μελίθιον P.
ξάνθιον φιλάνθρωπον om. D. 3 ὄνοι P. οἱ om. P. ὑδρίας]
δρύεις P. κοβαρίδας P. 4 ὄστράκης P ὄστακίτης D. ἢ om.
P. σιπέα P σηπία D. 5 κουκουδίων D. συκαμίνου] συκα-
μίνων D. τοῦ καρποῦ om. D. 7 πάνακες — ὀποπάναξ
om. D. ποπάναξ P. 8/9 παιωνία — ἀσφόδελος om. D.
σκινόκολα ἢ πρόπολις P. 9 πολυόρχης P. πίντος φελὸς ὁ φελὸς
add. D (cf. p. 372,3). 10/13 om. D. 10 ῥουδηκαιρόν P.
11 ῥᾶ] ῥάου P. 12 πεύκος P. τοῦ σουμάκων P. 14/17 σέρις
— ἀρσενίκιν om. D. 14 ἀγρίας P. κεχόριον P. 15 στυ-
ρανθή P. 17 σανδράχη P. 18 σίδια¹] σίτια P. 18/19 σίδια²
— ῥοιδίων om. D. 19 Post στῦψις add. σείστρος βοτάνη τις ἦν
οὕτω προσαγορευομένη καὶ σείστρον παίγνιον D. 19/20 τὰ —
στροβίλια] κυπαρισσόμηλα D. 21/p. 372,1 (βολβῶ) om. D.
21 τὸρεβινθον P.

Ἵπερικὸν χαμαίπιτυς. ὑάκινθος ὁμοιον βολβῶ. ὑοσ-
κῦαμος δαιμονιαρέαν τὴν βοτάνην λέγουσιν.

Φακὸς ἢ φακῆ. φελλὸς πίτυος φλοιός. φοῦ νάρδος
ἀγρία. φῦκος βρύον ἐρυθρὸν θαλάσσιον. φώκη ζῶν
5 ἔστι θαλάσσιον ἐμπερὲς μόσχου βοός.

Χαλβάνι ὃ ἔστιν νάρθηξ. χαλκάνθη ἢ καλακάνθη.
χυλὸς ὁ ζωμὸς παντὸς εἴδους. χαμαιλέων μέλας τὸ
οὐλοφόνον. χελιδόνιον τὸ μέγα ὀθόννιον. χελιδόνιον τὸ
μικρὸν ἐλύδριον.

10 Ψιμύδιον γίνεται δὲ ἐκ τῶν μολίβδων ἐπάνω ὄξους
ἐπιτιθεμένων τῶν πετάλων. ψυχότροφον βετονίκην.

Ἵσκιμον τὸ βασιλικόν. ὦχρα γίνεται ἐν Κύπρῳ ἐκ
λίθων κεκαυμένων.

VIII

Manuscrit de Paris, B. N. 2318, du XVe siècle, ff. 77-79, copié sur deux colonnes. Le même lexique existe dans le Paris. 2315, du XVe siècle, ff. 68-71, dont le texte est moins bon et a peut-être été copié sur celui du 2318. Tous deux offrent une certaine parenté avec le Paris. 2294, du XIIIe siècle, ff. 97-100^v, dont la tradition est plus fautive.

Λεξικὸν τῆς τῶν βοτανῶν ἐρμηνείας κατὰ στοιχείον.

15 ἼΑκτέα ἢ κουφοξυλέα. ἄσις ἢ λιποθυμία. ἄλφита τὰ
πίτυρα. ἄρκευθος εἰκὼς ἀκανθώδει κέδρω. ἀδιάντον
τὸ τριχοβότανον. ἄκορον εἰκὸς ῥίζαν ἱρεως. ἀνεμώνη
ἢ κουτζουνάδα. ἀλκυόνιον τῆς φώκης τὸ ἀφόδευμα.

D P

1 χαμαιπίτυν P. βαβῶ P. ὑοσκῦαμος P. 2 δαιμοναρέα βοτάνη
D. λέγουσιν om. D. 3/5 om. D. 3 νάνδος P. 4 ἐρυθρώνος P.
5 ἐμπερῆς P. 6 χαλβάνι — νάρθηξ om. D. 6 νάρθηξ] ἄρθικος P.
χαλακάνθη P. ἢ om. D. ὑαλακάνθη P. 7/13 om. D. 8 ὀλό-
φωνον P. 11 ἐπιτιθέμενον τὸν τέρταλον P. 12 ὦχρα P.

ἀγάλλοχον ἢ ἀλόη. ἀμυναία σταφυλή στύφουσα. ἀκακία
 ὁ χυλὸς τῶν προύμων. ἀσκαλαβώτης τὸ σαμιαμίνθι.
 ἀσφαλτον πίσσα ἐξ Ἀραβίας. ἀσφόδελος τὸ παρόμοιον
 κρίνω. ἀδένες τὰ κατὰ μούγουλα. ἀλμάδων κολυμ- 5
 βάδων. ἀνθεμῖς τὸ χαμαίμηλον. ἄνθος λύκου ἢ πετο-
 μένη. αἰγίλωψ ὁ βρόμος· φύεται εἰς παράστρατον ἢ δῶμα.
 ἀδάρκη τὸ σιναπίδιον καὶ ὁ φλοιὸς τοῦ καλάμου. ἄνθος
 θαλάσσης ὁ σπόγγος. ἄλος ἀμμωνιακοῦ τὸ ἀφόνιτρον.
 ἀσφαλιδα τὸ τρίφυλλον ἢ πικροσίκουν. ἀριστολογία τῆς
 κόρης τὸ τζαγή. αἰγείρου τῆς πλατάνου τὰ σφαίρια. 10
 ἀλθαία ἢ ἀσπρομολόχη. ἄλος τὸ ἄλας. ἀστήρ ἀττι-
 κὸς τὸ βουβώνιον. ἄμεον τὸ λαγοκύμιον. ἀτράφαξ τὸ
 χρυσολάχανον. ἀνδράχνη ἢ γλυστρίδα. ἀθηναία ἢ πρό-
 πολις. ἀκαλήφη ἢ κνίδα. ἀρνόγλωσσον τὸ λεπτὸν πεν-
 τάνευρον. ἄμυλον τὸ καταστατόν. ἀβρότονον ἀγχία- 15
 λος πόα εἰκουῖα ἀψίνθω. ἄφουσα σπέρματα κύμιον,
 μάλαθρον. ἀμάρακον <βοτάνη> εἰκουῖα χαμαιμήλω.
 ἀργενοῖος πυρώδιος τὸ λευκοπέπερι. ἄλιμον τὸ δαμασώ-
 νιον. ἄμπελος λευκὴ ἢ βρυωνία ἢ καὶ ποιούσα σπαράγγια.
 ἀεῖζων τὸ ἀμάραντον. 20

Βοράχιον ἢ πομφόλυξ. βάλανος τὸ ὑποθετικόν.
 βδέλλιον χυλὸς Ἰνδικὸς εἰκὼς σμύρνη. βερίδα τὸ ἀγριο-
 κάρδαμον. βήσασα τὸ μῶλυ. βούφθαλμον εἰκὸς χαμαι-
 μήλω, βρέφους ἀμόρφου· ἢ ἄρκτος. βατράχιον ἢ βο-
 θρακίδα. βράθιον εἰκὸς κυπαρίσσω φύλλα. βόγλωσσον 25
 πάντες ἴσασι. βαλαύστιον ροῦδιον αἰγύπτιον. βρυωνία
 ἢ λευκὴ ἄμπελος.

Γλυκυσίδα ἢ παιωνία. γλαύκιον μήκων ὁ κερατίτης ὁ
 παράλιος. γλεῦκος τὸ σύρι. γῦρις ἢ περὶ τὸν μύλωνα
 πασάλη. γαλαγκὰς εἰκὼς ζιγγίβερ πυρέθρω. γλή- 30
 χων τὸ βλισκούνιν. γλοιὸς τὸ γλυκὸρίζον.

5 πετώμενη cod. 8 ἀφόνιτρον vel ἀφρόνιτρον. 12 ἄμεον est
 ἄμι. 16 ἀφύσσω cod. 17 βοτάνη addidi. 18 Num ἀργενός?
 21 βάλανανος cod. Rectius ὑπόθετον. 22 βερίδα] βεριάδα
 cod. : est ἰβηρίς (-ίδα), cf. pp. 374,20 et 375,22. 23 βήσασα]
 βήρασα cod. 25 βράθιον est βράθυ. 29 γῦρις] γύρι cod.
 30 πυρέθρω] πυρ τρ cod.

- Διονυσίων φύλλον ἀμπέλων δυναμένων ἐσθίεσθαι.
 διφρυγές ἢ κολοφωνία. δορύκνιον ὁ στρύχνος. δίψακος
 ἢ βοτάνη ὁ χαμαιλέον. δαμασώνιον τὸ ἄλιμον ὄμοιον
 ῥάμνω. δολιχοὶ οἱ φάσουλοι. δακρῦδιον ἢ σκαμωνία.
 5 δίψακος ζῶον ὁ κροκόνδειλος. δίκταμος ὁ ἄγριος γλήχων.
 Ἐλξίνη τὸ παρθενούδιον. ἐρυθρόδανον τὸ ῥιζάριον.
 ἐλατήριον ὁ χυλὸς τῶν ἀγρίων σικυῶν. ἐρεγμὸν ὁ τῶν
 κυάμων φλοιὸς καὶ τῆς πτισάνης. ἐλένιον ἀγχίαλος πῶα
 εὐοικυῖα τεύτλω. ἔρευθος ἢ κοκκινότης. εὐζωμον ἢ ῥόκα.
 10 ἐλλέβορος τὸ καρπίν. ἔδρα ὁ ἀφέδρων. εὐπατόριον
 τὸ ὑπατόριον ὄμοιον σουμάκι. ἐρύσιμον τὸ ἄγριον σίνηπι.
 ἔτνος ὁ φλοιὸς κριθῆς. ἐπισκύνια τὰ βλέφαρα.
 ἐμύδα ἢ λημνία χελώνη.
 Ζῦθος τὸ φουκάδι.
 15 Ἡτρον ἢ ὑστέρα ἢ τὸ ἔντερον. ἠδύσαρον ὁ πελε-
 κῖνος ὄμοιος σπάρτω ὁ καρπός. ἠρύγγιον ἀγχίαλος σὺν
 ἀκάνθαις βοτάνη. ἠνίον ὁ τράχηλος. ἠλιοτρόπιον τὸ
 σκορπιούρι.
 Θέρμια τὰ λυπηνάρια. θρίδαξ τὸ μαιούλιον. θάμ-
 20 νος πάσης φύσεως βοτάνη. θλάσπι ἢ βερίδα τὸ ἀγριοκάρ-
 δαμον. θρυαλλίς ὁ ἄγριος φλόμος ἔστι δὲ καὶ χρυσοειδής.
 θαψία εἶδος βοτάνης. θεραπευίδιον τὸ κυνόγλωσσον.
 θύμος ὁ θρύμβος. θυμελαία ἢ κνίδα.
 Ἰξία τὸ οὐλοφόνον. ἱεράκιον τὸ παρόμοιον σόγχου.
 25 ἱπποσέλινον τὸ ἄγριον σέλινον. ἴρις τὸ καλαμόκρινον.
 ἰὸς τὸ ἰάριον. ἔλεκτρον τὸ βερονίκι. ἰα τὰ ἄνθη.
 ἵππουρις τὸ πολυκόμπιον. ἵππομάλαθρον τὸ ἄγριον.
 ἵπολάπαθρον τὸ ἄγριον.
 Κισσάνθεμον τὸ κυκλάμινον. κίττη τὸ κιττάριον.
 30 κονία ἢ στακτῆ. καλλικερέα ἢ τήλη. κύαθος μέτρον

1 Διονυσίων cum ου supra ων cod. 2 στρύχνος cod. 3 ἄλι-
 μον] ἄμιλον cod. 5 δίψακος: num διψάς (-άδος) leg. ?

12 κριγῆς cod. 15 ἠδύσαρον] ἠδύσουτρος cod. 20 πᾶσα cod.
 φύσεως] φύσεις, ut vid., cod. βερίδα i. e. ἰβηρίδα: cf. p. 373, 22.

25 ἴρι cod. 27 ἵππουρι cod. 29 κισσάνθεσμον cod.

30 saepius καλλίκερος.

σταθμοῦ. κτηδόνας τὰς τζύπας. κόμμι τὸ κομίδι.
 κρᾶμα τὸ σίραιον ἤτοι τὸ ἔψημα. κόλλα τεκτονική ἢ ψαρό-
 κολλη. κάγχριον εἶδος ἀρώματος. κρότων ἢ κικέα.
 κοριανὸν τὸ κολιάνδρον. καυκαλίδα τὸ ἀγριόδαυκον.
 κοτυλίδα ἢ ποτηρίδα. καθμία ἢ τουτία. κωδύνα ὁ μή- 5
 κων. κόστος γλυκὺς ὁ ἐξ Ἀραβίας. κολοκυνθίδα ἢ
 ἐντεριώνη. κισσὸς οἶνος ὁ κυδωνάτος. κυάμου θηρὸς
 ἀπ' Ἀρκάδων τὸ ὑοσκύαμον. κέλυφος ὁ φλοιός. κάταγ-
 μα τὸ ἐπικάθισμα. κυνόμορον κυνὸς βάτον. κέστρος ἢ
 βετονίκη. κύμινον αἰθιοπικὸν τὸ καρναβάδιον ἢ τὸ μελάν- 10
 θιον. κώνειον ἢ μαγκουναία. κάσεμον τοῦ βαλσάμου τὸ
 σπέρμα. κάλαμος ἀρωματικὸς εἰκὼς λεπτοτάτῳ δόνακι.
 κενταύριον ἢ ἀθάλη. κάρυον ποντικὸν τὸ λεπτόκαρον.
 καρπήσιον εἶδος ἀρώματος εἰκὸς κολιάνδρω. κνέωρον
 ἢ χαμελαία. κῶνοι οἱ στρόβιλοι. κολοφωνία ἢ κατα- 15
 βρασμένη ῥητίνη. κυνόγλωσσον τὸ θεραπευτικόν. κνίδα
 ἢ θυμελαία ἤγουν ἢ κνίδα.

Λαδωνίδα ἢ δάφνη. λινόζωστις τὸ παρθενούδιον. λεῖ-
 ον τὸ συνενωμένον. λωτὸς τὸ γλυκοκάλαμον. λιβανω-
 τίδα τὸ δενδρολίβανον. λέκιθος ὁ κρόκος τοῦ ὠοῦ. λα- 20
 θυρίδες τὰ χολόκοκα. λαγοκύμινον τὸ ἄμι. λεπίδιον ἢ
 βερίδα ἤγουν θλάσπι. λάκαφος φλοιὸς πίτυος. λιγμὸς
 ὁ κλόξος. λιβόριον ὅμοιον κουφοξύλεα. λημνίτις ἢ λημ-
 νία σφραγίς. λύκιον αἰ ψαλίδαί τοῦ κλήματος. λιβυ-
 στικὸν σπέρμα ὅμοιον σελίτῳ ἐκ Φραγγίας. λεοντία ἢ ὄρο- 25
 βάκχη ἣτις φνομένη ἐν κυάμοις ἀπόλλυσι τὰ πλησιάζοντα.

Μᾶζα ἢ πίττα. μέλι ἄττικὸν τὸ ἀπὸ Ἀθήνας. μυρο-
 πισσόκηρος πίσσα μετὰ κηροῦ. μελαντήριον τὸ μετὰ
 ὄξους σκευασμένον μαυρίν. μοτὸς τὸ μούταριον. μῦες
 οἱ τζύπες. μαλθακὸν τὸ ὀμαλόν. μαδαμουδὰν ἀσφά- 30
 λαξ ζῶον τυφλόν. μιονίδα τὸ σπληνοβότανον. μάνις τὸ

2 σύρεως cod. 3 κάγχρυ vel κάχρυ alias. 4 κοριανός cod.

5 Num κοτυληδών? II κάσαμον alias invenitur. 15 κα-
 τευρασμένη cod. 20 λέκυνθος cod. λαθαρίδες cod. 21 ἄμι
 (-eas)] ἀνθεως cod. 22 βερίδα: cf. p. 373,22. 23 λιβόριον
 est ἔλλεβορις vel ἔλλεβορίνη. λημνήτις cod. 25 λεόντειος alias
 dicitur. ὀριβάχη cod. 31 μιονίδα = ἡμιονίδα = ἡμιονίτις.
 μάνις] num μάννα leg. ?

λεπτότατον τοῦ λιβάνου. μυρτέα ἢ μυρσίνη. μυρο-
βάλανον μικρότερον τοῦ χρυσοβαλάνου. μόρα τὰ συκά-
μινα. μήκων ἢ κωδιά. μελίλωτα τὸ καρτζαμίδιον.
μύκητες οἱ ἀμανίτες. μῶλυ τὸ ἀγριοπήγανον. μνάκαν-
5 θα ἢ ἀσπαραγγία. μύαγρος ὁ πετραῖος ἀσπαραγγος.

Νάρδον Ἰνδικὸν τὸ στάχος. νάμα ταύρων θυγατέρων
τὸ μέλι. νήριον ἢ ῥοδοδάφνη. νίτρον εἶδος κόκκινον
άλυκὸν ἑοικὸς ἀφονίτρω. νάρδου κρητικοῦ τὸ σίγ-
γουδον. ναυπλίου εὖρος τὸ πύρεθρον. νάρκισσος ὁ
10 ἐμετικὸς βολβός.

Ξανθότριχα ὁ κρόκος. ξυρίς τὸ ἄγριον κρίνον.

Ὁξύφυλλον ἢ ἀσφαλίδα. ὄχροι τὸ λαθύρι. ὄξαλίδα
ἢ ὄξυνίδα. ὁπὸς κυρηναϊκὸς ὁ σκορδολάζαρος. ὄξύ-
κρατον τὸ μετὰ εὐκράτους ὄξους καὶ ὕδατος σκευαζόμενον
15 πόμα. ὁπὸς μήκωνος τὸ ὄπιον. ὄρεοσέλινον τὸ πετροσέ-
λινον.

Περικαλαμίτης ὁ φλοιὸς τοῦ δόνακος. πύραθος κό-
προς προβάτου. πτισάνη τὸ γυμνόκριθον. πριαμίσκος ὁ
βαμβάκιος μοτός. πεντόροβον ἢ παιωνία. πύρεθρον
20 εἶδος ἀρώματος. περδίκιον ἢ σιδηρῆτις. πίττη ἢ πίσσα.

πιτυῖνη ἢ ῥήτινη. περσέα ἢ ῥοδακινέα. πομφόλυξ τὸ
βοράχιον. πισοὶ τὰ γλυκοκούκκια. πίων τὸ ὄπιον.
πιμελή τὸ ἀξούγγι. πελιδνὸν τὸ μολιβόχροον. πεντάφυλ-
λον τὸ εὐπατόριον. πεταλώδες τὸ οἶον μέλαν ἀναμιχθέν.
25 πευκέδανον πόα ἑοικυῖα μαλάθρω ὑπερύθρω. πρά-
σιον ὁ καλάνθρωπος. πρωτόστακτον τὸ πρωτεῖον.

παρλύειδον ἢ ἀγριομαλάχη. πολύγονον τὸ πολυκόμπιον.
Ῥοῦς τὸ σουμάκι. ῥίζης ψευδωνύμου τὸ Ἰνδικὸν νάρ-
δον. ῥόδα τὰ τριαντάφυλλα. ῥάσδον τὸ ἐλένιον.

30 Σφαιρίτης ἢ κυπάρισσος. σμύρنيον τὸ ἵπποσέλινον.
σφυρὰ τὰ ἀντζία. σίλφιον εἶδος βοτάνης. σκορπιού-

2 μύρονα cod. 4 ἀμανίτες = ἀμανῖται. 8 σίγγουδον vel
σίσγουδον. 10 βολβίος cod. 11 ξανθητρίχα cod. 12 ὄχροί
sunt ὄχροι. 13 κηραναϊκός cod. 17 πύραθος est σπύραθος.
19 πεντόροβον] πεύταυρον cod. 21 πιτυῖνη cod. παμφόλιξ cod.
24 πεταλώδ cod. 27 παρλύειδον : cf. Du Cange, s. v.
29 ἐλέϊνον cod. 30 ὑποσέλινον cod.

ρον ἑοικὸς τῷ ἄνθει οὐραν σκορπίου χερσαίου. σίραιος
 τὸ ἔψημα. σχιστὴ ἢ στυπτηρία. σικυωνία ἢ ἐντερι-
 ώνη. στέρνον τὸ στῆθος. σταφυλῖνος ὁ ἄγριος δαῦκος.
 σέρις τὸ ἄγριον ἴντυβον. σκόλυμος ὁ σκόλυμβρος.
 σῖδια τὰ τῆς ροιᾶς ἄνθη. σύμφυτον ἄγριον τὸ ἐλένιον. 5
 τὸ δὲ ἡμερον ἔχει φύλλα ἀειζώου παχύτερα. στυπτηρία
 ἢ στῦψις. σέσελι τὸ πλατυκύμνον. σίσωνος· εἶδος ἀρώ-
 ματος ἑοικὸς ἀνίσῳ. σκύφιον τὸ ὑπεράνω τοῦ ὀστέου
 τῆς κεφαλῆς. σισύμβριον τὸ καρδάμμον. σκόρδον ἑοι-
 κὸς λεπτῆ καλαμίνθη. στύραξ ἑοικὸς τῇ ὄσμῃ θυμιά- 10
 ματος. σαρξίφαγον φυτὸν ἔχον ἀκάνθας. σαγάπηνον
 ὁπὸς ἐκ τῆς Ἰνδίας βαρύσομος. σκάνδιξ ἢ βελονίδα.
 σανδαράχη τὸ κόκκινον ἀρσενίκιν. σίκυα τὰ τετράγγου-
 ρα. σούσουνον τὸ κρινέλαιον. σκύνια τὰ βλέφαρα.
 σκίλλα τὸ σκιλλοκρόμμνον. σατύριον ἔχον ρίζαν ὡς δι- 15
 δύμους. σῆσαμον τὸ σησάμιον.

Τραγάκανθα τὸ τετράκανθον. ταινία τὰ στέφανα.
 ταριχευμένα τὰ ἀλατισμένα. τρωγλοδύτης στρουθίον μι-
 κρόν, βασιλίσκος. τεύκριον μικρὸν φυτὸν ἑοικὸς χαμαί-
 δρυϊ. τερηδόνες αἱ τρύπαι. τρίφυλλον ἢ πικροσίκυνον 20
 ἤγουν ἀσφάλτιον. τρώξιμον τὸ μαϊοῦλι τὸ ἄγριον· γίνεται
 δὲ εἰς Φράγκους. τειχοδαίμων στρουθίον μικρόν.
 ταυρόκολλα ἢ ἀπὸ τῶν βυρσῶν κόλλα. τραγοπώγων τὸ
 λάδανόν. τιχία ἢ κριθῆς. τιθύμαλον τὸ ὀξύπουρον.

Ἵπερικὸν εἶδος βοτάνης. ὑπατόριον τὸ εὐπατόριον 25
 ἦως πεντάφυλλον. ὕφορον τὸ πεντάνευρον.

Φοῦ ὁ μικρὸς κόστος. φυσαλίδες ἐοικυῖαι δορυκνίῳ.

Χρυσάνθεμον τὸ χαμαίμηλον. χάσκουσα ἢ παιωνία.
 χρυσοβάλανον ἑοικὸς ξανθὸν κέπουλε. χαμαίπιτυς ἐοικυῖα
 λεπτῆ κούζῃ. χάρμονον τὸ μώλεον. χαρκὸς κεκαυ- 30
 μένος ὁ λεγόμενος χόχλος.

Ψύλλιον βότανον ἔχον σπέρμα καθάπερ ψύλλος.

Ἔγκιμον τὸ βασιλικόν.

Ι σύρεως cod. 5 ἐλέϊνον. 6 ἔχων cod. 12 ἐκ τῆς] κάκτης
 cod. 15 σκύλον τὸ σκυλοκρόμμνον cod. 18 ἀλιεσμένα cod.
 μικροῦ cod. 19 τεύχριον cod. 20 περιδόναι cod. 22 ἀπ τοι-
 χοδαίμων? 24 ὀξύπουρον vel ὀξύπορον. 25 ὑπατόριον] ὑποταῦρ
 cod. : cf. p. 374, II. 30 χαρκὸς est χαλκός.

IX

Manuscrit de Paris, B. N. 2178, du XVe siècle, f. 127^{rv}.
La tradition est bonne, mais le papier détérioré présente de nombreuses lacunes.

Λεξικὸν κατὰ ἀλφάβητον ἐν ᾧ ἐρμηνεύονται τινα
τῶν βοτάνων κοινολεξίαν καὶ ἄλλως παρὰ
ἰατρῶν ὀνομαζόμενα.

- Ἄβρότανον τὸ χαμαῖδριον. ἀλθαία μαλάχη. ἀρισ-
5 τολοχ[α.....]. ἀδιάντον τὸ τριχοβότανον. ἄμυλον τὸ κα-
ταστατόν. ἀσφόделος ὡσπερ κρίνον ἔχει καυλὸν μακρόν,
ἐπάνω δὲ αὐτοῦ ἔχει τὸν σπόρον. ἄφυσον τὰ σπέρμα-
τα κυμίνου καὶ τῶν λοιπῶν. ἀθηναία ἢ πρόπολις. ἀμάρ-
ακον τὸ λεγόμενον σάμψυχον. ἀφροσία τὸ σέλινον. ἀλ-
10 σίς τὸ στρουθοκάμηλον ζῶον. ἀγριγέντας ἄλας τῆς Ἰτα-
λίας. ἀλυπία ἢ γαλατζούρα ὁ τζεβελίνος. ἄλας ἀμμωνια-
κὸν τὸ νίτρον. ἄλας ὀρυκτὸν τὸ γάγραινον. ἄλας καπ-
παδοκικὸν τὸ ἀρμένικον. ἄλας ταριχευτὸν τὸ θαλάσσιον.
ἄμπελος λευκὴ ἢ βρυωνία, ἔστι δὲ τὸ χουμελοβότανον.
15 ἀνθεμῖς τὸ χαμαίμη[λον]. ἀρκευθίδες ὁ καρπὸς τῆς κέν-
δρου. ἀσφαλτος τὸ ὑγροπίσσω. ἀρσένικον τὸ ἀρσενί-
κιον. ἀνακάρδια καρπὸς Ἰνδικός. ἀλικάκαβον ὁ στρή-
χνος. αἰγόκερως ἢ τῆλις. αἶρινον τὸ τῆς αἶρας ἄλευ-
[ρον]. ἀλκυνόνιον κόπρος φώκης. ἀνδράχνη ἢ γλυστρίδα.
20 Βλήχων ἢ βλησκ[ούνη]. βαλαύστιον τὸ βαλανίδιον.
βούγλωσσον ᾧ βάφουσι τοὺς κηρούς. βετονίκη (vacat).
[βούκερας] ἢ τήλη. βοράτη [ῆ] κέδρος μεγάλη ἢ ἡ κυπά-
ρισσος. βονῶδες ἡδύοσμος. βά[του] καρπὸς ἢ κορυφή
τῆς βάτου. βρυωνία ἢ λευκὴ ἄμπελος. βλήτων ἢ ἀνα-
25 κακαβέα.

2 fortasse [κατὰ τὴν]. παρὰ] περί cod. 4 ἀβρότατον vel ἀβρό-
τονον. ἀριστολοχη cod. 9 num ἀφροδισία? ἀλσίς] alias ἀσίδα.

15 ἀνθεσμις cod. 17 ἀλικάβακον cod. 18 ἀέρινον cod. 20 βα-
λαύστιον : nonne βαλάντιον leg. ? 21 ᾧ] ὁ cod. 24 βρυενία cod.

Γῆς ἀστήρ τὸ ἀμίαντον. γλοιὸς βαλανείου ὁ καπνὸς τοῦ λουτροῦ. γῆ σαμία ἢ κιμωλία ἀπὸ τῆς Σάμου. γλαύκιον τὸ καλακάνθη. γῦρις ἢ πασπάλη. γομφίτης τὸ θυμίαμα. γρανύκοκκα τὰ ἀμύγδ[αλα].

Δυσόσμιον τὸ καστορόρχω. δεινδρίτης λίθος τὸ κουρά- 5
λιον. δίκταμον τὸ ἀγριοφλησ[κούνη]. δαῦκος κρητικὸς ὁ ἀγριος σταφυλῖνος. δαφνίδιν ὁ καρπὸς τῆς δάφνης. δρακοντία [βοτάνη] δράκοντος ἔχουσα χροιάν καὶ τὸ ἄνθος αὐτῆς ὡς γλώσσα δράκοντος· ὅς τὴν ἔ..... ἰδίαις χερσὶν ἀνασπάσει καὶ συντρίψει τοὺς ὄφεις ἀκινδύνως κρατήσει. 10

Εὐπατόριον [ἔχει] τὰ φύλλα ὅμοια καννάβης. ἔρφυλλος τὸ σῆνηπι. ἐλίχρυσον ὀνύχων λέφαν..... ἅτινα θερα-
πεύει πασώμενα παρωνυχίας. ἐρυθρόδανον τὸ λυθρίδιον. [ἐλλέβορος λευκὸς] τὸ πύρεθρον. ἐλλέβορος μέλας τὸ καρπίν. ἐλατήριον ὅπως τῆς ἀγριοσικ[ύνης.....] 15
ἐρίων οἰσυπηρῶν· τὰ ἅπλυτα μαλλία. ἐλύδριον ἢ χελιδονέα. ἐρείκη τὸ [φιλοκάλι. ἐλξίνη] ὁ σιδηρίτης. ἐρυθρόδανος ἢ κογχύλη. ἐλένιον θαλασσοκράμβη. ἔλαιον [ὀμφάκινον] ἀπὸ τῶν ἀώρων ἐλαιῶν.

Ζεῦμα πεύκης ρητίνῃ ξηρά. ζηλέα ἀλόη. 20

Ἡρύγγιον τὸ ἀφθαστον. ἤλεκτρον ἢ βερονίκη. ἡλιωτρόπιον τὸ κι[χόριον ἢ τὸ ἀ]γριοκάρδαμον.

Θεῖον ἄπυρον ἢ τεάφη. θυεῖα [τὸ ἰγδίον.....

.....
Ἰοῦ χαλκοῦ· τὸ ἰάριν. κυκλάμιον. ἵππουρις 25
τὸ πολυκόμπιν. ἴρις ἰλλυρικὴ κρίνον λευκόν. ἰοῦ σκώληκος· τοῦ ἱαρ[ίου τὸ ἐπάνω ἄνθος]. ἴρεον τὸ ἔψημαν τὸ ἀπὸ τοῦ οἴνου.

Κατανάγκη ἀσφόδελος. καμινίτης αἰθά[λη]. κόριον τὸ κολίαν[δρον. κόμμι] τὸ τῆς δαμασκηneas κομίδιν. καλλίχρουν τὸ κινάβαρι. καυκαλὶς ἀγρι[ος δαῦκος]. κνίφη 30
ἢ κνίδη. κύμινον τὸ καρναβάδιον ἤγουν τὸ πλατυκύμινον. κώνειόν ἐστι βοτάνη θανάσιμος. κάρμις τὸ κάρδαμον.

3 πάσπαλις cod. γναφίτης cod. 10 συντρίψας cod. 12 ἐλέ-
χρυσον cod. 13 παρωνυχίας cod. 20 πεύκης] σωτός cod.
25 ἵππουριω cod. 27 ἴρεον est σίραιον. 31 κινάβαρ cod.
32 κύμινον scil. αἰθιοπικόν : erat κ[ά]μ[η]λον ut p. 364,12.

κριοὶ οἱ μαῦροι ἐρέβινθοι. κνέωρον ἢ χαμαιμηλαία.
 κάρυον ποντικὸν τὸ λεπτοκάρυον. κύμινον ἑλληνικὸν τὸ
 ψύλλεον. κύτινος ροιᾶς τὸ μικρὸν ροῖδιον. κύπρου ἄν-
 θος ἢ χενὰ ἤγουν ἢ ἀλιχάν[ια.] κνίδιος κόκκος τζουκ-
 5 νιδόσπορον. καλλίτριχον τὸ ἀδιάντον.

Λούμιξ τὸ λάπαθον. λιβυστικὸν ὁ σταφ[υλῖνος].
 λευκάνθημον τὸ [χα]μαίμηλον. λέκιθον τοῦ ὠοῦ τὸ λέ-
 πος. λημναία σφραγὶς βῶλος τῆς Δήμνου νήσου. λί-
 [θος] ἄσσιος τὸ κισ[ήρι]. λινόζωστις τὸ παρθενουδίν.
 10 λόπιμος τῆς καστανάας τὸ ἄνθος. λεοντόγαλα τὸ ἀμ-
 μων[ιακόν]. λιθόσπερμα τῆς παλιουρέας ὁ σπόρος.
 λιβανωτὶς τὸ δενδρολίβανον.

Μίνθη ἢ πρόπολις. μορέα ἢ συκαμ[ινέα]. μυρρίνη
 ἢ μυρσίνη. μύρτα ὁ ἐξ αὐτῆς καρπός. μάνης τὸ λιβα-
 15 νόχωμα. μελίλωτον τὸ τριφύλλιν. μ[ανίδες] μύκητες
 οἱ [ἀμ]ανῖται. μίνθη τὸ ἠδύοσμον. μολιβδόγειον τὸ
 ψιμμύθιν. μελίσσειον τὸ μελισσοβότα[νον]. μνόχοδα
 [κόπ]ρος τοῦ ποντικοῦ. μελίκρατον τὸ ὑδρόμελι. μάκερ
 φλοῖος δένδρου Ἰνδικοῦ. ... νᾶπυ τὸ σινάπι. μήκων ἢ κω-
 20 δύα. μύλη τὸ λάπαθον.

Νικόλαιοι οἱ φοίνικες. νυμφ[ικὸς] ὁ τῶν ρο[ιδί]ων ζω-
 μός. νάρδος συριακὴ τὸ στάχος τὸ ἐκ τῆς Συρίας. νάρ-
 δος Ἰνδικὴ τὸ ἐκ τῆς [Ἰνδίας]. ναρδόστα[χυσ] τὸ ἄσαρ.
 νάρκισσος εἶδος βολβοῦ ἔχον ἄνθος εὐοσμον. νύμφιον
 25 τὸ ροῖδιον.

Ξάνθος ἢ ὀπτὴ θρίδαξ. ξυλόθιον τὸ ἀρσενίκιν. ξυ-
 ρὶς τὸ μελάνθιν. ξάνθιον τὸ λε[γόμενον] φιλ[άνθρωπον].
 Ὁμφάκιον τὸ ἀ[γουρ]ιδόζωμον. ὀποπάναξ τὸ πάνακες.
 ὀπὸς συκαμίνου [χυλὸς] συκαμινάας. ὄνιοι [αἰ ὑπό]
 30 τὰς ὑδρίας κοβαρίδες.

Περσαίαι φύλλα ἤγουν τῆς ῥοδακιναίας. [παιωνία γ]λυκυ-
 σίδα. πρόπολις ἢ σχινόκωλλα. πολύορχις ἀσφόδελος. πί-

I κρέαρον cod. 3 κυπρίου cod. 12 λιβανίτης cod.
 13 λίνθη cod. 16 μολιβδόγειον cod. 17 ψιμμύθιν cod.
 μνόχονδρα cod. 20 μύλη p. 352,9. 26 ξάνθιος pp. 329,12 et
 371,1. 28 πάνακες] σπανάκιν cod. 29 οἶνοι cod. 32 σχωνό-
 κωλλα cod. 32 πέτυος cod.

τυος φλοιός ὁ φ[ελλός. πικρί]δες αἱ σέρεις. πτέρυγα
βοτάνη λεγομένη πτέρις.

Ῥάμνος φυτὸν ἀκανθῶδες. [ῥοῦς] τὸ σουμάκιν.
ῤητίνη τὸ τῆς πεύκης δάκρυον. ῤοιῶν λέπος τῶν ῤοιδίων
ὁ φλοιός.

5

X

Ce lexique est édité d'après deux manuscrits de la Bibliothèque Nationale de Paris : Coislin 346, du XIIIe siècle, ff. 293-294, = C, et Suppl. 659, du XIIIe siècle, ff. 119^v-121^v=S. S contient un petit supplément au f. 125. Le même texte figure encore dans le Coislin 335, du XVe siècle, ff. 6^v-7^v, et dans le Paris. 2510, du XVe siècle, ff. 42-44^v, qui offrent des copies moins correctes.

Λέξεις ἰατρικοῦ βιβλίου· ἐρμηνεῖαι βοτανῶν.

Ἄκανθα αἰγυπτία ἀγριοκάρδος. ἄκανθα λευκή ὁ λε-
γόμενος πορδόκανος. ἄλς ἄλας. ἀκόρου ρίζα τῆς ἀγριο-
σπαθούλας ἧ ἔστιν εἰς τὰ βάλτα. ἀκτέας χυλός· κου-
φοξυλαίας τῆς καὶ σάβουκος λεγομένης ὁ ζυμός. ἀλέξ- 10
ανδρα σμύρνα. ἀλθαία δενδρομόλοχον. ἀλικάκαβον ἡλιο-
τρόπιν. ἀλυπιάδος σπέρμα κατὰ Λατίνους λαυρίλλα.
ἄλφιτον τὸ λεπτόν τῆς κριθῆς ἄλευρον. ἀμόργη ἧ τοῦ
ἐλαίου τρυγία. ἄμεις· ὁ λέγεται λαγοκύμιος. ἄμυλος
ἀμύλιά ἔστιν ἄλευρος καθαρὸς λεπτὸς ζυμωθεὶς ὕδατι καὶ 15
κατὰ πρωτὶ καὶ ἑσπέρας ἀλλάσσεται ὅπερ ἔχει ὕδωρ καὶ
ἄλλο τίθεται ἐπὶ ἡμέρας, καὶ ἐπὶ λίνου ψιλοῦ σακκίζεται.

ἀτράφαξ τοῦ χρυσολαχάνου ὁ καρπός. ἀνδράφαξ τὸ
χρυσολάχανον. αἰμῶσας αἰμοπποϊκός. ἀνεμώνη παπα-

C S

6 λέξις CS. 7 ἀγριοκάρδαμος C. 9 ἠ] ὁ CS. 11 ἀνθέα
CS. δενδρομόλοχον C. ἡμοτρόπην S ὀμοτρόπην C. 13 ἄλφι-
τος CS. 14 ἄβιος S ἄβιος C. λυγοκύμιος S. 16/17 ἀλ-
λασσόμενον et τιθέμενον CS. 17 ἐπὶ ἡμέρας καὶ ἐπὶ λίνου
ψ(ιλοῦ) σακιζόμενον (sic C) om. S. 18 ἀτράφάξ (sic) et ἀνδρ-
αφάξ (sic) sunt ἀτράφαξ. 19 αἰμῶσα : cf. p. 342,5.

- ρίνα ἤτις ἀνθεὶ ῥόδα λευκά. ἀπόπατος ἢ κόπρος ἢ ἡμετέρα ἢ ἀπὸ τοῦ γεννηθῆναι. ἀπόβρεγμα καρεόφυλλον. ἀπόστεμμα τὸ ἀθροϊζόμενον τοῦ ὑγροῦ τοῦτ' ἔστιν ἀποσυναγόμενον. ἄπεπτος ἀχώνευτος. ἀγριελαίας πυρῆνος·
- 5 τῆς ἐλαίας τὸ ὄστουν. ἀγγεῖος ἐξ ἱπποῦ τὸ ἀπὸ φούρνου. ἀβρότονον ἢ μελιτινή. ἀποσμᾶ φθειρουρεῖ. αἷμα κόρεως τῆς κόριδος. ἀδένες τὰ μαστάρια. ἀγριοσταφίδα· θέσειν ἔχει τὸ φύλλον αὐτῆς ὡσπερ λύκου πούς. ἄρκευθος ἢ ῥάμνος. ἀρνόγλωσσον βοτάνη ὁμοία πεντανεύρου.
- 10 ἄρου ρίζα τὸ μικρὸν δρακόντιον. ἀστράκου ὄστράκου· κόχλου θαλασσίου. ἀνθρεῶνος· ὁ τοῦ τραχήλου κόμβος τὸ λεγόμενον καρῦδιν. ἀντιβάλανος τὸ διὰ τοῦ ἀφεδρῶνος εἰσερχόμενον τοῦ σφίγγαι τὴν κοιλίαν. ἀστρεφνος ἀσύλληπτος. ἄλὸς ἄχνη τὸ ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης γινόμενον εἰς τὰς ἄκρας τῆς λίμνης ἄλας.

15 Βαλαύστια τὰ μικρὰ ῥοῖδια ὅτε ἀνθοῦσι. βδέλλιον τὸ τῶν θυλακίων τῆς πτελέας τὰ ἔσωθεν ἐξεληθόντα μυγαροῦδια. βονιάδος· ὁμοία τῆς ῥάπας.

20 Γλαυκίνη ὁμοία κρίνου. γλοιὸς βαλανείου ὁ καπνὸς τοῦ λουτροῦ.

Δυσεντερία ἢ συχνῶς πρᾶπτουσα γαστήρ καὶ ἐσχάτως αἷμα. δρακοντία νόσος ὅπου ρουσιαίνει ἢ σὰρξ καὶ ἔσωθεν τρώγεται. σπεκλᾶριος ὃ λέγεται καθρύπτῃς. δακρῦδιν σκαμωνέας ὀπός. διακλυστήρ τὸ ἐργαλεῖον.

25 Ἔδρα ὃ ἀφεδρῶν. ἐλατήριος ὃ ἐντὸς τοῦ ἀγρίου ἀγγουρίου χυλός. ἐσχαρωτικοῖς· τὰ σχίζοντα τὴν σάρκα. ἐρίους οἰσυνηροῖς· μαλλία ἄπλυτα. ἐπὶ τὸν κτένα· ἐπὶ τὸ ὑπογάστριον. ἐλλέβρος μέλας τὸ ρίζωμα.

C S

- 3 ἀπόστεμμα i. e. ἀπόστα(γ)μα. 4 πυρῆνος (gen.)] πύρινος CS.
 5 ἀγγεῖος corruptum pro ὃ γλοιός. 6 ἀβρότονος CS. φθειρουρεῖ corruptum videtur. 7 ἄδενα CS. 8 ἔχουσα CS.
 9 πεντανευρίου C. II κακοθαλασσίου CS. 12 ἀντιβάλανος : cf. pp. 307,10 et 320,14. 13 ἀστρεφνος : cf. pp. 330,12 et 384,17. 14 ἀλλοιάχνη S. 17 μυκαροῦδια S. 23 καθρύπτῃ C. 28 ἐλέβρος S. μήλας S μύλας C.

Ἡρεος ἰλλυρικῆς· κάλαμος κρίνου. ἠριγέρων βοτάνη
 ἐστὶν γνωμένη εἰς τὰ καταλύματα ἐπάνω τῶν κεραμίων ὡς-
 περ κύπριον ἔχουσα τὸ ἄνθος. ἠρυγγίου ρίζα· τῆς πεπε-
 ρίας.

Θάμνος ξύλον ἀκανθῶδες ὃ λέγεται βάτος. 5

Ἰάριν ὁ ἰὸς τοῦ χαλκοῦ. ἰλεούς· στρόφους ἐντέρων τοὺς
 χορδαίφους. ἰχθύας τοὺς εὐσάρκους· τοὺς οὔτε πῖους οὔτε
 σαχροῦς.

Κόνυζα τὸ ψύλλιθρον. κάρων τὸ καρναβάδιον. κολιάν-
 δρος κοριάνδρος. κύτινος ροιᾶς τὰ μικρὰ ῥοῖδια ὅταν 10
 ἀνθοῦσιν. κύστις ἢ φυσάλα. κροκύδα· τὸ τοῦ μαλλίου.

κνήκος ὁ ἄγριος κρόκος. κάνθειον ἢ θριξ τοῦ βλεφά-
 ρου. κώνειον κικούτα. κωδύαις· τὸ ἔνδυμα τῆς πα-
 παρίνης. κολοφωνία ἢ πίσσα ἢ καθαρὰ ἢ τριβομένη·
 πιτυῖνη ἢ ριχίνα. 15

Λοπάδιον ἢ χύτρα. λυχνωδὸς κατάστυγνος. λευκοῖον
 βίολα λευκή. λιβανωτὶς τὸ δενδρολίβανον. λημνίτις πη-
 λός. λιβάνου μάννα λιβάνου χοῦς.

Μεμήκυλος ὁ καρπὸς τοῦ κομάρου. μάννα μάννης, λεῖος
 χοῦς, κοινορτός. μελαίνης μήκωνος μαύρης παπαρίνης. 20

μαρούλιον ἢ ὀξυλίδα. συκόμορον τὸ συκάμινον.
 μέσπιλα καρπὸς δένδρου ὅμοιον κνιδίου. μελίκρατον κω-
 δύας τὸ ἀφέψημα τοῦτ' ἔστι τῆς παπαρίνας μετὰ μέλιτος.

μέλι ἀττικὸν τὸ ἀπηφρισμένον. μύες κατοικίδιοι
 οἱ ποντικοί. μύλην· ἢ τοῦ ἀγρίου λαπάτου ρίζα. μυ- 25
 ρίκη ἢ βρίκα. μυρρῖνη ἢ μυρσίνη τὸ ξύλον τοῦ μύρτον.

Νυκτάλοπας τοὺς τῆ νυκτὶ μὴ βλέποντας. νάρδου κελ-
 τικῆς· κατὰ Λατίνους σαλλίουλα.

Οἴδημα φύσημα· λέγονται δὲ καὶ ὑπώπια. ὄλυνθοι
 ἄγριοι ἀγριόσυκα. 30

C S

I ἡρεος est ἱρεως (ἱρίς). ἠλικρίκης CS. 2 καταλύματα]
 απ καλύμματα? 3 κύπριον CS. ἔχον CS. ρίζης C.
 7 κορδαίφους CS. 9 καρῶν CS. II κύστη CS. 15 πιτυῖνης
 CS. 16 λυχνωδός] απ λυγμῶδης? λεύπιον S. 17 λιβανωτός
 CS. λιμνήτης CS. 19 alias μεμαίκυλον. 21 μαρόβιος CS.
 ὀξυλίδα S. συκομορέα CS. 22 μελίκρατον S. κόνυζα S.
 24 καταμοῖδιοι CS. 25 λαπάτου CS.

Παλμὸς πῆδημα. παρθενούδιον ἢ μερκουρέλλα καὶ ὁ λινολώστης. ὀξύκρατον ὁ μετὰ ὕδατος χλιαροῦ ἄκρατος οἶνος. οἶνανθίνου· γίνεται ἐκ τοῦ νεωστὶ ἐκφυέντος τῆς ἀμπέλου· ἔστι δὲ καὶ βοτάνη. παρίσθημα τραχεῖα ἐκ
 5 τῶν κόμβων ἀρτηρία τουτέστιν ἄνω. περὶ τὸ ἦτρον· τὸ πρόκοilon. πεφθῆ· χωνευθῆ. πυροῦ ἀφέψημα σίτου ζυμός.

Ῥοσμαρίνον τὸ δενδρολίβανον. ῥοιαὶ ὀξείαι καὶ γλυκέαι τὰ ῥοῖδια.

10 Σιτία στρυφνὰ βρώματα σφιγκτά. σκιρρώματα· σκληρωθὲν ἢ λιθωθὲν. σίραιος ἐψημένος μούστος. κάρυα ποντικά λεπτοκάρυα. ῥέον ποντικὸν τὸ ὠραιοβάρβαρον. σταφυλοαγρία ἀγρισταφύλιον. σταφυλοκαυστή σταφύλιον κεκαυμένον. σφαιρία κόκκοι κυπαρίσσου. σιναπίδιον
 15 σιναπόσπορον. στυππεῖον τὸ συρικόν. σμύρνον ἢ σμύρνα. σανδαράχην· ἀρσενίκον. σισύμβριον βάλσαμον. σίδια φλούστρα ῥοιδίων. στυπτηρία στῦψις. στρεφνώδη καὶ ἄστρεφνα συλληπτικά καὶ ἀσύλληπτα. σαρκόκολλα τὸ δάκρυον τῆς περσικίας. σπύραθος τῶν αἰγιδίων ἢ κό-
 20 προς στρογγύλη.

Ταριχευτὰ κρέη καὶ ἰχθύες. τρώξιμον τὸ ἀγριομάρουλον. τελλινῶν πατέλλων. τερεβενθίνη ὁ καρπὸς τοῦ ἡμεροσχίνου πρασινίζων· τὸ μέγεθος ἴσον ἐλαίας. τίταν· ἄσβεστον ἄβροχον. βούβωνες πανούκλε.

25 Ὑλίσας σειρώσας. ὑδροφόβος ἢ λύσσα. ὑποχόνδριος ὁ κοπροδόχος τοῦ ἐντέρου. ὑμῆν ἢ τζίπα τοῦ μυελοῦ. ὕσσωπον ἢ βοτάνη καὶ ὁ ῥύπος τῶν ἐρίων τῶν προβάτων.

 C S

1 πηδᾶ C S. 1/2 rectius ἢ λινόζωστις. 3 Post οἶνος add. ἀκράτω C S. 4 παρίσθημα C S. τραχεῖα] τὰ βράχη C S.

5 ἀρτηρία C S. 6 πεμφθῆ C S corr. C². 8 ὀξείαι C S. γλυκέαι C S. 10 σφικτά S. 12 ὠραιοβάρβαρον est ῥεοβάρβαρον.

14 σφύρια S. συνόπιδος C S : σνωπίς est terra Sinopica, σιναπόσπορον est semen sinapi. 15 num leg. σηρικόν? σμύρνον C S.

ἢ σμύρνα] τὰς βύρνας C S. 17 στρεφνώδη : cf. pp. 330, II et 382, I3. 18 συλληπτικά S. 19 σπύραθος] σπύθηρα C S.

22 πατέλλας C S. 23 ἡμεροσχίνου C S. 25 ὑποχόνδριος S.

27 ὁ] ἢ C S. ὁ ῥύπος est οἶσυπος.

Φοῦ ψευδομάραθρον.

Χάρμελ τοῦ ἀγριοπηγάνου ὁ καρπός. χαμολεύκη στρογγύλη ἄκανθα ἣτις κολλᾷ ταῖς τρίχαις τοῦ ἵππου. ζιζάνια ἢ αἶρα. ἥπατόριον τὸ σαρκοκόλλιν. θάσια τὰ ἀμύγδαλα. ῥάμνος ὁ χριστάκανθος. ἰσχνότης λεπτότης. 5
Ἐλλέβορος τὸ ρίζωμα. ἀλφίτης ἀπὸ ἄρτου κριθῆς ψίχαι. χαρδάλην ἀγριοκολοκύνθιν. ἀγριοσίικον ἀγραγούριν· σίκκον δὲ καὶ τὸ ἀγγούριν καλεῖται. κώνειον κικούτα. τὸ ἀκόνιν πλησίον κλέθρας γίνεται χόρτον. 10
πίτην ἀγριοστροβιλία. τιθύμαλος κόμαρος.

XI

Pseudo-Galien.

Ce lexique est édité d'après deux manuscrits de la Bibliothèque Nationale de Paris : 1883, du XIVe siècle, ff. 789^v-794 = A, et 2149, du XVIe siècle, ff. 152-158^v = B. Dans le premier, le glossaire est attribué à Galien : cette attribution est naturellement sans valeur. Le même texte est encore conservé dans d'autres mss. de Paris : Coislin 335, du XVe siècle, ff. 63-68, extrêmement fautif, attribué aussi à Galien ; 2243, du XIVe siècle, ff. 631-637^v ; 2238, du XVe siècle, ff. 598^v-614 : ici, une seconde main a ajouté des équivalents italiens et collationné le Coislin 335.

Λέξεις βοτανῶν ἐρμηνεῖαι κατὰ ἀλφάβητον
τοῦ σοφωτάτου Γαληνοῦ.

"Ἀρκευθος ἢ καντζάρου ἢ κέδρος. ἀνεμώνη ἦτοι

C (1-5) S (1-10) AB (11-13)

1 ψευδομάρτυρας C S. 4 ἥπατόριον est εὐπατόριον. 5 add.
ὦ πειθῆνιε ὦ εὐπειθῆ C. 6/10 om. C. 7 ψίχαι i. e. ψίχες.
10 πίτην est πίτυς. κάμαρος S. 11 λέξεις AB. ἀλφαβήτου
AB. 12 τοῦ σοφωτάτου Γαληνοῦ om. B. 13 ἄρκευστον AB.
καντζάρου : cf. p. 301, 13. ἀνεμώνης AB.

- ποτηροκλάστρια καὶ μήκων. ἄμπελος λευκὴ ἦτοι ἡ βρυωνία καὶ ὄφιοστάφυλος. ἄσαρον ἦτοι τὸ πελέκιον λεγόμενον. ἀνδρόσαιμον ὁ καὶ ἄγριος κνήκος ἢ καὶ ἀτρακτυλῖς.
- ἀκτέα ἦτοι ἡ κοφοξυλαία καὶ ἀκτῆ καὶ χαμαιάκτη λεγομένη. 5 ἀλθαία ἦτοι ὁ δενδρομέλοχος ἄγριος. ἄλφιτα τὸ λεπτόν τοῦ κριθαρίου ἀλεύρου. ἄμεως ἦτοι ὁ λαγοκύμιος ὀνομαζόμενος. ἄμυλον ἦτοι τὸ καταστατόν τὸ ἐκ τοῦ σίτου σκευαζόμενον. ἀτράφαξ τοῦ χρυσολαχάνου τὸ σπέρμα. ἀπόβρεγμα ἦτοι τὸ καρεόφυλλον λεγόμενον. ἀβρό- 10 τος ἦτοι ἡ μελιτίνη ὀνομαζομένη. ἄρου ρίζα τὸ μικρὸν δρακόντιον λεγόμενον. ἄλος ἄχνη ἦτοι ὁ ἀφρὸς τῆς θαλάσσης. ἀρτεμισία ἦτοι τὸ ἀβάσκαντον λεγόμενον. ἀνεμώνη ἦτοι ἡ ἀγρία παπαρίνα· οἱ δὲ ἀνεμοσούρτιν ὀνομάζουσιν.
- ἄραρα ρίζα ἦτοι ἀριστολοχίας ρίζα. ἄκοπον ἦτοι μό- 15 λοχος ἄγριος ὀνομαζόμενος. ἀλόην βοτάνην· ἡ γεντιζᾶ λεγομένη. ἄδαρκος ἦτοι ὁ ἐρέβινθος. ἀμπελόπρασον ἦτοι πρᾶσον ἄγριον. ἀετήτους ἦτοι τὸ λάπαθον ὀνομαζόμενον. ἄλος ἄνθος** τὸ μικρὸν κενταύριον· καὶ ὑπερικὸν τὸ μέγα κενταύριον. ἄλφιτον τὸ τῆς κριθῆς ἄλευρον.
- 20 ἀνδρόσαιμον καὶ σκύρον τὸ ὑπερικόν· ἔχει δὲ φύλλα κατατρυπητά. ἀλύπιον τὸ χαμέλαιον· καὶ ἀλυπιάδος· ἡ χαμελαία. ἀσκληπία ἦτοι ἡ δρακονταία ὀνομαζομένη. ἀνδράχνη τὸ χοιροβότανον ἦγουν ἡ ἀντράκλα. ἀνθερικὸν ἦτοι ἄνθος ῥόδου. ἄλιμος βοτάνη ἐστὶν δένδρου εἶδος παρὰ

A B

- 2 λεγόμενον hic et infra persaepe omittitur in B. 3 ἀνδρόσαιμον dubitans scripsi (cf. enim v. 20): ἀνδρόσεμον A B. ἀτρακτυλῆς A B. 4 ἀκτρά A B. 5 δενδρομέλοχος est δενδρομολόχη. 6 ἄλευρον A. 8 rectius ἀτράφαξ. 9 rectius ἀβρότονον. 13 ἦτοι hic et infra saepe omittitur in B. ἀνεμοσούρτ A B. 14 ἀραράριζα B: cf. Ps. - Dioscor., III, 4 app. cr. 14/15 μολόχου ἀγρίου A B. 15 ὀνομαζομένην A om. B. 17 Nonne ἀετῖτις legendum? 18 Post ἄλος ἄνθος fortasse duo verba ceciderunt: cf. p. 307, 13. 20 ἀδρόσεμον A B. σκύρον (σκήρον A B) est ἄσκυρον. 21 χαμαιλεον A B. ἀλυπιδος A B. 24 ῥόδων A B. ἀλίμης A B. εἶδος] ἡδύς A B.

θαλάσση. αείζων ἦτοι τὸ ἀμάραντον λεγόμενον. ἀκα-
 λήφη ἦτοι ἡ λεγομένη κνίζα. ἀλκυόνιον ἦτοι φώκης κό-
 προς. ἀνθεμίδος ἄνθος ἦτοι τὰ χαμαίμηλα. ἀδάρκη ἦτοι
 τὸ λεγόμενον ἀγαρικόν. ἄλας ἀμμωνιακὸν ἦτοι τὸ λεγό-
 μενον νίτρον. ἀκτέας ὁ χυλὸς ἦτοι τῆς κοφοξυλαίας. 5
 ἀφροδίσιον ἦτοι ἡ μυρσίνη λεγομένη. ἄκανθα ἀραβικὴ
 ἦτοι πυξάκανθα ὀνομαζομένη. ἄκορον ἦτοι μυράκανθον
 λεγόμενον. ἀλικάκκαβον ἦτοι τὸ στρύχον ὀνομαζόμενον.
 ἀτρακτυλὶς ἦτοι ὁ κνήκος ὁ ἄγριος. ἀσφαλτον ἦτοι ἡ
 ἀγρία πίσσα λεγομένη. ἀρκευθίδος ἦτοι τοῦ κέδρου ὁ 10
 καρπός. ἄλας ὀρυκτὸν ἦτοι ἄλας γάγρινον. ἀμμων
 ἦτοι τὸ ξυλοκινάμμων. ἄλατος αὐτορυτοῦ ἦτοι ἀλι-
 σάχνη.

Βαρμουχᾶ ἦτοι κύπεριν. βοανθέμιστον τὸ τῆς τήλεως
 ἄλευρον. βαλαύστια τοῦ ροϊδίου τὰ ἄνθη τὰ μικρά. 15
 βετόνικα ἡ ρίζα τοῦ περιστερεῶνος· οἱ δὲ σιδηρῆτις. βού-
 κερων ἦτοι ἡ τήλη· οἱ δὲ μοσχοσίταρον· οἱ δὲ αἰγόκερον· οἱ
 δὲ κάρφος. βούφθαλμον ἦτοι τὸ μέγα λούλουδον. βρά-
 θεως ἦτοι ἄρκευθον. βόλβιτα τὸ τοῦ βοὸς ἀφόδευμα.
 βόμβυλος ἦτοι ὁ τέττιξ λεγόμενος. βάλανος μυρεψικὸς 20
 ἦτοι τὸ χρυσοβάλανον ἡ ξανθοκάρνα λεγόμενα. βρυτία
 πίσσα ἦτοι τὸ ἀσφαλτον. βισασσά ἦτοι ἡ περσαία βοτάνη,
 τὸ ἄγριον πήγανον. βέστρον τὸ κενταύριον τὸ μικρὸν λε-
 γόμενον. βρομόκολλην ἦτοι ὄψαρόκολλην ὀνομαζομένην.
 Γῆς σαμίας ἦτοι κιμωλίας λουστικῆς. γύριον ἦτοι ἰὸς 25
 χαλκοῦ ἡ ἄριν. γῆς βρυτίας ἦτοι ἀσφαλτος ἰουδαϊκῆ.
 γῆ λιμνήτις ἦτοι τὸ ἀσφαλτον. γῆ χαλκεία ἦτοι ἀμπελι-

A B

- I θαλάσσης A B. 3 ἀνθέμης A B. 9 ἀτρακτυλήν A B.
 10 ἀγρίπισσα B. 12 αὐτορικτοῦ A B. ἀλισάχνη : cf. p. 306, 10.
 14 κύπεριν A B. 15 βαλαούστια A B. 16 σιδηρήτης A B.
 21 ξανθηκάρια A ξανθηκαίρια B. 22 alias βησασᾶ.
 23 βέστρον est κέστρον ut p. 389, 28 et 390, 6. 24 βρομόκωλιν
 A B. ὄψαρόκωλιν A B. ὀνομαζομένη A om. B. 25 σαμίας]
 ἀμίας A B. ρουστικῆς A B. 26 ἄριν i. e. ἰάριν. 27 γῆς
 λιμνήτης A B. 27 [p. 388, I ἀμπελίτις γῆ] ἀμπέλου οἶνος A B.

τις γῆ. γῆ ἀστέριος τὸ ἀμίαντον ἢ λιθάργυρον. γῦριν·
 ἐξ ἀλεύρου καὶ ὕδατος ἔψημα ἦτοι πασπάλην. γῆρας
 ὄψεως ἦτοι τὸ δέριμα τοῦ ὄψεως. γλοιὸς βαλανείου ἦτοι
 ὁ ῥύπος τοῦ λοετροῦ. γλυκυσίδης· ἦτοι ἡ παιωνία λεγο-
 5 μένη. γεράνιον ἔχει φύλλα ὅμοια ἀνεμώνης. γναφάλιον
 ἔχει φύλλα ἀπαλὰ καὶ λευκὰ καὶ μετρίως στυφά. γοργώ-
 νιον τὸ ἀφθαστον καὶ ἠρύγγιον. γυρῖνος ὁ μικρὸς βάτρα-
 χος. γλαυξ ἡ πῶα γάλακτός ἐστιν γεννητικὴ. γαλή
 ἦτοι ἡ νυμφίστα λεγομένη. γῆς ἀμπελίτιδος ἦτοι ἀσφάλ-
 10 του.

Δακρύδιον ἦτοι σκαμωναία. δίκταμον ὁ ἄγριος γλήχω-
 νας. δαμασώνιον· οἱ δὲ τινες σταυρόριζον ὀνομάζουσιν.
 δεινδρῖτις θαλασσία ἦτοι κοράλλιν. διονύσιον ἦτοι ἀγριο-
 κάρυον. δορύκνιον ἦτοι ἀλυπία ὀνομαζόμενη. δαύκου
 15 κρητικοῦ ἦτοι ἀγρίου δαύκου. δάκρυον ἀρωματικὸν ἦτοι
 ἐφόρβιον. διφρυγὲς ἦτοι σύρικα τὴν κολοφωνίαν. δαμα-
 σώνιον ἦτοι χαμαίκισσον ἢ τὰ κικόμεηλα λεγόμενα. δίκταμ-
 νον ἦτοι καλάμηθρον. δρακοντία ἦτοι ἀρκολάχανον.
 δορύκνιον ἦτοι στρύχνον ὀνομαζόμενον.
 20 Ἐρυθρόδανον ἦτοι ριζάρην τῶν βαφέων. ἐρινεὸς ὁ τῆς
 ἀγρίας συκῆς καρπός. ἐρινέα ἡ ἀγρία συκῆ. ἔλικες
 τῆς ἀμπέλου τὰ ψαλίδια. ἔρημα ἡ ρίζα τοῦ ἐρυθροδάνου.
 ἐβίσκος ἦτοι ἡ ἀλθαία. ἐθάλη ἡ καπνέα ἦτοι χελι-
 δόνιον λεγόμενον. ἐρμοβότανα τὰ παρθένια λεγόμενα.
 25 Ἐλατίνη ἦτοι σιδηρῖτις. ἐλένιον ἦτοι ράσδον. ἔλκυσμα
 ἦτοι ἡ σκουρία τοῦ ἀσιμίου. ἔμφυχον ἦτοι ὠνὸν ὀλόκλη-
 ρον. ἐλατήριον σικύου ἀγρίου ὁ ὀπός. ἐρίκης καρποῦ·
 ἦτοι ἡ μυρίχη ἦγουσιν ὁ μύριγγας. ἐθιοπίς ἦτοι φλόμος

A B

7 γόρινος A B. 9 saepius νυμφίτζα. ἀμπελίτης A B.
 13 δεινδρῖτης A B. 16 rectius εὐφόρβιον. 17 κικόμεηλα : an
 κοκκύμηλα ? 18 num καλάμηνθος ? 20 ἐρριναῖος A B.
 21 ἐρινέα (ἐρριναῖα A B) est ἐρινεός. 23 ἔμβηκος A B.
 ἐθάλη est αἰθάλη. 25 σιδηρῖτης A B. 27 ἐρίκη vel ἐρίκη
 et μυρίκη vel μυρίχη diversa sunt. 28 ἐθιοπίς est αἰθιοπίς.

μικρός. ἐβίσκου· ἡ ἀλθαία ἦτοι ὁ ἄγριος μέλοχας.
ἐντεριώνιον ἦτοι τῆς κολοκυνθίδος τὸ σπέρμα.

Ἑρακλειωτικὴ ἦτοι τὸ πάνακες. ἡράκλειος ἦτοι λίθος
μαγνίτης. ἡτρίκακος ἦτοι τὸ ἡλιοτρόπιον. ἡλιοτρόπιον
τὸ μέγα ἦτοι τὸ σκορπίουρον. ἡλεκτρον ἦτοι τὸ βερονί- 5
κιν. ἡαλῆς ἦτοι κολοκύνθας ἐντεριώνην.

Θάμνος ξύλον ἀκανθῶδες ἢ βάτος. θείον ἄπυρον ἦτοι
τεάφω ἄβραστον. θρυαλλίδος· τοῦ λύχνου ἢ θρυαλλίς.
θάψιον τὸ λυχνόχορτον λεγόμενον. θρύμβα τὸ ἡμερό-
θρυμβον. θώραξ ἦτοι τὸ στήθος. θαψία μεγάλη ἦτοι 10
ἀθαμαντικὴ. θάμνος ἦτοι χρυσάκανθος. θάμνος ἢ μο-
λυβδώδης ἢ τοῦ χαλκοῦ σκουρία.

Ἴπνου αἰθάλη ἦτοι καπνὸς φούρνου. ἰερά βοτάνη ἦτοι
ἄψινθία. ἵπποσέλιον ἦτοι πετροσέλιον. ἴρεως· ἦτοι
κρίνας ρίζαν λευκῆς. ἴρεως ἰλλυρικῆς· ἦτοι κρίνας ρίζαν 15
ἐρυθρᾶς. ἰρίγερον τὸ ὑπεράνω τῶν κεράμων κίτρινον
ἔχον τὸ τοιοῦτον ἄνθος.

Κιχόριον ἢ πικρίδα· λέγεται δὲ τὸ αὐτὸ καὶ σέρις.
κώνειον θανάσιμον φάρμακον. κάχρυς· νάρθηκος σπέρ-
μα. κάσσαμον ἦτοι βαλσάμου σπέρμα. καδμίας· ἦτοι 20
σκουρίαν σιδήρου. κεδρέαν ἦτοι τὸ ὑγροπίσσω. κολο-
φωνία ἦτοι ἢ πίσσα. κασσία ἦτοι ἢ κασσία φίστουλα· ὁμοίως
καὶ ἡ σμύρνη. ἀσφοδέλου· ἦτοι κριοῦ ὄρχις. καρῶου·
ἦτοι τὸ καρναβάδιν. κυπέρου τὸ δένδρον ἦτοι ἢ ἀγριο-
ζηζιφαία. κυμίνου ἑλλαδικοῦ· ἦτοι τὸ πλατυκύμινον. καλο- 25
περδικίαν ἦτοι τὸ κυκλάμινον. κυνόγλωσσον ἢ λειμώνιον
τὸ ἄγριον λουλάκιν. κύστις τὸ ὑπογάστριον. κιν-
μῶμου ἀρωματικοῦ· ἦτοι ἢ κανέλα. κέστρον ἦτοι ἢ
βεττόνικα· λέγεται δὲ καὶ ψυχότροφον. κάνωπον τῆς

A B

1 ἢ] ἢ A B. μέλοχας est μολόχη : cf. p. 386,5. 3 πάνακες] σπάνιον
A B. 4 ἡτρίκακος] an ἡ τριχωτός ? 6 ἡ ἀλῆς A B : num ὑαλῆς
leg. ? 11 an χρυστάκανθος (-α) ? μολυβδώδες A B. 13 ἴπρου
B ἴπρου A. 15 κρίνα est κρίνον. 16 ἰρίγερον est ἡριγέρων.
20 κάσσαμον est κάγκαμον. 23 καρῶου : κάρω vel κάρων.
25 ἑλλαδικοῦ : alias ἑλληνικοῦ, cf. p. 390,4. 28 κέεστρον A B.

- ἀκτῆς τὸ ἄνθος. καρυόφυλλον τὸ ἐκ τῆς Ἰνδίας κομιζόμενον. κονία ἤτοι ἡ στακτὴ ὀνομαζομένη. κισσάνθεμον ἤτοι τὸ κυκλάμινον. καυκαλὶς ἤτοι δαῦκος ἄγριος. κυμίνου ἑλληνικοῦ ἤτοι ψύλλεον. κόριον ἤτοι κολιάνδρον
- 5 λεγόμενον. κενταύριον τὸ μέγα ἤτοι ῥέον βαρβαρικόν. κενταύριον ἢ κέστρον ἤτοι ἡ βεττόνικα. κῶνος ἤτοι τοῦ στραβίλου ὁ καρπός. κίσθαρον ἐξ οὗ γίνεται ὑποκιστὶς καὶ τὸ λάδανον. κηκὶς ἤτοι τὰ μικρὰ κηκίδια ὀνομαζόμενα. κυνόςβατος ἤτοι κάππαρις λεγομένη. κυνόγλωσσον ἤτοι σκυλόχορτον. καλλίθαμνον ἤτοι ἀλύπιον. κύτινοι ῥοᾶς ἤτοι τὰ μικρὰ ἄνθη τῶν ῥοῶν. κολοφωνία ἤτοι ἡ τριπτὴ πίσσα. κάχρυος ἤτοι ἡ λαθυρίδα λεγομένη.
- Λεπίδιον ἤτοι τὸ ἄγριοκάρδαμον. λινόζωστις καὶ παρθενούδι ἤτοι τὸ σκαρολάχανον. λύκιον ἤτοι τὸ κορκολύκιον.
- 15 λιθαργύρου σκωρία χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ. λήκων ἢ ποτηροκλάστρια ἤτοι ἡ παπάβαρις. λιθόσπορον ἤτοι παλιούρου σπέρμαν. λιβανωτὸν ἤτοι τὸ λίβανον. λιβανωτὶς ἤτοι τὸ δενδρολίβανον. λινόζωστις ἤτοι τὸ παρθένιον. λιμνεΐα σφραγὶς πηλὸς λίμνης Ἰνδικῆς. λυσιμάχον ἤτοι
- 20 τὸ ἄμωμον. λιβυστικὸν ἤτοι βασιλικὸν σπέρμα. Μάννης λεία τὸ λείον τοῦ λιβάνου. μυρρίνη ἢ μυρσίνη λεγομένη. μέρπηλον τὸ χαμαιλίβανον. μῆλα περσικὰ ἤτοι τὰ ῥοδάκινα. μῆλα μηδικὰ ἤτοι τὰ κίτρα. μῶλυ ἤτοι πῆγανον ἄγριον. μαλάβαθρον ἤτοι φύλλον Ἰνδικόν.
- 25 μολύβδαυα ἤτοι μολυβδόστακτον. μόρα ἤτοι συκαμίνου καρπὸν. μπαλαούστια τῶν ῥοῶν τὰ ἄνθη. Νυμφαία ἤτοι τὸ ἀλικάκαβον. νάφθα ἤτοι θεῖον ἢ πίσσα. ναρδόσταχυν ἤτοι νάρδου κελτικῆς. νάρδου Ἰνδικοῦ ἤτοι μαλάβαθρον. νήριον ἤτοι ῥοδοδάφνης ἄνθος.
- 30 Ξάνθης σπέρμα ἤτοι ἄωρα μόρα συκομορέας. ξυλοκινά-

A B

- 6 βέστρον A B. 7 κίσταρον A B. 9 κυνοβάτης A B. κάππαρη B. 10 κυτίνης A B. 13 λεπάνδριον AB. παρθένης A B. 14 κορκολύκιον vel κροκολύκιον. 15 σκορίαν A σκωρία B. λήκων est μήκων : cf. p. 386, I. 19 alias λυσιμάχειον. 26 μπαλαούστια : cf. p. 387, 15 βαλαούστια. 29 νήριον] νήδου A B.

μωμον ἦτοι κανέλα. ξάνθιον ἦτοι στύραξ.

Ἦνοι ὑπὸ τῆς ὑδρίας. ὀπὸς κυρηναικὸς ἦτοι σκορδοράσαρι. ὄρροῦ γάλακτος ἦτοι τοῦ τυροῦ τὸ ὕδωρ. ὄλυνθος συκῆς ἦτοι καρπὸς ἀγρίας συκῆς. ὄροσέλιον ἦτοι πετροσέλιον ἢ ἄγχουσα. ὄρίγανον ἦτοι ἡρακλειωτικήν. ὄλύρα ἦτοι ζέα ἢ σίκαλιν. ὄφιοστάφυλον ἦτοι κάππαριν. 5

Πάναξ ἦτοι βρυωνία. ποταμογείτων ἦτοι ἡδύοσμος ἄγριος. πορφύριος ἦτοι κυκλάμνος ἄγριος. πολυγόμιον ἦτοι ἵππουρις. πολυάνθιον ἦτοι τὸ μέλιν. ποντικήν 10 ῥίζαν ἦτοι τὸ γλυκόριζον. πανοίκιος ἦτοι κοχλιός. πολύνευρον ἦτοι ἀρνόγλωσσον. πρέμνιον ἦτοι ἀνεμώνην. πίσσα βρυτία ἦτοι ἄσφαλτος. παρθενούδιον ἦτοι σκαρολάχανον ἢ λινοζώστι τὸ μέγα. παρθένια τὰ ἀνεμόχορτα ὀνομαζόμενα. 15

Ῥοῦ μαγειρικοῦ ἦτοι τοῦ ῥοϊδίου τὰ ἄνθη. ῥοῦ συριακοῦ ἦτοι τὸ σουμάκιν. ῥοῦ βυρσοδεψικοῦ ἦτοι τὰ φύλλα τοῦ σουμακίου.

Σκορπίουρον ἦτοι ἡλιοτρόπιον. σαγιόκολλον ἦτοι ῥοῶν γλυκειῶν χυλός. στρατιώτης χερσαίος ἦτοι ἡριγέρων. 20 σχοίνου ἀρωματικοῦ ἦτοι ὀφίοσκορδον. σπονδύλιον ἦτοι ἀλικάκαβον. σέρις ἦτοι πικριδός. σφάγνου ἦτοι ἀσπάλαθον. σικύου ἀγρίου ὁ χυλός ἦτοι ὀπός. σχίνος καθαρτικὸς ἦτοι τιθύμαλος ἢ ὁ γαλαγκάς. σκόρδιον ἦτοι πράσου ὁμοιον. σκόλυμος ἦτοι κυνόγλωσσον ἢ καὶ 25 σκολύμβριον. σφάγνου ἦτοι ἐλελίσφακος. σίον ἦτοι τὸ κάρδαμον. συριακὸν ἦτοι ὁ θύμος. σκορδίου σπέρμα

A B

2 ὄνοι] ὄν A B : cf. p. 393,2. rectius σκορδοράσαρον. 4 rectius ὄροσέλιον. 5 ἡρακλειωτικήν A B. 8 βρυωνίας A B. 10 ὑπόρις A B. 11 rectius γλυκύρριζον. 14 λινοζώστη A B. 16 μαγαρικοῦ A B. 20 γλυκαίων A B. χυλόν B. στρατιώτα A B. χερσέως A B. 21 ὀμφίοσκορδον A ὀμφίοσκοδον B. 23 σχοίνος A σχοίνος B. 24 γαλακᾶς B. 25 οἰνόγλωσσον A B.

- ἤτοι εὐζώμου ἤγουν τὰ λεγόμενα ἄζουμα. σελίνου ἀρωματικοῦ ἤτοι λιβυστικοῦ. σίδια ἤτοι τῶν ροιδίων τὰ ἄνθη.
 στίμη ἤτοι κοχλιὸς θαλάσσιος ὁ λεγόμενος πορφύρα.
 σπλήνιον ἤτοι σκολοπένδριον. σχοῖνος ὁ μὲν ἀραβικὸς,
 5 ὁ δὲ μηδικὸς λεγόμενος. σκόλυμβρος ἤτοι ἀκανθῶδες κύλωμα. σινωπίτιδος ἤτοι σιναιπίου σπέρμαν. σανδαράχην ἤτοι ἀρσενίκην. σφέκλην ἤτοι τρυγίαν οἴνου κεκαυμένην. σάμψυχον μικρὸν ἤτοι ἀμαράκην. σίλφιον ἤτοι ρίζαν λευκοῦ. στοιχάδος ἤτοι ἄνθος πρασινοειδὲς ὅπερ
 10 τινὲς λέγουσιν δάκρυα τῆς Κυρᾶς. σισύμβριον ἤτοι τὸ βάλαμον. σαρκόκολλην ἤτοι δάκρυον περσικέας. σίλφιον καὶ σιλφίου ὅπως τὸ σκορδολάζαρον. σάνδυξ ἤτοι τρυγία οἴνου κεκαυμένου. σισύμβριον ἤτοι ἡ καρδαμίνη. σαρξίφαγον ἤτοι καὶ πετροσέλων ὀνομαζόμενον. σκαμ
 15 πιούζα ἤτοι βερβελίκην.
 Τρώξιμον ἤτοι τὸ ἄγριον μαρούλιν. τεινεσμός ἤτοι ὁ βίασμός λεγόμενος. τούτια ἤτοι εἶδος μυρσικόν.
 Ὑπερικοῦ ἤτοι ὁμοίον ἐστὶ κενταυρίω. ὑποκιστὶς ἤτοι ὑοσκύαμον ἄγριον τὸ παρά τινων λεγόμενον λύκον τὸν φύ
 20 μενον ἐν τοῖς φαβάτοις. ὑπόσταθμον ἤτοι ἐλαίου τρυγίαν.
 Φύκιον ἤτοι βρύον θαλάσσης. φύλλον Ἰνδικοῦ ἤτοι μαλαβάθρου φύλλων. φαλάγγιν ἤτοι ἀράχνης ψά. φώκη ἤτοι ζῶον θαλάττιον. φοῦ ἤτοι εἶδος μυρσικόν.
 Χαλβάνω ἤτοι ὅπως νάρθηκος. χαμαίκισσον ἤτοι χα
 25 μολεύκην. χαμαισύκης ἤτοι τὸ τριφύλλον. χαμαιδάφνης ἤτοι ἀσπαραγγαίας.
 Ψευδώνυμον ἤτοι βατράχιον τὸ φυτόν. ψυχότροφον ἤτοι βετόνικα. ψίλωθρον ἤτοι ὁ κονιζός.

A B

- 1 ἄζουμα vel potius εὐζουμα. 3 στίμη corruptum videtur.
 6 σινωπίτις (γῆ) est sinopica terra. 7 σφέκλην AB. 9 λευκογίου AB. 12 τρυγίαν A. 13 κεκαυμένην AB. 16 τρόμυξον AB. ἄγριομαρούλ B. τεινεσμός AB. 18 κενταύριον AB.
 19 υἰοσκίαμον AB. 21 φύκιον AB. μαλαβάθρων A.
 28 ὁ κονιζός est ἡ κόνουζα.

Ὠκίμου σπέρμα ἦτοι σπέρμα βασιλικοῦ. ὠκιμοειδὲς
 ἦτοι χαμαιλέων ὁ μέλας. ὠνιοὶ ἦτοι τὰ ἐν ταῖς ὑδρίαις
 ζῶα εὕρισκόμενα.

A B

2 χαμολέοντος τὸ μέγα A B. ὠνιοὶ sunt ὄνιοι vel ὄνοι : cf.
 p. 391, 2. rectius ὑπό. 3 εὕρισκόμενα om. B.

XII

Nicolas Hieropais.

Le lexique de Nicolas Hieropais d'Agrapha, médecin du XVIIIe siècle (1), est conservé dans deux manuscrits : un manuscrit du Mont Athos, n° 6300 (= Panteleemon, 793), ff. 159-167 = P, et un manuscrit d'Athènes, Bibliothèque de la Chambre, n° 68, ff. 127-137^v = A. Tous deux sont du XVIIIe siècle. Au premier, il manque le premier feuillet ; le second a perdu quatre feuillets après le f. 129 et un autre après le f. 133.

A côté du nom ancien (ἐλληνικόν), l'auteur cite les noms italien (φράγγικον), turc (τούρκικον) et grec vulgaire (κωόν). Tantôt l'un, tantôt l'autre des trois derniers casiers reste vide : nous avons signalé par un trait l'absence du mot. Nous n'avons pas corrigé les formes des mots étrangers à la langue grecque parce que nous ignorons dans quelle mesure l'auteur en connaissait la forme et l'orthographe.

(1) Cf. SATHAS, *Νεοελληνικὴ Φιλολογία* (1453-1821), p. 597 ; cf. p. 619.

Λεξικὸν τῶν βοτάνων συλλεχθὲν παρὰ τοῦ ἐν ἱατροῖς λογιωτάτου Νικολάου τοῦ Ἱεροπαιδὸς τοῦ Ἀγραφιώτου κατὰ διαλέκτους τέσσαρας ἑλληνικὴν, ἰταλικὴν, ἀραβικὴν καὶ κοινὴν.

5	ἑλληνικὸν	φράγγικον	τούρκικον	κοινόν
	ἄκορον	καλαμο ἀρομάτικο	ἐγγίρ ἢ βέτζι.	
	ἄσαρον	ασαροῦν	κετιότ.	
	ἀσπάλαθος	σαντάλο	κιζιλ σαντάλ.	
	ἀγάλλοχον	λιχναλόε	οὔτ χωντί ἢ οὔταγατζι.	
10	αἰθάλη λιβάνου	αἰθάλε	ρίματ λουπάν.	
	ἄρκευθος	γενέπρο	σανευμπέρ ἢ ἀρδίτζι.	
	αἵγειρος	πόπουλο	καβαά.	
	ἢ μὲν	ἑλληνικῶς λεγομένη	αἰθάλη λιβάνου	κοινῶς
		λέγεται	ξυλαλόη, ὁ δὲ ἄρκευθος	κοινῶς καμένον
15		θυμίαμα, ὁ δὲ	αἵγειρος	εἶδος κέδρου.
	ἀκακαλῖς	ἀκακαλίδε	—	εἶδος χόρτου ἤτοι ἀλμυρόν.
	ἄλιμος	ἄλεμο	μιλοχιάν	ἀγριανδάκλα.
	ἀκακία	ἀκακία	γιαγίν ποσασί.	
	ἀμόργη	ἀμόργα	φαρμανηκές	λάσπη λαδίου.
20	ἄγνος	βίτζε	—	λιγαρέα.
	ἄπιος	μπέρε	ἄρμουτ ἢ κεμθιρά	ἀπίδιον.
	ἄχράς	μπέρε σιλβέστρε	κεμθιρά μπερίγ	ἀγριάπιδον.
	ἀμύγδαλα	μαντήρλε	μπατέμ	μύγδαλα.
	αἴλυρος	—	κεντίρ	κάναβο.
25	ἀράχνη	—	μπουροῦντζεκ.	
	αἶρα	λουλιούμ	τέλιτζε	ἦρα σίτου.
	ἄμυλον	ἄμιδον	νισεστέ	καταστατόν.
	ἀτράφαξυς	ἀτρίπλιτζε	πανάκ	λοδέα.
	ἀνδράχνη	πορκαλάνα	μπακλετούλ	ἀντράκλα.
30	ἀσπάραγκος	ἐσπάργο	ἐγγλιγιούν	σπαράγκια.
	ἀρνόγλωσσον	πλαντάηνε	συνιρλί γιαπράκ	πεντάνευρον.

A

4 ἑλληνικῆς ἰταλικῆς ἀραβικῆς καὶ κοινῆς A.

ἄρον	ἄρο	λοῦφα	μαλαθρακοβότανον.
ἄσφόδελος	ἀμφ[ό]τυλ [ος]	τξίρις	ὅτι σφερδούκλι[ν].
ἄρισαρον	ἄρισαρο	μποζιτάν	ὀφιδίου γλώσσα.
ἀνεμώνη	παπάβερ	ἔγρестε	γιαπὰν χασλασιναεμάν ἀγρία παπαροῦνα.
ἀργεμώνη	ἀργεμόνε	ταπάτια	εἶδος παπαροῦνης. 5
ἀναγαλλίς	ἀναγαλίδε.		
ἀγαρικόν	ἀγάρικο	γαρικοῦν	παπαροῦνα.
ἀριστολογία	ἀριστολόγια	ζηραβέτι ταβήλ	ἀριστολόχος
μακρά	λόγγα		μακρὺς.
ἀριστολογία	ἀριστολόγια	ζηραβέτ ἢ	ἀριστολόχη
στρογγύλη	ρότουνδα	μουτεχρέτζ	στρογγύλη.
ἄψινθιον	αὐσίντιο	εὐσετήν	πελίανος. 10
ἄνηθον	ἄνετο	σέπτ	ἄνιθον.
ἄκανθα λευκή	κάρδι μπίακο	σουκλά	ἀσπράγγαθο.
ἄκανθα ἀραβική	κάρδι ἀραπικό	μποτεκουάρ	μέγα ἀγκάθι.
ἄλόη	ἄλόε	σάμπουρ σκοντουρί,	ἄλόε.
ἄβρότονον	ἄβρότανο	καῖσούμ	ἀγριοσέλιнос. 15
ἀγριοπήγανον	ρούτα σιλβέστρε	χάρμελ	βρομοπήγανος.
ἄνισον	ἄνισο	ἀνασοῦν	γλυκάνισον.
ἄμμι	ἄμμος	νανουλάχηντι	σπέρμα εὐῶδες.
ἄμμωνιακόν	ἄμμωνιάκο	τζιατήρ οὐσιούκ	ὡς θυμίαμα.
ἄμμωνιακόν ἄλς		νισατήρι.	20
ἀπαρίνη	ἀπαρίνε	ἡσεργάν	κολιτζίδα.
ἄλυσσον	ἄλισο	ἄλουσέν	λυσσοβότανον.
ἀσκληπιάς	βιτζιτώσιτζι	—	εἶδος ὀριγάνου.
ἀτρακτυλίσ	καρνο βενεδίκτο	—	τὸ νεράγγαθον.
ἀρτεμισία	ἀρτεμήσια	καλάπαλην	ὡς ἄψινθίου 25 φύλλον πλατ[ύ].

P (a versu 19) A

- 2 ἀσφόδυλος A. 4 ἀνεμένη A. 5 ἀργεμώνη] ἀργεμούς A.
6 ἀναγκλίς A. 8 ἀριστολογία] ἀριστολογία A. 12 ἀσπαράγ-
γαθο A. 15 ἀβρότονον] ἀβρότανον A. 19 θυμίαμα] εἶδος
θυμιάματος P. 20 versum omis. A. 21 ἡσεργάν om. P.
22 ἄλουσέν] ἄλισέν P. 23 βιτζετοσίτζι P. 24 ἀντρακτυλίσ A.
τῷ νεράγγαθον] τὸ ἀγγάθι ὅπου γίνεται εἰς τὰ [νερά] P.
25 καράπελιν P. ὡς — πλατύ] ὡς τὴν ἀψινθία φύλλα πλ[ατέα] P.

ἀνδρόσακες	—	—	μανιτάρια.
ἄσπληνον	σκολοπένδριο	σκολοφενδροῦν	σκορπίδι.
ἀνθεμίς	χαμαιμήλα	μπαμπουνέτζι	ἄλισφακιά.
ἄλθαία	ἄλτέα	κητινή	μολόχα ὑψηλή.
5 ἄλκέα	μπισμαλόβα	χουσμιγέ	δενδρομολόχα.
ἄλισμα	δαμασώνιον	ἄρμά	ἀγριοχαμόμηλον.
ἀνάγυρις	ἀνάγυρε	—	ἄζοργιά δένδρον.
ἄσκυρος	—	κουφαρικοῦνθανη	εἶδος ὑπωρικοῦ.
ἀνδρόσαιμον	—	—	καὶ τοῦτο εἶδος ὑπωρικοῦ.
10 ἄγχουσα	ἄγχουσα	κιζιλκιουκί	καλόβατζα.
ἄγρωστις	ἄγρεστε	αἰρουγί	ἀγριάδα.
ἄγήρατον	ἔρβα γούλια	—	σιμενικόν μὲ ἄσπρα ἄνθη.
ἄχιλλειος	σιδέριτε ἀχίλεας	—	ἀγριορικίνα ἢ ἀνέροφα.
ἀστράγαλος	—	—	στραγαλία.
15 ἀκόνιτον	δωρόνικον	νταρουνέτ ἀκρέπ	στριγλοβότανον.
ἀπόκυνον	κυνοκράμβε	καργὰ μπουκέ	κορνοβότανον.
ἄλσίνη	ἄλσύνε	—	ἀγριομολόχα.
ἄειζων	σεμπερβίβο	χαγιουλαχέ	παχοβότανον.
ἀκαλήφη	οὔρτικα	ἐντιδὰν ἢ συργάν	τζουκνίδα.
20 αἰθιοπίς	αἰθιοπίδε	—	μαύρη τζουκνίδα.
ἄρκτιον	περσονάτα	—	πλατομαντύλα.
ἄρκιον	—	—	καὶ τοῦτο εἰς νερὰ γινόμενον.

A P

I ἀνδρόσυντες, ut vid., P. μανιτάρια] σκιαδούλια καὶ μανιτάρια] P. 2 σκολοφενδροῦν P. 4 ὑψηλή] ψηλή μετὰ ῥό[δων] P. 5 μπιμάρλοβε A. 6 ἄρμέν P. εἶδος ἀγριοχαμαιμή[λου] P. 7 ἀνάγυρε] ἀναγύρις P. ἄζοργιά δένδρον om. A. δένδρου P. 8 κουφαρικοῦνθανη om. P. πορικοῦ A. 9 εἶδος ὑπωρικοῦ] πορικόν A. 10 ἄγχουσα^{2]} ἔχουσα A. κιζιλ καὶ οὐκί P. καλόβατσα P. 11 αἰρουγ A. 12 γερβαγούλια A. 13 σηδρίτε ἀγγιλέας A. ἀγριορουκουίνα ἢ ἀντε [...] P. 14 ἀστράγκαλος A. στραγαλία P. 15 ντουρουνέτζ ἀκρέσι P. 16 κυνουράμβε P. καργαμπουκάν P. κουρνοβότανον P. 18 σμπερβίβο P. χαγιουλαχέν P. 19 Post ἀκαλήφη add. ἢ κνίδη P. ἐντζιδέν ἢ σουγάν P. 20 αἰθιοπίς] αἰθίς A.

ἀστήρ ἀπτικός	στελάρια	οὐτέλ νετούμ	βότανον φέγγον τὴν νύκτα.
ἀντίρρινον	ἀντίρρινο	καρόνια	πολύκαρπα.
ἀσπάραγος	ἀσπάραγγο	κούσιον ἢ ἐλιγιούν	σπαράγγι.
ἀδιαντον	κάπιλος βένερις	μπατεμκαρά	πολύτριχον.
αιγίλωψ	αιγύλωπε	—	βρόμη ἄγρια. 5
ἄκτῆ	σαμπούκο	μουβέρ ἰαφάκτ	κουφοξυλέα.
ἄπιος	ἄπιο πουργαντίβο	ἰσχρά	χαμαιπίδι ἢ χαμαιράφανον.
ἄλυπον	τούρμπιτο	τούρμπητ.	
ἄμπελος λευκή	βρυόνια	φεσιρε ἢ χεζάρτζισαν	ὄβρεια.
ἄμπελος μέλαινα	βίτε νίγρα	τούμζουπ.	10
ἄμπελος ἄγρια	βίτε σιλβέστρε	—	ἀγριόκλημα.
ἀντίσποδον	σπόδιον	τεμπασῆς χηντί	χῶμα λευκόν.
ἄνθος χαλκοῦ	μινίω	σουλγένη	λέγεται καὶ σάνδιξ.
ἄρσενικόν	ἄρσενίκο	ζενίχ	ἄρσενίκι.
ἄφρόνιτρον	νίτρον	νατροῦν	τοῖς χρυσοχόοις 15 χρησιμον.
ἄλκυόνιον	ἄλκιόνιο	κονδοῦς τερσαῖ	φώκης ἢ κόπρος.
ἄδάρκη	—	—	εἶδος ὄστράκου θαλαττίου.
ἀντιπαθές	κοράλιον	μάρτιζαντίπ	τὸ ἄχρηστον τοῦ κοραλίου.
ἄξος	—	—	εἶδος δηλητηρίου φαρμάκου.
ἄμπαρ	ἄμπαρο	ἄμπέρ	κύπαρη. 20
ἀνακάρδιον	ἀνακάρδιο	μπελαδέν	βότανον ἰνδικόν.

A P

- 1 οὐτέλ νετούμ om. P. 3 versum om. P. ἀσπάραγκος A.
 4 βένερις] βάρις A. πλατένκαρα ἢ περσιαουσία P.
 5 αἰγίλωψ] αἰγίλωψις A. ἀγύλοστε P. 6 μουβέρ ἰαφάκτ om. A.
 7 πουργαντίβε A. ἰσχά P. χαμάπιδα A. ἢ χαμαιράφα-
 νον om. A. 8 τούρπιτο P. τούρμπητ A τούρπητ P. 9 ἢ
 χεζάρτζισαν om. P. ὄβρεια A. 10 βέτε P. ἢ τουζουμί P.
 12 ἀντίσποδα P. 14 ἄρσενικόν] ἄρσενικίου P. ἄρσενίκο]
 ἄρσενικὸ ἢ ἄουρί P. ζενίχ P. 15 νίτρον] μπιγιμέντο νίτρον P.
 Post νατροῦν add. ἢ λατρόν P. χρυσοχείοις A. 16 ἢ] ὄ P.
 18 ἀντισταθές P. κοράλια A. μερτζιάν τισί P.
 20 ἄμπέρ] ἐμπάρ P. κύπαρη om. P. 21 μπελαδὸν ἢ παλτήρ P.
 Post versum 21 add. ἄλυπία τούρπητ P ; cf. ἄλυπον v. 8.

Βάλσαμον	μπάλσαμος	πελεσάν	τὸ βάλσαμον.
βρύον	μόσχους	ζουμπουλταήπ	ξύλον ὅπερ πίνουσι εἰς τὸν καπνόν.
βδέλλιον	μπτέλλιο	μεκλοῦν	εἶδος κόμμειως μέλανος.
βράθυ	σαβήνα	ἄράρ	μαλόκεδρος.
5 βάλανοι	βαλάνα	μπελοῦτ κεζμαζιτζ	βαλάνια.
βαλαύστια	βαλαυστία	τζουλοκνάρ	τὰ τῆς ροιάς ἐξώφλοια.
βούπρηστις	—	—	στρεγγλία.
βρόμος	ἄβενα	—	βρόμη.
βουνιάς	βουνιάδε	σαλγάν	γογγύλη δύο εἰδῶν.
10 βουνιάς ἀγρία	βουνιάδε	—	χράνος.
βολβός	βολβό	—	πρασουλίθρα.
βατράχιον	ῥανούγγουλος	—	νεροσέλινον.
βάκχαρις	βακχάρε	—	γοργογιάνης.
βαλλωτή	μαρόμπιο νίγρο	μαρμουρέ	βρωμοχόρτι.
15 βήχιον	τουσιλάγο	κοτίρ τέρνακ	χαμολεύκη.
βότρυς	βότρυδε	—	χόρτον ὡς πικραλῖς.
βούφθαλμον	ὄκουλους μπόε	—	βοῖδομάτι.
βρεττανική	μπιστόρτα	κιζιλ πεμχέν	ἔχον φύλλα ὅμοια λαπάτου.
βρύον θαλάσσιον	—	—	τὸ σφιγκάρι χαυρέρ θαλάσσιον.
20 βούγλωσσον	ποράτζενα	λισάν ἤσελβ	βοῖδόγλωσσον.
βετονίκη	κανταβρίκα	καρουφουλ τζεντζάκ	γαρουφαλαία.
Γαλαγγά	γαλάγκα	χαυλιτζάν.	

A (I-13) P

I μπάλσαμος] πάσσαμο P. πελισάν P. τὸ βάλσαμον om. P.
 2 μόσχος P. ζουπιλταίπ P. ὅπερ — τὸν] καίπερ πινου
 εἰς A. 3 βδέλλιον] βοδόλιον A. μπελίο A. μελοῦν ἢ μού-
 κουλ P. κόμης μέλφανος A. 4 βράθυ P. σαφήνα A.
 ἄράρ] ἄπερμπαρῆς ἢ ἄράρ P. 5 βαλάνα] βλαχάνα A.
 μπεροῦτ P. κεζμαζιτζ om. P. 9 σιαλγάμ P. 11 βολβός]
 βολβίς A. 13 βάκχαρις A. 16 πικραλλῖς P. 19 num χαυρέρ
 turcicum verbum? 21 βατονίκη P.

γῆς ἔντερα	βερμιτέρρα	—	γλύστραις.
γογγύλη	ράπα	σιαλαγάμ	γογγύλια.
γιγγίδιον	—	—	μαρούλια κλειστά ἀντίδια.
γεντιανή	γεντιανέ	τζιντιανέ	ρίζα ὡς λαπάθου πικρά.
γλυκόριζα	λεγιδοόλτζε	μιανκισκή	γλυκόριζα. 5
γλήχων	πουλέγιο	γιαρπούζ ἢ ἀλιάμ	φλισκούνη.
γλαύκιον	γλαύκιο	μεμιθέ	ὄπος ὡς κόμμι.
γεράνιον	ἄσκους μουσχάτα	—	φάσης ἔντερον.
γναφάλιον	βαμπακία	μπαμπούκ	βαμπάκη.
γαλίοψις	γαλίοψε	—	τζουκνίδα μὴ καίουσα. 10
γάλιον	γάλιο	—	ἔχουσα μελανὰ φύλλα.
γλαύξ.			
γύψος	ἄλτζι.		
γῆ ἔρετριὰς καὶ γῆ κιμωλία	—	ἄσπρόχωμα	πηλὸς λουστικὸς.
γῆ σαμία καὶ τέρα σαμία	—	τῆς ἀστραπῆς τὸ βῶλι.	15
γλυκυσίδα	—	—	παιωνία.
Δάκρυον αἰθιοπικῆς ἐλαίας	—	—	γόμη ἐλέμι.
δράβη	—	—	βρούβες ἀγριο- κάρδαμον.
δρακοντία	σερπενταρία	γιλὰν ποτζιάκ ἢ γελὰν γιαστιγί	δρακοντία.
δίψακος	βίργα παστόρης.		20
δίκταμος	δίκταμο.		
δαῦκος	δαῦκο	χαβούζ.	
δελφίνιον	σένα	—	σεναμική.
δορύκνιον	—	—	δηλητήριον φάρμακον.
δρυοπτερίς	—	—	πτέρη γινομένη εἰς 25 τὰς ρίζας τῶν δένδρων.
δαφνοειδές	—	—	βοτάνη καθαρτική.
Ἐλένιον	ἐλένιο	αὐτὶς	μάνος καὶ ὄμανος.

P

3 γιγκίδιον P. 9 γιαφίλιον P. 14 γῆ¹] γῆς P. 15 γῆς P.
20 δίψακος P. 26 δαννοειδές P. 27 Ante μάνος add.
μαν P. μάνος aut μάνις, ὄμανος aut ὄμανις (o incertum) P.

ἔβενος	λεγνοσκότε	τζιπτζινί	εἶδος ξύλου.
ἐλάφου κέρας	κόρνου κέρβι	—	λαφοκέρατον.
ἐρίκη	ἐρίκε	—	ρίκη.
ἐχίνος χερσαῖος	—	—	σκαντζόχοιρος
5 ἐλελίσφακον	σάλβια	ντισιότ	ἄλισφακέα.
εὐζωμον	ρόυκα	ρόκ ἢ τζιρτζίρ	
ἐρύσιμον	ἐρίονε	ταρταγάνη	σπόρος ὡς κέχρος.
ἔρφυλλον	σερπέλο	χαμέν	χαμορίγανη.
ἐλειοσέλινον	ἀπιοπαπούστρε	—	νεροσέλινον.
10 ἐρυθρόδανον	ρύβια	κιζιλμπογια	ρίζαρι.
ἐξίνη	ἐξίνη	περτζέοτ	ψοφοτζουκνίδα ἢ περδικούλι.
εὐπατόριον	ἀγριομόνια	κεσιτιότ	τοῦ φονιά τὸ βοτάνι.
ἐλίχρυσον	ἐλύχρησε ἢ κουρουναριά	—	σιμενικός.
ἐλλέβορος λευκός	ἐλέβορο πιάγκο	χαρμπέκι	ἢ στρεγγάνια.
		μπεγιάζ	
15 ἐλλέβορος μέλας	ἐλέβορο νίγρι	χαρπέκι	σιὰχ ἢ καρὰν σκάρφη.
ἐλατήριον	ἐλατήριο	λατιργιοῦν	χυλὸς τοῦ ἀγρίου ἀγγουρίου.
ἐρμοδάκτυλον	ἐρμοδάκτυλο	σουρουτζιάν.	
ἐπίθνυμον	ἐπίθνυμο	εὐθνυμοῦν	τὸ γινόμενον ἐπὶ τὸν θύμον ὡς μετάξι.
Ζῦθος	—	—	τὸ κριθαρονέρι.
20 ζυγγίβερη	ζενιζερο	ζεντζεπίλ ἢ ισότ	πεπερόριζα.
ζεδούνατο	ζεδουνάρια	ζεντιβάρ.	
ζώπισσα	—	—	τοῦ караβίου τὰ ἀποξύσματα.
ζαρνάβ	ζουρουπέτ.		
ζηλάπα	τζιλάπα	ίντράκ	καθαρτικόν.
25 ζειά	—	τζιανδάρ	βρίζα.
Ἰδύχρουν	—	—	σκευασία τροχίσκων.
ἠρύγγιον	ἠρίτζιον ἢ κάρδο	—	τὸ γεράνιον ἀγκάθι.
ἠδύσμος ἡμερος	μέντα κοροδόρ	νανέ	διάσμος.

P

4 σκαντζόχειρος P. 7 ἐρύσιμον] ἐρίωμον P : cf. p. 436,2.

9 ἐλαιοσέλινον P.

ἡδύσομος ἄγριος	μετα	στροκύ	γιαμπάνανε	βολιάντζα.
ἡμεροκαλλίς	ἡμεροκάλε	ἢ λιλιούμ	ζουλουφινιάρ	ἄγριος κρίνος.
ἡδύσαρον	ἡδυσσαρούμ	—	πελεκίνος	ἢ ἀρκουδοστά.
ἡμιονίτις	—	—	—	σπληνοβότανον.
ἡλιοτρόπιον	τὸ μέγα	λιοτρόπιο	μαγγιόρε	— ἄγριοβασι- 5 λικός.
ἡλιοτρόπιον	τὸ μικρόν	—	—	λέγεται καὶ σκορπιὸς ἑλληνιστί.
Θέρμος	λιμπούνια	σεϊτὰν	πακλασί	ἀγριολάθυρα.
θρίδαξ	λατοῦκα	μαρούλ	ἢ κερπάζ	μαρούλια.
θλάσπι	τλάσπη	τζιμπλέεμ	—	βότανον ἐμετικόν.
θύμος	τύμο	καβέζ	ἢ ντιμιτζίμ	θυμάρι. 10
θύμβρα	σατουρέγια	ζατέρ	ἢ σαακτέρ	θρούμπη.
θυμελαία	τυμελαΐα	μεζεργιοῦν	—	φελικάκι ὄρεινόν.
θεῖον	σοῦλφο	κιουκιοῦρτ	—	τιάφι.
"Iris	ἴρεως	μενεξετμπί	ἢ ἀσμενιοῦν	σπατοχόρτι.
ἰβερίς	ἰβέριδε	σεϊταράτζι	—	ἀγριοκάρδαμον. 15
ἰσάτις ἡμερος	ἰσάτιδε	τζεβίτ	ἢ νιλ	λουλούκι.
ἰσάτις ἄγρια.	—	—	—	—
ἰεράκιον	—	—	—	πικραλίδος εἶδος.
ἰπποσέλιον	—	—	—	ἀγριομάραθος.
ἰχθυόκολλα	—	—	—	ψαρόκολλα. 20
ἰξός	—	—	—	ἄξός.
ἰππουρις	ἐκβεσέτι	ἐρβαστάνιο	κατῖρ	κουρουγί πολυκούμπι.
ἰερά βοτάνη	μπερπένα	—	—	περιστεροβότανον.
ἰον	βιόλε	μπενευσέ	—	ἰτζια.
ἰππόγλωσσον	ἰππογλώσσι	—	τὸ στρωτὸν	βοιδόγλωσσον. 25
ἰὸς ξυστός	βερδεράμ	καλέμ	τζεγγιάρ	τὸ γιάρι.
ἰασμῖς	—	—	—	γισιμέν.
ἰσάτεως σπέρμα	—	—	χαμπουνίλ	ἢ νιλ ντολομί.
Κύπερος	κύπερο	τὸ παλάκ	—	κύπειρος στρογγύλη ρίζα.
καρδάμμωμον	γράνε	δὲ παρίσου	—	κακουλέ. 30
κασία	κασία	φίστουλα	—	χιαρτζεμπέ.

P

2 Rectius ἡμεροκαλλές. 7 θέρμους P.

	κινάμωμον καὶ λεπτοκινάμωμον	κάνελα	τάρτζιν	ξύλοκασία.
	κόστον	κόστο	κόστου	πεχρί.
	κυπάρισσος	—	σελβι ἀγατζί	κυπαρίσσι.
	κάλαμος Ἰνδικὸς καὶ ἀρωματικὸς	—	τὸ μτι κουσπεζαριρέ	καλάμι μυριστικόν.
5	κάγκαμον	λάκα	λουχιντί.	
	κρόκος	σαφράνα	ζαφράν	κρόκος.
	κύπρος	κύπρο	κνά	ὀκνά.
	κίκης	μιρασόλε	χαμσαλατίνι.	
	κοκκυμηλέα	—	ἔρκι	κορομηλαία.
10	κύνως	—	—	ἄνθη ροιάς.
	κάρυα ποντικά	ἀβελάνε	φουντούκ	λεπτοκάρυα.
	κήρυκες	—	—	ὄστρακα θαλάττια.
	κάστορος ὄρχις	καστόριον	κεστιμπέρ ἢ κουντουζ	χασιάγι.
	κουβαρίδες	—	—	τὰ ὑπὸ τὰς ὑδρίας πολύποδα ζῶα.
15	κανθαρίδες	—	—	λυσσομούμονδα.
	κρίθμον	κρίταμον	σουλκάς.	
	κορωνόπους	—	—	κοντοτζίνπα.
	καυκαλὶς	καυκάλιδε	—	χόρτον ἐδώδιμον.
	κυκλάμινος	πανπορτζίνο	ντομούζ παλάκ	τρίμερος.
20	κάππαρις	κάππαρο	κυπρέ.	
	κενταύριον μέγα	κενταύριο	μάϊους	κανταργιόν κιπέρ ἀγριοπάρπαρον.
	κενταύριον μικρόν	κενταύριο	μινόρε	κανταργιοῦ ζιγρά θερμασοβότανον.
	καλαμίνθη	καλαμίτουμ	καλαμιτιός	βολιάντζα.
	κύμινον	κυμίνουμ	καμίου	κύμινον.
25	κόριον	κοριανούμ	κεσνιτζί	κολιάνδρος.
	κάχρυ	—	—	ψαροβότανον.
	κρίνον	λίριον	σουσέν	λουλουδι τοῦ κρίνου.
	κόνυζα	—	πυρεότ	ψύλλιθρον.
	κληματίς	—	—	ἀγριάμπελι.

P

8 num κηκίς leg. ? 9 κόκκους μηλαίας P. 10 κυτίς P.

κέστρον καὶ ψυχότροφον μπετόνικα κασταράν ἔχων φύλ-
 λα ὅμοια λαπάτου.
 κλύμενον καὶ περικλύμενον — κρεμέζ πορνοκόκι.
 κώνειον τζικοῦτα χάρμελ κουκούτα.
 κοτυληδών ἀκεταμπολούμ — σκιαδούλια.
 καπνός φουμουστέρα σαχταρέ καπνοχόρτι. 5
 κηκίς κικίδι μαζί κηκίδιον.
 κολοκυνθίς κολουντίδε χαντάλ ἢ καρπούζ κολοκυνθίδα.
 κνήκος κάρταμο χασπούρ τοχμί ἄγριος κρόκος.
 καδμία καὶ πομφόλυξ τουτιά μαραζι τουτιά
 κιννάβαρις ζεντζίφρα — κόκκινη κινάβαρη. 10
 κοράλιον — μερτζιάν.
 κυανός λαπε λάζουλο χατζιβέρτ λαβούρ.
 καφουρά — κιαφούρ.
 Λίβανος λίβανο γγιουλούκ θυμίαμα.
 λιβάνου φλοιός — — θυμιάματος φλοῦδα. 15
 λεύκη πόπουλο καβάκ λεύκα.
 λάδανος λάδανο λατέν ἢ ἀσφάκα ἢ κάμνουσα ρόδα.
 λύκιον λύκιο χαλέν ὁ χυλὸς τοῦ
 πυξαρίου ξύλου.
 λωτὸς ἡμερος λωτό — τρίφυλλον.
 λαγωγὸς θαλάσσιος λεμπρε μαρίνο ντενιζ ταουσιάκ ὁ ἐν 20
 θαλάσση λαγωγός.
 λυγγούριον καὶ ἡλεκτρον ἄβρα κεχριμπάρ.
 λίνον λίνο κετέν λινάρι.
 λαμφάνη λαμφάνα — ἀγριολάπατον.
 λεπίδιον λεπίδιο σείταρατζ ἀγριοκάρδαμον.
 λευκάκανθα καρδο τί σαντα μαρία σουκχκά ἀσπράγκαθον. 25
 λιγυστικόν λυγίστικο τζεζάρ σπόρος ἀρωματικός.
 λιβανωτὶς στεφανωματική ῥοσμαρίνα κουρουνάρια —
 δενδρολίβανον.
 λιβανωτὶς καὶ κάχρου λιβανοτίδε μπαλτὰ ὅτ ψαροβότανον.

A (a v. 28) P

4 ἀκεταμπολούμ tertio est loco in P. 8 κνίνος P. 9 πομφό-
 λυγξ P. 13 καφουράν P. 23 λαμφάνη] λαμφάν P. 28 μπαλ-
 ουκκιότ P.

λεοντοπέταλον	λεοντοπετάλο	—	βάρβαρος λεγόμενος
			φύλλα ἔχων ὡς πράσου.
λυχνίς	λιχνίδε	λεντήρ.	
λευκόϊον	βιόλλε μπιιάγγε	μενεκσέ μπεγιάζ	ἄσπρα ἴτζια.
λιθόσπερμα	μοιρασόλε	κούλπ	λινόκεχρι.
5 λογχίτις	λογγίτα.		
λυσιμάχιον	λυσιμάκια	—	ἄγριος ἀμάραντος.
λαγώπους	γαρνοφύλακτα	—	λισομήτι ἢ λαγωπόδαρον.
λειμώνιον	πείρωλα	—	ὅμοιον ἀγριολαπάτου ἔχει ἄνθος πορφυροῦν.
λωτὸς τὸ δένδρον	λώτους	νανάκ	δένδρον Ἰνδικόν.
10 λεοντοπόδιον	λεοντοπόδιο	ἄσλανπατζασί	ἔχον ρίζαν ὡς ἀριστολοχία.
λαθυρίς	λαθυρίδε	χάμπελ μουλούκ	χολόκουκκα.
λύκοφισ	λικοφίδε.		
λειχήν	λειχήνε	ἄζύξ	ὁ ῥοσμάχος γινόμενος εἰς ταῖς πέτρας.
λιωζώσσις	μερκουριάλε	γέλντ	σκαρολάχανον.
15 λεπίς	σκυάμα	γκιόζ τασί	γιάρι.
λεπίδος στόμωμα	—	τζελήκ	τζελήκι.
λιθάργυρος	λιθάργιρο	μουρτασάν	μολιβόχωμα.
λημνία γῆ	τερα σιγγιλάτα	τίνι μαχτοῦ	τῆς Λήμνου σφραγίς.
λίθος πυρίτης	—	ἀτές ζινέ	στηρνάρι.

A P

I λεοδοπέταλον P. λεοδοπέταλο P. βάβαρος A. λεγόμενος om. A. ἔχει φύλλα P. 2 λυχνίς] λιχνίαι στεφανώματος P. 3 μπενευσέ μπιγιάζ P. 4 Rectius λιθόσπερμον. κοιλτι P. κυλόκεχρι P. 7 λυσιμίτη P. 8 λειμήνιον A. ἀγρίου λαπάτου P. 10 λεοντοπόδιο] λεοντοπόδι P. ἔσλανπατζασί P. II λαθυρίδε] λαθυρίδες P. χαπέλ μουλίκ P. 13 λειχήνε] λειχάνε P. ἄζέξ P. ῥισμάχος P ῥισμαλός A. ταῖς om. P. πέτρας P. 14 μποκουριάλε P. γελότ P. σκαρολάχανον] παρθενουδι καὶ σκαρολάχανον πρωτοθέρι (i. e. βροντοθέρι) P. 15 σκόνομα A. γιοστάσι P. 16 τζελήκ om. P. 17 λιθάργυρο P. 18 λημνία γῆ] λιμνεῖα γῆς P λιμνιακή A. σιγγελάτα P. τινίς μαχμούτ P. σφραγίδα P. 19 ἀτεσίζινε P. στηρνάρι A.

λίθος αιματίτης	πέτρα αιματίτε	χατζάρ	ἀχατμάς	βῶλος.
λίθος ἀρμένιος	ἀρμένια	τέρα	κυλερμενί	βόλος κοκκινόχωμα.
λίθος γαγάτης	γαγάτε	πέτρα.		
λίθος μαγνίτης	πίετρα	καλαμίντα	μουχλατι	τασί μαγνίτης.
λίθος ἰουδαϊκός	πίετρα	ἰουδαῖκα	μπένισραήλ	ζεῖτονί. 5
λίθος σάπφειρος	σαπφήρο	χαλτασί	ζαφήρι.	
λίθος ἰασπισ	ἰάσπιδε	γιακάντασι.		
λίθος ἀετίτης	πίετρα	ἀκβιλίνα.		
λίθος σάμιος	πίετρα	σαμιά	γκιλτιρήμ	τὸ βῶλι τῆς ἀστραπῆς.
Μῆον	μεῖο	μοῦ	ἄγριος	μάραθος. 10
μαλάβαθρον	φύλλα	φόλιον ἰνδικόν	σατετζχιντί.	
μάννα	λιβάνου.			
μελία	φράσινο		μελιός.	
μάκερ	μάκερο	σπλιχά	φλοῦδα	ὡς κανέλα.
μυρίκη	μυρίκη	—	μυριχαῖα.	15
μυρσίνη	μύρτο	μερσὶν ἴαζ	μερσύνη.	
μυρτίδανος	τοῦτο γίνεται	εἰς τὴν	μυρσίνην	ὡς κόμπος.
μῆλα ἀρμενιὰ	—	—	τὰ	βερίκουκκα.
μῆλα μηδικά	—	—	τὰ	κίτρα.
μέσπιλα	νέσπιλα	μούσμουλα	νέσπολαις.	20
μορέα	μόρι	ντούτ	συκαμναῖα.	
μύακες	—	—	μύδια.	
μαινίδες	—	—	εἶδος ὀψαρίου.	
μαγαλή	—	γκελιντζήκ	νυμφίτζα.	

A P

1 χατζαραχταμάν P. 2 τοῦρα A. κυχερμαί A. κοκινόχωμα βόλου A. 3 γαγάτης] γαράτης A. 4 πέτρα A. μουχλατιστάσι P. μαγνήτης ἔλκει σίδηρον P. 5 πέτρα P. μπεναιστραέλ ζειτούν P. 6 σαπφήρο] σάπειρο P. 7 γιακουπτάσι P. 8 πέτρα ἀκβηλίνα A. 9 σάμιος] ὁ ἐν τῇ σαμιά γῆ P. πέτρα A. 10 μοῖον A. μεῖο om. A. ἀγριομάραθος P. 11 φύλλ A. ἰνδικόν] ἰδιά P. σατετζχιντί om. A. quarto loco μελία φρά P (quae ad v. 13 pertinent). 14 μάκαρ A. σπλιχά om. A. ὡς] ἐγ¹ A. 16 μερσὶν ἴαζ om. A. 17 μερσύνην P. 18 ἀρμενιὰ P. 20 μούσμουλα] μούσκουλα P. νέσπολαις om. P. 21 μόρι om. P. ντούτ om. P. σκαμναῖα A. 23 ψαρίου A. 24 μεγαλή P: est γαλή ut videtur. γκελιντζήκ om. P. νυφήτζα A.

μέλι σακχάρου	—	σεκέρ	ζαχάρη.
μαλάχη	μάλουα	ἐμπέγκου μετζή	μολόχα.
μηδική	μέδικα	κόλτα φασάνατ.	
μυὸς ὦτα	ἀουρίκουλα	ὀκλήκ μελίκι	τὸ λαγαῦτι.
5 μελίλωτον	μελίλωτο	τεαλλή μελίκι	ἄγριον νυχάκι.
μᾶρον	—	—	ὅμοιον ὀριγάνῳ εὐῶδες.
μῶλυ	μόλο	βισασάν	εἶδος ἀγριοπηγάνου.
μελισσόφυλλα	μέλισσα ἢ ἀπίαστρον	παντούρτζη	μελισσοχόρτι.
μήκων	παπάβερε	χαλασπί	ἐκεῖνο ὁποῦ κάμνει τὸ αὐχίονι.
10 μυροβάλανον	μυρομπαλάνα	χελιλέ	τοῦτο ἔχει εἶδη πέντε·
μυρόβαλανον	κέμπουλε	κεμπιλ χιλελέ	τὸ μέγα.
μυροβάλανον	ξανθόν	κύτρινο	σαρὴ χιλελέ χρυσοβάλανον.
μυροβάλανον	βελίρικον	βελιρίτζι	μπελελέτζι τὸ στρογγύλον.
	μυροβάλανον	ἔμβλικον	ἐμπλίτζι ἐμπλέτζ τὸ κεκλασμένον.
15 μυροβάλανον	μέλαν	νίγρο	καρὰ χιλιλέ λέγεται καὶ Ἰνδικόν.
μανδραγόρας	μανδραγόρα	ἀπτησελάμ	μανδραγοῦρα.
μίσου	καλιά	καλιά	τασί.
μελαντήριον	—	καρὰ	μπηγιά.

A P

2 μαλάχη A. μάλουσα P. ἐβιμέτζι P. 3 κοτὰλ φασάσατ P. 4 ἀουλοίκολα A. ὀκλήκ μελίκι] τζιογγάν P. τὸ λαγαῦτι] τοῦ λαγωῦ ταφτία A. 5 μελίλωτον A. μελίχωτο P. ἐλκιμελιά P. ἀγριονυχάκι P. 6 versum om. A. 7 μόλο] μῶλυ A. βισασά A. 8 μέλισσα ἢ om. A. ἀπίαστρον A ἀπίαστον P. παντούρτζη] ὄγγουλότ P. 9 παπάβε P. χασχάσι P. ἀφχίονι A. 10 μυροπαλάκια P μωσαμπαλάνα A. χελιχέ P. τούτου ἐστὶ πέντε εἶδη P. 11 κέβουλε P. κεμπιλ] κεμπουλέ καμπολέ P. χελιχέ P. 12 κύτρινο] βελιρίτζι A. σαρὶ χελιχέ P. 13 βελιρίτζα A. 14 ἐμπλέτζ A. ἐμπλέτζι A. 15 μέλας A. χελιχέ P. 16 μανδραγόραν A. μανδραγόρα] μανδραγοῦλα P. μανδραγοῦνα P. 17 μίσου] μύδ A. καλιά¹ om. P. τασί om. P. 18 μελαντόρια A. καράμπογια P.

μόσχος	μούσχο	μουσκή	μόσχος.	
μάτζε	μάτζες	πεσασέ	φλοῦδα	μοσχοκαρύου.
μοσχοκάρυον	νότζε	μουσχάτα	τζεβίτ	μπαβά
μελάνθιον	—	τζιρεότ	μυριστικόν	βαλλόμενον
		εἰς ἄρτον	ἢ σουσάμι	μαῦρον.
Νάρδος	καὶ	ναρδόσταχυς	σπίκα	ζουμποῦλ
νάφθα		πετρόλιο	νευτιγιόν	νέφθη.
νάρκη		νάρκα	—	εἶδος
νάρθηξ		φέρουλα	—	κάρωνας
νυμφαῖα		νυμφαῖα	νουφέρ	γίνεται
				μέσα
				εἰς
				λίμναις.
νήριον		ρόδοδάφνε	ντέφνε	πικροδάφνη.
νάρκισσος	νάρκισο	νεργίς	χόρτον	μέ
				ἄσπρα
				λου-
				λούδια
				ὡς
				βολβός.
νίτρον	νίτρο	νατροῦν	λατρόνι	σαπούνι.
νάρκαφθον	ὄμοιον	ναμπάχ	ὄπός.	
Ξιφίον	γλαδίολο	κασιφλόν	σπαθοχόρτι.	
ξηρίς	ξηρίδε.			
ξάνθιον	περσονάτα	μινόρε	τατοῦλα	ντάτουλας.
Ὁξυάκανθον	βερβερίδες	ἀμπεμπαρίς	τζάπουρα.	
οὔα	—	—	σουρβα.	
ὄλυνθοι	—	—	τὰ ἄγρια	σῦκα
			ὁποῦ	πίπτουν
				ἀπὸ
				τὴν
				συκιάν.
ὄνυχες	ὄνιτζε	ινδίτζε	ἐμπάρ.	

A P

- 1 μούσχο] μούσχου P μούδικον A. μουσκή] μιάκ P.
2 πεσασέ P. μοσχοκαρύων P. 3 νότζι μοσχάτα A.
τζεβίτ μπεβά P. μοσχοκάρυδο P. 4 versum om. A.
5 ναρδοχάχισ A. ζουμπιλχιντί P. 6 νευτιγιάν P. νεῦτι
P. 8 καρονός P. μαγγούτας P. 10 ντέφνε om. P. πι-
κραδάφνη P σικροδάνη A. 11 χόρτον — βολβός] ἄσπρον λου-
λούδι A. 12 σαπούνι om. A. 13 ὁμοία A. ναπάχ P.
14 κασιφλοῦν P. 16 πεσουνάτα P. τατοῦλα om. P.
τάτουλα P. 17 ὀξυάγκαθα P. βερβερίβις A. ἀμπεπαρῆς
ἢ κατιντουζλογι P. τζαπρόκνα P. 19 ὄλανθοι A. ἀγριόσυκα
P. πέφτουν A. ἀπὸ τὴν συκιάν om. A.

ὄρρος γάλακτος	—	—	τυρόγαλον.
οἴσωπος	—	—	πίνος ἐρίων.
ὄλυρα	ὄλιρα	—	εἶδος βρόμης.
ὄρυζα	—	μπρίτζ	τὸ ρίζι.
5 ὄροβος	—	μπουρζάκ	τὸ ρόβι.
ὄροβάκχη	ὄρομπάκνε	λύκος	ὁποῦ πνίγει τὰ χωράφια, μάλιστα τοὺς κυάμους.
ὄρνιθόγαλον.			
ὄρίανον	φετουνέτζ	βουτενέζι	ρίγανη.
ὄνιτις	—	—	εἶδος ὀριγάνου.
10 ὄθόνη			εἶδος ὁποῦ.
ὄξυμυρσίνη καὶ μυρσίνη ἀγρία	ρούσκο	γιαμπάν	μερσίνη ἢ ἀλυπομηλαῖα.
ὄρεοσέλιον	ἀγγέλικα	—	ἀγριοσέλιον.
οἰνάνθη	φιλιπένδουλα	—	βοτάνη ἔχει ἢ ρίζα ἐλαίας πολλὰς.
ὄρχις ἀλώπεκος	τέστικολε	τί βολ	τιλκίτασαγε.
15 ὄρμιον	ὄρμινο	ρέβέτιν	τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τὸ βοτάνι.
ὄνοσμα	δαμασώνιον	—	εἶδος χόρτου.
ὄνοβρυχίς.			
ὄλόστεον	ὄλέστιο		μαλοῦσα.
ὄνάγρα.			
20 ὄσιρις.			

A P

2 οἴσωπος P. πείνας A. 3 ὄχυρα A. ὄλιρα om. A.
εἶδος βρόμης] ὄγκολη P. 4 μπρίτζ om. A. 5 μπουρζάκ om. A.
6 ὄρομπάκνε om. A. μάλιστα τοὺς κυάμους om. A. 8 φε-
τουνέτζ om. A. βουτενέζι] κικίκ ζακτέρ P. ὄγάνου A.
10 versum om. P. 11 versum om. A. ὄξυμερσίνη P.
12 ὄρεσέληνον A ὄροσέλιον P. 13 ὄρνάνθη A. βοτάνη — πολ-
λὰς] βοτάνη πλήστη ἐλαίας ἔχουσα ἢ αὐτῆς ρίζα P. 14 ἀλώ-
πεκος om. A. τεστικολυτίβολ P. τελκίτασιαγι P. 16 δαμα-
σίνιον A. 17 οἰνοβρυχός A om. P. 18 ὄλέστιον A P.
μαλοῦσα habet tertio loco A. 20 ὄρουνίς A.

οἰνάνθη	—	—	—	ἄνθος ἀμπέλου.	
ὄμφακίς	μαζία.				
ὄμφάκιον	—	—	—	ζωμὸς ἀγουρίδας.	
ὄπος καρπάσου	ὄπογαλπάσσο.				
ὄπιον	ὄπιο	αὐχίον	αὐχίονι.		5
Πίτυς	πίνο	φιστύκ	κουκκουναρία.		
πιτυῖδες	πινιόνες	φιστύκ	κουκκουναρία.		
πίσσα	πίτξε	ζήφτ.			
πιττάσφαλος	πιτάσφαλο	μουμγέ	μουμονία.		
πάπυρος	πάπυρο	κεχάτ	χιντί	εἶδος δένδρου λέγεται χάρτης.	10
πιστάκια	—	φεστικ	χιντί	μεγάλα κουκ- κουναρία.	
περσέα	—	—	—	ρόδακινέα.	
πορφύρα	ἠβλάτιο	βυζάντιο	—	ὄστρακον θαλάσσιον ὃ λέγεται καλόγνωμον.	
πρόπολις	—	—	—	εὐρίσκεται εἰς τὸ κηρί.	
παταρμική	πτάρμικα	—	—	ἄγριος βασιλικός.	15
παγκράτιον	—	—	—	τὸ πράσον τοῦ φιδίου.	
ποτήριον	—	—	—	νευροβότανον γίνεται εἰς τὰ ὄρη ὡς ἄκανθα, ἠπλωμένον εἰς τὴν γῆν.	
πήγανον	ρούτα	σεζάπ	ἀπήγανον.		
πήγανον ἄγριον	ρούτα	καπράρια	οὐζερλίκ	ἀγριοπήγανον.	
πάνακες	πάνακε	τζιανσήρ	χαלבάνι.		20
πετροσέλινον.					
πύρεθρον	πύρετρο	ἀκήρχ	καραλά	ἀγριοδίοσμον.	

A P

I ἄνθος ἀμπέλου refert ad ὄμφακίς P ad ὄρσυνίς A. 2 versum om. A. 3 ζωμὸς ἀγουρίδας refert ad οἰνάνθη A. 4 ὄπογαλ-
πάσι A. 5 ἀχίον P. 6 πίνο] πύτυ A. φιστύκ om. P.
7 πινιόνες] πινιόδες P. φεστουίκ P. 8 ζήφτ] τζίφτ P.
9 μουμονία om. P. 10 πάπυρος] πάπυρον P. χάρτης] χάρτι
το A. 12 ρόδακινία A. 13 καλωγιέμ A. 14 κηρί] νερόν P.
16 πράσινον A. φιδίου] ὄφews P. 17 ἀπλωμένον A.
εἰς τὴν γῆν] ἐπὶ γῆς P. 18 σετζάπ ἢ σένταφ P. πήγανος P.
19 σωζερλήκ A. ἀγριοπήγανον om. A. 20 χαלבάνια P.
21 πετροσέλινον om. P. 22 ἀκίρ караχâ ἢ ὀλτούζ κάχρ P.
ἀγριοδίοσμον om. P.

πευκέδανος	πευκέδανο	χαρπάτ ἢ τζερνέπ	μάλαθρος βρομερός.
πολύκνημον	πολύκνιμο	— φύλλα ἔχει ὅμοια ὀριγάνου, χαμηλόν.	
πράσιον	μαρούμπιο	φαρασιουὺν βρομοχόρτι ἢ σκυλοχόρτι.	
πόλιον	πόλιο	— τζεντοκουῦρα βοτάνι ἄσπρον λιανόν.	
5 πολύγονον	πολύγONO.		
πολυγόνατον	πολυγόνατο	σεκακουῦρ κιοκί	βοῦλα Σολομοῦ ἢ λαγομηλία.
περικλύμενον	περικλυμένο		ἀγριοκλήμα.
παρθένιον	παρθένιο	ἄχουε	ἄβασκαντήρα.
παιωνία	πεόνια	σεκαήκιομαν	πηγουνία.
10 πεντάφυλλον	κουϊνβεφόλιο	μπές παρμάκ	πενταδακτυλία.
παρωνυχία	—	— πεθεράκος ἔχει φύλλα ὅμοια μαλάθρου καὶ βρομῶ.	
περιστερεών	μπερμπένα	περιστεροβότανον.	
πετασίτης	—	— ἢ πλατυμαντήλα ἢ γιομένη εἰς τὰ νερά.	
πολύγαλον	—	—	ἀγριοφακί.
15 πιτυούσα	ἀλιπέα	σκεμβράν	ἀλουπία ρίζαν ἔχει ὡς βαμπάκι.

A P

1 πευκέδανο] πευτζέδανο P. μάραθος P. 2 πολύνιμον P.
πολύνιμο P. χαμηλόν om. P. 3 μαρούμπιο P. ἢ σκυλοχόρτι
om. A : leg. fort. σκυλλοχόρτι. 4 τζεντουκουῦρα μαλιαρόν ἄσπρον
ὅμοιον ὀριγάνω P. 6 κουκί om. P. βοῦλα Σολομοῦ ἢ om. A.
7 ἀγριοκλήμα P. 8 ἄχουε P. βασαντέρα P. 9 σεκανέ
νομάν P. πηγουνία om. A. 10 κουϊν ἀβεφόλιο P κανίνα βεφόλ-
λο A. μπές παρμάκ om. A. πενταδακτυλία om. A. 11 πα-
ρανυχία A. πεθεράκος ἔχον P. ὅμοια om. A. μαράθου
P. καὶ βρομῶ om. A. πεθεράκος — μαλάθρου refert ad
πεντάφυλλον A. 12 μπερμπένα A μπέρπενα P. 13 πλαντομαν-
τύλα A. 15 ἀλιπέα — βαμπάκι om. P. ρίζα A.

πέπλος	πέπλο	—	ἡ μικρὴ γαλατζίδα.
πυκνόκομον	πυκνόκομο	—	καὶ τοῦτο εἶδος γαλατζίδος.
πολυπόδιον	—	πεσφαήτζι	ἀγριοσκορπίδι.
πομφόλυξ	τουτία	—	τουτιὰ μαραζί μέταλλον.
πολύτριχον	τὸ γινόμενον	εἰς τὴν καταρροὴν τῶν βρυσῶν.	5
Ῥητίνη σχινίνη	—	σακίζ	μαστίχη.
ῤητίνη	—	—	ἡ ῤετζίνα.
ῤάμνος	ῤάμνο	ἀνσέτζι	δένδρον ἀκανθερόν.
ῤόδα	—	γκιούλ	τριαντάφυλλα.
ῤούς	ῤοῦ	σουμακί	ῤοῦδι. 10
ῤάφανος	—	τρούπ	ῤεπάνι.
ῤᾶ καὶ ῤῆον	—	ῤεβέτι	ῤεομπάρπαρον.
ῤοιά	—	—	ῤοϊδιά.
Σχοῖνος	γιουῦγκο	—	βοῦρλα.
σχῖνος	—	—	ὅπου κάμνει τὴν μαστίχην. 15
στακτή	—	μπουχούρι μεχρίμι	σμύρνα καθαρὰ.
σμύρνα	μῦρα	μουρεσαφέτ	σμύρνα θυμιάματος.
στύραξ	στούρατζε	μουχούρ μεργιέμ	μοσχοθυμιάμα.
στρόβιλοι	—	—	κουκκουνάρια.
σίδια	—	—	τὰ σπειρία ῤοδίου. 20
συκόμορα	—	—	σῦκα γινόμενα εἰς τὴν Ἀραπίαν.
σίκυς ἡμερος	—	χιάρ	ἀγγούρια.
σκολοπένδριον	—	—	πολυπόδιον καὶ ψάρι.
σμαρίδες	—	—	σπάρος.

A (ad versum 19) P

- 1 πέπλος om. et πέπλο — γαλατζίδα refert ad πιτυόσα P.
 2 πυκνόκομο] πυκνάκομα A. γαλατζίδας A. 5 versum om. A.
 6 σχοινίη A. σακίζ om. P. 7 ῤετζίνα] ῤιτζίνη P.
 8 ῤάμνος] ῤάμνον P. αὔσέντζι P. δένδρον ἀκανθερόν] ἀγκάθι
 τῶν ῤόδων A. 9 γκιούλ P. 10 σουμάκ P. 12 ῤᾶ καὶ ῤῆον]
 ῤακίριον A. ῤαβέντ P. ῤεομπάρπαρον secundo loco transp.
 A. 13 ῤᾶ καὶ ῤοιά P. ῤοϊδέα P. 14 σχῖνος A. γιουργκον
 A. 15 ὅπου κάμνει] τὸ ποιοῦν P. 16 μπουχούρι μεχρίμι om.
 P. σμύρνη P. 17 μουρσαφί P. σμύρνης θυμιάμα P.
 18 στοράτζε P. μονχούρ μεργιέμ P. 19 Post κουκκουνάρια
 add. τοῦ ἐλάτου P.

σίλφη	—	—	ζωύφιον μουσίτζα.
σαλαμάνδρα	—	—	βροχολίδα.
σαῦρα	—	—	γκουστερίτζα.
σήψ	—	—	ἡ κύτρωνη καὶ μεγάλη γκουστερίτζα.
5 σκίγγος	σκίγγο	σεκανκούρ	τῆς Ἰνδίας γκουστέρα.
στέαρ	—	—	ξύγγι.
σήσαμος	σίσαμο	σερλάν	σουσάμι.
σίσαρον	—	—	ἀγριορέπανον φύλλα ἔχον ὡς πικραλίδος.
σίον	—	—	νεροκάρδαμον.
10 σισύμβριον	βάλσαμο	—	ἡδύοσμος πλατύφυλλος.
σόγχος	σκόχο	—	ζωχός.
σέρις	τζικούρια	ῥωμαϊκόν	ταραχασοῦν πικραλίδα.
σκάνδυξ	ἰντιβουτ	ἀγρεστέμ	σκανδίτζε ἀγριομάρουλα.
σμίλαξ	—	—	τὰ μεγάλα φασούλια.
15 στρουθίον	—	—	βοτάνη ὁμοία κυνογλώσσω κναφικόν.
στρουθίου γλῶσσα	σεμετφράσινο	ντιλκοῦσι	μελιόσπορος.
σκίλλα ὀπτή	κύλα	ἀδασοῦν	σκιλλοκρόμμυδον ἐψημένον.
σκόλυμος	γγινάρα	—	ἀγγινάρα.
στοιχάς	στεκάδε	στιχοδὸς ἢ	καράμπε ἢ καράπασι εἶδος ὀριγάνου.
20 σάμψυχον	ματζουράνε	μερτζαντζόσι	ματζουράνα.
σταφυλίνος	μπεστινόκα	τζεζάρ	ἀγριοδαύκη.
σέσελις	σέσελι	σισαλγίος	τὸ κάμνον τὸν σπόρον ἄσπρον.
σίσων	—	τοῦτο εἶναι	σπόρος τοῦ μήνου ἐρχόμενος ἀπὸ τὸ Μυσῆρι.
σέλινον	ἄπιο	γγερεβίζ	σέλινον.
25 σμύρνιον	—	γιαμπάν	γγερεβίζ ἀγριοσέλινον.
σφονδύλιον	γίνεται	εἰς βουνά,	ἔχει φύλλα ὡς ἀγριοσελίνου μεγάλα, ἄνθος ἄσπρον, εὐῶδες σπέρμα καὶ μακρὸ ὡσπερ κυμίνου.
σίλφιον	σίλφιο	ἀσιλπέντι	εὐώδης ὅπως ἢ σκορδολάζαρης λεγόμενος.

P

I σήλφ P. 2 σαλαμένδρα P. II σόγχος] σάκχος P. I2 στέ-
ρις P. I8 σκόλυμον P. 26 μεγάλη P. ὡστερα P.

σαγάπηνον	σαγάπινο	χαρτία	ὄπος	ὡς	χαλβάνης.
σαρκοκόλλα	σαρκοκῶλα	ἀντζουρότ		ὡς	κομίδι.
στάχυς	—	—			εἶδος γοργογιάνου.
σκόρδιον	ἀλιαρία	σκορδιοῦν			ἐλελίσφακος.
σατύριον	σατυριόνε	οὔτι οὐθαλέπ			ἀγοροβότανον. 5
σύμφυτον	σύμφυτο	γιαραότ			σακοθρόφι.
στοιβή	ροσμάχος	ἦτοι μαλία	δένδρων,	κεράμων,	λίθων
			καὶ ἄλλων	ὅπερ	λέγεται
σπαργάνη	ἡ	μεγάλη	ἀγριάδα	ὅπου	γίνεται
					εἰς τὰ
					παραθαλάσσια.
στρατιώτης	μηλεφύλιο	—	ἀγριοσιμενικός	μέ	ἄνθη
					λευκά.
σμίλαξ	σμίλακε	ἢ	σάλτζα	—	σαπαρίνα. 10
στρύχνος	κηπαῖος	σολάτρο	ὀρτέσε	τελνῆ	οὔζουμ
					ζέρινα
					ἢ
					μαυροχόρτι.
στρύχνος	ἀλικάκαβος	βεσικάρια	κεκενέτζ	βοτάνι	ἀνεμο-
					πυρώματος.
στρύχνος	ὑπνωτικός	σολάτρο	σονιφέρο	—	τὸ μέγα
					βότανον
					ὅπου
					κάμνει
					μαῦρα
					σπειρία.
στρύχνος	μανικός	σολάτρο	φοριόσο	—	ζοχός.
στρατιώτης	στρατιώτε	γιαραότ			σιφύτου. 15
σμίλαξ	τραχεῖα	σμίλακε	ἀσπέρα.		
σμίλαξ	λεία.				
σησαμοειδές	τὸ μέγα	σισαμοειδέ	—		πεθεράκος.
σίκυς	ἄγριος	κουκουμέρα	σιλβέστρε	καργάντου	βλεῖ
					ἄγριαγγουρέα.
σταφῖς	ἀγρία	οὔβα	σιλβέστρε	μεβτζεκ	ἀγριοσταφίδα. 20
σπαρτίς	σπάρτιο	κατιρτιρνάκ			σπάρτος.
σίλυβον.					
σκαμμωνία	—	μαχμουτι	σκαμμωνιγέ	ἢ	μαχμουτέ.

A (a versu 12) P

1 σαγάπηνον] σαγάπινο P. σαράπινο P. 8 Rectius σπαργάνιον.
 12 ἀλικάναβος P. μοπυρώματος A. 13 ὑπεντικός A. ποιιφέρο
 A. βότανον om. P. μαῦρα om. P. 15 σιφύτου om. P. 16 σμιλά-
 τζε P. 19 σίκυς] σμός A. κουκουμέλε P. σιλβέστρο A.
 βλά P. Post v, 19 add. σαγαπινόν σεκβενέτζι καὶ συκιβενίτζ P (cf.
 supra, v. 1). 20 σιλβέστρο A. 21 σπαρτίς] num σπαρτίον ?
 σπάρτιο] σπάρτο P. κατιρτιρνάκ] ρετίλ ἢ κατίρ καῖρούγ P.
 23 μαχμουτι om. P. μαχμουτέ A.

	σκορπιοειδές	σκορπιόνε.		
	στιμίμι	πιέτρα	στελάτα ἢ μαρκουσίτα	ντεμήρ μποζάν
	μαλίκη.			
	σῶρυ	σῶρι	άλσουργέ	καλία
	σανδαράχη	σανδράκη	ζερνίκ.	ποντικοφάρμακον.
5	στυπτηρία	άλούμε	σάπ	στύψη.
	σμυρίς	—	ζουμπαρά	ἐκεῖνο ὁποῦ
				ἀνάγει τὰ σπαθία.
	σεληνίτις	λουνάρια	χιλαλέ.	
	Τέρμινθος	τερεβαντο	σατζιάρ	κουκκουρεβιδία.
	τελλῖναι	—	ντενιζ	μπετζέκ
			πεταλίδες ἢ	πουρλίδες.
10	τρυγῶν	θαλαττία.		
	τρίγλη	παρμποῦνι	χονικιήρ	μπαλούνι.
	τέττιγες	—	—	τζιντζήροι.
	τράγος	—	—	εἶδος βοτάνου.
	τῆλις	φιὰ	γραίγο	μπι
				τοχμή
				μοσχοσίταρον.
15	τεῦτλον	—	παζί	σεύκουλον.
	τραγοπώγων	μπάρμπα	κάπρι	τυκνέ
				σακάλ
				καστανίδρα.
	τηλέφιον	—	—	εἶδος
				χόρτου.
	τραγάκανθα	τραγάκαντο	κιτρέ	τετράγγαθο.
	τραγορίγανον	τραγοριγάνο	—	ἀγριορίγανη
				ξυλώδης.
20	τορδύλιον.			
	τεύκριον	τεύκριο	—	τὸ μέγα
				χαμέδριον.

A P

1 σκορπιοειδές A. 2 πιέτρας A. στελάτα] ἀγάτα A. τεμήρποζαν P. μαλίκη] μαιλίκ ἀπὸ τούτου γίνεται τὸ ἀντιμώνιον P. 3 σῶρι A. άλσουργέ A. ποντικοφάρμακον referunt ad σανδαράχη A P. 4 σανδράκη] σανδάροκα P. 5 σιάπ P. σύψη A. 6 ζουμπαρά om. P. ἀνοίγει P. 7 χιλαλέκ P. 8 τερεβντο P. κουκορβιδία A. 9 ντενιζ μπετζέκ om. P. Ante πεταλίδες add. θαλάσσια ὄστρακα P. πορλίδες P. 10 τρύγα P. 11 παρμποῦνι P. χονιάρ μπαλούκ P. 12 τζιντζήροι] τζιτζικες P. 14 φεάγραιγον P. 15 τεῦτλος A. παζί secundo loco exhibet P om. A. σεύκλον P. 16 τραγοπόνον P. τεκεσακάλ P. 17 Post χόρτου add. σάζι A. 18 τραγάκανθον A. τραγάκατο P. κετρέ P. τετράγγαθο om. A. 20 τροδύλιον A. 21 χαμέδριον] χαμέδρι τοῦ προδρόμου τὸ βοτάνι P.

τρίφυλλον	—	γιοντζά	τριφύλι.
τρίβολος	τριβόλο	ντεμήρντικεν	τριβόλια.
τράγιον	τράγιο	τιγιακ τζιτζέκ.	
τριπόλιον	τριπόλιο	τὸ τούρπετ	λέγουσι νὰ εἶναι.
τριχομανές	τριμανές	μπέρσι	σαουπί σκορπίδι ψιλόν. 5
τιθυμάλων	ἐπτὰ εἶδη	τιτίμαλο	σευτλιέ γαλατζίδα.
τεκτονική.			
τρύξ	—	—	τρυγία.
τοξικόν	—	—	φαρμακερόν.
τίτανος	—	κηρέτζ	ἀσβέστης. 10
Ἵποκιστίς	ὑποκήστιδε	κετζι	σακάλ.
ὔδρον	ὔδνα ἢ	ταρτουφί.	
ὑδροπέπερι	περσικάρια	φαλφού	λεμαῖ.
ὔσσωπος	ὔσσωπο	ζουφά	ἡδύσμος βοτάνι τῆς Παναγίας.
ὑπερικόν	περφοράτα	κίου	φαρκοῦν. 15
ὑάκινθος	ὑατζίντος	ζουμπούλ	κουκκοστάφυλα.
ὑπήκοον.			
ὑοσκύαμος	ἀποληνάρης	μπετερ	μπέτζι πελελὸς καὶ γέρων.
ὑδράργυρος	ἀρτζέντο	βήβο	ζημπὰ ἢ τζιβά
Φοῦ	βαλεριάνα	φοῦ	ἀγρία νάρδος. 20

A P

1 γιοντζά τριφύλι om. P. 2 τρίβολος] τρίβολον AP. ντεμειρ-
τικέν P. 3 τρυγιάν τζετζέκ P. 4 τριπόλιο om. P. 5 μπε-
σισαουσάν P. ψιλόν] ὑψηλόν P. 6 τιθυμάλου A. σουτλεέν P.
γαλατζίδες P. 7 τεκτονική om. A. 8 τρύξ τρυγία om. A.
9 φαρμακερόν om. A. 9/10 τοξικόν τίτανος κηρέτζ ἀσβέστης
eodem versu A. 10 κηρέτζ om. P. 11 τζεκισακάλ ἢ κετζισα-
κά P. 12 ὔδιον P. ὔδνα] ὔτνα P. ἢ om. P. 13 περσι-
καρίνα A. φουλφουλ ἔλμαῖ P. 14 ὔσσωπο] ὔσσωπη A.
Ante ἡδύσμος add. καὶ τό (?) P. ἡδύσμος ad ὑδροπέπερι re-
ferunt AP. βοτάνι τῆς Παναγίας] ὅπου κάμνει τῆς παναγίας τὸ
βοτάνι refert ad v. anter. ὑδροπέπερι A. 15 ὑπερινόν A.
περφοράδα A. κεῖου φαρικοῦν P. 16 versum om. P.
18 μπεζερμέτζι P. καὶ γέρων om. P. Post v. 19 add. ὑδράρ-
γυρος ἡτοιμασμένος σουλίμα P. 20 βαλεστίνα P. ἄγριος P.

φλοιὸς λιβάνου	—	—	τοῦ θυμιάματος φλοῦδα.
φιλλυρέα			φυλουρά.
φηγὸς	—	παλαμούτ	βελανίδι τῶν ταμπάκων.
φοῖνιξ		τάτυλο	χουρμά
			φοινίκια.
5 φίνις.			
φασίουλος		μπογρηλτζί	φασούλια.
φυλλίτις	φιλιτίδε	—	σπληνοβότανον.
φύλλον	φύλιο	σάτεξ χωντί.	
φακὸς ἐπὶ τῶν τελμάτων	λεντίτζιε	παλούστρε	— γίνεται
			εἰς βρωμεισμέναις λίμναις.
10 φῦκος θαλάσσιος	—	—	φύκια θαλάσσης.
φλόμος	βερμπάσκο	μοζιτάν	φλόϊμος.
φάρικο		ἀπτισελάν	δηλητήριον.
φρῦνος	βροῦσκο	—	μπράσκα.
Χημαί	—	—	αἱ χηβάδες.
15 χόνδρος	—	μπληγοῦρι.	
χελιδόνιον τὸ μικρὸν	κελιδώνια	μηνόρε	μύμυρε
			σιταράκι.
χελιδόνιον τὸ μέγα	κελιδώνια	μαϊόρε	κούρκουκ.
χαμαιέων ὁ λευκός	κάρδισον	ἄρινο	— ἄκαυλος ἄκαν-
			θος ποιῶν κεφαλὴν εἰς τὴν ρίζαν.
χαμαιέων ὁ μέλας	χαμόλιο	νίγρο	— χαμολιός.
20 χαμαίδρυς	χαμαίδριο	νταμαρτελιούς	χαμοδένδρι.
χαμαίπιτυς	χαμαιπίτυ	κεμὲ φιτιόξ.	
χρυσόγονον.			

A P

1 τοῦ — φλοῦδα om. A. 2 φιλλυρέα] φελιρέα A. 3 βαλανίδι A.
 4 τάτυλοι A. κουρμάς P. Post v. 4 add. φοῖνιξ ἢ ἐλάτη P.
 6 φασιάλος A. μπιλιουρτζέ P. φασιούλια P. 7 φελίτης A.
 8 σατετζιχωντί P. 9 ἐπὶ] ἄνθη A. ταλμάτων A. λεντίτζε
 πλούστρε P. βρωμεισμέναις A βρωμεισμένην P. λίμνην P.
 11 βερμπάσκο P. μοζιτάν om. P. σφλόϊμος P φλῆμος A.
 12 ἀπτισελάν om. P. δηλητήριον om. A. 13 φρένος A.
 βροῦσκος A. μπλάσκα A. 14 χημοί P χοιμοί A. 15 χόν-
 τρους A χοντρυ P. μπουλγοῦρι P. 16 κελιδώνια] κελιδώνιον P.
 μαμηράν P. 17 μαϊοῦρέ A. κούρκουκ om. A. 18 καρ-
 δοσουκρῖνε P. ἀκάνθι A. ποιῶν κεφαλὴν εἰς] πικρός A.
 20 χαμαίδριο] χαμαίδρο A. νταμαρεούς P.

χρυσοκόμη.				
χρυσάνθεμον	—	έρμάν	είδος	χαμαιμήλου.
χαμαίικισσος.				
χαμαιλεύκη	—	σουαλή	τὸ βήχιον	γέγραπται.
χαμαιοσύκη	—	—	—	ἀγριοσυκέα. 5
χαμελαία	χαμηλέε	μεζερειοῦν		τρόκος.
χαλβάνη	χαλβάνο	καινή.		
χαμαιάκτη	ἔβουλο	—		ἀβουζία.
χρυσοκόλλη	—	—	κόλλα τῶν χρυσοχῶν.	
χάλκανθον	βεδριόλο	σατζικονπρούς	καλακάνθι.	10
χαλκίτις	χαλκίτε	ῥαστικ	ῥάμεκ.	
χαλκὸς κεκαυμένος	ῥάμε	ἀβρουτζίατο	ῥαστικ	τασί χο- χλόπετρα.
χάρτης	χάρτε	κεχὰτ	χιντί	ξύλον πάπυρος.
Ψευδοκασία.				
ψευδοκιννάμων	—		κουλφέ.	15
ψύλλιον	ψίλλιο	πιρεότ		ψύλλιθρος.
ψιμύθιον	μπιάγκα	στομπέτζ		ψιμμίδι.
ψωρικόν	—	—		ἄνηθον.
Ὠμοτάρχος	—	—	παλαμίδαι καὶ ἄλλα ψητὰ	ὀψάρια.
ὠκιμον	βασιλίκο	φεσλιέ		βασιλικός. 20
ὠκιμοειδές	—	—		ἀγριοβασιλικός.
ὠχρα	—	—	χῶμα	κίτρινον τῶν ζωγράφων.

A P

4 χαμολεύκη A P. σουαλή om. P. 5 χαμαιοσύκη P χαμο-
σύκη A. 6 χαμηλέε om. A. 7 χαλβάνο] χαλπάνο A. κασή
P. 9 χρυσοχῶν A. 10 χαλκάνθη P. σάτζι κουμπρούς P.
11 ῥαστικ om. A. Addit quarto loco χοχλόπετρα P.
12 ἀβουτζίατο P. στατικ τάσι P. 15 ψευδοκιννάμωνος P.
κουρφέ P. 16 πυρετζεότ P. 17 σκοπέτζι P. ψιμμίδι om. A.
18 versum om. P. 19 ὠμοτάρχος A ὠμοτάρχος P. παλα-
μίδαι — ὀψάρια om. A. 20 φισλετζέν P. 21 ἄγριος βασιλικός
A. 22 ὠχρε A. Post versum 22 add. ὠχνή (i. e. ὄχνη) A.

XIII

Ce glossaire est conservé dans trois manuscrits de la Bibliothèque Nationale de Paris : 2047, du XVe siècle, ff. 25-29^v ; 2208, du XIVe siècle, ff. 388-390 ; suppl. 1193, du XVIe siècle, ff. 8-16^v et 34-44 (1). Le premier a été copié sur le deuxième : il présente des lacunes aux endroits où l'écriture de son modèle était devenue illisible pour des raisons accidentelles. Il a incorporé au texte les additions marginales qu'on trouve dans le 2208. Le suppl. 1193 est indépendant, mais il a été copié par un illettré et il n'apporte aucune aide à l'éditeur, sauf dans les passages où l'écriture du 2208 est devenue illisible. L'édition est donc faite d'après le 2208. Dans ce manuscrit, le texte a été enrichi de notes marginales par deux lecteurs.

Le fond du glossaire est constitué par l'association de mots anciens avec d'autres mots anciens ou avec des mots de la langue vulgaire. En beaucoup d'endroits, surtout dans la première moitié du lexique, l'auteur a ajouté des équivalents tirés de la langue latine ou de la langue italienne, uniformément introduits par le mot abrégé *λατινικά*, que j'ai représenté par l'initiale majuscule *Λ*.

*Διάλεκτος εἰδῶν τε καὶ βοτάνων
κατὰ ἀλφάβητον.*

*Ἀρνόγλωσσον πεντάνευρον Λατινικὰ λέγκα πεκουρίνα.
ἄγρωστις ἢ ἀγρία Λ ἀγρήμηνα. ἄγρος τὸ ἀμάραντον ὃ
5 καὶ αἰείζων Λ ἔρμπα βίβουλα. ἀνεμώνη ἀγρία παπαρού-
να· τὴν δὲ κηπευτὴν μήκωνα καλοῦσι. ἄλφιστα τὰ πίτυρα
Λ κανίλια. ἀκαλήφη ἢ κνίδη Λ ὄρδिका. ἄμπελος λευκὴ
ἢ βρυωνία Λ ἢ βιτικέλα. ἄραρα ρίζα ἀριστολογία στρογ-
γύλη Λ μηλοῦντρε. ἀσκληπιὰς ἢ δρακονταία καὶ ἄλλοι*

4 ἄγρωστη cod. in mg. add. ἀκακία τὰ βρούβαλα m².

1 On peut ajouter encore le n° 36, du XVe siècle, f. 224 r-v, où l'on trouve les mots des deux premières lettres de l'alphabet. L'orthographe en est très mauvaise.

τίφωνα, οἱ δὲ κορκοδίλα Δ σερπεντίλα. ἀνθεμίδος· τὸ
κυκλάμινον, οἱ δὲ ἀρκοσπόνδυλον Δ ρότελα τετράγγια.
ἀρκέλα ἢ σαρκοκόλλα Δ ἀρκεμήση. ἄκοπον ἀγρία μολόχη
Δ μάμβα. ἀλίεφος ἢ παιωνία ἢ καὶ χελιδοναία Δ πιόνικα.
ἄγχουσα τὸ λύκιον βοτάνι μέθυσον Δ ἔβουλον. ἄσφαλτος 5
βιτούμεν. ** ἢ τοῦ σπάρτου ρίζα. ἀδάρκης ἢ ἐρέβινθος.
ἀλυπίου ἄνθη δενδρολιβάνου Δ ροσμαρίνου. ἀμπελόπρα-
σον τὸ ἄγριον πράσον Δ ἀρδήλη. ἀμαράντου Δ βάκας λα-
όρου, βάκας τὰ δαφνόκοκκα, λαόρου ἢ δάφνη. ἀντιράδαρος
ὄρχις ἄρκου Δ κουλιού ντε οὔρσου. ἀντίκροκον τὸ σπέρμα 10
κουφοξυλαίας Δ σαβούκουμ σεμέν. ἀκτῆ ἢ κουφοξυλαία
Δ σαμβούκουμ. ἀμαράκου καὶ ἀμοράκια ἢ ἀρτεμισία Δ
λάπεστρα. ἀμφάκιον τὸ φάβα. ἄκρα τριφάγια τὸ ἄγνου
σπέρμα ἤγουν τῆς λυγαίας Δ καλικουλάρια. ἀδιάντον
ἤγουν πολύτριχον Δ καπελάρια. ἄσαρ Δ κεντουνέρβια. 15
ἀλτέρκου ὕοσκνάμου. ἀετίτης τὸ λάπαθον Δ λαπατζίου.
ἀνδράμας ἢ κάππαρη Δ φράγγα. ἀτράφαξ τὸ χρυσο-
λάχανον Δ ἀτριπικαίη. ἀκακίας· ἤγουν προύνα Δ ἀδρέ-
ας ἀτρίνη. ἀρκευθίδος καὶ ἀρκευθου καρπὸν τὰ κεδρόκοκ-
κα. ἄμεως· ὁ σπόρος τοῦ ἀτζεμήρου ὃ ἐστὶ λαγοκύμινον 20
Δ μουρστίλη. ἀλθαία καὶ ἐβίσκος ἢ δενδρομολόχη Δ
μάμβα βίσκουλα. Δ ἀσάλικες ἀγρέςτες σεμέν τῆς ἰτέας
ἄκρα. ἀλκούνιον φώκης κόπρος. ἄλας καππαδοκικὸν
τὸ θυμιάμα. ἄμπελος λευκὴ ἢ βρυωνία. ἀφροδίσιον ἢ
μυρσίνη. ἀνηθοειδὲς σισύμβριον καὶ ἀσκυροειδὲς ἢ 25
ἀγριοκαννάβη. αἰγόκερως τὸ μοσχοσίταρον. ἄσφαλτος
ἢ πίσσα. ἄκανθα ἀραβικὴ τὸ πυξάκανθον. ἄκαιρον
τὸ μυρτάκανθον. ἀλύσσιον ἢ σιδηρίτις βοτάνη ἢ καὶ

5 λύκιον : num λυκαίμωσ leg. ? cf. Diosc., IV, 26. ἄσφαλτος]
ἀπαλτα cod. 6 ** aliquid deesse videtur. 10 ἀντίκροκον :
num ἀκτῆς κόκκον leg. ? 12 ad ἀρτεμισία add. in mg. ἢ καὶ
ἀβασκαντίρα m². 13 ἀμφάκιον est ἀφάκη. 16 ἀετίτους cod.
17 ἀτράφαξ est ἀτράφαξυς. 22 ἀσάλικες = salicis. 25 ἀρ-
σηνοειδὲς cod. ἀσκυροειδὲς] ἀσκαρίδες cod. 27/28 ἄκορον τὸ
μυράκανθον cod. : cf. Diosc., IV, 144.

ἡρακλειωτική. ἀσφαλτίτης τὸ τρίφυλλον ἢ λυσομομά-
 μουνδον ἢ ἀπούριος. ἀτρακτυλὶς κνήκος ἄγριος· οἱ δὲ
 καλοῦσιν ἀνδρόσαιμον. ἀπαρίνη σφάγνος. ἀλικάκαβον
 ὁ στρύχνος. ἀδάρκη τὸ ἀγαρικόν. αἰθιοπίς φλόμος
 5 μικρός. ἀλεξάνδρα ἢ χαμαιδάφνη ἤγουν ἢ πικρὰ ἐξ οὗ
 καὶ περσέα λέγεται. ἀλήμων ἢ ἀλόη. ἀλὸς ὄρυκτοῦ·
 ἄλας γάγγρινον. ἀλὸς αὐτορύτου· ἢ ἀλισάχνη. ἄμμων
 δεῦτερον τὸ ξυλοκινάμμων. ἄμυλον τὸ καταστατόν.
 ἀραβικὸς λίβανος ὁ ὀποπάναξ. ἄκανθα αἰγυπτία τὸ ἀει-
 10 δουράγκαθον. ἄρκιον τὸ κενταύριον.

Βάρβα Ἰώβης τὸ παρθενούδιον Ἄ μερκουρέλη. βέτεκα
 τὸ κυνόγλωσσον. βίσασα τὸ ἄγριον πῆγανον. βετόνικα
 ρίζα περιστερᾶς ἤτις καὶ **. βράθυς λέγεται Ἄ σαβίνα.
 βλισχοῦνη τὸ γλίσχον Ἄ πουλέγιον. βαλαύστιον τὸ ἄνθος τοῦ
 15 φλόμου ἤγουν σπληνός Ἄ γρανάτου. βόγλωσσον Ἄ βου-
 ράγηνα. βενέρια περιστερεῶν. βάλσαμον ὁ καὶ σισύμ-
 βριον καὶ ἡδύσμον Ἄ μέντα. βουλβου· ἢ σκίλλα. βδέλ-
 λιον ὕδωρ γινόμενον εἰς τὰς τῶν πτελεῶν φύσκα. βοτρά-
 κιον τὸ ἄγριον σέλινον Ἄ σκλαβουνίου. βερβέρεως ἄνθος·
 20 ἀκανθῶδες βότανον. βονάδιον τὸ σελινόσπορον Ἄ βέσκον.
 ἄνθη κυδωναίας <Λ> φλούρουμ γλινάτουμ. βρυωνία
 ἄμπελος λευκὴ Ἄ γηρότζια. βέδων τὸ ἐλελίσφακον Ἄ
 σάλβια. βοανθέμιτον τὸ τήλεως ἄλευρον. βοάνθεμις
 τὸ βοόφθαλμον. βράθυος· φυτὸν ἀκανθῶδες, ἔστι δὲ ἄρκευ-
 25 θος. βήκιον ἢ χαμαιλεύκη. βουβλίνη καὶ ἡχραβότριος

1 ἀφαλίτης cod. in mg. ἀσπάλαθος ὁ ἀσφάλακτος add. m². 3 ἀνδρό-
 σιμον cod. 4 αἰθίπης cod. 5 πικρός cod. 6 ἀλήμων] num ἄλιμον?
 7 αὐτορικτοῦ cod. 9 ὀποπάλαξ cod. 12 add. in mg. βαλά-
 βαθρον ἢ φελουραία m². 13 περιστερᾶς i. e. περιστερεῶνος. **
 aliquid deesse videtur. 14 τὸ γλίσχον (—ων cod.) est ὁ γλή-
 χων. 15 s. v. φλόμου adscr. ἐστὶν ἀγρίας ροιᾶς m³. σπληνός]
 num σπληνίου leg. ? 16 σουσύμβριον cod. 18 βοτράκιον est
 βατράχιον. 19 βέρεως cod. 20 ἀκανθῶδη cod. add. in mg. βού-
 κισσος ἢ λαδαναία m². 21 Ἄ addidi. 22 βέδων : fort. βήκιον legen-
 dum. 24 βοόφθαλμον vel βούφθαλμον. ἀκανθῶδη cod. 25 ἡχρα-
 βότριος : ἀρτεμισία vel ἀμβροσία vocatur βότριος apud Dioscori-
 dem, III, 114.

ἢ ἀρτεμισία μονόκλωνος τὸ ἀγριοκαννάβιν. βόλβιτον τὴν τοῦ βοῦς κόπρον. βόμβυλος ὁ τέττιξ. βύσσα βοτάνη τὸ πήγανον ὃ λέγεται καὶ περσαία. βέστρον κενταύριον μικρόν. βάλανος ἀρωματικὸς τὰ χρυσοβάλανα ἢ ξανθοκάρνα. βρύλον ἢ ἰχθυόκολλη. 5

Γιτώνικα ἢ αἴλουρος Λ βίτ σαλβάτικα. γίμε τὸ προζύμιν Λ λεβάτου. γῆς ἀστέρος τὸ ἀμίαντον Λ κρέτα ρούσα. γλήχων ἢ βλισκούνη Λ πουλέγιον. γῆ σαμία Λ κρέτα ἀργένης ἤγουν γύψος. γῦρις ἢ πασπάλη. γαγάνους τὸ ὑοσκύαμον. γλαύκια τὰ ἴα Λ βιόλαι. 10 γλεῦκος ὁ μούστος. γῆ σαμία καὶ κιμωλία πηλὸς λουστικός. γιάριν ὃ ἐστὶν ἰὸς χαλκοῦ Λ βερδεράμου. γῆ βρυτία ἀσφαλτος ἰουδαϊκή. γῆ λιμνίτις τὸ ἀσφαλτον. γῆ χαλκαία οἴνου τρυγαία. γῆ κρητικὴ ὁ γύψος. γῆρας ὄψεως τὸ δέρμα τοῦ ὄψεως. γλαύκιον τὸ κροκο- 15 λύκιον.

Δενδρολίβανον Λ ροσμαρίνου. δαφνόκοκκα βάκας λαώρουμ. δαύκου κρητικοῦ Λ παστινάκα. διόσανθος περιστερεών. δορύκνιον καὶ ἀπολλινάριος τὸ ἀλικάκαβον ἤγουν ὁ στρύνχος. διάκανθα τὸ σκολοπένδριον Λ σαξί- 20 φραγα. δακρύδιον ἢ σκαμωναία. διακονόχια ἢ μουζίθρα Λ ρεκότα. δρακοντία ἢ καὶ ἀσκληπία Λ σερπεντάλα.

δενδρίτις θαλασσία τὸ κοράλιον. διονύσιον τὸ ἀγριοκάρνον. δαφνοειδὲς τὸ μικρὸν ἀγριολαθυρίδιον. δορύκνιον ἢ ἀλυπία. δρυὸς πτέρις τὸ πολυπόδιον. δαύκου 25 κρητικοῦ καὶ δαύκου ἀγρίου. διονυσία ἢ ἄμπελος. δάκρυνον ἀγαρικοῦ τὸ ἐφόρβιον. δάφνης πέταλα τὰ δαφνόφυλλα. διφρυγὲς τὸ σύρικον. δρακόντιον τὸ ἀρκολάχανον.

2 βόβυλος cod. βύσσα : alias βήσασα et βήσης. 3 βέστρον] βέστρος cod. est κέστρον : cf. p. 332,7. 5 βρύλον vel βροῦλον est etiam juncus, σχοῖνος : cf. Du Cange, s. v. 6 γίμε est ζύμη.

11 γῆς cod. 15 alibi κροκολύκιον est λύκιον. add. in mg. γεντιανὴ τοῦ ζόχου ἢ ρίζα m². 18 διοσάνθη cod. περιστερεον cod. 20 σάρξφρυγα cod. 25 δρυὸς πτέρις vel δρουοπερις : δρυὸς πτερῆ cod.

Ἐπτάφυλλον Λ τὸ μικρὸν κενταύριον. ἐβίσκος μολόχη
 ἀγρία Λ μάλβα βίσκου. ἐριωὸς ἦτοι ἀγρία συκῆ Λ ἀπρου
 φίκου. ἐλατήριον ἀγραγγουραίας χυλός. ἔλυμος τὸ λι-
 νόσπερμα. εὐζωμον Λ ρούκουλα. ἐπτάφυλλον Λ σέτε
 5 φύλλου. ἐλένιον Λ ἔλουλα. ἐρυθρόδανον Λ ρουμβέμ.
 εὐπατόριον Λ βοροβίου. ἐλλέβορος μέλας Λ ραδίκλα
 νέγρα. ἐλλέβορος λευκός ραδίκλα ἄλβα. ἐξίνη ἦγον
 ἢ περδικαία βοτάνη καὶ σιδηρίτις Λ βιτράγνηαι. ἔρβα
 δε βέντου τὸ ἀνεμόχορτον. ἐθάλη ἢ κα[χιδ]ία. ἐρμο-
 10 βότανον τὸ παρθενοῦδι. ἐλατήριον ἢ σιδηρίτις. ἐχίνος
 χερσαῖος ὁ ἀκανθόχοιρος. ἔρεγμα φακός ἀλεστός. ἐχίνος
 τὸ ἔσω τῆς κοιλίας δέρμα. ἐλένιον τὸ ράσδον. ἔλκυσμα
 σκουρία τοῦ ἀσημίου. ἐρείκη ἢ μυρίκη.

Ζιζίβερ Λ τζεντζάβρου. ζάκλια τὸ πολύγονον. ζέα
 15 ἢ ἵππουρις. ζία συναπίδιν. ζεῦμα κριθῆ σεσηπιῦα.
 ζώπισσα ῥήτινη ὑγρά. ζεῦμα ῥήτινη ξηρά. ζωγραφι-
 κὸν τὸ διφρυγές, σύρικον.

Ἴλιωτρόπιον ἰνδία Λ λασκορέλε καὶ ἀγριομάρουλον.
 ἠρύγγιον τὸ ἄφθαστον. ἠλεκτρον τὸ βερονίκιν. ἦρα-
 20 κλειωτικὴ ὁ πάναξ. ἠδύσαρον ὁ πελεκίνος ἢ πικροδόκοκ-
 κον. ἠράκλειος λίθος ὁ μαγνίτης.

Θάλη κολοκύνθης ἐντεριώνη. θρίαμβον τὸ πετροσέλι-
 νον. θείον ἢ τεάφη. θεραπευίδος τὸ κυνόγλωσσον Λ
 λέγκα κανίνα. θύμος ἢ θρόμβη. θαψία ὁμοία μαλά-
 25 θρου ἀγρίου. θρίδαξ τὸ μαιούλιον Λ λατούκα. θενονί-
 βερ τὸ πεντάφυλλον.

Ἴρις τὸ κρίνον Λ λέρως. ἰντικέσπορον τὸ βετονικέσ-
 πορον. ἱεραμία ἀρτεμισίας ρίζα. ἱεροβότανον Λ σαγ-
 νινάρα ἔρβε. ἰσοσκύαμον Λ καλικουάρια. ἰὸς κεκαυ-

I add. in mg. ἐπίλιον τὸ ἡμερον λάπαθον m². 2 ἐγίνεος cod.

4 ad εὐζωμον add. ἢ ρούκα m³. 5 ad ἐρυθρόδανον add. ἢ
 ρίζα τοῦ ἀγριομαρουλιοῦ m². 9 ἐθάλη est αἰθάλη. κα[χιδ]ία
 scripsi collato Paris. suppl. 1193 : num καχρύδια leg. ?

10 ἐλατήριον : cf. v. 3. 11 ἐχίνη cod. 12 τό¹] τά cod. δέρμα]
 τοῦ δέρματος cod. 16 ζεῦμα] ζωπία cod. 20 δ¹] ἢ cod.

22 add. in mg. τὸ αὐτὸ καὶ [ἀ]γριομαν ... m². 29 ἰσοσκίαμον
 (cod.) est ἰσοσκύαμος.

μένος ἤγουν χαλκὸς κεκαυμένος. ἱρύγγιον Λ καρδαμαρίν.

ἱπνοῦ αἰθάλη καπνὸς φούρνου. ἵππομάλαθρον ἀρτε-
μισία μονόκλωνος. ἴρις ἰλλυρικὴ τὸ καλλαμόκρινον.

ἱερὰ βοτάνη τὸ ἀψίνθιον ἢ τὸ λελίσφακον.

Κάχριος τὸ δενδρολίβανον Λ ῥοσμαρίνου. κάρνυον 5

βασιλικὸν τὸ λεπτόκαρον Λ ἀβελάναι. κάρνυον ἀρωματικὸν

Λ νούκε μοσχάτου. κέστρον Λ βετόνικα. κυκλάμινον

ἤγουν ἀρκοσπόνδυλον Λ μυλουνητρανέθυμ. καλλίτριχος Λ

ἔρβα σαγγινάρα. κολοφωνία Λ ῥεσίγη φρίξ. κόριον

τὸ κολιάνδρον Λ κουλιανδρούμ. καλαμίνθη Λ νέπατα. 10

κνίδη Λ ὀρδίκα. κάχριον ἕτερον τὸ ναρθηκόσπερμα Λ

σεμὲν φέρουλα. κύπερον Λ γιούμκου ῥαδίκη. κύασον

τὸ μαστίχιν Λ μαστί[τζε]. κάσαμον τὸ βαλασαμόσπερμα.

κέλπησ τὸ στάχος Λ σπικά νάρδου. κάρδαμον Λ καρ-

δάμμα στούρτζη. κολάτα ὁ στρύχνος, οἱ δὲ ἀψιλογάλης 15

Λ σολάτρου καὶ πανακόκολη. κεδρέα ὑγροπίσσι Λ πέκε

λικίδα. κώνειον βοτάνη θανατώδης, ὃ λέγεται κυνοβότα-

νον Λ κίκουτα. κωδύα ἢ παπαρούνα Λ γάγγουλη. κάθμη

τὸ τούτιον, ὁμοίως καὶ οἱ Λατῖνοι τουτίουμ. κωνείου

σπέρμα Λ κικούτα σεμὲν. κισσὸς Λ ἔδερα. κρόκος Λ 20

ζαφρά. κομίδιν Λ γουμοῦκα. κασία Λ κασία φίστουλα.

κιμωλία ἄσπρος πηλός, κρέτα. κήρυκες οἱ λεγό-

μενοι πορφυρίται Λ βούκινοι μάρينوι. κυάμινον ἄλευ-

ρον τὸ ἀλευρόφαβαν Λ φαρίνε δε φάβε. καψίτης τὸ

ὄζωβότανον Λ ἐβόλουμ. κρότωνες τὰ τζημούρια. κισ- 25

σάνθεμον τὸ κυκλάμινον. καυκαλῖς δαῦκος ἄγριος.

κριοὶ ἐρέβινθοι μέλανες. κύμινον ἑλληνικὸν τὸ ψύλλιον.

κόριον τὸ κολιάνδρον. κενταύριον μέγα ῥέον βαρβα-

1 ἱρύγγιον est ἡρύγγιον. 4 λελίσφακον est ἐλ —. add. in mg.

ἴλεκτρον ὃ καὶ βερονίκιν m². in mg. inf. add. σκολοπένδριον ὃ

τινὲς λέγουσι σκορπίδιν m². 5 add. in mg. ἰξίωιν ὃ χαμο-

λέων m². 7 κέστιον cod. 8 add. in mg. κιχώριον τὸ πικρομά-

ρουλον m². 9 φρίξ] num λάριξ ? cf. Dioscor., I, 71,3. 13 μασ-

τίτζε Par. 2047 μαστία Par. suppl. 1193. 14 κέλπησ : num

κελτική (νάρδος) leg. ? 18 add. in mg. καδμία τὸ κισύριν m².

23 κυάμινον ἄλευρον] καμολαία cod. 25 κρότες cod.

- ρικόν. κοτυλίδες κουβαρίδες. κέντρον ἢ βετονίκη.
 καυσαλίδες [να]ρκί[δες]. κοτίον κυτέον ἢ αἰ λαθυρίδαι.
 κίσθαρον ἐξ οὗ γίνεται ἢ ὑποκιστὶς καὶ τὸ λάδανον.
 [κυρι]βάτης ἢ κάππαρη. κυνόγλωσσον σκόλυμος ἀλυπία.
 5 καμινίτης τὸ μόλυβδον. κύλις τοῦ χαλκέως σκουρία.
 κρινάνθεμον τὸ κρίνον. κάρνον ποντικὸν τὸ λεπτο-
 κάρνον.
 Λίδος γαγάτης Λ πέτρα λατίνα. λιβανωτὶς Λ ῥὸς
 μαρίνου καὶ δενδρολίβανον. λινόζωστις Λ μερκουριάλε.
 10 λιτριδὸς ἀγγούρια μικρά. λευκάκανθον λέγεται καὶ
 ὁ πάλιρος ὃς καὶ λιθόσπερμα γράφεται Λ σπίνα ἀλβανέσκα.
 λιβανωτὸν τὸ λίβανον. λιβανωτὶς τὸ δενδρολίβανον.
 λημνία σφραγὶς πηλὸς Λήμνου. λυσίμαχον τὸ ἄμμωμον.
 λιθάργυρος Λ σπλούμα δὲ ἀργέτουμ. λεοντοπόδιον
 15 Λ πέδε λεώνης. λεύκη Λ ἀλβάνου. λύκιον Λ λινοδέ-
 πετρα.
 Μακάριος ὁ ἰξός. μοσαρίνον οἱ λουπίνοι. μολόχη Λ
 μάβα. μούσπουλα Λ βέσπουλα. μήκωνος ἢ παπα-
 ρούνα. μάννης τὸ λίβανον. μένεον ἀγριελαία Λ ἀλιάστρου.
 20 μίνθη τὸ ἡδύοσμον. μίσυος μέταλλον ὠχρὸν στυ-
 φὸν ἢ κηρὸς τυρρηνικός. μυάκανθος ὁ ἀσπάραγγος.
 μυρίανθος κόπρος ἀνθρώπου. μῆλα περσικὰ τὰ ῥοδάκινα.
 μῆλα μηδικὰ τὰ κίτρα. μασουχὰ ἢ ἀναγαλλίς.
 μῶλυ πήγανον ἄγριον. μαλάβαθρον τὰ Ἰνδικὰ φύλλα.
 25 μοραία συκαμιναιά ἢ τοῦ βάτου ὁ καρπός. μυρσιναιοειδὲς
 ἢ χαμελαία.
 Νάρδου στάχους Λ σπικά νάρδου. νεύσιον κενταύριον.
 νυμφαία τὸ ἀλικάκαβον. νυμφικὸν χυλὸν ῥοῶν γλυ-

2 κανσιλίδες cod., quod fort. servari potest : cf. p. 315,6.
 ναρκίδες Par. suppl. 1193, sed cf. Par. 2419, p. 18, 19 (νάρ-
 κισον). κοτίον : cf. p. 315,7. 3 κίνσαρον cod. 4 κυριβάτης
 collato Par. suppl. 1193. 6 κρινάνθεον cod. 8 λιβανωτός cod.

11 πάλιρος est παλίουρος. 15 add. in mg. σμίρνος τρο-
 γλύτης τὸ στρογγύλον σμίρνον m². 19 μένεον mendosum vide-
 tur pro ἐρινεόν. 22 μίρανθος cod. add. in mg. μέου ἀθα-
 μαντικοῦ ἢ ῥίζα τοῦ πευκεδάνου ἢ τοῦ σταφυλίνου et μυραία ἢ μυρ-
 χαία m². 28 γλυκέων cod.

κειῶν χυλόν. νικόλαοι φοίνικες. νάρδου Ἰνδικοῦ· τὸ
μαλάβαθρον. νυμφαία κιβώριον. νιορὶς τὸ ἄσαρ καὶ
νάρδον ἄγριον.

Ξανθὴ ἢ συκαμιναία. ξυλοβάλαμον Δ λίνου βαλσά-
μου. ξυλοκέρατα Δ λιγαρούπη. ξυλοκινάμων καὶ ⁵

κινάμων κοινῶς τὸ τριψίδιν. ξανθόσπερμα τὰ μόρα.

“Ομφακες Δ οὔβε ἀγρέστε. ὁπὸς ὁ χυλὸς καὶ ὁπὸς
κυρηναικὸς τὸ σκορδολάζαρον. ὄρμιον εἶδος πρασίου.
ὄρρος γάλακτος τοῦ τυροῦ τὸ ἀπόγαλα. ὄροσταφὶς καὶ
ἀλιοσταφὶς τὰ σούρουβα. ὄρεοσέλιον τὸ πετροσέλιον ἢ ¹⁰
ἄγχουσα. ὄρόβακχον λεόντιον. ὄλύκος τὸ ὀρίγανον.
ὄροκλεωτικὸν πάναξ ἢ βρυωνία. ὄλυρα ἢ ὄζιὰ ἤγουν ἢ
ἵππουρις. ὄφιοσταφυλὶς ἢ κάππαρη. ὄνουθουρις χαλβάνη.

Πρωτέα ἢ νυμφέα. πιόνεκα ἢ παιωνία. πεντάφυλ-
λον Δ κείνκε φύλιε. πυτία λέγεται Δ κουλιάλου. περ- ¹⁵
δίκιον Δ παρατέρα. πλατυκύμιον Δ σιλοέριον. πολυ-
πόδιον Δ φιλήκα. πράσα Δ πόρε. πευκέδανον τῆς
καππάρεως ρίζα. ποταμογείτων εἶδος ἡδύσμου ἐν ὕδατι
γινόμενον. πυρῆναι τὰ ἐλαιόστεα. πενταδάκτυλον τὸ
εὐπατόριον. πορφύριον κυκλάμιον ὄρεινόν. ποντι- ²⁰
κὸν μέλι ἢ ρίζα τῆς γλυκυρίζου. πολύφλοιον ἢ
σκίλλα. πανοίκιος ὁ κοχλῖος. πρέμιον ἢ ἀνεμῶνη ἤγουν
παπαρούνα. πεντορόβιον ἢ παιωνία. πολυγόνατον χαμαι-
δάφη. περδίκιον σταυρίδιον ὕσσωπον· οἱ δὲ καὶ περισ-
τερεῶν ὄρθος. πολύχυλον ἢ σκαμωνία ἢ πεύκης χυλός. ²⁵
πίεστρον τὸ θλάσιον. πυξάκανθον τὸ λύκιον. πτερύ-
γιον τὸ σκολοπένδριον. πολεμικὸν τὸ σμύρνιον. παγ-
κρατὲς ἢ πικρὰ σκίλλα.

Ῥάμνος Δ σπίνα ἄλβα. ῥόανθος τὸ σουμάκιν Δ φλὸς

2 μάλαθρον cod. 8 add. in mg. ὁπὸς βαλσάμου τὸ βαλσαμόλαιον
m². ὄρμιον cod. 9 γαλικοῦ cod. πυροῦ cod. II ὄλύκος :
fortasse ὁ λύκος. I2 ὄροκλεωτικὸν est ἡρακλειωτικόν. ὄζιὰ
est ζεαί. I3 ὄνουθούρις cod. I6 πλατοκύμιον cod. I9 πυ-
ρῆναι (πυρίναι cod.) sunt πυρῆνες. 20 ποντικοῦ cod. 23 πεντο-
ρόβιον cod. 25 ὄρθῆν cod. 27 πολεμικὸν est πολεμώνιον.
29 ῥόδιθος cod. : ῥόανθος vel ῥοῖδανθος (cf. p. 426,2 ῥοῖδίου).

ρόες. ῥέου βαρβάρου ῥέου ποντικοῦ *Λ* ῥέον βαρβαρικόν.
 ῥῶς μαρίνουσ τὸ δενδρολίβανον. ῥοῦ συριακοῦ ῥοῦ-
 δίου ἄνθος. ῥοῦσ μαγειρικὸς τὸ σουμάκιν.

Σπλήμιον τὸ σκολοπένδριον. σμύρνα <*Λ*> μούρα.

- 5 σκύλη κα[...]υ κανίνα *Λ*. στύρακα *Λ* τὸ μυλοστρακίου.
 στρύχνος *Λ* σολάτρω. στοιχάδες τὰ κεφάλια τῆς
 θρύμβης. σάνδιξ τρυγία οἴνου. σταφίς ἀγρία *Λ* [πα-
 νεκλάρα]. σάψυχον *Λ* μαγιουράνα. σκάνθαρος *Λ* σκα-
 ραβαγίου. σιδίας ἄνθος ἤτοι ροῖᾶς *Λ* φλόρ ῥόας. σι-
 10 κὺς ἀγρία ἢ ἀγραγκουραία. στρατιώτης χερσαῖος ὁ ἤρι-
 γέρων. σχοῖνος ἀρωματικὸς ὀφίοσκορδον. σμύρμιον τὸ
 πετροσέλιον. σπονδύλιον τὸ ἀλικάκαβον. σέρις πι-
 κραλίδες ἢ κιχόριον. σχίνος καθαρτικὸς τιθύμαλος δην-
 δρίτης. σκόρδιον πρασίῳ ὅμοιον. σκόλυμβρος τὸ κυνό-
 15 γλωσσον. στακτὴ ζυγαία τὸ μαστίχιν. σφάγνος τὸ ἐλε-
 λίσφακον. σίον τὸ νεροκάρδαμον. συριακὸς θύμος ὁ
 ἀσπάλαθος. σκορδίου σπέρμα ἤγουν ῥόκας. σπλάγ-
 χον ἤγουν βατράχιον. σέλιον ἀρωματικὸν τὸ λιβυστικόν.
 σκάνδιξ ἀγριολάχανον πικρὸν ἢ συρικόν. στακτιμό-
 20 λυβδον τὸ κασσίτηρον. σάψυχον μικρὸν ἀμάρακον.
 σίλφιον ῥίζα λευκοῦ.

Τιθύμαλον αἰ γαλατζίδαι καὶ πέπλιον *Λ* τουτουμάλου.
 τραγακάνθη *Λ* ἀδραγάντου. τρίφυλλον *Λ* τρεφολίουμ.
 τριχομανές τὸ πολυτρίχιν. τórδυλος σέσελις μεγάλη.

- 25 Ὑδνοβατράχιον ἢ βρύον δένδρου. ὑδροπέπερι πολύ-
 γονον ἐν ὕδασι. ὑπώπιον καὶ ἀβρότονον μελιτινή, ὃ καὶ
 ἐλμινθοβότανον. ὕσσωπον ἰνδικὸν τὸ σάψυχον. ὑπνι-

1 βαρβαρικόν] βαρβαρίσκου cod. 4 *Λ* addidi. 5 κα... υ :
 verbum omisit Par. suppl. 1193, vacat Par. 2047. 7 σκάν-
 διξ cod. : cf. v. 19. Post *Λ* verbum a tertia manu tam imperite
 correctum est ut legi non possit : πανεκλάρα sumpsit ex Par. sup-
 pl. 1193, vacat Paris. 2047. 8 σκάνθαρος est κάνθαρος.
 10 ἰρίγερος cod. 11 σκίνος cod. 19 σάνδιξ cod. : cf. v. 7.
 21 λευκίου cod. 23 add. in mg. τετράγκαθον m³. 25 ὕδνο-
 βατράχιον dubitans scripsi : ὑπνοβατράχιον cod. ὑδρόπτερον cod.

κὸν μανδραγοῦρα. ὑάκινθος ἢ παπαρούνα. ὕσωπον τὸ
ἐξ ἐρίου ρύπου σκευαζόμενον. ὑπερικοῦ Ἄ ἔρπα σάντα
Μαρία. ὑδράργυρον Ἄ ἀρζιέντου βίβου.

Φέλ τέρε ἤγουν κενταύριον μέγα. φούμους τέρε λέγε-
ται Ἄ ὁ καπνὸς τῆς γῆς. φλόμος ὃς Ἐρμου λέγεται ράβ- 5
δος. φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων. φύκιον βρύον θαλάσ-
σιον. φακοῦ ἔρεγμα ἀλεστόν φάβαν. φαλάγγιον ἀράχ-
νης ὦά. φλόμον Ἰδαῖον τὸ σύμφυτον.

Χαμαιλέοντος ἀλυπιάδος Ἄ κράβεπρις. χρυσώνικος
κισσὸς μέλας Ἄ ἔδερα νίγρα. χαμαίδριον Ἄ κερσέλα. 10
χαμαιάκτης Ἄ ἔβουλος. χρυσοβάλανα τὰ μυροβάλανα πάν-
τα. χρυσολάχανον Ἄ ἀτριπική. χαμαίκισσος ἢ χαμαι-
λεύκη. χαλβάνιν ὁπὸς νάρθηκος.

Ψύλλιον Ἄ πούλικι. ψευδώνυμον βατράχιον φυτόν.
ψυχότροφον βετονίκη. 15

Ἵγκιμοειδὲς χαμαιλέων μέλας. ὄνιοι τὰ ἐν ταῖς ὑδρίαις
ζῶα. καὶ ὑποστάθμη τοῦ ἐλαίου τρυγία. ὠτόνα ἢ
χελιδοναία. ὠλόμβριον χαμαιπίτυος. ὠρίμου ἀλεύρου
φάβαν Ἄ λουμέντε δὲ φάβα.

XIV

Ce lexique provient d'un manuscrit d'Athènes, Bibliothèque Nationale, n° 1490, du XVIIIe siècle, ff. 1-16. L'équivalence du mot ancien est donnée en quatre langues : l'italien (Φράγκικα), le latin (Λατίνα), le turc (Τούρικα), l'arabe (Αράβικα). Çà et là, un mot de la langue vulgaire (Ρωμαϊκά) a été ajouté par la

I hoc ὕσωπον est οἶσπος (—πη). add. in mg. ὕπουρις ἔρπα
τε σάντα μαρία (?) m³. 3 ὑδράργυρον cod. 4 φλετέρα cod.
φούμους] φλεμονός cod. 5 ἔρμα cod. 8 φλομονίδιον cod.
9 χαμελέου cod. : cf. v. 16. χρυσώνικος] num χρυσόκαρπος ? cf.
Ps. - Dioscor., II, 179. 10 χαμαίδριον est χαμαίδρις. 11 χρυ-
σόβαλα cod. 16 μέγας cod. ὄνιον cod. : sunt ὄνιοι vel ὄνοι
vel ὄνισκοι. 17 ὠτόναι cod. : est ὀθόνα. 18 ὠλόμβριον est
ὀλοκύριον : cf. Dioscor., III, 158, alibi dicitur ὀλόκληρος et ὀλό-
πυρος. ὠρίμου mendosum videtur : cf. p. 423,23.

première main ou par un lecteur (m³). Un autre lecteur (m²) a transcrit en alphabet latin quelques noms latins, turcs ou arabes. Nous avons signalé par un trait les casiers vides. La forme des mots étrangers a été respectée.

En nombre d'endroits, l'auteur ou le scribe a remplacé par le terme *ὁμοίως* (*idem*) un mot qui, dans une série d'équivalents, était semblable au précédent. Nous avons généralisé cet usage qui permet parfois d'économiser la place, mais nous avons placé l'adverbe entre parenthèses.

Περὶ ὀνομασιῶν τῶν ἀπλῶν φαρμάκων
κατὰ στοιχείον.

- ἀβρότονον Φ. αβρότανο Λ. ἀψίνθιον ποντικοῦμ ἀβρότονουμ
Τ. αειβαντανέ Ἄ. καισσούμ.
ἀγάλλοχον ἀγαλλοκο λένιο ἀλόε ἀγάλλοκουμ οὔτογατζί
οὔλιντί ῥ. ξυλοαλόη.
5 ἀγαρικόν ἀγάρικο ἀγάρικουμ γαρικούμ γαρικούμ.
ἀγήρατον ἀγήρατο ἀγγέρατουμ.
ἄγνος ἢ λύγος ἀνιοκάστο βίτιτζε ἄνιους βίτεξ πετζιέ
κγιέστ φεμεζέστ σαμανκές.
ἄγρωστις ἀγρωστις γραμίνια γράμεν αἶρουκ ἰτηνχῆρ νέγκεμ.
ἄγχουσα ἄγκουσα (ὁμοίως) κχιζιλ κιοκί.
10 ἀδάρκιον αντατζε ἀδάρκες — ἀδαρκί.
ἀδιαντον ἀδιαντο ἀντιαντουμ μπαλτιουρ καρά — περισ-
σιαουσάν ῥ. πολυτρίχι.
ἀείζων σεμπρεβίβουμ (ὁμοίως) — χαγιουλαχέμ.
αἰγίλωψ ἐγγίλοπα (ὁμοίως) — ντάνσιρ ντουλερ.
αἰγειρος πόπουλο πόπουλους ναβαν αβρομι.
15 αἰθιοπίς αἰτιόπιντε αἰτιόπις.
αἶμα σάνγουε σαγγουις — ντεμ.
αἶρα λόλιο λόλιουμ δελιτζέ σκέτλεμ τζέβεμ.
ἀκακία (ὁμοίως) (ὁμοίως) — ἀκάκκια.
ἀκαλήφη ὀρτικα ἀκάλυπλη ἰσουργάν ατζαράν.

10 ἀδάρκιον] ἀδάρκι cod. 19 ἀκαλύφης cod.

ἄκανθος· οἱ δὲ μελάμφυλλον, οἱ δὲ παιδέρωτα — — ντικέν.
 ἀκάνθιον ἀκάντιο ἀκάντιουμ.
 αἱματίτης λίθος πῖετρα αἱματίτε λαπῖς αἱματίτης
 χατζαραχταμεύη σεντενίτζη.
 ἄκανθος λευκή σπίνα μπίανκα σπίνα ἄλμπα ἀκνικτήν
 μπαζαμπερτη μπεντεγουαρτ.
 ἄκανθος αἰγυπτία σπίνα αἰγυπτία σπίνα ἀραμπῖκα 5
 μιουρνικτήν μπεντεγάρ σουκαα.
 ἄκινος ἴβα μουσκάτα ἄκινο ἄκινουμ ζερνέπ ακιν.
 ἀκόνιτον τὸ μὲν παρδαλιαγχές ἀκόνιτο ὁμοίως —
 νταρουνετζα κρεμπί.
 ἄκορον ἄκορο ἄκορουμ αιγῖρ βετζ ἢ βαγγέ μπετζ βατζέ.
 ἀκρίδες λοκούστε (ὁμοίως).
 ἀκτῆ ἢ τε μεγάλη καὶ ἢ χαμαιάκτη σαμποῦκο σαμπούκουσ 10
 μουρβερ ἀγαγγή χαμὰν ἰαφάκτη 'Ρ. κουφοξυλέα.
 ἀλθαία ἢ ἢ ἐβίσκος ἀλταία μπησημπάλουα ἀλταία —
 χαζμίμολοχία.
 ἄλιμος ἄλιμο ἄλιμουσ.
 ἀλεκτορίδες γαλίνε (ὁμοίως) — ντέγγεντι γγιαάκι οὔντιουκ.
 ἀλκέα (ὁμοίως) (ὁμοίως) — χατμή.
 ἀλκύνιον ἀλκύνια ἀλκύνιουμ — τζεοδάλμπαρ. 15
 ἀλόη ἄλοε ἀλόε σαμπούροτη σαμπρούέσκουμτουρη
 σάμπαρ ράμπε.
 ἀλσίνη, οἱ δὲ μὺς ὦτα ἀλσίνε (ὁμοίως) σῖρ κέοτ.
 ἄλυπον τούρμπητ ἄλυπο ἄλυπον ουρμπουτ.
 ἄλυsson (ὁμοίως) ἄλισσουμ — ἀλουsson.
 ἀμάρακον μαγγιβράνα ὁμοίως μερζεγγιός — 20
 'Ρ. κολουρίδα.
 ἀμβροσία ἀμπρόσια (ὁμοίως).
 ἄλισμα (ὁμοίως) (ὁμοίως).
 ἀλικάκαβος ἀλικάκαβο ἀλικάκαμπους βεσικαρία — κε-
 κένεγγι ἐνεγγί.
 ἄμμι (ὁμοίως) (ὁμοίως) νανουχά (ὁμοίως).

II ἐρίσκος cod. I2 ἄλιμος] ἀλίθοσμος cod. I3 ἀλεκτριδες
 cod. I5 ἀλκύνιον] ἀλκύνια cod. I9 ἄλυsson] ἄυsson cod.
 20 ἀμάραντον cod. : sed cf. maiorana (μαγγιβράνα). 21 ἀμα-
 βροσία cod.

- ἄμμωνιακός θυμαίωμα ἄμμονίακο ὁμοίως τζατιρ οὐσσάκ
οὐσσάκ.
ἄμμωνιακὸν ἀλάτι σάλες ἄμμονίακο (ὁμοίως).
ἄμπελόπρασον ἄμπελόπρασο ἄμπελοπράσουμ — νάμ-
πάτη.
ἄμπελος ἀγρία νιτε συλβεστρις νιτις συλβέστρης.
5 ἄμπελος ἡμερος νιτε νινίφερα νιτης νινίφερα — ἄριμ
ἄριμ ἄριμ.
ἄμπελος λευκή ἦν καὶ βρυωνίαν καὶ ψίλωθρον καλοῦσι
βιτε πιάνγα βίτης ἄλμπα ἐζὰρ τζησσάν φεσιρέ
ἄμπελος μέλαινα, καὶ αὕτη βρυωνία βιτένερα βίτε νίγρα
φεσιρέ σεντανίμ.
ἄμύδαλα μάντορλε ἄμύδαλε μπαντέμ λουζ ἱακζ κάκζ
γάκζ.
ἄμυλον ἄμιδο αμιντουμ νισεστέ νισσά.
10 ἄμωμον ἄμωμο ἄμομουμ χαμάμα χάμεμις.
ἀναγαλλίς ἐκατέρα ἀναγάλλωτε ἀνάγαλλις.
ἀνάγυρος ἀναγυριτε ἀνάγηρις — — ἄΡ. ζόγυρος.
ἀνδράχνη πορτουλάκα ὁμοίως σεμιτζότ μπάχλετη οὐλ-
κουμκά.
ἀνδρόσαιμον διττόν ἀντρόσαιμο ἀντρόσαιμουμ —
ἀντρόσαιμουμ εἶδος ὑπερικοῦ.
15 ἀνεμώνη ἀνεμώνε ὁμοίως γκελεγγίκτζε τζιγῆ σακάκκ
νεχμεν.
ἀνθυλλίς διττή ἐστι ἀντίλιτε ἄντιλλις.
ἄνισον ἄνισο ἀνισουμ ἀνασόν ἀνεσούμ <ἄΡ.> γλυκάνισον.
ἀνδρόσακες ἀντρόσακε ἀντρόσατζες.
ἀνακάρδιον ἀνακάρντι ἀνακάρντουμ — μπαλάνταρ μπο-
λάδουρ.
20 ἀντίρρινον ἢ ἀνάρρινον ἀντίρρινο ἀντιρρίνουμ.
ἀνωις ἢ ὄνωις ἀνόνιντε ἄνωις ὄνωις.
ἀπαρίνη, οἱ δὲ φιλάνθρωπον ἀπάρινε ὁμοίως.
ἄπια πέρε πίρα — οὐνεκτε κιρμέτρε ἔμετρι.

ἀπόκυνον ἢ κυνοκράμβη, λέγεται δὲ καὶ κυνόμορον, ἐπειδὴ
τάχιστα τοὺς κύνας ἀναιρεῖ, ἀπόκينو ἀπόκινουμ ετ μπράσ-
σινα κάνινα.

ἀράχνη τὸ ζῶον ράνη ἀρανεα — ἀμδέμπουτ.

ἀργεμώνη παλσατίλα ἀργκεμονε ἀργκεμωνε.

ἀρίσαρον ἀρίσαρο ἀρισαρουμ.

ἀριστολογία ἀριστολογία ὁμοίως ζουραβέντι τζάρανες τζα- 5
ράνουντ.

ἄρκουθος γκινέπρο γιουνίπερους ἀρτιτζ σανδαραχ.

ἄρκειον προσωπίτις περσονάτα.

ἄρκτιον λάπα ἄρκτιο ἄρκτιουμ.

ἀρμενιакόν μπολαρμενιάκο ὁμοίως κιλερμενί τιλερμενί.

ἀρναβω τζεντουάρια λόγγα ὁμοίως τζεντουβάρ χντί. 10

ἀρνόγλωσσον πιαντάγγιγε πλανταγο λινιργλί γιαπράκ λισ-
σάν ἐλχαμέλ 'P. πεντάνευρο.

ἄρον ἄρο ἄρουμ — νγιαροὺς σάρα.

ἄρσενικόν ἀρσένικο ἀτραμέτουμ σουτοριουμ ζερνικ ζερνίχ.

ἀρτεμισία ἀμφοτέρα ἀρτεμίζια ὁμοίως.

ἄραβίς ἀραμπιντε ἀραμπίς. 15

ἄπιος (ὁμοίως) (ὁμοίως).

ἀρμενικὸς λίθος πέτρα ἀρμενία — λάπις ἀρμενία — ἀγγια-
ραμενι.

ἄσαρον καὶ νάρδος ἀγρία ἄσαρον — ἄσαρουμ — ἄσαρον.

ἀσκληπιάς βοντετοσικο ἀσκλέπιας.

ἄσκυρον ἄσκηρο ἄσκηρουμ — ἄσκηράκ εἶδος ὑπερίκου. 20

ἀσπάλαθος ἀσπάλατο ἀσπάλατους.

ἀσπάραγος πετραῖος ἢ μυακάνθιος ἀσπάραγο ἀσπα-
ραγους σὰψ ἀπαρίνα ἐχλιγιὸν ἄλιον ἐλιοῦ.

ἀρμενιакόν — — — — 'P. βερίκοκκον.

ἄσπληνον σκολοπέτριουμ ἀσπλένον νταλάκετ σκουλο-
φενδρίον.

7 ἄρκιον προσωπίτης cod. 10 ἀρναβω corruptum : cf. Plin.,
XXV, 14 : quartum genus panacis ab eodem Chirone repertum,
centaurion cognominatum, sed et *Pharnaceum*... 14 ἀρτεμι-
σίας cod. 21 ἀσπάλανθος cod.

- ἀσταφίς στάπις ὁμοίως μεντζεκ ἄλμπερας μινμπετζεγγι.
 ἀστῆρ ἄττικός, οἱ δὲ βουβώνιον ἀστὲρ ἄττικο ὁμοίως —
 ἀσταράτικο.
 ἄσφαλτος μπιτουμε μπιτουῦμεν — μουμίας μπαχρί —
 ἴΡ. ἢ πίσσα τῆς Σκλαβουνίας.
 ἀσφόδελος ὁμοίως ἀστουλαρέγγια μαραμπίσια μπάσσανταν
 τζέντζε ἄξερας.
 5 ἀτρακτυλὶς κάρδο μπενεδέτο κάρδους μπενεδέ(ους) —
 τζιακιρντικεν.
 ἀτράφαξυς ἀτρίπληκε ἀτρίπληξ σπανάκι κουτάφ
 <ἴΡ.> τὸ χρυσολάχανον.
 ἀφάκη ἀπάκα ὁμοίως — ἄφτζη <ἴΡ.> ἄφακη.
 ἀφρόνιτρον ἀπρονιτρο — μπουῦρα νατρόν ἴΡ. λατρόνο.
 ἀφίνδιον ἀλλέντζο ἀπλήγκιουμ πέλιν οὐσεντίν ἀφφίνδιουμ.
 10 ἀνακάρδιον — — μπελαντόρ.
 ἄμπαρ ἄμπρα — ἄμπέρ.
 ἄχιλλειος ἄκιλεα ἀκιλλεα — ἔγγιλις.
 ἄσσιος λίθος ἄσια πιέτρα λάπις ἄσσιους — ἀγγέρασος.
 Βάλανος μυρεψικός μυρομπάλανο — γκανου οὐνιεντάρια
 χνελιλέ χνελιλέτζ.
 15 τὰ μυροβάλανά εἰσιν εἶδη πέντε· τὸ πρῶτον καλεῖται
 κούκλε, τὸ δεύτερον χρυσοβάλανο ἔσφέρ, τὸ τρίτον μπε-
 λιλέτζ, τὸ τέταρτον ἐμπλέτζ, τὸ πέμπτον καραν χελιλέ.
 βάκχαρις μπάκακα μπάκαρις.
 βαλαύστιον ὁμοίως ὁμοίως γκιουλνάρ.
 20 βάλσαμον ὁμοίως ὁμοίως μπελεσσάν μπαλέσεμ μπόλεσμα.
 βαλλωτή, οἱ δὲ μέλαν πράσιον μπαλότε μαρούμπιουμ νίγρουμ.
 βάτος ρόβο ρούμπους μπουκιούρτλεν ἀλεγκ.
 βατράχιον ρανούνκολο ρανούκουλουμ γιαμπὰν κερεφίς.
 βάτραχος ράνε ὁμοίως μούκουλ ἀσράκ καὶ ντάφντα.
 25 βδέλλιον μπετελιο μπετelliουμ μούκουλ ἀσράκ μολοκήλ μο-
 λοκάλ μόκολ.
 βετονίκη μπετόνικα ὁμοίως — κασταράν.

3 ἠπισα τησκλαβουνίας add. m³.

4 μαραμπίσια add. m³.

6 ἴΡ. addidi. 7 ἴΡ. addidi.

βήχιον, <οί> δὲ βηχικόν τουσιλάγγινε ὁμοίως κατῆρ
τερνάκ σοῦ ἀλί ῥ. χαμολεύκη.

βλήτον μπλήτο μπλήτουμ — μπακλὲ τουλγεμανιέ.
βολβός μπουλμπο μπουλμπους γιαμπάν σογάν μπάσαρ
ἀλκίρ.

βότρως, οἱ δὲ ἀμβροσίαν, ἄλλοι ἀρτεμισίαν μπότρυδε
μπότρως.

βουβώνιον.

βούγλωσσον μποράγγινε μπουγλάσσα ουκιουζντιλί λισσάν
ἰοσσύρι.

βούπρηστις ὁμοίως ὁμοίως — ζοφόστις.

βούτυρον μπουδρο μπούτνουμ — τζεμτ.

βούφθαλμον μπουπτάλμο ὁμοίως — ἄιν οὐλσυρμπιάρ.

βράθυ σαμπίνα ὁμοίως — ἄλαρ ἤ ἔρχουλ. 10

βρεττανική μπιστόρτα μπριτάνικα νκιζιλ μπεεμέν
μπεχεμέν ἄχμες.

βρόμος βενα κάρταμουμ.

βρύον θαλάσσιον μόσκους μαρίναμ μούσκους — οὐς νὲς
μπαχρή.

βρύον, οἱ δὲ σπλάγχχον μούσκους (ὁμοίως) σουμπούλ χον-
ταῖ σουμπούλ τὰ ἵπ.

Γαγάτης λίθος πιέτρα γάγατε λάπισ γάγατες. 15

γάλα λάττε λάκ — λεμπέ.

γαλή ντονόλα μουστέλλα.

γάλιον γάλλιο γάλλιουμ.

γαλίψις, οἱ δὲ γαλεόβδολον ὄρτικα οὕρτικα — ἀγγία-
ρα οὐζιουρε.

γάρος γάρο γάρουμ — μούρι ἔτ ἀλμούρι. 20

γεντιανή γκεντιάνε γκεντιάνα γκεντιάνε τζεεντιάνα.

γεράνιον γκεράνιο γκεράνιουμ.

γῆρας ὄφεως σπόλιε ντελλε σέρπι σένεκτε ἄνιουμ —
ἄλκαλσα ἔτ τελα κάλαζι.

γῆς ἔντερα βέρμι τερέστρι — σουλουτζάν χαρατίν.

1 οἱ addidi. 4 βότρως cod. 10 βράθως cod. 12 βρόμος cod.

14 σπλάγχχον: pro σφάγγον, ut videtur. 19 γαλίβδολον
cod. 20 γάρος] γαρρό cod.

ἐλαία ἡμερος ὀλήβο ντομέστικο ὄλαια σατινα — τζαϊ-
τό καϊτό.

ἐλαία ἀγρία ὀλίβο σαλβάτικο ὄλαιαστερ.

ἔλαιον ὄλιο ὄλεουμ — τζαϊτ ἡ καϊτ.

ἐλατήριον ἐλατέρουμ (ὁμοίως) κάργαντο βλεῖ νκιθὰ ἔλ
χουμαρ.

ἐλάτη τὸ δένδρον ἄμπετε ἄμπιες.

5

ἐλατίνη ἐλατίνε ὁμοίως — ἀτίν.

ἐλαφόβοσκος ἐλαπόμποσκο ἐλαπόμποσουμ — κερεφί
σου ἔγγιλ.

ἐλελίσφακος σάλβια ὁμοίως — ἐλίσφακος ῥ. φασκομι-
λιὰ καὶ ἀλισιβάκια.

ἐλένιον ἐλένιο ἔνολα ἴνουλα ἀντζούζ ρασσέν.

ἐλεοσέλιον ἄπιο παλοῦστρε ὁμοίως — κερεφί σελμαῖ. 10

ἐλέφας ἀυόριο ἔμπουρ.

ἐλλέβορος ἐλλέμπορο ἐλλέμπουρουμ караγγιὰ ὄτ χαρμπάκ.

ἐλξίνη ἔρνα βέντε ἔλξινε γελωτοῦ ἄσκιν.

ἐλίχρυσον ἐλικρυσσο ἐλίκρυσουμ.

ἐλάφου κέρας κόρνο ντέλ τζέρβο τζέρβουμ κόρνου. 15

ἐλξίνη ἡ καὶ κισσάμπελος — — — πλέτ ῥ. περι-
κλοκάδα.

ἐλυμος ἡ καὶ μελίγη πάνικο πάνικουμ — ντόκοκ.

ἐπίθυμον ἐπίτυμουμ (ὁμοίως) οὔτυμόν (ὁμοίως).

ἐπιμήδιον ἐπιμέντιο ἐπιμέντιουμ.

ἐπιπακτίς, οἱ δὲ ἐλλεβορίνην ἐπιπάκτιντε ἐπιπάκτις ἐλεμ- 20
πόρινε.

ἐρέβινθος τζέκι κίκερ — κέμπλ ἄμος ἄλαμος.

ἔρια λάνα ὁμοίως — σάνφ σουφ.

ἐρίκη ἔρικα ὁμοίως.

ἐρινός ἔρινουμ (ὁμοίως).

ἐρμολάκτυλος ἐρμοντατυλο ἐρμοντακτυλους σουρουγγιάν 25
σουγγέν ῥ. χελονοβότανον.

ἔρφυλλος σέρπιλλο σέρπιστουμ — χαμά.

7 ἐλαβοβόσκος cod. 8 φασκομιλιὰ καὶ ἀλισιβάκια add. m³.

10 ἐλεσέλιον cod. 20 ἐλλεβορίνη cod.

- ἐρυθρόδανον ρούμπια ἐρυτροντάνουμ (ὁμοίως) ναιζιλ
μπογια φεβά νέμεν 'P. ριζάρι.
ἐρύσιμον ἱρκόνε ὁμοίως ἐρύσιμουμ νταρνταγάν.
εὐζωμον ρουκέτα ἔρουκα — γγιρτζέρ γέργγερ.
εὐπατόριον ἀγριμονία εὐπατώριουμ γαφές κάφατ κίφιτ.
5 εὐφόρβιον εὐπόρμπιουμ (ὁμοίως) φοργιόν λεμπενί μαγγρίπ.
ἐφήμερον, οὐ τὸ δηλητήριον, ἀλλ' ὅπερ ἴρις ἀγρία καλεῖται
ἐπεμερουμ (ὁμοίως).
ἐχίδνα βίπερα (ὁμοίως) — λαμπάμε ἀλφάαϊ.
ἐχίνος θαλάσσιος ρίκιο μαρίνο ἔκινος μαρίνουσ — τζέ-
φουδ.
ἐχιον, οἱ δὲ δωριάδα, οἱ δὲ ἀλκιβιάδιον ἔκκιουμ (ὁμοίως).
10 Ζειά τζέα (ὁμοίως) τζιαντάρ (ὁμοίως) 'P. βρίζα.
ζιγγίβερ γγεγγέβο γιγγίμπερ ἰσίδι ζεγγεμπιλ τζιγγίμπέλ.
ζίνζυφα γγιγγγιόλε τζίκικπα — ἀουνάπ.
ζεδουάρ· ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ἣν καλεῖ ὁ Ματεόλης ἀντόρα τζε-
διάρια ζουρουμπάτ.
ζῦθος τζύτους (ὁμοίως).
15 'Hδύοσμος μέντα (ὁμοίως) νανέ.
ἠδύσαρον ἠ πελεκίνος σεκουριωτάκα εδυσάρουμ σεκουρι-
τάκα.
ἠλιοτρόπιον ἠλιοτρόπιουμ (ὁμοίως) γγιουνές μπακάν σακιαῖ.
ἠλεκτρον καὶ χρυσοφόρον ἄμπρα γγιαῖα — κεχριμπάρ
σαντρούς.
ἠμεροκαλλίς ἐμερόκαλε λίλιουμ ζουλουρ νικιάρ σουσ-
σὲν μπερί.
20 ἠμιονίτις ἐμιονίτης (ὁμοίως) νταλάκοτου λισσάν ἐγίλ.
ἠπαρ φέγατο ἔπαρ γέκουρ — μπέδιμπ.
ἠριγέρων σενέκιο ἐριγγέρουμ (ὁμοίως).
ἠρύγγιον ἐρύγγιο ἐρύγγιουμ ναρνεσίμ.
Θαψία ταψία (ὁμοίως) — ἴαντουμ 'P. καρονάκι.
25 θεῖον σόλφο σουλφουρ κεμπρίτ ράμπρικ.
θέρμος λουπίνους (ὁμοίως) σεῖτάν μπακλασί τερμίς.

5 ἐφόρβιον cod. 9 ἐλκιβιάδιον cod. 13 Ματεόλης : videtur esse Petrus Andreas Mattioli (1500-1577), qui Commentarios scripsit in sex libros Dioscoridis.

- θλάσπι τλάσπι (ὁμοίως) κερπίλ χντί τζεμπελχέζτ.
 θρίδαξ λαττουκα λάκτουκα — χάς.
 θύμους τύμους (ὁμοίως) γγιμγγίμ χασσά. /
 θύμβρα σαντουρέγια τύμπρα κονιζα — σάτερ σάταρ.
 θυμελαία τυμελαία (ὁμοίως) — μεζεργιόν. 5
 θύννος τόνο τύνουμ — κέσαμ και ἀλιένα.
 Ἱεράκιον ἱεράκιουμ (ὁμοίως).
 ἶον βιόλε (ὁμοίως) — μπενεφεφέγγι.
 ἰβερὶς ἀγριοκάρδαμον ἢ λεπίδιον ἱμπερις και λεπίδιουμ
 (ὁμοίως) σεϊνταρατζ σκεϊτάραγγι ἀσκεταράγγι.
 ἰζός βιόκιο βιούκουμ — ντίμπακ ντάμπακ. 10
 ἰός μπαρνταράμους ἔρουγο καλεμτζετζερι ζενκιάρ.
 ἰππόκαμπος ἰππόκαμπους (ὁμοίως).
 ἰππολάπαθον ἰππολάπατο (ὁμοίως) — χουμᾶς ἐλχάηλ.
 ἰπποπόταμος ἰποπόταμουμ (ὁμοίως) — νχνάηλ ἐλμπάχρη.
 ἰπποσέλινον ἰπποσέλινο (ὁμοίως) γιαμπᾶν κερεφίς. 15
 ἰππουρις κόντα ντι καβάλο ἐνισέτουμ κατήρ κουῖρους
 δεμπουχάηλ.
 ἰπποφαές ἰππόφεστο ἰπποπαες.
 ἶρις ἶριντε ἶρις μενεξὲ κιουκί γουμαγγιουνί.
 ἰσάτις ἰσάτιντε ἰσάτις κίβιτ νιλέγγ Ἱ. λολάκι. 20
 ἰσόπυρον ἢ φασηλίον ἰσόπυρο ἰσόπυρουμ.
 ἰτέα σάλιτζε σάλιξ σιγιταγαγάτζ ναλήφ μπουῦλεφ.
 Κάγκκαμον λάκα κάνκαμο κούνκαμο λοανλιντί σάκ.
 καδμίαι ἀμφότεραι τούτζια κάντμαι — κλιμγιὰ κλίμια.
 κακαλία κακκάλια (ὁμοίως).
 καλαμίνθη καλαμίντα (ὁμοίως) νανὰ ἱκουῖ καλαμέντο. 25
 κάλαμος ἀρωματικός κάλαμο ἀρωματικο καλαμουμ ον-
 τορατουμ — ἀσάμπελ.
 κάμπαι μπρούκης ἔρουτζε — ριάψα.
 κάγχρυ ἀντί κάχρυ — — Ἱ. ἀφνόκουκα.
 κάλαμος κάννα ἀροῦντο — κάσαμπα.
 ἰππόγλωσσον ἰππογλοσσουμ (ὁμοίως). 30
 καφοῦρα κάμπορα ἀκάπουρα — κάπορ.

17 ἰπποφαίς cod. 28 κάγχρι ἀντίς κάγχρι cod. Ἱ. T(ούρ-
 κικον) cod.

- κάρυον Ἰνδικόν νότζε ἴντια νουξ ἴντια — νερέγγιλ νταμπιγ.
 κανθαρίδες κανταρέλε κανταρίντες — ντιραριέ καράριε.
 κάπνιον, οἱ δὲ καπνόν φουμαρία φουμετέρα (ὁμοίως)
 σκιάκτερε σκεϊτέριγγ.
 κάππαρις κάπαρις (ὁμοίως) — κάπαρ.
 5 κάρδαμον ναστούρτιουμ (ὁμοίως) τερέ χάρφ.
 καρδάμων καρντάμομο (ὁμοίως) κακουλέ καρνταμενς.
 κάρος κάρο κάρουμ καράβια καράβια.
 καρφήσιον κουμπέμπε (ὁμοίως) κιαμπαμπέ.
 κάρνα βασιλικά νο κομμουνι νούτζες ἰνγλάντες —
 ἰεντζλέντζ 'Ρ. καρύδια.
 10 κάρνα ποντικά νότζι νούτζες πόντιτζε — ἀγγιλέντζ
 μπούντουκ.
 καρυόφυλλον γαρόφανο καρυόφυλον — καρούνφυλ.
 κασσία κάσσια ὁμοίως νγιαρσεμπέ σελικὰ ἢ σέλλε.
 κάστανα καστάνις καστανέα.
 καστόριον καστορέα φίμπερ κοντουχασσαῖ τζιοντιμπιτεστάρ.
 15 καυκαλῖς, οἱ δὲ δαῦκον ἄγριον καυκάλιτε καυκαλῖς γιαμπάν
 χαβούκι.
 κέγχρος μίλιο μίλιουμ — γκενρς γιακνερ γκιάνρες.
 κέδρος τζέδρο τζεντρους — σέρμπιν.
 κενταύριον μέγα τζεντάρεα μαγγιόρε τζενταριουμ μάνι-
 ουμ κουντουριὸν κιμπέρ καντούριουμ.
 κεράσια κιρέγγιε κεράσα καὶ κεράσια — σαραζιε.
 20 κεράτια σιλίκουε (ὁμοίως) κεκιμπουϊνούζ χαρνούμπ.
 κηκίς γάλλε (ὁμοίως) μαζί οὔφουζ ἄφους.
 κηπαία κεπέα (ὁμοίως).
 κηρός κέρα (ὁμοίως) — ἀμάα.
 κήρυκες μπούκινε ὁμοίως — μπάρκορα κόμπρος κόμπρον.
 25 κιννάβαρις κινάμπρο κινάμπαρις ζιγγιφρε.
 κεδρία κέντρια (ὁμοίως) — κιτρόν.
 κιννάμων κανέλα κιννάμομον νταρσίν κουρφε ἢ νταρσένι.
 κερκαία κερκέα (ὁμοίως).
 κίσσηρις πόμικε πούμεξ σμύζ φάνεκ.

κίστος ἢ κίσσαρος ἢ κίσθαρος κίστο (ὁμοίως) — λεχγιε-
 τὲς κάνιεν ἀλτέϊς.
 κισσός ἔντερα (ὁμοίως) — κούσσους.
 κυχόριον ἢ πικρίς ἰντουά οὐκόρεα κικόρενουμ νχροντιμπά.
 κληματίτις, οἱ δὲ δαφνοειδές, οἱ δὲ μυρσινοειδές, οἱ δὲ πο-
 λυγονοειδές κλεμάτιτε (ὁμοίως).
 κλινοπόδιον κλινοπόντιουμ (ὁμοίως). 5
 κνήκος καρνταμο κνήκο κνήκους χαπούρ κουρντουμ
 κάρταμ.
 κόκκος κνίδιος ὁμοίως ὁμοίως — μεζεριὸν τουχμίν.
 κοκκύμηλα προῦνε (ὁμοίως) — ἄνας ἄνας ἢ ἄγγιας.
 κολοκύνθη τζούκα κουκουρόμπιτα — ἄραα ἐτ κάρα.
 κόμαρος ἄρμπουτους (ὁμοίως) ἀτιλάμπιντ γγέχελ καρπούζι 10
 χαντέλ.
 κόμμι — — ζαμη ἀρεμπί.
 κοράλιον κοράλιουμ (ὁμοίως) μεργγιὰν μπουσσέτ.
 κορίαννον ἢ κόριον κοριαντρουμ (ὁμοίως) κεσινίκ
 κουσμπιρέ κουτζμπαραά.
 κορωνόπους κορώνοπους (ὁμοίως) — ρεγγίλουλ γουράπ.
 κόστος κόστους (ὁμοίως) κούστους κόστος κάστι. 15
 κοχλίας κιοκιάλε κόκλεε — ντάλτζουμ ἄλτζουμ.
 κραταιόγονον κραταιόγονον (ὁμοίως).
 καρκίνος γράνκιο κάντζερ — σάρταν.
 κορυδαλός λόντολα γαλέριτα — ἀνάμπροκ.
 κοτυληδών ὀμπίλικο βένερε ἀκετάμπουλους οὐμπίλικους. 20
 κρανία τὸ δένδρον κορνίολο κόρνους.
 κράμβη μπράσσικα ὁμοίως — κόρουμπ κάρουμπ.
 κρήθμον κρήταμον κρήτουμ.
 κριθή ὄρτζο ὄρντεουμ — ξασμας ξαάερ ἀτήρ.
 κρίνος γγίλιο λιλινουμ σουσσέν (ὁμοίως). 25
 κρόκος τζαφράνο κρόκο κρόκους ζαφράν (ὁμοίως).
 κρόμμνον κιπολλα κέπε — μπάσηλ μπάσαλ.
 κύαμος φάβα (ὁμοίως) μπακλά μπακάλε.
 κύανος λίθος πιέτρα τζερουλέα τζερούλεους λάπις —
 ἄγγεράτζουλ.

1 κίστος] κίστις cod. κίσσαρον cod. κίσθαρος] κίθαρον cod.
 4 δαφνοειδής cod.

- κυκλάμιος κυκλάμιους (ὁμοίως) μπεσουρ μεριέν μπά-
τορ μαρίε.
- κύμιον κύμιουμ (ὁμοίως) — κέμουμ.
- κυνόσβατος ροβο κανίνο ρόμπους κάνιους — σεντ.
κυνάρισσος κιπρέσσο κουπρέσσοις.
- 5 κύπερος κύπερο κύπερους τοπαλάκ σαάχτ ἢ σαερ ἀντε.
κύπρου τὰ φύλλα λυγουστρο λυγούστουμ οὐρά κέννε ἔννε.
κντίσου τὰ φύλλα κτύισσους (ὁμοίως).
κώνειον κικουῦτα (ὁμοίως) — σουκιράν σουκαράμ.
κῦφος κίπι (ὁμοίως).
- 10 κυδώνια μῆλα μελκοτόνια κοτονέα — σαφάγγελ.
κυνὸς ὄρχις τεστικολοι τεστικουλος — κασιαλέμπ.
κυνόγλωσσον κυνόγλωσσα κυνόγλωσσοιμ λινγκουο κάνι.
κυνοκράμβη κυνόκραμπε ὁμοίως.
Λαγώπους λαγώπους (ὁμοίως).
- 15 λάριξ λάριξ (ὁμοίως).
λάδανον λάντανο (ὁμοίως) λαουντέν λάντεν.
λαθυρίς καταπατζια λατουρι λατύρις χάμπελ μουλάκ
μεντάνα μαεντάνα.
- λαμφάνη λάμφανα (ὁμοίως).
λάπαθον ρομπίτζε λάπατον — χουμά.
- 20 λειμώνιον λειμόνιουμ (ὁμοίως) ναιλιζ μπεχμέν.
λειχὴν λείκεν (ὁμοίως) — ἀζῆς ἀλοάκερ.
λαγῶς λεπρε λέπους ἀουσάν.
λεοντοπέταλον λεοντοπέταλουμ (ὁμοίως) ἀσλὰν πακιάς.
λεπίς χαλκοῦ σγουάμα ντελ ρέμε σκουαμά αιρις — τοῦμπελ.
- 25 λευκάκανθον μπιάνκα σπίνα ἄλμπα σπίνα.
λευκόιον βιόλλα μπιάνκα (ὁμοίως) μπενενσὲ ἐγγιάς καϊρίν.
λιβανωτίδες τρεῖς ροσμαρίνο λιμπανότις ριντεν ταζέ
ἐκλιγγεμπέλ.
λίβανος λιβανωτός ἰντζένσο τούς γγιουνλουκ κιουν-
τούρ ρόντερ κόντερ ἢ κάτετχ.
λιγυστικόν λιγούστικο λιγύστικουμ κιμνόνι κερμανί.
- 30 λιθάργυρος λιθάργυρους (ὁμοίως) μουρτασσέντζ μουρ-
τασέγγι.

λιθόσπερμον, οἱ δὲ λειόσπορον, οἱ δὲ ἡράκλειον λιτόσπερ-
μουμ (ὁμοίως) κοῦλκας κουλμπ.

λινόζωστις μερκορέλλα λινότζοστις μερκουριάλις.

λογχίτις λογχίτις (ὁμοίως).

λύκος λυκόπλιδε λυκόπλης.

λύκιον λύκινουμ (ὁμοίως) χαυλάν χονδάδ ἀνταντ κυλούλεμ. 5

λημνία γῆ τέρρα λήμνια (ὁμοίως) τινεμαχτοῦ τεριμάκτιμ.

λυσίμαχον λυσιμάκια (ὁμοίως).

λυχνίς λύκνις (ὁμοίως).

λωτός λώτους (ὁμοίως) — ἀμεντουέ.

λωτὸς τὸ δένδρον λότους ἄλμπερο (ὁμοίως) τζέλιτις 10
σάνταρ ἀσάνταρ.

Μάκερ μάκερο μάκερ ἀλισφάς σαλιχά.

μαλάβαθρον καὶ φύλλον μαλάμπατρουμ ἐτ φόλιουμ (ὁμοίως)
σατετζχιντί.

μακίς — — πασπουσσέ.

μαλάχη μάλβα (ὁμοίως) — κουμπέτζε καμπάτζι.

μαμιράς ὁμοίως ὁμοίως μαμιράν κινί. 15

μανδραγόρα μανδραγόρας (ὁμοίως) ἀπουτισελάν γιαμπροῦ
γιάμπορα.

μάραθρον φινόκιο φενίκουλουμ ραζιανέ ραγενίγγι.

μαστήχη μάστικε (ὁμοίως) σακίζ μαστήχη μαστέκε.

μελαντηρία μελαντέρεα (ὁμοίως) καράπμογια.

μελάνθιον μελάντιο (ὁμοίως) κιρέκουτι σιουνιζ χαμίν. 20

μέλι μέλε (ὁμοίως) μπάλ ἄελ ἄσελ ἢ ἄφελ.

μελία φρασίνο φράξινο.

μελίλωτον μελίλωτους (ὁμοίως) ἐκλιὰ ἐλμελιά αλκιλελμέλικ.

μελισσόφυλλον μέλισσα μελισσόπιλον (ὁμοίως) ὀγούλοτι
πατρουγμποῦε.

μήδιον μέντιουμ (ὁμοίως). 25

μηδικὰ μήλα, κεδρόμηλα τζέδρι τζέδρια μεδικάμαλα καὶ
κιτρόμηλα ἀγατζκαονί ἔντρουτζ.

μήκωνες παπαβέρο παπαβέρουμ χασχάς.

μήλα μελε μάλα — τοῦφα τουφάα.

I λειόσπορον: rectius διόσπυρον. 3 λογχίτις] Ἀ(ράβικον)
λογχίτι cod. 4 λυκόπλιδε et λυκόπλης ad λύκοψις referenda.

- μῆον μέο μέουμ — μοῦ.
 μελίμηλα καὶ γλυκύμηλα μελε ντόλκι μέλητα ντούλκια
 μάλα — μελόμελα καὶ γαλοπόμελα.
 μῆλα ἀρμενιακά ἀρμενιακα μάλα (ὁμοίως) — μέρμεξ
 μισμ.
 μίσυ μίσι (ὁμοίως) καράζερνι ἔσμπέτ ζελνί τζεγ ἔσβέτ.
 5 μορέα τὸ δένδρον μόρο ἄλμπερο μόρους, — τούτ.
 συκάμινον μόρε φρόντι μόρουμ — τουτ.
 μοσχοκάρυον νόκι μοσκάντε νουξ μασκάτα — γεντζμπάνε.
 μαργαρίτης πέρλε μαργαριτέ οὐνιόνες — ἀγγεραλμπάτο.
 μύακες μύτουλι (ὁμοίως) — ἀμάρκας.
 10 μυρσίνη μύτους (ὁμοίως) — ἄες ἄλας ας.
 μολύβδαινα μολυμπτένα μολυμπντένε· λέγουσιν ψαμίθιν.
 μνάγρου τὸ σπέρμα μνάγρο.
 μύκητες φούνι (ὁμοίως) — ἄταρ φάτερ.
 μύξαι, μυξάρια τζινίγιφα σέμπεστεν μύξα μυξάρια καὶ
 σεμπεστενα ἰντέ μουχαῖντ σεμπέστε μοτεῖκα μοκαῖτα.
 15 μυρική ταμαρίγγιο ταμάριξ — ταρφέ.
 μυριόφυλλον μυριόφυλλον (ὁμοίως).
 μύρρα ἢ μυρρίς μύρριντε μύρρις μορσαφί.
 μῶλυ μῶλι (ὁμοίως).
 Νάσκαφθον, οἱ δὲ νάρκαφθον νάρκαπτον (ὁμοίως) — νάμπακ.
 20 νᾶπυ, σίνηπι σέναπε σινάπι — κάρντελ.
 ναρδόσταχυς σπικάναρδο νάρδουμ (ὁμοίως) — σουμπουλ-
 χιντί στουμπέλ.
 νάρδος κελτική νάρδος τζέλιτικα (ὁμοίως).
 νάρδος ὄρεινή νάρδο μοντάνο νάρδους μοντάνο.
 νάρθηξ φεροῦλα (ὁμοίως).
 25 νάρκη τορμπάτινε τορμπέντινε τορπέντο — τεάντ.
 νάρκισσος νάρκισσους (ὁμοίως) νεργγίζ νάρτζες νάργγιες.
 νήριον ῥοδοδάφνη νέριουμ (ὁμοίως).
 νυμφαία νυμπαία (ὁμοίως) νουφαρ νίλφερ νίλουφαρ.
 Ξάνθιον ἢ φασγάνιον ξάντιουμ (ὁμοίως).
 30 ξηρίς ἢ ξυρίς ξήριδε ξήρις — κάσαρας.

7 μοσχοκάρυον cod. II λέουσιν ψαμίθιν add. m³. 29 φασ-
 γάνιον] φαγάνιον cod. : referendum est ad ξιφίον.

ξιφίον ξίπιο γλαντιόλους γλαντιόλους — χάσιστον.
 "Οη τὸ δένδρον σόρμπο σόρμπα ξαρούρ.
 ὀθόνα ὀτόνα (ὁμοίως).
 οἰνάνθη φολιπέντουλα ἐνάντε ἐνάнта — ἄντουλα.
 οἴσυπος ἔσυπο ἔσυπους — ευφέραμπατ σενφεράταμπ 5
 ἰνφαραταμπ.

ὄπιον — — μπεσίντ.
 ὀλόστεον ὀλόστιο ὀλέστιουμ.
 ὀμφάκιον ὀμπάκιουμ (ὁμοίως) κουῖρούκ χουηρέμ.
 ὀνάγρα ἢ ὀνόθηρα ἢ ὀνοθοῦρι ὀνάγρα (ὁμοίως).
 ὀνοσμα ἢ ὀνωνίς ἢ φλομῖτις ἢ ὀνωνίς ὀνοσμα (ὁμοίως). 10
 ὀνόβρυχis ὀνόμπρικis.

ὀξυάκανθος τὸ δένδρον ὀξυάκαντα ἄκουτα σπίνα (ὁμοίως)
 χανντὶν ζιλεγί ἀμπέρ μπαρίς ἢ ἀμέρμπαρις.
 ὀποπάναξ (ὁμοίως) (ὁμοίως).
 ὀπός ὃ τε κυρηναϊκός καὶ μηδικός καὶ ὁ συριακός λινόρε
 τζιρναϊκο ἄσα φέτιδα — χάλτιθ.

ὀρίγανος ὀρίγανουμ (ὁμοίως) — φανδάνιγγι. 15
 ὀροβάκχη ἐρβιάνγγινε ὀρόμπανκε.
 ὀροβος ἔρβο ἔρουμ — ἔρμπουμ χερσένε.
 ὀρυζα ρίζο ὀρυζα — ἄρζ καὶ ἄρτζι.
 ὀρμινον ὀρμινουμ (ὁμοίως) τουτρί (ὁμοίως).
 ὀρνηθόγαλον ὀρνηθόγάλουμ (ὁμοίως). 20

ὀρχις ἢ καὶ σαραπιάς, οἱ δὲ τρίορχιν τεστίκολους τι κάνε
 (ὁμοίως) τιλάς τελσσαγι χούς σατισαλέπ.
 ὄνυξ οὔνγιε ὀδοράτε κοκουλα ἴντικα καὶ οὔντις ὀδορά-
 τούς — ἀτχφάρ ἀτχέμπ.

ὀξαλίς ἀτζετόσα ὀξάλis.

ὄχρα ὄκρα (ὁμοίως).

Πνεύμων θαλάσσιος πολμόνε μαρίνουμ ποῦλμο (ὁμοίως) 25
 — ῥίχ.

περσικὰ μῆλα, ροδάκινα πέσκε πέρσικα μάλα — συαη.
 παλίουρος παλιούρουμ (ὁμοίως).

3 ὀθόναν cod. 7 ὀλόστιον cod. 9 ὀνάγραν cod. ὀνόθηραν cod.
 ὀνοθοῦριν cod. 10 ὀνωνίς¹] ὀνομίς cod. : fort. leg. ἄνωνίς.
 20 ὀρνηθόγαλον cod. 23 ὀξαλίς¹] ὀξάνη cod. 24 rectius ὄχρα.

- πανακές πάνακες (ὁμοίως) κιανσίρ στερούσιρ γγιάνσιρ.
 πάπυρος πάπυρουμ (ὁμοίως) κιαγίτ χιντί κάρται ἢ μπουρντί.
 παρωννυχία παρωννυχία (ὁμοίως).
 πεντάφυλλον κινκουεφόλιο κουνκουεφόλιουμ μπεσγια-
 πράκ βέρκουλ χάμν.
- 5 πέπλος ἢ μήκων ἀφρώδης πέπλους (ὁμοίως).
 πέπερι πέπε πίπερ — φίλφιλ.
 πέπων μελώνε πέπων καούν μπαχτι μπατεχ.
 περικλύμενον περικλυμένουμ (ὁμοίως).
 περιστερεών ἔρμπα σάκρα ἴμπερμπένεκα.
- 10 περσέα (ὁμοίως) (ὁμοίως) σευταλί.
 πετασίτης πετασίτες (ὁμοίως).
 πετροσέλιον ὁμοίως ὁμοίως κερεφίς γγεμπελί.
 πευκέδανος πευκέδανους (ὁμοίως) — ἀρμπατούμ.
 πεύκη πέτζο πίτζκα — ἄρτζ.
- 15 πήγανον ρούτα (ὁμοίως) ζεντόν σεζάπ σέδεπ.
 πίσσα πέτζε πίξ ζίφτ.
 πισσέλαιον ὄλιον ντέλα πέτζε ὄλεουμ πίκιουμ — ἔπσεν.
 πιστάκια (ὁμοίως) (ὁμοίως) φέστουκ φέστουκ πούστεκχ.
 πιτυΐδες πιπιόνες πίνολι.
- 20 πίτυς πίνο πίνους σόνομπαρ.
 πιτυοκάμπαι μπροῦκι ντε πίνι πινόρουμ ἔρουτζε —
 πιτοριάψα.
 πιτυοῦσσα ἀλιπέα πιτυοῦσα πιτυοῦσα σεμπράμ σκέμπραμ.
 πλάτανος πλάτανους (ὁμοίως) — ντούλμπ.
 πόλιον πόλιουμ (ὁμοίως) γγιατέ γγεντουκούρα γγιαδέ.
- 25 ποτήριον ποτέριουμ (ὁμοίως).
 πορφύρα πόρπορε πούρπουρε — νάποραμ πορπυρ[α]ς.
 πολύγαλον πολύγαλα (ὁμοίως).
 πολυγόνατον πολυγόνατουμ (ὁμοίως) — μπασιαλράγγι.
 πολυπόδιον πολυπόδιουμ (ὁμοίως) μπεσφαϊντζ μπίσμπεργ
 ἀλμπέιγ.
- 30 πομφόλυξ τούκια πομπόλυγγε πομπόλυξ σουρμέ ἰσφιχανί
 ἔθμεμ τούκια.

ποταμογείτων ποταμογγέτουμ (ὁμοίως).
 πράσιον μαρόμπιο μαρούμπιουμ φαράζιον φράσιουμ.
 πράσον κεφαλωτόν πορρο καπίτατο πορρουμ καπιτάτουμ
 — κούρατ.
 πρῖνος ἔλικε ὕλεξ — μπάρμπες κάρμας.
 πρόπολις (ὁμοίως) (ὁμοίως) — μουμ γιασακάлкуτ. 5
 παρμική πτάρμικα (ὁμοίως).
 πετέα ὄλμο οὐλμουσ — ντίνταρ ντίνταρ καὶ λούτζαχ.
 πτερίς φέλτζε φίλιξ — σάραχ σάρακς.
 πυκνόκομον πολυκνεμονε πολυκνέμουμ κωυότερον νοσλάοτι.
 πύρεθρον πύρετρουμ (ὁμοίως) ὄλτοῦρ κάχρι ἀκίρ караχά. 10
 πυρὸς γράνο τρίτικουμ — ἔντα ἔγκα ἄντα.
 πυτία κάλιο κοάγουλουμ — ἀνφέα ἄνφουα.
 πύξος μπόλο μπούξους — — 'P. κιμισίρι.
 παιωνία παιόνια (ὁμοίως) ἀντίξ φαιόνια.
 'Ράμνος ράμνος (ὁμοίως) — ναουσιγ ἢ ναουσέγγ. 15
 ράφανος ράπανουσ (ὁμοίως) τουρούπ φούγγιλο.
 ρῆον, οἱ δὲ ρᾶ ρεομπάρμπαρο ἢ ραπόντικουμ (ὁμοίως)
 ραβέντι ραβέντ.
 ρόδα ρόζα (ὁμοίως) — ναρντ ναρο καὶ βαρει.
 ροιά μαλαγράνο μάλουμ πούνικουμ νάρ ὄρμάν οὐμάν.
 ροδία ρίζα ράδιτζε ρόνδια ράντιξ ρόδια. 20
 ρητίνη ράγγια ρεζίνα — ράτιν.
 ρουῖς ρουῖ ρουή σουμάκ σουμάκ ροζαΐδικος.
 Σαγαπηρόν σαγαπαένουμ (ὁμοίως) σεγγιμπίνεγγι λεσ-
 κμπίνεγγι.
 σαλαμάνδρα σαλανμάνδρα (ὁμοίως) — αδ ἄῦρα.
 σάμφυχον μαγιοράνα σάνψυχουμ μερζαγγιουσ μερτζένι- 25
 ουσ μορσάγγιουσ.
 σανδαράχη σανδράκα (ὁμοίως) σικιάνοτ τουράπ ἔλεχελάκ
 <σαντόνιον> σέμε σάντο εἶδος ἀψιθίου — χορασάν.
 σάνδυξ ἢ συρικόν μίνιο σάνδικε σάνδυξ σουλεγέν ἀσρέγγι.
 σαπρότης ξύλου ταρλατοῦρα ντελ λένιο λυνιόρουμ μάλ-
 κορ νουάρερ νεάσαμ.

3 πρασοκεφαλωτόν cod. 6 παρμηγατί cod. 13 πύξιου cod.
 20 ροδία] ρουδιά cod. 27 σαντόνιον addidi.

- σαρκοκόλλα σαρκόκολλα (ὁμοίως) ἀγγιβροτ ἄνσαρο
ἀντζούρουτ.
σαρξίφαγον σασιφράγια σαξίφραγα σασαφρά.
σατύριον ἢ τρίφυλλον σατρίρυνουμ (ὁμοίως) — γασια.
λέμπ κασιαλτράλεμπ καὶ τάταρικ.
σαῦρα λουκέρτολα λακέρτα.
5 σέλινον ἄπιουμ (ὁμοίως).
σέρις ἐντίβια ἴντιμπος — ντουμπέμπε οὔντομπε
ἔντεμπα.
σέσελι σεσαμοΐδες (ὁμοίως).
σήσαμον σεσάμουμ (ὁμοίως) σήσημ σεμσεμ σένσερα.
σήψ σέπα σέψ ἐτ λακέοντα καλκίδικα.
10 σιδηρίτις ἡρακλεία σιντερίτις (ὁμοίως) — σιτεριγγές.
σικυός ἀγγούρια κοκόμερο κουκουμερ σάτινους χιγιάρ
κατχέ.
σίκυς ἄγριος κοκόμερο σαλβάτικο κούκουμς σιλβέστρις
— κεφεραλίμαρ.
σίλλυβον σίλυμπουμ (ὁμοίως).
σίλφιον μπελζοΐνο (ὁμοίως) ἄλσιν μπέν ἢ μπουχούρι.
15 σίσων σισόνε σίσων.
συρικὸν εἶρηται ἐν τῷ σάνδυξ.
σίον σίουμ (ὁμοίως) σουτερέσι — ροῦρ κατάλμι.
σηπία σέπια (ὁμοίως) — σαράταν ἐτ σάρταν.
σίλουρος σίλουρους (ὁμοίως).
20 σένα σένα (ὁμοίως) — σένε.
σίσαρον σίσαρο σίσερ — σίσαρουμ κούλκας.
σισύμβριον σίσεμπρο σισύμπριουμ — σινὰς μπαρ
σιναμπάριον.
σκαμμωνία (ὁμοίως) (ὁμοίως) μαχμουντέ σκαμμωνία.
σκάνδιξ σκάντιτζε σκάντιξ.
25 σκίγκος σκίνκος (ὁμοίως) σακαγγούρ ἄσκάνκουρ
σκάνκουρ.
σκίλλα (ὁμοίως) (ὁμοίως) γιαμπαντὰ σογανί μπασαλ ἄλσάρ
ἄσπελ.
σκορπίος σκορπίους (ὁμοίως) — ἄραμπ ἢ ἀκαραμπ.

- σκόλυμος κάρντο καρντους κινάρα στρόμπιλουσ —
 ράβοζ ἄρξις.
- σκόρδιον σκόρδιουμ (ὁμοίως) — (ὁμοίως).
 σκορπιοειδέσ σκορπιοειντέσ (ὁμοίως).
 σμίλαξ ἢ κάκτος σμιλάτζε τάσσο σμίλαξ τάξουσ —
 λούμπια.
- σμίρνα μύρρα (ὁμοίως) μουρσαφί λέρμουρ ἔτ μόρ. 5
 σμίρνιον, οἱ δὲ ἵπποσέλινον σμίρνιουμ (ὁμοίως) —
 σενίρβιον.
- σπαργάνιον σπαργάνιουμ (ὁμοίως) — σαφαρέ ράμον.
 σπάρτος σπάρτιουμ (ὁμοίως) — κατήρ κουῖρουγού.
 σπόγγουσ σπούνια σπόνγγια — ἄλμπαρ.
 σπόδιον σπόδιουμ (ὁμοίως) ταμπασιρ χιντί. 10
- σταφυλίνοσ παστινάκα (ὁμοίως) — τζίτζαρ γγέτζαρ.
 στίμμι ἀντιμίνιο στίμπιλουμ ντεμῖρμποζαν ἀτίμαντ.
 στοιβή στέμπε (ὁμοίως).
 στοιχάσ στέκασ (ὁμοίως) κάραμπασ ἔστουκοντοσ ἀστό-
 κοντοσ. 15
- στρατιώτησ στρατιότεσ (ὁμοίως). 15
 στύραξ στόρατζε στήραξ — μία μέα καὶ ἀσάρακ.
 σῦκα φύκι φύκι καὶ φίκουσ — σὶν φὶν τίν.
 σκολόπενδρα θαλαττία σκολόπεντρα μαρίνα (ὁμοίως).
 σκολοπένδριον ἄσπληνον ἄσπλενον σκολοπέντριουμ (ὁμοίως).
 στρύχνον· τοῦ στρύχνου εἰσὶ τέσσαρα εἶδη· στρύχνουσ κηπαῖουσ 20
 ἐδώδιμουσ· στρύχνουσ ἀλικάκαβουσ, οἱ δὲ φυσαλίδα καλοῦσι·
 στρύχνουσ ὑπνωτικόσ, οἱ δὲ ἀλικάκαβον· στρύχνουσ μανικόσ,
 ὃ ἔνιοι πέρσιον καλοῦσι σολατρο σολάνουμ ὀρτένσε κια-
 κιουνέτζ ἀναμπάλ ταλόμπ.
- σταφίσ ἀγρία οὔβα σιλβέστρισ — μετζή.
 στυπτηρία ἀλοῦμεν (ὁμοίως) σάπ σέμπ. 25
 συκόμοροσ συκόμορουμ (ὁμοίως) — μενζ μουμαῖτζ
 ἀλινμέιτζ.
- σύμφυτον σύμπιτουμ (ὁμοίως).
 σφονδύλιον σποντίλιουμ (ὁμοίως).

I σκόλυμον cod. 4 κάκτος (κακτός cod.) vix sanum : leg. fort. τάξουσ. 6 ἵπποσέλινον cod. 13 στοιβήσ cod.

ὑποκιστίς ὑπόκιστις (ὁμοίως) — ταρατίτκ.
 ὕσσωπον ὕσσωπουμ (ὁμοίως) ζουφά κάφε γιοῦφα γιάμπες.
 Φασίολοι φαγγίβολι φασσίολι.
 φιλλυρέα πιλλυρέα (ὁμοίως) — μααλέμπ.
 φακός λεντίκιε λενς — ἄντες. 5
 φάλαρις παλαρίδε (ὁμοίως).
 φαλάγγιον παλάγγιουμ (ὁμοίως).
 φελός σιβερο.
 φιλύρα τίλια (ὁμοίως).
 φλόμος βερμπάσκουμ (ὁμοίως) μπουσντάν. 10
 φοῖνιξ τὸ δένδρον πάλμα (ὁμοίως) — μάκλα μάκαλ.
 φοῦ φοῦ καὶ ἀγρία νάρδος.
 φῦκος πούκουσ (ὁμοίως).
 φυλλίτις πυλλίτις (ὁμοίως).
 φηγός φάγγιο φάγιουμ ἢ φαγγουσ — κίναισ κινέ. 15
 φίνις ὀσίφραγγουσ (ὁμοίως).
 φύτευμα πυτεύουμα (ὁμοίως).
 Χαλβάνη γγάλμπανο κάλμπανουμ κασίνι κινέ κεμέ
 μπετζαρδ.
 χαλκίτις καλκίτις (ὁμοίως) ραστίκ ράμκ κολκόταρ.
 χάλκανθος βεντριόλο κάλκανθον ζάκι κιουμπρούζ. 20
 χαμαίδρυς κάμαιντρυς (ὁμοίως) χάμπι τουτάν καμαντρίουσ.
 χαμαιδάφνη καμαιντάπνες (ὁμοίως) — (ὁμοίως).
 χαμαίκισσοσ καμαίκισσοουσ (ὁμοίως): εἶναι ὁποῦ κολλᾶ
 εἰς ταῖσ τρίχαισ τοῦ ἀλόγου ἀκάνθη στρογγύλη.
 χαμαιλεύκη καμαιλεύκα (ὁμοίως).
 χαμαιλέων καμαιλέον (ὁμοίως) — (ὁμοίως): εἶναι τοῦ 25
 ἀγίου Γεωργίου τὰ λουλούδια.
 χαμαίμηλον ἢ ἀνθεμίσ καμάμηλα ἄνθεμισ καμαίμηλουμ
 παπαδία κεκεῖ μπαμπουνέκ ντέμ πόνιγγι.
 χαμαίπιτυσ καμαιπίτιο καμαιπίτυσ — καμαιπίτιουσ
 'P. ἀβρονία.

3 φασίολοσ cod. 5 φακίόσ cod. 23 στρογγίλισ cod. 27 'P.
 ἀβρονία add. m³.

- χαμαιοσύκη καμαιούτζε (ὁμοίως).
 χαμελαία καμαιλέα (ὁμοίως) — μεζεριὸν ἀλμετζέριον
 χελιδόνιον κελωνίουμ (ὁμοίως) κουρκούμ μεμιράν.
 χονδρίλη κοντρίλα (ὁμοίως) — κανταρέλ κανταρόν.
 5 χόνδρος ἄλικα (ὁμοίως) — κάνταρος.
 χρυσόκολλα κρισοκολλα (ὁμοίως).
 χρυσοκόμη ἢ χρυσίτης κρύσομε (ὁμοίως) — τίνκαρ
 χῆμαι κάμε (ὁμοίως) — ἄμε 'P. χηβάδες.
 χελιδών ροντίνε ὑρούντο — τάρταφ κάταφ.
 10 χρυσάνθεμον κρυσάντεμουμ (ὁμοίως).
 χρυσός ὄρο ἄβρουμ.
 Ψευδοβούνιον μπουνιοφάλσο ψευδοβούνιον.
 ψευδοδίκταμον ψευδοδίκαταμον (ὁμοίως).
 ψιμύθιον πιεγγέτο τζερόζα τζεροῦζα στομπέτκ ἀφιντέγγι
 15 ψύλλιον πλίλλιο (ὁμοίως) μπεζίρ κατοῦνα μπαγὰ το
 χουμί — 'P. κίμνος
 ψωρικόν πλόρικον (ὁμοίως).
 ὠκιμον μπασίλικο ὠκιμουμ φεσλεγγέν ραιχὰ
 μπεντάρογ
 ὠκιμοειδές ὁ ἔνιοι φιλεταίριον ὀνομάζουσι ὠκιμοειντέ
 (ὁμοίως)
 ὠόν βόβο ὄβουμ — νάντ μπείντ μπάϊντ.

15 'P. κίμνος add. m³. 18 ὄ] ἢ cod. 19 addit δεῖ δ
 εἶδέναι ὅτι τὸ μὲν φ φράγκικα λέγει, τὸ δὲ λ λατίνα, τὸ δὲ τ τούρ
 κικα, τὸ δὲ α ἀράβικα καὶ οὕτως ἀκολουθῶς cod.

XV

Ce lexique est conservé dans le même manuscrit que le n^o
 IV : manuscrit de Paris, B. N., 2314, du XIVe siècle, ff. 280
 281^v. Rédigé dans l'ordre alphabétique jusqu'à la lettre O, il
 se termine par une série de notes confuses. Il est suivi de la des
 cription de quelques plantes et de recettes médicales. Ce glos
 saire, dont le texte est fort corrompu, présente quelque affinité
 avec les n°s II, III et IV : il peut servir à les contrôler.

Περὶ ἀντωνυμιῶν βοτάνων ἱατρικῶν.

Αἰγόκερως ἢ τήλη. ἄψευδές γλυκύ. ἀνδριον μά-
λαθρον. ἀλθαία ἢ ἀσπρομολόχη. ἀφροδισιάς μυρ-
σίνη. ἀλκυόνιον φώκιον κεκαυμένον. ἀκτῆ ἢ κου- 5
φοξυλέα. ἄλος ἀμμωνιακοῦ· τὸ τζαπάρικον. ἄλος τα-
ριχευτοῦ· τὸ θαλάσσιον. ἄλος αὐτορύτου· ἢ ἀλισάχη.
ἄμβαρ ἀμίαντον. ἄμβαρ μυρεισικὸν κόπρος ἰχθύος.
ἄμμων κλάδοι τοῦ ἀμώμου. ἄμυλον τὸ καταστα-
τόν. ἀνθεμὶς τὸ χαμαίμηλον. ἀδάρκη τὸ λυσοσομά-
μουδον. ἀδωνὶς τὸ μαρούλι. ἀκαλήφη ἢ κνίδα. 10
ἀνδράφαξ χρυσολάχανον. ἄσφαλον τὸ ὑγροπίσσω.
αἰίζων τὸ ἀμάραντον. ἀλέξανδρον οἰνόμελι. ἀντι-
βάλανος στρίφνος. ἀμβρῶδες τυρός. ἄλφιτον πίτυ-
ρον. αἰγώνυχον λιωσπερμα. ἄσκυροειδές ἀγριοκάρ-
δαμον. ἄπιον τὸ ἀπίδω. 15
Βρυτία πίσσα. βαρύοσμον χαλβάνη. βερνίκιον τὸ
κινάμμων. βοῶδες τὸ ἡδύοσμον. βούκερον τήλη.
Γυρίτις ράφανον. γλαύκιον τὸ καλακάνθω. καὶ γλαυ-
κία ἢ γλυκύριζα.
Δενδρίτης τὸ κοράλιον. δορκόκια τὰ βερίκοκκα. 20
Ἐρυθρόδανον τὸ λυθρίδω. ἐπίφαλον ἢ ἀλόη.
Ζμητικὸν σεῦτλον. ζωγόριτος ἢ καλαμίνθη.
Ἡμεροκαλλές κρίνον καὶ ψιμύθω. ἡρακλεία ἢ ρί-
γανη. ἡλιωτὸν τὸ ὀξύμελι. ἡλεκτρον ἢ βερονίκη.

2 ἀνδριον cod. : cf. pp. 203,17 et 320,6. 3 ἀσπρομολόχη : alibi
ἀγριομολόχη. 5 ἀμμωνιακοῦ cod. ταριχευτόν cod. 6 ἢ θάλασσα
cod. αὐτόριτον cod. 9 ἀρδάκη cod. 10 ἀδωνές cod. 12 ἀν-
τιβάλασος cod. 13 στρίφνος : cf. pp. 307,10 et 320,14. ἀβρῶδες
cod. : cf. p. 320,15. 14 ἀγγυροειδές cod. 15 ἄπιον] ἀπία cod.
17 βοῶδες seu βονῶδες est εὐῶδες. 18 γυρίτις : cf. pp. 311,2 et
322,16. 20 δορκόκια : fort. leg. δωράκινα. 21 ἐρυθρίδανον cod.
22 ζμητικόν cod. ζωόρητος cod. : cf. pp. 313,9, 324,8 et 333,25.
23 ἡμεροκαλλῆς cod. ψιμίνθω cod. 24 ἡλιτόν cod. : cf. pp.
314,1 et 324,14.

- Θάσια τὰ ἀμύγδαλα. θέρμια τὰ λουπινάρια. θείον
 τὸ τεάφιν. θύμος ἢ θρύμβη.
 Ἰλιόστροφον ἢ τήλη. ἰλιόστροφον τὸ ἐρεβίνθιν.
 ἱράνθεμον χαμαίμηλον. ἵππομανές κάππαρις.
 5 Κοτίνη ἢ ἀγρία ἐλαία. κιττός ὁ κισσός. κόριον
 τὸ κολιάντρον. κόμι τὸ κομίδιν τῆς δαμασκηneas.
 κολόκυνθα ἀγρία σικυά μικρά. κρινάνθεμον κρίνον.
 κρότωνα χολόκοκκα. κνίφη ἢ τζουκνίδα. κισσάν-
 θεμος τὸ κυκλάμινον. κύρκηρον τὸ ἐλαιόριζον. κυ-
 10 φία κωδύα οἶον μακία. κύαμον ἀραβικὸν ἢ φάβαν.
 κύαμος αἰγύπτιος φάβατα ἰβ' κόκκοι. κροκάνθεμος τὸ
 σίδιον. κυρήβια πίτυρα. κῶνοι πεύκης κοκκονάρια.
 κοκκύμηλα δαμάσκηνα. κνέωρον συκαμίνου σπέρμα.
 κνήστρον ἢ κνίδη. κίσθαρος κίστος. κεραύνιον πύ-
 15 ρεθρον. κριοὶ ἐρέβινθοι μαῦροι. κοπιακὸς λίβανον.
 κάρμησ κάρδαμον. κωνοειδὲς τυρός. κυόδιθρον
 μῆλον. δραγμαλίδιον κισσός.
 Λευκάνθιον ὄρθιον τὸ χαμαίμηλον. λιβάνου μάννα
 καπνέα. λόμιξ τὸ λάπαθον. λίθος ἄσσιος κισσῆριν.
 20 λωτός δένδρον ἀνακακκαβαία. λινόζωστις τὸ παρ-
 θενούδιον. λύκου σκόρδα τὸ ἀμπελόπρασον. λεύκης
 καρπὸν τὸ ξυλοκέρατον. λιβυκὸν ἀμμωνιακόν. λυσί-
 μαχον τὸ ἄμωμον. λευκόζον ἢ ἰτέα. λαγοκύφη
 αἴρας ἀλεύριν.

3 ἰλιόστροφον^{1]} ἰλίτροφον cod. (cf. p. 325,4) : est ἡλιόστροφον.

4 ἱεράμεθον cod. : cf. p. 325,5. ἵπομανῆσ cod. κάπαρη cod.

5 κοτίνη est κότιωσ. 7 συκέα μακρί cod. (cf. p. 315,15) :
 num πικρά leg. ? κρινάνθεον cod. 8 κηνάθεμος cod.

9 κύρκηρον : cf. p. 325,19. 11 Post αἰγύπτιος add. κό(κκοι ?)
 ut vid., cod. : cf. pp. 305,4 et 325,26. 12 σίδιον : cf. p. 325,29

(ρούδιον). κυρήβια] κορίκια ut vid., cod. κῶνοι πεύκης] κονόσπησ
 cod. 13 κνέωρον cod. 14 κνίδη : κνίδιος κόκκος p. 326,8.

15 κοπιακός (bis) cod. : cf. p. 326,11. 16 κυόδιθρον : cf. p.
 326,19 (κύδιθρον). 17 δραγμαλίδιον mihi ignotum : corruptum
 videtur. 18 ὄρθριον cod. : cf. pp. 327,30 et 335,13. λιβάνου]

νοσ cod. : cf. pp. 327,20, 328,1, 336,2. 22 λυσίμαχον : cf. pp.
 327,17 et 441,7. 23 λευκόζον : cf. p. 327,21. ἰτέα cod.

λαγοκύφη : cf. p. 327,22.

Μολυβδόγιον τὸ ψιμύθιν. μυρτίδανον πέπερι. μο-
 ραία καὶ μικτῆς ἢ συκαμινέα. μυρσινόκοκκα μύρτα.
 μύρια μύρα. μυριόφυλλα μηλαίας φύλλα. μυκῆτης ἀμα-
 νίτης. μίνθη κηπικὴ ἡδύοσμος. μάλυζα σκορόδου
 κεφαλῆ. μελάγκολλον πίσσα. μοχλίον δρυὸς βάλα- 5
 νος. μικρόφλοιον τὸ κρομμύδιον. μινόπυρον ἐλελί-
 φακον. μαστίχη σχίνου δάκρυον. μελανόριζος χαμο-
 λέων. μισόβατος ἀγριελαία. μαλακτικὸν κηρω-
 τή. μῆλα περσικαίας κίτρα. μόρα συκάμιννα.
 μυρρίνη μυρσίνη. μελισσία ἢ ἀριστολοχία. 10
 Νεφέλη στέαρ. νάρκη εἶδος ἰχθύος. νεκύα φλό-
 μος. νυμφαία ἀγριελαία. νικόλαοι φοίνικες. νή-
 ριον ῥοδοδάφνη. νυμφικὸν ῥόδιν τὸ γλυκύ. νύμφιον
 ῥοῖδιν. νεκτάριον σύμφυτον.
 Ξάνθιος ἢ ὀπτῆ θρίδαξ. ξυλόθιον τὸ ἀρσενίκιν. 15
 ξυρίς τὸ μελάνθιν.
 Ὀνοθήρας τὸ βούγλωσσον. ὄνοτύρης ἢ βούλερη.
 αἰγόκερας ἢ τήλη. ὄμφάκιον τῆς ὄμφακώδους στα[φυ-
 λῆς]. ὄπὸς μήκωνος τὸ κώδιον. ὄπιον κισσοῦ φύλλα.
 ὄπὸς συκῆς γάλα παρθένου ἕκα[...]. 20
 Σίσσαγρα τὸ ὑγροπίσσω. ὕσσωπον ἢ ρίγανη. ἀρ-
 νόγλωσσον τὸ πεντάνευρον. ἄνθη ἀμπελικὰ ἢ ἀγριάδα.
 μήκωνος σπέρμα ὁ μάκος. θρίδακος ἡμέρου· τὸ
 μαρούλιον· ἀγρίου δέ· τὸ πικρομαρούλιν. ὕοσκνάμου

I μυρτίδανες cod. 2 μικτῆς: cf. p. 328,7 (μαγνωτίς). 3 μύρια]
 μύριθα p. 328,8. μυκῆτης est μύκης. 4/5 μάλυζα — κεφαλῆ]
 μόλιξ ἀσκορόδου κουφλή cod.: cf. pp. 328,9 et 336,4. 5 μοχλίον]
 μόκιον cod.: cf. p. 328,15 (μόγκιον, quod corrigendum erat).
 6 μικρόφλοιον: cf. pp. 328,16 et 335,24. μινόπυρ ἐλελήσφαξ cod.:
 cf. p. 328,19. 7 μανόριζος cod.: cf. pp. 328,24 et 335,24.
 μισόβατος] μηοῦ βάτον cod.: cf. p. 328,23. 9 περδικαίας cod.
 10 ἀριστολόχη cod. 13 νυφικόν cod. γλυκὴν cod.
 16 ξυρός cod. 17 ὄνοθήρας] ὄνοθέσρα cod.: cf. p. 336,22.
 ὄνοτύρης mihi ignotum: cf. p. 454,5. 18 αἰγόκερη cod.
 19 κωδόδιον cod. κισσοῦ φύλλα (κύσου φύλα cod.) mendosa.
 21 σίσσαγρα mihi suspectum: num πίσσα ὕγρά? 23 τήκωνος
 cod. μάκος est μήκων: cf. μακία p. 452,10. 24 ὄσχιάμου cod.

- σπέρμα ἢ δαιμονιαρία. νάρθηκος σπέρμα τὸ ναρθίκιν.
 τραγαγκάθιν τὸ τετράγγαθον. στριχνοστάφυλον τὸ
 λυκοστάφυλον. στρουθίου ρίζα τὸ καλαστρουθίν.
 γλήχωνος· ἢ βλισχούνη. βαλαύστιον τὸ βαλανίδιον.
 5 ρόδιον τὰ ροδότζεφλα. κάλαμος φραγγίτης ἢ βούλερη.
 μυρτόκοκκα τὰ μυρσινόκοκκα. λαθυρίδες τὰ χολόκοκκα.
 σφέκλης ἥτις ἐστὶν τρυξ οἴνου. ἔλικες αἱ ψαλίδες
 τῶν ἀμπέλων. πευκέδανος ὁπὸς ροιᾶς. ὀξύας τὸν
 χυλόν· τὸ ροδόζωμον. ἀβρότονον τὸ χαμαίδριον.
 10 ἄνισον τὸ γλυκάνισον. ἐλλέβορος τὸ καρπίν. φυσα-
 λίδες αἱ μαγγούνη. οἰάσβαλοι οἰκόλιθες. ὀμφάκιον
 ἔλαιον τῆς ἐλαίας. ἔλαιον ἀνάλατον τῆς ἀγούρου
 ἔλαιον. ὀξαλίδες αἱ ὀξυνίδες. ἵππουρις ὁ πολύ-
 κομπος. κίχора ἢ πικραλίδα. ἀλθαία ἢ μολόχη.
 15 ἡμίκριον ἢ ἀγρία. δαφνίδας· τὸ δαφνόκοκκα. ὑπόπιον
 τὸ ἄγριον λάπατον ὃ ἔχει σπῆρον. σίκυος σπῆρος τῶν
 τετραγγούρων καὶ ἐτέρων. κάθαρσις κολοκυνθίδος ἢ
 ἐντεριώνη. χυλὸς ὑποκιστίδος λουλούδι ὃ γίνεται μέσον
 εἰς χαμοκισσάρους. κενταύριον ἥτις γίνεται εἰς βάλτας
 20 ἢ ἀθάλη μικρά. ἐλατήριον τῆς ἀγρίας σικύας ὃ καρπός.
 νήριον ἢ ροδάφη. τὸ θλάσπιν ἐστὶ τὸ ἀγριοκάρδα-
 μον.

2 τρογαγκάθην cod. τρίχνος τὰ φ cod. 4 βαλαύστιον : cf.
 p. 331, II. 6 μυρτόκοκκα] ἡρτόκομα cod. ἀθυρίδες cod.
 7 αἱ] ἡ cod. 8 εὐδεκάνης cod. II οἰάσβαλοι οἰκόλιθες corr-
 rupta videntur : fort. leg. ἡ ἀσβόλη ὀμφάκιον cod. :
 cf. p. 292, II. 13 ἵππουρη cod. 14 οἱ πικρισίδα cod.
 15 ἡμίκριον quid sit ignoro. ὑποπον cod. 16 συκέως cod.
 20 πικρά cod. συκαίας cod. 21 ροδάφη : cf. p. 453, 13.

TRAITÉS ALIMENTAIRES

Les traités alimentaires décrivent les propriétés des aliments ou indiquent quel régime convient à chaque mois.

I

Hiérophile.

De nombreux manuscrits contiennent un traité, attribué au « sophiste » Hiérophile, où sont décrits les régimes alimentaires qui conviennent aux différents mois de l'année. Boissonade (1) en a donné une édition, accompagnée d'une traduction et d'un savant commentaire, d'après deux manuscrits de Paris, B. N. 396 et 985 (= Hiér. I).

Mais certains manuscrits présentent, du même ouvrage, une autre version souvent anonyme, dont la rédaction varie elle-même de manuscrit à manuscrit. Boissonade (2) l'a également éditée d'après un manuscrit de Paris, B. N. 3035 (= Hiér. II) et Ideler l'a réimprimée dans ses *Physici* (3) en introduisant dans le texte les conjectures de Boissonade et quelques variantes dues peut-être à des fautes de copie. Ce texte étant incomplet (les mois d'août et de décembre ainsi que la moitié de juillet manquent), Daremberg (4) a comblé ces lacunes en tirant les compléments

(1) *Notices et Extraits des Manuscrits de la bibliothèque du Roi*, XI, 2 (1827), pp. 178-273. Texte repris par IDELER, *Physici et Medici gr. min.* I, pp. 409-417.

(2) *Anecdota graeca*, III (1831), pp. 409-421.

(3) I, pp. 423-429.

(4) *Archives des Missions scientifiques et littéraires*, III (1854), pp. 19-20.

Dans ce manuscrit, le traité se termine par cette déclaration :

nécessaires d'un manuscrit de Berlin, le *Phillippicus* 1527 (ff. 62^v-66^v), dans lequel l'opuscule est attribué à Hippocrate.

Le texte que je publie ici présente une rédaction différente de la deuxième version. Il est emprunté à un autre manuscrit de Berlin, le *Phillippicus* 1568, du XVIe siècle, ff. 22-33.

Ἱεροφίλου φιλοσόφου
πῶς ὀφείλει διαιτᾶσθαι ἄνθρωπος
ἐφ' ἐκάστῳ μηνί.

Μηνί Ἱανουαρίῳ.

- 5 Ἱανουάριος φλέγμα γλυκὺ <κυριεύει>. ἀρμόζει οἶνου καλοῦ εὐωδεστάτου λαμβάνειν ῥοφήματα τρία μικρά, ἀλλὰ μὴ ἀτάκτως ἐπιψηστεύειν δὲ ἕως ὥρας γ' καὶ εἴθ' οὕτως τρέφεσθαι ἐκ μὲν τῶν κρεῶν πρόβεια χλία καὶ ὀπτά, χοίρεα δὲ ὀπτά μικρά καὶ ζυμούς καρκευτούς διὰ πεπέρεως,
- 10 στάχους καὶ κιναμώμου, ἀρτύματα διὰ καρναβάδου ἀνατολῆς καὶ πεπέρεως καὶ τῶν ἀρωμάτων. ἐν δὲ τῇ ὀπτήσει τῶν χοιρέων κρεῶν ἀλειφέσθωσαν οἶνομέλιτι. τὰ δὲ τῶν οἰῶν ποδοκέφαλα πηκτὰ καὶ ὄξυστὰ ἐσθιέτω. ἐκ δὲ τῶν ὀρνέων ὀρνιθας καὶ περιστερόπουλα, λευκὰ δὲ καὶ βρακάτα,
- 15 ταῦτα γὰρ εἰσι τὰ κρείττονα, χλία δὲ καὶ ὀπτά, ἐν δὲ ζυμοῖς καρκευτά. καὶ ὄρτυγας καὶ τρωγλίτας. τούτων μὲν τῶν ἀγρίων γινομένων ψαχνὰ χλία διεφθῆ. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων σαργούς τηγάνου, χρυσάφια δὲ καὶ προλεχθέντα ἐσθιέειν διὰ τῶν ἀρωμάτων καρκευτά. ἐκ δὲ τῶν λαχάνων κράμβας καὶ

Ἡ θεία φύσις (φύσιν cod.) ποιήσασα τὸν ἄνθρωπον δύο πάνυ τισιν αὐτῶν ἐπιστήμας ἀναγκαίας παρέθετο, φιλοσοφίαν τε καὶ ἰατρικὴν, τὴν (τῇ cod.) μὲν ἵνα τῆς ψυχῆς ἐπιμελῆται, τὴν (τῇ cod.) δὲ τὸ σῶμα ἐπισπεύσειν (ἐπίστευσεν cod.). ἀλλὰ φιλοσοφίας μὲν ἐρώων ἀσκηταί, ἡμεῖς δὲ ὄντες ὑπηρέται τῆς φύσεως, ὀφείλομεν οὐ μόνον νοσοῦντος, ἀλλὰ καὶ ὑγιαίνοντος τοῦ σώματος προνοίας τινὰς ἐπιτηδεύειν. τοῦτο γὰρ ἡμῖν ὀλης τῆς τέχνης ἐστὶ ἡ σπουδὴ ἵνα μὴ ἀνευ τῆς ἐπιμελείας στοιχῆται[66] τὸ τῆς ὑγείας δόγμα. ἀρμόδιον οὖν λοιπὸν τοῦτο ποιεῖν, καθὼς ὁ λογιώτατος καὶ ἐπιστημονικώτατος Ἱπποκράτης προσέταξε περὶ διαίτης μηνῶν.

5 κυριεύει addidi. 6 εὐιδεστάτου cod. λαμβάνει cod.
7 ὀρῶν cod. 10 στάχος cod. νακαρβάδου cod. 13 πυκτὴν cod.
ὀξιστὰ cod. 15 εἰσι] εἰς cod. ἐκ δὲ ζυμοῦς cod. 16 ὄρ-
τυκας cod. 17 ψαχνῶν χλιῶν διεφθῶν cod. 18 χρυσάφιων cod.:
χρυσάφιον vel χρυσόφιον est χρύσοφρυς.

γογκύλια, δαυκὶν καὶ πράσα καὶ ἀσπαράγκους ἀγρίους καὶ
 ἐλαιοσπάραγκα καὶ χαμαιδάφνια καὶ βρυώνια ἐσθίειν <μετ' >
 ἐλαιογάρου· τὸ δὲ ζέμα αὐτῶν πίνειν καρυκευτόν. τὴν δὲ
 κράμβην ἔψειν μετ' ἐλαιογάρου. πᾶσι δὲ τοῖς <ἀνθρώποις >
 σκόροδα φαγεῖν ἐφθὰ ὀλέλαια· τὸ ζέμα αὐτῶν πίνειν διὰ 5
 στάχους καὶ μέλιτος· τοῖς δὲ εὐρώστοις καὶ ξηρόζεμα πί-
 νειν διὰ πεπέρεως καὶ στάχους καὶ κινωμώμου καὶ καρρο-
 φύλλων καὶ στύρακος καλοῦ ὀλίγου καὶ μέλιτος τοῦ ἀρκοῦν-
 τος. ἐκ δὲ τῶν κοδιμέντων εὐζωμον, πράσον, σέλινον καὶ
 λεπτὰς ρεφανίδας ἐσθίειν καὶ πήγανον καὶ ἠδύοσμον καὶ 10
 λιβυστικόν. τὰ δὲ ἐμβάμματα ἔστρωσαν σίνηπι, ἀλόη, κύμι-
 νον καὶ οἰνόγαρον. ἐκ δὲ τῶν ὀσπρέων λαθύρια, αὐχος ἀλεσ-
 τὰ· ἢ δὲ ἄρτυσις αὐτῶν δι' ἐλαίου καὶ κυμίνου τριπτοῦ.
 ἐκ δὲ τῶν ὀπωρῶν σταφίδας, ἀμύγδαλα, πιστάκια καὶ
 κουκονάρια. τοῖς δὲ εὐρώστοις καὶ κυδωνάτα λαμβάνειν 15
 καὶ ὀλίγον κίτρον καὶ ροῖδιον καὶ ἀπίδι καὶ φοίνικας καὶ
 πρωτόγαλα μετὰ μέλιτος καὶ στάχους καὶ κινωμώμου λειω-
 θέντος καὶ χυλοῦ σεμιδάλεως. ἐν δὲ τοῖς λοετροῖς δι' ὄλου
 τοῦ μηνὸς δ' σμηχόμενος νίτρῳ ὀπτῶ ἐν οἴνῳ λυθέντι·
 χρίσμα δὲ ποιεῖν ἐσκευασμένον τουτέστιν ψίλωθρον· βάλλειν 20
 δὲ καὶ ἀλόην σταθμὸν λίτρας γ' καὶ σμύρνην λίτραν α'
 καὶ κρόκους ὤων β'· ταῦτα πάντα ἐνώσας ἐν τῷ χρίσματι
 σμήχου. ταῦτα δὲ ἢ σκευὴ ἐνός. ἀρμόζει δὲ πρὶν χρίσασθαι
 ἢ εἰσέλθῃς εἰς λοετρὸν καὶ περιχύσασθαι σίτλας γ' πρὶν
 ἰδρῶσαι καὶ ἐξελεθεῖν εἰς τὸ ἕξωθεν καὶ ἀποσπογκίσασθαι 25
 καλῶς μετὰ τοῦ χρίσματος. μετὰ δὲ τὸ ἀποπλύνεσθαι τοῦ
 χρίσματος ἀποτρίβεσθαι δι' οἴνου ψυκτηρίου καὶ κρόκων
 ὤων σὺν ροδελαιῷ ἀναμεμιγμένων θερμῷ καὶ ἀφροδισιάζειν.

2 μετ' addidi. 3 πίνειν cod. 4 ἔψη cod. ἀνθρώποις
 addidi. 5 σκοροδοφαγεῖν cod. 6 εὐρώστων cod. ξηρώ-
 ζημα cod. 7 στάχος cod. 8 τὸ ἀρκός cod. II ἀλόην
 cod. 12 λαθυραύχος cod. ἀλεσθόν cod. 16 κίτρον] αὐ-
 ρον cod. 17 προστὸ γάλα cod. στάχος cod. λιώσας cod.
 18 χυλῶ cod. 19 σισμηχομένῳ cod. λυθέν cod. 20 ψίλι-
 θρον cod. 22 κροκῶν cod. 24 ἢ] ᾧ cod. 25 ἠδρῶσει cod.
 ἐξέλθει cod. 26 ἀποπλήναιτῆς cod. 27 οἴνου ψυκτηρίου]
 οἰνοψύχων cod. 28 ρωδυόλω cod. ἀναμεμιγμένῳ cod.

Μηνὶ Φεβρουαρίῳ.

Τῷ μηνὶ τούτῳ ἀρμόζει σεῦτλον μὴ ἐσθίειν μήτε ἄγριον
 λάχανον τὸ οἰνοῦν μήτε κίχλας τῶν ἰχθύων μήτε ζέμα πί-
 νειν τὸ οἰνοῦν ἄνευ τοῦ πρασοζέματος καὶ τοῦ σελίνου καὶ
 5 τοῦ μαράθρου καὶ σκοροδοζέματος. καρκευτὰ δὲ καὶ
 ἀρωματικά, οἶνους δὲ παλαιούς καὶ εὐώδεις μετρίως. ἐν
 δὲ κρέασι ἐσθίειν κατὰ τὸν κανόνα τὸν προλεχθέντα καὶ
 ὅσα ὄστρακώδη τὰ λεγόμενα ζυφόφυτα τουτέστιν ὄστρεια,
 παγούρους καὶ ἀστακοὺς καὶ ὀμύδια, κτένια καὶ ὅσα τοιαῦτα.
 10 τῶν δὲ ἰχθύων ὀρφούς, λαπίνας, σπάρους, σκάρους, στρω-
 ματαίους, κωβίους καὶ διὰ σινηπίου. τὰ δὲ ἐμβάμματα
 καὶ τὰς ὀπώρας ὡς τὰ προλεχθέντα τοῦ Ἰανουαρίου. ἐκ
 δὲ τῶν κωδιμένων <καὶ> λαχάνων ὁμοίως ὡς τὰ προλεχ-
 θέντα. ὁμοίως καὶ λοετρά καὶ τὰ χρίσματα καὶ τὸ ἀφρο-
 15 δισιάζειν ὥσπερ λέλεκται.

Μηνὶ Μαρτίῳ.

Ἀρμόζει τοῖς γλυκέσι χρᾶσθαι ἐν τροφαῖς καὶ ἐν πότοις,
 ἀλλὰ μετρίως· πᾶν γὰρ τὸ πολὺ τῆς φύσεως πολέμιον, τὸ
 δὲ κατὰ μικρὸν ἀσφαλές. δριμοφαγίας δὲ πάσης καὶ πι-
 20 κροφαγίας ἀπέχεσθαι χρὴ καὶ † πᾶν ἰῶν. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων
 παντοίων ἐσθίειν ἄνευ τῶν ἀλεπίδων· τοὺς δὲ λάβρακας καὶ
 κεφάλους συχνῶς ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν ὀσπρέων τὸν ἄλικα
 διέφθον καὶ ὑδαρέστερον καὶ καρκευτὸν διὰ μέλιτος, στά-
 χους καὶ κιναμώμου ἐπὶ οἴνῳ εὐωδεστάτῳ. τὸν δὲ κύαμον

2 τοῦτο cod. 4 σελίνου] ἐσλιλίνου cod. 7 κρέα cod.
 9 ὀστάκοι cod. ὀμυδιῶν cod. 10 ὀρφόν cod. στραμματαιοί
 cod. 11 κοβίοι cod. δέ] γάρ cod. 13 καὶ addidi.
 18 φύγος cod. πόλεμος cod. 19 ἀσφαλές] ἀφάρει cod.
 πᾶσιν cod. 20 † textus corruptus cf. Hier. I (Boissonade,
 p. 217, n. 1) μανίας : conijciam παντοίων cum lacuna. 21 βελ-
 πίδων cod. λαυρέους cod. 22 τόν] τάν cod. 23 διεφθῶν
 cod. 24 τὸν δέ] τὸ γάρ cod.

τουτέστιν φάβα βρέχε καὶ ἔκξενε καλὰ καὶ ἄλατι καὶ ἐλαίῳ
καλῶ ὀμφακίνῳ ἐπίβαλλε. λάμβανε δὲ καὶ τῆς τήλης τὸ
σπέρμα ἀπόθερμον διέφθον, ἀρτυθὲν δὲ διὰ μέλιτος, στά-
χους καὶ κιναμώμου· πλύνε δὲ τὴν τήλην <ἐκ> τρίτου καὶ
τρίβε ταῖς χερσὶν καὶ εἶθ' οὕτως ἔψε καὶ μερικῶς ἀποξεμά- 5
τιζε. ἔαν δὲ πάνυ ἀποξεματισθῆ, γίνεται δύσπεπτος, ἐφεκτικὴ
καὶ πονηρὰ καὶ ἐμφρακτικὴ κοιλίας· μὴ πάνυ δὲ ἀποξεμα-
τισθεῖσα τὸν ἴδιον χυλὸν τοῦτ' ἔστιν τὴν ἰδίαν πικρίαν, γασ-
τέρα <οὐκ> ἐμφράττει· γλύκαινε δὲ τὴν πικρίαν αὐτῆς μέλιτι.
λαθύριν δὲ καὶ ἀῦχος ἀλεστά· τὸν δὲ φασίουλον τοῖς εὐρώσ- 10
τοις λαμβάνειν ἐκξεστὸν διέφθον ἐν ὄξυμέλιτι. ἐκ δὲ τῶν
λαχάνων σεῦτλον καὶ μολόχην καὶ χρυσολάχανον ἐσθίειν
καὶ πάντας τοὺς ἀσπαράγκους καὶ ἀμανίτας, ἄνευ τῆς βρω-
νίας καὶ τῆς χαμαιδάφνης διότι πικρά εἰσιν. ἐκ δὲ τῶν συν-
θέτων ἐσθίειν ἐλαίας κολυμβάδας καὶ ὄξυμέλιτας, ἐκ δια- 15
λείμματος δέ. δριμὺ δὲ μηδ' ὄλως ἐσθίειν, πάντα δὲ γλυκέα.
ἐκ δὲ τῶν ὀπωρῶν πάσας τὰς προλεχθεῖσας, φοίνικας δὲ
κατὰ χρέος. ἐκ δὲ γλυκοποισίας, κονδίτον ἔχον πέπερι, κινά-
μμον, στάχος, καρεόφυλλον. λουτροῖς δὲ δι' ὄλου τοῦ
μηνὸς σ'. καὶ τὰ μὲν τρία χρίεσθαι ἐν ἡμέρᾳ γ' ἄνευ τῆς 20
σμύρνης καὶ τῆς ἀλόης, τὰ δὲ ἄλλα γ' λούεσθαι ἐν ἡμέρᾳ
ε'. οἴνους δὲ λεπτοὺς καὶ εὐώδεις καὶ ἐλαιοχρόους καὶ
συνουσίας μετρίως.

Μηνὶ Ἀπριλίῳ.

Τῷ μηνὶ τούτῳ ἀρμόζει ἀπέχεσθαι ρεφάνους, ἠδύοσμον, 25
κάππαρι, πέπερι, ὠκιμον, θρύμβην καὶ πάντα τὰ δριμῆα.
ἐν κρέοις ἀρμόζει ἐσθίειν τρυφερὰ καὶ εὐσαρκα, ἄρνας

2 ἐπιβάλλεις cod. λαμβάνειν cod. 3 ἀρτιθῆσαν cod.
4 πλυνέτω cod. ἐκ addidi. τρίτον cod. 5 τριβέτω cod.
ἐφέτω cod. ἀποξεματίζειν cod. 9 οὐκ addidi. 10 λαν-
θύρην cod. ἀλεσθᾶ cod. 12 σεῦπλον cod. μολῶχης cod.
17 πάντας τοὺς προλεχθέντας cod. 18 ἔχοντι cod. 20 ἡμέρας
cod. 21 ἡμέρας cod.

νεμομένας, μὴ γαλακτεροὺς καὶ γαλακτοτρόφους αὐτῶν,
καὶ ἐρίφους γαλακτεροὺς· καὶ ὅσα διὰ προβέων, κριῶν
νέων καὶ εὐνούχων ψαχνὰ δῖεφθα. ἐκ δὲ τούτων λαμβάνειν
καὶ ζωμοὺς μετρίως καρυκευτοὺς διὰ στάχους, κολιάνδρου
5 χλωροῦ καὶ ὀλίγου πεπέρεως καὶ φυλλοσπέρματος κνήκου
διὰ τὸ ἔκλυτον ποιεῖν τὴν κοιλίαν. τῶν δὲ τῶν ὑῶν κρεῶν
ἀπέχεσθαι δεῖ. ἐκ δὲ τῶν ὀρνέων ἐσθίειν ὄρνιθας καὶ ὀрни-
θόπουλα τὰ ἄρρενα καὶ περιστερόπουλα λευκὰ καὶ νήσσας
καὶ χῆνας τρυφερὰς καὶ ψαχνὰ δῖεφθα· ἐκ τούτων λαμ-
10 βάνειν καὶ ζωμοὺς μετρίως καὶ γλύκιστα χλία καὶ ὀπτά.
γλυκοφαγεῖν καὶ γλυκοποτεῖν. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων λάβρακας,
συσάκια, χρυσόφια, φάγρους ἐν ζωμῷ ὀλίγῳ καρυκευτῷ·
λαπίνας δὲ καὶ χάνους καὶ κόκκυγας καὶ σαύρους καὶ μελα-
νούρους καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ὅσα μαλακόσαρκα <καὶ> ἔχοντα
15 λέπια ἐσθίειν τηγάνου, ὀλίγα δὲ καρυκεύειν, καὶ μὴ ἀπλήστως.
ἐκ δὲ τῶν ὀσπρίων παντοίων ἀπέχεσθαι τῶν ξηρῶν. τὰ
δὲ χλωρὰ ἐσθίειν μετὰ τῶν προλεχθέντων κρεῶν. ἐκ δὲ
τῶν λαχάνων ἐσθίειν τὸ χρυσολάχανον, τὸ ἄνηθον καὶ τὸ
κολιάνδρον χλωρὰ καὶ μαρούλι μετρίως ὀξυγαρίζειν ἐν
20 ὄξει σκιλλιτικῷ. ἐσθίειν δὲ καὶ σκόροδα ἐφθὰ σὺν ἐλαίῳ
καὶ ἄλατι, καὶ τὸ πρᾶσον ὀλίγον. παντοίων δὲ ξηρῶν ἀπέ-
χεσθαι χρεῶν τῶν ὀπωρῶν. οἴνους δὲ τοὺς εὐωδιστάτους
καὶ ἀνισιάτους καὶ λευκοὺς χρᾶσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ μύρα
ὀσφραίνεσθαι ἴα, ῥόδα, κρίνα, χαμαίμηλα καὶ πάντα
25 ἄνηθον τὰ εὐοσμία καὶ τῶν ξηρῶν μύρων τὸν μόσχον καὶ
ῥοδόσταγμαν. καὶ μετρίως ἀφροδισιάζειν. λουτρὰ δὲ ἦ

I μὴ γαλακτεροῦς] μεγαλακτεροῦς cod. 2/3 κριῶν νέων] κρι-
ῶνεων cod. 4 κρικευτοῦς cod. 5 ὀλίγον cod. φιλόσπερμα
cod. 6 τῶν¹] τά cod. κρέοι cod. 8 ἄρην cod. 9 ψαχνῶν
cod. 13 κόκκυγας] καϊκᾶς cod. 14 καὶ addidi. 17 δέ¹
γάρ cod. 19 κολιάνδρον cod. 20 σκιλλιτικῷ] κωλυλυξυῶ cod.
καὶ σκόροδα (— δον cod.) transp. v.20 post ὄξει cod. 22 τῶν
ἢ τῶν cod. Ante οἴνους add. ὀσπρέων cod. 23 δέ] γάρ cod.
μύροις cod. 24 ὀσφραίνεσθαι] σαφῶς ραίνεσθαι καὶ ὠσφραί-
νεσθαι cod. ἴα] θεία cod. πᾶν cod. 25 ἔμβοσμα cod.

δι' ὄλου τοῦ μηνός· σμήχεσθαι δὲ διὰ σάπωνος γαλλικοῦ.
ψίλωθρον δὲ χρίεσθαι ἅπαξ τοῦ μηνός ἄνευ τῆς ἀλόης, μόσ-
χον δὲ ἐκείνον ἔχον, κρόκους ῥῶν τριῶν καὶ ῥόδιον ἔλαιον.

⟨Μηνὶ Μαΐω.⟩

Ἄο Μάϊος αἷμα μέλαν κυριεύει. ἀπέχεσθαι δεῖ πᾶν καρ- 5
φαλέον καὶ κακόχυμον καὶ κολλῶδες οἶον τὰ ποδοκέφαλα,
ἐντερόκοιλα καὶ νευρώδη, ἐσθίειν δὲ τὰ προλεχθέντα κρέη
τοῦ Ἀπριλίου. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τοὺς παστοὺς καὶ ξηροὺς·
νεβροὺς δὲ θαλάσσης ἀπέχεσθαι δεῖ καὶ διάγειν κατὰ τὸν
προλεχθέντα μῆνα ἔν τε τροφαῖς καὶ λοετροῖς. ἐκ δὲ τῶν 10
λαχάνων ἐσθίειν ἐλαιοσπάραγα, ξηροζέματα καὶ ἀπόθερμα
καὶ ἀμύλια καὶ ὑδρόγαρον καὶ τήλην. καὶ πάντα τὰ ξηρά,
ἀλμυρὰ καὶ πικρὰ ἀπέχεσθαι. γλυκοφαγεῖν δὲ καὶ γλυκο-
ποτεῖν μετρίως καὶ πάντα κατὰ τὸν Ἀπρίλιον ποιεῖν.

⟨Μηνὶ Ἰουνίω.⟩

15

Ἄο Ἰούνιος αἷμα θερμὸν κυριεύει. ἀρμόζει ὕδωρ ψυχρὸν
ἀποροφεῖν ῥοφήματα τρία μικρὰ μὴ ἀπλήστως καὶ ἐπινησ-
τεύειν ἕως ὥρας γ' καὶ πᾶσι τοῖς ψυχροτέροις μετρίως χρᾶσ-
θαι, τῶν δὲ δριμυτέρων καὶ ξηρῶν ἀπέχεσθαι οἶον πέπερεως,
καρυοφύλλων, κινάμωμου καὶ ὅσα διὰ τῶν ἀρωμάτων. 20
ἐκ δὲ τῶν κωδιμέντων σκόροδον, κρομμύδιον, πράσα, ῥέφα-
νον, εὐζωμον, κάρδαμον, σίνγηπι καὶ τριπτὸν ὀρίγανον,
ἠδύοσμον, θρύμβην καὶ χαμαιδάφνια μὴ ἐσθίειν. ἐκ δὲ
τῶν κρεῶν πρόβεια τρυφερά. λαμβάνειν δὲ τὰ τῶν κριῶν
στέαρ δὲ μῆδ' ὅλως ἄπτεισθαι. αὐτὸ δὲ τὸ κρέας ἔστω ἀπὸ 25

2 ψήλωθρον cod. Post χρίεσθαι add. γάρ cod. 3 ἔχων cod.
ρωδίον ἔλαιόν cod. 4 Μηνὶ Μαΐω addidi. 5 καρφαλό cod.
6 τά] τι cod. 7 νευρώων cod. 9 νεύρα cod. II λιοσπά-
ραγα cod. 12 ὑγρόγο cod. 15 μηνὶ Ἰουνίω addidi. 16 κυ-
ριεύειν cod. 17 ἀπορφῆν cod. 19 τοῖς δὲ δρυδρυνύτοις καὶ
ξηροῖς cod. 20 καρμόφιλα cod. κινάμωμον cod. 23 χαμη-
δάφνια cod. 24 κριῶν] ψυχρῶν cod. 25 ἄπτεισθαι] ἀπέχεσθαι
cod. κρέα cod.

λιπαροῦ κριοῦ· ἄρνας δὲ νεμομένους καὶ γαλακτοτροφοῦντας
 <ἐσθίειν>· μὴ καρκεύειν δὲ τὸ σύνολον ὡς εἴρηται, ἄνευ
 τοῦ κολιάνδρου καὶ στάχους καὶ ἀνίσου· ὀρίγανον δὲ ἐσθίειν
 μετρίως. ἀπέχεσθαι καὶ ζεματοποισίας παντοίας. καὶ τῶν
 5 ὀρνέων ἐσθίειν ὀρνίθια καὶ ἀλεκτορόπουλα καὶ περιστε-
 ρόπουλα βρακάτα, χλία τε καὶ ὀπτά. εὐώδη καὶ ἀνισάτα
 κονδίτα καὶ λεπτούς οἶνους πίνειν μετὰ θερμοῦ, μὴ παλαιούς,
 μὴ χροακούς. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων πάντας τρυφεροσάρκους
 ἐσθίειν οἶον λαπίνας, χάνους, κόκκυγας, σπάρους, χρυσό-
 10 φους, ὀρφούς, κωβέους καὶ ὅσα μαλακόσαρκα ἐσθίειν. ἀπέ-
 χεσθαι δὲ χρῆ λάβρακας, κεφάλους, ιουλάρους, τρίγλας,
 σκορπίους, φάγρους, ἀστακούς, παγούρους καὶ ὅσα ὀστρακό-
 δερμα καὶ σκληρόσαρκα. ἔστωσαν δὲ τὰ ἐμβάμματα δι'
 ὀξύμέλιτος. τοὺς δὲ ὀψαρίων ζυμούς καρκεύειν διὰ στάχους
 15 καὶ ἀνίσου καὶ κολιάνδρου· τὰ δὲ τηγάνου μετρίως. μαρού-
 λιν, ἔντιβον, σέλωνα ἄσπρα ἐν ὄξει σκιλλιτικῶ βαπτόμενα,
 μετρίως· πολὺ γὰρ ἐσθιόμενον τὸ μαρούλιν ἀπαμβλύνει τὴν
 κόρην. ἐκ δὲ ὀπωρῶν κεράσιον ἄσπρον καὶ ἀγκούριν ἐσθίειν
 μετρίως. ὅσα δὲ ἔξω τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ μηνί τούτῳ
 20 ἀπέχεσθαι χρῆ. λουτρὰ δὲ ἡ' δι' ὄλου τοῦ μηνός· ψίλωθρον
 δὲ δι' ὄλου μηδ' ὄλως, <μηδὲ> σμήγματα. † τῶν αὐτῶν δὲ
 σαπῶνα ἕως τῶν κα' τοῦ μηνός. καὶ ἀφροδισιάζειν ἀπέχειν.

<Μηνὶ Ἰουλίῳ.>

Ἄρ' Ἰούλιος ξανθὴν χολὴν κυριεύει. τῷ μηνί τούτῳ ἀρ-
 25 μόζει ἀφροδισίων ἀπέχειν καὶ πλείστης προφῆης παντοίας

I νεμομένας cod. 2 ἐσθίειν addidi. 3 ὀρίγανον] ἔργα cod.
 4 ζεματοποισί cod. 6 τε] δέ cod. ἐβώδης cod. ἄνισα
 τά cod. 7 λεπτούς] λοιπά cod. οἶνους transp. post πα-
 λαιούς cod. 8 τρυφερᾶς σάρκας cod. 9 κόκυγας cod.
 10 γαλακόσαρκα cod. 12 ἀσταχοῦς cod. 15 δέ] γάρ cod.
 16 ἔντιμον cod. σκολιτῆς cod. βαπτόμενοι cod. 17 μαρού
 cod. 20 λουτρῶν cod. ψίλωθρον cod. 21 μηδέ addidi.
 † textus corruptus: cf. Hier. I (Boissonade, p. 238,34) et II
 (Boissonade, p. 421, 1). 23 μηνὶ Ἰουλίῳ addidi. 24 ξανθὴ
 χολῆ cod. τοῦτο cod. 25 ἀφροδισίας cod.

μόχθου τε βίου καὶ πλείστης κραιπάλης· ὡς προλέλεκται ἐν τῷ Ἰουνίῳ κρέη τράγεια εὐνοῦχα τρυφερά, λαγούς δὲ καὶ δόρκους καὶ ἐλάφους καὶ τρυγόνας καὶ φάσσας ἐσθίειν μετρίως, ἄνευ δὲ ὄξους ταῦτα μὴ ἐσθίειν. ἐκ δὲ κοδιμένων ὡσπερ τοῦ Ἰουνίου μηνός. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τοὺς τρυφεροσάρκους ἐσθίειν οἷόν τι κίχλας, λαπίνας καὶ ὅσα τρυφερόσαρκα καὶ ὑγρά. καὶ τὰ ὄξυμέλιτα καὶ τὰ ὄξυγάριτα. ἐκ δὲ τῶν ὀπωρῶν τὰς ὑγροτέρας οἶον πέπονας καὶ λευκὰ σῦκα μετὰ ἄλατος ἐσθίειν, σταφυλὰς δὲ πάσας ἄνευ τῆς μαύρας, ἄπιον, μῆλον, δαμάσκηνον, ροδάκινον, καὶ ὅσα ὑγρά ἔσθιειν, πάσας δὲ λοιπὰς ὀπώρας ἀπέχεσθαι· οἴνους δὲ λεπτοὺς <πίνειν>· τὴν μὲν τροφήν μετρίως, τοὺς δὲ οἴνους πλείστους καὶ τὰ ροσάτα. ζέματα δὲ μὴ λαμβάνειν πλὴν τὸ τοῦ δαυκιοῦ ζέμα, ὀλίγῳ μέλιτι καὶ στάχει ἀρτυθέν. λουτρὰ δὲ ἢ δι' ὄλου τοῦ μηνός, σμήγματα δὲ διὰ κιμου-
 5
 10
 15

<Μηνὶ Αὐγούστῳ.>

Μὴν Αὐγουστος χολὴν χλωρὰν κυριεύει. τῷ μηνὶ τούτῳ ἀρμόζει τῶν γλίσχρων καὶ παχυχύμων λαχάνων ἀπέχεσθαι πάντων οἷόν τι μολόχης καὶ ἀγριολαχάνων παντοίων, σεῦ-
 20
 τλον δὲ καὶ βλίτον καὶ κολοκύνθην ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν κρεῶν πρόβεια καὶ τράγους εὐνούχους, λαγῶους δὲ καὶ δόρκια ἕως τῶν ιε' τοῦ μηνός ἐσθίειν χρὴ ψαχνὰ καὶ χλία ἐν ὄξυμέλιτι. ὄρνιθας δὲ καὶ ἀλεκτορόπουλα καὶ περιστερόπουλα πάντα

I Post τε add. καὶ cod. 2 ἐν] δέ cod. τοῦ ἰουνίου cod. λεγούς cod. 3 αἰσθῆν cod. 7 τὸ ὄξυγαρίζειν cod. 8 ὑγρό-τροφας cod. 9 αἰσθῆν cod. δέ] γάρ cod. 9/10 τοῦ μαύρου cod. 10 ροδάκινον] δοράκινον cod. 11 αἰσθῆν cod. 12 πίνειν addidi. δέ] γάρ cod. 13 δέ] γάρ cod. 14 ὀλίγο μέλι καὶ στάχος ἀρτυθέντα cod. 15 λουτρῶν cod. δέ²] γάρ cod. 16 συντόμας cod. καθαροῦ cod. 17 μηνὶ Αὐγούστῳ addidi. 18 κυριεύειν cod. τούτῳ] τοῦ cod. 19/20 τοῖς χλίσχροις καὶ παχυχύμοις λαχάνοις ἀπέχεσθε πάσιν cod. 20 μολόχην cod. σεύπλον cod. 21 βλύτρον cod. κολοκύνθην cod. αἰσθῆν cod. 22 λαγῶας cod. 24 δέ] γάρ cod.

ἐσθίειν μηδὲν βλαπτόμενον. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τοὺς τρυφεροὺς καὶ τρυφεροσάρκους καὶ ἐκ διαλείμματος καὶ ἐμβάμματι διὰ σίνηπι χρῆσασθαι. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τοὺς πλαταίους. ὄσπρέων δὲ καὶ ὀπώρας ξηρᾶς παντοίας ἀπέχεσθαι
 5 οἶον πηγάνου, θρύμβης, σκορόδου, πράσων, καρδάμου, ρεφάνου καὶ σινήπεως. λουτρὰ δὲ δ' δι' ὄλου τοῦ μηνός. ἐκ δὲ συνθέτων χρᾶσθαι κάππαριν καὶ ἐλαίας κολουμβάδας καὶ ὀξομέλιτας καὶ ἀμύγδαλον. ἐλαίας δὲ μαύρας ἀπέχειν κρή· οἶνους δὲ λεπτοὺς καὶ εὐώδεις καὶ ῥοσάτα χρᾶσθαι.

10

<Μηνὶ Σεπτεβρίῳ.>

Ὁ Σεπτέβριος χολὴν μέλαιναν κυριεύει. ἀρμόζει δριμυφαγίαις πάσαις χρᾶσθαι, πρὸ πάντων δὲ πράσα ἐσθίειν ἐφθὰ καὶ ὠμὰ καὶ τὸ ζέμα πίνειν καὶ σκόροδα ἐφθὰ καὶ ὠμὰ καὶ καρυκευτὰ μετὰ ἀρωμάτων. ἐκ δὲ τῶν κρεῶν
 15 πρόβεια καὶ ὄρνιθας, περιστερόπουλα δὲ καὶ χήνας καὶ ὄρνυγας καὶ ὄρνυγομήτρας καὶ τῶν οἰῶν τὰ γαλούρια, νήσσας δὲ καὶ φάσσας καὶ τρυγόνας καὶ πέρδικας, βόεια δὲ καὶ ἐλάφους καὶ δορκάδας καὶ πλάτονας καὶ λαγωὺς καὶ σάγρους ἀπέχειν δεῖ. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων κεφάλους καὶ κίχλας καὶ
 20 πάντα τὰ ἀλέπιδα ἐσθίειν· ὅσα δὲ παστὰ ἀπέχεσθαι· τὰ δ' ἄλλα ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν ὄσπρέων κύαμον καὶ φακὴν καὶ λάθυρον ἀπέχεσθαι, τὰ δὲ λοιπὰ ἐσθίειν. ἀσπαράγκους δὲ πάντας καὶ ἀμανίτας λευκοὺς ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν ὀπωρῶν σταφυλὰς λευκὰς καὶ ἀπίους τοὺς ἀγρίους τοὺς ἀκμάσαντας
 25 καὶ μῆλον γλυκὺ καὶ σῦκα λευκὰ, ῥοδάκινα καὶ περσικὰ καὶ μηλοροδάκινα, ῥοιὰς καὶ φοίνικας καὶ μηλοκύδωνα πάντα ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν ξηρῶν πιστάκια καὶ κάρνα τὰ βασιλικά

1 μηδέπιβλαπτόμενος cod. 3 χρῆσθαι cod. 5/6 πήγανον θρύμβην σκόρωδον πράσα κάρδαμον ρεφάνον καὶ σίνηπι cod. 7 συνθέτοις cod. 8 ὀξομέλητος cod. 10 μηνὶ Σεπτεβρίῳ ad-didi. 11 μέλαινα cod. 11/12 δριμυφαγίας πάσας cod. 13 ζέματι cod. 15 ὄρνυκας cod. 16 ὄρνυγομένε cod. γαλούριους cod. 18 δώρκας cod. 20 ἀλήπιδα cod. αἰσθην cod. παστὰ cod. 21 αἰσθην cod. ὄσπρέ cod. 22 δέ¹] γάρ cod. αἰσθην cod. 25 περσέκα cod. 26 ῥώας cod. 27 αἰσθην cod. πιστάκιας cod.

ἀμύγδαλά τε καὶ κοκονάρια. οἴνους δὲ λευκοὺς καὶ ἐλαιοχρό-
ους πίνειν καὶ ἀψινθοροσάτους. λουτρὰ δὲ ἡ' καὶ σμήχεσ-
θαι. καὶ ἀφροδισιάζειν.

⟨Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ⟩.

Ὀκτώβριος λεπτόν ** κυριεύει. δριμυφαγίας ἀπάσας 5
χρᾶσθαι, πρὸ πάντων πρασοφαγίας καὶ πρασοζέματα κα-
ρυκευτά. ἰχθύας δὲ πάντας ἀπέχειν καὶ τοῖς γλίσχροις
τῶν λαχάνων καὶ πάντα τὰ κρέη τὰ παστά.

⟨Μηνὶ Νοεμβρίῳ⟩.

Ὁ Νοέμβριος φλέγμα ὑγρὸν κυριεύει. ἐν τούτῳ τῷ μηνὶ 10
ἀρμόζει λοετρῶν ἀπέχεσθαι μηδὲ χρίεσθαι· εἰ δὲ συμβῆ,
δύο λοετρὰ ἔστωσαν. ἐκ δὲ τῶν κρεῶν μήτε ἐλάφους μήτε
τράγους μήτε σνάγρους μήτε ἀγριαῖγας. τὰ δὲ λοιπὰ πάντα
κρέη ἐν πετεινοῖς τε καὶ πεζοῖς ἐσθίειν, ψαχνὰ τε καὶ χλία,
διεφθα καὶ καρυκευτά, καὶ λακτέντα. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων 15
ἐσθίειν πάντα πλὴν τῶν ὑγροτέρων, κίχλας καὶ γουβίους,
πάντα δὲ τὰ ἀλέπια μὴ ἐσθίειν. τοῖς δὲ δριμέσιν πᾶσι χρᾶσ-
θαι ὅσα διὰ τῶν ἀρωμάτων. πρασομόλοχα δὲ ἐσθίειν· ὅλα
δὲ τὰ ξηρὰ ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν οἴνων τοὺς παλαιοὺς καὶ λεπ-
τοὺς καὶ εὐώδεις. ἐκλαμβάνειν τὸ ἀπόθερμον τῆς τήλης ἐκ 20
διαλείμματος. καὶ ἀφροδισιάζειν.

⟨Μηνὶ Δεκεμβρίῳ⟩.

Ὁ Δεκέμβριος φλέγμα ἀλμυρὸν κυριεύει. τῷ μηνὶ τού-
τῳ ἀρμόζει κράμβην μὴ ἐσθίειν μήτε σήριζον μήτε σκίμ-

4 μηνὶ Ὀκτωβρίῳ addidi. 5 ** num αἷμα? 6 πρασοζέματος
καρυκευτοῦ cod. 8 παστά cod. 9 μηνὶ Νοεμβρίῳ addidi.
10 κυριέει cod. 11 λοετροῖς cod. 12 λοετροί cod. ἔστωσαν
cod. 14 αἰσθῆν cod. ψαχνὰ] ψυχρά cod. 16 γουβαί cod. :
γουβίοι sunt κωβίοι vel κωβιοί. 17 πᾶσας cod. 18 αἰσθῆν cod.
20 ἀπόθερμα cod. 22 μηνὶ Δεκεμβρίῳ addidi. 23 τοῦτο cod.
24 αἰσθῆν cod. quid sit σήριζον nescio.

βρον. ἐκ δὲ τῶν κρεῶν καθὼς ἐν τῷ Νοεμβρίῳ μηνί, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἰχθύων καὶ λαχάνων καὶ ὄσπρέων καὶ περὶ οἴνου καὶ πρασοζέματος. καὶ λοετρὰ ἢ καὶ χρίσμα ποιεῖν διὰ τῆς ἀλόης καὶ τῆς σμύρνης. λαμβάνειν δὲ τὰ ἀποζέματα
 5 τῆς τήλεως μετρίως καὶ ἐλαίας κολυμβάδας καὶ ὄξυμελιτάτας. καὶ ἀποσμῆχεσθαι δι' οἴνου καὶ νίτρου. καὶ ἀφροδισιάζειν.

3 λοετρῶν cod. 4 τῆς¹ et 2] τὰς cod. 6 νίτρας cod.

II

Anonyme.

Cet opuscule est tiré d'un manuscrit de la Bibliothèque Nationale d'Athènes, n° 1494 (ff. 46-52), qui est du XVIIIe siècle, mais qui est, en général, très correct et bien orthographié (1).

Les quatre premiers chapitres figurent aussi dans un manuscrit de Paris, B. N. 2224 (XVe s.), à la suite d'une série d'extraits d'un traité alimentaire dédié à Constantin Pogonatos. Dans ses *Anecdota medica graeca* (2), Ermerins a publié le texte de ces premiers chapitres d'après ce manuscrit, dont le texte est très corrompu (*vitiis scripturae adeo contaminatus est ut lectu fuerit difficillimus*) et défiguré par des lacunes et des transpositions. Par une hardie opération que l'on ne peut estimer justifiée, il en a fait l'introduction de l'ouvrage dédié à Constantin. Dans l'édition qu'il a donnée de cet ouvrage d'après une autre tradition, d'ailleurs plus complète (3), Ideler n'a pas repris le texte des quatre chapitres en cause et cela à juste titre : en effet, la doctrine

(1) Le même texte est conservé encore dans un manuscrit d'Oxford, le Bodleianus 708, du XVe siècle, ff. 14-21, dans une tradition moins bonne, si l'on en juge d'après l'échantillon publié par Daremberg, *Notices et extraits des manuscrits médicaux grecs et latins des principales bibl. d'Angleterre*, dans les *Archives des missions scientifiques et littéraires*, II (1851), p. 487.

(2) Leyde, 1840, pp. 225-237 ; cf. la préface, p. XI, et la note 1, p. 224.

(3) *Physici et medici graeci minores*, II (1842), pp. 257-281.

de ce traité, qui se trouve attribué tantôt à Hiérophile, tantôt à Théophane Nonnus, est toute différente de celle de l'opuscule du manuscrit d'Athènes.

Celui-ci n'a rien de commun non plus avec les divers traités alimentaires de Galien, avec le *περὶ τροφῶν δυνάμεων* de Syméon Seth, le *De observatione ciborum* d'Anthimus (1) ou les livres et chapitres consacrés au régime alimentaire dans les manuels d'Aétius, d'Oribase et de Paul d'Égine, lesquels s'inspirent des doctrines de Galien.

Περὶ τροφῶν δυνάμεως.

Ἐγνώσθη τῶν βρωμάτων ἡ φυσικὴ δύναμις ἐκ τῆς αὐτῶν γεύσεως. ἡ δὲ γεῦσις διαιρεῖται εἰς ὀκτώ· γεῦσις γλυκεία, γεῦσις πικρά, γεῦσις ἄλμυρά, γεῦσις δριμεῖα, γεῦσις λιπαρά, γεῦσις στυπτικὴ, γεῦσις μὴ ἔχουσα αἴσθησι, γεῦσις τήκουσα. 5

Ἡ μὲν οὖν γλυκεία γεῦσις ὑπάρχει θερμὴ καὶ ὑγρὰ, ὠφελούσα τοὺς ἔχοντας σύμμετρον κρᾶσι καὶ εὐχρηστον αἷμα γεννώσα, τοῖς ἔχουσι δὲ τὰ σώματα θερμὰ καὶ ξηρὰ καὶ χολώδη μετατρέπουσα εἰς ξανθὴν χολήν. πᾶσα οὖν 10 ὀπώρα ὑγρὰ καὶ γλυκεία ἐλάττονα θέρμην ἔχει καὶ ξηρότητα τοῦ σάκχαρος. βρώσις δὲ πᾶσα καὶ πόσις ὅπόσον ἔχουσι πλεονάζουσαν εἰς αὐτὰς τὴν γλυκύτητα, τοσοῦτον ἔχουσι καὶ τὴν θέρμην πλεονάζουσαν.

Ἡ δὲ πικρὰ κέκτεται πλείονα θέρμην καὶ ξηρότητα 15 τῆς γλυκείας, βλάπτουσα τοὺς ἔχοντας τὰ σώματα θερμὰ καὶ ξηρά· καὶ γὰρ λεπτύνει τὸ φλέγμα καὶ διαλύει αὐτὸ καὶ πεπαίνει τοὺς παχεῖς χυμούς. ἀρμόζει γοῦν τοῖς ἔχουσι τὰ σώματα ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ.

Ἡ δ' ἄλμυρά ὑπάρχει ξηρὰ καὶ ὑγρὰ καὶ ποιεῖ δίψαν 20 εἰς τὰ θερμὰ καὶ ξηρὰ σώματα· τέμνει γὰρ τὸ φλέγμα καὶ διαλύει τὰ ἐν τῷ στομάχῳ παχέα περιττώματα καὶ σεσηπότα.

9 τοὺς ἔχοντας cod. : correxi ex Parisino. 12 ἔχουσα cod.

(1) V. ROSE, *Anecdota graeca et graecolatina*, II (1870), pp. 43 ss.

Ἡ δ' ἔχουσα καυστικὴν τὴν δύναμιν ἣτις ἐστὶν ἡ δριμεία οἷα ἐστὶν ἡ τοῦ πεπέρεως, τοῦ πυρέθρου, τῶν κρομμύων, τῶν σκόρδων ἃ κέκτηνται πλείστην τὴν θερμασίαν, βλάπτει τὰ ξηρὰ καὶ θερμὰ σώματα· γεννᾷ γὰρ κεφαλαλγίαν
 5 ἐκ τῶν αὐτῆς ἀναθυμιάσεων καὶ λεπτύνει τὸ αἷμα. ὠφελεῖ γοῦν τοὺς ἔχοντας τὰ σώματα ψυχρὰ καὶ ὑγρά· διαλύει γὰρ τὴν ὑγρότητα καὶ παχύτητα ἐκ τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων τὴν κατὰ τοὺς ψυχροὺς καὶ ὑγροὺς καιροὺς γνομένην.

10 Ἡ δὲ λιπαρὰ ἔχει σύμμετρον τὴν ὑγρασίαν καὶ τὴν θέρμην. ἀρμόζει γοῦν τοῖς ἔχουσι κρᾶσιν θερμὴν καὶ ξηράν· ἔστι δ' ἀνεπιτήδειος τοῖς ἀδύνατον ἔχουσι στόμαχον· ποιεῖ γὰρ τὴν ἀνορεξίαν καὶ φθειρεῖ τὴν πέψιν. ἀρμόζει γοῦν τοῖς δυσεντερικοῖς καὶ τοῖς ἔχουσι τὴν κρᾶσιν ξηράν.

15 Ἡ δὲ στυπτικὴ οἷα ἡ τοῦ κίκεως καὶ τῶν ὁμοίων, κέκτηται κρᾶσιν ψυχρὰν καὶ ὑγράν· ἀρμόζει γοῦν τοῖς ἔχουσι τὴν κρᾶσιν ὑγράν· ὑπάρχει δὲ βλαβερὰ τοῖς ξηροῖς σώμασι· ὠφελεῖ δὲ καὶ τὴν χαύνωσιν τῶν τοῦ στομάχου νεύρων τὴν ἐκ πολλῆς ὑγρότητος καὶ τοὺς κοιλιακοὺς. ἡ δὲ ἐλάττων
 20 στυπτικὴ γεῦσις οἷα ἡ τῶν κυδωνίων καὶ τῶν ἀπίων καὶ τῶν μῆλων καὶ τῶν ὁμοίων, ἔχει σύμμετρον δύναμιν καὶ ἐνέργειαν εἰς τὸ δυναμοῦν τὸν στόμαχον, τὴν κοιλίαν καὶ τὸ ἦπαρ καὶ τὴν ὄρεξιν τοῦ βρώματος. ἐσθιόμενα γοῦν πρὸ τῆς βρώσεως κωλύουσι τὴν φύσιν· μετὰ δὲ τὴν βρώσιν
 25 ἄγουσιν αὐτήν.

Ἡ δὲ μὴ ἔχουσα αἰσθησιν γεύσεως γεῦσις οἷα πέρ ἐστὶν ἡ τῶν τοῦ ὤου λευκῶν, τοῦ ψυλλίου καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων, ὑπάρχει ὑγρά καὶ ψυχρὰ καὶ μετατρέπεται ταχέως εἰς τὴν ὑγρότητα. ἀρμόζει γοῦν τοῖς ἔχουσι τὴν τῶν σωμάτων κρᾶ-
 30 σιν θερμὴν καὶ ξηράν.

Ἡ δὲ τήκουσα γεῦσις ὑπάρχει ψυχρὰ καὶ ξηρά· καὶ ἔστιν ἐπιτήδειος τοῖς ἔχουσι θερμότεραν τὴν κρᾶσιν. ἐνδυναμοῖ γὰρ τὸν στόμαχον καὶ ἄγει αὐτὸν εἰς ὄρεξιν παύει τε τὸν πόνον αὐτοῦ καὶ ἐνδυναμοῖ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ

3 καὶ add. post θερμασίαν cod. II θερμὴν: fort leg. ψυχράν.

I2 δ' ἀνεπιτήδειος] δὲ ἐπιτήδειος cod. I9 κοιλικούς cod.

καὶ καταπαύει τὴν δίψαν. βλάπτει δὲ τοὺς ἔχοντας τὴν κρᾶσιν καὶ τὰ σώματα ψυχρά· ἀδυνατοὶ γὰρ τὰ νεύρα καὶ βλάπτει αὐτά. τὸ δ' ὄξος διὰ τὴν φυσικὴν ξηρότητα ἦν κέκτῃται τέμνει καὶ ῥύπτει καὶ διαλύει τὴν ὑγρότητα.

Περὶ σπερμάτων καὶ καρπῶν.

5

Ὁ σίτος ἔχει πλεονάζουσαν τὴν θέρμην καὶ ὑπάρχει βελτίων πάντων τῶν τε βρωμάτων καὶ καρπῶν. γεννᾷ γοῦν αἷμα χρηστὸν καὶ πάνυ καλόν. ἡ δὲ κριθὴ ἔχει τὴν ψυχρότητα πλεονάζουσαν καὶ ἔστιν ἡττον τρόφιμος τοῦ σίτου. οὐχ ἀρμόζει γοῦν τοῖς ἔχουσι τὴν κρᾶσιν ψυχρὰν 10 καὶ ὑγρὰν· πλείστους γὰρ ἀνέμους γεννᾷ. ἀρμόζει δὲ τοῖς ἔχουσι φύσιν θερμότεραν. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς ὅς ἐστι πτισάνη, ὑπάρχει ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς· καὶ ὠφελεῖ τοὺς ὀξεῖς πυρετοὺς καὶ τὰ ἐν τῷ θώρακι πάθη· καταπραῖνει τὴν θέρμην καὶ παύει τὴν δίψαν. ἡ ὄρυζα σύμμετρος ἐστὶ μέσον θερμότη- 15 τος καὶ ψυχρότητος· ὑπάρχει γοῦν σταλτικὴ κοιλίας· ἐψηθεῖσα δὲ μετὰ ἀρτύματος γίνεται εὐκοιλίος. ὁ κύαμος ἔχει πλεονάζουσαν τὴν ψῦξιν· τίκτει γοῦν φύσιν καὶ πνεῦμα ἐν τῇ κοιλίᾳ, ποιεῖ δὲ καὶ βάρος ἐν τῇ κεφαλῇ· ἐψηθεῖς οὖν μετ' ὄξους ἰσθᾶ κοιλίαν. ὁ ἐρέβινθος ἔχει πλεονά- 20 ζουσαν τὴν θέρμην· γεννᾷ δὲ καὶ αὐτὴ φύσιν ἐν τῇ κοιλίᾳ, ἄγει δὲ καταμήνια καὶ πληθύνει τὰ οὖρα καὶ τὴν συνουσίαν.

ἡ φακὴ ὑπάρχει ξηρὰ καὶ ψυχρά· ξηραίνει τὸ σῶμα καὶ πλεονάζει τὸν μελαγχολικὸν χυμὸν, ποιεῖ δ' ἀμβλυωπίαν καὶ ψύχει τὰ σώματα. θέρμιά εἰσι θερμὰ καὶ ξηρά· 25 ὑπάρχουσι δὲ δύσπεπτα καὶ καταμηνίων ἀγωγὰ· εἰ δὲ γλυκανθῶσιν ὕδατι χλιαρῷ, γεννώσιν κουφοτέραν τροφήν.

φασίουλον ἔχει κρᾶσιν θερμὴν καὶ ὑγρὰν· γεννᾷ δὲ ἀνέμους ἐν τῇ κοιλίᾳ, ἄγει τὴν κοιλίαν καὶ καταμήνια· πληθύνει τὰ οὖρα καὶ ὄνειρωγμούς. κέγχρος ὑπάρχει ξηρὰ 30 καὶ οὐ τρέφει τὸ σῶμα, ἰσθᾶ καὶ τὴν κοιλίαν.

Ἄρτος οὖν γινόμενος ἐκ τοῦ σίτου βελτιώτερος πάντων

βρωμάτων καὶ εὐτροφώτερος, μάλιστα δ' εἰ καθαρὸς, ὁ
 ἔχων ἄλας καὶ ζύμην σύμμετρον καὶ πλασσόμενος μέσον
 ξηρότητος καὶ ἀπαλότητος σὺν ἀνίσῳ βραχεὶ καὶ μαράθρου
 σπέρματι καὶ μαστίχῃ. ἔστι δὲ κάλλιστος ὁ ἔχων θερμοτάτην
 5 κρᾶσιν· μίξον εἰς τὸ κατάπλασμα σήσαμον. εἰ δὲ θέλεις
 προσθεῖναι τῷ ἄρτῳ τιὰ ὑγρασίαν, κατάπλαττε τοῦτον
 μετ' ἄμυγδαλαίου. καταστατόν, ὃ καὶ ἄμυλον λέγεται,
 ὑπάρχει ψυχρὸν καὶ ξηρόν· ἀπαλύνει τὸ στῆθος καὶ τὸν
 τράχηλον. ἐψηθὲν δὲ σὺν ἄμυγδαλοῖς τετριμμένοις καὶ σακ-
 10 χάρι ἐφέλει δυσεντερικοῦς.

Περὶ ὕδατος.

Τὸ ὕδωρ φυλάττει τὴν φυσικὴν ὑγρότητα τοῦ σώματος,
 ἀποσφίξει δὲ τὴν τροφήν εἰς ἅπαν τὸ σῶμα καὶ εἰς φλέβας.
 ἀρμόζει δὲ τοῖς ἔχουσι τὴν κρᾶσιν θερμὴν καὶ ξηράν. τὸ
 15 γοῦν γλυκὺ καὶ κοῦφον ὕδωρ ὑπάρχει βελτιώτερον πάντων
 τῶν ὑδάτων, μᾶλλον δὲ τὸ μὴ ἔχον δυσωδίαν. τὰ δὲ γένη
 τῶν ὑδάτων εἰσὶ πέντε· πηγαῖον, φρεάτειον, ποτάμιον,
 ὄμβριον καὶ λιμναῖον. τὸ γοῦν πηγαῖον ὕδωρ τὸ καθαρὸν
 καὶ γλυκὺ ἔστιν ἐν μὲν τῷ χειμῶνι θερμόν, ἐν δὲ τῷ θέρει
 20 ψυχρόν, βελτιώτερον πάντων ὑδάτων. τὸ δὲ ἄλμυρόν ὕδωρ
 ὑπάρχει πάνυ ξηρόν· ὡσαύτως καὶ τὸ στυπτικὸν ξηραίνει
 καὶ στύφει. τὸ θερμόν ὕδωρ πινόμενον πρὸ τῆς βρώσεως
 διαλύει τὰ φλέγματα καὶ λεπτύνει τὰ περιττώματα. ὁ λου-
 ὄμενος γλυκέσιν ὕδασιν εὐθετεῖ τὴν κρᾶσιν τοῦ σώματος.
 25 τὸ χαλκάνθιον ὕδωρ ξηραίνει τὴν ψώραν τὴν ἔχουσαν πολλήν
 ὑγρότητα καὶ ἐφέλει τὰ παχέα καὶ ὑγρά τῶν σωμάτων.

Περὶ οἴνων.

Οἶνος ὁ γινόμενος ἐκ τῆς πεπανθείσης σταφυλῆς καὶ πάνυ
 γλυκανθείσης ὑπάρχει θερμός, ὁ δὲ γινόμενος ἐκ τῆς ἀπέπ-

4/5 θερμότητα κράσεως cod. 5 τό] αὐτόν cod. : correxi ex
 Parisino. 7 ἄμυγδαλαῖον cod. 9 ἐψηθῆεις cod. σακχάρους
 cod. 10 δυσεντερικοῖς cod. 25 ψώραν] ψυχράν cod. : corr.
 m¹ in mg.

του καὶ μὴ γλυκανθείσης ἦττον ὑπάρχει θερμός. καὶ ὁ
 λευκὸς οἶνος ἐλάττωνα καὶ αὐτὸς ἔχει τὴν θερμότητα, ὁ δὲ
 ἐρυθρὸς ὑπάρχει παχὺς καὶ δύσπεπτος διὰ τὸ πλεονάζειν
 τὴν γεώδη οὐσίαν εἰς τὴν μέλαιναν σταφυλὴν καὶ διὰ τὴν
 στυφότητα ἣν κέκτηται. ὁ δὲ χρυσοειδῆς οἶνος καὶ αὐστη- 5
 ρίζων συμμέτρως μέσον γλυκύτητος καὶ στυφότητος, ὑπάρ-
 χει θερμότερος παντὸς οἴνου καὶ εὐτροφώτερος· ἀρμόζει
 γοῦν ὁ τοιοῦτος οἶνος τοῖς γέρουσι <καὶ> τοῖς ἔχουσι τὴν
 κρᾶσιν ψυχρὰν. τοῖς δε θερμότεραν τὴν κρᾶσιν κεκτημένους
 ἀρμόζει ὁ λεπτὸς καὶ λευκὸς οἶνος. τοῖς δὲ κοπιῶσιν ὁ μέ- 10
 λας καὶ γλυκὺς καὶ στυφίζων διὰ τὸ εἶναι τὴν πέψιν αὐτοῖς
 βραδεῖαν. ὁ μὲν οὖν νέος οἶνος εὐτροφώτερός ἐστι καὶ γεν-
 νᾷ πλήθος αἵματος· ὁ δὲ παλαιὸς ὑπάρχει συντομώτερος
 τῇ πέψει καὶ ξηρότερος, ἀτροφώτερος δὲ τοῦ νέου.

Οἶνος θερμαίνει τὸν στόμαχον καὶ ἀποπέμπει τὸ λεπ- 15
 τυνθὲν ἐκ τῆς πέψεως εἰς τὰς φλέβας εἰς ἅπαν τὸ σῶμα
 συνεργεῖ τε τῇ πέψει καὶ λεπτύνει τὰ περιττώματα καὶ
 ἀναζωπυροῖ τὸ ἔμφυτον θερμὸν καὶ ποιεῖ αἷμα πολὺ. ἡ
 δὲ εἰς πλήθος πόσις τοῦ οἴνου καὶ συνεχῆς μέθη πάνυ βλάπ- 20
 τει τὰ μέρη τοῦ σώματος οἶον ἦπαρ, ἐγκέφαλον, νεῦρα
 καὶ ποιεῖ τρόμον εἰς ἅπαν τὸ σῶμα καὶ τίκτει βάρεια καὶ
 αἰσchrὰ νοσήματα· ποιεῖ γὰρ καρδιωγμὸν καὶ ἀπειρίας, πηροῖ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ παράλυσιν ἐργάζεται τοῦ παντὸς σώμα-
 τος. συμμέτρως δὲ πινόμενος εὐθετεῖ τὰς κράσεις καὶ τρέ-
 φει τὰ σώματα πασῶν τῶν ἡλικιῶν. ὁ δὲ σκευαζόμενος 25
 οἶνος ἀπὸ τῶν ἀσταφίδων ὑπάρχει καλός· ἔχει πλείστην
 θέρμην καὶ ἀρμόζει τοῖς χρήζουσι πολυσαρκίαν.

Ὁ δ' ἀπὸ τοῦ μέλιτος σκευαζόμενος οἶνος κέκτηται
 πλείονα θέρμην καὶ ξηρότητα παντὸς οἴνου. ἀρμόζει γοῦν
 τοῖς ἔχουσι τὰ σώματα καὶ τὴν κρᾶσιν ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν 30
 καὶ εἰς ψυχροτέρους καιροὺς καὶ τόπους. ἔστι δὲ ῥυπτικὸς
 καὶ καθαρτικὸς στομάχου τῶν παχέων καὶ φλεγματικῶν

4 οὐσίαν] θρησκεῖαν cod.: correxi ex Parisino. 8 καὶ addidi
 ex Parisino: cf. p. 472, 27 (οὐδέ). 17 συνεγείρει cod.

25 πάντων cod. 26 ἀπό] ὑπό cod. 29 πλείστην cod.

31 τόπους] χρόνους cod.: cf. p. 472, 6.

περιττωμάτων. πέπτει δὲ καὶ κινεῖ τὰ ὄδρα θαυμαστῶς καὶ ποιεῖ εὐχρῶσιαν εἰς τὸ πρόσωπον. εἰσὶ δὲ τινες μίσγοντες εἰς τὴν τοῦ μέλιτος σκευασίαν ἀρώματα θερμὰ σὺν τῷ οἴνῳ· καὶ ἔστι θερμότερος παντὸς οἴνου ὠφελεῖ γοῦν τοὺς ἔχοντας
5 τὰ σώματα ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ καὶ εἰς τοὺς ψυχροὺς καιροὺς καὶ τόπους.

Περὶ ὀπωρῶν.

Τὰ χλωρὰ σῦκα οἰκείαν ἔχουσι θέρμην καὶ ὑγρότητα. τὰ δὲ ξηρὰ πλείστην θέρμην καὶ ξηρότητα· γεννῶσιν οὖν αἷμα
10 πολὺ καὶ θολὸν καὶ κινουσι γαστέρα κάτωθεν καὶ ποιοῦσι φῦσαν καὶ <βλάπτουσι> τὴν κοιλίαν τῶν ἔχόντων θερμότεραν τὴν κρᾶσιν· παύει γοῦν τὴν βλάβην αὐτῶν τὸ ὄξύμελι πινόμενον καὶ γάρως μετὰ τὴν βρώσιν αὐτῶν. γεννῶσι δὲ καὶ εἰς τὸ σῶμα περιττώματα καὶ φθείρας καὶ ψώρας.
15 ἢ δὲ σταφυλὴ ὑπάρχει θερμὴ καὶ ὑγρὰ· ὅσον οὖν πλεονάζει ἐν αὐτῇ τὸ γλυκὺ ἀνάλογον ἔχει καὶ τὴν θερμότητα. ἢ λευκὴ σταφυλὴ πλείονα τῆς μελαίνης ἔχει τὴν θερμότητα, τρέφει δὲ τὰ σώματα καὶ παχύνει αὐτά. αἱ φοίνικες κέκτηνται παχύτητα καὶ θερμότητα καὶ εἰσι πολύτροφοι. γεννῶσι δὲ
20 κεφαλαλίαν καὶ ἐμφράξεις εἰς τὰ σπλάγχνα ποιοῦσὶ τε πολὺ σπέρμα καὶ πλεονάζουσι τὴν γονήν. αἱ δ' ἀσταφίδες εἰσὶν εὐχρῶμοι καὶ τρόφιμοι. δαμάσκηνα τὰ μὲν γλυκέα καὶ πεπεμμένα ὑπάρχουσιν ἐλαφρότερα εἰς τὴν ὑγρότητα καὶ ψυχρότητα. τὰ δ' ὀξίζοντά εἰσι ψυχρότερα καὶ ξηρότερα·
25 παύουσιν οὖν τὴν ξανθὴν χολὴν καὶ τὴν ζέσιν τοῦ αἵματος κίνουσι τε κάτω τὴν γαστέρα καὶ ὠφελουσι τοὺς ὀξεῖς πυρετούς. οὐχ ἀρμόζουσι δὲ γέρουσιν οὐδὲ τοῖς ἔχουσιν ὑγρὰ τὰ σώματα. τὰ πυρόκουκκα ἢ βερρίκουκκα φύσιν ἔχουσιν ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν καὶ φθείρονται ταχέως εἰς τὸν στόμα-
30 χον μετατρέπονται τε εἰς σῆψιν καὶ γεννῶσιν ὑγρότητα καὶ πυρετούς καὶ κεφαλαλίαν. τὰ κεράσια εἰσι ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ· καὶ παύουσι τὴν δίψαν καταπραῖνουσὶ τε τὴν ξανθὴν

I κινῶ cod. II βλάπτουσι addidi. 20 ἐμφραξίς cod.

24 τὰ]τό cod.

χολήν καὶ τὴν θερμότητα τοῦ σώματος· καὶ κινουσι τὴν
 γαστέρα. πολλάκις δὲ γεννώσι πόνον εἰς τὸν στόμαχον καὶ
 μετατρέπονται εἰς μέλαιναν χολήν. τὰ περσικά εἰσιν
 ὑγρὰ καὶ ψυχρά· παύουσιν οὖν τὴν δίψαν. ἀρμόζουσι τοῖς
 ἔχουσι τὴν κρᾶσιν θερμότεραν. φθείρουσι τὴν πέψιν τοῦ 5
 βρώματος ἐκ τῆς πολλῆς ὑγρότητος καὶ ἀδικοῦσι τὰ νεῦρα
 τοῦ στομάχου. τὴν δὲ βλάβην αὐτῶν καὶ τῶν πυροκόκκων
 καὶ τῶν κερασίων παύει ὁ αὐστηρὸς οἶνος ἢ ὑδρόμελι μετὰ
 ζιγγυβάρεως πινόμενα μετὰ τὴν βρώσιν αὐτῶν. κίτρον
 τὸ μὲν ἔξωθεν θερμόν, τὸ δὲ μέσον ψυχρὸν καὶ δύσπεπτον, 10
 τὸ δ' ἐντὸς ψυχρὸν, ὕδατῶδες καὶ ὀξῶδες. ροῖδια τὰ
 μὲν γλυκέα εἰσὶ θερμὰ καὶ ὑγρὰ ἀρμόζοντα εἰς τὰ τοῦ θώρα-
 κος καὶ τοῦ πνεύμονος πάθη· τὰ δὲ ὀξίζοντα ψυχρὰ καὶ
 ὑγρὰ καταπραῦνοντα τὴν ζέσιν τοῦ σώματος καὶ παύοντα 15
 τὴν δίψαν. μῆλα τὰ γλυκέα ἔχουσι φύσιν ὑγρὰν καὶ ψυ- 15
 χράν· ἐνδυναμοῦσιν οὖν τὸ ἥπαρ καὶ τὴν καρδίαν. τὰ δ' ὄξυνα
 παύουσιν τὴν δίψαν καὶ κινουσιν ὄρεξιν τῆς βρώσεως κατα-
 πραῦνουσι τε τὴν ξανθὴν χολήν καὶ παύουσιν τὰ θανατηφόρα
 φάρμακα τὰ ἔχοντα θερμὴν τὴν φύσιν. τὰ κυδώνια εἰσὶ
 ψυχρὰ καὶ ξηρά· ἐνδυναμοῦσι τὸν στόμαχον καὶ τὸ ἥπαρ, 20
 ὠφελοῦσι κοιλιακοῦς. τὰ δὲ σκευασθέντα ἔκ τε μέλιτος καὶ
 ἀρωμάτων ἐνδυναμοῦσι τὴν πέψιν καὶ τὸν στόμαχον καὶ
 διαλύουσι τὰ περιττώματα. τὰ ἄπια εἰσιν ψυχρὰ καὶ
 ὑγρὰ· τὰ γοῦν αὐτῶν ὀξίζοντα ῥέπουσι εἰς ψυχρότητα καὶ
 ξηρότητα· ἐσθιόμενα γοῦν μετὰ τὴν βρώσιν καθαίρουσι τὸν 25
 στόμαχον ἐκ τῶν περιττωμάτων τῆς βρώσεως. πρὸ δὲ τῆς
 βρώσεως κωλύουσι τὴν κοιλίαν καὶ ξηραίνουσι τὴν κόπρον
 εἰς τὰ ἔντερα καὶ ποιοῦσι εἰλεόν. ἐνδυναμοῦσιν οὖν τὸν
 στόμαχον καὶ ἄγουσιν αὐτὸν εἰς βρώσιν. μόρα τὰ μὲν
 γλυκέα φύσιν ἔχουσι θερμὴν καὶ ὑγρὰν καὶ κινουσι τὴν γασ- 30
 τέρα κάτωθεν· τὰ δὲ δριμέα ῥέπουσιν εἰς ψύξιν καὶ ἀρμόζουσι
 τῇ ξανθῇ χολῇ. πέπωνες οἱ μὲν γλυκεῖς μετατρέπονται
 καὶ ποιοῦσι χολεράν. ἔχουσι δὲ φύσιν ὑγρὰν καὶ ψυχράν·
 παύουσιν γοῦν τὴν δίψαν καὶ καταψύχουσι τὴν θερμὴν τοῦ
 ἥπατος καὶ τοῦ στομάχου. οὐχ ἀρμόζουσι δὲ τοῖς ἔχουσι 35

περιττωμάτων. πέπτει δὲ καὶ κινεῖ τὰ οὔρα θαυμαστῶς καὶ ποιεῖ εὐχρῶσαν εἰς τὸ πρόσωπον. εἰσὶ δὲ τινες μίσηγοντες εἰς τὴν τοῦ μέλιτος σκευασίαν ἀρώματα θερμὰ σὺν τῷ οἴνῳ· καὶ ἐστὶ θερμότερος παντὸς οἴνου ὠφελεῖ γοῦν τοὺς ἔχοντας
5 τὰ σώματα ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ καὶ εἰς τοὺς ψυχροὺς καιροὺς καὶ τόπους.

Περὶ ὀπωρῶν.

Τὰ χλωρὰ σῦκα οἰκείαν ἔχουσι θέρμην καὶ ὑγρότητα. τὰ δὲ ξηρὰ πλείστην θέρμην καὶ ξηρότητα· γεννῶσιν οὖν αἷμα
10 πολὺ καὶ θολὸν καὶ κινοῦσι γαστέρα κάτωθεν καὶ ποιοῦσι φύσαν καὶ <βλάπτουσι> τὴν κοιλίαν τῶν ἔχόντων θερμότεραν τὴν κρᾶσιν· παύει γοῦν τὴν βλάβην αὐτῶν τὸ ὀξύμηλι πινόμενον καὶ γάρως μετὰ τὴν βρῶσιν αὐτῶν. γεννῶσι δὲ καὶ εἰς τὸ σῶμα περιττώματα καὶ φθειρας καὶ ψώρας.
15 ἢ δὲ σταφυλὴ ὑπάρχει θερμὴ καὶ ὑγρὰ· ὅσον οὖν πλεονάζει ἐν αὐτῇ τὸ γλυκὺ ἀνάλογον ἔχει καὶ τὴν θερμότητα. ἢ λευκὴ σταφυλὴ πλείονα τῆς μελαίνης ἔχει τὴν θερμότητα, τρέφει δὲ τὰ σώματα καὶ παχύνει αὐτά. αἱ φοίνικες κέκτηνται παχύτητα καὶ θερμότητα καὶ εἰσι πολύτροφοι. γεννῶσι δὲ
20 κεφαλαλίαν καὶ ἐμφράξεις εἰς τὰ σπλάγγνα ποιοῦσί τε πολὺ σπέρμα καὶ πλεονάζουσι τὴν γονήν. αἱ δ' ἀσταφίδες εἰσὶν εὐχρῶμοι καὶ τρόφιμοι. δαμάσκηνα τὰ μὲν γλυκέα καὶ πεπεμμένα ὑπάρχουσιν ἐλαφρότερα εἰς τὴν ὑγρότητα καὶ ψυχρότητα. τὰ δ' ὀξίζοντά εἰσι ψυχρότερα καὶ ξηρότερα·
25 παύουσιν οὖν τὴν ξανθὴν χολὴν καὶ τὴν ζέσιν τοῦ αἵματος κίνουσί τε κάτω τὴν γαστέρα καὶ ὠφελούσι τοὺς ὀξεῖς πυρετούς. οὐχ ἀρμόζουσι δὲ γέρουσιν οὐδὲ τοῖς ἔχουσιν ὑγρὰ τὰ σώματα. τὰ πυρόκουκκα ἢ βερρίκουκκα φύσιν ἔχουσιν ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν καὶ φθειρόνται ταχέως εἰς τὸν στόμα-
30 χον μετατρέπονται τε εἰς σῆψιν καὶ γεννῶσιν ὑγρότητα καὶ πυρετούς καὶ κεφαλαλίαν. τὰ κεράσια εἰσι ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ· καὶ παύουσι τὴν δίψαν καταπραῦνουσί τε τὴν ξανθὴν

I κινᾶ cod. II βλάπτουσι addidi. 20 ἐμφραξίς cod.

24 τά]τό cod.

χολήν καὶ τὴν θερμότητα τοῦ σώματος· καὶ κινουσι τὴν
 γαστέρα. πολλάκις δὲ γεννώσι πόνον εἰς τὸν στόμαχον καὶ
 μετατρέπονται εἰς μέλαιναν χολήν. τὰ περσικά εἰσιν
 ὑγρὰ καὶ ψυχρά· παύουσιν οὖν τὴν δίψαν. ἀρμόζουσι τοῖς
 ἔχουσι τὴν κρᾶσιν θερμότεραν. φθείρουσι τὴν πέψιν τοῦ 5
 βρώματος ἐκ τῆς πολλῆς ὑγρότητος καὶ ἀδικοῦσι τὰ νεῦρα
 τοῦ στομάχου. τὴν δὲ βλάβην αὐτῶν καὶ τῶν πυροκόκκων
 καὶ τῶν κερασίων παύει ὁ αὐστηρὸς οἶνος ἢ ὑδρόμελι μετὰ
 ζιγγιβάρους πινόμενα μετὰ τὴν βρῶσιν αὐτῶν. κίτρον
 τὸ μὲν ἔξωθεν θερμόν, τὸ δὲ μέσον ψυχρὸν καὶ δύσπεπτον, 10
 τὸ δ' ἐντὸς ψυχρὸν, ὕδατῶδες καὶ ὀξῶδες. ροῖδια τὰ
 μὲν γλυκέα εἰσι θερμὰ καὶ ὑγρὰ ἀρμόζοντα εἰς τὰ τοῦ θώρα-
 κος καὶ τοῦ πνεύμονος πάθη· τὰ δὲ ὀξίζοντα ψυχρὰ καὶ
 ὑγρὰ καταπραῦνοντα τὴν ζέσιν τοῦ σώματος καὶ παύοντα
 τὴν δίψαν. μήλα τὰ γλυκέα ἔχουσι φύσιν ὑγρὰν καὶ ψυ- 15
 χράν· ἐνδυναμοῦσιν οὖν τὸ ἥπαρ καὶ τὴν καρδίαν. τὰ δ' ὄξυνα
 παύουσιν τὴν δίψαν καὶ κινουσιν ὄρεξιν τῆς βρώσεως κατα-
 πραῦνουσι τε τὴν ξανθὴν χολήν καὶ παύουσιν τὰ θανατηφόρα
 φάρμακα τὰ ἔχοντα θερμὴν τὴν φύσιν. τὰ κυδωνία εἰσι
 ψυχρὰ καὶ ξηρά· ἐνδυναμοῦσι τὸν στόμαχον καὶ τὸ ἥπαρ, 20
 ὠφελουσι κοιλιακοὺς. τὰ δὲ σκευασθέντα ἔκ τε μέλιτος καὶ
 ἀρωμάτων ἐνδυναμοῦσι τὴν πέψιν καὶ τὸν στόμαχον καὶ
 διαλύουσι τὰ περιττώματα. τὰ ἄπια εἰσιν ψυχρὰ καὶ
 ὑγρὰ· τὰ γοῦν αὐτῶν ὀξίζοντα ῥέπουσι εἰς ψυχρότητα καὶ
 ξηρότητα· ἐσθιόμενα γοῦν μετὰ τὴν βρῶσιν καθαίρουσι τὸν 25
 στόμαχον ἐκ τῶν περιττωμάτων τῆς βρώσεως. πρὸ δὲ τῆς
 βρώσεως κωλύουσι τὴν κοιλίαν καὶ ξηραίνουσι τὴν κόπρον
 εἰς τὰ ἔντερα καὶ ποιοῦσι εἰλεόν. ἐνδυναμοῦσιν οὖν τὸν
 στόμαχον καὶ ἄγουσιν αὐτὸν εἰς βρῶσιν. μόρα τὰ μὲν
 γλυκέα φύσιν ἔχουσι θερμὴν καὶ ὑγρὰν καὶ κινουσι τὴν γασ- 30
 τέρα κάτωθεν· τὰ δὲ δριμέα ῥέπουσιν εἰς ψῦξιν καὶ ἀρμόζουσι
 τῇ ξανθῇ χολῇ. πέπονες οἱ μὲν γλυκεῖς μετατρέπονται
 καὶ ποιοῦσι χολεράν. ἔχουσι δὲ φύσιν ὑγρὰν καὶ ψυχράν·
 παύουσιν γοῦν τὴν δίψαν καὶ καταψύχουσι τὴν θέρμην τοῦ
 ἥπατος καὶ τοῦ στομάχου. οὐχ ἀρμόζουσι δὲ τοῖς ἔχουσι 35

ψυχρά τὰ σώματα. βάλανοι ψυχροί εἰσι καὶ ξηροί. λύουσιν οὖν τὴν γαστέρα καὶ τὰ οὔρα. τὰ δὲ κάστανά εἰσιν εὐτροφα πλείον τῶν βαλάνων· γεννώσιν οὖν φύσαν εἰς τὴν κοιλίαν· εἰσὶ δὲ θερμὰ καὶ ὑγρά. κάρυά εἰσι θερμὰ καὶ ξηρά. θερμαίνουσιν οὖν τὸ σῶμα καὶ ποιοῦσι κεφαλαλγίαν. ὠφελούσι δὲ τοὺς ἔχοντας ψυχρά τὰ σώματα ὁμοίως καὶ εἰς τὰ θανατηφόρα τῶν φαρμάκων καὶ ἰοβόλα τὴν θέρμην ἔχοντα φύσιν. ἀμύγδαλα σύμμετρον ἔχουσιν ὑγρότητα καὶ θέρμην καὶ ὠφελούσιν εἰς τὰ τοῦ στήθους νοσήματα καὶ τοῦ τραχήλου τῶν νεφρῶν τε καὶ τῆς κύστεως ἐσθιόμενα μετὰ σακχάρους. ὠφελούσιν καὶ εἰς δυσουρίαν καὶ εἰς τὰ τοῦ πνεύμονος καὶ θώρακος πάθη. πιστάκιά εἰσι θερμὰ ῥέποντα εἰς ξηρότητα· ὠφελούσιν εἰς ἔμφραξιν ἥπατος, κινούσιν οὔρα, θρύπτουσι λίθους τοὺς ἐν κύστει καὶ νεφροῖς.

15 λεπτοκάρυα ἥττονα τῶν καρύων ἔχουσι τὴν θέρμην· ὠφελούσιν οὖν τοὺς ἔχοντας τὴν κρᾶσιν ψυχρὰν καὶ εἰς τὰ θανατηφόρα φάρμακα. οἱ στρόβιλοι θερμαίνουσι τὸ σῶμα· κινούσιν οὔρα, ὠφελούσιν εἰς τὰ νεφριτικὰ πάθη καὶ τῆς κύστεως. σήσαμός ἐστι θερμὸς καὶ ὑγρὸς· κινεῖ τὴν

20 γαστέρα, σβέννυσι τὴν ὄρεξιν τῆς βρώσεως, χαυνοῖ τὸν στόμαχον· ὠφελεῖ δὲ δυσεντερικούς. τὰ ξυλοκέρατά εἰσι θερμὰ· κωλύουσι τὴν γαστέρα καὶ καθαίρουσι τὰ ἔντερα.

μάννα σύμμετρον ἔχει τὴν κρᾶσιν ὀλίγον ῥέπουσα εἰς ψυχρότητα· ἄγει γοῦν τὸ σεσηπὸς αἷμα καὶ καταπαύει τὴν

25 θέρμην τοῦ στομάχου.

Περὶ βοτανῶν.

Ῥόδα ὑπάρχουσι ψυχρά καὶ ξηρά· παύουσι τὴν ἀπὸ θέρμης κεφαλαλγίαν καὶ ἐνδυναμοῦσι τὸν στόμαχον· ὠφελούσι καὶ τὴν θέρμην τοῦ ἥπατος. Ἴα εἰσὶν ὑγρά καὶ ψυχρά·

30 παύουσι τὴν ἀπὸ ξανθῆς χολῆς κεφαλαλγίαν καὶ ποιοῦσιν ὕπνον. μύρτα εἰσὶ ψυχρά καὶ ξηρά· ἐνδυναμοῦσι τὰ ἀδύνατα μόρια καὶ ἰστώσι τὴν κοιλίαν. ὠκιμα πάντα θερμὰ

εἰσι καὶ ξηρά· ἐνδυναμοῦσι τὴν καρδίαν καὶ διαλύουσι τὸν ἐκ ψυχρότητος γενόμενον <πόνον> τῆς κεφαλῆς. σάμψυχόν ἐστι θερμόν· ὠφελεῖ εἰς πόνον νεφρῶν, ἄγει οὖρα, παύει πόνον τῆς κοιλίας· ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ ὠφελεῖ ἀμβλυωπίαν ὀμμάτων. αἱ νυμφαῖαι ψυχραὶ εἰσι καὶ ὑγραὶ καὶ ὑπνωτικά· παύουσι τὴν θερμὴν κεφαλαλγίαν καὶ ὠφελούσιν εἰς πᾶσαν νόσον γενομένην ἐκ θέρμης. τὰ λευκῶια ἃ σαρακηνιστὶ λέγονται ζαμπακιάσμιν, εἰσὶ θερμά· παύουσιν οὖν τὸν πόνον τῆς κεφαλῆς τὸν ἐκ ψυχρότητος γινόμενον καὶ ἐνδυναμοῦσιν αὐτὴν· τὸ δ' ἐξ αὐτῶν σκευαζόμενον ἔλαιον ὠφελεῖ εἰς τοὺς ψυχροὺς καὶ παχεῖς ἀνέμους καὶ εἰς τοὺς νεφροὺς. νάρκισσός ἐστι θερμὸς ἔχων τὴν τοῦ ἱασμίου δύναμιν· καὶ αὐτοῦ ρίζα πινομένη ποιεῖ ἔμετον ἀκίνδυνον καὶ κοῦφον. καλαμίνθη ἐστὶ θερμὴ καὶ ξηρά· ὠφελεῖ εἰς πόνον νεφρῶν καὶ κοιλίας· ὀσφραινομένη δὲ παύει τὴν ψυχρὰν κεφαλαλγίαν. κρίνα εἰσὶ θερμά καὶ διαλυτικά. τὸ δ' ἐξ αὐτῶν σκευαζόμενον διαλύει τοὺς ψυχροὺς ἀνέμους. χαμαίμηλον ὑπάρχει θερμόν διαλυτικόν· διώκει τοὺς παχεῖς ἀνέμους ὡς καὶ τὰ κρίνα.

Περὶ μύρων.

20

Μόσχος θερμὸς καὶ ξηρὸς ἐστὶ τὴν φύσιν· ἀρμόζει δὲ τοῖς ἔχουσι κρᾶσιν ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν. διαλύει δὲ πᾶσαν ὀδύνην κεφαλῆς γινομένην ἀπὸ γλέγματος. ὠφελεῖ δὲ καὶ εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς καρδίας καὶ τὸν καρδιωγμὸν καὶ ὀλιγωρίαν· οὐχ ἀρμόζει δὲ τοῖς ἔχουσι τὴν κρᾶσιν θερμὴν. ἄμπαρ ἐστὶ θερμόν φύσει καὶ ἐνδυναμοῖ τὸν ἐγκέφαλον· τὴν καρδίαν καὶ τὸν στόμαχον εὐφραίνει. καμφορὰ ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ ἐστὶν· ὠφελεῖ εἰς τὰ θερμὰ νοσήματα τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος· εἰ δέ τις πῆχον ἐξ αὐτῆς πλέον τοῦ

25

2 πόνον addidi. 4 αὐτῶν cod. 6 θερμὴν i. e. ἀπὸ θέρμης (v. p. 474,27 et v. 16 ψυχρὰν). 12 in mg. : ἱασμίου· τοῦτο σκευάζεται παρὰ Πέρσαις ἐκ τῶν ἀνθῶν τῶν λευκῶν τοῦ ἴου add. m¹. 16 διαλυτικόν cod. 24 ἀληγορίαν cod. : cf. p. 476,17.

δέοντος ποιεῖ ἀγρυπνίαν. καὶ ψύχει τοὺς νεφροὺς ἐλαττοῖ
τε τὴν γονὴν καὶ τίκτει εἰς τὰ μόρια νοσήματα ἀθεράπευτα.

σάνταλόν ἐστι ψυχρὸν καὶ ξηρόν· ὠφελεῖ εἰς τὰ θερμὰ
νοσήματα τοῦ ἥπατος καὶ ἐνδυναμοῖ αὐτὸ καὶ ψύχει τὴν
5 θερμὴν δυσκρασίαν αὐτοῦ. ξυλαλόη ὑπάρχει θερμὴ καὶ
ξηρά· καὶ ὠφελεῖ εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ
στομάχου καὶ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ψύξιν εἰς τε τὴν ἔμφραξιν
τοῦ ἥπατος καὶ τῶν λοιπῶν μορίων τὴν ἐκ ψυχρότητος καὶ
ὕγρότητος γινομένην. κρόκος ὑπάρχει ψυχρὸς καὶ ξηρός·
10 ἀδικεῖ τὸν στόμαχον καὶ ποιεῖ ὀδύνην καὶ βάρους εἰς τὴν
κεφαλὴν καὶ ὕπνον· εὐφραίνει δὲ τὴν καρδίαν. καρυό-
φυλλον ὑπάρχει θερμὸν καὶ ξηρόν· ἐνδυναμοῖ τὸ στομάχι
καὶ τὴν καρδίαν. κάρυα βασιλικά εἰσι θερμὰ καὶ ξηρά·
ἔχουσι δὲ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν τὴν τοῦ καρυοφύλλου.
15 ῥοδόσταγμα ψυχρὸν ὑπάρχει καὶ ὑγρόν· παύει τὸν ἐκ θέρμης
πόνον κεφαλῆς ἢ ἀπὸ πολυποσίας οἴνου ἐνδυναμοῖ τε τὴν
καρδίαν καὶ ὠφελεῖ εἰς τὴν ὀλιγωρίαν.

Περὶ διαφορᾶς κρεῶν.

Τὰ κρέη εὐτροφώτερα ὑπάρχουσι πάσης τροφῆς καὶ
20 ποιοῦσιν εὐεξίαν σώματος. τοὺς ἐσθίοντας οὖν συνεχῶς τὰ
κρέη καὶ πίνοντας τὸν οἶνον χρὴ φλεβοτομεῖν. μερίζονται
γοῦν τὰ γένη τῶν κρεῶν εἰς διαφόρους δυνάμεις. τὰ μὲν
βόειά εἰσι ψυχρὰ καὶ ξηρά. τὰ δὲ μόσχεια ἔχουσι σύμμε-
τρον τὴν θέρμην καὶ τὴν ὑγρότητα. τὰ αἰγεία εἰσι ψυχρὰ
25 καὶ ξηρά· τὰ δὲ θήλεια τούτων εἰσὶ βελτιώτερα τῶν ἀρρένων·
τὰ ἐρίφεια σύμμετρον ἔχουσι τὴν δύναμιν καὶ ὑγρότητα.
τὰ πρόβεια θερμὰ τὴν φύσιν καὶ ὑγρά· βελτιώτερα
γοῦν τὰ ἐνιαύσια καὶ μάλιστα τὰ εὐνουχισμένα· τὰ δὲ μικρὰ
ἀρνία κέκτηνται πλείστην ὑγρότητα. τὰ χοίρεια ἔχουσιν
30 ὑγρασίαν πλείονα καὶ θέρμην ἐλάττονα· γεννώσιν οὖν εἰς
τὰ σώματα πλείστην ὑγρότητα, πολὺ φλέγμα· ἐσθιόμενα
γοῦν ὀπτὰ μετὰ πεπέρεως ἢ σινάπεως παύει τὴν αὐτῶν

ὕγρότητα. τὰ τῶν ἀγρίων τράγων ὑπάρχει δύσπεπτα
καὶ μελαγχολικά. τὰ τῶν ἐλάφων εἰσὶ θερμὰ φύσει καὶ
κοῦφα καὶ γεννώσι μελαγχολικὸν χυμὸν· βελτιώτερα δ'
αὐτῶν τὰ λίπος ἔχοντα. τὰ τῶν δορκάδων εἰσὶ θερμὰ
καὶ ξηρὰ καὶ δύσπεπτα καὶ ἄτροφα. τὰ τῶν πτωκῶν 5
ψυχρὰ τῇ φύσει καὶ ξηρὰ· τίκτουσιν οὖν μελαγχολικὸν
χυμὸν. τὰ τῶν ἄρκτων εἰσὶ ψυχρὰ καὶ ἄτροφα καὶ δύσ-
πεπτα. ποιούσιν οὖν εἰς τὰ νεῦρα τρόμους καὶ ἀδυναμίαν.

τὰ τῶν βουβάλων εἰσὶ ψυχρὰ καὶ δύσπεπτα καὶ βαρέα
καὶ ἄτροφα καὶ πάνυ βλαβερὰ. οἱ γοῦν ἐσθίοντες συνεχῶς 10
πολλάκις ἐμπίπτουσι εἰς λώβην καὶ ἐλεφαντίασιν μελαγ-
χολικά τε καὶ αἰσυχρὰ νοσήματα. τὰ τῶν ὀρνίθων ὑπάρ-
χουσι βελτιώτερα καὶ κουφότερα πάντων τῶν κρεῶν· γεν-
νῶσιν οὖν αἷμα καθαρὸν καὶ εὐχρηστον. τὰ δὲ μικρότερα
ἀλεκτόρεια ὑπάρχουσι κουφότερα καὶ εὐπεπτότερα· ἀρμό- 15
ζουσι οὖν τοῖς ἀνισταμένοις ἀπὸ νόσου. τὰ δὲ τῶν γηραιῶν
ὀρνίθων ὑπάρχουσι ξηρὰ τῇ φύσει. πινόμενος οὖν ὁ ζωμὸς
αὐτῶν διώκει τὴν ὑγρότητα τῶν ἐντέρων. τὰ τῶν νησσα-
ρίων ἔχουσι πλείονα τὴν θέρμην καὶ παχύτητα τῶν βου-
βαλείων καὶ γεννώσι εἰς τὸ σῶμα πλείστα περιττώματα. 20
τὰ τῶν γεράνων ἄγαν ὑπάρχουσι δύσπεπτα καὶ παχέα τῇ
φύσει καὶ γεννῶσιν αἷμα ἀγαθόν. τὰ τῶν περιστερῶν
εἰσὶ θερμὰ τῇ φύσει καὶ ξηρὰ· τὰ δὲ μικρὰ εἰσὶ θερμὰ καὶ
ὕγρα καὶ δύσπεπτα. τὰ κρέα τῶν ταύνων ῥέπουσι εἰς
ψύξιν, ὑπάρχουσι δὲ κοῦφα καὶ ταχύπεπτα. τὰ τῶν 25
μικρῶν στρουθίων εἰσὶ θερμὰ καὶ ὑγρά· ὠφελοῦσι γοῦν
τοὺς ἔχοντας τὴν κρᾶσιν ψυχράν.

Αἱ κεφαλαὶ πάντων τῶν ζώων ὑπάρχουσι παχύτεραι καὶ
βαρύτεραι τῶν ἄλλων μορίων καὶ ἔχουσι πλείονα τροφήν.
ὁ δὲ μυελὸς τῆς κεφαλῆς ποιεῖ βάρος εἰς τὸν στόμαχον 30
καὶ ἀνατρέπει αὐτὸν εἰς ἔμετον· χρῆ δὲ ἐσθίειν αὐτὸν μετὰ
πεπέρεως ἢ σινάπεως. οἱ μασθοὶ εἰσὶ ψυχροὶ καὶ βραδύπεπ-
τοι καὶ πολύτροφοι, ἀρμόζοντες τοῖς ἔχουσι τὸν στόμαχον

5 δύσπεπτα hic et infra saepius cod. 12 post αἰσυχρὰ add.
τά cod. 19 πλείστην cod. βουβαλείων corruptum videtur :
cf. v. 9 ψυχρά.

θερμόν. τὰ δὲ ἥπατα θερμὰ καὶ βραδύπεπτα καὶ πολύτροφα. γεννώσι δ' αἷμα μελαγχολικόν καὶ ἄχρηστον. αἱ κοιλίαι πᾶσαι ψυχραὶ καὶ δύσπεπτοι καὶ γεννώσιν αἷμα φλεγματώδες. οἱ μῦες τῶν κρεῶν γεννώσιν αἷμα θέρμην ἔχον ὀλίγην.
 5 τὰ ρούσια κρέη τὰ μὴ ἔχοντα λίπος γεννώσιν αἷμα κοῦφον, εὐχρηστον· τὰ δ' ἔχοντα λίπος γεννώσι αἷμα ὑγρόν. τὰ ἄκρα τῶν ζώων ὑπάρχουσιν ἐλαφρὰ καὶ ταχύπεπτα καὶ γεννώσιν αἷμα γλίσχρον.

Περὶ ψῶν.

10 Τὰ ἐκ τῶν ὀρνίθων ὑπάρχουσι βελτιώτερα πάντων τῶν ψῶν, εἶτα τῶν περδίκων. τὰ δὲ τῶν νησσαρίων καὶ τῶν ταύωνων ἅπαντὰ εἰσι βαρέα καὶ δύσπεπτα. τὰ δὲ τῶν μικρῶν στρουθίων ὑπάρχουσι θερμὰ καὶ ὀλιγότροφα. τὰ κόκκινα τῶν ψῶν ἦτοι οἱ κρόκοι ἔχουσι θερμότητα σύμμετρον,
 15 τὰ δὲ λευκὰ εἰσι ψυχρὰ καὶ δύσπεπτα· ὠφελούσιν εἰς τὴν τραχύτητα τοῦ στήθους καὶ τοῦ πνεύμονος καὶ ῥωννύουσι τὴν δύναμιν· ἐσθιόμενα δὲ σὺν ὄξει ἐπέχουσι τὴν γαστέρα.

Περὶ γάλακτος.

Τὸ γάλα ἐστὶ ψυχρόν καὶ ὑγρόν· παχύνει γοῦν τὰ σώματα,
 20 ὠφελεῖ εἰς τὴν φθίσιν καὶ εἰς τὴν χωρὶς πυρετοῦ βῆχα καὶ εἰς τὴν ἔγκαυσιν τοῦ οὐρήματος. οὐχ ἀρμόζει δὲ τοῖς πυρέσσουσιν οὐδὲ τοῖς ἀλγοῦσι τὴν κεφαλὴν οὔτε τοῖς ἔχουσιν εἰλεόν. τὸ δὲ νεαρὸν καὶ παγὲν γάλα ὑγραίνει τὴν κοιλίαν καὶ ὠφελεῖ εἰς πόνον κεφαλῆς καὶ θέρμην στομάχου.
 25 ὁ δὲ ὀρρός τοῦ γάλακτος ῥυπτικὴν ἔχει τὴν δύναμιν· λαμβάνεται γοῦν ὑπαγωγῆς ἔνεκα γαστρὸς ὑπὸ τῶν διαφορητικῶν δεομένων φαρμάκων. τὸ βούτυρον ὑπάρχει σύμμετρον καὶ ὑγρόν. ἀρμόζει γοῦν τοῖς ἔχουσι τὴν κρᾶσιν θερμοτέραν ἀπαλύνει τε τὴν τραχύτητα τοῦ στήθους καὶ

5/6 κοῦφον — αἷμα omissa add. in mg. m¹. 25 οὐρροῦς cod.
 26 γοῦν] γάρ cod. ὑπό] ἐπί cod.

ὠφέλει εἰς πόνον τῶν νεφρῶν καὶ εἰς ἔγκαυσιν τῆς κύστεως.
 τυρὸς νεαρὸς ἄνευ ἁλῶν τρόφιμος εὐστόμαχος, εὐανά-
 δοτος, σαρκῶν ποιητικός, κοιλίας μετρίως μαλακτικός· οἱ
 δ' ἄλλοι τυροὶ πάντες κακοὶ πλὴν τῶν ὀξυγαλακτίνων.

Περὶ λαχάνων.

5

Τὰ ἄγρια λάχανα πάντα κακόχυμα· ὁμοίως καὶ τὰ ἡμερα,
 πλὴν τῆς θριδακίνης καὶ τοῦ τρωξίμου, μαλάχης, χρυσο-
 λαχάνου, βλίτων, ἀνδράχνης, βουγλώσσω.

III

Pseudo-Hippocrate.

Ce petit traité figure dans un manuscrit de Berlin, le Phillip-
 picus 1527, du XVIe siècle (ff. 61-62v). Il fait partie de la série
 des apocryphes hippocratiques. L'auteur a fait de larges emprunts
 à Galien.

Ἰπποκράτους

Περὶ διαφόρων καὶ παντοίων τροφῶν.

10

<Περὶ ζώων>.

Πέρδικές εἰσι δύσπεπτοι ξηροὶ τε καὶ μελαγχολικοὶ
 καὶ κακοστόμαχοι. περισσότεραι εὐπεπτοὶ καὶ εὐστόμαχοι·
 κρείττονες δέ εἰσιν αἱ λευκαὶ τῶν μαύρων καὶ οἱ νεοττοὶ
 τούτων καὶ μάλιστα αἱ βρακάται· τρυφερόσαρκοι γὰρ καὶ 15
 ὑγρότεραι τῶν ἄλλων καὶ εὐχυμότεραι. κίχλαι καλά
 εἰσι καὶ καλότροφοι καὶ εὐπεπτοὶ καὶ ξηρότεραι τῶν περισ-

II περὶ ζώων addidi. 12 μελαγχολικοί B. 13 περισθεραὶ B.
 14 κρεϊττότε B. 16 εὐχυμότεροι B. 17 ξηρότεροι B.

τερῶν καὶ στυφοσωμότεραι τῶν περδίκων. τρυγόνες εἰσὶ
 σκληρότεραι τῶν περιστερῶν καὶ μελαγχολικαί. φάσσαι
 σκληρόσαρκοι καὶ δύσπεπτοι καὶ μελαγχολικαὶ καὶ νευρώ-
 δεις. χήνές εἰσι βαρυστόμαχοι καὶ δύσπεπτοι ὑπὲρ πάντα
 5 τὰ ζῶα. γέρανοι εἰσιν ἰνοειδεῖς καὶ σκληροὶ καὶ μελαγ-
 χολικοί. ψᾶ ὀρνίθων καὶ φασιανῶν κρείττονα πάντων
 τῶν ψῶν εἰσιν. χηνῶν δὲ καὶ στρουθοκαμήλων ἄχρηστα πάνυ.
 ὕεια κρέη θερμὰ καὶ ὑγρὰ καὶ χυμοποιά· ἀρμόττει δὲ
 γέρουσιν ἐσθίειν. τὰ δὲ τῶν προβάτων εὐπεπτα μὲν,
 10 ὑγρὰ δὲ καὶ περιττωματικά καὶ θερμά· ἐπὶ ἀφορμῇ δὲ κα-
 κόχυμα. τὰ τράγου κρέη ψυχρότερα τῶν προβάτων καὶ
 ἐπὶ τοῖς κυνοκαύμασιν ἐσθιόμενα κρείττονα τῶν ἄλλων καὶ
 μᾶλλον ἀπὸ εἰκάδος πέμπτης Ἰουνίου ἕως εἰκάδος πέμπτης
 Αὐγούστου. βόεια κρέη μελαγχολικά καὶ παχὺν χυμὸν
 15 ποιοῦσιν καὶ θρεπτικά εἰσιν. λαγωοὶ δὲ καὶ δορκάδες
 καὶ ἄγριαι αἶγες ψυχραὶ καὶ ξηραὶ καὶ μελαγχολικαί·
 ἐπὶ δὲ κυνοκαύμασιν ἐσθιόμεναι εὐχρηστοί. καὶ οἱ ἔλαφοι
 ὁμοίως· οὗτοί εἰσι καὶ μελαγχολικοὶ καὶ δύσπεπτοι, ἀλλ'
 ὁμῶς ὑγρότεροι καὶ τροφιμώτεροι.

20

Περὶ λαχάνων.

Θριδακίνη ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ καὶ ὑπνώδης. Ἴντυβον ψυ-
 χρὸν καὶ ὑγρὸν. τὸ δὲ μολόχιον ψύχει καὶ καθυγραίνει.
 σεῦτλον τὸν μὲν στόμαχον δάκνει, ἐκφράττει δὲ τὰ καθ'
 ἧπαρ καὶ σπλήνα. κράμβη δίεφθος γαστρὸς ἐπέχει· ἡ-
 25 μίεφθος δὲ ἄμ' ἐλαίῳ γαστέρα ὑπάγει. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς
 καθαρτικός ἐστι. ποιεῖ δὲ καὶ παχὺν χυμὸν· συχνῶς δὲ ἐσ-
 θιομένη γεννᾷ μελαγχολικὸν χυμὸν καὶ γάλα πληθύνει.
 θαλασσοκράμβη καὶ τὸ εὐζωμον διὰ τὸ ἀλμυρὸν ὑπάγει

1 στυφοσωμότεραι (-οι B) verbum corruptum videtur: leg. fort.
 στυφελώτεραι. τοῦ περδίκου B. 2 et 3 μελαγχολικαί B.
 5 μελαγχολικαί B. 8 χυμοποιά B²: χυττονα B. 14 μελαγχολι-
 κικά B. 16 μελαγχολικαί B. 18 οὔτοι] τούτω B τούτοις B².
 μελάγχολικαί B. 21/22 ἰντύβ — ὑγρὸν om. B add. B².
 25 ἄμ'] ἄλ B. αὐτοῦ B. 27 μελαγχολικὸν cod.

γαστέρα καὶ ὑγραίνει καὶ ψύχει· ὠφελεί δὲ τὰς τοῦ στομά-
 χου φλεγμονὰς καὶ ἐλκώσεις. βλίτον τὸ αὐτὸ ποιεῖ ὡς
 σέλινον. τὰ δὲ ἀκανθώδη εὐστόμαχα δίχα τῆς κινάρας·
 αὐτὴν δὲ διὰ τὸ κακόχυμον ἀρμόττει διέφθρον ἐσθίειν ἐλαιο-
 γάρῳ. σέλινα καὶ ἵπποσέλινα καὶ σίον καὶ σμύρνιον πάντα 5
 διουρητικά. τὸ δὲ εὔζωμον θερμὸν καὶ κινητικὸν φύσεως
 πρὸς μίξι· σπέρματος γεννητικὸν κεφαλῆς τε ἐναντίον.
 κάρδαμον, ὠκιμον καὶ νᾶπυ θερμὰ καὶ δύσπεπτα καὶ κακό-
 χυμα διὰ τὴν πολλὴν δριμύτητα. ἡ δὲ ἀκαλήφη λεπτομε-
 ρῆς τε καὶ ὑπακτική. τὸ δὲ γογγύλιον στυφὸν καὶ πικρὸν 10
 καὶ εὐστόμαχον. κάππαρις εὐστόμαχος καὶ ἐκφρακτική
 ἥπατος καὶ σπληνός· τέμνει δὲ φλέγμα καὶ χυμοὺς ἅπαντας,
 γαστέρα ὑπάγει· δεῖ ταῦτα ἐσθίειν δι' ὄξυμέλιτος.
 ἀνδραφάξις ἦτοι τὸ χρυσολάχανον ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς καὶ
 στυπτικὸς καὶ ὠφέλιμος πρὸς φλεγμονὴν στομάχου καὶ 15
 ἐλκώσεις ὡς σέλινον καὶ βλίτον. ἡ δὲ γογγύλη καὶ τὸ
 ρέφανον καὶ κάρδαμον καὶ πύρεθρον· ὁ μὲν φλοῦς αὐτῶν
 θερμὸς καὶ ξηρός, ὁ δὲ ἀσφάραγος ὑγρὸς. τὸ λιποσπά-
 ραγγον καὶ ἡ βρυωνία καὶ τὰ χαμαΐδαφνα θερμὰ καὶ εὐ-
 στόμαχα καὶ διουρητικά καὶ ὀλιγόθρεπτα. βολβοὶ στυπ- 20
 τικῆς δυνάμεώς εἰσι καὶ ῥυπτικῆς καὶ θρεπτικοὶ στομάχου
 ἀσθενούντος καὶ σπέρματος γεννητικοὶ καὶ φύσεως κινητι-
 κοὶ πρὸς μίξι· ἔχουσι δέ τι καὶ φυσῶδες καὶ τρόφιμον.
 μικρομερῶς δὲ ἐλαιογάρῳ ἐκξεστοὶ ἐσθιόμενοι γίνονται
 ἄφυσοι καὶ εὐπεπτοὶ καὶ τρόφιμοι. οἱ δαῦκοι οἳ τε ἡμε- 25
 ροὶ καὶ ἄγριοι θερμοὶ καὶ διουρητικοὶ καὶ ἐκφρακτικοὶ
 νεφρῶν καὶ κύστεως· συχνῶς δὲ ἐσθιόμενοι καὶ κακοχυμοῦσι
 καὶ κακοστομαχοῦσι. κρόμμνα καὶ σκόροδα καὶ πράσα

2 ἐλκώσαις B. 2/3 ὡς σέλινον] ὡσέλινον. 5 μύρινον B.
 10 στυφίν B. 12 ἅπαντα B. 13 rectius ταύτην. 14 ἀνδρα-
 φάξις est ἀτράφαξις. 16 ὡς σέλινον] ὡσέλινον B. 17 αὐτοῦ B.
 18 φάραγρος B. num ἐλειοσπάραγγον vel ἐλαιοσπάραγγον
 leg. ? 19 βρία B. 20 διουρητικὸν B. 22 σθενώτις B.
 23 καὶ φυσῶδες om. B add. B². τρόφιμον] τρύφον B.
 24 ἐλαιογρ' δέ transp. B. 25 δαῦ B. add. in mg. καὶ σταφύ-
 λινον οἱ λέγονται B².

δριμέα καὶ θερμὰ καὶ τέμνοντα τοὺς παχεῖς χυμοὺς καὶ διουρητικά· σύνθετα δι' ὀξάλμης μερικῶς ἐσθιόμενα εὐστόμαχα καὶ δύσπεπτα. τὸ δὲ σκόρδον ἐκζεστόν λεπτύνει καὶ ἐκφράττει. ὕδρον κακόχυμον καὶ ψυχρόν. ἀμανῖται ψυ-
 5 χροὶ καὶ κακόχυμοι καὶ δύσπεπτοι. οἱ δὲ μυκῆται θανατώ-
 δεις. ἡ θριδακίνη ψυχρὰ καὶ ξηρὰ καὶ ὑπνώδης καὶ αἵμα-
 τος γεννητικὴ καὶ τρόφιμος καὶ κοιλίας ἐφεκτικὴ. ἔστι δὲ
 καὶ ῥυπτικὴ καὶ χυμοποιός. καὶ τὴν κίνησιν ποιεῖται εἰς
 τὸ σῶμα κατὰ τὴν τάξιν τοῦ ἀέρος· καὶ τῷ μὲν θέρει ὑγραί-
 10 νει καὶ ψύχει καὶ εὐκρατῶνει τὴν χολήν· τῷ δὲ φθινοπώρῳ
 κινεῖται πρὸς τὸν ἀέρα καὶ τῷ χειμῶνι κινεῖται διὰ παντὸς
 τοῦ σώματος καὶ τὰ ὑγρά φέρει κάτω ὡς ἐπὶ τοῦ ἀέρος καὶ
 τῶν ὑδάτων. ἡ δὲ τοιαύτη συχνῶς ἐσθιομένη ἀμβλύνει τὸ
 φῶς· χρή οὖν τοὺς χρωμένους αὐτῇ συχνῶς ἀφαίρεισιν ποιεῖν
 15 τῆς ὕλης πρὸ κινήσεως ἀέρος. ὁ δὲ αἰγύπτιος κύαμος
 ὑγρότερος καὶ περιττωματικός.

5 μυκῆτης est μύκης. 7 γεννητικόν B. 13 συχνῶς] συν
 (cancellatum) σύχνως ἐχῶς B συν add. ante ἐχῶς B².

IV

Pseudo-Hippocrate.

Ce traité est conservé dans un manuscrit de Vienne, le *medicus* 52 du XVe siècle, ff. 51-55, et dans un manuscrit d'Oxford, le Baroccianus 150, du XVe siècle, ff. 7-9^v (1), sous le titre : *Τοῦ αὐτοῦ* (om. Bar.) *περὶ διαφορᾶς* (*διαφόρων* Bar.) *τροφῶν πρὸς Πτολεμαῖον*. Il fait suite, dans ces deux manuscrits, à une autre *Ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους πρὸς Πτολεμαῖον* qui a été pu-

(1) Je juge du Baroccianus d'après les courts extraits qu'en donne DAREM-
 BERG, *Notices et extraits des manuscrits médicaux grecs et latins des principales*
bibliothèques d'Angleterre, dans les *Archives des missions scientifiques et littéraires*,
 II (1851), pp. 131 et 470.

blíe par Boissonade, *Anecdota*, III, p. 422 (1). On le trouve encore sous une forme un peu différente, généralement meilleure et plus longue, dans un manuscrit de Berlin, le *Phlippicus* 1527, du XVIe siècle, ff. 56-61, où il est anonyme.

La doctrine de ce traité est empruntée, en général, à Galien.

J'édite le texte d'après les manuscrits de Berlin (B) et de Vienne (V).

Ἰπποκράτους περὶ διαφορᾶς τροφῶν
πρὸς Πτολεμαῖον.

Τῶν δὲ τροφῶν τὰς διαφορὰς προσετάξαμεν οὕτω καὶ τῇ σῆ ὑγιεινοτάτῃ προνοίᾳ πεπόμφαμεν. περιέχει γὰρ ἀπλῶν διηγημάτων λέξεις βραχείας. εἰς εὐχυμίαν ταῦτα κατ' 5 ἀρχὰς προτεθείμεθα.

Περὶ τῆς τῶν ὀρνίθων ἐδωδῆς.

Τῶν ὀρνίθων ἡ σὰρξ κρείττων πάντων τῶν πετεινῶν καὶ τῶν πεζῶν ἐστὶ εἰς εὐχυμίαν. τὰ δὲ τούτων πουλῖα ὑγρότερα τῶν μεγάλων καὶ εὐπεπτότερα, καὶ μᾶλλον τὰ ἀρρενικὰ 10 καὶ τὰ μεγάλα ἀλεκτόρια· σφάζον σήμερον, ἔψησον αὔριον καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἔσθιε. οἱ δὲ κάποιες εὐπεπτότεροί εἰσι τῶν ἀρρένων. ὁ φασιανὸς καὶ ὁ πέρδιξ εὐπεπτοὶ καὶ

B V

1 Ἰπποκράτους] τοῦ αὐτοῦ V om. B et Barocc. διαφορᾶς] διαφορῶν Barocc. δυνάμειος B. 2 πρὸς Πτολεμαῖον om. B. 3/6 om. B. 3 προσετάξαμεν Barocc. πρὸ πάντων μὲν V. 4 πεπόμφαμεν V προπέμπομεν Barocc. ἀπλῶν Barocc. ἀπαλῶν V. 6 προτεθείμενα V προτεθέμενοι Barocc. 7 τῆς τῶν om. V. ἐδωδῶν B om. V. 8 τῶν² om. B. 9 πεζῶν ἐστὶ] vacat V. πουλῖα V. 10 μεγάλων] ἄλλων V. 11 σφάζον] ἄπινα σφαπτόμενα κατὰ τήν V. ἔψει V. 13 εἰσι om. V. ὁ 1 et 2 om. B. εὐπεπτοὶ καὶ om. B : εὐπεπτα καὶ add. B².

(1) Cf. H. DIEBLS, *Die Handschriften der antiken Aerzte*, I, dans les *Abhandl. der preuss. Acad. der Wiss.*, 1905, pp. 40 ss., et GOSSEN, art. *Hippokrates* dans PAULY-WISSOWA-KROLL, *Real-Encyclopädie*, VIII, pp. 1847 sq.

εὐχυμοι, ὁμοίως καὶ τὰ λευκὰ περιστερόπουλα καὶ μάλιστα τὰ βρακάτια. ἡ ἀτταγίνα καὶ ἡ κίχλα καὶ αἱ χαμοκοιλιάδες εὐχυμοι καὶ εὐπεπτοι. ἡ νῆσσα, ἡ φάσσα βραδύπεπτοι καὶ σκληροί, ὡσαύτως καὶ ὁ χῆν· περιττωματικὴν γὰρ σάρκα 5 κέκτηνται καὶ δύσπεπτον καὶ σκληρὰν ἐκτὸς τῶν πτερύγων καὶ τῆς κοιλίας καὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν. ἡ τῶν γεράνων σὰρξ σκληρὰ καὶ ἰνώδης καὶ δύσπεπτος ὑπάρχει. ἡ δὲ τοῦ ταῶνος καὶ ὠτίδος καὶ τῶν γλαντίων σὰρξ μέσως πῶς ἐστὶ εἰς εὐχυμίαν κατὰ τε χῆνας καὶ γεράνους. ἡ δὲ τῶν 10 πελεκάνων σὰρξ ὁμοία ἐστὶ τῇ τῶν γεράνων. οἱ ὄψαροι κακόχυμοι καὶ σκληρόσαρκοι καὶ μελαγχολικοί. αἱ τρουλίδες εὐπεπτοι καὶ εὐχυμοι. οἱ σπῖνοι δὲ καὶ αἰγιθαλοὶ καὶ ὀρόσπῖνοι καὶ τὰ λοιπὰ στρουθία δύσπεπτα πλὴν τῶν σκανθίων. οἱ πυργῖται θερμοὶ καὶ ὑγροὶ καὶ κινητικοὶ 15 φύσεως. οἱ δὲ ὄρτυγες μέσως πως εἰς εὐχυμίαν εἰσὶ διὰ τὸ σκληρὸν τῆς σαρκὸς αὐτῶν.

Περὶ προβάτων.

Ἡ τῶν προβάτων σὰρξ βραδυπεπτοτέρα τῶν ὀρνίθων ἐστὶ καὶ περιττωματικωτέρα καὶ ὑγροτέρα· κατὰ τινὰς

B V

1 εὐχυμα B. περιστεροπούλια V. 2 βρακάτια V. ἡ ἀτταγίνα καὶ om. V. ἀτταγίνα B. αἱ κίχλαι V. αἱ om. B. χαμαικοιλιάδες V. 3 εὐχυμα καὶ εὐπεπτα B. ἡ 1 et 2 om. B. ἡ φάσσα om. V. βραδύπεπτος V βραδύπεπτα B. 4 σκληρὰ BV. ὁ χῆν] ἡ φάσσα V. περιττωματικόν B. 5 κέκτηται V. πτερῶν V. 6 αὐτῆς V. Ante ἡ add. καὶ V. 7 καὶ ἰνώδης] καὶ δης B om. V : cf. Symeonis Sethi *de alim.*, p. 30,12. 7/9 ἡ δὲ — γεράνους om. V. 10 σὰρξ om. V. ἐστὶ om. V. ψάρεις V. 11 καὶ σκληρόσαρκοι om. V. Ante αἱ add. περὶ στρουθίων V. τρουλίδες V. 12 εὐπεπτον B. εὐχυμοι καὶ εὐπεπτοι transp. V. οἱ om. B. δέ om. V. οἱ γιθαλοὶ V. 13 οἱ ῥοσπῖνοι V. 14 σκαθίων V. Ante οἱ add. πυργῖται B. πυργῖται] τρωγῖται V. Ante καὶ¹ add. τε V. 15 Ante οἱ add. ὄρτυγες B. εὐθυμίαν B. 16 αὐτῶν τῆς σαρκὸς transp. V. 17 περὶ om. B. 18 ἡ transp. ante σὰρξ V. βραδύπεπτος BV. 18/p. 485,1 τῶν² — δέ om. V. 19 περιττωματικώτερον B.

δὲ καὶ μελαγχολικωτέρα. ἢ τῶν χοίρων ἡδεῖά τε καὶ ἰσχυροτέρα. ἢ δὲ τῶν τράγων καὶ αἰγῶν ψυχροτέρα καὶ κακοχυμοτέρα. ὁμοίως καὶ τῶν βοῶν. ἐπιτηδεῖοι δὲ εἰσιν εἰς ἔδωδὴν οἱ τράγοι πρὸς τὸ θέρος καὶ μάλιστα οἱ εὐνοῦχοι καὶ εἰς πέψιν κρείττονες. 5

Περὶ ἰχθύων.

Ὁ λάβραξ εὐχυμος ὑπάρχει καὶ εὐπεπτος· αἵματος γὰρ λεπτοτέρου ἐστὶ γεννητικός. ὁ δὲ κέφαλος ἀπάντων μάλιστα τῶν ἰχθύων τοῖς ὕδασι ἀμφοτέροις χρᾶται ποταμίῳ τε καὶ θαλαττίῳ καὶ διὰ τοῦτο ὁ μὲν θαλάσσιος εὐχυμός 10 πως καὶ ἡδεῖα αὐτοῦ ἢ σὰρξ· ὁ δὲ ἐν ποταμῷ διατρίβων κακόχυμος καὶ κακοστόμαχος καὶ βρωμώδης. ταριχευθεὶς δὲ βέλτιστος γίνεται. ἢ τρίγλα σκληροτέραν ἀπάντων τῶν ὁμογενῶν ἔχει τὴν σάρκα καὶ λεπτήν καὶ ψαφάρην καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον τρέφει τῶν ἄλλων 15 ἰχθύων καὶ εἰς ἡδονὴν ὑπερέχουσα ἐστὶ. αἱ δὲ τὰς καρκινάδας ἐσθίουσαι τρίγλαι δυσώδεις εἰσὶ καὶ ἀηδεῖς καὶ δύσπεπτοι καὶ κακόχυμοι. περὶ τῶν πετραίων· πετραίους ὀνομάζουσιν ἰχθύας τοὺς διατρίβοντας ἐνθα πέτραι καὶ ἀκταὶ εἰσιν, ἄριστοι δὲ ἐν αὐτοῖς ἡδονῆς ἕνεκά εἰσιν ὁ σκά- 20

B V

Ι μελαγχολική V. Ι/2 ἢ — ἰσχυροτέρα om. V. 3 κακόχυμος V. ὁμοίως — βοῶν om. V. ἐπιτηδεῖα BV. 4 ἐστὶν V. 4/5 οἱ τράγοι — εὐνοῦχοι om. V. 5 κρείττονες] κρείττων καὶ χρηστὴ καὶ μάλιστα πρὸς εὐνοῦχους V. 6 ἰχθύων B. 7/8 ὑπάρχει — γεννητικός om. V. 8 μᾶλλον V. 9/10 τοῖς — θαλάσσιος om. V. ΙΙ πως — σὰρξ om. V. ΙΙ/Ι2 ὁ δὲ — κακόχυμος] οἱ δὲ ποτάμιοι κακόχυμοι V. Ι2/Ι3 καὶ¹ — γίνεται om. V. Ι3 Post σκληροτέραν add. μᾶλλον B. ἀπάντων] πάντων τῶν ἰχθύων V. Ι4 λεπτήν] ἄλεπον V. Ι5 μᾶλλον om. V. Ι6 ἡδονῆν] ἡδο in rasura B². ὑπερέχουσα ἐστὶ] ὑπερέχει κρείττονα V. αἱ δὲ τὰς καρκινάδας] οἱ δὲ καρκῖνοι V. Ι7 ἐσθίουσαι — καί² om. V. ἐσθίουσα B. Ι8 τῶν om. V. Post πετραίων add. ἰχθύων V. Ι9 ὀνομάζομεν V. 20 εἰσιν] τυγχάνουσι V. 20/ p. 486, Ι6 ἄριστοι — δὲ καὶ om. V.

ρος, μετ' αὐτὸν δὲ κόσσυφοί τε καὶ κίχλαι καὶ πρὸς τούτοις
 ἰουλίδες καὶ φυκίδες καὶ πέρκαι· τροφή δὲ ἐξ αὐτῶν οὐ
 μόνον εὐπεπτος, ἀλλὰ καὶ ὑγιεινοτάτη ἐστὶν αἷμα γεννώσι
 <μέσον> τῇ συστάσει. ὁ δὲ κωβιὸς ἄριστός ἐστι εἰς ἡ-
 5 δονήν καὶ εἰς πέψιν ἀνάδοσίν τε καὶ εὐχυμίαν καὶ μάλιστα ὁ
 κατὰ τοὺς ψαμμώδεις αἰγιαλοὺς καὶ τὰς πέτρας καὶ ἀκτὰς
 παρὰ τῶν ἐν τοῖς στόμασι τῶν ποταμῶν ἢ ταῖς λίμναις ἢ
 μοχθηρῶ ὕδατι διαιτώμενος· οὗτοι γὰρ χεῖριστοὶ εἰσὶν ἐκεῖ-
 νων. λευκῶ δὲ ζυμῶ ἐψόμενος ὥστε κηρωθῆναι πινόμενος
 10 κοιλίαν ὑπάγει· ὁππὸς δὲ ἄνευ ἀλῶν ἐσθιόμενος ἰᾶται τὰς
 ἔρευγμώδεις προθυμίας. περὶ μαλακοσάρκων· τὰ μα-
 λακόσαρκά εἰσιν ὄνισκοι καὶ σμύραιναι βούγλωσσά τε καὶ
 ψησῖα καὶ λαπίλαι. ἀλλ' ὅσα μὲν ἐν θαλάσῃ διατρίβουσιν
 ἡδιστα καὶ τρόφιμα· ὅσα δὲ ἐν ποταμοῖς μοχθηρὰ καὶ κακό-
 15 χυμα. ὡσαύτως καὶ τὰ σελέχια καὶ τὰ σπάρια τοιαύτης
 κράσεως καθεστήκασιν. κόκκυγες δὲ καὶ σκορπίοι ὄρφοι
 τε καὶ γλαῦκοι καὶ γόγγροι καὶ φάγροι καὶ αἱ μικραὶ θύνναι
 καὶ πηλαμύδες δυσκατέργαστοτεροι τῶν μαλακοσάρκων
 εἰσὶ καὶ παχέος χυμοῦ γεννητικοὶ καὶ διὰ τοῦτο ἰσχυροτέρας
 20 γαστρὸς δεόμενοι εἰς πέψιν. βλέννος καὶ αὐτὸς σκληρό-
 σαρκος καὶ δυσκατέργαστος ὡς ὁ σκορπίος καὶ τὰ λοιπά.
 μέση δὲ ἐστὶ εἰς εὐχυμίαν ἀνθερίνη, καὶ γαλέαι ἐλατ-
 τότεραι τῶν κωβιῶν εἰς εὐχυμίαν. οἱ λύθρινοι καὶ τὰ μικρὰ

 V (16-23) B

1 αὐτοῦ B. 2 φυάδες B. 3 ὑγιεινοτάτη] ὑγιω^{ττ} ἢ B.
 3/4 γενώσας B et post hoc verbum lacuna decem litterarum : cf. Galen., *De al. fac.*, III, 27, 2. 7 τὰς λίμνας B.
 8 διαιτωμένους B : licet διαιτωμένων. 9 πινόμενου B.
 12 σμύραιναι B^{ms} : σμύρναι B. 17 γόγγροι] σάγγροι B. θύννες
 B. 18 Post καὶ add. αἱ V. παλαμύδες BV. δυσκατέργαστοι
 V. 19/20 παχέος — πέψιν] κακόχυμοι V. 20 Ante βλέννος add.
 ὁ V. βλίνας B. 21 δυσκατέργαστος — λοιπά] κακόχυμος V.
 22 μέσος B. μέση — εὐχυμίαν om. V. εἰς εὐχυμίαν B^{ms} :
 μι B. αἱ ἀνθερίναι V. χαλέαι B οἱ γαλέοι V γάλα B^{ms}.
 22/23 ἐλαττότεραι — εὐχυμίαν] εὐχυμοι V. 23 οἱ om. B.
 λιθρίν B.

ἰουλάρια ὅμοια τούτων. ὡσαύτως καὶ οἱ μεγάλοι γόμφοι,
 θύνναι καὶ πηλαμύδες αἱ μείζονες καὶ σκόμβροι σαῦροί τε
 καὶ ἐγγραύλεις καὶ θρίσσαι καὶ ζαργάναι καὶ ὄρκυνοι κακό-
 χυμοὶ καὶ μελαγχολικοί. κάλλιχθὺς καὶ ῥίνη καὶ βάτος
 μέσοι πως εἰς εὐχυμίαν εἰσὶ πρὸς τε γόμφους καὶ σκουμ- 5
 βρία καὶ τὰ λοιπά. σμαρίδες αἱ μὲν στρογγύλαι τῶν
 πλατειῶν κρείττους εἰς εὐχυμίαν· ὡσαύτως καὶ τὰ κουτ-
 ζούρια. ξιφίας καὶ μαζὸς οὐκ εἰς εὐχυμίαν εὐχρηστοί·
 δυσκατεργαστότεροι γάρ εἰσίν. τὸ δὲ σνάκιον τούτων
 πάντων προκριτέον ἐκτὸς τοῦ λαβρακίου εἰς εὐχυμίαν. 10
 γλανέος ἡδιστος καὶ ὠφέλιμος ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ διαιτώμενος·
 ὁ δὲ ἐν λίμναις ἢ ἐν ποταμοῖς στασίμοις καὶ ἰλυώδεσι
 διαιτώμενος ἰχθὺς ἄχρηστος καὶ καθόλου τοίνυν χρῆ γινώσ-
 κειν καλλίστην σάρκα ἰχθύων τῶν ἐν καθαρῇ θαλάττῃ διαι-
 τωμένων καὶ μάλιστα τῶν πρὸς τὰ βόρεια τῶν θαλασσῶν καὶ 15
 πνευμάτων διαιτωμένων. οἱ δὲ πολύποδες καὶ αἱ σηπίαί καὶ
 αἱ τευθίδες καὶ οἱ μοσχῆται καὶ ὅσα τούτοις ἔοικεν ἄναιμα,
 φλεγματικώτερα καὶ κακόχυμα. νάρκα καὶ τρυγῶν φλεγ-
 ματικώτεραι καὶ κακόχυμοι μέσως πως.

B V

I ἰουλάρια] γλαρία B. ὅμοια — ὡσαύτως om. V. Post
 γόμφοι add. εὐχυμοὶ V. 2 Ante θύνναι add. αἱ V. παλαμύδες
 B. αἱ] οἱ B. αἱ μείζονες om. B. Post καί² add. οἱ V.
 3 ἐγκραύλ B^{ms} ἐκραύλεις B. Ante καί² add. τριχῆτοι V. καί³
 om. V. ζαργάνες B. 3/4 κακόχυμα καὶ μελαγχολικά B.
 4 Ante κάλλιχθὺς add. ὁ V. ῥίνα B. 5 μέσως B. 5/6 πρὸς
 — λοιπά] σύν τε γόμοις καὶ σκόμβροις καὶ τοῖς λοιποῖς V.
 6/7 αἱ — πλατειῶν] δὲ πλατεῖαι V. 7 πλατέων B. κρει-
 τότεραι B. 8 Post ξιφίας add. δέ V. 8/9 οὐκ — εἰσίν]
 κακόχυμοι καὶ βλαπτικοί V. 9 σνάκω B. τούτων om. V.
 10 προκριτέον] κρείττον V. λάβρακος V. 11 γλανέος] ὁ γλα-
 ναῖος μὲν V. ἡδιστος καὶ ὠφέλιμος transp. post θαλάσῃ V.
 διαιτώμενος om. V. 12 ἐν² om. V. 12/16 στασίμοις —
 διαιτωμένων] κακόχυμος V. 14 κάλλιστον B. 15 τῶν¹] οἱ B.
 16 διαιτώμενοι B. αἱ om. B. 17 αἱ om. B. 18/19 νάρκα
 — πως om. V.

Περὶ ὄστρακοδέρμων.

Κήρυκες καὶ πορφύραι ὄστρειά τε καὶ μύδια καὶ τὰ λοιπὰ τῶν τοιούτων κακόχυμα· κοινὸν μὲν οὖν τῶν τοιούτων τὸ ἀλυκὸν ἔχειν χυμὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ σαρκί, ὑπακτικὸν δὲ τῆς
 5 ἡμετέρας γαστρὸς. ἄστακοὶ δέ, πάγουροι, καρκίνοι καὶ κάραβοι, καρίδες καὶ ὅσα ἄλλα λεπτὸν μὲν ἔχει τὸ περιέχον ὄστρακον, ἦττον μὲν ἐκείνων σκληροὶ κατὰ τοῦτο καὶ ἐλάττονα κέκτληται τὸν ἀλυκὸν χυμὸν· ἔστι δὲ σκληρόσαρκα πάντα καὶ δύσπεπτα, τροφίμα δὲ προεψηθέντα. τοὺς δὲ ἐχίνοὺς τοὺς
 10 θαλαττίους ἐσθίουσί τινας καὶ δι' οἰνομέλιτος καὶ διὰ γάρου πρὸ ἀρίστου γαστρὸς ὑπαγωγῆς ἔνεκα. εἰσὶ δὲ τῶν ὀλιγοτρόφων ἐδεσμάτων καὶ μέσως τῆς κατὰ τὸ παχύνειν καὶ λεπτύνειν τοὺς χυμοὺς δυνάμεως.

Περὶ τῶν ταριχευομένων ἀπάντων τῶν ζώων
 15 τε καὶ πετεινῶν καὶ ἐνύδρων.

Ἐπιθήδεια δὲ πρὸς ταριχείαν εἰσὶ σώματα ζώων ὅσα σκληρὰν τε ἅμα καὶ περιττωματικὴν ἔχουσι σάρκα· τὰ δὲ ἢ πάνυ μαλακὴν ἢ πάνυ ξηρὰν καὶ ἀπερίττωνον ἔχοντα τὴν ἕξιν τοῦ σώματος οὐκ ἐπιθήδεια ταριχεύεσθαι· διὰ τοῦτο τὰ
 20 εὐθὲτα εἰς ταριχείαν λεπτομερῆ γίνεται καὶ λεπτύνει ἐσθι-

V (1-7) B.

2 κηρύκια V. πορφύρια V. μύδια B. τὰ om. B.
 3 κακόχυμα] καὶ χίμιξ B. 3/5 κοινόν — γαστρὸς om. V.
 3 τό] τόν B. 4 ἔχει B. τῇ] τῷ B. ὑπακτικόν] λαμπακτικόν B.
 5 Post δέ add. καὶ V. καὶ om. V. 6 καραβίδες V. μὲν om. V. ἔχουσι V. τὸν περιέχοντα B τό V. 7/13 ἦττον — δυνάμεως] σωλῆνες τε ἀγαθοὶ καὶ εὐχυμοὶ V. 7 ἦττονα B. ἐκείνου B. σκληρῶν B. II ὑπαγούσης B. 12 τῆς] τοῖς B. 14/p. 489,2 περὶ — μοχθηρά om. V. 16 σώματι B. 17 σκληρά B. 18 ἀπερὶ B verbum complevit B²: ἀπερίττων Galenus, III, 40, 3.

όμενα τοὺς παχεῖς καὶ κολλώδεις χυμούς. τὰ δὲ παλαιὰ πάντα τάριχα μοχθηρά.

Περὶ γάρου.

Γάρος δυνάμεώς ἐστι ἱκανῶς θερμῆς καὶ ξηρᾶς· ὁμοίως καὶ ἡ ἄλμη τῶν ταριχευτῶν ἰχθύων. τῇ γὰρ δριμύτητι ἀμ- 5
φότερα τοὺς μὲν τὸ ἰσχίον ἐνοχλοῦντας χυμούς ἐπισπάται καὶ διὰ τῶν ἐντέρων ἐκκενοῖ, καὶ ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν ἐνιέμενα μεγάλως ὤνησεν εἰς τὸ ξηράναι τὰ ἔλκη. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν στόματι σηπεδονωδῶν ἐλκῶν κλυζόμενα ὁμοίως ὠφελεῖ. ταῦτα οἶδε ποιεῖν καὶ τῶν κολυμβάδων ἐλαιῶν 10
ἄλμη.

Περὶ λαχάνων.

Τὸ μὲν μαρούλιον ψύχει καὶ ὑγραίνει καὶ ὕπνον παρέχει πλέον βρωθέν. τὸ δὲ ἴντυβον ψύχει μὲν ἥσσον, στύφει δὲ καὶ γαστέρα. ἡ μαλάχη ψύχει καὶ ὑγραίνει καὶ δια- 15
φορεῖ, ὑπάγει δὲ καὶ τὴν γαστέρα. ὡσαύτως καὶ τὸ χρυσολάχανον. καὶ τὸ σεῦτλον τὸν μὲν στόμαχον εὐαίσθητον ὄντα φύσει δάκνει εἰ πλέον βρωθῆ, ἐπιτηδειότερον

V (3-18) B

1 χυμοί B. 2 πάν B. 3 Capit. περὶ γάρου post cap. περὶ ἐλαιῶν transp. V. 4 τὸ γάρου V. ἱκανῶς om. V. 5 τῇ γὰρ — ἀμφότερα] ἀμφότερα γὰρ δριμύτατα καὶ V. 6 τὸ ἰσχίον] ἰσχίω V. χυμόν B. 8 ἐνιέντα V. 9 ἐν] ἐν τῷ V. σηπεδονῶν B σηπεδόνων V. βλυζόμενα V. 10 οἶδε] δὲ οἶδε V. καί] καὶ ἡ V. ἐλαῶν V. 11 ἄλμη VB¹: ἀλδονῶν ἐλκῶν B. 13 Ante τὸ add. τῶν δὲ λαχάνων V. μὲν om. V. μαιούλιον V. 14 πλέον] πολὺ V. ἴντύβιον V. ἥσσον] ἴσον V. 15 καί¹] τὴν V. 16 ὑπάγει] λύει V. καί¹ om. V. 17 καὶ τό] τὸ δὲ V. 17 Num ἀναίσθητον leg. ? 18 εἰ] εἰ καὶ V. 18/p. 490,2 ἐπιτηδειότερον — ἐσθίηται om. V.

δέ ἐστὶ μαλάχης εἰς τὰς καθ' ἡπαρ καὶ σπλήνα ἐμφράξεις·
 ἔτι δὲ πλεον ὠφέλιμόν ἐστι ὅταν μετὰ νάπυος ἢ ὄξους ἐσθίη-
 ται. ἡ κράμβη κακόχυμός ἐστι καὶ μελαγχολικὴ συχνῶς
 ἐσθιομένη· διέφθοσ δὲ γενομένη μετ' ὄξους καὶ ὀλίγου ἐλαίου
 5 καὶ κυμίνου ἀρτυθεῖσα κοιλίαν ἴστησιν. τὸ δὲ βλίτον ψύχει
 καὶ ὑγραίνει. ἡ κολοκύνθη ψύχει καὶ ὑγραίνει καὶ ὑπά-
 γει γαστέρα· ἐστὶ δὲ ὀλιγότροφος. τὸ σέλινον θερμαίνει
 μὲν μετρίως, ἔστι δὲ διουρητικὸν καὶ ἄφυσον καὶ μᾶλλον τῆς
 πόας τὸ σπέρμα. τὸ εὐζωμον θερμὸν καὶ κινητικὸν φύ-
 10 σεως καὶ σπέρματος γεννητικόν. κάρδαμον καὶ νάπυ
 θερμὰ καὶ δύσπεπτα καὶ κεφαλαλγικά. κάππαρις εὐ-
 στόμαχος, τμητικὴ καὶ ῥυπτικὴ καὶ ἐκφρακτικὴ τῶν γλίσχρων
 καὶ παχέων χυμῶν, γαστέρα τε ὑπάγει ἐσθιομένη δι' ὄξυ-
 μέλιτος ἢ δι' ὀξελαίου νῆστις. ῥαφανὶς θερμῆς μὲν ἐστὶ
 15 δυνάμει, λεπτύνει δὲ τοὺς χυμοὺς ἐσχάτως τῆς τροφῆς
 ἐσθιομένη. μάραθρον καὶ ἠδύοσμον ἀμφοτέρα θερμαίνουσι,
 διουρητικὸν δὲ τὸ μάραθρον ὑπάρχει μᾶλλον. γογγύλη
 δύσπεπτος καὶ φυσώδης καὶ χυμοποιός. δαῦκος θερμός
 ἐστὶ καὶ διουρητικὸς μετρίως ἐσθιόμενος καὶ ἐκφρακτικὸς
 20 νεφροῦ καὶ κύστεως. κρόμμυα ὠμὰ ἐσθιόμενα συμμέτρως
 θερμαίνει τῇ δριμύτητι, λεπτύνει δὲ καὶ τοὺς χυμοὺς καὶ

 B V

1 τὰς] τό B. 3 ἐστὶ om. V. 3/5 συχνῶς — ἴστησω om. V.
 4 διέμφθος B. 5 κυμίνου B²: κυ B. Post βλίτον add. καὶ ἡ
 ἀνδράχνη V. 5/6 τό — ὑγραίνει om. B ἢ βλίτα ψύχει καὶ
 ὑγραίνει add. B². 6 Ante ἡ add. ὁμοίως καὶ V. κολοκύνθη V.
 7 Ante γαστέρα add. τὴν V. τό] τὸ δέ V. 8 μὲν om. B.
 9 τό²] ὠσαύτως καὶ τό V. θερμὸν καὶ] θερμαίνει ἐστὶ δέ V.
 10 τὸ κάρδαμον καὶ τὸ νάπυ V. 12 τμητικὴ καὶ ῥυπτικὴ om. V.
 13 παχυτάτων V. ὑπάγει] προτρέπει V. ἐσθιομένη om. V.
 ὀξομέλιτος V. 14/16 ἢ — ἐσθιομένη om. V. 14 νῆστις i. e.
 ὑπὸ νήστιδος. 16 ἐσθιομένες B. τὸ δὲ μάραθρον V. μάλα-
 θρον B. δύοσμον B. 17 μάλαθρον B. ὑπάρχει μᾶλλον om. V.
 ἡ δὲ γογγύλη V. 18 ὁ δὲ δαῦκος θερμαίνει V. 19 καί¹]
 δέ V. 19/20 καί² — κύστεως om. B. 20 τὰ δὲ κρόμμυα V.
 21 δριμύτητι] γλυκύτητι V.

ἐκφράττει· διὰ δὲ τὸ παχυμερὲς τῆς οὐσίας αὐτοῦ τὴν γαστέρα ἐμπνευματοῖ. ἐψημένα δὲ ἐσθιόμενα πᾶσαν κακίαν ἀποτίθεται καὶ εἰς εὐχυμίαν μετέρχεται. σκόροδα ὡμὰ ἐσθιόμενα θερμαίνει καὶ λεπτύνει τοὺς χυμοὺς καὶ ἐκφράττει· ἐψηθέντα δὲ ἀσθενέστερά πως γίνεται καὶ τοὺς νεφρικοὺς ὠφελεῖ. ἐκφεύγειν δὲ χρῆ καὶ αὐτῶν καὶ τῶν δριμύων πάντων τὴν συνεχῆ χρῆσιν. τὰ δὲ πράσα καὶ αὐτὰ ὡμὰ ἐσθιόμενα παρόμοια τῷ σκόρδῳ ὑπάρχει· ἐψηθέντα δὲ ὠφελιμώτερα ἔστι καὶ διουρητικά. τὰ ὕδνα καὶ οἱ ἀμανῖται καὶ ἡ κινάρα κακόχυμα καὶ δύσπεπτα καὶ μελαγ-¹⁰χολικά.

Περὶ ὀπωρῶν.

Ὁ μὲν πέπων ψυχρὸς ἔστι καὶ ὑγρὸς καὶ κακόχυμος· μὴ πεφθῆεις δὲ χολέραν ἐργάζεται· τὸ δὲ σπέρμα αὐτοῦ διουρητικὸν ὑπάρχει καὶ τῶν ἐν νεφροῖς λίθων θρυπτικόν. ὁ¹⁵ δὲ μηλοπέπων ἔλαττον κέκτῃται τοῦ πέπονος πάντα κατὰ ψυχρότητα καὶ ὑγρότητα εἰς εὐχυμίαν πως. οἱ δὲ σαρακηνικοὶ πέπονες σκληρότεροι καὶ δυσκατεργαστότεροι τούτων εἰσὶ καὶ κακόχυμοι. οἱ δὲ σίκυοι ἤγουν τὰ ἀγγούρια

B V

1 ἐκφράττει — αὐτοῦ om. V. 2 ἐψημένα] δίσεφθον V. ἐσθιόμενον V. 3 τὰ δὲ σκόροδα V. 5 ἐψηθὲν δὲ ἀσθενέστερον B. γίνονται V. 5/6 καὶ — ὠφελεῖ om. B. 6 χρῆ δὲ φεύγειν V. αὐτοῦ B. καί² om. V. 6/7 πάντων τῶν δριμυτάτων V. 7/9 τὸ δὲ πράσον καὶ αὐτὸ ὡμὸν ἐσθιόμενον παρόμοιον τῷ σκόρδῳ τυγχάνει ἐψηθὲν δὲ ὠφελιμώτατόν ἐστι καὶ διουρητικόν V. 7 ὡμὰ] φλεγμά B. 8 ὑπάρχει om. B add. B². 9 τὰ] τὰ δέ V. 10 αἱ κινάραι V. ἄπεπτα V. μελαγχολιτικά B. 13 μὲν om. B. 14 χολήν V. 15 ὑπάρχει] ἔστι V. λίθον B. 16 μελιπέπων V. ἔλαττον — πάντα] εὐχυμος V. κέκτῃται om. B add. B². 17 εἰς — πως om. V. 18 σκληρότατοι καὶ δυσκατεργαστότατοι V. 18/19 τούτων εἰσὶ om. V. 19 ὁ δὲ σικυὸς ὁ ἡμέρος B. ἤγουν] ἦτοι V.

τὰ ἡμερα διουρητικά εἰσι καθάπερ οἱ πέπονες, ἀλλ' ἡττωνται
 ἐκείνων κατὰ τὴν οὐσίαν καὶ διὰ τοῦτο <οὐδὲ> ῥαδίως δια-
 φθείρονται ἐν γαστρί. ὡσαύτως καὶ τὰ κιτράγουρα·
 λανθάνει δὲ χρόνῳ πλέον εἰ ταῦτα βρωθῆ ἀδεῶς μοχθηροὺς
 5 καὶ παχυμερεῖς ἐν ταῖς φλεψίν ἀθροῖσαντα χυμούς, ἀλλ'
 ἐπειδὰν ἀφορμῆς λαβόμενα εἰς σῆψιν γένηται, πυρετοὺς
 κακοήθεις ἐργάζεται. τὰ σῦκα τὰ μὲν χλωρὰ καὶ πέπει-
 ρα εὐπεπτα καὶ τροφίμα καὶ γαστρὸς ὑπακτικά καὶ διουρη-
 τικά καὶ νεφρῶν ἐκκαθαρτικά· αἱ δὲ ἰσχάδες φυσώδεις καὶ ἀ-
 10 χρήστου αἵματος γεννητικάί, ἐπὶ πλέον δὲ ἐσθιόμεναι φθείρας
 ἐν τῷ σώματι γεννῶσι. σταφυλαὶ αἱ μὲν πρόσφατοι πε-
 ριττωματικά καὶ διψώδεις καὶ μάλιστα αἱ γλυκεῖαι, με-
 τρίως δὲ θερμαὶ ἀποβαλλόμεναι τὰ γίγαρτα μετὰ τοῦ
 λέπους· εἰσὶ δὲ καὶ γαστρὸς ὑπακτικά. αἱ δὲ σταφίδες θερ-
 15 μότεραι τῶν σταφυλῶν καὶ εὐστομαχώτεραι καὶ θρεπτικώ-
 τεραι, γαστρὸς δὲ οὐχ ὑπακτικά. τὰ μόρα ἤγουν τὰ
 συκάμυνα κακόχυμα καὶ γαστρὸς ἐφεκτικά. ὡσαύτως
 δὲ καὶ τὰ κράνια καὶ τὰ προῦμνα καὶ τὰ βάτινα. τὰ κερά-
 σια ὑγρὰ καὶ ψυχρά, ὀλιγόχυμα δὲ καὶ γαστρὸς ὑπακτικά
 20 χωρὶς τῶν στυφόντων· ἐπὶ πολὺ δὲ ἐσθιόμενα πλείονα χυ-
 μὸν ἐν τῷ σώματι γεννῶσι. τὰ μήλα τὰ μὲν γλυκέα εὐχυμα
 καὶ ζεματιστὰ ἐσθιόμενα καὶ ὄπτα, φθείρουσι δὲ καὶ τὴν

B V

1 τὰ ἡμερα om. B. καθάπερ] ὡσπερ V. ἡττων γε B.
 2 ἐκείνοι V. κατ' οὐσίαν V. οὐδέ addidi : cf. Galen. *de al.*
fac., II, 6, I. 3 ἐν τῇ V. τετράγουρα V. 4 χρόνος V.
 βρωθῆ om. V. Post ἀδεῶς add. τρεφόμενα V. 5 ἀθροῖσαι BV.
 ἀλλ'] ὡς BV. 6 λαβόμενος B. γένηται om. V. 7 ἐργά-
 ζονται V. τὰ] τὰ δέ V. μὲν om. V. καί] καὶ τὰ V.
 8 καὶ διουρητικά om. V. 9 καθαρικά V. δέ om. B. II Ante
 σταφυλαὶ add. αἱ V. μὲν om. V. 13 θερμαίνουσιν V. τὰ] τὰ
 τε BV. 14 Post ὑπακτικά ponit quae sunt p.494,17-22 V. δέ
 om. B. 16 οὐχ ὑπακτικά δὲ γαστρὸς transp. V. τὰ] τὰ δέ V.
 17 καί — ἐφεκτικά om. V. ἐφλεκτικά B. 18 τὰ] τὰ δέ
 V. 19 Post ψυχρά add. καὶ V. 20 ἐπὶ om. V. ἐσθιόμεναι
 V. 21 τὰ] τὰ δέ V. 22 καί¹ om. V. Post ζεματιστὰ add.
 δέ V. καὶ ὄπτα ἐσθιόμενα transp. V. δέ καὶ om. V.

γαστέρα· τὰ δὲ στυφὰ καὶ ὄξυνα κακόχυμα πάνυ καὶ ψυχρά.

ἀπίδια τὰ πέπειρα μὲν τρόφιμα, κοιλίας δὲ εἰσιν ἐφεκτικά. ροδάκινον ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν ἐστὶ τῇ κράσει· ἡ δὲ σὰρξ αὐτοῦ ἐσθιομένη εὐφθαρτός ἐστι καὶ πάνυ μοχθηρά. τὰ βερίκοκκα ξηρὰ καὶ ὀξώδη καὶ εὐφθαρτα. 5
δαμάσκηνα τὰ μὲν χλωρὰ δυσκατεργαστότερα, τὰ δὲ ψυκτὰ καὶ γλυκέα εὐχυμα καὶ γαστρὸς ὑπακτικά. τὰ ροῖδια ψύχουσι καὶ στύφουσιν, ὀλίγην δὲ τροφήν παρέχουσι τῷ σώματι. τὰ μέσπιλα καὶ τὰ σοῦρβα στυπτικά καὶ κοιλίας ἐφεκτικά. οἱ φοίνικες θερμοὶ καὶ εὐστόμαχοι καὶ στυπ- 10
τικοὶ καὶ μάλιστα οἱ ἄωροι, καὶ γαστρὸς ἐφεκτικοί· ἐπὶ πλεόν δὲ βρωθέντες κεφαλαλγίαν ἐργάζονται. τὰ δὲ κίτρα· ὁ μὲν φλοιὸς αὐτῶν δριμύς καὶ δύσπεπτος, ἡ δὲ σὰρξ αὐτῶν μετρίως πως τρόφιμος, πλεόν δὲ βρωθεῖσα χολήν γεννᾷ. τὰ ζίντζυφα κακόχυμα καὶ ψυχρά. κάστανα 15
δύσπεπτα καὶ κακόχυμα, ψυχρὰ καὶ ξηρὰ καὶ φυσώδη καὶ γαστρὸς ἐφεκτικά· τὰ δὲ ψυκτὰ τὸ φυσώδες ἀποτίθενται, εἰς δὲ τροφήν οὐδὲ ταῦτα ἐπιτήδεια. εἰκόασί πως βαλάνια. τὰ κάρυα τὰ βασιλικά ὀλιγότροφα καὶ εὐστόμαχα

B V

1 στυφέα B. ὀξώδη V. 2 Ante ἀπίδια add. τά V. μὲν πέπειρα transp. V. ἐφεκτικά] ὑπακτικά V. 3 τὰ δὲ ροδάκινα ὑγρά καὶ ψυχρά V. 4 ἄφθαρτος V. πάντη B. 5 ξηρὰ καὶ om. V. 6 δαμάσκηνα om. V. Post χλωρὰ add. καὶ V. 7 τὰ ροῖδια] αἱ ροιαί V. 8 ὀλίγον B. 9 σύρβα B. 10 ἐφεκτικά] ἐφεκτικά B ὑπακτικά V. 11 μᾶλλον V. καὶ γαστρὸς ἐφεκτικοὶ καὶ μᾶλλον οἱ ἄωροι transp. V. 12 πλεόν] πολὺ V. εἰς κεφαλαλγίαν γίνονται B. 12/13 τῶν δὲ κίτρων V. 13 αὐτῶν om. V. 14 πλεόν] πολὺ V. βρωθέν B. 15 Post ζίντζυφα add. καὶ τὰ κυδάνια V. Post κακόχυμα add. καὶ κακόψυχα V. Post ψυχρά add. καὶ ξηρά V. Ante κάστανα add. τὰ δέ V. 16 κακόχυμα] κακόψυχα ἢ κακόχυμα καὶ V. 17 Post ψυκτὰ add. κάστανα V. 18 τροφήν δέ transp. V. οὐδέ] οὐ V. Post ταῦτα add. εἰσὶν V. εἰκόασί πως om. V. βαλάνια] τὰ βαλάνια καὶ V. 19 ὀλιγότροφα καὶ om. V.

μετρίως ἐσθιόμενα· εἰ δὲ μετὰ ἰσχάδων ἐσθίει τις αὐτά, ἐπὶ πλεόν εἰσὶν εὐστόμαχα· μετὰ πηγάνου δὲ νῆστις λαμβάνων τρία οὐδὲν βλαβήσεται· τις ὑπὸ θανασίμων φαρμάκων.

τὰ δὲ ποντικά κάρνα ἃ δὴ καὶ λεπτοκάρνα καλοῦνται
 5 ψυχρότερα καὶ αὐστηρότερα καὶ γεώδη εἰσί. τὰ κυδώνια ψυχρά εἰσι καὶ ἐφεκτικά γαστρός, ῥωστικά δὲ ποσως στομάχου εἴ τις ἐκζέσας αὐτὰ φάγοι. τὰ ξυλοκέρατα θερμά πῶς εἰσι συμμέτρως ἐσθιόμενα καὶ χυμῶν τμητικά, στύφουσι δὲ καὶ μετρίως. τὰ κουκουνάρια παχύχυμα καὶ
 10 τροφίμα νεφροῦ τε καὶ κύστεως θερμαντικά καὶ σπέρματος γεννητικά καὶ συνουσίας παρορμητικά. τὰ ἀμύγδαλα λεππυνητικῆς, ἐκφρακτικῆς καὶ τμητικῆς εἰσι δυνάμεως καὶ θώρακος καὶ σπλάγγων καθαρτικά καὶ τὸ πᾶν ἐκφρακτικά καὶ μάλιστα τὰ πικρά. ὁμοίως καὶ τὰ πιστάκια τῆς αὐτῆς
 15 δυνάμεως εἰσι τῶν ἀμυγδάλων· ἐκκαθαίρουσι δὲ καὶ αὐτὰ τοῦ πνεύμονος τὰ ὑγρά διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς οὔσαν θερμότητα.

αἱ κρεμασταὶ σταφυλαὶ ἀπεριττότεροί εἰσι τῶν προσφάτων καὶ εἰς εὐχυμίαν καλλίους καὶ μάλιστα ἢ λεγομένη χρυση· τὰ δὲ μαῦρα ἐλάττονα εἰσι τῶν ἄσπρων εἰς εὐχυμίαν καὶ εἰς ἀπόθεις εἴ τις αὐτὰ φυλάξῃ. καὶ πάντα τὰ εἰς
 20 ἀπόθεις χλωρὰ τῶν ὀπωρῶν φυλαττόμενα εὐπεπτότερα πῶς καὶ θερμότερα καθίστανται.

 B V

I ἐσθιόμενα] τρεφόμενα V. μετρίως τρεφόμενα εὐστόμαχα transp. V. ἰσχάδος V. 4 καί om. V. 5 ψυχρότερα — εἰσι] κακόχυμά εἰσι παντελῶς V. τά] τὰ δέ V. 6 ἐφλεκτικά B. ἐφεκτικά γαστρός] τὴν γαστέρα ἐπέχουσιν V. 7 Post αὐτά add. θερμά V. φάγη B. τά] τὰ δέ V. 8 ἐσθιόμενα om. B. χυμοῦ V. 9 καί¹ om. V. τά] τὰ δέ V. κοκκωνάρια V. κακόχυμα V. 10 νεφρῶν V. 10/11 καὶ² — γεννητικά om. V. 11 Post λεππυνητικῆς add. καί V. 12 ἐκφρακτικῆς B. 13 ἐκφρακτικά B. 14 ὁμοίως] ὡσαύτως V. 15 εἰσι δυνάμεως transp. V. 15/16 τῶν — θερμότητα om. V. 16 τὴν] τόν B. 17 αἰ] αἰ δέ V. ἀπεριττότερα V. 18 καλαί V. 19 τὰ δὲ μέλανα αὐτῶν ἤττονα εἰσι τῶν λευκῶν V. εἰς] καὶ εἰς V. εὐχυμίαν] ἀποθυμίαν V. 20 εἰς¹ om. V. εἰ — φυλάξῃ] τῆς αὐτῶν φύσεως V.

Περὶ γάλακτος.

Τὸ τοίνυν ὑγιεινότατον γάλα καθαρὸν καὶ εἰλικρινές ὃν οὔτε πικρότητος οὔτε ὀξύτητος οὔτε γλυκύτητος οὔτε δριμύτητος οὔτε δυσωδίας μετέχει, ἀλλ' ὡς ἂν εἴποι τις ἄνοσμον ἢ εἴπερ ἄρα σμικροτάτην τινὰ εὐωδίαν ἐμφέρον ἐστίν, 5 εὐδηλον ὅτι καὶ γευόμενόν ἐστιν ἠδὺ βραχεΐαν ἔχον γλυκύτητα. ἀλλ' ὅσον μὲν τῇ φύσει διαλλάττει τὸ δέρμα βουσί τε καὶ ἵπποις καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις, εἰς τοσοῦτον καὶ τὸ γάλα αὐτῶν διαλλάττει. τὸ μὲν γὰρ βοῶν παχύτατόν ἐστι καὶ λιπαρώτατον θρέψαι καὶ τὰ μέτρια ὑπελθεῖν ἀγαθόν. 10 τὸ δὲ τῶν αἰγῶν σύμμετρον τῇ συστάσει καὶ καθάραι μὲν ἀσθενέστερον βοός· τὰ δ' ἄλλα ἐπιεικῶς χρηστόν. τὸ δὲ προβάτου παχύτερον τούτων λεύκας ποιεῖν εἴωθεν ὑπὸ τῷ δέρματι, εἴ τις συνεχῶς αὐτὸ προσφέροιο. δῆλον δὲ ὅτι πᾶν ὑγιεινὸν γάλα ἢ ἔριον κάλλιον ἂν παρέχοι 15 τοῦ νοσοῦντος. τὰς δὲ νόσους τῶν ζῴων συλλογίζεσθαι δυνατόν, λεπτότητα τοῦ δέρματος κατανοῶν, καὶ μαδαρότητι καὶ φύμασι καὶ λειχήσι καὶ ψώραις καὶ σηψίν. καὶ τὰ

B V

2 Cf. Galen. *de simpl. med.*, X, 7, p. 264, I K. καθαρὸν καὶ om. V. ὃν om. B. 3 πικρότητα V. οὔτε¹ ἢ V. ὀξύτητος — οὔτε³ om. V. δριμύτητα V. 4 δυσωδίαν V. μετέχον B ἐμποιεῖ V. Post τις add. ἀόδμως ἢ B. ἀνόσμως B.

5 ἢ om. B. σμικροτάτου B. ἐμφέρει V. ἐστίν om. V. 6 Post εὐδηλον add. δέ BV. γευόμενοις B. Post ἐστίν add. εὐχρηστον καὶ V. 7 τὴν φύσιν V. 8 τῶν τε βοῶν καὶ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἄλλων ζῴων V. εἰς om. V. 9 Ante βοῶν add. τῶν V. 10 θρέψαι B corr. B². μέτρια] μόρια V. ἀγαθά B. 11 καὶ om. B. 12 Post ἀσθενέστερον add. δέ V. τοῖς δ' ἄλλοις B. χρηστέον B. 13 τό] τοῦ BV. τούτου V. ὑπὸ τῷ δέρματι λεύκας ποιεῖν εἴωθεν transp. V. 14 αὐτοῦ V. 15 γάλα transp. post παρέχοι V. ἂν om. V. παρέχη B παρέχει V. 17 malim κατανοοῦντι vel-τα. καθαρότητα V. 18 φύματα V. λειχήνας V. ψώρας V. σῆτα V ἀσιταίς B.

μελάντερα τῶν ἀλόγων ὡς ἐπίπαν ἰσχυρότερα ὥσπερ καὶ τὰ κρέα αὐτῶν δῆλον ἡδύτερα ὄντα· τὰ δὲ λευκὰ ἀσθενέστερα. καὶ τὸ μὲν ἔαρνον γάλα ὑγρότατον καὶ λεπτότατόν ἐστι μετὰ τὴν κύησιν, παχύνεται δὲ κατὰ βραχὺ προϊόντος τοῦ
 5 χρόνου ὡς κατὰ μέσον τοῦ θέρους ξηρόν τε καὶ παχύτερον γίνεσθαι. ἐπαινεῖται δὲ τὸ θερινὸν ὡς εὐπεπτότερον καὶ εὖοσμον. καθόλου δὲ τῶν ἀκμαζόντων τὸ γάλα ὑγιεινότερον καὶ κάλλιστον, τῶν δὲ νέων ὑγρότερον, τῶν δὲ πρεσβυτέρων ξηρότερον. ἀλλὰ καὶ παρὰ τὴν πόαν ἐστὶ ἡ δια-
 10 φορὰ αὐτῶν· ἡ μὲν γὰρ χλωρὰ πόα καὶ ἡ παρὰ τὰ ὕδατα ὑγρότερον καὶ ἐλάχιστον γάλα παρασκευάζει· ἡ δὲ σκληρότερα καὶ ὀρεινῇ ἐπιτήδειος εἰς γάλακτος ὀχετὸν καὶ πολλοῦ γέννησιν ὡς τρυφερὰ ὄντα καὶ οὐχ ὡς δριμύα καὶ καθαίροντα· ταῦτα γὰρ ταρακτικὸν αὐτὸ ἀποτελεῖ· κύτισος δὲ λιπα-
 15 ρὸν καὶ γλυκὺ ἀποτελεῖ τὸ γάλα νεμομέναις.

Περὶ τυροῦ.

Οἱ τυροὶ πάντες κακοί, πλὴν τῶν ὀξυγαλακτίνων καλουμένων· οὐδένα γὰρ ἔχω ἐπαινεῖσαι. πάντες δύσπεπτοι, ὀξυρευμιώδεις τε καὶ φυσώδεις ὡς ἐμπιπλᾶν τὴν γαστέρα καὶ διαχω-
 20 ρῆσαι πονηροὶ καὶ φλεγματώδεις καὶ καυσώδεις τῇ κοιλίᾳ. προσλαμβάνουσι γὰρ ἐν τῇ σκευασίᾳ ἀπὸ τῆς ἐπεμβαλλομένης

V (I-9 et I6-2I) B

I μελάντεραδέστερα B. τῶν] τὸ δὲ τῶν V. ἰσχυρότερον V.
 2 δῆλον om. B. 3 μετὰ] καὶ μάλιστα κατὰ V. 4 δέ] δὲ καὶ V. 5 τε om. V. 6 γενέσθαι V. καί] καὶ ὡς V. 7 Post ἀκμαζόντων add. ζῳών V. ὑγιεινότερον V. 8 Post πρεσβυτέρων add. ἦγον τῶν γεγηρακότων V. 9 ξηρότερον om. B add. B². 9/15 ἀλλὰ — νεμομέναις om. V. 12 ἄλακτος B. 16 τυρῶν V. 17 οἱ om. B. Post κακοί add. καὶ βλαπτικοί V. ὀξυγαλάκτων B ὀξυγαλακτικῶν V. 18 ἔχω ἐπαινεῖσαι] ἐκ τούτων ἐπαινέσω V. ὀξυρευμιώδεις V ὀξυρευγιμώδεις B. 19 φυσώδεις ὡς ἐμπιπλᾶν] φύσει ὑποτίμπλανται V. καί²] πλὴν καὶ V. 20 φλεγματώδεις B COIG. B². τῇ κοιλίᾳ om. V. 21 προσλαμβάνουσι γάρ] καὶ προσλαμβάνουσι V. σκαλβασία B. Ante ἀπὸ add. τὴν κοιλίαν V. ἐμβαλλομένης B.

πυτίας δριμύτητα, τὴν δὲ ὑγρότητα ἅπασαν ἀποτίθενται
καὶ μάλιστα χρονίσαντες δριμύτεροι γίνονται καὶ θερμότεροι
καὶ καυσωδέστεροι καὶ διὰ τοῦτο καὶ διψώδεις καὶ δύσπεπ-
τοι καὶ κακοχυμότεροι ἀποτελοῦνται. τῶν δὲ νέων τυρῶν
ἀπάντων εἶναι κάλλιστον νομιστέον τὸν καλούμενον ὄξυ- 5
γαλάκτινον· ἡδιστος γὰρ εἰς ἔδωδὴν, ἀβλαβῆς δὲ στομάχῳ
πάντων τῶν ἄλλων τυρῶν, ἦττον δὲ καὶ δύσπεπτος καὶ
δυσδιέξοδος, οὐ μὴν οὐδὲ πάνυ κακόχυμος. πικρότερος δὲ
διὰ τινα ἔφθειν τὸ νέον τοῦ παλαιοῦ καὶ τὸ μαλακὸν τοῦ
σκληροῦ καὶ τὸ ἀραιὸν καὶ χαῦνον τοῦ πάνυ πυκνοῦ καὶ πεπι- 10
λημένου καὶ τὸ γλυκὺ τοῦ ἀλυκοῦ καὶ τὸ ὠπτημένον τοῦ
ὠμοῦ. ἐφθὸς δὲ τυρὸς παρὰ πολὺ στερεώτερος. ὅμως πάν-
τες κακοί. βούτυρος πεπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως καὶ διαφο-
ρητικῆς· ταῖς γὰρ τοῦ πνεύμονος ἀναπτύσεσιν ἐν πλευ-
ριτικοῖς τε καὶ περιπνευμονικοῖς πάθεισι μεγάλα συντελεῖ. 15
μετὰ τούτου καὶ πέττει· μόνος γὰρ ἐκλειχόμενος πέττει
μᾶλλον, ἦττον δὲ ἀνάγει, ἅμα δὲ μέλιτι καὶ ἀμυγδάλοις
ἀνάγει μᾶλλον, ἦττον δὲ πέττει.

Περὶ ὄσπριων.

Ἡ φακῆ κακόχυμος καὶ μελαγχολικὴ καὶ ξηρά, γαστρὸς 20
δὲ ἐστὶν ἐφειπτικὴ διέφθοσ γενομένη καὶ μετ' ὄξους ἐσθιο-

V (1-4 et 13-21) B

1 πιπτίας B. δέ] τε V. 2 Post χρονίσαντες add. ἡνίκα
καί V. 3 καὶ καυσωδέστεροι om. B add. B². καί³ om. V.
4 κακόχυμοι V. 4/13 ἀποτελοῦνται — κακοί om. V.
5/7 εἶναι — τῶν om. B add. B². 7 ἦττων B. δύσπεπτος καὶ
om. B add. B². 9 ἔφθειν non intelligo. 13 τὸ δὲ βούτυρον V.
14 ἐπιπτύσεσιν V. 15 τε om. V. 16 τοῦτο B τοῦ V.
πέπτει V. γλιχόμενος V. πέπτει V. 17 δέ²] δὲ καὶ V.
18 ἀνάγει μᾶλλον om. V. δέ om. V. πέπτει V. 20 ἢ]
τῶν δὲ ὄσπριων ἢ μὲν V. μελαγχολικὴ B. 21 ἐστὶν om. V.
δισεφθὸς V ἢ διέφθοσ B. Ante γενομένη add. δέ B.
γιομένη V.

μένη. ὁ κύαμος θερμαίνει μετρίως, φυσώδης δὲ καὶ
 αἵματος παχυτέρου γεννητικὸς ὑπάρχει· ἔστι δὲ τρόφιμος
 καὶ κοιλίας ἐφεκτικὸς χωρὶς τῶν λεπύρων ἐσθιόμενος,
 μετ' αὐτῶν δὲ ποικίλως ἐψόμενος καὶ ῥυπτικός. ὁ
 5 πίστος χαῦνος καὶ φυσώδης ὑγρὸς πινόμενός ἐστι, ξηρὸς
 δὲ ἐσθιόμενος· ἐφεκτικὸς δὲ ὑπάρχει γαστρός. ἡ ζειὰ
 ξηρὰ καὶ περιττωματικὴ ὑπάρχει καὶ τρόφιμος, κοιλίας
 δὲ ἐφεκτικὴ. ὄρυζα δύσπεπτόν ἐστὶν ἔδεσμα· στυπτικὴ
 10 φυσώδεις τε καὶ τρόφιμοι, εὐκοίλιοι, διουρητικοί· ὁ δὲ
 ζωμὸς αὐτῶν καλῶς καρυκευθεὶς λίθους τοὺς ἐν νεφροῖς
 θρύπτει πινόμενος καὶ μάλιστα τῶν μελάνων· φρυγέντες
 δὲ ξηρότεροι γίνονται καὶ τὸ φυσώδες ἀποτίθενται. ἡ
 τῆλις θερμαίνει καὶ ξηραίνει μετρίως· συχνῶς δὲ ἐσθιομένη
 15 κεφαλῆς ἄπτεται καὶ ἐπ' ἐνίων τὸν στόμαχον ἀνατρέπει·
 ὠφελεῖ δὲ τὰ κατὰ θώρακα καρυκευτὴ λαμβανομένη.
 φάσηλοι καὶ λάθυροι περιττωματικοὶ καὶ φυσώδεις καὶ
 τρόφιμοι. αἰχλος κουφότερος τούτων καὶ εὐπεπτότερός
 ἐστὶ εἰς τροφήν· ὅμως καὶ αὐτὰ περιττωματικά.

 B V

I οἱ δὲ κύαμοι V. θερμαίνουσι V. φυσώδεις V. δέ] τέ B.
 2 γεννητικοί V. 2/3 ὑπάρχει — ἐφεκτικός om. V. 3 ἐσθι-
 ὄμενοι V. 4 ἐψόμενοι V. ῥυπτικός] ῥυπτικοὶ γίνονται V κρι-
 τικός B. ὁ] ὁ δέ V. 5 ἐστι transp. ante ὑγρὸς V. 6 δέ²
 om. V. ὑπάρχει γαστρός ἐφεκτικός transp. V. ἡ] ἡ δέ V.
 7/8 κοιλίας δὲ ἐφεκτικῆ] καὶ τὴν κοιλίαν ἐπέχει V. 8 ὄρυζα] τὸ
 δὲ ὄρύζιον V. στυπτικόν V. 9 μετρίως om. V. ἐπέχει τὴν
 γαστέρα transp. V. ἐρέβινθοι] τὸ δὲ ἐρεβίνθιον V. 10 φυ-
 σῶδες τρόφιμον εὐκοίλιον διουρητικόν V. 11 αὐτοῦ V. τοὺς
 ἐν νεφροῖς λίθους transp. V. 12 ἀποθρύπτει V. τὸ μέλαν V.
 φρυγέν V. 13 ξηρότερον γίνεται V. ἀποτίθεται V. 14 τῆλη
 B. 15 ἐπ' ἐνίον B lacuna V. ἀνατρέπει om. V. 16 τὰ κατὰ
 τόν V. 17 τὸ δὲ φασούλιον καὶ τὸ λαθύριον περιττωματικά καὶ
 φυσώδη καὶ τρόφιμα V. 18 Ante αἰχλος add. ὁ δέ V. κουφότερον
 B. εὐπεπτότερον B. 19 ὁμοίως B.

Περὶ ἐλαίων.

Αἱ ἐλαῖαι αἱ μὲν μαῦραι τὸν λιπαρὸν ἔχουσαι χυμὸν τροφήν ὀλίγην διδῶσι τῷ σώματι, οὐκ εὐχυμον δέ. αἱ δὲ κολυμβάδες τὸν στύφοντα χυμὸν ἔχουσαι ῥωννύουσι τὸν στόμαχον, ἐπεγείρουσι δὲ καὶ τὴν ὄρεξιν καὶ μάλιστα πρὸ 5 τροφῆς ἐσθιόμεναι· προτρέπουσι δὲ καὶ τὴν γαστέρα. αἱ δὲ δαφνίδες ἤγουν τὰ κοκκόδαφνα ἐσθιόμενα τὸν μελαγχολικὸν ἀπογεννῶσι χυμόν.

Μεμνήσθαι δὲ <δεῖ> τοῦ κοινοῦ πάντων ὡς κακόχυμά τινα τῶν ἐδεσμάτων ὑπάρχουσιν ὑγρά τε καὶ ὀλισθηρὰ καὶ ῥα- 10 δίως ὑπιέναι δυνάμενα ἀπὸ τε κρεῶν ἰχθύων τε καὶ ὀπωρῶν· διὰ τοῦτο ἐσθίειν αὐτὰ χρή πρότερον τῶν ἄλλων· οὕτω γὰρ αὐτὰ ταχέως ὑπέρχεται κάκεῖνα ποδηγεῖ, ὕστατα δὲ ληφθέντα συνδιαφθείρει καὶ τὰ χρηστά.

Περὶ ὕδατος.

15

Τὸ δὲ ψυχρὸν ὕδωρ ἢ μικρῶς <ὠφελεῖ> ἢ βλάπτει μεγάλως καὶ χρή παραιτεῖσθαι· ἀτοπον γὰρ μικρᾶς ὠφελείας βλάβην μεγάλην ὠνεῖσθαι καὶ δεῖ ὠνεῖσθαι μικρᾶς βλάβης μεγάλην ὠφέλειαν καὶ μάλιστα θαρρούντων τῷ ἦθει (I).

B (I-14) V

I ἐλαῶν V. 2 αἱ¹ om. V. ἐλαῖαι V. ἔχουσι V. Post χυμόν add. καὶ V. 5 Post πρὸ add. τῆς V. 7 τόν om. V. 7/8 χυμὸν ἀπογεννῶσι μελαγχολικόν transp. V. 9 μεμνήσθαι — πάντων] χρή δὲ εἰδέναι V. δεῖ addidi. ὡς] ὅσα BV. τινα om. V. 9/10 ὑπάρχουσι τῶν ἐδεσμάτων κακόχυμα transp. V. 11 ἀπιέναι V. 12 ἐσθίειν αὐτὰ χρή] δεῖ αὐτὰ ἐσθίειν V. οὕτω V. 13 κακείνους B. ποδηγεῖ B. 15/19 om. B. 16 ὠφελεῖ addidi. βλάπτει ἢ transp. V.

(1) Un manuscrit d'Athènes, Bibliothèque de la Chambre, n° 84 (XIVe siècle), contient, aux ff. 92-101^v, un petit traité intitulé : Τοῦ ὑπερίμου καὶ σοφωτάτου Ψελλοῦ πρὸς τὸν θεόσεπτον βασιλέα Μονομάχον. Sous des rubriques variées, disposées dans l'ordre alphabétique, telles que : ἀντιφάρμακόν ἐστι, ἀμβλυοπίαν ποιεῖ, ἀγχίνουαν ποιεῖ, ἀρτηρίας ὠφελεῖ, ἀδυναμίαν ποιεῖ, etc., l'auteur a indiqué les aliments qui produisent ces effets. Il s'est servi, pour confectionner ce lexique, du *περὶ τροφῶν δυνάμεων* de Syméon Seth, ouvrage qui est attribué à Pselus dans certains manuscrits.

LISTE DES MANUSCRITS GRECS

Athènes			399	5
Bibl. nat. III5	4		493	5
III8	4		557	5
I238	I30			
I247	I94 ¹	Constantinople		
I490	427	Metochion du S ^t Sépulchre		
I494	466		315	14
Bibl. de la Chambre		Copenhague		
68	393	I985		12
84	499 ¹			
Athos (M ^t)		Escorial		
103 (S ^{te} Anne 22)	12	I Y 9	4,	12
787 (Xénophon 85)	7	III Y 16		12
2948 (Dochiarion 274)	367			
3728 (Dionysios 194)	12 ¹	Florence		
3856 (» 322)	11	Laurentianus 58,4		9
4271 (Ivion 151)	302			
4302 (» 182)	339	Heidelberg		
4310 (» 190)	7	Palatinus 356		8
5757 (Panteleemon 250)	14			
6300 (» 793)	393	Madrid		
Berlin		Bibl. nat. 4616		4
Staatsbibl. Philipp. 1527	456,			
	479, 483	Milan		
	1558 10	Ambrosianus C 263 inf.		3
	1568 456			
	1570 277	Munich		
Bucarest		Staatsbibl. 105		11
Bibl. de l'Académie 205	5	384		12

Oxford			2490	191, 194
Baroccianus 150	482		2494	367
	166	191, 194	2510	381
Bodleianus 708	466 ¹		3035	455
Roe 18	12		Coislin 335	381, 385
			338	191, 194
Paris			346	381
Bibl. Nat. 36	418 ¹		Suppl. 496	10
	396		637	318
	985		652	191
	1310		659	381
	1883		684	277
	2047		1193	418
	2149			
	2178		Rome	
	2208		Angelicus 30	9
	2224	302, 361,	Vaticanus 1411	129, 193
	2238	466	1748	10
	2243			
	2256		Venise	
	2286		Marcianus 257	3
	2294		324	193
	2314	331, 450		
	2315		Vienne	
	2318		Staatsbibl. medic. 25	339
	2372			27
	2409	191, 194		32
	2419	274		52
				482

TABLE DES MATIERES

Syméon Seth

Tradition manuscrite	1
<i>Σύνοψις τῶν φυσικῶν</i>	16
<i>Περὶ χρείας τῶν οὐράνιων σωμάτων</i>	90

Commentaire de Proclus-Philopon à l'Introduction arithmétique de Nicomaque

Recension II, livre II	129
------------------------------	-----

Astrolabica

I Nicéphore Grégoras A	195
II Nicéphore Grégoras B	213
III Isaac Argyre	236
IV Anonyme	254
V Astrolabe persan	263

Glossaires de botanique

I Neophytos	277
II Nicomède	302
III Anonyme	318
IV »	331
V (Pseudo-Syméon Seth)	339
VI Anonyme	361
VII »	367
VIII »	372
IX »	378
X »	381
XI Pseudo-Galien	385

XII	Nicolas Hieropais	393
XIII	Anonyme	418
XIV	»	427
XV	»	450
Traité <i>s</i> alimentaires		
I	Hiérophile.....	455
II	Anonyme	466
III	Pseudo-Hippocrate	479
IV	Pseudo-Hippocrate, Lettre à Ptolémée	482

BIBLIOTHÈQUE
DE LA FACULTÉ DE PHILOSOPHIE ET LETTRES
DE L'UNIVERSITÉ DE LIÈGE.

Administrateur : M. DELBOUILLE — Secrétaire : M. DE CORTE.

CATALOGUE CHRONOLOGIQUE
DES DIFFÉRENTES SÉRIES.

SÉRIE GRAND IN-8° (JÉSUS) 27,5 × 18,5.

Fasc. I. — MÉLANGES GODEFROID KURTH. Tome I. <i>Mémoires historiques</i> . 1908. 466 pp.	100 fr. 00
Fasc. II. — MÉLANGES GODEFROID KURTH. Tome II. <i>Mémoires littéraires, philosophiques et archéologiques</i> . 1908. 460 pp.	100 fr. 00
Fasc. III. — J. P. WALTZING. <i>Lexicon Minucianum</i> . Praemissa est <i>Octavii recensio nova</i> . 1909. 281 pp.	Épuisé
Fasc. IV. — HENRI FRANCOTTE. <i>Mélanges de Droit public grec</i> . 1910. 336 pp.	90 fr. 00

SÉRIE IN-8° (23 × 15).

Fasc. I. — LÉON HALKIN. <i>Les esclaves publics chez les Romains</i> . 1897. 255 pp.	60 fr. 00
Fasc. II. — HEINRICH BISCHOFF. <i>Ludwig Tieck als Dramaturg</i> . 1897. 128 pp.	Épuisé
Fasc. III. — PAUL HAMELIUS. <i>Die Kritik in der englischen Literatur des 17 und 18. Jahrhunderts</i> . 1897. 214 pp.	50 fr. 00
Fasc. IV. — FÉLIX WAGNER. <i>Le livre des Islandais du prêtre Ari le Savant</i> . 1898. 107 pp.	Épuisé
Fasc. V. — ALPHONSE DELESCLUSE et DIEUDONNÉ BROUWERS. <i>Catalogue des actes de Henri de Gueldre, prince-évêque de Liège</i> . 1900. 467 pp.	65 fr. 00
Fasc. VI. — VICTOR CHAUVIN. <i>La recension égyptienne des Mille et une Nuits</i> . 1899. 123 pp.	30 fr. 00
Fasc. VII. — HENRI FRANCOTTE. <i>L'industrie dans la Grèce ancienne (tome I)</i> , 1900. 343 pp. (Prix Gantrelle)	Épuisé
Fasc. VIII. — LE MÊME. <i>Même ouvrage (tome II)</i> , 1901. 376 pp.	Épuisé
Fasc. IX. — JOSEPH HALKIN. <i>L'enseignement de la géographie en Allemagne et la réforme de l'enseignement géographique dans les universités belges</i> . 1900. 171 pp.	45 fr. 00
Fasc. X. — KARL HANQUET. <i>Etude critique sur la Chronique de Saint-Hubert</i> . 1900, 155 pp.	35 fr. 00
Fasc. XI. — JULES PIRSON. <i>La langue des inscriptions latines de la Gaule</i> . 1901. 328 pp.	Épuisé
Fasc. XII. — HUBERT DEMOULIN. <i>Epiménide de Crète</i> . 1901, 139 pp.	30 fr. 00
Fasc. XIII. — ARMAND CARLOT. <i>Etude sur le Domesticus franc</i> . 1903. 115 pp.	20 fr. 00
Fasc. XIV. — ALBERT COUNSON. <i>Malherbe et ses sources</i> . 1904. 239 pp..	Épuisé

Fasc. XV. — VICTOR TOURNEUR. <i>Esquisse d'une histoire des études celtiques</i> . 1905. 246 pp.	Épuisé
Fasc. XVI. — HENRI MAILLET. <i>L'Eglise et la répression sanglante de l'hérésie</i> . 1907. 109 pp.	Épuisé
Fasc. XVII. — PAUL GRAINDOR. <i>Histoire de l'île de Skyros jusqu'en 1538</i> . 1906. 91 pp.	20 fr. 00
Fasc. XVIII. — J. BOYENS. <i>Grammatica linguae graecae vulgaris per Patrem Romanum Nicephori Thessalonicensem</i> . 1908, 175 pp.	45 fr. 00
Fasc. XIX. — AUG. BRICTEUX. <i>Contes persans</i> . 1910. 528 pp.	Épuisé
Fasc. XX. — T. Southern, <i>The Loyal Brother</i> , edited by P. HAMBLIUS. 1911. 131 pp.	30 fr. 00
Fasc. XXI. — J. P. WALTZING. <i>Etude sur le Codex Fuldensis de Tertullien</i> . 1914-1917. 523 pp.	90 fr. 00
Fasc. XXII. — J. P. WALTZING. <i>Tertullien. Apologétique</i> . Texte établi d'après le Codex Fuldensis. 1914. 144 pp.	Épuisé
Fasc. XXIII. — J. P. WALTZING. <i>Apologétique de Tertullien</i> . I. Texte établi d'après la double traduction manuscrite, apparat critique et traduction littérale revue et corrigée. 1920. 148 pp.	Épuisé
Fasc. XXIV. — J. P. WALTZING. <i>Apologétique de Tertullien</i> . II. Commentaire analytique, grammatical et historique. 1919. 234 pp. ...	Épuisé
Fasc. XXV. — J. P. WALTZING. <i>Plaute. Les Captifs</i> . Texte, traduction et commentaire analytique, grammatical et critique. 1921. 100 + 144 pp.	75 fr. 00
Fasc. XXVI. — A. HUMBERS. <i>Etude sur la langue de Jean Lemaire de Belges</i> . 1921. 244 pp.	50 fr. 00
Fasc. XXVII. — F. ROUSSEAU. <i>Henri l'Aveugle, Comte de Namur et de Luxembourg</i> . 1921. 125 pp.	20 fr. 00
Fasc. XXVIII. — J. HAUST. <i>Le dialecte liégeois au XVIIe siècle. Les trois plus anciens textes (1620-1630)</i> . Édition critique, avec commentaire et glossaire. 1921. 84 pp.	20 fr. 00
Fasc. XXIX. — A. DELATTE. <i>Essai sur la politique pythagoricienne</i> . 1922. 295 pp. (Prix Bordin, de l'Institut)	Épuisé
Fasc. XXX. — J. DESCHAMPS. <i>Sainte-Beuve et le sillage de Napoléon</i> . 1922. 177 pp.	Épuisé

MÊME SÉRIE (25 × 16)

Fasc. XXXI. — C. TIHON. <i>La Principauté et le Diocèse de Liège sous Robert de Berghes (1557-1564)</i> . 1923. 331 pp. (Avec deux cartes).	65 fr. 00
Fasc. XXXII. — J. HAUST. <i>Étymologies wallonnes et françaises</i> . 1923. 357 pp. (Prix Volney, de l'Institut)	Épuisé
Fasc. XXXIII. — A. L. CORIN. <i>Sermons de J. Tauler</i> . I. <i>Le Codex Vindobonensis 2744, édité pour la première fois</i> . 1924. 372 pp. ..	90 fr. 00
Fasc. XXXIV. — A. DELATTE. <i>Les Manuscrits à miniatures et à ornements des Bibliothèques d'Athènes</i> . 1926. 128 pp. et 48 planches ..	Épuisé
Fasc. XXXV. — OSCAR JACOB. <i>Les esclaves publics à Athènes</i> . 1928. 214 pp. (Prix Zographos, de l'Assoc. des Études Grecques en France)	Épuisé
Fasc. XXXVI. — A. DELATTE. <i>Anecdota Atheniensia</i> . Tome I: Textes grecs inédits relatifs à l'histoire des religions. 1927. 740 pp. avec des figures.	Épuisé
Fasc. XXXVII. — JEAN HUBAUX. <i>Le réalisme dans les Bucoliques de Virgile</i> . 1927. 144 pp.	Épuisé

Fasc. XXXVIII. — PAUL HARSIN. <i>Les relations extérieures de la principauté de Liège sous Jean d'Elderen et Joseph Clément de Bavière</i> (1688-1723). 1927. 280 pp.	Épuisé
Fasc. XXXIX. — PAUL HARSIN. <i>Etude critique sur la bibliographie des œuvres de Law</i> (avec des mémoires inédits). 1928. 128 pp.	Épuisé
Fasc. XL. — A. SEVERYNS. <i>Le Cycle épique dans l'Ecole d'Aristarque</i> . 1928. 476 pp. (Prix Th. Reinach, de l'Assoc. des Études Grecques en France)	Épuisé
Fasc. XLI. — JEANNE-MARIE H. THONET. <i>Études sur Edward Fitzgerald et la littérature persane, d'après les sources originales</i> . 1929. 144 pp.	45 fr. 00
Fasc. XLII. — A. L. CORIN. <i>Sermons de J. Tauler, II. Le Codex Vin-dobonensis 2739, édité pour la première fois</i> . 1929. 548 pp.	120 fr. 00
Fasc. XLIII. — L.-E. HALKIN. <i>Réforme protestante et Réforme catholique au diocèse de Liège. Le Cardinal de la Marck, Prince-Evêque de Liège (1505-1538)</i> . 1930. 314 pp. (Prix Thérouanne, de l'Académie Française)	90 fr. 00
Fasc. XLIV. — SERTA Leodiensia. <i>Mélanges de Philologie Classique publiés à l'occasion du Centenaire de l'Indépendance de la Belgique</i> . 1930. 328 pp.	120 fr. 00
Fasc. XLV. — EUDORE DERENNE. <i>Les Procès d'impiété intentés aux Philosophes à Athènes au Vme et au IVme siècle avant J.-C.</i> 1930. 272 pp. Prix de l'Association des Études Grecques en France).	Épuisé
Fasc. XLVI. — A. L. CORIN. <i>Comment faut-il prononcer l'allemand ?</i> 1931. 164 pp.	40 fr. 00
Fasc. XLVII. — EUG. BUCHIN. <i>Le règne d'Erard de la Marck. Etude d'histoire politique et économique</i> . 1931. 272 pp.	80 fr. 00
Fasc. XLVIII. — A. DELATTE. <i>La catoptronomie grecque et ses dérivés</i> . 1932. 222 pp. avec 13 planches (23 figures)	90 fr. 00
Fasc. XLIX. — M. DELBOUILLE. <i>Le Tournoi de Chauvency, par Jacques Brevet</i> (édition complète). 1932. CII-192 pp. avec 11 planches (18 figures)	110 fr. 00
Fasc. L. — CH. FRANÇOIS. <i>Etude sur le style de la continuation du « Perceval » par Gerbert et du « Roman de la Violette » par Gerbert de Montreuil</i> . 1932. 126 pp.	40 fr. 00
Fasc. LI. — J. CROISSANT. <i>Aristote et les Mystères</i> . 1932. 218 pp. (Médaille d'argent de l'Assoc. des Études Grecques en France) ..	80 fr. 00
Fasc. LII. — L.-E. HALKIN. <i>Les conflits de juridiction entre Erard de la Marck et le chapitre cathédral de Chartres</i> . 1933. 144 pp.	45 fr. 00
Fasc. LIII. — A. BRICTEUX. <i>Les Comédies de Malkom Khan</i> . 1933. 130 pp.	45 fr. 00
Fasc. LIV. — S. ETIENNE. <i>Défense de la Philologie</i> . 1933. 73 pp.	20 fr. 00
Fasc. LV. — A. BRICTEUX. <i>L'Avare de Mirza Dja'far Qarâdjadâghî, texte persan et traduction</i> . 1934. 102 + 88 pp.	90 fr. 00
Fasc. LVI. — A. SEVERYNS. <i>Bacchylide, essai biographique</i> . 1933. 181 pp. avec 1 planche et 1 tableau hors texte (Grand Prix Amba-telios, de l'Institut)	60 fr. 00
Fasc. LVII. — E. GRÉGOIRE. <i>L'astronomie dans l'œuvre de Victor Hugo</i> . 1933. 246 pp.	80 fr. 00
Fasc. LVIII. — A. DELATTE. <i>Le troisième livre des souvenirs socratiques de Xénophon</i> . 1933. 192 pp.	75 fr. 00

Fasc. LIX. — MARIE DELCOURT-CURVERS. <i>La tradition des comiques grecs et latins en France</i> . 1934. 98 pp.	30 fr. 00
Fasc. LX. — CLAIRE WITMEUR. <i>Ximénès Doudan. Sa vie et son œuvre</i> . 1934. 150 pp. avec 5 planches (Prix biennal Jules Favre, de l'Académie Française)	45 fr. 00
Fasc. LXI. — RITA LEJEUNE-DEHOUSSE. <i>L'Œuvre de Jean Renart. Contribution à l'étude du genre romanesque au moyen âge</i> . 1935. 470 pp.	110 fr. 00
Fasc. LXII. — M. RUTTEN. <i>De Lyriek van Karel van de Woestijne</i> . 1934. 305 pp. (Prix des Amis de l'Université de Liège)	75 fr. 00
Fasc. LXIII. — R. DEMOULIN. <i>Les journées de septembre 1830 à Bruxelles et en province</i> . 1934. 280 pp.	80 fr. 00
Fasc. LXIV. — S. D'ARDENNE. <i>The Life of St Juliana</i> . Édition critique. 1936. XLIX-250 p.	75 fr. 00
Fasc. LXV. — M. DE CORTE. <i>Le Commentaire de Jean Philopon sur le Troisième Livre du « Traité de l'Âme » d'Aristote</i> . 1934. xxii-86 pp.	30 fr. 00
Fasc. LXVI. — P. HARSIN. <i>Dutot : Réflexions politiques sur les finances et le commerce</i> . Édition intégrale publiée pour la 1 ^{re} fois. Tome I. 1935. LVI-300 pp. avec 9 tableaux.	
Fasc. LXVII. — P. HARSIN. <i>Dutot : Réflexions... Tome II</i> . 1935. 324 pp. avec un tableau hors-texte	les deux fasc. 160 fr. 00
Fasc. LXVIII. — FERNAND DESONAY. <i>Œuvres complètes d'Antoine de La Sale</i> . t. I. <i>La Salade</i> , 1935. XLV-270 pp.	80 fr. 00
Fasc. LXIX. P. NÈVE DE MÉVERGNIES. <i>Jean-Baptiste Van Helmont, Philosophe par le feu</i> , 1935. 232 pp. (Prix Binoux, de l'Institut)..	75 fr. 00
Fasc. LXX. — S. ÉTIENNE. <i>Expériences d'analyse textuelle en vue de l'explication littéraire. Travaux d'élèves</i> . 1935. 145 pp.	45 fr. 00
Fasc. LXXI. — F. WAGNER. <i>Les poèmes mythologiques de l'Edda</i> . Traduction précédée d'un exposé général de la mythologie scandinave. 1936. 262 pp.	75 fr. 00
Fasc. LXXII. — L.-E. HALKIN. <i>Réforme protestante et Réforme catholique au diocèse de Liège. Histoire religieuse des règnes de Corneille de Berghes et de Georges d'Autriche (1538-1557)</i> . 1936. 436 pp. (Prix de l'Académie, de l'Institut de France)	90 fr. 00
Fasc. LXXIII. — ANTOINE GRÉGOIRE. <i>L'apprentissage du langage</i> . 1937. 288 pp. (Prix Volney, de l'Institut de France)	Épuisé
Fasc. LXXIV. — J. DUCHESNE-GUILLEMIN. <i>Études de morphologie iranienne, I, Les composés de l'Avesta</i> . 1937. XI-279 pp.	90 fr. 00
Fasc. LXXV. — HERMAN F. JANSSENS. <i>L'Entretien de la Sagesse. Introduction aux œuvres philosophiques de Bar Hebraeus</i> . 1937. 375 pp.	110 fr. 00
Fasc. LXXVI. — AUGUSTE BRICTEUX. <i>Roustem et Sohrab</i> . 1937, 91 pp.	30 fr. 00
Fasc. LXXVII. — JEAN YERNAUX. — <i>Histoire du Comté de Logne. Études sur le passé politique, économique et social d'un district ardennais</i> . 1937, 250 pp.	60 fr. 00
Fasc. LXXVIII. — A. SEVERYNS. <i>Recherches sur la Chrestomathie de Proclo</i> s. Première partie. <i>Le Codex 239 de Photius, T. I. Étude paléographique et critique</i> (Prix Gantrelle, de l'Académie Royale de Belgique).	
Fasc. LXXIX. — A. SEVERYNS. <i>Recherches sur la Chrestomathie de Proclo</i> s. Première partie. <i>Le Codex 239 de Photius, T. II. Texte, traduction, commentaire</i>	les deux fasc. 200 fr. 00

Fasc. LXXX. — ROBERT DEMOULIN. <i>Guillaume Ier et la transformation économique des Provinces Belges (1815-1830)</i> , 1938. 463 pp.	100 fr. 00
Fasc. LXXXI. — ARMAND DELATTE. <i>Herbarius. Recherches sur le cérémonial usité chez les anciens pour la cueillette des simples et des plantes magiques</i> . 1938. 177 pages	60 fr. 00
Fasc. LXXXII. — JEAN HUBAUX et MAXIME LEROY. <i>Le mythe du Phénix dans les littératures grecque et latine</i> . 1939. 302 pages	90 fr. 00
Fasc. LXXXIII. — MARIE DELCOURT. <i>Stérilités mystérieuses et naissances maléfiques dans l'antiquité classique</i> . 1938. 113 pp.	35 fr. 00
Fasc. LXXXIV. — JOSEPH WARLAND. <i>Glossar und Grammatik der germanischen Lehnwörter in der wallonischen Mundart Malmédys</i>	sous presse
Fasc. LXXXV. — A. L. CORIN. <i>Briefe von J. E. Wagner an Jean Paul Fr. Richter und August von Studnitz</i>	sous presse
Fasc. LXXXVI. — ANTOINE GRÉGOIRE. <i>Edmond-Puxi-Michel. Les prénoms et les surnoms de trois enfants</i> . 1939. 188 pp.	50 fr. 00
Fasc. LXXXVII. — JEAN LEJEUNE. <i>La formation du Capitalisme moderne dans la Principauté de Liège au XVIe siècle</i> . 1939. 353 pp.	90 fr. 00

CATALOGUE PAR MATIÈRES.

PHILOSOPHIE

Fasc. XXIX. — A. DELATTE. <i>Essai sur la politique pythagoricienne</i> . 1922. 295 pp. (Prix Bordin, de l'Institut)	Épuisé
Fasc. XLV. — EUDORE DERENNE. <i>Les Procès d'impiété intentés aux Philosophes à Athènes au Vme et au IVme siècles avant J.-C.</i> 1930. 272 pp. (Prix de l'Association des Études Grecques en France).	Épuisé
Fasc. LI. — J. CROISSANT. <i>Aristote et les Mystères</i> . 1932. 218 pp. (Médaille d'argent de l'Assoc. pour des Études Grecques en France)	80 fr. 00
Fasc. LVIII. — A. DELATTE. <i>Le troisième livre des souvenirs socratiques de Xénophon</i> . 1933. 192 pp.	75 fr. 00
Fasc. LXV. — M. DE CORTE. <i>Le Commentaire de Jean Philopon sur le Troisième Livre du « Traité de l'Âme » d'Aristote</i> . 1934. xxii-86 pp.	30 fr. 00
Fasc. LXIX. P. NÈVE de MÉVERGNIES. <i>Jean-Baptiste Van Helmont, Philosophe par le feu</i> , 1935. 232 pp. (Prix Binoux, de l'Institut)	75 fr. 00
Fasc. LXXV. — HERMAN F. JANSSENS. <i>L'Entretien de la Sagesse. Introduction aux œuvres philosophiques de Bar Hebraeus</i> . 1937. 375 pp.	110 fr. 00

HISTOIRE

Fasc. I*. — MÉLANGES GODEFROID KURTH. Tome I. <i>Mémoires historiques</i> . 1908. 466 pp.	100 fr. 00
Fasc. II*. — MÉLANGES GODEFROID KURTH. Tome II. <i>Mémoires littéraires, philosophiques et archéologiques</i> . 1908. 460 pp.	100 fr. 00
Fasc. I. — LÉON HALKIN. <i>Les esclaves publics chez les Romains</i> . 1897, 255 pp.	60 fr. 00

Fasc. V. — ALPHONSE DELESCLUSE et DIEUDONNÉ BROUWERS. <i>Catalogue des actes de Henri de Gueldre, prince-évêque de Liège</i> . 1900. 467 pp.	65 fr. 00
Fasc. VII. — HENRI FRANCOTTE. <i>L'industrie dans la Grèce ancienne</i> (tome I), 1900. 343 pp. (Prix Gantrelle)	Épuisé
Fasc. VIII. — LE MÊME. <i>Même ouvrage</i> (tome II), 1901. 376 pp.	Épuisé
Fasc. IX. — JOSEPH HALKIN. <i>L'enseignement de la géographie en Allemagne et la réforme de l'enseignement géographique dans les universités belges</i> . 1900. 171 pp.	45 fr. 00
Fasc. X. — KARL HANQUET. <i>Etude critique sur la Chronique de Saint-Hubert</i> . 1900. 155 pp.	35 fr. 00
Fasc. XIII. — ARMAND CARLOT. <i>Etude sur le Domesticus franc.</i> 1903. 115 pp.	20 fr. 00
Fasc. XVI. — HENRI MAILLET. <i>L'Eglise et la répression sanglante de l'hérésie</i> . 1907. 109 pp.	Épuisé
Fasc. XVII. — PAUL GRAINDOR. <i>Histoire de l'île de Skyros jusqu'en 1538</i> . 1906. 91 pp.	20 fr. 00
Fasc. XXVII. — F. ROUSSEAU. <i>Henri l'Aveugle, comte de Namur et de Luxembourg</i> . 1921. 125 pp.	20 fr. 00
Fasc. XXXI. — C. TIHON. <i>La Principauté et le Diocèse de Liège sous Robert de Berghes (1557-1564)</i> . 1923. 331 pp. (Avec deux cartes).	65 fr. 00
Fasc. XXXVIII. — PAUL HARSIN. <i>Les relations extérieures de la principauté de Liège sous Jean d'Elderen et Joseph Clément de Bavière (1688-1723)</i> . 1927. 280 pp.	Épuisé
Fasc. XXXIX. — PAUL HARSIN. <i>Etude critique sur la bibliographie des œuvres de Law</i> (avec des mémoires inédits). 1928. 128 pp.	Épuisé
Fasc. XLIII. — L.-E. HALKIN. <i>Réforme protestante et Réforme catholique au diocèse de Liège. Le Cardinal de la March, Prince-Evêque de Liège (1505-1538)</i> . 1930. 314 pp. (Prix Théroutanne, de l'Académie Française)	90 fr. 00
Fasc. XLVII. — EUG. BUCHIN. <i>Le règne d'Erard de la March. Etude d'histoire politique et économique</i> . 1931. 272 pp.	80 fr. 00
Fasc. LII. — L.-E. HALKIN. <i>Les conflits de juridiction entre Erard de la March et le chapitre cathédral de Chartres</i> . 1933. 144 pp.	45 fr. 00
Fasc. LXIII. — R. DEMOULIN. <i>Les journées de septembre 1830 à Bruxelles et en province</i> . 1934. 280 pp.	80 fr. 00
Fasc. LXVI. — P. HARSIN. <i>Dutot : Réflexions politiques sur les finances et le commerce</i> . Edition intégrale publiée pour la 1 ^{re} fois. Tome I. 1935. LVI-300 pp. avec 9 tableaux.	
Fasc. LXVII. — P. HARSIN. <i>Dutot : Réflexions...</i> Tome II. 1935. 324 pp. avec un tableau hors-texte	les deux fasc. 160 fr. 00
Fasc. LXXII. — L.-E. HALKIN. <i>Réforme protestante et Réforme catholique au diocèse de Liège. Histoire religieuse des règnes de Corneille de Berghes et de Georges d'Autriche (1538-1557)</i> . 1936. 436 pp. (Prix de l'Académie, de l'Institut de France)	90 fr. 00
Fasc. LXXVII. — JEAN YERNAUX. — <i>Histoire du Comté de Logne. Etudes sur le passé politique, économique et social d'un district ardennais</i> 1937. 250 pp.	60 fr. 00
Fasc. LXXX. — Robert DEMOULIN. <i>Guillaume Ier et la transformation économique des Provinces Belges (1815-1830)</i> . 1938. 463 pp.	100 fr. 00
Fasc. LXXXVII. — JEAN LEJEUNE. <i>La formation du Capitalisme moderne dans la Principauté de Liège au XVIe siècle</i> . 1939. 353 pp.	90 fr. 00

PHILOLOGIE CLASSIQUE

Fasc. III*. — J. P. WALTZING. <i>Lexicon Minucianum. Praemissa est Octavii recensio nova.</i> 1909. 281 pp.	Épuisé
Fasc. IV*. — HENRI FRANCOTTE. <i>Mélanges de Droit public grec.</i> 1910. 336 pp.	90 fr. 00
Fasc. XI. — JULES PIRSON. <i>La langue des inscriptions latines de la Gaule.</i> 1901. 328 pp.	Épuisé
Fasc. XII — HUBERT DEMOULIN. <i>Epiménide de Crète.</i> 1901, 139 pp.	30 fr. 00
Fasc. XVIII. — J. BOYENS. <i>Grammatica linguae graecae vulgaris per Patrem Romanum Nicephori Thessalonicensem.</i> 1908. 175 pp.	45 fr. 00
Fasc. XXI. — J. P. WALTZING. <i>Etude sur le Codex Fuldensis de Tertullien.</i> 1914-1917. 523 pp.	90 fr. 00
Fasc. XXII. — J. P. WALTZING. <i>Tertullien. Apologétique.</i> Texte établi d'après le Codex Fuldensis. 1914. 144 pp.	Épuisé
Fasc. XXIII. — J. P. WALTZING. <i>Apologétique de Tertullien. I.</i> Texte établi d'après la double tradition manuscrite, apparat critique et traduction littérale revue et corrigée. 1920. 148 pp.	Épuisé
Fasc. XXIV. — J. P. WALTZING. <i>Apologétique de Tertullien. II.</i> Commentaire analytique, grammatical et historique. 1919. 234 pp.	Épuisé
Fasc. XXV. — J. P. WALTZING. <i>Plaute. Les Captifs.</i> Texte, traduction et commentaire analytique, grammatical et critique. 1921. 100 + 144 pp.	75 fr. 00
Fasc. XXXIV. — A. DELATTE. <i>Les Manuscrits à miniatures et à ornements des Bibliothèques d'Athènes.</i> 1926. 128 pp. et 48 planches. ...	Épuisé
Fasc. XXXV. — OSCAR JACOB. <i>Les esclaves publics à Athènes.</i> 1928. 214 pp. (Prix Zographos, de l'Assoc. des Études Grecques en France)	Épuisé
Fasc. XXXVI. — A. DELATTE. <i>Anecdota Atheniensia. Tome I: Textes grecs inédits relatifs à l'histoire des religions.</i> 1927. 740 pp. avec des figures	Épuisé
Fasc. XXXVII. — JEAN HUBAUX. <i>Le réalisme dans les Bucoliques de Virgile.</i> 1927. 144 pp.	Épuisé
Fasc. XL. — A. SEVERYNS. <i>Le Cycle épique dans l'Ecole d'Aristarque.</i> 1928. 476 pp. (Prix Th. Reinach, de l'Assoc. des Études Grecques en France)	Épuisé
Fasc. XLIV. — Serta Leodiensia. Mélanges de Philologie Classique publiés à l'occasion du Centenaire de l'Indépendance de la Belgique. 1930. 328 pp.	120 fr. 00
Fasc. XLV. — Eudore DERENNE, <i>Les Procès d'impiété intentés aux Philosophes au Ve et au IVe siècles avant J. C.</i> 272 pp. (Prix de l'Association des Études Grecques en France)	Épuisé
Fasc. XLVIII. — A. DELATTE. <i>La catopromancie grecque et ses dérivés.</i> 1932. 222 pp. avec 13 planches (23 figures)	90 fr. 00
Fasc. LVI. — A. SEVERYNS. <i>Bacchylide, essai biographique.</i> 1933. 181 pp. avec 1 planche et 1 tableau hors texte (Grand Prix Ambatellios, de l'Institut)	60 fr. 00
Fasc. LIX. — Marie DELCOURT-CURVERS. <i>La tradition des comiques grecs et latins en France.</i> 1934. 98 pp.	30 fr. 00
Fasc. LXXVIII. — A. SEVERYNS. <i>Recherches sur la Chrestomathie de Proclo.</i> Première partie. <i>Le Codex 239 de Photius, T. I. Etude paléo-</i>	

- graphique et critique* (Prix Gantrelle, de l'Académie Royale de Belgique).
- Fasc. LXXIX. — A. SEVERYNS. *Recherches sur la Chrestomathie de Proclus*. Première partie. *Le Codex 239 de Photius*. T. II. *Texte, traduction, commentaire* les deux fasc. 200 fr. 00
- Fasc. LXXXI. — Armand DELATTE. *Herbarius. Recherches sur le cérémonial usité chez les anciens pour la cueillette des simples et des plantes magiques*. 1938. 177 pages 60 fr. 00
- Fasc. LXXXII. — Jean HUBAUX et Maxime LEROY. *Le mythe du Phénix dans les littératures grecque et latine*. 1939. 302 pages 90 fr. 00
- Fasc. LXXXIII. — Marie DELCOURT. *Stérilités mystérieuses et naissances maléfiques dans l'antiquité classique*, 1938, 113 pp. 35 fr. 00

PHILOLOGIE ROMANE

- Fasc. XIV. — ALBERT COUNSON. *Malherbe et ses sources*. 1904. 239 pp. ... Épuisé
- Fasc. XXVI. — A. HUMBERS. *Etude sur la langue de Jean Lemaire de Belges*, 1921. 244 pp. 50 fr. 00
- Fasc. XXVIII. — J. HAUST. *Le dialecte liégeois au XVIIe siècle. Les trois plus anciens textes (1620-1630)*. Édition critique, avec commentaire et glossaire, 1921, 84 pp. 20 fr. 00
- Fasc. XXX. — J. DESCHAMPS. *Sainte-Beuve et le sillage de Napoléon*. 1922. 177 pp. Épuisé
- Fasc. XXXII. — J. HAUST. *Etymologies wallonnes et françaises*. 1923. 357 pp. (Prix Volney, de l'Institut) Épuisé
- Fasc. XLIX. — M. DELBOUILLE. *Le Tournoi de Chauvency, par Jacques Bretel* (édition complète). 1932. CII-192 pp. avec 11 planches (18 figures) 110 fr. 00
- Fasc. L. — CH. FRANÇOIS. *Etude sur le style de la continuation du « Perceval » par Gerbert et du « Roman de la Violette » par Gerbert de Montréuil*. 1932. 126 pp. 40 fr. 00
- Fasc. LIV. — S. ÉTIENNE. *Défense de la Philologie*. 1933. 73 pp. 20 fr. 00
- Fasc. LVII. — E. GRÉGOIRE. *L'astronomie dans l'œuvre de Victor Hugo*. 1933. 246 pp. 80 fr. 00
- Fasc. LX. — CLAIRE WITMEUR. *Ximènes Doudan. Sa vie et son œuvre*. 1934. 150 pp. avec 5 planches (Prix biennal Jules Favre, de l'Académie Française) 45 fr. 00
- Fasc. LXI. — RITA LEJEUNE-DEHOUSSE. *L'Œuvre de Jean Renart. Contribution à l'étude du genre romanesque au moyen âge*. 1935. 470 pp. 110 fr. 00
- Fasc. LXVIII. — FERNAND DESONAY. *Œuvres complètes d'Antoine de La Sale*. t. I. *La Salade*, 1935. XLV-270 pp. 80 fr. 00
- Fasc. LXX. — S. ÉTIENNE. *Expériences d'analyse textuelle en vue de l'explication littéraire. Travaux d'élèves*. 1935. 145 pp. 45 fr. 00
- Fasc. LXXIII. — ANTOINE GRÉGOIRE. *L'apprentissage du langage*. 1937. 288 pp. (Prix Volney, de l'Institut de France) Épuisé
- Fasc. LXXXVI. — ANTOINE GRÉGOIRE. *Edmond-Puri-Michel. Les prénoms et les surnoms de trois enfants*. 1939. 188 pp. 50 fr. 00

PHILOLOGIE GERMANIQUE

- Fasc. II. — HEINRICH BISCHOFF. *Ludwig Tieck als Dramaturg*. 1897. 128 pp. Épuisé

Fasc. III. — PAUL HAMELIUS. <i>Die Kritik in der englischen Literatur des 17 und 18. Jahrhunderts.</i> 1897. 214 pp.	50 fr. 00
Fasc. IV. — FÉLIX WAGNER. <i>Le livre des Islandais du prêtre Ari le Savant.</i> 1898. 107 pp.	Épuisé
Fasc. XX. — T. Southern, <i>The Loyal Brother</i> , edited by P. HAMELIUS. 1911. 131 pp.	30 fr. 00
Fasc. XXXIII. — A. L. CORIN. <i>Sermons de J. Tauler. I. Le Codex Vindobonensis 2744, édité pour la première fois.</i> 1924. 372 pp.	90 fr. 00
Fasc. XLI. — JEANNE-MARIE H. THONET. <i>Etudes sur Edward Fitz-Gerald et la littérature persane, d'après les sources originales.</i> 1929. 144 pp.	45 fr. 00
Fasc. XLII. — A. L. CORIN. <i>Sermons de J. Tauler. II. Le codex Vindobonensis 2739, édité pour la première fois.</i> 1929. 548 pp.	120 fr. 00
Fasc. XLVI. — A. L. CORIN. <i>Comment faut-il prononcer l'allemand ?</i> 1931. 164 pp.	40 fr. 00
Fasc. LXII. — M. RUTTEN. <i>De Lyriek van Karel van de Woestijne.</i> 1934. 305 pp (Prix des Amis de l'Université de Liège).	75 fr. 00
Fasc. LXIV. — S. D'ARDENNE. <i>The Life of St Juliana.</i> Édition critique. 1936. XLIX-250 pp.	75 fr. 00
Fasc. LXXI. — F. WAGNER. <i>Les poèmes mythologiques de l'Edda.</i> Traduction précédée d'un exposé général de la mythologie scandinave. 1936. 262 pp.	75 fr. 00
Fasc. LXXXIV. — Joseph WARLAND. <i>Glossar und Grammatik der germanischen Lehnwörter in der wallonischen Mundart Malmédys ..</i>	sous presse
Fasc. LXXXV. — A. L. CORIN. <i>Briefe von J. E. Wagner an Jean Paul Fr. Richter und August von Studnitz ..</i>	sous presse

PHILOLOGIE ORIENTALE

Fasc. VI. — V. CHAUVIN. <i>La recension égyptienne des Mille et une Nuits</i> , 1899, 123 pp.	30 fr. 00
Fasc. XIX. — A. BRICTEUX. <i>Contes persans</i> , 1910, 528 pp.	Épuisé
Fasc. XLI. — Jeanne-Marie H. THONET. <i>Etude sur Edward Fitz-Gerald et la littérature persane d'après les sources originales</i> , 1939, 144 pp. ..	45 fr. 00
Fasc. LIII. — A. BRICTEUX. <i>Les Comédies de Malkom Khan</i> , 1933, 130 pp.	45 fr. 00
Fasc. LV. — A. BRICTEUX. <i>L'Avare de Mirza Dja'far Qarâdjadâghi</i> , texte persan et traduction, 1934, 102 + 88 pp.	90 fr. 00
Fasc. LXXIV. — J. DUCHESNE-GUILLEMIN. <i>Etudes de morphologie iranienne, I, Les composés de l'Avesta</i> , 1937, XI-279 pp.	90 fr. 00
Fasc. LXXV. — H. F. JANSSENS. <i>L'Entretien de la Sagesse. Introduction aux œuvres philosophiques de Bar Hebraeus</i> , 1937, 375 pp.	110 fr. 00
Fasc. LXXVI. — A. BRICTEUX. <i>Roustem et Sohrab</i> . 1937, 91 pp.	30 fr. 00

VARIA

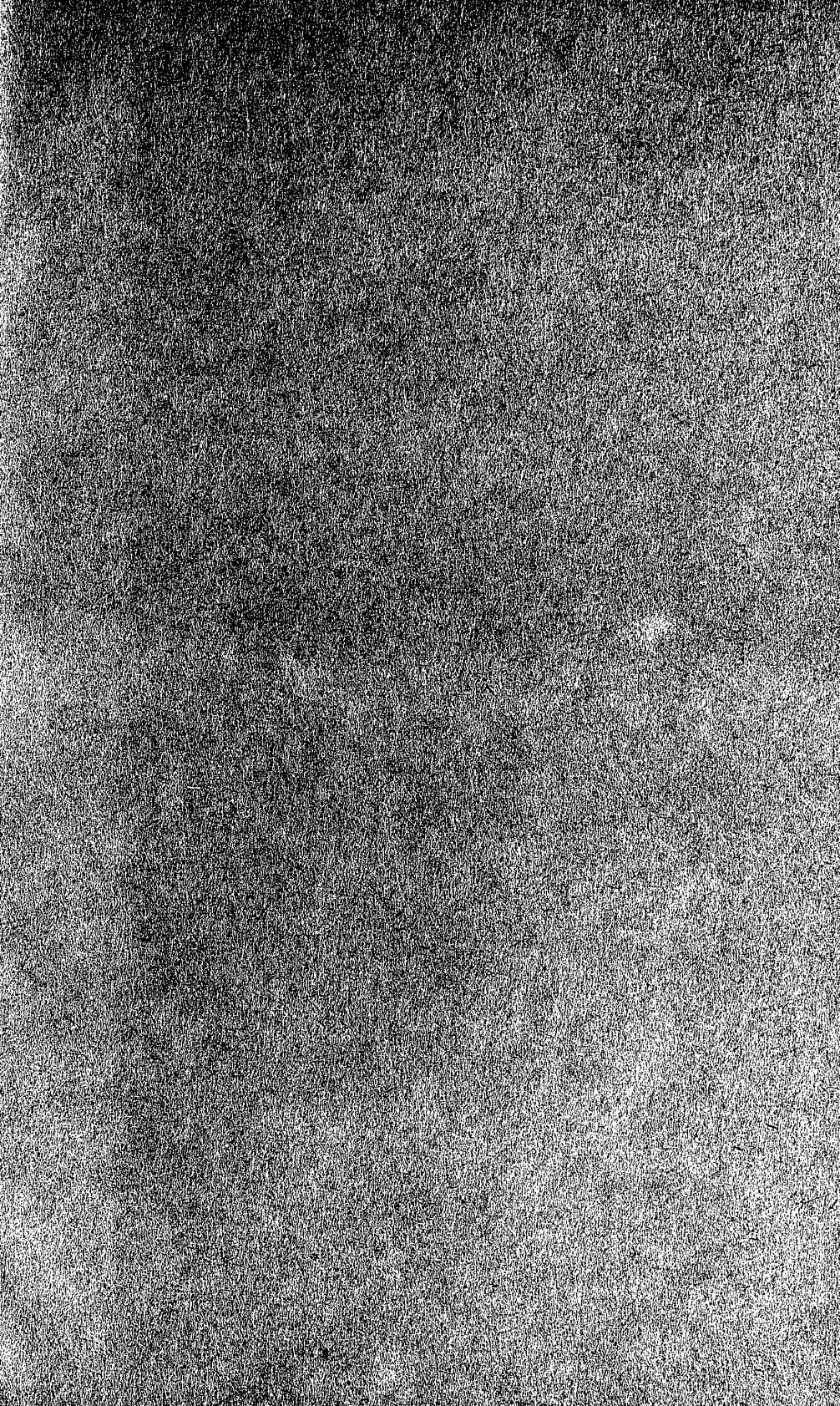
Fasc. XV. — VICTOR TOURNEUR. <i>Esquisse d'une histoire des études celtiques.</i> 1905. 246 pp.	Épuisé
Fasc. LXXXIII. — Antoine GRÉGOIRE. <i>L'Apprentissage du langage</i> , 1937, 288 pp. (Prix Volney, de l'Institut)	Épuisé

Fasc. LXXXVI. — Antoine GRÉGOIRE. *Edmond-Puxi-Michel. Les prénoms et les surnoms de trois enfants. 1939, 188 pp.* 50 fr. 00

Les fascicules marqués d'un astérisque : I*, II*, III*, IV* appartiennent à la Série grand in-8° (Jésus) 27,5 × 18,5. Les fascicules I-XXX appartiennent à la Série in-8° (23 × 15), les autres à la même série (25 × 16).

On est prié d'adresser les commandes pour la Belgique à Mlle Lavoye, Bibliothèque de l'Université de Liège ; pour l'étranger, à la librairie E. Droz, rue de Tournon, 25, Paris.

Les prix s'entendent en francs belges pour la Belgique, en francs français pour l'étranger.

UNIVERSITY OF CHICAGO

37 409 713

PA 3416 Delatte, Armand,
.D34 1886- ed.
v.2 Anecdota atheni-
ensia ...

PA 3416 Delatte, Armand,
.D34 1886- ed.
v.2 Anecdota atheni-
ensia ...